institutum iuridicum claretianum

collegit, digessit notisque ornavit

Xaverius Ochoa

in Universitate Urbaniana Professor

Volumen IV

LEGES ANNIS 1969-1972 EDITAE

Editor

COMMENTARIUM PRO RELIGIOSIS

1974

LEGES ECCLESIAE

post Codicem iuris canonici editae

© 1974 by Commentarium pro Religiosis

ISBN 84-400-7187-6

ALDUS. S. A. - Artes Grttiau - CaitelU, 120 - Madrid

Depôiito legal: M. 7.004.-1969

198893
SEP 0 4 1985

DECLARATIO

In limine Voluminis IV collectaneorum qui *Leges Ecclesiae post Codicem iuris canonici editae* inscribuntur haud quicquam aliud declarare existimo necessarium quam ea praenotata ac praemissa Volumini III.

Unus idemque remanet ac prosequitur disciplinae status Ecclesiae, immutatae constantesquc repetuntur condiciones Pontificiae Commissionis Codici iuris canonici recognoscendo. Etiam nunc potest nemo certe praemonere vel praenuntiare huius rerum status extremum tempus.

Haec omnium summa condicionum me in eam necessitudinem adduxerunt ut opus inceptum, alacri sane indefessoque animo, at dubitato quoque ac incerto pede, protinus pergerem ac conducerem versus futurum terminum et conclusionem.

Magnas huius Voluminis partes adhuc occupat non intermissa vitae disciplinaris et liturgicae Ecclesiae renovatio, quae instaurandam definitive disciplinam praesentire quodammodo permittit.

Omnes in typica editione colligo Ordines liturgicos ex decreto Concilii Vaticani II instauratos et auctoritate Romani Pontificis promulgatos, una cum *Praenotandis* et Normis generalibus quae administrationem Sacramentorum, Sacramentalium, Missae, Liturgiae Horarum sub respectu haud uno rubricarum et rituum, sed doctrinali quoque, iuridico et disciplinari praeordinant, tangunt ac definiunt.

Signaturae Apostolicae decisiones, quarum ipsa ex tanto temporis intervallo intermiserat publicationem, coacervo omnes, alterius quoque Sectionis, modo ac textu quem publicum reddere ipsamet Signatura permisit.

Nec ullum praetermittere curavi documentun Synodi Episcoporum, Commissionis *Justitia et Pax,* Commissionis decretis Concilii interpretandis, Secretariats ad Christianorum utitatem fovendam, Consilii instrumentis communicationis socialis praepositi. Consilii de Laicis, etc., quae haud leves, his decurrentibus annis, nonnas dederunt iuridico-pastorales.

Volumen igitur IV, nunc demum prolatum et usque ad totum annum 1972 extensum, haud leviter quis definiret *Leges Ecclesiae hodie vigentes.*

Scribet Romae, die 24 mensis octobris anni 1973, in memoria S. Antonii Mariae Claret.

Xaverius Ochoa.

ANNUS

3707

1089 IAN 6.-SC RELIO., INSTR. AAS βϊ (1869) 103-120

INSTHUCTIO DB ACCOMMODATA BKNOVAT1ONE INSTITUTIONIS AD VITAM KELIOIO8AM DUCENDAM

Prooemium

Renovationis causam suscipiens, ut Ecclesia abundantlore spiritualium virium copia polleret, et ad nuntium salutis hominibus nostrae aetatis Impertiendum evaderet paratior, Concilium Oecumenicum Vaticanum Secundum (is etiam curas non leves adhibuit, qui divinum vocationis religiosae donum persequuntur, eorumque vitae naturam, rationem, momentum In clariore luce collocavitl. Circa Suorum condicionem in corpore Ecclesiae haec asseveravit: >tatus... qui professione consiliorum evangellcorum constituitur, licet ad Ecclesiae structuram hierarchicam non spectet, ad eius tamen vitam et sanctitatem inconcusse pertinet» *.

Praeterea «cum ecclesiasticae Hierarch iae munus sit Populum Dei pascere et ad pascua uberrima ducere (cfr. *Es.* 34, 14), ad ipsam spectat evangellcorum consiliorum praxim, quibus perfectio caritatis erga Deum et proximum singulariter fovetur, legibus suis sapienter moderari. Ipsa etiam, Spiritus Sancti impulsus dociliter sequens, regulas a praeclaris viris et mulieribus propositas recipit et ulterius ordinatas authentice approbat, necnon Institutis ad aedificationem Corporis Christi passim erectis, ut secundum spiritum fundatorum crescant atque floreant, auctoritate sua invigilante et protegente adest»'.

Verum nihilominus constat alacrem vigorem, praesertim renovationem vitae spiritualis, evangelicae et apostolicae, qua Religiones animentur oportet, dum indefatigato nisu ad caritatem in dies altiorem ipsis est contendendum, ex iis potissimum pendere, quibus munus concreditum est regendi, nomine quidem Ecclesiae et ope gratiae caelestis, eadem Instituta, simulque ex magnanima cunctorum sodalium cooperatione. In Ipsa enim natura vitae religiosae,
104 perinde ac in ipsa Eccle/siae natura, positum est, ut illa eam secum ferat structuram, sine qua nulla societas, ne supernaturalls quidem, finem suum assequi possit, neque aptiora subsidia, quibus ad hunc perveniatur, valeat suppeditare.

Quam ob rem Ecclesia, per experientiam quoque edocta, quam saeculorum decursu hausit, permota est, ut corpus legum canonicarum paulatim conficeret, quae ad vitae religiosae firmitatem atque profectum ante actis temporibus non paulum contulerunt. Neminem autem latet accommodatam Institutorum renovationem, prout nostrae huius aetatis condiciones postulent, effici non posse nisi normae canonicae, ad structuram ct subsidia vitae religiosae pertinentes, recognoscantur.

Quoniam autem «Institutorum accommodata renovatio a sodalium institutione maxime pendet·4, multae Religiones virorum et mulierum, renovationi a Concilio expetitae operam dare cupientes, diligenti inquisitione peracta ac saepe opportunitate oblata praeparandi specialis Capituli generalis, quod per Litteras Apostolicas «Ecclesiae sanctae» motu proprio datas praescribitur ', annisae sunt, ut accuratius condiciones definirent, quibus accommodata renovatio institutionis per gradus tradendae sodalibus, qui ad vitam religiosam informantur, ad effectum deduceretur.

Ita factum est, ut vota quaedam proferrentur ac Sacrae Congregationi pro Religiosis et Institutis Saecularibus, praesertim ab «Unione Superiorum Generalium», proponcrcn-

»Cfr. Const- dogm. de EccJesU *Lumtn gmiiutt, a.* 43 *·- [LE Decr. de accomxr.. rrnov viUe relunowe *Per)t;Lu curUiiu* [LE 3333 J.
• Const, dogxn. de Ecclesia Lumen *gtnttum, n. 44-* * Ib., n. 45·
4 Decr. de acctxnn». renor, vitae relijnosae *Pctjklm* csmUlir, n. 18.
•Cfr. Motu propno Ecdcnor *uuuiu,* II, d. 3 [LE 34571-

5455

tur. Quae postulationes eo profecto spectabant, ut normae canonicae, quibus religiosorum institutio in praesenti regitur, Ita relaxarentur, ut Societates secundum decreti •Perfectae caritatis» praescriptum4, totum institutionis cursam aptius accommodarent montis habitui hominum novae huius aetatis, vitae condicionibus nunc obtinentis, atque etiam apostolalus necessitatibus hodiernis, Indole tamen et fine peculiari cuiusque Instituti fideliter servatis.

Liquet vero novas leges certa ac definita ratione ferri non posse, nisi respectu habito experimentorum, quae quidem Intra fines satis amplos ct per satis diuturnum temporis spatium fuerint capta, ut fleri possit indicium rebus innixum. Quod sane verissimum est, cum implicatae rerum condiciones, carum pro locis varietas et celeriores cotidie mutationes eos, quorum est hac aetate luvcnes ad germanam vitam religiosam instituere, non sinant «a priori» affirmare, quae viae sint optimae./ 105

Qua de causa Sacrae Congregationi pro Religiosis et Institutis Saecularibus, postquam plures sibi datas sententias de diversis spatiis institutionis ad vitam religiosam ducendam mature excussit, expedire visum est quasdam leges canonicas relaxare, ut necessaria experimenta fieri possent. Verumlamen, si de Juridicis normis nonnihil detrahitur, plurimum interest, ne quid detrimenti primariis bonis inferatur, quae tueri iisdem vigentibus legibus merito est propositum. lamvero «serio perpendendum est optimas accommodationes ad necessitates temporis nostri peractas effectum non sortiri, nisi animentur renovatione spirituali» 7.

Ut igitur recognitio subsidiorum normarumque vitae religiosae authentica sit, simul requiritur, ut iterum ea definiantur, quae in eadem vita religiosa sunt praecipua, quippe quorum tuitio sit finis ipsarum normarum. Propter hoc coque consilio, ut novarum ordinationum vis, praesenti Instructione statutarum, melius intellegeretur, haec Sacra Congregatio non ab re esse ccnsuit illis quaedam animadversione digna praeponere.

I. *De nonnullis rationibus et principiis*

1. Non solum implicatae condiciones, de quibus est supra mentio inlecta, sed etiam, ac quidem maxime, augescens Institutorum eorumque operum diversitas minus atque minus sinunt aptas normas sancire, quae eadem ratione ad omnia simul Instituta et ad cunctas regiones pertineant. Quocirca normae multo latius patentes, auae hac Instructione eduntur, singulis Societatibus facultatem dant illas prudenter sequendi vias, quae ipsis magis conveniant.

Peculiari vero modo monendum est, in institutione ct educatione, optimas vias non esse prorsus easdem pro virorum atque mulierum Societatibus. Praeterea rationes et subsidia institutionis differant necesse est, prout de Religione uni contemplationi dedita agatur aut de Instituto operibus apostolicis addicto.

2. Quaestiones autem e facultate orientes, quae hac Instructione Institutis conceditur substituendi, si id opportunum putaverint, pro votis temporariis alius generis vincula, suadent, ut natura et momentum ipsius professionis religiosae in memoriam revocentur. Haec enim professio, qua sodales «per vota aut alia sacra ligamina, votis propria/ loe sua ratione assimilata» ·, ad tria consilia evangelica persequenda sc obligant, consecrationem efficit, qua quis se S•eo totum tradit, cui soli merito offertur donum tam absolutum personae humanae. Congruit autem magis naturae eiusmodi doni, ut perficiatur et significantissime exprimatur professione perpetua, sive simplex sit sive sollemnis. Re quidem vera «tanto... perfectior erit consecratio, quo per firmiora et stabiliora vincula magis repraesentatur Christus cum sponsa Ecclesia indissolubili vinculo coniunctus·*. Ita fit, ut professio religiosa sit actus religionis pecullarlsque consecratio, qua quis Deo se devoveL

• Decr. de accotns. renov. vitae reU0oue *PerfAiat caniaiu,* n. 3 m.
* lb., n. 2 e). · Coast. do<za. de EccJesu Luwwr jmltum, a. 44. · Ib.

545Ô

Neque solum secundum Ecclesiae doctrinam, sed etiam ex ipsa huius consecrationis natura votum oboedientiae, quo religiosus plenam sui abdicationem consummat et una cum castitatis ac paupertatis perfectum veluti sacrificium Immolat Deo, ad essentiam pertinet professionis religiosae *·.

Hoc modo Christo consecratus, religiosus simul servitio Ecclesiae mancipatur, atque secundum vocationem suam addudtur, ut perfectionem caritatis apostolicae exerceat, quae eum urgere et Impellere debet, sive in vita contemplationi penitus dedita sive In variis operibus exsequendis. Est tamen animadvertendum, quamquam in Institutis apostolatul addictis <ad ipsam naturam vitae religiosae pertinet actio apostolica et benefica· n. hanc non esse primarium professionis religiosae finem; atoue, ceterum, eadem apostolatus opera plane posse oblri sine consecratione e statu religioso exorta, licet haec eum. qui Iisdem se obligaverit, adiuvare queat ac debeat, ut se impensius det apostolatui.

Quodsi ergo vita religiosa ouoad subsidia et formas, quibus ad usum deducitur, utiliter renovatur, nullatenus tamen licet asseverari ipsam professionis religiosae naturam esse Immutandam vel ea deminuenda, quae eadem ut sibi propria postulet siquidem iuvenes, a Deo ad statum religiosum vocati, nostris hisce temporibus non minos optant, immo percupiunt hanc vocationem quoad omnia perficere, quae ea secum fert, dummodo sint certa ac genuina.

3. Attamen, praeter vocationem religiosam vere proprieque dictam, Spiritus Sanctus in Ecclesia excitare non desinit, praesertim recenti aetate, mulla Instituta, quorum sodales, aliquo sacro ligamine devincti aut non astricti,
107 vitam communem ducere et consilia evangelica sta tuant implere ea mente, ut variis apostolatus vel caritatis operibus sese addicant. Ecclesia authenticam variarum elusmodi formarum vitae naturam sanxit quidem et approbavit; verum hae statum religiosum non efficiunt, ouamquam huic, quod ad leges attinet canonicas, saepius aliquatenus similes redduntur. Normae Igitur et praeceptiones, quae hac Instructione continentur, ad Instituta religiosa vere proprieque dicta proxime spectant. Alia vero Instituta illas, si voluerint, sequi poterunt in lis, quae ad sodalium suorum recte temperandam institutionem pertinent quaeque Indoli operum, ad quae incumbunt, magis congruant.

4. Ul vero facultates hac Instructione concederentur, Îlures res cognitae atque compertae suaserunt, quas brevier attingere expedit

Germana enim Institutio ad vitam religiosam ducendam potius progressione quadam nostris hisce temporibus Impertienda esse videtur atque ad longius spatium protrahenda; siquidem complecti debet tempus novitlatus et annos primum vinculum temporariam subséquentes. Quo In formationis cursu novitlatus suum pondus pronus servare debet, utpote pro quo nihil substitui possit quique singulariter pd ipsa spectet vitae religiosae InHIa. Ad quem finem non pervenitur, nisi futurus novitlus saltem aliqua praeparatione humana et spirituali sit Instructus, quam non solum probare convenit, sed saepe etiam complere.

Novitlatus profecto unicuique candidato eo tempore est peragendus, quo Is, conscius se a Deo esse vocatum, eam maturitatem humanam et spiritualem sit consecutus, qua sufficienti ac debita cum oneris cognitione et libertate statuere valeat huic vocationi respondere. Non est quidem ineunda vita religiosa nisi elusmodi decisio libere capiatur et selunctlo ab hominibus et rebus, quam Illa secum fert, accipiatur. Quae prior deliberatio necessario non postulat, ut candidatus statim ea omnia efficere valeat, quae vita religiosa et opera Instituti exigunt, sed Ipse Idoneus sane haberi debet, qui progressione quadam eo perducatur. Maior enim difficultatum pars, quae in novitiorum institutione hac aetate reperiuntur, inde solet oriri, quod hl, cum ad novitiatum admittuntur, satis maturitatis non sunt adepti.

Itaque praeparatio ad novitiatum Inchoandum eo magis ac magis necessaria videtur, quo mundus Christiana religione minus est Imbutus. lamvero plurimis in casibus aptalione spirituali et psychologica, per gradus procedente, prorsus opus esse apparet, ut animi ad illam componantur separationem, qua a vita atque etiam ab Ipsis consuetudinibus saecularibus receditur. luvenes autem, nostro quI
108 dem aevo, vita reli/glosa allecti, non vitam facilem quaerunt, Immo id, quod est absolutum, magnopere sitiunt; attamen eorum vita fide alita saepe rudimentis tantum

“Cfr. Decr. de accocsn, renor. nüe reUsxTue *Ptrfeds^* **c*riu.'u, o. 14.**

doctrinae Innititur, cum, ex contrario, profanis disciplinis sint magis eruditi,

Inde consequitur, ut cunctae Religiones, Iis non exceptis, quae postulatum haud praescribunt, magnum momentum nporteat tribuant huic ad novitiatum praeparationi. In Institutis quidem, scholas apostolicas vel collegia vel seminaria habentibus, candidati ad vitam religiosam directe ad novitiatum solent transire. Expedit tamen recogitare, utrum hic agendi modus sit servandus, an praestet, quo melius animi ad decisionem de vita religiosa, plena cum oneris cognitione, capessenda praeparentur, admissioni ad novitiatum congruum probationis tempus praeponere, ut candidatus ad maturitatem humanam et affectivam assequendam adluvetur. Celerum, etsi agnosci oportet hasce quaestiones pro regionibus esse diversas, affirmetur tamen necesse est aetatem, admissioni ad novitiatum congruentem, diutius, quam antea contigit, esse prolatandam.

5. In Societatibus apostolatus operibus deditis, quod ad institutionem in noviliatu tradendam attinet, compertum est potiorem In ea rationem ducendam esse necessitatis novillos ab ipso Initio et modo magis directo praeparandi ad vitae genus et ad opera, quae futuro tempore suscipient, eosque docendi in ipsa vita sua Illam paulatlm perficere cohaerentem unitatem, qua contemplatio et actio apostolica inter se copulentur; quae quidem unitas est e praecipuis ac primariis eorundem Societatum bonis. Ad hanc vero unitatem comparandam requiritur, ut recte intellegantur ipsa ratio vitae spiritualis propria et viae, quibus ad arctiorem cum Domino conjunctionem perveniatur, uno eodemque movente amore erga Deum et homines, qui sive solitario eoque intimo commercio cum illo commonstratur sive magnanimo laboribus apostollds se devovendi studio. Oportet vero luvenes religiosi moneantur hanc tantopere expetitam unitatem, ad quam omnis nititur vita, ut perfecte se valeat explicare, non In ipso ordine operum effici, neque pro more ratione psychologica percipi, cum in ipsa divina insideat caritate, quae est vinculum perfectionis omnemque superat sensum.

Ad hanc autem unitatem adipiscendam, qua quis non potitur nisi abdicatione sui diu se exercuerit nec nisi assidue sit annisus Intentionem in ipsa actione purificare, necesse profecto est, ut lex Ipsi vitae spirituali Inhaerens in memoratis Religionibus fideliter servetur, quae In eo posita est, ut apte inter se conveniant tempora solitudini, ubi Deo / vacetur, tributa ac tempora variis operibus et
109 necessitudinibus humanis, quas illa secum ferunt, dicata.

Ut igitur novitii, dum nonnullis operibus Instituti propriis exercentur, momentum huius legis habeant comprehensum eltrue assuescant, expedire videtur Societatibus, quae Id sibi profuturum censuerint. facultatem concedere in cursum novitlatus inducendi actuositatem formativam seu tempora experimentorum faciendorum, quae cum operibus et vitae genere Iisdem propriis congruant.

Est Igitur animadvertendum elusmodi actuositatem formativam. quae institutionem compleat novitlatus, non eo spectare, ut novitlis ea impertiatur formatio, artibus technicis exercendis muneribusque obeundis consentanea, quam nonnulla apostolica opera postulant et quae serius Ils tradetur, sed ut eos adluvet ad perspicienda, inter ipsam huiusmodi operositatem, ea, quae Ipsorum ad vitam religiosam vocatio exigat, et quomodo ei fideles maneant oporteat.

Re quidem vera religiosi. In tanta operum apostollcorum diversitate, qua· ipsis obversantur, meminerint se Ipsos, aliter ac Instituta saecularia, quae In operibus slbl propriis exsequendis huius mundi utuntur Instrumentis aut munera implent temporalia, prae primis, secundum Ipsam Concilii doctrinam, esse debere, modo prorsus singulari, testes Christi In sinu Ecclesiae: <Sollicite attendant religiosi, ut per Ipsos Ecclesia revera Christum in dies, sive fidelibus sive Infidelibus, melius commonstret, vel In monte contemplantem, vel turbis Regnum Del annuntiantem, vel aegrotos et saucios sanantem ac peccatores ad bonam frugem convertentem, vel pueris benedicentem, et omnibus benefacientem, semper autem voluntati Patris qui Eum misit oboedientem·1*.

Diversa sunt enim dona: qua de causa unusquisque vocationi slblmet Ipsi attributae inhaereat; siquidem aliud est munus eorum, qui ad statum religiosum in Ecclesia sunt vocati, aliud munus Institutorum saecularium, aliud denique munus temporale et apostollcum lalcorum, qui peculiari ratione In aliquo Instituto Deo dicati non sunt.

Haec profecto, ad vocationem propriam quod attinet.

prospiciens. Is, qui Deo ad stat uni rvUgiosurn amplectendum osciscitur, perspectam habeat vim et significationem Institutionis, quae cl in novltlatu tradi Incipiat.

Nutum ergo et momentum, ad educationem pertinens,
110 huiusrnodi/ nctuosltutls, nec non opportunitas cam novitiutus cursui Inserendi diversa omnino ratione debent aestimari, prout agatur de Institutis virorum aut feminarum, de religiosis Societatibus contemplationi deditis aut operibus apoitollch.

Ceterum efficacitas bulus Institutionis, auae impertitur, dum simul maior libertas ampliorque agilitas praebentur, multum ellam e firmitudine ac prudentia pendent, quibus In moderutlonc Magister novltiorum et Il cuncti utuntur, qui post novitiatum ad luvcnum religiosorum formationem operam conferunt. Est magnum ctiarn pondus attendendum, quod In huiusrnodi institutionis causa tribuatur oportet communitati generosae, ferventi, concordi, culus in gremio luvenes religiosi experiendo condiscere valeant mutui auxilii fraterni momentum, vl culus progressus facere et In vocatione sua perstare expeditius possint.

6. Ut igitur huic Ipsi necessitati Institutionis per gradus procedentis consuleretur, est posita quaestio de producendo temporis spatio, professionem votorum perpetuorum praecedente, quo, probationis causa, temporariis vinculis aliquis astringitur, atque de substituendis in locum votorum temporariorum vel de iisdem praeponendis alius generis ligaminibus.

Expedit quidem, ut religiosus, quo tempore vota perpetua emittit, ad cum spiritualis maturitatis gradum pervenerit, qui necessarius est, ut status religiosus, quo certum stabiiemouc in modum sese obstringit, sit ipsi revera subsidium ad perfectionem et maiorem caritatem facilius consequendam, non onus nimis grave ad portandum. Nihilominus, quibusdam in casibus, prorogatio probationis temporariae hanc maturitatem potest fovere, in aliis vero detrimenta afferre, quae non ab re est indicare. Re enim vera non semper maturitas adiuvatur, si quis per nimium tempus in dubitatione incertus versetur; qui status aliquibus causa esse potest cuiusdam ad Inconstantiam proclivitatis. Accedit jquod, si nuis ad professionem perpetuam non admittitur, reditus ad laicorum vitam saepe necessitatem adducit se iterum aptandi, quae quidem res eo est gravior ac difficilior, quo longius fuit tempus in condicione vinculorum temporariorum transactum. Superiores igitur conscii sint oportet muneris sui et oneris hac in re, neque in postremum tempus decisionem religiosum in saeculum remittendi differant, quam maturius capere potuerant ac debuerunt.

7. Quodlibet autem Institutum ne decernat facultate uti hac Instructione concessa, pro votis temporariis alius generis ligamina substituendi, nisi causam et naturam huius
111 mutationis plane perspexerit atque expen/derit. Neque dubitari licet, quantopere intersit, ut is, qua a Domino lesu admoneri se sentit, ut omnia relinquat ipsumque sequatur, huic invitationi magnanimiter ac toto corde, ab ipso vitae religiosae Initio, obtemperet; cui quidem sacro vinculo professio votorum temporariorum est prorsus consentanea. Etenim priorum votorum professio, quamvis, eo quod est temporaria, probationis notam prae se ferat, candidatum tamen consecrationis, status religiosi propriae, reapse participem reddit.

Verumtamen praeparatio ad vota perpetuo etiam sine votorum temporariorum professione potest haberi. Re enim vera, ut saepius hac nostra quam ante actis aetatibus comperitur, quidam, novitiatum absolventes, nondum adepti sunt maturitatem religiosam, quae sufficiat, ut statim votis religiosis devinciantur, quamvis in dubitationem non vocanda generosa eorum indoles et ad statum religiosum vocationis authentica natura; scilicet animus eorum fluctuans, num vota sibi sint emittenda, saepe penitus simul conscius est postulatorum et gravis momenti professionis perpetuae, quam expetunt et ad quam se cupiunt praeparare. Hac de causa nonnullis Religionibus expedire videtur, ut novitii, post emensum novitiatum, alio temporario ligamine quam votis sese astringant, quo quidem duplex eorum desiderium expietur Deo et Instituto se tradendi atque ad professionem perpetuam plenius se praeparandi.

Quaecumque autem est temporarii huius ligaminis forma, fidelitati erga veram vocationem religiosam consentaneum est, ut illud ad ea aliquo modo referatur, quae tria postulant consilia evangelica, atque adeo iam ad unam professionem perpetuam plane dirigatur, cuius est velati tirocinium et praeparatio.

8. Qui obligationem suscipit Dominum in vita religiosa sequendi, verborum eiusdem Domini memor quidem sit: «Nemo mittens manum suam ad aratrum et respiciens retro, aptus est regno Dei· *(Lc.* 9, 62). Verumtamen difficultates psychologicae et ad animi affectum spectantes, quibus nonnulli, dum vitae religiosae se paulatim accommodant. urgentur, non semper auferuntur, quo tempore iidem novitiatum absolvunt; quamvis non sit merito dubitandum, quin vocatio eorum possit authentica esse. Non paucis In casibus, Superiores absentiam permittentes, de qua in iure cautum est, elusmodi sodalibus opportunitatem queunt praebere tempus extra domum Instituti agendi, ut difficultates facilius expedire possint. Sed in aliis casibus iisque difficilioribus, haec via non semper sufficit: Superiores tunc poterunt sodalibus suadere, / ut ad saeculum revertantur, 112
ratione habita, sl casus ferat, facultatis n. 38 huius Instructionis concessae.

9. Institutio demum religiosa, progressione magis procedens atque prudenti consilio in diversa vitae iuvenls religiosi spatia dispertita, seria votorum perpetuorum praeparatione ad absolutionem perducatur. Optandum est enim, ut huic actui unico et praecipuo, quo religiosus Deo In perpetuum consecratur, praeparatio satis diuturna proxime praeponatur, quam is in sacro recessu et oratione peragat, Ita ul haec praeparatio quasi alter novitlatus possit haberi.

II. *De peculiaribus normis*

Itaque Sacra Congregatio pro Religiosis et Institutis Saecularibus, necessaria et utilia experimenta cupiens fovere, accommodatae institutionis religiosorum renovationi conducibilia, postquam haec omnia in Plenariis Coetibus diebus 25 et 26 mensis iunli, anno nuperrime elapso actis, mature perpendit, de speciali Summi Pontificis Pauli Pp. VI mandato, per hanc Instructionem, statuere atque edere has, quae sequuntur, normas sibi curae habuit.

10. I. Institutio ad vitam religiosam ducendam duo spatia praecipua et necessaria comprehendit, videlicet: novitiatum et tempus probationis, quod novitiatum subsequens Societatum indoli congruens tempus durat et quo sodales votis vel aliis ligaminibus temporariis sunt astricti.

11. Probatio autem praevia, cuius tempus varium est quodque, in nonnullis Institutis praescriptum, postulatus nomine venit, admissionem ad novitiatum ex more praecedit.

11. I. Huic praeviae probationi propositum est, ut non solum de aptltudlne et vocatione candidati indicium fiat, sed etiam ut comperiatur, quae sit eius doctrinarum religiosarum cognitio et, si opus sit, ea compleatur modo, qui necessarius visus fuerit; ac denique ut progressione quadam a vita in saeculo ad vitam novitlatus propriam transeatur.

11. Per huius probationis tempus singulari ratione explorandum est, num candidatus ad vitam religiosam necessariis praeditus sit qualitatibus maturitatis humanae et ad animi affectus pertinentis, ita ut spes affulgeat eundem capacem fore ad obligationem status religiosi rite suscipiendam et in hac, imprimis novitlatus tempore, ad pleniorem maturitatem continenter esse profecturum. / 113

III. Quodsi in quibusdam casibus difficilioribus Superior censuerit, consentiente eo, cuius Interest, medicum psychologum, in orte sua vere peritum, prudentem et principiis moralibus commendatum, consulere, optandum est, ut, ad maiorem efficacitatem assequendam, hoc examen non nisi post satis diuturnum tempus probationis transactum fiat, ea mente, ut medicus speciati disciplina Insignis post experimenta proferre possit Indicium.

12. I. In Societatibus, in quibus postulatus sive iure communi sive per Constitutiones praescribitur, Capitulum generale, normas huius Instructionis prae oculis habens, poterit tempus postulatus ita disponere, ut meliori ad novitiatum ineundum praeparationi congruat.

II. In aliis Institutis Capituli generalis est naturam ac tempus praeviae huius probationis praefinire, quae quidem pro candidatis diversa esse potest. Verumtamen, ut efficacitatem adipiscatur, haec probatio ne sit nimis brevis, neque cx more duos superet annos.

III. Optandum est, ne haec probatio In Ipsa novitlatus domo peragatur. Expedire etiam poterit, ut tota vel ex parte extra Religionis domum flat.

IV. Praeviae huius probationis tempore, etiamsi extra domum Instituti eam haberi contingat, candidati modera-

tlonl religiosorum peritorum committantur, sltque Inter hos et Magistrum novitlorum assidua cooperatio, ut continuitati Institutionis prosplciatur.

13.I. Vita religiosa Incipit a novitiatu. Huic, quicumque est finis peculiaris Religionis proprius, est propositum, ut novltius ea cognoscat, quae ut primaria et praecipua vita religiosa postulat, atque, ad caritatis perfectionem consequendam, consilia evangellca castitatis, paupertatis et oboedientiae, quae «per vota aut alia sacra ligamina, votis propria sua ratione assimilate· u suo tempore profitebitur, ad usum deducat.

II. In illis Societatibus, In quibus «ad Ipsam naturam vitae religiosae pertinet actio apostolica et benefica» H, novltli etiam per gradus instituantur, ut operibus fini Instituti consentaneis se dedant, illam cum Christo unionem efficientes, unde omnis ipsorum actio apostolica procedat oportetlB,

14. Superiores, quorum est candidatos ad novitiatum admittere, vigilanti cura ne eo accedere sinant nisi illos,
114 qui aptam Indolem et / sufficientes maturitatis oualitates praebeant, quae necessariae putantur, ut vitam religiosam, Societatis propriam, valeant inire.

15.L Novitlatus, ut validus sit, peragi debet in domo ad hoc rite designata.

Π. Fiat vero in communitate vel coetu novitlorum, fraterna caritate Inter se coniunctorum sub moderatione Magistri. Condiciones vitae atque genus operum et laborum novitiii credendorum ea statuantur mente, ut novitiorum Institutionem adiuvent et provehant.

III. Haec autem formatio, secundum doctrinam a Domino In Evangelio traditam et secundum ea, quae finis particularis et spiritualis Societatis disciplina requirunt, eo praecipue pertinet, ut novitll paulatim discant iis omnibus se abdicare, quae ad regnum Dei non spectant, doceantur colere humilitatem, oboedientiam, paupertatem, orationi instare et conlunctlonem servare cum Deo. una cum animo prompto ad motus Spiritus Sancti excipiendos, ac denique mutuum sibi praebere auxilium spirituale In caritate sincera et simplici.

IV. Novitlatus exigit quoque, ut studio et meditationi Sacrae Scripturae opera detur. Institutio praeterea de rerum spiritualium doctrina et usu tradatur, quae necessaria est ad vitam supernaturalem, Deo coniunctam, promovendam et ad statum religiosum animo comprehendendum, atque vita liturgica et disciplina spirituali Societatis propria candidati Initientur.

16.I. Ad novitlatus constitutionem non requiritur licentia Apostollcae Sedis; sed est supremi Religionis Moderatoris, de consensu cius Consilii, et secundum Constitutionum praescriptum, constitutionem novitlatus decernere aut permittere, eius rationes, quod ad peculiares vitae condiciones attinet, definire, atque eius sedem in aliqua Societatis domo collocare.

II. Quo aptius quibusdam necessitatibus institutionis novitlorum prosplciatur, supremus Religionis Moderator permittere potest, ut novitlorum coetus, per certa temporis spatia, in alia Instituti domo, a se designata, commorentur.

17. Supremus Religionis Moderator, si necessitas postulet, potest, de consensu sui Consilii et audito Superiore provinciali, culus Interest, permittere etiam plurium novitlatuum In eadem provincia constitutionem.

18.Quoniam vita communis ad novitlorum Institutionem summam vim habet, supremus Religionis Moderator, si exiguus novitlorum numerus ad vitam communem pro-
115 movendam non aptus esse videatur, novl/tiatum apud Instituti communitatem, si fleri possit, collocet, quae ad formationem parvi elusmodi coetus novitlorum fovendam adiuvandamque Idonea sit.

19.In casibus particularibus et ad modum exceptionis, supremus Moderator facultate praeditus est concedendi, de consensu sui Consilii, ut candidatus novitlatum in olla suae Societatis domo, quae non slt novitlatus domus, sub moderatione alicuius probati religiosi, qui partibus Magistri novitlorum fungatur, valide peragat.

20.Superior maior ob causam, quam lustam existimaverit, potest indulgere, ut prima professio extra novitlatus domum emittatur.

· D»cr. d· trmmra raoov. vit· rell<k>«M Per/ector *canUiu,* a. 8. *·· Cir.* tb-

21.Novitlatus Ita descriptus, ut valide perficiatur, duodecim menses debet complecti.

22. I. Absentia a coetu ct n domo novitlatus, quae tres menses, sive continuos sive intermissos, superet, Ipsum novitiatum invalidum reddit.

II. Quod ad absentiam attinet tribus mensibus breviorem, Superiorum maiorum est, audito novitlorum Magistro et ratione habita absentiae causae. In singulis casibus decernere, utrum expediat necne elusmodi absentiam explere, prorogationem novitlatus praecipiendo eiusdemque prorogationis tempus statuendo. Quod quidem ellam per Constitutiones potest definiri.

23.L Capitulum generale, malorltate duarum saltem partium suffragiorum e tribus, decernere potest, experimenti causa, ut ad complendam novitlorum Institutionem, unum vel plura temporis spatia actuositatl formatlvae, cum Indole Instituti congruenti, tribuenda extra novitiatus domum peragantur, prout, ludlcio novitlorum Magistri et de consensu Superioris maioris, unum vel plure elusmodi spatia formationi utilia visa fuerint.

II. Haec temporis spatia probationis formatlvae unum vel plures novitios aut etiam totum eorum coctum respicere possunt Si fieri potest, novitii non singuli haec temporis spatia transigant.

III.Dum haec interiecta tempora~actuositatis formativae traducunt, novitii moderationi Magistri novitlorum obnoxii manent

24. I. Integrum spatium temporis, quod novitii actuosltatis formatlvae causa extra novitlatus domum peragunt, additur duodecim mensibus, qui, tenore n. 21, ad validitatem novitlatus renuiruntur, totius autem novitlatus sic amplificati tempus duos annos ne superet.

IL Huiusmodi vero actuositati formatlvae novitius ne se dedat, nisi postquam saltem tres menses in ipso novitiatu exegerit, eaque disponatur hoc ordine oportet, ut novitius minimum sex menses continuos in/ novitiatu degat atque 116
eo revertatur saltem uno mense antequam primis votis vel temporariis ligaminibus sese astringat.

III. Quodsi ad institutionem futuri novitii Superiori necessarium visum fuerit, ut ad actuositatem formativam incumbat, antequam tres menses praescriptos in Ipso novitiatus exordio ibidem degat. Illa ut probatio fieri poterit, novitlatus autem nonnisi eadem peracta initium capiet.

25.I. Ratio huiusmodi actuositatls formatlvae, quae extra novitlatus domum suscipitur, diversa esse potest pro Cne Instituti elusque operum indole. Semper tamen animo est concipienda et ad usum deducenda respectu formationis novitlorum, aut, quibusdam In casibus, quo melius ludicari possit de eorum idoneitate ad vitae genus Religionis proprium. Praeterquam ad praeparationem, qua novitii gradatim ad opera apostolica perducuntur, haec actuositatls formatlvae tempora eo etiam possunt pertinere, ut in ipsis vitae adiunctis veras paupertatis laborisque formas conspirant. Indoles animi ingeniique eorum formetur, melior hominum cognitio accipiatur, voluntas firmetur, cuiusque conscientia officii munerisque progressione augeatur, opportunitas denique praebeatur nitendi coniunctionem cum Deo in vita activa fideliter servare.

IL Haec temporis spatiorum vicissitudo, quae dantur actioni et quae in sacro recessu orationi, meditationi, studio, impenduntur, deinceps novitlorum Institutionem proprie afficiens, hos Incitet, ut eandem In cursu vitae religiosae fideliter teneant. Optandum est etiam, ut huiusmodi tempora recessui dicata, annis institutionis, quae professionem perpetuam praecedit, per stata intervalla disponantur.

26.Superior maior, lusta de causa, permittere potest, ut prima professio anticipetur, non tamen ultra quindecim dies.

27.In Societatibus, in quibus diversi sunt novitlatus pro diversa sodalium qualitate, novitlatus, nisi alitor In Constitutionibus caveatur, pro uno genere peractus pro altero valet. Condiciones quibus hic transitus flat, per Constitutiones, si casus ferat, definiantur.

28.Peculiaris novitlatus Indoles et finis simulque arcta necessitudo, quae inter novitios vigeat oportet, quandam selunctlonem novitlorum coetus α ceteris Instituti sodalibus profecto postulant. Novitiii tamen licet. Magistri novitlorum ludicio, cum aliis communitatibus vel religiosis professis commercium habere. Capituli generalis est, ratione ducta indolis et muneris Religionis atque particularium

1'7 ndlunctorum, / harum necessitudinum modum statuere, quae Inter novitios et alia Instituti membra intercedere possint.

29. I. Capitulum generale permittere potest aut etiam praecipere quaedam studia novitlatus tempore exercenda, quae meliori novitlorum institutioni sint utilia. Studia vero, quae In doctrinis vertuntur, ad Dei cognitionem cum amore coniunctam dirigi debent et ad vitam e fide haustam provehendam.

II. Velantur autem per novitlatus tempus, de quo In n. 21, omnia studia, etiam theologica et philosophica, quae fiunt aut ad consequanda diplomata aut ad eam institutionem comparandam, qua quis ad munera obeunda componitur.

30. Omnia officia et labores novitlls Iniuncta, sub moderatione et vigilantia Magistri novitlorum sunt exsequenda, qui aptos peritosque adiutores asciscere potest. In eiusmodl vero officiis gerendis quaeratur oportet novitlorum formatio, non Instituti emolumentum.

31.I. In novitlorum moderatione, maxime actuositatls formatlvae temporibus, .Magister novitlorum haec verba a Concilio Vaticano Secundo dilucide enuntiata attendat: «Ut Igitur sodales vocationi suae ad Christum sequendum Imprimis respondeant, ac Ipsi Christo In Eius membris deserviant, actio eorum apostolica ex Intima cum Ipso unione procedat oportet»†·. «Quapropter cuiuslibet instituti sodales, Deum prae omnibus et unice quaerentes, contemplationem, qua EI mente et corde adhaereant cum amore ppostolico, quo operi Redemptionis adsociari Regnumque Del dilatare nitantur, conlungant oportet»17.

II. Ad hunc finem assequendum, haec doceat novitios:

1) In cunctis rebus, In apostolatus operibus hominumque servitio, nec non temporibus, quibus orationi vel studio In silentio vacant, intentionis puritatem unitatemque caritatis erga Deum et proximum exquirant;

2) cum operibus apostollcis Religionis propriis adducuntur, ut negotiis humanis se Implllcent, discant uti hoc mundo tamquam non utantur;

3) limites agnoscant in actione sibi Impositos neque hac de causa deficiant animo; propriam vero vitam recte dirigere nitantur, persuasum sibi habentes neminem se Deo elusve fratribus sincere posse devovere, nisi sibi Ipse cum humilitate dominetur;

4) voluntate firma et ad suscipienda incepta parata,
118 atque ratione ! congruente iis, quae suorum Institutorum apostolatus operibus deditorum Indoles munusque postulant, necessariam, in ordine humano et spirituali, aequilibritatem efficiant Inter tempora apostolatui hominumque ministerio tribuenda, ac tempora, convenienter diuturna, danda orationi ac meditatae verbi Del lectioni. In solitudine aut in communitate;

5) hunc cursum necessarium et praecipuum omnis vitae In elusmodi Societatibus Deo consecratae fideliter servantes, cor in conlunctlone cum Deo et in pace gradatim stabiliant, quae ex impleta divina voluntate oritur, culus motus in officiis suf status et in Iis, quae nomlnatlm lustltla et caritas exigunt, discant percipere.

32. I. Inter Superiores. Magistrum novitlorum et ipsos novitios necessaria habeatur mentium ct consiliorum conspiratio, qua unitate, c germana caritate trahente originem, omnino opus est In novitlorum Institutione.

II. Superiores et Magister novitlorum his semper testimonium praebeant evangelicae simplicitatis, amicitiae cum benignitate sociatae, et respectus personae uniusculsque eorum, ut mutua exsistat fiducia anlmlque Ipsorum sint dociles et aperti; Ita enim Magister novitlorum magnanimitatem eorum ad donationem sui dirigere poterit, qua Deo se in fide prorsus tradant, et gradatim eos verbo et exemplo adducere, ut in mysterio Christi crucifixi ea deprehendant, quae vera oboedientia religiosa requirit.

Magister igitur novitios incitet, «ut in muneribus obeun dis et In Inceptis suscipiendis activa atque responsabit oboedientia cooperantur» le.

33.Quod ad habitum novitlorum allorumque nd vitam religiosam candidatorum attinet. Capituli generali est rem definire.

3-1. I. Capitulum generale, malorltate duarum suffragiorum partium e Iribus, decernere potest, ut, loco votorum

*· D*cr de âccocnœ. renov. vitae religiosae /Vr/rdar *caritati»,* n. 8. IT lb., a. 3. ·· Ib , n. 14.

temporariorum, alius generis ligamina, veluti promissio Instituto facienda, in hoc inducantur.

II. Hoc autem ligamine aliquis in ipso novitlatus fine devincitur, et quidem ad tempus probationis, quod usque ad professionem perpetuam protranitur aut usque ad sacra vincula, quae pro votis in nonnullis Institutis obtinent Elusmodi vero temporario ligamine aliquis / in brevius 119
etiam tempus potest astringi; idem praeterea saepius quit renovari aut professionem votorum temporariorum praecedere.

35.I. Consentaneum quidem est, ut temporarium elusmodi ligamen lam ad tria consilia evangellca exercenda referatur, ea mente ut vera perpetuae professionis habeatur praeparatio. Convenit, ut unitas institutionis ad vitam religiosam ducendam servetur; quae, licet per professionem perpetuam certum stabllemque in modum perficiatur, mature tamen agatur oportet et per satis diuturnum temporis spatium explicetur.

II. Cum igitur professio religiosa, unica et perpetua, totam vim suam obtineat, optandum est, ut eam tempus satis longum, praeparationi tribuendum, proxime praecedat, quod quasi alter novitlatus habeatur. Capituli autem generalis est eius tempus atque rationes definire.

36.Quaecumque est temporarii ligaminis natura, eius effectus huiusmodi est, ut Is, qui eo se devinxerit, suae Religioni lungatur, atque officium secum ferat Regulam, Constitutiones allasve normas observandi. Ad Capitulum generale pertinet alias huiusce ligaminis rationes et ea, quae inde consequuntur, sancire.

37.I. Capitulum generale, omnibus attente perpensis, tempus votorum vel ligaminum statuere debet, quod Inter finem novitlatus et votorum nerpetuorum professionem Interponatur. Quod quidem probationis spatium tribus annis ne sit brevius neque novem annos continuos superet.

II. Firmum manet praescriptum, ex quo professio votorum perpetuorum fieri debet, antequam sacri ordines recipiantur.

38 T. SI sodalis, qui Institutum legitime deseruit sive post exartam professionem vel vinculum temporarium, sive postquam elusmodi votis vel ligaminibus est exemptus, petit, ut ad rellfflnnem Iterum admittatur, supremus Moderator. de consensu sui Consilii, eum recipere notest neque obligatione tenetur praescribendi, ut Is novitiatum denuo peragat.

TT. Moderator tamen supremus el tempus probationis Inhmgere debet. Ouo emenso, candidatus ad vnta temporaria vel ad alius generis llcamlna potest admitti In temnus. quod non slt brevius uno anno aut spatio probationis temporariae, quod, cum Religionem deseruit, el ante professionem nernetuam erat traducendum. Licet autem Su- 20
period probationis tempus praecipere. /

III. *De peculiarium normarum exsecutione*

Quod ad praesentes normas exsequendas spectat, hnec serventur:

I. Praescripta luris communis pergunt valere, nisi per huius Instructionis normas lis derogetur.

TT. Facultates hac Instructione concessae delegari nullatenus possunt.

TH. Nomine supremi Moderatoris seu Superioris generalis Intellegitur etiam Abbas, qui Congregationi monasticae praeest.

TV. Sunremo Religionis Moderatore deficiente vel legitim* Impedito, eaedem facultates ei competunt, qui ex probatis Constitutionibus eius partibus legitime fungitur.

V. Quod ad moniales uni vitae contemplativae deditas pertinet, peculiares normae Constitutionibus Inserantur et ad approbationem proponantur. Normae autem huius Instructionis, quae nn. 22. 26, 27 continentur, lis possunt applicari.

VI. 1) SI speciale Capitulum generale, per Litteras «Ecclesiae sanctae» motu proprio datas praescriptum lam celebratum fuerit, supremi Religionis Moderatoris elusque Consilii est. omnibus rerum adiunctis diligenter perpensis. In solidum statuere, utrum Capitulum generale convocari oporteat ad deliberandum de facultatibus fpsl concessis, an praestet rem ad proximum Capitulum generale differre.

'•Cfr. nifvnw, n. J.

2) Quodsl Moderator generalis elusque Consilium eadem ratione arbitrantur convocationem novi Capituli generalis esse nimis onerosam aut Id cogi non posse, simul tamen usum earundem facultatum Capitulo generali attributarum urgere, ut bono Societatis prospldatur, eidem Moderatori generali eiusque Consilio in solidum potestas est In usum adducendi, usque ad proximum Capitulum generale, omnes aut nonnullas facultates, dummodo antea ceteri Superiores maiores eorumque Consilia audiantur, et duae partes illorum e tribus consentiant. Hisce Superioribus majoribus cordi sit, ut religiosos professos a votis perpetuis in antecessum consulant. In Institutis vero In provincias non divisis supremus Moderatur professos a votis perpetuis oportet consulat et assensum duarum partium e tribus accipiat.

VII. Hae nonnae, experimenti causa editae, vigere incipiunt ex quo die praesens Instructio fuerit pervulgata.

Datum Romae, ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Religiosis et Institutis Saecularibus, in festo Epiphaniae Domini, anno mcmlxix,—H. Card. Antonhttl *Pratf.* Antonius Mauro, Archiep. tit. Thagasten., *a Secr,*

Ada. J. de J. ΛNAYA In Vxacotaa 17 (IMS) 97-105 S ARA la Cooler 14 (1969) 251-274 at in Uore&daaum 10 (1969) 142-172; L BEYER is PrM ® (1970) 21-64; C. BROVETTO in Via rei. 5 (1969) 113-122. 335-343; V. CAPRIOUia Vita raL 5 R96S) 139-15Ü; T. J CONNOLLY in Aretr» laaUa EccMaadcal Record 47 (1970) 19-13: F DA TORINO iu Vita rel. 5 (19®) 284-2« A. DIEZ in CpR 48 (19®) 131-164 W. J. DUFAULT in Stadia canoaica 3 (1969) 2®-275. 119-323 E FABREOAT ia CpR 48 (19®) 155-173: I FERNANDEZ in REDC 25 (]ft®) 4-23-423 I. FUERTES in CpR 48 (1?®) SMI; C GALLACHER ia Vie conaacrAe 42 (197C) 89-1Ô3-. J. F. CALLEN is Review for Religious 28 09®) 886-906; J. CALOT In PrM 59 (1970) 187-178; E. OAMBÃBIia Rlviata daUe rebqio·· 16 (19®) 156-1®. 409-415. 438-434; C OORWCHO la CpR 43 (19®> 174-195 et ia Vida rel 26 (19®) 137-141 Π2-1B2; A GUTTERREZ la CpR 43 (19®) 28-55. 240-236; E L. HESTON in Review for RaUgiooa 28 Q9®) 373-373: A LATTAOUE in Vie cone. <3 0971) 229-235. L LEE fa Cp R 43 (1969) 83-130. O LESAGE in Stadia caaoruca 3 (19®) 77-105: F. LONDONO (a Vlacahnn 17 (19®) ®-96. S LOPEZ in Visurataa 17 (19*9) BMβ: E MURA in Vita rel. 5 (1953) 134-1»; XAV OCHOA in CpR 49 (1969) 198-239. I F. OGUETA tn REDC 2S (1ft®) 4C3-C23 A. PEINADOR in Vida rel. 26 (1ft®) 1R3-190. 3 PENNINGTON xn Stadia canonica 3 (1«9) 107-124: L RAVAS1 in Vita rel. 5 (19®) ICM22. 151-158. 237-239: E. F. PECATILLO in Sai terrae 57 (lft«) 456-461, 524-525, G RINALDI in PerLee xr.unua 45 (1970) 19-33. G SARAOGÎ in Pel. clero 43 (1969) 1077-1032. 1194-1201, 1325-im O VAN DEN BROECX in RDC 20 (1970) 23-43 306-329; R ZAVALLONI 'a Vita rel. 5 (1989) 123-133: C R W1LSON-K HARGADON in Rertew for 28 (io®) σκ-eœ

1969 IAN 14.-SC RELIGIOSORUM, RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur Ordini Fratrum Praedicatorum nonnullas **INNOVATIONES INDUCENDI CONTRA IUS COMMUNE**

Prece»—*Beatissime Pater,* Patre» Capitulare» Capituli Ge* neralls Ordini» Fratrum Praedicatorum humiliter postulant facultatem ad normam Decreti *Perferior carltali*» (LE 3333) nonnulla» innovatione» facienda» conto Ius commune:

1. can. 530, $ 3, ut cessionem vel dispositionem de administratIone propriorum bonorum frater professus a voti» simplicibus mutare possit, non quidem proprio arbitrio, sed de Provincialis licentia, dummodo mutatio, saltem de notabili bonorum parte, non fiat in favorem Ordinis;

2. n. 14 Rescript. Pont., ut vota simplicia dispensatione Provincialis cum suo Consilio cessare valeant,

3. can. 2333, ut religiosus, apostata a religione, si redierit, fruatur voce activa post quinquennium, nisi Provincialis cum suo Consilio, perspectis conditionibus, tempus prorogaverit. Et Deus, etc.

Rr scr.—Vigore facultatum a Summo Pontifice tributarum. Sacra Congregatio pro Religiosis et Institutis saecularibus attentis expositi»:

ad primum: annuit luxta preces usque nd proximum Capitulum Generale, servatis clausulis can. 580,l 3; *ad secundum:* non expedire; *ad feriIum:* recurrant In singuli» casibus.

Contrariis quibuslibet non obstantibus. Datum Romae, die 14 lanuarii 1969.—D. H. fluor. «ubi. C. Addivioola, *Ad. a iludtl*».

•Ordini Fralnsa Prsvd>cslorum. Prot. N. 5509.56 AOP 39 1«€9-

1969 IAN 25.-CONS. LITURGIAE, INSTRUCTIO. PART.·

NORMAJB PROPONUNTUR AD VERSIONES VERNACULAS TEXTUUM LITURGICORUM RECTE APPARANDAS

1. Comme le prévoit l'article 30 de la Constitution *Sacrosanctum Concilium sur* la Liturgie (LE 31 H J. ud grand nombre de texte» latin» de la liturgie romaine peut être traduit dan» le» différente» langue» modernes. Bien qu'une partie Importante de ce» texte» soient déjà traduit». Il sera nécessaire d'en traduire encore: de nouveaux texte» liturgique» sont publiés ou préparés par la réforme en cours; d'autre part, le» traduction» déjà faite» demandent à être révisée» après un certain temps d'expérience.

X D'apré» l'article 36 de la Constitution *Sacrosanctum Concilium, et* le numéro 40 de l'instruction de la S. Congrégation des Rites. *Infer œcumenlci* [LE 3217 L ce qui concerne les traductions liturgiques est réglé de la manière «uiviurte: Il revient aux Conférence» épiscopales de décider des textes à traduire, de préparer ou de recevoir leur» traductions, de le» approuver, nui» de les promulguer, «en faisant agréer, c'est à dire, ratifier ses actes par le Siège Apostolique·.

Lorsque plusieurs pays utilisent la même langue, afin de garder plus d'unité entre eux. on organisera des commission» mixtes pour préparer les traduction» en liaison avec les différente» Conferences épiscopale» de ce même groupe linguistique *(Lettre du Cardinal (l. Lercaro aux Présidents de» Conférence» épiscopales,* 16 octobre 196-1) (LE 3221 J.

3. Rien que le» traduction» liturgique* demeuren wui lat responsabilité des Conférence» épt*copales, Il parait utile qu'une vole commune soit suivie dan» la manière de traduire, spécialement pour les texte» les plu» Importants. La ratification par le Siège Apostolique en sera facilitée, et la pratique liturgique de l'Eglite restera ainsi plu» cohérente.

4.Pour toute» ces raison*, le «Consilium» a préparé la présente Instruction où sont formulé», —en langage courant plutôt que dan* celui de» spécialistes. — quelque» grand» principes auxquels puissent »e référer tou» ceux qui Interviennent dan» les traduction» liturgique», aussi bien pour les préparer que pour les examiner. Irs approuver ou les ratifier. Quelques nonnes pratiques complètent ensuite cette déclaration.

I. Principes Généraux

5.Le texte liturgfqa*. *n tant que document rituel, est un moyen de communication orale. Il est d'abord un signe sensible par lequel les hommes qui prient communiquent entre eux- Mai» pour les croyants qui célèbrent In liturgie. La parole est en même temps mystère: à travers le» mots prononcés. c'est le Christ lui-même qui parle â son peuple, et le peuple répond à son Seigneur; c'est l'Eglise qui parle au Seigneur et exprime la voix de l'Esprit qui l'anime.

6. Les traduction» ont donc pour but. dans la liturgie, de servir à annoncer aux fidèle* la Bonne Nouvelle du salut, puis d'exprimer la prière de FEglise en Seigneur: «Les traduction» liturgiques wnt devenue» La voix de ITEglise» *(Discours du Pape Paul Vî aux participants du Congris sur les traductions liturgiques,* 10 novembre 1965).

Poor atteindre ee but. Il ne suffit pas, lorsqu'on fait une traduction destinée à la liturgie, d'exprimer dans une autre langue le contenu littéral et le» idée» du texte original. Mais fl faut s'efforcer aussi de communiquer fidèlement â un peuple donné et dans son propre langage ee que l'Eglise n voulu communiquer par le texte original à un autre peuple et dan» une autre langue. I^a fidélité d'une traduction ne peut donc être jugée seulement à partir de chaque mot ou de chaque phrase, mal» elle doit l'être d'après le contexte exact de la communication liturgique en conformité avec sa nature et »es mode» propres.

7. Dan» l'acte de la communication liturgique, en effet Il ne lüfflt pas de considérer ce *qui est dit* & la lettre dan» l'original. B faut aussi voir *qui* parle. ▷ *gui* l'on parle et *comment* on parle. Ainsi done. ·η préparant une traduction, il faut viser à assurer la fidélité du message tous ses multiples aspects, spécialement: Λ / Par rapport à ce qui doit être communiqué; *H)* Par rapport h ceux auxquels est adressée la communication; *Cl* Par rapport au mode et à la forme de communication.

A) *Par rapport à et qui doit lire communiqué*

8. Bien qu'il soit Impossible de séparer complètement, dan» l'acte de communication orale, ce *qui* est dit de *la manière* dont cela est dit, il est pourtant nécessaire, quand on traduit un message d'une langue dans une autre, de dégager le contenu du message pour lui donner une nouvelle forme, exacte et heureuse.

Pour découvrir le vrai sens d'un texte, nn appliquera le» méthodes scientifiques d'étude textuelle et littéraire élaborée» par les spécialistes. Cet aspect de la tâehe commune à tout traducteur est désormais connu. Il suffit d'en signaler quelques applications pour les texte» liturgiques.

10. *al* On fera, s'il y a Heu, U critique textuelle du texte à traduire, pour que la traduction «oit celle de la leçon originale ou. du moins, jugée la meilleure.

11. b) I-a signification des mots latins doit être cherchée en tenant compte de leur» usage» historique.» et culturels, chrétiens et liturgiques.

Par exemple, le mot «devotio· n'a pa» nécessairement le même tens dans I usage classique ancien, l'usage chrétien du G·** siècle et celui de la fin «lu Moyen-Age.

En présence d'une Image ou d'une figure de »tyle. on doit se abusive^ ** e ou recherehée, expressive ou

Par exemple, le mot ^refrigerium· n'Impllque pa» toujours quelque chose de glacial; le mot «grex. n'évoque pas nécessairement de* brebis. n H

12. *c)* On no dolt pat oublier quo parfois l'unité ténu»ntique (ce qui permet de «nlslr le tent) n ett ρα· le mot, malt la proposition complète. Il faut donc éviter d'obscurcir ou de gauchir le tent effectif du mettnge par des traductions trop analytiques, qui donnent à chaque mol ou certalnt d'entre eux un relief exagéré.

Par exemple, l'accumulation de» mots latin» «ratam, rationabilem nccentabllemque· renforce le tent éplclétlqur de la prière. Malt, dam certaines langue», l'emploi de trol» adjectifs peut aboutir A l'effet In verte et diminuer la force «oratoire» de cette Invocation.

13. *d)* Beaucoup de mots ou d'expression» ne peuvent être comprit correctement que s'Ilt sont replacés dans leur contexte historique, social et rituel.

Par exemple, dons les oraisons du Carême, le mol delunlum» n'évoque pas seulement la privation de nourriture, malt peut évoquer parfois toute la discipline du Carême, à la fois liturgique et ascétique.

B) *Par rapport à ceux auxquels est adresse la communication*

14. Une traduction a plut ou molm de valeur suivant l'usage auquel elle est destinée. Etant donné la nature des assemblées liturgiques auxquelles sont destinées les traductions, on tiendra compte des points suivants:

15. 1) La langue employée sera usuelle, c'est à dire accessible ù la majorité des fidèles parlant In même langue et se rassemblant habituellement pour le culte, y compris «les enfants et les gens simples» (Paul VI, *Discourt cité).* H ne s'ensuit pot que cette langue doive être vulgaire, car elle doit toujours être «digne des réalités très hautes qu'elle exprime» *fIbidem)* et irréprochable au plan littéraire. D'autre part, remploi d'une langue usuelle ne supprime pas In nécessité d'assurer une catéchèse suffisante pour initier les fidèles nu sens propre, biblique et chrétien, de certains mots ou de certaines phrases. On ne peut pourtant pas exiger habituellement des fidèles une culture littéraire spéciale pour que l'ensemble des textes liturgiques leur soit accessible. Il faut noter enfin que si la communication utilise souvent des textes de nature vraiment poétique, cela ne s'oppose nullement à l'emploi d'une langue usuelle.

16. 2) Pour que les auditeurs d'un texte en reçoivent le message dans le sens voulu par la liturgie, il faut encore veiller A certains points:

17. *a)* Lorsqu'on emploie des termes de la langue usuelle ayant une portée «religieuse·, on vérifiera si leur usage correspond vraiment nu sens chrétien visé, ou s'il peut s'y ajuster correctement. Ces termes peuvent, en effet, véhiculer un sens pré-chrétien, pseudo-chrétien, post-chrétien ou même antlchréllen. On jugera donc si le mot ou l'expression est A même d'acquérir un sens chrétien exact, grâce à l'expérience du culte et A la fol de la communauté.

Exemple: En grec biblique, on a souvent évité le mot «hleros· (sacré), trop lié aux cultes païens, et on lui a préféré le mot plus rare «haglos» (saint).

Le sens biblique de «hesed —eïeo»— misericordia» n'est pas exactement rendu par les termes des langues modernes qui se réfèrent littéralement au latin «misericordia».

En latin classique, le verbe «mereri» signifie «être digne de quelque chose». Sial» In langue liturgique a fait évoluer le sens primitif du verbe. SI l'on n'y prête pas attention. In traduction pourrait être fausse, par exemple dans des phrases comme «quia quem meruisti portare» (antienne *Regina caeli).*

18. *b)* Il arrive souvent qu'on ne trouve dans la langue usuelle aucun mot qui rejoigne exactement le sens biblique ou liturgique du terme à traduire (par exemple, la «justice» biblique). Il faut alors choisir le mot qui sera le plus susceptible, grâce ft son usage répété sous divers contextes dans la catéchèse et In prière, d'être chargé du sens biblique et chrétien voulu par la liturgie.

C'est ainsi que les mots «doxa» en grec, ou «gloria» en latin, choisis pour traduire l'hébreu «kabftd», ont acquis un sens biblique qu'ils n'avalent pns A l'origine.

De même peut-Il arriver que les tangues modernes n'alent pas de termes capables de rendre la pleine signification liturgique d'un mot latin. Ainsi du mol «mysterium»: une traduction moderne serait Inexacte, qui ne laisserait entendre, pour les fidèles moins avertis, que quelque chose de caché, sans évoquer la réalité surnaturelle qui est communiquée dans un signe sensible.

19. *e)* Dans In plupart des langues modernes qui sont devenues aujourd'hui moyen de communication liturgique. Il sera nécessaire de façonner progressivement une langue biblique et liturgique adaptée. En général, on obtiendra un meilleur résultat en retenant des mots ordinaires et usuels qui se chargeront de sens chrétien, qu'en recourant A des mots rares et savants.

20. 3) La prière de l'Eglise est toujours celle d'un groupe particulier, rassemblé «hic' et nunc». C'est pourquoi Il sera souvent insuffisant, dans la liturgie, d'avoir traduit avec une exactitude purement verbale et matérielle des textes formulés ft une autre époque et dans une autre culture. La communauté rassemblée doit pouvoir faire, du texte traduit, sa prière vivante et actuelle, et chacun de ses membres doit pouvoir s'y retrouver et s'y exprimer.

21. C'est pourquoi, en traduisant les textes liturgiques, il est souvent nécessaire de faire de prudentes adaptations. Plusieurs cas doivent être distingués:

22. *a)* La traduction mot-fc-mot du texte est souvent celle qui assure In meilleure communication. Par exemple, quand on traduit dans une langue romane: «Pleni sunt caeli et terra gloria tua».

23. *b)* Parfois, au contraire, les images doivent être modifiées pour maintenir la vraie signification. Par exemple, •locus refrigerii» dans les pays nordiques.

24. *c)* Parfois, c'est la conception même des réalités exprimées qui est difficile A comprendre, soit parce qu'elle chenue le sens chrétien actuel (ex. «terrena despicere», ou bien •ut inimicos sanctae Ecclesiae humiliare digneris»), soit parce qu'elle ne touche plu» no» contemporains (par exemple, certaines expressions antiarienne»), soit parce qu'elle ne se prête pas A la prière actuelle (par exemple, certaines allusions A des formes pénltentlelles qui ne sont plus pratiquées). Dans ces cas. Il ne suffit pas de supprimer ce qui ne va pas. il faut trouver comment exprimer en langage actuel des réalités évangéliques équivalentes.

Ce» adaptations demandent une grande attention: car U ne suffit pas qu'elles répondent A la mentalité contemporaine et au goût esthétique. Il faut qu'elle expriment une doctrine sûre et une spiritualité authentiquement chrétienne.

C) *Par rapport au mode et à la forme de la communication*

25. La manière de dire et de parler est partie Intégrante de la communication orale. Lorsqu'on rédige un texte liturgique, la forme «oratoire* —ou, d'une manière Improprement dite, mais plus usuelle, la forme «littéraire»— est de la plus grande Importance. Plusieurs aspects méritent attention:

26. 1) Le genre littéraire de chaque texte dépend d'abord de la nature de l'acte rituel qui s'exprime en paroles. Une chose est acclamer, et autre chose supplier, proclamer ou méditer, lire au peuple ou chanter ensemble. A chaque action parlée convient sa manière de dire. D'autre part, une prière prendra une forme différente si elle doit être dite pur un seul ou en commun, si elle est en prose ou de forme poétique, si elle est récitée ou chantée. Ces données Influent non seulement sur la manière de parler, mais aussi sur la rédaction littéraire.

27. 2) Tout texte liturgique est un donné linguistique destiné A la célébration. Lorsqu'il est déjà écrit, comme c'est le cas habituel, il se présente aux traducteur» comme un donné littéraire. Il convient donc, pour chaque texte, de rechercher les éléments significatifs qui définissent son genre littéraire. Par exemple, dans les oraisons romaines, la structure formelle globale, le cursus, l'expression du respeet, la concision, etc.

28. Parmi ces éléments. Il Importe de distinguer ceux qui sont essentiels nu genre littéraire et ceux qui sont accessoires. Les premiers sont, autant que possible, A garder dan» la traduction, soit tels quels, soit au prix d'équivalences. On peut ainsi respecter la structure générale des oraisons romaines: titulature divine, motivation de In demande, demande, conclusion. D'autres éléments devront être recréés selon le génie de chaque langue (cadence oratoire, harmonie du discours, etc.).

29. Il faut noter que lorsqu'une propriété est essentielle au genre littéraire (par exemple, l'intelligibilité A l'audition pour les prières présidentielles), elle l'emportera sur d'autres moins significatives (par exemple, une fidélité purement verbale).

IL Quelques cas pauticuuexs

30. Parmi les textes liturgiques, l'Ecriture Sainte a toujours occupé une place privilégiée, parce que l'Egltse reconnaît dans le» Livres saints la Parole de Dieu consignée par écrit (cf. Constitution *Del Verbum,* n. 9) (LE 3345]. Cette Parole de Dieu nous parvient historiquement sou» de» formes diverses, c'est A dire dans des genres littéraires particuliers. Or, la révéialatlon qui nous est ainsi communiquée ne peut être complètement détachée de la forme littéraire dans laquelle elle nous est transmise. C'est la raison pour laquelle, dans les traduction» de la Bible destinées A la liturgie, les caractéristiques oratoires ou littéraires des divers genres représentés dons l'Ecriture doivent être respectées d'une manière toute spéciale. Cela vaut, en particulier, pour la traduction des psaumes et des cantiques bibliques.

31. Les traductions bibliques doivent, dans la liturgie romaine, «être conformes nu texte liturgique latin» *f Instruction* du 26 septembre 1064, n. 40 a) (LE 3217]. Elle» ne doivent être aucunement une paraphrase du texte biblique, même »'11 est difficile h comprendre. Elle» ne doivent pas davantage Intégrer, avec ou sans parenthèses, des expressions ou de» phrase» explicatives: tout cela ressort A la catéchèse et A l'homélie.

32. Il ne faut pourtant pa» exclure, en certains cas, «des traductions appropriées et exactes faites dans le» diverses langue», de préférence A partir des texte» originaux de» Livres saints. S'il se trouve que, pour raison d'opportunité et avec l'approbation des autorités ecclésiastique», ces traduction» soient le fruit d'une collaboration avec des frères séparés, elles pourront être utilisées par tous les chrétiens» (Constitution *Del Verbum,* n. 22) (LE 3345]. Il est bon que le» traductions approuvées pour la liturgie soient aussi proche» que possible des meilleures version» bibliques en usage dans la même langue.

33. Certaines formules euchologtqurs et sacramentelle·. —par exemple, 1rs prières consécratoiras, le» anaphora», 1rs préfaces, le» exorcisme», celles qui accompagnent une action, comme l'imposition des main», les onctions, 1rs signe» de croix, ete,, — doivent être traduites *Integre et fideliter,*— sans variante», omission* ou Insertion», l^e texte, en effet, qu'il

soit ancien ou de composition récente, a une élaboration théologique et conceptuelle bien précise, étudiée en chacun de ses mots. Si le texte est ancien, certains termes latins présentent des difficultés de vocabulaire ou d'interprétation, a cause de leur usage ou de leur sens très différent du terme correipondant dans les langues modernes: la traduction demandera alors des éclaircissements, et parfois quelques paraphrases, pour bien exprimer le vrai sens original qui est, —le cas n'est pas rare, — intraduisible mot à mot. Pour un texte moderne, cette difficulté sera beaucoup moins grande, puisqu'il utilise une terminologie et un langage plus proches des conceptions de l'homme d'aujourd'hui.

34. Les «orationes· (collecte, prière sur les offrandes, postcommanloD, oraison sur le peuple) de l'ancien patrimoine romain, très concises et pleines d'idées, pourront être traduites plus librement: qu'on en conserve les idées, mais en amplifiant modérément. — si besoin est, — la formulation, pour mieux en «actualiser» le contenti a la célébration et aux exigences d'aujourd'hui. Qu'on évite, en tout cas, ce qui est superflu et toute forme ampoulée.

35. Les textes liturgiques dans lesquels l'expression orale revêt une Importance spéciale doivent suivre les lois propres a leur mode d expression et, s'il s'agit de textes écrits, a leur genre littéraire particulier. La chose Importe surtout dans les acclamations, où l'action d'acclamer par la voix constitue un élément essentiel· Il serait insuffisant de ne traduire que les notions exprimées, si la forme verbale ne se prêtait pas phonétiquement et rythmiquement â la fonction de ces textes.

36. Les textes destinés, par nature, à être chantés demandent un soin particulier:

a) Que l'on conserve la forme de chant (antienne, antienne Intercalée dans le psaume, refrain, etc.) propre À chaque action liturgique et à chacune de ses parties (eL Instruction .Vfajûam *sacram,* 5 mari 1967, nn. 6 et 9) (LE 3541).

Pour les psaumes, tout en maintenant la division en versets, telle qu'elle est donnée dans le texte latin, on peut suivre une division en strophes, si cela convient au chant et âr la récitation en commun. Cela vaut surtout si l'on utilise un texte traditionnel, connu des fidèles et peut-être commun aussi à d'autres Eglises.

c) Lorsqu'ils sont utilisés pour un chant, les textes des répons et des antiennes, même lorsqu'ils sont extraits de l'écriture sainte, deviennent une partie de la liturgie et entrent dans un nouveau genre littéraire. C'est pourquoi en les traduisant, on peut leur donner une forme verbale qui. tout en conservant pleinement le sens, soit adaptée an chant, s'harmonise avec le temps liturgique ou une fête spéciale, et soit facilement comprise des fidèles. Nombreux sont dans Irs anciens antlphonaires les exemples de ces adaptations qui ont légèrement retouché le texte original·

d) Sl le contenu d'une antienne ou d'an psaume doit créer quelque difficulté, la Conférence épiscopale peut autoriser le choix d'un autre texte qui réponde aux mêmes exigences de la célébration liturgique et au sens propre à tel temps liturgique ou à telle fête.

e) En traduisant ces textes, or veillera à ce qu'ils soient utilisables aussi pour une récitation pariée, comme peut l'exiger parfois une forme spéciale de célébration.

37. Les hymnes liturgiques de forme poétique, à moins d'être rédigés dans un vrai genre poétique adapté au chant populaire, perdent leur fonction propre. Or, la plupart du temps, cette exigence chorale empêche d'en faire une traduction exacte. Les hymnes doivent donc le plus souvent faire l'objet d'une nouvelle élaboration, conforme aux lois musicales et chorales de h poésie populaire qui sont propres à chaque langue.

IIL Les Commissions de traduction

38. Pour traduire les textes liturgiques, on formera des groupes de travail comprenant des hommes compétents dans les diverses disciplines Intéressée·, â savoir biblique, théologique, pastorale, et spécialement linguistique et littéraire, — tant dans la langue à traduire que dans celle où l'on traduit. — et enfin, s'il y a lieu, musicale.

Si plusieurs groupes travaillent sur des secteurs différents de la liturgie, une coordination entre eux s'impose.

39. Avant de promulguer les traductions, on les soumettra, •'D y a Heu, à la vérification de l'expérience dans des communautés diverses et choisies ou dans des réglons différentes. La traduction provisoire doit être approuvée par la Commission liturgique de la Conférence épiscopale.

40. Entra les commissions chargées des traductions et l'autorité (comme la Conférence épiscopale) qui doit les approuver. régnera une vraie collaboration, en sorte que: *a)* les mêmes experts soient normalement responsables de la traduction. du début b la fin du travail·, *b)* lorsque l'autorité demande «l* corriger un projet de texte qui lui est w/umis. celui-ci soit renvoyé à la commission qui présentera à nouveau un texte amendé; ou alors qu'elle en charge une nouvelle commission, plus capable et scientifiquement de même compétence.

41. Pour les pays de même langue, une commission mixte devra être chargée de préparer un texte commun. Une telle élaboration présente de nombreux avantages. Elle permet djabord d'obtenir le concours des experts les pins compétents. Elle fournit ensuite un moyen de communication privilégié entra les peuples de même langue. Elle facilite enfin la participation des fidèles.

Il est cependant légitime de distinguer entre les textes dits par un seul, qu'on écoute, et ceux qui doivent être dits ou chantés par tous. Il est clair que l'uniformité est plus nécessaire dans ces derniers que dans les autres.

42. Lorsqu'on doit préparer un texte commun pour plusieurs pays, ee texte doit en même temps répondre aux exigences et à la mentalité propre de chacune d'elles (cf. *Lettre* du *Cardinal Lercaro,* 10 octobre 1964) (LE 3221]. C'est pourquoi:

1) Il convient que chaque Conférence épiscopale d'une même langue puisse examiner en temps opportun le projet de traduction ou le premier texte préparé.

2) Pour pourvoir entre temps aux besoins des prêtres et des fidèles, que le Secrétariat coordinateur de la Commission mixte prépare un texte provisoire qui. avec le consentement de l'autorité (cf. n. 39), pourra être publié et permis *ad Intérim* dans chaque pays. Il est bon que même ce texte provisoire soit, en tout et partout. Identique: ainsi l'expérience sera vraiment fructueuse pour h rédaction du texte définitif.

3) Tous les pays Intéressés recevront en même temps le texte définitif. Sl une Conférence épiscopale veut y Introduire quelques changements pour mieux répondre aux exigences locales, elle proposera ces changements à la Commission mixte qui devra tout d'abord donner son assentiment. Cela est nécessaire pour que la version officielle reste substantiellement une et inaltérée, sous la responsabilité de la Commission mixte.

4) Chaque pays peut publier les textes provisoires comme les textes définitifs approuvés par le Saint-Siège, mais il doit apporter sa quotepart à l'édition: paiement des frais, rétribution des experts et des évêques de la Commission mixte. Chaque Commission nationale se mettra d'accord à ce sujet avec le Secrétariat coordinateur de la Commission mixte.

5) Chaque édition devra Indiquer clairement, en première page, l'origine du texte selon son caractère: «Texte provisoire préparé par la Commission mixte...· ou «Texte approuvé par la commission mixte... et confirmé par le Consilium ad exsequendam Constitutionem de Sacra Liturgie».

Si des variantes ont été faites au texte de la Commission mixte (cf. supra, paragraphe 3k on ajoutera: «...avec les adaptations autorisées par la Conférence épiscopale de... et par la Commission mixte...».

43. Pour une liturgie pleinement rénovée, on ne pourra pas se contenter de textes traduits à partir d'autres langues. Ile nouvelles créations seront nécessaires. Il reste que la traduction des textes émanant de la tradition de l'Eglise constitue une excellente discipline et une nécessaire école à la rédaction de textes nouveaux, en sorte que «les formules nouvelles sortent des formes déjà existantes par un développement en quelque sorte organique» *(Const, sur la Liturgie, art. 23) [LE* 3141].

•Ad Praacdw CoofereaUorua epioccpahuni.· NotiL 5(1959) 3-12.

3710

1969 lAJi 27.-PAULÜS VI. ALLOC. AA3 81 (1969) 174-178

Allocutio die 27 *lanuaril* 1969 *habita ad Praelatos Auditores, Officiales et Advocatos Tribunalis Sacrae Pomonae Potae, novo litibus iudicandis ineunte anno coram admissos:*

De exercitio iurisdictionis judioaus intra ambitum **ECCLESIOLOGIAE GENERALIS**

Signor Decano, Signari Uditorl della Sacra Pomona Pota, Slamo liet! dl vedenrl raccoltl fntomo a Noi e *dl* salutarvi tutti, ricamblando a vol ed agll *aJtrl Officiali dl questo* Nostro tacro Trlbunak ed a ouantl vi sono addettl, e vl prestano Topera loro, l *Nostri votl* mlgllorl per le vostre singok persone e per la vostra attlvitâ gluaiziaria. Ringrazlamo In modo partkolare Lei, Signor Decano, *per le* parole ch'Ella Cl ha testé rivolte, perk notizie, ora esposte, riassumendo in brevi osservazloni ed In poche dire Il lavoro Intenso ed accurato del medeslmo Insigne Trlbunak.

Sucsta annuale Udienza, oltre Il placere d'un Incontre cordiale e Istruttlvo corne quello présente, offre a Nol la fellee occasione per ripensare e per onorare quella potestA giudlzlaria. di cul ê muni ta la Chiesa cattolica, ravvisando in taie potestâ un'esprrsslone nativa e preclpua dell'autorité, onde Il Fondatore ed Il Capo unico e supremo della Chiesa stessa. che è Cristo, ha voluto investlrla, dandole potestâ non solo di effondere nel suo Corpo mistlco l carismi vivificanti e sont!fleant! dello Spirito, ma di govemarlo altresl, in nome suo, quale compagine visibile, sodale, organica c gerarchlca, con virtû giurlsdlzlonale. Deriva Infattl dolia potestâ di glurisdlzlone Tufflcio gludlziario; ed entrambl risalgono ali'autorité-principe, che nella Chiesa è quelU della regalità spirituale di Cristo, a Lui dovuta non soltanto per la supremazla della sua divina persona e per la sua dignité dl Capo della Chiesa, ma anche per averia conquistata e meritata con l'umlltâ e la gene-

rosltâ della sua Passione redentricc l. E se anche dobblamo rlconoscere alla potestâ glurisdizionale della Chiesa l'eserclzlo d'una causallta diversa da quella santlflealrice, avendo questa Cristo come unica fonte ed essendo chl la dispensa soltanto ministre, soltanto strumento, mentre quella giurlsdlzlonale» pur attingendo da Cristo la sua virtû e lu sua
175 raglon d'essere, posslede un suo proprio procedlmento / umano, che fa di chl n'è investito un eseeutorc responsable, una causa seconda come dlcono l teologi *; tuttavfa essa pure rende gloria al Signore Gesû, perché lo rappreienta *, ne ndempk la missione, ne serve i seguacl, ne testimonia la présenta storlca nel mondo.

Ê noto a tutti corne Il rlconosclmcnto della potestâ glurlsdlzlonale si Inscrlsce nel quadro dl quella ecclesiologla intégrale, che Noi rltenlamo autentlca, e che, senza nulla lroseurare della realtà e della profondità dei suo aspetto mistlco e carismatico, ne considera Insieme H suo aspetto visibile c sociale, che quallflca la Chiesa una socJetâ glurldlcamente perfetta, non unlvocamente eguale a quella civile, ma originale e slngolare, perché, a causa del fine suo proprio e del mezzl del quail si vale per conseguirlo, si definlsce soprannaturale e spirituale, trovando In se stessa, per disposlzione del suo dlvlno Fondatore, le risorsc alla sua eslstenza e alla sua attlvitâ «. E che clô valga anche della potestâ gludlzlaria è facile ricavamc le prove dalle fontl neotestamentorle, anch'esse da tutti conosdute s, e da tutta la tradlzlone ecclesiastica ·, conformata dal récente Concilio Vaticano II, che, nella Costltuzlone dogmatica *Lumen gentium,* come ricorderete, dice che «l Vescovl hanno Il sacro dlritto, e davantl al Signore Il dovere, dl dare leggl af loro suddltf, dl gludlcare *(iudidum faciendi)* e dl fare tutto quanto appartient al culto e all'apostolato» Questo è bene rlchlamare per Il fatto che, essendo oggi glustamente ricondotto Il concetto df autorith nella Chiesa alla sua raglon d'essere, ch'è quella del servlzlo, non sl vorrebbe che fosse fraintesa l'origine dell'autorità stessa. quasi emanasse dalla comunltâ del fedelf, e non derivasse la sua fonte superiore dal dlritto divino, e si confondisse rniesto suo efficiente principio con lo scopo per cui Crlsto I'ha stabilita, cloè per la guida e per la salvczza dei Popolo di Dio: né sl vorrebbe che fosse indebltamente inceppato l'escrclzlo stesso della legitima autorité della Chiesa nell'esnllcazione delle sue funzlonl, Intese appunto al multiforme servizln del blsognl sempre più vasti e comolessl della vita eccklslale. Sarebbe Istruttlvn, a questo Hguardo e a tltolo d'esemolo, rfeordare come Il Papa San Gregnrlo
176 Magno, che / smile esplleltamente essere Insignito dei tfitnlo délia umlltà e dei servlzlo, dcffnendo se stesso *servus servorum Del* ·, abbla sempre, non meno c ben plù dl nitri PonteflcI, rivendlcato ai ministero dl Pktro *cura.., totius Ecclesiae et principatus* ·.

Cosl che, volendo Noi onorare nelï'organo giudlziarlo « cui voi appartenefe e preMate la preziosa opera vostra Il rarattere mlnlsterfale che lo gfustlflca e In dl<tingue. vnknffer l vedlamo In cotesfn Sacro Trlbunak rlfks«e aknne dl quelle virtû crfstfane delle quali vogHamo, con l'aluto dl Dio. che sia rivestito Il Nostro apostolko nfflldo. Servizln Innanzltutto dl carîtà è Il Nostro, se dawero rfcordlamo Il mandatn. che rlsuonn In tutto Il Vancclo del Signore, c se ne ascoltlamn 1'cco nell'esortazfonc dl San Bernardo a Pana Encrnlo: ·*Tl* tuo cuorc è come una fontana pubblica. dove tutti hnnno dlritto dl here· ,e: e tale ê anche Il vostro servlzlo, che per la stessa sun competenza. aperta, sreondo le norme stabilite Il, a tutta la Chlesa, nllargn, com'è proprio della carltâ, la sua solkcltudlne oltre ognl confine. Il crescente vostro lavoro, inoltre, lo dlmostra.

Servlzlo pol pastorale dl vcrltâ. dl saggezza, dl glustizin. dl cristlana prudenza vuok essere parimente Il Nostro: ed anche sotto questo aspetto, anzi sotto questo prindpalmente. esso sl rispecchin nella vostra nttivitâ gludlzlaria, se è vero come Insegna San Tommaso lft che ognl gludlzlo Implica una rcttltudlne razlonak, r che ognl gludice ê corne una giustlzln personlflcatn, *quondam tuslitlam animatam.*

In questa apologia della vostra specifica funzlone canonica e In questo accostamento della vostra attlvitâ gludlznria alia Nostra missione apostolka sl nasconde forse, potrà qualcuno dubitare, quell'attegglamento Idéale e pratlco, tanto critlcato dal promotori dei risveglio evangellco

•Cfr *S.* **71. IIT. 47, >; 48, l; 59, 3: Pio XI, Eoc.** *Quai primai: A. A. S.* **»7. P- 59S ».». [LE Mo]**

•Cfr. S. TA III, 8. fr, Jourart. *LEfliif.* **I. p. iJ9, 3· <d. 'Cfr. > *Cor* 5, xo. · Cfr. Leonr XIII. Enc.** *ImmcrZaL· Dei: A. S. S.* **iS, P- têj- 1 Cfr. iS, 17; /** *Cor. 6.* **i ».·;** *r Tim.* **5,19. *Cfr. Wernx-VUUl. VI, p. 11 «s. ' N. 17. •Cfr. Gritor, San** *Gtffcrio,* **pp. 74-75. ati. *Cfr. Batiffol, San** *Gregorio,* **p 307.** *l9 Dt cent* **I, V. ·» Can. 1599. ·· ÎIM1··,** *60.* **T.**

e spirituale nella Chiesa, e tanto awersato dal fautori di libéré correnti carismatiche, owero dl quelle contrarie Idealmente, ma praticamente cospiranti della secolarizzazlone, atteggiamento che ha preso dl nome Ibrido di gluridlimo? Non è questo Il Nostro penslero, né è questo il Nostro proposito: una Chiesa in cul un DIritto Canonico, esteriore e formallstlco, presclndesse dallo spirito del Van- / 377
gelo, o prevalesse sulla speculazlone teologica. o soffocasse la formazlone della coscienza illuminata all'autodeterml-nazlone e ritardasse lo svlluppo della vita ascetlca e propriamente religiosa, non risponderebbe agi! orkntamentl rinnovatori dei Concilio, né perclô ai Nostri. Ma Il Condlio non solo non ripudia Il Diritto Canonico, la norma cloè che précisa l doveri e difende l diritti dei membri della Chiesa. ma la auspica e la vuok, corne conseguenza delle potestâ lasciate da Cristo alla sua Chiesa, corne esigenza delta sua natura sociale e visible, comunitaria e gerarchica u, corne guida alla vita religiosa e alla perfezione cristlana u, e come tutela giurldica della stessa Hbertâ Perclô il Concilio ha decretato la revisione del Codice dl DIritto Canonico u, la quale è glâ fervorosamente in corso, corne è noto, e secondo criteri più aderenti alla missione pastorale della Chiesa e aile legltllme eslgenze della vita moderna.

Non spirito di glurldlsmo perclô anima cotesto prowido e sapiente Trlbunak, ministro del dlritto, interprete della giustizla, sensibile ali'equità e alla misericordia, come giâ dlchiarava il Nostro Prodecessore, dl venerata memoria. Pio XIII7; malo spirito della Chiesacattolica, vigile tutrice della leggecristiana, e materna Interprete della realtâumana: *Er intima hominis natura haurienda est luris disciplina* l·.

Perclô Nol volentlerl onorlamo cotesta Istltuzione e la confortiamo, exprimendo a vol la Nostra riconoscenza, Il Nostro incoraggiamento, Il Nostro elogio.

E a questo punto Il Nostro dlscorso dovrebbe appunto rivolgersl ali'opera vostra. Ma vol potete ben immaginare quale sia fl Nostro penslero a tale riguardo, senza cbe Nol trattenlamo plù oltre la vostra paziente attenzione.

Tn quest'ora. sotto molti aspettl grave e declslva, di rinnovamento della vita della Cbesa, dl Inquietudine dl alcunf suol figll, dl mutamento della mentalltà contemporanea, dl rilassamento dei costume sociale, dl accekrazlone d'ognl opcrazlone umana. dl progresso delle discipline gluridlche e scknthlche, dl bisogno dl testlmonlanze di Intégrité,/ 178
di fcrmezza. di bonté e di attesa che la Chiesa cattolica sia in ogni sua manifestatione plù eosckte della sua missione, plû libera dagli Interessi temporali, plù irradiante Il Vangelo df salvezza che porta con sé, è owlo che Nol attendiamo anche da vol, Figll, Fratelll e Signori del Nostro rinomato Trlbunak della Sacra Romana Rota, un nuovo Impegno di perfezlonamento In ognl sua componente, personale, forense, funzlonak. prontl Nol stessl n sostenerlo e a favoririo. afflnché es.so meriti sempre più la pubblica fiducia, ed abbla per sé, con la Nostra Benedlzlone Apostollca, quella dl Dio.

u Cfr Const, d-χτη, de Ecdnix *Lumrr. tSfdüca,* n, *rj* (LF 3x31). ·· Const, deem de Eccksb *Lumm* fen/itm. n. 4s (LE **i** edecr.de i«fxnci.r«x>T. vitaereHoiosae *Perfectas^riiaiit* [LE 3313]· MCtr. DecL de liberate nrLcVxa *Diemiaîu* kumanaz, n. 15 (LE M Deer, de past. Eni*ecp. tnuccre La Eetksia *Demina,* n. 44 (LE **vvl 1.**Cfr. *Düconie JUiiewn-^rr·,* sx>T. II. p. 13 M- ·· Ck*ro2e, *De Ufibiu* **II.**

Ada. Vid® roUtior.asj activitetb Tribunalis S R. Rotae decurrente anno 1963 apud ApoII. 42 (1958) 213-214.

3711

1969 IAN 30.-CONV. CUM BAVARIA. AAS 61 (1969) 168

Ratihabitio Conventionis inter Apostüucam Sedem kt Bavaricam civitatem circa nonnullas mutationes **INDUCENDAS IN CONCORDATUM DIEI** 29 Ma RTII 1924

Vide *textum* sub die 1968 Oct. 7: LE 3689.

<3712

1969 IAN 30.-SC RELIGI RUM, UT. CIRCUL. PART.·

Interdicitur participatio clericorum et religiosorum in activitatibus cuiusdam centri documentâtions **IN CIVITATE CuERNAVACENS!** existentis

Roma. 30 Gennarto 1969

Reverendissimo Padre, In seguito a gravi prvoccupazloni expresse da diverse parti circa l'Influcnza negativa <ki

Centri CIDOC e CIF (Centro Intercultural de Documen-Uddn-Center for Intercultural Formation) di Cuernavaca, una speciale Commissione si è riunlte per rsamlnart l'in-sterne dell'organlzzazione e I vari aspelti dcll'atllvità da essa svolta.

Essendo risullato che le attivitâ del CIDOC e del CIF banno avuto dolorose ripercussionl e conseguenze nella di-sciplina ecclesiastica, la Commissione ha formulato l'nna-nlme parere che venga vfetata l'ulteriore partedpazlone dl Sacerdoti, di Chierid, di Religiosi e di Religiose ai dettf Centri.

Ouesta Sacra Congregazlone pertanto. In osscqulo a su-periori dispositioni, prega la Paternité Vostra Reverendis-sima di voler tempestlvamente comunicare a tutti l Su-periori Generali Intéressât! che non è permesso ai Religiosi ed alie Religiose d! prender parte a! corsl de! Centri sum-mentionati.

Profltto della drrostanza per professarml, con sensi di religioso ossequlo, della Patemltà Vostra Reverendissima devotissimo.—Tldebrando Card. Antontuttt, *Prefetto.* An-tonio Mauro, *Segretario.*

• Pr«*ridi Uaionf« Shperlcrœi CeaertUxaa Pro! N S P 3173 89: AOFMC*p 85 Ω9ββ) 60.

3713

1M9 FEB 2.-SECRET. STATUS, LIT. CIRCULARES. PART.·

SENSUS RESPONSABILTTATIS EPISCOPORUM mtOBTUK CIR-CA QUAESTIONES CAELIBATUM SACERDOTALEM SPECTANTES

Dal Vaticano. 2 février 1969

Vénérable Frère, L'année qui vient de s'écouler a vu se manifester en divers pays une certaine effervescence de recherches, d'initiatives et de contestations, portant sur le stvle de vie des prêtres, l'exercice du ministère pastoral auprès des hommes d'aujourd'hui, et parfois même sur la nature du sacerdoce ministériel.

Le Saint-Père, qui partage étroitement les sollicitudes de ses frères dans ITpIscopat. n'a resté d'être attentif aux divers aspects de ce problème. Il s'en est exprimé à diverses reprises, notamment dans le message personnel uu'll adressait aux prêtre* du monde entier, le 30 Juin dernier, à l'occasion de la clôture de l'Année de la fol, et où ll leur témoignait sa confiance et sa profonde affection, en les Invitant à approfondir dans la fol les dimensions essentielles de leur sacerdoce [LE 3671].

Etant donné les graves questions oui sont agitées, et auxquelles les movens de communication sociale donnent un retentissement qui n'est pas toujours favorable A une étude sereine, le Saint-Père m'a chargé de dire à Votre Excellence toute l'importance qu'il attache au rôle des Conférences épiscopales, pour que cette étude se poursuive toujours dans la lumière des enseignements de l'Egllse et en esprit d'intime collaboration avec le Siège apostolique.

A cet égard, le fléchissement qui se manifeste aujourd'hui dans l'estime du célibat sacerdotal engage de façon grave et urgente la responsabilité de tous ceux «que l'Esprit-Saint a placés pour régir son Eglise», fAefes, 20. 23.) Ils ne sauraient, en effet, laisser s'obscurcir le sens total et exclusif du service de Dieu et de son Rovaume, pour re-chercher dans les mutations de la société actuelle la loi de la vie sacerdotale. C'est pourquoi la mise en question du célibat sacerdotal, tel qu'il est observé dans l'Egllse latine, nous presse de rappeler sa valeur, en conformité avec la tradition vivante de cette Eglise et son enseigne-ment constant, réaffirmés par le récent Concile oecumé-nique et explicités dans l'encyclique *Sacerdotalis caelibatus* (LE 3574 j.

Certes, le Saint-Père n'ignore pas les difficultés que peut rencontrer à notre époque la pratique du célibat sacerdotal. D sait les raisons alléguées par ceux qui voudraient disso-cier le sacerdoce du célibat, raisons dont certaines ne sont pas sans donner à réfléchir. Il est sensible à la souffrance de ces prêtres qui, dans des circonstances dont Dieu seul est juge, ont abandonné le célibat auquel ils s'étalent en-gagés, et aussi de ceux qui mettent en doute la valeur d'un engagement aussi sacré. Mais comment ne serait-il pas sensible également À l'inquiétude qu'éprouvent aujour-d'hui tant de prêtres, fermement convaincus des Impérieux motifs qui ont porté le magistère suprême à maintenir l'obligation du célibat —c'est, grâce à Dieu, l'immense majorité— et qui craignent pour le sacerdoce les graves conséquences que ne manquerait pas d'entrafncr le fait d'en dissocier ce qu'ils ont librement accepté d'y associer, c'est-à-dire l'offrande totale d'eux-mêmes au Christ, »en vue du Royaume des deux»? fAfa/f/t, 19, 12).

Il faut le dire aussi: s'il y a beaucoup de souffrance, s'il y a une véritable sincérité de propos. Il y a aussi, on ne peut l'ignorer, une vue trop superficielle de ce problème, entraînant des jugements hâtifs et parfois légers, qui finis-sent même parfois par créer un certain complexe d'infé-riorité chez des prêtres profondément attachés à leur cé-libat. On se trouve aujourd'hui devant un courant d'opi-nion qui risque d'entraîner, à son corps défendant, plus d'un prêtre, plus d'un théologien, peut-être même quelque évêque. Devant une telle situation, en particulier devant cette littérature qui se déverse abondamment aujourd'hui sur certain* épisodes de contestation du célibat sacerdotal, le Saint-Siège nous demande à tous de ne pas nous laisser Impressionner ni suggestionner et, si besoin est, de nous poser devant Dieu, en notre âme et conscience, quelques question*.

Avons-nous pris clairement conscience de ce que repré-senterait pour l'Egllse la dissociation entre le sacerdoce et le célibat? Avons-nous vraiment mesuré l'ampleur du bou-leversement aue cela entraînerait, non seulement dans la vie sacerdotale, mais aussi dans la vie de la communauté ecclésiale tout entière? Avons-nous enfin réfléchi à toutes les conséquences qu'entraînerait dans tou* les domaines une pareille dissociation, pour la vie de l'Egllse. pour sa spiritualité, et surtout sa pastorale, une pastorale qui ré-ponde réellement aux exigences effectives du monde mo-derne? Avons-nous, en un mot, réfléchi à tout ce que re-présente le célibat du clergé, pour l'Egllse comme pour le monde?

Le ministère du prêtre étant centré sur les valeurs reli-gieuses à promouvoir dan* *la vie des hommes, sur le* Ro-vaume de Dieu à établir dès Ici-bas. U est plus que Jamais nécessaire, à une époque où l'humanité se montre moins attentive aux réalités divines, de lui donner ce témoignage de *fidélité et* d'amour, qui ne saurait certes se réduire au respect d'une lof: le témoignage du prêtre qui, pour être pasteur avec le Christ et en son nom, pour être sans ré-serve au service de ses frères, se *livre* tout entier à Celui qui l'a choisi, à Celui qui peut et doit remplir sa vie.

Foncièrement attachés à cette mission qu'ils ont reçue de l'Egllse, nns prêtres le sont aussi, dans leur ensemble, à l'idéal comme à la pratique généreuse de la chasteté sacerdotale. Nous avons le devoir de soutenir et d'encou-rager en eux ces dispositions, comme aussi d'éclairer ceux qui ne les partagent pxs, sou, l'influence de mises en question qui engendrent une atmosphère d'incertitude si néfaste. Bien des voix autorisées se sont d'ailleurs fait entendre délà. et le Saint-Père ne doute pas que chaque Conférence épiscopale saura s'exprimer sur ce point, com-me plusieurs ont déjà eu à coeur de le *faire, de* la manière la plus opportune, avec sagesse, piété, et fermeté. L'atti-tude du Collège épiscopal est. en effet, d'une extrême Im-portance. Elle est observée par tous les prêtres répondus sur la surface de la terre, et elle retient l'attention de tous le* fidèles, et celle aussi de la société profane. Elle acquiert ainsi la valeur d'une leçon pour le monde entier et d'un témoignage pour l'histoire. SI nous ne faisions pas tout ce qui dépend de nous pour faire cesser les campagnes d'opi-nion actuelles contre le célibat sacerdotal, nous serions coupables devant Dieu de leurs funestes conséquences. Il faut donc que l'EpIscopat engage sans hésiter toutes ses énergies, en étroite union avec le successeur de Pierre, pour un authentique renouveau du sacerdoce ministériel, qui soit pleinement conforme aux orientations du Concile oecu-ménique.

En vous transmettant ces pensées du Saint-Père et en vous demandant d'en faire part à tou* les membres de la Conférence épiscopale que vous présidez. Je vous commu-nique aussi sa Bénédiction apostolique, qu'il étend à tous »es vénérable* frères dans l'épiscopat. Et |e vous assure avec mes voeux fraternels, en ce début d'année nouvelle' de mon respectueux dévouement en Notre-Selgneur —A* G. Card. Cicoonani.

• Ad PrsMid*» Onferer.l^rum vpbccpalron, Prct N 13?W C*th. « (19e^ 513-514 N Ii222 Doc·

3714

1969 FEB 7-SO RELIGIOSORUM, RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur ut frathes laici elioi possint Delegati ad Capitulum Provinciale

Piif.ces—*Pralltslme Pater,* Procurator Generali» Ordini* Fratrum Minorum Canucelnorum n Sanctitate Tua humiliter Implorat ut fratre» laici qui profcMlonem sollemnem iam emiserint, eligi valeant Delegati ad Capitula provincialia, nunc dccurtu huius anni celebrabuntur, ob rationes allatas. Et Deus, etc.

Rescr.—Vigore facultatum n Summo Pontifice concessarum. Sacra Congregatio nro Religiosis et Institutis saecularibus, attentis expositis, benigne ndnult pro gratia Juxta preces, dummodo fratres laid non superent quartam partem omnium Delegatorum ad Capitula provincialia, servatis ceteris servandis. Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, die 7 februarii 1969.—D. M. Huot, a. m. m., *tubs.*

• Procuretori Gon. O. F. M Cap.. Prot. N. 11897/69: AOFMCap 85 (1909) 01. Adn. AOFMCap 85 (1969) 01-62.

3715

1969 FEB 8.-PAULUS VI, LIT. AP. AAS 61 (1969) 305-306

In Civitate vulgo Kuwait Nuntiatura Apostolica constituitur

PAULUS PP. VI

Ad perpetuam rei memoriam.—Sollicitudo Illa cotidiana, qua, ut cunctis propius efficaclusque consulamus hominibus pro officio Nostro apostolico urgemur. Nos impellit, ut, opportune oblata a Nobisque maximopere expetita occasione, eas cum civilibus cuiusque nationis auctoritatibus consuetudines excitemus ac foveamus, quae, omnium consensu, non solum sanctae Christi Ecclesiae, verum etiam nationibus Ipsis haud parvas afferunt utilitates. Culusmodl autem consuetudines quoniam Sacra Congregatio pro Gentium Evangelizatione seu de Propaganda Fide proposuit ut etiam cum Civitate vulgo Kuwait instituerentur, Adostolica videlicet Nuntiatura condita, libenti Nos animo eius accedendum esse sententiae statuimus, Id plurimum confisi ut, quae incepta in rerum sive religiosarum sive temporalium provincia inita ibi locorum fuerint, eadem magis In dies, Deo iuvnnte, florerent. Quae cum ita sint. Nos, motu proprio, certa scientia ac matura deliberatione, harum Litterarum vi. Nuntiaturam Apostolicam in Civitate quam diximus condimus, nomine *Kutnailensem,* omnibus eidem delatis luribus, privilegiis, honoribus, praerogativis.
300 induitis, quae hujusmodi Legationum propria sunt. / Haec statuimus, decernentes praesentes Litteras firmas, validas atque efficaces exstare ac permanere; suosque plenos atque Integros effectus sortiri et obtinere; Ipslque Nuntiaturae Apostolicne nunc et in posterum plenissime suffragari: sleque rite iudicandum esse ac definiendum; (rritumque et Inane fieri, si quidquam secus super his, a quovis, auctoritate qualibet, scienter vel Ignoranter attentari contigerit. Contrariis (Riibusvis nihil obstantibus.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die octavo mensis februarii, anno millesimo nongentesimo sexagesimo nono. Pontificatus Nostri sexto.—Aloislus Card. Traolia, S. *R. E. Cancellarius.* Franciscus Tinello, *Apostolicam Concellariam Regens.* losephus Rossi, Ep. tlt. Palmmnus, *Proton. Apost.* losephus Del Ton, *Proton. Apost.*

3716

1969 FEB 10.-SECRET. STATUS, RESCRIPTUM. PART.·

Rescriptum Pontificium πγει 16 Oct. 1954 suspenditur. **ET CAUSAE NULLITATIS MATRIMONII APPELLARI POSSUNT** in Italia aut ad **S. R.** Rotam aut ad Tribunal Regionale Appellationis

Rescripto Summi Pontificis Pii PP. XII f. r. dic 16 Octobris 1954 (LE 2455|, suspensus fuit, petente Decano Sacrae Romanae Rotae, canon 1599, §1,1 C. J. C., dempta scilicet ad tempus facultas directe provocandi ad Sacram Romanam Rotam ex sententiis prolatis In prima Instantia a Tribunalibus Ecclesiasticis Italiae in causis nullItatis matrimonii.

Nunc autem, re mature perpensa attentlsque lis quae Sacrae Romanae Rotae Decanus nuperrime rettulit. Sanctissimus Dominus Noster Paulus Papa VI in Audientia huius diei 10 mensis Februarii 1969 Infrascripto Secretario Status concessa, haec decernere dignatus est:

a) Praescriptum canonis 1599. f 1, 1 pro causis nullltatls matrimonii, quae a Tribunalibus regionalibus Italiae In primo gradu Judicatae fuerint, Integre servetur ac fideliter custodiatur, dempta temporanea exclusione usque adhuc vigente.

Quapropter causae nullltatls matrimonii in prima instantia tractatae anud Tribunalia regionalia Italiae, In gradu nnpellatlonls deferri possunt aut ad Sacram Romanam Rotam aut ad Tribunalia designata per Apostolieas Litteras *Qua cura,* die 8 mensis Decembris anno 1938 Motu proprio datas [LE 1457].

b) Causae nullltatls matrimonii, in prima Instantia tractatae apud Tribunal primi gradus Vlcariatus Urbis, In gradu appellationis deferri possunt aut ad Sacram Romanam Rotam aut ad Tribunal secundi gradus eiusdem Vlcariatus.

c) Causae nullltatls matrimonii, in prima instantia tractatae apud Tribunal Regionale Neapolitanum et Calaritanum, In gradu appellationis deferri possunt aut ad Sacram Romanam Rotam aut ad Tribunal secundae instantiae Vlcariatus Urbis.

d) Pro Indicandis omnibus praedictis causis In tertia et ulteriore Instantia servetur can. 1599, §1,2.

Haec omnia decreta, quae a memorato die vim suam exserunt Sanctissimus Dominus Noster Paulus Papa VT Decano Sacrae Romanae Rotae mandatum dedit communicandi cum Tribunalibus de quibus agitur.

E Secretaria Status, die 10 mensis Februarii, anno 1969. H. J. Card. Cicognant

* E fc'iis privaüm vulgatfc.

3717

1969 FEB 14.-PAULUS VI, MOT. PR. AAS 61 (1969) 222-226

Normae universales de anno ltturgïco et novum Calendarium Romanum generale approbantur

PAULUS PP. VI

Mvsterll paschalis celebrationem potissimum habere In religioso Christianorum cultu momentum, eandemque per dierum, hebdomadarum totlusque anni explicari cursum, dilucide sacrosancto Concilio Vaticano TT docemur. Ex quo sequitur, opus esse, ut Idem paschale Christi mvsterium In instauratione anni llturglcl. cuius normae ab Ipsa Sancta Synodo tradita sunt 1, in clariore luce ponatur, sive nd ordinationem Proprii, quod vocant, de Tempore ac de Sanctis, sive ad Calendarii Romani recognitionem quod 223
attinet. /

I

Re enim vera, progredientibus saeculis, factum est, ut tum ex auctis pervigiliis, religiosis festis, corumque per octo dies celebrationibus, tum ex variis anni llturgicl sensim intersertis partibus, ita non numquam peculiaribus pietatis exercitationibus chrlstifhlelcs uterentur, ut eorum mentes a praecipuis divinae Redemptionis mysteriis quadamtenus sevocari viderentur.

Sed neminem latet, a Decessoribus Nostris S. Pio X et ven. rec. loanne XXIII nonnulla data esse praecepta eo spectantia, ut pariter dies dominica, in suam pristinam dignitatem restituta, vere proprieque *primordialis dies festus* * ab omnibus haberetur, pariter liturglca sacrae quadragesimae celebratio instauraretur. Neque minus tenetur. Decessorem Nostrum ven. rec. Plum XII decreto factol

1 **Constitutio de um lituntl» Sc.-rjwn.-fw»* ΓοηοΛβ», c«p V;** *A .4 S.* **56. 1964. PP (LE 3UI1-**
' *IbiJ.,* d. **106, p. 136**
•S. R C. Decretum dx 9 π«*β Februarii ftono 1951 datusx; *A. A S.* **43. 193t. PP (LE >»9°1**

mandavisse, at apud Ecclesiam Occidentalem, inter Noctem Paschalem, sollemnis vigilia redintegraretur; in qua, dum Sacramenta Christianae initiationis celebrarentur, populus Dei cum Christo Domino resurgente suum renovaret spirituale foedus.

Hi videlicet Summi Pontifices, Sanctorum Patrum Institutionem firmiterquc catholicae Ecclesiae traditam doctrinam secuti rectissime sentiebant, annali Liturgiae cursu non modo facta commemorari, quibus Christus lesus salutem nobis moriendo attulit, aut praeteritarum rerum gestarum memoriam repeti, quam méditantes cbristifidelium animi, vel simpliciores, erudirentur et nutrirentur, verum etiam Udem edocebant anni llturgicl celebrationem *peculiari sacramentall Di et efficacia pellere ad Christianam Ditam alendam* *. Quod quidem Nosmetipsl et sentimus et profitemur.

Recte igitur ac merito cum *Sacramentum NatiDitatis Christi*l elusque in mundo agimus manifestationem, illud depre/camur, *ut per eum, quem similem nobis foris aqnovimus, intus reformari mereamur* ·; et cum eiusdem Christi Pascha renovamus, a summo Deo poscimus, ut, qui cum Christo sint renati, *sacramentum Dicendo teneant, quod fide perceperunt* 7. Nam, ut Concilii Oecumenicl Vaticani II verbis utamur, Ecclesia *mysteria Redemptionis ita recolens, diDÎtias virtutum atque meritorum Damini sui, adeo ut omni tempore quodammodo praesentia reddantur, fidelibus aperit, qui ea attingant et gratia salutis repleantur* *.

Quam ob rem anni liturgie! recognitio, normaeque eius Instaurationem consequentes, ad nihil aliud pertinent, nisi ut fideles per fidem, spem, caritatem ardentius cum *foto,., Christi mysterio per anni circulum explicato*9 communicent.

II

A quo argumento Illud haudquaquam dissidere existimamus, etiam festa Beatae Mariae Virginis, *quae indissolubili nexu cum Filii sui opere salutari coniungitur* *·, et memorias Sanctorum, quibus lure merito *dominorum nostrorum Morturum et Victorum* 11 natalicia accensentur. nitida luminis claritate fulgere: cum *festa Sanctorum mirabilia... Christi in servis eius praedicent, et fidelibus opportuna praebeant exempla Imitanda* ,1. Etenim hoc firmum certumque semper Ecclesiae catholicae fuit. Sanctorum festis paschale Christi mysterium nuntiari ac renovari

Quapropter, cum Infltias ire non liceat. labentlbus saeculis, plura quam par esset Sanctorum festa inducta esse, convenienter Sancta Synodus monuit: *Ne festa Sanctorum festis i Ipsa mysteria satufis recolentibus praevaleant, plura ex his particulari cuique Ecclesiae vel Nationis vel Religiosae Familiae relinquantur celebranda, iis tantum ad Ecclesiam universam extensis, quae Sanctos memorant, momentum universale prae se ferentes* **u**.

Tamvero haec Concilii Oecumenlcl decreta ad effectum adducendi causa, hinc nonnullorum Sanctorum nomina a Calendario generali sublata sunt, hinc facultas est concessa, ut aliorum Sanctorum memoriae, cum libet, agantur, eorumque cultus, in suis cuiusque regionibus tributus, congruenter restituatur. Ex quo natum est, ut quorundara Sanctorum non ubicumque terrarum notorum, a Calendario Romano expunctis nominibus, ibidem nomina recepta sint quorumdam MartsTum, In lis ortorum regionibus, ad quas Evangelll nuntium serius manavit; ita ut in eodem Indice omnium gentium quidam quasi vicarii, vel profuso uro Christo sanguine, vel praestantlsslmls adhibitis virtutibus Insignes, pari dignitate conspiciantur.

Has ob causas putamus, novum generale Calendarium, ad usum Latini ritus digestum, sive magis cum huius temporis pietatis rationibus et sensibus congruere, sive aptius eam Ecclesiae proprietatem, qua est universalis, referre: utpote quod praeclarissimorum Virorum nomina deinceps proponat, qui perspicua sanctitatis specimina, multiplicibus excultae modis, cuncto populo Dei apponant. Quod quantum ad spiritualem lotius Christianae multitudinis utilitatem conducat supervacaneum est dicere.

Hujusmodi ergo causis diligentissime coram Domino perpensis, novum Calendarium Romanum generale a Consilio ad exsequendam Constitutionem de Sacra Llturgla compositum, ttemque normas universales ad ordinationem anni Liturgici spectantes, Apostolica Nostra auctoritate approbamus, ut a die i mensis lanuaril proximi anni mcmlxx vigere incipiant, iuxta decreta, quae Sacra Rituum Congregatio coniunete cum Consilio, de quo mox diximus, fecerit, usque ad illud tempus valitura, quo Mlssale et Breviarium rite instaurata edita erunt.

Quaecumque vero Nostris hisce Litteris motu proprio datis / statuta sunt, ea omnia firma ac rata esse lubemus, 226
non obstantibus, quatenus opus sit. Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicls mentione et derogatione dignis.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die xrv mensis Februarii, anno mcmlxix, Pontificatus Nostri sexto.— Paülus Pp. VI.

Ada. NoUL 5 (1989) 294-303: R OAZEAU la EL 78 (1983) 389-417; A. DIRES ia Noht. I (198S) 150-152. V. RAFFA ia ME 95 (1970) 41-45, O. STEVENS m EL 73 (1982) 413-422.

3718

1969 FEB 15.-VICARIATUS URBIS, INSTRUCTIO. PART.·

Criteria servanda in applicatione normarum circa **MATRIMONII CELEBRATIONEM IN ÜRBE**

In conformité alie deliberation! della Conferenza Episcopale Italians, dalla IV Domenica di Quaresima 10 marzo p. v. nella Diocesi dl Roma come In tutto il territorio nationale Delia celebratione della S. Messa potranno usarsi le nuove Preci Euearistiche e l nuovi Pretax! nella versione itallana approvals, second© le norme e le indicationi già rese note.

*Soli*applica: lone dette norme per ta ctlebrazione dei malrimoni*

Le norme ed indlcaxionJ pastoral! per la celebratione del matrimoni nella diocesi di Rorna, emanate il 4 dlcembre 1968 ed entrate In vigore II 1· germaio e. a., mlrano a stabilire In tale materia, piuttosto eomplesia. una disciplina plù ordinata ed uniforme, meglio rispondente ad una esigenza largamente sentits e piû In armouia con direttive e orientnmenti dei Concilio Eeumenko fLE 3701 J.

Le norme, pur attentamente ponderate non presumono di prrvedere e nwohrere tutte le possibili situation! e difficoltà; connmque. proposte ad esperimento, sono suscettibili dl quelle tnodiflche che appariranno opportune.

Perché esse abblano regolare e concorde applicatione s! danno qui alcune fstruzioni e precisationi: i numeri citati rünandano aile norme già rese note.

1. In ademplmento delle norme nn. 6 e 9. per ognf cerimonia nutlale, indlstintamente. che si celebri nella propria parroccbla o in aitni chlrsa. dovrii predisnorsl. come minimo richlesto da eilgenze di propriété e dl decoro: un Inqlnocebiatolo per gli sposJ. coperto da un drappo; due poltrone o poltronrlne per gll sposl; Quattro sedie o poltronclne ner ; testlraoni; un tappeto normale; qualche vaso dl flori sull'altnrel una conveniente Illuminatione del presblterio; paramentl festivi per ll sacerdote; posslbilmente. suono d'orgnno o di harmonium.

2. L'offerta indicata, nella sua espressione naulmo, dalla nonna n. 9, si riferisce alla celebratione nutlale nella forma sopra descritta.

3. Qnando. in cireostanze particolari. l'apparato superasse ! limiti sopra dertnltl (al n. 1), fermo sempre l'obbllgo riioroso di baodlre ostentation! di lasso, dl sfarzo e dl profanité. le spese relative sono a earlco degll sposl. E', tnttavin, In loro facoltà servir·!. per l'addobbo, qneïlo floreale compresso, e per ll canto, di persone di lorn scelta, che. perô. si attengano aile direttive del Purroco o del Rettore della chleso.

4. La seelta del fotografo ê parlmentl UseLita alla liberté degU sposl, salva Tosservanza della norma n. 8.

5. Il congruo Interval© dj tempo, da interporre tra Pinlzlo deU'una e dell'aitra celebratione nuzinle, fn conformité alla norma n. 5. non puô essere Inferiore ad un'ora e mezza.

6. In conformité alla norma n. 9, l'offerta per la celebratione nnriaie nella parrocchla ê contenuta entro l limiti ranssiml di lire ventlmila. a dlserezlone del Parroco, che vnluteré le varie situnzlonl; l'offerta per la celebratione fuori della propria parrocchia è flssata a lire quarantomila.

7. Al fini della determinazlooe deïl'offerta, dl cul al numéro precedente, per parrocchla propria si Intende non solo quel.a deDa «posa (dove comuncmente ›l rvolgono le pra fiche matrimoniali), ma anche quelia dello «pose e quella dei domicilio eletto dal nuovi contagi.

A Nell'offerta sopra Indicata (ol n. 6) devono Intendersi eornpresl nnebe l contributi: del 10 % per le onere dlocesane al Vicartato; del 20 % alia parrocchla da eul fo*Z iuuX

•**S. R. C. Decrttuci reonole Wuwm** *RtdimfHcKh,* **die r6 me&ils Novœbrâ tnfio 1355 datem;** *A. A. S. 47.* **X933. P- ®39 'LE 3526).**
•**5. Leo** *Srr^o XXVII* **fu** *Dc^nni. 7,* **1:** *PL* **54, jj6.**
• **Cfr. Remanem, Ordio** *dt Eptl-kania. ' Ibid, Oralvi* **/chlm ///** *infre ocinam Pλκ^λλ.*
***Corxtitutlo de LitsnrU SarrosMdttM η. ιοχ;** *A A.* **5** *S&.* **X9A4. p. FLE 'Cfr.** *ibid.*
·· *IbU..* **n. 103.**
‘‘Cfr. *Drn^rxum SrnACKm fure* **▾). ed. B. Mariani, Roma. 1956, p.** *27.*
‘‘Cfr Constitutio de tacn Llrursia Corwilium, u- xn; *A. A* **.5 36» 1964, p. ts7 [LE 3X4X). ‘‘Cfr. o. 104; pp. 1x3 * ‘‘ IW., a,** *tti;* **p 117.**

•data la *lleenza* di celebrare oltrove Il matrimonio; del 5 % alla parrocchla da cul fosse stata riloselata la *delega.*

9. L'Intera. offerta vlene rimessa al Parroco o al Rettore della chiesu dove si celebra il matrimonio.

10. I Parrocl e l Rcttori indlcheranno in apposito modulo, fornlto dal Vicariato, I matrimoni celebrati nella loro chiesa e l relativi dnti rlchlesti; alla fine di ogni trimestre, essl consegneranno nJl'Amniiniatrozionc del Vicariato, insleme con il modulo debitamente compilato, le somme spettanti al Vicariato e, eventualmcnte, aile parrocchie che hanno rilasdato la llcenxa o la delega, allo quali il Vicariato stesso rimetterà le offerte dovute.

11. Le dlsposlzlonl dl cul al due nnmerl precedent! (9-10), saranno in vlgore dul 1· marzo p. v.

12. Si vorrà splcgore al fedell che l'offerta. nel lleve margine residuo sulle spese occorrenti, rappresenta un adempl-mento, che si dcsldcrerebbe volenteroso, del precetto di sovvenire aile necessità della Chiesa.

13. Pur riconoscliita la prcvalenza dell'impegno per la preparazione spirituale dei futuri sposi (cfr. norme nn. 1-2), anche la procédure d'ufflclo deve essere dlUgentemente esplo-

14. Le pratiche matrimoniali si svolgono secoodo la prassl altuaJc, con escluslone, perô, di ogni tassa.

15. Quando la «posizione matrimoniale· fc completa, il Parroco la porterù o la trasmettcrà a mono al Vicariato, comunementc tramite i futuri spoil.

16. Net casi in cul si demandasse al Vicariato l'applicazione degli ortt. 12 o 13 o 14 della nota Legge del 27 maggio 1929, esecutiva del Concordato, i Parrocl non prendano Impegni prima che sia stata oltcnuta la concessione richiesta.

17. Il cosiddetto modulo V, debitamente vistato dall'Uffldo competente del Vicariato e da questo restituito, sarà portato direttamente al Parroco o al Rettore della chiesa dove awerrà la eelebrazione del matrimonio: soltanto dopo la presentazione del documento, In regola, si potrù procedere alia bcnedizlone delle nozze.

18. Le norme in oggetto valgono per tutti i matrimoni da celebrare dal 1· gennaio c. a. in poi, anche per quell! prenotati antcriormente a tale data.

19. Per i cast che non rientrossero nei termini délie norme in esame o présentasse™ partlcolori difficolta si interpelli ll Vicariato.

20. Per le pratiche di stato libero e per quelle riguardanti l matrimoni da celebrare fuori della diocesi, rim?ngono Immutate le norme vigenti.

Dal Vicariato di Roma, 15 febbraio 1969.—Angelo Card. **Dell'acqua,** *Vicario Generale di Sua Santild.*

• Riv. dioc. Roma 10 (1969) 337-340. Vide Normas sub die 1968 Dec. 4: LE 3701 et eas sub die 1971 Nov. 14: LE 4004 datas.

3719

1969 FEB 18.-SC RELIGIOSORUM, DECRETUM. PART.·

Nova Statuta generalia Conferentiae Hispanae **RELIGIOSORUM APPROBATA PROMULGANTUR**

Dcsde el arto 1953, en que la Confederaciôn de Superiores y Superioras Mayores de Espoâa fue legitimamente eriaida por decreto de esta Sagrada Congregaciôn bajo el titulo de «Confcderaciôn Espartola de Religiosos» (CONFER) y aprobados sus Estatutos «ad experimentum», bon pasado très lustros, durante los cunies la mencionada Confederaciôn ha dado pruebas de su vitalldad don as numerosas obras emprendidas y los frutos alcnnzados mediante su diligente gestion, y al mismo tiempo se ha hecho posible la experimcnlaciôn de los Estatutos.

Pero durante este tlcmpo han ocurrido nlgunos ncontedmientos, y por derto de gran trascendencia. que aconsejaban una revislôn total de los Estatutos, como el Concilio Ecuménico Vaticano II, n tenor dei cual convenla adaptor los dlchos Estatutos, y al mismo tiempo la transformaclôn de la Secciôn de los Institutos femenlnos en Conferenda independiente.

La Conferenda de Superiores Mayores. considerando detenldamente estas cosas, en la Asamblea plenaria celebradn en el mes de enero prôximo pasado, sandonô por su parte los Estatutos nuevamente daborados y los envlô a este Sagrado Dicasterio para su aprobaclôn.

Por consignante, esta Sagrada Congregaciôn para los Religiosos e Institutos Seculares, en virtud dd présenté decreto previo un diligente examen y hecbns algunas observaciones, aprueba gustosamente· ad experimentum», por un qulnquenlo, estos Estatutos de la mencionada Confederaciôn, que en adelante deberô llamarse «Conferenda Espafiola de Religiosos·. No obstando nada en contrario.

Rome, dia 18 de febrero de 1969.—I. Card. Antoniuttt, *Prefecto.* AnL Mauro, *Secretario,*

• Coder 14 (1969) 401. Vid© temm Statutorum apud Confer 14 (1969) 403-411.

3720

1969 FEB 24.-SC GENT. EV., INSTR. AAS 61 (1969) 276-281

De ordinanda cooperatione missionalx Episcoporum quoad Pontificalia Opera Missionalia necnon circa incepta particularia dioecesium pro Missionibus

Quo aptius ad effectum deducantur quae ab Oecumenico Concilio Vaticano Secundo necnon a Summis Pontificibus decreta sunt ad fovendam ordinatam catholicorum cooperationem quoad missionalem Ecclesiae sollicitudinem, necesse est certa quaedam principia atque normas statuere.

Ideoque Sacra Congregatio pro Gentium Evangelizatione seu de Propaganda Fide, approbante Summo Pontifice Paulo VI, censuit hoc magni momenti negotium tractandum esse in Congregatione Plenaria, quae, ob novam ordinis rationem eidem a Constitutione Apostolica «Regimini Ecclesiae Universae»l tributam, non modo aptissimum ac legitimum evasit instrumentum ad Indicium faciendum de antedictls negotiis, verum etiam sedes propria pro decisionibus ferendis ad dirigendam universam Ecclesiae missionalera activitatem.

Hunc igitur In finem eadem Sacra Congregatio, cum prius a Conferentiis Episcopalibus et a Pontificalium Operum Missionallum Directoribus Nationalibus propositiones ac suggestiones de hac re expostulasset, auditis insuper sententiis peculiaris coetus Consultorum, examini iudidoque primae Congregationis Plenariae, Romae habitae a die 25 ad diem 28 mensis lunli 1968, has duas *Quaestiones* proposuit, scilicet:

A) *de de/intendis relationibusquae intercedere debent inter Sacram Congregationem pro Gentium Eoangelizatione et Con/erentias Episcopales quod attinet ad Pontificalia Opera Missionalia; /*

B) *de moderandis quibusdam inceptis Dioecesium territorii iurls communis pro Missionibus.*

A) Patres vero Congregationis Plenariae, omnibus mature perpensis, quoad priorem quaestionem, in primis haec *Principia* recolenda atque confirmanda censuerunt:

1. Omnis cooperatio missionalls ordinatim componi debet, quippe quae pars est illius sollicitudinis qua Episcopi tamquam «membra Collegii episcopalis et legitimi Apostolorum successores», una cum Summo Pontifice, «pro universa Ecclesia ex Christi institutione et praecepto tenentur» f.

2. Ad hanc autem cooperationem In Ecclesia universa obtinendam, pro suo munere. Summus Pontifex praesertim adhibet sua Opera Missionalia, id est: Pontificale Opus a Propagatione Fidei, Pontificale Opus a Sancto Petro Apostolo pro Clero indigena, Pontificale Opus a Sancta Infantia, Pontificalem Cleri Consociationem Missionalem.

Cum hacc Opera sint Pontificalia, ipsis necessario Illa competit praestantia quae ab eorundem Operum universalitate profluit, quaeque confirmata atque definita fuit propriis Statutis a Sancta Sede datis'.

3. Ideoque ab Episcopis, in proprio exsequendo mlsslonali munere, istis «Operibus lore primus locus tribui debet quippe quae media sunt tum ad catholicos inde ab Infantia sensu vere universali et missionarlo imbuendos, tum ad

* **Const, apoit.** *R/fimmi Ecdaia^ Unietrw.,* **art. 8j. | t:** *A. A.* **5. 59 1967, p 916 [LE 35M].**

'**Const, dogm- de EcclesU** *Lumtn gfnittxm,* **xy** *A. A. S. S7»* **1965, p. «7 [LE 3M*1-**

•*Slaitda grmraiva* **Pii Operis a Propagatione Fidei (adircta M P. wuMoriim P.-nZt/irMw», diei 3 mali 192a):** *A. A. S.* **14. 192»» PP· yafryxS [LE 4X4 et 4X51.**

StsiuLi **pro Consilio Superiore Generali tiuxlcm Operis: .4.** *A S.* **14, X92J, pp. 32^-330 (LE 4x6].**

SU/ttia *generaiia* **Piae Unionis Cleri pco MKUoaibas (adiecta Decreto Sacrae Congregationis de Propaganda Fide, diei 4 apnb»** *igttr A. A S.* **18. 1926, pp. 23:-33s (LE 698 j.**

Cfr. Motu proprio Drcxsror *.Vcvttr,* **diei 24 nxnii 19*9. De Operum Missienalimn coordinatione:** *A. A. S.* **S939» PP- 342-343 (LE gio]; Motu propno** *Vix ad* **diei 24 lanii xgag, qoo Pontificium Opâ» «a S. Petro Apostolo» pco Cleri Ind<eaae irutitutiooe propniset definiti»SlaJiUu donatur, d.** *A. S.* **ix. 1929. pp 343'349 [LE 9x1 J.**

fnUFMCt» data a Sacra Congregatkoe «3e Propacaxida Fide di· 9 marUi 1937: De cooriUnabone Piae Umoah Cleri pco Minzoo&bm cwa Operibm Missionalibus: .4. .4. S. rj, 1937, pp. 470*477 (LE tJTo}. De wocewoa· tituli «Pontificiae» buic Unioni a Summo Pontifie· Pκ> XU die aS octnbni a. 1956 facta: *A.*-**fa** *Pcntthsalittm* **O^an··», X95?, p. 97-**

PorUflaum Opus a Sancta Infantia, Unimex· die 7 lunll tfjo recognita (Paris 1951 μ

excitandam efficacem collectionem subsidiorum in bonum
278 omnium Missionum pro cuioscumque necessitate»4. /

4. Horum vero Operum directio a Summo Pontifice concredita *fall* Sacrae Congregationi pro Gentium Evangellzatlone seu de Propaganda Fide, cui proinde proprio lure haec Opera subjiciuntur ·.

5. Apud Conferentlas Episcopales adsit specialis Commissio Episcopalis pro Missionibus, tamquam potissimum et immediatum instrumentum in bonum earundem Missionum

6.Praecipua munera huius Commissionis Episcopalis sunt:

a) Incepta fovere quibus excitentur In Populo Del, praesertim in Ciero, conscientia atque activitas missionalis.

b) Promovere Pontificalia Opera Missionalia in omnibus Dioecesibus atoue curare ut eorundem Operum Statuta, maxime vero quoad transmissionem omnium subsidiorum, rite serventur

e) Proponere Conferentiae Episcopali certam stipem propriis reditibus congruentem eruam singulae Dioeceses, iuxta votum Concilii Oecumenici Vaticani Secundi, Sanctae Sedi, id est Congregationi pro Gentium Evangelixatione, quotannis dare tenentur, ab eadem Sancta Sede Missionibus distribuendam ·.*

d) Curare ne peculiaria incepta missionalia Conferentiae Episcopalis damno evadant Pontificalibus Operibus et Institutis Misslonalibus necnon aliis Operibus in Natione forte erectis pro Missionibus.

7. *a)* Quo melius autem in cooperatione missionali, sub quavis ratione considerata, unitas atoue efficacitas obtineantur, Commissio Episcopalis pro Missionibus utatur Consilio National! Missionali hunc In finem erecto*, quod regitur a Praeside eiusdem Commissionis. Pro sua cuiusque competentia in hoc Consilio partes habent Praeses Pontificalis Cleri Consociationis Missionalis, Directores Nationales Pontificalium Operum Missionalium. aliqui Sacerdotes necnon Delegati Dloecesani electi a Commissione Episcopali, Delegati Institutorum Missionalium in Natione exsistentium 1· atoue Adsociatlonum Lalcorum operam praestantium pro Missionibus.

b) Ubi constituta sunt Consilia Regiouaha pro Missionibus, eorum agendi modus ad concordanda Incepta dioe-
279 cesana cum Ponti ficalibus Operibus Misslonalibus analoga ratione regitur ac Consilium Nationale pro Missionibus.

Consideratis autem Statutis Pontificalium Operum Missionalium, Patres has quae sequuntur *normas* pro structura atque agendi modo eorundem Operum in unaquaque Natione proposuerunt:

1. Pontificalia Opera Missionalia suum habeant In unaquaque Natione Directorem, cuius munus est ista Opera promovere ac regere.

Pontificalis vero Cleri Consociatio Missionalis, praeter Directorem Nitlonalem, habeat insuper Praesidem Episcopum.

X Istorum Directorum atque supradicli Praesidii nominatio facienda est hoc modo:

Director Pontificalis Cleri Consociationis Missionelis nominatur ab eiusdem Consociationis Praeside;

Director Pontificalis Operis a Sancta Infantia nominatur α Praeside Consilii Superioris Generalis eiusdem Operis, de consensu Conferentiae Episcopalis;

Director vero Pontificalium Operum a Propagatione Fidei et a Sancto Petro Apostolo pro Clero Indigena, necnon Praeses Episcopus Pontificalis Cieri Consociationis Missionalis, nominantur a Sacra Congregatione pro Gentium Evangelixatione ex tribus quidem, sl possibile sit, candlda-

tis quos Praeses Conferentiae *Episcopalis,* nomine eiusdem Conferentiae, Sacrae Congregationi praescntavcrlt.

3. Tam Directores *Rationales Pontificalium* Operum Missionalium quam Praeses Pontificalis Cirri Consociationis Missionalis nominantur ad quinquennium; possunt tamen confirmari ad aliud quinquennium.

4. Directores Nationales Pontificalium Operum Mlssionalium in omnibus muneribus quae officio sibi commisso connectuntur. Statuta *aliasque* normas in eundem finem a Sancta Sede data sedulo servare debent; ut vero quae praescribuntur In prae<tictis Statutis atque *normis fideliter* ad effectum deducantur, studiose curabunt; totam nutem stipem pro Missionibus a Pontificalibus Operibus Misslonalibus collectam ad suum quisque Consilium Generale fideliter transmittent.

Tandem, ad meliorem usque ordinationem obtinendam actuositatis Sanctae Sedis et Conferendarum Episcopalium in eiusdem cooperatione missionali. Patres Congregationis Plenariae antedictls Conferentiis Episcopalibus haec In Domino magnopere commendant:

1. Ut ad rem diligenter deducant quod exponitur in n. 3· ex supra memoratis principiis, primum scilicet locum, inter media ad assequen dam cooperationem missionalem, 280
Pontificalibus Operibus Misslonalibus tribuendum esse.

X Ut In munere fungendo faveant Praesidem Pontificalis Cleri Consociationis Missionalis atque *Directores Nationales* Pontificalium Operum Missionalium, *quibus* suam firaebet fiduciam Sacra Congregatio pro Gentium Evangeizatione.

3. Ut In deliberationibus *Inceptisque Commissionis* Episcopalis pro Missionibus *sociam operam* tribuere velint Directoribus Nationalibus Pontificalium Operum Missionalium; hac enim ratione *ipsi* efficacius suum munus explere valebant, mentem Hierarchiae localis cognoscentes, ad promovendam conscientiam missionalem et ad congrua auxilia colligenda.

4. Ut dent operam ad deducendum in actum quod edicitur in 6· principio *e),* id est ut, praeter oblationes a fidelibus sponte datas Pontificalibus Operibus Misslonalibus, a singulis dioecesibus subsidium propriis reditibus congruens Sacrae Congregationi pro Gentium Evangelixatione quotannis tradatur.

B) Quoad *alleram quaestionem, scilicet de moderandis quibusdam inceptis Dioecesium territorii iuris communis pro Missionibus.*

Patres, rite perpendentes quam necessarium sit ut in hac quoque parte actuositatis missionalis omnia recte et ordinatim procedant, ad has quae infra exponuntur conclusiones devenerunt:

1. Peculiaris forma activitatis missionalis singularum Dioecesium territorii luris communis vel etiam ipsius Conferentiae Episcopalis, qua presbyteri dloecesanl atque, servatis servandis, religiosi quoque* ac religiosae, necnon laid mittuntur ad aliquam Circumscriptionem Missionalem ut Ibi collaboratIonem praestent sub Jurisdictione Ordinarii loci, agnoscitur atque libenter recipitur n.

2. Ad hanc peculiarem formam actuositatis seu sollicitudinis missionalis in actum traducendam, requiritur praevia consultatio tum Conferentiae Episcopalis ad quam pertinet Dioecesis territorii luris communis, tum Conferentiae Episcopalis In culus ambitu comprehenditur Circumscriptio Missionalis; de hac re autem certior quoque flat Sacra Congregatio pro Gentium Evangelixatione.

3. Omnes formae huius directae collaborationis Dioecesium ter^ritorii luris communis cum Circumscriptionibus 281
Misslonalibus, sive agatur de personis mittendis ut in superiore n. 1 dictum est. sive de subsidiis oeconomicis atque de fundatione operum missionalem finem respldentium, plane commendantur, dummodo tamen ne detrimentum exinde capiant Pontificalia Opera atque Instituta Missionalia.

, Quae omnia ab infrascriplo huius Sacrae Congregationis Cardinali Praefecto in Audientia diei 6 vertentis mensis ct anni Sanctissimo Domino Nostro Paulo Divina Providentia Papae VI relata. Ipse Summus Pontifex Instructionem de

◆Decr. de actrv. miM»n Ecdesiae *Ai fenia immhu,* **>S:** *A A. S.* **3*, X06, P· 05 [LE jyU]; ctr tfaatfes Sucuni Pnoliüu» Pauli VI pro di* cSdotuh anni 108:** *A* **A. S. 6o. 109. pp. 397-4®3**

• Cir. Motu preprto Sandar, III, 13. £ *A. A. S.* **O. 19«. p. 785 [LE >4571.**

•Ctr. Motu prjprfo *Erticiu Swiat,* **III, 9;** *A. A.* **S. O, 1966, p. 784.**

***Ctr Mota prvpno** *Ez ô t m Sanciat,* **III, r.** *A. A. S.* **O, X0Ô, p. 784.**

•Cir. C*a de »ctrr. ε ^ιμ ο π. Eccleiue *Ai ^mia ixvniut,* **O;** *A. A. S.* **O. 106, p. 04. Mota propno** *Ecdmat* **SrwU/, III, 8:** *A. A. S.* **J5, 1966, P 7B*.**

'Ctr Mota proprio Ecdmee Sancio/. III, :ι: Λ. .4.5. 5!. X06, p 7?4·

••Cfr. Motu proyno Eidaiw *Sondât,* **HI. xx:** *A. A. S.* **O, 1766, p. 7S4.**

“Or Oct dracGv coition. EccSnUe *Ai tenia* **dtcMtXvi. O, 4I:** *A.A. S.* **!5. 106, pp. 050δ 080« Ocr. de put. Epbcop.** *zioxictc* **ta LcclesU CVutfax Demvnu.** *(n A. A. S.* **O. X06, pp 675-676; Nantit» P*uh VI** *Afncaa rtrrantm, j6 A. A. S.* **37, X07, p. x0S [LE 3606** 1.

qua supra approbare dignatus est atque publici luris fieri mandavit.

Datum Romae, ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Gentium Evangelixatione seu de Propaganda Fide, In Festo S. Matthiae Apostoli, die 24 mensis Februarii a. D. 1969.— Gregorius P. Card. Aoaoianian, *Prati.* Sergius Pignedoll, Archlep. Ut. Icon., *a Ster.*

Adn. I. LEE in CpR 48 (1969) 381-369; 5. PAVENTI in BiM 32 (1963) 387-370.

3721

1969 FEB 24-SC GENT. EV., INSTR. AAS 61 (1969) 281-287

Dr quibusdam principiis atque normis circa relationes XN **TERRITORIIS M1SSIONUM INTER ORDINARIOS LOCORUM** et Instituta Missionalia ·

Relationes in territoriis missionum inter Ordinarios locorum ct Instituta Missionalia, ea praesertim quibus demandata erat cura pastoralis horum territoriorum, pro locorum temporumque adiunctis aliquas nonnumquam suscitarunt difficultates, de quibus solvendis Sacra Congregatio pro Gentium Evangelixatione seu de Propaganda Fide, pro munere sibi commisso, semper sollicita fuit.

Nemo sane ignorat praeeminentes atque haud raro unicas partes quas habuerunt praedicta Instituta in condendis atque evolvendis missionibus. Ideoque facile perspicitur tantummodo memoratarum relationum harmonicam compositionem possibiles reddere tum ordinatam atque efficacem navitatem evangellcae praedicationis In territoriis missionum, tum ipsam exlstentlam consolidationemque circumscriptionum ecclesiasticarum in his territoriis erec-
282 tarum. /

Haec autem rerum condicio bene ostendit probatque necessitatem interventuum eiusdem Sacrae Congregationis ut pro sua sollicitudine aptis normis consuleret novis in dies exigentiis ex mutata conformatione seu figura iuridica circumscriptionum missionalium promanantfbus.

Istlusmodl normae decursu temporis auctae atque inter se aliquando diversae, veluti ad quondam organicam codlflcatlonem redactae sunt Instructione a Sacra Congregatione data die 8 Dec. 1929 x. Haec vero Instructio, ut In compertis est, cum a principio procederet sic dicti «luris commissionis», quo nempe aliquod territorium missionum cuidam delecto Instituto evangel Ixandum committebatur, necessario versari seu sistere debuit in definienda habitudine Superioris illius Instituti dumtaxat ad Vicarium vel Praefectum Apostolicum vel etiam ad alium hulusmodi Ecclesiasticum Superiorem.

Hisce tamen postremis decenniis aliqua supervenerunt facta et mutationes quae saltem ex parte inefficacem reddiderunt praefatam Instructionem, uti verbi gratia: erectio ordinariae Hierarchiae Episcopalis fere ubique peracta in territoriis missionum, latior in dies curae Dioecesium Missionalium Clero saeculari autochtoni traditio, nuperrime vero Concilium Oecumcnicum Vaticanum Secundum quod denuo asseruit sollcmnlque ratione confirmavit theologica atque iuridica principia supra quae condicio Episcopi residentialis in Ecclesia elusque dioecesi arcte fundatur.

Itaque ex supradictis mutationibus patuit necessitas funditus recognoscendi, sub ductu principiorum conditarium, relationes in Ordinarios locorum, plerumque Episcopos Dioecesanos, et Instituta Missionalia, auae, dum antea praecipuas partes habebant in opere missionali, postea autem interdum ad aliam modestiorem sed haud minoris momenti condicionem cooperatorum In ipso opere transierant.

Huic ergo necessitati respondens, Sacra Congregatio postquam positivas sententias obtinuit a potioribus Conferendis Episcopalibus et Institutis Misslonalibus, audito insuper speciali coctu Consultorum, de consensu Summi Pontifids examini iudidoque primae Congregationis Plenariae ', Romae habitae a ale 25 ad diem 28 lunil a. 1968,
2R3 quaestionem proposuit. /

* **Nomioe latitatorum Missionulium veniunt Ordines, Congregationes, laxUtuU et Adsoaauones sive virorum sive tnuberum quae in .Mivwouibus Laborant; cir. Decr. de acliv. tolwoa. Ecclesiae** *Ad tentes dtvmilus, 23,* **oot 1:** *A. A. S.* **5$. 1966,** *p.* **974 (LE 3564).**

lA. A. S. 22, **X9JO, pp. ixt-115 (LE 935)· ᵇCfr. Consi. Apost** *Rffi-*mv»» *EecUivu vnwcrsae,* **art. 83,** { **1:** *A. A.* **5.59. >9^7. P· 9«6 [LE 35«]**

Post argumenti diligentem integramque considerationem, Patres Congregations! Plenariae ita decernendum censuerunt:

1. luridicum systema Commissionis, de quo in memorata Instructione, abrogatur quoad Dioeceses territoriorum missionum. E contra ipsum adhuc vigere pergit in Circumscriptionibus Ecdeslastlcis Misslonalibus nondum in Dioeceses veri nominis erectis.

2. Novum systema luridicum quod Introdocitur loco systematis commissionis in supradictis Dioecesibus, speciem formam habebit collaborationis Institutorum Missionalium cum Episcopis harum Dioecesium, quae Mandatum vocatur.

3. Istud vero Mandatum ita describitur:

Munus quod alicui Instituto, petente Episcopo et ipso Instituto audito, a Suprema Auctoritate Ecclesiae datur ad collaborandum In Dioecesi missionali cum et sub eodem Episcopo, secundam conventionem initam '.

4. Mandatum tantummodo datur si quod Institutum, qua tale, sive curam determinati territorii sive definitum opus missionale maioris momenti In Dioecesi rite assumpserit.

5. Suprema Auctoritas Ecclesiae quae in praefata descriptione ut mandans Indicatur, Intellegi debet Sacra Congregatio pro Gentium Evangelixatione seu de Propaganda Fide, quae, nomine ac iussu Summi Pontificis, omne opus mlssionale ubique terrarum dirigit atque ordinat

6. Mandatorii nomine» e contra, venit Institutum clericale vel lalcale, sive virorum sive mulierum, quod iuxta suam cuiusque Indolem praedictum munus collaborationis acceptat.

Ad hoc mandatum suscipiendum unice competens est Instituti Moderator Supremus et quidem ad normam Constitutionum seu Regularum vel Statutorum pro Missionibus.

7. Finis mandati est tutela iurium atque officiorum tum Episcoporum Dioecesanorum in locis missionum, tum Institutorum quae collaborationis munus explent. Ope sane mandati facilior atque magis aequa efficitur distributio missionariorum et subsidiorum, dictorum Institutorum functio efficacior fit in Ecclesia ac stabilis ordinataque evadit in Missionibus evangelica activitas. /

8. Episcopus, antequam petat mandatum, tenetur

a) mentem exquirere Conferentiae Episcopalis ad quam pertinet; siquidem Conferentiarum Episcopalium in Missionibus est. In connexione cum Sacra Congregatione pro Gentium Evangelixatione, «examinare modum aptiorem quo vires (sacerdotes, catechistae, Instituta, etc.) in territorio distribui possint» 5;

b) de hac mente Sanctam Sedem scripto certiorem *fa*cere.

9. Mandatum datur «Decreto a Sacra Congregatione.

10. Mandatum exstinguitur unice explicita revocatione ex parte Sacrae Congregationis, quae tamen ad hanc revocationem non deveniet nisi prius audierit tam Episcopum quam Institutum.

11. Episcopus admittere potest In suam DIoecesim alia Instituta etiam absque mandato, quin teneatur prius audire Institutum cui antea mandatum datum fuerat» nisi aliud de hac re in conventione statutum fuerit. Cum novum Institutum admittitur absoue mandato, Sacra Congregatio Illam peculiarem responsat)illtatem quae ex concessione mandati promanat sibi non assumet.

12. Cum Circumscriptiones Ecclesiasticae de quibus supra in Dioeceses evehuntur, cessat systema luridicum commissionis. Attamen, ad difficultates vitandas, Episcopus et Institutum, quod iure commissionis fruebatur, inter se conveniant de modo prosequendi apostolatum missionalem In loco.

13. Circa lura et officia Episcoporum resldentialium In territoriis missionum:

a) Romanus Pontifex habet in universam Ecclesiam potestatem plenam, supremam, universalem · et immedia-

* **De qaa la a. 14 c). ᶜCfr. Decr. de activ.** cüaüo©. **EcctesUe** *Ad ⁋rnlc dtnmhu,* **39** *A. A. S.* **tS, 1966, p. 980 (LE 3564t Motu pcnprio III xj. 1:** *A. A.* **S. 58, 1966» p. 783 (LE s<S7j. * Mota proprio ErrZiïfcM Sanrta# III. 18, 4: Λ.** *A. S.* **58,1966, p.** ?Mı. **- Ctr. Comi d<xm de Eccleixi** *Lnmen ttntxnm, 22: A. A, S. 57,* **1965. p. 16 (LE 5151).**

tom 7. Episcopi Ecclesias particulares sibi commissas regunt potestate propria, ordinaria et immediata ·. Exercitium potestatis episcopalis a Romano Pontifice ultimatim regitur atque intuitu utilitatis Ecclesiae vel fidelium certis limitibus circumscribi potest·. Ad exercendam autem hanc potestatem supremam Romanus Pontifex utitur Dirasteriis Curiae RomanaeJ·. Sic pro omnibus Missionibus et pro
285 tota activitate miwionall unum / Dicastcrium competens est, nempe Sacra Congregatio pro Gentium Evangelizatione seu de Propaganda Fide, cuius est dirigere et ordinare omnem actuositatem misslonalem. ideoque et missionarios distribuere secundum urgentiores necessitates in variis terrae regionibus n.

b) Exercitium vero potestatis episcopalis in Dioecesibus Missionallbus tale esse debet ut Episcopus, qua rector et centrum unitatis in apostolatu dioecesano, misslonalem activitatem promovere, moderari atque ordinare valeat, ita tamen ut spontanea navitas eorum qui in opere misslonall partem habent, atque in primis Institutorum quae collaborationem praestant, servetur et foveatur u.

14. Circa iura et Offida Institutorum Missionalium in territoriis missionum:

*a)*Instituta quae decunu saeculorum enixe operam dederunt Evangelll praedicationi atque Ecclesiae plantationi, adhuc agnosci debent ab Episcopis in territoriis missionum ut instrumentum magnae utilitatis hisce dioecesibus eollaboratio revera ab istis Institutis praestita efficit ut Episcopi Missionarii evangelizandl operam validius absolvere valeant. Verumtamen etiam in territoriis missionum istis Institutis haud prohiberi potest exercitium iuris servandi suam peculiarem Indolem debltamque autonomiam 14, necnon facultas condendi domos ad normam iuris atque fovendi vocationes proprias u. Ita ut singuli fideles libere suam ingredi valeant viam inita inspirationem a Domino receptam u.

b) Eadem vero Instituta zelo atque experientia in servitium auxiliumque erunt Episcopis Missionariis, sub eorundem Episcoporum Jurisdictione praestandum, quod vera atque efficacem collaborationem In evangelizatione constituât Haec collaborate, quae speciali modo absolvitur missis Instituti sodalibus necnon apte praestitis subsidiis, / perficienda est tam in cura animarum, quam in peculiaribus functionibus pro bono communi territorii mlssionalh n.

*c)*Ad fructuosam autem collaborationem fovendam conventiones ineantur inter Ordinarios locorum et Instituta Missionalia ad mutuas relationes moderandas, quas Sacra Congregatio pro Gentium Evangelizatione in memorata Instructione lam commendavit11 et Concilium Oecumenlcum Vaticanum Secundum Summusque Pontifex nunc explicite edixerunt n. Per eas enim non solum concordia et pax, quae omni sacro ministerio sunt necessariae, facilius obtinentur, verum etiam stabilitas qua tum ipsae Missiones tum Instituta valde indigent. In his conventionibus, igitur, apte ac perspicue Indicare oportet inter alia, manus ab Institutis susceptum et modum collaboratlonis cum Ordinariis locorum. Similiter, quod ad missionarios attinet, in eisdem definienda sunt, praeter numerum raissionariorum, lus eosdem praesentandi atque nominandi pro variis officiis necnon omnia quae ipsorum translationem, amotionem et substitutionem respiciunL

*d)*Tandem, sodales Istorum Institutorum in sua praestanda actuositate Illas nonnas aliaque praecepta observare tenentur quae data sunt ab Episcopo vel a Conferentia Episcopali quoad activitatem pastoralem et socialem necnon quoad disciplinam liturgicam et ecclesiasticam '·.

15. Circa vero habitudines inter Ordinarios [ocorum et Instituta Missionalia, quod attinet ad bona temporalia eo* rundemque bonorum admlnistrationem, Patre* Congregationis Plenariae, ob implicationem materiae dlvcrsltatcmque condicionum In variis locis missionum, opportunum existimaverunt nonnulla principia generalia de hac re In mentem revocare, remisso Sacro Dicasterio pro Gentium Evangelizatione munere parandi specialem Instructionem post absolutam investigationem huius quaestionis sub quavis ratione attente consideratae.

Interim vero sequentia principia prae oculis habeantur:

a) Circa bona ecclesiastica: Bona personarum moralium quae directe dependent ab Ordinario loci (ut bona dioecesis, paroeciarum, etc.) administrari debent ad nonnam Iuris communis; bona vero per/sonarum moralium quae de- 287
pendent ab Instituto (ut bona domorum, provinciarum, etc.) administrantur ad normam iuris communis atque Constitutionum seu Regularum Instituti, necnon, luxta Statuta pro Missionibus.

b) Circa eleemosynas: prae oculis in primis semper habeatur supremam nonnam hac in re esse sive explicitam sive implicitam voluntatem donatoris. Ideoque eleemosynae receptae pro definita Circumscriptione Mlsslonall, vel pro missionibus determinati Instituti, tradendae sunt illi qui regit vel praefatam Circumscriptionem vel Institutum; eleemosynae vero truae missionariis datae fuerint intuitu personae, ipsi misslonarlo vel Instituto pertinent secundum eiasdem Instituti Constitutiones seu Regulas vel Statuta pro Missionibus.

16. Quae In hac Instructione exposita sunt circa iura et officia tam Episcoporum aliorumque Ordinariorum locorum in territonls missionum, quam Institutorum ibidem collaborationem praestantium, necnon circa cetera principia in hac ipsa Instructione definita, habenda sunt veiuti caput et fundamentum pro Illis conventionibus inter Ordinarios locorum et Instituta Missionalia ineundis, de quibus dictum est in n. 14 e>.

Sacra Congregatio, quo ordinatius procedatur in execution* huius Instructionis, omnes quorum interest admonet nullam mutationem statim admittendam esse. Ordinarii vero locorum et Superiores Institutorum Missionalium curent ut intra annum a die promulgationis Instructionis mutuae relationes, de communi consilio, novis hisce normis adaptentur.

Quae omnia ab infrascripto huius Sacrae Congregationis Cardinali Praefecto in Audientia diei 6 vertentis mensis et anni Sanctissimo Domino Nostro Paulo Divina Providentia Papae VI relata, Ipse Summus Pontifex Instructionem de qua supra approbare et Apostolica Auctoritate munire dignatus est, contrariis quibuslibet, etiam speciali mentione dignis, minime obstantibus atque mandavit ut eadem Instructio rite promulgetur.

Datum Romae, ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Gentium Evangelizatione seu de Propaganda Fide, in Festo S. Matthlae Apostoli, die 24 mensis Februarii a. D. 1969.—Gregorius P. Card. Aoagianian, *Praef.* Sergius Pignedoli, Archlep. tit Icon., a *Secr.*

μηlΑ davulus, jo; *A.A.S.* **1966, p. 981; Motu proprio** *EccUxuse Sondas,*

APPENDIX·

Schemata contractuum inter episcopos residentiales
VEL AUOS ORDINARIOS LOCORUM»
XM TERRITORIIS MISSIONUM» ET JNSHTUTA MISSIONALIA

A—*Specimen conventionis sub* novo *systemate luridIco mandait, ad normam Instructionis S.* C. pro G. E. Relationes In territoriis missionum, diei 24 *februarii* 1969 [LE 3721].

Notiores Praeviae

1. Mandatum, prout hic ponitur, est munus ad specialem formam collaboration!* Instaurandam In territoriis missionum, inter Episcopos Residentiales et Instituta Missionalia. Huius* modi munus confertur quidem a S. C. pro G. E. sed *solummodo cum Episcopus id libere seu saa sponte petit.* Institutum vero, vi praedicti Mandati, collaborabit speciali ratione in Dioecesi misslonali seu Ecclesia novella, cum et sub eodem Episcopo, •rectore et centro unitatis in apostolatn dloecesano», *secundum praeciam* conrenlionem *mutuo consensu Initam (Cfr.* nn. 3 et 5).

2.Mandatum dari potest cuilibet Instituto clericali vel laicall shre virorum sive mulierum, quod ad elusmodi collaborationem aptum et paratum sit. dummodo Institutum,

• BIM 33 Q963) 13Ô-196.

'Cfr. Df<r de post Epbcop. eojzt« Etxlnû *Ckn^i* tkwwwr. *t: A. A. S.* 58. 1966. p. 673 [LE 3533). 'Cfr. Coast de Eeckau *tj· A. A. S.* 37, p- 31- 'Cfr.ih. »'Or. D-cr. de pest Epücop. rounere ta Eccletu *Cknitt Dowtu. φ A. A. S.* 58. :ç4é. p. 676. ll Cfr. Dk x. de ictht minxm. Ecdesue *Ai* rftrinUwj, *A. A. S.* «3. 1966, p. çAx Motu proprio *Exdaw Sendai* Π1. 13. t: .4. *A. S.* 38. 1966. p 785: Cefţjt. ipmt R/fURt*· *Ecdaiaa* C«uT<yiaz, ait. 8x: *A. A. S.* 59, 1967, p. 913 [LE 3<88)* u Cfr. Dkt. de actrr. bhuoo. Ecdeuse *AA* frOn *dmnhu, yy.* .4. ,<. S. 58. 1966. p. 0x. ··Cfr. Decr. de arthf. ohw®. *icdaiseAd dtmmhu, sp. A. A. S.* 58. 1966, p. 97Î. '\Cfr- Dw. da aecocaa. rrwv. nœ rrllçiowe *Pertectae .arxiaiu. z* by. *A. A. S.* 38, 1966, p. 703 (LE 3333 i Decr. & Epwrcp. BWære ta Eclata *Chrufits* 33, 1-5 *A. A* 5. <8, 1966, pp 691-691 ··Cfr. D*cr. de JMttv. rr_iuQo. Ecckme *AA fcnUi dtnnthd.* 18: 4. *A. S.* 0» <746, pp. 96S-969. ··Cfr. Croat, docm de Erckiia Lewzn *tndiv*. 43: *A. A. S.* 37, <963. p. jo. I'Cfr Decr. deârür. raisdor. Ecdrsue *Ad tenia* Jtrmfej, *ip- A. A S.* 38, 1966, p. 778. ··4. 4 5.«<. 1930. p. Ix3 (LE 915J. ''Cfr. Decr. de activ. rahuor. Ecckisae *Ad (enta 4isvmRu. 3l* 4.4.5. 38. xç66, p. t St. Mots propno*Eaiam Sandae,* III, *iT- A. A.* 5. s·. 1966, pp. 785-786. de Küv. œiauüu. Eedesiae *Ad*

qua Ude, ope Moderatoris Supremi, et quidem ad normam Constitutionum seu Regularum vel Statutorum pro Missionibus, sive curam determinati territorii sive definitum opus MiMionole maioris momenti In Dioecesi rite assumpserit (Cfr. nn. 4 et 6).

3. Cum finis Mandati non tantum sit tuitio lurium atque officiorum utriusque partis contrahentis, sed etiam facilior ntque magis nequa distributio mlsslonariorum et subsidiorum. Episcopus, antequam petat Mandatum, mentem exquirere tenetur Conferentiae Episcopalis, ad quam pertinet, atque de eadem Sedem Apostollcam scripto certiorem facere (cfr. nn. 7 et 8).

4.Mandatum quod Decreto apposito n S. Congregatione de Propaganda Fide datur, nonnisi explicita revocatione ex parte eiusdem S. Congregationis extlngultur, auditis Episcopo et Instituto (Cfr. nn, 9 et 10).

5. Episcopus pro diversis regionibus et operibus plura quoque Instituta missionalia cum Mandato et etiam sine Mandato In propriam Dioecesim admittere potest, quin teneatur prius audire Institutum, cui antea Mandatum datum fuerat, nisi aliud de hac re in conventione statutum fuerit (Cfr. n. 11).

6.In contractibus seu conventionibus sive generalibus sive particularibus ineundis ea prae primis attendere oportet, quae In praclaudata Instructione sub nn. 13, 14 et 16 indicata reperiuntur, eaque accurate ad casum de quo agitur applicare.

7.Ad fovendam unionem Inter diversos cooperatores Episcopi, maxime iuvablt ut sodales Institutorum Missionalium partem habeant In Consiliis Presbyterali et Pastorali; numerus vero participantium in contractu definiatur.

8.Specimen nutem conventionis, quod hic sequitur» nonnisi ad modum exempli et pro utilitate contrahentium proponitur, *quin ullo modo rov obliget.* Contrahentes igitur puncta» de quibus pacisci intendunt» vel sic vel aliter, prout ipsi malint. In contractu statuere possunt, salvis tamen praescriptis n. 14 citatae Instructionis.

Conventio

*Paries contrahente**.—Episcopus N. N.» tamquam Ordinarius Dioecesis N.» eiusque nomine, cum consensu consilii dloecesaui et auditis iis quorum interest

et

P. N. N. Superior Provincialis Instituti N. in Natione N.» a Superiore Generali rite delegatus, ad normam Constitutionum, sequentem conventionem mutuo consensu Ineunt, quae tamen vim partes contrahentes obligandi non habebit, antequam ab Ipso Superiore Generali Instituti signata et a S. Congregatione pro Gentium Evangelizatione Decreto Mandati sancita fuerit.

1. *Obieclam conventionis.* Episcopus Ordinarius hisce praesentibus Instituto negotium confert: curam animarum exercendi, operaque apostolatus vel missionalia promovendi sub regimine Ipsius Episcopi in tota Dioecesi vel in parte determinata...

Nota. Munus pastorale hisce collatum praeter paroecias stationesque missionales curandas alia quoque officia complecti potest, quae Episcopus sodalibus Instituti conferre decernat, ut sunt officia administrativa cuiusvis generis, etiam in Ipsa Curia dioecesana. Seminarium dioecesanum, directio scholarum alumnorumque institutio» opera socialia et similia. Haec omnia clare ct accurate in conventione describantur.

2.*Personae.* Institutum, quod praedicta munera et onera explenda assumit, numerum, sodalium (Sacerdotum vel aliorum) aptorum et qui examine medico Idonei reperti sint, in Dioecesim mittet atque in eadem tenebit eosque, prout necessarium fuerit et ipsum praestare potuerit, etiam subsidiis materialibus ndiuvabit, secundum nonnas separatlm stabiliendas.

3.*Auctoritas.* Sodales Instituti, sive clerici sive laid, quoad omnia, quae ministerium in Dioecesi susceptum respiciunt, subsunt immediate omnimodae Jurisdictioni, visitationi et correctioni Ordinarii loci» observantia regulari unice excepta; In lis vero, quae ad religiosam disciplinam attinent, proprio subsunt Superiori, qui proinde solus in eorum agendi rationem circa haec omnia Inquirere eosque, sl casus ferat, corrigere potest (Cfr. can. 630. par. 2).

4.Superiori Religioso competit sodales pro variis muneribus vel officiis in Dioecesi Episcopo proponere vel praesentare; Episcopus Iterum ad ea officia nominat lurisdictionemque ad Ipsa Implenda confert. Notitia vero nominationis vel assumptionis ad munus determinatum ordinarie per Superiorem Religiosum sodali transmittitur.

Nota, a) Quod si de Instituto Mlsslonall non religioso agatur, Episcopo Dioecesis maior faemtas seu libertas de sodalibus disponendi eosque ad varia ministeria adhibendi In Ipso contractu tribui vel concedi potest.

b) Cooperatio sodalium Instituti cum aliis sacerdotibus vel religiosis In variis muneribus Dioecesis ita ordinetur ut vitam communem secundum proprias Constitutiones non Impediat. In specie determinetur utrum sodales una cum membris cleri saecularis vel aliorum Institutorum in eadem opera adhiberi nosslnt (v. g. in eadem paroecia) vel, ubi casus ferat, cum eisdem cohabitare.

5.Translatio sodalium servitio Dioecesis addictorum, sive ad alium locum Intra Dioecesim, sive extra Dioecesim, quantum fieri potest tempestive (v. sex mensibus ante) ab utraque auctoritate collatis consiliis decernitur, aequitate naturali servata etiam In eo quod ad ipsum sodalem transferendum attinet.

6.Remotio sodalium nb officio In Dioecesi commisso gravi de causa decerni potest tam ab Ordinario loci, monito Superiore, quam n Superiore, monito Ordinario, aequo lure. non requisito alterius consensu (c. 454); nec alter altexi causam ludidl sui aperire multoque minus probare tenetur, salvo recursu in devolutivo ad Apostolicam Sedero; sodali tamen, dc quo agitur, aequa respondendi occasio praebenda est.

7.Servatis de lure servandis. Institutum in Dioecesi, pro qua Mandatum acceptat, domos quoque suas habere vel erigere potest propriaque opera pia peragere vel ministeria sacra exercere (Cfr. can. 49/. par, 2). Quod modo speciali ad domos Instituti referendum est. quae vocationibus religiosis fovendis et educandis destinantur.

8. Bona *temporalia.* Possessio et administratio bonorum quae ad Dioecesim eiusve opera pertinent, reguntur normis canonicis necnon praescriptis particularibus, quae ab Episcopo vel a Conferentia Episcopali de hac re data fuerint. Ratio administration!* Curiae Episcopali semel saltem in anno reddenda est. salva semper vigilantia Superioris (Cfr. can. 630. par. 4). Possessio vero et administratio bonorum quae ad Iastitutum eiusque opera pertinent reguntur lure communi necnon lare particulari ipsius Instituti. Inventarium de bonis tam Instituti quam Dioecesis contractui adnexum habetur.

9. Ordinarius providebit necessitatibus operum Dioecesis necnon sodalium Instituti qui illis operibus incumbunt, sive directe sive indirecte. Id est, aut ope paroeciarum vel missionum quae reditus sufficientes habeant et necessitatibus pastorum aliorumque ipsae per se occurrere possunt, aut ope aerarii dloecesani seu episcopalis.

10. Expensae pro exercitiis spiritualibus aliisque quae renovationi vel progressui sodabum Dioecesi addictorum inserviunt, (vel a solo Instituto, vel) ab utraque auctoritate ratione congrua sustinentur, dum expensae pro delegatis vel «repraesentantibus» propriis ab ea auctoritate solvuntur, sive dioecesana sit vel religiosa, quae elusmodi delegationes mittere decernit.

11. Expensae pro curis medicis sodalium Instituti, qui Dioecesi aadictl sunt, ab Ordinario solvuntur; quod si sodalis post duos saltem annos in servitio Dioecesis peractos incapax seu infirmus evaserit, cura pro Ipso ab utraque auctoritate ratione congrua sustinetur.

Nota. Hoc fieri potest sive directe, sive etiam Indirecte, ope scilicet «adsLstentiae socialis» vel mutuae, secundum condiciones locales.

12. Expensae pro Itineribus sive ad missionem sive In patriam vel in alias regiones» e. g. vacationis vel recreationis causa, solvuntur a,,.

Nota. Quando adsit concursus partium contrahentium stabiliatur ratio contributi inter easdem partes.

13. Stipendia Missarum per se ad Sacerdotem vel Institutum pertinent secundum Constitutiones. Iura stolae a sodalibus Instituti percepta pro eorum substentationc computantur.

14. Dona et subsiaia oblata vel collecta pro determinato opere In Dioecesi Ipsi operi obveniunt, dona vero et subsidia pro missionibus Dioecesis In genere bonis ipsius Dioecesis addicuntur.

15. Dona pro Instituto qua tali vel pro singulis eiusdem sodalibus in Dioecesi operam praestantibus, si «intuitu personae» data sunt, in possessionem Instituti vel sodalium transeunt, secundum proprias Constitutiones.

Nota. Ad stipendia quod attinet quae a Gubernio vel aliis Institutionibus solvuntur pro muneribus, quae sodales Instituti in Dioecesi explent, servetur aequitas naturalis» ratione quoque habita onerum Dioecesis vel Instituti.

16. *Generalia.* Interpretatio clausularum huius conventionis ex aequo et bono et secundum criteria pastoralia facienda est.

17. Conventio, postquam a S. Sede confirmata est, absque Beneplacito Apostolfco substantialiter mutari vel rescindi non potest.

18. Conventio valida erit pro spatlo_ annorum et renovata censetur nisi tot... (v. g. sex) mensibus ante expirationem temporis alterutra pars recedere velit. Hac de re certior reddatur Sacra Congregatio pro Gentium Evangelizatione.

In quorum fidem nomen subscribunt et sigillum apponunt: Pro Dioecesi N. N. . *Episcopus Ordinarius* loci . . Pro Instituto Mlsslonall . . *Superior Generalis.*

Nota, a) S. C. pro Gentium Evangelizatione praedictam conventionem ratam habet et confirmat ipsamque prae oculis habens praeiaudato Instituto *Mandatum* confert» ab Episcopo petitum, ope quidem decreti.

b) Si *Mandatum* confertur pro activitate limitato, definita vel «speciali», ut sunt: ministerium scholarum catholicarum vel operum socialium aliorumve, articuli conventionis congruenter mutandi sunt.

B—*Specimen conventionis absque mandato.*

Notionks Praesiak

1. Specimen conventionis quod hic senultur pro utilitate contrahentium tantum proponitur» *quin ullo mo»lo eos obliget:* unde partes contrahentes mutationes qunslibet inducere possunt, alias clausulas addere etc.» dummodo sint ad normam luris. Huiusmodi mutationes praesertim requiruntur si agatur de conventionibus cum Institutis kdcalibus sive virorum sne mulierum.

2.Hoc specimen datur dumtaxat ut inserviat pn> conventione Inter Ordinarium loci (Episcopum, Vicarium vel I*raefectum Apostolicum) et Supcncrem Instituti Missionatis.

In ceteris conventionibus partes contrahentes formam stipulationis libere et mutuo consensu determinabunt.

3. Do «conventionibus» iam sermo fit in Instructione S. C.

de P. F. dfei 8 Decembris 1929 (A. A S., XXII. 1930, p. 113) [LE 935].

tlombiD dantor etjam in Instructione 24 Fcbruani 1969 (LE 3721J.

4. Ad fovendam unionem inter divenos cooperatore» Ordinarii loci, maxime Jurabit ut sodale* Institutorum Miwonalmm partem habeant in Consiliis Presbyter»!! et Pastorali ubi haec constituta sint; numerus vero participantium in contractu definiatur.

CoNTEXnO

Parta contrahentes.—N. N. Ordinarius loci N— in Natione N\ rom consensu sui consilii et auditi* h* quorum interest, nomine eiusdem ditionis ecclesiasticae

ef

P. N. N. Superior Provinciali* Instituti N. in Natione N^ a Superiore Generali rite delegatus, ad nonnam Constitutionum sequentem conventionem mutuo consensu meant

1. *Obudam eonrtnllanli.* Ordinarius Instituto confert opera sequentia: curam paroeciarum N. N. vel stationum mlssionalium N. N-. directionem, adminlstrationem scholarum— (et pro casu: nosocomii, orphanatrophh, etc.).

Nota. Hoc loco accurate et In particularibus describantur opera Instituto commissa.

X Institutum ad tempus— annorum supradieta opero acceptat ad nonnam ran*. sub auctoritate Ordinarii loci moderanda.

Ad haec opera explenda Institutum numerum... sodalium, pro posse suppeditabit.

Nota. Duratlo conventionis nimis brevis ne sit, praesertim si sodale* Unguam difficilem addiscere debeant aut Institutum multi» expensis pro aedificiis etc. gravetur. Opus, quod natura sua perpetuum est etiam *in perpetuum Iruiitato committi potat,* immo expedit, praesertim si est opus proprium instituti et Institutum habet sodales autoclhono*.

1 *A udoritas.* Clerici qui curam animarum exercent in paroeciis aut In stationibus ralsskmalibn* proponuntur ve) praesentantur a Superiore Instituti, nominantur vero ab Ordinario loci.

5.Magistri religionis indigent approbatione saltem habituali Ordinarii loci.

6.Directio operis, (admissio alumnorum, horarium, studiorum ratio etc.) est penes Institutura, sub vigilantia tamen Ordinarii loci et ad normam luris.

Nota. Pro varietate casuum dispositione.» sub n. 6 differentes esse debent.

a) Opus quod mediante conventione committitur Instituto potest esse opus iam fundatum (vel adhuc fundandum) ab Ipso Instituto, expensh eiusdem Instituti; in hoc casu expedit ut Institutum fruatur debita autonomia, salvo Jure vigilantiae Ordinarii loci ad normam luris.

b) Opus quod conventione Inita committitur Instituto potest esse opus tam fundatura (vel adhuc fundandum) ab ipsa Dioecesi, expensi» eiusdem Dioecesis: in hoc casu verus director operi» est ipse Ordinarius, qui plerumque nominat directorem delegatum sodalem Instituti. In directione opens. Institutum non est antonomum, salva tamen independentia quoad regimen internum sodalium ipsius Instituti.

e) Opus fundatum est proprium Instituti sed indiget subsidiis Dioecesis, aut opu* est proprium Dioecesis sed indiget subsidii» Instituti: in tali casu conventio clare indicare debet tura et onera utriusque parti».

7.Petente Ordinario et consentiente Superiore Instituti, sodales Instituti collaborare possunt etiam in operibus Dioecesis. Instituto non concreditis.

8. Institutum Ius habet admittendi, ad normam Constitutionum, aspirantes, postulantes, novitios etiam ex Dioecesi oriundos.

9. Bona *temporalia.* In folio huic conventioni annexo enumerantur bona Dioecesis, quae Instituto in usum, usumfructum, admlnlstrationem committuntur necnon bona quae sunt propria Instituit

10.Administratio bonorum Dioecesis de quibus supra regitur ture communi necnon praescriptis hac in re dati* sive a Conferentia Enlseopali »ive ab ipso Ordinario; administratio vero bonorum Instituti regitur Jure communi necnon Constitutionibus lustitutl.

11. Reditus *et expensae.* Reditus operum Instituti, quo- ! titulo percepti, obveniunt Instituto.

Nota. Quoties opu* est proprium Dioecesis (Cfr. Nota sub 6): «Reditus... obveniunt Dioeces·.

12. Reditus quos sodales Instituti Industria propria acquirunt cedunt Instituto aut Ipsis sodalibus ad normam Constitutionum.

IX Expensae omnes, tum pro promotione operum Instituti, tura pro sustentatione sodalium, solvuntur nb Instituto.

Nola. Quoties opus est proprium Dioecesis (Cfr. Nota sub n. 5): «Expensae omnes... solvuntur a Dioecesi».

In hoc casu luvat addere articulum sequenti* tenoriv Expensae pro sustentatione sodalium complectuntur, *a)* victum, vestitum, habitationem; *b)* sumptu* pro curis medici* (pro quibus utiliter adhiberi potest systema «adsistentiae socialis» vel mutuae), pro relaxatione, itineribus etc.

In genere remuneratlo. quae datur sodalibus Instituti pro servitio Dioecesi praestito talis sit ut revera »ufficlat pro expensis ordinariis quas Institutum pro sodalibus sustinere debet. Itaque in concreto determinetur summa quae ab Ordinario singulis mensibus solvenda est.

Condalio. Praesens conventio *mutuo consensu* mutari vel revocari potest etiam ante tempus explratloni*.

Pariter mutuo consensu prorogari potest. Prorogata censetur ad abos... annos, nisi... anni» (vel mensibus) ante eius expirntionem alterutra vel utroque pars manifestaverit in scriptis suam voluntatem recedendi a conventione.

Nota. Non requiritur ut conventio proponatur S. Sedi pro approbatione: mutuo consensu mutari vel prorogari potest etiam sine interventu S. Sedis. Quando oritur conflictui patet recursus ad S. Sedem.

Pro Dioecesi N. N.» *Ordinarius loci.* Pro Instituto N. N.. *Superior Prooinclalii* (et - vel *Superior Generalli).*

Ada. M. CLEMENTI in BuM 32 (1958) 271-294 I LEE in CpR 51 (1970) 34-54 151-167. 238-2S3; 52 (1971) 43-59. 167-187; E. PECORAIO ia ME 95 G970) 507-534. AOFMCap 87 (1971) 110.

1969 MAR 6.-PAULUS VI, CONST. AAS 6î (1969) 761-764

Vjcariatus Castrensis Australian erigitur

PAULUS EPISCOPUS

Servus servorum Dei - Ad perpetuam rei memoriam

Summi Pastoris qui munere fungimur, nihil hoc sanctius agitamus in mente quam ut omnibus populis sacratissimam Christi religionem tradamus et peculiares fidelium coetus opportunis instruamus spiritualibus auxiliis. Quam ob rem, cum Conferentia Episcopalis Australiana, instante venerabili Fratre Thoma McCabe, Episcopo Vollongensi et adhuc pro spirituali militum australianorum cura «Director» seu «Inspector», enixe postulaverit ut pro christlfidelibus exercitus Australiae Viearíatus Castrensis constitueretur, Nos, de sententia Sacri Consilii Christiano Nomini Propagando, post auditum venerabilem Fratrem Dominicum Enrici, Archlepiscopum tit. Ancusensem atque in Australia et Papuasia-Nova Guinea Apostolicum Delegatum, deque suprema Nostra potestate haec quae sequuntur decernimus atque iubemus. Suppleto, quatenus opus sit, eorum interesse habentium vel habere praesumentium consensu, his praesentibus Nostris Litteris *! Vicartalum Castrensem Australiae* erigimus et constituimus; qui constabit: Vicario Castrensi, tribus cappellanis maioribus pro copiis terrestribus et aêriae ac navalis classis, necnon cappellanis minoribus, qui militum cappellani nuncupabuntur. Sedes Vicariates Castrensis eiusque Curiae Camberrae statuimus; quae ad instar Curiae dioecesanae efformabltur et ad eam pertinebunt: Vicarius Generalis, Cappellani maiores seu Vicarii quasi-episcopales, consultores ceteriaue administri qui, iudido Vicarii Castrensis, necessarii videantur. A causis non ab Apostollca Sede reservatis et in prima instantia pertractatis coram ludicio Vicarii Castrensis, fiat appellatio ad Metropolitani seu Arehieplscopum, semel pro semper electum, praehabita S. C. de Propaganda Fide approbatione. Vicario autem Castrensi, a Nobis per decretum eiusdem Congregationis eligendo et episcopali seu archiépiscopal! dignitate cohonestando, iurisdictio ordinaria erit, personalis, tum fori interni tum fori externi, specialis et cumulativa cum lurisdlctione Ordinariorum locorum, ad normam Instructionis «Sollemne semper» seu de «Vicariis Castrensibus» a Sacra Congregatione Consistoriali, die vigesimo tertio mensis apri lis, anno Domini mcmli editae [LE 22081. In stationibus seu praesidiis militaribus primo et principaliter Vicarius Castrensis lurisdictionem exercet, secundo, quoties scilicet Vicarius Castrensis eiusque cappellani absint vel desint, etiam extra Australium, semper autem iure proprio, Ordinarius loci atque parochus, initis, quatenus opus erit, consiliis cum Vicario Castrensi et militum ducibus. Eidem autem facultatem tribuimus constituendi Vicarium Delegatum seu pro-Vicarium Castrensem, cui, congrua congruis referendo, munia conferantur quibus C, I. C. Vicarium Generalem instruit. Vicarii Castrensis jurisdictioni subdantur. — Sacerdotes saeculares et regulares qui munus cappellani militum· in bonum animorum, apud Australiae copias legitime exerceant; — universi christifideles qui in copiis terrestribus seu aèriae et navalis classis. Australienne nationis, actu stipendia faciunt; omnes pariter fideles qui memoratis copiis addicantur, dummodo legibus pro iisdem latis adstringantur, — familiae eorum qui supra memorantur.seu uxores,liberi,famuli,propinqui et necessarii qui cum illis in stationibus militaribus cohabitent vel extra patriam

762

eosdem comitentur; — omnes utriusque sexus fideles qui in nosocomiis, eorumque accessionibus vel scholis militaribus addicti sint et Ibidem cohabitent; —omnes tandem christifldcles qui Intra copiarum stationes habitent. Cappellanos
703 omnes constituet, servatis ser/vandls. Vicarius Castrensis; Cappellanos autem maiores necessariis et opportunis facultatibus pro copiis regendis, ad Instar Vicariorum Episcopalium Instruet. Militum cappellani animorum slbl commissorum curam gerent ad normam memoratae Instructionis «Sollemne semper·. Cappellani militum sive maiores sive minores, quoad ecclesiasticam disciplinam Vicario Castrensi omnino subdantur, sed potestati quoque Ordinarii lod, In quo versari contingat, suolclantur. Huic ergo In casibus urgentiorlbus et quoties Vicarius Castrensis providere non possit, fas est In cos animadvertere etiam canonicis sanctionibus, si casus ferat, monito confestlm Vicario Castrensi Quoad militum cappellanos religiosos, si forte adsint, adamusslm servetur Instructio «de Cappellanis militum religiosis» a Sacra Congregatione Negotiis Religiosorum Sodalium praeposita, die secundo mensis februarii anno Domini mcmlv edita (LE 2478], nisi In casibus specialibus a S. C. pro Gentium Evangellzatlone aliter provideatur. Cappellani valide et licite audire poterunt confessiones quorumlibet ad se accedentium In locis militibus reservatis, et etiam extra hos locos, nisi Ordinarius loci id iisdem expresse negaverit. Ad matrimonium quod attinet subditorum Vicariatus Castrensis districte servetur praescriptum canonis 1097,2 C. I. C., id est «pro regula habeatur ut matrimonium coram sponsae parocho celebretur, nisi iusta causa excuset», et accurate expleantur actus qui, ad normam luris, celebrationem matrimonii praecedere et subsequi solent. In conficienda Relatione de statu Vicariatus Castrensis quae singulis quinquenniis Apostolicae Sedi exhibenda est, Vicarius Castrensis quaesitis respondeat iuxta ea quae in «Formula servanda» praescripta sunt a S. C. Consistorial! die vigesima mensis octobrls, anno Domini mcmlvi, statuta. (LE 2603] Vacante officio Vicarii Castrensis, nisi aliter ab Apostolica Sede provisum fuerit, eius munus devolvetur ad pro-Vicarfum, si adfuerit; secus ad Cappellanum maiorem qui ad normam can. 106,3 C. I. C. praecedit. Qui autem huiusmodi munus assumpserit facultatibus fruatur atque oneribus adstringatur quae ius commune, congrua congruis referendo, Vicario Capitulari tribuit. Eiusdem praesertim erit de assumpto officio S. C. de Propaganda Fide certiorem facere ab caque instructiones impetrare. Ceterum haec omnia quae mandavimus ad exitum adducat venerabilis Frater Dominicus Enrici, cuius meminimus, vel quem ipse delegaverit. Rebus vero factis, documenta exarentur, quorum sincera exempla ad S. C. de Propaganda
76-1 Fide cito mittantur. /

Hanc autem Constitutionem nunc et in posterum efficacem esse volumus, contrariis minime obstantibus.

Datum Romae, apud S. Petrum, die sexto mensis martii, anno Domini millesimo nongentesimo sexagesimo nono, Pontificatus Nostri sexto.—Alois!us Card. Traglia, S. R. *E. Cancellarius.* Gregorius P. Card. Agagianian, S. *Congr. pro Gentium Eoangelixatione seu de Propaganda Fide Praefectus.* Franciscus Tinello, *Apostolicam Concellariam Regens.* loannes Calleri, *Proton. Apost.* Eugenius Sevi, *Proton. Apost.*

3723

1969 MAR 8.-PAULUS VI, LIT. AP. AAS 61 (1969) 306-307

Internuntiatura Apostolica Aethiopiae ad dignitatem **ET GRADUM NUNTIATURAE EVEHITUR**

PAULUS PP. VI

Ad perpetuam rei memoriam.—Ex quo tempore haud sine divino consilio In summum sumus chnstianl sacerdotii fastigium provecti, ex eo sane tempore, id quod cum officii Nostri natura maxime congruit, in nullam rem, in negotium nullum cogitationem curamque Nostram magis convertimus, quam In sanctissimam Christi religionem intendendam, propagandam, tuendam, utpote qua nihil carius, sanctius, sollemnius habeamus, nihil necessarium hominibus ad aeternae atque immortalis vitae bona comparanda. Quam ob rem, cum Intcrnuntiaturam Apostolicam Aethiopiae ad gradum et dignitatem Nuntiaturae evehere visum sit. Nos, re bene reputata, proque certo habentes id nonnisi cum utilitate et decore Ecclesiae fleri, motu proprio, certa
307 scientia ac matura / deliberatione Nostra, harum Litterarum vl Nostraque Item auctoritate. Internuntiaturam Apostolicam *Aethiopiae* in Nuntiaturam Apostolicam, sedem etiam eandem confirmantes, redigimus; cui profecto omnia lura, privilegia, honores, praerogativas, Indulta deferimus, quae huiusmodi Legationum propria sunt, certa spe freti hanc animi Nostri testificationem religioni provehendae esse conducturam. Haec edicimus, statuimus, decernentes praesentes Litteras firmas, validas atque efficaces iugiter exstare ac permanere; suosque plenos atque integros effectus sortiri et obtinere; Ipsique Apostolicae Nuntiaturae Aethiopiae, sic a Nobis erectae, nunc et in posterum plenissime suffragari; sicque rite indicandum esse ac definiendum; Irritumque ex nunc et inane fleri, si quidquam secus, super his, a quovis, auctoritate qualibet, scienter vel Ignoranter attentari contigerit. Contrariis quibusvis nihil obstantibus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, sub anulo Piscatoris, die octavo mensis martii, anno Domini millesimo nongentesimo sexagesimo nono, Pontificatus Nostri sexto. Aloislus Card. Traglia, *S. R. E. Cancellarius.* Franciscus Tinello, *Apostolicam Concellariam Regens.* losephus Rossi, Ep. tlt. Palmyrenus, *Proton. Apost.* Eugenius Sevi, *Proton. Apost.*

3724

1969 MAR 8.-SC GENTIUM EVANG., DECLARATIO. PART.·

Instructio «Renovationis causam» ad instituta a S. C. **PRO GENTIUM EVANGELIZATIONE DEPENDENTIA EXTENDITUR**

Roma, 48 morzo 1969

Reverendissimo Padre, Mi reco a premura di signiflearLe che questo Sacro Dicastero ha fatto propria la recente Istruzione «Renovationis causam» della Sacra Congregazione per I Religiosi e gli 1stituti Secolari.

Pertanto Ta suddetta Istnizione è plenamente valida anche per il Suo Istituto dipendente da Propaganda.

Nel rimetterLe, qui acciuso. un esempiare in Italiano dei suddetto documento, profitto ben volentleri deUa clrcostanza per porgerLe distinti ossequi.—G. P. Card. Agagianian, *Praef.* Sergio Pignedoli, *Segr.*

• CpR 49 (1070) 63.

3725

1969 MAR 19.-PAÜLUS VI, MOT. PR. AAS 61 (1969) 149-183

Processus de Causis beatificationts et canonizationis **APTIUS ORDINANTUR**

PAULUS PP. VI

Sanctitas clarior In dies altiorque est mysterii Ecclesiae declaratio et significatio, donec hacc, plenam in caelis compaginem assecuta, *in summa caritatis beatitudine adorabit Deum et Agnum qui occisus est x.*

Ipse autem benignissimus Deus, qui est omnis sanctitatis ct fons et corona et gloria, in Ecclesia semper nova instaurat exempla virtutum, atque in vita eorum qui, *humanttalis nostrae consortes, ad imaginem tamen Christi perfectius transformantur... praesentiam vultumque suum hominibus Divide manifestat*l praeciarumque in iis signum praebet Regni sui, ut ad illud adipiscendum, *magna imposita nube testium ·*, nos potenter allidat.

Nihil ergo mirum, si Concilium Vaticanum II, de mysterio agens Ecclesiae, praestantissimam hanc sanctitatis notam, cui ceterae arcte conectuntur, in pleniore luce collocavit, cunctosque christ!fideles cuiusvis condldonis vel ordinis ad vitae / christlanae plenitudinem ct caritatis perfec- ISO
tionem etiam atque etiam advocavitl; ouae quidem ad sanctitatem invitatio peculiarissima habetur tamquam proprietas ipsius conciliaris magisterii eiusque veluti ultimus finis.

Dum vero sanctitatem omnium fidelium pro viribus Ecclesia fovere studet, iisdem vera sanctitatis exempla ante oculos proponere numquam intermittit, martyres scilicet aliosque viros et mulieres heroicarum, quas appellant, vir*

1Conc. Οχτπη. Val. II, Coast. dopa. de EcclnU Lamtw fmhttw, a. jt. Λ- *A. S.* 57, xçAs. p. 38 (LE SSJt). ' *tbU.*. o. 30, p. 36. BCfr. Hrér 11. t: •Cfr. Cone. Occam. V*L LI, CoosL dopa de Eccïm*. fmhiMR,

tutum laude insignes, quorum ut e/ *concertaiionem emn~ plum, et communione consortium, et intercessione subsidium* assequantur magnopere enititur.

Ut vero praeclara huiusmodl sanctitatis exempla probe dignoscantur, atque sua sincera luce plene resplendeant, canonicae pervestigationes necessariae sunt, summo quidem studio ac sedulitate, prouli rei gravitas postulat, peragendae, quas Decessores Nostri, In primis f. r. Benedictus XIV, sapientissimis, pro suorum temporum ratione, communierat Inlegbus, in Codicem loris Canonici postea receptis, Sed mutatis moribus vitaeque adlunctls, congruum et consentaneum visum est inquisitionis, quam diximus, viam ac rationem recognoscere, atque ad nostri huius temporis necessitates accommodare, ut, suprema Summi Pontificis cum Episcoporum auctoritate efficaciter consociata, planins et expeditius flat iter ad causas beatificatlonis et canonixatlonis Servorum Dei instruendas.

Quapropter, rebus diligentissime perpensis, motu proprio et auctoritate Nostra Apostolica, haec quae sequuntur statuimus atque decernimus.

I—De episcoporum cum summo pontifice consociata ACTIONE IN PROCESSIBUS INSTRUENDIS

1. In lare, hucusque vigenti, duplicis ordinis Processus quoad Beatificatlonem Servorum Del servabantur: alii enim erant *Ordinarii,* ab Episcopii scilicet seu Jocorum Ordinariis/iure proprio, ex demandata in canonibus auctoritate, 151 instructi (cc. 1999, f 3; 2038, H 1 et 2, l.-X); alii *apastoliei* (cc. 2087-2097), auctoritate nempe a Sancta Sede delegata et sub Ipsius moderamine instructi (cc. 2088-2100).

In posterum vero, in Causis procedentibus per viam ordinariam *non cultus,* unicus instituetur Processui cognitionalis seu ad colligendas probationes, qui in duplici auctoritate consistet: In *ordinaria* nempe demandata, proprio lure exercita atque In pluribus aucta; et In *delegata* ab Apostolica Sede, quae priori addetur eamque confirmabit atque extollet.

X Episcopis dioectsanis vel Hierarchis alllsque Ipsis in lore aequiperatis. Intra fines suae Iurisdictionls (cc. 1999, j 3; 2038,12,1.-3., 2039), sive ex officio, sive ad instantiam singulorum fidelium vel legitimorum fidelium coetuum (c. 2003. }} 1-2) eorumdemve procuratorum (c. 2004), ius competit: inquirendi, atque, servatis praescriptis luris communis et peculiaribus Normis, a Sacra Rituum Congregatione ad hoc edendis, Causam aperiendi seu Introducendi.

3. Antequam vero Episcopus vel Hierarcha, sive ex officio sive ad instantiam, Causam aperiat seu introducat (n. 2), Sancta Sedes consulenda est, validis idoneisque suppeditatis argumentis, quibus Causa ipsa legitimo solidoque fundamento innixa cognoscatur.

Postea Sancta Sedes, omnibus perpensis, decernet utrum nihil obsit Causae aperiendae seu Introducendae.

II—De CURSU PROCESSUS

4. Venia Sanctae Sedis habita. Episcopus aut Hierarcha, lato Decreto, Causam valet aperire vel, si Id In Domino expedire existimaverit. In opportunius tempui eam differre, aut etiam eadem supersedere.

Quidquid tamen statuerit, de consilio a se suscepto Sanctam Sedem certiorem facere ne omittat.

5. Processus complectitur Inquisitionem: 1· super Servi 153 Del scriptis;/2' super eiusdem vita et virtutibus, vel martyrio, necoon super non *cultu.*

6. Processu absoluto, eiusdem Acta ad Sacram Rituum Congregationem mittantur.

7. Sacra Rituum Congregatio, Actis Processus diligenti examine *cognitis*, si quae addenda vel complenda videantur, vel ea ab Episcopo aut Hierarcha requirat, vel ex officio Ipsa compleat (cf. Const. *Regimini Ecclesiae unioersae,* n. 62, f 2, I)(LE3588|.

8. Quoad asserta miracula ad BeatificaUonem et Canonlxatlonem lure requisita. Episcopus vel Hierarcha, antequam de Iisdem inquirat, brevem et accuratam facti relationem mittat ad Sacram Rituum Congregationem, ut ab ea opportunam Instructionem obtineat.

Inquisitio de assertis miraculis ab Inquisitione de virtutibus vel de martyrio separatim fiat.

III—De tribunalibus ad processum instruendum

9. Episcopus vel Hierarcha, ad normam luris competens, omnia potest agere quae ad Instruendum Processum necessaria sunt- Ab eodem, vel ipsius nomine, pertractanda sunt quae ad Causam aperiendam, seu introducendam pertinent, Sede Apostolica annuente (cfr. nn. 2, 3).

10. f 1. Ad Processus aptius Instruendos, Episcoporum Conferentia alicuius Nationis vel Regionis facultate frultur, vi harum Litterarum Apostollcarum, erigendi Tribunalia territorialia specialia ad hoc constituta pro territoriis suae iurisdlctlonl sublectis; quae tamen Sedis Apostolicae recognitione Indigent.

f 2. Haec Tribunalia territorialia sunt Provincialia, vel Interprovinclalla, vel Nationally, proutl erecta fuerint pro aliqua tantum Provincia ecclesiastica, vel pro pluribus Provinciis ecclesiasticis alicuius regionis, vel pro loto territorio ecclesiastico alicuius Nationis.

I 3. Constitutio Tribunalis territorialis est obligatoria *J* 153 si dioeceses territorii, de quo agitur, carrant Officialibus ad proprium Tribunal dioecesanum apte constituendum.

11. Episcoporum Conferentiae erit: 1.® Tribunalia territorialia erigere, assignata unicuique Tribunali opportuna circumscriptione; X® Sedem Tribunalis territorialis determinare; X® Uniuscuiusque Tribunalis praesidem eligere, ad quinquennium.

IX Coetus Episcoporum Provinciae aut Regionis, de quibus agitur, ent: 1.® Erectionem Tribunalis territorialis Episcoporum Conferentiae proponere; X® Praesidis nomen eidem Conferentiae praesentare; 3.® Ceteros Officiales Tribunalis territorialis, ad quinquennium, eligere.

IX Tribunal territoriale legitime constitutum potestatem judicialem obtinet in toto territorio sibi assignato, quoad omnes instruendos Processus, quos Episcopi, de quibus supra, eidem commiserint.

14. Licet cuilibet Episcopo dioecesano territorii, quod commemoravimus, instructionem omnium Processuum Causarum Beatificatlonis Servorum Dei et Canonizationls Beatorum suae dioecesis Tribunali territoriali, si libet, committere, tunc etiam cum in sua Curia Tribunal rite constituere potest.

15. Integrum tamen manet Episcopi ius, etiam Tribunali territoriali legitime constituto, eosdem Processus in propria Curia Instruendi, dummodo proprium Tribunal Idoneis Officialibus, etiam extra dioecesim quaesitis, constituere valeat.

Quae vero a Nobis hisce Litteris, motu proprio datis, statuta sunt, ea omnia firma ac rata esse jubemus, contrariis quibusvis, et'am specialissima mentione dignis, non obstantibus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die xix mensis Martii, in festo S. loseph, B. Mariae Virginis Sponsi, anno MCMLxix, Pontificatus Nostri sexto.—Paulus Pp. VI.

Ada. C.-F ANTONELLI io Doc. C*th. 56 (1569) 4OB-439: E F. PEGATTLLO ia Sd tam· 57 (1669) 301-304. P. DE LETTER in The Clergy MoadJy 33(1969)357-358

3726

1969 MAR 19.-SC RITUUM, DECRETUM. PART.·

Omdo celebrandi matrimonium recognitus approbatur

1—DECRETUM APPROBATIONIS

Onto celebrandi Matrimonium ad normam decretorum Conatitutiovls de w»cra Llturgla recognitus quo ditior fieret et darius gratiam sacramenti significaret atque munera coniugum inculcaret, a Consilio ad exsequendam Constitutionem » apparatus. Summus autem Pontifex laulus VI eundem ritum Auctontate Sua Apostolica annrobavit et evulgan lussit. Quapropter haec Sacra Rituum Congregatio, de speciali mandato Summi Pontifici», illum oro. mulgat, statuens ut a die 1 lulil 1969 adhibeatur. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus S. Congregationis Rituum, die 19 martii iqao. **In sollemnitate S. Joseph, Sponsi B. M. V.—**Benno **c-irrt GUT. Prae/rdus S.** *Congr. Rituum* **cf «Coruilift Pruesès F^rHi nandus Antonelli, Archiep. tit. Idieremis, S. C. /c a** *Secrrht*

ox 40-42: *A. A. 5.* **57 (1963). pp 44*47. · Es qaibwiia «boecrutrL· toncmi.**

II—PRAENOTANDA

De momekto et dignitate sacramenti Matrimonii

1. Matrimonii Sacramento mysterium unitati» et fecundi ămori Inter Christum et Ecclesiam coniugre Christian! signi' fleant atque participant; * Ideoaue tum in vita coniugali amplectenda, tum in prole suscipienda atque educanda se Invicem nd sanctitatem adjuvant, et in populo Dei suum ct Ipsi habent Jocum proprlumaue donum. l

2. Conlugli foedere, seu Irrevocabili utriusque consensu, quo conluges libere ŝe mutuo tradunt exclptuntque. Matrimonium instauratur. Plenam nutem coniugum fidem necnon Indissolubilem vinculi unitatem tum ipsa singularis viri mulicrlsque exigit unio, tum bonum expostulat liberorum. Quod ut Christus Dominus et clarius significaret et facldus redderet. Indissolubilem conlugli pactionem, ad exemplar sui nuptialis cum Ecclesia foederis, ad Sacramenti dignitatem evexit. ·

3. Conluges ergo Christiani, indivisa dilectione, quae e divino scatet caritatis fonte, coniugium suum nutrire satagant atque fovere, quatenus divina simul et humana sociantes. Inter prospera et adverso, et corpore et mente fideles perseverent. *

4. Indole autem sua naturali, ipsum Institutum Matrimonii amorque conlugalls ad procreationem et educationem prolis ordinantur, Usque velutl suo fastigio coronantur; filllque sane sunt pmestantlsslmum Matrimonii donum ct ad Ipsorum Earentum bonum maxime conferunt. Ounre conluges Christian!, aud quidem posthabitis ceteris Matrimonli finibus, forti animo dispositi sint ad cooperandum cum amore Creatoris atque Salvatoris, qui per cos suam familiam In dies dilatat et ditat. ·

5. Principia doctrinalia de quibus supra prae oculis habeant animorum pastores tum in catechesi ad nupturientes tradenda, tum in homilia Infra celebrationem Matrimonii habenda, servata tamen connexione cum textu sacrae lectionis. ·

Ad nupturientes, his fundamentalibus elementis doctrinae Christianae pro opportunitate In mentem revocatis, fiat catechesis tum de doctrina circa Matrimonium et familiam, tum de Sacramento elusque ritibus, precibus et lectionibus. Ita ut sponsi Illud conscie et fructuose celebrare queant.

C. Celebrationis Matrimonii (quae de more intra Missam habenda est) praecipua elemento eluceant, nempe liturgia verbi, in qua significatur momentum Matrimonii Christiani In historia salutis elusque munera et officia In coniugum et liberorum sanctificatione curanda; consensus contrahentium, quem requirit exclpitque sacerdos assistens; veneranda illa oratio super sponsam, qua sacerdos benedictionem Del Invocat super coniugale foedus; Communio denique eucharistica utriusque sponsi ccterorumquc adstantium, qua praesertim olitur caritas atque ad communionem cum Domino et inter nos elevamur. ’

7. Imprimis pastores foveant nutriantque fidem nupturientium: Sacramentum enim Matrimonii fidem supponit atque expostulat.'

De ritu adhibendo

8. SI Matrimonium fit Inter partem catholicam et partem baptizatam acatholicam, adhiberi debet ritus celebrandi Matrimonium sine Missa (nn. 39-54). SI autem casus ferat, et de consensu Ordinarii loci, adhiberi potest ritus celebrandi Matrimonium Intra Missam (nn. 19-38). exclusa Communione eucharistica partis ncathollcae lege generali non admissa.

SI Matrimonium fit Inter partem catholicam et partem non bantizatam, adhiberi debet ritus qui infra (nn. 55-66) hnbetur.

9. Specialem Insuper rationem habeant pastores de lis qui occasione Matrimonii liturglcls celebrationibus assistunt vel Evangelium audiunt, sive sunt ncathollcl sive catholici qui Eucharistiam numquam vel vix umquam participant, vel fidem amisisse videntur sunt enim sacerdotes ministri Evnngelii Christi pro omnibus.

10. In celebratione Matrimonii, praeter honores nd normam legum Jlturgicnrum auctoritatibus civilibus debitos, nulla privatarum personarum aut condicionum, sive In caeremoniis, sive In exterioribus pompis habeatur acceptio.·

11. Quoties Matrimonium Intra Missam celebratur, dicitur, cum sacris vestibus coloris nlbl. Missa «Pro Sponsis». Occurrente tamen dominica vel sollemnitate, dicitur Missa de die, retentis in ea benedictione super sponsam et sponsum atque, pm opportunitate, formula propria benedictionis finalis.

Cum tamen liturgln verbi celebrationi Matrimonii aptata magnam vim habeat In catechesi de ipso Sacramento et de muneribus coniugum tradenda, quando Missa «Pro Sponsis» nrohibetur (nisi occurrant Triduum sacrum, sollemnitates Nativitatis Domini, Epiphaniae, Ascensionis. Pentecostes et SS.ml Corporis Christi, vel aliae sollemnitates de praecepto servandae), una e lectionibus sumi potest e textibus nro celebratione Matrimonii praevisis (nn. 67-105). In dominicis Insuner temnoris Nativitatis ct «per annum» sl missa In qua celebratur Matrimonium n communitate paroeclnll non participatur, dici potest etiam Integra Missa «Pro Sponsis».

SI Matrimonium celebratur tempore Adventus vel Quadragesimae aliisve diebus indolem paenitentlalem praeseferentfbus parochus sponsos moneat ut rationem habeant peculiaris naturae horum temporum liturgicorum.

De Ritualibus particularibus parandis

12. Firma manente facultate de qua infra, sub n. 17, in regionibus in quibus Rituale Romanum Matrimonii viget. Ritualia particularia singularum regionum consuetudinibus et necessitatibus aptata parentur, ad normam art. 63 b et 77 Constitutionis de sacra Uturgia, actis nb Apostolica Sede recognitis.

In nptationlbus apparandis, prae oculis habeantur ea quae sequuntur;

13. Formulae Ritualis Romani aptari possunt vel, sl casus fert, compleri (etiam quaestiones ante consensum et ipsa verba consensus).

Quando Rituale Romanum ptures exhibet formulas ad libitum. Ritualia particularia possunt etiam alias formulas eiusdem generis adicere.

14. In ritu Sacramenti Matrimonii proprie dicto, ordo partium accommodari potest, omissis etiam, si opportunius videbitur, quaestionibus ante consensum, sed firma lege ut sacerdos assistens requirat exclpiatque contrahentium consensum.

15. Traditione anulorum expleta, attentis locorum consuetudinibus. haberi potest vel coronatio sponsae, vel eius velatio.

Slcubi iunctio manuum vel benedictio vel traditio anulorum cum Ingenio populorum componi nequeunt, possunt Conferentiae Episcopales statuere ut hl ritus omittantur, vel aliis ritibus suppleantur.

16. In usibus et modis celebrandi Matrimonium vigentibus apud populos, qui nunc primum Evangelium recipiunt, quidquid honestum est, nec Indissolubili vinculo superstitionibus erroribusque ndstlpulatur, benevole perpendatur ac, sl fleri potest, sartum tcctumque servetur, Immo in ipsam etiam Llturgiam admittatur, dummodo cum rationibus veri et authentici spiritus liturglcifcongruat?'

De facultate exarandi ritum proprium

17. Unaquaeque Conferentia Episcopalis facultatem habet exarandi ritum proprium Matrimonii, locorum et populorum usibus congruentem, netis ab Apostolica Sede probatis: firma tamen lege ut sacerdos assistens requirat exceplatque contrahentium consensum 11 et benedictionem nuptialem Impertiatur.l·

18. In populis apud quos caeremoniae Matrimonii ex consuetudine in domibus habentur, etiam per plure» dies, oportet Illas ad spiritum Christianum ac liturgicm aptare. Quo In casu, potest Conferentia Episcopalis, luxta necessitates pastorales populorum, statuere ut ipse ritus Sacramenti in domibus celebrari possit.

[Sequuntur ritus llturyiet et formulae deprecationum].

** Cf. Cone. VaL II, Const, de Sacra Liturm, *SacroiMtdvt Co h c ü m* n. 37 [LE 314X]· “ Cf./Hf, n. 77- MCt *TbU.,* n. 78.

• Prct N. R 23/969. Ordo celebrandi raatrirnoahOT, Typi» Poliqlcttie Vaticani» 1969. p 5-10. Adn. NotiL 5 (1959) 2C3-216; 6 (1970) 151-152; A BUGNCil in Perfice manu» 44 (1969) 289-274; B FISCHER la La Maison-Dieu η 99 (1969) 154-159; P.-M- GY in La Maison-Dieu η 99 (1959) 124-143; B NEWNS n CR 54 (1969) 695-900; 58 (1971) S3S-54O; S MAZZARELLO la EL 83 (1969) 251-277; V. RAFFA in ME 95 (1970) 29-32.

3727

1969 MAR 21.-SC RITUUM, DECRETUM. PART.·

Ordinatio annï liturgici et novum Calendarium LITURGICUM APPROBANTUR

Anni liturgie! ordinatione atque generali Calendario Romano a Summo Pontifice Paulo PP. VI approbatis, per Litteras Apostolicas *Mysterii paschalis celebrationem* die 14 Februarii 1969 motu proprio datas [LE 3717J, Sacra haec Congregatio, de speciali mandato eiusdem Summi Pontificis ea promulgat, statuens ut a die l ianuaril proximi anni 1970 vigere incipiant.

Dum vero novum Breviarium novumque Missale, ad normam Constitutionis de sacra Llturgla instaurata exspectantur. novum Calendarium generale libris liturgicis in praesens vigentibus aptandum est prout sequitur

a) Dies liturgie! qui *Sollemnitates* inscribuntur tamquam festa I classis celebrentur; qui autem *Festa* nominantur tamquam festa II classis; qui *Memoriae* appellantur, tamquam festa III classis. Si vero hae Memoriae In feriis Adventus a die 17 ad diem 24 Decembris, diebus Infra octavam Nativitatis et in feriis Quadragesimae occurrunt, eorum celebratio fiat ad libitum et tantummodo ad modum commemorationis in fine Laudum cum antiphona, versu et oratione. In ordinanda celebratione feriarum, normae serventur hactenus vigentes.

* Cf. *Eph.* 5, 32. · Cf. r *Cor.* 7. 7; Conr. VaL IT, Const, doco. de Ecclesia (.«mm *trrUium,* n. ii (LE 5131). ’ Cf. Cone. VaL II, Coast, pastoralis de Ecclesia In mundo huius temporis. GotUiwRi *rt apti, n.* 48 ’LF 1366]. · Cf. *Ibid* . nn. 48. 40. 'Cf. *Ibii..* no 48. 50- 'Cf. Coae. VaL IT, Const, de Sarra Lhunri*. Saoweadips n si FLE 3141 h S. Conrr. Rituum, Instructio *Jnirr Oecummici.* 36 sepL IÇ64. n. 54: *A. A.S.* 56 (1964) p. Λχ» [LE vi?). ’Cf. Cone. VaL II. Deer, de apottohtu hicornui. *Apot·tolic3m aituonloiom,* n. 3 (LE 31«6); ConsL do<m. de Ecclesia. Lmmzti rmtittm.n. X2 [LE 3132). 'Ct. Cone. Vat II, Cor»L de Sacra Liturfia. CoRciliitwi, n. 59 (LE 3141). *Cf. *IM.,* n. 32.

b) Festa Baptismati! Domini, et D. N. L C. universorum Regis diebus noviter ipsis assignatu celebrentur; festum vero S. Familiae dominica Infra octavam Navitatis, lam hoc anno recolatur.

c) Festa quae e Calendario generali sunt expuncta, in universo ritu romano amplius non celebrentur; retineantur tamen il ad Calendaria pertinent particularia;

d) Sancti, qui in novo Calendario memoria ad libitum recensentur, hac eadem ratione recolantur. Eorum autem celebratio flat ad modum festorum III classis; si vero in feriis Adventus a die 17 ad diem 24 Decembris, diebus Infra octavam Nativitatis et In feriis Quadragesimae occurrunt, fiat ad modum commemorationis In fine Laudum cum antiphona, versu et oratione.

e} Sancti, qui In Calendario generali instaurato alii diei ac nunc assignantur, eo celebrari pergant die quo, apud hodiernos libros liturgfcos, recensentur;

f} Sancti, qui noviter in Calendario Instaurato inscripti sunt, memoria ad libitum recolantur, adhibitis textibus e Communi vel Missa Inter eas exstante, quae in Missall pro altaribus lods assignantur.

Quapropter, Calendario generali Instaurato additur schema eiusdem Calendarii generalis, ad Interim, Idest ad promulgationem novorum librorum llturglcorum bendum.

Instaurato denique Calendario generali, consentaneum virum est etiam Litanias Sanctorum recognoscere. Duplex proinde evulgatur schema Litaniarum, longius alterum, in publicis supplicationibus et !n processionibus adhibendum, alterum brevius, in ritibus usurpandum, qui ta Missae celebrationem inseruntur.

Haec autem Litaniarum schemata, quae libere statim adhiberi possunt, a die 1 Ianuaril 1970 obligatoria erunt.

Omnes autem ad quos pertinet. Calendaria atque Officiorum et Missarum Propria, sive dioeeesana live religiosa, novo Calendario generali conformare studeant, prae oculis habitis normis ad ordinationem anni liturgie! spectantibus. Huiusmodi vero Calendaria et Propria, ab Apostoiica Sede probanda, tunc valere incipient, quando Mlssale et Breviarium Instaurata vigorem habebunt.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus. Ex aedibus S. Congregationis Rituum, die 21 Martii 1969.—Benno Card. Gut, S. *C. P. Praefetius et tCwisllib Praeses.* Ferdlnandus Antonelli, Archiep. tiL Idlcrensls, S. C. R. *a Secretis.*

• Ca^edaifaa RoasaMca. Typis PoUqteuii Vatfamis 19*9 p. 5-6 Ada. ia Cileudxmjra losuaurs. ciL. p. 51-177: R. CAZEAU ia EL (1963) 369-417; O STEVENS in EL 75 (196?) 413-422

3728

1969 MAR 21.-SC RITUUM, NORMAE. PART.·

Normae untversaj.es de Anno uturgico et de **CAUXDA1U0**

Caput. I—DE ANNO LITURGICO

1. Christi opus salutiferum sancta Ecclesia, stati* diebus per anni decursum, sacra recordatione celebrat. In unaquaque hebdomada, die quae dominica appellatur, memoriam agit Resurrectioni» Domini, quam semel etiam In anno, maxima Paschae sollemnitate, una cum beata eius Passione frequentaL Per anni vero circulum Christi totum mysterium explicat nataHclaque Sanctorum commemorat.

Variis autem anni Uturgfcl temporibus, luxta traditas disciplinas» Ecclesia fidelium eruditionem perficit, per pias animi et corpori* exercitationes. Instructionem, precationem, paenltentiae et misericordiae opera.l

X Principia quae sequuntur tum ad ritum romanum tum ad omnes alios ritu* applicari possunt ac debent, normae tamen praeficae solum ritum romanum spectare intellegendae sunt, nisi agatur de lis quae ex Ipsa rei natura ullos quoque ritu* afficiant,·

Trr. I—De diebus utveqicis

L De *die Uiargiro In genere*

X Unusquisque dies sanctificatur Uturgfcis populi Del celebrationibus, praesertim vero Sacrificio eucharistico et Officio dlvtao.

Dies liturgicus decurrit a media nocte nd mediam noctem. Celebratio vero dominicae et sollemnitatum incipit lam vespere diei praecedentis.

«CL Coae. Vst II. Coast de Sm» Utunpa. S^r>w»dtm CennJiwm, en κη-203: A. A. 5. }6 (1964) pp. 113-136 (LE yut). ’Cf. iW., n. 3:

II. *De dominica*

4. Primo uniuscuiusque hebdomadae die, quae diri Domini seu dies dominica nuncupatur. Ecclesia, ex traditione apostoiica. quae originem ducit ab ipsa die Resurrectionis Christi, mysterium paschale celebrat. Itaque dominica uti primordialis dies festus haberi debet.·

X Propter suum peculiare momentum, dominica suum cedit celebrationem solummodo sollemnitatibus, necnon festis Domini; dominicae vero Adventus, Quadragesimae et Paschae super omnia festa Domini et super omnes sollemnitate» praecedentiam habent. Sollemnitate» autem in his dominici» occurrentes, sabbato anticipantur.

6. Dominica excludit per se assignationem perpetuam alius celebrationis. Attamen: *a)* Dominica infra octavum Nativitatis Domini, fit festum S. Familiae; *b)* Dominica post diem 6 ianuaril, fit festum Baptismatis Domini; *e)* Dominica post Pentecosten, fit sollemnitas Ssunae Trinitatis; *df* Dominica ultima «per annum», fit sollemnitas D. N. I. C. universorum Regit.

7. Ubi autem sollemnitates Epiphaniae, Ascensionis ct Sami Corporis et Sanguini* Christi non sunt de praecento servandae, assignentur dominicae tamquam diei proprio, hac ratione: *a)* Epiphania, dominicae a die 2 ad diem 8 Ianuaril occurrenti; *b)* Ascensio, dominicae VII Paschae: *c)* Sollemnitas St.mi Corporis et Sanguini» Christi, dominicae post S*.mam Trinitatem.

III. *De sollemnitatibus, festis et memoriis*

8. Anni circulo. Ecclesia, mysterium Christi celebrando etiam beatam Dei Genetricem Mariam cum peculiari amore veneratur, memoriasque Martyrum aliorumque Sanctorum pietati fidelium **proponit.**

9. Sancti quorum momentum universale praeseferunt In Ecclesia **universa obligatorie celebrantur; ceteri, aut** (n calendaUo **Inscribuntur ad libitum tamen** celebrandi^ **aut particulari cuique Ecclesiae, vel nationi, vel religiosae familiae, relinquuntur** eolendl.

10. Celebrationes, luxta momentnm quod Ipsis tribuitur. Ita Inter se distinguuntur et nominantur: sollemnitas, festum, memoria.

11. Sollemnitates inter dies praecipuos adnumerantur, quorum celebratio incipit a I Vesperis, ale praecedenti. Nonnullae sollemnitates etiam Missa propria vigiliae ditantur, vespere diei praecedentis adhibenda, si Missa horis vespertinis celebratur.

12. Summarum sollemnitatum Paschae et Nativitatis celebratio per octo dies continuos protrahitur. Utraque octava legibus propriis ordinatur.

IX Festa intra fines diei naturalis celebrantur; proinde non habent I Vesperas, nisi de festis Domini agatur quae in dominicis «per annum» et temporis Nativitatis occurrunt et pro earum Officio substituuntur.

14. Memoriae sunt obligatoriae vel ad libitum; earum autem celebratio cum celebratione feriae occurrentis componitur secundum normas, quae in Institutionibus generalibus de Missa et de Officio divino exponuntur.

Memoriae vero obligatoriae, quae occurrunt in feriis Quadragesimae, solummodo tamquam memoriae ad libitum celebrari possunt.

SI eodem die plure» Inscribuntur in calendario memoriae ad libitum, ima tantum celebrari potest, omissis ceteris,

15. In sabbatis «per annum», in quibus non occurrat memoria obligatoria, fieri potest memoria ad libitum de beata Maria Virgine,

IV. De *ferHt*

16. Hebdomadae die», qui post dominicam decurrunt, feriae nuncupantur, diversa tamen ratione celebrantur, luxta momentum Ipsis proprium:

a) Ferla 15' Cinerum et feriae Hebdomadae sanctae, a ferta II ad feriam V inclusive, omnibus aliis celebrationibus praeferuntur.

b) Feriae Adventus, a die 17 ad diem 24 decembriis inclusive, et omnes fertae Quadragesimae memoriis obligatoriis praeferuntur.

e) Ceterae feriae omnibus sollemnitatibus et festis cedunt et cum memonls componuntur.

Tiτ. II—Df. ANN! C1MCVLO

17. Totum Christi mysterium per anni circulum ab Ecclesia recolitur, ab Incarnatione usque ad diem Pentecostes et ad exspectationem adventus Domini.·

L De Triduo paschali

18. Cum vero humanae redemptionis et perfectae Dei glorificationis opus adimpleverit Christus praecipue per suum paschale mysterium, quo mortem nostram moriendo destruxit et vitam resurgendo reparavit, sacrum paschale Triduum Passionis et Resurrectionis Domini uti totius anni liturgie!

• CL thJ., n. 100: A. A. S. 56 (x<All P X16.

•Cf. Cone. V*L It, Coast, de Sacra LiturgU, Sacr&tmrtwm CsncUtvm na. 103-104: A. A. S. $5 (1 ' A. A. S. 36 p. tx7.

culmen effulget.' Fastigium Igitur, quod dies dominica habet in hebdomnda. sollemnitas Paschae habet in anno liturgleo.·

19. Triduum paschale Passionis et Resurrectionis Domini Incipit a Missa vespertina in Cena Domini, habet suum centrum In vigilia paschali, et clauditur Vesperis dominicae Resurrectionis.

20. Feria VI in Passione Domini. · et. luxta opportunitatem. etiam Sabbato Sancto usque ad Vigiliam paschalem, ·· ubique celebratur sacrum lelunium paschale.

21. Vigilia paschalis, nocte sancta qua Dominus resurrexit, habetur ut «mater omnium sanctarum Vigiliarum·. 11 in qua Ecclesia Christi resurrectionem vigilando exspectat, eamque in sacramentis celebrat. Ergo tota huius sacrae Vigiliae celebratio nocte peragi debet, Ita ut vel Incipiatur post initium noctis vel finintur ante diei dominicae diluculum.

II. *De tempore paschali*

22. Quinquaginta dies α dominica Resurrectionis ad dominicam Pentecostes in laetitia ct exsultatione celebrantur sicut unus dies festus, immo «magna dominica». ··

HI sunt dies In quibus praecipue cantatur Allelùia.

23. Dominicae huius temporis velutl dominicae Paschae habentur et. post dominicam Resurrectionis, dominicae II. Ill, IV, V, VI, VII Paschae nuncupantur; concluditur autem hoc sacrum quinquaginta dierum tempus dominica Pentecostes.

24. Octo primi dies temporis paschalis constituunt octavam Paschae et uti sollemnitates Domini celebrantur.

25. Quadragesima die post Pascha celebratur Ascensio Domini, nisi, ubi non est ae praecepto servanda, VII dominicae Paschae fuerit assignata (cf. n. 7).

26. Feriae post Ascensionem usque nd sabbatum ante Pentecosten inclusive ad adventum praeparant Spiritus Sancti Paracliti.

III. *De tempore Quadragesimae*

27. Tempus Quadragesimae ordinatur ad praeparationem celebrationis Paschae: liturgia enim quadrageslmalis tam catechumenos. per diversos initiationis Christianae gradus, quam fideles, memoriam Baptismi recolentes et paenitentlam agentes, componit ad celebrandum paschale mysterium. '·

28. Tempus Quadragesimae decurrit a ferla IV Cinerum ad Missam in Cena Domini exclusive.

Ab Initio Quadragesimae usque ad Vigiliam paschalem non dicitur Allelùia.

29. Feria IV in capite Quadragesimae, quae ubique habetur ut dies lelunii, '· imponuntur cineres.

30. Dominicae huius temporis appellantur dominicae I. II. Ill, IV, V In Quadragesima. Dominica sexta, in qua Initium sumit Hebdomada sancta, dicitur «Dominica In palmis de Passione Domini·.

31. Hebdomada sancta ordinatur ad recolendam Passionem Christi ab cius ingressu messianico in lerusalem.

Feria V Hebdomadae sanctae, mane, Episcopus, Missam cum suo presbyterio concelebrans, olea sancta benedicit et chrisma conficit.

IV. *De tempore Natioltatls*

32. Post annuam mysterii paschalis celebrationem, nihil antiquius habet Fcclesia quam memoriam Nativitatis Domini et primarum eius manifestationum recolere: quod fit tempore Nativitatis.

33. Tempus Nativitatis decurrit a I Vesperis Nativitatis Domini usque ad dominicam post Epiphaniam, seu post diem 6 Ianuaril. Inclusive.

34. Missa in Vigilia Nativitatis adhibetur vespere diei 24 decembris sive nnte sive post I Vesperas.

Die autem Nativitatis Domini, Missa ter celebrari potest, secundum antiquam traditionem romonnm, scilicet in nocte. In aurora ct In die.

35. Nativitas Domini suam habet octavam sic ordinatam: *a)* Dominica Infra octavam, vel. ea deficiente, die 30 decembris, fit festum S. Familiae Icsu, Mariae et loseph. *b)* Die 26 decembris, fit festum S. Stephani. Protomartyris. *e)* Die 27 decembris, fit festum S. loannis. Apostoli et Evangellstae. *d)* Die 28 decembris, fit festum Ss. Innocentium, *e)* Dies 29. 30, 31 sunt dies infra octavam, *f)* Die 1 innuarii. In octava Nativitatis, fit Sollemnitas Sanctae Del Genetricis Mariae, in qua commemoratur etiam impositio Ss.ml Nominis lesu.

36. Dominica a die 2 ad diem 5 Ianuaril occurrens est Dominica II post Nativitatem.

37. Epiphania Domini celebratur die 6 ianuaril. nisi, ubi non est de praecepto servanda, assignata sit dominicae a die 2 ad diem 8 Ianuaril occurrenti (cf. n. 7).

38. Dominica post diem 6 ianuaril occurente. fit festum Baptismatis Domini.

V. *De tempore Adrentus*

39. Tempus Adventus duplicem habet indolem: est enim tempus praeparationis ad sollemnia Nativitatis, in quibus primus Del Filii adventus ad homines recolitur, ac simul tempus quo per hanc recordationem mentes diriguntur ad exspectationem secundi Christi adventus in fine temporum. His duabus rationibus, tempus Adventus se praebet ut tempus devotae nc iucundae exspectationis.

40. Tempus Adventus incipit a I Vesperis dominicae quae incidit in diem 30 novemhris vel est huic vicinior, et explicit ante I Vesperas Nativitatis Domini.

41. Dominicae huius temporis nuncupantur dominicae I. II. Ill, IV Adventus.

42. Feriae n die 17 ad diem 21 decembris Inclusive modo mngls directo ad praeparationem Nativitatis Domini ordinantur.

VI. *De tempore »per annum»*

43. Praeter tempora propriam indolem habentia, triginta tres vel triginta quattuor supersunt hebdomadae per anni circulum, In quibus non celebratur peculiaris mysterii Christi aspectus; sed potius Ipsum mysterium Christi In sua plenitudine recolitur, praesertim vero diebus dominicis. Hulusmodi periodus, tempus «per annum» nuncupatur.

44. Tempus «per annum» Incipit ferla II quae sequitur dominicam post diem 6 ianuaril occurrentem et protrahitur usque ad feriam III ante Quadragesimam Inclusive; Iterum Incipit feria II post dominicam Pentecostes et explicit ante I Vesperas dominicae I Adventus.

Eadem ratione adhibetur series formulariorum, quae pro dominicis et feriis buius temporis invenitur tum in Breviario tum in Missall.

VII. *De Rogationibus et Quattuor anni Temporibus*

45. In Rogationibus et Quattuor anni Temporibus, Ecclesia solet pro variis hominum necessitatibus, imprimis vero pro fructibus terrae et hominum laboribus, Domimum exorare, elque publice gratias referre.

46. Ut Rogationes et Quattuor anni Tempora diversis locorum et fidelium necessitatibus aptari possint, quoad tempus et rationem Illa celebrandi a Conierentlls Episcopalibus ordinentur oportet.

De eorum proinde amplitudine celebrationis, per unum vel plures dies protrahendae, de eorum iteratione per anni decursum. normae statuantur a competenti auctoritate, attentis necessitatibus localibus.

47. Missa pro singulis diebus harum celebrationum. Inter votivas eligatur, quae sit magis accommodata supplicationum proposito.

Ca pu t II—DE CALENDARIO

Trr. I—DK CALENDARIO ET CELEBRATIONIBUS IN EO INSCRIBENDIS

48. Ordinatio celebrationis anni liturgfcl calendario regitur, quod est generale vel particulare, prout! statutum est In usum totius ritus romani, vel in usum alicuius Ecclesiae particularis vel familiae religiosae.

49. In calendario generali universus cyclus celebrationum inscribitur, tum mysterii salutis in Proprio de tempore, tum eorum Sanctorum qui momentum universale prae se ferunt, et Ideo obligatorie ab omnibus celebrantur, tum aliorum qui universalitatem et continuitatem sanctitatis in populo Dei demonstrant.

Calendaria vero particularia celebrationes magis proprias continent congruenti ratione cum cyclo generali organice compositas. Singulae enim Ecclesiae vel familiae religiosae Sanctos, qui Ipsis sunt peculiari ratione proprii, peculiari honore prosequantur oportet.

Calendaria tamen particularia, a competenti auctoritate componenda, ab Apostoiica Sede sunt probanda.

50. In componendis calendariis particularibus, ad haec attendatur:

a) Proprium de tempore, seu cyclus temporum, sollemnitatum et festorum, quo mysterium Redemptionis in anno liturgleo explicatur et colitur, integer semper servetur, et debita prarminentla gaudeat super celebrationes particulares.

b) Celebrationes propriae organice cum celebrationibus universalibus componantur, attentis ordine et praecedentia in tabula dierum llturgicorum pro singulis indicatis. Ne tamen calendaria particularia plus aequo onerentur, singuli Sancti unica celebratione In anno liturgleo gaudeant, servata, ubi rationes pastorales id suadeant, altera celebratione in forma memoriae ad libitum pro translatione aut inventione sanctorum Patronorum aut Fundatorum Ecclesiarum vel familiarum religiosarum.

e) Celebrationes Indultae ne sint duplicatio aliarum celebrationum In cyclo mysterii salutis lam occurrentium, neque numero plus aequo augeantur.

51. Quamvis conveniat ut quaevis dioecesis suum Calendarium et Proprium Officiorum atque Missarum habeat, nihil tamen obstat quominus Calendaria et Propria habeantur universae provinciae aut regioni aut nationi, vel etiam latiori dicioni, communia, ob lis quorum interest, mutua cooperatione paranda.

Quod principium, aequa ratione, servari potest etiam In

a. joj: A. A. S. 56 (1964) p. 135. ᵇCf. Cone Vat. II Const, de Sacra Llturgla, SarrnMfwiuiR Conctfiwm.o. 5: A. A. S. 56 (X964) p. 99. · Cf. *ibid.,* **ŋ. ιοὸ: A. A. S. 56 (1964) p.** xj6. **ᵇCf. Paulus VI, Const. Apost Fa^itXem«'w», *17* febr. 1966, II j 3: A- A. S. 58 («9^6) P· x84 LE 34**1- ,eCf Cone. Vat. II, Const, de Sacra Uturpia, 5>rn>M»wi«rm *Concilium* n. xiœ A. A. S. 56 (1964) p. 11?. ‘‘S. Augustinus. Srrmo 1x9· PL 38, xoM. ‘‘S. Athanasius. Epiri. /wf. 1: PG »6, xj66. ‘‘Cf. Cone. Vat 11. Const, de Sacra Utunrfa. ConcUtirw·, n. xoç: A. A. S. 56 (1964) p. t*7· ’•CL Paulus VI, Const. Apost.** *Pseniicmini, 17* **febr. 1966, II f 3: A. A. S. 58 (1966) p. 184. [LE 34‘‘]-**

caleruUhij religiosi* pro pJixribu» proviaeiis elasdeni dldoni* dvil!.

52. Calendariam portkulare conficitur interendo calendario gênerall? sollemnitate», festa et memorial quae sunt propria. Ideit.-

a) In calendario dloecesano, praeter celebratione* Patronorum. et Dedicationi» ecdeiiae cathedral!*. Sancti ct Beati. cum dioecesi peculiarem habent necessitudinem· ex. i» commorationis longioris, obitus.

b) In calendario religioso, praeter celebratione» Tituli, Fundatoris et Patroni, Sancti et Beati, qui illius familiae religiosae rodales fuerunt vel cum ea peculiarem relationem habuerunt

c) In calendario lingularum ecclesiarum, praeter celebratione» propria» dioecesi» aut familiae religiosae, celebrationes Ipslt-s ecclesiae propriae, quae in tabula dierum llturglcorum recensentur, necnon Sancti quorum corpus In eadem ecclesia asservatur. Sodales autem familiarum religiosarum cum communitate Ecclesiae localis lunguntor in celebrandis anniversario Dedicationi» ecclesiae catnedrall» et Patroni» principalibus lod et amplioris dkionis ubi degunt.

S3. Quando aliqua dioecesi» vel aliqua familia religiosa pluribus Sanctis et Beatis decorator, cavendum est ne calendarium universae dioecesis rei universi Instituti plus aequo gravetur. Proinde:

a) Haberi potest Imprimis celebratio communis omnium Sanctorum et Beatorum dioecesis vel familiae religiosae, vel alicuius ordinis eorum;

b) Singulari celebratione inscribantur calendario tantummodo Sancti vel Beati, qu! peculiare momentum prae se ferunt pro universa dioecesi vel familia religiosa;

el ceteri Sancti et Beati celebrentur tantum ll* tn Jocis cum quibus strictiores habent necessitudines, aut ubi eorum corpus asservatur.

54. Celebrationes propriae, nisi aliter pro aliquibus earum In tabula dierum liturgiconim praevideatur, aut peculiares rationes exstent historicae aut pastorales, ut memoriae obligatoriae vel ad libitum Inscribantur. Nihil tamen impedit, quominus aliquae celebrationes pro certis Jocis modo sollemniore flant quam In universa dioecesi vel familia religiosa.

55. Celebrationes calendario proprio Inscriptae ab omnibus qui ad Illud calendarium tenentur *ervari debent; et nonnisi approbante Apostolica Sede e calendario expungi vel gradu matari possunt.

Tit. II—De cklxrrattonum die proprio

56. Sancto» consuevit Ecdesla celebrare Ipsorum die nata-Hcim quod opportune servetur etiam in proprii» celebrationibus caler.dario particulari Inscribendis.

Attamen, elsj celebratione» propriae peculiare momentum habent pro singuli» Ecclesiis particularibus vel familil* religiosi*, valde tamen expedit at. in celebrandis *oDemnilal£bu*, festi» et memoriis obligator.!·, qua» in calendario generali recensentur, unita», quantum heri potest, habeatur.

Proinde In celebrat Ionibus proprii» calendario partkulari inscribendi» haec serventur:

a) Celebrationes quae ellam In calendario generali recensentur. eodem die quo ibi Inscriptae »unt, calendario proprio Inscribantur, mutato, si necesse est. gradu celebrationis.

Idem servetur in inscribendi* celebrationibus alicui tantum ecclesiae proprii·, ad calendarium dloecesanum vel religiosum quod attinet.

bj Celebrationes Sanctorum, quae in calendario generali non Inveniuntur, diei natalicio oisignentur. Quando vero dies natalklu» ignoratur, celebratio assignetur did alia ratione eidem Sancto pioprio, ex. g . dlel ordinationi». Inventionis, trarabtionlr. tecus diei qui tn calendatlo particulari liber iit ab alii» celebratlonibu·.

e) Si vero die* natalicius vel proprius Impeditur alia celebratione obligatoria, etiam Inferiori» gradus, in calendario generali vel particulari, assignetur proximiori dlel similiter non impedito.

d) Attamen si agitur de celebrationibus quae ob rationes pastorales ad alium diem transferri nequeunt, transferatur celebratio Impediens.

r) Aliae celebration·*, quae induitae vocantur, inscribantur die aptiore sub respectu pastorali.

II Ut autem cyclus anni liturgie! plena tua luce fulgeat, nemie celebratione» Sanctorum perpetuo impediantur, dies quibus plerumque tempu» Quadragesimae et octava Paschae occurrunt, necnon die* a 17 ad 31 decembris, a celebrationibus particularibus liberi moneant, nl»i agatur de memoriis nou obligatoriis vel de festi» de quibus In tabula dierum lltnrgiccrum, n. 8 o, b, e, d, aut de sollemnitatibus quae ad aliud tempus nequeunt transferri.

Sollemnitas S. loseph (die 19 martil). ad alium diem extra Quadragesimam a Conferentil» Episcopalibus transferri potest. nisi «It de praecepto servanda.

57. Si qui Sancti vel Beati una simul calendario inscribuntur. simul semper celebrantur, quoties eodem gradu sunt celebrandi, etsi unu· aut aliqui eorum »unt magi» proprii. Si vero unu» aut aliqui ex hl» Sancti* vel Beatis gradu superiore «unt celebrandi, flat Otfkram de hl» Untum, omissa celebratione ceterorum, nisi conveniat eo» alii diei assignare ad rnndum memoria» obligatoriae.

58. Ad bonum pastorale fidelium procurantium, in dominici» <per annum», licet ea» celebratione* agere, quae infra hebdomadam oecummt, quaeque Ipsarum fidelium p<rlati sunt acceptae, dummodo hae In tabula praecedentiae lpt1 dominicae praeponantur. De his celebrationibus dici possunt omnes Misspe, quae concurrente populo celebrantur.

59. Praecedentia inter dies liturglco», quoad eorum celebrationem. unice regitur sequenti tabula.

Tabula dierum uturoicorum
secundum ordinem praecedentiae disposita

I

1. Triduum paschale Passionis et Resurrectionis Domini.
2. Nativitas Domini, Epiphania, Ascensio ct I*rntecostes. Dominicae Adventus, Quadragesimae et Ihischae. Ferla IV Cinerum. Feriae Hebdomadae sanctae, a ferla II ad frrtam V inclusive. Die» Infra octavam Paschae.
3. Sollemnitate» Domini, beatae Mariae Virgini», et Sanctorum in calendario generali inscriptae. Commemoratio omnium fidelium defunctorum.
4. Sollemnitates propriae, nempe: *a)* Soilemnltas Patroni principalis loci seu oppidi aut civitatis, *b)* Sollemnitas Dedicationis et anniversarii Dedicationis ecclesiae propriae. *c)* Sollemnitas Tituli ecclesiae propriae, *d)* Sollemnitas aut Tituli, aut Fundatoris, aut Patroni principalis Ordini» seu Congregationis.

II

5. Festa Domini In calendario generali Inscripta.
6. Dominicae temporis Nativitatis et dominicae «per Annum·.
7. Festa beatae Mariae Virgin!» et Sanctorum calendarii generah*.
8. Festa propria, nempe: *a)* Festum Patroni principali» dioecesi*, *b)* Festum anniversarii Dedicationi» ecclesiae cathedral!*- *el* Festum Patroni principalis regioni* -ut provinciae, nationi*, amplioris territorii, *d)* Festum Tituli, Fundatori», Patroni principali* Ordinis seu Congregationis et provinciae religiosae, salvis praescripti* sub n. 4. *e)* A.ia festa alicui ecclesiae propria, *t)* Alia festa Inscripta In Calendario cuiusque dioecesi* vel Ordinis *eu Congregationis.
9. Feriae Adventus a die 17 ad 24 decembri» Inclusive. Dies Infra octavam Nativitati*. Feriae Quadragesimae.

III

10. Memoriae obligatoriae calendarii generali*.
11. Memoriae obligatoriae propriae, nempe: *a)* Memoriae Patroni secundarii loci, dioecesis, regionis aut provinciae, nationis, amplioris territorii. Ordinis seu Congregationis et provinciae religiosae, *b)* Aliae memoriae obligatoriae alicui ecclesiae propriae, *c)* Aliae memoriae obligatoriae Inscriptae in calendario cuiusque dioecesis, vel Ordinis seu Congregationis.
12. Memoriae ad libitum, quae tamen, modo quidem peculiari In Institutionibus de Missa et de Officio descripto, fieri possunt etiam diebus de quibus sub n. 9.

Hac eadem ratione, ut memoriae ad libitum celebrari possunt memoriae obligatoriae, quae accidentaliter occurrunt in feriis Quadragesimae.

13. Feriae Adventus usque ad diem 16 decembri» Inclusive. Feriae tempori» Nativitati» a die 2 lanaaril nd sabbatum post Epiphaniam.

Feriae tempori» paschali» a ferta II post octavam Paschae ad sabbatum ante Pentecosten Inclusive.

Feriar «per annum·...

60. Si eodem die plures celebrationes occurrunt, fit de ea quae In tabula dierum llturglcorum superiorem obtinet locum. Attamen sollemnitas, quae Impeditur α die liturgieo, qui praecedentia gaudeat, ad proximiorem diem transferatur qui *lt Uber a diebus sub nn. 1-8 In tabula praecedentiae recensitis, servatis lL» quae n. 5 statuuntur. Reliquae celebratione* eo anno omittuntur.

61. SI vero eodem dlr celebrandae tint Vesperae Officii currenti» et I Vesperae diei sequentis, praevalent Vesperae celebrationis quae in tabula dierum llturglcorum superiorem obtinet locum; in casu autem paritatis. Vesperar dlel currentis.

[Seyuifur *Calendariam Romanum generale].*

• Caleadari-x» BorsAsam. Typi» Poli^ottis Vaticani» 1959. p. 11-49. Ada. ia Rxnaanssj. ci!. p 51-117. EL 83 (1969) 163-182; C BRADA In EL 31 (19«) 180-182. 183-201; P J id EL 83 (1969) 231-231

3729

1969 MAR 24.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

Signatura .Apostolica competens est solummodo circa **CONTENTIONES ORTAS P.X ACTU POTESTATIS ADMINISTRATIVAE ECCLESIASTICAE EIQUE DELATAS PER RECURSUM ADVERSUS DECISIONEM COMPETENTIS DICASTERII CURIAE** Romanae

Facti species.—Dominus X, expulsus a «Société de Saint Vincent de Paul·, utpote modernisme infectus, die 25 octobris 196« recursum interposuit apud Congregationem

pro Clericis. Haec autem libellum, ratione competentiae, ad Consilium de Lalcls transmisit; sed Dominus X, recursu d. 19 Martii 1969 ad Signaturam Apostollcam misso, suspicionem movit adversus Integritatem fidei membrorum Consilii de Lalcls, slmulquc petiit ut Supremum Tribunal de sua quaestione videret.

Decisio.—Die 21 Martii 1969 Signatura Apostolica recurrenti respondit se competentem esse solummodo circa contentiones ortas cx actu potestatis administrativae ecclesiasticae, ct ad eam, ob Interpositum recursum adversus decisionem competentis Dlcasterli, delatas, ut habet art. 100 Const. *Regimini Ecclesiae Unloersae* ILE 3588]. Quapropter, sl recursus respicit disciplinam, debet odiri Consilium de Lalcls; sl, c contra, respicit doctrinam, debet adlri Congregationem pro Doctrina Fidei.

• Apoll. 43 (1970) 467

3730

1969 MAR 25.-SECRETARIA STATUS, EPISTULA. PART.·

De **PROXIME CONSTITUENDO COETU NOTITIIS CIRCA SYNODUM EPISCOPORUM VULGANDIS**

Rome, 25 Mars 1969

.Monseigneur, Par une lettre du 5 de ce mois, vous aviez présenté au Saint-Père quelques observations et propositions concernant le problème de l'information de l'opinion publique à l'occasion de la prochaine Assemblée extraordinaire du Synode des Evêques.

Je suis chargé de vous faire savoir que cet exposé a fait l'objet d'un examen attentif. On a soigneusement pris note des réponses faites par certains représentants de la presse catholique ù la consultation engagée à ce sujet par le Secrétaire Général de l'U.C.I.P.

C'est ainsi que Je puis vous assurer dès maintenant que dans la révision de l'Ordo *Sgnodl* des normes sont prévues pour l'institution d'un Comité de Presse du Synode. C'est à cet organisme qu'il reviendra de déterminer en temps utile les modalités concrètes pour l'information de l'opinion publique sur les sujets truités dans les réunions du Synode.

•Veuillez ngrécr, Monseigneur, l'assurance de mes sentiments dévoués en N. S.—A. G. Card. Gicognani.

* Secretario Generali U C. I. P : G. CAPFILE. eüiodo dei Veecovi 1969, Ronu 1970. p 359 Adn. O CAPRILE, op. dt., p. 3S3-366.

3731

1969 MAR 27.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 61 (1969) 253-256

Allocutio die 27 *Martti* 1969 *habita Praesidibus Membrisque Commissionum Episcopalium ad Seminaria spectantium, qui Coetui interfuerunt de Ratione fundamentali institutionis sacerdotalis, tuita placita Concilii Oecumenici Vaticani II:*

De recta institutione ad vitam sacerdotalem tradenda **DEQUE NOVIS METHODIS APTANDA**

Venerabiles Fratres, Libenti fratemoque animo vos salvere Jubemus, Praesides Commissionum Episcopalium ad Seminaria spectantium, gratiamque vobis habemus quod, pro munere vestro, huic conventui intéressé voluistis, cui res non levis ponderis est proposita, scilicet ut de «Ratione fundamentali Institutionis sacerdotalis» cognoscatis. In officio tam gravi atque difficili versantibus, vobis singulari prorsus modo cordi est. ut alumni ad sacerdotium rite Instituantur; rem videlicet agitis, quacum ipsa fortuna Ecclesiae coniungitur maxime.

Etenim, sl merito quaeritur «Quid par iIli orti qune dlrigendae animae et efformandae Iuvenis menti et Indoli incumbit» xt quid erit / dicendum de arte, quae eo pertinet, ut homines, aetate plerumque florentes, ad munus celsissimum et sanctissimum et perarduum obeundum comparentur? Huius sane educationis causae summum momentum tribuatur oportet, et qui eam gerunt, noverint se Ecclesiae peculiari omnino ratione Inservire.

Non necesse habemus. Venerabiles Fratres, de plurimis commemorare testimoniis, nulbus comprobetur, quanta cum sollicitudine eadem Ecclesia hanc rem tractaverit ct tractet. Viget memoria Concilii Oecumenici Vaticani Secundi, quod novae aetatis signa perspiciens, non modicum studium eo contulit. Proximi In apostolico munere Deccssores Nostri hac cura uri videbantur; et Nosmet Ipsi paucis mensibus postquam arcano Del consilio ad ministerium universi dominici gregis pascendi sumus asciti. Epistulam Apostollcam edidimus, quarto exacto saeculo post constituta n Concilio Oecumenico Trldentlno sacra Seminaria, Ita ut iam In ipso Pontificii huius servitii exordio Nobis datum sit eandem curam cum Ecclesia communicare [LE 3144]

Vestra nutem praesentia opportunitatem Nobis praebet de nonnullis rationibus huius argumenti breviter exponendi.

Neminem latet, quot ct quantae difficultates his temporibus ortae sint, quod ad educationem attinet eorum, qui ad Ineundum sacerdotium componuntur. Quae quidem aiffIcultates latius palent, ut omnes novistis, atque adeo non solum ad hos candidatos pertinent, sed quoquoversus pervaserunt atque pervadunt: cuiusvis enim fere ordinis Juvenes moventur et concitantur, novus quidam mentis habitus Inductus est, quem maturitatem vocant ct cx quo illi cupiunt res, quae ad Ipsos spectant, cognoscere suarumque actionum arbitri esse. Nolunt, ut ab iis tantum, qui praesunt, dc se ipsis statuatur, sed exoptant hinc aliquam partem habere operis ad sui institutionem ct profectum spectantis, illinc libertate frui suoque uti arbitrio. Haec duo propria sunt ct peculiaria discriminis scu «crisis», uti appellant, qua iuventus nunc temporis urgetur.

Quemadmodum liquet, cx his consequitur, ut auctoritas ipsa in controversiam vocetur. Quod quidem est sedulo perpendendum. Quodsi primaria et probata institutionis praecepta non sunt obicienda, tamen etiam novae huius aetatis novique mentis habitus, quem diximus, ratio ducatur oportet. Etenim necessitudo Inter educatorem et alumnum non amplius elusmodi esse putatur, ut externo quodam mandato perficiatur, quatenus alter Imperet sitque activus, alter passive, ut aiunt, obtemperet, sed Illa mutua necessitudo in iis innitatur, quae ipsi iusso inhaerent atque adeo ex eius Interiore veiuti parte procedunt. *I* 255
Munus Institutoris et. ut Ita dicamus, monstratoris viae sine dubio semper est necessarium, attamen eius exercitatio aequis rationibus determinetur oportet, fiat considerate cogltateque, et sit ad persuadendum apto et accommodata.

Non negamus hoc modo difficilius praeceptoris partes impleri, sed affirmari debet novam hanc Institutionis disciplinam, cum recta firmitate copulatam, mori Christiano magis esse consentaneam; scilicet in hoc educationis opere lam magis causae resplclantur, quae efficiuntur sacra Ipsius praeceptoris Indole, siquidem etiam veteres, Christianae religionis non participes, <paedagogos plurimum benevolentiae postulare, non neglegendos esse, sed alio quodam modo aestimandos» censuerunt *; quae causae praeterea efficiuntur Ipsis finibus educationi propositis, quippe qui pertineant ad rem spiritualem, disciplinam, doctrinam, ministerium pastorale, ac denique exemplis institutoris, qui oportet sit vivendi magister eo quod In Ipso vera virtus elucet, maxime humilitas ct firmitas animi.

Institutio, praeterquam quod his rationibus seu causis suffulciatur oportet, sccum ferre debet etiam sermocinationem seu colloquium, praesertim auatenus Id praeceptor cum alumnis slnglllatlm facit. Qua in re affabilitas, sincerus animi affectus, patientia non satis commendantur, scilicet superemineat caritas, «dulce ac salubre vinculum mentium» 3.

Hoc vero principium, quasi lux totum institutionis opus dirigens, studiose dllfgenterque attendatur: magister seu praeceptor, culus officium necessarium quidem est, utpote cum Ipse sit veiuti artifex imprimens formam, paulatim se quodam modo subducat, ita ut eius opus non amplius sit expetendum; Is enim virtutem ac doctrinam sic In animos alumnorum transfundere debet, ut horum Ipsorum vires lam sufficiant et Udem libere et ex conscientiae officio agere sciant. Iter autem, quo ad hoc fastigium pervenitur, est caritas.

Nec timeat magister, si ita se gerat, virtutem educatoris propriam Imminui, cum potius ea semper vigilans esse debeat et efficax: neque colloquia sua cum alumnis ad quaestiones tantum minores et vanas spectare velit, cum potius sermonem arripere debeat eorundem mentibus et cordibus Inserendi aitissImas illas notiones, In quibus vita sacerdotalis omnis nititur: idque agat sobrie quidem sed continenter. maxime has duas ? notiones praecipuas inculcans: con- 256
sortium Sacerdotii Christi, cuius scilicet erunt participes, et munus pastorale, quod in medio Populo Del obibunt.

» S Io. Chryioit., *Horn.* 59 *i** *y, FG* 55, 5®4-

* Cir Cic. Dr 74. · S. Ao<. j5o, FL »334 · Maft* I!.J9-

Quis neget hanc educandi rationem perdifficilem esse? Etenim ea postulat, ut Impensius et apertius Imitatione exprimatur usus Divini Magistri, qui, emitis et humilis corde» 4, discipulos, olim rudes et imperitos, ad apostolicum munus, quo «fadem terrae renovarent», Informavit

Multum denique studii ac diligentiae positum esse videmus in apparanda <Ratlone fundamentali Institutionis sacerdotalis», quae ad normam Decreti «Optatam totius» Concilii Oecumenlci Vaticani Secundi et ex consulto Synodi Episcoporum est composita sed nondum absoluta. Cui opportuno consilio propositum est, ut In hoc gravissimo educationis negotio cuidam unitati prospidatur et simul varietati, pro regionum necessitatibus, locus detur. Non est quin momentum huius velutl primariae legis institutionis sacerdotalis videat et ponderet; ex ea enim efficacitas eiusdem educationis et ministerii, quod sacrorum alumni quondam gerent, non minima ex parte pendebit. Eadem ex caritate, cuius praeconium diximus, vim suam hauriat oportet, cum futura sit Instrumentum illorum, quorum est potissimum caritate luvenes ad altare Del perducere.

Ceterum, quaecumquc est forma huius «Rationis» eadem tum solum suflidet, si rerum optimus magister, usus, quem experiendo estis consecuti, atque dilectio, qua alumnos non solum complectimini sed etiam educare studetis, accesserint.

Itaque Christum Dominum humili prece rogamus, ut labori vestro aspiret, Isque In Ecclesiae bonum et profectum felldter vertat Haec vota, quae, magnitudinis huius causae conscii, animo sollicito susdplmus, Apostolica Benedictio confirmet, quam vobis, Venerabiles Fratres, flagranti caritate Impertimus.

3732

1969 MAR 27.-SECR. STATOS, UT. AAS 81 (1989) 384

DiKECTORIVM **GENERALE PRO MINISTERIO PASTORALI CIRCA «nmuwvM»** a Summo Pontifice approbatur

Vide *textum* sob die 1969 Aprilis 30: LE 3745.

3733

1989 MAR 29-PAÜLÜS VI, ALLOC. AAS 81 (1969) 262-266

Allocutio die 29 *Martii* 1969 *habita Sodalibus ex Ordine Ctsterciensium Reformatorum, qui Romae speciali Coetui generali religiosae suae communitatis interfuerunt:*

Di iu quae Ecclesia ab institutis vitae contemplativae **P.XPECTAT HODIE**

Dilediniml filii. Libenti ac paterno animo vos salutamus, qui, Inditam Familiam religiosam Clsterdenslum Reformatorum seu Strictioris Observantiae repraesentantes, Romam convenistis ad spedale Capitulum Generale celebrandum.

lamvero abhinc paucos menses Epistulam satis amplam ad Abbatem Generalem vestrum et ad universum Ordinem, cui praest, dedimus: qua multa, quae animum Nostrum pulsabant circa Ipsam vitam vestram et hoc Capitulum Generale caritate sincera ediximus.

Imprimis egregiam existimationem de Ordine vestro significavimus atque In sua luce ponere conati sumus magnum et praedarum bonum vitae contemplativae, quae statum vitae Christianae «perfectum» quendam efficiat et non solum monachis, Deo penitus adhaerentibus, maxime prodest, sed ellam Ecclesiae universae. Libet Iterare haec verba, quae in eadem Epistula protulimus: «sl hae animae (contemplativae) deficiant, si vita Illarum tabescat ac debilitetur, necessario consequetur, ut vires totius Corporis Christi deminuantur». Vos hortati sumus, ut essetis tantum vosmet lpt1, monentes verum apostolatum vestrum esse vitam absconditam.

Ceterum non dubitamus, quin peculiaria consilia et hortamenta. quae de Capitulo Generali vobis adhibuimus, animo obsequenti acceperitis et ad effectum adducere studeatis.

Itaque non paucae res, quas In Epistula illa pertractavimus, Nobis forent nunc repetendae, sed ipse conspectus vester et hoc Ipsum Capitulum Generale Nos Impellunt, ut nonnulla, vobis certe nota, quae Ecclesia a vobis expectat, enuntiemus, fore confisi, ut post hunc magni momenti conventum, Capitulum dicimus Generale, nova animorum alacritate novoque vigore vitam vestram, uhl Deo deditam, agatis.

1. Ordo vester, licet Ipsa eius institutio ad prisca revocetur tempora, ortum habuit inedia aetate, qua vitae condiciones magis favebant monasticae disciplinae. Nunc vero positi estis In mundo, qui / febri quadam correptus esse videtur, quae etiam in loca sacra et solitaria quodam modo pertingit. Clamore atoue tumultu fere' omnia personant. Potissimum vero hominum animi vix se colligere valent, alienis rebus distinentur, ex more evagantur multiplicibus rationibus hodierni cultus civilis: diaria, ephemerides, commentarii, libri, quasi colluviei quaedam, in domorum et mentium penetralia irrumpunt; maxima est vis instrumenti radlophonicl ac tdevslificl; multo arctiores crebrioresque quam antea sunt necessitudines Inter homines, qui facillime se attingunt, cum itinera edam longa, congressiones, commune opus certi cuiusdam coetus hisque similia, iam ad cotidianum usura nostrum pertineant. Absit, ut veri nominis bona, quae progressio humani cultus secum tulit, negemus aut respuamus, sed fatendum est difficilius nunc Inveniri recessum, ubi animus Deo ac sibi penitus possit vacare. 263

Vestrum igitur munus, dilecti filii, eo spectat, ut hac ipsa aetate vitam contemplativam integram et absolutam urvetis, novum quoddam eius testimonium mundo exhibentes. Necesse est, ut ab Illo rerum humanarum strepitu, quo mens nimis occupatur nec facile in Deum intenditur, vos abstrahatis. In solitudine, procul a negotiis et Ineptiis mundi, viget et floret spiritualis vita Familiae Cisterciensis; etenim, ut ait Sanctus Bernardus, «quantam Internae consolationis dulcedinem, et gratiam visitationis divinae praepedit halusmodl nugarum vapor ad modicum parens»

Hic facere non possumus, quin brevem mentionem de silentii disciplina faciamus, quae est sacra velutl hereditas Ordinis vestri et his etiam temporibus momentum suum pronus retinet. Quod quidem silentium, ut probe novistis, non praecipue In eo positum est, ut quis verbis oris abstineat, sed potissimum et cunctas vires animi a rebus fluxis et vanis avertat et in unum Deum dirigat. Sed Ipsum silentium externum, sl ita *fas est* loqui, in monasteriis vestris signum sit Interioris huius silentii.

Ad hoc meditatio accedat oportet. In qua an'mus suavi cum Deo commercio calescit. Huc maxime pertinet lectio meditata Sacrae Scripturae, qua monachus Verbum Del quasi proxime contingit et sapide cognoscit. Cui opportune additur ipsum studium sacrorum Blbliorum, quae ope recentium Inquisitionum altius possunt Intellegi. Sine hulusmodl Scripturae lectione vita monastica vix Illo pollet vigore, qui el / proprius esse debet. Ita In rebus divinis cogitatlone defixus, filius Sancti Bernardi amore erga Christum Dominum crescit, siquidem tota eius vita ad perfectionem caritatis tendat oportet. Solum si hoc vero amore Inflammatur. lucundum el erit monasticam Institutum, asperum quidem ac velutl cruce Christi signatum, ac solum hoc id fecundum redditur pro Ipso, pro Ordine, culus est sodalis, pro Ecclesia et hominum societate. €l)l haec vivida flamma caritatis ardet, omnia cetera Inveniuntur, ubi languet vel exstincta est, cuncta desunt.

2. Haec precatio, meditatio, lectio vos habiliores etiam reddent ad fructuose participandam vitam Ilturgfcam Ecclesiae, siquidem hic velutl concentus Inter privatum opus singulorum atque sacros ritus publicasque preces est una e praeclarioribus traditionibus Ordinis vestri; satis est ex hac parte memorare «usus antiquiores Ordinis Cisterclen-

Sed quaestio non levis exsistit, qua quorundam animi moventur atque etiam turbantur, scilicet qui sit rectus mentis habitus, quod attinet ad mutationes In rem Ilturglcarn post Concilium Vaticanum Secundum Inductas. His sine dubio Id propositum est, ut precatio melior et sanctior evadat et ut una cum Ecclesia animo magis conscio oretur quodil nonnulla In hisce precibus expeditiora sunt effecta, ea subsidia sunt et esse debent ad altius noscendas et velutl amplius gustandas ipsas Ecclesiae orationes, ad impensiorem assequendam participationem mviteriorum quae cePonuTn.'i' a<l *rctlorem «'M*'''*''' communionem cum

3. Id etiam blando alloquio vos hortamur, ut unitatem Familiae religiosae vestrae studiosa voluntate servetis. Libet ergo In memoriam revocare verba quae in «Charta Charltatls», u Sancto Stcphano Harding composita, continentur «In actibus nostris nulla sit discordia, sed una charltate, una regula slmlllbusquc vivamus moribus·l. Licet In praesenti quiddam peculiare ac diversum concedatur, tamen omnino oportet annitamini, ut unitatem mentium et finium, aequalem rationem regulae et observantiam disciplinae Bcnedlctlnae sectemini. Cavendum est vobis, ne ullo pacto rem uscelicam, vobis propriam, ct spiritualis vitae formam, qua estis insignes, amittatis. Quodsi nunc, ut quaedam exempla afferamus, vobis permittitur, ut unusquisque suam habeat cellam, tamen propter hoc propositum et dulcedo vitae communis ne quid detrimenti patiantur, praeterea sl austeriores quaedam / consuetudines temperatae sunt propter corporis valetudinem, locorum naturam vel aliam causam probandam, semper tamen memores estote vos elegisse vitam pauperem, humilem, cum paenitentia et in silentio agendam; liceatque Nobis verba Sancti Bernardi usurpare: «Obsecro vos. fratres mei, non graventur conia vestra in curis saccularibus»4. 265

4. Vita autem spiritualis et Ilturglca vestra sedulo studio alatur, quod per vices opere manuum variclur secundum Illud: «ora et labora». Quem quidem laborem plurimi aestimate, quippe cum sit proprietas vestri Instituti. Ceterum is est etiam exercitatio quaedam virtutis paupertatis, cum praesertim minus fortunati fabrilibus victum sibi quaerant oporteat. Ipsum vero Concilium Vaticanum Secundum dignitatem et utilitatem laboris laudibus efferre non dubitavit, haec proferens verba: «Labore suo homo ordinarie suam suorumque vitam sustentat, cum fratribus suis conlungitur clsque Inservit, germanam caritatem exercere potest atque creationi divinae perficiendae sociam operam praebere. Immo, per laborem Deo oblatum, tenemus hominem ipsi redemptionis operi lesu Christi consociari, qui praecellentem labori detulit dignitatem, cum In Nazareth propriis manibus operaretur» ·. Itaque vita vestra, ad hoc quod attinet, est menti Ecclesiae et his temporibus maxime consentanea; lamvero, ut scitis, quidam sacerdotes, novas apostolatus vias ingressi, ut operarii inter operarios hac aetate vitam degere conantur.

Vos bene meruistis de re rustica; etenim sudore vestro salubres et feraces effecistis amplas regiones, velutl Langobardlae planitiem. Hic recordari Nosmet ipsos sinite opere vestro loca plana Mediolanensia —ibassa mllanese» vulgo appellantur— In fertilium agrorum formam esse redacta, Nosquc ecclesiam vestram, nunc refectam et restitutam. Invisisse In oppido «Morlmondo», quod ab abbatia quadam, quam Sanctus Bernardus condidit, nomen traxit. Recte quidem hic cadunt versus illi arguti, quibus labor vester quodam modo definitur: «Bernardus valles, mentes Benedictus amabat; oppida Franclscus, magnas Ignatius urbes».

Opus autem vestrum, pertinens ad agrorum culturam, Id etiam efficere potest, ut In regionibus ad humanum cultum et profectum nitentibus, novus finis missionalls mona5tcriis vestris proponatur ac nova tribuatur efficacitas. Peropportune enim ibi, ut quondam in Oc/cldente evenit, centra vitae Clsterciensls erigentur, quae «cruce et aratro» maxima beneficia In gentem Illis in partibus habitantem poterunt conferre. 266

5. Ecclesiam denique adiuvate spirituali disciplina vestra serena, tranquilla, constanti, quae simul in intimis animis haereat et austeritate commendetur. Conscii sitis oportet muneris, quod vobis In Ecclesia est Implendum. Communicate cius necessitatibus atque doloribus, preces hac de causa fundite, paenitentiam agite et mundo exemplum praebete vitae vestrae singularis, quae illum excitet atque alliciat. Ut paucis dicamus, ad mundum loquimini silentio vestro! «Et pax Christi exsultet In cordibus vestris, In qua et vocati estis in uno corpore et grati estote» ·.

Unus e conditoribus vestris, Stephanus Harding, quem ut Sanctum colitis et qui Sanctum Bemardum Clstcrcium petentem recepit, traditur fuisse «sermone comis, facie locundus, animo semper In Domino laetus» T. Ita et vos sitis oportet. Ita prorsusl Sitque huius rei pignus et benevolentiae Nostrae testimonium Apostolica Benedictio, quam vobis amanti animo Impertimus.

•Const. Past. dc› Eecl in mundo huius tempons GaiUium *ei* »£« w 67: *A. A. S.* **j3 (: 66), p. 10M (LE 31661.**
t Gella Regum Anglcmtm, **3IT, PL. 179, XlSç.**

3734

1969 MAR 31.-SECR. STAT., INST. AAS 61 (1969) 334-340

Instructio circa vestes, titulos et insignia generis Cardinalium, Episcoporum et Praelatorum ordine minorum

Ut sive sollicite suum munus tueretur universae vigilandi Ecclesiae, sive Concilii Oecumenlci Vaticani II indida et consilia ad effectum adduceret, Summus Pontifex Paulus VI nihil praetermisit, quin considerationem suam etiam In quasdam vitae ecclesiasticae externas formas Intenderet, ut pariter eas magis ad mutata temporum adiuncta componeret, pariter aptius ad summa animorum bona referret, quae iis formis et significari et foveri oportet.

De re videlicet agitur, qua mens hominum, qui nunc sunt, in primis commovetur, et in qua, extremis utriusque vitatis appetitionibus, proprietas et dignitas accommodentur opus est ad simplicitatem, ad utilitatem, ad demissionis denique et paupertatis spiritum, quo eos praesertim ornari decet, qui, cum ecclesiasticis officiis Initiati sint, certum onus idcirco receperunt operam populo Dei navandi.

Quapropter his ductus rationibus Summus Pontifex superioribus hisce duobus annis primum nonnullas edendas normas curavit circa vestes et alios Cardinalium honores (cfr. Decretum a S. Congregatione Caerimoniali die 6 mensis Iunii anno 1967 datum et N. 3711 notatum); deinde die 28 mensis Martii anno 1968, Litteras Apostolicas a verbis *Pontificalis Domus* Incipientes motu proprio dedit de nova Domus Pontificiae ordinatione (LE 3642); praeterea die 21 mensis Iunii anno 1968 alias Apostolicas Litteras, quibus initium *Pontificalia insignia,* motu proprio de Pontificalibus insignibus emisit (LE 3668], quibus adiectum erat Decretum a S. Congregatione Rituum de eadem re, eodenique die factum, atque n. R. 32/968 notatum (LE 3669].

Cum autem haud ita pridem Summus Pontifex vellet Dianius immutare disciplinam de vestibus, de titulis deque Insignibus generis sive Cardinalium, sive Episcoporum, sive Prae/latorum ordine minorum, peculiari Cardinalium Coetui et Suae Secretoriae Status mandavit, ut diligenter rei studerent, lustam rationem habentes et trdaltf moris, et nostrae huius aetatis usus, et summorum animi bonorum, cum hisce vitae formis, licet externis et adventiciis, quodammodo coniunctorum. 335

Ex quibus collatls consiliis haec Instructio provenit, miam Summus Pontifex coram me Cardinoli a publicis Ecclesiae negotiis, die 28 mensis Martii hoc anno ad colloquium admisso, ratam habuit, fussitque, ut a die 13 mensis Anrilis huius anni, hoc est a Dominica *In Albis,* vigere Incipiat.

Contrariis quibusvis, etiam speciali mentione dignis, non obstantibus.

Pars Prima—De vestimentis

A) *Pro S. R. E. Cardinalibus:*

1. In usu permanent sive talaris vestis e lana dmilive e panno rubri coloris, una cum zona, limbis, suturis et globulis e rubro serico, sive mozeta eiusdem textilis et coloris ac vestis, dempto tamen cucullo.
Pallium, seu mantelctum, aboletur.

2. Item In usu permanet talaris vestis torulo exornata, una cum limbis, suturis, ocellis et globulis e rubro serico, dempto tamen reflexu in manicis.
Hanc supra vestem palliolum, torulo item exornatum, deferre licet.

3. Cum alterutra talari veste, sive rubri coloris, sive torulo exornata gestanda erit zona rubra e serico undulato cum laciniis Item sericis duas extremas partes exornantibus.
Zona autem cum flocculis aboletur.

4. Cura talaris vestis rubra gestatur, rubra etiam tibialia adhibentur. Usus vero tibialium rubrorum cum talari veste torulo exornata prorsus liber est. *f*

5. Vestis communis, seu cotidiani usus, potest esse talaris torulo non exornata. Una cum talari veste nigra, tibialia nigra adhibentur. Rubrum collare et pileolum, e serico undulato rubri coloris una etiam cum talari veste torulo non exornata deferri possunt.

6.Blretum, ex undulato serico rubri coloris, una tantum cum chorall veste, non autem pro communi capitis tegumento, adhiberi potest.

7. Uius perampli talaris pallii ex serico undulato rubri coloris non amplius praescribitur in pontificalibus audientiis iisque caeremoniis, quae adstante Summo Pontifice peraguntor. Idem aliis in casibus liber est, veruntamen ad sollemniora adiuncta reservatur.

8. Peramplum talare pallium laneam rubri coloris aboletur, stque pro eo decorum nigri coloris pallium substitui potest, cui adicere palliolum licet.

9. Ruber galerus et petasus e rubro Item gausapo abolentur. In usu autem permanet petasus e nigro gausapo, qui. si casus ferat, chordulls flocculisque rubri et flavi coloris exornari poterit

10. Usus rubrorum calceorum atque fibularum, earum etiam quae argenteae super nigros calceos Imponuntur, tollitur.

11. In usu permanet rochetum e lino dmlllve e textili. Eidem vero numquam superpelllceum Imponetur.

12. Magna cappa sine pelle mustelina, scilicet sine bermelllno, non amplius praescribitur, eademque tantum extra Urbem. In sollemnissimis quidem festivitatibus, adhiberi poteriL

13. Usus funiculi et catellae ad pectoralem Crucem sustinendam servatur. Funiculus autem tunc tantum gerendus est, cum talaris vestis rubri coloris aut sacrae vestes
33" adhibentur./

B) *Pro Episcopis:*

14. Similiter ac de Cardinalium vestibus statutum est. Episcopi servant vestem talarem violacei eoioris, mozetam sine cucullo, et vestem talarem nigram torulo, ocellis, globulis ac subsuto rublnl coloris ornatam.

Moreta ubique terrarum gestari poterit, etiam ab Episcopis tituUribus.

Manteletum seu pallium violacei coloris aboletur.

Vestis talaris nigra cum torulo ceterisque ornamentis rubini coloris non amplius praecipitur, ut vestis communis. Supra hanc vestem palliolum gestari poterit.

15.Quod attinet ad zonam sericam violaceam, ad tibialia, ad vestem communem, ad collare, ad pileolum, ad blretum, ad peramplum talare ex serico violacei coloris pallium, ad talare laneum pallium eiusdem coloris, ad fibulas. ad rochetum, ad cappam magnam, ad funiculum et catellam Crucis pectoralis, serventur normae, quae nm 3-8 et 10-13 statutae sunt.

16.Usui vigere pergit petasi gauwpatl chordula et floccis viridi coloris ornati, qui similis erit pro omnibus Episcopis, residentialIbus et titularibus.

17.Episcopi ex Ordinibus vel Congregationibus religiosis delecti utentur veste talari violacei coloris, veste talari cum vel sine torulo, globulis, ocellis ac subsuto rublnl coloris, haud secus ac ceteri Episcopi.

C) *Pn Prodatis ordine minoribus:*

18.Praelati Superiores Dlcasterlorum Cariae Romanae dlemitate· episcopali non audi. Auditores Sacrae Romanae Rotae, Promotor Generalis lustlllae et Defensor Vinculi In Supremo Tribunali Apostollcae Signaturae, Protonotaril Apostolic! de numero, Clerici Camerae Apostollcae ct Praelati Pontificali Aulae addicti servant vestem talarem violacei coloris, manteletum seu pallium violaceum, rnchetum, vestem talarem cum torulo ceterisque ornamentis rublnl coloris sine palliolo, zonam violaceam cum laciniis serida duas extremas partes exornantibus, peramplum talare pallium violacei coloris, quod tamen necessario adhibendum non est, et floccum rubrum supra blretum.

Zona serica cum flocculis, tibialia violacei coloris et fibulae supra calceos tolluntur.

19.Ad Protonotarlos Apostollcos supra numerum et ad Praelatos Honorarios Sanctitatis Suae quod attinet, abolentur manteletum violacei coloris, zona serica cum flocculis, tibialia violacei coloris, fibulae supra calceos et floccum rubrum supra blrrtum.

Servantur autem vestis talaris violacei coloris, vestis talaris nigra cum torulo ceterisque ornamentis rublnl coloris sine palliolo, et zona serica laciniis ornata. Si opus fuerit, supra vestem talarem violacei coloris, loco rochell, Udem Induent superpellictum non crispatura.

Pallium talare violacei coloris, etsi non praecipiatur, servant Protonotarii Apostolic! supra numerum, non autem Praelati Honorarii Sanctitatis Suae.

20. Pro Cappellanis Sanctitatis Suae vigere pergit usus vestis talaris nigrae cum torulo ceterisque ornamentis, et serica zona violacei coloris, quae gestanda erit etiam In sacris caeremoniis.

Vestis talaris violacea, peramplum pallium eiusdem co* loris binis caudis praeditum, zona flocculis ornata, et fibulae supra calceos abolentur.

Secunda Pars—Tituli atque insignia

21. Tituli, quos cognationis dicunt, a Summo Pontifice adhibiti erga Putres Cardinales, Episcopos oiiosque ecclesiasticos viros, hi ex ordine tantummodo erunt, qui sequuntur: «Venerabilis Frater Noster», «Venerabilis Frater», «Dilectus Filius».

22.Pro Patribus Cardinalibus adhiberi poterit titulus «Eminentiae», pro Episcopis vero titulus «Excellentiae», quibus adiungi etiam fas erit adlectlvum nomen «Reveren- 339
aissimum». /

23. Cum vero vel Paler Cardinalis vel Episcopus, aut scriptis aut oretenus compellatur, prior «Dominus Cardinalis», alter vero Italica lingua *Monsignore* vocari poterit.

24.Titulus *Monsignore.* qui in rationibus habendis cum Episcopo adhibetur, coniunctum habere poterit adlectlvum «Reverendissimum·.

25.Etiam pro Praelatis, quorum mentio facta est ad n. 18, titulus *Monsignore* conlungl poterit cum adiectivo nomine «Reverendissimo».

Decanus Sacrae Romanae Rotae atque Secretorius Supremi Tribunalis Signaturae Apostollcae ornari poterunt titulo «Excellentiae», quin tamen eidem titulus «Reverendissimus» addatur. Quod quidem fleri potest etiam pro vicario Camerarii Sanctae Romanae Ecclesiae.

26.Protonotarii Apostolic! supra numerum. Praelati Honorarii, necnon Cappellanl Sanctitatis Suae titulo *Monsignore* ornari poterunt, quem praecedere potest, si casus ferat, nomen adlectlvum «Reverendum».

27.In officiosis litteris scribendis omitti poterunt verba «sacram osculatus purpuram» atque «sacrum anulum osculatus».

28.Sive Patribus Cardinalibus, sive Episcopis conceditur, ut generis Insigne adhibere possint.

Huius vero Insignis aspectus ad normam artis exarandorum Insignium delineandus erit, fd^mque simplex atque perspicuus slt oportet Ab hulusmndl autem insigni sive baculi pastorali sive infulae effigies tollantur.

29.Patribus Cardinalibus permittitur, ut proprium Insigne In templi fronte, quod eorum Titulum vel Dlaconlam efficiat, depictum suspendere curent.

Ab Inferiore tamen templo Purpurati Patris, culus est Titulus, removeatur imago. Venia autem conceditur ut. in memoratis templis, haud procul a orimariis foribus, Patris Cardinalis, ad quem Titulus spectat, nomen legatur, accommo'data forma litteris Inscribendum, quae cum sacri oe- 310
difldi structura apte conveniat.

Additamenta

3II. Quod od Patrum Cardinalium vel Patriarcharum ex Orientali Ritu vestes et titulos attinet, proprii cuiusque ritus usus serventur.

31.Patriarchae Latini Ritus, Romana Purpura non decorati, vestes induant, quibus ceteri Episcopi utuntur.

32.Pontificii Legati, qui episcopali dignitate sive condecorentur sive carrant, ad normas sese accommodent, quae Episcopis supra praescripta sunt.

Iis tamen, In sua cuiusque sede, zonam, pileolum, blretum atque peramplum talare pallium ex undulato serico confectum Induere licet. Horum tamen Legatorum II tantum «Venerabilis Fratris» nomine vocabuntur, ut supra nd n. 21 scriptum est. qui episcopali dignitate omntl erunt.

33. Praelati atque Abbates «nullius». Apostolic! Administratores, λ Icarii ac Praelati Apostolic!, qui Episcoporum dignitate carrant, easdem vestes ac ceteri Episcopi Induere poterunt.

34. Quod ad appellationes attinet, Episcoporum Con-

ferentlae opportunas leges edero queunt, quae singularum regionum usibus respondeant, habita tamen ratione normarum atque regularum, quae hac Instructione continentur.

35. Quod denique spectat ad Canonicorum, Beneficiariorum Parochorumque vestes et titulos, aptae praescriptiones a S. Congregatione pro Clero In posterum edentur, quae ad huius tomen Instructionis rationes accommodabuntur, scilicet ut in hac etiam materia omnia ad simpliciorem formam redigantur.

Datum ex Aedibus Vaticanis, dic xxxi mensis Martii, anno mcmlxix.—Hamlctus L Card. Cicognant, *a publicis Ecclesiae negotiis.*

3733

1969 APR 3.-PAULUS VI, CONST. AAS 61 (1969) 217-222

Missale Romanum ex decreto Concilii Oecumentci Vaticani II instauratum promulgatur

PAULUS EPISCOPUS

Servus seroorum Del -Ad perpetuam rei memoriam

Missale Romanum, ex decreto Concilii Trldentini a Decessore Nostro S. Pio V anno mdlxx promulgatum x, nemo non suscipit in multis Usque mirificis utilitatis fructibus esse numerandum, qui ex eadem Sacrosancta Synodo In universam Christi Ecclesiam dilapsi sunt. Per quattuor enim saecula, non modo illud ritus Latini sacerdotes pro norma habuerunt, ad quam Eucharisticum Sacrificium facerent, sed sacri etiam Evangelii nuntii in omnes fere terras invexerunt. Innumeri praeterea sanctissimi viri animorum suorum erga Deum pietatem, haustis ex eo sive Sacrarum Scripturarum lectionibus sive precationibus, copiosius aluerunt, quarum praecipuam partem Sanctus Gregorius Magnus In certum digesserat ordinem.

Sed ex quo tempore latius in Christiana plebe increbesce* re ct invalescere coepit sacrae fovendae liturgiae studium,
218 quod, / de Decessoris Nostri ven. rec. Pii XII sententia, ostendere visum est aeque providentis Dei erga huius aetatis homines propensissimae voluntatis indicium, aeque Sancti Spiritus per Ecclesiam suam salutiferum transitum palam pariter eluxit, Missalls Romani formulas tum aliquatenus recognoscendas tum accessionibus esse locupletandas. Cuius rei faciendae initium idem Decessor Noster attulit Vigilia Paschali et Ordine Hebdomadae Sanctae instauratis', qui proinde primum quasi gradum posuit ad Missale Romanum novis huius temporis animi sensibus accommodandum.

Recens nutem Concilium Oecumcnlcum Vaticanum II, edita Constitutione a verbis *Sacrosanctum Concilium* Inclfdente, generalis renovationis Missalls Romani fundamenta ocavit: statuens, ut primum *textus et ritus ita ordinarentur, ut sancta, quae significarent, clarius exprimerent*4; deinde, ut *Ordo Missae ita recognosceretur, ut singularum partium propria ratio necnon mutua conexio clarius paterent, atque pia et actuosa fidelium participatio facilior redderetur A; tum* ut, *quo ditior mensa Verbi Dei pararetur fidelibus, thesauri blblici largius aperirentur* ·; ut postremo *novus ritus concelebrationis conficeretur, Pontificali et Missall Romano Inserendus 7.*

Attamen huiusmodi Missalls Romani renovatio nequaquam ex Improviso inducta putanda est; cum ad cam haud dubie viam munierint progressiones in disciplinis liturgicis, proximis hisce quattuor saeculis, factae. Nam si, post Concilium Tridentinum celebratum, ad Missalls Romani recognitionem non parum adiuvarunt evoluti et inspecti *vetusti Bibliothecae Vaticanae aliique undique conquisiti codices,* uti confirmatur Constitutione Apostolica *Quo primum* a Dc-
219 cessore Nostro / S. Pio V data, posthaec nimirum hinc vetustlsslmi llturgicl fontes et reperti et foras emissi sunt, hinc llturgicae Orientalis Ecclesiae formulae altius sunt Investigatae; Ita ut optarent multi, ut huius generis cum doctrinae tum pietatis divitiae, non modo in tabulariorum tenebris non lacerent, sed e contrario in lucem prolatae Christianorum mentes animosque illustrarent et pascerent.

Nunc vero, ut novam Missalls Romani compositionem, summis saltem lineamentis, quasi praefiniamus, in primis animadvertimus, *Institutione Generali,* qua in libro tamquam prooemio usi sumus, novas normas Eucharistici Sacrificii celebrandi proponi, sive quoad ritus persolvendos et officia uniuscuiusque astantis et participis propria, sive quoad supellectlles et loca rei divinae peragendae necessaria.

Praecipua instaurationis novitas in Precatione Eucharistica, quam vocant, versari existimanda est. Quamvis enim in Romano ritu prima eiusdem Precationis pars, hoc est Praefatio, varias, saeculis volventibus, susceperit formulas, altera tamen pars, quam Canonem Actionis appellabant, per illud tempus, quod a IV ad V saeculum actum est, immutabilen induit formam; cum, e contrario, Liturgiae Orientales in ipsas Anaphoras quandam varietatem reciperent. Hac autem In re praeterquam quod Precatio Eucharistica aucta est copia Praefationum, vel ex antiquiore Romanae Ecclesiae traditione sumptarum, vel nunc primum compositarum, quibus et peculiares partes mysterii salutis clarius patefierent, et plura uberioraque gratias agendi argumenta praeberentur, praeterea ut eidem Precationi tres novi Canones adderentur statuimus. Attamen sive ut pastoralibus, quas nominant, rationibus consuleretur, sive ut concelebratio expeditius procederet, iussimus verba Dominica in qualibet Canonis formula una eademque esse. Itaque in quavis Precatione Eucharistica illa sic proferri volumus: supra panem: Accipite et manducate ex hoc omnes: hoc est enim corpus meum, quod pro vobis tradetur; et supra calicem: Accipite et bibite ex eo omnes: hic est enim calix sanguinis mei novi et aeterni testamenti, qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. — Hoc FACITE in meam commemorationem. Verba autem Mysterium fidei, de *f* contextu verborum Christi Domini deducta, at- 220
que a sacerdote prolata, ad fidelium acclamationem veluti aditum aperiunt.

Quoad Ordinem Missae, *ritus, probe seroata eorum substantia, simpliciores facti sunt* B. Ea namque praetermissa sunt, *quae temporum decursu duplicata fuerunt oel minus utiliter addita*9, praesertim circa ritus oblationis panis et vini, et circa ritus fractionis panis ct Communionis.

Huc accedit quod *restituuntur.,, ad pristinam Sanctorum Patrum normam nonnulla quae temporum iniuria deciderunt* 10; cuius generis sunt Homtlla xx, et Oratio universalis seu Oratio fidelium Xl, et ritus paenitentialls, seu reconciliationis cum Deo et cum fratribus, initio Missae peragendus: cui, ut oportebat, suum redditum est momentum.

Ad haec, iuxta illud Concilii Vaticani II praescriptum, quo praecipiebatur *ut intra praestitutum annorum spatium, praestantior pars Scripturarum Sanctarum populo tegeretur* la, totum Lectionum corpus diebus dominicis legendarum in trium annorum ordinem tributum est. Praeterea diebus utcumque festis, lectioni Epistulae et Evangelii alia praeponitur, ex Veteri Testamento, vel, Tempore Paschali, ex Actibus Apostolorum sumpta. Hac enim adhibita ratione, enucleatius mysterii salutis continuus processus illustratur, verbis Dei revelatis demonstratus. Quae amplissima lectionum biblicarum copia, qua diebus festis praestantlor Sacrarum Scripturarum pars fidelibus proponitur, accessione profecto completur reliquarum Librorum Sacrorum partium, quae diebus profestis recitantur.

Quae sane omnia hoc modo ordinata sunt, ul magis ac magis In christifidelibus ea verbi Dei fames 14 exstimuletur, qua, Spiritu Sancto duce, novi Foederis populus ad perfectam Ecclesiae unitatem voluti urgeri videatur. Hisce ita compositis, illud etiam vehementer fore confidimus, ut sacerdotes et fideles simul sanctius animum suum ad Cenam Domini praepa/rent, simul. Sacras Scripturas altius me- 221
ditati, verbis Domini uberius in dies alantur. Exinde denique sequetur, ut, iuxta Concilii Vaticani II monita. Divinae Litterae sive quasi quidam spiritualis vitae fons perennis, sive praecipuum Christianae doctrinae tradendae argumentum, sive demum cuiusvis theologicae institutionis medulla ab omnibus habeantur.

•Cfr. Coast. Apost. *Quo prymum,* XJ mentis luhi inno 1570 data.
•Cfr. Pius XII, Allocutio lis. qui primo Conventui «< omni natione de Limita pastorali, Assissi habito, interfuerunt, dic >» mensis Sept, anno X95& .4. 4. S. 48. 1956, p. 7X3 (LE »590).
• Cfr. S Con<r. Rituum, Decr. Dommu»/ Kaurr/rfwau, die 9 mensis Febr. anno 1931 ditum: *A. A. S.* 43. »Q5X. PP- ra5 *>· ^LE »»9©h Decr. natitAr* mysf/ria, die 16 mensis Nov·* anno 1955 editunu *A» A.* S. 47. X955. PP· 838 »*· ILE »3^]·
• Cfr. Concilium Okum. Vatxcaxum II, Coxist de sjera Mitium Γ, *2Γ. A. A. S.* 5«, P·
•Ctr. *ibiA.* d. 51, p. XI4- n. 58, p. X15.
•Cfr. »$U. n 50, p. lx4· * *l9Ctr.* «SX. MCfr. 4W. n. j». p t·.
'•Cfr. *tbU.* n. 5j. p 114. **Cfr. »5U. tu 51, p. 114. ''Cfr. Amo» a, n.

Verumtamen in hac Missalls Romani instauratione, non solum tres, de qulbns adhuc diximus, partes» hoc est Procatio Eucharistica. Ordo Missae et Ordo Lectionum, mutatae sunt, sed ceterae etiam, in quibus Idem constat, recognitae et valde variatae sunt. Id est: Temporale, Sanctorale, Commune Sanctorum, Missae Rituales et Missae votivae, quae vocant. In quibus peculiari» quaedam diligentia ad Orationes adhibita est, quae non solum numero auctae sunt, ut novis horum temporum necessitatibus novae responderent, sed etiam vetustissimae ad antiquorum textuum fidem redditae. Ex quo factum est, ut singulis praecipuorum temporum litargicorum feriis, scilicet Adventus, Nativitatis, Quadragesimae et Paschae, diversa cotidie adiceretur Oratio.

Quod reliquum est, licet textus Gradual!* Romani, ad cantum saltem quod attinet, non fuerit mutatus, tamen, facilioris intellectus gratia, sive Psalmus ille Responwrius, de quo S. Augustinus et S. Leo Magnus wtpe commemorant, live Antiphonae ad Introitum et ad Communionem In Missis lectis adhibendae, pro opportunitate, instaurata sunt.

Ad extremum, ex lis quae hactenus de novo Missall Romano exposuimus quiddam nunc cogere et efficere placet. Cum Decessor Noster S. Pius V principem Missalit Romani editionem promulgavit, illud velati quoddam unitatis lilurgicae Instrumentum idemque tamquam genuini religioslque cultus in Ecclesia monumentum chriitiano populn repraesentavit. Haud secus Nos, etsi, de praescripto Concilii Vaticani II, In novum Missale *legitimas varietates et optationes*ll ascivimus, nihilo tamen secius fore confidimus, ut hoc ipsum a christlfldelibus quasi subsidium ad mutuam omnium unitatem testandam confirmandamque accipiatur,
222 utpote cuius ope, In tot varietate/linguarum, una eademque cunctorum precatio ad caelestem Patrem, per summum Pontificem noitrunî letum Christum, In Spiritu Sancto, quovis ture fragantior ascendat.

Quae Constitutione hac Nostra praescripsimus vigere incipient α die xxx proximi mersis Novembri* hoc anno, id est a Dominica I Adventus,

Nostra haec autem statuta et praescripta nunc et in posterum firma et efficacia esse et fore volumus, non obelantibus, quatenus opu* sit, Constitutionibus et Ordinationibus Apostolici» a Decessoribu* Nostris editis, ceteri»que praescriptionibus etiam peculiari mentione et derogatione dignis.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die m mensi» Aprilis, in Cena Domini N. I. C., anno mcmlxix, Pontificatus Nostri sexto.—Paulus Pp. VI.

MCb. Cokiuvw Οκηαχκνν Vatkavtm 11. Ccctf. de ucn LHt tu GmnJttux. an. jS-<a *A A.S.&,* 17S4. p. no iLE 5x4:).

Ma. EL S3 (1Ô«) 357-374. Notit 5 (1988) 143*156; Ç B3ADA xa Et « (1959) 375386. L BRANDCLDil la EL 53 (1«9) 3ÔM·?! J. DUWS ta TM CUttt Mottüj 33 44Ô-457. 490-05; S. FAMOSO la EL W (19») 422-430. A FRANOUEA in EL 63 (196?) 4C3-43?. D. MOSBO h Peri» B-a-j 44 (1959) 514-530. A FSTOLA la EL 63 U583) 40M2L V BAFFAia ME 95 (1970) 11-24.

3736

1989 APR 4.-COM. INT. CONC., RESP. AAS 61 (1969) 348

Responsum ad propositum dubium circa delegationem Diacono factam pro assistendo matrimonio

Patres Pontificiae Commissionis Decretis Concilii Vaticani II interpretandis, proposito In plenario coetu quod sequitur dubio, respondendum censuerunt ut infra:

D.—Utrum, iaxta Litteras Apostolicas *Sacrum Diaconatui ordinem,* diei 18 lunll 1967, n. 22. 4 [LE 35711, collates cum Constitutione dogmatica de Ecclesia *Lumen Gentium,* diei 21 Novembri» 1964, n. 29 [LE 3232 J, clausula *ubi dent sacerdos* requiratur ad validitatem delegationis quae fit Diacono pro assistendo matrimonio.

R,—.*NeguKoe,* ien clausulam supradictam non esse ad validitatem requisitam.

Sstfiui Dominus Noster Paulus Pp. VI In Audientia die 4 Aprili» 1969 infrescripto Impertita supradictam decisionem raUm habuit, adprobavit et publicari lussit.—Pericle» Card. Fe1io, *Prunes.*

λάη. V. CADCHE ia ME M (1973 ;3SW35.

3737

1969 APR β.-SC RITUUM, DECRETUM. PART.·

Ordo Missae et Institutio generalis Mjssalis Romani **PROMULGANTUR**

Ordine MKwie ad normam Constitutionis de sacra Liturgie instaurato, eodemque a Summo Pontifice Pnulo VI per Constitutionem Anoslolleam *Mfssclr Romanum,* die 3 aprillt 1969 datam iLE 3735). approbato, haec Sacrn Bituum Congregatio de speciali mandato eiusdem Summi Pontificis praedictum Ordinem Mluae promulgat, statuens ut o die 30 novembris hulm anni 1969, dominica prima Adventus, vigere incipiat.

Una vero cum Ordine Missae, evulgatur etiam Institutio generalis Missalls Romani, quae deinceps locum tenebit tractatuum: *Rubricae venerates, Ritui servandus tn celebratione* et in *concelebratione Missae,* et *De delectibus in celebratione Mhsae occurrentibus,* qui initio Missalls Romani nunc exstant. Statuitur praeterea ut haec *Institutio generalis Missalls Romani,* a Summo Pontifice pariter approlmita. eodem dic 30 novrmbris una cum Ordine Missae instaurato, vigere incipiat. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus S. Congregationis Rituum, in Dominica Paschae, die 6 aprills 1969.—Benno Card. Gut, S. C. *R. Praefectus et 'CoruiUl· Praeses.* Fcrdinandus Antonelli, Archiep. tit. IdkruuK 5. *C, R. a Secretis.*

•Prot N. R. 227K>· NotiL S (1969) 147. Ada. vide eub dio 1969 Apz 3 LE 3735.

3738

1969 APR 14.-SECRET. STATUS, DECLARATIO. PART.·

Competentia Commissionis Decretis Concilii Vaticani **II INTERPRETANDIS EXTENDITUR AD DOCUMENTA S.** Sedis pro exsecutione Decretorum ipsius Concilii

14 Aprile 1969

Eminenza Reverendissima, Il Santo Padre —anche in consldrrarione del parere espresso dall'Eminenza Vostra Reverendissima con ii venerato fogllo η. 115/69 del 29 Mario seorso— ha disposto che la competenda di cotesta Commissione sia estesa alla interpretazione dei Documenti emanati dalla Santa Sede per l'esecuzione dei Decreti Conciliari.

Tanto mi do premura di comunlcare all'Eminenza Vostra per sua opportuna conoscenza e norma.

Profltto volentieri della circostanza per confcrmarmi con sensi di profonda veneraxione di Vostra Eminenza Reverendissima dev.mo in Domino.— A. G. Card. Cicoonani.

•Prtor/h Posi Decreti· Cone Vaticani II inferprettsd». Prot N. 1346M- Conuasaicalioee· 2 (1970) 72.

3733

*989 APR 15.-PAULUSVI, MOT. PR. AAS 61 (1969) *226-227*

IURIDICAE QUAEDAM PATRUM CARDINALIUM RATIONES DEFINIUNTUR QUOAD SUOS TITULOS VEL DIACONIAS IN Urbe

PAULUS PP. VI

Ad hoc usque tempus. Patres Cardinales in sacris huius Urbis aedibus, quas vel uti Titulum vel uti Diaconlam habebant, elusmodl facultatibus ad administrationem pertinentibus fniebantur, quarum causae vel in munere pastorali vel in recto regimine Nostrae Romanae dioecesis positae, nunc suadere videntur abrogationem.

Quod profectn congruere putamus sive cum iis quae Decessor Noiter ven. mem. loaunes XXIII, de titulis Sedium suburbicariarum edixit, Apostolicis Litteris *Suburbicariis S«[buj P^prio* die xi mensis Aprili» anno mcmlxii datis [LE 3058). sive cum iis quae Nosmetlpsi Apostollcis Litteris /tomanne *diottnis* die xxx measis lunil anno MCMLXVJH editis ILE 3672) praecepimus (cfr. n. 15, *b),* quae ad collationem spectabant beneficiorum in basilicis s ŸŸŸSŸŸ'«X"ŸŸ'!I,u '· <^··-

I. Cardinalium est bonum ecclesiarum, In Titulum vel Diaconlam acceptarum, postquam in earum canonicam venerunt possessionem, consilio et patrocinio promovere. In eas vero nulla Jurisdictione pollent, neque ullo modo possunt Hi bc Interponere, quae vel ad bonorum administrationein, vel ad disciplinam, vel ad morum correctionem,
227 vel ad ecclesiae servitium spectant. /

IL SI quid Cardinales In nuis Titulis vel Dlaconlii, praeter fines supra statutos, agere in animo habeant, ca de re sive cum Cardinale In Urbe Vicario, sive, sl de ecclesia agatur ad Religionem clericalem Immunem pertinente, cum legitimo Moderatore religioso consilia conferanL

III. Quatenus opus est, abirogantur can. 240, f 2; can. 1414, § 4; can. 1432, 5 1, Codies Iuris Canonici.

IV. Ea quae per has Apostolicas Litteras decrevimus α die xxviii huius mensis vigere incipient.

Quae vero a Nobis hisce Litteris motu proprio datis decreta sunt, ea omnia rata ac firma esse iubemus, contrariis quibuslibet, etiam specialissima mentione dignis, non obstantibus.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, die xv mensis Aprilis anno mcmlxix, Pontificatus Nostri sexto.—Paulus Pp. VI.

3740

1969 APR 16.-SECRETARIA STATUS, NOTIF. PART.·

Privilegium imponendi diretum rubrum Cardinalibus novellis, olim concessum supremis Moderatoribus nonnullarum Nationum, cessare notificatur

È noto che alcuni Sovrani ed altri Capi di Stato hanno goduto in passato dei privilegio d'imporre la berretta cardinallzia a nuovi Cardinali, segnatamenle a Nunzi Apostolici elevati alia dignith della porpora.

Pur consapevole delle circostanze che una volta hanno giustificato fa concessione, da parte sua, di delto privilegio, la Santa Sede ha ora creduto proprio dowrc fare rispettosamente présenté ai Capi di Stato interessati, e cioè agit Ecc.mi Capi di Stato d'Italia, di Francia, di Portogallo e di Spagna, che, a motivo dei caratterc squisitamente sacro e spirituale dell'alto ufficio cardinalizio, cd anchc nello spirito dei Concilio Ecumenico Vaticano II, sembrava opportuno che anche 11 privilegio dclFimposixlone della berretta cardinallxia venisse a cessare.

L'adeslone che i menxionati Ecc.mi Capi di Stato hanno dato alla proposta della Santa Sede è stata cortesmentc premurosa e lodevolmenle unanime.

La Santa Sede ne ha preso atto con riconosccnte e sincero complacimento.

• LOuorratoro Ronuno, 109 n 87 dioi 18 aprliU 1969 p. 2.

3741

1969 APR 21.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 61 (1969) 316-320

Allocutio die 21 *Aprilis* 1969 *habita moderatoribus ac sodalibus Societatis /esu, qui Romae Coetui interluerunt de quaestionibus ad /nstitutl regimen spectantibus:*

De vocatione religiosa et apostolica sodalium Societatis Iesu in praesentiarum rerum Ecclesiae adiunctis explenda

Dilectissimi Nobis fllll, lidemque filii Societatis lesul Vobis, qui haud immerito, immo optimo iure «Patris» nomine appellamini 1 ob dignitatem sacerdotii Christi, qua ornati estis, ac religiosae professionis, quae vos praeclari exempli famulos et ductores efficit in *Ecclesia Del:* iisque praesertim ex vobis, Patres Societatis Iesu, quibus Provincialis munus aut ulla gravis momenti officia In Ordinis vestri regimine commissa sunt: de vestro adventu deque pietatis studio, quod praesentia vestra significat atque confirmat, gratias plurimas persolvimus.

Dum vobis peculiari hac dota occasione gratum animum profitemur, facere non possumus quin permoveamur ad effusiorem plenioremque solvendam gratiarum actionem, quam universo Instituto vestro debemus. Silicet Societati lesu meritam debitamque gratiam referimus, quod quattuor amplius saecula actuosam sapientemque operam confert ad defendandam, promovendam Illustrandamque Ecclesiam sanctam Dei, ac numquam cessavit strenuam finisque dignam praestare fidelitatem erga servum servorum Dei, hoc est Romanum Pontificem, et erga hanc ipsius Apostolicam Sedem, in qua catholicae Ecclesiae unitatis et universalitatis centrum constitutum est. Item grati animi sensus proferimus de Innumeris operibus et inceptis, quae Societas Iesu ad maiorem Dei gloriam suscepit promovit atque perfecit, in quovis navitatis campo, quae ad Ecclesiae munus spectat, praesertim quod attinet ad praedicationem verbi Dei, ad spiritualem animorum curam, ad ecclesiasticam profanamque mentis culturam, ad sacras missiones inter / gentes nondum EvangelH luce collustra- 317
tas, ad Christum lesum extollendum atque defendendum per suorum exemplorum Imitationem, ad testimonium denique verbis et exemplo eius nuntio salutis praestandum, quod quidem apud vos usque ad sanctitatis fastigium et sanguinis effusionem pertingit.

Hae autem laudes nostra quoque aetate inclitae strenuaeque Societati Iesu sane debentur; ac dum libenter hac utimur opportunitate, ut eas ex intimo animi sensu proferamus, enixe Deum rogamus, ut Inaestimabilibus suis praemiis Institutum vestrum remuneret illuduque singulari amore supemoque auxilio continenter prosequatur; itemque vota facimus, ut vos omnes vestrique sodales tam praeclarae traditionis digni silis heredes, eamque religiose servaro ac pergere valeatis.

Hoc autem grati animi Nostri testimonium singulari hoc tempore libentius impensioreque studio exhibere cupimus ob duplicem causam, quam operae pretium est nonnulli» peculleribus considerationibus explanare.

Prior causa ex eo petenda est, cruod Inter universam catholicam Ecclesiam vestrumoue Institutum communis quaedam sors habetur, quae quidem labente tempore magis magisque firmata est. Vestra enim Societas in Ecclesia catholica locum obtinet, sine dubio circumscriptum sed egregium, ministerium quoddam implet, vitae institutionisque cuiusdam formam exhibet, laborem sustinet, qua de causa inter utramque peculiaris necessitudinis vinculum intercedit: scilicet fortuna vestra quodam modo fortunam totius familiae catholicae contingit, sive cum prosper status vester est, ut optamus, sive cum forte res vestrae dilabuntur, quod esset miserandum. Si autem ex eo quod corpori Ecclesiae militantis inseritur, Instituto vestro signum divinae benevolentiae obvenit et hoc eidem cedit honori, in quibus vobis licet gloriari B, simul tamen illud vobis onus imponit atque officium, vosque impellit, ut conscientiam excitetis, qua ad summam omni ope nitamini fidelitatem.

Altera vero iam exponenda est causa: Ecclesia enim, ut probe nostis, nunc tempus transigit singularis momenti, sive quod ad eius attinet incrementa, quae effici Iam possunt vehementi impulsu Concilii Oecumenici Vaticani Secundi, recens celebrati, et exspectatione illa hominum nostrae aetatis, novam manifestationem nuntii Christiani exoptantium, sive quod spectat ad quandam perturbationem, quae non solum eius bono historice considerato, sed etiam ac multo magis / gloriae nominis Christi et saluti multarum, Immo plurimarum animarum detrimentum afferre potest. Est tempus, quo fortasse summo In discrimine versatur ipse vigor spiritualis et historicus Ecclesiae; etenim, quae sint hodie rerum condiciones in Ecclesia et extra cam, vos optime compertum habetis. Futurus eius status pendere potest e viis, quas in praesentibus rerum adiunctis inierint, cum onerum munerumque suorum conscientia, praecipui chrlstifldellum coetus.

Sinite ergo, filii dilectissimi, Nos monere, quantum Ecclesia vestro opus habeat provido adiumento. Ecclesia indiget interiore animorum coniunctione, fraternitate recte disposita, consensu in dilectione innixo. Ecclesia requirit, ut caritas et oboedientia hanc suam compagem, qua in unitate componatur et institutis apte ordinetur, servent atque corroborent. Ecclesia oportet veris et vitalibus traditionibus suis, sibi constans, inhaereat, e quibus, quasi floridi rami, oriantur novae formae perennis eius vigoris. Ecclesia servet oportet germanam sacerdotii notionem eiusque propriam rem sacram et asceticam, praesertim ut Integra firmaque sacri caelibatus excelsa norma colatur, pariterque oportet laicorum ordinem ad operositatem et fidelitatem Incitet, qui, conscientia matura adducti, eius

ª Clr. *e Cee.* 4, «5-

• Cfr. , *Coe.* 8. tj; *FkU.* j. j.

evangelic! nontii ditsemlnandi actionem confirment et amplificent Intra eiusdem fines et extra. Ecclesia oportet nova comprobet ratione «e idoneam esse ad hodiernae hominum societati serviendum In paupertate, cum sapientia et rutiore. neque Umen in re soclaii locum det ignaviae, qua facinora leviter permittantur, aut falso robori, quo ad seditionem et violentiam descendatur. Ecclesia, si alias nmquam, hoc pctisiimum tempore opus habet in sure fidei profesdone atque itudio firma perstare: illam dicimus fidem, perennem atque sinceram, quam magisterii charisma, ab ipso Christo Ecclesiae collatum, tutam seeuramque reddit. Eccleita nccesse habet suum afflatum, suum gaudium, suumque robur ex intima sua vita, e precationibus sive liturgids sive privatis, atque ex divinae gratiae fontibus haurire. Ecclesiae necesse est suum ingens desiderium ad effectum deducere, quo flagrat, ut fracta Christianae familiae unitas in recte compositam sibique cohaerentem caritatis conspirationem rarsus instauretur, quin Umen fidei Integritas per ambiguitates reticeatur neve praecipua veritatis capita corrumpantur. Ecclesia oportet recens celebrati Oecumenld Condlii Vaticani II doctrinis sincero adhaereat obsequio, easque ut normas quam fidelissime sequatur ad iuvtnilem vigorem suum iterum acrius excitandum. Ecclesiae denique opus est, ne spes, ab ipso Concilio ortae, ad Irritum cadant; ut suscepta renova/tlonls itinera non minus reda quam expedita sfnt; ut praesertim succrescens luventa percipiat atque experiatur, quantopere Ecclesia eam profecto existimet, sustineat, amet.

O quae quantaeque sunt aliae etiam necessitates, quarum Indicia Ecclesiae vita nostro hoc tempore praebet, instar crescentium gemmarum, e solo veluti erumpentium, vel dolorum, quae auxilium sobdumque Imploranti Tempus prorsus deficiat, si has vobis numerare velimus, qui tamen eas tali rerum scientia et experientia novistis, quas unus amor vobis infudit. Quam ob rem, filii electi, strenui Nobisque carissimi, Ecdeslam lurate. Eius necessitatibus opem auxlllumque ferte. Omnibus denuo nunc ostendite, hac sdlicet temporum condicione, periculi plena sed animis fortiter accendendis aptissima, ad quaesam egregia facinora Ignatii filii adhuc valeant!

Vobis Sanctae Ecdesiae necessitates breviter commemoravimus: at vero nihil aliud addemus, ut viam rationemque vobis explicemus, qua spiritualem militiam vestram, sueta ac iuvenili semper alacritate, exerceatis? Omnia sane, quae ad vos attinent, satis diceremus, sl vos id unum moneremus: scilicet ut recentis vestrae tricesimae primae Congregationis Decreta diligenter fidenterque servetis. In quae elaboranda tanto Incubuistis studio. Nihilominus perplacet Nobis, ut sane addecet amanlisslmum ac sollicitum patrem, vestros ante oculos tria haec hortamenta ponere, quippe quae apta ac salutaria sint tum vobis tum iis omnibus, qui voblsmetipsis ducibus in militia vestra sunt adscriptl.

Horum primum hortamentorum hoc est, ut insignem Illam Spiritualium Exercitiorum palaestram constanti existimatione atque fiducia prosequamini. Brevissima huiusmodi commemoratio satis esto ad eadem Exercitia enixe commendanda.

Alterum vero hortamentum tale est, ut duplex momentum vocationis vestrae, quae religiosa atque apostolica est, penitus perspicere studeatis: scilicet firma cum illa animi perseverantia, quae vobis propria est, meditandas observandasque curate vestras Constitutiones, sive vetustiores sive recentlores. Cavete ne umquam tentation! indulgentis iisdem vos exsolvendi, speciosa causa impulsi quod ita paratiores ad hodierna tempora sitis atque adeo faciliorem ad nostrae aetatis homines aditum habeatis. Tali enim modo in id inciditis periculum, ut vos ipsi ad naturultanum, qui latissime nunc obtinet, convertamini, potius quam homines ad vitae ducendae rationem et ad supernaturalia mysteria convertatis, quae catholicae religionis propria sunt.

Tertium demum hortamentum est —neque admiremini. quod id/ Ipsum Nostro profluat ab ore; none enim rem dicimus, ut Noblsmetlpsis dicamus itemque arctiore vobtscum ac firmiore communione coniungamur—: lesum diligite; tamquam viventem Personam Eum diligite (siquidem Ipse revera vivit!), tamquam Magistrum verum, tamquam Amicum unicum a quo inenarrabili pronus ratione diligimur, tamquam Salvatorem omnia donantem omnhque merentem, diligite Eum, dicimus, sicut nempe ab lis diligi debet, quibus praesenti hac vita et semper feliciter contigit, ut membris Societatis eius ascriberentur.

Haec quidem omnia vobis, cunctis vestris Sodalibus, vtstraeque disciplinae alumnis et discipulis ex animo ominamur llbenterque Apostolica Nostra Benedictione confirmamus.

3742

1969 APR 25.-PAULUS VI, LIT. AP. AAS 61 (1969) 610-611

In TtlAILANDIA NUNTÎATURA ÀPOSTOL1CA CONDITUI», NOMINE THAILANDBNSIS

PAULUS PP. VI

Ad perpetuam rei memoriam.—Instans *ilia* qua urgemur sollicitudo, ut cunctis pro munere consulamus hominibus, Nos impellit ut, opportuna oblata occasione, arctiores cum civilibus nationum auctoritatibus consuetudines foveamus, quat non solum sanctae Christi Ecclesiae, verum etiam nationibus ipsis magnas afferant utilitates. Cuiusmodi consuetudines cum in Thallandensl etiam natione instituendae viderentur, Apostolica scilicet Nuntiatura constituta, libenti Nos animo ad illud conficiendum negotium contendere statuimus, id plurimum confisi ut, quae incepta in religiosarum temporallumque rerum provincia inita Ibi locorum adhuc fuerint, vel maiora etiam, Deo Juvante, initum iri. Quae cum Ita sint Nos, motu proprio, certa scientia ac matura deliberatione, harum Litterarum vi. Delegatio ilU Apostolica quae in regionibus Thallondensi, Laoslensi, Malacensi et Singaporensi antea exstabat, ita in / posterum 611
mutabitur ut Nuntiatura Apostolica, nomine Thailandensls, habeatur, atque separatlm Delegatio Apostolica in regionibus Laoslensi, Malacensi et Singaporensi, quarum sedes in urbe vulgo Bangkok esse pergat. Novae conditae Nuntiaturae omnia deferimus lura, privilegia, honores, praerogativas, indulta. quae huiusmodi legationum propria sunt, decernentes praesentes Litteras firmas, validas atque integros effectus sortiri et obtinere, ipsique nunc et in posterum plenissime suffragari.· sicque rite indicandum esse ac definiendum, irritumque et inane *fieri* si quidquam secus, super his, a quovis, auctoritate qualibet, scienter vel ignoranter attentari contigerit. Contrariis quibusvis nihil obstantibus.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die quinto et vicesimo mensis aprills, anno millesimo nongentesimo sexagesimo nono. Pontificatus Nostri sexto.—Aloisius Card. Traglia. S. R. *E. Cancellarius.* Franciscus Tinello, *Apasiolicam Concellariam Regens.* loannes Calleri, *Proton. Apoit.* Eugenius Sevi, *Prolon. Apost.*

3743

1969 APR 25.-CONS. LITURGIAE, DECRETUM. PART.·

Quaedam optationes genio et culturae Indiae in Litvrglam introducendae approbantur

The Cardinal President of the «Consilium», His Eminence Benno Cardinal Gut, has accepted the proposals of the Catholic Bishop's Conference of India for certain adaptations in the liturgy, according to articles 37-40 of the IJturgical Constitution. Ia his name I would like to establish what follows:

1. The posture during Mass, both for the priests and the faithful, may be adapted to local usage, that is, sitting on the floor, standing and the like; footwear may be removed also.
2. Genuflections may be replaced by the profound bow with the anjall hasta.
3. A panchanga pronom by both priests and faithful can take place before the liturgy of the Word, as part of the penitential rite, and at the conclusion of the anaphora.
4. Kissing of objects may be adapted to local custom, that 1», touching the object with one's fingers or palm of one's band and bringing the hands to one's eyes or forehead.
5. The kiss of peace could be given by the exchange of the an)ali hasta and, or the placing of the hands of the giver between the hands of the recipient.
6. Incense could be made more use of in liturgical services. Th»· receptacle could be the simple incense bowl with handle or with agarbattI.
7. The vestments could be simplified. A single tunic-type chasuble with a stole (angavastra) could replace the traditional vestments of the Roman rite. Samples of this change are to be forwarded to the 'Consilium*.

S h* rePltuc<1 by a tray (lhali or thamboola thattu) of fitting material.

9. 0Π lamps could be used instead of candles.
10. The preparatory rite of the Mas* may Include: a) the Indian way, e.g. with a single arati, washing of hand. "t th* «1.branttn ,, *e)* the lighting ot the lamp; d) the greeting ol otar/imln. the faithful in sign of mutual reconciliation among
11. In the «Oratio Mellum, wme .pontanelty may be

permitted both with regard to IU Btructure and the formulation of the intention». The universal aspect of the Church, however, should not be left In oblivion.

12. In the Offertory rite, and at the conclusion of the Anaphora the Indian form of worship may be integrated, that Is, double or triple «arati» of flower», and/or Incense, and/or light.

The above-mentioned adaptations can be put Into effect by the Episcopal Conference and local hierarchies In places where they see fit and in the degree and measure that they think fitting for the faithful. A catechesi», however, should precede such changes, and if necessasy, a gradual Implementation could be done.

*Ad Priesidcm Conforcctiae opiecepaH· India·, Prot. N 802.59: NotiL 5 (1969) 385-366 Ada. Notit. 5 G963) 366-374; 6 (1970) 89 et 282.

1969 APR 29.-CONVENTIO SOLLEMNIS CUM RHENANIA-PALATINATO. AAS 62 (1970) 157-162

CONVENTIO INTER SANCTAM SEDEM ET RHENANIAM-PALATINATUM, CIRCA NONNULLAS MUTATIONES IN CONCORDATTUM INTRODUCENDAS

Accordo fra la Santa Skde ed il Land Renania-Palatinato, con cui sr apportano aggiunte e modi-FICHE ALLE DISPOSIZIONI CONCORDATARIE VIGENTI NELLA Renania-Palatinato

La Santa Sede, rappresentata dal suo Plenlpotenziario Monsignor Corrado Bafile, Arclvescovo titolare di Antiochia di Pisidia, Nunzio Apostolico in Germania,

e il Land Renania-Palatinato, rappresentato dal Signor Dr. h. c. Peter Altmeier, Présidente dei Ministri, moss! dal desiderio di rafforzara e promuovere le amichevoll ralazloni esistentl fra la Santa Sede ed il Land, partendo dalla consldcrazione che i Concordati con la Baviera del 29 Marzo 1924 (per ll territorio già bavarcse) (LE 586], con la Prussia del 14 Giugno 1929 (peril territorio già prussîano) [LE 905] e con il Reich Germanico del 20 Luglio 1933 [LE 1182] sono in vigore, hanno deciso di stipulare il seguente Accordo al fine di adeguare alla nuova situazione le dispozisloni concernent! la formozione del maestri.

Articolo 1

1) In ogni sezlone dell'Alta Scuola sclcntlfico-educativa del Land vengono istituite: 1. cattedrc di Teologia cattolica, i cui tltolari saranno nominati soltanto se dal competente Vescovo diocesano non saranno state sollevate obiezioni contro il candidato; 2. una cattedra per Pedagogia religiosa, il cui titolare sia in grado di svolgere il suo insegnamento nello spirito della dottrina cattolica.

2) I programmi e gli ordinamentl per gli csami nolle discipline Teologia cattolica c Didattica dell'insegnamento religioso vengono compilati d'intesa con FAutorità diocesana. Nelle commissioni di esame, che sono competenti per ll conferimcnto della idoneità all'insegnamento della Religione cattolica nelle *Grundschuten, Hauptschulen* e *Sonderschulen.* le Autorité diocesanc saranno convenientcmcnte rappresentate, Per Impartira Pistruzione religiosa si richiede la *missio canonica* da parte del Vescovo diocesano.

Artikel 2

1) Il Land garantlsce ristituzionc ed il funzlonamcnto di una Alta Scuola sclenlifico-educativa ecclesiastica. La partecipazione dello Stato aile spese relative sarù regolata in apposita convenzlone.

2) Il Land curerà chc all*Alta Scuola scienlifico-educativa ecclesiastica siano riconoscluti gli stessi dlritti accademlcl che allé corrispondenti Altc Scuolc statall.

3) Gil studenti formati nell'Alta Scuola scientifico-cducativa ecclesiastica verranno ammessi, a tenore delle prescrizlonl generali, agli esami di Stato e verranno cquifiarati neH'implego agli inscgnantl formali nolle Alte Scuo-e statall.

Articolo 3

Se in awenlre sorgesse qualche divergenza sulla Intcrpretazlone e sulla pratlca applicazione dl una dlsposlzlone del presente Accordo, la Santa Sede ed ll Land Renania-Palatinato procederanno di comane intelligenza ad una amichevole soluzione.

Vertrag zwiichen dem Heiligen Stuhl und dem Land Rheinland-Pfalz zur ErgAnzung und ande-RUNG der konkordatAren Bestimmunoen im Land Rheinland-Pfalz

Der Heilige Stuhl, vertreten durch dessen Bevollm&chtigten, den Hcrm Apostolischen Nuntius In Deutschland, Corrado Bafile, Titularerzblschof von Antlochen in Plsidlen,

und das Land Rheinland-Pfalz, vertreten durch den Herrn Mlnisterpràsidenten, Dr. h. c. Peter Altmeier, haben, geleitet von dem Wunsch, das freundschaftliche Verhâltnis zwischen dem Heiligen Stuhl und dem Lande zu festigen und zu fôrdem, ausgehend von der Tatsache, dass die Konkordate mit Bayern vom 29. Mârz 1924 (im ehemals bayerischen Tell des Landes) [LE 586], mit Praussen vom 14. Junl 1929 (im ehemals preusslschen Tell des Landes) [LE 905] und dem Deulschcn Reich vom 20. Juli 1933 [1182] in Geltung stehen, beschlossen, in Anpassung / an die Entwicklung auf dem Gebiet der Lehrerblldung den folgenden Vertrag zu schliessen:

Artikel 1

1) An jeder Abteilung der Erzlehungswissenschaftlichen Hochschule des Landes werden eingerichtet: 1. Lchrstùhle fûr kathollsche Théologie, deren Inhaber erst dann ernannt werden, wenn von dem zustândigen Diôzesanbischof gegen die in Aussicht Genommenen keine Erinncrung erhoben worden 1st; 2. ein Lehrstuh! fûr Religionspàdagogik/dessen Inhaber in der Lage 1st, seinen Wissenschaftsberalch im Geiste der kathoiischcn Lehre zu vertreten.

2) Die Studien- und Prûfungsordnungen fûr die Ficher kathollsche Théologie und Didaktik des Religiosunterrichts werden im Einvernehmcn mit den kirchllchen Oberbehôrden aufgestellt. In den Prûfungsausschûssen. die fûr die Ertellung der Lehrbefihigung fûr den kathollschen Religionsunterricht an den Grund-, Haupt- und Sonderschulen zustândlng sind, erhalten die kirchllchen OberbchÔrden eine angemessene Vertretung. *Die* Ertellung des katholi-/ schen Religionsunterrichts setzt die Missio canonica durch den Diôzesanbischof voraus.

Artikel 2

1) Das Land gewâhrleistet die Errichtung und den Belrieb einer kirchllchen Erziehungswissenschaftlichen Hochschule. Die Bcteiligung des Landes am notwendigen Aufwand wird in einer besonderen Vcreinbarung gercgelt.

2) Das Land wird dafùr Sorge tragen, dass der kirchllchen Erziehungswissenschaltllchen Hochschule die gleichen akademischcn Rechte wlc vergleichbaren staatlichen Hochschulen des Landes eingerâumt werden.

3) Die an der kirchllchen Erzlehungswissenschaftlichen Hochschule ausgebildeten Studentcn werden nach Massgabe der allgemeinen BesUmmungcn zu den staatlichen Prüfungen zugelassen und In ihrer berufllchen Verwendung den an staatlichen Hochschulen des Landes ausgebllldeten Lehram gleichgestellt.

Artikel 3

Sollte sich in Zukunft wegen der Auslegung Oder praktlschen Anwendung einer Bestiinmung dieses Vertrapes irgendeine Melnungs verschledenheit ergeben. so werden der Hellige Stuhl und dos Land Rheinland-Pfalz Im gemelnsamcn Einvemchmen eine frcundschaftliche Lôsung herbcifûhren.

Articolo 4

U présenté Accordo, i cui testi italiano c tedesco fanno ugu iírnente fede, dovrà essere ntUIcato. GÜ Istrumentl della ratificata vtrnmno scambiati in Bad Godesberg. Esso entrrrii In vigore Il glorno dello scambio dl detIi Istrumenti.

In fede di che il présente Accordo è stato sottoscrltto In dopplo originale.

Magonu, 29 Aprile 1969.—Corrado Bahu, *Xuncio Apwiolico.*

PROTOCOLLO FINALE

Nell'atto dl sottoicrivere l'Accordo oggi concluso fra la Santa Sedc ed il Land Renanla-Palatinato, sono state fatte le leguenli concordi dichiarazioai che costltulscono parte Integrante dell'Accordo stesso:

Circa PArf. l: Nonne analoghe si appllehcranno, In caso dl modifica delFintema struttura dell'Alta Scuola scienlificoeducatlva, aile nuove forme organizzative che subentreranno a quelle finora In rigore per la formatione del maestri destinati aile *Grundschulen* e *HaapUchulen.*

Circa VArL l *comma* l: I tltolari delle cattedre di cul all'Art. l n. l estendono il loro insegnamento anche alla Dldattica delHnsegnamento religioso ed aile question) di confine fra la Tcologla e le altre scienze. La dotazione minima per la disciplina Teologia cattollca emprende, oltre a delle colledre, secondo il bliogno, Incarichi dl insegnamtnto, posti per collaborator) accademld, penonale ausillario e di segreteria, come pure una bibllotcca, I) tutto da intcgrarsl In una unili.

Le Uste dei candidati alie cattedre dl Teologia cattolica vengono compilate d'intesa con l| competente Vescovo dloccsano, il quale con ciô stesso ia conosctr* che non solleva obiezlonl contre le persone proposte. Per il conferimento dl un incarlco d'insegnamento si applica PArt. l comma l n. l.

I tltolari delle catledre dl Pédagogie religiosa tratlano Il campo wienllflco della Pédagogie con spÄale riguardo alla formatione ed educatione religiosa. Il giudizio se i candidali près! In conslderazione per le cattedre dl cul ail'Articolo l comma l n. 2 slano In grado di svolgere il proprio insegnamenlo nello spirtto della dottrina cattolica spetta alia competente Autorité diocesana.

Nella configuratione dello studio pedagogic© e nella compllazlone dei programmi e degll ordinamentl per gll esami. l| Land curtri che gll studenti, i quali sceigono le materie Teologia cattollca e Pedagogia religiosa, non vengano per questo gravati più che gll altri studenti.

Circo *VArt.* l *comma* 2: Il Land favorirà l'aggioniamento del maestri nell'insegnamento della Religione nello stesso modo che neile altre discipline.

Circa VArt. 2 comma 3: Il Land asslcura agii studenti dell'Alta Scuola sclentnico-edacativa ecclesiastica possibl- Utl dl tirocinio pari a quelle degll studenti ddFAlta Scuola sdentlflco-educatlva del Land.

Magnnn, 29 Aprlle I960.—Corrado Bafile, Nunzio *Apaitolico.*

DAi?'i°. *?'d!m dRhenanlam-Palatinalum rala habita, die XXVII mensi» Februarii anno* MDGCCCLXX Ra/fhaMfionis ‘‘T***|. *d rfddlla ™tuo fuerunt. Exinde. I. e. a die XXVII Februarii anno XDCCCCLXA, huiuimodi Conventio inter Apostatteam Sedan et Rhénanlam-Palatinatum icta vigere coepit ad normam articuli IV rtuidem Pactionis*

Artikel I

Dicier Vertrag. dessen Itollenlschcr und deutscher Text glelche Kraft haben, bedarf der Ratlflkation. Die Ratiflkatlonsurknnden werden In Bad Godesberg ausgetauscht. Er triti mil dem Tugc des Austausches in Kraft.

Zu Urkund dessen 1st dieser Vertrag In doppeltcr Urschrift unterxelchnct worden.

Malnz, den 29. April 1969.—Altmeikr, *MInisterprd-Udenl.*

SCHLVSSPROTOKOLL

Bel dcr Unterzelchnung des am hcullgen Tag gcschlossenen Vertruges zwischen dem Hdligen Stuhl und dem Land Rheinland-Pfalz sind folgcnde Qbereinstlmmende ErkDningen abgegeben worden, die einen integrierenden Bestandteil des Vertrages bildcn:

Zu Artikel I: Bei elner Anderung der inneren Struktur der Erzlehungswissenschaftlichcn Hochschulc gilt fûr/ 161
nene OrganlMtionsformen. die an die Slelle der bishcrigen Organisationsformen zur Ausblldung der Lehrer an Grund- und Hauptschulen treten. Entsprechendcs.

Zu Artikel l *Abs.* l: Die Lehrstuhllnhabcr gemAss Art. l Abs. l Ziff. I vertreten Ihrcn Wlsscnschaftsbereich auch hinsichtlich der Dldaklik des Reiiglonsunterrichts und der theologischen Grenxfragen. Die Minde-stausstattung fQr das Fach Katholische Théologie umfasst neben diesen Lehrstûhlen nach Bedarf Lehrauftrige, Slellen fûr akademische MIUrbeiter, Hilfs- und Schreibkräfte sowle elne Bibllothek; lie soften zu einer Elnhcit zusammengefasst werden.

Die VorschlogsHsten fûr die Berufungen auf die Lehrstûbte fûr katholische Théologie werden Im Einvcmehmen mit dem zustindigen Dlflzcsanblschof erstellt, der damit gleichzeltlg zum Ausdruck bringt, dass er gegen die Vorgeschlagenen keine Erinnerung erhebt. Für die Ertellung elnes Lehrauflrages gilt Art. l Abs. l Ziff. l entsprechend.

l Die Lehrstuhlinhaber fûr Religionspâdagogik vertreten den pAdagogischen Wlssenschaftsbereich unter besonderer Berûcksichtiguniz der religiôsen Bildung und Erziehung. Die Beurteilung. ob die fûr die Besetzung der Lehrstûhle 162
gemAss Art. l Abs. l Ziff. 2 in Aus/slcht Genommenen in der Lage sind, Ihrea Wlssenschaftsbereich im Gelstc der kathollschen Lehrt zu vertreten. trifft die zustândlge klrchliche Oberbehdrde.

Im Aufbau des Padagoglschen Studiums und in der GesUllung der Studlen- und Prûfungsordnungen wird das Land dafûr Sorge tragen, dass die Studenten, die die Fâcher Katholische Théologie und Religionspâdagogik wfthlen, dadurch nlcht mehr als andere Studenten belaslet werden.

Zu *Artikel* l *A Inal: 2:* Da, Land wird die Fortbildung der Lehrer im Fach Religion in gielcher Weise fôrdem wie die Fortbildung in den anderen Fâchcrn.

Zu *Artikel 2 Absat:3:* Das Land wird die schulpraktische Ausblldung der Studenten der klrchllchen Erziehungswissenschaftlichen Hochschule in gleicher Weise sicherstcllcn wie dlejenlge der Studenten dcr Erziehungswfsscnschaftllchen Hochschule des Landes.

Mainz, den 29. April 1969.—Altmeif.h, *Ministerprd-Udenl.*

3745

1959 APR 30.-5C CLERI, INSTR. AAS 61 (1969) 381-384

DIRECTORIUM GENERALE PRO MINISTERIO PASTORALI QUOAD «TURISMUMi

L De ICCLEIÎA KT TUJU1M0 5EU DE HOMINUM PEREOR!-NATIONIBUI ANIMUM RELAXANDI CAUSA INITIS

Peregrinam in terra. Ecclesia ad Evangelium omni creaturae nuntiandum (cfr. Afe. 16, 15) missa, operi instans Christi, qui «non In mundum a Patre missus est ut ludlccl mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum» *(Io.* 3. 17), vult ministerium suum seu servitium hominibus praestare In concretis realltaUbus. In quibus reapse Ipsi hodie versantur et quae hodiernae civllizatlonls propriae sunt Ad «novos modos sentiendi, agendi, otioque utendi» «, qui de «novi humanism!·l instauratione testes nos reddunt, per-

' Cfr. Cocet past Ô! Eed. la =mndo tempods M. J K 3 (LB 3S«', Hr etiaa Pvdl VI. sTco^T Vat^H-A. A. S. (ι,M). p .57 [LE 336·! ** Vat¹ ‹ék^Γ''E E'Zl ‘‘‘ '' '*- “ι ’<

•Come put. de E«I ta UMdo irtaa lœporf, &lu4l_m ,, >fa

scrutandos intenta; In societatis, in qua ipsa vivit, transformatione, una cum eius «expectatIonibus, appetitionibus cl Indole»4, occupata; Ipsa «totius mundi varias ct pugnantes significationes summa benevolentia ipsa prosequitur... et In ipsum sincera fertur admiratione sinceroque proposito movetur non ei dominandi sed serviendi, non eum contem-
362 nendi / sed dignitatem Ipsius augendi, non cum damnandi, sed solacium ct salutem ei afferendi» *.

Inter has mundi mutationes gnindianue phaenomena socialia certe «Turlsmus» eminet, qui pluribus In nationibus turbarum hominum (de «masse») phaenomenon constituit; In ceterarum pluribus vel iam Initium capit vel de die in diem succrescit. Ob formas vel modos quibus perficitur, Turlsmus amplitudines «fere Immensas» •lam iam assumit, omnium hominum dvilizatlonum et religionum mutuas fovendo coni unet Ions.

1. *De novis pastoralis formis seu modis*

Ecclesia, huius novae formae temporis liberi usus, qui saepe hominum multitudines a propria habitatione movet sive intra suae nationis fines sive extra, non lucri aut laboris exciusiva causa, amplitudine complexltateque valde anxiatur 7, Hac de causa Ipsa, quatenus ex se est, operam suam praestare cupit, ut Turlsmus «a perfectorum rectorum numeris ac nobilibus Intentionibus sustentus, validum in moderna formatione cultural! elementum, benevolentiae inter populos pacisque intcmationalls vinculum, efficiens ad magis ac magis excelsiores ascensiones benedicente Del aspectu prorsus dignas spiritum perducendi significatio, esse queat» ·.

Atque, conscia de multis problematibus quae hoc phaenomenon, «nostrorum temporum signum», in animarum cura exercet, Ecclesia respuit deprimentia examina (diagnoses) ac remedia proponere vult, ut hodiernae societatis aspirationes purificet ac benedicat «et Evangclii nuntium tradat... quodammodo eam prosequendo, quae velociter ac continenter mutatur»·. Ecclesia valores humanos christianosqne non iudicat omdemi Turismi causa periclitari, sed
363 non congruente spirituali ! maturatione l0 non solum ipsius turistae (vel omnium qui industriae turisticae in eius permultis expressionibus Inserviunt), sed etiam communitatum c quibus ipse exiit quibusque inseritur.

Ex hoc patet cur Ecclesia, prae oculis etiam certe habenda repugnantes discrepationes oeconomicas ac sociales, quae varios populos angunt, atque non paucis moderni Turismi turbidis formis sollicita, altos valores ac specifica perfectionabllitatls elementa, quae ipsemet promovere potest, ut novus humanarum relationum ordo instauretur, agnoscat. Ipsum Concilium Oecumenicum Vaticanum Secundum fideles ut sano Turismo fruantur, hortatus est: «Otia ad animum relaxandum et mentis ac corporis sanitatem roborandam rite insumantur, per liberas industrias ct studia, versus alias regiones itinera (turlsmus), quibus Ingenium hominis expolitur, sed et homines mutua cognitione locupletantur, per exercitationes quoque et manifestationes sportIvas quae ad animi aequilibrium, etiam in communitate, servandum necnon ad fraternas relationes inter homines omnium condicionum, nationum, vel diversae stirpis statuendas, adiumentum praebent»II.

Denique: succrescens Turismi extensio, sua dimensio interoatlonalis, suus dynamisinus vehemens, profundae transformationes quas movet, graves Interrogationes quas ponit, Ecclesiam sollicitant stlmulantque ne sistat «in positionibus traditlonaiibus, sed novas formas pastorales quaerat»l1 atque ut tempestiva opportunaque remedia paret tum pro peregrinantibus tum etiam pro lis, qui a Turismo vitae subsidia laborisque media hauriunt, ut nostrae homines aetatis, qui etiam huius phaenomeni causa

• **Conit. pisi de EcrL |n mundo hului temporii** *Gaudium rf* **n. 4.**
• **Piali VI,** *AUocuii^,* **secanda S«. Concibi Vat. Il periodo ineunte.** *A. A.* **S. $3 11763). p. 856 (LE 3130).** · **Pauh» VI.** *A. A. S.* **59 (1^67), p. 439.**
' **Praecipuae formae quibus Turiimu» manifestatur sunt; ruatteatio, week-end, curae thermales, turiunu» r^ll<rosui, tociabs, cultural!», tecboiok>eku», c^n^ressualls, sportlvu«. navicatio oblectationis catt», etc.**
• **Paulus VI:** *A. A. S.* **55 (1963), p. 749·**
• **Deci, de educatione chnstina GrwitttmaM·** *educalicmix.* **Prooemium (LE 33351; cfr. etiam Litt. EncTcL Mefrr** *ri Maciilra: A. A S. 53U961) p.* **403 [LE 1984); cfr. Pauli VI, ia IV S». Cone. VaL II:** *A, A.* **5B pp 54-3$ (LE 3363).**
'•**Cfr. Const, paît de Eccl. ta mando huius tempan·** *GauJtum * ipta.* **n. 131 «Deum tamquam pnacipioro «cum saepe a<ncserre renuens, etiam debitam ordinem ad finem »uum ultimum, simul ac totam suam sive er^a •eipsum, «ve er<a alios homine· et omnes res creata» ordinationem diirupit».**
'' **Comt past de Eccl in mundo huius temporis GatUiww*** *d gf*8?, **n. 6r; cfr. edam Ioan. XXIII** *A. A. S.* **54 (iQôa). pp. 433-457-**
'' **Paulas VI. 7-6-1964.**

•variis hodie vinculis socialibus, technicis, culturallbus arctius conlunctl, plenam etiam unitatem In Christo consequantur» u.

Analysis enim linearum evolutionis humanae communitatis praevl/derc facit tempus liberum —ideoque Turis- 364
murn, qui eiusdem validum est elementum— quo magis solvi poterunt graviores praeoccupationes oeconomicae, sociales, politicae in variis regionibus, magnum futuri hominis problema constiturum esse, cum ipse, quamquam varia mensura, semper maiore libertate gaudebit: aut pro ampliore deflexionis ac donorum Del fruitionis facultate, aut pro sua radicallorc dishumanizatlone.

Pastores ac prudens Christianus munus habent, pro sua quisque competentia, operam navandi ut tempus liberum fiat tempus superioris aestimationis affluentium copiarum oeconomicarum, culturalium, affectivarum, spiritualium, necnon pro Turlsml temporis in salutis aeternae tempus promotione fovenda.

2. *De responsabilitate communttaria*

Huius «eventus socialis»l4 saeculi evangellzatio Integro Populo Dei, Clero Laicisque, pro suo quisque munere, Impendit atque novos caritatis limites l1 sollicitudinemque pro nova Communitatis Christianae forma structuraque, ad quam Turismus dynamiclzandam, dilatandam atque transformandam confert, manifestare debet.

Responsabilitates, quae ex hac siluatione oriuntur, permultae sunt omnibusque patescunt si, omni praeiudicio remoto, fundamentales mutationes observentur, quas haec forma modernae hominum peregrinationis promovet praesertim in iuvenllium generationum animo insidendo, necnon in locis qui Turismi *terminus a quo* et *terminus ad quenu* sunt.

Concilium Vaticanum Secundum sacram Hierarchlam hortatus est ut particularem sollicitudinem pro fidelibus, qui <ob vitae condicionem ordinaria Parochorum cura pastorali non satis frul valent, aut eadem penitus carent, uti sunt quamplurimi migrantes... maritimi... a€ronavlgantes, nomades *aliique id genus.* Aptae methodi pastorales promoveantur ad vitam spiritualem fovendam *eorum qui relaxationis causa* ad tempus alias regiones petunt. Episcoporum Conferentiae, praesertim Nationales, urgentioribus quaestionibus ad praedictos spectantibus sedulo studeant et aptis instrumentis ac Institutionibus spiritualibus / eo- 365
rum curae concordi voluntate viribusque unitis consulant atque faveant, attentis In primis normis ab Apostolica Sede statutis vel statuendis, temporum, locorum et personarum condicionibus apte accommodatis»ie.

Quatenus ipsimet pertinet, Communitas Christiana suam responsabilitatem perpendere debet respectu omnium eorum qui in seipsa, Turismi causa, Inseruntur, quamquam ad breve tempus, quaevis eorum cultura vel religio sit. Communitas ideo ad cos «actuosae hospitalitatis sensu» n, excipiendos, necnon ad eos cohaerens fidei caritatisque testimonium praebendum, tenetur.

Concilium Vaticanum Secundum Insuper ad laicorum mentem non solum revocavit eorum munus mundi animationem «spiritu Christiano»l1 fovendi, sed etiam cum Ipsimet solacii causa peregrinantur, munus sese gerendi quasi «praecones Itinérantes Christi»l·.

Id quoque valet pro operatoribus turisticls, qui suis ac-

l' Const, doçm. de Ecclesla *Lum* pmitum,* **n_ x; cfr. Const, past, de EccL in mundo huius tempons GatUium** *tt ipa.* **n. 4: ·_ de rm sociali et culturali tramformatione loqui pot'Uruu», quae etiam ia vitam rvl<>osam redundat»; ibkL, n. 3: «... <enus humanum a nottooe ma<>s statics ordinis rerum ad notionem maps dymunkam atque es-olutivans transit, unde quam maxime nascitur problematum nova complexio, quae ad novat analyse· el syntheses provocat».**
'· **Paulus VI.** *L'Oticroalere Remano,* **17*18-3-1963; cfr. etiam Piu· XII. 30-3-1933 et 39-io-i95i:** *Diseont e Radtofwaatfi,* **Ed. PoL VaL, rot XIV. pp- 375-378.**
'•**Cfr.** *Cirndam LUieraa* **S. Coa<retiouh Concilii, n. 104x3·, d*« Ï9-3-1966 (LE 3*33).**
'· **Deer, de past. Episcopi munere in Ecclesia** *Ckmthu Dcmvmn,* **a. xS; cfr. Paulus Vu <Sin<uUe Auctoritate· Ecclesiasticae, quibus a Deo <τιτ» responso est conuntssa curam tideHum spuitmüra aftndL qui etiam teatus ad breve tempus in «uis trmtoni» commorantur, eam instituendi formas maps idonei· a «complexu·» Pastorali hodie req-xtiUs»** *LOuan&crt Romano,* **8-3-1964: cfr. etiam Pauli VI,** *AUondio* **quarta S·. CocalU periodo ineunte, 14-9->05-*** *A. A S.* **57 (>05k PP. 794-?<>3 (LE 3JI?).**
'' **Deer deapestclatu Utrorum** *Apodot^am diiucutatem,* **a.xx [LB3546)-**
'' **Const, past, dr Eccl. in mundo huiut temperi·**
cfr etiam Deci de educatione Christiana (/'«nuiw» «J«carw^u. n. · (LE 3335)-
'•**Decr. de apostolatu laicorum** *Aportdicam* **laiew. n. 14; cfr. etiam Coast, dofm de Ecceksia** *Lumm [mtium,* **a. 9 (LE 3x31).**

ttvitilibus explendis, *forte* magis quam turistae, cohaerentis fidei testimonii praebendi difficultatem experiuntur.

3. *De turismi satoribut*

Praedictae considerationes plene confirmantur iis quae seqmmlur.

Populus Del. etsi diversis mensuris modisque, directe vel Indirecte particeps Turismi factus, edocendus est ut valores aestimet aatbenticos, quos phaenomenon srcum fert non solum sub stricte spirituali respeclu, sed etiam humano, quatenus ipse est. Inter cetera, medium: — unitatis humanae familiae necnon transformationis elevationisque sodalis; — hominis solldarietatls cetero com universo; — 365 humanae personae restaurationis./

Magis definite:

a) *Turismus, principium unitatis, transformationis* e/e*pationisque socialis fermentum.*

Turismus enim, si eo recte truatun — confert ad mutuam hominum cognitionem ac ad hospitalitatis sensum evolvenda; — discidia socialia et «ratlalia», uti alunt, minuitxo; — populorum segregationem vincit, nocivorum praejudiciorum victoriam fovendo, variarum dvillzallonum culturarumque occursu ope; — stipem oeconomicam conspicuam pro pluribus nationibus constituit fovetque novos laboris fontes, quibusdam in regionibus emigrationis phaenomenon perstringendo; — unificatlonis» ad quam Populas Del ordinatur, cursum promovet11.

His similibus modis potest Itaque Turismus non solum pacis fraternae conlunctionlsque Inter populos instrumentum fieri. sed etiam facilem, reriem valldamoue reddere conciliationem Inter variarum religionum credentes, necnoa inter non credentes, in occursus oecumenici dialogique Instrumentum conversas, in caritatis ac spei spiritu ‘‘.

b) *De hominis cum unireno mundo snlidarielale.*

Turismus, praesertim In quibusdam suis formis, fovet 367 bomlnls cum natara consuetudinem; Ipsiusmet naturae copiarum aestimationem promovet; earum mutua ligamina, fadliter a technics discrimini exposita, removet; pulchritudines, ln creato mirabiliter respersas, velat haereditatem toti humanitati communem, conspldendas pandit u.

Quae ligamina in Providentiae, quae creationis operam homini/commbit M, ordine continentur. In ipso enim homine «ob.„ eius corporis condicionem ... mandi materialis elementa snum verticem pertingant vocemque sumunt ad Creatorem *in libertate* laudandum (cfr. Dan. 3, 57-90)»

Bona legltlmaque est hamana aspiratio ad rerum fruitionem creatarum, e quibus Turismus fulturam excipit quasque Ipse faveL <A Christo enim redemptus et in Spiritu Sancto nova creatura effectus, homo Ipsas res a Deo creatas amare potest et debet. A Deo enim illas accipit et quasi de manu Del fluentes respicit et reveretur. Pro illis Benefactori gratias agens et In paupertate et libertate spiritus creaturis utens ac (ruens, in veram mundi possessionem introducitur, tanquam nihil habens et omnia possidens (cfr. 2 Cor. 6, 10)· ’·.

c) *De humanae personae ralauralione.*

Turismus considerari quoque potest velut validum humanae personae restaurationis elementum. In Ipso enim «soma et psyché», laboris ac rhytmlci vitae cotidiani Intertritura defatigata, reficiuntur, homo suam libertatis motusque anxietatem confirmât rclatlonesque InterperaonaJes in quodam parllcuUri serenitatis contextu, maioris fiduciae necnon plenioris ad occursum dlalogurnquc promptltudinls instaurât.

Turismus,*sl* recte vivatur. etiam autoeducntionls ac personalis suppletionis formam assumit, praesertim vi sui culturalls elementi; non est ergo ipse merum effugium vel simplex animi relaxatio tantummodo nd saepe extenuatoriam operosae vitae monotoniam, sed «pretiosum hurnanum pondus» 17 suppeditare potest.

Ipse autonomise ac in alios reverentiae sensum promovet, admirationem ac centra, ad quae omnium studia diriguntur, exdlat necnon, spiritus relaxationem fovendo, quaedam personalitatis elementa, quae secus forte laesa remanerent, excolit ··. Ad hoc memoretur Concilium Vaticanum Secundum expressim commendasse ut laborantes •opportu/nitatem habeant vires ac potentias libere rvol- 366 vendi, quas fortasse in labore professionali parum excolere valent·».

Plerumque Turismus suam formam a spirituali eorum qui illum prosequuntur formatione sumit.

Evolutionis fit elementum quando homo illum redimit vlvitque, restaurationem Christi Domini Resurrectione inceptam prae oculis habendo *·.

Id procul dubio supponit ut Christianus plene educetur ad in praxlra deducendas suas responsabflltates liberis decisionibus atque ad proprium tempus personaliter ordinandum, praesertim in maioris autonomiae contextu, qua fruitur quando a suae consuetae commorationis loco abest.

Quando, e contra, homo sana formatione morali indiget, Turismum prosequendo, fieri potest diductus, vagus, adventicius festinus, mancipium multorum mediorum, quae eidem pcrcresccns progressus praebet, superficialis humani dialogi incapax, neglegens naturae pulchritudinum humanaeque operae divitiarum spectator, inqulsitior anhelus voluptatum malarum experientiarum usque ad hospital itatis, quae eidem obtulitur, abusum11.

II. PRAXIS PASTORALIS11

Efficax pastoralis organica phaenomeni turistlci perdiligentem coordinationem sequentibus gradibus postulat: *a)* S. Congregationis pro Clericis (Sector pro Ministerio Pastorali quoad Turismum); *b)* Conferendarum Episco- 369 palium; *c)* Dioecesium.

1. De S. *Congrtgotionis pro Clericis eiusque pro ministerio pastorali quoad turismum sectoris opera*

Constitutionis Apostolicpe *Regimini Ecclesiae Universae* [LE 3588J vi, Turisml Pastoralis Inter competentias, responsabilltates et acluQsitates definitas pro Sacra Congregatione pro Clericis, quae specialem Sectorem, Ufflclo Secundo adnexum, pro Ministerio Pastorali quoad «Turismum· habet, adoumeratur.

Huius Sectoris praecipua sunt maner : — studere phaenomeni turistlci consectariis In fidelium vitam spiritualem11 easque in contextu sociali generali considerare; — coordinarc «apostollcos conatus ut aequa novis exigentiis tum turtstarum, tum variarum personarum, quae iisdem servitium praebent, responsio tribuatur»14; — curare relationes cum S. Sedis organis, quorum pro particulari competentia interest, ut problematibus a Turlsmo po-

••Cfr. leases XXIII. «ln probati hnojocrum evrction cuxm». qoo bcsuz:=3 todeU» bwtç-i rerum crli-esi isfirrii vidrter, pot^n irrxoa bocmo-n opm. ac peramqa* rne1*x rwnn irm aitsa COQMqurw, ooiaii, arlvrrv^ etura cejqi, ta EccleU*e boexn Mpieavcr dapottunn ACxafe Ln joilc.iai Si. Oλοῖη V»L II *isMfsnzm,* dw rtio-Mx. *A. A. S.* 54 (1762). p. 7*9 [LB soijfc cfr. «tua Q»»t does. d« Eccteüa η. χ; XII, »»›1-1952: Dû px h < XidwMtturr. Ed. Pul V*U voL XIV. rp S>45- “ Cfr Cocnt pl. tfo EccL in moado h-wai rx.pons (Mi»n rt »p<x, kn. } 144 OxxiL <S.-C3. ic Ec<>a u *Lv w* emXrvm. a. i; cfr. Ctiin Picki VI: «Ecxkuie utbahfM ntxao ritrvL·-*, aœ» arhxsa», *tmo* kcxia- «ft». Hr*u Lft toOeanl S». Coacihl VaL II caogfeakm· (S-X2-I05) *A. A S* 5» It/Zi p 4 [LE "Cfr. Pa-iH· VI, *L'Otum^t* xj-ri^g cfr. etioa Pio» XII. y-6-nv Dufcrn *t* *ΈΔ* PoL Vu, vol XIV, pp. 19*194. uCir. Pta» XIL t>r>J9i5: td.. toi XV. p. 44I •*Cfr Carat, part. d* &xL ia essedo buxos tecipcdi *a* t*a, a. ix <— bani-wm od L-xxçxxo De» crtairm esse, captena rr-rn Cr-satorro eetSR*c*t3di et ab eo unqoia (Setanax «aper oozu crater» unrsaa rcan-.t itun kfr. Rm r, *A,* Sep- 2,13) at eat r*c«rrt dtq^s ut«r-ttx. (IcriAca&s Drcxn (cfr. EnJ». xy, j-iojr·. cfr. «tixn aa. 14 et 57. M Coast. p*»t 'U EccL h mundo b«fai tampon» rf x£e». a. :«■ ·· Coast p*·» 4e Eccl la coado hatu tnapem rf ipo, o. 37,**

‘•Coftrt. pxti. de EccL ia mando haiui Uc.pohi Gju Jiui *rt* xf·*», o. 67. ’•Cfr Ccot. pxxt. de Eccl in exando h'xxsx iexrpc<ij GauJ*u»n *tî* a. It; DecL de edicatx.ne ebititur.* *eAucaiwnti,* n. j; LitL EacycL Ft ^ tvr* n. *t* [LE 3346].

u Cfr. Plus XII Nee deexet «qai in raurt» reciordbm en tibi cnscedunt. q-æ «mckaui lu mi» cxavxtxe œsscmUonU Joci» ari«eret», *Dwont t* RahcmeMcp, Ed. Pel V.l , wL XV, p ctr, etUm Plu» XII. 27-10-195V. id., vol XIV. p. 375.

MCnnx pnoeii Daxctodaaj Geoenle v.ticc*m pAstcrnlen reepidat efre* pTob«&*t* Eadrune » Ttafrsno propoiiu »tqce n^ervrtur Episcopis qnstenxa xakaaxnsa cane rrtporuabùe» can candettum «1 quod quxe hk pr^grxaty. »4 drea xpouoUtun »b eisdem onUnatum ^unlitxr refcrçtax. In his rmfr nmsis dixcctivis exsrandh serto apertentae pnUonks inm Ia crdUs dhrenonxsn CcntlxienUusi irgiombus

·· Cfr. Pxulas VL *A. A. S.* 39 (x^, P- 4x9. ·· Paula» VI·

sitis In universo mundo studere'·, necnon cum Delegatis vel Commissionibus Conferentlarum Episcopalium pro Turiiml Pastorali; — fovere congressus Internationales ac nationales pro eiusdem Turisml renovanda Pastorali, quin negllgantur opportuni occursus cum Organlzatlonlbus IntemuUonalibus fratrum seiunctorum aut lafcorum intuitu pacificae possibilisque collaborationis, ut Turisml valores spirituales, ad omnes bonne voluntatis homines movendos, diffundantur.

2. *De Conferentiarum Episcopalium opera*

Sicut praevisum est a Motu Proprio *Ecclesiae Sanctae,* I, n. 9 |LE 3157), et nd mentem Decr. *Christus Dominus,* n. 18 ILE 3332, necessarium omnino est ut singulae Con-
S70 ferentiae Episcopales, quibus statuere competit / muneris pastoralis rationes vel condiciones concretas congruenlesque. In suo sinu constituant Commissionem vel saltem Sacerdotem delegent ad perpendendas Turlsmi exigentias pastorales locales, statistlcas reales prae oculis tenendo, ut conatus omnes Turlsmi Pastoralem respicientes prout reales necessitates requirunt, coordinantur. Hoc vero postulat:

a) studium «novarum praesentiae formarum ac Evangclii nuntiandi»'', tum ut turistarum Christianorum exigentiis spiritualibus provideatur, tum ut omnibus bonae voluntatis turistis opportunitas fraterni occursus dialogique praebeatur;

b) ordinatio, animatio, renovatio ac coordinatio Pastoralis Turisml in tota Natione, ope etiam conventuum pro Clero Lalcisque, quin ulla forma proprio Turisml negligatur;

c) selectio ac formatio quorundam Sacerdotum, extraneis non exclusis37, ad dioecesium in quibus maxime Turismus evolvitur, servitium addictis;

d) promotio forte utilis quorundam congressuum Internationallum variarum Conferentiarum Episcopalium, quarum Pastoralis Turisml Interest.

Praedicta Commissio, vel Sacerdos delegatus, non solum Sacerdotibus recte paratis, sed etiam ac praesertim Laicis in re *peritis* utantur.

Hos inter novissimos opportunum erit cooptare peritos In re sociologies, in generali cultura ac in actuositatibus turislicis; praesertim repraesentantes auctoritate pollentes praecipuarum Societatum navigantium aeris marisque, magnarum itinerum procurationum (vulgo «Agenrie»), cauponum, operatorum turistlcorum in genere, necnon eorum qui editiones turlsticas curant.

Conferentiae Episcopales insuper invitantur consulere pro viribus ut praesertim frequentioris Turisml tempore, facultatem sacras confessiones fidelium excipiendi extendant Sacerdotibus omnibus iam in sua Dioecesi eadem gaudentes, dum in toto territorio national! iter agunt, vel etiam, specificis in casibus, quando exteras regiones peragrant·

Similes normae praevideantur etiam pro sacra praedicatione ac Eucharistico cultu, salvis tamen Ordinarii loci iuribus.

Foveantur relationes contactusquc etiam ope congres-
371 suum opportune/ ordinatorum cum fratribus sejunctis, possibilis intuitu collaborationis in peramplo Turisml agro, iuxta nonnas a Secretariatu pro Christianorum unitate statutas.

3. *De Dioecesium opera*

A) Normae generales.

Cum problemata pastoralia Turismum modernum respicientia efficaciter solvi singulorum animarum curatorum Initiative nequeant, actio pastoralis in hoc sectore relinquenda non est singulis cuiusvis pastoris conatibus, neque exsequi potest nisi coordinata mutuaque actione.

Loci Ordinarius, praevia sui Consilii Pastoralis consultatione, actionis rationes (vulgo «programmi») concretas parare debebit, ut omnes vires utiles consocientur ad ministerium reapse efficax ordinandum dialogumque cum turlstlisln genere instaurandum. Turisml Pastoralis requirit quoque tum in Dioecesibus, quae sunt *terminus ad quem,* tum in Illis, quae sunt *terminus a quo,* mediorum ac remediorum complexum atque eorum coordinationem, quae Êostulant munus communitarium «ut cura pastoralis ln Hoeccsi unitate non careat atque efflcacior reddatur»··, securam reddendo «concordem actionem»'·, atque efficacem. Turismus enim, ut supra memoratum est, influxum suum exercet in magna contextus socialis parte, eldemque sc admiscet «in mentalitate ac moribus nostrae aetatis»4·. Tale munus ex Dioecesis porte valorem suum servat etiam si non omnes paroeciae Turisml metae sunt41.

Turismi Pastoralis igitur Pastoralis dioecesanae ordinaria ac essentialis consideranda est, praesertim quem respicit: *a)* Initiatives pervulgantes valorum notitiam, quos Turismus forte pro omnibus exprimit; *b)* praeparationem ac formationem Christianorum ad sanam Turisml fruitionem; *c)* fidelium educationem ut expensae quas pro Turismo sustinent, / non in paupertatis iniuriam vertantur, sed, e 372 contra, valorum quos ipse, si eodem recte utatur, producit pro singulis ac pro societate; *d)* spiritualem assistentiam turistis atque omnibus Turisml operatoribus, necnon omnibus personis ab eisdem dependentibus; *e)* laicorum apostolatus animationem quoad Turismum4'; *f)* acta proposita ut cultus a fratrum seiunctorum parte, prout infra notabitur, exercitium foveatur.

Ergot

1. Necessarium est suscitare, praesertim praedicationis et catechesis ope, conscientiam valorum positivorum, tum humanorum tum Christianorum Turisml, ita ut eo Ipso fruatur gaudlosa participatione ac cum Domini Paschate communione.

2. Ut Christianus Iuvetur magis personali actuosaque adhaesione ad sua munera adimplenda praedictorum valorum institutio commendetur velut pars integrans educationis scholasticae, necnon communicationis socialis usu. Id humanae christlanacque conscientiae magis Idoneam formationem adiuvabit, ut «tot problemata moralia, quae tam in vita singulorum quam in sociali consortione exsurgunt, in veritate solventur»43 etiam et tam saepe Turisml causa.

3. Clerus et Laicl ita formentur ut, cognito phaenomeno elusque influxu tam positivo quam negativo In animarum cura atque in Communitate, oppetere valeant efficientia ac mediorum copia exigentias spirituales hodie a Turismo impositas, ut intret —etiam hunc agrum— Ecclesia in humana consortione 44 servitii spiritu praedita.

4. Christianorum ad Turismum formatio celebratione completur Eucharistica, «totius vitae Christianae fonte et culmine»41. In SS. Eucharistia turistae ac industriae turisticac ministri Deo Victimam Divinam offerunt atque una cum Ipsa seipsos 44 in sui ipsius particulari condicione gaudii, libertatis, dono creationis fruitionis specialis, aut pro fratribus servitii.

Ex Christi Corporis autem communione virtutem hauriunt, qua semper gratiae baptismal! Ideoque morali adhaerentes 47 idoneique sunt / ad apostolatum exercendum Îuem eisdem Ecclesia committit ab eisdemque cxpectat. urismus, velut *praenuntius unitatis et pacis,* axem suum invenit centralem In Eucharistia quae *signum unitatis est et vinculum caritatis* Populi Dei4· causaque fontalis illius libertatis, quae tantum scit bonum operari.

Insuper Eucharistiae participatione, Christianus, sicut peregrini Emmaus (cfr. Lc. 24, 13-32), facilius agnoscere sciet fratres in Christo homines sibi iη Turismo consociatos, vei illos quibus occurrit in sua peregrinatione, vel quibus ipse Inservit.

·* **Inde «b anno X965 S. Sede» Membrum Effectivum esi Unioni· Inrerrutiorilu «Onanisme· Officiel* de Tourisme» (UJ.O.O.T.) tubelque nraa Dekratum apud tale En».**

·· **Card. A- ClcoçnAnl, Epûfvl»** *aS LXXI* **Ocwrra CefJUJwwj», Annecy S-4-X963; et La** *EMmcnliion CaUo U^,* **»965. col 89j.**

•'**Ctr. Decr de put. Episcop. munere in Eceletu CinUai Dcwnnnj, dû.** *21* **et 30 (LE ssjaJ,**

·· **Decr. de peut. Epticop. manens ir EccteUi** *Ckruhu Dc***as.* **b. jo.**

••**Decr. de px»L Epitccp. maoexr ta EccJrtta CMte» Zλ·»··», n. i?.**

••**Paulus VI,** *L'Ðiitna'c* **A'cwrw, i8-X9-7-rç66.**

‘‘**Cfr. Decr. de pitt. Episcp. munere ia Ecclesia CVuftM a. XF. <... ia eiusdem pwuhxribas maenibu».. ».**

·» **Cfr. Dccr de apostolatu Uiccrum** *Λ* **aa. 5; ij,**

‘‘**Const. put de Eecl. in mundo huius tempons GoWf·»·**

••**Cfr. Const. do^ra. de EccktU cru»»»·, a.** *% ctr.* **Deci d- educatione chnsriAiu n. 3.**

‘‘**Coast,** *òo τα* **de Eecletü Ln'vi frtft·»·, a. lî; cfr. etxasn x 3·**

••**Cfr. Conil doçm de Ecclex fnv'iiwi, a. lî.**

•**TCfr. 5. III, q. 79. a» t et 3.**

••**Ctr. S. Au<u»l , la loaun-m. Tract. XXVI, a. tj;** *PL* **35. 1^'X «-etiinj** *i Ce* **10, xy. 1»,** *ir,* **xa, rr.** *ts.* **5; -S. 111. « ·- 7» r, Coast- dopn. de Ecciesù na. J et lî**

B) Normae particulares.

Hoc Directorium Generale, perspecta necessitate quod Ecclesia suam methodologiam pastoralem novis temporum exigentiis continuo aptet atque conspiret, ut «sedulo perfectior quaeratur temporalis ordinatio»4* coram vitae hodiernae transformationibus utile indicat quasdam animadversiones in concreto proponere aptandas utique in singulis Dioecesibus Juxta Ordinarii prudens indicium ac luxta pastorales characteristiras quae, logice, variantur —Interdum etiam magnopere— in variis regionibus '·.

Ordinario *loo* cura est ut:

a) *Qoad cleri formationem in genere;* — prividеat lectiones orientativas circa Turismi Pastoralem, etiam opportunis exercitationibus n (v. g. itinera culturae acquirendae utilia promovenda), ut fere manuducantur futuri Sacer-
374 dotes ad realem In hoc sectore pastoralem M; / — faveat linguarum extranearum Inter Clerum studium M; — doceat quod dialogus omissus vel neglectus cum tnristis et operatoribus turisticis — praesertim cum his qui minus religionem servant — minus grave non est quam mediocris hospitalitatis oblatio.

b)*Quoad ministerium sacerdotalr.*—ordinentur cursus renovationis vel dies studii Pastoralis Turismi pro Clero, dioecesano ac regulari, etiam una cum laicis catholicis tum ut oportune experientiae comparentur, tum ut auxilia definiantur, quae Conferentia Episcopalis forte poterit pro apta assistentia splrituall turistarum etiam extraneorum destinare M;

— quaerantur Igitur, si opus fuerit, a Conferentia Episcopali Sacerdotes eiusdem nationis, vel extranei ad paroecias lavandas in locis turistlds positas, «temporibus» peregrinationum, ne desint «Sacerdotes, numero et Idoneitate saltem sufficientes, qui praesto sint pro rite pascendo Populo Del»M;

— reddatur secura effectiva praesentia Cleri localis temporibus maioris occursus turistid, concedendo tamen calque Sacerdoti in alio anni tempore congruum requicl spatium

— attentis phaenomeni lurisllci characteristids intematlonalibus atque ut facilis Poenitentiae Sacramenti administratio reddatur, Parochis facultas concedatur Sacerdotes *pro tempore* In suis paroeciis commorantes, delegandi, dummodo iam regularibus facultatibus in propria Dioecesi gaudeant, ad Confessiones audiendas etiam turistarum extraneorum, statutis tamen horis;

— dirigantur Parochi ut faciliter accedant conditionibus pro Pastorali Turismi a Lalcis propositis, sive ipsi paroecianl sint, sive turistae commorantes, qui per plures anni menses contextui paroeciali adhaerent;

— sollicitentur animarum curatores ut directe aut indi-
375 recte provijdeant ut opportune maiori quo potis est numero turislarum operatorumque turisllcorum occurratur, quin qui fidem nostram non profitentur obliviscantur.

— Sacerdotibus itlnerantlbus memoretur ut Oleum Sanctum pro Infirmorum Unctione secumferant.

c) *Quoad cultum in locis turisticis:* — oblectatione, quam cultus locus decore servatus in omnes exercet, considerata, semper eiusdem dignitas secura reddatur,

— securae quoque reddantur celebrationes liturgicae In opportunis horis magnaoue cum cura celebratae, necnon sacra praedicatio spiritualibus hospitum exigentiis apta ·'·

. —S. Missae in diebus festis celebratio necnon Poenitentiae Sacramenti administratio linguis turistis magis notis foveantur, nuntio opportuno, intelllgentis indicationis (v. g. segnaletlca, signalisation) ope, etiamque, si casus ferat pluribus linguis vulgato ··;

— In diebns festis (eorumque vigiliis) SS. Missarum, quas «vespertinas» vocant, celebratio foveatur, et saltem una Missa ferialls vespertina In locorum turisticorum paroeciis celebretur. Etiam, dum talis cultus ferialls celebratur, opportunum erit, sicut experientia Iam docet, brevem homliiain dicere;

— examinetur, effectivis statistlcis attente consideratis, opportunitas S- Missam In diebus festis vel dominicis celebrandi inde a primis vesperis dominicae vel vigiliae ··.

— secura in diebus festis S. Missae celebratio reddatur In tentoriis (v. campeggi, camping) —opportune electo loco— atoue, ubi potis est, «Sacellorum mobilium» (v. cappelle mobili, chapelles mobiles) ope, necnon coetuum selectorum, ut Christianum turistis testimonium praebeant, praesentia foveatur;

— secura coordinatio ex parte parochorum, praesertim in diebus festis, reddatur, ut servitia religiosa Sacerdotibus transeuntibus, vel *pro tempore* in sua quisque paroecia commorantibus praebeantur;

— praescribatur in «oratione fidelium» ut, tempore quo Turismus agitur, mentio fiat tam illorum, qui Turismo fruuntur, ad eos soilidtan dos ut Christiana officia obser- 3'6
vent, quam eorum qui eodem Turismo frul nequeunt, quia pauperes sunt, vel in ipsomet suam operam praestant;

— cultus loca ita disponantur ut integro die patescant ad fldefium pietatem fovendam atque ad operum arte insignium forte Ibi servatarum visione fruendum;

— provideatur ut oblationum, quae in Ecclesia colliguntur, pars deferatur pro servitiis animarum curae necessariis, vel dialogo cum turisticis fovendo;

— hortentur monasteria contemplativa ut Ministerio Pastorali quoad Turismum suarum ferventium precum subsidium praebeant.

d) *Quoad turismum religiosum:* — cura habeatur ut magis aestimetur turismus religiosus (peregrinationes), eiusdem elementum spirituale vel sacrum dierum festorum traditlonalium in loco characterem tutando;

— aestimatio Sanctuariorum in Dioecesi existentium promoveatur, tum magna contributione considerata, quam ipsa Sanctuaria administration! Sacramentorum Poenitentiae ac Eucharistiae conferunt, tum Incitamento perpenso, quod eadem etiam in turistas non observantes exercent.

e) *Quoad populum christianum:* — memoretur pastoralis actio defutura esse nisi efficax fidelium collaboratio adsit nisique eorum modus vitam ducendi personalem et familiarem atque per se ipsum solum validum testimonium constituat;

— non solum provideatur, praesertim In centris turisticis, artio ad praecavenda mala, sed etiam ad ca medenda ante et postea quam Turismus suos periodicos cursus incipiat, formando populationes, apud quas turistae diversantur. ad christlanae vitae testimonium praebendum, ad hospitales esse In caritate atque coram mentalitatis morumque novitate prudentes;

— ubi possibile est, praesertim in Centris montanis tbaermarumque, comparentur ac apparentur una cum Societatibus turisticis collaborando conferentlac aut occursus culturales-rellglosi, etiam extra Ecclesiam, ad praesertim «longinquos» (dontanb)insuo circulo vel loco captandos ··; ad hunc finem consequendum pretiosa erit etiam in formalio nis Institutis (Universitatibus, Seminariis, etc...) 377
Docentium collaboratio; 7

‘•Coait pm ôe EccL in didô o hsdas Unpcru rf n. c
cfr. edm Den. de aport&tc Ukor-rj n. x«.
«•Qaaedacx Turiuu H-
•lonJ-ra. ahaeque, repursal. Sed œa etiam haec dhuncUoiu
ceearrto a db»ru> utualhxibm uapiUr^ propm» drpexieal,
hk non opçortumxm wrxa est earim tempeo d.-Ai^joere Metitur miuprr
quod quw latra PiV.xflna propcsuntir —et usa sçpra dir.vuxa «x—
txpentstiarsm rarcra uat tnrtns a malU» Ddrçxtu NiUÆcuIiVa
ac lAX-wnb pro Tunsmi Pastorali cocsxTnucAtarusn ρτκ-
•ertisx Dtotcaa, qiue Tcnsrnl ilzt w ir mj xi ç w m» rsau
•Cfc, Dk t . de fuwitat»oc« ucedctih tetin, a. « [LE HS«V
·· Ch. Cari. A. Grocaxu.· «SPtmtiSrx rxcyut ut Institutio Uzriopca pastorale Tundi vsum debit in' locrn obuarat ia teui/Æd «crkna·
«tk-ae nlioxacque iMÜtxxfa. >1 ïinc Lnea etiam taxrtren» ProitMonm
et Orarnn ta UnncniLatihui Sccumnaque cuilabont^meu lowxlc·.
«d «Conve<ao lui per i tXxxnti di TheoiocU Putcnle», L'Crt-
cfr. etura Decr. d» kutiuitoce uwfctih
OfUU- o. A -t 17.
Decx d»past. Eροττρ ainerein EccinU Ckn-Jw, £>.·»·«»·.a xj.
MC!r C»cr *i»* par. Epoop manere in BxltaU CSntlM
a ifr, Decr. d· Prrtfrrt. trtanterio ct viu *hr.tyrw** «Hmu, n. 19
»· D«o- 4< pejt latoosp. canere ix BaHl Cirôfiu EM-h r w . a rj.
-Cfr Carl A. Cko<n^.· ad «r· Ccnv. Nju lui. per Chxa'.ori
Ô λ kxallU turhtkbe·, L'Osjmak»· avn-to-r/Λ.

•»Œ. *U* η. χ‹› [LE cfr.
r′ *CxmLun* S. Ctr. OCrrM ‘e t7n,Jo hafaw ttt.Tom Ga-J.uw, n Conrtln, n. q . 44. IQ-yxqôô
1ᶜᶜ· 14*11
Eidowruw, n. 15 ΓEE msl-
.?C,Aa°^e<xu D«
S Pxalai s l. VOumwfcre

— excolatur Pastoralis Turismi elementum missionale, eorum praevia nequaque praeparatione, qui regiones non Christianas neque credentes peragraturi sunt, ut validum field, caritatis vlrtuturnquc civilium testimonium, Ipsa suae vitae ratione, praebeant;

— securo firmetur collatio apostolica Associationum latentium catholicarum ad Turismi, praesertim luvenllls, Pastoralem;

— foveatur *turismus socialis* ita ut luvet evolutionem valorum constitutivorum personae atque verae authenticae vitae socialis ·*;

— praebeatur directe vel Indirecte, «etiam illis qui congruis carent mediis possibilitas inveniendi requiem et reficiendi vires in domibus pro feriis aptis, in peregrinationibus ordinatis, in «coloniis* pro pueris» ·*;

— lustc aestimentur christlanae artis monumenta in Dioecesi cxjstentla. eorum religiosae significationis perspicuam praesentationem praebendo; ad hunc finem promoveatur formatio spiritualis ac culturalls mystagogorum vel •ductorum» (v. «Guide»), necnon perdiligens praeparatio mediorum technicorum utilium ad ea monumenta aestimanda, vel ad vitam Christianam illustrandam ·';

— curetur ne in locis turisticis stipes fastidiose quaerantur;

— concurratur, etiam cuiusdam diei festi sacram praedicationem opportunam tradendo, ut recte fideles in Christiana viarum disciplina doceantur ne aliorum vita in autovehiculorum ductione periclitetur M;

— foveatur in vehiculis signi S. O. S. diffusio, sicut iam quibusdam in regionibus utiliter fit, ut facilis, in gravibus variis casibus, spiritualis adsistentia reddatur.

f) *Quoad operatores turisticos:* — evolvatur dialogus In caritate cum omnibus operatoribus turisticis quamcumque
378 religionem colant; /

— curetur spiritualis eorum Christianorum catholicorum formatio, qui in variis industriarum turisllcarum sectionibus laborant (v. g. ductorum montanorum, ludimagistrorum vulgo «sci» nuncupati, ministrorum in thermarum institutis, etc....) atque debito tam cauponibus quam personis cauponicis spiritualis adsistentia foveatur·4;

— ubi potis, auxilium Sacerdotibus in Turismi apostoatu praestantibus praebeatur ad formationem ethico-prolessionalcm in Turismi Institutis professionalibus;

— promoveantur occursus cum operatoribus turisticis, ut eorum labor spiritu evangelico imbuatur: eorum exigentias praesertim spirituales cognoscendo; eorum relationes frequentlores cum Ecclesia reddendo; eorum officiorum conscientiam quoad Turismi moralitatem Illuminando ··;

— suadeatur cauponibus opportunitas In singulis diversorii cubiculis S. Blbliam, si potis in linguis praecipuarum turmarum luristicarum, idque fraterne consentientibus cultus ministris fratrum seiunctorum, sicuti Iam variis in fregionlbus fit.

g) *Quoad Fratres seiunctos:* — Praeter ea, quae in praecedentibus paginis Iam memoratum est: *a)* praebeantur Christianis non catholicis loca cultus luxta Directorii Oecumenicl normas ·7; *b)* invitentur animarum curatores ut Christianos non catholicos ad suum ministrum vel locum
379 cultus, si Ibi existant, dirigant, in praescriptionum / spiritu praedicti Directorii pro Orientail bos, In nn. 53 et 54 ··, pro ceteris Christianis vero in nn. 62 et 63 °.

Summatim: loci Ordinarius curet ut suus Clerus turistas, cuiuscumque nationis, condicionis, aetatis, religionis sint, velut ad Populum Dei ordinatos atque nunquam velut Communitati, culus animarum curator est et pastor, extraneos consideret 70.

Ut Ordinarius firmare valeat quae supra 71 ad «Idoneae curae spiritualis fines»7t, analogice uti debebit, sicut M. P. *Ecclesiae sanctae,* I, n. 9 (cfr. num. 15), praevidet, vel Sacerdote vel Commissione *ad hoc,* quae laicos in Turismo Îicrltos comprehendet atque relationes regulares cum De- egato vel cum national! Commissione pro Turismi Pastorali teneat.

Commendatur insuper ut quaedam membra praedictae Commissionis ac praesertim eiusdem Praeses (deficiente vero Commissione, Delegatus supradictus) membra quoque sicut effectiva Consilii tum Presbyteralls tum Pastoralis dioecesanl sint.

Omnes tandem Communitates, et urgentiore modo, quarum Turismus interest, suum apostolatum perficere debent luxta exigentias, quas / gentium (osmosis) peregrinatio gra- 330
datim magis magisque definit: Id quod exigit spiritualem aperitionem formatlonemquc, cuius evolutio et amplitudo (ructus erunt caritatis mensurae, quae reapse eos vivificat debetque «tendere ut cor Ecclesiae dilatetur... usque ad universalem Christi propositi et caritatis mensuram» ''.

4. *De Religiosorum auxilio ad turismi pastoralem*

Religiosi, quatenus «bono totius Ecclesiae pro sua vocatione et gratia serviunt» 7<, validam suam operam Turismi Pastorali praebere possunt vel preces fundendo (cfr. n. 23), vel pro sua competentia doctrinam proponendo, vel etiam sua communicationis socialis instrumenta commodando. Pastoralis Turismi Insuper, qua «Pastoralis organicae» (Pastorale d'insieme, Pastorale d'ensemble) elementum, fidere debet religiosorum Sacerdotum cooperatione 7I, sicut etiam illa Institutorum Saecularium Religiosarumque.

Praeterea, Sacerdotum religiosorum sicut etiam ceterorum Institutorum perfectionis apostolatus in coetibus turisticis exercendus legitime requiri potest non solum quia religiosi «Corpori Episcoporum coaptantur»7·, sicut omnes presbyteri, sed etiam au ia eorum ipsa particularis «mobilitas», quam saepe Funàatores suis religiosis Communitatibus concessere, speciali modo Idonea videtur ad hunc «Pastoralis complexus» laborem atque modo actuali vivoque ad apostolicae vocationis exigentias respondet. Omnes Igitur religiosi, salvis cuiuscumque Instituti indole, fine specifico, sanis traditionibus, Interna disciplina Superlorumque auctoritate, qua Episcoporum coilaboratores vocantur ad Populi Dei exigentiis occurrendum, praesertim ubi multi fideles viis ministerii ordinariis prosequi nequeunt.

Superiores religiosi insuper invitentur: *a)* ut praeparent

·* **Cfr. loanne* XXIII:** *A. A. S.* **m (196*), p. 45-·: cfr· etiam DecL de educatione chrutiana** *Gtavwimum edutalumit,* **n. s.**

" **Paulos V|,** *L'Oticrvalort Romano,* **7-6-1964.**

‘‘**Cfr. Paulus VI,** *L'Owrraicre Romano,* **24-1-1969.**

‘‘**Cfr. Const. past, de Ecct io mundo huius tempons** *GanJinm tt ifxo,* **η. 3o cfr. etiam - aulus VI;** *A. A. S.* **57 (1965b PP· 907-909·**

‘‘**Cfr. Paulus VI:** *A. A. S.* **59 (»0'1. P 4*9 Memoratur etiam quod Summus Pontifex Paulus VI die 7-3-*9$4. Martham cauponum Patronam declaravit.** *(L'Ouervatore Romano,* **8-3-1964).**

‘‘**Cfr. Pius XII, 39-10-1953: Dirrcm r** *RaJiommafgi,* **Ed. Pol. VaL voL XV, p. 44A**

·' **Ctr.** *A. A. S.* **59 (1967). pp· 5*9-593; a)]Pra n. jj Directorii: •Quia ''communicatio In sacri» functionibus, rebus et locis inter CatboUcos et Fratres seiunctos Orientales insta de causa permittitur·' (Decr. de EccL Orient. Cath.** *OrûrUalinm Ecclaxamm,* **n. «5), commendatur ut usus aedificii catbohci vel coemeterii vel templi, cum ceteri* rebus necessariis, d- licentia Ordinarii loci concedatur Sacerdotibus vel Communitatibus Orientalium seiunctorum pro eorum ritibus relupod*. si ipsi >d petant, cum carrant locis in quibus Sacra rite et di$oe celebrari possint».**

b) *Pr? csUri* ckritiianii:* **n. 61 Directorii. <Si** *Frairibui tnnn^it* **desunt Kxa ia quibo* coertmtmlas suas religiosas rite et digne celebrent. Ordinarius loci usum aedificii catholici vel coemeterii vel templi concedere potest».**

·· **Cfr. .4.** *A. S.,* **ibidem n. 33. «Curent moderatore» scholarem et Institutonm catholicorum ut copia detur ministris oremtalibus praestandi adiutoriUŒ, spirituale et sacrainentale, fidelibus ipsorum qui Instituta catboixca frequentant. Quod adiatorium. pro rerum adiancus « concessa licentia Onlinarii loci. etiam intra aedificium cathobeum, templo non excluso, praeberi potest.·**

N. 54; «In nosocomiis et aliis institutionibus similibus quae a catholicis reguntur, curent moderatores ut sacerdotem Ecclesiae Orientait* secnetae tempestive certiorem faciant de praesentia fidelium erâ* atq-re facultas ei detur aegrotos visitandi necnon sacramenta digne et reverenter lis adsinistraodi·.

••**Cfr.** *A. A. S.,* **ibidem n. 62: «Curent moderatores scboUmm et Institutorum catholicorum ut facultas detur ministres abarem Comxnnajonum praestandi adjutorium, spiritual et sacramertale, ptepni* fidelibus qui Instituta catholica frequentant. Quod adjutorium. pro return adjunctis, etiam intra aedificium catholicum dari potest ad nonnam numeri 61.**

N. 6j. «In nosocomiis et aliis inslltubombu* similibus quae a Catholicis re<untur, curent moderatores ut ministro* Communionum sriusctarxm tempestive certiores faciant de praesentia ecruin fidehum atque facultas aegrotos nutandi necnon adjumentum spirituale et sacramentale praestandi iisdem detur».

’■**Cfr. Decr. de Presbyt. ruitùsîerio et vita re/tnu, n. 6: «Communitas locali» non suorum dum taxat fidehum curam fovere, sed etiam xrlo mis&icnalf imbuta viam ad Chrestum omnibus bocmajbus parare debet».**

T* **Cfr. Card. A. Cico^nanL sTurismi Pastoral», quatenus Pastoralis •organicae», quam vocant, pars est. a loeevum Onfinanis dependet ab usdemqut providenda est».** *(Efnjh&* **ad II Con<re*suxn Itabcum pto ammarsm Curatonbus in locis lurislictsk** *L'Oivmaiort Romano,* **34-ts-ro>i964.**

‘‘ **Cfr. Decr. de past. Eptscop. monere in Ecclesia CkrniiM Dctwmwu, n. *j.**

’· **Paulus VI, L'OxjmuÀxr K -wa»^·. ro-l-X9<6<**

’•**Const, do^m. de Ecclesia** *Lttman* **fraftwm, n. xS.**

’· **Cfr. Const, doçm. de Ecclesia Iai«ww** *gmîium, η.* **18; cfr. etiam Dear de past Episcop. munere iu Ecclesia CVuta n jo**

’· **Const, doç-a. de Ecclesia** *Lumm imhnm,* **U. »3.**

excolantque tales pretiosos collaboratores huius tam modernae animarum curae, vel aeque Institutione in formationis Pastoralis Turismi Institutis, vel participatione ad Congressus ordinatos ut Cleri cultura circa tales aposlo-
381 latus formas renovetur;/ *b)* ut collocentur, In paroeciis praesertim religiosis commissis. Sacerdoti religiosi omnimodo formati ad huius phaenomeni spirituales exigentias satisfaciendas.

Praecipuo modo perutile erit auxilium Institutorum Saecularium, sive ut «servitium», sive ut Christianum testimonium».

Domus religiosae denique, commodatae vclut convictus», vel ut diverticula in locis turistids, optimum praebere exemplum debent, secura Indicia quoad religiosa servitia communicando, in singulis cubiculis S. Bibliam, vel saltem Novum Testamentum collocando atque super omnia drculum vere fraternum, occursus pro omnibus obtulendo.

5. De Diuranü *in turismi pastorali*

Ubi Diaconatus permanens a Conferenlils Episcopalibus, Summo Pontifice assenliente (cfr. *Sacrum Diaconatui Ordinem,* I, 1) restitutus est. Diaconorum permanentium opera, sub eorum Superiorum ductu, etiam In Turismi Pastorali exercenda pretiosa erit. «Gratia etenim sacrametall reborali, in dlaconia llturglae, verbi et caritatis, ... iu communione cum Episcopo elusque presbyterio* ", validi cooperatores sunt. Revera ut tales evadant, necesse pronus est ut Dioeceses ad eorum specialem formationem etiam In hoc animarum curae sectore provideant.

6. De *laids militantibus ac de turismi pastorali*

Lalcorum apostolatns maximum Interest In Turismi Pastorali Generali, sive quia praesertim laid sunt qui Turismo Indulgent, sive quia industria ac organiiatio turlstica a Ialdi dependet

Ecclesia Igitur a Laids militantibus non solum testimonium, sed etiam Intellegentem ac fervidam collaboratloncm In variis apostolatus turistId gradibus expectat.

Evidenter haec eollaboratlo variabitur prout variae sunt possibilitates situatlonesque singularum personarum, necnon varia earum spedfica erit praeparatio. «Laid vero, qui
383 in tota vita Ecclesiae actuosas ! partes gerendas habent, non solum mundum spiritu Christiano Imbuere tenentur, sed etiam ad hoc vocantur ut in omnibus, In media quidem humana consortione, Christi sint testes»n. Magni quoque momenti sunt Concilii Vaticani Secundi sequentia verba: •Colant., sensum dioecesis... prompti semper, ad invitationem Pastoris sui. suas quoque vires Inceptis dioecesanis adlcere... eo magis quia crebrescens in dies migratio populorum, mutuae necessitudinis ougmentatlo et communicationum facilitas, lam non sinunt ullam partem societatis In se damam manere. Ita de necessitatibus Populi Dei In toto orbe terrarum dispersi solliciti sint» ··; eoque magis quam Had «in campo... olli fratribus adluvandis aptiores exsistunt* ■. Revera cum Ipsi sive ad Populum Dei, sive ad societatem civilem pertineant,l. frequentlores obvlaeque occasiones dialogum cum ceteris instaurandi habent.

Immo exoptandum est ut ipsi periti fiant vel ut Directores aut similes in diversis actuosttatlbus mansionis laborisque a Turismo oblatis. Itaque bonum fermentum in farina reconditum evadant (cfr. *Mt.* 13.33). Optanda quoque est Lalcorum militantium insertio in organiiatIonibus turisticis ellam in regionibus non Christianis ·', quas etiam turistae catholici petunt.

Lalcorum eollaboratlo praesertim consulitur ut foveatw: *a)* institutio In omnibus suis gradibus circa temporis liberi Ideoque Turismi rationalem usum; *b)* diffusio cognitionum de Turismi valoribus positivis ope omnium instrumentorum communicationis socialis; *c)* profundior cognitio culturalls circa eiusdem functionem In hominis vita- *d)* institutio spiritualis coetuum professionalium. /

Insuper: Laid, praesertim militantes, sibi persuasum habeant sanum Turlsmum exigere coordinatum non solum singulorum, sed etiam coetuum conatum, quoniam Impossibile evadit promovere singulls seiunctisque conatibus humanizatlonem, quam vocant, huius phaenomeni tam dynamic! irrcverslbllisque sicuti Turismus est.

Tandem, si Hierarchiae munus est docere ac authentice interpretari principia hac In re tenenda atque promovere necessarias structurarum reformationes (postulatas a ministerio magis sollicito de Turismi multiplicibus influxibus in animarum curam) ad Laicos praesertim pertinet, libera sua initiative, quin passive officia normasque expectent ·*, spiritu Christiano mentes et mores, Communitatis leges, habitudinesque imbuere, necnon Turismo habitu vere humano et Christiano frui.

Revera, «Ecclesia non vere fundata est, non plene vivit, nec perfectum Christi signum est inter homines nisi, cum hlerarchia, laicatus veri nominis exstet et laboret»ei.

Ideo, hoc Directorium Generale non neglexit commendare ut inter coilaboratores Delegati nationalis vel dioecesani pro Ministerio Pastorali quoad Turlsmum (aut inter Commissionum pro dicta Pastorali membra) etiam laid bene praeparati cooptentur, similiter ac Concilium Vaticanum. Secundum pro Commissione Pastorali dioecesana praevidit '·.

Conclusio

In superiore disceptatione perspicue probatum est Turismum, per se, non solum homini hodierno —magis magisque futuro— occasionem praebere cognoscendi Invisendique totam terram, iam, quodam sensu, nimis angustam effectam pro eo, sed etiam et maxime ceteros homines fraterne obviandi.

Haec fundamentalis realitas Ecclesiam instat, ut Christianos formet adultos», qui semper et ubique vivant prout fides exigit.

Pastoralis ergo Turismi, considerata In sua multiplici evolutione suisque semper novis exigentiis, cum tandem Intime «Pastorali motus» uniatur, supra descriptis normis exhauriri nequit. Quoniam vero hortamenta illa experientiarum lam longe lateque confirmatarum fructus / sunt:... 384

— In communi agnitione «progressum humanum verae hominum felicitati Inservire posse» ·'; — in admissione totius boni, quod in moderno dynamismo invenitur; —in praevislone percrebescentls diffusionis Turismi vis quoad loca, vis quoad varios humanae familiae coetus, dummodo odia bellaque ne sanguine mundum maculent; —in memorando, tandem, Turismum esse elevationis socialis perfectorem posseque etiam Oecumenismum necnon inter populos unionis causam,... eadem auxilium praebere cupiunt Pastoribus, ut traditionalem animarum curam enovent integrantque quoad novum contextum socialem Turismi phaenomeno productum.

Huius Directorii Generalis nonnae» tandem, slbl proposuerunt fovendi ex fidelium parte, qui Turismo fruuntur vel In Turismo laborant, cum Deo Caritate communionem, «a Quo averti, cadere; In Quem converti, resurgere; in Quo manere, consistere est; a Quo exire, emori; in Qucm redire, reviviscere; in Quo habitare, vivere est» ··.

Romae, In Festo S, Catbarinae Senensis, 1969.— I. Car. Villot, *Praef,* P. Palazzinl, *a Secr.*

Praaeni Directorium Generate Summus Pontifex Paulus Papa VI Litteris suae Secretoriae Status, n. 128984/SZ, *die* 27 *Martii* 1969, *approbavit et auctoritate sua confirmavit et publici luris fieri iussit.*

'' Cm»L tapa. 'Je Eedeti» £»w» a. rt efr. rtias» McKq Propno S»r*v«« *(iS-t-vliii.* **sint i** [LE 3571'.

'•D» Lskorum tirant Ua plarxs ia pnrsmüi Dirtci^rn emu *dscj «t, refrnado etira qaaedas ôxucxaU «mrilian*. ttura ta boc nctoor, r-ipficieaU*.

'•Coati puL de Ecd. Ia aoado tax» ter.pcot *d* **ifo. n. 4£** *tfa. r Pt.* **», y-ir. Gd 4,1* Corut dom. de EcdcOi L>-«m «crtam. 03. 7 »t 7, DedL edocaticoe chmtura Grerun««m «/acafenu. n. i. »· Drcr.** *4»* **«ponobtΐ tacorca** *Afirrtotvam* **x io; cfr etura C»U. pa»L de EccL ta nando tanoi trerpone** *d ifa,* **o. 5. n D«r. de «pottoUta Ufrcrca Xpettaàixm arfwnUir·. n ïj. cfr a m: «Ad reUtXme* bxaMU» colecdxt oprxtet et vjler»n ver· beteaxi towstor. taprtaxi» *n intere ecavi»iaih itT-xe cooptnadL** *œzna* **cohnrtaxa itoutoeflr»; cfr. eti» Conit put. d< Ecd m mundo terprrt** *d rpa.* **nn. 16 et** *7T.* **cfr. LVcr d» Oeruoenits» t rlffotf/r<'»', x W ;T-E MJSk Eccktue .44**

'àei.'de Erclrxw *Ad Spdn* **4ïrimlw, o- «.**

3746

1969 APR 30.-SC SACRAMENTORUM, INSTRUCT. PART.·

De ministris extraordinariis Sacrae Communionis EUCHAHISTICAE ADMINISTRANDAE

Fidei custos, Ecclesia, culus depositum per hominum aetates servat inviolatum, leges omnino canonicas, saeculorum decursu a se latas, quas diligenter tuetur, quandoque ob peculiares condiciones novosque subortus necessitates firudenter simul et magnanimiter immutat. Cum enim sa- us animarum sit finis Ecclesiae, canonicae praescriptiones ad hunc finem aptari debent, ut prout res et tempora poscunt, reapse efficaces sint et ad universam Ecclesiae navitatem recte temperandam pertineant.

Hac vero aetate, qua humanae vitae condiciones quam citissime demutantur, Ecclesia praeter alia nequit non animadvertere angustias et difficultates in quibus, ob sacrorum ministerium exiguum nonnullis in regionibus numerum, ipsa versatur cum animarum curae necessitates augescant et pastoralis ministerii multiplices labores et industriae expostulentur.

Quam ob rem visum est Beatissimo Patri Paulo VI pro Sua pastorali sollecitudine fidelium votis accedere caute derogando vigenti iuri, ita ut, praeter ministros de quibus in can. 845, huius aetatis necessitate comperta, extraordinarii constituantur ministri, qui sibi et fidelibus Sacram Communionem administrare possint.

Quod ut recte fiat hae, auctoritate Summi Pontificis, decernuntur normae circa administrationem Ssmae Communionis luxta ritum latinum:

1. Episcopi resldentiales, Coadiutores omnibus turibus et officiis Episcopalibus praediti, Abbates de regimine, Praelati Ordinarii locorum, Vicarii Capitulares, Administratores Apostolici, Vicarii ac Praefecti Apostollci, etsi charactere episcopali carentes, quique in hoc Decreto Pastores vocantur, adire possunt Sacras Congregationes de Disciplina Sacramentorum ac pro Gentium Evangelizatione seu de Propaganda Fide, pro suae potestati sublectis, ad assequendam facultatem, qua personae cuidam idoneae permittere valeant administrationem Sanctae Communionis sibi et fidelibus: *a)* quoties minister de quo in can. 845 C. J. C. deest; *b)* quoties idem minister Ssiiiam Communionem administrare nequeat sine incommodo ratione adversae valetudinis, provectae aetatis ac pastoralis ministerii; *c)* quoties numerus fidelium ad Ssmam Communionem accedentium ita notabilis sit ut Missae celebratio nimis protrahatur.

2. Praedicti Pastores hanc facultatem acceptam delegare possunt Episcopis Auxiliaribus, Vicariis Generalibus, Vicariis Episcopalibus et Delegatis.

3. Persona idonea, de qua in n. 1, designabitur iuxla hunc ordinem: subdiaconus, clericus in ordinibus minoribus constitutus, tonsuratus, religiosus, religiosa, catechista (nisi, prudenti Pastoris ludicio, catechista religiosae praeferendus sit) aut simplex fidelis: vir et mulier.

4. Re pressius determinata:

A. *In oratoriis Communitatum religiosorum utriusque sexus,* Pastores de quibus supra, facultatem assequi possunt permittendi ut, omni cautione adhibita, Superior ordine sacro carens vel Antistita, aut eorum substituti. Panem Eucharisticum distribuant sibi ac suis sodalibus, fidelibus forte adstantibus Eumque aegrotis in domo degentibus deferant.

B. *In Orphanotrophiis, Domibus hospitalibus, Collegiis et Institutis,* ampliore verbi significatione acceptis, quae moderantur Religiosi vel Religiosae, iidem pariter Pastores, de quibas in n. 1, facultate instrui possunt qua Superior seu Rector ordine sacro carens vel Antistita aut eorum substituti, aut ctlnm Christifidclis spectatae pietatis Sanctam Communionem distribuant sibi, alumnis propriae domus vel etiam ceteris fidelibus, quovis titulo adstantibus, Eamque aegrotis deferant.

5. Christlfidells minister extraordinarius Ssiïiae Communionis deligendus, vita Christiana, fide moribusque excellent et maturiore aetate commendetur oportet, necnon rite Instructus ad tam nobile munus explendum. Mulier spectatae pietatis, in casibus necessitatis seligatur, quoties scilicet alia persona idonea inveniri nequeat.

6. Persona Idonea ad Ssrham Communionem administrandam ab Episcopo nominarim selecta, mandatum ab eodem accipiat luxta Ritum apparatum ad deputandum ministrum et distributionem Ssrhae Communionis peragere debet luxta liturglcas normas.

7. In adminlstratione S. Synaxis quodlibet praecaveatur irreverentiae periculum adversum SS. Sacramentum, cui maximus est honor exhibendus.

8. Memorata facultas Pastoribus, de quibus supra in n. 1, iusta de causa petentibus a Sacris Congregationibus de Disciplina Sacramentorum et pro Gentium Evangelixatione seu de Propaganda Fide ad triennium conceditur.

9. Praedicti Pastores, elapso triennio, ne omittant ad praefatas Congregationes referre de modo quo res processerint et utrum ad bonum animarum reapse contulerint.

Ex Aedibus Vaticanis, die 30 Aprilis 1969.

• E foliis ib ip*a *S. C.* de Sacraxeatia vulgatis.

3747

1969 APR ..-CONSILIUM LITURGIAE, DECL. PART.·

Declaratio orca interpretationes textuum lxturoiCORUM «AD INTERIM» PARATAS

Circa Instructionem nd populares interpretationes liturglcas apparandas [LE 3709] in praecedenti fasciculo Notitiae publici turis factam, ct transmissam ad Praesides Conferentiorum Episcopalium, ad Praesides Commissionum liturgicarum nationalium necnon Commissionum mixtarum, quoddam ortum est dubium relate ad textus *ad interim,* nempe: Utrum textus ad Interim transmittendi sint ad «Consilium» antequam promulgentur.

Praedicta «Instructio» de hac re loquitur bis in n. 42, ubi dicere *videretur* tales textus sub una respensabilitate Commissionis liturgicae vel Conferentiae Episcopalis promulgandos esse.

Textus Instructionis non est clarus: 1) uec quoad potestatem, quae videretur concedi Commissionibus liturgids; 2) nce quoad confirmationem ex parte «Consilii» praedictorum textuum *ad interim.*

Quoad *primum,* dicendum est in vigore manere decisionem •Commissionis centralis... Concilii decretis interpretandis», quae relata est in *Notitiae,* 1968, p. 364 (Cfr. *Acta Ap, Sedis,* 60 [1968] 361) ILE 3625), nempe: Conferentia delegare non potest Commissioni liturgicae munus conficiendi interpretationes liturgiexis populares et *illas approbandi,* ut adhibeantur ad interim. Proinde saltem Consilium Praesidentiae ipsius Conferentiae illas approbare debet.

Quoad *secundum:* in vigore manent quae statuta sunt et publici iuris facta in *Notitiae,* 1968, p. 365. id esL· ad «Consilium» transmittendas esse pro confirmatione etiam interpretationes populares *ad interim,* postquam Commissio liturgica Nationalis *et* saltem Consilium Praesidentiae Conferentiae illas approbaverint.

Agitur enim de textibus et formulis, interdum summi momenti qui publice et offidaJIter adhiberi debent In celebratione liturgica, et maxime interest ut omnibus condicionibus requisitis perfectionis ct fidelitatis praediti sint. Insuper, deficiente approbatione totius Conferentiae Episcopalis, «Consilii» confirmatio constituit unitatis et harmoniae sigillum et pignus.

♦Ad Praesides ConfercnJiaruxn cptaccpalnnn Notit 5 (19€9) 68

3748

1969 MAI 8.-PAULUS VI, CONST. AAS 61 (1969) 297-305

Sacra Rituum Congregatio in duas Congregationes DIVIDITUR, ALTERAM PRO CULTU DIVINO, ALTERAM PRO Causis S-knctorum

PAULUS PP. VI

Servus servorum Dei -Ad perpetuam rei memoriam

Sacra rituum congregatio, quam Decessor Noster f. r. Xystus V anno a reparata salute md1xxxviii condidit I, iam α principio duplici IUI \mcavit muneri: ut hinc scilicet sacris Ecclesiae latfnae ritibus precesset ac moderaretur. Illinc omnia quoad totam Ecclesiam perageret, quae ad Sanctorum canonizat Ionem omni modo spectarent. Quod alterum munus cam ob rem Congregationi sacris ritibus

ICfr. CmttlL Apo>t vub pHmbo dat» *Dri.* **|a Li w . VU!. Auxutixe TaMiBoran ed ia. «Séj, p. 9A9.**

praepositae creditum est. quia canonlxationis causae eo semper pertinuerunt, ut Servi Del In Sanctorum Caelitum album relati in Ecclesia universa publico honorarentur cultu.

Duplici hoc munere Sacra Rituum Congregatio per quattuor tere saecula ea rerum prudentia functa est, ut eam ob causam praeclaras laudes collegerit Etenim ad sacram Ittorglam quod attinet mentionem inicere sufficiat Sacram
293 Rituum Congre.'galionem, praescripta sacrosancti Concilii Tridenllnl secutaml, postquam Sanctus Pius V Breviarium et Missale Romanum providenter emendata In lucem protuleratceteros libros liturgicos instauravisse et edidisse, formulas ritusque liturgicos Ecclesiae latinae, expolitis partibus media, quam vocant, aetate deformatis, ad pristinam puritatem aptamque compressionem restituisse, eorumque nimia varietate sublato, ad quandam liturgicam unitatem redegisse, incolumem postea firmiter servatam4.

Nostra vero aetate eadem Sacra Congregatio, mandata agens Decessoris Nostri S. Pli X, viam aperuit generali liturgiae instaurationi per Illam Breviarii recognitionem *, quae ab eodem Sancto Pontifice nomen accepit; quam postea prosecuta, lubcnte Decessore Nostro ven. rec. Pio XII, Vigiliam paschalem anno mcmu restituit ·, atque anno mcklv novum Ordinem Hebdomadae Sanctae edidit Ex quibus inceptis multisque aliis proficisci quodammodo visa est ea Constitutio, quam Concilium Oreumenicum Vaticanum II probavit

Nec minoris aestimanda est Congregationis, de qna loquimur, opera ad Sanctorum causas apparandas et cognoscendas collata. Quod palam Index Sanctorum testatur, qui ah anno mdlxxxvtfi ad nostrum hoc tempus in Caelitum numerum ascripti sunt, vel virtutibus heroicis, quas appellant, vel martyrio accurate excussis.

Attamen nunc live gcneraJlsliturgiae Instauratio a Concilio Vaticano II decreta, sive legum causas Sanctorum respicientium ad nostri temporis sensum recognitio nova studia, novas curas sollecitudincsque In hujusmodi negotiis
299 pertractandis et expediendis requirere et exigere videntur.* Perspicuum praeterea est, sl res Ipsa penitus consideretur, aliam esse liturgiae materiam, aliam causarum Sanctorum, Itemque In altera diversa quam In altera studium, ingenii cultum, viam rationemque procedendi postulari.

Hanc ob causam Nosmetlpsi, eo Constitutionis Apostolicae *Regimini Ecclesiae* loco*, ubi de Sacra Rituum Congregatione agebatur, eandem in duas tribui iunimus partes, quas Sectiones vocant, quarum altera circa divinam cultum, altera circa causas Sanctorum venaretur.

Nunc vero re diligentius perpensa, peritorumque virorum sententia petita. In illud venimus consilium, ut earum sectionum, Ita aliam ab alia selungamus, ut unaquaeque sui luris omnino reddatur.

Quapropter Nostra hac Constitutione Apostolica, In locum Sacrae Rituum Congregationis, quae adhuc obtinuit, duas novas substituimus Congregationes. quarum prior *Sacra Congregatio pro Cultu Divino* appellabitur, altera vero *Sacra Congregatio pro Causis Sanctorum.*

Congregatio autem pro cultu divino, praeter iura sibi propria, quae mox definientur, partes etiam sibi asciscet Consilii ad exsequendam Constitutionem de sacra Liturgia. quod proinde tamquam Corpus sui iuris finem capere volumus, atque in eadem Congregatione inesse tamquam peculiarem Commissionem statuimus, quae esse pergat quoadusque inchoatos libros liturgicos perfecerit.

Quare ordinationibus abrogatis, quae In Constitutione Apostolica *Regimini Ecclesiae* 1· habentur, sequentes servandas esse decernimus.

Sacra Congregatio pro Cultu Divino

1. Sacra haec Congregatio, cui praeest Cardinalis Praefectus, lavantibus Secretario et Sabsecretario, ius habet

•Cfr. *C**a*ci d Dard* Ssatratcft Ckcwnici d Ctntral*ll* **Tnfefrm,** *SnOM* **XXII, XXIV. XXV.**
•Cfr. Coast ApotL d> Ij ran».* Iui. an. 1570 <L>u.
• Qsutcper· Saoxca toc Conxüi'm de ɳ· UtxrjK* merxnx sitM OOeadaat qeaqse ab eo edit* vohssxna, q-J.b-xj *DcztrLt* **axiir-Juj coritinexUr**
•Cfr. Coast. Apott. ihntw a//Zsi·. <üti d*e t cctuls Nov. an. iqtjj *Λ Λ* **5 >(t>xi).pp *31*0-**
•Cfr. b. Cocgr. RjÜ'xn. Dw *Îavrtdwt* **4 .4 s**

α ι:·ỳτκ*

i >316'.
M4HM. *A. A. S.* **I1964I pp- 97-10**

>1-44 *A. A S.* **59 (107Ï. PP 904-908 (LE «MJ. **Cfr.** *ibid.*

In omnia quae cultum divinum directe et proxime respiciunt in Ritu romano inque ceteris Ritibus latlnfs, salvo lure aliorum Dlcasteriorum, quoad ea, quae vel fidei doctrinam, vel ecclesiasticam disciplinam attingunt, vel ordinem iudiclalem requirunt./ 300

2. Sacra haec Congregatio In tria dispescitur Officia.

§ 1) *Officium primum* operam confert ad llturglcum Dei cultam, vel rituali vel pastorali ratione speciata; textibus liturgicis emendandis aut conficiendis vacat; recognoscit calendaria peculiaria, et Propria Missarum et Officiorum, sive dioecesium sive Ordinum Religiosorum; opportunas ab hisce rebus vacationes concedit; agit de vera legiUmaque interpretatione cum normarum tum rubricarum, quae In libris liturgicis habentur; attendit ad cultum sacrarum reliquiarum, ad confirmandos Caelites tutelares» et ad concedendam appellationem basilicae minoris.

f 2) *Oflicium secundum* rationem habet cum Conferentlls Episcopalibus, quarum Acta Hturgica, ad normam art. 36 f 3 Constitutionis de sacra Liturgia n, perpendit, probat seu confirmat; accommodationes, de quibus art. 40 eiusdem Constitutionis 12 significat, a Conferendis Episcopalibus propositas, accurate considerat, spectatis sive legibus liturgicis generalibus, sive necessitatibus, traditionibus et ingenio singulorum populorum; denique versatur circa cultum extralilurgicum. hoc est circa populi christianl pietatis exercitationes, salvis facultatibus Sacrae Congregationis pro doctrina fidei.

! 3) *Officium tertium* rationes habet cum Commissionibus» quos appellant, liturgicis, cum Commissionibus mixtis plurium nationum, cumque institutis, uti vocant, quae vel apostolatum llturglcum, vel musicam, vel cantum, vel artem sacram promovent; non solum notitias de vita liturgica in Ecclesia conquirit, sed scriptiones etiam de hoc argumento agentes congerit, ex quibus rationaria conficit; reputat quo modo media, quae vocitant, communicationis socialis ad divinum cultum provehendum conferre possint; Inceptis denique pastoralibus, Consociationibus ex omni natione, et conventibus apostolatus liturgie! favet.

3. Haec sacra Congregatio juvatur tum a suo Coetu Consultorum, e viris constante rei liturgicae peritissimis, a Summo Pontifice undique gentium eligendis, tum a Commissionibus ad quaestiones difficiliores investigandas constitutis " / 301

4. Ad instaurationem liturgicam absolvendam sacra haec Congregatio ad tempus opera utitur membrorum et peritorum, qui ad Consilium ad exsequendam Constitutionem de sacra Liturgia pertinebant; ea scilicet ratione quae hic definitur.

j 1) Purpurati Patres qui Membra erant Consilii, eo ipso Membra fiunt Congregationis pro cultu divino. Ad quos alit, si visum fuerit, addi poterunt.

f 2) Episcopi dioecesani, vi Litterarum Apostollcarum *Pro comperto sane ll* uti Membra huic Congregationi assignandi, pro hac vice, ab iis qui veluti Membra ad Consilium, quod diximus, pertinebant, e suis Sodalibus eligentur.

f 3) In coetibus, in quibus ultimae conclusiones circa edendos libros liturgicos approbandae sunt, partem habebunt tum Sodales peculiaris Commissionis, e desito Consilio ortae, tum Membra huius sacrae Congregationis.

Sacra Congregatio pro Causis Sanctorum

5. Sacrae Congregationis pro Causis Sanctorum, cui praeest Cardinalis Praefectus, lavantibus Secretario et Subjecretarlo, hoc est munus, ut omnia agat quae ve) ad Beatificationem Senorum Dei, vel ad Canonlzationem Beaturum, vel ad reliquiarum conservationem omni modo pertinent

6. Sacra Congregatio, quae In Causis cognoscendis ad modum luilicii procedit, tribus officiis constat, quae sunt: Officium primum ludiciaie, cui proxime moderatur Secretorius, adjuvante Subsecretorio et congruo Officialium numero; Officiam cui praeest Promoter Generalis bidel.opem ei ferentibus Subpromotore Generali Fidei aconjtnlan»numeroOtflcIaJIum; trrtlum Officium Historicum Haglugraphlcum, cui praeficietur Relator General^

U Ctx. CuadL Vit Orui c . 44c </ p logi. '«Cfr.iW.a 40: L c. p. ux *A. A* **$.56(1964),**

1·« i >· » W

7. *Primum Officium* hacc praestat:

I 1) Supplicet libellos expendit ea de causa delatos, ut vel Causae Introducantur, vel inquisitiones instruantur sup«r as/serta miracula; scripta recognoscit, In quibus supplices libelli nituntur; decernit num Causa Introduci, vel fToceisus de quodam miraculo instrui possit. Normas praerea tradit ad processus Instruendos; num hi valeant Judicat; acta ad inquisitionem necessaria, sl casus ferat, per se ipsum vel per Episcopum loci complet vel supplet; dc exceptionibus decernit
302

In his agendis sequenti ratione procedit:

1.· Dubium num aliquid obsit Causae introductioni proponitur in peculiari Congressu, in quo, post acceptas tabulas —constantes ex documentis ab Episcopo missis, ex trium Consultorum votis, atque e volo Promotorls Generalis Fidei— suffragium pro rei veritate ferunt Secretarius, Subsecretarlus, Promotor Generalis Fidei, Relator Generalis, Subpromotor Generalis Fidei, et tres Consullores, ab iis diversi qui scriptum votum dc eadem re tulerunt. Postea de facto examine Relatio finalis componetur, quam omnes subscribent IT.

2.® Sententia ferenda est a peculiari Congregatione, quae constat ex Cardinali Praefecto, Cardinali Ponente, et ex tribus saltem aliis Cardinalibus, quibus cum prioribus tabulis ea etiam sublcicnda sunt suffragia in peculiari Congressu prolata, et Relatio finalis. Congregationi peculiari adest Secretarius 1S.

3.° ludicium de processuum auctoritate, post habitum votum Promotoris Generalis, pronuntiatur in ordinario Congregationis Congressu.

4.® Ad eundem ordinarium Congressum spectat de exceptionibus decernere 2*.

5 2) Videt de Servorum Dei scriptis, de martyrio, de virtutibus heroicis, de confirmatione antiqui cultus atque de Doctoris titulo Sanctis decernendo, sequenti modo:

1.® Examen scriptorum, post suffragium a duobus Censoribus theologis latum, fit in Congressu ordinario; si vero peculiares difficultates occurrant, quaestio ad Congregationem plenariam defertur.

303 2.® Disceptatio de martyrio, vel de virtutibus heroicis/—parata Positione, constante e Summario, e Patroni Informatione, e trium Consultorum votis, ex animadversionibus Promotoris Generalis Fidei, atque e Patroni responsione— fit in peculiari Congressu, in quo iidem qui supra designati sunt n. 7 § 1, 1®, quasi ludicum munere fungentes 20, suffragium pro rei veritate ferunt. De peracta disceptatione Relatio finalis componitur, quam omnes suffragatores subscribunt 2I.

3.® Sententia pronuntiatur in Congregatione plenaria Patrum Cardinalium, quibus cum priore Positione subl cienda sunt suffragia in peculiari Congressu lata et Relatio finalis. Congregationi adest Secretarius 21.

4.® Ad excutiendum dubium de antiquo cultu confirmando vel de titulo Doctoris Ecclesiae Sanctis decernendo, paretur Positio constans ex Summario, Patroni Informatione, trium Consultorum votis, et Promotoris Generalis Fidei disquisitione vel declaratione. Disceptatio autem fiat primum in peculiari Congressu, deinde in Congregatione plenaria Patrum Cardinalium, uti indicavimus, in hac ipsa paragraphe nd nn. 2® et 3®.

§ 3) Cognoscit dc assertis miraculis deprecationi Servi Dei tributis 2>, sequenti ratione:

1.® Asserta miracula, de quibus duo Periti suum indicium medico-legale aperuerint, expenduntur In coetu medicorum, quorum conclusiones accurata relatione exponuntur.

2.® Deinde paratur Positio, constans ex Summario, iudiclis medico-lcgalibus Peritorum, relatione coetus medicorum, Informatione Patroni, votis trium Consultorum, animadversionibus Promotoris Generalis Fidei, et responsione Patroni. De quibus tabulis disceptatur primum in peculiari Congressu, deinde in Congregatione plenaria Patrum Cardinalium, uti supra significatum est n. 7 § 2, 2® et 3® 2<.

"Cfr. Const. Apost. Λ/χι·»η* q. 6a, I *S, ι·;* I. c., p. 906; cfr Lnt Apost. *Sancfdai cÚrwr,* **rnotu pruprio datae die 19 menu* Mart, an 1960, n. 7;** *A. A.* **6i (19*9), p. (LE 3705).**
»· Cfr. Conjt. Apost. *E^Iπιλ* η. 6α, i 2. *·. L c. p. 906. *· Cfr. *tirid* **·· Cfr.** *ibii.*
·· Cfr. *ibU.,* **n. 6*. J », »*· L c. n Cfr.** *tbtJ.* **·· Cfr.** *ibid.* **·» Cfr** *ibid.,* **n. 6»,**

8. § 1) Sententiae Patrum Cardinalium, de quibus ad n. § 1, 2®; f 2, 3® et 4®; § 3, 2®, referuntur ad Summum Pontificem, luxta praescripta cann. 2083 R 1 et 2; 2107: 2111; 2133«./ 304

5 2) Si Summus Pontifex decreverit ulterius esse procedendum, causa suum perget Iter.

§ 3) Sl vero Summus Pontifex decreverit dubium novae Congregationi Patrum Cardinalium esse subiciendum, Positio paretur, in qua ponantur 3ive difficultates non solutae, sive Patroni responsio, sive, si adsint, nova documenta.

§ 4) Sl denique Summus Pontifex causam esse reponendam (usserit, de ea lam agere non licet, nisi, ob nova ac probabilia interposita documenta, venia ab ipso Summo Pontifice tribuatur.

9. *Officium secundum* est proprium *Promotoris Generatis Fidei,* culus est ius tueri et animadversiones, vel disquisitiones aut suffragia edere, ut supra in singulis casibus statutum est 2e.

10. *Officium Historicum Hagiographicum,* Causis historicis seu antiquis Instruendis vacans, peculiari lege regitur, a Decessore Nostro f. r. Pio XI statuta Apostolids Litteris *Già da qualche tempo* motu proprio die vi mensis Februarii anno mcmxxx editis S7.

11. Sacra haec Congregatio suam habet Cancellariam, quam appellant, proprio instituto administratam 1B.

12. Item Congregatio in promptu habet album cum Advocatorum et Procuratorum, qui dotibus et titulis praeditis esse debent iure requisitis 2*, tum collegium peritissimorum medicorum, ob suam scientiam et probitatem ad hoc electorum 30.

13. Quoad Servorum Del Beatificationem et Beatorum Canonlzatlonem, postquam haec in Consistorio decreta fuerit, ritus et sollemnia serventur a Curia Romana receptal1.

14. Quae Constitutione hac Nostra praescripsimus ab/ hoc ipso die vigere Incipiunt. 305

Nostra haec autem statuta et praescripta nunc et in posterum firma ct efficacia esse et fore volumus, non obstantibus, quatenus opus est, Constitutionibus et Ordinationibus Apostollcis a Decessoribus Nostris editis, ceterisque praescriptionibus etiam peculiari mentione et derogatione dignis.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die vni mensis Mali, anno mcmlxix, Pontificatus Nostri sexto.—Paulus Pp. VI.

·. Cfr. *ibiJ.,* **n. 61. J 3: L c.**
·· Cfr. cann 2079; =0^. *sto6,* **3, 4: 3x09, 1,** *rt* **20x0, 1 x; et CcnsL Apost. Kzfiwini** *Ealmsr,* **n. 6t, i 5: 1. p. 907.**
··Cfr. *A.* **.4. S. 22 (1930), pp. 87-&3 [LE 956J; et Const. Apost.** *Ecrlahr.* **n. 63:** *A. .4. S. 59* **Ü9*7). p. 9*8. ··Cfr.** *ibid^* **n. 63. f & L p. 907. ··Cfr. can. sox8. ··Cfr. Const. Apost.** *Regimini EccUsiar,* **n. 6». i** *T-* **L c. 907. ·* Cfr. c*n. sxxx; et Const. AposL** *Rrcinutt Erclm^,* **n. 62, f 4; L**

3749

1969 MAI 15.-SC CULTUS, DECR. AAS 61 (1969) 548

Ordo Baptismi parvulorum recognitus approbatur

I—DECRETUM DE ORDINE BAPTISMI PARVULORUM RECOGNITO

Ordinem Baptismi parvulorum in Rituali Romano exstantem esse recognoscendum, Sacrosanctum Concilium Vaticanum II edixit, ut ritus condicioni Infantium accommoderetur; parentum et patrinorum partes et officia magis paterent; opportunae statuerentur aptationes pro magno baptizandorum numero aut pro Baptismo a catcchlstis, in terris Missionum, vel ab aliis, absente ministro ordinario, celebrando; et Ordo conficeretur quo Indiceretur Infantem, ritu brevi baptizatum, iara receptum esse in Ecclesiam *(Const, de sacra Liturgia,* artt. 6/-69) (LE 3141 J.

Haec recognitio a Consilio ad exsequendam Constitutionem de sacra Liturgia peracta est. Summus autem Pontifex Paulus VI novum Ordinem Baptismi parvulorum in locum Ordinis in Rituali Romano exstantis in posterum adhibendum auctoritate Sua Apostolica approbavit et evulgari lusslt.

Quapropter haec Sacra Congregatio, de speciali mandato eiusdem Summi Pontificis, ilium promulgat, statuens ut a die 8 Septembris 1969 adhibeatur. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus S. Congregationis pro Cultu Divino, die 15 Mali 1969, Sollemnitate Ascensionis Domini.—Benno Card. GGT, Prue/. H. Bugnini, *a Stcr.*

II—DE INITIATIONE CHRISTIANA

Praenotanda generalia

1. Per inittAtlools Christianae sacramenta homines Uberati a polestate tenebrarum. Christo commortui, consepulti et eonmuscitati. Spiritum accipiunt adoptionis fiLcrum, et memoriale mortis et resurrectionis Domini cum cuncto populo Dei celebrant*

2. Per Raptismum enim Christo Incorporati, constituuntur In populum Det, accepteur omnium peccatorum remissione, a nativa hominum condicione in statum adoptionis liborum l transferuntur, nova creatura ex aqua et Spiritu Sar.cto effecti: unde filii Dei nominantur et sunt? Donatione autem eiusdem Spiritus in Confirmatione signati, ita perfectius Domino configurantur el Spiritu Sancto Implentur, ul. testimonium eius coram mundo perferentes, corpus Christi quarapnmara ad plenitudinem adducant* Synaxim denique eueharisticam partielpantes, carnem Fiiü homini» manducant eiusque sanguinem bibunt, ut vitam aeternam accipiant* nnitalcmque populi Dei exprimant; seipsos autem cum Christo offerentes, partem habent in universali sacrificio, quod est tota Ipsa redempta civitas,l Deo per sacerdotem magnum oblata; el impetrant ut, pleniore facta Spiritus Sancti effusione, in unitatem familiae Dei totum genus humanum perveniat.' Tria igitur initiationis Christianae sacramenta ita Inter se coalescunt, ut ad plenam staturam perducant christifidele», qui missionem totius populi christlani in Ecclesia el In mundo exercent.·

I. DK BàHISXI DiGXtTATX

3. Baptismus, vitae et regni iaaua, primum est novae legi» sacramentum, quod Christus omnibus proposuit ut haberent vitam aeternam · et quod postea Ecclesiae suae cum Evangclio concredidit, cum Apostolis mandavit: «Euntes docete omne» gentes, baptizantes eos In nomloe Patns, et Fllu, et Spiritus Sanci!».*· Quare Baptismus est in primis sacramentum Ullos fidei, qua homines, gratia Sancti Spintus illuminati. respondent Evangelio Christi. Ecclesia igitur nihil antiquius nihilque sibi magis proprium habet quam ut omnes, uve catechumeni sive parentes infantium baptizandorum sive patrini, excitentur ad illam veram et actuosam fidem, qua, Christo adhaerentes, pactum foederis novi ineant vel confirment. Ad quod revera ordinantur tum pastoralis catechumenorum Institutio parentumque praeparatio, tum celebratio svrbl Dei atque professio fidei baptismale.

4. Baptismus praeterea est sacramentum quo homines Ecdesiac Incorporantur, coedlflcall In habitaculum Dri Ln Spiritu *· atque la regale sacerdotium et gentem sanctam; *· necnon vinculum unitatis sacraxnenlale vigens Inter omnes qui eo signantur. ** Propter illum immutabilem effectum, auem Ipsa celebratio sacramenti in hturgia latma décrirai, dum aditante populo Dei baptizat! chrismate liniuntur, ntus Baptbxxn summo honore ab omnibus chnstiani» habetur, ac nemini dhun iterare licet, quando valide, etiam a fratribus leporath. criebratut est.

5. Lavacrum autem aquae Io verbo vitae,*· quod est Baptismus, homines efficit divinae consortes naturaeu et adoptioni» nitorum. *· Baptismus enim, sicut in orationibus benedktknls aquae proclamatur. est lavacrum rtgtnrrationlx »» filiorum Del natlvllatbqu ex allo. Invocatio SS. Trinitatis super baptizandos id tlficlt ut hi, nomine eius signati, ei consecrentur socktatemgue Ineant cum Patre et Filio et Spiritu Sancto. Ad quod tastigium praeparant atque adducunt bibbeae tectione», suppbcatio communitatis, et triplex fidei professio.

6. Pnoris autem tegis purificationibus longe praestans. Baptismus bos effectus oneratur virtute myrteni Passionis et Resurrecttonis Domini. Qui enim baptizantur, complantati atmihtudinl morti» Christi, consepulti cum filo in mortem.*· convivificantur etiam ln ipso et cotxresuscltanlur. *· Baptismo enim nihil aliud quam mysterium paschale recolitur et exercetur, quatenus Ln eo homines transeunt de morte peccati ail 1%"* 5e!cbrayonc, maxime cum fit in Vigilia paschali nut die dominica, lacinia rc.urrectlonli refulgeat oportet. ?*Sji

IL De officiis et mimsteriji IN CELEBRATIONE BAPTISM!

7. Ad populum Dei. hoc est Ecclciiani. quae fidem ab Apostolis acceptam tradit et nutrit, praeparatio Baptismi el Christiana institutio summopere pertinet. Per ministerium Ecclesiae adulti a Spiritu Sancto vocantur ad Evangelium et infantes in fide illius baptizantur et educantur. Magni igitur refert ut, iam In Baptismo praeparando, catcchistae slnque laid sacerdotibus ct diaconis cooperationem praestent. Oportet insuper ut In celebratione Baptismi populus Dei. non u solis Ktrinis ct parentibus atque propinquis» sed etiam, quantum ri poterit, ab amicis farrUUaribusque, vicinis ct nonnullis Ecclesiae localis membris repraesentatus, partem actuosam habeat, ut communis manifestetur fides atque commune exprimatur gaudium quo noviter baptuati in Ecclesiam recipiuntur.

8. Ex antiquissimo Ecclesiae more, adultus ad Baptismum non admittitur suie patnno. e communitate Christiana assumpto, qui eum saltem in ultima praeparatione ad sacramentum st sapiendum iam adjuvent et post Baptismum perseverantiae eius m fide et in Christiana vita operam dabit. In Baptismo citam parvuli adsit patrinus, qui tum ipsam baptizandi familiam spintoaliter ampliatam tum Ecclesia Matris partes repraesentet, et, pro opportunitate, parentes adtuvet ut infans ad fidem profitendam perveniat eamque vivendo exprimât.

9. Saltem in ultimus ntibus catechumenâtus et in ipsa celebratioue Baptismi patrinus Intervenit sive ut fidem baptizandi adulti testifketur sive ul Eccksire fidem, Iu qua Infans baptizatur, una cum parentibus profiteatur.

10. Proptcrea. de indicio animarum pastoris, patrinus, α catechumeno vel familia electus, opo.tet bis dotibus sit praeditos, ut actus liturgieos sibi proprios, de quibus sub n. 9, peragere queat: 1) ad hoc munus implendum sit satis matura»; 2) tribus sacramentis Baptismi, Confirmationis et Eucharistiae sit initiatu*; 3) ad Ecclesiam catholicam pertineat, neque ab hoc officio implendo iure prohibeatur. Baptizatus autem, ex ecclesia vel communitate sciuneta ortus et Chn»ti fide imbutus, simul cum patnno catholico (vel cum matnna cathobcai admitti potest ut patrinus vel testis chrl- «lunm Baptismi, »i Id optaverint parentes, ratione habita normsmm iu re occumemca pro variis casibus statutarum.

11. Ministri ordinarii Baptismi sunt Episcopi, presbyteri et diaconi. In qualibet celebratione huius sacramenti memores sint se in Ecclesia agere nomine Christi et virtute Spiritus Sanctu Diligentes ergo sint in Dei verbo administrando ct mysleno peragendo. Caveant etiam ab omni actione, quae a fidelibus recte censeri possit acceptio personarum. ··

12. Episcopi, quippe qui praecipui dispensatores mysteriorum Dei, sicut et totius vitae liturgieae in Ecclesia sibi commissa moderatores, ** regunt collationem Baptismi, quo regali» sacerdotii Christi participatio conceditur, ·· ne praetermittant, praesertim in Vigilia paschali. Baptismum et ipsi celebrare. Peculiariter eis adultorum Baptismus eorumque praeparationis cura commendatur.

13. Pastorum est in instituendis ac baptizandis adultis tibi commissis auxilium afferre Episcopo, nisi hic rem aliter ordinaverit. Eorundem insuper est tum parentet et patrinos parvolorum baptizandorum apto subsidio pastorali praeparare el adiuvare. auxiliantibus catechistis alilsque lalcls idoneis, turodcQique infantibus sacramentum conferre.

14. Ceteri presbyteri necnon diaconi, utpote aui sint ministerii Episcopi et parochorum cooperatores, ad Baptismum praeparant eumque, vocante vel assenliente Episcopo aut parocho, conferunt.

IS. Celebrans ab aliis presbyteris vel diaconis, necnon a laicis In iis partibus qoae ad eos spectant, praesertim si permulti sunt baptizandi, adiuvari potest, uti in respcctivis partibus ntu» providetur.

18. Absente sacerdote ve! diacono. Imminente periculo ct praesertim articulo mortis, quilibet fidelis, quin etiam quilibet homo debita intentione motus, potest, immo aliquando debet. Baptismum ministrare. Si vero agitur de solo periculo morti», sacramentum ministretur, quantum fleri potent, a fideli, et secundum Ordinem breviorem, de quo Infra (nn. 157-104). Praestat vero ut. etiam In hoc ca»u, congregetur parva communitas; aut saltem habeatur, quantum fieri poterit, unus vel alter testis.

17. Cordi habeant laid omne», quippe qui membra sint populi sacerdotalis, praesertim autem parentes, et, ratione officii, catcchistae. obstetrices, mulieres operibus nssistrntlac familiari» et socialis vel Infirmorum curae addictae, necnon et medici el chirurgi, probe cognoscere, pro captu suo, rectum bap tlzandi nodum in casu necessitati». Edoceantur a parochis, diaconi» et eatechlsU»; et Intra dloccesim provideant Episcopi media apta ad illorum institutionem.

• Ordo baptaau pimlaran, Tt dI» Polrjta·.^ Valicaru» 1989. p. 1-22

•Ccoe. VbL IL Itecr. ‹Se ictiriUiA cmwcoh Eccleiue. di cr<c, n. (LE lyMJ.

• Rm ?, ty. G*J 4- 5: d Cone. Ind., Sew. VI. D*a 4« »*UtAuii5n< c»p. 4. Drw. 776 (1314). ‘Ct. *t tv* j. 1.

* Cocc. VaL IL Decr. de MtrnUU mstiioaaU Ecdcuæ·, *Ad [nLa* a. ri ·O.Z·6.53.

• S. Axoclavs, *De C^-üt Dti.* X, fr PL 41,184: Co« Vit II. Cause .tocs de Eedesu. *lλ μ* 3.11 (LE ρμ); D-χτ. de pe^ibyienrsa euahteno «t rit». ordtmi, a. s »LE jrisl·

“£|*. ». »*. *· r Pl ». 9- uCorae. VaL II. Decr. 4· Ocuœniirao, (J«itUu *rtdvdtr^* «*· „J l^E !«M'· u 3. & ,a 3 P» t. 4- '* Ct. R^n S. i% GaI 4.3 I* CL U % $ ••fc-.ft.43· »»UBfHA

••CL Coae. VbL II. Coral, de »acra Litanda, Co>uiZ*itm rf 5n ^Le ’v '/^ E"daa 1:1 Baado haiui temporis. Ga-J.wwi *n* tf<r. n- *9 .ut

" tox. V»t_ It, Dtcr. 4. ρβχοτώ Epôæpcn- - CVÙ2..

'mu. o. 13 (LE 33.33L

*· Co t c. Vat_ 11. Co

UL De iis quae ad Baptismum
Cr.LEDHANOrM REQUIRUNTUR

|R Aqua Baptismi sit naturalis et munda, tum ad signi veritatem ostendendam, tum sanitatis causa.

10. Fons baptisterii, vel vas In quo, pro opportunitate, praeparatur aqua ad celebrationem ln presbyterio agendam, munditie splendeat atque decore.

20. Provideatur Insuper ut, luxta regionum necessitates, aqua opportune calefieri possit.

21. Extra casum necessitatis ne bnptlzet sacerdos vel diaconus nisi cum aqua ad hoc benedicta. Sl consecratio aquae in Vigilia paschali facta est, aqua benedicta per totum tempus paschale, quantum fieri poterit, servetur atque adhibeatur ad sacramenti nexum cum mysterio paschali pressius offirmandum. Optandum vero est ut. extra tempus Paschae, aqua pro singulis celebrationibus benedictione donetur, ut Ipsis consecrationis verbis clare significetur solutis mysterium, quod Ecclesia recolit atque proclamat. Sl baptisterium Ita Instructum est ut aqua scaturiat, fons scaturiens benedicetur.

22. Tum ritus immersionis, qui aptior est ad participationem mortis ct resurrectionis Christi significandam, tum ritus infusionis Iure adhiberi possunt.

23. Verba quibus Baptismus ln Ecclesia latina confertur, sunt haec: «Ego te baptizo In nomine Patris, ct Filii, et Spiritus Sancti».

24. Pro celebratione verbi Dei locus aptus in baptisterio vel In ecclesia praeparetur.

25. Baptisterium, seu locus ubi fons baptismalls scaturit vel positus est, sit sacramento Baptismi reservatum et prorsus dignum, ut ibi ex aqua et Spiritu Sancto renascantur Christiani. Sive sit in aliqua cappella intra vel extra ecclesiam sita, sive in ulinua parte ecclesiae in conspectu fidelium. Ita Instructum sit oportet, ut mullorum participationi congruat. Absoluto Paschae tempore. Intra baptisterium cereum paschalem honorifice servari decet, ut ex eo. In Baptismatis celebratione accenso, cerei baptizandorum facile illuminari possint.

26. In celebrando Baptismate ritus, qui extra baptisterium agendi sunt, fient In diversis ecclesiae locis, quae opportunius respondeant tum numero adstantium tum variis partibus llturgiae baptismalls. Pro Iis autem partibus, quae in baptisterio peragi solent, alia etiam loca aptiora ln ecclesia seligere licet, si cappella baptisterii omnes catechumenos vel omnes praesentes continere nequit.

27. Pro omnibus nuper natis communis sit, eadem die, quantum fleri potest. Baptismi celebratio. In eadem autem ecclesia eademque die sacramentum bis ne celebretur, nisi iusta de causa.

28. De tempore Baptismi tum adultorum tum parvulorum pressius suo loco dicetur. Ceterum celebratio sacramenti semper prae se ferat indolem paschalem.

29. Parochi debent nomina baptizatorum, mentione facta de ministro, parentibus ac patrinis, de loco ac dic collati Baptismi, ln libro baptismal! sedulo et sine morn referre.

IV. De APTAT1ONIBUS QUAE CONFERENTTIS Episcopalibus competunt

30. Conferentlis Episcopalibus competit, vi Constitutionis de sacra Llturgia (art. 63 b). In Ritualibus particularibus parare titulum, qui huic Ritualis Romani titulo respondeat, accommodatum singularum regionum necessitatibus, ut. actis ab Apostolica Sedes recognitis, in regionibus ad quas pertinet adhibeatur.

Qua in re, Confercntlarum Episcopalium erit: 1) Aptationes definire, de quibus in art. 39 Constitutionis de sacra Liturgia. 2) Sedulo ct prudenter considerare quid ex traditionibus ingenioque singulorum populorum opportune admitti possit; Ideoque alias nptationes, quae utiles vel necessariae existimantur, Apostnlicae Sedi proponere, de ipsius consensu Introducendas. 3) Propria autem Ritualium particularium iam exstantium elementa, sl quae habentur, retinere, dummodo cum Constitutione de sacra Littirgia et necessitatibus hodiernis componi queant; vel ea aptare. 4) Vcrsioncs textuum parare, ita ut Ingenio variarum linguarum atque culturarum vere sint accommodatae, additis, quoties opportunum fuerit, melodiis cantui aptis. 5) Praenotanda, quae in Ritunli Romano habentur, aptare et complere, ita ut ministri significationem rituum plene Intellegant et effectu compleant. 6> In editionibus librorum llturgicorum cura Conferentlnrum Episcopalium parandis, materiam ordinare modo qui ad usum pastoralem aptissimus vldeatui.

31. Attentis praesertim normis in nn. 37-40 et 65 Constitutionis de sacra Llturgia. in terris Missionum. Confercnllarum Episcopalium est ludlcare an elementa Initiationis, qune apud aliquos populos ln usu esse reperiuntur, ritui Baptismatis christianl accommodari possint, ct decernere nn sint ln eo admittenda.

32. Quando Rituale Romanum Baptismi plures exhibet formulas ad libitum. Ritualia particularia possunt alias formulas eiusdem generis adlcere.

33 Cum Baptismi celebratio plurimum adiumentl a cantu acclnlat sive ad excitandam adstantlum unanimitatem, sive ad orationem eorum communem fovendam. s've denique ad paschalem laetitiam manifestandam, qua ritum resonare oportet, studeant Confcrentlae Episcopales peritos musieos Incitare et lurare ut melodlls ornent liturgicos textus, qui digni censentur ut α fidelibus cantentur.

V. Df. accommodationibus quae ministro COMPETUNT

34. Minister, prae oculis habens adluncta aliasque necessitates necnon vota fidelium, variis facultatibus in ritu concessis libenter utatur.

35. Praeter eas notationes, quae in dialogo atque benedictionibus ab ipso Rituali Romano praevidentur, pertinet ad ministrum, attentis diversis rerum adiunctls, aliquas accommodationes Inducere, de quibus in Praenotandis ad Baptismum tum adultorum tum parvulorum pressius dicetur.

(Stquunlur ritu» IHurgict.]

III—DE BAPTISMO PARVULORUM

Praenotanda

I. De momento Baptismi parvulorum

1. Nomine parvulorum seu Infantium Ü intelleguntur qui, cura ad aetatem discretionis nondum pervenerint, fidem propriam habere et profiteri nequeunt.

2. Ecclesia, cui data est missio evangelizandi et baptizandi, iam α primis saeculis, non tantum adultos sed etiam infantes baptlzavit. Nam in verbo Domini: Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu Sancto, non potest introire ln regnum Dei, l semper intellexit parvulos Baptismate non esse privandos, utpote qui In fide ipsius Ecclesiae baptizentur, quae a parentibus et patrinis cetrrisque adstantibus proclamatur. Ab his enim repraesentatur tum Ecclesia lod, tum universa societas sanctorum atque fidelium: mater Ecclesia, quae tota omnes, tota singulos parit. '

3. Ad veritatem autem sacramenti complendam, oportet ut parvuli postea in illa fide instituantur. In qua baptizat! sunt: cuius rei fundamentum erit sacramentum ipsum antea acceptum. Institutio enim Christiana, quae parvulis iure debetur, ad nihil aliud contendit nisi ut paulatim eos adducat ad consilium Dei in Christo ediscendum ut ipsi denique fidem, in qua baptizat! sunt, ratam habere queanL

IL De ministeriis et officus in CELEBRATIONE Ba PTISMI

4. Populus Del, hoc est Ecclesia, communitate locali repraesentata, sicut in adultorum, ita in parvulorum Baptismate magnas partes habet.

Infans enim, tum ante tum post celebrationem sacramenti, ius habet ad communitatis dilectionem et adlumentum. Intra ritum autem, praeter en, quae in n. 7 Praenotandorum generalium α coctu congregato praestanda enumerata sunt, communitas munus suum exercet, post fide! professionem parentum et patrinorum, assensum suum una cum celebrante proferendo. Hoc modo apparet fidem. In qua baptizantur parvuli, non esse solius familiae, sed totius Ecclesiae Christi thesaurum.

5. Ex ipsius creationis ordine, ministerium officiumque parentum ln Baptismo Infantium potiorem partem super officium patrinorum obtinent.

1) Ante celebrationem sacramenti multum Interest ut parentes, vel propria fide ducti, vel amiedrum aliorumve membrorum communitatis subsidio adiuti, ad consciam celebrationem se praeparent, mediis aptis adhibitis, culusmodl sunt libri, epistolae, catechism! familiis destinatL Parochus autem studeat, per se vel per alios, eos visitare. Immo plures simul familias adunare easque pastoralibus monitionibus precationeque communi nd proximam celebrationem praeparare.

2) Magni refert, ut parentes parvuli baptizandi celebrationi intersint in qua eorum filius ex aqua et Spiritu Sancto renoscetur.

3) Parvuli parentes In celebratione Baptismi partes revera proprios exercent. Praeter monitiones enim celebrantis quas audiunt, et orationem quam cum universo coetu fidelium agunt, verum praestant ministerium, cum a) publice petunt ut baptizetur parvulus; 5) eum post celebrantem in fronte signant; c) abrenuntiationem Satanae et professionem fidei proferunt; d) Infantem ad fontem portant (ln primis autem mater); r) cervum accensum tenent; *f)* benedicuntur formulis speciali modo matribus patribusque destinatis.

4) Si quis forte eorum professionem fidei emittere nequeat, ex. gr. quia catholicus non est, tacere potest: ab eo tantum postulatur ut. cum Baptismum parvuli petierit, provideat vel saltem permittat ut hic in fide baptismal! Instituatur.

5) Post collatum nutem Baptismum, parentes, Deo grati susceptoque muneri fideles, parvulum adducere tenentur ad cognoscendum Deum, culus filius adoptionis factus est. necnon ad Confirmationem suscipiendam et SS. Eucharistiam participandam praeparare. In quo officio Iterum a parocho mediis aptis iuventur.

6. Pro unoquoque Infante licet admittere patrinum et

l fo 3. 5- ‘ S- Accvsnsus. *F.f-ist.* ^3, $: PL jj.

rnatrinam: uterque autem in Ordine ipsius ritus sub nomine •patrfnl» indicatur.

7. Praeter ea. quae In Praenotandi» generalibu» de ministro ordinario dicta *unt (nn. 11-15), notanda veniunt ea quae seqauntun

1) Pastorum est familias ad Baptismum parvulorum praeparare casque adiuvare ta Implendo educationis munere, quod exinde susceperunt. Episcopi autem est pastoralia huiusmod! Incepta in saa dioecesi, auxllianlibus etiam diaconis et taleis, roorulnare.

2)Pastorum praeterea est operam dare ut quaevis Baptismi celebratio debita flat cum dignitate sitque condicionibus et voti* familiarum, quantum fleri poterit, accommodata. Quinnnque baptizat, ritum accurate religloseque exsrouatur-, studeat insuper *e humanum affabllcraque omnibus exhibere.

1IL De tempore et loco Baptismi parvulorum

8. Ad tempus conferendi Baptismum quod attinet, ratio habeatur in primi» salutis parvuli, ne hic beneficio sacramenti privetur; deinde valetudini* matris, ut, quantum fleri potest, et Ipsa adesse possit: demum, dummodo hoc prae-«tantiori bono infantis non obsit, necessitatis pastoralis, idest

manifestetur.

Itaque: 1) Si parvulus in periculo morti* venatur, sine mora baptizetur modo Infra statuto (n. 21L 2) In ceteris canbas» parentes quamprimum, immo, si casu* fert, ante Ipsam nativitatem parvuli, de futuro Baptismo parochum commonefaciant, ut celebratio sacramenti apte praeparari possit. 3) Celebratio autem Baptismi flat Infra priore» hebdomadas post nativitatem parvuli. Conferentia Episcopali» tamen propter graviore* ordinis pastoralis rationes, longius tempori» intervallum statuere potest. 4) Parochi est, ratione habita ordinationum Conferentiae Episcopalis, statuere dc tempore quo baptizandi »lnl parvuli, quorum parente» nondum sint praeparati ad profitendam fidem neque ad suscipiendum munus Ipso» parvulos In fide Christiana educandi.

9. Ad illustrandam Baptismi indolem paschalem, commendatur ut sacramentum In Vigilia paschali celebretur aut die dominica in qua Ecclesia resurrectionem Domini commemorat. Die autem dominica Baptismus cetebran poterii etiam Intra Missam ut tota communitas ritui Intéresse queat elariusque necessitudo Baptismi el SS. Eucharistiae eluceat. Quod tamen ne nimis frequenter fiat. Ceteram normae de Baptismate celebrando In \igilta paschali aut in Mlsia dominicall infra proponentur.

Λ clariu» pateat Baptismum sacramentum esse fidei Ecclesiae necnon aggregationis ad populum Del, de more celebretur in ecclesia paroeeiali. quae fontem baptismalem habere debet.

11. Episcopi autem est, audito parocho loci, permittere vel tabere ut ion» baptismalis habeatur etiam in ah* ecclesia vd poblico oratorio intra eiusdem paroeciae fine*. Ad parochum de more pertinet etiam in his locis Baptismum celebrare.

12. In domibus privatis, extra mortis periculum. Baptismus ne celebretur.

IX In valetudinarii* autem, nisi Episcopus aliter «latuerit (ei. n.1 IX Baptismus ne celebretur, nisi In casu necessitati», vel alia ratione pastorali cogente. Semper tamen caveatur ut parochus commonefiat et opportuna parentum praeoaratio praemittatur.

14. Dum litnrgla verbi celebratur, expedit ut parvuli In locum separatum deferantur. Curandum tamen est ut matres vel matrinae litnrgiam verbi frequentent; parvuli proinde ahii mulieribus committantur.

IV. De structura urrus baptizandi pajivvlos

A. *Ordo* Bapiüml a mlnlriro ordinario celebrandi

15. Sive de uno, sive de pluribus, *ive etiam de multi» bapUzandis agatur, et mortis periculum non immineat, celebrans integrum ritum, prout hic describitur, exsequatur.

16. Indpil ntus parvulorum receptione, in qua parentum patrinorumque voluntas et Ecclesiae propositum de Baptismi sacramento celebrando significantur, et a parentibus et a celebrante exprimuntur parvulorum signatione in fronte.

17. Sarra verbi Del celebratio eo spectat ut, ante actionem rapterfi. fide» parentum patrinorumque et aditantium excitetur et fructu» sacramenti precatione communi Impetrentur. Constat autem haec verbi Del celebratio lectione unius vel plurium sacrae Scripturae locorum; bomllia. additn tempore silentii; oratione fidelium, concludenda oratione ad modum exorcismi Instructa, quae unctionem cum oleo catechumenorum vel Impositionem manus Introducit.

18. Sacramenti autem celebratio 1) proxime praeparatur: *a)* tum celebranti» sollemni oratione quae. Deum invocando rtusque salutis concilium recolendo, aquam Baptismi vel renedldt vel eius benedictionem commemorat; *bl tum* pabenlurn patrinorumque ahrenunilatione Satanae, et fidei professione. cui additur assensu» celebrantis et communitatis; et ultima Interrogatione parentum et patrinorum;

2) peragitur autem aquae ablutione» quae fleri potest per Immersionem vel per infusionem. Meundum locorum consuetudine*. et invocatione SS. Trinitati*;

, 3>.« ConJp,eLur ‹?einuro imnriruis chrismatis unctione, qua significantur baptizari sacerdotium regale clusque in populi Dei consortium ascriptio; perficitur deinde ritibus vestis candidae, cerei accensi et «Ephphetha. (qui ultimus ad libitum proponitur).

19. Post celebrantis monitionem, ad prnejdgnandnm futuram Eucharistiae participationem, ante altare dicitur oratio dominica, qua filii Dei Patrem qui est in caelis deprecantur. Deinde, ut in omnes gratia Dei redundet, benedicuntur matres et patres nrenon omnes aditante*.

B. *Ordo* brrrior *Haptiimi*

20. In Ordine breviore Baptismi pro catecbistis · fiunt ritus recipiendi parvulo*, celebratio verbi Dei. vel monitio ministri, et oratio fidelium. Ante fontem, minister orationem profert ad Deum insocundum et historiam salutis Baptismum respicientem recolendam. Ablutione baptisma!! peracta, omissa chrismatione. dicitur formula aptata, et universus ritus perficitur conclusione ordinaria. Omittuntur proinde exorcismus et unctio cum oleo catechumenorum, chrismario et •Ephphctba··.

21. Ordo autem brevior ad baptizandum parvulum in periculo mortis versantem, absente ministro ordinario, duplicem structuram exhiberi

1) Tn articulo morti* seu, morte imminente, quando tempo* urget, minUtrr, · omissis ceteris, aqunm, etsi non benedictam. sed naturalem, in caput parvuli infundit, formulam consuetam dicens. ·

2) Si autem, prudenti ludicio, sufficiens tempus habetur, congregati* nonnullis fidelibus, si quis Inter eos capax est dirigendi brevem orationem, adhibeatur sequens ritus: fit monttio ministri et brevis oratio universalis, professio fidei parentum vel unius patrini. infusio aquae cum verbis consuetis. Si vero praesentes rudiores sunt, minister, postquam alta voce symbolum fidei recitaverit, baptixet secundum ritum In articulo morti* adhibendum.

22. Eliam sacerdos et diaconus, urgente periculo mortis, adbibere possunt, pro necessitate, ordinem breviorem. Parochus autem vel alius sacerdo» eadem facultate pollens, si prae manibus habeat sanctum chrisma tempusque supersit, ne praetermittat, post Baptismum, conferre Confirmationem, ocussa in casu chrismatione postbaptismali.

V. Dt AFTAT1ONIBU* QUAS CoNFEKENT1AE Et iscofales et Episcopi facere possvxt

23. Praeter aptaUone» tn Praenotandis generalibus (nn. 30-33) praevisas, ritus baptizandi infantes alias accommodaUones ab Episcopalibus Conferenti!* definienda» admittit.

24. Prout In ipso Rituali Romano indicatur, nd placitum Iliarum Conferentiarum haec statui possunt: 1) Iuxta locorum consuetudines, interrogatio de nomine parvuli baptizandi diversimode ordinari potest, prouti agitur de ipso nomine iam Imposito vel in actu Baptismi imponendo. 2) Unctio catechumenorum omitti potest (nn. 50» 87). 3) Formula abrenuntia!krais pressior et ditior fieri potest (nn. 5/· 94, 121)· 4> Si permulti simul baptizantur, unctio chrismatis omitti potest <n. 125). 5) Ritus «Ephphetha» servari potest (nn. 65. 101).

25. Cum in pluribus regionibus parentes aliquando ad Baptismi celebrationem nondum sint parati, vel etiam petant ut ipsorum baptizentur parvuli, qui postea chrlstiane non Murabuntur immo fidem amittent, neque sufficiat ut in Ipso ritu parentes moneantur ac de fide sua interrogentur, Conferentiae Episcopales, ad Juvandos parochos, ordinatione* pastorale» edere possunt, quibus longius temporis intervallum statuatur ante sacramenti celebrationem.

26. Ad Episcopum praeterea pertinet, pro sua dioecesi. Indicare utrum catechlstae homlliam possint facere modo libero on scriptum textum legendo.

VI. De accommodationibus quae ministro competunt

27. In adunationlbus quibus parentes ad Baptismum parvulorum praeparantur, magni refert ut instructiones precibus et ritibus fulciantur. Ad hoc uti iuvabit variis elementis, quae In Online Baptismi pro celebratione verbi Dei praevidentur.

23. Cura parvulorum Baptismus intra Vigiliam paschalem celebratur, ritus »lc componatur: 1) Ante celebrationem '»r»tae paschalis, tempore et loco opportuno, fit ritus recipiendi parvulos, culus In fine, omissa, pro opportunitate, 11turgla verbi, habetur oratio exorcismi ct unctio cum oleo Slt[illegible]uJn',noru?u2l 'pMus sacramenti (nn. 56-58. /,ïiγ3 habet benedietionen» nquae, ut in Ipso ',.|**"*® paschali» Indicatur. 3) Omittitur assensus celebranti* et communitatis (n. 59), tradi lio cerei nceenid SA? ritus .Ephphetha. (n. 65). 4) Omittitur conclusio niui luD.

B Ritu, rwlpletult p-rrulum (nn S3-?-u (h tn nun prntod. «loUllo ,, ρ^?Λ[illegible]'Χ01ιX'ή','«:

•CL Coae. Val. II. Gj-at. mcts ‹-
o. W. *CL Pracnof-inX* n. 16 «Ç(,5^ Cooctftum,

2)In hturgia verbi: *a)* LccUonr* sumuntur e MllM do- * mlnfcar, nut, *l »peelRl?i» rationes adsunt, ex ll» quae In Online lUpthml proponuntur, *b)* HomlUa e textu sacro fiat; rationem nutem habrat Bapthml celebrandi, *c)* Symbolum non dicitur, ro quod clus locum tenet professio fldel. quae oh univena communitate fit ante Baptismum, *d)* Oratio universalis rx lis quae habentur in Ordine Baptismi sumitur (nn, 47-48. 217-220). In fine nutem, ontequnm Invocentur Sancti, nddltur deprecatio pro Ecclesia universali et necessitatibus mundi.

3)Celebratio Baptismi prosequitur oratione exorcismi et unctione alllsque ritibus in Ordine descriptis (nn. 49-66).

4)Expleta celebratione Baptismi, Missa continuatur de more cum offertorio.

5)Ad benedictionem in fine Missae Impertiendam, sacerdos adhibere potest unam ex formulis quae pro ritu Baptismi proponuntur (nn. 70. 247-249).

30. Diebus Infra hebdomadam, si Baptismus Intra Missam celebratur, ordo est In genere Idem ac In dominica; In llturgia tamen verbi lectiones desumere licet ex iis quae pro ritu Baptismi proponuntur (nn. 44 et 180-194, 204-115).

31. Ad normam eorum quae in n. 34 Praenotandorum generalium dicuntur, ministri est aliquas accommodationes in ritum Inducere, quae ab Ipsis rerum adiunctis postulantur, cuiusmodl sunt:

1) si parvuli mater In portu est. Illius rei ratio habeatur In monitione initiali (n. 36). tn oratione communi (nn. 47, 217-220) ct In benedictione ultima (nn. 70, 247-248);

2)In dialogo cum parentibus (nn. 37-38, 76-77) ratio habeatur responsionis eorum: si non dixerunt *Bardismum,* sed *Fidem* vel *Grdliam Christi* vel *Ingressum in Ecclesiam* vel *Vitam ûe'rrnam,* non incipiet minister a verbis *Bantismum* pro infantibus, sed congruenter: *Fidem pel Grdtlam Christi* etc.;

3)Ordo ad ecclesiam deferendi infantem iam baptlzatum (nn. 165-185), qui pro solo casu parvuli In periculo mortis baptlzatl instructus est, ad Ojias etiam necessitates accommodetur, v. g. si parvuli baptizat! sunt tempore persecutionis religiosae vel temporanei dissensus Inter parentes.

[Sequuntur ritus lilurgici].

Adn. EL 84 (1970) 17-37: Noth. 5 (1969) 229; C. BRAGA in EL 84 (1970) 43-55; L. BRANDOLINI in EL 84 (1970) 63-75; A. BUGNINI in Partie· manu· 44 (1969) 458-464: B. FISCHER in Notit 3 (1976) 55-70; 4 (1968) 235-245; G. GILLEMAN in The Clergy Monthly 34 (1970) 293-303: L LICIER in La Maison-Dieu n 98 (1969) 7-31; B. NEWNSin CR 54 (1969) 703-710; A. PISTOIA in EL 84 (1970) 56-61; V. RAFFA in ME 95 (1970) 25-29. P. TIHON in NrT 91 (1969) C43-655.

3750

1969 MAI 15.-SC CULTUS, INSTR. AAS 61 (1969) 806-811

Instructio de Missis pro coetibus particularibus

Actio pastoralis Ecclesiae inter praecipuos fines sibi proponit fidelium institutionem, quo arctius communitati eccleslall intersint, ita ut celebrationibus, praesertim Hturgicis, sedulo consocietur unusquisque cum fratribus In Ecclesiae, tum universalis tum localis, communione.

Coetus enim liturglcus, cui praeest qui populum Del potestate convocandi, regendi, docendi ac sanctificandi fruitur, signum ct instrumentum est totius generis humani unitatis, Imprimis quidem Ecclesiae cum Christo

Quod vere In communi Eucharistiae celebratione efficitur et exprimitur, potissimum diebus dominicis ct festis, cum circa Episcopum tum In coetu paroeciali, culus pastor
877 vices gerit Episcopil*/

Pastoralis vero cura etiam ad coctus particulares ordinatur et dirigitur, non ad fovendam quondam separationem, neque ad paraas *ecclesias* ct privilegia constituenda, sed ut peculiaribus fidelium necessitatibus faveatur vel christiana vita altius perspiefatur iuxto eorum coetuum sodalium necessitates et formationem, omnibus cum beneficiis quae ex eodem peculiari vinculo spirituali vel apostoUco atque ex mutuae aedificationis studio procedunt.

Quam efficaciter his coetibus peculiares huiusmodi celebrationes prodesse queant, actio pastoralis experientia satis docet. Nam cum debite ac sapienter ordinantur et diriguntur, unitati paroeciae non obsunt, sed eius actioni misi slonarfac favent, quatenus nonnulli fideles propius attlngvalcnt, quidam vero penitius fnrmari.

Insuper vitalis eorum coetuum vigor ex eo oritur quod studium Christianae veritatis communiter peractum Itemque communis animi intentio propriam vitae rationem ei conformandi, in conventibus orationis, qui dicuntur, Inter se copulantur, qui modis et formulis ipsis coetui magis consentaneis agantur, ac praesertim Dei Verbi lectione et meditatione; saepe denique celebratione Eucharistiae, quae Ipsos conventus complet ct quasi coronat.

Vehemens est nostris diebus in his coetibus desiderium Eucharisticam celebrationem participandi. Qua de causa opportunum visum est quasdam praebere normas quae hanc celebrationem ordinent, Ha ut semper composite, accurate ct graviter peragatur spirituali participantium cum beneficio, atque ratione habita naturae religiosi cultus propriae.

1. Diligenter consideretur num, omnibus perpensis, in singulis casibus celebratio eucharistica actioni pastorali revera prosit, an sit potius alius generis religiosa celebratio suadenda.

2. Inter coetus particulares, in quorum bonum Eucharistia celebrari potest, hos recensere licet:

*a)*Coetus congregatos ad exercitia spiritualia peragenda, ad studia religiosa vel pastoralia per unum vel plores dies colenda, ad apostolatus lalcorum aliusve generis consociationum conventus agendos.

*b)*Conventus, actionis pastoralis gratia, alicuius partis paroeciae.

*c)*Coetus fidelium, qui In locis ab ecclesia paroeciali dissitis commorantur, et statutis temporibus conveniunt ad religiosam formationem suam curandam. / 808

*d)*Coetus fidelium unius condicionis, qui certis temporibus inter se conveniunt propter institutionem vel religiosam formationem ipsis magis congruentem.

*e)*Coetus familiares circa infirmos aut aetate provectos congregatos, qui domo egredi non valent quiuue numquam celebrationem eucharisticam possunt participare. Quibus autem sociantur propinqui aliique curam eorum gerentes.

f) Coetus familiares, occasione data vigiliae pro defuncto aliusve singularis religiosae occasionis.

3. Eucharistica celebratio pro coetibus particularibus peragatur, plerumque, in loco sacro.

4. Facultas autem concedendi ut eucharistica celebratio pro coetibus particularibus peragatur extra locum sacrum reservatur Ordinario loci et, pro suis domibus. Ordinario religioso; qui tamen hanc facultatem, praesertim cum agitur de celebrationibus in domibus privatis aut institutis, concedant solummodo si locus sit aptus et honestus exclusis tamen semper cubiculis 4.

Caveatur Insuper ne postulatio loci amplioris ac dignioris eo ducat, ut quibusdam prae ceteris familiis consulto faveatur, et ita privilegia, quae in Constitutione de sacra Liturgia5 improbantur, nova quadam ratione reviviscant.

5. Principia vero primaria, quae Instructione *Euchc· pisticum Mysterium* · traduntur, prae oculis habeantur; haec praesertim:

*a)*Sacrificium eucharisticum et sacrum Convivium ita ad Idem pertinent mysterium, ut artissimo vinculo theologico ac sacramentall alterum cum altero cohaereat.

b) Nulla Missa habeatur actio coetus particularis exclusive propria, sed Ecclesiae celebratio, in aua Sacerdos munere suo fungens toti actioni liturgicae, ut ipsius Ecclesiae minister, praeest.

*c)*Omnia ita curentur, ut, tum in loci congrua dispositione, tum in rerum personarumque habitu, latriae cultus, qui vero Deo debetur, sanctissimo Eucharistiae Sacramento venerando exhibeatur./ 809

6. Quo facilius Eucharistica celebratio evadat rerum personarumque adiunctis vere consentanea, singulae eius partes apte componantur, attentis normis generalibus, et, quae sequuntur, principiis:

*a)*Participatio fidelium quam maxime foveatur, attentis peculiaribus adiunctis in quibus fit celebratio et facultate id facilius obtinendi.

b) Tempus aliquod vel meditationi Sacrae Scripturae vel spirituali Instructioni tribuendum, pro cuiusque coetus qualitate, celebrationem praecedere poterit.

1 **Cf. Coae Oec. VaL II, Const. dogm de Ecclesia n. r:** *A. A. S.* **57 (x05). P 3 [LE 5131]; Const de S. Lituxyu Sacmwneïw-» Conc4huiR, ŋ. 83** *A. A. S.* **56 1:964). P· x*x fLE 314X).**

' CL Cone. Oec. VaL II, Const dojpn. de Ecclesia *Ltwn* **nn. 36, 18:** *A. A.* **S. 57 (103). PP JX-3»** *rt* **33-36; Const de S. IJtureis 5*craxa*rfvm** *Co-nlivm,* **un. 4Î-4® *A. A. S. 36* (1964). PP S. C. Rituum Instruet** *EixSarufu**** **.Vyj^nw··, nn. 26-27:** *A. A. S.* **59** *(1967).* **pp. 335*356 [LE 3562).**

• **CL** *Inrtihrfio Gnmiii* **MixsaJü** *Rw h ,* **ŋ. 353 (LE 3840).**

•Cfr. Lilt Apost motu propno datae PaUcnaie ŋ. *τ A AS* **56 (x04). PP 3-X3 [LE 3*391; Resenptwn Pontifiaua Cnw 6&tw. X964, a. 4 (LE 3230J. · N. jr** *A .4. S. 36* **(1964), p. xoS · N. j: 4. 4. S.**

c) Praeter initialem monitionem, celebrans de Llturgia verbi ante quam lectiones recitentur, breviter disserere potest atque de Llturgia eucharistica ante praefationem; deinde etiam aliquid dicere potest ante quam fideles dimittat. Ab hoc tamen abstineat durante Prece Eucharistica.

d) *Firmo* praescripto litteris / et h, quae sequuntur, notato et his exceptis quae ab aliguo «commentatore» aguntur, fideles sese abstineant considerationibus, adhortationibus hlscue nebas similibus In Ipsa celebratione.

ej *In* Llturgia verbi, pro variis rerum adiunctis, textus peculiari celebrationi aptiores seligi possunt, dummodo ex approbati Lectionarii textibus seligantur.

t) Lectiones, quae fiunt ante Evangelium, aliquis ex adstantibus (vir vel mulier)legere valet; Evangelium autem a Sacerdote tantum aut, occasione data, a diacono pronuntietur.

q) In homilia Sacerdos mentionem habeat huius particularis celebrationis et rationes illustret inter coetum, qui actu congregatur, et Ecclesiam localem atque universalem Intercedentes.

h) Oratio fidelium peculiaribus adiunctis aptari potest, servata semper sua religiosa proprietate. Caveatur tamen ne intentiones generales pro Ecclesia, pro mundo, pro fratribus qui necessitates patiuntur et pro aditante coetu penitus omittantur. Nihil obstat quo minus ritui qui intersunt, aliquam specialem intentionem, quam Ipsi antea debite paraverint, adlcianL

7. Perfectior et absolutior participatio eucharisticae celebrationis sacTamentall Communione efficitur.

Quoad vero modum S. Communionis distribuendae usus adhibeatur, qui in singulis dioecesibus legitime viget. Ad Communionem autem sub utraque specie quod attinet, ea
810 serventur quae Institutione Genendi / Missalls Romani7 statuuntur. Huiusmodi tamen S. Communionis forma non permittitur in Missis, quae domi celebrantur, nisi agitur de administrando Viatico ·.

8. Ad fovendam fidelium participationem quaedam percipi poterit utilitas, In quibusdam maxime rerum adiunctis, etiam ex cantu sacro, quippe qui unanimitatem augeat. Tamen, hac quoque In re serventur normae de cantu et musica In sacris celebrationibus, Ils omnibus remotis quae ritus sanctitati atque fidelium pietati obsistant.

9. Caveatur insuper ne caedem aptationes, quae pro his tantum casibus permittuntur, in celebrationes, quae fiunt in ecclesia pro universa fidelium congregatione, inducantur.

10. Ad condiciones autem praevios requisitas quod attinet, ut Eucharistia pro his particularibus coetibus extra locum sacrum, praesertim vero in domibus privatis, celebrari possit, haec serventur

a) Facultas de oua in n. 4, exceptis casibus particularibus, non detur pro dominicis et diebus festis de praecepto, ne coetus llturgicus paroeclalls privetur ministerio sacerdotum et fidelium participatione ad vitam et unitatem communitatis fovendam.

b) SI sacerdos celebrans non sit Ipse parochus, parochum semper praemoneat. Qui relationem faciat Episcopo de celebrationibus peractis.

c) Nonnae circa lelunium eucharhtlcum serventur, Ita ut numquam S. Missam aliqua cena vel convivium Immediate praecedat. SI vero haec sequantur, ne eadem mensa In qua Eucharistia celebrata est, quantum fieri potest, adhibeatur.

d) Panis pro Eucharistia sit azymus, qui solus in Ecclesia latina permittitur, eadem forma confectus, quae ex consuetudine in ceteris Missis adhibetur.

e) Tempus celebrationis non sit nox velde producta.

I) SI pgltur de coetibus familiaribus, ne excludantur, qui rationabiliter petant ut celebrationem participent.

11. Ad certiorem denique effectum haram celebralionom assequendum earumque spiritualem efficacitatem plenius procurandam, in iisdem tum parandis tum peragendis
811 dignitas totius actionis sacrae / semper religiose curetur, eius forma nec non elementa magis apta, salva liturgiae praeceptorum ratione, opportune seligantur. Quoproplen

a) Textus in S. Missa adhibendi tantummodo e Missall vel ex approbatis supplementis sumantur. Reprobatur, ut arbitraria, quaevis commutatio, salvo praescripto sub n. 6. *e).*

b) Altaris supellex, vasa sacra et vestimenta numero, forma «t qualitate praesentibus legibus congruant·.

59(ta*7).N> I4O-MS ’CI
•CL S. C Rltwx-u. Ir<racüo nn. jj. 6 K 41:
4.4 5 *Kf* (i#71. PP 559 «t 0$.
•a /■*»*· Grv*'u Fj w i, m. xM-sTa; Wpo
;l e

c) Ad celebrantis gestas et caeremonias, nec non ad aditantium habitum quod attinet, valent ea. quae pro ordinaria eucharistica celebratione praescribuntur.

Animaram igitur pastores enixe ir vitantur ut harum celebrationum efficaciam spiritualem ad animos formrndos altius perpendant. Tantummodo enim vim suum hrbenL si participantes per eas ad penitius Christianum msstcriuin cognoscendum, ad divinum cultum fovendum, od sese In communitatem ecclesialem inserendos atque fructuosius Interfratresapostolalum caritatemque exercenda adducantur.

Quamvis his diebus nonnulli sint qui ex *rebus novis* quandoque insanis, quas ostendunt, vel ex liturgicarum celebrationum arbitrariis formis, quas excogitant, sese existimant esse *renovatos,* tamen sacerdotes, saeculares et regulares, vere de fidelium bono solliciti, compertum habeant actionis pastoralis mansurae et sanctificantis viam in constanti et magnanima fidelitate erga Ecclesiae voluntatem inveniri, quae eius praeceptis, normis et structuris exprimitur.

Quod autem ab huiusmodi ratione abdudt, quamvis specie allidat, fidelium mentes perturbat atque sacerdotale ministerium languidum infructuosumque reddit.

Haec Instructio, quam de mandato Summi Pontificis, Sacra Congregatio pro Cultu Divino confecit, et ipse Summus Pontifex approbavit, omnes Ss. Missarum celebrationes pro coetibus particularibus posthac ordinabit.

E Civitate Vaticana, die 15 Mali 1969. in Ascensione Domini.—Benno Card. Gut, *Praej.* H. Bugninl, *a Secr.*

Ada. EL 43 (197S) 191; NocxL 8 (1970) 4*. B. NEWNS m CR 55 (1970 375-3S2-

3751

1969 MAI 22.-SC DOCTRINA FIDEI, RESCRIPTUM. PART.·

Impedimentum dirimens mixtae religionis a canons 72 Concilii Trullani sancitum, adhuc vim suam tenet post Motu proprio «Crebrae allatae»

Casus—M.. nato il 4 settembre 1935, battezzato nella Chiesa ortodossa, sposb il 31 marzo 1956 davanti a un ministro protestante, N. M., nala il 18 settembre 1937, battezzata nella Chiesa metodista. Dopo un periodo di convlvenza conjugale, le parti divorzlarono il 20 marzo 1957 e in seguito sono passate a seconde nozze. L'Ordinario dd luogo prospetta la nullità dei matrimonio a causa del can. 72 del Concilio Trullano, essendo l'uomo greco ortodosso e la donna acattollca.

Solutio—Ferla IV', die 30 aprills 1969. Emm! ac Revtfil Patres hoc tulerunt decretum: *Omna:* «Constare de Invalidante matrimonii In casu» et ad mentem: «Si *ritiene ancora in oigort il canone* 72 *del Concilio Trullano.*·

N. B. La Congregazlone per la Dotlrina della Fede si regoli In awenlre secondo questa «Mente». 11 Santo Padre. ncirUdicnza concessa al Card. Prefelto, il 9 maggio 1969, ha approvato la dedsione: *Omnium* (Rescriptum datum die 22 Mali 1969 cum hac dedsione J: «Constare de Invalidate matrimonii in casu ex canone 72 Concilii Trullani *quod adhuc suam Dim lend.*·

•Ordfaario ChicaoicmJ Prot N 291159a· Juris! 29 (J 969) 337 cot 13 Ada. J A A53O lr. J-aut 31 (1971) 292^403 <t is PrM 53 (1959) 595-612. W W BASSET te Jurist 29 (1969) 333-415: 31 (1971) 4G2-4ÛS A CCUSSA a AppoL 32 (1953) 170-181.

1969 MAI 25.-SECRET. STATUS, DECLARATIO. PART.·

Normae înternae Tribunalis Sacrae Romanas Rotae et Facultates Decano eiusdem Tribunalis concessae

I— Xpprobatlo Pontificia

NeirUdlema concessa all'Etfio Card. Searetario di Stato 11 25 maggio 1969. Il Santo Padre ha approvato •Ad experimentum et ad triennium» le «Nuone Norme *del Tribunale della Sacra Romana Rota·,* Roma. 27 maooin 1969.—Boleslao Fiupiak, *Decano.*

Il—Novae Normae Tribunali» Sacrae Romanae Rotae

TITOLO I

Structura ed Ohoanico della Sacra Romana Rota

Capo I. *Struttura e funzionl.*

Art. 1. fi 1. La Sacra Romann Rota è ll Trlbunale Collegiale ordinario della Sede Apostolica, costltuito da un adeguato numero di Prelutl Uditori, la cul elezione é riservata al Sommo Pontefiee, ed è presleduto dal Decano, *primus inter parti.*

5 2. Nella Sacra Romann Rota le funzionl del Prelato Superiore, di cui ul Regolamento Generale della Curia Romana, sono esercitate dal Decano e, quando questi ê impedito, dal!* Udilore che lo segue immeaiatamente nell'ordine dl Decananza. I prowcdlmenti straordinari sono demandati ■l Collegio degli Uditori.

f 3. Il Decano ha la dlrezionc dello Studio Rotale, e nomina ll Vlce-DIrettore ed I Docenti.

Art. 2. fi 1. I Prelati Uditori devono essere Sacerdoti, di matura età, laureati almeno in *utroque lure,* distinti per buoni costuml, onestà dl vita, prudenza ed esperienza dei diritto.

(2. I medesiml, appena iniziano ll 75· anno dl età, dlventano Emeriti e cessano dalle funzionl dl Giudlce.

Art. 3. § 1. Dopo ll Decano, Ia precedenza tra gll Uditori è determinata dalla data di nomina, in pari data d! nomina secondo la data delTordinazlone sacerdotale, ed In pari data di nomina ed ordinazione sacerdotale, secondo 1'eta.

fi 2. Cessando il Decano dalle sue funzionl, gli succede *ipio (ure* l'Udltore che lo segue immedialamente nell'ordine di Decananza.

Art. 4. Fermi restando i cann. 1598, 1599 e 1557 fi 2, la competenza della Sacra Romana Rota per tutte le cause di nullité di matrimonio, legiltlruamente deferite alia Sede Apostolica, si estende anche alie cause in cui una parte è cattollca e 1'altra acattolica, oppure tutte e due acattoliche sla che ambedue od una sola appartenga al rito latino od orientale, rimettendo perô alla Sacra Congregazione per la Dottrina della Fede tutte le questioni dottrinali che toccano la Fede, a tenore dei nn. 29 e 31 della Costituzione Apostolica *Regimini Ecclesiae Unloersae* [LE 3588].

Capo IL *Organico e distribuzione dei perianale*

Art. 5. 5 1. Per la tutela del bene pubblico, nel modi prevlstl dal Codice dl Diritto Canonico e dalle *Normae S. R. Rotae Tribunalis* [LE 12331, è costituito l'Ufficio della Promozlone della Giustizia. afflanto ad un Promotore di Giustlzla e ad un Promotore di Giustizia Sostituto, il quale si occupa precipuamente delle cause dei fcdell di rito orientale.

Ambedue saranno Sacerdoti, laureati in *utroque iure,* oppure in Diritto Canonico e Giurisprudenza Civile, Awocatl Rotali, dl matura cta, buoni costumi, prudenza. esperienza e pratica phiriennale fatta presso la S. R. Rota come Officiale Minore, o, almeno, presso un altro Trlbunale Ecclesiastico.

fi 2. Il Promotore dl Giustizia è Officiale Maggiore di I classe ed il Promotore dl Giustizia Sostituto è Officiale Maggiore di II classe.

fi 3. Il Promotore dl Giustizia Sostituto verrà scelto, preferibilmente, fra i Sacerdoti di rito orientale.

Art. 6. J 1. Alla difesa dei vincolo matrimoniale sono stabilmente addetti un certo numero di Dlfensori dei vincolo, entro l limiti previstl dall'organico, l quali devono essere Sacerdoti, laureati Ln Diritto Canonico, Awocatl Rotali, di matura età. buoni costuml, prudenza, esperienza. e non potranno essere nominati se non dopo un adeguato tirocinio fatto presso ll Trlbunale della Rota come Officiale Minore, o presso altro Tribunal· Ecclesiastico.

I 2. In sostituzlone dei Difensori dei vincolo Tltolari, posiono essere nominati uno o plü Difensori dei vincolo Sostituti *ad tempus* l quali dovranno perô avere tutti i titoll e le qualité dei Difensori dei vincolo Titolarl.

J 3. Il Dlfensore dei Vincolo è Officiale Maggiore di I classe, Il Dlfensore dei vincolo Sostituto é Officiale Maggiore di II classe.

^i 4. Il Promotore di Giustizia Sostituto per le cause orien-
Il puô essere designato Dlfensore del vincolo nelle medeslme ed anche In alire cause ove non debba Intervenire come Promotore di Giustizia.

fi 5. Per la stesura delle Animadversiones nelle slngole cause. Il Decano puô inearicarc un Dlfensore de vincolo Deputato che sia Sacerdote, laureato in Diritto Canonico ed Awocato Rotale, il qunle verrà retribuito, dl volta in volta, con un onorario fissato dal Turno Giudlcante ed approvato •uccessivamcnte dal Decano.

Art. 7. fi 1. Alia direzione delln Cancelleria è preposto un Capo Ufficio, o Capo délia Cancelleria, ll quale deve essere Sacerdote, laureato in Diritto Canonico, Awocato Rotale, dl matura età. esperienza e. per la peculiarity delle sue fuaxioni. scelto tra l Notari del Tribunal che abblono g^ ricoperto la maggior parte degli uffici nel vari setter! della CanceUeria.

§ 2. Il pap° Ufficio conserva i «lirittl e le attribuzioni dl Notalo agli effetti della procedure.

§ 3. Il Capo Ufficio è Officiale Maggiore di II classe.

Art. 8. § 1. AI dlsbrlgo delle pratiche interne della Cancelleria sono addetti tre Notai, Sacerdoti, laureati In Dirttto Canonico. Awocatl Rotali, dotati dl esperienza e pratica dl cTuestlonl giudizinrie ed a tal fine sarenno prescelti tra gll Officiali Minori della Cancelleria deLia Rota.

fi 2. I tre Nota! sono Officiali Minori di I grado, ~~II classe e~~ r>arl tra dl loro, ma uno dl essi, a scelta dei Decano c sentito l parere del due Uditori piû anzlanl, e concorrendo quanto previsto dal Regolamento Generale della Curia Romana, taré nominato Notato dl I classe.

5 3. In raglone dei compiti a cui sono assegnati e della anzianitn dl nomina, i Notai avranno Ia denomlnazione di I-II-III Notaio e clô solamente ad uso interno.

fi 4. Uno dei tre Notai avrà anche le funzionl di Bibliotecario, ed un altro curerà la compilazione di un Masslmario di Giurisprudcnza Rotale.

fi 5. QuaJora lo esiga la molteplicité delle Istruttorie o la conoscenza di qualche partlcolare lingua, per Pasistenza agli interrogatori, il Decano convocherà altri Sacerdoti come Notai Deputati, l quail saranno retribuit! ad ore ed assunti —di solito— per le cause chc non godono del patrocinio gratuito.

Art. 9, § 1. Alla custodia e conservazione dell'Archlvio delle cause in corso è addetto un Sacerdote con la qualfica dl Archiviste, U quale, se non prowlsto di laurea in Dlrltto Canonico, dovrà avere il diploma di speclalizzazione In Archlvistica.

S 2. Per ll disbrigo delle pratiche dl carattere amministratlvo prowedono due Addetti di Amministrazione, uno del quali avrà l'incarlco di Cassiere e l'altro dl Computista. Il Gomputista ha anche le funzionl dl Distributore, ed Il Cassiere di Spedfzioniere. Ambedue saranno Sacerdoti, e se non prowisti di laurea in una disciplina ecclesiastica o civile, dovranno avere un diploma di specializzazione.

fi 3. L'Archlvista e gli Addetti di Amministrazione sono Officiali Minori di II grado, II classe.

§ 4. A scelta del Decano, e sentito Il parere del due Uditori piû anzianl, uno degli Officiali Minori dl II grado puô essere nominato dl I classe concorrendo quanto previsto dal *Regolamento Generale della Curia Romana* [LE 3629].

Art. 10. § 1. Gli Scrittori saranno scelti tra coloro che hanno una buona conoscenza del latino ed Il diploma di dattlloarafia. Potranno essere nominati sia gli ecclesiastici sia i laicï, secondo l'opportunité.

§ 2. Qualora venga assunto come Scrittore un Sacerdote munito di laurea in una disciplina ecclesiastica o civile, non si richiede ll diploma dl dattilografia. In tal caso perô, prima della nomina, dovrà svolgere una prova pratica dl dattilografia alia presenza dei Decano e del Capo della Cancelleria.

§ 3. Gll Scrittori sono Officiali Minori di III grado, II classe/ma, α scelta del Decano, uno dl loro, purché si verifichino le condizloni richieste dal *Regolamento Generale della Curia Romana* [LE 3629], potrà essere nominato Officiale Minore di III grado, I classe, ed avrà la responsabilité immediata dell'ufficio degli Scrittori.

§ 4. Alia Cancelleria dolia Rota è stabilmente addetto un Aiutante di Cancelleria, ii quale avrà il rango ed ll ruolo dello Scrittore, ma fungerà da aiutante nei vari uffici della Cancelleria, a seconda della nécessité a giudizio del Capo della Cancelleria. e con l'approvazione del Decano.

Art. 11. § 1. Per la custodia e la pulizia dei local! del Trlbunale sono addetti quattro laid —sccondo quanto previsto dalla Tabella Organica del Personale— con la qualifies di Usciere, fornitl dei requisiti richlestl dal *Regolamento Generale della Caria Romana;* essl avranno anche le funzionl di Cursori per la notifica a domicilio degli atti giudiziarl.

fi 2. Due degli Uscieri avranno anche l'incarlco dl custodire, ordinare, classlficare le stampe delle cause in corso e le poslzioni delle cause finite negli Archivi deposito della Rota, sltl sla al Palazzo della Cancelleria che al Palazzo San Callisto.

§ 3. In ragionc della loro qualifica di Cursore, gli Uscieri del Trlbunale della Rota dovranno avere tutti la liceaza della III media e la patente di guida per autovelcoii.

§ 4. Gli Uscicri-Cursorl sono Subalterni dl II grado, ma ll plü unziano potrà essere nominato Comniesso.

Capo III. *Assunzioni e nomine*

Art. 12. g 1. B Promotore dl Giustizia ed Il suo Sostituto. i DiTensori del Vincolo cd i Sostituti. U Capo della Cancelleria, sono nominati direttamcnte dal Sommo Pontefiee.

§ 2. Gli Officiali Minori sono assunt! dal Decano, sentito il parere dei due Uditori piû nnziani e dopo arer ottcnuto l'approvazione dei Sommo Pontefiee.

I 3. I Subalterni sono assuntl dal Decano, d! Intesa eon Γ Amministrazione competente.

$ 4. Per quahiasi nomino sono indhpensabili anche i requisiti previsti dall'ort. 8 dei *Regolamento Gtnfnle delta Curia Romana* e devono essere rhpettuti I limiti dell'organico

nrevtsto per *il Tribunale della* S. R. RoU ed approval© dai Santo Padre.

Art. 13. La precedent tra gli Official! Maggfori é data al Promotore dl Glostizia, per gli altri *OffidaU Maggiori* o Minori vice la nonna indicata aU'art. 25 del Repo/amenfo *Generale délia Caria Romana.*

TITOLO II—ArroiDVxroM c dovzmi

Ca m I. Def *Prelali Udltarl*

Art. 14. f 1. I Turni vengono coshtuit! dal Deeano come segue: ll primo Turno é composto dal Deeano e dal seeondo e terxo Uditoro; Il seeondo Turno, dal secando, terxo e quarto Uditore; Ù terxo Turno, dal terxo, quarto e quinto Uditoro e cosl dl »eguito in modo ebe Il Turno seguente ua sempre costituito dal seeondo Uditoro dei Turno procedente e dai due Uditori successivi. Il Decano puô entrare nel Turno anehe con I due ultimi Uditori oppure coll'ultlmo Uditoro asricme al seeondo.

I *2. Qzondo* si trotta Invece di un appello centro una Sentenxa Rotale, ll Turno *od qaem è* costltulto dai tro Uditori che ImmediaUmente precedono quelh del Turno *a qua.*

| 3. Nel Decreto, coi quale il Decano costituisce Il Turno, désigna anche ll Ponente della causa che normalmcnte è il ptb anziano.

I 4. Se un Uditoro, compreso Il Ponente, per malattla o alIra glusta causa, non puô far parte del Turco, riene sostituilo dal Deeano con un aîtro Uditoro.

ArL 15. Il Ponente, quale Présidente del Tamo, guida rintcro processo. avendo curo di favorire la concordia ira la parti qualoro ne reda Γopportunité e la possibilité. di suppbre d'ufflcio aile deflelenze délia causa quando si tratta de) bene pubblico o della cahrezza delle anime, di accelerare al masshno to svolglmento dei processo.

Art. 16. I 1. Quando gll Uditcri trattano una causa con potesU ordinaria, questa non cessa colla vacanxa della Sede Apostolica.

I X Quando è una causa da trattani per Commissione Pontifkia, se la Commissione *è* stata già firmata da chl di eompetenza, sl intende gU acquisita alla S. R. Rota, né cessa colla vacanxa della Sede Apostolica; ciô vale anche nel caso che la Commissione non sia stata ancora trasmessa alia S. R. Rota.

Ca m H. *Del Promotore dl Gltulteia e Difensore del* Vinroto

ArL 17. t 1. La attributioni ed l compltl del Promotore di GlastIxla, del Difensore del Vlncolo e dei loro Sostituti, tono quelll propri della Magtstroturo inquirente e saranno esercitatl nei modi e nei limiti prevhti dal Codice di Diritto Canonico · dalle Nonne Rotali, e che pertanto non vengnno contemplati nel protente RegoUmento interno.

|2. Per la natura stessa del loro lavaro Il Promotore di Ghutlzia, Il Difensore dei Vlncolo ed I loro equiparati, non •ono tenuti aII'orario di ufficin; benché lavorino a casa, sono tuttavia obbligati a stare in Tribunale a turno, nelle oro dl ufflcJo. di modo ehé si abbia sempro la presenza quotidiana di un Promotore di Glnstizla e dl un Difensort del Vlncolo.

J 3. AlTentrata In rigoro dei prosente Regolamento, il Promotore dl Giustlzla ed il Sostituto, I Difensori dei Vlncolo ed I Sostiluti, compiieranno una tabella dei turn! di prosenza che, dopo Tapprovaxionc del Decano, verri portata a conoveenia degli UdltorL

, j 4. Il Promotore dl GiastlxU ed Il Sostituto, i Difensori dei Vlncolo ed I Sostituti saranno present! in Tribunale —seeondo Ia prassl vigente— oltro I gioml e le ore flssate nelle tabelle di cui al] 3, ogni quatvolta slano convocati o citati nelle causa loro assegnate.

J 5. Per I glorni dl vacanxa dalTufflclo, per le ferte annuali. Il Promotore dl Giustlzla, U Difensore dei Vlncolo ed I Sostituti sono invece tenuti ad onervare le norme comuni.

Cato III. Del Capo della *Cancelleria*

Art. 18. ft. ll Capo della Cancelleria, sotto la rigdanxa del Deeano, ha la dlroxlone e la responsabilité Immediata deall utflci della Cancelleria, coordinando l'altlvità del singoll Officiali, e curando la esecuxlnne del lavoro seeondo la consuetudine e la prossi del Tribunale.

i X Data la partleolaro strultura della Cancelleria, come ufildo gtadizlario. e le parllcolari attribuaient appresso nportate, ll Capo della Cancelleria conserva anche le funzioni dl Notaio.

I 3. Dal Capo dello Cancelleria dipendono direttamente anche I Subalterni, per la disciplina e i'esecuzlone «lci compiti pro proprt.

Art. 19. Il Capo della Cancelleria ha in particolure Γincarko dl:

1) curare la eorrispondenza ufficlale del Deeano e del Tribunale. e sottcrscrivero quegli alii o la eorrispondenxa stessa ch»» seeoado la prossi. non nchiedano la firma del Deeano o dell'Uditore Ponente. Prowedere dlrottamentc e firmaro sotto la sua responsabilité le lettere e gh atti che vengono redalt! a Dome della Cancelleria;

2) proparnro un breve sommarlo delle nuove cause o miritioni che giungono a) Tribunale e che pol sottoporrù nl Decano per le decisioni dei caso o per Uasscgnaxione dei Turno

3) riervere dagll Uditori reserittl, decreti, decisioni di cui cura i'esecuzlone per mexxo dei Notai;

4) custodire I sigilli uffldali della CanceJleria, che non poswno risere usati da nesiuno senxa il suo espresso consenso;

5) coutrofirmare le sentenxe originali, il diploma di Avvocato Rotale e le tesserc annuali dl riconosciniento degli Awocati;

6) disporre l'emlssione dl mandati di pagnniento o dl Incasso a sua firma od o firma del I Notaio;

7) assegnare, per Ia versione, al traduttorl ufflclali approval! dal Decano, gli atti dl causa o nitri documenti dei Tribunale;

S) rlcevere Il pubblico per la richiesta dl notixle od Informaxioni.

Ca po IV. *Drjli Officiali Minari e dei Subalterni*

Art. 20. I compiti di tutti I Notai del Tribunale —oltre gli mcirichi particolari loro auegnati nell'ambito della Canceileria— sono l seguenti:

1) nreparare le minute delle let1ère che gli Uditorl, *ratione munerit e* per le cause loro offidate, intendano inviare, curandone personalmente la redazione definitiva da sottomettere alia approvazione;

2) mandare in esecuzione I Decreti, evolvendo, chlarendo, specificando quanto nei medeslml è brevemente indicato, redigendo e firmando le apposite lettere di accompagno o dl notifies, a meno che nei singoli casi, e seeondo le persone α cui sono dirette, ll Ponente non preferisca firmare personalmente le lettere di accompagno;

3) essere présente tutte le volte che si près ta un giuramento prévisto dalla legge e compilare il relativo verbale da conservare negli atti, autenticare le firme, etc.;

4) firmare le citazionj, eomunicare aile parti od ngli Awocati quanto è stato ordinato dal Ponente, ed annotare nrgli appositi registri o schede le citazioni eseguite o le comualcazjoa) fatte;

5) assistere aile Istruttarie dei processi ed aile discussioni che si tvolgODO daranti al Turno pro *tribunali sedente;*

6) eomunicare —anche per Iscrltlo— al legittimi richlelenti La parte dhposltiva délia sentenza. a meno che il Tribunale non abbia stabilito dl tenerla sotto segreto flno alia formale pubbllcazkme délia sentenza.

Art. 21. In partleolaro I compiti dei primo Notaio sono i seguenti:

1) eurare subito la registrazlone nel protocollo dl tutti gli atti e documenti inviat! al Tribunale —per posta o a mezzo degli Awocati— Umbrando i lingoll documenti e numerandoli se necessario, prima di InvtarL al Ponente;

2> dichiarare. dietro legitima rlchiesta, la conformité degli rsemplari con l'originale restituendo I documenti eslbiti; in ogni caso perO è necessario ll permesso dei Ponente se l'autentica degli atti ê rkhlrota in ordine alia causa in corso; se la richiesta ha un altro scopo, è necessario il permesso dei Decane.

3) rlchledere al Promotore dl Glustlzia o al Difensore dei Vlncolo. su segnalazione dell'Archivista, gli atti loro inviati, quatora non slano stati restituiti all'Archivio entro il termine

4) redigere, d'Intesa col Capo della Cancelleria. i mandati di pogamenlo o dl incasso che pol trasmette al Cassiere;

5) c<»ntroliare alia fme di ogni mese I consuntivi particolari ed I rendtcontl generali stesl dal Computistu per quanto dovuto sila Cassa della Santa Sede e préparare pol, dopo Tapprorazlone del Capo della Cancelleria, i mandati di incasso o di pagamento;

6i rlcevere gli Awocati —nelle ore dovute— alio sportella della Cancelleria. per informazioni sullo stato delle cause o per la esiblzione dl istanze;

7) sostitulre il Capo della Cancelleria assente o impedito.

Art. 22. I 1. ll second© Notaio ha l*Inearico dl: 1) tenere Il libro o le schede delle cause —numerate progresrivnmente In ordine dl protooollo— nelle quali onnoterù la esecuzione e la sped.iztone dl tutti gll atti, notifiche, citazioni ece.; 2) annotare ui apposita agenda i glorni stabiliti per Ia concordnnza del dubbio, rescusslone dei testi o del periti, i Turni per ia decisione della causa e per le dlstribuzionl da fani quando cib sia stato ordinato con un Decreto dei Ponente; 3) segnalare al Ponente I nominativi degli Awocati che —previo accertamento dei Distributore— mullino inadcmpientl al termini loro flssAti per le lUstribuzloni degli atti.

I 2. ll seeondo Notaio dlsbrtga Inolire e prcclpuamente quanto disposto all'art. 20. 2·.

<3. Ii seeondo Notaio ha normalmente Tincartco dl curare Ia redazione di an «Masslmarto» annuale della Giurisprudenza Rotale·

ll lerzo Notaio In particolare:

1) ha cura dei libro dei Repertorio ove opportunamente vengono registrnte con numero progressivo annuale le slngole petitioni che glungono al Tribunale, prevlo acccrtamento dei precedent! dl archlvlo;

2) redige Ii libro ufficlale delle cause o Protocollo nel quale registre le cause messe a Turno dai Decano con le Indlcazionl fondamental! del decreti o decisioni adottate, lettere trasmesse o riccvute, ccc.;

3)time i reglstrl per le Archivlazionl, I Decreti Incidental! e le Sentenzc, dando loro un numero con ordine progressivo annuale seeondo la data dl emissione;

4)funge da Attuario negll Interrogatori, n meno che, seeondo la quantité dei lavoro della giomata, Il Capo della Cancelleria non disponga divennmente;

5)ê rrsponsablle della custodia e dell'ordine del fasdcoli delle *Scgnite* reglstrando opportunamente negll appositi spazi del fasciculi mcdesiml le rogatorie Inviate o riccvute;

6) hu anche le funzloni de Blbliotecarlo, nvendo Γαν-vertenza dl tencre In perfetto ordine lo schedarlo del llbrl, servendosi. se necessario, dell'aiuto di uno degli Uscierl-Cursorl addetti all'ArchlvIo, e di scgnalare al Capo della Cancelleria i libri da ncquistare per I'aggiornamento della Diblloteca.

Art, 24. I 1. L'Archivista ha In consegna I'Archivio delle cause In corso, tlene In ordine ll fasclcolo degli atti o ponenza, dando a clascun ntto inserito un numero d'ordine progressivo seeondo la datu in cui ê stato esibito e descrlvendolo brevemente nell'indice dei fascicolo stesso.

5 2. L'Archiviste tlene costantemente aggiornati l tre schedari di cul è dotato l'Archlvlo: lo schedarlo per nomi, lo schedarlo per Dloccsi, e lo schedarlo per cause assegnnte a ciascun Ponente.

In clascuna scheda rinorterà I dati di identlficazione di ciascuna causa, la decisione finale che ê stata presa nella medesima e la sua collocazione nell'Archivio delle cause finite.

5 3. Per ordine dei Ponente, l'Archivista trasmette gli atti al Promotore di Giustlzla o al Difensore dei Vlncolo registrandone Tuscita ed il rientro in Archivlo nelle apposite •chcde e nel libretto personale di consegna per clascun Promotore di Giustlzla o Difensore del Vlncolo.

Traseorsi quindici giomi dalTuscita della causa dalTArchlvio, ne awlserù il I Nota'o, il quale prowederà a richiedere gli atti a tenore dclTart. 21, 3·.

i 4. Nei giorni stabiliti dalle ore 10 alie ore 1230 potrà consegnare le posizioni ner lo studio ai legittlmi Patroni che ne faranno rieniesta seritta, da conservare sempre negll Rtti, controllando poi che le posizioni siano restituite in ordine c che nulla manchi o resti fuori posto.

L'Archivista vigili perché gli Awocati, contrariamente al divieto ad essi fatto, non ritinno alcun documento dalla posizlone, e. solamente per le cause dl Gratuito Patrocinio potrà consentire, in casi partlcolari e coi consenso del Capo della Cancelleria, che portino a casa le posizioni per lo studio.

Eslga perô in ogni caso che vengano restituite all'ArchlvIo nel termine mnssimo di cinque giomi.

J 5. L'Archivista dovrà riscontrare la fcdcltà c la corrispondenza degli atti stampati con le posizioni originali conservate in Archivio.

Art. 25. Degli Addetti di Ammlnistrazlone, uno avrà le funzloni dl Computlsta e Distributore, l'nltro invece avrù i compiti di Cassiere e Spedizioniere.

Art. 26. J 1. Il Computlsta tlene in ordine I seguenti reglstrl contabili:

1)«Registre Generale dl Cassa» nel quale vengono riportate tutte le entrate e le uscite, addebitando o accredltando contemporaneamente le slngole partile olla «Cassa Depositi» se si trotta di cause di fiducia, o alia «Cassa Santa Sede» se si tratta di cause dl Gratuito Patrocinio o di spese corrcntl di Cancelleria;

2)schede dei «Conti Correnll», nelle quali, per le slngole cause di fiducia e di gratuito patrocinio —ordinate seeondo il numero dl protocollo— si registrano le entente e le uscite, e dalle quali, α fine causa, si compilera 1'estratto conto da consegnarsi all'Awocato od alla parte che ne faccla csplicita richlestn.

In ogni registrazione si dovrà rlportare, oltre la data, ll numero dei mandato di Incasso o di pngamento firmato dei Capo della Cancelleria o dal I Notaio;

3)«Registro dei Depositi Bancarl», nel quale viene riportata, quotidlanamente, ogni variazione In buse nile riccvute allegate dal Cassiere in ogni foglio dl Cassa. Per ogni prellevo sl devono annotare nel medesimo Registre gli estreml del!' awiso Inviato dlrcttxuncnte dalla Ranca nl Tribunale;

4)«Registre dolia Biblloteca» ne! quale si annotano sia le spese *per* 1'acqulsto di libri o rlvlste, «in i contributi versati dngli studenti che hanno consegulto il titolo dl Awocato Rotale. Ogni ncqulsto di libri, n meno che non sin richlesto dlrettamente dnl Decano o dal Direttore dello Studio Rotale, dovrà nvere Tapprovazlone del Capo delln Cancelleria;

5) Reglstro dei «Fondo Funeri», l«tltuito con Chirografo dl Sua Santità Papa Benedetto XIV di f. m. Per ll funzionamento de! fondo funeri, valgono le norme eontenute nel medesimo Chlrografo.

§ 2. Alla fine di ogni mese il Computlsta prépara un estratto conto delle entrate e delle uscite della Cassa Santa Sede che, dopo l'anprovazlone dei Decano, trasmette alTAmminlstrazlone dei Patrimonio della Sede Apostolica; a fine anno, Invece, prépara un consuntivo generale delle entrate e delle uscite per le cause di fiducia, per le cause di gratuito patro* dnio e per le spese generali di Cancelleria.

§ 3. Il Computlsta conserverà con ogni cura qualslasi documento, reversale o mandato che comprova la regolarità di ogni operazlone contabIle.

I 4. Come Distributore, il Computlsta ha ll compito di consegnare ngll Uditori, Officiali, Awocati. gli atti di causa, !e difese, ccc., reglstrando i'awenuta distribuzione nelTapposlto schedarlo.

5 5. Ferreo restando quanto stabilito nel Capo V delle Normae «S. R. Rotae *Tribanalû* (LE 1233], nelle distribuzioni si osserveranno anche questi criteri generali:

1)Prima della distribuzione, nelle cause dl fiducia, ll Distributore accerterà che Il Sommario e le difese slano scritte a caratteri nitidi e moltiplicate con mezzi Idonei a garantirne la perfetta leggibllità, qualora l'Awocato abbia ottenuto dal Ponente ll permesso di non stamparle. In tal caso U Sommario deve esscre esibito in numero di almeno 40 copie e le difese in numero di almeno 25 copie.

2)Accerterà inoltre, d'accordo con ΓArchivista. che non sia stato omesso alcun atto o documento conservato nella Poslzione.

3) Sabra diversa disposixione del Ponente, il Distributore effettuerà la distribuzione completa agit Uditori, agit Officiali, agli Awocati, al momento deUa presentazione delle copie dei Restrictus, e, qualora dascuna parte in causa abbia il proprio awocato, alla commutazione dei medesimo. Anche nel caso che esista un Collegio dl difesa con plù Awocati e coi mandato dl difendere la parte sia congiuntamente ohe dlsgiuntamente, il Restrictus, il Restrictus Responsionis o il Memoriale deve esscre sempre unico, controfirmato da tutti gli Awocati che fanno parte dei Collegio di Difesa.

Art. 27. 5 1. Il Cassiere custodisce, n suo rischio e pericoto, il denaro (liquido o in assegnl) ed i documenti conservati nella Cassaforte, di cui egli ha le chlavi assieme al Decano. In ogni caso perd, la consistenza liquida di cassa non dovrà superare abitualmente la somma di lire 1.000.000.

$ 2. Con le dovute cautele riceve l depositi per le cause di fiducia, o le oblazionl per le cause di Gratuito Patrocinio, e paga quanto è dovuto dal Tribunale, esigendo sempre il prevlo mandato firmato dal Capo della Cancelleria o da! I Notaio. In assenza del mandato di cul sopra potrà pagure solamentc su ordine scritto del Deeano.

§ 3. Compila quotidianamente il foglio dl Cassa —da conseSare al Computlsta per la registrazione nel llbro generale dl ssa— e nel quale è tenuto ad elencare tutte le operazioni delta giornata, dando contemporaneamente la consistenza liquida dl Cassa.

§ 4. Per ogni prelicvo dai depositi bancari, che superi la cifra dl lire 500.000, richleda Fautorizzazione previa del Decano o del Capo della Cancelleria spedficando la destinazione della somma prelcvnta.

§ 5. Il Deeano o il Capo della Cancelleria, su nia delega, potrà richiedere in qualslasi ora e giorno una verifica di Cassa.

Î0. Il Cassiere conserva e dlstrîbulsce la carta bollata del bunale, ne registre la vendita e ne passa la nota al Computlsta per Tnccredlto alla Cassa della Santa Scdc.

§ 7. Il Cassiere pagherù ognl mese gli stlpendl dovuti a tutti I componenti il Tribunale, seeondo i ruoli predispostl daH'Amminlstrazione dei Patrimonio della Sede Apostolica e verscrù parimente alia Santa Sede quanto ad Essa è dovuto seeondo il rendlconto préparât© dal Computlsta.

§ 8. Ii Cassiere, come spedizioniere, ha il compito di:

1) prowedere alia spedizione delle citazionl, compilando la relativa notifica;

2) vigilare affinché le lettere ed l fnsclcoli degli atti che per mezzo dei Cursori vengono distribuit! tn clttà, slano mandati c conscgnati a chl dl dovere;

3) curare che quanto deve esscre inviato fuori città, sia «pedito n mezzo della Posta Vaticana o della Posta Italian», a seconda della necessltà, registrandone la spedizione;

1) preparare gli Indirixxi completi e curare la chiusura delle buste per quelle comunlcaztonl o decreti che devono essere spediti, ncccrtnndosi in pari tempo che ogni rosa sia débitamente firmata e Umbrata seeondo le norme del Tribunal?.

5) A fine mese preparerù la nota delle notifiche consegnate dai Cursori, per il pagamento seeondo le tariffe approvale dal Deeano, ed, assieme al Computlsta, riscontrerà le spese postal! per i'addebito alia Cassa Depositi ed alla Cassa Santa Sede.

Art. 28. **JI.** Il compito principale degli Scrittorl è di scrivere le lettere, i decreti, I reseritti, svIluppando e mettendo in buona forma dô che, second© lo stile giurklico, viene formulate? con poche parole.

§ 2. Gll Scrittorl sono tenuti a conservare il pjü ngoruso

segroto, anche eon tutti gli Officiali del Tribunale, qualora loro vroga affidito ll compito di dattiloscrivere lettere o Decreti nservali dei Decano.

f X Gli Scrittori avranno ognl cura affinché gli scritti slano senza errori: pertanto non ll mandino mai alla firma pirna di averli ruetti attenlamente.

Art. 29. L'Aiutante dl Cancelleria, pur arendo abitual-tnente Tmcarico dl Seri(tore, riene pcriodleamente incaricato di aulslere I Notai, l'Archlvbta 0 altri Officiali dei Tribunale. alio scopo di Impratichirsi in tutti I setton del Javoro di Cancelleria.

Art 30. I 1. I Cursori, che hanno anche le mansioni dl Usderi, derono: 1) notificare a domicilio le dtaxionf e gli altri atti dei Tribunale, compilando la relatione di nolifica con rindieazione della persona a cui è stata effettuata, del tempo e dei luoeo; 2) portare a chi di dovert lettere o fasdeoh, oppore prowedere alia loro spedtxione a mezzo della posta; 3) curare la pullxta e l'ordine in ognl uffido dd Tribunale e fare tutte le commissioni loro affidate per le eslgenxe dell'uffido. In oeni caso perô non potranno assentani dairuffido, ancte per rcsecuzione dei compiti loro propri, senia l'esphello penr.esso dd Capo della Cancelleria.

j 2—1) Due dei Cursori avranno anche in consegna le stampe délié cause e PArchivio delle cause finite che dovranno essere ordinate 0 ibtemaU nelle apposite cartelle dl custodia, dopo everri Inserito tre copie della sentenxa o decreto definitivo.

2) Sono inoltre tenutl ad osservarc i) pih rigoroso segreto, n! nomi delle persone e sui fattl di cul sono venuti a conoicznza neU'eserelzio delle proprie funzioni.

3) Non possono consentire l'accesso al locali deirArchivio a persone estnnre al Tribunale, e non possono consegnare alcuaa delle posixionl loro alfictate tn custodia se non col permewo espUrito del Decano dato personalmente o a mezzo del Capo della Cancelleria, a meao che non il traiti dd Ponente della causa o dd Difenwe dd Vincolo o Promotore di Giustizia che vl è Interrenuto.

4) Il Cursore che viola queste nonne o il rigoroso segreto Impostogb sarù punito con le sanxionl prrvhte da) Rroofa-*tntnto Generale della Curia Romana* al TiL IX (LE 3629].

Cafo V. *Norme disciplinari*

Art. 31. 1 1. Gli Uditori, gli Officiali sono tenuli sempre al segreto d'uffido nd ghxdixi criminali, nei giudtzi contenzlosl qualora dalla dhrulgaxlone di un qualsiasl atto ne possa denvare un danno alie parti, o quando dallo stesso Tribunale sia stato Imposto ii segreto.

12 SI deve osiervare ll plü assoluto segreto circa ia discussione awenuta in sede di decisione della causa prima di emettere Ia sentenxa, e circa le opinioni espresse od I voti rtportall.

Art. 32 |11. Ognl Uditore, appena nominato, prima di assumere ITTffldo di Giudice. davanti a tutto ll Collegio degli Uditori, présenté Il Capo della CanceUerU che ne stendert Il verbale, presteri ll gluramento dl ademplere fedelmente al propio dovere e dl conservare il segreto secondo farticok> precedente.

(2. Parimente presteranno Il preseritto giuramento dayanU a) Decano, présenté il Capo della Cancelleria. gli Olficiali Miggiorl e Minori prima dl assumere ll loro incarico.

Art. 33. I 1. Gli Uditori che avessero violato ll segreto d*uffick>, e per negligenza grave o dolo amstro arrecato un notrvole danno alie parti in causa, sono tenutl al risarcimento dei danni, e, ad istanza della parle lésa o anche d'uffido, possono essere puniti con decbione della Segnatura Apostolica approvata dal Sommo Ponteflee.

I 2 Gli Official) che, come sopra, aves.seco violato I) segrtlo d'uffido e per negligenza grave o dolo avrsvro reeato un danno notrvole aile parti in causa sono tenutl al risardmento del danni e, ad btanxa délia parte lésa o anche d'uf-Prdit?T'ïin01wtwe punitl eon dedslone dei Collegio del

Art. 34. E severamente vielato a tutti di soDedtarc anche Indirettamente o ritevere donl ed offerte, dalle parti in causa o tatermedtari dl esse, sta pure a fine di bene, come per es. per favorirt onere di beneficenza. pie btituxionl, per sowenire a necessity di paver! e simili.

Art. 35. Fermi restando l compiti stabiliti per ognl Oflicldе» vige Il prlndplo che ciascuno deve aiutare o wstltulre un collega temporaneamente assente o Impedito, nd modo che ll Decano crederi opportuno, senza protendere alcun enmpenso speciale.

Questo criterio si applica pure quando ll Decano designa an Officiate coma tacente funzioni per un uflido vacante la attesa della aomina dei tltolare.

Art. 36. A tutti gli addettl dd Tribunale (Officiali e Subalterni) ê vietato ammettere eslrunei negli Utfid della Cancelleria, non eschisi gli Awoeatl, l Procuratori, i Dlfensori dei Vincolo Deputati, l Periti ed l Traduttort.

Art. 37. Per l'orario ed assenxe dairutfido valgono gli artieoli 42, 43, 45 e 47 dd Regolamento Generale della Cuna Romana.

Art. M. Attesa Ia peculiare stnUtura ed organlxznzlonc dei Tribunale della S. R. Rota le ferle per gli Uditori. gli Officiali, i Subalterni, avranno luogo, come di consueto contemporaneamente, con la chfusura degit Ufflcl per trenta ffionii consecuturi, ferme restando le particulari dkposizloni date dal *Pegotamento Generale della Curia fiomana* iieall art. 50, 51, 52, 54 (LE 3629]. β

Cafo VI. *Degli Aovocati e Procuratori*

Art. 39. Valpono ali artieoli 54-XS delle *Normae S. R. Rotae Tribunalis* (LE 1233] e quanto dbno»to dal *Regolamento Generale della Curia Romana* (LE 3629 J Appendice I, nn. 5-6-7,

TITOLO HL Procbdura

Art. 40. Fino a che non saranno rivrdute ed nrmonlzxnte al futuro nuovo Codice di Diritto Canonico, si npplicnno le Nomae S. R. *Potae Tribunalis,* Tit. Ill De *ordine tudleiario,* articoll 59-185 (LE 1233].

Tabella organica del personale
del Tribunals della Sacra Romana Rota

I—*Ufflcia della Promo;ione della Giustlzia e Di/csa del Vinrolo:* Promotore della GnullaLa N. 1. Difensorl del Vincolo N. X Promotore delta Glustixia Sostituto e Difensore del Mocolo Cause Oriental! N. 1.

H—*URirio della Cancelleria:* Capo della Cancelleria (Capo Ufffcfo) N. 1. Notari N. 3. Archivists N. 1. Scrittori N. 3. Addetti Amminlstraxione N. 2. Aiutante di Canecllcria N. 1. Subalterni N. 4. Totale: N. 20.

Appendice H

Facoltà stbaordixamie
di S. E. jl Decano della Sacra Romana Rota

Sua Santita Paolo PP. VI, nelFudienza del 5 tuglio 1963, si è degnata rinnovare e eonfermare h S. E. ll Decano di q. Tnbunale Apcntolico, le seguenti facolth straordinarlc nei ttmitl e modalilA qui appresso descnttei

1) λggiungere nuovi dubbl a quelH già discussi nolle ρπ·cedenti ısîanzc, di modo che L1S.K Rota, Tribunale di Appello, sla competente a giudicare anche in prima istanza;

2) Vedere subordinalamente *super matrimonio rato et non consamxala,* nei senso cioè che, se non conslasse della nullità del matrimonio, ma eonstasse. invece, della inconsumazlone, ll Turno passa dare Il cotulgHo al Santo Padre di concedere la dispensa, la quale evidentemente *è* ri.servata alla Sanlita Sua;

3) Dispensare dalle leggi canoniche dl procedurn e sanare gli atti nei quali le predette leggi fossero state violate dui Tribunali Inferiori: omettere la cttaxione della parte convenuta, la quale, gUt a conoscenza dei processo, non puô essere canonicamente citata, perché residente in un territorio difficdmente accessibile per ragionI politicise; sanare atti dl procedure, nulli perché assenti ll Dlfemore del Vincolo e il Notaro per regioni delle dislanze, per mancanxa di clero o per altre cause;

4) Avocare al giudulo della S. Romann Rota una causa ffdi pendente presso i Tribunali Ordinari, quando, avendo In medetima S. Rota apposte le mani in questioni Incidental! riguardantl la causa stessa, fossero emerso Irregolarita cosl gravi da fare ritenere pregiudicato il successivo gludizio di merito se pronunciato dai Tribunali inferiori.

Tali /aeolta. che sarunno *applicate sentito ll parere /aooreoole dei Turno Giudimnle, in caso d'impedimento deH'Eee.mo Decano* sono «ipso lare», *negll steisl limiti e modalitd, devolute al Prelato Uditoee più anaiano.*

• Trpu PdMottU VaDcacb. 1959

3733

1969 MAI 25.-SC CULTUS, DECR. AAS 61 (1969) 546-549

De Obdine lectionum Scripturae Sacrae in Missa **ADHIBENDO**

Ordinem lectionum Scripturae Sacrae in Missa adhibendum, ad normam Constitutionis de sacra Liturgie, auo ditior mensa verbi Dei pararetur fidelibus, thesauri blblicl largius aperirentur, et, intra praestitutum annorum spatium, praestantior pars Scripturarum Sanctarum populo legeretur (art. 51), Consilium ad exsequendam Constitutionem de sacra LUurgla apparavit, et Summus Pontifex Paulus VI per Constitutionem / Aposlollcam «Missale Romanum», die 3 Aprilis 1969 datam (LE 3735], approbavit. 549

Sacra Igitur haec Congregatio pro Cultu Divino, de speciali mandato Summi Pontificis, eundem Ordinem lectio-

num Missae promulgat, statuens ut a die 30 Novembris, dominica prima Adventus, huius anni 1969 vigere incipiat. Adhibebitur uutem proximo anno llturglco, series B lectionum domlnlcallum et series II prioris lectionis In feriis «per annum».

Cum nutem in praesenti Ordine Indicationes tantummodo praebeantur pro singulis lectionibus, curae Conferendarum Episcopalium committitur ut textus integri apparentur In linguis vernaculis, servatis normis quae statutae sunt per instructionem de popularibus interpretationibus conficiendis, datam α Consilio ad exsequendam Constitutionem de sacra Llturgia, die 25 lanuarll 1969 [LE 3709). Textus vero populares aut sumantur e Sacrae Scripturae Interpretationibus pro singulis regionibus Iam legitime approbatis et ab Apostollca Sede confirmatis, aut, si ex novo conficiuntur, confirmationi huius Sacrae Congregationis proponantur. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus S. Congregationis pro Cultu Divino, die 25 Mali 1969, dominica Pentecostes.—Benno Card. Gut, *Praefectus.* IL Bugnlni, *a Seer.*

Adu. B. NCWNS in CR 54 (1969) 931-987.

3754

1969 MAI 26.-SICNATURA APOSTOLICA, DECISIO.PART.·

Acatholict occidentales valide baptizati subhciun-**TUR LEGIBUS CODICIS IURIS CANONICI ET EORUM CAUSAE NULLITATIS MATRIMONII TRACTARI POSSUNT UT CASUS EXCEPTI AD NORMAM CAN. 1990-1992 SOLVENDAE**

Facti species.—loannes, die 24 Septembris 1940 natus et In Communiste ecclesiali occidentali baptlzatus, matrimonium Inivit die 24 Augusti 1956 coram magistratu civili cum Anna, dubie baptlzata. Sed post duos annos loannes, obtento civili divortio, matrimonium civile contraxit cum Gabriella, muliere catholica. Modo, cum vellet hoc alterum matrimonium coram Ecclesia celebrare, a Tribunali ecclesiastico dioecesis E petiit declarationem nullftatis sui matrimonii cum Anna ob defectum aetatis In viro, quia, adepta aetate canonica, nunquam consensum matrimonialem renovavit. Ordinarius autem petit facultatem, ut dictum matrimonium ad normam cann. 1990-1992 nullum declarari possit.

Animadversiones.—Ex canone 12, colloto cum can. 87, sequitur quod acatholici occidentales, valide baptizatl, subliduntur legibus sen praescriptis Codicis luris canonici, nfsl aliud expresse caveatur. Porro, In can. 1067 de Impedimento aetatis, et In can. 1133 dc obligatione renovandi consensum matrimonialem, sublato Impedimento, hnec exceptio non habetur. Idem tenet doctrina, sive de Impedimento aetatis (cfr. Cappello F., De *matrimonio,* Romae 1961. n. 336, 8·). sive de obligatione renovandi consensum (cfr. Damtzia G., *CannatIda:Ione dei matrimonii nulli contrattl da acattnlicl,* In *Apollinaria* 1966, p. 93-98). Ergo canon 1067 de Impedimento aetatis, et canon 1133 de obligatione renovandi consensum matrimonialem, sublato quomodocumque Impedimento, afficiunt etiam acatholicos valide baptizatos alicui communitati ecclesiali occidentali ndseriptos.

Quod vero attinet nd casus exceptos, canon 1990 expressam fnclt mentionem de «eptem tantum Impedimentis. Haec enumeratio. ut declaravit Pontificia Commissio d. 0 dec. 1943, [LE 1779] est quidem laxativa, quatenus comprehendit omnin et singula Impedimenta recensita, sed non est excluslvn, quatenus haberi possunt alll casas iuridlce conformes et fere Identicl, qui Interdum probari possint «ex certo et authentico documento, quod nnlll contradictioni vel exceptioni obnoxium slt», ideoque magis conforme est fini legis et generalibus luris principiis ut resolvantur secundum formam dc qua In canone 1990 ss. (Cfr. Cappello, o. c., n. 891, 7·).

Decisio.—In Congressu die 26 Mail 1969 decretum est: Causa nullltatis matrimonii ex capite defectus aetatis pertractari et resolvi potest ad normam canonum 1990-1992.

• Apoll. 43 (1970) 453-454 Adn. O. ROBLEDA in PrM 61 (1972) 87-88.

3755

1969 MAI 28.-SC RELIGIOSORUM, MONITUM PART.·

Normae ctrca administration™ et activitatem oeconomicam religiosorum confirmantur et prudentiae committuntor Antistitum religiosarum

Roma, 28 Mnggio 1969

Reverendissimo Padre, Sono qui idunte fondate notlzie n riguardo di qualche dlchlarazione rilasciata da Superiore dl BUluU Religiosi femmlnlll a persone estranee agU IsUtutl medeslmi, recondo cul dette Superiore s*impegnercbbero In termini generic! e per citre anche rilevantl, lasclando alie menzlonate persone estranee di fissare le modalité degU lmpegnl accennnti.

In tali dlchlarazloni gli Istituti assumono Inoltre quallflche non nspondenti a veriti, mettcndosi nei rischlo di violare precise norme penali.

» ci,e 8Ü Istltuti Religiosi, anche In buona lede, abbiano a troyani in situaxionl estremamente pericolose, Ërr,f°J* Reverendissima di voler Inscrire ne ollrttino dell L.S.M. I. la dlffida sotto riportata, al fine di render*· edotti gli Istltuti Religiosi dei serio pericolo cul nndrebbero Incontro nei complere slffatte operation!.

» .9aUîV° E,castero * venuto a conoscenza che parecchl Istltuti religiosi, in prevalent femmlnlll, sono stati invitati a concludere operazlonl finanzlarie dl rilevante entltà o comunque a prestere garantie per ll buon esito dl tali operaxionl complute da altri, e a riluiciarc amplo mandato a tene persone per la stlpulazionc dei relativi attL Si ritlene pertanto opportuno rommentare che simili operazlonl finanziorie sono in genere da sconsigllare, e comunque non po&sono essere concluse senza la debita autorizzazione di questa Sacra Congregatione.

SI invitano qulndl le Rew. Madri Superiore di tutti gli Istltuti Religiosi a non sottoscrlvere o rilasclare a chicchessla nessuna dlchlarazione c ncssun incartco o procura che possa comunque avere per oggetto la stipuUzione di operationi o garantie flnanziarie dl tal genere, senza una specifica preventiva autorizzazione, rammentando che l'inosservanza a questa précisa norma potrebbe dar luogo a gravi sanzlonl disciplinari.

Grato di quanto vorrà fare, con sensi di religioso ossequio ml professo della Patemltà Vostra Reverendissimo devotissimo In Domino.—I. Card. Antoniutti, *Prefetto.*

♦Assistenti generali Unionis Superiorissarmn Maiorum Italiae. Prot N. 12399/68: Rrrist* deUe religio·· 10 (1969) 427-428.

3756

1969 MAI 29.-SC CULTUS, INSTR. AAS 61 (1969) 541-547

Instructio de modo Sanctam Communionem **MINISTRANDI**

fnz/rurfio, *quae sequitur, ad Conferentlas Episcopales transmissa, ut eam profundiore et attento examine perpenderent, publici (uris fit, quo evidentius omnibus pateat fundamentum et adiuncta quibus nititur ratio agendi Aposlolieae Sedis.*

Memoriale Domini celebrans. Ecclesia Ipso ritu testatur fidem et adorationem Christi qui in sacrificio praesens est et Us, qui mensam Eucharistlcam participant, ut cibus datur.

Hac de causa multum Interest ipsius, ut Eucharistia modo quam dignissimo maximeque frugifero celebretur ac participetur, inviolate servando illam ad nos progressione quadam pertingentem traditionem, cuius divitiae in usum ct vitam Ecclesiae sunt transfusae. Historiae enim documentis probatur modum celebrandi et sumendi Sacram Eu'charistfam multiformem fuisse. His etiam temporibus nostris in celebrationem eiusdem Eucharistiae mutationes nec paucae nec leves, quoad ritum, sunt inductae, quo magis congrueret hominum nunc vmntlum spiritualibus et psvchologlcis necessitatibus; atque In ipsam disciplinam, quae fidelium rationem divini Sacramenti participandi moderatur. iterum, ob quaedam rerum adiuncta. Invecta est Communio sub utraque specie panis et vini, quae ollm ritui quoque Latino communis paulatim in desuetudinem abiit. Qui quidem sic exortus status iam ubique invaluit tempore Concilii Tridcntlnl. quod eum dogmatica doctrina comprobavit atque defendit ut condicionibus illius aetatis consentaneum I.

His vero Ipsis modis renovatis signum Convivii Eucharistici et omnimoda adimpletio mandati Christi magis perspicua et vivida sunt effecta, simul tamen plenior participatio celebrationis Eucharlstlcae, *per* sacramentalem Communionem significata, hic et Illic, per hos proximos annos desiderium excitavit ad filum redeundi usum, ex quo panis Eucharisticus In fidelis manu deponitur, qui eum Ipse ori suo, communicando, ingerat.

Quin etiam, in quibusdam communitatibus et locis, elusmodi ritus est pernetus, quamquam approbatio Sedis Apostollcae antea Impetrata non erat, atque interdum Ita. ut fidelibus opportuna praeparatio deessct.

1 **Cfr. Cone. Trid_ Set*. XXI. üoetnaa de ccmsunfcxxe tnb utreqve €t pwvnJoretn: D«n*. I7*«-X7V (9K>fc Se» XXII, Decretwa mper petitionem œtmuctui calicis.** Lami*. **iyba**

MM

Est quidem verum ex vetere usu fidelibus quondam 11-cuisse divinam hanc alimoniam In manum accipere atque per se Ipsos ori inferre, atque etiam, aetate antiquissima, e loco, ubi sicra fiebant. Sanctissimum aecum portare, proptema potissimum ut. si forte pro Fldcl confessione Ut esset dimicandum, eo tamquam viatico uterentur.

Verumtamen praescripta Ecclesiae Patrumque documenta copiose testantur maximam reverentiam summamque prudentiam erga sacram Eucharistiam adhibitam. Etenim «nemo... Iliam carnem manducat, nisi prius adoraverit» atque In ea sumenda quisque admonetur, u. Illud percipe; advigilans ne quid ex ea tlbl depereat»:1 «Corpus enim est Christi»4.

Praeterea cura et ministerium Corporis et Sanguinis Domini peculiari pronus modo sacrorum administris vel hominibus ad hoc Ipsum / ascitis committebantur «Postquam 5<3 vero Is, qui pratest. preces absolvit, et populus omnis acclamavit, oui apud nos dicuntur diaconi panem et vinum et aquam. In quibus gratiae actae sunt unicuique praesentiam participandi distribuunt, et ad absentes perferunt»

Quare mox sacram Eucharistiam absentibus deferendi munus solis sacris administris concreditum est, hanc ob causam, ut reverentiae Corpori Christi debitae, simul ac fidelium necessitati, cautius consuleretur. Insequentl tempore, postquam eucharistici mysterii veritas, eius virtus ae praesentia Christi in eo altius explorata sunt, urgente sensu sive reverentiae erga hoc Sanctissimum Sacramentum sive humilitat is qua Illud sumatur oportet, consuetudo Inducta est, ut per se minister panis consecrati particulam In lingua Communionem suscipientium deponeret.

Hic sanctam Communionem distribuendi modus, hodierno Ecclesiae statu In universum considerato, servari debet, non solum quis In tradito plurium saeculorum more Innititur. sed praesertim quia Chrhtlfidellum reverentiam erga Eucharistiam significat, Halosmodl autem mus nihil de dignitate oenonae detrahit lis, qui ad tantum Sacramentum accedunt, atque ad eam praeparationem pertinet, quae requiritur, ut Corpus Domini modo maxime frugifero percipiatur·.

Haec reverentia non «panis et potus communis·7, sed Corporis et Sanguinis Domini communionem significat, vl culus «populus Del bona sacrifici! paschalis participat, renovat novum foedus semel In sanguine Christi α Deo eum hominibus factum, ae In fide et spe convivium eschatologlcum in regno Patris praefigurat et praevenit» ·.

Praeterea hac ngendl ratione, quae translaticia lam censenda est, efficacius cavetur, ut sacra Communio qua par est reverentia, decore atque dignitate distribuatur, ut quodvltjjericulum arceatur species eucharistlcas profanandi, In ' us «modo singulari, adest totus et Integer Christus, ut et homo, substantialiter et continenter»4, ut denique diligenter cura servetur, quam de ipsis panis consecrati fragmentis Ecclesia semper commendavit: «Quod enim intercidere patieris, id tlbl tamquam ex propriis membris 5U deminutum puta»'·./

Quapropter, cum paucae quaedam Confercntlae Episcopales atque nonnulli singulares Episcopi postulassent, ut In suis territoriis usus admitteretur consecratum panem In christlfldellum manibus ponendi. Summus Pontifex statuit ut singuli universi Ecclesiae latlnae Episcopi rogarentur quid censerent de opportunitate hulosir.odl ritum Introducendi. Mutatio enim In re tanti momenti, quae antiquissima et veneranda traditione innititur, praeterquam quod dbdpllnam pertingit, pericula etiam secumferrc potest, quae timentur forte oritura ex novo modo sacram Communionem ministrandi, ne scilicet perveniat ur sive ad minorem erga Augustum altarii Sacramentum reverentiam, sive ad eiusdem Sacramenti profanationem, sive ad rectae doctrinae adulterationem.

Quam ob rem Episcopis 1res quaestiones propositae sunt. qulDui usque ad diem 12 superioris mensis Martii hoc, qui sequitur, modo responsum est:

1. Vldeturne exaudiendum votum, ut praeter modum traditum, etiam ritus recipiendi sacram Communionem in manu permittatur? Placet: 567, Non placet: 1.233. PI. Juxta modum: 315. Suffragia invalida: 20.

2. Placetne ut experimenta huius novi ritus In parvis communitatibus prius flant, assent lente Ordinario loci? Placet: 571. Non placet: 1.215. Suffragia Invalida: 70.

3. Putasne fideles, post praeparationem catcchetlcam bene ordinatam, hunc novum ritum libenter esse accepturos? Placet: 835. Non placet: 1.185. Suffragia Invalida: 128.

Ex redditis Igitur responsis patet Episcopos longe plurimos censere hodiernam disciplinam haudquaquam esse immutandam: quae immo si Immutetur. Id tum sensui tum spirituali cultui eorundem Episcoporum plurimorumque fidelium offensioni fore.

Itaque, attentis animadversionibus consiliisque eorum, quos «Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere» Ecclcslu 11, pro rei gravitate *f* et allatorum argumentorum momento. Summo Pontifici non est visum modum lamdlu receptum sacrae Communionis fidelibus ministrandae Immutare. 545

Quapropter Apostolica Sedes Eplscopns et sacerdotes et fideles vehementer hortatur, ut validae Iterumque confirmatae legi studiose obsequantur, sive nd Indicium a maiore cathnlid Episcopatus parte latum, xlve ad formam qua hodiernus sacrae Llturgiae ritus utitur, sive denique ad commune ipsius Ecclesiae bonum respicientes.

Sieubl vero contrarius usus, sanctam nempe Communionem in manibus ponendi, lam invaluerit, eadem Apostolica Sedes, ut Episcopales adluvet Conferentias ad pastorale officium Implendum, pro hodierno rerum statu snepe difficilius. iisdem Confermtiis committit onus ac munus peculiaria adluncta. sl quae sunt, expendendi, dummodo tamen et quodvis praecaveatur periculum, ne reverentiae defectus vel falsae de Ssrfia Eucharistia opiniones Irrepant in animos, et alia etiam incommoda sedulo tollantur.

Porro hisce In casibus, ad eiusmodi usum recte ordinandum. Episcopales Conferentlae opportunas, prudenti praemisso examine, deliberationes capient, quae secretis suffragiis duabasque e tribus partibus suffragiorum faventibus ferendae sunt; quas quidem deliberationes deinde Sanctae Sedi, necessariae confirmationis causa ", proponent, adlecta accurata expositione causarum, quibus ad eas capiendas impulsi sunt Sancta Sedes singulos casus accurate perpendet, Illius haud oblita conjunctionis, quae variis locorum Ecclesiis Inter se vel earum unicuique cum Ecclesia universa Intercedit, ad provehendum commune bonum communemque aedificationem, atque ad fidei plctatisquc Incrementum. quod mutuo ab exemplo profluit.

Haec Instructio, quae de speciali mandato Summi Pontificis Pauli VI composita est. Apostollcae vi auctoritatis die xxvni mensis Mail, anno mcmlxix. ab Eo est rite approbata. Qui etiam statuit, ut In sacrorum Antistitum notitiam per Praesides Conferenthrum Episcopalium perferretur. Contrariis quibusvis nihil obstontlbus.

Romae, die xxix mensis Mali, anno mcmlxix.—Benno Card. Gut, *Praef.* H. Bugnlnl, *a Seer. !* *548*

II. Epistula Pastoralis circa usum indulti distribuendi **FIDELIBUS SACRAM COMMUNIONEM IN MANU***

Inslntc/lo completur, in rr resterait. Epistata ana ennerditur Cenfrrrnllft Entvocalibus Indultum dlrlrlburndl fidelfbat tateram Cwimunhaan tn mauu. e tm amnes condlelantt requisitae habeantur.

Révérendtulmf, en répons* ù la demande présentée par Votre Conférence Episcopale sur la permission de distribuer la Communion en déposant l'hostie dans la main ries fidèles, je suis en mesure de vous transmettre la communication suivante*.

Tout en rappellant ce qui fait l'objet de l'instruction ci-jointe, en dite du 29 Mal 19G9, sur le maintien en vigueur de l'usage traditionnel, le Saint-Père a pris en considération les motifs invoqués à l'appui de Votre demande et les résultats du vote qui est Intervenu à ce sujet. Il accorde que, sur le territoire de Votre Conférence Episcopale, chaque Evêque, selon sa prudence et sa conscience, puisse autoriser dans wn diocèse l'introduction du nouveau rite pour distribuer la Communion, & condition que soient évl-

"Cfr. *Ait* ». »s.

"Cfr. Coar. Ocras. Vat. II. D~t *Ckritlmt* *a* **38** *1· 4 a V.* **5« (1966). p. 691 (LE 33331.** *4 A. A. S.*

* *Hvtt* **E^traUm S c^mraüo pro Cnltu Dtviao toa refcvroe Horus funUm lodaltun petesHbo» oMt uneua**

• **Asfutal. m Putei,** 9: *PL* 37. **ï***4 ° **CyrflH Hleos.** *CAbtknn Mydaprie·*, **V, it.** *PG* 33. **mA.** · **JUppoMi, TnUUw** *Afvtiolice, a.* **,7: ed B ÜOO. 1963. p. 14.** · **Isolai. /Ipci/pj I.** *(4: PG* **6, 417.** •**Cfr Aqc»»Uw. h»** *Pulici,* **98.** *PL*)7, ⁵**Cfr. letiflj.** *Af^L'P* l. **66** *PG* **6, Cfr. IrtoAri.** *Httrnn,* **I. 4. c. iI. a. p** *PG 7.* **imI-imq.** •**Smt» Ccn^»t*7 Rf.ns). Initrxtb fucWufirw·· Mytf/rwm. n 3-:** *A.A.S* **P Mi (LB 15*11** ⁴**Cfr. iW. n % p. 547.**

tés toute occasion de surprise de la part des fidèles et tout danger d'irrévérence envers l'Eucharistle.

Pour cela, on tiendra compte des normes suivantes:

1. La nouvelle manière de communier ne devra pas être Imposée d'une manière qui exclurait l'usage traditionnel. Il Importe notamment que chaque fidèle ait la possibilté de recevoir U Communion surin langue, là où sera concédé légitimement le nouvel usage et lorsque viendront communier en même temps d'autres personnes qui recevront l'hostie dans la main. En effet, les deux manières de communier peuvent coexister sans difficulté dans la même action liturgique. Cela, pour que personne ne trouve dans le nouveau rite une cause de trouble à sa propre sensibilité snlrituelle envers l'Eucharistle et pour que ce Sacrement, de sa nature source et cause d'unité, ne devienne pas une occasion de désaccord entre les fidèles.

2. Le rite de la Communion donnée dans la main du fidèle ne doit nas être appliqué sans discrétion. En effet, puisqu'il s'agit d'une attitude humaine, elle est liée à la sensibilité et A la préparation de. celui qui la prend. Il convient donc de l'introduire graduellement, en commençant nar des groupes et des milieux qualifiés et plus préparés. –47 H est nécessaire surtout de faire précéder cette Introduction °4' par une en'téchèse adéquate, afin que les fidèles comprenne! exactement la signification du geste et accomplissent delul-cl avec le respect dû au Sacrement Le résultat de cette catéchèse doit être d'exclure quelque apparence que ce soit de fléchissement dans la conscience de l'Eglfse sur la fol en ta présence eucharistique, et aussi quelque danger que ce soit ou simplement apparence de danger de profanation.

3. La possibilité offerte au fidèle de recevoir dans ta main et de porter à ta bouche le pain eucharistique ne doit pas lui offrir l'occasion de le considérer comme un pain ordinaire ou une chose sacrée quelconque: elle doit, au contraire, augmenter en lui le sens de sa dignité de membre du Corps Mystique du Christ, dans lequel Il est Inséré par le Baptême et par ta grâce de l'Eucharistle, et aussi accroître sa fol en ta grande réalité du Corps et du Sang du Seigneur qu'il touche de ses mains. Son attitude de respect sera proportionnée A ce qu'il accomplit.

4. Quant A ta manière de faire, on pourra suivre les Indications de ta tradition ancienne, oui mettait en relief ta fonction ministérielle du prêtre et du diacre, en faisant déposer l'hostie par ceux-ci dans ta main du communiant. On pourra cependant adopter aussi une manière plus simple, en laissant le fidèle prendre directement l'hostie dans le vase sacré. En tout cas, le fidèle devra consommer l'hostie avant de retourner A sa place, et l'assistance du ministre sera soulignée par la formule habituelle: «Le Corps du Christ». A laquelle le fidèle répondra: «Amen».

5. Quelle que soit la forme adoptée, qu'on fasse attention A ne pas laisser tomber ni se disperser des fragments du pain eucharistique, comme aussi A ta propreté convenable des mains et A ta bonne tenue des gestes selon les usages des divers peuples.

6. Dons le cas de ta Communion sous les deux espèces distribuée par Intinctlon. Il n'est jamais permis de déposer dans ta main du fidèle l'hostie trempée dans le Sang du Seigneur.

7. Les Evêques qui auront permis l'introduction du nouveau mode de communion sont priés d'envoyer A cette Sacrée Congrégation, d'ici six mois, un rapport sur le résultat de cette concession.

Je profite de l'oecaslon'pour Vous exprimer, Révércndlsslmr, mes sentiments de profonde estime.—Bcnno Card. Gut, *Préfet.* A. Bugnlnl, *Secrétaire.*

3757

I960 MAI 31.-SC RELIGIOSORUM, NOTIFICATIO. PART.·

Facultates dantur Ordinibus Mendicantibus introducendi **RECITATIONEM COMMUNEM LOCO RECITATIONIS CHORALIS**

Roma, 31 Maggio 1960.

Petxrrndigtlmo Padrt, Questa Sacra Congregatione, In seffiiito aile non poche richieste dl facoltà da parte dl Ordini Mendicanti, circa Im recita coralc deirUfDcio divlno. ha sottoposto la questione, com'è noto alla Paternité Vostra Reverendissima, allo studio di un'apposlta Commissione composta da cinque Superiori Generali o loro delegati.

In possesso delle conclusioni di tale studio e delle relative proposte, questo Sacro Dictutero si è fatto premura di considerari? con ognl dlllgenza ed attenzloae e di sottometterle, quindl, idl'augusta approvaxlone del Santo Padre.

Sua Santltà, neU'Udlenza concessa Il 13 corr. mese al sottoicritto Cardinale Prefctto dl quetta Sacra Congrrgazione» SI è degnato dl approvnre In proposito quanto segue:

1. In Sacra Congregazlone per i Religiosi e gli Istltutl tecolari concede agli Ordini Mendicanti che PVifldo divlno possa euere recitato in comune, anzichè In coro, qualora fosse cos! declso dal rispettlvo Capltolo Generale Speciale;

2. *a)* Il medeslmo Saero Dlcastero autorizza Inoltre il Capltolo Generale degll Ordini Mendicanti, che deslderano mnntenere l'obbllgo della recita corale deU'Uffldo divlno, a permettrre qualche eccezione, determinando In tai easo quale Ora sl posta recitare In comune nnzlchè In coro, nonchè a stabilire Il luogo della recita fuori del coro stewo;

b) Quando per clrcostanze partlcolari e per sert roottvl, rieonosclutl dall'anzidetto Capltolo, una Comunltfr non potesae attenersi alla recita In coro o In comune dril'Intero Uffldo divino. I Superiori Generali con Il rispettlvo Consiglio dovranno stabilire le Ore canonlche do reeltarsi In comune o In coro. Resta comunque inteso che i stngoli Religiosi saranno obbligati a luppllre privatamente le parti deirUCDclo, che non avessero recitato in coro o in comune;

3. Non è consentito dl sostitulre rUfflcio divlno con altre formule, quantunque dcbltamente scelte dalla ComuniU, perché tnlè sostltuzione è contraria a quanto stabilito dal Condlio Erumenlco Vaticano II e la Santa Sede non Intende concedere dispense In merito.

Tanto vlene comunicato alla Paternité Vostra per Sua opportuna conoscenza e norma.

Coign volentleri Toceaslonr per porgrrLe l sensl del mlo religioso ossequlo e confermarml, della Paternité Vostra Reverendissima devotissimo In Domino.—I. Card.. Antoniuti, *Pref.* E. Heston, C. S. S., *Segr.*

• Moderatoribus Supremis Ordinum Mendicanthan. Pro!. N. S R ii06f89: AOFM 68 f!W) 148-149. Adn. AOFMCap 85 (1989) 171-172; ANASTASIUS AB UTRECHT in Laurentisr.um H (1970) 306-356. Vita rel 5(1S€9)388.

3758

1969 IUN 6.-SIGNATÜRA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

De **QUERELA NULLITATIS ET NOVA CAUSAE PROPOSITIONE**

Facti Species.—Die 14 Decembris 1958, Maria et Antonius Dioecesis X matrimonium contraxerunt In ecclesia paroeclali S. Francise!.

Octo vix ellipsis mensibus a die celebrationis matrimonii, vir Tribunali Regionali, competenti ob rationem domicilii partis conventae, supplicem exhibuit libellum quo petiit, ut suum matrimonium nullum declaretur *cx sui ipsius defectu consensus». Porro, pater actoris filii curator legitime constitutus, eodem Tribunali, die 19 Decembris 1958, proposuit libellum quo declarationem nullltatls matrimonii sui fllll petebat «ob huius morbum mentis tempore contractus».

Praeterea, etiam Promoter lustltlae sustinuit accusationem nullltatls matrimonii de quo agitur «extante bono publico tutando et notorietate nullltatls connubii luxto suam sententiam».

Die 26 Aprilis 1963 Tribunal primae Instantiae edidit sententiam qua pronuntiavit «non constare de nullitate matrimonii In casu». Contra hanc sententiam appellavit Procurator actoris nd Tribunal Vlcariatus Urbis secundae instantiae, quod definivit: «consfare *de nullitate matrimonii in casu».*

Defensor Vinculi pro munere suo appellavit ad S. R. Rotam, quod Tribunal sententiam 2- Instantiae confirmavit. Mulier nutem conventa, validitatem sui matrimonii retinens, dic 3 Novembris 1969 supplices S. Pontifici misit preces, quibus α Signatura Apostolica petiit querelam nullltntls adversus sententiam rotalem: *a)* ad normam canonis 1892 f 3 C. I. C. propter «defectus processuales»; *b)* propter defectum legitimae et sufficientis luris defensionis, quatenus nempe eius Instantia ad obtinendum gratuitum patrocinium fuisset iniuste relecta et advocatus ex officio el datus non esset, et. praeterea, aliqui testes, ab Ipsa rite Inducti, excussi non fuissent.

Anima DVKRSio n u in iurr —Qurrrla nllltAtls, centra sententiam vitio Insanabili» nullitatis laborantem, proponi potest per modum exceptionis In perpetuum cum quis nomine aftrrlu» rgit sine legitimo mandato (cf. can. 1R92).

loita art. 19 11 Nonnarum Specialium Supremi Tribunalis, querela nulhtads contra sententiam rotalem proponi potest apad eixndem Sectionem Primam In casibus enumeratis in cana. 1892 et 1394, dummodo vitta ibidem recensita mani-

la recunus fundamento destitutu* habendus esL

Qcod autem, ad novum causae examen spectat, siquidem ad normam can. 1903 «numquam transeunt in rem ludicatam causae de statu personarum», causae matrimoniale* iterum retractari possunt, dummodo nova et gravia argumenta sive documenta praesto sint (cc. 1903, 1989; «Proolda *Maler»,* art. 217) [LE 1347].

Animadversione* in facto—luxta Clium Patronum partis recurrentis defectus processuale* consisterent in illegitima constitutione curatori* actoris. Nimirum, sententia in casu esset nulla nullitate insanabili, quia curator actoris egisset sine legitimo mandato (e. 1892 1 3). Et quidem. sl nulla est sententia secundi gradus, tamquam nolta consideranda est etiam sententia rotali». At idem Patrona», postquam examinavit omnia acta causae quae conservantur in Arcnlvlo S. R. Rotae, declaravit *se* nihil habere obiiciendam circa constitutionem curatoris, agnoscens validitatem eiusdem mandati. Praeterea affirmat instaurationem contradictorii non e**e regularem inde ▮ secundo hidicil gradu «perché nel caso non ha accusato ta nulliLà del matrimonio il curatore, bensi il Promotore di Giustizta. La causa infatti di prima Istonza sl noti bene, era intestata: Promoter lustlttae — Marta-Antonio. Presso ll Tribunals di Appello dei Vicartato, invece, Ü Promotore di Giustlxia, parte in causa non è stato mal citato, non ha mal prtso parte alta causa, né e*iste un decreto di estromlssione. Insomma, si é instaurato e trattato il ftiudido di Appello senza la parte che aveva accusato la nullita dei matrimonio. DJ conseguera, la Rota sarebbe stata traita in errore, per cul, neppure ll Promotore di Giustixta é stato mai citato in Rota, o intervenuto in causa come parte».

Quapropter, concludit CJ±us Patronus portis recurrentis, «se ta sentenza del Vjcartato é nuito.- é owlo che é nulla di riflesso anche ta sentenza rotale, perché da sentenxa milia non sl di Appello·.

Adsertae Irregularitates processuales nullam videntur habere validam rationem iuridicam propter quam sententia rotalis considerari debeat tamquam nuito, vitio Insanabilis nullitatis laborans. Ratio est, quia Id primo ludldl gradu matrimonium, de quo agitur, reapse accusavit curator actori» legitime constitutus, et nie — non vero Promoter lustittae — egit in secundo gradu per Patronum

Cum sit agnoscenda tamquam valida Institutio curatori», recognoscenda est tamquam valida appellatio In secundo ludicii gradu etrra omnibus luris effectibus, et proinde validi habendi sunt etiam actus processuales et Ipsa sententia a S» R. Rota tata.

Recte igitur Patronus partis conventae in sui» animadversionibus contra recursum instat, ut querela nuUitatta contra sententiam rotalem tamquam fundamento destituta declaretur, cui petitioni accedit et Ipse Defensor Vinculi huius S. Tribunalis, animadvertor*: «querela nullitatls contra lententium rotalem firmo fundamento niti non v'detur, in caiu».

Quod novaro autem causae propositionem. Patronus partis recurrentis petiit ut concedatur beneficium novae audientiae, affirmans exsistere In casu gravia et sufficientia argumenta pro admissione ad novum causae examen, «per mancanza di leglttthna e sufficiente difesa, in quanto una sua istanza per avere nn awocato di uffldo sarebbe stata rigettata, ed in quanto non sarebbero stati escussi alcunl testi da essa regotarmente Indicati».

Recursus proinde non carere videtur validis rationibus pro nova causae propositione.

Decisio.—Die 6 Tunli 1969 In Congressa habito coram EAo Cardinali Praefecto, proposito recursu partis conventae In causa de qua supra adversus sententiam a S. R. Rota latam, quo nempe proponitur querela anilitatis adversus praefatam sententiam rotalem, vel. subordinate, petitur nova causae propositio, decretum est:

1) *Recursum circa querelam nuilitatis relciendum esse atpole fundamento destitutum;*

2) Concedendam *esse noram causae propositionem.*

* ApoU. 43 (1973) 509-511. Adn. O EOELEDA to PxM 51 (1969) 69-91.

3759

1969 IUN 10.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 61 (1969) 491-502

Allocutio dic 10 *lunil* 1969 a *Beatissimo Paire habita Genavae, In Aedibus Nationum, ad Delegatos e variis Civitatibus, qui Coetui Interfuerunt quinquagesimo* anno *volvente a condito Instituto quem o. tOrganisation Internationale du Travail· appellant·.*

Db mutuis relationibus inter oFriaa Ecclesiae et Organization» Lnternahonalis laboris

Monsieur le Président, Monsieur le Directeur général. Messieurs,

1. C'eit pour Nous an honneur et une Joie de participer officiellement à cette Assemblée, à l'heure solennelle où l Organisation Internationale du travail célèbre le cinquantième anniversaire de sa fondation. Pourquoi sommes-Nous Ici? Nous n'appartenons pas à cet organisme International. Nous sommes étranger aux questions spécifiques, qui trouvent ici leurs bureaux d'étude et leurs salles de délibération, et notre mission spirituelle n'entend pas Intervenir en dehors de son domaine propre. Si Nous sommes Ici, c'est, Monsieur le Directeur, pour répondre à l'invitation que vous Nous avex si aimablement adressée. Et / Nous 402
sommes heureux de vous en remercier publiquement, de vous dire combien Nous avons apprécié cette démarche si courtoise, combien Nous en mesurons l'importance, et de quel prix Nous apparaît sa signification.

I. *Nullement étranger á la grande cause du tranati-Mats ami*

2. Sans compétence particulière dans les discussions techniques sur la défense et la promotion du travail humain, Nous ne sommes pourtant nullement étranger ù cette grande cause du travail, qui constitue votre raison d'être, et â laquelle vous consacrez vos énergies.

3. Dès sa première page, la Bible dont Nous sommes le messager nous présente la création comme issue du travail du Créateurl* et livrée au travail de la créature, dont l'effort intelligent doit la mettre en valeur, la parachever pour ainsi dire en Fhumanlsant, à son service *. Aussi le travail est-ll selon la pensée divine, l'activité normale de l'hommel, et se réjouir et Jouir de ses fruits un don de Dieu 4;* puisque chacun est tout naturellement rétribué sejOn ses oeuvres ·.

4. A travers toutes ces pages de la Bible, le travail apparaît comme une donnée fondamentale de la condition humaine, au point que, devenu l*un de nous ·, le Fils de Dieu est devenu aussi en même temps un travailleur, qu'on désignait tout naturellement dans son entourage par la profession des siens: Jésus est connu comme «le fils du charpentier» 7* Le travail de l'homme acquérait par là les plus hautes lettres de noblesse que l'on pût imaginer, et vous les avez voulu présentes à la place d'honneur, au siège de votre Organisation, par cette admirable fresque de Maurice Denis consacrée à la dignité du travail, où le Christ apporte la Bonne Nouvelle aux travailleurs qui l'entourent, fils de Dieu eux aussi et tous frères.

5. S'il ne Nous appartient pas d'évoquer l'histoire, qui a vu naître et s'affermir votre Organisation, Nous ne pouvons du moins passer sous silence, en ce pays hospitalier, l'oeuvre de pionniers tels que Mgr Mermillod et l'Union de Fribourg, l'admirable exemple donné / par l'industriel 493
protestant Dan'el Le Grand, et la féconde initiative du catholique Gaspard Decurtins, premier germe d'une Conférence internationale sur le travail: Comment pourrions-Nous aussi oublier, Messieurs, que votre premier directeur avait à coeur, pour le 40— anniversaire de l'encyclique de Léon XIII sur les conditions du travail, de rendre hommage aux «ouvriers tenaces de la justice sociale, entre autres ceux qui se réclament de l'encyclique *Herum Novarum»* ·. Et, dressant le bilan de *Dix ans d'Organisation Internationale du Travail,* les fonctionnaires du *Bureau International du Travail,* n'hésitaient pas à le reconnaître: «Le grand mouvement Issu, au sein de l'EglIse catholique, de Γencyclique *Rerum Novarum,* a prouvé sa fécondité»·.

6. La sympathie de l'EglIse pour votre Organisation, comme pour le monde du travail, ne cessait dès lors de se manifester, et tout particulièrement dans l'encyclique *Quadragesimo anno* de Pie XI w, dans l'allocution de Pie XII au Conseil d'administration du Bureau International du Travail11, dans l'encyclique *Maler et Magistra* de Jean XXIII exprimant sa «cordiale estime envers l'0. L T.... pour sa contribution valide et précieuse à Vmstauratlon dans le monde, d'un ordre économique et social Imprégné de justice et d'humanité, où les requêtes légitimes des travailleurs trouvent aussi leur expression»11. Nous-même avions la Joie, au terme du Concile oecuménique du Vatican, de promulguer la Constitution pastorale *Caudium et spes* élaborée par les évêques du monne entier. L'Eglise y réaffirme la valeur du «gigantesque effort de

1 Cl a, 7 · Cl. T, rj et profrmio, 23 [LE 1546].
•CL IU4. n et *EqUnuti^u* 7. 15. · Q. *Em]m s U* 5. ıβ. «Cf. Piaum< 62,13 et ɪ3B, 2; SfaUÀws, *t CohfOkûn»* 15, 58- a j, 10. · CL *Jta* l,* 14.
' -V-toktn.
'Cité par A. Le Roy. Ca Ajîûîw w nxviJ *et Or(anitalwn* 4m rrroul» Paru» Spes» p. 16.
•IXx rOrrâ-Hi^K-n *Iniernaiwnilt TrnaU* Genève, BIT xw. p <61.
*· EnrvAqnr. «mw. 15 cuil x93I, n. 34 [LE 1027!. u Altocutton da r» novembre x9U. 11 Encyclique λ χ5

l'activité humaine individuelle et collective», tout comme lu prévalence du travail des hommes sur «les autres éléments de la vie économique, qui n'ont valeur que d'instruments», avec les droits Imprescriptibles et les devoirs que requiert un tel principe l*. Notre encyclique *Populorum Progressio,* enfin, s'est employée à faire prendre conscience de ce que «la question sociale est devenue mondiale», avec les conséquences qui en découlent pour le développement intégral et solidaire des peuples, le développement qui est «le nouveau nom de la paix» u. /

494

7. C'est vous le dire: Nous sommes un observateur aU tentlf de l'oeuvre que vous accomplissez Ici, bien plus, un admirateur fervent de l'activité que vous déployez, un collaborateur aussi, heureux d'être invité à célébrer avec vous l'existence, les fonctions, les réalisations et les mérites de cette Institution mondiale, et de le faire en ami. Et Nous n'avons garde d'oublier, en cette circonstanco solennelle, les autres Institutions Internationales génevolses, à commencer par la Croix-Rouge, toutes institutions méritantes et bien dignes d'éloges, auxquelles Nous aimons étendre nos salutations respectueuses et nos voeux fervents.

8. Pour Nous qui appartenons à une Institution affrontée depuis deux millénaires à l'usure du temps, ces cinquante années inlassablement vouées à l'organisation Internationale du Travail sont la source de fécondes réflexions. Chacun sait qu'une telle durée est un fait vraiment singulier dans l'histoire de notre siècle. La fatale précarité des choses humaines, que l'accélération de la civilisation moderne a rendue plus évidente et plus dévorante, n'a pas ébranlé votre Institution, à l'idéal de laquelle Nous voulons rendre hommage: «une paix universelle et durable, fondée sur la justice sociale»15. L'épreuve subie du fait de la disparition de la Société des Nations, à laquelle elle était liée organiquement, du fait aussi de la naissance de l'Organlsation des Nations Unies sur un autre continent, bien loin de lui enlever ses raisons d'être, lui a au contraire fourni l'occasion, par la célèbre Déclaration de Philadelphie, voici 25 ans, de les confirmer et de les préciser, en les enracinant profondément dans la réalité du progrès de la société. «Tous les êtres humains, quels que soient leur race, leur croyance ou leur sexe, ont le droit de poursuivre leur progrès matériel et leur développement spirituel dans la liberté et la dignité, dans la sécurité économique et avec des chances égales» *·.

9. De tout coeur Nous Nous réjouissons avec vous de la vitalité de votre cinquantenaire, mais toujours jeune institution, depuis sa naissance en 1919 avec le traité de paix de Versailles. Qui dira les travaux, les fatigues, les veilles génératrices de tant de décisions courageuses et bénéfiques pour tous les travailleurs, comme pour la vie de l'humanité, de tous ceux qui, non sans mérite, lui ont consacré avec talent leur activité? Entre tous. Nous ne
4Qf. pouvons omettre de nommer son premier directeur, Albert °
Thomas, et son actuel successeur, David Morse. / Nous ne pouvons non plus passer sous silence le fait qu'à leur demande, et presque depuis les origines,un prêtre a toujours été au milieu de ceux qui ont constitué, construit, soutenu et servi cette Insigne Institution. Nous sommes reconnaissant envers tous de l'oeuvre accomplie, et Nous souhaitons qu'elle poursuive heureusement sa mission aussi complexe que difficile, mais vraiment providentielle, pour le plus grand bien de la société moderne.

IL *L'O. I. T. au service des travailleurs*

10. Des voix mieux Informées que la nôtre diront quelle somme d'activités l'Organlsatlon Internationale du Travail a ràallsée en cinquante années d'existence, et quels résultats elle a atteints avec ses 128 conventions et ses 132 recommandations.

11. Mais comment ne pas souligner le fait primordial et d'une Importance capitale que manifeste cette Impressionnante documentation? Ici—et c'est un fait décisif dans l'histoire de la civilisation—› ici le travail de l'homme est considéré comme digne d'un Intérêt fondamental. Il n'en fut pas toujours ainsi, on le soit, dans l'histoire déjà longue de l'humanité. Que Ton songe Λ la conception antique du travaillT, au discrédit qui l'entourait, à l'esclavage qu'il entraînait, cette horrible piale, dont II faut hélas reconnaître qu'elle n'a pas encore entièrement disparu de la face du monde. La conception moderne, dont vous êtes les hérauts et les défenseurs, est tout autre. Elle est fondée sur un principe fondamental que le christianisme pour sa part a singulièrement mis en lumière: *dans le travail, c'est ‹'homme qui est premie-*. Qu'il soit artiste ou artisan, entrepeneur, ouvrier ou paysan, manuel ou intellectuel, c'est l'homme qui travaille, et c'est pour l'homme qu'il travaille. C'en est donc fini de la priorité du travail sur le travailleur, ct de]a suprématie des exigences techniques et économiques sur les besoins humains. *Jamais plus le travail au-dessus du travailleur, Jamais plus le travail contre le travailleur, mais toujours le travail pour le travailleur, le travail au service de l'homme, de tout homme et de tout l'homme.*

12. Comment l'observateur ne serait-il pas Impressionné de voir que cette conception s'est précisée au moment théoriquement le moins favorable à cette affirmation du primat du facteur humain sur le produit du travail, le moment même de l'introduction progressive de / la ma- 49«
chine, qui multiplie jusqu'à la démesure le rendement du travail, et tend à le remplacer? Selon une vision abstraite des choses, le travail accompli désormais par la machine et ses énergies, fournies non plus par les bras de l'homme, mais par les formidables forces secrètes d'une nature domestiquée, aurait dû prévaloir, dans l'estimation du monde moderne, jusqu'à faire oublier le travzllleur, souvent libéré du poids exténuant et humiliant d'un effort physique disproportionné avec son trop faible rendement. Or Il n'en est rien. A l'heure même du trionphe de la technique et de ses effets gigantesques sur la production économique, c'est l'homme qui concentre sur lui l'attention du philosophe, du sociologue et du politique. Car il n'est en définitive de vraie richesse que de l'homme. Or, qui ne le voit, l'insertion de la technique dans le processus de l'activité humaine se ferait au détriment de l'homme, si celui-ci n'en demeurait toujours le maître, et s'il n'en dominait l'évolution. S'il «faut en toute justice reconnaître l'apport Irremplaçable de l'organisation du travail ct du progrès Industriel à l'oeuvre du développement*1*, vous savez mieux que quiconque les méfaits de ce qu'on a pu appeler la parcellisation du travail dans la société industrielle contemporaine *·. Au lieu d'aider l'homme à devenir plus homme, il le déshumanise; au Heu de l'épanouir, il l'étouffe sous une chape d'ennui pesant. Le travail demeure ambivalent, et son organisation risque de dépersonnallser celui qui l'accomplit, si ce dernier, devenu son esclave, y abdique intelligence et liberté, jusqu'à y perdre sa dignité*·. Qui ne le sait, le travail, source de fruits merveilleux quand il est véritablement créateur, peut au contraire n, emporté dans le cycle de l'arbitraire, de l'injustice, de la rapacité et de la violence, devenir un véritable fléau social, comme l'attestent ces camps de travail érigés en institutions, qui ont été la honte du monde civilisé.

13. Qui dira le drame parfois terrible du travailleur moderne, écartelé entre son double destin de grandiose réalisateur, en proie trop souvent aux intolérables souffrances d'une condition misérable et prolétarienne, où le manque de pain se conjugue avec la dégradation sociale pour créer un état de véritable insécurité personnelle et / 497
familiale? Vous l'avez compris. C'est le travail, en tant que fait humain, premier et fondamental, qui constitue la racine vitale de votre Organisation, et en fait un arbre magnifique, un arbre qui étend ses rameaux dans le monde entier, par son caractère international, un arbre qui est un honneur pour notre temps, un arbre dont la racine toujours fertile le sollicite à une activité continue et organique. C'est cette même racine qui vous Interdit de favoriser des Intérêts particuliers, mais vous met au service du bien commun. C'est elle qui constitue votre génie propre et sa fécondité; Intervenir partout et toujours pour porter remède aux conflits du travail, les prévenir si possible, secourir spontanément les accidentés, élaborer de nouvelles protections contre de nouveaux dangers, améliorer le sort des travailleurs, en respectant l'équilibre objectif des réelles possibilités économiques, lutter contre toute ségrégation génératrice d'infériorité, pour quelque motif que ce soit —esclavage, caste, race, religion, classe—, en un mot défendre, envers et contre tous, la liberté de tous les travailleurs, faire prévaloir Inlassablement l'idéal de la fraternité entre les hommes, tous égaux en dignité.

14. Telle est votre vocation. Votre action ne repose, ni sur la fatalité d'une implacable lutte entre ceux qui fournissent le travail ct ceux qui l'exécutent, ni sur la partla-

1961, n- ÏOJ [LE 29S4J· ·· Constitution pastorale *Gaudium et 7* **décembre X965, n. 34 et** *67^68* **[LE 3366]. 14 Encyclique** *Pepulwt praemio,* **j6 min 1967, d. 3 et 76 [LE 3346]. 11 Constitution de ΓO.I.T.» Genève, BIT., xçôS. Préambule, p. 3. "ZW., art** *3,* **p 34. »»CL. par eiempie.**

Cfceréfl. Dr *O'fùtù* **j. 43. “ Encydiqw** *F*f*lwfuroni.* **r. »4 ,eCt, par exemple, G. Friedmann, Où ne** *Lt* **Iv µ µ µ V et** *La traxeU* **rw wwcn, GalSmard. 1930 et 1936 "Cf Encydxpses .Vat/r** *d Madura, o* **3j. et** *Pctulcrum a* **jS. »* Cf.** *Ex* **1,** *S-*

lité de défensurs d'intérêts ou de fonctions. C'eat au contraire une participation organique librement organisée et socialement disciplinée aux responsabilités et aux profits du travail. Un seul but: ni l'argent, ni le pouvoir, mais le bien de l'homme. Plus qu'une conception économique, mieux qu'une conception politique, c'est une conception morale, humaine, qui vous inspire: la justice sociale à Instaurer, Jour après jour, librement et d'un commun accord. Découvrant toujours mieux tout ce que requiert le bien des travailleurs, vous en faites prendre peu à peu conscience et vous le proposez comme Idéal. Bien plus, vous le traduisez en de nouvelles règles de comportement social, qui s'imposent comme des normes de droit Vous assurez ainsi le passage permanent de l'ordre Idéal des principes à l'ordre juridique, c'est-à-dire au droit positif. En un mot vous affinez peu à peu, vous faites progresser la conscience morale de l'humanité. Tâche ardue et délicate certes, mais il haute et sl nécessaire, qui appelle la collaboration de tous les vrais amis de l'homme. Comment ne lui apporterions-Noui pas notre adhésion et notre appui?

15. Sur votre route, les obstacles à écarter et les difficultés à surmonter ne manquent pas. Mais vous l'aviez nrévu. et c'est pour y / faire face que vous avez recours à un Instrument et à une méthode qui pourraient suffire à eux seuls pour l'apologie de votre institution. Votre Instrument original et organique, c'est de faire conspirer les trois forces qui sont à l'oeuvre dans la dynamique humaine du travail moderne: les hommes de gouvernement, les employeurs et les travailleurs. Et votre méthode —désormais typique paradigme—, c'est d'harmoniser ces trots forces, de les faire non plus s'opposer, mais concourir «dans une collaboration courageuse et féconde» ». par un constant dialogue pour l'étude et la solution de problèmes toujours renaissants et sans cesse renouvelés.

16. Cette conception moderne et excellente est bien digne de remplacer définitivement celle qui a malheureusement dominé notre époque: conception dominée par l'efficacité recherchée à travers des agitations trop souvent génératrices de nouvelles souffrances et de nouvelles ruines. risquant ainsi d'annuler, au Heu de les consolider, les résultats obtenus au prix de luttes plus d'une fois dramatiques. Il faut le proclamer solennellement- les conflits du travail ne sauraient trouver leur remède dans des dispositions artificiellement imposées, qui privent frauduleusement le travailleur et toute la communauté sociale de leur première et Inaliénable prérogative humaine, la liberté. Ils ne sauraient pas plus le trouver du reste en des situations nui résultent du seul et libre jeu —comme on dit— du déterminisme des facteurs économiques. De tels remèdes peuvent bien avoir les apparences de la justice, ils n'en ont point l'humaine réalité. C'est seulement en comprenant les raisons profondes de ces conflits, et en satisfaisant aux justes revendications qu'ils expriment, que vous en prévenez l'explosion dramatique et que vous en évitez les conséquences ruineuses. Avec Albert Thomas, redlsons-le: «Le 'social' devra vaincre 'l'économique'. Il devra le régler et le conduire, pour mieux satisfaire à la justice* ». C'est pourquoi l'Organlsatlon Internationale du Travail apparaît aujourd'hui, dans le champ clos du monde moderne où s'affrontent dangereusement les intérêts et les idéologies, comme une vole ouverte vers un meilleur avenir de l'humanité. Plus que nulle autre Institution peut-être, vous pouvez y contribuer, tout simplement en étant activement et Inventivement fidèles à votre Idéal: *la paix universelle par la* fasfice sociale. /

III. *Vers l'avenir*

17. C'est pour cela que Nous sommes venu Id vous donner notre encouragement et notre accord, vous Inviter aussi à persévérer avec ténacité dans votre mission de Justice et de paix, et vous assurer de notre humble, mais sincère solidarité. Car c'est la poix du monde qui est en jeu, l'avenir de l'humanité. Cet avenir ne peut se construire que dans h paix entre toutes les familles humaines au travail, entre les classes et entre les peuples, une paix qui repose sur une Justice toujours plus parfaite entre tous les hommes ».

18. En cette heure contrastée de l'histoire de l'humanité, pleine de périls, mais remplie d'espérance, c'est à pour U,îe ,argc Part' de conslrulr« la Justice, et par là d assurer la paix. Non. Messieurs, ne croyez pas votre oeuvre achevée, elle devient au contraire chaque jour plus urgente. Que de maux —et quels maux!— que de déficiences, d'abus, d'injustices, de souffrances, que de plaintes s élèvent encore du monde du travail. Prrmctez-Nous d'être devant vous l'interprète de tous ceux qui souffrent Injustement, oui sont Indignement exploités, outrageusement bafoués dans leur corps et dans leur âme, avilis par un travail dégradant systématiquement voulu,' organisé, imposé. *Entendez* ce *cri de douleur qui continue à monter de l'humanité souffrante!*

19. Courageusement, inlassablement, luttez contre les abus toujours renaissants et les injustices sans cesse renouvelées, contraignez les intérêts particuliers à se soumettre à la vision plus large du bien commun, adaptez les anciennes dispositions aux besoins nouveaux, suseliez-en de nouvelles, engagez les nations A les ratifier, et prenez les moyens de les faire respecter, car 11 faut le redire: «il serait vain de proclamer des droits, sl l'on ne mettait en même temps tout en oeuvre pour assurer le devoir de les respecter, *par tous, partout, et pour tous»* **.

20. Osons l'ajouter: *contre lul-mlme qu'il vous faut défendre l'homme,* l'homme menace de n'être plus qu'une partie de lui-même, réduit, comme on l'a dit, à une seule dimension *·. Il faut à tout prix / l'empêcher de n'être 500
que le pourvoyeur mécanisé d'une machine aveugle, dévoreuse du meilleur de lui-même, ou d'un Etat tenté d'asservir toutes les énergies à son seul service. C'est l'homme qu'il vous faut protéger, un homme emporté par les forces formidables qu'il met en oeuvre et comme englouti par le progrès gigantesque de son travail, un homme entraîné par l'élan Irrésistible de ses Inventions, et comme étourdi par le contraste croissant entre la prodigieuse augmentation des biens mis à sa disposition, et leur répartition si facilement injuste entre les hommes et entre les peuples. Le mythe de Prométhée projette son ombre inquiétante sur le drame de notre temps, où la conscience de l'homme n'arrive pas à se hausser au niveau de son activité et à assumer ses graves responsabilités, dans la fidélité au dessein d'amour de Dieu sur le monde. Aurions-nous perdu la leçon de la tragique histoire de la tour de Babel, où la conquête de la nature par l'homme oublieux de Dieu s'accompagne d'une désintégration de la société humaine? ».

21. Dominant toutes les forces dissolvantes de contestation et de babélisation, c'est la cité des hommes qu'il faut construire, une cité dont le seul ciment durable est l'amour fraternel, entre les races et les peuples, comme entre les classes et les générations. A travers les conflits qui déchirent notre temps, c'est, plus qu'une revendication d'avoir, un désir légitime d'être qui s'affirme toujours davantage ,1. Vous avez depuis cinquante ans tissé une trame toujours plus serrée de dispositions juridiques qui protègent le travail des hommes, des femmes, des jeunes, et lui assurent une rétribution convenable. Il vous faut maintenant prendre les movens d'assurer la participation organique de tous les travailleurs, non seulement aux fruits de leur travail, mais encore aux responsabilités économiques et sociales dont dépend leur avenir et celui de leurs enfants ».

22. Il vous faut aussi assurer la participation de tous les peuples à la construction du monde, et vous préoccuper dès aujourd'hui des moins favorisés, tout comme vous aviez hier pour premier souci les catégories sociales les plus défavorisées. C'est dire que *votre oeuvre législative doit se poursuivre hardiment, et s'engager sur des chemins résolument nouveaux,* qui assurent le droit solidaire des peuples à leur développement Intégral, qui permettent singulièrement «à tous les peu'ples de devenir eux-mêmes les artl- 501
sans de leur destin» '·. C'est un défi qui vous est aujourd'hui lancé à l'aube de la seconde décennie du développement. 11 vous.appartient de la relever. Il vous revient de prendre les décisions oui éviteront la retombée de tant d'espoirs et juguleront les tentations de la violence destructrice. *Il vous faut exprimer dans des régies de droit la solidarité qui » affirme toujours plus dans la conscience des hommes.* Tout comme hier vous avez assuré par votre législation la pro-

." avril CoWare intern*:*^ des dreils de à Téhéjaa'

l aofLaiA par M. JUr$Ale *·=·'■'* e· l ntzur, Pir\%¶ Minuit traduit de

ErcyrUqae Pepwk*»»» frspru», n - n 63 l

tectlon et lo survie du faible contre la puissance du fort —Lacordolre le disait déjà: «Entre le fort et le faible, c'est Iα liberté qui opprime, et la loi qui affranchit·——>I, il vous faut désonnais maîtriser les droits des peuples forts, et favoriser le développement des peuples faibles en créant les conditions, non seulement théoriques, mais pratiques *d'un véritable droit International du travail,* à *l'échelle des peuples.* Comme chaque homme, chaque peuple doit pouvoir en effet, par son travail, se développer, grandir en humanité, passer de conditions moins humaines à des conditions plus humaines ’’. Il y faut des conditions et des moyens adaptés, une volonté commune, dont vos conventions librement élaborées entre gouvernements, travailleurs et employeurs, pourraient et devraient fournir progressivement l'expression. Plusieurs organisations spécialisées travaillent déjà Λ construire ce grand* oeuvre. C'est sur cette vole qu’il vous faut progresser.

23. C*est dire que. si les aménagements techniques sont indispensables, Ils ne sauraient porter leurs fruits sans cette conscience du bien commun universel qui anime et Inspire la recherche, et qui soutient l'effort, sans cet Idéal qui porte les uns et les autres à se dépasser dans la construction d'un monde fraternel. Ce monde de demain, c’est aux jeunes d'aujourd’hui qu'il appartiendra de le bâtir, maïs c'est à vous qu'il revient de les y préparer. Beaucoup reçoivent une formation Insuffisante, n'ont pas la possibilité réelle d'apprendre un métier et de trouver un travail. Beaucoup aussi remplissent des tâches pour eux sans signification, dont la répétition monotone peut bien leur procurer un profit, mais ne suffit pas pour leur donner une *raison de vivre* et satisfaire leur légitime aspiration à prendre, en hommes, leur place dans la société..

Qui ne saisit, dans les pays riches, leur angoisse devant la technocratie envahissante, leur refus d'une société qui ne réussit pas à les intégrer, et dans les pays pauvres, leur plainte de ne pouvoir, faute de préparation suffisante et dc moyens adaptés, apporter leur concours généreux aux tâches qui les sollicitent? Dans l'actuelle mutation du monde, leur protestation retentit comme un signal de souffrance et comme un appel de justice. Au sein de la crise qui ébrande la civilisation moderne, l'attente des jeunes est anxieuse et Impatiente: sachons leur ouvrir les chemins de l’avenir, leur proposer des tâches utiles et les y préparer. Il y a tant à faire en ce domaine. Vous êtes bien conscients, d'ailleurs, et Nous vous félicitons d'avoir Inscrit à l’ordre du jour de votre 53·*· session l’étude de programmes spéciaux d’emploi et de formation de la jeunesse en vue du développement M.

24. Vaste programme, Messieurs, bien digne de susciter votre enthousiasme et de galvaniser toutes vos énergies, dans le service de la grande cause qui est la vôtre —qui est aussi la nôtre—. celle de l'homme. Λ ce combat pacifique, les disciples du Christ entendent participer de tout coeur. Car s’il importe que toutes les forces humaines collaborent pour cette promotion de l’homme. Il faut mettre l’esprit à la place qui est la sienne, la première, car l’Esprit est Amour. Qui ne le voit? Cette construction dépasse les seules forces de l'homme. Mais, le chrétien le sait, il n’est pas seul avec ses frères dans cette oeuvre d’amour, de justice et de paix, où il volt la préparation et le gage de la cité éternelle qu'il attend de la grâce de Dieu. L'homme n’est pas livré à lui-mfime dans une foule solitaire. La cité des hommes qu’il construit est celle d'une famille de frères, d’enfants du même Père, soutenus dans leur effort ГіаГ une force qui les anime et les soutient, la force de l'Esprit, force mystérieuse, mais réelle, ni magique, ni totalement étrangère à notre expérience historique et personnelle, car elle s'est exprimée en paroles humaines. Et sa voix retentit plus qu’ailleurs dans cette maison ouverte aux souffrances et aux angoisses des travailleurs, comme à ses conquêtes et à ses réalisations prestigieuses, une voix dont l’écho ineffable, aujourd’hui comme hier, ne cesse et ne cessera jamais de susciter l'espérance des hommes au travail: «Venez à moi, vous tous qui peinez et ployez sous le fardeau, et mol je vous soulagerai». «Heureux ceux qui ont faim et soif dc la justice, car ils seront rassasiés»

■i **Conférence de Notre-Dime, Cartne jS^S. dan»** *Ontrrn* **da R. P Lxcordilrr. L IV, Part», Poussielque. 1873. p. 49«.**
••**CL EnrycLque** *Popuimtm prçgrcsiio,* **n. 15 et 20.**
*· **OrginiwtR'O Internationale du Travail. Rapport VIII (I), Genève, D IT..**
·· *MaUkiru,* **1 r, 28 et 5. 10.**

3760

1969 IÜN 10.-PAÜLUS VI, ALLOC. AAS 61 (1969) 503-506

Allocutio die 10 *lunil* 1969 *in Aedibus Consilii Oecumenlci Genavae habita:*

Spem et votum pandit de redintegranda inter **CHRISTIANOS UNITATE**

Monsieur le Secrétaire Général, chers Frères dans le Christ, Nous apprécions beaucoup vos paroles de bienvenue et Nous rendons grâces à Dieu de Nous donner de faire une visite de fraternité chrétienne au centre du Conseil oecuménique des Eglises. Qu'est-ce, en effet, que ce Conseil oecuménique, sinon un merveilleux mouvement de chrétiens, de «fils de Dieu qui étalent dispersés»1 et qui sont maintenant à la recherche d'une recomposition dans l'unité? Et quel est le sens de notre venue Ici, sur le seuil de votre maison, sinon celui d’une joyeuse obéissance à l'impulsion secrète qui qualifie, par précepte et miséricorde du Christ, notre ministère et notre mission? Heureuse rencontre, en vérité, moment prophétique, aurore d'un jour futur et attendu depuis des siècles!

Nous voici donc parmi vous. Notre nom est Pierre. Et l'Ecriture nous dit quel sens le Christ a voulu attribuer à ce nom, quels devoirs Il Nous impose: les responsabilités de l'apôtre et de ses successeurs. Niais laissez-Nous vous rappeler aussi d'autres noms que le Seigneur a voulu donner Λ Pierre pour signifier d’autres charismes. Pierre est pêcheur d'hommes. Pierre est pasteur. En ce qui Nous concerne. Nous sommes convaincu que le Seigneur Nous a donné, sans aucun mérite dc Notre part, un ministère de communion. Et certes ce n’est pas pour Nous Isoler de vous qu’il Nous a donné ce charisme, ni pour exclure entre nous la compréhension, la collaboration, la fraternité et finalement la recomposition de l’unité, mais bien pour Nous laisser le précepte et le don de l'amour, dans la vérité et l'humilité Et le nom que Nous avons pris, celui de Paul, Indique assez l'orientation que Nous avons voulu donner à notre ministère apostolique.

\rous avez situé la rencontre de cet après-midi dans l’histoire de nos relations: Nous aussi Nous voyons dans ce geste un signe manifeste de la fraternité chrétienne qui existe déjà entre tous les baptisés et, pour autant, entre les Eglises membres du Conseil oecuménique et 1*Eglise catholique. La communion existant actuellement entre les Eglises et communautés chétiennes n'est, hélas, qu'imparfaite; mais, / comme nous le croyons tous, c’est le Père des 504
miséricordes qui, par son Esprit, nous conduit et nous inspire. Il guide tous les chrétiens dans la recherche de la plénitude de l’unité que le Christ veut pour son Eglise une et unique, afin qu'elle puisse mieux refléter l’ineffable union du Père et du Fils * et mieux accomplir sa mission dans ce monde dont Jésus est le Seigneur: «afin que le monde croie» 4.

C’est ce désir suprême du Christ, c'est l'exigence profonde de l’humanité croyante et rachetée par lui, qui tiennent notre âme dans une constante tension d’humilité et de regret pour les divisions qui existent entre les disciples du Christ; de désir et d’esperance pour le rétablissement de l’unité entre tous les chrétiens; de prière et de réflexion sur le mystère de l'Eglise, engagée, pour elle-même et pour le monde, à refléter et témoigner la révélation faite par Dieu le Père, par le Fils et dans ΓEsprit-Saint. Vous comprendrez comment cette tension atteint pour nous, en ce moment-ci, un haut degré d'émotion, qui loin de nous troubler, rend au contraire plus lucide que jamais notre conscience.

Vous avez aussi mentionné la visite qu'a faite à ce centre, en février 1965, le blen-alraé cardinal Bea, et la mise sur pied d’un groupe mixte de travail. Depuis la création de cette équipe. Nous avons suivi avec intérêt son activité et Nous désirons dire, sans hésitation, combien Nous apprécions le développement de ces relations entre l'Eglise catholique et le Conseil oecuménique, deux organismes très différents par nature, certes, mais dont la collaboration s’est avérée fructueuse.

D’un commun accord avec notre Secrétariat pour l’unité, des personnalités catholiques compétentes ont été invitées à participer à votre activité à des titres divers. La

1 **Jr II. 32.** · **Cf.** *EpS* **4, xj; J· «S. 14.**
• **/* 17, ai.** · **/5U.**

réflexion théologique sur l'unité de l'Eglise, !o recherche d'une meilleure compréhension de la signification du culte chrétien, la formation profonde du lafeat. la prise de conscience de nos communes responsabilités et la coordination de nos efforts pour le développement social et économique et pour la paix entre les nations, voilà quelques exemples des domaines où cette collaboration a commencé à prendre corps. Les possibilités d'une approche chrétienne commune do phénomène de l'incroyance, des tensions entre les générations, et des relations avec les religions non chrétiennes ont été également envisagées.

Ces relations témoignent de notre désir de x*olr progresser les entreprises actuelles, selon que le permettront nos possibilités en hommes et en ressources. Un tel développement suppose qu'au niveau local le peuple chrétien soit préparé au dialogue et à la collaboration oecuménique. N'est-ce pas pour cela que, dans i'EglIse catholique, la promotion de l'effort oecuménique a été confiée aux soins diligents et à la prudente direction des évêques ·, selon les nonnes établies par le Concile du Vatican el précisées dans le Directoire oecuménique?

Certes, Notre première préoccupation est davantage la qualité de cette coopération multiforme que la simple multiplication des activités. ·Π n'y a pas de véritable oecuménisme, dit le Décret Conciliaire, sans conversion intérieure. Car c'est du renouveau de l'âme ·, du renoncement à sol-même et d'une libre effusion de la charité que partent et mûrissent les désirs d'unité» L La fidélité au Christ et à sa parole, l'humilité en face du travail de son Esprit en nous, le service de tous et de chacun, voilà en effet les vertus qui donneront à notre réflexion et à notre travail sa qualité chrétienne.

Alors seulement la collaboration de tous les chrétiens exprimera vivement l'union déjà existante entre eux et elle mettra en plus lumineuse évidence le visage du Christ serviteur '.

A cause de cette collaboration croissante en de si nombreux domaines d'intérêt commun, on pose parfois la Sestlon: I'EglIse catholique doit-elle devenir membre du nsell oecuménique? Que pourrions-Nous, en ce moment, répondre à cette question? En toute franchise fraternelle. Nous ne considérons pas que lo question de la participation de I'EglIse catholique au Conseil oecuménique soit mûre au point que l'on puisse ou doive donner une réponse positive. La question reste encore dans le domaine de l'hvpothèse. Elle comporte de grax-es Implications théologiques et pastorales: elle exige par conséquent des éludes approfondies. et engage dans un cheminement dont l'honnêteté oblige à reconnaître qu'il pourrait être long et difficile. Mais cela ne Nous empêche pas de vous assurer que Nous regardons vers vous avec grand respect et profonde affection. La volonté qui nous anime et le principe qui nous dirige seront toujours la poursuite pleine d'espérance et de réalisme pastoral de l'unité voulue par le Christ.

Monsieur le Secrétaire Général! Nous prions le Seigneur de nous / faire progresser dans notre effort d'accomplir ensemble notre commune vocation à la gloire du Dieu unkrue, Père, Fils et Saint Esprit. Lalsscz-Nous terminer par les paroles mêmes de Jésus qui seront notre conclusion et notre prière: «Que tous soient un. Comme toi, Père, tu es en mol et mol en toi, qu'eux aussi soient un en nous, afin oue le monde croie que tu m'as envové. Je leur al donné la gloire que tu m'as donnée, pour qu'fis soient un comme nous sommes un: mol en eux et toi en moi. pour qu'fis soient parfaitement un. et que le monde sache que tu m'as envoyé ct que je les al aimés comme tu m'as aimé... Je leur al révélé ton nom et le leur révélerai, pour que l'amour dont tu m'as aimé soit en eux et mol en eux»*.

4,14. ’Deer wrFoeeiairuMDe CmUtii *reiinUcrzfa.* **n. 7. »CL iHi, a 13.** · *Jn.* **π. 33-33. >6.**

I960 IÜN 24.-PAÜLUS VT, MOT. PR. AAS 61 (1969) 473-464

De munehidcs Leoatohvm Romani Pontificis

PAULUS PP. VI

Sollicitudo omnium Ecclesiarum, ad quam gerendam arcano Dei consilio vocati sumus, eiusdem rationem aliqutm-

do redditori, id exigit ut. pro Christi legatione, qua universaliter fungimur, In variis orbis partibus congruo modo praesentes adsimus et statum ac adiuncta uniuscuiusque Ecclesiae comperta habeamus.

Revera. Episcopus Romanus, vi sui muneris, *habet in Ecclesia plenam, supremam et universalem potestatem, quam semper libere exercere valet* >, cura sit ordinaria et immediata praeterea, *ut successor Petri, est unitatis, tum Episcoporum tum fidelium multitudinis, perpetuum ac visibile principium et fundamentum 2:* has proinde inter praecipuos in Ecclesia habet partes, *ut Episcopatum insum unum et indivisum reddat* 4. Pastor / aeternus enim. Vicario suo claves 474
Regni caelorum tradens, eumque petram uc fundamentum Ecclesiae constituens ·, eidem mandavit ut *fratrts suos confirmaret* ·, seu moderaretur et ad unum quoddam, in suo nomine, redigeret, sed et adiuvarvt.et solaretur, verbo quidem et Ipsa quodammodo praesentia.

Neque silentio praeterire licet officium quo devincimur erga Pastorem bonum, ad se compellantem oves, suas quidem, licet non sint adhuc ex hoc ovili: in eas quoque mentem et pastoralem curam intendimus, ut tandem, secundum Domini optatum, flat *unum ovile et unus Pastor T.* Sane vero *tesus Christus per Apostolorum eorumque successorum, nempe Episcoporum cum Petri Successore Capite, fidelem Evangelii praedicationem sacramentorumque administrationem, et per gubernationem in dilectione. Spiritu Sancto operante, populum suum crescere vult eiusque communionem perficit in unitate* ·. Sed et caritas Christi urget Nos, urget divinitus collatum officium *propagandi fidem salutemque Christi*:* debemus quippe *annuntiare indesinenter Christum, qui est via et veritas et vita I0.*

Ut antem multiplici hoc munere apte perfungamur, oportet inter Nos et Fratres Nostros in Episcopatu atque Ecclesias iisdem concreditas crebrae intercedant necessitudinis rationes, quae non solum per epistolarum commercium haberi possunt, sed etiam per adventum Episcoporum *ad limina Apostolorum* atque per legationem illorum ecclesiasticorum virorum, quos, personam Nostram gerentes, mittimus, aut peculiare munus exsecuturos, aut penes variarum Nationum Episcopos stabiliter mansuros.

Est quidem asseverandum horum temporum progressiones Nobis provida suppeditare subsidia, quibus Nosmet Ipsos in longinquas continentes terras conferamus, ut filios et Fratres Nostros Invisamus, atque adeo operi Nostro apostollco novus / quidam agendi modus praebeatur. Sed 475
cum plurima eademque gravia negotia, quibus in Sede Apostollca detinemur, non ita saepe concedant Nobis usum hunc praestantissimum. Nobis propterea persuasum est, summum momentum illis agendi rationibus tribuendum esse, quas Decessores Nostri adhibuerunt quasque modo commemoravimus.

Ipsum Concilium Oecumenicum Vaticanum IT vim et utilitatem eiusdem consuetudinis perspiciens, eam dupliciclter confirmavit, cum hinc optaret ut sive Episcopi sive Sacerdotes sive Lolcl e variis Nationibus oriundi plures In Romana Curia adessent, illinc vero posceret, ut officium et partes Nostrorum Legatorum pressius definirentur Il.

Itaque, huic postulationi Ecclesiae satisfacere volentes. Synodum Episcoporum constituimus, qui, invitationi Nostrae obsecundantes. Nobis consiliis suis ct Fratrum, quorum vice funguntur, opitularentur, Nosque de statu ct adlunctls unlusculutquf* Ecclesiae certiores facerent hinc exspectationem Concilii optantes explere. Constitutionem Apostollcam edidimus, cx qua Episcopi variarum orbis terrarum partium stabili modo participarent consilia Dlcasterlorum Officiorumque Nostrae Romanae Curiae

57 (»065? ρ. τβ TE vu]
•Cfr. Coae Vit. 1. Cocut ôegm. de Ferini» Chrtiti *Pλflor Aeimtui* **D*ax xlri (y>M» *).**
***Cocc. Vat. II, Ccctt. dcç=. de Eedeita** *tmltum,* **o. 23:** *A. A. S.* **57 P- 37.**
•Ctr. Cone Vat. H. Cectt doçri. dr Ecclnx* Lwmew *emiium,* **n. ïS: 4** *A. S* **57 (196^. p 13**
•Cfr. *MaUk* **H. xB. «Cfr U. 33. 33. ’ to. 16.**
•Ceae.. X.t II. Decr. rU O«uxiinhn»3 *Unilaît rdin^rriiu),* **n.** *3t A. A. S. 57* **(1965k P 9> TE 53551-**
· Cà« Vit. XLD^deartrntite mUtinrxili EeclnUe *AA Airimhu,* **o 5** *A A. S.* **v« (:·Z6·. p 953 TE 3564}.**
" Coa- Vit. n.D-d. d· Eodntie hibitadiae xd reli<5onn noa^hristUnas *Sertra* **n r** *A. A* **S. 5B (1966), p. 741 TE niAl » 3**

Arbitramur ergo, ad haec auod attinet, Nos spem merito conceptam a Fratribus Nostris In Episcopatu Implere, hasco Litteras edendo de muneribus Legatorum Nostrorum apud Ecclesias variis locis constitutas et apud Civitates, quae sunt In cunctis orbis partibus. Liquet enim motui ad centrum ac velutl ad cor Ecclesiae respondere opus esse alium motum, qui a medio ad extrema feratur atque quadam ratione omnes ct singulas Ecclesias, cunctos et singulos Pastores ac fideles attingat, Ita ut Ille significetur et ostendatur thesaurus veritatis, gratiae el unitatis, cuius Christus Dominus ac Redemptor Nos effecit participes, custodes ac dispensatores.

Per Legatos vero Nostros, nui apud varias degunt Na-
<76 tloncs, / vitam ipsam filiorum Nostrorum participamus elque velutl Inserimur, atque facilius securius Nobis innotescunt illorum necessitates ct intima desideria.

Revera, officium Pontificii Legati adlumento in primis est Episcopis, Sacerdotibus, Religiosis et universis christifidelitus, qui in eodem offido nanciscuntur praesidium et tutelam, proptcrca auod Legatus Pontificius personam gerit superioris Auctoritatis, au omnium bonum procurandum natae. Etenim Legati munus nec superimponitur potestati episcopali, neque pro Ilia substituitur, neque eam praepedit; cum c contrario eam tueatur, ac fraterno prudenllque consilio foveat ac roboret. Nam Apostolicae Sedi sollemne semper fuit in Ecclesiae regimine Illud Decessoris Nostri Sancti Gregoril Magni servare: *Si sua unicuique Episcopo iurisdictio non seroetur, quid aliud agitur nisi ut per Nos* per quos ecclesiasticus custodiri debuit ordo, con/undalurt w.*

Attamen Legatorum Nostrorum partes huiusmodi officio, quamvis peramplo, apud singulas Ecclesias exsequendo, nequaquam totae explentur. Re enim vera, ob Ius Inhaerens in Ipso Nostro spirituali munere, faventibus etiam per saeculorum decursum quibusdam historiae eventibus. Legatos Nostros mittimus ad supremas Auctoritates Rerum Publicarum, in quibus Catholica Ecclesia quasi radices egit aut aliquo saltem modo praesens adest.

Neque est infitiandum finem Ecclesiae et Rebus Publicis propositum diversi esse ordinis, atque Ecclesiam et Civitatem, in suo cuiusque ordine, esse societates perfectas, ac propriis inde pollere iuribus et mediis, sulsque uti legibus, quacumque uniuscuiusque patet provincia. At verum est etiam utramque ad communis subiecti utilitatem agere, scilicet hominis, a Deo vocati ad salutem adipiscendam aeternam, et in terra collocati ut illam, divina adiutus gratia, sibi comparet opere suo, quo ellam suae suorumque similium prosperitati consulat in pacifico omnium convictu.

Ex quo consequitur, ut Ecclesia et Civitas eodem quandoque concurrant, utque ad procurandum bonum sive singulorum hominum, sive communitatum populorum, opus
477 sit illis/ apertum conserere sermonem et sinceram inire consensionem, ut scilicet rationes mutuae necessitudinis, consociati operis et mutuo nexu dispositi efficiantur, foveantur, confirmentur, atque, e contrario, vitentur et componantur discidia quae oriri forsitan contingat; eo quidem consilio ut magna spes hominum ad pacem inter Nationes, ad quietem singularum Rerum Publicarum, ad progressionem denique pertinens, tandem impicatur 1>.

Huiusmodi igitur colloquium, dum spectat ad tuendum liberum exercitium actionis Ecclesiae ita ut ipsa muneri sibi a Deo credito par evadat, simul certiores Civitatum moderatores facit de pacificis fructuosisque Ecclesiae propositis, atque efficit, ut ad commune adipiscendum societatis bonum adhiberi possit illud magni pretii subsidium, quod suis spiritualibus viribus suaque ordinatione atque institutis Ecclesia offert. Colloquium autem, mutua fiducia Innixum, quod instituitur per illas publicas rationes Inter utramque societatem, quas luris gentium usus et consuetudines invexerunt, id profecto dat, ut consilia utilitatis plena inlri possint et incepta vere omnibus salutaria suscipiantur.

Optatum autem omnium hominum bonae voluntatis, ut Nationum sit pacificus convictus et populorum progressio foveatur, nostris hisce diebus declarant etiam Instituta Internatlonalia, quae vocantur, quorum scientia, rerum usus, dignitas in promptu sunt omnibus, nulli cum parcant labori ut pax et progressio populorum In tuto ponantur. Rationes autem inter Sanctam Sedem et Consilia Intemationalla multiplices sunt, diversamque induunt luridlcam formam. Ad quaedam ex illis Legatos stabiliter constitutos misimus, ut omnibus demonstrent sollicitudinem, qua Cathollca Ecclesia prosequitur universaliora civilis convictus argumenta, atque libentissime eisdem impensum praestat auxilium.

Quare, eo ducti consilio, ut in sua luce poneretur locus, quem obtinent Legatorum Nostrorum munera inter varia officia ad Ecclesiae regimen spectantia, utque eorumdem officiorum ordinatio aptius nostrorum temporum necessitatibus responderet, ratione habita etiam muneris pastoralis Eplscopo/rum propriilf, has quae sequuntur normas de muneribus Legatorum Pontificiorum edere statuimus, simul abrogantes praescripta vigentia iisdem normis quomodocumque contraria.

1. Nomine Legatorum Romani Pontificis hic appellantur viri ecclesiastici, plerumque Episcopali Ordine Insignes, quibus Romanus Pontifex officium committit suam stabili modo gerendi personam in variis terrarum orbis Nationibus vel Regionibus.

2. Udem pontificiam legationem exercent vel apud Ecclesias locales tantum, vel apud Ecclesias simul et Res Publicas atque civilia Gubernia. Qui legatione funguntur tantum apud Ecclesias locales, vocantur Delegati Apostolic!; sl vero ad hanc legationem» indolis religiosae atque ecclesialls, accedit etiam munus publicas fovendi rationes cum Civitatibus et civilibus Guberniis, tunc Legati proprio titulo nuncupantur vel Nuntii, vel Pro Nuntii, vel Internuntii, prouti vel ad ordinem pertinent «Publicorum Legatorum» cum iure partes gerendi Decani in Legatorum coetu, vel hoc Iure carent, vel recensentur inter «Legatos extraordinarios et Administros liberis cum mandatis».

3. Ob peculiaria adiuncta loci vel temporis» Legatus Pontificius aliis nominibus appellari potest, uti, verbi gratia, «Delegatus Apostolicus et Missus Sanctae Sedis ad Gubernium». Fit etiam ut, stabiliter quidem, sed ad Legati munus supplendum, Legationi Pontificiae praeponatur «Regens», aut «Curam Agens ad Negotia publicis litteris instructus».

II

1. Personam gerunt Sanctae Sedis ii quoque ecclesiastici et laici viri, qui, ut praepositi vel membra, in Pontificiam Missionem cooptantur apud Consilia Internatlonalia, aut apud Conferentias et Congressus. HI vocantur Delegati vel Observatores, prout Sancta Sedes recensetur aut non re-
**7· cen/setur inter membra Consiliorum Internatlonalium, et partem habet in aliqua Conferentia cum aut sine iure suf-

2. Similiter personam Sanctae Sedis gerunt membra illa Pontificiae Legationis quae, sive deest sive abest ad tempus eiusdem Legationis praepositus, cius vices supplent tum erga Ecclesiam localem, tum erga Civitatis Gubernium, appellanturque «Curam Agentes ad negotia ad interim».

3. Normae, quae hoc documento continentur, non respiciunt Delegatos et Observatores Sanctae Sedis, neque «Curam Agentes ad negotia ad interim», nisi de Iisdem expressa mentio flat.

III

1. Romano Pontifici Ius nativum et Independens competit Legatos suos libere nominandi, mittendi, transferendi ct revocandi, servatis normis luris Intemationalls, quod attinet ad missionem ct revocationem Legatorum apud Res Publicas constitutorum.

2. Munus LegatI Pontificii non exspirat vacante Sede Apostollca; cessat autem expicto mandato, revocatione eidem intimata, renuntiatione a Romano Pontifice acceptata.

3. Salvo contrario praescripto Summi Pontificis, pertinet etiam ad Pontificium Legatum norma statuta in Ordinatione Generali Romanae Curiae, qua scilicet ad septuagesimum quintum aetatis annum decernitur eius officium finem habere.

IV

1. Praecipuum ac proprium munus Pontificii Legati est ut firmiora atque efficaciora in dies reddat unitatis vincula, quae inter Apostolicam Sedem et Ecclesias locales Intercedunt.

»· S. Gmboomii M., Rriristrura EpistnUrururu. II. 1B5.

»« Cfr. Coae. Vat. II. Const. pwt- de Eocksia in mundo huius temporis *Gaudii a tfa,* an- i-j: Λ. .4. S. 58 (1966), pp. io»s‹io»7 [LE 3366 J.

'•Ctr. Coae VaL Π. Drcr d* psstonb Epocoporaa etxaer· in Ecclesia *Ctoxihu* Zλ›·H'*M>. n_ 9; .4 4.5. (1966). JV· [LE JJJi).

2. Ipie praeterea quasi interpres fit sollicitudinis Romani Pontificis de bono Nationis, In qua legatione fungitur, eique peculiari modo cordi esse oportet quaestiones ad pacem, ad progressura et ad consociatam populorum operam spectantes, eo quidem consilio, ut totius hominum familiae spirituale, morale atque oeconomicum bonum promoveatur./

X Pontificii Legati est etiam apud moderatores Civitatis, in qua officio suo fungitur, ea quae pertinent ad Ecclesiae et Apostolicae Sedis missionem, consociata cum Episcopis actione, tueri. Quod quidem munus spectat Insuper ad illos Legatos, qui non sunt missi ad civitatum moderatores: Udem igitur contendant fructuosas necessitudines cum civilibus moderatoribus fovere.

4. Quatenus personam gerit Supremi Pastoris animorum, Legatus Pontificius, iuxta mandata et instructiones quae accipit a competentibus Apostolicae Sedis Officiis, et collatis consiliis cum Episcopis loci in quo munere suo fungitur, in regionlbqs quidem orientalibus praesertim cum Patriarchis, foveat opportuna commercia inter Catholicam Ecclesiam et alios coetus Christianos, foveatque rationibus caritate innixis erga Religiones non Christianas.

5. Multiplici munere suo Pontificius Legatus fungitur sub ductu et Iuxta mandata Cardinalis Secretarii Status eiusdemque Praefecti Consilii pro publicis Ecclesiae negotiis, cui quidem directe rationem reddere debet de perfunctione muneris sibi a Romano Pontifice collatL

1. Pontificius Legatus, pro suo ordinario munere» debet Apostollcam Sedem certo tempore, ex veritate et aequitate certiorem facere de condicionibus ln quibus versantur Ecclesiae ad quas missus est, deque omnibus Illis quae ipsam vitam Ecclesiae et bonum animorum contingunt.

2. Legatus Pontificius, hinc quidem Apostolicae Sedi nuntiat Epbcoporum, Cleri, Religiosorum falcoruraque fidelium sui territorii consilia et rota; Inde vero actorum, documentorum, notitiarum raandatorumque, quae ab Apostolica Sede procedunt, Interpres fit apud Illos ad quos eadem spectant.

3. Quare singula Dicasteria atque Offlda Curiae Romanae Pontificio Legato captas deliberationes significare non omittent ac plerumque ipsius opera utentur, ut deliberationes ad eos, miorum Interest, perveniant; Itidem etiam Legatum Pontificium consulent circa ea negotia ac decreta, quae ad territorium attinent, in quo ipse degit. /

VI

1. Quoad Episcoporum aliorumque Ordinariorum cum Episcopis aequiparatorum nominationem. Legati Pontlîldl officium est instruere, de more, processum informativum de promovendis, itemque indicem candidatorum vel singula nomina candidatorum idoneorum competentibus Dicasteriis Romanae Curiae proponere una cum accurata relatione, significatis coram Domino propria sententia ac voto, quis nempe ex candidatis sibi magis Idoneus videatur.

2. In hoc officio explendo Legatus Pontificius: a) libere ac debita cum cautela viros Ecclesiasticos, immo et prudentes Laicos sententiam rogabit, qui magis idonei videantur ad utiles fideque dignas notitias praebendas, itidem offido iniuncto secreti servandi, quod lubent, uti patet, sive honor fis debitus qui consuluntur, vel de quibus consultatio fit, sive ipsa natura huius consultationis; *b)* aget iuxta normas ab Apostolica Sede statutas de proponendis ad episcopale ministerium in Ecclesia, et Conferentiae Episcopalis competentiam prae oculis habebit; *c)* servabit légitima privilegia concessa vel iure quaesita, nec non quemlibet specialem procedendi modum, ab Apostolica Sede approbatum.

3. Semper Integram suam vim retinent tum Ius vigens apud Ecclesias Orientales, quoad Episcoporum electionem, tum praxis proponendi candidatos pro iis circumscriptionibus ecclesiasticis, quae religiosis sodalitatibus sunt concreditae et auctoritati Sacrae Congregationis pro Gentium Evangelixatione sunt obnoxiae.

VII

Firmis manentibus partibus Conferentiarum Episcopalium quoad expromenda vota et consilia de erectione, olsmembnitlone et suppressione dioecesium vel provinciarum ecclesiasticarum, et salva Ecclesiarum Orientalium disciplina, Legatus Pontificius harum quaestionum studium, ubi opus sit. Ipse promoveat et quid Conferentia Episcopalis de hac re proponat, una cum proprio volo» competenti Apostolicae Sedis Dlcastcrlo significet. / 482

VIII

1. Quod attinet ad rationes habendas cum Episcopis, quibus ex divino mandato animorum cura In singulis dioecesibus commissa est. Legatus Pontificius, integrum relinquens Episcopis eorum lurisdictlonis exercitium, lis opem ferre, consilia dare, prompte generoseque suam operam praestare debet, fraterno consociatae operae spiritu permotus.

2. Ad rationes cum Conferentlls Episcopalibus quod spectat. Legatus Pontificius meminerit carum munera et officia summi esse momenti, ac propterca crebras cum illis relationes esse fovendrs, et omnimodam opem praestandam. Quamvis ex lure membrum Conferentiae non sil, nihilominus Ipso primo coetui cuiusvis sessionis generalis Intererit, salvo lure participandi alios Conferentiae coctus ex ipsorum Episcoporum invitatione aut ex expresso Apostolicae Sedis mandato; praeterea Ipsi notae fient temporc utili quaestiones in sessione tractandae, atque exemplar actorum mittetur, ut ipse de his certior reddatur eademque ad Apostollcam Sedem transmittat.

IX

1. Attenta natura iuridica Communitatum Religiosarum luris pontificii, atque opportunitate roborandi internam earum unitatem earumque conjunctionem intra atque extra fines Nationis, ad Legatum Romani Pontificis spectat consilio et opera adesse Superioribus Maioribus, qui In legationis suae territorio commorantur; eo quidem proposito, ut Religiosorum Rellgiosarumque Conferentiae promoveantur et confirmentur, atque ut apto inter se ordine conectantur varia Institutorum Religiosorum opera ad actionem pastoralem, ad educationem, ad auxilia egenis praebenda et ad rem socialem spectantia, plene servatis tum normis ab Apostolica Sede latis, tum rationibus cum loci Confcrentiis Episcopalibus.

2. Quapropter Legatus Pontificius intererit primo coe* tui Conferentiarum Religiosorum Rellgiosarumque, itemque iis actibus qui, inito consilio cum Superioribus Maioribus, Ipsius praesentiam postulare videantur; tempore autem utili ipse de / quaestionibus in sessione tractandis 4SI certior flet, eidemque exemplar actorum mittetur, ut ea cognoscat atque ad competens Romanae Curiae Dicasterium transmittat.

3. Votum Legati Pontificii necessarium est, una cum voto Episcoporum, quorum Intersit, quotiescumque Congregatio religiosa, culus Domus Princeps in territorio legationis sita sit. sibi proponit Apostolicae Sedis approbationem et titulum duris pontificii» consequi.

4. Ad Instituta Saecularia quod attinet. Legatus Pontificius iisdem muneribus fungitur de quibus in nn. 1, 2, 3, congrua congruis referendo.

1. Rationes, quae inter Ecclesiam et Civitatem intercedunt, foventur regulariter a Pontificio Legato, cui munus proprium ac peculiare committitur agendi nomine et auctoritate Apostolicae Sedis: *a)* ut promoveat ac foveat necessitudines Inter Apostollcam Sedem et Gubernium Nationis apud quam legationem suam exercet; *b)* ut quaestiones pertractet quae ad rationes inter Ecclesiam et Civitatem pertinent; *c)* ut, denique, peculiari modo tractet de stipulationibus quae «modus vivendi» appellantur, de pactis et concordatis, nec non de conventionibus, quae de negotiis agunt ad Ius publicum pertinentibus.

2. In his negotiis expediendis, modo ac ratione, quae rerum adiuncta suadeant, Legatus Pontificius utiliter sententiam et consilium Episcoporum exquiret, cosque certiores faciet de negotiorum cursu.

1. Ubi desit Delegatus vel Observator Sanctae Sedis apud Consilia Intematlonolla, Legati Pontificii est dlll center persequi agendorum negotiorum rationes ab iisdem Consiliis statutas. Ipsi praeterea curae erit: a) de his Apostollcam Sedem statis temporibus certiorem facere- *b)* collatis consiliis cum Episcopis frugiferam mutuamaue operam fovere Inter Instituta ad auxilium et cducauTn^m spectantia ab Ecclesia condita ac cetera rimfiU Sstituta,

sive his Gubernia Intersunt sive non / intersunt; *c)* navitatem Consiliorum Intematlonallum Catholicorum sustinere ac promovere.

2. Delegati et Observatores Sanctae Sedis apud Consilia Intematlonalia munus sibi concreditum absolvant, consiliis initis cum Legato Pontlfldo Natioris, in qua commorantur.

XII

1. Sedes Legationis pontificiae a Jurisdictione Ordinarii loci exempta est.

2. Legatus Pontificius In Oratorio suae sedis, potest sacerdotibus concedere facultatem excipiendi confessiones, facultates proprias exercere, ibique actus divini cultus et sacras caerimonias peragere, semper tamen congruenter cum normis ln territorio vigentibus et, ubi expediat, certiore facta auctoritate ecclesiastica, cuius intersit.

3. Legato Pontificio fas est, praemonitis, quantum fieri poterit, locorum Ordinariis, in omnibus ecclesiis Intra fines suae legationis populo benedicere et officia divina etiam In pontificalibus peragere.

4. Intra suae legationis fines. Legatus Romani Pontificis praecedit Archiepiscopos et Episcopos, non autem Sacri Collegii Membra, neque Patriarchas Ecclesiarum Orientalium, vel ln proprio territorio degentes, vel alibi sacra proprio ritu peragentes.

5. lura et privilegia sive personae sive sedi Pontificii Legati Inhaerentia eo consilio concessa sunt, ut ipse Legatus, iis moderate et prudenter utendo, propriam Indolem suae legationis clarius manifestet et adimplendum sibi ministerium facilius perficiat.

Quae vero a Nobis hisce Litteris, motu proprio datis, decreta sunt, ea omnia rata ac firma esse iubemus, contrariis quibuslibet, etiam specialissima mentione dignis, non obstantibus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die xxiv mensis lunii, anno mg ml x ix, Pontificatus Nostri septimo.—Pa u l us Pp. VI.

Adn. L. ECHEVERRIA in REDC 25 (1963) 581-638; L MARTIN in Concilium 8 (1970) 94-103; V/. M. PLOECHLin OegtorreichUcha Archlr f. Kirchanxecht 21 (1970) 115-129; K. WOLF, in AXKR 138 (1968) 113-12S.

3762

1969IUN 24.-CONS. EC. NEG., RESC. AAS 61 (1969) 525-539

Rescriptum ex audientia Sanctissimi quo Ordo Synodi Episcoporum celebrandae recognitus et auctus approbatur

Ut consilia et optata plurium Conlerentiarum Episcopalium de ordinandis rectius coetibus Synodi Episcoporum exciperentur et suum obtinerent locum. Summus Pontifex peculiari Commissioni munus attribuit recognoscendi et aptis additis normis perficiendi ‹Ordinem Synodi celebrandae· editum die 8 *Decembris* 1966 (LE 3504J. *Huius oero Commissionis'nunc conclusiones ratas habere Beatissimus Pater dignalusfest et iussit praesentem ·Ordinem Synodi Episco. porum celebrandae recognitum et auctum· edi et ab omni, bus, quorum interest, religiose serrari.*

Datum Romae, die 24 *mensis lunii anno Domini* 1969.—J. Card. Vil lot, *a publicis Ecclesiae negotiis.*

ORDO SYNODI EPISCOPORUM CELEBRANDAE RECOGNITUS ET AUCTUS

Pars Prima

De Suprema Potestate deque peraonis ln Synodo Episcoporum partem habentibus

Cap. I—De Summo Pontifice

Art. 1 *(De Summi Pontificis potestate).*—Summi Pontificis unice est: 1.® Convocare Synodum Episcoporum, quotiescumque Id ipsi opportunum visum erit, loco etiam designato ubi coetus habendi erunt; 2.® Ratam habere Membrorum seu Sodalium electionem; 3.® Statuere argumenta
526 queestlonum pertractandarum; / 4.® Decernere ut materia rerum pertractandarum lis mittatur, qui harum quaestionum tractationi Intéresse debeant; 5.® Statuere ordinem rerum agendarum; 6.® Praeesse Synodo per se vel per alios; 7.° Synodum ipsam transferre, suspendere, dissolvere, circa eiusdem vota deliberare.

Cap. II—De Praeside Delegato

Art. *2 (De Praesidis Delegati nominatione).*—j 1. Praeses Delegatus nomine et auctoritate Summi Pontificis coetui Synodi Episcoporum praeest.

i 2. Praeses Delegatus a Summo Pontifice nominatur, ciusque munus cessat post absolutum coctum, pro quo nominatus est.

I 3. SI Summus Pontifex plures deputaverit, qui coetui praesint, hi officio fungentur sibi Inter se succedentes, ordine ab Ipso Summo Pontifice statuto.

Art. 3 *(De Praesidis Delegati muneribus).*—Praesidis Delegati est:

1.° Moderari Synodi labores, iuxta facultates sibi in litteris delegationis tributas, secundum ordinem rerum agendarum statutum, necnon servatis normis procedendi ln hoc Ordine praescriptis.

2.® Quibusdam Sodalibus, cum opportunitas Id suadeat, peculiaria munera tribuere, ut coetus aptiore ratione suis vacet laboribus.

3.® Acta coetus subsignare. Quod si Praesides Delegati plures sint, omnes acta conclusive coetus subsignant.

Cap. III—De Synodi coetibus

Art. 4 *(De singulis Synodi coetibus).*—Synodus Episcoporum congregatur.

1.® In coetum generalem, si res tractandae, suapte natura ac momento, doctrinam, prudentiam atque vota totius Catholici orbis Episcopatus exquirenda suadeant; / 537

2.® In coetum extraordinarium, si res, ad bonum quidem Ecclesiae universae spectantes, expeditam definitionem requirant;

3.® In coetum specialejn, si maioris momenti negotia respiclant Ecclesiae bonum, quod ad unam vel plures regiones praesertim pertineat.

Cap. IV—De Membris seu Sodalibus

Art. 5 *(De Synodi participibus).* 1. Coetui generali Synodi intersunt:

® *a)* Patriarchae, ArchlepiscopI Maiores et Metropolitae extra Patriarchatus Ecclesiarum Catholicarum ritus Orientalis; *b)* Episcopi electi a singulis Conferentiis Episcopalibus Nationalibus, iuxta art. 6, § 1, 3.®; *c)* Episcopi electi a Conferentiis Episcopalibus plurium Nationum, constitutis scilicet pro iis Nationibus, quae propriam Conferentiam non habent, ad normam art. 6, § 1, 4.®; *d)* Decem viri religiosi oui partes agunt Institutorum Religiosorum Clericalium, electi ab Unione Superiorum Generalium;

2.® Patres Cardinales Dicasteriis Curiae Romanae praepositi.

5 2. Coetui extraordinario intersunt:

a) Patriarchae, ArchlepiscopI Maiores et Metropolitae extra Patriarchatus Ecclesiarum Catholicarum ritus Orientalis; *b)* Praesides Conferentiarum Episcopalium Natlonnlium; *e)* Praesides Conferentiarum Episcopalium plurium Nationum, pro lis Nationibus constitutarum, quae propriam Conferentiam Episcopalem non habent; *d)* Tres viri religiosi qui partes agunt Institutorum Religiosorum Clericalium, electi ab Unione Superiorum Generalium;

® Patres Cardinales Dicasteriis Curiae Romanae praepositi.

5 3.® 1.® Coetui speciali intersunt Patriarchae, Archiepiscopi Maiores, Metropolitae extra Patriarchatus Ecclesiarum Catholicarum ritus Orientalis, necnon Illi qui partes agunt sive Conferentiarum Episcopalium unius vel plurium Nationum, sive Institutorum Religiosorum, ut in hoc articulo f 1, In art. 6, f 1, 4.® cl quoad numerum Religiosorum, in art. 6, § 2. 4.·, statutum est: qui tamen omnes ad regiones pertineant, pro quibus Synodus Episcoporum convocata est. /

2.® Coetui speciali intersunt etiam Patres Cardinales Dicasteriis Curiae Romanae praepositi, quae cum materiis tractandis rationem habent.

§ 4. Singulis coetibus Intersunt quoque Sodales, electi

a Summo Pontifice, nd normam ŋ. X Litt. Apost. *Apostolica sollicitudo,* d. 15 Sept. 1965 |LE 3318].

Art. 6 *(De Sodalibus eligendis).*—f 1. 1.® Episcopi a Conferendis Episcoporum unius vel plurium Nationum deputati II habendi sunt, qui electi fuerint per secreta suffragia a sua quisque Conferentia ln plenaria sessione coadunata.

2.® Hae electiones fiunt ad normam C. 1. G can. 101 § 1, 1Λ Si plores eligendi sint, pro singulis electionibus proprium habeatur scrutinium ita ut alter non eligatur nisi postquam prior electus fuerit

3.· Episcopi qui partes agunt singularum Conferendarum Episcopalium, ita eliguntur: *a)* unus pro unaquaque Conferentia Episcopali National!, quae constet nor plus ?jam 25 membris; *b)* duo pro unaquaque Conferentia !plscopali National!, quae constet non plus quam 50 membris; *c)* tres pro unaquaque Conferentia Episcopali National!, quae constet non pios quam 100 membris; *d)* quattuor pro unaquaque Conferentia Episcopali National!, quae constet plus quam 100 membris.

4® Conferendae Episcopales pluriom Nationum eligunt eos, qui ipsarum partes agunt, secundum easdem nonnas.

5® In eligendis Episcopis summopere ratio habenda est non solum ipsorum sciendae et prudentiae generatim, sed etiam cognitionis, ad theoriam et praxim quod attinet, materiae de qua Synodus pertractabit.

6® Electorum nomina Praesides Conferentlarum Episcopalium communicabunt Secretario Generali per Summi Pontificis Legatum suae Nationis, Idque saltem duobus mensibus ante inchoandum coetum.

§ 2. 1.® Electio virorum religiosorum, de quibus In art. 5 huius Ordinis, fit, congrua congruis referendo, ad Inormam J 1, 2.® huius articuli.

2.® In eligendis viris religiosis ratio habeatur non solum psorum scientiae et prudentiae generatim, sed etiam cognionis, ad theoriam et praxim quod attinet, materiae de qua Synodus pertractabit.

3. Electorum nomina Praeses Unionis Superiorum Ge- 529
neralium/ communicabit Secretario Generali saltem duobus mensibus ante inchoandum Synodi coetum.

4. Religiosi Sodales, nec plures quidem quam duo, ad partes agendas Institutorum Religiosorum in coetu synodal! speciali ab Unione Superiorum Generalium eligentur inter viros peritos, qui sive materiam rerum agendarum sive Regiones, etsi e loco non sint, cognoscunt, pro quibus coetus convocatus est.

I 3. Episcoporum et Religiosorum, qui electi sint, nomina publici Juris ne fiant, donec ipsorum electionem Summus Pontifex ratam habuerit.

Art. 7 *(De instrumento deputaiionis exhibendo).*—Ineunte quolibet Synodi coetu Sodales electi exhibebunt Summo Pontifici, per Secretarium Generalem, authenticum suae deputation!* instrumentum a Praeside necnon a Secretario uniuscuiusque Conferentlae, vel, si de Religiosis agatur, a Praeside et a Secretario Unionis Superiorum Generalium subsignatum.

Cap. V—De Commissionibus studiorum

Art. 8 *(De Commissionibus studiorum constituendis).*— I L 1.· SI res quae in Synodo agitur ulteriore enudeatlone indigeat. Praesidii Delegati est, de consensu Summi Pontificis, peculiares inter Sodales Commissiones studiorum constituere.

2.· Uniuscuiusque proplerea Commissionis est tantummodo studere textui argumenti melius forte redigendo aut difficultati propositae solvendae.

I X Nisi aliter statutum fuerit a Summo Pontifice, singulae Commissiones constant ex duodecim membris, ln materia peritis, quorum octo a Coetu eliguntur, quattuor vero nominantur a Summo Pontifice.

Art. 9 *(De Sodalibus Commissionum studiorum eligendis).* 1.· Electiones Sodalium Commissionum studiorum ad normam C. I. C. can. 101, J 1, 1.» fiunt.

2.· Inter electos vel nominatos Summus Pontifex Prae- W0
sidem eligit. /

3,· In Sodales uniuscuiusque Commissionis eligi potest quilibet e Patribus, exceptis Praeside Delegato, Secretario Generali et, pro argumento, pro quo constituitur Commissio, eius ReUtore.

4.· Secretarius Commissionis erit unus ex eius Sodalibus, ab iisdem Sodalibus electus.

5.® Commissionibus studiorum intererit Secretorius Spectilis qui praesto fuit in discussione argumenti, pro quo Commissio statuta est.

Cap. VI—De Commissione querelarum

Art. 10 *(De Commissionis querelarum constitutione et munere).*—Initio uniuscuiusque coetus constituitur a Summo Pontifice Commissio trium Sodalium cuius est porrectas querelas rite examinare et ad Summum Pontificem deferre.

Cap. VII—De Secretario Perpetuo seu Generali

Art. 11 *(De Secretarii Generalis nominatione).*—Secretarius Perpetuus seu Generalis a Summo Pontifice nominatur, ad Eiusque nutum munus suum exercet.

Art. 12 *(De Secretarii Generalis muneribus).*—§ 1. Sectarii Generalis est iussa seu mandata Summi Pontificis ^xsequl Eique communicare omnia quae ad Synodum Eplgcoporum spectant.

J 2. Secretarius Generalis coetus Synodi participat, Secretariam generalem moderatur eiusqùe acta subsignat.

} 3. Ad Secretarium Generalem quoque pertinet:

1.· Mittere, de mandato Summi Pontificis, epistulas convocationis et ordinem rerum agendarum uniuscuiusque coetus Synodi Episcoporum, necnon documenta, instructiones et notitias ad eundem coetum spectantia; /

2.· Communicare omnibus, quorum interest, nomina Membrorum seu Sodalium libere a Summo Pontifice designatorum, ad normam N. X Litt. Apost. *Apostolica sollicitudo,* d. 15 Sept 1965 ILE 3318]; communicare item nominationem Secretarii Specialis uniuscuiusque coetus, a Summo Pontifice factam;

3.® Ordinem uniuscuiusque coetus praeparare, Summo Pontifici subidendo res in eo agendas et elenchum Membrorum, quae ratihabitione indigent;

4.· Transmittere processum verbalem uniuscuiusque coetus Patribus Cardinalibus Dicasteriis Curiae Romanae praepositis. Patriarchis, Archlepiscopis Maioribus et Metropolitis extra Patriarchatus Ecclesiarum Catholicarum ritus Orientalis, Praesidibus Conièrentlarum Episcopalium, necnon Praesldl Unionis Superiorum Generalium;

5.· Exsequi ea quae synodus Episcoporum ipsi mandaverit;

6.· Colligere, in ordinem disponere et asservare acta et documenta.

Art. 13 *(De Secretarii Generalis adiutoribus).*—§ 1. Adiutores Secretarii Generalis nominantur, approbante Summo Pontifice, a Secretario Generali ab eoque dependent.

I 2. Udem Adiutores eliguntur inter ecclesiasticos viros Idoneos et aptos, scientia et prudentia praeditos.

13. Si res postulet, periti in rebus technicis a Secretario Generali, approbante Summo Pontifice, eligi possunt.

Cap. VIII—De Secretario Speciali

Art. 14 *(De Secretarii Specialis nominatione).*– Secretarius Specialis nominatur a Summo Pontifice pro unoquoque coetu, in quo res tractatur, culus Ipse sit peritus.

5 2. Si argumenta in coetu tractanda diversa sunt, pro unoquoque argumento Secretarius Specialis nominatur.

5 3. Si casus ferat, nominantur a Summo Pontifice adiutores Secretarii Specialis.

5 4. Coetu absoluto, Secretarii Specialis munus cessat./ 532

Art. 15 *(De Secretarii Specialis muneribus).*—| 1. Secretarial Specialis praesto est Praesldl Delegato, ipsi coetui et Secretario Generali pro apparandis documentis et relationibus; pro explanationibus et notitiis, iis praebendis, qui illas (orte pelpnt; denique pro actis conficiendis.

consensul PraShlYs ab eo staVuU?\lpli-

Cap. IX—De notitos circa Synoduv vulcandu

Art. 16 *(D< cottu nolitiU* circa *Synodum vulgandi,)* —
5 1. Ad danda, nollll« deSynodl conv«iibus et actuo-

•Hate constitui ur pecuilians coelus, constans ex Secretario Generali, Praes de Pontificiae Commissionis de Communicationibus Socialibus, duobus Patribus Synodallbus a Praeside Delegato designatis, ct Sccrelario Speclali.

§ 2. Coetus Secretarius erit Officialis, qui notitiis S. Sedis tradendis praepositus est (Dlrcttorc della Sala Stampa dclla Santa Sede). r

§ 3. Coetui competit, approbante Praeside Delegato, determinare rationes ct modos, quibus notitiae vulgentur.

f 4. Per Patres Synodales, a Praeside Delegato designatos, flent identidem, de singulis argumentis, collationes cum diurnariis.

Pars Secunda

Normae Generales

Cap. I—De Synodo Episcoporum convocanda

Art. 17 *(De ratione Synodi convocandae).*—f 1. Synodus Episcoporum a Summo Pontifice opportuno tempore opportunlsque modis convocatur.

§ 2. Praesidls est proximae congregationis diem et horam necnon materiam tractandam, iuxta praestitutum ordinem, Indicare. /

533

§ 3. Intimatio singulorum tunc tantum locum habet, cum id Praeses necessarium iudicaverit,

§ 4. Sl contingat Summum Pontificem e vita decedere post convocationem coetus Synodi aut durante eius celebratione, coetus eo ipso suspenditur, donec novus Pontifex Ipsum continuari decreverit aut novum coetum convocaverit.

Cap. II—De vestibus adhibendis

Art. 18 *(De vestibus in coetu adhibendis).*—In coetus congregationibus Sodales, ad quos pertinet, habitum planum induunt sine lacerna: ceteri proprium publicum.

Cap. III—De praecedentia

Art. 19 *(De praecedentiae ordine).*—§ 1. Servetur, pro Eraecedentia, praescriptum C. I. C. can. 106,3.«, et C. I. O., >e personis, can. 37, 3.°.

§ 2. SI qui Sodalis forte extra ordinem sedeat, sententiam proferat vel alios actus faciat, nullum Ius acquirit, ac nemini praeludicium affert.

Cap. IV—De secreto servando

Art. 20 *(De obligatione secreti servandi).*—Salvo praescripto art. 16, omnes qui in Synodo partem habent vinciuntur secreto quod attinet sive ad actus praeparatorios sive ad labores ipsius coetus, praesertim quod spectat ad singulorum sententias et suffragia et coetus decisiones et conclusiones. /

^34

Cap. V—De lingua in Synodo adhibenda

Art. 21 *(De lingua in coetibus et actis adhibenda).*—In congregationibus Synodi et in actis conficiendis lingua latina adhibetur.

Cap. VI—De colligendis ac distribuendis actis et documentis

Art. 22 *(De ratione colligendi ac distribuendi acta et documenta).*—§ 1. Omnia acta et documenta colliguntur ct distribuuntur per Secretarium Generalem.

§ 2. Argumenta, de quibus In coctu Synodi agendum est, transmittuntur sex mensibus, si fieri potest, antequam coetus initium capiat, Ita ut tempus detur ad convocandas Confercntias Episcopales, exquirendae sententiae causa.

Cap. VII—De sententia exquirenda a Conferentiis Episcopalibus

Art. 23 *(De ratione sententiae exquirendae).*—§ 1. Res, quas pertractandas Summus Pontifex in Synodi convocatione statuerit, ab unaquaque Episcoporum Conferentia vel coetu Episcoporum ritus Orientalis, studiose antea perspicientur oportet.

$ 2. De eorundem rerum definitione unusquisque Episcopatus suam communem sententiam exprimit aptiore, quae ipsi videbitur, ratione.

ξ 3. Huiusrnodi sententia a singulis Sodalibus pro Synodo deputatis in Synodi coetu exprimitur.

Cap. VIII—De suffragiis

Art. 24 *(De suffragiis ferendis).*—Postquam Sodales sententiam, de qua in art. 23, § 3, expresserint, si Summus Pontifex Id constituerit, ad ferenda suffragia proceditur. / 535

Art. 25 *(De formula et modo ferendi suffragia).*—$ 1. Suffragia ln Synodo feruntur formula: *placet, non placet, placet luxta modum,* si agitur de schemate approbando, sive Integro sive per partes diviso; feruntur vero formula: *placet, non placet,* ln emendationibus seu modis approbandis et in aliis suffragationibus.

5 2. Qui suffragium dederit formula: *placet iuxta modum,* tenetur modum clare et concinne scripto tradere.

5 3. Suffragia exprimuntur aptis schedulis, nisi Praeses alium modum praeceperit, v. gr. surgendo vel sedendo, manum elevando vel minus.

Art. 26 *(De suffragiorum maioritate).*—§ 1. Ad maioritatem suffragiorum constituendam, si agitur de re approbanda, requiruntur duae tertiae partes suffragiorum Sodalium, qui suffragia ferunt; si vero de rciclenda, eorundem Sodalium maioritas absoluta.

§ 2. Praescriptum § 1 servetur sive consilium praestandum est Summo Pontifici, sive, obtenta eiusdem Summi Pontificis licentia, est de re decernendum.

§ 3. Quoties de ratione procedendi quaestio movetur, ea per maioritatem absolutam Sodalium, qui, suffragium ferunt, solvitur.

Cap. IX—De sodalium absentia

Art. 27 *(De obligatione significandi absentiam).*—Qui coetus-congregationi Intéressé nequit, is Praesldi, per Secretarium Generalem, absentiae rationem significare debet.

Cap. X—De dispensatione ab obligatione residential

Art. 28 *(De beneficiorum fructuum perceptione).*—Omnes, qui Synodo intéressé tenentur vel eidem operam quovis titulo legitime impendunt, coetu perdurante et donec eidem adsunt vel inserviunt, ab obligatione residentiae eximuntur et quoslibet suorum / beneficiorum reditus ac distributiones quotidianas percipere valent, iis tantum exceptis, quae inter praesentes fieri dicuntur. 53o

Pars Tertia

De ratione procedendi

Cap. I—De ritibus sacris

Art. 29 *(De coetu inaugurando et absolvendo).*—$ 1. Coetus Synodi inauguratur celebratione Sacri et cantu solemn! hymni *Veni Creator Spiritus.*

§ 2. Idem coetus absolvitur celebratione Sacri et solemni cantu hymni *Te Deum.*

Cap. II—De Relatione conficienda

Art. 30 *(De Relatione paranda).*—§ 1. Relatio, qua quaestio In Synodo agenda exponitur, collustratur et enucleatur, ab illo Episcopo paratur, cui Summus Pontifex, cum coctus quilibet convocatur, hoc munus contulerit.

§ 2. Relatori praesto esse debet Secretarius Specialis.

Art. 31 *(De Relatione transmittenda).*—Textus Relationis, in Synodo dein legendae, saltem triginta diebus ante Inchoandum coetum, perveniat ad Secretarium Generalem, qui curat exemplaria pro Sodalibus paranda.

Gap. III—De officii possessione a Praeside Deleoato capienda

Art. 32 *(De ratione possessionis capiendae a Praeside Delegato).*—Ineunte Synodo in coetum congregata, sl casus ferat, Secretarius Generalis perlegit pontificium documentum quo deputatur Praeses Delegatus; Iste deln statim officlum capit suum./ -

Cap. IV—De ratione procedendi in coetibus Synodi

Art. 33 *(De argumenti propositione et illustratione).*—Praeses argumentum disceptandum nuntiat et Relatorem

vocat, qui Relationem iam apparatam et Patribus distributam summatim exponit et explicat, adiutorio usus, si necesse sit, Secretarii Specialis.

ArL 34 *(De coetibus minoribus).*—Relatione absoluta. Praeses, sl hoc opportunum indicaverit, potest promovere discussionem argumenti In coetibus minoribus. In hisce coetibus, secundum varias linguas distinguendis. Patres Synodales moderatorem eligant, et. discussione argumenti absoluta, committant uni alterive Patri, ut nomine aliorum sententiam proferat In congregatione generali.

ArL 35 *(De argumenti discussione).*—**fi.** 1.· Praeses, luxta indicem a Secretario Generali confectum, ex ordine ad lomjendum vocat Sodales, qui pridie nomina sua ad hunc finem significaverint.

X· Patres, qui loqui postulaverunt, hoc ordine sese succedunt: primo loquuntur, iuxta ordinem praecedentiae (art. 19), qui nomine Conferentiarum Episcopalium orationem habent, deinde alii, ex eodem ordine.

3.· Qui Conferentlas Episcopales repraesentant, iuxta facultates sibi tributas, illarum nomine loquantur.

4.· De uno eodemqu· argumento, nomine Conferentiae, unus tantum Pater loquetur.

f X 1.· Sl multi sint, qui disserendi veniam petierint, rogantur Patres ne repetant quae alii Iam exposuerunt, sed ad ea, quae iam dicta sint, paucis se referant.

X· Eodem in casu Praesidii Delegati est coadunare, vel Er seipsum vel per Patrem a se deputatum (art. 3, X·), separatis conventibus Patres oratores ad concordandum, salva omnium libertate, ut pauci nomine omnium, luxta diversitatem sententiarum, loquantur.

5 3. 1.· Omnes qui facultatem disserendi petierunt, etsi non loquantur, suas animadversiones SecreLariae Generali scripto dabunt. /

X· Qui autem loquuntur orationes suas, spatio temporis, a Praeside statuto, contineant.

Art. 36 *(De responsionibus).*—} 1. Sl nui Sodalis, auditis Sodalium animadversionibus, respondere seu aliquid oblcere intendit, hanc facultatem a Praeside petere potest.

I 2. Praesidii est facultatem respondendi concedere, et diem statuere, qua responsio flat.

Î 3. Die statuta. Praeses, iuxta Indicem a Secretorio Generali confectum, vocat Patres, qui respondere petierunt.

I 4. Oratores, nisi tempus ad respondendum Praeses definierit, brevissimo sermone suas responsiones contineant.

I 5. Possunt Oratores nomine plurium Sodalium respondere; quod sl faciunt, eos indicare debent, quorum nomine loquuntur.

§ 6. Responsiones scripto Secretario Generali dcin tradendae sunt.

Art. 37 *(De Commissionibus studiorum).*—j 1. Si ex habita disceptatione constet argumentum ulteriore enudeatlone Indigere, potest Praeses Delegatus, de consensu Summi Pontificis el modis ab eodem Summo Pontifice statutis (cfr. art. 8), peculiarem Commissionem constituere, quae in hoc opus incumbat.

J 2. Interea ad subsequentls argumenti examen proceditur.

J 3. 1.· Cum Commissio studiorum suas conclusiones exhibuerit, eae a Relatore, per Commissionem designato. Sodalibus illustrantur.

2. Si Sodales postulant, potest Praeses brevissimam disceptationem circa has conclusiones concedere; quae disceptatio fit tuxta art. 35.

Art. 38 *(De oolo exprimendo).*—| 1. Expicta disceptatione, singuli Sodales mentem suam iuxta sententiam, de qua In art. 23, } 2, pandunt per votum scripto deinde Secretario Generali tradendum.

I X Sl, ex voluntate Summi Pontificis, suffragatio fa-
539 cienda iit, haec peragitur ad normam artL 24-26. /

Art. 39 *(De modis examinandis).*—11. Secretaries Specialis expensos modos colligit. In ordinem disponit, et cum

5 X Statuto tempore. Sodales, audita Relatione, ad exprimenda suffragia de singulis modis procedunt.

§ 3. Suffragatio modorum fit formula: *Placet, non placet,*

5 4. Modi, oui malorltatcm suffragiorum assecuti fuerint, probati a Patribus habentur.

Cap. V—De relatione circa peractos **LABOURS**

Art. 40 *(De Relatione facienda).*—Omnibus absolutis, fit per Secretarium Generalem, cui operam praestat Secretarins Specialis, Relatio In qua describuntur labores circa argumentum vel argumenta examinata peracti, et conclusiones α Sodalibus deductae exhibentur.

Art. 41 *(De Relatione Summo Pontifici exhibenda).*—Relationem» de qua In art. 40, Summo Pontifici exhibent Praeses Delegatus et Secrelarlus Generalis.

Ada. V. FAGJOLO i» Epbam nri. can. 25 (1969) 9-64

3763

1969 IUN 25.-SC SACRAMENTORUM, RESCRIPT. PART.·

Facultas **DATUR PERMITTENDI PERSONIS IDONEIS DISTRIDUTIONEM SstfiAE** Communionis in auxilium sacerdotis, ne Missa nimis protrahatur

Prfcks—Episcopus Duluthensis, ad pedes S. V. provolutus, humiliter postulat facultatem permittendi personis idoneis, in ecclesiis vel publicis oratoriis suae dioecesis, distributionem Ss&ae Communionis in aaxilium sacerdotis, ne Missa nimis protrahatur.

Rssca.—Die 25 Junii 1969 Sacra Congregatio de Sacramentis, vigore specialium facultatum a Swfio D. N. Paulo Papa VI tributarum, attentis expositis. Oratori singularem facultatem indulget iuxta preces, dummodo personne Idoneae ah Episcopo nomination seligantur et ab eodem, iuxta ritum, mandatum accipiant, secluso quolibet irreventine periculo erga Ssâam Eucharistiam, omnibus adhibitis cautelis in huius facultatis exercitio ac servata quoad cetero Instructione *Fidei Costos* H. S. C. dlel 30 Aprilis 1969 ILE 3746]. Contrariis quibuslibet minime obstantibus. Praesentibus valituris *ad triennium.*

• Ordinario Duhahexsi. Prct N. 1220 50: Jurist 29 (1969) 464. Ada.

3764

1969 IUN 23.-SC EPISCOPORUM, RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur Conferentiae Episcopali Hispanae erigendi associationes fidelium pro toto nationis territorio

Preces—*Beatissime Paler,* Hispaniae Episcoporum Coctus, in plenario conventu diebus 18-27 mensis Novembris anno 1963 habito, communi sententia decrevit de postulanda ab Apostolica Sede facultate associationes fidelium atque Instituta, ad pietatis vel caritatis opera in tota Natione exercenda, per formale decretum erigendi vel approbandi.

Rescr.—*Ex audientia Summi Pontificis diei* 28 *funil* 1969.—Summus Pontifex Paulus, Divina Providentia Papa VI, audita relatione Infrascripti Cardinalis Sacrae Congregratlonis pro Episcopis Praefecti, petitionem benigne excipiens, gratiam luxta preces, condicionibus quae sequuntur, ad quinquennium concedit:

— facultas ab Ipsa Conferentia, quavis vetita delegatione, exerceatur, per decisiones in plenario conventu proferendas per duas saltem ex tribus partibus suffragiorum Praesulum qui, voto deliberativo Iruentes, ad Conferentium pertinent;

— salvis in re Ordinariorum locorum iuribus ad normam luris communis, limitationibus per sacros canones statutis ac quomodollbet exclusa erectione Congregationum religiosarum et Institutorum Saecularium;

— Conferentiae Insuper curae erit, in fine quinquennii, relationem mittere de usu facultatis, ad Apostolicac Sedis Sacra Dicasteria, luxta eorundem competentiam In fidelium associationes vel instituta, per normas a Supremo Tiîîlinal sl®lxalurac Apostolicac editas, statutam ILE 3699 j»

Contrariis quibusvis minime obstantibus.—C. Card Con-FALONIERI, *Praei.* Eraestus Civardl, Archiep. tIt. Scrdlceniis, aecreiarim.

«pUccpali HLrpAniarœi Prct N. 1047 'A4· (ini) β?τι

3765

1969 IUN 29.-SC CULTUS, INSTRUCTIO. PART.·

Instructio de calendariis particularibus **«AD INTERIM· ACCOMMODANDIS**

Decreto Sacrae Congregationis Rituum, quo novum Calendarium Romanum generale promulgatur, statuitur Calendaria et ITopriu officiorum atque Missarum esse recognoscenda «prae oculi» habitis normis ad ordinationem anni liturgie! spectantibus» (LE 3727], Ad hoc opus facilius et securius reddendum, haec Sacra Congregatio pro Cultu divino opportunas tradet Indicationes et normas.

Interim, pro anno 1970 et donec editio typica librorum 11-turglcorum completa sit, hnec serventur:

1.Celebrationes, quae etiam in Calendario generali Inscribuntur. eadem ratione, qua in eo recensentur, neragnntur.

2.Celebrationes propriae usque adhuc in Calendariis portlcularibus Inscriptae, retineantur, et recolantur eadem ratione ac celebrationes In Calendario generali retentae, nempe: *a)* Festa I classis, quae tamquam sollemnitates retinentur in nova tabula dierum liturgicorum, fiant sollemnitates; *b)* Festa II classis, quae tamquam festa retinentur In nova tabula dierum liturgicorum, tamquam festo celebrentur; *c)* Festa III classis habeantur tamquam memoriae obligatoriae. In occurrentia cum memoria obligatoria Calendarii generalis, pro anno 1970 una vel alia eligi potest ad libitum celebrantis; *d)* Commemorationes flant memoriae ad libitum, si occurrunt diebus quibus celebrari possint; secus, Idest sl hae commemorationes in diem incidant in quo habetur Sollemnitas, Festum vel Memoria obligatoria, omittantur.

3.Festis *Beatorum,* qui forte habentur in calendariis particularibus, caedem applicentur normae supra recensitae.

E Civitate Vaticana, die 29 iunfl 1969. In Sollemnitate SS. Apostolorum Petri et Pauli. De mandato Emdil Cardinalis Praefecti—A. Bugnlni, α *Secreti»,*

• Prot. N 532/69: Notit. 5 (I960) 233.

376G

1969 IUL 1.-SC CULTUS, RESPONSUM. PART.·

Festum et cultus **S.** Christophori potest légitimé **CELEBRARI**

Rome, le 1 Juillet 1969

Cher Λi. *l* Abbé,* Son Eminence le Cardinal Préfet a reçu lu lettre et le dossier que vous avez envoyés récemment au Saint-Père, ct me prie de vous répondre à ce sujet.

Le culte et la dévotion populaire envers saint Christophe ne sont nullement atteints parla décision prise par le calendrier général au sujet de sa fête; celle-ci reste légitime partout oû existe le culte du saint. La Sacrée Congrégation pour le culte divin vous invite à déterminer une date pour la fête annuelle du saint patron de 1'archiconfrérie que vous dirigez et des confréries affiliées: cette détermination sera conforme aux normes de l'année liturgique, nn. 59 et 60 a. Une traduction française de ces normes a paru dans la *Documentation catholt·que,* n· 1541 du 1·» Juin 1969.

Veuillez croire, cher M. l'Abbé, ù mon religieux respect.—A. Bugnlni, *secrétaire.*

* Sacerdoti Directori Archiconfratornitatis Sancti Christophori: Doc. Cath. 67 (1970) 132.

3767

1969 IUL 3.-PAULUS VI, UT. AP. AAS 62 (1970) 90-91

In regionibus Maris Rubri Delegatio Apostolica constituitur

PAULUS PP. VI

Ad perpetuam rei memoriam.—Sollicitudo omnium Ecclesiarum, ad quam arcano Del consilio vocati sumus, Id exigit ut non solum eis aptos praeficiamus Pastores qui sapienti moderatione oves ad salutaria pascua deducent, sed
91 etiam ut Legatos / Nostros ad varias mittamus gentes, qui Nostram gerant personam eamque quodam modo aspectabilem reddant. Quod quidem eo consilio fit ut Nos Ipsi, omnium filiorum Nostrorum vitam participantes, eorum necessitates atque intima desideria magis comperta habeamus et praesidium ac tutelam Episcopis et Sacerdotibus firaebeamus. Hac ducti mente Delegationem Apostolicam n regionibus Maris Rubri instituere decrevimus, quae territoria Sudan, Littoris Gallici gentium Afars et Issas, Reipublicae Somalae atque partis Arabicae paeninsulae, usque adhuc Infra limites Delegationis Apostoiicae Africae Orientalis posita, complectuntur. Quae cum ita sint. Nos e consulto Sacrae Congregationis pro Gentium Evangelizallonc seu de Propaganda Fide, motu proprio, certa scientia et matura deliberatione Nostra deque Apostoiicae potestatis plenitudine, harum Litterarum vi perpetuumque in modum Delegationem Apostolicam *Regionum Maris Rubri* nomine appellandam erigimus eiusque sedem in urbe Khartumensl collocamus; quae quidem Delegatio praedicta territoria comprehendat. Eidem ergo omnia et singula deferimus officia, privilegia atque induite, quae huiusmodi Delegationum propria sunt. Contrariis quibusvis non obstantibus. Haec edicimus, statuimus, decernentes praesentes Litteras, firmas, validas atque efficaces lugiter exstare ac permanere; suosque plenos atque Integros effectus sortiri et obtinere; enuntiataeque Delegationi ita constitutae nunc et in posterum plenissime suffragari; sleque rite iudicandum esse ac definiendum; Irritumque ex nunc ct Inane fieri, si quidquam secus, super his, a quovis, auctoritate qualibet, scienter sive ignoranter attentari contigerit.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, dio tertio mensis lulil, anno Domini millesimo nongentesimo sexagesimo nono, Pontificatus Nostri septimo.—Aloisius Card. Traglia, S. *R. E. Cancellarius.* Franciscus Tinello, *Apostolicam Concellariam Regens,* losephus Rossi, Ep. tit. Palmyrenus, *Proton. Apost.* losephus Del Ton, *Proton. Apost.*

3768

1969 IUL 3.-C0M. INT. CONC., RESP. AAS 61 (1969) 551

Responsum ad propositum dubium circa auctoritatem competentem ad paroecias erigendas, supprimendas **AUT** innovandas

Patres Pontificiae Commissionis Decretis Concilii Vaticani II interpretandis, proposito in plenario coetu quod sequitur dubio, respondendum censuerunt ut infra:

D.—Quaenam sit *Auctoritas competens,* de qua In Litteris Apostollcls *Ecclesiae Sanctae,* dici 6 Augusti 1966, I, n. 21, § 3 [LE 3457].

R.—Auctoritatem competentem esse, in casu Sanctam Sedem, per Consilium pro Publicis Ecclesiae Negotiis, si agatur de conventionibus initis inter Apostolicam Sedem et Gubernium civile: esse vero Episcopum vel. In gradu superiori, Sanctam Sedem, per Dlcasterium competens ad normam Constitutionis Apostoiicae *Regimini Ecclesiae Universae,* diei 15 Augusti 1967 (LE 3588], si agatur de conventionibus initis, vel iuribus altis personis physicis vel moralibus quaesitis.

Ssmus Dominus Noster Paulus Pp. VI in Audientia die 3 lunii 1969 Infrascripto impertita supradictam decisionem ratam habuit, adprobavit et publicari iussIL—Pericles Card. Felici, *Praeses.*

Adn. V. CARBONE in ME 86 (1972) 337-338.

3769

1969 IUL 5.-SC GENTIUM EVANG., RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur instituendi Diaconatum permanentem apud Societatem Missionariorum Africae

Rome, le 5 Juillet 1969

Très Révérend Pèrt, Vous avez bien voulu, en ion temps, présenter ici une demande, tendant à obtenir qu'en conformité avec la Lettre Apostolique *Sacru~t Diaconatus Ordinem* [LE 3571], cette S. C. «pro Gentium Evangelizatione» approuve le voeu, unanime, exprimé par le Chapitre Général de votre Société «constituendi diaconatum permanentem in eadem Societate».

A cet égard. Je suis heureux de vous faire savoir que cette S. C. «de Propaganda Fide», après avoir considéré très attentivement ce désir exprimé par le Chapitre Général de votre Institut, a Jugé valables les motifs adoptés et en considération aussi du Décret *Ad Genies Divlnilnx,* n. 16 (LE 3364], accorde donc bien volontiers, par la présente lettre, l'autorisation demandée, «servatis de iure servandis».

En vous communicant cette décision, I'attire vottre attention sur les deux points suivants: 1) Il convient que le diaconat ne soit conféré qu'à ceux qui ont déjà pris leurs engagements définitifs dons la Société. 2) Pour les jeune» diacres déjà entrés dans la Société comme frères, la période de formation spéciale au diaconat peut être raccourcie, en tenant

compte de In formation déjà reçue au noviciat et dans les années de probation ou les premières années de vie religieuse.

Pour ceux qui entrent dans la Sodété avec l'intention. dès le début, de devenir diacres, la période de formation globale ne peut pas être de moins de troll ans (cfr. *Sacrum Diaconatus Ordinem,* **ari. 9).**

Pour les frères déjà avancés en âge, ayant plus de 35 ans, on leur procurera une formation spécifique au diaconat en conformité avec les directives de la Lettre Apostolique Sacram *Diaconatus Ordinrm* **(art. 14 et 15) et selon 1« besoins et les possibilité* de chacun.**

Veuillez agréer. Très Révérend Père, l'expression de ma considération distinguée et l'assurance de mes sentiment» dévoués, accomp-i^nès des meilleurs voeux pour les futurs diacres avec l'espérance qu'ils seront de bons Instruments de l'oeuvre d'évangélisation.—G. P. Card. Agaqxanian, **Pré/eL T. Scalxotto, Afin.**

•Mcdenîori Generali hfiaaionaroruxa Africa·, Prot. N 4201/Ne. **BÛ4 33 (1969) 184-165.**

3770

1969 IUL 7.-SECRETARIA STATUS» NOTIP. PART.·

Reuoiosi Urbis tradere debent Vicariatui dimidiam **SUMMAM ELEEMOSYNAE QUAE PRO MISSIS BIS AUT TER LITATIS ACCEPTANTUR**

Vide *textum* sub die 30 Ian. 1971: LE 3950.

• Card. Vtoario Urbü. Prot.N. 1334TI: iiv. dtoc. B«aa 12 (1971)95.

3771

1969 IUL 10.-SC CULTUS, DECR. AAS 61 (1969) 549-550

Db leois vacations pro novo Ordine Baptismi parvulorum ulterius proroganda

Petentibus nonnullis Conferenti!* Episcoporum. ut vacatio legi* pro novo Ordine Baptismi parvulorum, ad diem 8 Septembria huius onnl statuta, ulterius prorogaretur, quo populares interpretationes maiore cum tranquillitate confici possent et actio pastoralis opportunius disponi, haec Sarra Congregatio pro Cultu Divino, de mandato Summi Pontificis Pauli VI, statuit ut novus Ordo Baptismi parvulorum, die 15 mail 1969 [LE 3749] promulgatus, a die 29 martil proximi anni 1970. hoc est/ a Dominica Resurrectioni» D. N. I. Ch_, vigere incipiat, ita tamen ut. a die 8 septembre huius anni, aut novus Ordo aut qui In Rituali vel Pontificali Romano exstat, ad Arbitrium usurpari possit; a die vero 29 martii 1970 novus dumtaxat ritus adhibeatur.

Singulis tamen Conferenti!* Episcoporum, postquam popularem Interpretationem paraverint, et ab Sacra Congregatione confirmationem acceperint, facultas fit alium diem ante 29 martil 1970, pro opportunitate, statuendi, quo novus Ordo Baptismi parvulorum vigere ineiplat.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus. E Civitate Vatkcana, dia 10 Iulii 1969.—Benno **Card.** Gut, *Prtuf.* **H. BugninL a Seerrils. f**

3772

1969 IUL 12.-SC DOCT. FID., NOR. AAS 61 (1969) 540-541

Statut* «ad experimentum» commissionis theologicae

1. Commissio Theologica penes Sacram Congregationem pro Doctrina Fidei Instituitur, culus munus est Sanctae Sedi et praecipuum In modum eidem Sacrae Congregationi auxilium praestare in quaestionibus doctrinalibus maioris momenti perpendendis.

X Munere Praesidii Commissionis Theologicae fungitur Cardinalis Sacrae Congregationis pro Doctrina Fidei Praefectus, qui pro lingulis sessionibus unum e Cardinalibus Membris eiusdem Sacrae Congregationis delegare potest.

3.Cardinalis Praeses secretarium pro laboribus technicis Commissionis designat.

4.Commissio Theologica constat theologis e diversis scholis ac Nationibus, nul scientia theologica et fidelitate erga Ecclesiae Magisterium praesunt.

5.Commissionis Theologicae Membra a Summo Pontifice, cuius ludlclo proponuntur a Cardinali Sacrae Congregationis pro Doctrina Fidei Praefecto post consulUlionem Conferentlarum Episcopalium, ad quinquennium nominantur, quo expleto iterum confirmari possunt. Summa Membrorum numerum triginta non superabit.

6.Coctus Plenarius Commissionis Theologicae saltem semel in anno convocatur.

7. Sl studium particularium quaestionum id exigat. Cardinalis Praeses speciales Commissiones c Membris materia peculiariter peritis Instituere potest, quae, studio expleto, manere suo cessant.

8.Commissionis Theologicae Membra etiam scripto consultari possunt.

9.Quaestiones et argumenta studio sublclcnda a Commissione quoque Theologica aut n singulis Membris proponi possunt Sacrae Congregationi pro Doctrina Fidei, quae de opportunitate rei tractandae decernit.

10. Conclusiones, ad quas Commissio Theologica In Conventu Plcna/rio aut in Commissionibus specialibus pervenerit, necnon singula Membrorum vota. Summo Pontifici mbidentur atque Sacrae Congregationi pro Doctrina Fidei usui tradentur. 541

11. Membra Commissionis Theologicae, ratione habita de coilaborationis necessitudinibus cum Sacra Congregatione pro Doctrina Fidei, res Commissionis tractandas ad normam *Ordinis servandi* Curiae Romanae sub secreto pontificio continebunt.

Ssïhus Dominus Noster Paulus Papa VI in Audientia infraseripto Praefecto Sacrae Congregationis pro Doctrina Fidei die 11 *Aprilis* 1969 *concessa, necnon per litteras Secretoriae Status* N. 134829, *diei* 24 *Aprilis* 1969 (LE 3741J, *Commissionis Theologicae statuta »ad experimentum» adprobasit.*

Romae, die 12 Iulii 1969.—Frandscus Card. Sepeb, *Praefectus.*

Ada. Doc. C*xh. 6β (1969) 814.

3773

1969 IUL 17.-SC RELIGIOSORUM, RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur faciendi aliqua experimenta quoad **NOVFHATUM. PROFESSIONEM, ÛFFICIUM, ETC. IN TERTIO** Ordine saeculari **S.** Frangisci

Roma, 19 Giugno 1969

Preces—*Beatissimo Padrt,* **I Supremi Moderatori delle Quattro Famlglle Francescane. prostrati ai piedi di Vostra SantitA. ehledooo umilmente di poter godrre dell'analoga concessione f«Ita nel M. P.** *Ecclesiae Sanctae,* **Π, 6-7 [LE 3417], al Capitale Generale e ai Supremo Consiglio di ognl Lstituto Religioso, cioê permettere. per i motivi sotto elencati, certe niodifiche. a titok» dl espenmento, delle prescrlzioni della Regola. delle Costitunonl e del Cerimoniale del Terz'Ordine Secolare Francescano. sempre wlto il eomune controllo dei Moderatori Generali o dei loro Delegati Generali dei Terz'Ordine Francescano. fin al tempo in cui vi saxa la nuova legislazione. E che Dio ecc—**

Le ragionl per ch!edere la suddetta concessione sono le seguenti:

1) In ordine a rinnovare la Regola, Costituzlonl e Cerimoniale del T. O. F. sono In corso ovunque sondaggt per saper* esattamente ehe cota deslderano i terzlari e 1 loro dlrettori a riguardo deU'aggiornamento della legislazione del T. O. F.; agziornamento voluto dalla Chiesa stessa e desiderato da multiMimi terzlari. Perô, per poter raccogilere risu)tntl di tall dehberazloni e consultazionl, occorrerà del tempo.

2) La Recoin e le Costituzioni ora in vigore non fanno nccenno a un Capltolo Generale, che potrebbe decidere adattamenli e aggiomamentl della legislazione, dopo aver consultato 1 terxiari.

3) Di conseguenza sl dovrebbe aspettore a lungo per Introdurre certe Innovazloni ed esperimcntl. Anzl, slccome non estste un Capltolo Generale, sl dovrebbe pubblicare una nuova Regula e nuove Costltuzloni senza poter complere 1 dovutl •sperimenti.

4) Per rimrdiar* a queste medesime dlfficoltà la S. Sede ha coneesso agit Istitutl Religiosi la iacolU dl poter esperiraentare. Il motlvo per cui fu concesso agll Istitutl Religiosi tale fncolth dovrebbe valere molto plü anche per il T. O. F. in couslderazione dei pandissimo numero dl appartenentl e sVnH7aiI>eih[LP13H"iU„On' ηΠ mondo· (M· P· E<xIejia* ste dl poter fare 10. della professiomande furono dl Introduire al esperimento.

Aipettare una nuova kglalozlone, la quale tarh pronto bo Itanto dono molto tempo, non soddlsferA molli terziori.

ô) Polchê la facolU è chiesta per l Superiori Generali e per i loro Dekgatl. cloè l Comnilssarl Generali del T. O. F., e assal facile Il controllo dl tall etpcrlenze.

7)La stessn collaborozione tru l Superiori Generali e I loro Delegati, per quanto riguarda Il T. O. P., e la eloborozlone in comune dl una Nuova Hegola, Costituzlonl e Cerimonlale, garantlsce dal nericolo dl certi Inconvenienti, concedendo la facoltù. La fncoltà surà usata sempre di comune Rccordo.

8)In questo modo si notrebbe plù facilmente evitare che l tcrziarl o l loro dlrettori diano Inlzlo ad esperlmentl per conto proprio, senza nessuna autorizznzlone.—Fr. Anoclico Laz-ZF.RI, O. F. M.. V'ie. Gen. per Fr. Costantino Kobilh, O. F. M., Afin. *Gen.* Fr. Basilio Heiser, O. F. M. Conv., Afin. Gen. Fr. Clementino da Vussingen, O. F. M. Cap., Afin. Gen. Fr. Francesco Provenzano, T. O. R., *Vtcarlo Gen.*

Rescr.—Krnerendo Padre, È qui pervenuta la domanda per l'aggiornamento dedo Regola, delle Costituzlonl e del Ccrlmonlale del Terz'Ordine secolare, nella quale le quattro Famlglle Froncescanc chledevano dl poter procedere ad esperinientl, seconda le norme e nel Umlti fissatl dal Motu Proprio *Ecclesiae Sanctae* (IL 6-7), non essendo prcvlsto un Capltolo Generale dei predetto Terzo Ordine secolare (rnneeseano.

NcH'udlenza benlgnainente concessam! Il 5 luglio scorso ho esposto le ragionl della domanda al Santo Padre il quale volentleri concede Iα fncoltù richlestn per quanto rlguarda lo studio delle questioni elencate, desiderando per6 che le conclusion! aile quail soranno pcrvenutl l slngoli Ordlnl vengano sottopostc all'approvazione della Santa Sedc.

Rlmetto la présente comunlcazione alla Pntemità Vostra dato che il Consiglio Generale interobbedlenzialc del Tcrz'Ordlne secolare di S. Francesco d'Asslsl ha la sua sede presso lu Curia Generale de! PP. Cappucclnl. con preghlera di Informorne gll altrl tre Ministri Generali delle Famlglle Francescane.

Tonto era mio dovere comunicarLe ed approfltto della clrcostanza per confermarml, con religiosa slima della Paternltù Vostra Reverenda devotissimo.—E. Heston, C. S. C., Secr. D. M. Huot, S. M. M., *Subites.*

•Ministro Gen. O. F. M. Cap.. Prot. N. 02118/57: AOFMCap 88 (1970) 238-241.

3774

1969 IUL 25.-SC CULTUS, INSTRUCTIO. PART.·

Instructio de editionibus apparandis et de usu novi ordinis lectionum Missae

Decreto, quo novus Ordo Lectionum Missae promulgatur, statuitur ut a die 30 novembris 1969,[LE 3752] dominica prima Adventus, hic vigere Incipiat. Conferentlls Episcopalibus insuper committitur eiusdem Ordinis Lectionum editiones apparare cum textibus lingua vernacula exoratis.

Attentis autem difficultatibus, quas harum editionum praeparatio sccum certo feret. Sacra haec Congregatio pro Cultu divino, approbante Summo Pontifice, opportunum ducit sequentes Indicationes praebere, quibus labor Conferendarum Episcopalium dirigatur ct facilior reddatur.

1.Dominica prime Adventus 1969 tamquam prima dies habenda est, qua novus ordo Lectionum Missae adhiberi poterit. Hac enim dic vigere Incipiet etiam novus Ordo Missae: quod facultatem praebebit habendi corpus organicum textuum liturglcorum et rituum pro celebratione eucharistica ditiore forma, sub aspectu pastorali, ordinanda. Attamen novi LeeHonorii usus per gradus Introduci potest.

2.Multiplex numerus lectionum exiget ut novum Leclionarium pluribus voiumlnibus distinctum edatur. Cura de materia in singulis voluminibus disponenda relinquitur Conferentils Episcopalibus, quae prae oculis habebunt faciliorem usum in celebratione liturgies.

Hinc facultas oritur opportunioris ordinationis laboris pro apparandis editionibus.

3.Cura imprimis Impendatur edendis voluminibus Ordinis Lectionum pro dominicis et festis diebus. Immo expedit ut statlm paretur volumen aut saltem eius pars, continens seriem B lectionum domlnicallum. quae erunt adhibendae proximo anno liturgleo: quod sperandum est fore ut etiam brevi temporis Intervallo, quod usque ad diem 30 novembris superest. effici possit. Tempore autem sequenti, et rnolore cum tranquillitate, parari poterunt alia volumina pro annis sequentibus.

4.Ad Ordinem lectionum pro feriis quod attinet, cum fere ubique in usu iam habeantur schemata ad experimentum, res minus urget, et schemata quae nunc adhibentur ad tempus servari possunt, usque dum editio novi Lectlonarll ferialls In promptu sit.

5.Hac eadem ratione, etiam paries Lectlonarll quae ad Proprium et Commune Sanctorum et ad Missas votivas aut defunctorum spectant, ad tempus servari possunt quae in Missall Romano exstant. Expedit enim ut lectiones huiusmodl una cum Lectlonorio feriall edantur.

6.In apparandis editionibus novi Ordinis lectionum, principia serventur statuta in Instructione *De popularibus Interpretationibus conficiendis,* data a .Consilio ad exsequendam Constltutfonem de sacra Liturgie» die 25 ianuaril 1969 [LE 3709). Textui populares sl sumuntur e Sacrae Scripturae Interpretationibus Iam legitime approbatis et ab *Apostoiica Sede ad usum llturglcum confirmatis,* nova confirmatione non Indigent. Sl vero sumuntur e Sacrae Scripturae Interpretationibus ad usum llturglcum non approbatis vel ex novo conficiuntur, ad Sacram Congregationem pro Cultu divino transmittendi sunt pro confirmatione *ellam sl agatur de interpretationibus ad Inierim paratis* (cf. declarationem circa Interpretationes textuum liturglcorum «ad interims paratas, editam in *Notitiae* 5, 1969, p. 69) (LE 3747].

7. His attentis, statuitur ut novus Ordo lectionum Missae, a die 30 novembris 1969, luxta ea quae Conferentiae Episcopales statuerint vigere Incipiat. Iisdem proinde Conferentlls Episcopalibus, postquam editiones populares eiusdem Ordinis paraverint et ab hac Congregatione confirmationem forte necessariam acceperint, facultas fit opportuniorem diem definiendi, quo novus Ordo lectionum Missae adhiberi debeat aut possit.

E Civitate Vaticano, die 25 Iulii 1969.—Benno Card. Gut, *Praef.* A. Bugnlnl, *a Secretis.*

• Prot. N. 833/69 NoUl 5 (1989) 238-239. Adn. NotiL 3 (1G6B 9-14: G. FONTAINE in EL 83 (1989) 436-451 et in NotiL 5 (1963) 258-282.

3775

1969 AUG 8.-PAULUS VI, MOT. PR. AAS 61 (1969) 553-555

Cardinalis Legatus Patriarchali Basilicae a S. Francisco in urbe Asisio assignatur

PAULUS PP. VI

Inclita toto terrarum orbe fama celebratur Patriarchalis Basilicae a S. Francisco in urbe Asisio, quae religione loci, Ingenti molis amplitudine operibusque exquisita arte perfectis, cetera sacra monumenta, in honorem Legiferi Patris Asislnatis exstructa, facile antecellit. Cuius Basilicae praestantia atque dignitas non ex eo tantum petenda est, quod mortales S. Francisci exuvias tuetur ac servat, verum etiam quod Romani Pontifices saeculorum decursu hoc templum singulari cura atque sollicitudine semper prosecuti sunt, idemque immediatae Apostolicae Sedis iurisdlctionl obnoxium voluerunt. Re enim vera Decessor Noster fel. rec. Gregorius IX anno mccxxx statuit, ut *ecclesia ipsa nulli nisi Romano Pontifici esset subtecta, et (Franciscalis Ordinis) Caput haberetur et Maier, ac in ea per Fratres eiusdem Ordinis perpetuo serviretur* l. Quod/privilegium saeculis 554
insequentibus haud semel apostoiica Romanorum Pontificum auctoritate aperte confirmatum est ·.

E quibus propensae voluntatis testimoniis erga mirabile hoc templum a Decessoribus Nostris prolatis, memoratu digna sane est Apostoiica Constitutio a verbis *Fidelis Dominus* incipiens, qua Benedictus XIV sacras has aedes ad Patriarchalis Basilicae et Pontificiae' Cappellae honorem evexit, statuitque pariter ut Purpurati Patres, qui pro tempore Basilicarum XII Apostolorum et SS. Marcel!ini et Petri titulo decorarentur, simulque Generalis Auditor Causarum ad Curiam Camerae Apostolicae spectantium, eorumque successores, Protectores atque Summi Pontificis Delegati pro hac Basilica ct adiecto Coenobio nominarentur.

Progressu temporis, cum duo Patres Cardinales, memoratarum Basilicarum titulo aucti, saepe officio Archiepiscopi fungerentur In sedibus, quae nimis dissitae essent, lidemque propterea prohiberentur quominus munus sibi concreditum apud Asisinatem Basilicam expedite obire possent, Apostolicae huic Sedi visum est, ut In eorum locum duo c Romana Curia Cardinales substituerentur, qui, utpote a Sancta Sede Delegati, in eandem Basilicam ad nonnam Constitutionis a Benedicto XIV editae, suas curas impenderent.

Attamen, cum haec agendi norma recentioribus hisce temporibus intermissa sit, hinc haud paucae ortae sunt difficultates, ad quas removendas necessarium prorsus est, ut quae ad exercendam in Basilica S. Francisci iurisdlctIonem pontificiam pertineant, rite a Nobis definiantur.

Rebus igitur mature perpensis. Nos, exempla imitati Decessorum Nostrorum, qui sive dignitati et decori venerandi huius templi, sive spirituali bono piarum peregrlnantlum

' Const. Apost. *h* fvi Kalaiw, d. Aprili» a. nja, «ab plumbo data.
•Cfr. CcmsL Apoit. *FiMit* d. 15 Martu a. 1754, sub plumbo djta; Epistula *Str*f>k*ci Pλ&λο/χIλτ* › Ibo XII ad Remua MiaUtroa Generalem Ordini» Fratrum Minorum Coarrataalrnn d. 15 Msrta, a. T9J4. daU: .4 *A. S.* 46 (>954). P· JtS-

multitudinum sollicite semper prospexerunt, motu proprio decernimus ac statuimus quae sequuntur

1 Cardinalis In Urbe commorans, a Nobis deligendus, tamquam Noster Legatus assignatur Patrlarchall Basilicae
555 a / S, Francisco in urbe Asisio, qui nomine Nostro ordinariam et Immediatam jurisdictionem exerceat.

II. Cardinali Legato conceditur ut Jurisdictionem sibi datam demandare possit Custodi Sacri Coenobii Basilicae adiectl, qui proinde hac In re Vicarius posthac erit Cardinalis Legati, salvo et incolumi lure Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum Convcnluallum, qui quidem eadem potestate gaudebit, exercenda tamen per se vel per alium ellam stabiliter constitutum, absente Custode.

IIΠ. In Basilica vero et in Sacro Coenobio nec non In locis immediate adlacentibus lurisdictlo exercenda praesertim complectitur facultatem verbi Dei praedicandi, assistendi matrimoniis et confessiones excipiendi, itemque curam de disciplina ecclesiastica secundum normas Apostoucae Sedis, peculiari modo quod attinet ad rem lltundcam et ad licentiam Missae celebrandae sacerdotibus advenis dandam.

IV. Patris Custodis Vicarii erit annuam relationem Cardinali Legato exhibere de concessarum facultatum usu, itemque matrimonia In Basilica celebrata significare tum Episcopo Asisinatl. tum aliis locorum Ordinariis, quorum potestati nubentes sint obnoxii.

Quae autem hic statuta sunt, ea rata ac firma semper fore lubemus, contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, apud S. Petrum, die vni mensis Augusti, anno mdcccclxix, Pontificatus Nostri septimo.—Paulus Pp. VI.

3776

1969 AUG 10.-SC DOCTRINA FTDE1, NOTIFTCATIO. PART.·

Contumax declaratur **M.** l'Abbé de Nantes in doctrinis **SUSTINENDIS CONTRA HfERARCRIAM ECCLESIAE**

A b requête de M. l'abbé de Nantes, la S. Congrégation pour b Doctrine de la fol a examiné ses écrits et, après l'avoir entendu par deux fois, le 6 juillet 1963 et le 23 mai 1969. a jugé devoir lui demander de souscrire une formule de rétractation de tes erreurs el de ses graves accusations d'hérésie portés contre le Pape Paul VI et le Concile. Après les deux premiers refus opposés par l'abbé de Nantes à celte demande, la S. Congrégation pour U Doctrine de la foi a tenté une dernière fois, le 11 Ju Uct 1969. de le convaincre de se soumettre h la décision officielle du dicastère romain compétent auque. U avait été le premier à foire appel

A cette demande solennelle qui lui était adressée, l'abbé de Nantes a répondu, en date du 16 juillet 1969, par un refus catégorique. Il y récuse le droit de la S. Congrégation pour la Doctrine de b fol d'exiger de lui une soumission, et il confirme ses positions antérieures concernant le Concile, *Vaggiomammw* **de l'Egllse, l'épiscopat de sa nation, les «hérésies· de Paul VI el l'appel adressé au clergé romain en vue de sa déposition canonique. La S. Congrégation pour la Doctrine de la foi ne peut que prendre acte de ce refus opposé à ta légitime autorité en constatant avec une extrême tristesse qu'en se révoltant de la sorte contre le Magistère et la hiérarchie catholique. M. l'abbé de Nantes disqualifie l'ensemble de ses écrits et de ses activités, par lesquels il prétend servir l'Eglisc tout en donnant l'exemple de la révolte contre l'épiscopat de son pays ct contre le Pnnlife romain lui-même.**

Réunis en congrégation Ordinaire, les cardinaux de la S. Congrégation pour b Doctrine de la fol ont donc décidé de rendre publique h présente notification, et le Saint-Père a daigné approuver celte décision.

Formule de *ritnrtaîhn drrrandéc à* **M.** *l'abbé de Nanlet par la* **S.** *Congrégation de la Fol et qu'il a rr/uié de signer*

1. Je déclare me soumettre à tons les actes doctrinaux et disciplinaires de S. S. le Pape Paul VI et du Concile oecuménique Vatican IL J'adhère à tous les enseignements du Pape et du Concile selon que le requiert la nature de ces enseignements et compte tenu de l'intention du Pape et du Concile (cf. *Lumen çrntlum,* **n· 25) (LE 3232].**

X Je rétracte les graves accusations que je n'al pas craint de propager contre les actes du Souverain Pontife et du Concefle. J'exprime mon sincère regret pour ces Imputations. Mais Je tien» spécialement A désavouer l'accusation d'hérésie portée contre le Pape Paul VI et la conclusion aberrante que j'en ai tirée sur Inopportunité de sa déposition par les cardinaux.

X A mon évêque et è l'épiscopat de ma nation, Je promet· d'obéir selon les nonnes canoniques.

4. Je m engage à porter et à écrire toujours avec respect des actes et des enseignements du Pape, du Concile et des évêques.

*** Doc. Calh. ee (1989) 794 «t T9ß. Ada. Doc. C*th. 86 (1M9) 704.**

3777

1969 AUG 11.-SC RELIGIOSORUM, RESCRIPTUM. PART.·

NûNNULLA **EXPERIMENTA CONTRA IUS COMMUNE PERMITTUNTUR** in Ordine Fratrum Minorum Capuccjnorum

Prf.cks—*Beatissime Pater,* Fratres Capitulares Ordinis Minorum Capucclnorum humillime a Sanctitate Vestra implorant, ut infrascriplae normae ad experimentum traduci possint:

1) Admittere ad postulatum, noviciatum et professionem. praeter Ministrum Generalem, in unaquaque Provincia sollus Ministri Provincialis est, qui hanc facultatem Vicario provinciali. Custodi et Superiori regulari et lain hobituallter delegare potest.

Qui Superiores antequam candidatos ad novidatum admittant, proprium Consilium aut tres vel quattuor fratres ab eodem Consilio nominatos consulant; ut autem ad primam et ad solemnem professionem admittere possint, consensu sui Consilii egent.

SI casos fert, consulantur etiam ii. qui In re competentiam specialem habent.

In extraordinariis rerum adluncllls. dummodo cum Ministro provindali communicare nequeat. Superior Fraternitatis localis, in qua candidati vivunt, lisdem facultatibus pollet de quibas supra, servatis harum Constitutionum praescriptis.

2) Tempus initiationis in vitam nostram Incipit a die quo quis, a Ministro provindali admissus. Fraternitatem ingreuilur. Ex eo die candidatus, sive quoad Institutionem sive quoad vitam et laborem, ut membrum Fraternitatis habendus est. Documentum conficiatur de hoc ingressu.

Postulatus est prima periodus, in aua candidati formationem humanam complent, profuntuorem sensum vitae Christianae acquirunt atque gradatim introducuntur in vitam nostram fraternam.

Noviciatus, minimum per annum protractus, seu periodus profundioris reflexionis et Intentioris exercitii vitae nostrae, fit tempore et modo a Definitorio provindali determinando.

Specialis fratrum institutio, decursu temporis initiationis, ordinetur iuxta diversa munia ab eisdem exercenda et secandum peculiaria Provinciarum adiuncta et statuta.

Omnes initiationis periodi peragi debent in Fraternitatibus ad vitam nostram ducendam et ad Institutionem impertiendam peculiariter Idoneis, atque a Definitorio provinciali ad hunc finem designatis.

3) Professio solemnis emittitur tempore, quod a Ministro provinciali et ipso profitente determinatur, non autem ante sextum nec ultra decimum annum ab incepta initiationis periodo transactum.

Tempore tamen pro susceptione sacrorum Ordinum adveniente, Minister provincialis, de consensu Definltorii, potest periodum initiationis uno vel duobus annis imminuere.

Professio tamen solemnis nunquam flat ante vigesimum tertium aetatis annum completum. Per eam candidatus definitive incorporatur Fraternitati cum omnibus furibus et obligationibus, ad normam praesentium Constitutionum.

Expleto noviciatu. emittatur professio simplex, ad tempus a Ministro provinciali cum profitente determinandum, usque ad professionem solemnem renovanda.

Si autem candidatus lara In fine noviciatus polleat condicionibus supra Indicatis, potest, de consensu Ministri provincialis eiusque Definltorii, professionem solemnem immediate emittere. Similiter determinetur tempus ad Ordinum susceptionem.

4) *a)* Vicario provinciali. Custodi et Superiori revuhKi. qulbu» ex mandato tpeciall facultas est Iuxta l.um u'Vum· Mvlclatum et professionem, '? postulantem vel notdclum, quem ad vitam nostram ineptum ludlcent; *b)* Ex gravi causa quae dilationem non patiatur, eandem facultaUm habent

Definltorii est a votis temporariis dispensare fratrem, qui talem dispensationem petit ct, gravi de causa, eum dimittere.

5) Fratres memores vestitum religiosum esse signum ct consecrationis Deo factae et nostrae fraternatis, eum deferant tum Intra tum extra domum.

Vestitus noster Iuxta Regulam et usum Ordinis, constat tunica cum caputlo castanei coloris, cingulo et sandaliis, vel, lusta dc causa, calceamentis.

Ubi Iuxta diversa loca et tempora alius vestitus magis congruus fuerit, Superiores maiores cum suo Consilio vel Conferenllae Superiorum malorum, prout eis iuxta Deum videbitur, aliter provideant, attentis normis ob auctoritate ecclesiastica datis.

6) Ecdcsla non tantum Eucharistiam celebrando, sed etiam aliis modis, praesertim officium divinum persolvendo, sc ipsam in carmine laudis et precatione intercessionis Christi consodat et nos ad Idem faciendum Invitat.

Itaque tota Fraternitas, Christi nomine, cotidie ad officium divinum In communi celebrandum, praesertim ad laudes ct vesperos, congregetur.

Insuper suadetur ut idem faciant fratres ubicumque sint aut se invenerint; ac Iuxta locorum adiuncta, officium cum fidelibus communiter celebretur.

Capitulum locale, approbante Superiore maiore, sic disponat horarium domus et laboris, ut cursus diei per laudem Dei consecretur, rite ratione habita etiam specialium adjunctorum personarum, temporum et culturorum.

Qui officium divinum in communi recitare nequeunt, memores sint se etiam in recitatione privata splritualiter cum tota Ecdcsla et praesertim cum fratribus conlungi; hac eadem profunda intentione orent illi fratres, qui privatlm officium orationis dominicae dicunt iuxta Regulam.

7) Superiores maiores eligi non possunt nisi fratres sacerdotes solemniter professi qui studia rite expleverint.

Ad alia autem officia seu munera omnes fratres solemniter professi, post institutionis tempus peractum, promoveri possunt.

8) Superiores locales a Ministro provindali eiusque Definitorio ne constituantur ad tempus ultra triennium; sed nominari poterunt ad secundum vel, in casu manifestae necessitatis, ad tertium triennium et quidem, si adsint iustae causae, etiam In eadem domo.

9) Superioris maioris est clausurae fines accurate praescribere aut legitimis de causis mutare, eam ad tempus auferre et ab ca in singulis casibus dispensare. Et Deus, etc.

Res en.—Vigore facultatum a Summo Pontifice tributarum, Sacra Congregatio pro Religiosis et Institutis saecularibus, attentis expositis, quae sequuntur decernere censuit:

Ad l.um: pro gratia in omnibus Iuxta preces;

Ad 2.um et 3.unu normae serventur Instructionis *Renovationis causam* (LE 3707];

Ad -l.um: a) et b) pro gratia Item iuxta preces; c) pro gratia rursus iuxta preces auoad dimissionem professi a votis temporariis, monito Ministro Generali. Ad dispensationem vero quod spectat eiusdem professi, rescriptum *Cum admotae* (LE 3230] retineatur;

Ad 5.um: pro gratia eo tamen sensu, ut ubi loca et tempora id postulent, Superiores maiores cum suo Consilio et audita Conferentia Superiorum malorum Ordinis, prout eis coram Deo videbitur, alium habitum simplicem ct moderatum permittere possint, servatis Insuper nonnis ab auctoritate ecclesiastica ad rem traditis;

Ad 6.um: nonnae custodiantur, quae in litteris sub die 31 elapsi m. Mali datis, Prot. n. S. R. 1506/69, continentur; i LE 3757].

Ad 7,um: pro gratia, Ita tamen ut Fratres conversi solemniter professi minime Superiores locales vel Magistri Novitiorum nominari possint ac insuper neque deliberationibus Intéressé queant neque suffragia ferre quoad negotia, quae clericalem naturam Ordinis attingunt vel ecclesiasticam Jurisdictionem postulant;

Ad S.um: pro gratia, quin idcirco consilia antea conferantur cum Ordinario loci;

Ad Q.um: dilata, eo quoad argumentum studio interca pertractatur.

In omnibus autem cetera serventur de lure servanda. Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, die 11 Augusti 1969.—E. Heston, C. S. C., *Secretorius.* I. Clcconardi, A. α *studiis.*

• Capitulo Oen O. F. M Cap.. Prot. N, 4734/88: AOFMCap S3 (1W9) 240243. Adn. AOFMCap 65 (1969) 240; ANASTASIUS AB UTRECHT in Laarentianum 11 (1870) 308-358

3778

1969 AUG 15.-PAULUS VI, MOT. PR. AAS 61 (1969) 601-603

Novae normae de pastorali migratorum cura statuuntur

PAULUS PP. VI

Pastoralis migratorum curo semper ad se convertit maternas catholicae Ecclesiae sollicitudines, quae quidem, saeculorum decursu, numquam destitit omni ope eos iuvare, qui, sicut Christus In Aegypto exsul cum Nazarethana Familia, procul a patria migrare coacti sunt.

Quarum sollicitudinum Ecclesiae testimonium praeclarum exstat Constitutio Apostolica, cui index est *Exsul FamlUa* x, a Decessore Nostro ven. rec. Pio XII, die i mensis Augusti, anno mcmlii edita, quae recentloribus hisce temporibus praecipuum Romanorum Pontificum documentum habendum est, ad huiusmodi quaestiones quod attinet.

Huius rei gravitas atque momentum minime effugit Patres Concilii Occumcnici Vaticani II, qui consilio permoti aptius atque efficacius ordinandi spiritualem migratorum curam, hanc quaestionem omni ex parte expenderunt, praesertim autem quod spectat ad eius religiosam rationem, utpote quae arcte / conectatur cum proprio Ecclesiae 602
fine, qui ad procurandam animorum salutem praecipue tendit.

Ac revera Concilium Oecumenlcum, postquam peculiarem sollicitudinem commendavit pro fidelibus *qui ob vitae condicionem communi ordinaria cura pastorali non salis Irai palent aut eadem penitus carent, uti sunt quam plurimi migrantes, exsules et profugi,* enixe hortatur Episcoporum Conferentias, praesertim nationales, ut *urgentioribus quaestionibus ad praedictos spectantibus sedulo studeant, et aptis instrumentis ac institutionibus spirituali eorum curae, concordi voluntate ciribusqué unitis consulant atque faveant *.* Idem Sacrosanctum Concilium praeterea haec alia hortamenta Episcopis adhibet: *Erga omnes sollicitos se praebeant cuiuscumque sunt aetatis, condicionis pel nationis, tum incolas, tum advenas et peregrinos*

Facile intellegitur, pastoralem hanc curam efficaciter peragi non posse, nisi congrua habeatur ratio patrimonii spiritualis nec non animi culturae quae migratorum propria sunt; qua in re magnum habet momentum patria lingua, cuius ope migratores cogitata sua, suae mentis habitum, suamque religiosam exprimant vitam. Cavendum tamen est, uti potet, ne huiusmodi diversitates atque ad variarum nationum coetus accommodationes, etsi legitimae, in detrimentum vertant illius unitatis, ad quam omnes in Ecclesia advocantur, secundum S. Pauli monita: *Etenim in. uno Spiritu omnes nos in unum corpus baptizati sumus, sive ludaei slue Gentiles, siue serpi sive Uberi *; Omnes enim vos unum estis in Christo s.*

Necessarium igitur erat ut Apostolica Sedes, has Concilii Oecumenlci sollicitudines suas faciens, Episcopis et Conferentlis Episcopalibus opportunitatem praeberet aptius consulendi spirituali coetuum migratorum curae» qui quidem non solum Ipsorum ministerio pastorali concrediti sunt sicut ceteri fideles, sed etiam, propter singularem eorum vitae statum, sedulitatem postulant, quae suis necessitatibus respondeat. / 603

Ex altera vero parte, valde immutatae condiciones, in quibus migrationes hodie fieri contingunt, effecerunt, ut magis in dies necessitas urgeat recognoscendi normas, quae ab hac Apostolica Sede iam de hac re impertitae sunt, casdemque ad nova temporum adiuncta accommodandi, scilicet opus est, ut in novam melioremque rationem redigatur ordinatio atque structuro, quibus Innititur opus consulendi spirituali migratorum curae. Ita quidem, ut ad ipsum opus multiplices iam habitae experientiae et consociata omnium opera utiliter adhibeantur. Quam ad rem Episcopi, pro variis temporum locorumque adiuoclis. uti poterunt nonnullis peculiaribus apostolatus formis, quas rerum usus Iam comprobaverit. Quoniam vero latissimus pro mlgratoribus apostolatus campus recta omnium aestimatione actuosaque virium omnium coniunctione Indiget, necessarium omnino est ut, praeter sacerdotes, qui in huiusmodi ministerium data opera incumbunt, etiam religiosi ac laid homines In hoc opus consociatis nisibus adlaborent.

' /4. .4. S. XLIV (195A PP- 64? tv [LE »304).
• Decr. *Ckrxiiul* **Doeimu, a. îŠ {LE JJJi].**
• (mJ. j. rS.

Itaque, omnibus mature perpensis, postquam attento animo vota consideravimus sive variarum Conferentiarum Episcopalium sive Membrorum Sacrae Congregationis pro Episcopii, motu proprio atque Nostra .Apostolica auctoritate statuimus, ut normae pastorales de spirituali migratorum cura, quae Apostolica Constitutione *Exsul Familia* continentur, opportune recognoscantur a Sacra Congregatione pro Episcopis, cui propterea munus demandamus easdem normas per peculiarem Instructionem promulgandi.

Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, in festo Assumptionis B. M V., die xv mensis Augusti, anno mcmlxix, Pontificatus Nostri septimo,—Paulus Pp. VI.

Ada. S M TOMASI in Juxin 3! (JW1) 332-341; A PEROTTI ia ME 95 (1370) 40-63. H. M. OXEAHÏ m Anrtrakaaa Caihohc Record 48(1510 1C-151.

3779

1969 AUG 15.-SC REL, INSTR. AAS 61 (1969) 674-690

Instructio de vita contemplativa et !*e monulivm clausura

«Venite seorsum in desertum locum» fAfc. 6, 31). Multi quidem huiusmodl audierunt invitationem et secuti sunt Lhristum, In solitudinem abeuntes, ut Patrem ibi adorarent.

Quo agebantur Spiritus instinctu ', nd instituta ordinary da ducti sunt uni contemplationi dedita, in quibus monasteria monlalium praedarum obtinent locum.

Vigiles matemasque curas Ecclesia semper ei adhibuit, quae «illustrior portio gregis Christi» a S. Cypriano est appellata *» eo praesertim quod eiusdem a saeculi negotiis selunctlonem, pluribus de clausura editis praescriptionibus, est tutata*. Concilium quoque Vaticanum II eodem animum intendit4; cuius opus persequi huic Instructioni est propositum, normas definiendo, quibus clausura monlalium contemplationi pronus addictorum in posterum regatur, quibusdam clausurae primariis rationibus antea expensis.

Recessus α mundo ad impensiorem in solitudine orationis vitam agendam nihil aliud est quam modus quidam peculiaris vivendi et exprimendi paschale Christi mysterium. quod mon est propter resurrectionem. /

Quod quidem mysterium in Sacra Scriptura exhibetur ut transitus seu exodus; transitus scilicet eventus historiae IsraHls potior est effectus, qui fundamentum est fidei eiusdem 1 vitaeque conjunctioris cum Dvo ·, quemque Ecclesia praefigurationem quandam Christianae salutis esse profitetur7. Neminem profecto latet, quantum racra Liturgia et Patrum traditio —ut laro Apostoli ipslque Evangelistae fecerant— biblicls Exodi argumentis usae sint In mysterio Christiano intellegendo et enuntiando ·. lam In exordio historiae Populi Del, Abraham invitari perhibetur, ut egrediatur de terra sua et de cognatione sua (cfr. *Gen.* 12, 1), atque Apostolus docet eandem invitationem fuisse Initium longi itineris mystici ad patriam, quae non est terrestris · . / 676

Quod In Antiquo Testamento hoc modo erat praefiguratum, id In Novo Testamento est reapse factum. A Patre exiens et In mundum veniens (cfr. /o. 16, 28) ad populum erigendum, «qui ambulabat in tenebris» *(Is.* 9, 2; cfr. .V/, 4, 16), Verbum Dei eripuit nos de hac potestate tenebrarum (cfr. *Col,* 1. 13), id est a peccato, et per mortem suam (cfr. /o. 13, 1; 16, 28 et *Htbr.* 9, 11-12; 10, 19-20) nos traxit in motum reditus ad Patrem, qui «nos In Christo conresuscitavlt et consedere fecit in caelestibus in Christo Iesu« *(Eph.* 2, 6; cfr. *Coi,* 2, 12-13; 3, 1), qua in re paschale Christi et Ecclesiae mysterium vere proprieque consistit.

Huiusmodl autem Christi mors veram solitudinis rationem postulat, quemadmodum una cum Ipso Apostolo le nonnulli Ecclesiae Patres vel Doctores persuasum sibi habuerunt. 11 Hanc enim significationem Udem quibusdam Christi vitae factis tribuerunt, cum cum contemplabantur in solitudinem vel in desertum se recipientem ad pugnandum cum «principe huius mundi» (cfr. *Mt.* 4, 1; *Io.* 12, 31; 14, 30)Il, praecipue vero ad orandum Patrem suum, cuius voluntati se plane subldebat u. Hoc modo solitudinem Passionis suae praesignificant n, nuam voluti novam Exodum Evangellstae nobis proponunt >*.

Pro Christlfldelibus igitur in desertum abire idem est ac sese altius cum Christi Passione coniungere et ratione quadam peculiari paschale / mysterium ac Domini transitum ex hoc mundo ad patriam'caelestem participare. Hac quippe de causa monasteria fuerunt constituta, quae in Ipso Christiani mysterii sinu sunt posita. 677

Fidelis quidem ad sequendam Christum in eius Evangeli) salutis praedicatione pariter vocatur, debetque ad terrestris civitatis aedificationem simul conferre, ut quasi fermentum sit, quo haec in Dei familiam transformetur 1 ; quo sensu Christifideiis In mundo manere dicitur (cfr. *Io,* 17, 15). Eiusmodl tamen munere totum Ecclesiae mysterium non profertur: Ecclesia enim, quae in servitium Del et hominum est constituta 17, eadem etiam, ac quidem po-

«Unjv*ru quae ex Aegypto profectio fiebat populi a Deo, typus et i—ago fe: profertjotus EcrHiat quae erat futura ex (tentibus» *(Adc. hoar.,* **4, ja** · *Ssurta chrd.* **xoo, p. 7*41·**

• luxu Nerea Testameaton; A) Ꭲhristus ad effectum ꝺedudt novam exodum: Mı *, x* 4. 4 (dr. E*. x6fc 4. 7 (cfr. Ex- X7h 4. io (cfr- 3«» **48*53); L *1-1* **: ,x« ,o 'c!x' 3. I'I et** *Ex. 33,* **joh 16, 28** (cfr. *Mc.* **xo, jt;** *Ex.* **14. $ 9. :3-*5).** - *Lc 9, 31:* **12,** *50 (Me.to,* **3»; cfr. r** *Cor.* **to. 2).-** *ie* **x,** *ir.* **L 14: 3»-33. ꝺ& 7. 37-39** (cfr. *Ej* 17, **x-7h »9. 3$ B) Vita quatenus doti exodus: x Cor. 10, x-xx; 2** *Cor.* **3, 6-xB;**

4. *i-%* **B, « *ǐ 9: xx, xB-M;** *r* **x. '· * ^***pac.* **x, 6; 2. 17; xj, 3; ix. a-j icfr- Oc 1, 26-25.** *Ex.* **15. S). Pro testimonii* Paschasius Radbertus: «Ut soli Deo in theoria, id est in monte vacemus»** *(Expot. in Maiih^ ML* **X2o, 5x»h Guillelxnus Abbas S. Theodorici: »(ViU solitaria) ab ipso Domino familiarissime celebrata, ab eius discipulis ipso praesente concupita: cuius transti<urabonis gloriam cum vidissent qui cum eo in monte sancto erant, continuo Petrus — optimum sibi indicavit in hoc semper esse»** *(Ad frxiru dt MonU Dei,* **I, x,** *ML* **184, 310); Amadeus Lansannrnslv «Statuens nobis speculam in monte cum Moyse et Elia, quatenus quod quaerimus revelata facie contempari possimus»** *(Hom.* **3; Ed. Bavaud.** *Sourzei cheéi.* **72, 90-92); Cone. Vat. II, ConsL dogm. de Ecclesia** *Lumen fentium,* **n. 46: «Sollicite attendant religiosi, ut per ipsos Ecclesia revera Chnstum in dies, rive fidelibus, sive infidelibus, melius commonstret, vel in monte contemplantem. ... semper autem voluntati Patris qui eum misit oboedientem».**

Exodi argumenta monasticae vitae pariter accommodata sunt a S. loanne Climaco pro Oriente *(Scala Paradisi,* **gr. x,** *MG* **88, 632-644) et Inde a S. Ambrosio pro Occidente** *(Ep.* **27. 1-3. et 28, x. 8,** *ML* **x6, 2047, x<>3«. 1053)· Cfr. et Hieronymo* ad Eustochium: «Moysea sequaris in eremo et terram repromissoni· introeas»** *(Ep.* **22, 24,** *ML 33,* **410,** *CSEL* **54, 177).**

'' Cfr. Cone. VaL II, ConsL dogm. de Ecclesia *Lumm genitum,* **n. 41: (Presbyteri) nodum apostollcis curis, periculis et aerumnis impediantur, per ea potius ad alborem sanctitatem ascendant, ex abundantia contemplationis actionem suam nutriendo et fovendo»; Decr. de accomm. renov. vitae religiosae** *Perfectae cantatis,* **n. 5 (LE 3333): «Quapropter cuiusllbet instituti sodales, Deum prae omnibus et unice quaerentes, cont*unpiationem, qua ei mente et corde adharr-ant, cum amore apostolico_ con(ungant oportet».**

'' Locus affertur in ConsL dogm. de Ecclesia *Lumen gentium,* **n. 4«· Cfr. ibid., n. 44: «Cum enim Populus Dei hic manentem civitatem non habeat, sed futuram inquirat...»; n. 6: «Dum vero hi* in terris Ecclesia peregrinatur a Domino, tamquam exsulem se habeL..».**

·· Cfr. *Os.* **2, 26: «Ducam eam in solitudinem et loquar ad cor eius». - Augustinus: «Difficile est m turba videre Christum: eobtudo quaedam necessaria est menti nostrae; quadam »oUtudine intentionis videtur Deus. Turb* strepitum habet; virio Hta secretum desiderat»** *(In fo. Tenet.* **17,** *5, ML* **35. 2533); Guigo Cart.: «Qui et imminentis lam tempore passionis apostolo» reliquit *olu» exoraturus, isto vel maxime insinuans exempto quantum solitudo prosit orationi, quando comibbus, licet apostolis, non vult mixto* orare» (***Consuetudines,* **80, xo,** *ML 133.* **758b Jua» de to Cru*: «(Para la oración ! es bueno lu<ar sobtario. y aun Aspero, para que el espintu »AUda y derecbamente sub* x D«o». no tmprdido ni detenkto en tos coui visible?... Por to cual nuestro Salvador escoglx lugxrai sohtarioi para crar y *.r»elto·**

tlsslmum, est redemptorum omnium coadunatio, eorum videlicet, qui per Baptiimum aliaque Sacramenta lam ex hoc mundo ad Patrem transierunt *·. «Actione fervens» est quidem, simul tamen etiam «contemplationi vacans», ea ratione, ut «quod humanum est ordinetur ad divinum elque subordinelur, quod visibile ad Invisibile, quod actionis ad contemplationem»1·. Licet ergo atque oportet quosdam Chrlstifldelcs hanc contemplativam Ecclesiae notam peculiariter vivendo exprimere ln solitudinem reapse se recipientes, utpote eiusmodl gratia a Spiritu Sancto donatos *·, ut «ln assidua prece et aJacrl paenltentla soli Deo vacent» 678 *(Perfectae caritatis,* n. 7) II. /

Ceterum perspectum habeatur quendam α mundo recessum quandarnque contemplationem inveniri nccessc esse in qualibet Christianae vitae forma, quemadmodum Concilium Vaticanum II, quod attinet ad presbyteros et religiosos apostollcis operibus deditos, asseruit Re quidem vera etiam extra monasteria non desunt, qui, Spiritus Sancti gratia operante, ad contemplationem evehantur, sed hoc de quolibet Christifideli dici potest eadem ratione, qua cuivis Christi discipulo (cfr. *Lc.* 14, 25-27 et 33) aliqua a rebus huius mundi seiunctio necessaria est, quamvis eandem formam ln desertum secedendi non sequatur. Monachi tamen et moniales in claustra se recipiendo perfectius magisque typice elementum primarium cuiusvis vitae Christianae ad usum deducunt: «Reliquum est, ut ... et qui utuntur hoc mundo, tamquam non utantur, praeterit euim 679 figura huius mundi» *(1 Cor.* 7, 29, 31) 31. /

II

Ad ea, quae in paschali Christi mysterio, prout ab Ecclesia participatur, innituntur, argumentum addatur oportet momenti rccollectlonis et quietis ad occursum cum Deo in oratione tutiorem facilioremque reddendum $4. Vitae ra-

·· Cfr. Cone. VaL II. Const, dognx. de Ecclesia *Lumen fenlium, xxn. j,* **7, etc.**

·· Cfr. Cone VaL II, Coast de S. Liturgi* *SacrMxnxium Cneniium, n. 3.* **[LE 3x41).**

"Cfr. Cone VaL II. Const, past, de EccL in mundo haios temporis *Gaudium d* **rp«, n. 35: «Diversa autem sunt Spiritus don*: dum alio* vocat ut coelestis habitationis desiderio manifestum testimonium reddant dludque in bum*n* familia vividam conservent^.·.**

ll Secundam traditionem Patrum, vita contemplativa peculiariter lesxs orationem soburiam vel in monte factixa manifestat, quae vitam contempUtivam praeii<urabat. Cfr. Cassianus: «Secessit Umen solus io monte orare, per hoc scilicet no* instruens suae secessioni* exempto _ ut similiter secedamus» (Conlai. 10, 6. 4, *ML* **49, 826); Hieronymus: «Et Christum quaeras in solitudine et ores solus iu monte cum lesu»** *(Ep. xd Pxulinum* **58, 4, 2,** *CSEL* **54, 552); Iridorus: «Quod vero ln monte orationis studio pernoctabat, vitam contemplatioais significabat»** *(Different,* **lib. 2, 34,** *ML* **83, çx); Ps. Hieronymus· «Quando orabat, ostendit theoricam vitam; quando sedebat, ostendit actualem vitam Exivit in monte orare et exivit ad turbas, ostendit theoricam et actualem in unum»** *(ML* **30, 57Xh Valafridos Strabo: «Quando ascendebat in montem, significabat theonca, id est contemplativa»** *(Expoi. in IV Eran^., ML* **XX4, 872); Paschasius Radbertus: «Ut soli Deo in theoria, id est in monte vacemus»** *(Expot. in Maiih^ ML* **X2o, 5x»h Guillelxnus Abbas S. Theodorici: »(ViU solitaria) ab ipso Domino familiarissime celebrata, ab eius discipulis ipso praesente concupita: cuius transti<urabonis gloriam cum vidissent qui cum eo in monte sancto erant, continuo Petrus — optimum sibi indicavit in hoc semper esse»** *(Ad frxiru dt MonU Dei,* **I, x,** *ML* **184, 310); Amadeus Lansannrnslv «Statuens nobis speculam in monte cum Moyse et Elia, quatenus quod quaerimus revelata facie contempari possimus»** *(Hom.* **3; Ed. Bavaud.** *Sourzei cheéi.* **72, 90-92); Cone. Vat. II, ConsL dogm. de Ecclesia** *Lumen fentium,* **n. 46: «Sollicite attendant religiosi, ut per ipsos Ecclesia revera Chnstum in dies, rive fidelibus, sive infidelibus, melius commonstret, vel in monte contemplantem. ... semper autem voluntati Patris qui eum misit oboedientem».**

Exodi argumenta monasticae vitae pariter accommodata sunt a S. loanne Climaco pro Oriente *(Scala Paradisi,* **gr. x,** *MG* **88, 632-644) et Inde a S. Ambrosio pro Occidente** *(Ep.* **27. 1-3. et 28, x. 8,** *ML* **x6, 2047, x<>3«. 1053)· Cfr. et Hieronymo* ad Eustochium: «Moysea sequaris in eremo et terram repromissoni· introeas»** *(Ep.* **22, 24,** *ML 33,* **410,** *CSEL* **54, 177).**

'' Cfr. Cone. VaL II, ConsL dogm. de Ecclesia *Lumm genitum,* **n. 41: (Presbyteri) nodum apostollcis curis, periculis et aerumnis impediantur, per ea potius ad alborem sanctitatem ascendant, ex abundantia contemplationis actionem suam nutriendo et fovendo»; Decr. de accomm. renov. vitae religiosae** *Perfectae cantatis,* **n. 5 (LE 3333): «Quapropter cuiusllbet instituti sodales, Deum prae omnibus et unice quaerentes, cont*unpiationem, qua ei mente et corde adharr-ant, cum amore apostolico_ con(ungant oportet».**

'' Locus affertur in ConsL dogm. de Ecclesia *Lumen gentium,* **n. 4«· Cfr. ibid., n. 44: «Cum enim Populus Dei hic manentem civitatem non habeat, sed futuram inquirat...»; n. 6: «Dum vero hi* in terris Ecclesia peregrinatur a Domino, tamquam exsulem se habeL..».**

·· Cfr. *Os.* **2, 26: «Ducam eam in solitudinem et loquar ad cor eius». - Augustinus: «Difficile est m turba videre Christum: eobtudo quaedam necessaria est menti nostrae; quadam »oUtudine intentionis videtur Deus. Turb* strepitum habet; virio Hta secretum desiderat»** *(In fo. Tenet.* **17,** *5, ML* **35. 2533); Guigo Cart.: «Qui et imminentis lam tempore passionis apostolo» reliquit *olu» exoraturus, isto vel maxime insinuans exempto quantum solitudo prosit orationi, quando comibbus, licet apostolis, non vult mixto* orare» (***Consuetudines,* **80, xo,** *ML 133.* **758b Jua» de to Cru*: «(Para la oración ! es bueno lu<ar sobtario. y aun Aspero, para que el espintu »AUda y derecbamente sub* x D«o». no tmprdido ni detenkto en tos coui visible?... Por to cual nuestro Salvador escoglx lugxrai sohtarioi para crar y *.r»elto· hominum contemplationi prorsus deditorum, cum eo contendat, ut cuncta removeantur, quae animum allquomodo possint dividere, facultatem tribuere nititur attingendi plenitudinem personae, unitatis nota Insignis, se Deo, quem inquirit, melius dicandi3*, perfectius Deo vacandi.

Illa vero Del inquisitio, ex qua omnibus quae possidet homo renuntiare debet (cf. *Luc.* 14. 33), divinarum Scripturarum lectione et meditatione (cfr. *Perfectae caritatis,* n. 6) quam maxime exercetur. Ideoque orationem comitari debet Sacrae Scripturae lectio «ut fiat colloquium inter Deum et hominem; nam «illum alloquimur, cum oramus; illum audimus, cum divina legimus oracula'» (cfr. Const. *Dei Verbum,* n. 25; Ambrosius, *De officiis ministrorum,* r 20, 88: *ML* 16, 50).

Studio vero Sacrae Scripturae, quae est «velutl speculum... in quo Ecclesia in terris peregrinans contemplatur Deum, a quo omnia accipit» *(Dei verbum,* n. 7), unusquisque •ex dilectione Del, inardescit ad eius pulchritudinem conspiciendam» (S. Thom. Aqu., II, II, Q. 180, art. 1, in corpore). / 680

Ita dilectio et contemplatio sibi mutuo opitulantur. «Amor quippe Del ipse Intellectus eius est: qui non nisi amatus intelllgitur, nec nisi intellectus amatur, et utique tantum intelllgitur quantum amatur, tantumque amator quantum inteliigitur» (Guillelmus Abbas S. Theodorici, Ex*positio in Cant.,* c. I: *ML* 180, 499, C).

Sic in silentio et solitudine «viris strenuis tam redire In se licet quam libet et habitare secum, virtulumque germina instanter excolere atque de paradisi feliciter fructibus vesci. Hic oculus ille conquiritur, cuius sereno intuitu vulneratur sponsus amore, quo mundo et puro conspicitur Deus. Hic otium celebratur negotiosum et in quieta pausatur actione. Hic pro certaminis labore repensat Deus athletis suis mercedem optatam, pacem videlicet quam mundus ignorat et gaudium in Spiritu Sancto... Haec est pars illa optima quam Maria elegit, quae non auferetur» *·.

III

Non tamen monachi et moniales, eo quod a ceteris hominibus scluncti sunt, quasi seclusi et abscissi esse a mundo et Ecclesia sunt putandi; quibus, contra, «profundiore modo in visceribus Christi»17 praesentes adsunt, quandoquidem omnes unum in Christo sumus (cfr. 1 *Cor.* 10, 17; *Io.* 17, 20-22) / 681

Praetermisso munere, a maioribus recepto, monasteriorum, quod ad civilem et socialem pertinet cultum, firmissimis testimoniis constat, quanto amore homines uni contemplationi dediti anxietates et dolores omnium hominum suis in cordibus gerant.

Celerum desertum vel mons seductus fuerunt loca, in, quibus Deus hominibus abscondita revelavit (cfr. *Gn.* 32; 25-31; Ex. 3; 24, 1-8; 34, 5-9; 1 *Eg.* 19, 8-13; *Lc.* 2» 7-9-

que no ocapxsia mucbo los senlido* (par* domos ejeraplo), sino qc« U-v*nt*sen el alma, coibo eran los montes que se kvxntaban de to tierra» *(Subida* **III, 39, 2; cfi** *Cantico* **B, 35, x).**

·· Cfr. Paulus Vi, Ali. d. 24 ocL 1964: «San Benedetto ritornJ per aiutird * ricuperare la vita personale, di cui ogp abbiaxno braxna e affixu», e che lo svlhippo delto vita moderna, a cui si deve il desideno esasperato delTessere not stessi, soffoca mentre to risv«çUa, dolde mentxe io la coscfente — L'ecmtaxione, il frastuooo, to fcbbrijUU, l'esterioriti, la moltihtdine ntfaao ciano l<LntcriorlU dell'uomo; gli manca il siiennio cvn la rc* genuina piroto interiore, gli manca l'onIine, gb manca la preghlera, gli manca la pace. gU manca se strsso· (.4. *A. S.* **56 (1964). p. 987).**

'· Bruno, *Ad Rodulphum* **6 (5c«crra** *chrei* **M, pp. 70-72).**

•'Cone. VaL II, Const, dogm. de Ecclesia *Lumen gentium,* **n. 46. · Cfr. Evxgiius: «Monachus est qui ab omnibus est «iiunctus et cum omnibus conjunctus»** *(De craiione* **124. texL gaIL ap. I. Hausberr,** *Les lefons d'un conïempLiiif,* **p. 158); Petrus Damiaaus: «Licet remoti procul ab Ecclesia videamur per solitudinem corporum, in ea tamen praesenUsximi semper assistimus per unitiendo Lnvtobbile *acraxncnton» (Op»tr.** *XI, L gui eppeilatur Domtnus vobiscum.* **10,** *ML* **X43. *39)· Tere»a de Jesû*: «Oh herraaxa» mias ea Christo! ayudadme a suplicar esto a! Sefior. que para e»to o» juatA ■qui [orar por l* pax de la* nacioces y la* neeesidadrs de la Igtoua)' Ht-e* vurstro Itomamleato; éstos h*n de ser vuestro» négocie·, este·» Lan dr** *srr* **vuestro* d-scos; aqul vu-stras Ugrimaa; éstas nxstras peUaone*~.» Gawtiw î, 5).**

■·Cfr. Pelru» Dxmlanas: «Si ergo credente* la Christo unum «œt, uhâcsmque videatur esse per corporalem speciem membrum, ibi etiam per «acramenti myxterinm totum est corpus St ergo omne» oarai Cbrisit eccp^s nsaoi, et licet per corporalem speciem ndeanmr ebiuagl. «ptrira tamen ab iuncem separari non possumus, qui ia eo maaemo*» (Op*tr *XI, L* **4·« *appellsiur Dominus* toMaut*. 6,** *ML* **X43. tjf-tjkX; Paulus Pp VI: «Non srete separate dalla grande ccmunaooe della faratgba dl Crtoto, wcte speexxltoate; e to vostra spectahU è oxçi. non ramo di teri, prowüa « edlficante per tutta to Chx-sa, *n*f per tuita to «ocMtA» (AXL ad sacraram virnnura BeaedcUnarum Antistita*. -<· 4 -S. 58 (1966 X pp. 1159-ixfo).**

AfZ. 17, 1-SX Loca scilicet sunt, ubi caelum et terra quasi Inter se occurrunt, ubi, per Christi praesentiam, mundus e terra arida iterum efficitur paradisus (cfr. *Me.* 1, 13) n. Quomodo ergo ab hominum finibus secludantur, sl Ipsi suam assequuntur plenitudinem?

Quodst ergo homines contemplativi quasi In corde sunt mundi, multo magis in corde sunt Ecclesiae'·. Eorum precatio, praesertim Sacrificii Christi in Eucharistia participatio et Officii divini celebratio, muneris est praecellentUsiml exsecutio illius orantium communitatis, ouae est Ecclesia, Del nempe glorificatio. Precatio illa cultus est, quo Patri per Filium In Spiritu Sancto redditur •eximium Mcrificlum budis»''; quo quidem ii, qui huic se dedunt. Inducuntur in mysterium ineffabilis illius colloquii, ouod Christus Dominus continenter habet cum Patre caelesti et In sinu Patris infinitam dilectionem suam ei profert. Est
682 denique precatio, quo, quasi ad culmen, universa ! actio Ecclesiae tendit''. Sic intimam Ecclesiae vitam manifestantes contemplativi ad illius praesentiae plenitudinem requiruntur M.

Praeterea eiusdem Ecclesiae gradum vitae spiritualis adaugent, cum totum Corpus Mysticum fervore caritatis suae vivificent, omne genus Incepta apostolica excitando miae nihil sunt sine caritate (cfr. 1 Cor. 13, 1-3). «In corde Ecclesiae, matris meae, ego Amor ero»: ita exclamavit illa, quae quamquam numquam monasterii sui saepia est transgressa. tamen a Pio Pp. XI Missionum omnium fuit renuntiata Patrona Nonne Deus per caritatem suam, quae oblatione Filii, usque od mortem In Cruce ducta, manifestata est, homines a peccatis liberavit? Cum quis ergo in hoc summi amoris Dei et hominum paschale mysterium (cfr. *Io.* 13, 1; 15, 13) penetrat, salutiferum opus Christi Passionis, omnis apostolatus principium, necessario participat

Religiosi denique In una versantes contemplatione per orationem suam misslonale opus Ecclesiae adiuvant, «cum sit Deus qui rogatus mittit operarios in messem suam, animos non-christlanorum ad audiendum Evangelium apent
$83 et verbum salutis in eorum cordibus fecundat» / In $0-

lltodine, ubi orationi vacant, iidcm fratrum tuorum nequaquam obliviscuntur. Si a crebro eorum commercio te amoverunt, hoc non fecerunt ad quietem, sui commodi causa, exquirendam, sed ad Illorum labores, cruciatus, spes universaliore modo participanda ·',

rv

Tantum igitur est vitae contemplativae mysterium, culus praeclarus in oeconomia salutis locus cx fis, quae supra dicta sunt, elucet, quodouc titulo omni cx parte peculiari apud moniales in claustris degentes viget. Iiac enim feminae, natura sua, mysterium Ecclesiae, «Sponsae Immaculatae .Agni Immaculati» '·, significantius repraesentant, atque, sedentes secus pedes Domini ad audiendum verbum illius (cfr. *Le.* 10, 39) In silentio et recessu, quae sursum sunt sapiunt / et quaerunt, ubi vita earum est abscondita 684
cum Christo in Deo, donec cum Sponso suo appareant in gloria''. Mulieris est verbum excipere potius quam ad extremos terrae fines perferre, quamvis etiam ad hoc possit, felici cum exitu, vocari; illius videUcct est verbum intra se pernoscere ct fructuosum reddere ratione quadam vivida, dilucida Ipslque propria. Plenam etiam maturitatem adepta, mulier magis persentit Id quo alius indiget eiusque necessitates experitur; apertius Ecclesiae erga Sponsum suum fidelitatem ·· exprimit ac simul oltlore quodam praedita est sensu fecunditatis vitae contemplativae. Hac de causa Ecclesia —ut eius testatur Liturgia 41— peculiari quadam ratione virginem Christianam semper respexit. Divinam aemulationem circa eam significans 4J. eadem Ecclesia ipsius a mundi selunctlonem monasteriorumque clausuram maiore cum sollicitudine est tutata

Fieri non potest quin hic de Beata MariaVirgine commemoretur, quae Verbum Dei in semetipsa suscepit, «fide plena, el Chnstum prius mente quum ventre» concipiens 44, hortus conclusus, fons signatus, porta clausa (cfr. *Cant.* 4. 12; Er. 44, 1-2), «in fide et caritate typus et exemplar spectantissimum» Ecclesiae exstat4I. Virgo sanctissima praeclarum vitae contemplativae est exemplum, iureque e venerabili quadam traditione, sive In Oriente sive in Occidente, ud ipsam haec verba Evangelll in sacra Liturgia accommodantur: «Maria optimam partem elegit» *(Lc.* 10, 38-42)4·. /
685

''Cfr. *h.* **if, 6-ç; cont-a Cru φ, a.—Qao.d «1ιη»·πηη-ρχΓΐ ùi&a,** *H* **Hkroayuius: «Hibrlo ctHulam pro paradiso, vana Scripturarum d*c*rpo** *{Ep.* **mj** *λ! Rutivum 7, ML i»,* **1075;** *CSEL* **'6, ïtjfc Ansefcnas,** *Ep·j* **ιω,** *ML* **139,** *i4ir.* **Petra Dantancs.** *Ep.* **6. j.** *ML* **144. 374: WÜJela'n Msk&ejlwricxm, Ot** *taiu* **Peri** *A* ***^ 4.** *ML* **179. x6:r-itx5: Denurdus, S^w** *de dna.* **4J, 4,** *ML* **183. 663; GmJebru* Abbe S. Tbeodonci, D< ·*»'*** *d* **Apifafr e-orij »$,** *ML* **184. 396; Petra Cdfenus,** *Ep.* **75.** *ML* **μ . μχ** *Ur J.* **Leden.** *L* *** **Tornhwut G. M. Cckxnbàs. Peeaiw y rria** *ntf'.vA,* **Msotserrat :pjL**

M Cfr. Paul» VI: tVofUmo che quote isd* dj nmcondcaento, di pen;-tesa « di mwfitariose upptano – ch* esse oon sooo ae dim*stk»te, cd itxcate dilb oXEcnjoo* delta Ch.esa di Dio. che aaxi ae *co^üîzskow* **il «ore. re almxnuao la rirrbezxa sptntnrie, ce uàùuiw la pr-rtxrx, ae sosUccet» 1* canLi. ne co&dmdoeo le fOffereuR, Je buebe, Fapouoblo, h sprrxme, a* iemwooJ αχoὐ» (AflL d. a-2-1966, /furpwmrsii d»** *Paalo* **17, VI** *\y*A}.* **p. 56).**

" Ceex. Vat 11. Deer, de accom. *ntsn.* **vitae rvkr.csa*** *Pefiezlie cerilaiu,* **n, 7. Juan de b Crux: tEs nd» prectoso debate de El y del alxa un poqaito de r»U tow poro y nit proree bo bare a la Uiesia... qw tod»» etas obrxi fisu*. Que pr«r e»o Marta Martakas... te «cûodi/ en d dnkxto 30 afin» pan »alr*yirw de was a esi*** *uror* **- por lo muebo que apewecha e nnperta a la I<Inu ua poquilo de este amcr ... Al fin, para ate tn de a=rx hric.cn abdos» (C4dico B. sS, 1-3Î.**

n Cfr. Cone. Vat. 11, CocrtjViLin de S. Litunçta SaaosaarXam Conrifare, *- jat «Dri tkxifkalio, ad quara, nil ad finon, omnia alia Ecclesiae opera malendnnt», cfr. el CccsL pant d· Ecdeiu la rrrodo burrs temporis Geidiin· *d tpca.* **n. 76·. Deer, de aposlotatu bkcran .dpadclwj-» acfacrv idm. a, a [LE 3346'/.**

" Cfr Ceae. VaL Π. Deer, de arter, o.hsk-n. Ecclnlae *Λί* **(min <iἐτή'i.'«ι. η. ιβ «C'en «üra vit» ccatenplatm ai pkaltmllnnn praeientue Ecdeuxe pertineat, ehtqv inatacrvtsr» Cfr. loaxaea XXlll·. «La ve cnnteœplaUvd Elle axntitee «ne dr» »trucEi«a fcradaræntalea de U Sainte Es Ijvï, eDe a ttd pdsente ï to*.V» k* phase» d· «on hatoire bàniHénaire» (AΠ. ad GiUrc. «net Λ». ïo -Xή /o ,** *A. A.* **S. ja I1960*, p. 3^1-**

M «La Chanté me dorme U dd de ma vocatxm. Je cocprii que ai TEalise «ait oa cerpi. coœpové de ddlêrrnt* raembres, te pbn néemau·, le pis» aobte de ton ce lui euxquait pas. je eumpm que J Ectse avait un Cnrar et ce Cœur était brtknt dTAmoor. Je compel» eue ΓAmour wil taisait a«ir k» men.brtt de fEflfoe, T» si ΓAmour venait S s'étèadre, ki Apôtresi r

tna Mta*. k »eni FAnrrir· (Mewiacnn «* B» Lxueux

'I»·iiτ. loeacr» XXIII: «Apottotatui enim, qui wre proprteqn· diciV-r, ia eo pœHii est. ot qch uhitiferan opn> Christi partripet, qxK*l üm rancit r.«u pr»c*rZj xvequ* «Irwwndi itudio; tzpSdwn Salvator pnetipu· pnrei ad P»tr*rj tasdmdo wqw fenmotaado c»ou» humanum noaiti rtortara ↖ oppr^æn tvdedl Vode fit, ot qui intimera banc ηΐκ^βη «ahrdki Qimti ccnr-Vir, ettaxai «xtema abttineat actione, sœrvlkr.ti tarxn ratione apostoUVra) «met» (Ep. Ca*ia pvarrlars. >6·vΠ·Γτ*χ *A.* **A. S. U (»9*31. P- 5«)· e , ·· · VaL II, f>rr d· actav nmtion. Ecrirai·* ÄΛ** *τr^a* **a 4^ Cfr** *CMl* **(A. A. S t6 (nul. P- 5*». rt Dea. S. R. G «nprr Ma pn cancrau. b. Γ·ɣ*»ïɔ*· Marrar.Ue RML iMÏ «7M: · "ψ|ᴛᴍ|**

V

In hoc vitae contemplativae mysterio etiam aliud extollendum occurrit, scilicet momentum signi oc testimonii, quo contemplativi, a Deo orationi specialiter deputati, quovis «ministerio verbi·47 non privantur, licet dc directae praedicationis ministerio non agatur.

In hominum consortione, quae nunc est ct quae tam facile Deum respuit et negat, virorum et mulierum vita divinis contemplandis rebus dedita eius exsistentiam et praesentiam aperte profitetur, quandoquidem eadem necessitudinem Illam amicalem cum Deo requirit, quae «testimonium reddit spiritui nostro, quod sumus filii Dei» *(Hom.* 8, 16). Qui ergo Ita vivunt, Illos confirmare possunt, qui fide temptantur quique per errorem in discrimen queunt adducere quamlibet facultatem homini oblatam colloquium cum Deo Ineffabili habendi 4i.

Quo mirabili cum Deo colloquio, in silentio et solitudine, viri et mulieres, contemplationi ct exercitationi caritatis ccterarumque Christianarum virtutum prorsus dediti, mortem Domini annuntiant, donec veniat. Hanc quidem etiam eo magis annuntiant, quod tota eorum vita, propter Inquisitionem Dei solam prorsus ac totam, nihil aliud est quam iter ad caelestem lerusalem et anticipatio Ecclesiae eschatologicae In possidendo ct contemplando Deo defixae. Attamen non solum metam attingendam, id est vitam venturi saeculi, homines contemplativi mundo praedicant, sed etiam viam, quae eo ducit, demonstrant. Si spiritus bcatitudinum, qui sequelam Christi vivificat, quamlibet vitae christianac formam debet animare °, contemplativorum vita testatur hoc ad usum deduci posse iam in hac terrestri vita. Quod quidem testimonium etiam vehementius homines nostrae aetatis afficiet, quod testimonium collectivum, seu potius sociale, erit. Non enim homines, qui nunc sunt, testimonium trahit singulare, sed testimonium alicuius communitatis, a vita, quae communiter agitur, profectum, immo testimonium alicuius societatis constitutae, quae continuitate et vigore suo vim principiorum, quibus innititur, comprobat. Huiusmodi sane est testimonium com-
686 munitatis contemplativae, / quam Paulus Pp. VI in Monte Casino adumbravit, de «societate parva et perfecti exemplilocutus, «In qua amor, obedientla, innocentia, libertas a rebus creatis et ars iis recte utendi vigent, ubi spiritus praeponderat, ut paucis dicamus, ubi pax et Evangelium dominantur· 40.

VI

Facile tamen intellegitur certam ac definitam vitae claustralis obligationem, qua quis se devinciat, non oriri licere et inveniri quodam fervore, cito transeunte, sed provenire debere e firma et stabili maturitate, qua quis sodalibus quibusdam bonis, quamvis maximi habeantur et fiant, renuntiare valeat, ut plena libertate spirituali eligat vitae formam, ex qua Christo tantum ct rebus, quae sursum sunt, in vitae usu adhaereat. Hac de causa diuturno diligent Ique studio probandae sunt vocationes, quae monasteriis monialium offeruntur, ad ea recte discernenda, quibus moveantur, ut opportune illae arceantur, quae, fortasse inscie, rationibus non ita supematuralibue atque claris ducantur, quae plenam progressionem spiritualem ct humanam possint praepedire >l. Cautiones utiles, quae singulorum Institutorum iure constitutae sunt, non solum ante postulantium in monasterium ingressum erunt perpendendae, sed etiam, antequam sodales votis perpetuis obstringantur, considerandae.

Quae in hac Instructione sunt exposita, ad cuncta' Instltuta pertinent, quae contemplationi omni ex parte sunt dedita. Quaelibet tamen familia religiosa notam sibi pro-

tonrmnjtatibu* B. MxrUe Vinçinis adhibetur inde a laec. n. v. χ. pro festo Dormitioni» vel Aisurr.ptkmi», lire In Oriente, sire in Occidente (cfr. B. Capelle, *La* **f/ü ir** *ГА iiompiion dans Íkistoift* **in** *Epkemcr. UuoL Lowt.* **3 (1916), pp. 33-45)·**

·' Cfr. *Ad.* **6, 14: «Non est aequum nos derelinquere verbum Dei et ministrare mensis... Nos vero orationi et ministerio verbi instantes erimus».**

••Cfr, Message des moines contemplatifs primae Episcoporum Synodo, *L'Oucrvatort Romana,* **u-X-1967.**

••Cfr, Cone. VaL II. Const, past, de EccL tn mundo huius temporis *Gaodmm d* **n. 72.**

·· «Una piccola tocfeU ideale, dove finalmente regna Pamore, Pobbedlenu, Гinnocenta, La b'**bertà dalle cote e Parte dl bene usarle, la prevalenxa deDo spirito, la pace, ια una parola,** 11 **Vangek»·** *(A. A. S.* **56 [1964;, p. 07)-**

•'Cfr. Cone. Vat II, Const, devm. de Ecclesia *Lvrr.rn gmfùno,* **n. 46: •Omnes tandem perspectum habeant, coniiljorutn evangeUcocum professionem, quamvis renuntiationem secumferat bonorum quae indubie ma<ni aestimanda veniant, tamen personae humanae vero profectui non obstare, sed naturi sui el summopere prodesse». Cfr. et Decr. de accomm. renov. vitae rehgxnae Prr/n-fj/ rarUa.'tt. n. 1».**

priam suamque Indolem habet, saepe a Fundatore praefinitas, quae fideliter erunt servandae. Neque negatur novas vitae contemplativae formas Spiritus Sancti Instinctu in Ecclesia posse oriri.

Quo quidem legitime ea agnoscuntur, quibus Instituta, quasi mira quadam varietate, inter se differunt, varietate videlicet, quae praecipue ex momento pendet, quod cuiusvis unius orationi tribuitur aut precationi liturgicae, quod vitae communiter agendae datur vel vitae eremi/ticac ele- 687
mentis, quae compagi monastici Instituti facilius inseruntur. Hoc sine dubio vim habet etiam ad rationem, qua singula Instituta materialem a mundo per clausuram sciunctionem intellegunt atque efficiunt.

VII

Dum igitur Concilii Oecumenici Vaticani II confirmantur praescripta de clausura servanda ct accommodanda, quippe quae vitae contemplativae sit probatissimum subsidium, Sacra Congregatio pro Religiosis et Institutis saecularibus has normas, a Paulo Pp. VI die 12 mensis lulil 1969 probatas, pro monasteriis monialium contemplationi prorsus addictarum edere curae habuit.

NORMAE DE CLAUSURA PAPALI MONIALIUM

«Clausura papalis monasteriorum consideranda est tanquam Institutum ascetlcum quod cum monialium peculiari vocatione singulariter cohaeret, quippe quae signum, protectio et peculiaris forma exstet earum secessus a mundo» (Litt. Ap. m. p. dat. *Ecclesiae sanctae,* II, n. 30). ILE 3457).

1. Clausura, quae moniallbus vitae unice contemplativae reservatur *(Perfectae caritatis,* n. 16), Ideo papalis dicitur quia normae, quibus regitur, apostolica auctoritate sanciri debent, licet agatur de normis iure particulari statutis vel statuendis, quibus propria Institutorum indoles apte exprimitur.

2.Lege clausurae papalis afficitur tota domus quam moniales inhabitant, cum hortis et viridariis accessui monialium reservatis.

3.Saepta monasterii legi clausurae obnoxia ita constituantur ut materialem separationem efficiant (Lltt. Ap. m. p. dat. *Ecclesiae sanctae,* II, n. 31), quae scilicet ingressus et egressus impediat (v. g. muro, sive alio efficaci modo, veiuti tabulis ligneis, ferreo reti, densa firmaque saepe). Ingressus vero et egressus fiant per portas quae clavibus obserantur.

4.Modus huius efficacis separationis, praesertim quoad chorum et collocutorium, definiatur in Constitutionibus et in codicibus additiciis, attenta diversitate sive traditionum singulorum Institutorum,/ sive temporum locorumque 683
condicionum (v. g. cratibus, cancellis, stabili mensa, etc.); od normam vero articuli 1, praedictus separationis modus praeviae approbationi S. Congregationis pro Religiosis et Institutis saccularibus proponatur.

5.VI legis clausurae moniales, novitlae ct postulantes Intra monasterii saepta clausura circumscripta vivere debent, neque ex iis egredi licet, exceptis casibus de quibus iure cautum est (cfr. art. 7).

6.Item lex clausurae vetat ne intra saepta monasterii clausurae obnoxia, ullus cuiusvis condicionis, sexus et aetatls ingrediatur, exceptis casibus de quibus iure cautum est (cfr. art. 8 et 9).

7. Praeter Indulta particularia Sanctae Sedis, egressus c clausura iis, de quibus In art. 5, permittitur.

a) In casu gravissimi et imminentis periculi;

b) ex licentia Antistitae cum consensu saltem habituali Ordinarii loci et, sl habeatur. Superioris regularis: 1. ad medicos adeundos vel salutem curandam dummodo fiat in proprio commorationis loco vel in vicinia; 2. ad comitandam, si vera necessitas id postulet, monlalem infirmam; 3. ad opus manuale faciendum vel necessariam vigilantiam exercendam in locis extra clausuram sed Intra saepta monasterii sitis: 4. ad lura civilia exercenda; 5. ad actus ad·minlstratlonls faciendos, qui aliter fleri non possint.

Praeter casus saluti consulendi, si absentia a clausura ultra hebdomadam protrahi debeat. Antistita praevium consensum Ordinarii loci et, si habeatur. Superioris regularis obtinere debet.

*c)*Extra casas sub littera *b)* descriptos. Antistita licentiam Ordinarii lori et, si habeatur, Superioris regularis petere debet, quae nonnisi vere gravi de causa necnon ad tempus vere necessariam concedi potest;

d) Egressus omnes ad normam e), *b)* et *c)* huius articuli concessi protrahi non possunt ultra tres menses sine licentia Sanctae Sedis.

8. Praeter indufia particularia Sanctae Sedis, ingressas In clausuram permittitan

a) S. R. E. Cardinalibus, qui aliquot comites sibi assumere possunt; Nuntiis et Delegatis Apostolids In lods propriae larisdictionH;/

b) iis, qui supremum actu tenent populorum principatum, eornmque uxoribus cum comitatu;

c) Ordinario loci et Superiori regulari, insta de causa;

*d)*Visitatoribus canonicis In actu visitationis, dumtaxat inspectionis causa, quos tamen socius comitari debet;

t) Sacerdoti, ana cum ministris, ad sacramenta infirmis administranda, vel ad funera exsequenda. Ingressas permittitur etiam sacerdoti ad assistendum eis quae diuturno vel gravi morbo laborant;

I) item sacerdoti, una cum ministris» ad processiones liturglcas celebrandas, si requiratur ab Antistita;

9) ex licentia Antistitae, sub vigilantia Ordinarii loci et il habeatur. Superioris regularis, medicis ceterisque, quorum opera vel industria necessaria est ad providendum utilitatibus monasterii;

h) sororibus externo servitio monasterii addictis, Iuxta propria statuta.

9. Ius particulare ad nonnam art. 1 a Sancta Sede probatam, potest Iuxta spiritum et Indolem singulorum Institutorum live severiores normas dausorae statuere sive de aliis casibus legitimi ingressus et egressus sancire, quibas monasteriorum necessitatibus vel monialium bono prosplciatur.

10. Usus radlopbonll et television!?, in monasteriis monbllum vitae unice contemplativae nonnisi ln peculiaribus rerum adlunctis Indolem religiosam habentibus permitti potest.

11. Oportet ut diaria, commentarii periodic! et cetera subsidia communicationis neque numero nimia sint, neque Indistincte admittantur (cfr. *Inltr mirifica,* n. 4). Etenim per illa subsidia spiritus huius mundi etiam optimas communitates pervadere el perturbare potest.

12. Sessiones seu coetus cuiuscumque generis, quae cum vita claustra!i vix, vel ne vix quidem, componi possunt, prudenter vitentur. Si tamen praesentes rerum condiciones Id suadere videantur, tunc cum debita licentia, poterit quandoque permitti monlallbus ut illis coetibus Intersint, qui vere vitam claustralcm fovent, dummodo ne hoiusmodi egressas e claustro nimis crebro fieri contingat. Meminerint Superiores puritatem et fervorem vitae daustrilis e stricta observantia legum dausorae multum pen-
690 dere. Ideo exitus e saeptis monasterii exceptio tnaneaL/

11 Izx clausurae obligationem gravem conscientiae secumfert, sive pro monlallbus sive pro extraneis.

14. ln visitatione canonica Visitator materialem clausuram Inspicere debet; Antistita vero debet de nonnarum clausurae observantia eidem rationem reddere necnon librum ubi fideliter egressus el Ingressus adnotanlur, Inspectioni subleere.

15. Ecdesia, cum vitam contemplativam daustralem maznl faciat, valde laudat moniales quae, ln modo aptandi clausuram huk vitae contemplativae magis consentaneo, secessum a mundo sanctissime servant (cfr. *Perfectae carttalb,* n. 7f. ros vero qui Ius et officium habent invigilandi custodiae clausurae. Ordinarium scilicet loci et. sl habeatur, Superiorem regularem, enixe adhortatur, ut omni sollicitudine eam tueantur et Antistitam, ad quam proxime pertinet huius clausurae custodia, pro suo munere efficaciter adiuvenl.

16. Poenae in clausuram monirlium violantes statutae usque ad novi Codicis luris Canonld promulgationem vigore carent.

17. Modus procedendi In renovatione, per Litteras Apostollcas £ft/ciw oondoe motu proprio datas statutus, 11, nu. 9, 10, 11, fideliter servetur. Ad mentem vero n. 6 earundetn Litterarum, experimenta contra praescripta praesentium normarum, quae Ius commune constituunt, induci nequeunt nisi obtrata praevia Sanctae Sedis licentia.

Ea vero monasterio, quae in aptanda clausura papali lam quasdam Innovationes ad effectum deduxerunt, obligatione tenentur eas proponendi Judicio Sacrae Congregationis pro Religiosis et Institutis saecularibus intra sex menses a die editionis praesentis Instructionis.

Datum Romae, die 15 mensis Augusti 1969. In festo B. M. V. In caelum assumptae.—H. Crrd. Antonivtti, Pw/. Eduardus Heston, C. S. C., *a Secr.*

Ada. ANASTASJvS AB UTRECHT fa Laurenhxnum 11 (1970) 306-365. C. BROVETTO id Vita r*l. S (1939) 445-451; M CARREROS ux Vida r«L 23 (1970) 433-413. 29 (1970) 13-34; A. DE B. et L. R in Vireunai· 41 34€-X3 G. DELLA CROCE in Viu χ·1. 5 (I960) 497-505, C CCWCH3 in Vida xel. 23 (1973) 30-41; B PENNINGTON in V»· consacrée 43 (1971) 213-028 et Studia oanon^a S (1071) 245 237.

3780

1969 AUG 15.-SC CULTUS DIVINI, DECRETUM. PART.·

Novus Ordo exsequiarum approbatur

I—DECRETUM APPROBATIONIS

Ritibus exsequtarum consuevit pia Mater Ecclesia non solum defunctos Deo commendare, sed et filiorum suorum spem erigere fidemque suam testari ln futuram cum Christo baptizalorum resurrectionem.

Quapropter Sacrosanctam Occumenlcum Concilium Vaticanum II ln Constitutione de sacra Liturgia mandavit ritui exsequtarum ita esse recognoscendos, ut paschalem mortis christianae indolem manifestius exprimerent, et ut ritus sepeliendi parvulos etiam propria Missa donarentur (artt. 81-62).

Hujusmodi ritus Consilium ad exsequendam Constitutionem de sacra Lilorgta apparavit et» diversis in regionibus» opportunis experimentationlbus subieclL Summus autem Pontifex Paulus VI, Auctoritate Sua Apostolica, eosdem ritus tandem approbavit et evulgari iu&sit, ab omnibus qui Rituali Romano utuntur in posterum adhibendos.

Sacra vero baec Congregatio pro Cultu Divino, dc mandato eiusdem Summi Pontificis, Ordinem Exsequiarum promulgat, statuens ut a die 1 lunii 1970 vigere incipiat.

Statuitur insuper ut, usque ad diem 1 mensis lunii proximi anni, si in exsequiis celebrandis lingua latina adhibetor, aut hic Ordo aut ritus qui in Rituali Romano habentur, usurpari ad arbitrium possint; ab eo autem die tantum hic novus Ordo Exsequtarum adhibeatur.

Singulis autem Conferentiis Episcoporum, postquam popularem interpretationem paraverint, et ab hac Sacra Congregatione confirmationem eiusdem acceperint, facultas fit alium diem ante 1 lunii 1970, pro opportunitate, statuendi, quo novus Ordo Exsequtarum vigere Incipiat.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus S. Congregationis pro Cultu Divino, dic 15 Augusti 1969, In sollemnitate Assumptionis B. Mariae Virginis.—Benno Card. Gut, *Praef.* A. Bugnini, *a Seer.*

11—NORMAE GENERALES ORDINIS EXSEQUIARUM

Poaixotanda

1. Paschale Christi mysterium In filorum suorum exsequiis tuirater celebrat Ecclesia, ut IΠ1, qui Christi mortui et suscitati per Baptismum concorporales facti sunt, cum ipso per mortem transeant ad vitam. in anima quidem purificandi et cum sanctis et electis In caelum assumendi, in corpore vero exspectantes beatam spem adventus Christi et resurrectionem mortuorum.

Ideo sacrificium eucharisticum Paschatls Christi pro dfunrctls offert Ecclesia, prveesque atque suffraga pro illis effundit ut. inter se communicantibus omnibus Christi membris, quae aliis impetrent spiritualem opem, aliis offerunt spei solacium

2. In fratrum suorum exsequiis celebrandis spem vitne aeternae Christiani utique affirmare satagant, ita tamen ut mentem modumque agendi hominum suae aetatis suneque S^0ÎLfi7a.deiXïï:t<>' forare nec neglegere videantur. Sive ergo de fandiorum traditionibus agitur, sive de locorum consuetudinibus, sive de societatibus ad funera curanda constitutis, quidquid bonum invenerint, libenter probant/quidquid vexo Evangello contradicere videatur. Iti transformare nitantur, ut, quae exteoulae pro Christianis celebrantur et deXsU^t «tendant et enmgellcum spiritum veie

3. Remota tane T>nae pompae oitenilone, functorum corpora, quae Spiritus Saneti templum c^stitTrünï decet honorari; quare praestat. poUoribus saltem momenti

inter mortem et sepulturam, fidem in vitam aeternam affirmari et suffragiorum preces fundi.

Potion· autem momenta, iuxta locorum consuetudines, haec numerari possunt: vigilia in domo defuncti, corporis depositio in feretro et ipsius translatio ad sepulcrum, praemissa tum propinquorum tum, si fieri potest, totius etiam communitatis adunatione ad audiendam in liturgia verbi consolationem spei, ud sacrificium eucharisticum offerendum et od defunctum ultima voJedlctione consalutandum.

4. Ut omnium regionum condiciones perspectae quodammodo habeantur. Ordo exsequiarum pro adultis blc propositus iuxta tres typos distinguitur, quorum *a)* primus typus tres stationes praevidet, nempe In domo defuncti, in ecclesia et in coemeterio; *b)* secundus typus duas tantum stationes considerat, Idest in sacello coemeterii et ad sepulcrum; *e)* tertius typus unicam stationem habet, et quidem in Ipsa domo defuncti.

5. Primus typus exsequiarum idem prorsus est ac qui antea habebatur in Rituali Romano. Typus ille de more, saltem ruri, tres stationes complectitur, scilicet ln domo defuncti, in ecclesia et In coemeterio, cum duabus processionibus intermediis. Processiones tomen, praesertim in magnis civitatibus, vel haud frequenter sunt ln usu vel variis ex rationibus minus conveniunt; ex alia parte, propter angustum clericorum numerum et coemeteriorum longinquitatem ab ecclesiis, stationes in domo et in coemeterio sacerdotes interdum pemgere nequeunt. His consideratis, suadendum est fidetlbus ut. deficiente sacerdote vel diacono, ipsi orationes et psalmos consuetos dicant; quod sl fleri non possit, stationes in domo defuncti et in coemeterio omittantur.

6. Iuxta hunc primum typum, statio in ecclesia complectitur de more celebrationem Missae exsequialis, quae prohibetur tantummodo in Triduo sacro, ln sollemnitatibus et ln dominicis Adventus, Quadragesimae et Paschae. SI vero, rationibus pastoralibus suadentibus, exsequiae In ecclesia celebrentur sine Missa (quae tamen alia die, quantum fieri potest, opportune celebranda erit), liturgia verbi omnino praescribitur, ita ut statio In ecclesia semper complectatur hanc liturgiam verbi, cum vel sine sacrificio eucharistico, atque ritum qui olira vocabatur «absolutio» defuncti et in posterum «ultima commendatio et voledicllo» appellabitur.

7. Secundus typus exsequiarum duas tantum complectitur stationes, et quidem In coemeterio, in sacello nempe cocmeteriaJi, et apud sepulcrum. Non praevidetur in hoc typo exsequiarum celebratio eucharistica, quae tamen locum habebit, absente cadavere, ante vel post ipsas exsequias.

8. Ritus exsequialis iuxta typum tertium, ln domo defuncti celebrandus, qui fortasse alicubi omnino Inutilis censebitur, necessarius tamen videtur in nonnullis regionibus. De rebus singulis, diversis adiunctis prae oculis habitis, consulto non agitur. Attamen convenire visum est ut quaedam saltem indicationes proponerentur. Ita ut et in hoc casu haberi possent elementa communia cum ceteris typis, v. gr. in iiturgla verbi et in ritu ultimae commendationis seu valedlctionis. Ceterum, Conferentiae Episcopales poterunt providere.

9. Quando Ritualia particularia Iuxta novum Rituale Romanum praeparabuntur, Conferentiae Episcopalis erit sive tres typos exsequiarum retinere, sive ordinem mutare, sive unum typum alterumve omittere. Nam fieri potest ut in aliqua natione unus typus, e. gr. typus primus cum tribus stationibus, sit exclusive In usu et qua talis, ceteris exclusis, retinendus; in alia vero omnes tres sint necessarii. Ideo Conferentia Episcopalis, attentis necessitatibus particularibus, opportune providebit.

10. Post Missam exsequialem ritus ultimae commendationis et valedlctionis defuncti habetur.

Quo tamen ritu non quaedam defuncti Intelligitur purificatio —quae quidem sacrificio eucharistico potius efficitur— sed extrema exhibetur vnledictlo, qua communitas Christiana membrum suum consalutat, antequam corpus efferatur vel sepeliatur. Etsi enim quaedam semper habetur In morte separatio, tamen christianl. qui tamquam membra Christi unum sunt in Christo, nec ipsa morte umqunm separari possunt. l

Huiusmodl ritum Invitatio sacerdotis Introducat atque declaret; sequantur deinde quaedam momenta silentii, gestus aspersionis et inccnsationis, atque cantus valedlctionis, quem, et idoneo textu compositum et apta melodla omnium, non solum praestat ab omnibus cantori, sed totius ritus omnes sentiant esse fastigium.

Etiam aspersio, qua recolitur inscriptio per Baptismum in vitam aeternam, et inccnsatlo. qua honoratur corpus defuncti, templum scilicet Spiritus Sancti, ut gestus valedlctionis haberi possunt.

Ritus ultimae commendationis et valedlctionis haberi nequit nisi ln Ipsa tantum actione exsequiali seu praesente cadavere.

11. In quavis pro defunctis celebratione, tum exsequiali tum etiam communi, magnum In ritu tribuitur momentum lectionibus verbi Del. Ipsae enim mysterium paschale proclamant. spem afferunt iterum in Del regnum simul conveniendi, pietatem edocent erga defunctos et ad Christianae vitae testimonium passim exhortantur.

12. Cum In officiis pro defunctis exhibendis Ecclesia, ad dolorem exprimendum et ad fiduciam efficaciter fovendam, ad orationem psalmorum potissimum recurrat, sedulo curent pastores ut apta catechesi communitates suas manuducant ad ouosdam saltem psalmos. Inter eos qui pro Iiturgla exsequiali proponuntur, clarius altlusque Intellegendos. In ceteris autem cantibus, quorum ŭsu ratione pastorali frequenter in ritu Indicatur, tum «suavis et vivus sacrae Scripturae affectus» · tum Liturgiae afflatus apprime curentur.

13. Etiam in orationibus communitas christinna fidem suam profitetur, atque pro defunctis adultis ple Intercedit, ut beatitudinem apud Deum consequantur, ad quam parvuli defuncti, per Baptismum filii adoptionis effecti, lam pervenisse creduntur. Pro horum vero infantium parentibus, tient et f>ro omnium defunctorum propinquis, preces effundantur, ut n dolore suo fidei consolationem accipiant.

14. Ubi, sive ex lege particulari, sive ex fundatione, sive etiam ex consuetudine. Officium defunctorum, tum ln exsequiis tum etiam extra exsequias dici solebat, hoc Officium servari potest, digne quidem et ple celebrandum. Attentis autem vitae hodiernae et rei pastoralis condicionibus, loco Officii defunctorum, vigilia seu celebratio verbi Del (nn. 27-29) haberi potest.

15. Iis qui elegerint proprii ĕadaveri crematìonem, ritus exsequiarum Christianarum concedendi sunt, nisi constet ipsos talem electionem fecisse rationibus ductos Christianae vitae adversis, iuxta ea quae statuta sunt per Instructionem Sacrae Congregationis S. Officii, diei 8 mail 1963, de *cadastrant cremations,* nn. 2-3. ·

Exsequiae celebrentur iuxta typum qui in regione adhibetur, ita tamen ut non lateat Ecclesiam anteponere consuetudinem sepeliendi corpora, sicut Dominas Ipse voluit sepeliri, et vitato periculo scandali vel admirationis ex parte fidelium.

Ritus qui fiunt ad sacellum vel ad sepulcrum in hoc casu peragi possunt In ipsa aede crematorii; immo, deficiente alio loco npto, et in Ipsa aula crematorii, vitato prudenti periculo scandali vel Indiferentlsmi religiosi.

De officiis et ministeriis cihca defunctos

16. In exsequiis celebrandis suum cuique munus atque officium meminerint esse concreditum omnes qu» ad populum Del pertinent: parentes nempe vel propinqui, funeribus curandi addicti, communitas ipsa Christiana, sacerdos demum, qui, fidei educator et consolationis minister, actioni liturgicae praeest et Eucharistiam celebrat.

17. Meminerint etiam omnes, praesertim vero sacerdotes, cum in Iiturgla exsequiali defunctos Deo commendant, suum Insuper esse officium ut spem astantium erigant, fidemque foveant ln mysterium paschale et in resurrectionem mortuorum, ita tamen ut, pium affectum Matris Ecclesiae et fidei consolationem afferendo, credentes quidem allevent, maerentes tamen non offendant.

18. In praeparanda ordinandaque celebratione exsequiarum, sacerdotes non solum uniuscuiusque defuncti personam eiusque mortis adiuncta. sed domesticorum quoque dolorem eorumque christlanac vitae necessitates sollicita humanitate considerent. Peculiarem Insuper rationem habeant eorum qui occasione exsequiarum liturgicis celebrationibus assistunt vel Evangelium audiunt, sive sunt acatholici sive catholici qui Eucharistiam vel numauam vel vix unquam participant, vel etiam fidem amisisse videntur pro omnibus enim sacerdotes ministri sunt Evangclil Christi.

19. Exsequiae, sola Missa excepta, peragi possunt a diacono. Necessitate pastorali id exigente. Conferentia Episcopalis, de licentia Apostolicae Sedis, etiam laicum deputare potest·

Deficiente vero sacerdote vel diacono, suadendum est ut in exsequiis primi typi stationes in domo defuncti et in coemeterio, atque in genere vigilia pro defuncto a laids peragantur.

20. In celebratione exsequiarum, praeter distinctionem ex munere liturgico et Ordine sacro manantem, et praeter honores ad normam legum liturglcarum auctoritatibus civilibus debitos, nulla privatarum personarum aut condicionum, sive ln caeremoniis, sive In exterioribus pompis, habeatur acceptio.·

De APTATIONIBUS CONFERENTLABUM EPISCOPALIUM CUBA PARANDIS

21. Conferentiis Episcopalibus competit, vi Constitutionis de sacra Liturgia (art. 63b). in Ritualibus particularibus parare titulum, qui huic titulo Ritualis Romani respondeat, singularum tamen regionum necessitatibus accommodatum, ut, actis ab Apostolica Sede recogniti», ln regionibus ad quas pertinet adhibeatur.

Qua ln aptatlone, Conferentiarum Episcopalium erit: 1) Aptatlones definire. Intra limites ln hoc titulo statutos. 2) Sedulo et prudenter considerare quid ex traditionibus Ingenioque singulorum populorum opportune admitti possit, ideoque alias optationes, quae utiles vel necessariae existimentur, Apostolicae Sedi proponere, de ipsius consensu Introducendas. 3) Propria autem Ritualium particularium lam exstantium elemento, sl quae habeantur, retinere, dummodo cum Constitutione de sacra Liturgia et necessitatibus hodiernis componi possint, vel ea aptare. 4) Vrralones textuum parare. Ita ut Ingenio variarum linguarum culturarumque vere sint accommodatae, additis, quotiescumque opportunum fuerit,

*Cf. Simxom Tkkmalonjc^ *De* P. G. ijj. 6S3 B.

•Coxc. Va-π. II. Const de um Liturgia, ΆατηΜικiΜ 0. *34 [LE* 3X411.

'Cf. .4. .4. S. (1964) 8i3>? (LE 31x0b

•Cf. Cowc. Vat. II, Conit de sacra Liturgia, n. 5a [LE 3:41].

mriodil· cantui aptis. 5) Praenotanda, quae In Rituali Romano habeatur, aptare atque complere. Ita ut ministri significationem rituum plene InteBeganI et effectu compleant, ß) Iu editionibus librorum hturpeorum cura Conferenciianim Episcopalium parandis, materiam ordinare modo qui ad usum pastoralem aptiuftmi» rideatur ita. tamen, ut de malerta, quae tn hac editiooe typica continetor, nihil omittatur.

Si quae vero rubricas vel textus adierre opportunum videatur, congruo rigno vel charactere typographic distIn-

22. In poramil» RituaHbu» partkubrlba· de ēxiequll Confmnttamm Epheopahum crlt: 1) Ritum ordnurt luita unnm rtl plum typo», prout indicatum nt »upn. q. 9. 2i Pro formula in ipto ritu principal! propoiitli, Altai, »l opportunum ritum fuerit, lubititucro rr Ib quae tn capite VI habentur. 3) Quotiei Rituale Romanum plure» exhibet formatu ad libitum eligenda», altas etiam formulai eluadem ftnerii edicere (ad normam n. 21. 6L 4) ludfeare an laid deputandi dnt ad celebranda» exsequtu (d. ſupr n. 19). 5) Slcubi ratio parioraHi td tuadeat. ilaluere ut aipenio et incernat» omitti poulnt. vel alio ritu suppleri. 6) Colorem illum liturirkum pro exsecuit» itatuere. qui aptm iit Inpnfo populorum, quique et dolorem humanum non offendat et ipcm chriitianam ostendat myiterio paschal! IDuroinalara.

Ds muwulb uanwTU ix piaxfajunda
oMMjuxdàquk czlxrhatioxx

23. Sacerdoi, virili divenlwpe comideratli adfunctii, votu etiam familiae et ēommunitati auditi», faculla Ubui In ritu ronertUi libenter utatur.

24. Ritui pro quolibet typo proposltui Ita describitur ut cvm almphcilate pera# potuu tnaxna tamen textuum copia pro opportunitate praebetur. Ita, ex. p-4 1) Omne» textui in genere cum ahii commutari ponunt. Ipsa communitate ve| familia coopérante, ad maiorem veritatem habendam, luxla culmque celebrationis adjuncta. 2) Quaedam elementa non obligatorie determinantur, sed ad libitum addi pemunt pro opportunitate, ut v. gr. oral» pro dolentibus In domo detundi. 3) luxla traditionem liturgicam, magna datur »lec‹tionii libertas tn textibus ad proceis»ow propositis. 4) Quoties psalmus inii raUone Hlnrgica Indicator vel suadetur aBnuara diffkullatem pastoralem praebere potest, alius additur ad libitum, loco praecedentis assumendus. Jmmo In ptahnls Ipsis unus alterve versus qui sub aspectu pastorali minui aptus rideatur, omitti potest. 5) Textus orationum semper numero lingulari proponitur, pro uno nempe defundo: proinde singulis in casibus, sive quoad genus sive quoad numerum. textas Ipse erit aptandus, ita, ex. gr. verba /dnului tuai flent, pro opportunitate, fi-nals tua vel Jdvili (ut vel /gvafee (mt , etc 6) In orationibus, lineae quae Intra parentheslm continentur, omitti possunt

25. Apta eaque digna exsequiarum celebrat», sicut et totum sacerdotis ministerium erga defuncto», considerattonem orrfarjcam mysterii Christiani et pastoralis officii supponit. Inter dii, sacerdotis est: 1) Aegrotis et moribundi» adeste, sicut In proprio titulo Ritualis Romani indicatur. 2) Caieebecbetün (radere de lignlflcalkae morti» Christianae. 31 Defuncti fimilUm blande reficere, in doloris anxietate fovere et, quantum potesL benigne adjuvare atque cum illa celebrationem aptam exsequiarum parare, adhibitis facultallbo» In ḡho ritu propositi» ātqu concessis. 4) Liturgiam denique defunctorum cum tota vita lturgica parvecUli et cum ministerio pastorali apte componere.

•hot. N 72D;d3. Ordo ·ɣ* ɾɣλɣαλ Trpls PoBgtovU Vaticini» IW.p 5-14 Ada.C BXAOAia EL 44 (1970) I»-1». I. BAANDOUN! in EL M (1970) 129-148. P OT ia MoU 2 (19M) MM53 «t ia U Miaoa XXm n. 101 (1970) 15-32; S MAZZAPII1O ia Nent S (1982) 431-435; aa CUIT la ki da ckrjb >» (19TC) 337041; 82 (1972) 199-172. A 9Ü7OIA ta EL 54 (1910) 149-1». V. RAFFA in ME 95 (1979) 13-35: A TVFCI la Lsdamov D a. W1 (1970) 111118. Kottt 3 (IMT) 198.

3781

1969 AUG 22.-SC EPISC., INSTR. AAS 61 (1969) 614-643

INSTRUCTIO DB PASTORAU MIGRATURUM CURA

Sjcrn **Conspolio pro** *Episcopis, eo* **consilio duria, ui Safrwutn Anriillltt**j *rt animorum Purioribus* **«?endf ra/lones docrikrroiur, oaa/ eam normis ponfl/irils,** *Conti Uutlanibui d Drtrrtls ConeilH Oecvnunld Valleoni II,* **necnon** *mh/ralfonum haias* **Uaiperij** *neeetilldlbus aptius ronwnlrenL Onstiluilunem* **Apoxtolkari Exsul Familia ' iisdem acconur.odundam ‹x»t censu1/.**

/dco. pari rUkfa f/crum (*frrunsque consilia cum twirls* **On**-*frrrr.liti EplHopaJlbut, hanc Inalrudlontm* **exam® li, auae a** *Palrlbm* **Sarnv Canyrrueftenh pro Episcopis,** *(n* **eoriu** *plenario* **d/d 21** *fiibrli 19M habito,* **/aronarill roto perpensa est.**

Summas *PontUn PaaJiu Pp.* **V7, auMfio** *Curdinalt Sarrae Contrtfullonii pn Epliropli Pnuftdo, prattrnlltn Imlrodlo-iMlrtii Apotltrlleli* **Pastoralis migratorum cura die XV mensis** *auvusfl anni SICMLXIX motu proprio 'laili* **(LE 3778]** *probaall, d publie!* **luris** *fleri lanii, Darllr ilaturm, ul nortrar elnrirm Imlrudioaii die pein a proximi* **mensü** *odobrie olˆrt Inelperml.*

›*A.* **4. 5. ‹‹ (i‹‹L** *PP* **M ·‹ »·** (LE IJC4].

Cap. I—Dr principiis generaliius

1. Nopac› *migrationum formae.*—Nemo ext. qui Ignoret facultatem hominum In varias notiones se conferendi fndiiorern atque rrvqucntlorem nostris hlice temporibus, pluribus de causis, evasisse. Citus enim rerum oeconomicarum technicus progressus, mutuae civium et nationum necessitudines, Interuependentlae, quas vocant, luglter ampliores et frequentlones, effusum In dvtll consortione studium fovendi iuridicam et politicam humanae familine unitatem, Ingens, tandem, communlcotlonls Instrumentorum allatum In / praesens Incrementum. haec omnia latiora redditerunt oi 5 spatia et novas antiquis addiderunt rationes Inceptis

Ac sane non desunt, qui politicis vel oeconomicis compulsi adiunctls, exteras expetunt plagas: indesinenter tamen plures homines domum et patriam derelinquunt alibi commoraturi vel Industriae acti incremento et urbanae vitae cupiditate moti: quibus omnibus oeconomica cooperatio Inter nationes instaurata necnon facilior reddita facultas aliis In locis laborem quaerendi favent; addantur oportet felldter consociata opera In scientiis et In technicis artibus apud gentes ad progressum praesertim Intentas, et frequentlores effectae Ipsius culturae mutuae rationes, late conditis fnternatlonalibus Institutis et exteras Studiorum Universitates adeundi oblata facultate.

Z *Jlumanae familiae unitai,*—Ex hoc populorum motu nova exsurgit latlorque causa «conformationis» sive populorum omnium, sive orbis terrarum universi. In qua *Spiritui Deit qui mirabili prooidenfta temporum cursum dirigit et faciem terrae renovat,** facile conspicitur.

r Migrationes etenim, quippe quae mutuam omnium cognitionem ac cooperationem foveant et promoveant, humanae familiae unitatem testantur excoluntque, et inter populos fraternitatis commercium, *in quo utroque pars dat simul et accipiet* incide confirmant.

3. *Problemata migrationibus Inhaerentia.*—Quod sl opportunae nunc prolatae agnoscuntur rationes migratoriis motibus faventes, non est tamen Infitiandum multa simul adesse discrimina ac difficultates Ipsa rei amplitudine persaepe aucta vel saltem nullo modo imminuta. Augentur quidem hodie frequentes sociales necessitudines, quin tamen congruentem personae maturitatem et rationes vere personales semper promoveant, Inde oriuntur difficultates et aerumnae multae, *quarum ipse homo simul causa est et victima* ·.

Recolantur praesertim animorum curae ob oeconomicas Inaequalitates, conflictationes ex ingeniorum et traditionum diversitate procedentes, *omnis discriminandi modus In luribus personae fundamenitalIbus. sive socialis sloe cultoralis, ob sexum, stirpem, colorem, socialem conditionem, linguam aut religionem* ·, cruaeque historica praeludlcla respiciunt ac politicam vel Ideologlcam intolerantiam 616

4. *Influxus in religiosam oilam.*—Quae omnia dum universae societatis ac Ipsius familiae structuram et humanam Ipsam personam funditus attingunt, vitae quoque religiosae haud leve detrimentum afferre solent: lis enim in adi unctis venantes ob ineptam fortasse fidei «Interlorixatloneni», quam vocant, christlflldeles, experientia teste, periculo subliduntur vitae chriitlanae praxim relaxandi et gradatim relinquendi; amitti contingit hactenus excultae fidei magnum thesaurum: quod vero eo facilius evenire consuescit, quo magis humanum et culturale patrimonium, quocum religiosa migratorum fides arcte consociari solet, In discrimen advocatur. Ac propterea Sancta Mater Ecclesia, nd hoc constituta, *ul... omnes homines salutaris Redemptionis participes efflclal* ·, etiam *cum genere humano eiusmie historia se rt vera Intime contundam experitur9,* peculiarem lugiter sollicitudinem gerit erga filios, qui Ista vel Illa de causa, domum relinquunt aliasque expetunt regiones, ac superno accepto mandato fideliter perfungens, non solum religionis solacia migratoribus omnibus praebere enititur, sed etiam alacriter contendit, ut humanae personae lura vitaeque etiam spiritualis fundamenta sanciantur ac serventur l·.

• Qr. CcoaL p*«t d· EcrL la exuado haiut Uxopori» GeiUiam *ti* *3- 4, j. 4» »3. ILE 3364J; Lltt. Escyd. Pairm m *Urru: A. A. S.* 35 (»'A3). P· ·Qi ÎLE jnaj.

•Coa*L put dr EÓL la tenuia hria» tœporii *d* jfr», n. a6. 'Dkt. de ipoUUtu Mkonaa *Afoadtcv** III. a. 14 [LE 3346[»Cocu. put. de Ectl la auodo bwu» tor.poru tiatUiwn ri *ipa,* n. A ·/H,J0 17. 'Ctr. Coati, put. de EccL La tnuado hulu» temperi» ri a. 4: Litt. EacT‹± pr«r·a(»·- *A. A. S.* 39 (17*7). p. M9, ■. 7« 'LE 154ßμ

•Dkt. de apoiloüta Uccraa *AfinMietm* Cap I n, d; ^d, U baia» Lexaporu ri n. j. Omit put. de Ecd. la œtfirio hciu* teapon» GeWiv·· *a ipn,* an. j

5. *De observantia turlum fundamentalium humanae personae.*—*Porro* homo *el quidem unus ac totus, cum corpore et anima* ll pastoralis sollicitudinis Ecclesiae est finis proprius. Cum vero temporum necessitatibus animorum cura accommodetur oporteat, peropportunum videtur summa ac fundamentalia humanae personne lura Iterum Itcrum-3ue recolere ilve ut supremi populorum Moderatores ea- em ugnoscant et agnito tutentur, sive ut In civium et communitatis officia mlgrntores cuncti sc sciant Insertos 017 et adimplenda munera diligenter considerent. /

0. *Ius patriae /ruendae.*—Ex sociali hominis natura consequitur, ut alicuius Relpubllcoe ac Patriae homo sit civis, cui praeterquam stirpis el sanguinis lure, vinculis pariter spiritualibus ac culturnlibus devincitur ll.

Summa autem ac fundamentalia hominum iura tum profecto violantur, cum sive singuli homines sive ethnici coetus, auoi)lain vel stirpe dissimiles vel religione dispares vel alla de causa, suo domo patrlaaue privantur.

7. *Ius migrandi.*—Nativum asseritur hominis lus materialibus ac spiritualibus bonis utendi, quibus *propriam perfectionem plenius atque expeditius consequatur* u. Ubi vero civitas, quoc rcruni inopia et magna civium frequentia laboret, nequeat Incolis talium bonorum usum suppeditare, aut condiciones ponat humanam dignitatem laedentes, migrandi lure homo pcrfrullur et novam domum In exteris terris seligendi vitaeque condiciones homine dignas quaerendi u.

Neoue tantum singulis personis, sed familiis universis hoc plenum pertinet Ius. Ac propterea *in migrationibus ordinandis convictus domesticus omnino in luto ponatur u,* ratione habita earundem familiarum necessitatum quoad habitationem praesertim, puerorum educationem, laboris condicionem, socialem securitatem ct tributa If.

Publicae Auctoritates Ius humanae personae immerito negent sl vel emigrationi vel immigration! obstent aut Impedimenta adducant n, praeterquam s! gravi boni communis ratione ex veritate considerata Id requiratur l··.

8. *De servitio boni communis.*—Etsi Jure migrandi Instructi, tenentur *cives meminisse suum esse lus et of/lclum* 618 *ad verum propriae communitatis progressum pro sua fpossibilitate conferre. Praesertim in regionibus oeconomice minus progressis, ubi omnes opes urgenter adhibendae sunt, bonum commune graviter in discrimen vocant* ll qui, sl praecipue mentis viribus polleant ct facultatibus sint praediti, migrandi cupiditate et tentatione allidantur: Ipsi enim *communitatem suam subsidiis sive materialibus sive spiritualibus privant, quibus Illa eget* ,0. HuiusmodI boni communis promotionem In regionibus minus progressis considerare ne omittant regiones lechnlcc evolutae: hac de re praeparationem et restitutionem In patriam foveant artificum et iuvenum studiis Incumbentium postquam peritiam In sua quisque disciplina sunt adepti et congruo diplomate forte sint ornati.

9. *De officio auctoritatis publicae opportunitatem operis parandi.*—Tali civium officio congruenter, civitatum Moderatores studeant oportet, ut In propriis regionibus fontes laboris creentur *In hulusmodi causis peropportune fieri censemus ul, quoad possit, res operam, non autem opera rem quaerat";* migrationes exinde non coactionem, at liberam humanae personae electionem conscqucntur.

10. *De officiis erga communitatem excipientem.*—*Qulcumque alium populum aditurus esi, magni nestimet eius patrimonium et linguas el moret* ··: ideoque excipienti communitati libenter scmcllpsos accommodent mlgratorcs et sermonem ediscere festinent Ita ut, sl longior producatur vel definitivo evadat commoratio, in novam societatem facilius Inseri valeant: quod tamen valide ct efficaciter fiet, si quacumouc coactione vel Impedimento seclusis, sponte ac gradatim evenerit.

Magno animi affectu sunt hac In re prosequendi, qui ob Idcologica discidia vel politicas partes patrium locum coacti sunt relinquere, ac extorres cuncti domo depulsi alioque deportati: hl novae, cui adlunguntur, societati neque faciliter neque sollicite ex Ipsis rerum adiunctls aptari ct conformari assolent. / 619

11. *Ius nativi sermonis et patrimonii spiritualis servandi.*—Suum mentis habitum secum afferunt migratores, suum sermonem, suam culturam, suamque religionem: quae omnia spirituale quoddam sententiarum, traditionum ac culturae constituunt patrimonium extra patriam adhuc permansurum: ubique ergo permagni aestimetur.

Non ultimas In re slbl vindicat considerationis partes patrius migratorum sermo, cuius ope mentis habitum, cogitationum et culturae formas vltacque spiritualis Ipsi proferunt rationem u.

Quae cum naturale sint medium et via ad hominis Intima cognoscenda et aperienda, migratorum cura uberiores sane afferet fructus, si ab Iis praestetur, qui haec omnia bene noverint, quique migratorum linguam, sensu pleniori, recte calleant: patet exinde ac confirmatur opportunitas curam migratorum exercendi per eiusdem sermonis sacerdotes ct quidem per totum tempus, quod utilitas requirat ···

12. *Religiosae curae rationes.*—Rationes, luridlcae for mac ac utilitas temporum, quibus migratorum curae consulatur oportet. In omnibus ct singulis casibus apprime considererur ct ad rerum adluncta accommodentur.

Quae inter adluncta nonnulla placet recensere, nempe migrationis diuturnitatem, accommodationis nrocessum (primae ve! scauentlum generationis), civilis cultus differentias (sermonis ac ritus). Ipsius migrationis modum, prout scilicet vel periodica vel stabilis, vel ad tempus, vel parvo aut magno peregrinante coctu peracta, vel geographice conglobata, vel disposita sit; quamobrem neminem effugere potest, quae sit praecipua ratio servitii animis ab Ecclesia praestandi: ut veris nempe migratorum necessitatibus congrua luglter evadat et accommodata perseveret.

13. De *tplurallsmo·, quem vocant, in novo mundo,*—Quae omnia ubi ob animarum Pastoribus diligenter animadvertantur et fideliter observentur, non modo suae condicionis periculo et darnna facilius vitabunt migratores, sed suas conferendi partes In optata regni Del dilatatione felix dabitur ac frequens occasio. Ex Ipsa enim vitae consuetudine, sive cum aliarum confessionum fidelibus, sive / cum non 620 Christianis, sive demum cum non credentibus necessitudines multae ct adluncta procedere solent; ac praeterea accidere potest, ut In eadem societate catholicae vel Christianae professionis crebriores inserantur alterius religionis sectatores, opifices ct luvcnes litterarum vel inventorum studio dediti, dum ex alia parte, vi mutuae cooperationis Inter nationes, *crescit in dies eorum (catholicorum) numerus, qui arte periti sive a consociationibus vel generalibus vel mutuis, sive a quibusdam privatorum consiliis peregre mittuntur, ut terrarum illarum progressiones incitent ".* Fausta proinde dabitur Ecclesiae facultas —luxta Concilii Vaticani Secundi mentem— tum Christianorum unitatem promovendi ,7, tum sl agatur de non Christianis et dc non credentibus, efficiendi *ut testimonio vitae singulorum fidelium et totius communitatis signum sit Christum eis Indicans* ··.

14. *Universi populi Del missio.*—Implexa quaestionum ac problematum varietas, plures difficultates exstantes et locorum ac aiunctorum diversitas diuturnam sedulamque obtinent Episcoporum ct Episcopalium Coetuum operam, et populi Del fraternam requirunt erga migratores, sive intra, sive extra patriae fines commorantur, actuosltatcm. Minime sane dubitandum, quin omnes, oui humana cohonestantur dignitate, qui praecipue Christiano ditantur nomine, *socia compositaque opera id magis magisque moliri velint, ut omnibus viae patefiant humanioris vitae, in qua unusquisque sicut frater a fratribus diligatur atque adiuvelur 19.*

15. *Notio pastoralis migratorum.*—Hodiernae migrationes valde celeres per terrarum orbem effectae varii» elementis componuntur eae enim tam ex operariis ouam e conductorum moderatoribus, tam e Juvenibus studiis addictis quam e lechnicae artis peritis, tam e voluntariis ienorosis quam e profugis vel c patria depulsis constant. Licet hulusmodi hominum ordines haud parum Inter se differant, Il tamen omnes In peculiaribus vitae condicionibus versantur, quae multum dissimiles sunt nb Hs. quibus In patria assueverant. Ita ut adlumento parochorum loci

et 6j; LHL EocycL Pa/rm ‹· *tfrrü,* l. e., p. 301 (LE yitoj. Il Con»tpait, de Eccl in tnuodo buius lctnporl» h n. 3. uCtr. Litt· Encycl. /Wzm in *ttrnt,* l. c., p. »63.

»·Coast. ßL de EccL in muxvk) huius temporis GanJiwm *ri afin.* n. s6. ••Ctr. Const. Apost. £sn4 Familus, *A. A. S.* 44 Tit· I, p. 6Sx; Litt. Enryci. Pe/rm m *ttrrtit,* l. c., pp. a6j. 168; Const, past, de Ecd in tnuodo huius tempons GatUimm *ti tf>n.* nn. 63, 69.

·· Deer, de spostobtu bkorum au/MosiXi/rm, Csp. III, n. JI. ·· *IbiA.* ›› Ctr. Ihrrcrn *t Ai Pio XII,* Ed. VaL, voL VII, PP 39J; 4. .4. S. (1946) p. 146 8S.

'••Cfr. Ibid., voL IX. p. 317. LitU EocycL *Pactm* m terri», l. e., p i®5· ••Const. pa»t. de Eccl. in muodo bums tempori» GatUtaw» *ti ifw.* n. 65.

·· /SU. ·· *IbiA·,* n. *b6.* ·· Litt. EncycL *Pottm* »n *ittru,* L e., p· »85

·· Deer, de acliv. mission. Ecclesiae *AJ ttnlta ßtrtl* n. s6 [LE 33^41·

M Cfr. CocuL pA»t. de Eccl Ia muodo hulu» teaipcri· GumJim* rt »N». q. M. '' Cfr. Conti. Apo»l £·«/ L c.. Tit It, Cep I. n $. I'; Cap IV, nn 3b 34. 79- ² Litt. EocycL L e. P. »91. n. *fi* ''Cfr. Devr. *dr* oeoxmcmtzoo ¥atXj. Cap. *il,* nn. 9, Io. (LE 3x33). ·· Deer, de ctiv. ßb»r EcektlM *AA frOn Jmwihu,* a. »0. '•Utt EncjncL FefaAxa· *fwrtuw,* L p. »97. (LE ȝ3·

frai baud valeant: quapropter Ecclesia matema sollicita*
631 dîne contendit, at Ipsis opportunam / pastoralem curam adhibeat. Proinde sub hac ratione paitorall, de qua In praesens agitur, In migratorum numero omnes recensentur, qui quavis de causa extra patriam aut propriam ethnicam communitatem degunt et ob veras necessitates peculiari curatione Indigent

Ut huiusmodi curatio provehatur ac facilior reddatur, In capitibus, quae sequuntur, ipsae normae exhibentur.

Cap. II—Db Saou Conotieoationb pro Episcopis

16. I 1. Sacrae Congregationis pro Episcopis est ea omnia moderari, providere, inter se componere atque provehere, quae ad ehristlfldeliam latlnl ritus, quocumque migrantium, spiritualem adslstentlam pertinent, collatis lamtn consiliis cum Sacra Congregatione pro Orientalibus Ecclesiis, vel corn Sacra Congregatione pro Gentium Evangeliratfone, si de territoriis agatur alterutri sublectis, et firmis pariter locorum Ordinarii offldis atque auctoritate In lis, quae animorum curam spectant3·.

f 1 Itemque Sacrae Congregationis pro Episcopis munus est, eadem promovere ad migratorum utilitatem ex orientalibus ritibus, Initis pariter rationibus cum Sacra Conffregatlone pro Ecclesiis Orientalibus, quotiescumque fideles singulorum orientalium rituum loca petant, eidem Sacrae Congregationi non obnoxia, ubi aliquis proprii ritus sacerdos desit.

I 3. Ad normas pariter Litterarum motu proprio datarum, a verbis *Ecclesiae Sandae* incipientium, commemorata Congregatio, auditis Episcoporum Conferendis, quarum intersit, aut si aliqua Episcopalis Conferentia Id petierit, ad spiritualem curam praestandam quibusdam sodalibus coetibus, numero frequentibus, *erigert potest Praelaturas, quae constant presbyteris cleri saecularis, peculiari formatione donatis, aua/que sunt sub regimine proprii Praelati el propriis gaudent statutis3l.*

{ 4. Cum vero Sacrae Congregationi pro Episcopis adnectantur Consilia et Secretariate de Migratione, de Operibus Apostobtu Maris, Aéris et Nomadum, secundum
623 statuta Apostolicae Conslitu/tionb *Regimini Ecclesiae universae***, munera, quae in paragraphe primi explicata sunt, in eandem Congregationem Implenda recidunt, ad eorum utilitatem, qui ad memorata Opera Apostolatus Maris, Aèris et Nomadum pertinentu.

i 5. Eidem Sacrae Congregationi, ratione peculiaris fidi, Religiosa Instituta sublduntur, quae hae ratione condita sunt, ut mlgratoribus spiritualis cura adhiberetur; quam ob rem, legitimam potestatem In ea dumtaxat obtinet, quae sodales horum Institutorum. utpote migratorum Cappcllanos seu Missionalcs, sive singulos sive simul sumptos, respiciunt, firmo tamen Iure Sacrae Congregationis pro Religiosis et Institutis Saecularibus in ea, quae ad religiosam vitam observandam attinent.

I 6. Coudlii Vaticani Secundi menti obsecundans» Sacra Congregatio pro Episcopis curam impendet ut, una cura Secretariatlbus ad Christianorum Unitatem fovendam, pro non Christianis el pro non credentibus, iis communibus inceptii intersit, quae cuiusvis fidei migratorum coetui favorabilia videantur.

17.Ad ea omnia perficienda, quae migrationum Intersunt. Sacra Congregatio pro Episcopis nd adlutricem operam adhibet Officium pro Migrationibus et Consilium Nuperius pro Migrationibus.

18.I 1. Officio pro Migrationibus, npud Sacram Congregationem pro Episcopis iam pridem condito, praeest Delegatus ad Opera pro Migrationibus, qui congruenti Officialiora numero adluvatur.

f 1 Huius Officii est, lis studere In eaque incumbere, miae potissimum spirituale provehunt Incrementum christlndellum migratorum, e quovis sermone, stirpe, natione atque —servilis servandis— ritu; Superiori Consilio pro Migrationibus adesse eitnque apparare coetus; mutuas necessitudines cum Episcoporum Commissionibus fovere; col-

**Cfr. D*x *is* peti. Epiκτπ rztier· ja Ealera CViv/u» D·r-w»», «. :I ;LE jjpJ. MMMa proprio *Ectkim* SjRrt&r. I, a 4 (LE 5x571-*C>. ut 5«.

* !;*« CoMt ApOit. Exrânu M«rw (ut. 6$, «c-.petealuo tribut 'jxieiuxxtx» esn prr^-zr-.r./xJna r^-axiUceà» ci=xi iwtfteianra !s*l.r> «ryucc·; S. CoafTfibaa pro Oentn. haie pmfrt» kimksUis «zr.hulra po*ztt itn< CxpptCxat» BM MMUoe^Jis xupitnrsi. «I la tentono stbt 'Vrit t <l eodem triav·» {LE jjllJ.

loquia Inire et prosequi cum Sodalitatibus ex omnlbua gentibus, quarum allquomodo migratorum cura Intersit, ceteraque omnia provehere Incepta, quae utilia aptata vi-
023 deantur./

19. Superius Consilium pro Migrationibus constat ex:

5 1. Praeside, culos munere fungitur Secretorius pro tempore Sacrae Congregationis pro Episcopis;

I 2. Secretario, ad culus officium eligitur Delegatus nd Opera pro Migrationibus, Apostolatus Maris, Aêris et Nomadum.

f 3. Ad idem Consilium pertinent:

a)Praesides et Secretari i34 Episcopalium Commissionum pro Migrationibus in singulis nationibus constituti vel. ubi desint. Episcopi Promotores nationales, Officiales Dicasteriorum Romanae Curiae, quorum allquomodo migratorum cura interest, nempe Consilii pro Publicis Ecclesiae Negotiis, Sacrarum Congregationum pro Ecclesiis Orientalibus, pro Clericis, pro Religiosis et Institutis Saecularibus, pro Institutione Catholica, pro Gentium Evangelizatlone, Secretariatuum ad Unitatem Christianorum fovendam, pro non Christianis et non credentibus, itemque Consilii de Laids et Pontificiae Commissionis Studiorum «Instilla et Pax», Delegati e Caritate International!, e Commissione Catholica International! pro Migrantibus, e Foederatione Superiorum Institutorum religiosorum virorum ac mulierum ac demum Superiores generales religiosarum Congregationum pro migratoribus;

b) alii periti ac bene meriti viri, sive ex ecclesiastico sive e laicorum ordine, a Sacra Congregatione pro Episcopis selecti ac nominati.

f 4. Praeses, audito Secretario, aliquos viros e commemorato Consilio deligit, quorum nomina Sacrae Congregationi pro Episcopis probanda subldt, ut Inde «Commissio studiorum» constituatur.

20.Consilium Superius pro Migrationibus, utpote Coetus eo spectans, ut consilia capiantur de agendis componesdisque rebus, sibi proponit ut:

i 1. colligat, perscribat atque perpendat omnium Episcopatuum vota, et ea pariter, quae per eorum delegatos, velati eiusdem Superioris Consilii sodales, suggerentur atque proponantur;

j 2. penitus perspldat ea, quae ad migrationes utcumque pertinent iuxta Oecumenicl Concilii Vaticani Secundi decreta, simulque Utlusmodi hominum necessitates consideret, quae semper mutant atque volvuntur;

J 3» vota ad Sacram Congregationem pro Episcopis transmittat, / quibus cognitis haec Episcoporum Conferen- 624
tlis normas proponere queat, quo opera mlgratoribus tuendis magis efficienter et accommode provehantur.

f 4. Memoratum Consilium certis temporibus in plenarios coelus vel, ubi necessitas Id postulaverit, In extraordinarios coetus convenit.

21. Studiorum Commissio haec curat:

I 1. res maioris momenti vel instantiorls necessitatis pertractare;

5 2. opportuna consilia Sacrae Congregationi pro Episcopis ad hasce solvendas quaestiones proponere.

5 3. Haec vero Commissio bls in anno in coctus congregatur.

Cap. III—De Episcoporum Conferentiis Nationalidus

Episcoporum *Conferentiae, praesertim Nationales, urgenitoribus quaestionibus ad praedictos (scilicet migratores, exsules et profugos etc,) spectantibus, sedulo studeant, et aptis instrumentis ae institutionibus spirituali eorum curae, concordi voluntate viribusque unitis consulant atque faveant, attentis in primis normis ab Apostollca Sede statutis vel statuendis, temporum, locorum el personarum condicionibus apte accommodatis .*.*

*Rogantur Episcoporum Conferentiae ut, attento magno hodie migrantium el peregrinantium numero, omnia quae ad studium tI moderationem eorumdem curae spiritualis spectant, committant sacerdoti ad hoc delegato, aut speciali Commissioni ad hoc constitutae *·.*

**Hetaaaodl SexeUrti cjofiere Dirtetori» müosaH» pkr^que œaul raftpswxr·

** De· r «U pa*t. Ephcop. cua«e ia Eicletû CWitter Dsnwtu, Cap. II, a- 11. ** MMu propr.o Er.-krw/ Sjacix*. a. 9.

*Cum necessitates pastorales magis magisque requirant ut quaedam pastoralia munia concorditer regantur el promoveantur, expedii ut in servilium omnium vel plurium dioecesium alicuius determinatae regionis aut nationis nonnulla constituantur officia, quae etiam Episcopis committi possunt *7.*

Ad Conferentias Episcopales pariter perlinet opera Instituere et promovere quibus Illi qui laboris et studii causa ex terris missionum immigrant, fraterne excipiantur et congruenti pastorali cura adiuventur. Per eos enim populi long-
625 *inqui vicini quodammodo fiunt et cam/munitatibus antiquitus Christianis optima occasio offertur cum nationibus, quae Euangelium nondum audierunt, colloquendi et eis in proprio officio amoris ct adiumenti genuinum Christi vultum ostendendi l*.*

Ut immigrantes ex lerris missionum debite excipiantur et congruenti pastorali cura ab Episcopis nationum antiquitus Christianarum adluvenlur, necessaria est cooperatio cum Episcopis missionalibus '·.

22.5 1. In nationibus, ubi numero frcquentlores migratores hebentur. Episcoporum Conferentiae propriam Episcopalem Commissionem migrationibus curandis constituant. Hncc suum habebit Secretarium, qui Nationals Directoris munere plerumque perfungatur40, Idemque propterea In Superius Consilium pro Migrationibus poterii cooptari.

§ 2. Valde convenit, ut In hanc Commissionem etiam sacerdotes, Religiosi utriusque sexus Sodales —et illi praesertim. de quibus in art. 53, § 1 agetur— pariterque laid viri, quaestionum de migratione periti, cooptentur.

§ 3. In aliis \vero nationibus, ubi minor est migratorum numerus, Episcoporum Conferentiae quendam saltem Promotorem Episcopum, ad illorum spiritualem curam provehendam designent.

23.Ad ea perficienda, quae ab Apostollca Sede vel a Sacrosancti Concilii Decretis in hac rerum provincia statuta sunt, Episcoporum Conferentiae Nationales, per se Ipsae, vel per Nationalcm Directorem, vel per aliam Institutionem, cordi habeant:

§ 1. praecipuis migrationum quaestionibus studere, et, attentis praesertim gentium loeorumque adlunctis, accommoda pastoralia inire consilia, quibus migratorum animi ad novam vitae condicionem subeundam parentur, lidemque sive in singulis suae patriae regionibus sive In nationibus, quas petunt, rite excipiantur41. Impensam quoque operam coetibus hominum non Christianorum provehendis navent, qui omnibus saepe vel animi vel corporis adiumentis destituti videntur;

§ 2. sacerdotes deligere atque ad peculiare hoc ministerium Instruere et Episcoporum Confcrcntlis aliarum nationum, quarum Interest, vel earum Institutionibus commendare, ut ab ipsis, ad normam art. 36, § 2 velutl migratorum Cappcilani vel Missionalcs accipiantur;

§ 3. si res ferat, Collegium sacerdotum migrantionlbus
626 destinan/dorum instituero, aut saltem quaedam eligere Instituta, sacrorum Seminariorum ope collata, si quae adsint, ad sacerdotii candidatos c peculiari sermone formandos; quibus in institutionibus sacerdotes, sive antequam ad exteras nationes proficiscuntur sive cum In iis iam deversantur, peropportunas scholas statis temporibus rite frequentent el Insuper, si res Id suaserit, novas apostolatus rationes cognoscere et condicionum ad oeconomicam soclalemque vitam ct ad civilem cultum spectantium notitias sibi comparare contendant;

f 4. Religiosos utriusque sexus sodales pariterque laicos fideles exstimulare ad huiusmodi incepta participanda, iisdemque sapienter uti, ut ordinata ratione pastorali, huic causae spirituale atque sociale adiumentum quam maximum afferant 41;

§ 5. conventus certis temporibus, collatls consiliis cum Sacra Congregatione pro Episcopis, per nationes, Immo per continentes terras promovere, eo spectantes, ut pastoralis migratorum cura apte cfficienterque componatur el ad unam veluti rationem ubique reducatur, donec ipsa peculiaribus cuiusque gentis rerum adiunctis accommodetur;

§ 6. opportuna promovere colloquio cum Sodalitatibus vel ex omnibus gentibus vel singularum nationum, cum Rerum Publicarum Institutis et Consociationibus, quo ap-

,T Decr. de pa*t- Epiirop. manere in E«kni> *CknUus* Aswinwt, Cap. III, η. 43. ·· Deer, de acüv cusifen. Ecdruâe *AS gmUi* Cap. IV. n 38. ■ Motu proprio *EaUxiaa Santee,* HI, n. 3J. *·Cfr. oota 34.
·· Cfr Litt. Encjxl. Pcpidorwwi frojra»», l. c.,n. 69. ** Cfr. Cap VI et VIL

tiorc modo migratorum iura, in re quoque sociali, foveantur. et eorum Institutioni scite consulatur, praesertim in sua addiscenda arte, quae praesentis temporis necessitatibus sit quam maxime consentanea 43.

§ 7. generalem actorum summam ad Sacram Congregationem pro Episcopis quotannis mittere, additis etiam nuntiis ad rationaria / conficienda utilibus, si quae collecta 627
sint, quo difficultates, consilia ct etiam optata plenius cognoscantur iisque facilius respondeatur.

24. f 1. Migrationes omne genus atque coctus omnes hominum, qui nostro hoc tempore cum frequentioribus per terrarum orbem itineribus aliquo modo conectuntur, ut il sunt nautarum, aèronavigantlum, nomadum, non modo novas pastorales praebent difficultates, sed ellam inusitatas sccum ferunt rationes, ad spiritualem vitam, ad psychologiam, ad rem nummariam atque ad aptam rerum temperationem pertinentes, praesertim cum agitur de exsulibus, de domo profugis, vel de mlgratoribus, qui regiones relinquunt nimia Incolarum frequentia laborantes et de meliore statu progressioneque adipiscendis adhuc annl·tentes.

f 2. Ad auxilia eo consilio comparanda, ut graves hae quaestiones, prout vires sinant, aptius solvantur, admodum convenit, ut Episcoporum Conferentiae loeorumque Ordinarii aliquem «Diem mlgraloris» quotannis indicant44.

§ 3. Culus diei celebratio ad haec praecipue intendit: ut scilicet Populi Del filii» pro sua quisque condicione, divinum considerantes aeternae salutis consilium, propria officia penitus noverint, suasque partes impleant, ipsis agendas in migrationis rebus fovendis; tum ut omnes christifideles, precibus ad Deum fusis, superna implorent,auxilia ad .3
aptas vocationes impetrandas; deinde ut alacer sacerdotum apostolatus roboretur, ac denique Christiana migratorum fides secura maneat ct viva incrementa suscipiat. |

§ 4. Quod vero ad indolis animique difficultates spectat, quas psychologicas vocant, communis labor et opera a Christianis hominibus requiritur, ut cunctae praeiudicatae opiniones atque separationes, e nationis, stirpis religionlsve diversitate manantes, collatis viribus, superentur, apertiores mellorcsque necessitudines atque veram inter populos fraterni animi coniunctionem instaurando 4i. ' I

§ 5. Cum Cappellanorum seu Missionalium, socialium adlutorum omniumque Institutionum mlgratoribus favendis innumera proviaaquc incepta, novas easdemque haud leves difficultates Episcoporum Conferentiis singulisque locorum Ordinariis afferant —nempe ad rem nummariam atque ad aptam rerum ordinationem pertinentes— «Dies *f* 623
migratoris» eo quoque spectat, ut christifidelcs partes sedulo considerent, quibus tenentur subsidia comparare ad migratorum fratrum necessitates sublevandas. Quam ob rem Episcoporum Conferentiae datam huius celebrandi diei facultatem nancisci possunt ad fidelium studium hac de re magis magisque excitandum, atque ad eos exstimulandos, ut liberalem stipem pro necessariis operibus dent.

§ 6. «Dies migratoris» tempore et ratione celebretur» prout locorum adiuncta et civilis societatis postulata suaserint.

Cap. IA'—De locorum Ordinariis

Peculiaris sollicitudo hubeatur fidelium, qui ob vitae condicionem communi ordinaria parochorum cura pastorali non satis frui valent aut eadem penitus carent, uti sunt quam plurimi migrantes, exsules et profugi, maritimi sicut aironaviganles, nomades aliique id genus. Aptae methodi pastorales promoveantur ad vitam spiritualem fovendam eorum, qui relaxationis causa ad tempus alias regiones petunt ··.

Item, in similibus circumstantiis, diversi sermonis fidelibus provideatur sive per sacerdotes aut paroecias eiusdem

**Quod attinet ad inijçrAtcnjxn technkam ct iocialeni curam sccdocxa profecto latet S. P. Pium XII r. m. Cewwujic*w /oUrwix.- *naltm fra* £*ιιρ·i/»σητ in Gearrensi civitate cooaUtuiMC. o»«·· rxxlan/iuRi *fw/ucii* corpU «MAIM rt opvrj *fcxvrf, cvnftrmarr* (Mota prepno *Extul l amiis.* L c.. Tit. I, P- 676).

Impensa crço Intematjoaali» btius GxnmivMonu opera uti po»=nt Ep:$cop.»k-» Ccntrntnkxe noa modo in quaestioaibus inter Njuone» ferte exiitUnUlris. w-d etiam Ia rebus cuiusque N'«tferus, eo prcp»jto, ut natfenihum onUnabocunn. mirraliootm ropiciirntrmi. coepta et labem perficiantur.

Epicoporum Confer.-titû» adesse quoque potest Sodahtas. quam vocent *CartLu* id quam vanae natioculet BecLfeoft coaüuuai ut n.jcraturibus praeito sint in rebus praetrru·:. temperatbos.

**Cfr Con»L. Apotf. Arni/ Famuu, Tit. II, art 49.
·Cfr. Litt. EacycL r.-pwJontm ^rof«nx>. L c. 347-3S9, nn. 63-64.
*·. Deer, de past- Eptscop. rauncre m Lecksu COriMMi n. xft.

sermonis, sive per Vicarium Episcopalem, sermonem bene callentem et etiam, si casus ferat, charactere episcopali ornatum, sive denique alia opportuniore ratione

*Vicarii Episcopales in determinata dioecesis parte aut in certo negotiorum genere aul quoad fideles determinati ritus sea coetus personarum, irata Episcopi dioeeesani nominationem, potestate ordinaria vicoria gaudent, quam ias commane Vicario Generali tribuit*9.*

Quod Igitur attinet ad varias, quas diuturnus usus probavit, formas ac rationes spiritualis migratorum institutionis congruenter accurandae, locorum Ordinari! haec, quae sequuntur, prae oculis habeant.

A) *Ordinarii locorum, unde fit discessus:*

25. Si necessarium vel saltem opportunum videtur, in dioecesana Curia peculiare Officium pro migratoribus con-
629 rtituatur recteque ordi/netur, quod et eorum quaestiones vel negotia pertractet, et alia etiam coepta, sive ante sive post eorum discessum, provehat.

26. Ordinarii parochos commoneant de gravi, quo tenentur, officio eam christifidelibus omnibus religiosam institutionem tradendi, qua facilius, si quando casus ferat, difficultatibus et periculis discedendi occurrant, novasque necessitndlnes cum aliis hominibus Inire valeant, sive aliam ln sua patria sedem petunt, sive ad exteram perveniunt nationem, ubi incolae diversam vel mixtam religionem profitentur. Ita enim fit, ut migratores, si quando vel ad certum tempus vel perpetuo domum repetant, pro explorato habeant parochum semper sibi tamquam patrem esse ad·futurum.

27. Locorum Ordinarii sacerdotes sive dloecesanos sive religiosos, qui difficiliori hulusmodl ministerio Idonei paresque sint, agnoscendos et conquirendos curent, eosdemque Episcopalibus Conferentils rogantibus libenter committant.

23. Unusquisque Ordinarius cum Episcopali Conferentia National! vel cum eius Institutis necessitudinis habere rationes ne omittat, ut inde auxilia suae dioecesi expetat ipseque vidssim aliis dioecesibus afferat ad ea exsequenda, quae ab eodem Episcoporum coetu de pastorali migratorum cura statuta sunt.

B) *Ordinarii locorum, quo fil migratio:*

29.SI res necessaria videtur, etiam in dioecesibus, quo migratio fit, peculiare Officium pro migratoribus exstet apud Curiam Episcopalem constitutum, cui regendo Vicarius Episcopalis*·· ali osve sacerdos idoneus praeficiatur.

30.f 1. Omnes christlfideles, sive derid sive laid, sive religiosi sive religiosae, recte moneantur, ut benevolo animo migratores exdplant Usque in magnis necessitatibus, quae vel ab initio obveniunt, opitulari studeant.

I 2. Ceteris etiam Christianis benigne libcnterque succurrant, qui plena cum catholica Ecclesia communione non fruuntur, quique sacris ministris suae Ecclesiae vel communitatis carent; neque vero opem auxiliumque hominibus
630 non Christianis, si qui adveniunt, denegent, / lis servatis nonnis, ad sacrorum communicationem quod attinet, quae tum Decreto Oecumenlci Concilii Vaticani Secundi *Unitatis Redintegratio,* tum *Directorio Oecumenico* editae sunt.

I 3. Spiritualis cura omnium chrlstilidellum, atque adeo migratorum, ln paroeciae finibus degentium. In parochos potissimum réduit, qui expleti mandati rationem Deo sunt aliquando reddituri; tantum Igitur onus cum Cappellano seu Mlssionali, si adest, sociare et communicare velint

31. I 1. Collatls consiliis cum Episcopali Conlerentia Nationall vel cum eius Institutis, operi migrationis praepositis, sacerdotes conquirantur, qui eiusdem sermonis vel nationis ac migratores sunt.

5 2. Si vero peculiaria rerum adiuncta, veluU horum sacerdotum Impar numerus, aliter suadent, Ordinarii opera aliorum sacerdotum, oui migratorum sermonis sunt periti. utantur atirae pro viribus contendant, ut novi sui fllll quaevis discrimina et pericula In Christiana vita profitenda effugere possint.

I 3. Quodsi consulendum esi spirituali curae migratorum, quibus diversus in sacris est ritus, serratis eorum Hierarchlae lurlbus, ratio etiam habeatur Decretorum ad eosdem spectantium ··.

•»/M. n. XJ. ‘‘Mota prnprio *Eubnas Sandu.* **I, n. 14,) 1.**
·· **Motu proçrio** *Eaüftaa S^das.* **I, a. X4. I *.**
·· D-ct **ôe DML Eptacop mixzr- in Ecdcuâ** Càtùîmj **Dw «w, a. 3j; rff Dw. 0»** *iccL* **Orwsl CatK** *Eohsiaaam.* **na. 4. 13 et u.**

f 4. Item, si necesse est, spiritualis habeatur cura Christianorum. qui plena communione cum catholica Ecclesia carent, collatls etiam consiliis cum eorum Praepositis vel ministris secundum legitimarum Congregationum Apostolicae Sedis praescripta.

32.Ne recusent locorum Ordinarii, luxta Concilii Vaticani Secundi normas ·*, quin in sacram liturgiam usum sermonis, migratorum proprii, pro quavis eorum natione, admittant.

33.In pastorali cura migratorum agenda, hae, quae sequuntur, rationes ac viae, accommodandae sane ad locorum adiuncta seu circumstan!ias, ad consuetudines et necessitates eorundem fidelium, plane experientia et usu comprobantur:

i 1. Ubi magnus est numerus migratorum, eodem utentium sermone, qui illic vel stabiles incolunt vel continuo 631
mutantur, opportuna potest esse paroeciae personalis erectio, ab Ordinario loci apte praefinienda

J 2. Etiam missio cum cura animarum, cuius fines sunt recte circumscribendi, ab Episcopo erigi poterit11 iis praesertim locis, ubi nondum migratores stabiliter incolunt; huiusmodi missio ad peculiares hominum coetus pertinet, oui per cuiusvis temporis spatium, quavis de causa, ibidem commorantur.

} 3. Pro rerum opportunitate missio cum cura animarum, intra unius paroeciae pluriumve etiam paroeciarum fines erecta. alicui paroeciae territoriali annecti potest, praesertim cum haec ab eiusdem religiosae Congregationis sodalibus, qui spiritualem migratorum curam agunt, regatur.

} 4. Quoties neque paroeciae personalis neque missionis cum cura animarum, sive sui luris sive alicui paroeciae annexae, erectio opportuna esse videtur, tum spirituali migratorum curae consulatur per Cappellanum seu Missionalem eiusdem sermonis, territorio ad ministerium exercendum praefinito.

j 5. Ubi sat amplus adest migratorum numerus, ut eorum curae spirituali consulatur, Cappellanus seu Missionalls tamquam Vicarius cooperator unius paroeciae pluriumve paroeciarum constitui poterit.

i 6. Denique pro novis Institutis, nostra hac aetate ad plures nationes pertinentibus, ne earum sodales, diversis sermonibus utentes, spirituali cura careant, sacerdotes eligantur, qui et eosdem sermones noscant et in eorum fidelium bonum ministerium obeant-

34. f 1. Unicuique migratorum Cappellano seu Missionali aliqua ecclesia aut cappella vel pumicum vel semipublicum oratorium, quatenus fieri possit, ad sacrum ministerium perfungendum attribuatur. / β32

(2. Sin aliter, loci Ordinarius eas normas edat, quibus eidem migratorum Cappellano seu Mlssionali In alia ecclesia, paroecia!i non excepta M, sacrum munus libere cumulateque explere liceat.

I 3. Opportunum praeterea videtur exstructas apparari domus, quas tamquam suas migratores adire possint, ut ibi sui ingenii bona ac dotes excolant, merita quiete ac relaxatione Iruantur, salutaria subsidia reperiant.

Cap. V—De migratorum Cappellanis seu Missionalibus horumque delegatis

*Diversi sermonis fideiibos provideatur sive per sacerdotes aut paroecias eiusdem sermonis, sive per Vicarium Episcopalem sermonem bene callentem et etiam, si casus ferat, charactere episcopali ornatum, sive denique alia opportuniore ratione *·.*

A. A. S. **57 (X965), P· 76 [LE Jiijb A4 JoUm Ecdowm (Directorium Oecsmeatcwn).** *A. A. S y)* **(1967). PP 574-59* [LE 3556 J. u Cfr. ComUlaUo daS. ûtcrgi*. CcmUiam, n. jS (LE 314x h Instructio de cultu myvteni eochirislkl. EuoUnduu»» n. 19 (LE 3561)**

‘•Cfr de pt Epivcop nxjurre ia Ecrleau Ckrvxïuj Dimnuu, n jr. Motu ρττρηο** *Ecdavu Swuc,* **a. ai, i 3. ubi h*ec leguntur- Peroret** *mitre «Ml ntppnaifra ttî tai* **fMOfuo modo** *Epmttpv» Jioaeunu aadoniaU.* **eiUuo On>u'»o** *PrabyUrali,* **poUti,** iU **«1, J* fwd com-eniwnej** *initr Apoifcitcam Salem tt cmU tti* **«Jtu** *pcrm*iis pkjsicu* **ed HOfW»hi fwciiU. DM** *indam a Aadcniab ra apia compmaatur.*

° Hoc vide· Ln DeckmUone a Sacra Ccrtupr^iuone CcnuMocuJi die ix ttorer.brw 1966 edite *Epuzapat* **dweccLemu** *propna aacS^nlaia* **m** *i*» dioecesi m(crt pelai nm nlam parxciam ferrrnaUm. ud diam* **«unevm eu·» rura pre cfcruSi.'Udihui** *dicem urmmu icu naiimu, ca Umen rahena, ai fim naulrm* **ailnmu** *certo aflajae cwt aauooram liitiiam Sfiuamano* **«mcnxnhum** *eiailna urmmit* **cc-wCixw u Cacst. Apoit.** *Ectal Familia,* **Tit, II. art_ 37.**

“ Decx de part- Epacop munere id **Ecxled* ChnUai [>-»««, 13. | 3;**

A) *Cappellani seu Missionales*

35. Qui sacerdotes ab ecclesiastica auctoritate mandatum agendi spiritualem curam migratorum, suo utentium sermone, legitime acceperunt, Ii migratorum Cappcllanl seu Mlulonales appellantur.

36. § 1. Sacerdotes spiritualem dc migratoribus curam suscipere cupientes antea debitam ab Ordinariis suis facultatem consequantur; postea vero suae Episcopali Conferentiae vel Institutis, operi migrationis praepositis, ad nutum praesto sint.

§ 2. Excepto quod peculiaria adiuncta suadeant, ut nominationis Rescriptum a Sacra Congregatione pro Episcopis conficiatur, Conferentlae Episcopalis nationis, unde sacerdotes discedunt, est eos certo designationis documento munire atque Conferentlae illius nationis, quo ipsi se conferunt, praesentare. Quae altera Conferentia Cappcllanos seu Missionales admissos locorum Ordinariis concredit, qui eosdem spirituali migratorum curae praeficit.

I 3. Quod vero ad religiosos sodales attinet, qui huiusinodl migratorum curae inserviunt, peculiares normae
633 Cap. VI traduntur. /

§ 4. Spiritualis migratorum cura, quantum fieri potest, sacerdoti committatur, qui per congruum temporis spatium sit rite institutus atque virtute, doctrina, sermonum peritia aliisque animi dotibus tanto muneri par esse videatur M.

37. § 1. Cappellanus seu Missionalis migratorum suae dioecesi Incardinatus manet, quam Ideo repetere ei licebit, accedente Moderatorum, quorum interest, iudiclo et consensu. Hanc redeundi facultatem adeptus, Cappellanus omnibus luribus gaudet, quae haberet, si in dioecesi sacro ministerio addictus fuisset *7.

§ 2. Cappellanus seu Missionalis migratorum durante munere, tum in sacro ministerio exercendo, tum in disciplina servanda, Ordinarii loci lurisdictloni est obnoxius.

§ 3. Quod ad temporalium bonorum administrationem attinet, Cappcllanl seu Missionales migratorum, antecedente Nationalis Directoris assensu, obligatione tenentur sibi comparandae Ordinarii loci licentiae ad quodvis oeconomicum inceptum exsequendum, cuius fidelem rationem anno excunte reddent.

38. Cappellanus seu Misslonalis, cui paroecia personalis collata est ie, paroeciali fruitur potestate una cum omnibus facultatibus et oneribus, quae ad normam iuris communis parochis propria sunt. Idem praeterea, quamvis territoriali Jurisdictione careat, facultatem habet Confirmationis Sacramentum administrandi subditis, in articulo mortis constitutis

39. § 1. Cappellanus seu Missionalis, cui missio cum cura animarum concredita est <0, propria fruitur potestate atque, congrua congruis referendo, parocho aequiparatur.

§ 2. Huiusmodi potestas est personalis, in personas nempe migratorum eiusdem sermonis, atque intra fines missionis tantummodo exercenda.

§ 3. Eadem vero cum parochi loci potestate aequo iure cumulata est ·*. Quapropter quins migrator libera fruitur
634 facultate adeundi in / Sacramentorum celebratione, Matrimonio non excepto, aut Cappellanum scu Misslonalem sui sermonis, aut Parochum loci ·'.

f 4. Denique, praeter ea omnia, quae iure communi parochis tribuuntur, olla etiam lura aliaque onera ad Cappcilanum seu Misslonalem migratorum spectant.

Quod ad iura attinet, haec sunt recensenda:

a) potestas administrandi subditis, idest fidelibus eiusdem sermonis, in articulo mortis constitutis, Confirmationis Sacramentum ad normam Decreti *Spiritus Sancti munera* (LE 1881];

b) potestas valide assistendi matrimoniis nupturientium, quorum alteruter eodem sermone utatur, intra fines commissi territorii, servatis ceteris dc Iure servandis, etiam in praescripto C. I. C. circa llceitatem M et in normis ad investigationes super statu nupturientium peragendas M.

Quod ad onera attinet, haec sunt recensenda:

a) eadem officia in exercendo sacro ministerio pro fidelibus eius sermonis, quae cuiusque Parochi ad normam C. I. C. propln sunt ·»;

bj praesertim obligatio: 1) residendi in assignato territorio ad normam sacrorum canonum ·*; *2)* conficiendi secundum normas Codicis luris Canonici libros paroeciales. quorum authenticum exemplar in fine cuiuslibet anni ad Parochum loci transmittet ·';

c) non tenetur vero obligatione Missae pro populo ad nonnam luris communis celebrandae <e.

§ 5. Sacerdotes ut adiutores assignati Cappellano vel Missionali, cui concredita est missio cum cura animarum, officium et facultates, quae Vicarii cooperatoris Parochi sunt propria, congrua congruis referendo, obtinent,

40.5 1. Ordinarius loci, ubi missionem cum cura animarum non possit constituere, Cappellano seu Missionali opportunas concedat / facultates, ut migratores eiusdem sermonis, atque In certo quodam degentes territorio °, sacri ministerii auxiliis valeant frul7®.

§ 2. In huiusmodi rerum adiunctis Episcopi curent, ut iura et munera Cappellani scu Missionalis migratorum accurate definiantur et cum Parochorum loci officio componantur.

41. Cappellano seu Missionali migratorum in una vel In pluribus paroedis Vicarii cooperatoris munere legitime fungenti 7l, ut exoptati uberes fructus e ministerio ipsis migratoribus obveniant, congrua concedantur et temporis spatia et auxilia.

42. Cappellani scu Missionales migratorum, quemcumque obtinent condicionem iuridicam et quodeumque adiutorium loci Ordinarii mandato migratoribus praebent, dioeces*, in qua sacrum ministerium obeunt, animo ct opere adhaerere nitantur seseque accommodare contendant; donec Ibi commorantur, lod Ordinarium tamquam in proprii Ordinarii loco habeant ct colant 7l; pastorales normas dioecesanas sedulo observent; sacerdotibus in dioecesi degentibus, ac maxime Parochis, fraterna concordia consociati, animarum saluti incumbant; dloecesanos coetus adeant; collationes de re morali ac liturgia assidue frequentent- Huiusmodi animorum operumque consensio migratoribus quoque praedarum aptationis ct cooperationis praebeat exemplum.

43. § 1. Cappellanos seu Missionales migratorum summa caritate prosequantur Ordinarii locorum ct Parochi, cosque arduum sane exercentes ministerium, quod animabus sibi creditis prosit, libenter adiuvent; curent vero, ut in eorum commodum eae condiciones concedantur, quibus ceteri dioecesis sacerdotes fruuntur, eademque iis tribuantur iura et cautiones ad rem oeconomicam quod attinet.

§ 2. .Aequum est quosdam e Cappellanis seu Missionalibus migratorum etiam Consilii Presbyteralis participes esse.

§ 3. Expedit privilegia et facultates, quae Ordinarii locorum secun/dum Litteras Apostolicas *Pastorale munus* 7l *636*
(LE 3139] suae quisque dioecesis sacerdotibus concedere possunt, etiam Cappellanis seu Missionalibus migratorum, si rerum adiuncta Id suadeant, pariter impertiri.

§ 4. Cappellanis seu Missionalibus permittitur per unum mensem intra annum a missione abesse, dummodo, per sacerdotem ab Ordinario loci approbatum, animarum necessitatibus consulatur.

B) *Delegati pro Cappellanis seu Missionalibus*

44. 5 1. In nationibus, in quibus plures sunt Cappellani seu Missionales migratorum eiusdem sermonis, optandum est, ut unus Delegatus pro Cappellanis seu Missionalibus constituatur.

pp. 397-307. ·· *C. I. C.,* caun. 467-469. ·· *C. L* can. 463. | r. ·* *C. I. C-,* can. 470; Const. Apost. £xnU *Familia,* Tit. II, art 35, f t. ·· *C. I.* can. 466. ··€&-. buini Instructionis n. 33. f 4.

'· Hoc in casu, ad errones dubUque quod attinet circa matrfenoaxxum delegationem, prae oculis omnino teneatur praescriptum C. Z. *C-,* can. 1096, mata quod parochus et loci Ordinarius ç»n*ralcs delegationes ad matrimonia concedere nequeunt, sed tantum ad determinatum matrimonium delegare possunt. n Cfr. n. 33, f 3.

'' Decr S. C. Concilii *Cmm* f/urrs /ocorwwi *Ordmani, A. A. S.* 19 (i9*7k p. 99 [LE 743)

'· Cfr. *A.* .4. S. 36 (1964), pp. 6-13. Pro migratis a Sancta Sede coeotnae

cfr. buio* Istructionb d. 14· MCfr. Con»L Apost. *Eaul Famiha,* Tit. II, art. 54. ·' Motu proprio *Erxknat* I, n. 3, J 4. ·· Cfr bwui In*-tnxtknut art. 33, f K. ·· Ex Atxfrrntia S. diei 30 apahs 1968

·· Cfr. Conrt. Apoet. *Estai Familia,* Tjt. II, art 34, 33. *' Cfr. Const. Apost. Ernrl Farniha, Tit. II, art. 36. ·· *Ibid..* art. 39 " *C. I.* C., ran 1097-

••Cf Initractio S. C de diwUplina Sacramentorum, *A. A. S* 33 (1941).

novas Donna» de Isdulfentu» sUtuUs (tAcrtoentalu contasA «χηκταοιο eucharistica et oratio *d oenlsn Summi Puntihcb/. InJa^vn.iaxn plenarUm die festo titulari et die 3 aufustl vel alii» duobus diebus ab Ordinario statuendis consequi possunt, si Qntornsn seu CappcDam tnaneou — naa vel *ine cura anixuanun — pte viwtiwr.nl ibéque ad mentem Summi PoeUÜcis oraLonem dominyani et 5dd symbolum rrcitavurxat

f 2. Delegatus pro Cappellanls seu Missionalibus eligitur, coUatii cum Conferendis Episcopalibus, quarum interest, consiliis, a Conferentia nationis, in qua Delegatus ipse ministerio fungatur.

45.Delegatus pro Cappcllanis seu Xfissionalibus, vi muneris, nulla lurisuiclionis potestate, sive territoriali sive personali poUeL

46. Delegati pro Cappellanls seu Missionalibus migratorum, Ordinariis locorum, ad quos pertln-t. consultis, est:

1) Rationes Inire cum Episcopis nationis vel dicionis, ubi Cappellanl seu Missionales migratorum stabili modo commorantur, et cum aliis, quos vi muneris adeat oportet, circa ea omnia, quae bonum spirituale migratorum suae nationis seu sermonis respiciant.

2) Cappellanos seu Missionales, salvo Ordinariorum et Superiorum religiosorum iure, moderari7<.

47. f 1. Debet Igitur Delegatus curare:

a) ut Cappellanl seu Mitsionales vitam ducant ad normam sacrorum canonum suisque officiis diligenter satisfaciant;

b) ut decor et nitor ecclesiarum vel cappellarum ve! 937 oratoriorum / et sacrae supellectilis, maxime in custodia Sanctissimi Sacramenti et in Missae celebratione, accurate serventur,

c) ut Udem decreta a Conferenti is Episcopalibus vel ab Ordinariis lod lata rite exsequantur

d) ut sacrae functiones secundum praescripta legum liturgtcarum ac Decreta Sacrae Congregationis pro Cultu Divino peragantur; bona ecclesiastica diligenter administrentur adnexaque lis onera, in primis Missarum, rite imÎileantur recte conscribantur et asserventur libri paroecia-I», de quibus ad n. 39, f 4, b 2) agitur.

f 1 De ils omnibus ut certior reddatur. Delegatus debet missiones crebro invisere.

5 3. Delegati etiam est Cappellanum seu Missionalem aegrotum visitare atque operam conferre ne spiritualibus et materialibus auxiliis et, si de vita decesserit, honesto funere careat; atque curare ne, eo aegrotante aut decedente, libri, documenta aliaque ad missionem pertinentia, depereant vel asportentur.

J 4. Munera In jj 1-3 recensita cum potestate competentis Auctoritatis lod cumulantur.

48. Delegatus, concordi Auctoritatis competentis consilio, Cappellanos seu Missionales, congruis oblatis occasionibus, convocare poterit, ut una simul, praesertim spiritualibus exercitiis vacare ac de aptioribus ministerii rationibus ineundis inter se colloqui queant. Quaevis tamen optata et consilia, antequam ad effectum deducantur, eidem Auctoritati significentur, ut rite probentur.

49. Expedit ut quoties de nominatione, translatione aut amotione Cappellanorum seu Misslonalium ac de novarum missionum erectione agatur, Delegati consulantur

50. Conferentiae Episcopales loci et ipsi Episcopi, pro suae dioecesis territorio, ampliores facultates Delegato poterunt conferre, prouti rerum adluncta vel necessitates postulare videantur.

51. Delegatus semel saltem in anno Conferentiae Episcopali tam loci quam suae nationis per Directorem Nationalem rationem reddat de apostolatu pro mlgratoribus, de 638 progressionibus et de impedimentis referens. /

Cap. VI—Religiosi ac Religiosae

Praesertim, altenlif urgentibus animarum necessitatibus algue derl dioeeesanl penuria. Instituta rdigiosa, quae vitae mere contemplativae non addicuntur, ab Episcopis advocari possunt at tn aarifs *ministeriis pastoralibus operam adiutri-*eem *impendant, inspecta tamen propria cuiusque Instituti indole; quam operam ut praestent, in paroeciis quoque suscipiendis etiam ad tempus. Superiores pro viribus faveant 7t.*

52. Cam Institutis vitae communis sodales persaepe praesto sint e diversis nationibus et dissitis apostolatu* sedibus provenientes, qui iteraque dissimili formatione instructi sunt, cumque proplerea sacerdotibus vel cooperatoribus peculiari apUque Institutione praeditis frui possint. ut eos huc vel illuc facilius transferant, pastorali migratorum curae maximum possunt afferre adlumentum.

53. i 1. Magni sane momenti hac In re censendum est opus ab Institutis praestitum, quae, evangelicls devincta consiliis, apostolatum pro mlgratoribus ut finem proprium et peculiarem persequuntur, velati Congregatio Sfissionariorum a Sancto Carolo, qui Scalabriniani nuncupantur. Societas Christi pro mlgratoribus Poloniae, Pia Societas Sancti Pauli pro migrantibus Melitensibus ’’,

f 2. Cetera autem Instituta, licet apostolatum pro migratoribas ut finem proprium sibi non proponant, tamen id genus fidelibus peropportuno ac laudabiliter spirituales curas adhibebunt» iis peculiari ratione vacando operibus, quae cuiusque naturae cl fini aptius conveniant.

f X Si migratorum curam Ordinarius loci cuidam Instituto committere velit, servatis ceteris de iure servandis, locator oportet conventio scripta Inter Ipsum et Instituti Moderatorem7·, tractata re simul cum Episcopali Conferentia vel cum Institutis episcopalibus, quae in natione, unde discessus fit, apostolicam migratorum curam promovent.

J 4. Licet de Institutis agatur, quae migratorum curam ut peculiarem finem sibi proponunt, tamen opera cuncta ct incepta in migra torum commodum Ordinarii loci auctorilati et moderationi obnoxia sunt, firmo iure Superiorum religiosorum invigilandi sodalium vitae atque etiam, cumulative cum Ordinario loci, munerum ipsis commissorum adimpletioni β3®

J 5. Quodsl munus pastoralis migratorum curae viro cuidam religioso committitur, semper praevius habeatur consensus Superioris praeviaeque fiant scripto conventiones, eadem scilicet ratione, congruis congrua referendo, qua de sacerdotibus dioecesanls statutum est in art. 36.

54. § 1- Multimoda beneficentiae opera ct caritatis plurimae actiones cum apostolatu inter migratores saepe conectuntur: valde quidem commendandum hac in re magnlque aestimandum est adiutorium a religiosis mulierum Institutis allatum, ab iis praesertim, quae elusmodi ministerium ut peculiarem finem sibi proponunt. Quo autem uberior colligatur fructuum messis, nec spiritualis cura talibus Institutis, plene eorum iure servato et ratione habita indolis, nec par materialium subsidiorum copia ullo modo desit.

J 2. Optandum est. ut in religiosis mulierum Institutis peculiaris hic apostolatu* amplius in dies cognoscatur ct promoveatur.

55.§ 1. Ad Concilii Vaticani Secundi mentem indeficiens cooperatio et fraterna concordia. Episcopis et religiosis Superioribus faventibus, inter religiosa virorum et mulierum Instituta, clerum ac dioecesanas et intcrdiocesanas pias lalcorum consociationes promoveantur et foveantur ··.

I 2. Ad apostolatum inter migratores ceterosque chrislindeles exercendum quod attinet, religiosi omnes normis Ordinarii loci obtemperare debent u.

5 3. Sl quid, in hoc apostolatu, domus ac religiosae communitatis ordinem directe vel indirecte rcsplciat, rationes inter religiosos et Ordinarios loci celeraque Instituta operi migrationis praeposita per competentes Superiores tueantur·*. / 6 to

Cap. VII—De laicorum participatione

Laicos autem opertet ordinis temporalis instaurationem tamquam proprium munus assumer? et in eo, lumine Evangelit ac mente Ecclesiae ductos et caritate Christiana actos, directo et modo definito agere; qua cives cum civibus, specifica peritia et propria responsabititale cooperari; ubique et in omnibus iustiliam regni Dei quaerere M.

Inter signa nostri temporis speciali notatu dignus est crebrescens ille et Ineluctabilis sensus solldarietatis omnium populorum, quem sollicite promovere et in sincerum et verum fraternitatis affectum convertere aposlotatus laicomm munus

’’ Quod *d cuxiitoran curwi epe-tu caeÆ.u^v· pLicet ruxni Instituta hunc ùnern panequenUa prartum pc*r, qiae rrqairuatur ad rrwtxncni Praeliturae pr> varui coeUtxn KcuLbii, de quibus ia Motu prvprto I. n. 4.

''IXt**. de pu'_ Ephcop. rnui-er· 13 Ecrl-sL» CinUu: n 35, Motd proprio Er.Lmxs ?a>w-ta/, I. na. y». jr. *· Motu p.vprw Erxkiuù Sxnii*/. I. ɳ 13. i 3. ''Decr d» put hpacap. m-irux- ja Ecclesia CSrxOus [bwui,** ru **35; Decr de apostolatn Lucorum XtasMtfM «cluo* rtUirvt, n. xy Motu propno** *EuUtxat* **Sumai/, i. n. 3.4. ·» Orr. de past. Eptscop. muuez» m Eccksxa Carirfw ac 33-35; Mot** 1 **prepno** *Ecdauu* **Sudat. 1, na. 35. 26. ·*Decr. de pau. Ep.ic-.-p. auacre in Ecclesia Ckntttat Drrxinui. n. 35. 5-6; Motu prepr*:** *Eulax^t* 1 **cn 2. y>50. 33. ·· Docr da apustoUtu Uxxxuui .4pettahea»,**

est. Insuper latet conscii esse debent campi internalionalls et quaestionum ac solutionum, sive doctrinalium siue praclicarum, quae in illo oriuntur, praesertim quoad gentes ad progressum nitentes ··.

56. Haud exigua pars uuaestionum, ex populorum mobilitate proficiscens, dnc Iuleorum cooperatione solvi nequit. Ecclesia igitur, dum pastoralibus migratorum necessitatibus occurrere studet, universum populum Del, ac praesertim fideles lalcos ad apostolatum propensos, enixe adhortatur, ut suscepti a se officii partes Implentes impigro animo allaborent ad universum mundum renovandum et ad ea, quae veritas, iustltla, caritas postulant, efficienda ·*.

57. Migrationes, sive homines considerantur, qui patriam deserunt, sive qui alienigenas in patriam recipiunt, novam vivendi cum Ignotis antea civibus rationem inducunt; Iam inde munus lalcorum exordium sumit: uti fratres accepti, migratores non *mera productionis instrumenta ··,* sed humana dignitate praediti agnoscantur ct amplioris novae humanae consortionis aedificatores.

Cum praeterea aliae cum mlgratoribus conlungantur quaestiones, de habitatione nempe, de opere, dc sociali securitate, ct eae, quae c generis, linguae, humani cultus diversitate oriuntur, laid curent, ut eae secundum caritatis et simul lustitiae et aeauitatis rationes solvan/tur, ne, 641
progredientibus cum populorum mobilitate oeconomicis rebus, *oita hominum singulorum eorumque familiarum incerta et precaria fiat* *7. Lalcorum est insuper operam dare, ut haec iura, praesertim quod familiae attinet unitatem ··, etiam In civili legislatione sarta tecta serventur, et quodvis discrimen in hac re sedulo vitetur ··.

58. Nec minus necessaria ad migratorum evangelizationem fovendam est lalcorum opera adiutrlx: Cappellanls seu Missionalibus opitulentur, ut eorum commercia cum longinquis vel dispersis mlgratoribus faciliora reddantur, Hturglam actuose participent, ita ut cultus divinus allidat animos; oblata autem occasione verbum Del cum variis coetibus ethnicis, secundum modum laids proprium, communicare ne neglegant. Quod etiam magis urget, ubi ob longinquam vel dispersam commorationem aut ob deri suae nationis vel loci penuriam, migratores quavis carent cura religiosa; quo in casu cos sedulo quaerere studeant, comiter recipere, solari et ad ecclesiam localem adducere ·°.

Apostolicum hoc munus peculiari modo ad eos pertinet laicos, qui In migrationibus, in officiis vel In locis, ubi opus faciunt, coniunctissime vivunt cum non catholicis, cum non Christianis vel cum non credentibus; juvenibus vero, qui studiorum Universitates frequentant, potlores sollicitudinis partes serventur. Aptiora enim adiuncta rerum iis offeruntur, quae Cappellanum seu Missionalem migratorum saepe fugiunt: vitam scilicet vere catholicam agentes et ipsum profitentes apostolicum spiritum, *qua cives cum civibus, specifica peritia et propria responsabilttate91* id quod fratribus in sacerdotio deest ·*, efficaciter possunt supplere.

59. Laid, qui gravioribus officiis publicis funguntur, conscii beneficiorum, quae diversa migratorum Ingenii cultura pfferantur, operam dent, ut Respublicae earumque Moderatores ea omnia agnoscant et sedulo promoveant, quae ad mutuam operam et una simul existendi rationem inter ethnicos coetus requiruntur.

Laid vero, quo maiorem vim habent ad communem cogl- 642
tandi ac / sentiendi modum, curent ut talis caoue communis conscientia hominum formetur, quae ad nunc finem assequendum postulatur.

60. Ubi migratores frequentiores numero sunt, facultate praesertim donentur participandi consilia pastoralia dloecesana vel paroecialia. Ita ut localis Ecclesiae compagi reapse inserantur.

61. Eadem profecto ratione atque etiam magis quam singuli homines, consociationes catholicae Impensam curam mlgratoribus adhibeant, qui habitatione, opere, institutione et rebus ad vitam necessariis indigent. Potissimum animadvertatur, quantum referat mlgratoribus opportunitatem praebere, praesertim collata ope cum Institutis, quae iam habeantur, artis formationem perficiendi vel novam consequendi peritiam. Catholicae consociationes adiutricem operam navent Officiis pro mlgratoribus in Curia dioecesana vel in paroeciis constitutis.

Migratores omnes invitentur, ut alicui coetui vel consociationi apostolatus lalcorum nomen dent, cooperantibus In reillis.qui alicuius consociationis sodales In patria fuerunt.

Quamvis autem migratores proprias consociationes habere liceat, tamen quibusdam earum sodalibus opportunitas praebeatur nomen dandi consociationibus (vel opificum collegiis) Ullus regionis: Inter varios ethnicos coetus hoc modo velutl pons efficitur utrasque partes coniungens. Verumtamen non solum singulorum migratorum participatio est promovenda in locorum consociationibus, sed opportunum etiam videtur, ut cooperatio coetuum foveatur, qui lalcorum apostolatum, in regionibus sive originis sive migrationis, provehunt.

Hisce expositis —recognitionem disciplinae migrationes sacerdotum ad exteras transmarinas regiones93 eorumque incardlnationcm in harum regionum dioecesibus respicientis91, necnon munerum Cappellanorum navigantium eorumque Moderatorum·* et status Pontificii Collegii Sacerdotum pro Italis ad externa migrantibus·· peculiaribus/ 643
reservantes Instructionibus— bona firmaque spe adducimur fore, ut spiritualis migratorum adslstentla satius per praesentem Instructionem ordinata et temporis adiunctis accommodata, uberiora in dies, Deo largiente, animabus afferat commoda et inter homines, unius Patris filios dilectissimos, ubique concordiae et fraternitatis sensus feliciter promoveat.

Datum Romae, ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Episcopis, die 22 Augusti 1969.—Carolus Card. Confalonieri, *Praef.* Ernestus Civardi, Archlep. tit, Serdicen., *a Secretis.* losephus Zâgon, *Delegatus ad Opera pro Migrationibus.*

·· Decr. de apostolatu Ukonun *ApaUolirAm tztuonialrm,* n. 14. M CocsL part, dc Eccl. in niundo huius temporis Cearfn· *A tpn,* n 26. *"Ibid,* Q. 66. ·' *Ibid. "Ctr. Decr* de aportoù tu Lucorum *A* pcrtrJua* arfucn-*iitm* a. ii, »»Ctr. Coast. part. de Eccl in mundo huius tc/npons Gaw-*di*m'tt* n. 66. '' Cfr. Ikcr de apostolatu Lucorum *Afettofa* td»· πMΐπ·v nn. xo. 17· ·*/ô-J.n. 7·

Adn. H. M OTERY in Aurtralaxian CalhoUc Record 48 (1971) 127-151: P. PEROTTI in ME 95 (197Q) 46-60; S. M. TOMASI in JarUt 3) (1971) 332-341; Doc. Ceth. 67 (1970) 7L

3782

1969 AUG .. -SC CULTUS DIVINI, RESPONSUM. PART.·

Responsa ad proposita dubia: 1—Ad institutionem GENERALEM MISSALIS ROMANI. 2----AD ORDINEM MiSSAE. 3—Ad Calendarium. 4—Ad diversa

I—A» Institutionem Generalem Missalu Romani

1. *Quandonam quaedam praefatio habenda est «propria·?* Resp.: Difficultas venit praesertim ex possibilitate adhibendi precem eucharisticam IV, quae praefationem fixam habet, et ideo statutum est ea uti non licere quando Missa propria praefatione ditatur (n. 322 *d).* Cum autem praeter festa, tempora quoque habeantur, et quidem sat longa, in quibus dicitur praefatio de tempore, quaestio exsurgit quo sensu Intclligenda sit praefatio «propria».

Praefatio consideratur «propria» stricto sensu. In Missis quae celebrantur in *ipso die festo* vel in eius *octava.* In Proprio de tempore adhibetur praefatio illi respondens sed haec non consideratur stricte propria, et eo durante adhiberi possunt prex eucharistica IV et prex eucharistica II cum sua praefatione.

In Missis autem votivis seligi potest aut praefatio Missae respondens aut praefatio propria alicuius precis eucharisticae.

2. *In feriis temporis Nativitatis et Paschae possunt dici Missae ad diversa vel votivae?* Resp.: N. 316 Institutionis generalis Missalls Romani loquitur tantum de feriis temporis «per annum» minime vero de feriis temporis Nativitatis et Paschae.

Ex eadem autem *Institutione,* collata cum *Normis de Anno liturgico et de Calendario* haec interpretatio erui potest:

1) Missae ad diverso vel votivae prohibentur in sollemnitatibus. in dominicis Adventus, Quadragesimae et Paschae, in feriis IV Cinerum et Hebdomadae Sanctae «quae omnibus ollis celebrationibus praeferuntur» (Cf, *Normae de Anno liturgico et de Calendario,* n. 16) (LE 3728].

2) In dominicis, praeter eas quae supra recensitae sunt, in festis, in feriis temporis Adventus a die 17 ad diem 24 decembris et Quadragesimae, hae Missae dici possunt, «occurrente aliqua graviore necessitate, de mandato vel licentia Ordinarii loci» (Cf. *Inst. gcn.,* n. 332) (LE 3735].

3) In feriis temporis Adventus, usque ad diem 16 decembris Inclusive, tempore Nativitatis, n die 2 lanuarii ad sabbatum post Epiphaniam, tempore paschali, a feria II post octavum Paschae ad sabbatum ante Pentecostcm et In memoriis obligatoriis, «In Missis cum populo si qua vera necessitas Id postulet·, potest dici Missa huic necessitati respondens, •de iudlcio rectoris ecclesiae vel ipsius sacerdotis celebrantis· (Cf. *Inst. gen.,* n. 333). Necessitas Intellegenda est ratione pastorali, v. gr.. sl frequens populus occurrit pro aliqua celebratione. uti, aliquibus In locis, prima feria VI mensis.

Extra hos casus Missae ad diversa vel votivae non permittuntur. Nam Officiam de feria. his temporibus quadam praeeminentia gaudet, ut mj*sterium salutis debito modo recolatur super cetera alia festa vel commemorationes (Cf. *Consi, de mera Llturgia.* **n. 103). Hoc valet praesertim pro quinquaginta diebus a dominica Resurrectionis ad Pentecosten, quae celebrantur «sicut unus dies festus, immo magna dominica» (Cf.** A'ormœ *de Anno llturgtco ei de Calendario,* **n, 22) fLE 3723).**

4) Tempore «per annum», quando fit officium de feria vel occurrat memoria ad libitum, licet celebrare quamlibet Missam ad diversa vel votivam.

5) Eadem ratione ordinandae sunt Missae defunctorum, seffleet: *al* **Missa exsequialis did potest omnibus diebus, excepti· Triduo sacro, dominicis Aaventu*. Quadragesimae et Paschae, atque sollemnitatibus.** *b)* **Missa defunctorum post acceptum nantium mortis, in ultima sepultura defuncti, rd In primo anniversario die, ut ln n. 3 et 4 (Cf.** *Inst. gen.* **n. 337).** *e)* **Miuae cotidianae In feriis temporis per annum et quando occurrat memoria ad libitum, ut in n. 4.**

II—Ad Ordinrm Missae

X *Quando nullus fidelis habetur qui acclamationem post consecrationem peragere valeat, debetne sacerdos dicere »Mfsterlum fidei»?* Resfu *Negative.* **Verba** *Mgsterium fidei,* **quae e contextu verborum Domini deducta sunt et post consecrationem posita, «ad fidelium acclamationem velutl aditum aperiunt» (Cf. Const.** *Missals Romanum)* **[LE 3735 1 Quando autem peculiaribus in adiuncth nemo respondere valet, sacerdes ifia verba omittit, sicut fit ln Missa quae, ex gravi necessitate. celebratur sine uDo ministro, In qua salutationes el benedictio In fine Missae omittantur** *(Inst. gen.,* **ɳ. 211).**

Idem valet pro concelebratione sacerdotum (n qua e ullus fidelis praesens est.

4. *ln precibus eucharisticis II et III, peculiaris formula pro defuncto quando adhiberi potest?* Resp.: **Dubium ortum est quia rubrica tertiae preci· eucharislicae sic sonabat: «Quando haec prex In** *Missis defunctorum* **adhibetur, dicitur...· (Cf.** *Preces eucharislicae et praefationes.* **Typis Polyglottis Vaticanis 1967. p. 351. Quae rubriea clarior facta est ln novo Ordine Missae (n. 322 b), et dldtur simpliciter «Quando Missa** *pro aliquo defuncto* **celebrator». Ergo peculiaris embolisma· pro drtanetis adhiberi potest ln quacumque Missa, quae pro aliquo defuncto celebratur vel In qua de eo peculiaris memoria fit. Finis legis est faciliorem reddere exsecutionem n. 316 Institutionis generalis de «moderate· sumendis Missis defunctorum.**

III—Ad Calendarium

5. *Utrum celebrandae sint l Vesperae festorum Sanctae Familiae el Baptismatis Domini?* Resp.: *Affirmative* **(cf.** *Normae de Anno Ht. et de Cal.* **n. 13). Nam. uti apparet ex tabula praecedentiae** *(Ibld^* **n. 59, 6), Dominicae temporis Nativitatis aequantur dominiei* per annum, et festa Domini quae in eis occurrunt, I Vesperas habent.**

6. *Quoe Missa celebranda ut dominica II post Nativitatem?* Resk: **Missa quam dabit Mlstale Romanum Instauratum; secus Missa quae ln hodierno Missall habetur pro dominica post Nativitatem.**

7. *Abolita Vigilia* **Ascensionis,** *quaenam* **sunt Missa** *et officium* **halas** *dtei?* Reap.: **Missa dicitur de dominica praecedenti et Officium, pro anno 1970. ut ln Breviario, scilicet de Vigilia.**

8. *Quomodo ordinanda est celebratio Missae* **ct** *Officil divini* **in regionibus abi** *sollemnitates Epiphaniae el Ascensionis Domini ac Corporis Christi* **In** *domlnleam transferuntur?* Resp.; **Attenta declaratione anno praeterito facta a Sacra Congregatione Rituum (Cf.** *NolUlae,* **vol. IV. 1963, p. 279), adveniente anno 1970, ubi supradlctae wllemnltntes in dominicam transferuntur, celebrentur secundum Calendarium quod sequitur:**

Die 4 lanuarii, Dominica: in Epiphania Domini. *Sollemnitas* **(I αχ.**

Die 5 lanuarii, ferla II: De ea

Die 6 lanuarii. feria III: De ra.

Die 11 ianuarii: Dominica: Festum Baptismatis Domini. *Festum* **(II clA**

Die 12 lanuarii, feria II: De ea (Hebdomada I post Epiphaniam, I per annum).

Lectiones e Sacra Scriptura pro dlebus 5 et 0 lanuarii sumnntur respective quae in Breviario Romano assignantur diei 4 (diei 5) et 5 (die o) lanuarii. eum responsoriis et antlphonls ad *Benedicius* **et ad** *Magnificat* **e diebus 11 et 12 lanuariL**

In festo Baptismatis Domini, Lectione* e Sacra Scriptura In I Nocturno sumuntur e dte 12 lanuarii.

Diebus 12 et 13 lanuarii f.t Officium de feria hebdomadae I per annum, cum responsoriis assignatis pro diebus post diem 13 lanuarii.

Die 6 mali, feria IV. de ea.

Die 7 mali, feria V, de ea. *Ad libitum S. Stanislal Ep. el Martgris.*

Die 8 mali, ferta VI, de ea.

Dte 9 mail. Sabbato: S. Gregarii Nazianzeni, Ep et EccL doct. M*emorla* **(III d.L**

Die 10 mall. Dominica: In Ascensione Domini. *Sollemnitas* **(I d.).**

Lectiones e Sacra Scriptura pro diebus 6. 7, 8 et 9 mali strmuntur respective quae ln Breviario assignantur feriae VI (die β\ sabbato (die 7k dominicae post festum Ascensionis (die 8), cura responsoriis hebdomadae praecedentis. Die 6 mali antiphonoe ad *Benedictus* **et ad** *Magnificat* **sumuntur e dominica praecedenti Die autem 9. pro anno 1970. ad Matutinum leguntur Lectiones Vigiliae Ascensionis et lectio agiographica de S. Gregorio Narianzeno.**

Die 23 malL feria V. de ea. *Ad libitum S. Augustini Cantvarierais, Episcopi.*

Die 29 moli, feria VL de ea. *Ad libitum S. Mariae Magdalenae de Pazzl, virginis.*

Die 30 mali, sabbato, de eo. *Ad libitum S. Mariae in Sabbato,*

Die 31 mali. Dominica: SS.mi Corporis Christi, **Sollemnitas (I cLL**

Lectiones e Sacra Scriptura cum «uls responsoriis, pro diebus 28. 29. 30 mali sumuntur respective quae in Breviario Romano assignantur feriae VI (dte 28), sabbato post dominicam I post Pentecosten (die 29), et dominicae III post Pentecosten (die 30).

IV—Ad Diversa

9. *Quomodo peragenda ni Ordinatio subdiaeonorum?* Resp.: **Cum ritus Ordinationis subdiaconl adhuc recognitus non sit, huius Ordinis collatio conferenda est inxta ritum In Pontificali Romano exstantem, etiamsi in unica actione liturgica una cum subdiaconls ordinandi sint etiam diaconi et presbyteri. Ergo Ordinatio subdiaconl peragenda est post orationem Missae; Litaniae autem Sanctorum canuntur luxln novum schema;** *intimatio,* **quae habetur in Pontificali Romano ante Ordinationes, omitti potest. Quando In eadem actione liturgica etiam diaconi vel presbyteri ordinantur, «pensum» nocturnum recitandi subdiaconl* potest non committi.**

10. *Ad benedictionem cum pgride impertiendam, sacerdos debelne cum velo humerali eam cooperire?* Resp.: **luxta morem antiquum et receptum, in signum reverentiae sacerdos pyxidem vel ostensorium manibus velo humerali coopertis accipit. Haec ratio autem non valet pro** *cooperienda* **pyxide, quae potius ostendenda est fidelibus, dum benedictio datur. sicut fit quando ostensorium adhibetur. Ideo conformius esse videtur veritati rei si etiam pvxte. ln benedictione eucharistica, velo humerali accipiatur sed non cooperiatur.**

• **KotiL 5 (1955) 323-327 et -i22**

3783

1969 SEP 29.-CONVENT1O SOLLEMNIS CUM AUSTRIA. AAS 62 (1970) 163-164

CONVENTIO INTER SANCTAM SEDEM ET REMPUBL1CAM AUSTRIACAM DE RE PATRIMONIALI ET OECONOMICA

ACCORDO ADDIZ1ONALE FRA LA SANTA SEDE E LA RePUBBUCA AL'STHIaCA **ALLA CONVENZtOXR FRA LA SANTA SEDE E LA** RePVBBUCA AL'BTRIACA **PER II.** Reoolamento **Dl** Rapport! Patrimoniali del **23 Giuoxo 1960**

Fra *h Santa Sede* rappresentata dal suo Plenlpotcnziario Sua Ecctllenza Rev.ma Mon». Dr. Opillo Rossi, Ardvescovo t|L dl Andra e Nunzio Apostollêo in Austria,

e Ia Repubblita Austrians rappresentata dalsuol Plcnlpotenziari Il Signor Dr. Wilfried Plalzer. Ambasciatorc Straordinario e Ptenipotenxiario, Scgrctarto Generale del Ml·nistero degll Affari Ester!, e Il Signor Dr. Alois Mock. Ministro Federate per l'Istruzione,

Zt'SATZVERTRAO ZW13CHEN DEM HErLIGBN St UIIL **UNO DER** RePUBLIK **OSTERREICU ZΓM VERTRAG ZWISCHEN DEM** Heiligen Stuhl und der Republic Ostf.rreich **ZUR** Regelung von vermGgensrecktlichen Bf.ziehungen vom **23. Juni 1960**

Ztvisehen dem Helligen Stahl, vertreten durch dessen Bevollnflchtigten. Seine Exxeltenz, dcn Herrn Apostollschcn Nuntius in Osterrelch, Tilularcrzblschof von Ancyra. Msgr. Dr. OpiHo Rossi.

und *der RepublicOeaierrelch,* vertreten durch deren Bevollmachtigte, Hcrro Dr. Wilfried Platter. ausserordenlUcher undbevollmâchtigter Botschafter. Gcnerahekrctlr für Auswlrtise Angetegenhciten, und Hrrm Dr. Alois Mock. Bundesni Intelcr fOr Unterrlcht.

viene concluso, a complemento della Conventione fra la Santa Sede e la Repubblica Auslriaca per il Regolamento dl Rapport! Patrimonial! de! 23 Giugno 1960 (LE 2916), il seguente Accordo Addizionale.

Aiit ic o l o I

La somma dl 50 milioni di scellinl, di cul all'Artlcolo II, Capov. 1, letlera *a* della Convenzlone fra la Santa Sede e lu Repubblica Austdaca per il Regolamento di Rapportl Patrimoniali del 23 Giugno 1960, verrà elevata a partire dali'onno 1970 a 67 milioni di scellini.

Ar t ic o l o II

L'Articolo XXII dei Concordato del 5 Giugno 1933 vale, per onalogia, per la soluzione dl dlfficoltà concernenti l'inlerpretazione del presente Accordo Addlzlonale.

Ar t ic o l o III

Questo Accordo Addlzlonale, il cui testo Italiano e tedesco sono ugualmente autentlcl, dev'essere ratifleato e gll Istrumentf di ratiflca devono essere scambiati al più presto in Roma. Esso entra in vigore ll giomo dello scambio dcgli Istrumenti dl ratifica.

In fede di che l Plenipotcnzlari hanno firmato il presente Accordo in doppio originale.

Fatto a Vienna, il 29 Settembre 1969. Per la Santa Sede: Fdr den Heiligen Stuhl: Opil io Ro s s i.

w*rd in Ergànzung des Vertrages zwischen dem Heiligen Stuhl und der Republik Osterrelch zur Regelung von vermôgensrechtllchen Beziehungen vom 23. Joni 1960 [LE 2916) nachstehender Zuzatzvertrag geschlossen*.

Ar t ik e l I

Dcr in Artikel II Abstaz 1 lit. a des Vertrages zwischen dem Heiligen / Stuhl und der Republik Osterrelch zur Re- 164
gelung von vermôgensrechtllchen Beziehungen vom 23. Jun! 1960 genannte Betrag von 50 Mlllionen Schilling wlrd beglnnend mit dem Jahr 1970 auf 67 Mlllionen Schilling erhôht.

Ar t ik e l II

Artikel XXII Abstaz 2 des Konkordates vom 5. Juni 1933 gilt fûr die Regelung von Schwierigkelten bezûglich dec Auslegung d'eses Zuzatzvertrages slnngcmàss.

Ar t ik e l III

Dleser Zusatzvertrag, dessen deutscher und itallenischer Text authentisch ist, wird ratifiziert; die Ratifikatlonsurkunden werden sobaid wie mdglich in Rom ausgetauscht werden. Er tritt mit dem Tag des Austausches der Ratifikationsurkunden in Kraft.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmachtigten diesen Zuzatzvertrag In doppelter Urschrift untcrzeichnet.

Geschehen zu Wien, am 29. September 1969. Fûr die Republik Osterrelch: Per la Repubblica Austriaca: Dr. Al o is Mo c k-Pl a t z e r.

*Conventione^ Inter Apostoticam Sedem et Rempublicam Austriacam rata habita, die **XXIII** mensis Februarii anno MDCCCCLXX Ratihabitionis Instrumenta accepta et reddita mutuo fuerunt. Exinde, i. e. a die **XXIII** Februarii anno MDCCCCLXX, huiusrnodi Conventio inter Aposlolicam Sedem et Rempublicam Austriacam icta vigere coepit ad normam articuli **III** eiusdem Pactionis.*

3784

1969 OCT 4.-PAULÜS VI, ALLOC. AAS 61 (1969) 709-713

Allocutio diei 4 *Oct.* 1969 *iuris peritis, qui interfuerunt coetui decimo internationali de iure poenarum, Romae habito:*

De momento iuris poenalis ad progressionem iuris, **AD TUENDA HOMINIS IURA, AD CONCORDIAM ET PACEM INTER NATIONES PRONTHENDAM**

Chers Messieurs, Il Nous est très agréable de répondre au désir exprimé par les organisateurs du dixième Congrès International de droit pénal, et de vous souhaiter à tous une cordiale bienvenue. En vous recevant dans notre demeure, Nous voulons vous témoigner notre estime pour vos personnes et vous assurer en même temps du vif et profond intérêt que Nous portons à vos travaux.

Si tout ce qui se rapporte à l'ordre juridique International retient en effet notre attention, l'objet de voire rencontre romaine, bien qu'l! déborde notre compétence propre, attire particulièrement notre réflexion. Vos préoccupations ne rejoignent-elles pas, par plus d'un aspect, ce c|ui constitue l'une des tâches de l'Eglise: le relèvement de l homme tombé et son amendement en vue de sa progressive réintégration dans une société accueillante où ll puisse retrouver sa pleine dignité?

Au reste, notre prédécesseur Pie XII ne vous exprinialt-ii pas, dans une rencontre mémorable à laquelle plusieurs d'entre vous ont sans doute participé, tout l'intérêt que porte l'Eglise â vos travaux, et aux questions fondamentales qu'ils soulèvent: les bases métaphysiques du droit, et son importance pour la vie pacifique el ordonnée des sociétés —y compris, en son ordre, l'Eglise— ct de la communauté des peuples? x. Quant Λ Nous, en présence de personnalités si hautement qualifiées, et devant des rapports complexes si techniquement élaborés, Nous voudrions seulement partager avec vous quelques réflexions qui Nous paraissent particulièrement actuelles dans le monde d'aujourd'hui.

I. Tout d'abord, vous contribuez au progrès des sciences juridiques, et par lù vous participez d'une manière Irremplaçable à l'instauration de ce monde plus juste et plus fraternel que nous appelons tous de nos voeux. N'est-il pas vrai que. dans toutes les civilisations, cette / lente éla- 710
boration d'un droit pénal égal pour tous, ù la fois de plus en plus précis et de plus en plus souple, pour tenir compte de tous les aspects des dommages causés aux personnes comme à l'ordre public, ainsi que d'une culpabilité personnelle cernée aussi exactement que possible, n'est-il pas vrai qu'un tel effort est toujours le signe et le gage d'une progressive maturation humaine, qu'il témoigne en un mot de plus d'humanité?

Cette oeuvre, certes, vous le savez mieux que quiconque. demeure fragile ct vulnérable, et demande toujours ù être reprise ct perfectionnée, dans une plus grande adaptation requise à la fois par l'affinement des consciences et par les transformations de la société. Qui ne saisit l'enjeu de ce travail séculaire, devant la tentation toujours renaissante. et aujourd'hui plus insidieuse que jamais, de jauger la moralité à l'aune des moeurs, et d'établir un passage aussi indu que périlleux du fait au droit? De plus grandes possibilités d'action apparaissent par ailleurs, et par là même hélas deviennent aussi possibles de nouveaux délits qui font peser des menaces plus graves sur les personnes comme sur la société. Il faut y faire face résolument, sl l'on ne veut pas qu'un prodigieux progrès technique ne soit l'occasion d'une effrayante régression morale. Ne notait-on pas récemment la terrible progression de la criminalité en milieu urbain, et ceci dans les sociétés considérées comme les plus évoluées? *.

Tant de questions se posent quant à l'administration même de la justice, le déroulement des procès, les garanties de la vérité, les modc4 d'application des peines. Nous Nous rejouissons de les voir réétudiées, ne doutant pas qu'un tel réexamen ne favorise plus de justice dans l'exercice de «La Justice». L'Eglise elle-même n'essaie-t-elle pas de faire le même effort dans la réforme de sa législation canonique, comme dans la procédure de ses tribunaux?

Certes, nous le savons tous. Dieu seul tsonde les reins et les coeurs», et Lui seul est capable de <rendre à chacun

• IHvcours au VI—· Congrès international de droit pénal, .4 *A S* **45 (»9531. PP- 730-744 (LE**

• *Cfr Ckrpni^nt icoaU Krantf,* **juillet 1969,** *Urbanitate* d*

selon ses oeuvres» ', Lai, «le juste Juge, le défenseur du

ment à J'envi tant de pages de la sainte Ecriture 4, qui nous le montrent aussi intraitable pour qui poursuit le mal ou lui demeure indifférent, que miséricordieux pour
7Π qui / regrette sa faute et s'amende, «plein de tendresse et de pitié»1 pour le pécheur repentant Plus modeste certes, votre rôle n'en est pas moins Indispensable. Il s'agit, pour la justice humaine, de prévenir le mai, de protéger la société contre tontes les atteintes au bien commun, et de redresser aussi le coupable, pour autant que faire se peut. Ce pouvoir de coercition lui-même, exercé à l'encontre d'un frère au nom de la communauté, comme le pouvoir législatif qui lui correspond, expriment en effet les exigences d'un droit fondamental.

II. Il est dans votre oeuvre un autre point capital. C'est la sauvegarde des droits sacrés de la personne humaine, des *droits de l'homme* selon l'expression consacrée, que vous awurei par la protection de l'ordre public. El là votre responsabilité est double, et aussi délicate et grave dans l'une et l'autre de ses composantes: assurer les droits du coupable, comme ceux de l'innocent.

Nous le disions solennellement dans notre message adressé à la Conférence organisée par les Nations-Unies à Téhéran, à l'occasion du 2O'a* anniversaire de la déclaration des droits de l'homme: «Il serait vain de proclamer les droits sl l'on ne mettait en même temps tout en oeuvre pour assurer le devoir de les respecter, par tous, partout, et pour tous ·. Et le Concile oecuménique, dans sa Déclaration *Dignitatis Humanae,* le déclarait sans ambages: <A l'égard de tous, ll faut agir avec justice et humanité..., selon des normes juridiques conformes à l'ordre moral objectif, requises par l'efficace sauvegarde des droits de tous les citoyens et de leur pacifique accord, et par un souci adéquat de cette authentique paix publique qui consiste dans une vie vécue en commun sur la base d'une vraie justice ainsi que par le maintien, qui se doit, de la moralité publique» \

Cette triple exigence marque bien l'ampleur, comme les limites, de toute législation pénale, dans l'irremplaçable service du bien commun qu'elle assure. Le délinquant —et à combien plus forte raison le présumé délinquant— conservent toujours une dignité et des droits qu'il faut absolument garantir contre tout arbitraire. Bien plus, le juge-
ment et la peine doivent tendre aussi à la rééducation et à la réintégration dn coupable dans la société, avec son
*12 entière dignité ' d'homme. Nous vous félicitons de tendre toujours mieux vers cet objectif humain si Important, qui est bien digne de retenir toute votre attention.

III. Un autre aspect de vos travaux est lui aussi à relever, en raison de ses Incidences sur le bien commun de toute la communauté des peuples: c'est l'harmonisation des diverses législations nationales, dans h poursuite des délits, et l'obstacle ainsi porté contre les criminels dans leur recherche de l'impunité par le moyen de la fuite à l'étranger. Certes les lois pénales, sans être arbitraires, demeurent nécessairement liées à certaines contingences locales, et ne peuvent pas ne pas refléter dans leur expression des degrés bien divers selon l'état des différentes sociétés dont elles cherchent à assurer la sauvegarde. Et il est, de fait, difficile d'en harmoniser les dispositions par-delà les frontières.

Mill Il vous appartient de chercher à déjouer les impudents calculs des criminels, et de réfléchir aux saines conditions de l'extradition, en ce qui concerne les crimes de droit commun. Le problème est en effet bien différent, quand Il s'agit de délits d'ordre politique, avec les contingences qu'il connotent: dans de certaines limites, le droit d'asile a toujours été reconnu comme un bienfait pour l'humanité. Au reste, par-delà la punition de tout délit, qu'il faut assurer, c'est la prévention de la criminalité qu'il importe de rechercher par les moyens les plus adaptés.

IV. Enfin, chers Messieurs, Il Nous plaît de penser que la mise en commun de vos réflexions et de vos suggestions, a partir de vos diverses expériences, comme la confrontation pacifique des différents systèmes juridiques dont vous avez la connaissance, favoriseront et renforceront entre les nations des rapports juridiques plus étroits, qui seront une source féconde de progrès dans la justice, et par là-même de paix entre les peuples. Car la poix. Nous ne cessons de le répéter, «se construit jour après jour, dans la poursuite

•Chr. *Jtibtie* **ir. io** ‘Ctr *Pt. j,* t -ji. **n.** *r.* ***6, ». A «r. 7S. ». Si.** S **6.** · *A A S.* **JJ (19U), p** jBj **’N 7.**

Il n'est de vraie paix oue dans la justice. Et la vraie justice n'est pas dans un juridisme imposé par les uns ou les autres en raison de leur position de force dans la société, mais dans le souci d'assurer / toujours mieux *la pro-* 713
tection de ces droits naturels qui ont été Inscrits par le Créateur dans la conscience des hommes. Selon le mot du prophète: «Pour magistrature, j'instituerai la paix, et comme gouvernement la justice»·. **Nul doute qu'avec la grâce** du Dieu de justice et de paix, des dialogues sincères comme ceux que vous menez ne contribuent grandement au progrès de toute la société, dans cette recherche sl importante pour tous le hommes.

Aussi est-ce de grand coeur qu'en formant les meilleurs voeux pour la fécondité de vos travaux Nous vous accordons, pour vous-mêmes, et pour tous ceux qui vous sont chers, notre Bénédiction Apostolique.

• Lit Eacjrd. AtPmà w w b 76 [LE J54&Ù Cfr. UtL EncycL » Irru [LE JIlaj. · /i4ir Ô0, >7.

3785

1969 OCT 10.-PAULÜS VI. LITTERA APOSTOLICA. PART

Nova Statuta Actionis Catholicae Italiae
APPROBANTUR

Le LneoraggUnti prospettive aperte dal Concilio Vaticano II all'apostolato dei Lriei e !a lodevoie preoccupatione di aggtornarsi in conformity alie vaste ed urgenti esigenze dei monde premente hanno indotto 1'Azione Cattolica Italians ad approfondire, »u tcala nationale, lo studio delle sue finalilà Utituzionali. del carattere della tua eollaborazione con la GerarchU. delle responsabilité di un laicato maturo; e tutto ciô le ha falto vedere l'ulllità c la nécessita dl apportare quakhe rtforma aile proprie struttare organizzative.

£ etato un impegno ampto e grave che ha richlesto serietà dl riflessione circa i principi, analisi attenta dl situazionl e dl ambienti, geniality e coraggio per dore una rLsposta adeguata ai problem! che ne tcaturivano.

Portata ora felleemente a termine taie Iniziativa. della quale è partieolarmente benemerita la Glunta Centrale, ed in un momento tanto importante e delicato per l'avvenire dell'Axione Cattolica Itahana. desideriamo manifestare ai dirigenti e a tutti i membri delTAssoclazione il Nostro paterno intéressé, il Nostro sincero compiaclmento e la Nostra viva speranxa. ed anche rivolgere ad essi una paroLa di apostolica esortazione, che ll aiuti a portare avant! il lavoro intrapreso con illuminata e indefettibUe generosity di propositi.

Lo speciale intéressé con cui, nella Linea dei Nostri Predecessor!, scgulamo da vicino la vaiorosa e diletta Lstituzione, si fonda sui slngolari rapport! dl fedeltà. dl lealtù e di devoztone che sempre, sin dalle sue ongini. hanno unito ΓAζioηβ Cattolica alia Cattcdra dl Pietro.

D compiacimento, pol. nasce in Nol per la buona prova di validity data dall'Associazlone: se essa, com'è naturale, puô risentlre del peso degi) anni, trova tuttavia nella sua stessa tsperienxa centenaria la ragione di una resenza e dl una testlmonianxa. nella vita della Chlesa. «e giustamente ri considera tuttora eome esemplare dl un peculiare tipo di apotlulalo. rgneglamcntc qualihcato e «peeifieamente contraddistinto, tra l'altro, dalla fedele e responsabile eollaborazione con la Gerurchla

Amiamo. inoltre. riattestare la Nostra speranza. fondnta e fiduclosa. nei confront! di un'organlzzazione che nel corso della lunga esistenza ha sempre saputo mantenersi identica a se «testa in talune sue note esteaxiali, e Insieme corrispondere alie partkolari necessity del momento, opportunamente interpretando i tegni dei temni e trovando le soluzioni pili adatte alie mutevoli btanze della evoluzlone stonca.

E con soddlsfaxione che dalla lettura dei nuovo Statuto nblamo nlrvalo ia ferma determinaziene dell*Azione Cattolica Italians di mantenere saggiamenle quelle caratteristiche che garantiscono la sua autenUcltâ. perché ne coslitulscono la stessa region d'essere e Ia differenxiano dn nitre pur legittime forme di apostolat©-, cioè, l'isplraztone spirituale-religiosa la finaliU fonnativa. e l particulari rapport! dl direlta collaborazione con la Gerarchla (cfr. Dccr. Apostolicam *nrhtost talem.* **20! [LE 3346).Queste caratteristlthe voghamo Noi stessl ribadlre.**

Anzitulto ΓAxione Cattolica non deve perdere di vitta la sua originale vocazione snlrituale-rrligiosa. Il momento che vivlamo ê ossal rtcco di fermenti. L'attrattiva dcirimoeuni temporale è forte r allettante. Tutto ciô che è concreto im mediato, reallzzobile a brève scadenxa; tutto ciô che ha'visf

bili rlfiessl citeriori e sociali sembra plh desiderabile ed efficace che non una solida formazione religiosa. Ia quale richirdc coûtante e difficile Impegno personale.

Ma se ê vero che ll Concilio Vaticano II ha indicato nel-l'imiinnzione cristlana dcli'ordinc temporale i) compito specifico dei Laid (Decr. dt., 7), esso ha pcraltro chiuramente stabilito le impreiclndiblli basi soprannaturall ner tale azione. E I*Azione Cattolica, in questo quadro generale, assume perdô Ia precipua missione dl mobilitare le energle spirituali del suoi membri In un Impegno morule e religioso completo, Interiormentr ed cstcrnamenle coerente; di rendere concreta tcstlmonianza nila forza trusformatricc sempre viva ed operante della Parola dl Dio intlmnmcnte nssimilata e vissuta; di diffondere coii, con una dedlzione generosa. Illuminata e confortata dalla gruzla divina, ll messagglo evangelico a tutti l livelll délia société umanu.

In secondo luogo, perché ΓAζionβ Cattolica sla veramente talc, deve proporsl dl conservare, secondo la fellce espresslone della nota lllusIrativn del nuovo Statuto, «rapportl dl dlretta eollaborazione con lu Gcrarchla, che è promotrice, guida c garante délia rculizzazione del fine npostolico generale della comunità eccleslalc». Alla Gerarchla ΓAζionβ Cattolica sl affIda con offerta Ubera, generosa e totale di eollaborazione apostolica; della Gerarchia TAzione Cattolica sl mette a disposlzioue per condivlderne, nella forma e nella mlsurn ad essa appropriate, le sollcdtudinl pastorali ol servizlo deU'intero Popolo di Dlo.

Ecco I principi fondamentall che devono caratterizzare Tapostolato dell'Azione Cattolica. Nello spazio molto amplo da essi delineato, esiste una legittima liberté di inlzlatlve, dl movimenti. dl esperimentl e dl nuovl ordlnamentl, a dimostrnre vislbllmentc che lo Splrito Santo suscita nel fedelBsimi olla Chiesa. con variété meravlgliosa, idee sempre nuove e uomini capaci di rcalizzarle. Sarà compito dei Pastori distinguere le forme valide dl eollaborazione apostolica dei Laicl da quelle che non lo fosscro. E sarà un compito pastorale, che, come ha sottolineato il Concilio (cfr. Cost. *Lumen gentium,* 37 ILE 3232]; Dccr.cit., 24-25), esige riflessione e insieme comprenslone e convinzione deH'npporto sostanziole dei Laicl alia missione apostolica di tutta la Chiesa.

Rinnoviamo nertanto Ia Nostra soddisfazione, rlngrazlando quanti hanno dedicato la loro opera, nobile e meritoria, a dore un volto di rinnovata freschezza ali'Azione Cattolica Italiana. Essi hanno dimostrato un buono splrito, ed hanno compluto un buon lavoro. I risultati a cui sono pervenutl conlengono la promessa dl successivi progressi.

Approvlamo perciò «ad experimentum», per un triennio, ll nuovo Statuto delPAzlone Cattolica Italiana. secondo ll testo proposto unanlmamente dalla Giunta Centrale della medesima A. C. L, esaminato dalla Conferenza Episcopale Italiana. e da essa occettato. Stablliomo inoltrc che il nuovo Statuto vada in vigore ll 1. novembre 1969, festa dl tutti i Santl. E afflnché Ia sua entrata in vigore segni l'inizio dcU'auspicata vigorosa ripresa dell'Associazlone tanto benemerita della Chiesa e dciritalla, invochiamh abbondanti luml dal Signore su codesta grande c operosa famiglia di cattolici attivl, nl quali tutti, come ai loro Assistenti ecclesiastici, invlamo di cuore lo Nostra particolare Bencdizione Apostolica.

Dal Vaticano, 10 ottobre dell'anno 1969, setlimo del nostro Pontlficato.—Paulus PP. VI.

Π.—Statuta Actionis Catholicae Italiae

Premeua

L'Azlone Cattolica Italiana, sorta per iniziativa di un gruppo di giovanl, benedetta pol e raccomandata dai Papi e dal Vescovi, ha avuto nella sua storia trasformazloni profonde. In corrclazlone con le vlccnde della Chiesa e della société italiana. Essa è stata, durante l'intero areo della sua vita, un annuncio dl quella corresponsabllità del laicl nella costruzione e missione della Chiesa che ll Concilio Vaticano II ha poi solennemente nffermato. Il suo cnmplto è oggl quello di contribulre α realizzarc questa plenezza dl corresponsabllità dl tutti i membri dei Popolo di Dio per l'altunzione del Concilio.

Il Concilio Vaticano II ha indicato la strada di un rinnovamento della Chiesa como «un popolo adunato neirunftà del Padre, del FIgllo e dello Splrito Santo» (L. G. 4), come «comunità di fede, dl speranza e di carité». quale organismo visibile fondato dn Gesü Cristo attrnverso l! quale Egll dlffonde su tutti Iα vérité e la grazia. «Questo Popolo di Dlo, governnto dal successore di Pietro e dni Vescovi In comunione con Lui» (L. G. 8) cammlna nella storla della umnnltà per trasformarla In storia di salvezzn. proclamando la morte e la resurrezione del Signore ftnché Egll venga (cfr. acclamazloni durante la nuova preghlera cucaristica e 1^ G. 8). Iλ Chiesa è una comunione che ognl giorno cresce nell'ascolto délia Paroln. nella celebrazione eucaristlcu, nella vita dl carita.

All'ediflcazlonc della Chiesa, a questa crescita nella comunfone In Cristo e, per il suo Splrito, con ll Padre e con i frateUi. tutti sono chinmntl a contribulre. Tutti infatti sono destinati dal Signore all'apostolato per mezzo del Rattesimo, della Creslma r deirEucaristin. I talc! vi portano la rlcchraa comune dl fede e di grazia vissuta nella esperlenza specifica della concret» pnrtecIpazione ali» quotidiana viccnda della loclctù umana

• .1 hui. rxlunati nel di DK» e cottituiti oelFurico Corpo <h Cristo

Nella Chiesa l diversi nilnislerl, doni e carlsml sono slati stabiliti e dati per la crescita della comunita e l'adempimento della sun missione.

Il fonnnrsi dl associazioni de apostolato è insieme segno di questa comunione e scuola ed Impegno di vita e di servizio rcclcsialc; è uno del doni per la edificazione della Chiesa ·. La loro varietù e originalité poste al servizio della comunith contrlbuiscono. infatti, α queiia plenczza di comunione e a quella corresponsabllità universale olla missione della Chiesa che il Concilio ha annunciato, ma che l cristiani devono concretamenle attuarc fncendosi collaborator! dei dlsegni dl Dio c dell'opera delio Splrito.

Tra le varie forme di apostolato associato, ll Concilio rlcordn In parllcolarc «quelle dic, sebbene nbblano segulto modi diversi dl operare, tuttavia hanno prodotlo abbondantlssiml frultl nel Ilcgno di Cristo, c meritatamente raccomandate e promosse dai Romani Ponteflci e da molli Vescovl, hanno avuto da essi ll nome di Azione Cattolica» (A. A. 20). I Padri conciliari le hanno Identificate attraverso quattro note che F>rese lutte fnsieme le caratterizzano A tali note sl Ispira I présenté Statuto.

Nessuna associazione, tuttavia, puô oggl sostltulre l'impegno della comunlta o la sun voce accanto al Vescovo. Per questo il Concilio ha previsto degll organismi che slano In grado di esprimere le esigenze e le proposle della comunità e si pongano accanto al Vescovo per aiutario nelle sue scelte pastorali. A tnl fine ll Concilio ha raccomandato In particolare ristituzione dei Conslgll Pastorali quali organismi consultivi dei Pastori, che debbono tendere od avere il massimo di rappresentativita di tutta la comunità (sacerdoti, religiosi, laid organizzatl e non organizzatl).

L'Azlone Cattolica Italiana da parte sua è una associazione dl Inici che liberamente si rluniscono per fini Tormatlvi, di studio e di azione pastorale; essa do*c fermentare e servire la comunità eccleslale accanto olle oltre forme associate e a tutte le forze vive della comunità; con esse — insieme al clero ed ai religiosi — deve offrire al Vescovo la propria attiva coUaborazione per promuovere In costiluzlone c (l buon funzionaroento de! Conslgli Pastorali. Il pienô svlluppo della vita e della comunità cccleslale richicde nil'Azione Cattolica Italiana un impegno umlle e generoso nell'adcmpiere al suo compito specifico di riunlre, esprimere e formare gruppl di cristiani che sl ossociano Del desiderio di rendere plh rcsponsablle ed efficace ll loro servizlo pastorale alla comunità, e che s! danno carico dell'insicme dei suoi bhognl, della globalité della sua missione.

Ciô che caratterizza ΓAζionβ Cattolica è Infatti l'assumere, come propria finalité essenzinle, non questo o quel campo dl npostolato, mn il fine stesso apostolico della Chlesa nella sua Siobalità. Attravcrso Tincontro, l'esperienxa e Timpcgno ella associazione. ΓAzione Cattolica sl propone In maturazione dei suoi soci — c attrnverso dl essi d! tutto Il lafcato— alie loro responsabilité eccleslali; e si propone insieme dl collaborare con Tesperlenza c con l doni propri dei laid al mfnistero della Gernrchio. perché essa possa più facllmente svolgere ll suo servizlo di unité nella comunione eccleslale e nella missione totale della Chiesa.

sotto on solo capo, chiunque essi siano, sooo chianutl come memhri vivi a contribuée con tutte k loro forze, riccvute diU» bonLi del Creatore, e dalla gracia del Redeatore, aITincremento della Chksa e alia siu continua asccsa nella sanlitA.

L'apostolito del Irici ê quindi partedpaxione alia stessa salvifica xahrioce della Chksa, e a questo apostolato sono tutti destinati dal Sfccnore stesso per mexzo del battewmo e della coafermxsoue. Dai Sacramenti pol. e spedalmente dalla sacra Eucaristia, vten^ comonicata ed alimentata qcella caritï verso Dio e gll nomini. che è l'anima di tutto Tapostolato.

Ma I laid sono soprattutto chianuti a rend*re presmle ed operosa la Chlesa in qud luo^hi e in quelle circostanre in cui essa non poô diventare sale della terra s* non per bro m*xxo. Cori oçni lake, per razioue de*H stesu donj hcevuti. è testimonio e insieme vivo sirusento della stessa raiirione della Chjesa «seeoodo la misura eon cui Cristo cU ha dato U suo dono» *(Ef* **4.7?·**

Ollre a questo apostolato, che spçtta a tutti assolutamente i fedeli, i laid possono anche essere rhiamati in diversi modi a coUaborart più immediatamente con I'apostolato della Gerarchia, a sonuzlianxa dl qnefli comini e donne che aiulavano l'apostolo Paolo nell'evanevluxarjonr. faticando molto per ll Signor* *(cfr. Fil* **4, y** *Ram. 16,* **3** *a)* **Hanno Lnoltre la capacjtà per «sere assunti dalla Gerarcbia ad esercitare, per on fine spirituale, akunl uffici eeeksûutki Grava quindi su tutti i laid il ckrioso peso dl lavomre, perché il dMno diserno di salrcwa ogni porno più tutti cli nomini di tutti l tempt e di tutti la terra Sia petdô toro aperta qualunqtM via affinchê, seconde» le loro (orr* e le œcrsrità dd tempi, anche «sI attivamente portecipino all'opera salvifica della Chiesa»** *(L. G.* **33).**

• «L'apostolato assocjito corrisponde (elicemente aile rsigmxe uaxne e cristiane dei fedeli e al tempo slesso si mostra come segno della romunjone e deU'uniU della Chiesa in Cristo che disse- «Dove sono due o trr riumti in inio nome. k> sono in mexm a Ion»» *(Mailh.* **18, 20b** *(A, A.* **ï5).**

•κ1) fine irnmodiato di Uli oeganirxariont è il fine apostobro d*Ua Chieu, cioè I'evanrebzaaxione e la saatifiraxionr dc«H oondni e la fonnaxiene cristiana della loro cvxeknxa, in nyx'o che rk-*cano ad ixcprejrnare drib spinto evançrlieo Je vane comuniLl e i van ambienti

b) **i Uici collaborando con la Gerarchla sreondn ll coio kro propria pectino La Itiro esprnrnxa e assuroono L» levo rrsponsa&liU nrl dirkvrv tali onrarnrraxi mi, nel pondrrar* le einxxtamre tn cui si devr eorrviure I'aikme pa41orak- della Chi*sa e nella ebbcraxlooc ed rsecirione d-1 piano rfj attiritl:**

c l **i laid ariseono unitl a cuisa di un corpo ertanieo affinchê ria n>xbo rsprrsu li conranlU della Chxu e i'apounlato rirsca efficace:**

•*if* **i laict, su che st oftmno spontaneasxnte o riano invitati airaxbnr e alia cnllaborxxioDe direttn con i'apostoUto geranhico, ari«rox» settn U superiore dirvebne delli Gerarrhia medrstma, b quik poô M&cê* tek cocj>.-rxxx>ce anche per mexxo ih un nuandato» «photo» f<< .4. n»?**

Per esiere In questo senso servlxio e fermento nella comunité ecclrslale, l'Axione Cattollra dovrà anche taper vlvere in comunione e collaborare in fraternité con tutte Je eipressioni entiche e auove dette comunité dell* Chiesa. ed essere attenta alla nigenre del diversi ambienti c delle diverse mentalité perché, con Tapnorfo dl ognur.o e la reciproca comprensione. I eriftiani ilsno tutti una rota sola e 1l mondo U riconosca e crtda.

In questa pruspetUva si pone quelia dlretta collaboraxlonr con la Gerarchia che pure carattcrixxa l'Axione Cattollra e la fa pleuamente dltponibile al ministère e alla guida della Gerarcbla. Esta è Immediata collaboration? con 1l Vescovo «visibile principio e frmdamento di unité* nella comunité délia Chiesa locale (L. G. 23, J; 33. 3). con I'axione pastorale del· ITpIscopato Italiano riunlto nella C. E L (C. D. 37 e sg.) e con Il Papa che presledc alla comunione universale dl carité (L. G. 13).

Anche la presenza dei Sacerdote Assistente fra I laid di Axione Cattol.ca, nei suo ufficio mlnisteriale ed ecriesiale, ha un suo valore e significato profonde, ed ha promotto nella Chiesa una cottaboraxione fraterna nelTapostolato fra sacerdoli e tafet. nello icambto dei reciproci doni c nei comune knpegno a servlxio di tutti i iratelli.

L'Axione Cattollea nasce · «I sviluppa come eonsapevoli eorresponsabilité nell* Chiesa e come Impegno mlsslonario: per questo fa «uo Il compito dl evangclixxazione e dl santlficazioue e quelle ‹1l formaxlone cristlana delle cosclenxe degli nomini, perché Io spirito evangebeo sdra nei cuorc dl clascuno e neDe varie comunlta e nei vari ambienti. Essa intende ⌈'apostolafo come servlxio di una canté ehe partedpa al fratelll Il dono del Vaogdo ehe ha ricevuto e promuove nei sunl aderratI una co*renxa tra fede, carité e vita. A questo fine pone come etsenziale l'impegno della rlsposta personale e comunltaria alJ'univmaJe vocazSooe alla santità. punto centrale deh'lnsegnamento del Concilio IL. G. 40) e momento indispensable per ogiü rinnovamento defla Chiesa e délia sua mlssinne.

Il raratterc esscnzialmcnle religioso e apostolico deU'Azlone Cattobca lialiana la impegna ad una restante attenxione alla realtà quotidiana della société In cul vive ed In nariieolaro al moodo de! lavoro e al monde della cultura; e le richlcde lo sforxo di leggervl, con i «segni del tempi*. I blsogni c te speranze religiose, e dl alulare tutti I cristlani a vlvere con plenezza accanto al fratelli la rcalti In cul la Prowldenxa 1l ha posti.

La profonda trasformaxfone della Chiesa per rcallzzare il rinnovamento richlevtn dal Concilio e Il rapido mutamento della société Itallana chledono oggi alTAxIone Cattollea Itallana una ancor pio accentuate disponibilité. Per questo pure la sua organizxaxJone deve potrr rispondere alte e<Igenre rcall delle diverse diocesj e agit adeguamenti resl via via neeexsari da nuove sltuaxioni, aneh? attraverse una plh agcvnle modificarione dette relative norme. Ciô potré anche richledere una verifica a scadmza non lontana deD'Intero Statuto.

L'Axione Cattollea Itallana vuolr essere un gruppo di crisilanl che, raccoghendo il rlnnovato Invito dei Pastori (4), si

* »Ls *ot<ri Flza cwn*tcii. ra rispoute cbt voi cocrmti drZâ **Merits** del smtro aprKvWav) **w.pagmito** nelb «wraniU erotesufe e <he Urt· **pr»îi a** nprariere 3 coasiac* v*tv> il rvaovo s*rrt;?> che la Cbrsa ri af7<la « cb· le roo-Hzyxi 4el omtro tra:po. Hno dal danotrark» seperato * uroca p»i crcRntecDcote nn-xuj» Ocrorrvri trrt*- «r.estr. aach* v»xtrv **crcltin? arraaiizatfw,** un rpaleb» op^irtunn «e^vRvsrotor, **rrranl «rte** in *sse Γιορτχιΐ» 4»Ha ie-<>!U * **dd** s*rra*o, aarl ioeo wcnrdata <uu r.aexVOr **ntonnmu** uriTrirrrixio drite rr«p3mat«liU cke U friix sa r^earatlr· vt τη Incatn **r«j** * potri *sw» al Im.po sVnio tnegl» **q-iil.frata** la ra&aboraro^ con U **OtctU** wife tasseau proprte «tellafeo. L*Adooe ^anotka rttoraeeÀ riovan*. * U> u Mpfrat>4o rrrohrnri dri q-^Ite l· **rmul·** Uua> -tel» **ta·** r drih **m** atUriU. te qoali man? -VUa e *teila **riteafu** ré* il caratUt ? tpetferatalr, prespno «VlTair,-st^^lst^a, ^^eriasta»

Ma **rknrtai*** sraq-r? TestantiriU r?l<wsa · »pvrtuate «tel rastr» Mo%|-**mtn** Xc-3 alknta&atm mai dalla Krroct? «teïTAiZo» CaxuOara. da asa riU Ukbrrnta Par·*.* * «tella rra»i« di Cns.t<? niomau «*ti»*mnstde* al pn&cipu lnt*nnri che ri assiraraao una Ucriâ • Mt» cesriraia «teOa vmtra **pmmuûU** catw-Ura, · rritihrat» rcmt.nu»· nrat* la Λ **turxia. d»** ha da raserr **oniuite** « dmtta <ui «rntMTl tteHa Oô»sa a vrvux· ctel **prttvnx**). eh» dratr» e **fxfl** d» ewa ha Uvsrro d»Ha **wrtü** eratiana « ttel pa/x bracctetto *p^r* c<ui tetittona tarrx ÎrtteEo. **fPiiriWlta S. 5** *Pμ lo VI* ws *M* <^τν^Λτν> *ifiTAtV!^* CaMdua /Lalwoa. 4 4uc?t5»< χΆβ>

cl **Vwcori. txlf**sppcrrxara il craraxo er.>rrz· <>i lai?l iuUanl **olte** vtrte **k»x*** di asenio'otn, Urirrrioate «3 ««caniuato. **M** ptetoh rr^p^i · nrite c<ranirrur.3; n*jx.naU, ri τl'·>-?ov«ζ> **.a** Orlla **-ntahu** -PHa <on.-jOiU **rouis***· · la v-Aaotl «ü una piv OJtur» e <»-tp>r.wbi'x **rirt-** tpa· **extx «la** drlla Chxaa

In qunfta prxpritrra **u** coosiArra **m** psrtKolaro ΓMχ»η* Cattotera p*r Il sot» pii» **mpxlaat» ol** chr ha r*?4u> «d > chiacttlaj a rr-.-<»T? n»lla Cbvrva **italuaa ttn** nna !rpi>*x a«i.znzrw.» «b **mpr/maUbU** latrate, ta -'41at? » *».'·=» piû intima roa la GmrrMa.

ta **wJrsruU** *U» **indvatrci** >1 CccriV» « dri MaguXrn» **Ponbfte**» · alte n»<m* ·< **ddTapniolalti** -teDa Cbfcsa Ml n'xtr» |'a*v. **FFpivepatn** ifaliano nnnova in proçosiso la »-.« **writ·** pastorate rironosrrarto r«ttoa>U « la tondanntate f?nre«r driTAxtoae Catirlka rxüa rodaboraxton· airaixm» »p?x>-.Ara 4·3> Chtesa. q«ate sratAa di |ο τ τ λ χ ιο »»» «Ha santiU * ·Π"apmtvteto. UraV» n«l h D*. frxta 4j u/»i? c?.hi/>nafU te rvotd-rrr.a p-n›0 la rx fkhria e te rvc-^nanAa ai laki. corne c?nra»so vUcmUrxto per un Isd^prosatete sarruto al riMtosaroratn «telt» ‹"M-»a snhito da) Conodo Cteada al tter». ai r»î*cr-»si · alte rvlgtos* !'anpr*to nartx«>Ur? n?l toltebnrue an· î»r?-r»rv'-.- driT Aχι»»η· Catlrifca ? n*teo!tnrte ««.tUf »» ♦ amteuM». (Doll· IXUwatu·*/ f«**b *4iSa III* AiwwtStea *én* VruTts Uilknrt, /rte

5633

dÀ attlvamcnte carlco della missions* délia Chiesa · del suol grandi probleml. e che sceglie per affrontarll la straita dl un servlxio nella carilà e dl una stretta unione con I Vescovi e çon 1l Papa. Per questa | falci aderentl aU'Axlone Cattollra llbrramente si assorlano e, ben contapevoll del loro limite e della loro poverté. si sforzano tuttavia dl offrir© allo Chlrsa che si rinnova 1l contributo di (ormazlone. dl prrghlera. di carité. di esperienza, dl riHesslone, dl prnnosta. dl organico servlxio, di Impegno apostollco, ehe Passoclaxione consente e promuove, e che si pone nrranto agll altri donl che Io Spirito dJstribuisce e suscita net Popolo di Dio.

L'Ariane *('allailea liai(ana*

1. L'Axlone Cattoiica Italians è una Associazlone di laid che si Impegnano liberaniente. in forma comunltarla ed organica rd in dIrrita rollaboraxione con la Gerarchla. per la rrolizxazione del fine generale apostollco della Chiesa.

2. L'lmpegno dell'A.C.1.. rssenzialmentr religioso apostoliro, cotnprer.de la evangrlixzazione, la santlficaxlone degli uomlnl, la formaxlone cristtana delle loro cosclenxe in modo che riescano ad irapregnare dello spirito evangelleo Je varie comunité ed I vari ambienti.

3. I laid che aderiscono aU'A.QIu *a)* **si Impegnano a ana formaxlone personale e comunitaria ehe Il aluti a corrispondere alla universale vocaxlone alla santlté e all'apostolato nella loro specifica eondiztone dl vita;** *bi* **colJabornno alia missione della Chiesa secondo l) modo loro proprio portando la loro esperienza rd assumendo la loro responsabilité nella vita del· TAssœiaiione per contribuire alla elaboratione e alla esecuxionr drn'Axione pastorale della Chiesa. eon costantr attenxione alla mentalité, aile eslgrnxc rd ai probleml delle persone, delle famlglie e degli ambienti;** *e)* **si Impegnano a testlmoniart nella loro vita Punione eon Cristo e ad informare allo spirito cristlano Je seritr da loro complute, con propria personale responsabilité. nell'amblto delle realté temporali.**

4. L*Axione Cattollra Italian* Intende reaJIzxare nella vita associativa un segno della unité della Chiesa in Cristo. SI organizza in modo da tavorire la eomunloDc fra I sod e eon tutti I membri del Popolo di Dio. e da rendere organico ed efficace Il comune ιστιηο apostolico.

5. L'A.C.1., per rraJizxare Il proprio servlxio alia costruzione e missione del Popofo di Dio, collabora dirritamente eon la Gerarchla. posta dal Slgnnrr a rrggerr la Chiesa. in un rapporte dl plena comunlone e fidueia. Aecoglie con aperta disponibilité la sua guida e le offre eon responuabile Inlxlativn 1l proprin organico e sistematico contributo per Tunica pastorale della Chiesa. Collabora aûa crvseita della comunione fra laicl, clero e Vescorl.

6. L'esperlenza associâtIra e Tatltvité apostolica del-]'Axione Cattollca Italians banno corne primo Impegno la présenta e Il servlxio nella Chiesa locale e si svolgono In coïtant? solidarité con le sue rslgrnze e eon le sue scelte pastorali. A tal fine TA.C.L offre il suo contributo agll organismi pastorali drlla dloces!.

Presto analogamrnte Il suo servlxio agli organismi pastorali parroechlall, regionali e nazionaJi.

L'A.C.1. promuove Tlmpegno alla cnrrvsnonsabilltâ nella missione della Chiesa universale; collabora alia ereveitn dello spirito ecumenlco.

7. fAX.1. collabora In fraternita r reciproco servlxio con le diverse associationi, opero r jcruppl di apostolatn cattollco e partecipa insieme eon ?<al ni comunl organismi di cohegam*nto.

B. L'A.C.1., nelle sue diverse artlcolazionl. participa nlTalthritM delle nrganlzzazioni International! cattollche.

9. L'A.C.1. collabora al pleno svlluppo drlla fnmlgjia. In eu! si Incnntrano la naturale esperienza umann e la gratin del sacramento del matrimonio, e favoriser la promotione dei tuo ruolo Qtîïvo e responsabit? nella pastorale, nnche offrendote Ia possibilité dl parteclpore alia propria attlvttA apostolica.

10. NelTAzion? Cattollea Italian» I Sacerdoti Assistenti partrclpano alia vita deH'Associazionr e dell? sur artleolnzloni, per contribuire ad alimentarne la vita spirituals ed Il senso apostollco ed a promuoverne l'unité. Il Sacerdote Assistente eserclta il suo servlxio mlnlstrrtale quale parteripe della missione del Veseovo. segno della sun present* e membro dei presbiterio. In modo ehe la collaboraxione nrlTapostolatn dl sacerdoti · lairi renda plb plena la comunione ecclrslale dcll Association?.

Il Sacerdote Assistent»· è nominato per clascuna assoclnxlone dlocesana, parrocrhialr ? nazlonale, dall'Autoritfc ecclesiastica competente; parieclpa alie riunlnnl delTassociaxlone e dei rispettlvl Contigit e Protidrnxe. prr atsicurare la pronza sa· CtfdoUla In cUscuna arilcolaxinn·· «swlativa. Il Sacerdote A?.Îten'*· VAutorité ecclesiastica nomini attri Mccrdotl che pmsnno coadiuvarln e tlmo sceltf In ronformira aha natura e alb· etigrnxe dl rlascuna arilrolazlonr (settore, A.C.IS., movlmento o gruppo).**

Purtcclnaxlone «ITA.C.f.

11. l —.....«n» ««.Mandone **Ia natura ed i fini, tntendonn pnrtreiparê eihi^vlta d7 una delle tue atv>rlailoni rslstentl nella propria dloceti**

IX Uadethne ♦personaie-, «I nuinltrala ed e aer.atn forme stabilité dal Conslgllu nazlonale ds»lTA.C.I *

5634

13. L'adeslone all'A.C.L comporta per il socio I) dovere dl contribuite — con la preghlrra e con Il sacrificio, con Io studio e con I'tizlone — nlla rrallzzazlonr delle flnnlita delrAssociazionr; comporta anche Il dovere di contribuite flruinztariamente alla vita r aJl'altlvIM drll'Assoclazlune.

L'adrslune all'A.C.L attribute nl socln Il diritto di parteciparr, dlrcttamrnte a llvcllo dl bate e uttruvrrso rappresenlantl ngli ultri llvelll, alla dctcrnilnazionc delle scelle fondamental! drll'AssocInxione.

14. Salvo quanto stabilito all'art. 38, I socl. a llvrllo dl baie, od I loro nspprrsentantl. agli nltrl llvelll, elegguno. ogni tre anni, I membri degli organi collegial! dell'Assoclazlone (Conslgli),

15.I Presldcntl sono nominati nl varl llvelll dall'Autorltà ecclesiastica competente su proposta del rispetttvl Conslgli.

16.Gll Incarichl dlrrttlvl deli'A.C.I. di regola hanno la durata dl un triennio e possono essere rinnovntl per un secondo triennio.

17.Gll Incarlchl dlrcttlvl degli organ! collrglall sono di regola affldati tenendo conto della opportunité che slano prescntl uomlnl c donne, giovan) e adulti.

L'auocfazfone *dloeesana*

18. I.'aijocia:/one d/ocexana dl Azlone Cattoiica riunlsce tutti colom che nella diocesl aderiscono all'A.C. Collabora col Vescovo ed offre Il suo contributo al Consiglio pastorale per la costruzione e missione della Chiesa locale. Si articola In assoclazlonl parmechinil e. secondo le csigenzr e le sltuazionl. In gruppl Intrrparrocchiall c diocesan!. All'lntcrno drll'associazione dlocesnna possono costltulrsl del movlmentl che collegnno I gruppl parroechlall, Intrrparrocchiall e diocesan) che nbbiano carattcrlstldic comunl.

19.*L'attoclazlone parrocchlale* di Azlone Cattoiica ά formata dn tutti I laid delln narrocchla che nderiscono ull'A.C. Cura)a formazione e coordina l'Impegno apostollco del socl e del gruppl collaborando col Porroco per la crescita e l'Impegno mlsslonario della comunité parrocchlale.

Nell'associazlone parrocchlale possono costltulrsl del *gruppl* come prima dementare e vitale esperienza associative; la costituzlone del gruppl è npprovata o promossn da) Consiglio dell'assoclazione e Intende favorlre la formazione degli nderentl, In loro tesllmonianza nei propri ambienti di vita e la ïoro partecipazlone organica a) servizio pastorale comune délia parrocchla.

Per corrispondere nd eslgenze formative c pastoral! specifl-che. l'associnzlonr parrocchlale rlunlsce I giovanl e gli adulti In due settori. All'interno del settori si prevedono momenti formatlvl distinti per gli uomlnl e le donne, I gioyanl e le giovanl.

Nell'assoclnzlone parrocchlale, I'Azlonr Cattoiica del ragnzzl ha unn sua pnrtlcnlare strutturn, secondo le Unee stabilité ncgll artt. dn 34 a 38.

20.Organl dell'assnclnzlone parrocchlale sono: —t'Ax-*srmblra* composta dl tutti I lulci delta parrocchla che nderiscono nU'A.C.L; — *H Conslqllo* cletto In modo do essere rapprrsentntlvo delle componenti della assoclazlnne. Del Consiglio fanno parte I rcsponsnbill délia Azlone Cattoiica del rngnzzl; — *il Présidente* nominato dal A'escovo su prnposta del Consiglio.

L'Asscmblen e il Consiglio si rlunlscono anche per settori (giovanl ed adulti).

Lîi composlzlonr, le nttribuzlonl e il fnnzlonamento degli organl r la procédons dl elezlone sono stabiliti con Regolamento diocesano.

21.Tcnuto conto delle diverse renlté e nécessité dclln Chiesa locale specie In relnzlone n piccolo pnrrocchfe, possono costltulrsl *auoelazfon! Interparrocchlall,* che riuniscano I sncl dl pin parrocchie. Esse hanno la «testa nnturu e struttura delle assoclazlonl parroechlall.

22. Prr flnalitA pastorali r In relazlone a partlcolarl ambienti, possono costltulrsl *gruppl Intrrparrocchiall o dlocetanl.* Gll adcrentl n questi gruppl pnrteclpano allé Assembler doll*Azlone Cattoiica delle loro rlspcttive parrocchie.

23.Secondo le nécessité della diocesl. possono essere stabiliti collrgnmenti deli'A.C. a llvcllo intermedin tra la parroechia e la diocesl (vicarie, forante, vallate r simili).

24.Nel *moolmentl,* dl cul nll'art. 18, «I collegano J grunpl parroechlall, intrrparrocchiall e diocesan! che mirnno a rrullzzare I comunl oblcttlvl pastorali dell'A.C.1. In rapport© ad esperienza dl vita nd ambienti specifici tra loro simili. Ius costltuzlone r |a struttura del movlmentl sono approvate dal Consiglio dlocrsuno.

Un Segretarlo rd una Segrctnrlu dlocesanl sono elettl dal Congresso diocesano di movlmento e ratifient) dal Consiglio deH'assorlnzlone dlocesnna.

25.Organ! dell'associazlnne dloeesana sono: — I'AxseznMea formata dal rappresentantl de||r nssociaziom parrocrhlali (ed Intrrparrocchiall) r del gruppl Intrrparrocchiall r diocesan) e dal membri del Consiglio diocesano; —Il *Conetqllo* clrtto dall'Atscmblea in modo da rssrrr rappresentntlvo delle componenti della nssoelnzione; ne fanno parte dl diritto I responsabit! dell'A.C.R., I Scgretari di movlmento rd l membri della Pretldenza dloeesana; assume la responsabilité drlla vita r dell'attivlté dell'assoclazione dlocrsana dl fronte all'Assemblea e al Vescovo; — la *Prettdenza* eletta dal Consiglio. Il Présidente è nominato da) Vescovo su proposta del Consiglio. Della Pretldenza fanno parte due Vice President) per cia/cun settore. Il Segretarlo e l'Ammlnistratore.

L'Assemblca e Il Consiglio si rlunlscono anebe per settori.

Le ulterior) norme circa la composizione, le nttribuzlonl e il funzionamento dell'Assemblea, del Consiglio e della Presidenza e le procedure dl elezlone sono stabilite con Regolamento approval© dal Consiglio nozionale.

26. *Conalglfo regionale,* in ctascuna regione conciliare funzlonn un Consiglio regionale deli'A.C.I. al fine dl favorlre l) coordlnamrnto dell'attlvltà delle assoclazlonl dlocesane della regione. Il Consiglio collaboro all'azione pastorale della Conferrnzn Episcopale regionale e degli organl dl pastorale regionali.

I) Consiglio regionale ê composto dal President) e dal Vice Presidentl delle aswjclnzlonf dloccsane della regione e dal resporsablli del movlmentl esistentl nella regione.

Il Consiglio elegge nei suo ambito ll *Delegato regionale* che presiede Il Consiglio stesso e Jo rappresenta nei Consiglio nazlonnle dell'A.C.I. Nell'espletamento delle sue funzionl Il Delegato regionale puô essere coadkrvato da membri del Consiglio regionale.

Parteclpa nile riunioni del Consiglio regionale un Sacerdote Assistente nominato dalla Conferenxa Episcopale regionale.

L'AitoeIazlone nozionale

27.*L*Atxoelazlone nationale* di Azlone Cattoiica rlunlsce I laid che nelle diocesl Italione aderiscono all'A.C.1. Esprime e favorisce l'mcontro delle assoclazlonl dloccsane e ll confronte e coordlnamento delle rispettlve esperienza; contribuIsee con Il suo servizio alia vita delle assoclazlonl dlocesune; studia e delibera gli Impegnl comuni per l'attuazlone dei fini del-l'A.C.I. In ordine al problemI che hanno dimensioni nazionall ed intemazionali. Collabora all'azione pastorale della Confrrcnzn Episcopale Italiana e degli organi dl pastorale nazionale.

28.Organ! dell'Assoclazione nazionale sono: —*VAitem·blea nazionale; —Il Consiglio nazionale; —la Prtsldenza nazionale.*

29.Nell'nmblto drll'Assoclazlone nazionale I movlmentl dlocesanl tra loro simili si collegano In movlmentl nazlonali. La costituzlone e la struttura dei movimento sono approvate dal Consiglio nazionale.

Un Segretarlo ed una Segretorla nazlonali sono elrttl dal Congresso nazionale dei movlmento e ratlficatl dal Consiglio nazionale dcirAssocIazlnne.

30.*L'Assemblea nationale* è composta dai President! delle assoclazlonl dloccsane, da uno o plb rappresentnntl elettl dalle Assemblée dlocesane a seconda della conslstcnza numerica dl clascuna nssociazlnne dioccwona —e, all'interno dl questa, delle sue componenti — secondo I crltrri stabiliti nei Regolamento. c dnl membri del Consiglio nazionale.

Decide le linee generali dei programma dell'Assoclazlone nazionale di A.C.I. Elegge ll Consiglio dell'Assoclazlone nazionale.

L'Asscmblea «I riunisce nnche srparatnmente per settori.

31.*It Contigilo nazionale t* composto da 20 membri elettl dall'Assemblea, dal Delegati regionali, dal rcsponsnbill nnzlonali drlla Azlone Cattoiica drl ragazzi. dal Segrvtarl dei momenti nazlonali e dn) membri della Pmldenza nazionale. Il Consiglio assume In responsabilité delln vita e dell'attlvItA drirAssoelnzlone nazlnnalr di fronte alla Assemblea e nlrEpIscnpato Italiano. Delibera nei quadro degli Indirlzzi dcll'Assemblra nazionale, studia e cura le Inlzlatlve dell'Assoclazione nazionale, npprova i programml del movlmentl e ne promuove r coordina le nttivltù. Il Consiglio propone la nomina del Persidente dell'AssoclnzIonc nazionale. Elegge la Prrsldrnza nnzlonale.

I componenti del Consiglio nazionale si rlunlscono anche sepnrntamentc per settore.

32. *Prrtldrnza nazionale* è composta dal Persidente, dn qunttro Vice President!, due per Il settore giovanile e due ne» Il settore adulto, do) Segretarlo e dnll'Ammlnlstrotorr. Il Présidente è nominato dalla C.E.I. «i propostn del Consiglio nuzlonnle dell'Assoclazlone.

Iui Presidcnzn ho funzionl executive delle decisioni dell'Assemblea e del Consiglio nozionnll. Garanllsce l'unité. Asslcura la stabile colJaborazlone deli'A.C.I. «gll organismi nazlonali dl roordinamrnto dell'apostolato del laid.

Il Présidente preslede Il Consiglio e l'Assemblea nazlonoll e repnresenta I'Associazlone nazionale.

33.Possono essere costltuitl dal Consiglio nazionale o dalla Prrsldenza nazionale *commlulonl* unltnric c *servlsl* comum.

Arione *Cattoiica del ragazzi*

34. All'lntcrno delle assoclazlonl parroeehiali, dloccsane e nazionale PAzlone Cattoiica del ragazzi è aperta al fanclulll e ni peradolescenti dal 6 nl l l nnm circa.

35.L'Azlone Cattoiica del ragarzl ha Il fine dl offrira ai fanrnilll ed ul peradolescenti che vl aderiscono I'organica esperienza dl vltn ecclrslale e dl Impegno mitslonarto propria deli'A.C.I. rraliuata mlsura delle varie età.

30. I.'A/lonr Cattoiica del rngnzzl si articola In varie srzionl secundo Ir eslgenze (rtù, sesso, ecc.).

37. I.'Azlone Cattoiica del nigaxzi attua ll suo compito formativo r tnissionurio nclle diverse srzioni attraverso La

vita dl grappo — per una più coniapevole parteclpazione olla eomunitâ ecdestoJr — caraîterizxala da tre momenti tra loro complemcnUri: eatecheri. vita bturgfca wcnimentale. tervixlo di carità. A !»1 floe l gruppi wno alutatl e gntdatl da educatori fpecl/ieamcntr préparât! che coliabornno con le famlglle alb raucAxlone uman? e cri»Hana dei rngaxxl. Alla vita del gruppo vtngono Intcreuate le famlglie.

33. Gll organ! dloc/janl dell'A.QR. curano la preparaxlone e farmatono propoite per b scelta degll educatori. Gli educatori ed i retpomabili delie lerloni dell'Azione CattoUca del ragaxzl •ono nominati dal Consiglio dell'a*wchxione iale tecondo nonne itabllite dal Regobmento. GU ucatori ed l rtsponubill dell'XQR. nanocdiiale h rappreientano nella Assemble* parrocchble aell'A.G Nel Consiglio dell'assodaxbne parrocchble l'A.QR. è rappresentata dal responsabill delle we lexloni.

I mponsoblli diocesan! dell'A.C.R. rono eletti dai responlab.ll parrocchUU delb «teisa A.C.R. e ratificatl dal Consiglio deH'assoebzlone diocesana. Analoga proeedura è prevlita per rtjponsabil! nazlonali.

I'd rappresentante dell'A.GR. fa parte delb President defl'associaxlone 9 tutti I livelll.

Norme *dl caniUere ammlniitratina*

39. I sod deIl'A.C.1. contributscono penonalmente. nei modi stabiliti dal Regolamento e secondo le proprie possibilité ai finxnxiamento delle attlrité delTassocbxione locale, dioceuna c nationale. La mlsura dei contributi association è fiiiata annualmente dal Consiglio diocesano sulla base della quota associativa nationale stabilita dal Consiglio nationale.

40. La responsabilité delFaromlnistraxione uniflcata di dascuna assoefaxlone — ai vert livelll — spetta alia Presidents deiratsodaxfone medeslma che ne affida la cura al proprio Ammlnhtratore e ne è responsabile dl fronte al proprio Consiglio. H Consiglio stabillrà le quote dl spesa destinate aile itlrrité comuni ed a quelle di ciascuna artlcolaxione (settori, A.C.R. e movfmenti).

41. Il Segretarfo generale assicura 11 funxlonamento degll ufflei e dei serviti de11'Associatione nationale neïle sue varie artleolarionl (settori. A.C.R. e movimenli) e ne è responsable nri confront! della President*.

Dtapofhfoflf general!

42. Ognl eventuate modifica al présente Statuto deve ev sere approvata dalTAssemble* nationale e dirent* operaUva dopo la ratifie* della C.E.I.

43. I Regobmenti dell'Associaxione nationale e delle sue artfcolâûonl sono approval) dal Consiglio nationale. .Anche le tnodiflche il Regolamento di nttoaxlone del présente StaInto sono dl competent.·» del Consiglio nationale.

Norme *franilto'le*

I. AJl'entrata In vigore del présente Statuto, al fine dl rtaUxxarne l'attuaxione organizzativa entra un anno, per lo stesso periodo gll attuali organl eontlnueninno a funxionare ai var, Uvelli awlandosl aU'uniflcatione sotto la responsabilité dl una President* unltoria cnstltutlta dal Présidente di Giunta e dal Presldentl del Rami e Movimenti.

La Glunta ai vari livelll ori aHanuta con veto consultivo al rappresenlanti del movlmentl e delle sezfonl esistentl ·!-Γinterno del Rami. I Consign del Rami giovanill e quell! del Rami adultl st rlunlranno periodkamcnle In forma conginnta.

IL Fntro i'anno sart pure reallzzata l'unUieazlone aramtuisVatlva degll ufflei e del serviti a Uvello centrale.

Nel preserve Statuto la F.U.C.L, 11 Movinoento Laineatl e 11 Movlmento Maestri mantengono le loro fondamental! strutlure attuah. Il raceordo con te norme e 11 collegamento con ell organi prevliti dal presente Statuto saranno fissatl eon KegoUmento.

III.La situations delle opcre deU'A.C.1. dovré exsere esamlneta e definita caso per caso, entra due anni dall'entrata in rigore del nuovo Statuto.

IV.I-> ritaaxione e le funtioni degll Ent! e Segrelarintl prevMI dal precedente Statuto saranno riesamlnatl caw per caso d'Intesa con h Consulta generule per Vapostnlato dr! bicl e con Ia C.F.L, entra due annl dodl'entrata in vigore del nuovo Statuto.

• Asnstenn «etotiutico Oenwrili Astlonia CathcUcao V.xlxia o io-Ub Jteeat 19*9 cüiib.

Natura, officia rt ordinatio Consilii Presdtteralis TANyUAM SENATUS EFISCOFI IN REGIMINE D1OCCXSEOS

Premessa

1. l ueerdotl, In vlrtù dell'Ordinarione sacra e della missione che rieevono dal Vescovi, «sono promossl al servixlo di Cristo Maestro, Sacerdote e Be, partecipondo ol Soo ministère, per Il quale la Chiesa qui In terra è Incessantemente edificata in Popolo di Dio, Corpo dl Cristo e Tempio dello Spirito Santo» », Pcrtanto, polché Il ministère sacerdotale non puô exsere realizrato sc non nclla comunlone gerarchica dl tutta la Chiesa », «neswun sacerdote puô ndempicre in pleno Ia sua missione sc aglsce da solo e per proprio conto, ma solo se unlscc le proprie forze a quelle degli altri prcsblteri, sotto la guida dl coioro che covernano la Chiesa» ».

I Vescovi, Infattl, ricevuta la missione canonica, «reggono le chiese particolarl loro offidate, come vicarl e legati di Cristo»4 e per poter rettamente svolgere il loro compito di pascere la porzione del popolo di Dlo, oxsumono corne lore neeexsari collaborator!1 i sacerdoti, 1 quali da essi dlpendono nell'esercixio de! loro ministère c con essi sono congiuntl per 1'onore sacerdotale ·.

I sacerdoti chiamatl a servire il Popolo di Dlo costitulscono con Il loro Vescovo un *presbllerio unico,* sebbene destinato a diversi ufflei T. Pertantoln ognl dlocesi tra Il Vescovo e tutti i sacerdoti eslste una comunlone gerarchica ∎ che Il unbee strettamente e li rende membri dl un'unica famlglia, nclla quale 11 Vescovo è Padre ·.

2. D Condllo Ecumenico Vaticano II ha spiegato e Illustrato In vari documenti questa intima comunlone, rendendosl cosl interprete dei segni dei tempi. Nelle present! drcostanxe infattl, in cul le attlvité apostollche esigono Tarione concorde e l'unité di tutti i fcdell e tanto gravi sono le preoccnpazlonl della Chiesa, a nessuno puo sfuggire quanto sla profondamente auspicablle Tunlone dei sacri ministri. Da questa unione, che ha nn fondamento sacramentale. deve nascere 1'unlone dei cuori, basata sulla mutua caritA ie. Soltanto cosl si puô ottenere un 'azione pastorale comune che riguardi la dlocesi Intera e tutti I suoi problemi. Se e nella mlsura in cui tali cose saranno realizxate. è da sperare che i sacerdoti uniranno la propria volonté con la volonté del Vescovo, rendendo piu fruttuosa ed efficace 1'arlone.

Il nuooo organo consultiez) del Vescoco

3. La leglslazione canonica riguardante 11 govemo delle chiese particohri assegnava sempre al Vescovi un qualche orqano consultivo, costltuito soprattutto da sacerdoti, che I Vescovi dovevano sentire o del quale dovevano ottenere Il consenso primo dl decidere su questioni dl particolare Importants. Attualmente nel Codice dl diritto canonico per le varie nécessité del govemo della dlocesi sono previstl divers! organi che hanno i! compito di alutare 11 Vescovo, corne, ad esempio, 11 sinodo diocesano, gli esamlnatori slnodall, I parroci consultori. Il Câüitolo cattedrale o il Ceto dei Consultori, Il Consiglio ammlnistratlvo diocesano. ecc.

Cld che nel secoli passati sembrava un sempllce postulato o requisito dl retto e saggio govemo. è stato ora anche teologlcamente Illustrato dal Concilio Vaticano II, che plù profondamente ha studiato Ia natura della Chiesa. Il Concilio Ecumenico, infatti, cl ha insegnato che nella chiesa particolare tra 11 Vescovo e I suol sacerdoti esiste una comunlone gerarchica. In virtù della quale il Vescovo e I sacerdoti partecipano dl un medesimo sacrrdozio e di un medesimo ministero. anche se in grado diverso 11, secondo Fordine ricevuto e la missione canonica. Ciô premesso, lo stesso Concilio Ecumenico. nella sua natura pastorale, ha voluto che questa unité dl missione venisse attuata per 11 bene della dlocesi, per mezzo dl un nuovo organo consultivo, con que<te parole: «è bene che eslsta. nel modo plù confacente aile clrcostanze e al blsognl dl oggl, nella forma e secondo norme gluridlche da stabilire, un corpo o senato di sacerdoti In rappresentanza del Presbiterio. 11 quale con I snol conslgll posse oiutarc efflcaccmente 11 Vescovo nel goverao della dlocesi»la.

Al fine dl attuare tale voto, 11 Sommo Ponteflce Paolo VI. con la Letter* Apostoiica *Ecclesiae Sanctae* dispose che In dascuna dlocesi fosse tslltuito il su indicato organo, denominato Consiglio Presblterale 11. Questa legge eseculivu, emanata ud *experimenlum,* ha determinato solo poche cose circa il modo dl comporrc Il Consiglio Presblterale, la sua competenza e la sua funzione. e clé al fine dl lasciare un doveroso margine per Fulteriore sviluppo del nuovo organo consultivo.

;ptcr. (Mmia. n. : (LE · fri. a. n. » 7

*CnUwm· *· 17 'LE 535.1 lI>Xr Ordinu.*

u. 7 'Cou twyw patam, a. A »Gc«. rmï.ww», n -g. Decr PrnHi/rrrvwt Orimu. n. S. · D-cr J*TnSkrt»iR Oitnn a 7 · E>cr

u Decr. Cirnhu Domiw. a sV Decr Q 7 u D-cr Oiuu., a. 7. »·*A. A S* LVIIL 1966. p. jq. [L£

Congregatione Plenaria

4. Mcntre decorrcva II terzo anno dalla promulgatione della zuddetta legge, la Sacra Congregazionc per II Clero, che ha 11 cornplto dl vigilare sui Conslgll Presbiterall M, II 15 Gannaio 1069 invlô una Circolare al President! delle Confcrenze Episcopali, nella quale, Interpretando 11 penslero della stessa legge **11**, pregava I Vescovi che sl complacessrro dl for conosccre le proprie osservazion! c note circa gll espcrimcntl riguurdanti 11 nuovo organo. Rlcevute, Insleme agll Statuti dei Conslgll Presbiterall, le risposte di quasi tutte le province ecclesiastiche dl diritto comune, la Sacra Congregatione per 11 Clero, udlti 1 suoi Consultori, 11 10 Ottobre I960, tonne una Congregatione Plenaria per esaminorele principali questioni relative al Conslgll Presbitcrall, Ic cui conclusioni vengono qui brevemente rifcrlte.

ObbUgo di costituire ii Consiglio Presbiterale

5. Il fine e 11 compito dei Conslgll Presbiterall provengono necessarlamente dalla comunlone gcrarchlca tra 11 Vescovo e i sacerdoti e in qualche modo la esprimono Istltuzlonalmente. Perclô 1'lstltuzlone del Consiglio Presbiterale, per i principi già illustrati, viene resa coerentemente obbligatorla dal M. P. *Ecclesiae Sanctae,*

Questo obbligo Inoltre è del tutto consono ai tempi. Oggl Infattl è sommamente opportuno c utile che tra 11 Vescovo e i sacerdoti sia istituito un organo dl comune colloquio o dialogo. L'utllltà del Conslgll Presbiterall già appare da numerosissime risposte inviate dai Vescovi alia Sacra Congregatione. Infattl per mezzo di tali Conslgll diviene plù facile 11 contatto con i sacerdoti; si conoscono meglfo i loro pareri e i loro desideri; si possono ottenere plù accurate information! sullo stato della dlocesi; si possono scamblare più facllmente le varie esperienzc; le nécessité di Pastori e dei Popolo di Dio vengono più evidenziate; le Initiative di apostolato plù adatte alie odierne contingente possono essere concepite con maggiore coerenza; influe, attraverso un comune lavoro, le difflcoltà possono essere adeguatamente risolte o olmeno meglio studlate.

Composizione del Consiglio Presbilerale

6. E' necessario che il Consiglio presbiterale sia espressione di tutto il Presbitcrio diocesano.

Questo requisito, sccondo 1'opinione dei Vescovi e dei Padri della Plenaria, tanto più sl ottiene quanto maggiormente si mettono a confronto le opinioni e le esperienze dei presblteri. Perclô Tindole rappresentativa del Consiglio si verifica quando esso, per quanto possibile, rappresenta: *a)* I vari minister! (parrocl, cooperatori, cappellanl, ecc.); *b)* le regioni o zone pastorali della dlocesi; *c)* le differenti età e generation! dei sacerdoti. Nel caso in cui a una tale composizione si opponesscro delle difficoltà sembra da preferirsi una rappresentanza proporzionata dei principali minister! dei sacerdoti.

Anche i religiosi che esercitano la cura d'anime o si dedicano alie opere di apostolato In dlocesi, sotto Ia giurisdizlone del Vescovo, potranno essere cooptati tra 1 membri del Consiglio ia.

7. II critcrio per la designazlone dei membri del Consiglio è rimesso ai Vescovi ,7. Essi perô, come appare dalle loro risposte, hanno quasi unanimemente stabilito che una notevole parte dei membri fosse cletta mediante il libero suffragio dei sacerdoti. Piacque cosl ai Padri della Plenaria di proporre che la magglor parte dei membri sia scelta attraverso 11 suffragio di tutti 1 sacerdoti ie.

Gli altri membri o sono designati direttamente dal Vescovo o diventano tali *ipso facto* per rappresentarc nel Consiglio l'ufficlo che esercitano (ad es.: II Vicario generale, 11 Hcttore dei Seminario, ecc.).

Tale composizione, rlsultantc di membri eletti dal sacerdoti, nominati dal Vescovi, e di membri nati o designati *ratione officii,* mentre da una parte alimenta la fiducia dei sacerdoti cbe si sentono cosl present! nel Consiglio, dall'altra offre al Vescovo un modo slcuro per conservare l'equilibrio e la possibilité di meglio esprimere, in alcuni casi, rindole rappresentativa del Consiglio stesso.

Competenza del Consiglio Presbiterale

8. II Consiglio Presbiterale è competente ad assistere ii Vescovo nel regime della dlocesi. Per cui vengono trattate dal Consiglio le questioni plù importanti che si riferiscono plia santlficazlone dei fedeli, alia dottrina e, in genere, al governo della dlocesi sempreché il Vescovo ne proponga θ aimeno ne ammetta Ia trattazione. Nel proporre o nel-I'ammetlere una questione 11 Vescovo curcrà che siano rispettate Ie leggl universali della Chiesa.

II Consiglio, In quanto rappresenta tutto 11 Presbiterio della dlocesi, è istuito per promuovere 11 bene della dlocesi stessa. Possono perclô essere trattate dal Consiglio tutte le questioni, e non solo quelle che riguardano la vita dei sacerdoti, In quanto si riferiscono al ministero sacerdotale che i sacerdoti stessl svolgono in favore della cornunîtà ecclesiastica.

E' In genere compito del Consiglio suggerire le norme eventualmente da emanare e proporre le questioni di principio; non quello di trattare le questioni che per loro natura eslgono discrezione nel modo di procedere, come avviene nclla designazlone degli offici.

Indole consultioa del Consiglio Presbiterale

9. Il Consiglio presbiterale è un organo consultivo di natura particolare. E' detto consultivo perché non possiede voto deliberativo; per cui non puô cmettere decisioni che obbllghino II Vescovo a meno che il diritto della Chiesa universale o 11 Vescovo, In casi singoli, gli attribuiscano voce deliberativa. Si chiama poi organo consultivo di natura peculiare perché per sua natura e per 11 modo di procedere occupa un posto eminente tra gli altri organi dello stesso genere.

Infattl detto Consiglio, segno della comunlone gerarchica, esige, per natura sua propria, che le dellberazionl, per il bene della dlocesi, siano prese in unione con il Vescovo e mal senza di Lui, attraverso cloè II comune esamc de! Vescovo con i membri. Questo stile è richiesto dal Vaticano II e richiamato dal Motu Proprio *Ecclesiae Sanctae* con le parole: ·Iη questo Consiglio 11 Vescovo ascoltl 1 suoi sacerdoti, H consulti e discuta con essi dl quanto si riferisce aile nécessité del lavoro pastorale e al bene della dlocesi» **u**.

Questo studio comune, attraverso II quale si comunicano notizie cd opinioni suile questioni, si espongono le necessità pastorali, si pesano gli argomenti e si propongono solurioni esige che da ambo le parti gli anlmi siano préparait e omati, attraverso una intima conversione» di umiltà e pazienza.

Dopo svolto questo lavoro in comune, la decisione spetta al Vescovo che è personalmentc responsablle nci confronti della porzione del Popolo di Dio a Lui affidata *·. L'opera del Consiglio infattl aluta, ma in nessun modo sostituisce la responsabilité del Vescovo.

10. Ciô posto, 1 Padri della Plenaria espressero l'oplnlone che il titolo e la funzionc dl «Senato del Vescovo nel governo della Dlocesi» spetti unicamente al Consiglio Presbiterale 11.

Quanto invece all'antico Senato del Vescovo, cloè al Capitolo cattedrrle e al Ceto dei Consultori, dove essi esistono, 1 medesiml Padri si sono attenuti allp dlsposizione del Motu Proprio *Ecclesiae Sanctae* dove è prescritta l'opportunité che tali istituti conservlno la propria competenza, fino a che non siano stati riformatl

Siccome, peraltro, le clrcostanze che si riferiscono alla cvoluzione storica de! Capitoli catledrall sono diverse a seconda delle varie region! della Chiesa, toccherà aile Conferenze Episcopal! esprimere il loro penslero circa l'aggiornamento del Capitolo cattedrale e la rlforma o la coniemia dei Ceto dei Consultori.

Nel frattempo, fino a che 11 Codice di diritto canonico non sia stato riformato, il Consiglio Presbiterale cessa con la vneanza della Sede vescovile w.

Pcrtanto II Capitolo cattedrale o 11 Ceto dei Consultori, a mono che la Santa Sede provveda diversamente. elegge il Vicario Capitolare a norma dei canoni 429-444 e 427 de! Codice dl Diritto Canonico che rlmangono tn vigore.

"Coit Apo«t. *EaLertAt Vnwcrw,* **n.** *6y. A. A. S.* **LIX, 1967. p** *69* **fLE 35M ' " Mp.** *EuUiiM SAndos,* **proemlo. " Mp.** *Eulntae Sa iOas* **1,15, par. a. " ZHir· I. IS, P». 1.**

»· E' norwMno cbe <h SUtati del CocisifUo da approval dal \cvoro prraenvano il modo <h procedere per le clexioai aoakwcaaiente ai canoni 160 e *e<uenu e del can- 3394 Codxe di diritto canonico.

***· Ikcr. CVtVut ZXMmRMj. a.** *iS:* **Mp.** *EctletiAt* **f. 1$. t. '•Ctr. I>cx. CAriiftu o. it: Co»t. Ap. frwfw··, n xj. '* Cir. Decr. Or/mu, n. 7: Mp. I. :y. pxr. x. " 1, i7, p<r. 3. « Mp. I, x<, p». 4. «A n»eoo cbe In p*rUooUri clrroiUnxe, da ricoxxMcrre d*!U Sa bUl Sede, il Vicar» CapttoLirr o lAtiauaritretore Apentoiκo lo confennian·.**

Conclusion i

I. Tutto questo considerato, questa Sacra Congregatione per il Clero vivamente prega e insiste:

a} dove ancora non è stato falto si istltuisca quanto prima il Consiglio presbiterale al quale competa ll titolo e la funtione di Senato dei Vescovo;

b) ognl Consiglio presbiterale prepari i propri Statuti da sottoporre alFapprovarione dd Vescovo, tenendo conto di quanto è indicato nella présente Jettera circolare.

II. Polché è opportuno che in ordine ai Consfgll Presbiterall, i Vtscovl préndano decisioni in comune in seno alie Conference EpiscopaliM, questa Sacra Congregazlone per ll Cero chlede rispettosamente: *a)* le Conferenze Episcopali suggcrlscano le questioni più importanti che devono exsere tratate nel Consigll presbitcralt; *b)* k stesse Conferenze propongano anche le norme che devono regolare ll modo dl procedere, la periodlcitâ ddle riunioni, la cooperatione con gli dtri organismi consultivi, e favorite l rapport! del Consiglio con tutti I sacerdoti della dlocesi.

1/L Insiste influe questa Sacra Congregazione affinché ognl Conferenza Episcopale, entre ll 31 Dkembre del 1970, favorisca inviare ii suo voto circa ll Capllolo Cattedrale e ll Ceto dei Consultori, dl cul al superiore n. 10.

Con la presente Letters questo Sacro Dicastero Intende indicare i principi e l eriteri più generali che sono emersi dalla consultaxlone delle Conferenze Episcopali c dalla discussione dei Padri ollo scopo di offrire un aiuto ai Vescovi neirademplmento dei grave compito che ad essi spetta in ordine alla Istituzione e al funzionamento dei Consigll presblterall.

Si confida che le Conferenze Episcopali vorranno informare questa Sacra Congregazione suile esperienze da esse faite in materia, in modo che se ne possa tener conto in una evenluale seconda Plenaria che si rilenesse di convocare prima della promulgazione dei Codice di diritto canonico.

M Mp. ī, 17. par :

•Ad PrMT.dti Coaftreatunza epi»ccpalfcsi Rrr dioc, Rorru 11 ilJTO) 310-615; Ada. F ALONSO ia Sd terra· 80 (1972) 429-440; G CAMSrrO in ME 97 (1972) 307-319.

3787

1969 OCT 11.-PAÜLUS VI, ALLOC. AAS 61 (1969) 716-721

Allocutio diei 11 *Od.* 1969 *in Aede Sixlina habita a Beatissimo Patre Sacrum concelebrante, ineunte extraordinaria Episcoporum Sgnodo:*

De variis modis quibus Sedes Apostolica exercitium COLLKOIALITATIS EPISCOPALIS FOVET DEQUE NORMIS AD ILLAM EXERCENDAM

Venerabiles Fratres, Quemadmodum nostis. Concilium recens celebratum clariore in luce posuit Ecdesiae indolem socialem communemque, quasi quandam eius rationem
•17 constitutivam atque primariam. Quae quidem ratio, si / seonlm ac sola sectetur, plenam notionem Ecclesiae non exhaurit, utpote quae, si accuratius attenditur, exhibeatur ut Corpus Christi Mysticum, compaginatum unitate ac distinctis institutis et ministeriis. VerumUmen in hanc communionem, quae gemino modo accipitur ut communio in Christo cum Deo et ut communio in Christo cum credentibus In eum slmulque, vi et virtute, cum toto genere humano, Concilium singularem In modum considerationem Intendit, Idque praesertim cum animadverteret communionem in Episcopatu vigentem. Cum igitur in mentem revocaret Episcopos legitime Apostolis succedere hosque peculiare corpus effecisse, a Christo electum et conditum, recte visum est notionem et verbum colleglalls naturae eiusmodi resumere, quatenus ad ordinem episcopalem pertineret; ait enim Concilium*, «sicut, statuente Domino, sanctus Petrus et ceteri Apostoli unum Collegium apostollcum constituunt, pari ratione Romana* Pontilex, successor Petri, et Episcopi, successores Apostolorum, Inter se conlunguntur»1.

Itaque commemoratum hoc divinam consilium super munus apostolicum, ex quo ad Populum Del nuntius fidei defertur, ei mysteria gratiae impertiuntur, idemque In peregrinatione terrestri ac temporali dirigitur, gratum officium in hos transfundit ampliorem ct efflcaciorcm vim tribuendi collegial! Indoli Episcopatus; qua in rc primaria illa notione fraternitatis ducimur, quae omnes Christi sectatores communione coagmentat et quae majorem plenitudinem consequitur In Episcopis, utpote qui quasi hereditario iure iis insignes sint nominibus, quae Christus Ipse elecLls a se discipulis indidit; quos scilicet vocavit /Xpostolos >, noscentes mysterium regni Dei amicos suos 4, testes suos *, et quibus praecelsum munus mandavit Evangelium annuntiandi et ad effectum deducendi ♦in spiritu humilitatis 7 el famulatus *, «In opus ministerii, in aedificationem corporis Christi··.

Nosmet iam demonstravisse putamus quantum cuperemus hanc Episcoporum collegialitatem in re Ipsa actioneque vitae provehere, sive Ipsam Episcoporum Synodum instituendo, sive Conferentias Epkco/paJes approbando, 733
sive in propria Curtae Nostrae Romanae ministeria adlcgendo nonnullos In episcopatu Fratres atque animarum Pastores, in suarum dioecesium finibus degentes. Qnodsl opitulabitur Nobis superna gratia et fraterna concordia Nostras mutuas necessitudines faciliores reddet, ollis sub formis canonicis huiusce colleglalitatls exercitatio latius prorogari poterit. Dum ergo Synodus extraordinaria naturam circumscribet ac definiet potestates Conferendarum Episcopalium earumque tam cum hac Apostollca Sede quam inter sesc coniunctionem. illuminare etiam valebit consentaneis regulis canonicis quae sit ct quomodo augescat Episcoporum collegialitas, eodemque tempore poterit instituta quoque Concilii Vaticani Primi et Secundi corroborare de Beati Petri Successoris potestate ipsi usque collegii Episcoporum cum capite Summo Pontifice.

Verumtamen, priusquam instantis suscipiamus labores Synodi, consistamus parumper. Fratres carissimi, in Euchristici Sacrifici i celebrat Ione, quod culmen Corporis Mystici unitatis est, ut non modo ante oculos constituamus furidicam collegtalitatis Indolem, vel multiplices rationes quibus ea prohibente tempore effecta est, ac vel etiam —quod pluris interest, at iam mentibus infixum esse scimus— voluntatem ipsius Christi, auctoris eiusdem colleglalitatls et conditoris: sed ut potius cogitemus pondus et momentum morale atque spirituale, quod unicuique nostrum simulque universis nobis collegialitas habere debet.

Agendum, reputemus animo: exstat inter nos, qui in locum sumus Apostolorum suffecti, vinculum prorsus singulare. vinculum nempe colleglalitatls. Quid autem aliud est collegialitas, nisi communio quaedam, et animorum coniunctio, et fraternitas, et caritas longe uberior magisque nos devinciens, quam ipsa illa christiani amoris necessitudo inter fideles vel inter Christi sectatores, qui aliis in coetibus congregantur? Collegialitas caritas est. Si participatio Mystici Christi Corporis Sanctum Paulum ita loquentem inducit: *Si quid patitur unum membrum, compatiuntur omnia membra;* lire *gloriatur unum membrum, congaudent omnia membra* >·, quantopere intimis sensibus permoveri decet eos. qui maioribus In Ecclesia et gravioribus astringantur ottldls, reminiscentes communem inter se hanc sollicitudinem esse de prosperitate deque universali vel particulari Ecclesiae utilitate? Collegialitas est conscia munerum susceptio. Et quod aliud distinctius verorum discipulorum documentum poposcit Dominus ab illis / Apostolis, novis- 719
simae salutationis Cenae adstantlbus, quam mutuum amorem: *in hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad irwieeml11.* Collegialitas est perspicua promptaque dilectio, quam mutuam inter se Episcopi alere debent. Et quoniam ipsa collegialitas unumquemque nostrum collocat in compagine quadam apostollca, ad aedificationem Ecclesiae In mundo destinata, nos eadem ad amoris universali» officium Impellit. Caritas collegialis nullis concluditur linlbus. Quibus tandem aliis nisi fidelibus Apostolis Christus Dominus extrema illa monita convertit, sublime precatus in novissimae Cenae sermone: C/ *unum sint*n. Collegialitas unitas est.

Et Ita —ut Nobis persuasum habemus— cum de mutuis agitur rationibus Inter Episcopos, In novis hisce sodalitatibus pro unoquoque territorio congregatos, quae Confcrentlae Episcopales appellantur, Itemque de mutuis rationibus, quae iisdem Conferentiis sive cum Apostollca Sede sive inter sese Intercedunt, id unum sane nostris occurrit mentibus, primarium velutl caput considerandum: carita-

• *Lw* 6, 1J. ' Mare. 4, 11
n. ' /«. is. u.
J5. «« Io. 17.

1Cc«mL dt Eethti* ℤjwct frWrâm, *u* [LE J>p]· I*. *6. «J·. 13,

tem didmus, qua hierarchlca Ecdesiae communio, in fidei unitate, penitus conformari oportet.

Quapropter ad duo huiusmodi prindpla, nempe caritatis et unitatis, praecipuae dirigantur normae, quibus progrediens ecclesiastica communio, post Concilium Vaticanum Secundum, summum illud fastigium assequatur. Episcoporum coliegialltatc designatum. Quas vero diximus normae, duae Nobis esse videntur. Altera enim debito honore fiduclaquc episcopalem Ordinem prosequi studet; atque Nos diligenter curabimus, ut Nostris In episcopatu Fratribus aequiore ratione agnoscamus eam privilegiorum et facultatum summam, quam iis tribuunt nine sacramentalis character, quo ad pastoralia perfungenda munia In Ecclesia sunt vocati, hinc eorum germana cum hac Sede Apostollca communio. Neque huiusmodi norma coërccri vel Interscindi poterit, sl pertinens ad Ipsam prindnlum «subsldiarietatis», cum in usum deducitur, recte humili ac sapienti prudentia temperabitur, adeo ut nihil detrimenti commune totius Ecclesiae bonum capiat ex multiplicibus nimllsve particularis autonomiae formis, quae quidem unitati et caritati obsunt, qua Ecclesia fleri debet *cor unum et anima una u*, et favent ambitiosis aemulandi cupiditatibus et immôde-
730 ratis suarum / tantum utilitatum studiis. Neque memorata norma ulla refutabitur negatione, siquidem alterum principium, cul a «pluralisme» nomen, Ita praefiniri oportebit, ut neque fidem offendat, quae ipsum recipere nequit, neque generalem Ecclesiae disciplinam, quae sane licentiam et perturbationem respuit, utpote cum necessarium sensum morumqrue concentum in societate Populi Dei, ipsamque colleglalitalem, rem nempe tanti oneris, laedant.

Altera agendi norma —nobis pari studio fideliter sequenda, utpote quae ex magna existimatione procedat, qua prosequi oportet agnitam collegialem episcopalis muneris naturam— eo spectat, ut Episcopi universi aptius partes habeant et arctius inter se coniuncti communia obire valeant munera in universalis Ecclesiae regimine. Fore confidimus, ut id reapse contingat, quod cum gaudio ac spe audimus multorum in optatis esse, ad commune bonum, ad levamen et subsidium Nostrorum apostolicorum laborum, quorum pondns gravius factum est, et ad manifestius testimonium exhibendum unicae fidei sinceraeque caritatis: quae quidem in supremo ecclesiasticae hierarchiae vertice hodie quam maxime novo splendore maioreque vi refulgere debent. Hanc viam, ut supra diximus, iam Ingressi sumus eademque, opitulante Deo vobisque faventibus, Venerabiles Fratres, pergere studebimus. Attamen, ad rem quod attinet, exploratum omnibus sil, regimen Ecclesiae nullo modo sumere posse rationes ac normas, quae humanorum regiminum propriae sunt, quaeque nostra aetate vel popularibus institutis constant, quae quandoque immoderatius se gerunt, vel In tyrannico imperio innituntur, quod personae humanae dignitati prorsus repugnat. Regimen vero Ecclesiae propriam suam formam ac rationem habet, eoque spectat ut omnibus suis formis sapientiam exprimat voluntatemque sui Divini Conditoris. Id Nos Impellit, ut In memoriam revocemus supremas offlcii Nostri partes, Nobis voluntate Christi concrediti eo quod Christus Petro tradidit claves regni caelorum eumque ecclesiastici aedificii fundamentum constituit; ac praeterea ipsi gravissimum charisma commisit confirmandi Fratres14; ab eo celsissimam firmissimamaue professionem fidei excepit u; ab eoque denique quaesivit illam omnino singularem ac triplicem amoris confessionem, quae In primariam cari-
721 talis pastoralis virtutem convertenda erat >·. /

Has gravissimas Nostri officii partes, sive Sacra Traditio sive Oecumenica Concilia ministerio attribuunt, quod ad Nos proprie spectat ut Christi Vicarium, Apostolici Collegii Caput, universorum hominum Paslorem atque Servum servorum Del, eademque circumscribi non poterunt a vel summa eiusdem Episcopalis Collegii auctoritate, quam Nos ipsi honore afficere, tueri atque promovere primi pcrcupimus, quaeque tamen talis minime esset, ubi Nostro destitueretur suffragio.

Caritas atque unitas: hae profecto nobis meditandi materiem suppeditaverunt, ineunle Extraordinaria Synodo, super quam, Eucharisllcum Sacrificium simul celebrantes, Spiritus Sancti lumen atque patrocinium Invocamus.

Nonne hoc peculiare temporis momentum, collegial! Episcopatus naturae recogitandae atque confirmandae dicatum, quo die Divina Mariae Virginis Maternitas festivo ritu recolitur, opportunitatem nobis praebet, penitus commoto attentoque animo commemorandi Apostolos, in illo cenaculo congregatos, qui, Divino praestolantes Paracieto-

u AU. **4, 32.** ·· *Lc.* **22, 32.** *'* Maith.* **x6.** *iT. 1°* **6· 68.** ·· **/·. at, 13 si**

«erant perseverantes unanimiter in oratione cum... Maria, Matre lesu»? 17. Itemque, hoc peculiaris temporis momen, to, nonne Romanae Liturgiac acclamationes ad nos, tali mentium conspiratione simul coniunctos, referre licet?

«Ubi caritas et amor, Deus ibi est. Congregavit nos in unum Christi amor. Exsultemus et in Ipso lucundemur. Timeamus et amemus Deum vivum, et ex corde diligamus nos sincero.» Arnen. Arnen.

3788

1969 OCT 16.-PAULUS VI, LIT. AP. AAS. 62 (1970) 96-97

In Dicione Canadensi Nuntiatura Apostolica
CONSTITUITUR

PAULUS PP. VI

Ad perpetuam rei memoriam—Quam mullum afferat commodi iustas cum populo necessitudines constituere, is plane intellegit qui vel hoc consideret, omnem amicitiae coniunctionem, cum pacem, ordinis tranquillitatem, concordiamque civium promoveat, Ecclesiae simul favere rebus, cui maior proferendae religionis facultas permittitur, simul Rerum Publicarum bono conducere, aucta profecto animorum unitate, atque idcirco etiam civium virtute. Quam ob rem, cum inter hanc Apostollcam Sedem atque Canariensem Dicionem publica officiorum vincula constricta sint, ad necessitudines mutuas sancte colendas bene visum est in eadem Natione *Apastolieam Nuntiaturam* condere atque constituere, cuius Sedes esset in urbe Octava. Quod quidem per has ipsas Litteras fieri placet. Sedi huius Nuntiaturae iura omnia tribuimus, quae talium propria sunt, ad normam Litterarum Apostolicarum die undetricesimo mensis iunli, anno mdcccclxix, motu proprio datarum, dc muneribus Legatoruni / Romani Pontificis, quae initium ducunt a verbis *Sollicitudo omnium Ecclesiarum* [LE 3761J.

Has vero Litteras firmas esse statuimus, suosque effectus sive nunc sive in posterum obtinere. Contrariis minime obstantibus.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die sexto dedmo mensis Octobris, anno Domini millesimo nongentesimo sexagesimo nono. Pontificatus Nostri septimo.—Alolslus Card. Tragl ia, S. *R. E. Cancellarius.* Franciscos Tincllo, *Apostolicam Cancellarium Regens.* losephus Rossi, Ep. tit. Palmyremus, *Proton. Apost.* loannes Calleri, *Proton. Apost.*

3789

1969 OCT 20.-SC CULT., INSTR. AAS 61 (1969) 749-753

De **CONSTITUTIONE APOSTOLICA «MISSALE ROMANUM» GRADATIM AD EFFECTUM DEDUCENDA**

Constitutione Apostolica *'Miuale Romanum** [LE 37351, a Summo Pontifice Paulo Pp. VI die 3 aprllls huius anni emissa, approbatum est novum Missale Romanum ex decreto Concilii Vaticani II instauratum. Tres deinde partes eiusdem Missalls usque adhuc prodierunt, nempe *«Institutio generalis Missalit Romani·,* atque «Ordo *Missae».* decreto diei 6 aprllls 1969 a S. Rituum Congregatione promulgata [LE 3737]; necnon «Ordo *lectionum Missae»* ab nac Sacra Congregatione die 25 mali 1969 [LE 3752] editus. Ceterae Missalls Romani partes proxime foras dabuntur.

Praefatis autem documentis, statuitur ut a die 30 novembris, FTima dominica Adventus, huius anni, novi ritus novique extus adhibeantur. Re quidem vera huius partis instauratae Missae exsecutio non paucas neque parvas difficultates prae se fert: hinc enim ingens opus requiritur tum ad populares interpretationes tum ad novas librorum editiones apparandas; hinc accurata et apta Institutio est tradenda; hinc sacerdotum et fidelium consuetudines sunt congrua ratione mutandae.

Quapropter, plurium Episcoporum atque Episcopalium Conferentinrum petitionibus respondens. Sacra haec Congregatio pro Cultu Divino, approbante Summo Pontifice, eas quae sequuntur statuit normas, quibus Constitutio Apostolica «Missale Romanum* paulatim ad rem adducatur. Ilae autem normae eas complent, quae ab hoc Sacrii Congregatione editae sunt die 25 lulii I960, de editionibus ct de usu novi Ordinis Lectionum Missae.·

I. *De Ordine Missae*

1. A die 30 novembris 1969 adhiberi potest textus latinus Ordinis Missae instaurati.

·.<. *A S.* **e»i (1969), pp 34S549 [LE 37741-**

2. Conferentiae autem Episcopales diem statuant a quo Idem Ordo Mhsae cum textibus lingua vernacula exaratis adhlberi possit. Expedit / tamen populares interpretationes textuum novi Ordims Missae quamprimum confici et, nte approbatas in usum deduci, iam antequam ceten textus Missalls Romani in linguam vernaculam convertantur.

3. Populares interpretationes novi Ordinis Missae saltem «ad lotenm· approbandae erunt a Conferentia Episcopali (aut a Commissione Uturgica naüonaii et saltem Consilio, quod praeesl Conferentiae Episcopali); itemque erunt confirmationi huius Sacrae Congregationis proponendae.·

4. Textuum Ordinis Missae una sit popularis interpretatio pro omnibus regionibus quae eadem lingua utuntur.' Idem valet in alias parte.· quae directam participationem populi requirunt.

5. Ad Conferentia» Episcopales pertinet novos modos approbare mutleos pro nartibu» lingua vernacula a celebrante et α ministris canendis.·

6. Antequam vero ritus et textui novi Ordinis Missae in usum deducantur, opportuna catechesis, operam in hanc rem conferentibus et Instituto Htargico national) et Commissionibus hturgicis diocctsanls, suppeditetur atque instrumentis aptioribus (v. g. studiorum coetibus, congressionibus, scriptis ln actU diurms aut commentariis allave ratione vulgandis, commentationibus ope. radiophonica et teievisifica edendis, etc.) tradatur, qua sacerdotes et fidelei spiritualem vim novarum nonnarum percipere et penetrare valeant,

7. Singulae autem Conferentiae Episcopales diem quoque constituant a quo Ordinem Missae, praeter casus infra, nn. 19*20 recensitos, necesse erit usurpare. Ille autem dies ultra diem 28 novembris 1971 rricirndus non erit.

8. Ad Conferentia» Episcopales insuper spectat, auxilium ferentibus Commissionibus Episcopalibus competentibus atque Institutis Hturgicis, necessaria decernere, circa ea elementa, quae ln Institutione generali Missalls Romani ipsis committuntur statuenda, nempe: *a)* gestus et eorpons habitus fi-
751 delium tempore Musae;· / *b)* gestus venerationis altaris et libri Evangdiorum;· *c)* gestus ad pacem dandam;' *di* facultas habendi duas tantum tectiones ln Slissa diebus dominicis et festis de praecepto;· e/ facultas qua mulieres lectiones bibUcas ante Evangelium ocemrentes proferre valeant.·

II. *De allii tallbai Missalls Bornant*

9. Trxtu» latinus Missalls Romani, simul atque hoc luerit ln lucem editum, adhiberi poterit.

10. Singulae autem Conferentiae Episcopales diem statuant a quo interpretationes populares textuum novi Missalls adhiberi possint, ln hac autem re per gradus procedi potest. Interpretationes textuum, ut primum ruerint approbatae, in nwm inducendo successive, nec necessario exspectandum erit donec omnes textus in linguam vernaculam sint conversi. Hac ratione, ln usum induci poterunt, ex. *στ.* textus ad Proprium de tempore spectantes, etsi textus Proprii de Sanctis aut Communium aut Missarum ad diversa vel votivarum mondum sunt parati. Expedit tamen hulusmodl novorum textuum partes in Uturgiam induci Initio alicuius temporis annlliturgici (ex. gr. Adventus, Quadragesimae, temporis paschali·).

11. Etiam populares interpretationes novorum textuum MissaKs Romani approbandae erunt, saltem «ad Interim», Conferentiae Episcopali (aut Commissioni Uturglcae nationoli et saltem Consilio Praesidentiae Conferentiae Episcopalis); itemque confirmationi huius Sarrae Congregationis erunt subiciendae.1·

12. Conferentiarum Episcopalium est repertorium textuum lingua vernacula exaratorum apparare, qui pro cantu ad introitum, .id offertorium cl ad communionem adhibeantur.*1 Huiu«modi autem repertorium dum approbabit. Conferentia Episcopalis viros peritos simul enixe cohortabitur ut cum augeant atque perficiant, prae ocuJis habitis textibus In novo Missall propositis, atque indole et notis peculiaribus uniuscuiusque linguae. /
752

13. Cum novus Ordo Missae adhibetur, antequam novum Missale Romanum est evulgatum, textus antiphonarum et orationum e Missall nunc vigente sumentur, lis quae sequuntur anhnadvenlv *a)* si antiphona ad introitum absque cantu profertur, semel tantum dicitur, absque versu psalmi et absque *Gloria Patri;* ·» *b)* antlphona ad offertorium sl non cantatur omittitur, u *c)* orationes super oblatn et po«t communionem conclusionem obtinent breviorem. »·

14. Singulae Conferentiae Episcopales diem decernant α quo textus nnvl Missalls Romani, exceptis casibus Infra, nn. 20-21 recensitis, adhiberi lubebuntur. Praestat hulusmodl temporis spatium nnn ultra diem 23 novembres 1971 produci.

III. De *Ordini* ledionum Minae

15. Singulae Conferrntlar Episcopales diem statuant a quo novus Ordo lectionum Mlswr adhiberi possit aut debeat.

16. Donec exspectatur interpretatio atque confirmatio ex parte huius Sarrae Congregationis textus novarum lectionum Conferentiae Episcopales facultatem concedere povsunt ut interim una vel plures usurpentur interpretationes sacrorum BibHorum rite approbatae. Hoc autem in cusu curabunt, ut prae manibus sint sacerdotibus indicationes blblicae necessariae (Idest numeri capitum et versiculorum, (incipit·, divisiones pericoparum) quae in Ordino lectionum Misuse inveniuntur cniod valet praesertim pro lectionibus serici B cycli dotninicahs, a dic 30 novembris 1969 usurpandi.

17. Donec habeantur textus novi lectionarli, retineantur lectiones hodierni Missalls Romani pro singulis partibus. Item •ad interim» servari possunt lectionum ordines ad experimentum approbati, qui nunc in usu habentur pro feriis, pro Missis quae eum aliquorum Sacramentorum celebratione conectuntur, pro Missis defunctorum, pro quibusdam Missis votivis, etc. '·

18. Ad momentum Uturgicum et pastorale psalmi responsorii servandum. Commissiones nationales competentes indicem ad tempus vigentem psalmorum et versuum conficiant, eos eligendo e repertorio, / quod nunc in usu habetur, qui 753
textibus Ordinis lectionum aptius respondeant. ··

Ne omittant tamen eaedem Commissiones viros peritos impense hortari ut thesaurum traditum horum textuum carum· que melodiarum augeant atque perficiant, prae oculis habentes textus in novo Ordine lectionum Missae propositos, atque indolem et notas peculiares uniuscuiusque linguae.

Eiusdem generis thesaurus componatur etiam pro versibus ante Evangelium.

IV. De *quibusdam* eosibxu *peculiaribus*

19. Sacerdotes aetate provecti qui Missam sine populo celebrant, quique graviores forsitan experiantur difficultates in novo Ordine Missae et novis textibus Missalls Romani et Ordinis lectionum Mtssae In usum assumendis, possunt, de consensu sui Ordinarii, ritus et textus qui nunc sunt in usu retinere.

20. Casus vero peculiares, videlicet sacerdotum infirmorum, aut aegritudine vel aliis difficultatibus laborantium, huic Sacrae Congregationi proponantur.

Praesentem InstrueDonem Summus Pontifex Paulus Pp. VI die 18 mensis octobris 1969 approbavit, et publici luris fieri iussit. ut ab omnibus ad quos spectat accurate servetur.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus. E Civitate Vaticana, die 20 octobris 1969.—Bbxho Card. Gut, *Praelectus.* H. Bugnini, *a Secretis.*

u LnsUuctk> «De editiocibc* xppeaais et de usu oovi Ordinis lectionum Mss*·». d» e$ ffiHi îîô q, aa. 4-3. [LE 3774]·

uCfr. etoca textns cceuonaes pro cantu psalmi responsorii, nn. 174-173 Ordims iertjOGum Missae.

Ada EL 33 (196?) 4?>-433

De mutuo officiis, activitate et collabohatiose inter Pontificium Commissionem «Iustitia et Pax» et Conferentias Episcopales in bonum familiae humanae, praesertim pauperum Christi

1. Selon le voeu du II· Concile du Vatican, exprimé dans la Constitution pastorale *Gaudium et spes* (LE 3366 J, S. S. le Pape Paul VI. par le *Mota proprio* •*Catholicam Christi Ecclesiam*· du 6 Janvier 1967 (LE 3515], a créé la Commission pontificale Justice et Paix, avec le mandat général «d'éveiller l'ensemble du peuple de Dieu à une pleine intelligence de son rôle h l'heure actuelle, d'une part pour promouvoir le progrès des peuples pauvres et encourager la justice sociale entre les nations et, d'autre part, pour oider les nations sous-développdées à travailler eUrv-mêmes a leur développement». Quelques semaines plu» tard, paraissait l'encvcllque *Populorum progmiio* [LE 3546], charte de travail du nouvel organisme.

2. Le 12 mars 1969. au cours de l'audience publique. Sa Sainteté a annoncé la création, au sein de cette Commission Justice «t Paix, d'un Comité *promotion humaine.* Le Saint-Père a tenu à faire ainsi luPmème solennellement cette annonce, pour souligner l'importance essentielle qu'il attache à l'aspect «humain» du développement.

Ce Comité pourrait spécialement Intéresser les Conférences épiscopales, puisqu'il est un champ ouvert pour la pastorale et l'apostolat nu service du monde, comme cela a tant été demandé par le II· Concile du Vatican.

Ce nouveau Comité a pour tâche de promouvoir, animer et coordonner les multiples aspects du travail direct de» organismes d'EgHse pour l'éducation de base et le développement Integral de I homme, tel que le définit *Populorum progrnxio;* •Uberer I homme de ses servitudes, le rendre capable d'être lui- même l agent responsable de son mieux-être matériel.

Ct de '°n *P">ouissement spirituel.»

Dan. I. cadre de « travnll. le Comité aura entre autre, à promouvoir et a coordonner la contribution que l'BalHe . est MttÎsÎo''' 1 U can'Pa«n' mondiale d'alphnWtlVition

3. Ce Comité promotion humaine, dont le cardinal Eugenio de Araujo Sale», du Brésil, est président, est le *auntr*
mité établi au .dn de la CouSnK.ion

1*^4. 1 (ivMh P· W [LE Jttlk «laururUen va U tnducüon dr» irxtrs ItVjrjtq»*' pf-r »a ti*hallon mc k jj jirviini ng*), na. 4:·«»: XHWm 5 111*41 PP fl-ix ILE
• festm/s die 2· 1964, n 42 (LE J217'. InatracUo -L- 5 martu >y»7. η. 57 [LE 15411
• Ctr. L *G.,* n- ‘Cfr *! G,n.iys.* *'Cjx. l. G;* n. $5 b. ’Ctr. Î.G., n «15. «Ctrl. G.nCô »·€ît npra n. 3. 11 Cfr /. *G*, en. 26. 50, 56 ». uôr *I*.G. η. H ‘‘Cfc LG. η. su ·· Ctr. L G., α. u

Paix, pour articuler son travail suivant les quatre principales orientations de son programme global.

Les trois premiers aspects sont:

I.—*Comité · íléIlexion théologtque cl enseignement social·.*

Il s'ngit là de stimuler et de coordonner, à travers le monde, l'élaboration et le développement de la réflexion théologique sur tous ces problèmes de Justice Internationale, de développement et de paix, et d'intégrer cette doctrine dans la formation des prêtres, des religieux et religieuses et des laïcs, ainsi que dans l'éducation catholique, la catéchèse, la prédication, rtc. Ces efforts devront s'insérer dans lo programme pour l'Anrée internationale de l'Educatlon, prévue par les Nations Unies pour 1970.

Tout ce travail se poursuit en étroite collaboration avec les dlcastères appropriés, spécialement avec la Congrégation pour l'Education catholique et avec la nouvelle Commission internationale théologique.

*//.—Comité *Coopération mondiale pour le développement·.*

Selon la ligne des campagnes prioritaires établies par Populorum *progressio,* vers un ordre économique global plus Juste, nu service do toute la famille humaine: augmentation de l'assistance Internationale, restructuration du commerce mondial et des systèmes monétaire et d'investissement, etc., particulièrement en vue de lu seconde décennie du développement des Nations Unies, dans les années 1970-1980.

Tous ces efforts poursuivent le dépassement de la Justice sociale *nationale* de *Quadragesimo anno* [LE 1027] vers la Justice sociale *Internationale* de *Gaudium et spes* [LE 3366] et de *Populorum progressio* [LE 35-16],

JII,—Comité «Paix et communauté Internationale·.

Il s'agit d'approfondir, de faire mieux connaître et d'appliquer l'enseignement de l'Evangile sur la paix. Là encore, pour animer l'Eglise dans son rôle d' «éducatrice ft la paix*, la coopération des Conférences épiscopales est instamment souhaitée, par exemple pour leur participation à la Journée mondiale de ld paix, chaque année en Janvier, et sa mise en pratique tout au long de l'année. Sont inclues aussi les auestions du racisme, des minorités et des droits de l'homme, au totalitarisme et du nationalisme, de l'obicction de conscience, de la théorie dite de la «guerre Juste» et du désarmement dans notre ère d'armes nucléaires et de missiles, etc.

Ainsi, les étapes vers l'organisation Juridico-politique de la communauté mondiale, envisagée par *Pacem in terris* (par. 112-145) [LE 3110], doivent être amorcées et appuyées par l'Eglise à tous les niveaux.

4. La *collaboration oecuménique* est nécessaire avec toutes les Eglises et communautés chrétiennes, avec les autres religions et avec les hommes de bonne volonté, afin de chercher des solutions aux problèmes pressants de la justice, de In paix et du développement dans le monde. La visite du Saint-Père à Genève souligne l'importance de cette collaboration et la facilite.

Ensemble avec le Conseil oecuménique des Eglises, la Commission pontificale Justice et Paix a formé le Comité sur la Société, le développement et la paix (SODEPAX), dans le but de promouvoir cette collaboration parmi les Eglises chrétiennes — et avec d'autres religions et idéologies — su service du monde. Le Secrétariat mixte de SODEPAX a scs bureaux ft Genève, au Centre oecuménique.

5. Dès le début de son existence, la Commission pontificale o sollicité des Conférences épiscopales la création de *Commissions nationales* (ou *régionales)* Justice et Paix, selon des formules très souples et suivant les situations locales. Elles doivent être, ft partir des Conférences épiscopales, les signes et les instruments de l'engagement de toute l'Eglise locale, du Peuple de Dieu dans son ensemble — hiérarchie, clergé, religieux et religieuses et, particulièrement, laïcat, — au service du développement, de la Justice et de la paix. Dans la situation actuelle oti la Jeunesse, u travers le monde entier, se montre si sensible aux problèmes de Justice internationale et de paix, et de plus en plus cherche à participer à ce monde en développement, il s'impose évidemment de l'associer pleinement A ce travail dons les Commissions nationales et régionales.

Ces initiatives des Conférences épiscopales semblent particulièrement nécessaires pour le Comité promotion humaine, puisqu'il s'adresse directement *à* la vie pastorale des diocèses et des paroisses et nu travail des organisations des laïcs, pour faire de toute l'Eglise locale une communauté de service évangélique <*ad extra Ecclesiam*». Pendant sa visite en Afrique, le Saint-Père a souligné cet aspect do l'évangélisation et de l'apostolat dans le monde d'aujourd'hui.

A ce Jour, les Conférences épiscopales ont créé ou autorisé une quarantaine de ces Commissions nationales, et désigné des correspondants dans une vingtaine d'autres pays.

6. La Commission pontificale Justice et Paix coopère aussi avec les Conférences épiscopuies pour organiser des *rencontres régionales,* afin de. permettre A plusieurs Commissions nationales d'unir leurs talents et leurs ressources, pour mettre en train une action et une politique communes, qui soient ajustées aux projets de gouvernements et des agences des Nations LÎa Commission pontificale espère que les Conférences épiscopales pourront établir *des secretariats régionaux,* pour donner suite concrète à ces Initiative* et pour aider le peuple de Dieu à accomplir sa tâche nu sein de chaque nation, ainsi qu'au niveau régional et continental.

7. Pour aider les Conférences épiscopales à ces différentes tâches, et conformément au mandât donné par le Saint-Père de «contribuer Λ l'approfondissement, particulièrement sous l'aspect doctrinal, pastoral et apostolique, des problèmes du développement et de la paix» (Mofu *Proôrio,* du 6 janvier 1967) la Commission entreprend une série a'études...

8. Pour aider ft harmoniser l'activité des divers organismes et centres Internationaux catholiques qui travaillent dans le domaine de la charité, de l'assistance, de la promotion de la Justice sociale entre les peuples, pour éviter la dispersion ou Je double emploi de l'aide, et pour arriver A une meilleure coopération dans l'apostolat social de l'Eglise, la Commission pontificale — ft la demande de la Seerétairerie d'Etat — convoque une *Table ronde* formée par *Caritas internationalis,* CIUSE (Coopération internationale pour le développement socio-économique, organisme fédératif des grandes collectes de fonds, type Misereor, Vastenactle, etc., dépendant des Conférences épiscopales), les Unions de supérieurs généraux des ordres religieux, hommes et femmes, et particulièrement des Instituts missionnaires, les Organisations internationales catholiques, les Sociétés pour la propagation de la foi, etc.

Les Secrétariats régionaux souhaités cl-dcssus (par. 6) seraient un canal pour faciliter l'indispensable participation des «Eglises locales* des régions en voie de développement dans ce long processus commencé poor aller vers une stratégie de l'aide au développement. Ces Secrétariats pourraient devenir eux-mêmes centre* de telles Tables rondes, pour l'harmonisation de l'aide (financière, matérielle ou en personnes), et pour le planning de l'apostolat social au niveau régional et national.

Au niveau qui est le sien, la Commission pontificale tiendra une troisième consultation de la Table ronde, à Rome, du 29 au 31 octobre prochain.

9. Dons tout ce vaste programme, retracé ci-dessus, le plus Important doit toujours rester le role effectif et rengagement convaincu du peuple de Dieu tout entier. La Commission pontificale est très consciente que les Initiatives locales prises par les diocèses, les paroisses et les groupes de laïcs, doivent être animées et soutenues par les Conférences épiscopales; autrement, les magnifiques paroles sur «l'Eglise dans le monde d'aujourd'hui» restent dans la stratosphère, sans racines dans la vie réelle.

C'est pourquoi nous nous réjouissons de voir les présidents des Conférences épiscopales, réunis Ici pour le Synode, témoigner leur intérêt au travail encore bien Jeune de la Commission Justice et Paix, qui attend vos suggestions et votre coopération.

Selon l'esprit de *Gaudium et spes,* notre tâche commune est de servir tous les citoyens du monde, spécialement les innombrables familles pauvres et les groupes opprimés, qui attendent le pain quotidien — et souvent le travail pour le gagner, — qui ont soif de dignité humaine et de l'espérance de la parole et de l'amour du Christ vivant aujourd'hui dans son Eglise, 22 octobre 1969, Cité du Vatican.—Cardinal Maurice Rot.

• Ad Praesides Conferentiarum episcopalium: Doc. Cath. 66 (1969) 1110-1112. Ada. Doc. Cath. 66 (1969) 1112-1117.

3791

1969 OCT 22.-SYNODUS EPISCOPORUM, DECLAR. PART.·

Relatio doctrinalis circa collegialitatem episcoporum in Ecclesia

Introductio

Dc momento et adualitate argumenti

Elapso Oecumcnico Concilio Vaticano II principium colIcglalItatis fortasse theologorum attentionem, immo et christifidelium oculos ad se magis convertit quam aliae quaestiones, quia haec «collcglalis unio etiam ln mutuis relationibus singulorum Episcoporum cum particularibus Ecclesiis Ecclesiaque universali apparet» x.

Actuolltas et momentum huius argumenti magis magisque In dies elucescunt. Maior enim in dies «corresponsablUtas» suscitatur tum apud pastores locales tum apud totam christifidelium multitudinem circa operosam participationem in mutuo expendendis et solvendis gravioribus quaestionibus, quae hodie Ecclesiae vitam magnopere agitant. Agitur dc quadam vera quasi hereditate Concilii Vaticani II, nuam in exercenda sua auctoritate tum Supremus Ecclesiae Pastor tum Episcopi maxime prae oculis habere debent, ut omnium membrorum Ecclesiae vera virium conspiratio in bonum commune stabiliatur. Quodsi hanc mutuam relationem Episcoporum cum Romano Pontifice cum ceteris Episcopis novis postulatis nostri temporis respondere volumus, opportunum videtur, ut novae ellam aperiantur viae, quibus sollicitudo Episcoporum dc universa Ecclesia eorumque affectus collegiatis nd concretam applicationem perducantur. Ipsum Concilium Vaticanum Ii huius hodierni postulati vere conscium Institutionem Sy-

‘Cfr. Coait. IU. *A. A, S.* **V. 1965, 17 (LE**

nodi Episcoporum suasitl atque institutionem Episcoporum Conferentlarum maxime promovitl, exoptans ut unitas membrorum Collegii Episcoporum cum Romano Pontifice, Collegii Capite, in exercenda sollicitudine pastorali Ecclesiae efflcador redderetur.

Praedira etiam exempla maioris In dies Episcoporum participationis curae pastoralis universalis Ecclesiae in lucem iam edidit ellam novissima Curiae Romanae renovatio elusque in dies magis colleglalls modus operandi cum Episcopis dlspenls per orbem et cum variis Commissionibus episcopalians natlonalibus necnon Ipsa institutio Episcoporum Synodi, de cuius adlntrice opera In bonum Ecdesiae universae ex experientia primi Generalis Coetus celebrati Iam constat.

Signa proinde temporum perscrutans Romanus Pontifex hoc tam magni momenti argumentum communi disceptationi in hoc Coetu Extraordinario Synodi Episcoporum congregatae praestituit, de quo tempestive Ipsae etiam Episcoporum Conferentiae suam mentem Iam manifestarunt 4. Ductu Igitur doctrinae ecdesiologlcae Concilii Vaticani II de hac operosa unione collegiali, qua omnes Episcopi cum Collegit Capite et inter se coniunguntur. In hac Synodo Episcoporum «ad confirmanda arctiusque astringenda fidei, caritatis sollertiaeque pastoralis vincula»l est disceptandum.

Quoniam hoc argumentum, quod Summus Pontifex in Synodi convocatione pertractandum statuit et ab unaquaque Episcoporum Conferentia studiose Iam fuit perspectum, finem potius practicum-pastoralem habet ac de eo potissimum Inter Sodales agetur, brevem quandam Introductionem doctrinalem praemitti oportet.

l—De CHR1STIF1DELIUM COMMUNIONE

1. *De Ectlaia ut communione.*—Concilium Vaticanum II sibi proposuit, ut veritatem circa Ecclesiam Christi magis magisque exploraret eamque accuratiore enuntiatione exprimeret. Talis enim est intima natura Ecdesiae, qualem Christus condidit et Apostoli aedificare coeperunt, mysterium scilicet seu arcana res, quae Del praesentia penitus perfunditur, quaeque novas semper altioresque sui ipsius explorationes admittit ·. Haec quidem novae de Ecclesia explorationes, quas Concilium Vaticanum II peregit, eam esse «in Christo veluti sacramentum seu signum et instrumentum Intimae cum Deo unionis totiusque generis humani unitatis»T primum affirmant, atque hac via ecclesiologlam sic dictam communionis altius inquirere ac aptius promovere conatae sunt. Notio enim communionis conscientiam Ecclesiae necnon doctrinam ecdesiologicam per primum millenium pervasit atque in traditione Ecclesiarum Orientalium ad nostrum usque tempus maxime fecunda exstitit. Cum igitur Concilium Vaticanum II suam de Ecclesiae mysterio doctrinam super hanc notionem communionis fundet, perennem cogitationem in traditione Christiana reviviscere fecit, culus tamen Intima res Interna et socialis ab utroque Concilio Vaticano accuratius descripta est.

Ecclesia qua communio uti totum quid organicum et vivens, quemadmodum «de unitate Patris et Filii et Spiritus Sancti plebs adunata» ·, «apparet. Huius enim Populi Dei unitas est sacrum mysterium, quod In ipso Del Unius et Trini mysterio fundatur atque in Eo suum «supremum exemplar et principium» habet*. Ecclesia itaque orta est e consilio aeterno et universali salutis Patris, qui per Filium suum Incarnatum, in Spiritu Sancto, opus redemptionis ad effectum perduxit, quod nunc in Ecclesia perenne redditur usque ad consummationem eschatologlcam, ut Deus sit omnia In omnibus (cfr. 1 Cor. 15, 28).

Ecclesia igitur ut communio et In communione exsistens testimonium Del Unius et Trini praebet, ac «sacramentum visibile huius salutiferae unitatis» >·. Ad Ecclesiam proinde spectat hanc fidelium unionem, quam ipsi in Christo Domino coram Deo constituunt, repraesentare et promovere.

Haec communio fidelium unitatem organicam et viventem constituit, quae omnibus illis elementis internis (uti donis Spiritus Sancti, virtutibus fidei, spei et caritatis) et externis (uti fidei professione, sacramentis ct ministerio hlerarchico) constat, a quibus Indivisibili ter unitis Populus Dei aedificatur atque animatur. Quorum bonorum possessio christifideles In vera et dynamica communione ecclesiastica conlungit atque Ecclesiam Del Patris In Christo Domino effldt. In qua «cuncti... per orbem sparsi fideles cum ceteris in Spiritu Sancto communicant» l!.

Concilium Vaticanum II unitati indissolubili utriusque elementi constitutivi Ecdesiae merito insistit, quae non mere mutuo luxtaponuntur, sed aliquod unum et totum efformant. Elementa Igitur externa internis non mere extrinsecus superadduntur, sed in illis extra ponuntur ac manifestantur ita ut, externis communionis clementis deficientibus, haec socialiter Inter homines actuari non possit, Unum itaque et alterum elementum simul sumptum —et quidem utrumque tamquam essentialiter constitutivum— hanc unitatem vitae communionis formant, ita ut externa Ecdesiae dementa uti signum sacramentale habeantur, quibus elementa Interna, tamquam res significata, exprimuntur atque operantur. Cum Igitur haec communio fiddium utroque simul humano ct divino elemento coalescat cumque cius vitae unitatem utrumque efforment, Iure affirmatur Ecdesiam esse sacramentum seu instrumentum Internae hominum unionis cum Deo totiusque generis humani unitatis 1S.

2. De *chriitifidelium communione in tua totalitate.*—Constitutio dogmatica de Ecdesia *Lumen gentium* Ipsum mysterium Ecdesiae plenius enodans, huius communionis totalilatem, sive Pastorum sive fiddium, In Populo Dei Incsse IntelllgiL In hoc novo Populo Del, qui etiam Christi Ecdesia nuncupatur, «quippe quam Ipse sanguine suo aequishit (dr. *Act.* 20, 28), suo Spiritu replevit, aptlsque mediis unionis visibilis et socialis instruxit» n, Christus ministerium hlerarchicum posuit, ut omnes «qui de Populo Dei sunt, ideoque vera dignitate Christiana gaudent, ad eundem finem libere et ordinatim conspirantes, ad salutem perveniant» u. Cum tamen Constitutio de Ecdesia considerationem universi Populi Dei praeponat ministerii hierarchic! considerationi, eo ipso illa dementa communia omnibus christifiddibus, Supremo Pastori sdlicet, Episcopis ac ceteris ministris et laids in lumine collocat, quae nempe sunt «unus Dominus, una fides, unum baptisma *(Eph.* 4, 5), communis filiorum gratia, communis ad perfectionem vocatio, una salus, una spes indivlsaque caritas» 14, quae cunctos fideles Dei filios atque fratres In Christo et in Spiritu Sancto constituunt. Haec quidem prior consideratio totalitatis christlfldelium communionis a Concilio Vaticano II merito illustrata, nonnullas consecutiones ordinis practlco-pastoralis sive in concipiendis mutuis relationibus inter cunctam communitatem et ministros sacros, sive in concreto exercitio auctoritatis In Ecdesia habendo secum fert. Sl enim ministri, ratione ordinis, fideles praecedant, quos ad fidem et ad vitam supcmaturalem verbi et sacramentorum ministerio generant, ipse unus populas, ad quem tum fideles tum Pastores pertinent. In Dei salutis consilio prioritatem finis servat.

Integra proinde huius Populi Dei membrorum diversitate manente ratione officii, Pastores tamen, vi sacerdotii ministerialis seu hierarchic!, qua membra etiam huius communionis ecclesiasticae atque intra ipsam communionem in bonum fratrum suorum munere suo funguntur, quibus Instrumenta salutis praebent, verbum Christi annuntiantes atque gratiam Christi, celebratione praesertim Cenae cucharisticae aliorumque sacramentorum, cum fidelibus communicantes. Sl ministerium hlerarchicum in tam arcta coolunctione cum omnibus christifldelibus hoc modo intellegitur, inde nonnullae applicationes ad concretum potestatis sacrae exercitium In bonum Populi Dei trahi possunt. Etenim darius patet communis vocatio et obligatio omnium membrorum Populi Dei ad activam ct consociatam operam praestandi aedificationi ipsius Ecdesiae et exercitio suae universalis missionis In mundo.

Distinctio ergo, quae, Christi voluntate. Inter huius communionis sacros ministros ct fideles viget, hanc veram aequalitatem quoad dignitatem et actionem cunctis fidelibus communem circa aedificationem Corporis Christi non destruit >·. Immo ministri sacri et fideles in hoc Populo Dei multiplici ac mutua necessitudine devinciuntur, cum ?lt slbl lnvlcem cl ceteris fidelibus ministrare, CJirislHldeUum autem sociam operam Pastoribus prac-

Deducll proinde ex hac consideratione totalitatis com-

U *·

•Cfr Deeret CVtau Itowimt». I, 5' Λ. *A. S.* sS, 1766. 675 (LE 333*1
•/Wt r , III. V-JI i^«·, 692-604
•Cfr. Orf» MctptihM *v* IV.
art « ,1 3 (LE 37*« L
» Cfr. AHw . Panlâ VI habita ad Em-mm Purparalos Patxe» rt Exe. cm Prandes · SywrAo Epbcoporoc, pnzan coacto coetui opmra navantes, •be *y>* Kpt. I0T *A. A.* S-. 39. I?67. tfo
•Cfr. ADne. PoM VI alfrn urarild Oconaki Vaticani II iachoau peredo. «3» n «ept «963: *A. A.* 5-, 3*. «963. I<$ (LE jtjol-
•Cocwl. L»*v» 1. 12 *A. A.* 57. 1963. 5 [LE 3332].
•Cnmt. Lww· jriluwm. i. 4; S. /ww.. Haer. Ill, 34. 1: P. *G.* 7. *66 B; *tlArrry.* t,* 11« «L Sa<nard. Socrm Chr.. »3.
•Deort Umxaiu !, χ 4. 4. S-. 37. *03. 3 [LE 3*331*

U,ij; .4 .4. s., 37. 1765, χ7. «OnCocul
I* U Λ' Λ 37. ”**· 5· L«"«n rnu-iwm in
9: .4. *A.* S.t 1965 14- HQ»it*Lm'wm* HL i&χ *a.* i?C(r-
tx-tx. ‹‹Comt. Lm IV. 5r. .4^4. S., 57 ,
C0ÉM, IV. JI *A. A. S.*, 37 1963, Λ ‘’ Ur Cnn.i
i'*"·'’. IV. *A. A* S.. 37. 1963. 33. C°Qlt·

munionis Chrlslifldddium omnibus consecutionibus, quae deducendae fuerunt quoad naturam ct exercitium auctoritatis in Ecclesia, darius exprimitur cius indoles servitii erga Populum Del, cum Pastores a Christo per Apostolos mandatum acceperint praedicandi Evangelium omnibus gentibus, «ut homines universi, per fidem, per baptismum et adimpletionem mandatorum salutem consequantur·

Par igitur erit ludldum, quod in tolalltatcm huius communionis Christlfldclium hlerarchico ordinatae veram aequalitatem regeneratorum In Christo ct missionem propriam Pastoribus a Christo concreditam Includat. Hac cnlm ratione, simul omnium Christifideiium operosae partes, quae in ipsos recidunt ad aedificationem communionis ecdesiasticac, salis confirmantur, simul structura hlerarchica Ecclesiae, quam ipso Conditor voluit, servatur.

II—De Episcoporusi Communione

t. *De sacri ministerii summa in Episcopatu.*—Ipse Dominus Ecdesiae potestatem sacram tradidit, quo non omnia membra communitatis pollent, sed illi tantum qui ad Populum Del pascendum semperque augendum a Christo Domino vocati et positi sunt in sacro ministerio. Inter varia tamen sacra ministeria, «quae ad bonum totius Corporis tendunt»lt, «praecipuum locum tenet munus Illorum qui. in episcopatum constituti, per successionem ab initio decurrentem, apostolic! seminis traduces habent» ao. Sacri ministerii summa plenitudo sacerdotii hlerarchicl In episcopatu invenitur. Munus proinde episcopale summa partidpationc in sacerdotio Cnrlsti Domini, nempe Ln officio ac munere eius sanctificandi, docendi ac regendi constituitur.

Episcopis ergo competit hoc sacrum ministerium in tota eius plenitudine exercere.

2.*De Episcoporum Collegio Apostolorum Collegio succedente.*—Christus Dominus ut suum munus per Ecdesiam ln mundo perenniter continuaret, Apostolis unum Collegium cum Petro ut Capite constituentibus concredidit, qui Novum Dei Populum Evangelii Christi proclamatione atque sacramentorum ministerio pascerent.

Haec Apostolorum coniunctio collegia!is cum Petro Capite, in communione Episcoporum cum Romano Pontifice tamquam eorum Capite nunc In Ecclesia continuatur, quipe qui ut Petri successor «unitatis, tum Episcoporum tum fidelium multitudinis, perpetuum ac visibile principium et fundamentum» sit ,1.

Episcopi ergo cum Romano Pontifice atque inter se pari ratione coniunguntur, qua Apostoli cum Petro unum Collegium constituebantla. Inde etiam deducitur Romanum Pontificem tum Episcoporum tum fidelium multitudinis perpetuum ac visibile principium et fundamentum esse, Episcopos autem singulos visibile etiam principium unitatis in suis Ecclesiis particularibus esse

3.*De Episcoporum communione.*—Episcopi itaque, cum Capite successore Petri veram communionem constituunt, quae supra fundamentum sacramentale exstruitur, quatenus per legitimam consecrationem episcopalem semper nova membra in hoc collegium Episcoporum alleguntur. In consecratione cnlm episcopali Episcopi illam specificam participationem unius Christi sacerdotii tamquam donum Spiritus Sancti collatam recipiunt qua Christo Domino particulari modo ac per Ipsum inter se uniuntur atque Domino Ita consecrati et configurati Eius muneris Gregem Dominicum pascendi pnrtidpes fiunt. Haec proinde Episcoporum sacramentalis communio, cum in se interna sit, fundamentum permanens cuiusvis Episcoporum operis constituitur atque Ipsa Episcoporum arctam coniunctionem cum Supremo Ecdesiae Pastore atque inter se continuo fovet.

Episcopus ergo legitime ordinatus, cum participationem in Christi potestate srcramentaliter collata recipit, eo Ipso ad repraesentandum Dominum Magistrum ct Sacerdotem in Ecdesia seu ad Gregem Domini pascendum ontologice sua ipsius natura Informatur. Ut tamen talis potestas in Episcopo consecrato concrete et ad actum expedita constituatur, cum ipse eam ut membrum communionis episcopalis habeat eamque exercere debeat, quadam approbatione sociali auctoritatis hierarchlcae indiget ac proinde debita coordinatione cum potestate Capitis ct aliorum Episcoporum In actumdeducitur.

4.*De communione hierarchica.*—Episcopi ergo in hanc communionem modo praedicto inserti, etsi Ecclesias particulares sibi commissas ut vicarii et legati Christi pascunt *·, tomen sua munera sanctificandi, docendi et regendi in consecratione collata ex eorum ipsa natura nonnisi in hierarchica communione cum Collegii Capite et membris exercere possunt >f.

Ecdesiae proinde particulares concreditae sunt Episcopis pascendae, quatenus ipsi membra sunt huius Collegii episcopalis et qua membra eiusdem seu In debita communione cum Capite et ceteris membris Dominum in eis repraesentant et unitatem In eis promovent, etsi unusquisque tamquam vicarius Christi ac proinde nomine et potestate Christi suam Ecdesiam regit.

Haec proinde hierarchica communio, quae in se tamquam elementum constitutivum Christi Ecdesiae inde ab Apostolis in ea exsistit, in decursu tamen saeculorum diversimode in Ecdesia effldebatur. Salvo enim prindpio huius hierarchlcae communionis in Ecdesia, necessitudines mutuae inter munus primatiale Summi Pontificis et munus aliorum Episcoporum in suo exercitio concreto tum respectu Ecclesiae universalis tum respectu Ecclesiarum particularium labentibus saeculis magnas subierunt mutationes. Oportet igitur ut data occasione exercitatio concreta huius communionis hierarchlcae pro determinata aetate historica communi Pastorum examini sublciztur. Sic «integre manente potestate Primatus in omnes sive Pastores sive fideles· '· apta distinctio stabiliatur inter elementa essentialia ct alia historice superaddita, ut illa notio authentice evangelica purificetur, quae, peculiaribus adiunctls nostri temporis melius respondens, ad concretam applicationem perducatur. Haud tamen facile est opus tam in ordine doctrinali quam In ordine disciplinae sacramentorum et regiminis pastoralis praedictae communionis hierarchlcae mutabilia ab immutabilibus discernere, cum periculum illa nimis extendendi vel haec nimis restringendi ex utraque parte ae2U0 reale sit. Inde opportunitas ac utilitas huius Synodi in oetum Extraordinarium congregatae, in qua de argumento tanti momenti in vita Ecdesiae disceptabitur.

III—De COLLEGIALI EPISCOPORUM OPERE

1. *De peculiari munere Collegii el sui Capitis.*—Christus Dominus Ecclesiam suam et Petro et ceteris Apostolis diversimode sed indlssolubilltcr unitis pascendam concredidit. In hac mutua relatione Petri et ceterorum Apostolorum, utraque pars suum proprium munus implendum habet.

Tum Supremo Pastori tum Episcopis cunctis munus visibiliter firmandi Ecdesiae unitatem competit, sed modo cuique proprio vi peculiaris missionis, ab Ipso Domino ipsis concreditae. Cum haec unitas, cuius Principium ipse Spiritus Sanctus est ,7, agnoscitur, alia etiam elementa constitutiva a Domino, tamquam dona Spiritus hierarchica et charismatica, lam ab Apostolis secumfert, qualia sunt Sacrae Scripturae, authentica revelationis ct fidei Christianae documenta, oeconomia sacramentorum, totum ministerium cedes!aslicum et gratiae speciales, quas Spiritus inter omnis ordinis fideles ad renovationem et ampliorem aedificationem Ecdesiae distribuit. Officium muneris primatialis et episcopalis tamquam fundamentum unitatis in hoc ordine ministerii sacri exercetur.

Quod eo aptius fiet, quo arctior erit etiam coniunctio Summi Pontlflds cum Episcopis, suis Fratribus, In exercitio proprii muneris, id est quo magis et alacrius totus catholici orbis Episcopatus pastoralem sollidtudinem pro universali Ecclesia participabit.

2.*De natura et exercitio potestatis supremae Ecclesiae.*—Cum Episcopi «omnes simul cum Papa totam Ecdesiam repraesentent in vinculo pacis, amoris et unitatis» iis Incumbit missionem unius et universalis Ecdesiae unitatem ct diversitatem simul includentem, ita recte efficere, ut vitetur ne una tantum excolatur, altera exdusa. Quinimmo neque unitas Ita est reapse fovenda, ut legitima diversitas grave detrimentum patiatur; neque talis diversitas propugnetur ac exerceatur, qua unitas Ecdesiae periclitetur.

Aptior itaque modus exercendi supremam potestatem in Ecdesia, quo cius unitas ac diversitas penitius actucntur ct exprimantur, erit exercitium huius potestatis per Supremum Pastorem una cum Collegio Episcoporum —In quo tamen Supremus Pastor suum munus Vicarii Christi ct Pastoris Ecclesiae universalis integrum servat— quia tali in casu communio sacramentalis Episcoporum inter se et cum Romano Pontifice In hoc Collegio episcopali hierarchice constituto etiam sub eius aspectu visibili luculentius demonstratur.

‘‘Coast. Δ-www cnUtNM. III, 24: *A. A.* **S.. 57. 103.37- ‘‘Const. Δ-mm** *gentium,* **III, x&** *A. A.* **S., 57. «9*3. 31. ‘‘Const.** *Lu·ww genhum,* **111, jj:** *A. A. S.,* **57, «965, 27. ‘‘ Cfr. Const.** *Lwvn gentium,* **III, 23:** *A. A. S.,* **57, 1965, 37· ’* Cfr. Const.** *Lumen genitum,* **III, 17:** *A. A.* **S., 57,105. a<-37.**

'' Cfr. CoaiL L-mrw III, 57,1965. 2427 « CaaL *Lm w* **III,** *ar. A. A. S.. 57.* **t05. 3& ‘‘ Cfr. Dcarrt. t'«Wu x, 2.** *A. A. S., 57,* **1965, 14. ·· Co mL Lmwww ffwtoew, III. 13: J?, 1965,27.**

Sed Romanus Pontifex hanc supremam In Ecdesiam potestatem, vi muneris sui, possidet eamque semper Ubere exercere valettt. Ad eius proinde indicium spectat praefinire modum, quo «secundum necessitates Ecclesiae, decursu temporum variantes»atque «intuitu boni Ecclesiae·3·, hanc wlllatudlnem pastoralem in actum deduci conveniat, sdllcet sive modo personali sive modo collegiall.

Ex hac itaque doctrina false dedudtur Romanum Pontificem seorsum operantem atque Ipsum solum illos actus exclusive proprios exercentem —quales sunt Episcopos ad actionem collegialem vocare vel eorum contundam actionem approbare3l—, eo Ipso ab Episcoporum Collegio dissodatum et seiunctum agere, vtlutl si distinctio inter haec duo sublecta auctoritatis supremae in Ecclesia mutua et adaequata esse posset. Munus profecto primatiale ex ipsa Conditoris voluntate ad bonum totius Ecclesiae, sdlicet Pastorum et fidelium, ordinatur atque adeo non ab extrinseco, sed Summus Pontifex intra ipsam Christi Ecclesiam suum ministerium Capitis Ephcoponim et christindelium semper exercet, ita tamen ul Ipse Ecdesiam universalem non nomine et potestate aliorum Episcoporum, sed nomine et potestate Christi pascat, neque tamquam delegatus vel vicarius Episcoporum Collegii, sed directe d immediate Christi Viemus constitutu» siL

Ex altera vero parte, si Supremus Ecclesiae Pastor suam potestatem «omni tempore ad pladtnm»11 seu «semper libere exercere·11 posse dicitur, id protecto significare nequit exercitium muneris primatialis normis mere subjectivis et arbitrariis dirigi. Eius enim ministerium primatiale obiectivts normis Odelllalis, quae ad Del verbum revelaturo, ad primariam Ecdesiae constitutionem Traditionemque ecclesiasticam pertinent, subidtur. Tales igitur normae obiectivae, attentis necessitatibus totius Ecdesiae in et ex mullis Ecclesiis particularibus exsistentis, ouae quidem decursu temporis variant, ad maius bonum Ecclesiae sociatam catholici Episcopatus participationem In cura universalis Ecdesiae agenda definiunt. Aequa et iusta relatio Inter Collegium et Caput suum huiusmodi proinde liberum exerdiium muneris primatialis semper agnoscet, quod ultimo norma obtecti va verbi Domini et communis boni totius Populi Dd, in concretis rerum condicionibus assequendi, moderatur.

3. *De Episcoporum collegiati activitate in Ecclesia.*— Plures prorsus fuerunt modi, quibus Episcopi suam participationem in moderamine pastorali Ecdesiae universae una cum Romano Pontifice in aetnm deduxerunt. Ex una parte, totius orbis antistites, nunc singuli, nunc in Synodis congregati, praecipuas de fide et actione pastorali ortas quaestiones ad Apostolicam Sedem retulerunt. Haec sollualis Episcoporum cooperatio in sollicitudine pastorali Ecclesiae magnum influxum super exerdiium muneris primatialis semper exercuit. Ex altera tamen parte Romani Pontifices, sive per Oecumenlca Concilia, aut explorata Ecclesiae per orbem dispersae sententia, sive per Synodos particulares, sive tandem aliis adhibitis auxiliis Ecclesiarum Pastorum opera adiutrld usi sunt ad Del Verbum scriptum vel traditum authentice Interpretandum et ad efflcadores opportunloresque reperiendos modos exsequendi curam pastoralem erga universam Ecdesiam.

Clarum est etiam divenos dari modos unionis coHeglalis Episcoporum cum Supremo Ecdesiae Pastore ac Collegii Capite. Datur imprimis Illa actio stricte coHeglalis totius Corporis Episcoporum, quae in Concilio Oecumcnlco excreetur, quod a Petri successore el Collegii Capite qua tali saltem confirmetur vel recipiatur, admissa profecto cius praerogativa ad haec Concilia convocanda et moderanda 3l seu actionem collegialem provocandam, dirigendam et approbandam ·*.

Qnod attinet ad exercitium huius actionis etiam stricte coHeglalis Episcoporum per orbem dispersorum, consensus et actio Capitis intra ambitum sat amplum libertatis moventur, sdllcet, ab Ipsa Collegii Invitatione, ut actura coUeglaliter ponat, ad meram approbationem vel liberam receptionem actionis unitae Episcoporum in orbe degentium, Ita tamen ut sive nd primas partes in actione collegiall ponendas, sive ad actionem coadunatam Episcoporum approbandam vel recipiendam quod spectat, nulli humanae auctoritati Collegii Caput iit subditum.

Quaestio, tanMD. exercitio huius praedictae actionis vere collegidls nullatenus exhauritur. Exercitium actionis aifectus coHeglalis multo latius quam activitas stricte collegiahs patet *·.

Episcoporum Svpodi institutio novam aliam viam activitatis coHeglalis Episcoporum nro tota Ecclesia In exercitio eorum sollicitudinis pastoralis erga Christi Gregem apparuit. quia hoc modo vincula communionis Inter Supremum Ecclesiae Pastorem et Episcopos per mutuam cooperationem et coordinationem curae pastoralis arctius astringuntur atque luculentius demonstrantur. A die 15 mensis Septembris anni 1965 per Lltt. Apost. Motu Proprio datas *Apasloliea sollicitudo* synodus Episcoporum ut Institutum stabile et natura sua perpetuum In Ecclesia exsistit, vi culus vla ad activitatem quandam collegialem Episcoporum panditur, quae maxime accedit ad actionem collcgtalem sensu stricto.

Repraesentatio enim episcopalis Collegii in Episcoporum Synodo —praesertim In Coctum Generalem congregata— vera esse videtur. Revera de hoc Episcoporum Coctu ex Episcopis totius orbis catholici coacto agens, memoratum «Motu Proprio» affirmat eumdem «partes agere totius Catholici Episcopatus».

Praeterea ad «Synodum Episcoporum suapte natura munus pertinet edocendi et consilia dandi» '·. immo «poterit etiam potestate deliberativa gaudere, ubi haec el collata fuerit a Romano Pontifice, cuius erit in hoc casu decisiones Synodi ratas habere»,B. Hanc etiam nonnam confirmans atque Episcopis primo coacto Coetui operam navantibus suam fiduciam manifestans, Paulus VI hunc tanti momenti aspectum structurae Synodi Episcoporum ulterius enodavit: «Quare, Venerabiles Fratres, si officium a vobis in hac Svnodo Episcoporum explendum suapte natura est consul-Uvum, illud tamen magnum pondus rt momentum habet, sive apud Nos, qui ad hanc consultationem vos advocavimus, quippe in quibusdam casibus suffragiis vestris vim deliberativam tribuemus, sive etiam apud Ecclesiam universam, quae vos agnoscit magistros, testes et pastores populi Dei in gravissimis et peculiaribus adiunctls celsissimi vestri ministerii»

Sl talis est structura per Lltt. Apost. *Apostolica sollicitudo* Synodo Episcoporum data, haec tamen permittit, ut «successu temporis, perfectiorem usque formam assequi poterit» <·.

Episcopi praeterea secundum varias regionum et temporum condiciones in quosdam etiam coctus inter se coaluerunt, culus generis sunt Synodi Patrlarchalcs, Concilia regionalia et provincialia hodleque Episcoporum Conferentlae a Concilio Vaticano II summopere commendatae ac fere in omnibus terrarum orbis nationibus iure lam institutae. De activitate collegia!i harum Conferentlarum episcopalium deque earum coniunctione cum Sede Apostolica ct inter se sequentes *Relationes* in hoc nostro conventu agent.

Haec ergo Concilii Vaticani II fundamentalis doctrina in nostra *Relatione* enodata de communione omnium christlfldelium et de unione Episcoporum cum ct sub Supremo Ecclesiae Pastore seu de sic dicta communione hierarchica, necnon doctrina de aequo ct harmonico exercitio muneris primatialis et episcopalis qua principio unitatis et diversitatis in Ecclesia, ad hunc tantum scopum spectat, ut scilicet fundamentum doctrinale praemittat. In quo innixa nostra coniuncta et aperta disceptatio de urgumento huius Synodi aptius procedat.

·· Cfr. Coot. JUtrnm crtitiiw III, xx: *A. A. S.*, **57, 105.**
Kifivohc Pram*.* **3*** *A. A. S.*, **57, :05.** 74 **(LB 3131].** **·· Cfr· CcniL Lw* pWtsai, III, *r. *A. A. S.*, **57, «·/·».** *T, Λ*M **fcifsKJht· Γγ*λ ,μ .** *j·. A A.S.,17.* **10?.** 74 **(LB 14Jt J.** *πSOa* **Prwtj, 4^** *A. A* **S.. 57, 105, 74- ··C001L Lwwn frwtivM. UL xi: .<.** *A.* **5,57,.105. *5 MCfr OruL bmn pwftmw, III,** *tr. A. A.* **5.,**
5'Mx *Erodai Pratr*,* **j* .4.** *A. S..* **57, t03,** 74·

••Ctr. Cr.'t. Lawn emi». Ill, ij:** *A, A.* **S-, 57. 105.-7'«· '' Motu Proφηο .Ifrlatu κē'κιOO», IL** *A. A.* **S.. 57. 105· 70 ILE 33:*'. »· Alkx. Hali VI Pjtntr.it <t Excidis e Syzrjdo Eptv.vporsD. pnrro reneto coetui op-ria d \.intiba», die 30^*1967.** *A, A. S.*, **39, x07.771. ·· M;li Prrpόo Apciiataa Prx>»u** *A. A. S.*, **57. 1965, 776.**

• RaULo d· ptxta doctrinali. Typia PsUgtottle Vaticani, 1969. Haec retobotocta iui! die 13 Oct 1969 ceram Synodo extrAordinAxU Epbcά-ρorpo et »b erka Synodo dxe 22 Oct. 1969 probata. Ada. G. CAPRILE, D Eiaodo dei Vecori 1963, Rooa 1770, p. 63-155.

3792

1969 OCT 24.-SC RELIGIOSORUM, RESCRIPTUM. PART.·

CONSILIUM CUI COMPETIT VOTUM DELIBERATIVUM IX ADMISSIONE AD PROFESSIONEM SOLLEMNEM DETERMINATUR EX COMMORATIONE CANDIDATI IN CONVENTU PROPRIAE PROVINCIAE

Preces—*Deallulme Paler* **Procurator Generalis Precatorum, nomine Capituli Generolis Specium, huimllime n Sanctitate à estra Implorat ut, ob causas allata* in •tone ad professionem sollemnem: aiutas, in admis-ti votum non favorabile Capitulo rt CnntiHi dum ivam ^x**

propriae Provinciae per annum lminedInte praecedentem commoratus e»t;

2) quando vrro fruter extra Provinciam commoratus est, vutum requiratur dechivum »eu deliberativum Consilii Provinciae afnliatlonls. Et Deus, etc.

Rusca.—Vigore facultatum n Summo Pontifice tributarum. Sacra Congregatio pro Religiosis et Institutis saecularibus, attentis expositis, pro gratia nnnult luxta preces, servatis In reliquo de inrr servandis. Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, die 2i Octobris 1969.—E. Hrston, C.S.C., *Ster.* L Clcconardl, oifiii/. o *sludifs.*

• Procuratori Oen O. P.. Prot. N. *\Z383&:* AOP 39 (1963-70) 282.

3793

1969 OCT 25.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 61 (1989) 723-728

Allocutio die 25 *Oct.* 1969 *habita in Basilica Llbcrlana, cum coetus haberentur extraordinariae Episcoporum Synodi:*

Dr. RELATIONIBUS INTER MARIAM ET ECCLESIAM

Venerati Fralelll e flqli tutti carissimi in Cristo, Nessuno dl noi, certomentc. si stupirà di questa nostra «statio», durante ll Sinodo Straordinarlo dd Vcscovl. alia Basilica dl Santa Moria Maggiore, a questo storico c venerato Santunrlo dclla pletft mariana, tanto caro alia Chlesa dl Roma; c clascuno di noi sentirà pluttosto rinascere dentro di sé uno spontaneo blsogno di effondere In plenezza la propria devozione alla Madonna, in un momento nd quale la nostra rlflesslone sulla nostra vocazione oll'appartenenza al Corpo mistlco di Cristo, che è la Chlesa, c'invita alia memoria e alia vencrazlone di Cold che fu dei Corno fisico dd Figlio di Dio. fattosi Figlio deU'uomo, la beatissima Madrél.

Puô awcntrê talora che anche no! rivestiti dd sacerdozlo di Cristo, assorbiti nell'Intento di giustlflcare il culto dovuto a Maria, nella controversia e nell'apologia verso coloro chc ne imnugnano la leglttlmità. o ne attenuano le ragloni, siamo sollecit! di addurre l titoli biblid, tcologfd, tradlzionali, affettivi, con i quai! s! configura la devozione alla Vergine, e lasciamo qualche poco languire l'esprcssionc vissuta e filiale della nostra pîetà verso dl lei, trovando forse oggl mono facile dl un tempo la conversazione pia e cordiale con Maria, chc per essere Madré di Cristo seconde la came è pure splritualmente Madré nostra. Madré della Chlesa. Ma ecco che nol. radunati nel Sinodo, o attratti intemo alla sua celebrazlone c ai terni che lo rendono dl comune intéresse, abbiamo sentito ne! nostri animi un impulso felice, che ora ci guida a concludere l'assemblea sinodale vldno a Maria, sotto lo sguardo matemo di Id.

Perciô, raggionando noi ancora sulla Chlesa, sulla sua essenza dl comunlone gerarchlca. sul fatto e sul mlstero dclln potestà generatrice conferlta ad nlcuni elett! e ministri del Popolo dl Dio, abbiamo anche questa volta avvertito ll rapporto che corrc fra Maria e la Chlesa, c spcdalmente fra quelle membra délia Chlcsa, che nella Chlesa banno le funzloni particolarl dl esprimere col mlnlstero della parola ll Verbo *l* dl Dio, dl effondere per via sacramentiile lo Splrito vivificante e santificantc, di cscrcitare autorevolmcntc il servizio dclla guida pastorale dei fedeli nel pellegrinaggio temporale ed cscatologico, cloè fra noi. Sacerdoti e Pastori, e Maria Santisslma. A causa di questo rapporto siamo qui questa sera adunati.

Un rapporto dl analogia: Maria è la Madré dl Cristo, la Chlesa è la Madré del crlstlnni; e quanto più questo aspelto della Chlesa s! fa évidente, quanto più il mlstero dell'Incamazione dal suo momento epifanlco, Betlcmme, si rlflette, nella sua estensione storica. In ognl Chlesa locale e In questa Chlesa Romana, speclalmente în questa Basilica. chiamata «la Betlcmme dl Roma» ·, allora tanto pîù facile e tanto più doveroso diventa raccostamcnto fra Maria c la Chlesa, il confronto, la parentela. Qui ricordiamo tutti un pensicro basilarc della tcologia e dclla devozione mariana. un pensiero antico, chc il Concilio cl ha richinmato ·, qucllo di S. Ambrogio. che dcfinlsce Maria ll «typus Ecclesiae»4 e ancora: «figura Ecclesiae» ·, a cui S. Agostino fa eco: «Ipsa (Maria) figuram In se sanctae Ecclesine demonstravit» ·; perché la gencrazlone virginale dl Gesù è mlstlcamente riprodotto In quella materna e soprannaturale della Chlesa rlspetto al fedeli. Parallelism© questo che ancor più cl nwlclnn n Maria: tutta la plenezza dl grazla chc free dl Maria la *tota pulchra,* la santls.sima. l'Immacolata. non ha qualche riscontro nella ricchezza di grazla, ch'è stata versata sopra di noi, quando la sacra ordlnazione ci ha assimilât! a Cristo nd carismi della santltà e della potesth ministeriale? Sarh sempre bello se no! faremo di Marla ll nostro spccchlo sacerdotale, *speculum lustltlae...*

La meditazinne si prolunga senza fine, e dalla sfera mistlca passa a quel la morale. Marla è il modello della Chlesa L Ella «racchiudc In eminenza tute le grazie e le perfezionb della Chlesa quelle chc not dovremmo e vorremmo avere. Maria è macstra. È maestra a noi, che abbiamo l'ufficio d'essere. con la dottrina e con l'esempio, maestri del Popolo di Dio. E che cosa c'inscgna Marla? Oh! Io sappiamo: lutto il Vangdo. *l*

Ma a nol. spcclalmente? oggi?

Lo studio sl fa prcghlera. Maria! insegna a not l'amore; Marla ottlene l'amore; Maria, che ha concepito Cristo per oncra dello Splrlto Santo, VAmore-Dio vivente, presiede alia nascIta della Chlesa nd giorno della Pentecoste, quando ll mcdeslmo Snlrito Santo Invade ll gruppo del discepoll. priml fra quest! βî! Apostoli, e vivifica nelPunltù e nella carità ll corpo mlstico e storlco dd cristfani, l'umanltà redentn. Slamo qua venutl per implorare, mediante l Intercessione dl Maria, la perenne continuazlone dello stesso mlracolo, nd attingere da Id, come da sorgente» un flume nuovo di Splrito Santo. Perché abbiamo riscoperto la comunlone ecdesiale, che al llvello npostollco chiamiamo cnllecidità, cioè un'intcrcomunlone di carità e di effldenza apostolica, che noi vogllamo in questa fatidica età del mondo e della Chlesa meglîo onnrare e rendere meglIo operante nd sentimento e nelPazIone. mediante Pamore; qudl'Amore che diede a Maria la virtù di generare Cristo, e che Imploriamo per noî affinché siamo capad di complere la nostra missione generatrice dl Cristo nd mondo. E innanzl tutto per nol lo domandiamo questo Amore, che in noi discendendo grazia si chlama e da nol rlsalendo In un «fiat», che fa eco a qudlo di Maria, è la nostra oblazione, è qudla carità chc speriamo non ma! sl estlngua pedi anni dolia vita mortale affinché arda per sempre in qudla immortale.

Maria. Vaniore chiedlamo. I'amore a Cristo, I'amore unico, I'amore somnrn. l'amore totale, l'amore dono. I'amore sacrificio: Insegna a nol, ciô che fflà conosclamo e già umilmcntc e fcddmente professlamo: ad essere Immacolnti, come Tu lo sd; ad essere casti, cloè fedcli a quel temondo c sublime Impegno, ch'è il nostro sacro cdlbato; oggi. ch'è cosl discusso da molti c incompreso da alcuni. Sappfamo che cos'è: è, nncor più che uno stato, un atto continuo, una flamma sempre ardente; è virtù sovrumann, e perciô blsognosa di soprannaturalesostegno. Tu, o Maria, sempre Vergine, facci ora comprendere non solo la paradossale essenza di questo stato, proprio dd Sacerdoxlo latino, e per l'ordine episcopale e lo stato religioso anche dclle Chlese d'Orientc, ma il vnlore: l'eroldtà, la bellezza, la lotizia, la forza: la forza e l'onore d'un ministère senza riserva, tutto teso alla dcdlzlone e all'lmmolozlone nd servlzio degll uomini: la creciflslones della carne·, l'assoluta milizla del regno di Dio: Maria, aiutad a caplre dl nuovo ouesto mistcrlosa ! chlamata all'indivislbile sequela di Cristo 10. Aiutad ad amore cost

E la prcghleni continua. Abbiamo notato come le pagine dd Concilio, a Te dedicato, o *Virqo fidelis,* riconoscono in Te una prima virtù; la prima virtù. cbe a Dio d unlsce, la fede. Chl pénétra nd profondo della diagnosi dei blsogni dl quest'ora tcmpcstosa nella sodetà, e per rifiesso nella Chlesa di Dio, vede che ciô che più occorre alla Chiesa per essere in comunlonc con Cristo, e (luindi con Dio e con gli uomini, prima d'ogni ultra cosa è la fede, la fede sopronnaturale. la fede semplice, plena e forte, la fede sincera, attinta alla sua fonte verace, la Parola di Dio, e al suo canale indefettlblle. Il magistero istltuito e garantlto da Cristo, la fede viva. O Tu, «beata che hai creduto»Il. confortacl col tuo esemplo, ottlenid questo carisma. Come saremmo seguad dl Cristo, sc ll dubblo, se la ncgazionc mortlficasse la nostra ccrtezza? Il. Corne potremmo essere tcstlmonl, come apostoli, se la verità della fede si oscurasse nd nostri spirit!?

E pol, o Moria, chlederemo ni tuo esemplo e alla tua Intercessione ia speranza. *Spes nostra, salve!* Anche dl speranzn abbiamo blsogno. c quanta! Tu sd, Mario, come conclude Il Concilio la sua grande lezlone sulla Chlcsa di Dio 13 immaginc e inlzio dclla Chlesa, h quale dovrà avere ll suo complmento nell'età futura, cosl sulla terre, risplendi ora innanzi nl Popolo di Dio quale segno di certa speranza e dl con^olazlonc. o *Mater Ecclesiae!*

» Cfr S Aooftiao. *PL* **40. 10 l Griur. ^Const, docra.de Erelel» Lmiw h** *o.* **63 (LE J2J3).** *' PL* **15. 155s** *' PL 16,* **326.** *' PL* **40, Wr.**

' Cfr Cons!. «Joca. d< Ecclesia L«mu-r f/nh«w, n. 53. · OHrr ·(M, « 24. ^^Cir. *Sft.* **io. 12 »* Iz. Ecclesia Lu»tm** *gnCium,* **a. 63.**

3794

1969 OCT 27.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 61 (1969) 726-730

Allocutio die **27** *Oct.* **1969** *habita Ethis Patribus Cordinatibus el Erahis Praesulibus e Synodo episcoporum, laboribus iam ad finem pergentibus:*

Db Synodi celebratioxe singulis biennis deque Secp.etariae Synodi ampliore efficientia donanda

Honorati Fratres, Synodum hanc extraordinariam iamtomque absolventes, pâuca Nos» conclusionis causa, voblsmet significare dectt.

Gratias imprimis agimus vobis, quod ipsi Interfuistis: haud enim parum Ecclesiae universali prodest, quod hunc tales viri, ut vos estis, congressi sunt, maximis nempe onerati et gravissimis muneribus curationis pastoralis; quodque
737 Ipsi adeo Intenta ac seria cura In conventus / huius negotia una simul incubuistis. Praeter vero gratiarum actionem, laeti fatemur tantopere Nos esse delectatos assiduitate cotidiana vestra, mentis animique studio, opera atque diligentia alacriter tributa huius Synodi ponderosis et frugiferis disceptationibus.

Persuasum Insuper habemus unam certe remunerationem huius frequentiae vestrae, velutl fratrum esse hisce diebus inter vos colloquium, atque mutuam experimentorum. difficultatum, expectatlonumque fraternarum communicationem; nec dubitamus quin magnum ceperit Incrementum caritas ecdesialis, cum Iterum omnes simus experti quam esset «bonum et lucundum habitare fratres in unum»l.

•In limine expeditionis·, ut Ita dicamus, efferre quoque debemus naturam omnino peculiarem huius extraordinariae Synodi: etenim Idcirco extraordinaria nuncupatur, quod praeviis destinata est expediendis quaestionibus de futura regiminis ecclesiastici exsecutione, rationibus videlicet canonicis constituendis quae ex duobus recentis Concilii Vaticani Secundi institutis exstiterunt, collegialitate episcoporum, ab eo tam distincte enuntiata, atque Conferentils Episcoporum variis in gentibus ct locis ab eo studiosius commendatis. Haec autem indoles peculiaris proinde definitum propositum huius Synodi extraordinariae suapte natura demonstrat ollas quoque generales Synodos posthac congregari oportere, quibus alia argumenta summi momenti, quae vitam tangant ipsam Ecclesiae, pervestigentur atque pertractentur.

Ad rem quod attinet, significandum vobis censemus, Nostram fore sedulam curam —quam quidem rem gratam potias quam manifestum officiam putamus— ut maxima habeatur ratio «manifestationum sententiarum», hoc est suffragiorum, quae vos. Venerabiles Fratres, hodie mane tulistis et Praesidentiae Synodi tradidistis. Si autem pars horum suffragiorum «iuxta modum» lata erit, id postulabit a Nobis diligentem considerationem, culus conclusio Nobis mature perpendenda erit coram Christo, in Intimo conscientiae Nostrae sacrario, prout munus requirit Nobis concreditum Pastoris Supremi Ecclesiae Sanctae Dei: deinde Nostra de hac re sententia voblscum quam primum communicabitur.

Attamen lam nunc Nobis videtur vos certiores fieri posse de Nostro proposito congruenti cum vestris votis, quod attinet ad convocationem Svnodorum Episcopalium certis
728 temporibus faciendam, modis ac formis Iure statutis, nempe coetuum generalium vel extraordinariorum, non i exclusa etiam convocatione Synodorum specialium, si Id opportunum videbitur. Placet etiam Nobis consilium vestrum, ompUsitmls huius coctus suffragiis comprobatum, eo spectans, ut Inde ab hoc anno celebratio Synodorum Episcopalium ordinarie flat singulis bienniis, nisi rerum adjuncta aliud suaserint.

Pariter iam nunc vobis significare possumus Nostrum esse propositum, ut Secretaria Synodi ampliore efficientia donetur. Hanc ad rem maxima habebitur ratio votorum α vobis prolatorum, quod attinet ad auxiliatrlcem operam —quam Nos profecto utilem arbitramur— legitimis formis opportune statuendam et a Sacris Pastoribus praestandam, qui Episcopatus ln toto terrarum orbe diffusi personam gerant; per Ipsos etiam argumenta significari poterunt, quorum tractatio in Synodo necessaria visa erit.

Hinc vobis pateat fiducia, quam Nos in hoc instituto collocamus, quod quidem a doctrina ct spiritu Concilii Oecumenlci recens celebrato sunm originem duxit; hoc autem institutum non eo spectat ut potestatum aemulationem gignat vel difficultates paret efficaci atque recte ordinato Ecclesiae regimini; spectat vero ut ln rem deducatur Ponllficis et, Episcoporum propensio ad loxcnaam arctiorem communionem ct sociam operam ante ordinandam.

Haec omnia quod ad Nos spectat, efficienda Nobis proponimus, maxima sane et humanissima observantia prosequendo munero atque graves partes, ln Nostros in episcopatu Fratres reddentia, sive cum singuli cogitantur, sive cum In legitimos canonicos coctus congregati sunt; neque tamen. Id agentes —ut clare patet— illa viclsslm munera Nostra atque graves cascnie proprias ln Nos reddentes partes ln animo habemus Nobis abjudicare; quae munera partcsqye sive Illud Primatus carlsma ab Ipso Christo ln suam Ecclesiam Petro concreditum, culus humillimi sed veri sumus successores» sive officium, potius quam Ius, eiusdem Primatus fideliter exercendi Nobis Iniungunt. Etenim Summus Pontifex in universa Ecdcsla velutl cordi assimulandus est. cuius munus eo spectat, ut caritas, a corde proficiscens ct In cor ipsum rediens, sicutl per venas diffundatur; Ipse pariter aliquod viarum compitum dicendus est caritatis, quae omnes complectitur omnesque diligit: Petrum, enim, ut Sanctus Ambrosius scribit, Christus •elevandus in caelum amoris sui nobis velat vicarium relinquebat· *.

Itcmque animo promptissimo sumus ad omnia legitima optata, quae / patefiant, ut locorum Ecclesiis pleniorem 729
in modum concedantur ac probentur propriae notae peculiaresque necessitates et postulata, bene npteque in rem deduetn principio illo «subsidlarietatis». uti aiunt: quod sane prindplum Dostulat procul dubio ut cogitatione et re penitus usque Intellegatur atque Illustretur, Nosque idem in sua praecipua significatione prorsus admittimus. Attamen haodquaquam fieri potest, ut hoc principium cum quadam illius «pluralism!· postulatione confundatur, qui Fidem, morum legem et primarias Sacramentorum, necnon liturglae et canonicae disciplinae formas laedat, eo potissimum spectantes ut necessaria unitas in universa Ecclesia servetur.

Nunc autem. Iam ad finem vergentibus his diebus, quos precationi studioque omnes simul dicavimus, Nobis est cordi —neque dubitamus quin vestrum quoque omnium animum interpretemur— maxima cum reverentia omnes Episcopos, per terrarum orbem adlaborantes, et universam Ecclesiam consalutare; qua in re praecipue recogitamus sacrum clerum, coins opera summi pretii aestimanda est ad totias christlani populi utilitatem, immo Indeclinabilis momenti, ut prorsus asseveramus, censenda —ubi sedulo flagrans, obi fidelis, ubi ordine composita fuerit— tum ad difficultates evincendas. In quas Ecclesia ln boc mundo nunc incurrit, tum ad Christi regnum in praesenti aetate confirmandum atque prolatandum. Sciant profecto dilectissimi sacerdotes nostri, se a nobis ex Imo pectore intellegi, amari, fulciri, benedictione donari; sciant nos secura cum 3»e eorum validam adjutricem operam in Christianae salus ministerio exspectare.

Neque silentio praeterire volumus religiosorum sodalium sacrarumque virginum Familias. Itemque universos alumnos. qui se praeparant ad vitam suam Dei et Ecclesiae servitio devovendam, nec non quotquot e catholicorum lalcorum ordine testes et apostolos causae Christi se gerunt. At ln primis sodales quoque utrlusque sexus misslonales hic memorare cupimus; atque, hac temporis occasione, qua corda nostra In caritate dilatantur. Christianos Fratres, adhuc a nobis seiunctos, omittere nolumus, continenter orantes atque ominantes. ut dies tandem, neque sero. Illucescat, quo perfecta etiam cum illis communio In unicae Christi Ecclesiae fide caritateque Instauretur.

Ad alios quoque hominum coetus nunc cogitatio Nostra convolat: ad eos, scilicet, qui in variis humani laboris campis operam praestant, ad luvenes, ad pauperes, ad aegros: hisce omnibus, ad quos Nostrum Evangelii ministerium pertinere exoptamus. Nos ex hac Synodo amanter salutem dicimus beneque precamur. Placet êtiam vota proferre Nostra / nro mandi pare Nostraque confirmare proposita eam 730
tutanul ac promovendi ln lustitia et concordi incremento communis prosperitatis.

ita sermonis Nostri rit exitus, ln nomine Domini!

Sed antea volumus gratias publice etiam referre istius extraordinariae Synodi sive bene meritissimis Praesidibus, qui tam multum contulerunt ad labores ordine rectcque dirigendos, sive diligenti seduloque Secretario eiusque coadlutoribus; neque, ut aequum est, aliquod saltem laudis verbum ils omnibus deesse patimur, qui diurnariis scriptoribus praesto fuerant, et, ut Ita dicamus, aliquem effecerunt pontem, per quem notitiae Inter hos reconditos coetus et publicam hominum opinionem pcrtranslerunt; quorum proptcrca laude admodum digna opera fuit. H

Dum etiam atque etiam vos singulos universos, hic prae-

* E»p ut Lee. X us; *PL*- 15.19p.

sentes, gratulatione Nostra prosequimur, affluentia Del munera precibus Invocamus, ut bonum semen, hos dies abunde sparsum, largiter fecundetur; atque caelestis huius dignationis pignus, slmulque Nostrae semper impensae arnanllsquc voluntatis testem, Apostolicam Benedictionem vobis ac vestris cuiusque Nationibus impertimus.

3795

1969 OCT 27.-SYNODUS EPISCOPORUM, DECL. PART.·

Relatio de arctiore coniunctionr inter ipsas Episcoporum CONFERENTIA*

Venerabiles Patres Synodales, Nunc nobis explicite ac directe de arctiore coniunctlone Inter ipsas Episcopales Confcrentlas agendum est. Scopus huius nostrae relationis modestus est: omnes nos fatemur Conferentia* Episcopales arctiore coniunctlone nec non coordinatione Indigere. Adsunt experientiae nostra attentione dignae, adsunt ct suggestiones Secrctariatui Synodi missae. Oportet ergo de utrisque vobis breviter referam.

Prius tamen consideranda est ratio conlunctlonls Inter Ipsas nostras Conferentlas. Bene scimus vitam Ecclesiae referri non posse simpliciter ad methodos hodiernas magnarum rerum moliendarum *(entreprises),* neque ad Immcditam efficaciam eiusdem operositatis, sive in campo religioso sive a fortiori In campo temporalL Recte labores nostri initium sumpserunt a theologica disceptatione circa collegialitatls fundamenta. In nostra quoque materia opus est ut prae oculis habeamus valores humanos ac religiosos qui frequenter nobis occurrunt.

Communio Fidelium et Communio Episcoporum

Schema disceptationum huius Synodi, lineamenta Constitutionis Dogmaticae *Lumen gentium* sequens, ad doctrinam circa colleglalitatem pervenit post Institutam considerationem de communione omnium fidelium. Collcgialis communio Episcoporum ordinatur In servitium communionis fidelium quae ab Illa gignitur, sustentatur. In tuto collocatur ac promovetur

Ecclesiae particulares non sunt habendae quasi coetus ex quorum additione vel foederatione universalis Ecclesia constituatur. Neque habendae sunt velutl merae «partes» universalis Ecclesiae, ad Instar cuiusdam administrativae divisionis, ut fieri contingit e. gr. in politica nationum ordinatione. Neque ergo sunt coetuum foederatio, neque partes tantummodo universalis unitatis. Quid ergo? Unaquaeque particularis Ecclesia, e contra, «est» Ecclesia Christi quatenus In determinato loco adest, mediis omnibus salutis certe Instructa a.

Singuli Episcopi suam Ecclesiam et omnes cum Episcopo Romano universalem Ecclesiam repraesentant, non quidem ad instar alicuius delegationis populi potestatis, sed prorsus quatenus pastores sunt. Et hoc ad Episcopos pertinet quia, per sacramenta!em ordinationem, realem configurationem cum Christo, qui Caput est Corporis Ecclesiae, acceperunt.

Haec nostrorum populorum repraesentatio fundamentum est propter quod eorum sortium participes efficimur. Quod sane ad praxim deducendum erit conditiones concretas assumendo, easque interpretando vel exprimendo.

Episcopus, ex una parte, suum evangclizandi, llturglam celebrandi nec non populum ducendi munus utiliter exercere nequit nisi assumendo et adaequate exprimendo concretam et multiplicem realitatem su?e communitatis, quam Ipse participat. Altera ex parte Ipse princeps remanet unitatis sponsor suae dioeccseos. Unitas tamen extruitur ex real! diversitate charismatum, pastoralium navitatum vel etiam temporalium optionum. Aliquid supprimere In alterius beneficium, aut differentias ignorare —nisi quantum rectus ordo boni communis expostulet— esset certe libramentum *(nivellement)* sumere pro unitate, populum authenticis divitiis destituere, quod sine dubio ln detrimentum cederet totius communitatis Christianae quae iure merito ab Episcopis testimonium expcctat.

Episcopus sive In propria dioecesi sive in sua Episcopali Conferentia, haec ln Conventibus regionalibus vel internatlonallbus, Romanus Pontifex vel, cum ipso, Episcoporum coetus, quoad universalem Ecclesiam, munere potiuntur huius discretionis, assumptionis et expressionis velorum nec non diversitatum Populi Dei >. Hoc tantum modo ex-

trultur unitas In multiplicitate, ope Ubertatis et caritatis, quod sane minime excludit exercitium ministerii auctoritatis pastoralis, Immo el potius favet. Hoc valet, etiamsi frequenter hae divitiae et emolumenta videantur exaggerationibus, Inaequalitatibus etiam violentis aut discrimina Involuta vel etiam dissimulata.

Ex his considerationibus oriri debet persuasio de natura relationum Inter Ecclesias particulares Ipsas nec non inter Conferentlas Episcopales: ad hunc scilicet finem ut eae relationes sint revera authenticae et proficuae Ecclesiae universali, neque mere occasionales esse, neque ad pulchram comitatem redigi possunt. Opus est ut communicationes Inter Conferentlas habeantur, mutuae visitationes flant, adsint vincula coordinationis nec non Incepta pro egentibus Ecclesiis. Sed mutua relatio profundior ac stabilior esse debet quam adlutorium In rebus adversis concessum vel receptum, aut quam epistolare commercium inter Episcopos: pervenire debemus ad verum concursum *(rencontre réelle)* Ecclesiarum particularium. Hic concursus ln actum deducitur onerositate omnium membrorum earum et quidem luxta Illorum membrorum munera ac conditionem, praecipue tamen ope Episcoporum, prout personam gerentes suarum Ecclesiarum sunt. Inde consequitur ut Concilium Insistat actuosae participationi cleri, religiosorum et lalcorum ad Ecclesiam particularem quod attinet, et quidem ope presbyterii 4, senatus seu consilii presbyterii 5 nec non consilii pastoralis dloecesanl et paroeclalis ·. Nisi haec corresponsabilltas ln particulari Ecclesia revera habeatur, conventus Episcoporum concursum suarum Ecclesiarum adaequate exprimere nequeunt

Nemo melius quam Episcopus dioccesanus scit quam difficile sit haec optata ad praxim deducere. Frequenter «Indifferentia» et «indivlduolismus» cum aliorum tum etiam noster nos praepediunt. Videtur elapsorum saeculorum «liberalism! indivldualisticl» contagio non tantum ln nationum vitam oeconomicam sed etiam In vitam nostram religiosam fortiter irrepsisse. Tamen non omnino defuit comunltarius sensus ln sinu particularium Ecclesiarum, et hodie pluribus in locis valde augetur.

Corollarium quod manat ex supra dictis patet: ln plano ampliori relationum Inter Conferentlas pari modo multiplicitas in unitate consideranda est. Accurate quidem rationem habere debemus differentiarum circa expressiones sociales ac religiosos nostrarum Ecclesiarum, sive agatur de dioecesibus, sive de Episcopalibus Confercnttls. Etenim adiuncta, indoles nec non cogitandi modus valde Inter se differunt, Ideoquc etiam paedagogica applicatio Concilii diversis conditionibus aptanda est.

Haec tamen diversitas. In quantum ad unitatem ordinata est, exigit ut contactus ac mutua cognitio augeantur atque In rebus maioris momenti Conferentiae, praecipue viciniores vel quae similia problemata aggrediuntur, collatis consiliis agant, ut plures earum notaverunt. Nisi hoc flat, prae oculis habitis tum mira celeritate notitiarum, tum instrumentorum communicationis non aequa sed partium studiosa ratione, timendum est ne incepta pastoralia alicuius Ecclesiae graviter alias perturbare possint, quod non est natura sua necessarium. Haec consideratio suum pondus habet quia Conferentia Episcopalis penes populum Christianum talem auctoritatem pastoralem nec non doctrinalem habet ut nemini Episcoporum seorslm sumptorum, cuiuslibet auctoritatis sit vel opinionis, par agnoscatur.

II. *Collegialitas et totius generis humani unitas*

Quando ln Constitutione dogmatica *Lumen qentium* universalis missio salvifica Ecclesiae Iterum affirmatur, id conscie cl explicite fit habita consideratione ineluctabilis propensionis mundi huius temporis versus unitatem, quod sane sensum «actualltatls» huic missioni tribuit 7. Revera haec propensio culmen suum attingere nequit nlsl ln lumine oeconomiae salutis In Christo lesu. Quapropter omnibus Christianis onus Incumbit maiorem religiosam unitatem fovendi in omnium hominum fraternitatis servitium. Omnino In rem cadunt verba a Summo Pontifice Paulo VI coram legatis Unitarum Nationum prolata: «Nous serions

»£*mzn *gmtium* **33 (LE 3»3«l- * CVûftrt ii [LE 333**
•Concilium loquitar de Ecclesia Iccau tn Lnmn» 16 et Sarreεαη.

tum Concilium **4T (LE 3141ct de Ecclesia particulari in Lamm** *fm/ium 33.* **Pro notione πχαχî» propria «Ecclesiae particularis» apod Orientales, efr. OrimtaJtuM** *Ecrlesiarum* **1-4 (LE 3333]. Notio cocumanitati» ecclrsiaUs localis pastoraliter pluries coosfcleratur sub voce «eoessunitath basis» Cfr. S/funJa** *Conjermcia del Epiuopado lalinctirntricano* **(Medellin), II, Coadusiooes, 3» rd,. Celom, BofotÀ, 1969, p. 149.**

'f.u-wn *frntinm* **28;** *Pretbyterzrum orJtuu* **S [LE 33A5).**

• *Cknstut Dominut 17; Prabrtergrum crdinu 7·, Ecùciiac SsntSai* **I, 15.17 (LE 3457).**

• *Chnitui Dvmtnut I7l Eederiae SaurUe* **I. tJ-iX CVùriu Rmew y*** *Pm^rtert-mm orJih ii*

' Lumen emiturn l

tenté de dire que votre caractéristique reflète en quelque sorte dans l'ordre temporel ce que nostrc Eglise catholique veut être dans l'ordre spirituel: unique et universelle» ·.

Haec nucta «Interdependcntla» magis In dies facit ut omnia magna hominum problemata quasi communia evadant, sive sub aspectu conflictionis, sive ad solutiones quaerendas quod attinet. Concilium ipsum hoc magnum signum possim commemorat·.

Assueti hucusque eramus Imagini uluscujusque Episcopi ordinarii, sub Romani Pontificis auctoritate constituti, et fere unice de propria dioecesi responsabllfs. Omnes nos conscii sumus quam difficulter his novissimis annis necessitatem Episcoporum Conferentlarum acceperimus. Periculum robis Imminebat Interventus In nostra propria locali competentia. Rerum tamen adi uncta nec non practica emolumenta huiusmodl Institutorum nobis persuaserunt; multiplices enim ac permanentes mutuae relationes fidelium Intra fines nationis luculenter commonstrarunt Impossibile esse magnis problematibus pastoralibus nostrarum Ecclesiarum occurrere nisi consociatis viribus omnium fidelium eiusdem ditionis, sub ductu Pastorum.

Haec tamen persuasio nondum sufficienter attingit camÏium internatlonalem et totius mundi. Nondum plane inelliglmus quam vim habeat ad nostram episcopalem navitatem factum aliunde evidens, Id est accelerata progressio totius mundi venus unitatem. Zelus noster pastoralis adhuc nimis sistit in aedificatione nostrae dioecesis, considerata quasi missio omnino definita et exclusive nobis a Deo mandata. Aliquid simile mutatis mutandis aeddit parochis nec non religiosis familiis. Quae explicari poterant quando unusquisque pro rerum adiunctls vdtam agebat segregem, vel etiam quod «individualisme» illo ducebatur.

Hae tamen agendi rationes sl adhuc protraherentur, lumen Ecclesiae tamquam signum universalis unitatis obnubilare possent. et proprie quidem cum hoc signum necessarium agnoscitur. Testimonium nostrum apud fideles magnum pondus habet. Sumamus exemplum. Concilium, Ecclesiae Patres, Romani Pontifices et praesertim Paulus VI, qui edidit Encydlcas Litteras *Populorum progresslo,* omnes Christianos vocant ut faciant Ingentes conatus ad Iustlliam socialem in nostris nationibus stabiliendam, et ad Intematlonalcm lustithm Inter egentes et ditiores nationes inducendam. Catholici vero non raro Indifferentes sese praebenL ln campo International! factum mirandum invenimus: fideles nempe ditiorum nationum generose adjuvant Incepta ordinis religiosi Ecclesiarum sic didi «tertii mundi», quia traditio pertinens ad cooperandum ln opere misslonario apud eos vivida remanet, simul tamen indifferentes Immo hostiles sese praebent quod attinet ad consilia seu «programmata» suorum civilium moderatorum spectantia ad progressum Ipsorum populorum «tertii mundi», sicut etiam quod attinet ad Ipsa Internatlonalla Instituta progressionis a Romano Pontifice et a Concilio Oecumenlco tantopere commendata. Quaerere possumus num haec et similia ab Ipsis nostris agendi rationibus procedant, vel saltem nostro silentio fulciantur. Quam solliciti revera sumus omnium Ecclesiarum, nec non omnium mundi populorum?

Concilium tamen, nostris quidem suffragationibus, nos ad exercitium universale Episcopatus vocat. Effectus etenim consecrationis episcopalis prorsus est Incorporatio in Collegium '·. Malus tamen pondus tributum prloritatl coliegialls muneris episcopalis et quidem vl sacramenti, nihil detrahit de lis quae supra dicta sunt de Episcopo tamquam principio unitatis ln Ecclesia particulari. Natura Ipsa vitae cccleslalls, quae concretionem expostulat ln communitate ac loco determinatis, ratione praecipue Eucharistiae, hanc praesentiam collegii per Episcopum unitatem inducentem requirit. Concilium Vaticanum II docet nos quanti pretii sit significatio Ecclesiarum particularium «ln quibus et ex quibus Ecclesia exsistit» n.

Manifestum «t aliquos Episcopos sese devovere ex integro posse suo muneri episcopali pro universali Ecclesia neque cuidam dioecesi specifice destinari. Sic quoque Intellgere possumus quomodo nos Episcopos, licet simus cuidam particulari Ecclesiae addicti, non hac de causa ad Istam tantum coaretari: munus enim occepimus quod natura sua ad bonum Ecclesiae universalis ordinatur. Sed Ipsa nostra pro assignato grege navitas Informari debet conditione membrorum collegii, qua Induimur. Unde consequitur ut pastoralis activitas In dioecesi necessario resplcere debeat totam Ecclesiam, et positive quidem. Communio hlerarchlca non tantum postulat communionem cum collegii capite, sed etiam cum ceteris membris eiusdem Ad hoc munus rite implendum opus est ut habeamus verum affectum collrgialltatis, conscientium scilicet lucidam circa hoc quod Ecclesia particularis non nisi manca est cl Imperfecta, nisi vivam communionem cum ollis Ecclesiis particularibus ineat, sic od vitam universalis Ecclesiae conferendo, quod praecipue In hodiernis adiunctls magnum momentum habet.

Nec dicta sufficiunt. Laborare debemus ut clerus ac Iolci ad eamdem persuasionem perveniant, nec mirentur si Episcopus hac de causa quandoque extra dlocccsim ln servitium magis universale Ecclesiae versatur, quippe qui et Ipsi in eumdem servitium assumpti vel eius participes effecti sint. Concilium hanc persuasionem sacerdotibus inculcat nam «donum spirituale quod... in ordinatione acceperunt, Illos non ad limitatam quandam et coarctatarn missionem praeparat, sed ad amplissimam et universalem missionem salutis «usque ad ultimum terrae», nam quodllbet sacerdotale ministerium participat Ipsam universalem amplitudinem missionis a Christo Apostolis concreditae· 11. Simili modo docet Concilium de toto Populo Dei 11 et specialiter de laids u.

III. *Orientationes Concilii: obligationes*

Immediate postquam Constitutio *Lumen gentium* munus circa unitatem, tum Romani Pontificis tum Episcoporum, sive ad universalem Ecclesiam quod attinet, sive ad particularem Inculcavit, doctrinale fundamentum exponit responsabllitatls omnium Prcesulum circa totam Ecclesiam:

«Singuli Episcopi qui particularibus Ecclesiis praeficiuntur, regimen suum pastorale super portionem Populi Del sibi commissam, non super alias Ecclesias neque super Ecclesiam universalem exercent. Sed qua membra Collegii episcopalis et legitimi Apostolorum successores singuli ea sollicitudine pro universa Ecclesia ex Christi Institutione et praecepto tenentur, quae, etiamsi per actum iurlsdictlonis non exerceatur, summopere tamen confert ad Ecclesiae universalis emolumentum. Debent enim omnes Episcopi promovere et tueri unitatem fidei et disciplinam cunctae Ecclesiae communem, fideles edocere ad umorem totius Corporis mystici Christi, praesertim membrorum pauperum, dolentium et eorum qui persecutionem patiuntur propter iustlliam (cfr. Λ/t. 5. 10). tandem promovere omnem actuosltatem quae toti Ecclesiae communis est, praesertim ut fides Incrementum capiat et lux plenae veritatis omnibus hominibus oriatur. Ceterum hoc sanctum est quod, bene regendo propriam Ecclesiam ut portionem Ecclesiae universalis, ipsi efficaciter conferunt ad bonum totius mystici Corporis, quod est ctlom corpus Ecclesiarum»l*.

Prima et ultima sententia obligationem Episcopi Incul eant propriam dioecesim curandi: eius responsnbllitates extra dloccesIm eidem nocumentum afferre non debent. Haec Ipsa tamen pastoralis cura ad totolem communionem tendere debet. Sl bene suam dloeceslm gubernat «ut portionem Ecclesiae universalis», bene. Inquam, quia et eam In selpsa considerat et velutl partem magnae Ecclesiae, tunc valde proderit et Ipsi et omnibus.

lam vidimus superiorem numerum Constitutionis declarare Collegium, scilicet Episcoporum coctum cum Papa, «sublectum quoque supremae ac plenae potestatis In universam Ecclesiam» esse, atque addere omnes Episcopos Sropria potestate in bonum fidelium suorum Immo totius ccleslae» fungi. Suprema potestas qua In totam Ecclesiam Collegium pollet, exerceri nequit nisi In hlcrarchlca communione cum Romano Pontifice, culus est Concilium convocare nec non consociata Incepta Episcoporum etiam dispersorum, ut veri actus collegiatis evadant, approbare vel recipere.

Actuale lurisdlcllonls exercitium Episcopi locum habere nequit nisi ubi et quatenus ad hoc «canonicam missionem» occeperit, ut irgltur In fine numeri vigesimi quarti. Attamen collcglalls responsabilités fundamentum praebet numero vigesimo tertio ad Inculcandam uniuscuiusque Episcopi obllgaUfinem cooperandi cum Romano Pontifice aliisque In Episcopatu fratribus ln communi officio annuntiandi cyangellum ubique terrarum, atque subveniendi omnibus Ecclesiis, praecipue vicinioribus et egcntlorlbus.

Haec fundamentalis declaratio adhuc generalis ln nilis documentis cnnclUarlbui Iteratur atque slngiRaUmExplicatur. En quaedam exempla:

*Ctl CkwMrtv»'ˌ *Cmeihvm* VtSxwnM *II,*
*Dftrftt, [inier«h**ti.* Typi» ISIniow· VstievUs, I9*6, p. ıσıı.

•Cfr 'pcculi mndo rf H»λ · pr> vitior.· crnw^ll, n 4, par i ei U et paMàii pro *t*pe<1lb<M pxrocrxùnbot. ▾. C., pro vinculo «orUli, e 15: ptr. r jw vtneüo roltvnU. n. y«; «Le. [LE ij£6).

«•Cfr Law·· *t*.*.*ƒ «Meubroa Cnrprmt <p«npxE* aliqui» ocmlltali» vi wrrumelali» 'onymtion.» «t hxrtrrhiea c«mea*on* cum CoOripl Capit* *tq**· mwtiUu». ‘‘Umn >|.

*· *ApotfcSicam* o£/uo>

U (LE ÎJ4*). «'Umm «nUiux »1. ·.

5CAI

sona

*

Circa Sacram Lilurgiam: Ephcopl eiusdem ditionis vel linguae, conwclath viribus S. Lilurgiam promovere et ordinare debent Ie.

Circa auxilium Inter Ecclesias: Omnis generis adlutorium pro evungdizullonc et apostolatu. etiam bonorum propriorum abnegatIone nec non personali deditione in favorem missionum et regionum cleri penuria laborantium 1?. Fraterna cura Episcoporum qui persecutionem patiuntur11. Aptior cleri secundum necessitates distributio **.

Circa Missiones: Episcopi, In bonum totius Ecclesiae consecrati, missionibus favere debent, sensum mlsslonarium nec non vocationes excitando, sive seorslm sive In Conferentlls coadunati 10.

Circa occumenlsmum: Actio oecumcnlca »... Episcopis ubique terrarum commendat, ut eadem promoveatur sollerter, et prudenter ab Ipsis dirigatur»11.

Circa pacem in mundo stabiliendam: t... totius populi Del est, Episcopis verbo et exemplo praeeuntibus, miserias huius temporis pro viribus sublevare, Idque, ut antiquus mos ferebat Ecclesiae, non ex superfluis tantum, sed etiam ex substantia»st. Ipsis speciali modo competit unitatis humanae promotio illustratione valorls rerum terrestrium illarumque recti usus ac fraternae distributionis ''.

His et aliis expllcitis verbis addendae sunt ad clerum, ad religiosos, ad laicos nec non ad omnes bonae voluntatis homines exhortationes, quae, ut merito aestimatur, sunt a nobis Episcopis, qui Concilio Interfuimus, sollerter transmissae et incessanter Iteratae.

Supposita theologia Ecclesiae particularis nec non colleglalls responsablllltatis erga universalem Ecclesiam, omnia haec nostra munera duplicem Induunt aspectum: et particularem Ecclesiam In servitium totius Populi Del Informandi et cum ceteris Episcopis In eodem ministerio cooperandi.

IV. *Orientationes Concilii: suggestiones ad a/lectum colleglalem exercendum*

Modus quo affectus collegiatis inter particulares Ecclesias exerceri potest secundum temporum loeorumque varia ndluncta, non parva diversitate est praeditus. Constitutio *Lumen genitum* Institutum orientalium Patriarchatuum prae oculis habet, nec non Episcopales Conferentlas, quae «hodie multiplicem atque fecundam opem conferre possunt, ut collegialis affectus ad concretam applicationem perducatur», valde commendat

Decretum *De pastorali Episcoporum munere ln Ecclesia,* cui accedunt Litterae *Ecclesiae Sanctae,* post Concilium motu proprio datae, aliqua emolumenta Conferentlarum Episcopalium lam experientia comprobata in memoriam revocant, lineamenta generalia pro earumdem constitutione praebent, nec non vim ac limites iurldicae carum potestatis saltem aliquo modo definiunt Nostra praesertim Interest Id quod dicitur de mutuis relationibus Inter Ipsas Conferentias. Concilium duas res breviter enuntiat: «Ubi peculiaria ndluncta id postulent, Episcopi plurium nationum, Apostolica Sede approbante, unam poterunt Confcrcntlam constituere. Foveantur Insuper relationes inter Conferentins Episcopales diversarum notionum ad maius bonum promovendum ac tuendum»1·.

Litterae *Ecclesiae Sanctae* motu proprio datae, ad magis particulares res descendunt ,7. Omnis Episcopalis Conferentia varias nationes complectens Indiget Apostollcae Sedis approbatione, cuius est etiam peculiares normas pro lis statuere. Si Conferentlac internationales actiones Inire velint, oportet ut Apostolica Sedes praemoneatur. Forsitan quis hos limites aegre ferat. Sl vero obleclivc considerentur, bene exprimunt theologicam communionis structuram, quo scilicet particulares Ecclesiae Romanam Sedem agnoscunt ut eam «ln qua semper apostollcae cathedrae viguit principatus» >·. Perspicue observatum fuit claram affirmationem pontificalis primatus in Concilio Vaticano I, pericula «sepuratlsml» temporum anfractorum (velutl «gallicanlsmum», «losephlnlsmum», «febronlonlsmum»), quorum memoria adhuc In mentibus Patrum Concilii haerebat, expulisse, et sic Ecclesiarum particularium novam aestimationem et vim possibiles reddidisse ''.

In schemate praeparatorio huius Svnodl commendationes afferuntur quae in inotu proprio *Écclcsiae Sanctae* continentur. En textus:

«Rationes Inter Conferentias Episcopales praesertim finitimarum nationum opportunis et congruentibus modis haberi poterunt per earumdem Conferentlarum Secretorialus. Inter alia, haec praesertim spectare poterunt:

*a)*communicare praecipuas agendi rationes praesertim In re et actione pastorali;

*b)*transmittere scripta vel folia, quae decisiones Conferentiae referant vel acta seu documenta, quae ab Episcopis communi consilio edantur;

e) significare varia apostolatus Incepta, a Conferentia Episcopali proposita vel commendata, quaeque utilia esse possint in casibus similibus;

*d)*proponere graviores quaestiones quae, hodiernis temporibus et In particularibus adiunctls, maximi momenti esse videantur;

*e)*Indicare pericula vel errores In propria natione serpentia, quae In alios etiam populos irrepere possint. Ita ut apto ct opportuna subsidia adhibeantur ad Illa praecavenda vel auferenda, vel coorctanda, et his similia·'».

Decretum *Christus Dominus* mentionem quoque facit de opportunitate commltendi aliquibus Episcopis institutiones quasdam actionis pastoralis pro pluribus dioecesibus vel etiam pro tota natione. Hoc significare videtur Episcopos designari posse ad ea munera obeunda, quibus se ex parte vel etiam ex toto dant '',

Ipsum pariter Decretum, posito fundamento quod numero vigesimo tertio Constitutionis *Lumen gentium* praebetur, de Synodo Episcoporum loquitur In qua «Episcopi e diversis orbis regionibus selecti... Supremo Ecclesiae Pastori validiorem ndlutriccm praestant operam In Consilio», quod «... utpote totius catholici Episcopatus partes agens, simul significat omnes Episcopos In hlcrarchlca communione sollicitudinis universae Ecclesiae participes esse»31.

V. *Experientiae circa relationes inter Episcopales Con/ereniias*

Novissimis temporibus, praesertim Inde α Concilii celebratione, hae relationes auctae sunt nec non arctiores evaserunt. Earum naturo non parva varietate exprimitur, quae scilicet ab occoslonallbus contactibus, ad institutionem Consiliorum vel Immo Foederationum Conferentlarum natlonalium, ct denique Intematlonallum Conferentlarum perducitur. Quae sequuntur, exempla quaedam exhibent harum experientiarum, non tamen audemus ea tamquam rem exhaurientia proponere. A Sccretariatu Synodi elenchum expectamus ubi certe notitiae inveniantur circa lam conditas Conferentias nec non earum consociationis formas.

A) *Contactus occasionales inter Conlercntias.*

1. Necessitas versiones ad usum llturglcum confidendi occasionem praebuit ut Conferentlac eiusdem linguae Commissiones communes constituerent ''.

2. In quibusdam nationibus finitimis, c. gr. In Statibus Foederatis Americae Septentrionalis et Canadla. praxis Inducta est conventus periodicos habendi aliquorum Episcoporum Conferentias reprocscntantlum, ad communia themata ponderanda.

3. Ubi problemata prorsus communia oriuntur, periodicae consultationes Inter Commissiones analogas diversarum Conferentlarum habentur, ut fit e. gr. circa quaestiones de migrationibus penes Episcopales Conferentias Europae.

4. Adlutorium eccleskde, sive destinatione personarum, sive pecuniaria sollicitudine, opportunitatem praebet conventuum utriusque partis, ut Plerumque fit In casu Anierlcae Latinae. Commissiones Episcoporum ex Europa frequenter ad programmata coordinanda convenerunt. Pontificia Commissio pro America Latina (CAL), anno 1958 instituta. Inde nb anno 196-1 Generale Consilium habet quo quotannis conveniunt Episcopi ex Europa, America Septentrionali nec non ex America Latina. Inde ob anno 1967 bis In anno Episcopi ex America Septentrionali et America Latina conveniunt. Hi omnes conventus, quorum primum ct nativum munus promotio nuxilll fuit, naulatim Instrumenta communicationis experientiarum circa vitam, relationes nec non Ecclesiarum mutua officia evaserunt.

5. Notandi quoque sunt conatus Ecclesiarum partlcu-

— *Concilium 21* «t vχ *I*lrr Otmnnia* (LE jit?]. ·' *Chridut retinui 7.* ·· *CSHtlui 7.* »· *Prcibyltrfiwt crdinii* ia ** *AJ frnifi* 3S. ·* *Untlalli f/Jtniffralio* 4. ·· *Goudtum fi tpa M* (LE JJ66). 14 CVit/n» Awmwwi *12;* cfr *Lumm gndium* IJ. *fmhurt* 4; Cfr. *Ckriilut Pominut tt.* ·· CAHOm» *r>^inut* 37.38; *SeneUr,* I, 41.41 [LB M57] *" CSrûlut Dom»*rw» jl. 5. *"Moot Sonutne,* r, 4» "S. Auruitinus *Ef>* 43. 3, *7,* C

S. E. L 34, pp Qo, ««Cfr puMtan iv s. ·· *Fabw* I, 4». M CVtihM ZX»wtn·» jS, 3; 41; 43. »· Cfr /Wi» Or w w r ui 40, c.

brium et naUonalium ad sua Incepta coordinanda In campo beneficentiae nec non socialis promotionis, e. gr. ope institutionum, e quarum genere sont. *Caritas Internationalis* et *Cooperation Internationale pour le dfreloppement sodo-economique,* in urbe BraxeUls recens condita, quae varias non parvi momenti Institutiones catholicas pro «tertii mundi* progressione consociat.

6. Sive institutionum catholicarum intemallonalium multiplicitas, sive necessitas praesentiae Christianorum In pluribus «organiiatIonibus Intergubemamentallbus» ac privatis, Indolis Intematlonalis, inter Episcopales Conferendas consultationes exigunt et contactus ad hoc ut communes flant voluntatum operumque directiones, collatls consiliis cum Apostolica Sede elusdemque legatis apud internationales coetus.

B) *Conferentlae Episcopales Internationales.*

Ad mentem Decreti *Christus Dominus u,* Episcopi nonnullarum nationum finitimarum vel quorum conditiones similes sunt. Episcopales Conferentias omnibus communes constituerant. Exempla exhibentur In elencho Praesidum Conferendarum In hac Synodo praesentium.

C) *Aliae formae Conrenluum intemationallum: Consilium, Symposium, Foederatio.*

Omnino notanda est differenda quae inter Conferendas et Consilia plurium nationum Intercedit

Conferentia proprie dicta omnes territorii Episcopos saltem residential» complectitur, nec non Commissiones statuit ln servitium omnium nationum, qua in re non opus est ut In unaquaque natione eaedem Instituantur. Pariter decisiones edere potest quibus dioeceses omnes adstringuntur, praevia approbatione S. Sedis, secundum actualem ordinationem Conferendarum Episcopalium ·*.

Consilium Episcopale Internationale vero, tantummodo ex uno vel duobus Episcopis uniuscuiusque Conferendae vices gerentibus constat, et est tantum organum servitii et coordinationis absque luridlca potestate super Conferendas quae eiusdem sunt membra, neque super dioeceses In Illis Conferendis collectas. Consilium, ipsius membrorum approbatione. qui sane vota suarum Conferendarum exprimere debent, condere potest Commissiones vel Instituta In servitium omnium Conferendarum In ipso coadunatarum; in unaquaque Conferenda Commissiones pro respectiva ratione remanere solent.

Consilium Episcopale Lattnoamericanum (C. E. L. A. M. anno 1955 conditum, experimentum praebet magis notum In hac re. Ratione eius momenti, nam 23 Episcopales Conferendas complectitur. Intra quarum limites tertia pars catholicorum totius orbis degunt, appendicem» fusiorem huic relationi annexam Invenire potestis. Est alia associatio Conferendarum episcopalium (CEDAC). Iam ante vifllntl quinque annos fundata, sex nationes Isthmi Ameriae Centralis complectens. Hac autem Conferentlae omnes ad C. E. L. A. M. pertinent.

Variis in regionibus Conferentlae nationales Ita consociatae sunt ut quiddam amplius quam Consilium constituere videantur, nec tamen proprie attingunt conditionem Intematlonalis Conferentlae. Huiusmodi sunt Associatio Conferendarum Episcopalium Africae Centralis ct CamerunUe (Camerunla. Congus Brazzaville, Respublica Centralis Africana et Ciadus) nec non Conferenda intemationalls Episcopatus Africae Occidente!Is (complectens Litus Eburneum. Dahomevam, Gulneom, Voltam Superiorem, Mali, Mauritaniam, Nlgeriam, Senegaliam ac Togo).

Duo symposia Episcoporum Europae, in Neerlandla et Helvetia habita annis respective 1967 et I960, conventus fuerunt occasional» et dnformalcs». omni Episcopo ex Europa patentes. Videtur evidens generale votum Iter arreptum, aliqua Umen organlzatlone Inducta, prosequendi, simul vero utendi maxima prudentia ln structuri» dnterconferenttalibus» Inducendis.

Cum hoc anno Summus Pontifex Ugandam viseret, primum synposlum totius Africae habitum est, ubi mens eontactum aliquem permanentem inter Conferendas Illius Continentis statuendi a nonnullis, ut videtur, significata est.

■C!r /«hr *Otcw/nin* 40, e ·· Cknatwi jS. 5. "Obruta Dîw w »i j*. 4.

• ReUHo de uctior· eoniweuoa· taser ip«x> E^iacoporuxa Conlefeatta. Trpi* PoèqhtJU Væiean^a H*·β teUlic leeta fuiidl· 22 Or· !W fn 3mMo «iîT*cni:n*rk Epieecpcraa «l<Γ·*0 di* 27 Oc* 19*> adrrobau Ada. O CAPRILE. Il cir.odo <Ui Vowwrt 13*8. Pnu 1070. p 231-27» P HAUBTMANH in An Can. 15 (1371) H7 3«

3796

1969 OCT 27.-SYNODUS EPISCOPORUM, DECL. PART.·

Relatio de arctiore conjunctions Episcoporum Conferentias inter et sedem ApOSTOLICAM

•Pastor aeternus et episcopus animarum nostrarum <1 *Petr.* 2,25), ut salutiferum redemptionis opus perenne rederet, sanctam aedificare Ecclesiam decrevit. In qua vclutl In domo Del viventis fideles omnes unius fidei ct caritatis vinculo continerentur.» Ab hts verbis Incipit Constitutio dogmatica de Ecclesia, quum edidit Concilium Vaticanum ! l, eaque confirmat declaratio Constitutionis dogmaticae *Lumen gentium* Concilii Vaticani II ·. In fide autem et caritate omnes ChristIfldeles ut unum sint, Imprimis In Iisdem Indesinenter unum sint oportet qui α Christo, ad populum suum pascendum «emperque augendum. Instituti sunt ministri, sdlicet Apostoli, eorumque successores. Episcopi, quibus praeposuit Petrum, elusquc successorem. Summum Pontificem.

In schemate propter hunc Coctum Extraordinarium Synodi Episcoporum composito, principia praeprimls exponuntor theologica, ex doctrina Concilii Vaticani II praesertim deprompta, quibus Inconcusse probantur tum necessaria inter Apostollcam Sedem et Episcopos slcutl et Episcoporum inter se ln fide et communione unitas, tum summopere petita arctior Inter eosdem in una, quam ad salutem hominum Christus cis concredidit, missione adimplenda conlunctlo.

Principia, quae necessitudines Episcopos Episcoporumque Conferentia* inter et Sanctam Sedem regunt, certa sunt: rationes vero quibus ad effectum adducenda sunt, haud raro aliqua Incertitudlne laborant et ansam quandoque praebent difficultatibus. Ut conlunctlo Apostollcam Sedem Inter et Episcoporum Conferentias efficaclor obtineatur, structurae Ecclesiae etiam considerentur, atque Ita ordinentur oportet, ut bono Ecclesiae universae Ecclesiarumque particularium aptius inservire valeant. Haec enim etiam de structuris disquisitio necessaria est ad hominum evangdlzatlonem. ad missionem scilicet Ecclesiae, ad quam, uti ab aliquibus Episcoporum Conferentiis notatum est. Ipsa hominum vita ipsique qui occurrunt eventus provocant.

Unica est Christi Ecclesia, eamque Salvator noster Petro ac ceteris Apostolis diffundendam et regendam commisit *(ML* 28, 18 ss.) et, post resurrectionem suam poscendam tradidit Petro *(Io.* 21, 17), cui inlunxit ut fratres confirmaret *fLc.* 22, 32>·. Supremae et plenae potestatis sublectum ln eadem exsistit Collegium Episcoporum, sed una semper cum Capite suo, Romano Pontifice, quotum ex divina institutione conlungltur et sine quo ne cogitari quidem potest. Supremam et plenam in eadem potestatem, vi muneris sui,MeariI scilicet Christi et totius Ecclesiae pastoris, habet quoque Summus Pontifex, qui licet libere semper hanc suam potestatem exercere valeat, ut Collegii Episcoporum Caput, eoniunctus semper exsistit cum hoc Collegio: huius quidem Collegii unitatis principium 4 est, atque inde divinae Ecclesiae constitutionis, Ideoque et iurium, quae Episcopis et Christlfidellbus sunt propria, sponsor est et defensor.

Unica autem Ecclesia *in Ecclesiis particularibus et* ex *iisdem exsltiU,* Ita ut etiam Corpus Ecclesiarum dici possit h ln Iisdem enim Inest, operatur ct crescit una Ecclesia Christi ·. Ideoque Summus Pontifex super omnes particulares Ecclesias ordinariae potestatis habet principatum T. Episcopi autem, quibus alicuius Ecclesiae particularis cura commissa est, eidem ut vicarii et legati Christi praesunt et, sub auctoritate Romani Pontificis, eam ut proprii, ordinarii et Immediati eius pastores regunt ·. Varii itaque Ecclesiarum particularium coetus, ab Ecclesiae primordiis constituti, Patriarchatus nempe, ct provinciae ecclesiasticae, et, qui nuper Inducti sunt, scilicet regiones ecclesiasticae·, una ex parte propria disciplina proprilsquc usibus quibus gaudent. Populi Del diversitatem In unitate demonstrant, altera autem ex parte, corpora cum sint Ecclesiarum In quibus Inest Christi Ecclesia universa, unitatem In diversitate ostendant oportet.

His summis principiis, quae breviter In memoriam revo-

‘ Conu 1 Dc Eadaia CkHric Dru , n. iSat. · Gm»t dor-j tira

•j M [LE ujil. ’ OrCoosLdemtlra i«w*

care necesse visum est, nituntur relationes quae intercedant oportet auctoritatem quae in Ecclesia universa supremum exercet potestatis ministerium inter ct Episcopos qui Ecclesiis particularibus praesunt ut pastores, et quidem sive Episcopi propriam suam potestatem episcopalem exerceant singuli In Ecclesia sibi commissa, sive eandem suam potestatem exerceant plures conlunctim necessitatibus quibusdam communibus diversarum Ecclesiarum particularium actionibus collectivis providentes, ut fleri contingit ln Episcoporum Conferenti!* le.

Principia quidem certa sunt, rationes vero quibus ad effectum adducenda sunt haud raro Incertae, ut Ipsae quaestiones huic Synodo positae aperte demonstrant.

I. Inter vota e variis Episcoporum Confcrentlis in ordine ad hunc Synodi Coctum oblata, non nauca exoptant ut, servata quidem rcsponsablllltatc Immediata Episcopi ln propria dioecesi, Episcoporum Confcrentlis ampliores tribuantur vel relinquantur competentiae, ut antius, secundum adiuncta, reddatur ministerium Populi Del.

Principium dictum «subsidiaritatls» a Pio XI n, quod extollitur ut necessarium ad praestantius et efficacius in quacumque societate auctoritatis exercitium, quodque pluries In Concilio Vaticano II expetitum atque In primo Coetu Generali Synodi Episcoporum iterum affirmatum est ,,l revera requirit, ne, quae ab Episcopis peragi possint, Ipsorum detrahantur potestati, et ut, quae ab Episcoporum Confcrentlis perfici valeant, ipsarum agnoscatur esse competentiae. Ecclesiarum enim particularium pastores proprii sunt Episcopi. Potestate autem propria, qua gaudent ut debite prospiciunt Illius, culus cura ipsis commissa est, Ecclesiae particularis bono, cam coniunctam semper sciunt cum aliis Ecclesiis particularibus atque In eadem exstare ipsam Ecclesiam universam sunt memores. Hac ratione, ipsius Ecclesiae particularis sibi commissae curae providentes, insimul sollicitudinis omnium Ecclesiarum atque Ecclesiae universae sunt participes. Principium Itaque «subsidiaritalis» recte intellectum, ipsius Ecclesiae naturae ratione, principium «solidaritatIs» secumfert. Dici igitur potest Episcoporum responsabilitatem In bono Ecclesiae tam universae quam Ecclesiarum particularium procurando, per recte applicatum principium «subsidiaritatls» magis ad effectum adduci.

Meminisse iuvat normam, quae a Concilio Vaticano II, In Decreto *Christus Dominus* enuntiata est, n. 8, sub littera a), quae vero in praxi ut valeat, non Iam est confirmata: •Episcopis, ut Apostolorum successoribus, in dioecesibus ipsis commissis per se omnis competit potestas ordinaria, propria ac Immediata, quae ad exercitium eorum muneris pastoralis requiritur, firma semper in omnibus potestate quam, vi muneris sui, Romanus Pontifex habet sibi vel alii Auctoritati causas reservandi». Episcopi igitur per se omnem potestatem possident, quam requirit exercitium eorum muneris pastoralis In dioecesibus Ipsis concreditis, et, ut iterum rem dicamus, si plerumque potestatem suam episcopalem exercent singuli pro dioecesi sibi commissa, in certis tamen casibus hanc eandem potestatem suam exercent aliqui Episcopi conlunctim pro oiversls simul Ecclesiis particularibus. Conlunctim ita suam potestatem propriam exercent in Synodis particularibus, ln Episcoporum Confcrentlis, In quibus nempe communi consilio Illis diversarum Ecclesiarum particularium prospiciunt necessitatibus, quae aequalem pro Iisdem Ecclesiis requirunt ordinationem. Talis necessitatis Indicium spectat etiam ad Supremam Ecclesiae Auctoritatem, cuius quidem generali moderamini subest episcopalis potestatis exercitium.

Munus profecto Supremi Pastoris Ecclesiae universae, qui ln omnes Ecclesias particulares quoque ordinariae potestatis habet principatum, requirere potest ut, si necessitas vel evidens utilitas Ecclesiae id postulet, in regimine alicuius Ecclesiae particularis aut Ecclesiarum particularium alicuius regionis interveniat certasque causas ad se trahat. Dici autem si non potest ad talem Interventum requiri extraordinaria adiuncta u, nec dicendus videtur idem habituali ratione posse usu venire. Id enim Imprimis inducit principii «subsidiaritatis» applicatio ut, fide facta Inferioris communitatis auctoritati, Ipsi in eiusdem regimine debita relinquatur autonomia.

Sane, ut magis In specie de Episcoporum Conferentlls loquamur, cavendum est ne si eisdem ampliores potestates agnoscantur, ad distractionem unitatis In Ecclesia id perducere possit. Ast, hac unitate omnino integra servata, non paucae competentiae, ad aptius reddendum servitium Populi Del, tribui possent Episcoporum Confcrentlis, quae quidem, secundum conditiones unicuique populo proprias, eiusdem populi necessitatibus providere valeant. Novi Codicis profecto erit In hac provincia praesertim certas tradere nonnas, quibus revera principium «subsidiaritatls· ad effectum deducatur. Attamen, cum compositio huius Codicis post certum annorum numerum tantum compleri possit, opportunum videri potest ut iam nunc sive Episcopis singulis sive, ubi aequalis pro universa regione suadeatur disciplina. Episcoporum Conferendis agnoscatur competentia ad ordinandas causas, quae universam Ecclesiam directe non respiciunt nec Ideo unam eandemque pro universa Ecclesia ordinationem requirunt. In memoriam hic vocari possunt quae Paulus Pp. VI in allocutione, sccundp Concilii periodo Ineunte, de unitatis redintegratione sermonem faciens, enuntiavit principia: «Ecclesiam Christi unam esse et unam esse debere; et arcanam hanc ct aspectabilem unitatem in rem deduci non posse nisi una fide, nisi participatione eorundem sacramentorum, nisi apta cohaerentia unici ecclesiastici regiminis, quamvis admitti possint alibi alii sermones, sacri ritus et a maioribus accepti mores, locorum propriae praerogativae, investigationes de rebus spiritualibus, legitima Instituta, actionis vitae nonnae, quas quis praeoptet»l*.

Unitas Ecclesiae Christi, unitas ln fide ct communione, omni ope tuta reddatur atque manifeste appareat oportet.

II. Ad hanc unitatem In fide et communione firmandam, multum valent rationes quoque quibus Intimior inter Summum Pontificem et Episcopos Eplscoporumque Conferentias conlunctlo promoveri possit. Ouae rationes, uti ipsae Episcoporum Conferentlae In votis Secretoriae Synodi oblatis easdem exponunt, in altera parte Schematis ab eadem Secretaria propositi indicantur sub titulo: De aptioribus formis intimae necessitudinis ct appositae cooperationis Inter Episcoporum Conferentlas et Romanum Pontificem. Necesse non est ut de omnibus et singulis earum Iterum sermo fiat, sed in Iis tantum immorari intendimus quae, hodiernis in adiunctis, maioris momenti esse apparent.

1. Imprimis multum arctiori Summum Pontificem Inter ct Episcoporum Conferentlas coniunctloni prodesse videntur relationes personales ipsum Supremum Pastorem Inter et Conferentlas eorumve Praesides aut delegatos. Conventus, sine sollemnitate acti, «Informâtes», quos hodie dicunt, in quibus una cum Summo Pontifice convenirent sive omnium Episcoporum Conferentiarum Praesides, sive, certis in adiunctis, omnes alicuius Conferentlae Episcopi, non possent quin conlunctloncm Episcoporum cum Supremo Pastore, atque cum Ils qui eidem In sua propria missione explenda directe adiutorio sunt, firmiorem redderent. Iisdem conventibus Supremus Pastor directe pleniorem cognitionem acquireret de statu Ecclesiarum particularium deque quaestionibus quibus anguntur eorum praesules; oui insuper ab eodem Supremo Pastore consilia recipere valerent. Proponunt aliquae Episcoporum Conferentlae ut semel in anno Conferentiarum Praesides apud Summum Pontificem conveniant, aliae exoptant ut quandoque, velutl post generalem Episcoporum Conferentlae congregationem, singularum Conferentiarum aut diversarum simul Conferentiarum delegati apud Summum Pontificem convocentur. Neminem fugit, quantum laboris tales conventus Summo Pontifici Inferant, sed neminem quoque latet conventus huiusmodi Idoneos esse, qui uberrimos pro actione pastorali communi fructus afferant quique conlunctionem Episcoporum cum Supremo Pastore magnopere firment.

2. Eadem sollicitudine ductae, exoptant non paucae Episcoporum Conferentlae ut conventibus Synodi Eplscoforurn quantum id fleri possit Intersit Ipse Summus Pontifcx, non necessario quidem ut in Iisdem membra Synodi alloquatur nec ut causas dirimat, sed ut propria praesentia praesertim ligamen Ecclesiae universae Caput Inter et Ecclesiarum particularium praesules affirmet atque confirmet. Exoptant pariter ut per stata intervalla Coetus Synodi celebrentur, ct non desunt qui petunt ut singulis annis» idll ut alternis annis, habeantur. Merito, ut videtur, aestimant celebrationes Synodi, In quibus quaestiones tractandae ab Ipsis Episcoporum Confcrentlis quoque proponi possint, immo in quibus «varia» quaedam proponi possint problemata, multum coniunctloni favere Inter Collegii Ca-

••Cfr Decr. *Ckrûiu» Dominii,* **n. 3. « Pius XI, UtL Eoe. 2** *an-* **>4.5.23, im :. 203 {LE 1027]. ‘‘CirOrauo a D. P. Cani. Felici habita m primo Generali Coetu Synodi Epuoopocum: Pontificia Couuahrio Codki Iu· ri» Canoma rcco^nmrmdo. P/wifiJ** *Codifia lurxi rnocnUio-* **nrm** *Jinganl,* **Civjtaa Vaticana 1967. p 22-23 [LE j6ox J. 11 Cfr dfcU Zinelh, ln Conr. Fa/.** *I: Manti,* **t. 5», ‹*›***

’· Summi F\>ntificU Pauli VI aDocutx». «ecnada S» CoaHUi period itmtrl?. d-2'jfrept fQôj.babitx £a^.xaacttmiOri-ttm*nfcwnCoQnliam Vatkaawn II. *CcnUihtlicnn, Drtfelj, Deilarahvn,* **CMOS VbUc mx p. 91$ [LE j» jo :**

pat et membra. Sane, celebratio Synodi Episcoporum proprie actui Collegii Episcoporum dici nequit, sed, cum una eum Petri successore congreget Episcopos qui a diversis Episcoporum Conferrntiis deputantur, formam induit actionis in qua collegialis omnium Episcoporum affectus, de quo in Constitutione Lumen *gentium* w, ad concretam dedudtur applicationem.

3. Ut omnium Episcoporum sollicitudo dc bono universae Christi Ecclesiae magis in dies ad effectum adducatur, utque communio inter Supremum Ecclesiae Pastorem et Episcopos in unitate fidei tutanda ecdeslasticaque disciplina tuenda sit arctior, necesse praesertim est ut prae ali is, de iis quae ad doctrinam fidei pertinent plena habeatur inter eos consensio, immo ut ipsa quidem dissensionis species vitetur. In votis ideo est multorum ut in causis majoris momenti tractandis, vera, quantum adiuncta id sinant, habeatur inter Supremum Pastorem et Episcopos cooperatio, ut nempe, priusquam de talibus causis edatur declaratio aut decretum, Summus Pontifex eorum sententiam exquirere dignetur, sive Episcoporum Conferentias de lis interrogando, sive eorundem delegatos in Synodo audiendo, sive alio modo eos ad cooperandum vocando. Sane, agnoscunt omnes atque profitentur plenam qua gaudet Supremus Pastor in lis causis dirimendis libertatem, sed humiliter aestimant collectivam omnium Episcoporum rcsponsabllitatem. quam Concilium Vaticanum II pluries offirmavit, hac ratione plenius affirmari atque Insimul obstringi. Hac Insuper cooperatione perfectior haberi potest personarum ac rerum cognitio, ad quam obtinendam Episcopi diversarum regionum Supremo Pastori magno auxilio esse possunt. Denique participes cum fuerint documentorum praeparationis, aptiores sunt Episcopi od eadem Chriitifidelibus suae Ecclesiae particularis declarandx

4. Altera ex parte, eadem sollicitudine communionis pastoralia praediti. Ipsi Episcopi, et in specie Episcoporum Conferentbe, quae, munus quidem suum docendi exercentes, de gravi aliqua quaestione, truae praesertim ad doctrinam pertinet, declarationem proferre intendant, praecipue quae elusmodi sit, ut ellam extra proprium territorium vim exserat, conluncll etiam cum Apostolica Sede sint atque Ita agant, ut ad communem cum eadem deveniant mentem communcque propositum.

5. Efflcaclor conjunctio Inter Sedem Apostollcam et Episcoporum Conferenllas ulterius, ut In senemate declaratur, varia Romanae Curiae Dlcasteria respicit. Dlcasteria enim Romanae Curiae ad Id vocantur ut Supremae Ecclesiae auctoritati auxilium praebeant. In specie ut quae a Summo Pontifice, sed etiam ut quae ab Episcoporum Collegio, declarata vel decreta sunt, ad effectum deducant. In bonum Ecclesiae universae atque singularum Ecclesiarum particularium.

Ipsa haec eorum natura. Ipse Item finis ad quem instituta sunt, expetere videntur ut frequentius In eorum congregationibus generalibus partem habeant aliqui Episcopi qui dioecesibus sunt praepositi, et quidem etiam aliqui ab ipsis Episcoporum Conferentlls deputati. Hoc quidem exoptant Episcoporum Conferentlae. minime id Intendentes ut propriam augeant potestatem maiortmque vindicent Ubertatem, sed de hoc solliciti ut aptiore modo conferre valeant ad bonum Ecclesiae universae, culus ct ipsi sponsores se sciuntll.

Ad malus Ecclesiae bonum, veram cum Dicasterlls Romanae Curiae cooperationem magnopere expetunt, et magni aestimant Incepta quibus S. Congregatio pro doctrina fidei, S. Congregatio pro clericis, S. Congregatio pro Institutione Catholica, S. Congregatio pro gentium evangelizatione nllaeque, slcutl et Commissiones quaedam, hanc cooperationem fovere coeperunt.

in votis etiam est multarum Episcoporum Conferentlarum ut, ubi Id fleri possit, a Conferentlls instituantur Commissiones quae, ad competentiam quod attinet, Dicastcrils Romanis respondeant, utque eorundem Commissionum praesides vel delegati, ubi id expediat, ad cooperationem cum iisdem Dicasteriis vocentur. Insuper, ut palet, expedit omnino ut permutatio notitiarum Inter Dlcasteria el Episcoporum ConfertnUas, cum omni sinceritate, et in mutuam sibi praestandi operam spiritu, regularis alque expedita habeatur.

Non desunt qui aestiment apud S. Congregationem pro Episcopis Instituendam esse specialem Commissionem speclaleve Officium, compositum praesertim ex membris ab ipsis Conferentlls electis, culus sit dc conlunctlone Inter Sanctam Sedem et Episcoporum Conferentlas curare, colligendo nempe omnes Conferentiarum declarationes. Instructiones aliaque documenta, solutiones quoque proponendo variis quae ab Iisdem poni possunt quaestionibus.

A non paucis item petitur ut normae edantur quibus partes determinentur quas habent Episcoporum Conferenthe proponendis presbyteris qui ad episcopatus officium in proprio territorio aptiores videantur. Exoptant ut Ha, in bonum Ecclesiarum particularium sui territorii nccnon Ecclesiae universae, directe cum Sede Apostolica cooperari possint, non tantum Intermediis Legatis Apostollds, quorum quidem partes aliunde definitae sunt.

Quae vero a permultis instanter rogantur sunt haec quae sequuntur

1) ut nulla de causis quae vitam internam dioecesium regionumve ecclesiasticarum respiciunt, decreta ferantur, nisi auditis illarum dioecesium regionumve delegatis, immo ut, sl res tractanda maximi momenti sit. Ipsa provinciae aut regionis ecclesiasticae HIerarchla Invitetur ad colloquium Romae habendum;

2) ut declarationes, instructiores vel decreta, quaecumque sunt, quae a Dicasterils Romanis eduntur, ante omnem communicationem quae publicis ephemeridibus fit. mittantur ad Episcoporum Conferentlas, ita ut singuli Episcopi, ope Conferendarum, ante omnes alios» certiores reddantur de illis decisionibus et habiles efficiantur qui quaestionibus de iisdem positis, re cognita et perspecta, respondeant

Denique ad hanc quaestionem etiam spectat aptior, quae desideratur, ordinatio Commentarii *Arta Aposlolicae Sedis* aut publicatio alins Commentarii officialis, quo quidem cum Episcopis per stata intervalla communicentur documenta Summi Pontificis et Dlcastcriorum Romanorum, sed et acta maioris momenti quae a variis eduntur Episcoporum Conferentlls, ea saltem quae plurimum valere possunt in aliis regionibus. In quo tandem problemata quoque delineentur quibas diversae Ecclesiae particulares obstringuntur. Omnes enim Episcopi dc variarum Ecclesiarum statu certiores fleri debent, quia omnes earundem una cum propriis earum pastoribus sunt sponsores.

Huius responsablHtatls omnes conscii sumus, et ideo convenimusln hunc Coetum Synodi, quia diligimus Christi Ecclesiam, et quam maxime conferre Intendimus ad bonum Ecclesiae universae et particularium, in quibus exstat, Ecclesiarum, quae hodie non raro magnis difficultatibus urgentur, Sed difficultates quae nos premunt nimis nos terrere non debent, quia vitalem quoque motum probant Ecdeslae, quam aliunde novimus divino semper fuisse sustentam patrocinio, et cuius Itinerum etiam hodie Spiritum Sanctum ducem scimus.

Venerabiles Paires, In hoc Coetu Synodi, Ita proponente Supremo Pastore, quaestiones moventur quae ad structuram pertinent Ecclesiae, cooperationem nempe Inter diversas Episcoporum Conferentlas earumque cum Apostolica Sede conlnndlonem. Aestimarunt quidem aliqui magis hodie urgere quaestiones quae Ipsam respiciunt fidem, culus Integritati quibusdam doctrinis detrimenta Inferri scimus. Quae tamen ad Ecclesiae structuram attinent quaestiones et Ipsa moveri debent, cum Ecclesia, cui Dominus depositum fidei servandum concredidit dlspcnsatlonemque subsidiorum s?lutarium commisit, bis In terris sit societas constituta et ordinata, a Petri successore ct Episcopis In eius communione gubernata lT. Sane, quae structuram Ecclesiae respiciunt, momentum habent tantum quod attinet ad fidem servandam et diffundendam, el eo pertinent ut homines cuncti aptius in dies divinum noscant salutis nuntium ex eoque plenius reapse vivant.

Ad hanc Christi vitam in omnibus hominibus dilatandam plane sese impendere intendunt omnes qui In Eius Ecclesia ministeria persolvunt: qui igitur muncre suo proprio fungi potestateque cum eodem cohaerente uti debent. In eadem fide profitenda unanimi. In caritate Christi semper uniti, atque In uno opere divino perficiendo sibi invicem fraterne Inservientes et inter se conluncll.

»'Ctr Omsk dotxutica Lumm rmh«M› a. 8.

|C- 1 -ut die 17 Cet 1999 in Synodo <xîrscrdte<rL: Ey (*y^τσ^~<

u Cooat. &a«iuUca Lwn n. tj Decretum *Chrutu»* *tk-wM,* a. 6.

3^yJOtta ' P ' P «AB**·'*™ « 15 09?O

3797

1969 OCT .. -SC CULTUS, DECLARATIO. PART.·

Declaratio circa textus lituroicos integre referendos **ET VERTENDOS IN VERNACULIS INTERPRETATIONIDUS CONFICIENDIS**

Plures lilurgicue Commissiones, quibus popularis interpretatio textuum llturglcorum commissa est, ab hnc Sacra Congregatione petierunt an textus rituum instauratorum, typice editi vel edendi, debeant Integre referri vel possint breviari in popularibus Interpretationibus confidendis.

Hesponsio ad hanc quaestionem clare continetur, saltem pro ritibus Sacramentorum, In Constitutione de sacra Liturgia, n. 03b: «In... Ritualibus vel peculiaribus Collectionibus rituum conficiendis, ne omittantur Instructiones, In Rituali Romano singulis ritibus praepositae, sive pastorales et rubricalcs, sive quae peculiare momentum sociale habent».

Idem valet pro aliis libris: editiones officiales, nempe ad usum sacerdotis vel competentis ministri omnia continere debent quae in textu typico latino habentur; ab hac lege eximuntur libelli vel tabellae ad usum fidelium destinatae.

Huius normae ratio praesertim in eo consistit quod auctae spirituales divitiae praesentis Uturglcae instaurationis praecipue inveniuntur: 1) in instructionibus pastoralibus ritibus praemissis vel Interfectis; 2) in textuum biblicorum vel formularum, vel orationum ingenti copia od libitum proposita.

Sl haec omittuntur frustratur tota liturglca renovatio, et brevi fleret reditus ad illum formalismum ritualem, cui Constitutio liturgica conclaliaris primo medere voluit.

Qiiaenam sunt, tunc, facultates Conferentiarum Episcopalium?

Piares lam Indicantur In singulis locis. Modo generali did potest laborem Conferentiarum esse:

1) servare ct augere divitas biblicas et cuchologicas propositas n ritibus instauratis. Addere possunt proinde formulas quasdam, forsan menti et ingenio proprii populi magis accommodatas. Et tunc nova formula peculiari signo distinctive munienda est, ut clare appareat ipsam propriam esse Ritualis talis Nationis;

2)determinare ritus, qui a rubricis committuntur definiendis Confcrcntlis Episcopalibus:

3)attente ct benevole perpendere an aUquis ritus minus congruat cum usibus ct mente populi; vel in consuetudinibus vel traditionibus localibus aliquid adsit, quod opportune «in cultum divinum admitti possit», dummodo ne ligetur cum superstitionibus et erroribus paganis ct cum rationibus veri et authentici spiritus liturgici congruat (Cf. Const, de S. Lit. nn. 37 et 40) (LE 3141].

• AdPraosidos Conforeniiarum episcopalium: Notit. 5 0969)333-334-

3798

1969 OCT .. -SC CULTUS DIVINI, RESP. PART.·

Responsa ad proposita dubia: **1**—Ad institutionem **GENERALEM MISSALIS ROMANI. 2**---Ad **ORDINEM MISSAE. 3**—Ad Calendarium. **4**—Ad diversa

I. Ad Institutionem Generalem Missaus Romani

1. *Utrum adhuc maneat ritus tAspcrges·!* Resp.: *Affirmative.* Est enim ritus qui dic dominica utiliter in mentem revocat lavacrum baptismatis. Attamen res melius determinabitur in novo Missali, Ita ut ritus *Asperges* organice componatur cum actu pacnltentlall Missae.

2. *Utrum color ruber in dominica Passioni» adhibeatur tantum in processione palmarum!* Resp.: *Negative.* Toto dic Ilturglco dominicae Passionis scu in palmis, scilicet a primis ad secundas Vesperas, semper adhibetur color ruber, in Missa ct in Officio. Hoc valet etiam pro ferin VI in Passione Domini, in qua color est ruber sive pro Officio sive pro Actione liturgtca.

3. *Utrum facultas concessa religiosis bis celebrandi aut concelebrandi quando eum proprio Ordinario concelebrant, va Icat ellam pro eius delegato!* Resp.: *Affirmative.* Sicut concessum est pro presbyteris <ful concelebrant cum Episcopo dioecesano vel cius delegato (cf. *Inst. gcn.* n. 158d).

II. Ad Ordinem Missae

4. *Quaenam csl formula benedictioni» finali» Missae ab Eplxcnpo adhibenda!* Resp.: Quamvis in novo Ordine Missae nihil dicatur de hnc re. Episcopi populo benedicunt In fine Missae aut formula sollemniore quae Invenietur in Missali Romano, aut formula usque nunc consueta, nempe: «Sit nomen Domini benedictum... Adiutorium nostrum... (quin se signent)... Benedicat vos...» cum triplici signo crucis.

5. *Suntne adhuc servandae peculiare» formulae Canoni»* Romani pro .Vfüsa In *Cena Domini?* Resp.: *Affirmative.* In novo Ordine Missae non inveniuntur quia habentur lam suo loco, scilicet In Missall Romano ad Missam In Cena Domini, feria λ Hebdomadae Sanctae.

III. Ad Calendarium

6. *Utrum anniversarium Dedicationis ecclesiae et sollemnitas patroni aut tituli ecclesiae* fn *dominicam transferri possint!* Resp.: A*fflrmal lue,* si agitur de dominica per annum vel temporis Nativitatis et de anniversario Dedicationis ccdeslae *propriae* vel de patrono *principali loci* aut de titulo ecclesiae *propriae,* quae celebrantur tanquam sollemnitates. De his celebrationibus did possunt omnes Missae, quae concurrente populo celebrantur (cf. *tNormae de Anno Ut. cl de Cal.·,* n. 58) (LE 3728).

Negative. Sl translatio facienda est In dominicas Adventus, Quadragesimae et paschae, vel in dominicas in quibus occurrat aliqua sollemnitas Domini, B. Mariae Virginis et Sanctorum in calendario generali Inscripta, vel sl agitur de anniversario dedicationis ecclesiae *Cathearalis,* de patrono regioni» vel nationis, de patrono secundario.

7. *Utrum Missae votivae de lesu Christo Summo et Aeterno Sacerdote, de Ssrfio Corde lesu et de Corde Immaculato B. M.* V.. *celebrari possint respective prima ferla* V, *VI, et primo sabbato mensis, elsi occurrat memoria obligatoria!* Reap.: Possunt celebrari ad normam n. 333 Institutionis genendis Missalls romani »sl qua vera necessitas id postulet In celebratione cura populo». Vera necessitas indicatur prae oculis habendo sensibili tutem ct devotionem fidelium.

8. *Utrum mutandi sint tituli qui aliquam difficultatem historicam praebent aut oui In Calendario generali amplius non habentur!* Resp.: *Negative.* Unaquaeque ecclesia suum titulum servat et festum proprii titularis celebrat, etsi amplius non consideratur In Calendario generali. Quando examen instituetur pro revisione Calendariorum propriorum, tunc forsan denuo quaestio moveri posset attentis non solum critica historica, sed etiam rationibus ordinis pastoralis et spiritualis fidelium.

9. *Utrum In sollemnitatibus quae tempore Adventus et Quadragesimae occurrunt facienda sit commemoratio feriae!* Resp.: *Negative.* Nulla fit commemoratio neque in Missa neque In Officio.

10. *Quid faciendum pro RogatIonibus et Quattuor Temporibus!* Resp.: Standum est ad ordinationes Conferentiarum Episcopalium aut singulorum Episcoporum sive quoad tempus sive quoad modum. Diebus quibus antea habebantur rogationes vel quattuor tempora Missa et Officium fiunt de ferla aut de sanctis. Episcopus autem vel Conferentia Episcopalis praecipere valent Illis diebus peculiares celebrationes quae diversae esse possunt, v. gr. ruri vel in civitatibus, et quae varia themata attingere possunt, fructus terrae, pacem, unitatem Ecclesiae, propagationem fidei, etc. Hoc in casu dicitur Missa votiva apta.

11. *Utrum mane diei* 24 *decembris celebrari possit Missa de vigilia Nativitatis!* Resp.: *Negative.* Dicitur Missa de ferio. Notio vigiliarum penitus mutatus est. Amplius non habentur vigiliae sicutl antea intelllgebantur. Nunc vespere diei praecedentis quarumdam sollemnitatum dicitur Missa propria de vigilia, quae lam perlinet ad sollemnitatem: est ergo Missa festivo.

IV. Ad diversa

12. *In communitatibus monasticis polestne organaedus sacerdos qui Missam concelebrare cunit, stare ad organum pro liturgia verbi!* Resp.: *Affirmative.* Valde expedit ut Missa conventual!», quae magnum momentum habet in vita spirituali communitatis. congrua sollemnitate celebretur, cum plena participatione omnium sodalium, ab unoquoque secundum Ordinem receptura (cf. *Inst. gen.,* n. 76). Organaedus verum ministerium liturgicum exercet (ibid., n. 63). quod, in casu monad presbyteri, culmen attingit in concelebratlone. His attentis, quando cartibulum *(consollc)* organi est prope scamna chori, organaedus concelebrans potest stare od organum usque ad orationem super oblata vel usque ad *Sanctus,* postea vero circa altare consistit usque ad communionem.

13. *Utrum ope radiophontea vel televisifiea transmitti possit Missa momento vtl die diverso quo celebrata est.* Resp.: Hae transmissiones per se fiunt, ut hi qui Missam participare non possunt, mente ct nnimo uniantur cum celebratione quae eodem momento peragitur. Sl ob difficultates omnino graves Missam per rndiophonicum vel televlsifieum Instrumentum auscultant vel contemplant monendi sunt de huiusmodi re.

• NotiL 5 (1963) 403-408.

3799

1969 NOV 4.-SC CLERI. LIT. CIRC. AAS 62 (1970) 123-134

Litterae circulares ad Conferentiarum Episcopalium Praesides de permanent! cleri, maxime ivnio**RIS,** institutione et formatione secundum placita Congregationis Plenariae die 18 Octobris anno 1968 habitae

1. Inter ea. nunc ad Sacram Congregationem pro Clericis pertinent, Constitutione Apostolica *Degimini Ecclesiae universae* hoc statuitur. «Congregatio media ct subsidia quaerit, proponit et urget quibus sacerdotes ad sanctitatem assequendam contendant; studia ne Intermittant, adeo ut i Idem praesertim In divina revelatione, scientia theologica.

artibus lltnrgids necnon in humanis disciplinis magis magisque edocti, fructuosius exerceant sacerdotale ministerium; Instituta pastoralia promovet; curat erigendas bibliothecas pro dero; instituendos ubique statis temporibus cunni, quos vocant, pro sacerdotibus, praesertim novensllibus, ut iidem pastorales cognitiones et methodum perficiant atque amplificent, experientias apostolicas mutuo communicent, activitates pastorales coordinent». '.

2. Quod otfidum ut recte impleret, Sacra Congregatio pro Clericis necessarium esse duxit peculiari examine expendere quaestionem de permanenti clericorum, potissimum luulorum, formatione, quo efficacius ad usum deducerentur statuta hac de re a Condlio Vaticano II edita .*

Hunc in finem, ampla quaestionum series ad Confercntias Episcopales missa est, unde cognosd possent, modo quidem virido ac definito, cum verae et germanae quaestiones, quae ex illa permanenti formatione in variis orbis terrarum partibus oriuntur, tum ea, quae hac in re experiendo usque adhuc sunt comperta. /

Postquam omnia responsa mature considerata sunt atque perpensa, eorum summarium propositum est, ut de eo Inquireret, Coetui plenario Sacrae Congregationis pro Clericis, die 18 mensis Octobris anno 1968 acto. Ea, quae eiusdem coetus Sodales concluserunt, per has litteras cum Conferentiis Episcoporum communicantur, ut Episcopi, sive singuli sive plures coniunctim, ad eiusmodi institutionem et formationem efficiendam ordinandamque Juventur.

CONSIDERATIONES GENERALES

1 Neminem sane hiet totius *Ecclesiae renovationem,* quam Condlium Vaticanum II et exoptavit et promovit, magnam partem pendere e *scardolali minUlerio* ', atque adeo e formatione sacerdotibus tradita, ex eluscruc continuitate ac perfectione post susceptam sacerdotalem ordinationem, maxime per priores vitae pastoralis annos. Ad ∈Horta vero partes ministerii Episcoporum pertinet, ut ec formatio tuta reddatur et excolatur altius: «Cum sacerdotalis institutio, oh recentioris potissimum societatis rerum adiuncta, etiam studiorum in Seminariis curriculo absoluto prosequenda atque perficienda sit, Conferentiarum Episcoporum erit in singulis nationibus aptiora media adhibere, cuiosmodi sunt pastoralia Instituta cum paroeciis opportune selectis coopérante, conventus statis temporibus cogendi et accommodatae exercitationes quarum ope iunlor derus sub aspectu spirituali, intellectuali et pastorali In sacerdotalem vitam atque apostolicam operositatem gradatitn Introducatur easque In dies magis renovare ac fovere valeat» ·.

4. Hi tres aspedus *sacerdotalis lormaiionis —spirituaIk intellectualis, pastoralis*— intime, et apte convenlenterque inter se componantur oportet: est enim omnino necessarium, ut recta vigeat congruentia inter fines, quos assequi permanenti formationi est propositum, inter doctrinam nempe theologicam, praxim pastoralem et vitam spiritualem, ac quidem arcta quadam coniunctione mutuaouc cooperatione. Periculum modum excedendi in formatione spirituali, saltem his Ipsis temporibus, minus trequens atque remotius esse videtur. / Haec vita spiritualis ceterorum duorum *aspectum* est velati fundamentum habenda, cum pastoralis actio sit quasi eius fructus et scientia theologica merito d'cl possit eius critérium dirigens.

5. Sub respectu *inlelledaaJi,* sacerdotum formatio, ordine rationeque composita, complecti deb«l non solom iteratam tractationem sed ellam confirmationem primariarum disciplinarum, quarum studio ipsi lam diu operam dederunt, praesertim quod ad eas doctrinae sacrae quaestiones attinet, quae malus momentum habent ad vitam spiritualem pasloralemque operositatem; considerentur quoque oportet doctrinae theologicae *progressio* ac *nocae quaeàtona paslorda,* maxime vero quatenus hae a vivo Ecclesine Magisterio clucidatae sunt; demum curandum est, ut omnia, quae circa rem pastoralem experiendo sunt comperta, cum *solida doctrinae summa* conectantur.

Quapropter, Inter studia sacram ordinationem subsequentia haec recensenda esse videntur: quae scilicet pertinent ad Sacram Scripturam, Ecclesiae Patres ac Doctores, traditionis documenta —In quibus peculiarem locum obtinent Decreta Magisterii Conciliorum ac Summorum Pontificum—, Liturgiam, probata theologorum opera, necnon firacticas exercitationes de re pastorali, catechetlca. hornietica ac paedagogica et quaestiones de doctrina sociali Ecclesiae. Prae oculis quidem habeantur oportet haec verba Decreti *Presbyterorum ordinis:* «Presbyteri ab Episcopo in sacro ritu ordinationis admonentur ut sint *maturi in scientia* et sit doctrina eorum *spiritualis medicina populo Dei.* Scientia autem ministri sacri sacra esse debet, quia e sacro fonte desumpta et ad sacrum finem directa» .*

6. *Determinatio* autem *materiae* huius studii pro sacer dotum formatione non videtur esse remittentia singulorum arbitrio vel optatis. Hanc enim materiam non licet determinari placitis quibusdam hac aetate vigentibus neque schola quadam theologica. Semper quidem considerandum et attendendum est Id. quod sacerdotes cupiunt, non ita tamen, ut eiusmodi optatum fiat ratio et norma materiae pro theologica formatione seligendae.

7. Expedit hic nonnullas exponere consideraliones circa quasdam *difficultates,* quae *his temporibus* non raro contingunt, cum haec lunlo rum sacerdotum institutio ad usum deducitur. Nostra enim aetate fere quoad omnia, etiam quoad fidei veritates, dubitationes exceptionesque proponuntur, unde etiam consequitur, ut apud multos sacerdotes personalis certitudo circa germanam doctrinam catholicam iam non habeatur, ita ut ipsa principia, quae vitam Christianam et sacerdotalem regunt ac moderantur. In dubium vel saltem in controversiam vocentur.

Hic mentis habitus spiritui supernaturali nullatenus favet^ qui omnino necessarius est ad sacerdotum vitam et ministerium, sed eos potius ad illam «saecularizationem», quae dicitur, inducit, quaeque non solum reapse Invenitur, sed etiam Interdum aperte intenditur. Si enim catholicae doctrinae velutl patrimonium, quod quisque certe ac personali ratione possidet, ita ut eius vitam ct operationem efficaciter dirigat, amittitur, subsidia deficiunt, quorum ope resisti possit naturalismo et materialism© practico, quibus vita socialis nostra aetate in toto circuitu suo Inficitur.

8. luniores sacerdotes non raro difficultates experiuntur In *fidei deposito integre retinendo,* quod a lesu Christo est Ecclesiae traditum. Cuius rei multiplices causae sunt: etenim partlm ex aucta voluntate oritur contra dicendi, adeo ut non dubitetur etiam ipsas traditas veritates fidei improbare, praesertim quod ad modum attinet eas enuntiandi; quae quidem ad improbandum propensio imprimis authentici Magisterii ecclesiastici dicta respicit, eo progrediens, ut oboedientia in discrimen vocetur; partlm vero causa huius animorum turbationis ponenda etiam esse videtur in aucto momento disciplinarum empiricarum, quarum conclusiones theologi modo fidei non congruenti Interdum Interpretantur, quam interpretationem ne ipsi quidem harum disciplinarum cultores probant, saltem il qui non Imbuti sint Ideologla aliqua religioni christlanae infense. Demum memoranda est rei socialis mutatio, quae magnam vim habet ad ea, quae ad socialem sacerdotis vitam spectant.

9. Vita vero *spiritualis* viridam *fidem personalem* postulat, ex mia Illa oritur, in qua innititur, ex qua incrementa caplL Mutua est autem haec ratio- etenim vita spiritualis, quantum ad Ipsam pertinet, fidem roborat Ideoque tutum efficit modum theologalem in studia incumbendi, cogitandi ac statuendi, miid sit agendum, atque ita fadllorem etiam reddit comprobationem doctrinae a Magisterio propositae, quod quidem est norma proxima laboris theologici. /

Supremo enim Ecclesiae Pastori ct Episcopis cum Eo coniunctls ex divina institutione competit munus docendi ea. quae ad fidem spectant; quae potestas neque lalcis neque presbyteris tribuitur. Ea igitur, quae a Magisterio proponuntur. sincere accipiantur oportet: quae omnia nisi accipiantur ac quidem sine ullis ambagibus vel exceptione, cetera omnia ad vanum et Irritum rediguntur. Etenim propter auxilium Spintus Sancti Ecclesiae Magisterio praissum *suppositis quidem supponendis,* «religiosum voluntatis et intellectus obsequium... praestandum est Romani

1 **PiaS VI. Coast. Apost** *Rıftmt Eximat io iw w ,* **o. 67, i: .1.** *A. S. yi* **Ixtf-rt. w [LE jssa).**

'Cfr. Ozɔr. Uee VaL II. Decr. «Se puL Epueop. œsotre ta Eccieiia Dsmtw. a. 16 *A A. 5.* **jB (1966), pp. ôβo-ôôι [LE Decr. 4- Pmbjri. aiciitrnm d vtta** *oriuw,* **s. 19:** *A. A. S.* **58 («966), PP TL Decr. ıl terttlviioae wcericuL Optffam ŠW a. tr** *A. A.* **5. «8 pp. 7t4-7>7 (LE JJJ4).**

•Cfr. One. Oa V«L II, Dsrr. de Errshyt siaatw» rt vita *arfau, ›. l: A. A* **5. O** *ΘU7 p. W,* **Dsrr. de uuiitatroae «cerkuli** *Oftéa isiiBt, Pnxauan A. A. S. ›l (!?&),* **P- 7i>**

'O«. Oe. Vit. II. Decr. de üxstiPjfjei» wccnlotiä Ofiatom ŘVi a. *tr A A. S.* **O** *UyM). pp. rib-yrr, de.* **étira Dwr. de Pmbyt. «xaisterio et nu ΘΘM·'** **«rrftmi, n. r» A. A. S 5S (19»),** *pp.* **Wi9-x«« VI, Dît. Apart, aota prtçno data·** *ÉuUriaa* **Sondar, I. a.** *T- I A. S.* **µ U06 . F- rtI (LE MJ7b**

Pontificis authentico magisterio etiam cum non ex cathedra loquitur», Immo vero supremi Magisterii «definitionibus fidei obsequio ndherendum» ·,

Ad confirmandam hanc vitam spiritualem ct conscientium sacerdotii, optandum est, ut Ferla V Hebdomadae Sanetur inane quisque presbyter —sive Missae chrismatis Intersit sive non intersit— renovet actum, quo se Christo devovit, quo officia sacerdotalia sc exsecuturum, maxime sacrum caelibatum servaturum et oboedientiam Episcopo (aut Moderatori Religioso) praestiturum esse promisit, atque In animo suo celebret munus sacro Ordine sancitum, quo vocatus est ad servitium Ecclesiae.

10. Idcirco theologica Institutio imprimis catholicam doctrinam ab Ecclesiae Magisterio propositam plene omnibusque partibus tutari atque explicare debet cloue subtilius explanare, adiumentls subsidiisque adhibitis, quae disciplinae Bibliorum sacrorum, Ecclesiae Patrum necnon et «patrimonii philosophici perenniter validi» 7 importaverunt. Neque omitti licet catholicam doctrinam cie ipsius Magisterii Ecclesiae auctoritate eodem modo tuenda. Haec omnia praestanda sunt ratione quoque habita difficultatum, quae circa sacram doctrinam e quaestionibus, hodie acriter motis, oriuntur ac quibus responsio vere Christiana danda est.

11. Solida vita spiritualis atque recta scientia theologica excitant foventque impulsionem et operositatem *pastoralem,* fructuosam Sacramentorum admlnlstralioncm, verbi Del praedicationem vi persuadendi praeditam, et omnimodam caritatem pastoralem, ad quod munus ex/sequendum sacerdotes ordinationem receperunt e: ita quidem, ut Dei caritas fundamentum semper sit caritatis erga proximum, et Illi fidei doctrinam exponant omnino congruenter Ecclesiae Magisterio aptequo distinguant sacerdotalem operam ab actione politica et sociali, ciuac ad lalcos propria ratione pertinet·. Necessarius est habitus animi inducens ad vitam agendam pietate ac disciplina conformatam, cum sacerdotale ministerium, cuius sunt presbyteri participes, omnino postulet modum ac rationem vitae congruentem donis In sacramentali ordinatione susceptis et muneribus in vita pastorali cuique exercendis: «ut, aptis adhibitis mediis ab Ecclesia commendatis, ad illam semper maiorem sanctitatem nitantur, qua evadant in dies aptiora instrumenta in servitium totius Populi Dei»10.

Beatus Paulus Apostolus praeterea hortatur «Admoneo te ut resuscites gratiam Dei, quae est in te per impositionem manuum mearum. Non enim dedit nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis, et dilectionis et sobrietatis»II.

Sacerdotes, sl haec in ipsis inveniantur et vigeant, numquam obliviscentur, cur sc olim Deo eiusque gregi devoverint in sacerdotio, neque periculum erit, ne ignorent, quid fidelibus praestare possint ad salutem procurandam neve pro caritate proximi substituatur merus humanismus naturalis.

12. Qua de causa Episcopus instanter curet oportet, ne docentes, quibus munus instituendi sacerdotes credatur, casu designentur. Ratio seligendi eiusmodi docentes sana mens ecclesiastica esse debet. Illud enim *sentire cum Ecclesia,* quod iterum iterumque excitari debet, postulat sane theologum Ecclesiae fidelem. In universum autem, ut vita sacerdotalis eiusque vis persuabilis foveantur, arctior conIunctio inter scientiam theologicam et spiritualitatem sacerdotum propriam effectiva est. /

Itaque Il magistri ad hoc opus praestandum apti possunt haberi, qui propositas sibi quaestiones solvunt, non autem qui dubitationes ingerunt ct augent. Nominis fama, qua palam fruuntur, novitatis studium in quaestionibus proponendis ct explanandis vel enuntiandi modus, qui animos quidem allicit, non tamen erudit neque iis persuadet, nequeunt esse rationes, ob quas designentur. Alos Ille irnpu-

• Coae. Oec. Vat. II, Const. de Ecclesia Lwmcw *gtniiun,* **n. 35:** *A. A. S.* **57 (105), PP- «9-JX (LE 3-33]**

ᵀCane. Lrc. Vat II. Decr. de insUtutwne socenlotoU *Optaiam totiu/, n* **15:** *A. A.* **5. 58 (1966), p.** *732\ ctr.* **etiam Decl.** *Digmiahs humanae,* **n. 14:** *A. A. S.* **5S (1966), p. 940 (LE 3303J.**

• *Cti foHl ftom* **, Dc Ordinatione Prrsbyt ; Coae. Oec VaL II, Const, dofcm. de Ecclesia Lumen n. J.** *A. S.* **5, 57 PP. 33'36.**

• Cfr. Cone. Orc. VaL II. Const, dueçm. de Ecclesia Lumen cmƒ»um. n. jj,- *A. S.* **57 (X965), PP 38-39; Decr. de apoitobtu Locorma** *Afvttoliram aduotUaUm,* **n 7;** *A. A. S.* **58 (1966), pp- 833-844 [LE 33»6); Decr. de Pnabyt. ministerio ct vita** *Prabylm-^tm orJints,* **n. 6:** *A. A. S.* **58 (xo66), PP-** *990-tcoi,* **Const. Past GauJium** *ft ipa,* **nn. 43 et 76:** *A. A. S si* **(1966), pp. io6t-xo64 et I09Q-H0O [LE 3366]. ,**

••Cone. Orc. VaL H. Dccr. «Je Presbyt. mirusterio et vita *Prnbyffrarum ofdinn,* **n.** *12. A. A. S.* **58 (1966). PP- ioo9-xoxx. ᶜᶜa** *Tim* **x, 6-7.**

»» Pli XII, LitL AposL motu proprio datae ÇiujnJjçuUrm. *A A. S.* **41 (X949). P I(A (LE »38J.**

gnandl traditiones, Institutiones auctoritatemque Ecclesiae, non idoneum quemquam reddunt ad hoc munus exsequendum. Sed ut magister, qui discipulos Instruat, sacerdos asciscatur, qui sincero animo cum Ecclesia sentit, ac de hac via neque in hanc neque in Illam partem deflecti. Magistri sacerdotum, attento animo et corde sinccro germana bona nostrae aetatis et ea, quae haec vere postulat, Inspicientes, atoue penitus Inhaerentes, quoad vitam ac doctrinam, traditionibus Ecclesiae, mente ct opere componere studeant ea, quae haec tempora nostra exigunt et in quae inclinant atque propendent, prout eadem sunt legitima, cum Ecclesiae traditione. «Facile cernitur quam opportunum ac prorsus necessarium sit optimos habere duces ac magistros, qui cis non tam doctrinae praeceptis, quam sacerdotalis ministerii exercitatione in exemplum praeluceant»II.

13. Ut autem sacerdotum formatio ordine rationeque progrediatur, accurate est praeparanda ac disposite exsequenda. «Quam doctrinalem de re apostolica Institutionem ct formationem, ut usu et experientia firmetur, practica quoque, quae dicitur, per gradus sapienter progrediens prudenterque moderanda exercitatio comitetur oportet, quam peculiari deinde post adeptum sacerdotium tirocinio peritissimis viris sive doctrina sive consilio ct exemplo moderantibus, exercendam et perficiendam esse volumus, et studiis sacris numquam intermissis, continuo solidandam»11. Cui necessitati optime occurri videtur, sl Episcopus cuidam sacerdoti tamquam *Directori studiorum* vel parvo cuidam coetui, qui non c pluribus quam tribus sacerdotibus constet, sacerdotum institutionem consulto committat u. Propter rei momen/tum valde expedit, ut Episcopus arctam habeat necessitudinem cum *Directore* vel *Directoribus* formationis sacerdotalis.

Foveatur, quatenus fieri potest, per speciales disciplinarum cursus congrua illorum sacerdotum praeparatio, qui permanenti ceterorum formationi atque institutioni erunt addicti.

Subsidia proponenda

14. Cura rerum gerendarum, ratione atque exsecutione, quoad sacerdotalem formationem, primo *spectat ad loci Ordinarium,* idque hinc quia presbyteri munera ct sollicitudinem Episcoporum pro sua quisque parte in se recipiunt ct cotidiano studio gerunt: si igitur Episcopus «integrum opus pastorale totius dioecesis promovere» studet, etiam continuae formationi sacerdotum prospiciat necessc estI5; illinc vero, quia necessitates ct possibilitates formationis sacerdotum tantopere differunt pro populorum ac regionum diversitate, ut seria formatio haberi possit solummodo, si condicionum uniuscuiusque loci ratio habeatur. Patet tamen interdum hanc quaestionem melius solvi posse intra fines latiores, cx. gr. Conferent larum Episcopalium.

15. Quapropter, inter subsidia quae hoc in documento recensentur, quaeque sunt etiam fructus multarum rerum, quae experiendo variis in locis compertae sunt, ea Episcopi vel Conferentiae Episcopales seligant, pro proprio quidem cuiusque territorio, quae *secundum rerum adiuncta* ac possibilitates opportuniora videantur. Nec quidquam obstat quominus, communi consensu corum quorum intersit, *incepta interdioecesana* constituantur, praesertim ubi cleri penuria id suadeat.

1. *Annus pastoralis*

16. In Litteris Apostolicis *Ecclesiae Sanctae,* die 6 mensis Augusti anno 1966 motu proprio datis ad exsequenda ea, quae in Decreto *Christus Dominus,* n. 16, ct Decreto *Presbyterorum Ordinis,* nn. 19-21, statuta sunt, hoc decernitur: «Curent Episcopi aut singuli aut inter se conjunct! ut omnes Presbyteri, etiam si ministerio addicti sunt, seriem praelectionum pastoralium statim post ordinationem per annum / perficiant»1·. Nonnullis in dioecesibus huic pastorali anno usque adhuc per diaconatum plus minusve protractum provisum est.

Huic pastorali anno haec, quae sequuntur, sunt *propo-*

'· Pli XII, CoasL Apost. *SrJes Sjfwiiiae. A. A. S.* **4S (1956), p. [LE «5791·**

u Pauli VI. LjtL Apo»L mota proprio <LtUe *Etdfiiat* **I, n.** *jz A .<·* **S. 58 (1966). p 76:: Currat rtxxm Episcopt vel Coo5errstUe Epttco·p^lcs, iu«tj cuiusque tem'ton» coochatma, ut eUjraatur uküi vel βbn· Prt-ibytcxi probatae jciratixe ct virtuti», qui laoqimuo Umihxnm moderatores, pro«x>ve.ujt et crhnent praeievliene» putonles cetmqtx subvdn, quae necessaru exitthnaatur ad foveod-ira formabonern socatiSraxa et pastoriieiu Presbyterorum propru ternioni· [LE J«57).**

ᶜᶜ Coae. Oec. VaL II. Decr. de pitt. Epikop. monere ia EccleaU *l6: A. A.S.tf* **(1966), pp. bSo-63i. ·· I. n. r.** *A. A. S.* **«S**

lite *a)* fadllor transitas a vita Seminarii ad exercitium ministerii pastoralis; *b)* accessus per gradus faciendus ad opera pastoralia Ita ut cognitio hominum consortionis, in qua sacerdotes vivere et agere debeant, ct ars exercendi varia ministeria atque communicandi cum variis personarum coetibus gradatim procedant, sine improvisis inceptis; *c)* absolutior maturitas humana ct sacerdotalis, probante experientia pastorali.

NeccesUas haec In omnium memoriam revocata Iam fuit a Summo Pontifice Pio XII, feL ree., in Adhortatione Apostoiica *Menti Xostrae,* ubi suadebatur etiam, tamquam subsidium opportunissimum, communis vita iuniorum sacerdotum: «Vos adhortamur. Venerabiles Fratres, ut, quantum fleri potest, inexpertos adhuc sacerdotes in medias ne Ingeratis operas, neve eos assignetis locis» vel ab urbe Dioecesis principe vel a celebrioribus cius oppidis remotis. In hulusmodi enim vitae statu sl versarentur, segreges, imperiti, periculis oppositi, a magistris prudentibus Inopes, Incommoda procul dubio ipsi capere eorumque alacritas possenL Probatur quoque admodum Nobis, Venerabiles Fratres, hos novellos sacerdotes una cum loci curione maxime elusmie administris vivere; propterea quod facilius Ita, senioribus praeeuntibus, ad sacra munera Udem poterunt Informari, atque pietatis studio ardentius imbui... Quod In votum iam venerat Ecclesiae id Nos et nunc comprobamus ct commendamus vehementer, iniri scilicet ab unius curiae vel a plurium vicinarum curiarum dero communis vitae consuetudinem»n.

17. .Annus pastoralis peragi potest sive in instituto aut domo ad hoc destinatis sive in paroeciis alllsve actionis pastoralis sedibus. Tempus Ita componatur, ut sive doctrinae sive praxl pastorali debile prospldatur.

In hoc anno pastorali introducendo sequentes prae ceteris condidona serventur necesse est:

a) parochi et paroeciae, quo mittuntur diaconi vel iu-
132 niores sacer/dotes inducendi in ministerium curae animarum, sedulo et accurate seligi debent;

b) quoad sacerdotum a presbyteratu suscepto recentium pastoralem operam, condiciones clare definitae statuantur quod ad laboris magnitudinem attinet; Iunior enim sacerdos, cum considerandas non sit velati cooperator, licet nondum plene exercitatus, ad eos sacerdotes mittendus est, qui vere parati sint tempus et laborem impendere In formationem Invenis sodalis;

e) per annum pastoralem, sacerdotibus novensllibus sufficiens occasio danda est in conventibus cum aequalibus ea, quae experiendo cognoverunt, mutuo communicandi, complendi et, si casus ferat, corrigendi;

d) speciatim per annum pastoralem fovendum est alacre colloquium sacerdotum cam Episcopo, cum Vicario Generali vel Episcopali, etc.;

e) solummodo post expletum annum pastoralem sacerdotes novenslles In paroecia aliqua certam nominationem accipiant

2. *Examina triennalia d parOecialia*

18. Normae canonis 130 Codlds loris Canonici de examinibus triennalibus, quae dicuntur, pergunt vigere. Remanet etiam examen paroeciale, quo candidatus suam Idoneitatem ostendat, etsi abrogati sunt concursus praescripto Litterarum Apostoiicarum Ecclesiae *Sandae,* I. n. 18. f 1.

Opportuna tamen accommodatio huiusmodi subsidiorum traditione receptorum, necnon examinum ordinatio, materiarum distributio ac quaestionum particularium determinatio fleri possunt ab Episcopo vel a Conferentia Episcopali.

Haec examina verti debent non solum in doctrina, verum ellam in praxl, neque quidquam obstat, quominus forma colloquii adhibeatur aut pensi alicuius peculiaris, quod fiat de materia definita sub ductu magistri periti.

3. Cursui *disciplinarum* wcrrdolihis *destinaii*

19. Decretum *Presbyterorum Ordinis* ante omnia postulat, ut sacerdotibus, paucos post annos ab eorum ordinatione, copia detur freournlandi «cursum, quo ipsis orne-
133 beatur occasio cum ad pleniorem / methodorum pastoralium et «dentiae theologicae cognitionem acquirendam, tum ad vitam spiritualem roborandam et ad mutuo e rientlas apostolicas cum fratribus communicandas» '·.

p (LB J4J7Î- <· S· ♦ Π» ILE >*5» ••O»e. 0«. W. 11, Otcr. ‹i* Pn^yyt. ro&bteno «t nS> Po» Hwu, a. »r *A. A.* **3. j»** ΓP

pedit, ut initium huius cursus destinetur recessui spirituali per sufficiens tempus protrahendo.

Agitur ergo de cursu diverso ab anno pastorali, qui dicitur, et fortasse In hoc cursu spcciallm opera dari potest, ut «iuvenes a sacerdotio recentes opportunis illis disciplinis ac rebus exerceantur, quibus iisdem opus sit ut novas etiam apostolatus formas, quas nostra Induxerit aetas, expedite, apte alacriterque tractare valeant· *·.

Elusmodi disciplinarum cursus per aliquot annos imponi ac praescribi possunt; libere tamen pateant etiam ceteris sacerdotibus.

4. Sessiones *studii causa agendae*

20. Expedit ut S. Theologiae Facultates universo clero offerant opportunas sessiones *studii* causa agendas (ex. gr. per hebdomadam in anno, vel semel In mense), quibus ipsis praebeatur utile complementum formationis theologicae. Cursus hebdomadales fieri possunt per seriem lectionum quae litteris mittendis accipfendisque peraguntur.

Post 10 et 25 a recepto sacerdotio annos imperari possunt hulusmodi *studiorum sessiones.*

5. *Sacerdotum conventus*

21. Conferentlae *decanales,* de quibus in can. 131 C.I.C. opportune ad hodiernas rationes accommodentur; foveantur sacerdotum sive eiusdem aetatis sive eiusdem regionis conventus ad mutuam fovendam caritatem, ad ea, quae experientia cognoverunt, inter se communicanda, ad differentias ex aetate ortas superandas.

6. *Institutio bibliothecarum*

22. Convenit ut, per *decanatus* vel saltem per regiones, bibliothecae instituantur, libris probatae doctrinae Instructae, quibus sacerdotes Indigere possunt ad confirmandam augendamque cognitionem rei theologicae, spiritualis ac pastoralis, ita ut ipsis libri facile et sine expensis praesto sint./ 134

7. *Feriae studiorum causa habitae*

23. Libenter vacationes concedantur sacerdotibus, qui eas desiderent ad sua studia theologica amplificanda.

8. *Aliae opportunitates formationis sacerdotum*

24. Singulis in dioecesibus vel in regione intcrdiocccsana, prout unoquoque in casu fieri potest. *Institutum Pastorale,* sub ductu Commissionis opportune nominatae, condi potest, quod faciliorem etiam reddat progressum in cognitione theologiae pastoralis, per breves cursus, commentarios per intervalla editos, acroases aliaque id genus, quae universis sacerdotibus destinentur.

25. Expedit, ut foveatur —cum opportunis cautelis, quas singulis in casibus prudentia suggerat— libera formatio coetuum de re theologica, atque, generatim. provehantur institutiones, quae sacerdotibus adiutorium praebeant ad eorum vitam spiritualem, actionem pastoralem et formationem *intellectualem:* constat enim muftis in locis uberes fructus percipi, quoad sacerdotum sanctitatem ac ministerium, ex eiusmoai institutionum alacritate.

Co* CLUSIO

26. Sacra haec Congregatio, Cleri servitio addicta, mutuas cam Conferentlls Episcopalibus ct cum earundem particularibus Commissionibus pro Clero necessitudines quam maxime fovere intendit, sibi proponens notitias de Incrptis atque rebus experientia cognitis colligere e.isdemque cum omnibus, quorum interest, communicare.

Pergrata Itaque erit Episcopis atque Conferentlls Episcopalibus, si referre voluerint ea, quae experientia comperierint, suggestiones ac propositione*, quibus dirigatur et in tuto collocetur permanens sacerdotum formatio, quae tanti momenti est pro universae Ecclesiae vita.

^acruni Dicasterium fore ut colloquium, his litteris de permanenti sacerdotum Institutione atque formatione inchoatum, futuro tempore melius usque perficiatur ad communem, in sacerdotum servitio, utilitatem.

'Ue ' incn?ls Novembris anno 1969 in ****** S· Garnit Borromaei.—loannc* Cani WnimiT *Prn+*

d**- Λ. s. ,,

’ U,TO’ E F· HEOΛΠ^Oαχ S.1 «r™ ,O (Ki)

3800

1969 NOV 10.-SC CULTUS. NORMAE. PART.·

In **EDtnoNiiivs** Missalis Romani addatur Appendix cum Ordine Missae kt nonnullis formulariis in lingua latina

Hornae, *die* 10 *novembris* I960

Frcellentlsslme Domiar, Cum nonnullae Conferentine Episcopales, de novi» editioribus Missnli» Romani eum textu lingua vernacula exarato curante», quaesierint num Interpretationi populari textu» latinu» evset praeceptive addendus, Sacru haec Congrega!lo, rr attente perpensa, ea quae sequuntur, approbante Summo Pontifice, statuit:

1. In cditlonlbuv Mhudi* Romani usui liturgleo destinati», quae textum popularem exhibent, textu» latinu» uon erit nccoturlo Imprimendus.

2. Ad faciliorem autem reddendam celebrationem sacerdotibus qui linguam loci Ignorant, loco aptiore (ex. gr. in Apicndlcc) nmnlu Miv^alla cum textu |»<>pularl *exhibeant oportet* [*Ingua latina: a)* Integrum Ordinem Missae cum nonnulli» praefullonibiis et quattuor Precibus Eucharisticis; *b)* Quaedam formularia Missarum, quae iuxta diversitatem dierum aut temporum Itturglconiin adhiberi valeant.

Textu» hac ratione addendi In adnexo fasciculo continentur.

3. Curent tamen Episcopi ut In omnibus ecclesiis praesto sit exemplar Mlvsulls Homuni lingua latina; item ut in Sanctuariis facile haberi possit textus Slissae propriae.

Hac autem occasione, placet etiam ea quae sequuntur Tecum, Erfic Domine, communicare: *a)* Officina typographlca Vaticana curat dc apparanda editione typica latina Missalls Romani quae, praeter Ordinem Missae, exhibebit textus antlnhonarum, orationum et praefationum pro universo cyclo anni liturgicl. *b)* Item paratur editio Ordini» lectionum Missae, non tantum cum indicationibus biblich. sed cum Integro Ipsarum textu latino.

Huiusmodl editiones praesto erunt proximis mensibus.

Dum haec, Eae Domine, Tecum communico, gratum mihi est me profiteri Tibi in Domino add.mum.—Benno Card. Gut, *Prae/.* A. Bugnlnl, *a Secretit.*

* Ad Praostdos Conforontiarum episcopalium, Prot. N. 1560.69: Notit. 5 (1969) 442-443.

3801

1969 NOV 11.-SIGNATURA APOST., DECISIO. PART.·

De remotionb a paroecia, in qua, ad validam translationem **PAROCHI RENUENTIS, NORMAE CODICIS IIUCUSQUB VIGENTIS SERVARI DEBENT**

Facti Spectes.—Episcopus Dioecesis X, parochum Antoniuin, praeter adscrlani malam rerum temporalium paroeciae administrationem. etiam propter praesumptam eiusdem mentis et corporis infirmitatem a paroecia removit ct ad aliam transtulit.

Antonius vero, causas in Decreto remotionis adductas venis non esse ludicans idcoque se Inlustc gravatum esse, ad S. Congregationem pro Clericis adversus Decretum suae remotionis recursum proposuit.

Haec S. Congregatio Decreto dici 18 Ianuaril 1967, decisionem Ordinarii ratam habuit confirmavitquc siniulquc eidem consuluit, ut dictum parochum in quoddam sanatorium recipere curet.

Hanc S. Congregationis decisionem Ordinarius parocho notam fecit Ipsiquc Intimavit ut domum paroecialem statim desereret.

Cum vero parochus Intimationi Ordinarii obtemperare recusaverit, Ordinarius narochum renuentem, opera etiam brachii saecularis adhibita, in carcerem detrudi lussil.

Rebus sic stantibus, Antonius contra declsknem S. Congregationis pro Clericis et Ordinarii Decretum remotionis, die 20 Septembris 1969 apud Sectionem Alleram S. T. Signaturae Apostolicae recursum interposuit.

In Tvrb—Ex n. 106 Constitutionis Apostolicae *'Regimini Ecclesiae Universae·* diei 15 augusti 196/ (LE 3583L et arL 96. n. 1 *Normarum Sneciallum Supremi Tribunali» Stgnjfurar Apostolicae* [LE 3636], sat clare apparet dcllmitatio recursu» apud Sectionem Alteram Signaturae Apostolicae, apud quam admittitur recursus: *a)* non adversus quemcumque actum, sed solum contra actu» provenientes ex exercitio potestati» administrativae ecclesiasticae; *b)* non contra quemcumque actum cuiusvis potestati» administrativae, sed advenus decisionem competenti» Dicasterti, praevio recursu ad competens Dlcasteriam oh contentiones ortas ex actu potestatis administrativae ecclesiasticae inferioris; *e)* quoties contendatur actum Ipsum violasse legem aliquam.

In his casibus Signatura Apostoiica videt non solum de admissione recursus, sed etiam de illegitimltnte actu» Impugnati.

Notasse luvat huiusmodl recursus lure meritoque vocuri posse recunus hierarchical.

Quod autem ad modum procedendi spectat, verum quidem est Ordinarium posse parochum transferre, n sua paroecia quom utiliter regit, *aa* aliam paroeciam aut ad quodlibet aliud officium ecclesiasticum, sl bonum spirituale vel Ecclesiae necessitas aut utilitas Id postulet.

Parocho nutem renuente. Episcopus debet, ut translatio valide decernatur, In omnibus servare rationem procedendi — usque ad Codicem recognitum — In can 2157 - 2161 C.I.C. statutam (cfr. M. P. *'Ecclesiae Sanctae·* diei 6 augusti 1966, I. 20) [LE 3457).

Etsi Concilium Vaticanum II (cfr. Decretum *'Christus* Dominus» n. 31) [LE 3332) modum procedendi In remotione parochorum propter rationes pastorales faciliorem expeditioremque reddat, nihilominus dici non potest ad coactam translationem sufficere qunmcumquc causam ordinis pastoralis, nempe ad arbitrium Episcopi, co quod in N. 20 par. 2 citati M. P. statuitur, ad validam translationem parochi renuentis, normas codicis, usque ad codicem recognitum, servandas esse (cfr. 2157 · 2161).

Decisio.—In Congressu habito coram Emo CaniInali Praefecto die 11 Novembris 1969, proposita quaestione utrum recursus n parocho Antonio Interpositus adversus decisionem a S. Congregatione pro Clericis dic 18 Ianuaril 1969 latam, admittendus sil ad disceptationem «n relclendus utpotc manifeste carens fundamento, decretum est: *Decursum in casu admittendum esse ad disceptationem.*

• ApoU. 43 (1970) 522-524.

3802

1969 NOV 12.-CONVENTIO CUM SAARLAND. AAS 62 (1970) 499-504

CONVENTIO INTER APOSTOLIC.AM SEDEM ET FOEDERATAM CIVITATEM SARAVICAM CIRCA INSTITUTIONEM MAGISTRORUM IN DISCIPLINIS RELIGIOSIS

Accordo fra la Santa Siidk b il Saarland sulla **FORMAZIONE DEI MAESTRI**

Fra la Santa Sede rnpprcscntala dal suo Plcnlpotcnziarin, Monsignor Corrado Bafilc, Anrlvescovo lltolarc di Antiochia di Pisidia, Nunzio Aposlollco In Germania.

E *il Saarland,* rappresentalo dal Ministro della Glustlzia, Signor Alnis Becker, quale Plenlpotenzlflrio del Signor Présidente dei Ministri, vicne conclus» il seguente Accordo:

La sltunzinnc determinatas! riguardo allo formazlone del maestri ha Indotlo Il Saarland ad introduire nfonne che richicdono un'intesa con la Santa Sedc. trnllandosi di materia regolata dall'art. 24 «iri Concordatu del 20 Luglio 1933 tra la Santa Sede ed il Reich Germanico [LE 11o2|·

Vertrao zwischen dem Heiligen Stuhl und dem Saarland Oder die Lehrerdildunq

Zmischrn dem Heiligen Stuhl, vertreten durch dessen Bcvollinüchtiglcn, den ApostoHschcn Nuntius in Deutschland, Msgr. Corrado Bafile, Titularerxbischol von AuIto* chien in Pisldicn,

and dem Saarland, vertreten durvhden Minister dcr Justiz· Ilerm Alois Becker, als Bevollmâchtigtcn des Herrn Minlsterprâsldenten, wlrd folgendcr Vertrag gesehJosun:

Die Entwldcklung nuf dem Geblrt der Lrhrrrbildung hat das Saarland vcrnnlasst. Rrformcn einzuiûhren. die cine VerstAndigung mit dem Hcllligcn Stuhl vcrlangen. <U es sich urn cine Materie handclt. die durch Artikvl 24 dev Konkordalcs zwischen dem Heiligen Stuhl und dem Drutschen Reich vom 20. Jull 1933 gcrcgclt 1st [LE 1182|.

Per ragglongcre tale Intesa il Govemo del Saarland ha preso contalto con la Santa Sede, e sono state svolte trattative.

Nel desiderio dl premuovera nd campo onzidetto un'amichevole collaborazione e spedalmente per assicurare una formazione di insegnanti cattollci che corrisponda allé esigenze deiristruzione e ddl'educazione dcgll scolari cattolid, la Santa Sede cd Il Saarland hanno convenuto quanto •egue:

Im elne solche A erslândigung horbeizufûhran. hat die saarlândlsche / Landesregicrung mit dem Helllgen Stuhl 5oo FOhlung aufgenommcn, und Verhandlungen darûbcr liaben stattgefunden.

In dem Wansche, auf dlcscm Gebiel eInc frcundschaftllche Zusammcnarbeit zu pflcgcn und vornchmlich, um elne Ausblldung kathollscher Lehrer zu slchcrn. die den Erfordernlssen des Unlerrichts und der Erziehung von katholischen Schùlcm cntsprleht, sind der Ileillgc Stuhl und das Saarland Ober folgende Bestimmungen Qbereingckommcn:

Articolo l

1. Con riferlmento all'art. 24 comma 2 del Concordato con il Reich, neH'Alta Scuola sdcntifico-pedagoglca del Saarland vengono istltuite cattedra di Teologia cottollca, i cui titolari nell'ambito della propria disciplina indudono anche la Dldattlca dcU'insegnamento religioso c le questioni di coniine fra la Teologia e le altre scicnze. I Utolari di dette cattedra soranno nominati soltanto se dalla competente AutohU dloccsana non saranno state sollevate obiezlonl contre il candidato. Le cattedra ricevono una conveniente dotazione quanto aile persone e aile cose, e vengono collegale in una unitÀ.

Z Il Saarland curari, Inoltre, che gli studenti, i quail, nel determinare le materie a scella, si deddano per la Teologia cattollca e B Dldattica deH'Insegnamcnto rail·glow, ahblano ndl'Alla Senoia scientifico-pedagoglca la possibility dl fraquentara la Pedagogia religiosa presso un titolare dl cattedra, che tratti la disciplina pedagogics con particolare rtguardo alia istrnzione ed educazione religiosa.

Artikel l

1. Enter Bezugnahme auf Artikel 24 Abs. 2 des Rclchskonkondates werden an der Wîssenschaftllchen Pâdagogischcn Hochschule des Saarlandes Lehrstûhle fûr Théologie eingerfchteL deren Inhabcr Ihren Whscnschuftsbereich auch hinsichtlich der Didaktik des Rellgionsuntcrrichts und der theologischen Grcnzfragcn vertreten. Die Lehrstuhlinhaber werden erst dann emannt, wenn von der zust&ndigen kirchllchen Oberbêhôrde gegen die In Aussichl Genommenen kelne Erinnerung erhoben worden ist. Die Lehrstûhle werden personell and sachlich angemessen ausgestattet und zu eincr ELnbelt zusammengefasst. / 501

2. Das Saarland wird darûbcr hinaus dafûr Sorge tragen, dass die stadenten, die slch fûr katholische Théologie und Didaktik des Rellglonsunterrichts als Wahlfach entschelden, an der Wlwenschaftllchen Pâtlagogischcn Hochschule des Saarlandes Gelcgenheit crhaltcn, das Fach RellgionspâdagogUc bel einem Lehrstuhlinhaber zu belegen, der den pidagoglschen Wlssenschaftsbereich unter besonderer Berûcksichtigung der rellgitaen BUdung und Erzlehung vertritL

Articolo 2

Gll ordinamenti drgli studi e degli esami nelle discipline Teologia callolica e DidalUca dcH'insegnamenlo religioso vengono compilati d'lnlesa con la competente Autoritâ dioceiana. Nelle commissioni dl esame, che sono competenti per ll conferimento dell'idonelU aH'insegnamento della Religione catlollca nelle *Grundichulen, Hauptschu-Icn c Sondcrschulen,* l'AutoriU diocesana competente sari convenJentcmente rapprasenlata.

Artikel 2

Die Studien- und Prûfungsonlnangen fùr die Fâcher katholische Théologie and Didaktik des Religlonsanterrichts werden im Einvernehmen mit dcr zustândigen kirchlichen Oberbehôrde autgestellt. In dm Prûfungsausschûss n. die fûr die Erteilung dcr Lehrbcfâhigang fûr den katholischen Rellglonsunterricht an den Grund-. Haupt- and Sonderschulen zusLândig sind, erhâlt die zustândige kirchliche Oberbehôrde elnt angeraessene Vcrtrctung.

Articolo 3

Per Impartira l'istruzlone religiosa si richede la mhilo *canonica* da parte dei competente Vescovo dioccsano.

Artikel 3

Die Ertellung des Religionsantcrrichls selzt die Missio canonica durch den zustândigen DiGzesanbischof vornus. / 502

Articolo 4

Se in awenlre sorgesse qnalchc dhrergenza sulla InterprcUziooe e salia pratlca appllcazione di una dispositione dei présenté Accordo, la Santa Sede ed ll Saarland procederanno dl comune InttUigenza ad una amlchevole solutione.

Artikel 4

Sollten slch In Zukanft wegen der Aoslcgung oder praktlschcn Anwendung einer Bcstimmung dieses Vertragcs Irgendwelche Meinangsverschlcdenheiten ergeben. so werden der Heiligc Stuhl and das Saarland im gemelnsamcn Einvemehmen eine fraudschaftlichc Lôsung herbeifCüiren.

Articolo 5

te Accordo. I cul tesli Italiano e ledesco (anno t (ede, dovri essera ratlflcalo e gll Istrumenti della ratiflca dovranno essera scambiatl quanto prima in Bonn-Bad Godesberg.

Esso entra In vigore ll giorno dello scambio di dettl Islrumenll.

In (ede dl che è stato snlloscritto il présente Accordo fa doppio originale.

Bonn. 12 Novembre 19G9.—Cobrado Bafile.

Artikel 5

Diescr Vertrag. dessen italicnischer und dcutscher Text gleiche Kraft habtn, soli ratifiziert und die Ratifikationsurkunden sollcn môglichst bald In Bonn-Bad Godcsberg ausgetauscht werden.

Er trill mit dem Toge des Austauschcs dcr Raliflkationsurkunden in Kraft.

Zu Urkund dessen 1st dieser Vertrag in doppclter Vrschrtlt unterzeichnet.

Bonn, den 12 November I960.—Al. Becker.

PROTOCOLLO ADDIZIONALE

Le Parti contraeati sono d'accordo su quanto segue:

1) L'Alta Scuola sclentHIco-pedagogica del Saarland, n*l préparera le liste dl noml per la chfamata aile cattedra dl Teologia ottnllca prandert consigllo dalla Facoltà teologica dl Travtri. Lo stesso vale per gll Incartchl che vengno conferlti su proposta del tltolari dl dette cattcdre.

ZfSATZPROTU KOLL

Dlc vertragschllcsienden Telle sind sich ûber folgcndes elnig:

1) Die Wlssenschaltllche Pâdagoglsche Hochschulc des Saarlandes wlnl beim Erstellen der Vonchlâfle ; fûr ‹ll c 503 Beruîung aut die Lehrslûhle (ür katholische Théologie den Îçr F^alUl tu Trier einholcn. Das ftleiche gilt tûr die von den Inhabern diescr Lchrstûhle beanlragtcn lehrauilràge.

2) Il gludixlo se la persona proposta per la cattedra dl cul all'art. l ranima 2 sia In grado dl trattare la disciplina pedagogica nello splrlto della dollrlna catlollca spetla al competente Ordinario dlocesano.

2» Die Beurtt'lung, ob der !Qr die BeseUung des Lehrsluhls Remiss Artikel 1 Ab». 2 in Ausslcht Genommene in der Lage 1*1. den pS<Ugogi»chen 'WUsenschattsbereich im Geisle der kathollsehen Uhre ru vertrelem UiHt dG ™ sUndige klrehllche Oberbehdrde. e zu'

Scsi

3) L'Autorltà dlocesana competente al sensi del présente Accordo è ll Vescovo ‹ll Trcvlrl.

4) Il Land rlconosco I grudi uccadcnilcl concessi da un'Alta Scuola tclcntltlco-cducallva in gestione ecclesiastica crelta In un altro Land délia Gcnnanin Federale ed Ivl rlconosclutn. Ncl caso che le Dlocesl di Trcvlrl o dl Splra erigano un'Alta Scuola del genere o partedpl no al-I'crczlone o al funzlonumcnto dl essa, per un'evcntuale portecipaxlonc flmanziaria da parte del Land dovrebbe condudcrsi un Accordo a parte.

5) Studenti che Intendano frequentare un'Alta Scuola scicntlflco-cducatlva ecclesiastica, riccvono horse dl studio nella stessn mlsura che gll studenti delle Alte Scuolc sclcntiflchc dello Stnto.

6) GU studenti fornintl In un'Alta Scuola sclcntifico-educallva ecclesiastica verranno ammessi, a tenore delle prcscrlzionl generali agiI esumi dl Stato e verranno cqulparali nell'lmplego agll inscgnantl formati nelle Alte Scuo-

Bonn, 12 Novembre 1969.—Corrado Bafile.

3) Dic zustftndlge kirchllche OberbchOrde im Sinne des Vertragcs 1st dic dcr Diozese Trier.

4) Das Land anerkennt die akademischcn Rcchte, die von eincr In cinem anderen Bundesland crrichteten und dort anerkanntcn Erziehungswissenschaftlichcn Hochschule kirchllchcr Trdgerschaft verlichcn werden. Fûr den Fall, (lass die Bist Qmer Trier odcr Speyer eInc solche Hochschule errichten Oder slch an dcr Errichtung, bzw. Untcrhaltung bctelligen, wfire Ober cine éventuelle flnanzielle Beteiligung des Landes elne besonderc Verclnbarung abzuschliesscn.

5) Studenten, die an eincr Erziehungswissenschaftlichcn Hochschule kirchlichcr Trâgcrschaft studlercn wollcn, erhaltcn Stipendien in / dem Ausmass, wie die Studenten an staatlichen Wisscnscheftllchen Hochschulcn. 504

6) Die an ciner Erziehungswissenschaftlichcn Hochschule kirchllchcr Tràgcrschaft ausgeblldetcn Studenten werden nach Massgabc dcr allgcmcinen Bcstlmmungcn zu den staatlichen Prûfungcn zugclasscn und In threr bcruflichcn Vcrwcndung den an staatlichen Hochschulcn des Landes ausgebllldetcn Lchrem glelchgcslellt.

Bonn, den 12. November 1969.—Al. Becker.

*Conventione inter Apostolicam Sedem et Civitatem Foederatam Saraoicam reda habita, die **III** mensis Junii anno MCMLXX, Ratihabitionis Instrumenta accepta et reddita mutuo fuerunt. Exinde, i. e, a die **III** mensis lunii anno MCMLXX, huiusmodi Conventio inter Apostolicam Sedem et Civitatem Saraoicam icta Digere coepit ad normam articuli V eiusdem Pactionis.*

3803

1969 NOV 12.-SC CULTUS DIVINI, DECRETUM. PART.·

Quaedam aptationes Ordinis Missae conceduntur pro Iaponia, quae melius indoli et culturae illius **REGIONIS CONVENIUNT**

Una cum Novo Ordine Missae (cf. Prot. n. 1589-69) approbatae sunt pro Iaponia accommodationes, quae sequuntur:

1. *Ad* nn. 7 *et* 9 *Ordinis Missae:* Post lectionem loco dicendi «Verbum Domini», lector reverentiam facit erga librum sacrum ct minister respondet «Deo gratias».
Ratio: Illa verba post lectionem proferenda non bene concordant cum modo dicendi ordinario iaponensium.

2. *Ad* n. 13: Post evungclium loco dicendi «Verbum Domini», sacerdos vel diaconus dicit «Laus tibi, Christe» et populus acclamat iisdem verbis «Laus tibi, Christe».
Patio: omittendi «Verbum Domini» est eadem ac supra indicata. Conveniens nutem videtur ut post cvangelium, sacerdote intonante, totus populus acclamationem faciat.

3. *Ad n.* 15: Loco recitandi symbolum Nicacno-Constantinopolitnnum adhiberi potest etiam symbolum In novo Ordine Baptismi praescriptum, ea tamen loge ut utrumque in mlsiali imprimatur.
Rallo: Cum in Iaponia sint In adulta aetate baptizat!, perutile est sub respectu pastorali, ut ipsi in Missa recitent illud symbolum in Baptismo adhibitum, quod continet in forma simpliciori praecipuas veritates fidei Christianae. Symbolum In Baptismo adhibitum est facilius ad memoriam et bene indicat relationem ad Sacramenta initiationis christianae.

4. *Ad n.* 25: Post invitationem «Orate, fratres», loco dicendi «Suscipiat Dominus» haberi potest oratio in silentio.
Ratio: Propter structuram ct grammaticam dnguae Japonicae venio huius responsi ad intellectum fidelium accommodata difficile obtineri potest. Alfa cx parte oratio in silentio bene respondere videtur invitationi.

5. *Ad* n. 101: Ante Communionem, loco dicendi «Domine, non sum dignus» adhibeatur textus nd hunc finem selectus cx evangclio loannco: «Domine, nd quem ibimus? Verba vitae aeternae habes. Tu es Christus Filius Dei» (cf. *Ioann* 6, 68-69).
Ratio: Venio verborum *Matth* 8. 8 In linguam iaponicam speciales secum fert difficultates et varia venlonis tentamina sine fructu manserunt. Textus propositus qui ex cvangelio ioanneo desumptus est, apte corda fidelium ad sacram Communionem disponere videtur.

6. *Ad* n. 107: Ad Communionem fidelium sub utraque specie sacerdos dicit tantummodo «Corpus Christi» omissis 'CJüîno:^Sanguh Christi» In lingua iuponica nimis crude sonat In momento Communionis.

•Ordiaani. lapoaiae. !Pxci. N. 1uxU«mmarium oblatum a Notjt. 6 (1570) 66-87.

3805

1969 NOV 18.-SC CULTUS DIVINI, DECLARATIO. PART.·

Declaratio circa valorem doctrinalem Institutionis **GENERALIS MISSALIS ROMANI**

Institutio Generalis Missalls Romani, quae tamquam Prooemium Missall Romano instaurato ex Decreto Concilii Vaticani II adhibebitur, miaeque nunc Ordini Missae praemittitur, exarata est a «Consilio ad exsequendam Constitutionem de sacra Liturgia», operam in hac re praestantibus viris doctrina theologica et pastorali apprime peritis, ct, post accuratum examen, approbata est ab Ipsius «Consilii» Patribus Cardinalibus et Episcopis, in Idem «Consilium» a Romano Pontifice ‹ex diversis orbis regionibus» (cfr. *Const, de sacra Liturgia,* art. 25) [LE 3141] cooptatis.

Eadem vero Institutio fideliter resumit et ad rem adducit principia doctrinalia atque practlcas normas, quae de cultu mysterii eucharistici continentur tum In ipsa Conciliari Constitutione *Sacrosanctum Concilium* (4 Dec. 1963) [LE 31411, tum in Encydicis Litteris *Mysterium Fidei* (3 Sept. 1965) (LE 3316l. a Summo Pontifice Paulo VI datis, tum in S. Rituum Congregationis Instructione *Eucharisticum Mysterium* (25 Mail 1967) [LE 3562].

Haec tamen Institutio censenda non est documentum doctrinale seu dogmaticum, sed instrutlo pastoralis atque ritualis, qua celebratio elusque partes describuntur, habita quidem ratione principiorum doctrinalium In documentis supra recensitis exstantium. Ritus enim ex ipsa doctrina profluunt eamdemque palam faciunt.

Proinde Institutio lineamenta exhibere contendit Instructionis catcchclicac fidelibus tradendae, atque praecipuas praebere normas pro celebratione eucharistica ad usum eorum qui Ipsi celebrationi, iuxta diversitatem ordinis et gradus, intersunt.

Hac de causa, cum editio typica Missalis Romani evulgabitur, in qua, loco tractatuiini rubrlcallum ct ritualium in Missall Romano usque adhuc exstantium, Institutio Generalis ad modum Prooemii praemittetur, sl quae locutiones clariores erunt faciendae, quibus aptius intclligentlae pastorali ct catcchelicac atque perfectioni rubrical! prospiclatur, id Apostolica Sedes exsequendum curabit.

E Civitate Vaticana, die 18 Novembris 1969, In festo dedicationis Basilicarum Petri ct Pauli Apostolorum.—Benno Card. Gut. *Praef.* H. Bugninl, *a Ster.*

◆NotiL S fl&Gffj 417-419 Adn. Doc. C*îh. 97 ‹lPTU) 215-218. Nout. 5 (l&C?) 417.

3805

1969 NOV 21.-VICARIATUS URBIS, NORMAE. PART.·

Normae fro recta applicatione instaurationis LTTURGICAE IN ÜRBE

D Santo Padre in oecadone delle giomate dl studio sul Duoro Ordo Mhsae formulava «l'augurio ehe la diJetta diocesl dl Roma possa essere di esempio anche nella obbediente e fedde appLcazione delle riforme Uturgiche. ricavandone quel frutti dl spirituale rinnovamento, che sono stall auspicati dal Concilio Vaticano Secondo» ⁑

Atônché tale voto del Vescovo di Roma trovi tutti I fedeli, «cerdoU e laid, pronii a favorire un ordinato aggiornaraento pastorale e liturgico, il ritlene doveroso enmunicare ai saccrdeU, ai rdigtosl, ai hid. akune indication! per la attuaxtone drih rifnrma liturgica nella Diocesl di Roma:

L tutti I sacerdoti sentano h grave responsabilité pastorale dl aulcur&re al fedeli una convenient? catechesi, gia ripetubmente imegnata ori recenti documenti de) magistero ·, salia natura », sulla struttura * e su) valort della Messa per la *China* e per la vita cristiana · e sulla neceslta dl una partecipozione interiore ed attira ·.

Questa catechesi appare Indispensabtle perché dal nuovo Rito delh Mesta si possa sviluppare una comprensione del miitero Eucaristlco capace di fadlltare ai fedcU tutti una partectpwone alla edebrazione consapevolc «piena. attira e corn uni laria»:

II. neOa Diocesl di Roma Jn conformité aDe deddonl della ConftTtnza Episcopale Ha liana rese Dole con il Comunicato de) 30 ottobre u.sa

1. con h 1» Domenica di Awento. 30 novembre 1969. entrer^ (n vigore l'uio dei duovo «Rito delh Mcsw«;

2.per h metieiima data ogni parrocchia. chiesa. oratorio pubbîico o icmipubbllco dovré prowedersl di almeno una conta della edizSone <tiplea« dei testo per b lingua itabana;

3.sl segulranno le indicaxJoni dell'*Intlitut*10 *Generali* per quanto riguarda i gesli e gli atteggiamenU dei fedeli '. fl segno di venerazlone dell'altare e dei hbro del Vangclo ·, La materia ddi'altare ·, la materia e h forma delle sacre suppelktUli »·, la materia. U colore e la forma delle sacre vestl ·· h facoltà aile donne di exercitare l'uftido dl lettorc ⁑;

4.fino a quando non taré pubbhcata l'edlzlone tiplca per la Ungua Itabana dei «Missale Romanum· s) desumeranno dal Messale ora vigente I testi delle anliîone e delle orazjool con ie segueatl awertenze contenute neDa «Instructio» delta Sacra Conprgarione per il Culto Divino del 20 ottobre 1969; *a)* se I antifona afl'lntrolto sl dirà senza canto, s! leggrrà una voila sola, senza fl versetto e senza II «Gloria Patri» *b)* l'antlfona dell'offertorio, se non si canterà, d ometterà *e)* l'oraxloae nulle offerte» e «dopo La comunione» avranno la conchtdooe breve ⁑;

5.in attess ehe l'Autorité competente dia pib precise îrettive per I canti durante ta celebraxione, si continuer^, eon 0 repertorio In oso ⁑;

6. per I dorai festivi d desumeranno le letture dal lezloaario festivo (cfclo B) edlto a cura de) C.A.L.;

7. per I giorni feriall si desumeranno le lelture dal lezlonario ferlai? gia In uso: per le messe dei defuntl dal «Rito del funerali·; per le messe ♂egi «posl dsl «Rito dei Matrimonio·;

8. per favorire ta parteelpazjone di lutta rassemblée alla celebrAzione. saranno affldati a persone diverse i vari uffici del sacri mlɳhtri, riservando possibilmente agll adulti I compiti dl tettore e sâlmhla ed evenlualmente anche ai fanclulli I compiti dl cantori e ministranti ⁑;

9. nelle letture »· e nei eantl 11 si avrà partlcolare attentione per 1 generi propri del vari testi, e se ne curerà ana eseeuxione tale da favorire una vera comunicazione all'interno deD Assemble La Inteuigibilltà dei testi è ta conditione prima per una porttciparione consapevule e per una rispostn eouvinta ♂ parie del fedeli. Egxxale cura si avrà per I gestl ⁑, du dri minstlri c m delta assembiea. In modo che, nella loro semplice spontanéité, risu]Uno significativi del mis!ero che $1 celebra;

10.gb interventi de) sacerdote présidente descritU nelle rubricbe del nuovo rito. sarannn procedentemente préparait, per rvitare Improwixaxionl talvolta poeo felici e forte anche probate. Alcunl d) questi Interventi potranno essere fatti aache da un ℭollaborator lalco ·';

11.d valortzzerb adeguatamente 11 rito penitential? αII'IɳIrio d»lla messa, da splrgnndone II significato ♗oeh In ordine •d una partieipatine nîù frequente alla comunione ··, sia eon un uso intelligente delle varie possibilité rilaall;

IX tenendo sempre conto delle clreostanzr e delln nrvparnzionc dei fedeli, st dorà conveniente rillevo alia portecipoxione degli stessi fedeli ai ritl dl prcnamzjone e presentnxlone dei doni; il pane e II vino per il sacrificio ed ultri doni per Ia necessiti dei fratelli ⁑

IX sl cureranno i silenxl prevtsti dalle mbriche in modo ehe ogni volta assumano U loro proprio valore: — dl revisione personale della propria vita nell'atto penifenzlalc; —di rnceogllmento e preghlera intima all'invito: «preghiarao»; —dl rifiessione donc le letture e la omrlia; — Ji fede. ringrazlameoto. supplica, dopo la comunione ··;

III. *I* sacerdoti dl été avanzata ch© celebmno la Messa senM 1/ popolo. potranno. con (Z ronxenxo *drll'Ordinario,* continuare ad osservare I riU e servirai del test! attuolmentc In uso

IV. vieoe richiamata l'attenzionc del parrocl. del rettori. del cappellani dcgfl Tstituti religiosi, dede cllniche, degli ospedall, sul dovere dl studiarr. con senso dl responsabilité pastorale 11 problema della sistemaxione del presbiterio «perché La conveniente disposition? dei luogo sacro, contribuIsce molto ad una celebraxionc esatta e alia partecipaxione nttlva del fedeli» ··.

Tale problema di primaria importanza non potrà essere riso!to secondo 1) gusto personale, ma tenendo conto del principi generali espostl nell'LG. al cap. V e del partlcolare camHere artistiro dt moite chiese di Homo. Nessun mutnmento andra auindt falto arbitrnnamente, ma con senso di responsabilité dovrt essere sottoposta allo studio ogni singnla soluzktne interpellando sempre le Commissioni diocesane di Llturgia e di Arte Sacra e awalendas! delLa consultaza dei teenier.

In partlcolare: *a)* 11 tabemacojo per La conservazlone della SS.ma Euearistla sarà sempre unico e prefer!bilmente posto in una cappella apposllamente preparata «adatta aU'orazlone privata sl che 1 fedeli non cessinn dl onorare II Signore nei Sacramento agevolmente e eon frutto. anche con culto privato» Dove e quando ouesto non sarà possibile, sarà scelto un altare od un luogo délia chiesa sempre partleolormcnte nobile e debitamente ornato; *b)* l'altare apparlrà nella sun nobile scrapllcità di mensa del Signore per Ia cclebraxlone dei Sacrificio eucaristko ■·; *c)* la sede dei celebrante sarà sempre collocata In modo che appala chiaro l'ufficio presidcnzlaJe dei sacerdote ■·; *d)* Tambone avrà 11 suo posto glusto e stabile. Si terri sempre présenté che dall'ambone si proclama Ia Parata di Dio ed U preeonlo pasquale ed Inoltre si liene l'omelta e si guida la preghlera dei fedeli ··.

Pcrtanto si dispone che. sotto la guida dei competenti uffici dei Vfcartato: 1) le parrocchie ehe hanno iuoghl dl culto prowisori. procédant». al pib presto, ad una sistcmazlone decorosa e semplice. rispondente comunque al principi sopra espostl; 2) I progrttl delle chiese in costruzione o da costruirsi slano opportunément? riesaroinali secondo tali principi; 3) le chiese che non presentano problem! di carattere arlislico pricedano ad ana decorosa sisterr.azione definitiva; 4) per le chiese di alto valore artfstico non si procéda a soluzloni provvisorie ed in contraste con la nohtlta dei luogn.

SI studieranno con molta attenzlone i singoli casi, tenendo comunque prrsentl anche le rsigenze pastorali. Dove non sari» possibile trovare alcuna soloxione (almeno per I giomi festivi) sJ lascerannr» le cose corae sono, supplendo enn una catechesi più approfondita. 11 «segno» della mensa per il Sacnfïcio eucoristlco sarà sempre messo in evidenza. eslgendo sobrieth nell'ornato dell'altare '·.

Roma, dalla sede del Vicariato nei Palazzo Apostolico Lateranense, U giorno 21 novembre 1969.—Angelo **Card.** Dell'acqua, *Vicario Generale di Sua Sanlità.*

"Ctr. a. 49 1. G. MCfr. n. 33 I. G. 11 Ctr. o. 19 Ta»tru tio *Ccndiluiionc Ap^tUiM* **Rt w m. ≫ otlobr? 1969 [LE J7J5 L ⁎' Clr. ɳ. 35Λ Ĭ.G. ''Cir. n. 33 EiuAxndtma *Mrticrw e* no. χτA, 177 I. G. ** Cfr. n. 24 EacÀeruboM « nxx. 159, riA, 369, *170* I. G. '' Cfr. a. 271 I. G. ••Ctr. XL *ni* L G.**

11 «Ne"i rejUarsxiooe drOe dxiese triso<uert eriiare che vxdano diiP'T'i I ttscri driTxrte sacra. Se, pci. per fl rinoerramtnto Uturjko a gtcdixio drirOrtuum· -iri Laogo. sestito fl pirtrr rfexli experti e — ♂ è il *wO* — coa fl CTusr-x» dj color? csi spetta — 11 ♗we neccstano ♗itawrer Ltli letori dd Ijop? ta ezi il trrraao, xi provr-da a dô con prudeaxa e sicuri sache odte naove wi*l ie opere ttaao sisteaale is m&Jo ccmvemeate *e* ♗=o» (clr. a. 24 £iuAandtr«>R

• EUt. diac. Roesa 10 (1309) 1Z2MZS5.

3806

1969 NOV 25.-SC RELIGIOSORUM. NORMAE. PART.·

Adprobatvr novus **MODUS PROCEDENDI** in dimissione **RELIGIOSORUM A VOTIS SOLLEMNIBUS IN OWDINt FRATRUM** Minorum

I—Approbatio *Pontificia*

Reverenditiime Pater, **Texins circa modum procedendi in dimlttlnne rdigiowum a votis sollemnibus a Canltulo Generali lui Instituti redactum ct approbatum, haec Sacra Congregatio attento examini studio subierit.**

·⁎ Pt-ci/ < ux.sr Lturpca ris⁎⁎t« era Joara p» i settle quaio ⁎ wkbou is <ant?« frfr. In tractio M» km⁎ Saem», j mxito 19C7, a. 5 ÎLE 3341Ì.

a. »9 re »

⁎⁎Cfr bi Î41 <3 al 73 L G. "Cfr. cn. 14. 15. 1⁎, *17.* xS 1. G. "Or. n 19 I G. ''Ctr. aa. ≪.aiî.G. ⁎Ctr.a. it LG.

"Cb a >J EwtanrfM·»» *Mrilarw⁎* 'LR) · a 6j Dtrtittno Uhn-0co-pnV3raW dels C E I

Omnlbus mature perpensis hoc Sacrum Dlcasterium, cum «Ibi compertum esset novam hanc legislationem, quae praecedentem penitus emendat, rei legitima lura sarta tecta relinquere, ad experimentum et od decennium allatum textum approbat ct confirmat, non obstantibus contrariis praescriptionibus luris canonici.

Dum haec omnia Tibi communico, meam In Te observantiam profiteor ac permaneo Paternitati Tunc Reverendissimae addictissimus.—Ii. Card. Antoniutti, *Praefectus.* E. Heston, C. S. C., *Ster.*

II—*Modus procedendi In dimissione religiosorum a ootis sollemnibus*

Art. 1. Frater sollemniter professus Ipso facto habendus estdimissus ob delicta pro quibus lure communi dimissio statuta est. Instiper tanquam legitime dimissi habendi sunt apostatae a religione qui post binam invitationem a Superiore maiore factam non redierint vel respondere renuerint vel se redire nolle declaraverint, tribus expletis mensibus a die quo Ordinem sine debita licentia dereliquerunt.

! 2. In casibus do quibus supra, si de factis quae sunt dimissionis causa certo constiterit, sufficiet ut Superior maior cum suis definitoribus declarationem facti emittat; curet tamen declarationem huiusmodi fratri dimisso notiflcare et collectas probationes In archivio provinciae conservare. Haec notiflcatlo cum summula documentorum Curiae generali transmittenda est.

Art. 2—Firmo praescripto art. 1, frater sollemniter professus ab Ordine dimitti nequit nisi Instituto processu iuxta nonnas articulorum qui sequuntur.

Art. 3—I 1. Ad decretum dimissionis ferendum competens est Superior maior cum suo Definitorio, quod quatuor saltem fratribus constet; sl qui deficiant, eorum loco totidem fratres Superior eligat de consensu aliorum qui cum Ipso Commissionem necessariam constituant.

$ 2. Superior maior cum consensu sui Definltorii potest dimittendi facultatem demandare Commissioni quae saltem trihus fratribus urobls et prudentibus constet. Huiusmodi Commissio institui notest sive habitunliter sive ad singulos tantum casus, prout! Superiori maiori cum Definitorio melius expedire videatur. Praeses Commissionis designet unum ex eiusdem Commissionis membris relatorem. culus est documenta examinare, testes advocare et audire. In sessionibus Commissionis de omnibus referre et decretum In scriptis redigere.

I 3. Ministri provinciales duarum vel plurium provinciarum, consentientibus rexpectlvls Definltorils, constituere possunt Commissiones regionales pro tractandis et definiendis causis dimissionis fratrum earundem provinciarum.

l 4. Tn articulis qui sequuntur nomine Commissionis intelllguntur tum Superior maior cum suo Definitorio. tum Commissiones de quibus in praecedentibus paragraphis.

Art. 4—I 1. Tn processu dimissionis interveniat necessc est nromotor lustitiae. a praeside Commissionis de quo In art. 3 nominandus, culus est probationes colligere, documenta exhibere, testes Inducere, Inquisitiones de reo. quas onnortunas Judicaverit, peragere, et petitionem pro dimissione proponere.

I 2. Praeter nromotorem lustitiae, praeses Commissionis nnmlnarc debet notarium, culus est testium examini assistere et acta conscribere, sessionibus Commissionis adesse clusquc acta ct decisiones In scriptis redigere et subscribere.

f 3. Frater de culus dimissione agitur, potest sibi defensorem «eu advocatum assumere clusquc opere pro sua defensione uti. Praeses Commissionis potest, at non debet, defensorem nominare, sl reus Ipsum ossumere noluerit.

Ari. 5—Salvo casu gravis scandali exterioris vel gravissimi documenti communitati ob fratris actionem Imminentis. ad decretum dimissionis ferendum deveniri nequit nisi praecesserint: 1. gravia delicta externa contra Ius commune vel particulare lus religiosorum, aut nllar. moralitcr Imputablles et habituales violationes luris disciplinaris religiosorum etsi non poenalis; 2. monitiones; 3. defectus emcndatlonis.

Art. 6—$ 1. Delicta debent esse saltem tria eiusdem speciei, vel. sl diversae, talla at simul sumpta manifestent perversam voluntatem in malo pervicacem, aut unum tantum permanens, quod ex repetitis monitionibus virtualiter triplex fiat.

§ 2. Sl agitur de violationibus luris disciplinaris, eae habituales esse debent ct tales ut defectum voluntatis ad vitam religiosam rcctc agendam manifestent eoque grave damnum communitati inferatur.

Art. 7—§ 1. Ad monitionem faciendam necesse est ut nut delictum sit notorium, respective ut habituales violationes legum disciplinarium sint notoriae, aut de eisdem constet ex rei confessione vel ex aliis probationibus sufficientibus, quas praevia Inquisitio suppeditaverit.

5 2. Tn Inquisitione, a fratre qui ad Commissionem non pertinet peragenda, serventur normae luris communis.

Art. 8—5 1. Ad monitiones, quae fieri debent ab immediato Superiore maiore per se vel per alium de eius mandato, ne deveniatur nisi prius de factis constiterit ad normam art. 7.

§ 2. Monitiones debent esse duae. scii, pro singulis duobus primis delictis; In delictis autem continuatis vel In violationibus habitualibus luris disciplinaris, necesse est Intercedat inter primam et alteram monitionem saltem trium dierum integrum spatium.

5 3. Monitionibus Superior addere debet exhortationes opportunas et correctiones; tenetur praeterea reum ab occasione relabendl removere, etiam per translationem, sl opus fuerit, in aliam domum ubi facilior sit vigilantia et remotior relabendl occasio. Singulis monitionibus semper adllclenda est dimissionis comminatio.

I 4. Tn casu gravis scandali exterioris vel gravissimi nocumenti communitati ex actione fratris imminentis, monitiones necessariae non sunt ut ad reliqua procedi possit.

Art. 9—5 1. Decretum dimissionis ferri nequit antequam ex probationibus. Iuxta praescripta articulorum qui seauuntur. prolatis constet de delictis aut de violationibus habitualibus de quibus In art. 6 § 2, et. praeter In casibus de quibus tn art. 8 Ç 4, de duplici monitione, ac denique de defectu emendationis.

§ 2. Frater non se emendasse censetur, sl post secundam monitionem novum delictum commiserit vel in eodem nermanenter perstiterit, aut. ubi agitur de violationibus habitualibus luris disciplinaris, sl eandem ac antea vitae rationem ulterius agere continuaverit. Ad ulteriora tamen procedendum nnn est nisi sex saltem diebus ab ultima monitione elapsis.

Art. 10—Postquam monitiones et correctiones Incassum cesserint. Superior maior actn omnia et documenta, praeviae sdl. inquisitionis, monitionum alfnque ad rem spectantia. nromotnri lustitiae tradat, qui en examinet et ulteriores inquisitiones, quas opportunas Indicaverit, peragat. et accusationem com petitione dimissionis Commissioni proponat.

Art. 11—$ 1. Snectat ad promotorem lustitiae Commissioni nrohatIones proponere ex quibus constare debet de delictis vel transgressionibus habitualibus, de duplici monitione ct de defectu emendationis; ouae probationes desumendae sunt vel ex documentis vel ex depositione accusati dimittendi vel ex testium declarationibus. Pro tesMbus Interrogandis promotnr lustitiae Commissioni exhibere debet positiones seu articulos argumentorum super quibus testes erunt Interrogandi.

5 2. Pro definitiva dimissione fratris. Iam ad normam luris communis in casu gravis scandali exterioris vel gravissimi nocumenti communitati imminentis ad saeculum remissi, constare debet respectIvum fratrem grave causasse scandalum externum vel gravissimum nocumentum communitati Imminens.

5 3. Ad eruendam veritatem frater, de culus dimissione agitur, audiri debet, data eius plena libertate respondendi, sese defendendi ct probationes contra ipsum prolatas Impugnandi. documenta pro sua defensione exhibendi necnon testes pro sua parte Inducendi. Ad quem finem eidem omnes nrobatlones contra ipsum collectae manifestandae sunt, ut de cis respondere casque impugnare possit.

Art. 12—Expictis omnibus quae ad probationes producendas pertinent, cum nromotor lustitiae et frater accusatus declarant se nihil aliud adducendum habere, promotor lustitiae suas deductiones scripto redigat rt Commissioni exhibeat. Praeses Commissionis nut praedictas deductiones fratri accusato tradat ut eas Impugnare suasque defensiones exhibere possit, dato eidem congruo temporis spatio; sl accusatus hoc lure uti noluerit vel tempus eidem praestitum inutiliter elapsum fuerit, od ulteriora procedatur.

Art. 13—! 1. Absolutis lis de quibus in art. praece-

denti, singula Commissionis membra probationes omnes examinent, ut indicium sibi effonnare possint.

5 2. Ad pronuntiandum proprium indicium membra Commissionis debent sibi moralem certitudinem acquirere circa rem definiendam, quam haurire debent ex actis et probatis. In boc iudido ferendo prae oculis habenda sunt non solum delicta aut habituales violationes legum disciplinarum ln se spectata, sed etiam aliae circumstantiae, uti damnum pro communitate, imputabilltas, scandalum canutum, Itemque circumstantiae imputabllitatem aggravantes vel minuentes.

Art. 14—4 t Ole a Praeside Commissionis statuta singula Commissionis membra conveniunt et scriptas afferunt proprias conclusiones In merito causae, et rationes quibus ad suum indicium pervenerinL Prolatis deinde singulorum membrorum conclusionibus, fit moderata discussio in qua tamen fas sil unicuique membro a sua pristina conclusione recedere. Deinde fit decisio per maloritatem votorum.

I 2. Decisione profata, relator decretum redigit In quo exprimenda sunt nomina membrorum Commissionis, proruotorts InstKIae et fratris accusati, et sl casus ferat, eius defensoris; sequitur deinde pars dispositiva et rationes σηἳbus innititur derisio. Decretum clauditur Indicatione diei et lori ln quibus exaratum est, cum subscriptione membrorum Commissionis ct notarii.

f 3 Decretum, ln praescripta forma redactum et subscriptum, Intimandum est fratri accusato el promotori lurtltlae, addita monitione de fare recurrendi.

Art 15—Contra dimissionis decretum frater dimissus lui habet Intra decem dies ab Intimatione decreti supputandos. recursum ad Ministrum generalem eiusque Dcflnltorium Instituendi, qui tamen proponendus est coram Commissione quae decretum tulit. Idem fas promotori iustitfae competit contra decretum quo frater accusatus absolvitur.

Art. 16-4 1. SI nullus recursas tempore utili Interpositus fuerit, praeses Commissionis decretum dimissionis cum omnibus actis et documentis per Procuram generalem Ordinis S. Congregationi pro Religiosis transmittere curet.

I 1 SI, Intra tempus utile, ab accusato fratre recursus fuerit Institutus contra decretum quo dimissio statuitur, aut a promofnre lustltlae rontra decretum quo accusatus frater absolvitnr praeses. Commissionis acta omnia et documenta ad Ministrum generalem transmittere curet

I 3. Si decreto statuta fuerit absolutio fratris accusati et promotor iαM Ithe censuerit non ewe recurrendum, acta omnia In archlv'o provinciae reponantur.

Art. 17—Decretum dimissionis exsecutioni mandari nequit. nltl a S. Congregatione pro Religiosis et Institutis Saecularibus confirmatum fuerit.

•M.abiro Or O. F M. Prot H 59QJ43 AOFM 59 (1970) 17-20 Afa. F. FECONDEZ ia REDO 2« (1973) 252-592

3007

1969 NOV 27.-SC RELIC., DECR. AAS 61 (1969) 738-739

De facultate Sutremis Moderatoribus Religionum LMCALIUM DELEGATA SODALIUM VOTORUM TEMPORARIORUM SAECULARILATIONEM CONCEDENDI

« L^uJ>fr,orcs Generales Religionum lalcallum nonnullas dlffRuRates movissent circa usum facultatis n. 3 Decreti «Rei ginnum fabalium» diet 31 Mali 1966 ILE 31161 pro saeeular^itlone religiosorum sodalium a votis tempo- ⁑ ^ΓΓΛ Cônitrfcatlo pro Religiosis et Institutif laccu- Lu',but, re studio Consultorum commissa voloque Superiorum et Supcrlnrissarum Generalium exquisito, quaestionem in Cnetu Plenario diebus R et 9 Octobris nuper elapsi «39 celebrato examinandam curavit. /

EΛI fte Revthl Patres deliberaverant sodales vinculo votorum temporariorum In Institutis hlcallhus virorum vel mulierum obstrictos. Id libere petentes. In condicionem saecularem redigi poste, votis Ipso tacto solutis.

Summus vero Pontifex, In Audientia Infrascripto Cardinali Praefecto die 13 Novembris 1969 concessa. Congregationis Plenariae deliberatIonem approbavit et publici luris Heri fault.

Quapropter, praesentis Decreti tenore, Supremis Moderatoribus Religionum hlcaltam virorum ct mulierum fa-

cultas tribuitur, de consensu proprii Consilii, sodales vota temporaria professos. Id petentes, in saecularem condicionem restituendi. Quo In casu vola temporaria Ipso facto cessabunt. Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, dic 27 Novembris 1969.—II. Card. Aκtoniutti, *Praef.* E. Heston. C. S. C., *a Sect.*

Ada. ANASTASTUS A3 UTRECHT ln L·areatiunum II i1970) 308-356. A. GUTIERREZ in CpR 51 (IRQ) 6-19. 97-11«.

3008

1969 NOV 27.-SC RELIG., DECR. AAS 61 (1969) 739-740

Dk JUTIONS QUA SODALES LAICI REOIMEN INSTITUTORUM RELIGIOSORUM CLERICALIUM PARTICIPARE POSSINT

Clericalia Instituta religiosa, quae fratres conversos, cooperatores allove nomine vocatos complectuntur, a Concilio Oecumenico Vaticano II monentur ut eos vitae et communitatis operibus arcte coniungant, eo consilio ut inter omnes sodales intimius sit fraternitatis vinculum (cfr. Pcr*fedae caritatis,* n. 15) (LE 3333).

Summus vero Pontifex Paulus VI per Litteras Apostolical *Ecdesiae Sanciat* Motu Proprio datas, statuit ut Capitula Generalia modum explorent quo Udem sodales non clerici <gradatim ln determinatis actibus communitatis et In electionibus votum obtineant activum, et In quibusdam muneribus etiam passivum» *(Ecclesiae Sanctae,* H, n. 27) (LE 3457).

Cum autem in nonnullis clericalibus Institutis quaestio orta esset de muneribus quae —salva Instituti natura et indole clericali quam Capitula specialia mutare vetantur (cfr. *Ecclesiae Sandae,* II, n. 6)— *l* praedicti fratres obire 710 possent» Sacra Congregatio pro Religiosis et Institutis saecularibus, postquam votum exoulslvit sive Consultorum, sive Unionis Superiorum Generalium, quaestionem In Coetu Plenario diebus 8 et 9 Octobris nuper elapsi celebrato, examinandam curaviL

Omnibus mature perpensis Emi ac Revrtil Patres deliberaverunt

1. Capitula Generalia Institutorum religiosorum clericalium statuere possunt ut religiosi laid admitti valeant ad munera exercenda mere administrativa, velutl oeconomi, moderatoris officinae librariae aliorumque huiusmodi, quae cum ministerio proprie sacerdotali relationem directam non habeant.

2. Possunt pariter eisdem concedere vocem activam et passivam ad Canltula cuiusque gradus, atque ad electiones negotloruroque tractationem In iisdem Capitulis habendas, secundum mensuram et condiciones tum Ipsa rerum natura Impositas tum a Capitulo Generali statuendas.

3. Praeterea statuere possunt ut. Iisdem limitibus servatis, sodales non clerici fungi valeant munere consiliariorum cuiusque gradus.

4. Sodales non clerici vero non poterunt munus Superioris vel Vicarii gerere sive generalis, sive provincialis, sive localis.

Summus Pontifex. In Audientia Infrascrfato Cardinali Praefecto dl* 13 Novembris 1969 concessa. Congregationis Plenariae deliberationes approbavit et publici luris fleri lusslt.

Quapropter Sacra Congregatio, praesentis Decreti tenore. Coetus Plenarii dierum 8 et 9 Octobris 1969 praefatas deliberationes promulgandas curavit.

Quae ergo a Capitulis Generalibus Intra definitos limites, de quibus saura, concessa sunt, haec eadem Sacra Congregatio rata habet et approbat.

Praesens Decretum applicari potest etiam Societatibus vitae communis. Nullatenus tamen afficit Instituta mon mere falcalla» de quibus sermo est In n. 15 Decreti «Perfectae caritatis»: neque quldquam derogat luri particulari quorumdam Institutorum, licet clericalium, quae, peculiari hJ condicioni sodalium non clericorum, probante Apostolica Sede, consuluerunt.

Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, die 27 Novembris 1969.—H. Card Av-TONIVTH, Prae/. E. Heston, C. S. C., *a Ster.*

CpWl uS ⁑ ' "*. ' ~5-233· *· «JTtESREZ !n

3809

1969 NOV 30.-VICARIATUS URB1S, NORMAE. PART.·

No ΠΜΛΕ PRO BACHAM EXTORUM PASTORALI CELEBRATIONE in Uhde

I sacramenti, da Crhto htltultl, sono Insrrlti profondamcnte nclla ktorta della wilvcxza *c* qulndi ncl nihtero della China.

La Chlr»n. lutta nd Imagine dl Cristo. riflette Il suo modo di csscrc princlpalmente ncΠa Iiturgla. Esta itctsa é ml»tero, incmiucnto universale dl talvczza.

Nella nuovn cconnmln Ia tnlvrzza nwlene In un «regime· dl segni, E I sacramenti lono segni ehe rlcordnno le azioni sulvlfiche dl Cristo. c prima dl tutto Il mlstrro della sua morte e delln sua rcsurrrzlone; esprimono c manlfcstano la fede, la gnuln c Il culto,

La Chlesa è la depnsitnrin e la custode dei sacramenti: essa Infatti ha il compito dl stabilire le norme per In loro cclebrnrlonc, splcgarnc Il significato e Interprétame la natura c rcfflcacla. I sacramenti sono parte essentiale della liturgia, momenti concreti della vit· e deH'nzione dello Chlesa. La ecclcslnlità del sacramenti significa che essl concorrono alia edlficnzlone del corpo mlstlco, della Chlesa, alla sua espresslone c dilatuzlone. ni suo affermarsl c reallzzarsl come comunité dl snlvezza. Il rlto sacramentale è un nwcnlmento che snntiflca gll uomfnl, ediflca la Chlesa c rende n Dio Il culto dovuto.

Lo ricorda Il Dlrettorlo llturglco-pastornle del 1907 *: «I sacramenti sono celebrazionl sucre ordinate alia snntlficazlone dcgli uomlnl, alia edlficnzlone del corpo dl Cristo e, inline, a renderc culto a DJo '. In queste celebrazionl perclô si realizza Il fine proprio della liturgia: il culto santlflcante, che rende gloria a Dio, montre ediflca la Chlesa· '.

In vlrtd dl questa finnllth eccleslole. Pazione sacramcntarla. per una molteplicltft dl raglonl, è dl natura comunltarin ·.

La rlmcssa in valore della dimensione comunltarin postula una celebratione* con la partccipazlone attivn del fedell, qulndi comunitnria. E' sempre il Dlrettorlo nd affermarlo: •La Iiturgla del ritl sacrnmentnll è strutturalmcnte dialogic·: alia azIone del ministro sacro corrlspondono. anche sui plano rituale, Iα rlspostn. Iα rntlfica, Io collaborazlone del fedell nelKnsscmblea. Qulndi la celebratione comunltarin, caratterlzzata dalla presenza e dalla portéeipazione attlva dei fedell è da prcfcrirsl» ·) ·).

H luogo premlnentc, e qulndi preferenzlole, per la celebratione comunltarin del sacramenti, è ln parroccnia. Π Vaticano II, nella Costltuzione sulla Sacra Liturgia, mette In evtdenza I'lmportanza della vita llturgica Intorno ul vescovo ed anche Intorno nl pnrroco, che ne fa le veci, prescrivendo che da vita llturgicn delln parrocchln e il suo legame con Il vescovo devono csscre coltivntl ncH'nnlmo e ncll'nzlone del fedell e dei clero» '. La prcscrizlone non ri referlsce solo alla celebratione comunltarin della messa domcnlcale, ma comprende anche la celebratione del ritl sacramentall. che costltuisce Ia vita llturgica della comunlth parrocchlale, L'Eucarestla, Infatti, è Il centro intorno al quale devono gravitare tutti gli nitri sacramenti, essendo nd cssa-ordinatl.

L'evoluzinnc sociale, I'nrganlzzazlone délia comnnltà, se reclomano nitre forme e nitri centri di npostnlato, non hanno reso superato — almeno fino nd oggl — Tlstltuto parrocchlale.

I-n nnrrocchla resta nncom Il centro preclpuo, sebbene non esduslvo, delln pastorale «ncrnmcntnrln. derilnnta n svolgrrc unn missione lndispcn«nblle: In edlficnzlone délia «comunltù crhtiana» locale, cellula ed Immngine viva della Chlesa Universale.

Nella parrocchln I crisiInnl nnscono nlla vitn delln grazia. confrrmnno In loro nppartcnenzn a Cristo, Irrobustlscono In loro fede, celcbrano Il mlstrro pasqunle, consacrano la loro unione dl amore, rlccvono In liturgln deirestremo congcdo.

E'. prrciA, dovere primnrlo dei pnrroco ordinare cosl la nredlcazlone e In catechesi dn far comprcnderc nl suol fedell llcorattere rcclcslnle, cloA comunttnrlo, del sacramenti.

Questo vlvnmente rnccomandinmo: a questo, con animo dl pastore, nltnmentc rsortlnmo.

Solo mossl dnl desiderio dl mettere sempre plb in cvldenza questn ricchezzn di grnxie, rltcniamo utile flssare. in proposito, nlcune dlrcttlve.

1.I sncramenll dei Battrslmo, delln Eucnrestla (Prima Comunlone) c delln C.rcslmn slano celebrati nelle rispettlve chlesr parrocchlnll. nttenendosl. per qunnto riguardn Il tempo della Prima Comunlone e delln Creslmn, aile norme n suo tempo emnnnte e olle dlsposlzlonl che saranno Impartlte.

2. Qunlorn, per plausibili raglonl. m! decldesse dlversamente, I parrocl slano preventivamente Informntl.

3. Soltanto In casi cceczlonnll Il Batteslmo puô essore celebrato nelle ease private, tempestivamente informando Il pnrroco,

4. In conformité alie dlsposlzlonl, contenute nel nuovn «Ordo baptismi parvulorum» dei 15 maggio 1969 [LE 37491 echeentrrrù In vigore alla Pasqua del 1970. ê bene educare le famigtle perché Il Batteslmo sia celebrato, anche per piü bambini slmultnneamentc. In forma solcnne e comunitarin, nelia Chlesa Parrocchlale, davanti a tutta la cornunité, o nlmeno ad un certo gnippo di persone: familiari, parenti ed amici che vi prenderanno parle nttivamente, e, posslbllmente, di domenlca, giorno delln Risurrezlone del Signore; evitando, perd, ognl dcplorevole rltardo nclle celebrazionl dello stesso Batteslmo.

5. Per la celcbrnzlone dei Matrimonio si seguano le norme date Il 4 dlcembrc 1968 [LE 3701] e le nuove dlsposlzlonl contenute nell «Ordo celebrandi matrimonium» [LE 37621, second© la cdizionr tlplca Italians, entrata in vigore Il 1· luglio 1969.

6. Slano il parroco o I suol direttl collaborator! ad amminlstrare. ordinariamente. TUnzIone degll infcrml.

7. La Chlesa parrocchlale sla Il luogo ordinario per la celebrnzione del ritl esequinll, tenendo sempre présenté che questi conservino la loro Indole «pasqualc*.

Portanto ritenlamo opportuno per tutta la diocesi l'uso del colore violaceo del naramcntl In tutti I rltl esequiali, raccomnmtando Inoltre la fcde.c appllcazione di qunnto disposto dull* «Institutio Generails Missalls Romani» In tale materia ·.

Sembra superfluo ricordare che la celebrazione del sacramenti deve cssere fatta second© le nonne e lo spirito della rlforma liturgia instaurata dal Concilio Vaticano II e opportunnmente definita dalle successive dlsposlzlonl dclle competenti Sacre Congregnzioni.

Se I'aspetto comunltnrio significa un appello n tutta la comunità cristlana perché pnrteclnl nttivnmentc alla liturgia dei sacramenti e la fine di ognl isolazionismo e particolarismn. esso comporta pure un plû accentuate Impegno nel sacerdoti sla nella conoscenza delle nuove norme, sla nella esatta oppllcazlone dl esse.

Solo In questo spirito e con questn plena disponibilité si santificano gll uomlnl, si rende culto a Dio e si edifica In Chlesa.

Affidlamo l'esecuzlone delle anzldette dlrettlve alla sperimentatn volenterosa collaborazlone del Pnrrocl. I quail vorranno opportunamentc illustrnrle ni fedell.

Nella Prima Domenlai dl Awcnto I960.—Angelo Card. Dell'Acqua, *VlearÎo Genrrale di Sua Sanlttà.*

• I. G. <U1 n. 335 al η. 34T.

♦Nv. dice. Roma 10 (1W9) 12SÔ-12S8

3810

1969 DEC 6.-SC EP1SC.» DECR. AAS 62 (1970) 120-122

De facultatibus et oratus pro America I-ατγνα et pro Insulis Philïppinis

Romani Pontifices, quemadmodum de universali Ecclesiae prosperitate Ita et de particularium Ecclesiarum utilitate apprime solliciti, diligenter consuluerunt, ut Sacrorum Antistitibus aequiore ratione ca privilegiorum et facultatum summa agnosceretur, quibus pastoralia munia efficacius expeditlusque obire valerent.

Hac sane ratione ductus, T.co XIII, fel. ree., lam anno 1897 Ordinariis locorum Amcricae Latinae, ln utilitatem tum sacerdotum tum christifldelium. peculiaria privilegia et gratias concessit, quae, in Indicem redacta, eiusdem In Petri cathedra Successores, ad Insulas quorrue Phillpplnas extensa, usque ad integrum annum 1969 benigne prorogarunt.

Cum autem hoc anno exeunte. Ordinarii locorum quos supra commemoravimus postulaverint, ut, prioribus manentibus adiunctls. eadem privilegia adhuc prorogarentur, Summus Pontifex Paulus Divina Providentia Pp. VI, consultis Elbis Patribus Romanae Curiae Dicasteriis praepositis. pro rebus ct causis ad unumquodque spectantibus, de consilio infrnscrlpti Cardinalis Sacrae Congregationis pro Episcopis Praefecti, oblatis precibus annuendum censult. *I* 121

Quandoquidem nonnulla privilegia in superiore Indice contenta, ex Litteris Apostollcls *Pastoral Munn** JLE 3139! atque *De Episcoporum muneribus* (LE 3449] Motu Proprio datis, universis dloecesanls Episcopis collata sunt, ut tamen ceteri etiam locorum Ordinarii charactere episcopali non pollentes Iisdem fruantur, hic opportune referuntur.

Quapropter hoc Decreto idem Summus Pontifex omnlbu' et singulis locorum Ordinariis, Sacerdotibus et Christindellbus dioecesium et ditionum Americae Latinae et Insularum Philippinarum facultates et gratias quae infra edicuntur confirmat atque elargitur usque ad diem 31 mensis Decembris nnnl 1979.

» Il DtrrUorio Uturgfcopestorde p^r Vaso dei Rltiule dH SacranxataJi a cura .lellt Cownisiioae Episcopale per l> l.Hurxw. *1^7.*

• Cfr. Concilio Vaticano II, Cmtjtaxione sulla Sacra Liturpa. *ConiiUum,* n 50 Π-E jtpl

• TXrrttodo cit n. s-a * Dirrttonn elL n. S-c. ' IXrecttorio cit. n. <c.

• Cfr *Sk t .* **. n a?.**

I. Ordinarii locorum, secluso Vicario Generali sine Episcopi speciali mandato, deputare possunt, ad Sacramentum Confirmationis administrandum, sacerdotes, quatenus fleri potest In aliqua dignltate ecclesiastica constitutos, vel munere Vicarii foranel fungentes, numquam vero simplices sacerdotes commorantes Illis In locis In quibus praedictum Sicramentum administrandum erit: servata Sacrae Congregatkmii de disciplina Sacramentorum Instructione pro simplici sacerdote, ex Sedis ApostoHeae delegatione. Sacramentum Confirmationis administrante *(A*. .4. S., XXVII, 11 seq.) (LE 1224l.

N. B. Declaratio: *Vi huius concessionis, (acuitas administrandi Sacramentum ConfirmaiIonii competit rtitun Vicariis Capitularibus ft Administratoribus Apastolicis, litti eharcatere episcopali carrant.*

2. Udem Ordinarii locorum ad assistendum nuntiis luxta formam a Iure statutam delegare possunt sacerdotes qui Missionum causa ad es*anc*llxandos fideles vel ad aliud exercitium pietatis Implendum in longinquas regiones, a parochial! sede dissitas, pergunt. Iisdem Missionibus perdurantibus, atque lis servatis, quae, prnuti res ferat et loci ac temporis conditiones observare permittant, matrimonii celebrationi, ad nonnam canonis 1019 et seq. Codicis luris Canonici, praemitti debent: (acta tamen huius Apostolic! Induitl exores» mentione ln nnoqunque casu et semper firmis sacrorum canonum praescriptionibus tum d* luribut parochi servandis tura de Inscriptione ln libris paroedalibus facienda.

X Ordinarii locorum pariter dispensare valent tantummodo super matrimonialibus Impedimentis, de quibus In Litteris Apostollris De Episcoporum *muneribus,* Motu Pr<>-
172 prio datis die 30 lulll 1966. /cum Utteris Apostnliris Pax/o-*rrût Manas* die! .V Novembris 1963 collâtis: exceptis tamen mixtae religionis et cultus dlsnaritatls Impedimentis. nisi cneehlrs facultates a Sacra Congregatione pro Doctrina Fidei obtentae fuerint.

Insuper venia Iisdem conceditur decernendi atque declarandi legitimam prolem nnnturtentlum. dummodo lp» In adulterio ne sit concepte: tacta in unoquoque casu, etiam In concedendis dispensationibus, huius Apostolld Induitl expressa mentione.

4. Conceditur pariter ut Sacra 01ra etiam antiqua, non ultra duos annos, adhiberi possint, dummodo ne sint corrnnta et nova vel reeentlora Sacra Olea, peracta omni diligentia. haberi nequeant.

5. Ordinarii locorum permittere possunt ut sacerdotes celebrent extra locum sacrum, tantum tamen In fidelium bonum et dummodn celebrationis lorus sit decent atque honestus fefr. Padoml* Munus tl 7 et *Institutio generalis Mitulis Romani.* n. 2601 [LE 3310].

'1

6. Ordinarii locorum concedere possunt sacerdotibus taraltates celebrandi ln navi sacrosanctum Missae Sacrificium. durante dumtaxat tamnore Itineris, dummodn Incus, In quo Missa litanda est. nihil indecens aut indecorum praeteferal, mare aut flumen sit aden tranquillum, ut qundcumque e Calice effusionis Sacrarum Soeeierum periculum absit: atqu* vwerdos. xunerpslllceo Indutus, sl adsit, celebranti presbytero adsistat.

7. Omnibus nutem Americae Latinae Christlfldellbus permittitur ut a festo In Praesentatione Domini usque nd d«em 16 mensis lull), ln Commemoratione B. M. V. de Monte Carmelo, nraecepto annuae paschalis Communionis satisfacere possint.

Contrariis quibusvis non obstantibus, etiam speciali mentione dignis.

Datum Rnma*. ex Aedibus Sacrae Congregationis nro Enltconlt. die 6 mensis Decembris anno 1969.—Carolus Card. Cdntalontuu, *Praff.* F.mestus Clvardl, Archlcp. tlt. Serdteen., *a Ster.*

Ada. E. ? ᵓEOATUXO Ia U1 terr»· S0 (1712) 10144.

3011

1959 DEC 7.-5C INST. CAT., DECR. AAS 62(1970) 560-562

ixri:Rnr.aioxAi.ii Facultas Tkkologica Mediolanensis em αἰτνα

Soporioris Italia* regiones Pedrmnnlana. Lombarde ct Triveueta tam a Medio Arvo et deinceps suas praecipuas itudiorum profanorum wcrorumque stiles Taurini, Ticini ct Patavii habuerunt. Quarum regionum Episcopi post decretam TYfdentfnl Concilii Me seminariis». pmerunte Sancto Carolo Borromnro, totis viribus snhigerunt huiusmodl necessaria instrumenta clero apte formando instituero et pro temporum necessitatibus accommodaro, fidem nunc Episcopi» ex mente Concilii Vatican! II. peropportunum esse consuerunt communem sedem nd altlora studia perficienda constituere.

Auctae enim praesentis vitae necessitates» cultunîtes et pastorales, postulare omnino videntur novas partlm disciplinas, reconditiorem doctrinam, accuratiores Investigationes, aptum auctumque numero corpus professorum: quae omnia eum praestare singula Seminaria non nosslnt et. ceterum, aptius pro Indnle et necessitatibus regionum sint praestanda, peropportune praedictae Superioris Italiae Episcopi. longa consillonim perpensione habita, deliberaverunt Facultatem Theologicam «uls regionibus communem esse condendam quae, maiore docentium alumnorum'que i61
numero Instructa, theologica studia consociatis viribus Impensius excoleret. Investigaret, proveheret.

Commune hoc Enlscoporum propositum eum praescripta ConclIH Vaticani II explet tum votis respondet Pauli VI. fel. regn., qui tam Mediolanensem agens rArvhlepiscopum valde exoptavit, ut vigens ln Seminario Mediolanensi Facultas Theologica amplificaretur et latius pateret. Sacra Igitur Congregatio pro Institutione Catholica hoc Episcoporum propositum probat et laudat. Facultas quidem Theologica, culus praecipuus flnta est disciplinas sacras et eum sacris connexas Impense excolere Usque auditores probe Informare, efficaces quoque Ineat oportet rationes cum scientiis quae «hominem· et maturam· pronius respiciunt, ut hac via. mutuo beneficio, quaestionibus Christiana mente solvendis occurratur, quae hac nostra aetate de mundo et vita et homine agitantur. Merito hic referenda videntur verba Constitutionis pastoralis *Gaudium et spes* fl.F 3366) Concilii Vaticani 1Î (n. 62>: «Qui theologicis disciplinis In Seminariis et studlnrum Universitatibus Incumbunt, cum hominibus qui ln aliis scientiis excellunt, cnllatls viribus atque consiliis. cooperari studeant. Theologica Investigatio Insimul profundam veritatis revelatae cognitionem prosequatur et conlunctinnem cum proprio tempore ne negllgnt, ut hnmlnes variis disciplinis excultos ad plenlnrrm fidei scientiam lovare possit. Haec «nela opera plurimum proderit institutioni sacrorum ministrorum, qui Ecclesiae doctrinam de Deo. de hom'ne et de mundn aptius coaevis explanare poterant. Ita ut verbum Illud etiam libentius ab eis suseintatur.· Ouo autem utilins haec proposita assequatur, Mediolanensis Facultas Theologica assiduas sibi ineundas statuit rationes praecipue cum Mediolanensi Universitate Catholica S. Cordis, utraque tamen nlene distincta sulque luris manente. Praeterea vero vigilantem nsslduamque nneram Imoendct In Inquisitiones accurata ratione scientific* agendas. In deligendos fnrmandnsquc Insignes magistros. In bibliothecam quoad singulas disciplinas ante ditandam et In commentarios periodicos doctnsque tractatus ae libros edendos, ut valide possit vim suam exercere In theologicam renovationem a Concilio Vaticano II exoptatam.

His omnibus consideratis. Sarra Congregatio pro Institutione Catholica delatam slbl a dictarum reglnnum Episcopis petitionem festinavit Summo Pontifici exhibere, qui nro sua paterna sollicitudine benigne cnncessft ut optata Facultas canonice erigeretur. Quapropter Sarra eadem Ongrrgatlo. potestate slbl a Paulo div. Prov. Pn. VI cnllala.In Del gloriam atque Ecclesiae decus et Incrementum, hoc Decreto in p*rnetuum erigit crrctnmnue declarat 7n-
I'rrtqiQnalrm Faeultat'm Th^otoairam Mediolanensem / cum 502
lore conferendi *Rncealaureatus* cratium Iis, qui saltem ner quinquennium philosophleo-theologlcum generali institutione recepta, qwuidajn quoque primariam Initiationem methodo sclentlflcfl habuerint: *I.ternftae* vero lis. qui per alium biennium ln aliqua peculiari theologiae parte exculti sint et In scientifleam Inquisitionem pcrferthis ratione ct usu Introducti. Ildemque amnllorem quamdam dissertationem scripto confecerint: denique *Dnrtnrahu* gradum lis qui. post congruum temporis Intervallum, peculiaribus requisitis ad eum normis satisfecerint, quarum praecipua est ut dissertationem tvpls ediderint quae «ad scientiae profunJ vere conterat·: plene semper servatis praesrrintlowiVuSW0 'Normae quaedam· a S. Congregatione edictis II.E 36 »2| atque propriis Facultatis Statutis ah eadem Sarra Congregatione probatis, cetrrtaqur de Iure servandis; contrariis quibuscumque, non obstantibus.

I^Xn >> olî?e.‘(Î.,b‘‘ P"»

br«ll Mtdlolanerul, Eplvopl EwWaeme Dp^iri. \ n’
Mr.MLXtv—Gabrirl Marla Card GuZ, p. ,- D'
phu, SchrMIcr, *a Ster.* Gxnnoxr., *Prael. Jo,,.*

5693

5094

3812

1969 DEC 8.-VICARIATUS URBIS, DECRETUM. PART.·

Novum Consilium Phksiiytkmalr uiorceseos romanae
CONSTITUITUR NOVAEQUK NORMAE PRO MEMURORUM ELECTIONE PROPONUNTUR

I—*Deerelo per la rlnnooaxlonr del Consiglio Presblterale Dlocrsano*

Animati ‹ti»l sincero desiderio c dal ferino proposito dl attuarc nella dllettn Diocesl dl Roma gll amiiiaeitramcntl, I consign, le dlretllve del Concilio Ecumenic© Vaticano II per l'Incremento della vita crlstlana e l'agglomnmcnto delle. strutture, abblnm© sempre considerato 1'istltuzionc del Consl-Rllo Prcsbitcnde Dlocesano corne uno degll stnimentl plti lone! c concreti allo scopo, secondo le eslgcnze del tempi.

Esso, prevlslo per ognl Diocesl dnlPort. 27 del Decreto Conciliare *«Chrlzhii Domlnt/s·* ILE 3332] e dnll'ort. 7 del Decreto ^*Presbyterorum Ordinis»* [LE 3305], ê regulato dnli'art. 15 del *Motu Proprio •Ecclesiae Sanctae·* di S. S. Paolo VI, del 0 ngusto 1006 (LE 3157], per l'npplicazlonc del medesiml decreti.

Come ê noto, il Consiglio Presblterale costituisee «un gruppo o sennto dl sacerdoti, rnppresentnnti Il *Presbyterium,* che possono efficacement© aiutnre col loro consign© Il Vescovo nel governo della Diocesl. In questo Consiglio, il Vescovo ascolleré I suol Sacerdoti, Il consulter^ e si Intratlerrù con essi su ciô che rlguanln le nécessité dell'opera pastorale per il bcnc délia Diocesl».

Al termine del trr annl dl esperimento del Primo Consiglio Presblterale della Diocesl di Roma costltulto con Decreto dcll'11 fcbbralo 1967, è sernbrato opportuno procedere ad un totale rlnnovamcnto, utilizzando I suggerimenti délia prima espcrlcnza.

Pertanto, col présente Nostro Decreto, n nomm del citati Documenti conciliari e pontifici, dfchlnriamo sclolto I! procedente Consiglio Presblterale c no costltulomo uno nuovo che cl assista fralernamente cd efficaccmente nel governo della Diocesl.

Deslderinmo che esso, composto nella massimn porto da membri elettlvi, sin costltulto posslbilmcnte entro Il pros.slmo mese dl gennalo 1970 secondo le «norme» qui sotto riportate, che sarnnno tempc.stlvamcntc comunlcate al Clero tramite 1'Ufflclo Pastorale dei Vicariat© od nttuate per mezzo de! Prrfeltl o degll Ecc.ml Vcscovl del Settori.

Comprcndlnmo che. ln una slluazlone ecclesiastica tanto complessn come quelln dl Roma, nessunn normn puô essere cosl perfettn da soddlsfnre I desideri dl tutti; lo stesso nuovo Consiglio potrù gradunlmentc elaborare direttive e norme plû proche per lc edlzlonl futuro.

Le presentl norme. In ognl enso, furono elaborate, con lungo e diligente studio sullc osservazlonl raccolte dal Clero stesso e dti persone competenti.

Cl slnmo prcoccunatl dl incttere In rlllevo soprattutto tre caratterlstiche fondamental! del Consiglio Presblterale: *la rappresentatiotlà* dl tutto Il Presblterio, *la liberté* délia scelta dei membri, perché ne «caturl'cn unn sincera ed efficace *eorresponsabintà* ncl governo della Diocesl.

Nutrinmo flduclo rhe tutto Il Presblterio dl Roma voglla pnrlecipare rcsponsabllmente e cordlnlmente alla costltuzione del nuovo Consiglio, perché solo dolia collnborazlone dl tutti potré trnrre primo vnntngglo Il bene comune della Diocesl e del slngoll sacerdoti.

Il Consiglio Presblterale, della durata dl un triennio, snré convocato r presleduto o personnlmente dal Cardinale Vicario o da un Vicegerent© da Lui Incarlcato.

Nella sua prima ndunnnzn, dopo 1'clezlonc © proclnmazlon© dei membri, snrA ctim del Consiglio elaborare un Regolamento. che dovrA essrre dn Nol npnrovntn; In osso sarnnno fissnti I crlterl operatIvi del medeslmo Consiglio per lo studio dei problemi dl vita dloeesana. dl volta In volta da Nol stessl propostl o nnche suggcrltl dnl Presblterio.

Inline, In rein? one nlln nuovn flslonomla del Consiglio Presblterale e nl 'suol compltl cl sembrn opportun© rlconsl dcrare Inslemr al Nostro Presblterio nnche In naturo, l© funzlonl, la composlzlnn© tnnto del Consiglio Pastorale, quanto delle Commission! Dlocesnne, che dovranno essere ristrutturate. Oueste ultime tuttavla contlnueronno In loro normale attivlté fin© alla nomina delle nuove Commissioni.

1.0 Splrlto Santo, anima delln Chlesn, luce delle menti e vlncolo dl caritA, nusllIntrice In Rrntn Verglne Marte, tutti cl nsslstn e guldl nelUIncremento dl unn ComunitA dloeesana viva ed esemplarc.

Dnl Vicariat© dl Roma, 8 dlcembre 1969.—Angelo Card Dell'Acqua, *Vicario Generale di Sua Santllà.*

If—*Snrmr orientalior per la elrxione del nuono Consiglio Presblterale della diocesl di Floma*

Came é noto, Il Consiglio Presblterale dloceiano. suggerito dnl documenti conciliari e. In pnrticolnre. dnJ .Motu Proprio •Eccleslne Snnctne» del 0 agosto 1966 (art. 15), è una dello felici istltuzlonl del Concilio per una pastorale pl(i attira e completa nellu Diocesl.

1. Esso ê l'organo mppresentatlvo delTunam *Presbyterium,* coadunato vltalmente Intorno nl suo Vescovo; è lo strumento abituale del dialogo operoso e costruttIvo del Clem col Vescovo; ê purr uno strumento non solo dl consultnzione e di studio del principal! problem! diocesan!; ma dovrebbe e«cre anche dl corresponsablltA attira nel govern© della Diocesl.

2. Tuttnvln Il Consiglio Presblterale non assorbe tutti I compiti dello pastorale diocesana. mo sl Inserlsee In un nlù amplo completo ordlnamento della Diocesl collocandos! a Banco del Consiglio Episcopale, del Consiglio Pastorale, del Consiglio del Vicari delle zone pastorali (In Roms, del Prefctti), del Consiglio del Lnlcl, ciascuno del quail ha competenze sue nroprle o ncll'amblto della consultnzione od In quello deb I'esecuzione.

3. Il Consiglio Presblterale deve essere rappresentntlvo di tutto Il Presblterio. Perclô I suol componenti, per rappresentare globalmente I] Clero non devonn essere eletti da gnip-{il di Presblteri a sé stanti, ma devono essere nominat! indistin-{amente da tutti ! sacerdoti componenti Il Presblterio.

4. Non sembra opportuno dividere i sacerdoti aventi cura d'anime In Clero secolare e Clero religioso; tutti coloro che sono nl servizlo della Diocesl costltuiscono 1'iinum *Presbyierium.* Un dovrroso equilibria viene gih stabilito dal fatto che, mentre tutti i sacerdoti secolnrl della Diocesl hanno dlritto al voto, dei Religiosi In cura d'anlme possono averlo solo Il Parroco ed I Vlceparroci. come tali roconosciutl. Per ! Religiosi che non hanno cum d'anime, nfflnché «Inno essi pure rappresentatl nel Consiglio, nella morale impossibilité dl una clezlone n suffragio dei singolf, prowederé Il Comitato Dlocesano degll Ordini e Congregazlonl Religiose, nominando 5 suol roppresentantl.

5. Ai fini dl favorite quanto pld possibile l'unité del Clero, oltre a| sacerdoti incardinntl nella Diocesl, sembra necessario farvi partedpare, tanto come elettori quanto come elegglblll, anche I sacerdoti dlmoranti «tabllmente in Roma e annoverati tra I collaborator!, secundo le norme in vigore presso rUfficio Pastorale del Vicariato.

6. Tuttavia debbono anche essere poste In giusta evidenza le principal! categorie del Clero dlocesano: parrocl. collaborator!. residenti, anche se I loro rappresentantI non saranno eletti dal gruppl, bcnsl simultaneamente da tutti gll elettori.

7, Il Consiglio Presblterale dovrft avere neeessariamente nlcuni membri dl dlritto, ossla coloro che col Cardinale Vicario. Il quale, assistito dal suo Consiglio Episcopale, è capo del Presblterio, condlvidono per tutto lo Diocesl l'outorité ordinaria, os-sin I VicegerentI nl fine d! ftsslcurare la perfetta e competente informazlone su lutte le sltuazlon! diocesane.

8. L'Fm.mo Cardinale Vicario nomlncré soln un *estn del membri del Consiglio, Insclnndo gll nltrl cinque alia libera scelta del Clero. CIA nl fine dl potrr Inscrire vnlldl collaborator! che, o per la Inro esperienzn In pnrtlcolnri settori o per la loro rnppresentntlvé. completlno la flslonomla morale e la capacité operatlva dell'unum *Prebsbyterfum.*

9. fl Consiglio Presblterale, nuovnmente eletto, sl dari llbcramcnte e responsabllmente un precis© Regolnmento operatIvo, che snrA pof npprovnto dnl Cardinale Vicario. Per render© plb nglle ed efficace la sua opera, si dlvidcrA pure In un opnortunn numero d! Commissioni, second© I settori plù attuali cd important! della vita e della pastorale dlocesano.

10. Tn consldemzlone delTclevntl.ssImo numero del membri del Presblterio Romano, second© I crltcri sopra espostl. e deirimposslblllé che I slngoll elettori del cinque settori sl conoscano sufficlentemente per una scelta veramente adattn e responsnblle, le elezlonl del Presblterio dovrnrno necessarinmrnte nrtlcolorsl In due tempi, uno Inlzlnle a llvello dl nrefetturo. I'altro definitivo a llvello dl settore. Ognlsettorelnfnttl dovrA fomlre al Consiglio Presblterale died membri effettlvi elettlvi, cloê: qunttro parrocl. tre vlce-pnrroci e tre residenti e rappresentantl de nttlvitA religiose, morali. sociali della Dlocesi ncH'amblIo del settore, cosleché risultlno In totale clnqunnta eletti.

11. Perché sin possibile mggiungrre con plA preelsn conoscenzn clascun sacerdote cd ognl prefettura nbbln In possibilité dl esprimere le nersone plb adatte che In rappresenllno, perché pol I candidat! per ognl categoria possan© essere nominati simultaneamente ed a rnglon veduta da tutti gll elettori de! Sei tore, sl dovrA procedere eosl:

a} entro Il 20 dlcembre, *suqll elenchi fomiti dalPUtlielo Pastorale del Vtcarlato* cd cventunlmente Integrati da opportuni suggerimen Il locall, ognl Prrfetto raduneré I sacerdoti defla prefettura. nventt dlritto a voto. I quail «ccgHcranno tra loro, eon suffragio srgreto dl tutti, 4 Parrnci. 3 VIceparroci. 3 residenti nelln Prefettura. Questa «rosa dl nomi» «nrA po! trasmessa nl Vescovo AusIMnre del Settore per costltulre unn llstn dl ranrfldntl. comprendentl 3 gruppl? Parrocl. Vlerparroel. residenti. per I'elezlone d! secordo grndo. Fvidmtemente rM elettori nelln scelta del sacerdoti residenti, dovrebbern aver corn rd Impegno dl prefrrirr roloro che possono contribulre plh efflcnrrmente e con magglor responsabilité alla vita pastorale della Diocesl. sin per le mansioni che gfà svolgono, sla per una morestn disponibilité dl servirlo;

bl ent«o Il 3Π dlcembre. ognl Vescovn AustHare radunerA sacerdoti eletti del suo Settore, perché suite base della Ihta

corapOata come o con tuffragf segreti i 10 membri per il Corisi_ itcraie e doé: 4 Parrod, 3 Vlcepxrrod, 3 residenti;

e) entre il 15 gennaio, Il Condalio Presbitcraie, eosl eletto cd integrato eon i membri nominati dall'Em.mo Cardinal Vknrio» si radunerà per la compilarione dei proprio regolarcento e per la eostitozione delle Commissioni ritenute necessarie.

III—*Regclamtnlo del Consiglio Pmbtlerate*

PREMESSA

FOXDa MENTI TEOLOGICI C1BCA LA Kâ TURA DEL CONSIGUO PRESBITERALE

a)«La dlocesi è una porzione del popolo di Dio affidata allé cure pastoral! del Veseovo coadiuvato dal suo presblterio» (CD 11). In vtrttt del sacramcrto dell'Ordine e dell'eserclzio del sarro mlnlstcro. I presbitcri — portedpl Btslerae ol Vescovo dello stetw ed unico sacerdotio di Cristo — costltuheono con hd on unico corpo sacerdotale, un unico presblterio (PO 7; LG 28).

Ne deriva dl eonseguenza per tutti I sacerdoti, sU secolari che religiosi, deUa dlocesL nel riguard! del proprio Veseovo, MB soltanio un rapporto dl «obbedknza, pervasa da splrito di coHaborarione·. ma anche una vera e propria «partecipazloae al roinlstero episcopale» (PO 7): «causa communis existil» (Pont. Rom-).

b) Veseovo e sacerdoti sono perciô «eorresponsabili del bene spirituale dl tatto. la dk>ce«l» (CD 28/: opii sacerdote deve (plodi eoadiuvare «efflcacemente· il proprid Veseovo non soltanto curando !a porzione di gregge di eu! è jtato tatto dlrettamente respor.sabiJe, o aswtvendo Il compito che comanque gil è nfftdato, ma «portando il proprio eontributo all'orJone pastorale, al govemo dl tutta H dloeesi» (LG 28; CD 27\ unitaraente agll ultri organi d! consiglio ehe esprimono la corresponsabnità dl tatto Il Popolo di Dio nella vita dtocesano.

c) I mod! concreti eon cul sl rc3)izx3DO tale partedpazionr e talc cnrresponsabiQtà, dtvengono manlfestazlone de] mhtero della Chleso. che sl comple Delia «eomunlone», nelb «edincaxkme del Corpo di Cristo*, nett? mntna caritA. attraversa la eenvergenza di funzlonl diverse nelTunltl. Dl fronte al mondo Tlntlma conaborazlone tra Veseovo e presblteri assume In modo del tutto partkoUre funrione di segno.

Scoro e cowrm

a) Scopo del Consiglio Prrsbiterak è quello dl rendere «pratleamente possibile» ni Veseovo dl «esamlnare astleme (al son! saendotn I problemi riguardantl le nécessité deïl'azioDe pastorale cd Îl bene della dlocesl· (PO 7). soprattutto per clft ehe eoneeme la santiflcazlcne delle anime, la purtzxa della Fede e 11 gnvemo del Popolo dl Dio. Né I slngoll sacerdoti, hïfatll. né H presblterio nel «no indeme, né 11 Veaeovo per proprio ronin, wno «!d eondtzfone dl realirare a fondn H py»pria missione se agLtcono da toll» (PO 7; efr. LG 28). Es«l. 'titra parte, nou possono azire assieme In modo verameote efficace se non oneudizandcsl In modo adexuatn* da questa erigenza nave 11 Consiglio Presbltende (efr. PO T).

b) E' urgente compilo del Coualgbo PrrsbitrraJe «lutare Il Veseovo ad Individnare I problem! plü gravi ed urgenti e stlayitarre lo studio e la solutione da parte drgll organi diocesan! compelmtl.

c) PoicSê Il Consifllo Presbltcrale deve agtrr in quantn «rappmmtante dl tntto H preAblterio» (PO 7. ES 15). è sno compito essenzJnle Msieurame Vascolto nel mMo pib Idoneo. *eï* H Cnn«l|dlo PreshlteraV· «Inta il Veseovo, cnn funzlnne ennralthra. nel gov*rnn della dlocesl. R Veseovo pnô. tuttavla. thlederv al Comigjio Prêthttende anche un voto deliberativo.

CoMPOStZIONE

1) Il Comhdln Pmhlterale della Dlocesl dl Rnn». serondo le nonr* approval^ dal Cardinale Vicario, ê composto da· a) ««v^brl rict/k Wjtoc I. 15 Vlceparroel. 15 sacerdoti residentI. 5 Religiosi rlettl dal Comitato Romann del QÎ.S.M . b) oipjnbr! nominali: 12 sacerdoti seeltl dal Cardinale Vicario.

2) PrrzMtfilfS 11 Cardinale Vicario.

3) Seçrrioriw viene eletto n nxaggloranza trmpHee «lal CnrttlgJJo Prmblterale ed ha Il compito di: a) diramar* gll Inviti dl convocazinne d*l ConsigHo; b) reghtrnre le pn-senz*; r) rtdiirn· I verbali delle sedute; d) presentare al comitato dl mordinaroentnle prnposte ricevote circa I terni do trattarv; *) «hffonder» eventuall romunira!! al clero e alia stnmpa. con I approvari«ne del comitato dl coordlnamcnlo; f) il Segretarin é tenuto a comunleare la eonvncaclone del Consiglio rd Il relallvo crdlne del giorrn afrneno 15 glornl prima.

4) Comba/0 de enoHfrofo/nh»: è costltutio da 5 membri dei Consizfln Prvsblteralr. elrttl a maggioranza sempbce e <V»I Segrvtario del Consiglio «tesso.

Faso ha Il compilo: /i I dl esaminxre «M elementi recepti oeil* faw d'ascolto delFIntem Presblterio e nd pruppl dl lavnro; *> dl prowrden· aPa mnvoenrione del Consiglio. $1 rinnlscr sotto la presidency del Cardinale Vicario.

5) *Grt/ppl dl Ifrrortr* «I poswno 1st Itulre. In setio ol Consiglio, frupnl dl conslgllrrt Irrnrieall dl indlvfdnare nella romplevslti d»l viri problem! della sila diocesana gli aspctli plü urgenti e stimobme la riflesslone e le soluzloni, con opportuni fogll dl lavoro. Ciascun gruppo dl layon» doignerà uno det suol membri per i rapport! eoo il Comitato dl coordinumento.

6) *Funzionatnenlo dcll'Asseniblea Consiliare·* l'Assemblée plenaria del Consiglio si riunisce abitualmente ognl 2 me*l, da ottobre α giugno. Eventual! sessioni stmordlnorio pessono rssere indette: *a)* per decisione dei Cardinale Vicario; *b)* iu richiesta di almeno un terso dei membri del Consiglio; *c)* quando nel gruppl di ascolto di cui al n. 12 sl manifestasse una convergenxa su un problema Indicato come partlcolnnnentc urgente.

7) Eventual! proposte e morioni attinenti all'ordlne del giorno devono essere Inviate per Iscritto n! Segrctorio almeno 6 glornl prima dell*Assembles.

8) In sede dl Assemblca la discussione suli'ordine del giorno iniria normalmente con una retailone scritta sui veri nunll propostL GH interventi, présentât! posslbltmente In ueritto, non dovrebbero mal superare I 5 minuti.

9) *Moderatore delVAsemblraz* è un membro a turno del Comitato di eoordinamento sulla base della anzianltà dl ordlnaxione sacerdotale.

10) Le votarion! si fanno con alxata di mano, n meno che Il Consiglio nterga opportuno Io scrutinio segreto.

11) Il Consiglio puô Invitare degU espert! qunlora determinati terni tn discussione lo eonsigUno.

12) *Rapport! dei Consiglio con II Presbitrrlo:* esso puô svolgrnl nel modi seguenti: o su plano di Settore o su plano di Prefettura o per zone pastorali o per categorie di persone e di probleml. 1 consigfierl presentl, o per diritto o per Invito alia rispettlve adnnanze, possono roccoglierc voti e suggerimentl; possono proporre qnesltl In merito al problem! traitai! dal Consiglio Prvsbiterale. per trasmetterne po> le deduzionl all* Secretcria de! Consiglio stesso. Ognl membro del Presblterio sta a tltolo personale» sla a nome dl un gruppo dl confratelU o di Hid pub far pervenire alla Segretcria vol!, consign, proposte.

13) Eveatnali proposte dl modiflehe o aggiunte al presente Regolamento devono essere discusse ed approvate dal Consiglio, a Istanza di almeno un terzo dei membri.

N.B. Norme transitorie relative al modi dl elerione. ersarione. decadimento de! consigner! e ad altr! particolari del tanxkmamento del Consiglio, sarannn ulteriormente elaborate e agglunte Id appendice, *oalide ad experimentum.*

• Rjv. dioe. 1009®) 12331^-1233 qudaier. et II (1870) 663-663.

1969 DEC 24.-PAULUS VI. EPIST. AAS 62 (1970) 66-69

Xuntius scrfpfo daîus EiTto P. D. Rernardo loanni S. P. E. Cardinali Alfrink, Archiepitcopo Ultrutectensi, ccterisque Excthli Hollandlae Ordinarii, Pastoralem Coetum celebraturos:*

De RENOVATîOXR OFFICI! MINISTERIAX!5. DE RELIGIOSIS DEQUE SACRO CAELIBATU

En Novembre 1966, Nous vous adressions, Monsieur le Cardinal, ainsi qu'aux autres Evêques, au clergé, aux religieux et aux catholiques des Pays Bas, un message vous assurant que Nous étions très proche de vous par la prière en une heure particulièrement Importante pour la vie de l'Eglise dans votre Patrie- C'était en effet le moment où les renrésentants des catholiques hollandais «invités par leurs Evêques et sous leur direction, se réunirent pour une étude approfondie des délibérations conciliaires, afin d'en pénétrer l'esprit, de trouver les voles les plus appropriées pour les appliquer ù leur vie spirituelle et religieuse et Λ leurs oeuvres d'apostolat, en vue de les rendre plus vivantes et plus fécondes».

Nous vous disions dans ce message combien l'initiative des catholiques hollandais Nous paraissait «grave ct délicate, 5 vause de son caractère nouveau ct unique», mais aussi combien Nous avions confiance en vous. Vénérables dunlin e pour gouverner l'Eglise J . pon.v1,>ni espérer en effet qu'à travers d£Xt à VOlre P*11™] labeur, le troaver'par ',nr£n' 1" mm }d''ei«Tmp,m'eUÏ adapl·' à U té

Quant aux proîets de réforme et d'adsnt-itinr» turès locales l aux nouvelles clrvonslancwhlstorit^^ v uc' pemloi» que de> proportion» cnncrèt» aurait & f™-

»Or. Art. Ap., », a

mutées, à la suite de l'analyse attentive des institutions existantes, conduite avec l'aide de personnes expertes dans les différents domaines, guidées par le «sensus Ecclesiae» et sensibles aux besoins de l'heure présente.

Depuis lors quatre sessions plénières du «Pastoraal Concilie» ont déjà été tenues, une cinquième est annoncée pour le mois de janvier prochain. Et, si aucune délibération n'a été encore, à Notre connaissance, définitivement approuvée par l'Aulorlté légitime, en revanche, Nous avons eu connaissance des «projets-rapports» admis par l'Episcopat comme base do discussion, et Nous ne pouvons vous cacher que certaines des affirmations doctrinales qui y figurent Nous laissent perplexe et Nous semblent mériter de sérieuses réserves.

Des réserves d'un autre genre —mais qui ne semblent pas non plus dénuées de fondement— ont été exprimées dans la presse touchant le critère de représentativité des catholiques de Hollande à ces ossemblées plénières. Enfin, pour qui considère les intentions ct les buts qui ont été à l'origine de ces assemblées, une considération s'impose, qui Nous fait une profonde Impression: dans les projets-rapports, les citations des Documents du Deuxième Concile Oecuménique du Vatican ou d'autres actes plus récents du Magistère ecclésiastique sont extrêmement rares. Bien plus: les réflexions et recommandations contenues dans ces projets n'apparaissent guère en harmonie avec les Documents et les Actes en question.

Nous songeons en particulier aux deux projets admis comme base de discussion pour la prochaine session: 1) «pour un fonctionnement fructueux et renouvelé de l'office ministériel» et 2) «les Religieux». Vous en avez déjà vous-mêmes, \'énérables Frères, critiqué quelques affirmations erronées ou équivoques, et relevé certaines orientations périlleuses. Permettez qu'à Notre tour Nous en soumettions quelques unes à votre attention pastorale.

1) En ce qui concerne l'office ministériel: *a)* la description du but et des tâches de l'Eglise est présentée comme si la mission de celle-ci était purement terrestre; *b)* le ministère sacerdotal est considéré comme une charge conférée par la communauté chrétienne; *c)* on propose —et parfois de façon Impérative— la dissociation du sacerdoce et du célibat; *d)* on critique la thèse que l'homme seul puisse devenir prêtre; *e)* on ne parle du Pape que pour minimiser sa charge et les pouvoirs qui lui ont été conférés par le
6® Christ lui-même, etc... 2) quant au projet-rapport *f* qui traite du problème des Religieux, on ne peut manquer d'y relever certaines ambiguïtés et déficiences doctrinales qui risquent de conduire dans l'application pratique à des conséquences déplorables.

Nous comprenons bien. Vénérables Frères, la situation difficile dans laquelle vous vous trouvez, en présence de tendances nouvelles, qui se manifestent de façon particulièrement aiguë en Hollande depuis quelques années. Il est trop évident que ce n'est pas la Hiérarchie qui crée ces difficultés: elle les trouve sur son chemin et doit les affronter. De même il est bien loin de Notre pensée de minimiser tout le bien qui se réalise dans vos diocèses en tant de domaines. Mais devant le danger de déviations qui pourraient être gravement dommageables pour la fol du peuple catholique des Pays-Bas, la conscience de Notre responsabilité de Pasteur de l'Eglise Universelle Nous oblige à vous demander en toute franchise: que pensez-vous que Nous puissions faire pour vous venir en aide, pour renforcer votre autorité, pour vous permettre de mieux surmonter les difficultés présentes de l'Eglise en Hollande?

Dans l'attente de votre réponse sur ce point, et étant donnée l'imminence de In prochaine session plénière du •Pastoraal Concilie», permet lez-Nous de vous suggérer dès maintenant une double directive.

Il Nous semble qu'en présence des courants mentionnés ci-dessus, ct tout en ayant bien présente à l'esprit la distinction fondamentale entre le dépôt de la foi ct la façon de l'exprimer *, votre attention devrait se porter avant tout sur ce qu'implique votre charge de maîtres de la doctrine chrétienne: le devoir de transmettre dans son intégrité le contenu de la Révélation dont l'Eglise est dépositaire3.

•Cir. Deer. de Oerwnenlsrr.o *Vnilaît redintegratio,* **II, 6 [LE 323s 1: Const. pasL de EccL ln mundo hujus trmporù** *et sfxt,* **n. 62 (LE 33,C(r. CoasL dofxn. de EcckiU** *Lumen rmftum,* **nn. as,** *s6 [LE 3232];* **Decr de tusL Episcop. munerr in Ecekria** *Ckrisiux Pcminus,* **n. 2 et xa [LE 3132ΓAKooition de Jean XXIII 1 Fouverture du Coodk, 11 octobre 1963 (LE 30831-**

En second lieu, sur le point précis du célibat consacré à Dieu, le devoir de la Hiérarchie catholique dans les difficultés présentes de l'Eglise Nous semble clairement tracé: en harmonie avec les décisions du Deuxième Concile du Vatican * Inspirer Λ tous le respect et l'estime de cet incomparable trésor de l'Eglise latine; enseigner avec clarté et fermeté que la pratique généreuse de la chasteté parfaite non seulc/mcnt est possible, mais qu'elle est source de 69
joie et de sainteté; faire connaître et favoriser partout les conditions indispensables à son exercice.

Nous avons Nous-même, plus d'une fois manifesté Notre pensée sur ce thème du célibat sacerdotal. Nous lui avons consacré, vous le savez, une encyclique particulière, «Sacerdotalis coelibatus», dans laquelle Nous donnons réponse aux objections formulées à ce sujet. Nous y sommes revenu dans l'une ou l'autre des lettres que Nous vous adressions ces derniers temps. Monsieur le Cardinal, et encore tout récemment dans Notre allocution du 15 Décembre au Sacré Collège des Cardinaux.

Cette attitude, dans laquelle Nous Nous sentons corroboré par l'appui de tant de Nos Frères dans l'Episcopat, Nous est dictée avant tout par la conscience de Notre responsabilité vis-à-vis de l'Eglise dans l'application des décrets du Concile; par la conscience également de Notre responsabilité vis-à-vis des hommes de bonne volonté, qui comprennent quel haut exemple et quel encouragement constitue, surtout en un moment où tant de forces s'emfdolent à la dégradation de la moralité publique et privée, e témoignage séculaire rendu, dans l'Eglise latine, par les prêtres et par les âmes consacrées à Dieu dans la vie religieuse.

Qu'il s'agisse de doctrine ou de discipline, Nous sommes sûr, Vénérables Frères, que le meilleur service que vous puissiez rendre à vos prêtres et à vos fidèles dans le moment présent —ct en particulier lors des prochaines assises du «Pastoraal Concilie·— sera d'affirmer sereinement votre accord total ct sans réticence avec l'Eglise universelle sur les points contestés. Les âmes droites vous seront reconnalsantes de les avoir confirmées dans leur foi et cl dans leur amour de l'Eglise. Et le Suprême Pasteur, *Episcopus animarum vestrarum* *, témoin de vos peines ct de vos mérites vous réservera la récompense promise à ses bons et fidèles serviteurs.

Dans ces sentiments Nous vous accordons à tous de grand coeur, ainsi qu'à Nos chers Fils les catholiques de Hollande, une particulière et affectueuse Bénédiction Apostolique.

Du Vatican, le 24 Décembre 1969.—Paulus Pp. VL

• Const, doçrn. de Ecclesia *Lumen genlium.* **n. D*cr. de Prcsbvt. ministerio et vita** *Prairterarum ordinis,* **η. χὸ (LE 33^51 Deer, de acenua. χτηον. vitae religiosae** *Perfectae caritatis,* **n. 12 [LE 3333].**

‘ r ft. 2. as-

Adn. NrT 92 (1970) 304-305.

3814

1969 ---. -SC GENTIUM EVANG. INSTRUCTIO PART.

Schemata contractuum inter Episcopos residentiales et alios ordinarios locorum in territoriis missionum, et Instituta Missionalia

Vide *textum* sub 1969 Feb 24: LE 3721.

• BiM 33 (1939) 188-190 Adn. vide supra: LE 3721. ·9 I

3815

1969 ---- -SC CULTUS, EPIST. AAS 61 (1969) 546-547

Epistula quam S. Cono. Cultus mittf.re solet Indultum petentibus distribuendi sacram Communionem LN MANU

Vide *textum* sub die 1969 Mail 20: LE 3750.

ANNUS 1970

3816

1970 IAN 2.-SC RELIGIOSORUM, DECLARATIO. PART.·

Declaratio orca valorem Instructionis «Ventte SEORSUM» ET DE POTESTATE EPISCOPORUM DISPENSANDI A CLAUSURA MONUUVM

Romae, die 2 ℓan 1970.

Excellentissime Domine, Cum, port edltam ab hae Sacra Congrtgitlone hirtruettonem de vita contemplativa et de Monialinm cbutura *Venite* morsum (LE 3779l, ab Episcopii, sacerdotibus et religiosi», dubia quaedam de eiusdem Instructionis vitore proposita fuerint, ad Mentalium animos pacificandos et Moniales Ipsas In suo proposito firmandis, quae sequuntur Tecum communicanda npus esse mlhl videntur.

1. Instructio *Venite seorsum,* tuitu Pauli VI parata fuit, adlectaeque normae ab eodem Summo Pontifice, die 12 lulll 1949. approbatae. Ita ut eaedem nonnae lui vigens pro Monialinm dauiura constituant.

2 Hnlutmodi nonnae, optatis prae oculi» habitis Monalium, statutae, iisdem Montalibu acceptissimae plerumque evaserunt, uti epistolis Innumeri» probari potest ad Snmmum Pontificem ct ad hanc Sacram Congregationem toto ex orbe sponte et ultro minis.

3.Monasteria non desunt quae petierint ut normae ad definitas locorum et temporum circumstantias accommodarentur. Huius optati ratio habebitur cum ConstItuUoncs Sedi Apostolicae approbandas sublectae fuerint.

4.Monasteria nonnulla —pauca profecto— obsistentem quoad clausuram animum in Instructionem patefecerunt. Hulusmodl Monasteria, omnibus mature perpensi», ℛ voluntate Summi Pontlfkls. ad aliud religiosae vitae genus adduci pnterunt. primaeva sua canonica condicione clausurae papalis relicta.

5. Nonnae Instructioni *Venite scortum* adiectae, a Summo Pontifice approbatae, nullatenus facultatibus derogant motu proprio *Pastorale munus* (LE 3139| concessis. Hae enim facultates luxta expressam Interpretationem nb eodem Summo Pontifice, in Audientia diei 7 Martii 1967, fartam accipiendae sunt, scilicet: ·!) Episcopi, lusta et gravi de causa Monlallum ex clausura egressum permittere possunt, nullatenus vero ℑmponere 2) rationes ad cgmsum e elautum permittendum caedem este debent quae fn Instructione *Inter celero, n.* 24 M. A. S., 3R (1956), page. 516-517) (LE 2569| proponuntur, hac una diversitate accedente: qund vl eiusdem Instructionis ad Sanctam Sedem prius recurrendum erat, nunc vero Illae exeundi permissiones ab Episcopi dari possunt». Ouam Interpretationem Summus Pontifex Paulus VI. die 13 Novembri» 1%9, ∫n Audientia mlhl concessa. Iterum approbare et confirmare dignatus est.

Haec dum significo. Excellentissimis Ordinariis monasleriitqne omnibus In Tuo Didone exsistentibus comunlcanda. Excellentiam Tuam rogo, ut qua possis auctoritate, vitae contemplativae Monlalltim progressioni faveas, eadem Moniale» In suo undo proposito sustinendo ac detavlendo.

Oeraslonem naetus, meam In Te observantiam profiteor ae libenter permaneo Excellentiae Tuar Reverendissimae addictIsilmus.—H. Card. Antonivtti, Prof/. E. Heston, C. S. C.. *Ster.*

• Ctdisariia loccrutn. Prot. 5 R. 14MXC Cpl 49 (1970) ↑00.

3817

1970 IAN 6.-SC INST. CAT., NOR. AAS 62 (1970) 32t-384

RATIO FUNDAMENTALIS INSTITUTIONIS SACERDOTALIS

Notab Praeliminares

In Synodo Episcopali, men»e Octobri 1967 Romae celebrata. sequens Quaesitum, a Cardinali Praefecto S. Congregationis pro Institutione Catholica propositum, a Patribus approbatum est:

«An opportunum videatur ut, enumeratis thematibus quae cunctis Rationibus Institutionis sacerdotalis Inserantur oportet, praeparetur, una cum Conferentiis, Ratio quaedam Fundamentalis, ad nonnam Decreti *Optatam totius* (LE 33341 cd erorumque documentorum conciliarium, quae In proxima Congregatione Plenaria S. Dlcastcrii pro Institutione Catholica examinetur atque definiatur. Ita ut norma flat omnibus Rationibus conficiendis, ad unitatem servandam ilmulque sanam varietatem admittendam.›

Quod autem attinet ad memoratam thematum enumerationem, Sacra Congregatio peculiarem indicem —cui titulus *De Ratione Institutionis sacerdotalis hirta documenta Concltil Vaticani II renovanda*— apparandum curavit atque singulis Conferentiis Episcopalibus misit, quo In laboribus suis opportune adjuvarentur. /

322

Quoad alterum munus. Fundamentalem nempe Rationem confidendi, huiu» textu» Conferentiis Episcopalibus blc proponitur tamquam necessaria via ad unitatem in varietate servandam.

Quo clarius vero eius momentum et finis pateant, hacc quae sequuntur prae oculis habenda sunt:

1. Documentum hoc Ita concipitur ut Conferentiis Episcopalibus, quarum est Rationes Institutionis sacerdotalis unicuique Nationi proprias conficere, solida fundamenta Indicentur ad grave hoc munu» facilius exsequendum vel perficiendum, atque S. Congregationi pro Institutione Catholica certa criteria suppeditentur In singulis Rationibus ad normam Decreti *Optatam totius,* ɳ. l examinandis ct approbandis.

2. Hulusmodl Documentum, cum a Conferentlarum Episcopalium delegatis pertractatum atque a Sancta Sede approbatum »it, quoad praecipua capita (quae Inferius accuratius circumscribuntur) obligant habendum est, Ito ut, luxta Primae Svnodl Episcopalis vota, norma flat omnibus et singuli» Rationibus confidendi»·. /

• Ul Mror* n°rr»Mrx› v-ma/te ab Ut 'fiae uiu habenda ano «.it taub-n <5ntia<ia possist, hacr fiotare oportet:

λ) **Marna rt parte ex r.ȷjjra r›i cHeent q‹sae ad rectwn fnloronun urri-t ra cthorab.-nra omnino txmumn cbeq‹› requiruntur.**

›» Ia xJjqi.V-.» pxr4jmpfe;s aperte Ifvte-xater up t*. tiret tamquam rtwatulU requirar tv. pro kxorsn Uxni adtenctb variw possunt; cf. v. er sa : ‹› 'ι-j v t u UxLnrzs rexrdr-itr»), 75, «o. St (rauoo*s studrxum. indz»i «lisapluunxn» ccsfk-kedn, 93 ezaaana, ·», tot (ratio qua studiis speruii.ba» et Ser.*aanum p› :t. jrr.dae consulatur).

r) Qusedara **promi nosr.si id exmpU vel conwld pncUd aUnnmtur id tf°Irctata pr.nripU UoLns Applkxcda; cf. v. rr nn r 9 MrirU· twdkrarB *4 rorationes fovendas), 4°. 4« (incukatur orrrvtlUt vrue pr-·b»txirt ud tantun romiiantur qua/dani media quibus tpM '/rrlarrt 4», 4L 50. 5» (inrulrantur virtutes ‹t prawxtisSM %wrrV?l f'cv-*-. r›r› red:* rt rxdl tantum proponuntur ad nt cenrfrsda·), 54. 54 ,$4 (attnastar attraiUi q-Kvrunlarn vjH.«liorum nur q«w U-xn ora Ucq«x*ro eihi-Mtivi tabmda Wil) qj narnîrxt» oemvLn led axthodoi ‹!›LuUr xa cvedlh**

tI **'-Urxhat Virzxira Mr-ȷentnrwL xq (ratio mn«li *t vjvrMi Mo ‹4°r°xr‹-. v rr. itiu wranȷjfJl, v vl. etjonxtAncn KkoiUtew, pnfkxeodAat. it (n œtiuxüU open Pr^ewrai coserrU dxuaur. v. cr lQ**

Quod »l In aliquibus Nationibus vel Regionibus rerum condiciones elusmodi sint, quae otlarn In rebus praecipuis peculiares quasdam sacenloliilis formationis accommodationes postulent, ambitum excedentes huius Fundamentalis Rationis, re» Inter Sacram Congregationem pro Institutione Catholica ct eorum locorum Conferentlas Episcopales pertractanda oil.

3. Sicutl ex natura rei elucet, Documentum quaedam generaliora tantum fundamenta Indicat, quibus Conferendae Episcopales In propriis nonnis definiendis Inniti debent. Eius est aptas indicare vias, quibus variis Institutionis sacerdotulis necessitatibus opportune occurratur, atque certos fines designare, Intra quos Seminariorum vita tuto progredi possit.

Quare, pro variorum argumentorum natura, saepe Documentum diversas prospectat condiciones inter quas singulae Conferent lac viam eligere poterunt propriam et ma·)is cuiusque loci condicionibus congruentem (cfr. nn. 17, 8, 19, 42. 60, 63, 83, 8-1, 85, 07, 98, 99, 101). Itaque, maius uniuscuiusque Nationis bonum appetens, cius industriam atque Incepta non cohibet, sed cxtlmulat.

4. Inter normas In Documento propositas, aliae lam ad Instar articulorum redactae sunt, Ita ut, sl placuerit, Integre In nationales Institutionis sacerdotalis Rationes Inseri possint (v. gr. nn.: 5-7, 11-14, 1G, 20-26, 28-41, 44-58, 67-74, 76-70, 82, 86-89, 94-95, 99); aliae, contra, nonnisi principia tradunt ad ulteriorem requisitam elaborationem dirigendam (v. gr. nn.: 9, 15, 19, 27, 42, 43, 61-66, 75, 80, 93, 98, 99, 101).

5. In Documento conficiendo opus erat ante omnia tribus hisce necessitatibus pro viribus consulere: *claritati,* ut variae quae hodie hic Illic divulgantur ambiguae opiniones circa formationem sacerdotalem dissiparentur, *unipertalilati,* ut pro varietate condicionum, opportunae suppeditarentur normae ad constituendas leges diversis locis accommodatas; *actualitali,* ut nostrae aetatis quaestionibus in sacerdotali formatione ante omnia consideratis, insurgentibus periculis remedia adhiberentur.

6. Documentum penitus Imbutum est spiritu Concilii Vaticani II, atque ipsa cius verba alicubi refert. Experientia enim docet non esse superfluum aliquas obligatorias Concilii normas ct principia iterum atque iterum in medium proferre, ne forte neglegantur, co quod in Ratione Fundamentali expresse non nominentur (v. gr. nn.: 11, 13,

324 20, 29, 30, 44, 45, etc.). /

7. Has Igitur normas Documentum admisit, ut Conferenllls Episcopalibus In praeparanda vel recognoscenda Ratione Institutionis spcerdotalls quam maximo adiunicnlo esset; nihil omittere quod utile videretur; nihil superflui addere; nihil umquarn inculcare nisi quod universaliter valet; ad praesentem rerum statum semper attendere. Hoc posito multiplici fine, non poterat non adesse aliquis defectus In partium proportione, cum htc fusius, Illic autem brevius, blc ad modum codicis. Illic nd modum directorii agendum esset: decus enim necessitati cedat oportet.

Introductio

Hodierni conatus ad Seminaria renovanda, quibus Concilium Vaticanum II per decretum *Dc institutione sacerdotali* praecipua et generaliores normas praestituit ut tuto procederent ac salutare pietatis, scientiae ct pastoralis fervoris incrementum in candidatis ad sacerdotium producerent, ulteriore» quasdam determinationes exigunt, ul peculiaribus singularum nationum necessitatibus quam optima ratione accommodentur atque illa catholici sacerdotii unitas cl figura servetur, quam ipsa rei natura postulat ct Idem Concilium enixe inculcavit l. Hac igitur duplici necessitate prae oculis habita, Fundamentalis, quae hic proponitur, Ratio Institutionis sacerdotalis n Sacra Congregatione pro Institutione Catholica ct o Delegatis Conferentiarurn Episcopalium communi nisu consilloque elaborata est, nec sine constanti sollicitudine slncerisque votis ut et genuinus Concilii Vaticani II spiritus ct pastoralis finis fideliter in hoc documento significarentur atque, definitiore forma expressi, efficacius conferre possent ad educationis operam in Seminariis novis temporum necessitatibus aptandam,

venant·), 67, 6 (ratio qua aluniXMXtxzn iQJtitul?» ubertut perfici potest), So (Irrtw coexurun:» librorum l‡ teniten criticum acueodum), 90 (coordicutor tPi boruiu). 'H, 05, 97, *90* (cxrr^itauoouni pattoralitxm obiecU. loca et tempora ooumsl ad moduxn exempli ^kiuomtar) _____

l Coae. V4L II. Drcr. '> imü.uUour eacenioUh *O^uUm* krfiiu, rroocin. [LE Δ114 L de PmbyL nüntoterio cl viu *i'rnbyUrorvm* orJimj, on î. 1. 7 et ;Mvun» (LE JJ&5L

1. *Quo sensu Concilium Vaticanum II Seminarii institutionem confirmet.*—Suam de Seminariis experientiam, lam pluribus comprobatam sacculis. Ecclesia in Concilio Vaticano II ut validam retinendam decrevit, asserens *Seminaria necessaria esse* tamquam institutiones ad sacerdotes efformandos ordinatas et potioribus Illis educationis clementis praeditas, quae coniunctim cum aliis ad integram futurorum presbyterorum formationem / possunt efficaciter con- 305
ferre Probatam vero hanc ad sacerdotium viam denuo confirmando, minime silentio praeterire voluit varias et multiplices necessitates, ex vetustate instrumentorum vel ex mutatis condicionibus decursu temporum exortas, admlsitquc, vel etiam praescripsit immutationes non paucas, quibus huius utilissimae Institutionis vis et pacdagogica efficacia augerentur.

Etsi diverso modo Concilium locutum est de Seminariis quae *Maiora* ct de lis quae *Minora* dicantur, quaedam tamen definivit quae de utrisque valent'. Antequam vero peculiaria utriusque problemata in medium proferantur, ncccsse est ut primum ea bene considerentur, quae omnibus infra dicendis quodammodo praesupponenda sunt: Seminarium, utpotc Juvenum communitatem 4, primam vim aptltudincmque suam ad futuros sacerdotes formandos ex ipsis condicionibus morlbusque loci derivare, in quo luvenes vivere solent, cuius velutl afcrem respirant, in quo definiendo ct in melius Immutando Ipsi partem habent. Agitur de variis concurrentibus elementis, cum internis tum externis; de totius communitatis structura deque cius spiritu, qui meliora sive inhibere sive provehere potest, cuiusque influxus vario gradu in omnibus manifestatur

Hac Igitur in re, primum Moderatorum munus In hoc consistit, ut consociatam omnium operam ad spirituales has condiciones inducendas perficlendasque obtineant. Elusmodi enim sint oportet, ut quicumque Seminarium ingreditur, necessaria in eo Inveniet auxilia od propriam vocationem excolendam atque Integre exsequendam Del voluntatem ·. Neque ad finem hunc assequendum parvi aestimentur quae ad rerum materialium dispositionem pertinent: loci scilicet, aedium, supellectilis ct ceterarum rerum sobria et digna compositio, cum iuvenum vita congruens.

2. *De condicione iuoenum nostrae aetatis circa educationem.*—Praeterea, In quavis sana Seminariorum renovatione, oportet omnino considerentur praesentis quoque temporis adluncta earumque peculiares / necessitates clrcr educat Ionem 7. luvencs enim, qui a divina Providentia ad munus sacerdotale inter nostrae aetatis homines exercendum vocantur, *peculiares animorum habitus referunt,* cum mente ingenioque hodiernorum hominum congruentes. Sic, percipitur in cis ardens sinceritatis desiderium ct veritatis in variis animi sui manifestationibus; percipitur magna propensio ad omnia nova ct insolita amplectenda; aestimatio mundi elusque progressus technici ct scientific!; voluntas Inserendi sc penitius In mundum ut el serviat; sensus •solidarietalis» praesertim cum hominibus humilioris condicionis et oppressis; spiritus communitatis. Sed, praeter haec omnia, animadvertitur in eis etiam diffidentia erga omnia vetera antiquo usu recepta, mobilitas in consiliis capiendis, Inconstantia In propositis ad effectum deducendis, defectus docilitatis ad verum progressum spiritualem pernecessariae, animus difficilis et censorius erga auctoritatem et varias institutiones societatis civilis ct ecclesiaUs, etc. ·. Omnes has peculiares qualitates educator In sua opera paedagogica non solum non neglegit, sed ellam Intellegere studet ct, quantum potest, coopcrantibus ipsis futuris sacerdotibus, ad suum formationis finem vertere, semper tamen bene distinguens quae Inter eas plus vel minus vel nullo modo conferant ad aptiorem conformationem sacerdotalem, irnmo eidem educationi officiant. Omnibus consideratis,

• Cf. Conc. VaL II. Decr. de institutione Mcerdoub *Opuum* Mini. 4^,
• Ibid., n. 3. ' Accuratior Seminarii descriptio nlertuxio p. 341 [AAS 6a (iQ7o) 34«; infra LE co·. 57»3) note 74.
• Plui XII, Adbort. AposL *Mtnii Soiirju,* aj >cpt. xyyoc 4. *A. S.* 4» (•950). p. 685 (LE axjx J; Paulus VI. AUoc. A *i* habita occarion·inaugurationis novarum aedium ÎAmt. CoUntii LzmeobardK-i Hoкız-. it nos·. «965: *Jt f'+cCa* F/, III, pp. 60ß, Typ»t PolrgloUn Vaticanis 1965.
• loannc-s X X111, Alloc. £' {· Conventui Komae halito ex uxuversa Kaba vocabor.ibus sacrii fostndi», *χι* apt. 1961: *A. A.S.* 53 (f96tk p. 3«l. °Cf. Conr Vat. II. DecL de educattone ßßi&t €?anxnm *tionu,* Intxod. [LE 3335 k Const. pa»L de Eccl in aun<lo hua» teuipx♦ *Gattdwi ti tp<t,* cap. It (LE 3366·; Paulus VI. .Alloc. S«Ixiмw o cm rmi · materatonbus rvnsocuticcuB v. dL tMorimealo Aduki Scouts Uattobt *i* Itelxanj·, 5 nov. 1966: IV, pp. 338 as
• Cf. Paulus VI. Nunkus rxkopboo. *Lx* occattoer tests NaUvb tetis Dotmni, as dec. 49 *Zo Zpμ μ › '·.* II. p 76«; Aüoc. *U pxrvif.* ad solde» Confortera noctis Uoisvrsnartae Catbobrae 1Librae (FUCO, 6 dec. IV.p 6tl: Allor. .Vo» Mrpu a»,ChrutdH b. usocram adxx^BM». 23 sept. 196A VL Pp 5M7 »»·

ignorari non potest nonnullas difficultates, praesertim hisce postremis annis, exortas esse sive ex luvcnlulc sive ex hodierna societate, quae in lotam formationis operam vim suam exercent et ideo maiores nisos ab educatoribus postulant.

Duo autem In nostrae aetatis iuvcnlbus praesertim animadvertenda sunt: eos impensius sentire tum propriae personae dignitatem tura res horalnesquc huius mundi sive quoad eius Indubia bona, sive etiam quoad eius peculiarem statum spiritualem, qui neglegentiam religionis magis In dies redoletl. Duo haec et alia etiam elementa in animis commixta, mentem quamdam veiuti communem creant, quae
327 exigit ut Iu Seminariis, / praeter alia adhibita remedia, maior personae aestimatio nabeatur, tollatur quidquid habet ininslificatae conventionis» rationem, omnia ad veritatem et caritatem Rant, inter omnes dialogus veri nominis instituatur, rationes cum mundo, pro lusta rectae formationis necessitate, frequentlorcs foveantur, denique omnia, quae praecipiuntur el postulantur, veram qua nituntur rationem ostendant ct liberis animis flant *·.

Sl bacc exigunt ul quaedam formationis elementa antiquo usu recepta recognoscantur, paedagogicam etiam veri nominis operam requirunt, quae, in mutua fiducia et intellegentia innixa, rectam libertatis notionem habeat et sciat praesertim probe discernere educationis media el fines. Sl enim circa media utilis dialogus et (ructuosa inquisitio una cura olunuus institui potest, finis Seminarii et universae educationis lam ab initio est semper prae oculis bene retinendus tamquam omnium considerationum fundamentum11, ad quod quaevis huiusmodi disputatio se referre debet. Quo darius enim sublimis formationis finis luvenlbus proponetur, eo libentius illi aptiora media ad eum adipiscendum communi consilio quaerent, atque ducLi proposito boni communis et voluntate Dei verum libertatis et auctoritatis sensum assequentur.

3. De no/fone *taeerdolU catholici tamquam fine sacerdolalli edaailionis* proprio.—Proprius sacerdotalis educationis fluis nititur notione saceràotll catholici, qualis oritur ex revelatione divina, constanti Ecclesiae traditione ct magisterio illustrata. Haec doctrina, quae omnem Rationem Institutionis sacerdotalis informare debet, propriam vim et tensum ei Infundendo, ex Ipsis Concilii Vaticani II verbis erui potest:

Omnis sacerdotalis potestas et ministerium In Ecclesia Catholica originem suam trahit ab unico et aeterno sacerdotio Christi, qui a Patre sancliflcatus et missus In mundum (cfr. /0. lo, 36), eiusdem sacerdotii sui apostolos imprimis et eorum successores, episcopos, participes fecit. De uno eodemque sacerdotio Christi varia Ecdeslac membra varia ratione participant: Simplicem quemdam huiusmodi participationis gradum constituit sacerdotium commune fidelium, qui. per baptismum el Spiritus Sancti unctionem
X3 «consecrantur in donum spiritualem ct sacerdotium / sanctum, ut per omnia opera hominis Christiani spirituales oferant hostias*ll. Diverso modo quam fideles sacerdotium ChrhU participant Presbyteri, qui, «quamvis pontificatus apicem non habeant et In exercenda sua potestate ab Episcopis pendeanl, cum eis tamen sacerdotali honore coniuncti sunt et vi sacramenti Ordinis ad Imaginem Christi summi atque aeterni sacerdotis (cfr. *Hebr.* 5, 1-10; 7, 24; 9, 11-23) ad Evangelium praedicandum fldeksque pascendos et ad divinum cultum celebrandum consecrantur, ut veri sacerdotes Novi Testamenti·u. Hac ratione Igitur presbyterorum *sacerdotium ministerlate* superat commune fidelium sacerdotium, cum per illud aliqui In corpore Ecclesiae Christo Capiti asslnxilentur atque promoveantur «ad Inserviendum Christo Magistro. Sacerdoti et Regi, cuius participant ministerium, quo Ecclesia In populum Del. Corpus Christi et Templum Spiritus Sancti, hic in terris indesinenter acdillcalur»M.

«Sacerdotium autem commune fidelium el sacerdotium minlstcriale seu hierarchlcum, licet essentia cl non gradu tantum differant, ad Invicem tamen ordinantur, unum enim et alterum suo peculiari modo dc uno Christi sacerdotio participant»H.

Sacerdotio aucti. Presbyteri multiplices ineunt refafiones *eum propria Epluvpo,* cum ceteris sacerdotibus et cum populo Del Etenim «presbyteri omnes, una cum Episcopis, unum Idemque sacerdotium ct ministerium Christi ita participant, ut ipsa unitas consecrationis missionisque requirat hicrarchlcam eorum communionem cum Online Episcoporum... Episcopi Igitur... Illos habent ut necessario· adlutores et consiliarios in ministerio et munere docendi, sanctificandi et poscendi plebem Del»lî. Ipst cum suo' Episcopo «unum presbyterium constituunt, diversis quidem officiis mancipatum. In singulis localibus fidelium congregationibus Episcopum, quocum fidenti et magno animo consociantur, quodammodo praesentem reddunt ciusquc munera et sollicitudinem pro parte suscipiunt ct cura quotidiana exercent» u.

Vera haec in uno eodemaue presbyterio dloecesano participatio in tima et multiplicia ligamina constituit *Inter intis quoque sacerdotes.* «Presbyteri, per Ordinationem in Ordine presbyteratus constituti, omnes inter se Intimo fraternitate sacramental! nectuntur» l·. mune sponte ac libenter sese manifestat in mutuo auxilio, tam spirituali quam materiali, tam pastorali quam personali, in conventibus et communione vitae, laboris ct caritatis» le, «ita ut manifestetur Illa unitas qua Christus voluit suos in unum esse consummatos, ut agnoscat mundus Filium missum esse a Patre»lx. 329

Omnis tamen presbyter cx populo Dei sumitur ut pro eodem *populo* constituatur. Seu licet vi sacramenti Ordinis munus patris et magistri presbyteri exerceant, «tamen simul cum omnibus chrisli fidelibus sunt discipuli Domini, Del vocantis gratia Eius Regni participes facti. Cum omnibus enim in fonte baptismi regeneratis Presbyteri sunt fratres inter fratres, utpote membra unius eiusdemque Chrisli Corporis, cuius aedificatio omnibus demandata est»j|~Quapropter «fidelium, quos spirituali*** baptismate et doctrina genuerunt (cfr. 1 Cor. 4, 15; 1 *Pt.* 2, 23). curam tamquam patres in Christo agant. Forma facti gregis cx animo (cfr. 1 *Pt.* 5, 3). suae communitati locali ita praesint et inserviant, ut ista digne vocari possit illo nomine, quo unus et totus Populus Dei insignitur, Ecclesiae scilicet Dei (cfr. 1 *Cor.* 1. 2; 2 *Cor.* 1,1). Memores sint se sua cotidiana conversatione et sollicitudine fidelibus et infidelibus, catholicis et non catholicis, *faciem ministerii vere sacerdotalis d padoralU* exhibere, omnibusque testimonium veritatis et vitae reddere debere, et ut boni pastores illos quoque quaerere (cfr. *Lc.* 15, 4-7), qui baplizati quidem In Ecclesia catholica a pravi sacramentorum, vel Immo a fide defecerunt» u, ita ut per indefessam eorum operam «Ecclesia ut universale salutis sacramentum» 11 coram omnibus eluceat et signum fiat praesentiae Dei in mundo *·. «Vita et verbo, una cum religiosis atque suis fidelibus, demonstrent Ecclesiam sola sua praesentia, cum omnibus quae continet donis, Inexhaustum fontem esse illarum virtutum, quibus mundus hodiernus maxime indiget»x<. «Munus vero Pastoris non ad fidelium singillatim curam habendam coarc- / tatur, sed etiam ad genuinam communitatem cliristlanam efformaadam proprie extenditur» 17, quae genuino spiritu mlssionall et catholicae universalitatis Imbuta esse debet. 330

Ministerium presbyterale, quale a Concilio Vaticano II exponitur, absolvitur praecipue In *ministerio verbi et opere sanctificattonis.* «Cum enim nemo salvari possit, qui prius non crediderit. Presbyteri, utpote Episcoporum cooperatores, primum habent officium Evangelium Dei omnibus evangelIzandl» '·, mandatum exsequentes Domini: *Euntes tn mundum unireraum praedicate evangelium omni creaturae (Me.* 16, 16). Quod tunc explent, quando «sive... conversationem Inter gentes habentes bonam, ad Deum glorificandum eas adducunt, sive, aperte praedicantes, mysterium Christi non credentibus annuntiant, sive catechesim Christianam tradunt vel Ecclesiae doctrinam explanant, sive eul temporis quaestiones sub luce Christi tractare student»1·.

At ministerium verbi eo tendit, ut homines ad fidem ct sacramentum salutis adducantur, culmcnquc suurn attin-?Hln Eucharistiae celebratione: «Suum vero munus sacrum presbyteri) maxime exercent In eucharistico cultu vel synaxi, qua in persona Christi agentes Eiusquc mysterium

H »|<i. **ex M. Λ, «r. Pinl-a VI. ABx Sa.'*îu»*j c m nrun«. et noti 7. *Oor.* V«1. IL. ComL P*» d· Eerl In ranado tam *Q&. *iwrttta.* a. u. M Cûbc. Vat H. lArcr d Ua Mias, rwWa. * Cone. Vat II, Coae, hw.n te (LE µµï " H vita /''<1^*™* ·*<*■·*, u l**

de L·^ ««ii.-., a. io. « Tlldca pncvmm in spirituali est (cI. cap VIII tt X\1). Cecc.>t-1L Pr-Λ-η. otniiterfo et vita *Praby-Urcmm* crJwtt.a p**- '**. ·5o α de Ecc'eUi rm/iuw*. a. i». *tear.* \u. H. D«cn4e Ptebyv euolxlcno et viu

rose de Ecrira La hL» ' 4L 11· Coa5t

proclamantes, vota fidelium sacrificio Capilis ipsorum conlungunl, ct unicum sacrificium Novi Testamenti, Christi scilicet Scsc Patri Immaculatam hostiam semel offerentis (cfr. *Hebr.* 0, 11-28), In sacrificio Missae usque ad adventum Domini (dr. 1 *Cor.* II. 26) repraesentant ct applicant. Pro fidelibus autem pocnltcnllbus vel aegrotantibus ministerio reconciliationis ct allcvlatlonls summe funguntur, ct necessitates ac preces fidelium ad Deum Patrem afferunt (cfr. *Hebr.* 5, 1-3)·30. Itaquo munus praedicationis id habet proprium, ut munere sanctificationis compleatur, quo sacerdos, Christi personam gerens, In Ecclesia aedificanda cooperatur.

Populo autem Del per cvangelicam praedicationem atque sacramenta ct praecipue per Eucharistiae celebrationem congregato *praeest Presbyter.* Talis Ideo esse debet, qui ab omnibus pariter agnosci possit ut Christi Capitis vices gerens: nam «munus Christi Capitis et Pastoris pro sua parte auctoritate exercentes, Presbyteri, nomine Episcopi, familiam Del, ut fraternitatem in unum animatam colligunt, ct per Christum In Spiritu ad Deum Patrem adducunt. Ad
331 Hoc autem ministerium exercendum, sicut / ad cetera munera Presbyteri, confertur *potestas spiritualis***1.* Hac potestate sacerdotium mlnlstcriale seu hlerarchicum a sacerdotio communi fidelium non gradu tantum sed essentia differt31. Nani, etiamsi fideles aliquam partem habere possint ct debeant in munere evangelico et pastorali33, solus is qui sacrum presbyteratus ordinem accepit, ministerium sacramentale, ct praecipue eucharisticum, a quo alia ministeria derivantur ct ad quod tendunt, plene exercere potest. Idcoquc *segregatus In euangelium Dei (Rom.* 1, 1), totam suam vitam Del et hominum servitio devovere, animam Immo suam pro ovibus ponere non dubitetM.

4. *De sacerdotis actione el uita in praesentibus rerum adiunctis.—Munus sacerdotale,* quale ab Ecclesia essentialiter definitum est, exercetur hodie *in condicione rerum omnino noua,* quae ex novis hominum necessitatibus et cx natura civilis cultus hodierni manifestatur13.

Necessitates hominum hodie determinantur potissimum sive a nobilitata persona humana, sive a progrediente Immutatione sensus religiosi. Si non semper re et expresse, saltem virtualiter cuivis homini sua agnoscitur dignitas humana, lus progrediendi, manifestandi mentem suam libere, et partem habendi in sulpsius et rerum progressu.Et prout plenior dominatio hominis in mundo instauratur, cum magnis mutationibus socialibus coniuncta, minus spatii conceditur antiquitus receptis formis vitae Christianae. Dum enim, in hac generali rerum conversione, Christiani quidam coetus formam vitae religiosae exhibent magis per-
332 sonalem, quae / manifestatur ex peculiari reverentia erga verbum Dei et Sacram Llturgiam et ex maturiore acquisita conscientia, magis etiam In dies eorum numerus percrebrescit, qui debitam cum Ecclesia consuetudinem partim vel omnino amittunt, et in naturalem quamdam religionem el ethicam propendent. Immo, saepius eo usque pervenitur ut atheismus —quondam potius philosophis reservatus— communior in dies evadat ac plurium mentes lente imbuat. Hi autem varii aspectus civilis cultus nostrae aetatis prae oculis constanter habendi sunt, cum ad eos resplciat oportet vita actioquc sacerdotis clusque ad munus suum praeparatio 3e.

Iuvenes enim qui Seminarium hodie ingrediuntur, in huiusmodi civili consortio inserti sunt per varias communicationis socialis rationes, et in animis suis afficiuntur quaestionibus, quae religionem et praesertim sacerdotalem actionem ct vitam respiciunt. Saepe ad theologica studia accedunt sincera quidem voluntate serviendi Deo et hominibus in vita sacerdotali, quin tamen, ut olim mos erat, certa perspcctaque habeant bona religionis, quorum praecones et administri aliquando fleri debent. Haec autem et graves quandoque in Seminario difficultates suscitant, et verum ac praecipuum obiectum educationis constituunt, ad quod moderatores peculiari sollicitudine attendant oportet. In sua formandi ratione conentur Imprimis non tam subitaneo ct radicati interventu varia huiusmodi obstacula removere, sed potius gradatim animos Intentioncsque purgare ct praesertim uti prudenti ludlclo ac moderatione, ut Suidquid sani est in iis quae iuvenes appetunt, magis in les progrediatur ct roboretur, atone ita possit in posterum sacerdotalis eorum vita et opera fructus ferre uberiores.

Ad hoc autem auxilio esse poterit non solum eorum magnus alaccrque animus ct ardens studium subveniendi societati humanae, sed quandoque etiam ipsa ab iis superanda dubia et critica fidei perscrutatio, cum homines, ad quos sacerdotes mittentur. Incerta et ambigua religione imbuti, magisterium sacerdotis haud inertes facllesque accipiant, nec sine praciudicatls opinionibus credant teneantque doctrinam, quam eos sacerdos ex officio edocere contendit.

Iuvenes igitur ita educandi sunt, ut peculiaris haec condicio, quam hodie una cum tota Ecclesia experiuntur, nedum eos in periculum cadendi animis adducat, cos ad nova experienda auxilia novasque vias temp/tandas, spe fideque 333
in Deum erectos, cxtlmulet, quibus cum nostrorum temporum hominibus facilius communicare valeant. Mundum enim «qualis hodie dilectioni et ministerio Pastorum Ecclesiae concreditur, sic Deus dilexit, ut Filium suum Unigenitum pro Ipso daret (cfr. *Io,* 3, 16). Revera, mundus hic, multis quidem peccatis detentus sed non parvis etiam facultatibus praeditus, Ecclesiae lapides vivos (cfr. 1 *Pt.* 2, 5) praebet, qui coaedificantur in habitaculum Dei In Spiritu (cfr. *Epn.* 2, 22). Idem Spiritus Sanctus, dum Ecclesiam impellit ut ad mundum huius temporis adeundum novas vias aperiat, congruas quoque ministerii sacerdotalis accommodationes suggerit ac fovet·37.

Haec nova sacerdotalis actionis et vitae accommodatio plurimorum animos nostra aetate inquietat et occupat et ubique varii generis quaestiones suscitat. Hinc quoque fit ut de sacerdote ipso, de cius natura, de proprio cius loco in sinu societatis, de cius vitae condicione ct de eius aptiore praeparatione ad munus suum efficacius exercendum, multa ore ct scripto agitata sunt atque proposita38. Haec Seminarium, uti patet, debebit numquam ignorare vel neglegere sed, contra, sollicite tueri ac servare quae sacerdotii certa et perennia bona sunt. Huius *Rationis Fundamentalis* erit haec acquisita bona In tuto collocare; cetera vero contingentia elementa necessitatibus locorum ct temporum accommodanda curabunt Confcrcntiac Episcopales plena libertate.

Normae Generales1·

1. Ratio Institutionis sacerdotalis a Conferentia Episcopali ad normam η. 1 Decreti *Optatam totius* statuta, a Sacra Congregatione pro Institutione Catholica prius «ad experimentum· approbatur.

Quod si Intra tempus experimenti aliqua urgens necessitas oriatur Rationem aliqua parte novis adiunctis accommodandi. huiusmodi mutationes non excluduntur, dummodo tempestive admoneatur Sancta Sedes.

Λntc expictum experimenti tempus Ratio a Conferentia Episcopali ex acquisita experientia recognoscenda erit. Commissione Episcopali de / Seminariis10 ct viris peritis 331
adiuvnntibus, atque novae approbationi eiusdem Sacrae Congregationis subiciclur.

Elusmodi recognitio et approbatio postea certis temporibus repetentur, prout singulis Confcrentiis Episcopalibus necessarium vel utile visum fuerit.

VaL II, Decr. de PrcsbyL ministerio et vita *Prabytcrontm ordinù,* **n. 4. ••Cooc. VaL II. Const, dogm. de Ecclesia** *Lamen gentium,* **a.** *ii.* **•'Cone. Vat. II, Decr. de PrcsbyL ministerio et vita** *Prnbytcrcrum ordinu,* **n. 6. " Cooc VaL II, ConsL do^rn. de Ecclesia** *Lumen gentium,* **n. 10.** ·* *Ibid.,* **nn. xr,** *12.* **••Cooc. VaL II, Decr. de PrcsbyL ministerio et vita PraSy-***leromm ordinu,* **n. 13.**

·· Nova hacc rerum condicio ia qua apostolica sacerdoti* opera exercetur in Concilii VaL II et rccentronbus Summorum Pontificum documentis accuratius describitur, v. *gr.:* **Coae. VaL II, Coast. pusL de Ecd. ia mundo huius tempons Gaudium** *ct tfa;* **loannes XXIII, Litt. EncycL** *Pacem* **tn** *lerni,* **ii apr. 1963:** *A. A.S.* **35 (1963), pp. »57 ss. (LE 3110L UtL Encvcl** *Moter rt* **JLiprira, 15 mail 1961:** *A. A. S.* **(1961), pp. 401 a*. (LE 2984); Paukis VI, LitL Encyd-** *Eccleiiam tuam,* **6 au$. 1964:** *A. A. S.* **56 (1964), pp. 609 ta. [LE 3*nh LitL Encycl.** *Populorum progreuu),* **36 mart. 1967*.** *A. A. S. y)* **(1967). PP· *57** (LE 3540}; Alloc.** *Potrebbe batiare,* **u* qui interfuerunt Conventui Romae habito de pastorali animarum cara hodkrrus necessitatibus accommodanda, 9 sepL 1966:** *Inicgnamenti,* **IV, pp. 3W-393; All·*.** *Reneduamut Domino,* **ad Excanos Praesule» ex Ameruue Latina· repouibu* secundo Generali Coetui Medelhl interfuturo», 34 auç. 19«:** *Inurnamenîi,* **VI, pp. 403 **-: Alkx. <>ur*L>** *onnuak mcontro,* **ad Concionatom qoadrages. et Parocho* Romae, 17 febr. 1969:** *L'Oturcaiorc Romano,* **17-1S febr. X90. P «: Alloc,** *tl Sig. Cardinale,* **ad Sacrum Collegium. *5 dec 1909:** *L'Ourrxa^e Romano,* **15-16 dee. 1969, pp. x b.**

••Coae. VaL II, Coast past. de Ecclesia ia mundo huius tempon* *Gaudtum ft* **nn. 4-10; Paula* VI, Hoautia** *Hcdie CmcUmm,* **In IX Concilii vit II Se^oao. 7 dec. 1965: IU. PP· 7-ó ** (LE 35'>d.**

•'Cone. VaL II. Decr. de Prr*byL ministerio ct vita *Pmbytrrornm crdims,* **a.** *:j.* **·· Paulus VI, cf. Alioc.** *annuale inexmtro,* **I. c; cf. Alloc.** *11 Sir. Cardinale,* **I. c.. cL bo U 35.**

·■ His oonri» icvneraliora quaedam captu Coalerratib Episcopatibus proponuntur, quibas propna* cuiusque Nationis Raüooes ItuUleUoal* saerrdouti» conficiant

·· Vei a Commissione aut Secn-tanatu, cui Seruinarxvum curi cceerr^tiu est Qoae Cocumis»iones rrl Secretariitu·, sk u U «>c **dictae Cotunttv *r»e*** *tecAnicae* **pen torum. a Synodo Epivupall 4.1967 maxime ccenaeodatae sunt, earum autem cv.np.HitrO, nrirnw atque comp.-tentia ■ CoalcreoUi Episcopali accuratio* de tmmnanda *unt.**

Solis ConferentiU Episcopalibus, non autem singulis Episcopis, lus et offldum competii statuendi Rationem Institutionis sacerdotalis in propria natione vel regione et approbandi peculiaria experimenta, si quae opportune introducenda videantur.

1 Nonnae Rationis sic elaboratae servandae erunt ln omnibus cleri dioicexani Seminariis sive regionalibus sive natioualibus; earum autem particulares accommodationes ab Episcopis competentibus determinandae erunt ln Ordinationibus (réglement, regolaraento, Lebensordnung, Rule of Life, reglamcnto) unicuique Seminario propriis.

His normis etiam Rationes Institutorum Religiosorum, congrua congruis referendo, accommodandae sunt4l.

Ubi Seminarii alumni studia philosophica et theologica apud Facultates vel alia Superiorum studiorum Instituta peragunt, quoad studia respiciendum erit ad ea quae ln documento, coi titulus Normae çaaedam4l, sub n. 33 a Sacra Congregatione pro Institutione Catholica statuta sunt.

X Ratio fundamentalem Institutionem sacerdotalem complectitur, nempe humanam, spiritualem, intellectualem et pastoralem; quae partes apte componi debent, ut sacerdos Christi pro nostrorum temporum necessitatibus praeparetur.

4. Tota institutio sacerdotalis, ratione habita documentorum Sanctae Sedis quae formationem alumnorum respidant. Informetur oportet im primis spiritu et nonnis Condiit Vaticani Π, prout elucent ex Decreto *Optatam totius* atque ex aliis Constitutionibus et Decretis, quae clericorum educationem attinguntu.

IL De pastorali citu vocationum

5. Vocatio ad sacerdotium in ampliorem Inseritur ambitum vocationis christlanae, in sacramento baptismi radicatae, qua Populus Del «a Christo in communionem vitae, caritatis et veritatis constitutas, ab Eo etiam ut Instrumentum redemptionis omnium adsumitur et tamquam lux mundi et sal terrae (cfr. *MI.* 5, 1X16) ad universum mundum emfltllur»M. Haec vocatio, suscitata α Spiritu Sancto, «qui varia sua dona, secundum divitias suas atque ministeriorum necessitates ad utilitatem Ecclesiae dispertit (cfr. 1 Cor. 12, 1-11)»u, ordinatur ad aedlfiealionem Corporis Christi, In qua «diversllas viget membrorum et officiorum»4·.

6. Omnes vocationes tamquam manifestationes Investigabilium diritiaram Christi (cfr. *Epà.* 3, 8) In Ecclesia magni aestimandae sunt, ideoque omni cura et sollicitudine excolendae ut maturescant et augeantur. Ad lotam igitur Christianam communitatem sed peculiari modo «ad sacerdotes, qua in fide educatores, pertmet curare sive per se sive per alios, ut singuli fideles ad suam propriam vocationem secundum Evangelium excolendam, ad sinceram operosamque caritatem, ct ad libertatem, qua Christus nos liberavit, in Spiritu Sancto adducentur»4·, ita ut suam J3B «maturitatem Christianam consequantur»4›. /

7. Inter multiplices vocationes a Spiritu Sancto ln Populo Del incessanter excitatas peculiare momentum habet vocatio ad statum perfectionis et praesertim ad sacerdotium, qua homo Christianus ad Christi Sacerdotium hierarchicum participandum divinitus eligitur ·· «ad Ecclesiam verbo et gratia Del pascendam»M. Haec vocatio in variis vitae humanae aetatibus varia ratione manifestatur: anud adolescentes, apud aetate provectiores, atque ellam, slcutl constans Ecclesiae experientia testatur, apud pueros. In quibus, ud instar cuiusdam «germinis», non raro sociata exhibetur cum singulari pietate, cum ardenti nmore erga Deum et proximum, cum animi inclinatione ad apostolatum n.

8.Magnis Christifldellum necessitatibus inspectis atque bene percepta voce Divini Salvatoris qui omnes Invitat: *Rogate Dominum mruls, ut mittat openinos in messem tuam (Mt.* 9. 38: *Lc.* 10, 2), summopere oportet ut tota communitas Christiana assidue ac fluenter curet religiosas ct sacerdotales vocationes praesertim fovere. Ideoque In singulis dioecesibus, regionibus vel nationibus Opus Vocationum, secundum pontificia de re documenta, instituatur et augeatur, ut omnia quae pertinent ad pastoralem fovendarum vocationum actionem, nullis neglectis opportunis auxiliis, apta cohaerenlique ratione ordinet atque pari prudentia et studio promoveat M.

•Haec actuosa ad vocationes fovendas universi populi Del conspiratio Divinae Providentiae actioni respondet, 337
quae hominibus ad Christi Sacerdotium hlerarchicum participandum divinitus electis congruas dotes tribuit cosque sua gratia adiovat, dum legitimis Ecclesiae ministris committit ut idoneitate agnita, candidatos qui tantum munus recta intentione et plena libertate petierint, comprobatos vocent ct Sancti Spiritus sigillo Dei cultui et Ecclesiae servitio consecrent» .

Ad Opus provehendum et vocationes fovendas. Episcopi enixe curent uti consociata opera sacerdotum, religiosorum et laicorum, imprimis parentum et magistrorum **, atque ellam Consociationum catholicarum, luxta rationem generalis curae pastoralis organice coordinatae.

9.Omnia promovere oportet quae ad vocationes a Deo oblinendas requiruntur, imprimis precationes ab ipso Christo postulatas (cfr. *Mt.* 9, 39; *Le,* 10. 2). Quod quidem fieri debet tam privatim am in communi certis opportunis anni liturgie! temporibus sollemnloribusque occasionibus ab auctoritate ecclesiastica definiendis. Finem hunc praecipue spectat *Dia mondialii pro vocationibus,* a Sancta Sede statutus et ubique terrarum ab Ecclesia quotannis celebrandus M. Omnia etiam promoveantur oportet quae animos excitare et aperire valent ad vocationem divinam discernen dam et excipiendam. Quare exemplum saccrdo- 33S

“Qy VaL II. Dea. ‹te Preabyt. cusirte-ro ct vita *Pratytnnim* **n.** *n.* **Pxas XII. Cexrt- Apou. Sarfa** *yt* **maxi X90: A.** *A* **.S. 4® pp. «7 [LE Wb VI. Ejnst. Apo»U S«m Dj» I>5w, 4 ifcôj: A.** *A.* **S. 55 (x$6p. pp. ->!‹ cL ALoc.** *II rardt* **nto, çsarto exacto pou ccaxt.tuU a Cooaho Tn»L Srcunxria, 4 nov. XT&j: I. pp. ASoc. Π** *Srstra daidtrio,* **L C-, nota 44: AHoc. ne»! »d «I-veae» ciciuraates» ex anivtrsa Europa, 30 xaart. 1967: V. pp.** *12^127.*

“‹CL Ccoc. Vat. 11. Dea dc xxuutauoac sacerdotal· *OfUlam tctmi,* **n. r. Dea. de Prtibyt. cinjslmo et vita** *Frabycriinu,* **n. xx; Der.r. de kcctxu. χτοοτ. vita» re3ô›i*** *Pcrftziu csfzZjtu,* **a. 34; De‹r. de paxt. Eptsc-E?3eR ia Ecdesia CKmixj** *Dcwats,* **n. 15. Decr. de adiv. nuiston. Ecriesiie** *Ai cnaci* **na. x‹L XX ri- eUi=j Bus XII. M->ta proprio Cwm neHx, «de Frai. Optrt Vocauoo^ax Sac«rdota£a= apud S. Ccnçrrçxtionem Secâx^rüa ct Uadjorsza UajverMUUbn praepOMtas: constituendo». 4** *aar.* **194c** *A. A. S. yy* **P· 477 (LE 16465 cn=a adnexa** *St&uiu fi* **5'oonu ib eadem S. Con^raatione pcrts.n!‹aUi d. 8 vept 1743 [LE xjtA ct X7^91; Hotn ptrprxo Cmm r»F*o*a/. *5e Pont. Opo» pns·ano rrLr.'nanim vocatiounn», it febr. 1935:** *A A. S.* **47 UMS)· P· (LE -4--]'. euxa adnexis SLKufu d * S. Coc‹rT‹au&ae de Reli^ous procaulsatia** *(IbU. pp.* **rja-yix) (LE uSj «t mMV**

“‹Cone. Vat. II, Dea. de mHituUone sacerdotali *Ofiaigm* **trtiur, n. r. Pfcu XII. Canat. Apost S‹sü3 saPs/niia/, 31 tnaii 1936^** *A. A. S.* **48 (1936), p. JJX Paaîns VI. EpaL Apost Swwm** *Dti* **4 cov. 1763:** *A. A. S.* **›» tlpftj). PP- 04**

“‹CL Coae. VaL II. D—r. de ixtçtitirtjone taordotall *O^iaLam Ifitut,* **η- X Dea. de Presbyx nis it-no ct vita** *Pmbytfrfwn* **ortfims. n. 1x. Const, dnçrx de ErrJetia Limen n. 11; Dea. de accornm. renov. vitae rcLjposae** *PaltUaf* **ar-Jafu, n. Z4. Dta de apostolitu Uiccmm .4^orfr.7ûat*i Q· n; Deer, de past- Epbeop. munere ln Eecksia** *ChnUtu* **Dew**j,n. x£ Consk past- de Ecdcs^x in mundo b-dn traperu Gnaiinm** *d ipa,* **o. Drrr. de arti*, cusnon. EeclesUe** *Ad frn^t dmnuut,* **n. jt, H. cti» Pies XII. Adhat. Apost. Ifenii Ncrl/e/., 23 sept. 1750: Â.** *A. S.* **4X P- [LE X151Ï AZo«-. t'w ad sponyn novelles, sj ■art. X94T. Lhxxm** *t* **IV. pp. xi-tp, Ioanna XXIII, All·*:. E*** *VnUt,* **1 Czxrrcnt-jl R'——hsbito ·χ u=h*rva Itafia pro vocatjor.jbus fcmadu.tsapr.i0r. A.4 S. 53‹x0x).pp. 308-3x4. A'Ve Qwdafwtanjvm, ‹‹ ros q*xi prta» CoovvnLni intonat pro vocationibus ecel. Interfuerunt, rtaij ttfrx A.4.S. 34(t0x). pp. tJX'Sty Panins VI. Litt. Apost St>w»«t u J. ® I?* ili' V' S”IatU Raphen. haH-i o-rasxme cslrbratioen Uhn r·î·üuIu fro », *PrrraU '*« Π. pp x,o-Jtr. , n.«i. X07: ZKMΓM-W^t, V. pp. 69Q-7or. U ç«‹a Gïcrnoii, χη apr χη/.V** *In.* **'m'W d*ta' ?■» 4- iyï‘‘M z s'n›-tl s,ud rni*. ——›■ ‹*: Lut D. Uandetl I. CanL CttaranaL Serr. R«atv«. -λ τλ « v ‹3 - Puerto, pr mT s. Coop S^ It SViu«7,7;**

tum, «verum gaudium paschale aperte manifestantium» , pastoralis juventutis cura In dioecesibus bene ordinata, sacrae conciones ct catechesis vocationem Ipsam tractantes, praeparatio spiritualis, v. gr. per exercitia spiritualia; quae omnia tamquam prima ac praecipua rallo huius pastoralis operae habenda sunt.

Quae actio, servatis sanae psychologiae ct paedagoglae legibus, nd variarum artatum homines dirigi debet; at urget in praesens novus labor ad vocationes —quas plures ln maturiore aetate manifestant (quandoque post exercitam aliquam professionem)— propriis Institutis ct rationibus inveniendus, excolendas, formandas *·.

10. Liberali animo vocationes foveantur non tantum pro sua cuiusque dioecesi et natione, sed etiam pro aliis dioecesibus et nationibus, ratione habito necessitatum universae Ecclesiae ct divinae actionis, quae singulos ad diversa munera vocat, sive ad sacerdotium sacculare, sive ad laborem misslonalem, sive ad instituta religiosa. Ad quem finem facilius assequendum Centra unica peroptanda sunt in singulis dioecesibus, quae vclutl exprimant cooperationem ct unitatem inter utrumque clerum, dloecesanum ct religiosum, pro omnibus vocationibus M.

IIL De Seminariis Minoribus·0 et aliis institutis AD EUNDEM FINEM ERECTIS

11. Proprius Seminarii Minoris finis est adulescentes, qui vocationis germina exhibere videntur, adiuvare quo facilius vocationem suam dignoscant eique respondere va-
339 leant. Ln re tantae prudentiae ct consilii, quae / perfici nequit nisi luce ductuquc Spiritus Sancti, qui dona sua dividit prout vult (cfr. 1 *Cor.* 12, 11), manuducantur candidati a Moderatoribus, parentibus, communitate paroeclali ct aliis ad quos pertinet, ut, divinae Providentiae intentionibus fideliter respondentes, baptismalem suam consecrationem plenius in dies vivant et impleant, apostolico spiritu progrediantur, atque ita paratiores evadant ad sublime sacrae vocationis donum in sua vera natura percipiendum ct, si legitimae auctoritatis comprobatio accesserit, libero et laeto animo amplectendum ·ı.

Cum autem vocatio ad sacerdotium, quamvis donum supernaturale sit ct omnino gratuitum, in naturac quoque dotibus necessario innitatur Ita ut, si earum aliqua desit, vocationem adesse recte dubitandum sit, alumni accurate examinentur circa eorum familias, qualitates physicas, psychicas, morales et intellectuales, ut certa ludicil elementa de eorum idoneitate tempestive haberi possint el.

12. Debitum momentum tribuatur oportet Seminario Minori ln vita dioecesis, cui prudenter apertum sit et quasi membrum vitaliter insertum, ut non solum alacrem fidelium ct cleri cooperationem alliciat, verum etiam —tamquam fulcrum pastoralis curae vocationum— beneficam efficaccmque vim ln luvcntutem exerceat atque ad spiritualem eius progressum conferat. Ex hoc convenienti cum mundo externo contactu discant alumni potiora Ecclesiae et humanae vitae problemata pro sua in/genii facultate cognoscere atque Christiano spiritu interpretari, et sic vero ecclesiali et missionali spiritu magis in dies progredientur °3.

Congruens et necessaria etiam servetur alumnorum consuetudo cum propriis familiis et aetate aequalibus, qua indigent ad sanam evolutionem psychologicam, praesertim affectivam. Opportuno spirituali auxilio familiis praestito provideatur ut eaedem ad ecclesiasticarum vocationum curam efficacius In dies una cum Seminario adlaborore valeant w.

13. In Seminario vitam ducant alumni quae eorum aetati et progressioni conveniat ac sanis psychologiae ct paedagogiae normis sit aptata; sedulo autem vitentur omnia quae liberam electionem status quocumque modo minuere possint, ac semper prae oculis habeatur inter alumnos Inveniri alios qui sacerdotium aperte spectent, alios qui illud tamquam possibile admittant, denique alios qui se haesitantes quidem dublosque circa vocationem manifestent, sed bene dotibus instructi sunt nec spem omnem adimunt posse eos ad sacerdotium pervenire

Haec omnia requirunt ut in Seminario Minore vigeat familiaris confidentia erga Superiores et fraterna inter alumnos amicitia, ita ut omnes In unam familiam coalescentes, satis facile possint naturam sibi propriam convenienter et apte atque iuxta divinae Providentiae dispositiones excolere ··.

14. Alumni in spirituali cuiusque conformatione apta moderatione adiuventur, ut omnes suas facultates physicas, morales, intellectuales et affectivas harmonice excolant et magis in dies sensu iustitiae, sinceritatis, amicitiae fraternae, veritatis, iustae libertatis ct conscientiae officii im/buantur ita ut, omnibus elementis etiam naturalibus 341
debita cura excultis ·7, ad Christum Redemptorem magno et puro animo sequendum eique in apostolica vita serviendum facilius disponi possint ·'.

Praecipuum ac necessarium spiritualis huius conformationis elementum est vita liturgica, pleniore in dies conscientia participanda pro alumnorum progrediente aetate, et pariter alia pietatis exercitia sive cotidiana sive certis temporibus in singulorum Seminariorum Ordinationibus determinanda. Haec Iuvenibus Christianis conveniant eaque omnes laeto ct volenti animo peragant a.

15. Seminarium etiam in aliis suae vitae partibus proprias normas habeat, quibus varia alumnorum officia et activitates per diem totumque annum apte disponantur 70.

16. Curriculum studiorum alumni perficiant quod in propria natione ad studia academica inchoanda requiritur, quantum vero studiorum ratio permittit, ea studia praeterea colant quae candidatis ad sacerdotium necessaria vel utilia sunt. Communiter vero curent civilem studiorum titulum consequi, ut pares sint aliis iuvenibus, ac libertate

*'Conc. VaL IL Decr. de PresbyL ministerio et vita PmJjterorum crJinu, n. it; Decr. de institutione sacerdotali DpLilam *totius,* n. s.

11 Cone. VaL II. Decr. de institutione sacerdotali *Optatam totius,* n. *r, cf.* Documenta in nota 55 relata; quoad vocation» adultorum, ci. AdborL ApOtL *Menii Nosiræ,* 23 sepL 1950: *A. A. S. 42* (1950). p. 684 (LE 3151].

'•Cone. Vat. II, Decr. de institutione sacerdotali *Opioîam Mius,* n. a; Decr. dc Presbyt. ministerio et vit* *PrestryUrorum ordinis,* nn. 10, il.

·· De praeparatione ad Seminarium *Maius,* quod est institutio immediate ad sacerdotium ordinat* et habita ut necessan*, Concilium Vaticanum II sententiam suam protulit, spectabatque institutionem hucusque communem, quae sub Seminarii Minoris nomine venit. Eam Concilium censuit esse quidem integre renovandam, sed nostris etiam temporibus permanere validam atque aptam a.1 vocationis germina excolenda. Ut autem Seminarium Minus huic ma<ni momenti proposito ia praesentibus rerum adiunctis melius respondeat illudque assequatur, paucae quidem sed aptissimae nonnae a Concilio alitae sunt ut haec institutio suam propriam structuram habeat, sute naturae suoque fini consonam, nec figuram exhibeat alicuius Seminarii Muions ln minorem formâm redacti, in quo neque studio neque verae libertati vocationum convenienter roosuli possit.

Concilium vero dum Uiud commendat, non negat ut alias vias simul experiri aliquis possit, bnmo opportune experiatur ad sacerdotales vocationes fovenda», dummodo ipsa institutio Seminarii Minoris inde detrimentum non patiatur, et Jpsae novae e.xpencntiae «int prudenter seri-que ordinatae ad suum finem, n-c meram abdicationem dusimulenL Ecclesia enim censet — sicuti ex eius doctrina, experientia usuque constat — iam ind* a pueritia signa quaedam vocationis divinae discerni posse, quae sollertem et arcom·modstam curam requirunt.

*'Coae. Vat. II, Decr. de institutione sseerdotAlf OptaXam *tetius,* n. 3: Pius XII. Adbort Apost. *Menti* .VaHraz, 33 sept. 1950: *A. A. S.* 43 (t9Jo), p. 6S5; Const. Apost. Soin *sapientiae,* 31 maii 193& *A. A. S.* 48 (X936), PP. 35S AUoc. Cei/ *une fraude joie,* atamnit e Seminariis Minoribus Galliae peregrinationis causa Romae coadunatis, 3 sept. 1957; *A. A. S.* 49 (1957), pp 845-849.

••Coee. Vat. II. Decr. de institutione sacerdotali *Optatam totius,* n. 6; Ples XII, Adbort. ApcM. *Menii Nostrae,* 33 sept. 1950·' *A. A. 5. 42* (1930). p. 684; ConsL AposL *Sedes sapientiae,* jr mail 1956: *A. A. S. 48 (1956),* P 357. Paulus VI, Litt. AposL Nmwm *On Vertnim,* 4 nor. 1963: *A. A. S.* 55 (1963). pp· 990 **- Ct- iaira noU1 aJ ηη· J^4°·

° Cone. VaL II, Decr. de institutione sacerdotali *Optatam totius,* n. 9; Const. pasL de Ecclesia in mundo huius temporis *Gaudium d spes,* xx_ Decr. de activ. mission. Ecclesiae *Ad pentes dixmilus,* n. 39; Paulus VI, UtL Encycl. *Ecclesiam suam,* 6 aug. 1964: *A. A. S. 56* (i9&4), PP· 637.

AUoc. L'eJurnj *uJtcnzs,* Christifidelibns coram admissis, 2 scpL 1964: *Inugnameiti,* II, pp. 5*7*5>9·

•'Cone. VaL II, Decr. de institutione sacerdotali *Oftaiam Mius,* n. 3; Declar. de educatione Christiana *Grariuisnum rdvcaiicnis,* n. 3; cf. Pius XII, Adbort. AposL *Menti* .Vosbar, 23 scpL 195a A. *A. S.* 41 (195<>). P- w3·

‘‘Cone. VaL II, Deer. de institutione sacerdotali *Ofiutam lottsu,* n. 3: DecUr. de educatione Christiana GmuiMSR n. x: Piss XIL Adbort. AposL *Menti Nostrae,* 33 *^P»- W* ·4· -<· 43 Ü9SO), p. «Jr, Const. AposL *Seda sapientiae,* 31 maii 1956: A. A. S. 48 (1956), p. 3J7. Paulus VI. Nuntius Radiopbon. *La quinta fiomaia,* babiu occasrooe V dia mundixlis pro vocationibus, 19 apr. 1968.· *Insefuamenti,* VI, pp. 134*13$-

••Conc. VaL II. Deer. de institutione sacerdotali *Opioiam Mins,* a. 3-

-' Cone. VaL II, DccLtr. de educatione Christian* *Gransnmam eduroisenu,* n. x; cf. Pius XII, Const. AposL *Seda sapientiae,* 3X xnxii 195A: A. A. 5. 4$ («936), pp- 359-360.

"Co m. VaL II, Decr. de itxstitutkxxe sacerdotali *Optatam Mias,* n. 3.

••Cone. VaL II, Decr. de institutiooe saceexiotili Oj-Ldan Cntiaa, η. I; Const, de S. Liturria *Sacrosanctum CcncHiam,* no. xj, x<, 17; cf. DecUr. de educ*bone Christians Grarininavi *aiucoîûrms,* nn. 3, 4: Pius XII, AdbocL Apost. *Menii Nostrae,* 23 sept. 193« *A. A. S. 43* (1950). pp. 6jt, 689; Paolos VI, .Alloc. *Il Ccnnlio,* ad Episcopos Italior. 6 dec. 1963: *Talertamenis,* HI. p. 7x0; S. Congr. de Sacr., Instructio Z'η.,ρυ·η *Pias,* >1 Epacupaiunx de Communioeie quotidians ia Samnariis et aliis Institutis eccles. 8 dee. X938 (LE 1438]; S. CongT. Rit^ Instructio *Inter Oecamcaici,* *1 ex«cotionetn Constitution^ de Sacra Liturçla recte ordinandam, s*pL »9*4·

«4, »5, *17,* «8: A. A. 5. 36 (X964). PP· 88o-S5x (LE JMJi InstroctK» *De culii mvsîmi Euctanstici,* 25 mali 19Â7: A. A S. 59 11*267).* pp. 339*373 [LE 3362).

'· Ioaao» XXIII. AUoc. *Qaeslo inzontro,* ad Uodmtnr» spiritus Ranxa «Mdunatcs, 9 sepL 1963: A. A. S. 54 («ftah P 67*.

et facultate gaudeant alium statum vitae amplectendi, si ad sacerdotium vocati non Inveniantur n.

17. Haec studia perficiantur in scholis propriis Seminarii vel etiam, sl Episcopi id melius Indicaverint pro pe-
342 calbribus locorum adiunctls et / sl ita prudenter fleri potest, apud externas catholicas scholas peragantur, aut etiam apud alios.

18. Eidem proposito inserviunt Instituta quoque in variis regionibus erecta, nempe Collegia, Scholae etc., in quibus simul cum aliis vocationis quoque sacerdotalis germina curantur et excoluntur. Similes pro his Institutis nonnae statuantur, ouibus provideatur tum solidae Institutioni Christianae alumnorum, tum congruae institutioni ad alttora studia requisitae tum eorum apostollcae actuosltati per varias consociationes aliaque subsidia ri.

19. Pro cuiusque nationis necessitatibus erigantur ac foveantur Instituta iis rfformandli destinata, qui provectiore aetate ad sacerdotium vocantur. Hae autem peculiares institutionis sacerdotalis domus, auxilio Episcoporum regionis vel etiam nationis ita conformatur et instruantur ut sibi praestituto fini omnino respondeantn.

Huiusmodl Instituta propriam pietatis, disciplinae atque studiorum Ordinationem habeant oportet, ut aetate maturiores, ratione habita praecedentis uniuscuiusque fornutloms, apta ratione paedagoglca et didactica, eam qua Indigent formationem spiritualem ct sdentlflcam accipiant, quae necessaria videatur ad studia ecclesiastica Inchoanda.

Attentis locorum adiunctls, videndum etiam erit utrum alumni, post absoluta per congruum tempus stadia media, aggregandi sint ordinariis Seminariorum curriculis, an peculiaribus addicendi sint scholis philosophicis et theologicis.

IV. De Semixmuis Maioribus”

20. Seminarium Maius alumnos excipit qui. actis studiis quae media dlcnntnr, institutionem stricte sacerdotalem exoptant Seminarium enim eo spectat, ut vocatio candidatorum clarius pleniusque excolatur atque, ad exemplum D. N. lesu Christi, Magistri, Sacerdotis et Pastoris,
343 veri / animarum pastores formentur ac parentur ad ministerium docendi, sanctificandi et regendi populum Del:>.

21. Seminariam Malus erigi el servari nequit nlsl habeantur tum congruus alumnorum numerus, tum moderatores ad munus suum probe parati atque consociata fraterne opera conluncll, tum etiam, ubi Inslilulum scholam phllosophico-tbeologicam simul includit, professores numero et qualitate sufficientes, apta praeterea sedes, bibliotheca atque eis tills subsidiis instructa, quae pro Institutionis gradu et natura requiruntur ’·.

Ubi vero hae condiciones ln una dioecesi haberi nequeant, necessaria est Seminarii interdioecesanl (Regionalis, Centralis vel Natlonnlis) erectio et. pro locorum adiunctls, fraterna dloecesanl el religiosi clen cooperatio ut, confondis viribus opibusque atque servat Is convenienter utriusque cleri foribus et offkiis, facilius constitui possint aptae ecclesiasticorum studiorum sedes, ab alumnis utriusque cleri frequentatae, qui suis ln domibus spiritualem pastoralemque formationem accipiunt 7T.

22. Cum Seminarii institutio et educatio co spectet ut candidati, unius eiusdemque sacerdotii et ministerii Christi aliquando participes effecti, communionem hlerarchlcam cum proprio Episcopo cctcrisquc in sacerdotio fratribus Ineant, unicum dioecesis Presbyterium componentes, valde expedit ut Inter alumnos et proprios Episcopos atque dloecesanam clerum, iaxn ab annis Seminarii arcta vincula nectantur, ln / mutua caritate ct frequenti sermonis com- 344
mercio et omnis generis cooperatione innixa TB.

2X Ratione habita numeri alumnorum, ut propria cuiusque formatio magis promoveatur, coetus distincti utiliter constitui possunt In eodem aedificio vel In aedibus propinquis, ne assiduitas mutui commercii impediatur. Retinenda Umen est efficiens unitas regiminis, directionis spiritualis et scientificae institutionis *·.

Singuli coelus proprium sacerdotem moderatorem habeant, ad munus suum probe paratum, qui arctam constantemque coni unctionem servet cum Seminarii Rectore, cum alumnis proprii coetus et cum aliorum coetuum moderatoribus, ut per consociatam sic operam omnia promoveantur, quae ad meliorem alumnorum institutionem conducant.

24. Ad Seminarii vitam ordinandam pcrflclcndamque, atque ad industriam conscientiamque officii in alumnis fovendam, curetur eorundem cooperatio cum Superioribus, quae progrediente xdumnorura maturitate paulatlm quoad extensionem et qualitatem augeatur. Ita tamen ut in hac communi agendi ratione, diversa Superiorum alumnorumque responsabilitas dare definita et servata remaneat.

Quare, inter educatores et alumnos mutua fiducia omnibus modis foveatur ad verum et efficacem dialogum instaurandum, ita ut decisiones, quae ad Superiores lure socctant, post aequam boni communis Inquisitionem habeantur

25. In unoquoque Seminario disciplinae Ordinatio *(règlement, Lebensordnung, regolamento. Rute o/ Life, reqlamrnlo)* habeatur, ab Episcopo (vel, si de Seminario interdioecesano agatur, a coetu Episcoporum) approbata, qua indicentur potlora disciplinae capita quae ad alumnorum cotidianam vitam et totius Instituti ordinem spectant 81. / 345

26. Quae sive in Seminarii Ordinatione sive In aliis deliberationibus statuta sunt, omnes magno et alacri animo servent, sibi persuasum habentes quantum hoc necessarium sit tum ad veram vitam communitatis habendam tum ad propriam cuiusque ingenium explicandum et roborandum. Ideo nonnae vitae communis vel privatae —(ustum quoddam Ubertatis spatium servantes— non ex inertia ct coactione subeundae sunt, sed sponte et alacriter, ex Intima persuasione et caritate. Temporis autem decursu, prout nempe creverit alumnorum maturitas et officii conscientia, gradalim attenuandae sunt. Ita ut ii sibimetipsis moderari pedetemptirn addiscant ”.

V. De Moderatoribus

27. Secundum regionis consuetudinem in singulis Seminariis adsint qui de eorum moderatione spondeant, ut sunt Rector, Vlce-Rector, Director vel Directores Spirituales, Praefectus studiorum. Moderator exercitationum pastoralium. Praefectus vitae communis Seminarii ordinandae, Oeconomus, Bibliothecarius; quorum singulorum munera, obligationes, lura atque lusta retributio clare definiantur.

In Seminariis modestioris condicionis, cum minore numero alumnorum, non requiritur stricte ut singulis his muneribus totidem homines tribuantur.

28 Moderatores nominantur ab Episcopo —nisi Seminarii statuta aliud decernant— diligenti praehablta consultatione. Sint omnes de Seminarii progressu vere solliciti ac frequentem dialogum cum Episcopo ct oluinnls foveant ad malus commune bonum quaerendum atque ad paedagogicam suarn operam magis in dies perficiendam ·'.

29. Rector, qui praecipuum graviusque in Seminarii regimine onus suscipit, «It Moderatorum coordinator atque fraterno caritate arctam cum ipsis foveat cooperationem,
34β conscientiae foro semper religioso scr/vato, ut concordi opera alumnorum Institutio promoveatur. Ad hoc quam maxime conferre potest Moderatorum vita communis. Saepe, v. gr. saltem semel In mense, conveniant nd communem actionem suam componendam, ad Seminarii difficultates et negotia expendenda ct congruas inveniendas solutiones ♦.

30. Maxima cura seligantur Modcratorcj, qui viri sint spiritu sacerdotali ct apostolico Imbuti, ad mutuam fraternomque cooperationem In communi educationis opera praestandam Idonei, ad percipiendas necessitates communitatis cccleslalls et civilis alacres et aperti, pastorali experientia Instructi in parocclali ministerio vel in aliis, atque juvenilium animorum perspicacia praestantes »·.

Cum Superiorum munus In Seminario sit ars omnium praccclentissima, quae extemporalem fortultamque agendi rationem non patiatur, praeter naturales ct supematurales dotes necessario habere debent, pro cuiusque muneris natura, debitam praeparationem spiritualem, pacdagogicam vel lechnicaiu, quam slbl acquisivcrint praecipue in peculiaribus Institutis ad hunc finem sive in propria sive in aliis regionibus erectis vel erigendis le.

31. Curandum quoque est ut Moderatorum praeparatio cx inductis cotidie innovationibus *(aggiomamenlo)* perficiatur, frequentando conventus vel cursus, qui institui solent ad spiritualium et paedagogicarum scientiarum pro-
347 gressus cognoscendos ac novas methodos novasque expe-/ rientias addiscendas. Nec neglegantur varia experimenta et incepta, quibus Moderatores quaestiones —iuvenum praesertim— quae nunc agitantur, melius cognoscere atque ex luce fidei solvere possint 87.

VI. De Professoribus

32. Congruus habeatur numerus Professorum, ratione habita disciplinarum tradendarum, rationis docendi et numeri alumnorum; pro unoquoque Seminario, ubi institutio philosophico-theologica traditur, elenchus habeatur Professorum qui requiruntur in diversis curriculis ct disciplinis.

33. Pro disciplinis sacris Professores sint communiter sacerdotes; omnes autem ex animo operam suam cum aliis fraterne consocient, ct tales sint ut pro sua condicione, vel Christianae vel sacerdotalis vitae exemplum alumnis praebeant. Nominantur ab Episcopo, nisi aliter cautum sit, vel si de Seminariis Regionalibus agitur, ab Episcopis qui eorundem Seminariorum curam habent, consulto tamen Rectore et collegio Professorum, qui idoneos candidatos proponere possunt 8°.

‘‘Cf. Cour, VaL II, Decr. de institutione uccrdoUli *Optatam latites,* **d 5; Pius XI, LitL Encyct** *Ad Catholici Sacerdotis, 20 dec.* **1935:** *A. A. S.* **a8 (1936), p. 37; Paalni VI, EpisL AposL Smwmhî** *Dei 1'grbum,* **4 ησν. 1963:** *A. A. S.* **55 (1963). P 9*4·.**

·· Cf. loanaea XXIII, Alloc. *L'incantro odiemo,* **ad Seminariarum Rectores qat ex amversi luIU interfuerunt Conventui de alumnis ad praesentis aeUUs rationem instituendis, 29 iuL 1961: .4.** *A. S.* **53 (1961), p. 562; Alloc. Quaio** *incontro,* **ad Moderatores spiritus Romae coadunatos, 9 srpL 1962:** *A. A. S.* **54 (1962) p. 673.**

••Cone. VaL II, Decr. de institutione sacerdotali *Optatam lolstu,* **n. 5; cf. D“T de accxxn. renov. vitae religiosae** *Pcrfretae caritatis,* **n. Pius XI, Utt. EncycL** *Ad CaiMut Sacerdotii,* **20 dee. 1935:** *A. A. S.* **28 (<936), p. 37; cf. loaanes XXIII, Alloc.** *E* grande,* **ad eos qui Conventui interfuerunt Romae habito ex universa Italia pro vocatioaubus tacerdol. fovrodis,** *21* **apr. 1961:** *A. A. S.* **53 (1961), p. 311.**

■· CL *Quaesitum* **λ. Π' p·** *Synodo Episcopali* **a Card. Praefecto S. Ccngre-ratxxui pro Institutione Catholica propositum· *An praecipere oporteat, ut Educatores futuri Cleri specifica praeparatione polleant, acquisita per rrguUrem frequentiam alicuius Instituti vel Scholae Saperions a Conterentia Episcopali erecta aut approbata, vel saltem p*r partkipstioarm aliquorum Cuneum apposite institutorum». In quaesitum istud Patres haec TOÜ emiserunt: 120 placet, 8 non placet, jx placet iuxla modum, 3 ahstensjones. Ci. loannes XXIII, Alloc. Qwsto tucws/ro, ad Moderatores spiritus Romae coadunatos, 9 sepL 1962:** *A. A. S.* **54 (1962), p. 674-**

·» Cf. Cone. Vat. II, Decr. de past. Bpbcop. munere in Ecclesia CVixto *Dominus,* **n i&. loanrvs XXIII, Alloc.** *L'inconira odiemo,* **ad Seminariorum Rectores qui ex universa Italia interfuerunt Conventui de alumnis ad praesentis aetatis rationem instituezxhs, 39 iul. 1961.** *A. A. S.* **33 (15161), p. 36α; Alloc.** *La wtra ribretnie,* **ad Metros cathobcos Romae coadunatos,** *22* **sept. 1962:** *A. A. S* **54 (104). PP· Π3-7I41 Pauius VI. Motu proprio** *Ecelaiae Sanciat, t»* **aiig. 1966: .1.** *A. S.* **58 (1966), p. 786; III, n. 3 [LE 3457)·**

••Cone. VaL 11, Decr. de institutione sacerdotali *Optatam Mtus,u.*

34. Professores in sua quisque disciplina vere periti esse debent ct convenientem disciplinarum affinium cognitionem habere M. Quare debitam praeparationem habuerint oportet el sint congruis gradibus academicls ornati: ad scientias sacras et philosophiam docendas saltem Licentiam vel aenuivalentem qualiflcatloncm, ad ceteras vero disciplinas idoneas qualificationes academlcas habere debent.

35. Dotibus quoque pacdagoglcls ornati sint oportet, idcoque curandum est ut Idoneam praeparationem etiam In hac re habeant et Instituantur methodis dldactids activis, quibus alumnos per cooperationem et dialogum aptius docere valeant·0./
348

36. Curent Professores propriam praeparationem scienti fleam constanter perficere *(aggiornare)* lectione periodicorum ct novorum librorum, frequenti cum viris doctis commercio partemque habendo in conventibus scicntt-flcis»1. 3 C' ‹

37. Professores officia ne sibi sumant, quibus a suo munere rite implendo impediantur; ideo etiam aequa remuneration© donari debent, ut proprio gravi muneri totos se dedere possint. Laudabiliter tamen quaedam ministeria moderate exercebunt ut experientia pastorali iuventur in problematibus nostri temporis, praesertim iuventutis, plenius cognoscendis tradendisque suis disciplinis ad futuros animarum pastores aptius formandos.

38. In munere explendo vere educatores se reputent, et ideo prae oculis habeant normas de doctrina tradenda et de ratione docendi, quae Infra indicantur; curent singulorum alumnorum institutionem et universam sacerdotalem formationem, ut illi in scientiis et in spirituali vita vere proficiant; frequenter, v. gr. saltem semel in mense, congregentur ad res scholasticas coniunctim examinandas, ut sedula concordique opera alumnorum institutionem formationemque promoveant.

Arctam asslduamque foveant cooperationem etiam cum Seminarii Moderatoribus, ut non solum ad sdentificam, sed etiam ad integram sacerdotalem alumnorum formationem efficacius possint conferre. Denique, moderatores et professores unam constituant educatorum communitatem, ita ut una cum alumnis vere imaginem praebeant unius familiae, quae Domini votum expleat: «ut unum sint» *(Io.* 17, 11)··.

VIL De Alumnis

39. Ad aptam alumnorum institutionem requiritur non tantum prudens eorum selectio, sed etiam singulorum iuvenum seria probatio Inter studiorum decursum, consilio peritorum facienda ut de voluntate Del / circa eorum voca- 319
tionem certo constet. In hac sincera voluntatis Dei inquisitione ipsorum candidatorum probandorum participatio libenter requiratur, ad eorum maius spirituale bonum citius et securius procurandum.

Qua in re considerandae sunt iuvenum dotes humanae et morales (v. gr. animi sinceritas, maturitas affectiva, urbanitas, promissis servata fides, assidua iostltlac cura, sensus amicitiae ct iustae libertatis ac rcsponsabilltatis, industrius animus, voluntas cooperandi cum aliis, etc.), spirituales (v. gr. amor erga Deum ct proximum, studium fraternitatis et abnegationis, docilitas, probata castitas, sensus fidei et Ecclesiae, sollicitudo apostolica et missionalis), ct intellectuales (v. gr. rectum ct sanum iudicium, ingenium sufficiens ad studia ecclesiastica perficienda, recta sacerdotii notio clusque condicionum, etc.), ut ludicari possit utrum apti nccnc sint ad ministerium sacerdotale.

Pariter a peritis medicis ct aliis, qui scientiam psychologicam callent, generatim examinanda est eorum valetudo physica ct psychica, consideratis quoque habitibus a familia forte hereditate transmissis···.

Imprimis autem juvandi sunt alumni ut serio et sincere

Decr. de accom. renov. vine rr'igiasae *Perfectae caritatis,* **n. xS. ·· Pia XII. Con*L AposL** *Sedes sapientiae,* **31 mali 1956c .4.** *A. S. 4** **(i90k P· 04.**

·· Cf. superius, nota S3. ·* Cf. Paulus VI, Motu proprio Ecdanxr *Sanctae,* **6 aug. X966:** *A. A. S.* **58 (x06)» P· 786, III, n. 3.**

••Cone. VaL II, Decr. de insliluLoce «ccrdotab Mias. n. 5; cf. Pius XII, ConsL Apost. *Sedes sapientiae,* **jx maxi 1956: A. .4.5. 48 (t95*L pp. 362'363; loaanes XX11I. ADoc,** *E' grande,* **1 Cosventui Romae habito ex universa Italia pro vocationibus fovendis, sI apr. 19Φ1:** *A. .4. S.* **33 (x0x), p. 3XX.**

·' S. Coagr. S. Officii. Monitum Ce»w owtfwrriiw. de falsis quibusdam opiniombui circa peccata contra VI praeceptum ct de eiimjr.Ibua psycho*· nilyUcis, xj iuL xoftx: *A. .4. 5.* **53 (1961}. p. 57X [LE 2099]: S. Cb»<T pro Rellg. et Inst. Soee.. Instructio** *Rmcvat^anu cantans,* **de arcoamrxUta renovatione inUiturionis ad vitam rdigrMani ducendam, 6 an. 1969.** *A.* **.4. 5. 61 (1969), p. 1x3. n. xi (LE 3707)-**

eorain Deo recogitent an revera vocari se ad sacerdotium oedere possint, et rationes, quibus ad illud contendunt, discernere valeant ut, si Deo placuerit, recta et libera voluntate ad officium sacerdotis accedant ·*.

40. Certis temporibus una cum singulis alumnis, de quibus probatio fit, propria cuiusque condicio examinetur, ita ut qui a Rectore eiusque consiliariis non idonei inveniantur, ad alium vitae statum amplectendum benigne invitentur atque etiam adiuvertur in Ecclesiae et ipsius
350 alumni / bonum. Haec autem certa status vitae electio tempestive et quam primum obtinenda est, ne nimia et Inutilis dihtlo in candidati damnum vertatur··.

41.Peculiare autem momentum tribuendum est scrutiniis ante sacros Ordines suscipiendos praescriptis. Quare Rector, ex muneris sui conscientia accuratas notitias de singulis candidatis colligat per se et per alios qui cos bene noverint. Imprimis ex parochis, sacerdotibus et selectis laicis (conscientiae foro semper religiose servato) easque Episcopo transmittat ut de candidatorum vocatione tuto Judicare possiL Si vero dubium perstet, tutior sententia sequenda est··.

42. Ad meliorem alumnorum Institutionem et maturiorem ad Ordines sacros praeparationem, Conferentiae Episcopales perpendant utrum opportunum sit in propria regione peculiaria experimenta seu probationes introducantur, sive pro omnibus alumnis, sive pro aliquibus singulis, iuxta proprii Ordinarii iudicium·7.

Inter varias probationes quae fieri possunt hae, exempli causa, proponuntur

o) Ineuntc curriculo phHosopbico-theologico, peculiare temporis spatium tribui potest perpendendis sacerdotalis vocationis excellentiae et naturae atque obligationibus cum ipsa connexis, ut accuratiore consideratione impensioreque oratione maturae deliberationi alumni Initientur.

Haec Initiatio, quae vario temporis spatio produci potest, generatim apte coniungilur cum introductione In mysterium Christi et historiam salutis, quae incunte curriculo phllosophlcn-thcologleo iuxta Concilium habenda est.

b) Inter curriculum philosophlco-lhcologicum, interruptio haberi potest commorationis in Seminario, v. gr« per annum aut semestre, quo tempore alumnus interrumpit vel stadia vitamque in Seminario, vel solummodo vitam in Seminario, studia autem philosopbico-thcologica alibi ; prosequitur. Inter huiusmodi interruptionem alumnus, ductus a perito sacerdote, pastorali ministerio auxilium praestet, homines quaestionesque ct difficultates cognoscit in quibus erit ei operandum, atque propriam aptitudinem ad sacerdotalem vitam et ad ministerium experitur. Nec excluduntur experimenta vitae saecularis in opera manuali vel in militia ubi ea est obligatoria.

Vel etiam, post primum Seminarii Maioris annum, alum* nh facultas detur ut aut secundum ineant, aut studiis profanis in Universitate vacent, aut studia cuiusdam peculiaris disciplinae extra Seminarium peragant; hoc modo, primis experientiis In Seminario expletis, candidato spatium verae libertatis interioris ct exterioris olferetur ad suam propriam vocationem solidius diligentiusquc excolendam.

c) Expleto curriculo philosophlco-theologico, poterunt per unum vel plures annos officia diaconalia exercere ut, sub periti sacerdotis moderatione, plenior vocationis maturatio ct confirmatio obtineatur, atque disciplinae pastorales, quas luvenes In Seminario didicerunt, melius ossimitentur et transitus ad ministerium sacerdotale convenientius facliiusque fiat.

Experimentorum, de quibus sub *b)* ct *c),* congruae definiantur condiciones ad feliciorem exitum tutum reddendum.

43. Conferentia Episcopalis consideret quoque an» attentis condicionibus regionis» protrahentia sit actas a lure communi pro sacris Ordinibus requisita··.

VIIL Dk Institutione Spirituali··

44. Institutio spiritualis quae ad perfectionem caritatis ordinatur» co praesertim tendere debet ut sacrorum alumnus non tantum vi sacrae ordinationis, sed ex Intima totius vitae consortione, peculiari ratione alter / fiat Christus ct, 332
Eius spiritu imbutus, in *mortis Daminieue mysterio* celebrando vere agnoscat quod agit, imitetur quod tractat, Eum sequatur qui non reni/ *ministrari sed ministrare* (cfr.

45.Prae oculis constanter habito fine pastorali totius formationis sacerdotalis, spiritualis vita alumnorum, auxilio Directoris spiritus m, in variis suis partibus ordinate evolvatur lM, ita ut simul cum lis virtutibus, quae inter homines pluris fiuntlw luvenes gratiam suam baptisma-Icm ad perfectionem excolere studeant, clarius in dies certlusque sentiant peculiarem suam vocationem sacerdotalem et sic aptius se disponant ad virtutes bobitusque presbyteralis vitae sibi acquirendos. /

46.Debitum pondus in spirituali formatione tribuendum est etiam communitati, in qua alumni inserti assuescant propriam voluntatem deponere et communi consilio et nisu quaerere maius proximi bonum, sic pro viribus conferentes ad propriam cuiusque et communem totius Seminarii vitam peniciendanj, ad exemplum primaevae Ecclesiae, in qua multitudo credentium erat cor unum et anima una (cfr. Ad. 4, 32b Per caritatem enim communitas fruitur praesentia Dei, plene legem observat, vinculum perfectionis assequitur et magnam exercet virtutem aposto-11**eam XM.**

47. Per vitam in Seminario communem candidati ad sacerdotium praeparentur, ut tandem aliquando Ordine sacro aucti, tsacramentali fraternitate», uniantur ampliori

"Ccoc. VaL II, Decr. de intt.frxlico· aacerdoUb *OpUixm* **fatfw. n. ISÎ ci. S. Cce^r. pro Rtl». et lasL S*ec, l-ttrocuo grtewhoRü ü w îm. ◊ Ux** *A. A. S. Ci* **(19691. p. ixo, n. 6 (ad vo'a qaod atuect}. ·· Hoc cape.* trtduatxr afa^ta hseaœau s^nrxaha vjue ab »l-*—-^, pedeteepto acqxrcnxlae. Ses autem possunt: SpinTs*.*!» vita praeupoasi icam foruxarn a Chnsto i«cerdote acnp-.î, cgî f-ton wcxnkAc» vtxauoooa saxa petCuri saodo aocxantur, Ct—. cüsj Ocbeast γεγώ loccrdotiora et mi-üterlum t-hnatx» (Decx. de PreàbyL zasaUcnû et vtt* Pra.HiWM crj«u, o 7) poxtkipare, becase «1 ut El non «ofaa prr vacrxm Ord*naîX>G«n, tri toto prora^s aahM rTtr-Gfrrrn»·.—, vitae faxars per cceuf-n cct>lixnot uraolo FccclAri=®do s* Chruto devoveant Ena^iar aequantur Sri «t pauper (cf.** *Mt.* **8. xr.** *Le.* **9, $S) per obedxatix-.: luxm usque ad Exxtrnx Creta (rf. PW. 2. B| redecut et taarUficavit» ttecr. de atcoox. renor, vitae reLposoe** *PerjexZu* **cjeuoiti, η. χμ In fade, »p= el cantate rrjLçri ia d*e* radacau, Lrcx Spiritus Sancti raos apcrur.t auuv» alqoc ttudeant habitura cruocis pcarurUnx ex Ljturçïa et »wbi Dd creUesplatKioe acq^crrr ci, asMdoo ncxas^ntorunj titia &:trieu5o, outset virtute» hmnocxe exccfare, ita ut durai *uuni>tri Capita· [D«r. de PreabyL nusisUno ct r»ta Prah^r·'r*J* Q- xa) tn ayiUco Chnsti Carpore fieri poumL Iu x3 season Eccksxxe et futurum manus >po»ti^scum »daecatEr, at rüeast. sub Episcopi attentate et in spir.tu aerritH. snodestam et fraternam coopératsocern vxxm in Clrro dSo^e-030 pxseuaxc. Paalanb cantate mot! xlùscaat crataUnuen bomaaae socketaus prompto apovxpe an*so perôper*, terr.pormx <i«na inOrpretari ct In voùmlatrt Dex famine (cf. Decr. de Presbyt. c.'im»tmo et vita friwir. η. X4) mitnorcm Emm ntam cum aetkw externa unire, ita at pa fidele xpostoiatas exemUom sancti fiant et quamvis his in terris vrrant, «eza^x tam» oi>sdant axi e»»e ex hoc mundo** *(d.* **Const, dogm., de Eeclera** *Lx^un* **cm.*tw<w. n. 41). '••Coae. VaL II. Dwt. de mslitntjoee sacerdotali Oftotvm Lutati, na.4 8;C0&1L «fayn. de Ecdoia Le«wn jetijM··, n. s5. Deer. de Pr-sbyt mioxateno ct rtta** *PraifyUranux Ordtxu.* **na. 4, 5, 6, Pius XII. Adhort. Apost.** *Mmii* **aj sept, ipvx** *A.* **A. S. 43 (195c}. pp 6601*4 loaaoe» XXIU, LxtL EacycL Sauriua Nσιιη fvimciux. 1 aug. 1959: .4.** *A.* **S. 51 (1959). pp. 545 Padus SX EptsL ApoiL S>»rct› Del Vreixm, 4 cor. 1763:** *A. A. S.* **53 (15*1.'. PP- 979 »*. mCcnr. VaL U. Decr. de Ualitutjnoe sar.rrdoLali K»ut, η Λ; cf. loir.ae» XXIII, Eptot. ApoU.** *Ptitr* **ms/rw^dter»»·», ja arig. 1961; A. A. S. 5> (1961). p. 6?T. Alix.** *Qxesio uve^tre.* **ad Ha-V»txo» ptetatia Kocaae ccxhmaun. 9 «pt 1963 A. A. S. 54 (1963), pp. 673-674. ''•Gxx- VaL II. Dccr. de InsUtutioce saceniotah** *OfieUm tctim,* **u. 8. luConc. VaL II, Decr. de Institutione lacmioLah OfUtam** *laliue,* **n. tx; D*cr. dr PrtsbyL tmnslrrio et Y1U c«4inu. η. μ Cf. Plot XIf Alix- If*CU ç»em. ad Ord. CanacL Disc, «odafas, 33 wpL »951; t RaJwwicuarp. XUL P- X5*; Omit. AposL Srf« upwrUua.** TrJdl x-.«6· **A. A. S. 43 (1736). ГР- JSM«o; P^xfa* VI.** ABoc. Π *IJ* **habiti cxeavme inaugmTaonH nnva* wdis Pont. Coilnpi P. Lu. Rce-je 30 nov. 176Г 1. p. 3jr. Litt. Eacycl S-czrX-CiJn cjatMruj' 34 bxn. 1967·. A. A. S. 59 (x07\ PP «3-684, na. 65-67 »'»CL Qw. V*L Π. Derr, de leccram. rxaov. viue reHrcsae** *Perfriat* **bxrUatM, n. 13. ''••Cuoc. VaL II, D-cr. de PrôbyL tnirdstmo et vtu** *Pra.-*

communitati dloecesanl Presbyterii tvlnculo caritatis, orationis rt omnimodae cooperationis... ad aedificationem Corporis Christi, quae praesertim nostris temporibus multiplicia officia necnon novas accommodationes requirit» ,oi. Introducantur Igitur alumni pcdctcmptlm in veram dioecesis condicionem (cfr. supra n. 22), ut cleri fidcliumque res et necessitates spirituales cognoscant ct futurum munus pastorale maiore cum fructu explere possint1···.

48. Ecclesia ritus Inllnl normam sibi statuit, venerando usu commendatam, cos tantum nd sacerdotium eligendi qui ex Del gratia libere propter Regnum caelorum caelibatum amplecti velint 107. Quae forma vitae In evangellca doctrina et genuina Ecclesiae traditione radicata, multimodam convenientiam cum sacerdotio habet. Missio enim sacerdotis Integra dedicatur servitio novae humanitatis, quam Christus, victor mortis, per Spiritum suum In mundo suscitat: est status quo presbyteri Christo «facilius Indiviso corde adhaerent, liberius... servitio Del ct hominum se dedicant... et sic aptiores fiunt qui paternitatem in Christo latius accipiant...». Hoc igitur modo, statum nempe virginalem propter Regnum caelorum *(ML·* 19, 12) eligentes,
354 «signum vivum efficiuntur Illius mundi / futuri, per fidem et caritatem praesentis», «in quo filii resurrectionis neque nubent neque ducent uxores» (cfr. *Lc.* 20, 35-36)10*.

Qui ideo ad sacerdotium se praeparant, caelibatum tamquam peculiare donum Del agnoscant ct acceptent: per vitam impense deditam orationi et unioni cum Christo atque sincerae caritati fraternae necessarias creent condiciones, qulbusillum integre et laeto animo servare possint, constanter solliciti de sinceritate factae sulpslus donationis lw.

Ut autem electio caelibatus vere libera sit, requiritur ut luvcnis evangellcam huius doni vim luce fidei perspicere possit, Idemque bona status matrimonialis recte aestimet 11°. Plena etiam gaudeat libertate psychologica interna et externa, atque necessarium gradum maturitatis affectivae possideat, Ita ut caelibatum tamquam suae personae completionem sentire atque vivere possit ni.

Ad hoc congrua educatio sexualis requiritur111, quae In alumnis qui maturiorem adolescentiam iam assecuti sint, magis in formatione ad castum personarum amorem consistit quam in sollicitudine, aliquando molestissima, vitandi peccata; eos enim ad futurum pastoralis ministerii commercium praeparare debet. Quare gradatim, sana ac spirituali discretione Invitentur iuvenes et adducantur, ut In coetibus ac diversis apostolatus et cooperationis socialis partibus amorem experiantur ac manifestent sincerum, humanum, fraternum, personalem atque immolatum In exemplum Christi, erga omnes ac singulos, praesertim vero pauperes. afflictos, aequales; hac ratione solitudinem cordis superabunt. Hunc amorem aperte nc fidenter manifestatum Magistris spiritus et Superioribus, cum iis in Domino dijudicare addiscant; devitent autem relationes singulares, praesertim solitarias et productas, cum personis alterius sexus, sed potius amorem omnibus apertum, Idcoque vere castum, exercere studeant et tamquam donum a Deo Impetrare assuescant.

Inspecta Igitur peculiari huius doni natura, quod *desursum est. descendens a Patre luminum (Ie.* 1, 17), oportet
355 ut candidati ad sacerdotium au/xilio Dei nbd et propriis viribus non nimis confidentes, «mortificationem sensuumque custodiam adhibeant. Media quoque naturalia ne omittant, quae mentis ct corporis sanitati favent. Ita fit ut falsis doctrinis, quae continentiam perfectam tamquam impossibilem vel humano profectui nocivam ostentant, non moveantur, et omnia quae castitatem in periculum adducunt, Instinctu quodam spirituali, respuent»111.

49. Arcta et amica necessitudo quam alumnas appetere debet cum persona et missione Christi, qui suum opus in humili obsequio erga voluntatem Patris confecit (cfr. *Io.* •l, 34), necessario requirit ut sacerdotii candidatus «voluntatem propriam per oboedientiam servitio Dei et fratrum»114 sincera fide dedicare sciat. Maxime enim oportet ut is, qui una cum Christo crucifixo in Corpore Eius aedificando partem habere cupiat, crucem non solum acceptare discat, sed etiam amare atque libenti et pastorali animo omnia onera sibi assumat, quae ad apostolicam missionem agendam requiruntur.

Ad Moderatores igitur spectat Iuvenes ad veram maturamque oboedientiam Instituere, Christo confisos, qui oboedientiam a suis quidem quaesivit, sed prius sese exemplar eiusdem virtutis exhibuit, idemque gratia sua scmetlpsum In nobis oboedientiae principium fecit. Oportet proinde ut auctoritatem cum prudentia ct respectu personarum exerceant, Iuvenes autem sociam suam operam hac in re profecto praestabunt, dummodo cis oboedientia In vera luce proponatur, ostendendo nempe quomodo oporteat ut omnes ad communis boni assecutionem concurrant ct ut auctoritas ad hoc sit ordinata (cfr. n. 24).

Quam oboedientiam, plenam et sinceram, Imprimis Summo Pontifici, Christi Vicario, humili obsequio et filiorum pietate praestare debent, atque proprio Episcopo eodem spiritu, ut per sacerdotium fiant eius fidi cooperatores, sociam cum .illis Presbyterii sacerdotibus operam magno ac liberali animo praestando lw. / 35$

50. Spiritum paupertatis, utpote quae tantopere hisce diebus ab Ecclesia expostulatur et ad opus apostolicum Implendum est necessaria, non tantum verbis sed factis fovere discant, ita ut fide innixi Patris providentiae, aequo animo ad Instar Apostoli *abundare et deficere (Phil.* 4. 12) sciant Quamvis, aliter ac religiosi, plene abdicare se bonis materialibus non teneantur, studeant tamen ut homines spirituales veram libertatem et docilitatem filiorum Del acquirere atque ad eam spiritualem moderationem pervenire, quae necessaria est ad rectam habitudinem ad mundum ct bona terrestria inveniendam ll4. Immo, exemplum Christi secuti, qui *egenus pro nobis factus est. eum esset dives (2 Cor.* 8, 9), peculiari modo commendatos sibi habeant pauperes et tenuiores 117 atque simplicitate et austeritate vitae testimonium paupertatis praebere valeant, Iam a rebus superfluis liberaliter se abstinere assuetilxl.

51. Formatio spiritualis totum hominem complecti debet (cfr. nn. 14, 45). Cum enim gratia naturam non tollat sed elevet, et nullus verus christianus esse possit, nisi virtutes possideat et exerceat homini congruentes ct ab Ipsa caritate requisitas, ut eas animet cisque utatur, futurus sacerdos exercere discat animi sinceritatem, assiduam lustltlae curam, in agendo urbanitatem, In promissis fidem. In colloquiis modestiam cum caritate coniunctam ll·, spiritum fraterni servitii, operositatis, facultatem coope'randl cum 357
nilis, etc,. ut ad illam harmonicam conciliationem Inter bona humana et supernatural la perveniat, quae necessaria est ad verum Christianae vitae testimonium In hodierna societate exhibendum.

Cum autem sacerdos omnes homines evangellzare debeat,

byUnrum oniinit, **n. 8. ««Cf. Pius XIT, Adhcrt AposL** *\fenJi Mxtw, T)* **sept I95<*** *A* **.4. S. 43 (1950), pp. 686-63?; cf. etiam Toonnes XXIII. Lut Eocycl** *Prinetpt Paiierum, 13* **nov. 1959:** *A. A. S.* **51 (1959). p. 842,**

••'Cone. VaL II. Decr. de iniUtntfonc sacerdotali *Oftalam Mitts,* **ŋ. 10 Decr. de Prrsbyt. ministerio et vita /rorum** *crdinit.* **n. 16; Paulos VI, LitL Encyc!** *S^^rJctalu cAdibaitn, 34* **lun. 1967;** *A. A. S.* **59 («967), pp. «37-697.**

··■ Cone. VaL II. De*T. do Presbyt. minister© et vita OJtwii, n. 16 *·· Paulus VI, UtL Eoeycl. *SacrrAotaiii cartihsitii,* **-4 lun. 1967·** *A, A S.* **59 (1967). pp. 686-690. nn. 71-87. ,,'Conc. Vat. II. Decr. de Institutione sacerdotali** *tn/itu,* **n. 10. ul Paulas VI. Utt EncycI.** *Sacsrfctali! cAthhaiui.* **34 Ion. 1967:** *A. A. S. y)* **(1967). P 683. nn. 63,66.**

n'Cf Cone. Vat. II, D*clar. dr edocatlone Christiana *Granitiwm tdu-* **n 1; cf. Rus XII, Alloe. Mefû ad Ordinis Cam Disc. iodi1rs, 33 Mpt. 1951:** *Ditconi f RMdi^csmrgi.* **XIII. p- 35Γ. UtL Encyti. S1ZTJ 35 mart. T954··** *A. A. S.* **46 (iQMk PP »83-186 [LE 14«].**

***uCone Vat. II. Decr. de arcocn. renov. vitae rclleiosae F/r/rrfar** *c^rilaUr,* **n. J3; rf. Inannes XXTTT. LitL Ene.** *Saer^Mii* **AWn** 1 **au<. 1959:** *A A. S.* **5X (195$). PP 554 356: Alloc.** *Qtutîo* **tw/mfra. ad alumnos ri nulbusdora ItaUdt Sfldnarits, a» nev, 19.W** *A. A. S.* **51 («6591, pp. <XM-90«· Paulos VI. Utt EncycI** *carliiai*i,* **24 lun. 1967:** *A A. S.* **59 (i?«7h PP· n. 70 [ropo c*L 5712].**

n'Cf. Cone Vat TI, Decr de institutione sacrrdeUU Oficiam n. u; D-rr. de Prbvt uilrhterio et vita** *Prn* **œrfiwO, d V Deçlir. d- educatione christhna Gmûnnem eZ«.-e2»ewù. n. i; ef. Pin· XTL AEoc. SwJrc<rw»r«. praeparata nceasiooe quinqnaxrchal anni a condito Seminario Rrr. Apolfcc, oct. »058: fHr.-erri** *t RoAi^rttartt.* **XX, pp 446-447; Paulus VI, Epêst Apost. Smw wï** *Dd* **4 nr-v 1963.*** *A A.* **S-. 55 (:o6ri. p 99:; rf. etiam nelun 103, p 35» [AAS 6a (1970) jj.r. «u^a**

n'Conc. Vat. II, Decr. de Presbyt. ministerio et vita *crdinit,* **n. XJ.**

"·Cone. VaL II, Decr. de institutione sacerdotali *Oftaiam Mitu,* **nn. 9, xi; Decr. de Presbyt. ministerio et vita** *PrrsbyUrwn crdtms,* **nn. 7. 15: Const dorm, de Ecclesia** *Lumr** **frnftuwi, n. aS, cf. Pius XII. Adhort ApocL .Vmii .VtH/rae. 23 sept. 1950:** *A. A.* **5 4a (1950). P· 6q0; Ioann» X.XΓΠ. Litt. EneycL** *Sarerdctii Ncstri* **frimer/û. r au^. 1959:** *A. A.* **S. 51 (»959>. pp. 556-558: Paulus VI, AEoc. .4 rot, c*z rir^ Christifidelibus coram admissis, 5 oct. xo66: IV, pp, 663-866: Alloc.** *Π* **Christifidelibus coram admissis. 9 oct. 1968: VI. pp. 959-963; Alloc.** *Lib-nti frilrrnofuf,* **3d Delegates Commis?jonnm Ep pro Seminariis coadunatos Romae ad Rationem Fundamentalem elaborandam, 3? marL i960:** *A. A. S. 6t* **(1969), pp. 353-256.**

"•Coae. Vat Π, Decr. de Presbyt. ministerio et vita *crJiftit,* **n. 17.** *lll IHi.,* **n. 6.**

n,Conc. Vat. II, Decr. de Institution*· sacerdotali *tetius,* **n. 9c ei. Inonnes XXIII Lttt. Eocycl. Sorrr/c/r» A'orfr» *rvwrZia 1 aur. 1959:** *A. A S. 51* **(XO59), PP 551-55·: Pardus VI. AUoe. Siame Parto&ew/rdr. ad sacerdote» qui int-rfcrrunt Coarentui habito a Sodalitate vaL «Federorlone A*«ocii/km| del Cirro Italiano·, yo Ion. XÇ55T IIT, PP 385-386; Allor.** *Domina,* **ad Praesules ex America Laf. secundo ccnerali Coetui MedelUi Interftjturos. 14 ace. 1968: Z-w/rna-n^ri. VI, pp.** *4TZ-ur. Alloc Se* **noriü*««o. ChristifideEbas coram admrisis. 3 Oct. 1968: VI, pp. 943 ss.**

satagat sacerdotii candidatos facultatem suam profundius excolere ad congruas relationes cum hominibus varie condicionis Ineundas. Discat praesertim artem alios alloquendi congruo modo, patienter audiendi atque cum cis communicandi magna cum reverentia erga omnis generis homines spiritu imbutos humilis caritatis, ut mysterium Christi In

52. Celebratio cotidiana Eucharistiae quae communione sacramenta!!, plena quidem libertate ct digne suscepta, consummatur, centrum sit totius vitae Seminarii, elque alumni devote Intenint. Alumni enim Sacrificium Missae, «totius vitae christlanae fontem ct culmen»1U. participantes, caritatem participant Christi, supcmaturalcm vim pro sua spirituali vita et apostolico labore ex hoc ditissimo fonte

Sacrificium Igitur eucharistlcum atque adeo tota Sacra Lltnrgia, ad mentem Const. *Sacrosanctam Concilium,* talem In Seminario locum obtineat, ut appareat vere esse «culmen ad quod actio Ecclesiae tendit et simul fons unde eius virtus emanat»,n.

Procuretur etiam sana varietas Iu modo Sacram LJturglam participandi, Ita ut alumni non solum maiorem profectum spiritualem exinde percipiant, sed etiam Inde a Seminarii annis ad futurum ministerium et apostolatum 11-
338 turglcum practice praeparentur,u. /

53. Formationi ad cultum Eucharistlcum stricte 1ungatur formatio ad divinum Officium, quo sacerdotes «nomine Ecclesiae pro toto populo sibi commisso, Immo pro universo mundo, Deum deprecentur»1M. Modum Igitur orandi Ecclesiae discant alumni per convenientem Introductionem In Sacram Scripturam, Psalmos et alias preces S. Scriptura imbutas, per frequentem recitationem communem alicuius partis Officii (v. gr. *Laudam rd Horarum rapedinorum),* ut Verbum Dei In Psalmis et In lota Uturgh loquens maiore Intellegentia reverentlaque perclfdant, slmulque educentur ad obligationem Divini Officii n sacerdotali vita fideliter observandam ia.

Haec tamen Institutio liturgica perfecta dici non poterit, sl alumnis non detegat arctam connexionem inter Sacram Llturgiam et cotidianam laboris vitam, cum eius necessitatibus apostolat s et veri testimonii vivae fidei, per caritatem operantis1M.

54. Ad vitam sacerdotalem recte et fideliter gerendam, alumni pedetemptlm acquirant oportet, pro sua quisque aetate et maturitate» firmam formam vitae, solidis virtutibus munitam, sine qua Christo et Ecclesiae vere et perseveranter adhaerere non valebunt.

Oportet enim ut sacerdos: *a)* «cum Patre per Filium Eius lesum Christum In Spiritu Sancto familiari et assidua societate vivere»discat; *b)* Christum Invenire possit habitualiter In familiari communione orationis; *c)* verbum Del in Scriptura Sacra didicerit amanter In fide prae manibus tenere et aliis dein tradere; *d)* Christum in Eucharistia særamentaliter praesentem risitare et adorare cupiat et gaudeat; / *c)* Virginem Mariam, Matrem Christi, in opere redemptionis peculiari modo sociam, secundum Ecclesiae sensum, ardenti amore prosequatur, *f)* libenter sacrae traditionis documenta ct opera Patrum Sanctorumque exempla consulturus adeat; *g)* sciat scipsum, scilicet consclen-
■æPt 5uani eiusque rationes recto slnccroquc animo scrutari et discernere.

Quae omnia tunc modo sacerdos servabit, sl alumnus In heminario piis exercitiis, venerando usu commendatis et Ordinatione Seminarii sancitis, fideliter Incubuerit ct eorum momentum ct vim recte Intellexerit. Quod sl necessitas detur unum vel alterum horum exercitiorum novis exigentiis accommodandi, provideatur ut essentiales fines huic pio exercitio Inhaerentes semper firmi in animo perstent, atque ut alio apto modo attingi queant IM.

55. Cum conversio animi quotidiana ad sequelam Christi et spiritum evangellcum prorsus requiratur, virtus poenitentiae futuris sacerdotibus Inculcanda est etiam per poenltentlaks actus communes sive ad propriam sui formationem sive ollorum educationem. Studium vitae crucifixae ct cordis purificationem ex amore Christi constanter assequi contendant. Ad hoc Igitur auxilium gratiae necessariae ferventer requirant, et Imprimis ad Poenitentiae sacramentum, in quo cuiusque labor quodammodo consecratur, frecruenter accedere assuescant; atque ideo unusquisque suum habeat directorem spiritualem, cui humiliter et confidenter conscientiam suam aperiat, ut In via Domini tutius dirigatur 12t. / 300

Moderator spiritus et Confessarius ab alumnis plena libertate sibi eligantur inter eos, qui ad hoc munus idonei ab Episcopo deputati sunt 11·.

56. Ad sacerdotium nonnisi per gradus acceditur; quos gradus etiam significat institutio Ordinum minorum ad determinatas functiones ecclesiasticas disponentium, paedagogica splriluallque Initiatione rite peracta. Spiritualis vero alumnorum institutio per gradus procedit atque opportunas accommodationes requirit pro singulorum aetate» experientia et Ingenii facultate. Ad eam autem efficacius promovendam multum luvant statuta quaedam tempora impensioris tirocinii, ut v. gr. occasione Ingressus In Seminarium, initio curriculi theologici, vel occasione proximae ordinationis sacerdotalis, etc. Ut autem iuvenum labor In spirituali vita novos semper impulsus accipiat atque ratione ordinetur ad veram et mataram spiritualltatem sacerdotalem acquirendam ad sensum Ecclesiae, praeter singulorum conscientiae directionem, certis temporibus, pro cuiusque Seminarii Ordinationibus, tradatur alumnis Instructio seu collatio spiritualis, ad res mentesque iuvenum nostrae aetatis accommodata; habeantur insuper recognitio vitae, periodica animorum recollectlo et alia huiusmodi; singulis vero annis omnes per aliquot dies exercitiis spiritualibus vacent.

57. Iuxta exemplum ct consilia Christi (cfr. ΛΠ. 6, Cî 14.13; Me. 6. 30, 46), qui Inter quotidianos labores libenter solitudinem quaerebat, ut animo Intento orationi ad Patrem vacaret, fovere studeant alumni «vitam absconditam cum Christo in Deo (cfr. CoL 3, 3), unde profluit et urgetur proximi dilectio in salutem mundi Ecclesiaeque aedificationem» U1. Solliciti proinde sint de silentio externo servando, quod requiritur ad animi silentium internum, ad cogitandum atque ad laborem et quietem totius communitatis ««.

58. Congruens cum hominibus commercium. Inter quos Salvator caritate Patris missus (cfr. fo. 4, 9), suum redemptionis opus explevit, permittet ut alumnus educetur

“•CL O»c. V*L Π, Dscr. de imtiUltone wceriouE O*ULm Ww j, ·. XT Dw. d» Pmbyt. rrâtiiîrTk» et vît» erJiwü. xrj 6. 9. CooiL do<Tt de EzOsis Lv*.-i *(ntwn.* ь. *S; Paufcs VI, Utt. EarrrL Eλ lλ ıλ 5*«, 6 κιχ. x*4l· *A. A.* S. *6 <1964^, 77. 64» «- ΠE sxxx^ AFxc. /1 Co ^iZm. ChrULüKÎbïi corxn idrxhxis, 9 oct. X-/Λ: I«irpu«ir<ifi VI. po. w w.
“‘Coae. VaL II. Coast doca. > Ecr.ledx Î«w^ n_ xx.
“· Ose V«t II. Cccxt. de S. Ursxri» Sjcfsχλλτῖμ ·» CsncOnm, η. χ - d. S. Corxr. Rit. Intirxtio n*!’· *rrtrltni Enehviti-ici,* 23 r-.xll 1^67: J. A. S. 59 (»?8ri, *V9* 51>5ri ftE 3362!.
“•Cûm. VaL il. Drcr. d· üMÜtntjMi» Oftxia-x Wnn. n. 5·, CoatL deS. lutOTd» SemxtMdim ORcxJtum, ta. 17, xl. *v l* Dtct. de Preifart nlaitfmo et rfu 3»drwix. n. 3; D-or. de *cthf. ndvüou. Ecde«ik» *Ai* /iewhw. η. 1T. S. Cocicr. Rit, IxatratUo *IλI/τ Otr^m^nuri.* *d «xaratloama Coutltmionh de S. Utee» xS vpt. X9«4· *A. A.* S ‹Λ (xode), r*> 88oΛ8χ. ta. u. »5: cl. «tbsi Fri» XΠ. UtL EacTd. CM, jo v-r. 1947: A. A. S. 39 (1947). W M7 *v [LE »031: Adboct Apxt Mmli Nettre/. 33 »r»t. nier A. A. S. 42 (1030). pp *UA* &9X [LE 2X3t t Jo-tr.n-5 XX1Π. Litt Eετττ.I S-arrrl-Ot *Scfiri* 1 ace. 195X A. A. 5. 51 (19V>>. Pt*· rit »·-; Paa’ta VI. ASor- *Vai M.* ri «cn ‹ * xSvu> «ii Orirtiioento wm/i. T. pp. XXI-Xl3*. Ul 37 (rris), pp. *m* »·- [L iητττ). Jini/n»* FUzi. j Vtpt- 1765: A. *A. S.* 316L d® Prrtb-Tt nxioiitrrin et vtl* Pwybnnm ‘••Coae. Vat U, I> 044*it. n. 3.
f!•C^»c ViL II. CumL de S. Litare» Seirrw»du-»
70: 5 Cxserr. R|t. isitrxt» !*!<? L e^ on.
Utt’Enrrci Wrfi^bIA ç^Pp’m* *■ · 571 e-flowaj· XXm, Adbortl tm. EnnrL VVotar Dei, L e. pp. 347 w,. 3/«· *C ~ i.^iA* 1Ha»« kleE»T<. A^M Swra/ŪWi», 6 lan. 10x: A *A. S.* 34 (nfab FUr«- 97h«U«. *1’ Rora»* «taSoraa cauta cccasorinlw. x8 HaM<u U» i>6ce *A. À.* S. JJ <1SM. ΓP *75 «·

u,C«oe. VaL II. Coast de S. LlturçU Conrrbum. n. xo. M*COoe. Vxt II, Decr. de laUltuboae vacrrdotalj Optatam tceius. n. 8. U‘CL Coot Vat II. Derr. de mvtitutrxie sacerdotali Optatam tahut, n_ 8. Coast, de 5. Ursi» nn. xi, 13; Decr. de •ccocs. rrocr. silae t*I^zx3* *Vtf'clAt arxtzixt,* n. 6.
Q*joad potior» hiec spiritaxL» vitae tssba, <L loinnet XXIII, LKL Encyti *Syrian* .VotfH trvwxdie. x au«. 1959·. *A A. S.* 5X (1959), p. ihartro hiat xurlzaa esa Deo ojnrancUO&era efûcjunt maximc ac tntntar vana sacerfctalis pxtatn exemia, querxa plura, quae cravicns suat raoccsU Ecckva tapxntuMSui m c s i» prxncTTpMt, uU sunt praesertim sacra col>!x batxada ce&UUo, piae ad d»viaa Taberaxcul» eabatatiours, Mxnalia KoMrti redtaUo, düUttU sui ipsius rcrogruUo (C. *I.* C.. can. x 33). Ad hcnriM prtees quod auoet, saccrdr·.-» jjavx offccio ença EccU-sUm sosccpto os rwitax» tramtsr can. 133}. Ex eo fortaisc quod ahqua rx bisre noroxi orekcta est. œpe ratio est petesda. cur ecclrsiastic» viri rerun txlmunin votUce abripiantur, pcdetecptxxn sacro carrant afflatu, ac Uadra, pm dolor, terrenae b-.xsa ritae illecebris allerti, rravi lu diicri- *rmtntur, cm* um sint qsovh spmtuali prw-udio destituti».
“•IV» XII. UtL Enqrcl. *iiyUùi* Corfrcnx, [nn. 1743: .4. A. S. 35 U943). p. 135 [LE 1759 A/ibocL Apost. SfmX» .Varfrac, aJ *A. A. S* 41 tx-jyrt, p. 674. loaunm XXIII. Utt Encyct SarcrAii» .Vosiri ^A*575· Ps>k“ XlïCeetU *17* nov. 19M .4. .1. S. 38 (1766), pp. X77 s* ILE 34x2).
«•C. Γ. C . can. 1338. tjSx·. Couc. VaL 11. Decr. de accoq. renov. vitae xellriuw Pirirdar canlalix. n. 1*. “· Coce. YAV acrOtn viue reti^c-vM *P<?1· »aλ* η. 0. ·" Cone. VaL II, D«r de institui

361 ad recte discernenda signa temporum 1M, nd / Indicium de eventibus ferendum ad lumen cvangclii, nd rectam Interpretationem variarum condicionum ct necessitatum humanae vltne. quae vera «semina Verbi In sc latentia» 114 continent, enedeinque postulant ut «luce evangelic* collustrentur, liberentur et In Del Salvatoris dominium reducantur·l,B.

In hoc commercio cum mundo probe animadvertendum est, ut omnes huiusmodi experientiae ad pastoralem Seminarii finem ordinentur atque alumni Ita spirltualller praeparentur, ut futura actuosltas non Impedimento sit, sed potius auxilio nd propriam vitam spiritualem fovendam ct roborandam u·.

IX. De iNSTiruTioxK doctrinal! in πενγ.ιιε

59. Finis institutionis doctrinalis est ut alumni, una cum cultura generali necessitatibus nostrorum temporum accommodato, acquirant amplam atque solidam doctrinam In scientiis sacris. Ita ul, sua fide Inde fundata ct nutrita, evangelII doctrinam hominibus nostri temporis apte nuntiare atque in eorum culturam inserere valeantla'.

Haec doctrinalis institutio complectitur, *a)* complementum, quatenus opus sit —expleto curriculo de quo iη n. 16— formationis in litteris ct scientiis; *b)* formationem philosophicam; *c)* formationem theologicam.

60. Varia ratio qua haec studia coordinari possunt, ad
362 tria praecipua exempla reducitur. /

A) Periodis distinctis et successivis fiunt: studia in litteris et scientiis (quatenus opus sit) —studia philosophica— studia theologica.

B) Studia in litteris et scientiis peraguntur cum studiis philosophicis (cfr. *American College);* dein fiunt studia theologica.

C) Post studia in litteris et scientiis, studia philosophica componuntur cum studiis theologicis ita ut philosophia simul cum theologia doceatur attamen attendendum est ut philosophia tradatur distinctis disciplinis et propria methodo, nec philosophiae studium reducatur ad fragmentariam et dispersam problematum tractationem occasione quaestionum theologicarum.

Quae vero hic ad modum exempli adducuntur, alias rationes studia ordinandi non excludunt. In unaquaque Ratione Institutionis sacerdotalis indicentur modi a Conferentia Episcopali selecti et approbati, ratione habita adlunctorum regionum.

61. Quocumque modo studia ordinentur, haec sedulo notanda sunt:

a) semper initium flat a cursu introductorio in mysterium Christi, dc quo in numero sequenti agitur 1,s;

b) quod sl philosophia et theologia distinctis temporum periodis doceantur, coordinatio procuranda est inter disciplinas philosophicas et theologicas, praesertim inter theologiam naturalem ct tractatum dogmaticum de Deo, Inter ethicam et theologiam moralem, inter historiam philosophiae, Ecclesiae, dogmatum, etc. η·;

c) temporis spatium consecratum studiis praecipue philosophicis saltem biennium aequet (vel, secundum systema studiorum apud aliquas nationes vigens, congruentem numerum sic dictarum *horarum semesIraIlum);* temporis spatium consecratum studiis theologicis saltem quadriennium comprehendat (vel congruentem numerum *horarum semeilralium),* ita ul complexivo studia philosophica et theologica saltem sexennium complectantur (vel, secundum alios modos studln computandi, eam copiam materiae quae sexennio pertractari solet)14°.

62. Introductio In mysterium Christi ct historiam salutis, quae Initio cursus philosophici et theologici tradenda est, eo tendit ut alumni studiorum ecclesiasticorum sensum ct ordinem et finem apostolicum percipere / possint, simul 363
vero Juventur ad propriam fidem fundandam atque ad vocationem sacerdotalem penitius intellegendam et prudentius amplectendam·

Duratio ct programma cursus in unaquaque Ratione Institutionis sacerdotalis determinanda sunt, ratione habita experientiarum in propria Natione vel universa Ecclesia, atque curandum est ut bene cohaereat cum ceteris studiis theologicis ct continuetur postea, praesertim per Sacrae Scripturae lectionem sub professorum ductu Ul.

63. Magistri in suis disciplinis tradendis de interna totius doctrinae fidei unitate et harmonia iugiter solliciti esse debent (cfr. n. 90), salvlflcum eius aspectum in clariore luce ponendo. Sed ad hoc opus perficiendum, vertente studiorum curriculo vel, si ita Conferentiae episcopales mellas iudicaverint, post aliquot annos experientiae pastoralis, opportune reservabitur congruum tempus, etiam aliquamdiu protractum, quo alumni, propria et apta methodo. Integro disciplinarum cursu peracto, verbum Del, ductu magistrorum et ope doctrinae acquisitae, melius percipere et vclutl contemplari ct experiri possint In simplici eius unitate, qua fidelibus ad salutem tradendum est, convergentibus in unamquamque partem luminibus omnium disciplinarum, quae hucusque separatim docebantur. Hoc summarlae collectionis tempus quam maxime commendatur, ut notiones acquisitae nedum dlsiectae et veluti una ab altera avulsae remaneant, apte componantur ad spirituallem profectum fidelium et Ipsorum sacerdotum, qui, percepta scientiae acquisitae utilitate, maiore amore erga disciplinas sacras exardescent.

Quod si Episcopi —vel singuli vel ex communi Conferentiae Episcopalis instituto— opportune decreverint exercitium Diaconatus post expletum studiorum curriculum per unum vel plures annos instaurare (cfr. n. 42 c.), huiusmodi omnium disciplinarum collectio, seu simplex et cohaerens disciplinarum compositio, utilius transferenda erit ad tempus quo Diaconi ad Seminarium revertentur ut se ad sacerdotium praeparent. Huius autem temporis spatium satis producendum erit, ut proxima ad sacerdotium praeparatio vere efficax habeatur.

64. In tota formatione doctrinali sedulo curanda est eius accommodatio ad diversas culturas, ut alumni nuntium Christi secundum formam / unicuique culturae propriam intellegere et exprimere valeant atque Inde vitam Christianam ingenio indolique cuiusque culturae aptare possint. 364

Quare professores philosophiae et theologiae ne omittant In suis praelectionibus doctrinam Christianam cum intimis notionibus, quas populi secundum sacras sibi traditiones de Deo, de mundo, de homine efformaverunt, comparare et, in quantum fieri potest, his sapientiam philosophicam et intellectum fidei ditare 145.

De studiis litterarum et scientiarum

65. Antequam alumni ad studia proprie sacerdotalia accedant, oportet ut studiorum mediorum curriculum perfecerint (cfr. n. 16) prout in unaquaque natione requiritur ad studia academica Inchoanda, et convenienter titulum civilem obtinuerint 14J.

66. Sl peracto studiorum curriculo, quaedam adhuc desint candidatis ad sacerdotium necessaria, v. gr. congrua linguae latinac cognitio ad mentem permanentis Instantlsque Ecclesiae voluntatis 14t, ea supplenda sunt sive ante

muneribus, **15 mali 1966: X.** *A. S.* **58 (1966), p 470 [LE 34491- ,uCoaC. Vit II, Decr. de institutione sacerdotali** *Gftalam totius,* **n. 14; ct Const de S. Litanda Socmanifam** *Concilium,* **n. 16: Decr. de activ. mission. Ecclesiae** *Ad genlci divinitus,* **n. 16.**

"•Coam Vit II. Decr. de activ. mission. Ecclesiae *Ad genln* **rfinmta, nn. 16. 19.** *ar.* **Const post de EccL in mando huius temporis GaeJiem** *ct afies,* **na. 44, 58,** *(n* **Decr. de Occaxnenismo** *Uniiaiii redintegratio,* **nn. 4. *7 (LE 3*35£ Decr. de EccL Orient Cath. Ori/nirim»·» *Ecclesiarum,* nn. 4. 5. 6 (LE 3133): cf. Pius XII, Lilt Kncyel. Ftwsfvhi** Pγολτλλ, j **ian. 1951:** *A. A. S.* **43 <i95»), PP- 5»« ·*- FLE 3ii3k loannes XXIII, Utt FncyrL Pnncrpr /'atfcvwm, s8 nor. »959:** *A. A.* **S. 51 (1959), PP· 84J *14 Piuhn VI, Homll.** *Hi amicti sunt,* **habita oecadooe canoniritfonls Martyrum Vc*ndeaslum, iS oct 1964:** *Ifucgnamcnti,* **II, pp «8S>sBn: Motu proprio** *Eccfaiat* **Sancte/, 6 au*. X966:** *A. A. S.* **38 (tçM). p. 7MU1I. n r.**

"'Cone. Vat II, Decr. de instituUcae sacerdotali *Optatam* **Msau, n. ijc d. n. 3; Pius XII, Adbort. Apost** *Menii* **IV«cdnc/, »3 »/p(193« .4.** *A. S.* **4* Ü93O). p. 637; Const Apost. Sa L-j** *sapientiae,* **31 xraii 19561·** *A, A. S.* **48 (19361, pp. 361-351.**

"•Cone. VaL II, Decr. de InsUtutjoae sacerdotali *optatam* **≪mu, n. 13; Fanlus VI, EpbL Apos!. Sffwwi** *Dri* **I'frStwi, 4 nov. 1963; .4** *A. S* **A3 (1963), p. 993: Ldt Apost Sv/u LariniXxfu, rx febr. tO4·,4. .4. S 56 (1964). pp. r-*5 «v (LE 31«)-**

tione sacerdotali *Optatam loitus,* **n. xr. Paulus VI, Alloc.** *Il grande rdo,* **habita quarto exacto sarcuo post constituta · Cone. Trid. Seminaria, 4 nov, 1963:** *A. A. S.* **55 (1961),p. 1034 (LE jîj4). *"Conm VaL II, CoasL past, de Eccl. In mundo huius tempons GatUiwm** *ci spet, nn.* **1-4. "«Cone. Vat. II, Decr. de activ. mission. Ecclesiae** *AJ gentes dtnniiut, n.* **xi.** *>·· Ibid. IttCc>nc* **Vat. II. Decr. de institutione sacerdotali** *Optatam* **Miw. n. xi; Decr. de Pmbyt. ministerio et vita** *Presbyterorum ordinis,* **n. 3; cf. loaanes XXIII Allo.-** *Ouesto iuzoniro,* **ad Maestros picUtis Romae coadunatos, 9 vpt/xCsr** *A A. S.* **M (ip6ri. pp 675-67* Paulus VI, Utt EncycL** *Ecclesiam* **num, 6 aag. 1964:** *A. A. S. 36 (1964). pp. C17,* **638.**

"»CL Cone. Vat II, Decr. *Optatam lotius,* **nn. 13-17; Const post, de Eccl. in mundo haius temporis** *Gaudium d tprr,* **00-58. 6- Decr dc activ. mission Ecclesiae** *Ad genite diriaUut,* **n. xfr. P.us XII, Const Apost** *Scdta* **M oaii xos6:** *A. A S. 48 (1956), PP.?6t* **Fmÿ. VI Motu ùnx^io 6 1966:** *A. A. S.* **$8 (1986), p. III, η. 3· vit H Decr. de ImtituÜooc Mcertîotalj ^9. n. 14·**

"· Ibsd "· C. i. **CMcon. 1385: Paulas VI, Mota proprio** *DcEfiKvfwi*

curriculum philosophicum sive cum studiis philosophicis, prout in n. 60 indicatum est. Harum autem disciplinarum Index et programma In Ratione Institutionis sacerdotalis Indicanda sunk

67. Addiscant alumni etiam linguas quae, praeter natlonalem. ratione habita programmatum civilium, necessariae vel utiles sint ad futurum ministerium pastorale. Ratio quoque sese exprimendi, hominibus aetatis / nostrae accommodata, tradatur, ut ars dicendi et scribendi atque penetrandi naturam quaestionum, quae an sacerdoti est omnino necessaria. Conveniens quoque impertiatur alumnis institutio qua artem et musicam sacram ac profanam intellegere possint ul.

63. Cum in hodierno vitae cultu non tantum per libros et magistros, sed largius in dies per audiovisiva instrumenta Informentur et moveantur homines, maxime oportet ut sacerdotes his instrumentis uti valeant, et quidem recte, non Inertes ad Ipsa se habentes sed ad Indicandum semper parati. Quod fleri nequit nisi ad hoc in Seminario, debita tamen servata prudentia et mensura, usu et doctrina per apta experimenta, atque a viris peritis educentur, ita ut, quoad huiusmodi instrumenta, possint ct scipsos regere et fideles efformare, et etiam in apostolatu iis efficaciter uti,u.

69. Alumni Inde a primis Seminarii annis uberius vero aetate Instilutloneque progrediente, vitae socialis necessitatibus praesertim suae nationis Ita Initientur, ut ex variis in quas incumbunt disciplinis et ex rerum hominumque usu eventlbusque cotidianis probe discant quaestiones controvrrsixxqu? sociales cognoscere, earum naturam, mutuas relationes, difficultates et consectaria perpendere, atque solutiones In legii naturalis praeceptorumque evangelicorum lumine aeque iusteque perspicere in. /

365

366

XL De studiis philosophiae et scientiarum AFFINIUM UI

70. Stadia philosophiae et scientiarum affinium quae —utcumque disciplinae per annos distribuantur (cf. n. 60)— Integrum biennium aequare debent, eo tendunt ut iavenum formationem humanam perficiant, sensum Iu eis acuendo Intellectualis discretionis atque exquisitiorem cognitionem antiquae et recentis sapientiae suppeditando, qaa familia humana saeculorum decursu ditata est. Ita simul tradantur ut alumnum ' iuvent ad propriam fidem penitius penetrandam et vivendam, et pariter ut eum ad studia theologica praeparent, ad ministeria apostolica rite obeunda IU disponant, ut dialogus cum hominibus nostri temporis aptius Institui possit *4·.

367

/1. Peculiaris momenti sit *philosophiasi/ftemnltca,* cum omnibus suis partibus, quae ad solidam et cohaerentem hominis, mundi et Del cognitionem acquirendam perducit.

Haec philosophica Institutio Inniti debet patrimonio philosophico perenniter valido u·, culus testes sunt maximi philosophi Christiani, qui prima philosophica principia, perenni vi praedita utpote In ipsa natura fundata, tradiderunt

Firmo hoc fundamento posito, rallo habenda est philosophicarum investigationum progredientis aetatis, praecipue earum quae in propria natione maiorem vim exerrent, atque etiam progressus reccntlorum scientiarum Ita ut alumni, hodiernae aetatis indole recte percepta, ad colloquium cum hominibus accommodate praeparentur lil.

72. *Historia philosophiae* pari cura tradenda est, ut et maximorum problematum origo et progressio appareat, ct alumni, ex diversis solutionibus decursu temporum propositis, vera discernere elementa, falsa detegere ct refellere valeant1M.

73. Scientiae affines quoque tradantur, quales sunt scientiae naturales et mathematica quoad quaestiones cum philosophia connexas, debita tamen proportione servata, ita ut disciplinis principalibus utile complementum praebeant, et vitetur encydopaedlca et superficialis eruditio 1U./ 363

74. In omnium disciplinarum expositione ratio habenda est tum Intrinseci momenti singularum quaestionum tum praesentis necessitatis Ipsarum pro discipulorum et regionum adlunctis 1M.

75. In Ratione Institutionis sacerdotalis (vel in eius Appendice) referatur conspectus omnium disciplinarum quae ad curriculum philosophicum pertinent, breviter Indicando singularum disciplinarum programma, numerum annorum vel semestrium et horarum In hebdomada, quibus traduntur In scholis.

Si vero hoc ob varia rerum adiuncta (slcutl v. gr. In magnis latlsslmisque Nationibus accidere potest, ubi variorum systematum diversitas viget) vel summa difficultate fleri potest vel omnino non potest. Indicentur saltem aliqua exempla programmatum, quae secura indicia in omniam utilitatem praestare possint.

XII. De studiis theologicis

76. Stadia theologica. quae saltem integro quadriennio respondere debent 1M. eo spectant ut alumni doctrinam ex Divina Revelatione in lumine Odei et sub ductu auctoritatis magisterii accurate haustam, penitius penetrent, in alimentum propriae vitae spiritualis convertant, atque in ministerio sacerdotali eam tueri et ad spiritualem fidelium utilitatem nuntiare et exponere valeant1M.

5725

5726

77 Disciplinae theologicae variis attentis aspectibus (orcumenlco. rnlwlonnll, etc.)117 *1« tradantur, ut Intima
369 connexio Inter eas vigens clore / appareat11·, mysterium Ecclesiae debita in luce ponatur ll% atque omnes —suo quaeque modo— harmonice In finem conspirent explicandi historiam salutis, <piuc in vita Ecclesiae et mundi vicissitudinibus perpetuo agitur ···.

78. Universae Theologiae velutl anima est *Sacra Scriptura,* quae omnes disciplinas theologicas informaro debet1·1.

Quam ob rem debitum institutioni blbllcae pondus tribuatur. Congrua Introductione praemissa, alumni, auxiliaribus disciplinis suffulti, exegcscos methodis accurate Initientur. Apte a professoribus edoceantur de potlorum problematum natura ct solutione, atque efficaciter adluvcnlur ut *totius* Sacrae Scripturae conspectum acquirant, et principaliora historiae salutis canltn penitus perspiciunt. Contendant pariter professores theologicam divinae Revelationis synthesini sacrorum alumnis praebere ad spiritualem eorum vitam ct futuram praedicationem solidis fundamen-
370 tls muniendam ,·1. /

79. *Sacra Liturgia* nunc Inter principales disciplinas habenda est; neque Ideo sub uno aspectu luridlco, sed praednue theologico ct historico atque etiam spirituali et pastorali In connexione cum aliis disciplinis tradatur, ut alumni agnoscant Imprimis quomodo mysteria salutis in actionibus llturglcls praesentia sint et operentur. Praeterea, explanatis textibus rltlbusquc tam Orientis quam Occidentis, Illustretur Sacra Liturgia ut praecipuus locus theologicus, quo Ecclesiae fides et vita spiritualis significatur1M.

Denique alumnis exponendae sunt normae de Instauratione llturglca, quo melius Intellegant accommodationes seu mutationes ab Ecclesia decretas; discernere quoque valeant et alias quae legitime optari possint, atque. Inter graviores ct difficiliores quaestiones hodie passim agitatas, distinguant partem Llturglae immutabilem, utpote divinitus Institutam, ab aliis partibus mutationi obnoxiis 1M.

Theologia dogmatica Integre et ordinate Ita tradatur, ut Ipsi textus blbllcl primum exponantur, detn ostendatur quid Patres Ecclesiae Orientis et Occidentis ad veritates revelatas transmittendas et enucleandas contulerint, quomodo progressa sit dogmatum historia, ac tandem ope speculationis, S. Thoma magistro, mysteria salutis plenius penetrare eorumque nexum perspléere alumni addiscant; eadem semper In actionibus llturglcls praesentia et operantia agnoscere doceantur; discant praeterea humanorum problematum solutiones ope Revelationis quaerere, aeternai veritates In mutabili rerum humanarum condicione insertas cernere casque cum homlnibos accommodate communicare Ul. *I* 371

Nihil tamen Impedit, quominus dogmatum expositio sic dicta *methodo regrasloa* a definitionibus concllllaribus incipiatur, ascendendo per doctrinam Patrum ad Sacram Scripturam, quae hoc modo In luce vivae traditionis Ecdesiae legi atque intellegi possit 1β·.

Apposite ct Iam Initio Institutionis theologicae firma tradatur de fontibus theologicis doctrina 1·7; nec omittatur, spiritu oecumcnlco ct forma hodiernis drcumstantlls accommodata, illa tradere quae sub nomine *Apologetlcae* veniebant, et quae praeparationem ad fidem fidciquc fundationem rationalem et vitalem respiciunt, ratione habita etiam elementorum ordinis sodologid, quae in Christianam vitam peculiari modo vim exercent1<a.

Theologia moralis pariter S. Scripturae nutriatur, vocationem Christianam fidelium In caritate fundatam Illustret eorumque obligationes ratione sdentlflca exponat; curet humanorum problematum solutionem sub Revelationis luce invenire ct aeternas veritates In varias rerum humanarum condiciones transferre. Studeat etiam conferre ad sensum virtutis et peccati In conscientiis hominum restaurandum, non omissis ad hoc sanae anthrnpologiac recentlorlbus Inventis ,w. Haec doctrina moralis completur in *Theologia Spirituali,* quae, praeter alia, studium quoque complecti debet theologiae et splritualltatis sacerdotii et vitae consecratae per sequelam consiliorum cvangdlcorum, ut homines oro suo quisque statu In via perfectionis dirigi possint

Theologia pastoralis principia theologica Illustret actionis, qua salvifica voluntas Del in Ecdesia hodierna per varia ministeria et institutiones ad effectum deducatur**in**. / 372

Cum vero ad feliciorem muneris pastoralis exitum haud parum conferat solida In re sociali Institutio, curandum est ut saltem certus ac sufficiens praelectionum numerus *Doctrinae sociali Ecclesiae* addiscendae tribuatur, ut edoceantur alumni qua ratione doctrina Evangel II et principiorum accommodanda sit ad vitam socialem K1.

Historia ecclesiastica originem ct progressionem Ecclesiae tamquam Populi Dei tempore et spatio se expandentis Illustret, historicos fontes sclentlfice expendendo. In materiae expositione attendatur oportet tum ad doctrinarum theologicarum progressum tum ad veram condicionem rel socialis, oeconomicae et politicae necnon ad sententias et doctrinas quae maximam vim exercuerunt, earum mutua dependentia, connexione et evolutione perspecta; tum denique ad mirum actionis divinae et humanae concursum, atque ad verum Ecclesiae et traditionis sensum 171 in alumnis fovendum. Debita attentio tribuatur oportet etiam historiae propriae regionis.

Jus canonicum doceatur ratione habita mysterii Ecclesiae, in Concilio Vaticano II penitus explorati. In princl-

mJcnm et alumnos Pont. Univ. Gregorianae Romae, 12 mart. 1964: Zntzpu-"wu/», II, pp. 178 ss.; Alloc. *Libentissimo sane,* **ad eos qui interfuerunt Conventui Internat, de Tbeolnrfa Concilii Vat. ΓI Romae,** 1 **ocL »966: Mvruwn/i, IV, pp. 443 ss.; Alloc.** *Gratia Demini,* **ad Commissionem Th-okxicam Internat. 6 oct. 1969:** *L*Oiservatore Romano,* **6-7 oct. 1069. p. x.**

'•'Cf. Cone. Vat II. Decr. de Oecumenismo *Unitatis redintegratio,* **n. 4, 5. 6, 10. XX Decr. de activ. mission. Ecclesiae** *Ad gentes divinitus,* **n. 39; Conit. de S. Idtnrgfa** *Sacrctanclum Concilium,* **n.** *i&,* **Decr. de Eccl. Orient. Cath.** *Orientalium EceLniarum.* **nn. 4, 6.**

,MCf. Cone. Vat. II, Decr. de institutione sacerdotali *Optatam totius,* **o. ix Const, de S. Liturria** *Sacrosanctum Concilium,* **n.** *i&. cf.* **Pius XII, Con<t Apost** *Sedes sapientiae,* **31 mail 1956:** *A., A. S,* **48 (1956), p. 363.**

'••Cone. Vat II, Decr. de institutione sacerdotali *Optatam totius,* **n. 16; Con-.t docm. de Ecclesia** *Lumen gentium,* **n. 8 et pasdm; Const, de S. Id·tunria Sarrrtanrfiim** *Concilium,* **n.** *r,* **Decr.** *de* **activ. mission. Ecdesiae** *Ad tenta dtrMfus,* **n. ifr. cf. Paulus VI, AHoc.** *Salvete, Fratres,* **secunda Cone. Vat. II periodo Inrunte, 29 sept. 1963:** *Insepnamenii,* **I. pp. 171 is. fLE 3130).**

'••Cour. Vat. II. D-cr. de institutione sxcrrdotaU *Optatam totius,* **nn. 14,** *tfr. Const* **de S. Utnrgla** *Sacrosaneium Concilium,* **n.** *s&,* **Decr, de activ. mhûon. Erd-riae** *Ad gentes divinitus,* **n. xfr, cf. Paulus V*I, Alloc.** *Nous tommes peofvnd/ment.* **a-1 Observalores Delegatos ad Cone. Vat. II, 17 oct. 1963:** *Insernamenti,* **I, pp. 233, >35.**

'•«Cone. Vat II. Decr. de institutione sacerdotali *Optatam totius,* **n.** *16;* **Const dorm, de Divini Revelatione** *Dei verbum,* **η. 34: cf. Leo XIII, LitL Ferrel.** *PrsvUentitrimui Deus,* **iR nov 1R93:** *A. S. S. 36* **(1803-X804). P- »35·**

'••Cone. Vat. II, Decr. de institutione sacerdotali *Optatam totius,* **η. »6; Const, dorm, de Divina R-vrlatton*** *Dei verbum.* **n 23; cf. Plus XII, Litt Enrvcl** *Divino afflante Spiritu,* **30 sept. 1943' -4** *A. S.* **J5 iiQ4j), pp. 3x0 ss. [LB 1774': cf. Pont. Coram. BibHca,** *Instructio de S. Scriptura recta docenda,* **13 mal. 19W** *A. A. S. 4»* **Ü950), PP·** *5e¥2* ***** **[LE 2127!; loannes XXIII, Alloc.** *La dieixisetiesima Settimona.* **iis qui interfaturi erant decimo septimo Coetui ab Italica Sodxlitate Sacris explanandis Litteris Romae habito, 3< sept 1961: .4.** *A. S* **54 (1963). PP 7Î6-7I9: Paulus VT, Alloc.** *Nm dobbiamû* **ii< qui Inf/rfuenxnt undrviceilmi* H*bdocai<LM BibUeae exegetasum Italicorum, 33 sept. 1966:** *Insegnamenti IXr,* **pp. 4*4 »4 A Hoc.** *Nous remercions,* **ad cos qui interfuerunt VI Conventui Internat cxegeUrum Vet. Test., 19 apr- 1968:** *Insegnameuti* **VI, pp »3® **·.**

•«Cone. Vat II. Decr. de institutione sacerdotali *Optatam totius,* **n.** *1Ô.* **cf Const de S. Uturria** *Sacroexnctum Ccmeüium.* **nn.** *2, to,* **14, 15. Decr de Eccl. Orient Cath.** *Orientalium Eerpriarum n* **4.**

'••Cone Vat. II. Const, de S. Litunria *Sacrosanctum Concusum,* **n. aj; ct S. C. Rltnrol. Instructio** *tnlrr* **U eoc^t>M«n Bonis de S Litcrrfa recte ordinandam. 36 «ept. 1964.** *A.* **.4. S** *%6* **(io ^u I. ΣiΓ Λo < nn ir ir** *H* **P4«l«· VL Alloe.** *Facile comeere.* **ad M seswon-m plenariam* Consilii ad exsequendam Const de S Uturfia. ia oet. »9*8**

luispnamenii, **VI, PP 513 »··**

'•'Conc. Vat II, Decr. de iostitudooe McenloUli *Optotam totius,* **n. 16; cf Dec!, de educatione christiim Gravimmiim** *educationis,* **u. xoc cf. Piu* XII, Litt. Eocvcl** *Humani generis,* **xa attff. 1950:** *A. A. S.* **42 (1950). pp 568-569; Const- Apost.** *Sedes sapientiae,* **31 mail 1056:** *A. A. S.* **48 (»95i). PP 362 s ; loannes XXIII, Alloc.** *Gaudet Mater Ecclesia,* **qaa Cooc. Vat II sollemniter inchoatum est, u oct. »963:** *A. A. S.* **54 (»963), pp. 793 (LE 3<»3Î: Paulus VI. Alloc.** *Siamo particolarmcnte licti,* **ad eos qni fnterfnenmt Coetui de mysterio peccati oricinaEs Romae, xx fal. 1966:** *Integnamcnti,* **IV, pp. 364 ss-; Alloc.** *Incensissimo desiderio,* **ad Senatum acadsnkum et alumnos Pont. Univ. Greeorian.se Romae. 12 mart. 1964:** *Insernamenti,* **II. pp. »78 ».**

'••Cf. Cone. Vat. II, Const dogm. de Divina Revelatione *Dei verbum,* **nn. R. 9 [LE 33451-**

«•'Cf. Cone. Vat II. Const docra. de Divina Revelitione *Dei*

«••Cf. Cone. Vat. II, Const, past de Eccl. io muodo huius temporis *Gaudium ei spes,* **n. 62; Decr. de activ. mission. Ecclesiae** *Ad gentes divinitus,* **a. «3.**

'•'Cone. Vat. II. De<x. de Institutione sacerdotali *Optatam totius,* **n. 16; Const. pa<t. de Eccl. in mundo huius temporis** *Gaudium d spes,* **nn 33, 6x; Decr. de activ. mission. Ecclesiae** *Ad gentes divinitus,* **n. xr et Pins XII, Alloc. /niwwi** *Noster,* **ad Senatum academicum et alumnos PonL Unlv. Gmcorianae Romae, 17 oct- i95j:** *A. A.* **S. 45 (»053). p 688; Panles VI, Alloc.** *Praesentia testro,* **ad Capitulum gen. Coegr. Seanl Redemptoris, 22 sept. 1967:** *Insegnammti,* **V, p. 444.**

«'••Cone. Vat II. Decr. de institutione sacerdotali *Optatom totius,* **n. 19; Decr de Presbvt. ministerio et vita** *Presbyterorum ordinis,* **nn. 5, 6; Decr. de put. Episcop. munere in Ecclesia** *Christus Dominus,* **n. 23.**

,n D* speciali peritU pastorali in Cap. XVI fuslua tractatur

1M Cone. Vet II. Decr. de Institutione sacerdotali *OftoUm totius,* **n. se; cf IoAnnes XXIU, Litt Encycl.** *Mater ef Magistra,* **ts man io5i: .4.** *A S. 53 Ftpftth* **p 443; Pius XII, Alloc.** *Animus Notter,* **ad Senatum acadnmkum et alumnos Pont. Univ Gre«vrianae Romae· /. c^ pp. 686 u**

,T,Cooc Vat. II, Decr. de institutione sacerdotali *Optatam totius,* **na. 9, 16. Pio· XII, Alloc.** *Sollemnis etmvmtus.* **ad sacrorum alnmnos itudU Romae celebrantes, 24 lan. 1039:** *A. A. S.* **31 (2939), p 148; Alloc.** *Nadert* **ad Senatum academicura et alumnos Pont. Univ. Gregcdaaae Rcanar. 17 oct. »951·" -4. .4. 5. 45 (»9531. P- 689.**

piorum et legum expositione, praeter *alia* ostendatur quomodo universa ecclesiastica ordinatio el disciplina debeat cum ulviflea voluntate Del congruere, animarum salutem in omnibus quaerendo ,T<.

80. Determinentur quoque disciplinae auxiliares et curvus speciales, et quinam necessario vel libere eligendi sint. Alumnis pariter opportunitas detur linguas hebraicam et graeco-biblleam addiscendi ,7\ quibus textus primigenios

Curandum vero est ut, potius quam multiplicentur disciplinae, tn disciplinis iam statutis novae quaestiones vel novi aspectus apta ratione inserantur,:1.

Sic modus procuretur quo alumni manuducantur ad plenius cognoscendas Ecclesias et communitates eeclesialcs a Sede Apostolica sciuncUs ut unitatis redintegratio promorentur in, prae oculis habitis Decreto De *(kcumenismo* et *Diftdorto Otcumtnico* a Sancta Sede edito I71; pari modo providendum est quomodo alumni introducantur ad alias religiones cognoscendas In singulis regionibus magis vulgatas,' ut quae bona ct vera sunt In lis agnoscantur, errores refellantur, et plenum veritatis lumen cum non habentibus communicari possit,Λ.

Nec minor cura tribuenda est etiam quaestionibus hodierni athclsmi variis sub aspectibus tractandis, ut futuri ucerdotes aptiores evadant ad gravia, quae exinde oriuntur, pastoralia munera fadllus solvenda 1β·.

81. In Ratione Institutionis sacerdotalis (vel in eius Appendice) referatur conspectus omnium disciplinarum quae ad curriculum theologicum pertinent, breviter indicando singularum disciplinarum programma, numerum annorum vel semestrium necnon horarum in hebdomada, quibus unaquaeque In scholis traditur.

Si hoc vel valde difficile evadat vel fleri omulno non possit In maioribus Nationibus, territorio nimis extensis, ubi legitima varietas rationum studiorum viget a Conferentia Episcopali approbata. Indicentur ad modum exempli saltem aliqua programmata, ad quaedam generaliora studiorum capita determinanda. /

XΠI. Dr STVDHS SPECIALIBUS AD PECULIARIA MUNERA PRAEPARANTIBUS

82. Hodiernus apostnbtas magis In dies postulat ot. praeter generalem Institutionem omnibus communem, de qua «upra. aliqua specialis praeparatio habeatur, quae propria et accommodata iit pro varietate munerum, quae a singulis exercenda eruntl11.

83. Tn tuto autem posita solida formatione generali phllosonhlco-theolnglca pro omnibus, huiusmodi praeparatio, duplex esse potest:

A) Altera quae nd pastoralem actionem perutilis sacerdotibus est et lam tn Seminario, praesertim ultimo anno, sine peculiarium Institutorum frequentia acquiri potest; v. gr. praeparatio ad apostolatum exercendum cum aliquo hominum ordine (cum operariis, ruricolis, etc.).

B) Altera lis sacerdotibus necessaria qui destinati sunt ad ea munera exercenda, quae propriam praeparationem requirunt In «pedalibus Institutis; v. gr. praeparatio ad scientias sacras vd profanos docendas.

•'•Coee. VeL II. Deer. la»lhisS»e Mcmteuli icti·», n. xS; Pfca» XII. A!ke. Nedn. t c,, p. MS. Pia'ra VL ,\!kc. S«pùn c·-. jrf Punt. CrxvdMiottm Coâkrt lari* Can. rtcoccoKcate. so &τ». î>45 ΠI. Π» 640 u ; AUoc. lihmUr, >5 ecn qnl bitrrfj»rvai Tl CoawatGl InUraaL de lore Caaosiro, 15 ruâ 1768: /nutne· •wth. VI. ρφ. «o, μ . (LE jSyjl. mCoee. Vau H. Deer. 4» iatltauoae MfeT-tet.11 fcA«. X 13. ·'· /W.. n. 17. «'' Conc V»L 11. I>tr ôt> 0eœ»«u«sio UmMtf x Dtrr. d· *eirr. dt«co. E*· «Wm *AJ li *'· 4. A. S.* 57<»«»57).Pp. 574·*-(LE aSjB'i tnr» Smlnxrkn» aîtenoo· directe ratpkxx» in eo «nt ut pmalnt=r fit. mlr» LR 5'47L

'•Cccr. Vit II. D«T. te i?.t;î-jtSan- O^Cx îm bhu. n. *ifr,* Deci te EerteRM «I nb<. *tmn* CbmL 5'erffe .iztaf/, x j. Dwr. te Kt«T ntaûa Effitae *AJ* AnnUwi, η. ιβ.

'•Cwx. VeL II. Cct«1. but te Ecrlrun in nvmte bain* tcr.pocii Gm·4»« M »0f». F. 2Π P>t-V» VI, UtL EocycL Eaùnate Sm*w , A *u<. X964 *A.* A S O 'J04'. PP ^50 »»; Allée. .V«m «1 «o» qol V'I Gxxwr.td InifTMtiMigj Thoenpttk^ InUrbierjsL xo «epL xyfrç /nucnwih. 1Π. pp 444 ··. Secr»t«t4t*n pr> non Crrtexjtib'M. *lt Juirfo,* x5 M 10Λ 4. 4. S. 60 (iHM, PP bja 704 (LE 56Λ51.

»·· Con* V»t_ II. Dwr te tntUtntme œwtet.b OfAdem Icàw, tm. xS, IX wç et EMcr. te Mttv. nxMte-1. FrcVrux» *AJ* dtnmtMi. n xfr, D«*t te .pintoUtn Ukorfca .Ifertaiwsm x 15; Pam XII. OwL A^nt 5(Wrr 51 rvwi 1756- 4 4 S. «9 (n0). p. 04; P*oka VI. A:v< P<4 ad ex qni inVriatrint Conrentnl v 4. «XIII Smcnanj Kwomte 41 <lrtmt«DM»w Pétard»», *f»* wri *i-urc^vnix,* !. n* ixS-xip

84. Quoad *A)* curandum est ut ea inter sexennium nhiibuC?ripo\c^^ iiat: qUOd CX gr* hac raU°nc

per speciales disciplinas quae, sive Inter annum scholasticum (praesertim ultimis annis) sive inter ferias modo ordinato et servata debita proportione cum dtsclnllrus principalibus, proponantur apta et convenienti cohaeslone cum formatione generali;

b) disponendo In primo quinquennio omnes, vel fere omnes disciplinas communes, et sexto anno copiam dando formationis specialis per peculiares cursus et disciplinas.

His et aliis rationibus, quae haberi poterunt, varii coetus alumnorum variam formationem specialem accipient secundum singulorum aptitudlncs et praesertim secundum peculiares dioecesis necessitates, de quibus Episcopus Judicabit. / 375

In Ratione Institutionis sacerdotalis indicetur quid Conferentiae Episcopales pro singulis regionibus el Seminariorum possibilitatibus definierint.

85. Quoad *B)* oportet ut, absoluta generali formatione et facta quoque aliqua experientia pastorali, candidati ad altiora Instituta vel Facultates mittantur ubi haec peculiaris Institutio, una cum congruentibus diplomatibus vel gradibus academic!*, obtineri possit.

Ad hunc finem seligendi sunt qui indole, virtute et Ingenio vere apti sint; et sedulo curandum est ut eorum institutio spiritualis et pastoralis, maxime si nondum sacerdotes sint, plene compleatur W1.

In singulis regionibus Conferentiae Episcopales de re opportunas normas statuant 143, et ubi Seminaria Maiora habentur cum studiis theologicis scientifica ratione ordinatis, videant utrum haberi possit nfflllatlo ad aliquam Facultatem theologicam ut. sub Ipsius Facultatis ductu, piares alumni Seminarii primum gradum academicum In Theologia (Baccalaureatum) consequi valeant.

Considerato peculiari momento Collegiorum Romanorum ,M. utpote quae magnam studiorum peculiarium copiam offerre possunt, arcta inter Conferentia* Episcopales et haec sua cuiusque Collegia serventur vincula, ut eorum peculiare munus communi nisu promoveatur atque ad novas necessitates Nationum et universae Ecclesiae accommodetur.

De doctrina tradenda

86. Primum fundamentum et verus totius formationis sacerdotalis ambitus est divina Revelatio, cuius devoti fldlque ministri alumni fleri debent. Tdeoque tam professores quam alumni verbo Del scripto et tradito fideliter Inhaereant, illudque ament, assidue scrutentur atque spirituale alimentum sibi reddant 1M. Traditionis —quae cum Sacra Scriptura unum verbi Del sacrum depositum constItult Ecclesiae commissum 1M— vivum sensum imprimis ex SS. Patrum operibus hauriant, magni facientes doctrinam rorum allorumquc Doctorum, quorum laus est In Ecclesia IS7. Sanctum Thomam Aquinatem tamquam unum e maximis Ecclesiae magistris habeant, lldemquc debitum momentum tribuant auctoribus recentloris aetatis1M. ·>*°

,MO»c V»L ÎÏ. T>-r (te Uxtxtntwce «emtoUli Oletem M»uj, n. x8; ct D*er. te »ethr. rieion. Eerl-*i*c *Al y*ifi* n 16. *·· Vakte opUsdrro r»t ut >4 pernitere» floram. * singnU» Conferenti!» bac de re ttatwodn, R-liriou «juoqae accédant

'••CL Pfrxs XI!. *Lf coliwft.* ad Moderatore-* et alumnos Pont. Statarii Gillxi Racnae. 16 ipc tQ5y .4. *A S.* 45 (i95S). PP »57 »4 PaakM VI. Alkc. Dim f*E», habita iu Baiitira Vaticana in S. Mhv* coocrlrbrat» cum Moterxtrribn» Rrc-.ir.or4m ColWÿxrm, 6 tun 1965: fru/puwnii, 111. p

'''Conc_ Vel Π, frrr. de taitituttoue McrrdoUli *OftiLam* n. 16'. Gxnt teçn. de DMnn RrrrUtlcee *Dri* an. 24-26; rL Phi» Xil. Litu Kscts L Ditnwrt *Sfiniu,* yo vpL 1943· *A A S* 35 (1043), p. 31x LE 17741-

'''Gxxe. V«t Π. Coast. docux. «te Divina Rerel.ttene Dn rerhuw». n. xo. Cctvt. Val. II. Drrr de InitituUcne wcmintali *iotiiu,* n. *ifr.* C«nt. dntfm. te Divina Rrrelxtimc Dri rrrium, nn. 8, *3; IVcr. de Oecuγ·'4,γλ Uwitefu re-iwdrr*2v>. x it. cL Pina XII. Lilt EocyrL Dinno *'7?^ SHnt». 30 arpt .1. *A. S* 35 (1943!. P 3«»·

•Coee. Vat II. D-rr. te. HuitHrzw aacerdotali *OftaLim tottui,* n. 16: te Maeelloa· chrhtter.i Gnmnwum n. Iu Pius XII. Alzx SoCrwùi .z-wrcni»,. *d Co'.kgWnsx studia errb-». Romae «ttouln. 14 taa x»y/ Λ S. 31 p ur> Alloc. .Verier. *1 Scutum x'xtenïoau H alumnos Por.L. Unix Grrrrrtenar Romae, 'T&4 4 I· 45 PÇ· * ** · XXIII. Aller L MU-.MUr» *' 5rE>Hnricrœn Rrdnre» cnhrma Italû. m tnl iqAi· < *A. S* *\P*a-?\yi· AUoc· /«Umn, ad Senatum ES? Ro<«r. ra mart. 1964: A1?C Λθβ ceram VI Contenu Uranktko lnlrtnaiiex.il. xo wpL WJ: III. pp ^6 ».**

87 Professores scientiarum ecclesiasticarum, honorificum ouldcm munus sed officii plenum in Ecclesia habentes, non proprio sed Ecclesiae nomine docent, a qua missionem acceperunt. Peculiarem igitur condicionem suam In Corpore Christi prae oculis habentes, Ecclesiae sensum semper manifestent docili obsequio erga Ipsius magisterium ita ut ad aedificandos in fide tum alumnos tum omnes fideles conferre possintlW.

88. Professores do praesenti statu deque progressu doctrinae curam habeant; lusta libertate utantur inquirendi necnon mentem suam aperiendi, semper tamen, prout sinceri «cooperatores veritatis»in novis quaestionibus ea prudentia gravitateque procedentes, quae a dignitate sui
377 muneris ct ipsius veritatis revelatae postulatur. /

Spectatis diversis certitudinis theologicae gradibus, distincte doceant professores ea quae tamquam doctrina fidei et ea quae consensu doctorum probantur; quod quidem efficaciter fieri nequit nisi adhibito quodam fundamentali et valido textu. Doctrina certa Imprimis in tuto posita, probabiles, novos ct proprios explicationes modeste proponant 1M*

89. Simul cum Ecclesiae doctrina magis recondite excolenda, curandum est ut alumni recte ct moderate aperti sint ad modernam culturam. Magistri igitur hoc propositum spectantes, ad debitum aequilibrium atque sanum discretionis sensum sacerdotii candidatos formare contendant1M, Ita ut in hodierna cultura dijudicanda ct legendis auctoribus critice procedere discant, relinentes quae probanda sunt, quae vero Improbanda rciclentes. Ad noc quam maxime conferre poterit communis cum Professoribus lectio ephemeridum el librorum, quam sequatur critica discussio.

XV. De ratione docendi

90. Disciplinarum ratio statis temporibus recognoscatur, ut quaestiones obsoletae omittantur, quae nutem pergunt vim exercere suam melius et fusius tractentur.

Novae disciplinae —ut iam dictum est (cfr. n. 80)— ne facile Introducantur, sed potius novae quaestiones in disciplinas tradi solitas apto loco inserantur.

Professores sciant et velint unum corpus constituere: «optata enim unitas in doctrina proponenda solum tunc obtinebitur, sl simul aderit in ipsis magistris. De mutuis relationibus disciplinarum ac de earundem unitate solliciti sint, ita tamen ut non plures sed unam scientiam —nempe
378 fidei et Evangel!l— luvenes se discere experiantur1*1./

Quod ut facilius obtineatur, adsit in Seminario qui integrae ordinationi studiorum moderetur.

91. Rationes quoque didacticae recognoscendae sunt; ad quod assequendum haec prae oculis habeantur

o) In institutionalibus omnium disciplinarum cursibus certus praelectionum numerus, iuxta commune professorum consilium, habendus est ad praecipua doctrinae capita proponenda et enucleanda, ad normas generales pro privato alumnorum studio tradendas et blbliographiam apte indicandam.

b) Instituantur *seminaria* et exercitationes ad activam alumnorum participationem promovendam; professores vero qui exercitationibus moderari debent, conscii sint de gravitate huius muneris, quod non minore diligentia explendum est quam ipsae praelectiones.

c) Labor quoque in parvis coetibus factus praeside magistro foveatur, et pariter studium privatum moderantibus per frequentia colloquia professoribus, ut alumni etiam personalem laboris intellectualis methodum addiscant.

d) Denique, candidati ad sacerdotium aptis investigationibus Initientur ad varia dioecesis pastoralia problemata scientifica methodo examinandal>s, ut, per commune eventuum factorumque studium theologicum, intimus nexus inter vitam ipsam pletatemque atque doctrinam ex praelectionibus haustam clarius appareat, et ad pleniorem alumnorum theologicam praeparationem conferat.

Ut autem omnibus his methodorum et personalis studii postulatis revera satisfieri possit, professores et numero sufficientes ct ad munera sua rite parati sint oportet.

92. Instrumentum necessarium pro studiis tum professorum tum alumnorum est Bibliotheca, quae propterea in unoquoque Seminario, magna cura a bibliothccarlo idoneo et ad hoc parato est ordinanda, conservanda et, adiuvantibus quorum Interest, continenter augenda per annuam pecuniae summam, quae ad hunc finem liberali animo statuenda esL

Dc usu bibliothecae edoceantur alumni secundum methodologlam recentem. / 379

93. De profectu In studiis alumni statis temporibus rationem reddant per colloquia, scriptas dissertationes et examina, quorum certa ratio a Confcrentiis Episcopalibus determinanda est.

XVI. De institutione stricte pastorali lm

94. Tota sacerdotalis Institutio spiritu pastorali Informari debet, cum finis Seminarii sit animarum pastores formare (cfr. n. 20), et propterea *f* aspectus pastoralis in omnlbus disciplinis sit In peculiari luce ponendusl'7.

Impertienda vero est ct institutio stricte pastoralis, accommodata diversis regionum condicionibus, cum In aliquibus ferveat vita Christiana, aliae notentur vel neglecta vel nulla religione aliae in diversas confessiones vel religiones sint divisae. Haec institutio respicere debet imprimis artem catechetlcam et homiletlcam, sacramentorum celebrationem, directionem spiritualem pro variis statibus vitae, adminlstrationem paroeciae, pastorale commercium

n. *16.* **'·· Cone. VaL II, Deer. de post Episcop. munere In Ecclesia CArùfta** *Dominus,* **n. 17; cf. Decr. de activ. mission Ecclesiae** *Ad gente divinitus* **n. x6.**

»·· Haec Institutio requirit, ut boc captte accuratius indkabitnr, ut ahxmnl studiorum decursu non solum amore apostolica Christo Redemptori adhaereant. sed etiam dn rebus divinis ct humanis ita instituantur ut revera fermentum in mundo sint ad robur et incrementum Corpori» Christi» (Decr. de accom. renor, vitae reliriosae *Perfectae caritate,* **n. r:\. Itaque, alumni pastoralem animam pedetemptim acquirunt atque, perceptis doctrinae normis, illas aptiludines per opportunas exercitationes in se explicare studeant, quibus Christi gratiam et doctrinam possint variarum condicionum hominibus apto modo afferre.**

Quae omnia requirunt ut inter Seminarium atque societatem «xJcrialeru et civilem, quae proprium apostollcae actionis campum constituunt, congruae contactus rationes stabiliantur. Seminariam enim non ita reclusum concipiendum est, ut alumni a vera condicione bondnum et rerum, quasi centra quel exoptant, abstractos se sentiant: nec tamen ita apertum, ut iuwnes quoslibet experientias sibi licere putent. Omnia in veritate fleri oportet. In lumine scilicet faturae vitae sacerdotalis, recte intellectae et acceptae.

Ut uberiores ex huiusmodi institutione fructus capiantur. Superiores solliciti sint opportunas normas proponere, quae studiorum cratjonlsqwe vitae necessitatibus respondeant el rectam hlerarchiam rerum servent. Hoc imprimis «pectent, ut futurum sacerdotem ai rectum suae libertatis usum efforment ct nonnisi ea experimenta admittant, quae ad proprium pastoralis formationis finem revera conterre pocsunL Quae omnia libenter » sacerdotii candidatis accipientur, dummodo communium nisuum finis, ardentius in dies quaesitus, dare semper prae oculis appareat, a Superioribus apte coUoqmh illustratus. r

In huiusmodi practica ad apostnlatum praeparatione ulterius requiritur, ut alumni fructuosae cooperationi non scium cum dioecesis presbyteris, sed etiam cum hick initientur, ut pastoralem dioeoxis osodusoneci melius in dies perspieiant. Ad Concilii Vaticani II doctrinam respicientes, quae loieorum in Ecclesia condiciooem exponit (Const, docm. de Eedrua *l.nmm fcn/ium, cap.* **4) atque proprias activitatis partes illustrat (Decr. d* apostolatu laicorum** *Ar^tioJicam A,inotitaten,* **cap j), concruos coatartus, sub peritorum moderatorum doctu, cum apostoficis laieorura cortibcs paulatim capiant, atque peculiare et distinctum eorum munus in Ccrpore Christi in sua vera natura eonridcrmL NecevüLatrm apoetolid Uberis laicorum merito aestimantes (Drcr. de presbyL minhterio et vita** *tevmm ordinis,* **n. 9; Derr de Apostolatu hirermu** *Apoitattcam atfnetdairm.* **n. 35). discant tum excelsuro eorum munus quod in Ecclesia espknL tn vera Itaee ris proponere, tum officium sacrrdMi proprium In «ervitiun» lakoruni ita exercere, ut svra ctriu«que statas dtpîitas et compl-mentans ratura dare prrcipLantur.**

'•'Cone Vat. II. Drcr de imtitutfcme sacerdotali *Of<Catam kdins,* **na 4. ïq. Perfectam pastori· formam vana St>mn>oram Pent, «kx-jmenu Uhstrast, v <r S Pin» X. Exhort, al Clerum** *Htrnl antm.'.* **Hus XI. Lttt. Fncyvl** *AJ CotWsri Sacrelaf»».·* **Plus XII, Adbcrt Apost. loannrs XXIII. lutt. Eneyrl** *Saccrl-du Sottri* **Paulus VI, m ^mmii alloc., v rr. t'e» arrfr, 3 srpt. 1963:** *incsniro,* **17 hrhr**

***·· Cone VaL II, Const, dognv de Eeel*$ia** *Lumen gentium,* **n. 25; Pius XII, Const Apost** *Sedes sapientiae,* **31 roaii 1956.-** *A. A. S.* **48 (1956), p. 362; Paulos VI, Alloc.** *Libenterim/* sane,* **«d eos qui Conventui de theologia Concilii Vat II Romae Interfuerunt, 1 ocL 1966:** *Întegnamenii,* **IV. pp. 443 u; Alloc.** *Bmedieamus Domino,* **Praesulibus ex universa America Lat. secundo Coetui Plenario Medrllii Interfaturis, 34 aur. 19684** */nsegnamenti,* **VT, pp. 405; Altoc.** *Domini,* **ad Commisiionera Tbeol. Internat.. 6 ocL jgô-j·** *L'ùnn^aiore Romano,* **6-7 oct. tq6q, p. 1.**

'••Cone. Vat II. Doer. de Prrsbyt. tntakterio ct vita Profrsfrrorww» *orJinis,* **n. 8. Cf. Const poet de EccL in mundo huius tempori» GauJiwm** *Λ* **«f<x, d. 62.**

««Plus XII, IJtt. Encycl. *Uumani generis,* **xa aug. 1950:** *A. A. S. 42* **Î1950). P· 37*; Const Apoaî.** *StJa sapientiae,* **31 maii 1936** *A. A. S.* **48 (1956). P S6r. Pauhn VT. Alkv** *parti'olarmenie liefi,* **ad eos qui Coetui Theoloeorum de mysterio peccati ocitfn. Romae Interfuerunt. ir ini. 1966: rnrrcnamm/». B'. p. 365; Alloc.** *incennuimo dniderio,* **ad Senatum acaderakum Pont. Uxuv. Gremoriinae Romae. »2 mart 1964.·** *Duegnamenh,*

Π»·Ηοάήη Λ XXIII, Alloc *L'incemtro odiemo,* **ad Seminariorum Rectores** *a* **universa Italia, ar lui «961:** *Λ* **-4 S. 33 (»96r). p 564; Paulos VI, Alloc.** *En tou» atcuedlanî,* **ad Pont. Academiam Scientiarum. 23 apc. iç66:** *Inse-* **reZJ^.ÜVpp *" Con.- VaL II. I>cr. de institabone wmUtaU**

17. '••Cooc. Vat. II Decr. inrtitultooe sa erdotali O£*L» Wwi, nu. 5. rr. d Const de S Lltурgia SareviaRCri..» *Conedusm,*

cnm ocathollds et non credentibus, et alia ad aedificationem Corporis Christi necessaria ,M.

Simul tamen cum hac Instructione alumni aptltudinem acquirere studeant, ut in vita christindelium vera cum attentione et animo pastorali praesentes esse sciant. Ad hanc pleniorem hominum rtrumque cognitionem haud parum adjuvari poterunt disciplinis psychologicis, paedagogirls et sodnlogIds, quibus tamen edocendi sunt iuxta rectas methodos ct Auctoritatis ecclesiasticae normas '»·.

95. Instituendi etiam sunt alumni de variis formis moderni apostolatus: de actione catholica aliisque consociationibus, dc cooperatione cum diaconis, de ratione agendi cum laids ad eorum propriam apostollcam actuosltatem excitandam ac fovendam atque eorum consociatam ope-
381 ram *t* magis in dies promovendam *a. de modo subveniendi omnibus hominibus pro variis adiunctls locorum ct variis vitae condicionibus atque de arte fructuosum dialogum eum eis Instituendi Λ1.

Debitum momentum quoque tribuendum est praeparationi alumnorum ad rectas et sanas relationes cum mulieribus, ut sane edocti de peculiari earum indole et psyco-Ingla pro vario earum vitae statu ct aetate, in ministerio pastorali explendo possint et efflcaclorcm spiritualem curam eis praestare et cnm ea sobrietate et prudentia se gerere, quae Christi ministros decet

96. Spiritus vere catholico imbuantur alumni, quo propriae dioecesis, nationis vel ritus fines transcendere valeant et disponantur ad allns dilatato corde lavandos. Proinde edoceantur de totim Ecclesiae necessitatibus, ut sunt problemata oecumenlea. missionalia aliaque in variis terraram partibus urgentlora Peculiari cura praeparentur alumni
382 etiam ad dialogum cum non credentibus Instituendum /

97. Apostolicae exercitationes, quae in Institutione stricte pastorali necessario habentur pro alumnorum aetate ac locorum condicione, indurantur prudenti Episcoporum ludkio. toto studiorum curriculo tum Inter annum scholasticum tum Inter vacationes

Cum hodie saepe contingat, ut alumni vacationum tempore exteras nationes adeant ad experientias pastorales acquirendas valde expedit ut Conferentiae Episcopales, ad quos pertinet, communi consilio aptas nonnas constituant, quibus proprius huiusmodl experientiarum finis efficacius obtineatur.

98. Inter annum scholasticum, attentis Seminarii situ, alumnorum numero cetcrisque adiunctls. illae exercitationes seligendae sunt ouae aptiores videantur, quales sunL· eatrchesfm tradere, dlehus festis activam partem habere In Hturgicis paroeciae ritibus, visitare Infirmos, pauperes et captivos, auxilium praestare sacerdotibus qui luvcnibus et opificibus spiritualem operam novant, etc.

Spatium vero temporis huiusmodl exercitationibus tribuendum cum studiorum necessitatibus recte componatur: praeterea affantur ad lumen principiorum theolofflcorum et considerate, moderantibus vere peritis ct prudentibus sacerdotibus, qui partem singulis assignent, cos edoceant de ratione agendi. In agendo adsint, recognitionem cum alumnis instituant. Ita ut factae experientiae expendantur atirue eius dentur apta consilia. Sic flet ut haec exercitia nedum Institutioni spirituali et doctrinali noceant, eas efficaciter luvent.

99. Huiusmodl exercitationes vacatIonum tempore facilius peragi poterunt, luxla rationem n Seminarii Superioribus statuendam, sive sacerdotes luvando In ministerio pastorali, sive operam praestando operariis etc., semper sub peritorum ductu, ut in numero praecedenti dictum est.

De iNrrrrmosT: post Seminarium perficienda

10Û. Institutio sacerdotalis natura sua talis est, ut per ◆otam vitam, praesertim autem primis post sacram ordinationem annis, continuari atque magis magisque perfici debeat Quam ob rem decretum *Optabam totius* n. 22 333
praescribit sacerdotalem institutionem post Seminarium prosequendam et perficiendam esse quoad partem spiritualem, Intellectualem et maxime pastoralem, ut novi sacerdotes aposlolirum munus melius Inire et prosequi valeant. Hac In re foveatur inter sacerdotes labor manlpulatlm factus f/çurpe. *tccunirork)* qui plura comnmda ministerio pastorali praesertim hodie afferre potest

101. Ad formationem post Seminarium perficiendam. In Ratione Institutionis sacerdotalis indicentur Industriae quas Conferentia Episcopalis pro regionis adiunctls selegit et commendat. Ad modum exempli nonnullae usitatiores proponuntur *·:

a) annus pastoralis vel biennium, quo novi sacerdotes simul degunt et singulis hebdomadis ner aliquot dies scholae et studio pastorali vacant, per alios dies in paroeciis ministerium exercent;

b) institutio pastoralis per aliquot annos protracta, quibus annis iuvenes sacerdotes, lam ministerio addicti, singulis hebdomadis per unum duosve dies conveniunt ad scholam et studium pastorale;

ei cursus inter vacationes vel alio opportuno tempore habendi, quibus iuniores sacerdotes quaestiones pastorales scrutantur et expendunt atque examina quoque triennalia praeparant;

d) mensis sacerdotalis post 5 circiter annos ministerii sacerdotalis, quo iuvenes sacerdotes per exercitia spiritualia splritualiter renovantur, et ulterius perficiuntur tum In doctrina per peculiares cursus *farjqiornamen.to)* tum In re pastorali per problematum pastoralium tractationem ndiutl opera peritorum.

Attamen haec omnia exoptatam efficaciam non attingent, nisi coordinatio inter Seminarium ct *Post-Semlnaril* cursus habeatur atque eorundem dirretio sacerdoti concredatur tam scientia quam virtute exportent laque vere eminenti. / 3S4

Denique, in omnibus his inceptis habeatur oportet fraterna parochorum ct sacerdotum maturioris aetatis et ex-

pericntUo cooperatio, quae dum formationem pastoralem luvenum sacerdotum perficit, illam fraternitatem fovet quae a decreto *Presbyterorum Ordinis* (n. 8) commendatur ct fracturam praecavet Inter novas veteresque sacerdotum generationes.

Fundamentalem hanc Rationem Institutionis Sacerdotalis Suinmus Pontifex Paulus div. Prov. Pp. VI ratam habuit, confirmavit atque evulgari iusslt.

Datum Romae, cx aedibus SS. Congregationum, die vi mensis Januarii, in festo Epiphaniae Domini n. D. mcmlxx. —Gabriel M. Curd. Garronr, *Praef.* Josephus SchrOffcr, Archlep. III. Voltumenils, *a Secretis.*

Adn. J F. ARR1OHI in Seminarium 23 (1070) *'I&-&»*. 1. BRUNON in Seminarium 23 (1970) 636-637; P DEZZA in Seminarium 22 (1970) MB-719 at in NrT 92 (1970) 536-538; O. M. OARRONE in Seminarium 22 (1970) 590-59«; J. HOEFFNER in Seminarium 22 (1970) 764-780; F. MARCHSANO in Seminarium 22 (1970) 597-618; O. MARTIL in Seminarium 22 (1970) 561-685; . NIB1OLO in Seminarium 23 (1970) 619-ù»; F. PAVANELLO in Seminarium 22 (1970) 781-797; F. RYPAR in Seminarium 22 (1970) 720-783 et tn ME 96 (1971) 171-188; J. SCHROEFFER in Seminarium 22 (1970) 831-657; J. WRIOHT ln Seminarium 22 (1970) 810-830.

3818

1970 IAN 7.-SECR. CHR. UN., DECL. AAS 62 (1970) 184-188

Declaratio circa doctrinam et praxim Ecclesiae **CATHOLICAE IN MATERIA PARTICIPATIONIS COMMUNIS S.** Eucharistiae inter fideles diversas confessiones **CHRISTIANAS PROFITBNTES**

Déclaration sur la position de l'Eglise Catholique en matière d'Eucharistie commune entre chrétiens de diverses con/estions.

1. Dans ces derniers temps, en diverses parties du monde, des initiatives ont été prises au sujet de la participation commune A l'eucharistie, engageant d'une part fidèles et clergé dc l'Eglise catholique et d'autre part chrétiens ct pasteurs d'autres Eglises ct communautés ecclésiales. Il s'agit tantôt d'admission de fidèles catholiques à la communion eucharistique protestante ou anglicane, tantôt de participation de protestants et d'anglicans à la communion eucharistique dans l'Eglise catholinue. tantôt encore de célébration eucharistique commune célébrée conjointement par des ministres appartenant à des Eglises ct communautés ecclésiales encore séparées et à laquelle participent des fidèles dc ces communautés.

Sur ce sujet de grande Importance théologique, pastorale ct surtout oecuménique, nous voulons rappeler les normes de l'Eglise telles qu'elles ont été récemment formulées.

2. Le deuxième Concile du Vatican s'est prononcé A ce sujet dans le décret sur l'oecuménisme, *Unitatis Redintegratio* (LE 3235]. Après avoir rappelé que les prières communes pour l'unité sont un moyen efficace dc demander la grâce de l'unltd ct constituent une expression authentique des liens par lesquels les catholiques demeurent unis avec les autres chrétiens, le décret continue:

«Cependant il n'est pas permis dc considérer la *'communicatio in sacris'* comme un moyen A employer sans réserve pour rétablir l'unité des chrétiens. Une telle 'communion' dépend surtout dc deux principes: unité dc l'Eglise qu'elle doit exprimer, participation aux moyens dc grâce. L'expression dc l'unité empêche la plupart du temps cette communion'. La grâce a procurer la recommande quelquefois. Sur la façon pratique d'agir, eu regard aux circonstances dc temps, dc lieux ct de personnes, c'est l'autorité épiscopale locale nul doit prudemment donner des instructions, à moins qu'il n'y ail eu d'autres dispositions de la conférence épiscopale selon ses propres statuts, ou du Saint-
185 Siège» *(Unitatis Redintegratio,* 8)./

3. Dans la mise en oeuvre dc ccs principes généraux, le Concile nous invite à bien considérer la «condition particulière des Eglises d'Orient» *(Unitatis Redintegratio,* 1 1) ct d'en tirer les conséquences appropriées:

•Puisque ces Eglises, bien que séparées, ont de vrais sacrements. surtout en vertu dc la succession apostolique: le sacerdoce et l'eucharistie, qui les unissent intimement A nous, une certaine 'communicatio in sacris , dans des circonstances favorables, et avec l'approbation de 1 autorité ecclésiastique, est non seulement possible, mais rneme recommandable· *(Unitatis Redintegratio,* 15).

Le décret sur les Eglises orientales catholiques, *Orientalium Ecclesiarum* (LE 3233], entrant dans des précisions, permet 1 accès aux sacrements de pénitence, d'eucharistie et onction des malades aux orientaux qui ne sont pas en pleine communion avec le siège apostolique de Rome, qui se trouvent dans les conditions requises. Il autorise également les catholiques à demander ccs mêmes sacrements aiÎxl P[ÇlrC5 orientaux chaque fois que la nécessité ou une véritable utilité spirituelle le demande et que l'accès à un prêtre catholique s'avère matériellement ou moralement impossible. Il reccomande en outre les contacts à ce sujet entre autorités ecclésiastiques des Eglises en cause (cfr. *Orientalium Ecclesiarum,* 27, 29).

•i. Dans la section du décret sur l'oecuménisme *(Unitatis Redintegratio)* consacrée aux «Eglises et communautés ecclésiales séparées en Occident», qui groupe des confessions chrétiennes très diverses, le Concile a abordé le problème théologique sous-jacent aux relations sacramentelles eucharistiques avec les communautés chrétiennes dans lesquelles ne se réalisent pas les mêmes conditions que dans les Eglises d'Orlcnt:

«Certes, les communautés ecclésiales séparées de nous n'ont pas avec nous la pleine unité dérivant du baptême, ct nous croyons, surtout par suite du défaut du sacrement de l'ordre, qu'elles n'ont pas conservé la substance propre et intégrale du Mystère eucharistique. Néanmoins, en célébrant A la Sainte Cène le mémorial de la mort et la résurrection du Seigneur, elles professent que la vie consiste dans la communion au Christ et elles attendent son retour glorieux, 11 faut donc que la doctrine sur la Cène du Seigneur, les autres sacraments, le culte ct les ministères de l'Eglise, fassent l'objet du dialogue» *(Unitatis Redintegratio, 22).*

On remarquera que l'appréciation doctrinale sur l'eucharistie dc / ccs communautés est liée à un appel A un 186
dialogue sur l'eucharistie et toute la vie sacramentelle, avec une mention spéciale des ministères de l'Eglise. On sait l'importance décisive que l'Eglise catholique accorde à l'enseignement traditionnel sur la nécessité el les conditions d'existence du sacerdoce ministériel de succession apostolique».

5. Les dispositions prises per le deuxième Concile du Vatican ont été appliquées par le Directoire oecuménique approuvé par le Saint-Père le 27 Avril 1967 (publié dans les A. A. S. le 5 Juillet dc la même année) (LE 3558].

En ce qui concerne les relations eucharistiques avec les orientaux qui ne sont pas en pleine communion avec le siège apostolique dc Rome, le Directoire reproduit les dispositions du Concile, avec certaines précisions utiles notamment en matière de réciprocité et d'accord préalable entre les autorités ecclésiastiques des Eglises concernées *(Directoire oecumeniquê,* 39-47).

6. Le Directoire est entré dans plus de détails pour les communautés chrétiennes, avec lesquelles nous n'avons pas le fondement ecclésiologique et sacramentel qui nous unit notamment aux Eglises d'Orient. Voici comment il formule scs normes après les avoir justifiées doctrinalement:

«La célébration des sacraments est une action de la communauté qui célèbre, réalisée dans cette communauté, dont elle manifeste l'unité dans la fol, le culte et la vie. Là donc où cette unité dc foi concernant les sacraments fait défaut, la participation des frères séparés avec des catholiques, particulièrement dans les sacraments d'eucharistie, de pénitence ct d'onction des malades, n'est pas permise. Cependant, comme les sacraments sont à la fols des signes d'unité ct des sources qui procurent la grâce (cfr. *Unitatis redintegratio,* 8), l'Eglise peut, pour des raisons suffisantes, permettre ù un irère séparé d'accéder à ccs sacrements. Cet accès peut être permis à un frère séparé en danger dc mort ou en situation d'urgente nécessité (pendant une persécution, en prison), si le frère séparé ne peut pas accéder au ministre de sa propre confession et s'il demande spontanément des sacraments à un prêtre catholique, A condition qu'il professe sur ccs sacrements une foi conforme à celle ac l'Eglise catholique et qu'il soit convenablement disposé. Dans d'autres cas de semblable urgente nécessité, la décision appartiendra A l'ordinaire du lieu ou A la conférence épiscopale.

Le catholique, dans des circonstances semblables, ne peut demander / ces sacrements, si ce n'est â un ministre 187
qui a reçu valldcment le sacrement de l'ordre» *(Directoire,* 55).

7. Commentant ce passage, Son Eminence le cardinal Bca, président du Secrétariat pour l'unité des chrétiens, un mois avant sa mort, tint à en mettre en lumière le sens exact:

«Ces textes bien précis déterminent les conditions requises pour admettre un anglican ou un protestant à la communion eucharistique dans l'Eglise catholique. Il ne suffit donc pas qu'un de ces chrétiens soit spirituellement bien disposé et qu'il demande spontanément la communion Λ un ministre catholique, il faut avant tout que se vérifient deux autres conditions: qu'il tienne sur l'eucharistie la foi que professe l'Eglise catholique elle-même et qu'il ne puisse accéder à un ministre de sa propre confession.

Le Directoire die en exemple trois cas de force majeure où ces conditions peuvent se vérifier: le péril de mort, la persécution, l'emprisonnement. Dans les autres cas, l'ordinaire du Heu ou la conférence épiscopale pourront donner la permission, sl celle-ci est sollicitée, à condition toutefois qu'il s'agisse de cas d'urgente nécessité semblables à ceux cités en exemple et où donc se vérifient les mêmes conditions. Quand l'une dc ces conditions fait défaut, l'admission à la communion eucharistique dans ITglise catholique n'est pas possible» *f\ote sur l'application du Directoire oeaiminique,* publiée dans l'Osservatore Romano du 6 Octobre 1963).

8. A propos du rôle que le Directoire est appelé à jouer dans Tuction pastorale de l'Eglise, ll nous paraît indiqué de rappeler ici les paroles que le Saint-Père adressait le 13 Novembre 1968 aux membres du Secrétariat pour l'unité des chrétiens:

«Nous n'avons pas besoin de vous dire que, pour promouvoir efficacement l'oecuménisme» il faut aussi le guider, en soumettre la mise en ouvre à des règles bien précises. Dans notre pensée, le Directoire oecuménique n'est pas un recueil de conseils qu'il serait loisible d'accueillir ou a ignorer. C'est une véritable instruction, un exposé de la discipline à laquelle doivent se soumettre ceux qui veulent vraiment servir l'oecuménisme» *(L'Osscrvaiore Ramano.* 14 Novembre 1968).

9. Le Secrétariat pour l'unité des chrétiens suit ce problème de très près. ll a pris lui-même diverses initiatives en ce domaine. Récemment, au cours de son assemblée plénière *(Congregatio plenaria* dont les membres sont quarante évêques du monde entier), tenue à Rome du 18 au 28 Novembre dernier, il s'en est occupé avec grande at-
18S lentlon. / H se réjouit également des travaux qui sont effectués dans le monde entier pour approfondir b théologie de l'Eglise, du ministère et dc l'cucharisUe, comme sacrement el comme sacrifice, dans le contexte historique de b division des chrétiens. Il prend connaissance avec intérêt et profit des efforts faits pour clarifier b problématique et pour préciser le vocabulaire. ll est heureux surtout du dialogue interconfessionnel sur ce sujet qui se poursuit actuellement soit au plan local soit à l'échelle mondiale. Tl manifeste l'espoir que ces entretiens serviront ù rapprocher les positions. Toutefois ll constate que jusqu'à présent ces dialogues n'ont pas encore abouti à des résultats capables d'être adoptés de part ct d'autre par ceux qui ont la responsabilité des Eglises et communautés ccclé-»iales en cause.

Pour l'Eglise catholique, il n'y a donc pas lieu de modifier actuellement les normes du *Directoire oecuménique* rappelé plus haut. La ligne de conduite qui v est tracée résulte de h réflexion dc l'Eglise sur sa propre'foi et de b considération des besoins pastoraux du peuple fidèle. Avant d'envisager un autre comportement en matière d'eucharistie commune. H faudra clairement établir qu'un éventuel changement restera rigoureusement conforme à b profession de foi de l'Eglise et qu'il servira à b vie spirituelle de ses membres.

19. An moment où va se commencer b semaine de prière pour l'unité, nous mesurons combien le désir d'une cuchimtk commune est un puissant stimulant dc b recherche de h pariait* unité ecclésiale de tous les chrétiens, telle que le Christ Va voulue. Cette aspiratlnn peut être très opportunément exprimée dans les célébrations qui frendront place durant celte semaine d'imploration. Celes-ei pourraient en effet comporter, outre b lecture et b méditation de ΓEcriture, des éléments qui orientent vers l'eucharistie commune espérée: notre «connaissance pour l'unité partielle déjà obtenue, notre regret des divisions qui demeurent el notre ferme propos de tout mettre m oeuvre pour les surmonter, enfin notre supplication au Seigneur de hâter le jour où nous pourrons célébrer ensemble le mystère du Corps et du Sang du Christ.

Rome, le 7 Janvier 1970.—Cardinal Jean Willebrands, *Président.* Fr. Jérôme Hamcr, O. P., *Secrétaire.*

in REDC 37 <197i> 113-123; L RENWÂRT InNrT 102(1970)28-55.

3819

1970 IAN 20.-PAULUS VI. ALLOC. AAS 63 (1970) 106-111

Alloculto did 20 *Ian.* 1970 *ad clarissimum virum Romanae Studiorum Univenifaiis Rectorem ceterosque iuris Canonici peritos, qui coetui international! interfuerunt Romae habito:*

De natcra et constitutione Ecclesiae recte **PERPENDENDA IN 1URB CANONICO RECOGNOSCENDO**

Chiarisslmo Signor Professore e Magnifico Rettore del-PUnivenità degli Studi di Rama. La ringraziamo délie aile, franche e amiche parole, che Ella ha testé pronunciate, elle quali già risuonano alcune dl quelle che per questa straordinarla occasione vorremmo rivolgerc agi! Illustri visitatori qua da Lei ora guidati.

E ringraziamo Insleme quest! stessi visitatori, che con la loro presenza, la loro qualifiée ed ll loro numéro cl attestant) l'importanza. restto e lo spirito del Congresso Internationale di Dlritto Canonico, celebrato in questi giomi a Roma, domicilio quant'altri mai celebre e fecondo del Dlritto. «ia dvile che eccleshistlco. Tulli li saluliamo, e onoriamo in tutti nn titolo da noi grandemente apprezzato, quello delb sdenza giuridica relativa alia vita sociale della Chlesa, il Dlritto Canonico. ? 107

Dobbiamo subito manifestare Ia nosira compiaccnza per h celebrazlone d'un tale Congresso, e per Ia sede che lo ha degnamente ospitato: l'Ateneo civile romano. Questo fatto è glà di per se stesso un riconosclmento d'un aspetto, sia fnxr esso exteriore e storico della Chlesa, di innegabile rilevo nelb vita spirituale e nel progresso civile dell'umarütà; e, se dô è per noi argomento di soddisfazione, è per vol, per l'üniversità Romana e per quanti altri Istituti scientific! sono qui rappresentati, un segno di nobile cultura e di aperta intelllgenza.

E tanto più siamo lieti del l'awenimento, di cui voi siete protagoniste per il terna, che lo definisce, c per ll momento storico, in cui esso è collocato: «La Chlesa dopo ii Concilio». Chlesa e Concilio assorbono, come tutti possono comprendere, h nostra attenzione. Il nostro intéresse. Ia nostra passione. Posslamo noi pensare ad allro, per l'impcgno dei nostro uffido apostolico e per l'ora critica che stiamo passando, che alb Chlesa ed al Concilio or ora celebrato? Vedere che studiosi di chbrissima fama, quali vol siete, si riuniscono a Congresso, per studlare con ia compctenza loro propria e con l'intensltà d'una riflcssione tesa dalla vostra vicendevole conversazione, e sempre —non posslamo dubitare— con libera e onesla probità sclcntifica, ci ediflca e cl consola, e suscita in noi l'obbligo di rendcrcl edottl dei risultatl dei vostri studi: corrispondcremo volentieri a questo obbligo, ripulandocl fortunati se le tante e troppe cure dei nostro ministère ce ne concederanno il tempo dovulo ed ambito.

A tanto c'invitano i teml dei vostro vasto c vario programma, e ci attrae l'autorità dei vostri nomi. Le poche, ma rllevunti notizie, date dalb stampa circa le traltazloni e le discussioni dei vostro Congresso, già ce ne dlcono la sierietà e il valore; cosl che noi ci asteniamo dall'cntrarc cou queste nostro occasionali parole nel merito dellc materie studiate. Trabscbmo perfino dal (arvi commento. Qualeuno sarebbe forte necessario da parte nostra, qualche approfondimento, qualche riserva. Notiamo soltanto Ic felici formubrinnl dei terni, scaturiti dal grande ripensamento che b Chlesa cattollca, riunita In Concilio, ha fatto dl se stessa, quali sono principalmcnlc qucUi circa la traditione e rinnovazlone nel Dlritto Canonico (doltamcnte dal P"1*· Orio Giacchi), circa ll Dlritto divino c ll Diritto umano nelb Chlesa, circa il Dlritto Canonico nel principi conciliari, circa b potest* nella Chlesa (nella chiara esposizione del Prof. Mario PetroncclH); e cosl via.

°.ra. “ U testlmonianza. che

e «peho che Hguarda ’θ’

5737 5738

secundo gll Inscgnnmcntl c l voti del Concilio. Dallo autorrvoll parole slcssc del Prof. Pietro Agostino D'Avack nol abbiamo ora oscoltatn la testimoniaux* chc vol date, Inііxinzl lutto. alla leglttlmità c alia necessity dcll'eslstenza d'un Dlritto Canonico nclla Chlesa. Vol aveto riconoscluto chc la Chlesa, fondnta da Christo, è una socletà visibile; che la Chlesa possa essere Invisibile, com'é stato affermait) da studiosi e da corrcnti d'un'lntcrpretazlonc nuramente splrltuallsta c liberale del cristianeslmo In ultri tempi, si dlmostra utoplstlca, per non dire addirlttura contradditto-rla nci termini: cosl la tendenza. oggl alquanto diffusa nelle persone c nelle file crlstlane, ad attestare una loro propria voce carlsmatica, libera o autorcvolc chc dlr sl voglia, per affrancare Ia propria c l'allrul coscienza, la propria e l altrul condotta dalla potestù normative dclla Chlesa, sl dlnostra aliena dalla genuina concezlone comunitarla c gerarchlca della Chlesa stessn, e cl ricorda Pcnerglco ragionamento dl San Paolo, dispensatore, sl, dei mlslcri dl Dio 1, ma nello stesso tempo organlzzatore dclle prime comunità cristianc, come nuclei ben distinti, govematl daU'autorltà apostolica c apparlcncntl ud un unico medeslmo corpo sociale, il corpo mlstlco dl Cristo; ad un certo punto, quasi polcmlzzundo, cgll scrive: «La parola di Dio è forsc usclta da vol, o a voi soli è pervenuta? Se qualcuno si riliene per profeta, o per uomo Isplrato, sappla che le cose che lo sctIso a vol, sono prccetll del Signore· *. La Chiesa è un Popolo costituito corpo sociale organico, In virtù d'un dlsegno e di un'azione divina, mediante un minlstero dl servizlo pastorale, che promuove, dirige, ammaestra, educa c santifica in Cristo l'umanltâ, chc a Lui aderisce nella fede c nella carità*.

È ciô che risulta dal Concilio. Esso ha approfondit© In dottrina della Chlesa, ha messo in rilievo l'aspetto mlstlco che le è proprio, cd ha perciô obbligato il Canonista a riccrcare più profondamente nclla Sacra Scrittura e nella tcologia le ragloni della propria dottrina. Questo fait© lo ha scosso nella sua obituaine, solita per lo più a fondare in una secolare e indiscussa tradizione il suo insegnamento, e a confortarlo con il confront© c con l'apporto, dapprima del Dlritto Romano («quod ratio scripta est merito nuncupatum», come dicevano i Canonist!), pol con qucllo dei Popoli verso i quali la Chiesa ha rivolto la sua missione
109 evangclizzatrice; ciô chc per/ troppo ovvi motivi clla continuera a fare nel suo penslero c nclla sua storia; ma, fcdelc, in quest'ora post-conciliarc, alPimpulso dottrinalc e disciplinare dei grande Slnodo, clla ccrcherà in sc stessa, nella sua intima e mlsteriosa costituzione, il perché cd il come della sua antica e rinnovata disciplina canonica ·.

Questa sembra a noi la novità, che entra oggi nello studio c uclla formulazione dei Dlritto Canonico; novità dalla quale germina la revisione dei Codice vigente; c non gîà, come quasi sempre sono nate nella storia dei Diritto le grandi compllazionl giuridichc, per uno scopo principalmcnle pratlco, «ad *communem et maxime studentium utilitatem*» ·, o, come fa dire Dante a Giustiniano: *td'entro le leggl trassi il troppo e il pano* ·, ma per derivare la legge canonica dall'csscnza dclla Chlesa dl Dio, per la quale la legge nuova e originale, quella evungcllca, è l'amore, è la •*gratia Spiritus Sancti, quae datur per fidem Christi*» 7; cosl chc, se questo è il principio interiore che guida la Chlesa nel suo operare, esso dovrà mani(estarsi sempre più nclla sua disciplina visibile, cstcriore e sociale, con quali conscgucnzc è più facile ora intravedere chc dire. Vcdremo sorgere innanzi tutto da questa introspczlone mistico-etica della Chiesa un bisogno, qucllo dclla Chiesa stessa di deflnirsl In una «Lex fundamentalis», che la Tcologia aneor Îiiù che il Dlritto va npprofondendo, c che, qualora fosse ormulata in canoni csplicitl, rlsolverebbe, fors'anchc suscilerebbc, moite c gravi questioni circa la vita cattolica nel nostro tempo.

Questa più stretta parentela fra Ia Tcologia c il Dlritto Canonico infonderà in quest'ultimo carattcristiche nuove, alie quali ccrtaincnte ll vostro Congresso ha glù rivolto lo sguardo, rlconosccndo nel Dlritto Canonico non tanto una legge dominante, un'esprcsslonc di potore autoccntrico, un «iussum» dispotico c arbitrario, ma piuttosto una nonna che tende massimamente a interpretare una duplice legge, quella superiore, divina, c quella interiore, morale, della coscicnza, e perciô norma promovente c proteggente. cquilibratricc, quanto mcglio é possibile alia nostra condlziono umana, dei diritti c dei correlatlvi doveri, dclla libertà c della responsabllità, della dlgnltà dclla persona c nel contempo dclla sovrana esfgcnza del bene comune, e —ciô ch'è proprio della Chlesa— delI'immutabile sua costituzione unltarla c comunitarla e dclla sua versatile adattabllilà nelle attivltà contingenti di lingua e dl costume alie peculiari esigenze / dclle varie clviltà e delle peculiari condlzloni storichc deH'umano consorzio. La Tradlzlonc avrà, come sempre, ma ora con rlnnovato prestigio, nel Dlritto Canonico, una voce sommamente autorevoie c gradita, un tltolo di saplenza e di autentidtà, cd il suo alimento altrcsl che sollecita la comunità ccclesiale a inverarsl nella perenne e non mai del tutto raggiunta perfczlone della vocazione crlstiana.

Quante, quante cose suggerircbbc anche ad un scmplice discorso, come questo, un terna di tale ampiezza e di tale Importanzal

Ma nol lo concludcremo con Tesprcsslone dei nostro plauso c con la nostra esortazione per la continuazlone dei vostri studi sul Diritto Canonico e su quelle ecclesiastico, tanto plu degnl dei vostro Impegno quanto magglore il Concilio ne dlmostra la nuova fccondità e le nuove referenze alia vita della Chiesa e a quella, In non plccola parte, dclla soclctà moderna.

Lasciate che nol, messi dalla Prowidcnza, con nostra confusione, ma con Immenso (vorremmo poter dire: incomparabile)· amore a capo visibile della Cnlesa, della quale Cristo è il solo c sommo Capo generatore cd cterno, lasciate che vi Invitiamo a guardare la Chiesa, anche nel suo aspetto esterno, temporale e gluridico, per clô ch'ella realmente è, e per ciô a cui è realmente destinata. Il Concilio vi aluta, quasi vl obbllga, a questa nuova visione, più profonda e più realistlca. Se di giuridismo e di formalisme non dovrebbero più essere colpevoll gli uomini di Chlesa, anche quando devono legiferare e govemare, vedete che queste accuse ricadono su quegli studi canonici che si attensono allé vccchle posizioni del positivism© gluridico, o dello storlcismo gluridico. Sappiate anche vol vcdcre nclla Chiesa, oltre lo schenno della sua profanità, la «societas spiritus»*; non crediatc chc, venenuo clla a coufronto con la soclctà civile, da questa si separi o a questa si opponga 10, o in questa infonda la sua anlmazlone per domlnarla o accordandosi con essa, la Chiesa voglia aneor oggi concedere, o chiedere privilegi, e non piuttosto, priva onnai di temporale potenza, né ambiziosa di ricuperame il peso e il vantaggio, che ella altro desideri se non che effettivamente le sia assicurato il libero csercizio della sua spirituale e morale missione, mediante eque, leali c stabili dellmltazlonl dclle rispettive competenze. Non temetela; anche vol, amatela piuttosto. VI diremo con S. Agostino: ·*Amate hanc Ecclesiam, / estote* 111 *in tali Ecclesia, estote talis Ecclesia!»1**. E abbiate anche vol la pcrcezione del riferimento unico, personale c vitale, chc questa mlsteriosa istituzionc, la quale possiamo, sl, chiamore il sreramento della **salvezzaha** con ciascuno dl noi come tramite obbligato e risolutivo dclla questione centrale c inevitabile dei nostro destino, la questione religiosa; perché è sempre vera e urgente la parola di Cipriano: «Affinché uno possa avere Dio come Padre, deve prima avere la Chiesa come madre»u.

A tanto, o Signori e Figll, vl sia propizia la nostra Apostolica Bencdizione.

• Cfr. *Io,* ar, 15. · *PKL 3,* i; S. Açoitioo, Sens. 71, *PL* 38, 463. ItCfr. Const, post, de EccL in inundo huius tempons (âimJikjr *ti lpt1* [LE 3366}. u Cfr. Ep. ad Diognetum, V-VL " Serm. 138, PL 38,769. u Coast- dogm. de EcJctia *Lamtn gmiium,* o. 48 [LE 3U-1 u *De caih.* C/wüafr, c.6, PL 4, 503.

3820

1970 IAN 29.-PAULUS VI. ALLOC. AAS 62 (1970) 111-118

Allocutio diei 29 *Ian.* 1970 *ad Praelatos Auditores el Officiales Tribunalis Sacrae Romanae Rotae, a Beatissimo Patre nopo litibus iudicandis ineunte anno coram admissos:*

De officio tunicis in Ecclesia, in qua nec ius. nec AUCTORITAS. NEC EXERCITIUM POTESTATIS IUDICIALIS OPPONUNTUR VERAE LIBERTATI FILIORUM DEI

Siamo lictl dl corrispondcre con tutto il cuorc aile parole dei venerato Decano della Sacra Romana Rota. Monsignor Bolrslao FHipiak, chc bene ha Interpretato i vostri sentimenti e ll vostro anlmo In questa particolare circostanza. dilelti e venerati Uditori c Officiali di quel Tribunale. Dalle sue parole è balzato viva alia nostra mente l'immagine del Giudice nella Chiesa di oggl. la sua coscienza, le doti che debbono sorreggcrlo nol compimento dclle sue funzioni.

*** Cor 4 i. · / Cor. 14. 36-37. ' Cfr. Dr Lubâc. iur p jov · D«r. de ioiUtuUone wcerdouU OrUXam o. 16 [LE 3334). •Cfr. DrcrcL Gregorü IX. 'Par. 6, *12.* 'S. Th. I-Il, 106, 1; e 108, 1.**

con umiiLà, col senso del dovere e della responsabilité che gll Incombe, con dlscrezionc, con clcmenza unita al rigore pur doveroso, per essere sempre l'interprete sereno e Imparable délia legge neirappllrazlone ai casi concreti, che gli offre la mobilité della vita.

Di qui l'importanza delta vostra missione. Il servizlo che vol prostate alla Chirva è di una Importanra fondamentale, cosl che per esso non posslamo non avere parole di sincero encomfo, dl viva riconoscenza, c dl paterno incoraggiamento. E d place ancor oggi ripetere l, a conforto della vostra delicata missione, quelle scarnc, ma significative espressioni, con le quali un insigne giurista del passato qualificava, per ll tempo présenté e per la vita future, l'altivitâ del maestro c del glnreconsulto canonico: «Qukumque ergo ecclesiasticus doctor ecclesiasticas regulas ita interpretatur aut moderatur, ut ad regnum charitatls cuncta quae docueril/ vel exposuerit referat, nec peccat, nec errat; cum saint· proximorum consulens, ad finem sacris Institutionibus debitum pervenire ℣ntendat ».

Con la retta appllcazione della nomw al casi concreti, voi completate l'opera dei legislatore *e* contribuite alio sviluppo vitale deli'ordlnaraenlo ecdesiale. Ma ciù che plù rifulge nella vostra missione è appunlo la *caritas Christianat* che rende ancor più nobile e ancor più proficua queiraequifas dei gladizi, da cui tanto onore tresse i) dlritto remano, e che è dlventata per vol. In virtù dello splrito evangellco, b eacerdolalc moderazlone», secondo la bella espressione di San Gregorio Magno.

E mentre vl didamo ll nostro apprezzamento per la sensibilité morale che d dlmostrate, vogliamo rivolgervi altresi il nostro Incoragghmcnto per reserdzio sempre coerente e generoso delle vostre funzlonl pratiche.

1. Lodlamo la vostra sensibilité morule, che è aitissIma e IndlspensabUe prerogatlva dei Giudlce. Ci pare dl poter qui cogllere ll tralto essenzlale, che deve distinguerai, e ci rallcgra intimamente constature come ne slate profondamente compresi. Dl fatto, ll Giudlce, cnme tutti sanno, è l'interprete dello fus obbleltivo, doè della legge, mediante l'uso del proprio fus soggctllvo —doè dl quella pofwfas *et Ubertas* dl cul egll deve poter dlsporre nel masslmo grado—; nc consegue che egll deve possedere una grande obblettivltà nel gludizlo, e insieme una grande équité, per peter valutare tutti gll dementi di cui è venuto pazientemente e tenacemente in possesso, e per giudicare dl conMguenza con imperturbabile, imparzlale equldistanza. Sarebbe assal utile, a questo fine, approfondlre il concetto dà acceunato di aequitas, sia nel progresso del dlritto ronuno, sia nel compleiso dd diritto canonico: tale concetto Implica una rigorosa valutazlone dd soggetto sottoposto al giudlzio; di qui il processo modemo, canonico o civile, che tiene conto della pslcologla delle parti in causa e degli elementi soggettivi, volutando altrcsi le circostanze amblentall. familiari, sodologiche, ecc. Evldentcmenle, nelrappllcazione dl questa obbicttlvllà, dl questa aequitas, il Giudlce non verra mal meno ai criteri fondamental! del dlritto naturale, cloè umano, giusto, né all'osservanza della legge vigente, dello iui *scriplum,* che sl suppone espresslone della raglone. e della nécessité del bene com one. Ma per tener conto dl tutti questi dementi, sl richlede nd Giudlce una Integra dlrlttura morale, che invano sl ccrcherebbe di instaurare se egll per primo ne fosse privo; e cl conforta
112 «pero che da cotesta nobile corona di servltori della Chlesa
113 tale istanza è awertita in tutta la sua urgenza e seridi, f

2. Vi esorilamo qulndl. diletti tlgli, al retto e fervoroso evCTcizio della voslra funzione pratlca dl Giudkl. Quali virtù sl richiedono. e quante! Vol ben lo sapete, che vivete **a quotidiano eontatto con le realtà e le dlfikoltù della vostra funzione. È necessaria l'imparzialità, dicevamo, che** suppone profonda e irremovibile oneilă; è necessario il dlsInteresse, per il perkolo che Intomo al Tribunali premanto **interessi estranei** al gludizlo, vénalité, politica, favoritisme, etc.; è necessaria la sollecltudine, che sl prende a cuore la causa della glustizla, nella consapcvolezza che essa è alto servizlo a Colui che è giusto e mlsericordloso. m/scricors *ri miserator et iadui', tutius index fidelis et iustus 4.*

Fate sempre onore al vostro officio, esercltando sempre cosl la voslra altisslma missione, che In lal modo deve adeχοαη), subllmandosl, alla stevsa glurilzla dl DIo, dl cul si rende specehlo. e feckle strumento.

3. Ma qui siamo obbligati n fcrmarci, per esaminare una questione dl fundo. Queste consldcrazioni che abblamo

»Ctr. Dfecorw d lstrrnw>rulo <ki *A.* .1. 5
» Lv-i a ℭLutrr Prsi ia Dcentm: PL xtx» 47-s3-

fatto, questa, didamo cnsl. apologia de! Gludfce, sembrnno Implicare un bfsogno dl dlfesa délia sua funzione, cfoé delreserdzio délia potèstft gludixiarin» oggi criticata. tpedah mente nella Chksa, quasi che essa fosse una «sfruttura» sovrapposta alla spiritualité e alla liberté «Ici messaggio evongriico, Nesxuno ignora oggi l'accentuata tendenza a svnlutare Tautorlté in nome della liberté: lo ha sottollncato ll Concilio in un documento molto significativo, quelle uppunto sulla liberté rdigiosn, quando ha osservato che «non sembrano pochl ℭolon rhe, sotto pretesto délia liberté, respingono ogni dipendenza e apprezzano poco la dovutn obbedienza»·. E la diffusa tendenza cosbldctta carismatka, che diventa antigerarchica: sl sottollnca esclusivamente la dlffldlmcntc deflnlblle funzione dello splrito a scapilo delta autorité. In tal mmlo, sl dlffonde una mentalité, che vorrebbe présentais corne legittlma e fflustlflcata la dlsobbedknza, a tutela deBn liberté di cul debbono godere i ffgli di Dio.

Le ragfoni di taie altcggiamcnto offrirebbero l'occasione ad una lunga disanüna, perché si traita di terna amplissimo. Ma, sla pure per sexnplid arcenni, corne purtroppo ci è imposto dalla limitatczza del tempo a dlsposizione. possiamo ridurre a tre le obblczioni che ne stanno alla base.

a) Anzitutto ci si appella alla *tit^rtà* contre *ta legge,* contre quahiasl *t* legge. E, per questo, cl sl richiama al iu Vangelo. Effcltivamente, il Vangelo è un richfamo alla preminente liberté dello splrito. Son si possono dimenticare le severe condanne del legalismn farisaico, pronunziate da Gesù in favore deU'amorc e délia liberté del flgll di Dio: *Auditis quia dictum est... Ega autem dica tvbis* T. Tutta la sua predlcazionc, dei resto, fu orlcntata alla interiore spiritualité, alla cariU che libera dal giogo della costrizione. Le parole e l'esempio di Gesù sono rivolte qui: «Infatti —corne ha sottolineato il Concilio nel citato Decreto— Cristo che è Maestro c Signore nostro, mite e umlle di cuore, ha invitato e attratto i discepoli pazientemente. Certo ha sostenuto e conformatu la sua predicazione con i mlrecoli per suscitare e confortare la fede negli uditori, ma senxa esercltare su di essi alcuna coercizione... Conoscendq che la rire-anta è stata seminata con il grano, comandà di losetarit crescere tutti e duc fino alla messe che awci rù alla fine del tempo. Non volendo essere un Messia politico e dominatore con la forza, preferi essere chlamato Figlio dell'Uomo che vkne per servire e dare la sua vita in rcdenzione dl molli7; ed ha flnalmente ultimato la sua rivelazlone complendo sulla croce Γοροπι della redenzione, con cui ha acquistato agli esseri umani la salvezza e lo vera ℣liberté» Dl qui le scultorie dichiarazfonl di San Paolo nelle lettere ai Romani e al Galati e la sua dottrina polemica sulla liberté, quando, in contrast© con il legalismo giudaizzante, seriveva: »Si spiritu ducimini, non estis sub ℣ege o quando dettava ll Codice dell'amore, alieno da ogni imposlzione: «Omnis lex in uno sermone impletur: diliges proximum tuum sicut teipsum» w.

Tutto questo é verissimo. Ma è anche vero che l'insegnamento evangellco e apostolico non si ferma a questo punto. Lo stesso Gesù che predicù l'amore e proclamo rinlerloritA e la liberté, ha dato prescrizioni morali c pratiche obbligando l suol discepoli a fedelc osservanzr, e voluto, come ancora diremo, una autorité fomlta di determinati poteri, al servizlo dell'uomo.

A coloro che sl appelluuo al Vangelo per difendere Ia liberté contre la legge. oecorreré dunque ncordarc il significato pollvalcnte dei termine «legge»: quella mosaica è stata abrogata; quella naturale rimane in tutto il suo innato vigore, ed è supposta dal Nuovo TcsLnmento; c come essa non priva l'uomo della sua liberté, ma ne è la guida Intrisecamente giusta, ! cosl la legge positiva, sempre sor- 115
retta o suggerita da quella naturale, tutela l boni umani, dispone e promuove il bene comune, garantisce, contre ognl eventuale inlerfcrenza ed abuso, quella inviolabile e responsabile aulonomla delTindivliluo, in forza della quale ciascun essere umano ê capace di atluarc fruttuosamente lu sua personality Liberté e autorita non sono termini che sl cuntrastano, ma valori che sl Intcgrano; ed Il loro mutuo concorso favorisée ad un tempo la cresclta della comunllà membriPaC U d lniziaUva « d* arricchimentu del singoH .ufcul!»chlaT0 del Prtnciplo di autorité e della nécessité iïHiκΓIι lco' nulla ,l «dtrae al vnlore dclfa t^nî?Ânô1hl«<?îlTnai n C°l î?sa deve cs5crc tcnula; si sottolineano bcnsl le eslgenze di una ricura ed efficace lutefa

* ILE «Cfr. ΛΓαίχA.

dci boni comtinl, trn l quali quello fondamentale dcll eserctoo della stessn libcrtà, che solo una convlvenza bcnc ordinata puà adeguutamente garantIre, La llbcrtà, Infattl, che cow vorrcbbo uirindlvlduo, se non fosse protelta da norme sapienti e opportune? Con ragione affermava ll grande .Vpinatc: «Logum ministri magistratus, logum Interpretes Indices, legum denique Idcirco omnes servi sumus ut Uberi esse possimus» **ll**.

La legge evangellea, Inflnc, sl rlducc ali'amore ‹ll Dio c del prosslmo, ma sl rumifica In tre dlrezlonl: nella co-•cicnzn, che dlvcnla nlù svllupnata e operante nella liberté vincolata dalla verita; nel molti prcccttl e virtù, che non coartano. nui csaltano ia liberté personale nel rlspetto dl Dio, di se stessi, del prosslmo; c nel carismi dcllo Splrito nel fedele. docile semnrc tuttavia alla potestà pastorale e al suo servizlo per l'cdiflcnzlono dell'Intero cnrpo nella curità **u**.

b) Una seconda oblezione. che vorrebbe glustIfIcare Todlcmo atteggiamcnto antlgcrarchlco, fa appello alia IIbertà conlro *Vautorità.* Anche qui cl si richlama al Vangelo. Ma il Vangelo non solo non nbollsce l'autorità, ma la islitulsce. la stabilisée. La ponc al servizlo, s), del bene altrul, ma non perché e in quanto sla derivata dalla comunltà, quasi come sua serva, ma perché derivata dall'alto per govemarc e gludlcarc, originate da un positivo Intervento della volonté del Signore. Infattl. Gesù ha voluto che ll suo Insegnamento non fosse soggetto alia libera interpretazionc del slngolo, ma nffidato ad un potere qualificatol'; ha voluto che la sua comunltù fosse strutlurata c compaglnala in unité, costitulta dl organi gerarchici; che
116 fosse organismo sociale, spirituale e visibile, una sola com- / plcssa realtà risultantc dl un dupllce elemento, umano e divino **u**, E perché falto anche sociale, la Chlesa eslge e postula delle strutture e delle norme esteme, con l caratteri propri del dlritto; *ubi societas, ibi tus.*

Se, quindi, il primato è dcllo splrito e dcU'interiorité, l'inserimento organico nel corpo ccclesiale e la sottomissione aU'autorilà resta pur sempre un elemento insopprimibilc, voluto dallo stesso Fonctatorc della Chiesa. Ce lo ha ricordato il Concilio: da Chlesa, ... che ll Salvatore nostio, dopo la sua resurrezlone, diede da pascere a Pietro, affldandone a lui c agli altri Apostoli ia diffusione e la guida, c costitui per sempre colonna e sostegno della vcrità...**u**. In questo modo costituita e organizzata corne société, sussiste nella Chicsa cattolica, governata dal Successore di Pietro e dai Vescovi in comunionc con lui...»M. Il Dlritto Canonico consacra sl il primato dello spirito quale sua propria **suprema lex·,* ma parimente rispondc alla nécessité Inerentc alfa Chicsa corne comunità organizzata. Esso gravita attomo ai valori spirituali; protegge e tutela scrupolosamente 1'amnilnlstrazlone dei Sacramenti, che sono al centro délie suc norme; vlcta di ammlnistrare ll battesimo nil'adulto che non sla «sciens et volons»17; non vuolc che cnlri c che neppure resti tra l ministri sacri chi non abbia liberamente scelto lo stato sacerdotale 18; non considera valido il sacramento del matrimonio contratto senza il libero consenso . **u**Ma insieme non tollcra che sia alterato li deposito della Rivelazionc w; che I potcri nella Chlesa cadano nella confusione, senza distlnzionc dl ordini c di funzioni ministerial! **n**; che la libera iniziativa dei slngolo sconvolga 1'ordine costituito dal Cristo e che le rcgolc deiIa *communio fidei, sacramentorum et disciplinae* siano rctaggio ed oggetto di contrattazionl umane, promosse da sole iniziative di gruppi non rivestiti di responsabllità quallflcate **n**. Il Diritlo Canonico ubbldisce nu un prccetlo dl fondo, che, come si esprime San Clemente nella sua prima lettera nl Corintl, parte da Dio e, tramite Gesù Cristo, è affidato agli Apostoli, l quali «pol flssarono la norma di
117 successione, coslcché alla foro morte altri uominl / provatl ne raccogliesscro Il ministère» La struttura organica e gerarchlca contraddistinguc quindi l'ordinamcnto canonico come legge costituzionalc della Chicsa, cosl voluta da Cristo per il bene c la salvezza degli uominl, che, *tliberatl a peccato, serui autem facti Deo»***n**, sono chiamati a vivere in plcnezza ln vita dcllo spirito.

c) Una tcrza oblczionc sl appella alia libcrtà conlro ccrtc forme antiquate o troppo discrczionali, o troppo severe (IcIl'Mcrcir/o *delta potestà giudiziarla.* La discussione, in sede dl revisione del Codice dl Dlritto Canonico, è aperta. Tutto quanto, ad csemplo, si rifcrisce n messe in guardin,

" Cicerone. *Pro Clumlta,* **146. «· Cfr.** *Ef* 4.* **I*- "Cfr.** *Sfaîîk.* **jS, xG-ro, Jfi. 16, 15;** *Lc. 34.45* **""Cfr. CcmsLdoim. de Ecdeiia Lm-«zn** *cmlium,* **3. (LE 3131J. " J T·- % ""Coast. de Eccleya** *J— tfnhum* **8 ""Cw.** *75»* **""Candui -U i r. IW | 2. ""C-in. ıoõ; | r. »»çXm> ·· Canoni 108 H x-j; 94«- M Canoni 109.** *»tS,* **3x9. ·· r Cer. XLII-XLIV, 1. ·· 6.** *s».*

a condnnne, a scomunlche porta la gclosa senslbllltà odlema n pensare ln termini di rlfluto, come di fronte a vestigia dl un potcre assolutlstico ormal tramontato. Eppare non bisogna dimentIcare che la potestà coercitiva è anch'essa fondata nell'espericnza della Chiesa primitiva, c già San Paolo ne fece uso nella comunllâ cristiana di Corinto14: basta la prospettiva dl questa citazione, per far comprendere ii significato pastorale dl un prowedimento tanto severo, preso unicamcnte in vista della Integrity spirituale c morale dclTIntcra Chiesa, e per ll bene dello stesso colpevole: *ut spiritus saluus sil in die Domini nostri lesu Ctirlsli*

Tale escrclzlo, nella forma e nella misura convenienti, è pcrclô al servizlo del dlritto della persona, come dell'ordlne della comunità; esso rientra quindi ncll'ambito della carità, e in questa luce va considerato e presentato, qualora circostanzc gravi e proporzionate lo esigano per il bene comunc, sla pure con la massima dclicatczza c comprenslone verso gll erranti. La sua applicazionc pratica è allo studio, allo scopo dl perfczlonarlo sempre di più, per adaltarla allé cslgenze del rispetto della persona umana, dlvenuto oggl più severe c attente, e per inserlria cosl più annonicamcnte nel contcsto della modema realtà sociologies. Nessuno perô vorrà contestarc la necessltà, l'opportunità e I'efficacia dl tale eserclzio, incrente all'essenza stessa della potestà giudiziaria, perché, come abblamo detto, è anch'esso espresslone dl quella carità, che è suprema legge nella Chiesa, e come dalla carità è mosso per la salvaguardla della coraunità ecdesiale, cosl la carità ne fa comprendere la necessltà a chi ne fosse oggetto, facendone a lui accettare con fruttuosa umiltà lc penose conseguenze medicinali.

Vorremmo perciô non solo a vol, insigni estimator! della Legge e saggl : Interpreti delle sue rcgolc, ma anche a tutti 118
l nostri figlï ripetere l'invito del Concilio, nel citato Decreto sulla libertà religiosa, «ad adopcrarsl per formare esseri umanl i quali, nel pieno riconosdmento del l'ordine morale, sappiano obbedire alla legltlima autorità e siano amanti defla genuina libcrtà»17. E siamo assai lletl che l'odicmo Incontro **d** abbia permesso dl intrattenervl, sla pure frammentarlamentc, su di un problema tanto importante e sentito.

A vol ripetiamo, col nostro vivo compiadmento, l'esortazione patema che cl sgorga dal cuore, ln questa circostanza solenne e a nol sempre tanto gradita: escrdtate con alta coscienza cristiana il vostro ufficio; fate onore alla Chicsa, rispondendo con ussoluta dedizlonc alla fiducia che essa riponc in vol; servite le anime, con umiltà, con amore e con dlsintcresse. La grazia del Signore vl accompagnl sempre, e vi sia di luce quotidiana, vi infonda lu forza necessaria, vi dla pace profonda.

È il nostro augurio, che vi facciamo di tutto cuore in occasione dell'inaugurazionc dell'Anno giudiziario: e lo accompagniamo con ia nostra Apostolica Benedizlone.

'· r Cor. 5. ·' Ib. 3, 5. ·' Decl. de Ubertate rdiposa 8.

Adn. Vîdo roUtionGia ectrritatii Tribunalia S. R. Rotae percurreate anno 1969 apud ApoIL -43 (1970) 225-223.

3821

1970 IAN 30.-CONS. PUBL. ECCL. NEG., NOTIF. PART.·

Admissio divortii in legislatione italiana constituit **VIOLATIONEM UNILATERALEM CONCORDATI VIGENTIS**

Il Consiglio per gli Affari Pubblid dclln Chlesa ossequia l'Anibaselata d'Italla presso la Santa Sede ed ha l'onore di significarlc quanto segue:

1. Con Nota N. 1180.67, Indata 16 fcbbralo 1967 (LE X>33], la Scgrcterla di Stato, riferendosi ad un parere espresso dalla Commissione per gll Affari CostltuzloiuUi della Camera del Deputati che ana legge ordinaria Intesa a introdurre (I divorxio In Italia non sarebbe In contrasto con (1 Concordato Ira Santa Sede c Italia, faceva presente che tale parere costituiva una interpretiizlonc unilaterale, oltrechè infondata. di una norma concordataria.

2. A tale Nota non fti data che una risposti Inlcrlocutoria con Nota Verbale N. 111.631. in data 15 aprtle 1967, dtret la alia Nunzlatuni Apostolica in Homa. In essa il Ministère degli Affarl E*tcri os*lcurava che la questione sarebbe stata tenuia nella pin attenta considcrnxlone da parte del Governo Italiano, il quale l'avrebbc sottoposta ad uno «tudio approfondito. rhervandosl di far pervenire alla Nuncialura AjMJstotka ulteriori comunirozloni in proposito.

3.Da allorn. proposte di legge su «Casi dl sclogUmento del matrimonio» e «Disciplina dd cast di ‹tl»x*rj4o·, procedendo nel loro iter hanno oltenuto !*nppres*nxione della Camera dd Deputati e st truvano prcsrntrmente al prvvio esam· della competente Commissione dd Scnato della Hepubblica.

4. Sarebbe vivo desiderio dclla Santa Sede poter evitare ebe con I'evcnhiAle definJUvu appprovazione di tali proposte da parte de! Portamento Italiano if giungesse a dare un'ta-tenuraentc alTart. 34 del Concordato Ira Santa Sede e Italia unTnterpretazlone che sarebbe in stridente antitesi con qucllа gü fat la eonoserre dalla Santa Sede con la su menzionata Nota.

5. Tale fatto cost!tubebbc per la Santa Sede évidente rioiazione di una solcnne Convcnzione Internazionalc, rrsa oncor piû grave dal non esscrc stata per nulla attesa Paîtra Parte, e tra l'allro porrebbe la Santa Sede stesta nefla dolorosa nécessita di elevare formale protesta.

6. Per prevcnlre tale dolorosa sltuazlone la Santa Sede si permette iitantemente dl nchiamare alla cortcse attenzione delle Autorili ILnllane l'art. 4-1 del Concordato, che stabilisée «Se In awenirr sorgewe qualche difficoltà sulla interpretxzionc del présenté Concordato, ta Santa Sede e ΓItalia procedcranno di eonnxne Intelligenza ad una amichcvole solazfone»; e dl chiedere In quale modo il Governo Italiano interula dare attnaxione, nel caso présenté, a tale norma, mentre essa da parte sua si dlchiara disposta ad aprire conversazioni in proposito.

7.La Santa Sede nd sao insegnamento ha lempre considerato e continua α considerare Indissolubile ogni matrimonio vaUdo. Oggelto del présente passo e delle auspicate conversazioni, tuttavia, sono ovviamenle I matrimonl regulatI dalTart. 34 dei Concordato Ira Santa Sede e Italia.

Il Consiglio per agli Affari Pubblici della Chiesa profitta vokntierl dclla clrcostanza per rinnovare all'Ambasciata d'Itaha presso la Santa Sede i sensi dclla sua plû alta coruiderazioae.

Dal Vaticano, 30 gennalo 1970.

•Ad Leqtrjm ItalUe pecu Sedem Ap. D dinno «cdesixsdco 61 (1979) 1S2-123.

38*22

1970 IAN .. -SC CULTUS DIVINI, RESPONSUM. PART.·

Responsa ad proposita dvbia: 1—Ad Institutionem GENERALES! MlSSAUS ROMANI. 2—Ad ORDINEM MISSAE

I—Ad Iμγγγπ-πονεμ generalem Missalis romam

1. Qoid *infelligitar nomine »panls euekarlslfeus» In n.* 283 *Institutionis generalis Missalls Romani?* Resk: Nihil abud inlelbgitur quain h-Mlia seu particula hucusque usitiLt, amplioris tamen xnensurfce. Expressio enim secundae lineae («ponis eueharisIleus») explicatur per quartam lineam. «sacerdos... resera badiam frangere possit In diversa.» partes». Ita in secunda linea agitur de *genere* elementi eucharistici; in quarta linea de *forma.*

Inepte proinde expressio «panis eucharistlcus» secundae lineae intellecta fuit pro /arma elementi eucharistici, quad innueretur loco hostiae formae traditae induci possit panis forma mibus familiaribus nccommoÜAti.

Institutio nullo modo mutare voluit *formam* hostiae ct particularum. sed tantum, facultative, *mensarum, spissitatem* •t calorem. Ita ut sit et appareat vere panU, quoad *substantial* inter plure» divisui.

2. *Quacnam est vera. significatio ritus offertoria* Dicitur in descriptione offertorii Missae loqui tantummodo de *praepara·* (ionr donorum, eorumque depositione in altare, de oblatis a Ddellbus latis pro Ecclesia et pauperibus, nihU vero de *oblatione* sacrificii. Reap.: Ipsa historia ritum offertorii esse actionem sarrilH praeparatoriam docet, in qua a sacerdote celebrante ct ministris dona colliguntur a fidelibus oblata. Haec sunt elementa celebrationis (pardi et vinumI el alia dona EttlMtae atque pauperibus destinata. Talis significatio «praeparattonn» semper pecuUaritas propria oftertonl habita est, etsi formulae minus apte hoc ostendebant et magis dc sacntlcio loauebantur. Novus ritus hanc peculiarem notam ln splendidiorem lucem ponit, sive mediante activa participatione fidelium in praesentatione donorum sive mediantibus formulis <raae a celebrante proferuntur ln depositione supra altare elementorum celebrationis eucharislicae.

X *OffertorlaMs ritus* ob suppressionem oral tonum,/juae oWalinnem punis ac obii *comitabantur,* nonne oldefur *pauper /artum esse?* Rxsp.: Nullo modo. Prece* antiquae: «Suspice, •ancte Pater^n ·<)fierimas tibi. Domine» genuinam significationem rllLum «oUertnriaHum» minime exprimebant, sed tantummodo anticipabant conceptum verae nc propriae oblationi* sacrificii, quae In prece eucharistica post consecrationem proprie habetur, quando Christus uti victima sunru ollare praesens fit. Nuvae formulae modo simplici et clariore ostendunt gbinflcatlonrtn Del, qui est fons omnium rerum el omnium donorum, quae hominibus dantur, aperte inducunt significationem actionis, quae illic agitur, bene valorem humani labori», qui omnia humana comprehendit. Immittit in Christi mysterium. Et Ideo offertorialls ritus inii explicita doctnna refertu* est et Vice clariore splendescit.

II—Ad Ordinem Missax

Utram In *Missae celebratione ritu» iLaPabo· omitti patsIII*
Rrsr.: Naflo *modo.* Nara:

a; Sive *InsHfuHo generalis* (nn. 52; 106; 222) sive *Ordo* (CUm ρoP«υ2o· η· 24; >,rle P°PU,°· °· >8) tanquara unum e ritibus nonnatfvfs praeparationis donorum «Lavabo» o»tendunt. Agitur, evidenter, de ritu non maioris dignitatis, tamen non omittendas ob eius significationem, quae ita Indicatur* «quo ritu desiderium internae purificationis exprimitur» (I G n. 52). In decursu taborum «Consilii» pro Online Missae'disceptationes haud paucae de valore, ct Joco «Lavabo· collocandi de silentio servando vel de textu forsitan ritum comitante factae sunt: sed quoad eius conservationem omnes unanimes fuerunt. Etsi actio ipsa lotionis manuum inde n media aetate scopum practicum non habeat, eiusdem svmbolismus clarus est ac facile ab omnibus intelligltur (cf. Const, de Lltурgia. n. 34). In omnibus liturgils occidentalibus ritus in usu est.

b) Constitutio de sacra Lltурgia (nn. 37-40) praevidet rituales optationes α Conferentii* Episcopalibus eventunIter Kjponendas atque Sanctae Sedis approbationi subiclcndas.

les optationes oportet seriis fundari argumentis, ex. gr. particulare populi ingenium vel peculiaris animus, habitudines contrariae et inexstirpabiles, impossibilitas practice novum aliquem ritum, genio populi extraneum, aptandi, et ita porro.

c/ Praeter libertates α rubricis praevisas necnon varias textuum populares interpretationes (cf. *Instructio «Consilii»* diei 25-1-19v9([LE 370$ J. Ordo Missae proponitur ut quid unicum, cuius generalis structura necnon varia constitutiva elementa adoraussiτη retinenda sunt. Rituum arbitraria selectio ex parte sive Individui sive cuiusdam communitatis, brevi ad ruinam aedificii tara patienter ac graviter constructi verteret.

5. *In auibusdam versionibus popularibus formulae consecrationis trini ln Missa, perba »pro multis» sic periuntur: angllee* for all men; *hispanlcc* por todos; *ttaliee* per tutti. *Quaeritur.* a) *an adsit et quaenam sit rallo sufficiens pro hae pariatione Inducenda?* b) *an doctrina tradita circa hanc rem in •Catéchisme Romano rr Decreto Concilii Tridentini lassu S. Pii* V *edito» habenda sit ut superata?* c) *an etiam minus aptae tenendae sini amnes oersiones huius supradictl biblici textus?* d) an *re oera in approbatione danda huic oemaculari pariationi in textu iiturglco aliquid minus rectum irrepserit, quod correctionem scu emendationem expostulet?*

RESP4 Variatio de qua supra plene lustlfleatur:

a) secundum exegetas verbum aramaicum. quod lingua latina versum est «pro multis», significationem habet «pro omnibus·: multitudo pro qua Christus mortuus est. sine ulla limitatione est, quod Idem valet ac dicere: Christus pro omnibus mortuu* e*t. Illud S. Augustini meminisse iiiyabit: «Videte quid dederit, et invenietis quid emerit. Sanguis Christi pretium est. Tanti quid valet? Quid, nisi totus orbis? Ouid, nisi omnes gentes? Valde ingrati sunt pretio suo, aut multum superbi sunt qui dicunt, aut illud taro parum esse ut solum Afros emerit, aut se tam roagr.irs esse pro quibus solis Illud sit datum· *(Enarr. in Ps.* 95, n. 5L

bt nullo modo habenda est ut superata doctrina «Catechisml Romani·: distinctio circa mortem Christi sufficientem pro omnibus, efficacem solum pro multis, valorem suum retinet.

c) In adprobatione data huic vernaculari vanattom in textu Èturgico nihil minus rectum Irrepsit, quod correctionem »eu emendationem expostulet.

• NctiL 6 0370) 37-40

3823

1970 IAN .. -SC CULTUS DIVINI, RESPONSUM. PART.·

SOLVITUR DUBIUM CIRCA APPROBATIONEM TEXTUUM L1TVRGICORUM IN NEERLANDIA

Sacerdos quidam neertandicus has quaestiones nobls proposuit:

I. In periodico *Analecta poor het bisdom Haarlem* (Analecta dioecesis Harlemensis). a. 1969. pp. 217-228. invenitur venio necriondicn novi Ordinis Missae, praeparata, ut dicitur, p. 199, a Commissione Ncerlandlca de sacra Lltурgia.

Quaeritur: 1. Eslne *haec vrrsto. uti Ibi iacet, tam a Congregatione pm Cultu DIrino approbala?* 2. *IJcetnr hanc eeri tonem* in Missae *celebratione adhiberi?*

Rxsr.: *ad* primum: nulla vento norlandlea novi Ordinis Missae ab hac Congregatione usque udhnc confirmata est.

ad secundum: versionem non confirmatam n Sede Apostolica in celebratione Missae adhibere non licet (cf. Instructionem S* JHSMlni· 26 lePI- 1961, n- 31; A.A.S.. 56, 1961, p. 880) (LE 3217].

IL In eodem periodico, ln fine alicuius commentarii, ab ?a'-ra Commissione Neerlandica de sacra Lltурgia confecti, aÆ'ÎI Si *'iβ^ ·5·ooτde altematieven op de romrinse Ordo în «15 «•>îln»w^autanI docr de Lisschoppen zijn toegelaten.

2* d^lrvan verwijxen wij naar het Dirrcto- (Ouiad^Hos n»Mi15Înd*? Kerkprovinc«e voor het Jaar 1970·.

1970. ubi raU.
el£u

o S(**negative** *ad primum, suntnr alti Ordines Pro Procincta ecclesiastica Nterlandlae tpecialiler approbati?*

Hcsr.î Negative nd utrumque.

HI. In commentario» de quo sub II. haec leguntur(p. 200); .De vcrantwoordclljke conimlnlc heeft zich stcccb door dezc orinclcpcn latcn leldcn; Indien dezc editio typica ervnn blilk acHt dat xlj niet nltijd voldoende zljn toegrpntt. moet dit tocgeiehrrven worden unri diverse hictorcn waarnan deze Onio op de weg nanr xlln promulgaUe onderhevig is gewccst (bijv. de ondeskundlghcid inzake liturgie van de blsichoppcn en de andere romeinsc Instuntic»).

Dit verklanrt ook cnkclo vcnchllleo met de In het Directorium voor de Noderlnndse Kcrkprovincie voor 1960 afgedrukte Ordo Mlssar, die In grote lljncn op een eerder projekt van genoemde commissio teruggaat·. (Commissio cut munus Ordinem Mistae Instauratum praeparandi drmandatum fuit, semper principiis pro hnc Instauratione in Constitutione de sacra Llturgia cnunciatls (art. 50) obtemperavit. Sl haec principia in editione typica Ordinis Missae non sufficienter applicata apparent. hoc diversis rerum adiunctls attribuendum est. quibus Ordo In via ad suam promulgationem sublectus fuit (v. g. imperitiae Episcoporum et aliarum auctoritatum romannrum In materia liturgiea). Hinc explicatur quare novus Ordo Missae in nonnullis discrepat ab Ordine Mistae. in Directorio Provinciae ecclesiasticae Neerlandlae pro anno 1969 typis edito, qui magna cx parte concordat cum aliqua adumbratione Ordinis Missae anteriore illius Commissionis).

Quaeritur: *Fuline Onto .Missae, in DlrecJorio Proolnciae ecclesiasticae Neerlandlae pro a.* **1969** *typis editus, unquam a •Consilio ad exsequendam Constitutionem de sacra Llturgia· approbatus?*

Resf.: **Ante omnia miramur in periodico officiali, ut ita dicamus, dioeccsano, quippe quod sub auctoritate Ipsius Episcopi dioecesani edatur, aliis Episcopis (patet ngl dc membris «Consilii nd exsequendam Constitutionem de sacra Llturgia») Imperitiam in materia liturgica obici. Hoc nobis saltem defectus observantiae, ne modestiae dicamus, apparet.**

Notandum insuper, ex Episcopis Consilii alios, at ipsis Patribus conclliaribus electos, Iam membra fuisse Commissionis Conciliaris dc sacra Llturgia, ollos, ft propriis Confercntiis Episcopalibus prnescntalos, nominatos fuisse, utpote Iam praesides Commissionum nationalium dc sacra Llturgia.

Deinde Commissio de qua agitur in periodico dioecesano, coctus o studiis erat cui solum munus incumbebat Ordinem Missae instauratum praeparandi, in ipso «Consilio» a membris, seu Cardinalibus ct Episcopis, discutiendum, ct demum Summo Pontifici proponendum, cui lus manebat rem, sive factis mutationibus sive non, approbandi vel relcicndl.

Denique, ad Ordinem Missae in Directorio Provinciae ecclesiasticae Necrlandiac pro anno 1969 typis editum quod attinet, numquam a «Consilio ad exsequendam Constitutionem dc sacra Liturgla» approbatus est et omni auctoritate carebat.

*** Cuidam sacerdoti ncerlzndico: NotiL 6 (1970) 41-43.**

3824

1970 FEB 2.-PAULUS VI, EPIST. AAS 62 (1970) 93-103

Epistula apostolica ad Ejnum P. D. loanncm S. R. E. Cardinalem Villol, a publicis Ecclesiae negotiis:

De sacro ecclesiastico cvelibatu

Signor Cardinale, Le dichtarazioni rese pubbliche in questi gioml ln Olanda sopra il ccllbnto ecclesiastico Ci hanno profondamente addolorato cd hnnno sollcvato tante questioni nel Nostro splrito: per i motivi di cosl grave ntteggiamento. contrario alia sacrosanta norma vigente nella nostra Chiesa Latina; per le ripcrcussloni in tutto ll Popolo
v9 dl Dio, spcclalmentc nel / clero e nei giovani che si preparano al sacerdozio; per le conseguenzc perturbatrici nella vita dcll'intera Chiesa, e per lerisonanzc che essa provoca presso tutti i cristianl, cd anche tra gll nitri membri della famiglia umana.

Davanti a questi Interrogativi, Noi senliamo ll bisogno dl aprire ll Nostro animo a Lci, Signor Cardinale, che cosl da vicino condivlde le sollccitudini del Nostro Apostolico ufficio.

Noi Ci domnndlamo innanzitutto con umlle ed nssoluta sincérité interiore se non vi fosse da parte Nostra qualche responsabilité al riguardo dl cosl infelici rlsoluzioni, tanto difforml dairatteggiamento Nostro e da quello, crcdlamo, dell'lnsleme dclla Chiesa.

Il Signore Ci è testimone dei sentiment! dl stima, d'affetto, dl fiducia, che abblaino sempre nutrito verso una porzione tanto bencmerila dei Corpo Mislico di Cristo come quella dl Olandn. Ed Elia ben conosce. Signor Cardinale, l'azione sempre deferente cd amica» da Noi svoltn. sia nolle personali conversazioni, sia nella corrispondenza epistolare, sia mediante rinteressamento degi! Organi di questa Sede Apostolica per prevenire Ic dichiarazloni In questione.

Tali dichlarazioni portano a moite incertczze e turbamenti.

Dl conscguenza è per Noi un dovere grave e impellente dl preclsare con ognl chlarezza I'attcgglamento Nostro: di colui, cioè, al quale un misterioso di segno della Divina Prowidenza ha affldato, in quest'ora difficile» la tsolllcltudo omnium Ecclesiarum» *.

I inotivi addotti per giustificare un cambiamento cosl radicale dclla norma sccolare dclla Chiesa Latina, apportatrice di tanti fruttl dl grazia, dl santité e di apostolato mlsslonarlo, sono ben conoscluti. Ma questi motivi, Noi dobblamo preclsarlo senza cqulvoco, non Ci appariscono convincenti. Essi sembrano trascurare in realtà una considerazione fondamentale cd csscnzialc che non va in nessun modo dimenticata e che è dl ordine soprannaturale; sembrano cioè rappresentare un ccdimento nel genuino concetto del sacerdozio.

La sola prospcttJva che debba essere teouta presente è, in effetti, quclla dclla missione evangclica, di cul nol con fede, e nella seperanza del Regno, siamo araldl e testimoni. Il Veseovo c il prete hanno missione di anuunclare I'Evangclo dclla grazia e della vérité *, portare ll messaggio della salvezza al mondo, fargli prendere nello stesso tempo cosclcnza del suo peccato e della sua redenzlone, invitarlo alia speranza, slrapparlo agli / Idoli sempre rinascenti, con- 100
vertirlo al Cristo Salvatore. I valor! evangelic! non possono essere comprcsl c vissuti se non nella fede, nella preghiera, nella penitenza, nella carità e non senza lotte né mortificazioni, né senza suscitare ancora, talvolta, come ll Cristo c gli Apostoli, lo scherno e il disprezzo del mondo, I'incomprenslonc e perfino la persccuzione. Il dono totale al Cristo giungc fino alia follia della Croce.

È la sempre plii profonda comprcnsione di queste considerazioni, maturata prowidcnzlalemente nel corso d'una storia che ha conosciuto tantl sforzl e tante lotte per affermais rideale cristiano, che ha condotto la Chiesa Latina a fare della rinuncla al diritto di fondais una propria famiglia —già spontaneamente compluta da tanti servitori ddi'Evangelo— condizlone per l'ammlssione de! candidati al sacerdozio. Le accennatc considcrazioni sono valide tut-
tora, ed oggi forsc più che in altri tempi. E noi, chlamati al seguito di GesCi, saremmo divenuti forse incapaci di accettare una legge comprovata da cosl lunga esperienza, e abbandonare tutto, famiglia e rcti, per seguire Lui e portarc la Buona Novella del Salvatore? s. Chi potré trasmettere con pienezza di grazia e di forza 4, agli uomini de! nostri giomi, questo messaggio liberatore, meglio di pastori che sappiano consacrarsi irrcvocabilmentc e senza riserve al servizlo escluslvo del Vangelo?

Di conseguenza, considerando tutto davanti a Dio, davanti al Cristo c alla Chiesa» davanti al mondo, Ci sentiamo in dovere di riaffennarc chiaramentc ciô che Noi abbiamo già dichiarato e più volte ripetuto, cioè che il legame tra sacerdozio c celibato, stabilito da secoli dalla Chiesa Latina, costituiscc per essa un bene sommamente prezioso e insostltuibilc. Sarebbe grave témérité sottovalutarc o addirittura lasciar cadere in desuetudine questo legume consacrato dalla tradizione, segno incomparabile di una dedizione totale aH'amorc del Cristo1, che manifesta cosl luminosamente l'esigenza missionaria essenzialc ad ogul vita sacerdotale, nel servizlo del Cristo risuscltato, sempre vivente, al Quale il sacerdote si è consacrato, in una disponibilité totale per il Rcgno di Dio.

Quanto al preti che, per ragioni rlconosdute valide fosscro venuti a trovarsi, malauguratamcnte, nella Impossibilité radicale di perscverarvl —Noi sappiamo che si tratta solo di un piccolo numéro, mentre la grande maggloranza vuolc restare fcdclc, con l'alulo della grazia, agli Impegni / 101
sacri assunti davanti a Dio c alla Chiesa—9 è con grande dolore che Noi Cl induclamo ad accogllcre la loro Istante preghiera di essere prosclolti dalle loro promesse c dispensai! dal loro obbligni, dopo un attento esame di ogni singolo caso. Perd la profonda comprcnsione che, in uno spirito di paterna carité, Noi vogliamo avere per le persone, non deve impedirCl di deplorare un altcggiamcnto cosl poco conforme a clé che la Chiesa legittimamcnte attende da coloro chc si sono dcfinltlvamcnte consacrât! al suo esclusivo servizlo.

La Chiesa. pertanto, continuer^ domant come ieri ad affidare ii divino ministero della parola, délia fode e dei sacramenti dclla grazia ai soli sacerdoti che irstlno fedeli ai loro obbllghl.

'Clr. *s Cor.* **,3.** *· ctr Jo. t,* **· Cfr. Afr. i. 'Cfr Xrf. a. β. 'vir.**

La stem contestazione multiforme che si manifesta oggi nd riguordi dl una istituzlone cosl santa quai è il sacro celibato, rende ancor più imperioso Il Nostro dovere di jostenere e di incoragalarc In ogni modo la innumerevolc schlera del sacerdoti rimasti ledi al loro impegnl, al quali va con specialissimo affetto Il Nostro pens lero benedicente.

Per questo, con decisione presa dopo maturo esame, Noi affermtamo chlaramente il Nostro dovere di non ammettere che il ministère sacerdotale possa essere esercitato da coloro che dopo aver messo mano all'aratro sl sono voluti Indletro·.

Non è questa d'altronde la tradizlone restante anche delle venerabili Chlese Orientali, alie quali si ama far nferlmento a questo proposito?

Del rato, appena osiamo pensare alie renseguenze Incalrolabli che una diversa decisione comporterebbe per il Popolo dl Dio sui piano spirituale e pastorale.

Mentre Ci sentiamo in dovere dl riaffermare cosl. ren tanta chiarezza. la norma dei sacro celibato, non dimenllchiamo una questione che Cl è proposta ren insistenza da alcuni Vescovi, dei quali Noi conosciamo Io zelo, Tattaceamento alia venerabile tradizlone dei sacerdnzio nella Chiesa Latina ed ai valori tanto eminenti che esso esprime. ma anche le amie pastoral! di fronte a certe nécessita, del tutto particolan, del loro ministère apostollco. In una situazione di estrema cartnza di sacerdoti —essl Ci domandino— e lîmitatamente aile regioni chc sl trovino in simile situazbne: non si potrebbe force considerare l'eventual!U dl ordinare per il sacro ministère uomlnl di été gié avanzata, che abbiano dato nel loro ambiente la buona testl-
102 monlanza di una vita familiare e professionale esemplare? /

Non posslamo dissimulare chc una talc éventualité sollex's da parte Nostra gravi riserve. Non sarebbe, infattl, tra l'altro, iin'lilusionc molto pericoiosa Il credere che un tale camblamento della disciplina tradlzlonale potrebbe, nella pratica, limitais! a casi focali di vera ed estrema nécessita? Non sarebbe pol una tentazione, per altri, dl cercarvi una rispoata apparentementepiù facile airinsufficlcnza altuale di vocazloni?

In ogni caso, le comeguenze sarebbero cosl gravi e porrebbero delle questioni lalmente nuove per la vita della Chiesa, che dovrebbero, seramai, essere previamente e attentamente esamlnate, in unione con Nol, dai Nostrl Fratelil nell'Episcopato, tenendo conto davantl a Dio del bene della Chiesa universale, che non si potrebbe disgiungere da qoello delle Chlese locali.

Questi problemJ, che s! pongono alla Nostra responsabilité pastorale, sono vtramenlè gravi e Nol, SIgnor Cardinale, abblamo voluto a Lei confldarll.

_ Con Nol Ella è teslimone degli appelli che da ognl parte Cl pervengono: numerosi Nostri Fralelli c Figli Ci supplicano di nulla cambiare in una cosl venerabile tradizfone, ed imieme essl auspicano con Noi cbe i Nostrl Venerati Fratclll Vescovi di ôlanda intraprendano con la Sede Aposloika. in un contatto fiducloso e fraterno, una nuova riflexiïonc, la quale dovrà maturare nella preghlcra e nelb caritù.

Plù che mal, per parte Nostra, Nol deslderbmo di riccrcarr con i Pastori delle dlocesl del Paesl Bassi l merzl per rbolvere In modo conveniente l loro problemJ, nella comune comlderazlone dei bene dl tutta la Chiesa. E perelù stimlamo necessario innanzl tutto, Siznor Cardinale, dl asslcurare l Vescovi, l sacerdoti c tutti l membrl dclLi Comunitû catlollca obndese delb Nostra affezioDO coïtante, ma ntllo stesso tempo del Nostro convinci mento che è indispensable dl rlconslderarc, alla luce ddle riOessloni sopra esr)ite e nello splrito di una autcntlca comunlone eccieiialc, votl espressi c l'atteggbmento assunto in una questione di cosl gras*e portata per b Chiesa universale.

Nel bvoro che, a craesto scopo, sara da svolgcrsl dalla Santa Sede, Nol conlbmo partlcolarmente, SIgnor Cardinale, sulb sua valida collaborez!one.

l) suo alato Ci taré prezimo, anche per l conlatii che saranno da prendere con l Vescovi del mondo Intero aifinebé tutte le Conftrenze Episcopali, nuntenendosl la perfetta comunlone con Noi e con h Chiesa universale nelFasso)uto rlspello ddle sue santé leggl, voglbno osslcurere i sacenlotl, Nostri collaborator!, che seguiamo e coutinuere-
103 mo a wguire/ con affetto palemo le loro ansie d'apostobtn e l loro problem!, e ricordare loro, Insleme, la bellezza della grazla che il Signore ha ad essl ucconblo, l loro impegni sacri, le eslgcnze mlsslonarie dei loro ministère. Né. in questo drconstanza. Il Nostro cordloltssiino pcnskre 1)01rebbc non and.irc ai glovani chc con la générosité del oro slnnclo npostollco sl prcparano n servire dl tutto cuorc, nel Saccrdorio, Cristo c i fore fratcllI. Essi. infulti, sono h speranza della Chiesa per Tevangellzzazione del mondo di domank sempre che sl hnpcgnino irrevocabllmcnte o senza riscrve nella forma dl vita che la Chiesa lore propone.

Biwgnert flnalmentc, Slgnor Cardinale, chlcdcre inslstentemcnte alla moltitudine ddle anime fcdell, che rvstano silcnriose, ma non per questo soffreno meno In quest'ora di prova, generose preghtere.

Chc Il Signore concéda a tutti. Pastori e fcdeli, la fermezza délia fede, la forza de)la speranza e Tardore della caritù: «la grazla sia con tutti quell! che amano Nostro Signore Gesù Cristo dl un amore immutabile·7.

Con questi sentiment! Nol Le impartiamo. Signor Cardinale, la Nostra Benedizione Apostolica.

Dal Vaticano, 2 Febbraio 1970, nel glomo della Presentazione di Gesù nl Templo.—Paulus Pp. VI.

Ada. A. *M. ERPATRU in Center* **15 (1970) £37-259: J M hENNAUX ia Vie** com. **7 (1971) 35:-A». J. E. LYNCH la Jurist 32 (197?) 14-33. 1S9-212. NrT 92 (19TC) 311.**

3825

1970 FEB 2,-SC RELIGIOSORUM, DECLARATIO. PART.·

N'OKMAE rxRTICVLARES IX NOVIS CoNSHTVnONIBUS O.F.M. NON RECEPTAE DECLARANTUR ABROGATAE, ET NONNULLA EXPERIMENTA PERMITTUNTUR IN MATERIA PAUPERTATIS FRANCISCANAE

Romae die 2 febr. 1970

Rervrrnditibnc Paier, LHteris dierum 15 lunil et 17 Decembris 1909, helc transmissis, preces Ordinis Fratrum Minorum delatae sunt, scilicet:

1. Ut anteriores pontificiae declarationes In Regulam S. Francise! quatenus in Fratrum Minorum Constitutionibus receptae non sint, penitus abrogatae declarentur;

2.ut Ipsius Regulae elementa, quoad vim dumtaxat praeceptivam, eatenus vigere dicenda sint, quatenus in praedictis Constitutionibus expresse reportentur et defiantur;

3. ut facultas agnoscatur Capitulis Generalibus easdem Constitutiones cum Regula Interpretandi easque novis temporum adiunctis opportune accommodandi, sub suprema tamen Apostolicae sedis auctoritate, quae In casu praesertim in approbandis Constitutionibus exercetur».

Insuper petebatur ut placita Capituli Generalis Specialis drea paupertatem franclscanam probarentur:

•Cum hodie pecunia sit medium necessarium commutationis etiam pro pauperibus. Fratribus quoque licet eiusdem usus.

In usu autem pecuniae Fratres omnes n Superioribus omnino dependeant, sive licentiam Impetrando, sive de acceptis fidelem reddendo rationem.

Rei oeconomicae peritus, sive Frater, sive alia persona designetur a Definltorio generali vel provinciali nui munus gerat oeconomi sive generalis sive provincialis sive conventualis sub dependentüi Superiorum, et ipsi competunt omnb iure et functiones syndici apostollcl ad normam Constitutionum generalium'rigentium.·

His omnibus iterum atque iterum examinatis, haec Tibi nota reddere propero:

a) In Audkntb, die 5 Iuli! 1969, Secretario huius Sacrae Congregationis concessa, Summus Pontifex instanter alfirmire dignatus est authenticam eximii Sancti Francise! Regube interpretationem Sanctae Sedi reservandam esse, facultate tamen facta Capitulis Generalibus Tui Ordinis Regulam ipsam noris temporum adiunctis opportune

v Î"5e tamcn acc,>mmodatio vel Regulae
"b Capituli, Generalibus facta, vigo-
I\7nKritnl· nl"' PrlU' ab ,P"' Sancta Sede

servatur, petitio Summo Pontifici submissa est, qui, In Audientia dlel 22 Innuarll, mihi concessa, benigne ndnult ut quae a Capitulo Generali statuta sunt ct supra referunruntur circa paupertatem religiosam, experimento usque fld proximum Capitulum Generale sublcJ posse. Attamen eum haec paupertas frnnelscann dicatur, eo quod beatus Frenclscus non modo pauper rc ct spiritu Ipse fuerit, sed, tempora praecurrens, paupertatem Ipsam «novis etiam formis» (decr. Perfectae caritatis, 13) suis asseclis praescripserit. Summus Pontifex enixe cupit ut tam Patris vestri pretiosum donum religiose custodiatis. Paupertas enim, nostris praesertim temporibus, signum praeclarum Regni caelestis «quod multum existimatur» (decr. Perfectae caritatis, 13) exstat. Nc Igitur haec franclscana paupertas paulatlm elabatur, uti etlarn a recenti Capitulo Generali asseveratur, haec semper meminisse luvablt:

Superiores quamlibet coacervationem ac negotiationem studiose vitantes, pecunia utantur tantum ad necessaria vitae et ad opera caritatis sustinenda.

De falsi nominis pauperum numero, qui pauperes quidem esse cupiunt, sed eo pacto ut nihil eis desit, esse nolite.

In usu omnium rerum condicionis vestrae paupertatis memores estote, Ita ut Iste usus vos re et spiritu pauperes esse ab omnibus dignosci valentis et testimonium evangellcum paupertatis sive personalis sive communitarlne In Ecclesia semper praebere possitis.

c) Quoad demum anteriores Declarationes Pontificias In Sancti Francise! Regulam, hoc Sacrum Dicasterium haec decernere opportunum putat:

Anteriores Pontificiae Declarationes in S. Franclscl Regulam, quoad carum dumtaxat vim praeceptivam, abrogatae declarantur, exceptis earundem Declarationum dispositionibus quae In vigenti lure communi et in Constitutionibus continentur, firma manente circa hacc praescripta specifica obligatione authenticae Interpretationis pontificiae uti exigitur pro Ipsa Sancti Franclscl Regula. His exceptis, in reliquo. Constitutiones Ordinis luris communis normis subsunt.

Meam in Te observantiam profiteor ac permaneo Paternitati Tuae Reverendissimae addictissimus.—I. Card. Antoniutti, *Praef.* E. Heston, C. S. C., *Secr.*

•Minbtro Gen. O. F. M.. Prot. N. 6130/83: AOFM S9 (1970) 25-23 Ada. J. A. MARTIN in REDG 28 (1970) 549-576.

3826

1970 FEB 2.-SC CULTUS, DECRET. AAS 62 (1970) 553

NOVUS PROFESSIONIS RELIGIOSORUM RITUS INSTAURATUS PROMULGATUR

I—Decretum approbationis

Professionis ritus, quo religiosi, consilia evangellca (implectentes, Deo se devovent, instauratus est ad mentem Constitutionis de sacra liturgia. Vita Deo sacrata religionis vinculis, magno In honore semper fuit apud Ecclesiam, quae professionem religiosam usque a primis sacculis sacris ritibus exornavit. Concilii Vaticani II Patres In Constitutione de sacra liturgia praeceperunt ut conficeretur ritus professionis religiosae et renovationis votorum, qui ad maiorem unitatem, sobrietatem dlgnltatemque conferret et ab lis qui professionem vel votorum renovationem Intra Missam peragerent, salvo Iure particulari, assumeretur (art. 80).

Cui praecepto obsecutum. Consilium ad exsequendam Constitutionem dc sacra liturgia hunc Ordinem professionis religiosae apparavit, quem Summus Pontifex Paulus VI Auctoritate Sun Apostolica approbavit, Rituali Romano Inseruit evulgarique iussll. Quapropter hacc Sacra Congregatio pro Cultu Divino, dc speciali mandato eiusdem Summi Pontificis Illum promulgat.

Conferentlae Episcopales, sl casus fert per Commissiones Mixtas plurium Nationum eiusdem linguae, collatls consiliis cum Coetibus Superiorum, qui In singulis Nationibus religiosorum Incepta ordinant ntnne componunt, curent ut huius ritus interpretationes populares diligenter fiant.

Instituta religiosa nutem, cnm professionis ritus unius cuiusque familiae religiosae naturam atque spiritum exprimere debeat, hunc Ordinem ita aptent ut indolem suam perspicue ostendat et ad hanc Sacram Congregationem confirmandum qunm primum mittant.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 2 Februarii 1970, In festo Praesentationis Domini.—Benno Card. Gut, *Pratf.* H. Bugnlnl, *a Seer.*

II—Ordo Professionis religiosorum

PRAENOTANDA*

I. De professionis religiosae natura et vi

1..Sacris religionis vinculis, multi fideles, n Deo vocati. Domini servitio hominumque bono consecrantur et Christum letum pressius sequi nituntur, evangellca observantes consilia. › Quo fit ut Baptismi gratia uberiores In eis afferat fructus.·

2. Pia Mater Ecclesia magno in honore semper habuit vitam religiosam quae. Spiritu Sancto duce, saeculorum decursu varias induit formas; · ad dignitatem status canonici eam erexit; complures familias religiosas probavit, quas prudentibus custodit legibus.*

Ipsa enim Ecclesia profitentium vota suscipit, prece sua publica eis auxilia ct gratiam a Deo impetrat, eos Deo commendat elsque spiritualem benedictionem Impertitur, oblationem eorum Sacrificio eucharistico adsocians.*

II. De ritibus qui vitae religiosae
GRADUS COMITANTUR

3.Gradus per quos religiosi Deo et Ecclesiae se devovent, sunL* novitlatus, prima professio vel alia sacra ligamina, professio perpetua. Quibus, secundum Institutorum constitutiones, adneetitur renovatio votorum.

4. Novitlatus, a quo vita religiosa incipit, · experimenti tempus est tum novitlo cum eius familiae religiosae. Initio novitlatus ritum peragere praestat, quo Dei gratia Impetretur ut cius finis peculiaris attingatur. Hic ritus, sua ipsius natura, sobrius esse debet atque expeditus, sodalium coetui reservatus. Fieri nutem debet extra Missam.

5.Sequitur prima professio, qua novitius votis temporalibus coram Deo et Ecclesia se consilia evangellca secuturum promittit. Votorum temporalium emissio fieri potest intra Sfissam. nulla tamen peculiari sollemnitate. Primae professionis ritus cum aliorum vitae religiosae Insignium tum habitus traditionem providet, secundum antiquissimam consuetudinem habitus tradendi expleto probationis tempore: habitus enim signum est consecrationis. '

Slcabi promissio vel alius generis vincula professionis locum tenent.· ritus opportune fit in congrua actione liturglca voluti in liturgia verbi aut In hora divini Officit. Laudibus et Vesperis praesertim aut, sl adiuncta expostulant, in ipso Sacrificio eucharistico.

6.Legitimo temporis spatio exacto, emittitur professio perpetua, qua religiosus Del et Ecclesiae servitio in perpetuum mancipatur. Professione autem perpetua repraesentatur Christus cum sponsa Ecclesia Indissolubili vinculo conlunctus.·

Professionis perpetuae ritus convenienti sollemnitate, sodalium religiosorum populique concursu Intra Missam peropportune persolvitur.|· Haesunt eius partes:a) Professurorum appellatio aut postulatio, quae tomen pro opportunitate omitti potest, *b)* HornlUa seu allocutio, qua populus et professuri de vitae religiosae bono admonentur, *c)* Interrogationes, quibus Celebrans aut Superior ex professuris quaerit num ad Deo se devovendos et perfectam sectandam caritatem, secundum regulam suae familiae religiosae, sint parati, *di* Supplicatio litanica, qua oratio ad Deum Patrem dirigitur et sanctlsslmne Virginis Mariae omniumoue Sanctorum Intercessio exquiritur, *e)* Professionis emissio, quae fit coram Ecclesia, legitimo Instituti Superiore, testibus populoque. *f)* Sollemnis benedictio seu consecratio professorum, qua Mater Ecclesia professionem religiosam consecratione liturgica confirmat, Patrem caelestem exorans ut Sancti Spiritus dona <upcr professos abundanter effundat, *g)* Professionis Insignium traditio, sl familiae religiosae consuetudo expostulat, quibus perpetua Deo dicatio exterius significatur.

7. Apud quasdam familias religiosas, statuti» temporibus, secundum constitutiones vota renovantur.

Haec renovatio Intra Missam fieri potest, absque tomen sollemnitate, praesertim si vota saepius vel quotannis renovantur.

Ad Illam tantum renovationem votorum, cui luris vis Inest,

♦ Ritu.»!· Romanum ox doereto «acroMncti Oecumenici Concilii Vaticani ll imtauratum, auctoritate Pauli Pp VI pronrJqahnn: Ordo profoxvfoniji reltTiosao, editio typica, Typia Poligiottla VaticanU 1970 pag. 7-10, 97. 111.

l Cl. Coae VaL II. ConsL docm. de Ecclesia *Lttmtn* **rraltam. n. 43 [LE. 33J3J: Decr. de accommodata renovatione ritae nell<k*ar Fir/rrfue** *CAriuiit,* **o. i (LE 333x7 *Ci. Cone VaL II. Cooit do<m. de Ecclesia** *Lumm* **n. 43. ' Cf. Cone VaL II, Const docui, de Ecclesia** *t* **n. 4P Decr. de accommodata renovatione vitae r-luposae** *Tn/«Λ* **carilatii, n. x. · Cf. Cone VaL II. ConsL docra. de Ecclesia (.mm n. 45: Decr. de accnaunodata renoratiooe vitw reU<io*ae Fer/nde/ n. i. *Cf Cone. VaL II. Const docm. de Ecclesia Lemre n. 45. •Cf. S. Conxr. pro R-Mçiodset Institutis saecularibus. Instructio Amcne-***tianii* **ncxaaxi. 6 lanuxrii ro6g. o. ij (LE jToyJ. TCL Coae Vat II, Decr. de arrommodata renovatione vitae reUciosae** *Perferis* **ronAtfw, n. ïy. • Cf. Cone. Vat IL Const doçm. de Ecclria rrnAam. n 44;R Cocucr. pro Re!i<iods e! Instituti* um'ahbu», InstructJo p p p p . 6 ianuarii XQ69, nn. a. 7. · Cf. Cone VaL II. ConsL docm. de KecleUa (/nfiuo·, o. 44. '«Cf. Cone Vat. II. Const de sacra lîturpia .'ôwMwfaw**

ritu* llturgfcu* pertinet. Tamen, npud nonnullo* familias religiosas mos Invaluit vota renovandi pietatis causa. Multis modi* hoc peragi potest; verum haud commendanda est consuetudo intra Missam publice agendi quod privatae devotionis est. Sl autem opportunum videtur vota publice renovnre peculiaribs* diebus anniversariis exempli gratia XXV vel L anno religionis, adhiberi potest ritus renovationis votorum, aptati* aptandis.

8. Hi ritu*, eum ali alia sil Indoles, suam nul«que celebrationem requirunt ideoque rituum coacervatio in eadem actione liturgi» omnino vitanda est.

III. De Missa in ritu professioni* religiosae adbibenda

9. Quoties professio religiosa, perpetua praesertim, intra Missam celebratur, convenienter dicitur una ex Missi* ritualibus dn die professionis religiosorum·, quae sunt In Missall Romano aut In Propriis Missarum legitime probati*. Occurrente vero sollemnitate vel dominica tempori» Adventus, Quadragesimae, Paschae dicitur Missa de die, serrati*. pro opportunitate, formulis propriis In prece eucharistica et ln benedictione finali.

10. Cum autem Utnrgia verbi celebrationi professionis aptata magnam vim habeat ad vitae religiosae naturam et munera Illustranda, quando Mlsn «In die professioni* rellgiosonna» prohibetur, unam lectionem sumere licet ex iis quae in peculiari lectlonario recensentur, praeterquam In Triduo sacro. In sollemnitatibus Nativitati* Domini, Epiphaniae, Ascensioni*. Pentecostes et Ss.mi Corpori» et Sanguinis Christi vel in aliis soHemnltatibu» de praecepto servandis.

11. Ad Missam ritualem «ln die professionis religiosorura* eekbrandam, sacrae vestes colori* albi adhibentur.

IV. De aptationutcs qvab ungulis Institutis competunt

12. Normae ad Initiationis ritum peragendara (nn. 1-13) obligatoriae non sunt, nisi contrarinm aperte dicatur (ex. gr. de ritu semper extra Missam persolvendo, n. 2) aut re* ad Intimam ritus naturam pertineat (ex gr. norma ut ritu» sit simplex atque expeditu*, n. 3).

13. Ritibus profession!» temporalis, professioni* perpetuae, renovation'» votorum uti debent omnes qui professionem religiosam Intra Missam emittunt vel renovant, nisi lore particulari (ruantur.ll

14. Praestat tamen ut familiae religiosae ritum convenienter aptent, quo uniuscuiusque Instituti naturam et spiritum mehus referat ac reddat. Ad hoc singulis Instituti* facultas datur ritum aptandi, aetls ab Apostolica Sede recognoscendis.

In professioni* ritu aptando haec praesertim serventur: *a)* Ritu» collocetur immediate post evongdium. *b)* Partium distributio minime perturbetur. Nihil vero obstat quominus quaedam partes omittantur vel altae simili» naturae in earum locum subitituantuT. *cf* Discrimen liturglcum inter professionem perpetuam rl professionem temporalem vel renovatam accurate servetur, nullam alterius peculiarem partem In alteram Inducendo, d) Ut suo loco dicitur, multae formulae ritu» professioni* commutari possunt, immo debent ut natura et spiritus Instituti ex IUI» emineat. Cura Rituale Romanum plure* exhibet formula» nd libitum. Ritualia particularia possunt alias formulas eiusdem generis adlcerv.

15. Qnontam professio «coram sanctissimo Sacramento· ante Ipsam Communionem cum recto Uturglae *en»u minus congruit, hic ritu* prohibetur quominus posthac α novi* famillh religiosis assumatur. Instituti* nutem quae, lure particulari, eum adbibent suadetur ut eo uti desinant.

Item reBgiosl omne* qui particulari ritu utuntur, admonentur ul. sepositis lis quae principiis Instauratae lilurgiae aperte contradicunt, punoribus lltundae formis adlxacrcant easque seetentnr. Hae ratione sobrietas Illa obtinebitur necnon dignitas et maior unitu* hae In re tantopere commendatae.*· (SequUnr riltu Htargleui].

IIІ—*Utu* promissionis religiosorum

Normae Generales

1. Quibusdam Religionibus opportunam videtur navitlo*, exacte novltlatu* canoni·i nnno, vota temporaria non emittere, «ed sive per aliquot annos sive usque ad tempus professioni* perpetuae, Instituto tantum devinciri peculiari promis* sion· vel nilis ligaminibus temporariis.l

2. Quamquam promissio aut alla temporaria ligamina, «na ipsorum natura, a voti* religiosi* ditierunt, tamen ad tria comlglU rmngrHca referuntur et quodammodo profetsiorem praeparant.· Quare valde praestat ut haec flant ferventi comitante oratione; Immo pia Mater Ecclesia «Inere non dubitat promissionem emitti in congraa nctlnne llturgica velntl in celebratione verbi Dei vel divini Officii, Laudum el Vesperarum praesertim. aut, «i adiuncta expostulant. In lp*o Sacrificio eucharistico.

3. In disponendo promissionis ritu, maxima adhibeatur cora, ut etm peculiaris Indoles servetur neque el Inserantur quae professionis religiosae sunt. Itaque In formulis compo-nendis. tn lectionibus drOgcndls, in signi* Uturglcl* statuendis vitentur ea quae vi luris aut ex antiquo more ad professionis rtDgJn«ae ritum pertinent.

4. Promissioni* emissio netu* est communitati praesertim '«rvntu*; nam promissio eo ln primi* spectat ut éandldalus diutius vitam religiosam experiatur el Instituto probetur Ideoquc ritu* congrua sobrietate est persolvendus.

[Sequitur rilcts liturgieus J.

IV—Exemplar Formulae Professioni*

Unicuique familiae religiosae est facultas componendi formulam professioni* a S. Congregatione de Religiosis et Instituti* saecularibus probandam. Ad utilitatem vero Institutorum religiosorum, hoc exemplar proponitur.

L Qui vota profitetur. Ego .V, *N. ad Det hondrtm. firma ooluntdte Impulsus intimius El me consecrdndl Chrisluntque pressius lota vita sequtndi, coram frdtribus adstdntlbus, (n mdnibu* tuis S.* **N.** · *perp/laam ·· castiMtem, pauperfdtem, oboedlénllam vdoeo secùndum (Rdgulam cl} Ccnititatiânes* ,V. ··· *et huic famUiae me toto corde trado, ut Sancti Spiritus grdtia, bedta Maria Virgine adiuvdntr, ln Del Ecclesideque servitio perfectam persequar cnrildtem.*

IL Qui vota recipit, apto ritu* loco (cf. Par» I, n. 70. p. 33; Par» II. n. 77. p. 7d). dicere potest: *Et ego potestdte mihi trddlla, ndmine Ecclesiae, nota a uobis (te) in* **N.** ··· *emissa, suscipio, oooque (lequel Deo instdnter comméndo, ut obtallûnem vestram Uuatn)v Sacrificio eucharistico adsocldtam. perficere valeatis (vdlensï.*

• Dicitor ct xaoaas qui profrssicccsn redp»L
·· Vei dk-atur trapu* ki ·ρκχΐ professeo exteadirar.
··· Dianr aornta frrllue rrLpùvxc.

Ada. I. M CALABU1G ia Now. β 0970) 113-122; J. E. ENOUT in LE Λ (ISO) 3-33. PτM 39 33-70.

3827

1970 FEB 2.-SC CULTOS DIVINI, RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur transferendi sollemnitatem Omnium Sanctorum et Commemorationem defunctorum ob APTAT1ONEM UTTROICAM USIBUS POPULARIBUS REGIONIS Laotiae et Cambogiae in honorem mortuorum

Ero.moj D. E. Loosdrod. *Vlrarlu» Ap^toHciu* **V***ieniianrmi*. Pnuin ConfcrrrUlat Episcopalit Laotlar et Cambogiae, die* **20** *lanaarll* **1970 pe(Ht** *a Sacra Congregatione pro Cultu dioino confirmationem deciihnit elurdem Conferentiae transferendi tolkmnitafrm Omnium Sanctarum et Commemorationem omnium fideliam defunetorum dirbeu inter* **15** *Septembris el* **15 odobrü.** *quibas qaotannls ln Cambogla* **rx** *saeculari populi consuetudine falloltates celebrantur in honorem mortuarum (tPracham Ben*). Petitionem sequentibus corroborabat rationibus·.*

A) Description des fêtes traditionnelles en l'honneur DES MORTS AU CAMBODGE

1. Temps: au mol* dit de «Pbotrobot» (du cycle lunaire), à partir de la lune décroissante (entre le 15 septembre et le 15 octobre) ont lieu de* fête* solennelle*, traditionnelle* en l'honneur de* défunts de la famille, de U nation.

Fête*, dite» du «Prochum Ben·: fête* de l'offrande de* gâteaux de riz aux âme* de* défunt*.

2. Heart*: le* cérémonie* débutent à la tombée tie la nuit et durent jusqu'à l'aube.

3. Lfeir. elle* ont lieu soit h la pagnde bouddhiste, soit ù la maiwn familiale.

4. Rllrr h la pagode ou a la maison: le* rite* *e déroulent en présence d'un ou de plusieurs moine» bouddhiste*: *a)* une prédication par un moine sur la vie, la mort, le* liens de parenté entre le* vivant* ct le* morts: b) une récitation de prière*: 1) demande aux morts d'agréer le* offrande*, de protéger le* membres de la famille; 2) souhaits de repos et de félicité aux défunt»; 3) offrande de* mérite* de* vivant* aux mort».

5. Crogonera: a) le* âme* de* mort* sortent de «L'Ombre» pour rendre visite à leur lieu d'origine ct ù la parenté encore en vie; *b*› l'existence elfeethre «U lien* de parenté entre le* morts et le* vivants; *e)* le* vivant» doivent du respect aux défunts: reconnaissance et déférence exprimée* par de* offrandes (gâteaux de riz) aux âme* de* morts; *d)* le* vivant» ne croient pas que le* âme* des défunts *mangent* ces offrande*, mal* Invitent tout de même, par déférence, le* morts à manger arec eux ce* offrande* (communion au même repas); *e)* les vivants croient h la protection possible de* défunt» (le culte de* »a!nt«). Invoquent leur protection à cette occasion sur tous le* vivants, le* membre* de la famille, de toute la nation; *I)* 1··» vivant* dirent de* mérite* (acquis nu cour* de l'année) aux défunt* de U famille et leur souhaitent repos et félicité, au cour* d'une prière solennelle.

R) CONVXNANC* FOUR LE* CURÈTTEN* DU CaMUODOE DE Cf.Lf.nRPR. A CETTE OCCASION. LE* FÊTES DE LA TOUSSAINT ET DE LA COMMÉMORAIAON DE TOUS LES FIDÈLES DÉFUNTS

'· ie?J.rou 'l? têlei tradlUonnellra peuvent acquérir un sen* chrétien: offrande* avec demande «L nrSLiui. «tant, («mut et «Uhntt, de repi H ACIÆi- dæ

autre» défunt* (non encore parvenu» nu bonheur du ciel), étant bien entendu que l'honneur rendu aux saints est une action de grûccs à Dieu «qui, en couronnant leur* mérite», couronne se* propre» «Ion*», et le» souhait» de félicité deviennent nrlêre chrétienne.

X lx* fête» traditionnelles durent trois Jour», qui sont férié» dnn» tout le Cambodge:

a) les parent» *e rendent h leur ville et village d*orlglne pour célébrer avec tou» le» nuire» membres de la famille ce» (êtes en l'honneur de» défunte;

h) les chrétien», pour la plupart, ont de» parent» non-chréllen» et ami» non-chrétien» ct »c sentent parfois gênés de rester étranger» h ces tête» familiales traditionnelles. Ils devraient pouvoir célébrer les fêtes des défunts, *en même temps* que le» autre» membres de la famille;

c) cela éviterait aux chrétiens d'êlre éventuellement taxés de négligence h l'égard de» défunts ou du reproche de célébrer de» cérémonie» (» de* date» différentes (1·* ct *2* novembre);

d) le» 1·» ct 2 novembre ne *ont pas Jour» fériés au Cambodge et bien de» chrétiens ont du mal h célébrer la Toussaint et la Commémoration de» Défunt* ce» jours-là;

e) la possibilité de christianiser le» fête* traditionnelles tout en permettant aux chrétiens et non-chrétiens de »'unlr dan* une même célébration, h la même date, nous parait intéressante;

I) la possibilité d'organiser une pastorale h celte occasion unique où chrétien* et non-chrétiens se retrouvent *ensemble* soit ü l'église, soit au cimetière;

g) en effet, ll faut noter que le» non-chrétiens viennent nombreux, pendant les trois Jours de fête* traditionnelles, Srier dons les cimetières chrétiens pour les membres chrétiens e leur famille, cl certains passent même à l'église avant de »'cn aller.

Hr.sen.— (Sacra Congregatio pro Cultu divino petitam continuationem dedit die 26 lanuarll 1970).

•Ad Pncaidom Ccnferontiao episcopalis Laotiae ct Cambocriae» Prol.N. 240/70: Nolit. G (1970) 97 ot 133.

3828

1970 FEB 6.-SC CULTUS DIVINI, INSTRUCTIO. PART.·

De unica versions vernacula textuum liturgicorum pro nonnullis tantum textibus servanda

In confirmandis Actis Conferentlarum Episcopalium, In lis quae linguam vernaculam respiciunt, Apostolica Sedes sedulo attendit ut in regionibus ubi una codemque lingua viget, unitos textuum litnrgicomm haberetur; et proinde promovit institutionem Commissionum «mixtarum» pluribus Conferenti!» Episcopalibus communium, ut unica Interpretatio popularis textuum liturgieorum praepararetur (cfr. Epistolam Em.ml Card. Lercaro. diei 16 oct. 19Ô4: *Notitiae* 1, 1965. p. 195 (LE 3221); Allocutionem Summi Pontificis Poull VI ad pntlcipantcs Conventum de interpretationibus popularibus textuum litu rgicorum, die 10 nov. 1965: *Notitiae* 1,1905, p. 380).

Quae, ingenti labore, a Commissionibus mixtis parata sunt, ostendunt beneficio ct utilitatem huius cooperationis (cfr. •*Instruction sur la traduction des textes liturgiques pour la célébration avec le peuple*·, 25 Janv. 1909. n. 41: *Notitiae* 5. 1969, p. 11) (LE 3709). Attamen difficultates quaedam negari non possunt, ad interpretationes α Commissionibus mixtis apparatas, diversorum populorum exigentiis aptandos, praesertim ex eo quod documenta supra relata postulabant *unicam* Interpretationem popularem *omnium* textuum lIturgicorum.

Attenti» proinde iteratis petitionibus nonnullarum Conferentlarum Episcopalium. Summus Pontifex statuit uniformitatem servandam esse solummodo in textu *Ordinis MIssae,* ct ln partibus quae *directam participationem populi requirunt.*

Quae nova norma significata directo Conferentlis Episcopalibus linguae Jusitnnae (dic 12 nov. 1968. Prot. n. 2578-68), linguae hispanleae (dic 5 augusti 1909, Prot. n. 905-69), ceteri» proposita est In Instructione do Constitutione Apostolica *tMIssale Romanum*· grndatim ad effectum deducentia, diei 20 oct. 1969. n. 4 *(Notitiae* 5. 1969, p. 420) (LE 3789).

Ut autem relationes Inter Commissiones mixtos ct Conferentia» Episcopales clariores sint ct faciliores evadunt, praeter en quae In supra memorata «Instructione de populari Interpretatione textuum lIturgiconim pro celebratione cum populo», n. 4, edicta sunt, quae sequuntur definitive statuuntur:

1. Unica halatur Interpretatio: a) pro omnibus liturgine partlbns, prouti »unt acclamationes, responsiones, dialogi, quae directam populi participationem requirunt; *b)* ln Missa, pro partibus na Ordinem Missae pertinentibus; *cf* In Officio divino, pro psalmi», hymnis, et precibus ad Laudes et ad Vesperas.

2. I*ro alii» textibus lIturgicl». unica interpretatio commendatur. attamen, ubi vera necessitas exs mteroSS' ferentlae Episcopale* poterunt nui 'nr!.crprcta' tlonem aptare, nul novam interpretationem conficere.

n dé cniibtK SUOWU η· 1· omnibut ConfcrcntlK

rorumdem **texnutem** Conferent larum Episcopalium

JIncc nova ordinatio non minuit opportunitatem et utilitatem communis labori» Commissionum mixtarum, quinimmo faciliorem reddere Intendit consensionem inter Conferentia» Episcopales circa textum liturgicum eadem lingua exaratum. Haec Sacra Congregatio valde exoptat ut actuosltos Commissionum mixtarum pergat uberiore cum fructu.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu divlno. die 6 februarii 1970.—Benno Card. Gut, *Praef.* H. Bugnlnl, *a* ο<ΓΓΓi If·

No*ω '1970) g.J ^3nferen,Unin> episcopalium. Prot. N. 264/70:

•11

3829

1970 FEB 14.-SC ESPISCOPORUM, DECRETUM. PART.·

Statuta de modo celebrandi Synodum communem omnium dioecesium Germaniae approbantur

Germaniae Ditioni* Sacrorum Antistites quo efficacius In singuli» dioecesibus decisiones Concilii Occumcnlci Vaticani II nd effectum perducerentur ct vita Christiana maiora accipiat Incrementa virtutum consilium Inierunt Synodum communem suarum Ecclesiarum, luxta peculiaria Statuta celebrandam, convocandi.

Cum vero eadem Statuta od Apostnlicam Sedem relata fuerint ut adprobationem assequerentur. Summus Pontifex Paulus, Divina Providentia PP. VI, referente infrascripot Cardinali Sacrae Congregationis pro Episcopis Praefecto, In Audientia diei 14 februarii anno 1070, Statuta supra commemorata rata habuit et ndprobavit, firmis tamen mnnentlbus iis quae in Decreto Concilii Occumcnlci Vaticani II «De pastorali Episcoporum munere In Ecclesia» n. 38, 4 et in art. 12 Statutorum Confercntiac Episcopalis Germaniae praescribuntur.

Datum Romae, ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Episcopi», die 14 Februarii Anno 1970.—C. Card. Confalonieri, *Prae].* Emestus Civnrdi, a *secretis.*

♦Ordinarii* loccnan Germaniae. Prct. N. 122/69- AKKR 139 (19*0 150-151. Vido textum Statutorum in AKKR 133 (1909) 544-549. Adn. AKKR 138 (1989) 550-556; VL AYMANS in AKKR 139 0970) <25-427.

3830

1970 FEB 23.-CONV. CUM AUSTRIA. AAS 62 (1970) 164

Ratihabitio Conventionis inter Sanctam Sedem et Rempublicam Austriacam in re patrimoniali OECONOMICA

Vide *textum* sub die 1969 Sept. 29: I.E 3783.

3831

1970 FEB 27.-CONV. c. RHEN.-PALAT. AAS 62 (1970) 162

Ratihabitio Conventionis inter Sanctam Sedem et Riibnaniam-Palatinatum circa nonnullas mutationes in Concordatum introducendas

Vide *textum* sub die 1969 Apr. 29: LE 3744.

3832

1970 MAR 8.-SC RELIGIOSORUM, DECLARATIO. PART·

Supprimitur clausura papalîs γπo Regularibus, EXCEPTIS MONACHIS

Roma, 8 marzo 1970

Reverendo Padrt, Sono pervenule n questa Sacra Congregazione spccinlmcnte negll ultimi anni, molle rlpetutc richleste dn pnrte dl vari Ordini (Canonici Rcgolari, Mendicanti, Chiericl Hegolari), intrsr nd ottenere la dispensa dolia clausura papale.

Alio scopo di nssrcondare in numlora più consona nile rsigcnzc dei tempi lc eventual! rlchiesle dei Superiori Generali, e stata presentxita nl Snnto Pndrc una petixlonr per poter aulorixzarc 1 suddetti Ordini, con cschislone dei Monaci, n regelare ia loro clausura in conformith nl can. 604 del Codice dl Dlritto Canonico.

Λ tale riguardo, mi prcglo comuniearLe che, nella udicnra

concessam! il 23 cwt. mese, fl Sommo Ponteflcc, accogHendo favorevoteente la domanda, bn accordât© la grazia richieria.

La prego perlanto di voler portare a conoscenza dei Superiori Generali interessntl che essi, se k› desiderano, potranno far n»© drib concessione pontificia.

Colgo l'oerasione per professarml con sensi di religiosa stima della PatemitA Vostra devotissimo in Domino.—Rdebrundo Card. Antontuttt, *Prrfctlo.* Edoardo Heston, C.S.C., Segr.

•Praeeidi tfeicaù Superleram Gecorahrm, Pict. N; S. R ^77 AOFMCap 95 fl970) 47-45. Vide Docraton djei 4 Ln. 157Q- LE 3660 et Ada. Ûbi appcxiîia.

3833

1970 MAR 9.-PAULUS VI, LIT. AP. AAS 62 (1970) 760-761

In Mλγηγπο Apostouca Nuntiatura constituitur

PAULUS PP. VI

. *Ad prrpetuam rel memoriam.*—Nulli non cognitum est quantopere amicitias firmare et augere, itemque necessitudines constringere, quae inter Sanctam hanc Sedem atque civiles populorum nationes intercedant, tum causam Ecclesiae, tum gentium Ipsarum invent: nam ubi haec florent sive catholica res diuturna quiete ac satis firma pace usa,
761 suis / proficit institutis in immortalis Numinis gloriam aetemaroque hominum salutem, sive gentes, ablatis discordiis, quibus civitates pereunt, atque simul dvibus Christianae veritatis stimulis additis, magnos Inde usus perdpiunt. Quae cum Ita sint, cum Sacrae Congregationi pro Gentium EvangelIzatlone seu de Propaganda Fide visum sit in Insula Maurilio Nuntiaturam Apostollcam condere, quae id spectet et animadvertat ln regione dioecesis Portas Ludovic! quae adumbravimus, atque in universum religionis progressionem ibi lod tueatur, Nos, omnibus qua opus esset consideratione reputatis, ea quae Sacra Congregatio Illa censuit esse facienda probamus ac rata habemus. Motu ergo proprio *Apcatolieam Nuntiaturam* in Mauritlo constituimus, cum laribus et privilegiis debitis, ut iure describuntur, Sede in urbe Tananarive collocata. Contrariis nihil obstantibus. Ceterum, haec quae tussimus, firma tum in praesens tum in posterum esse volumus, suosque effectus

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die nono mensis martli, anno Domini millesimo nongentesimo septnagrslmo, Pontificatus Nostri septimo.—Aloisius Card, traqua, S. *R. E. Canedlarlus.*

3834

1970 MAR 10.-SC SACRAMENT., RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur celebrandi Missam in Cena Domini HORIS VESPERTINIS ET ETIAM MATUTINIS, CUM FACULTATE CONCELEBRANDI POSTEA IN MISSA PRINCIPALI VESPERTINA

Diligenti examini sublectis plurium Ordinariorum precibus, qui ab hac Sacra Congregatione petierunt ut facilior redderetur participatio Celebrationi eucharistlrae, ferla V In Cena Domini, ad Communionem paschalem eo die sumendam, haec Sacra Congregatio, de mandato Snil Domini Nostri Pauli Papae VI, ea quae sequuntur statuit:

1. Ubi ratio pastoralis Id postulet, loci Ordinarius permittere poterit ut. praeter MImm principalem «In Cena Domini», altera Missa celebrari valeat, horis vespertinis. In ecclesiis aut oratoriis publicis et semlpublicls. ln casu autem verae necessitatis, concedere poterit ut haec Missa etiam horis matutinis celebretur sed tantummodo pro fidelibus, qui nullo modo Missam vespertinam participare valeant; caveatur tamen ne huiusmodi celebrationes in bonum privatorum flant, et ne praeiudklo sint Missae vespertinae principali.

2. Sacerdotes, qui in Mixta chrismatis aut ad utilitatem fidelium iam celebraverint, druuo concelebrare valent ln Missa vespertina.

Datum Romae, die 10 Martii 1970.

•ΛKK1 130 (1979) ISI.

3035

1970 MAR 12.-SC RELIGIOSORUM, NOTIFICATIO. PART.·

Dies et modus uturgicus determinatur celebrandi Diem universalem pno vocationibus sacerdotalibus ET RELIGIOSIS

Roma, 12 mnrzo 1070

Reverendo Padre, Facendo segoito alia let(era part numero del 2 febbralo scono sulla «Giornal.i Mondiale di preghirra per le Vocazionb, da celebrant quot'anno ii proximo 12 aprile, ml faccio prrmura di portreiparLe quanto «egue sollo «poftamenlo della riferita «Glomata» alia successiva domenica. 19 aprile.

D'accordo con questo Sacro Dicastero. Ia Sacra Congregazione per l'Educaxlone Cattolica si è Indirlxzata al Sacro Dicastero per il Culto Divino In richlestλ dl alcunl chiarimcntl circa i testi liturgie! da adottare nclla celebruxlone della Santa Messa tn occasione della riferita «Ginrnata*.

In proposito ml è graditn tnucrtverLe la risposta della Sacra Congregazlonc per ll Culto Divino ai quesiti sull'argomento:

•1) Sembra bene mantenere la connesslonc tra questa glomata di preghlere e la domenica dei periodo pasquale, delta del Boon Pastore.

Nel nuovo nrdinamento delTarino litu co tnle domenica risalia «postata dl una settimana, enim le qutndi, con U quarta domenica di Pasqua (terza dopo Pasqua secondo la denominaxione precedente). Sembrerrbbe opportuno, perclô, spostxre di una settimana anche la celebrazlonc della Giomata per le vocaxioni.

2) Attuando Io spostamento predetto. sl possono utilizxare molto bene l testi Hturgicl della domenica corrente. Infatti Il Vangelo In tutti e tre gli anni dei ciclo di letture, présenta la figura del Buon Pastore. E anche le oraxtoni della Messa, nei nuovo Messale. faranno riferimento a tai idea. L'omelia e la prrghlera universale potranno assal bene completore I'lnsfeme dello splrito che deve animare la celebrnxione di questa giomata.

3) Una comunieaxione teraprst Iva potrrbbc permettere di eifettuare questo spostamento di data, gii da quest'anno. Per quanti nsano il nuovo Lczionario non »! presrntano problem! di sorte; per coloro che ancora seguono ll lezionario esistente nei Messale Romano ora In uso. si prrsenterebbe solo la leggera dlffieolU dl non avere testi specifici nella Messa: ma la stersa cosa *1 veriFlca per alter giornate mondial! dl pregblcra omni tradtzionaH; e pol serebbe solo per quest'anno o al pltJ 1'anno prostlmo. In segullo tutto <1 armonlzxerà eon radozione universale del nnovi Ilbri liturglci.

4) Sembra meno conveniente concedere In crlebrnzlone dl una Messa votiva in queste domenlehe di Pasqua. Il loro carattere di prosecuxione e dl complètement© della catechesi quaresimale è Importante, e sarebbe male interromprrla; tanto pib che I testi attnaU delle Messe votive per le voeazfonl esulano completamente dal tema pasquale».

Dato che la Sacra Congregazlone per I'Educazlone Cattoliea sta prowedrndo a eomunleare quanto sopra agli Episcopat! delle diverse Narioni. allo scopo dl evitare ognl dKorientamenta In materia, La prego dl voler informare della presente I Padri Generali, affinehé prowedano eon tolledtudlne a farlo sapere al Superiori Magglori del loro rispettivi Istltuti.

Profltto volentleri dell'lncontro per pmfessarml con sens! di religioso ossequio dl Lei devotissimo in Domino.—E. Heston, C. S. C.. *Segrrtarlo.*

• Pneaidl Uoicnls Supericrum Oacandhsn, Pre? N SOX.'W CpR 43 fl979) 194-155.

3836

1970 MAR 17.-SC RELIGIOSORUM, RESPONSUM. PART.·

Interpretatio authentica. Regulae Sancti Francisci RESERVATA MANET SEDI APOSTOLICI

Romae, dic 17 Martii 1970

Rmrtndisiime Pater, Litteris diei 17 lunii 1969. huic Sacrae Congregationi notum reddebas Capitulum generale speciale Ordinis Fratrum Minorum Conventuallum. post congruam disceptationem, decrevisse: «Sedis Aportotfcae est, sive motu proprio, sive ad instantiam nostrae Familiae Frandscalb, Regulam Sancti Francisci authentice interpretari».

Cura haec quaestio pluries apud omnes Fratres Minores Ïiκ Augustae decisioni Summi Pontificis ηï?<ï?3i Q.01J n Aadlentla diei 5 lulll, huius Sacri [redacted] co‖lc«sa» affirmare dignatus est au- jtÎÎÎrao HeRulae 'nUrpretatlonem Apo-

men accommodatio, vigorem legis habere nequibit, nisi prius ob Ipsa Sanctu Sede approbatio obtenta fuerit.

?uac dum Tecum communico, occasionem nactus, meam e observantiam profiteor ac pcrmnnco Paternitati Tuae Reverendissimae addictissimus.—H. Card. Antoniurn, *Praef.* E. Heston, *Secr.*

• Minhtro Con. O. F. M. Conv.. Prot.N. 124M/69-C. 66; COFMConr. *67* (1970) 63.

3837

1970 MAR 19.-PAULUS Vf, MOT. P. AAS 62(1970) 193-197

Pontificia Commissio πε spirituali migratorum atque JTINERANTIUM CURA CONSTITUITUR

PAULUS PP. VI

Apostollcae caritatis Impulsu Catholica Mater Ecclesia curas solllcltudlncsque In eo ponere consuevit, ut fIliis suis Illa subsidia, praesertim spiritualia, suppeditentur, quae peculiaria hominum, rerum, temporum adiuncta postulare videantur.

Campus vero, quo cius salutifera excurrit Industria, fere Immensum est amplificatus hac ipsa aetate, qua, mirabili technlcae artis progressione, facillima sunt reddita cuiusvis generis Itinera atque mutuae civium et nationum necessitudines homlnumquc congressiones perquam increbruerunt. Pastorale Igitur studium non solum ad eos est convertendum, qui statutis finibus paroeciarum, consociationum aliorumque hoc genus institutorum continentur, sed ad eos etiam, qui sponte vel ob aliquam necessitatem e sedibus suis se movent. Praeterea, ad altlorls doctrinae rationem, Inquirendum est, collatls etiam consiliis, quae hulusce rei sint causae earumque consecutiones, atque pervidendum, quomodo huiusmodi peregrinatores ad progressionem humanam et religiosam faciendam possint adluvari
104 et a quibus avertendi sint periculis. Ecclesia ergo salutaria / incepta debet excitare, suscipere aptoque nexu Inter se coniungere. ut Iisdem ipsa, quantum fleri possit, opitulatur, simul vero sententiam suam ostendere de quaestionibus socialibus, oeconomicis, ad animi culturam ct similia pertinentibus, quae has migrationes saepe solent Inferre.

Re quidem vera Romani Pontifices, Decessores Nostri, elusmodi Intuentes necessitates, hls pro viribus conati sunt occurrere, operam adlutricem praebentibus Coetibus Episcoporum, nonnullis plurium gentium Institutis, Christianis singulis vel consociatis. Satis est memorare opus Pii XII, qui anno mcmlh, cum post immane bellum commigrationes plurimum auctae essent Constitutionem Apostollcam a verbis *Exsul Familia* incipientem provide edidit quam Nos horum temporum condicioni accommodavimus 1. Ille praeterea apud Sacram Congregationem Consistorialcm, nunc pro Episcopis appellatam, «Consilium Superius de Emigrantibus» instituit* et Ibidem «Secretariatum Generalem InternaHonalcm ad moderandum Opus Apostolatus Maris» ln commodum maritimorum, qui scilicet nauticis rebus sunt addicti, condidit ·. Denique, novas attendens necessitates, Idem Decessor Noster anno mcmliti Congregationi Consistoriall munus mandavit spirituale ministerium impendendi fidelibus, qui ln aëroportibus vel ipsis aëronavibus officia exercent vel opus faciunt, atque etiam vectoribus in aërlo itinere versantibus; cui instituto nomen datum «Opus Apostolatus Caeli» vel «ACris».

Ipsum deinde Concilium Vaticanum II sollertes curas In homines sese moventes Intendit, cuius modi sunt «quam plurimi migrantes, exsules et profugi, maritimi sicut et
I95 aëronavigantes, nomades» ·. /

Huic hortationi, cum animi Nostri sententia plane convenienti. obsecuti, anno mcmlxv apud praedictam Sacram Congregationem Instituimus «Secretarlatum Intematlonalem ad moderandum Opus /Kpostolatus Nomadum», quo nempe spiritualis levatio afferretur genti sine sede vaganti, atque etiam similis sortis hominibus, velutl Ils, qui, circensibus ludis vel operi per certa anni tempora addicti, peregrinantur.

Recens demum Sacra Congregatio pro Clericis Officio est adaucta, culus est religionis subsidia ad eos perferre, qui ob rusticationem, curationes, pietatem, ingenii cultum, ludicras corporum exercitationes, animi oblectationem allasque his similes causas iter faciunt. Quae quidem mul-

-'*AA*[4]'*cuf's*motu piojrio pp 649 *« (LE 3W4). · Litt. AposL Antore.'» «L *A. A.* .< 6t (1969). PT LE3778).

tlplex res, nomine vulgato «tourisme· comprehensa, permagnas hominum turbas respicit atque in sociali regione novum quiddam efficit ac singulare·.

Ad impensius vero procurandam spiritualem salutem eorum, qui procul n sedibus propriis morantur, Iam expedire videtur, ut huiusmodi operositates apto, fecundo efflcaclque nexu Inter se copulentur atque uni subiclantur moderationi. Visum est Igitur Pontificiam Commissionem de spirituali migratorum atque Itinerantium cura. Sacrae Congregationi pro Episcopis obnoxiam, constituere, complectentem ea, quae supra recensita sunt. Opera: curam emigrantium, Apostolatum Maris, Apostolatum Aëris, Apostolatum Nomadum, curam peregrinatorum, qui «touristes· vulgo dicuntur et de quibus pastoralis sollicitudo per Constitutionem Apostollcam *Reqtminl Ecclesiae Universae* provinciae Congregationis pro Clericis fuit attributa7.

Huius nutem Commissionis haec erit ordinatio:

1.Munere Praesldis fungitur Cardinalis Praefectus Sacrae Congregationis pro Episcopis eique adest Pro-Praeses, eplsco/pnll dignitate auctus, qui scilicet illius vices gerit, 190
opem ferente Secretario, Praeterea eiusdem Commissionis Membra sunt Substitutus Secretariae Status seu Papalis, Secretorius Consilii pro Publicis Eccles'ae Negotiis, Secretarii Sacrarum Congregationum pro Episcopis, pro Clericis, pm Religiosis et Institutis saecularibus, pro Gentium Evangelizatlone seu de Propaganda Fide, pro Institutione Catholica, Consilii «de Laids». Pontificiae Commissionis a «lustltia et Pace» atque quinque Episcopi Dloecesanl a Nobis nominati. Cardinalis Praefectus Sacrae Congregationis pro Enlscopis, Substitutus Secretariae Status et Secretarii ut Membra recensiti, proprio munere durante, officium In hac Commissione gerunt; ceterorum munus, expleto quinquennio, cessat. Integrum tamen est Apostollcae Sedi his Iisdem munus, exacto quinquennio, prorogare.

2.Commissio, quamquam, ut supra dictum est, e Sacra Congregatione pro Episcopis pendet, tamen certa autonomia In gerendis suis muneribus fruitur. Eius Imprimis est de cura pastorali hominum praedicto modo se moventium agere cum Coetibus Episcopalibus Nationum, qui secundum regionum necessitates et opportunitates rem ad effectum deducere studebunt.

3. In certum ac definitum numerum Consultorum, ad quinquennium, ascribuntur delecti homines, sive ex clero sive ex ordire lalcorum, qui, ad migrationes quod attinet, peculiari peritia commendantur.

4. Quoniam harum Litterarum vl iura quinque praedictis Institutis concessa desinunt. Nostrum erit eas novae huic Commissioni tribuere facultates, quae necessariae ct opportunae videantur. Per specialem vero «Ordinem servandum» rationes, quae Inter Sacram Congregationem pro Episcopis et hanc Commissionem ita a Nobis constitutam, intercedant, accuratius describantur.

Spem Igitur fovemus bonam fore, ut ex hac Commissione, quippe cui novae singularesque npostolatus formae sint mandatae, fructus pastorales oriantur nec pauci nec leves, atque ut / materna sollicitudo Ecclesiae, signa et necessi- 197
tates temporum perspicientis, magis clarescat eademque testimonium ipsius evadat animos blande alliciens.

Volumus ut hae Litterae ab hoc Ipso die, quo datae sunt, valere incipiant.

Quaecumque vero a Nobis hisce Litteris motu proprio datis decreta sunt, ea omnia firma ac rata esse lubemus, contrariis quibusvis non obstantibus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die xix mensis Martii, in festo Sancti loseph, B. V. Mariae Sponsi, anno mcmlxx, Pontificatus Nostri septimo.—Paulus Pp. VI.

Erhcop. munere in Ecclesia *Christus D^inus.* **x8: c£r.** *l6l* **cfr.** *A. A, S.* **5S (1966), pp. 6S0 s. [LE n31]. ’Codex ηοαηΑππη. seu «IX rectorinza Generale», de ministerio pastorali in udiititem eorundem perecinateram obeundo, anno** mcwlxix **editus est;** *A. A. S.* **6x (1069), pp. 361 ss. [LE 3745I. » 69. x*** *A. A. S.* **59** *(1967).* **P- 910 [LE 35331.**

3038

1970 MAR 25.-SC ECCL OR., DECL. AAS 63 (1970) 179

Declaratio dk Hierkrcihs bxtra fines territorii PATRI KRCILSLIS CONSTITUTIS

Apostollca Sedes, dc tuitione atque Incremento Ecclesiarum catholicarum orientalium sollicita, ad magis flrmandns nexus inter Patriarchutus et proprii ritus lilerarchas extra

fines territorii patriarehalls constitutos atque, ad bonum fidelium orientalium extra patriarchatus commorantium efficacius fovendum, normas quasdam statuendas esse censuit.

QuapropterSacra Congregatio pro Ecclesiis Orientalibus, votis annaens ut praescriptum commatis tertii n. 7 Decreti CondJlaris *Oritniclium Ecdtsianun* [LE 3233[in praxim deduceretur, ea quae sequuntur de mandato Summi Pontificis declarat.

1. Hierarchae Orientales extra fines territorii patriarchalls constituti, In Synodis palriarchallbus proprii ritus, sive electionum sive negotiorum, cum suffragio deliberativo partem habere possunt.

2. Patriarcha et, Sede vacante vel impedita. Administrator Patriarchalls convocare tenetur ad Synodos, de quibus In n. L omnes et singulos Hierarchas sui ritus extra fines territorii patriarchalls constitutos.

X Designationem Hierarcharum proprii ritus pro fidelibus orientalibus extra patriarchatus commorantibus quod attinet. Patriarcha cum sua Synodo electionum elenenum saltem trium idoneorum candidatorum Sedi Apostoiicae, opportuno tempore, proponere valet, firmo lure Romani Pontificis nominandi ad huiusmodi offldnm quem Ipse maluerit.

Super statutae normae valebunt ad Interim donec disciplina canonica orientalis iuxta Decreta et ad mentem Concilii Occumenld Vaticani II organice recognoscatur, abrogatis. quatenus opus sit. praescriptionibus luris canonici orientalis vigentis, quin ejdnde potestas lurisdlctlonis Patriarchae extra fines sui patriarchatus extendatur.

Quibuscumque, etiam speciali mentione dignis, in contrarium non obstantibus.

Datum Romae, die 25 mensis Martii anno 197O.-M. Card. de FCr st k mder g, *Pratf.* Marius Brinl, Archlep. tlt. Alglxen., o *Sttr,*

Ada. Doc. Caû. 67 093J) W5: D. FALTDi ia AροΠ. 43 (1970} 54β-S54; C FL70L in REDC 2fl (1973) 393-434 · ! ia PrM S3 (1970) 344-3S4; eo (ism) ai-zn.

3839

1970 MAR 26.-SC CULTUS, DECR. AAS 62 (1970) 554

Nova editio Missalis Romani promulgatur
ET TYPICA DECLARATUR

Celebrationis eucharhticae Ordine statuto, atque approbatis textibus ad Missale Romanum pertinentibus per Constitutionem Apostolicam Afbsafe Romanum |LE 3735] a Summo Pontifice Paulo VI die 3 Aprilis 1969 datam, haec Sacra Congregatio pro Cultu Divino, de mandato eiusdem Summi Pontlfkis, novam hanc editionem Missall* Romani ad normam decretorum Concilii Vaticani II confectam promulgat et uti typicam declarat.

Ad usum autem novi Missalls Romani quod attinet, permittitur ut editio latina, statim ac in lucem edita fuerit, tn usura assurai possit, opportunis adhibitis accommodationibus quae dies celebrationum Sanctorum respiciunt, donec Calendarium instauratum definitive in praxlm adducatur. curae autem Conferentlarum Episcopalium committitur editiones lingua vernacula apparare, atque diem statuere, quo tardem editiones, ab Apostolica Sede rite confirmatae, vigere Incipiant.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 26 Martii anni 1970. Ferta V In Cena DoralnL—Benno Card. Gu t , *Prvef.* H. Bugninl, a Seer.

Adn rri« tub die 1ÎTO Ma: LE TSV)

3840

1970 MAR 26.-SC CULTUS DIVINI. NORMAE. PART.·

INSTITUTIO GENERALIS MISSALIS ROMANI

Prooemium

1. Crnam paschalem eum discipulis celebratura*. In qua Sacrificium »ui Corpon* et Sanguinis instituit, Christus Dominai cenaculum magnum, itrutum (Le 22. 12) parari mandavit. Quod qu»dem iuisum etiam ad te pertinere Ecclesia temper Ht arbitrata, rum de iit statuebat, quae, in nendis hominum animis, locis, ritibus, textibus, ad sanctissimae Eucharistiae celebratIonem spectarent. Nomine nuoque hodiernae, quae, voluntate Concilii Oecumenlci Vaticani II innixae, praescriptae sunt, atque novum Mlssalr, quo Ecclesia ritus Romani in Missa celebranda posthac utetur Iterum sunt argumentum huius sollicitudinis Ecclesiae, eius fidei immutatlque amoris erga summum mysterium eucharistiemn, atque continuam contextamque cius traditionem, quamquam m novae quaedam Inductae sunt, testantur.

Teiilmanium fidei Immutatae

2. Missae natura sacrificalis, α Concilia Tridentino, quod universae traditioni Ecclesiae congruebat, sollemniter asserta.l rursus enuntiata est α Concilio Vaticano II. quod circa Missam haec significantia protulit verba: «Salvator noster In Cena novissima Sacrificium eucharisttcum Corporis et Sanguinis sal Instituit, quo Sacrificium Crucis In saecula, donec veniret, perpetuaret, atque adeo Ecclesiae dilectae Sponsae memoriale concrederet Morti» et Resurrectionis suae·.·

Quod sic a Concilio docetur, id formulis Missae continenter exprimitur. Etenim doctrina, quae hac sententia Sacramentaril LeonLani presse significatur: «quoties bulus hostiae commemoratio celebratur, opus nostrae redemptioni» exercetur·,· apte accurateque explicatur in Precibus Eucharisticis; In his enim sacerdos, dum anamnesin peragit, ad Deum nomine etiam totius populi conversus, ei gratia* persolvit, et sacrificium offert vivum et sanctum, oblationem scilicet Ecclesiae et hostiam, cuius Immolatione Ipse Deus voluit placari,· atque orat, ut Corpus et Sanguis Christi sint Patri sacrificium acceptable et toti mundo salutare.·

Ita In novo Missali lex orandi Ecclesiae respondet perenni legi credendi, qua nempe monemur unum et idem esse, excepta diversa offerendi ratione. Crucis Sacrificium eiusque in Missa sacramentalem renovationem, quam In Cena novissima Christus Dominus instituit Apostobsquc faciendam mandavit In sui memoriam, atque proinde Missam simul esse sacrifieluxn laudis, gratiarum actionis, propftiatorium et satisfactortum.

X Mirabile etiam mysterium praesentiae realls Domini sub speciebus eucharistici*, a Concilio Vaticano II · aliisque Ecclesiae Magisterii documentis · eodem sensu eademque sententia, quibas Concilium Tridentinum id credendam proposuerat.· confirmatum. In Missae celebratione declaratur non •ohun Ipsis verbis consecrationis, quibus Christus per transubstaxittat Ionem praesens redditur, sed etiam sensu et exhibitione summae reverentiae et adorationis, quae In liturgla eucharistica fleri contingit. Eadem de rausa populus Christianus adducitur, ut Feria V In Cena Domini et In sollemnitate Ssdil Corporis et Sanguinis Christi hoc admirabile Sacramentum peculiarem in modum excolat adorando.

4. Natura vero sacerdotii ministerialis, quod presbyteri proprium est. qui Ln persona Christi sacrificium offert coetuique populi sancti praesidet, ln ipsius ritus forma, e praestantiore loco et munere eiusdem sacerdotis elucet. Huius vero muneris rationes rdieuntur et perspicue ac fusius explanantur in gratiarum actione Missae Chrismatis. Feria V ln Cena Domini; quo videlicet die Institutio sacerdotii commemoratur. In IRa enim collatio potestatis sacerdotalis per manuum impositionem facta illustratur; atque Ipsa potestas, «Ingulis officiis recensitis, describitur, quae est continuatio potestatis Christi. Summi Pontificis Novi Testamenti.

5. Sed hac sacerdotii ministerialis natura etiam nllud quiddam, magni sane faciendum. In sua luce collocatur. Id est regale sacerdotium fidelium, quorum sacrificium spirituale per presbyterorum ministerium In unione eum sacrificio Christi, unici Mediatoris, consummatur.· Namque celebratio Eucharistiae est actio Ecclesiae universae; in qua unusquisque solum et totum id agat, quod ad Ipsum pertinet, respectu habito gradus eius In populo Del. Quo efficitur, ut etiam rationes quaedam celebrationis magis attendantur. quibus sacculorum decursu interdum est minor cura adhibita. Hic enim populus est populus DeL sanguine Christi acquisitus, n Domino congregatus, dus verbo nutritus, populus ad Id vocatus, ut preces totius familiae humanae ad Deum admoveat, populus, qui pro mysterio saluti* gratias In Christo agit cius Sacrificium offerendo, populus denique, qui per communionem Corporis et Sanguinis Cbristl In unum coalescit. Qui populus. licet origine sua sit sanctus, tamen perlp*am participationem consciam, actuosam et tractuosam mysterii eucharistici In sanctitate continenter crescit.l·

Tradiflo non *inlermlua declaratur*

6. Cum praerepta enuntiaret, quibus Ordo Missae recognosceretur. Concilium Vaticanum II praeter alia mandavit

1 Sestio XXΠ. 17 sepe 1562, *Cwdium,* n. 47 (LE 3141); •G»*t. de Sin Utunpi, d. Coast docn. de Ecdesi». J.mwwm *Gevsîivm,* nn. 3, i5 (I_E 3131). Decr. de FrrtbTUronxi tr.lnhtrrio et vtU. na. -, 4, 5 «L Mobîberr. η. 9% Prrx EccEui&.ica 1Π Ct. Prex IV. · Const, de Sicra Utundx

nu^feb,·^- ra. ,, .Cl Pic, XII, Un. Ene H.™,' Î-Jx 'i 'Λ''? ''«7- '1· Ult· te·

twr ôe Pηώτ.^ rtjrtu, i.

nuoque.ut ritu» nonnulli roUtuerrntiir .nd prlit nnm «nnetonim Panum normnni·,ll liMlem videlicet uwm verbi» ne S. Plu» V In Aposlollds Litteris «Quo primum» Inscriptis, quibus nnno 1570 MIs m I0 Tridentlnum est promulgatum. Ob hanc vero ln»am verborum convenientiam notari potest, qua rabone ambo Missall.» Romana, quamvis intercesserint quattuor •accula, aequalem et parem complectantur traditionem» Sl autem huius traditionis ponderentur Interiora elementa. Intellegitur etiam, quum egregio nc feliciter prius perficiatur altero.

7. Temporibus sane difficilibus, quibus catholica fides do Indole sacrificali Missae, de ministerial! sacerdotio, do rcall et perpetua Christi sub eucharisticis snccIcbus praesentia in discrimen fuerat adducta, Id S. Pii V Imprimis Intererat, ul rccentlorrin traditionem. Immerito oppugnatum, servaret, minimis tantummodo ritus sacri mutationibus Inductis. Re quidem vera Mlssalr illud anni 1570 paulum admodum distat a primo omnium anno 1171 typis edito Missall, quod vlchslm ndeliter quidem rcnetlt Missale temporis Innoccntll PP. III. Codices insuper Bibliothecae Vaticanae, quamquam aliquot Intulerant locutionum emendationes, haud tamen permiserunt, ut In Illa pervestigatione «veterum ct probatorum auctorum» plus quam Uturglcl commentarii mediae aetatis inquirerentur.

8.Hodie, contra. Illa «sociorum Patrum norma», quam sectabantur Missalls S, Pii V emendatores, locupletata est innumerabilibus eruditorum scriptis. Postquam enim Sacramentarium Gregorianum anno 1571 primum editum est, vetera Sacramentnria Romana et Ambrosiona critica arte saepe typis sunt divulgata, perinde ac vetusti libri llturgicl Hispani et Gallicani, qui plurimas preces non levis praestantiae spiritualis, eo usque Ignoratas, ln conspectum produxerunt.

Traditiones pariter priscorum sacculorum, antequam ritus Orientis ct Occidentis constituerentur, nunc idcirco melius cognoscuntur, quod tot reperta sunt documenta liturgica.

Praeterea progredientia sanctorum Patrum studia theologiam mysterii eucharistici lumine perfuderunt doctrinae Patrum In antiquitate Christiana excellentissimorum, uti S. Irenaci, S. Ambrosii, S. Cyrilll Hierosolymitani, S. loannls Chrysostom!.

9.Quapropter «sanctorum Patrum norma» non postulat solum, ut conserventur ea. quae maiores nostri proximi tradiderint, sed ut comprehendantur aitjusque perpendantur cuncta praeterita Ecclesiae tempora ac modi universi, quibus unica eius fides declarata est in humani clvilisque cultus formis tam inter se differentibus, quippe quae vigerent In regionibus Semltlcls, Graecis, Latinis. Amplior nutem hic prospectus cernere nos sinit, quemadmodum Spiritus Sanctus praestet populo Del mirandam fidelitatem In conservando Immutabili fidei deposito, licet permagna sit precum rituumque varietas.

Ad nonas rrrum condiciones accommodatio

10. Novum igitur Mlssale, dum testificatur legem orandi Ecclesiae Romanae, fideique depositum a Conciliis rccentloribus traditum tutatur, ipsum vlclsslm magni momenti gradum designat ln liturgicn traditione.

Cum enim Patres Concilii Vaticani II asseverationes dogmaticas ConcHH Tridentlnl iterarunt, in longe alia mundi artate sunt locuti; qua de causa In re pastorali valuerant alfrrre proposita et consilia, quae ante quattuor saecula ne praevideri quidem potuerunt.

11. Agnoverat Iam Tridentlnum Concilium maznam utilitatem catechetlcam. quae In Missae celebratione contineretur; unde tamen colligere omnia consectaria, ad vitae usum quod attinet, nequibat. A multis reapse flagitabatur, ut sermonem vulgarem In Sacrificio eucharistico peragendo usurpari liceret. Ad talem quidem postulationem. Concilium, rationem ducens adiunctorum illa artate obtinentium, sui officii esse arbitrabatur doctrinam Ecclesiae tmlnticlam denuo inculcare, secundum quam Sacrificium cucharisticum Imprimis Christi Ipsius est actio, culus proinde efficacitas propria eo modo non afficitur, quo fideles eiusdem fiunt participes. Idcirco firmis hisce clmulque moderatis verbis edictum est; «Etsi Missa magnam continet populi fidelis eruditionem, non tamen expedire visum est Patribus, ut vulgari passim lingua celebraretur». Atque condemnandum esse pronuntlasdt eum. qui censeret «Ecclesiae Romanae ritum, quo submissa voce pars Canonis et verba consecrationis proferuntur, damnandum esse; aut lingua vulgari Missam celebrari debere·. Nihilominus, dum hinc vetuit In Missa linguae vernaculae usum. Illinc animarum pastores eius In locum congruentem substituere catecheslm tussit. «Ne oves Christi esuriant... mandat «ancta Synodus pastoribus et singulis curam animarum gerentibus, ut frequenter Inter Missarum celebrationem vel per se vel per alios, ex his, quae In Missa leguntur, aliquid rxponnnt atque Inter cetera «auctissimi huius sacrificii mysterium aliquod declarent, diebus praesertim dominicis et festis·.'·

12.Prnpterea congregatum, ut Ecclesiam nptaret ad proprii muneris npostollcl necessitates hisce ipsis temporibus. Concilium Vaticanum II funditus perspexit, quemadmodum Tridentlnum. didascalicam et pastoralem indolem ÿaerae LJturgiae.·· Et, cum nemo catholicorum esset, qui legitimum efflcaccmque ritum snenim negaret lingua Latina peractum, concedere etiam valuit: «Haud raro linguae vernaculae usurpatio valde utilis apud populum exsistere possit·, eiusque adhibendae facultatem dedit.l· Flagrans illud studium, quo hoc consultum ubivis est susceptum, profecto effecit ut, ducibus Episcopis atque Ipsa Apostolica Sede, universae lilurglcae celebrationes quas populus participaret, exsequi liceret vulgari sermone, quo plenius Intellegeretur mysterium, quod celebraretur.

13. Vcrumtamen, cum linguae vernaculae usus in sacra Lllurgla instrumentum sit. quamvis magni momenti, quo apertius exprimeretur catechesis mysterii, quae In celebratione continetur. Concilium Vaticanum II admonuit praeterea, ut aliqua Tridentlnl praescripta, quibus non omnibus locis erat obtemperatum, nd exitum deducerentur, velutl homilia diebus dominicis et festis habenda *' et facultas inter Ipsos sacros ritus quasdam monitiones intericiendl.l'

Potissimum vero Concilium Vaticanum II, a quo suadebatur «Ilia perfectior Missae participatio, qua fideles post communionem sacerdotis ex eodem sacrificio corpus dominicum sumunt·,'· Incitavit, ut aliud optatum Patrum Tridentinorum In rem transferretur, ut scilicet ad sacram Eucharistiam plenius participandam «In singulis Missis fideles aditantes non solum spiritali affectu, sed sacramental! etiam Eucharlstioe perceptione ĕommunicarent».

14. Eodem quidem animo ac studio pastorali permotum. Concilium Vaticanum II nova ratione expendere potuit Institutum Tridentlnum de communione sub utraque specie. Etenim, truoniam hodie In dubium minime revocantur doctrinae principia de plenissimo vi communionis, qua Eucharistia sub una specie panis suscipitur, permisit interdum communionem sub utraque specie, cum scilicet, per declaratlorera signi sacramentails formam, opportunitas peculiaris offerretur altius intellegendi mysterii, quod fideles participarent.··

15. Hoc pacto, dum fida permanet Ecclesia suo maneri ut magistrae veritatis, custodiens «vetera». Id est depositum traditionis, officium quoque explet considerandi prudenterque adhibendi «nova» (cfr. Sit 13, 52).

Pars enim quaedam novi Missalls preces Ecclesiae apertius ordinat ad temporis nostri necessitates; cuius generis sunt potissimum Missae rituales et «ad diversa». In cniibus traditio et novitas opportune Inter se sociantur. Itaque, dum complures dictiones Integrae manserant ex antiquissima haustae Ecclesiae traditione, per Ipsum saepius editum Missale Romanum patefacta, aliae plures ad hodierno requisita ct condiciones accommodatae sunt, aliae, contra, uti orationes pro Ecclesia, lolcls, operis humani sanctificatione, omnium gentium communitate, necessitatibus quibusdam nostrae aetatis propriis, ex integro sunt contextae, sumptis cogitationibus ac saepe ipsis locutionibus ex recentibus Concilii documentis.

Ob eandem porro aestimationem novi status mundi, qui nunc est, in vetustissimae traditionis textuum usu, nulla prorsus videbatur inferri inluria tam venerando thesauro, sl quaedam sententiae immutarentur, quo convenientius sermo ipse cum hodiernae theologiae lingua concineret referretque ex veritate condicionem disciplinae Ecclesiae praesentem. Hinc dicta nonnulla, ad existimationem et usum bonorum terrestrium attinentia, sunt mutata, haud secus nc nonnulla, quae exterioris quandam paenltentiae formam prodebant aliarum Ecclesiae aetatum propriam.

Hoc denique modo normae liturgicae Concilii Tridentlnl Eluribus sane In partibus completae et perfectae sunt normis oncilll Vaticani II. quod ad exitura perduxit conatus ad sacram Llturginm fideles propius admovendi, qui per haec quattuor saecula sunt suscepti, praesertim vero rccentiore aetate, moximc'studlo rei liturgicae a S. Pio X eiusque Successoribus promoto.

Cap. I—De Celebrationis Eucharisticae momento ct dignitate

1. Celebratio Missae, ut actio Christi et populi Del hierarchice ordinati, centrum est totius vitae christlanae pro Ecclesia tum universa tum locali, ac pro singulis fidelibus.l In ea enim culmen habetur ct actionis qua Deus in Christo mundum sanctificat, et cultus quem homines exhibent Patri, cum per Christum Del Filium adorantes.l In ea Insuper mysteria Redemptionis Ita per anni circulum recoluntur, ut quodammodo praesentia reddantur.· Ceterae nutem actiones sacrae et omnia opera christlanae vitae cum ea cohaerent, ex ea profluunt et ad eam ordinantur.·

2. Maxime proinde interest ut celebratio Missae seu Cenae Dominicae ita ordinetur, ut ministri atque fideles, illam pro sua condicione participantes, eos fructus plemus exinde capiant.· nd quos obtinendos Christus Dominus sacrificium cucharisticum sui Corporis ct sui Sanguinis Instituit ifludquc,

tund-i, Sjfrjundwvi *CoftcUivm,* n. 53. * *fbiA.* n. 36. *ll IbiJ.* n. 51. ·· ZH4. n. 35. 2. *Cf.* Coast de Sirra L»tur<U. Cor HImm·. n. 5$. ·· Sessio XXII, Doctr. de SS. Mhw Sacrificio, cap. β. ‘‘CL Coast de Sacra Liturjpa, SorrosoRc/wwi *CcnrQittm,* a. 55·

* *Ct* Cone. Vat II. Coast de Sacra Liturria. Sacrounrfwi· a. 41: Const dog-n. de Eccfetia, Lwww o. it; Decr. de Presbyterorum ministerio ci viU. *Prnbritrm· o'Iηύ,* an. e. 5. 6: Decr. de pastoral! Episcoporum manrrr, CinCaj Dm«r. η. 3o D-cr. de Ocuroeaiwio, *Cntiaiu TtdinlrcrMio,* n. 15 [LE 3235]; S. Conçr. Rituum. Instructio F·-*cMarùiimm* 25 mali 1067. do. 3 /, 6: *A. A.* 5. 59 (1967) pp. 54», 544-545 [LE 3562]. · *Cl* Cooc. Vat II. Cocjt de Sacra Uturria. *ctum* n io. » Cf. Cooc. Vat II. Const de Sam Utnrcia. San unefum Cc^nJm»«, n 101. ♦CL Cone. VaL IT, I>cr. d« PrrsbTtrvccxm ministerio et vita. Fr^Sf/^cn,-· ι»Z«·ὺ, a «; Com! tie Sicra Litwrit. *S^rcnai».-fu»t* €^wsitn· n to. · Cf Cone Vat II. Coast de Sacra Liturna.

** CoasL de Sicra Liturria. *Stmuml*** ConnJrâm, n.50. ***··. Drx-tr. *de SS* Wwe Sacrifido, rap 5. •■Cooc. Trii. Settio XXII^Doctr. Xsl SSIcto. » ■ /W , cap S. ·· Cf. Comt dr Mera U-

vrlut memoriale pastionis et resurrectionis suae» Ecclesiae dilectae sponsae eoncrrdidit/

Quod apte fiet si, attentis natura ulihque adiunctis uniuscuiusque coetus anirrrsa celebratio ita disponatur, ut consciam illam, actuosam atque plenam participationem fidelium Inducat, corporis nempe ct animi, fide, spe et caritate ferventem. quae ab Ecclesia exoptatur et ab Ipsa celebrationis natura poitulatur, et ad quam populus Christianus vi baptismatis lut habet ct offldum.·

L Quamvis fidelium praesentia et actuosa participatio, Sae ecclesialem celebrationis naturam apertius manifestant.· quando non posdnt haberi, eucharistica celebratio sua efficada et dÿnitate semper est praedita, quippe quae sit actus Christi et Ecclesiae,· In quo sacerdos semper agit pro salute P⊥Γl Cum autem Eucharistiae celebratio, sicut et universa Uturgia, flat per signa sensibilia, quibus fides alitur, roboratur et exprimitur," maxime curandum est eas formas et elementa ab Ecclesia proposita seligi et ordinari, quae, attentis personarum et locorum adiunctis. actuosam ct plenam participationem Intensius foveant et fidelium utilitati spirituali aptius respondeant

8. Haec itaque Institutio eo spectat ut tum lineamenta generalia praebeat, quibus Eucharistiae celebratio ante ordinetur. tum regulas exponat, quibus singulae celebrat Ionis fonnao disponantur. Cnnferentlae autem Episcopales, Iuxta Constitutionem de sacra Litnrgia. norma* pro sua dicione statuere possunt, quae ad traditiones et ingenium populorum, regionum et diversorum coetuum attendant1l

Cap. Π—De structura Missae eiusque clementis et partibus

1. De genüiali inrcmu Missae

7. In Missa seu Cena dominica populas Del In unum coovocatur. sacerdote praeside pcrsonamque Christi gerente, ad memoriale Domini seu sacrificium eucharisticam celebrandum.*· Quare de huiusmodl sanctae Ecclesiae coadunatione locali eminenter valet promissio Christi: «Ubi sunt duo vel tres congregati In nomine meo. ibi sum In medio eorum» (Mt 18» 20). In Musae enim celebratione. In qua sacrifidum Crudi perpetuatur,*1 Christus reatiter praesens adest In Ipso coetu In rao nomine congregato, in persona ministri. In verbo suo. et quidem substantialiter et continenter sub speciebus euebariilicis,*·

8. Missa duabus partibus quodammodo constat, Iltnrgia nempe verbi et eucharistica, quae tam arcte Inter se ronlunfuntnr, ut unum actum cultus efficiant.*1 Siquidem In Missa m-mia tam verbi Del quam Corpori* Christi paratur e qua fideles instituantur et reficiantur." Quidam autem ritus celebrationem aperiunt et concludunt.

IL De Dtvcnsti elcvxvtb Missae

De lectione *verbi Del elusqne erplanatlone*

9. Cum sacrae Scripturae in Ecclesia leguntur, Deu» Ipse ad populum suum loquitur et Christus, praesens In verbo suo, Evangelium annuntiat.

Ideoque lectiones verbi Del, quae elementum maximi momenti uturglae praebent, eum veneratione ab omnibus sunt audiendae. Quaτηvi« autem verbum divinum In lectionibus sacrae Scripturae ad omnes homines cuiusque temporis dirigatur Usque Intellegibile sit. eius tamen elfieacitas expositionviva, Jdest homllla, utpote parte actionis Uturgicar,*' augetur.

De orollnnibuj alilique portibus ad Mcerdoferu *pertinentibus*

10. Inter ct» quae sacerdoti tribuuntur, primum locum oblinet prex eucharistica, quae culmen est tntlns celebrationis. Accedunt deinde orationes. Idest collecta, oratio super oblata et oratio post communionem. Hae preces t» «acerdnte, qui coetui personam Christi gerens praeest. ad Deum diriguntur nomine totius plebis sanctae et omnium drramstantium.*1 Merito Igitur «orationes praesldcutiales» nominantur.

11. Item isd sacerdotem, munere praesldift coetus c*mgregati fungentem, spectat proferre quasdam monitiones atque

.«amjwrfiHs CmriMVM. na. 14. 17. »4. »1, 90. *Cf. Case. Vit H. Cwt. rt· ?*-n UtmtU. SarrssM^vm CmksKww. a 47. ’Ct Cobc. V*l Π. Comt Λ* Svn Uturtt». n. t<. · CL Oer. Vit. 11, CemL de8vτ» Ltrwris. S«rntMd»· CmusImss. b. 4: · CL Cn«. Vat. Π, Drer. <le PΓ-*ï·τι-Γϊττη ranhterir» rt rit». FrciHtr»ro··» oritmv n Iy 11 CL Oar. VtL 11. Comt dt Sam Litv<i». SarrrM-v'wr» C^wGtam, »· 5» " Ci Croc. Vat Π. Const de Saera Uungis. Sacraasd»·» OnriJr»·, wa. t?-»». *’CL Cnoc V»t II, D-cr. de Pr-^brlrr-xn-n mlahterio et rit», pvrsSvtrrsnm terfimt a. 9: Coast. «I* Sacra Utsrid». Smwvii», *Civili***. a. 11 ·· Cl. Croe. TrH . Sws. XXII. cap L cf. toalas VI. Sollminis fosuo 9'H. y» lent» »768. n 14: *A· A.* S. 60 h*M) p. 44» <LE 5Λ71I. MCL Cere. Vat II. Coast. 4* Sam Lltwria, $βτ*-»Λ-TM»» CmrtHitx, n. r. Pvrits VI, Utt Enr. .WyUmM FWO, 9 sept. 1769: A A. S <7 p 764 (LE TOO S Corer Ribrm. Imtrs-tio Ew Uh0w r •n'T'mi-i. ») n»ad 107« n. y A A S. 5011767) p U7 (IE 996s]. ** C! Oct VaL II Get 4» Sacra Uturri» Cmrdmm. a. 96: S. Coney. Wtatan. tMtrvw Fvimiftnrw WvWm««s. 15 null »767. b. to* A. A. 8. yi <ts6T) ·. 947· 11 Ct Cow. Vat Π. Omt <1· Sacra Utargte, Sa.-ro»j»vf*m Cwt· an 4·, Jf. Coast do<m. 6* dWn R*r»'»tirr»e. *Dn* VwNew, n. it; firry de hnbrtvrm &lrist*rio rt riU. riteü, e. 4 1« Ct Coae. VaL IÎ, Coast de S*m Ut«md*. na L 1J. 1*· ’’Cl. Vat Π, Ccost de Sam Uturxi». *Samta^dM·^*

8705

formulas Introductionis et conclusionis in Ipsn ritu nraevfsas verbum Dei nuntiaro, necnon benedictionem finalem impertire. Imi insuper licet, brevissimis verbis, introducere fideles in Missam diei, antequam celebratio Inchoetur; fn Htuntfam verbi, ante lectiones; in Precem eucharisticam, nnte praefationem; necnon universam actionem sacram, onte dimissionem, concludere.

12. Natura partium •praesldrntiaham» exigit ut clara rt elata voce proferantur ct ab omnibus cum attentione auscultentur." Proinde dum sacerdos eas profert nhae orationes vel cantus non habeantur, atque organum ℘el alla instrumenta musica sileant.

13. Sacerdos vero non solum tamquam praeses nomine totius communitatis preces effundit. «e<l etiam aliquando nomine dumtaxat suo, ut ministerium suum maiore eum animi attentione et pietate adiraideat. Huiusmodl preces secreto proferuntur.

De *allh formulis In celebrat(ane occurrtnUbue*

14. Cum Missae celebratio natura sua indolem communitartam» habeat,· dialogi* inter celebrantem et coetum fidelium necnon acclamationibus magna vis inhaeret.·1 etenim non sunt tantum signa externa celebrationi* communis, sed communionem Inter sacerdotem et populum fovent et efficiunt.

15. Acclamatione* et responsiones fidelium salutationibus sacerdoti* et orationibus illum participationis actuosae gnidnm contituunt, qui In omni Missae forma a fidelibus congregatis praestandus est, ut actio totius communitatis clare exprimatur et foveatur.··

16. Aliae portes, ad actuosam fidelium participationem manifestandam et fovendam valde utiles, quae universo coetui tribuuntur, sunt praesertim actus naenitentialis, professio fidei, oratio universalis et oratio dominica.

17. Demum ex aliis formulis: *a>* nonnullae ritum seu actum per se stantem, uti hymnus *Gloria,* psalmus responsortus. *Sanctu^* acclamatio anamneseos, cantus post communionem, constituunt; *b)* nonnullae vero, uti cantus ad Introitum, ad offertorium, ad fractionem (Agnus Dei) et ad communionem, ritum aliquem comitantur.

De modis *profertndi varios textas*

18. In textibus cUra et elata voce proferendis sive a sacerdote sive a ministris «tve ab omnibus, vox respondeat generi ipsius textus, prout! hic est lectio, oratio, admonitio, acclamatio, cantus; necnon formae celebrationis et sollemnitati coetus. Ratio Insuper habeatur Indolis diversarum linguarum et Ingenii populorum.

In rubricis erro et In normis quae sequuntur verba »dicere» vel «proferre» inteDegl debent sive dc cantu sive de recitatione, servatis principiis supra propositis.

De momenfo *eantas*

19. Ab Apostolo monentur christifideles qui in unum conveniunt exspectantes adventum Domini snl, ut una simul cantent psalmis, hymnis et canticis spiritualibus *(cf.* Coi 3. 16). Cantus enim est signum exsultationis cordis (cf. Act 2. 46). Unde S. Augustinus recte dicit: «cantare amantis est», et lam antiquitus In proverbium venit: «bis orat qui bene

^Msgnl ergo fiat usus cantus in celebrationibus, attentis Ingenio populorum et facultatibus cuiuslibet coetus, ita tamen ut non necessarium semper sit omnes textus cantu proferre qui per se cantui destinantur.

In seligendis tamen partibus quae revera canantur eae praeferendae sont quae maioris sunt momenti, et praesertim quae a sacerdote vel ministris, populo respondente, canendae sunt, aut a sacerdote et populo simul proferendae.··

Cura autem frvqu*ntlns in dies fideles ex diversis nationibus Inter se eonvrnlant. expedit ut Udem fidele* aliquas «nltem partes Ordinarii Missae, praesertim vero svmboltim fidei et orationem dominicum, modulis adhibitis facilioribus, lingua latina simul cantare sciant."

De *çritlbas et corporis habilibus*

2f). Communis corporis habitus, nb omnibus participantibus servandus, signum est communitatis et unitatis coetus: mentem «mlm et *en«ns animi participantium exprimit eosdemqu» fovet."

21. Ad uniformitatem In gestibus et corporis habitibus obtinendam, fideles monitionibus obtemperent, quas dlnconu*. vel sacerdos vel alius minister, durante celebratione proferunt. Insuper In omnlbns Missis, nisi aliter caveatur, stent ab Inltfo eantus ad Introitum, ve) dum sacerdos accedit ad altare, u*que ad collectam Inclusive; ad rantum *Alleluia* ante Evangelium: dum ipsum Evangelium proclamatur, necnon dum professio fidei et oratio universalis fiunt; atque ab ora-

C**cUt»w. a. JJ *’CL S. *Conrr* RiViom, Intractio Afitri^am sacram, jtMrtil t^T.n te A. A. 8. (17671 P- VM 'LE 954» * ·· C(Cone. Vat. Π. O-mt. 6Svn UtT-xii. nn. -6. *tr.* S Conrr. Wtwsra. iMtnrtH «nUman. 35 tnafi 1^67, n. U' A A S. '° " e’1 n’£î®’L S*cn Umrri». SacrasaMrtam Γ’,« Si Tnstmrtio Jf.rimm wram.

i’ Vis’|,’,r,J£F ,,,7t

5766

tione super oblata usque n<! finem Mlssar, praeter en quae Infra dicuntur. Sedeant mitem dum proferuntur lectiones onto Evangelium cl psalmus responwrius; nd homllhim el dum fit nrarnnratlo dOnorum nd offertorium; atque, pro opportunitate. dum sacram silentium post Communionem servatur. Genuflectant vero, nisi ob unguitlam loci vel frcquentlorem numerum ndsUntluni allaivo rationabiles causas Impediantur. nd consecrationem.

Est tamen Conferent lue Episcopalis gestus cl corporis habitus In Ordine Missae minunue descriptos ingerlo populorum aptare?» Attendendum tamen erit, ut sensui et Indoli cuiusque partis celebrationis respondeant.

22. In gestibus numerantur etiam actiones, quibus sacerdos ollare adit, dona afferuntur* atque fideles ad communionem accedunt. Convenu ut huiusmodl actionis decore peragantur, dutn cantus Ipsis proprii fiunt, Iuxta normas pro singulis statutas,

De silentio

23. Sacrum quoque silentium, tamquam pars celebrationis, suo tempore est servandum. Eius autem natura u tempore pendet, quo In singulis celebrationibus occurrit. In netu enim puenitentinli cl post Invitationem nd orandum singuli ad scipsos convertuntur; lectione nutem vel homilia peracta, ea quae audierunt breviter meditantur; post communionem vero (n corde suo Deum laudant cl orunt.**

III. De singulis Missae paiitidus

A) *RITUS INITIALES*

24. Ea quae liturglam verbi praecedunt, scilicet introitus, salutatio, netus paenltcntlalls, *Kyrle, Gldrla* ct collecta, characterem habent exordii. Introductionis et praeparationis.

Finis horum rituum est, ut fideles in unum convenientes communionem constituant ct recte ad verbum Dei audiendum dIgneque Eucharistiam celebrandam sese disponant.

Introitus

25. **Populo congregato, dum ingreditur sacerdos cum ministris, cantus ad introitum incipitur. Finis huius cantus est celebrationem aperire, unionem congregatorum fovere, eorunique montem In mysterium temporis liturgie! vel festivitatis Introducere atque processionem sacerdotis ministrorumque comitari.**

20. Peragitur autem a schola et populo altematim, vel simili modo n cantore cl populo, vel totus a populo vel α schola sola. Adhiberi potest sive nntiphona cum suo psalmo In Graduali romano vel In Gradual! simplici exstans, sive alius cantus, actioni sacrae, dici vel temporis Indoli congruus, cuius textus n Conferentia Episcopali sit approbatus.

Sl ad Introitum non habetur cantus, nntiphona in Missall proposita recitatur sive a fidelibus, sive ab aliquibus ex ipsis, sive a lectore, sin aliter ab ipso sacerdote post salutationem.

Salutatio altaris et populi congregati

27. Cum ad presbyterium pervenerint, sacerdos ct ministri altare salutant. Venerationis nutem significandae causa, sacerdos ct ministri sacri Ipsum altare osculantur; et sacerdos, pro opportunitate. Illud Inccnsat.

28. Expleto cantu nd Introitum, sacerdos ct universus coetus signant se signo crucis. Deinde sacerdos communitati congregatae praesentiam Domini per salutationem significat. Qua salutatione et populi responsione manifestatur Ecclesiae congregatae mysterium.

Actus paenitentialis

20. Salutatione populi facta, sacerdos vel olius minister idoneus potest brevissimis verbis Introducere fideles in Missam illius diei. Postea sacerdos Invitat nd netum paenltcntialem, qui a tota communitate confessione generali perficitur, absolutioncque sacerdotis concluditur.

Kyrle, eUison

30. Post netum paenltcntinlem incipitur *Kyrie, clélson,* nisi forte locum lain habuerit In Ipso actu pnrnltcntlali. Cum sit cantus quo fideles Dominum acclamant ciusque misericordiam implorant, de inore peragitur ab omnibus, partem nempe In eo habentibus populo ntque scholn vel cantore.

Acclamatio quaeque do more bis dicitur, non tomen excluso, ratione ingenii diversarum linguarum necnon musicae artis vel rerum ndiunctorum maiore numero, vel brevi «tropo» intercalato. Si *Kyrle* non cantatur, recitetur.

Gldrla In extélsis

31. *Gldrla* est antiquissimus ct venerabilis hymnu% quo Ecclesia, in Spiritu Sancto congregataf Deum Putrem atque Agnum glorificat elque supplicat. 'Canatur vel a coctu fidehum, vei a populo altcrnntlm cum schola, vel ab Ipsa schola, Si non canfatur, recitandum est ab omnibus simul aut ulIrCiUliUtur autem vel dicitur diebus dominicis extra tempus Adventus rt Quadragesimae, necnon in sollemnitatibus rt festis, et In peculiaribus celebrationibus sollemnioribus.

n ta. ??Cf Cooe-VaL II, Const de Sarra Limntü. Sarrounrf»-»
η Ia ·· U Corw Vat II. Gxwt. de S*» Litanda,
n ja S G>n<r. Rltcuxn, Instraclk» M.nram -rwm, 5 martd X967, d. *17:*

Collecta

32. Deinde sacerdos populum ad orandum Invitat; et omnes una cum sacerdote parumper silent, ut conscii fiant se in conspectu Del stare, ct vota sua In animo possint nuncupare Tunc sacerdos profert orationem, quae solet «co/tec/α» nominari. Per eam indoles celebrationis exprimitur ct precatio verbis sacerdotis ad Deum Patrem, per Christum In Spiritu Sancto, dirigitur. x

Populus precationi se conlungens, iliique assentiens, acbimntione *Arnen* suam facit orationem.

In Missa unica dicitur oratio; qnod valet etiam de oratione super oblata et post Communionem.

Collecta **concluditur conclusione longiore, IdesL si dirigitur ud Patrem:** *Per Ddminum nostrum lesum Christam Filium tuum, qui Ircum vioïï et regnat in unitdte Spiritus Sancti. Deus, per dmnla saicula saeeuldrum:* **sl dirigitur ud Patrem, sed in fine ipsius fit mentio Filii:** *Qui Ircum oioit et regnat in unitdte Spiritus Sancti, Deus, per dmnla safcula saeeuldrum; si* **dirigitur ad Filium:** *Qui Dials et regnas cum Deo Patre in unitiife Spiritus Sancti, Deus, per dnuiia saecula saeeuldrum.*

Orationes vero super oblata et post Communionem concluduntur conclusione breviore, idest: sl diriguntur ad Patrem: *Per Christum Ddminum nostrum;* **si diriguntur ad Patrem, sed In fine ipsarum fit mentio Filii:** *Qui oluit et regnat in sdecula saeeuldrum;* **sl diriguntur ad Filium:** *Qui ululs et regnas in sdecula saeeuldrum.*

B) *LITURGIA VERPI*

33. Partem praecipuam liturgiae verbi constituunt lectiones e sacra Scriptura desumptae cum cantibus inter eas occurrentibus; homilia autem, professio fidei et oratio universalis seu oratio fidelium Illam evolvunt et concludunt. Nam in lectionibus, quas homilia exponit, Deus populum suum alloquitur,*» mysterium redemptionis ct salutis patefacit, ntque nutrimentum spirituale offert; ct ipse Christus per verbum suum In medio fidelium praesens adest?· Hoc verbum divinum populus suum facit cantibus, ct ipsi adhaeret professione fidei; eo autem nutritus, oratione universali pro necessitatibus totius Ecclesiae et pro totius mundi salute preces fundit.

LectIones bibileae

31. In lectionibus mensa verbi Del paratur fidelibus et thesauri blblici fis aperiuntur?1 Cum ex traditione officium legendi lectiones non sit munus praesfdentiale sed mlnisteriale, convenit ut, de more, diaconus vel, eo deficiente, alter presbyter legat Evangelium; subdiaconus vero vel lector legat alias lectiones. Deficiente tomen diacono vel alio presbytero, Evangelium a celebrante legatur?·.

35. Lectioni cvangelteae maximam venerationem esse tribuendam. Ipsa Uturgia docet, cura eam prae ceteris lectionibus speciali honore Insigniat, sive ex parte ministri ad eam annuntiandam deputati ct per benedictionem vel orationem sesc praeparantis; sive ex parte fidelium, qui per acclamationes Christum praesentem sibique loquentem agnoscunt ct i>roflIcntur, et lectionem ipsam stantes auscultant; sive ex psls signis venerationis libro Evangcliorum tributis.

Cantus inter lectiones occurrentes

36. Post primam lectionem sequitur psalmus responsorius, seu *graduate,* quae est pars intcgralis liturgiae verbi. Psalmus dc more sumitur c lectlonario, eo quod singuli eius textus directo conectuntur cum singulis lectionibus: electio Igitur psalmi c lectionibus pendet. Attamen, ut populus responsum psalmodlcum facilius proferre valeat, textus aliqui responsorum ct psalmorum pro diversis temporibus anni out pro diversis ordinibus Sanctorum selecti sunt, qui adhiberi valent, loco textus lectioni respondentis, quoties psalmus cantu profertur.

Cantor psalmi, seu psalmista, in nmbone vel alio loco opto profert versus psalmi, tota congregatione sedente ct auscultante, Immo dc more per responsum participante, nisi psalmus modo directo. Id est sine responso, proferatur.

Si canitur, praeter psalmum in lectlonario assignatum, sum! potest vel graduate c Graduali romano, vel psalmus responsorius aut nllelulotlcus e Graduali simplici, sicut in his libris describuntur.

37. Secundam lectionem sequitur *Allelùia* vel alter cantui, prouti tempus llturglcum postulat.

a) ***Allelùia* cantatur omni tempore extra Quadragesimam. Inchoatur sive ab omnibus sive α schola aut n cantore, et, si casus fert, repetitur. Versus sumuntur c lectlonario vel e Graduali.**

b} **Alter cantus consistit in versu ante Evangelium aut In altero psalmo seu tractu, prout inveniuntur In lectlonario vel in Graduali.**

38. Quando una tantum habetur lectio ante Evangelium:

a) **tempore quo dicendum est *Allelùia,* baberi potest nul psalmus nllrluhitlcus, aut psalmus ct *Alleluia* cum suo versu, aut tantum psalmus vel *Alleluia; b}* tempore quo *Allelùia* non est dicendum, haberi potest aut psalmus aut versus ante Evangelium.**

39. Psalmus post tectionem occurrens, sl non cantatur, recitetur; *Alleluia* vero vel versus ante Evangelium, si non cantantur, omitti possunt.

A. A. S. 59 (1067) p. 305. '»Cf. Cone. Vit II. Const de Sacra Litari*. a. 33. ·· *Ct.* Ccnc. VaL 11, Const d* Skja Utorβ». *Stcmextwi* Oaui/tto·, n 7. ·· CL Cone. VaL ft, Gxx*t dr Sacr» turpa, So.-rpu'tjM*' Cmo Im-, a. jx. "C£ S. Congr. Ritanm. lutructio

40. Sequentiae, praeler quam diebus Paschae ct Penfecostes, sunt ad libitum.

Homilia

41. Homilia est pars liturgiae ct valde commendatur" est enim ad nutrimentum vitae Christianae necessaria. Sit oportet explicatio aut alicuius aspectus lectionum sacrae Scripturae aut alterius textus cx Ordinario vel Proprio Missae diei, ratione habita sive mysterii, quod celebratur, sive peculiarium necessitatum auditorum."

42. Diebus dominicis et festis de praecepto homilia habeatur in omnibus 3!issls, quae concurrente populo celebrantur; ceteris vero diebus commendatur, praesertim In feriis Adventus, Quadragesimae el temporis paschalis, necnon fn aliis festis et occasionibus, in quibus populus frequmtinr ad ecclesiam convenit.*·

Homilia de more ab ipso celebrante habeatur.

Pro/essio fidei

43. Symbolum, seu professio fidei. In celebratione Missae eo tendit ut populus verbo Del, in lectionibus ct per homillaro audito, assentia! et respondeat, et regulam fidei sibi revocet in mentem antequam Eucharistiam celebrare incipiat.

44. Symbolum antem dicendum est a sacerdote cum poiufo diebus dominicis et in sollemnitatibus; dici potest etiam fn peculiaribus celebrationibus sollemnioribus.

Si vero in cantu profertur, de more ab omnibu* aut alternatdu cantetur.

Oratio universalis

45. In oratione universali, seu oratione fidelium, populus sui sacerdotii munus exercens, deprecatur pro omnibus hominibus. Expedit ut huiusmodi oratio In Missis cum populo de more habeatur, ita ut obsecrationes fiant pro sancta Ecclesia, pro üs qui iu potestate nos regunt, pro iis qui variis premuntur necessitatibus, ac pro omnibus hominibus totlusque mundi salute."

46. Intentionum series de more sint: *a)* pro necessitatibus Ecclesiae, *bf* pro mu publicam moderantibus et salute totius mundi, c) pro oppressis quacumque difficultate, d) pro communitate locali.

Attamen In celebratione aliqua particulari, uti Confirmatione, Matrimonio. Exsequiis, ordo intentionum pressius respicere potest particularem occationem.

47. Est sacerdotis celebrantis precationem moderari, brevi monitione fideles «1 orandum invitare ipsamque oratione concludere. Expedit ut Intentiones a diacono vel a cantore vel ab alio proferantur. ''Totus coctus veru precationem suam exprimit sive Invocatione communi post intentiones pndatas. live oratione sub silentio.

Q *LITURGIA EUCHARISTICA*

48. In Ona novissima. Christus sacrificium et convivium paschale instituit, quo sacrificium crucis in Ecclesia continue praesens efficitur, cum sacerdos. Christum Dominam repraesentans, idem perficit quod ipse Dominus egit atque discipulis In rai memoriam faciendum tradidit."

Christus rnlm accepit panem et calicem, gratias egit, fregit deditque discipulis suis, dicens: Accipite, manducate, bibite; hoc est Corpus meum; hic est calix Sanguini* mei. Hoc facite in meam commemorationem. Proinde Ecclesia totam celebrationem Uturgiae eucharistlcae partibus hisce Christi verbis et actibus respondentibus ordinavit. Siquidem:

1) In praeparatione donorum, ad altare afferuntur panis et vinum cum aqua, ea nempe elementa, quae Christus in manu* suas accepit.

2) In prece eucharistica Deo pro toto opere solutis gratiae aguntur, et oblata Christi Corpus et Sanguis fiunt.

3) Per tractionem unius pania unitas fidelium manifestatur, et prr communionem fideles accipiunt Corpus et Sanpiman Domini eodem modo ac Apostoli de inanibus Ipsius

Praeparalio donorum

19. Initio liturajae eucharisticae dona, quae Corpus et Sanguis Christi efficientur, ad altare afferuntur.

Imprimis altare, seu mensa dominico, quae centrum est totius liturgiar eucharisticae.*1 praeparatur, cum corporale, purificaturium, calix et mlssale in eo collocantur.

Oblationes deinde afferuntur: panis et vinum laudabiliter α fidelibus praesentantur, n sacerdote autem vel a diacono loco opportuno accipiuntur et super altare deponuntur comitantibus formulis statutis. Qunmvis fideles panem et vinum ad liturgtam destinata non iam de suis proferant sicut ollm. ritus tamen illa deferendi vim et significationem spiritualem servat

Eliam pecunia vel alia dona pro pauperibus vel pro ecclesia n fidelibus allata vel in ecclesia collecta accepta habentur; quapropter loco apto extra mensam cuchnristicam colocantur.

50. Processionem, qua dona afferuntur, cantus ad offertorium comitatur, qui protrahitur saltem usquedum dona super altare deposita sunt. Normae de modo cantandi eaedem sunt ac pro Introitu (n. 26). Si non cantatur, antlphona ad offertorium omittitur.

51. Dona in altari collocata, ct ipsum altare, incensori possunt, ut oblatio Ecclesiae eiusque oratio sicut incensum in conspectum Dei ascendere significentur. Etiam sacerdos ct populus incensori possunt a diacono vel alio ministro, post incensata oblata ct altare.

52. Deinde sacerdos manus lavat, quo ritu desiderium internae purificationis exprimitur.

xisitione oblatorum facta ct ritibus qui eam comltantur 'ectls, per incitationem ad orandum una cum saccrdote et per orationem super oblata praeparatio donorum concluditur et Prex eucharistica praeparatur.

Prex eurharistica

54. Nunc centrum et culmen lotius celebrationis initium habet, ip«a nempe *Prex eucharistica,* prex scilicet gratiarum actionis ct sanctificationis. Sacerdos populum ad corda versus Dominum in oratione et gratiarum actione elevanda Invitat eumque sibi sociat in oratione, quam nomine totius communltatis per lestxm Christum nd Deum Patrem dirigit. Sensus autem huius orationis est, ut tota congregatio fidelium se eum Christo coniangat in confessione magnalium Dei et in oblatione sacrificii.

55. Praecipua elementa c quibus *Prex eucharistica* constat, hoc modo distingui possunt:

aj *Gratiarum actio* (quae praesertim In *praefatione* exprimitur). in qua sacerdos nomine, totius populi sancti Deum Patrem glorificat et el gratias agit pro toto opere salutis vel aliqua eius ratione particulari, secundum diversitatem diei, festi vel temporis.

b) Acclamatio: qua tota congregatio, caelisUbus virtutibus se iungens. cantat vel recitat *Sanctus.* Haec acclamatio, quae partem ipsius Precis eucharisticae constituit, ab omni populo cum sacerdote profertur.

c) Epldesis: qua per invocationes peculiares Ecclesia virtutem divinam txnpiorat, ut dona ab hominibus oblata consecrentur, seu Corpus et Sanguis Christi fiant, et ut hostia immaculata, in Communione sumenda, sit in salutem eorum qui illam participaturi eunt.

d) Narratio Institutionis et consecratio: verbis et actionibus Christi sacrificium peragitur, quod ipse Christus in Cena novissima instituit, eum suum Corpus et Sanguinem sub speciebus panis et vini obtulit. Apostolisque manducandum et bibendum dedit et iis mandatam reliquit idem mysterium perpetuandi.

e) Ajtinnuvjii: j>cr φιατη. mandatum adimplens, quou a Christo Domino per Apostolos accepit* Ecclesia memoriam Ipsius Christi agit, recolens praecipue eius beatam Passionem, gloriosam Resurrectionem et ad caelos Ascensionem.

i) Oblatio: per quam in ipsa hac memoria Ecclesia, eaque praesertim hic et nunc congregata, in Spiritu Sancto hostiam immaculatam Patri offert. Intendit veru Ecclesia ut fideles non solummodo Immaculatam hostiam offerant sed etiam sefpsos offerre discant, et de die In diem consummentur. Christo mediatore, in unitatem cum Deo et inter se> ut sit tandem Deus omnia in omnibus.··

g) Intcrecxsiones: per quas exprimitur Eucharistiam celebrari In communione cura tota Ecclesia tam caelesti quam terrestri, oblationemque fieri pro Ipsa et omnibus eius membris vivis atque defunctis, quae ad participandam redemptionem et salutem per Christi Corpus et Sanguinem acquisitam vocata sunt.

h) *Dorologia finalis:* qua glorificatio Dei exprimitur, quaeque acclamatione populi confirmatur et concluditur.

Prex eacharlstica exigit, ut omnes reverentia et silentio eam auscultent, eandem vero participent per acclamationes in Ipso ritu praevisas.

Ritas Communionis

56- Cum celebratio eucharistica convivium paschale sit, expedit ut, luxta mandatum Domini. Corpus ct Sanguis cius α fidelibus rite dispositis ut cibus spiritualis accipiantur.·* Ad hoc tendunt tractio aliique ritus praeparatorii, quibus fideles ad Communionem immediate adducuntur:

aj *Oratio* dominica: In ca panis cotidianus petitur, quo Christianis etiam Panis eucharistirus innuitur, ntque purificatio a peccatis Imploratur. Ha ut sancta revera sanctis dentur. Sacerdos invitationem ad orationem profert, oinnes vero fideles orationem una cum sacerdote dicunt, ct sacerdos solus embolismum adiungit. quem populus doxologia concludit. Embolismus, ultimam petitionem ipsius orationis dominicae ťΣι02ΓΣη'·1 T'tn. mali pro tota communitate Z2TT.V1· l.nvltilUo· embolismus ct doxolorantur haec concludit, cantu vel clara voce profe-

ledrr x4 upt ivM. a yx A. A. S ;6 («964) p 'LE $U7)·
''Cf. Cooc. V<r 11. OevL de Sacra Litnrcu. Sacnseu-îw Concdium, a. $> ''CL S- Congr. Ritaæa. InslrxVo *l*uv* z5 *rpL 1764, n. 54: A A. S. $4 (19*4) p. *90. ''CL S. Cu«r. Ritusra, lastnutio *h&r* Orniiamw». rf Wpt. 1764. n. 53: A. A S. j6 (19*4) p. B90. ''CL Coae. Vat. 11. Const de Sacra Ut-iry·» Sorrmeacivw n. 33 ''Cf. 5 Q.ttr RitBŒD. Itutrartio *Inltt Ottwetin.* j4 «rpt. 1764. Q. 56 A. *A* S. 54 (P· 690 M CL Ccnc. V*t 11. Crcji. de Sacra Uture».
Ciwviot. n. ar. S. Oxutr. Rituum. laatxwtiO EwUnrfuwi *Mrdw,* tj maii »747. a. 3. ·. L· A A. S. M (17*7) PP 34*34« ILE 35^\
S C*r-.CT Rlttexn. InKrsetio *InUr* OaMMÎd, rt sept. 1764,n. 7»'· A. A S. $4 li'Zsl p IcUrxtiM λ·κΑνν1ν»« 33 mai* »7*7. n. 14.
k. 5; '' V,U'
13 tu»U fX?. α ir. A K.S. v*
Rara. Inuxnrüo °CL S' Coc<r·
A. A. b <0 («9671 PP 347. 337- ''Cf. \''c V'ÆLS
PP- 353-357· 3I' 3'· A A- 50 (»7*7)

b) Sequitur deinde *ritus paeti, quo* fideles pacem ct unitatem nro Ecclesia ct universa hominum familia implorant cl mutuam caritatem slbl exprimunt, priusquam unum pnnem ȷ WÏliHum ritum pacis quod attinet, modus n Cnnfcrentlls Episcopalibus, secundum ingenium cI mores populorum, statual"rGetiuÊ ıract(On[a u Christo In ultima cena peractus, tempore apostoUco loti actioni eucharistlcae nomen dedit. Hic ritus non habet tantum rationem effectivam, sed significat nos multos In Communione cx uno pane vitae, qui est Christus, unum corpus effici (1 Cor. 10, 171.

d) Immlxllo: Celebrans partem hostiae in calicem Immittit

e)Agnus Del: Dum fractio panis et Immixtlo peraguntur. Invocatio *Agnus Del* n schola vel u cantore, populo respondente, de more cantatur, vel elata voce dicitur. Haec invocatio repeti potest quoties necesse est ad fractionem panis comitandam. Ultima vice concluditur verbis *dona nobis pacem.*

I) Praeparatio privata sacerdotis: Sacerdos oratione secreta se praeparat, ut Corpus et Sanguinem Christi fructuose accipiat. Fideles idem faciunt silentio orantes.

g) Deinde sacerdos panem eucharistlcum !n Communione suscipiendum fidelibus ostendit eosque ad Christi convivium invitat; simul autem cum fidelibus actum humilitatis, verbis utens evnngelicls, elicit.

h) Valde optandum est. ut fideles cx hostiis. In eadem Missa consecratis. Corpus Dominicum sumant et in casibus praevisis calicem participent, quo etiam per signa Communio melius appareat participatio Sacrificii, quod actu celebratur.44

i) Dum Sacramentum a sacerdote et fidelibus sumitur, fit *cantus ad Communionem,* culus est spiritualem unionem communicantium per unitatem vocum exprimere, gaudium cordis demonstrare el processionem ad Corpus Christi suscipiendum magis fraternum reddere. Cantus inchoatur cum sacerdos sc communicat, ct protrahitur, dum fideles Corpus Christi sumunt, quousque videtur opportunum. Si tamen hymnus post Communionem habetur, *cantus ad Communionem* tempestive claudatur.

Adhiberi autem potest aut antiphona ex Graduali romnno sive cum psalmo sive sola, aut antiphona cum psalmo c Graduali simplici, aut alius canius congruus a Conferentia Episcopali approbatus. Cantatur sive a schola sola, sive o schola vel cantore cum populo.

Si autem non habetur cantus, antiphona in Mlssali proposita recitatur sive a fidelibus, sive ab aliquibus ex ipsis, sive a lectore, sin aliter ab Ipso sacerdote postquam Ipse communicavit, antequam Communionem distribuat fidelibus.

j) Distributione Communionis expleta, pro opportunitate sacerdos et fideles per aliquod temporis spatium in corde suo orant. Sl placet, etiam hymnus vel psalmus vel alius cantus laudis a tota congregatione persolvi potest.

e) In *oratione post Communionem,* sacerdos pro fructibus mysterii celebrati deprecatur. Populus acclamatione Amen orationem facit suam.

D) *RITUS CONCLUSIONIS*

57.. !Vtus conclusionis constat: *a) Salutatione el benedictione* sacerdotis, quae nuibusdam diebus ct occasionibus oratione super populum vel alia sollemniore formula ditatur ct exprimitur. *b) Dimissione ipsa,* qua coctus dimittitur, ut unusquisque ad opera sua bona revertatur, collaudans et benedicens Dominum.

Cap. Ill—De ofliciis ct ministeriis in Missa

58. In coctu, qui nd Missam congregatur, unusquisque Ius habet et officium participationem suam afferendi diverso modo pro diversitate ordinis et muneris.44 Omnes itaque sive ministri sive fideles, munere suo fungentes, solum et totum id agant, quod nd Ipsos pertinet, 44 ita ut cx ipsa celebrationis ordinatione apparent Ecclesia in suis diversis ordinibus ct ministeriis constituta.

I. De officiis et ministeriis Ordinis sacri

59. Omnis legitima Eucharistiae celebratio dirigitur ab Episcopo, sive per seipsum, sive per presbyteros adjutores Ipsius.44

Cum Episcopus Missae Interest, ubi populus est congregatus dccel Ipsum coetui praesidere, et presbyteros slbl in celebratione consociare, quantum fieri potest cum ipsis concelebrando.

Quod fit non ad sollemnitatem exteriorem ritus augendam, sed ad significandum vividiore luce mysterium Ecclesiae, quae est unitatis sacramentum.4·

Si vero Episcopus Eucharistiam non celebrat, sed alii hoc faciendum attribuit, tunc convenienter ipse llturgiam verbi moderatur, et Missam concludit ritu dimissionis.

60. Etiam presbyter, qui in societate fidelium sacra Ordinis potestate pollet sacrificium in persona Christi offerendi,4' exinde coetui congregato praecst, eius orationi praesidet, illi nuntium salutis proclamat, populum slbl sociat In offerendo sacrificio per Christum In Spiritu Sancto Deo Patri» fratribus suis panem vitae aeternae dnt, ipsumque cum illis participat. Cum igitur Eucharistiam celebrat, debet Deo et populo cum dignitate ct humilitate servire, et in modo se gerendt et verba divina proferendi praesentiam vivam Christi fidelibus insinuare.

61. Inter ministros primum locum obtinet *diaconus,* culus ordo iam «b Initio Ecclesiae In magno honore habitus est. In Missa enim diaconus proprias habet partes in Evnngelin nuntiando et quandoque verbo Del praedicando, in oratione universali fidelibus praeeundo. In ministrando sacerdoti, in Eucharistin fidelibus distribuenda, praecipue sub specie vini, cl In gestibus et corporis habitibus totius coetus aliquando innuendis.

II. De officio et munere plebis Dei

62. In celebratione Missae fideles efficiunt plebem sanctam, populum acquisitionis et sacerdotium regale, ut gratias Deo agant ct immaculatam hostiam, non tantum per sacerdotis manus, sed etiam una cum ipso offerant et seIpsos offerre discant.4· Curent autem id manifestare per profundum sensura religiosum el per caritatem erga fratres, qui eandem celebrationem participant.

Vitent proinde omnes species vel singulariae vitae vel divisionis, prae oculis habentes se unicum Patrem habere in caelis, omnesque propterea esse inter se fratres.

Unum autem corpus efficiant sive verbum Del audiendo, sive in orationibus et in cantu partem habendo, sive praesertim in communi oblatione sacrificii ct in communi participatione mensae Domini. Haec unitas pulchre apparet ex gestibus et corporis habitibus a fidelibus communiter servatis.

Ne renuant autem fideles populo Dei cum gaudio servire, quoties rogantur, ut aliquod peculiare ministerium In celebratione praestent.

63. Inter fideles suum munus liturgicum exercet *schola caniorum* vel *chorus,* cuius est de partibus slbl propriis, iuxta diversa genera cantuum, debite exsequendis, curare, et actuosam fidelium participationem in cantu fovere.4· Quae de schola cantorum dicuntur, valent, servatis servandis, pro aliis etiam musicis, praesertim vero pro *organario,*

64. Decet adesse *cantorem* vel *magistrum chori* ad cantum populi dirigendum ct sustentandum. Immo, cum deficit schola, cantori competit diversos cantus moderari, populo pro sua parte participante.··

III. De ministeriis peculiaribus

65. *Subdlaconus* ad servitium altaris et ad adiutorium sacerdotis et dJaconl est ordinatus. Ipsi praecipue committitur altare atque vasa sacra parare ct Epistolam legere.

66. *Lector,* etsi laicus, proprium munus in celebratione eucharistica habet, quod ipse per se exercere debet, quamvis adsint ministri ordinis superioris. Ad ipsum pertinet omnes lectiones e sacra Scriptura proferre, exceptis Evangelio ct, si subdiaconus adest. Epistola. Deficiente psalmista, potest etiam psalmum inter lectiones proferre.

Ut fideles cx auditione lectionum divinarum suavem ac vivum sacrae Scripturae affectum41 in corde concipiant, necesse est ut lectores ad tale munus delegati revera apti sint ct sedulo praeparati.

Conferentia Episcopalis permittere potest ut, ouando vir aptus ad exercendum munus lectoris non adsit, mulier idonea, extra presbyterium consistens, lectiones quae praecedunt Evangelium proferat.

67. *Psalmistae* est psalmum vel aliud canticum blblicum, quod inter lectiones invenitur, proferre. Ad suum munus recte implendum necesse est, ut psalmista ct arte psallendi ct facultate recte pronuntiandi et dicendi polleat.

68. E ceteris ministris, alii diversa munera in presbyteno exercent, alii extra presbyterium.

Primis annumerantur qui missale. crucem, cereos, panem, vinum, aquam, thuribulum deferunt.

Aliis autem: *a) Commentator,* qui explicationes et admonitiones proponit fidelibus, ut In celebrationem Introducantur et ad cius Intellegentiam melius disponantur. Oportet monitiones commentatoris sint adamussim praeparatae et sobrietate perspicuae. In suo munere adimplendo, commentator stat loco apto coram fidelibus, sed non ascendit nd amboncin. *b)* Ii qui, aliquibus in regionibus, fideles od portas ecclesiae recipiunt eosque In locis Ipsis convenientibus disponunt, ct eorum processiones ordinant, *c)* Qui collectas in ecclesia faciunt.

69. Expedit ut. praesertim In maioribus ecclesiis et communitatibus. aliquis designetur qui curet de actionibus sacrii congrue disponendis ct cura decore, online et pietate per ministros exercendis.

70. Omnia ministeria infra ea qunc propria sunt subdiaconl etiam a viris laicls exerceri possunt. Ministeria quae extra presbyterium peraguntur etiam mulieribus committi possunt, iuxta prudens iudiciuni rectoris ecdesiae.

71. Si nlurcs adsunt qui Idem ministerium exercere possunt. nihil vetat, quominus diversas partes eiusdem ministerii Inter se distribuant et peragant. Ex. gr., alius diaconus adhiberi potest pro partibus in cantu proferendis, ct alius pro ministerio nltnris; sl plures lectiones habentur. Inter plurvs lectores eas distribuere luvat, et sic de ceteris.

"Cf Cone. VaL II Const, de Sacra Liturgia, SarrowirfMm *Concibam,* na. 14. 36. 4·α.ıM.,η.Λ « a. Cooe V»L Π, Coast dogm. de EccUrfa, *cmliurn.* nn. *26.* aS; Const de Sacra LkuxxU, Ccn-*Z* 43 44 CL Cone. Vat. II. CoosL de Sacra Litmxia, *StinvM 16.* "CI. Cone. V«U II. Decretum de pmbyterontm minitlerio ct vita, *prabyterontm OrJ>*u,* n. s, Const dojra. de Ecclesia, *Lumm* rmfitM·, n. ·· *Ct.* Cone. Vat II, CotxiL de Sacra Uturpia, cl 48; S Conjtr. Rituœn. Icstructio *EtukaritTiew* «yiXerw», 35 mail 1967. n. *12:* A. A. S. 59 (1967) PP M**S49· "Cf. S. Cccxr Ritcanx, Io*Ductio *Mtuw* *5* exartii 1967, n. 19: A. A. S. 39 (1967J p. 306 [LE 354T). *·. *U. iW.,* n. «: A. A. S. *59* (1967). ГР 506-307. 44 Cf Cboc. Vat. IT, Consi, de Sacra Liturgia, CmriKtMi. ε, 14.

72.Si In Missa cum populo unus tantum minister adest. Ipse diversa munera exercere potest.

73.Effectiva cuiusque celebrationis liturgicae praeparatio concordi animo flat inter omnes quorum Interest sive ouoad ritus, sive quoad rem pastoralem et musicam, rectore ecclesiae moderante et auditis quoque fidelibus pro iis quae ad ipsos directe pertinent.

Cap. IV—De diversis formis Missam celebrandi

74. In Ecclesia local! primus sane locus tribuatur, propter eius significationem, Missae cui praeest Episcopus a suo presbyterio et ministris circumdatus ** ct in qua plebs sancta Del plene et actuose participat. Ibi enim habetur praecipua manifestatio Ecclesiae.

75.Magni etiam habeatur Missa quae cum aliqua communitate, praesertim vero paroeelali, celebratur, utpote quae Ecclesiam universalem repraesentet tempore et loco statutis, praecipue vero ln communi celebratione domlnlcali.··

76. Inter Missas autem ab aliquibus communitatibus celebratas peculiarem locum oblinet Missa conventualis, quae pars est Officii cotidiani, aut Missa. quae *tCommunitatis** dicitur. Et quamvis hae Missae nullam specialem formam celebrationis prae se ferant, maxime tamen decet eas cum cantu fieri, praecipue cum plena participatione omnium sodalium communitatis sive religiosorum sive canonicorum, ln iis proinde ministerium suum exerceant singuli iuxta Ordinem receptum. Expedit vero ut omnes presbyteri qui pro utilitate pastorali fidelium singulariter celebrare non tenentur, in Iis, quantum fieri potest, concelebrent.*4 Omnes Insuper ad eam communitatem pertinentes, sive sacerdotes qui ln bonum pastorale fidelium singulariter celebrare tenentur, sive non sacerdotes, sub utraque specie communicare possunt.

L DE MISSA CUM POPULO

77.Missa eum populo ea Intellegitur quae cum fidelium participatione celebratur. Convenit autem ut, quantam heri potest, praesertim vero diebus dominicis et festis de praecepto, cum cantu et congruo numero ministrorum celebratio peragatur,** attamen etiam sine cantu et cum uno ministro perfici potest.

78.Expedit autem ut sacerdoti celebranti de more adsint lector, cantor, atque unus saltem minister: quae forma In sequentibus «typica» appefiabitur. Ritus vero qui Infra describitur facultatem praevidet amplioris etiam numeri ministrorum.

In qualibet celebrationis forma adesse potest diaconus suo onere fungens.

Prarpar.inJa

79. Altare una saltem tobalea cooperiatur. Super ipsum vero aut circa ipsum duo saltem, vel etiam quattuor, aut sex. vel, si Episcopus dioecesis celebrat, septem candelabra cum cereis accensis ponantur. Item super altare vel prope ipsam habeatur crux. Candelabra autem el crux in processione ad introitum afferri possunt. Super Ipsum altare poni potest, nisi in processione ad introitum deferatur, liber Evangellorum, a libro aliarum lectionum distinctus.

80. In presbyterio parentur *a)* Iuxta sedem sacerdotis: missale et. pro opportunitate, libellus cantuum; *b)* ln ambone liber lectionum; c) In abaco: calix, corporale, pnrificatorlum et, pro opportunitate, palla; patena et pyxides, si necessariae sunt, cum pone pro Communione sacerdotis, ministrorum, et pupuli; urceoli cum vino et aqua, nisi haec omnia a fidelibus ud offertorium praesententur, patina pro communione fidelium·, et ea quae necessaria sunt ad manus iavan«la%. ^«^1* cooperiatur velo, quod potest esse semper

81. ln sacrario, uro diversis formis celebrationis, parentur sacrae vestes sacerdotis et ministrorum; *a)* Pro sacerdote: ■Iba, stola et plancta, b) Pro diacono: alba, stola ct dahnatica, quae tamen, oh necessitatem vel minorem gradum sollemnitatis, omitti potest, *c)* Pro subdlacono: alba et tunica, quae pariter, ob necessitatem vel minorem gradum sollemnitatis, omitti potest, d) Pro ceteris ministris: albae vel xuperpefiicea.

Omnes nui albam Induunt, cingulum adhibeant et amictu utantur, nisi aliter provideatur.

A) Forma. tttîCA

Ritus initiales

32. Populo congregato, sacerdos et ministri, sacris vestibus Induti, ad altare procedunt hoc ordine: a) Minister cum thuribuk» funditante, vi incenium adhibetur, b) Ministri qui, pro opportunitate, deferunt cereos, et Inter eos, d cesus fert, alius minister cum cruce; et alii ministri qui adsunt, *e)* Lector, qui potest librum Evangellorum deferre, d) Sacerdos Missam celebraturus.

«lS«m 7Kb % ,,’⌐,“ 'U’''quam *■›·

gitS’ <ct M?25?26h‘‘*i0 “d ‘ὐ,“''· Can,U’ “j ln,rol,am P*™-

84. Cum od altare pervenerint, sacerdos et ministri, faciunt debitam reverentiam, id est profundam inclinationem, vel, sl adest tabernaculum cum Ssmo Sacramento, gcnuflcxionem.

Crux forte in processione delata iuxta idtare. vel nilo loco opportuno, ponitur; candelabra vero *a* ministris portata iuxta altare, vel super abacum, collocantur; liber Evangellorum super altare ponitur.

85.Saccnios ad altare ascendit Ipsumque veneratur osculo. Deinde, pro opportunitate, altare Incensat, illud circumeundo.

Sd. His peractis, sacerdos sedem petit. Cantu nd Introitum expleto, omnibus stantibus, sacerdos ct fideles signant se. Sacerdns dicit: *In n-imine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti,* Populus respondet: Arnen.

Deinde, ad populum eonversus et manus extendens, sacerdos eum salutat, una adhibita e formulis pronosltis. Potest etiam, ipse vel alius minister idoneus, brevissimis verbis introducere fideles in Missam Illius diei.

87.Post actum naenitentialera, dicuntur *Kgrle* et *Glôrta,* hixta rubricas (nn. 30-31). *Gléria* Inchoari potest nut nb Ipso sacerdote, aut α cantoribus aut etiam ab omnibus simul.

88. Deinde sacerdos populum ad orandum Invitat, manibus functis, dicens: *Orémas.* Et omnes una cum sacerdote ad breve tempus silentes orant. Tunc sacerdos, manibus extensis, dicit orationem, qua expleta. populus acclamat: Arnen,

Liturgia verbi

88. Oratione finito, lector ad ambonem pergit, et recitat primam lectionem, quam omnes sedentes auscultant, et in fine acclamationem proferunt.

90.Psalmista vero, seu cantor, vel ipse lector, lectione finita, psalmum dicit, populo responsum proferente (cf. n. 36).

91.Postea, sl habenda sit secunda lectio ante Evangelium, lector eam ln ambone recitat, ut supra, omnibus sedentibus et auscultantibus, atque ln fine acclamantibus.

92.Sequitur *AÙcluia* vel alter cantus, prout tempus IIturglrum postulat (cf. nn. nn. 37-39).

93.Dum canitur *Allelàla* vel alter cantus, sacerdos incensum, si adhibetur, imponit. Deinde, manibus lunetis, et inclinatus ante altare, dicit secreto: *.Munda cor meum.*

94.Tunc librum Evangcliorum, si est in altari, accipit et, praecedentibus. ministris, qui Incensum ct cereos deferre possunt, ad ambonem accedit.

95.In unbone sacerdos aperit librum et dicit: *Dàmtnus vobiseum,* et deinde *Lfctio sancti Eoang&ii,* pollice signans librum et seipsum ln fronte, ore et pectore. Deinde librum, si incensum adhibetur, thurificat. Po*t acclamationem populi, proclamat Evangelium, eoque finito. librum osculatur, dicens secreto: *Per enangéllca dicta delednlur nostra delicta.* Post Evangelium fit acclamatio populi, iuxta consuetudinem re-

g* 9fiU Si non adest lector, sacerdos ipse omnes lectiones et, pro Drcevsâtalc, etiam cantus post ipwts occurrentes profert* stans in ambone. Ibidem, sl adhibetur. Incensum imponit ct, inclinatus, dicit: *Munda car meum.*

97. Homilia fit ad sedem vel in Ipso ambone.

98. Symbolum dicitur a sacerdote una cum populo (cf. n. 44L Ad verba *Et incarnatus est,* etc. omnes se inclinant; in festis vero Annuntiationis el Nativitatis Domini genua

η*99?°^Deinde, populo pro sua parte participante, fit oratio universalis seu oratio fidelium, quam sacerdos moderatur a sede aut ex ambone (cf. nn. 45-47).

Liturgia eucharistica

100.Oratione universali absoluta, incipit canius ad offertorium (cL n. 50). Ministri corporale, purificatorium, calicem et missaie In altari collocant.

101.Expedit ut participatio fidelium manifestetur per oblationem sive panis et vini od Eucharistiae celebrationem, sive aliorum donorum, quibus necessitatibus ecclesiae et pauperum subveniatur.

Oblationes fidelium α sacerdote opportune accipiuntur, adiuvantibus ministris, et apto loco collocantur, panis autem et vinum pro Eucharistia od altare deferuntur.

102. Sacerdns, ad altare, accipit a ministro patenam cum pane, eamque ambabus manibus aliquantulum elevatam super altare tenet, dicens formulam appositam. Deinde patenam cum pone super corporale deponit.

103. Postea, stans ad latus altaris. Infundit vinum et parum aquae In calicem, dicens secreto formulam praescriptam, ministro urceolos porrigente. Reversus autem nd medium altaris, acceptum calicem ambabus manibus parum elevatum tenet, dicens formulam statutam; et deinde calicem super corporale deponit, et palla pro opportunitate cooperit.

104.Calice In altari deposito, sacerdos, inclinatus, dicit secreto: In *splrita* humlHtdlts.

105. Pro opportunitate deinde sacerdos incensat oblata ct ll raAnUteT vero sacerdotem et populum.

..Λ''* ’Pirihi *humUitdtis* vel post Incensa-

•Sm *Tun'* Qd Va'us aRaris, manus lavat, formulam aquam fundente.

rcmvemtiK dinm altarii dein<lr revctmis, stans ad populum Invitat, dicens: OrOlr,

populi, manibus extrasU, U re5Pnns‘«ncm autem ltoe sputos acrinSnL Àni^ ' ◦~''onem super oblata, In

<4. Tunc sacerdos Incipit P^em eucharisticam. Manus

“CLCoar. VaTLCoast. de Sarra Utvrri*,5«r««rf«»n Ceoriüwm.n. u. u Cl. iSJ. s. Àr. 8. Cc-r’ RiVrua. lr«UuctM> Ik Uhj Ju-w

κ A. A’S. W (»9*7) P 5» Coor. Vu. II. Coast dora, de Exd-u 1«κη· rr^vKi. n. 15; t>cr. «le lT**bTt*mrEra rair-Unio « viu. *Prntr;. U?w* ârdmû, Q. 5 u«. S Coarr. Riræn. Imcnxtio n smi J?67. ». 47 A. A. S. $9 (1967) p 5M- “ CL «M., η. sfc A A. 5 y» (19*7) ρ. U5. batrxùa Manram J ss*rUi 1967, an 16, >7 A A. S. *n* |rZ7) PP Γ>5. *V*·

extendens dicit: *Dôminus vobiscum.* **Cum prosequitur** *Sursum corda,* **manus elevat; ac, manibus extensis, subdit:** *Grdtlas aadmus Ddmino Deo nostro.* **Postquam populus respondit: Dianum** *el lusium est,* **sacerdos prosequitur praefationem; eaque finita, lunetis manibus, una cum ministris et populo, cantat vel dura voce dicit:** *Sanctus-Benedictus* **(cf. n. 55 b).**

109.Sacerdos prosequitur Precem cucharlslicain Iuxta rubrica», quae In singulis Precibus continentur.

piiulu ante consecrationem, minister, pro opportunitate, coinpanulae signo fideles monet. Item pulsat campanulam ad unamquamque elevationem, iuxta cuiusque loci consuetudinem.

110.Expleta doxologla, quae post Precem euchnrlsllcam habetur, sacerdos, manibus lunetis, dicit monitionem ante orationem dominicam, quam deinde una cum populo profert, manibus extensis.

111.Oratione dominica finita, sacerdos, manibus extensis, solus dicit embolismum *Ubera nos, quo* **completo, populus acclamat:** *Quia tuum est rcunum.*

112.Deinde sacerdos, clara voce, dicit orationem *Dômine lesu Christe, qui dixisti;* **eatruo finita, extendens ct lungens munus, pacem annuntiat, dicens:** *Pax Dôrninl sit semper vobiscum.* **Populus respondet:** *Et cum spiritu tuo.* **Postea, pro opportunitate, sacerdos subiunglt:** *Offerte vobis pacem.* **Et omnes, iuxta locorum consuetudines, pacem et caritatem sibi Invicem significant. Sacerdos pacem potest dare ministris.**

113.Postea sacerdos accipit hostiam, eamque super patenam frangit, et particulam immittit in calicem, dicens secreto: *Haec commixtio.* **Inierim α choro et α populo cantatur vel dicitur** *Agnus Dei* **(cf. n. 56 e).**

114.Tunc sacerdos dicit secreto orationem: *Dômine /esu Christe, Fili Dei uivi* **vel** *Percéplio Cdrnoris et Sanguinis.*

115.Oratione finita, sacerdos gcnuflectit, accipit hostiam, eamque aliquantulum elevatam super patenam tenens, versus ad populum, dicit: *Ecce Agnus Del,* **et una cum populo semel subdit:** *Domine, non sum dlonus.*

116.Postea, stans ad altare conversus, sacerdos secreto dlciU *Corpus Christi custodial me in ollam aelérnam,* **et reverenter sumit Corpus Christi. Deinde occipit calicem, dicit:** *Sanguis Christi custodial me ln vitam aeUrnam,* **et reverenter sumit Sanguinem Christi.**

117. Accipit deinde patenam vel pyxidem, et accedit ad communicandos, atque hostium parum elevatam unicuique ostendit dicens: *Corpus Christi.* **Communicandus respondet:** *Arnen,* **et, tenens patinam sub ore, Sacramentum accipiU**

118.Pro Communione sub utraque specie, servetur ritus suo loco descriptus (cf. nn. 240-252).

119.Dum sacerdos sumit Sacramentum, Inchoatur cantus ad Communionem (cf. n. 56 I).

120. Distributione Communionis expleta, sacerdos, ad altore reversus, colligit fragmenta, sl quae sint; deinde, stans ad latus altaris, vel ad abacum, purificat patenam vel pyxidem super calicem, postea purificat calicem, et calicem purificatorlo extergit. Si vasa purificata sunt ad altare, a ministro deferuntur ad abacum. Licet tamen vasa purificanda, praesertim si sint plura, opportune cooperta, ln altari vel In abaco super corporale relinquere eaque post Missam, populo dimisso, purificare.

121.Purificationibus peractis» sacerdos nd sedem redire potest. Sacrum silentium, omnibus sedentibus, per aliquod temporis spatium, servari, vel canticum laudis aut psalmus proferri potest (cf. n. 50 j).

122.Postea, stans ad sedem vel ad altare, sacerdos versus ad populum, dicit: *Orimus* **ct, extensis manibus, orationem post Communionem recitat, cui praemitti potest breve spatium silentii, nisi lami praecesserit statim post Communionem, In fine orationis populus acclamat:** *Arnen.*

Ritus conclusionis

123. Expicta oratione post Communionem, fiant, si habendae sunt, breves annuntiationes ad populum.

124. Deinde sacerdos, extendens manus, salutat ponulum. dicens: *DOminus vobiscum,* **cui respondetur a populo:** *Et cum spiritu tuo.* **Et statim sacerdos subdit:** *Benedicat vos omnipotens Deus* **ct, benedicens, prosequitur:** *Pater, el Filius, et Splritas Sanctus.* **R** *Anien.* **Quibusdam diebus ct occasionibus, huic formulae benedictionis praemittitur, iuxta rubricas, alia formula sollemnior, vel oratio super populum.**

Statim post benedictionem, sacerdos, manibus lunetis subiungit: *Ilr, missa esi;* **et omnes respondent:** *Deo grdtlas,*

125.Tunc sacerdos altare dc more osculo veneratur. Facta deinde debita reverentia cum ministris, recedit.

126. Si vero Missam sequitur aliqua actio Uturgfca, ritus conclusionis, idest salutatio, benedictio et dimissio, omittuntur.

B) De muneribus diaconi

127. Quando adest diaconus, ministerio suo fungens, servantur normae in superiore capite descriptae, his exceptis, quae sequuntur.

In genere diaconus: *a)* **sacerdoti assistit, ct nd cius latus procedit;** *b)* **nd altare, sive ad calicem sive ad librum ministrat; c? sl nullus alius minister adsit, ipse aliorum munera, pro necessitate, adimplet.**

Ritus Initiales

123 Vestibus sacris Indutus, diaconus, sl librum Evancc-llorum portat sacerdotem accedentem ad altare praecedit, secus aci olus latus Incedit.

129. Facta una cum sacerdote debita reverentia altari. diaconus una cum ipso ad altare ascendit atque Evangeliarlo sl illud defert, super altare deposito, simul cum sacerdote altare osculo veneratur. Sacerdoti deinde, sl adhibetur incensum, assistit ad Incensum Imponendum et altore thurificandum.

130. Altari incensato, sedem una cum sacerdote petit, ibique ad lotus sacerdotis consistit eique pro necessitate ministrat.

Liturgia verbi

131.Dum *Allclùia* **vel alter cantus profertur, sl adhibetur incensum, ad impositionem thuris sacerdoti ministrat, deinde, ante sacerdotem inclinatus, benedictionem petit, submissa voce dicens:** *lube, domnr, benedicere.* **Sacerdos cum benedicit, dicens:** *Dominus sit (n corde tuo.* **etc. Diaconus respondet:** *Arnen.* **Deinde librum Evangellorum, si est in altari, sumit et ad ambonem pergit, ministris, sl adsunt, cum candelabris et incenso pro opportunitate eum praecedentibus. Ibi populum salutat, librum Incensut et proclamat Evangelium. Quo finito, librum osculo veneratur, secreto dicens:** *Per eoangéliea dicta,* **etc. et nd celebrantem redIL Si vero horniHa non fit neque symbolum dicitur, potest manere In ambone pro oratione universali, recedentibus ministris.**

132.Intentiones orationis fidelium, post Introductionem sacerdotis, ipse diaconus sive ex ambone sive cx alio loco conveniente profert.

Liturgia eucharistica

133.Ad offertorium, sacerdote ad sedem remanente, diaconus altare praeparat, aliis ministris adjuvantibus; ipsius tamen est sacrorum vasorum curam gerere. Assistit etiam sacerdoti ad dona populi recipienda. Tradit deinde sacerdoti patenam cum pane consecrando; infundit vinum ct parum aquae in calicem, quem postea sacerdoti praesentat. Praeparationem tamen culicis, seu infusionem vini et aquae, ad abacum peragere potest. Si incensum adhibetur, in thu«rificondis oblatis et altari sacerdoti ministrat, ct postea ipse, vel alius minister, sacerdotem et populum InccnsaL

134.Durante Prece eucharistica, diaconus stat prope sacerdotem, aliquanto tamen post ipsum, ut, quando opus sit, ad calicem vel ad missaie ministret.

135.Ad doxologiam finalem Precis cucharistlcae, stans ad latus sacerdotis, calicem elevatum tenet, dum sacerdos patenam cum hostia elevat, usquedum populus *Arnen* **acclamaverit.**

136. Postquam sacerdos dixit orationem ad pacem et: *Pax Dômtni sit semper vobiscum,* **et populus respondit:** *El cum spiritu tuo,* **diaconus, pro opportunitate, invitationem facit ad pacem, dicens:** *Offerte vobis pacem.* **Ipse vero pacem α sacerdote recipit, nliisque ministris sibi propioribus "potest offerre.**

137.Communione a sacerdote facta, ipse Communionem sub utraque specie accipit, et sacerdotem deinde odiuvnt in Communione populo distribuenda. Quod st Communio sub utraque specie fit. ipse calicem sumentibus ministrat, et ultimus de calice sumit.

138.Distributione Communionis expleta, diaconus cum sacerdote ad altare revertitur, colligit fragmenta, si quae sint, deinde portat calicem et alia vasa sacra ad abacum, ibique ea purificat et de more componit, dum sacerdos ad sedem redit. Licet tamen vasa purificanda, opportune cooperta, ln abaco super corporale relinquere, eaque post Missam, populo dimisso, purificare.

Ritus conclusionis

139.Dicta oratione post Communionem, diaconus facit breves annuntiationes populo, quae (orte faciendae sunt, nisi ipse sacerdos malit eas facere.

140. Data benedictione a sacerdote, diaconus populum dimittit dicens: *Jte, missa esL*

141. Deinde, una cura sacerdote, altare de more osculo veneratur, et, facta debita reverentia, simili modo quo processerat, recedit.

C) De muneribus subdiaconi

142. Sl subdiaconus in Missa suo munere fungitur, ea quae sequuntur servat. Gcneratim subdiaconus: *a)* **diacono vel sacerdoti, quando opus est, ministrat;** *b)* **Epistolam, seu lectionem ante Evangelium, profert;** *c)* **sl nullus ollus minister adest, ipse etiam alias lectiones ante Evangelium occurrentes legit; et, pro necessitate, etiam aliorum ministrorum munera adimplet.**

Ritus initiales

143. Vestibus sacris Indutus, in accessu ad altore, subdiaconus librum Evangellorum deferre potest: tunc ante sacerdotem vel diaconum incedit; secus vel ad latus sacerdotis procedit, vel crucem, medius inter duos ministros cum cereis occensis, portat.

141. Facta altari debita reverentia, una cum saeerdote et diacono ad altare ascendit, librum Evangellorum super altore deponit, Ipsumque altore, una cum diacono et saeerdote, osculo veneratur et, si incensum adhibetur, sacerdoti in thurificatione altaris nssistit. Deinde sedem una cum sacerdote et diacono petit; ibique, pro necessitate, sacerdoti ministrat.

Liturgia verbi

145. Epistolam vel aliam lectionem ante Evangelium in ambone legit, eaque finita ad sacerdotem redit.

146. Assistit sacerdoti ad Incensum ante Evangelium imponendum, et diaconum ad ambonem pro EvnngeJii proclamation* comitatur, Iblque ministrat. Finito Evangello, una eum diacono, debito ordine, ad sacerdotem rediL

Liturgia eucharistica

147. Oratione universali absoluta, dum cantus ad offertorium peragitur, subdiaconus. aliis ministris odluvnntlbus. altare praeparat. Interea sacerdos et diaconus ad sedem manent. Altare parato, subdiaconus diacono ct sacerdoti assistit ad dona populi forte recipienda. Deinde una cum ipsis nd altare procedit, ubi aquam in calicem infundit. Sl adhibetur incensum, sacerdoti assistit In thurificandis oblatis et altari.

148. Durante Prece eucharistica, subdiaconus stat prope sacerdotem aliquanto tamen post Ipsum, ut, quando opus sit. ad mtaude ministret.

149. Facta a diacono Invitatione ad pacem, subdiaconus pacem post diaconum a sacerdote recipit rliisque ministris sibi propioribus offerre potest.

150. Post diaconum, communicat et Ipse subdiaconus sub utraque specie.

151. Post Communionem, dum sacerdos ad sedem redit, diaconum In vasis purificandis et componendis adluvat. Postea una cum diacono ad sacerdotem redit.

Bitui conclusionis

152. Popalo a diacono dimisso» subdiaconus una cum sacerdote et diacono altare de more osculo veneratur, et, simul cum aliis ministris, facta debita reverentia, ordine quo venit, recedit.

11. DE MISSIS CONCELEBRATIS

Praenotanda

153. Concelebratlo qua unitas sacerdotii et sacrificii necnon totius populi Dei opportune manifestatur, praeterquam In casibus quibus Ipso ntu praecipitur, permittitur:

1.· *a)* Ferla V Hebdomadae sanctae, tum ad Missam chrismatis, tum ad Missam vespertinam; *b)* ad Missam in Conciliis, Conventibus Episcoporum et Synodis; *e)* ad Missam in Benedictione Abbatis.

2.· Praeterea, accedente licentia Ordinarii, culus est de opportunitate concelebrationls ludIcare: *a)* ad Missam conventualcm et ad Missam principalem In ecclesiis et oratoriis, cum utilitas chrisIifidelium singularem celebrationem omnium sacerdotum praesentium non postulat; b) ad Missas in conventibus cuiusvis generi» sacerdotum tura saecularium tum religiosorum.··

154. Ubi magnus habetur numerus sacerdotum, superior competens concedere potest ut concelebrati© etiam pluries eodem die flat. sed temporibus subsequenlibus, vel In locis sacri» diversis.»'

155. Episcopi est, ad normam inris. concelebratlonls disciplinam In sua dioecesi moderari, etiam In exemptorum ecclesiis et oratoriis scmlpublicls. De opportunitate vero concelebrationls indicare atque licentiam in suis ecclesiis et oratoriis dare est euhuvis Ordinarii et etiam Superioris maioris Religionum clericalium non exemptarum et Societatum clericorum in communi viventium »ine volis.··

156. Nemo umquam ad concelebrandum admittatur Missa lam incepta.··

157. In singulari honore Illa concelebratlo habenda est, qua sacerdotes alicuius dloeceseos cura proprio Episcopo concelebrant, praecipue vero in Missa chrismatis ferta v Hebdomadae sanctae, et occasione Synodi vel visitationis pastoralis. Eadem ratione concelebratlo commendator quoties sacerdotes cum proprio Episcopo conveniunt, ahre occasione exercitiorum spiritualium, shre alicuius conventus. In his casibus illud signum unitatis sacerdotii, necnon Ecclesiae, omni concriebrationl proprium, mazis perspicuo modo manifestatur.·'

158. Ob peculiarem causam, sive significationis ritus sive festivitatis, facultas fit phirira celebrandi vel concelebrandi eodem die. sequentibus in casibus:

a) Qui. fena V Hebdomadae sanctae. Missam chrismati» celebravit ant concelebravit, etiam Missam vespertinam celebrare aut concelebrare potest.

e) In Nativitate Domini omnes sacerdotes tres Missas celebrare vel concelebrare possunt, dunuuodo hae suo tempore celebrentur.

d) Qui In Synodo. In visitatione pastorali aut In coetibus sacerdotum cum Episcopo vel eius delegato concelebrat. Missam ad utilitatem fidelium, de ludlcio eiusdem Episcopi, Iterum celebrare potest.·' Idem valet, servatis servandis, pro coetibus religiosorum cum proprio Ordinario, vel eius delegato.

159. Missa concelebrata ordinatur, pro qualibet forma, luxta normas Missae singulariter celebratae. Iis tamen serratis aut mutatis quae Infra Indicabuntur.

16‹». Sl In Mls»a concelebrata neque diaconus neque alii ministri assistant, munera ipsis propria ab aliquibus concelebrantibus perficiuntur.

·· O Con-. Vil 11, Coa*L de Saco Lilurds, SacratMdwv Ceacdtsm.n. 57- ·' Cl 5. Coa‹r Rituan. ïmtrv'Jo Eximi»· 25 n-jii 107. a. 4T A. A- S. V) (iy!0) p. 566 (LE JS*»L MC!. RUia »" w*e- Mutae.a. 1 (LE jn©! *· Ct. iW . n. & ·· CL S. Cocjp Rituum, Décrétera geserak £rcbnae *u^fer,* 7 trartu 1965· A. A. S. 57 <1051 PP· 4:0-411 (LE jxTo). ImUurtM» *EuchtnstKvm* «h il/h m, 35 cau 1967, O. 47*. A. A S. ,, (1967) P 05- ·· Ct R«iw› «n-idu m *cwtUbraiume*

Ritus initiales

16!. Concelebrantes in sacrario, vel alio loco anto sacra. lfduu.nt'.«If15 «umere solent eum Missam ifngùli c?Kbrant. Accedente tamen lusta causa, v. gr. *tnnurnUari Λη celebrantium* numero ct deficientia paramentorum, conc71£brantes, excepto »«nper celebrante principali, omittere not sunt planetam. adhibita stola super albam

162. Omnibus rite dispositis fit de more processio per ecclesiam ad altare. Presbyteri concelebrantes incedunt ante celebrantem principalem.

163. Cum ad altare pervenerint, concelebrantes et celebrans principalis, facta debita reverentia, altare osculo venerantur, deinde sedem sibi assignatam petunt. Celebrans vero principalis altare, pro opportunitate, inernsat, ac deinde sedem petit.

Liturgia rrrbl

164. Durante liturgia verbi concelebrantes locum suum occupant et sedent et surgunt eadem ratione oc celebrans principalis.

165. Homiliam...habet dc more celebrans principalis, vel unus e concelebrantibus.

Liturgia eucharistica

166. :Ritus offertorii perficiuntur a celebrante principali, aliis concelebrantibus suis locis manentibus.

167. Ritibus offertorii peractis, concelebrantes ad altare accedant ct circa altare consistunt. Ita tamen ut Impedimento non sint in ritibus peragendis, ct sacer ritus a fidelibus bene conspiciatur. neque impedimento sint diacono et subdiacono quando ad altare, ratione sui ministerii, accedere debent.

168. Praefatio dicitur a solo celebrante principali; *Sanctus* vero ab omnibus una cum populo ct schola cantatur vel recitatur.

169. *Sanctas* ex to. concelebrantes Precem eucharisticam modo infra o prosequuntur. Solus celebrans principalis gestus facit.

De modo proferendi Precem eucharisiicam

170. Partes quae ab omnibus concelebrantibus simul proferuntur, in recitatione ita dicendae sunt, ut eas concelebrantes submissa voce proferant et vox celebrantis principalis clare audiatur. Ifac ratione textus a populo facilius percipitur.

A) Prex eucharistica I, seu Canon Romanus

171. Te *igitur* a solo celebrante principali, extensis manibus. dicitur.

172. 5frm?nfo vivorum et *Communicantes* uni alterive e concelebrantibus committi possunt, qui solus has preces munibus extensi» et elata voce dicit.

17X *Hanc igitur* a solo celebrante principali iterum dicitur, manibus extensis.

174. A Quam *oblatiénem* usque ad *Sûpplices,* omnes concelebrantes omnia simul proferunt, boc modo: *a) Quam oblatiénem,* manibus ad oblata extensis; *b) Qui pridie. Simili modo,* manibus lunetis; *e}* Verba Domini, manu dextera, sl opportunum videtur, ad panem et calicem extensa; ad elevationem autem hostiam et calicem aspicientes ac postea profunde se inclinantes; *d) Unde et miniores* ct Supra quae, manibus extensis; *e) Sûpplices,* inclinati et manibus lunetis usque ad verba ex *hac aitârls participaliéne,* ac deinde erecti et « signantes ad verba omni *benedictione caelésti et grdtia repledmur,*

175. *Méménîo* mortuorum et Nobis *quoque pecratéribus* uni alterive e concelebrantibus committi possunt, qui solus ea manibus extensis et elata voce dicit.

176. Ad verba Nobis *quoque pecratôribus* omnes concelebrantes pectus sibi percutiunt.

177. *Per quem haec ômnla* a solo celebrante principali dicitur.

178. In hac Prece eucharistica, partes α *Quam oblationem* usque nd *Sûpplices* necnon doxologia finalis cantu proferri possunt.

B) Prex eucharistica II

179. Vere Sanctus a solo celebrante principali, extensis manibus, profertur.

180. Ab Hare *ergo dona* usque ad *Et sùpplices* omnes concelebrantes omnia simul proferunt, hoc modo: *a) Haec ergo dona,* inanibus ad obbata extensis; *b) Qui cum passioni* et Simili modo, manibus lunetis; *c)* Verba Domini, manu dextera, sl opportunum videtur, ad panem et ad calicem extensa; ad elevationem autem hostiam et calicem aspicientes *$ P?1'*?? Ppoiunt1!5 ** Inclinantes; *d) Mémores igitur* atque El suppliers, manibus extensis.

« 18'* ii 'nl5!re\sione5 Pro vivis: Rreorddre. *Démine,* et pro ueluncUs: Afemfnio *etiam fratrum nostrérum,* uni alterive e concelebrantibus committi possunt, qui solus eas munibus extensis profert.

182. Huius Precis euchuristlcae partes quae sequuntur: n«n°“ -ioxa-

G) Prex eucharistica

183. Vere lanriiu a solo celebrante principali, extensis manibus, profertur.

184. A *Sûpplices ergo te, Démine,* **usquo ad** *Hisplce, qudesumus,* **omnes concelebrantes omnia simul proferunt hoc modo:** *a) Sûpplices ergo te, Démine,* **manibus nd oblata extensis;** *bj Ipse enim in qua nocte tradebdlur* **ct** *Simili modo,* **manibus lunetis;** *cj* **Verba Domini, manu dextera, sl opportunum videtur, ad panem el ad calicem extensa; ad elevationem autem hostium el calicem aspicientes** dc **postea profunde «e inclinantes;** *d) Mémores igitur* **et** *Htsplce, qude·sumus,* **manibus extensis.**

185. Intercessiones.· /pse nos et *Haec hésita nostrae re·conciliatiénls* **uni alterive e concelebrantibus committi possunt, qui solus has preces inanibus extensis profert.**

188. Huius Precis cucharistlcae partes quae sequuntur: *Ipse enim. Simili modo, Mimores igitur,* **necnon doxologia finalis cantu proferri possunt.**

D) Prex eucharistica IV

187.*Con/ltimur tibi. Pater sancte,* **usque ad** *omnem son-etillcaliénem complérct,* **u solo celebrante principali, extensis mnnibus, profertur.**

188. A *Qudcsumus igitur, Démine,* **usque ad** *Héspice, Démine,* **omnes concelebrantes omnia simul proferunt, hoc modo:** *a) Qudcsumus igitur. Démine,* **manibus ad oblata extensis;** *b) Ipse enim, cum hora venisset* **et** *Simili modo,* **manibus lunetis;** *e)* **Verba Domini, manu dextera, sl opportunum videtur, ad panem et ad calicem extensa; ad elevationem autem hostiam ct calicem aspicientes ac postea profunde se inclinantes;** *d) Unde et nos,* **et** *Héspice, Démine,* **manibus extensis.**

189. Intercessiones: *Nunc ergo. Démine, émnium recor·ddrt,* **uni c concelebrantibus committi possunt, qui solus cas manibus extensis profert.**

190. Huius Precis eucharlstlcae partes quae sequuntur: *Ipse enim. Simili modo, Unde et nos,* **necnon doxologia finalis cantu proferri possunt.**

191. Doxologia finalis Precis eucbaristicae a solo celebrante principali aut ab omnibus concelebrantibus una cum celebrante principali profertur.

Hilus Communionis

192. Deinde celebrans principalis, iunctis manibus, dicit monitionem ante orationem dominicam ac deinde, manibus externis, una cum ceteris concelebrantibus ct cum populo ipsam orationem dominicam.

193. *Libera nos* **dicitur a solo celebrante principali, manibus extensis. Omnes concelebrantes, una cum populo, acclamationem finalem proferunt:** *Quia tuum est regnum.*

194. Post monitionem diaconi vel unius e concelebranti-bus: *Oflérte vobis pacem,* **omnes sibi invicem pacem tradunt. Qui propiores sunt celebranti principali pacem ab ipso recipiunt ante diaconum.**

195. Dum *Agnus Dei* **profertur, aliqui e concelebrantibus celebrantem principalem adiuvarc possunt nd hostias frangendas, sive pro concelebrantium sive pro populi Communione.**

196. Immlxtlone peracta, solus celebrans principalis dicit secreto orationem *Démine lesu Christe, Fili Dei olui* **vel** *Percéptio.*

197. Oratione ante Communionem expicta, celebrans principalis genuflcctit ct paulum recedit. Concelebrantes vero unus post alium ad medium altoris accedunt, genuflectunt et Corpus Christi reverentor ex alturi accipiunt, ntque manu dextera illud tenentes, rlque manum sinistram supponentes, ad loca sua recedunt. Possunt tamen concelebrantes suis locis remanere ct Corpus Christi e patena sumere, quam celebrans principalis aut unus vel plures e concelebrantibus tenent, ante ipsos transeundo, vel tradendo patenam sequenti ct Ita usque ad ultimum.

198. Deinde celebrans principalis accipit hostiam, camque aliquantulum elevatam super patenam tenens, versus ud populum dicit: *Eece Agnus Dei,* **et prosequitur cum concelebrantibus et pupulo, dicens:** *Démine, non sum dignus.*

199. Deinde celebrans principalis, ad altare conversus, secreto dicit: *Corpus Christi custédiat me In vitam aetérnam,* **et Corpus Christi reverenter sumit. Similiter faciunt concelebrantes. Post eos vero diaconus ct subdiaconus a celebrante principali Corpus Domini accipiunt.**

200. Sanguis Domini sumi potest vel cx Ipso calice directe bibendo, vel cum calamo, vel cum cochleari, vel etiam per intinctionem.

201. Sl Communio fit bibendo directe cx calice, unus ex his modis potest adhiberi:

a) **Celebrans principalis accipit calicem ct secreto dicit:** *Sanguis Christi custédiat me in vitam aetérnam,* **ct paulum Sanguinis sumit et calicem diacono vel concelebranti tradit. Communionem fidelibus deinde distribuit vel nd sedem recedit. Concelebrantes unus post alium, vel bini ct bini sl duo calices adhibentur, ad altare accedunt. Sanguinem sumunt et ed suam sedem redeunt. Diaconus vel concelebrans calicem abstergit purificatorio post cuiusque concelebrantis Com·munionem.**

b) **Celebrans principalis Sanguinem Domini sumit de more stans in medio altari·.**

Concelebrantes vero Sanguinem Domini sumere possunt locis suis manendo et ex calice Ipsis n diacono, vel ab uno concelebrante oblato, bibendo; aut etiam tradendo slbl deinceps calicem. Calix semper abstergitur vel ab eo qui bibit vel ab illo qui calicem praesentat. Singuli, cum communicaverint, ad suam sedem redeunt.

202. Sl Communio fit cum calamo, proceditur hoc m̄o·do. Celebrans principalis calamum accipit ct secreto dicit: *Sanguis Christi custédiat me (n vitam aeUrnam,* **paulum Sanguinis haurit et stntim calamum purificat paulum aquae sumens e vase super altare opportune collocato, et cum deponit In apposita patena. Diaconus deinde, vel unus e concelebrantibus, calicem aut in medio altaris aut ad latus ipsius dexteram, super aliud corporale, opportune disponit. Prope ipsum calicem ponitur etiam vas cum aqua ad calamos abluendos, et patena In qua postea calami deponantur.**

Concelebrantes unus post alium occedunt, calamum accipiunt ct naulum Sanguinis hauriunt, deinde calamum purificant, paulum aquae sumentes, et ipsum calamum In apposito vase deponunt.

203. Sl Communio ad calicem fit cum cochleari, eodem modo ac In Communione cum calamo agitur; caveatur tamen ut, post Communionem, cochlear deponatur in aliquo vase cum aqua, quod. Communione expleta, subdiaconus od appositam mensam transfert, ul cochlearia purificet ct abstergeat.

204. Ultimi accedunt diaconus ct subdiaconus. Subdiaconus Christi Sanguinem sumit e calice sibi praesentato n diacono, ct Ipsi diacono dicenti: *Sanguis Christi,* **respondet:** *Arnen.* **Deinde diaconus postquam Christi Sanguinem sibi hausit, totum Sanguinem qui remansit sumit, calicem ad abacum transfert, ibique purificat; subdiaconus vero calicem de more absterget et componit.**

205. Communio concelebrantium ita etiam potest ordinari, ut singuli super altare Corpori et, statim postea. Sanguini Domini communicent.

Hoc in casu, celebrans principalis sub utraque specie Communionem accipit sicut cum solus Missam celebrat, servato tamen ritu pro Communione calicis singulis In casibus electo, quem celeri concelebrantes sequantur.

Communione autem celebrantis principalis peracta, calix ad latus dexteram altaris super aliud corporale deponitur. Concelebrantes unus post alium ad medium altaris accedunt, genuflectunt ct Corpori Domini communicant; transeunt deinde nd latus dexteram altaris, ct Sanguinem Domini sumunt, luxta ritum pro Communione calicis electum, ut supra dictum est.

Eodem modo ac supra fiunt et Communio ministrorum et purificatio calicis.

206. SI Communio concelebrantium fit per intinctionem, celebrans principalis more solito Corpus et Sanguinem Domini sumit, attendens tamen ut in cnllce satis Sanguinis remaneat ad Communionem concelebrantium. Diaconus deinde vel unus e concelebrantibus, calicem aut In medio altoris, aut ad latus eius dexteram super aliud corporale, una cum patena continente particulas hostiae, opportune disponit. Concelebrantes, unus post alium, ad altare accedunt, genuflectunt, particulam accipiunt, eam partira in calicem intingunt et, patenam ori submittentes, intinctam particulam sumunt, ac deinde ad loca sua recedunt ut initio Missae.

Per intinctionem Communionem accipiunt etiam diaconus ct subdiaconus, qui *Arnen* **respondent concelebranti sibi dicenti:** *Corpus* **ct** *Sanguis Christi.* **Diaconus autem ad altare totum Sanguinem qui remansit sumit, calicem ad abacum transfert, ibique purificat; subdiaconus autem eum absterget et de more componit.**

Hitus conclusionis

207. Cetera usque ad finem Missae fiunt de more a celebrante principali, concelebrantibus suis sedibus remanentibus.

208. Antequam ab altari discedant, altari debitam reverentiam faciunt. Celebrans vero principalis altare de more osculo veneratur.

III. DE MISSA SINE POPULO

Praenotanda

209. Agitur de Missa celebrata a sacerdote, cui unus tantum minister assistit et respondet.

210. Hulusmodi Missa sequitur gencratlm ritum Missae cum populo, ministro, pro opportunitate, partes populi proferente.

211. Celebratio sine ministro non fiat nisi ex gravi necessitate. Hoc in casu salutationes et benedictio in fine Missae omittuntur.

212. Calix ante Missam paratur sive in abaco luxta altare, sive super altare; Missale vero ad latus sinistram altaris collocatur.

Hilus Initiales

213. Sacerdos, facta altari reverentia, signat se signo crucis, dicens: *In numine Patris,* **etc.; conversus ad ministram, eum salutat, unam c formulis propositis eligendo; ct, stans ad pedes altaris, peragit actum paenltentiolem.**

214. Deinde ascendit altare idque osculo veneratur; accedit deinde ad missale in latere sinistro altaris, ubi remanet usque ad expictam orationem universalem.

215. Tunc legit antiphonam ad introitum; et dicit *Kgrle* **et** *Gléria,* **iuxta rubricas.**

216. Deinde, mnnibus lunetis, dicit *Orémus* **et. Interposita mora convenienti, mnnibus extensis profert orationem. In fine minister acclamat:** *Arnen.*

Liturgia verbi

217. Dicta oratione, minister vel Ipse sacerdos legit primani lectionem et psnlmum, ct. quando dicenda est. secundam lectionem ntque versum ad *Allelûla* **vel alteram cantum.**

218. Deinde, manens in eodem loco, sacerdos, inclinatus, dicit *Munda cor meum,* **et legit Evangelium. In fine libram**

osculo venerator, secreto dicens: *Per evangfllca dicta, etc.* Minister antem acclamationem profert.

210. Sacerdos postea symbolum, Iuxta rubricas, una cum ministro recitat.

220. Sequitur oratio universalis, quae etiam in hac Missa dici potest, sacerdote intentiones proferente, ministro respondente.

Liturgia eucharUtica

Antlphona ad offertorium omittitur. Minister corpurificatorinm et calicem super altare deponit, nisi io Missae ibidem sint posita.

222. Depositio panis ac vini et aquae Infusio fiunt sicut in Missa cum populo, formulis adhibitis In Ordine Missae assignatis. Post depositionem panis et vini sacerdos lavat manus, stans nd latus altaris, ministro aquam fundente.

223. Orationem super oblata et Precem eucharistlcam sacerdos profert, servato ritu pro Missa cum populo descripto.

224. Oratio dominica cum tro embolismo dicitur sicut in Mista cum populo.

223. Expleta acclamatione in fine embolismi, sacerdos dicit orationem *Ddmlru /eia Chrii/e, qui dix(ili;* ac deinde subiunlit Pax Dtaünl *ili umper poblicam,* cui minister respondet: *El eum iplrlla tuo. Pro* opportunitate autem sacerdos dat pacem ministro.

225. Deinde, dum dicit Agnuz *Det* cum ministro, sacerdos frangit hostiam roper patenam. Expicto Agnus *Det,* facit immlxlioncra, dicens secreto; *Haec commixtio.*

227. Post Immlxtionem, sacerdos dicit secreto orationem *Domine Jeia Christe. Fili Del viat* vel *Perceptio;* deinde genuflectlt, hostiam aceiplt et, sl minister Communionem recipit, versus ad eum et hostiam aliquantulum elevatam super patenam tenens, dicit *Eeft Agnni Dei* et cum Ipso semel subdit: Dômioe, non sum dignus. Deinde, ad altare conversus. Corpus Christi sumit. SI vero minister Corpus Christi non participat, facta genufiexione, sarerdos hostium occipit et, ad altore conversus, semel dicit secrvtn: IMmine, non *tam* dignus, et Corpus Christi sumit. Sumptio Sanguinis Christi fit ut in Ordine Missae cum populo describitur.

228. Antequam Communionem det ministro, celebrans dicit antiphonam ad Communionem.

229. Purificatio calicis fit ad latus altoris. Deinde calix potest aut ad abacum a ministro deferri, aut in altari, ut initio, poni.

230. Purificatione calicis expleta, sacerdos aliquam pausam silentii servare potest; postea vero dicit orationem post Communionem.

Rüui *conduilonli*

231. Ritui conclusionis perficiuntur sicut In Mhtt cum populo, omisso tamen /ir, mina est

rv. QUAEDAM NORMAE GENERALIORES PRO OMNIBUS FORMIS MISSAE

De *tenenitione allarii tl libri EoangeHorum*

232. Iuxta morem In liturgia traditum, veneratio altaris et libri Evangellorum osculo perficitur. Attamen, ubi huiusmedi tignum plene non congruit cum traditionibus aut ingenio alicuius regionis. Ibi est Conferentiae Episcopalis aliud signum statuere in vicem Illius adhibendum, hac de re certiore facta Sede Apostolica.

De *genuflexion/ et Inclinatione*

233. Tres gennfiexlones fiunt In Missa, hoc est: post elevationem hostiae, post elevationem calicis, et ante Communionem,

Sl vero tabernaculum cum Sanctissimo Sacramento sit in presbyterio, genufiectilur etiam ante et post Mistam, el quolies quis ante Sacramentum transii.

234. Duae species Inclinationum habentur: capitis el corporis:

al Inclinatio capitis fit cum tres Divinae Personae simul nominantur, et ad nomen letu, B. Mariae Virginis et Sancti tn culus bonortm dicitur Missa.

b) Inclinatio corporis, seu inclinatio profunda, fiU ad altare, sl tabernaculum cum SS. Sacramento non adsit; ad orationes *Munda cor meum* et *In spiritu humillidlii;* In symbolo od verba *Et Inearnatus eitt* In Canone romano ad verba *Sàpplfcti le rogamus.* Eadem Inclinatio Iit a diacono, cum petit benedictionem ante proclamalionem EvangeUI, Sacerdos Insuper parum se inclinat cum, In consecratione, verba Domini proteri.

De incensalione

235. Incensum ad libitum adhiberi potest in qualibet forma Missae: a) durante processione Ingressus; *b)* initio Missae, ad altare thurifieandum; *c)* ad processionem et cui proclamatlonem EvangelU; *d)* ad offertorium, ad thurifi- cunda oblata, altare, sacerdótem et populum; *e)* ad eleva* Uonrm hostiae et calicli post consecrationem.

235. Sacerdos incensum In thurlbulum Imponit, llludque benedicit signo crucis, nihil dicens.

Incensatio altarii fit hoc modo: a) Sl altare eit a pariete selunctum, sacerdos Illud circumeundo incernat, bj Sl altare non est ■ pariite ftlunctum, sacerdos transeundo Incernat primo partrm dexteram, deinde partem sinistram ollaris.

Crux si est super altare vel apud ipsum, thurtllcatur ante

«fTELrn* 1,0,1 α11α''· 'accrdo' «un Incernat cum xnuisit ante ipsam·

De purificatione

237. Quoties aliquod fragmentum hostiae digitis adhaeserit, praecipue post fractionem vel fidelium Communionem, sacerdos digitos super patenam abstergeat vel pro necessitate abluat. Similiter fragmenta, sl quae extra patenam sint, colligat.

238. Vasa sacra purificantur α sacerdote vel α diacono post Communionem vel post Missam, quantum fieri potest ad abacum. Purificatio calicis fit cum sino et aqua, vel cum aqua tantum, quae ab Ipso sacerdote vel diacono sumitur. Patena dc more purificatorio detergeatur.

239. Sl hostia vtl aliqua particula dilabatur, reverenter accipiatur; si quid vero Sanguinis fundatur, locus ubi ceciderit aqua lavetur, et haec aqua postea in sacrarium mittatur.

De eomanione *lub utroque tpeeie*

240. Formam ratione «igni pleniorem habet sacra Communio cum fit sub utraque specie. In ea enim forma signum eucharistici convivii perfectius elucet, et clarius exprimitur voluntas qua novum ct aeternum testamentum In Sanguine Domini ratum habetur, necnon ratio inter convivium eurharisticum et convivium eschatolomcum in regno Patris.··

241. Cnrent sacri pastores fidelibus, qui ritum participant vel ei intersunt, aptiore quo fleri potest modo doctrinam catholicam de forma sacrae Communionis in mentem revocare Iuxta Concilium Tndenlinum. In primis christifideles moneant fidem catholicam docere etiam sub altera tantum specie totum atque Integrum Christum verumque sacramentum sumi, ac propterra, quod nd fructum attinet, nulla gratia necessaria ad salutem eos defraudari qui unam speciem solam recipiant.'·

Doceant insuper. Ecclesiam potestatem habere In Sacramentorum dispensatione, salva evrum substantia, statuendi vel mutandi quae Ipsorum venerationi vel suscipientium utilitati pro rerum, temporum et locorum varietate magis expedire indicaverit.·· Simul tamen fideles moneantur ut sacrum ritum, quo signum eucharistici convivii plenius elucet, Im-

**242.* EρHτλρI, et debita catechesi praemissa, communio calicis permittitur in sequentibus casibus:··

1) neophytis adultis in Miosa quae Baptismum subsequ - ten confirmatis adultis in Missa suae Confirmationis; baptizatis qui in Ecclesiae communionem recipiuntur,

2l sponsis in Missa sui Matrimonii;

3) ordinatis in Missa suae Ordinationis;

4) abbatissae, in Missa suae benedictionis; virginibus, in Missa suae consecrationis; professis corurnque parentibus, propinquis et confratribus, in Missa primae, renovatae aut perpetuae religiosae professionis, dummodo vota intra Missam emittant aut renovent;

5) coadiutoribus missionarils lalcls. In Missa qua modo publico mittuntur^ necnon aliis, Ln Missa In qua missionem ecclesiasticam accipiunt;

6) in adminislratione Viatici, infirmo et omnibus astantibut· cum Miiui ad nonnam luris In domo infirmi celebratur;

7) diacono, subdiacono et ministris, officium suum Implentibus in Missa cum cantu;

8) cum concelebratio fit: *a/* omnibus qui in eadem conelebratione vero ministerio liturgico funguntur, etiam lalcls, necnon omnibus seminariorum alumnis qui el intersunt; *b)* in suis autem ecclesiis vel oratoriis, etiam omnibus membris Institutorum consilia evangellca profitcntlum atque aliarum Societatum in quibus per religiosa vota aut oblationem aut promhdonem Deo se devovent; praeterea omnibus qui in domo socialium Illorum Institutorum et Societatum die no·ctuque commorantur;

9) sacerdotibus, qui magnis celebrationibus intersunt el celebrare vel concelebrare non possunt;

10) omnibus qui exercitiis spiritualibus vacant. In Missa quae. Inter haec exercitia, specialiter pro elusmodi coetu actuose participante celebratur; lis omnibus qui participant conventum alicuius coctus pastoralis, in Missa quum in communi celebrant;

IV) lis qui sub numeris 2 et 4 recensentur, ln Missa suorum lubllaeorum;

12) patrino. matrinar, parentibus et conlugl necnon catechlstls lalcls baptizati adulti ln Missa initiationis Ipsius;

13) parentibus, familiaribus, necnon insignibus benefactoribus qui Missam sacerdotis novcnsllh participant;

14) sodalibus Communitatum. In Missa conventuall vel •Communitatis», ad normam n. 76 huius Institutionis.

243. Ad communionem sub ulraque specie distribuendam, parentur:

a) Sl Communio calicis fit cum calamo, calami argentei pro celebrant? et pro singulis communicandis, atque vas cum aqua ad calamos purificandos, el patena in qua calami deponantur.

cî CV·m cochleari Sanguis administratur, unum cochlear. -iV..s*. Communio sub utraque specie per Intinctionem distribuitur, eaveodum est ne hostiae sint nimis tenues neque m 'inïïTu' paulum spissiores solito, ut. Sanguine partira Intinctae, possint commo<le distribui.

‘‘C!. S Coqct. Ritur», Inrtructio Ewkxrixîjru»»» *irn tUnum* as m*U P SJB (LE Mfal. ·· a. Cost Tnd Ses*. XXI*

cun-,™ ,5

1. Ritui Communionis tub utraque specie quando Communionem suscipientes directo o calice bibunt.

214. Sl adest diaconus vel ttllus sacerdos assistens:
a) **Celebrant eumlt de more Corpus et Sanguinem Domini, cavent ut In calice sati» Sanguinis remanent nro Communionem suscepturi»; et partem externam calicis purifIcatorio absterget.**
t>) **Celebrant diacono calicem cum purifIcatorio tradit. Ipse vero tumlt patenam vel pyxidem cum hostiis; deinde eelebran» et diaconus te sistunt ubi magis commode possint fidelibus Communionem praebere.**
c) **Singuli communicante» accedunt, debitam reverentiam faciunt, et stant coram celebrante. Celebrans hostiam elevando dicit:** *Carpus Christi,* **communicandus nutem respondet: Amen, et u celebrante Cornu» Christi accipit.**
d) **Communicandus deinde transit ad dlnconum ct stat conun eo. Diaconus dicit:** *Sanguis Christi,* **communicandus respondet: Anien el diaconus porrigit el purifIcntorlum et calicem, quem communicandus ipse, pro opportunitate, manibus suis ori admovet. Communicandus, tenens mnnu sinistra purifIcatorlum sub ore, attondens nc quid Sanguinis defluat, paulum e calice bibit, et postea recedit; diaconus autem pariem externam calicis purifIcatorio absterget.**
e) **Si alii adsunt sub una tantum specie Sacramentum suscepturi, diaconus, postquam omnes qui sub utraque specie communicandi erant c calice biberunt, calicem super altare deponit. Celebrans vero fideles communicat ac postea redit ad altare. Quod de Sanguine remansit ipse, vel diaconus, sumit et purificationes de more peragit.**
215. Si non adest diaconus neque alius sacerdos assistens:
a) **Celebrans sumit do more Corpus ct Sanguinem Domini, cavens ut ln calice satis Sanguinis pro Communionem suscepturis remaneat; ct partem externam calicis purifIcatorio absterget.**
b) **Celebrans deinde se sistit ubi mngls commode possit Communionem praebere et Corpus Domini distribuit, more consueto, singulis sub utrnquc specie communicandis, qui accedunt, debitam reverentiam faciunt ct stant coram celebrante, atque. Corpore Domini accepto, aliquantulum recedunt.**
e) **Postquam singuli Corpus Domini sumpserunt, celebrans pyxidem super altare deponit ct calicem cum purifIcatorio accipit. Singuli calicem participaturi iterum ad celebrantem accedunt, et stant coram eo. Celebrans dicit:** *Sanguis Christi:* **communicandus respondet: Amen, et celebrans porrigit ei calicem cum purifIcatorio. Communicandus punficatorium tenens manu sinistra sub ore, attendens ne quid Sanguinis defluat, paulum e calice bibit et postea recedit. Celebrans partem externam calicis purifIcatorio abstergeL**
d) **Communione calicis expleta, celebrans eum super altare deponit, et, si nili sunt sub una tantum specie communicandi, eos more consueto communicat, ac postea redit ad alture, quod de Sanguine remansit sumit et purificationes de more peragit.**

2. Ritus Communionis sub utraque specie per intinctionem

246. Sl adest diaconus vel nilus sacerdos assistens:
a) **Celebrans huic tradit calicem cum purifIcatorio. Ipse vero sumit patenam vel pyxidem cum hostiis; deinde celebrans cum diacono se sistit ubi magis commode possit Communionem praebere.**
b) **Singuli communicandi accedunt, debitam reverentiam faciunt el stant coram celebrante tenentes patinam sub ore. Celebrans partem hostiae In calicem intingit et eam elevando dicit** *Corpus et Sanguis Chrisli;* **communicandus nutem respondet: Amen, et a celebrante Sacramentum recipit, ac postea recedit.**
c) **Communio aliorum qui sub una tantum specie Sacramentum suscipiunt, sumptio Sanguinis qui remansit et purificationes fiunt ut supra dictum est.**
217. Sl non adest diaconus neque alius sacerdos assistens:
a) **Celebrans, postquam Sanguinem Domini sumpsit, accipit pyxidem vel patenam cum hostiis Inter digitos indicem et medium manus sinistrae, et calicem Inter pollicem et Indicem eiusdem manus, ct se sistit ubi magis commode possit Communionem praebere.**
b) **Singuli communicandi accedunt, debitam reverentiam faciunt et stant coram celebrante, tenentes patinam sub ore. Celebrans partem hostiae In calicem intingit et eam elevando dicit:** *Corpus et Sanguis Christi;* **communicandus nutem respondet:** *Arnen,* **n celebrante Sacramentum recipit, et recedit,**
c) **Licet etiam parvam mensam tobolcn ct corporali ornatam apud infimum gradum altaris vel apud cancellos apponere, super qua celebrans calicem deponat, ad distributionem Communionis faciliorem reddendam.**
d) **Communio aliorum qui sub una tantum specie Sacramentum suscipiunt, sumptio Sanguinis qui remansit ct purificationes fiunt ut supra dictum est.**

3. Ritus Communionis sub utraque specie cum calamo

248. Etiam celebrans utitur calamo ad Sanguinem Domini sumendum.
240. Sl ndest diaconus vel alius sncrrdos assistens:
a) **Ad communionem Corporis Domini distribuendam, omnia fiunt, ut supra n. 244** *b* **et e dictum est.**
b) **Deinde communicandus accedit ad diaconum et stat coram eo. Diaconus dicit:** *Sanguis Chrisli;* **communicandus respondet:** *Arnen* **ct calamum n ministro accipit, ln calicem Immittit atque paulum Sanguinis sumit. Extrahit postea calamum, attendens ne quid Sanguinis defluat et mlmlttit ln vas cum aqua, quod minister, apud diaconum stans. In manibus tenet, atque paulum aquae hauriens calamum purificat, et eum ln vase ab ipso ministro porrecto deponit.**
250. Sl non adest diaconus neque alius sacerdos assistens, ipse celebrans calicem singulis communicandis offert, ordine supra, pro Communione colicis, descripto (n. 245), et minister upud cum tenet vas cum aqua ad calamum purificandum.

4. Ritus Communionis sub utraque specie cum cochleari

251. Si adest diaconus vel alius sacerdos assistens, hic calicem manu sinistra sustentat et cochleari singulis communicandis, qui patinam sub ore tenent. Sanguinem Domini distribuit, dicens: *Sanguis Christi,* **et attendens ne eorum labia aut linguam cochleari tangat.**
252. Si non adest diaconus neque alius sacerdos assistens, ipse celebrans, postauam omnes sub utraque specie communicandi Corpus Domini receperunt, singulis etiam Sanguinem distribuit.

Cap. V—De e*2clesiarum dispositione et ornatu ad Eucharistiam celebrandam

I. Principia oeneraua

253. Ad Eucharistiam celebrandam, populus Del plerumque ln ecclesiam congregatur vel, ea deficiente, in alium locum honestum qui sit tanto mysterio dignus. Ecclesiae igitur, aliavc loca, ad sacram actionem exsequendam et ad fidelium actuosam participationem obtinendam apta sint. Aedes sacrae Insuper ct res ad cultum divinum pertinentes vere sint dignae, pulchrae, atque rerum supernarum signa ct symbola. ··
254. Proinde, Ecclesia nobile ministerium artium continenter quaerit, et omnium gentium atque regionum artis significationes admittit.·' Immo, sicut studet artis opera atque thesauros a saeculis nnteactis tradita servare·· et, quatenus opus est. novis necessitatibus aptare, nova cuiusque aetatis Indoli consona promovere contendit.··
Quapropter in instituendis artificibus necnon In seligendis operibus in ecclesiam admittendis, vera artis praestantia exquiratur, quae fidem et pietatem alat et cum veritate significationis et finis cui destinatur congruat.'·
255. Praestat ecclesias sollemniter consecrari. Fideles autem ecclesiam cathedralcm suae dioeceseos et suam ecclesiam debito honore prosequantur, et eas veiuti signum spiritualis Illius Ecclesiae habeant, ad quam aedificandam et dilatandam cx professione sua Christiana destinantur.
256. Ad sacras aedes recte exstruendas, reficiendas atque disponendas, omnes quorum Interest Commissionem dioecesanam de sacra Liturgia et de Arte sacra consulant. Ordinarius nutem loci eiusdem Commissionis consilio et adiutorio utatur» quando agitur dc normis in hac re tradendis, aut de novarum aedium adumbrationibus approbandis aut de quibusdam quaestionibus nonnullius momenti diiudicandls."

II. De ecclesiae ordinatione ad sacram svnaxim

257. Populus Del, qui ad Missam congregatur, cohaerentem et hlerarchicam habet ordinationem, quae diversis ministeriis dlvcrsaque actione pro singulis celebrationis partibus exprimitur. Generalis itaque dispositio aedis sacrae ea iit oportet quae coetus congregati imaginem quodammodo prae se ferat, utque congruam omnium ordinationem permittat necnon rectam muneris exsecutionem uniuscuiusque foveat.
Fideles atque schola cantorum locum obtinebunt, qui ipsorum actuosam participationem faciliorem reddat.'*
Sacerdos autem elusque ministri locum capient in presbyterio, seu in en parte ecclesiae, quae ipsorum munus hlerarchlcum ostendat, in quo quisque respective orationi praesideat, verbum Dei annuntiet et altari ministret.
Haec omnia, quamvis hierarchicam dispositionem et munerum diversitatem exprimere debeant, intimam tamen et cohaerentem unitatem efficiant, qua unitas totius plebis sanctae clare eluceat. Natura vero ct pulchritudo loci universaeque supellectilis pietatem foveant et sanctitatem mysteriorum quae celebrantur ostendant.

IU. De presbyterio

258. Presbyterium nb aula ecclesiae opportune distinguatur aut por aliquam elevationem, nut per peculiarem structuram ct ornatum. Talis autem amplitudinis sit. ut sacri ritus commode peragi possint."

·· Cf Cone. VaL II. ConsL de Sacra I_iturpa, *Siirtwrfe** Ccnrihu·», nn. 123-1:4 (LE 3M*i Decr. de Presbyterorum ministerio et vita. *Prnbr·trrrrum ardinù,* n. j [LE 3365 p. S. Conyr. Rituum, Iustruelio *l*£rr* Qcm·mzniri, 36 sept. 1964, n. 90: A. A. S. $6 (1964) p. $97 [LE 3117). Instructio *EuchariUicum* MydrriiM, 25 mali 1967. n. xr A. A. S. 59 (X967) p. 334 [LE 3564]. ··Cf. Cooc. VaL II, ConsL de Sacra Liturp·». SacrcMTu-r··» *Concilium,* n. 123. ·· CL S. Con<r. Rituum. Instructio wm rfznM-i. 33 mali 1967, n. 14! A A. S. 59 («967) p. 554. ·· Ct Coae. VaL II, ConsL de Sacra Lituryia, *Ss&vtaftdw** Cmo Iibw, nn. X3j. 159; S. Coo<t Rjtuurn, Instruitio /nirr 36 sept- 1964, n. rj «.· A. A S. »β (t9&4) p. SAo. '· Cf. Cooc VaL II, Const dc Sacra Lxturyia. Connïium. n. X3j. '* Cf. Cone. Vat II, Const de Sam Liturcia, Saoracaw. *itum* Covrfiwi, η. χiό. '' Cf. S. Con<r. Rituum, Instructio Zbîcf Obtwu nûi, 36 sept. X764, un. 97-^S: A. A.S.56 (1964) p. S99. '•CL »5U., n. çr

IV. De altatu

250. Altare, in quo sacrificium cnicis sub signi» sacraroentalibus praesens e/ficitur, est etiam mensa Damini, ad quam participandam in Mlisa populus Dei convocatur; atque centrum gratiarum actionis, quae per Eucharistiam perficitur."

260. celebratio Eucharistiae, in loco sacro, peragenda est super altare sive fixum sive mobile; extra locum sacrum vero, praesertim sl ad modum actus flat, etiam super mensam convenientem, peragi potest, retentis semper tobalea et corporalL

261. Altare fixum dicitur, sl Ita exstruatur ut cum pavimento cohaereat Ideoque «moveri nequeat; mobile vero »l transferri possit.

262. Altare malus exstruatur 0 pariete selanctnm, ut facile elrcumlri et in eo celebratio versus populum peragi possit. Eum autem occupet locum, ut revera centrum sit ad quod totius congregationis fidelium attentio sponte convertatur."

Altare malus de more sit fixum et consecratum.

263. Iuxta traditum Ecclesiae morem et significationem, mensa altaris fixi sit lapidea, et quidem ex lapide naturali. Attamen etiam alia maleria digna, solida et affabre effecta, de ludido Confrrentiae Episcopalis, adhiberi potest.

Stipites vero aut basis ad mensam sustentandam ex qualibet materia, dummodo sit digna et solida, confici possunt.

264. Altare mobile ex quibuslibet materiis nobilibus et solidis, atque usui Jiturgico, iuxta diversarum regionum traditiones et morra, convenientibus exstrui potest.

265. Altana tum fixa tum mobilia iuxta ritum Pontificalis Romani eoosecrantar: altaria tomen mobilia benedici tantum possunt. Nulla vero fit obligatio habendi petram consecratam in altari mobili aut In mensa, supra quam extra locum sacrum celebratio peragatur (ef. n. 260).

266. Usas includendi in altari consecrando, vel deponendi sub altari, reliquias Sanctorum, etsi non Martyrum. opportune •crvelor. Caveatur tamen ut de huiusmodi reliquiarum veritate certo constet.

267. Altaria minora numero sint pauciora et, in novis ecclesiis In sacellis ab ecclesiae aula «llquomodo seiunctis collocentur."

DK ORNATU ALTABIS

263. Ob reverentiam erga celebrationem memorialis Domini rt erga convivium in quo Corpus el Sanguis Domini praebentur, super altare saltem urna tobalea ponatur, quae ad formam, mensuram et ornatum quod attinet cum ipsius altaris structura conveniat.

269. Candelabra, quae pro singuli» actionibus Uturgicl», venerationis et festivae celebrationis causa, requiruntur, ant super altare, aut circa ipsum. attenta structura tum altaris tura presbyterii, opportune collocentur, ita ut tntum concinne componatur, neque fideles impedhntur ab Us facile conspiciendi». fjnar super altare aguntur vel deponuntur.

270. Item super altare vel prope ipsum crux habeatur, quae a coetu congregato bene conspiciatur.

VI. De xkde pro celebrante et ministris, SEU DE LOCO FRAESIDENT1AE

271. Sedes celebrantis debet munus elu» praesidendi coetui stque oratkmem dirigendi significare. Proinde locus eius magis eopgrau» est verro» ad populum tn vertice presbyterii, nisi aedis structura vel alia adiuncta Id impediant, ex. gr. sl propter nlmUm distantiam communicatio inter sacerdotem ct roetum fidelium difficili» cvailal. Omnis species throni vitetur. Sede» autem pro ministris loco magis apto in presbyterio eollncentur, ut Ipsi munus sibi concreditum facile Implere possint."

VII. De ambone, »eu df. loco e quo verdvm Dei annuntiatur

272. Dignitas verbi Del requirit ut in ecclesia locus congruas exsistat e quo annuntietur, et ad quem. Inter liturgiam verbi, attentio fidelium sponte convertatur.*·

Convenit ut grarratlm tncus huiusmodi sit ambo stabili» et non simplex pluteus mobili». Ambo, pro cuiusque ecclesiae structura. Ita dispositus esse debet, ut ministri a fidelibus bene conspici et audiri possint.

Ex embone proferuntur lectione», psalmus responsoria» atque praeconiam paschale; Item proferri possunt homllia et oratio universali» seu oratio fidelium.

Minus vero congruit ad umbonem ascendere commentatorem, cantorem aut moderatorem chori.

VIII, Dn locis fidelium

773. Loca fidelhim congrua cura disponantur, ut Ipsi oculis et animo sacras celebrationes debite nariIdpar* possint. Expedit ut de more scamna seu sedilia ad eorum usum ponantur. Consuetudo tamen personis quibusdam privati» teaes rebervandl reprobanda est.'· Sedilia autem seu scamna Ita dispo-

nantur, ut fideles corpori» habitus o cliverait celebrationi» partibus requisitos facile sumere possint et expedite ud sacram Communionem recipiendam accedere valeant.

Cavcatur ut fideles sive sacerdotem sive alios ministros non Sîüihi/^' *7* h<YJ,crnU instrumentis technicis adhibitis, commode audire valeant.

IX. De loco scholae et organi vel ALIORUM INSTRUMENTORUM MVSICORLM

274. Schola cantorum, attenta cuiusque ecclesiae dispositione, ita collocetur, ut clare appareat cius natura, eam nempe fidelium communitatis congregatae partem esae, et peculiare munus agere; eius ministerii liturgie! exsecutio facilior evadat; singuli» eius sodalibus plena in Missa participatio, Idest participatio saeramentalis, commode permittatur.··

275. Organum autem alinquc instrumenta musica legitime probata apto loco collocentur, ut tum scholae tum populo cantanti subsidio esse possint, atque, si sola pulsentur, commode ab omnibus audiri queant.

X. D« sanctissima Eucharistia asservanda

276. Illud valde commendandum est. locum sanctissimae Eucharistiae asservandae exstare in sacello nd privatam fidelium adorationem et precationem idoneo.·1 Quod sl hoc fieri non potest* pro cuiusque ecclesiae structura rt Iuxta legitimas locorum consuetudines Sacramentum ponatur aut In aliquo altari nut extra altare in parte ecclesiae pernobili et rite ornata.··

277. Sanctissima Eucharistia asservetur in unico tabernaculo solido atque inviolabili. Quare, de more, in singuli* ecclesiis, unicam tabernaculum habeatur.··

XI. Dr. IMAGINIBUS FIDELIUM VENERATIONI PROPOSITU

278. Domini, B. Mariae Virginis et Sanctorum Imagines, iuxta antiquissimam Ecclesiae traditionem, in aedibus sacrii fidelium venerationi legitime proponuntur. Caveatur tamen, hinc ne eorum numerus nimis augeatur, hinc ut earum dispositlvo debito ordine fiat, ne fidelium attentionem ab ipsa celebratione avocent." Unius autem eiusdemque Sancti plus quam nna Imagn ne habeatur. Generatlm in ornamento ct dispositione ecclesiae pietati totiu» communitatis pmsplclatur.

XII. De generali loci sacri dispositione

279. Ornatus ecclesiae ad nobilem Ipsius simplicitatem conferat, potius quam ad pompam. In elementis autem sell-Rendis qw>e ad ornatum pertinente rerum veritas curetur* atque eo contendatur, ut ad fidelium Institutionem conferat et «d dignitatem totius loci sueri.

280. Apta ecclesiae eiusque adlunctorum dispositio, quae necrs<italibus nostrae aetati» opportune respondeat, requirit ut non ea solummodo curentur quae ad sacras actiones celebranda» directius pertineant, sed ut ea quoque praevideantur, quae ad fidelium convenientem commoditatem tendunt. Torque in locis ubi coetu» congregantur habltuallter praevideri solent.

Cap. VI—Dc lis quae ad Missae celebrationem requiruntur

I. De pane et vino ad Eucharistiam celebrandam

281. Exemplum Christi secuta. Ecclesia panem ct vinum cum aqua ad celebrandum dominicum convivium semper adhibuit.

282. Panis ad Eucharistiam celebrantium debet esse trltlecu». Iuxta traditionem totius Ecclesiae, et azymus Iuxta traditionem Ecclesiae latinae.

283. Ratio signi postulat ut materia celebrationis cucharlsticae revera ut cibus appareat. Expedit ergo ut panis eucharisticus, quamvis azymus et forma tradita confectus, tali modo efficiatur, ut sacerdos in Missa cum populo celebrata rrvera hostium frangere possit In diversas partes, casque saltem aliquibus fidelibus distribuere. Parvae tnmcm hostiae minime excluduntur, quando numerus sacram Communionem sumentium aliaeque rationes pastorales Id exigunt. Gestus autem tractionis panis, quo simpliciter Eucharistia designabatur tempore npostoUco, apertius manifestabit vim ct mcmentiim »»gm unitatis omnium in uno pane, et caritatis ex eo quod unus pani» Inter fratres distribuitur.

284. Vinum pro celebratione eucharistica debet esse rx genimine vitis (ct. Lc 22, 18», naturale et merum, idest extraneis substantiis non admixtum.

285. Sedula eura caveatur ut panis et vinum ad Eucharistiam destinata perfcelo statu conserventur. Id est, caveatur ne vinum acescat, nrve panis corrumpatur vel nimis durus fiat. Ita ut difficulter frangi possit.

A. A S. O (1764! p. M. "CtS. rt. Rituum, laatroctlo Ewkarittuwai
Rima. Ustrxtin /wU* Qasnvwtri. 16 sept 104. n qt: A A S. 56 (1964)
·. M. "Ct «Hi .·. qy A. A. £. O (1964) p A0. "ihU, a. qx: A. A. S.
O (»«04l p '· O. . a. A A. A. S O U9A4) p. 899. '· Ct. Cooc.
V«t II. CossL d» S*crx UtmU. n. jr. S Cenex
IStaMB, Intractio fan Oerv^wv». sfc sept 19Ô4. n. 08; A. A. S. O (1764)
P lyy ··#» C*c<r. Ritvsa. tastnxtio Maiuam mosr. $ martii 1767,

a. «y A. A. S. 5* (1967) p. 507. ·» S. Cooxr. Rituusa. Instructio £ucAar«-
Um 15 mUl 107. n. jy A. A S. 59 (1967) p. »66. " CI. iWJ..
n 54- A. A. S. h*07) p. jfe»; IcstrorUo /Mer On-Bxwnto. »6 sept. x<X>4

A Sh "% ■ “· ” A- A· 51 t“»C” ”· S6*

y>Ü9<A) ro. 199'»» ILE I4131Γ"ÏE Vu II * CùîÎt ➢ 4q A A ⋀
turr.s. v u· π· dr Sicra U·

286. Si post consecrationem aut cum Communionem sumit, sacerdos animadvertat vinum non fuisse Infusum, sed aquam, deposita aqua In aliquo vase, vinum cum aqua Infundat In calicem, illud consecret, partem narrationis dicens quae ad consecrationem calicis pertinet, quin tamen teneatur Iterum panem consecrare.

II. Dk sacra supellectile in oενεπε

287,Sicut pro ecclesiis aedificandis. Ha ct pro socru supellectile universa, Ecdcsla genus nrtls cuiusque regionis admittit, ct eas optationes recipit, quae cum singularum gentium Ingenio et traditionibus congruat, dummodo omnia usui ad quem Ipsa sacra supellex destinatur apte respondeant.··

Etiam In hac parte sedulo curetur nobilis Illa simplicitas, quae cum arte veru optime copulatur.

288. In seligendis materiis pro sacra supellectile, praeter eas quae usu traditae sunt, eae quoque admitti possunt quae, Iuxta mentem nostrae aetatis, nobiles aestimantur, durabiles sunt et usui sacro bone accommodantur. Qua de re iudex erit Conferentia Episcopalis pro singulis regionibus.

III. De vasts sacris

289. Inter ea quae n<l Missam celebrandam requirantur, speciali honore habentur vasa sacra, et inter liare calix ct patena, quibus vinum et panis offeruntur, consecrantur et sumuntur,

290. Vasa sacra ex materiis solidis et, secundum com· niunetn aestimationem cuiusque regionis, nobilibus conficiantur. De qua re Judicabit Conferentia Episcopalis. Praeferantur tamen materiae quae facile non frangantur neque corrumpantur.

291. Calices aliaque vasa, quae ad recipiendum Sanguinem Domini destinata sunt, cuppam habeant ex tali materia confectam, quae liquida non absorbeat. Pes vero ex aliis materiis solidis et dignis confici potest.

292. Vasa sacra, nd hostias recipiendas destinata, uti patena, pyxis, theca, ostensorium et olla huiusmodi, etiam ex aliis materiis. In qualibet regione magis aestimatis, ex, gr. ebure aut aliquibus lignis durioribus, confici possunt, dummodo usui sacro aptae sint.

293. Ad hostias consecrandas unica patena amplior convenienter adhiberi potest, in qua ponatur panis tum pro celebrante tum pro ministris ct fidelibus.

294. Vasa sacra ex metallo confecta interius plerumque Inaurentur, sl ex metallo conflata sint quod robiginem producat; si vero sint ex metallo robigine Immuni ct auro nobiliore conflata. Inauratura non est necessaria.

295. Ad formam vasorum sacrorum quod attinet, artificis est en opportuniore modo conficere, qui moribus respondeat singularum regionum, dummodo ud usum Jiturgicum, ad quem destinantur, singula vasa sint npta.

296. Quoad vasorum sacrorum benedictionem vel consecrationem, serventur ritus In libris liturgie!» praescripti.

IV. De sacris vestibus

297. In Ecdcsla, quae est Corpus Christi, non omnia membra eodem munere funguntur. Haec diversitas ministeriorum In cultu sacro peragendo exterius manifestatur diversitate sacrarum vestium, quae proinde signum exstare debent muneris cuique ministro proprii. Eaedem tamen sacrae vestes ad decorem quoque ipsius actionis sacrae conferant oportet.

298. Vestis sacra omnibus ministris cuiusvis gradus communis est alba, circa lumbos cingulo astringenda, nisi tali modo confecta sit. ut corpori adhaereat etiam sine cingulo. Antequam vero alba assumatur, si haec habitum communem circa collum perfecto non cooperit, amictus adhibeatur. Alba cum superpcllleo commutari potest; non tamen quando plancta, dalrnatica vel tunica induendae sunt, aut quando stola adhibetur loco planctae vel dalmntlcac.

299. Sacerdotis celebrantis vestis propria, In Missa aliisque sacris actionibus quae cum Missa directo conectuntur, est plancta seu casula, nisi aliud caveatur, super albam ct stolam Induentia.

300. Diaconi vestis propria est dnlmatlea, super albam et stolam Induenda.

301. Subdinconus tunicam defert, quae super albam indultur.

302. Stola dcfcrtnr »« sacerdote circa collum et ante pectus pcnden.s; a diacono vero nb humero sinistro per transversum super pectus ducitur nd partem dexteram corporis, iblque retinetur.

303. Pluviale, seu cappa pluvialis, assumitur a sacerdote In processionibus nlilsque actionibus sacris, iuxta rubricas proprius singulorum rituum.

304. Ad formam sacrarum vestium quod attinet. Conferentiae Episcopales possunt definire et proponere Apostollcae Sedi aptatlonrs, quae necessitatibus ct moribus singularum regionum respondeant.··

305. Ad sacras vestes conficiendas, praeter traditas materias, fibrae naturales cuiusque loci propriae adhiberi possunt necnon aliquae fibrae artificiales, quae respondeant dignitati actionis sacrae ct personae. Do qua re indicabit Conferentia Episcopalis.··

'•Cf Cone. VaL II. Const, de Sarra UtnrxU, *SamunJu» Cepium.* **8: 1' Co'îrr Rituum. Instructio.** *Euckeruixnm* **matnam. a5 rruÜ 1967 P- »54. Cf V4t. H. Coa.t. d. U-**

tunpi. *Satrtwiitvm* **Cc^ush·", D- U tlnJ**

300. Decet pulchritudinem et nobilitatem cuiusque vestis non ex abundantia ornamentorum quae superadduntur exquiri. sed 0 materia quae adhibeatur et a forma. Ornamenta autem figuras seu imagines vel symbola praebeant, quae usum sacrum Indicent, remotis iis quae usum socrum dedeceant.

307. Diversitas colonim In sacris vestibus eo contendit, ut hinc proprietas mysteriorum fidei celebrandorum, hinc sensus progredientis vitae chrislianae, decursu anni liturgie! efficacius etiam exterius exprimatur.

308. Ad colorem sacrarum vestium quod attinet, servetur usus traditus, nempe:

_a)_ Color albus adhibetor In Officiis et Missis temporis na^cluilis et Nativitatis Domini; Insuper In festis et memoriis Domini, quae non sint dc eius Passione, In festis et memoriis beatae .Mariae Virginis, SS. Angelorum. Sanctorum non Martyrum, In festo Omnium Sanctorum (1 nov.), S. loonnis Baptistae (24 lunii), S. loannls Evangelistae (27 dec.). Cathedrae S. Petri (22 febr.) et Conversionis S. Pauli (25 lan.).

_b)_ Color ruber adhibetur In dominica Passionis et ferin VI Hebdomadae sanctae, in dominica Pentecostes, Ia celebrationibus Passionis Domini, in festis nataliciis Apostolorum et Evangellstarum el in celebrationibus Sanctorum Martyrum.

_c)_ Color viridis adhibetur In Officiis et Missis temporis •per annum».

_d)_ Color violaceus adhibetur tempore Adventus et Quadragesimae. Assumi potest etiam in Officiis et Missis defunctorum.

_e)_ Color niger adhiberi potest In Missis defunctorum.

_f)_ Color rosaceus adhiberi potest !n dominicis *Gaadile* (III Adventus) et *Laetare* (IV in Quadragesima).

Conferentiae tomen Episcopales possunt definire et proponere Apostollcae Sedi aptationes, quae necessitatibus ct ingenio populorum respondeant.

309. Diebus sollemnioribus adhiberi possunt sacrae vestes nobiliores, etsi non sint coloris diei.

310. Missae votivae dicuntur cum colore convenienti Missae quae celebratur aut etiam cum colore diei vel temporis proprio; Missae autem ad diversa cum colore proprio vel diei vel temporis.

V. De aliis rebus ad usum ecclesiae destinato

311. Praeter vasa sacra aut vestes sacras, pro quibus aliqua peculiaris materia statuitur, alia supellex, quae aut Ipsi usui liturglco destinatur aut quolibet alio modo In ecclesiam admittitur, digna sit atque respondens fini cui unaquaeque res destinatur.

312. Sedulo contendatur ut etiam In rebus minoris momenti artis postulata opportune serventur, et nobilis semper simplicitas cum munditie societur.

Cap. VII—De Missa clusquc partibus eligendis

313. Efficacitas pastoralis celebrationis profecto augebitur, si textus lectionum, orationum et cantuum necessitatibus et praeparationi animi et ingenio participantium nple, quantum fieri potest, respondebunt. Quod obtinetur congrue adhibita multiplici facultate electionis, quae Infra describitur.

Sacerdos proinde, in ordinanda Missa, ad commune bonum spirituale coetus, potius quam ad suum Ingenium attendet. Memor sit Insuper huiusmodi electionem partium concordi ratione esse faciendam cum ministris aliisque partem aliquam in celebratione exercentibus, fidelibus minime exclusis, in lis quae ad Ipsos magis directo spectant.

Cum vero multiplex afferatur facultas seligendi diversas Missae partes, necesse est ut ante celebrationem diaconus, lectores, psalmista, cantor, commentator, schola, unusquisque pro sua parte, probe sciant quinam textus oil se spectans adhibentur, nihilquc ex tempore quadommodo eveniat. Harmonica enim ordinatio et exsecutio rituum multum confert ad componendos fidelium animos ad Eucharistiam participandam.

314. In sollemnitatibus, sacerdos sequi tenetur calendarium ecclesiae in qua celebrat.

315. In dominicis, in feriis Adventus. Nativitatis, Quadragesimae et Paschae, in festis ct memoriis obligatoriis:

_a)_ si Missa celebratur cum populo, sacerdos sequatur calendarium ecclesiae In qua celebrat;

_b)_ sl Missa celebratur sine populo, sacerdos eligere potest nut cnlcndarium ecclesiae aut calendarium proprium.

316. In memoriis nd libitum:

_a)_ In feriis /Xdvcntus n die 17 ad 21 decembris. Infra octavam Nativitatis ct in feriis Quadragesimae, exceptis feriis IV Cinerum et Hebdomadae sanctae, sacerdos dicit Missam de die llturgico occurrente; de memoria nutem tn calendario generali eo dic forte inscripta sumere potest collectam, dummodo non occurrat ferta IV Cinerum aut ferla Hebdomadae sanctae.

_b)_ In feriis Adventus ante diem 17 decembris. In feriis temporis Nativitatis et Paschae, sacerdos eligere potest aut Missam de frrin, nut Missam de Sancio, vel «le uno e Sanctis quorum Fiat memoria, nut Missam oe aliquo Sancto eo die In Msirtyrologlo Inscripto.

_c)_ In fcrll* per annum, sacerdos eligere potest aut Missam de ferin. aut Missam de memoria nd libitum forte occurrente, nut Missam d<* aliquo Sancto eo die in Mnrtyrologio Inscripto, nut Missam ad diversa vel votivam.

Si celebrat cum populo, sacerdos Imprimis bono spirituali fidelium studebit, ct cavebit ne iis suam propensionem Imponat. Curabit praecipue ne frequentius et sine sufficienti causa lectiones omittat singulis diebus tn lectionario feri*Il

■«IgnaUs: Ecclesia enim cupit ut ditior mensa verbi Dc! paretur fidelibus.··

0b eandem causam moderate sumet Missas defunctorum: quaefibet enim Missa tam pro vivis quam pro defuncti» offertur, et ln omni Prece eucharistica memoria defunctorum habetur.

Ubi nutem fidelibus cordi sunt memoriae ad libitum beatae Mariae Virginis vel Sanctorum, una saltem Missa de his celebretur, ut satisfiat legitimae eorum pietati.

Cum vero facultas datur eligendi inter memoriam calendario generali inscriptam el memoriam ealendorio dioecesano out religioso insertam, praeoptetur, ceteris paribus et luxta traditionem, memoria particularis.

II. De Missae partibus eligendis

317. In seligendis textibus diversarum partium Missae tum de Tempore tum de Sanctis, serventur normae quae sequuntur.

De *lectionibus*

318. Diebus dominicis et festivi» assignantur tres lectiones, sc. Prophetae, Apostoli et Evnngelfl, quibus populus Christianus ad perennitatem operis salutis, secundum mirabilem disciplinam dirinam, educatur.

Valde ergo optandum est ut tres lectiones revera fiant; attamen, propter rationes ordinis pastoralis et ex decreto Conferentlae Episcopalis, alicubi permittitur usus duarum tantum lectionum. Quando tamen electio facienda est inter duas priores lectiones, nonnae prae oculis habeantur in lecllonarlo propositae, necnon consilium ducendi fideles ad alttorem cognitionem Scripturarum; minime vero attendendum erit tantummodo ad electionem textus brevioris nut facilioris.

319. In lectlonario feriall, lectiones proponuntur pro singulis diebus cuiusque hebdomadae per universum cursum anni: proinde hae lectiones plerumque sumentur, diebus quibus sunt assignatae, nisi occurrat sollemnitas vel festum.

Si tamen aliquando lectio continua ln hebdomada intermittitur nb aliquod festum vel aliquam peculiarem celebrationem, sacerdoti beeblt, prae oculis habita ordinatione lectionum totius hebdomadae, aut partes omittendas una cum aliis componere aut statuere quinam textus aliis praeferendi sint.

In Missis pro peculiaribus coetibus, sacerdoti licebit textus peculiari celebrationi aptiores eligere, dummodo ex approbati lectlonarii textibus seUgantur.

320. Peculiaris insuper «electio textuum sacrae Scripturae datur pro Missis, in quas aliqua Sacramenta vel Sacramentali» inseruntur, aut quae pro quibusdam specialibus rerum admnciis celebrantur.

Huiuimodi Iretionaria Weo statuta sunt, ul per aptiorem verbi Dei auditionem fideles ad mysterium quod participant plenius percipiendum ducantur, et ad incensiorem amorem verbi Del Instituantur.

Textus proinde, qui ln coetu liturgko proferuntur, determinandi iunl prae oculis habitis tum congrua ratione pastorali tum eligendi facultate in hac re facta.

De *orationibus*

321. Plurima* praefationes, quibus Missale Romanum ditatur, eo spectant ut argumentum grallarum actioni» in Prece eucharistica variis modis explicetur, et variae rationes mysterii saluta pleniore hier proponantur.

322. Electio inter Preces eucharistica» his normis opportune regitur.

a) Prex eucharistica prima, seu Canon Romanus, qui semper adhiberi potest, opportunius dicitur diebus quibus assignantur Communicdnle» propria, aut in Missis quae *Hanc* tfitor propriH ditantur, necnou ln festis Apostolorum et Sanctorum, quorum mentio fit in ipsa Prece; itemque diebus uomlnkU. nisi, ob rationes pastorales, praeferatur alia Prex eueharis! lea.

b} Prex eucharistica secunda, ob peculiares ipsius notas, opportunius sumitur diebus Infra hebdomadam, vel In p*cuhAribus rerum adiunctis.

Quamvis praefatione propria InstrueU sit. adhiberi potest etiam cum aliis praefationibus, cum iis praesertim quae mysterium salutis compendiose repraesentant, v. gr. cum praefationibus de dominicis per annum aut cum praelationibus communibus.

Quando Mima pro aliquo defuncto celebratur, adhiberi potest peculiari» formula, suo loco, nempe ante Meminio Hiam proposita.

c) Prex eucharistica tertia cum qualibet praefatione dici potest. Eius usus praeferatur diebus dominicis el festis.

In hac Prece adhiberi potest peculiaris formula pro defuncto, suo loeo inserenda, nempe post verba: Omne» /illo» tuos Dftifue *dispersas, UM. demens Patrr,* crii/rdtm σοηϊὐητττ»

<D Prex eucharistica quarta praefationem Immutabilem habet el summarium planius historiae salutis praebet. Adhiberi potest quando Missa nraeftdlonr propria caret, et opportunius dieitur ln coetu fidelium, qui cognitione altiorc sacrae Seripturar pollent.

In hanc Precem, ratk)ne structurae, inseri nequit peculiaris formula pro defuncto.

e) Prex eucharistica praefatione propria Instructa adhiberi potest, eadem praefatione retenta, etiam quando in Missa fumrnda est praefatio de tempore.

323. In nuolibet Missa, nisi aliter notetur, dicuntur orationes ipsi Missae propriae.

••CtCcttc. V»t II.Cerni, de Smt j Litania, Sa«ro»a«f»w CeaciKsua.n. 51

veldSi.'Lî ,nemoril». dldtur collecta vel propria nfÂnLorati°nf» ▾ ero super oblata et post Communferlb T;mporilnLW"Z' *“Π'| P<,”Un, ' Com'nunl e

annum, vel una ex orationibus ad diversa, quae In mtssali recensentur. Semper tomen licebit ex Iisdem Missis diam solam collectam adhibere.

Hoc modo amplior copia praebetur textuum, quibus non tantum facultas fit renovandi continue argumenta precationi» coctus Ilturglci, sed etiam eandem precationem opportune aptandi necessitatibus fidelium. Ecclesiae ct mundi. In notioribus tomen anni temporibus, haec accommodatio Iam fit per orationes iisdem temporibus proprios. In mUsoli, pro singulis feriis, exstante».

De *cantibus*

324. In eligendis cantibus inter lectiones occurrentibus, necnon cantibus ad introitum, ad offertorium ct ad communionem, normae serventur, quae suis locis statuuntur.

De *peculiaribus facultatibus*

325. Praeter facultates eligendi quosdam textus aptiores, de quibus in numeris praecedentibus, facultas fit Confcrentli» Episcopalibus, ln peculiaribus adiunctis, aliquas optationes indicandi ad lectiones quod attinet, ea tamen lego, ut textus seligantur e lectlonario rite approbato.

Cap. ATII——— Missis et orationibus ad diversa et votivis, et de Missis defunctorum

I. De Musis et orationibus ad diversa et votivis

326. Quoniam liturgia Sacramentorum et Sacramentalium id efficit ut fidelibus bene dispositis omnis fere eventus vitae sanctificetur gratia divina manante ex mysterio paschali.·· et quoniam Eucharistia est sacramentum sacramentorum, mlssale suppeditat exempla Missarum et orationum, quae In diversis occasionibus vitae Christianae adhiberi possunt pro necessitatibus totius mundi aut Ecclesiae universae vel localis.

327. Perspecta ampliore facultate eligendi lectiones et orationes, expedit ut Missae ad diversa moderate, idest quando opportunitas Id exigit, adhibeantur.

328. In omnibus Missis ad diversa, nisi aliter expresse caveatur, licet adhibere lectiones feriales, necnon cantus inter ipsas occurrentes, si cum celebratione conveniant.

329. Missae ad diversa triplicis sunt generis: *a)* Missae rituales, quae cum celebratione quorundom Sacramentorum vel Sacramentalium conectuntur, *b)* Missae pro variis necessitatibus, quae assumuntur quibusdam in rerum adjunctis, sive interdum sive statis temporibus occurrentibus, *c)* Missae votivae, pro fidelium pietate libere eligendae, de mysteriis Domini aut In honorrm B. Manae "Virginis et Sanctorum.

330. Mlsvie rituales prohibentur in dominicis Adventus. Quadragesimae et Paschae, in sollemnitatibus et ln feriis IV Cinerum et Hebdomadae sanctae, servatis insuper normis quae in libris ritualibus vel in ipsis Missis exponuntur.

331. E Slissis pro variis necessitatibus, ab auctoritate competenti seligi possunt Missae pro supplicationibus, quae decursu anni α Conferentia Episcopali statuentur.

332. Occurrente aliqua graviore necessitate vel utilitate pastorali. Missa Ipsis conveniens celebrari potest, de mandato vel licentia Ordlnarh loei. omnibus diebus, exceptis sollemnitatibus. dominicis Adventus, Quadragesimae ct Paschae, et feriis IV Cinerum et Hebdomadae sanctae.

333. Diebus quibus occurrit memoria obligatoria aut feria Adventu», Nativitatis et Paschae, ln quibus Missae votivne prohibentur, »1 qua vera necessitas vel utilitas pastoralis Id postulet, in celebratione cum populo adhiberi possunt Missae nuic necessitati vel utilitati respondentes, de ludlcto rectoris ecclesiae vel ipsius sacerdotis celebrantis.

331. In feriis per annum in quibus occurrunt memoriae ad libitum vel fit Officium de feria, licet celebrare quamlibet Missam vel adhibere quamlibet orationem ad diversa, exceptis tamen Missis ritualibus.

II. De Missis defunctorum

335. Sacrificium eueharistlctixn Paschalis Christi pro defunctis offert Ecclesia ut, inter se communicantibus omnibus Christi membris, quae aliis Impetrent spiritualem opem, nilis afferant spei solocium.

336. Inter Missas defunctorum primum locum tenet Missa exsequialis, quae celebrari potest omnibus diebus, exceptis sollemnitatibus de praecepto et dominicis Adventus, Quadragesimae et Paschae.

337. Missa defunctorum post occeptum mortis nuntium, vel ln ultimo sepultura defuncti, vel In primo anniversario un potest etiam diebus quibus occurrit memoria obligatoria ont feria quae non sit IV Cinerum aut Hebdomadae sanctae.

AI'®e Missae defunctorum, seu Missae «cotidianae* Iisdem <uebns celebrari possunt, quibus permittuntur Missae votivae dummodo pro defunctis revera applicentur.

33S. In Missis exsequialibus habeatur de more brevis ho-

Cone V»L II, tant. Se UtnntU, S«,««u, Gmedium.

milia, tecluso tamen quovl* genero laudationi* funebri*. Homllla ctlam in ceteri* Mltsl* defunctorum cum populo «uadetur.

330. Incitentur fidele*, praeicrtlm o familia defuncti, ut per sacram Communionem sacrificium eucharl»tlcnm pro defuncto oblatum juirticlpent.

340. Si Missa ex»equ'al's d*recto conect'lur cum ritu exsequiarum, dictu oratione post Commissionem, et omisso ritu conclusionis, fit ritus ultimae commendationi* seu voledlctionh: qui ritu* nonnisi praesento cadaver© celebratur.

341. In ordinandis ac seligendi» lis portibus Missae pro defunctis, praesertim Mlssao exsequialis, qune variari possunt (e. gr. orationibus, lectionibus, oratione universali), proo oculis habeantur, ut par est. rationes pastorale*, quoad defunctum. cius familiam, ct astante*.

Specialem Insuper rationem habeant pastores de II* qui, per occasionem exsequiarum, liturgicls celebrationibus udsunt vel Evangelium audiunt, sive sunt ncatholid sive catholici qui Eucharistiam numquam vel vix umquam participant, vel fidem etiam tunlslsse videntur: sunt enim sacerdotes ministri Evangelli Christi pro omnibus.

Adn. H. ASHWORTH in EL 85 (1971) 3-15; M. AUOE in EL 84 (1970) 275-286; C. BRAOA in EL 84 (1970) 249-274, 401-431; L. BRADOLINI in EL 64 (1970) 342-350. A. DUMAS in EL 85 (1971) 15-23 ol in Noti/. 6 (1970) 194-213; W. FERRETTI in EL 84 (1970) 323-311; A FRANQUESA m Notit. 6 (1970) 213-221; O. PASQUALETTI - S. BIANCHI in Notit 6 (1970) 177-193, A. PISTOIA in EL 84 (1970) 241-243. 432-446 V. RAFFA in EL 84 (1970) 299-322.

3841

1970 MAR 31.-PAULUS VI, MOT. PR. AAS 62 (1970) 257-263

Normae de matrimoniis mixtis statuuntur

PAULUS PP. VI

Matrimonia mixta, id est matrimonia inita a parte catholica cum parte non catholica sive baptizata sive non baptizata, Ecclesia pro suo munere magna semper sollicitudine prosecuta est. Quam quidem sollicitudinem ipsa instantius hodie praestare urgetur ob peculiares huius aetatis condiciones. Cum enim superiore tempore catholici ah asseclis aliarum confessionum Christianarum atque a non Christianis loco quoque ct finibus essent seluncti, recentloribus tamen his temporibus non solum eiusmodi separatio est valde imminuta, sed etiam commercium inter homines variarum regionum religionumque magnopere increbruit; quo factum est, ut mixta coniugia valde multiplicarentur. Ad hoc etiam vim habuerunt incrementum atque propagatio humanae civilisque culturae et quaestuosae industriae, densatus urbium incolatus cum vitae rusticae detrimento, commigrationes et amplificatus omne genus exsulum numerus.

Novit quidem Ecclesia matrimonia mixta, quippe quae ct religionis diversitatem et Christianorum divisionem consequantur, unitati omnium Christianorum redintegrandae, 2uibusdam exceptis casibus, non prodesse. Plurimae enim ifficultales ipsi matrimonio mixto insitae sunt, cum divisio quaedam in cellulam viventem Ecclesiae, uti familia
253 chri/stiana merito dicitur, inferatur, et In ipsa familia evangelicorum praeceptorum obtemperatio magis ardua rcddalur ob rerum religiosarum diversitatem, imprimis quod attinet nd Ecclesiae cultus participationem prolisque educationem.

Has ob causas Ecclesia, sui officii conscia, dissuadet matrimonia contrahi mixta, quia valde exoptat, ut catholici in coniugio perfectam animorum concordiam atque plenam vitae communionem assequi possint. Quoniam vero ius est homini a natura datum, inire matrimonium prolcmque procreare, Ecclesia suis legibus, quae sollicitudinem cius pastoralem plane ostendunt, ita res curat disponendas, ut hinc iuris divini praescripta religiose serventur, illinc autem praedictum ius matrimonii contrahendi in luto collocetur.

Vigilanter profecto Ipsa respicit sive luvcnum institutionem corumquc habilitatem ad onera cum officii conscientia suscipienda el ad munera sua in Ecclesia obeunda, sive praeparationem nupturientium, qui matrimonium mixtum inire intendunt, sive curam iis adhibendam, qui mixtum matrimonium iam contraxerunt. Et quamquam ln hominibus baptizatis variae fidei professionis minus metuendum est. ne circa religionem fiant Indifferentes, nihilominus Id facilius praecaveri poterit, si, quamvis mixto matrimonio conlunctl, ambo coniugcs Indolem chrlstlanam maritalis societatis exploratam habeant, ct sl ecclesiasticae auctoritates, ad quas pertinet. Iis congrua ratione auxlfientur. Ipsae etiam difficultates, quae Inter conlugcm catholicum et non baplizatum forte coortae sint, vigilantia ct sollertia pastorali queunt evinci.

Ecclesia aequam non habet rationem, neque in doctrina neaue In legibus, matrimonii a coniuge catholico cum non catholico homine baptizato initl, et matrimonii, quo conlux catholicus sibi iunxit hominem non baptizatum. Nam, ut Concilium Vaticanum II declaravit, il qui, etsi non catholici, *ln Christum credunt et baptismum rite receperunt, ln quadam cum Ecclesia catholica communione, etsi non perfecta, constituuntur* l. Fideles autem orientales, extra Ecclesiam catholicam sacro fonte abluti, quamquam n nostra communione seluncti, vera sacramenta in propriis Ecclesiis possident, praecipue Sacerdotium et Eucharistiam, per quae arctissima necessitudine nobiscum coni ungantur
Viget niml/rum in coniugio inter baplizatos —quod verum **259**
est sacramentum— quaedam spiritualium bonorum communio, quae in matrimonio deest, a conlugibus inito, quorum alter est baptizatus, alter expers baptismi.

Nihilominus non sunt praetereundae difficultates, quae in Ipsis matrimoniis mixtis inter baptizatos insunt. Saepe enim differunt inter se opiniones de sacramentall natura matrimonii, de significatione propria connubli in Ecclesia celebrati, de Interpretatione quorundam principiorum moralium ad matrimonium et familiam pertinentium, de finibus, quibus oboedientia Ecclesiae catholicae debita contineatur, de provincia, quae auctoritati ecclesiasticae competat. Ex quibus liquet solum in redintegrata Christianorum unitate huiusrnodi difficiles quaestiones plane posse expediri.

Edoceantur ergo fideles Ecclesiam, quamvis in particularibus casibus vinculum ecclesiasticae disciplinae aliquantum relaxet, numquam tamen posse partis catholicae obligationem auferre, quae lege divina, ipso videlicet ordine salutis per Christum instituto, pro variis casuum adlunctis imponitur.

Ideo fideles commoneantur officium esse penes catholicam coniugem propriae fidei conservandae, ac propterea ipsi numquam licere proximo illam amittendi periculo sese offerre.

Praeterea in matrimonio mixto pars catholica obligatione tenetur non solum perstandi in fide, sed etiam, quantum fieri potest, curandi, ut proles baptizetur et in eadem fide educetur atque omnia salutis aeternae accipiat subsidia, quae Ecclesia catholica filiis suis suppeditat.

Ad liberos autem quod spectat educandos, cum ambo coniugcs hoc munere obstringantur illudquc, una cum omnibus conexis obligationibus, ipsis minime fas sit ignorare, res difficultate non caret: cui tamen, quemadmodum ceteris, Ecclesia legibus suis et cura pastorali occurrere studet.

Hisce prae oculis habitis, nemo profecto mirabitur, si etiam disciplina canonica matrimoniorum uniformis esse nequeat, eaque ad varia casuum adiuncta accommodanda sit, quod attinet sive ad formam iuridlcam contrahendi matrimonii, sive ad eiusdem liturgicam celebrationem, sive denique ad curam pastoralem praestandam coniugibus filiisque In matrimonio susceptis, secundum varias coniugum condiciones vel diversos ipsorum gradus communionis ecclesiasticae.

Consentaneum omnino orat, ut ad tam gravis momenti quaestionem Concilii Oecumenlci Vaticani II sollicitudines converterentur. Quod reapse, occasione data, pluries contigit; immo votum a Patribus ipsius / Concilii in tertia **260**
periodo prolatum est, quo tota quaestio Nobis est demandata.

Ut huic satisfieret voto, die 18 mensis Martii anno mcmlxvi, a S. Congregatione pro Doctrina Fidei Instructio de matrimoniis mixtis promulgata est, a verbis Incipiens *Matrimonii sacramentum* qua cautum est, ut normae ibidem statutae, sl experientia comprobatae essent, in Codicem Iuris Canonici, qui nunc recognoscitur, certa ac definita ratione Insererentur*.

Cum autem In primo Coetu generali Synodi Episcoporum, mense Octobri anni mcmlxvii celebrato, quaestiones quaedam de matrimoniis mixtis propositae essent, de quibus Patres multas casque opportunas animadversiones protulerunt ·, Nobis visum est eas examinandas tradere pe-

' Decr. de Orcnujenicno *l'tàjlù rtdtiit[toits,* **3. 4. 4. S. 37 (1063?. p. 9j [LE 3ush efr Const Doen. d- Ecclrm £·««* 4. S. 57 PP »9-^0 FLE 313»). · Ctr. Cowc.** Vat. **tl. Deci, de Oraaeolvoo** *UniUiù redi»is[rohc,* **X3-1S.** *L c„* **pp.** ioo-ïcm. **'Clr. 4. 4. S. O (1966).**

culiari Patram Cardinalium Commissioni, quae magna cum sedulitate conclusiones suas Nobis exhibuit.

Nunc igitur Id primum praeponimus, normis has per Litteras statuendis obnoxios non esse catholicos orientales, qui cum baptizatis acathollds vel cum non baptizatis matrimonium contrahant. Ad matrimonia vero catholicorum cuiuslibet ritus cum Christianis orientalibus non catholicis quod attinet, Ecclesia lam nonnullas normas recentlore tempore impertivit·, quas quidem normas vim suam retinere volumus.

Itaque Nos, eo consilio permoti, ut ecclesiastica disciplina de matrimoniis mixtis perficiatur ulque, salvis divinae legis praescriptis, canonicae leges variis coniugum condicionibus consulant, iuxta mentem a Concilio Vaticano II significatam, praesertim In Decreto, cui Index *Unitatis redintegratiol* el In Declaratione, a verbis Incipiente *Dignitatis humanael*⅛, itemque optata considerantes, quae in Synodo Episcoporum sunt prolata, auctoritate Nostra et post maturam deliberationem nonnas statuimus ac decernimus, quae sequuntur.

1) Matrimonium Inter duas personas baptlzalas, quarum altera sit catholica, altera vero non catholica, cam
261 natura sua plenae spirituali ; coniugum communioni obstet, sine praevia Ordinarii loci dispensatione, contrahi non licet.

21 Matrimonium inter duas personas, quarum altera sit baptixala in Ecclesia catholica, vel ln eandem recepta, et altera non baptizato, initum sine praevia Ordinarii loci dispensatione, est invalidum.

3) Ab utroque Impedimento Ecclesia pro temporum, locorum personarumque rationibus el adlunctli, dispensationem non recusat, dummodo justa causa habeatur.

4)Ad impetrandam ab Ordinario loci dispensationem Impedimenti, pars catholica declaret se paratam esse pericula a tide deficiendi removere. Eadem insuper gravi obligatione tenetur promissionem sinceram praestandi, se omnia pro viribus Tacturam esse, ut universa proles in Ecclesia catholica baptizetur el educetur.

5)De his promissionibus a parte catholica faciendis, pars non catholica tempestive certior flat, adeo ut constet ipsam vere consciam esse promissionis ct obligationis partis catholicae.

6)Ambae partes edoceantur de finibus et proprietatibus essentialibus matrimonii, a neutro contrahente excludendis.

7)Conferentiae Episcoporum est, secundum propriam territorii competentiam, statuere modum quo hae declarationes et promissiones, quae semper requiruntur, faciendae stat, sive ore tantum, live etiam scriptis, sive coram testibus; tum rationem definire qua de ipsis et in foro externo constet et pars acathollca certior reddatur, itemque edicere quae alia sint, pro opportunitate, postulanda.

8) Mixtae nuptiae forma canonica contrahendae sunt, quae torma ad validitatem matrimonii requiritur, salvo praescripto Decreti *Crescens matrimoniorum,* a S. Congregatione pro Ecclesiis Orientalibus die 22 mensis Februarii anno 1967 editi \

9) Si graves difficultates formae canonicae servandae obstent. Ordinariis locorum ius est dispensandi a forma canonica matrimonii mixti; Conferentiae autem Episcoporum est nonnas statuere, quibus praedicta dispensatio in sua regione vel In suo territorio concordi ratione ac licite, salva tamen aliqua publica tonna celebrationis, concedatur.

10) Curandum est, ut omnia matrimonia valide contracta In libris, a lure canonico praescriptis, sedulo adnotentur. Pastores animarum | curent, ut ministri quoque
262 non catholici operam praestent ad adnotallonem nuptiarum cum parte catholica in libris inserendam.

Conferentiae vero Episcopales normas edant, quibus in earum regione vel territorio modus communi ratione determinetur, quo de matrimonio, post obleniam dispensationem a forma canonica, publice contracto, In libris luro canonico praescriptis constet.

11) Quoad formam liturgicam celebrandi matrimonia mixta, si ea desumenda sit ex Rituali Romano, ritus adhiberi debent ex Ordine celebrandi Matrimonium, auctoritate Nostra promulgato, live Matrimonium fit inter partem catholicam et partem baptizatam non catholicam (nn. 39-51), sive matrimonium fit Inter partem catholicam et partem non bantizatam (nn. 55-66). Sl autem casus ferat, in matrimonio inter partem catholicam ct partem baptizatam non catholicam adhiberi possunt, de consensu Ordinarii loci, ritus celebrandi matrimonium Intra Missam (nn. 19-38)» servato legis generalis praescripto quoad Communionem Eucharistlcam.

12) Conferentiae Episcopales Apostolicum Sedem certiorem reddant de lis, quae circa matrimonia mixta pro sua competentia decreverint.

13) Matrimonii celebratio coram sacerdote vel diacono catholico ct ministro non catholico, qui simul suum quisque ritum peragant, vetatur, neque admittitur, ante vel post catholicam celebrationem, alia matrimonii celebratio religiosa ad matrimonialem consensum praestandum vel renovandum.

14) Ordinarii locorum ct parochi curent, ne conlugl catholico et filiis» e matrimonio mixto natis» auxilium spirituale desit ad eorum officia conscientiae adimplenda; eundemque hortentur coniugem, ut memor sit semper doni divini fidei catholicae elusque testimonium reddat *cum modestia d timore, conscientiam habens bonam* 10; conluges adiuvent ad vitae coniugalis et familiaris fovendam unitatem, quae, sl de Christianis agatur» ln Illorum quoque baptismo innititur. Qua de re, optandum est. ut Ildem Pastores relationes instituant cum ministris aliarum communitatum religiosarum, easque sincera probitate ct sapienti fiducia conforment.

15)Poenae, quae in C. 7. C. can. 2319 statutae sunt, omnes abrogantur; pro lis autem qui tales poenas lam contraxerint, earundem poenarum effectus cessant, salvis tamen obligationibus, de quibas In n. 4 harum normarum sermo est /

16) Ordinarius loci sanationem in radice matrimonii mixti concedere potest. Impletis condicionibus, de quibus in nn. 4 ct 5 harum normarum, et servatis ceteris de iure servandis.

17) In casu peculiaris difficultatis vel dubii quoad applicationem harum normarum, recurrendum est ad Sanctam Sedem.

Quarcumque a Nobis hisce Litteris motu proprio datis decreta sunt, ea omnia firma ac rata esse lubemus suosaue Integros effectus obtinere a die i mensis Octobris huius anni, contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die xxxi mensis anno mcmlxx, Pontificatus Nostri septimo.—**Paulus Papa** VI.

W. F. ALLEN in Partonü Lifo a 9 (1970) 43-55; r. BERSINI îa Pal. ζίΛη <9 (1970) 103D-W39; W L BOELEJSln Theologi· en pastoral 6Ô (1970) 249-2S9; A. COQUART in Aa. can. 15 (1971) 145-154^ Da - KIEL iα Aoatxalaaiaa Catholic Record 48 (1911) 196-210; A. DE BCL»- HGMS In NrT 92 (1970) «55-564; L DE HAUROB in RDC 20 (1970) 193-219;] FEGHALI in An. can. 15 0971) 215-232; B. FiLIPUKU Ephe», hxxis can. 26 (1979) 346-351. J FUNK in REDC 26 (1970) 304-395: J. G GERHARTZ In Theologi· and Philosophic 45 (1970) 481-525 J. A. HA2DON to Eglise et Theologi· 1 (1970) 223-260: P. HOCKEN in CR 56 (1971) 282-273. 353-372. *J.* HOTCHKIN iα Homiletic and Pastoral R-rrKrr 71 (1971) 334-317. G. LUF in Oeaterrœchxachoa Archiv fûr Kxmhccrecht 21 (1970) 233-266; K- MOERSDORF in AKKR 139 (1970) 349-404: U. NAVARRETE in Pt M 59 (1970) 423-45?. M PESENDORFER lu OeateneicHschea Archiv fùr Kirchearechi 23 (1972) 16-23; P. PICO2ZA La Dû. eccl. 81 (197O-Σ) 3SO-3S7; J. TOMKO in ME 94 (1970) 171-187; O. WILLELEBRA.\OS ot P. FELICE la Dix. eccl. 81 (197G-0 350-387: Doc. C*!h. 57 (1970) 455. 1031-1040; Jaxût 31 (1971) 377-391.

3842

1970 MAR .. -SC CULTUS DIVINI, RESPONSUM. PART

Responsa ad proposita dubia: l generalem Missaus Romani

Ad IN8TΓΠΓΠΟNKM —Ad diversa

I Ad Institutionem generalem Missalis romani

RtJi · StîmUrU i.?7

<<e

terminorum iminlstrh et ^neralti Mluallt romand

<<<<>· locutionem η. 27

nomon (. qui .'<um ad prtsbyél ^ rationis Vignti!-

·» sunt reyera diacoiiius

2. Utrum ,««rto. p0Mll ,Wam

induendis? Rbsp.: *Negative.* **Quac»tlo ponitur ex interpretatione eorum quae habentur in n. 299** *Institutionis generatis Missalls romanI.* **Nam quae dicuntur In praedicto numero: •Sacerdoti» celebrantis ve»ti» propria. In Mh*a alllsque sacris actionibus... est plancta »ou casula...·, Intclllgcnda sunt ad normam nn. 81 ct 302, ubi claro apparet itolam constituere uiccrdolale indumentum numquam derelinquendum ln Missa alibquc sacri» actionibus quae cum Missa directo conectuntur.**

Π—Ad diversa

3. *Quinam sunt casus. a lege praeolat, ln quibus lingua latina adhiberi potest* **in .Missa,** *quae concurrente populo celebratur?* Rbsp.: **Hi casu» praevisi ct statuti sunt ab Ont)narils locorum pro Ipsorum dioecesibus et aliquibus In clrcumstantiis-Vlcariatus almae urbi*, verbi gratia, statuit ut, pro bono spirituali peregrinorum, aliquae Missae, certis In ecclesiis, lingua latina celebrentur.**

•i. *llabetne Episcopus facultatem concedendi ut* **sorores** *exponere valeant Sanctissimum Sacramentum in Ostensorio pro adoratione?* Resp.; *Negative.* **Haec facultas pertinet ad S. Congrrgationem pro Cultu divino.**

• Notii. 6 (1970) 104.

3843

1970 APR 3.-SC CA. SANCT., DECR. AAS 62 (1970) 554-555

Novae de actorum scriptione normae

Ne ob diuturnum temporis decursum Acta processualia in Causis Sanctorum detrimentum paterentur, cautum erat ut tam archetypum in Archivo Curiae ecclesiasticae custodiendum, quam eiusdem exemplar seu transumptum Ro-
S53 mam mittendum manu scriberentur. /

Quo autem et celerius et clarius eorundem Actorum scriptio fleret, Sacra Rituum Congregatio, Summis annuentibus Pontificibus, iampridem, singulis instantibus Causarum Postulatoribus, facultatem concedebat eadem Acta scribendi ope dactylographicae machinulae.

Cum vero crebriores in dies huiusmodi Postulatorum instantiae exhiberentur. Sacra Congregatio pro Causis Sanctorum, vigore facultatum sibi a Summo Pontifice Paulo VI tributarum, in Ordinario diei 3 Aprilis anno 1970 Congressu, re mature perpensa, quae sequuntur rata est decernere, nimirum:

I. Transumptum cuiusvis processus Romam mittendum confici posse ope machinulae dactylographicae, dummodo eadem machinula instructa sit fasciola indelebili atramento tincta, et charta adhibenda sit densa.

II. Exemplar vero —quod Copia Publica vulgo dicitur— a Cancellario Sacrae ipsius Congregationis conficiendum et ad iuris normam recognoscendum atque Postulatori tradendum, arte photographia apparari posse.

Contrariis non obstantibus quibuslibet. Die 3 Aprilis 1970.—Paulus Card. Bertolt, *Praef.* F. Antonelli, Archiep. Idkrcn., *a Secr.*

3844

1970 APR 9.-SECRETARIA STATUS, DECLARATIO. PART.·

Ordines Militares qui a Sancta Sede recognoscuntur

In seguito nd una solrnnc funzione per Pinvestltura di nuovi Cavalier! dcIPOrdinc Cavallercsco di S. Brigidn di Svezla, awenutn dl recrute ln una chicsa parrocchialc dl Roma, vari lettori cl hanno chlesto informazioni circa ratteggiamcnto drlla Santa Sede dl fronte ad Ordini Cavallereschi aventi Intltolnzionl sacre o dedicati a Santl.

Siamo ora In grado di confermare quanto già pubblicato in proposito, ln passato, dal nostro giornale: la Santa Sede, oltre ai proprl Ordini Equestri, riconosciuti dal Dlritto Internazlonale, considera come eattollcl — r tutela — due soli Ordini Cavnllerrschl: il Sovrano Militare Ordine di San Giovanni di Gerusalemme. detto dl Malta, c 1'Ordlnc Equestre del Santo Sepolcro dl Gerusnlemme.

Tutti gll altri Ordini — di nuovn Islttuzfone o fatti derivare da quelll medieval! — come, per esemplo. Il su nominato Ordine di Santa Brigidn, quelli di Nostra Signora dl Bctlemme e dl S. Giovanni d'Acri, cec., non sono riconosciuti dalla Santa Sede, non potendosl questa far garante della loro legitlimit* etorica e giurldica. della loro fInoliti» e dei loro siitemi organizzatlvi.

• L'Os»erT>tor® Romxno dio» *9* **apnlta 1970**

3845

1970 APR 9.-SC RELIGIOSORUM, RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur introducendi nonnulla experimenta contra ius commune circa: erectionem Provinciarum et domorum, admissionem ad Ordines et ad Professionem, dimissionem et dispensationem a votis temporariis, frequentiam confessionis, dispensationem clausurae, praecedentiam, vocem activam et passivam, **MODUM EXQUIRENDI CONSENSUM VEL CONSILIUM,** qualitates Ministri Provincialis eligendi

Preces—*Beatissime Paler,* Minister Generalis Ordinis Fratrum Minorum Convcntualium, nomine Capituli Generalis Specialis, bumlllme Implorat a Sanctitate Vestra ut infrascriptae normae ad proximum usque Capitulum Genende ordinarium ad experimentum servari queant:

1. Erectio, divisio, unio et suppressio Provinciae vel Custodiae generalis Capitulo Generali, Custodiae provincialis vero Capitulo provinciali reservatur, auditis quorum interest et ad normam luris (n. 28, § 1).

2. Erectio ct suppressio conventus Capitulo provinciali reservatur; urgenti vero de causa Definitorio provinciali, servatis semper normis iurls communis (n. 29, § 1);

3. Si ob extraordinarias causas Superior competens impediatur quominus intra mensem per se vel per delegatum candidatos ad Ordinem admittere possit, Guardianus, servatis ceteris servandis, facultatem habet eos admittendi (n. 34, J 3);

4. *a)* Admissio ad professionem simplicem Guardiano quoque competit ad normam n. 34, § 3; *b)* Idem Guardianus vel qui eius vices gerit, facultatem habet admittendi ad professionem sollemnem tantum sede impedita ad normam inris et servatis de iure servandis (n. 39, § 1);

5. Facultas dimittendi a probatione vel a votis temporaneis dispensandi, servatis de iure servandis, Superioribus maioribus de consensu Definitoril competii (n. 44, § 1);

6. Fratres frequenter ad sacramentum Poenitentiae accedant ut in puritate cordis ct in conversione ad Patrem crescant (n. 82);

7. Guardianus de consensu Capituli convcntuails potest clausuram per modum actus suspendere (n. 96, 5 2);

8. Praecedentia inter fratres eiusdem officii aut status luxta prioritatem professionis sollemnis ct deinde aetatis determinetur (n. 101, 5 3);

9. Voce activa ct passiva carent: *a)* exclaustratus, quacumque de causa, usque ad sex menses a reditu In claustra; *b)* qui petivit reductionem ad statum laicalem vel saecularizationcm a Definitorio provinciali el generali, pendente petitione apud Superiores ecclesiasticos; *c)* qui, postquam illegitime Ordinem deseruit, In Ordinem iterum receptus fuerit, usque ad tres annos a reditu (n. 121, 5 1);

10. Consensus et consilium in communi exquirantur, nisi aliter ferant Statuta particularia. Semper vero de consilio aut consensu rite exquisito constare debet (n. 158, § 2);

11. Eligendi ln Ministrum provincialem et in Custodem generalem sint saltem a quinque annis sollemniter professi (nn. 196 ct 204). Et Deus. etc...

Rescr.—Vigore facultatum α Summo Pontifice tributarum, Sacra Congregatio pro Religiosis et Institutis saecularibus, attentis expositis, quae sequuntur decernere statuit.

Ad l.um el *2.um:* dilata, eo quod argumenta studio Interea pertractantur,

Ad 3.iun, S.um el Q.ttm: pro gratia iuxla preces;

Ad 4.um: a) pro gratia item luxta preces; *b)* gratia paritor conceditur, ita tamen ut qui Guardian! vices gerit, eadem facultate uti possit tantummodo sl Guardianus sit impeditus;

Ad 5.um: quoad professi a votis temporariis dispensationem Rescriptum «Cum admotae», n. 14, retineatur;

Ad 6.um: pro gratia iuxta preces. Ita tamen ut saltem sexto decimo quoque die ad praefatum Sacramentum fratres accedant;

Ad 7.um: clausura, luxta recentem Summi Pontificis concessionem, nd normam can. 604 ob Ordinibus, sl placuerit, admitti potest nc proinde de re ludlcent II quorum Interest; secus, clausura servetur luxta praescripta cc. 597-o99,

Ad \Q.um: pro gratia luxta proposita, dummodo vera ct rcalls adsit difficultas eos, quorum Interest, simul convocandi;

Ad lljtm: gratia Jndulgetur, quae vero valet etiam pro Custode provinciali, cum et Ipse Iure particulari Inter Superiores Maiores censeatur;

Ad n. 21, j 2 *Idus Adorum* (seu Constitutionum) quod spectat, aptius dicatur: «Capituli Generalis est Sedi Apostollcae proponere sive vigentes normas Constitutionum Ordinis ut abrogentur sive novas ut approbentur».

In omnibus autem servatis celeris de lure servandis. Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, die 9 Aprilis 1970.—E. Heston, C. S. C., *Secretorius.* I. Cicconardi, *Ad. a Studiis.*

• Ministro Gea. O. F. M Cost . Prot. H. 12495,'59-0. 86 COFMCoar 61(1920) 8345.

3846

1970 APR ll.-SC CLERI, LITT. CIRC. AAS 62 (1970) 459-465

Litterae Circulares ad Praesides Conferentiarum Episcopalium de Consiliis Presbyteralibvs ivxta placita Congregationis Plenariae die **10** Octobris **1969** habitae

Prooemium

1. Presbyteri sacra Ordinatione atque missione, quam ab Episcopis recipiunt, «promoventur ad Inserviendum Christo Magistro, sacerdoti ct Regi, colus participant ministerium, quo Ecclesia ln Populum Del, Corpus Christi et Templum Spiritus Sancti, hic In terris, indesinenter aedificatur» L Cum Igitur sacerdotale ministerium nonnisi in hierarchies totius Ecclesiae communione adimpleri possit 3, mullus presbyter seorsum ac velutl slngillatim suam missionem satis adimplere valet, sed tantum viribus unitis cum aliis Presbyteris, sub ductu eorum, qui Ecclesiae praesunt»3.

Episcopi vero qui, recepta missione canonica, «ecclesias particulares sibi commissas ut vicarii et legati Christi regunt»4. ut munus suum portionem Populi Dei pascendi recte obire valeant, sibi assumunt sacerdotes uti adjutores necessarios >, qui ln exercendo ministerio ab Episcopis pendent cum quibus Ipsi sacerdotali bonore sunt coniuncll*.

Presbyteri ad populo Inserviendum vocati unum *presbyterium* cum suo Episcopo constituunt, diversis quidem officiis mancipatum Proinde in qualibet dioecesi inter
WO Episcopum et omnes presbyteros communio / hlerarchlca exstat4, quae eos arcte coniungit eosque efficit unam familiam, In qua pater est Episcopus·.

2. Intimam hanc communionem Concilium Oecumenlcum Vaticanum II ln diversis documentis explicavit ac illustravit atque ita signa temporum est Interpretatum. In praesenti, enim, quandoquidem ct incepta apostollca omnium chrhUfidellum vires Integras atque unitas exquirunt, et tot tantaeque sunt aerumnae, quibus Ecclesia premitur, nemo est qui non videat sacrorum ministrorum unionem magnopere expostulari. Ex hac unione, saeranumtaliter fundata, oriri debet unio cordium, quae nempe mutua Innititur caritate la. Solummodo ita nasci potest communis pastoralis actio, quae totam amplectitur dioecesim cunctaque eius problemata. Si et quatenus haec ad rem deducantur, sperare licet fore ut sacerdotes suam voluntatem consocient cum voluntate Episcopi, uberiorem et clficaclorem reddendo operam.

De noro coetu comuUIro *Episcopi*

3. Legislatio canonica, particularium ecclesiarum gubernium respiciens. Episcopis semper assignabat quoddam organum consuliivaw, praecipue e presbyteris constans. quod audire aut cuius consensum excipere In quibusdam negotiis maioris momenti Episcopi Ipsi tenebantur. Nunc ln Codice luns Canonici pro variis gubernii dloecesanl necessitatibus varia exstant organa In adiutorium Episcopi uti e. gr. dioecesana synodus, examinatores synodales, m' rochi consultores. Capitulum cathédrale seu Coetus Consultorum, Consilium administration^ dlocccsanum etc.

Quod In superioribus saeculis simplex videbatur postulatum seu requisitum recti et sapientis gubernii, α Concilio Vaticano II, quod Ecclesiae naturam altius InvestlgavU, theologice quoauc illustratur. Edocemur nempe a SS. Synodo, Inter Episcopum et suos presbyteros adesse In ecclesia particulari communionem hierarchlcam, vi culus Episcopus et presbyteri unum hiemque sacerdotium, unum Idemque ministerium participant diverso utique gradu », qui determinatur per receptum Ordinem et per missionem canonicam. Hisce suppositis, eadem Synodus, pro sua Indole pastorali, voluit ut haec unitas missionis In bonum verteretur dioecesis / per quoddam novum organum con- 461
sultlvum his verbis: «habeatur, modo hodiernis adiunctis ac necessitatibus accommodato, forma ac normis Iure determinandis, coetus seu senatus sacerdotum. Presbyterium repraesentantium, oui Episcopum in regimine diocceseos suis consiliis efficaciter adiuvare possit» xl.

Quod Concilii Vaticani II votum prosequutus Summus Pontifex Paulus Pp. VI, per Litteras Ap. *Ecclesiae Sanctae,* lusslt ut in unaquaque dioecesi constitueretur memoratus coctus, qui Consilium Presbyterale nuncupatur Huiosmodl lex exsecullva, ad experimentum lata, quoad modum Consilium componendi, eius competentiam et functionem pauca tantam statuit, eo nempe fine, ut evolutioni novi organi consultivi necessariam relinqueretur spatium.

Celebratio S. Congregalionis Plenariae

4. A praefatae legis promulgatione tertio labente anno, S. Congregatio pro Clericis, cuius est invigilare Consiliis Presbytera!ibus »·, circulares litteras die 15 lanuarll 1969 misit ad Praesides Conferentiarum Episcopalium ad mentem ipsius legis », rogans ut Episcopi suas animadversiones adnolationesque de experimentis ad hoc novum organum quod spectat eidem S. Congregationi exhiberent. Cum vero responsiones, una cum Statutis Consiliorum, e provinciis ecclesiasticis luris communis fere omnibus ad S. Congregationem pervenissent. Idem S. Dlcasterium, auditis suis Consultoribus, die 10 Octobris 1969 Plenariam Congregationem habuit, ut de maioribus truaesUonibus dicti coetus consultlvl disceptaretur, culus placita heic breviter enucleantur.

De obligatione Consilium Presbyterale constituendi

5. Ex communione hlerarchlca, quae exstat inter Episcopum et presbyteros, necessario sequitur scopus ct munus Consilii Presbyteralis quod quidem Ipsam communionem aliquo modo Inslltullonallter manifestat. Quarr Institutio huiusmodi Consilii per Mp. *Ecclesiae Sanctae* in qualibet dioecesi peragenda obligatorie praescribitur.

Haec obligatio Insuper temporibus est consentanea. Maxime enim est opportunum hodie atque utile, ut Inter Episcopum et presbyteros instl.tuatur organum communis -462
colloquii seu dialogi.' Quae utilitas Iam apparet ex permultis responsionibus Episcoporum ad S. Congregationem missis: nam contactus cum sacerdotibus fit facilior, melius cognoscuntur eorundem mentes et optata; accuratiores deln hauriri possunt Informutlores dc statu rerum ln dioecesi; mutuae experientiae opportunius communicantur; necessitudines pastorum et gregis Del evidentius apparent; cohaerenter suscipiuntur Incepta apostolica adiunctis hodiernis accommodata; in communi labore demum adaequate solvuntur vel, saltem, explicantur difficultates.

De Consilii *Presbytero!is compositione*

6. Consilium Presbyterale totum dioecesis Presbyterrn,^ °P?rteL Qu°4 remilsllum. luxta Eplscopo- sententiam, eo perfectius obline- tur quo plenius prebyterorum opiniones et experimenta

n Ù· 'r Epi$coP· ia Ecde-

6» ^>>4 ‘‘wn,

* **Dm.** *àt*› **PrrA-yt. rzdrlVzno et vili PraHterorvM 7*linu,n_ t. [LE ■ /K£hm. n. a. 7- * Coeat <S»ca_ da Eadeui Lamm η X7 'LE jxpJ- *Dm.** *0»* **Prr»byt elehtrrio et riU PτηBτ^ττηοβ C*4«m«.s.7. ’CcnU. àoel»** *àt* **Ecxtab Lemm (sitit·*, o. zS; ♦Coast. Φχτι iREc'-le'dJ n. 1S. Decr. de Pmïryt mmKtrno et Tita η. B. · De-r de PrwLyt EinKUno et viU Pre» oHtieu, ■ 7. · D«r de p*»L Priwcp munex· la EaksU** *Chnit·!* **a. xS 'LE »J1) '* Deci de FTtsLyL ndnlUenoet viu**

conferantur. Quare Indoles repraesentativa Consilii efficitur. sl In sinu eiusdem, quantum fleri potest, repraesentantur: *a)* varia ministeria (parochi, cooperatores, cappcllanl, etc.); *b)* regiones ecu pastorales dioecesis zonae; *c)* variae sacerdotum aetates seu generationes. Si quaedam In Consilio ita componendo difficultas cxorlalur, praeferenda videtur repraesentatio proportionate per praecipua sacerdotum ministeria.

Religiosi quoque, qui curam animorum In dioecesi exercent vel operibus apostolatus sese dedicant sub lurisdlctIone Episcopi, inter membra Consilii cooptari poteruntl·.

7. Consilii sodales designandi ratio commissa est Episcopisl'. II vero, uti ex ipsorum responsionibus patet, consensu fere unanimo statuerunt ut notabilis sodalium pars eligeretur libero sacerdotum suffragio. Patribus autem Plenariae placuit propositum ut maior pars sodalium seligeretur per suffragium omnium sacerdotum u.

Ceteri autem sodales designantur directe ab Episcopo aut Ipso facto declarantur sodales ut officium quod gerunt (e. gr. Vicarius Generalis, Rector Seminarii etc.) repraesentent In Consilio.

Haec compositio ex membris nempe electis a sacerdotibus, nominatis ab Episcopo, natis seu designatis ratione
463 officii, dum una ex parte fidu/clam alit sacerdotum qui sese praesentes sentiunt in Consilio, alia ex parte securitatem tribuit Episcopo ad servandum aequilibrium ct possibilitatem praebet Indolem repraesentativam eiusdem Consilii aliquando melius exprimendi.

De Competentia consilii Presbyteralis

8. Competentia Consilii Presbyteralis est Episcopo adslstere consiliis In regimine dioecesis. Quare quaestiones maioris momenti, quae sive ad sanctificationem fidelium sive ad doctrinam ipsis tradendam, sive ad moderamen dioecesis in genere spectant, pertractantur a Consilio, si nempe Episcopus eas proponat vel saltem admittat pertractandos. In proponenda aut admittenda quaestione Episcopus sollicitus erit de observandis Ecclesiae legibus universalibus.

Consilium, quatenus totum repraesentat dioecesis Pressbyterium, ad bonum eiusdem dioecesis promovendum institutum est; omnes igitur quaestiones, ct non solum quae ad vitam presbyterorum spectant, rite admissae tractari possunt a Consilio, et quidem uti argumenta ministerii sacerdotalis, quod nempe Ipsi In favorem communitatis ecclesiasticae impendunt.

Consilii est, ln genere, normas forte condendas suadere, quaestiones principii proponere; non vero de illis quaestionibus agere, quae natura sua modum procedendi discretum exigunt, ut accidit e. gr. In officiorum collationibus.

Dc indole consultioa Consilii Presbyteralis

9. Consilium Presbyterale est organum consultivum peculiare. Consullivum dicitur, quia voto deliberativo non gaudet; ideoque eidem non competit decisiones ferre quae Episcopum obstringant, nisi ius universale Ecclesiae aliter providerit vel Episcopus in singulis casibus vocem deliberativam Consilio tribuere opportunum censuerit. Affirmatur vero organum consultivum peculiare, quia natura sua et suo procedendi modo inter alia organa eiusdem generis eminet.

Consilium enim nostrum, communionis hlcrarchlcae signum. natura sua exigit ut consilia pro bono dioecesis ineantur, una cum Episcopo ct numquam sine eo, scilicet communi Episcopi ct sodalium labore. Hic enim modus requiritur a Vaticano IIl· ct inculcatur verbis Mp. *Eedesiae / Sandae:* «In hoc Consilio Episcopus sacerdotes suos
464 audiat, consulat ct cum cis colloquatur dc iis quae ad necessitates operis pastoralis et bonum dioecesis spectant» M.

Commune hoc studium, quo nempe dc quaestionibus communicantur opiniones et notitiae, exponuntur necessitates pastorales, perpenduntur argumenta ct proponuntur vota, ab utraque parle postulat ut animi apte parati sint atque intima conversione in humilitate et patientia exornati.

Quo labore communi peracto, decisio iam spectat ad Episcopum qui responsabilitate personali tenetur erga portionem Populi Del sibi commissam 'l, Ideoque rcsponsabilitas Episcopi navitate Consilii adiuvatur, minime substituitur.

10. Hisce considerationibus permoti Patres Congregationis Plenariae hanc manifestarunt sententiam titulum nempe et munus rsenatus Episcopi in regimine dioecesis» uni Consilio Presbytcrali competere.

Relate vero ad antiquum senatum Episcopi, id est ad Capitulum cathédrale ubi exsistit, et Coetum Consultorum ubi habetur, Udem Patres normae steterunt Mp. *Ecclesiae Sanctae* quo scilicet praescribitur ut eadem instituta proprium munus propriamque competentiam servent, donec recognoscantur ''.

Cum autem rerum adiuncta, quae evolutionem historicam Capitulorum cathedralium respiciunt, varia sint secundum varias Ecclesiae regiones, quoad recognitionem Capituli cathedralis ct quoad reformationem vel confirmationem Coetus Consultorum singulae Conferentlae Episcopales sua parabunt vota.

Interea, donec Codex luris Canonici recognoscatur. Consilium Presbyterale vacante Episcopi sede cessat'1. Ideo Capitulum cathédrale aut Coctos Consultorum, nisi Sancta Sedes alller providerit, Vicarium Capitularcm constituit ad normam canonum 429-444 et 427 Codicis Turis Canonici, qui In vigore manent. /

Conclusiones

I. Quibus omnibus prachabltis, Sacra haec Congregatio pro Clericis enixe rogat ct urget: *a)* ubi adhuc desideratur quamprimum instituatur Consilium Presbyterale eique titulus ac munus competant Senatus Episcopi; *b)* quodlibet Consilium Presbyterale propria paret statuta ab Episcopo approbanda, ratione habita corum, quae praesentibus litteris indicata sunt.

IL Cum vero expediat ut Episcopi in Confcrentlis adunati in quaestionibus Consilium Prebyteralc spectantibus communia capiant consilia 14 eadem S. Congregatio humaniter petit: *a)* quaestiones maioris momenti in Consilio Presbytcrali tractandae a Conferentia Episcopali suggerantur; *b)* item normae de modo procedendi in Consiliis Presbyteratibus, de periodlcitate coetuum, de cooperatione cum aliis coetibus consulUvis habenda, dc relatione Consilii cum universis dioecesis sacerdotibus fovenda, a Conferentia Episcopali opportune proponantur.

III. Demum instat Sacra haec Congregatio ut quaelibet Conferentia Eoiscopalis votum suum ad Capitulum cathédrale et ad Coetum Consultorum quod attinet, uti supra in n. 10, eidem S. Congregationi exhibere faveat infra diem 31 Decembris 1970.

Per praesentes litteras hoc Sacrum Dlcasterium indicare Intendit principia ac criteria generaliora, quae ex consultatione Conferentiarum Episcopalium et Patrum disceptatione profluxerunt quaeque Episcopos adiuvare poterunt in eorum gravi munere exsequendo, quod ad constitutionem ct agendi rationem Consiliorum Presbyteralium attinet. Confiditur igitur Conferentlas Episcopales de experientiis his super rebus hanc Sacram Congregationem certiorem reddere velle, ut carundcm experientiarum debita ratio habeatur in altera Congregatione Plenaria forte celebranda antequam novus Codex luris Canonici edatur.

Datum Romae, dic 11 aprilis 1970 ln memoria S. Leonis Magni, Papae et Ecclesiae Doctoris. —loannes Card. Wiuour, *Praef.* Petrus Palazxini, *a Ster.*

manere in Ecclesia *Cknstut Dcminnt,* **n. ii; Coast doym. de Ecclesia Lw-***lenitum,* **n. 13. " I, 17, f 3.**

· **Motu proprio** *Ecclesiae Sanctae,* **I. x$, f 4: «nisi ln peculiaribus adiuncta a Sancta Sede recognoscendis Vicarius Capitularis vel Adminatrator Apostolicas illud confirmet». Cfr. quoque Const Ap.** *Regimim Ecclesiae L'm·* **rmaz, n. 65, $ 4.** 11 **Mota proprio** *EccLenae Sanctae,* **1, 17, f** *·*

»· Motu proprio *Ecclcnae Sanciat,* **I, xj. U** ° *Ibidem,* **x, f x. ·· SutuU Consilii ab Epa^^P0 approbanda praescribant oportet modum procedendi ia electione, ad aaaJooam canonum 160 et sq. necnon can. Codicil Ium Canonici »· Decr. de paiL Epucop. manere la Ecclesia** *Ckrixtnt* **Do w iimmj, n. 15. ·· Motu proprio** *Sanctae,* **I, 15, I I. ** Cfr. Decr. de past- Epùcop.**

Adn.] BEYER in PrM 60(1971) 29-101: 61 (1972) 31-W; A BOOQUET L. DE NAUROE. P. EYT at J. PASSICOS in RDC 20 (1920) 97-183. G. CARRETTO in Pai. clero 49 (1970) 1096-1102; 50 (1971) 2X-289. J DENE in Studia canonica 1 **(1967) 179-190; M. MARCHESI in PrM 61 (1972) 423-423; R D MOTTE in Doc. Cath. Ô5 (1933) 1969-1930. M. PAOJSTTE in PrM 61 (1972) 431-437; H. SCHMITZ ia AKKR 139 (1970) 123-131; A** *VtLSLA.* **ta NrT 1ÎM (1972) 533^)3.**

3847

1970 APR 16.-SEC. CHR. UN., NOR. AAS 62 (1970) 705-724

Directorium ad ea quae a Conouo Vaticano Secundo
DE RE 0ECUMEN1CA PROMULGATA SUNT EXSEQUENDA

PAXS ALTTJU

De re Oecuxnenica in institutione superiore

Prooemium

(64)·. Spiritus Domini In hodierno motu oecumenlco operatur, ut «superatis obstaculis perfectam communionem ecclesiasticam Impedientibus» \ tandem omnium Christianorum unitas restauretur atque eluceat *; cunctae enim gentes In unum populum novum vocantur in confessione unius Tesu Salvatoris et Domini, in unius fidei professione necnon in unius mysterii eucharistici celebratione1: «ut credat mundus», quemadmodum ait Dominus, •quia Tu me misisti» *(Io.* 17, 21).

Christiani omnes mente oecumenlca animentur oportet, ii praesertim, quibus peculbre munus atque officium ln mundo et societate est creditum: quapropter occumenisml prtndph, decretis Condlll Vaticani Secundi sancita, in cunctis institutis superioris educationis 4 congruenter sunt inducenda. Immo, ut omnium vires In commune bonum Ecclesiae Catholicae et ceterarum Ecclesiarum Communitatumque ecdesiallum utiliter conspirent, quaedam principia et agendi rationes a pluribus expostulantur.

(65). Ecdesbe pastoribus peculiaris cura incumbit mo-
706 tum oecumcnlcum / promovendi, eorundemque est debitas hae de re normas statuere, Ob magnam tamen diversitatem institutorum superioris educationis, haud facile eiusmodl nonnae perscribuntur; res enim diverse se habent secundum dlvenas nationes ac regiones, secundum diversam personarum maturitatem ct peritiam, atque etiam secundum diversum statum necessitudinum vigentium tum in ordine ecclesiologico tum In cooperatione inter Catholicam Ecclesiam ceterasque Ecclesias vel Communitates ecdeslales. Episcoporum et Conferentiarum episcopalium proinde erit tum principia generalia ad usum deducere s, tum proposita incepta ad hominum rerumque condiciones accommodare atque etbm, oblata occasione, nova suscipere. Ad hoc vero opus exsequendum, impense suadetur, ut auctoritates episcopales sibi congruenti numero socient superiores religiosorum ac religiosarum, rectores administratoresque Institutorum, ln religiosa educatione peritos, professores ln ipso docendi munere versantes, auditis etiam, si casus ferat, alumnorum nomine agentibus.

(66L Cum vero omnia incepta oecumenlca abnormi illa condicione contineantur, ex qua Ecclesiae et Communitates ecclesbles Inter se sunt seiunctae atque conatus gressusque ad unitatem redintegrandam inierant, principia, quae Infra proponuntur, quandoque mutatis rerum adiunctls, a competenti auctoritate novlter ad usum applicabuntur, et normae Ita accommodabuntur, ut fini, propter quem edl· tat sunt, constanter pergant congruere.

Caret I—Principia generalia et subsidia
CIRCA INSTITUTIONEM DE RB OECUMEN1CA

(67) 1. Etsi quaedam Incepta ad institutionem occuracnicam fovendam potius facultates respiciunt et sedes studiorum theologicorum, de quibus Infra sermo erit, sunt tamen variae formae actionis oecumenlcae. quae superiori institutioni in universum accommodari possunt. Discipuli simul ac professores, qui huiusmodl incepta participant, monentur, ut animo alacri el generoso illam sibi comparent solidam religiosam Institutionem, Illam mentis maturitatem necnon veram peritiam, quae naturae ipsius actionis
7°' respondeant. /

(68) 2. De oeaunenicorum *ineeplonun fine.* Hisce inceptis propositum est, ut sive ln alumnis sive in magistris

* Nsrsoi lotn pxnatbetei la our{lne potili $clAc;iuatm t-anerM *γΓεζ»* Dirntrani, pobbel Ium Ixuc die 14 raxl 1967. ·‹· 4. S. » (107b PP 174-59* ELK 135*k
'Coûe. Vil 11. Drcr. ‹5e Ocuaecl»» Unitate α. ‹ (LE jtjjl. 'CL /Hi , n. t. 'CL /W , x 4. ' P^x caUitau wpaiari» «tKAUAxi» latelkcoator ia tac docoæoin tmhreslxu hedutei tuùttrtitiftn imtlOAa »·-*1*αιοι, traur.a cltri «LosoeMal, toaütala ten cnln «I âor»· 'armtmb *n^nona* vx' n'^ourn, «c-iU» «r* lycHi Imütatn cr*du> vscxodixil. * Sewadum nonaa» ia £>*r«xxw Otnawwa, Peru I·, αχ s, M. tUbillLu [LE 155®1-

aIJ!?r ^nltlo fidei, rei spiritualis el universae \itac ct doctrinae Ipsius Ecclesiae Catholicae, Ita ut maiore cum sagacitate ct fructu partem habeant dialogi oecuroecuiusque virtutem ·; ut attentio ad Illam internam Ipsius Ecclesiae Catholicae renovationem dirigatur, quae unitati Inter Christianos promovendae magno est adiumento, necnon ad ea, quae, sive In ipsorum sive ln Ecclcskie vita, progressum ad unitatem Impediunt, vel retardant ; ut magistri et alumni amplius edoceantur de aliis Ecclesiis vel Communitatibus, ita ut melius Intellegant rectlusque aestiment ea, quae Christianos inter se coniungant, et simul ea, quae eos separent ·; ut denique, cum haec Incepta indolem dumtaxat Intellectualem non prae se ferant, ea participantes magis conscii fiant obligationis unitatis inter Christianos fovendae ct ad efficacem operositatem ad hunc finem assequendum incitentur, itemoue ad commune testimonium Christianorum mundo hodierno pro viribus praebendum adducantur.

(69) 3. *De subsidiis ad hunc finem adipiscendam, a}* Cum variae disciplinae academicae et occumenismus necessitudine quadam inter se coniungi possunt, ea, quae sequuntur, practer alia, sunt perpendenda:

Ubi cursus seu lectiones de religione varia forma alumnis traduntur, sive cx statuto ordine, sive ex occasione, expedit, ut H, qui eiusmodl cursus vel collationes habent, ad ea attendant, quae infra de ratione oecumenlca In disciplinis theologicis dicentur·.

In cursibus, qui de philosophia agunt, valida et cohaerente hominis, mundi et Del cognitione, ex patrimonio f.hilosophlco perpetuo vigente hausta, ratio quoque habeaur philosophicarum Investigationum progredientis aetatis necnon discipuli opportune conscii reddantur illorum prin-
cipiorum 1·. Expedit enim, ut noscant recteque perpendant principia philosophica, quae saepe fundamentum praebent placitis / theologicis et exegetlcis apud varias Ec- 708
cleslas et Communitates Christianas exsistentibus.

Modi et viae historiam docendi recognoscantur ita ut, cum de Christiana societate agitur, debite considerentur variae Communitates Christianae, tota earum vita mente comprehensa. Tractatus vero de eventibus et personis, quae occurrunt in historia variorum discidiorum, fiat cum aequitate nec plurcs conatus ad unitatem redintegrandam renovationemque Ecclesiae efficiendam neglegantur.

In ceteris disciplinis attendi possunt ca elementa spiritualia, quae, e communi patrimonio Christiano hausta, v. g. per humanitatis litteras, artem, musicam, apud varias Communitates Christianas inveniuntur.

b) Quantum fleri potest, Catholici convenienter instructi impellantur, ut opportunum praebeant adiumentum illis Inceptis, quae a studiorum universitatibus, certae fidei confessioni non addictis, de re religiosa proponuntur, catholicae religionis patrimonio firmiter servato.

c) Inter varias operositatis formas, quae cum institutione academica coniungi solent, nonnullae aptiores sunt ad motum oecumenlcura promovendum. Quas inter hae, quae sequuntur, exempli causa possunt recenseri:

Colloquia vel dies studio destinati, quae argumentis de oecumenismo, data opera, tribuuntur.

Conventus vel coetus, sive pro studio sive pro opere communi vel navitate sociali constituti, in quibus locus dari potest disceptationibus de re oecumenlca vel investigationibus principiorum Christianorum in actione sociali necnon subsidiorum, quibus eadem principia ad usum deducantur. Huiusmodl conventus ct coctus, qui sive Catholicos tantum sive Catholicos simul et alios Christianos complecti possunt, cum ollis alumnorum Institutis lam exsistentibus pro viribus cooperari nitantur.

ln convictus domibus, quae academicorum studiorum sedibus sunt sociatae, varia rerum adiuncta suadere possunt commercium inter Catholicos, testimonium propriae religionis fideliter exhibentes, et alios alumnos Christianos, quo Ipsi, sub idoneis moderatoribus, profundiore mente oecumenlca ducti, inter se vivere valeant.

In ephemeridibus ct commentariis, ad studiorum universitatem pertinentibus, locus chronicae narrationi eventuum ad oecumcnKmum spec/tantlum tribui potest, quin etiam, 709
saltem interdum, gravioribus studiis circa idem argumentum.

Λ ?\l'Γ lncePu· Çuae peculiari modo attendantur oportet, lure recensenda est oratio pro unitate, non solum

1· ff Cûer V>t H VL uxe Nil IK Dwx. a da uuUluuone uœxuoua muA, vap. ut oa, a-5. Wtui,

tempore Hebdomadae precationibus pro unitate Christianorum dicatae, sed nilis etiam opportunitatibus per annum facienda u. Secundum locorum personarumque adluncta necnon nonnas de communicatione In sacris statutas, fieri etiam potest, ut sub ductu fidi magistri quaedam habeantur spiritualia exercitia, quae per unum vel plurcs dies In communi peragantur !1.

e) Amplior velutl campus ud commune testimonium exhibendum patet praesertim In operibus Indolis socialis vel humanae beneficentiae. Ad quas cooperationis formas alumni praeparentur ct Incilentur. Hoc vero peculiari et maiore cum efficacitate flet, sl alumni non solum facultatis theologicae sed etiam aliarum facultatum (v. g. luris prudentiae, soclologlae, oeconomiae politicae) ad talla Incepta fovenda ct exsequenda sociam operam praebeant.

I) Sacerdotes, sacrum aliquod ministerium In variis eiusmodl Institutis exercentes (velutl cappellanl, professores, discipulorum consiliarii) speciali officio tenentur circa mutuas in re oecumenlca inter homines rationes. Hoc officium ab iis postulat sive profundiorem cognitionem doctrinae Ecclesiae, sive peculiarem idoneitatem et experientiam ln academlcls disciplinis, necnon firmam prudentiam moderationemque, Ita ut alumnis opitulentur, qui componere nituntur plenam sinceramque fidelitatem erga propriam Communitatem Christianam cum modo positivo et aperto condiscipulos attingendi.

Caput II —De ratione oecumenica institutionis RELIGIOSAE ET THEOLOGICAE

(70)1. *De institutione spirituali.* Cum censendum sit Spiritum Sanctum in motu oecumenlco operari, in Institutione oecumenlca imprimis ad cordis conversionem et ad vitam spiritualem elusque renovationem attendatur
710 oportet; scill/cet «ex novitate mentis, ex sui Ipsius abnegatlone atque ex caritatis liberrima effusione proficiscuntur et maturescunt desideria unitatis»la. Quae quidem renovatio radicitus fundari debet in vita ipsius Ecclesiae, in eiusque liturgia et sacramentis; eademque complectatur oportet orationem pro unitate omnium Christianorum et ad munus Ecclesiae ln mundo implendum dirigatur. Catholicorum vita spiritualis germana esse debet: quae quidem, quasi centrum habens ipsum Christum Salvatorem et ad gloriam Dei Patris spectans, variis religiosis actibus et exercitationibus consentaneum debitumque momentum tribuet.

Ut Ecclesiae nota catholica et apostolica satius patescat u, oecumenlca Catholicorum spiritualis vita alatur etiam thesauris multarum traditionum, temporis acti vel praesentis, quae in aliis Ecclesiis vel Communitatibus ecdesiallbus vigent: velutl thesauris, qui inveniuntur in liturgia et In monastico Instituto necnon in mystica traditione Orientis Christiani; in cultu ac pietate ànglicana; ln evangelica oratione et re spirituali protestantlea.

Haec vero necessitudo cum aliis traditionibus spiritualibus, ne in theoretica tantum regione versetur, practica quooue, peculiaribus rerum adiunctls faventibus, cognitione aliarum spiritualium traditionum perficiatur. Quam ob rem, quaedam oratio in communi necnon communicatio in publico cultu fovendae sunt, servatis normis α competenti auctoritate sancitis 1B.

(71)2. *De institutione doctrinali.* Occumenlsmus vim exercere debet ad omnem theologicam disciplinam ut una ex necessariis eius rationibus '·, auxilium praebendo ad uberiorem manifestationem plenitudinis Christi. Nihilominus, singularis quaestio de occumenismo materiam peculiarem alicuius cursus lectionum, data opportunitate, efficiat, vel saltem argumentum quorundam lectionum, in
711 praecipuos de dogmate tractatus inserendarum./

(72) 3. *De aspectu oecumenica in omni disciplina theologica.* Oecumenlsmus hos aspectus complecti debet:

a) elementa christianl patrimonii tum veritatis tum sanctitatis quae in omnibus Ecclesiis et Communitatibus Christianis communiter Inveniuntur 17 etsi, quandoque, diversa theologica enuntiatione declarata ia;

b) spiritualem thesaurum ac doctrinae divitias, quae variis Christianis Communionibus propria sunt ct ad altius Intellegendam naturam Ecclesiae omnes Christianos perducere possunt

*c)*ea, quae in rebus fidei causa sunt dissensionis et discidii, sed ad altius pervestigandum Verbum Del incitare possunt, ut manifesto appareat, quae in veritate enuntianda verae sint contradictiones et quae tales esse tantum videantur.

(73) 4. *De aspectu oecumenico in singulis theologicis disciplinis.* In omni theologica disciplina aspectus oecumenicus faciat, ut vinculum inter Illam et mysterium unitatis Ecclesiae exsistens consideretur. Praeterea, in disciplinae expositione, discipulis ingerendus est sensus plenitudinis Christianae traditionis In doctrina, re spirituali ac disciplina ecclesiastica. Cuius plenitudinis conscii discipuli tunc fleri possunt, cum propria traditio refertur ad divitias variarum Christianarum traditionum Orientis et Occidentis, quod attinet tum ad antiquas illarum formas tum ad hodiernas easdem exprimendi rationes.

Hic modus ad patrimonium aliarum Christianarum Ecclesiarum et Communitatum cccleslalium attendendi reapse magni momenti est: In studio Sacrae Scripturae, fontis communis fidei omnium Christianorum; in studio apostollcac traditionis, qualis exstat In operibus sanctorum Patrum et ecclesiasticorum scriptorum Ecclesiae Orientis et Occidentis; In institutione liturgica, in qua variae formae cultus divini necnon earum momentum doctrinale et spirituale inter se sdcntlflca ratione comparantur; in expositione theologiae dogmaticae et moralis, peculiari modo quod pertinet ad quaestiones ex oecumenismi motu exortas: in historia Ecclesiae, cum unitas Ipsius Ecclesiae in viclssitu/dlnibus temporum, et causae discidiorum inter 712
Christianos accurate pervestigantur, in docendo lure canonico, ubi elementa luris divini diligenter distinguenda sunt ab clementis luris tantum ecclesiastici, quae, ratione ducta temporis, ingenii cultus vel traditionis, mutationi esse possunt obnoxia *·; denique in Institutione pastorali et missfonaria atque etiam In studiis rei socialis, In quibus peculiari cura attendi debet communis status omnium Christianorum quod attinet ad hodierni mundi requisita. Sic plenius meliusque plenitudo divinae revelationis exprimitur atque sic impletur munus circa mundum implendum, quod Christus Ecclesiae suae concrediditn.

(74) 5. *De condicionibus germanae mentis oecumenicae in theologia.* Actio oecumenlca mon potest esse nisi plene sinccreque catholica, fidelis nempe veritati, quam ab Apostolis ct Patribus accepimus, et consentanea fidei quam Ecclesia Catholica semper professa est» M. Semper vero servetur sensus ordinis per gradus constituti, seu «hlerarchlae» in veritatibus doctrinae catholicae, quae, etsi omnes debitum assensum fidei requirunt, non universae tamen aequalem ct praecipuum, quasi centri, locum in mysterio revelato in iesu Christo obtinent, cum diversus sit carum nexus cum fundamento fidei Christianae u.

Alumni inter veritates revelatas, quae cunctae eundem assensum fidei expostulant, ac doctrinas theologicas discernere condiscant. Edoceantur igitur distinguere inter «ipsum depositum fidei seu veritates quae veneranda doctrina nostra continentur», ct modum, quo eaedem enuntiantur M, inter veritatem enuntiandam et modos varios eam percipiendi et in meliore luce ponendi*·, inter traditionem apostolicam ct traditiones mere ecclesiasticas. lam inde a tempore philosophicae suae institutionis alumni componendi sunt ad intellegendam legitimam rationem diversae alicuius enuntiationis etiam In sacra theologia, propter 713
diversitatem methodorum seu viarum, quibus apud theologos res divinae intelleguntur ac proferuntur; quo fit, ut variae illae theologicae formulae non raro inter se potius compleri quam opponi dicantur oporteat *·.

(75) 6. *De occumenismo ut peculiari disciplina.* Eo quod oecumenicus aspectus totam institutionem theologl-

IbU. n. 3. ·· CL *IbU.*, n. 17. »· CL *IbU.*, n. 4; *el.* etiam Litteras Hocyriicft* Ss lA>:n Pauli VI *EaUnam* xuw, .4. S. 66 (1964). pp. 6091*. (LE jjt ⅄ ·· Cf.Coac. Vat. Π, Const, doçm. de Ecclesia Lm-w r a. 13 (LE ,*33 cL Decr. de Oecumrniscx» *UniLUu rtJtnlrfrate,* nn. 4 et 16 [LE 33351 *n CL* Decr. de Oecumexutmo *Unitate raJiHUgrate, a.* x*; cf. Coae. VaL II. Decr. de actir. taivuon. Ecclesiae *AS* rmfei *Jtrunhu.* nn. x* el 36 [LE 3364). 11 Decr. de Qecumenxuno (/'vtfu *ffdintfgrste,* n. x*- "Ct. *IHJ., Λ. ll.* ··Cf. Allocutio Summi Pontifici* looanis XXII! *J Coocxbum Vaticanum Secundam dte xx octobri* 1961 habita, ia GRrfihrfww, *Dfcreia tk.,* Ed. PoljTjIotta Vaticana, p. S65 [LE 3063 J; Decr. de Oecusmhsao UwUa/ιχ n. 6; Con*t past, de Eccl. ia mundo huiu* temperi» *ânUÔu** Λ °- [LE 3366]. ·· CL Dccr de Oecunienifino C'r ^UTu n. 17. MCL *IM* . n. *17.*

n. 1J [LE 3334]. 11 CL Dirr-Xcnw»* Par» I, nn. jj, 33-34. ••Secundam norma* a competenti auctoritate sUbiUUs.cL JUpra, l*rooe-

^«Decr. dé'Ckcxuneolwno *UniUtu rtdinltraiio,* η. 7- 11 CL ZKZ. α. j.

i» CL *Dvkümm** OΛηi'H/**»·*· Pan I. nn. *3-^3 Cf. etiam <Lna dl· chiarinone del SesreUrûto per lunjooe del cnsUani circa la pMiix»ne della Cbv-vi cattoUca in materia di EucarUtU comune tra cmUanl div-rie eoofessfoob. *UOatroA^t* xa-xj gennaio X97o. p. 3 [LE

••CL Decr. de Dvomenismo *UniUiù r/JvOtgrate,* na. 9, to ITCf.

cam complectitur, non supervacaneus redditur cursus de occumcalsmo. Qua in re haec, quae sequuntur, considerari possunt elemente, pro diversis rerum adiunctis ac temporis spatio concesso:

a) Notiones «oecumene», «occumenismus» earumque historica origo et praesens significatio.

b) Fundamenta doctrinalia oecumenisml, peculiari habito respectu vinculorum communionis adhuc vigentis Inter Ecclesias vel Communitates ecdesiales.

c) Finis et methodus oecumenisml, variae formae unionis et cooperationis, spes unitatis redintegrandae, condiciones unitatis, plena et perfecta unitas, exercitium oecumenisml praesertim in re sociali.

dl Historia oecumenisml, praesertim varii conatus ad unitatem instaurandam saeculorum decursu suscepti, positivis et negativis eorum aspectibus consideratis.

e) Expositio aspectus «Inslitutionalls» et vitae praesentis variarum Christianarum Communionum: propensiones, in doctrinis, verae causae dissensionum, missionales conatus, res spiritualis, formae cultus divini.

/) Multiplices dc occumcnlsmo quaestiones: peculiares videlicet quaestiones e motu occumcnico ortae quoad hermeneuticara, ministerium, cultum divinum, dntercommunionem», traditionem, pravam conquisitionem proselytorum et veram evangellzatlonem, falsum Irenismum, laicos, ministeria mulierum ln Ecdesia hisque similia.

g) Spiritualis accessus ad oecumenismum, praesertim significatio orationis pro unitate et variae formae spiritualis oecumenisml.

h) Rationes, quae nunc Intercedunt Inter Ecclesiam Catholicam et alias Ecclesias Communitatesque ecclesiales vel earum foederationes necnon rationes, quibus hae inter
7U se continentur. /

11 Momentum peculiaris partis motus oecumenld, quam Oecumentcum Ecclesiarum Consilium habet, et status rationum, quae inter Ecclesiam Catholicam Romanam et Oecumenlcura Ecclesiarum Consilium vigent.

Capct liI—Normae PARTICULARES DE INSTITUTIONE 0ECUMEN1CA

(76) 1. *De dialogo inter Christianas in superiore educaiione.* Ex accurato investigatione principiorum generaz. Ilum quae ad dialogum inter Christianos spectant omnino manifestum est seminaria, facultates theologiae ceterasque Instituta superioris educationis peculiarem partem habere dialogi oecumenld atque ipsum dialogum in eiusmodi institutis adiumento esse ad suum munus, juventutis educationem respiciens. Implendum.

Dialogus vero, ut elementum educationis, postulat:

a) erga propriam fidem sinceram flrmamque fidelitatem, sine qua dialogus ad colloquium redigitur, quod utri usque partis vera participatione caret;

S) animam apertum et pronum ad altius In propria fide fundandam vitam ob pleniorem cognitionem haustam e dialogo cum aliis, qui et ipsi, veri nominis Christiani consortes sunt aestimandi;

c) Investigationem viarum et subsidiorum ad mutuas Ineundas necessitudines et unitatem restituendam, quae non In animo indifferenti vel in falso irenlsmo vel in modo Illo facili ad requisita saeculi se accommodandi innititur, sed in maiore fidelitate erga Evangelium et In authentica christlanae religionis professione, quae et veritati et caritati congruat;

d) commercium et cooperationem cura pastoribus Ecclesiae necnon debitam obtemperationem praeceptis et consiliis eorum; dialogus enim numquam est merum colloqutum inter personas vel Instituta, sed suapte natura officium totius Ecclesiae ir;

e) voluntatem agnoscendi eos. qui variarum Ecclesiarum vel Communitatum ecclesiailura membra sint, ple-
715 rumque plurimum conferre / posse ad rectam expositionem doctrinae vitaeque propriarum Communionum;

I) reverentiam erga conscientiam et cuiusque persuasionem in exponendo aspectu ac doctrina propriae Ecclesiae vel proprio modo divinam Revelationem intellegendi;

g) voluntatem agnoscendi non omnes ad dialogum plane faciendum esse aequaliter praeparatos propter diversitatem institutionis intellectualis, animi maturitatis necnon spiritualis progressus; qua de causa acaderalcl ordines disciflinorum tractandarum earumque, ad discipulos quod atInet, auditio Ita sunt recognoscenda, ut rerum statui vere sint consentanea.

(77) X De *Uli» nd quos munus oecumentcae actionis slngulatlm pertinet.* Ecclesia, ut oecumenlcura officium, quo tenetur, Implere possit, in promptu habeat oportet congruum numerum peritorum In re oecumenlca, clericorum et religiosorum necnon utriusque sexus laicorum. Qui quidem ubique desiderantur, etiam in regionibus, ubi Catholici maiorem partem Incolarum efficiunt.

Inter munera Iis mandata haec possunt recenseri: oportet scilicet eos episcopum et clerum loci necnon regionis auctoritates adiuvare ad praeparandos fideles, ut hi sibi mentem vere oecumenlcam comparent; luvnrc vel moderari varias dioecesanas vel regionales de re oecumenlca commissiones; apto nexu disponere necessitudines cum aliis christlanls Communitatibus; speciales lectiones de occumcnlsmo In seminariis alllsquc Institutis educationis Impertire; actionem oecumenlcam catholicarum scholarum ol Institutorum apto nexu disponere, fovere formationem mlsslonariomm ad peculiare suum opus oecumcnlcum suscipiendum *·,

Praeter solidam generalem institutionem theologicam, optandum est ut periti:

a) peculiarem formationem ordinis superioris In aliqua disciplina acaderaica sint adepti, vetat! in theologia, exegesl, historia, philosophia, socfologla religiosa;

b) proprie sint Instructi ln principiis, quaestionibus, rebus actis et agendis, quae ad hodiernum motum oecumenlcum pertlnàiL Prae/ter ea, quae ad hanc cognitionem 716
per lectiones vel studium fontium spectant, enixe iis suadetur, ut, pro viribus, in oecumenlca hominum consortione fpslmet necessitudines ineant, quod contingere potest per conventus, collationes, «centra» seu instituta occumcnieorum studiorum etc.;

e) proprie sint Instructi in traditionibus Christianorum, regionem, ubi opus suum faciunt, incolentium. Quae studia, quantum fleri potest, exerceantur commercio habendo cura iis, qui harum traditionum sunt cognitores fautoresque.

(78) 3. *De lis qui iam in pastorali ministerio collocant operam suam.* Cum constitutam rationem institutionis pastoralis clericorum exsequantur, per congressus cleri, Instituta peculiaria, exercitationes spirituales, dies ad meditationem interiorem vel argumenta pastoralia pertractanda destinatos, episcopi supenoresque religiosorum studiose admonentur, ut solliciti incumbant in oecumenismum debita diligentia considerandum atque ut sequentia doctrinae capita perpendant n.

Pro oblata opportunitate, peculiares praeparentur Instructiones, quibus sacerdotes, religiosi, laid doceantur de statu hodierno motus oecumenld ul ln contiones, cultum divinum, calechismum, vitam Christianam universum inserere discant aspectum oecumenicum. Insuper, prout fleri poterii, prudentia adhibita, minister alius Ecclesiae vel Communitatis rogetur, ut propriam traditionem explicet vel de rebus pastoralibus loquatur, quae saepius communes sint omnibus ministris Christianis.

Ubi id opportunum videbitur et Ordinarius consentiet, clerus catholicus invitetur, ut simul cum mlnislris aliarum Ecclesiarum vel Communitatum assistant peculiaribus conventibus. quibus propositum sit mutuam cognitionem reddere meliorem atque, communi Christianorum opera, pastorales quaestiones resolvere. Haec vero incepta saepius revera provehuntur, cum instituuntur consociationes, uti sunt consilia cleri, ioadla vel regionalia, sodalitates ministrorum, etc., vel cum talibus sodaliciis iam constitutis nomen datur.

Sacrae theologiae facultates, seminaria allacque institutionis sedes plurimum conferre possunt ad conatus occumenicos, tam conficiendis studiorum curriculis pro dero, 717
qui iam versatur in ministerio pastorali, quam incitandis praeceptoribus propriis ut ii alacriter operam navent disciplinis et studiis ab aliis ordinatis.

(79) 4. *De moderatoribus et magistris in institutis theologicae educationis.* Principia universalia in capite II enumerata conformare, gubernare, Instimulare debent institutionem eorum omnium, qui ad theologiam tradendam cum eaque coniunctas disciplinas destinantur, ut rite erudiantur ct comparentur ad officium lunlores sacerdotes, sacrorum alumnos, religiosos, laicos educandi.

Ul magistri ad oecumenlco officio satisfaciendum adiuventur, episcopi sive In propria dioecesi, sive una cum aliis episcopis eiusdem regionis vel nationis, religiosorum snpenorti, et ut qui seminarium aliquod regunt vel studiorum unlvenlutem, vel Inilltutum simile, motum oecumenlcum promovere studeant ommnibusque viribus con-

tendant, ul lis, qui in Illis docent, innotescunt progressus quilibet facti in cogitatione ct nelIone occumcnlco. Praeterea vigilanti studio efficiendum est, ut iisdem debita copia $11 praesto librorum, commentariorum, ephemeridum ac similium scriptorum tam a Catholicis quam a non Catholicis editorum.

Cum studiorum rationes componuntur, haec maxime suadentur:

a) Consentaneum videtur disciplinam specialem tradere dc occumcnlsmo paulo postquam coepta sunt studia theologica, ut latam cognitionem rei oecumenkne assequantur alumni sicque altius comprehendant peculiares disciplinas.

b) Ut rei oecumenicae studium semper fervent vigeatque familiaritas cum toto motu occumcnlco, subinde utiliter haberi poterit, oblata occasione, collatio pro discipulis. Utiliter etiam poterunt magistri singularum scholarum assignare auditoribus argumenta vel alias exercitationes de re oecumenlca.

e) Debita cum cura eligendi sunt vel scribendi Hbrl scholastici ct quidquid udlumcnto esse potest alumnorum institutioni. Oportet enim haec eruditionis subsidia fideliter exponant sententias aliorum Christianorum de re theologica, historica, spirituali, quae quidem res minime existimandae sunt tamquam a vita ipsa sciunctae sed ln hominum viva traditione Infixae. /

718

d) Maximi interest ut alumni, qui ad sacerdotium vel vitam religiosam instituantur, plene discant, quomodo se gerere debeant in futuro pastorali commercio cum aliis Christianis; v. g. quomodo In necessitate quadam spirituali lis subveniant, simul tamen eorum conscientiae libertatem observent necnon gratiam Spiritus Sancti in Iisdem.

e) Seminariorum et aliorum educationis superioris institutorum bibliothecae diligenter locupletentur libris et ephemeridibus, quae et oecumenismum generatim pertractant et quaestiones particulalim explanant, quae momentum oecumenicum prae se ferunt pro regione ubi illa sita sunt, vel peculiari proposito talium institutorum.

Caput IV—De cooperatione cum institutional! tum PERSONALI INTER CATHOLICOS ET CETEROS CHRISTIANOS

(80) 1. Secundum condiciones alias aliis in locis atque superius commemorata principia cooperatio inter superioris educationis instituta ct commercium, Ln diversis gradibus, inter doctores et alumnos diversarum Ecclesiarum vel Communitatum, maxime prodesse possunt non solum ipsi motui occumenico unlvcrslm, verum etiam eruditioni oecumenicae tam praeceptorum quam auditorum particulatim.

(81) 2. Talis cooperatio inter Christianos in superioris educationis regione proficere mullum institutis potest, quae cius partem habent; confert nempe:

ad pleniorem theologiae cognitionem, praesertim ad subsidia quod attinet, utilia ad disciplinam exegcticam, ct simul aliarum disciplinarum, quae in superioris educationis institutis excoluntur,

ad succurrendum ipsi academlcae facultati, communi usu librorum et bibliothecarum, maiore praeceptorum numero congrua eruditione praestantium, deminutione quorundam curriculorum inutilium vel geminatorum, ad normas deinde tradendas;

ad opes materiales augendas, ubi ncccssc est, v. g. per communem aedificiorum, praesertim bibliothecarum, et auditoriorum scholasticorum usum;/

719

ad auxilium multiplicandum, quod illud institutum toti societati afferre valet; homines enim libentius obsequuntur auctoritati ct impulsui alicuius actionis communis cnrlstlanae, quam singulorum institutorum seorsum agentium;

ad corroborandum testimonium, quod aliis Christianis exhiberi poterit de probata quadam institutionis ratione quodque homines petunt nb illa formatione, praeter doctrinae praestantiam solummodo ncadcmlcam.

(82) 3. Haec cooperatio atque necessitudinum consuetudo cum aliarum Communitatum Christianarum collegiis novas cotidie vins aperiunt magistris ad scientiarum investigationes cosquc adiuvant ad docendi munus melius obeundum. Alumni denique, lain per totum institutionis tempus, ad futura occuinenica InccpLa aliquo modo praeparari possunt, atque, auxili.mlibus catholicis praeceptoribus vere peritis, aptius discere difficultates Intellectualis vel spiritualis naturae superare, quae ex huiusmodi mutuis rationibus forsitan exortae fuerint.

(83) 4. In hac cooperatione duo hominum ordines distinguitur, eorum, 1) qui ocademicos gradus iam sunt assecuti vel institutionem generalem sacrae theologiae; 2) qui curriculum educationis generalis nondum absolverunt.

(84) 5. Episcopales conferentiae, Ln paranda Ratione Institutionis Sacerdotalis luxta Decretum *Optatam totius,* normas generales secundum ea quae mox sancientur, edant dc casibus peculiaribus cooperationis inter seminaria catholica et ceterorum Christianorum. Cum vero instituta quoque educandis religiosis sodalibus talis cooperationis fiartem habere valeant, superiores maiores ipsi vel eorum egatl, sociam praestare operam debent ad eas normas conficiendas secundum Decretum *Christus Dominus,* n. 35, art. 5 et 6. Sl peculiares Inciderint quaestiones ad aliquod seminarium vel Institutum spectantes. Ordinarius in illud lurlsdlctlonem exercens constituat oportebit, secundum rationes a conferentia Episcopali statutas, quaenam incepta suam Ipsius approbationem requirant ct quae in eos ipsos recidant, qui seminario praesint. /

720

(85) 6. *Academicas gradus consecuti et ceteri institutionem generatem theologiae adepti,* Oecumenlcus dialogus ct actio provehantur oportet erigendis oecumenicis Institutis vel sedibus primariis In variis locis et nationibus, legitima approbante auctoritate, prout adiuncta et res id postulant. Haec instituta seu «centra», quae appellantur, vel separatim conduntur, vel uti partes alicuius facultatis, vel cooperatione inter facultates vel universitates iam exsistentes. Structura ct fines harum sedium diversa esse possunL Attamen, dum ipsa ordinantur ct disponuntur, valde expedit totum et integrum negotium oecumenicum considerari secundum omnes suos aspectus.

(86) 7. Haec quidem genera talium Institutorum distingui possunt:

Sedes oecumenicae investigationis, in quibus quaestiones theologicae in certo quodam argumento penitus i>erquiruntur, ct ad dialogum oecumenicum diriguntur per ontium Inquisitionem, commercium scientificum, scripta edita.

B) Oecumenlca instituta theologica, in quibus studiosi post generalem theologicam institutionem peractam seorsum ac data opera elaborant In theologia oecumenlca per cursus speciales el peculiares coctus (Seralnarwork, Seminar) etc. Talla Instituta aut ad universalem oecumenlcam institutionem destinantur —et tunc totum negotium oecumenicum amplectuntur— aut cuidam studio speciali in certa quodam disciplina se dicant (v. g. Theologiae Orientalium Ecclesiarum, Protcstantlum vel Anglicanorum etc.); at tum minime neglegenda est Integra contemplatio totius argumenti oecumenicl.

ill

11

C) Associationes pro studio theologicarum ct pastoralium quaestionum inter ministros diversarum Ecclesiarum vel Communitatum, qui conveniunt ad colloquendum de thcoreticis et practlcis aspectibus sui ministerii Inter proprios fideles, ac de communi suo testimonio Ln mundo.

D) Foederationes studiorum universitatum et aliorum institutorum ad usum communem expediendum bibliothecarum aliorumve instrumentorum ct arctiorem coniunetlonem efficiendam inter magistros et discipulos, quoad ipsum studiorum ordinem.

(87) 8. *De institutis linterconlessionalibus·.* Secundum temporum locorumque condiciones, instituta ct icenlra» modo commemorata sint sub moderamine vel Catholicorum vel / plurium confessionum simul. Talia instituta commania ibi praesertim utilia sunt, ubi Ecclesiae vel Communitates ccclesiales conlunclim ponderare debent certas quasdam quaestiones (v. g. opus misslonale, commercium cum religionibus non Christianis, quaestiones dc alhelsmo ct infidelitate, usum instrumentorum communicationis socialis, architecturam artemque sacram et, in provincia theologica, explicationem Sacrae Scripturae, doctrinam Historiae Salutis, theologiam pastoralem, etc.), quae sl recte solvuntur, Christianorum unitati valde prodesse possunt. Constitutio ct administratio horum institutorum, illis ex solito concredi debent, qui ibidem partes sustinent, servatis turibus competentis auctoritatis ecclesiasticae.

721

(88) 9. Ubi opportunum visum fuerit, catholica Instituta nomen dare possunt, ad nonnam n. 5 huius capiti*, sodalitatibus quibus fovere propositum est: perfectiores rationes educationis theologicae, accuratiorem institutionem eorum qui pastorali ministerio addicentur, atque maiorem cooperationem inter sedes religiosas superiori* insUtutionis. Si autem coniunctio ineatur cum talibus sodalitiis· curandum est ut intacta custouiatur propria catholici Instituti autonomia in lis, quae ad rationem studiorum. ad doc-

·· Ct <cpr3. Cipul III, n. r.

trinam Ipsam disciplinarum tradendarum atque ad spiritualem el sacerdotalem institutionem alumnorum spectant, quatenus haec determinantur tara proprio fine illius instituti quam normis a legitima ecclesiastica auctoritate sancitis.

(89) 10. *Dc Ulls omnibus qui institutionem generalem theologiae nondum absolverunt.* Animus praecipue attendendus est ad principia in cap. Ill, π. I enuntiata, quotiescumque in formatione Intellectuali alumnorum catholicorum de cooperatione agitur Inter Ipsos et alios discipulos Christianos, per totum tempus generalis eorum in theologia institutionis. Etenim hae mutuae rationes (e studio communi, oratione, actione sodali etc. procedentes) eo fructuosiores sunt, quo magis singuli nituntur fundamento propriae fidei el traditionis necnon conseil sunt propositorum oecumenismi et necessitatum dialogi oecumenid.

(90)11. Seminaria catholica, scholae theologiae, domus el sedes formationis religiosorum et religiosarum, ut Ulb, operam conferre possunt cum ceteris Christianis inslltutis paris generis. Pro variis locorum adiunctls / et Indole 722
propria institutorum, haec cooperatio varias formas induere potest, quales sunt pernioLitio nonnumquam magijIrorum, agnitio mutua quorundam curriculorum, foederatione» multlpllds generis, consociatio cum aliqua universitate. In his autem omnibus, curandum est, ut nativa indoles Instituti catholici conservetur elusque lus instituendi proprios alumnos el doctrinae catholicae exponendae, ratione eorum habita quae In numero 13 infra dicentur.

(91) 12. Qulcumque aliis in Communitatibus Christianis rd oecumenlcae periti sunt, a legitima auctoritate invitari possunt, ul in catholicis Institutis collationes habeant, immo et aliquas explicent scholas, dummodo respidatur indoles propria uniuscuiusque Instituti. Etiam catholid professores omnino parati sint ad idem officium aliis praestandum, si rogentur.

(92) 13. Alumnis catholicis permitti potest, ut lectionibus intersint quae apud instituta, etiam seminaria, ceterorum Christianorum traduntur luxta normas sequentes. Prae oculis habeantur, *a)* utilitas elusmodi cursus et solidum adlutorium ad integram alumnorum Institutionem; *b)* publica probitas atque scientiae peritia necnon mens oecumenlca ipsius magistri; *c)* praevia praeparatio alumnorum; *d)* maturitas eorum spiritualis et psychologica; polluimum vero *e)* natura Ipsa disciplinarum; nam eo cautius discipuli astare sinentur, quo maiorem locum obtinebit aspectas doctrinalis materiae. Dum Igitur institutio communis seu systematica a magistris catholicis impertienda est, praesertim quatenus de exegesi, thcologb dogmatica et morali agitur, alumni catholici frequentare valeat scholas, quae in disciplinis practlds versantur, uti sunt linguae bibiicac, Instrumenta communicationis, sociology religiosa ouanlum haec nova scientia adnllitur ad rerum observationem, etc. Aliquibus ellam lectionibus disciplinarum, quae communem utilitatem inferunt, quamvis ellam aspectum doctrinalem prae se ferant, velut historia Ecdesiae, palrologla, etc., alumni intéresse possunt secundum indicium superiorum, qui eorum statum praeparationis scientlflcae et spiritualis, ul superius dictum est, expendere debent. Decernere haec omnia superiorum est, coasilils cum alumnis colluth, secundum ordinariam seminarii disciplinam ct nonnus ab Ordinario editas, qui
123 larlsdlctloncin in Illud habetll./

Ut exsecutio talium curriculorum veros fructus afferat, mullum proderit, sl magistri catholici copiosiorem habuerint cognitionem scriptorum, sententiarum, oecumenlcae mentis illorum ex aliis Christianis Communitatibus praeceptorum, quorum ul frequentent scholas catholicis alumnis concedetur. Hoc facilius cflld poterit, sl crebro cum els convenient ct in eorum versabuntur Institutis. Praeterea, magnopere suadetur, ut seminarii superiores, statis temporibus, colloquuntur cum magistris atque moderatoribus spiritualibus eiusdem seminarii, ut simul rationes studiorum recenseant, mutationes proponant, difficultates fortasse exortas evincant. Similes congressiones et collocutiones ellam cum collegiis aliorum Christianorum seminariorum commendantur.

(93) 14. In varii» mundi partibus, ordo ct formae superioris educationis graviorem hodie patiuntur vicissitudinem, tt multiplicia suadentur Incepta ad consocianda diverso instituta «de religione» in universitatibus publicis vel nullius religionis propriis. Episcopalibus conferentiis compelli, per aptas personas ct Instrumenta, ludlcare quam Krteni in talibus Incepti» sacrorum alumnis capere liceat. x: diligenter examinantes curam peculiarem collocent in recta ac debita sacrorum alumnorum vel etlarn aliorum discipulorum intellectuull et spirituali educatione, sub ductu catholicae auctoritatis, ct simul In actuosa participatione professorum catholicorum in Iisdem studiis, ac denique In tota firmaque magisterii Ecclesiae libertate, qua genuinas doctrinas traditionesque catholicas statuat.

Quo uberiores fructus pariant haec sociata Incepta, optandum est, ut In ipsum collegium moderatorum universitatis vel facultatis quidam cooptentur Catholici (laid, derid, religiosi), qui proprii muneris atque dialogi occumenfd revera sint periti.

(94) 15. Alia catholica Instituta, quae religiosam InstIltullonem suppeditant cum alumnis ad gradus In theologia adlaborantlbus, tum etiam lis qui cx aliis advenerunt facultatibus, secundum haec eadem principia regantur, verum accommodata ad ea, quae Indoles instituti ac peculiaris status utilitasque studiosorum alumnorum exposcant. Quae lam sunt dicta de praevia educatione religiosa el mentis maturitate discipulorum, sicut el de muneris peritLi universaque habilitate praeceptorum, aequaliter ad has studiorum sedes erunt applicanda. / 724

Praesens Directorium Summus Pontifex Paulus Pp. VI in Audientia, dic 16 *mensis aprilis anno* 1970, *loanni S.* R. E. *Card, Willebrands, Secrttariatus ad Christianorum unitatem fovendam Praesidi, concessa, approbavit et auctoritate Sua confirmavit ct publici iuris fieri iussit. Contrariis quibuslibet minime obstantibus,*

Romae, die 16 *aprilis anno* 1970. —Joannes Card. Willebrands, *Praeses Secrttariatus ad Christianorum unitatem fovendam,* Hieronymus Hamer, o. p., *a Secr.*

3848

1970 APR 28.-CONS. PÜBL. ECCL. NEG., RESCR. PART.·

NOWS MODUS PROCEDENDI IN CAUSIS NULXJTAT1S MATRIMONII APPROBATUR PRO STATIBUS Fû EDERATIS **AMERICAS** Septemtrionalis

I—DECRETUM APPROBATIONIS

Atlrnti* prtcibut Conferrntlae Episcopalis Statuum Foederatarum Amenât Septemtrionalis, quibus petitur, ut considerati* peculiaribus sui territorii necessitatibus, normis quibusdam, quae precibus xdnectuntur, ad expeditiorem reddendum causarum de nullitate matrimonii cursum, in eodem territorio, tribunalia utantur, Ssibu» Dominus Noster Paulus Papa VI supradictH precibus annuere dignatus est. ad triennium et experimenti causa, concedendo facultates omnes necessarias et opportuna* et derogando, quatenus opus est, luri vigenti; cauto tamen ut dc cetero, cum praedicit* normis totas processus non exhauriatur, serventur iuris canonici praescripta. Idem Summus Pontdex statuit ut suprndictae normae a dic 1 Julii 1970 valere Incipiant.

Velit autem Praeses Couferentiae expostulantis mittere (TuoUmnii Supremo Tribunali Signaturae Apostolicuc rrbittonem de causis in unoquoque Tribunali propositis, vel desertis, vel appellatis.

Ex Aedibus Vaticanis, die 28 Aprilis a.D. MCMLXX.— J. Card. Vuxot, *Praefedui Corullit pro Publicii Ecrbslae Negotiis.*

II—NORMAE PROCESSUALES

Procedural Norms

Norm 1—The Diocesan Tribunal will consist of Judges, α defender of the bond, a promoter of Justice and notaries and all will be appointed to their offices by the Ordinary, The judges, defender* of the bond and promoter of Justice snail be priest*; all, however, shall be endowed with those qualities required by law.

Norm 2—The Ordinary will appoint a chief Judge who will direct the work of the Tribunal and assign Judges and defender* of the bond for individual cases.

Norm 3—-A collegiate Tribunal must be constituted for . 1.?"^ . e Episcopal Conference, in accordance with lacultir* to be sought from the Holy See, may permit the competent ecclesiastical Tribunal to derogate from this norm by a single j time so that a case inny be handled

^.thaU 1) there be a grave reason for TLT4 2) no iornial opposition be expressrü prior to the definitive sentence by either the ludac We 'parUeiT * ρΓυιηυ1'' οΓ of

Norm 4—If both parties orc desirous of a declaration of

nullity, one advocate may represent both· Unless a party decides otherwise, the advocato In first Instance will also bo the advocate In second Instance. Advocates representing the Eartie· will be those approved to work with marriage cases y the Ordinary or his delegate.

Norm 5—The notary for the Tribunal will preserve a written record of all procedural and substantive acts, with special regard to names, dates and piners as well ns the authenticity of documents and depositions. While acts not authenticated by the notary are null, 11 suffices that copies of these acts be authenticated by a single statement of the notary at the termination of the case.

Norm 0—The Ordinary will provide sufficient Judges, defenders and advocates so Hint all petitions for declaration of nullity may be accepted or rejected promptly and decisions given within six months following acceptance of the petition

Norm 7—The first competent Tribunal to which a party presents a petition has nn obligation to accept or reject the petition. The competence of a Tribunal of first Instance shall be determined by the residency of cither party to the marriage, the place of the marriage or the decree of the Judge to whom the petition I» presented that his Tribunal Is belter able to judge the ease than any other Tribunal. In this last instance, however, the Judge may not issue such n decree without first obtaining the consent of his own Ordinary and the consent of the petitioner's Ordinary' and chief Judge.

Norm 8—Any spouse, without qualification, mav seek a declaration of nullity of Ids marriage. To do so, he will employ the services of an advocate. The petition for the declaration of nullity indicating the basis or bases for nullity and the sources of proof Is to be accepted or rejected by the judge within the thirty day· following the presentation and after consultation with the advocate and defender. Recourse against the rejection of a petition may be made to the Tribunal of second instance. Within thirty days of recourse, rejection of the petition Is to be sustained or the case is to be remanded for prompt instruction by the Tribunal of first instance.

Norm 9—The promoter of Justice may petition that a marriage be declared null when he decides this will be for the public good.

Norm 10—If he is available and cooperative, the respondent will be given the opportunity to choose an advocate prior to the determination of the precise basis for nullity. If the respondent Is not available and cooperative, the judge will proceed to this determination in accordance with the following rule.

Norm 11—Within a month after the acceptance of the petition, the Judge, after consultation with the advocate and defender, will determine the precise basis or bases for the nullity of the marriage, the documents to be obtained, and the witnesses to be heard. During the course of the trial the judge may add nn additional basis or bases for nullity.

Norm 12—At any time in the course of the trial, the petitioner may request that the case be transferred from one competent tribunal to another competent tribunaL This permission will be granted provided that a grave reason warrants It, that the defender of the bond has been heard and that It Is agreeable to the other party, the Ordinary' a *quo* and the chief judge* of both tribunals.

Norm 13—The testimony of the principals and the witnesses will be taken by the judge as soon ns available, either at the Tribunal or elsewhere. A person will be asked to take on oath before testifying unless the judge determines otherwise. The advocate (unless the judge determines otherwise) and the defender have the right to be present nt the hearing of the principals and witnesses. In the event Hint the advocate is present, the defender of the bond must always nt least be cited. The questions proposed by the Judge will be based upon the information and questions supplied by the advocate and the defender. The principals and witnesses may also be miestioned directly by the advocate and the defender under the direction of the judge. When a judge is personally unable to take the testimony of n witness, he will appoint a competent delegate to do so.

Norm 14—Following consultation with the advocate and defender, the judge will determine the significance of the unwillingness of a principal and/or witnesses to testify and will, if necessary, proceed to the conclusion of the base without their testimony.

Norm 15—The advocate and the defender may examine the acts of the case at any stage of the proces* unless in particular cases the Judge decide· otherwise.

Norm 16—The Judge will carefully weigh the deposition* of each witness. Testimonials concerning the credibility of the principals and witnesses will be required if, in the opinion of the judge, they seem necessary* or useful.

Norm 17—In cases involving physical or psychic Impotence and luck of consensual capacity, the Judge, after consultation with the advocate and the defender shall designate one or more experts to study the acts of the case and submit a written report thereon. When advisable, examine the party or parties to the case and will include in his report the results of his examination. The oral testimony of the expert I* to be taken only if hi* tion or implementation. Following consultation with the advocate and the defender, the judge may appoint additional experts.

Norm 18—When, after consultation with the advocate and the defender, the judge has decided that all necessary and available evidence has been obtained, the principals win be permitted to read the acts unless» in the opinion of the judge there Is danger of violation of the rights of privacy. The judge will consider the requests by the principals for further instruction before bringing the case to n conclusion.

Norm 19—The advocate and the defender will submit written briefs Independently within one month after all evidence lias been presented and will be given the opportunity of a rejoinder to be made within two weeks.

Norm 20—Following whatever consultation with the advocate and the defender which is allowed by law and which he deems necessary, the judge will render n decision within one month after the presentation of the briefs and rejoinders.

Nona 21—The judge will render his decision according to moral certitude generated by the prevailing weight of that evidence having a recognized value In law and Jurisprudence.

Norm 22—Any Instance of nullity as defined In positive law with regard to acts or processes is considered sanated by the sentence itself provided that it was not previously challenged.

A sentence Is Irremediably null only when: 1. Its presuppositions were lacking grounds; 2. the right of defense has been denied; 3. the judge was coerced either by violence or grave fear to render his decision; 4. the sentence fails to address itself to the controversy in question.

The nullity described in the paragraph above may be perpetually proposed either as an action or ns nn exception.

Norm 23—I. Once nn appeal has been made to a higher Tribunal and the Tribunal itself has been const!tued in accord with Norm 3, the citation of the parties and the Joining of Issues shall take place within one month.

At the time of the joining of issues» if further investigations are requested either by the parties or the defender of the bond or the Tribunal Itself ex *officio,* the case shall be heard in the ordinary manner of second Instance. This instance, however, should not if possible exceed the limit of six months.

If further Investigations arc not required, the judge will immediately decree the case concluded. Within a month from the date of this decree, the Tribunal, taking Into account the briefs and animadversions of the advocate and defender of the bond, shall issue a new sentence according lo the norm of the law.

II. In those exceptional cases where In the judgment of the defender of the bond and his Ordinary an appeal against an affirmative decision would clearly be superfluous, the Ordinary' may himself request of the Episcopal Conference that in these individual cases the defender of the bond be dispensed from the obligation to appeal so that the sentence of the first Instance may be executed immediately.

♦Praesidi ConforeatUe Eckccpalis Ststuum Fcedcratcxura Anxricao SopterrtricDAllt: Jurist 30 (1970) 363*368. Adn. J. B. CASTANO la Teobxna y Vida II (1970) 2S1-265; F. HERMAN in PxM 61 (1972) 373-333; C. LEFEBVRE in PrM S3 (1970) 563-592; L. O. WRENN In Am. Eccl. Rev. Nev. (1971) 175-186; Jurist 31 (1971) 4OM22.

3M9

1970 APR .. -SC GENTIUM EVANG., DECLARATIO. PART.·

De figura, missione et qualitatibus cateciiistarum DEQUE MEDIIS AD EORUM MINISTERIUM IMPLENDUM

I. Le CATECHISTE

1. *Définition.* Le catéchiste est une personne laïque spécialement chargée par l'Eglise, selon les nécessités locales» de faire connaître, aimer ct suivre le Christ par ceux qui ne le connaissent pas encore et par les fidèles; il lui appartient aussi d'aider à l'édification dc la communauté chrétienne en y manifestant la présence du Christ '.

2. *Vocation.* L'Eglise, guidée par le Saint-Esprit, appelle certains de scs fidèles comme coopératcurs, dans La fonction spéciale dc catéchistes. Inspirés par l'Esprit-Saint, ils répondent ù cet appel ct reçoivent alors dc Dieu un charisme spécial· reconnu par l'Eglise, leur permettant de rendre témoignage au Christ.

3. *Importance.* Non seulement, comme le déclare le Concile, •de nos jours, du fait du petit nombre de clercs pour évangéliser de si grandes multitudes rt accomplir Je ministère pastoral, l'office des catéchistes n unr très grande Importance· (Ad *gentes,* n. 17) [LE 3364 J, mais surtout l'Eglise étant «do sa nature, missionnaire» *(Ad gentes,* n. 2). le catéchiste, qui en fait partie, a un rôle indispensable a Jouer dans le travail d'évangélisation, en aidant a établir et à faire croître la communauté chrétienne: il vient de la communauté elle-même ct, par son charisme spécial, 11 en devient l'animateur.

1 <Sctn I- nom il·? Ixlct, on entend... l'eascruble des chritMas qui ne scat pa» membres de l'ordre ssirê et dc l'éut reb<wux » (Lwaww çmfta··, n. jl.)

Le développement historique du rôle du catéchiste Indique u grande importance partout à l'intérieur de la mission de l'Eglbe: depuis les temps apostoliques, de* communauté* chrétiennes sont nées, dan* toute* le* nation*, grâce au service dévoué des catéchiste*.

4. *IWe.* **Le catéchiste n'a pas pour rôle d'être un simple suppléant du prêtre, mais Il est, de droit propre, un témoin du Christ dans la communauté b laquelle il appartient.**

Toutefois, en phis de son rôle propre, le catéchiste peut parfois suppléer le prêtre, san* »e substituer à hil. En son absence, le catéchiste peut le remplacer, mais dan* les limite* qui sont 1« siennes.

La manière par laquelle le catéchiste s'acquitte de son rôle est à décider au plan des Eglise* particulière».

Bien que n'étant pas catéchistes, certain* chrétien* (exemple: écrivain*, publicistes, enseignants, dirigeant* de mouvements ouvrier» ou ruraux, éducateurs religieux, membre* de la «Confraternité de la doctrine chrétienne»...) peuvent jouer parfois un rôle analogue à celui de* catéchiste» par leur parole, leurs écrit* et l'exemple de leur vie.

IL Fommation des CATrcnivm

1. *Formation* **à** *la el< spirituelle.* **Pour être fidèle au Christ rt à son Eglise, le catéchiste Intensifiera sa vie spirituelle: H sera homme de la prière et de la communauté.**

Sa prière sera, tout h la fois, personnelle rt liturgique.

Dan» la communauté, il vivra l'Evangile qu'il a à transmettre, en se mettant au service de se* frères par amour du Christ.

2. *Eléments* **de** *la formation doctrinale. Le* **catéchiste se nourrira de la parole de Dieu, assimilée par la méditation de ITcriture sainte et à travers la liturgie el le magistère de** 1 **Eglise.**

Chargé de faire connaître et aimer la personne de Notre-Seigneur Jésus-Christ, Dieu et Homme, ü en fera l'objet constant et central de sa formation doctrinale axée sur l'histoire du salut.

Chargé de faire connaître et aimer l'Eglise. il sera familier de sa Tradition, de son histoire, en particulier de celle des saint*.

Chargé de faire vivre chrétiennement la communauté. 1l **connaîtra le» principe* de l'éthique chrétienne, en particulier la doctrine sociale ue |*Eghse.**

Chargé d'annoncer l'Evangile parmi les non-chrétkns, il aura è coeur dc connaître le* rcbg.on* pratiquée» dan» *on milieu de vie.

3. *Conditions d'efficacité, Avec* **insistance,** U **Invitera ses auditeur» à la prière pour qu'ils obtiennent le don de la fol et U grâce de la vie chrétienne.**

La formation du catéchiste sera donnée en tenant compte du milieu auquel 1l **sera destiné, dont** (1 **aura à coeur de connaître le lang&ge, la mentalité, le* aspiration», les tendances et te» problème*, de manière à répondre aux besoins de »e* auditeur». On lui donnera à cet effet une formation pédagogioue adéquate.**

L'Insertion du catéchiste dans sa communauté et dans son milieu de vie le rendra apte à dialoguer fraternellement avec tous, chrétiens ou non-chrétien*.

III. Financement des catéchistes

1. L'Assemblée plénière de la S. Congrégation de *Propaganda Fidr* **prescrit aux Ouvres pontificales nuMlonnalrvs (Oeuvres de la Propagation de U Foi, de la Sainte Enfance cl de Salnt-Plcrre-Apôtrc) de continuer à accorder des subsides pour les catéchistes m s'inspirant des principes suivants:**

a) **Là où e'esl possible, on favorisera, en priorité, la création et aussi le fonctionnement (bourses) des moyens de formation. notamment les écoles catécbétlque* régionales, nationales et internationales approuvée» par le» Conférence» épiscopales — auxquelles** 1l **appartient de déterminer une pastoral·· d'ensemble dans ce domaine — el délivrant des titre» officiellement reconnu» par elles.**

b)Le» circonscriptions missionnaire» doivent tendre à subvenir complètement ù Γentretien de leurs catéchiste»; néanmoins. une aide continuera b être accordée surtout pour la rétribution d'un nombre limité de catéchistes à plein temps ayant reçu une formation qualifiée.

c) **Les subsides pour le» catéchistes continueront a être transmis par Γ Intermédiaire de» Ordinaires dr» lieux ct non pas de» Conférences épiscopales.**

2. On recommande h la Secrrtairrrie de la Congrégation *de* **Propaganda** *FM·* **d'envoyer une note b U Commission pontificale Justifia ri** *Par en vue* **d'obtenir pour les catéchistes quelque subside du fonds créé pour le développement, car il* rendent d'apprédabks service» dan* ce domaine.**

On écrira dan* le même sens et pour les même* raison* b Mixreor.

CONCLVIION

publiera pa» d'instruction b la »ulte de la Cnngré-SIlon plénière d'avril 1970. mais les érêque» el le* supérieur» » Instituts missionnaire* et religieux, par le moyen d'une lettre, qui reprendra le» points relatif» ∎ hx définition, h la formation et au financement des catéchistes, seront tenu» infirmé* de* conclusions tirée» de l'abondante documentation qu'il» ont pris la peine d'envoyer. On leur enverra, en même lemp». le rapport d· bate de la Congrégation plénière.

l'institution, à l'intérieur de la S. Congrégation pro *Gentium Etmngtliraitone* **d une Commission temporaire pour un examen plu» complet, en liaison avec les Conférence» épiscopale*, des problèmes et des requêtes concernant les catéchistes, en vue notamment de directives à donner aux Oeuvres puntiflode» missionnaire*.**

Pour le choix de* membre» de cette Commission, on consul-~ Loniérenccs épiscopales nationales et régionale*.

3. Pour I Assemblée de 1971, la Congrégation plénière propose de traiter ensemble les deux thème» suivants: — Rapports en Eglise universelle et Eglises particulière»; — Relation entre la S. Congrégation de *Propaganda F ide* **ct 1rs Conférences épiscopale» dc tou» les pays Λ propos de l'évangélisation.**

Le* conclusions pourraient ensuite être portées, sl c'e«l nécessaire, au Synode des evéque*.

• Conckiftose* Coagregatscal* plenuU· S. C. pro Ger.tiuxn «vangohxitas· diabc* 14-16 apnùa 1970 Romae habstee: B1M 34 (1970) 213-216 el Doc. Cath. 67 (1970) 917-619.

3850

1970 MAI 4.-VICARIATUS URBIS, LIT. CIRCULAR. PART.·

Supellex sacra et utukoica non dedet arbitrarie **ALIENARI AUT MAXUMITTI SUB PRAETEXTU ACCOMMODATAE RENOVATIONIS LITUROICAE**

Corf *sacerdoti,* **ben canoscendo la vostra seria e leale dedizlone al grave compito di dure alla dlocesi un volto autenticamente criitlano, desidero fermare la vostra attenxlone »u dl un fatlo dl costume che ha assunto ormai proporxioni notevoll anche nella nostra città.**

Il 16 il ». *V Otservaforc Romano* **pubbllcava la Jettera di un fedrie romano che, con garbo. ma con sincera nmarczn proposera alla nostra consuleraxione: «il mercato degll arrrdi e della wppelJettile sacra·.**

E' orm.ii noto a tutti corne il gusto attunic spinga 1 **nomo dl oggi alla ricerca dl «cose vccchie», di oggcttl dl «antiquarlnto».**

In questo contesto a nol, sacerdoti e laid, è motivo di dolorosa sorprrsa vedere «lo scemplo cul sono state sottoposte le suppcllettlli sacre. Carte gloria tradormate In specchlere c reliqulan in porta orologi. corone d'argento che servirono per Incoronare ImmaginJ sacre adibite a coperchi ‹13 **caffetticrc o naricelle usate come zucchcnere, perfino calici, pissldi, ostensori e tabcmacoli sono statl adattatl agit usl piü profani».**

Tutto questo, moite volte, glu*tifieato dal fatto che la senribiLU religiosa oggi exige la piü grande ^‘‘pUdtÀ ed austerità nel luoghi di culto e nelle celebraxioni liturglehc.

Questo principio, del resto ribaditn autorevolmente nrll'/n-*riilulio generalia Mlsiall» Romani* **[LE 3810] al nn. 278. 2«9, va certamen!e accettato ed attuato, ma non giustifica, In nes»un modo le conclusioni alie quali alcuni, con sorprendente superficiailia, sono addivenutl.**

•La suppcllrttile Uturgica deve rimancre un ornamento della Casa dl Dio, e al sneerdoll che 1'hanno avuta in conscgna. Incombe il *acrosanto dovere di non manomctterla, olimaria o

Questo principio non pub essere assolutamenle dlmrnticato. Nel caso di una necessaria sempliflcazione della suppellcttile o dell'arredamento sl dovrii sempre. consultato il competent© Ufffcio del VlcarUto. adottare ll crlterio dl una adeguata e drgna slstrmaxlone di ogni oggrtto che comunque rimarra a testimonianxa della fede e della caritâ di coloro che cl hanno précédato.

La Chiesa è sempre giovane nella misura eon eui non rinne«a 1l **suo passato ma lo rinnova con giola sempre plh grande nrlrattesa della Sua venuta.**

Con la crrtezxa dl trovare in tutti vol I mighori interpreti dl questo Impegno della dioecesi «caput et mater omnium ecclesiarum· vi auguro di continuare con rlnnovnto zelo sacerdotal© ll vostro lavoro.

Dal Vicariato, 4 nuggio 1970. Dev.mo.—Anoelo **Card.** Dell'Acqva, **Vicario.**

• Ad paxochc·.redore* occJo.axuxn calerc»que*accrdctcs se ro-Ugicvo» Urbi*. Pit . **dioc. Eoira 11 (19TC) 546-647.**

3851

1970 MAI 12.-PAULUS VI, DECL. AAS 62 (1970) 416-417

Dedarallo communis a Summo Pontifice Paulo Pp. VI cl Vasktn I Catholicos, Patriarcha Supremo Armeniorum, subscripta:

Circa media unitatis **cinusTiANonuM** procurandae

VI, Evêque de Rome, Pape de l'Egllsc catholique, et Nasken I. Catholkoi-patrlarchc Suprême de tous les Arménien», rendent grlces au Seigneur de leur avoir perml» de prier ensemble, de se rencontrer, el d échanoe^ le taint baiser de paix, surtout en cette période dep^parâ

don à lq grande fête célébrant la descente du Saint-Esprit «ur les apôtrei.

Conscients dc leur* devoirs de pasteurs, Ils Invitent tous les chrétiens, et surtout ceux dc l'Egllsc catholique ct dc l'Egllse apostolique arménienne, à répondre avec encore plus de fidélité â rappel du Snlnt-Esprlt les Incitant à une unité plus profonde qui accomplira la volonté de notre commun Sauveur, et qui rendra plus fécond le service du monde par les chrétiens.

Cette unité ne peut se réaliser que sl tous, pasteurs ct fidèles, cherchent à se connaître vraiment les uns les autres. A cette fin. Ils exhortent les théologiens ù s'adonner à une étude commune tendant ù approfondir leur connaissance du mystère dc notre Seigneur Jésus-Christ ct dc la révélation faite en Lui. Fidèles h In tradition transmise parles apôtres ct les Pères, ct, en même temps, conscients des exigences d'un monde qui cherche Dieu dans les nouveaux développements de notre époque. Ils pourront ouvrir dc nouvelles voies qui permettront de surmonter les divergences existant encore ct amèneront leurs Eglises ù une unité plus parfaite dans la profession de leur fol en face du monde. Dc leur part, le Pape et le Catholicos essayeront de faire tout le possible pour appuyer ces efforts et leur donner leur bénédiction dc pasteurs.

Cependant la recherche risque elle-même de rester stérile si elle n'est pas enracinée dans toute la vie dc toute l'Egllse. C'est pourquoi Ils souhaitent que se développe une collaboration plus étroit© dans tous les domaines possibles dc la vie chrétienne. La prière commune, l'aide spirituelle réciproque, des efforts conjoints en vue de trouver aux problèmes du monde d'aujourd'hui des principes de solutions vraiment chrétiennes, seront des moyens précieux nu service de cette recherche de la pleine unité tellement désirée.

Cette recherche accomplie ensemble, cette collaboration doivent être fondées sur la reconnaissance réciproque de la fol chrétienne et dc la vie sacramentelle communes, sur
*1/ le respect mutuel des personnes et de leurs *l* Eglises. SI les efforts désintéressés que de tout coeur Ils voudraient promouvoir, sont inspirés par cet esprit et sont mis en oeuvre de cette manière, ils ont confiance que l'Esprit de vérité et d'amour donnera aux membres de l'Egllse catholique et de l'Egllse apostolique arménienne cette fraternité véritablement chrétienne qui est le fruit de son action en eux.

C'est au nom de cette fraternité que le Pape Paul VI et le Catholicos Vasken I élèvent leur voix dans un appel solennel Λ tous ceux qui ont une Influence sur la vie des nations ct des peuples afin qu'lis s'efforcent de chercher ct de trouver tous les movens possibles pour mettre fin aux guerres, à la haine, Λ la violence physique et morale, A n'Imoorte quelle oppression dc l'homme par l'homme. Que Celui qui est notre paix fasse que cet appel soit entendu.

Du Vatican, le 12 Mai 1970.

3852

1970 MAI 17.-SC GENTIUM EVANG., LIT. CIRC. PART.·

De valdre adspectus missionarh fro institutione SACERDOTALI PERFICIENDA

Puisque la **Ratio (nitltuHonh aaerrdotaUi·* **doit être élaborée par 1rs Conférences épiscopales pour leur territoire respectif et que celles-ci disposent maintenant de la «Ratio *fundamentalia imlUuUnnlt sncerdofalb»* **qui doit servir de base et de guide dan* cette élaboration ·, cette S. Congrégation pour j'Evangélisa! ion, bien consciente de ce que la coopération missionnaire dc tout le Peuple de Dieu dépend en grande partie de l'esprit missionnaire du clergé ·, croît de son devoir d'intervenir auprès de* Conférences épiscopales pour rappeler h leur bienveillante attention la nécessité qu'il y n de développer nu mieux la dimension missionnaire de la formation sacerdotale partout dans l'Egllse.**

Dans les séminaires il faut éveiller chez les futurs prêtres une spiritualité sacerdotale ouverte h l'universalité de l'EgUse, h In mission rédemptrice du Christ qui doit ie réaliser sur la terre entière. Sain! Augustin avait dit: «SI tu veux aimer le Christ, que ta charité embrasse le monde entier» *; et ce que doit se vérifier chez tous les chrétiens doit particulièrement briller dans le clergé qui, comme l'avait souligné saint Pierre, doit se faire «modèle du troupeau.» (1 P/ 5, 3.)

El comme c'est la sollicitude pour les «brebis égarées· (Ml 18, 11-3; Le 15, -1-7) qui doit prédominer chez tous ceux qui sont consacrés nu ministère nu qui s'y préparent, il faut donc former le clergé à une spiritualité apostolique tendue aussi vers 1rs horizons missionnaires oh se Jouent les grands destins du plan rédempteur de l'humanité.

C'est selon ces perspectives que le Concile Vatican TT a déclaré au sujet de la formation des séminaristes: «On les pénétrera de ce véritable esprit catholique qui les habituera a dépasser les limites de leur propre diocèse, nation et rite, pour s'intéresser nux grandes causes de l'Egllse entière, prêts dans l'Intime d'eux-mêmes à proclamer l'Evangile en tout Heu ·.» El ce même Concile engagea vivement tous les prêtres h développer leur vie spirituelle en sorte d'être des instruments dociles de la grâce «dans te renouveau interne de l'Egllse comme «tans la diffusion de l'Evangile h travers le monde entier ··. Cette dimension missionnaire de la spiritualité sacerdotale ne pourra qu'élargir les perspectives chrétiennes à la mesure du monde et constituera pour le prêtre nn excellent facteur d'équilibre humain, d'animation vitale de sa consécration au Christ ct de dynamisme dans son service du Peuple de Dieu.

Cette spiritualité apostolique où les perspectives missionnaires auront leur juste place sera inculquée aux séminaristes par un enseignement théologique de qualité qui tienne compte des aspects missionnaires des divers exposés relatifs aux science sacrées. C'est ce qu'entrevoyait le décret *Ad* **pour l'enseignement à donner dans les séminaires, en vue de former la conscience missionnaire des futurs prêtres et les hausser h leurs futurs devoirs dans la coopération missionnaire du Peuple de Dieu: «Dans renseignement des disciplines dogmatique*, bibliques, morales et historiques, nn devra mettre en lumière les aspects missionnaires qui y sont Impliqués afin qu'alnsi la conscience missionnaire soit formée chez les futurs prêtres '.· Cette norme du décret missionnaire du Concile ne faisait, en fait, que mettre en évidence In dimension universelle du mvstèro du salut de l'humanité dans le Christ, sur lequel, selon le décret** *Optatam lalfui,* **toutes les disciplines philosophiques et théologiques doivent être centrées ·.**

Il ne peut être, sans doute, question pour les séminaires ordinaires d'offrir une formation proprement mlsslologlque que le décret Ad *gmlrs* **prescrit uniquement pour In formation des futurs prêtres destinés** *h* **l'activité missionnaire ·; il convient toutefois de réserver h tous les séminaristes destinés nu ministère dans les réglons où l'Egllse est Implantée, souvent dc longue date, soit une certaine mlsslogrnnhle w. soit une Introduction dans les questions fondamentales de théologie missionnaire** 11**: ceci comme programme missionnaire minimum dans l'enseignement du séminaire.**

Le récent Concile a évoqué aussi pour le clergé, après les années du séminaire, une «formation sacerdotale continuée» dont les Conférences épiscopales »' en plus des évêques résl-

• *tEticnif cariUUm fier tclum orbem, ή rù Chritium *·*»".·* AVGCTTTJr, «m Ep. *lainnif,* το. 8; *PL·* 35, 2060.

• *Oftiîam Miiu,* 20. Ce fat repris dans les normes d'application en res terme*' «Le* cter s seront formés dans le* séminaires de telle sorte qu'ih aient le souri également de l'Egllse universelle, et non seulement du diocèse .» (Afriu *fv&prw tEctUiûu* uanctic», n. r, 3. 5 1) (LE 34371- Et U «RaJto *mmialit·* signrie. à bon droit, À propos de la spiritualité des séminaristes: •Le sens de l'Eglise, le zèle apostolique et missionnaire», (a. 39): «L'amour du prochain en rue du salut du monde et de l'édification de l'Egllse» (n. 37) (LE 33171· * *Prcibvtfrvntm orJimx,* n. la ï.

' *AJ gmUx,* n- J9 c. fLE 3364). Ce point fut traduit concrètement dans une conclusion da Congrès in ternallouai sur la théologie du Concile Vatican TL tenu â Rome du 36 septembre au Ie» octobre 1066: «Il est souhaité que la dimension missionnaire et oecuménique de l'Eglise figure dans U ibék>gte postconcilialre non pas comme une note marginate, mais comme une propriété en quelque sorte partout prevrntr.» Uda Cea/rcina 7 *Jt Thtolocia Concilii Vaiicani II,* Polyglotte Vaticane, xçAS. p. 66.) Cette coochufoo fut reprise dans «a «R</i> /w»»ïa»RcnUJû». n. 77 [LE 3ê«7).

' «La révision des études ecclésiastiques doit avant lout viser À re que >« disciplines philosophique* et tbéologiques sweat mieux articulées ensemble ct concourent harmonieusement A ouvrir toujours plus grand Tesprit des séminaristes au mystère du Christ, lequel marque toute l'huîetre de l'humanité, ne cesse d'influer sur l'Eglise et agit principalement par le tntefatère des prêtres.» *(OpiaUm* torins. n. 14 *a)* [LE 3334).

• *Ad (tnirs.* n, 16 et 36.

'••Les professeur» de* seirJnalres et des univeriité* enseignèrent aux jeune* la véritable situation du uonde et de l'Egllse pour que la nécessité d'une évangélisation plu* poussé* des oon-chretlens ressorte mieux à tevr* yeux et nourrisse tenr xèle.» *(AJ* retire, d. 39 *c}.* «Qu* les élèves— actes! donc bîm instruits des nécessités de ITglise tout entière: problèmes oecuméuiqnr, missionnaire, question* particulièrement urgretes en telle ou telle partie du monde.» *(Raiv> ptnlammUlû.* n. 96).

n »La théologie de L» mission s'insérera dans reoseignement et le pregrès d»· la tbéoloeî* afin que la nature missionnaire ds l'Egllse soit rai·· pleinement en lurnière. De plu*, on prendra en conûdératloo l*s votes du Srigneur p?cr la propagation de l'Evangile, ainsi que la possibilité de salut pour ceux qui ne «ont pas évangélisés, et on inculquera la nécessité de l'évaogébsaticu et de l'inccrporaüon dans ΓEglise. Il sera tenu compte de tout cela kxsqa'on procAlera A la rénrganiMtioa d*· études dans 1rs séminaires et unirereltés.» Krrirxiar *ia^u,* n. 3. art x) [LE 34571- " *trtnu,* a. ta [LE 3334}.

drnfkb " ont à s'occuper pour en concrétiser au mieux le* forme* et let méthode»; et la S. Congrégation pour le Clergé est intervenue récemment sur ce sujet ".

En tant que responsable de tout le mouvement de coopération missionnaire de* fidèle», qui dépend pour une large part de l'animation spirituelle du clergé paroissial, cette S. Congrégation pour lEvangélisa lion se permet de rappeler, à ce sujet, aux Conférences episcopale», le rôle assigné par les récents Papes à l'Ünlon pontificale missionnaire du clergé, en vue d'alimenter et de développer La spiritualité missionnaire et l'orientation largement ecclésiale du zèle au service du Christ, auprès du clergé, en même temps que chez le» séminaristes, le* religieux ct les religieuses. Qu'il suffise ici de citer la lettre apostolique Gram ri inerrjeen/n publiée à l'occasion du 50* anniversaire de la fondation de cette Oeuvre missionnaire pontificale, oh k Pape Paul VI fil l'éloge de l'Unlon missionnaire du clergé comme grand moyen de formation aidant tes §rêtres à vivre en plénitude le sacerdoce du Christ, c'est-ù-Ire dc le vivre dans ses dimensions également apostolique ct missionnaire, el la recommanda vivement comme objet d'un devoir de conscience pour les évêques et Je clergé

Rome. Pentecôte 1970.—G. P. Card. Agagianian, Pré/cL Sergio PîgnedoU, *Secrétairt.*

« Dwtwmj, a. 15 *d* [LE MUl· l<S- Concretion da Ckryè, drmhüe *ex président* des Cenkrence» rptecnpites *crh» forcauaa permaceat» du ckrjé, * aovnsbfv 109 [LE 377)]. " Pavx. VL Oam ri *i*CHisaAtn,* 5 septembre 100 (.4. .4. S. 100, η. 75»-750) [LE .

• Ad Praeside* Ccclercriiizun epIxccpaÙLzn. EiM 34 (1970) 217-212.

3853

1970 MAI 17.-SC GENT. EVANG., LITT. CIRC. PART.·

De momento et officiis laicohum in activitate MISSIONARIA ECCLESIAE

Introduction

Notre temps, a-t-on dit, est celui des Lite*» soulignât par 12» fc juste titre, l'hnportance et l'urgence aeerue de leur action.

Le II· Concile dn Vatican k reconnaît parlant souvent dc la dignité du lakat. de son rôle, de ses droit* et de ses devoirs.

Or, dan* l'Eglise, les situations et les charges n'ont pas pour objet l'tanneur ou l'avantage personnel de celui qui te* détient. mai* tou* les charisme* distribués par k Saint-Esprit sont ordonnés à l'édification du Corps du Christ: c'eet pour cela qu'ils sont reçu* et doivent être exercés. Chacun doit donc enviwger sa condition sacerdotale, religieuse ou laïque comme un don spécial et très précieux, comme un talent dont il aura à rendre compte au Maître du champ et de la moisson. En particulier, il appartient aux chrétien*, qui suivent le Christ mort et ressuscité, Seigneur de* hommes et du monde, d'offrir, autant qu'il* k peuvent, aux hommes de leur temps les lumière* de l'Evangile et le* sacrements de l'EgUse.

Toujours nécessaire, cet effort missionnaire de* laïcs, actuellement, peut et doit s'exercer partout.

Le monde moderne s'est tellement transformé qu'on trouve désormais partout des homme* et des groupes humains qui ne croient nas encore ou qui ne croient plus en Jésus-Christ. L'Eglise leur est à peine présente ou même ne l'est pas du tout.

Cependant, pour des motifs de tourisme. de travail ou d'apostolat, de* chrétien» séjournent parmi des populations non chrétiennes et. réciproquement, des non-chrétiens, étudiant* et ouvriers surtout, résident dans des pay* de tradition chrétienne, y constituant un problème social et religieux Important.

C'est donc dan* tous tes pays que se réalise désormais la rencontre entre chrétien* et non-chrétien», bien qu'en des proportions et dan* des conditions fort diverse*. En conséquence, tou» le* chrétien*, notamment te* laïcs, où qu'ils se trouvent, sont concerné* par l'activité missionnaire qui requiert la participation de tous.

Que dan» une société donnée, la communauté chrétienne soit majoritaire, minoritaire ou même minime. Il convient toujours que k* laie· y exercent leur rôle de sanctification *(Lumen Trniium,* n. 31 ILE 3232), ApcjkJIeani Ariucisilafrm, n. 16) LE 3346) et ae eon*écrati<m du monde *(Lumen* gentium, Il. 31) en y répandant l'esprit de l'Evangile.

Beaucoup te feront dans leur propre patrie. D'autres par vocation spéciale ou à cause des néces»l!es de la vie et de leur profession travailleront h l'étranger. Mais aux uns tomme aux autres s'impose avec urgence le devoir d'une action apostolique générale envers tou* le* hommes et d'un rayonnement millionnaire ver» le* non-chrétien», surtout en notre temps oû une sécularisation croissante, qui peut avoir de* aspects bénéfique*, risque de dégénérer en matérialisme are-Hiprux ou antireligieux. Consciente de celte situation, la Congrégitlvn pour l'évangélisaiinn, reconnaissant la valeur irremplaçable du lafcat el soucieuse «l'aider son action. 1ul prapom· tes orientation» Kulvuntr». qui pourront faciliter réflexion sur ses différents engagement*.

I. Principes rhéologiques

Comme le souligne vigoureusement le Décret conciliaire sur l activité missionnaire tie ! Eglise: «Toute l'Eglise est mlssionnaln. et l'activité évungél,*trice est un dmSr fonX mentnl du peuple de Dieu.» *(Ad Gentrs,* n. 35) (LE 33M|. Aussi tous les chrétiens doivent-ils prêter leur aide A la diffusion de l Evangile «chacun selon ses possibilités, scs talent*, son charisme ct *on ministère dan* l'Eglise· *(Ad nrntfj,* 28). Donc, «celte Eglise ne sera pas le signe parfait du Christ aussi longtemps qu'un lateat authentique n'y sera nas À l'œuvre avec la hiérarchie» *(Ad gentry* n. 21).

Lumen çrnlium définit le* iûic* de la façon suivante: «Par le terme de laïcs on entend tous les fidèles, à l'exception des membres de l'ordre sacré ou de I'dtnt religieux reconnu par l'Eglise. c'est-À-dire ers fidèle* qui, incorporés au Christ par le baptême, constitués en peuple de Dieu et rendus participants, à leur manière, de la fonction prophétique, sacerdotale ct royale du Christ, réalisent pour leur part, dans l'Eglise et dans le monde, U mission qui est celle de tout le peuple chrétien.» (Lumen penrium, n. 31) [LE 3232).

«Il appartient aux laïcs, dc par leur vocation propre, de rechercher le Royaume de Dieu en prenant en main le* réalités temporelles pour les ordonner scion Dieu.» (Lumen pen/iuzn, n. 31.)

«Exerçant leur fonction propre dans un esprit évangélique, ils agissent dans le monde comme un ferment afin de le sanctifier; par Je témoignage de leur vie, par le rayonnement de leur foi. de lenr espérance, de leur charité, ils manifestent le Christ aux hommes.» (Lumen *genlium,* n. 31.)

Pour l'activité missionnaire notamment, le travail des Laïcs est absolument nécessaire: «Sans la présence active des laïcs, l'Evangile ne peut profondément pénétrer et se fixer dans l'esprit, la vie et k travail d'un peuple.» *(Ad genlrx.* n. 21.)

Cette action des laies pour étendre au monde entier l'annonce de l'Evangile peut s'exercer de diverses façons.

Déjà, en restant dans leur propre communauté chrétienne, tous peuvent coopérer, d'une manière ou d'une autre, h l'activité missionnaire; ainsi ils remplissent un rôle précieux ct indispensable.

Plus directement, en prenant contact avec le* non-chrétien* dans tear vie «ociale et professionnelle, ils peuvent leur donner le témoignage chrétien de la vie et de la parole, et collaborer de plus près à l'activité missionnaire.

Certains d'entre eux, enfin, qu'ils soient autochtones ou étrangers, pourront être explicitement envoyé* par l Eglise vers «ceux qui ne croient pas encore au Christ» (decret *Ad* orakf. n. 6). ils consacreront toute leur activité à l'annonce de l'Evangile. réalisant ainsi la vocation missionnaire que propose le décret *Ad géniet,* n. 23.

A travers ces différent» engagements, c est un même vouloir fondamental qui poussera tous le* laïc* ù «être témoins de Jésus-Christ» pour le salut du monde.

Ce témoignage, le* laïcs le porteront selon une juste conception de leur vocation propre. Ils sont tout à la foi* membre* du Peuple de Dku et de la cité terrestre, et ils le sont à part entière. C'est donc envers et dans ces deux communautés, auxquelles ils appartiennent également, qu'il leur revient d'exercer, avec pleine conscience de leur responsabilité, un service tout pénétré de fol et de charité.

Selon cette vocation humaine et chrétienne, soutenus par les grâces de leur état. Il* collaborent au progrès terrestre temporel en même temps qu'au destin éternel drs hommes dans l'harmonie d'une pensée et d'une vie unifiées.

Entre l'effort de progrès humain et l effort d évangélisation. »'ih sont bien compris, il n'y a pas. en effet, opposition nl même séparation, mai* convergence et hymonle.

Le progrès Intégra), à partir du développement matériel indispensable· moyennant l'avance culturelle, doit aboutir u une élévation de G conduite morale: la précarité des choses des individus tend a être dépassée par l'élan vers un terme suprême, afin d'acquérir une signification et une valeur durables, mieux encore: éternelle*, pour l'humanité entière (encyclique *Populnram progressio.* 16 et 17) [LE 35461.

Réciproquement, l'évangélisation, apportant la lumière et la grâce de Dku et du Christ, peut et veut en étendre les effets, par la transformation de* coeurs et des moeur*. jusqu'au progrès pratique. Pour que le monde sache que le Fils de l'homme remet le* péchés, et pour signifier la venue du Royaume de Dku (Ad genlra, 12). le Peuple de Dku doit tellement transformer les homme» paralysés par tant de passions et de maux, qu'ils se lèvent et marchent dans la fraternité, la paix ct le mieux-être (cf. *MaUh..* 9. 5-6).

Refusant donc un dilemme, qui voudrait le forcer à choisir entre le développement et l'évangélisation, ct rejetant une confusion qui prendrait l'un pour l'autre, le chrétien unira honnonkttxement dans sa pensée et dans In vie le service pour le progrès et le service pour le salut.

IL Action missionnaire de tous les laïcs

A. Service pour le progrès

C'est proprement un signe de notre temps que l'aspiration a la fraternité et à l entraide universelles *(Apattoltcam actuosilakm* 14) [LE 3316). sans distinction de de condïuon rtJÎJJîn?indHÀ"Ur'0lX' V participe avec une spé" Ctti' lui' 5e wrvlce, comme tout autre s alimente à la charité surnaturelle de Dieu-Père rénondur (Uns le* coeurs et en laquelle il aime le* autre* h"mmc7?om-

me lui-même: «la Joie et l'espoir, la peine et l angoisse de· hommes de ce temps, surtout des pauvres et des éprouvés, sont aussi in Joie et l'espoir, la peine ct l'angoisse des disciples du Christ et il n'est rien de vraiment humain qui ne trouve écho eu leur coeur» *(Gaudium el spes,* 1) (LE 33661.

Le service pour le progrès s'exercera de diverses manières dont beaucoup ont été signalées pur le second Concile du Vatican.

— Dans 1rs sociétés en vole de développement où ils vivent, les laïcs chrétiens doivent »c reconnaître ct s'affirmer pleinement *membres;* Ils ont h prendre part à la vie culturelle et sociale à la faveur des diverses rencontres ct affaires de la vio courante *(Ad génies,* 11), ouvrant ainsi leur propre communauté sur le monde.

— Les *tradillons* de ces sociétés, même non chrétiennes, doivent leur être connues *(Ad gentes.* II); s'ils sont étrangers, iis auront a en apprendre la langue.

— Par l'exercice dc leur *profession.* Ils coopèrent déjà au progrès général dc La cité terrestre *(Ad aenies,* 21).

— Ils auront à coeur d'y ajouter des *Initiatives* particulières en vue du développement économico-social (Ad *gentes,* 21), du progrès de l'éducation ct de la culture.

— Ils chercheront à instaurer dans leur propre milieu un ordre *moral* de Justice ct de charité, orienté déjà vers les appels dc l'Evangile *(Ad pentes,* 19).

— Ils participeront aux *grandes institutions de progrès,* nationales ct internationales, catholiques, interconxessionnelles et mondiales, abandonnant ainsi tout esprit dc particularisme (Ad *gentes,* 12); réciproquement, ils feront. le cas échéant, appel à ces institutions et profiteront de leurs services.

— Ils prendront part aux *mouvements d'opinion* en faveur de la paix et de l'entraide généreuse entre les peuples.

— Dans l'exercice de ccs diverses activités, les laïcs auront avantage à recourir aux lumières de personnes compétentes, selon le domaine où Ils travaillent; Il sera aussi très utile, dans un esprit de sain pluralisme, de faire appel aux conseils, voire à la collaboration, de personnes ct groupes émanant dc régions diverses.

Le service pour le progrès n'aura pas seulement à s'exercer dans les pays en voie de développement mais aussi *dans les pags techniquement avancés.* En effet, ceux-ci renferment des millions d'immigrés, souvent non chrétiens du reste, qui y font leurs études ou y trouvent du travail. Ccs personnes, particulièrement au début de leur séjour, sont souvent accablées par l'indifférence ou même le désolant ostracisme du milieu. Elles souffrent de la solitude en même temps que dc la pauvreté; elles sont privées des secours moraux ct souvent aucun cadre social nouveau ne vient remplacer celui qu'elles ont dû quitter.

A côté du ministère de prêtres bien choisis à cette fin, fl y a place, parmi ccs immigres, pour une action multiforme des laïcs chrétiens.

C'est à eux, pour une grande part, qu'il revient de sensibiliser l'opinion à ce problème dont les dimensions et l'urgence sont trop ignorées, afin que les étrangers ne soient pas exploités, ni même oubliés, mais fraternellement ct respectueusement reconnus, accueillis ct aidés.

En particulier

— Des laïcs bien informés des pays d'accueil doivent se tenir nu contact des autorités civiles et religieuses du pays d'envol pour leur préciser les possibilités et les difficultés d'une telle Immigration.

— Des personnes dévouées et techniquement capables ont à organiser des services de premier accueil et d'insertion dans le nouveau milieu, afin que soient résolus les problèmes vitaux (logement, nourriture...), les problèmes professionnels (embauche, salaire, garanties sociales), les problèmes académiques (Inscription, scolarité, participation ù la vie étudiante).

— Dos laïcs du pays d'accueil formeront avec les arrivants des groupes d'amitié et de rencontre, basés sur les affinités naturelles: langues, professions, résidences, loisirs.

— Souvent, Il sera utile de mettre à la disposition des Immigrés des contres où Ils se retrouveront entre eux et avec des laïcs locaux.

Il n'v aura là aucun calcul mais, dans la foi, l'exercice d'une fraternité simple qui volt en tous les hommes des fils de Dieu et des frères du Christ *(Ad gentes,* 38), et qui communie spontanément à leurs besoins et à leurs problèmes.

Toutefois, les démarches particulières, sl généreuses soient-elles, auraient pou de résultat sl l'on n'affrontait décidément une réforme profonde de l'ensemble des structures temporelles, et donc aussi des hommes qui les créent, les maintiennent ou les changent selon leurs préférences.

Que les nations riches se refusent h donner aux nations pauvres 1 % de leur revenue, que les dépenses militaires non seulement bloquent mais fassent même décroître les crédits d'entraide Internationale, voilà qui démontre les effets nocifs du nationalisme ct du racisme, du capitalisme, bref: de l'égoïsme des hommes *(Gaudium el spes,* 25. 37, 19 [LE 3366) ct encyclique *Populorum progressio)* (LE 3546).

Ainsi, le vrai service pour le progrès doit-il, pour réussir dans son ensemble, atteindre ct «convertir» en profondeur les attitudes de l'homme, l'amener à aimer son prochain autant que lui-même, pour l'amour de Dieu qui aime tous les hommes. Service pour le progrès ct service pour le salut s'appellent ct se répondent.

B. Service pou* le saur

Tout service pour le progrès de l'homme, parce qu'il en proclame en fait la dignité, est déjà une préparation à l'annonce du salut en Jésus-Christ; mais Il ne remplace pas celte annonce el il n'en dispense pas.

Aidant de toutes leurs forces le progrès temporel de l'humanité, les laies auront toujours à coeur, comme leur Intention la plus haute, de pénétrer ce progrès de l'esprit de l'Evangile *(Ad gentes,* 12). A cette fonction Ils se savent destinés et tenus par leur baptême ct par leur confirmation; ces sacrements. nvec les grâces qu'ils confèrent, les constituent témoins du Christ: tous donc ont le devoir d'y correspondre fidèlement.

Dans la fol, les laïcs chrétiens savent qu'ils ne peuvent finalement rien apporter de plus précieux aux hommes que. le Christ, modèle de l'homme parfait (A<f *gentes,* 8). l'Eglise, signe et instrument de l'union intime avec Dieu et de l'unité du genre humain (Lumen *gentium,* 1), la grâce qui, transformant l'homme «dans la justice et la sainteté de la vérité» (Epàéz-, 4, 24), le rend capable des vertus requises par le progrès, «pour tout l'homme, ct tous les hommes», en un «développement intégral*. (Encyclique Popu/orum *progressio)* (LE 35-16 J.

Selon le décret conciliaire sur l'activité missionnaire dc l'Eglise, ce but admirable sera poursuivi et atteint plus ou moins pleinement «par l'exemple de la vie et Je témoignage de la parole». On y tendra tout à la fols dans la communauté chrétienne elle-même et par un rayonnement en dehors d'elle vers les nonchrétiens.

a) *La coopération missionnaire dans la communauté même.*

Etant donné que «l'Eglise entière est en état de mission» *(Ad pentes,* 35). le soutien de l'action missionnaire doit être fourni par tous ses membres, dans chacune des communautés, que celles-ci se trouvent encore en voie dc formation *(Ad pentes,* 21). ou qu'elles soient déjà pleinement formées. Dans toutes les parties du monde, par conséquent, les laïcs sont appelés à la coopération missionnaire, selon des formes déterminées par les circonstances el les directives de l'Eglise. après considération des forces ct courants qui la traversent.

Le second Concile du Vatican a fait notamment les recommandations suivantes:

— Les laïcs développeront en eux-mêmes et dans les autres *la connaissance et Vamnur* des missions *(Ad pentes,* 41); à cette fin ils s'informeront régulièrement ct exactement à leur sujet.

— Ils auront à coeur de leur procurer *des secours:* la prière, le sacrifice, l'appui financier, éventuellement une partie de leur temps. Tl convient Ici de se rappeler que plusieurs des plus grandes oeuvres de soutien aux missions, comme l'Oeuvre de la Propagation de la Foi ou celle de Saint-Pierre Apôtre, doivent leur origine au zèle de deux laïques: Pauline Jnrlcol et Jeanne Blgard. et leur Immense développement aux efforts de dizaines de milliers de laïcs. Les oeuvres pontificales missionnaires. parce qu'elles font appel sans discrimination à tous les chrétiens et sont destinées à aider toute l'activité missionnaire dans le monde, revêtent un caractère d'universalité qui les recommande particulièrement; pour leur efficacité, l'effort des laïcs reste déterminant *(Ad ventes,* 41).

— Dans leur famille et dans tout leur milieu, les laïcs peuvent aider ʌ *Vefflorescence des vocations,* en rappelant l'idéal missionnaire et en soutenant les jeunes que Dieu appelle, afin qu'ils répondent généreusement *(Ad gentes,* 41).

— Dans les *instituts scientifiques et les universités,* les professeurs et les étudiants ont l'occasion de promouvoir la connaissance des populations et des religions non chrétiennes, aidant ainsi les missionnaires dans leurs études ct les préparant nu dialogue nvec les non-chrétiens *(Ad gentes,* 41).

b) *La collaboration à l'activité missionnaire proprement dite à Tégard des non-chrétiens.*

Ainsi qu'on l'a déjà signalé, les mouvements de populations qui caractérisent le monde moderne font en wrte que les non-chrétiens — ouvriers, étudiants, touristes — se rencontrent de façon occasionnelle ou stable même dans les pays de tradition chrétienne. Ainsi, l'activité missionnaire trouve-t-elle *h* s'exercer partout dans le monde. C'est donc aussi partout dans le monde crue les laïcs ont l'occasion d'y collaborer explicitement et directement.

Parfois» la communauté chrétienne se trouvera en face d'une minorité de non-chrétiens: parfois, c'est elle-même qui sera la minorité dans une société en majorité non chrétienne. La différence de ccs deux situations ne modifie cependant pas l'essentiel du devoir des laïcs; sans eux, l'Evangile ne pourra pénétrer profondément dans la vie du milieu non chrétien *(Ad pentes,* 21); avec eux. l'Eglise ne sera pn< étrangère à ce milieu mais commencera à le transformer (Ad *gentes,* 21).

Ce travail d'insertion et dc témoignage devra d'ailleurs se réaliser dans un grand respect de la liberté religieuse des non-chrétiens ct <rlon leur optique culturelle ct sociale, sans liaison indue avec des influences étrangères profanes. Dans ccs conditions. l'intégration de l'Eglise au milieu non chrétien permettra dc parvenir plus aisément et mieux à la présentation explicite dc l'Evangile.

1. Témoignage de la vie.

Ce témoignage fondamental est et reste toujours possible. Il implique d'abord que le chrétien remplisse excellemment ses tâches temporelles dans la société humaine.

Dans la famille. In profession et les autres fonctions sociales, les laïcs chrétiens auront h coeur de montrer, autant qu'ils le peuvent, une telle qualification technique, une conscience si poussée, un tel dévouement pnur 1rs autres» qu'ils apparaissent comme la manifestation, d'une humanité évoluée, pacifique et heureuse, à l'exemple du ChrLst. leur Maître *(Ad gentes,* 8. 9). Ainsi arrivera-t-il que «voyant l'excellence de leurs ouvres», d'autres en viendront à s'interroger et à les Interroger sur la source de celles-ci.

En toutes circonstances, tas chrétiens devront veiller à donner le bon exemple à ceux qui ne partagent pas leur foi, par leur façon de se comporter, do parler et d'agir, chez eux ou A l'étranger, surtout devant des populations plus pauvres on de mentalité différente.

2. Témoignage de la parole.

Les talcs chrétiens, mûs par le téta missionnaire qui leur est propre *(Ad gentes.* 35) ne pourront ni ne voudront se taire chaque fols qu'il leur sera possible d'annoncer le Christ.

— Tl s'agira parfois de colloques privés «en un dialogue sincère et persévérant» (Ad pentas, 11), gu gré des amitiés et des affinités.

— Parfois, Il y aura proclamation ordonnée et explicite du Message chrétien par l'enseignement dans tas écoles, ou l'utilisation des moyens de communication sociale.

— Certains chrétiens bien préparés pourront recevoir et assurer une charge «pédale d'annonce du Christ; ainsi en est-il des catéchistes et d'antres personnes appelés par l'Egltse au service direct de ta Parole *(Ad çent/s,* 21).

La transmission du Message présente de réelles difficultés à cause de ta différence des tangues, des cultures» des présupposés Idéologimies. Elle requiert sérieuse étude et réflexion préalables, tant pour connaître le contenu esentiel du message A transmettre que pour les transpositions nécessaires A réaliser dans le mode d'expression.

X Participation ù l'effort du sacerdoce ministériel.

En beaucoup de communautés s'offriront aux tales d'antres occasions encore de servir ta conservation et ta propagation de ta fnl. selon toutes les possibilités de leur propre charisme. De concert avec les prêtres. 1rs religieux, les religieuses, ils pourront donner ta formntlon catéchêtlque aux enfants et aux catéchumènes, assumer dans la liturgie ta proclamation et. le cas échéant, l'explication de ta Sainte Ecriture. Th participeront an ministère de ITucharistk, conservant le corps du Christ au tabernacle et ta distribuant aux fidèles et aux malades. selon les directives de ta hiérarchie locale.

On ne peut que gagner ù confier aux loirs les meilleurs et les plus disponibles une targe part de ta responsabilité évangéllsatrice, que ces laïcs proviennent du pays même ou qu'Os soient venus du dehors.

DL Engagement missionnaire propre a certains laics

Ainsi qu'on l*a dit pins haut, certains hTes consacrent l'cnsmble de leur activité nu rayonnement de l'Evangile*. dans 1rs situations les plus diverses, ce rayonnement est leur première Intention et la règle de leurs options, selon l'idéal du missionnaire proposé par le décret *Ad ventes,* 23.

Qu'Ils soient autochtones et travaillent dans leur propre pays, on qu'ils viennent d'une autre région, c'est vers 1rs non-ehrétkns qu'ils se dirigent pour leur annoncer le Christ.

Tl faut préciser les exigences spéciales, qui s'imposent en pareil cas, pour le choix et U formation des candidats ainsi que pour leur Insertion dans le milieu.

A. StLF.CTION

L'attention a déjà été attirée (Moto nronrto «Eccleilae Senrfae», TTT, 241 (LE 3457], compte tenu de l'expérience sur les critères de sélection suivant y

— D'abord rt arant tout FbUenlfon sincère de servir, sous drt formes diverses mais dans unr Intention de nias en plus claire et vigoureuse, la mission rédemptrice du Christ et de lUgHse. dans le monde et avec le monde, pour le salut des hommes et ta gloire de Dieu (Apotlolleam artuoslta/em). Un sentiment humanitaire, même généreux ne suffirait pas.

— Une santé sufllsantr-, une maturité de caractère oh se rejoignent bon sms et jugement, fermeté et persévérance, ouverture aux autres et souple disponibilité au travail, esprit d'inlttative et coopération.

— Une capacité professionnelle, non seulement acquise théoriquement mais vérifiée concrètement, autant que possible, au contact de ta réalité vécue.

— S'il s'agit d'une personne étrangère au pays oh elle travaille, ta volonté d'aecompUr en ce pays un séjour suffisamment long, compte tenu de ta nature et des exigences du service envisagé.

B. FonuATtoî*

•La formation A l'apostotat suppose une certaine formation humaine intégrale, selon ta nature et les situation* de chacun» (Apostollcam adiioslfatem. 29) afin que les candidats h l'activité missionnaire puissent porter dignement et fructueusement ta charge nul leur sera confiée, en des circonstances qui ne seront pa« toujours facile*.

Il y faut donc avant ta mise A l'œuvre, une préparation soignée; à celle-ci participeront, avec l'appui de ta hiérarchie, d*< formateur* talc* expérimenté*, de* prêtre* adaptés choisis A e*tte fin. et toute ta communauté chrétienne; celle-ci doit se sentir responsable de ceux de *c* membre* qu'elle envole vers les non-chrétien*.

a) Aspects spirituel *et* moral

Le fondement de tout l'édlfiee spirituel consiste dan* un espnt de vive fol. C'est celle fol qui soutiendra une chanté toujours prête *h se dépenser au service* de Dieu et de l'homme, ct maintiendra une espérance qui ne se démentira Jamais. A cause de la difficulté des communications, de la différent dn mentalités et des caractères le succès peut souvent se faire attendre et, même plus d'une fols, le missionnaire devra persévérer malgré 1 insuccès et conserver l'espoir malgré les apparences contraires. «L'espérance cschntologique du chrétien ne diminue pas la valeur des tâches terrestres; nu contraire par de nouveaux motifs, elle en soutient l'accomplissement.. *(Gaudium et spes.* 21).

Ces vertus théologales, reçues de Dieu comme un don gratuit, doivent être cultivées et consciemment rapportées X ta vie et à l'action de chacun. Parmi les moyens A employer dans ce but, on citera la fréquentation des sacrements, et notamment de Eucharistie; ta vie liturgique principalement par la participation au sacrifice divin; l'esprit de prière maintenu dans la vie courante; l'espnt de sacrifice et de renoncement, pour le service assumé.

La persévérance des talcs dans leur idéal et dans leur tâche missionnaires constitue un des témoignages les plus éloquents qui soient; l'exemple de leur espérance qui ne peut être confondue, est une réponse A l'universelle recherche humaine de «joie et d'espoir». *(Gaudium et* spes, n. 1.)

b) *Aspect scientifique et technique*

•Outre ta formation spirituelle, une solide préparation doctrinale et technique est requise, selon la diversité des âges, des conditions et des can.iclté*.· *(Apostnlieam adnositatem.* 29.)

Cela est déjà vrai des talcs missionnaires qui ont A annoncer le Christ aux non-chrétiens de leur propre pays. Ce l'est encore beaucoup plus pour ceux qui cherchent à le faire connaître dans une contrée et un peuple auxquels ils n'appartiennent pas par ta naissance.

A ceux-là. 1e décret *Ad œntr*s demande d'acquérir une connaissance suffisante de l'histoire, des structures sociales, des coutumes, de 1a mentalité, des traditions morale* et religieuses de leur nouveau milieu *(Ad ventes.* 26). Il leur faut aussi apprendre suffisamment ta langue pour s'en servir correctement et facilement *(Ad gentes,* 26).

C. IlttUmON DC LAÏC ÉTKA>ÎGEn zx son nouveau milieu

Aux taies missionnaires qui viennent du dehors est demandé un effort particulier d'insertion dans le milieu.

L'effort d'adaptation, naissant d'une profonde sympathie et d'un incessant désir d'apprendre, est In condition *sine qua non* de leur apostolat qui, sans cela, ne pourra s'exercer aisément et efficacement, en des peuples légitimement fiers de leur culture et attachés A leur Indépendance.

a) *Insertion culturelle*

Tl fout donc tendre de plus en plus à l'intégration culturelle, tant par les efforts de préparation signalés plus haut, que par ta recherche d'une consciente et incessante identification avec le peuple, ses moeurs, ses besoins, «es problèmes, «es Initiatives, dans les domaines économique, social, culturel proprement dit. En tous ces domaines, l'option des laïc* chrétiens doit se faire avec une liberté et une respon«abilité adultes. Les laïcs étrangers doivent certes s'abstenir de toute Immixtion dans les situations politiques des pays où il* IravaHlent. mais coopérer à l'établissement de ta Justice et du progrès social pour tou* est un de leurs devoirs.

L'adaptation psychologique et celle des façons de vivre permettront d'entamer pins facilement le dialogue avec les non-chrétiens ainsi, également, évitrra-t-on mieux le péril de tramporter dans le nouveau milieu les moeurs et les oeuvre* chrétienne* du pays d'origine san* tenir compte des particularités locales, ce qui ferait tort A l'apostolat.

b) *Insertion cédés(ale*

Cette Insertion requiert du laïc qu'il «e sente, se veuille et se montre vraiment membre et fils de l'Egltse locale: remplissant fidèlement te* devoir* religieux, maintenant le contact avec les pasteurs et les fidèles de cette Eglise, participant dans ta mesure voulue aux oeuvres proprement religieuses et chrétiennes.

Puisque 1*Egll«e locale représente l'Egltse universelle dans ta région en question, l'activité du laie doit s'insérer entièrement dan.* le plan d'ensemble établi par la hiérarchie locale. Le laïc en activité missionnaire dans un diocèse doit être en communion avec l'évêque qui en est le chef et le centre d'unité. (Décret Ad *gentes,* n. 30.)

Les groupements, même Internationaux, veilleront eux aussi à s'insérer dons ta pastorale d'ensemble du diocèse et de la Conférence épiscopale du Ueu. *(Apostollcam acluosttatem,* 26; *Ad gentes.* 30. 31, 38.)

La fonne concrète de relation entre le talc et la hiérarchie peut varier selon la nature de l'apostolat qu'D exerce. On pourrait en gros distinguer deux cas principaux:

— Sur le plan purement temporel, les laïcs sont Indépendant* et ta hiérarchie se limite A rappeler, éventuellement, les principes chrétien* en ce domaine on encore. *1 l'occasion le demande, A déclarer, après mûre consultation et réflexion, que telle Institution ou action répond ou non A ces principes. autorité cçclèstastlmie. pour le bien commun le* association* et entreprises qui " ,dlreclrmrnt fplriturlle, choisir certaine* ‹l entre elle*, y prendre une responsabilité spéciale et t^s nro- ïprt,cHutl*' Ainsi la hiérarchie, organisant de façon* diverse* l apostolat selon le* circonstances, en unit

plu» particulièrement telle Tonne h »a charge apostolique, tout en respectant, du rc»tc, la nature diverse des deux activités, et san· enlever aux laies l'indispensable faculté d nglr librement. Cette façon d'agir de U hiérarchie est appelée, en différents document» ecclésiastiques: lo mandat...» *(Apostollcam aduosltatcm,* **24.)**

c) *Coordination des laïcs mire eux*

Pour leur formation comme pour leur action. Il est en général très utile que les laïcs se groupent entre eux en associations. C'est leur droit d'en fonder, de leur donner un nom, de leur attribuer des formes diverse» selon les circonstances, de le» administrer, d'en adapter l'action aux différentes nation». (Anoj/UIciini *actu&sltafrm,* **19.)**

Toutefois, la prolifération d'associâtIons Identloues en leur but ct leur style menacerait le rendement des force» et la clarté des actions; au contraire, des union» nationales et internationales, réalisées entre plusieurs associations, pourront créer ct utiliser en commun des bureaux de sélection, d'enquête et de planification. (Afofu *proprio •Ecclesiae sanctae·,* **3, 24) [LE 3157].**

TV. Appui de L'Eglise à l'action missionnaire des laïcs

C'e»t un grave devoir des communautés chrétiennes, locale», diocésaines et nationales, de promouvoir el de soutenir l'activité mlsslonnlre dos laïc»; Ils sont les signes et les Instruments de la catholicité de leur communauté.

Les communauté» d'origine, prises dans leur ensemble, établiront des oeuvre» en faveur de ces laïcs, garderont avec eux un contact étroit, les aideront spirituellement et matériellement.

Pour le cas où ces laïcs se rendent h l'étranger, soit par choix personnel soit en remplacement du service militaire, l'aide en question se manifestera non seulement avant et pendant ce séjour, mais aussi nu retour, afin d'assurer le reclassement équitable ot harmonieux des laïcs rentrant dans leur pays.

Dans les pays mêmes où les laïcs collaborent à l'activité missionnaire, les prêtres, les religieux et les religieuses, bien loin de nourrir ô leur égard un esprit de supériorité ou une attitude distante, voudront les rejoindre fraternellement, les introduire nu plus tôt et au mieux dans l'effort commun, en un travail spécifique conforme ù la formation de chacun. Comme 11 s'nglt de personnes adultes, ct qui souvent possèdent déjà une réelle expérience, elles ont le désir et le droit de sc voir confier des charges avec toute In mesure voulue de liberté ct dc décision, surtout dans l'accomplissement de leur activité professionnelle. Réciproquement, les laïc» veilleront à établir ct A développer des relations ouvertes ct constructives avec les prêtres, les religieux, les religieuses, et toute la communauté.

Selon la demande pressante ct répétée des laïcs, la communauté leur apportera un authentique soutien spirituel. Des prêtres «aptes, désignés à cet effet, leur consacreront le temps ct l'effort fraternel que méritent des personnes désireuses d'un service vraiment chrétien, les aidant à persévérer dans le souci d'une vie évangélique ct d'un travail généreux.

Les personnes consacrées qui, de pnr leur vocation, n'ont pas et ne peuvent avoir de responsabilités directes d'ordre temporel, sc souviendront que les laies, pour leur part, sont pleinement Insérés dans le monde: c'est leur droit ct leur devoir. Tl« doivent pouvoir, eux et leur famille, vivre décemment de l'emploi qui'lis remplissent; sl ce sont des expatriés temporaires, IR doivent pouvoir compter, lors dc leur retour au pays, sur In possibilité d'un reclassement convenable.

Ainsi 1rs laïcs nn service de la mission doivent-ils recevoir, selon 1rs possibilités, et dans les termes d'un contrat, une rétribution convenable et être couverts, par un système d'assurances, contre les risques divers, la maladie, la vieillesse. *(Motu proprio •Ecclesiae sanctae,* **3, 24, 4) (LE 3457).**

Plus encore que des possibilités économiques, ce que souhaitent légitiment les laïc», c'est un esprit de fraternité qui respecte leur état propre ct leur tûche évangélique.

Au plan des structures, une place convenable doit être donnée aux laïcs dans le» conseils pastoraux des paroisses rt du diocèse, ainsi que dan» les Commissions de» Conférences épiscopales, afin que ces assemblées profitent de leurs experiences et de leurs avis, et prennent leurs décisions dans la charité ct In concorde. *(Christus Dominus,* **27 [LE 3332);** *Apostollcam actuosllatem,* **26 [LE 33-16];** *Motu proprio •Ecclesiae sanctae·,* **1, 15-17 ct 2, 20) [LE 3457].**

Cettr unité des coeurs et des vies, nu plan privé comme au plan des Institutions, représentera, parmi les non-chrétlcns, une des meilleure» formes de témoignage.

Conclusion

Par la fol. le» chrétiens savent que l'humanité cl le monde »onl aimés pnr Dieu ct promis par lui au plus sublime destin. Tl» croient que tout homme, qu'il le sache ou non, est appelé à s'achever finalement dan· lo Christ; celui donc qui refuserait l'hnmme, refuserait aussi Je Christ ct Dieu.

C'est dans In lumière de cet appel que les chrétiens cherchent sincèrement et pleinement la promotion humaine, sous tous les aspects et ù tou» les niveaux, et c'est pourquoi, de tout coeur. Ils prennent part aux grandes tâches actuelles de l'humanité: chaque laïc est par là. devant les hommes, signe du Dieu vivant et témoin du Christ ressuscité.

La Lettre à Dlognète (n. 6), d'une seule phrase» fixait déjà a ce propos, un programme valable pour tou» le» temps: •uc que I ûme est dans le corps, les chrétiens doivent l'être dan» Je monde.»

Rome, Pentecôte 1970.—G. P. Cant Agagianian, *Préfet.* **Sergio Pigncdoll.** *Secrétaire.*

• Ordinariis locorum.· BJ4 34 (1970) 197-212.

3854

1970 MAI 17.-SC GENTIUM EVANG., LIT. CIHCUL. PART.·

De sensu et valore vocationis missionariae deque **SPECIALI INSTITUTIONE EORUM QUI AD GENTES EVANGELIZANDAS PRAEPARANTUR.**1

1.—Nello studio dl rinnovamento che accomuna gll sforzl dl quanti si preoccupano deU'odlerna crlsl di vocaxioni, questa S. C. per l'Evangelizzazlone desidera sottoporre al Vescovi e ni Superiori alcune rlflession! su aleuni aspettl della vocazione mlsslonaria e sulla necessity di formazione speciale per quanti vanno come mlssionarl.

2.—Attraverso le moite trasformazfonl dl strutturn e di costume che distinguono la socletà odlerna, la generosltà del giovanl emerge come elemento persistente ed è motlvo dl serena speranza. Esso si manifesta nella prontezza al servirio degli infelici colpiti da calamity improwise o nella dedizione ai popoli Impediti da cnndlzlonl insufficienti di svihippo come nvviene nel paesl dei Terzo Mondo. Sempre plù i probleml dell'umanità blsognosa vengono considerati probleml eomuni d'impegno personale. I giovunl che cosi »1 offrono occaslonalmcnte o chc si vincolano a un servizlo prolongato, sono moss! in «ran parte da motlvazlonl dl fratcllanza umana ma nnche, tnlora, da autcntlca Ispirazlone crlstiana.

3.—H rllevare questo elemento sembra sufficiente per affermare che Ia crisi delle vocarioni. pnrticolarmente delle vocazlonl misslonarle, non è dovuta tanto alia mancanzn dl generosltà dei giovanl d'oggi. cninnto alla insufflelente chlarezzn della raglone mlsslonaria. Moltl giovanl, purtroppo, non vedono plti le motivarioni speciflche e precise per una scclta nettn dell'cvangelizzazione. Eppure 11 comando del Signore urge sempre: «Andate, fate discepoll» (ML 23. 18). Eppure la mngglornnza dell'umanltù non è ancora cristinna.

4.—Non c'è dubblo che 11 comando del Signore sl rlfcrisca a tuttn In Chiesa. Anri. costitnlsce per essa una comune vocazione mlsslonaria. Ma sarebbe iflusorlo e vano argomentare che l'attività missionaria, anpunto perché tuttn la Chiesn è mlsslonaria, sl esaurisce nell'ntllvità ecclesiale locale e che, qulndl, non è necessario «andnre».

In rcaltà, ogni Chiesa Partlcolare appartient alla Chiesa Universale, parteclpn della sua natura e della sua vocazione misslonnrla. Hsrn «deve riprodurre alla perfezlone l'Immagine delta Chiesa Universale· *(AG* **20) (LE 3364], e perciô deve esscre prontn nd «andare».**

Evidentemente un obbllgo dei genere non puô essere attuato da tutti, mn è nnche évidente che ogni Chiesa Partlcolare deve formare I suol membri in maniera taie da rendere possibile e facile Γ «andare» n quanti, tra essl, per don! e carlsmi personali, vi si sentono chlnmntl.

5.—In questo senso non c'è differenza nlcuna tra Chfese giovanl e Chlese antlche, qunlunque sia la loro sltuazione dl sviluppo. Prr questa raglonc il Concilio non ha temuto dl affrrmnre che «le giovanl Chlese parteclplno, quanto prima c di fatto, alla missione universale della Chiesn, inviando nnch'esse mlssionarl a predfeare dnppertutto nel mondo 11 Vangelo, nnche se soffrono per scarsitù dl clero» *(AG* **20).**

0.—E'necessario, qulndl, rlnnovnrr In spirit© dl fede che ci fn nccogllrrr 11 comando del Signore. E* necessario chlnrire al nostrl giovanl l'autentlcltà evangellca dell'andarr mlsslonnrio nonostante che le sltunzlonl locali presentino probleml pressanti o anche dl urgenza immediata.

La generosltà del giovanl per I fratelll nel hlsogno puô costltulrr un nutentlco germe dl vocazione mlsslonaria. Non sarô difficile fnr loro comprcndere che 11 vero aluto deve tenere ln conto la personn umana nella sua integrftà e qulndl nellc sue cslgenzc splrllunll e che, perlnnto, una pnrteclpnzlone plena ni probleml dello sviluppo porta nreessariamente alla evangelIζζπzione.

7.—Tl comando del Signore précisa nnche lo scopo dell'andnre mlsslonnrio: «fnte discepoll». Mn taie precisazlone sembra per talunl perdere II suo valore di fronte o errte nrgomentazionl odlerne. Alcunl Interprctnno I valor! spirituali e moral! delle religioni non-crisllnnr. solennrmente riconosclutl dal Concilio, mettcndoll In rclarionc alla saTvezza promessa e ncqulstata dnl Signore, in maniera tale da negare il hlsogno

1 Questo «foeumrnto. œil» sua st«nra definitiva. è II frstto dei!»

sioni svoitesf rxelli Conervorione Pknxria de! x<J7o (re-16 AptiM. «1 ♦ •tato tnçnrMo per opportun» rooa*ertua a tutti i wnxnli tn*vnbri délia S. Conznxizlnoe. a tutte le Conferroj» Episcopali del territori A Xh«4cal ed al Superiori d&jli Rtituti Missio&ari

deH*«andarra; annuIUno 11 significato del comando iuo c affermano *che* non vale la pena di muoverri per fare cristianl del popoli che hanno già a loro dlspasizionc La salvrzxa.

In realty, Il rironosclmroto del Condito costitu(see un invito ad approfondir* la fed* nd mister© della lalvezza. La conclusione negativa delTargomentazlone sa riportata potré cod rasere superata considerando i'eserapio della Incarnatione del Signore Gesù. Da tulta la storia, infatti, le religioni urnane, come ricerca di Dio, hanno espresso autentId valor! spirituali e morali, e tuttavia il Signore si è fatto uomo. ha sofferto annientando *té* stesso, ed è stato esaHato per la salvezza di tutti (Cfr. *Filip.* 2, 6-11). La voeazione mlulonaria, nel suo senso pits plena, eostitulsce un Impegno a continuare nel tempo e fra tutti I popoli Topera dclTIncamaxlone e della redrnzlone. Ad hnitaitone del Signore. Io spirito di sacrificio» nelTobbedienza e nella dedizfone, che ha distinto i mlssionari dl tnttl I tempi, deve continuare ad rasere la loro caratteristien.

La conozcrnzA approfondit* delle religioni e delle culture umane rende Γimpegno missionario plû csigente. Nel pastato le diffieoltâ dei viaggi e i disagi della vita In regioni lontane e aconmciute rendevano la missione quasi un'awenturn, talora eroica, degna di essere vKsuta per Cristo. Oggi Tasnetto dl disagio e di awenturn ê in gran parte scomparao. Al missionari. tuttavia. si chlede una disponibilité più intima e forse più difficile per Tineontro fraterno con genti di nitra cultura e religione. Sl edge da essi profonda slmpatia, studio continuato della mentalité e generosilà nel servizio rubordinato. Owiamente tale disponibilité e tale Incontro non sono fini a *té* itessi ma devono rasere ordinati a rendere effetttva la prraenza dl Cristo.

8.—«Fare discrpoli» significa mettere gll uomlni in rapport© diretlo e personale eon Gesh Crlsto. Un tale rapporte non Implica la rinnnda ai valorl spirituali e morali della propria tradixtone e cultura, consente anzi di approfondir* e perfrrionare tali valori riconoscrado in Dio i! Padre comane che «ha tanto amato gll uomlni da dare 11 suo flgllo unigenito» per la sahrrzza di tutti *(Glov.* X 16).

Dl eonseguenxa. chtunque porta quest'annuntio non puô Importe, come parte dl esso. Ia propria cultura. Anche se da mirato egii è necmariamente condfrionato, dovrfc come rve«llrtl dl essa per trasmettere al popoli solo la «parola» dl Dio. Come Grab, egli deve sempre poter nssertre «Ia parola che vol a«cnltale non è mia, è del Padre che ml ha mandato» (Gfoo. 14. 24k Nella mhura In cul Il mlsslonario taprù farsi accettare come portatore dl una parola non sua ma dl Dio, rlusdrii a dare efficacia di fermento alia sua axione, nel rtspetto pleno della cultura locale.

La formazione specifica deve eosl rendere 11 mlsslonari© pronto a! vero adattamento che è inserimento nella cultura kxale nello straw modo eon cul Grab si Incarné partecipando alla cultura e alla vita della grate del suo tempo per rlnnovarie e perfezlnnarle eon 11 fermento della sua prraenza.

9.—Queste ennslderazionl dl principio vanno approfondit* e applicate alie situazfonl speciflche e di fatto. La dinamlca culturale è vh*a e porta a trasformnzionl continue, come pos«lamo rtnderrJ eonto In rapport© alla cultura di cui ognuno di no! è parte.

Sono necestari, pertanto, Io studio e la vérifiée restante delle situoxIonI In cul Tatthrité missionaria sl svolge. Ma pen-hé questo posta rasere fatto con efficacia sl presupopne e «I rlehlrde una formazione di fondo, dl caratterr generale, espace dl metterr ogni mhslonarto, sacerdote, rellglnso, religiosa, faleo, pur nella diversité del minister! e dr) earisml personali, In grado dl renders! conto della realté culturale In cut si dovré svolgere il suo lavoro.

1 glovanl hanno blsogno dl tapere che, ntfldandosi a un Istltulo n partectpnndo a una Iniziatlvn, saranno guidât) e préparait In maniera da rendere la loro opera veramrnte utile al eonsegnhnento delTldeale mlssionarlo che Il muove.

Forse non il ê considerato abbastanza che la giustiflcata invxldIsfaxione della formaxlone ric«rvuta o prospettata è una delle cause pits serie della cri«l dl vocazionl mlsstonarle.

10.—E' vero. rom? afferma Il Concilio, che gll Istitutl restano neera-sari (AG 27) per dare garanzin e continuité alTaxlonemlsstonarLi. ma è altrctlanto veto che la loro slruttura r la fnrmaxione che es«l prosnrttano al gtovanl devono rispondrrr aile nécessité trail del nostro tempo e allé situaxionl partfcolari in eul sl svolge 11 lavoro dei loro membri.

Attualmente gli I«tltuti. rlspnndendo all'lnsrito del Concilio, hanno gté «volto I loro Capltoil Speciali. Questa Sacra Congregaxlone cnnosce 11 lavnro eompluto e Io spirito che ITia nnimatn. Essa «I eomplacr di questo lavnro r fa sua la speranxn dl ognl Utltuto che Tauspleato rinnovamento sl traduca presto In r.uovo fewore e nuove enregie. Proprio per questa aUesa. è necessario oondurrr Innanzi Topera avsrinta con tanta slncerità dl propositi e con tanto corogglo apostollcn; è necessario. fl«tand«» In DV>, npplieare le direttive approvale. eon senso dl apertura e di rrnliwmo.

11.—Occorrr, tuttavia, molto equIHbrio dl gludlzlo e di attegglamratn. L'interrsse dl studio, anche al dl fuori degi) ambienti mlsslonari. e U ripensamento de) metodl di attivith ertinn spessn a porre Vacecnto <ulle insuffielraxe dei passato maniera sterik e negativa. 11 rinnscrre I llmltl dei mrtodl dl un tempo al rnnfnmto delle slluaxlnnl c della eslgenze odlrroe non significa certo condannare Tattlvtté mWslonarla e tanto meno blaslmare i ra'sslonarl ehe la svolsero. Un gtudlxin

oggetUvo e storico esi^e che tali linritl shino viiti nclle dreoslanzr di tcmixj In cui i mlsslonari agirono, e slnno s-ulutati in rapporto ali ampiczxa albi singoiarité ed nlln effleacin eujΨ11 azJ?nc *7 5''1 1VÜ ta* L? ,ludh› ® H rnffronto con I metodi passatl. se fatli con Intenti sinceri, sono assai utili e positivi perché danno la posibUlté di trarrr Inscgnnmcnto dnile esperienze passate per adcguarc I metodi d'aziune nlle sltuazioni presentl.

12.—E' ccrtamcnte utile, se non necessario, completore lα normale fonnnzionc teologica e spirituale del mlsslonari, anche sacerdoti, con una specioHzznzJonr professionale, sopruttutto nolle cosIddette sclenze umane. Nella scelta delle profession! sl sin aperti, con prospettiva dinamlca, vaprndo prevederc r anche prrordinare le nécessité del domuni. Il campo è vastissimo: dalTctnologia olla letteraturu, dalla psieologia olla medicina. In realté. non c! possono rasere raclusfoni. Bisogncré tener conto delle inclinazioni indlviduali. ma taré sempre necessario ordinare queste e Ia spcciaiixzaxione professionale alio scopo delTevangclixxizione e alTcsercirio del ministero sacerdotale; ognl sacerdote deve essere sempre r soprattutto sacerdote.

13.—L'urgenxa del problem! dello rviluppo umano, speclalmrate ne! para! del Trrxo Mondo, Induce, tiilorn, a dare eccessivn importanza ugll aspettl umanl dello svtiuppo n scapito del valore spirituale delTevangelbxazione.

E' certamrate vero che Io svihipno Intégrale delTuomo non consente divisioni tra Tnmbfto spirituale e le nécessité corporali della sua vita. L'esemplo del Signore ci Insegna α considerare eon génerosité 11 bisogno di nutrimento, di benessere. di liberté che accompagna Tuomo dl tutti I tempi. Ms lo straw huegnamento cl awrrte ehe Tuomo non vive soln di pane e che il fare 11 bene. Il eurare I malatl, 11 mmtenere 1 dirittl ctvill, ha per scopo dl conduire 1'uomo a riconoscere la bonté del Padre nostro ehe è nel cieli e ad amare gll altrl uomlnf come frateni.

Tn realté. per quanto limitata sla la partecipaxione dl ognl slngolo mtssionario allo svihippo materiale del parse In cul sl trova. Tesperlenza mostra che egli è aceettato e ben voluto dalla grnte appunto perché si awrrte in lui la preoccupnzione del benrsserr duraturo e totale che inchide Taspetto spirituale e Tattenzione per la persona umana.

14.—L'argorarato della vocaxlone mlsslonaria e di una eorrispondente formaxione specifica vu affrontato nnche In rapporto ai sacerdoti inviat! direttamente dalle Chlese partleolarl. Il loro esndarr» costltulsee un'espresslone autentica della vocazlonr missionaria dl tall Chlese. EssI sono mlsslonari a pleno titolo. La loro voeazlone mksionarla raprime una forma speciale del minister© sacerdotale e richJede di eonseguenza una speciale formazione. Bisogna rlconoscere che, ahneno finora. la preparaxione normale dl un sacerdote diocesan© non è sufficiente per Tandare mlsslonario. E' necessaria una prrparazione Immediata In relaxione nlla problematlca generale della evangelizzaxione di una cultura non-cristlann e alia situazione partieolare del hiogo In cui un tale sacerdote dovré svolgere la sua atthriti.

15.—Per dare ai sacerdoti diocesanl una prrparazione ndégusta converré prowedere alla loro formazione, anche eon enrsl Individua», tenendo ronto della lorn condtelone. East, Infattl. non appartrngono a Tstitutl con vita dl comunlté. ma rappresentano. In maniera Iadividuale. Il «egno della comunlone fraterna tra Chlese Partlcolari. D'altrn parte, cssI sl troveraunn a contâtto con I mlsslonari del varl Istitutl e con questi, unltaraentr al sacerdoti autocton!, dovranno formarc un presbiterio unico con 11 Vescovo locale. Non è, qulndi, fuori hiogo pensare alla cnnvenlrnzn di servirai per la loro formazione del centri intrreomunitari. prowidrnzlalnirnte sorti nrgll ultimi anni per Tlnlziatlva di varl Istitutl Mlsslnnari. In questi centri Tlusegnamento r la vita sono ordinati sistemalicamente alTattlvité missionaria. I loro prngrnmml potranno es<rre opportunamente adnttati allé raigrnze del vari candidati. Montre, infattl, i centrl Interenmunitnrj rappresentano urn manifrataxione promettent* della collabornxlnne tra gli Istitutl MJ-ssionarl dopn i] Concilia che va *cor*dlahnente Incoraggiata, non c'è dubbin che essl rispondernnno tantn mrglio ollo «copo per cul sono <nrtl quanto pit) trrranno presentl I molteplici aspettl o»llcrni della nttlvIlA mlsslnnarin aprendosi anche α sacerdoti diocesan! e a lalcl.

16.—A! laid che de>sl<lerano dedieanl alTaltivith missionaria blwgna chiederr. Innanzltutto. una plena formazione professionale. Cnnviene rasrre sever! in questa prlmn chlnrlfleazlone, sfflnché non sl llludano né deluaano nella loro opera dl eollaborazionc. E' necessario, inoltro. dorr loro una soda formazione ascctlca e teologlca, afflnché In loro prratnzlone sin autrntieamente mlsslonari*. Nello stesso modo occorrr prepararli alTinrontro culturale enn gentl nuove, afflnché 11 loro eontatto professional* sin cons*nevole e rcsponsabilr r In lorn nzinnr d'lncontro pos!tis-a rd efficace.

«..A non * fuor iuo«o. nnzi per tnntl aspetti itarT u' i wImo. prevrdere nel debitI modi, come giâ 1° n 72? '*aT"ml«sinnr dl lalcl nl coral dl formazione del centri mlsilonarl Interromnnitari.

Inkl^n alJter,ul1· religiosi, religiose. mKsi™ri?^5?7îïï!t 7nclenlp d' P^pnrazione nlTattivitâ

conto ‹W1. compté

Nol rltentamo che il dare prova dl scriclA e di responsabilité nella fonunzlone dei giovnni mlsslonari rappresenll un mezzo efficace per superare la cris! delle vocazionl. In ognl caso sl offre ni glovunl la opportunité di chlarlre a sé c null altrl la raglone inltslonurln e certamente si nsseconda Razlone dello Spirito che ll guida a porte In loro générosité ni servizlo dell'atthrité mlsslon.irin undando nd nltrl popoli.

18.—Lu Sacra Congregatione per REvangclizzazione, nelraffidare queste riflessionl alla consideratione del Vescovicdci Superiori, desidera rinnovarc con e*sl la fede nella parola dei Signore rd exprimere, nello stesso tempo. In fiducia nel giovnni di oggl, con Il proposito dl nssecnndarnc In vocatione e rcslgcnzn dl preparazlone ndeguata per nttuare ll comando mUsJonarlo del Signorr In corrlspondenza nile slluaxionl coti xlngolari del nostro tempo

Roma, Pentecoste 1970 P. Card. Λοαοιανιαν, *Pref.*
Sergio Pigiiedoli, *Segr.*

• Ad Ordinarios locorum Mictionum ot ad Superior·! Insiituiorum Muaionalium: BiM 34 (197G) 190-1M.

1970 MAI 17.-SC CULTUS DIVINI. NOTIF1CATIO. PART

Calendarium ‹ad interim· retineatuh pro anno 1971

In decreto, quo publici Juris factum est Calendarium Ilturglcum generale, praevidebatur hoc ipsurn. In sua definitiva formulntlone, vim legis esse accepturum post edita Breviarium et Missale, ex decreto Concilii Vaticani II Instaurata.

Missalc Romanum, nova editione typica latinn, promulgatum est ab hac Sacra Congregatione die 26 martli 1970, dum praeparatio editionum linguis vernaculis commissa est Conferentiis Episcopalibus, quae diem statuent, quo eadem editiones vigere incipient.

Ad Breviarium Romanum quod attinet, labor praeparatorius pergit ad finem.

Cum autem praevideatur fore impossibile ut Intra finem huius anni editiones Missalls Romani linguis vernaculis apparentur, statuitur ut Calendarium generale necnon Calendaria particularia «ad interim» In usu retineantur etiam durante anno 1971.

Romae, dic 17 mali 1970.—A. Bugnini, *a secretis.*

• Ordinariis locorum: Notit. 6 (1970) 193.

3856

1970 MAI 27.-V1CARIATUS URBIS, INSTRUCTIO. PART

Normae circa Expositionem annualem sollemnem S. Eucharistiae, hucusque XL Horarum dictam, in Urbe faciendam

I principi dottrinali c le disposlzlonl pratiche dell'Istruzlone *Eucharisticum Mysterium* (S. Congr. dei Rlti: 25 mngglo 1967) [LE 3562), hanno richiesto un ripcnsnmcnto e un rinnovamento della pratica delle «quarantorc» (che l'istruzlonc chlama: *Esposlzlone solenne annuale dei Sanlissimo Sacramento),* anche ner ndeguare rill liturgie! e forme dcvozionnli nile sensibilité spirituali e alio esigenze pastorali suscitate dnlln riforma liturglca. Ncgll ultimi anni infattl. In grnn parte delle parrocc?n!e, Ia frequenzn e la solennité delle cosldette «quarantorc» sono scadute a raotivn, sl, di difficoltù derivate da orari, numero di fcdcli, colncldenze Improwise dl altre celcbrazlonl. ecc., ma soprattutto perché, per le mutate condizionl dl vita, certi modi non sono plû atti ad esprlmere adeguntamente contenuti dl fode.

Final ltd

Alla luce delln *Eucharisticum Mystértum* é anzitutto necessario precisarc le finalité che deve avéré la Esposlzlone solennc annuale.

Prima delln Istruzionc essa cm dotta delle «quarantorc·. E* bene rlcordnre che questa «dcvozlone» ha cambiato, nel corso della storia, le sur ragioni e motivazlonl. Orlglnariamente essa Indicavn il prriodo nel aualc I fedcll sl trattenervano In medltazione e preghicra dnvanti al Santisslmo Sacramento esposto, ricordando In permnncnzn del Signore nel sepolcro (da cul il nome di «quarantorc»). Pol, poco per voltn. si è trasformata In ginrnate eucarlstlche dl Implorazlone ed esplnzione, motivate dalle calamité temporali c dal perlcoli spirituali. Finalmrnte, Il movimento eucarlstlco dei seeolo scorso Pha tntsformata In manifestationi solcnni di fede e di adoratione al Santisslmo Sacramento.

L'attuale «Esposlzlone solcnne annuale» dovrrbbe realizzarsi In «giornate eucarlstlche» con le scgucntl finalité.*

1. approfondlmento drlla fede nel totale mlstero eucarlstlco, con forme straordinarle di predleazione. dl nflessione personale* cil preghicra comtinr* in un contc$to dl riti e di catechesi appropriate che favoriscono una viva rtperienza personale e comunitaria dl clô che I'Euearistia è per la vita criBtiana e per la Chiesa *(Euch. Must.,* nn. 6. 7. 11);

2. piCi larga pnrteclpazlone del fedeli alia comunlone sacramentale nella Messa, per una piü intima tmlone con ll Signore e con I fratelli, scopo ultimo dl ognl dcvozlone eucaristica: la comunfonc sacramcntale, infattl, è la forma normale dl ognl plena partcclpazione alia Messa *(Euch. Myst.,* n. 12);

3. perfczlonamento delle forme di parteclpazione alia Messa, rendrndolc plû intcriormcnte consapevoli, ma anchc eeternamentc pih expressive *(Euch. Mysl.,* n. 12);

4. Incontro vivo con Il Signore, megiio conosduto amato e adorato, per esserc teguito ed Imitato In pl(i intima familiarité nella vita nbltunle *(Euch. Mgst^* n. 13k

5. altre concrete ed Immediate finalité in rapporto a situazlonl contingenti, purché subordinate aile precedents proposte, nelle slngolc comunité, dal gruppo responsabilc della pastorale liturglca.

II. *Tempt*

1. Ognl slngola comunité dl fedell studi il tempo pib adatto alla rcalizzazlone dell* «Esposlzlone solenne annuale», pensando, se possibile, ad un coordinamento di Prefettura. Nell'amblto della stessa Prefettura (eon rispetto delle singole pnrrocchic e rettoric) si puô, dove e quando lo il crede opportuno, anche reabzxare annualmente la convergenza su una parrocchia e rettoria. magnrl faeendo un turno delle chlese, dl anno In anno. E ciô «la per mottvi pratld, e sla per esprimere anche In modo visibile l'unité della fede e la comunlone di caritâ. almeno in una porzione della diocesi, quale è la zona, la Prefettura o la parrocchia.

2. E' da evitnre che l'E$ρo5ϊζιοηβ solcnne cada In periodi liturgienmente fortl, corne ad esemplo: Awento-Natale, QuaresIma-Pasqua, Pentecoste, domenichc, solennité infrasettimanall. Si eonslgliano altrl tempi, purché slano favorcvoll alla prrsenza dl gruppl omogenei: settembre-novembr··: gennalo-febbralo; maggio-giugno. Sembra logico pertnnto escludere 1 mesl estivl a meno che, come ad Ostia Lido, il frnomeno turistlco non permetta il rcalizzarsl dl quelle condizionl Indlspensablli sopra esamlnate: saré la Prefettura locale a decidere. Cos! pure ci s! potrebbe orientaro —sempre seelta de! giornl— a quelll precedent! la festa del Corpus Domini, ed anche ad alcunl giornl delPOttavario per l'Unité de! Crlstlanl.

3. Nella scella e durata glomaliera delle ore dl esposlzlone s! tenga présente Il periodo adatto. In cul, asslcurando un'adeguata afflucnza dl fedeli, è favorito e rcso posslbOe l'Incontro spontaneo e i'adorazione: *a)* al gruppl omogenei di fedeli *(al mattino:* gruppl di mamrae; *al pomcriggto:* gruppl dell'oratorio, gruppl dl religiosi e religiose; *nelle ore serait* [19-20] o *noitume* [21-23]: gruppl dl glovnn! e di uomini); *b)* ai componenti del gruppl familiari ed al slngoli.

La durata di clascuna «adorazione comune» sla tale da permettere la rcalizzazlone di: *a)* una catechesi sul mlstero eucaristico con meditazionl, letture e cantl; *b)* una preghiera comunitoria solenne; *e)* una preghicra personale sllenzlosa.

Per quanto riguarda I giomi dl durata dell'Esposizione solcnne, ciô dipendrré dall'efflcienza della parrocchia o prefettura. Mlnimo: un solo glomo; masslmo: cinque giomi, tenendo tuttavia présenté che non sl tratta nrccssariamcnte di giomate Intere, potcnlo usufruirc delle sole orc pomeridiane o scrali.

III. *Indicationi pastorali*

1. «Perché il mlstero eucaristico pcrmel a poco a poco l'anJmo e la vita dei fedcll, è necessaria una conveniente catechesi» *(Euch. Myst.* n. 3, 5) che educhl all'adorazionc eucaristlca come prolungamento della Messa In modo che I fedell indivldualmente o In gruppl sl ritrovino piti spesso davantlal tabcrnacolo.

Lé dove eslstono. possono coadluvarc con partlcolare testtmonhmzn i gruppl dei fedell formati nelle assoctaxlonl cucarlstiche, come In Confratcrnita delPAdorazione nottumn, le Lampade viventi, le Guardie d'onorc del SS. Sacramento.

2. Durante le «giornate cucaristichc» occorre non dlmentlcare I malntl o le persone anzlnne impedite a venire in chlesa. SI puô pensare ne! un gruppo «malati» presente In chlesa per un'adorazione comune «ul tcinxu «Eucarestia e sofforenza crlstiana»; oppure, mentre In chlesa sl svolge una adorazione comune» impegnare nella mcdeslma ora I malati In casa perché, con 1'nluto di sussldl, realizzino una vcgUn cucaristlca asBieme ai pronrl familiari riunlti In prrghlera: tutto questo per vnlorizzare il dnto «unltivo» della vita cristiana: i malall sono parte integrante e vitale délia comunité.

3. Se la chlesa nelln eucaristia, nuando prende cosdenza dl sé, è mlsslonnria, non pud isolarsl o chiudersl, durante le giornate dell'csposizlone. In questo periodo la comunité prende megiio cosclenza dei suol compiti e:

— prega per I lontanl dalla fede o In ccrca di essa:

— tentn dl awfclnare I lontanl. con un'azione collaterale nll'rsposizione solenne, favorendo Incontri familiari.

IV. *Programml*

1. L'Esposizlone solrnne deve, per «ua natura, partIn· dalla Messa (meg!Jo se concelebrata) «volta con solennité, ciôê con parteeJpazlone numerosa e attiva del popolœ nnturntmmtr non deve omettent! l'omelia. In questo senso rE«potittone

•otrnne dovrrbb. Intradml come fl mroluneunrnto· d»l tempo del «sacro «Iknxto· rneromandato dopo la' Comuntone *(Jstituzlone generale dei Messale* **n. 56, j) [LE 3840). Perlanto per il luogo ddl'tsposiiione il preferhea PalUre.**

Nei gtoml delVeipostelone. ma non davanti al SS. Sacramento esposto possono essere celebrate messe votive dri-ITSucarestia, delta Pace, dl Gesti. Sommo Sacerdote, ecc., pnrché cotrispondnno airindirixxo dato alia glomata cucaristiea. Megllo perô sarcbbe, se lo stesso scopo sl raggiungrsse vnlorixxando Ia llturgia dei gtomo o dei «tempo·. E pure eonslgllabile che al termine dl una glomata dl «positione sia cejrbruta una Messa, nnturalmente se il numero e la eomodltft del fedeli to prnnettano. Solo In easl eccezionall. invecc. sl dovrrbbc dare la Comunione al termine dl una «adomzlone comune·, prima della benedizlono eucaristiea.

La Benedixione solenne deve ehludcrc 1'E«ρο»iχ1ηηο.

3. Si coniiglla un tema dottrinalr o spirituale unltario. elô per ragxiungrre raegllo lo scopo polchê fine del glomi deirEsposIxtone solenne è anche quello catrehetIm.

Il tema unltario puô essere diverso nelle «Ingole glomate; clô dlpende dalle erigente del gruppl (per eri: fanclulll. numme, matatlk

A tltolo dl «empto per una «postatone toknnedl tre gtornl:

— L' Euearestla: Cena del Signore (messa) - il banchet!o dei popolo dl Dio (adoratione).

— LnEuearrstla: Mistero pasquale (messa) - la memoria dtlla Pasqua dl Gesh (adoratione).

— L*Encart«Ua: Sacramento dl uniti (messa) - l'unltÀ del popolo dl Dio (adoratione).

4. Prr quanto riguarda le «adorationi·: occorrr favorite al masrimo quelle «comunl» per gruppl omogrnrl. lasciando perô il margine per le adorationi private. A tltnlo dt esemplo: messn dl tntato, adoratione privata (mrtt'ora), adoratione comune. al termine benedixlone euearistlca.

Un'adoraztone comune potrebbe co«t nrtlcolanl: — lettora della BIbbta eon brevi commenti alia Pamta di Dio; — pause prolongate dl silento per la riflesslone sulla Parots ascoRata: — canti, prvfrribnmcnte. dl *ahnl; — oreghlere btanlche per le varie fntenxlonl ehr devono riguardare prcvalcntemente I grandi blsognl delta Chiesa.

Per valorlttare, ne! semo dl «alutarc· il rapporta personale. Il colloquio eon Il Signore si dovrù distinguere tra «adoratione comune» e «adoratione privata·: nei primo ra»o: lasclando momenti per la proehiera «llmzlota e personale; nei secondo caso, mettendo a dhpodzfone suMidi, per e»4 raecolta dl nreghltre cuearhtlebe, dl rifletsionl mcartsliche, dl letture blbllehe appropriate.

Clô ehe conta è un usn Intelligente della Bibbla per far Intendere ehe Colui che é présenté e operante neïl'Euearestia, ê il Messia atteso e préfigurât©, è 11 Cristo che ora continua l'opéra a'Ildatagll dal Padre mediante lo Spirito Santo, ê 11 °11 ,a Chiesa ô eorpo e ciatcnno dl noi le membra, è Il Vtvente cul è Irgata la spernnta di ognl creatura, è il «principio o la fine» dl tntta la storta umana.

Nei quadro blblieo-liturgico le «glomate eucarbtiche· debbono avere una schietta finalita cristocentrica.

• di queste direttive pastoral! tutti I sacerdoti rlcordlno che «per assohrrre rettamente questo compito, debbor.o, in primo luogo. non solo avéré présenté l'inrieme delta domina della fede eontenuta n»l documenti del magistero, ma anche penetrare plü profondamente con il cuore e eon ta vita ncllf» spirito della Chle»a su questo argumenta. Solo ollora potranno agevolmente discernere quali aspettt dl que*ta mhtero wannti plü convenienti al fedeli nelle varie ciroostanxe· (Each. Myif. n. M.

Dal Vkartato. 27 mogglo 1970.—Angelo **Card.** Del-**L Acqva. Vicario.**

• Xiv. dloc. H (1ÎTO) 633^X3.

3857

1970 MAI 3I.-SC CULTUS, DECRET, AAS 62 (1970) 650

Novus CONSECRATIONIS VIRGINUM RITUS mOMVLOKTUU

L—Decretum

Consecrationis virginum ritus In prelloslsslndslhurgtae romanae thesauris ndnumcralur. Sacram enim virginitatem. donum In primis excelsum. Christus lesus quasi hereditate Sponsae suor reliquit. Ex quo facium est ut. ab Apostolorum temporibus, virgines suam castitatem Deo dicarent, mysticum Christi corpus exornantes ac mirabili ditantes fecunditate. Provida Mater Ecdcsla, inde a prisca aetate —ut Sancti Patres testantur— pium orduumque virginum propositum sollemni consecrationis prece confirmare consuevit. Quae, saeculorum decursu, aHls sacris caerimoniis adaucta, quo darius significaretur sacras vlrilnes Imaginem gerrre Ecclesiae Christo desponsatae, Ponliflcall Romano recepta est.

Concilium autem Vaticanum II statuit ut etiam consecrationis virginum ritus recognitioni sublceretur (cf. Const. ^1ι,Π?lo, *Snrrosandum Concilium,* urt. 80) (LE 3141 L Cul praecepto obsecutum, Consilium ad exsequendam Constitutionem de sacra llturgia hunc ritum apparavit, quem Summus Pontifex Paulus VI Auctoritate Sua Apostolica approbavit evulgnrlnue lusslt. Qunprnptcr hucc Sacra Congregatio pro Cultu Divino, de speciali mandato eiusdem Summi Pontificis, Illum promulgat, statuens ut, opportune aptatum, sl casus fert, pro illis monlalibus quae lure eo utuntur, a die 6 lanuaril 1071 vigere Incipiat.

Interpretationes populares n Conferrntlls Episcopalibus apparatae necnon ritus optationes nd hanc Sacram Congregationem confirmandae quam primum mittantur.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 31 mali 1970, In festo Visitationis B. Mariae Virginis.— Benno Cant. Gut, *Praef.* H. Bugnlnl, *a* S«r.

II.—Normae Generale*

Praenotanda ·

I. Dr *rirglnnm consecratlonl» natura et rt*

1. Moi virgine» consecrandi, qui et In prisca viguit Christianorum Ecclesia. effecit ut conderetur sollemnis ritus, quo virgo constitueretur pertona sacrata, signum tmscendeni amori* Ecclrdae erga Christum. Imago eschatologlra Sponsae caelesti» vitaeque futurae. Consecrationi* ritu Ecclesia tuum erga virginitatem amorem patefacit, supemnm Del grutini in virgine* implorat Sanetique Spiritu* effusionem Instanter rogat.

II. De *praecipui» plrglnum munrribu»*

2.Ut constat. virginee sarrae. Spiritu Sancto impulsae, mam rasiItatero devovent quo Christum artientIus diligant fratribu»que expedithis de<ervlant.

Virginis Christianae enim, parnltentlae et misericordiae operibus, apostollcae artuosltatl sanctaemie orationi, pro suo quaeque statu tuisque charismatibus, debent vacare.

Ad orationis munus explendum, virginibus sacrati·» vehementer suadetur ut Officium divinum. Laudes et Λ £*^5™ prae<ertlm. cotidie recitent; Ita. vocem «am cum Christo summo Sacerdote sanctaque consociantes Ecclesia, caelestem Patrem »lne Intermiwfcme laudabunt et pro totius mundi salute Intercedent.

III. *Quibus ma!leribus consecratio olrglnalls impertiri poult*

3.Ad consecratIonem virginalem admitti possunt sive moniales sive mulieres vitam saecularem agentes.

4. Pro monlalibus requiritur: *a)* **ut numquam nuntias celebraverint neque publice seu manifeste In statu castitati contrario vixerint;** *b)* **ut professionem perpetuam aut In eodem ritu aut antea emiserint;** *e)* **ut familia religiosa hoc ritu utatur ex antiqua consuetudine aut nova competentis Auctoritatis permissione.**

5.Pro virginibus vitam saecularem agentibus requiritur; *a)* **ut numquam nuptta· celebraverint neque publice seu manifeste in statu castitati contrario vixerint;** *b)* **ut nrtnte, prudentia. moribn» omnium consensu nrnbatis. ftd**m nrnebeant In vita exsta atque Ere|e«lae proximlqur servitio dicata •r perseveratura»;** *e)* **ut ob Episcopo loci Ordinario ad consecrationem admittantur.**

Episcopi autem est statuere quo modo ne ratione virgines vitam saecularem agentes se obligent ad vitam virginalem perpetuo amplectendam.

IV. De *ritus ministro*

6. Minister ritus consecrationis virginum est Episcopus Ordinarius loci.

V. De *ritus forma*

7. Ad consecranda» virgines vitam saecularem agentes adhibendus est ritus, qui in capite I describitur.

Ad consecrandas vero moniales sequendus r*t ritus, qui in capite 11 proponitur. In quo professio religiosa rt consecratio virginalis congrue miscentur. lutta tamen de causa, ritus seiungi possunt; ex. gr. ubi hoc fit ex antiqua consuetudine. Sed caventur ne quaedam ritus partes duplicentur; srd duae actiones liturgicoe Ita disponantur ut. In professionis ritu, quavis consecrationis prece otniu». tantum ea quae ad profeufoncm pertinent peragantur; prex vrrn Deus, *rastarum eorporum* **et cetera quae sponsalem Indolem exhibent, ex. gr. anuli traditio, consecrationis ritui serventur.**

Ritus partes sunt: a) Virginum appellatio. M Homllln seu alloeutlo, qua pnpulu» rt virgines de virginitatis dono admonentur. CJ Interrogationes, quibus Episcopus ex vir·ginlbus quaerit num In virginitatis prnpn»lto perseverare et consecrationem recipere velint, dj Supplicatio lltanlca. quo nr-atio tui Deum Patrem dirigitur et santhslmae Virginis îhYlie.ïï??Aum,|ue Intercessio exquiritur, e *) Propre t* **JsXînni\, Pr"rr'*'ftn«* rrlljdmae emissio).**

I) **Sollemni» consecratio virginum, qua Mater Ecdcsla Patrem**

.«Ho 17Pk,. y'iKjSire.s

cneleetem exorat ut Sancti Spiritu» dona »uper virgines abundtntrr effundat, *g)* **Inalgnium consecrationis tnulltIo, qulbu» interna consecratio exteriu» ilgnlficatur.**

VL De ΛΠμ ιι *In ritu consecrationis virginum adhibenda*

8. **Convenienter dicitur Mina rituali* »ln die contccratlontl» virginum». Occurnnte vero tollemnltnto vel dominica tempori» Adventu*. Quadrngrelmnc «ut Paschae dicitur Missu de dic, servati*, pro opjmrtunllatc. formulis propriis in prece rucharKtlca ct In benedictione finali.**

V. Cum nutem llturgia verbi, celebrationi consecrationis virginum nptatn. mngnnin vim liabcat ad virginitatis bonum clusquc munu» In Ecclc*lti Illustranda, quando Mista «In dio consecrationi* virginum» prohibetur, unam lectionem sumere licet ex iis quae In peculiari lectionurio recensentur, praeterquam in Triduo sacro, In sollemnitatibus Nativitatis Domini, Epiphaniae, A«ccn*loni», Pentecostes et Ssilil Corporis et Sanguinis Christi, vel In aliis sollemnitatibus de praecepto servandis.

10. Ad Missam ritualem «In die consecrationis virginum» celebrandam, sacrae votos coloris albi adhibentur.

(Sequitur ritus Uturglciu.}

Adn. M-M CROEET in U Maison Di«a m. 110(1972) 116-128; J. E. ENOUT la LE 70 (.1902) 3-38; R. METZ in EL 80 (19M) 205-293 otin la **Mwon Diou n 110 (1072) 08-119.**

3858

1970 MAI .. -SC CULTUS DIVINI, DECLARATIO. PART.·

VERSIONES VERNACULAE TEXTUUM LITURGICORUM DEBENT SEMPER ANONYMAE MANF.RK

Nonnullae Commissiones nationales de sacra Llturgia petierunt: 1. utrum In vcrsionlbus lingua vernacula edendis Inscribi possit nomen auctoris vel auctorum, qui illas produxerunt, an anonymae manere debeant; 2. utrum lura editionis *(Copyright)* **possint uni aiterive personae privatae vel editori adscribi nut necesse sit ca permanere penes Conferentium Episcopalem vel Commissionem liturgicam nationalem.**

Omnibus mature perpensis, auditis etiam peritis plurium nationum. Sacra Cougregatio pro Cultu divino hacc clcclaral:

ad primum: **omnes versiones populares cuiuscumque documenti vel textus liturglci sint omnino anonymae, uti fit pro textibus lingua latina ex officio emanatis, sub nomine ct auctoritate huius Congregationis: nomen auctorum in libris liturgicls, a celebrante vel sacris ministris ad altore adhibendis, indicari non debet, nec In textu nec in praefatione;**

nd secundum: **lura editionis pro omnibus vcnloiUbus manere debent penes Conferentium Episcopalem vel Commissionem liturgicam nationalcm.**

•Ad Praoud·· Conferentiaruxn opitccpahura: NotiL 6 (1970) 153.

3859

1970 IUN 3.-CONV. CUM. SAARLAND. AAS 62 (1970) 504

Ratihabitio conventionis inter Apostolicam Sedem et Foederatam Civitatem Saravicam circa institutionem **MAGISTRORUM IN DISCIPLINIS RELIGIOSIS**

Vide *lextiun* sub die 1069 nov. 12: LE 3802.

38G0

1970 IUN 4.-SC RELIG., DECL. AAS 62 (1970) 548-549

Dr clausura papali Ordinum religiosorum

Clausuram papalcm Ordinum religiosorum ut magis idonee nostris temporibus accommodaret, Sacra Congregatio pro Religiosis ct Institutis Saecularibus, desideriis favens fdurimorum Superiorum, Summo Pontifici petitionem suberit, qua Moderatores Generales Canonicorum Re gularium, Mendicantium ct Clericorum Regularium suam clausuram moderarentur secundum can. 601 Codicis iuris canonici definitiones.

Cum Summus Pontifex, die 23 Februarii 1970, postulationem admiserit, Supremi Moderatores Ordinum religiosorum —Monachis exceptis — propriam clausuram temperare possunt ad normam praefati canonis.

Romae, dic 4 lunll 1970. —I. Curd. Antoniurn, *Praei»* E. Heston, C. S. C., *a Ster,*

Adn. COFMConr G7 (1970) G3-6T; A?.'ASTASIUS AB UTRECJfT in Uurentianum 11 (1970) 3C8-356; E F. REOATILLO in Sol lorua €0 (1972) 547-43.

3861

1970 IUN 4.-SC RELIG., DECR. AAS 62 (1970) 549-550

Decretum quo nonnullae pacultates Religiosis Institutis conceduntur

Ad instituenda experimenta, Iuxta M. P. *Ecclesiae sanctae* (LE 3457), a Sacra Congregatione pro Religiosis ct Institutis Saecularibus frequentes expostulantur a lure communi dispensationes.

Cum vero rationes quarundam petitionum communes sint omnlbusquc in universum Institutis aequo ture congruentes, Sacra Congregatio In Ordinario Coetu diei 24 Aprilis 1970 opportunitatem expendit nonnullos canones suspendendi vel immutandi.

Omnibus debite ponderatis, Patribus, In praefato Coetu, hacc statuenda visum est:

1. Cuiusque Instituti religiosi juris pontificii erit, ad normam juris particularis, constitutas jam provincias conlungcre vel aliter circumscribere, novas condere conditasve supprimere, firma manente pro prima divisione in provincias aut pro totali earumdem suppressione, obligatione recurrendi ad Sanctam Sedem (cfr. can. 494, § 1). Capitulum generale statuat normas servandas in erectione et innovatione provinciarum Constitutionibus inserendas.

2. Obligatio suspenditur Sedis Apostollcae beneplacitum petendi ad domum religiosam exemptam erigendam, vel supprimendam vi can. 497, § 1 et 498, exceptis tamen Monialium Monasteriis sui luris salvisque iis quae ad normam iuris Ordinariis locorum competunt (cfr. can. 497, 5 1 et 5L P. *Ecclesiae sanctae,* i, 3-1, § 1) [LE 3457].

3. Firmis propriae cuiusvis religionis Constitutionibus, quae potlorem aetatem aliaque potlora requisita exigant, ad munus Supremi religionis Moderatoris inhabiles sunt qui eandem religionem perpetuo pro/fessi non sint ct annos triginta quinque non expleverint. Pro aliis omnibus Superioribus maioribus (cfr. can. 488, 8), practcr professionem perpetuam, sufficiunt triginta anni. Pro celeris vero officiis Ius particulare requisitum aetatis determinare valet. Ita tamen ut pro Magistro Nosdtiorum saltem aetas triginta annorum requiratur. 550

4. Suspenditur norma qua testimoniales litterae pro adspirantibus viris petendae sunt iuxta canones 544 5 2 ct 545, salva semper obligatione, ex natura rei exorta, omnes utiles notitias quaerendi circa candidatos, qui admittendi sint.

5. Ordinationibus particularibus cuiusque Instituti relinquitur exercitiorum spiritualium temporis determinatio antequam candidati novitlatum Incipiant vel novitii vota temporaria nuncupent, de qua in can. 541 ct 571 f 3, cauto tamen ut minimum quinque dierum integrorum statuatur ct eadem spiritualia exercitia modo convenienti ct aptiore peragantur.

G. Testamenti condendi obligatio, quae nunc can. 569 $ 3 statuitur circa novitios in Congregatione religiosa ante votorum temporariorum professionem, ad tempus quod immediate vota perpetua praecedit transferri potest.

7. Voluntatis explorationis obligatio, de qua in can. 552, suspenditur.

8. Praescriptum can. 607. quo Antistitae et Ordinarii locorum serio advigilare debent ne religiosae, citra casum necessitatis, singulae extra domum pergant, suspenditur, firmo tamen manente vigilandi onere nc incommoda oriantur.

Summus Pontifex Paulus Pp. VI, in Audientia intrascripto Cardinali Praefecto, dic 1 lulil 1970, conccxsa. Ordinarii Coelus sententias approbare dignatus est.

Quapropter Sacra Congregatio pro Religiosis ct Institutis Saccularibus, praesentis Decreti tenore, praedictas deliberationes publici luris fleri decernit.

Haec intem quae decreta sunt stalim vigere Incipiunt, neque formula indigent quam exsecutoriam appellant

Praesentibus valituris donec iuris canonici Codex recognitus vim obtineat.

Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, die 4 lunii 1970. –**I** Card. Antoniutti» *Prati.* E. Heston, C. S. C., α Secr.

Ada ΛNA57ASIUS A3 UTRECHT ia taorentumua II (1370) Xβ-351 M. CA2REHO3 in Vida «1. 30 (1871) JSê-ÔU J. F. GALLEN ta Ivriew for Rahçtoui 30 (1971) 420-C5; XAV. OCHOA in CpR 52 Π971) 121-144. 211-222; E F. REOATUXOls Sal terrae ≪ (1972) 544-544.

3862

1970 1UN 6.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

Romana - Nullitatis matriμovή
Beneficium novae causae propositionis concedit™

Facti Species. 1. Partes in causa, matrimonium canonicum contraxerunt die 16 lanii 1956. ac octo circiter annis elapsis, vir pellit declarationem nullitatis sui matrimonii, ob exclusum ab ipsomet *bonam sacramenti,* a Tribunali primae Instantiae, quod sententiam *negativam tulit* die 3 fenruarii 1965.

Interposita legitima appellatione, In hoc alterum lurisdictionis gradu, novum caput nullitatis additum est, scilicet, *condkiô de suscipienda prole a viro appailla et non ver/ficata.* Quapropter dubium, In secunda instantia, ita fuit concordatum: «An constet de matrimonii nullltate in casu ex eaplte *exclusionis boni sacramenti* ex parte viri, et, tamquam *in prima Instantia,* ex capite *conditionis de prole a* viro appositae et non velificatae, seu an sententh Tribunalis primi gradus die! 3 februarii 1965, quoad primum, confirmanda vel infirmanda sit».

Verum etiam In secundo gradu adori data est *negativa* responsio quoad utrumque caput, per Judicialem sententiam diei 10 lanuarii 1Ô67.

Ex primo capite proinde, seu *ob exclusum bonum sacra menti* habetur duplex sententia conformis; ex secundo autem, *ob conditionem de suscipienda prole a viro appositam el non oerlfieatam,* una tantum. Quapropter actor appellavit ad tribunal alterius instantiae, non pro primo capite, sed pro secundo, semel tantum indicato, et lis concordata fuit sub sucta formula: «An constet dc matrimonii nullilale in casu».

Attamen, peracta instructione supplctiva, dibl actoris patroni petierunt, propter nova elementa exorta, ut suppktlvum dubium concordantur, quod revera factum est hoc modo: <An concedenda sit *nova causae propositio* quoad conditionem resolutlvam a viro appositam; et quatenus affirmative: An constet de nullltate matrimonii ex eodem capite; vel ex capite (tam concordato) conditionis licitae ab actore appositae de capacitate mulieris habendi prolem».

Tribunal vero per sententiam dici 11 lulil 1969, mutata aliquo modo formula praedictae contestationis litis, responsionem *negativam* dedit omnibus concordatis dubiis; et actor, dic 3 aprills 1970, per suum drtium patronum recursum interposuit ad Tl. S. T., expostulans *beneficium nocue causae propositionis.*

Dtasto -Die 6 lunii 1970, ln Congressu habito coram Enubo Cardinali Praefecto, proposito recursu a parte actrice in cauta de qua supra, interposito ad obtinendam novam causae propositionem post sententiam a S. R. Rota dic 11 lulil 1969 latam, decretum est: Novam causae propositionem in casu concedendam esse sive quoad caput exclusionis boni sacramenti ex parte vlrl, sive quoad caput conditionis de praesenti ab eodem viro appositae.

Adnotationm in **Iunx. 2. Sententiae, ln cauti» matrimonialibus. numquam transeunt In rem indicatam; bicoque ipsae semper retractari poterunt coram tribunali luperiuri.**

Attamen ex duplici sententia conformi In hi» cauti» consequitur nt ulterior seu nnva propositio haud debeat admitti, nl»l novi* pretain llsdrmquc grâvibut argumenti» vel documenti». Tana argumenta vel documenta non requiritur ut tint gravissima mnltoque minus decretoria, hoc est quod p<rvm-Ìton» exigant contrarium decisionem (cfr. ce. 1903. 1989; minet. 1936, urL 2171 (LP. 13471.

Quapropter pro ndlmitdone ad novum causae examen, motiva esse dcbcnU a) *praesto,* **Le. In re, in exhibitione reawrettlta et non modo in spe; b) noro, Ha ul nondum luerint exhibita, aut non examinata, aut mtau» recte et luite aestimata; c) yravta, quatenus nempe praebeant** *fundatam possibilitatem* **reformationis sententiarum, quin necessario seu decretorio modo id exigant.**

«Inter haec (argumenta nova et gravia) — legimus ln una coram Mattioli, diei 13-3-53 — recensentur non modo quae α partibus novissime afferuntur ad roborandas probationes tam allatas seu ad lacunas complendas, v.g. documenta nuper reperto, vel testes praecedentes non Inventi, vel quorum scientia antea ignorabatur, etc.; sed et laesiones luris a tribunalibus hucusque invocatis etiamsi bona (Ide forte perpetratae In damnum veritatis ct iustltiar. Quae quidem laesiones vel rerum substantiam spectare possunt, ubi iudices fnlsa acceptaverint, vera reieeerint, incongrua seu Inepta ndmiscrint. vel simpliciter proccduram. vel utrumque. Nec oportet ad iurisprudentiae normam, ul huiusrnodi... reformationem sententiarum quoad meritum omnimoda certitudine exigant. Sufficit e contra */undata probabilitas denunciatl erroris, seu ut non temerarie suspicio exurgat dc lustitia non recte administranda·.*

Adnotationxs in facto. **3. Cldius patronus actoris, attenta diversa formula dubiorum in sessione pro litis contestatione ct in ipsa novissima sententia, asserit quod «pare wmmessamente che cl si trovi di fronte ad un growo roufooco» (p. 6). Et postea prosequitur: «Absit omnino lnluria verbis, ma dalla lettura della sentenza si ha Tlmprcssione che s(sta con/uso** *la conditio de futuro* **con** *Ia intentio adversus bonum sacramenti·* **(p. 7).**

Claritatis gratia transcribimus, prout ipse patronus facit has diversas formulas.

Formula nel verbale

«An concedenda »11 nova cautae propositio *quoad conditionem molaticam a viro appositam:* **ct quatenus affirmative: An constet de nullltate matrimonii ex eodem capite; vel ex capite (tam concordato) conditionis licitae ab actore appositae de capacitate mulieris habendi prolem».**

Formula nella sentenza

♦An concedenda sit nova causae propositio *quoad exclusionem boni sacramenti;* **et quatenus affirmative: An constet de matrimonii nullitate in casu ob conditionem contra matrimoni-indissolublLitatern; vel ob conditionem licitam ab actore posli tam de capacitate mulieris habendi prolem et non vcrificatam».**

Nos autem, hisce In diversis formulis non invenimus «un *grosso equivoco».* **Nec videtur quod In praedicta sententia «si sia confuso ia conditio de faturo con la Intentio adversus bonum sacramenti».**

Difficultas tuxta drtium patronum haberetur non ln secunda parte formularum sed in prima. Verum ludicio nostro, in prima parte utriusque formulae agitur de eadem re. Le. *de concedenda rei minus nova rausae propositione,* **et quidem quoad caput bis Judicatum, scilicet, ob** *exclusum bonum *ac™~menti.* **Et non potest esse confusio cum altero capite ex** *conditione de fuiaro* **ab actore apposita de capacitate mulieris habendi prolem, nam quaesito est an concedenda sit nova causae propositio; i leo unice ex primo capite, ob** *exclusum bonum sacramenti,* **iam per duplicem sententiam Indicatum, ct non ex *ecundo capite, quia semel tantum indicatum, ideo non Indigebat beneficio novae propositionis.**

Si In prima parte formularum, cum sermo est dc capite *ot> exclusum bonum sacramenti,* **fit sermo etiam de conditione, est quia ipsa rxclnsto fieri potest etiam per modum conditionis, ct tunc, prout lurisprudenlia docet, facilius est probatio, ln prima parte utriusque formulae agitur proinde** *de exclusione* **boni** *sacramenti,* **forsitan per modum conditionis; in altera vero** *de conditione propria de futuro.*

Hoc enim clare apparet ex modo loquendi Ipsius sententiae, quae in expositione iuris iam bene distinguit haec duo capita. Primo toto n.4 loquitur de «exclusion* *indissnlublLitatis* **(boni sacramenti)** *per conditionem·* **quae «irritum facit matrimonium». Et deinde in n. 5** *de matrimonio conditlanato,* **quod «regitur praescriptis can. 1092».**

Similiter in pacto, **sententia primo considerat caput** *exclusionis IndUsoIublLItalis seu boni sacramenti,* **respondendo videlicet ad duplex dubium, circa novam propositionem causae el circa meritum (nn. 7 et 8f, postea vero examinat alteram caput, ob** *conditionem nempe ab actore appositam de capacitate mulieris habendi prolem el* **non** *verl/icalam* **(nn. 9, 10, 11).**

Nulla ergo confusio, ex hac parte, in supradJcta sententia.

4. Verum confusio aliqua quae Inveniri potest In ipsa sententia, esset retate ad modum procedendi el solvendi dubia circa concessionem vel mini» novae propositionis causae et meritum ip»ius.

Evidens e»t quod prit» investigandum est an praesto sint nova ct gravia argumenta^ et »1 affirmativo, postea proceditur ad novum examen causae. Et hoc online in wntrntlA dubia concordata »unt. Sed. deinde, in examine horum dubiorum, videtur quod primo *dlsceptalar de merito* **causae, attentis novi» argumentis aliati», seu an sententiae praecedentes reformari debeant, vel an constet de nullltate matrimonii; ct quin non constat, argumenta allatu non sunt nova el gravia pro concedenda nova propositione causae.**

Slquldrm, in novissima sententia, cum sermo est adhuc de primo dubio, seu an concedenda sil nova causae nronosltlo legitur. «Fatemur argumenta a elrtils patronis congesta (prcî obtinendo beneficio novae audientiae seu propositioni»), *nobis haud* **paria oba fuisse** *ad binas conformes sentent* **(as infringenda»** *contra* **boni tacramrnH exdustonzm. El (n** *hanr* **nni nandi** *atque* **ludirandi** *rationem* **Patre» decreverunt noVhmim IXI! n -rnZtcr**

Attamen ut concedatur nova causae propositio, non requiritur quod vl* argumentorum novorum lalli apparent ut (n/rinoer? valent bina» sententia· conforme*. *eu ut exigat Iam ub Initio contrariam decisionem, «cd sufficit ul praebeat /un- *datam possibilitatem* ***eu** *probabilitatem* **reformation!* sententiarum (cfr. supra n. 2). Sl haec possibilitas seu probabilitas adest, propositio novae causar concedenda e*t; ct postea in novo examine cousue, disceptatur de. valore argumentorum In ordine ad reformationem sententiarum, cuius exitus potest esse negativus: non necessario consequitur, quod admissa cauta ad novum examen, binae sententiae conformes reformari debeant.**

Ipsa vero sententia videtur loqui. In sensu supra indicato, etiam aliis expressionibus, v.g.: «Neque novi testes vel naviter excussi *valent destruere* **argumenta quae desumuntur c testimoniis conventae ciusque testibus. Illa et 1st! omnino contradicunt nctorl quoad conditionem contra matrimonii Indlssolubilitateio... linee sunt satis concludentia atque sufficienter demonstrant** *sententiam priori» et alterius gradu» iure merito respuisse actori» auuniptum»* **(n. 7). Sed hoc est Iam disceptare de merito causae, cum adhuc quaestio slt de argumentis pro admittenda causa ad novam disceptationem.**

Sententia proinde videtur confundere argumenta nova et gravia quae requiruntur nro nova propositione causae, cum argumentis seu probationibus requisitis pro reformatione sententiarum; ct est re* valde diversu, nam possunt esse sufficientia pro concedendo beneficio novae propositionis, minime autem pro reformatione sententiarum. Hoc apparebit ex disceptatione de merito causae postquam ad novum examen admissa fuerit.

5. Relate ad aestimationem argumentorum seu declarationum testium, ex parte sententiae, sequentia animadvertenda sunt.

In Actis certe inveniuntur elementa seu assertiones viri actoris, quae, si vera essent, suum matrimonium redderent nullum. Sed ex altera parte mulier conventa aperte et tenaciter contradicit actori.

Nec desunt testes qui favent intentioni actoris, alii autem potius confirmant assertiones mulieris conventae.

Sententia vero maius pondus tribuit assertionibus conventae et testium Ipsi faventibus, quam testibus contrariis et ipsi viro actori. Inter alia, sententia, post citationem horum actoris verborum: «si dJccva allora tra noi, che sc 1'una o 1'altra cosa, l'assenza dc) flgli o la infelicita coniugale sl fosse verificata tra noi, si sarebbe cercato di rompere 1l **matrimonio, annullandolo - divorzlando», scribit: «Adsunt, utique, testes qui cum depositione actoris** *quadrare videntur, sed graviore» sunt teste» contrarii»* **(n. 7).**

Non pertinet nd nos ample disserere de valore testium unius vel alterius partis. Certe plures sunt testes qui modo positivo deponunt secundum intentionem actoris (Cfr. Sum. p. 38 ad 6-3; p. 146 2-3; p. 12 ad 6-8; p. 139 ad 2; p. -18 ad 6-12; p. 144 ad 3-5; p. 52 nd 14-16; p. 142 ad 4-6; p. 54 ad 6-12; p. 143 ad 2-3; p. 131 ad 6-12; p. 133 ad 4-5).

Sed nro sententia «graviores sunt testes contrarii», ct inter Ipsos ab ipsa sententia citantur quatuor. Videamus ergo quid deponant huiusrnodi testes. Primus fatetur: «Nellc conversazioni che awenlvnno tra noi amici. Pclcmento che rmcrgcva plü fadlmcnte era il desiderio di prole da parte dcU'attorc... Era tanta la convinzionc dl lui chc un matrimonio dovesse servire solo alio scopo di avere dei figii, chc a volte Insclô intendere che un matrimonio senza prole non fosse da considerare neppure valido». Hoc in loco citnto a sententia; et verum est quod huiusrnodi verba non manifestant actum positivum voluntatis in matrimonio ineundo, sed nec etiam excludunt, Inio Illum bene explicaro possunt. Non videtur proinde testis contrarius gravis, eo vel magis sl consideretur quod in altera declaratione, non citatu a sententia, idem testi* affirmat: «Il matrimonio non poteva essere senza flgli, tanto che cgll (actor) riteneva ciô una possibile causa dl annullamento. Chc pensasse cosl e cosl ritenesse, io l**'ho nppreso da lui xtesso... non solo dopo** 1l **matrimonio, ma anche prima e con intensité di prcocupazione da parte sua» (Sum. p. 148 ad 4).**

Alter testis gravis actori contrarius, tantummodo ait in loco n **sententia citato: »Pcr nessuno dei duc glovani tultavla a** *me risultava* **(est proinde quaedam opinio) susslstcssero motivi che facessero dubitare sulln loro efflclcnza sessuale In ordine alla procreazione... Il matrimonio quindi scaturi per unanime e pacifica decisione» (Sum. p. 44 ad 9-12). Verum in altera depositione modo magis positivo affirmat: «L'attore dlceva... che nvrcbbc lasclnto la donna che non gll nvesse dato figii nel matrimonio, perché per lui un matrimonio simile non aveva »enso... Conformo le parole già da me deposte xecondo cul l'attorc si sarebbe creotn la possibilité di formnrsl unn nuova famlglia... Queste parole riflcttono esattamente il penslero dell'nttorc il quale dlceva chlaramente chc per lut un matrimonio senza figii non era valido... Difatti parlava dl onnullamcnto nel ca*o chc non avesse nvuto figii dal suo matrimonio, c dlceva ebe per questo sarebbe ricorso anche ah'estero... Queste idee, l'attorc, le esprlmcva corrcntcmente ed anche In prescnza délia atlrlcc, anche prima dei matrimonio» (p. 138 s. ad 4-5). Quomodo ergo haec depositio dicl potest uctorl contraria?**

Tertius testis actori contrarius iuxla sententiam, ad rem ait: «Il fidanzamento trascorse In modo dei tutto normale e l **due ragazzl apparivano felici. Pur restando 1'attore nolle opinioni gié dette sui matrimonio, non credo avrsse inotlvo dl prevedere che dal suo non dovcs»ero nascere flgli.** *Io non seppi* **di sofferenze dl G. negli organi genitali, prima dei matrimonio...** 1l **matrimonio fu quindi deciso e prrparato In atmoifera dl pleno accordo· (p. 51 ad 9-12). Testis ergo In hac re suam opinionem vel Ignorantiam manifestat. Postea voro, in altera depositione, ln favorem actoris fatetur: «Mlo fratello ha contratlo matrimonio con G., con la volonté, intenzione e desiderio di avere da lei bambini; »e non ne avesse avnti, nvrebbc annullato Il matrimonio perché cosl non Io riteneva valido» (Sum. p. 142 ad 6).**

Denique actoris mater, etiam Inter teste· graviores, actori contrarios, recensitos, deponit: ****Ignoro* **tuttavia se queste co*c fosscro interpretate fin da allora dal duc fidanzati come argomento che rendesse incerta una futura maternité di G. Nepnure mlo figllo ml disse questo, pur continuando a sostrnere Ia sua opinione che un matrimonio senza figii non é un vero matrimonio» Data la facilita con cui mlo figlio dlceva queste cose, sono certa che gll capité di ripertcrle anche davanti a G., cosl corne poterono ascoltarlo gll amie! chc frequentarono piti spciso» (p. 54 ad 9-12). Et In altera depositione, a sententia non citata, testi» haec addit: «Confcnno che mlo ftgho ha sempre detto chc un matrimonio senza figii era nullo... Lc intenzlonl di P. dinnnzi all'cventualité che gll fossero mancati flgli nel matrimonio, erano chlore, e cioé avrebbc fatto Γαηnulkimento dl questo matrimonio» (p. 143 ad 2-3).

Non apparet proinde quod huiusrnodi testes, et quidem graviores, sint intentioni actoris contrarii.

6. Ipsa declaratio Excihi Dfti T. M. diei 15 novembris 1967, suum momentum habet et attente est ponderanda. Ait enim: «sono a conoscenza della causa di nullité dl matrimonio, da quando questa era stata *appena Inhiata...* **Egli (actor) ha sempre insistito nella risposta che per lui Il matrimonio non aveva valore né senso senza flgli, che voleva flgli. aveva blsogno dei figii, c che queJIa di avere flgli** *era stata la condizione apposta al suo matrimonio...* **So, da quanto ebbe a dimoslrarmi il doit. N. (actor), che I) sig T. (conventae pater) ha assunto fin da principio e tiene tuttorn un atteggiamento persecutori© e di ricatto nel confront! del medcslmo dott. N. Tali notizic mi sono state confcrmate anche da altre persone.**

Per quanto concerne Ia sig.ra V. (conventa), penso che essa •Ia fondomentalmcnte buona, ma sublsce le ire del padre. Ignoro I motivi dell'attcggiamento del sIg. T.: penso pcraltro chc siano suggerit! sonrattutto dairinteresse materiale, in quanto persone degne di fede chc ml hanno descritto la posizionc Io presentano come uomo venale... Ritengo il dott. N. (actor) dt Incccepiblle condotta morale e clé malgrado calunnic sparse ad orte sui conto *uo. Lo ritengo inoltre, dei tutto degno di fede e immune da contrnddizioni o sottintesi mentali. Anche altre persone di notevole elevatura sociale mi hanno pariato sempre ugualmente bene dei dott. N., che peraltro, gode ampla stima ncH'ombicnte dclla »ua professione. Detto questo, ritengo il dott. N. oxsolutamente incapace di giurare il falso». (Resp. ad 3, 4, 6, 7, 9).

7. Nova ergo inquisitio seu novum cautae examen ad investigandum ubinam In casu verita* Inveniatur, prae oculis habitis his omnibus quae supra dicta sunt, nbs dubio suum influxum habere potest in meritum causae; ideo existimamus in casu obtentam fuisse illam *probabilitatem* **seu** *fundatam possibilitatem, quae suificiens est ad novam causae propositionem admittenaam,* **saltem quoad caput** *ob exclusum bonum sacramenti.*

Dicimus saltem quoad exclusum bonum sacrumenU, nam licet ea quae dicta sunt inngis directe respiclant hoc primum caput, nonnulla applicari quoque possunt ad alterum de conditione ab actore apposita ct non verificata, nunc Iam bis iudlcatum.

Deinde argumentum pro concessione beneficii novae propositionis causae, etiam quoad alterum caput, haberi potest ex co quod sententia magnam vim tribuit, nro responsione *negativa,* **facto quod scilicet actor «fundatum dubium de incapacitate conventae generandae prolis non habuit». Ideo «quomodo netor potuisset consensum coartare per conditionem, sl abfuerit causa sufficiens assertae conditionis?· (n. 11).**

Verum hoc certe tenendum est: virum actorem quam maxime desiderare, ct (n magna aestimatione habere procreatlonem prolis, adeo ut semel atque iterum iam ante matrimonium ipse curavit de examine mulieris ex parte medicorum: «Fui io stesso a spingere i suoi genitori a farla visitare per sottrarla a quelle sofferenze, ma anche perché *a me premeva moltissimo sapert se la ragazza fosse in rtgola nell'apparato genitale.* **Temevo infattl che le suc sofferenze, potesscro esscre inizio di stérilité» (Sum. p. 16 ad 6). Assertiones vero medicorum etiam sl sensu positivo factae — non tamen omne dubium absolute exclusum, nam unus ait: «non facile raggiungiblle una maternité da parle di G.» — eidem viro actori, non dabant quamdam** **sercna eertrzia*,* **tutt'al plü pué passarc sc Intesa «ana** *buona speranzat,* **ma nulla plü» (Sum. p. 121 ad 12).**

Dc cetero, pro probatione defectus huius dubii ex parte actons, excepta confessione mulieris conventae, teste* in sententia citati utuntur verbis: «che io sappio», «non Io amita!·, «a mlo awiso», «non cretio», «ignoro tuttavia», quae quidem non sunt depositiones categoricae, sed potius opinionem manifestant.

*** ApolL 43 (1870) 456-4ÔS.**

3863

1970 1UN 6.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

Romana - Nullitatis matrimonii
Novae causae propositionis

Facti Species. - Paula, actrix In causa, α tribunali Ecclesiastico Regionali petiit declarationem nullitatis sui ma·

triment), contracti eam Alexandro ob vim et metum sibi a parentibus iniusle incussum, quod Tribunal, lite concordata sub formula dubii on constet de nuIHlatc matrimonii ob vim et metum α parentibus actrici iniuste incussum, in casu», sententiam tulit negativam, seu non constare de nullitatc matrimonii in casu. Quam sententiam Tribunal Appelbttonls Vicariatus Urbis confirmavit.

Nihilominus mulier petiit a Decano S. R. Rotae novam causae propositionem, asscrens nonnullos testes precedenter numquam excussos fuisse et adducens documenta valida ex quibus constat unum saltem testem in primo ludlclorum gradu plenam veritatem non dixisse.

S. R. Rota instantiam pro nova causae propositione releclt eo quod argumenta ab eadem muliere adducta nova non essent.

Contra hoc Decretum rotale Patronus actricis recursum Interposuit apud Sectionem Primam S. T. Signaturae Apostollcae quo petiit «che ll Decreto rotale sia riformato e che codesto S. Tribunale si comptoccia di concedere ll 'benefldum novi examinis' trattenendo, posslbilmente, h causa anche per l'esame dei merito». Insuper Idem Patronus rogavit che siano interrogati alcunl testi, riferendosi a quanto esposto nel suo sopracitato ricorso per quanto concerne il merito della causa».

Signatura Apostolica Instantiam actricis parti conventae notam fecit eamque rogavit ut sibi Procuratorem eligeret, Intra mensem, et insimul ut scripto diceret <se sta per la nullité o per la validité del matrimonio in questione e, nel caso che non possa o non voglta sceglienl un Procuratore, se preferisce rimcltersi alia giustixia dei Tribunale».

Pars conventa declaravit: «ll sottwritto rimette per Iscrilto che non intende nominare Procuratore; db un parere favorevole per la nullité del matrimonio e mi rimetto ■lia giustkia dei Tribunale quanto la Paola (actrix in causa) chlede per la nullité del matrimonio».

Ant ma d t ex sio—**In recursu Signaturae ApostoUcae n Patrono actricis exhibito lure meritoque affirmatur exitum negativum causae adseribendum esse:**

al **da un lato, (d comportamento processvuaJe ddell Alessandro (pars conventa), dettato solo da un manifesto senso dl nrgogj.o e da un profondo runcore per Paola (pars actrix)»;**

bl **d'ultra parte, ad una non felice verbalizxazione delle deposizioni dei testi, persone lutte di seorsissima cultura ed estremamrntc stmplici·;**

e/ **ct quidem maxime, «d'altro canto, ha certo uociuto all' Infelice esilo della causa, la maneata deposizlone dei Inti particolarmente importanti, che a suo tempo non furono dtatl o ritlutarono di depone».**

Ex supplemento iustructoriae rursus peracto constat depositiones testium, iterum excussorum, continere argumenta nova el gravissima quae probant gravitatem vis et metus actrici a parentibus inluste incussi, praesertim a patre, qui omnmo voluit celebrationem huius matrimonii, ct quidem contra explicitam voluntatem filiae.

Decisio. - Dio 6 iunil 1970 in Congressu hjblto coram Eiho Cardinal! Praefecto, proposito recursu ab actrice, in causa de qua supra. Interposito adversus Decretum a S. R. Rota die 16 octobris 1969 latum, quo nempe denegabatur nova causae propositio, decretum est: Noram causor propos*ilionrm concedendam* esse (n casu.

• **ÂpoX 4H19TC) 5)1-513 Ada. O. RG2LEDA ia PiM Ô1 0972) 51-92-**

:W·

1970 ION 8.-SC RELIGIOSORUM, NORMAE. PART.·

Normae circa habitum a no**virus** aliisqub ad vitam **RELIGIOSAM CANDIDATIS INDUENDUM, ET CIRCA TEMPUS RITUMQUB EIUSDEM VESTITIORIS**

Roma, 8 Junio 1970

Hrrrrendisimo *Padrr:* **Lkgô su carta del 9 de moyo p&sado en ln cunl sunticabu n esta Sagrada Congrrgaeiôn orientationes Sobre et hébllo que han de vestir las novicias.**

Sobre este osunto le puedo asegurar que:

1. El nnrro Ordo pro/mlonls rrttgfaeoe (LE 3326) no podia sc&alar —y m efcctn, no ha srftalado— norma.· sobre el «oblenio y la diicipbna de ƀo Institutos religiosos porque Iodo ello r· rxdusira competenda de rate Sagrado Dlcasterio. ƀr lo que ataAe al habito, el susodicho Ordo se limita a aTirtnar que ǂ comirnio dr| novlclodo ë cfrctùa de munera wndUa y privjulamentr, y que el hâbito religioso st vistc durante e| rtlo que aeampaûa n la primera tmblôn de los votos rell-

2. La Sngntda Congrrgaeiôn para los Religiosos e Institutos Seculnres —Onira. competente en estn mnteria— ha espes^brr el ŋ. XI de la Instrucclôn KrnooaHonü *causam* **(LE 370«], que périrnece al Capitulo General de coda Instituto Religioso dctrrmlnar el hébtlo que drberân vestir los novicios y los demés candidatos a la vida religiosa.**

Aunque, sin embargo, sra acnnsejahle para las novicias un hdbito distinto, todavia no existe nlnguna obligaciôn en tal sentklo, puesto que pertencce a los €apitulo Generales Icglsjor sobre esta materia.

Aprovecho gustoso la ocariôn para confirmanme con sentlmientos de religioso obsequio, de V. R. devotislmo en el Scftor.—E. Heston, **C. S. C.,** *Secretario.* **D. M. Huot. S. M. M.,** *Subsrcretarlo.*

♦Auûtecu ecclesiastico pro Mcniahbua in Hispanis. Prot. N. S R. 5&93.·ß9 Vida ml. 29 (1970) 100

38G5

1970 IUN 9.-SIGNATURA APOSTOLICA. DECISIO. PART.·

De erectione Tribunalis interritualis secundak instantiae

Status quaestionis. - Vir conventus In causa separationis a muliere promota, intendit appellare contra sententiam Tribunalis Interrilualis primae instantiae in Iran ad superius tribunal. Quod cum desit, Pτo-Nunllus Apostollcus, commendante Praeside praedicti Tribunalis intcrritualis, a Sacra Congregatione pro Ecclesiis Orientalibus pellit ut nominare velit'tres Indices ad praesentem causam in gradu appellationis cognoscendam. Indicans «ad hoc» nomina presbyterorum qui munere indicum Tribunalis fungi possint.

Sacra autem Congregatio pro Ecclesiis Orientalibus petitionem ratione competentiae huic S. Tribunali transmisit, atque declaravit se exceptionem adversus praedictos clericos ad tribunal constituendum propositos nullam habere.

Adnotationes in Iure.—**1.** *De competentia Signaturae Apostolicar.* **Constitutio Ap. ·***Hegiminl Ecclesiae ŭniversae* **(LE 3583] diei 15 augusti 1967 integrum tribuit Supremo Tribunali Signaturae Ajwriobcar Invigilandi munus in cuncta Tribunalia Ecclesiastica sive dioeersana sive regionalia aut interregionaba necnon Inlerritualla, idque pro munere suo consulendi. ad nonnam legum, rectae administration! iustrtiac. Idcirco plurima quae ab Officio Vigilantiae, ollm apud S.C. de disciplina Sacramentorum erecto, exercebantur circa Tribunalia regionalia de cauris matrimonialibus. Signaturae Apostolicae competentiam Ingrediuntur (Const, cit. n. 10o)· Ideo, vi potestatis administrativae, forum ludlciale respicientis, ad Sectionem Primam Signaturae Apostolicae etiam pertinet erectionem curare Tribunalium regionaUum vel Intcrrcgionalium aut interrituallum (cf. nrt. 18, n- 6 Normae Speciales).**

2. *De InsIliuliGoe tribunalii inlerritualis.* **A) Litterae Apostolicae** *iSoUlcitudlnrm Nariram»* **Motu Proprio datae «De** *ludicUi·* **pro Ecclesiis Orientalibus [LE 2098] canone 39 statuuat normat de** *corulituendo tribunali inkrrlluall ordinario primat instantiae.*

B) Quoad vero tribunal *ordinarium secundae el tertiae instantiae, eaedem* **Litterae Apostolicae haec praescribunt: ·Λ tribunali unico plurium rituum, de quo in can. 39** *appellatio fleri debet ad tribunal designatum a Patriarchis* **partium diversi ritus in causa»** *(Sollleit. Nostram,* **c. 72 § 1, 6).**

Ratio praescripti huius canonis est quod causae, quae huic tribunali subllciuntur, ad diversos ritus pertinere ac proinde mixti ritus esse ponunt.

Cum autem Sedes Apostolica unica sit super-riualls auctoritas. Patriarcharum diverri ritu·, quorum Interest, est tribunal Intcrrituaie appellationis concorditer designare.

Sl vero propter rationes pracllcas constitutio tribunalis Intcr-ritualis ordinarii appellationis difficilis evadat, ex/raord(narium *ad hoc,* **sciL ad determinatam causam cognoscendam, a PatriarchLs quorum Interest vel ellum, $1 casus ferat, ab ipsa Signatura Apostolica designandum est, uti supra, sub n. 1, dictum est.**

3. *De constllutlone tribunalis in causis matrimonialibus.* **A) luxta** *C1C* **de re matrimoniali, tribunal in cauris de vinculi validitate constituitur tribus ƒudlcibu collrgialiter procedentibus (c. 1576, (1. 1), unico tvro** *indice,* **si agitur de xrparaltone coniugum vel declaratione status liberi (c. 1966).**

In lure autem canonico *orüntall* **(CICO). «reprobata contri^uniü· collégial,** *trium ütdicurn* **rrserASttiˆiCo|Qtentl?,ac; bt dc vinculo matrimonii, i?8 iubi de casibus exceptis);** *e) de separatione Ťiťťı. ^46 l* **l,dƀ». U U I'rr'onarun'···»** *^lUcitudinrm* **No-**

IΓ◂ ◂' Pri'

posse tribunali per se Ipsum praressr (exceptis causis de quibus in can, 37 f 2 CICO; CIC 1572 § 2), sed eidem *commendat* ut iudklum Official! relinquat.

Decisio. - In Congressu habito dic 0 lunll 1070, propositis precibus n Praeside Tribunalis Iranlanl intemtualis Ftrimae Instantiae ad oblinendam constitutionem Tribunals secundae Instantiae, quod iudlcarc possit appellationem a viro interpositam adversus sententiam Tribunalis primae Instantiae in causa de qua supra, decretum est: *'Consulendum SSiho pro constllutione Tribunalis secundae instantiae lu casu.* Ad Tribunal constituendum proponuntur. Excriius Dftos T., Praeses, et RR. DD. P. ct S. uti Judices. Promoter lustlllac ac ceteri ministri Tribunalis a Praeside eligantur·.

SSihus autem D. N. Paulus divina providentia PP. VI, in audientia Elbo Cardinali Praefecto H. S. T., die 3 full! 1970 facta, gratiam concedere dignatus est luxta votum Signaturae Apostollcac.

• ApoIL 43 (1970) 513-513. Adn. O. ROBLEDAin PrM 61 (1973) 92-94.

3866

1970 1UN 9.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

Curien. — Nullitatis matrimonii — De recursu contra
ADVOCATUM IMMODICUM HONORARIUM EXIGENTEM

Dr.cisio—Die 9 lunll 1970 ln Congressu habito coram Elbo Cardinali Praefecto propositus est recursus a Dfta A., actrice ln causa de qua supra, die 8 decembris 1969 missus adversus tuum patronum, DAum Adv. N. N.

Perpensis omnibus informationibus ln casu collectis decretum est:

1.Adv. N. N., attenta eiusdem gravi responsabditate, restituat actrici summam lib. il. X quam Illegitime sibi tribuit.

2.Tribunal determinet honoraria debita Patrono N. N. pro impenso labore.

3. Idem adv. N. N., suspendatur ab exercito professionis suae apud Tribunalia ecclesiastica ad tres menses (can. 1665-1660).

Praesens decretum publicetur ad valvas Tribunalis.

• Apoli. 43 (1970) 520. Adn. O. ROBLEDA ia PrM 61 (1972) 94-95.

3867

1970 IUN 9.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

Dioecesis A. - Iurium
De provisione parochi renuntiantis

Facti Species - Litteris diei 16 iulii 1965 Ordinarius dioecesis A. Sempronium parochum paterne invitavit ut paroeciae renuntiaret. Iisdem litteris eum certiorem fecit de futura provisione circa cum facta: <Je sais que vous ne vous attendez pas à la proposition d'une autre paroisse; je vous assure plutôt le versement mensuel de prestations équivalentes à celles qui seront votées cet automne par les prêtres lors de la constitution des règlements de la Caisse Ecclésiastique. Le diocèse vous commencera ces versements ù partir de la fin de votre mandat».

Sempronius statim invitationi obsecundavit, gratias pro futura provisione persolvit, dic 15 augusti 1965 paroeciam dimisit ct pensionem statutam primo n dioecesi, deinde ab Instituto dioecesano «Caisse Ecclésiastique» accepit. At mense sept. 1966, Consilium adminlstratlonls Instituti audivit Sempronium cappellanlam cum lauto stipendio in aliena dioecesi iam obtinuisse; ideo, attento Rcgulamenti praescripto, finem fecit solvendae pensioni. Sed post tres meases, amisso munere cappellanl. Institutum Iterum el pensionem erogavit.

Interim tamen Sempronius Ordinario loci declaravit se nullam cum Instituto dioecesano necessitudinem habere, quod dioecesis debeat ei ex pacto et convento pensionem continuam seu perpetuam usque ad mortem dare, nulla habita ratione suae condicionis oeconomicae vel officiorum seu munerum bene compensatorum, quae in aliena dioecesi obtinere potuerit, <C'est un contract entre nous deux, qui me donne un droit naturel au versement de S 100 mensuel».

Haud semel Ordinarius loci rationes uno vel alio modo expositas examinavit ac reiedt. Ideo Sempronius die 20 augusti 1968 recursum interposuit ad Congr. pro Clericis. Attente perpensis rationibus ab utraque parte adductis, Congr. pro Clericis suas fecit rationes ab Ordinario loci allatas, ct die 30 nov. 1968 recursum relcit. Adversus hanc decisionem Sempronius recursum Interposuit ad Supremum Signaturae Apostollcac Tribunal, et quidem ob triplicem legis violationem: quod nempe Ordinarius loci Inluste transcripsisset onus reddendae pensionis α dioecesi in Institutum «Caisse Ecclésiastique» pro sustentatione presbyterorum qui nullam operam ln dioecesi praestant; inluste pensionis erogationem per tres menses Intermisisset et, denique, pactum seu contractum curu Ipso Initum vlo-Insscl.

Animadversiones in iure—Attento praescripto can. 2161 § 2, qui remittit ad praescriptum can. 2154, parocho renuntianti post luridIcam invitationem, Ordinarius loci debet pro viribus consulere «sive translatione ad aliam paroeciam, vel assignatione ollus officii aut beneficii, sl ad haec idoneus sit, sive pensione, prout casus ferat et adiuncta permittant»; aliis verbis Ordinarius loci prae oculis habere debet sive indolem causarum invitationis ad renuntiandum, live condicionem moralem et oeconomicam ipsius renuntiantis et media de quibus dioecesis actu disponere potest.

Parochus renuntians strictum ius non habet ut sibi determinato modo provideatur, vel distincto a modo quo aliis sacerdotibus eiusdem condicionis in dioecesi providetur, quia ad Ordinarium pertinet determinare modum provisionis. Imnio, si parochus renuntians aliunde sibi sufficienter providere potest. Ordinarius stricte non tenetur pensionem in eius favorem constituere, vel alio modo providere cum gravi Incommodo (Cfr. Suarez E., *De parochorum remotione.* Neapoli 1959, n. 73; M. a Coronata, *Institutiones luris canonici, III De processibus,* Taurini 1962, n. 1593).

Si provisio fiat per pensionem, haec constitui potest ex diversis fontibus, velutl ex ollis beneficiis vel ex massa bonorum communi, qua valeat Episcopus huic obligationi satisfacere, vel ex cumulo aliquo in dioecesi pro similibus necessitatibus constituto. Cone. Vaticanum II proponit ut, attentis legibus ecclesiasticis et civilibus, habeantur Instituta dioecesana. quibus, sub vigilantia Hierarchlae, satis provideatur debitae sustentationi presbyterorum qui infirmitate, Invaliditate, senectute laborent, vel quolibet alio impedimento detineantur, vel non Idonei ab Ordinario habeantur ad officia vel alia munera in dioecesi explenda (Decretum *Presbyterorum Ordinis,* n. 21) [LE 3365].

Ordinarius loci potest parochum invitare ut renuntiet et postea, facta et acceptata renuntiatione, de congrua sustentatione agere; sed in ipsa invitatione ad renuntiandum potest novam provisionem parocho concedendam proponere ct Indicare, si expediens indicaverit (can. 2155). Si enim ab Initio proponitur futura provisio, «facile fleri poterit ut parochus, de sua culpa vel inidoneltate conscius, statim invitationi consentiat et sine ulteriore processu renuntiet» (Wernz-Vidal, *Ius canonicum,* VI *De processibus,* Romae 1927, n. 761). Hoc in casu tamen, ut scite cavebat Decretum Congr. Conslstorialis *Maxima cura* d- 20 augusti 1910, can. 28 § 3. quaestio de futura provisione non debet commisceri cum quaestione praesenti de renuntiatione; licet enim parochus statim paroeciae renuntiet el propositam provisionem acceptet, agitur semper de duabus quaestionibus omnino distinctis el independentlbus.

Consequenter, si in ipsa invitatione ad renuntiandum Or* dinarius proponat pensionem, hoc non habet rationem premi* seu liberalitatis, sed rationem medii necessarii ad congruam renuntiantis sustentationem. Nec potest parochus renuntiare sub condicione, quia Summus Pontifex abrogavit canonem 2150 § 3 (MP *Ecclesiae Sanctae,* n. 20 g 1). Quam ob rem pactum seu contractus inter Ordinarium et parochum renuntiantem hoc de re ex Juris praescripto excluditur. Nec potest Ordinarius loci dioecesim vel Institutum dioecesanum obligare ut parocho renuntianti solvat usque ad mortem determinatam pensionem quae erogatur solummodo sacerdotibus a quolibet munere solutis, etiamsi renuntians aliunde habeat media necessaria ad congruam sustentationem.

Animadversiones in pacto—Ordinarius dioecesis N. praescripta cann. 2154 ct 2161 § 3 adamussim servavit. Plores et graves causae exigebant remotionem Sempronii, qui semel atque Iterum remotus fuerat ab aliis paroeciis. Ideo Ordinarius non poterat «n casu providere per translationem ad aliam paroeciam aut per assignationem ollus officii vel muneris ecclesiastici ln sua dioecesi; proposuit pensionem, secundum mensurum α Consilio prcsbyterali statutam pro omnibus sacerdotibus dioecesis, qui vacationem muneris occipiebant ratione aetatis, infirmitatis vel alius Impedimenti, nec poterant aliunde sibi providete pro congrua sustentatione, et membra Instituti «Caisse Ecclésiastique» *de facto* declarabantur.

Ex alio parte parochus Sempronius probe conoscebat quod, usque ad constitutionem Instituti dloecesani et approbotlonem Rcgulamenti, Ipsa dioecesis pensiones erogavisset. Hoc haud obscure etiam Ordinarius declaravit in litteris, quibus eum ad renuntiandum invitavit ct pensionem proposuit. Ideo actum est de praetenta prima legis violatione.

Praeterea Sempronius sciebat pensionis erogationem esse condltionatom, Idest dependentem a condicione oeconomica eorum qui de facto erant membra Instituti. Quoties unu» vel alius sacerdos, a muneribus dioecesanls solutus, aliunde media pro sua sustentatione obtinuisset, institutum Juste pensioni* erogationem intermittebat. Ideo etiam secunda legis violatio evanescit.

Verum est quod nomine legis non solum Codicis praescriptum Intellegatur, sed etiam pacta conventa scu contractus, ut halet Regula luris 135 in VI: •Contracti» ex conventione legrm accipere dignoscuntur»; quod et Signatura A itollca admisit (Dec. d- 6 aprills 1920. AAS. 1920, p. 257) (1 : 203]. Sed ex una parte ln casu non poterat inter Ordinarium loci et parochum Sempronium contractus iniri, vi cuius dioecesis deberet solvere pensionem continuam usque ad mortem Sempronii, non quidem pro eius congrua sustentatione, sed pro Ipsa renuntiatione; ex alia parte, invitatio ad renuntiandum et quaestio de provisione futura, ut ln iure dictum est, non potiunt commisceri neque considerari ut duorum in idem placitum consensus contra luris praescripta; eo vel magis quod, in casu, concessio pensionis continuae vel solutio pensionis suspensae laederet iura ab aliis membris de facto acquisita. Quam ob rem etiam tertia legis violatio admitti nequit.

Decisio. - In Congressu dici 9 lanii 1970 decretum est: *Recursum non* esse *admittendum ad disceptationem.*

3868

1970 IUN Il.-SC CULTUS DIVINI, RESPONSUM. PART

Circa obligationem sequendi normas Conferentiae EPISCOPALIS IN MATERIA UTÜRGICA

Dubia—**1. Un prêter prut-Il célébrer la mease en latin pour les fidèles qui le demandent, en vertu des (règles pratiques» rappelées par le Saint-Père dans wn discours à l'audience générale du 26 novembre 1969, quelles que soient les dispositions générales de la Conférence épiscopale ou de l'Ordlnalrc du lieu?**

2. La faculté concédée par le Salnt-Pcre d'utiliser jusqu'au 23 novembre 1971 l'ancien Ordo dît de saint Pie V, est-elle applicable directement, sans qu'il soit nécessaire de demander la permission h l'ordinaire du lieu?

Resp.— **Rérérend** *Père,* **Nous avons examiné vos questions et nous vous répondons de la manière suivante:**

A la première qaeslhn: **un prêtre, quand il célèbre la messe •rum populo», doit se conformer aux dispositions de la Conférence épiscopale et de ΓOrdinaire du lieu.**

A le deuxième qaultom **la faculté accordée par le Saint-Père d'utiliser l'ancien «Ordo» dit de saint Pie V est applicable sans qn'il soit nécessaire de demander h permission, seulement pour les messes «sine populo», jusqu'au 28 novembre**

Veuillez croire. Révérend Père, à mes sentiments respectueux. Rome, 11 Juin 1970.—A. Bugnini, *recrèlalre.*

• Cuidca mocacho O. S. B.: Doc. Cuh. 67 (1970) 716.

3869

1970 WN 13.-SECRETARIA STATUS, NOTIFICATIO. PART

Auctoritas avius nequit introducere divortium in Italia quoad matrimonia canonica, inviolato manente Concordato cum Sede Apostouca

Con nota datata Il 30 maggto 1970 il Govern© Italiano, In ritnotla alk Note della Santa Sede nn. 5902-66 dd 22 ago»to 1966 fLE 3480], 1160-67 del 16 febbralo 1967 (LE 3533 L e 735 del 30 granato 1970 ILE 3821 L ha nmplamente esposto la tes! the deve rttrncnl alla base della posixione axsunta dalla maggloranza della Camera dei Deputati Italiana in mento alla question· se Il progetto dl legge per l'introduztone dl akunl casi di tctogUmento dl matrimonio, estendendo, con i art 2. la possibilité di tnglkre, nei casi indicati, gli effettl chrill al matrimonio celebrato dmanxl a) sacerdote cattollco e ira<cntto a noma dei Concordato, sia o no incompatlblle con Il disposto dcll'art. 34 dei Concordato medesimo: posizione ehe, ln contraito con quella esposta e confermnta dalla Santa Sede nelle Note su rieordate, nega tale IncompatlblUtb.

Converri In proposito osservnre che I'attrggiamento delta Santa Sede non ha certo potato mal dar luogô a dubbl o incsrtexze. «Ia quanto al merito della questione, sia quanto alie attese di una esaurlente risposta da parte dello Statn Italiano. Se essa, fnfattl, per diverso tempo si astenne dall'lniistere nelle sue rtehieste, fu perché nei frattempo era Intrrvenuln. da parte Itah»na, una InizUihra tendrnte ad amare contuiti eon la Santa Sede in vlsta della possibile revisione dl talune dausole dei Concordato: Inlxlatlva che nveva trovato conmhslone ministerial* Incaricatn di un previo esarae dell'intera materia, nrlla quale era dltticilc »upporre che non fosse compreta anche qucUa matrimoniale, la Santa Sede poteva un punto di tanta Importanxa e In merito ol quale la Santa Sede, come Parte contraente dei Concordato, nveva gtà fatto ufficialmente conosccre Ia propria contraria poslzlone/

Avutosl U voto della Camera del Deputati, e Inlxiatosl Il corrispondente *iter* presso il Senato. Ia Santa Sede »1 trovô Invecc nrlla neccssltà ‹11 complere nn altro passo formale presso 11 Governo.

La nota dd Govrmo Italiano distingue appropriatamente i due aspelli della controversia. 11 primo dl essi ê «qucllo prrclfamente sui quale verte ln divergenza di vedute trn lr duo Parti» e concerne la interpretazionr dcll'art. 34 dd Concordato. II secondo riguarda 1'applicazlonc dei disposto dcll'art. 44 del Concordato roedesimo, al fini dl procedere »dJt comune Intelligcnza ad una amichevole toluxlonc» della dlfficoltA sorta dall'acccnnata divergenxa dl vedute.

F. appunto in applieaxione dd citato art. 44 che si sono concordati gli ineontri fra le dur Parti.

La Santa Sede non puô che prendeme alto con complacl·* mento, vedendo riconosciuto — con ll riconosclmrnto dell'fnvoeabilitA dcll'articolo in questione— innanxl tuito Ulegittlmo fondameato del suoi interventi, eon I quail Essa non ha mal inteso interferire, in alcun modo. In cosa che spetti csclusivamente alia sovrnnitA italiana. ma solo fare dcbilamcnte presente allo Stato Italiano la sua ferma convlnzione, basala su argomentl che alia Santa Sede sono apparat inconlrovcrtibill sin dall'lnixio, che la dlsposbdone dell'art. 2 del menzionato progetlo di legge arrebbe, se approvata, leso una norma del concordato. Il che avrebbe posto la Santa Sede di fronte al doloroso dovere dl elevare la propria protesta: tanto piû che traitas), nei caso, dl materia che essa ha sempre considerato fra le più importanti e fondamental! d! quel Patto,

Delia rlconosciuta applicabilité dell'art. 44 nei caso présenté, la Santa Scde ha preso alto con complaeimento anche perché confida chc il leale e volontcroso sforzo che esso suppone e richlede posta reahnente far superare le diverailà di interpretaxlone circa l'art. 34, mettendo in debita luce l'esatto significato e la vera portata di quest'ultimo.

Con partieolare attrnzionr, e con intento di plena oggetthità. Ia Santa Sede ha per tale motrvo fatto oggetto dei suo esame 1'esposlo presentato dal Govemo Italiano.

Essa si fa ora dovere di manifestare a sua volta con 1'acclusa contromemoria, conformemente olle Intese stabilite c nello spirit© dei rieordalo art. 44. il proprio prnslero ol riguardo. E lo fa, in primo luogo, cercando dl enucleare lr ragioni che gli ha addotte a soslrgno della propria Interpretnzlone dcl-Fart. 34 dei Concordato (ragioni suile quali 11 carattere *t«« > delle Note Inviate In preccdenza non aveva consentito ai diffondersi), e prendendo pol in esame quelle avanzate nclla nota Italiana.

Lo wrupolo dl non lasciore, possibllmente, senza consfdcrazione nessuno dcgli argomentl in essa addotti spiega l'ampiezza. della présente contromemorla. La quale intende montcneral strettamente — come ha fatto la nota itallana — sui plano delle enunciaxioni e valutaxioni giuridiche, nei riaffermato pleno riipetto della sovranlta deUo Stato Italiano, ma insieme nei eonvincimento di rendere omaggio proprio n questa sovranità, oltre che di tutelare il buon dlritto della Santa Sede, procurando dl mettere in esatta lace quanto lo Stato Italiano ha con sovrana voloutà occetlato e stabilito nei Concordato stipulato con la Santa Sede e solennemente confermato pol, per proprio conto, nella sua Costituzione.

Prima di passare ad esporre le proprie orgomentazionl, la Santa Sede vorrebbe sotlolinearc che queste si riferiranno reclusivamente al problema dell'esatta interprrlazione dell'art. 34 dei Concordato, (n relaxione al menzionato pro^etto dl legge in discussione presso il Parlamcnto Italiano. Esula pertanto completamente doll'oggetto delta présenté nota ognl «ccenao al problema del divorzio in se stesso: in merito al quale soao ben note la dottrina della Chlésa Caltolica e la posizione della Santa Sedc. Essa anche in questa occasione nou puô che confcrmarle.

Dal Vaticano, 13 glugno 1970.

•Ad Lormsn liai»· Scdezn Apc··chcun Il Dxr. eccl. 01 (1970 192-194. «Pro-ærconacn» a Secreturi· Status allegatam v.do apud D Du. eccl. 81 (1970) 194-20B.

3870

1970 lUN 13.-SC RELIGIOSORUM, RESPONSUM. PART.·

Moniales novas formas vitae contemplativae introducere **VOLENTES, QUAE CLAUSURAM INSTRUCTIONIS A ENITE SEORSUM» CONTRADICUNT, SUADENTUR UT VOTA SOLEMNLY DERELINQUANT**

Rom, 13 June, 1970.

aided .pint with wh& de-

supporting the interests of contemplative nuns in the Unites States.

The letters of request and inquiry being received by Your Eminence from contemplatives is clearly indicative of the great confidence these good sisters ore placing In you.

This Sacred Congregation also appreciates your delicate position, particularly at this time, when certain difficult situations are developing In some monasteries due to the fact that a few nuns are opposed to the cloister in the sense of the Instruction *Venlle seorsum* [LE 3779].

In order that there may bo no misinterpretation of the statement of the Cardinal Prefect of this Sacred Congregation In his letter of January* 2, that those In opposition to the Norms attached to the Instructions «... may develop another kind of religious life, leaving their traditional canonical form of papal cloister·, we wish to clarify briefly for Your Eminence the three questions which you raised in your recent letter.

a) The development of some other form of contemplative life not In conformity with the Ideals and norms set forth in *Venite seorsum* may not be done within any presently existing community. '

b) If a new form of the contemplative life Is desired and sought, the establishment of a totally new community without any relationship whatever to any existing contemplative community is expected and required.

c) The proper procedure to be followed by nuns who wish to experiment with new forms of contemplative life not in conformity with the Instruction *Venite seorsum* and Ils norms is to petition the Sacred Congregation for Religious for dispensation from their vows and subsequently, to request of the Ordinary in whose diocese they would hope to Initiate their experiment permission to establish themselves in his diocese and under his jurisdiction, launching their new foundation as a Pious Union.

It is the mind of this Sacred Congregation that authentic contemplative life, the glory of the Church for centuries, can be maintained at it holiest only with such prudent and careful precautions. At the same time we are confident that, in this same way*, what might be prompted by the Spirit of God in these times will thereby not be suppressed or lost.

Availingimysclf of this opportunity to express to Your Eminence my deepest gratitude and prayerful good wihshes, I remain Faithfully yours In Christ.—E. Heston, *Seer.*

• Ordinario S. Ludovic!, Prot. N. S. R. 4821/63: o documonto originali. Âdn. Vio consacrée 43 (1971) 218.

3871

1970 IUN 17.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

Impedimentum cognationis spiritualis datur inter **BAPTIZATUM IN SECTA ANGLICANA ET EIUSDEM MATRINAM ETIAM** anglicanam; et causa nullitatis ex hoc capite **PROPOSITA AD MODUM CASUS EXCEPTI DEFINIRI POTEST**

Casus—**Caro) C., a baptized Anglican, and Ronald B., then unbaptized, presented themselves to an Anglican clergyman to arrange a marriage. The clergyman invited Ronald B. to receive Baptism before the marriage. Approximately one month prior to the marriage, Ronald B. received Baptism at the hands of the Anglican clergyman, and Carol C. acted as sponsor. Subsequently, Carol C. and Ronald B. were married according to the rite of the Anglican Communion.**

In time, Ronald B. and Carol C. were divorced. Presently, Ronald B. wishes to mnrry, according to due canonical form if this be possible, a Catholic girl, Barbara E. The matter has come to the attention of this Tribunal. The question has arisen whether the diriment impediment of spiritual relationship may have impugned the validity of the marriage between Ronald B. and Carol C.

On 17 January' 1957, a dublum was proposed by the Most Reverend Ordinary of this Diocese of Fall River to the (then) Holy Office Involving a matrimonial case with similar circumstances of fact. On 28 May 1958. the (then) Ho y Office responded, In Protocol Number 225-57m. that tlie marriage then In question could not be declared null under the heading of spiritual relationship.

Inquiry Is now respectfully made and internretation of law upon which the *dubium* **in tne previclis pSiSlTel cause was resolved presently retain their force.**

or, whether this Tribunal may conscientiously and competently pursue an Investigation of the instant case according to the summary procedure outlined in Canon 1990 whith a view to the possible declaration that the marriage of Carol C. and Ronald B. was null on account of the existence of the diriment Impediment of spiritual relationship.

Decisio—**Congressus habitus coram Emo Cardinali Praefecto, proposito quaesito a Tribunali Rlveroromensis proposito, nempe An matrimonium de quo supra Inter duos acatholicos Initum in Ecclesia Angllcana impugnari possit, ct quidem processu summario, ex capite cognationis spiritualis, cum mulier (uncta sit munere matrlnae In baptismate ongiicano viri, respondit:** *«Matrimonium ln casu impugnari posse ex capite Impedimenti cognationis spiritualis et causam pertractari servato canone* **1990.·.—Joannes M.** Pinna, *Secretorius.*

• Rivo roromen. Nullitalis matrimenii. dec. 17iun 1970. Prot. N. 357/70 V. T.: Jurist 31 (1971) S24. Ada. TH. J HARRINGTON in Jurist 31 (1971) 522-525.

3872

1970 IÜN 19.-S. PAENITENTIARIA, RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur delegandi confessarios ad absolvendum **PRO UTROQUE FORO A CENSURIS PROPTER APOSTASIAM, HAERESIM ET SCHISMA INCURSIS**

Preces —*Beatissime Paler,* Julius Card. Dôpfner, Archiepiscopus Monacensls et Praeses Conferentlae Eplsco-**Kn** Germaniae, petit prorogationem Indulti Sacrae tentiariae Apostollcae postremo die 7 martii 1965 (ProL N. 232/65) ad quinquennium prorogati, quo licet Ordinariis locorum Germaniae confessarios delegare ad absolvendum paenitentes pro utroque foro a censuris propter apostasiam, haeresIni ct schisma incursis sub clausulis solitis. EI Deus..,

Rescr. —Sacra Paenltcntlaria, de speciali et expressa Apostolica Auctoritate, benigne annuit ut Germaniae Episcopi delegare possint omnes confessarios in sua dioecesi rite adprobatos, ut proprios paenitentes, etiam alieno civili dominio forte sublectos, absolvere valeant pro utroque foro, omissa obturatione Juridice peracta, praemissa tamen obturatione saltem secreta coram confessorio, a censuris Incursis ob peccata apostasiae, haereseos et schismatis: iniunctis de iure iniungcndls; fortiter tomen et suaviter eosdem paenitentes monendo ut apostasiam, si forte coram magistratu civili declarata fuerit, quatenus absque gravi incommodo fieri possit, ad scandali remotionem retractent. Praesentibus ad quinquennium valituris.

Datum Romae, ex S. Pacnitentlarla, die 19 iunll 1970.—Josephus Card. Ferretto, *Paen. Maior.* G. Sessolo, *Regens.*

♦Praesxdi Conferentia© Episccpalii GenraniacJP rot. N. 318/70. AKKR 139 (1970) 178.

3873

1970 IUN 20.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

De habilitate ad accusandum, seu **CUINAM** competat **CONCEDERE FACULTATEM STANDI IN IUDICIO ET DE VALORE HUIUS CONCESSIONIS PRO CETERIS INSTANTIIS**

Status quaestionis. - Litterae ab Episcopo X die 14 aprilis 1970 ad S. Congregationem Pro Doctrina Fidei missae. quibus nempe quaedam quaesita proponebantur circa art. 3o § 1 Instr. *Provida Mater [LE* 1347], transmissae sunt ad S. T. Signaturae Apostollcae, ratione competentiae (cf. Const. Ap. *Regimini Ecclesiae Universae,* n. 105) (LE 3588).

Cum per rescriptum diei 2 decembris 1966 Episcopo Dioecesis G., S. Congregatio pro Doctrina Fidei decreverit in casibus Articuli 35 1 n. 1 et f 3 Instr. *Provida Mater.* •Ordinarium cui competit processum In Prima Instantia instituere, concedere posse facultatem parti oratrici standi in iudicio de causa nullitatis» quaesitum est:

D. I-Utrum sub verbis *Ordinarius cui competit processum ln prima instantia instruere* veniat tantum Ordinarius primae Instantiae, an etiam Ordinarius secundae vel tertiae instantiae, sl facultas parti oratrici standi ln Iudicio ab Ordinario prioris instantiae non concessa aut denegata sit;

D. II-Utrum facultas standi in iudido concessa valeat etiam In gradu appellationis, an facultas ab Ordinario superioris Instantiae denuo concedenda sit.

Decisio. - In Congressu S. Tribunalis Signaturae Apostolicae habito die 20 lunli 1970, ad praefata quaesita responsum est:

Ad l* Ordinario primae instantiae competere decisionem drea habilitatem partis actricis ad accusandum matrimonium; contra eiusdem decisionem patere recursum ad Signaturam Apostollcam.

Ad IL Affirmative ad primam partem; negative ad alteram; nempe facultatem standi in ludlclo concessam In prima instantia valere ellam In gradu appellationis, quin requiratur ulterior concessio ex parte Ordinarii superioris instantiae.

• **Apoll. ≪ (1970) SX-521.**

3874

1970 IUN 22.-SC RELIGIOSORUM, RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur moniaubus Ordinis Cisterciensis ORDINANDI COLLOCUTORIUM SINE CRATIBUS

ΡηισΛ—*Beailiimo Padrc.* **El Abad Procnrador General de Ia Orden elrterdense humlldemente Implora de Vuestra Santidad Ia facultad de que las Monjas de la mencionada Ordea. en Espaha, en aqueBos Monasteries en que asl «e desee, pueda haber nn locutorio sin rcjas, conservando una cierta separation mediante un muro, una baranda o una mesa fija.— Y Dios—**

•ara los Rei; se Institutos seculare*. usando de Ta» facul Ldes concedidas por el Sumo Pontifice, y después de consMerar euanto se ha expuesto, concede benignamente lo que se pide con ta] que se mantenga una material y eflcaz separation y observando cuanto se deba observor. Sin que obite nada en contra.

Dado en Roma el 22 de Junio de 1970.—-D. M. HVOT, s. m. m. iota. Fr. Isidoros a S. Eha. o. c. d.. *Ad. a studiis*

• *iXbali Procunicri* Gea. S O. Cüs. Prêt. N. 4£€fl,70: Vida reL 29 <1770 434 Ada. VH* rai. 29 (1970) 481434

3875

1870IUN 22.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

De iere retrocessionis proprietatis

Inter dominationem napoleonkam (1805-1815) tres Religiosorum suppressiù nei factae sunt, quorum bona tunc publicata, alia vendita mnt privatis, alia autem ad dominium publicum transierunt. Sic res perstiterunt donec reges borboniti reversi sunt

VI Concordati inter duas Sicilias el Sanctam Sedem, Terraclnae a. 1818 inltl, quoad bona privatis vendita subsanatio •compléta» tacta est α Summo Pontifice; quoad vero reliqua, ln publicum redacta, olla, quae quidem non essent loca religiosa. debita proportione distributa sunt inter domos diversas diversorum Religiosorum, el quidem «senxa avere riguardo ai titoH delle antkhe propriété (art. 14); alia, «loca» nimirum «religiosa», distributa non sunt skut praecedentia sed quaedam restituta «latim Inerunt antiqui* dominis, quando, quidem Ipsi domum sive «locum rviuiiomm» respecturum Instaurare potuerant seu ibi vitam religiosam resumere; olla non sunt restituta, sed in massam quondam *k dictam «patrimonium regulare», Ingressa sunt.

laro, quoad bona huius «patrimonii regularis» (verbum «regulare» originem horum patrimonii signat) Memorandum V, additum memorato Concordatui terraclnensi, praescripsit ut Inde desumi possent quae necessaria forent ad complendam dolationem Sedium Episcopalium et paroeciarum: hac tamen ccndklone ut 6 Religiosi, quibus ollm lucrat proprietas locorum. sic ia supradotationem concessorum, possent etiam post talem destinationem vitam religiosam ln ei* instaurare, ra obtinere vakrent per retrocessionem proprietatis, dummodo Illi* sedibus suffkkn» compensatio fleret («rimplazxo»). Uniusmodi retrocessiones saepe habitae sunt, quod sciatur . per deectuxlum et dimidium, plus nünusve (deln hand amplius); operante quidem retrocessione Commissione Concordatarin, quae ettam destinationes Illa» peregerat.

Huc spectat casus de quo quaestio hic e*U de aedibus nempe cum adnexo hortu. quae, quorumdam Religiosorum ollm propriae. contentae pnu» fuerant ln illo «patrimonio regulari», dain a. 1820, sub ratione complementi dolationis, datae paroeciae X. Porro, retrocessio hoc in casu locum non habuit nec postulata est primi» decennii» post concessionem tactam, dum adhuc stabat Commissio Concordataria, quae retrocessione» nPf|^ba Ur* Phimum repetita est h.e. anno 1948. Ntailram. Religiosi antiqui domini domus, eensuerunt se posse obtinere adhuc retrocessionem, camque n Sancta Sede postularunt, oblata compensatione (in rimpiaxxn). Postulatio exaudita est; indeque S. C. Cone, decretum emisit <21-11-1962» ln favorem retrocessionis. Sed pan contraria non acquievit. Judicans non esse lam tempus utile pro retrocessione, allegatis rationibus. Ideireo ad Summum Pontificem etiam ipsa recursum fecit contra Decretum. Iterum igitur examinata quaestione ab eadem S.C.C. et interrogatis de re iterum Religiosis circa suam petitionem, die 14-VI1-1965 decisionem fecit denuo sensu concessivo, restricto tamen oblecta petito. Decretum hoc, ob adiuncta quae ln causae documentis referuntur, parocho seu parti contrariae notifleatum non est ad normam luris ftnle finem martli a. 1969, cum S. Congr. tunc pro Clero, Decretum quoque emisit exeeutivum retrocessionis (27-111-1969).

Nunc vero, ob retardationem notlficationis Decreti n. 1965 parocho factae patere potuit recursus contra illud ad Alteram S. T. Signaturae Apostollcae Sectionem, ob 1-1-1968 stantem et vigentem; eumque interposuit Intrn terminos juris (art. 105 § 1 Nona. S. *T. Sign. Apcjt.* **die 23-111-1968) [LE 3636).**

Notare bene luvat non abstare recursui ln casu Decisionem huius Ipuus S. Tribunalis datam die 21 mali 1968 (Decisio 2 (7) - *Df facultate exercendi medicinam)* **(LE 3655), cuius tenar est sequens: «Recursu* admitti nequit, cum decisio impugnata phiribos nonis anteccisarit vigentem competentiam Signaturae Apostollcae circa contentiones ortas ex actu potestatis administrativae ecclesiasticae» (nec desunt aliae similes). Equidem, non obstare dicimus quia ln casu de quo Ibi agitur, antecesserat et decisio impugnata et eiusdem notiflcatio parti recurrenti. Porro, post nolificationcm tunc factam res tractata definitive habebatur. In casu nastro, contra, non sic. Decisio impugnata completa non erat ante vigentem competentiam Signaturae Apostollcae. cum defuerit notiflcatio ante id tempus facta; notiflcatio autem respondet elemento promulgationis in lege.**

Cum Igitur rationes juridicae allatae α parte recurrente, fundamento serio discussionis praebere visae sint, attenta ConsL *Regimini EceJetiae UntPtrsae.* **art. 106 [LE 3583) (cf. et Norm. Spec. S. T.** *Signaturae ApaiL* **art. 91 n. 1) et ex alia parte praejudiciales rationes solidae contra admissionem recursus allegari non potuerint. Ita decidendum visum est:**

Dxcisio.—Die 22 iunil 1970 in Congressu habito coram Cardinali Praefecto, proposito recursu a parocho ecclesiae paroecialis X adversus decisionem a S.C.C. die 14 iulii 1965 tatam, recurrenti notiflcatam inter dies 27 martli 1969 et la aprills eiusdem anni, ac perpensis actis causae, decretum est: *Rreunam admittendam* **esse** *ad dltcepiatIonem* **(art. 116 Norm. Spec. Sign. Apost.).**

Patronus partis conventae adversus hanc admissionem causae ad disceptationem recursum ad Collegium iudicans InterposuiL

Die 23 iulii 1970 in Congressu habito coram Edio Cardinali Praefecto, proposito recursu ab advocato N.N. interposito adversus admissionem causae de qua supra ad disceptationem (art. 116 Norm. Spec. Signaturae Apost.) decretum est: *Recanam ad Collegium iudicani admitti non* **posse.**

• ApoIL 44 (1971) 25-27.

387G

1970 IUN 24.-SC CULTUS, INSTR. AAS 62 (1970) 651-663

De Calendariis particularibus atque Officiorum et Missarum Propriis recognoscendis

Calendaria particularia atque Officiorum et Missarum Propria recognoscenda hoc tempore videntur, ut principia et nonnae, quae novo Calendario generali necnon Missall l et Breviario renovandis adhibita sunt, ad Calendaria quoque particularia atque Officiorum et Missarum Propria traducantur.

Edito enim novo Calendario generali *, annus llturgicus Ita est ordinatus, ut cyclus quo mysteria Domini recoluntur atque cyclus quo'Sancti celebrantur aptius inter se cohaererent.'E Sanctis vero, iuxta mandatum Concilii Vaticani II. ii tantum Calendario generali inserti sunt, qui momentum revera universale prae se ferre videbantur.

Restat proinde ut eiusdem mandati altera pars impicatur, qua nempe praecinitur, ut alii Sancti congrua celebratione donentur iis in locis, ubi peculiares causae ipsorum cultum suadent, id est ln singulis nationibus, dioecesibus, lamllils religiosis, quibus Udem Sancti sunt magis proprii '.

«Ur .Vxmu knunuln *U* IdMrçûo rf I/ cataOarw FLE 17181 Prooemium [LE 3L0]

Cfr. Pvi.u» VI. UtL ApcAL pxiduJu, χ. tebr 106c '1 p

-Or. Cooe. O<J vS?h. Cozed.

Cenatam, a. in [LE 3141].

Qucm nd finem, atque etiam ut pluribus lam sibi propositis quaestionibus respondent, Sacra haec Congregatio pro Cultu Divlno opportunum censet hanc emittere Instructionem. qua opus huiusmodl recognitionis tutius et facilius perficiatur.

Caput I—Normae Generales

1. Cum singulae Ecclesiae et familiae religiosae Sanctos, qui sibi sint magis proprii, peculiari honore prosequantur oporteat, Calendariorum particularium est huiusmodl celebrationes, congruenti ratione cum cyclo generali organice componere 4. /

652

2.Proprium de tempore, seu cyclus temporum, sollemnitatum et festorum, quo nempe totum redemptionis mysterium In nnno llturglco explicatur et colitur, integer semper servetur, ct congruenter anteponatur celebrationibus particularibus Proinde:

a) Diebus dominicis per se prohibetur quaevis perpetua celebratio particularis·.

b) Dies In quos plerumque tempus Quadragesimae et octava Paschae Incidit, necnon dies a 17 ad 31 decembris, celebrationibus particularibus vacui sint, nisi agitur de memoriis ad libitum vel de festis, de quibus in tabula dierum liturglcorurn, n. 8, o, *b,* c, d, vel de sollemnitatibus quae in aliud tempus nequeunt transferri7.

e) Celebrationes indultae, id est celebrationes, quibus cum Calendario particulari rationes stricte propriae non Intercedunt, iterare non debent alias celebrationes in cyclo mysterii salutis lam occurrentes, neque plus aequo multiplicari ·. Ut antiquae serventur vel novae Introducantur, peculiares rationes subesse oportet.

3.Singuli Sancti unica celebratione in anno llturglco percolantur; permittitur tamen, ubi rationes pastorales Id suadeant, altera celebratio Instar memoriae ad libitum pro translatione vel inventione sanctorum Patronorum aut Fundatorum Ecclesiarum particularium vel familiarum religiosarum, vel pro eventu peculiari (ex. gr. conversione) ad vitam eorundem Sanctorum spectante ·. Eiusdem Mysterii vel Sancti recordationes statis temporibus obeundae (cx gr. statuto die cuiusque mensis vel hebdomadae), si quae exstent, supprimantur.

4. Cum Calendariorum et Propriorum recognitioni accuratam Investigationem theologicam, historicam, pastoralem anteire oporteat10, curabunt Ordinarii vel aliae auctoritates legitimae, ut Commissionem constituant virorum in bis disciplinis versatorum.

Calendaria autem redigantur consilio habito ellam cum clero et populo vel familiae religiosae sodalibus, ad quos spectat, atque a competenti auctoritate approbentur ct huius Sacrae Congregationis pro Cultu Divino confirmationi proponantur *intra quinquennium* a novo Missall novoque Breviario evulgatis. /

653

Calendarium hac ratione approbatum ab omnibus, qui eo tenentur, servari debet, et, nisi assenserit Apostolica Sedes, mulari non poterit.

5.Calendario et Proprio dioecesis aut familiae religiosae rite recognito, curent Ordinarii ut etiam Calendaria, Propria ct indulta ac privilegia singularum ecclesiarum ct provinciarum religiosarum, quae ab ipsorum iurisdlctlonc pendent, opportune recognoscantur, Iisdem adhibitis principiis ac normis, quae in hac Instructione exponuntur.

6.Calendaria particularia et Officiorum ac Missarum Propria ad hanc Sacram Congregationem, *tribus* exemplaribus dactilographlce exaratis, mittantur, addito uno exemplari Calendarii et Proprii praecedentis. In universo opere transmittendo:

a) breviter sed perspicue rationes exponantur, ob quas singulae mutationes inductae sunt, praesertim si a normis, quae ln hac Instructione exponuntur, discrepant;

b) Indicetur quoque, cum agitur do Officiis vel Missis novis, quacnam partes cx aliis Officiis vel Missis lam approbatis sumantur, quacnam vero sint ab Integro confectae.

Caput II—De celebrationibus et de Calendario propriis

A) *De celebrationibus particularibus.*

7. In Calendariis particularibus inscribuntur celebrationes propriae, quae ipso lure fieri debent vel induito concessae sunt.

* Cfr. jVcrma/ «HirerMfrx *df* αw *Uiwgico tt df cjdmdario,* **a. 49.** ▮ *Ibilem,* **0.50. '/Wm.n.6.** ' *Ibidrm,* **n. 56 f.** · *Ibide*,* **a.** *50* **c. -/Mew, n. 50 b.**
•• Cfr. Cooc. Owtxni. VaL II, ComL de mot Luturjw, *SacrvuMKfv* Corutltum,* **n. 23 {LE J14X)-**

8.Celebrationes propriae cuiusque regionis, aut nationis aut amplioris territorii sunt; festum Patroni principalis, quod tamen, rationibus pastoralibus suadentibus, fieri potest sollemnitas; memoria Patroni secundarii; aliae celebrationes Sanctorum vel Beatorum, qui In Martyrologio vel eius Appendice rite sunt Inscripti, et ad regionem, nationem vel amplius territorium potissimum attinent.

9.Celebrationes propriae cuiusque dioecesis sunt; festum Patroni principalis, quod tamen, rationibus pastoralibus suadentibus, fieri potest sollemnitas; festum anniversarii Dedicationis ecclesiae cathcdralis; memoria Patroni secundarii; celebrationes Sanctorum et Beatorum, qui in Martyrologio vel cius Appendice rite sunt Inscripti, qui ad dloeceslm peculiaribus modis / pertinent, ut sunt origo, commoratio longior, obitus, cultus ab immemorabili traditus et adhuc perseverans.

654

10.Celebrationes propriae cuiusque loci seu oppidi aut civitatis sunt: sollemnitas Patroni principalis; memoria Patroni secundarii.

11. Celebrationes propriae cuiusque ecclesiae sunt: sollemnitas anniversarii Dedicationis, sl est consecrata; sollemnitas Tituli; memoria Sancti aut Beati, in Martyrologio vel eius Appendice descripti, cuius corpus ibi asservatur.

12. Celebrationes propriae cuiusvis familiae religiosae sunt:

a) Pro universa familia religiosa: sollemnitas vel festum Tituli; sollemnitas vel festum Fundatoris inter Sanctos relati; sollemnitas vel festum Patroni principalis Ordinis vel Congregationis; festum Fundatoris ln Beatorum album adscriptI; memoria Patroni secundarii; celebrationes Sanctorum et Beatorum, qui Ordinis vel Congregationis sodales fuerunt, ad normam n. 17 *a;*

b) Pro singulis Provinciis: festum Tituli vel Patroni principalis; memoria Patroni secundarii; celebrationes Sanctorum et Bealorum, qui cum Provincia praecipue coniuncti sunt, ad normam n. 17 *b.*

Ad celebrationes autem Tituli, Fundatoris canonlzati, ct Patroni principalis quod attinet, meminerint unam tantum ex his ad modum sollemnitatis posse Calendario Inscribi, alias vero ut festa agendas esse. Electio autem ad supremam familiae religiosae auctoritatem spectat, eadem ratione atque Calendarii particularis recognitio.

B) *De Calendario particulari et de celebrationibus in illud referendis*

13. Calendarium particulare conficitur, cum ln Calendarium generale celebrationes particulares inseruntur. Potest autem esse nationale vel regionale, dioecesanum, aut religiosum.

14. Calendarium nationale vel regionale pro opportunitate conficitur pro universa natione vel regione, ct In eo celebrationes inscribuntur illi propriae et indullae, quae in Calendario generali non inveniuntur aut gradu supenore in Calendario proprio sunt recolendae. /

Hoc modo congrua celebratione donari possunt, singulis in nationibus vel regionibus, Sancti qui magnum momentum ln carum religiosa historia habuerunt, praesertim ob doctrinam vel apostolicam acluositatem.

15. *a)* Calendarium dioecesanum habet quaeque dioecesis ct territorium ecclesiasticum dioecesi aequiporatum (cfr. C. I. C. can. 293, 1 et 319).

b) Calendarium dioecesanum conficitur Inferendis Calendario generali: celebrationibus universae nationi el regioni necnon ampliori territorio propriis et Induitis; celebrationibus universae dioecesi propriis et Induitis.

c) Secundum huiusmodl Calendarium dioecesanum conficiuntur Calendaria cuiusque lod, cuiusque ecclesiae vel oratorii, necnon Congregationum religiosarum ct Institutorum, quae Calendario religioso carent, additis celebrationibus propriis el induitis.

16. *a)* Calendarium religiosum habent: Ordines virorum, quorum Calendarium adhibere debent etiam moniales cl sorores eiusdem Ordinis, sl quae sunt, necnon tertiarii aggregati ln communi viventes ct vota simplicia emittentes. Congregationes religiosae, Societates ct instituta iuris pontificii, si celebratione divini Officii, quovis modo, tenentur.

b) Calendarium religiosum conficitur inferendis Calendario generali celebrationibus propriis et Ipsi Ordini vel Congregationi induitis.

c) Secundum huiusmodl Calendarium religiosum conficiuntur Calendaria cuiusque provinciae religiosae, culus-

que ecclesiae aut oratorii Ordinis vel Congregationis, additis celebrationibus propriis et induitis.

d) Sodales autem familiarum religiosarum cum Ecclesia locali Junguntur in celebrandis die anniversario Dedicationis ecclesiae cathedralts et Patronis principalibus loc! et amplioris dicionis ubi degunt u.

17. Quando aliqua dioecesis vel aliqua familia religiosa {duribus Sanctis et Beatis decoratur, cavendum est ne Caendarium universae dioecesis vel Instituti plus aequo gravetur. Proinde:

a) Singularis celebratio in Calendario destinatur tantummodo Sanctis vel Beatis, nul peculiare momentum prae se ferunt pro universa dioecesi (ex. gr. qui Ecclesiam localem fundaverunt aut suo sanguine vel praedaris meritis illustraverunt), aut pro universa familia religiosa (ex. gr. praecipui martyres, aut Sancti vel Beati qui familiam religioiam praeclaris meritis ornaverunt). /

606

b) Ceteri Sancti et Beati celebrentur tantum lis in locis, qulbuscum arctiores habent necessitudines, aut ubi eorum corpus asservatur ll, addita, pro opportunitate, ln Calendario dioecesis vel familiae religiosae, celebratione communi vel omnium Sanctorum et Beatorum vel alicuius ordinis eorum (ex. gr. martyrum, episcoporum, etc.).

Quae supra statuuntur, serventur etiam, debitis Inductis mutationibus, in conficiendis Calendariis natlonalibus aut ad amplius territorium pertinentibus.

18. De singulis Sanctis et Beatis Calendario Inscribendis criticum examen Instituatur, ita ut eorum vita et acta necnon cultus origo et diffusio fide historica comprobentur. Quem ad finem consulantur viri quaestionum ad haglographlam loci pertinentium periti, atque collectiones haglographicae critico studio recentius editae. Si quae dubia nihilominus supererunt, tota res poterit huic Sacrae Congregationi remitti

19. In Calendariis particularibus recognoscendis expungantur nomina Sanctorum de quibus, praeter nomen, parum vel nihil historice constat Insuper eorum Sanctorum nomina expungantur, quae ratione peculiarium circumstantiarum olfrn ln calendario inscripta, nunc ad dioeceslm vel familiam religiosam nullo pacto vel levissime solum pertinent.

20. Cum vero recentlore aetate dioecesium fines saeKlus mutati sint, ne serventur In Calendario omnium Sanc>rum nomina cuiusque territorii e quibus nova dioecesis constat, nisi hl Sancti momentum universale habent pro universa nova dioecesi.

C) *De celebrationum die proprio*

21. Sancth proprius dies natalis, quantum fieri potest, assignetur. SI vtro dies natalis Ignoratur, celebratio indicatur tn diem alla ratione eiusdem Sancti proprium, ex. gr. diem Inventionis, elevationis aut translationis corporis, vel ellam diem canonization!*; secus diem qui in Calendario particulari Uber fuerit ob ullis celebrationibus11.

Sl tamen Sanctus Iam est Calendario Inscriptus et eius dies celebrationis cum devotione fidelium, traditionibus popularibus aut consuetudinibus civilibus adeo arcte est conexus, ut absque Incommodo mutari nequeat, servetur dies tnlatldus.

22. Celebrationes, quae ludultae vocantur. Instituantur die ad rationem pastoralem aptiore. /

23. Quotiescumque celebrationes propriae cum universalibus composite sunt Jungendae, haec serventur.

a) sollemnitates Calendario generali inscriptae eodem die retinentur etiam In Calendariis particularibus, nisi aliter cavetur (c. n. 36).

b) Festa in Calendario generali Inscripta eodem die retineantur etiam In Calendariis particularibus, festo proprio In eundem diem forte Incidente ad proximum diem liberum translato, nisi dies festi proprii Ita cum more loci aut cultu populari conectitur, ut nequeat absque gravi Incommodo transferri.

c) Memoria propria praeferatur memoriae generali, quae non est obligatoria. Aliquando tamen etiam memoriae generali obligatoriae praeferri poterit, aut hac ln memoriam non obligatoriam mutanda et cum memoria particulari eiusdem generis eodem die in Calendario conlungenda, aut Ipsa pro opportunitate in alium diem differenda.

D) *De celebrationum gradu*

24. Celebrationes in Calendariis particularibus ul sollemnitates vel festa Ipso lure Inscribendae, in tabula dle-

»» 5'orwuM *vHtcnda Λτ* en«w *lùt/pn rt Jt cjl^kric.* n. 51 c, u /Wzw,

rUmfilIit«?r?,COrUT exPrcsse designantur. De Iisdem supra, nn. 8-12, Iam actum est. K

AUae celebrationes propriae, nisi peculiares rationes obstent historicae aut pastorales, ut memoriae obligatoriae vel memoriae ad libitum Inscribantur >«.

Memoria enim ad libitum, cum facultatem praebeat eligendi Officii et Missae aut de feria aut de Sancto, minime Impedit celebrarionem Sanctorum, sed permittit ut ordinatio celebrationis diei liturgie! ad necessitates spirituales, pietatem, praeparationem et ingenium participantium aptius accommodetur. Eius usus proinde magnam utilitatem afferet componendis calendariis, praesertim si plurimi Sancti sunt In ea referendi.

25. Nihil impedit quin aliquae celebrationes alicubi modo sollemniore fiant quam In universa dioecesi vel familia religiosa u. Hac prudenter adhibita distinctione, Calendaria peculiaribus necessitatibus et opportunitatibus magis convenient.

26. Sl qui Sancti vel Beati una simul in Calendario commemorantur simul semper celebrantur, quoi les eodem gradu sunt celebrandi, etsi unus aut aliqui eorum sunt magis proprii. Sl vero unus aut aliqui ex his Sanctis vel Beatis gradu superiore sunt celebrandi, fit Officium de his tantum. / omissa celebratione ceterorum, nisi expedit eis alium diem assignare, ad modum memoriae obligatoriae '·. 658

E) *De titulis Sanctorum*

27. Demptis titulis qui sequuntur. «Confessor Pontifex», •Confessor non Pontifex», «Nec Virgo nec Martyr·, «Vidua·, nominibus Sanctorum hi tituli apponantur, ut in Calendario generali: *a)* THuli usu recepti: Apostolus /Evangelista), Martvr, Virgo, *b)* Tituli gradum in hlerarchia sacra habitum Indicantes: Episcopus (Papa), Presbyter, Diaconus. *e)* Tituli qui Sanctum indicant familiae religiosae ascriptum fuisse: .Abbas (Monachus), Religiosus, Religiosa.

Titulus *Abbas* tribuitur omnibus Sanctis qui ad Ordinem religiosum pertinuerunt, abbatiale munus habentem etiamsi presbyteri fuerunt, ex. gr. S. Bernardus; titulus *Religiosas* religiosis non presbyteris assignatur; titulus *Religiosa* datur ei quae ante ingressum in religionem vitam matrimonialem duxerat; ceterae religiosae titulo traditlonall *Virginis* nominantur.

Etsi in Calendario generali nomina sanctorum laicorum qui non sunt martyres aut virgines nullus peculiaris titulus sequitur, nihil tamen impe lit quin ln Calendariis particularibus appellationes serventur, quae conditionem cius vitae quodammodo in mentem revocant (ex. gr. rex, paterfamilias, materfamlllas, etc.).

Caput III -De quibusdam Célébrationiaus sinoillatim

A) *De Patronis et Titulis*

23. ln Patronos nationum, regionum, dioecesium, locorum, familiarum religiosarum, sodalitatum, et moralium personarum Sancti solummodo. Id est qui hoc titulo rite coluntur, eligi possunt; noo vero Beati, absque Apostoiicae Sedis induitol'. Semper tamen excluduntur divinae Personae.

29. Ad celebrationem llturglcam quod attinet, haec competit solummodo Patronis secundum antiquum usum electis ac constitutis, vel ex immemorabili traditione acceptls. Ceteris vero, qui Patroni, sensu latiore dicuntur, merae pietatis causa propositi, nullum competit peculiare lus lllurglcum. 659

30. Patroni eligendi sunt a clero et populo, ct Episcopo vel alii competenti auctoritati ecclesiasticae sunt approbandi. Electio autem ct approbatio Sacrae Congregationi pro Cultu Divino confirmandae sunt1·.

Sl vero agitur de Patronis Ordinis vel Congregationis vel Instituti religiosi elusve Provinciae, electio ab iis facta ad quos spectat necnon approbatio a competente auctoritate familiae religiosae data eidem Sacrae Congregationi pro Cultu Divino confirmandae sunt.

31. Patronus principalis posthac unus tantum sit. Ob peculiares rationes, alius, tamquam secundarius, addi potest. Idem servetur, «mantum fleri potest, pro Patronis Iam

1 q?nî ηη· 32 rl 33 statuuntur.

Licebit tamen duos vel plure* Sanctos In Patronos prlnbantur' gtre' ' dcm SanCfcl una slmul calendario Inscrl-

dw »· *a6·

■>'V*1#r> ·

32. Patroni, sive principales sive secundarii, pllm constituti propter pccullnres circumstantias historicas, Itemque Patroni ollm propter extraordinaria rerum adluncta, v. gr. pestem, bellum, nllnmve calamitatem, vel propter cultum specialem nunc remissum electi» In posterum uti patroni amplius nc coluntur.

33. Sieubl vero cultus et pictas erga Patronum rite constitutum vel ab Immemorabili acceptum decursu temporis nulla evaserunt, nut de eodem Sancto nil certum agnoscitur, minime impeditur quin, re mature perpensa, auditis lis ad quos spectat, novus constituatur Patronus, servatis lis quae n. 30 statuuntur.

34. Ecclesiae In Titulum habere possunt SSiham Trinitatem, Dominum nostrum [esum Christum sub Invocatione mysterii vitae cius aut nominis In sacram llturglam Iam Inducti; vel Spiritum Sanctum; vel B. M. V. Item sub aliqua appellatione In sacram llturglam Iam assumpta; vel sanctos Angelos; vel demum Sanctum In Martyrologlo Romano Inscriptum nut rite canonlzatum, non vero Beatos, sine Anostolicae Sedis induitol·.

Titulus ecclesiae, eadem ratione ac Patronus principalis posthac unus tantum sit, nisi agitur dc Sanctis qui una
660 simul Calendario Inscribuntur. /

Sicubi visum fuerit Titulum ecclesiae mutare, ea serventur quae supra, n. 33, de Patronis edicuntur.

35. Sollemnitas Titulorum B. Mariae Virginis, qui in Calendario generali vel particulari non inveniuntur, flat aut dic 15 augusti, aut alio dic quo in Iisdem Calendariis habetur celebratio ad honorem B. Mariae Virginis, quae cum titulo particulari aptius componitur, ex. gr. ob tempus freouentiorum peregrinationum fidelium, ob populares traditiones, etc.

Eadem ratione, eligatur dies sollemnitatis Titulorum Domini, qui in Calendario generali vel particulari non recensentur.

B) *De sollemnitatibus quarum praeceptam festivum ablatum est*

36. Sollemnitates quae lure generali secum ferunt praecepti festivi obligationem, etsi huiusmodi praeceptum fuerit amotum ab Apostolica Sede, die celebrantur quo In Calendario generali inscribuntur, nisi, iuxta normas generales dc anno liturgico et de Calendario In alium diem trasferri debent aut possunt

Si qua vero Conferentia Episcopalis opportunius iudicet alicui ex his sollemnitatibus, ex. gr. sollemnitati Omnium Sanctorum, alium diem assignare, qui melius congruat traditionibus localibus aut populi ingenio, poterit rem Apostolicae Sedi proponere.

37. Cum ad sollemnitates, quarum praeceptum festivum est abrogatum, alius dies atque in Calendario generali, tamquam proprius, fuerit destinatus, illae eo ipso dic ln Calendario particulari Indicari debent.

C) *De Rogationibus et Quattuor anni temporibus*

38. Conferentiae Episcopalis est statuere pro universa sua dicione quomodo eae celebrationes agantur quae respondent Rogationibus et Quattuor anni Temporibus. Statuat proinde quando et per quot dies Rogationes sint habendae; Itemque quando et quot diebus peragendae sint celebrationes Quatluor Temporibus respondentes, et quod propositum illis tribuatur.

Pariter statuat qunenam Missae, ex his quae In nova editione Missalls Romani reperiuntur Inter Missus ad dl-
661 versa, sint his diebus adhibendae Il. /

Caput IV — De recognoscendis Missarum atque Officiorum Propriis

A) *De Propriis Missarum*

39. In textibus propriis Missarum recognoscendis, opportune distinguantur textus ad Missale pertinentes ab aliis ad Lcctlonarium spectantibus.

40. Ad Missale pertinet: antiphona ad introitum, collecta, oratio super oblata, praefatio, antiphona ad communloncm, oratio post communionem. His addi possunt benedictio sollemnis aut oratio super populum.

a) Antlphonae ad Introitum est congregatorum mentes In significationem celebrationis introducere M. Talis debet esse textus, ut etiam recitari possit quoties non cantetur, Immo talis ut 0 sacerdote aptari possit tamquam fundamentum admonitionis praeviae. Antiphona vero ad communionem debet nexum cum mysterio eucharistico aliquo modo significare.

b) Ex orationibus, solummodo collecta rationem directam habet cum Sancto qui celebratur; expedit ipsam in lucem proferre Indolem propriam Ipsius Sancti, aspectum Ipsius vitae spiritualis vel actuosltatls apostoiicae, vitatis tamen locutionibus quae semper eadem inculcant, ex. gr. miracula aut familiae religiosae Institutionem. Contra, oral Iones super oblata et post communionem, directo ad mysterium cucharisticum referuntur, sl In his mentio de Sancto inicitur, hoc fiat forma Indirecta tantum. In novo Missall Romano exempla inveniuntur etiam orationum super populum et benedictionum sollemnium, quae ordinariae benedictioni postremae, quibusdam diebus vel occasionibus, praeponi possunt.

c) Praefatio exprimere debet argumentum proprium gratiarum actionis, quod Eucharistiam pervadit diebus aut temporibus, quibus Ipsa praefatio adhibetur. Eius forma litteraria non est supplicatio, sed glorificatio Del per Christum Dominum ob peculiarem aliquem aspectum mysterii salutis.

Si qua praefatio propria habeatur, inseratur Missae ad quam perlinet.

41. Ad lectiones quod attinet, diligenter animadvertatur. sollemnitates tres lectiones habere; Vetus Testamentum non legi tempore paschali; lectiones proprias, quoties hae statuantur, requirere etiam proprium / psalmum cum **662** populi responso, ntque propriam acclamationem seu versum ante Evangelium

42. Missale atque Lcctlonarium, nuper instaurata, plures formulas exhibent ln Communibus, quae opportune usurpari poterunt in Propriis recognoscendis, praesertim cum haec non continent textus qui, ob suum momentum spirituale aut pastorale vel ipsam antiquitatem, sunt servandi.

B) *De Officiorum Propriis*

43. Elementum summi ponderis notaque propria Officii divini est lectio haglographlca vel de scriptoribus ecclesiasticis, quae conficienda vel eligenda est pro singulis sollemnitatibus, festis et memoriis. Haec autem lectio depromi potest vel e scriptis Patrum aut scriptorum ecclesiasticorum; si vero agitur dc Sanctis vel Beatis, esse potest vel excerptum ex eorum scriptis, vel declaratio notarum eorum vitae spiritualis aut apostoiicae actuositatis. Lectioni autem praeponatur brevis narratio blographica, quae tamen in Officii celebratione non est legenda.

Cum parantur autem vel recognoscuntur lectiones hagiographlcac, provideatur ut breves et sobriae sint (cx. gr. centum et vigintl verba plerumque ne excedant); loci communes vitentur; falsa aut minus npta demantur vel emendentur.

Lectioni demum aptum apponatur responsorium, proprium vel dc Communi, quod meditationem textas in lectione prolati opportune foveat.

44. Alia elementa, quae indolem propriam Officio valent afferre. Imprimis autem In sollemnitatibus et in festis, sunt invitatorium, antlphonae, praesertim vero in Laudibus ct ln Vesperis, et preces. Hymni proprii, sl qui sint, retineri possunt, cum emendationibus quae forte postulantur. Oratio autem semper eadem sit atque in Missa.

Ad has partes recognoscendas vel ex Integro componendas. complures textus ln Breviario instaurato Inveniri poterunt, quibus uti fas erit.

C) *De Officiis et Missis disponendis*

45. In disponendis Propriis Officiorum atque Missarum, sive quoad generalem ordinationem sive quoad rationem scribendi textus ct titulos atque modum indicandi libros Sacrae Scripturae vel operum Patrum, prae oculis habeatur usus quem sequuntur editiones typicae Breviarii et Missalls tum lingua latina tum lingua vernacula exaratae.

46. Convenit, ut in Missall et Breviario Imprimendis pro aliqua na/tlonc vel ampliore dicione, celebrationes quae **663** universae nationi vel ampliori dicioni sunt propriae suo

an. 37-jS.

loco celebrationibus Calendarii generalis inserantur; quae vero alicui tantum earum parti, ex. ct. regioni vel dioecesi sunt propriae, in Appendice particulari locum habeant.

47. Ut textus, qui In Missa et in Officio canendi sunt apte peragi valeant, opportunae mdodiae indicentur, quae usurpari possint, attentis normis quae rationem exsequendi cuiusque cantus regunt, et facultatibus aliquos textus pro aliis substituendi. Ad Missam autem quod attinet, indicentur psalmus adhibendus ad introitum et ad communionem, atque antiphona et psalmus canendi ad offertorium.

Caput V—De privilegiis et indultis in re lïtcroica

48. Privilegia el Indulta, quae novis normis liturgicis obstant, at revocata sunt existimanda. Si quis tamen Ordinarius necessariam censuerit unum alterumve ex his privilegiis et induitis Iterum renovare, convenienter illud petat, rationibus adductis, auae id suaserunt.

Privilegia autem ct indulta quae Iisdem normis non obstant, In suo robore perseverant; attamen neccssc erit ut et ipsa recognoscantur, quo certius servari possint.

49. Proinde curae sit unicuique Ordinario elenchum privilegiorum de re Hturgica, una cum Calendario el Officiorum atque Missarum Proprio, ad hanc Sacram Congregationem transmittere, ut congruenter recognoscantur aut renoventur, addito quoque exemplari praecedentis concessionis.

50. In Propriis typis Imprimendis, addatur elenchus privilegiorum liturgkorum, ut prae manibus sit cuique eodem Proprio utenti.

Sommas vero Pontifex Paulus VI, die 23 iunli 1970, hanc Instructionem in omnibus et singulis approbare dignatus est, atque sanxit ut eam omnes ad quos spectavisset diligenter exsequerentur.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Romae, ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu DIe/. H. BUgnlnl, *a Sccr.*

Ada c BRACA in EL (19TO) 368-37L NotiL 8 (1970) 348-363

3877

1970 IUN 24.-VICARIATÜS URBIS, NORMAE. PART.·

Normae dantur orca administration-rm baptismatis in Ukbe iuxta novum ritum promulgatum

II 29 gtagno entra in rigore, per faite le dioeeri Italtane, ll nuovo rito del battesimo del bambini. Se il pensa ehe l! rito »lno >d or* In nso era stato préparato eon elementi prosi dalla liturgia batteslmale per adulti, si awerte ΓImportant* di questo altro passo delta ritorma llturgica, che cl don* una cekbrazione battrsfrnale adatta alla sltuazfone dei battezzandi b*mbinl, sccondo le dtopostaionl del Vaticano 11 (Sacrosanctont Concilium n. 67) (LE 3141].

1 genitori vengono ora ad acquistare nella celcbrazione ll posto conveniente che loro compete ner Vlmpegno che si astmraono nella educations cristiana dei Figlio battcxzato. Si comprend* subito ll grande aluto che questo rito offre ad una axione pastorale, che voglia valorizzare adrguatnmente ll primo sacramento delta Inixiazlone crlstlana per dare alta comunlté ecelestale e alie famigHe I! senso dclla loro responsabilité nelta educaxione alta fede di coloro che sono ballezzAtl In tenera eti.

Perché nella diocest dl Roma venga orlentata pastoralmente TappUeaiione delle norme promesse al rito (Rito dei *Ballralmo dtl* éumbinl; (LE 3749) e perché sl curi ta celebraxionc In modo da ronderla pnrtceipata atltramcnte e consaperolmente, sl danno)e segucnll dhposizioni.

1. Fra la richkata del battesimo da parte del genitori e la eekbraxione ▾! sia un congruo tempo In modo da poter curare una vera preparazlone. Questa si compta nel modi che verranno sperimentall secondo le situazionl delle varie parrocchle. tenendo conto dl quanto delta al n. 1 dei paragralo 5 [LE 3749].

2. Per ll tempo del battesimo sl considcrlno l paragrafl 8-9, in modo d* trovure ll giusto equllibrio fra Ia doverosa premunt dl battezxare un neonato e ta nécessité di una conveniente preparazlone e di una dignitosa celebrnzione. Si raccomaniia virement* ta proposla dl fare una eelebrazione comunt dl plü batleslmi alta domenlca, in orario conveniente.

3. Π hiogo dei battesimo sta normalmenle ta chlesa ραττο - chlale (cfr. parngrafo 10), *a* megllo significare che H battexzato entra a far parte della comunità ecclesiale. e chc ta fnmlglia n«etU e viioj. che un .un figlio dlventl membro delta famlglia dei flgli di Dio. Perciô non si celebrino batteriml nelle case private (paragrafo 12) e nelle clinlche, se non In caso di nécessité o per ultra ragione pastorale dawcro impellente. Si rivato ta prassi vigente nelle clinlche e nrgli ospcdall; I parrocl Awrrtano dl ciô i cnppeltanl r le superiore delle comunità religiose presso le clinlche, chiedcndo anche ta loro eoltabornzione per spiegare al genitori 1 motlvi delle nuove dlsposlxioni.

4. Ncllo svolglmento delta cclebraxtone sl curi la liturgia delta parola ne) suo aspetto catechellco: i prcsentl siano fattl sedere in modo da poter ascoltare tranquillamente; sl scclga ta lettura blbllca nia adatta; sl faceta una breve omclia eatό-ση*lica per Introduire l'asscmbleu a comnrrndcre nella fede H significato dei sacramento celebrato. Dalle parole dette da) sacerdote, ciascuno dovrebbe essere alutato a coniprendere meglio la propria eslstcnza crisliana fondât* sul battesimo e ta responsabilité eccleslale che ne deriva verso il nuovo battexzato.

5. I momenti del rito che prevedono una maggior spontanéité di dialogo fra celebrante c genllori-padrinl slnno convenientemente usatl per dare alta cclebrazione un aspclto meno artificioso e per aiutare l present) ad una partecipazione veramrnte personale. Comunque il sacerdote non pretend* mai di Improwisare senza una adeguata preparazlone.

6. In alcane domeniche dell'anno, spectalmente del tempo pasquale. è pastoralmente conveniente interire il battesimo nellc Messe delle varie assembler, per offrire dl volta in volta a tutti 1 fedeli pralieanti la possibility de comprrndere ta loro responsabilité net confront! dei nuovi battexzatL SI cerchi di offrire ad ognl assemblea domenieale nlmeno una di queste celebnazionl battesimaU alTanno. Si eviti perd di portare troppi batterimi sempre in una stessa assemblea domenieale.

Roma. dalla sede dei Vicariato nel Palazzo Apostolico Lateranense. nella Solennité dl San Giovanni Battista 1970.— Angelo **Gird.** Dell'Acqua. *Vicario.*

*** Riv. dioc. Sonu 11 (1973) £63-654.**

3878

1970IUN 26.-SIGNATURA APOSTOLICA, RESPONS. PART.·

Solvitur dubium circa competentiam Tribunalis regionalis **SECUNDAE INSTANTIAE, ET CIRCA CUMULATIONEM** muneris Notarii in eadem persona et causa pro diversis **INSTANTIIS, VEL CUM DEFENSORE VINCULI AUT** Advocato partis pro distinctis causis

Status Quaestionis.—**Decreto S. T. Signaturae /Kpostolieae diei 8 novembris 1968 (LE 3697 1. constituta sunt apud Curiam Lugdunensem duo Tribunalia Ecclesiastica Regionalia, quorum unum in prima, alterum vero in secunda instantia pertractant causas separationis conlugum necnon causas contentiosas et criminales, pro dioecesibus Lugduncn., Camberien., Anicien., Annecien., Augustodunen., Brllicien., Ctaramontan., Gratianopolitan., ct Valenllncn.**

Cum Tribunal Drvlonmse hucusque habuerit tamquam Tribunal Appellationis Tribunal Lugdunense, quamquam non •Il pars regionis Lugdunensis primae instantiae, sequentia quaesita proposita sunt:

Q.—L Utrum nempe Tribunalibus Regionalibus Lugdunensibus competat munus indicandi appellationes et recursus adversus decisiones a Tribunali Dtvlonensi in prima Instantia latas?

Q.—II. An notarius primae Instantiae, ob penuriam sacerdotum Idoneorum, fungi possit eodem munere etiam In secunda instantia?

Q.—III. An notarius secundae instantiae, item ob penuriam sacerdotum idoneorum, fungi posait munere Defensoris Vinculi in causis in quibus partes non habuerit uti notarius?

Q.—IV. An notarius primae instantiae, ob eandem rationem, munus advocati suscipere possit Ln **casibus In quibus partes non habuerit uti notarius?**

Decisio.—**In Congressu diei 26 lunii 1970, quaesitis a dicto Officiali Lugdunensi litteris dici 9 mali 1970 propositis. S. Signaturae Apostoilcae Tribunal respondendum esse censull:**

Ad L—Hoc munus competere Tribunali Lugdunensi secundae Instantiae, Incolumi temper manente facultate recurrendi ad S. R. Rotam ad nonnam can. 1599 j 1 n. 1.

Ad IL—Affirmative, seu notarium primae Instantiae fungi poste eodem munere ellam in secunda instantia.

ÎJïdiSïï? * ‘° notario sive primae rive secundae Instancuribus munus exorandi nnlmndterslones pro vinculo, dummodo Idoneus el capax sit.

Ad TV.—-In nulln causa expedire ul notarius, sive nrimne sive secundae instantiae, munus advocati suscipiat etiamsi portes in cauta non habeat uti notarius. clP,a‹· etiamsi

•Official! Tribunalis remccsli* kcturr-. .

ApoU. 43 (19TC) **519-m** **-vΓ‹· »i· çrartc irwru** *e.*

3879

1970 IUN 29.-SC CULTUS, INSTR, AAS 62 (1970) 664-666

De ampliore facultate Sacrae Communionis sur
UTRAQUE SPECIE ADMINISTRANDAE

Sacramentall Communione fideles perfectius Inseri in celebrationem cucharlstlcnm universa traditio Ecdesiae docet. Hoc enim modo Sacrificii eucharistici plene fiunt participes, Id est non tantum fide ct externa precatione, neque Christo super altare oblato sese spirituali tantummodo affectu Jungentes, sed etiam Eum ipsum sacramenta!iter sumendo, ut sibi sanctissimi huius Sacrificii fructum comparent uberiorem.

Quo autem clarius plenitudo signi in convivio eucharistico fidelibus pateret I, firmis principiis dogmaticis a Concilio Tridentino statutis, quibus docetur etiam sub altera tantum specie totum atque Integrum Christum vcrumque sacramentum sumi ', Sacrosanctum Oecumcnicum Concilium Vaticanum II censult ut, quibusdam In casibus ab Apostolica Sede definiendis, fideles sacram Communionem sub ulraque specie recipere possent

Haec autem Concilii voluntas gradatim ad effectum deducta esta, progredlentc fidelium praeparatione, quo uberiores pietatis et spiritualis emolumenti fructus cx Immutata Eucharistiae disciplina securius evenirent.

Exinde vero magis magisque optatum est, ut casus, cum sub utraque specie Communionem ministrari licet, ulterius multiplicarentur pro diversis tum regionum tum personarum adiunctls.

Haec porro Sacra Congregatio pro Cultu Divino, attentis petitionibus plurium Episcoporum, Immo ct Conferentiarum Episcopalium, necnon Superiorum familiarum religiosarum, de mandato Summi Pontificis, circa facultatem sacrae Communionis sub utraque specie ministrandae ea quae sequuntur decernit:

1. Communio sub utraque specie distribui potest, seeundum indicium / Ordinarii, in casibus ab Apostolica Sede definitis, prout! in adnexo elencho recensentur.

2. Insuper Conferentiae Episcopales statuere possunt quatenus quibusque iudlciis et condicionibus Ordinarii Communionem sub utraque specie concedere valeant In aliis casibus, qui magnum momentum habent in vita spirituali alicuius communitatis vel coetus fidelium.

3. Intra hos fines, Ordinarii casus particulares indicare possunt, ea tamen lege ne facultas Indiscrlmlnatlm concedatur, sed ut celebrationes bene definiantur, atque res cavendae indicentur; vitentur praeterea occasiones cum magnus est communicantium numerus. Coetus quoque, quibus haec facultas conceditur, sint bene circumscripti, ordinali ct eiusdem naturae.

4. Has facultates tribuere potest Ordinarius loci pro omnibus ecclesiis et oratoriis in suo territorio; Ordinarius vero religiosus pro suis domibus.

Ipsorum autem est curare ut normae ab Apostolica Sede vel a Conferentia Episcopali statutae serventur. Antequam vero facultatem concedant, ipsis constare debet omnia ita reapse peragi posse, ut sanctitas sacramenti in tuto collocetur.

5. Antequam vero fideles ad sacram Communionem sub utraque specie admittantur, semper debita catechesis praecedat, quae huius ritus significationem plane eos edoceat.

6. Ut autem Communio sub utraque specie congruenter ministretur, sedulo curare oportet omnia debita cum reverentia agenda ritumque servandum, qui in Institutione generali Missalis romani nn. 244-251, describitur.

Modus eligatur, quo praevidetur ipsam cum dignitate, pietate et decore ministrari posse atque minoris reverentiae pericula vitari, attentis indole cuiusque coetus lIturgld et aetate et condicionibus ac praeparatione suscipientium.

‘Cfr. *ifuliiuiio* **(nwre/fc** .VciuxJm **romjui, n. 340 [LE 3840** J- * **Cfr. Cooc. Trid., Sett. XXI,** *Decs. dr C?*·.*·»*iane* *c.* **1*3: Deux. 939-952 (I735»1739). ‘Cfr. Oast, de Sacra Liturpa,** *SacreLancum Concilium,* **n. 55 (LE jx<x).**

‘S. Con«r. Rituum. Decretum çrnenk quo ritu» conoeJebrationi» et Communioni» tub utraque ipecic promulgatur, *Ecclesia* *temper,* **7 martii 1965: .4. .4. S. 57 (1965). pp 4ti-4W [LE 3VO?, Irutructk) de cultu My»Urii eucbaraticl,** *Euckarvtievm* **15 mail 107, m 3X -4. -4. S. 59 (x07) [LE 3562***IntiihUvj* **.Unu/u** *roman»,* **nn. 7^-34» [LE 3S40].**

Inter modos Institutione generali Missalls roman! praestitutos, Communio quae sumitur ex ipso calice primum locum obtinet; attamen haec eligenda est tunc solummodo cum omnia consentaneo ordine neque ullo cum periculo Irreverentiae erga Sanguinem Christi fleri possunt. Eligantur Igitur, cum praesto sunt, alii sacerdotes vel diaconi, aut acolythi, qui calicem porrigant. Probanda contra non videtur ratio agendi, qua Ita fit ut calicem alter alteri tradat, aut communicantes directe ad calicem accedant Sanguinem sumpturi.

Quotiescumque ministri, de quibus supra, haberi nequeant, si pauci / sunt communicandi, et sacra Communio 666
sub utraque specie fit bibendo directe e calice, sacerdos ipse Communionem distribuat antea sub specie panis nc postea sub altera specie.

Aliter praeferatur ritus Communionis sub utraque specie quae fit per intinctionem, quo melius occurri poterit difficultatibus practicls et aptius reverentiae Sacramento debitae consulatur. Hoc modo facilior et tutior redditur accessus ad Communionem sub utraque specie fidelibus cuiusvis aetatis et condicionis, et simul servatur veritas signi plenioris.

Praesentem Instructionem Summus Pontifex Paulus VI, die 26 mensis lunli anno 1970, ratam habuit et confirmavit, atque foras dari lussit.

Ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 29 iunii 1970, In sollemnitate Ss. Petri ct Pauli, Apostolorum. —Benno Card. Gut, *Praef.* H. Bugninl, *a Seer.*

Adn. Notit. 8 (1970) 328-323; C. BRAGA in EL 84 (1970) 353-337; E F. REGATHLO in Sal texraa S3 (1971) 133-147. Vxdo «Cir is Inflation© generali MiMalia Romani definite» (p. 242). quibus Coxuxsuato sub utragjo «pccio administrari peteet» opud AAS 62 (1678) 688-867 vel apud LE 3340 col 5782.

3880

1970 IUN .. -SC CULTUS DIVINI, RESPONSUM. PART.·

Responsa ad proposita dubia: 1 -Ad institutionem **GENERALEM MISSALIS ROMANI. 2 -ÀD ORDINEM MfSSAE. 3 -Ad DIVERSA**

1. Ad Institutionem generalem Missaus romani

1. *Quid intelligendum sit sub nomine *peeuliarls celebratio sollemnior·, in qua* **Gloria** *cantari debet?* Resp. **«Peculiaris celebratio sollemnior», iuxta locutionem n. 31** *Institutionis generalis* **[LE 3340] in qua** *Gloria* **cantari debet, intclligcnda est celebratio, quae fit cum sollemnitate vel cum concursu populi.**

2. *Utrum facienda sil consecratio alicuius altaris, cuius mensa e materia lignea vel ferrea conficiatur?* Resp. *Affirmative.* **In n. 2G3** *Inst. gen.* **dicitur: «Iuxta traditum Ecclesiae morem ct significationem, mensa altari* fixi sit lapidea... Attamen etiam alia materia digna, solida et affabre effecto, dc iudicio Conferentiae Episcopalis, adhiberi potest». Consecratio peragenda est secundum morem acceptum, donec novus ritus promptus sit.**

3. *Utrum formula benedictionis altarium mobilium parata sil ct ubinam inveniatur?* Resp. **Ad normam n. 265** *Inst. gen,* **altaria mobilia benedici tantum possunt. Formula benedictionis nondum parata est.**

4. *Num in consecratione vasorum sacrorum, quae non e materia aurea sint confecta, adhiberi debeant formulae Pontificalis Romani?* Resp. *Affirmative.* **Vasa sacra, c quacumque materia confecta, dummodo sit solida ct nobili, de iudicio Conferentiae Episcopalis, sunt benedicenda vel consecranda Iuxta ritus in libris liturgicis receptos (cfr.** *Inst. gen.* **n. 296). Formulae adhibendae sunt adhuc e Pontificali Romano, adluncta unctione chrismatis pro consecratione.**

5. *Utrum Missa exsequialis celebrari possi! in octava Nativitatis el Paschalis?* Resp. *Affirmative.* **Ad normam n. 336** *Inst. gen.* **inter Missas defunctorum Missa exsequialis celebrari potest omnibus diebus, exceptis sollemnitatibus dc praecepto et dominicis Adventus, Quadragesimae et Paschae. Ergo etiam in octavis Nativitatis el Paschalis.**

6. *Num Missae pro defunctis, dc quibus in n.* **337 α Inst. gen.,** *celebrari possint etiam in feriis Quadragesimae?* Resp. *Affirmative.* **Nam Missae defunctorum, de quibus in supradicto numero (post acceptum mortis nuntium, vel in ultima *eultura defuncti, vel in primo anniversario dic), possunt celerari in** *omnibus* **feriis, exceptis tantummodo Ferla IV Cinerum el feriis Hebdomadae sanctae.**

2. Ad Ordinem Missak

7. An *in ecclesiis, ubi altare versus populam* **non** *habetur, sacerdos in Missae celebratione dicens: *Pax Domini sit semper poblicum» et ·Offerte vobis pacem·, se vertere debeat ad populum?* Resp. *Affirmative.* **Rubrica, quae habetur in n. 123** *Ordinis Missae cum populo* **(LE 3810) in novo Mfssali, statuit ut locutiones illae, populum respicientes, versus populum fiant.**

3. Ad diversa

8. .Vam /armn/ar *adhibendae in Communione extra Missam . qr. ·Confiteori; tEcce Agnus Del»...) itnl variatae?* Resp. *Negative.* **In dhtribaenda Communione extra Missam adhiberi debent formulae, quae Inveniuntur in** *Ordine Missae* **(nn. 133-135),** *tConfllcor»* **et absolutione non omissis** *fOrdo Missae, n.* **3), usque dum aliter provideatur.**

• Not-L β (JK5) 253-3Ô4,

3881

1970 IUL 7.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

Dioecesis P. - Iurium - Massae Capitularis: Vigor Statutorum usque dum eorum recognitio approbe fur

Facti Species. - Piui Pp. IX, anno 1855, Dioeceslm X erigens, Capitulum Collegiale, inde lam ab anno 1G60 ibidem exsistens, suppressit et in eius locum Capitulant Cathédrale const linit. Cui Capltolo attributa sunt omnia lura, quibus ollm Capitulum Collegiale, Juxta systema massae communis capitularis, fruebatur. Secundum hoc systema praebendae aequali modo Inter Membra Capituli, f. e. inter Dignitates et simplices Canonicos, dividebantur.

At, cam vi legum civilium dd. 15 februarii 1867 et 11 augusti 1870 omnia bona Capituli Cathedralis publicata scu usurpata fuerint ex parte Status civilis, ln locum singularum praebendarum sic dictum supplementum congruae Institutum est. Quae substitutio naturam ipsam massae communis capitularis nullo modo mutavit. Permansit, Igitur, systema massae communis, non autem systema singularum praebendarum. Quare, Dignitates eï Officiales eiusdem Capituli Cathedralis nullam aliam differcntiallonis summam, dignitatis causa, percipiebant, praeter supplementum congruae.

Huiusmodi systema confirmarunt etiam Capituli Cathedralis Statuta, ab Ordinario loci die 4 apriiis 1900 approbata.

Etiam postquam Gubernium Italicum auxit congruam Dignitatum et Officialium, et post decreta a S. C. Concilii diebus 1G mali et 4 iulil 192o lata (*A.* A. S. 17, 19X5, p. 382) [LE 651 et GG5], usque ad diem 31 decembris 1963 viguit systema massae communis capitularis, cum integratione specialis aliquotae, quam Dignitates et Officiales Capituli recipiebant.

Anno 1967 Ordinarius loci edidit hoc Decretum: t... *deerdlamo* che nel Capltolo dl X sia ripristlnata ia massa comune alia quale I singuli Beneficiali devono versare ll proprio supplemento dl congrua e che la medeslma sia dislribuita ui sfngoli In quallta dlllercnzlate in proportione alie quote dl immissione. *Annuitiamo* qualslasi consuetudine contraria perché non è arumlssibilt che Ia diffcrenia tra templicl canonici, dignité ed offici, sia solo dliferenza 'honoris causa'·.

Contra hoc Decretum nonnulli canonici, die 9 novembris 1967, ad S. Congregationem Concilii recursum fecerunt, additis congruentibus documentis, deductionibus et animadversionibus.

Sacra Congregatio pro Clericis litteris die 29 novembris 1968 datis Decretum Ordinarii loci confirmavit atque edixit, ut supra allata Statuta Capituli Cathedralis reformentur ad mentem Decretorum Concilii *Christus Dominus* [LE 3332], n. 27, *Presbyterorum Ordinis*]LE 33651, n. 20 et M. P *Ecdrslac Sanctae*]LE 3157 J. nn. 8, 15-18, ita ut ab Ordinario ad experimentum et ad tempus usque ad reformationem C. L C. confirmari possint.

Episcopus, occeptis supracitatls litteris S. Congregationis pro Clericis, die 1 iunll alterum dedit Decretum, quo decisionem eiusdem Congregationis exsecutioni mandavit.

Tandem die 1 iulil 1969 canonicus D. F. recursum Interposuit apud SectInnem Alleram Signaturae Apostollcae adversus Decretum episcopale diei 1 iunll 1969.

Patronus recurrentis dic 17 lull! 1969 a Signatura Apostolica petiit suspensionem exsecutionis Impugnatae decisionis. In Congressu dici 23 Iulil 1969, Signatura Apostollcn decrevit: *'slnstanttam pro suspensione exsecutionis Impugnatae decisionis non aw a limine relelendum».*

In rrb **rr iv** facto. **1. Unumquodque Capitulum sua •Ialuta habere debet. Quae itnluta condenda sunt per legitimum actura capitnlarrm. ad normam can. 101 1 1, 397. n. 4, et approbation! Episcopi tubilcicnda. Immo sl, post mandatum Episcopi, Capitulum statuta non conficiat, exacto sexto ab intimatione mense. Episcopus eodem conficiat Capituloque imponat. Statuta lam condita et approbata, sine auctoritate Episcopi nec abrogari nec mutari possunt (can. -i 10).**

Ipsa autem statuta de rebus ad Capitulum spcctatlbus ngunt secundum et praeter, non vero contra Ius commune. Itaque statuto, qune post Codicem emendata non sunt nec eiusdem praescriptionibus sunt contraria, abrogata dici non possunt.

Proinde si Capitulum X de quo ngitur, propria statuta, praesertim circa distributiones capitulare», non mutavit, eadem statuta abrogata dlel non possunt. Immo Ipsa S. Congregatio pro Clericis litteris diei 28 novembris 1968 expresse ceclarat: ,11 Capltolo X si regge ancora con gli statuti de) 1900·.

X Mutatio autem, quae n die 1 ianuaril 1964 systema distributionum capitularium odfecit, cx eo tantum manat, quod Canonicus Archldiaconut hae in causa resistens una cum ceteris Dignitatibus et Officialibus Capituli, ab illa die recusavit supplementum auctae congruae ab Italico Gubernio tributam in massam communem immittere.

Idem vero Canonicus mense octobris 1963 propositionem hoc sensu Episcopo exhibuerat; sed non constat huiusmodi propositionem per decisionem actus capitularis nec ab Episcopo approbatam fuisse. Ipsa igitur normas statutorum Capituli ad lUud tempus vigentes mutare non vnhiit.

4. Decreta quoque tura S. Congregationis pro Clericis tum Episcopi intenderunt, normas peculiares statutorum Capituli X mutare, quin tamen via juris ordinaria, canone 410 praescripta atque indicata Litteris Circularibus dici 25 iulil 19X3 (AAS, 1923» p. 453) [LE 532] ab eodem S. Dicastero edictis, adtretur, h.e. quin ageretur per actum eapituJarcm ab Episcopo approbatum vel per nova statuta in forma luris condita.

Praeterea, id quod declaratum est ab Illo S. Dicastero: «Il Capltolo X si regge ancora con gli statuti dei 1900», ab ipso Episcopo confirmatur: «Un gfuritta sta preparando la revisione dello statuto dei Capltolo e nppena sort pronta verri approvata ad experimentum. Intanto resta in vigore, per quanto è possibile il vecchio statuto».

Donec Igitur nova statuta emendata et approbata vigere Inceperint, status quo veterum statutorum, non exclusis distributionibus, ln Capltolo X sustinendus est.

Decisio.-Die 7 lalli 1970, ln Congressu habito coram Erho Cardinali Praefecto, de recursu a canonico D. F. interposito adversus decisionem a S. C. pro Clericis die 28 novembris 1968 latam, decretum esU *Recursam esse admittendum ad disceptationem.*

• Apoll. 43 (1970) 324-52«.

3882

1970 IUL 10.-SECR. NON-CREDENTIBUS, INSTR. PART.·

Nota circa studium atheismi et institutionem ad **DIALOGUM CUM NON CREDENTIBUS HABENDUM, CANDIDATIS SACERDOTII IMPERTIENDAM**

Prooemium

1. Ampliores rationes suscipiens de studiis ecclesiasticis novo aptioreque modo ex integro ordinandis ac dc magis congrua formatione candidatis sacerdotii impertienda. Sacra Congregatio pro Institutione Catholica, in Instructione cui titulus *·Rallo Fundamentalis Institutionis sacerdotalis»* **[LE 3317], peculiare quoque nomentum tribuit urgenti necessitati iuvenes mature informandi ad dialogum cum non credentibus atque diligentius considerandi, quod attinet sive ad docentes *ive ad alumnos, progredientem atheism! vim et sarculari»· tionrm, quae in hominum nostrae aetatis consortionem Inducuntur.**

2. Secrelariatus pm non Credentibus cum Sacra Congregatione pro Institutione Catholica plane conspirat in hunc nisum renovandi studia ecclesiastica, quem postulationi et exspectationi hodiernae societatis plene congruere arbitratur; potissimum vero assentitur illi parti documenti eiusdem Sacrae Congregationis prn Institutione Catholica, ubi speciali modo dc atheismo et dialogo agitur.

3. Rationem Ipsam attingere nolens, qua statutum stu- *1!22ΠI ad ipsum usum deducatur —hoc enim .Hhiiuî! a<J competentiam Sacrae Congregationis prn In- 'cacl Conferentiarum Episcopalium pertinet— insktJt^ TaJArae c'Pvdlr·* aestimat, ut momento iη^'ηη.'ïη'I Ii!* » u»lud,h lastlch renovandi* et clero tavraUbui it*îth?i«UH* ^«noscendis formis sarcularixationl rîïïiînlahiiî «ïîh U cultu» humani, atque admodum tlbus Ineundum*c?r*' °n *** dialogum cum non credenIoSisL demente? exoptat, ut Cormnlsconflcien.lam et n««ÏÏtatihuE A,i'C°paUbut lnMltuentur ad Rationem Studiorum7ad »<S%in«?i<*cetlïUïn ®cc°nuno<tandam dium atheism! et formationem Î? [«Pielant. quae circa stupmebrntur. .ingu.u ln cailhu,d ™**

consilia In regionibus propriis utilia evadant, utque ut diligenter ponderent alios ntpectu», qui. utpote magi» consentmicl postulatis cuiusque regionum, in componendn Ratione Studiorum prae oculis sint habendi.

I. De *exsilientia atheismi et saecularisattonls.*

4. Ad hoc quod attinet, expedit imprimis recogitare saecularixalioncm et nthelsmi propagationem esse his temporibus factum quoddum *rtale* ln societate, quod paulntlm vigescat non solum npud delectos homines doctrina ornatos, sed etiam ln vulgo latissime pervagetur.

Atheismus, e multiplicibus vnrlisque causis promannn·, magi» in dies diffunditur, altius agit radices, pugnacior redditur. In regionibus orientalibus, ubi Ideologlis politicis ac socialibus alitur et imponitur. Ipse ad immensam hominum multitudinem, multo maiorem centies centenis milibus, perlinet atque populos ct nationes amplius in dies subigit. In partibus vero occidentalibus, ubi eius fons maxime Infectus neopositlvismus et pragmntismus sunt, qunedam forma mentis evasit In dies validior ct hodiernae culturae Insita. Apud populos ad civilem cultum nitentes eodem modo apparere sidetur, qui apud gentes occidentales et orientales viget, prout 1111 ad cultus humani gradum paulatim ascendunt, nationum proprium ad hunc lam pridem evectarum.

5. Athelsmus et saeculorizatio universam hominum consortionem potentluliter permovent, illa parte non excepta, quae se magis proprie et cx traditione Christiana profitetur.

Exsistentiam huius facti non amplius licet Ignorari. Eam Concilium Vaticanum II illustravit quidem, ostendens eius causas, varias formas, remedia, quae adhiberi possunt nd Christianam fidem animique culturam tuendam. Omnia etiam documenta pontificia et ecclesiastica, quae praeclarum illum eventum sunt subsecuta, non omiserunt, quominus mentes eo iugiter revocarent, eo consilio ut cunctos admonerent dc gravi momento, quod ad futurum sortem totius generis humani haberet.

II. *De necessitate congruam notitiam huius facti tradendi.*

6. Quodsi elusmodi consideratio vera est, quemadmodum videtur, sacri ordinis alumnis facultas detur oportet hoc factum penitus cognoscendi, ut instructi sint pnralique nd occurrendum necessitatibus mundi, qui a Deo magis mngisque licet abalienetur, nihilominus Deum ipsum sitit.

Definiri profecto nequit in omne tempus ct modo pro omnibus pari, qua ratione hacc candidatorum praeparatio peragatur. Genus enim saocularizatIonis et atheismi pervagantis variatur pro populorum diversis cultus civilis formis ac temporibus. Quapropter varia mcthodologia sit oportet, quae usurpari debet ad aptn comparanda instrumenta, quibus huic rei repugnetur, et ad clerum componendum, ut munera peculiaria, hac aetate sibi suscipienda, rite exsequi valeat.

Qui enim destinatur ad operandum inter homines civili cultu minus praeditos, non eadem ratione informandus est, quae in eo requiritur, qui inter opifices vel homines Studiorum Universitati addictos Idcoque doctrinis excultos ministerium obibit. Sed ulcrque postulationes ct interrogationes debet cognoscere, quae animum eius exagitant, quem alloquitur.

7. Conferentiarum Episcopalium et Organorum Institutioni praepositorum erit programmata studiorum dirigere el apparare secundum varia requisita regionum, suum cultum civilem habentium, ct communitatum, in quibus munere suo funguntur. Praedictorum pariter Organorum erit, pro variis rerum adiunctis, statuere, utrum consideratio olliorquc cognitio atheismi ct saccularizatlonis hauriri expediat c peculiaribus doctrinae cursibus, an usitatis cursibus historiae, philosophiae, theologiae inserere.

Liquet tamen adulescentem clerum penitus conscium fieri debere gravitatis huius rei, atque congrue praeparari ad causas Intellegendas, quae hominum genus ad atheismi formam magis raagisque Induendam adducant, ne quasi inermis inveniatur respectu huluscc facti, sed potius ut operam conferre valeat ad fidem Christianam in mundo purificandam confirmandamque.

Ad haec quod sncctnt, sive cursus speciales de athelsmo et saeculnrizntlone, sive tractatus eorundem In varias disciplinas Inserti, propria efficacia pollere possunt aut ea carere: omnia enim e studio nc diligentia pendent, quae, sive docentes sive alumni. In lis collocant, et cx ratione, qua speciale* vel non speciales currus cum postulatis el vitae humanae rebus congruunt, In quibus candidatus sacerdotii versabitur et operabitur. Paucis, In Intellegenti ludicio docentium potius quam ln studiorum programmate speciali vel generali positum est, ut praeparatio ilia temporibus conveniens, qune ln sacri ministerii tironibus hodie requiritur, feliciter eveniat nut parum prospere procedat ».

8. Affirmari quoque potest minoris momenti esse quaestionem de speciali tractatu atheismi ct tneculnrizat Ionis, necne. Id enim revera agitur, ut novus mentis habitus effinga-

1 Cam vero aliquis reapse definire velit, qui cursus de atbrim» sint instituendi aut cui disciplinae, quae tradatur, nectendi, titubatio quaedam profecto suboritur. Fieri enim non potest, ut uaa solutio, ad asine* casu» pertinens, statuatur. Quacumque autem solutio accipitur, in ea semper aliquid poaitn-um et negativum quippe invenitur.

tur et sive studentes sive docentes vehementius conscii flant huius causae humanne tam amplae, quae ad atheismum et sneculnrlzAtIonem In dies fit proclivior. Necessaria est formatio *humanistica,* ut aiunt, temporibus novis accommodatior, qune efficiat, ut sacerdos propius contingat hominem huius aetatis, qui, ut talis, semper gravioribus difficultatibus praepeditur, ne fidem accipiat.

Utilis hic cadit in rem consideratio quaedam. Videtur enim, post Concilium, propensio, saltem nonnullis in regionibus. Invalescere, ex qua Institutio philosophica candidatorum sacerdotii deminuatur ea mente, ut plus temporis et amplior locus tribuantur studiis theologicis et personali inquisitioni *scienlificae.* Quae propensio perquam periculosa esse videtur. Etenim cx formatione candidatorum sacerdotii, secundum hoc principium disposita, consequi potest, ut futuri sacerdotes ad disputandum cum credentibus dissidentibus, praesertim cum protestantlbus, sint capaces, tamen inhabiles ad dialogum cum hominibus nostrae aetatis Instituendum, qui non credunt.

Non solum itaque non minuenda est eruditio philosophica, sed etiam curandum, ut programma et institutio philosophica nd hominem potissimum dirigantur ad ciusque extremum problema, quo nempe quaeritur, utrum is rebus sensum transcendentibus puteat, necne. Hae luitur sunt quaestiones fundamentales, ln quibus studia philosophica futuri sacerdotis vertnntur oportet: Homo (anthropologia philosophica) el rationes humanae exsistentiae, in aulbus indicia rerum sensum transcendentium appareant (in his malus ln dies momentum obtinet historia). Notitia cultus humani hodie necessario postulatur, ut quis hominem Ipsum possit cognoscere.

III. *De manismo.*

9. *Ad* Marxismum nomlnallm quod spectat, separation est tractandum, non solum quia genus humanum late pervasit, ut supra significatum est, sed etiam quia peculiarem prorsus indolem prae se fert, sive quoad Ipsam doctrinalem materiam philosophicam, politicam, socialem, sive quoad methodum, qua cultui humano ct societati sc inserere solet.

Formatio Igitur candidatorum sacerdotii complecti debet notitiam quam fieri potest amplissimam et accuratissimam Marxism!. Qune quidem Institutio comprehendat oportet non solum cognitionem satis plenum sententiarum conditorum Mnrxlsmi, Henrici C. Marx ct Friderlcl Engels, ac seminum earum, quae In philosophia Georgl V. F. Hegel ac potissimum Ludoclvi A. Feuerbach continentur, sed etiam eas doctrinae Illorum mutationes, quae hac quidem aetate peculiare obtinent momentum: imprimis Marxismum-Lcninismum, fundamentum scilicet doctrinale omnium motuum communIstico-rum, cum iis, qune ex Illo manarunt, rationibus (veiuti Afaotsmo el *Caslrlsmo),* varia placita el incepta *revisionism!* nomine insignia (hoc est communismum lugoslavlcum, conatus anno 1968 in Cecoslovachia susceptos, homines studiosos, ut Ro-5erum Gnraudy, Gcorglum Lukacs» Erneslum Bloch...), nc emum motus ncomarxJstlcos, veiuti Marxismum *strucluralisticiun* Ludovic! Althusser, «scholam Francofurtensem· et Heribertum Marcuse, unde multa hauserant motus Inverties «novarum partium sinistrarum», quorum ideologia non est certis finibus circumscripta.

Quae quidem cognitio non Ita coartanda est. ut solum ntheismum comprehendat, qui in Marxians doctrina continetur, eiusque philosophiam inatcrialismo Infectam, sed latius excurrens totum corpus doctrinarum Marxismi-Leninisml, ellam eas, qune ad rem socialem el politicam pertinent, attingat. Ipsarum enim cognitio doctrinarum politicarum summopere necessaria est ad dialogum cum communistis Instituendum. Dialogus nutem, praecipue publicus et qui de socianda opera agit ·, illis semper est causa quaedam politica;

Ad M iritur quod attinet, hic quaestionum ordo, tantummodo exempli causa, proponitur.

— Oηχv *hùiorica atheismi horum temporum.*

— *Atheirmut üt phdosophia hduma* (id «t in ideolismo, tnarxisrao, exsislentialismo, neoposltiviimo—).

— *Aiheismus in litteris ei artibus.*

— *Atheismus et problema de cognitione Dei.*

— *Atheumus ei disciplinae naiursla* (problema de onçtne mundi, de vita et bocnlne).

— XtArirmus *ei problema de humanis oaloribut* (hnc pertinent: res morali», ias, vita oeconomica et sociali», problema dc malo et morte-.).

— *Athcirmus ul problema theologicum* (tb-)'ori* atheisuü. postibiHtx» atheismi, re'üriotiUs imp'irita, incrcdu'itas ardentitnn...).

— *Historia religionum respectu problemata dc afheumo* ("rob'ema de albeitmo primitivo, de popu'fa atheis—).

— *SactologÜL, Psychclcgia et paedagogia respectu problematis de aiheumo,*

— *Alheitmus ut ratio credcnii ti Pieudordsgio.*

— *Alhewmus mditans.*

— *Acîto chruitana* »J» *mondo, fuem atheumus perrogatur* (prob'ema d·dla'oco, cooperatio inter christiano» et atbro», oecumenismos et atherecm. institutio sacerdotalis ad occurrendum mundo atheo—).

Quod autem haico quaestiones contingit, intra fines studiorum procram·matum apte interenda», liuWn locus quasi natura»!» tribui posse videtur in his tradendi» dbophcU»: Histuna philosophise, Philosophia rolxpecfs, PhilcMophia rao alis, Philosophia cuHu» humani, Sodotccia, Anthropo'opa philosophica et theologica, ct, quoad Tbeok<iam. ln Tbrolc<ta fundamentali (de Revelatione) et tn tractatibus de Deo Uno. de Fid*. de Gratia.

In formatione *tPecialuzda,* sire indoli» parioraH» ine indnbs scsenufcae. pecu hares cursus institui ponunt, quemadmodum in «Ratione Fuzxlamr^* ta'i Institutionis sacerdote'is», nn. 8j et 85, cavetur (LE 381?],

• Cfr. L>oc. *De didofo cum n~m cmdentibus, Typ.** Rrinlocti· Vaticanis (LE JM5).

eum Igitur huiusmodl sit. dialogus a communistis semper cuidam *Systemati* doctrinarum politicarum inseritur et magnae Illi dimicandi rationi inservit, n Lenin inductae, quae ad dominationem adipiscendam contendit, foedere cum allia €rtlbu politicis Inito. Ut vero iudlcari possit de opportunité socium se praebendi, atque ut vitetur, ne quis socius fiat quin id vein vel sciat, omnino opus est pugnandi arlem et lingularia consilia communistarum pernoscere. Haec necessitas aetate nostra etiam magi urgetur, quae e dialogo peculiarem indolem accepit.

IV. De *saecularizatlone.*

10. Quod ad Implicatam quaestionem d? saecularixattone pertinet et ad cam in studiorum curriculum candidatorum sacerdotii includendam, revocari possunt, ex parte, ea quae de atkclsmo universe ac de Marxismo specialiter sunt dicta. Quaestio de «ecuhrixnUone differt quidem a quaestione de athchml introductione, sed cum problemate ad athelsmum spectante quodammodo coniungitur.

Verumtamen est animadvertendum in saecularixaIIone duplicem vim Inesse, quatenus, una cum nonnullis aspectibus negativis, etiam aspectus potithroa exhibeat, qui momentum possint habere ad rem pastoralem novis temporibus accommodandam; praeterea distinguendum sane est congruenter inter saecularizationem, prout est factum, el *tarcuLwismum,* prout est Ideologia.

Sunt autem potias perspicienda multiplicia elementa saeeutarixabonis eorumque per postrema quattuor saecula gradation factus processus In sua luce collocandus, quam annitendum, ut *theoria* de ea condatur ac proponatur.

Imparem institutionem ad historiam et hamanum cultum esse In clero quandoque animadvertitur. Hoc Ipsum causa eise sidetur, cur Inferiorem ipse se quodammodo sentiat respectu hodiernae hominum consortionis. Differentia inter copiosam Institutionem historicam, quae in la(eorum Universitatibus studentibus traditur, el exiguitatem, qua eruditio sacri ordinis alumnorum nonnumquam in Seminariis ex hac parte laborat, efficit, ut hi animo haud pauhilum se demittant. Candidati sacerdotii mundum nostrae aetatis Intellegere profecto non valent, alsi probe norint quomodo Ipse historico progressu sit conformatus. Unumquodque cogitatum ln vitam transfertur, vita vero in historia instauratur. Ipsae Ecclesiae praeceptiones ad rem socialem attinentes non intelleguntur, nisi ad tempora et ĕxperientia referuntur, in ąuibu enuntiatae sunt.

V. De *dialogo.*

11. Ad Institutionem demum dialogi fadendl quod spectat, noa quidem peculiares cursus sunt necessario instituendi, sed potius et imprimis assuefaciendi alumni ln mentis habitum apertum et promptum cuivis collocutori; agitur enim de forma vel genere vitae, quod oportet vivere et perfectius reddere ln quolibet ordine et quovis tempore humanae experientiae.

Est autem schnla sedes aptissima, ubi necessitudo inter nuglstrum ac discipulos, ellam, ac quidem potissimum, extra praelectiones, augescere et perfici potest. Sacri ministerii candidati, una cum docentibus, officio se teneri selonl veritatem diligentissime inquirendi, ŏpinione aliter sentientium reverenter aestimandi, de collocutorum doctrinae placitis censuram faciendi potius ex Interna critica ratione, proprias sentential cum aliorum opinationibus animo sereno et sine sui studio conferendi, quamvis hae secundum cogitandi modem personalem vel ex Revelatione haustum paulum vel nullatenus videantur posse probari.

Haec vero forma menti ln candidatis Institutione tantum doctrinali el *thenrrlku* Imprimi profecto nequit, licet fatendum sit currum specialem de hac re utilissimum evadere posse. Ea enim potissimum e continua experientia, vivendo comparat·, exoritur.

Dialogus difficultates el pericula non levia, uti palet, secum ferL Quas quidem candidatus noscere debet, praevenire, devitare. Oportet fugiatur mediocritas atque subita et fortuita rei tractatio. Necesse autem est candidatus solido fundamento doctrina? theologicae el mprimi philosophicae praeditus sit. ne quasi mermi muado saecularixato el in athelsmum delapso occurrat.

Dignoscatur oportet, utrum dialogus revera fleri potili, •n. e contrario, rtl politicae dumtaxat inserviat, utpol e etlectus aperte vel occulte Instrumentum nd ĕonsequendo Unes, qui pronus alieni sint ab Inquisitione veritatis et a mutuae necessitudinis studio. Hoc. peculiari modo prae oculis est hibendum, eum de publico agitur dialogo, qui cum hominibus communum ṗrofitrnUbu instauratur, sive sit *Ihrvrrtlcu* stve practical, kl est ad operam sociandam spectans.

DUlogus n? flat quidam, uti dicunt, ẋmytho quatenus falsa fovetur opinio, ex qua quis arbitretur eiusdem ope te expeditam facultatem habere omnia comprehendendi, omnia solvendi, tive problemata extenuando sive responsiones aptas antra eoneinandn. Procul dubio solutiones omnium thnae imm ftequeuat temper et ubique eas? In promptu, neque dialogus t·· ex integro tupj»edltare vulet.

Datum Romae, ex aedibus Secretariat!» pro non Credentibus. die X mis lulll, anno MCMLXX.

• L'C**rrT*!O!· rciravo. ιαη. 11C a. 273 dlti 25 ccv 1870. Ada. ȷ MÂ1AHNI us ME W (IKO) 541-548

3883

1970 IUL 11-SC RELIGIOSORUM. RESPONSUM, PART.·

DüBIA **SOLVUNTUR CIRCA APPLICATIONEM EXPERIMENTORUM** in Institutis perfectionis et orca vigorem Regular, **EXPERIMENTORUM TEMPORE PERDUILANTR**

Romae, die 11 lull! 1970

Reverende Pater, Dic 10 vertenth mensis Directrix negotiorum ct laborum Consociationis Tertii Ordinis saecularis S. Franclsci totius Austrtae huic Sacrae Congregationi sequentia dubia proposuit:

1. Ucetne verba v. d. *procedere ad experimenta* Rescripti Sacrae Congregationis diei 17 lulll 1969 (nrot. η. 02116 57) explicari ct applicari posse pro tota regione iurisdicllonis absque limitatione loci vel temporis?
2. Regulae et Constitutiones a Sancta Sede approbatae amlttuntnc suum vigorem «namque auctoritatem tempore quo Innovationes seu emendationes inchoentur?
X Gaudetne quaedam auctoritas Sanctae Sedi subdita facultate vigentes Regulas et Constitutiones abrogandi seu derogandi atque loco abrogatarum authenticarum normarum sua sponte alias Regulas vel normas praescribendi?

Quibus omnibus dubiis, postquam praefatas quaestiones attento examini sublecil, hoc Sacrum Dicasterium Ita respondendum censuit:

Ad launi Quoad obiectum experimentorum, confer Motu Proprio *Ecclesiae Sanctae,* II, 6 (LE 3457l; item quoad tempus. Quod vero attinet ad loca, certum est experimenta de quibus agitur, ln lota regione Jurisdictionis applicari posse.

Ad 2uun: Regulae el Constitutiones approbatae, vim et vigorem servant donec a Sancta Sede alii earumdem textus approbati fuerint, exceptis sane mutationibus ad experimentum legitime inductis ad normam Motu Proprio *Ecclesiae Sanctae,* II, 6, toto tempore experimentorum.

Ad 3.απν. Facultas experimenta permittendi solummodo Ministris Generalibus concessa est cum facultate suos delegandi Commissaries Generales Tertii Ordinis Franciscan!, qui tamen iure subdelegandi carent (cfr. Lltt. diei 17 Iulii 1969. prot. n. 02116.57) (LE 3773l.

Quae dum Tecum communico ita ut haec nota reddere rures omnibus interesse habentibus, meam ln Te observantiam profiteor ac libenter permaneo addictissimus in Domino. -L Card. Antonιντπ. *Prael.* D. M- Huot, S. M. M., *Subs.*

•U>d«alori Gen. Cosaxhi Tertii Oidiota Pequtarta S. Fraactaci, Prot N 0211«'57 AOFM 80 (1971) Sl-62. AOFMCap 86 (1970) 244-245

3884

1970 IUL 13.-SC DOCTRINAE FIDEI, RESPONSUM. PART.·

DE ADMLNISTRATIONE BAPTISMATIS FILIIS PARENTUM NON CATHOLICORUM

.Vonse/gneur, Dans Ia lettre qu'elle vous adressait le 15 février 1967 en réponse à votre proposition concernant l'instauration d'un catéchuménat pour enfants, la S. Congrégation pour la Doctrine de la Foi vous faisait part de son Intention de poursuivre l'étude de la question, tout en maintenant la pratique traditionnelle ct en soulignant la nécessité d'insister sur la responsabilité des parents.

Je puis vous communiquer a présent les conclusions de la commission désignée pour l etude de cette question -conclusions approuvées par les cardinaux de la dite Congrégation et ratifiées par le Saint-Père en date du 19 juin 1970. Voici donc ce qui a été établi:

1. Dons *le cas d'dn/unies·*

1. *De parents chrétiens ^réguliers·: a) On* se réglera sur les *praenotanda* du nouvel *Ordo Raptivni* (LE 3719|, s.url?,ul poUr w touche à la péparatlon des parents. *o)* il est normal que le parents fervents désirent que leur enfant naisse «quam primum» à la vie d'enfants de Dieu.

2. De *parents non chrétiens nu chrétiens •irréguliers·;* far ^retiens «irréguliers», il faut entendre Ici coPcublnar*«, époux légitimes mo «Lhk n i ^ute pratique régulière de leur fol, ou tte.'l' l'eniant µ°‘‘Ƭ de pUrCÏ ral- de 'eur talre prendre de leur»

b) Il Importe en outre dc juger de la suffisance des garanties concernant l'éducation catholique des enfants -garanties données par quelque membre de lu famille, ou par le parrain ou la marraine, ou par l'uppu! de lu communauté des fidèles (Par garanties, nous entendons qu'il y ait espoir fondé d'éducation catholique).

' e) SI les conditions sont suffisantes au jugement des pasteun, l'Eglise peut procéder au baptême, car les enfants sont baptisés dans la foi dc l'Eglise.

d) SI elles ne le sont pus, on pourra proposer uux parents: l'Irscrlptlon dc reniant en vue d'un baptême ultérieur; le maintien dc contncls pastoraux avec eux, permettant dc préparer l'accueil ultérieur en vue du baptême.

IL *Dans le cas d'adultes et de ipuerl» ad nornuun can.* 745 j 1-2

Instauration d'un catéchuménat, selon le voeu du Concile Vatican II, et selon des modalités qu'auront à préciser les conferences épiscopales.

En espérant répondre dc la sorte au souci pastoral dont vous nous faisiez part, je vous prie d'agréer, Monseigneur, l'expression dc mon bien fraternel dévouement. Franjo Card. Seper, *Préfet.*

•Ordinario Dapangoewi: Notit. 7 (1971) 69-70. Âdn. B. HANRJON in Notit. 7 (1971) 64-69, L LICIER in NotiL 7 (1971) 70-73, Ch. LEFEB/RE in Ann. can. 16 (1972) 20-21.

3885

1970 IUL 15.-SC RELIGIOSORUM, DECLARATIO. PART.·

Moniales Ordinis Cisterciensium Strictioris Observantiae **NEQUEUNT PARTEM DIRECTAM HADERE IN CAPITULO** Generali Abbatum, sed propria gaudent **AUTONOMIA** sud auctoritate Abdatis Generalis totius Ordinis

Rome, le 15 juillet 1970

Mon Très Révérend Père, La Sacrée Congrégation pour les Religieux ct les Instituts séculiers a examiné avec soin la requête présentée par le Procureur de votre Ordre en vue d'obtenir que les MonUlts Cisterciennes puissent participer aux réunions des Abbés.

Après une étude attentive des différents aspects du problème, la Sacrée Congrégation a soumis la question au Souverain Pontife lui-même. Celui-ci, dans l'Audience accordée au Cardinal Préfet (le 22 janvier dernier), a répondu qu'il n'est pas opportun que les Moniales assistent aux assemblées des Religieux. Elles pourront cependant se réunir entre elles, sl elles le désirent ct célébrer leurs propres assemblées particulièrement en vue de l'adaptation de leurs Constitutions selon les directives du Concile.

Un fort mouvement insiste de plus en plus sur la maturité dc la femme dans notre monde moderne. Il importe d'en tenir compte ct dc laisser aux Moniales l'autonomie qui leur revient. C'est à elles, et non au chapitre des Moines, nu'll appartient d'étudier, de discuter et, dans la mesure ou cela n'est pas réservé au Saint-Siège, de décider leur propre législation.

Celle disposition n'entend pas scinder l'Ordrc des Cisterciens réformés en deux Ordres distincts mais attribue aux Moniales une juste et nécessaire autonomie, ct confie personnellement à l'Abbé général, qui garde toute son autorité sur les branches masculine et féminine selon les Constitutions approuvées par le Saint-Siège, le soin dc maintenir l'unité qui s'impose. Les Pères immédiats, en continuant leur oeuvre bienfaisante selon les saines traditions de l'Ordrc, sauront également y contribuer dc toutes leurs forces.

Veuillez agréer, mon Très Révérend Père, l'expression renouvelée dc mon religieux dévouement en Notrc-Seigneur.—I. Card. Antoniutti, *Préf.* E. Heston, C. S. C., *Secr.*

• Abbati Oanorali O. C. S. O.,Prot.N. 1789/64: o documente originali.

388G

1970 IUL 15.-SC CULTUS DIVINI, LIT. CIRCUL. PART.·

Circa interpretationes vernaculas novi Ordinis Professionis religiosae

Die 15 iuli! 1970

Exr/ftc Domine, Die 2 februarii 1970, haec Sacra Congregatio pro Cultu Divino, de speciali mandato Summi Pontificis Pauli PP. VI, promulgavit, ut Inter omnes constat, editionem typicam *Ordinis professionis religiosae* **[LE 38261.**

' Ordo professionis, **ad obtemperandum praecepto Concilii** *Sacrosanctum Concilium,* **n. 80) (LK 3141 J. Insertus est** *«Rituali Romano ex decreto Sacrosancti Oecumeniel Concilii Vaticani II auctoritate Pauli PP. VI promulgato» et* **Inter llturgiae romanae libros lure meritoque adnumeratur. Quare Conferentiarum Episcopalium est curare ut** *Oraa prvfesilonlt* **re/l^iosat ln vcmaculoi termones vertatur, ut In Decreto promulgationis admonetur: «Conferenliar Episcopales, sl casus fert per Commissiones Mixtas plurium Nationum eiusdem linguae, collatis consiliis cum Coetibus Superiorum, qui in singulis Nationibus religiosorum Incepta ordinant atque componunt, curent ut huius ritus interpretatlonr»populares diligenter flant» (Deer. 2.II.I970; Prot. n. 200-70).**

Me vero non praeterit in quot quantisque operibus Commissiones liturglcae occupatae sint, praesertim cum novum Missaie Romanum feliciter editum sit. Cum tamen complura Instituta religiosa expectrnt dum fiant interpretationes populares ut *Ordinem professionis religiosae* **sibi aptent, te rogare audeo ut quam primum** *Ordo* **In vernaculos sermones accurate vertatur.**

Volo autem scias hanc Sacram Congregationem, ob debitam observantiam erga Conferentias Episcopales eorumque peritos, nullam Interpretationem probavisse aut In posterum probaturam, ne «ad experimentum» quidem, quae ex toto vel ex parte privato consilio apparata esset.

Magna operum mole, ut supra dixi. Conferentiae Episcopales his temporibus laborant; tomen *Ordinis professionis religiosae* **vertendi munus paulo expedjtius fit: Interpretatio enim integra et fidelis et accurata tantum a Conferentiis Episcopalibus exquiritur; singula Instituta vero, pro opportunitate.** *Ordinem* **sibi aptabunt.**

Gratum mihi erit sl quid de laborum processu mihi scripseris; spero autem textum confirmandum nd hanc Sacram Congregationem mox perventurum. Interca...

***Ad Praesides Conferentian.ni cplxccyalitej. Prot N. 2355/70: NotiL 6 (1970) 317-318 Adn. Notit. 6 (1970) 316-317.**

3887

1970 IUL 15.-SC CULTUS DIVINI, LIT. CIRC. PART.·

Normae servandae in adaptando caeremoniali proprii ritus professionis

Die 15 iulli 1970

I. Litterae Circulares

Très Révérend Père, Très Révérende Mère, **Le 2 février 1970, ccttc S. Congrégation pour le Culte Divin, par ordre du Pape Paul VI, n promulgué rédition typique de** *YOrdo professionis religiosae* **(LE 3820 b**

Comme vous le savez, cet *Ordo professionis* **répond ù une prescription du Concile Vatican II: «On établira... un rite de la profession religieuse ct de la rénovation des voeux qui Euissc contribuer à plus d'unité, de sobriété et de dignité. •evront l'utiliser, sauf droit particulier, ceux oui font la profession ou la rénovation des voeux durant la Messe» (Constitution** *Sacrosanctum Concilium,* **η. 80) (LE 3141).**

Pour sa part, le Saint-Siège, en insérant cet *Ordo* **dans un livre liturgique officiel, le Rituel, n eu l'intention d'en foire — sauf toujours un éventuel droit particulier — le rite commun pour tous ceux qui émettent ou désirent émettre U profession au cours dc la Messe.**

L* *Ordo professionis* **a été composé de manière à unir harmonieusement une indispensable unité de structure avec une large possibilité d'adaptation aux diverses situations des différents Instituts. Ces caractéristiques, jointes au fait que** *VOrdo professionis* **est le fruit d'une collaboration prolongée entre le Consilium, la S. Congrégation pour les Religieux el de nombreuses familles religieuses (auxquelles le projet de i'Onfo fut soumis en 1968), font espérer crue cet** *Ordo* **sera effectivement l'instrument efficace pour obtenir celte «plus grande unité» souhaitée par le Concile en celte matière.**

Certaines familles religieuses ont déjà envoyé leur rite de profession révisé el opportunément adapté selon le nouvel *Ordo professionis.* **Cependant, soit de la part des Instituts qui l'ont présenté, soit de la part des experts de cette S. Congrégation, quelques doutes sur les principes el la méthode à suivre dans le travail d'adaptation se sont manifestés. Il a donc paru opportun de fournir quelques indications pour faciliter ce travail.**

Celte S. Congrégation a confiance que votre Institut voudra bien consacrer un soin attentif à l'adaptation de *VOrdo professionis,* **de manière que soit respectée l'unité de structure du rite romain ct mise en lumière, comme U est juste, la spiritualité propre de votre famille religieuse.**

En Vous transmettant, par mandat ct au nom de Son Eminence le Cardinal Benno Gut, notre Préfet, toutes ces indications...

IL Normae servandae in adaptationibus peragendis

Indications pour l'adaptation de l»Ordo professionis religiosae»*

Les principales indications pour l'adaptation de l'Onfo *Professionis religiosae* **sont établies dans les** *Praenotanda* **de**

«t Ordo (ch. IV: De* adaptations propre* à chaque Institut, nn. 12-15). O* indication·, qui ont valeur normative, sont assez claire» et n'ont pas besoin d'autres explications, sinon de quelques notes complémentaire*.

1. Du point de vue méthodologique, il est important de noter que le travail doit consister dans une adaptation de l'Onfo *profcislonts rtligfaae,* de manière à exprimer adéquatement la spiritualité propre de l'institut. Ce travail doit donc être conduit en partant de l'Orrfo pro/<**fani* *nliijiofae* et en y insérant, à h place qui convient, les éléments de l'institut.

Ce serait donc un*· erreur de prendre comme base de travail Je* anciens Cérémoniaux el d'y insérer çà et U quelque* éléments de l'Onfo pro/ruioni*.

2. Le* Instituts qui, en raison dc leur diffusion ou pour tout autre motif, désirent faire l'adaptation sur l'édition typique latine peuvent évidemment la faire Immédiatement en latin.

Par contre, le* Institut* qui désirent faire l'adaptation directement en langue moderne doivent la faire sur les versions *officielles* de l'Onfo pro/r**ionû. Aux Conférences Episcopale* appartiennent le droit et le devoir de préparer, avec la collaboration de* Confédérations dc Religieux, de telle* versions officielle*, h Congrégation pour le Cuite divin devant donner la confirmation et l'approbation de ces venions (cf. Décret de U S. G pour Je Culte divin, 2.11.1970) ILE 3326).

3. Chaque Institut, avant d'insérer dans l'Orrfo nro/i**ionf* *e* élément» propres, doit opérer une révision critique de ces élément», c'est-à-dire vérifier s'il* *ont en harmonie avec les principe* généraux du renoveau liturgique (Constitution Sacro-Mftcfu/n *Concilium)* [LE 3141L de la vie religieuse (Constitution *Lumen gentium* [LE 3232], Décret *Perfectae caritatis)* (LE 3333L des rapport* avec le monde contemporain (Constitution *Gaudium H spes)* [LE 3366], En fait, certain* concent* qui reviennent souvent dan* 1rs Cérémoniaux sont difficilement conciliables avec la théologie de h vie religieuse exposée dans les grands document* du Concile,l

4. L«*s endroits 1rs mieux adaptés pour insérer les éléments propres dan» l'Onfo pro/etilonf* sont nombreux, et génêrukmml signalé* par la formule: «ht* vel similibus verbi*·, «hac vel simile prece», etc. En remplaçant une formule de l'Onfo par une formule propre, on veillera à ce que celle-ci soit du même genre littéraire. On veillera surtout à respecter dan» les prières le *tyle et le* règles propres de l'eucbologie romaine, ainsi que le contenu doctrinal.

5. Le* formule» «his vel «imillbu» verbi*», «hoc vel alio modo·, visent soit à faciliter le travail de l'adaptation de la part de chaque Institut, soit à favoriser une diversité convenable. C'e*t pourquoi dan* de nombreux cas, surtout là où le* texte» expriment de* »entiment* personnel», il sera utile que le* Institut* conservent de telle* cxpreision·.

6. En aucun cas, l'adaptation ne doit appauvrir l'Onfo pro/eiilonl*. Par conséquent:

a) en ce qui concerne le» texte» biblique», on ne doit pa» en retenir deux ou trois rn éliminant radicalement tous k* autre*. Que chaque Institut considère plutôt si ce n'est pas le cas d en ajouter d'autre», mettant en himiére *u propre iplntaalité ou activité (missionnaire, éducatrice, bospltaè) de même, quand l'Onfo professioni* propose deux prière* au choix, par exemple pour la prière solennelle de consécration, ce choix doit être compris en fonction de h célébration concrète, ct non pas en fonction d'un choix fait une fols pour toute», avec l'élimination définitive dc l'une d'elle». Dans ce cas, comme dan* le* cas semblable*, on aura plutôt en vue le principe général: «Lorsque ie Rituel Romain offre plu·leur* formule* au choix, le* Rituels particuliers peuvent ajouter d'autre* formules du même genre» (Praenotanda, n. 14 d).

7. Du point dc vue liturgique, du fait que l'habit est remis *pendant la Messe (cL Ordo* I. n. 31 et n. 137). avec l'intention qu'il devient le signe expressif de l'état religieux, cet habit devient sacré et n'a pa* besoin de bénédiction particulière.

Toutefois, *1 on désire bénir l'habit, on le fera en dehors de la .Me**?, comme d'ailleurs le suggère l'Ordo pour les religieuse* (d. Ordo II, nn. 15-16).

8. Bien qu'il toit composé de pièce* différente*. l'habit doit être considéré comme un *tout.* 11 c*t donc préférable de le donner par un geste unique avec une formule unique.

Par conséquent, on doit déconseiller l'usage de remettre chaque pièce avec sa formule propre.

Quant à la formule d» la renu«e de l'habit, on doit éviter certaine* expression» qui reviennent souvent dan* le* Cérémoniaux et qui aujourd'hui paraissent dépassée*, excessive*, ou usant de U Sainte Ecriture d'une manière fautive.

9. Don* le» Litanie*, le* Instituts *e garderont d'introduire un nombre excessif de Saints de leur Institut, ou de le* grouper en premier Heu. L'insertion de* Saint* devra se limiter aux phx* représentatifs, placés en leur Heu respectif, selon l'ordonnance de» Litanie* de* Saints.

10. H est nécessaire que chaque Institut présente à celte S. Congrégation pour le Cuite divin (Piazza Pto XII 10, Roma) *on travail rpanaputlon de l'Onfo pro(esaionts: e) de manière complète et organique, c'est-à-dire contenant tou* les ri]ÎS?epî? s? Î?trê? au >ovlcf®t Jusqu'à la Profession perpétuelle; b) Intégralement, en évitant les renvoi» trop nom- · P"V<IU« Ie* rp,c Parcourent le* Religieux de- Pu,\-e A?!?®1*1 à Λ Profession perpétuelle varient d'un Institut à l'autre, U est clair qu'en adaptant l'Onfo pro/?**(onü au propre •curriculum» de formation, on ne pourra pa* toujours conserver l'ordre de numérotation de l'Onfo. Par exemple, plusieurs Institut* préfèrent placer le rite de U promesse, qui ligure dans l'Onfo ά l'Appcndice, Immédiatement après le rite de l'initiation. L'important est que l'ensemble soit organique et cohérent. Pour la commodité de* réviseur*, on aimerait avoir un renvoi à la numérotation de l'Onfo. en marge ou en bas de page, en adoptant par exemple les aigles suivants: Pr — Praenotanda; OP I Ordo Professioni», Pars Prior; OP II ■« Ordo Professionis, Pan Altera; RP — Ritiu Promissionis; An ·■ Appendice; suivis du chiffre arabe de la numérotation; *dj* en quatre exemplaires, convenablement présentés; e) avec une relation qui donne le* raisons des adaptation* et des changement* éventuels.

• Ad Moderatore* Inatifuîcnar. perfocricrû* Fret N 23S4/7C- Noût. 0 (1970) 31W22. Ada. Notit. 6 (1970) 316-317

1970 IUL 16.-SC RELIGIOSORUM, RESPONSUM. PART.·

Facultas datur ut Sorores externae Monasteriorum Cisterciensium S. O. oaudrant voce activa ac vota SOLLEMNIA EMITTANT. ET UT SERVITIUM EXTERNUM MONASTERII PER MONIALES ORDINETUR

Romae, die 16 Julii 1970

Reverende Paler, Sacra haec Congregatio mature consideravit dc attento examini iterum atque iterum sublecit vota ab Abbatissis O. C. S. O. expressa circa Sorores externo Monasteriorum servitio addictas itemque earum proposita ut facultate generali polleant ad servitium externum ordinandum sive per Moniales sive per Sorores externas.

Ad rem quod attinet. Sacra Congregatio quae sequuntur respondendum censet: 1) Sorores externae In Capitulo electionis Abbatissae voce tantum activa gaudere queant; 2) vola sollemnia emittere valeant Sorores externae quae ad classem Montai!um transire cupiant quaeque aptae sint ad munera MoniaHum adimplenda; dictae Sorores non amplius externae servitio addictae reputentur sed, legi clausurae obnoxiae, lura et officia Modialium consequantur, 3) Abbatissae mandare possunt aliquibus Monialibus ut munera externa exerceant, dummodo: *a)* Sorores externo servilio addictae desint; *b)* Moniales sint stabiliter designatae, aut per congruum tempus, et libere acceptante*. Quae facultas ad quinquennium conceditur et experimenti causa.

Quae dum communico cum Paternitate Tua, omnia fausta Tibi a Domino apprecor ac permaneo Paternitati Tuae Reverendae addictissimus.—E. Heston, C. S. C., Secr. D. M. Huot, S. M. M., *Subsecr.*

♦Procuratori Generali O. C. S O., Prot N. 11224.63: e documento originali.

3889

1970 IUL 18.-SANCTA SEDES, NOTIFICATIO. PART.·

Restauratio privata Ordinis militaris Templariorum DECLARATUR ILLEGITIMA

In questi ultimi tempi e con accrescluta Insistenia. in Sede Apostoiica, tanto al centro, cioè nella Segrcterlu di Stato, Suanto olla periferio. cioè presso alcune Hnpprcsentnnzc Ponificle. è stata fatta oggetto di in*l*tenxc da parte dl emissori dl un certo *Ordine Cavalleresco,* che »1 attribulsce i titoli dl Soorano e *Militare dei Templo di Gerusalemme.*

Dl fronte a questo attcggiammto inqunliflcabile, alamo autorizzatl a mettere In guardia quanti appnrtengono alla Gerarchia, in Italia e all*Estero, ricordando che la Santa Sede riconosçe wltanto 11 Serrano Militare Ordine Gerosolimltano detto dl Malta e quelle Equestre del Santo Sepokro.

Nel ca*o specifico dl cul ora d occupiamo. sono troppo note le vteende stonche dcll'antlco Ordine del Templo (d?l Temnnn nC«. U,ï.ppr?? ° S®1 PonleI1c« Clemente (1305-1314) e mn tu mal restaurato da alcun nitro successore.

nr?«'i^dÀ5ae'}a Sode'î^ *ua rc»lAurazlone, aggravata dalla non puù che nppaTlrc "»

• L'Osaervatox· Eumano dial 19 ml, 1670,

3390

1970 IUL 19.-COM. VAT. Il INT., RESP. AAS 62 (1970) 571

Responsa ad proposita dubia: 1—Dr. deleoattonf. orserali Diacono conferenda pro assistendo matrimo* mo. 2—De facultate Episcopi dispensandi a defectu **AETATIS ORDINANDOS DIACONOS PERMANENTES UXORATOS**

Patres Pontificiae Commissionis Decretis Concilii Vaticani II interpretandis, propositis In plenario coetu quae sequuntur dubiis, respondendum esse ccnsuerunt ut Infra ad singula:

I. *(Dc delegatione generali Diacono conferenda pro assistendo matrimonio)*

D.—Utrum Diaconus, qui alicui paroeciae stabiliter ct legitime addictus est, acquiparari possit vicariis cooperatoribus, pro paroecia cui sunt addicti, iuxta mentem canonis 1006, j 1, nd delegationem generalem seu licentiam quod attinet assistendi matrimonio ad normam canonis 1095, § 2.

R. - *Affirmative.*

II. *(De facultate Episcopi dispensandi a defectu aetatis ordinandos diaconos permanentes uxoratos)*

D.—Utrum facultas Episcopi dispensandi ordinandos a defectu aetatis non ultra annum, de qua in Litteris Apostolicis *De Episcoporum muneribus* diei 15 iunii 1966, IX, 6 |LE 3449], valeat etiam pro ordinandis diaconis permanentibus uxoratis, dc quibus in III, n. 12 Litterarum Apostolicarum *Sacrum Diaconatus ordinem,* dici 18 Iunii 1967 [LE 3571 l.

R. - *Affirmative.*

SSifius Dominus Noster Paulus Pp. VI in Audientia die 19 iulii 1970 infrascripto impertita supradlctas decisiones ratas habuit, adprobavit ct publicari iussit. -Pericles Card. Felici, *Praeses.*

Adn. V. CARBONE in ME 95 (1972) 333-343, C. GORRICHO in CpR 51 (1970) 377-378.

3891

1970 IUL 23.-SC RELIGIOSORUM, MONITUM. PART.·

Monentur religiosi de prudentia adhibenda in **PUBLICANDIS GRATIIS QUAE PER SANCTORUM INTERCESSIONEM ASSERUNTUR ACCEPTAE**

Roma, 23 luglio 1970

Reverendo Padre, **Sono giunte da più parti a questo Sacro Dicastero lamcntcle su pubblicazionl curate da Religiosi, in cui. sotto alcunc rubriche intilolatc «per grazla ricevutn» o simili, sl chledono offerte oi lettori In favore dl opere religiose, degll orfanelii, ecc.**

La stnmpa Inica ha dedicato all'argomento ampi servizl (vedasl di revente 1'Esprcsso» dei 19 aprilc 1970), citando numerose pubblicazionl e geltando Il discredito suile Istituzioni Religiose, peraltro benemerite nel campo dell'educazlone e deil'assistenza all'infanzia cd aile categorie più blsognose di nluto.

Voglia Ella, nel modo che riterrà più opportuno, portare a conoscenza dei Superiori Mnggiori quanto sopra, raccomandando una maggiore cautela e discrczione in materia, evitando espresslonl incaute, alte a suscitare malevoli commenti net confront! della Chiesa.

Ml valgo volcntieri dclla circostanza per profcssarml con sensi di religioso ossequio di Lcl devotissimo in Domino.— E. Heston, **C.S.C.,** *Segr.*

• Praeside Confcrentiae Italiae Supericnm Maiorum. Prot. Num. 13142 / 87· Hiris U dolio religioso 19 (1970) 114.

3892

1970 IUL 25.-SC CLERI, DECR. AAS 63 (1971) 943-944

Decretum de obligatione Sacrum litandi pro populo, post novum Calendarium Romanum Genejiale

Litteris Apostolicls *Mysterii Paschalis,* α Summo Pontifice Paulo VI, Motu Proprio datis die 15 februarii 1969 *(A. A. S.,* vol. LXI, 1969, p. 222) [LE 3717], a die 1 ianuarll vertentis anni 1970, vigere coepit novum Calendarium Romanum Generale.

Cum vero graves rationes suasissent non pauca, quae usque nunc in Calendario habebantur, immutare vel expungere, uti In Commcn/tarlo dc novo Calendario exponitur, haec Sacra Congregatio pro Clericis, praesentibus attentis circumstantiis, ct voto Conferentlarum Episcoporum expetito, de obligatione pro populo litandi, ex mandato Summi Pontificis, ea quae sequuntur statuit: 9-1s

Obligatio Sacrum litandi pro populo, qua animarum rectores tenentur, statuitur omnibus ct singulis diebus dominicis el Insuper diebus festis de praecepto vigentibus in loco, firmis rescriptis hac minorem obligationem continentibus huc usque concessis usque ad eorundem exspirationem.

Praesentibus valituris a die 1 Ianuaril 1971. Romae, dic 25 iulii 1970. -J. Card. Wright, *Praef.* P. Palazzini, α *Secretis,*

Adn. F. ROMXTA in ME 93 (1972) 439-497; CpR S2 (1971) Ï6-T7; NotiL β (1970) 331.

3893

1970 AUG 15.-SECR. UNIT. CHRIST., INSTRUCTIO. PART.·

Principia et criteria proponuntur circa applicationem dialogi oecumenici in Ecclesia

Réflexions et suggestions concernant le dialogue oecuménique - Document de travail à la disposition des autorités ecclésiastiques pour l'application concrète du Décret sur l'oecuménisme.

I. NOTA EXPLICATIVA PRAEVIA

15 août 1970

En mars 1906, S. Em. le cardinal Bca, président du Secrétariat pour l'Unité des chrétiens, écrivait aux Conférences épiscopales pour les informer que le Secrétariat préparait le Directoire oecuménique demandé par le second Concile du Vatican. Parmi les sujets qui pourraient y être traités figurait le ·Dialogue oecuménique». Dans leurs réponses, les évéques proposèrent nombre de suggestions utiles concernant cet aspect très important dc tout le mouvement pour l'unité chrétienne.

Sur la base dc ces premières indications, le Secrétariat organisa, en février 196/, une consultation à laquelle furent invités des experts de diverses parties du monde engagés dans le dialogue oecuménique. Le résultat de leurs délibérations fut communiqué, en avril 1967, à la session plénlere (Plenaria) des évêques membres du Secrétariat pour élaboration plus complète et pour révision.

Entre-temps, le groupe mixte de travail entre l'Egllse catholique romaine ct le Conseil oecuménique des Eglises avait chargé une petite équipe Inlerconfcssionnellc d'étudier la auestion du dialogue oecuménique et de préparer un document e travail sur ce sujet. Ce document, publié en 1967, n'avait pas la prétention de fixer des règles. Il avait cependant le mérite de se présenter comme un effort commun, écrit en un langage non confessionnel mais intelligible pout tous les chrétiens. Son Intention était de stimuler la réflexion personnelle et d'inviter ù l'analyse, ù la discussion et ù U critique.

Lors de sa session de novembre 1963, la Plenaria du Secrétariat révisa entièrement son premier projet de Directoire sur le dialogue oecuménique. En cette discussion jouèrent un rôle de particulière importance les commentaires faits de ce projet par un bon nombre d'experts consultés, ainsi que les réactions suscitées par le document publié sous la responsabilité du groupe mixte de travail.

A l'issue de la large discussion du document proposé concernant le dialogue oecuménique, la question se trouva posée de savoir si un tel document devait bien faire partie Intégrante du Directoire oecuménique publié par le Secrétariat. Le Directoire est un texte normatif revêtu de la plus haute approbation. Pour certaines situations (telles, par exemple, que l'organisation du travail oecuménique, le culte en commun, Ja formation ù l'oecuménisme), un document situé ù ce niveau est de toute manière indiqué. Mais étant donné la grande variété de ce que peut recouvrir l'expression «dialogue oecuménique», que l'on considère le niveau des personnes qui y Îirennent part, les conditions dans lesquelles ll se réalise ou es sujets qu'on y peut traiter, etc., on s'est demandé si, pour encourager, développer et guider ce type de dialogue, des normes analogues a celles qui sont données dans les deux premières parties du Directoire seraient bleu le moyen le mieux approprié. Un instrument de travail, guide qualifié et sûr. ayant du poids sans cependant reposer sur aucune autorité au sens juridique du mot. parut devoir être plus utile. Un tel document aiderait en particulier les autorités eeclê-

siailiques à appliquer le décret sur Γoecuménisme d'une manière adaptée aux circonstances ct aux possibilités concrètes.

Lan de la Plenaria dc novembre 19o9, les cardinaux ct évêques membres du Secrétariat décidèrent donc que le document approuvé par Ia Plenaria ne *ferait pas publié comme une partie du Directoire oecuménique* ma's serait envoyé aux Conférence* épiscopales accompagné d'une introduction explicative écrite par le cardinal-président. Le Saint-Père, après sérieux examen, approuva la résolution de U Plenaria du Secrétariat.

Le document présenté Ici n'a pas d'autorité strictement luridique. Intitulé «Réflexions et suggestions concernant le dialogue oecuménique», son autorité réside uniquement dans le fait qu'il est le résultat d'une longue réflexion faite à différents niveaux par des personnes engagées dans k dialogue oecuménique.

Bien que composé sous les auspices du Secrétariat pour l'ünlté et envoyé aux pasteurs de l'Eghse catholique romaine, il a bénéficié de larges discussions et d'expériences faites avec des membres d'autres Eglises chrétiennes et communauté» ecclésiales. Il a été soigneusement revu par les cardinaux el évêques du Secrétariat el a reçu l'approbation de la Plenaria de novembre 1969.

Ce document est maintenant présenté aux Conférences épiscopales de l'Egllse catholique romaine, Il veut offrir quelques orientations relatives à un phénomène moderne Important (le développement du dialogue dans le monde moderne, spécialement entre chrétiens), & la lumière de divers documents conciliaires, de déclarations du Saint-Père el d'une expérience acquise durant ces dernières années, tant au sein dc l'Egllse catholique romaine que dans k* relations croissantes qu'ont désormais entre eux tous les chrétiens. Il cherche À donner des orientations pastorales doctrinalement fondées. H reconnaît la complexité provenant des différents types de dialogue oecuménique et des éléments requis pour un dialogue sincere tn quête de vérité dans la charité. Il offre des recommandations reposant sur une réflexion théorique et une expérience pratique. Il espère donc aider tous les catholiques qui, conformément au Concile, sont appelés À travallkr à b restauration de l'unité chrétienne (et. Décret sur l'oecuménisme, n· 5); en tout Heu, Il espère rendre un service particulier aux évêque* à qui k second Concfle du Vatican a recommandé de veiller à promouvoir ce travail et à l'orienter avec prudence (cf. *Ibld^* n· 4).—Cardinal Jean XVîllebrands, *PrêtIdeal du Secrétariat pour VUnïlé dec chrétiens.*

II. PRINCIPIA ET CRITERIA

Du Vatican, le 15 août 1970

I. *Introduction*

Ce document concerne seulement le dialogue oecuménique, c'est-à-dire cehil qui l'butaure entre les «chrétiens de diverses Eglises ou Communautés *». Les principes sur lesquels il repose el le* thème* qu'il aborde sont en partie différents de ceux qui caractérisent le dialogue que !'Eglise catholique veut nouer et noue avec le Judaïsme, avec k» grandes religions, avec k* non-croyants et avec 1e monde. En effet, «conduit par k seul amour de U vérité, et aussi avec la prudence requise, le dialogue n'exchit personne h. Ces divers dialogues ne peuvent être dissociés les uns des autres; celui dont H est traité kl n'est pas sans rapport avec ceux dont se préoccupent le* Secrétariats pour les religions non chrétiennes et pour le* non-croyants.

Malgré certaines manifestations contraires, l'homme moderne cherche k dialogue comme un moyen privilégié d'établir ou de développer, entre le* groupes comme entre le* individu*, b compréhension, l'estime, le respect et l'amour réciproques; c'est pourquoi Il désire l'employer toujours davantage a tou* le* niveaux de sa vk: politiques, sociaux, économiques, éducatif*, religieux.

Il en va de même lorsque de* chrétiens et de* Eglises ou Communauté* cccleslaks s'ouvrent au souci oecuménique: le dialogue est pour eux l'instrument indispensable de leur rencontre et de leur témoignage, soit au plan de b pensée, soit au plan de l'action. Ainsi ont surgi des groupes InterconfpMlonncb de compositions le* plus variée* et aux préoccupation* les plus diverse*, et la nécessité s'est fait sentir d'instituer des structures de dialogue, comme le sont ks Commission* locales et régionales d'oecuménisme, le Conseil oecuménique des Eglise* et k Secrétariat pour l'Unité de* chrétiens.

Conscient de ce* données, le 11· Concile du Vatican a souligné l'importance du dialogue entre l'Egllse catholique et ks autres Eglises et Communauté* ecclésiales·. S'inspirant des préoccupations, des orientation* et de* Impulsions conciliare·, k Secrétariat pour l'Unité se propose d'indiquer la nature et k but de ce dialogue oecuménique, ses fondements, ses conditions, sa méthode, se* thèrm?* et ses forme*, afin de k favoriser et de le développer dans la situation présente.

1 Secood Condh da Vsticaa» décret rrr VoeaEatoirae, t'wüalü ReiwU/-nvise, < [LE

1 Scœnd Ç/w^V· du Vstkao, GmiHuitico pastorale csr TEgtise dis* le CBOnde d'rjjtnrl hii. Gebm *rt Sfa,* 9* ÎLE •Cl Cfmultr JtW»«*r«h0. 9« ··· 6a«J»!«R *rt Sfia.* Second Coorta (ta Valkaa. décret sur l'activité nü*i»araùe de l E<dw, *Ad* >S (LE JJ441-

SI Je soin de rétablir l'unité chrétienne regarde tous les membres de 1 Eglise, fidèles et pasteurs, chacunsclon sa propre condition, il appartient aux évêque* d'être les promoteurs et les guides du dialogue oecuménique ·. A ce litre, leur souci pastoral veillera entre autres à maintenir l'orientation exacte que le Ilème Concile du Vatican, dans son décret sur l'oecuménisme, n tracée pour ce dialogue.

Cette vigilance pastorale tiendra compte du double aspect de l'action oecuménique envisagée par le Concile. Car si l'action oecuménique doit rester «fidèle ù la vérité reçue des apôtres et des Pères et conforme ù la foi que l'Egllse. catholique a toujours professée, toute tendue vers cotte plénitude que le Seigneur veut que son Corps acquière au cours des siècle*» ·, néanmoins le Concile souhaite que «les initiatives des fils de l'Egllse catholique progressent en union avec celles de* frères séparés, sans mettre aucun obstacle aux voles de la Providence cl sans préjuger des impulsion* futures de l'Esprit-Saint ··.

IL *Salure el but du dialogue oecuménique*

1. Envisagé dans sa généralité, le dialogue existe, entre personnes ou entre groupes, dès lors que chaque participant a h fols écoute et répond, cherche â comprendre et à se faire comprendre, interroge et se laisse interroger, se livre sol-même el accueille l'autre, h propos d'une situation, d'une recherche, d'une action, afin d'avancer ensemble vers une plus grande communauté de vie, de vue, de réalisation. Chacun des interlocuteurs est disposé à mettre toujours plus au poln ♦es idées, ses manières d'être et d'agir, s'il apparaît que la vérité l'y conduit. Ainsi la réciprocité et l'engagement commun sont des éléments essentiels du dialogue '.

2. Le dialogue oecuménique exige tous ces éléments, auxquels le but poursuivi donnera leur spécificité. Ce but revêt de multiple* aspects:

***a)* Par k dialogue, les chrétiens doivent apprendre à progresser ensemble dans lu participation à la réalité du mystère du Christ et de son Eglise; par là. ils pourront dégager des convergences entre leurs diverses manières d'aborder le mystère révélé et de k traduire dans leur pensée, leur vie et leur témoignage.**

***b)* Par le dialogue, les chrétiens doivent apprendre à témoigner em^mble de la mission que Jésus*Cbrist a conilée à son Eglise, en sorte que tous, «face à l'ensemble des nations, confessent leur fol en Dieu un et trine, dons le FU* de Dieu incarné, notre Rédempteur et Seigneur ·», et qu'ainsi le monde croie.**

e Parce que le monde pose le* même* question* à toute* ises et Communauté* ecclésiales, celles-ci, en ks écoutant ensemble et en le* comprenant par le dialogue, attentives au Saint-Esprit, chercheront ensemble ta réponse que le Seigneur attend d'eDe* pour servir k monde, surtout là où l'Evangile n'est pas annoncé ·.

***d)* Au plan de leur vk Interne, un grand nombre de communions chrétiennes sont affrontées aux mêmes question* qui toutefois peuvent se poser h des niveaux différents chez le* une* et chez ks autres: par exemple, celles concernant le talcat, le ministère, ta liturgie, ta catéchèse, ta famille chrétienne. etc. L'Esprit-Saint n'appelle-t-ll pas les chrétiens à ks aborder aussi ensemble?**

Ainsi il apparaît que k dialogue oecuménique ne se limite pas h un niveau académique ou purement conceptuel; mais poursuivant une plus complète communion entre le* Communautés chrétiennes, un service commun de l'Evangile, une collaboration plus étroite au plan de ta pensée et de l'action, H contribue à transformer le* mentalité*, le* comportement*, la vk quotidienne de ces Communautés. Par là. Il vise à préparer leur unité dan* ta confession de ta fol au sein d'une Eglise une et visible: ainsi «le* obstacles qui s'opposent à ta parfaite communion ecclésiale étant peu h peu surmontés, tou* k* chrétiens pourront *e trouver rassemblés, en une même célébration eucharistique, dans l'unité de l'Eglise une et unique: unité dont k Christ a doté son Eglise dès l'origine et qui subsiste, nous le croyons, dc façons inamisslble dan* l'Egllse catholique et qui, nous l'espérons, doit s'accroître sans cesse Ju*qu'à ta consommation des siècle* *·».

Certes, le dialogue, par lui-même, ne suffit pas à réaliser ta plénitude de l'unité voulue par k Christ; toutefois, celle-ci demeure k terme ultime de* pensée* ct de* désirs de* interlocuteur* qui se préparent ù l'accueillir comme k grand don que Dieu seul accordera, de ta manière et à l'heure qu'il voudra »».

III. *Fondements du dialogue*

***Le* dialogue oecuménique s'enracine en quelques réalités doctrinales et pastorales.**

Tout d'abord, parce que «ceux qui croient au Christ sont des disciples du Christ, régénéré* par k baptême, co-partielpont* ù de très nombreux biens du Peuple de Dieu *·», parce que ce* biens tels que «ta parole dc Dieu écrite, ta vie

14- ZHa. 'CL *la* 3· 91 Ad *Ut* χ5· · I i· *A A S* I Y. *RedmU-*

1 urf* Γ'' * * *RaIv & v Mm,* 4.

ai-ssïr»

11 di *tmla,* xj.

de la grâce, In foi. l'espérance et In charité, ainsi que d autre» don* intérieur* du Saint-Esprit ct d'autre* élément* visible» "*. sont accessible* à tou» le» baptisé»· le» chrétiens sont à même dc se communiquer les un» aux autres les richesse» que I*Esprit-Saint développe en eux. Cette communauté de biens spirituel» est la base première sur laquelle repose le dialogue oecuménique.

2. Cependant c'est dan» leur» Eglise» et Communautés ecclésiale» que le» chrétiens vivent dc ce» biens spirituels·, le» Eglhcs ct Communautés séparées de l'Egllse catholiquo Jonuent «d'une signification cl d'une valeur dan* le mystère du salut... Beaucoup d'nctc» sacrés» qu'elle» posent sont h reconnaître comme «apte* h donner accès ù la communion du salut M». Il y n donc déjà entre elle» ct l'Egllse catholique une certaine communion, u partir de laquelle le dialogue doit s'iastaurcn celui-ci tendra vers une participation plus parfaite de chaque Eglise rt Communauté ecclésiale au mystère du Christ ct dc son Eglise'·, mystère qui e*l le fondement dc leur communion.

3.«Notre commune référence est la Révélation telle qu'elle s'exprime dans le témoignage de* Sainte» Ecritures... Ce témoignage est centré en Jésus-Christ et a son «en» par rapport u lui *·.» Le Saint-Esprit agit en effet toujours pour conduire le peuple chrétien ù en vivre et à la comprendre davantage cl à accomplir ainsi sa fonction prophétique. Le dialogue oecuménique pennet donc ù chacun dc communiquer à ce* frères le» richesse* du Clirist dont il vit et d'accueillir celles dont vivent les autre*.

4.«Toute rénovation dc l'Egllse consistant essentiellement en une fidélité plus grande *à* sa vocation, c'est à coup sûr dans cette rénovation que se trouve le ressort du mouvement vers l'unité ".· De même toutes les Communautés, en cherchant û se rénover, sont conduites normalement à dialoguer pour s'interroger sur «leur fidélité ù la volonté du Christ

Conditioni du dialogue

1.Tout dialogue suppose, pour être entrepris, qu'une attitude de sympathie et de disponibilité chez les éventuels interlocuteurs s'est créée grûcc à des contacts el échanges plus ou moins spontanés, à travers les détails de la vie courante. C'est dans un tel contexte de relations humaines, qui peuvent être fort variées, que le dialogue, quel qu'il soit, prend, la plupart du temps, naissance el forme.

2.Le dialogue oecuménique sera conduit entre les partenaires «d'égal ù égal Tout ce qui a été dit de la nature, du but et de» fondements de ce dialogue, et notamment de la réciprocité et de l'engagement commun, fonde ce comportement d'égalité.

aJ Dans le dialogue oecuménique, les Interlocuteurs reconnaissent loyalement qu'ù cause des divergences existantes il y a une inégalité entre les diverses communions chrétiennes. En conséquence, d'une part, ils se refusent ù cet indifférentisme doctrinal qui affirmerait que, devant le mystère du Christ et de l'Egllse, toute* les positions seraient équivalentes; ct, d'autre part, ils ne formulent aucun jugement sur la volonté de fidélité de» uns ct des autre» à l'égard de l'Evangile. Le partenaire catholique, qui croit que le Seigneur a confié ù l'Egllse catholique la plénitude des moyens de salut ainsi <pic *'θΓΥπ3* r*v^êc Par Dlcu» sern Prêt ά rendre compte

b) Dans le dialogue oecuménique, les interlocuteurs »e reconnaissent réciproquement comme incorporés au Christ, parce que baptisés en lui, «engendrés dc nouveau d'un germe non point corruptible, mais incorruptible: la parole de Dieu vivant et étemel» (1 *Pierre,* 1, 23). ct mis par l'Esprit-Saint en état d'écouter leurs frères leur raconter le» merveilles de Dieu.

Dans ce dialogue, ils reconnaissent ensemble qu'une certaine communion existe entre le» Communauté» chrétienne»; toutefois, il* tiennent à ne pas »e cacher le» uns aux autres que, dans Je contenu, le développement et l'expression dc la foi des Eglise», existent certaines différenciations qui doivent devenir l'objet de leur dialogue en vue d'une communion plus parfaite.

Chacun des interlocuteurs donnera aux autres, sous une forme qui leur sera vraiment accessible ct de la manière la plu* authentique, le témoignage dc l'Evangile du Christ, tel que son Eglise veut le porter; el en réciprocité, il écoutera le témoignage exprimé par les autres.

Dan» une émulation fraternelle, le* Interlocuteurs perçoivent que Dieu les appelle h une fidélité toujours plu* profonde h lui-même et à sa Révélation.

3. Tout dialogue demande, pour être authentique cl fécond, la compétence de ceux qui le conduisent, sinon dc tous le» participant*. Scion scs forme» ct ses thèmes, les compétences exigées varieront, étant toujours sauvegardée la formation religieuse que réclame tout dialogue finalisé par l'unité des chrétien*. Ainsi lu compétence en matière tbéologique ne saurait être la seule; toute compétence pratique en matière »olt professionnelle, soit technique, toil apostolique, soit spirituelle, selon les cas, aura une place.

Sons prétendre tout exprimer sur la formation au dialogue oecuménique, il convient dc rappeler le» considération» suivantes:

a) S'il n'est pas requis que tou» le» participants catholiques aient une égale préparation Λ un tel dialogue, il est éminemment opportun que quelques-uns d'entre eux — qu'ils soient clercs ou laies — aient reçu h cet égard une formation suffisante. A ceci pourront efficacement contribuer entre autres de» sessions de formation oecuménique, des lectures dirigées, des cour» par correspondance, les centres oecuméniques, le* chaires d'oecuménisme dans les facultés de théologie. Par ces moyen* et h côté d'eux, on se préoccupera de s'initier ά l'art du dialogue, à l'intelligence de la pensée des autres et à l'expérience de leur vie spirituelle *».

Dan» la perspective dc cette formation, Il serait bon que le* catholiques qui participent ù des rencontres oecuméniques réfléchissent ensemble sur le dialogue auquel il» prennent Eart, soit avant pour s'y préparer, soit apres pour apprécier i manière dont il s'est déroulé.

b) Etant donné que l'Egllse «a toujours considéré et considère les Ecritures, conjointement avec la sainte Tradition, comme la règle suprême dc sa foi, il s'ensuit que toute la prédication de l'Egllse, comme la religion chrétienne elle-même, soit nourrie ct régie par la Sainte Ecriture ···. On se préoccupera donc d'acquérir une culture, une théologie et une spiritualité d'inspiration biblique. On n'oubliera pas que «les Saintes Ecritures sont dans le dialogue lui-même des instrument» insignes entre le» mains puissantes dc Dieu w».

t) Les occasions de rencontre entre chrétiens se multiplient par suite de* circonstances de la vie moderne. H est nécessaire que les fidèles et leurs pasteurs mesurent leur responsabilité en ce domaine et se soucient d'une information, d'une culture théologique cl spirituelle toujours en éveil.

4. En ce qui concerne la présentation de la doctrine, quelques remarques s'imposent:

a) D'une part, le dialogue achemine vers une connaissance plus exacte dc no. frères*4, à laquelle habituellement ceux-ci pourront nous ouvrir. D'autre part, l'interlocuteur catholique doit s'informer avec soin du contenu de la foi de son Eglise, sans le majorer, sans le minimiser, sachant que la rencontre oecuménique n'est pas seulement une oeuvre individuelle, mais aussi une lèche d'Eglise qui l'emporte sur toute opinion particulière.

b) On se rappellera «qu'il y a un ordre ou une «hiérarchie» des vérités dc la doctrine catholique en raison dc leur rapport différent avec le fondement de la foi chrétienne Tout ne se présente pas sur le même plan tant dans la vie de toute l'Egllse oue dons son enseignement; certes toutes les vérités révélées exigent La même adhésion de foi; mais selon la plu* ou moins grande proximité qu'elles ont à l'égard du mystère révélé, elles sont dans des situations diverse* les une* vis-h-vis des autres et en des rapports différents entre elles. Par exemple, le dogme de l'immaculée Conception dc Marie, qui ne doit pas être isolé de ce que le Concile d'Ephèse déclare sur Marie, Mère dc Dieu, suppose, pour être saisi avec justesse, dans une authentique vie de fol, le dogme de la grûcc auquel il est lié el qui prend nécessairement appui sur l'incarnation rédemptrice du Verbe.

c) Dans In commune référence au mystère du Christ, on découvre la difficulté de parler un même langage chrétien. Par langage, on entend non seulement le vocabulaire, mai» surtout la mentalité, le génie culturel, l'outil philosophique, es traditions ct le style de vie.

Chacun parlant selon son langage confessionnel, le» même» mots, d'une Eglise à l'autre, peuvent recouvrir des réalités fort différentes, tandis que des mots différents peuvent parfois exprimer la même réalité. Puisqu'il s'agit dc créer une réelle et complète communication, d'écarter le risque dc malentendus, de ne pas cheminer inconsciemment sur des voies parallèle», il est indispensable que les participants au dialogue, même formés par l'esprit des saintes Ecritures ct s'exprimant en un langage inspiré d'elles, soumettent à une herméncuthlquc, c'est-a-dlre a une étude critique, le langage dont il* »c servent.

5. Pour développer en eux un esprit dc vrai dialogue et pour se préparer ii l'instituer avec leur» frères chrétiens, le» catholiques seront attentifs à la légitime diversité au »eln dc l'unité de l'Egllse. Qu'Ils y fassent «progresser l'estime, le respect et la concorde mutuels, dans la reconnaissance de toute diversité légitime, ct en vue d'établir un dialogue sans cesse plu* fécond entre tous ceux qui constituent l'unique peuple de Dieu, qu'il s'agisse des pasteurs ou des autres fidèles. Ce qui unit en effet les fidèles est plu» fort que ce qui les divise: unité dans le nécessaire, liberté dans le doute, en toutes choses la charité ··».

Si le dialogue oecuménique se prépare pour le» chrétien* au sein dc leurs propres communauté», celles-ci, à leur tour, peuvent recevoir les fruit» d'un dialogue interconfesslonncl. Il importe que ceux qui y participent se considerent comme

" *UniUtu Rrdintrçr^l^,* j. *Ibid.* *· Cf. t'uu'aÎM *Rrdmitfraint,* 4.

·· Doeummx *γλτ le dialepte* «vnm/Rxjvr, pr»-pare par le Groupe mixte de travail mire l'E<h»c catholique et k Coosrtl c^roxxxèniqur de* E«li»es. a: *The Sect tardai for Praattdwif Chruitan Unity 'In'waitJ*Serw,* 1967-y édition ÎrâDÇ-iix^. p. zà.

I'*(fateta Rrhnlrpatie, &* *· *L'nUaiu Rrdmlrfraim.* 4. *'PeUsJu *Rtdmirtraita ·). **Ct. Uttiiolu Rtdmitfraiw,* 3, 4, *»· ""Cf. Lwskii» *Rt·dmirfraiv),* 9.

" Second Concile du Vatican, CoastlfutrxI doçnxatHur vur U RévélaÜra divine. Dr» I'rrtatm, a: (LE 3343).

41 *('iu Wii RtdtKUrdii^.* il. MCf. *Vnitatu Rrdudrr^'.Q·* M C'mSA* *Redira,frai^t* u. *^Gaudium d* ça (LE 33«J; *cL L'wfu Redite·*

la voix qui doit transmettre à leur propre communauté les bienfait* qu'ils auront reçus pour rile dans ce dialogue.

6. Le catholique aura soin de vérifier la qualité de son comportement dans te dialogue oecuménique; notamment, 11 examinera comment Il te conduit selon le* directives et les «tentations données par le* pasteurs de l'Eglise à propos soit de la tâche oecuménique dans son ensemble, soit du dialogue en particulier. La plupart du temps ce sera par la Commlsrion territoriale des questions oecuméniques ou la Commission diocésaine qu'fl te* connaîtra.

En outre, le dialogue oecuménique exigeant une fidélité très attentive à la vie et à la fol de son Eglise, fl doit être scorieux de participer pour cette raison aussi aux authentiques renouveaux qui s'y développent, les considérant «comme autant de çr* et de lignes heureni avant-coureurs de* futurs de l'oecuménisme

tent dans te dialogue ne peut être vécu que dans —----------‹------* λ. recherche d'avantage personnel, mais aussi de tout trtom ou apparence de triomphe confeiwanel. Celâ exige un ‹ ui dispose te coeur et l'esprit à demeurer, dans Je écoute de Dieu et des Impulsions dc son Esprit; h pureté d'intention, la recherche de la sainteté, l'attitude d'humilité et de repentance, surtout la prière sont kl essentielle*.

Grâce À cette atmosphère, se fortifie «la confiance dans la possibilité de surmonter les désaccords, dans un climat de patirnee active qui admet les délais nécessaires À la maturation et au cheminement des idées, et cependant garde un sens aigu de Γurgente du dialogue et de son efficience *·».

V. AféLhodr do *dialogue*

1. En SênêraL Que le dialogue porte ou non sur le* question* de l'oecuménisme, sa méthode comporte plusieurs éléments, qui je rencontrent soit successivement, *oit concurremment:

e) L'écharde de* idée», par lequel chaque participant expose son point de vue sur le sujet de rencontre. Cet échange a tin aspect d'information, qui exige la compétence de* interlocuteurs el leur deir d'apprendre des autre», et un aspect de témoignage lorsque ks faits ou idée* rapporté» évoquent chez ceux qui parlent une attitude religieuse de fol et de piété. Il txlîn de part et d'antre une décision de franchise ris-à-ris de la vérité que l'on expo*e et d'accueil vis-à-vis de celte que l'on écoute,

b) La comparaison dc* idée*, nar hqucUe les participant* s'ennrecul de mettre en lumière 1rs points de divergence, de ilmüitnde ct de convergence de* idées exposée*. Ceci eslge la sympathie attentive aux personne* et aux idées, sans laquelle on ne peut comprendre te» position* des autres;

«J La recherche, par la réflexion et la discussion, de positions communes; ce que tout dialogue, même élémentaire, carnage toujours comme un bat h poursuivre ct à atteindre;

dj La mise en lumière d'aspects encore Inaperçus; en effet, à mesure que te dialogue ae déroule, les positions commune* auxquelles ü conduit deviennent te point do déport pour des recherche* et de* avancée» nouvelles.

2. De façon plus précise, à propos du dialogue oecuménique, l'attention est attirée sur tes point* que voici;

al Que chacun de* partenaire*, û partir de l'inteDigence qu'il a du mystère révélé, cherche a découvrir, évaluer, prendre en sérieuse considération tout ce qui, cher l'autre, lui paraît prevêtlr une valeur authentique. Cet Inventaire peut aller tre* loin. Void, à titre d'indication, quelque* orientations de recherche: Vérité* confessée* en commun; Vérité* laissée* en sommeil en telle communauté par suite de* ruptures et des circonstance* historique* et qui peuvent être mieux conserve et nartoi* mieux dévelopée* en telle autre; Intuition* religieuse* juste*. Intention* théologique» valables jusque dans te* tones de divergence, formes particulières de culte, accents placé» sur certain* aspects de U vie chrétienne, etc.

b i Que chacun des partenaire* cherche à exposer la doctrine d· ta communauté de façon constructive, en abandonnant la tendance à se définir par opposition, ce qui conduit généralement â majorer ou a durcir Indûment certaine* positions. C'est Ils une opération purificatrice; les gauchissements dont souffrent no* théologies respectives ne peuvent être corrigé*

e) Les partenaire» poursuivront ensemble un travail de synthèse constructive, d· telle manière que soit utilisé tout apport légitime dam une recherche commune qui tend vers l'onlmilaboa en plénitude du donné révélé. Cette recherche implique un effort de revsourcemrnt qui remonte vers les origine* chrétienté* antérieurement aux désaccords survenus •lani b suite, et un effort de découverte attendant de l'avenir la résolution des divergences au-dclft des différences historiques actuelles.

d) A m**ure qu'il »· dérenie, le dialogue oecuménique ouvre aux Interlocuteurs de nouvelles perspectives, les conduit à une recherche d? plus en plus approfondie à partir des point» d'accord qu'il» ont reconnus, tes aide h prendre eonscien-

·· CmidM a

ce des révisions qui apparaîtraient nécessaires dan* les cornportements et les pensées. «Chercher pour trouver, et trouver pour chercher encore·: cette phrase de saint Augustin " les concerne. Ainsi, grâce a cette .émulation fraternelle· que crée Je dialogue, «ils seront conduits ù une connaissance plu* profonde et à une manifestation plus évidente de* insondables richesses du Christ ··».

VL *Thèmes du dialogue*

1. Le dialogue oecuménique peut porter sur le contenu de la fol, sur de* questions théologique*, des sujets se rapportant à la vie liturgique ct spirituelle, â l'histoire, à la psychologie religieuse, de même c sur tout ce i a trait â la présence, au témoignage et à mission des étiens dans le monde.

2. Les thèmes seront choisis par les participants en fonction de* situations locales, dc* compétences sur lesquelles on peut effectivernent compter, de U qualification des participants et de leur* engagements dan* le monde, en tenant compte de leur appartenance confessionnelle et des vraie» questions qui se posent différemment selon le* pays, le* régions, te* contextes historique*, économique* et sociologique*, etc. Sl le dialogue veut être efficient au plan du peuple chrétien, une place doit être accordée, à côté du théologien, au sociologue, au psychologue religieux, à l'anthropologue, a l'historien et surtout au pasteur.

X Puisque le dialogue n'est nas une fin en lui-même, les groupes encore peu expérimente* devront veiller à ne pas choisir des sujet* trop techniques. Le dialogue doit partir d'un désir légitime de connaissance mutuelle, d'un événement ou d'une situation. Ce n'est pas une discussion purement ;académique. Pour de tels |ets, on devra faire appel à des expert* qui apporteront l ormation nécessaire. ALais si le* thèmes étaient trop techi les pour un groupe qui n'y est pas préparé, ou ,,_alt habituellement appel à des spécialistes, on r erait d'arrêter le dialogue parce que les participants n'ai nt plus la possibilité dc s'exprimer entre eux.

4. L'attention à la vie est primordiale pour guider le choix des thèmes et la manière de le* aborder. Quelques thèmes proposé* dans Je décret sur l'oecuménisme seront l'objet d'une attention spéciale: par exemple, l'étude de l'Ecnture. la vie sacramentelle et liturgique, notamment a l'occasion de prières communes ou d'une présence a des célébration* liturgique* de* Eglise* ".

On envisagera aussi de* thèmes traité* en d'autres document» du Concite et da Conseil oecuménique de* Eglises: Révélation, Eglise, Mission, Eglise dans le monde, etc., ou des thème* en rapport avec 1e* questions soulevées par la vie moderne: problème de la paix, surpopulation, mariage et natalité, etc., ou par certain* courant* de la pensée contemporaine: philosophie de la «mort de Dieu», marxisme, rencontre de* religions non chrétiennes phénomène de la sécularisation, etc. Quels qu'il* soient, les thème* seront abordé*, sou* la lumière de l'Evangile, avec toute* les incidence* ct les exigence* qu'ils comportent dans la vie actuelle des chrétien*.

5. En certains pays, te* questions soulevées lor* des crises des ir et xn· siècles ne font plus problème aujourd'hui de la même façon qu'aulrefois. Sans en oubl'er le* origine* historiques, ces problème* *eront abordé* dans le dialogue en tenant compte de la façon dont 11* se posent aujourd hui. Spécialement lorsque le dialogue est axé sur un sujet relevant de la fol. 11 sera fructueux de partir du témoignage ecclésial des participants «fin de mieux voir comment cette foi est vécue aujourd'hui par eux dans leur* communauté*.

G. Cependant. 1e dialogue, en tant qu'il est effort humain, a se* limite*. Entre le* Eglises, certaine* différence* reposent sur des donnée* d'ordre historique, psychologique, sociologique; elle* sont ressenties comme encore irréductible*. D'autre*, plus profondes, dépendent de la manière dont on conçoit sa propre fol et la vit. Le dialogue apparaît Ici Impuissant. Les Interlocuteur* perçoivent que Dieu le» appelle h s'en remettre h lui dans la prière, leur apprenant h placer leur confiance dans la seule puissance de l'Esprit-Saint.

VIL Formes du *dialogue*

1. La forme la plus fréquente du dialogue est celle qui naît spontanément de la rencontre dc* chrétiens entre eux. C'est la que prend forme 1e désir d'une connaissance plus approfondie des autres et que s'établissent les contacts nécessaires à des rencontre* plus organisées. On ne peut r cr de tels contacts qui font partie intégrante du style de__ i vie d'aujourd*hui. Mal■ on devra aider le* chrétien* à en prendre occa»ion pour mteux connaître le* situations, les problèmes et les positions doctrinale* le* uns de* autres.

2. En particulier, te dialogue se pratique spontanément eï n??} dans bien des centre* d'éducation a raoyen d'^ucation qui permet aux- ÎJSfei connaître et mieux1comprendre les SJ auUet· de ïx^cevolr plus exactement leur style de vie el de comparer te* diverse* options qui

s'offrent au choix des hommes. Il convient donc d'encourager les jeunes catholique», tout en le» formant cl les soutenant, h prendre part A dc telle» rencontres, afin de s'y enrichir au contact des autres el d'y porter leur témoignage.

3. Des groupes de laïc» se rencontreront aussi pour envisager. à la lumière dc lu fol chrétienne, les questions soulevée* par h vie de leur profession ct dc leur métier problème du droit, dc la médecine, dc la politique, des affaires, de la technologie, dc la recherche scientifique. dos sciences sociale», de» Slestions syndicale», etc. L'Initiative de telle rencontre rêve de la responsabilité propre des laïcs. Ceux-ci feront volontiers appel h des experts pour les questions qui dépasseraient la compétence de» participants non spécialisés.

4. Dons ce» différent· groupe», le* chrétiens, sensibles aux problème» dc l'aclwdité, en font souvent le sujet des conversations, selon le pays, le moment ou la profession de» participants. v. g., la paix, la Justice sociale, la faim, les problèmes des pays en vole de développement, l'aménagement dc la dtê, les difficultés des Jeunes foyers, etc. S'ils sont attentifs à une commune recherche en vue d'uno commune action dans et pour le monde; ce sera l'occasion pour les chrétiens et pour les communautés chrétiennes dc porter un témoignage commun.

5. A la suite dc ces rencontres. le légitime désir de mieux connaître les autres chrétiens dans leur foi, leur vie ecclésiale et liturgique, peut conduire certains à former de» groupes plus spécifiquement oecuméniques ou à participer h ceux déjà existants. Il est à souhaiter que ces groupes naissent dc contacts personnels amicaux et fraternels entre chrétiens des diverses communions. Le» catholiques auront le souci d'approfondir leur fol ct de demeurer en communion de pensée et de vouloir avec leur Eglise. On n'oubliera pas que le Saint-Esprit peut susciter chez les fidèles des charismes par lesquels il entend agir pour le bien de l'Eglise ct du monde. L'organisation ct la conduite de telles réunions peuvent être, bien entendu, confiées ù des laïcs plus spécialement formés qui, éventuellement, feront appel à des théologiens.

6. Dans les foyers mixtes, le dialogue oecuménicruc peut avoir sa place avec le concour éventuel des pasteurs acs communautés concernées. Un tel dialogue peut servir à raffermir la vie religieuse des conjoints tout en offrant un exemple de charité oecuménique.

7. Il est normal que le clergé des diverses Eglises ct communautés ecclésiales désire sc rencontrer pour des échanges de vues sur les problèmes pastoraux auxquels il a h faire face, afin de connaître les expériences des autres, de rechercher les meilleures solutions, d'adopter autant que possible, selon les circonstances et la nature du problème, des attitudes communes et de déterminer, à l'occasion, une action pratique à entreprendre ensemble. Les évêques tiendront à prendre part de temps à autre à ces rencontres et les recommanderont à leurs prêtres; elles contribuent en effet à créer une atmosphère favorable à la fraternité dc tous les chrétiens et à remplacer les rivalités de jadis par des liens d'entraide ct de collaboration. En certains pays, ces rencontres ont souvent Heu à l'intérieur d'organismes reconnus: Conseils d'EgUscs («Councils of Churches·), Association» dc membres du clergé («Ministerial Associations»).

8. Le dialogue oecuménique peut avoir lieu entre théologiens, membres, par exemple, d'instituts oecuméniques, d'Universités, de Faculté» de théologie, de séminaires. Il va de sol qu'un tel dialogue requiert dc la part des participants catholiques une préparation spécifique très sérieuse aux questions figurant à l'ordre du Jour. On prendra soin de marquer les différences nécessaires entre le dogme de l'Eglise, les grandes traditions spirituelles, liturgiques, les options légitimes en matière dc libre discussion cl dc recherche.

9. Le» dialogues peuvent êlrc bilatéraux ou multilatéraux. Selon les thèmes étudiés cl les possiblUlés locales, on décidera du nombre et de l'appartenance confessionnelle des participants; dc loute façon, que dans le dialogue ceux-ci tiennent compte des traditions chrétienne* qui ne seraient pas représentées parmi eux. Il sera souvent opportun dc mettre au courant de la tenue dc ces rencontres les organismes oecuméniques locaux, et dans le ens dc rencontres plus internationales, le Secrétariat pour l'unité des chrétiens.

10. Dans certains dialogues théologiques, les participants sont mandatés par la hiérarchie pour y prendre part non à titre personnel, mai» comme représentants délégués de leur Eglise. De tels mandats peuvent être donnés par l'Ordinairc du lieu, par la Conférence épiscopale dans son territoire ou par le Saint-Siège. En ce cas, les participants catholiques portent une responsabilité spéciale vis-à-vis dc l'autorité qui les envole.

11. Les rencontres oecuménique» à tou» les échelons tiendront compte dc l'existence dc toute une littérature dont l'ensemble constitue, pour ainsi dire, une forme écrite du dialogue entre les chrétiens. Ce dialogue écrit c»t particulièrement fructueux lorsque les publications sont intcrconfcsslonnelles. Les évêques encourageront 1rs publications catholique* qui, relatives aux autres confessions, sont empreintes des qualités de compréhension et d'estime, avec un sens aigu dc la vérité, qui doivent marquer toute démarche oecuménique.

12. Puisque 1rs participants doivent faire profiler les membres de l'Eglise dc l'expérience acquise en ccs rencontres. Ils auront soin de »'cn entretenir avec le» pasteur» de 1 Eglise en informant dc leurs activités les diverses Comm uions pour l'oecuménisme (Secrétariat pour l'unité de» chrétiens Com-

^!15,Λη?. na}Jonalc». régionale» ou diocésaines). Ib prendront bibliothLm^^ÎS* initiatives d'intérêt oecuménique; cercles, Irnr nVitSïreTue$· publications, etc., ayant À coeur de rnvnÂn^n» Prr }™;coIlaboraUon, une aide et un plus large mi k ℂSrd^jE^s XVILLEBKAKDS» *Président.* F. Jérome Hamer, O. P., Secrétaire.

• Ad Praesides Confercnti&nna ©pisccpabum. L'Onexvatoro Romano anno i 10 n. 218 dîoi 21-22 Sept. 1970.

3894

1970 AUC 19.-SC CULTUS DIVINI, RESPONSUM. PART.·

Baptismus parvulorum administratur in paroecia; in VALETUDINARIIS, NON NISI EX NECESSITATE ALLAVE GRAVI CAUSA.

Città del Vaticano, 19 agosto 1970

Signor *Cardinale,* È giunta a questa Sarra Congregoxlonc la venerata Jettera del 7 luglio 1970 (Prot. n. 9289-70). con la quale A ostra Eminenza chlede di conoscerc la mente di questa Sacra Congrcgazlone ncli'applicazîone dclla nuova legislatione relativa al confcrimento del Batteslmo del bambini nella diocesl dl Roma.

In pnrtlcoiarc Ella sl riferiscc alla «Nofi/kazione» del 24 giugno 1970 (LE 3877 1, nella quale sl esortano i fedeli a celebrare normalmentc il Battcsimo in parrocchia, escludendo le clinfche «se non in caso di nécessita o per alIra ragione pastorale dawero impellente». Clô è sembrato a qualcuno in contraste con l'art. 154 del Sinodo Romano, promulgato il 29 giugno 1960.

AI riguardo, essendo stata fatta relazionc di tutto il problema al Santo Padre, per venerato incarico, sono ln dovere dl comunicarLc quanto segue:

1. La recente ·*Notifieazlone** non pare sin in contrasto, con Il Sinodo Romano.

Anzitutto perché si tratta di materio completamenle nuova in situazione diversa da quella del Sinodo Romano. LOnio *Baptismi parvulorum* costituisec un «riordlnamento» delle disposlzioni disciplinari, liturglche c rituali circa 11 Balteshno del bambini. Si trattn di un nuovo atto logislativo, che sostitulscc il precedente» E, logicamcnte, trallandosi di legge per tutta la Chiesa. essa promana da un atto pontificio, con ii quale viene abrogata la legislazione anteriore. La espresso approvazione del Santo Padre c 1'ordine di promulgazione ■nomine Summi Pontificis», sono chiaramcntc indicati nel Dccrclo. premesso all' *Ordo.*

Ma anche prescindendo dal lato giuridico, lα nuova disposizionc non è in onposizione con il Sinodo Romano. Questo, infatti, dava facolta al Cardinale Vicario di concedere («concedere poterit»), chc il Battcsimo venga amminlstrato anche nolle cliniche. Ncllo stesso senso si espnmono I nn. 11 e 13 del •Praenotanda» dcU'Ordo *Baptismi parvulorum,* ove è detto chc «spetta al Veseovo... *permetlere o disporn* chc vi *ia il fonte battesiraale anche in ultra chiesa o pubbllco oratorio entro il territorio dclla parrocchia» (n. 11). In certo senso, la nuova disciplina estende a tutta la Chiesa quella che era una disposizione particolarc per Roma.

Se, nello splrito dcIl'Ordo *Baptismi parvulorum,* il Cardinale Vicario ha crcduto bene modificare precedent! disposlzioni, ha usato di uno stesso diritto, in forza del Sinodo e del «Praenotanda» del nuovo *Ordo.*

2. Questa Congregatione apprezza lo sforzo compluto per ridare valore al senso della «parrocchialità» e allo spirito comunitario, su cul tanto Insiste *VOrdo Baptismi.* La parrocchia dovrebbe sempre plü essere vista come centro dl vita spirituale c sacramentale, e la comunità parrocchlole ambiente naturale c fraterno per la iniziozione sacrnmcntale, per l'educoxlone nella fede c lo svüuppo della pcrsonalllà crisUana.

3. Dal purto dl vista pastorale, considerata la sltuazioue dcllc grandi dItà. c di Roma nel caso concreto, sembrerebbe che la reccnte disposizione posta venire applicata con una prudente e illuminata gradualité.

b) Occorrerà. quindi. fare In modo chc i genitori, rivol·» gendosi in parrocchia. trovino 1'ambiente adatto per un'accoglicnza, una preparazioue e una celebratione che soddisfl n quanto é richlrsto dal nuovo *Ordo Baptismi, c* 11 contatto con la parrocchln »tessa non sia una scmplice formalità chc poteva anche essere sbriguta nella chnica. Clô vaic soprattutto per quanto riguarda la prcparazlone pastorale dei genitori, da iniziare, per quanto possibile, prima della nnscita del bambino.

c) Tuttnvln, in alcunl casi In chiesa o la cappella dell'ospedale o della clinica polrà diventarc un valido sussKlio alla pastorale dclla parrocchia riguardo al Dattcsimo, non tanto tn rngionc del numero materiale dei battcstcnl che vi si amministrano. quanto perché la presenza stabile di un cappellano zelante, drbltamcnte coadiuvuto, polrà organizxare una con-

veniente prepantxior.c del genitori al Bsttcslmo del bambino. In responiablle cotUbonulone con 1 rhpetthri parroci.

d; La scella dcgll ospedali o dclle dinkhe a cui concedere la facolti di awe il fonte baltesimale dovn exsere fatto ca»o per ca»o dal Cardinale Vicario, tenendo présenté le condirioni dl coloro che ahttnaimente ll frvquentano, e le loro necesiità spirituali. Sara pol necessario dare dclle precise norme e fb-*arc condicioni ben determinate riguurdo airocdinamenlo dci-l'opera pastorale, elia dkposirione del Itiogo mcto, **allo svol-jrimento del rito con tutti gll accorgimenli richlesti per una rtahxxaxione vrfanxeate degna. E là farolth dovrà etsere ne-gata eon dedtlonc ogni volta che si prerrde non poisano reahxzanl Uli condIrionI. La loro rsbtenza o mrno dovrù es»ere wriBcata da) competenti Ufflci del Vkartato.**

rl **Si dovrt evitaro,** *ptr pianto pouibik,* **ll conferimento del Battrumo «ingolo, favorondo la celcbrazlone comunllaria, che mette pit) In luce ll senso della famiglia dl Dio. Per questo saranno fnsatl giomi e orari, nel quali il Battrsimo possa esiere conferito comodamenle a tutti l bambini nail di rocente.**

I) **Le Indlcarioni dl carattere rituale e pastorale dovranno esscre altuate ovunque, per diritto o privilegio, si amminhtri il Bsttrtimo, eompmc le venerabili B&sUiehe Patriarcal!.**

Vagii» cradlro l'espresrione del mlo plU distinto oisequlo, con ll quale mi confermo dl Vostra Enunrtua devotissimo.— Bxkno **Card.** Gut, *PτφHï.* **A. Bugnlnl. Scjretario.**

*** Ctrl Vioric m Urbr Notit 7 (Ittl) SM3. Vidadoaxanta rob di«bM 24 va ·: 29 MOL 1970 ponta: LE 3577. 3W1 Ada. Noth. 7 0971) ».**

3895

1970 AUG 31.-C0NS. PUBL ECCL NEO., RESCR. PART.·

Notts moots procedendi tn causis xulutatis matri-monii **APPROBATCH PRO COMPKHRMTIAK** Eh SCOFALIS **ACS-TRALIAK TERRITORIO**

Attenti» prodbu» Conferentiae Episcopali» Australiae, qul-bu» petitur ut, ena»lderolb peculiarity» su) terntorti neces-sitatibus, nomis quibusdam, quae precibus adnectuntur. ad expeditiorem reddendum causarum do nullitate matrimonii cerrum, ln eodem territorio, tribunalia utantur, Ssthu» Do-minus Noster Paulo» Papa VI supradictb precibus annuere dignatu» est, ad triennium et experimenti causa, concedendo facultates omnes neeouria» et opportunas et derogando, quatenus opus est, iurl vigenti; cauto tamen ul de cetero, cum praedicti» normis totus processus non exhauriatur, ser-rentur hiri» canonici pmr»crlpta. Idem Summus Pontifex stahut ut supradkUe normae a dk 1 norembrl* 1970 valere tndplinL

VtUt entem Praeses Conferentiae expostulantis mittere quotannis Supremo Tribunal) Signaturae Apostolkue relatio-nem de cauih ln unoquoque Tribunali propositis, vel deserti», vel appellati».

Ex Aedibus Vaticani», die 31 augusti a D. MCMLXX— J. Card. ViLLOT, Prarfcctas Consilii pro PuMIris Ecdcsloc NfpotIU·

D esota proprio 'Caasu acrtaoaW, Raca* 1872. p. Π Ada. Nor-as· esu osedeca sc ül*· Appt'^bcU· pro territorioCxdarsails· EpisoôPi.'.i· Sutousn Foodaralorun Amsnca· 3otu«:.cran* dlsi 22 Apr W70: LiJW.

38%

1970 SEP 5.-SC CULTUS, INSTR. AAS 62 (1970) 692-704

In **STRUCTIO THΠT1A AÜ Co5STITunONRH DB S\CRA Lnvnou RF.CTR** exsequcsdsm

Ulurxtene Instaurâttones, quae ad exsequendam Concl-lH Vaticani Il Constitutionem de sacra lAturgta antehac sunt eHectae, Mysterii Eucharistici celebrationem potis-simum spectant. In eo enim «totum bonum spirituale Ec-clesiae continetur, Ipse scilicet Christus, Pascha nostrum panisque vivus, per Carnem suam Spiritu Sancto vivifica-tam et vivificantem vitam praestans hominibus, qui Ita
693 Invitantur et adducuntur ad / selpsos, suos labores cunc-tatque ros creatas una cum Ipso offerendo*»1. Itemque renovata Missae sacrificii celebratio ln coetibus lllurgicls declarat Id esu totius Ecclesiae vitae tamquam centrum, ad quod cetera opera ordinentur, atque adeo rituum Initi»uniorum finem esse Illam actionem pastoralem ex-

1 **Decr 4» Prebjt. nua^teno «t Ota a. y. 4 4.5.**

citare, quae Llturglam vcluti culmen ct fontem habeat, et paschale Christi mysterium vivere

Opus autem renovationis, per sexennium gradatim pro-ductum. transitum apparavit a praecedenti Llturgia ad eam quae nunc, edito .Missall romano cum Ordine Mixtae et Institutione generali eidem adiccto. Ita descriptiore ac ideniore forma proponitur, ut dici possit netlonl pastoral I-Iturgirac novum Iter, res magnas promittens, Iam esse expeditum. Praeterea Ordo Lectionum Mitsue, nuper edi-tus, atque formularum magna copia, quae .Missall romano continetur, In Eucharistia celebranda ostium magnum operiunt pluribus agendi potestatibus.

Etenim facultas aliquos textus eligendi et flexibiles ru-bricae sane celebrationi actuosae, acceptae ac spirituallter salutari favent, cum eam ad locorum condiciones fidellum-que ingenium et cultum accommodent. Idcoque nihil erii opus inventis et arbitriis propriis uti, quibus celebratio Ipsa extenuatur.

Gradallm autem factus transitus ud novas recentesque formas, qui tum universi operis instaurandi, tum magnae loci condicionum varietatis rationem habuit, benigne a maiore clericorum fldellumque parte exceptus est *. licet hic atque Ulle ln quasdam recusationes et festinationes Inciderit. .Kill enim, veteris servandae traditionis causa, huiusmodi reformai Iones aegre acceperunt; alii vero, Instan-te pastorali necessitate, nihil esse exspectandum censue-runt, dum ultimae instaurationes promulgarentur. Ex quo factum est, ul quidam ad privata incepta, ad festinatas compositiones, quandoque Inconsultas, ad inventiones et additiones vel ad ritus simpliciores devenerint, quae haud raro praecipuis Liturgiae normis essent contraria; Itemque fidelium conscientiam perturbarent atque ipsi rectae rvno-vatIonis causae obessent vel eam difficiliorem redderent.

Quibus de causis, haud pauci Episcopi ct sacerdotes atque laid homi nes, ut Apostolica Sedes suam auctorita- G94
lem Interponeret, expetiverunt ad eum servandam ct au-gendum In Lllurgta fecundum exspectatumqae concentum, qui christlanae familiae, coram L>co congregatae, proprius pecullarisque est.

Quapropter quod fleri visum non est, dum «Consilium» Liturgiae Instaurationem efficiebat ac navabat, in prae-senti fieri potest, iis omnibus attentis, quae firme ac de-finite statuuntur.

Ac primum ad singulorum auctoritatem Episcoporum est Rppelkmdum, quos Spiritus Sanctus posuit regere Ec-clesiam Dei*, quippe qui sint «praecipui dispensatores mysteriorum Del, sicut et totius vitae liturgicae In Eccle-sia «Ibi commissa moderatores, promotores atque custo-des»1. Ipsorum cnlm est moderari, dirigere. Instimulare, quandoque etiam arguere, semper vero illustrare rectae renovationis exsecutionem, pariterque consulere, ut uni-versum Ecclesiae corpus eadem mente, in unitate caritatis, procedere valeat In dioecesi, in natione, in mundo. Quae Episcoporum opera hac In re necessaria et urgentior est ob Intimas, quae LIturgiam Inter et Fidem Intereedunt, necessitudines, adeo ut, quod obsequium alteri exhibetur, ln alteram redundet.

Hi Igitur, llturglcls Commis»Ionibus auxlliantibus, dlli-Senter edoceantur de religiosa ct sociali condicione flde-um. suis curis creditorum, de spiritualibus eorum neces-sitatibus, deque aptiore via illos adiuvandl, omnlbusquc utantur facultatibus quas novi dant ritus. Hac ratione expendere valent ea quae verae renovationi conveniunt vel adversantur, et Ita caule ac sapienter agenda proponere ct moderari, ut, lustis agnitis necessitatibus, integrum ta-men opus secundum normas, novis legibus llturglcls edi-tas, flat.

Congrua cnlm rorum cognitio, quam Episcopi habent, non parvo auxilio est sacerdotibus in ministerio, quod sane iu communione hlerarchica est exsequendum*, eaque de-bitam reddit oboedientiam faciliorem, quae ad perfectio-rem cultus significationem atque ad animarum sanctifica-tionem postulatur.

Itaque, quo expeditior Episcoporum evadat munus apte exsequendi normis llturgicas. Illas praesertim quae Insti-tutione generali Missalls ru inanl traduntur, utque In Eu-charistia celebrantia, quae Ecclesiae vitae momentum ob-

:Lfi 5 01X1
OM· rt w-j< t/H. nn. Λ. S $6(ı*6α« n ;ip
1 . U5 ᵗUL Λ *1 Eçnwponnn

tlnet, velutl «Ignum unitatis, vinculum caritatis·7, et disciplina ct ordo restituantur, opportunum visum est haice regulas et hortationes, quae sequuntur, commemorare:

1. Normae recenter Intnc formulas, gestus, actus llturglcns simpliciores effecerunt, secundum principium Illud In Consillutlnnc dc sacra Llturgla statutum: «Ritus nohlli simplicitate fulgeant, sint brevitate perspicui ct repetitiones Inui lies evitent, sint fidelium captui accommodati, neque gencnitlm multis indigeant explanationibus·1. Sed ne (n huiusmodi quidem provincia praefiniti limites sunt transgrediendi: hoc enim qui faciant, Llturglam sacris signis propriaque venustate exuunt, quae necessaria sunt ut ln Christianorum communitate salutis mvsterlum revera perficiatur, idemque sub velamine rerum visibilium, npta accedente catechesi, recte comprehendatur.

Sacrorum enim rituum Instauratio nullo prorsus modo spectat ad *driacralisattonem,* quam vocitant, nulloquc vult esse argumento Illi eventui, quem *mundi saccularizatlonem* appellant. Ideoque rituum dignitas ct gravitas ct sacra Indoles senentur oportet.

Actionum lltunzlcarum vis non continetur In ritibus frequenter experiendis renovandisque vel etiam ad simpliciorem usque formam redigendis, verum tantum In verbo Del ct In mvstcrio, quod celebratur, nltlus perscrutandis, quorum praesentia rituum Ecclesiae observantia confirmatur. non vero iis, quae aliquis sacerdos, suo Indulgens Ingenio, statuat.

Prae oculis deln habeatur, privatas sacrorum rituum restitutiones, n sacerdote Inductas, fidelium dignitatem laedere vinmque patefacere ad individuates nc personales formas In sacris celebrandis, quae directe nd totam Ecclesiam pertinent.

Nam sacerdotis ministerium, universae Eccteslne ministerium est. Ideoque exerceri nequit nisi per oboedientiam ct communionem cum hlcrarchin atque studio inserviendi Deo et fratribus. Indoles hterarchlca Liturglae, eius sacramentnlls vis, et observantia fidelium communitati debita sane postulant, ut sacerdos suum In cultu munus expleat tamquam «fidelis minister ct dispensator mysteriorum Del·. · nullum Inducens ritum quin libris llturglcls statuatur et approbetur.

2. Inter sacros textus, qui in coetu liturglco recitantur,
6 divinae Scrip/turae libri peculiari pollent dignitate: Ibi enim Deus populum suum alloquitur, et Christus, suo In verbo praesens, Evangelium nuntiat10. Quapropter

a) Llturgla verbi summa cura excolenda est. Numquam licet pro ca alias tectiones substituere, sive a sacris sive a profanis auctoribus, veteribus vel recentlorlbus, depromptas. Homiliae finis est nuntiatum Del verbum fidelibus explanare ct ad huius aetatis sensum accommodare. hsso proinde ad sacerdotem spectat; chrisllfidoles vero notationibus, dialogis, hlsque similibus sese abstineant. Non licet unam tantummodo lectionem proferre.

b) Llturgla verbi eucharlsllcam llturglam praeparat et ad eam ducit, quacum unum actum cultus efficit 11. Quapropter alteram ab altera separare non licet, easque diverso tempore ct loco celebrare.

Ad aliquam vero actionem liturglcam vel divini Officii partem, quae Missam praecedit, cum llturgla verbi apte conlungcndam, peculiares normae, libris llturglcls statutae quatenus opus sit, consulent.

3. Etiam textus liturgie!, qui ab Ecclesia compositi sunt, maximo cum honore sunt adhibendi: nemini igitur licet In lis proprio marte quidquam Immutare, substituere, demere vel addere ”.

a) Ordo Missae peculiari ratione est servandus. Formulae, quas continet. In publicis translationibus, nullo prorsus pacto, ne sub praetextu quidem Missae In cantu, Immutari possunt. Quaedam autem eius partes, nempe actus paenltentlnlis, preces cucharistlcae, acclamationes, benedictio in fine Missae, ex variis dlverslsque formulis seligi possunt, prout suo loco ln singulis ritibus notatur.

b) Antlphonae ad Introitum ct ad communionem ex Gradual! romano, ex Graduall simplici, ex Missall romano, atque ex textibus collectis, ab Episcoporum quidem Conferentlis approbatis, sumi possunt. Hae autem Conferen-

t/remm orZinti, n. 15. *A. A S.* **58 (1966). pp 10x4-1015 (LE 3365]. τOη· •tituUn de carra LJturpa** *SAcroumtum Câtcüiv·*.* **d. 4T-** *A. A. S.* **«6 (1964), p. 113.** ⁑ *IbiA.,* **n. 34:** *A. A. S.* **56 (1964). p. 109.** *-Ctr. 1 Cor* **4, r. **Cfr. CoatUlUtio d*· «ocra Lltarpa** *Sarroutnitvm CcncUtum,* **nn. 7, jj:** *A. A S.* **36 (1964). rp ẍ00-ẍ0ẍ, Ï08. ·'Cfr** *IbiA.,* **n. 36c** *A. A. S.* **36 (1964) p- 1x3. ‘‘Or. Z r 1. n, 3:** *A. A. S. 56* **(1964), P- >06.**

M Cfr. S Congr. Rituum, Instx. de Musica sacra AZunoim 5 martii X9Ô7, n. 9: *A. A.S.* **39 (1967), p 303 (LE 3541 h Constitutio de sacra Liturgis Sorr»-uvtwm CaacihwH.n. 116:** *A. .4. S.* **36(1964), p. xjt. uCtr. S. Coogr. Rituum. Inatr. de Musica sacra .Verwaw «arra·*, n. 4:** *A. A. S.* **59 (1967). p. jor. »· Cfr. Constitutio de sacra Litwria Sacn>Mnrfii»»i CcmnJtim. na. 119-tto** *A A. S.*

µ >vCtr. fwhftati» frwraJw MuxaJu 5 <1069). pp 9-ic* cfr. etiam on. 21-24 iM., pp 7-3 LE 3709]· ‘’Cfr. S. Ccojx pro Cuhu Dinuo, ïnstr. de Misai· pro Cnetibat particularibus .Ictw 13 mail tçdu, η. 6, λ: *A, A. S.* **61 (1969). p Foq (LE 3730J. °Cir /«uhJarfao cr-v-roh·** *MùiaJis nntti,* **n. 11. M Cfr. ZM., nu. 43-46- ‘‘Cfr. ZW.. n. te.**

tlae, ln cantibus ad Missae celebrationem seligendis, prae oculis habeant non solum eorum congruentiam cum temporibus variisque adlunctls actionis liturgicae, verum etiam necessitatem fidelium, qui Iisdem utantur.

c) Cantus populi omnibus viribus est fovendus, etiam novis adhibitis formis. Ingenio populorum et hodierno hominis animo accommodatis. Episcoporum Conferentiae statuant aliquem cantuum indicem, qui / In Missis pro coetl- 697
bus particularibus, v. gr. iuvenum et puerorum, adh'beantur, quique non solum verbis, verum etiam melodia, rhythmo ct Instrumentorum usu, loci ac divini cultus dignitati et sanctitati respondeant.

Nam, quamvis Ecclesia nullum genus musicae sacrae ab actionibus llturglcls arceat ”, attamen non quaevis musica vel cantus aut instrumentorum sonitus, ad alendam orationem Chrlstlque mvsterlum exprimendum, eodem gradu apta sunt habenda. Horum enim munus ad cultum divinum celebrandum ordinatur, Ideoque sanctitate et bonitate formarum praedita sint oportet*4, spiritui actionis liturgicae et naturae singularum cius partium respondeant, totius coctus actuosam participationem non Impediant11, atque attentionem mentis et affectum cordis ad sacra quae aguntur dirigant.

Res pressius determinare ad Confcrentlas Episcopales vel, normis generalibus deficientibus, ad Episcopos in propriae dioecesis finibus spectatl·. Omni cura Insuper seligantur Instrumenta musica, numero circumscripta, loco et Indoli communitatis congruentia, quae pietatem foveant neque nimium strepitum edant.

d) Magna conceditur facultas orationes eligendi, quae, praesertim feriis infra hebdomadas *per annum,* sumi possunt aut ex una qualibet de triginta quattuor hebdomadibus aut ex Missis *ad diversa* 17 vel votivis.

Praeterea, in convertendis textibus. Episcoporum Conferentiae uti valent peculiaribus normis, hac in re traditis per Instructionem de textibus llturglcls vulgariter convertendis quod ad celebrationem una cum populo attinet, quam die 25 lanuarll 1969, n. 34, *Consilium* edidit11.

e) Quod autem ad lectiones spectat, praeter illas quae cuique dominicae, festo et feriae attribuuntur, nonnullae habentur, quae in Sacramentis celebrandis vel ln particularibus rerum adlunctls usurpari possunt. In Missis vero pro coetibus particularibus, licet textus peculiares celeibra- 698
tlonl aptiores seligere, dummodo ex approbati Lectionaril textibus seliganturl·.

f) Inter Missae celebrationem sacerdos quam brevissime populum alloqui potest, scilicet In ipso initio, ante lectiones, ante praefationem ct antequam populum dimittat *·. Attamen in Uturgia eucharistica a monitionibus includendis abstineat. Verba autem, de quibus supra, brevia sint atque efficacia, quippe quae antea sint cogitata. Quodsi aliae adhuc admonitiones necessariae sint, eae moderatori sacri coetus committantur, dummodo quaevis vitetur nimietas Idque tantum ab eo dicatur, quod revera necessarium est.

g) In oratione universali seu oratione fidelium opportunum est peculiarem aliquam Intentionem, ad loci communitatem pertinentem, lis addere, quae pro Ecclesia, mundo ct egentibus dicuntur. Caveatur Igitur, ne aliae Intentiones ln Canoncm romanum pro *Memento* vivorum ct mortuorum Inserantur. Illae autem intentiones sint antea et paratae ct scriptae, atque huic generi dicendi consentaneae tl. Earum publica lectio comlttl potes*, uni vel pluribus eorum, qui coetui liturglco intersunt.

Hac facultates, si cognitae sapienter adhibeantur, sat amplam copiam praebent, ita ut nullo modo ad Inventiones, cuiusvis proprias personae, sit deveniendum. Proinde sacerdotes Instituantur, ut suam celebrationem praeparent, rationem habentes tum rerum condicionum tum spiritualium fidelium necessitatum ct Intra limites, ab *Insiiluttone* statutos, fidenti animo agentes.

4. Prex Eucharistica, prae ceteris Missae partibus, ad sacerdotem tantum, pro cius munere, pertinet M. Vetatur

proinde aliqua eius pan a ministro inferiore, a coetu aut ab aliquo fideli recitari. Id enim est a natura hierarchica lltorgiae alienum, ln qua quisque solum et totum id agat oportet, quod ad ipsum pertinetPm igitur Eucharistica a solo sacerdote est ex toto recitanda.

5.Panis ad Eucharistiam celebrandam triticeus et» luxta perantiquum Ecclesiae Litinae morem, azymus est''.

Quamvis veritas signi postulet ut tamquam verus cibus
699 appareat, ⁵ qui frangitur et dividitur inter fratres, tamen imper fonna tradita confidendus est, iuxta normam Institutionis generalis Missalls romanla, sive agatur de parvis hostiis pro fidelium Communione sive de hostiis maioris formae. in partes deinde frangendis.

Maior veritatis necessitas refertur potius ad colorem, saporem, spissitatem, quam ad formam. Ob reverentiam Sacramento debitam in confidendo pane pro Eucharistia omnis cura ac diligentia adhibenda est, ut cum decore frangi possit neque, In manducatione, sensus fidelium offendantur. Panis, qui incoctam farinam sapiat, qui mature obdurescat nec iam comedi possit, omnino vitetur.

Insuper panis consecrati fractio, eiusdemque panis necnon vini consecrati consummatio, sive in Communione peragenda sive ln lis sumendis quae post Communionem forte supersint, fiant maxima reverentia quae Sacramentum decet''.

6. Sacri signi ratione perfectior fiddium participatio per Communionem sub utraque specie exprimitur*1. Hulusmodl Communio conceditur solum Intra fines Institutionis generalis Mtalls romanl (n. 242) statutos, et ad nonnam Instructionis S. Congregationis pro Cultu Divino de ampdore facultate sacrae Communionis sub utraque specie administrandae, *Saerajruntali Conununionr,* die 29 lunll 1970 editae (LE 3879].

Proinde

a) Ordinarii facultatem Indlscriminatlm ne concedant, sed casus et celebrationem. Intra fines a Conferentia Episcopali statutos, plane definiant Vitentur occasiones In quibus magnus adest communicantium numerus. Immo coetus sint bene circumscripti, ordinati et eiusdem naturae.

Fideles, antequam ad sacram Communionem sub utraque specie suscipiendam admittantur, sedulo edoceantur, ut eius sensum Intime percipiant.

c) Cum Communio sumitur ex ipso calice. praesto sint sacerdotes vel diaconi aut acotvthl. In ordine arolvthatus constituti, qui calicem communicantibus porri gant.'Quodsi ministri deficiant, celebrandi ritus, in Institutione generali Missalls romanl, sub n. 215, descriptus, servandus est.

Probanda non videtur ratio agendi, qua fit ut calicem
700 alter tra/dat, aut communicantes directe ad culicem accedant, Sanguinem sumpturi. In hulusmodl casibus praeferatur Communio per Intinctionem.

d) Est Imprimis sacerdotis celebrantis Communionem ministrare, deinde diaconi, et. quibusdam In casibus a competenti Auctoritate statuendis, acolythi. Sancta Soles concedere potest ut aliae quoque cognitae et probae personae. quae mandatum habuerint, ad hoc destinentur. Non licet autem Communionem ab Us qui hoc mandatum non habeant distribui, aut vasa sacra cum SS. Sacramento deferri.

Quoad vero modum S. Communionem distribuendi, ea serventur, quae Institutione generali Missalls romanl (nn. 241-2521 et praedicta Instructione die 29 lunll 1970 ab hac S. Congregatione edita statuuntur. Sl vero modus S. Communionem distribuendi a tradito more alienus conceditur, condiciones ab Apostolica Sede statutae serventur.

<) Ubi deficientibus prexbvlem, aliae personae, velutl praesertim ln missionibus, catechlstac. ab Episcopo, de venia Apostolleae Sedis, ad liturglnm verbi celebrandam et sacram Communionem distribuendam deputantur, a proferenda Prece eucharistica omnino abstineant. Sl forte narrationem Institutionis Eucharistiae legere opportunum duxerint, eam adhibeant uti lectionem In Hturgla verbi. Proinde in supradictls coetibus fidelium, IIturgia'verbi celebrata, dicatur *Puter noster et* sacra Communio distribuatur ritu praescripto.

J) Quicumque modus eligitur, curetur, ut S. Communio cum dignitate, pietate ct decore ministretur atque minoris reverentiae pericula vitentur, attentis indole cuiusque coctus llturglcl ct aetate ct condicionibus ac praeparatione suscipientium

7. luxta lilurgicas normas In Ecdesia traditas, vetantur mulieres (puellae, nuptae, religiosae), ne in cedes!is quidem, domibus, conventibus, collegiis, institutis muliebribus, ad altare sacerdoti inservire.

Mulieribus autem licet secundum normas de his rebus latas:

a) lectiones proferre. Evangelio excepto. Munus obeant hodiernis instrumentis technicis adhibitis. Ita ut commode ab omnibus audiri valeant. Conferentiae Episcopales pressius determinare possunt locum congruum, e quo verbum Dei mulieres in coetu liturglco annuntient;

b) intentiones orationis universalis proferre;

c) llturglcl coetus cantum moderari et organum aut Instrumenta permissa pulsare; ; 7

*d)*monitiones (seu dldascall.as) legere, quae fideles adiuvent ad ritum melius Intellegendum;

e)munera quaedam obire in servitium congregationis fidelium, quae alicubi etiam mulieribus committi solent, ex. gr. fideles ad portas ecdesiae recipere eosque in locis ipsis convenientibus disponere, atque eorum processiones ordinare, aut stipes in ecdesia collegere **.

8.Vasa sacra, paramenta et sacra supellex In peculiari honore et cura habeantur. Quodsi maior libertas tribuitur quod attinet ad eorum materiam el formam, id propterea ut, ut variae gentes atque artifices amplissima donentur facultate ingenii sui optimas vires sacro cultui impendendi.

Haec tamen prae oculis habeantur.

*a)*Res ad cultam pertinentes esse debent semper «nobiles, durabiles, usui sacro bene accommodatae» ®. Non icet proinde usitatas et vulgares supcllecliles adhibere.

b) Calices et patenae, antequam usurpentur, ab Episcopo consecranda sunt, qui indicabit an ad usum, cui destinantur, sint idonea.

c)«Vestis sacra, omnibus ministris cuiusvis gradus communis, est alba»51. Reprobatur abusus Missam celebrandi ve! etiam concelebrandi cum stola super «cucullam» monasticam, vel super vestem ordinariam clericalem, nedum civilem. Non licet pariter sacras allas actiones peragere. velutl manus imponere In Ordinibus conferendis, vel alia Sacramenta administrare, aut benedictiones impertire, sola adhibita stola super vestes, ut aiunt, civiles.

d) Ad Conferentlas Episcopales pertinet decernere an oporteat seligere materias sacrae supellectilis, praeter eas quae usu sunt traditae. De his autem deliberationibus Apostobeam Sedem certiorem faciant 51.

Ad formam sacrarum vestium quod atllnet. Conferentiae Episcopales possunt definire el proponere Apostollcac Sedi aptationes, quae necessitatibus et moribus singularum regionum respondeant55.

9. Eucharistia celebratur, pro more, in loco sacro''. Non licet sine vera necessitate, quam Ordinarius pro sua urisdlctlone dlludicabit. extra ecclesiam celebrare. Sl autem id Ordinarius permittat, curetur ut dignus locus eligatur atque ut actio sacra supra convenientem mensam peragatur. *l Non* celebretur, quantum Cieri potest, In ce- Î02 nationibus, aut supra mensam cibariam.

10. In exsequenda Instaurata I.Hurgia, maxime curent Episcopi de stab'll et digna loci sacri, praesertim presbyterii, dispositione, luxta nonnas Institutione generali Missalls romaniM et Instructione *Eucharisticujn mysterium* '' significatas.

Dispositiones, his proximis annis ad tempus Inductae, eo Interdum tendunt, ut stabilem formam Induant. Quarum nonnullae*, mias *Consilium* Improbavit, adhuc permanent, etsi sensui llturgicn, elegantiae et ipsarum sacrarum celebrationum facilitati et dignitati repugnant57.

Ccku taviao. tanr d« aaplkrr UculUUj utrae

rfvm -ηΰiπ·*, 15 nun loftT. a «1 Λ A S y> !ı·)67), p. [LF. A. A S v> hy,-), pp y^.5(r MCfr. an 53-57:
•'Cfr. IuhMu fnu>*x'it MicuJu n«ue*, χ tv> •'Cfr Ero^E«.auc^LLi

Commissionibus dloccesanls pro Liturgla ct Arte sacra elaborantibus, necnon, si nccessc est, viris peritis ct Dublicae rvl Auctoritatibus consultis, novorum operum dcllneatn exemplaria atque temporariae dispositiones recognoscantur, Ita ut In omnibus ecciesll, stabilis dispositio obtineatur, quae vetera monumenta, sl forte adsint, conservet ct, quantum fleri potest, novis necessitatibus congruat.

11. Ad Intellegendam Instauratam Lllurglnm magnum adhuc exigitur studium, ut libri llturglcl recogniti accurate in sermones vulgares convertantur atque edantur. Ex Integro Ipsi transferendi sunt, atque ceteros peculiares r'tuales libros, qui prius In usu erant, abrogare debent.

Sl Conferentia Episcopalis alios formulas addi necessarium opportunumque duxerit, aut quasdam accommodationes afferre, hae post Sanctae Sedis approbationem Inducantur, et a primigeno textu latino peculiaribus notis distinguantur.

In hoc genere opportunum erit non festinanter procedere, adlutrlcc multorum opera, non solum theologorum ct rei liturgicae peritorum, verum etiam disertorum et litteratorum hominum, ut translationes sint probatae pulchritudinis documenta, quae decore, numero, elegantia, orationis et sermonis copia, diuturnum usum promittere possint, penitus cum interiore sententiarum copia congruentia31.

In libris autem llturglcls lingua vernacula apparandis, norma tradita servetur textus edendi, ita tamen ut Interpretum aut auctorum nomina non cognoscantur. Libri enim
'°3 liturgie! communitati Christianae desll/nantur et solum mandato et auctoritate Hlcrarchiac parantur et evulgantur; neque haec conscntionl privatorum, quovis nomine, est obnoxia: quod Ubertatem auctoritatis ct dignitatem Llturgiae offenderet.

12. Experimenta In re llturglca, sl quae necessaria vel opportuna visa fuerint, ab hac Sacra Congregatione unice conceduntur, et cruldcm scripto, certis ac definitis normis, et sub responsabllitate competentis auctoritatis localis.

Ad Missam vero quod attinet, omnes facuitates experimenta exsequendi, intuitu Instaurationis peragendae concessae, vim suam amisisse censendae sunt. Edito enim novo Missall romano, normae et forma celebrationis eucharistlcae eae sunt, quae per Institutionem generalem et Ordinem Missae traduntur.

Aptationes, de quibus in libris llturglcls agitur, ipsae Conferentiae Episcopales pressius definiant et Apostolicae Sedis confirmationi subiclant.

, Sl adhuc amplioribus optationibus, ad normam n. 40 Constitutionis *Sacrosanctum Concilium,* opus fuerit. Episcoporum Conferentia rem penitus perspiclat, ingenium et traditiones cuiusque gentis ac peculiares necessitates pastorales expendens. Sl opportunum videtur ut quaedam experimenta flant, eorum limites accurate definiantur: in coetibus ad Id aptis flant, per prudentes viros speciali mandato designatos. In magnis celebrat'onibus ne peragantur, nccrue eorum notitia divulgetur; sint numero arctius circumscripta, neque ultra annum protrahantur. Postea res ad Apostolicam Sedem deferatur. Nor licet, dum .Apostolicae Sedis responsum exspectatur, petitas accommodationes ln usum Inducere. Cum autem agitur de structura rituum vel partium ordine, cruae in libris llturglcls statuta sunt Immutandis, aut de aliqua re a tradito more aliena vel de novis textibus inducendis, antequam cuiusvis generis experimenta Inchoentur, schema, omnibus punctis definitum, Apostolicae Sedi proponatur.

Haec est agendi ratio, quae tum a Constitutione *Sacrosanctum Concilium**9,* tum rei momento requiritur ac postulatur.

13. Denique reminiscendum est universam Ecclesiam instauratione llturglca, quam Concilium statuit, attingi: sed haec postulat ut In pastoralibus conventibus simul ratione et usu consideretur, ad Christianam populi institutionem, ut Lllurgia fiat vivida, animi sensus percellens llsdcmquc accommodata.

Praesens Instauratio liturglcam precem proferre contendit, e viva el vetustissima spirituali traditione exortam.
70 i Et cum profertur, ipsa munl/festanda est ut opus totius populi Dei, in suis diversis ordinibus et ministeriis constituti40. Tantummodo enim in hac totius compaginis ccdeslalis unitate certa servatur vis et authcntlcitas.

Coajtitutionen de «era Utareia». ad Praeaides Confereatiinun Epbcopafcjra. dIU die 30 iunll *Xolih* i* **(x^S). PP- П-B 3*0)·___ ;; ·· Panl-J* VI. Alk^utlo ad htunticas ÎUlue. die** *7* **februarii tcôç:** *LOiurxO&t* **femen.·», S febbnio ro'-X** *" Cfr.* **n. 4« .4. /LS (1964). p. rit (LE 3UIJ. ‘’Clr** *Inxîihùi* grwû"* **ΛΓμ μ /u** *nmvu,* **n $5[LE 3'40).**

Pastores Igitur potissimum, alacri observantia legum et praeceptorum Ecclesiae et spiritu fidei moti, atque propenslones pernltam el plac ta sln^>arla deponentes, sint minIstri Llturgiae communis proprio exemplo, pervestigatione atque intellegenti et perseveranti docendi officio, illud florens ver parantes, quod ex ea instauratione llturglca desideratur, quae nostri temporis necessitates respiciet, et a formis saecularibus et arbitriis, quae graviter eam Imminuant, sit aliena.

Hanc Instructionem, quae de mandato Summi Pontificis a Sacra Congregatione pro Cultu Divino composita est. Ipse Summus Pontifex Paulus VI. die 3 mensis Septembris hulusce anni approbavit et auctoritate Sua confirmavit, mandans ut ln vulgus emitteretur, atque ab omnibus, ad quos spectat, servaretur.

Ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 5 mensis septembris anno 1970. -Benno Card. Gut, *Praef.* H. Bugnlnl, a Seer.

Adn. *C* BRAGA in EL 64 (1970) 4SO-469: *b In NotiL 7 (1971) 49-52; A. INIESTA In Notit. 7 (1071) 114-111* G. OUST in Notit. 7 (1971) 247-253; UP in Notit. 7 (1971) SS-33. 294-298*, S MAGGJOLINI In Notit. 7 (1971) 27-31. F. ROMTTA in ME 95 (1971) 323-332. NotiL 7 (1971) 9-25.

3897

1970 SEP 14.-PAULUS VI, EPIST. AAS 62 (1970) 587-588

Epistula ad Eiïium P. D. Ioannem S. R. E. Cardinalem **VlLLOT, A PUBLICIS ECCLESIAE NEGOTIIS, CUM PONTIFICIAE COHORTES, HELVETICA EXCEPTA. DIMITTERENTUR**

Signor Cardinale, Nelln sua qualité d! Nostro primo coi' laboratore, Ella non Ignora la Nostra volonté di far sl che tutto clô che clrconda il Successore di Pietro manifesti con chlarezza il caratterc religioso dclla sua missione, sempre p»ù sinceramente isplrata ad una linea dl schletta semplicltà evangelIca. È stato questo uno degli orlentamentl che abblamo raccolto dal Concilio Vaticano II e che Cl sforziamo dl portare a complmento. £ stato, fin dall'inizlo, 1'oggetto dl varie dlxDosizlonl che si sono glà concretate nella riforma della Casa e della Famiglla Pontificia.

In questo contcsto. che si è maturato per un processo storico e nsicologico, Nol comprendiamo bene come, fra l'altro, I Nostri pur tanto benemeriti Corp! militari tuttora existentI al servizlo della Santa Sede non corrispondano più alie nécessité per lo quali essi erano stati Istltuitl.

Le dlclamo, pertanto. Signor Cardinale, che si è venuta maturando ln Nol. dopo attenta riflesslone. e pur con grande rammarlco, la decisione dl sclogllcre I Cnrpl militari Pontifici, ad cccezlone dcll'antlchlsslma Guar/dla Svizzera, la quale continuer^ ad asslcurare, inslcme ad uno speciale Ufficio, da costituirsl presso il Governatorato dello Stato délia Citté del Vaticano, il servizlo d'ordine e dl vigilânia. Glle la comunïchiamo perché Ella se ne renda Interprete presso gli alti responsablli sia della Guardia d'Onore, sla della Guardia Palatina d'Onore. sia della Gendarmcria Pontificia e, per il loro tramite, ngli Uffleiall e a tutti gll appartenezI dei Corpl rispettlvL Quanto poi alla Gendarmcrin, occorreré fissare la data entro la quale la présenté decisione verrà portata ad csccuzione e le funzionl nttualmente da essa svolte saranno assunte dal su menzionalo speciale Ufficio del Governatorato.

NeH'annunciare la Nostra determinations, e I motivl che l'hanno suggerlta, Nol desiderlamo fin d'ora exprimera la Nostra gratltudlne -che Ci faré restare loro pcrennemento obbligati – a quanti hanno finora fatto motIvo dclla loro vita servira il Papa e la Sede Apostolica e sono stati attomo a Nol, come al Nostri Predecessor! in tante indlmenticablli occasioni.

Slnmo certi che I sentiment! che li hanno sp'nti a scegllerc di far parte del Corp! Pontifici, continueranno ad animarli anchc In awenire. In una forma che. pur spoglla di ognl extériorité –come vuole In mentalité del nostro tempo – rlsponde agli ideal! che li hanno sorretti nel loro servrlo: l'amore a Cristo e alia Chiesa, la fedellé alia Santa Scde, la pratlea generosa c coraggiosa della Fede. Anzl non dubltiamo che essi soranno sempre exemplari animatori delle comunité cccleslall, tesUmonl dl Cristo c dclla Chicsa nel mondo.

A tutti l dlkltlsslmi merobrl del dtsciolti CorpI militari Pontifici e idle loro Famlglie, che Unto si distmguono nella Nostra dlocesl di Roma, in pegno di particolare conforto divino, e a conforma di una benevolenza che resterâ per sempre immutata, di cuore impartiamo la Nostra ìiIIIi- ziatrice Benedizione Apostolica, che stendlamo a l gnor Cardinale, con Hncarico di portare a termine la Nostra delibcnizione.

Dato a Roma, dal Palazzo Ap?stolico Vaticano, il 14 Scttcuibre dell'anno 1970, ottavo del Nostro Pontificate. – Ραομβ Pρ· VL

3838

1970 SEP 17.-C0NVENTI0 SOLL CUM BAVARIA. AAS 62 (1970) 821-825

CONVENTIO INTER APOSTOLICAM SEDEM ET BAVARICAM CIVITATEM CIRCA SECTIONEM TimOGUS CATHOLICAE in UNIVERSITATE STUDIORUM AUGUSTANA

Accordo fra la Santa Sede e lo Stato Bavarese circa il Diparhmento pt Teoloota cattolica dell'UxiversttX di Aoousta

Fra *la Sonia Sede.* rappresenULi dal suo Plenlpotenzlarlo, Mons. Dr. Corrado Baffle, Arclvescovo tllolare dl Antiochia di Pisidia, Nunzio Apostollco in Germania,

e to Slafo Bavante. rappresentato dal suo Plenipotenrfarfft ll Signor Dr. Ludwig Huber. Ministro dello Stato Bavarese per Iitnulone e Culto viene concluso Il seguente Accordo.

Articolo 1. Ia Santa Sede consente all'crezione di un Dloartimento (prooriamente Forhbereieh) dl Teologla rattollca deüTnlvenltà di Augusta ed alia conseguente soppressione dell'Alta Senoia teologka dl Dlillngen.

Articolo 2. Per qnantn rfguarda la sua autnnomb al- lIntern* ddl'UnlvrrsItà, ll Dipartimento dl Teologla cattnllca deUHlnivcnlU dl Augusta ottkne uno stato clurL dlcn non Inferiore a quello che posseggouo le Fscoltà dl Teologla eattolka delle nitre University dello Stato Bavarese. Al Dtpartlmento dl Teolnjla cattollca dellUnlvenltà dl Augusta si anpllcano le relative dimoslzlonl del Concordato con la Bavkra del 29 mareo 1924 |LE 586] e complement armente oueHe del Concordato col Reich del 20 lugllo 1953 [LE 1182].

Articolo 3. Tn luogo delle cattedre nominate nell'artleolo 4 I 2 del Concordato con la Bavicra del 29 marzo 1924. nei DipartImento dl Tenlngta cattofica drill Tniverrità dl Augusta v^rnmno erette una cattedra dl Fflosnfla slstemaika. una di Storla della Fflosofia ed una per QuestlonMImlte fra la Teologla e le Sdenie naturali.

Articolo 4. Lo Stato Bavarese prowederà a rhe per I professori dell'Alta Scunh filosofico-teokglca dl Dlillngen. che wm veneano aunntl nei Dlpartlmento dl Teologta cattollea dellT'nlversltii di Augusta attraverso un normale procedlmento ‹ll chtamata. venga garantit* un'attlvità dl Insegnamento e dl rictrca In questo Dlpartlmento mediante la creazlone dl cattedre non permanenti.

Articolo 5. In caso dl trasferimento del Seminario prtsbltTile da Dfllllngen nd Augusta. In Stato Bavarese si dichlara pronto a enneedere un conveniente contributo per le snese chc ne risulttno, tn particolare per quelle dl crerlone dl un nuovo edlftdo.

Articolo 6. 1^ divergente, dl opinione, che sorgessero in aTventre fra te Alte Parti cnntraentl circa I'lnterpretarlone dl qualche disposto del presente Accordo. saranno eliminate a norma dell'art. 15 I 1 del Concordato con la Bavkra del 29 marxo 1921.

Articolo 7. Questo Accordo. I cul tcstl Italiano e tedevo (anno egualmcnte fede, dovrt esscre ratlflcato e gll ktramenti della rollfka dovranno essert scamblatl quanto prima in Monaco dl Bavlera.

Esso entra In vigore ll glorno dello scamblo dl dettl Iitrumentl.

In fede dl che I Plcnlpotenxlnri hanno firmato il présente Accordo.

Fatto In dopplo originale.

Bonn-Bad Godesberg, 17 lettembre 1970. -Corrado Bahle, Nunzio *Apostolica.*

5885

Vertbao zwischbn dem Hkxuoen Stuhl und dem Fretstaat Bayern Ober den katiiolisch-thholoqischen FAcrraEREicn DKR UxivebsitXt Auosburo

Ztrlschen dem Heiligen Stuhl, vertreten (lurch dessen Bevnllmàchtlgten, den Herm Apostolischen Nuntius In Deutschland. Dr. Corrado Bafile, Titularerzblschof von Antlochlen In Pisldlen,

und dem Frelstaat Bayern, vertreten durch dessen Bevollmschtlgten. den Herm Bayerkchen Staatsmlnkter for Unterricht und Kultus. Dr. Ludwig Huber, wird nachstehender Vertrag geschlossen:

Artikel 1. Der Helllge Stuhl stimmt der Errichtung efnes kathollsch-theolosischen Fachberelchs dor Unlversltfit Augsburg und der damlt verbundenen Auflôsung der Phllosophlsch-theologlschen Hochschule Dlillngen zu. / 82–

Artikel 2. Der katholkch-thenloffkche Fachberefch der UnJvmltit Augsburg erhilt hlnslchtllch seiner Selbstflndigkeit Innerhalb der Hnchschulekelnen geringcrcn Rechtsstatus. als ihn die knthollsrb-tbeolngkchrn Faknltâten der anderen baverischen Landesuni versit Men besitzen. Die elnschllgieen Restlmmungen des Baverischen Konkordates smm 29. Mlrz 1924 |LE 586] und ercdnzrnd die elnschllglcm Restlmronngen des Rekh«konknrdates voin 20. lull 1933 [LE 1182] finden auf den kntholisch-thcologischen Fachbereich der Unlversltût Augsburg Anwendung.

Artikel 3. AnsteTle der In Art. 4 f 2 des Baverischen Konkordntes vom 29. Mlrz 1924 genannten Professuren wird ie efne Professor fOr Svstemntlsche Philosophie, fQr Gcschlchte der Philosophie und fûr Grenrfragen der Théologie und der Naturwlssenschaft Im kathnlisch-theoloaischen Fachbereich der Universltât Augsburg geschaffen werden.

Artikel 4. Der Frektaat Bavem wird dnffir Sorge tragen. dass (Or die Professoren der PhHnsophlsch-theologischen Hochschule Dlillngen. die nlcht Im *f* Wege des Obllchen Berufunzsverfahrens an den kathollsch-thenloglschen Fachbereich der Universltât Augsburg berufen werden, durch Schaffung von sogenannten k. w. -Professuren cine I>ehr - und Foschungstâtlgkeit in diesem Fachbereich gewAhrieistet wird.

Artikel 5. Der Frektaat Bavem erkl&rt sich berelt. bel etner Verlegung des Prlestersemlnars von Dlillngen nach Augsburg zu den hlerdurch entstehenden Kosten. Insbesondere zu denjenlgen der Errichtung eines Neubaus, elnen angemessenen Zuschuss zu leisten.

Artikel 6. Elne In Zukunft etwa rwischen den Hohen Vertragschllessenden mtstehende Melnungsverschicdonhelt ûber die Auriegung elner Bestlmmung dieses Vertrages wird nach Art. 15 4 1 des Baverischen Konkordates vom 29. MArt 1924 beseltigt werden.

Artikel 7. Dleser Vertrag. dcssen itallenlscher unddeutschre Text glleche Kraft haben. soli ratlflzlert und die Ratlflkatlonsurkunden snllen mbgllchst bald In München on. ausgetauscht werden. ! 821

Er trltt mit dem Tage des Austausches In Kraft.

v./rt dle B^Umlchtlgtcn dtesen >cnxag untenelchnel.

Geschehen In doppelter Unchritt.

Bonn-Bad God«b»nt 17. September 1970. -Dr Luowo Hviren, SUatsmlnljtrr tür Unlerricht und Kultus

5886

Photocollo finale

Le Parti contracnti sono d'accordo su quanto segue:

1. La Parti contnicntl convcngono nell'affermarc che le norme del l'Accordo hanno egua!mente valore nei caso chc, In luogo dl un Dlpurllmcnto dl Teologla cattollca, venga erctta una Facoltà di Teologla cattolica.

2. Inoltre esse convcngono nei ritcnerc chc alie norme ecclesias!khe. di cul all'artlcolo 4 § 1 del Concordato con la Bavlcra dei 20 murzo 1924 cd nll'artlcolo 19 del Concordato col Reich del 20 luglto 1033, attnalmente appartengono anche lc «Normae quaedam ad Constitutionem Apostollcam *Deus scientiarum Dominus* de studiis academlcls ecclesiasticis recognoscendam» in vigore dal 20 maggio 1068

Bonn-Bad Godcsberg, 17 Settcmbre 1970. -Corrado Bafile, *Numio Apostollco.*

SCHLUSSPROTOROLL

Die Vcrtragspartner slnd sich Ûber folgendes elnlg:

1.Zwlschcn den Vcrtragspartnern bestcht darQber Einlgkell, dass die Bestimmungen des Vertrages ln glelchcr Welse fûr eîne katholisch-theologischc Fakultât gelten, wenn einc soiche anstelle elnes Fachberelcbes errichtet werden solite.

2. Welter besteht Einigkeit darûber, dass zu den kirchlichen Vorschriften gernüss Art. 4 J 1 des Bayerischen Konkordates vom 29. MArz 1924 und ArL 19 des Relchskonkordates vom 20. Juli 1933 auch die sclL dem 20. Mal / 1968 geltendcn «Normae quaedam ad Constitutionem Apostolicam *Deus scientiarum Dominus* dc studiis academfch ecclesiasticis recognoscendam» [LE 3652[gehôren. 825

Bonn-Bad Godesberg, 17. September 1970. -Dr. Ludwig Huber, Staatsminister fdr Unterricht und Kultus.

Conventione inter Apostolicam Sedem el Bavarian rata habita, die III mensis nooembris anno MDCCCCLXX Ratihabitionis Instr, accepta et reddita mutuo fuerunt. Exinde, i. e. a die III mensis nov. anno MDCCCCLXX, huiusmodi Conventio inter Apostolicam Sedem et Bavarian icta coepit ad normam articuli VII eiusdem Pactionis.

3899

1970 SEP 23.-SC CULTUS DIVINI, RESCRIPTUM. PART.

Conceditur ad experimentum celebratio communis Unctionis infirmorum

Instante Excmo Domino Arturo J. O'Neill, Episcopo Rockfordiensl, litteris die 2 seplcmbris 1970 datis, vigore facultatum huic Sacrae Congregationi a Summo Pontifice Paulo VI tributarum, «ad experimentum» concedimus ut In dioecesi Rockfordiensl peragi possit, de Iudicio Ordinarii loci, celebratio communis Unctionis infirmorum, sive intra, sive extra Missam.

Celebratio ordinetur luxta schema et nonnas, quae inveniuntur in *Notitiae,* n. 50 (1970), pp. 13-24.

Experimentum eo usque protrahi valet, donec aliter ab Apostolica Sede sit provisum. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu divino, die 23 septembris 1970. -Benno Card. Gut, *Prael.* A. Bugnlni, *a Secretis.*

•Ordinario Rockfordiensi. Prot. N. 3002/70: o documento originali. Eadem celebratio ccnununia ccnccwa fuerat die 10 iunii 1969 Epicopo Tarbonai ot Lapurdcnsi. prout referunt Notitiae:

Exczooe DD. Petrus Maria Thâas. Episcopus Tarbensis ‹?t Lapurdensls. facultatem petiit experimentum peragendi circa celebratiorem sacramenti Vectionis infirmorum cccaadone peregrinationum aegrotorum ad Smrtuariurn Lapurdemi. Sacra Congregatio pro Cultu divino facultatem concodem oxoerimentum peragendi sub ductu quorundam peritonea (10 iunii 1969. Prot. N 109/69). communicavit elenchum peri'xjp.iram biblicarum pro celebratione sacramenti. Huiusmodi aorfem publici juris facimus una cum ritu adhibito ot relatione ab Ecmo Thôu facta, qia indicantur otiim modus quo celebratio facta est nocnon animadversiones et ouggestier.es eorum qui experimentum fecerunt.

V»do ritum celebrationis descriptum apud Notit. 0 (1970) 13-24 ot rahtionem Episcopi Tarbensje in Notit. 6 (1970) 24-33.

3900

1970 SEP 26.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 62 (1970) 619-624

Allocutio die 26 *sepi.* 1970 in *aede Clementina habita Institutorum saecularium sodalibus qui e plurimis nationibus primo Coetui Interfuerunt:*

De **CONSECRATIONE RATIONEQUE SAECULARI SODALIUM** Institutorum saecularium propriis in Ecclesia

Dilelti Pigll e Figlie nei Signore! Slate I benvenutl! No! accogllamo la vostra visita con particolare considcrazionc pensando alla qualiflca, che vi distingue nclla Chlesa di Dio, senza che il mondo ne scorga I scgnl esterlori, quella dl Rappresentanti, riunitl n Congresso, degli Istltuti Secolarl. c awertendo le Intenzlonl ispiratrici dl cotcsta visita: vol vi presentate a no! in un duplice attegginmento: dl confidcnza, che si apre manifestando l'essere vostro dl persone consacrnte a Cristo, nella sccolarita della vostra vita: di offerta, chc si dlchiara fedcle e generosa alia Chiesa Interpretandone le finalité primarie, quella dl celebrare l'unlone mlsteriosa e soprannaturale degli uominl con Dio il Padre celeste. Instaurata da Cristo Maestro e Salvatore, mediante I'effusione dello Spirito Santo, e quella di instaurare l'unlone fra gli uoinlnl servendoli in ognl maniera. In ordine al loro benesscre naturale e al loro fine superiore, la salvezza ctcma.

Quanto cl Intéressa e quanto ci commuove questo incontro! Esso ci fa pensare ai prodigi della grazia. aile ricchezzc nascoste del Regno di Dio. allé risorse Incalcolabili dl virtù c di santità, di cul ancor oggi dispone la Chlesa. Immersa, come sapctc. In una umnnltà profana e talora profanatrice, csaltata dalle sue conqulste temporali e altrettanto schlva quanto blsognnsa d'Incontrarsi con Cristo: la Chlesa, dlclamo, attraversata daf tante cnrrentl, non tutte positive per ll suo Incremento nell'unltà e nella vérité, delle quail Cristo vorrebbe che I suof flgli fossero sempre avidi e gelosl; la Chlesa, questo secnlare olivo, dal tronco storico martoriato e contorto, ll quale potrebbe sembrare immagine dl vccchlala e di sofferenza, pluttosto che di primaverile vitalité; la Chiesa dl questo tempo, capace, invece, vol lo dimostrate, di vcrdegglare vlgorosa e fresco In nuove fronde e in nuovo promesse di frutti impensatl e copiosi. Vol rappresentate un fenomeno caratteristlco c consolantlsslmo nella Chlesa contemporanea; e come tale nol vi salutlamo e vi incoraggiamo. 620

Ci sarebbe facile e earn esporre a vol la dcscrizlone dl vol stessi. quail la Chiesa vi vede e. In questi ultimi anni, vi riconosce: la vostra realtà teologica, secondo la Hnea definita dal Concilio Ecumenlco Vaticano II ', la dcscrizlone cloè canonica delle forme istituzionall, che cotestl organismi di cristlani consacrntl al Signore e secolarl vengono assumendo, l'idcntificazlone del posto e della funzlone che essi vanno prendendo nella compagine del Popoln di Dio, i caratteri distintlvl che ll quallflcano, le dimensioni e le forme, con cui essi si attestano. Ma tutto questo vol conosccte benissimo. Noi abblamo notizle delle sollecitudini, chc il Dlcastero della Curia Romana, incaricato di guldarvi e di assistcrvl. sponde per vol, e conosclamo abbastnnza le relazionl, molto accurate e approfondite, che sono state svolte durante il vostro Congresso; non vorremmo ripetere ciô chc con tanta competenza è già stato trnttato. Pluttosto che delineare ancora una volta cotcsto quadro canonico, se una parolu dobblamo dirvl in questa circostanzn. preferiamo osservare. con discrexlone c sobriété. I'asnctto psicologlco e spirituale della vostra peculiare dedizlone olla sequela di Cristo.

Fermlamo per un istante lo sguardo su l'origine dl cotesto fenomeno. l'origine interiore, la origine personale e spirituale, su la vostra vocaxionc. Ia quale sc presents moltl caratteri comuni con le nitre vocazlonl che fioriscono nella Chlesa di Dio. alcuni caratteri propri la distlnguono e Ic meritano specifica considcrazione.

Noi vogliamo Innanzi tuito notare Tlmportanxa degli atti rlflcssi nella vita dcll'uomo; atti rifles»! molto apprexzatl nella vita crlstiana. e nssal Intéressant!, specta)mente in certi periodi delTetft glovanilc, perché determinant!. Chinmiaino *coseienza* questi atti rlflessi; c chc cosa signt-

fichl e valga la cosdenza ciascuno ben sa. Su la coscienza il discorso è lungo nella conversazione moderna, a cominclare dal continuo richiamo al suo/ lontano albeggiarc socratlco, poi dal suo risveglio, dovuto princlpalmcnte al cristlaneslmo, sotto l'Inilusso del quale, dice uno storico, dl fondo dell'anima è cambiato» *, Noi qui fermlamo l'attenzlone a quel momento peculiare noto a tutti vol. nel quale h cosdenza pslcologlca, doè la percezlone Interiore che l'uomo ha di se stesso, dlventa cosdenza morale', cell'alto in cui h cosdenza pslcologlca awerte l'eslgenza d'agire seconde una legge. pronunclata dentro l'uomo, scritta nel sno cuore, ma obbligante dl fuori, nella vita vissuta, con responsabilité trascendente, e, al vertice. In rapporto con Dlo, per cul si fa cosdenza religiosa. Ne parla Il Condllo: «Nell'lntimo della cosdenza l'uomo scopre una legge. che non è lui a darsi, ma alla quale l'uomo deve obbedire, e la cul voce lo chlama sempre ad amare e a fare del bene agli altri e a fuggire il male,.. L'uomo ha in realtà una legge scritU da Dio dentro il suo cuore, obbedire alia quile costituisce la dignité stessa dell'uomo e secondo la quale egli sarà giudlcato4. La cosdenza è ll nucleo plù secreto e ll sacrario deH'nomo, dove egiI è solo con Dio» ·.

In questa prima fare dell'atto riflesso, che chiamiamo cosdenza, sorge nell'nomo il senso di responsabilité e di personality, l'awertcnxa dei principii esistenziali e il loro svfluppo logico. Questo svlluppo logico nel rristiano, che ripensa a) proprio carattere batteslmale. genera i concetti fondamentall della teologia sull'uomo, che sl sa e sl sente figllo di Dlo, membro dl Cristo, Incorporato nella Chiesa, Insignito dl quel sacerdozlo comune dei fedell, di cnl ll Concilio ba richlamato la féconda dottrina ·, e da cui nasce l'impegno d'ogni cristlano alla santltà 7. alia plenezza delli vita cristiana. alh perfezione della carità.

Questa cosdenza, questo Impegno. in un dato momento, non senza un ragglo folgorante dl graxia, sl illumina Interiormente, e si fa vocatione. Vocatione ad una rispostn totale. Vocaiinne ad una vera e completa professione dei romlgll evangelic! per alcuni, vocazlone sacerdotale per altri. Vocatione alh perfezione per chlunque ne awerta il fascino interiore; vocatione od una eonsacrazlone, medhnte la quale l'anima s! concede a Dlo, con un atto supremo dl volonté e di abbandono Insleme, dl dono dl sé. La coscienza sl erige ln altare dl immolatione: *tsit ara tua*
622 *eonuimiui* meo»,' prega S. Agostino ·; è come ll «fiat» della Madonna all'annundo dell'Angelo.

Siamo ancora nellhmbllo dedi atll riflessl, quest'amblto che ora chiamiamo vita Interiore, la quale, a questo pnnto, ormal sl svolge a dialogo: ll Signore è présenté: «seda *nt (Dfi) âfueiaüia* piorum», dice'ancora S. Agostino·. La conversazione sl rivolge al Signore, ma In cerca dl determinazlonl pratlche. Corne S. Paolo a Damasco: «Signore, che cosa vuol ch'lo faeda?» '·. Allora la consacrazinne batteslmale della gratia si fa corelente e si esprlme in consaerazione morale, voluta, allargata ai conslgll evangelic!, tesa alla perfezione cristiana; e questa èla prima decisione, quella capitale, quella che qualilkhcrù tutta ia vltx

Iλ seconda? qui è b novità. qui è la vostra originalité. Qualc sarà in prntica la seconda decisione? quale b scella del modo dl vivere cotesla eonsacrazlone? lasetremo o potremo conservare h nostra forma secolare di vita? questa è stati la vostra domanda; la Chiesa ha risposto: siete liberi di sceglkre; potete rimanere secolari. Vol avete scelto, guidât! ds tantl motivi, certamente bene ponderati, e avete dedso: rimanlamo secolari. cioè nella forma a tutti corrrane, nelh vita temporale; e con scelta successiva nell'amblto de! pluralisme consentito agit Istituti secobri, ciascuno si è determinato secondo la preferenza sua propria. l vnstri Istituti si chbmano perclô secobri per disttnguerii do queill religiosi.

E non fc detto che h vostra seelta, in rapporto ni fine di perirzlone criathna che anch'enn si propone, sia facile, perché non vl repara dal mondo, da qutlb proîanità dl vlti, ta cul l valor! preterit! sono queill temporali, ed In cul tanto spessn la norma morale è esposta a continue c formlilablll tcntaztonl. La vostra disciplina morale dovrà esrere p*rdô sempre in stato dl vlgihnza e d'inizbtlva personale, e dovrà attingere ad ognl nra dal senso Bella vostra consMrarione la rettitudine dei vostro operare: 1'wjHUn/ *d muline»* dei moralistl dovrà giocare un continuo eserrtzfo nella vostra splritunlità. Ecco un nuovo e abltuale atto riflesso, uno stato perclô dl intériorité personale, che accompagna lo svnlgenl della vita esteriore-

E as rete cosl un campo vostro ed immenso, nel quale svolgere la duplice opera vostra; Ia vostra sanUflcaxIone personale. Ia vostra anima, e quella «comecraZio *mundit,* di cul eonoscete il delicato e attraente Impegno; e cloé ll campo del mondo; dei mondo umano, quai A, nella sua In-/ quieta e abbagliante attualltd, nelle sue virtû c nellc sue passioni. nelle suc posslbllitù dl bene e nella sua gravitazlonc verso ll male, nelle sue mngnlfiche rcalixznzionl moderne c nelle sue scgrele deflclenze e immancabill sofferenze: ll mondo. Vol camminate sui flanco d'un plano Inclinato, che tenta il passo alia facilita della discesa c che lo stimobi alia fatica della nsccsa.

E un cammlnare difficile, da alpinist! dello spirito.

Ma In questo vostro ardlto programma di vita ricordale tre cose; Ia eonsacrazlone vostra non sarà soltanto un Impegno, sarà un aluto, sarà un sostegno, sarà un amore, sarà una beatitudlne, a cui potrete sempre ricorrere; una plenezxa, che compenser^ ognl rinuncla c che v! abiliterà a quel meraviglloso paradosso della carità: dare agli altri, dare al prossimo per avere In Cristo. Ed coco la seconda cosa da rieordare: siete nel mondo e non dei mondo, ma per Il mondo. ll Signore cl ba Insegnato a scoprire sotto qnesta formula, che sembra un gioco dl parole. Ia sua e la nostra missione dl salvexza. Ricordate che vol, proprio come appartenenti ad Istituti secolari, avete una missione di salvezza da complere per gli nomini dei nostro tempo; oggl ll mondo ha blsogno di vol, viventi nel mondo, per aprire al mondo i sentier! della salvezza cristiana.

E vl dlremo allora la terza cosa da rieordare: la Chiesa. Anch'cssa viene a far parte di quella riflcssione, a cui abbiamo accennato; diventa il tema d'una continua abltuale meditazione, che possiamo chiamare il «sensus Ecfa/ae», In voi presente come un'atmosfera di respiro interiore. Vol certamente avete già provato l'ebbrczza di questo respiro, la sua inesaurlblle Isplrazlone, nella quale I mothri della teologia e della spiritualità, dopo il Concilio speciaImente, Infondono ll loro soffio tonifleante. Uno dl Sesti motivi sempre vi sla presente: vol appartenete alla lésa a tltolo speciale, il vostro tltolo di consacrât! secolari; ebbene sappiate che la Chiesa ha fiducia in voi. La Chiesa vi segue, vi sostiene. vi considera suoi, quali flgJI dl elerione, quail membra attlve e consapevoli, fermamente aderentl per un verso, agllmente alienate all'apostolato per un altro, disposte alla silenzlosa testlmonianza, al servlrio e, se occorre, al sacrificio. Siete Laid, che della propria professione cristiana fauno un'energia costruttrice, disposta a sostenere la missione e le strut turc delta Chiesa, le dlocesi, le parrocchle, le istltuzloni cattoliche specialmente, e ad animarne la spiritualité e la carità. Siete ï^ilci, che per diretta «perienza potete meglio conoscere l bisegni della Chiesa terrena, e fors'anebe siete in condizionl dl scoprime i difettl; vol non ne fate argumento di critica corrosiva e ingenerosa; vol non ne traete pretesto per separarvi e per stare egolstlca/mente e sdegnosameute appariaii; ma ne traete stimoln a più unifie e filiale soccorso, a plù grande amorc. Voi, Istituti secolari della Chiesa d'oggi! Ebbene, portate il nostro incoraggiante saluto nl vostri Fratelll e aile vostre Sorelle; e abbiatc tutti la nostra Benedlzlone Apostolica. 624

3901

1970 SEP 26.-SC RELIGIOSORUM, RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur percipiendi f.t retinendi stipendium pho Missis bis aut ter iteratis

Preces -*Btaluslme Paler,* Procurator Generalis Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum a Sanctitate Tua humiliter implorat Indultum quo Minister Generalis sacerdotibus totius Ordinis facultatem concedere valeat percipiendi eleemosynam Missarum binatarum ac trinatarum. nd subveniendum necessitatibus Provinciarum et Missionum, praesertim ob graves expensas in candidatorum formatione sustinendas. Et Deus, etc...

Resol -Vigore facultatum a Summo Pontifice tributarum, Sacra Congregatio pro Religiosis et Institutis Sneculanbus, attentis expositis, annuit pro gratia ad qulnquen-

Pa.rocho c£ vice-parocho (stricte dicto), si salva.. lare particulari, cete-

'* «"*«11». Contrariis quibuslibet non ob-

'Ue 20 Sep^rabris 1970. -E. Heston,

(Wï^î-Z»*Adn^ AOnicS'U ^ ? ^ 2OH3r?0 AO^MCaP

♦Or. T*<W. ni. us- «Cfr S. T». I.n. I* ·Clr. *R***. I. tvie. »C(r ûirrrv·. di P1Ç3 Ho XII. dtl »5 tsmo np. DitsarM *e* vU. XTV.pp ·Cfr.Cecatdre* 4eEn-IrrH£.··«'« ρχϊiβη.πη
'Cfr ib.rr» J0
" .ld 7. 5

3902

1070 SEP 27.-PAULUS VI, LIT. APT. AAS 63(1971) 185-192

S. Tehesia a Iesu, Vinoo Abulknsis, Doctor Ecclesiae UNIVERSALIS RENUNTIATUR

PAULUS PP. VI

Ad perpetuam rel memoriam.— Multiformis Sapientia Dei nprrtiu* quandoque dilectis Christi discipulis innotescit, quibus arcano consilio ntque singulari libcralltate datur, ut intellegant, quae sit «latitudo ct longitudo et sublimitas ct profundum: scire etiam supereminentem scientiae caritatem Christi» *(Eph.* 3, 18). Etenim «Spiritus Sanctus non tantum per sacramenta et ministeria populum Del sanctificat ct ducit cumque virtutibus ornat, sed, dona sua dividens prout vult (1 *Cor.* 12, 11), inter omnis ordinis fideles distribuit grallas quoque speciales, quibus Illos nptos ct promptos reddit ad suscipienda varia opera vel officia pro renovatione ct ampliore aedificatione Ecclesiae proficua» (Cone. Vat. If,*Lum. Gent.* 12).

Divina hac sacrorum charismatum copia affluenter est cumulata Teresln a lesu, clarissima illa ac nobilissima virgo eademque Ordinis Beatae Mariae Virginis de Monte Carmelo rrformatrix, quae, simplex cum esset moribus humanarum· que litterarum imperita, dicendo et scribendo tantopere eminuit, ut ad eam referri possint haec verba: «In medio Ecclesiae aperuit os eius» *(Eccl.* 15, 5), ac Jure merito sit n sanctis viris sanctu praedicata, verum etiam ct dux certissima et magistra a sacrarum disciplinarum doctoribus exculta; nimiis quamvis Implicato peculiaris officii sui negotiis, meliorem nihilominus, id est caelestem, patriam continenter est visa appetere; aegra plcrumouc corpore el aerumnosa, fortissima quaeque pro Dei gloria Christique Ecclesiae utilitate sibi animosa proposuit.

Quapropter cum haec famula Del, sive eximiis vitae factis sive animi virtutibus egregiis sive Ingenii acie sit per omne tempus celebratu. Id profecto iustam et magnam causam habemus, cur, quem ad modum Gregorius XV, decessor Noster, ei caelitum honores decreverit, ut universi Christi fideles intellegerent, quam abunde in ancillam suam Deus effudisset dc Spiritu Sancto (cf. Litt. Decr. *Omnipotent termo),* itu Nos, ob cius praecipue rerum divinarum cognitionem ct praeceptionem. Ecclesiae doctorem, mulierum primam, eam
180 pronuntiandam esse non dubl/ternus. Spe enim ducimur ac fore confidimus, ut Tcresla n lesu, sollemni decreto Christianae vitae magistra declarata, hodierni etiam temporis homines vehementer excitet, ut ea in primis colant, quae ad fovendam animi pietatem ad supernarumque rerum contemplationem ct adeptionem conducant.

Tcresla nata est Abulne, In Hispanlarum finibus, die xxvni mensis Martii, anno mdxv. Quae vero esset aliquando futura, parvula praenuntiavit, cum in domus hortulis abditam vitam agere conaretur, consilio sibi proposito ea nd exitum perducendi, quae de priscae Ecclesiae martyribus saepe legebat. Matre immature mortua, ipsam Dei Genetricem In auxilium sibi ac praesidium comparavit. Aequum el Igitur fuit, ut ab Ineunte adulescentia Deo se totam vovere optaret seque In Carmelitidiim mulierum coenobium conferret, vlginti nnnos nata. Qune mullis haud dubiis Indiciis quamquam In virtutes colendas studium Impendebat, dc pristino tamen animi fervore ailnuantuium remittere coepit n suoque proposito declinare. Feliciter vero ei cessit, ut, Petro Alcantarcnsi, Ludovico Bertrando, Francisco Borgia, loanne AbulcnsI aliisque sanctis viris cohortantibus, ad caelestium rerum considerationem vehementer alliceretur et nd perfectiora Deoque acceptiora semper agenda. Quod consilium nlto animo fovit ac perfecit, testibus tam eius spiritus moderatoribus quam iis, qui cum ea vitae operumque consuetudine conlunctl fuerunt.

Ad peculiaria tamen capessenda munia vocari sidebatur, nd quae sunpte Ingenio ac naturali quadam voluntatis propensione Inclinabat. Constanti enim mente et firma movebatur sui Ordinis coenobium condendi, quod altlore ratione, quam suetus mos ferebat, regeretur; idque Sede Apostolica probante absolvit, septem cum esset ct quadraginta annorum, doctis usa sanctisque consiliariis. Obortas autem undique difficultates lam intrepide supernvit cocptumque iter tam constanter Institit, ut brevi annorum spatio alia in Hispaniae regionibus non pauca coenobia constituerit. Quo aptius praeterea renovatis sororum coenobiis prospiceret atque nd Ecclesiae incrementum apostollcis operibus prodesset, religiosos etiam viros, Carmeli Ordini addictos, ad nitiorem vitae disciplinam restituere cogitavit suumque propositum ad effectum deduxit, maxime favente el adiutriccm operam praebente sancto loanne n Cruce.

Sic ergo instaurata et aucta sodalitate, nd id mentem intendit, ut pias, quas frequentiores sibi in dies asciverat, mulieres ad snnetne vitae rationem informaret; ut videlicet nb-
187 ditae et solae cum Deo viverent, / assiduas pro Ecclesia preces el adhiberent, corpus suum crebris et voluntarii» cruciatibus afflictarent, studiosa Inter se affabilitate caritntrque fungerentur, Christi praecipuo parentes mandato. Illa autem in omnium virtutum exercitatione spectatissimo erat incitamento et exemplo. Anteibat enim prudentia et rvangelica simplicitate, animi demissione, ergn praepositos in rebus etiam arduis oboedientia, sui contemptu aliorumque utilitatis studio singulari, quibus iuvundfs se suaque Impendere non dubitabat. Austeram praeterea ct asperam vitam ducebat, In adversis patiens. In prosperis mnximopere Deo grata. Praelucebat quoque flagranti in Deum pietate, eius amore penitus devincta. In vicem innumerabilibus a Deo gratiis aucta, ad

Ecclesiae tamen prorsus monita adhaerescebat, cum pluris admodum faceret fidelem et humilem Dei ministris obtemperationem quam visiones, revelationes et exstases. Cuiusmodi ob assiduum cum Domino commercium, luminosum quiddam, ut ferunt, eius in vultu nitere videbatur, summae cunctis admirationis ct laetitiae causa.

Huc addendum humanas, quae dicuntur, Teresiam coluisse virtutes, utpotc quae valde contenderet, ut verum diceret, fidem servaret, staret promissis, familiarem usque sermonem sereret laetitiae atque humanitatis plenum. In rebus vero agendis ac sustinendis animi magnitudine praestabat, simul vero comitate et aequa in unumquemque existimatione et observantia. Neque est obliviscendum eam suas inter curas continentesque labores tempus etiam invenisse et vires ad Kraeclara opera conscribenda, quae tntara vel operosissimi ominis vitam omnino requirere ac detinere viderentur, altissimarum de Deo deque supernis rebus quaestionum subtilem ct acutam disceptatricem.

Tam diu denique tamque actuose laborantem brevis et letalis morbus ln urbe Alba corripuit et, ut alia incepta aggredi desisteret, coegit. Suum erga Christi Ecclesiam amantlssimae filiae obsequium iterum iterumque obstentans, magna mater piissime obiit die iv mensis Octobris, anno mdlxxxit.

Quae vivens est propter singulares virtutes undique dilaudato, ea luculentius mortua emicuit estque exculta. Merito ergo factum, ut a Paulo V ei beatorum Caelitum, a Gregorio vero XV sanctorum decernerentur honores caque in Christianae reJigiosaeque vitae proponeretur exemplum, ln quod omnes respicerent. Quodsi huius Dei famulae sanctitate ad Imitandum trahimur, eius doctrinae excellentia in summam movemur admirationem. Suam enim ct intellegendi et docendi imperitiam etsi pluries est testata, res tomen altisshnns et percipere et docere et scriptis mandare, Deo afflante, valuit, Christum arbitrata unum esse / sibi sapientiae fontem et 183
quasi Ifbrum vivum. Ad hoc quod attinet, mirum censendum ln primis est sanctam Teresiam tanta subtilitate tantnque sollertia in mysterium Christi inque animi humani cognitionem penetrasse, ut eius doctrina haud dubiam praesentiam vimque singularis charismatis Spiritus demonstraret. In hac siquidem doctrina excellunt altissimi rerum sensus, mysterii Dei viventis, Christi Salvotoris et Ecclesiae intima comprehensio, acris experientia gratiae, quae naturam, tot dotibus exornatam, nobilitat atque dilatat. Inde summa efficacitas perennisque doctrinae eius auctoritas, quae ultra fines Ecclesiae catholicae protenditur ipsosque non credentes attingit.

Eius magisterium non solum ad vitam fidelium momentum habuit, verum etiam, et quidem efficienter, ad illam magni ponderis electamque cognitionis theologicae provinciam, quae theologiae spiritualis nomine hodie appellatur. Teresiae enim scripta uberrimus fons sunt multiplicis experientiae, testificationis, perspicientiae spiritualis, unde copiose omnes huius theologiae cultores hauserunt. Eadem scripta, etsi varias ob causas rerumque ndluncta neque secundum praestitutam rationem exarata, concors tamen et solidum doctrinae spiritualis corpus efficiunt. Sic In volumine, quod *Libro de tu olda* inscribitur, summa eorum, qune in ipsa misericors Deus operatus est, enarrat, eorum aperit sensum eademque ante legentium oculos instar mirabilis cniusdam «historiae salutis» proponit. In commentario autem, culus est titulus *Camino de Perfeeciôn,* ascetica sitae theolognlis fundamenta, scilicet primarias virtutes, itidem necessitatem et gradus orationis, etiam contemplativae, exquisita educandi arte persequitur. In libro deinde, cui *Castillo Interior* est index, plenam perfectamque progressionem vitae divinae in homine rimatur, qui ad altisslmos usque gradus experientiae mysticae, particeps esse potest mysterii Trinitatis et Christi. In opere, vulgo *Libro de las Fundaclones* appellato, apostolica coepta sua Teresla describit laboresque, quos od Ordinis sui reformationem pro Christi Ecclesia exantlavit. Eius praeterea Epistulae, humanitatis plenae, versatile cius ingenium animumque ostendunt, quippe quae constitutam sibi vitam contemplativam actuose vivere nitatur ac simul cum suae aetatis hominibus religiosas humnnasque vicissitudines participare. In commentariis denique *Relaciones* inscriptis eminent eius studium et religio, ut dona sua superna Ecclesioe auctoritati omnino subiclat. Velutl centrum spiritualis Teresiae doctrinae est Christus, qui Patrem revelat elque nos conlungit sibique consociat; eiusdem vero doctrinae potlora capita sunt oratio Christiana ut vita amoris, et Ecclesia, qua regnum Del In nobis efficitur. Con-
iunctio nostra cum Christo insti/tuitur In mensa verbi Del, 189
per continuam Evangelil meditationem, et in mensa Corporis nc Sanguinis cius, per convivium sacrificale Eucharistiae: in utraque hac mensa humanitas Christi lesu hominem, qui eidem se totum committit, intime assumit in mysterium mortis ipsius, resurrectionis et gloriosae vitae apud Patrem· Eam ob causam sacratissima Christi humanitas omne bonum nostrum continet ct salutem. Quam doctrinam Teretia In libro dc vita sua his exprimit verbis: «nos Deo placere non possumus, nec Deus solet sua dona nobis impertire, nisi per sacratissimnm humanitatem Christi, ln quo Ipscmet sibi complacet» (22, 6). Summam enim perfectionem homo tunc tantum attinget, cum ei dicere licebit cum Christo: *mihi vivere Chrittut est* (cf. *.Mansiones,* VII, 2. 5). Vita autem orationis, quae α Teresln in eodem vitae suae libra docetur (8. 5). existimari potest vita amoris, quatenus oratio ea est amicitiae necessitudo, qua diu solique cum Deo loquimur, n quo scimus nos nmnrl. Deus hominem invitat nec desinit sollicitare, ut suam amicitiam amplectatur ntque in dies artiorem serum habeat communionem. Huiusmodl autem amicitiae cum Patre, per Christum, in Spiritu Sancto, respondere raque dignus inveniri per gratiam nititur. Magnitudo untem orationis et contemplationis horninem nedum ub iis. qune regnum Dei Erclrstamque

respiciunt, attract. In eadem mxMrc contortione ct ardore emn compellit. Hoc quidem demonstratur tum vita mlrhque factf». quae Tcrcsla. Ip»lu» contemplationis plenitudine acta, io utilitatem Ecdesiae peregit, tum eius testificatione, quam veluti doctrinae suae fundamentum edixit, quamque sincero veritate et cordis laetitia mnrlens his verbis Iteravit: «gratias Ubi ago, Domine, quod ut Eeclesfae filia morior*.

Quae cum ita sint, iam die xv mensi» Octobris, anno Μοαχττι, propositum palum significavimus In albo Ecclesiae doctarum sanctam Terrslam a lew scribendi. Quae sententia, non solum Nostra consuetudine cum eiusdem sanctae mulieris doctrina, sed magna ellam nllebalur aestimatione, quam Nostri In Romano Pontificatu decessores iterum Iterumque de eius doctrinae excellentia verbis declararunt, qui profecto sollemnem pronuntiatIonem Nostram antecedere videntur. Quo in numero Gregorius XV est, cum In ipsis canonization!» Litteris hoc de sanctae Terraiae doctrina testimonium dederit: «Omnipotens... ita adimplevit eam spiritu Intellegentiae, ut... Illam caelestis sapientiae Imbribus irrigaverit*. Magni Insuper ponderi» est comparatio, quam Benedicius XIII In Ulter!» canontariIonis sancti loannls a Cruce fecit eiusdem sancti eum Teretia: «In mysticae theologiae arcanis scripto explicandis, aeque ac Temla divinitus Instructus fuit»; qua doctor eum doctor? confertur. / Clarissima praeterea est «ancti Pii X declaratio: «tanta tamque utilis ad salutarem Christianorum eruditionem fuit haec femina, ul magnis Ils Ecdesiae patribus et dodorihus. quos memoravimus (nempe Gtvgorfum Magnum, loannem Chrysostomum, Anselmum Augu'tanum) aut non mullum aut nihilo omnino cedere videatur». Idcmque Summus Pnntlfrx atterere non dubitavit, datis IJtteris Apottolleh «Ex qun Nnstrae* die vn metuit Martii, anno scnccrrxrv: «hisle Ecclesia hute virgini honoret qui doctnrum sunt deferre consuevit». Benedictus autem XV, Patres Cardinales aUoquen», die xxiv menslt Decembris, anno mbccccxxt, dixit cum «anetltafh corona sertum doctrinae Tereslam conlunxlsse. Pius XL In Cnnriltntlone Apostollca «Summorum Pontificum·, die xxv menth lulll, anno uncrccxxn, «lain. eandem appellavit «aptentisshnam matrem» et «alth«lmam contemplationis magistram». Pius XII, in sermone die xxni mentis Novembris, anno MMCCrtf hahlto. asseruit «anctae Teretia? ope... doctrinae spiritualis theuttran Spiritum Sanctum universae Ecclesiae comparasse. loannes denique XXHI. proxhnm deretsnr Noster, eam nuncupavit Ecclesiae lumen slnmbre. In Epistula nempe Apostollca. die xvi mentit lulll, anno MtxTXCLXîi, data.

F. sanetis autem viris, H. qui. superno Del providentis con-•FHo, vitae consuetudinem eum Teretia habuerunt. numquam •wtm erga eius sanctitatem cultum ah eius doctrina, divinitus tnbna. sejunxerunt; qui fuerunt viri mngnl quidem nominis, Petrus Alcantarentis. Francisco» Borgia. Inannes ■ Crure, loannes d* Ribera, loannrs Abuknsis. Qui omnes eam magi«tram habuerunt contemplationi». a D?o illustratam. vr| quo rectius dlramus. magistrorum snirltu» magistram. Posteriore tempore sancti erant Ecclesiae doctores. qui eam simili ae*1imatione venerabantur, ut Francisent ferirajut et Attonsus de I.lgorio. nlllqu? sanetI. ut Antonius Maria Claret. Carolus a Setia. Vlcentin» PaDottL

Neque ttmqtiam In Ecclesia extenuata est oplnk» virginem Abuknsem haberi posse doctorem. Sufficit theologorum Sal-Buintkcnslum mentem proponere. Ill, cum ea de re qunestlo esset, anno mtkxvji palam scripserunt: «habet autrm doctricis aureolam matriarrha nostra beata T»resla, culus singularem doctrinam... tamquam e caelo emanatam recipit et approbat Ecclesia».

Quapropter. nM·· copkntlbu·. ut tantae mulieris «anctitns et doctrina In omnium magis utilitatem cederent, vlwm est. Nobis posse doetorl» Ecdesiae titulum atque cultum eidem tribui, qui «anctis tantum viris usque adhuc praestiti sunt. Hoc t>m*n de pe<ntlo ut quam diligentissime disceptaret
191 Sacrae Rituum Congregationi mandavimus. Quae, pe «tmorum virorum opera et sententia antea usa. in ordinario eoelts. di* xx mensis Decembri·, annn MDcrrrtxvn habito. Id dnbhim excutiendum proposutl. »n titulus *t cultus doetoris Ecclesia? praeterquam viris, tribui ellam mulieribus posset, qua*. hnU Benedict! XIV Pnnt. Max. normas et decreta, vine!Itat? et nimia doctrina ad commune fidelium bomim enntnllssent. Sententiam autem eonim. qui ad»rant. Patrum Cardinalium Praelatorumque Offlriallum. id fieri po.«* nv-•eversntem. miam Nos habuimus »t confirmavimus, dl* vxi mrosh Martii, anno wrseirvm. Cumque dHectus F1ll»»s Mich·*! Angelus a Sancto losrph. Ordinis O»rm*lltarum D'«<nb eeatorum Praeposita Generalis, «w» Ipsius sulqu? Ordinis vMa /IrrUmns. enixe « Nobis pcstulnvhset. ut Terralam a Tesn dncterem Ecdesiae pronuntiaremus, tdipe pturlml etiam petlvhscnt S. R. E. Cardinales, Archieplscrpl, Fphcopl, Moderatores Religiosorum Ordinum. CongregatIonum Inrtltdommqu* saecularium alHcpie doetlsstml e Studloevm Unlversitatlbus et altiorl» ordinis Institutis viri. huhi«mo<JI prvers et vola Sarrae Rituum C*»ngrc«atl«r»l perpendenda mlslniu·. qui? peeubarem positionem, ut dicunt, enndemqur magni

gjtloni pro Cautis SaBelonnn. Interea constituta*, praepositi «llligentltstra* recognovissent, sententiam suam In ordinario riiadem Congrego!Ionis coctu. In Vaticanis Ardibui habito di· xv menât» Tulli, anno mtmixix. significaverunt, post buiIU tam «hr* rebftoorm Venerabilis Fratris Nostri Armdll S. R. E. Canllnalh IArmona, hnhi» ramar Punenth, sive Prariatiinim Officialium tudlria; omnesipi* uno ore affirmaverunt «anetam Termlam a lew dkmam omnino estr, quae In dnctonnn Erdeslae album ascriberelur. De hit denique die xxt mensis î'.illl. superiom anno, certforvs facti, nmnlbut attrnte per-

ciu'^crn ^crac CongregatIonla consultum approbavimus ct ronfirmavimus, statuentes, ut sollemni Id ritu ronfl-CCCCtUT·

Quod hndlr. Deo luvante cunctnquc plaudente Ecclesia, factum dt. In Petrfano enim templo, undique gentium maxlmeque cx Hispania fidelium turmis confluentibus, plurimis astantibus S. R. E. Cardinalibus sacri«que ct Romanae Curiae et catholicae Ecclesiae Praesulibus, acta omnia confirmantes expostulatlonlbusque concedentes sodalium Ordinis Carmelitarum DhcaIcentorum crteronimque petitorum vota perlibenter implent™, haec Inter divinum sacrificium pronuntiavimus verba: *ferta ictentia ac matura deiiberatione deque Ap^ftoltcae polestaJU plenitudine Sanciam Terniam a Inu, Virginem Abulenscm, Eeclesiae tinivertalis Dodorem declaramus». /* 193

Quibus verbis prolatis Detupic un» cum Qst.intibu» gratiis artis, dc mira hufus Ecclraino dretoris sanctitate et doctrina sermonem habuimus, ad arnmque templi maximam caelesti victima Hiavimus.

Hae autem super re decernimus, ut haec Llttcrne Nostrae rrttglote serventur «unsque effectus «ivr nunc sive In posterum plene habeant; atque praeterea sic «It ntr Indicandum ac definiendum, trritumfruc et Inane flat, ai quidquam sccua super his a quovis, auctoritate qualibet, scienter vel Ignoranter attentari contigerit.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, sub anulo Piscatoris, die septimo et vicesimo meniis Septembris, anno Domini mfilesimo nongentesimo septuagesimo. Pontificatus Nostri octavo.—Paulvs PP. VI.

3903

1970 SEP 29.-VICARIATUS URBIS, NORMAE. PART.·

NORMAE coxnnxkvn'R ET applicantur ctrca aomiNistratiONEμ BAPTISMATIS IN URBE IUXTA NOVUM RITUM

Facmdo «egulto alla nostra Notlflearion? del 24 glugno ultimo wnno (LF, 3*77 1 «ul nuovo ritn del Ratteslmo ed alm letter· del!·» S. Conzregaxfonr per 11 Culto Divino In data 19 agnato 1970 Π.E 3*91 J, affinehê In tutta la Dlocesl dl Roma vengano applicate con ptû soîlecitn attenzione le norme pastorali elrea la preparaxion* r la celebrazlone del Sacramento del Butteslmo per I bambini:

1. Conredlamo Il fonte battralmal* allé chlese def argueNtI taoghl di rieovero e rare della Dlocesfc Policlinic© Umberto I; PoUclInlen A. Gemelli; S. Camino de Lellls; SS.mo Salvatore In S. Giovanni In Ijitrmnn - Villa Irma; S. Giacomo; S. I· Hippo - VHla Verde; Istttuto Provinciale per VAstlftenta λ!Γ Infantia (TUefotmfio); Istltutn Matemo Regina Elena; Regina Margherita driri.R.A.O.; VHla S. Pietro; S. Anna.

2. Confermlamo che nelle Cllnlchr 11 Hatteslmo potrà célébrant ·iη cato dl neceulth o per altrn raglone pastorale Impellente»;

3. ConfermUmo ch* nelle cate private Il Ratteslmn potrt celebranl wltanto In cato dl vera neces«ltâ;

4. Dhponiarao ehe per I ea<i cul al nn. 2-3 I Parrocl siano opporbnuunente e tempestivammte Informati;

5. Raeeomandlamo al CappeRanl degll fHpedall dl curare con diligenza la prrparazione dei genltnri alla celrbrnzlono del Sacramento in «rcsponsobH* rollnborazlone cnn I rlspettlvi Parrocm In tale modo la loro azlonc pastorale risulterh pld efflcaee;

β. Rlrordlamn a tutti I Parrocl, al Capp*llanl degll O«pedali e drile Cat* di curi ed al sacerdoti Il eomplto dl istrulre convenientemente I lalcl — In partlrnlare 1 genltnri, I catrchlstl. le ostrtriehe. le a««htentl familiari e «nrlall. le infrrmlrre. I medici ed 1 ehlrurghi — sui m«ln r^ntto dl dare Il Batteiimo nel casi dl Decrsslth (Il prrirolo o Il mnmrnto della morte).

Dal Vicariato di Roma. 29 settembre 1970.—Angelo Card. Dell'àcqua. Vicario Generale dl Sua *Sanlltà.*

• 1W. dioc Un-· Π f!9W) 11014102. Vida documenta c-b dieh-u M faa et 19 rjq 17T0 pc««n LE 3277. 3691

πόα;

1970 SEP 30.-PAÜLUS VI, ALLOC. AAS 62 (1970) 627-632

r' 30 *1970 JhaMia neprbb ^balibus et nrrZu n..m η Ü Confoederationis Congregalbmum Ordinis S HenedkU. ad communia concilia hatenda Roma* congregatis·.*

ür. s«xiv xon»qv« rxonuw voc*-nosls BKSEdic TINAB nerall'

«Ione drib «kbmrion, dri O)nw-w.

scorsl, vl ilete fralemnmentc unltl In preghicra e In studio w partlcotarl problemi delta vnslra vita monastica; c avctc voluto coronare quote féconde giornate con In visita ul Successore dl Pietro. Salutlamo vol, e, In ctascuno dl vol, tutte le vostm famlgllc religiose, che nel vetusti monastcrl dl ognl parte del mondo, nel diligente, nttento, raccolto servulo divino, nella curltA operosa, nel lavoro ordinato c faUcoso, secondo le llnee inaestrc delta flegola del vostro grande Patriarca San Benedetto, continuant) ad offrira al mondo, agitato e Inquieto o febbrlle, l'etemplo della <vlta nella pace·l, l'invlto alla plena nutcnticità urnana c spirituale, Fotui refrigerante, ndatta ulle Indagini interiori, alraccogllinento fruttuoso, alla coragglosu revisione di vita.

Salutiamo vol, dunque, con la Immutata grandissima glola che provlamo ogniovalvolta cl ê dnto di iucontrarcl con rneinbrl dell'Ordlne Benedctlino; salutlamo altrcsl gli oiicrvatori di diversa dcnominazionc cristiana, chc avete Invitato ul Congresso, avendo trattuto, tra gli altrl problem!, anche quello dcH'ccumcnismo; e ci fa placere che abblnte cosl messo in pratlca Faugurio die a vol rlvolgemmo, ncli'incontru del 30 settembre dl quattro nnnl fa, dl «studlare ll colloquio con I Fratdll separati· ·.

VI slete rlunltl per considerare asslcme, con l'apporto formidabile della vostra dottrinu cd esperienza, alcunl problem! che, oltre a quello acccnnato e ail'Incremento delle missioni, sl possono tutti riossumere nel significato, nelle prerogative, nel dovcrl délia vita monastica, In ordlne all'ngglomamenlo voluto dal Concilio nel vari settori In cul cssa si dlspicga. Maiichcremmo ad un nostro prcciso doverc, come allu vostra legittima attesa, sc non ribadisslmo qui, davantl a vol, la nostra fiducia, la nostra speranza, dlciamo la nostra cerlezxa che tutti vol side fermamente decisi a salvaguardare la concczzione benedettina della vita religiosa. Ne tracclammo I capisaldi nella splendida glomata,
623 tultora per nol indimcntica/blle, quando sallmmo a Montecassino, sul monte sacro alie vostre mcmorie, c per lc spoglie mortal! di San Benedetto c di Santa Scolastlca, c per le orme lasciate dal Eondatorc, c per la rlcchczza dl vita religiosa, spirituale, culturale, nrtlstlca che sempre riflori, nonostante Ic inglurlc sanguinose dcgli eventi, passai! come un turbine, nel corso del secol1, su quel famoso Ccnobio, vero faro che Illumina il vostro Online, suo cardiac e fulcro inconcusso. Confldammo a vol, In quell'occasione, Il nostro desiderio «dl avere sempre nella nobile e santa Famiglla benedettina la custodia fedele e gclosa del tesorl della trndizlone cattolica, l'officina degll studi ecclesiastici più pazienti c severi, la palestra delle virtii religiose, e soprattutto la scuola c I'cscmpio della preghiera liturglca, chc amlumo sapcre da vol, Benedettlni dl tutto il mondo, tenuta sempre in altisslmo onorc, e che speriamo sempre lo sarA, come a voi si convient, nelle sue forme pin pure, nel suo canto sacro e genuino, c per il vostro divlno officio nella sun lingua tradizlonale, ii nobile latino (se è possibile), c spcciaimcnte nel suo spirito lirlco c mistlco·*.

Quibus dictis nunc expedire nobis videtur naucis verbis praecipua capita vocationis vestrae religiosae In memoriam revocare, ul vos, nova ct vetera inter se coniungere nitentes, felices exitus assequi valentis.

1) Imprimis loquendum est de auctoritate Abbatis, qui In monasterio Pater appellatur, cum auctoritatem, bonitatem, discretionem, exemplum Christi monachis repraesentet: «Abbas... Christi agere vices in monasterio creditur»4. «Abbas, quia vices Christi agere videtur, et sic se exhibeat ut dignus sit tali honore»*· Ipse enim suavi cum caritate, quae firmae voluntati ac menti perspicaci lungalur oportet, filios suos ducere sciat per semitas obscuras ac difficiles, sed etiam laetificantes ct pacificantes, quibus Deum In humilitate, silentio, oboedientia exquirant. Circa haec Regula legiferi Patris vestri multa tradit praecepta: Id est Abbatem monet, ut pressius «Pastoris boni pium Imitetur exemplum»·; ab eo postulat sapientiam: «Oportet... eum esse doctum lege divina, ut sciat el sil unde proferat nova et vetera·7; exigit «meritum vitae», eumque difficilem artem iubet exercere cuncta moderandi ac temperandi l praescriptionibus, amabilitate cl sapientia plenis,
629 per quas, ut eximius vitae eius scriptor, / Sanctus Gregorius. affirmat, non aliter docuit, quam Ipse vixit·. Qua in re Sanctus Benedictus probe meminit necessarium auctoritatis ministerium secum ferre asperrimam abnegat Ionem; ali enlrn: «Sclatque quam difficilem et arduam rem suscipit, regere animas et multorum servire moribus»,e.

Hae profecto virtutes firmiter sunt memorandae, ac quidem hac praesertim aetate, qua fere ubique circa oboe-

‘D. tipnbikkj van H^itryve. OSD. 'Cfr. /» ΓηβI» >7, 4, *i*». P 43«· ' ’4 ottobr» <964; / ï. 17. >. xvj4. P- ^5- •ç 2 · C. - C *37.* ’ C. 64. * «VnuÜJ Irapctri», ibid *Cfr. Dtil. ò 3$. ‘»G 1.**

dientiam, opiniones ad Indulgentiam eo procliviores, faciliores, levioresque serpunt, quo severius, superbius, arrogantius auctoritati Ipsi refragantur, nim vita religiosa In quavis Communitate Integra minime servatur, nisi adsit munus moderans et vigil, sapiens ct patiens. Abbatis, qui egregiam illam vivendi formam a Sancto Benedicto propositam perfecte absoluteque exprimat oportet.

2) Alterum elementum, quo spiritualis disciplina Ordl' nls Sancti Brnedlctl constituitur» est ratio eius coenobialls seu, ut aiunt, communltarla; vita scilicet multorum fratrum, «lui, sub ductu Superioris, tui officii conscii, simul Deum clusquc voluntatem quaerunt el simul hanc ad vitae usum deducunt in fraternitate, cum sinceritate, cum mutuo inter.?c ηαχι°» cum alterna aedificatione, in caritate Christi, quam exercent eius definitionem a Sancto Paulo prolatam omnino amplectcntcs: «Caritas patiens est, benigna est; caritas non aemulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non quaerit quae sua sunt, non Irritatur, non cogitat malum... omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet»1J. Ad hoc quod attinet in Regula vestra nonnulla humanissime significantur, quibus res a praecelso Patriarcha vestro in vita praeclarissime gestae respondent; qui quidem paterno amore erga monachos suos ducebatur ilsque eundem hunc animi habitum, obsequcnllsslmum, modestissimum, in agendo generosum, Inculcare cupiebat; «nullus» inquit, «quod sibi utile iudlcat sequatur, sed quod magis alii; caritatem fraternitatis caste impendant»1›. Ipsa professio votorum evangellcoruin, severitas studiorum, Libor manuum nova quadam fragrantia perfunduntur, singulari dulcedine delectant, novum vigorem virilem ad tolerandum accipiunt, cum huic concordi vitae fratrum inserantur, quam singuli monachi sincero animo et nscetlco nisu perficiunt.

3) Oratio vero liturglca est praecipuum quoddam bo~ num, pro quo nihil substitui potest ct quo vita interior continenter quasi contexitur et indesinenter olitur; ad hanc orationem, quae quasi centro nititur celebratione / 030 Sacrificii Eucharistici ct recitatione divini Officii, id est laudis divinae, quam opus Del per excellentiam vocant, monachus Bcnedlctinus incumbit, quasi agatur de re praestant Isshna ct optatissima, in qua speciali prorsus ratione versetur· Quodsi unusquisque homo Deo consecratus oportet sit, si vulgari licet vocabulo uti, «spcclallsta Del», hoc imprimis ad vos pertinet, dilectissimi nobis sodales Ordinis Sancti Benedicti, qui per longas horas, divino Officio im- tensos, vos Ita exercere debetis, ut animo, a fluxis rebus Ibcro, tacito, austero, ad divinam Maiestatem accedatis et cum ea sponte, lactantes et adorantes colloquamini, quasi ipsius Christi precationem, vos trahentem, secuti. Quemadmodum enim Pius XII, Decessor noster recolendae memoriae, In Encyclicis Litteris, a verbis *Mediator Del* incipientibus, dixit, «Verbum Del, humanam naturam assumens, terrestri huic exsilio hymnum illum Invexit, qui In supernis sedibus per omne aevum canitur. Universam hominum communitatem ipse slbl coagmentat, camdemque in divino hoc concinendo laudis carmine secum consociat. «Quid oremus, sicut oportet, nescimus», sicut nobis humiliter confitendum est. 'sed ipse Spiritus postulat pro nobis gemitibus Inenarrabilibus' Ac Christus quoque per Spiritum suum in nobis Patrem efflagitat... Excelsae dignitatis eiusmodi Ecdesiae precationis Intenta animi nostri Kletas respondeat oportet...». In iisdem Encyclids Litteris aec verba sequuntur de vestra Regula deprompta: «’Sic stemus ad psallendum ut mens nostra concordet voci nostrae*14. Non Igitur de recitatione tantum agitur vel de cantu, qui, quamvis cx musicae ortis sacrorumquc rituum normis sit perfectissimus, aures tamen solummodo attingat, sed potissimum de ascensu mentis animique nostri ad Deum, ut eidem nosmet ipsos, omnesque actiones nostras, lesu Christo conlunctl, penitus addicamus»1·.

4) Hic vero mentis anlmiquc ascensus ad Deum, quem precatio liturglca praestat, numquam congruenter efficietur, nisi ndiungatur cotidiano ac familiari cuidam usui Sacrae Scripturae, culus gustus sive In enixo cuiusque vostrum studio sive in actibus Communitatis cupiatur. Lectio enim divina est officium, solacium, refugium monachi Ordinis Sancti Benedicti, eademque alimonia, nervi vlresque spiritualis cius disciplinae. E Sacris Scripturis consuetudinem haurit vitam suam ad Christum referendi, significationem, quae in consecratione Deo ab ipso facta inest, rationem, ad quam lotum opus suum dirigat. Ad tum revera haec monitoria verba / Sancti Ambrosii spectant: «Bi- <131 be Christum, ut bibas sermones eius; termo eius testa- **mrntum est vetus, sermo cius testamentum est novum,**

“ r Car i i. **7.** 11 **Cfr. ce.** *73, 7t.* *· **/t··. S,** *3^.* **‘‘C- 19·** M ·‹· «‹· **i-J? 0947). pp 573-374 (LE tç*3)**·

bibltnr scriptura divina et devoratur scriptura divina, cum In venas mentis ac vires animae sucus Verbi descendit ari ero b M.

5) Haec celenris est sententiola vestra: «Ora et labora». Ex Illo velati principatu precationis, id est Ifilus voculae •ora», oriri debet et manare id, quod verbo «labora» significatur, non quidem ita, ut utraque Inter se sd ungantur ant hoc illi opponatur, sed sic, ut plures quidem sint formae. Hoc diversae singulorum personae congruit et vitam communem roborat ct efficit, ut egregio Illi proposito vitae Benedidinac penitus inhaereatur et fratres intra unius familiae fines concorditer operentur. In variis hisce formis externae navitatis —sive agitur de studiis, sive de munere docendi, sive de labore manuum, sire de apostolatu Inter invents, in paroeciis, in missionibus exercendo— spiritus interior semper et solummodo per communem fontem vitae, id est per orationem consequetur, ut, fecundum se praebens apud Deum et apud homines, ad unum contendat et conservetur.

Nel diplngere davanli ai nostri sguardl, sla pure a brevi penndble, gli clementi principali dclla spiritualité del vostro Ordine, non è chi non veda quale fécondité esso sia chbmato ad escrcltarc davantl al mondo moderno. Ne abbiamo pariato nel nostro citato discorso a Montecassino, e non è ii caso dl ripeterei: ma —come awenne al tempo di San Benedetto, sb pure in drcoslanze tanto dissimili, ora che il mondo è tanto perfezionato e orgoglloso di sé— quale campo dl salutare efficacia e dl profondo influsso non potré ancora c sempre non esercitare ll vostro esera-pfo. la voslra vita che è chbmala alb perfezlone, ai «culmina virtutum»w, come li chlama ancora la vostra Regob, facendo ben capire che l'Ordine è fallo per le anime forti, vittoriose, risolute, ardenti. H mondo odlerno ha bisogno di qnesli «culmina virtutis», perché ha blsogno di essere salutarmente scosso e turbato da csempi che lo trasclnino e lo tacclano pensare. Dl fronte aile contestaiioni deli'autorità, alWsobmenlo e all'egolsmo che raggela i rapport! umanl, alla negazione di Dio, 0 per lo meno alla freddezza davanti a Lui, nel sospctlo chc la sua affennazione slgnifichl raenomazlone deil'uomo, quanto dice oggi la voslra vita, corne l'abbbmo più sopra deseritta! Corne potete alutare quest'uomo odlerno, ribelle e incompreaslbile e ifuggente, è veto, ma anche lanto deslderoso dl fraternité, di vérité, dl lure, dl pare; dire a lui che solo in Dio, in
632 Cristo, è h risposta ai suoi problem!. /

A lanto noi vl incoragglamo; vi dlctmmo, neU'incontro del 1966, che molto cl aspctlavamo da vol; vi tracciammo un piano di nlone, che dalla vita liturglca, Impostata Secondo le dlrelllvc dclla nostra Lettera *tSacri/iaum JLaudiut* andava agll studi, biblld e storicl specblmente, aile pubblloizioni dl oualcbe bd libro dl spiritualité catlollca, all'ospllallté, aireeumraismo, alla costiluzione delle Congrepazicni Nazlonall, all'aiuto redproco nella carità e nelrobbedlenza, in rapporto filiale con l'autoritâ delTAbale Primatel·. Nel bsdarvl, vorremmo chlcderc a vol tutti, perché a vostra voila ne intenoghbte i vostri figli: α che uunto itbmo? Che tanno di bello e dl buono l carissimi Monad bcnedeltlni? Muovono spediUraenle (i passo nella dlrezlone tracdaU? Sono ledell aile Indlcazioni conciliari e aile diretlive ddb Chiesa? Shmo sicuri che vol d darete

Santo Patrono c Fondatore.

A Lui vi affidlamo; ed a Lui ehiedlamo la forza dcU'Intercessione perché a questi voti corrkponda sempre la realti. Con b nostra partlcobre Beuediilone Apostolica.

390.»

1970 SEP 30.-SC CULTUS, DECR. AAS 63 (1971) 710

Latina editio Lbctionaru Misaaus Romani evulgatur
BT TYPICA Dta ABATUM NOVIJSQUE ORDO LECTIONUM Missae cum normis propriis statuitur

1—Decretum

Ordine lectionum Missae approbato per Constitutionem A|K*tolIe»m *Mluale Romanum.* a Summo Pontifice Paulo VI die 3 aprilis 1969 datam. Sacra haec Congregatio pro Cultu Divino, quae decreto dici 25 mali 1969 elenchum lectionum blbllcarum lam evulgaverat, curavit ut Lectlonarium quoque conficeretur, quod omnium lectionum Integrum textum lingua latina exhiberet.

Praesentem nunc editionem latlnam Lectlonaril Missalls Romani haec Sacra Congregatio evulgat, eandemque typicam esse declarat.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 30 Septembris 1970, in festo S. Hieronvml.—Benno Card. Gut, *Praef.* H. Bugnini, *a Secr.*

Praenotanda generalia

1. De LECTTONARll MISSAE ORDINATIONE GBNERAL1

1. *Principia tfcncralia*

1.Sacrae Scripturae offectum. quo Ecclciia studet e sacrii textibus profundiorem agnitionem ventulis el uberius »uae vitae nutrimentum haurire, haud semel Sacrosanctum Oecume*n*icum Concilium Vaticanum II quasi fontem innuit interioris renovationis populi Dei. Quapropter statuit ut in celebrationibus liturgicis recognoscendis «abundantior, varior et aptior lectio Sacrae Scripturae instauretur». * Et dc Missa pressius edixit: «Quo ditior mensa verbi Dei paretur fidelibus, thesauri bibliei largius aperiantur, ita ut. Intra praestitutum annorum spatium, praestantlor para Scripturarum Sanctarum populo legatur». ·

***Nec* quidem mirum est Sacrosanctum Concilium huiusm»di principia statuisse. In lectione enim Sacrae Scripturae, quae in liturgia verbi recitatur et per homibam exponitur. •Deus populum suum alloquitur, mysterium redemptionis et salutis patefacit, atque spirituale nutrimentum affert; et ipse Christus per verbum suum in medio fidelium praesens adest».l Unde fit. ut in MUsa Ecclesia «non desinat cx mensa tam verbi Dei quam Corporis Christi panem vitae sumere atque fidelibus porrigere».·**

2.Quae Concilii mandata nunc servanda veniunt per praesentem Ordinem Lectionum, a «Consilio ad exsequendam Constitutionem de wicra Liturgia» apparatum, quibus textus praebentur legendi in dominicis et festis diebus, in fenis per totum anni decursura, necnon in celebrationibus Sanctorum atque in aliis peculiaribus rerum adiunctls.

Mens in hac textuum ordinatione conficienda ca fuit, ut diebus dominicis et festis, quibus nempe populus chrlstianus tenetur eucharisticam celebrationem participare, proponerentur loci maioris momenti, quo adstantes fideles possent partes praratantiores verbi Del revelati, intra congruum temporis spatium, audire. Altera deinde series textuum Sacrae Scripturae, quae praecedentem quodammodo complet. proponitur pro feriis. Neutra tamen para leclionarii ab altera pendet; unde lectionarium dominicale-festivum independens procedit α lectionono feriali, rt vicissim.

Cursus quoque lectionum pro celebrationibus Sanctorum nut pro Missis ritualibus, votivi» vel ad diversa propositus propriis legibus regitur.

2. De *ordlnalione Lectionarll pro dominie iλ el JntU diebus*

3.Notae Ordinis Lectionum pro dominicis et festi» diebus sunt hac:

a) Quaelibet Mhsa tres exhibet lectiones: primam ex Antiquo Testamento, alteram ex Apostolo (idest aut ex Epistolis, aut ex Apocalypsi, iuxta diversa tempora anni), tertiam ex Evongrilo. Hac ratione optime illustratur unitas utrtusque Testamenti et historiae salutis, cuius centrum est Christus In suo paschali mysterio recolendus: quod unum ex praecipuis obtectis cattchescos esse debet. Ceterum, haec distributio respondet antiquae traditioni, quae diu etiam in Occidente servata fuit.

b) Varior ct abundantior Sacrae Scripturae lectio in dominicis et festis diebus ex eo etiam provenit quod pro his diebus cyclus trium annorum proponitur, ita ut lidem textus solummodo quarto quoque anno legantur.

Singuli anni notantur litteris A. B, C. Ad statuendum autem quinam sit annus A, vel B, vel C, hoc modo proceditur. Per litteram C designatur annus cuius numerus in tres partes aequale» dividi potest, quasi cyclus ab anno primo computi chnstlanl initium sumpsisset. Sic annus 1 fuisset annus A, annui 2 annus B, annus 3 annus C, ct anni 6, 9. 12... iterum annus C. Ha v. g, annus 1968 est annus C, annus vero sequens scilicet annus 1969, est annus A, annus vero 1970 est annus B, et annus 1971 est Iterum annus C. Et »lc dcincep».

Patet tamen singulos cyclo» decurrere iuxta dispositionem anni Uturgicl, nempe a prima hebdomada Adventus, quae cadit in anno chrill praecedente.

'Cn»c. Vat. ll. G»>L de liera Litanda. *Strzt^tum* **CoKxliww. n. 35: 4 4 £· £ JU*)· 1 Ifevbm, α. jx, p. 1x4. ·** *IniiMto* **(ertrdu L<wo, n. 33 [LE 3540}.**

A A. A.* **5. 38 ??L!i\CeeV' ** p. 817 [LE 3345 *.**

Rewlaüoœ. *Dn tabum,* **n. jx:**

· MiMah» Eosaxna n docrwta «acroancu OccuTr.œuci Concün Va-Bcandn tamarvan. *uîontaî· Panh Pp VI prcnailoatuni iJÎL, rtum, od. rypjc*. *hpiePtttj^etttoVa£jxU 1970 ^5^3

c) **Principia quae regunt ordinem lectionum pro diebus dominicis et festis en sunt quae «harmonisation!» cx themate» vel «lectionis semi-contlnuae» vocantur. Unum vel aliud principium adhibetur, secundum diversa anni tempora et cuiusque temporis liturglcl notas peculiares. . .**

Optima compositio harmonica Inter lectiones Veteri» et Novi Testamenti tunc habetur, quando eadem ab ipsa Scriphint innuitur, quatenus scilicet doctrina ct facta quae exponuntur in textibus Novi Testamenti ralatlonem plus nilnusve explicitant habent ad doctrinam ct facta Veteris Testamenti. In praesenti Ordine Lectionum, textus Veteri» Testamenti seliguntur Imprimis ob eorum respondentium nd textus Novi Testamenti, praesertim vero ad Evangelium, qui In eadciu Missa leguntur.

Alterius generi» compositio Inter textus lectionum singularum Missarum, idest «cx themate*. Invenitur tempore Adventus. Quadragesimae ct Paschae, Idest hs temporibus, quae colore vel nola peculiari pollent.

E contra, in dominicis «per annum*, quae nolam peculiarem firaese non ferunt, textus tum Epistolarum tum Evangcllorum uxta ordinem lectionis semi-contlnuae disponuntur, dum lectio e Vetere Testamento harmonice componitur cum Evangelic,

3. De *ordinatione Ixctlonarll ferlalli*

4, Lectionum ordinatio pro feriis hac ratione facta est:

a) **Cyclus pro tempore Quadragesimae principiis peculiaribus ordinatur, quae rationem habent notarum Ipsius temporis, eius nempe indolis bnptlsmalis et pacnitentlnlis.**

b) **Pro feriis aliorum temporum, lectiones cvangcllcae unico disponuntur cyclo, qui singulis annis resumitur. Prima vero lectio, in triginta-quattuor hebdomadis «nor annum* duplici cyclo ordinatur, alternis annis legenda. Annus I adhibetur annis Imparibus (cx. gr. 1969, 1971, etc,); annus II vero annis paribus (ex gr. 1970, 1972, etc.).**

c) **Principia compositionis harmonicae aut lectionis semicontlnuae eadem ratione ac in lectionnrio domlnlcall usur?*antur, prout agitur de temporibus notas peculiorcs prae se exentibus vel non.**

4. *De Lectionario pro celebrationibus Sanctorum*

5. Pro celebrationibus Sanctorum duplex proponitur series lectionum:

a) **Altera in Proprio, pro sollemnitatibus, festis vel memoriis, praesertim si pro unoquoque ex iis textus proprii inveniuntur. Aliquando tamen aliquis textus, qui magis congruit, ex iis qui in Communi ponuntur, indicatur ut ullis praeferendus,**

b) **Altera vero, et quidem amplior, continetur in Communi Sanctorum. In hac parte, prius proponuntur textus magis proprii pro diversis ordinibus Sanctorum (5Lartyrum, Pastorum, Virginum), deinde vero plurimi textus qui de sanctitate in genere agunt, quique ad libitum valent, quoties, remittitur ad Commune pro lectionibus seligendis.**

Ad ordinem textuum quod attinet in hac parte, notare lavabit, eos omnes una simul inveniri, secundum ordinem quo recitandi sunt. Prius igitur inveniuntur textus ex Antiquo Testamento, deinde textus cx Apostolo, postea psalmi et versus inter lectiones occurrentes, denique, textus cx Evongelio. Ea autem ratione ita disponuntur, quod inter eos selectio fit ad libitum celebrantis, prae oculis habitis necessitatibus pastoralibus coetus qui celebrationem participat, nisi aliter expresse notetur.

5. *De Lectionario pro Missis ritualibus, ad diversa et votivis*

6. Eadem dispositio textuum lectionum Invenitur pro Missi» ritualibus, ad diversa et votivis. Plures nempe textus simul proponuntur, sicut in Communi Sanctorum, facta celebranti facultate lectiones inter eos eligendi, ratione habita omnium adiunctorum ct praesertim necessitatis pastoralis coctus qui participat.

6, *De potioribus criteriis in seligendis et ordinandis lectionibus adhibitis*

7. Praeter haec principia, quae ordinationem lectionum In eingulis partibus Lectlonaril regunt, alia ordinis magis generalis habentur quae sic possunt enunciorl:

a) **Ex momento intrinseco ipsius rei ct cx traditione 11turglca In praesenti Ordine** *quidam libri Scripturae Sacrae reservantur certis temporibus liturgicis.* **Servatur, cx. gr., traditio tam occidentalis (ambroslnnn ct hlspanlca) quam orientalis legendi** *Actus Apostolorum* **tempore paschali. Exinde optime illustratur totam vitam Ecclesiae a mysterio paschali Initium sumere. Servatur pariter traditio sive occidentalis sive orientalis de legendo Evangelic loannis ultimis hebdomadis Quadragesimae et tempore paschali: est Evangelium «spirituale» quo my»tcrium Christi altius exponitur.**

Lectio haiae, praesertim primae partis, cx traditione assignatur tempori Adventus. Quidam tamen textus eiusdem prophetae leguntur tempore Nativitatis. Etiam prima Epistola loannis eidem tempori assignatur.

b) **Circa** *longitudinem textuum* **via media servatur. Distinctio facta est Inter narrationes, quae aliqua extensione textus indigent et de more a fidelibus attente audiuntur, ct textus quo, propter doctrinae altitudinem, in longum protrahere non licet.**

Pro quibusdam vero textibus satis longis, duplex forma praevidetur, longior et brevior, pro opportunitate. In huiusmodl breviationibus faciendis mngnn cautela adhibita est. In Ipso textu impresso versiculi qui omitti possunt opportunis signis typographic!» indicari debent.

e) **Ex ratione pastorali vitantur In lectionibus diebus dominicis et sollemnitatibus** *textus biblicl qui revera difficiliores sunt,* **sive obiective eo quod altlora problemata litteraria, critica aut exegetlca movent, sive etiam, quadamtenus saltem, eo quod a fidelibus difficilius intellegi possunt. Attamen divitias spirituales textuum non licuit fidelibus abscondere, ex specie quod nb cis difficilius capiantur, quando haec difficultas provenit sive ex Insufficienti institutione Christiana, qua nullus bonus fidelis carere potest, sive cx Insufficienti institutione blblica. qua omnis bonus pastor animarum pollere debet. Non raro aliqua lectio difficilior redditur facilior ex harmonia cum alio lectione eiusdem Missae.**

d) **Traditio multarum liturgiarum. Ipsa liturgia romana minime exclusa, aliquando consuevit in lectionibus Scripturae** *quosdam versiculos omittere.* **Ultro fatendum est hujusmodi omissione» non leviter fieri posse, ne sensus textus aut mens et quasi stilus Scripturae mutilentur. Attamen, cauto quod sensus revera In sua essentia Integer maneat, visum est, cx ratione pastorali, etiam In praesenti Ordine praedictam traditionem servare. Secus enim quidam textus plus aequo {>rotraherentur, aut lectiones quae pro fidelibus non parvae, mmo quandoque magnae utilitatis spiritualis existunt, Integre omitti debuissent, eo quod contineant unum alterumve versiculum qui, sub aspectu pastorali, est minoris utilitatis aut quaestiones revera nimis difficiles Implicat.**

7. *Dc facultate seligendi quosdam textus*

8. In Lectionario facultas quandoque relinquitur celebranti seligendi unum vel alterum textum legendum, vel seligendi unum textum e pluribus qui simul pro eadem lectione proponuntur. Quod raro evenit in dominicis, in sollemnitatibus et festis, ne color proprius alicuius temporis liturglcl evanescat, aut lectio scml-contfnua alicuius libri Indebite abrumpatur e contra, hulusmodl facultas facilius datur in cclebrationibu» Sanctorum et In Missis ritualibus, ad diversa, vel votivis.

Ut omnia debito ordine procedant, attendatur oportet ad ea quae sequuntur:

a) **In Missis in quibus tres lectiones proponuntur, s'aide optandum est ut tres lectiones revera fiant. Attamen, si Conferentia Episcopalis, ob rationes pastorales, permiserit ut duae tantum lectiones bsibeantur, electio Inter duas priores tali ratione fiat, ne consilium plenius docendi fideles mysterium salutis evacuetur. Quapropter, nisi aliter suo loco caveatur, Rracferenda est e duabus prioribus lectionibus ea quae magis armonice componitur cum Evongelio, vel ea quae, iuxta praefatum consilium, magis adiuvat ad organicam catecheslm per aliquod tempus tradendam, vel ea quae potest lectionem semi-continuam alicuius libri permittere.**

Ex. gr., tempore Quadragesimae, continuitas lectionum Veteris Testamenti proponitur secundum evolutionem historiae salutis; vel In dominicis «per annum», proponitur lectio scmi-continua alicuius Epistolae. Tunc expedit ut pastor animarum seligat unam vel alteram lectionem modo systematic© per plures dominicas subséquentes, ut rationem harmonicam catechescos statuat; minime vero decet ut sine ordine nunc e Vetere Testamento nunc ex Epistola legat, absque harmonica ordinatione textuum subsequentium.

b) **Critérium item pastorale ducere debet ad electionem inter duas formas, quibus idem textus praebetur. Datur enim aliquando forma longior ct forma brevior eiusdem textus. Tunc attendatur oportet ad facultatem audientium auscultandi cum fructu lectionem magis vel minus longam; ad eorum facultatem bene intellegendi aliquos textus difficiliores; ad eorum facultatem audiendi textum magis completum, per homilium explicandum.**

Quando hulusmodi licentia tribuitur, singulis In easibu notatur, per opportunam Indicationem cx modo imprimend textum.

c) **Quando autem facultas tribuitur seligendi Inter unum vel alium textum iam definitum, attendendum erit ad utilitatem participantium, prout nempe agitur dc adhibendo textu, qui facilior est vel magis conveniens coetui congregato, vel de textu Iterando vel reponendo, qui alicui celebrationi tamquam proprius assignatur, alteri vero tamquam ad libitum adhibendus. quoties utilitas pastoralis id suadeat.**

Quod evenire potest aut quando timeatur ne aliquis textus quasdam gignat difficultates in aliquo coetu, aut quando idem textus diebus proximioribus Iterum legi debeat die dominica ct In feria subsequent!.

d) **In Lectionario fcriali adhibendo, animadvertere oportet utrum ex aliqua celebratione ea hebdomada occurrente, una alleravc lectio eiusdem libri sit omittenda. Tunc praevideat sacerdos, prae oculis habita ordinatione lectionum totius hebdomadae, nut partes omittendas utpotc minoris momenti, aut opportuniorem modum easdem partes cum ollis componendis. quando Ipsae utilitatis sint ad Integrum conspectum totius argumenti praebendum.**

e) **Pro celebrationibus Sanctorum proponuntur, quando revera adsunt,** *lectiones propriae,* **Idest quae de Ipsa persona Sancti agunt, vel de mysterio de quo Missa celebratur: quod accidit, ex gr.. in festo Conversionis S. Pauli, In memoria S. Mariae Magdalenae. Mae lectiones, etsi agatur de memoria, dici debent loco lectionum In lectionario fcriali occurrentium.**

Dantur aliquando *lectiones appronriatae,* **quae, scilicet, aut peculiarem aspectum vitae spiritualis aut actuositatis Sancti in lucem produnt. Quibus in casibus usus horum lectionum non videtur urgendus, nisi ratio pastoralis Id revera suadeat. Plerumque enim praeferenda videtur lectio semlcontinua alicuius libri, singulis temporibus Uturgicl» avsignaU.**

Dantur praeterea *lectiones communes,* **idest quae ponuntur in Communi nut pro determinato aliquo ordine Sanctorum**

(ex. gr. Martyrum. Pastorum. Virginum) aut pro Sanctis In genere. Cum. his in casibus, plure» textui pro eadem lectione proponantur, sacerdotis celebrant is erit illum seligere, qui audicntlbui magis conveniat. Attamen:

1) In loUemnitatibus, quando nempe tres lectiones proponuntur, prima seligi debet e textibus Veleris Testamenti, altera ex Apostolo, tertia ex Evangclio, nisi Conferentia Episcopalis statuerit duas tantum esse habendas lectiones.

2) In testi» et in memoriis, quando nempe duae tantum habentur lectiones, prior lectio eligi potest aut e Vetere Testamento uut ex Apostolo; altera vero ex Evnngriio. Attamen tempore paschali, iuxta traditum in Ecclesia morem, prior lectio seligatur ex Apostolo, altero, quantam fieri potest, ex Evangebo loannii.

f) In Mlssb ritualibus, ad diversa ct votivis cum plures proponantur textu» pro eadem lectione, electio fit Iisdem eriterii» supra relati» pro eligendis lectionibus e Communi Sanctorum.

8. De cor.HI»or *Inter ledIones occanentibus*

9. Post «Ingulas lectione* cantus profertur, Iuxta normas ln Institutione generali Mlssali» Romani (nn. 36-40) propoiltas

Magni momenti est. inter hos cantus, psalmus, qui primam kctlonrm sequitur. De more fumatur psalmus qui lectioni assignatur, nisi agatur de lectionibus pro communi Sanctorum, pro Missi» ritualibus, ad diversa el votivi», in quibus electio committitur ipsi sacerdoti eriebranti, qui principio utilitatis pastorali» aditantium utetur.

Attamen, ut popula* responsum psalmodlcum facilius proferre vrirai, textus aliqui psalmorum ct responsorum pro diversis temporibus anni aut pro diversi* Sanctorum ordinibus electi sunt, qui adhiberi valent loco textus kctloni respondentis, quotiri psalmus cantu profertur.

Alter cantus, post secundam lectionem ante Evangelium proferenda», aut in unaquaque Missa statuitur et componitur cum Evangello, aut relinquitur eligendis Intra seriem communem alicuiu» temporis vri Communis.

In Quadragesima, ante et post Verram ante Evangelium, pro opportunitate adhiberi potest una ex hi» acclamationibus, aut alia his similis: *Laus* HM, Chrisle. Rex *aeternae gloriae; Leas rt honor Ubi,* IMmlnr Iratr, *GMria d laas tibi, Christe; Gloria* Hbl. Chrirfe, Vr/bo Del.

9. In çnen *finem* Ordo *ledtonum redactus sii*

10. Fini» In quem redictu» e»t Ordo Lectionum, rx Ipsa mente Concilii Vaticani II, est Imprimi» pastoralis. Ad quem finem attlnge.-îdum non solum principia quibus novus Ordo innititur, sed ipsi quoque elenchi textuum qui inlra ponuntur, iterum llerumque discussa et perpolita sunt cooperantibus ex loto orbe terrarum permagno numero virorum In re exegetica, pastorali, rateehetica et Hturgka peritorum. Ordo est fructus hnto communi» labori».

Spe* arridet ut diuturna lectio et explanatio Sarrae Scripturae popuk» chnsllano in celebratione eucharistica ex novo Ordine Lectionum facienda, magna cum efficacia conferat ad finem obtinendum a Concilio Vaticano 11 Herum atque iterum propositum, et a Summo Pontifice Paulo VI bi* verni» expressum: «Quae sane omnia hoc modo ordinata sunt. qua. magi' ac magi» ln ehrhtifldeUbus ea verbi Del lames exstimuletur, qua. Spiritu Sancto duce, nnvl foederis populus axi perfectam Ecclesiae unitatem velati urgeri videatur. Hisce Ita compositis. Illud ellam vehementer fore confidhnu», ut *accrdote» et fidele* simul sanctius animum suum ad Cenam Domini praeparent, simul. Sacra» Scriptura* alttu» meditati, verbis Domini uberius ln die» alantur. Exinde denique sequetur, ut, Iuxta ConrllH Vaticani II monita, divinae Litterae qua») quidam spirituali» vitae fon* perenni», »hre praecipuum Christianae doctrina· tradendae argumentum, ove demum cuiusvis theologicae institutioni» medulla ab omnibus habeantur».·

IL Dl v n f t io OaoiNii ixcnowx

Quo aulem elarior appareat ordinatio totius kcUotmrU 'toque compontin rum anno litnrgico. cn dr*eriptio Ipsius Ordini* lectionum In dixmls anni temporibus.

1* Trmpaj Adecnias

11. 1. In doniinlels. Lectione» Evangelil notam propriam habent: referuntur ad Adventum Domini in fine temporum (dominica primai, ad loannem Baptistam (dominicae stcunda et tertia), ad eventu» qui Nativitatem Domini proxime praeparaverunt (dominica quarta).

Lrctlon?» Veteri» Tcutamrnli eunt prophetiae de Messia et tempore mesvianlro, praesertim ex libro Isaiae.

Lectlonr» Apostoli exhortatione» et praeconia secundum dxv-rot* nola* butus tempori» praebent,

X In *feriis.* Duplex praebetur series lectionum, altera ab IniUn usque od diem 16 decembri» adhibenda, altera a die 17 ad diem 24.

In priore parte Adventu» habetur lectio libri Ivdae, »ecucdnm ordinem Ubri distributa, haud exclusi» textibus maiori» momenti qni etiam In dominicis occurrunt. Evangrlia horum dkrum respectu habito ad primam lecllnnem selecta rant.

A ferla quinta h'bdoraadao secundae incipiunt lectiones Evangelil de loanne Baptista: prima vero lectio est rive conti- Evangelium Isaüxe' ,lve Uxtu' 'electu* respectu habito ml

Hebdomada ultima ante Nativitatem Domini, ex Evangcho Matthaei (cap. 1) et Lucae (cap. 1) proponuntur eventu» qui Nativitatem Domini immediate prucparuvcrunl. In prima lectione, selecti sunt respectu habito ad Evangelium textus cx diversis libris Veteris Testamenti, Inter quo» habentur aliqua vaticinia messianlca magni momenti.

X *Tempus Nativitatis*

12. L *ln sollemnitatibus. festis ct dominicis.* Pro vigilia et tribus Missis ln Nativitate Domini, lectio prophetica desumpta est ex l«aia propheta: hl textu» selecti *unt e traditione romana et usque adhuc in pluribus ritibus particularibus permanent. Aliae lectiones, duabus exceptis, e Missali Romano derivantur.

Dominica infra octavani Nativitatis, pro festo Sanctae Familiae, Evangelium spectat ad infantiam Icsu, aliae lectione* ad vitam domesticam.

In Octava Nativitatis et Sollemnitate Sanctae Del Genetricis Mariae lectiones agunt ct de Virgine Del Genetrice (Evangelium et secunda lectio) el de impositione Ssihl Nomini* îesu, quod festum non lam habetur in calendario tEvangelium et prima kclioL

Dominka secunda post Nativitatem, lectiones tractant de mysterio Incarnationis.

In Epiphania Domini, pro lectione apostolica. textus legitur de vocatione gentium αα salutem.

Dominica post Epiphaniam, in festo Baptismatis Domini, textu* selecti sunt ae hoc mysterio.

X *In feriis.* A die 29 decembri». Fit lectio continua totius Epistolae I loanni*, l^in coepit die 27 decembris, ln ferto ipsius S. loannis et die sequent! in festo Ss. Innocentium.

Evangelta spectant ad manifestatione* Domini. Leguntur enim eventu* infantiae lesu ex Evangebo Lucae (diebus 29 et 30 decembri»), caput primum Evangelil loannis (31 dec,- 5 !an.k et praecipuae manifestationes Domini, e tribu» Synop-

3. Tempus *Quadragesimae*

13. 1. *In dominicis.* Lectiones EvangelII sic dispositae sunt:

In dominici* pnnu et secunda, servantur narrationes de Tentalkme et de Transfiguratione Domini, quae tamen secundum tres synapticos leguntur.

ln tnbus dominicis sequentibus restituta sunt, pro anno A, Evangriia de Samaritana, de caeco nato et de Laxaro; quae Evangelia, cum rint maiori» momenti, respectu ad initiationem Christianam, adhiberi possunt etiam anno B et C, praesertim ubi catechumeni habentur.

Attamen, iuxta votum plurimorum pastorum anno B et G praebentur etiam alii textus scilicet: anno B, textus loannis de futura glorificatione Christi per Crucem et Resurrectionem; anno C, textu* Lucae dc conversione.

Lectione* Veteri* Testamenti ad historiam saluti» referuntur, quae est unum ex obiecti» propriis cnlechescos quadragestmali*. Singulis annis habentur serie» textuum quibus praebentur praecipua elementa illius historiae ab Initio usque ad promissionem novi foederi*; praesertim vero lectiones de Abraham (dominica secunda) et de exitu populi ex Aegypto (dominica tertia).

Lectiones Apostoli ita selectae sunt, ut lectionibus Evangrlii ac Veteris Testamenti respondeant et, quantum fieri potest. Inter eas aptior connexus habeatur.

X *In feriis.* Lectiones rx Evangelio et Vetere Testamento cum mutua relatione ad invicem selectae sunt, ac diversu «themata» eatecheseo* quadragerimails tractant. Maior pars lectionum Missalis Romani servata est, quoties fieri potuit. Opportunum etiam visum est ordinem magis congruentem restituere inter lectione» Evangelil loannis, cuius pars magna, sed *lne ordine, hucusque legebatur. Ideo proponitur, inde a ferta secunda hebdomadae quartae, lectio semi-continua loanni», in qua habentur textu» huius Evangelil qui notis Quadragesimae plenius respondent.

Cum lectiones de Samaritana, de caeco nato et de Laxaro nunc in dominici* legantur, sed tantum anno A (et ceteris anni» ad libitum tantum), provisum est ut ct in ferita resumi possint: ideo. Initio hebdomadarum tertiae, quartae et quintae, «Missae ad libitum» eum illi* textibus Insertae sunt; quae lectione», loco lectionum diei, quavis feria illius hebdomadae adhiberi possunt.

4. Irmptu *pasehale*

14. 1. In dominici*. Uxque nd dominicam tertiam Paschae, lectiones EvangelH apparitiones Christi suscitati referunt. Ne jenes narrationum de Domini apparitionibus abrumpatur, , ♦ ?· ' u "°no Pariore, quae hucusque dominicae secundae ◀i!ui.0CCC?ITfha?1' nunc dominicae quartae Paschae vxta λ £U‹lha, In dominicis quinta. DÎÎSm in?mr^chac· ' «nnone et orat.onê lÏÏÜ1 l„raam crnam habentur.

cx Actibus Apostolorum, ln cyclo

wml» praebentur? 1U* lc$Umon'° 't progressu singulta

anno B *Epirtota^i** tammno^ 1 Pelrl le^tur« cum laetae fidei et tinna· sLcî »mrita Λ< K oïTıP*1*: hl lrxtus prius est, maxime eomonarTvtdemm hU1C tcmPorl Pro"

2. /n *leriis.* Lectio prima ex Actibus Apostolorum desumitur ut In dominicis, modo scinl-conlinuo.

Pro Evangello, Infra octavam Paschae, narratione» apparitionum Domini leguntur, servati» tamen conclusionibus Synopticorum in sollemnitate Ascensioni*. Deinde lectio seml-continua Evangelil loannis, de nuo nunc textus indolis potius paschali* sumuntur, ut lectio tempore Quadragesimae iam habita compleatur. In hac lectione paschali, sermo el oratio Domini post cenam magnam partem habent.

5. *Trmpus *per annum·*

A. De ordinatione et electione textuum

15. Tempus «per annum» complectitur 33 vel 34 hebdomadas, quae extra tempora lam memorata occurrunt. Incipit fsria secunda quae sequitur dominicain nost diein 6 ianuarll occurrentem, ct protrahitur usque ad feriam tertiam ante Quadragesimam inclusive; Iterum Incipit feria secunda post Dominicam Pentecostes el explicit ante I Vesperas dominicae primae Adventu».

Lectlonorlum exhibet lectiones nro 31 dominicis et subsequentibus hebdomadis. Attamen aliquando hebdomadae «per annum» sunt tantum 33. Praeterea aliquae dominicae aut ad aliud tempus pertinent (dominica In qua fit festum Baptismatis Domini el Dominica Pentecostes), vel ab occurrente sollemnitate Impediuntur (ex. gr. Ssriia Trinitate, D. N. I. C. universorum Rege).

1. Dominica In qua fit festum Baptismatis Domini locum tenet dominicae I «per annum»; proinde, lectiones hebdomadae I inchoantur feria secunda post dominicam quae post diem 6 lanuarll occurrit.

2. Dominica quae sequitur festum Baptismatis Domini est secunda «per annum». Reliquae ordine progressivo numerantur, usque ad dominicam quae praecedit initium Quadragesimae. Lectiones hebdomadae in qua occurrit ferin quarta Cinerum, post diem quae Illam praecedit Intermittuntur.

3. Quando lectiones temporis «per annum» post Dominicam Pentecostes resumuntur, ordinantur hoc modo:

a) Si dominicae «per annum» sunt 3-1. ea sumitur hebdomada quae immediate sequitur hebdomadam culus lectiones ultimo loco adhibitae sunt ante Quadragesimam. Ita, ex. gr., sl hebdomadae ante Quadragesimam fuerunt sex, feria secunda post Pentecosten incipitur ab hebdomada septima. Sollemnitas Ssihae Trinitatis locum tenet dominicae «per annum».

b) SI dominicae «per annum» sunt 33. omittitur prima hebdomada quae sumenda esset post Pentecosten, ut retineantur in fine anni textus eschatologici qui ultimis duabus hebdomadis assignantur. Ita, ex. gr. si hebdomadae ante Quadragesimam fuerunt quinque, feria secunda post Pentecosten, omissa hebdomada sexta, incipitur ab hebdomada septima.

B. De lectionibus pro diebus dominicis

16.1. *Lectiones Euangelii:* Dominica II «per annum» Evangelium adhuc refertur ad manifestationem Domini, quam celebravit sollemnitas Epiphaniae, per pericopam traditlonalem de nuptiis in Cana et duas alias item ex Evangello loannis desumptas.

A dominica III incipit *lectio semi-continua* trium Evangcllorum synoptlcorum; haec lectio ita ordinatur ut praebeat doctrinam unicuique Evangello propriam dum evolvitur vita ct praedicatio Domini.

Insuper obtinetur ex hac distributione aliqua harmonia Inter sensum cuiusque Evangelil ct evolutionem anni lilurgici. Nam post Epiphaniam leguntur initia praedicationis Domini, Siae optime cohaerent cum Baptismate et primis manifeatlonibu* Christi, uti habebatur ln lectionibus Epiphaniae et dominicarum sequentium. In fine autem anni liturgicl sponte devenitur ad thema cschntologlcura ultimis dominicis proprium: capitula enim Evangellorum quae praecedunt narrationem Passionis de hoc themate modo plus minusve extenso tractant.

In anno B Inseruntur, post dominicam XVI, quinque lectiones ex capitulo ſ» loannis («sermo de pane vitae·); hncc insertio fit modo connatural!, quia multiplicatio panum ex Evangello loannis locum sumit eiusdem narrationis in Marco. In lectione semi-continua Lucae anno C primo textui (i. e., dom. III) praemissu* est prologus Evangelil, qui auctoris Intentionem pulcherrime manifestat, nec alibi locum Invenire videbatur.

2. *Lectiones Veleris Testamenti* ln relatione cum singuli* pcricopis rvnngellcls selectae sunt, ad vitandam nimiam diversitatem inter Icctlnnes singularum Missarum ac praesertim ad manifestandam unitatem utrlusque Testamenti. Relatio nutem Inter lectiones eiusdem Missae ostenditur per accuratam selectionem titulorum qui ringulls lectionibus praeponuntur.

Selectio, in quantum fleri potuit. Ita facta est ut lectiones *lnt breves et faciles. Sed provisum c%t etiam ut leguntur ln dominicis quamplurtmi rx textibus Veteris Testamenti qui sunt maximi momenti. Qui quidem secundum opportunitatem lectionis evangellcae, T. e. *ine logico ordine, distribuuntur; attamen thesaurus verbi Dei Ha aperietur ut paginae Veteri* Testamenti notae fiunt.

3. *Pro Epistolis* proponitur lectio semi-continua Epistolarum Pauli ct lacobi (Epistolae Petri el loannis leguntur tempore paschali et tempore Nativitati» Domini).

Epistola 1 ad Corinthios, cum sit sat longa, ct de quaestionibus diversis trudet, distributa est inter tres annos cycli, initio huius temporis «per annum». Item opportunum visum est dividere Epistolam ad Hebraeo* ln duas partes, quarum prior anno B, altera anno C legatur.

Notetur selectas esse tantum lectiones sat breves et haud nimis difficiles ut a fidelibus intelleguntur.

Tabella II Infra posita Indicat distributionem Epistolarum Inter dominicas «per annum» pro tribus annis cycu.

4. Lectiones dominicae xxxtv et ultimae celebrant Christum universorum Regem, typo Davidis adumbratum, inter humiliationes Passionis et Crucis proclamatum, in Ecclesia regnantem, et in fine temporum rediturum.

C. De lectionibus pro feriis

17. t. *Euangelia* sic ordinantur ut legatur primo Marcus (hebd. i-ix), deinde Matthaeus (hebd. x-xxi), denique Lucas (hebd. xxn-xxxrv). Capitula autem 1-12 Marci integre leguntur, praetermissis tantum Illis duabus pcricopis capituli sexti quae aliis temporibus in feriis leguntur. De Matthaeo et Luca leguntur omnia quae in Marco non habentur. Bis vel ter leguntur ea omnia quae sive in diversis Evangelil* colorem omnino proprium habent, sive necessaria sunt ad decursum Evangelil bene intellegendum. Sermo cschatologicus habetur totus In Luca, ct sic legitur in fine anni liturgici.

2. *Lectio prima* sic fit ut habeatur per aliquot hebdomadas alterum Testamentum, deinde alterum, secundum longitudinem librorum qui leguntur.

a) Ex libris .Voci *Testamenti* leguntur partes sat amplae, ut detur quasi substantia singularum Epistolarum. Attamen omittuntur loci in quibus tractantur quaestiones minus utiles sub aspectu pastorali pro nostra aetate, ex gr.: de glossolalia vel de antiquiore disciplina Ecclesiae,

b) De Velere *Testamento* Imbcri non possunt nisi loci selecti qui singulorum librorum indolem, quantum fieri potest, manifestent. Textus historici sic selecti sunt ut habeatur conspectus historiae salutis ante Incarnationem Domini. Narrationes vero nimis longae vix dari poterant: aliquando selecti sunt versus qui lectionem non nimis longam efficerent. Insuper significatio religiosa eventuum historicorum aliquoties illustratur per quosdam textus ex libris Sapientialibus usurpatos, ad modum prooemii vel conclusionis cuidam serici historicae insertos.

Paene omnes libri Veteris Testamenti in Lectionario feriall Proprii de Tempore locum invenerunt. Praetermissi sunt tantum libri prophetici brevissimi (Abdias, Sophomas) ct liber poeticus qui lectioni parum aptatur (Canticum). Inter narrationes ad aedificationem scriptas quae lectionem sat longam exigerent ut intellegantur, leguntur Tobias el Ruth, omissis celeris (Esther, ludith). Ex quibus tamen habentur textus in dominicis aut feriis aliorum temporum.

Tabella III infra positu indicat distributionem librorum utrlusque testamenti inter ferias per annum pro duobus annis.

c) In fine anni liturgie! leguntur libri qui respondent colori eschatoiogico huius temporis, i. e., Daniel et Apocalypsis.

III. De singllakum lectïonux appabatu

In hoc volumine dantur pro singulis lectionibus indicatio textus, titulus et «incipit»; dc quibus sequentia sunt animadvertenda:

18. A. *Indicatio textus* (i.e., capituli et versuum) datur semper secundum Vulgatam editionem, addita tamen altera indicatione secundum textum originalem (hcbralcum vel aramaeum vel graecum) quoties adest discrepantia, ln verslonlbus popularibus dori poterit sive prior sive nltcra numeratio, secundum decreta Auctoritatum pro singulis linguis competentium. Oportet vero ut habeatur semper accurata indicatio capitulorum ct versuum, quae etiam ln 'pso textu vel Ipsius margine opportune referatur.

Ex hac Indicatione fit ut In libris Hturgicis habeatur «inscriptio» textus in celebratione legenda, quae ln hoc volumine omittitur. Fiet vero secundum normas sequentes, quae tamen Immutari poterunt ex decreto Auctoritatum competentium iuxta locorum aut linguarum consuetudines ct opportunitates:

1. Dicatur semper «Lerito librb, vel Epistolae, vel Evangclil. non autem «Initium» (nisi forte in casibus pcculluribus opportunum videatur) aut «Sequentia».

2. *Nomina librorum* serventur quae hucusque In Missall Romano habebantur, praeter sequentia:

a) ubi sunt duo libri eiusdem nominis, dicatur «Liber primus» et «Liber secundus» (v. g. Regum, Macchobaeorum), vel «Epistola prima», «Epistola secunda»;

b) nomen hodie magis usuale adhibeatur pro sequentibus libris: «Libri I et II Samuchs». pro Libris I çt II Regum, «Libri I et II Regum», pro Libris III et IV Regum. «Libri I et II Chronicorum», pro Libris I et II Paralipoxncuon, «Libri Esdrae et Nehemlae», pro Libris I et 11 Esdrae;

c) distinguantur libri sapientiales, hucusque sub uno nomine «Libri Sapientiae» designati, cum sequentibu'» nominibus: Uber lob. Proverbiorum. Qohvlcl (idest Ecclesiastac», Cantiet Canticorum. Sapientiae, Siracidar (idest Ecclesiastici);

dj pro omnibus libris qui in Vulgata inter Prophetas numerantur dicatur «Lectio libri Isaiae, lercmlae... prophetae*, etiam pro illis qui α quibusdam non habentur ut vere prophetici;

e) dicatur «Liber Lamentationum* et lEpbtola ad 11«--braros», sine mentione leremiac vel Piwll, cura hodie omneconsentiant Icremium et Paulum non esse auctore* illorum librorum.

H

19. B. *Titulas* datur pro lingulis textibus attente selectus (phrumquc ex ipsis verb» textus) ut et praecipuum thema leetiouis indicetur et. ubi necessarium est, nexus Inter lectiones eiusdem Missae ex Ipsis titulis appareat.

In venionlbus popularibus textus ne dentur sine titulis. Auctoritatis competentis erit decernere utrum tituli huius voluminis vertendi sint an abi conficiendi singulorum populorum ingemo aptiores. Titulo addatur etiam, ubi opportunum videbitur, monitio qua sensus generalis pericopae apertius explicetur.

20.C. *dneipit»* habet primum *verba (ntrodudoria* consueta: «In ıΠo tempore», «In diebus iliis». «Fratres», «Cariuiml», «Haec dicit Dominus», quae tamen omittuntur ubi in ipso textu adest sufficiens Indicatio temporis aut personarum, vel ubi ex natura textus talia rrrba non sunt opportuna- Pro singulis Unguis popolaribus, tales formulae mutari vel omitti possunt ex decreto Auctoritatum competentium.

Pori illa verba datur proprium *Initium ledionis,* demptis vel additis aliquibus verbis prout fert necessitas intellegendi textus a suo enntextu separati. Item dantur congruae Indicationes ubi textus ex venibus non continuis constat, sl propter hoc mutationes faciendae sunL

21.D. In fine lectionum, ad faciliorem reddendam acclamationem populi, ponantur verba, a lectore proferenda: Verbum Domini, vel alta locutio eiusdem generis, Iuxta locorum eoiuuctudinau

IV. DE fXTEIIHIETATIOXIBUS POPULARIBUS LXCnOS'KRII CONFICIENDIS

22. Praeter ea quae supra dicta sunt, praesertim nn. 1S-20. serventur pro editione interpretationum popularium Lectio-Darii nonnae sequentes:

In omnibus editionibus habeantur textus quibus explicatur «tractaro ef /inis Lcctionanl, id est »llrm caput 1 horam «Praenotanda».

23. Propter molem Leclionaril editiones necessario *pluribus voluminibus* constabunt, pro quibus nulla praescribitur divisio.

Non excluditur antiqua consuetudo edendi libram senaratim pro Evangtbls el alterum pro Eptatnlis, I. e. lectionibus Veteris Testamenti et Apostoli.

Sed melius videtur habere Vparatim Lectionarium domlnL cale — in quo includi poterant opportuna excerpta ex Sanctornh — et Lrctlonanum îeriale. Dominicale autem congrue dividi poterit secur«dur.i cyclum trium annorum ut pro singuli» annis omnia modo continua praebeantur.

At altae dispositiones quae forte Invenientur ad libitum adhiberi poterunt.

24. Textus *eanlaum* semper adiungantur lectionibus, praesertim pro celebratione Missarum lectarum; fieri tamen poterunt libri separati in quibus cantus tantum habeantur. Commendatur ut textus imprimatur, in strophas divisus.

Qaolles lectio dhrervls partibus constat, ctare manifestetur haec itractara textas in dispositione typographic*. Item comneodatur ut textus, etiam non poétteL"imprimantur in stichos (UTfaB. ut proclamatk) lectionum facilior fiat, praesertim pro lectoribus parum peritis.

Ubi longior ei brevior adsunt formae, dentur separatim ut belle legi possit utroqnr, ubi vero talis separatio non videbitur opportuna. Inveniatur modus quo uterque textus sine errore proclamari valeat.

In omnibus libris detur index biblieus pericoparum ad Instar illius qui In volumine Ordinis LzeUonum Missae habetur.

23. Principia, quae regunt opus Interpretationis popularis lectionum bibUcorum cl contuam inter eas occurrentium, rrperionlnr tn Instructione die 25 ianuaril 1969, Dc popularibus inQrprelalIonibus eon/klcndU, «tata a «Consilio ad exsequendam Constitutionem de sacra Lilurgia» Proetidibus C/jnferenttarum Episcopalium et Commissionum liturgicarum nationaUum ILE 3799). et explicata per Declarationem circa t^.Tr&rrferinnesifxluam ffiaraieonun «ad inierim» *paratas,* edita •n .\tfdi«r 3 (1969), p. û9 (LE 37171, quoad obligationem ad Sacram Congregationem pro Cultu Divino transmittendi pro confirmatione eltam interpretationes jwpulares ad *Inierim* approbatas pro usu liturgleo.

1970 OCT L-V1CAR1ATU5 URBIS» DECRETUM. PART.·

CoMiTiTvrrcR Coxsiuuu Administrations donorum TEMPORALIUM DlQtCBSBOS ROMANAF., ET EIUSDEM STATUTA PROMULGANTUR

I—Dr*rtturn rooilfiaitoum

La wüeeilndine per il raaggior bene spirituale del popolo dl D» *e* per l«› criiuppo rtltai<oo. morale e sociale delta DiocrU. configurata adlmmagine » «omighanta delta Chiesa Universale, e In intima parttripa z»q ne della <ua vita cattoHca, non Cl dispensa «tafie responsabilité e dalla vlgitanxa suDa retta xmminhtraxtone drt benl ecrlettasltri, che ohbiamo ricevuto In custodia dnll'Aiiguito Pastore di questa Dlocesi.

Ce lo riconla anche il Conctllo Vaticano H ne! Decret! *Ckntlus* Dominai · *Prrsbvtrmrum Ordinta.*

iDoltre ie nixrre conditioni sorinll del mondu, Delta cui realtà si svolgono In vita c Vazione délié comunitù sia dlocesana che parrocchiali. c^igono plû vigile nttenxionr» plu accurata precisione. agilità di metodi. revisioni dl sislemi nmministrattvi e, in particolare, moggior coltaboraxionc ira I diversi Enti ecclesiastici sia per Vutilltà ‹11 cixucuno, sia per ll bene di tutti, sla anche per ta caritù verso le nitre Chine sorelle.

Né sl puô dimcntlcare, corne Inscgna il recente Concilio Ecumenico, che anche I lakl possono e devono, nell'amblto delle loro spccificiic competente, conlribulre alla rettu amminbtrazione dei beni ecclesiastici.

Ci è sembrnto pcrciô necessario c doveroso rivedere tanto la funtlone e ! compiti, quanto la compositione delVattuale Consiglio Diocesano dl Amminlstraxlone, che nfflnnca con la consulenxa gli Ufflcl Amminhtratlivi del Vicariato, cosicché ne possa risultarc un organtamo plû agile e ncllo stesso tempo più rappresentatlvo délia Comunitù Diocesano.

Pertanto mentre vivarum te ringratîauio i membri del precedente Consiglio per ta loro npprezxnta coltaborntione, col présente Decreto costituiamo 11 nuovo *Consiglio Amnünlslrativa Diocesano,* ta cui composizione, natura e competente risultano daU'ÂUegato Statuto.

Da! Vicariato di Roma. 1· ottobre 1970.

IL *Slaluia Consilii administrativi*

1. Con decreto dell'Eminentissime Cardinale Vicario di Sua Santltà, Angelo Dell'Aequa, in data I· oltobre 1970, si è costituito 11 nuovo *Consiglio Ammmistrall*ı*o Diocesano,* in sostituzione del precedente Consiglio Diocesano di Ammlnlstraxione.

2. Il Consiglio Ammlnlatrativo Diocesano assiste con funztanl dl consulenxa lecnfca 1'Amminlstnuuonc dei Vicariato di Roma ncllo svolgimcnto del suoi compiti specifici per la custodia, la gestione, e Vinercmento tanto dei boni diocesan! quanto dei beni purrocchlab.

Per dispositione superiore dell'Hminentissimn Cardinale Vicario. in casi particolari. tanto al Consiglio, quanto a singoll suoi membri possono essere affidati, con speciale mandato, anche compiti esecnlivL

3. 11 Consiglio Amnünistrativo Diocesano prexleduto dal Cardinale Vicano o dal Vicegerentc si compone di membri di diritto c di rsperli, ecclesiastici e laici, alcuni nominati dal Cardinale Vicario e alcuni scelli da organismi diocesan! qualiik4.U Sono *membri di diritto,* oHrc 1'Em.mo Présidente: *a)* 11 Segretario o ll Sostituto degll Ufflei I e II dei Vicariato; *bj* 11 Secretario delta Pontificia Opera della Preservatione delta Fede; c) IT-konomo dei Vicariato. che svolge anche le funzioni dl Segretario del Consiglio.

5.Sono *membri désignait da organismi qualiIleali* della Dioccsi; *a)* un membro del Consiglio Episcopale Diocesano; b) tre sacerdoti designati dal Consigbo Presbiterale Diocesano, anche afi'infuori dei suoi membri, e preclsamente: un Prefctto, un Parroco, un Vice-porroco; *c)* un rappresentante dei Comitato Romano dei Superiori Religiosi.

6.Sono *membri scelli dal Cardinale Vicario: a)* un *accrdolc scelio tra il Clero romano; *b)* tre laici expert1 in materie economiche cd administrative.

7. ll Consiglio Ammlnblralivu Diocesano *1 riunisce d ordinario una volta al mese in riunione coUcttlvo. per esarninare, salve sempre Ie competenxe delTAulorita Superiore, *le prallehe dl amminlslrazlone straonitnaria* pendenti, relative ni beni immobili e mobili gestiti daJ Vicariato stesso, o gestit dalle Parrocchie e dagb Enti Ecclesiastici dlpendenti dal Vlearlato; eome pure le pratiche amniinistrailve di intéressé comune (assicurazioni, convention! ecc. ...). Le singole prntlcbe soon présentait al Consiglio dall'Economo del A Icannto. dope essere stale debitamentc istruite dal competenti ufflei tlnanxlari, tecnlci e legali del Vicariato »tesso. Il voto è sempre consultivo, salvo diverse disposition! dell'Em.mo Cardinale Présidente.

S. Il Consiglio puo anche operare per Commissioni tanto permanenti, eome temporanee e per casi particolari. Le Commissioni dovranno scnipre essere presicdute dal Vlcegerente con ra*4strnxa dtlTEcouomo dei Vicariato.

a.l Una Commissione permanente saru formata da tre membri del Consiglio, uno scelto dal Cardinale Vicario e due scelli dal Consiglio stesso per la *revisione annuale dei Blfanclo comantido e prevenllvo* delTAniminlstrazione del Vicariato prima delta loro trasmissione al competenti Organi Superiori, e per ta consultatione nel casi plù gravi cd urgenti, a gludkzio dtlVEeonomo dei Vicariato.

b) Una Commissione permanente *arù composta nel mcdesirao modo per la coslituzione, sviluppo c gestione di un rondo *speciale per I'assislrnsa del Clero anzlano e bisognoso.*

cj Le Commissioni temporanee, per casi particolari, posvHMi essere nominate dl volta in volta dal Cardinale Vicario su suggrrimeoto delTEconomo dei Vicariato.

.tna.Â SlVÎuno °.a membri del Consiglio, possono essere îLe «« i. Coos|ei*° ringole pratiche, come n consultori, «η·ï''αηPMM*P.lη≪^? ~“C’ con

tlttYÙ-A1 *** Consiglio Amndniitrutivo Diocesano ''“"'"o po»»ono

P«r la »ua SnÎ?2i»m*d?ln'° crlleno« u'ato UAojua, VlSta^ua sîLtuî? leUO '“ÂS°ELO Carü· Del‘

* tor. dioc. tou n (1OT5) 1103-lWe.

3907

1970 OCT 5.-SC. RELIGIOSORUM, RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur peiicipiend i eleemosynam pro Missis bis aut tiir litatis

Prhces—*Beatissime Pater,* Magister Generalis Ordinis Fratrum Praedicatorum a Sanctitate Tua humillime petit indultum quo sacerdotibus totius Ordinis facultatem concedere valeat percipiendi eleemosynam Missarum binatanini nc trlnalarum, ad subveniendum necessitatibus Provinciarum ct Missionum, praesertim ad graves expensas in candidatorum formatione sustinendas. Et Deus, etc...

Ruscn.—Vigore facultatum n Summo Pontifice tributarum, Sacra Congregatio pro Religiosis ct Institutis saecularibus, attentis expositis, annuit pro gratia ad quinauenniuin, exceptis parocho ct vlcc-parocho (stricte dicto) si Ordinarius loci id exegerit, salvo lure particulari, ceterisque servatis servandis. Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, dic 5 octobris 1970.—E. Ileston, C. S. C., α *Secretis,*

• Magistro Gcnorali O. P., Prot N. 30975/70: AOP 39 (1969-70) 645.

3908

1970 OCT 12.-SC RELIGIOSORUM, NOTIFICATIO. PART.·

Circa facultatem administrandi baptismum ex parte RELIGIOSORUM LAICALIUM ET RELIGIOSARUM

Roma, 12 ottobre 1970

Reverendo Padre, Mi pregio informare la Paternilii Vostra che ii Santo Padre si è degnato di approvare, che fuori del territori dl Missione, ncli'assenza abituale dei ministro ordinario del Battesimo, religiosi laici e religiose possano amminlstrare il detto Sacramento, seguendo ii «ritus a catechlstis adhibendus», contcnuto ncll***Ordo Baptismi Parputorum,* promulgato dalla Sacra Congregazione per il Culto Divino ii 15 maggio 1969 [LE 3749).

L'induito è concesso previa richiesta degii Ordinari dei luogo, i quali dovranno Inviare la relativa istanza alia Sacra Congregazione per i Sacramenti. La concessione delta facoltà è subordinata alie seguenti condizionl:

a) che nel luogo vi sia assenza dei ministro ordinario (sacerdote o diacono) del Battesimo. II giudlzio sui verlficarsl dcll'asscnza abituale (tisica o morale) del ministro ordinario In tutto od in parte dei territorio nazionale è domandato alia Conferenza Episcopale Nazionale;

b) che i religiosi laici c le religiose abbiano raggiunto 1118° anno dl ctâ ed abbiano emesso la prima professione religiosa od abbiano assunto un équivalente oboli go, cd inoltre abbiano ricevuto un'adeguata istruzionc catechislica.

Nella concessione dell'indalto viene ricordato che la Conferenza Episcopale Nazionale cd I singoli Ordinari dei luogo dovranno richiamare l'osservanza delle vigenti norme del Codice dl Diritto Canonico circa i padrini, Il luogo, il tempo c la registrazionc del Battesimo che non siano state espressomente abrogate dall'Ordo *Baptismi Parvulorum* [LE 3749 J.

Infine è fatto obbligo al religioso iaico o alia religiosa, che ha amministrato il Battesimo di registrare opportunamente e premurosamente il relativo atto a norma del C. I. C. c dciristruzione *Sacrosanctum* dclla Sacra Congregazione per I Sacramenti [LE 1626|.

Prego la Patemità Vostra di voler notificare la predelta sovrana concessione ai Superiori Generali interessati.

Profitlo della circostanza per professarmi con sensi di religiosa stima devotissimo in Domino.—Edoardo Heston, C. S. C., *Segretario.*

• Praecidi Unicr.ja Supcnorum Ccnczelrun. CpR 52 (1971) 158-159.

3909

1970 OCT 22.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECL. PART.·

Competentia determinatur S. Conor, de disciplina Sacramentorum ει Signaturae Apostolicae circa «QUAESI IONES» DE VALIDITATE MATRIMONII

Ante Constitutionem Aposlolicam *Regimini Ecclesiae Unipersae* [LE 3588]. nd S. Congregationem dc disciplina Sacramentorum, vi can. 219 § 3 poterant deferri «quaestiones dc validitate matrimonii, quas tamen, si accuratiorem disquisitionem aut investigationem exigant, ad tribunal competens remittat».

Interpretatio extensiva huius canonis a S. Congregatione de disciplina Sacramentorum data, cum praevidentem haberet Jurisdictionem super causis de nullitate matrimonii, gravem inter ipsam et S. R. Rotam provocavit controversiam.

Quam ob rem quaestio proposita fuit Pontificiae Commissioni ad Codicis canones authentice interpretandos, quae die 8 iulii 1940, assertam iurisdlctlonls praevalentiam exclusit, atque competentiam Sacrae Congregationis circumscripsit ad «Ius dirimendi quaestionem de validitate matrimonii, quae ad eam deferuntur, dummodo eaedem accuratiorem disquisitionem aut investigationem non exigant ad normam canonis 249 § 3» [LE 1551].

Constitutio autem *Regimini Ecclesiae Universae* voluit in unum colligere competentias circa nullitatis matrimonii declarationem, quam ad Illud tempus poterant pronuntiare S. C. dc disciplina Sacramentorum via administrativa, S. C. Sancti Officii, S. C. pro Ecclesiis Orientalibus, S. C. de Propaganda Fide.

Constitutio igitur statuit exclusivam competentiam S. R. Rotae «in causis nullitatls matrimonii ad Sedem Aposlolicam rite delatis», et quaestiones mere doctrinales Fidem attingentes Sacrae Congregationi pro Doctrina Fidei commisit *(Const,* cit., n. 109). Ceterum etiam in *Praeambolo* idem dicitur: «... quod pertinet ad Sacram Romanam Rotam, cuius potestatem seu competentiam extendimus in omnes causas ad Sanciam Sedem rite delatas seu deferendas de nullitate matrimonii».

Quodnam ergo Dlcasterium cognoscere debet «quaestiones de validitate matrimonii», de quibus loquitur can. 429 §3?.

Constitutio *Regimini Ecclesiae Universae,* quae in definienda singulorum Dicaslcrium competentia «totam dc integro ordinavit legis prioris materiam» (can. 22), nullam facit mentionem de competentia S. Congregationis de disciplina Sacramentorum quoad huiusmodl quaestiones, dum *ad verbum* refert ultimam partem canonis 249, j 3, de competentia seu munere examinandi «quaestiones de validitate sacrae ordinationis».

Decanus S. R. Rotae, in sua epistula die 4 augusti 1970 (Rep. N. 273/70) Sccrctariae Status missa, asserit quod obicctum causae alienum est omnino a competentia et praxi iudtciaria illius Tribunalis. Et merito quidem, quia S. R. Rota Judicialiter procedit.

Ergo iustitia, ad casus similes quod attinet, in quibus matrimonii nullitas evidens videtur, non debet recte administrari quando recursus fit ad Sanciam Sedem?

Huic quaestioni responsum praebet n. 105 Const. *Regimini Ecclesiae Universae,* qui Signaturae Apostolicae tribuit munus vigilandi «pro munere suo» rectae administration! iustitiae. Ex his igitur normis ad Supremum Tribunal translatae sunt omnes functiones administrativae, quae cum munere vigilandi conectuntur; functiones autem conexae cum dispensatione super matrimonio rato et non consummato, pertinent exclusive ad competentiam S. C. dc disciplina Sacramentorum.

His super rebus Signatura Apostoiica et supradlcta S. Congregatio plane consentiunt.

Superfluum videtur addere quod Signatura Apostoiica, attente perpensis casibus ad eam delatis, videbit an sufficiat praescribere ut processus summarius servetur, vel, attenta quaestionis evidentia, alio modo definiatur.

In utroque casu suas resolutiones approbationi Summi Pontificis subicit. Unde vere dici potest quod extrema decisio ab Ipso promanat.

♦ApoIL 44 (1971) 17-19. Adn. O. ROBLEDA in PrM 61 (1972) 104-106.

3910

1970 OCT 25.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

Dioecesis R. - Nulljtatis matrimonii ex capite metus UTRIQUK NUPTURIENTI INCUSSI

Facti species. - Anna, duodeviginti annos nata, apud matrem amplius vivere non valens, urbem petiit ubi pater munere officialis exercitus fungebatur. Ne onere filiae sustentandae plus quam optabat gravaretur, nater officium ei procuravit in quadam societate commerciali. Huius societatis vices moderatoris gerens erat Petrus, iuvenis viglnti quattuor annorum, qui praestantia captus Annae, cani assidue colere coepit.

Sola cum esset, et a patre tn diversorio derelicta, quia

frequenter Ipse aberat, ut vias In deserto extrueret, libenter puella amicales relationes a suo superiore sibi oblatas acceptavit.

De iisdem certior factus pater, institit primum ut Petrus vel relationes abrumperet vel flllam in uxorem duceret; postea nuptias minitanter imposuit Ad has minas vitandas, acceptavit vir matrimonium. Anna matrimonio in illis circumstantiis reluctans, declaravit se nolle viro nubere, at pater, certam summam pecuniae ei prolciens, minatus est eam esse se derelicturam, IU at ea summa in posterum sibi providere cogeretur.

Tum lavenis tam puella aegro animo obtemperaverunt patri, qui omnia celeriter ad matrimonium paravit. Nuptiae celebratae sunt, at vita communis» statim instaurata, ob initio fuit Infelix et, biennio nondum exacto, definitive cessavit.

Separatio coniugum a Tribunali civili declarata fuit, et coram Tribunali ecclesiastico matrimonium accusatam fuit nullitatis ob vim et metum a patre utrique conlugl incussum. Edictum est autem constare de nulli late matrimonii, al S. R. Rota negative respondit.

Non quievit actrix, quae a Summo Pontifice petivit ut causa deferretur N. S. T. - Hac de re interrogata, Signatura Apostolica votum protulit oratrici favorabile. SSmus Pater causam proinde commisit N. S. T., quod suppletivam Instruclorlam concessit.

Im Iunx—Sicut duplex est praesuppositiun consensu» ex metu praestiti, duplex est medium probationis: Indirectum ex avrnloae, directum ex malo comminato, quorum unum alterum perficit, el quorum anum tine altero non sutllcit. Cum coactio consentienti» ne intelUgatar quidem (cfr. e. g. I. Dc Logo, *De iaslilia d fure,* Disput. xxn, n. ISO; I. D'Annibale, *Stanmala Theologiae* Moralis, ed. 4, vnl. I, n. 138. nota 16), ideoque praesupponat rehictanUam in patiente metum, logice probatio incipitur ab aversione. Haec aversio debet esse erga matrimonium, non contra personam tantum alterius contrahenti», quia In casu agitur de probando consensu coacto, et oblectom convtmu* est vinculum.

Non requiritor tamen probatio contrarietatis perpetuae in nuptias, sed sufficit gravis aversatio, quae nonnisi gravi et laiusta coactione superari potuit tempore mio matrimonium celebratum est. Vinculum cnlm perficitur libero consensu eo momento praestito» et Ideo »1 tunc voluntas graviter et tnluste coacta cr.it, libere consensum non dedit, sed ex metu.

Metus potest esse intuitus sive raJione medii (id est mali Imminentis), sive ralfane *finis,* (quia medium aliquod potest quidem esse tostum respectu finis ad quem a lege ordinatur vel permittitur, at vero Inlustum respectu altenus finis ad quem a lege neque ordinatur neque permittitur).

Respectu matrimonii, metus est Iniustus sive si malum imminens sit ab mre prohibitum; sive sl malum imminens sit a lege permissam, sed ab agente ordinatur ad matrimonii celebrationem, «u ad finem diversum ab illo, quem ex (ure qui» consequi potest; sive sl malum imminens sit actus iurldlcus proprie dictus (e. gr. denuntiatio ad ludicem), quoties actus Ipse iuridicus faKo fundamento nitatur, vel a minitante ordinetur ad finem diversam ab illo ad quem ordinatur a tore. Etenim nnetum, qui iuste Incutitur ob unum finem, non semper Relle Incutitur ob alium. Aliqui* habet Ius accusandi Titium ob mluriam sibi illatam per contumeliam, vel per tortum, vel per homicidium*. Iste potest metum accusationis Incutere Titio, ut ob eo extorqueat debitam sibi satisfactionem, et in hoc casu dicitur metum iuste incutere, non tamen potest ob Inluriam slbl iDatsm per contumeliam e.g. minari accusationero, ut extorqueat consensum matrimonii. Unde sl minetur accusationem, ut extorqueat consensum matrimonii, dicitur metum inluste Incutere, nam metus repugnat Ubertati matrimonii, et est inluriosu» Sacramento; quamvis Igitur ille metu* accusationis possit esse lustus obalio»fines,nihilominus ob finem extorquendi matrimonium est Lnlurias· (M. Bo a c i-Ka, De *MatrUMnfo,* quaesL HI. punct. VI11, n. 16. Cfr. etiam B. Poxnvs, De malrbnonfo, 1. IV. e. XIX, n. 12 s».. etc.).

Im racro—In primis constare videtur de aversione actricis n nuptiis, Aversio a nuptiis Idem non est ac aversio ob altero nupturiente, et ad probandam aversionem, ac propterea metum. sufficit aversio a matrimonio et quidem a matrimonio celebrando eo momento, quo de facto celebratum est.

Si quis enim ita graviter infensus est nuptiis nunc celebrandis. ut necessarius sit metus gravis ad hanc coatrarieta-1»ra snperandarn, mAtriraoniora dicendum est meticolosum. etsi qui metum patitur, esset animo dispositus ad illud celebrandum tempott posteriore.

Ita videtur evenisse actrici, quae relationes amicales cura Petro acceptavit et ferte propositum fovit eidem nubere. Possumus quidem admittere quae in altera depositione fassus est testis, ulterius quam alii progrediens tn hac parte: «Un Rlornu — inw narrat — U trovai ambedue sulla spiaxgia e. domandando loro cosa facewro, nd risposero che avevano una vaga klra «l1 sposarsi».

Haec tsraen non impediunt aversionem actricis α matri, mnnio cum Petro. Cum enim vir. minitante actrici» patrv-matrimnnlum acceptavit, propositum iam antea expressum Iterum conftrmavll excludendi prolem.

Anna, sicut iam dixerat, repetivit: «lo protestai davantl a tnio padre * a Pietro che non intradevu snosarlo · che con qu«lk sue l«tee potrva nndarsi a trovnre un'ollra donna».

Hone animi »ul aversIonem. factis Ann* confirmavit. Petrum evitando et per aliquot dies officium deserendo, ne ei occurreret.

f iliae contrurirtntem In nuptias superavit ririrr'minu derelinquendo: «Mio padre -1 o|t Iη^7 — |£d iηαTη Λ-î ïï mia dlchiaraxione, gettd Infurtato sui tavolo Ù5 hbretta dl banea n cui era depositata ia somma di cinque o .''imita liro e ml disse: «Ebbene gtaechè non vuoi ubbldlre e vuoTfaro dl tua testa, ecco quello che tl apportlene. Da o«1 in ovanti non sarô piû tuo padre, perché mi disinteresserû di te e tu U arrangerai».

Eadem enarrant pater, qui metum Incussit, et testes Paulus el Josephus.

Circumstantiae subséquentes cum hi» plene concordant. Nuntiae paratae sunt non ob actrice, sed a patre; el dura agebatur caeremonia nuptialis, sponsa visa est tristis ct flens; vita conlugalis numquam pacifica fuit.

Anna tunc erat puella undeviginti annorum. In urbe slbl ignota, tempore belli, nec in Italiam redire poterat apud matrem, quae, a marito seiuncta, rebus non erat praedita quibus filiam sustentaret.

Minae ergo a matre eidem illatae graves dicendae sunt et quidem Inlustae. Nihil enim filia commiserat, quod honorem suum poneret (n discrimen. Quod sl etiam egisset, non poterat pater eam gravltrrre luctantem ad nuptias Ius minis impellere.

Videtur proinde matrimonium ab ea initum esse nullum ob metum gravem et intustnm; item nullum esse hoc vinculum ratione metus illati viro convento.

Quamquam enim Petrus puellae amorem, ob eius physicam praestantiam, cuperel et forte eam mutatis circumstantiis ducturus fuisset uxorem, nonnisi tamen metu compulsus matrimonium contraxit, cum illud celebravit: «era questo — ipse ait — un matrimonio impostomi e in un tempo In cui non arrel potato prowedere a due fomiglle·. Item actrix: «Pietro ...dichiarandornJ cbe non avrebbe potuto fino a quando le condizioni della *u> famiglia non gllelo avessero consentito».

Haec viri contrarieta* nonnisi gravi metu superata est.

•Mio padre —ait actrix — préoccupâtissimo e adiratissimo ... abbordô prima Pietro e. non credendo aile dichiarazloni di quest) essere stata la nostra amicizia c relazione del tutto innocente, gliordln d di nrowedere al mio onore sposandoml, diversamente Tavrebbe danneggiato provocando il suo richiamo aile annl».

Graviora refert vir conventus: «Nei fervore della discussione uscl in mlnâcce che mJ spaventarono. Mi avrebbe denunziato alla Societi, provocando 11 mio licenziamento... e mi avrebbe tatlo richbunare sotto le armi».

Eadem testatur, praeter patrem actricis. Marta R. Manus paulo aliter rem narrat: «In segulto a questa axione di coerclrione e ne) timore dl dover perdere 11 posto. In quanto (1 padre dl Anna, officiale dell'exercito, comunque persona molto autoritaria. minacciava drnuncia contro Pietro, qualora non si foise deciso a sposare la figliola... Queste mlnacce durarono fino al tempo dei matrimonio. In conslderazione deUo stnto della famiglia dl Pietro e de) caraItère violento del padre della signorina, capace di tutto, occorreva da parte di Pietro una forza di volonth superiore cbe non pos*cdeva».

Josephus deponit: «I due protestavano la loro mnocenza, asserendo che t reciproci rapport! si erano limitati a quiucne passeggtala sia pure In luognl non molto frequentati. Mu il militare era irremovibile nei suo sdegno e fece captre chiaramenle, ove il giovane non avesse rlparato col matrimonio, che egli avrebbe preso net suo! riguardi delle misure che. a quanto Ktei capire, ccrnsistevano uel farlo inviare al fronte di comttlmenlo».

Vir qui metum incussit a testibus praedicatur IrnsciDHU et imperiosus, capax nempe exsequendi minas illatas quae, cum In amissione officii consisterent et lussu eundi in aciem tempore belli, graves absque dubio dicendae sunt; itemque Inlustae.

Ia* enbn erat patn suadendi viro nuptias, rt fibne, si Periculum eidem imminere putabat, suadendi dimissionem officii et consequenter vitandi occasionem cotidie videndi et loquendi cum Petro, non autem hunc minis tum gravibus compellere ad nuptias.

Propterea: «H giorno delle noxze — refert viri conventi soror — I due sposi non apparivano contenti»; immo ulopo il pranzo — ait viri conventi frater — mio fratello si chiuse nei suo studio fino α sera»; «Ptetro — ait pater uctricis — quel giorno présentera il volto dl un uomo insoddhfatto».

Decisio. - Etlii Patres Cardinales membra S. T. Signaturae Apostollcae, In eiusdem S. Tribunalis sede, die 25 octobris 19"0, congregati od decidendam causam nullitatis matrimonii de qua agitur, proposito dubio responderunt: *Alllrmnlict,* seu condar* *de nullilate nviirimonli tn casu ex capile metus utrique nupturienti incussi.*

Xpott. 43 (WTO) Ada. O. ROBLEDAia PxM 31 (1972) 9S-96·

3911

1970 OCT 30.-SC CLERI, UT. CIRC. AAS 63 (1971) 314-315

De REVOnMATlOXR VBSnUM CUORALIUM AD SIMPLICIOREM FORMAM BED1OENDARUM

Per Instructionem Uf stce *sollicit II ρ *1*7*1.11 ·» r*'»»·»! 1%9. Summi Ponlltlcls lussu, emissam, huic Sacrae Con-**

gregatlonl pro clericis mandatum est ut aptas ederet praescriptiones, quae tamen ad eiusdem Instructionis rationes accommodarentur, quod attinet ad canonicorum, beneficiariorum ct parochorum vestes chorales ac titulos.

Quapropter haec Sacra Congregatio, auditis Conferendis Episcoporum ritus Latini, quarum interest, carumque votis comparatis atque Secrctarlae Papalis considerationi propositis. Iisdem Cbnfcrcntlls Episcoporum per praesentes Litteras Circulares committit, ut vestes chorales ad simpliciorem formam redigunt, prae oculis habentes rationes generales, quae sequuntur;

1) Omnia privilegia, etiam centenaria ct ab Immemorabili, praesentibus Litteris abolentur Iuxta statuta, quae in Litteris Apostoiicls *Pontificalia Insignia* die 21 mensis lunii anno 1963 ', motu proprio datis ct In Instructione *Ut sive sollicite* die 31 mensis Martii anno 1969' edita, continentur.

2)Usus mozetae violacei coloris tantum canonicis charactere episcopali praeditis permltdtur. Ceteri canonici utantur mozeta nigra vel cineracea cum torulo violaceo; beneficiarii deferant mozetam nigram vel cineraceam, parochi nutem solum stolam adhibeant.

3) Interdicantur praeterea canonicis, beneficiariis et [>aroch's omnia insignia, quae adhuc vigent in aliijulbus locls, scilicet: mantelletum, zona cum flocculis, tibialia rubra, calcei cum fibulis, pallium talare violacei coloris, rochetum, mitra, baculum, anulus, crux pectoralis.

4) Quae in praedictis documentis Apostollcae Sedis de Cardinalibus atque Episcopis dicta sunt, vim habent, congrua congruis referendo, edam ad ceteros coetus ccclc-
315 siasdeorum virorum./

Singulis Conferendis Episcoporum facultas committitur agendi, ut, servatis servandis, gradatlm ea ad usum deducant, quae in memoratis documentis Apostollcae Sedis et praesentibus Litteris statuuntur.

Datum Romae, die 30 mensis Octobris anno 1970.—loannes Card, Wright, *Praef.* Petrus Palazzinl, *a Secr.*

•N.15. M .4.S.6o(ig«),pp. 374-377 [LE366S]. · *A. A.S.* **6x (1969) PP· 334-340 [LE 37341-**

3912

1970 OCT 31.-SC EPISCOPORUM, DECLARATIO. PART.·

Episcopi dimissionarii ritus latini non amplius **TRANSFERUNTUR IN ECCLESIAS TITULARES, SED TITULUM RETINENT DIOECESEOS RESIDENTIALIS DIMISSAE**

Madrid, 24 Nov. 1970

Excelencla Pcoerendisimai **Por venerado cncargo de la S Congregaciôn para los Obfspos, me honro en comunicar a Vnestra Excelencin Reverendlslma que, cn In Audienda dei 31 de octubre Ultimo, el Santo Padre, hnbidn cuenta dc ln$ conclusiones de In Congregaciôn plenaria dei referido Sagrndo Dieasterio. celebradn los dias 22-23 dei mes nntcdicho, se ha dignado disponor que los Obispos dloccsanos dlmislonarlos de rito latino no scan en** *lo sitetsioo* **tmn^ferldos n una Iglesia titular, continuando, en vez de ello, llamAndose de Ia Sede a la cual han rcnunciado (con la que conscrvnn lodavia cicrto vinculo de esplritunl afeclo), permitiéndosclcs la expresiôiu •o/fm», *tqunndam** (retirado, nntiguo, u otras équivalentes).**

Vnestra Excelencin, nl tenor la bondad de informar n la Excclentislmn Conferenda de cuanto precede, puede nsegurnr n todos los Rvdmo». Obispos que cl Anuario Pontificio continuarA consignando los nombres v dntnt dc Io» Obispos Dlocesanos dlmisionnrios bnjo cl nombre de su ùltlmn Sede (confrôntese «Anuario Pontifldo para 1970», p. -ICI, en la palabra ■Strasbourg·).

Con afcctuoso saludo, me reitero gustoso de Vuestra Excelencla Reverendis!mo, ntto. s. s.—Luigi Dadaolio, **Nuncio** *Apostôlico.*

*** Textus datur iuxta nctificitioncm Nuntii Ap. in Hispanis datam die 24 αov. 1970 Praosidi Confercntiao Eplxccp-a'i· Hispaniae: Bolotin del Amobispado do Barcelona, ann. 1971 p. 102-103.**

3913

1970 OCT 31.-COM. INTERP. CON., RESP. AAS 62 (1970) 793

Responsum ad propositum dubium circa participationem **PRESBYTERORUM, RELIGIOSORUM ET LAICORUM IN CONFERENTIIS EPISCOPALIBUS**

Patres Pontificiae Commissionis Decretis Concilii Vaticani II interpretandis, proposito in plenario coctu quod sequitur dubio, respondendum eue censucrunt ut infra:

D-—Utrum praeter Episcopos alii quoque, presbyteri, religiosi et laid, Conferendam Episcopalem participare

R.—Cum Conferendae Episcopales sint coetus Episcoporum, eaedem ex Episcopis ct viris ecclesiasticis in iure ipsis ncciuiparad? tantum constant, iuxta praescriptum Decreti dc pastorali episcoporum munere In Ecclesia *Christus Dominus,* n. 38, 2: alii vero, presbvteri, religiosi et laici invitari poisunt a Conferentia Episcopali, ad normam statutorum, singulis tamen in rebus et causis et cum voto consultivo tantum.

SSrtius Dominus Noster Paulus Pp. VI in Audientia die 31 Octobris 1970 infrascripto imperdta supradictam decisionem ratam habuit, adprobavlt et publicari iussit.—Pericles Card. Felici, *Praeses.*

Adn. V. CARBONE in ME 95 (1972) 344-3S0.

3914

1970 NOV 1.-PAULUS VI, CONST.AP. AAS 63 (1971) 527-535

Officium divinum ex decreto Concilii Oecumenici **VATICANI II INSTAURATUM, PROMULGATUR**

PAULUS EPISCOPUS

Servus servorum Del - Ad perpetuam rei memoriam

Laudis canticum, quod tn supernis sedibus omne per aevum concinitur, quodque Summus Sacerdos Christus lesus huic exsilio invexit. Ecclesia per tot saeculorum decursum mira formarum varietate praeditum constanter fipcliterque est prosecuta.

Llturgia icitur Horarum paulatlm Ita processit, ut Ecclesiae localis evaderet oratio, quae statutis temporibus et locis, sacerdote praesidente, flebat quasi necessarium quoddam complementum, quo Illa divini cultus summa, quae In Eucharistico Sacrificio continetur, ad horas vitae humanae redundaret et extenderetur.

Liber autem divini Officii, qui pluribus additamentis sensim decursu temporum crevit, effectus est Instrumentum aptum sacrae Illi actioni, cui destinatur. Quoniam vero per hominum aetates in modum celebrationis mutationes satis amplae sunt inductae, in quibus etiam singularis divini Officii celebratio numeratur, mirum non est, sl Idem Uber, Breviarium aliquando appellatus, ad multimodas formas est accommodatus, quae ipsas compositionis rationes interdum afficiebant.

Concilium Tridentinum. cum propter angustias temporis reformationem Breviarii absolvere non potuisset, eam rem ad Sedem Apostolicam detulit. Breviarium Romanum, quod a Decessore Nostro Sancto Pio V anno mdlxvhi promulgatum est, ante omnia. ut vehementer postulabatur, uniformitatem orationis canonicae In Ecclesia Latina Importavit, quae tunc temporis erat dilapsa./

Subsequentlbus saeculis plura a Summis Pontificibus Xysto V, Clemente VIII, Urbano VIII, Clemente XI aliisque recognita sunt.

Sanctus Plus X novum Breviarium suo iussu apparatum anno mcmxi edidit. Instaurato antiquo more CL psalmos unaquaque hebdomada recitandi, tota Psalterii dispositio est Innovata, quod omnes amotae sunt repetitiones atque facultas data componendi Psalterium feriale necnon cursum lectionis blbllcae cum Officiis Sanctorum. Praeterea Officium dlel dominicae ita elatum est et auctum, ut festis Sanctorum plerumque anteponeretur.

Totum rursus llturglcae instaurationis opus susceptum est n Pio XII, qui. ut nova Psalterii Interpretatio a Pontificio Instituto Blbllco confecta tam In privata quam In Rublica recitatione adhiberetur, concessit, Itemque pecuarl coetui, a se anno mcmxlvu constituto, mandavit, ut hanc Breviarii quaestionem expenderet. Eadem de re ab anno mcmlv universi per orbem Episcopi interrogati sunt. Huius operae et sollertiae fructus coepti sunt percipi ex Decreto de rubricis ad simpliciorem formam redigendis, die XXIII mensis martll anno mcmlv edito, atque ex normis. quas de Breviario loannes XXIII in Codice Rubricarum anno mcmlx emisit.

At cum partem tantum renovationis llturglcae sanciret·

Idem Summus Pontifex loannes XXIII perspiciebat alttora prindpb, quibus res liturgica Inniteretur, maiore investl-gatlcne egere; quod quidem opus Concilio Oecumcnlco Vaticano II mandavit, quod interca convocaverat. Sic factum est, ut illa Synodus de Liturgia unlversim ac de precibus horariis particulallm tam copiose ac diserte, tam religiose et valide ageret, ul vix simile quicquam in tota Ecclesiae historia inveniatur.

Dum Concilium Vaticanum adhuc celebrabatur. Nobis curae fuit, ut statim, post promulgatam Constitutionem
529 de sacra Liturgia, cias statuta ad effectum deducerentur/

Qua de causa in ipso Consilio ad exsequendam Constitutionem de sacra Liturgia, a Nobis condito, peculiaris coetus est Institutus, qui, viris doctis peritlsque disciplina II-turgica, theologica, spirituali, pastorali adiutricem operam praebentibus, septem annos summa cum diligentia ct navitate in novo libro Liturglae Horarum confidendo elaboravit.

Principia totlusque operis contexendi rallo necnon singulae eius partes a praedicto Consilio atque etiam a Synodo Episcoporum, anno mcmixvh coacta, sunt probata, consultis totius Ecclesiae Episcopis et permulUs animarum pastoribus, religiosis et lalcls.

lavat igitur ea, quae ad novam LIturghe Horarum rationem ordinationemque pertinent, slngillatlm exponere.

1. Quemadmodum Constitutione a verbis *Sacrosanctum Concilium* incipiente postulatur, rallo est habita condicionum, ln quibus hac aetate sacerdotes operibus apostoilcis addicti venantur.

Ita autem Officium est concinnatum et Instructum, ut Idem, eum sit oratio totius populi Del. participare possint non solam clerici, sed etiam religiosi, quin etiam laid. Diversi ordinis et gradus hominibus ac peculiaribus eorum postulatis eo consultum est, quod variae formae celebrationis sunt inductae, quibus oratio accommodari potest viriis coetibus ad Horarum Llturglam Incumbentibus, secundum eorum condicionem atque vocationem.

2. Cnm vero Liturgia Horarum sit sanctificatio diei, ordo orationis sic est recognitus, ut Horae canonicae facilius componi possent cum horis dlel naturalibus, lis rerum adiunctis attentis, ln quibus vita hominum nostris temporibus degitur.

Quapropter Hora Prima abolita est; Laudes vero matutinae et Vesperae, utpote quasi quidam canlines totius OTfleti. maximum acceperunt momentum, siquidem ils inest
530 Indoles verae ! orationis matutinae et vespertinae: Officium lectionis, dum pro lis. qui vigilias celebrant. Indolem nocturnam servat, cuilibet tamen horae diei accommodatur; quoad ceteras, Hora media ita disposita est, ut qui ex Tertia. Sexta, Nona unam tantum eligant Horam, hanc dlel tempori, quo eam celebrent, aptent ac de cursu Psalterii per hebdomadis distributo nihil omittant.

3. Ut ln Otfldn celebrando mens voci facilius concordet et Liturgia Horarum vere flat *fons pidalLs* el *orationis personalis nutrimentum* ln novo libro Horarum onus cotidianum est nonnihil deminutum, textuum autem varietas Insigniter aucta, plura adiumenta ad psalmorum meditationem praebentur, culntmodi sunt tituli, antlphonae, ora-

4. Secundam ordinationem Concilii Psalterium, hebdomadario cyclo ablato, ln quattuor hebdomadas distribuitur. novn recepta interpretatione latina, quam Commissio pro nova Vulgata Bibitorum editione o Nobis condita apparavit. Qua tn nova psalmorum distributione pauci quidam psalmi et versiculi asperiores omissi sunt, ratione ducta praesertim difficultatum, quae in celebratione lingua vulsuri peragenda inde essent oritnrae. Praeterea nova quaedam cantica, ex libris Veteris Testamenti deprompta. Laudibus matutinis, ad carum spiritualem ubertatem augendam, addita sunt; ln Vesperas ellam cantica sunt inducta ex Novo Testamento, quibus voluti margaritis ornantur.

5. Verbi divini thesaurus copiosior effunditur in novo ordine lectionum e sacra Scriptura sumptarum, qui ita compositu* est. ut cum ordine lectionum, quae in Missa Hunt, congruat.

Perlcopae quandam unitatem argumenti universe prae
$31 te / ferunt ct Ita selectae sunt, ul praecipua historiae salutis momenta per anni cunum repraesentent.

. ^¸']durn ‘‘H"’’,..a Concilio oecnrnenlco «lalutm lectio cotidiana cx operibus sanctorum Patrum ct Serio; torum ecclesiasticorum peragenda Ita instaurata est St optima quaeque e scriptis Christianorum auctorum, maxime sanctorum Patrum, proponantur. Praeterea, ut spirituales divitiae horum Scriptorum abundantius suppeditentur. alterum parabitur Lecllonarlum ad libitum, unde uberiores fructus percipi possint.

7. E textu libri I.llurgiac Horarum ea omnia ablati sunt, quae cum fide historiae non conveniunt, atque adeo lectiones praesertim hagiographlcae ita recognitae, ut singulorum Sanctorum imprimis effigies spiritualis et momentum, quod ad vitam Ecclesiae habuerunt, exponantur in suaque luce collocentur.

8. Ad Laudes matutinas additae sunt Preces, quibus consecratio diei et supplicationes pro Inchoando opere enuntientur. Ad Vesperas vero brevis fit supplicatio, In modum orationis universalis concinnata.

In fine autem huiusmodi precum resumpta est Oratio dominica; quo fit, ut, cum eadem In Missa etiam dicatur, nostris tandem temporibus mos redeat Christianitatis primaevae orationem illam ter In die proferendi.

Renovata igitur atque ex integro instaurata sanctae Ecclesiae oratione secundum perantiquam eius traditionem el ratione habita necessitatum huius temporis, summopere optandum esse videtur, ut ea totam precationem Christianam penitus pervadat, vivificet, regat, exprimat atque vitam spiritualem populi Dei efficaciter alat.

Prorsus ergo fore confidimus, ut sensus illius orationis sine / *intermissione* faciendae quam Dominus noster lesus Christus Ecclesiae suae mandavit, reviviscat, slcruidem liber Lituraiae Horarum, apta per tempora parilius, cam Jugiter fulcit et adluvat. ipsa vero actio, praesertim cum aliqua communitas eius causa est congregata, veram Ecclesiae orantis naturam exprimit elusque admirabile signum apparet.

Oratio Christiana est Imprimis precatio universae hominum communitatis, quam Christus sibi coagmentat 4; hanc scilicet orationem singuli participant estque hacc unius corporis propria, dum preces tunduntur, quae Ideo vocem dilectae Sponsae Christi, optata et vota totius populi Christiani. supplicationes et Implorationes pro omnium hominum necessitatibus significant.

Ex corde autem Christi haec oratio accipit unitatem. Voluit enim Redemptor noster, *ut quam in mortali corpore supplicationibus sals saoque sacrificio inierat vitam, eadem per saeculorum decursum non intermitteretur in Corpore suo mystico, quod est Ecclesia*:* ita fit, ut oratio Ecclesiae sit simul *aratio Christi cum ipsius Corpore ad Patrem **. Agnoscamus Igitur oportet* dum Officium persolvimus, ir Christo resonantes voces nostras el voces eius in nobis 7.

Quo autem apertius haec orationis nostrae Indoles elucescat. necesse est, ut *ille suavis ct vivus sacrae Scripturae affectus*,* quem Liturgia Horarum aspirat. In omnibus reviviscat. Ita ut sacra Scriptura fons praecipuus totius orationis Christianae reapse evadat. Oratio praesertim psalmorum. quae actionem Del ln historia salutis iuglter prosequitur ac praedicat, novo affectu comprehendatur oportet
α populo Del; quod facilius *f* eveniet, sl psalmorum altlor 333
intellectus, secundum eum sensum, quo In sacra Liturgia canantur, diligentius apud clerum promovebitur et apta catechesi omnibus fidelibus Impertietur. Haec vero sacrae Scripturae ditior lectio non solum in Missa, sed etiam In nova Liturgia Horarum efficiet, ut historia salutis Indesinenter recolatur elusque continuatio In vita hominum efficaciter annuntietur.

Cum vero vita Christi In eius Corpore Mvstico vitam etiam cuiusque fidelis propriam seu personalem perficiat et elevet, quaevis repugnantia Inter orationem Ecclesiae et orationem personalem prorsus est relclenda; atque rationes. quae Inter utramque Intercedunt, maiorem vim accipiant magisque dilatentur oportet. Oratio mentalis cx ‹K} n t celerisque Llturglae Horarum partibus t. ns ^J^at alimentum. Ipsa Officii recitatio ncces- orationis vivae ct personalis, quantum fieri potccn?T-a??^,';ktUru°E2rt';t' M φ1Ωά· pToul ‘n Institutione g cavetur, rhythmi ct modi adhibentur atque ccle-

’“.«V Λ ’· ïT· 6·

as V.vrnwvs, EWUUTWI m eV n p ««·
l ?S**?v"τ ’’.
4-Λ.X.5, 16(1964) pp. 106*107.

brutlonls formae seliguntur, qune orantium spirituali condicioni magis congruant. Quodsl oratio divini Officii vera efficitur oratio personalis, nexus etiam llll magis patescunt, quibus Liturgia ac tola vita Christiana inter se conlunguntur. Est enim universa fidelium vita, per singulas dici ac noctis horas, quasi quaedain *leitourgla,* qua llll se Ipsos In ministerium amoris erga Deum ct homines tradunt, actioni Christi inhaerentes, qui cunctorum hominum vitam conversatione el oblatione sua sanctlficnvlt.

Hanc allissimain veritatem, quae In vita Christiana Inest, Liturgia Horarum plane significat ct efficaciter confirmat.

Qua de causa horarlae preces omnibus christifidclibus proponuntur, iis etiam, qui eas recitandi lege non tenentur.

Il vero, qui mandatum nb Ecclesia acceperunt Llturglam Horarum celebrandi, integrum cius cursum cotidie religiose persolvant, horarum veritate, quantum fleri potest, ser-
534 vnla; / ac debitum Imprimis momentum tribuant laudibus matutinis ct Vesperis.

Ad hoc nutem peragendum ii, qui, Ordine sacro aucti, signum Chrisli Sacerdotis speciali modo prae se ferunt, aut qui per vota religiosae professionis Del et Ecclesiae servitio peculiariter consecrati sunt, non sola legis observantia adducantur, sed perspecta rei intima praestantia necnon convenientia pastorali ct ascetlca impelli se sentiant. Est enim valde optandum, ut apud omnes oratio publica Ecclesiae cx renovatione spiritus procedat atque ex agnita necessitate interna totius corporis Ecclesiae, quae ad imaginem Capitis sui aliter describi nequit quam ut Ecclesia orans.

Resonet ergo, ope novi libri Liturgiae Horarum, quem nunc Apostolica auctoritate Nostra sancimus, approbamus et promulgamus, magnificentior et pulchrior laus Dei in Ecclesia huius aetatis; societur el, quae a Sanctis et Angelis ln aula caelesti canitur, ct per dignos progressus diebus huius terrestris exsilii celerior occurrat illi laudi plenae, quae per omne aevum tribuetur *Sedenti in throno, et Agno* ·.

Statuimus autem, ut novus hic Llturglae Horarum liber statim usurpari possit ntque in lucem editus fuerit. Episcopales interea Conferentiae editiones eiusdem liturgici operis lingua vernacula apparandas curent atqiic, post datam n Sancta Sede approbationem seu confirmationem, diem definiant, quo caedem, sive ex toto sive ex parte, ln usum recipi possint vel debeant. A dic autem quo populares huiusmodi interpretationes In celebrationes, lingua vernacula peragendas, assumi debebunt, lis etiam qui lingua Latina uti pergunt, instaurata tantum Liturgiae Horarum forma adhibenda erit.

iis vero, qui, ob provectam aetatem vel ob peculiares causas, graves experiuntur difficultates In novo Ordine servando, licet, de consensu sui Ordinarii ac tantummodo
535 in recitatione a solo / peragenda, Breviarium Romanum, quod antea In usu erat, sive cx toto sive ex parte relinere.

Nostra vero haec statuta ct praescripta nunc et in posterum firma el efficacia esse ct fore volumus, non obstantibus, quatenus opus sit. Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicls a Decessoribus Nostris editis, ceterisque praescriptionibus etiam peculiari mentione ct derogatione dignis.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die i mensis novembris, in sollemnitate Omnium Sanctorum, anno mcmlxx. Pontificatus Nostri octavo.

•*Ct. Af>.* **5, xj.**

Ada, V;do rub dîo 1971 Apr. 11. LE 3967.

3915

1970 NOV 1.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

De recursu contra decretum remotionis a paroeclk et de principio «Lite pendente, nihil innovetur» in processu administrativo coram Signatura ap.

Pendente recursu apud Signaturam Apostollcam contra decretum remotionis a paroecia, Episcopus parochi recurrentis, iuxta praxim apud H. S. Tribunal vigentem, paroeciam alii stabiliter valide conferre nequit (can. 2146, § 3).

Analogice enim cum processu iudiclali, etiam in processu administrativo servandum est principium: •*Lite pendente, nihil innoretnn* (can. 1725, 5*). «Cum iura enim in controverslnm veniunt, In co statu servanda sunt, quo condicio ycri domini non minuatur» (Vermeersch-Creusen, *Epitome hiris canonici,* t. ΠΙ, n. 147),

Siquidem «a definitivo decreto/ Ordinarii, «recursus ad Ul ',?nlcUm totar luris remedium. (Ç^n. -L10. § 1). hoc remedium effectum ln processu administrativo similem dii, quem recursus seu appellatio in processu ludlcbii, obtinet, nempe In suspensivo quoad attributionem luris quod in controversia est.

Verum est quod hacc vis suspcnslva recursus parochi amoti solummodo partialis est. sed radlcalts quatenus suspendit ipsam stabilem alii clerico collationem paroeciae, quae proinde iure vacans considerari non potest.

• **ApoU. 43 (1070) 521-522.**

3916

1970 NOV 3.-CONV. CUM BAVARIA. AAS 62 (1970) 825

Ratihabitio Conventionis inter Apostolicam Sedem **ET BAVARICAM CIVITATEM CIRCA SECTIONEM THEOLOGIAE** catholicae in Universitate studiorum Augustana

Vide texfu/n sub dic 1970 scp. 17: LE 3898.

3917

1970 NOV 7.-SC SACRAMENTORUM, RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur Ordinario loci instruendi immediate **CAUSAM DE MATRIMONIO RATO ET NON CONSUMMATO, SINE PRAEVIO RECURSU AD S. C. DE DISCIPLINA SACRAMENTORUM**

Vide *textam* infra sub die 1970 Nov 10: LE 3920.

• **Coafercntlao Epirccpali Belgicae: C. LEFErVBE. Il nxora proprio 'Causaa matrimoniale·Roma 1572, p. 74**

3918

1970 NOV 9.-SC CULTUS, DECR. AAS 63 (1971) 710-711

Benedictionis Abbatis et Abbatissae rttcs recens **INSTAURATUS PROMULGATUR, UNA CUM NOVI ORDINIS NORMIS GENERALIBUS**

I—DECRETUM

Abbatem ct Abbatissam monasterii, post eorum electionem canonice factam, benedicere, traditum est in usu 11turglco Ecclesiae, ut hac ratione manifestum sit universam religiosam familiam supernam gratiam invocare super eum, quem ducem sibi elegit in via perfectionis percurrenda. Volventibus autem saeculis ritus Benedictionis Abbatis et .Abbatissae saepius formas singulis temporibus et locis proprias induit. Nostris ergo diebus opportunum visum est traditas formas recognoscere, ut ritus munus spiritale In clariore luce collocaret illius, qui religiosae familiae praest. iis demptis partibus, quae Ingenio hominum nostrae aetatis minus congruerent./

Praesentem igitur ritum Benedictionis Abbatis et Abbatissae, instauratum, et a Summo Pontifice Paulo VI die 19 octobris huius anni 1970 approbatum, haec Sacra Congregatio pro Cultu Divino promulgat, ut pro ritu in Pontificali Romano nunc exstante adhibeatur.

Permittitur outem, ut editio latina statim ac in lucem edita fuerit in usum assumi possit.

Conferentiae Episcopales curent, ut editiones lingua vernacula apparentur atque diem statuant, quo eaedem editiones, nb .Apostolica Sede rite confirmatae, vigere incipiant. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, dic 9 novembris 1970.—Benno Card. Gut, *Praef.* H. Bugnlni, *a Secretis.*

II—ORDO BENEDICTIONIS ABBATIS

Praenotanda ·

1. Benedictio Abbatis fiat cum religiosorum et fidelium, sl casu* fert, frequentia, die dominico vel festivo, niM rationes pastorales aliud suadeant.

• **Pontificale Romanam** *cx* **deneto aicroeancti Oecom enid Conoid Vaticani Il instauratam. aaclorilaio Paoli Pp. VI promulgation: Ordo beoedictionji Abbatia et AJbb«txs>a·. Editio typica Typi· Pbtygfotti· Vaticani· 1970. p. C-o ©t 20.**

2. Benedictio Abbatis de more celebratur ab Episcopo loci In quo exstat monasterium. Sed. lusLa interveniente causa ct Episcopo foci consentiente, ab alio Episcopo, vel ab alio Abbate. Electus benedictionem recipere potest.

X Electo assistant duo religiosi sui monasterii.

4. Expedit ut religiosi Electo assistentes, Abbates et rellffosi sacerdotes et etiam alii sacerdotes nraesrntes cum Praehilo qui benedictionem confert et eam Ejecto Missam concelebrent.

5.Sl Electui ln sua Abbatia et nb ollo Abbate benedicitur, hic Electum modo benedictum invitare potest ut praesideat cor.celebrationi In titurgia eucharistica: secus Praelatu» qui benedictionem contulit praesidet concélébration!; quo in cavu Abbas modo benedictus primum locum tenet inter ceteros concelebrantes.

6.Praelatu» qui benedictionem confert necnon omnes concelebrante» sacras vestes induant quae ad Missae celebrationem requiruntur. Electu» Induit omnia paramenia sacerdotalia necnon crocem pectoralem et dalmaticam. Religiosi Electo assistentes, si non concelebrant, induunt vestem choralem vel superpclliciam.

7.Benedictio anuli, baculi pastoralis et mitrae, tempore opportuno, ante Ipsam benedictionem Electi de more peraguntur.

X Praeter ea quae ad Missae concelebratlonem ct od communionem sub utraque specie ministrandam necessaria sunt, parentur, *a)* Pontificale Romanum; *b)* Regula; *e)* baculus pattorali»; *d/* anuhi» et mitra pro Electo, »l ipsi sunt tradenda.

9. ln llturgia verbi Praelatus qui benedictionem confert sedeat in cathedra; Electus vero Inter religiosos sibi assistentes ln presbyterio, foco aptiore.

IX Benedictio Electi fit de more ad cathedram. Si nutem propter participationem fidelium opus est, paretur sedes pro Praelato qui benedictionem confert ante altare vel foco aptiore; sedet i.ntem pro Hecto et religiosis el assistentibus sic parentur, ut actio Utnrgka α reMgiosI» et fidelibus bene conspici possit. [S-qaifur *rttus* li/argku).

III-ORDO BENEDICTIONIS ABBATISSAE

Pbaenotanda

1.Benedictio Abbatissae fiat cum religiosarum el fidelium, »l casus fert, frequentia, die dominico vel festivo, nisi rationes pastorales aliud suadeant.

2.Benedictio Abbatissae de more celebratur ab Episcopo foci In quo exstat monasterium. Sed. Iu»ta interveniente causa et Episcopo foci consentiente» ab alio Episcopo, vel ab aliquo Abbate, Electa benedictionem recipere potest.

X Electa, cui assiitnnt duae religiosae sol monasterii, locum obtinet in presbvterio, extra clausuram. Ha ut facile td Episcopum vel Praelatum, qui benedictionem confert, accedere ponit, et sacra celebratio ab omnibus, monbdibu» et ndeUba», videri et participari possit.

4.Praeter ea quae ad Missae celebrationem necessaria »unt, parentur *a)* Pontificale Romanum; *b)* Regula et anulus, si hic e*t tradendus; *c)* calix aut calices sufficientis magnitudini* pro communione sub utraque specie ministranda.

5.Benedictio Electae fit d· more ad cathedram. Sl autem propter participationem fidelium opus est. paretur sedes pro Episcopo vel Praelato qui benedictionem confert ante altare vel foco aptiore, sedes autem pro Electa et religiosis ei assistentibus sic parentur, ut actfo Uturgka a mentalibus et fidelibus bene conspici possit.

De bxnxdictione abbatissae

Lltturgia rerM

X Antequam incipiat celebratio. Praelatus cum ministris et clero accedit ad portaro clausurae. Electa, cum duabus monialibus dbl osamentlbas, exit et focum obtinet ln proewsfonc ad ecrkilam immediate ante Praelatum.

7. Ritu* Initiales et Ulurgla verbi peraguntur ad normam rubricarum.

X Lectiones wnnl possunt sive ex toto sive ex parte vel e Missa dici vel c Missa rituali pro benedictione Abbatissae, Ittxta rubricas. (Sequitur *ritui* lilurglcu*).

Ata. X X ia Notit. T. (1971) J3OS

3919

1970 NOV 9.-51GNATURA APOSTOLICA, DECL. PART.·

DiCLABATIO DE WECUKSU ADVEM5US DECJMONEM D1CASTPJUl CttBIAS ROMANAM DEQUE MODO PBOCEDEXDl IN BECUMlBCS SOLVENDIS APUD S1QNATURAM APOSTOLICAM

Qnlcumque putat se Inluste gravatum actu aliquo administrativo proprii Ordinarii vel Superioris, potest recursum Interponere ad competens Dlcasterium Curiae Romanae.

Contra decretura quo Dlcasterium recursum relidi, pars novum potest Interponere recursum ad Sectionem Alteram Signaturae Apostollcae, «quoties allegetur legis violatio» *(Normae Speciales.* art. 96. η. 1) (LE 3636). Recursus fil d nonnam art- 106 Const. Regimini *Ecclaiae Unioerw* ILE 3588], et sequitur Iler quod *Normae Speciales,* art. 96-123, determinant, lias enim Nonnas In Supremo Tribunali Slunatnrae Apostollcae servandas, fpse Summus Pontifex ad experimentum adprobavlt.

Attamen, ex hoc nou sequitur quaestionem modo solvendam esse inter Signaturam Apostolfcam et Dicastertum auod recursum ipsi exhibitum refecit. Verum est recursum duas supponere partes: recurrentem ct resistentem. Pars vero resistens» in casu, non est Dicasterluni quod impugnatam decisionem tulit, sed Ordinarius vel Superior qui actum administrativum posuit, ex quo *contentio* orta est.

Recurras Signaturae Apostollcae factus scrnpcr communicatur com Dicasterio quod decisionem dedit, et a quo exigitur ut acta omnia ct documenta spectantia ad casum, de quo controvertitur, transmittere Indulgent *(Normae Spéciales,* art. 112) [LÉ 363n J.

Recurrens et altera pars possunt in îudlclo stare coram Sectione Altera Tribunalis «solummodo per Patronum» *(Normae Speciales,* art. 99, § 1). Si alterutra pars, quavis de causa non constituerit sibi Patronum, «ipse Secretarius ex officio ad nominationem procedit» *(Normae Spectata,* art. 99, $ 3). Omnibus adiunctis consideratis, nominatur Patronus persona quae magis idonea ad causam defendendam censetur, eiusque nomen cum parte communicatur.

Perpensis ergo argumentis, quae *hinc inde* a Patrono utriusque partis illustrantur, recursus vel a limine reicilur, si manifesto carcat fundamento, vel ad disceptationem admittitur, si fundatus appareat.

Cum rallo pastoralis numquam seiungatur ab Justitiae adminlstratioue. Supremum Tribunal saepe nititur ut partes de compositione agant. Ad hunc finem assequendum potest novas exigere informationes ab Ordinario vel a Superiore qui actum administrativum posuit; huiusrnodi vero informationes, attento fine pro quo exquiruntur, ad Supremum Tribunal transmitti debent.

In quolibet casu Signatura Apostolica exitum quaestionis statim communicat non modo cum partibus quarum interest, verum etiam cum Dicasterio quod impugnatam decisionem tulit.

• ApolL 44 (1971) Σ3-29.

3920

1970 NOV 10.-SIGNATÜRA APOSTOLICA, RESCR. PART.·

Nonnullae facultates tribuuntur Conferentiae Episcopali Belgicae quoad modum procedendi in causis **MATRIMONIALIBUS RELATE AD NUMERUM TESTIUM, AD PERITOS ET AD PROCESSUM IN GRADU APPELLATIONIS**

1) Ad certitudinem moralem acquirendam. Judiciali depolitioni concordi partium Bde dignarum, omni specie collusionis absente, vi» probativa contra valorem matrimonii deneganda non est. *dummodo saltem anus testis* **omni** *exceptione maior habeator* **atque praesumptiones, indicia aliaque adminicula concurrant.**

2) ludrx, audito defensore vinculi, de necessitate interrogationis iuratae peritorum iudicat, sl eorundem relationes scriptae concordes aperlaeque sint, *et dummodo constet de authenticitate sabscriptionls perItalis relationis.*

3) Ad mulieri» inspectionem corporalem duo gyuaecologi vel duae obstetrices ex officio drsiguentur. Quae Inspectio, servati» Christianae modestiae regulis, peragatur, *praesente aliqua honesta muliere ai id, attentis conditionibus loci et moribus* **populorum, rei Index** *prudenter existimaverit vel mulier inspicienda petierit.*

4) Appellatione a defensore vinculi prioris Instantiae interposita. ludlce» secundae instantiae, post debitum examen. Interveniente defensore vinculi secundae instantiae, pro natura causae, aut intra brevlxalmum *terminum, collegialiter sententiam ferunt, allatis, saltem summario modo, motivi* decidendi,* **aut luxta praxim communem** *procedant.*

5) Servatur ius commune canonum 17G8, 1769, 1780.

. h·*' immutationes luris processualls, semirn» petitio facta fit i Conferentia Episcopali Bclglcn: «Permittatur Ordinario loci ut, sine praevio recursu ad S. Congregationem, canta inennsummaItoni» immediate instruatur in Curia eplsco-

“cU rt document.n huius causae S. Congre-

5· Congregatio de disciplina Sacramralonim. rescripto diei , novrmbrii 1970. gratiam concessit,

n^fmbri, A»??,^lca'··, **' 10

M. Pinna, Snrr. 5 LinL Staffλ, *Praefectus.* **Joannes**

V «sno V. T. C. le-
Ada.vidaaabdl· ' RCC3* 1972* p‘ 74'

3921

1970 NOV 16.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 62 (1970) 830-838

Allocutio a Beattulmo Patre, die 16 non. 1970 *Romae habita, in aede Co mIIU v. d. 9Food and Agriculture Organization* (F.* A. OJ. *vigesimo quinte ooloente anno ab illo institute condito, in gîta:*

Laudat fines et activitatem huius **INSTITUTIONIS RT CRITERIA MORALIA IN ILUS OBTINENDIS KT EXPLICANDIS PROPONIT SEQUENDA**

Monsieur le Préitdenl, Moniteur le Directeur général. Messieurs:

1. C'est pour Nous une joie profonde —un honcur aussi— de venir porter à notre tour ft cette tribune la dette de gratitude et le cri d'angoisse ct d'espérance de millions d'hommes» en ce vingt-cinquième anniversaire de b FAO. Quel chemin parcouru depuis ce lointain 16 octobre 1945 où les représentants de quarante-quatre Etats étalent invités ft signer l'acte constitutif de l'Organlsatlon des Nations Unies pour l'alimentation et l'agriculture. Les historiens relèveront les réalisations remarquables accomplies par la FAO. son ravonnement progressif, son dvnamlsme constant, la hardiesse de ses vues, la variété et l'amoleur de son action —car «elle est avant tout une institution faite pour agir»——l le courage de ses pionniers, l'amour de l'homme enfin et le sens de la fraternité universelle qui sont les moteurs de scs entreprises. Us souligneront aussi l'extraordinaire déf· qui vous est lancé aujourd'hui: au fur et Λ mesure que vos efforts progressent et s'organisent, les hommes se multiplient, la misère de beaucoup s'accroît, ct. tandis qu'un petit nombre regorge de ressources sans cesse croissantes et diversifiées, une portion toujours plus considérable dc l'humanité continue d'avoir faim dc pain et d'éducation, d'avoir soif de dignité. La première décennie du développement, il serait vain de se le dissimuler, n été marquée par un certain désenchantement de l'opinion publique devant des espérances frustrées: faudrnlt-ll donc, comme Slsvphe, se fatiguer de
WI rouler le rochcr ct sc laisser aller au désespoir? *f*

2. Un tel mot ne saurait être prononcé dans cette enceinte, en cette réunion d'hommes tournés vers l'avenir pour l'aménager au service des hommes, quels que soient les obstacles qui se dressent sur le chemin. Notre prédécesseur le Pape Ple XII, au reste, dès sa première rencontre avec la FAO, louait hautement l'ampleur dc suies «de votre Institution spécialisée pour l'alimentation et l'agriculture, la largeur d'âme qui en caractérise l'économie et l'annllcation, la sagesse enfin ct la méthode avisée qui président ft sa réalisation» *. Son successeur le bon Pape Jean XXIII saisirait à son tour chaque occasion de vous exprimer sa sincère estime3 Quant ft Nous. Nous avons d'abord connu l'institut International d'agriculture dans sa modeste résidence de la villa Borghese, avant de voir h FAO «parcourir tout le chemin qui l'a conduite aux magnifiques développements qu'elle connaît aujourd'hui»4. Nous n'avons cessé depuis lors de suivre avec sympathie vos Initiatives généreuses et désintéressées, en particulier b camnagne contre la faim, dc rendre hommage ft votre activité polyvalente cl d'appeler les catholiques du monde entier à y collaborer généreusement, en union avec tous les hommes de bonne volonté ·. Aujourd'hui, Nous sommes heureux de venir nu siège dc votre Organisation, sur le territoire même de notre diocèse dc Rome, et dc rendre ainsi à la FAO les sl nombreuses visites faites au Vatican par les participants ft vos sessions de travail.

Comment l'Eglise, soucieuse du véritable bien des hommes, pourrait-elle en effet sc désintéresser d'une action aussi vislblemcntc dirigée comme la vôtre vers le soulagement des plus grandes détresses ct engagée dans un combat sans merci pour donner à chaque homme de quoi manger pour vivre, cc qui s'appelle vivre une véritable vie d'homme, capable, par son travail, d'assurer la subsistance des siens, et apte, par son intelligence, ft participer au bien commun de la société, par un engagement librement consenti et une activité volontairement assumée? ·. C'est à ℂu<pJan suP^'rieur T3e l'Eglise entend vous apporter son 832
adhésion désintéressée pour l'oeuvre grandiose et complexe que vous réalisez: stimuler une action Internationale pour fournir A chacun les aliments dont il a besoin, tant en quantité cru'en qualité, et faire ainsi progressivement reculer, avec la famine, la sous-alimentation et la malnutri-
tion , éliminer la cause de mainte épidémie, préparer une maln-d'oeuvre mialifiée et lui procurer les emplois nécessaires, afin que la croissance économique s'accompagne de ce progrès social sans lequel ll n'est pas de véritable développement.

3.Ces buts que Nous approuvons dc tout coeur, par quelles méthodes entendez-vous les atteindre? L'étude passionnante, Nous pouvons bien le dire, des nombreux dossiers qui Nous ont été remis sur votre activité multiforme, Nous a révélé la prodigieuse et croissante complexité de votre effort organisé ft l'échelle du monde entier. Une utilisation plus rationnelle des ressources physiques de base, une exploitation mieux conçue des terres'et des eaux, des forêts et des océans, une productivité accrue des cultures, de l'évelage, de la pêche, fournissent certes des denrées en plus grande quantité et de meilleure qualité. Mais tout aussitôt les besoins alimentaires augmentent, sou? la double pression d'une montée démographique parfios galopante et d'une consommation dont la courbe suit la progression des revenus. L'amélioration de la fertilité des sols, l'aménagement rationnel de l'irrigation, le remembrement des parcelles de terrain, la mise en valeur des marécages, l'effort de sélection végétale, l'introduction de variétés de céréales à haut rendement semblent presque accomplir la prévision de l'ancien prophète des temps agraires: «Le désert refleurira» ·. Mais la mise en oeuvre dé ces possibilités techniques à un rythme accéléré ne va pas sans retentir dangereusement sur l'équilibre de notre milieu naturel, ct la détérioration progressive de ce qu'il est convenu d'appeler l'environnement risque, sous l'effet des retombées de la civilisation industrielle, de conduire à une véritable catastrophe écologique. Déjà nous voyons se vicier l'air que nous respirons, se dégrader l'eau que nous buvons, sc polluer les rivières, les lacs, voire les océans, jusqu'à faire craindre une véritable «mort biologique» dans un avenir rapproché, si des mesures énergiques ne sont sans retard courageusement adoptées et sévèrement mises en oeuvre. Perspective redoutable qu'il vous appartient d'explorer avec soin, pour éviter l'engloutissement du fruit de
mtl/Hons d'années de sélection naturelle et humaine·. Bref, 833
tout se tient, et il vous faut être attentifs aux conséquences à grande échelle qu'entraîne toute Intervention de l'homme dans l'équilibre de la nature mise dans sa richesse harmonieuse à la disposition de l'homme, selon le dessein d'amour du Créateur 10.

4.Ces problèmes vous sont certes familiers. Nous n'avons voulu les évoquer brièvement devant vous que pour mieux souligner l'urgence et la nécessité d'un changement presque radical dans le comportement de l'humanité. si elle veut assurer sa survie. Il a fallu des millénaires à l'homme pour apprendre à dominer la nature, «à soumettre la terre» selon le mot inspiré du premier livre de la Bible ll. L'heure est maintenant venue pour lui dc dominer sa domination, ct cette entreprise nécessaire ne lui demande pas moins de courage et d'intrépidité que la conquête dc la nature. La prodigieuse maîtrise progressive de la vie végétale, animale, humaine, la découverte des secrets même de la matière aboutiraient-elles à l'antimatière, el à l'explosion de la mort? En cette heure décisive de son histoire, l'humanité oscille. Incertaine, entre la crainte et l'espoir. Qui ne le volt désormais? Les progrès scientifiques les plus extraordinaires, les prouesses techniques les plus étonnantes, la croissance économique la plus prodigieuse, si elles ne s'accompagnent d'un authentique progrès social el moral, se retournent en définitive contre l'homme.

5.Le bonheur est entre nos mains, mais il faut vouloir le construire ensemble, les uns pour les autres, les uns avec les autres, el jamais plus les uns contre les autres. Par delà les réalisations magnifiques de ces vingt-cinq années d'activités, n'cst-ce pas l'acquisition essentielle de

1 **FAO. «oti rôl*. «a ttructurr, v* activité», Rome. Pub. FAO. T970.**

• **AUonjtkm du IX février 1048.** *Diuoni f RadtomrtiJigti di S S Pio XII,* **L IX. Tipozrifia Po!«k>tU Vatican», p. 481.**

•**Cf., en jurtKulier, Eacydfqoe rf î5 mai** *A. A. S.* **53‘ Allocution4du ij^ovrobre t01 ib ta· Conférence int^tiocak· de U FAO,** *Inugna^nîi di Part»* **F/. L I. Tipwafta PobgJotU Vatfcana. XφAi P cf. t. 6i, Paris, 1964. coL 19.**

‘**Cfi, en parti uHer. Eay.bqne x^7. n. 46** *A.* **À. S. 59 (I07)i p xSo [LE JM6)-**

• **Cf.» par exemple. R. P. L.-J. Lebret, O. P, Dérefjfpemmf RnWwAc*» Pari». Ed- Ouvrière*. »07·**

» **Ci., pu exemple, Jojoé de Caxtro,** *U fart* **ww** *la* **/asm. Pxrû, Ed. Ouvrière», 1961.**

• **Cf.** *It.* **53, t-**

• **CL** *Cdr/t,* **Revue FAO. rot 3, n J. Ran*, maFJula ifjo; Ewrrww*!·** *m* **rÀK»U** *<if Γαϊαπηί*

votre Organisation: h prise de conscience, par les peuples et leurs gouveniemenû, de h solidarité internationale? N'êtcs-vo'us pas, parfois sans le savoir, les héritiers de la compassion du Christ devant l'humanité en détresse: «J'ai pitié de cette foule*? »>, Ne constituez-vous pas, par votre seule existence, un puissant démenti à h pensée désabusée de b sagesse antique: «Homo homlnl lupus»? u. Non, l'homme n'est pas un loup pour l'homme, il est son frère, son frère compatissant et bienfaisant. Jamais, au long des mtl-
534 lénaires de'émouvante aventure hnmaine, tant de peuples,/ tant d'hommes n'avalent délégué tant de représentants, avec une sente mission: aider les hommes, tous les hommes, à vivre, à survivre. C'est lA pour Nous, au milieu de tant de menaces qui disent sur le monde, un des meilleurs motifs d'espoir. Ceux qui porteront en l'an 2000 la responsabilité du destin de b grande famille humaine, naissent dans un monde qui a, tant bien que mal, découvert son Interdépendance, sa solidarité dans le bien comme dans le mal, sou devoir de s'unir, pour ne pas périr, bref «d'oeuvrer ensemble pour édifier l'avenir commun de l humanité» u. Puisse un jour prochain votre cercle de famille s'élargir, et les peuples <ml manquent encore au rendez-vous s'asseoir eux aussi ù votre table, pour que les hommes, enfin, contribuent, tous ensemble, à cc même but désintéressé.

6. Certes la tentation est grande, devant les difficultés A surmonter, de s'employer avec autorité à diminuer le nombre des convives plutôt qu'à multiplier le pain partagé. Nous n'ignorons rien des opinions mil, dans les organismes Internationaux, prônent un contrôle des naissances planifié, de nature, crolt-on, à apporter une solution radicale aux problèmes des pars en voie de développement

Nous le répétons aujourd'hui: l'Eglise, pour sa part, en tout domaine de l'agir humain, invite au progrès scientifique et technique, mais en revendiquant toujours le respect des droits inviolables de la personne humaine, dont lrs pouvoirs publics sont au premier chef les garants. Fermement opposée à un contrôle des naissances qui, selon b juste expression de notre vénéré prédécesseur, le pape Jean XXIH. se ferait par «des méthodes et des moyens qui «ont Indignes de l'homme»u, l'Eglise appelle toux 1« responsables A oeuvrer avec audace et générosité pour un développement Intégral et solidaire, qui, parmi d'autres effets, favorisera sans nul doute une maîtrise raisonnée de h natalité par des couples devenus capables d'assumer librement leur destin '·. Quant à vous, c'est l'homme que vous secourez, c'est l'homme que vous soutenez. Comment pourriez-vous jamais agir contre lui, puisque vous n'existez que par lui et pour lui, et ne pouvez réussir qu'avec lui? ,

7. C'est en effet l'une des constantes les mieux assurées de votre action: les plus belles réalisations techniques comme les plus grands progrès économiques sont Imnu'ssants à provoquer par eux-mêmes le développement d'un peuple. pour nécessaires qu'ils soient, le plan et l'argent ne suffisent pas. Leur apport indispensable, comme celui des techniques qu'ils mettent en oeuvre, demeurerait stérile, s'il n'élalt fécondé par la confiance des hommes, et leur conviction progressivement établie qu'ils peuvent peu à peu sortir de leur condition misérable par un travail dont la possibilité leur est fournie, avec des moyens A leur portée: l'évidence immédiate des résultats suscite, avec une légHIme satisfaction. l'engagement décisif dans la grande oeuvre du développement. En définitive, sl l'on ne peut à long terme rien faire sans l'homme, on peut, avec lui, tout entreprendre et tout réussir, tant ll est vrai que ce sont d'abord l'esprit et **le coeur qui remportent les vraies** victoires. Dès lors que **les Intéressés ont la volonté d'améliorer** leur sort, qu'ils **ne doutent pas de leur capacité d'y** parvenir. Ils se donnent à celte grande cause, avec tous les trésors d'intelligence et de courage, tontes les vertus d'abnéotlnn et de sacrifice, tous les efforts de persévérance et d'entraide dont Ils sont capables.

U. Les jeunes en particulier sont les premiers A se donner aver tout l'enthonsbsme et l'ardeur de leur Age à une entreprise mil est à b mesure de leurs forces et de leur cénércnité. Jeunes des past riches qui s'ennuient faute d'un Idéal digne de susciter leur adhésion ct de galvaniser leurs énergies, jeunes des pays pauvres qui désespèrent de ne

P°u™'r ·°Σ^vΤΓΓι‹l'.1ĭη/ manJ?re «lie. faute de connaissances adaptées et de la formation professionnelle requise· nul doute que la conjonction de ccs forces Juvéniles ne soit de nature à changer l'avenir du monde, si les adultes mie nous sommes savent les préparer à ce grand oeuvre, leur en montrer l'enjeu. leur fournir les moyens de s'v consacrer avec succès. N'y a-t-il pas là un projet de nature à susciter l'adhésion unanime de tous les jeunes, riches et pauvres, à transformer leurs mentalités, à surmonter les antagonismes entre les peuples, à remédier aux divisions stériles, à réaliser enfin l Instauration d'un monde nouveau fraternel, solidaire dans l'effort, parce qu'uni dans la poursuite d'un même Idéal: une terre féconde pour tous les hommes?

9. Π y faudrait, certes, beaucoup d'argent. Mais le monde comprendra-t-il, enfin, qu'il y va de son avenir? «Quand tant de peuples ont faim, quand tant de foyers souffrent de la misère, quand tant d'hommes demeurent plongés dans l'ignorance, quand tant d'écoles, d'hôpitaux, d'habitations dignes de ce nom demeurent à construire, tout gaspillage public ou privé, toute dépense d'ostentation nationale ou personnelle, toute course *f* épuisante aux arme- S3e
ments devient un scandale Intolérable. Nous Nous devons de le dénoncer. Veuillent les responsables Nous entendre avant qu'il ne soit trop tard» Comment se défendre en effet d'un sentiment de profonde tristesse devant la tragique absurdlté qui pousse les hommes —des nations entières – à consacrer des sommes fabuleuses à des armes de guerre, à entretenir des foyers de discorde et de rivalité, A réaliser des opérations de pur prestige, alors que les sommes d'argent prodigieuses ainsi gaspillées auraient, bien employées, suffi à tirer nombre de pays de la misère? Triste fatalité qui dèse si lourdement sur la race humaine, pauvres et riches pour une fois engagés sur un même chemin! Nationalisme exacerbé, racisme fauteur de haine, appétit de puissance illimité, soif de domination intempérante: qui convaincra les hommes de sortir de pareils errements? Qui osera le premier rompre le cycle de la course aux armements, toujours plus ruineuse, toujours plus inutile? Qui aura la sagesse de mettre un terme à des pratiques aussi aberrantes que le frein apporté parfois à certaines productions agricoles, à cause du manque d'organisation des transports et des marchés? L'homme oui a su domestiquer l'atome et vaincre l'espace saura-t-il enfin maîtriser son égoïsme? L'UNCTAD -Nous voulons l'espérer – réussira à faire cesser ce scandale de l'achat, à des prix minimes, de la production des pas's pauvres par les pays riches, qui vendent eux-mêmes bien cher leurs produits à ces mêmes pays pauvres. C'est toute une économie, trop souvent marquée par la puissance, la gaspillage et la peur, qu'il faut convertir en une économie de service et de fraternité.

10. Devant les dimensions mondiales du problème, il ne peut v avoir de solution adaptée qu'au plan international· Cc disant. Nous n'entendons nullement bannir le nombreuses et généreuses initiatives privées et publiques —qu'il nous suffise de citer notre inlassable *Cnriltu intrrnalionalit*— dont l'éclosion spontanée tient en éveil el stimule tant de bonnes volontés désintéressées, bien au contraire. Mais, Nous le disions déjà à New York, avec la même conviction que notre vénéré prédécesseur Jean XXIII dans son encyclique Pacem *In terrü:* «Qui ne volt la nécessité d'arriver ainsi progressivement à instaurer une autorité mondiale en mesure d'agir efficacement sur le plan juridique et politique?·.1· Vous l'avez du reste compris, en vous engageant dans ce Plan Indicatif mondial pour le développement agricole (PΓM) dont le projet intègre l'ensemble des perspectives en cc domaine dans une prospective aux dimensions mondiales. ll Nui doute que des accords librement consentis entre Etals n'en favorisent la mise en oeuvre. Nul doute anssl que le passage d'économies de profit égoïstement cloisonnées à une économie solidaire des besoins volontairement asumés ne requière l'adoption d'un droit International de Justice el d'équité, au service d'un ordre universel vraiment humain ,0.

Il faut donc oser, avec audace et persévérance, hardiesse et TQnl .dc lcrres 5ont encore en friche, tant de nositblHlés Inexplorées, tant de bras Inoccupés, tant de jeunes désoeuvrés, tant d'encrgles gaspillées. Votre tâche,

'» MrfU 15. **p. u to- ,IηMΛï, π. 4. «**
'•Ct 4 U 5 1964. .4. 4 5. «7 (i^òI. p ijt,
r-pr»· ~ir rinmbTW a. 45. .4. *A.* S. W (toft7l.
F? rA-rM ΠΛ SM*!-
••IttfrUfM MeUr ri Afipttrs. 4. 4. S. 55 p. 447-
'•CL P=T J.-M Albcrtisi. FflMW. rt
Uns *Λ* x 17t. Ly».
>9βΛ. P- t itF. r Pτ»νκ'I«χ4. Ln *Fryi nanJ-.j rt U* **Hwitahm** *Jci* **«amMOt**
Lr Fwr> MaUr, Un» rf CmliMta». *a.* **79-40. Peu.**

57 '°SU· U 4 Λ Λ S

Gxbiü», pp tfS-tlx RufcrtM rt Sfu^rr» Parit.

votre responsabilité, votre honneur, seront de féconder ces forces latentes, dc réveiller leur dynamisme ct dc l'orienter au sendee du bien commun. C'est dire l'ampleur dc votre rôle et sa grandeur, c'est dire son urgence et sa nécessité. Auprès des hommes d'Etat responsables, des publicistes, des éducateurs, des hommes dc science comme des fonctionnaires. auprès de tous, il vous faut Inlassablement promouvoir l'étude cl l'action, à l'échelle du monde, cependant que tous les croyants y ajoutent la prière à «Celui qui donne la croissance, Dieu» Déjà d'importants résultats apparaissent, hier encore Inespérés, mais aujourd'hui garants d'un solide cxpolr. nul. ces dentiers Jours, n'a salué comme un symbole l'attribution du prix Nobel de lu paix à Norman Borlaug, «le père dc la révolution verte», comme on l'appelle? Ah certes, sl toutes les bonnes volontés se mobilisaient Λ travers le monde dans une pacifique conspiration, la tentation tragique dc la violence pourrait alors être sunnontécî

11. Plus d'un, peut-être, hochera la tête devant pareU-les perspectives, Pcrmettez-Noos pourtant dc le dire sans ambages, nu plan humain, moral et spirituel oui est le nôtre: aucune stratégie, d'ordre mercantile ou Idéologique, n'apaisera la plainte oui monte, de tous ceux qui souffrent «d'une misère imméritée»tJ, comme des jeunes dont «la protestation retentit comme un signal de souffrance ct comme un appel dc Justice» M. Si la nécessité, sl l'intérêt sont pour les hommes des mobiles d'action puissants, souvent déterminants, la crise actuelle ne saurat être surmontée que par l'amour. Car, sl «la justice sociale nous fait respecter le bien commun, / la charité sociale nous le fait aimer»**. «La charité, c'est-à-dire l'amour fraternel, est le moteur dc tout le progrès social» *4. Jamais des préoccupations d'ordre militaire ni des motivations d'ordre économique ne permettront de satisfaire aux graves reauêtes des hommes de notre temps. Il y faut l'amour de l'homme; l'homme se dévoue pour l'homme, parce qu'il le reconnaît comme son frère, comme le fils d'un même Père, —le chrétien ajoute: comme une image du Christ souffrant, dont la parole ébranle l'homme en ses profondeurs les plus secrètes: «J'ai eu faim ct vous m'avez donné à manger...» **. Cette parole d'amour est la nôtre. Nous vous la livrons humblement comme notre trésor le plus cher, la rampe de la charité dont le feu brûlant dévore les coeurs, dont la flamme ardente éclaire le chemin de la fraternité et guide nos pas sur les sentiers de la justice ct de la paix *7.

11 r Cor J, 6-7. 11 **Encyclique** *Populorum Progreuio,* **n. 9, .4.** *Λ. S.* **59 (19671. p. 261.**

" Discours prononcé â Genève, pour le 50· anniversaire de 1'OΓT, le 10 Juin i960, *A. A. S. 6t* **(1969), p. 502 [LE 3759].**

_ " R P J.-T Delos, O. P.. *Le bien commun international,* **dans 34· Semaine Sociale de France.** *Le détordre de l'économie internationale et la peniée ckritimnr.* **Paris, GihiHi. tojs, p. iîo .**

n Cardinal P E. Léger, dans *Le paurre Lazare rd à notre porte,* **Paris Montréal. SOS-Fid«, 1967, p 13 ·· AfaHA 2s, 35 ·'** *Pi.* **85. 11-14-**

3922

1970 NOV 17.-SIGNATURA APOST., DECISIO. PART.·

Nullitatis matrimonii - Indigentis: de jure appellandi **A PRONUNCIATIONS CIRCA EXPENSAS ET, SUBORDINATE, DE CAUSAE COMMISSIONE AD S. R. RoTAM**

Facti species.—Titius, actor in causa, nullltatcm sul matrimonii accusavit; sed muller conventa sese opposuit intentioni viri.

Tribunal primae instantiae sententiam *alfirmaltoam* tulit. Adversus hanc sententiam tum conventae Patronus, tum vinculi Defensor Hgitlmnm Interposuerunt appellationem apud Tribunal dioccesanum secundae instantiae.

Interim actor quoque per suum Patronum appellavit ad S. R. Rotam *a pronuntiatione circa expensas,* simulque petili ut Apostolicum Tribunal *etiam ae merilo* seu de nallltate sul matrimonii In secundo gradu cognosceret, confirmando sententiam primi gradus.

Tribunal vero S. R. Rotae decreto dici 5 martli 1970 refecit actoris petitionem; consequenter appellatio prosequenda est ad Tribunal dloecesanum secundae instantiae.

Adversus hoc decretum actoris Patronas recursum Interposuit ad Supremum Tribunal Signaturae Apostollcae, petens «ut, considerata violatione legis. Decretum illud informetur ct declaretur totam causam, sive *de merito* sive *de expensis,* pcrtractadam esse apud Tribunal R. S. Rotae.

Nihilominus, ex copia, ut vocatur, tutlorlsml, infrascriptus exponit petitionem subordinatam *ex gratia·*.

Promoter lustltlae-vlnculi Defensor Supremi Tribunalis votum exaravit, et quidem sensu *negativo,* quoad utcumque. Actoris Patronus tamen respondit Insistendo in sua petitione, Idest dc iure appellandi a pronuntiatione circa expensas et, subordinate, de causae commissione ad S. R. Rotam.

In Iure et in Facto.—**Actoris Patronus asserit recursum ab Ipso factum duplicem habere respectum: unum** *inrls prorésiliaiit,* **alterum subordination** *gratiae* **seu commissionis ad S. R. Rotam.**

I. Sub respectu *luris* **argumenta Patroni ad haec reducuntur:**

a) **In causis matrimonialibus ius appellandi non modo vinculi Defensori seu parti succumbenti competit, verum etiam** *actori,* **qui in prima Instantia obtinuit sententiam sibi favorabilem seu declarationem nullltatls, quia prima sententia affirmativa non habet plenum effectum nisi per alteram sententiam confirmetur. Ideo non est deneganda actori vincenti facultas prosequendi Ius suum in iudiclo.**

b) **Actor, victor In causa principali, qui putat se gravatum esse decisione circa expensas, potest appellare adversus hanc decisionem; sed haec** *appellatio partialis* **secumfert appellationem etiam adversus** *causam principalem* **scu de nuilitate vel minus matrimonii. Consequenter, appellatio In casu ad S. R. Rotam adversus decisionem de expensis, praevalere debet super appellationem foetam ad Tribunal dioccesanum circa causam principalem; aliis verbis, S. R. Rota etiam causam principalem In secundo gradu cognoscere debet.**

Nec obstat can. 1913 ct art. 236 Instructionis *Provida Mater* **[LE 1347L qui dicunt: «A pronuntiatione circa expensas non datur** *distincta appellatio;* **sed pars quae se gravatam putat,** *oppositionem* **Intra decem dies facere potest coram eodem iudice... Appellatio a sententia circa causam principalem secumfert appellationem a pronuntiatione circa expensas»; nam hulusmodl nonnae valent quando decisio transit in rem Indicatam vel quasi indicatam, non nutem quando sententia nondum est definitiva quoad meritum. In hoc postremo casu, appellatio contra expensas sequitur normas communes de appellatione, el necessario secumfert appellationem etiam adversus causam principalem; secus, iudex primi gradus cognosceret et decemeret de expensis, Iudex nutem alterius gradus de merito causae videret, quod luridlce esset aliquid «monstruosum».**

Nec dicatur appellationem de expensis esse quid accessorium respectu appellationis de merito causae, elusque sedem sequi debere. Hoc valet pro parte quae appellat de merito causae, non vero pro altera parte, nisi haec suam propriam appellationem proponat. Actor victor In casu, ut remedium seu favorem appellationis de expensis oblinere possit, debet Ipse appellationem interponere, quod fecit In forma appellationis principalis apud S. R. Rotam, cl non incldenter (sicut quoque poterat), apud Tribunal dioccesanum.

Immo, etiam sl Incldenter solummodo proposuisset appellationem contra decisionem de expensis coram S. R. Rota, cum haec suapte natura sit vern appellatio In causis matrimonialibus. vi privilegii huius Tribunalis, netor Ius habet petendi ut omnes appellationes devolvantur S. R. Rotae.

Praeterea, inter appellationem de expensis et appellationem circa meritum causae adest conexio causarum; porro, ad normam can. 1567 causae Inter se conexae «ab uno eodemque indice cognoscendae sunt». Tam autem. In ensu. Iste *unus idemque iudex* **debet esse S. R. Rota, cl non Iudex dloecesanus secundi gradus, sive ratione pmcventlonls, sive et praesertim ratione dignitatis ct naturae Tribunalium.**

Hisce tamen non obstantibus. Turnus rotalis releclt actoris petitionem. Re quidem vera:

1. Appellatio est remedium ordinarium *contra sententiam,* **illi parti concessum, quae se** *gravatam* **putat ex ipsa sentenlla; idroque appellatio Interponitur non ad confirmandam sententiam — quod esset contra instituti appellationis naturam —. sed ad Illam** *infirmandam* **vel** *reformandam,* **et praecise ad vitandum gravamen. Ideo pars quae obtinuit sententiam favorabilem, non potest remedio appellationis uti petendo sententiae reformationem, nam ageret contra selpsam (cfr-can. 1879 el nrt. 212 Instr.** *Provida Mater}.*

Verum est quod actoris victoria, post unam sententiam favorabilem, est partialis tantum, quia In causis matrimonialibus duplex sentia conformis pro effectu pleno requiritur; sed ex hoc minime sequitur actorem habere facultatem prosequendi ius suum In ludlcio. «rata lex ipsa obligationem appel, landl vinculi Defensori imnonit. qui. s| suum officiam uegligat. auctoritate iudicis compellendus est (can. 1968 et art. 212. < 2 Instructionis). Immo etiam actor victor exigere potest ut vinculi Defensor appellationem Interponat, sic Ius suum continuatum in ludlcio vindicans.

Ex art. 216, § 3 Instructionis sat clare apparet quod in causis matrimonialibus *appellatus* **petere nequit ut causa extans apud Tribunal secundae Instantiae ob Interpositam appellationem n parte succumbente, transmittatur ad aliud Tribunal appellationis et praecise ad S. R. Rotam. Equidem. <olummodo** *iparti.* **quae ad tribunal appellationis dioccesanum tempore utili provocavit, lus est petendi ut de sun appellatione videat S. R. Rota... nisi tamen n tribunali appellationis dioecesano citationes Iam legitimae factae fuerint. Itidem dicendum de vinculi defensore». Undo transmissio causae (quae**

legitime extat apud aliquod tribunal appellationis) ad aliud tribunal appellationis non conceditur parti *appellatae.*

X Quod actor victor in casu non habeat ius appellandi ad S. R. Rotam adversus decisionem de expensis, nec possit prière ut etiam appellatio circa causam principalem huic Tribunali rfevolvalur, sat dare eruitur e praescripto can. 1913 et art. 236 Instructionis, quod applicationem habet etiam quando sententiam nondum est definitiva quoad meritum; canon enim et articulus dtati nullam faciunt distinctionem, et ideo admittunt appellationem adversus sententiam principalem, qua haec nonnum transiit ln rem Indicatam vel quail ludiariam: seu «a pronuntiatione circa expensas non datur distincta appellatio»; ergo praescriptum canonis *Mlel* **quando sententia nondum est definitiva quoad merituro (Cfr. J.** Noval, *De processibas.* **p. 432, n. 693; F.** Roberti, *Codicis 1. C. Schemato. Lib. TV. p. 460-461).**

Consequenter non est laridice nnonstniosum», ii Index <ad unem» agit de appellatione. Index vero «a quo» suam reconsiderat pronuntiationem circa expensas, quia agitur de quaestione Incidente, a qua non admittitur distincta appellatio. Causa de expensis non potest considerari a iudlce appellationis, nili appellatio de expensis facta fuerit un.n simul cum appellatione a sententia drea causam principalem, sed non independenter ab Ista. Ex altera parte, appellatio circa expensas facta o reo, propter appellationem circa rausam principalem, prodest quoque actori (cfr. ean. 1887, f 1), Ha ut «iura quae actor expertus est et est prosecutns In prima Instantia, eadem experitur et prosequitur In altera stve sit appellam sive sit appellatus· (Leoa-Bartocrm, *Commentarius In indicia* **ecclesiastica, voL II, p. 999, n. 1).**

3. Ex inpradlctU seqnltur argumraturn ex conexione cautarum desumptum, non habere fundamentum, cum appellatio circa expensas, distincta ab appellatione circa causam principalem, non admittatur. Quam ob rem, il actor victor non potest appellare ad S. R. Rotaro circa expensat, logice non potest hanc appellationem Invocare pro delatione *causae principialis* **ad Idem Tribunal. Obstaret etiam prindpfum quod appellatio Incidental!' scraper sequitur substantialem et. Ideo In eadem sede pertractanda, non autem apud aliud Tribunal, licet superius* (I.** Torre, **Procenus matrimonialis, p. 419).**

Cum ergo In casu non constet legit praescriptum evidenter negjeclum fuisse (ean. 1905, J 41 recursus adversus Decretum rotale tub aspecta luris processualit admitti nequit.

II. Sub respecta *gratiae,* **actoris Patronus putat quod mon ob mera motiva opportunitatis scu convenientiae, sed quasi ex hnHtla» camae commissio ad R. S. Rotam admitti debeat, eo quod Tribunal Apostolicam, sl non In littera et praescripto leti», saltem in ehxs spiritu et merito praevalere debet Tribunali dloeeetano ratione hiérarchisé.**

Haec tamen ratio non est nimis urgenda, cum scraper Tribunalium ordo serrandus sit. Ideo, st appellatio ab aliqua sententia kgithne interposita fuerit ad Tribunal dloeeesanum, non sufficit Invocare dignitatem alterius Tribunalis, eo quod sit Apostolicam. ut causa ab illo inferatur et huic committatur.

Initat adoris Patronus quod ambae partes non videntur fidere Tribunalibus Inferioribus; attentis praeterea sive moris quibus causae apud Tribune! dkseeesanuro pertractantur, sive Iure Tribunalium S*dis ApostoUeae videndi In omnibus quaestionibus In secunda Instantia, sufficiens ratio haberetur ut petita Commissio concedatur.

Sed mullee eonvrata credit Tribunali dloecesano. Ideoque sese opponit delationi causar. Tribunal dloecesanum moneri potest» ut expeditius procedat. S. R. Rota Ius habet videndi de omnibus quaestionibus ln vxunda instantia. Interposita tamen legitima apprUaHone. et de hoc in casu disputatur, quii mulier conventa ad Tribunal appellationis dlocce«num tempore utili provocavit, rt modo declarat: do non Intendo per nulla rinunclart al Tribunale dlocesano. anche per le MgMratl ragktni». idrst: desiderat ut testes magni momenti directe, non per roaatorlas, audiantur, ipsa autem. paan*r-tath rausa, non potest Romam adire et mstrimonll valhlitalem defendere.

Ideo, rationes ab actoris Patrono allatae pro causae commissione ad S. R. Rotam non videntur sulttelentes.

DT.axto.--ln Congressu habito coram Eiho Cardinali Praefecto die 17 norembris 1970. proposito recursu a patrono partis actricis in causa de qua supra, advenus decretum a S. R. Rota die 5 martli 1970 latum circa appellationem in eadem causa necnon subordinate petitione ab eod»n patrono exhibita ad causae Commissionem S. R. Rotae obtinendam, decretum est: Recursum re(ciendum e-ue *ei* **Conunlsffonem concedendum non cue.**

• ApoII. 44 (1771) Î7-34-

3923

1970 NOV 2L-PAULÜS VI. MOT. PR. AAS 62 (1370) 810-813

PATRUM CARDINALIUM AETAS AD MAIORU MOMENTI MV-
nerx exfuolnda statvhvr

PAULUS PP. VI

Ingravescentem aetatem Inter et aptitudlnem ad quaedammaiorts momenti officia, velull Episcopi dloeccwnl ct parochi. Implenda naturalis ratio Intercedens n Concilio Oecy^nlcji \atlcano II tractata est In Decreto a verbh *Christus Dominus* Incipiente l; atque Nosmct Insl vnt« Patrum Cnndlll ad effectum deducentes, per Apostolicas Litteras *Ecclesiae Sanctae,* die vi mensis Augusti anno mcmlxvi motu proprio datas Episcopos et parochos invitavimus, ut munere regendae dioecesis aut paroeciae *non ultra expletum septuagesimum quintum annum* sponte se abdicarent'. r · – ?

Eadem res ad aetatis annos spectans in Generali Ratione Romanae Curiae administrandae, vulgo *Regolamenlo Generale della Curia Romana* appellata, attingitur, quam dic xxii mensis Februarii anno mcmlxvui approbavimus edique luuimus, ubi statuitur, ut Officiales maiores et minores septuagesimo nnno expleto, Praelati vero Superiores septuagesimo quinto anno Inito de munere decedant

Nunc vero supremum Ecclesiae bonum videtur Nobis exposcere, ut ingravescens actas consideretur etiam quod ad praedarum officium Cardinalium attinet, cui non semel peculiares curas Impendimus. Re quidem vera est officium, cuius partes sunt speciali modo graves multunurue prudentiae postulantes, sive propter singularem omnino conlunctlonem cum summo Nostro munere ad totius Ecclesiae servitium pertinente, sive propter gravissimum momentum, quod. Sede Apostolica vacante, eidem officio pro universa Ecclesia accedit.

Itaque, omnibus diu et mature perpensis, semperque con stilis et precibus cunctorum, sine discrimino. Patrum 811
Cardinalium in posterum etiam fidentes, haec, quae sequuntur, statuimus:

I. Patres Cardinales sive Dlcasteriis Curiae Romanae (de quibus in art. 1 Rationis Generalis Romanae Curiae seu *Regolamenlo Generale della Curia Romana* agitur) sive ceteris permanentibus Apostollcae Sedis et Civitatis Vaticanae Institutis praepositi rogantur, ut, cum septuagesimum quintum aetatis annum expleant, renuntiationem ab officio sua sponte Summo Pontifici exhibeant, qui, omnibus In unoquoque casu rite consideratis, indicabit, num renuntiationem statim accipere conveniat.

II. Patres Cardinales, cum octogesimum aetatis annum conficiant:

1) desinunt esse Membra Dicasteriorum Romanae Curiae ceterorumque Institutorum, quae in superiore articulo memorantur.

2) Ius amittunt Romanum Pontificem eligendi atqae adeo etiam iut ln Conclave ingrediendi. Si quis vero Cardinalis inter Conclave octogesimum aetatis annum compleat, iure Romanum Pontificem eligendi frui hac vice pergit.

III. Quae superioribus articulis I et II, η. 1) statuuntur. vim'obtinent etiam, cura quinquennium, de quo in art. 2. 5 5 Constitutionis Apostollcae *Regimini Ecclesiae universae* agitur *, nondum est absolutum.

IV. Praescriptum art. II, qui supra dictus est. iis pariter Patribus Cardinalibus applicatur, qui. expleto octogesimo aetatis anno, pergant, in modum exceptionis, dioecesi alicui praeesse aut solum eius titulum, absque regendi munere, servare.

V. Patres Cardinales, licet octogesimum aetatis annum confecerint, Membra manent Sacri Collegii, ad ceteros omnes effectus quod attinet, et cuncta celera lura et praerogativas *t* cum Cardinalis officio eonluncta retinent, 8»2
non excepta facultate participandi generales vel particulares Congregationes, quas. Sede Apostolica vacante, ante Conclavis Initium haberi contingit.

VI. Quodsl propter extraordinaria rerum adiuncta accidit. ut Cardinalis S, R. E. Camerarius et Cardinalis Puenltcntiarius Maior usque ad octogesimum aetatis annum In munere suo pergant versari, haec statuuntur.

1) si octogesimus annus completur tempore mortem Romani Pontificis praecedente, quo tamen ulriusque successor nondum sit nominatus, aut tempore mortem eiusdem Romani Pontificis insequente et ante Conclavis Initium, Sarrum Collegium, Sede Apostolica vacante rite congregatum. successorem per suffragia eligit, qui in munere manebit usque ad electionem novi Summi Pontificis;

-» si autem octogesimus annus expletur Inter Conclave, munus Ipso lure usque ad electionem novi Summi Pontileis prorogatur.

SacrJ CoRegil Conclavi non interest eo quod octogesimum aetatis annum confecit, eius muneris

•a aa. n a £(′A SA ? 01 * 690 'LE HJ* l·

CL a. A. S. 59 1.3*7,), p. l LE M5?? ·

6W5

5926

partibus In Conclavi fungitur Subdccanus aut, si hic etiam abest, alius ex antiquioribus Cardinalibus secundum generalem ordinem praecedendi.

VIII. Batlo similis el, quae praecedente art. VII continetur, sequenda erit, sl casus (erat, ln exercendis muneribus, quae tribus Cardinalibus Ordinum Capitibus In Conclavi Iure tribuuntur.

Norma temporaria. Iis, qui nunc sunt Membra Sacri Collegii et octogesimum aetatis annum lam compleverunt quo die hae Litterae Apostollcnc vigere incipient, pergere licebit, si Id cupiant, Intéresse cum iure suffragii, Congregationibus plenariis el ordinariis Romanae Curiae Dlcaslerlorum.

Ea autem, quae per has Apostolicas Litteras decrevimus, a Kolendls Innuor! Is anno mcmlxxi vigere incipient.

Quae Igitur a Nobis hisce Litteris motu proprio datis
813 decreta sunt, ea omnia rata ac firma esse labemus, contrariis quibusvis, eliain specialissima mentione dignis, non obstantibus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die xxi mensis Novembris, anno mcmlxx, Pontificatus Nostri octavo.—Paulus PP. VI.

3924

1970 NOV 28.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

Nulutas matrimonii inter Orthodoxos absque ritu **SACRO INfT1 DECLARATUR, ET MODUS PROCEDENDI IN IISDEM SIMILIBUSQUE CAUSIS STATUITUR**

Decisio.—Paulo Papa VI feliciter regnante, Pontificatus Dominationis Suae anno vin, die 28 novcmbrls 1970, Patres Cardinales membra Supremi Tribunalis Signaturae Apostollcae, in eiusdem sede legitime congregati ad decidendam causam nullitatis matrimonii inter D.num N. N, et D.nam N. N., ambo orthodoxos ritus byzantinl-romeni, coram magistratu civili tantum inili, proposito dubio: *An constet de nullitalc matrimonii ob defectum formae seu ritus sacri, in casu,* respondendum decreverunt atque respondent: *Affirmative,* seu *constare de nullitate matrimonii ob defectum formae* scu *ritus sacri, in casu,*

SSmus autem D. N. Paulus, Divina Providentia Pa- VI, in audientia dici 28 decembris 1970 Cardinali cfecto Supremi Tribunalis concessa nihil obstare declaravit quominus publicetur decisio a Signatura Plenaria die 28 novembris 1970 lata, iuxta quam invalida habenda sunt matrimonia inter orthodoxos inita absque interventu ministri sacri adsistentls ac benedicentis.

Quoad autem applicationem huius decisionis perpendendae sunt uniuscuiusque casus circumstantiae, praesertim an revera defuerit benedictio sacerdotis ct, quatenus defuerit, an defectus benedictionis sacerdotis tribuendus sit impossibilitati inveniendi sacerdotem.

Cum Supremo Tribunali plures Exemi Ordinarii dc ratione procedendi in similibus casibus instructiones petierint, eisdem responsum fuerat exspectandam esse decisionem supra relatam. Qua obtenta Supremum Tribunal litteras misit quae infra referuntur.

«Hisce adiunetuni litteris mitto Excellentiae Tuae exemplar huius decisionis, quam istud Tribunal sequi potest in causa dc qua supra definienda, prae oculis tamen habens quae SSmus in audientia infrascripto die 28 decembris 1970 impertita, statuere ad rem dignatus est.

«Animadvertatur Insuper oportet huiusmodi causas processu ordinario pertractandas esse: i.c. praevia citatione partium et dubii concordatione, excutiantur caedem partes, audiantur testes sl qui sint, colligantur documenta. In causa Instruenda inquiratur praesertim an matrimonium celebrari potuisset coram sacerdote citra grave Incommodum. Expleta inslructoria, causa discutiatur inter partium patronos ct defensorem vinculi, dcin ad sententiam deveniatur. quae si pro nullitate matrimonii feratur, exsecutioni ne mandetur, nisi antea obtenta fuerit approbatio Signaturae Apostollcae. Hunc in finem, post latam sententiam pro nullitate matrimonii, praevio voto defensoris vinculi, exemplar authenticum actorum el sententiae ad hoc Supremum Tribunal quam citius mittatur.—Dinvs Card. Staffa, *Praef.* loannes M. Pinna, *a secretis,*

• Apoll. 44 (1971) 24-2S. Adn. J. WEITZEL ia AKKR 133(1973) 432-492, O. ROSLEDA m PiM Ôl (1972) 93-102.

3925

1970 DEC 1.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

Crediti et damnorum:
De commissione causas Sacrae Romanae Rotae

Facti species.—Domina E. C. affirmat se esse creditricem Ordinis X pro summa X, prout haeredem defuncti sui patris, qui «lim» mutuum concessit sodali M. istius Ordinis, titulo activitatis misslonariae quam explebat qua commissorius Provinciae L. V. sni Ordinis. Idem sodalis M., elevatus ad dignitatem Vicarii Apostolici et Episcopi, post breve tempus, officio renuntians, dicitur admisisse summam Initialem, non restitutam, integrandam fuisse cum calculo anatoclstlco proventuum maturatorum a die concessi mutui, et pro tempore, intéressé annuum 10 % concedendum esse pro nova summa concordata. Idem Episcopus M. asseritur plures tentavisse vias ut obtineret a Suo Ordine restitutionem summae pro qua agnoscebat E. C. esse creditricem. Quibus tentaminibus frustra peractis, Episcopus M. interpellavit S. C. de Religiosis. Ordo nolebat agnoscere debitum, et, ad summum, considerabat tamquam onere obligatam Vicariatum Apostolicam, in culus favorem mutuum dicebatur contractum. Agnita diificultate solvendi casum, S. C. de Religiosis concessit Episcopo M. licentiam conveniendi Ordinem suum coram S. Romana Rota. Episcopus M. mortuus est antequam istam actionem incipere potuerit. Unde E. C. convenit Ordinem X, coram S. R. Rota in persona Supremi Moderatoris. S. R. Rota autem in limine litis reiecit actionem «ob certam N. S. T. incompetentiam» quia «si assertum ius probaretur, pars conventa non esset Supremus Ordinis X Moderator» et «actio Instituenda esset coram P. Provinciali Provinciae L. V.»

Contra decisionem rotalem E. C. fecit recursam ad Supremum Tribunal Signaturae Apostollcae petens «aperitionem oris» vel Commissionem Pontificiam, ul liceat convenire Ordinem X apud S. R. Rotam.

In Iure et in Facto.—**Casus solvendas praebet duas quaestiones arcte inter se conexas, prima refertur ad succesiva negotia juridica quae primum pater actricis et postea ipsa contraxissent cum sodali, postea Episcopo M., altera respicit competentiam ad diiudicandum casura.**

a) **Iuxta normam can. 1529 C.I.C., condiciones validitatis ct probatio contractus de mutuo reguntur legislatione civili loci in quo contractus stipulatur, saisis dispositionibus canonicis quae exigunt tutelas particulares pro personis moralibus ct praevident tutelam acquitatlvara tertii.**

In specie, lex loci quae regit actum, constituitur complexu normarum civilium Italicarum circa materiam et peculiaribus dispositionibus statutis ln vigente legislatione concordataria. Codex civilis Italicus definit mutuum: «un contratto cot quale una parte conscgna aJFallra una determinata quantité di danaro o di altre cose fungtbili, e l'altra si obbligo a restltulre altreltante cosc della stessa specie» (art. 1813, 1814).

Talis contractus, in genere, non requirit formam iuridlcam particularem quoad validitatem et quoad probationem. Implicat tantum certitudinem de re fungibili reali1er concredita cum animo banc dandi pro mutuo (Fracau. *Del Mutuo,* **In** *Commentario dei Codice Cioile,* **Scioloja - Branca, Bologna-Roma 1967, pp. 168, 171).**

Forma scripta in re contractus de mutuo vel ollae sollemnitates possent requiri tantum ob motlva suae naturae extrinseca et quae ad contractura pertinent ob rationes mere formales, sicut, v.g., specialis qualificatlo iuridica subiretorum contrahentium ct moaus determinatarum obligationum pecuniariarum (Frac.au. **o.c., p. 168 s).**

Specialis qualificatlo sublecti urget quando unus vel arabo contrahentes sunt personae morales canonicae qua tales admissae in regimine civili Italiae. Re vera, quia autonomia administrativa talium subiacet disciplinae concordatarlao (art. 30 Concordati, art. 9 s. Legge 27-5-1919 n. 848 art. 18 ss. R. D. 2-12-1929 n. 2262), personae morales canonicae obligatione tenentur servandi, in stipulando tali genere contractuum, luridicas sollemnitates quae deducuntur ex composita littera citatorum articulorum legislationis concordatarlao et canonum: 100 § 3, 532, 531, 1527, 1531 1543 C.LC.

In praxl requiritur saltem documentum scriptum, sive privatum sive publicum, redactum modo apte descripto et delimitate, ut valeat constituere titulum certum et inoppugnabilein, quo constet declarationem negotii ln eo contenti vere esse imnutabilcm enti, cuius nomine fuit expressa et subsignata. Peculiaris tutela publica qua gaudent personae morales canonicae in virtute classici principii: «minoribus aequlparantur» (can. 100, § 3, 1687. 1688 C.I.C.K exigit debitum gradum certitudinis circa obligatione», eorum nomine contractas; quae certitudo in tuto ponitur sollemnitatibus Juridicis quae modo et Institutional! et statutorio (can. 531, 532. 531. *36. 1527. 1531. 33, 56 C.I.C.) ln tuto ponunt *•intéressé»* **personae moralis ct quoad proprios administratores et quoad tertios extraneos, quibus simul procurant medium certum, idoneum ad exigendum a persona morali exseeutio-**

nem obligationum suo nomine contractarum. Insuper, ad tuenda iura personne moralis canonicae agnitae in Italiae ordice civili, quakcumque documentum successivum, supplktivum documenti originalis stipulantis contractum, nt valeat constituere recognitionem debiti, omnino redigendum est luta compositas clausulas art. 1988 et 2720 cod. clv. Ital. et can. 1817 G I. G; et, qun constituit veram declarationem negotialem (Mf.s s iXKO F., *Manuale dl Diritla Civile e Commerriale,* Milano 1957, L pnrag. 48. p. 645), subscribendum est α penoaa vrrifleante condlctones de quibus in art. 2131 cod. αv. ital,, ut agnitio istarum obligationum Imputabitis sit ipsi personae morali. Quae formahlates semper necessariae, strictius adhuc urgent, sl admissioni debiti adiungitur modificatio substantialis contractus originarii, sicut v.g. *pactum calcdi anatoclitld* proventuum maturatorum non solutorum (art. 1283 cod. clv. ital.) ct cakulus proventuum relativorum novae summae capitalis statutorum cum taxa superante laxam legalem (art. 1284, cod. civ. Ital.); talis enim actio constituit novam *dhpasllianem negotialem.*

Attamen, habita ratione principii aequitatis (can. 20, 1529 GLGL defectus fonnalitatum lurldkarum necessariarum, etiam si excludit Imputabililatem personae morali *déclaraiionis negotia!ii* illegitime nomine suo expressae, non tamen praeludkat. In damnum tertii, obligationem forte exortam in eadem persona morali propter realia beneficia quae ipsi procuravit haec radem *declaratio negotialis.* Terthw nempe semper invocare potest beneficium actionis de ln rem verso» contra personam moralem (can 536 | 4 r 1527 | 2 C.I.C.) duplici titulo sive negotiorum gestionis (art. 2«›2S s. cod. ov. itat; Leoa, Corr eentarias in lodiefa eerirsloillar, I, Romae 1950, p. 314 s) stv» divitiarum augmenti sine causa (art. 2041 s. cod. clv. ital.; Liga, sp. dh, p. 313; Reg. Juris 48 in VI).

b; Ad mentem can. 1609, | 1, Index non potest «ln limine litis» declarare propriam Incompetentiam, si talis declaratio Involvit, etiam sl solum implicite, ludiclum de merito et si. In omni casu, subshttt dubium, etiam sl solum modo praei minarl et per Incidens, solubile unice per contradictorium Inter partes. Quod obtinet: 1) ubi, cbl subsistit sufficiens fumus boni luris, qualiflcatio litis indicatur in libello modo nimis generico (ean. 1708 t 2 GLGh 2) ubi, forsan hypothetice tantum, valere posset competentia peculiarii, diversa ab ea invocata ln libello introductorio (can. 1708 | 1 GLGk Îualis est competentia tribunalium religiosorum (can. 1579 3 G1.G; Rowm, De *proceuibui* 1. in Civitate Vaticana 956 pp. 198, 199: «Tribunalia religiosorum innituntur in exceptione personali, kleo ponunt cognoscere tantum actiones taxative definitas»?, 3) ubi demonstratio légitimalionIs passivae solummodo ab ipsa parte conventa dari potest; qui casus valet pro personis moralibus religiosis in temporalibus (can. 531 CJ.Ca «Non modo religio, sed etiam prorincia et domus sunt capaces udquirendi e! possidendi bona temporalia cum reditibus stabilibus seu fundatis, nisi earum capacitas lu regulis et constitutionibus excludatur aut coarctctur»?

«aJ Actrix E. G non possidet scriptum originale quocum stipulatus fuit contractui inter patrem suum et religiosum M. postea fartum Episcopum. Neque possidet ouakmcumque probationem contemporaneam traditioni pecuniae, quae confirmet hanc traditionem et Indicare valeat titulum negotii. Neque G C exhibet documentum circa restitutionem alicuius partis capitalis vel circa «intéresse» sibi misso ab Episcopo M. nemin* urtfinh X, vel directe ab ipso Episcopo.

E. G e contra exhibet: 1) scriptum successivum ln quo Invenitur recognitio debiti initialis ex parte Ep. M. (asl.dne mentione praecisa dlelr, 2) *Inifirai* (on/m ncçotïcbm quacum M. se obligat ad restituendam summam parem sorti initiali, inlexratae proventibus maturatis amilociriiee calculant b. Episcopes M. *ir* obligat ad cormponsionem intéressé annui 10 % pro nova ramnu. Ad confirmandum hoc scriptum, E. C exhibet c/prtas eambiarloj datos ab Ep. M. In onlhentlcitatcm negotii. Ast neque documentum scnptum neque effedni «cunthari» subtlgnanlur ab Ep. M. nomine Ordinis X. Quando M. rjbstgnabat citata documen!a nullum Ius habebat ad laciendam drriarafioner» ruTOflabm troputablkm Ordini X.

Quare deest principalis probatio qua certo constet E. Q exigrre posse ob Ordine X. summam circa quam huius causae.

Attamen, quamquam desit probatio de qua supra, concurrunt quaedam circumstantiae quae Inducunt ad concedendum valorem indleonum confessioni scriptae ab M. Tai! modo concurrunt et tenor eontesslnn» Ephe. M. et interventus per«nnalitatum quaebficatarum S. Sedis faventium solutioni trerudiree eu»ns. et praecipue, declarationes laetae ab auctoritatibus rrtponiabllibuj ipsius Ordinis. Quae auctoritates, dum Indicant tamquam beneficiarium crrdlti, Vicariatum Apostollcnta In culus favorem summa accepta luisset adhibita, ex altera parte, nnn probant adaequatam distinctionem Inter «InfcrrxM· Xkarlatus Apostolicl et «inlerisu* Provinciae K V. Ordinis, nc«pe quoad a»perIum subiretbratIonis iurldicae neque quoad aspectum admlnhtrathram. Insuper admittunt repra-sentanlrm Provinciae L. V. agnovls<c alicui tertio mutuum »b Ipso recenter factum Episcopo M. ut M. posset tacitam reddere E. G; os<erunt tamen hoc negotium repraesentante Provinciae fuisse exclusive personair ct nullo modo intendisse lUigw nequr Pmviuclam neque Ordinem. Ultimate*. dum auctoritates Ordinis conqueruntur quod Eplse, ⁀γτIKIo 'no oHklo, negotia rgrrit contra praescripta can. . 11 GI.G, Ipse Ep. M. obtinet a S. C de religiosis scriptam beenltam adeundi 5. IU Rotam.

bh) Admitti non potest dechln qnacuro S. R. Rota rriecit in Hvdne Illis libellum introductorium praesentatnm ab L C. Primum, morivum r»»ectionl», etsi per se nuZuîiV petenttam, tamen tmpliral ludiclum de mento propter tnlt-

mam conexionem Inter aspectum substantivum et processualem huius casus; quare tantum procedrrr licebat cum contradictorio Inter partes. Contra, indices rotales non solum affirmaverunt via hypothetica <sl assertum iui probaretur, non conventa non esset Supremus Ordinis X. Mo<lrrutortt neti addunt: ^Do instituenda e%sct coram Hev.mo P. Provinciali Provinciae L. V.» qua decisione elegerunt practice extra disceptationem iudiclalcm tanquam unicam viam possibilem in casu reductionem controversiae ad conflictum personalem Inter Ep. M. ct E. C. Etenim excludunt pro E. C., possibilitatem tentandi contra Ordinem saltem actionem de in *rvtn terso* «piam ipsa modo subordinate proposuerat; non enim licet supponere indices rotules, in ddfonullutr a statuto *ex analogia* in can. 1572, « X et contra can. 1570, g 3, C.I.C. opinatos esse Provincialem posse agcre iudieem in causa involvente conflictum Inter insam Provinciam et tertium extraneum. Neque indices rotales minime examini subleverunt bypothesim légitimâtionis passivae ipsius Vicariatus Apostollcl oro Ista actione. Indices rotales non poterant cum tali firmitate decidere circa propriam competentiam, quando nondum praesto erant probationes relativae factis quae potuissent constituere ln sensu positivo vel negativo fundamentum pro «actione de in rem verso*.

Aliunde etiam notandum est, ratione habita limitum et significationum competentiae de quibus in can. 1579 C.I.C., admitti non posse affirmationem categorkam iudicum rotalium, secundum quam competentia attribuenda est Superiori Provinciae L. V. Considerata taxativitate casuum quibus alludit iste canon, talis affirmatio non erat possibilis quando adhuc dubia erat individuatio sublectiva et oblectiva litis.

Ultimum: iudices rotales non explicant cur et quomodo In casu Ordinis X. non posset valere hypothesis nominata in can. 531 C.I.C. circa confusionem sublcctivam Inter Ordinem et suam Provinciam L. V., saltem ubt respicitur capacitas acquirendi et possidendi bona temporalia eU propterra, hoc titulo, non posset subsistere lestitimatfo passiva Superioris Generahs (can. 1557, par. 2, n. 2 C.I.C.); tantum in contradictorio cum actrice superior Generalis potuisset contendere et demonstrare contrarium.

Decisio.—Supremum Tribunal Signaturae Apostoiicae, precibus perpensis, consideratis peculiaribus circumstantiis in casu occurrentibus necnon informationibus habitis et voto competentium in re administrativa, in Congressu dici 1 Decembris 1970 decrevit: *'Consulendum SSmo pro commissione causae S. Romanae Rotae».*

• ApoU. 44 (1971) 29-34.

3926

1970 DEC 1.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART*

De factorum iuridicorvm declarations pkr decisio-
NEX 1UD1C1ALEM DEQUE DAMNIS EX ACTIBUS ADMINISTRATIVIS SECUTIS

Facti species.—1. Consilium permanens Episcopatus nationis W., die 23 iunll 19f>6 exarasit *Communicationem* quondam, in qua primo commemorabat esse aliquam fidelium mlnorilalem. quae, appellans se ad tempus ante actum et sumcni unsas cx quibusdam erroneis assertis —quae quidem Ipsi Episcopi necnon celeri catholici condemnent—, conqueritur contra Episcopatum et sacerdotes, quasi deviarent; dein monebat fideles ut sibi caverent α quibusdam articulis, qui praesertim in ephemeridibus X, Y et L· editi fuerant; ac denique optabat ut haec monitio illas personas illuminaret, quae praefatorum articulorum erant responsables.

Membra Consilii permanentis statuerunt ut textus Communicationis tempestive cum Moderatoribus ephemeridum X, Y et Z communicaretur, sed ob negligentiam (sic saltem in actis asseritur) Rcvihl Dfti A. Secretarii Generalis Episcopatus. Communicatio prius publici luris facta est, quam Moderatores eiusdem textum recepissent. Immo, praedictus Secretarius Ln adiuncta textui epistola asserebat Ilures Episcopos repetitis vicibus dialogum cum auctori•us articulorum, de quibus supra, frustra instaurare voluisse.

Communicationis publicatio facta est mane diei 27 eiusdem mensis ln quadam «confcrcnxa skunpa* habita a Bevftio Dfto B. Directore Secretariatus pro opinione puohea ct mediis communicationis, qui ln documenti nraesen- Episcopos- 1.-JnuliUtcr tentasse dialogum cum praelatis auctoribus habere, 2.· ideoque decrevisse supra Indicatam Communicationem pubi In luris facere

-*> - 'Y.»

lolam, sive additis notitiis, a Secretario pro publica opinione datis, nlilsquc commentariis divulgarunt.

2. *Aelio iiididalis corain Tribunalibus dinecesani**. Moderatores ephemeridum X, Y et Z, cuin sc Inlustc gravatos sentirent ob Communicationem Episcopatus ct ob rationem agendi assertuquc Secretarii eiusdem Episcopatus ct Directoris Sccrvlarlatus pro publica opinione, sub (Inem anal I960 ct Initio sequentis libellos exhibuerunt —crulsmie unum vel plures— coram octo Tribunalibus ecclesiasticis primae instantiae nationis W., In quibus petebant ut declarentur plura *facta iuridicu,* In elencho ad calcem addito recensita, Inter quae Inveniuntur asserta posita sive a Consilio permanente Episcopatus ln sua Communicatione, sive a Hcvihls Dftls A ct 13, quae omnia asserta alias falsa ct damnosa dicuntur.

Actores adiungebant se ad hanc petitionem faciendam Ius habere fundatum In can. 1552, § 2, 1.°; rationem autem cur declarationem ab his octo Tribunalibus diocccsanis peterent, esse quia earumdem dioecesium ephemerides Communicationem saltem ediderant.

Verumtaincn octo Illa Tribunalia unanimiter libellos per totidem decreta reiccerunt, praesertim quia agebatur de actibus administrativis Episcoporum, quae, ad normam can. 1601, Tribunalibus nequaquam subici possunt.

3. *Recursus ad S. R. Rotam et ad* S. T. *Signaturae Apostoiicae.* Adversus haec decreta, libellos relclentia, praedicti Moderatores ephemeridum X, Y et Z, exeunto adhuc anno 19G6 vel incunte 1967, totidem recursus ad S. R. Rotam fecerunt, asserentes Decretorum nullitatcm, tum propter violatum can. 1587, tum ob rationum defectum.

Turnus rotalis constitutus fuit dic 2 augusti 1968, et die 22 ianuarii anni 1970 decrevit recursus contra Decreta Tribunalium octo dloecesanorum non esse admittendos.

Contra hoc Decretum rotale Advocatus Moderatorum ephemeridum X, Y et Z, dic 9 martii 1969 fecit recursum ad hoc S. T. Signaturae Apostoiicae, proponens querelam nuliitatis simul cum appellatione. Rationes hae afferuntur, quae praesertim nullitatem comprobare intendunt: 1.· Decretum mutavit oblccturn iudicii; 2.* pronuntiavit «extra petita»; 3.· violavit can. 1891 ct incidit in nullitates can. 1855, 5 1, ct 1892, 2.°; 4.» mutavit facti speciem; et 5.· nequaquam solvit argumenta propter quae Decreta, libellos relclentia, ut nulla habenda sunt.

In jure.—**1.** *De actibus adminlstratiuis Tribunali non subiciendis, a)* **Actus administrativi canonici intclliguntur illi, qui ad ecclesiasticam gubernationem spectant, ideoque ponuntur a legitimis in Ecclesia Superioribus, sive sint personae physicae, sicut Romanus Pontifex, Episcopi eorumque vicarii ac delegati, sive sint personae morales, sicut Conferentiae Episcopales nut Consilium permanens Episcopatus corumvc organa, v. g.. Secretorius Generalis Episcopatus, qua tolis agens.**

Actus administrativi bene dicuntur pastorales, quia per illos exercetur ministerium poscendi gregem Dei, auctoritatis ecclesiasticae proprium (cf. *Christus Dominus,* **n. 11 (LE 3332]î** *Presbyterorum Ordinis,* **n. 7) [LE 3365].**

b) **Principium sollemne est in lurc Canonico actus administrativos non esse Tribunalibus Judicialibus subicicndos. Hncc norma, quod attinet ad Episcoporum actus administrativos (ut Congregationes Romanus praetermittamus), expressa fuit in lege, quam S. Pius X Tribunalibus S. R. Rotae ct Signaturae Apostoiicae novilcr instauratis dedit: «Contra dispositiones Ordinariorum, quae non sint sententiae forma Iudiciali latae, non datur appellatio seu recursus ad Sacram Rotam; sed eorum cognitio Sacris Congregationibus reservatur (can. 16,** *A.A.S.* 1 **[1909] 24). ct hinc transivit in can. 1601 vigentis Codicis 1. C.**

Ratio huius prohibitionis nititur praesertim In notura publica et In indole ut plurimum discretional! actus administrativi, culus cognitio proinde subducenda erat Tribunali et procedurae pro cognitione actuum privatorum Institutis.

r/ Nihilominus hoc principium impugnatum est Indirecte, quia dicebatur per citatum canoncm non prohiberi quominus Tribunalia iudiclalia cognoscant dc damnis quae fortasse ub his decretis causata sunt. Atque in confirmationem huius opinionis adducebatur ipsa turi«prudentia S. R. Rotae, quae dc eiusmodi domnis semel ct iterum cognovisset.

Cui oblectionl respondetur 1· In comperto esse quam facile flat transitus ex cognitione damnorum, quae Illata asseruntur, ad ipsam decretorum scu actuum administrativorum cognitionem contra prohibitionem can. 1601. Ideo interrogatus Praeses Commissionis Interpretum Codicis I. C., respondit dic 22 mail 1923: «exclusive competere SS. Congregationibus cognitionem tum eiusmodi decretorum, actuum, dispositionum [Episcoporum L tum damnorum quae quis praetendat ex iis sibi illata esse» (-4..4.S. 16 [1924] 251) [LE 518].

Atque Idem n fortiori respondendum est si quis, subtiliter distinguendo genus remotum a differentia specifica In unica entilatc actus administrativi, assereret hunc actum, quatenus est «factum iurldlcum· (scu secundum genus remotum), subie! posse Tribunali iudiciali, ea tamen cautela adhibita ut idem actus, quatenus habet Indolem «pastoralem seu administrativam» (seu secundum differentiam specificam), ab eodem Tribunali Iudiciali substrahatur.

De cetero, confirmatio supra allata ex iurisprudenlia rotali nihil efficit, siquidem, ut animndverlt Card. Robert!, Rota illas causas cognovit vigore specialis commissionis pontificiae (De *processibus,* **in Civitate Vaticana 1956, vol. T, p. 115 et nota 6), Idque ut plurimum ex Ipso decisionum rotalium textu luculenter constat.**

2* Efficacius adhuc respondetur oblectlonls supra Indicatae ex const. *Rraiminl,* **diei 15 augusti 1967 (LE 3583], in qua Paulus VI, inhaerens principio supra exposito ac canonicae traditioni, statuit ut actus administrativi Ordinariorum, postquam cogniti sunt** *ola hierarchies a* **Sacris Congregationibus, possint adhuc cognosci a Signatura Apostolica** *ola contentiosa,* **venimtamen non in Tribunali Iudiciali seu In 1· Sectione, sed In Tribunali administrativo, quod simul cum 2· Sectione per hanc suam constitutionem creavit (n. 106).**

Similiter prima Synodus Episcoporum approbavit principium propositum α Commissione Codici I. C. recognoscendo, vi cuius pro tutela lurium subiectivorum fidelium contra actus administration!* ecclesiasticae creanda sunt *Tribunalia administrativa (cf. Principia, n. 7).*

2. *De prohibitis ln gradu appellationis, a)* **Principium statuitur In can. 1891. $ 1, vi culus litis contestatio et totum iudicium «Jn eo tantum versari potest ut prior sententia vel confirmetur vel reformetur sive ex toto sive ex porte». Hoc principium proinde laederetur, v.g., quando admitteretur in gradu appellationis «nova petendi causa» scu titulus, aut adderetur novum oblectum.**

Ratio prohibitionis est illa indicata a Card. Robert!: «quia semper haberetur nova petitio, quae careret primo gradu iurisdictionis» (De *processibus,* **Romae 1926, vol. II, p. 217, n. 480).**

b) **Mutatio alicuius elementi sublectivi, sc., actoris vel rcl, pariter ln gradu appellationis fieri non potest, quia ageretur dc nova causa, et quidem manifeste; ac fortasse propter casus claritatem, ne mentio quidem de illo fit in can. 1891.**

A mutatione clementi subicctivi totaliter differt ulterior determinatio rei conventi, α iudice appellationis facta, propterea quod persona physica vel moralis hanc partem suslinens, aliquatenus incerta'ab actore et a Tribunali primi gradus relicta est.

3. *Dc necessitate partium in iudieio. a)* **Dc essentia iudicil est controversia saltem implicita ideoque paries, sine quibus conflictus esse non potest (can. 1552, s 1). Verum est aliquando non esse facile determinare quaenam persona in concreto sit pars; quod praesertim evenire potest ln iudlcils declarator!!* relate ad reum, cum actor nempe declarationem petit, non contra quamdam definitam personam sed contra quasdam ;icrsonas In genere, quae Ius in facto declarando fundatum Impugnare possent (Card.** Robert!, *De processibus.* **In Civitate Vaticana 1956, vol. I. nn. 211, III; 212).**

In his casibus accidere potest ut reus vel pars implicite Indicata reddatur quasi explicita in persona Promotori* Iustiliae, si bonum publicum. Ordinarii iudieio, in discrimen vocaretur (cun. 1586), v. g., propter defectum rei conventi, qui *dc facto* **petitioni actoris se opponat.**

b) **Ex dictis sustineri non potest opinio quae asserat in iudieio decloratorlo non haberi, praeter tudlcem, partes duas, scu ln hoc iudieio instaurari «simplicem relationem inter duos, sc.. Inter petitorem declarationis ct iudiccm», exclusa quavis tertia persona (nisi forte Promoter lustitiae intervenire debeat). Atque ad firmandam hanc opinionem frustra affertur una c. Massimi, diei 18 augusti 1921. Nam etsi in hac decisione mentio dc reo non fit explicite, fit tamen implicite. Recurrens enim fetiit dcclarntlonrm propriae immunitatis ab excomtnunicalonc contra illos α quibas «haud soraci [...], uti Ipse affirmat, pro excommunicato habitus est» (S. R.** *Rotae decisiones,* **vol. 13, p. 257, n. 1).**

4. Dc *carentia ·personae standi ln iudieio· ac de incompetentia.* **Hi duo conceptus, etsi valde affines, non »unt corrélaitvi. Incompetentia ludicis universalis non est (secus nullus ludex); nam el»l restringitur ad determinatas causas ratione sive sublecti sive oblecti sive gradus cognitionis» tamen »upponit eiusdem ludicis competentium. L· convcrsot qui caret «persona standi in iudieio». caret cn universaliter, scu coram nullo tribunali sistere se potest, neque ut netor neque ut reus, v. g.. minores vel il qui rationis usu sunt destituti, ad normam can. 1618.**

Ideo dici non potest illos viros esse orbatos «persona standi in Iudieio», quorum aliquae saltem causar, propter eorumdem dignitatem. Summo Pontifici vel cius Tribunalibus reservantur (can. 1557); unde sequitur quod aliqua saltem Tribunalia in certis vel In omnibus eorum causis sint absolute incompetentia (can. 1553). sallctu si ipsi ut rei Interveniant. Quamobrcm sl quoddam Tribunal aliquem cx praefatis viri» indebite citet atque ad dandam sententiam in causa perveniat, sententia quidem erit nulla, at non quia reus careat «persona standi ln iudieio» (can. 1892, 2·), sed quia Tribunal In casu est absolute incompetent (ib., 1·).

Propter similem rationem diei nequit Ordinario* locorum carere «persona standi In iudieio» ex eo quod omnia Tribunalia iudiciaiia sunt Incompeteutia ad eorum actus administrativos cognoscendos (cf. supra. *In lure,* **n. 1). Ordinarii enim, ut obvium est. pollent plena capacitate proccMixali, sed rorum netus administrativi, propter rationes supra allatas iib.. b), n competentia cuiuslibet Tribunalis iudiciali* substractl sunt.**

In facto.—**Nunc examinandae veniunt ratiooes propter quas Decretum rotale dicitur nullum esse vel salicta appellation! obnoxium.**

1. Decretum dicitur nullum primo et principaliter qaia In ipso substituitur vel mutatur oblectum causae proprium, Ubclll enim petunt ut quaedam facta luridira declarentur, et quidem abstrahendo ab eorumtlem qualitate administrativa seu pastorali. Nam evidens est quod haec lacta luridlca, «qua postoraLa, huic substrahuntur sedi iaditiali». Tomen Decretum rotale, ricut prius fecerant Decreta Tribunalium dioecesanorum, consident facta luridlea praecise ut pastoralia. Ita Advocatus.

Agnoscendum est tum Decreto appellata tum Decretum rotale considerare facta iuridira, quorum declaratio petitur, retandum M *quod sunt.* **Indices enim adqulescere non poterant artificiosae distinctioni ab Advocato propositae, quin agerent contra absolutam prohibitionem can. 1601 et contra claram mentem legislatoris, quam Praeses Commissionis Interpretum Codicis I. Q clarius ln luce posuit (cL supra,** *ln (ure,* **n. 1. c, 1·),**

2. Addit Advocatus Decretum pronuntiare extra petita. Aula nullam habuit rationem reductionis oblecli ab eodem qdvocato m sur* scriptis factae. Institerat enim Advocatus apud Turnum rotalem ut petitio In libeDis exhibita circ.i fere 50 /arta *laridica* **declarando, ad quattuor tantum reduceretur.**

Sed contra est Decretum rotale de «ferme 50 laetis luridicis» Terta facere solummodo In lacti specie, non autem in porto quae dicitur «in Jure et in laeto*. Immo, etiamsi Decretum ne ln hac parte quidem rationem habuisset de reduction* ab Advocato inducta, cum facta luridlca ln casu sint omnia eiusdem Daturae, sc. administrativae. Indifferens est mi vabditatem vel nuUltalero Decretorum appellatorum quod fuerint ferrue quinquaginta aut quattuor tantum. Constat Igitur rationem allatam Decreti rotalis validitati minime officere,

3. Asseritur etiam nuDitas quia, cum ln libellis nulla mentio fiat de reo convento (siquidem haec pars, luxta opinionem Advocati, ab ludido declarativo exutat), tamen Decretum rotalr Ordinarios locorum octo tamquam reos inducit, idcoque aliquid addidit in altera Instantia contra praescriptum can. 1W1; immo haec additio est attentatum od normam ean. 1954, et insuper inducit tanquam reos Ordinarios locorum, sc., vtros qnl carent «persona standi ln ludielo*. Consequenter Decretum est nullum saltem propter has duas ultimas rationes, ad nonnam can. 1855. | 1 et 1892, 2·.

Singulis assertis respondere oportet: *a)* **Et imprimit dicendum est duas partes esse de essentia iudkii etiam drclaratorll, prout supra expositum est contra opinionem Advocati (ln (ure, n. 3). Tomen ex hac erronea opinione hoc consecutum est, ut personae sustinentes partem rei Incertae manerent. Bene Icitur Turnus rotalis, praesumptione hominis usus est ad reddendum certum conventum, sc., conleclando ex libellis quaenam essent personae contra quas declaratio factorum juridicorum probabiliter peteretur. Sane persona rei omnino una ex his tribus esse debet: aut octo Ordinarii locorum, prout aestimavit Turnus rotalis; aut Moderatores ephemeridum dh>ecewwrum (ln quos inclinat Ads-ocalus, s) tamen reus ln casu esset Lndkandus, quod Ipse negat); aut auctores factorum iurldkorum» quod vvdetur magis vertUtl consonum. Sed certo certius Decretum rotale, propter praesumptionem quae lit in eius Id scriptione: «Directores ephemeridum - Exemi Ordinarii», ad auferrndam uxcertitudlncm rcl conventi ab Advocato productam, non mutavit naturam camae, nec multo minus vtotarlt can. 1891 (cf. ln lare, n. 2. b).**

b; Neque dici potest Decretum per illam maiorem rei coavrati determinationem induxisse talem innovationem quae naturam attentati induat ad nomum can. 1851, prout ex eius textu suffktenler constat.

Instat Advocatus attentatum saltem commissum luisse tum a Praeside Turni rotalis invitando Ordinarios ad Patronum sibi constituendum, tum ah ipso Turnn et a Decano S. R. Rutae elusdm Patronum ex othclo nominando. Sed respondetur quod, dato el nou concesso quod Uh actus altenlaU constituerait, exln«le sequeretur tum invitatlounn tum suhsequentem constitutionem fuisse anUai tuxta praescriptum can. 1835, 4 1, non tamen Ipsum Decretura rotale, de quo tantum nunc est quaestio.

e) Quoad nss^rtxm nulUlatcm Decreti rotalis ex can. 1892. 2». Herat ImprimH nnlraadvrrterc sententiam vel decretum latum a Tribunali iudldali in causa circa actus administrativi Episcopi quidem setuper nullum, non lararn qu.a Episcopus carrai «pertona tUmh In iudido», ud quu Tribunal est absolute incompetent Us rasu (cf. o»n. 1892, 1·, coli, cum ean. 1601; et supra. *In* **lure, η. I).**

Datur tamen umca exceptio, te., decretum quo Index vel Tribunal te ln Uli canus absolute inrompctrnUm declarat, necnon confirmatio huhis decreti a Tribunali superiori ner novum decretum tacta. Ulrumque decretura, sed praesertim e, licite et valide, ut obvium est, editur, Immo *di debet, cum hbdlut oticrlux (can. 1709, | 1), tum etiam deinde, ln quovis stadio causae, sc., vix ludcx se absolute incotnpetenlcru agnoscat (can. 1611),

Itaque de valore DtertU rotali*, sivr propter Inddrm rd conventi sive propter corapetentlam Rotae, dubitari nequit.

4. Additur Decretum esse nullum quia mutavit facti tpedera phxra omittendo, quae Advocatus ln suo Memoriali pro Bppemntttm» Indicaverat.

Verum «'«t Decretum haec omisisse, sicut etiam alln quae In bbdhs reperhintur. Sed sati» est ln larti specie ea narrare, qnae ad ifluslrandum lun decisionem hic et tunc dandam tum eius rationes spectant; quod certo certius Dem tura facit. Immo. duntmodo constet de causa In qua fertur dedtio, luta quanta facti species omitti potest, quin ideo sententia ve| decretum nullitate laboret. Hanc enim nullitntem nec Ius naturae postulat, nec ulla lex afferri potest, quae illam expresse vel aequivalenter statuat. expresse

5. Ultimo assentur Decreti rotalis nullltas. quia nnn wlvit argumenta propter quae Decreto, libellos rridentia. ut nulla impugnata sunt.

Sed etiamsi rationes a Decreto rotali allatae non essent efficaces ad solvenda Advocati argumenta, exinde sequeretur quidem Decretura esse nppelUblle, non autem nullitate laborare.

De facto tamen Decretum bene solvit argumenta quibus Advocatus contendit ostendere nullitntem Decretorum dlnocesanorum. Etenim primum argumentum desumit cx eo quod In refectione libellorum Inauditus mansisset Promoter Iustltiae contra praescriptum can. 1587. Sed frustra, nam prout bene animadvertit Decretum, citatus canon respicit «stadium 'citationis'. non vero stadium antecedens seu 'admissionis libelli'»; quod assertum cx ipso textu can. 1587 constat. Reponitur Fromotorcm iustltiae in applicanda lege *quaque alee* **audiendum esse, qua natum legis tutorem, idque haberi ex can. 1586. Sed eiusmodl assertum in citato canone non continetur; immo, sl res se haberet sicut asseritur, esset otiosa praescriptio can. 1709, § 3. lubens nempe ut ln appellatione contra relectioncm libelli audiatur Promotor iustltiae.**

Discrimen imprimis habetur quia tum rciectio libelli tum appellatio contra rclectionem dici solent quaestiones incidentes. At ln casu sermo esse potest saltem de negotio seu quaestione antecedente et subséquente. lam vero, luxta maximam rotalem, si Promotor iustltiae Interfuit negotio antecedenti, intéressé quoque debet subsequent!; quod e*t omnino contrarium intento Advocati, qui, ex eo quod Promotor Intéresse debeat negotio subsequent! (can. 1790. f 3), concludere vult ad necessariam eius interventum etiam in antecedente.

Alttrun **argumentum nititur in eo quod Decreta considerarunt facta lurtdfca** *qua pastoralia,* **nulla ratione habita substractionis huius qualitatis ab actoribus factae. Sed Inanitatem huius argumenti — quod iterum affertur ad ostendendam nullitAtem Decreti rotalis —. luxn supra ostendimus (/n fure,**

n Ex expositis Igitur constat Decretum rotale cx una parte esse validum, et ex altera efficaciter diluisse rationes allatas pro nuDitate Decretorum dioccesanorum ndstruenda. Consequenter contra illud nec querela nullltatls consistit, nec possibilitas appellationis datur.

Decisio.—**Die prima decembris 1970, in Congressu habito coram Echo Cardinali Praefecto, proposito dubio: utrum recursus adversus Decretum a S. R. Rota in causa latum die 22 ianuarii 1970, admittendus sit necne ad disceptationem, decretum est: NeyofZcc, xexi** *recursum in casu non* **esse** *admittendum ad disceptationem.*

• **ApcX M (1871) 613-819.**

3927

1970 DEC 1.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

De quedels. nvixitatis contra Decretum Degani S. R. Rotae negantis connexionem causarum et DAMNA INDE SECUTA

Facti species.—**Moderatores ephemeridum X, ù et Z, decem mensibus postquam recursus contra décréta dioecesana ad S. R. Rotam detulerant (cf. supra ILE 3926] A,** *Padi species,* **3), novum et unicum libellum eidem Apostolico Tribunali die 9 novembris 1967 exhibuerunt, quo: 1.· Instaurabant causam contra Consilium permanens Episcopatus nationis W,, quippe responsabile dammorum, quae eius organa, sc., Revihl DD. Secretarii tum Episcopatus tum opinionis publicae actoribus Intulerant, 2.· petebant ut, ratione connexionis, haec nova causa (B) coniungeretur cum praecedentibus (A) |sc. LE 3926] iη novo el unico Turno rotali quinque ludlcum (propter rei momentum) et sub nova Inscriptione** *(intcstazlone)* **processuall. Ita ut CaUsa haberetur causa tunc propo-**

Ab hoc tempore instantiae ac decreta ita se interserunt, ut, nisi singula distincte persequantur, via ad exitum inveniendum Impervia evadat.

L Decanus S. IL Rotae die 2 augusti 1968, nullam raiionem habens de petita causarum conjunct lone in unico ruxno quinque ludlcum. designavit Turnum M, trium sc. Auditorum, pro *sola* **causa A.**

de2âcrÎ̈ht'\HatU' auteni'.Tul M psychologice persuaserat titio habitura esset, vix no-

A et B unitlm' tukw T?'!1 causam

– ɯ - BlmpUcB.

non placuit inscriptio causarum, proptcrca ouoj! Bllebat de causa B. ct consequenter videbatur causa principalis (B) Incidenti (A) indebite subordinarl.

Itaque dic 11 octobrls 1968 Decano Instantiam obtulit, quae f.-re tota versabatur In exponendo errores inscriptionis et in petendo ut corrigerentur. In fine ac paucis verbis (vel slbl contradicens, vel ostendens superius exposita non esse sibi adeo certa) rogabat Decanum ut emitteret Decretum, quo tandem causam B aut acceptaret, Turnum eidem constituendo, aut reiccrct.

3. Decanus, dic 21 eiusdem mensis, Decretum edidit, quo libellum causae B relccit ob indubiam Rotae incompetentiam in casu.

4. Denique Advocatus, die 28 octobrls, querelam nullitatls contra illud Decretum proposuit coram 1.· sectione IL S. T. Signaturae Apostollcae.

In iurk ut in facto.—**Querela nullltatls contra Decretum Decani exhlbltn nititur tribus rationibus, quarum duae primae habent ut fundamentum erroneas Illas suppositiones Advocati, quae supra (n. 2) Indicatae sunt. De singulis nunc agendum est.**

1. Prima ratio asserit Decretum extra thema decidendum pronuntiasse. Nam, iuxta Advocatum, Decanus intendit respondere Instantiae exhibitae ab ipso die 11 octobrls 1963, nua nempe petebat ut reformaretur causarum Inscriptio (inlcjhzHone), itu ut clare appareret utrimque causae sive unio sive debita subordinatio; et loinen Decretum, praetermissa hac quaestione, relccit libellum causae B.

Seu animadvertere oportet Decanum voluisse responsum dare solummodo alteri petitioni, quam In fine suae instantiae proposuerat Advocatus cum dixit: «Voglia V. E. emettere il Decreto di costituzionc dei Turno [per la causa) B, o di rlfiuto». lam vero, haec petitio coincidit re cum petitione In libello facta, prout ex textu ipsius Decreti constat. Consequenter Decanus, relcicndo libellum, nequaquam extra thema decidendum pronuntiavit.

2. Altera ratio petitur ex Incompetentia qua laboraret Decanus ad Decretum relectionis ferendum. Nam Decanus, coniungendo causam B cura causa A In Turno rotali M, huic Turno totam lurlsdlctlonem super causa B transmisit, cuius libellum proinde ipse relcere lam non potest.

Ruit tamen tota argumentatio, quia in falso su pposlto nititur, lam enim supra diximus Decanum talem causarum coniunctionem numquara fecisse (n. 1).

3. Tertia denique ratio affertur quod canones ln Decreto allegati (sc.. 1601. una cum interpretatione authentica diei 22 maii 1023; 1599, $ 1, 1-, 1557, § 1, 3·, coii, cum 1558) neque ad Instantiam neque ad libellum reiclcndum pertinent.

Tamen contrarium dicendum est, seu canones oranlno pertinere ad ostendendum quomodo petitio contenta sive in libello, sive in fine Instantiae, extra competentiam S. R. Rotae Indubie vagetur.

Nam petitur a Hola: 1· ut declaret actus administrativos ct iudlcct circa damna ex Ipsis secuta; quod certo certius prohibetur per can. 1601 et per allegatam authenticam Interpretationem. prout supra iam ostensum est (A- [LE 3926] *In lure,* 1. b et c);

2· ut tudicet in 1· instantia causam B; quod est extra eius competentiam ordinariam, cum Rota sit Tribunal appellationis, prout constat cx allegato can. 1599, § 1, 1·;

3· ut conveniat Consilium permanens Episcopatus ratione fabltatum, quas cius organa protulerunt; cum aperte constet ex can. 1557, f 1.3·, coll, cum can. 1558 Rotam nac in re esse omnino incompctcntem.

Ex dictis igitur apparet rationes allatas ad ostendendam creditam nullitatem Decreti Decani S. R. Rotae nullatenus consistere. Inde tamen non sequitur quod petitio de sarciendis damnis fumo boni luris carcat, ideoque actores, sl velint, possunt via hierarchlca ad S. C. pro Episcopis recurrere, ac dein, si casus id ferat, ad Sectionem alteram H. S. T. Signaturae Apostollcae, iuxta normas datas In const. *Regimini* (cf. supra, A. [LE 3926), *ln lure,* 1. c, 2·) [LE 3588).

Decisio.—Die prima decembris 1970, in Congressu habito coram Eriio Cardinali Praefecto, proposito dubio: •utrum recursus adversus decretum a Decano S. R. Rotae, die 21 octobrls in causa latum, admittendus sit necne ad disceptationem», decretum est: *Negative, seu recursum in casu non esse admittendum ad disceptationem.*

• ApoU. 44 (1971) 019-622.

3928

1970 DEC 3.-SC CULTUS DIVINI, DECR. AAS 63 (1971) 711

Recoonitus Ordo benedicendi Oleum catechumenorum et infirmorum et conficiendi chrisma promulgatur, una cum novi Ordinis Normis generaudus

I—DECRETUM PROMULGATIONIS

Ritibus Hebdomadae sanctae in Missall romano opportune recognitis, congruum visum est, ut ellam Ordo benedicendi oleum catechumenorum et Infirmorum et conficiendi chrisma, qui exstat in Pontificali romano. In Missa chrismatis adhibendus, necessariis accommodationibus sublceretur.

Praefatum ergo Ordinem Sacra haec Congregatio pro Cultu Divino recognovit, cundeinque, α Summo Pontifice Paulo VI Auctoritate Sua Apostolica approbatum, promulgat, statuens ut pro Ordine ln Pontificali romano exstante posthac adhibeatur.

Curae autem Conferentlarum Episcopalium committitur editiones lingua vernacula apparare et huius Sacrae Congregationis confirmationi subicere.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 3 decembris 1970.—Benno Card. Gut, *Praef.* H. Bugninl, *a Secretis.*

II—NORMAE GENERALES·

Praenotanda

1. Episcopus ut sacerdos magnus sui gregis est habendus, a quo vita suorum fidelium In Christo quodammodo derivatur ct pendet.*

Missa chrismatis, quam ipse cum presbyteris e diversis regionibus dioecesis concelebrat et intra quam sanctum chrisma consecrat αliaque olea benedicit, inter praecipuas manifestationes plenitudinis sacerdotii Episcopi et signum arctae conjunctionis presbyterorum cum ipso existimatur. Nom sacro chrismate ab Episcopo consecrato, noviter baptizat! liniuntur lique confirmandi consignantur. Oleo autem catechumenorum ad Baptismum praeparantur ct disponuntur Ipsi catechumeni. Oleo denique infirmorum aegroti suis In Infirmitatibus allevantur.

2. Liturgia Christiana usum Veteris Testamenti sibi ascivit, cum reges, sacerdotes ct prophetae oleo consecrationis ungerentur, quoniam Ipsi Christum praefigurabant, culus nomen Unctum Domini significat.

Similiter autem sacro chrismate demonstratur Christianos per Baptismum paschali Christi mysterio insertos, commortuos, consepultos et conresuscitatos,· eius regalis et prophetici sacerdotii esse participes atque per Confirmationem recipere spiritualem unctionem Spiritus Sancti, qui eis datur.

Oleo catechumenorum effectus exorcismorum extenditur, dum baptizandi roborantur ut diabolo et peccato renuntiare valeant, antequam ad fontem vitae accedant et renascantur.

Oleum infirmorum, cuius usum S. lacobus testificatur,l aegrotis remedium praestat infirmitatis animae et corporis» ut mala fortiter tolerare et impugnare possint veniamque peccatorum consequantur.

I. *De materia*

3. Materia apta sacramenti est oleum olivorum, aut, pro opportunitate, aliud oleum e plantis.

4. Chrisma conficitur oleo ct aromatibus, scu materia odorifera.

5. Praeparatio chrismatis fleri potest sive privaUm ante consecrationem, sive ab Episcopo in ipsa actione liturgica.

IL *De Ministro*

6. Consecratio chrismatis soli Episcopo competit.

7. Oleum catechumenorum, s! eras usus de ludido Conferentlne Episcopalis retinetur, ab Episcopo una cum aliis oleis, in Missa chrismatis benedicitur.

Attamen, facultas tribuitur sacerdotibus oleum catechumenorum benedicendi, quando agitur de baptismate adultorum. ante unctionem ln gradu respective catechumenatus.

8. Oleum in Unctione infirmorum adhibendum debet esse ad hoc benedictum nb Episcopo aut a presbytero qui vi ipsius luris aut peculiaris concessionis Sanctae Sedis hac facultate gaudet.

Ipso iurc oleum adhibendum in Unctione infirmorum benedicere possunt: *aj* qui iure Episcopo dioecesano aequiparatur, *b)* ln casu verae necessitatis, quilibet presbyter.

III. *De die benedictionis*

9. Bencditio olei infirmorum ct olei catechumenorum, et consecratio chrismatis dc more (it ab Episcopo ferla V Hebdomadae sanctae, in Missa propria horis matutinis celebranda.

10. Si vero eo die clerus et populus difficilius congregari possunt cum Episcopo, haec benedictio anticipari potest alio die, sed prope Pascha, Missa proprio semper adhibita.

IV. *De loco benedictionis in ipsa actione liturgica*

11. Iuxta morem In liturgie latina traditum, benedictio olei infirmorum fit ante finem Precis eucharisticae. benedictio nutem olei catechumenorum et consecratio chrismatis post Communionem.

12. Attamen, propter rationes pastorales, licet universum ritum benedictionis post Hturgicam verbi peragi, servato ordine infra descripto. *[Sequitur ritus Itturgteus*

l *Ct.* **Coae. VaL II. ConsL de sacra Liturpa, CowiJ»··», n. 41 [LE 3141).** *'Ibid., a.* **6. ·/sr. 5. 14·**

• Pontifical· Romanum ex decreto sacrosancti Oecumeaid Concdii Vaticani Il instauratum, automate Pauli Pp. VI promulgatum. Ordo bonodicondi Oleum catechumenorum ·< infirmorum ·< conficiendi chrisma. Editio typica. Typta Polygînîtia Valicarua 1971. p. 5-8 Adn. P JOUNEL in La rnajcn-D.eo n. 112 (1972) TO-83

3929

1970 DEC 1-SECR. CHRET. ÜNITAT., RESP. PART.·

DI PATRINIS CHRISTIANIS NON CATHOLICIS ADMITTENDIS IN BAPTISMO CATHOLICORUM

Roma, 3 dlcembre 1970

Eertltenxa *Rrs^rtndluüna,* La Sacra Congregaxlone per U Culto Dhrino ha trumeiso, per compelenxa, a questo Segretariato h Sua tettera del 12 settembre, indlrizxata al Cardinale Benno GuL In cul Vostra Eccellenxa arrive che ll N. 10 delle Ïrraesv al rito del batteslmo nel nuovo rituale «sobrepasa ii normas de la •Instroceiôn sobre Ecumcnfcmo· que prevén la poïibilkbd de ter padrtao para un hermano de Igtesia oriental, pero to de*carta en caso de hermanos teparado» de otros grupos, con la razxJn poderow de crue «el padnno se hace respohtable dt la le del nedCito en calJdad de représentante de la comunidad de fe» (π. 57h por ello lo mis que ïlega a tojcrar es que tea «testlgo crktiano» del bautbmo».

L'obtextooe soIleraU da Vostra Eceelleaxa è stata attenta* mente ewnlnata. Ma fl N. 10, 3 delle prtmesse del nuovo rituale in effîetti aflenno:

«Baptlxatus autem, ex ecclesia vtl communitate seluncta ortus et Christi flde Imbutus, simul cura patrino catholico (▾el cum matrina catholica) admitti potest ut patrinu* vel testis Christianus Baptismi, sl Id optaverint parente*, ratione habita normarum Ln re oecumenlca pro variis casibus statutarum».

Come Vostra EceeOenxa potrà notare, vengono espressamente richlamate fpro variU casibus* te norme del Direttorio Ecumenko. Queste norme sl trovano nel N. 48 l dei Direttorio per quanto rtaarda ia possibilità di ammettere «un ledrle orlralale come *padrlno* assteme con padrino cattollco* e nel N. 57 ' per quanto concerne b possibilité di ammettere un tedeie drite altre Chtese e Comunita ccclesiali come trslimonr de) baltestmo, «assteme al padrino cattollco·. Pertanto il N. 10 delle nremesse dei nuovo rituale dei battesimo non va al di U delle norme dei Direttorio. Anche se l'espresslone slntellca del N. 10 defle pretnesse dei nuovo rituale potrebbe non *embrare chiara, viene tuttavia espUeitamente richlamalo il Direttorio, che dé te norme ta modo précise e chiaro, e In maniera divtnttkata a seconda che si tratll de un membro delle Chiese d'Oriente 0 delle altre Chlese e Comunltà eeclesiall, che si vueje ammettere assteme al padrino cattollco come padrino (nel primo caso) 0 come testimone (nel seconde caso).

Licto per averLe potuto dare queste delucidazionl e tacendo voti che la retta applkaztone di queste norme possa contribute ad una mlglfore eomprensfone tra Crlstianl di diverse confessioni. Le porgo te etpressionl del πὺo profando osseqnio e mi confcrmo. Suo devotissimo nel Signore.—G. Ham seen, 0. P., Sejretarfo.

» Dvk Ixhmv *it a* ptiz 1 *C^cüo* VdiMM SaveXs *h ri* Mm·»» «xsrçMta. *A. S. A.* 59. M7. PP it j5 [LE ya»): Prater vrtis ccj^utxsssc d, is a. 40 «pr«un, taler Firlwhm catho-Uka et Ecdaos odeautes a nota stmscua, tasu de casu licet adzulto hdrleci cricxtato ad eixsa patoi. tins'. c=a cithouco (tt) catoa ctfteUa), ta ba^unate utbolki tataUt Tel «dota, dn——— & educataxe csüobta bepüxaü utis prorisca til et de ktooauta pstrtai cccstet. Cateluns exsere patol xd baptism h ecdoks ortealali ct^hîàzx oca

cksiM! α Ictas baptizatis tiL

•iWm, p. «i, N. st. Patoi sraras, «nstt Et=r<$co d oaodco accepto, In Biptoctata «t Cootaoitocis wcnzztw eiertrxi qcq Ucet a Ctobuo Cttameàoxs sehacue, salvo praescripto t-rtzri 4!. Pato-a «xa xn *6to d hnuue copuru* vel ct acuccs biptizxah vd «afirtes ctentoae «tottoca etna *pt, «ed «to cœsxssiutœi Md npnoento MOçàyti Md ipcowr «L Paritor Catboito boc nanere, <pod aUmt ad osabra CetssœitaÜs «etaMtae.faxp se^t. Attofo, prcptor copxxteta vd aakhiie rattocei, Cbxbtons t-rerue Cesxasao&ii» Qxtai We k&brrta, casa patoo ralbolko (vel r-itr-a rathc&u) sirzitti potest ct testi* chrtdonai trxss bapôssaiis. Staâlitaa ia nrssa lAaxxth, Caihcbcai hoc exusere fcari potest erja nxcibrca Cœœcxxiuti» weed*. Hi* in udr.i «docxtaoc* dsistaaae v^itadi obl<4t» pe* μ ptrtlMt ad patossa (vtl rutona) fidetera Ecclesiae vtl Gxssr/xxuta» ecchtuls 0 qaa talia* baptiuisa csL Sedeto renat pastores «t fedtte* de ratione marbra «t oecw^enka hniis occase Mητ^υ,-τ, ad oauoca taterpntadtoam tona nxUrn ritzadarx

• Ordlcario Ovtonazal ia Cotobia: Notii. 7 (1971) 92-53.

1970 DEC 8.-PAULUS VI, EPISTULA APOST. PARI.·

Of U> **ECCLF.SIAB LN «DUCATIONE ET CULTURA UNIVERSAE**
consortionis humanae cubanda et obtinenda

L EPISTULA PONTIFICIA

A maintes reprite» notu avons tu l'occasion de vous exprimer toute notre sympathie pour l'action entreprise

Sri.l "U !erviee de l'<<"""lion, de la science et Uu au cuiiuru.

l *nJUat|ve d'une Année Internationale de l éducation a été accueillie avec satisfaction par le Saint-Siège, et les catholiques entendent pour leur part collaborer généreusement aux grands objectifs de cette campagne convaincus que toute oeuvre éducative est génératrice de développement et source de paix entre les hommes ct entre les peuples.

En cette circonstance, le Saint-Siège a estimé opportun de souligner quelques orientations majeures en ia matière, et nous espérons vous être agréable en vous les transmettant, dans la seule préoccupation d'apporter une utile contribution ù cette grande cause.

De grand coeur nous formons le voeu de voir ΓUNESCO, dans la fidélité à ses nobles orientations, développer son oeuvre pacifique de promotion de l'homme, capitale pour l'avenir du monde.

Du Vatican, le 8 décembre 1970.—**Paulus** PP. VI.

II. DOCTRINA ECCLESIAE DE HUMANA EDUCATIONE

1. Tous les hommes et tous les peuples ont toujours eu le souci de transmettre aux générations montantes, avec la vie et des movens d'existence, des modes de vivre. Aussi, l'éducation a-t-elle toujours été considérée comme une oeuvre de première importance, assurant la transmission du savoir et du faire, et «tendant ù rendre l'homme plus humain en te faisant participer à tout ce qui peut l'enrichir dans la nature el dans l'histoire.»., et à faire des forces du inonde physique des instruments de sa liberté1».

2. Cette tâche primordiale s'exerce aujourd'hui de mille manières, chez les peuples anciens comme chez tes nations jeunes. Mais la mutation profonde qui ébranle notre temps rend plus difficile la communication entre les générations, cependant qu'elle exige ce qu'on a pu appeler une formation permanente, pour aider les adultes à mettre À jour leurs connaissances el â profiler du progrès du savoir et des techniques, dans leur vie quotidienne aussi bien que dans leur activité professionnelle.

3. Alors que s'accroît la distorsion entre riches et pauvres dans un univers rétréci par tes moyens modernes de communication sociale, le déséquilibre s'accentue devant d'hypertrophie des moyens et l'atrophie des fins ». Entre b peur et l'espoir, l'humanité oscille, inquiète, dans la sourde conscience qu'une brillante réussite matérielle et technique peut aller de pair avec une sorte d'échec moral1, et les adultes paraissent bien souvent désemparés devant d'attente anxieuse et impatiente des jeunes: qui ne saisit, dans les pays riches, leur angoisse devant la technocratie envalssanîe, leur refus d'une société qui ne réussit pas à les intégrer, el, dans les pays pauvres, leur plainte de ne pouvoir, faute de préparation suffisante et adaptée, apporter leur concours généreux aux tâches qui les sollicitent *7»

4. «La faim d'instruction n'est pas moins déorimante que la faim d'aliments ·». Aussi la création, par rûrganisauon des Nations Unies, de l'UNESCO, agence spécialisée pour l'éducation, la science et ta culture, a-t-elle fait naître de légitimes espoirs, et l'EglIse, pour sa part, n'a cessé de collaborer avec cétte méritante institution, tout particulièrement eu cette Année Internationale de l'éducation. C'est ainsi, par exemple, qu'en plus des activités traditionnelles d'enseignement, en étroit accord avec tes pouvoirs publics, auxquels ll convient de rendre hommage, on a vu se développer, dans de jeunes chrétientés, l'alphabétisation fonctionnelle et l'emploi des movens modernes de communication sociale au service de plus larges secte un de la population rurale. Les progrès techniques sont du reste constants en ce domaine, et rendront possible demain ce qui, hier encore, apparaissait chimérique: qui ne voit, par exempte, les possibilités Immenses olfertes aux édu- ?^€α.7 Ie* stellites de transmission et tes vidéo-cassettes?

Prriv·. p. 1059. U9O9L Han*. Bayxrü-

•CL Ajtocntou de Pxqi VI 1 u cAO |* ïï DovtEibm 1970, n. 4, dans roiiiwtc: __ ___vL ΓΛv· it to oor«E

' Ajtocntou de Paifvt 1 TOrf Γδηϋi' uW1; .

" A. S. Cl litte* r» ap n n=5-!. ^eaiTe» U 10 jula 1969, n_ 23, dani

5. C'est dire que l'actuelle mutation scientifique et technique et ses repercussions en chaîne sur In vie quotidienne appellent une recherche Incessante de formes d'éducation toujours mieux adaptées aux nécessités changeantes d'un monde en perpétuelle évolution. Le savoir n'est plus un acquis constitué une fols pour toutes. La quantité des informations disponibles s'accroît sans cesse, cependant que méthodes et techniques sc transforment continûment. Et l'étudiant d'aujour-d'hul sait qu'il sera demain affronté à des nouveautés dont ses maîtres soupçonnent à peine l'émergence. En plus de la nécessaire transmission d'un savoir, l'éducation doit tout mettre en oeuvre pour développer les facultés de jugement ct de discernement, et donner aux intéressés le goût cl les moyens de poursuivre par eux-mêmes plu/ tard leur propre éducation: en un mot, apprendre ù apprendre.

6. Dans celle heure sl importante pour l'avenir de l'humanité, i'EglIse entend, pour sa part, à sa manière propre, et sans jamais perdre de vue sa raison d'être qui est l'annonce de la Bonne Nouvelle du Christ Saus'eur ·, poursuivre sa tâche de «mère cl éducatrice» 7 dans les pays où elle s'est enracinée depuis ses origines: c'est là une exigence de «la foi qui agit avec amour ·». Soucieux de venir en aide aux jeunes et aux adultes, aussi bien dans les nécessités de leur vie physique ct intellectuelle que dans celles de leur vie morale' et spirituelle, «scs missionnaires ont construit, avec des églises, des hospices et des hôpitaux, des écoles et des universités ·». Bien loin du reste de se limiter aux établissements d'enseignement, I'EglIse a fondé de nombreuses communautés éducatives —qu'il suffise de rappeler, à des titres divers, l'oeuvre d'un don Bosco ou d'un cardinal Cardljn, à côté de celle d'un saint Jean-Baptiste de la Salle— destinées à aider les jeunes à épanouir leur personnalité en s'intégrant librement dans la vie sociale.

7. Cet effort éducatif, très diversifié à travers le temps et l'histoire, s'est particulièrement appliqué aux pauvres de tous ordres, tout spécialement aujourd'hui aux déficients physiques ct mentaux ct aux inadaptés. De nombreux éducateurs —religieux et religieuses en tout premier Heu— ont largement contribué pour leur part, en maints pay's, à la promotion des plus défavorisés, et notamment de la femme. Ainsi, de mille manières, la tâche éducatrice de l'Eglise se poursuit ù travers le monde, où elle contribue au «vrai développement qui est le passage, pour chacun et pour tous, de conditions moins humaines à des conditions plus humaines 10». Ce faisant, comme le déclarait le Pape Paul Vl lors de la clôture à Rome du récent Concile oecuménique, elle ne vise qu'un seul but: «Servir l'homme 11».

8. S'il est vrai, selon le mot fameux d'un grand philosophe, «que le corps agrandi attend un supplément d'âme, et que la mécanique exigerait une mystique11», I'EglIse estime que son apport éducatif, dans ce qiril a de spécifique u, peut aider les hommes de ce temps à réaliser en plénitude leurs meilleures aspirations: construire un monde fraternel où tous les membres de la grande famille humaine, des plus jeunes aux plus anciens, communiant avec enthousiasme à la réalisation de ce projet bien digne de galvaniser les énergies, parviennent à maîtriser progressivement les forces de la nature, a développer harmonieusement les possibilités de la culture ct, dans le respect des légitimes diversités, à promouvoir une civilisation de l'universel où tous les enfants des hommes puissent vivre, libres el responsables, à l'image du Dieu d'amour qui est leur Père.

9. «C'est un humanisme plénier qu'il faut promouvoir. Qu'est-cc à dire, sinon le développement intégral de tout l'homme et de tous les hommes?... Il n'est d'humanisme vrai qu'ouvert à l'Absolu, dons la reconnaissance d'une vocation, qui donne l'idée vraie de la vie humaine... L'homme ne se réalise lui-même qu'en se dépassant M.» Ces affirmations de l'cncydlque *Populorum progressio* marquent clairement les objectifs fondamentaux de l'action éducatrice de I'EglIse, soucieuse de respecter l'équilibre de la nature ct de la grâce, ct d'aider les hommes à se reconnaître comme frères dans une humanité en marche vers son plein accomplissement.

10. «Conduisez-vous en enfants de lumière 1f»: cette recommandation de l'Apôtre Paul engage les chrétiens (Luis une quête ardente de la vérité. Bien loin de les en détourner, la foi stimule leur recherche dans tous les domaines. Ils y découvrent l'action multiforme de l'homme dans le prolongement de celle du Créateur. Celui-ci ne peut en effet apparaître comme un gênant concurrent pour sa créature, puisque les prouesses scientifiques et techniques de cette dernière se réalisent en conformité avec ses desseins l·. L'emprise croissante de l'homme sur les forces de la nature n'csl-elle pas dans le droit fil de sa vocation, tout comme la maîtrise de l'économie ct l'aménagement politique de la société? N'est-ce pas l'une des tâches primordiales de l'éducation que de communiquer cet enthousiasme créateur, de partager «ce patrimoine de civilisation acquis au prix d'immenses sacrifices 17», et d'ouvrir ainsi généreusement les chemins de l'avenir?

11. Une telle découverte des manifestations culturelles et des progrès techniques qui ont marqué la vie de l'humanité ouvre l'esprit, enrichit le coeur, forme au respect ct à l'admiration raisonnée, et devient école de liberté responsable. Dans ce processus vers la conquête du vrai, la personnalité de l'éducateur est irremplaçable, car il ne s'agit plus seulement de savoir à transmettre, mais de valeur à communiquer et de vérité à découvrir, ce domaine infini dont la saisie progressive dilate l'intelligence et épanouit la personne en quête de plénitude.

12. Assoiffée d'authenticité et soupçonneuse devant toute autorité, souvent rebelle aux leçons du passé, surtout Je plus proche, la génération montante en quête de vérité ne recherche-l-elle pas, plus qu'un avoir en perpétuelle évolution dont elle perçoit les limites avec acuité, une sagesse qui soit maîtresse de vie? Qui demeurerait indifférent devant cette requête? Il ne suffit pas pour v répondre des meilleures réformes pédagogiques, par ailleurs indispensables, il y faut un témoignage de vie. Toujours prêts, selon la recommandation de l'apôtre Pierre, «à répondre à quiconque vous demande raison de l'espérance qui est en vous ie», les maîtres feront avec joie l'expérience de la parole du Christ à Nlcodème: «Qui fait la vérité vient à la lumière lf».

13. Enracinée dans une expérience vivante qui se communique, l'éducation poursuit inlassablement son but: former des hommes, leur apprendre à vivre, leur faire découvrir qu'il serait certes imprudent d'agir sans savoir, mais que savoir sans agir serait une lâcheté. Car l'acquisition du savoir et l'apprentissage du vouloir sont directement tournés vers l'agir personnel et social. Il n'est pas de véritable éducation sans mise en oeuvre de toutes les facultés humaines, de l'intelligence à la sensibilité, ni sans développement harmonieux de l'esprit ct du corps. Au reste, son premier bénéficiaire n'est-il pas son agent principal, dont ll s'agit d'éveiller, d'alimenter et d'orienter le dynamisme intérieur? Loin de le cantonner dans une situation de passivité, il faut donc l'initier sans tarder aux responsabilités, en lui confiant progressivement des tâches ù exercer cl des décisions à prendre.

14. Il n'y a donc pas d'éducation pour sol, mais un effort entrepris par des hommes concrets pour aider d'autres hommes à prendre la place qui leur revient dans leur communauté de vie, ct à y exercer à leur tour leur action libre et responsable. Eduquer n'est pas transmettre une culture abstraite, mais enraciner un projet de vie dans une civilisation déterminée, en donnant les moyens de le réaliser: alphabétiser certes, mais pour ouvrir les voles à une formation adaptée, qui permettra d'apprendre un métier, d'accomplir une tâche professionnelle utile, d'oeuvrer en citoy'cn. Il ne saurait donc y' avoir d'éducateurs figés dans un savoir sans prise sur la vie et des recettes stéréotypées, mais des maîtres habités par un constant souci de recherche et d'adaptation, préoccupés de préparer un avenir, et toujours disponibles aux requêtes des

•Ct Conjtituüoa dogmatique *Lumen* 21 novembre 1964, ŋ. x et 8 [LE

•Exprewon faïuihère aux Pères de l'Eglisc el reprise par Jean XXIII OOaxme ULrc de Pencycbque *.Mater tt Magistra,* 15 mai 1961, dani *A. A. S.* 53 P- 4ÛX-464 (LE 2984].

• GaL 5, 6, · *Populorum progrmio,* n. *12.* ·· /HL, n. 30. 11.4. *A. S.* 58 («966), p. 55-59 (LE 3363).

" H. Bxmgsom, *La Deux Sources de la morale die la religion,* Paris, Alcan, *ir* éd . «934. P· 5'5·

11 Parmi le* document* de référence en la matière: Bχμογγ XV, lettre apostolique Comwenri *litteras,* 10 avril tÇtÇ» dan* *A. A. S. il* (1919), P· «72 *4 Pix XI, lettre encyclique *Divsni lUius Magistri, 31* décembre 19*9. dan* *A. A. S.* ia (X930), P- 49 a- [LE 939}*. P» XII» nombreux document* dont le* plu* important* «ont dans *A. A. S.* (X939"«95θ) et commodément réuni* jusqu'en 1954 dan* *la Enseignements penti/uaui, l'Education,* Pari*, De*clée, 1955.00 J*»* XII. *l'Education, la science et la culture,* Pari*. Fleunu, 1936; JuLM XXIII Menage pour le 30· anniversaire de Dwiai/Oiw *Magutm,* 30 décembre 1939. dan» *A. A. S. $2* (i960), p. 57 *4 CoocUe du Vatican, DêcUraUoo (zTMFUJimwm iduatoniit *23* octobre 1963. d-im *A.* A. o. 50 (1966), p. 7*3 *. [LE 3333}; Paw. VI, nombreux texte* dan* *A. A. S.* 55 *. (1963 *.).

l' Populorum progratso, n. 42.

••Ep. 5. 8. ‘‘Cl. Go. j, 8. «» Pact. VI, da N©*1 1968, dxa* *A. A. S. 61* (1969). p. 56.

‘•i P 3, 13. »·Jn 3, jt.

ĕvénement Inventions, Initiatives, contestations même, poor leur donner une Issue positive, sans leur enlever leur fonction stimulatrice.

15. Pour remplir convenablement leur tâche, les éducateurs ont donc besoin de s'insérer profondément dans la communauté, pour ĸ pénétrer «de ses traditions, de ses ƀesoin de son niveau de culture, de l'orientation dc scs tendances... el de scs exigences... Interprétées, au niveau de l'école, par des Individus, des groupes organisés, des Institutions culturelles ou religieuses, qui se proposent précisément, comme fin propre, la formation des jeunes gens à leurs tâches futures*», Un certain individualisme intellectualiste a opéré trop de ravages pour qu'on ne sente Impérieusement le besoin d'ouvrir largement l'éducation sur le mondell.

1Ô. Plus que jamais, l'éducation est en effet une oeuvre commune qui doll mobiliser à son profil toutes les forets vives de la grande communauté des hommes: la famille, certes, au premier chef, les enseignants de tous ordres avec leur apport spécifique, les groupements socioculturels et les associations professionnelles, les communautés ecclésiales enfin, toutes oeuvrant avec générosité el déilnléreMemenl pour la poursuite de ce grand oeuvre au service du bien commun dont les pouvoirs publics sont le garant ‘‘.

17. Premiers éducateurs de leurs entants w, les parents ne peuvent être tenus A l'écart des orientations mattresses données à l'enseignement. Capitale et Irremplaçable, leur Influence doit se conjuguer harmonieusement avec celles des spécialistes pour assurer le succès de celle tâche ardue el difficile qu'est l'éducation d'un petit d'homme et sa préparation A affronter les tâches de demain. Car l'éducation, pour réussir, doit se concevoir non comme une substitution, mais comme un complément de celle de la famille- N'est-ce pas le rôle pratiquement unique des parents d'assurer l'épanouissement harmonieux des facultés affectives de l'enfant? L'intégrité morale dont il a été le témoin chez les siens n'imprime-t-elle pas chez l'homme, pour h vie, une marque Indélébile en même temps qu'un point de référence auquel ll ne cesse de recourir? Dans It désarroi croissant des adultes devant les revendications impérieuses et parfois contradictoires des générations montantes, ll faut que parents el enseignants définissent ensemble un projet commun, capable d'assurer l'indispensable transmission du patrimoine culturel, apte â assumer l'acquis sans cesse croissant des sciences el des techniques, en mesure enfin de préparer l'enseigné d'aujourd'hui à prendre demain en adulte responsable ses tâches professionnelles et son engagement civique dans le monde qui se construit M.

15. Les cloisonnements qui, trop souvent, séparent les hommes, sont le fruit d'une histoire marquée par l'égolsme, l'ambition, l'esprit de domination, le péché personnel et collecllf. L'enfant et l'adolescent ne demandent qu'à vivre en symbiose avec leurs semblables, quelles nue soient leur race et leur origine sociale, par-delà les différences dues a toutes les ségrégations de l'avoir et du pouvoir. ll esl donc de première importance que toute ségrégation soit bannie du milieu éducatif el que celui-ci épanouisse les meilleures virtualités d'un chacun, dans une fervente atmosphère d'émulation fraternelle et de féconde amitié.

19. L'enracinement dans une culture propre va ainsi de pair avec le respect qui esl dû aux autres. En se découvrant différents, les hommes prennent conscience d'être complémentaires, et leur ouverture sur l'universel esl une composante essentielle de leur formation, tant ll est vrai que la maîtrise du jugement et la capacité d'adaptation sont des marques propres de h vraie culture u. D'un bout du monde a l'autre les échanges se multiplient, des relations se nouent, des solidarités se créent, ct des univers ĕtranger hier encore se découvrent soudain familiers. Du même eoup se révèlent des Inégalités blessantes et des Injustices criantes qui suscitent la tentation de répondre aux carences des institutions par lu révolte. Ne volt-on pas

H ƀur 4« h Secritxjtrv- rtial à U Seoul»· de l'riare
ver «L'tctnp^wnt. prvUtox k rwdi de U Sc u i m,
Lr<«. *ia fwtt,* i»l, p. S.
«U fa lUSra. dtftcusr (fatal 4« tt'KESCO. çmr
ΓAμ 4· lutaïutirtok >
MC! Ju· XXI11, eatythque ƭ Uroi, it serti |Oj. dxai .4. *A. S.*
D F v |U
• Fa U VI. LWNn Mctn-baœ. 4 d M 1770, a. i»ti,
fas«4 *A* S. fa (>m, p.
·« ≪ ƒs XX111, «ncydfafa rt 15 cul . dws *A A 5*
jl μ 45û u iLK YT&H.
MC1 UmütiUe pMOttta *A* tfn. ? fambtt 1965. n 5>-fa
IU Bfa|-

™ Personnes et des groupes sociaux, voire des Kan? ,, conll?uer. ^1'tcmcnt Λ s'enrichir cependant que d autres —le plus grand nombre— ae trouvent condamnés à la stagnation ou même A la régression?

20. L'année internationale de l'éducation. conjugué avec le lancement de la deuxième décennie du développement, fournit l'occasion providentielle d'une prise de conscience responsable de ce phénomène Indigne d'une humanité civilisée. Au moment où le développement de l'éducation mobilise des forces de plus en plut grandes, celles-ci manqueraient A leur lâche sl elles ne favorisaient par tous les moyens en leur pouvoir l'éducation au développement. L'Indifférence ct la passivité ne sont plus de mise devant ce drame de notre temps dénoncé avec angoisse par l'encyclique *Populorum progrrnio*. Une <consclent Isatlon», comme on l'a dit à bon droit, s'avère indispensable, el l'on peut espérer qu'elle jaillisse à travers ce monde assoiffé de Justice comme une source irrépressible d'espérance.

21. En fécondant les intelligences el en forgeant les volontés, l'éducation éveille en même temps les consciences el appelle à l'action. Un tel effort requiert l'harmonieuse conjugaison des diverses communautés humaines. L'Eglise pour sa part n'a d'autre ambition que dc continuer A y contribuer. Ne revendiquant rien d'autre que lu liberté de servir *, les éducateurs catholiques souhaitent travailler en symbiose étroite avec tous les éducateurs, dans une loyaie collaboration avec les responsables du bien commun de' h cité. Et ils s'efforcent de bannir de leur action toute tentai Ion de particularisme étroit ou dc rivalité agressive, n n'est pas de trop de toutes les bonnes volontés pnur réussir la tâche éducative qui impose son urgence aux hommes d'aujourd'hui, s'ils veulent assurer l'harmonieusepro motion de l'humain dansl'ho mine el dans la société.

22. A une heure où l'on aspire de toutes parts A un renouveau du projet éducatif et A un renouvellement des méthodes pédagogiques, l'Eglise, dans la fidelité aux exigences spirituelles qui l'animent, exhorte tous ses fils à oeuvrer avec compétence et discernement, chacun avec la responsabilité qui lui revient —parents, éducateurs, animateurs, responsables civiques, —a une authentique formation humaine. Ɖan scs propres centres d'éducation, elle s'efforce, tout en donnant les connaissances nécessaires el en développant les aptitudes socio-professionnelles, d'inculquer une juste notion des vraies valeurs, de former aux vertus personnelles et sociales, et de transmettre, avec la fol au Christ, l'amour de l'homme. Partout où les catholiques sont employés dans des ƭâche éducatives, elle leur demande de ne se distinguer que par leur généreuse contribution à l'oeuvre commune, leur désintéressement, leur souci de «nscller des communautés ouvertes et fraƭernelle leur préoccupation d'épanouir harmonieusement toutes les virtualités des personnes qui leur sont confiées, dans le respect des ❦vocation propres, et la promotion des vraies valeurs.

23. Une immense tâche sollicite les hommes d'aujourd'hui. Ce n'est pas dans le désenchantement qu «ls pourraient l'accomplir. En prenant une vue plus exacte des besoins d'un avenir dont la prospective permet dc discerner les ❦rientation majeures, et en recherchant les moyens d'y répondre, l'année internationale de l'éducation est une occasion, pour tous les responsables, d'approfondir leurs ĕonviction ct de repartir ‹le l'avant avec enthousiasme. Par-delà les légitimes différences de conviction qui habitent les hommes, Il leur faut s'accorder sur un projet ĕommun bâtir ensemble une société d'hommes ƭibre et responsables, tant il esl vrai «que le problème le plus crucial auquel notre système éducationnel a affaire n'est pas un problème d'éducation, ƭnai un problème dc civilisation Le tenne ultime de toute éducation authentique eslU sagesse, faite de science cl de conscience. Parla science, l'homme, dernier venu sur lu te rre ƭnai seul être doué d'intelligence, pénètre ƭe secrets dc la nature ct, pur la conscience, il dispose dc scs conquêtes pour le service de la famille humaine, constitué gérant de lu création, Il découvre, •Lins va collaboration A l'oeuvre divine el ❦an la domination de la matière, sa dignité de personne humaine, fondement dune société vraiment fraternelle. Quelle tâche lUu' ❋ lucaUurv meltre ›‘‘ homme» en mesure d accomplir, en ƭomme leur merveilleuse destinée!

• DUwtwl G.U.U «ϋη.κ , Doc. C.U1. U Ï1M17.

39.31

1970 DEC 8.-SC RELIG., DECR. AAS 63 (1971) 318-319

Novak normae circs usum et adminjstrationem sacramenti Paenitentiai:, praesertim apud religiosas, **KT CIRCA EXCLUSIONEM A PROFUSIONI! PERPETUA EMITTENDA Oil INFIRMITATIS CAUSAM**

Dum canonicarum legum recognitio perficitur. Sacra Congregatio pro Religiosis ct Institutis Saccularibus opportunum duxit, ob non paucas Instantes causas, In Plenario Coetu suo examini sublcerc quaestiones quasdam circa usum el admlnlstrationcm Sacramenti Poenitentiae, praesertim apud Religiosas, necnon circa Idoneitatem ad professionem religiosam in quodam casu peculiari.

Omnibus igitur mature perpensis, Patres In Coetu Plenario, diebus 26 ct 27 Octobris 1970 celebrato, haec statuenda ccnsuerunt:

1.Religiosi, utpote speciali ratione cum Ecclesia contundi, quae «naenitentlam ct renovationem continuo prosequitur· (Const. *Lumen gentiumt* n. 8) (LE 3232], magni faciant Sacramentum Paenltentlae, quo primarium donum «metanolae· seu conversionis ad Christi regnum per baptismum olim receptum, in membris Ecclesiae peccantibus restauratur ct roboratur (Cfr. Const. Ap. *Poenitemini, λ. λ. S.* 58 (1966). pp. 179-180) |LE 3112l, venia offensionis Deo illatae ab eius misericordia obtinetur et simul reconciliatio Ht cum Ecclesia, quam peccando vulneramus (Cfr. Const. *Lumen gentium,* n, 11).

2. Inde pariter magni faciant huius Sacramenti crebrum usum, quo recta sul ipsius cognitio augetur, Christiana crescit humilitas, salutaris animarum moderatio procuratur atque gratia uberior efficitur; hi et alii mirabiles fructus non solum ad alacriorem cotidie per virtutis iter progressionem faciendam maxime adiuvant, sed ellam ad commune bonum totius communitatis afferunt Incrcmentum (Cfr. Lltt. Encyci. *Mustici Corporis,* A. A. S. 35 (1913), p. 235) [LE 1759].

3.Religiosi igitur, de propria coniunctione cum Deo fovenda solliciti, frequenter, i. e. bis in mense ad Poenitentiae Sacramentum accedere satagant; Superiores vero frequentiam hulusmodi promovere studeant atque provideant ut sodales alternis saltem hebdomadis ac etiam saepius, sl id cupiunt, sacramcntalem confessionem peragere possint.

4. Quod ad confessiones Religiosarum nomlnallm attinet. statuitur.

a) Religiosae omnes atque novitine, ul In hac re de-
319 blta libertate/ frunntur, confessionem sacramcntalem valide el licite instituere possunt apud quemcumquc sacerdotem ad confessiones audiendas In loco approbatum, neque ad hoc specialis lurisdictio (c. 876) vel designatio requiritur.

b) Tamen, quo melius communitatum bono consulatur, monasteriis vitae contemplativae, domibus formationis ct communitatibus numerosioribus confcssarlus ordinarius detur, et saltem monasteriis praedictis necnon domibus formationis etiam extraordinarius, nulla vero facta obligatione ad Illos accedendi.

*c)*Pro aliis communitatibus confcssarlus ordinarius nominari potest, sl adluncta peculiaria Id suadeant, iudicio Ordinarii, ac dc praevia communitatis instantia vel consultatione.

*d)*Ordinarius loci ronfessarlos accurate seligat, qui congruenti maturitate alllsque necessariis qualitatibus polleant; ipse iudiccl dc numero, aetate ct durallone in munere, necnon ad illos nominandos vel ulterius confirmandos procedat collalls consiliis cum communitate culus Interest.

*e)*Praescripta canonum, quae praecedentibus determinationibus contraria sunt, vel quae cum Illis componi nequeunt, vel quae, Illis perspecti», ratione et applicatione carent, suspensa manent.

5.Quae praecedenti numero statuuntur, valent quoque pro communitatibus lalcalibus virorum quatenus Ipsis applicari possunt.

Quoad clausulam finalem can. 637 C. I. C-, en Ita Inlel-ll gerula est. ul a votis renovandis vel a professione perpetua emittenda excludi possit u Superiore competenti de consensu sul Consilii professus n votis temporariis qui, tiraevlo medicorum vel aliorum peritorum iudicio, ob nflnnltatcm phvslcam vel mentalem, ellam post profesloncm contractam, non idoneus comperitur ad vitam religiosam ducendam absque damno sive ipsius religiosi, sive Instituti nd quod pertinet. In his casibus diludicandis caritate atque aequitate ut! oportet.

Has dispositiones Summus Pontifex Paulus PP. VI In audientia die 20 Novembris huius Sacrae CongregatIonis Secretario concessa, dignatus est approbare, easdemque statlm in usum deduci iusslt absque ulla exsecutionis formula et donec luris canonici Codex recognitus vim obtinebit.

Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romne, die 8 Decembris 1970.—Hil dedrandus Card. Antoniɯm, *Praef.* Eduardus Heston, *Secretarius,*

• Adn. Vi· coni. 43 (1971) 248; C. BROVETTOin Vita com. **8 (1971) 197-205; M CABREROS m Vida reL 30 (1970) 358-388; J.M CILLER in Vida r·!. 31 (1971) 309-315, J. F. GALLEN m Review for Religion 30 (1971) 943-050; E GAMBARI in Vita** com. **0 (1971) 2Π-283. 359-384. C. OORRICHO in Vida rei. 31 (1971) 100-188; J. DE J. ANAYA in Vinculum 19 (1971) 162-108; A PEINADOR in Vida r·!. 31 (1971) 0-15. E F. REGATILLO in Confer 10 (1971) 701-707 et iα Sal terrae 80 (1972) 233-301; Vida rei. 33 (1970) 350-388. F. TD4MERMANS in The Clergy Monthly 35 (1971) 213-215.**

3932

1970 DEC 12.-SC PRO CAUSIS SANCT.» INSTR. PART.·

Instructio servanda in recognitions canonica kt **TUMULATIONE EXUVIARUM SERVORUM DEI**

Receptis Sacrae Congregationis pro Causis Sanctorum Litteris et hac mea Instructione» Ordinarius Subiacensls acccnct Promotorem lustitiae Curiae, qui in hoc expediendo negotio Subpromotoris Fidei vices gerat, et Notarium ecclesiasticum, ellam ad hoc tantum deputandum, clsquc negotium hoc pandet, ac rationem constituet, qua omnia religiose impicantur.

Hoc autem opus, cruemadmodum et rem totam Ordinarius si lubeat, perficiat per Sacerdotem ad hoc Delegatum.

Die et hora opportune designatis, Ordinarius subiacensls eiusve Delegatus, una cum Subpromotorc Fidei el Notario, locum adibit In quo Servorum Del Francise! a Ghisone el Mariani ab Arce Casai i exuviae tumulatae sunt, nempe ecclesiam S. Francise! Bcllegrae, Sublaccn.

Adslabunl fabri quos opus postulet, qui iuramentum de munere fideliter adimplendo coram Ordinario eiusve Delegato emittent.

Possunt actui assistere sacerdotes, religiosi, religiosae et laid quos Ordinarius vel cius Delegatus, pro sua prudentia, adesse censuerit quorum saltem duo uti testes Acta subscribant, excluso tamen quovis populi concursu.

Emissis praedictis iuramcntls, Ordinarius vel eius Delegatus, sl aliqui adsunt testes qui ultimae exuviarum Servorum Dei humationi praesentes fuerint el opportunum duxerit eos audire ad sepulcrorum et urnarum exuviarum identitatem in tuto collocandam, eos sub Juramento religionis secreto audiat, et nos lea Acta postremae repositionis exuviarum, sl asserventur, a Notario, coram omnibus» clara voce perlegi lubeat.

Identitate sepulcrorum, etiam testium excussione et Actorum lectione ut supra, in tuto collocata, e tumulo extrahuntur exuviarum arcae ct Ordinarius vel eius Delegatus cum Subpromotorc Fidei diligenter easdem Insplclat ut constet dc identitate sigillorum cl de omnium congruentia cum lis quae in Actis et a testibus descripta sunt.

Sl autem desit Instrumentum ultimae repositionis vel sigilla Ipsaequc capsae exuviarum effracta appareant. Inspectiones omnesque possibiles industriae adhlocantur, in Actis sedulo inserendae, ut certe constet oblatas exuvias revera esse Servorum Del dc quibus agitur.

Sl autem gravis suspicio subsit de identitate exuviarum, rem intermittere oportet, el Ordinarius vel eius Delegatus Sacrum Congregationem pro Causis Sanctorum certiorem faciat, rationibus dubii allatis.

Mox aperiantur arcae Servorum Del exuvias complectentes et exuviae collocentur super duabus mensis, mappa albi coloris coopertis, ut α Peritis α pulvere alllsque sordibus inundentur, adhibita si oportet aliorum Peritorum opera, quibus antea iuramentum deferatur.

Quibus peractis. Periti anatomici exuvias Servorum Del sedulo Insplclant carumque statum describant, praeterra omnes corporis partes quae supersint, religiose determinent In relatione ab ipsis exaranda et subsignanda, quae Actis addenda est

Si In unica sessione exuviarum recognitio perfici nequeat, locus ln quo fit, ita claudatur ac prudentes cautelae adhibeantur ut quodlibet furti aut profanationis periculum vitari possit.

Deln, peractis omnibus necessariis ut exuviarum conservationi consulatur, atque compositis In iisdem urnis vel ln novis (sl lubeal) Servorum Dei exuviis, ln iis reponatur quidquid in veteribus repertum fuerit.

Ordinarius elusve Delegatus, curabit ut nemo aliquid ex urnis subtrahat vel aliquid furtlm ln ipsas Inferat.

Quod sl novis vestibus exuviae Induantur caveatur ut novae vestes cum repertis, quantum fieri possit, cohaereant

Mox urnae claudantur et obligentur vittis sigillo Ordinarii Sublacensls obtinnitis.

Tandem exuviarum uniae eorumdem Servorum Del ad novum locum designatum eiusdem ecclesiae S. Francise! Belkgrae deducantur ibique condantur, dummodo eaedem urnae exuvias complectentes, e perimente rd pariete non promineant, afçue a*b ollari quolibet unius metri saltem spatio distent*

Serventur tamen nonnae llturgicae, videlicet translatio privata ratione flat, ulla absque pompa et ullo absque publici cultus indido vel signo.

Totius vero recognitionis, translationis et novae repositionis adiuncta, parilerque urnarum mensuram ac formam necnon novorum sepulcrorum formam et inscriptiones iisdem appositas, Notarius in Instrumento ab ipso confidendo referat, cui suam subsignationem apponant Ordinarius elusve Delegatus, Subpromotor Fidei, testes ac ipse Notarius qui el sigillo Curiae Sublaccn. signabit.

In Relatione omnium quae gesta sunt a Notario confidenda, Inserantur Rescriptum eiusdem Sacrae Congregationis pro Camis Sanctorum, haec Instructio necnon praecedentis repositionis exuviarum eorumdem Servorum Del Acta, sl asserventur, et authenticum omnium Actorum exemplar, prius cum authographo collatum, ad Sacram Congregationem pro Causis Sanctorum transmittatur.

Cetera vero, sl quae occurrunt, pro re nata, commendantur Ordinarii Subbcen. elusve Delegati atque etiam Subpromotoris Fidei religioni, prudentiae et in omnibus gerendis dexteritati, quibus Sanctissimus Dominus Noster Paulus Papa VI ct Sacra Congregatio pro Causis Sanctorum plurimum confidunt.

Romae, die 12 decembris 1970.—Fr. Raphael Pùrez, O. S. A., *Fidei Promoter* generalis.

*** Pro ErnhoOrdirarfo SubUcocx tl·»·pro eloe Venio, v·1 aba udeputises, qa errr.»5 SerrcmaDei Friscisci a Ujusoa· VUrivu sb Arsa C«all, clsr-ci prcfMsi stlici prctMM O F M pm?* cv-oxr» recogoitsana. in norm Voosn «ccU».mS FrecaciBôSeçrae. ubt bxrasq;* «codera adsarrsitur. tcs^rl TalMaf. Pxot.K. Vu K 272,97tz A0D4 90 (1911) 4M9.**

3933

1970 DEC 15.-6IGRATURA APOSTOUCA, DECISIO. PART.·

Dr RRCURSU AD SECTIONEM ALTERAM StGNATURAE APOSTOLICAE ET DE REMEDIIS CONTRA DECISIONES CONGREsSUX IPS1VS StGNATURAE

Facti Species.—Titius sacerdos, ottlclalh Dlcasleril Curine Romanae, cum 62 suae aelatls annum ageret, postuhvlt at suo officio renuntiaret, et in pensionem, uti aiunt, mitteretur.

Iuxta normas eiusdem Dlcastcrii pro integra pensione officiali dlmlssionario tribuenda, requirebantur 35 anni in munere acti atque ulli 65 annorum. Quum vero Titio dressent 26 menses ad aetatem requisitam, ipsi tribuenda erat pensio minor. Nihilominus, perpensa officialis conditione, Dlcaslerium Integram el tribuit pensionem.

At Titius maiorem desiderabat pensionem. Ideo, re-?utans suum nfîlclum. ob peculiaria munera ab ipso exple-a, maioris gradus esae quam aliorum officialium gradua tlusdr.m nominis, petiit ut ascriberetur inter Officiales coîlegae primûe classls' non nutem secundae, prouti cactcrl

Instantia fuit quldcm In Congressu disceptata, sed non definita. Cardinalis Praefectus suis litteris notum fecit Titio se non posse Ipsius instantiae accedere, quia munus el commissum non videbatur accensendum Illis reservatis Officialibus maioribus primae classis. Ceterum solummodo Romanus Pontifex poterat definire quales Officiales accensendi sint primae classi.

Contra hanc declarationem Titius, praetermisso quovis gravamine apud idem DIcasterium, recursum Interposuit ad Sectionem Alteram Signaturae Apostolicae, Servatis de lure servandis, in Congressu coram Cardinali Praefecto, proposito recursu adversus decisionem Dlcasterll, qua Titio denegabatur gradus Officialis Maioris primae classis, decretum est: ectim *ius adquisitum non adsit, petita a Rev.do Sacerdote ex iaslitia debita non sunt».*

Adversus hanc decisionem Patronus Titii recursum fecit ad Collegium Cardinalium ludicum; sed Congressus, recepto actu Interpositionis recursus, non transmlsslt illum ad Collegium, sed decretum edidit: *treeursum ad Collegium ludicans non esse admittendam cam nullo solido fundamento nitatun.*

Contra hanc alteram decisionem Titii Patronus proposuit *querelam nullitatis,* affirmans decretum fuisse a Congressu latum «nemine petente», nam ipse Collegium ludlcans adiverat, non autem Congressum. Ideo Iterum Institutu ut Collegium ludlcans de admissione recursus decerneret. Audita altera parte, modo quaeritur, utrum Titius recursus et querelam nullitatis ad nonnam luris Interposuerit, et utrum Congressus Alterius Sectionis Signaturae Apostolicae hos recursus pariter ad normam luris relecerit.

In IüBS et in Facto.—**1. Attento praescripto art. 106 Const. ·** *Regimini Ecclesiae Uniccnae»* **[LE 35SS J. «per Alteram Sectionem Signatura Apostolica contentiones dirimit ortas ex actu potestatis administra!hrae ecclesiasticae, et ad eam. ob interpositam appellationem seu recursum adversus decisionem competentis Dieasterii. dehlai, quoties contenditur actum ipsum legem aliquam violasse. In his casibus videt sive de admissione recursus sive dc niegitimitate actus impugnati».**

Recurrens nec ln suo recursu nec postea determinavit quales essent in casu leges violatae. Non demonstravit 5. Uicosterium errorem luris in procedendo vel in decidendo commisisse. Ipse quidem asserit se altiore munere functum esse et consequenter se habere Ius acquisitum, ut inter Officiales Materes primi gradus adseribatur. sed quo fure Id teneat, nunquam patefecit; deest enim lex quae dicat Officialem Maiorem secundae classis qui *dc facio* **munera quaedam ln quaesilonibus diversae naturae expleverit, lus acquisitum habere ul adscribatur Inter Officiales Maiores primae classis. Ceteroqui. solummodo Romanus Pontifex potest definire quales Officiales accensendi sint primae classi, attentis muneribus Iisdem commissis; Ideoque. ex una parte evidens est incompetentia S. Dieasterii in sublecta materio, ex alla parte non habetur definitio Summi Pontificis In casu.**

Nec allegari potest *tRegotemcnlo Generale della Curia Romana»* **(LE 3629), quod admittit recursum, in devolutivo tantum. ad Signaturam Apostollcam adversus decisiones definitivas SS. Congregationum; nara hoc in duobus casibus tantum admittitur. In casibus scilicet de quibus mentio habetur In art. 70 et In art. 95; sed neuter casus est ad rem.**

Consequenter, cum ln casu non habeatur lex seu aliqua norma Iuridica, recurrens non potest allegare legis violationem, et mertto Altera Sectio decrevit recursum non esse admittendum ad disceptationem.

2. **Comma alterum art. 116** *Normarum Specialium* **(LE 3636) statulU «Contra decretum relectlonl.% datur recursus ad Collegium ludlcans, intra terminos lure canonico statutos».**

Collegium vero ludlcans non debet videre de ipsa legis violatione seu de merito quaestionis, sed tantummodo dc illegitimitate actus impugnath on scilicet recursus sit non destitutus quolibet legitimo fundamento, quolibet fumo boni luris. Quam ob rem recursus non potest fleri eum *iisdem,* **id est nullo adducto novo argumento vel elemento.**

Re quidem vm: admissio recursus eum iisdem, ex una parte videretur quaedam capitis diminuito Congressus, qui dc facto impar semper fieret ad definitive decernendum super simplici lumo bonii luris recursus, seu super admissione vel rciectione recursus. Ex altera parte decisio definitiva super hac quae-

I?nptT-dete7,w}a CoUcglo ludlcantl quinque vîr'iiS, UmrUl ,(iΛ,iïη decernat super admissione recursus Infectus deberet Collegium constiete d<₹ nar<'» Collegium convocare nartiî wi'rr !en disceptatio ad arbitrium *tc Porri» hae? o^n^V⅜ amJ'roplrr àdnriMlonem recursus dlseepJSoJr super P™'n®inarti S d5ulurnutn congruit Aormarum Speexpostularet tempus nm naturae hwtlfHe idJ^nl^SS?'1® ad '“"'cHundum currleiallum. quae, omnn vin”otdm-Λ proccMualc. culum .d qun. regimini Ecck.l» t^uent

Verum est quod Ius conditum. Id est nrt. 116 *Normarum Specialium* **non determinat. In fine alterius commatis, requisita appellationis, non excludit explicite recursum cum** *iisdem,* **non exigit expresse rationes supplétives, qiine videant recursum sustinere. At norma non est In so ct per se Interpretanda, sed comparanda cum aliis normis; nec omnia exprimit, quae sensus communis requirit. Ex eo autem quod decisiones Signaturae Apostolicae niotivls sint destitutae, non sequitur quod sit impossibile nova adducere argumenta ct probationes In appellatione, nam ραπ recurrens, quae lam In curriculo administrativo coram S. Dlcustcrlo peracto sua argumenta et probationes praestitit, optime scit ob quales rationes sua Instantia relecta fuit. Sl revera argumenta novn In casu particulari desint, cognitio motlvorum locum dare potest luris disceptationi, non autem ulterioribus probationibus.**

Ergo, cum adversus rclectloncm recursus, decretum a Congressu. Patronus recurrentis appellaverit *eum Iisdem* **ad Collegium ludlcans, eius appellatio non rst admittenda.**

3. An Congressus potuerit praevie Judicare de admissione vel reiectione appellationis ad Collegium ludlcans.

Iuxta oplntancni Patroni partis recurrentis, curn ipse nppeilationem Interposuit nd Collegium ludlcans, altera Congressus decisio, quae appellationem reircit et iterum confirmavit recursum non esse admittendum, lata est *nemine petente.* **Ergo Patronus censet appellationem, in casu, interponendam esse** *directe coram* **Collegio Ordinalium.**

Sed haec opinio sustineri non videtur. Non *in facio,* **quia Ipse Interposuit appellationem coram Congressu** *a quo;* **secus appellatio nullius valorls censenda esset. Non** *in iure,* **nam in fure canonico omnes appellationes proponendae sunt coram Iudice a** *quo* **(can. 1881). In S. Romana Rota, ex. gr., appellatio Interponitur coram Turno a quo, atque Ponens vel Turnus, sl casus ferat, potest eandem admittere vel reliccre.** *(Normae S. H. Holae Tribunalis,* **art. 155) (LE 1223).**

Ideo Congressus, perpensis novis argumentis a recurrente aliatis, potesL· *a)* **vel admittere recursum ad Collegium ludicans contra suum rciectIonis decretum, agnoscens non esse amplius manifestum defectum fundamenti;** *b)* **vel iterum reilcere recursum, declarando ipsum adhuc carere manifesto fundamento;** *e)* **vel, in dubio, remittere recursum ad Collegium ludlcans, quod in eadem sessione decernere debet de illegltlmltate vel minus decisionis impugnatae, nisi probationes causae videantur ulteriorem instructionem expostulare.**

Consequenter, alterum Congressus decretum nullo modo dici potest «latum a iudice absolute Incompétente·; sed censendum est latum α iudice, qui solus erat competens Ln **casu, nempe pollet fundamento.**

Sed, cum irritantes ct inhabilitantes eae tantum leges habendae sint quibus aut actum esse nullum, aut Inhabilem esse personam expresse vel acquivalentcr statuitur (can. 11); cum ari. 116 *Normarum. Specialium* **non statuat appellationem nd Collegium ludlcans cum iisdem seu sine novis argumentis vel elementis esse Invalidam, Collegio ludicanti competit solvere dubium: An constet de lure appellandi In casu, et consequenter de illegltimitatc actus impugnati.**

Decisio.—In Congressu habito coram Emo Cardinali Praefecto die 15 decembris 1970, propositis recursu ct querela nullltatis a Patrono recurrentis adversus decretum Congressus Signaturae Apostolicae die 17 novembris 1970 interpositis, ad obtinendum ut quaestio de admissione vel reiectione causae principalis definiatur a Collegio ludicante ad normam commatis II art. 116 *Normarum* huius Supremi Tribunalis, decretum est: *Ad Collegium iudicans, sl et quatenus.*

*** Apoli. 44 (1971) 34-38.**

3934

1970 DEC 19.-SC EPISCOPORUM, DECRETUM. PART.·

Statuta Conferentiae Episcopalis Statuum Foederatorum AmERICAE SepTEMTRIONALIS **APPROBANTUR AD QUINQUENNIUM**

Art. **I—The National Conference of Catholic Bishops Is an assembly of the Hierarchy of the United States and Its territories. The purpose of the Conference is to foster the collegial concern of these bishops for the Church and society both In the Ltaited States nnd throughout the world.**

Art. **II—***a)* **The** *de lure* **members of the Conference are: 1) Local Ordinaries (vicars general excluded). Coadjutors and Auxiliaries of any rite who are In the service of the local diocesan Churches in the United States or Its territories; 2) Bishops who nrc performing a special work entrusted to them by the Episcopal Conference or by the Holy Sec in the service of the Church in the United States or its territories.**

bj **Upon retirement, the above mentioned members, whll not considered** *de lure* **members according to the norms o** *Christas Dominus* **[LE 3332). retain membership in the Conference. This shall include the right to speak on all issues. The right to vote, however, shall extend to all matters except those which by taw nre binding when approved by two-thirds of the membership (cf.** *Article* **XIV) and those Involving the acceptance of financial obligations (cf.** *Article* **XV).**

Art. **TH—Persons enumerated In Article 2 who belong to other episcopal conferences are not eligible for membership in the National Conference of Catholic Bishops.**

_ A*J· *V-The Conference shall have as elected officers, a President, Vice President, Treasurer and Secretary; it shall function through a Plenary Assembly, an Administrative Committee. an Executive Committee, other standing ond *ad hoc* **committees deemed necessary by the Conference, and a General Secretariat.**

Art. **V—All members of the Conference have the right to voie In Conference elections. Subject to conditions to be estabiiihed in the bylaws, oil** *de lure* **members of the Conference are eligible for election to any office provided they do not already hold an elected office. Occupancy of an elective office shall not make a member Ineligible for the office of President.**

Art. **VI—A Plenary Assembly of the Conference is to be held at least once a year. Additional sessions may, with approval of the Administrative Committee, be convened by the President when such are deemed necessary or opportune. The President of the Conference presides at the Plenary Assemblies. When In session, this Assembly possesses the full authority of the Conference. All officers and committees of the Conference, therefore, are answerable to It.**

Art. **VII—In a spirit of collegial concern for the needs of the Church, especially in the United States, all members of the Conference have a responsibility to attend Plenary Assemblies unless impeded for serious reasons.**

Art. **VIII—Non-members of the Conference may be permitted to attend a Plenary Assembly as observers with the right to speak provided this meets with the express approval of the Administrative Committee of the Conference.**

Art. **IX—The Apostolic Delegate shall be Invited by the President to meet with the general membership during the course of each Plenary Assembly.**

Art. **X—It is the duty of the Administrative Committee to carry on the work of the Conference between Plenary Sessions, to prepare the programs for these sessions, to review actions taken by the Executive Committee and to moderate the woork of the General Secretariat of the Conference.**

Art. **XI—It is the duty of the Executive Committee to deal with urgent Conference matters when the Administrative Committee Is not in session, to prepare and present for approval by the general membership the actual agenda of the Plenary Assembly, and to make recommendations lo the Administrative Committee and the general membership concerning the issuance of Conference statements.**

Art. **XII—All administrative matters proper to the Conference and its activity shall be coordinated through the NCCB General Secretariat. The Office of the General Secretary will follow closely the work of the Conference committees and will be responsible for the coordination of their activities and staff. The General Secretariat is algo responsible for the preparation and arrangements for meetings of the Administrative Committee and of the general membership and for the maintenance of the Conference files and archives.**

Art. **XIII—Decisions of the Conference are normally devoid of juridical binding force. Nonetheless, when passed by n two-thirds majority of those voting, they should be observed by all members ns an expression of collegial co-responsibility.**

Art. **XIV—Decisions of the Conference possessing juridical binding force are only those passed by a two-thirds majority of the** *de iure* **membership (cf. Art. Il-a) and clearly called for In general canonical legislation or In special mandates issued by the Holy See either** *mola proprio* **or at the request of two-thirds of the** *de lure* **membership.**

Art. **XV—In the determination of diocesan quotas or of special assessments on individual dioceses, only the local Ordinaries (vicars general excluded) shall have a deliberative vote.**

Art. **XVI—Two-thirds of the general membership shall constitute n quorum in the Conference.**

Art. **XVII—The statutes of the National Conference of Catholic Bishops require recognition by the Holy See. Modification and amendments likewise call for simitar recognition.**

• Jurist 32 (1972) 109-113 Alias Normal addititias hulua Coaferantiae Episcopali» vid© spud Juris! 32 (1972) 112-128.

3933

1970 DEC 26.-PAULUS VI, LIT. AAS 63 (1971) 362-363

Apostolicae Nuntiaturae in Liberiana Repubuca **QUAEDAM TERRITORIA AGGREGANTUR**

PAULUS PP. VI

Ad perpetuam rei memoriam.—Christi amor, quem Petrus ad mare Tibcrladis apertissime professus est. quique undantium aquarum Instar, tabentibus saeculis, per prae-

decessores Nostros Nobis transmissus est, tam urget In pectore, ut quidquid intellexerimus posse pro Ecclesia aliquid utilitatis habere aut alicui Sedi seu regioni pubbllca commoda afferre, id, quantum possumus maxime, sive rebus omnibus anteferamus, sive praecipua et antiquissima cura comparare studeamus.

Quam ob rem, cum Sacra Congregatio Christiano Nomini Propagando, rebus quo par est studio perpensis, auditlsque venerabilibus Fratribus Amello Poggi, Archieplscnpo titulo Cerdoilano et m Africa Medla-Occidenlali apostolico Delegato; Item loanne Mariani, Archieplscopo titulo Missucnsi et Africae Occidentalis apostolico Delegato; Francisco Carroll, Arrbicpiscopo titulo Gabulensl et in Liberia apostolico Pronuntio; Consilio Publicis Ecclesiae Negotiis explicandis; Ordinariis denique quorum interest, declara-
343 verit atque statuerit ut ab apostolica Delegatione Africae/ Mediae-Occideatells distraheretur regio vulgo Sierra Leone, archidloecesim metropoHlanam Liberae Urbis et Boènseru, et dioeceses suffraganeas Makenensem et Kcnemaénsem complectens, simulque a Delegatione apostolica Africae Occidentalis detraheretur regio vulgo Gambia, quae dioeceslm Barthurstenscm in Gambia comprehendit, atque Nuntiaturae apostolicae Liberianae Reipubilcae aggregarentur, Nos haec omnia probamus rataque habemus, prout descripta sunt.

Qua re Pronuntias in urbe Monrovia commorans postea apostolkl Delegati munere pro iis territoriis fungetur.

Quae vero statuimus, live ln posterum firma esse volumus tuosque effectus habere.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub analo Piscatoris, die sexto el vicesimo mensis decembris, anno Domini millesimo nongentesimo septuagesimo. Pontificatus Nostri octavo.—Al oisius Card. Tr aoua, S. IL *E. Cancellarius.*

3936

1970 DEC 28.-SIGNAT. AP., NORM. AAS 63 (1971) 486-492

NORMAE PRO TRIBUNALIBUS YNTERDtOEŒSANlS VEL REGIONALIBUS AUT INTERREGION U. ÎBUS ERIGENDIS ET ORDINANDIS

Ca p. I—*Dc tribunalium erectione decernenda*

Ar t. 1. I 1. Ut causarum iadlchllum, praesertim matrimonialium, accuratior et celerior pertractatio evadat, In Ecclesia habeantur Tribunalia Interdloeccsana, regionalia vel interreglonalla; horum erectio a Supremo Signa-
ti? torse Apostolicae Tribunali curatur|, sive ad Episcoporum, / ellam Ecclesiarum Orientalium, quorum interest, petitionem. sive etiam, si casus (erat, ad eiusdem Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae decisionem.

j 2. Erectio, constitutio et rallo procedendi horum Tribunalium reguntur normis quae sequuntur, salvo iure Ecclesiarum Orientalium.

Ar t. 2. **J**1. Sl erectio flat petentibus Episcopis, oportet ut Episcopi quorum Interest, petito et accepto «nihil obstat» Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae, decretum erectionis ferant, quod tamen vim non habebit nisi post Sanctae Sedis approbationem.

I 2. Ad «nihil obstat» petendum oportet ut Episcopi quorum Interest, in respective coetu adunati, conveniant Inter se et ad Supremum Tribunal Signaturae Apostolicae referant:

1) De rationibus propter quas Tribunalia erigenda statuerunt.

2) Dc Indiciis seu causis pro quibus haec Tribunalia eriguntur, sc., nlrum pro solis causis matrimonialibus, sive nulIllaUs sive separationis, nn etiam pro rausis larium ct criminalibus.

3) De numero Tribunalium primae el secundae Instantiae erigendorum, clare indicatis dioecesibus (proprio suo nomine «de Curia») pro quarum territorio commune Tribunal primae et secundae instantiae sit constituendum.

4) De sede ac territorio uniuscuiusque Tribunalis, adlecta tabula geographica, ln qua petila sub art. 2, l 2, n. 3, describantur.

» e4pcrx.ru Tribeaal Stfastan· Apoitnlkae triVxxabra m/ruL.-i
ttl liWTvcKmtan cv«t» 'Pwkn V|. Omt A^nt
lutimM Cww. i% «< »v 16$. ta 4. 4. S. « p. $it
;Ul M. 4. S. U p *>) ILS 3>>«1·

f 3. Quoties agitur de Tribunalibus regionalibus, *coetus* de quo ln { 2, est respectlva Conferentia Episcopalis, ac decisio ferenda est per duas saltem ex tribus partit suffragiorum, ad normam decr. *Christus Dominus,* n 38 4;‘ sl vero agitur de Tribunalibus Interdloecesanls, quae regionalia non sunt, *coetus* Intelllgltur conventus Episcoporum quorum interest, qui quidem unanimes quoad singula puncta supra indicata esse debent.

f 4. In litteris exsecutoriis decreti erectionis, dc quo In art. 2, | 1, mentio fiat de Sanctae Sedis approbatione/.

Ar t. 3. Si erectio flat promovente ac decidente Signatura Apostolica. haec secundum suum stylum et praxlm procedit.

Ca p. IL Dr *tribunalium moderatore. Judicibus ct administris*

Ar t. 4. Tribunal Interdioecesanum. regionale, interregionale subest auctoritati Episcopi Dioccesani loci in quo situm est, vel, sl sedes episcopalis vacet. Episcopi senioris respcctivae circumscriptionis. Qui Episcopus, utpote Moderator Tribunalis, idem regit nomine omnium Episcoporum pro quorum territorio est constitutum, eique omnia iura et officia attribuantur quae Ordinariis locorum circa proprium tribunal competunt ad nonnam sacrorum canonam, necnon ad causas nullitatls matrimonii quos attinet, ad normam Instructionis Sacrae Congregationis de disciplina Sacramentorum, *Provida Mater,* dlel 15 augusti 1936 [LE 1347 J, nisi aliud peculiariter cautum sit, vel sublecta materia aperte exigat.

Ar t. 5. i 1. Officialis. Indices, Promotor lustitiae, Defensor Vinculi, necnon eorum Substituai, constituuntur ad maiorem partem absolutam suffragiorum, quae conferantur oportet in coetu communi Episcoporum respectlvae circumscriptionis territorii, pro quo tribunal est erectum.

5 2. Ceteri ministri a Moderatore Tribunalis constituuntur ad normam iuris communis.

§ 3. Officialis, ludicum, Promotoris lustitiae ct Defensoris Vinculi nominatio nota fiat Supremo Tribunali Signaturae Apostolicae.

Ar t. 6. Omnes praedicti:

1. sint ordinarie dignitate sacerdotali aucti. Integritate morum praestantes et, saltem ad ludices quod attinet, laurea in iure canonico praediti; ! 489

2. scientia et experientia Judicial! vere polleant;

3. debitum tempus Impendere valeant muneri sibi collate rite obeundo.

Ar t. 7. Ildem iusiurandum de officio rite fidellteraue Implendo praestare tenentur coram Moderatore vel cius delegato.

Ar t. 8. ! 1. Officialis, ludices. Promoter lustitiae. Defensor Vinculi (necnon eorum Substituti, nisi per modum actus sint deputat!) removeri nequeunt ab officio nisi gravi de ausa et a respective coetu communi Episcoporum, eodem modo quo constituti sunt.

5 2. In casu tamen urgentis necessitatis ipse Moderator Tribunalis eos suspendere potest, sed de eorundem remotione ac substitutione provideatur iuxta art. 5, | 1, harum Normarum.

I 3. De remotione autem semper edocenda est Signatura Apostolica.

Ar t. 9. J 1. Nemo iudicis munere fungi poterit qui advocati vel procuratoris munus ln eodem Tribunali exercuerit aut Ln quolibet Tribunali actu exerceat, sive directe sive per interpositam personam.

5 2. Idem valet quoque de Promotore lustitiae el Defensore Vinculi.

§ 3. Omnes de quibus in art. 8 districte vetantur tn quaslibet rausas extra munus suum se (luomodolibct ingerere.

Mwlerator Tribunalis, collatls consiliis cum Shmi iSSlW1 rwpeetlvae circumscriptionis territorii, ^voratorum et procuratorum; de quibus Prarcrinta ran. 1655-1666. itemnue si ⁀HBnU'nialÏ3mTr2 praelatae Instructionis *Provida Malrr'j* ” * *2*

Cap. III. *De modo procedendi ln causis pertractandis*

Art. 11. ln causis pertractandis accurate serventur luris praescripta, his tamen additis vel mutatis quae Infra statuuntur.

Art. 12. Libellus porrigatur Moderatori Tribunalis competentis.

Art. 13. Causae Ita Inscribantur.* primum ponatur nomen Tribunalis, videlicet regionalis vel intcrdloccesanl vel Interregionalis, dein nomen dioecesis a culus Tribunali causa pertractanda fuisset In prima instantia ad normam luris coiumunis; postremo titulus causae; cx. gr. Florentina seu Historien. Nullllatls matrimonii (N. N.); Lugduncn. seu Gratianopolltan. Nullitatls matrimonii (N. N.).

Art. 14. § 1. Moderatoris Tribunalis erit tutorem vel curatorem admittere aut designare ad normam can. 1648 ct 1651 el salvo praescripto art. 78, § 3, praefatae Instructionis *Provida Mater,*

f 2. Quoad procuratorem, nutem, minorum servetur praescriptum can. 1648, § 3.

f 3. Idem tamen Moderator de his decernet collatis consiliis cum Ordinario partis cui tutor vel curator vel procurator constituendus est.

Art. 15. Ordinarius loci de quo fit sermo In art. 37-41 Intractionis *Provida Mater* Intelligendus est Ordinarius domicilii coniugum; qui quidem antequam proprium indicium ferat, opportune cum moderatore tribunalis aget.

Art. 16. § 1. In casibus exceptis, de quibus can. 1990-1992, quaelibet petitio remittatur ad Aloderatorem
491 Tribunalis, qui, prachabllo voto Episcopi / domicilii coniugum, de eadem videat ad normam art. 226-231 superius citatae Instructionis *Provida Mater.*

f 2. Itemque, Officialis de quo in art. 228 est Officialis eiusdem tribunalis.

Cap. IV. *De ministrorum tribunalium et advocatorum ac procuratorum renumeratione, necnon de taxis et expensis iudicialibus*

Art. 17. ludicum et ministrorum remuneratio determinetur in coetu Episcoporum rcspectivae circumscriptionis territorialis, probe consideratis munerum, locorum temporumque adiunctis et causarum numero.

Art. 18. § 1. Eodem modo et iuxta eandem normam praestituatur notula cum taxorum ct expensarum Judicialium, tum emolumentorum ad advocatos et procuratores spectantium.

I 2. Elusmodi autem notula litigantibus distincte notificari debet inde ab exhibito libello litis Introductorio.

Art. 19. Quoties gratuitum vel scmigraluitum patrocinium concessum fuerit, onus solvendi expensas devolvitur ad fundum constituendum a respcctivo coetu Episcoporum.

Art. 20. In eodem coctu decidendum erit qua mensura scu proportione unaquaeque dioecesis relativis Tribunalibus primae et secundae instantiae opem feret, tum idoneos sacerdotes ad munera ludicum et administrorum suppeditando, tum pecuniariam contributionem solvendo, ex qua et ex Tribunalium introitibus stipendia personarum ac
492 uniuscuiusque Tribunalis sumptus solvi possint./

Cap. V—*Normae temporaneae seu transitoriae*

Art. 21. Decretum, quo constituuntur Tribunalia intcrdloccesana vel regionalia aut interregionalia, sive primae sive secundae instantiae, a Sancta Sede approbatum, per Praesidem Conferentiae Episcopalis exsecutioni quamprimum mandetur, dic ab eodem statuenda.

Art. 22. Quod attinet ad causas die executions decreti pendentes apud Tribunalia dioecesana ordinaria rcspectivae circumscriptionis territorialis, haec serventur

1. Causae quae agitantur in prima instantia, deferantur ad novum Tribunal primae Instantiae si dubia nondum fuerint concordata ad normam iurls communis; deferri vero eidem possunt qune nullltntem matrimonii respiciunt el in phasi instructoria versantur, accedente consensu utriusque coniugls ct Defensoris vinculi.

Sin autem inm editum sit praefatum decretum conclusionis In causa, sententia definitiva proferri debet a Tribunali apud quod causa introducta est.

In utroque casu appellatio interponatur apud novum Tribunal appellationis, salva tamen facultate de qua in can. 1599, 5 1. n. 1.

2. Idem fiat, congrua congruis referendo, in causis quae agitantur in gradu appellationis.

Praesentes Normae suos plenarios et integros effectus obtinebunt a festo Annuntiationis B. M. V., id est a die xxv martil anni mcmlxxi.

Datum Romae, in Sede Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae, die xxvut decembris mcmlxx,—Dinus Card. Staffa, *Praei,* loannes M. Pinna, *a Secretis.*

Ada. O. DELGADO in lai can. 12 (1972) 21-29; L DEL AMO ia REDC 27 (1971) 351-428.

3937

1970 DEC 28.-SIGNAT. AP., CIRC. AAS 63 (1971) 430-486

LlTTERAE CtRCCLARES AD PRAESIDES CONFERENTIARUM Episcopalium de Tribumaltum Ecclesiasticorum statu et activitate

Inter cetera novae competentiae capita Supremo huic Tribunali concredita vi Constitutionis *Regimini Ecclesiae Universae,* qua, dic 15 augusti 1967 {LE 3528], Summus Pontifex Paulus VI Curiam Romanam reformavit, non ultimum locum tenet munus consulendi «rectae administration! lustitiae» circa omnes causas, non exclusis matrimonialibus, ac propterea curandi Tribunalium regionalium vel intcrregionalium 1* vel interritualium erectionem

Usque ad Curiae reformationem. Sacra Congregatio de disciplina Sacramentorum 3* tum vigilantiam Tribunalium quoad causas matrimoniales, tum novam eorum ordinationem ct pro necessitate aptatam circumstantiis diligenter exegit. Haec autem sollicitudo nunc huic Supremo Tribunali tributa est, quia ct muneri suo et competentiae unificandae congruere sapienter visum est. Quae quidem unificatio una fuit ex praecipuis normis in Romanae Curiae reformatione adhibitis, iuxta Concilii Oecumenici Vaticani II optata

1. Sacra Congregatio de disciplina Sacramentorum, Litteris *In Plenariis,* die 1 iulil 1932 datis *, Tribunalium «vigilantiam» primum/ ordinavit, ita ut locorum Ordinarii 4SI
tenerentur quotannis mittere eidem Sacrae Congregationi relationes dc proprii Tribunalis statu et activitate.

2. Sollicitudo ct activitas Sacrae Congregationis adeo excrevit ut, die 24 mail 1939 constitueretur «Officium Vigilantiae», cuius praecipuum munus erat expendere relationes atque examinare sententias omnes, quae a singulis Tribunalibus quotannis ferebantur.

3. Constitutioni autem huius Officii praeiverant Pii XI Litterae *Qua cura* Motu proprio datae die 8 decembris 1938 ·, quibus tribunalia ecclesiastica pro causis nulPtatis matrimonii in Italia ordinabantur, promovente —ut ipse Romanus Pontifex fatebatur— Sacra Congregatione de disciplina Sacramentorum, quae plurium annorum labore notitias circa causas ac Tribunalia accurate collegerat3.

Hanc autem primam ordinationem aliae complures in diversis nationibus, per decreta praesertim eiusdem Sacrae Congregationis, subsecutae sunt. Quibus inceptis complementum adlecit Sacra Congregatio Consistonalls, extendendo quaedam decreta Sacrae Congregationis de disciplina Sacramentorum ad ceteras causas sive contentiosas sive criminales ·.

4. Inde patet quod, ubi agitur de lustitiae admInistratione provehenda, intime inter se conexae sunt iugls vigilantia el nova accurata Tribunalium ordinatio, prout sapienter indicavit Paulus VI, cum hoc utrumque munus per modum unius assignavit competentiae huius Supremi Tribunalis; «(Signaturae Apostolicae] integrum conftnna-

l A. A. S. **39 (1967), p. 9-1, a· ««S-**

' Mota proprio SoZZtzi/iUtAzw *ncnîrjm,* **tun. j3 ia .4. .4. S. 4« pp. 13-14 [LE 109S J.**

' Cui competebat et competit quidquid decerni coùcexbq :· «olet lo disciplina matrimonii (cfr. C I.C, caa. *49. i 1. ContL Apoat *E.xbttM* **C'nirrrMz. α. 55, Ln** *A. A. S.* **59 («9*7). p? [LE js«S J.**

4 Decr. CVufw» n. q, i n.4 .4. S. 3S (1966», p. 67* 'LE

• *A. A. S.* **24 (1931) pp** *>71-374-* **Iterum editae «unt Km Litter4« .4. A S. «S (X9JÔ) PP- J6S-J7O [LE 11031- *·<· ·<· ■$· Ü9JS) PP- 41O-4IJ ;LB 1437)· ' ·< -·<· 5. 30 (193S) p. 4i« ILE I<57J.**

• Pnraa extexuk» facta «t in favorem abp»>nrr TnbunaMtn R*no· naUam in Gallia per Decretam d»·» Ià mail 1965, in .4 *U* **-S. 37 («963) pp. too-107 (LE 31*4 L**

mu* Invigilandi mnnu* ilemque constituendi, necessitate postulante, nova Tribunalia Regionalia vel Interregionalla, quemadmodum multi* lam In regionibus providentissime adum est·1.

u

5. Hoc Supremum Tribunal suscipiens utramque munus slbl concreditum, dum novam Tribunalium ordinationem, llleri* ad Conferentia* Episcopale* missis, Iam curare incepit; alterum munu* per praesentes littera* circulares, piriler Conferenllis auditis, aggreditur,.l vigilantiam exercere volens, non ea mente ut omnia ad *e unum deferat, sed ut fraternum auxilium Tribunalibus Episcoporum offerat, et eisdem, per orbem terrarum dispersis, ln bonum animarum servitium praestet per rectam Iustltiae admlniitratlonem.

Hulusmodl igitur spiritu hoc Supremum Tribunal occasionem hanc arripit enixe Iterum hortandi locorum Ordinarios, ut considerent an Illa Tribunalium uniflcatlo, quae luxta Summi Pontifici* verba, mullis Iam In regionibus «providentIssime» Inducta est, In propria regione etiam introduci oporteat (sacerdotibus ad diversa tribunalium munera obeunda ex ceteris quoque redonibus, *l necesse sit, accitis), ut lustlthe In universa Ecaesla administratio, praesert'm quoad rem matrimonialem, celerior atque accuratior evadat, pro salute animarum, quae In gravissimo Interdum venantur periculo, nisi status personalis quam citissime ac recte definiatur.

6.Ad optatae cooperat'onls Incrementum et efficax auxilium praestandum In gravi administrandae Iustltiae offldo, magnopere conferent relationes de statu et activitate quorumlibet Tribunalium ecclesiasticorum, etiam religiosorum vel In locis missionum, confidendae a singulis rorum moderatoribus sive ad Ecdesiam Latinam sive ad Ecclesias Orientale* pertineant, ratione habita tum luris communis tum lurium seu normarum particularium.

7.Praedictae relationes ad hoc Supremum Signaturae Apostollcac Tribunal transmittantur vel per Generale Ecclesiae Rationarium *(Ulfldo Centrale dl Statistics dclla Chtaa)* re) per Nuntios aut Delegato* Apostollcos, nisi pro aliquibus nationibus aliter expresse cautum fuerit.

III

8. ln relatione, *quotannis* transmittenda, quae omnes cuiuslibet Tribunalis causa* spectare debet, tum pertractatas et diiudloita* In processu formali aut in processu summario, tum solummodo Introductas, responsiones dentur, quatenus res ferat, ad singula quaesita tum quae In hisce adnexa tabella proponuntur tum quae sequuntur.

9. 1) An nominatio Officialis, Vice-Offlclallum, ceterorumoue ludkutn, Promoter!* Iustltiae, Defensoris Vinculi ac Notarii flat luxta praescripta luris lura quoad eorum
483 qualitates tum quoad auctoritatem eo» nominantem./

2) An ea serventur quae In lure slotuta sunt de advocatis et procuratoribus, de testibus et peritis deligendi* vel admittendis, et do eorum munere fideliter exsequendo.

3) An In Tribunali collefflall procedatur collegtallter necnon singuli lodices ad deliberandum convenientes, suas afferant scriptas conclusiones ad meritum causae quod attinet, additis rationibus tum in iure tum In facto* quibus ad eas conclusiones venerint.

4) An termini ludlclales el conventionale* serventur, et causae quam citius absolvantur sive In prima sive In secunda Instantia.

5) An laxarum ludlciallum notula ad normam luris sit statuta, In qua praefiniatur quid parte* debeant pro expensis ludlclalibus, necnon quae sit retributio a partlbn* solvenda pro praestita advocatorum et procuratorum opera.

6) An adhibita iit debita vigilantia ne advocati et procuratores Immodicum emolumentum paciscantur, et, il Id fecerint, an congrua remedia ln cos adhibita sint.

7) An sententia exarata luerit non ultra mensem, elusque publicatio facta *lt non ultra bimestre a die decisioni*.

8) Quibus ratlnnlbu* innitatur querela nullltatls contra aliquam sententiam torte proposita.

9) Sl In anno nulla sententia lata fuerit, rationes huius silentii Indicentur.

10) üuibnsnim ex capitibus nullIUtls singulae sententiae fuerint pronuntiatae.

11) Quo ex capite casus excepti contigerint, ln quibus Ordinarius nullltuteru declaraverit ad normam canonum 1990-1992 C. I. C.. vel Motu proprio *Sollicitudinem Nottrojn,* nn. 498-500'· ♦

"Cerni. frzknu (W mi. m» A A. $ y» P *·* (L8 >*«). ·· A A, S. 41 dW»l p ttA IMI кoM

WW

i Tîlbat ,n n' 9 cl ln 'chcdull* adnexis nihil detrahunt Induitl* vel legibus particularibus auctoritate apostolica latis el adhuc vigentibus, el firmo Iure Ecclesiarum Orientalium. Proinde relationes el responsiones eo tendere debent ut fidelis observantiae respectlvarum legum processuallum notitia praebeatur./

IV

11. *Slnqulls quinquenniis,* mense lanuirio, Incipiendo ab anno 1972, mittatur nna cum relatione de statu dioecesis, sed ln separato folio, relatio de statu Tribunali*, in qua indicari debent:

1) Utrum dioecesis suum habeat Tribunal primae instantlae rite constitutum, an praesertim quod attinet ad causas de nullitate matrimoniorum, tribunali interdioecesano, cl quonam, uti debeat.

2) An in dioecesi ludlcia secundae Instantiae haberi possint; et, quatenus affirmative, quaenam sint dloccesana Tribunalia a quorum sententiis primae instantiae ad huiusce dioecesis Tribunal appellari debeat.

3) Nomina Officialis ccterorumque ludlcum, Promotori* Iustltiae, Defensoris Vinculi, atque ellam tituli academic!, quibus quisque praeditus est.

4) An saltem Officiali* seu Praeses Tribunalis et Indices laurea doctorail in iure canonico ornati sint. An Udem ceterique, de quibus sub n. 3» liberi sint «b aliis muneribus.

5) Nomina Cancellarii Tribunali* et eorum qui actuarii munere funguntur, necnon tituli academic! quibus ornati sunt.

6) Advocatorum nomina et tituli acadcmlcl, peculiari mentione facta eorum qui sacerdotes sunt. Ad procuratore» et advocatos quod attinet, significetur an pro causis nultltatls matrimonii servata sint praescripta luris.

7) Index taxarum quae propter expensas Tribunalis solvendae sunt; qua mensura Curia concurrat ad expensas Tribunali* sive dloecesanl aut inlerdioccesani sive regionalis; ratio qua lusta retributio ludlcum et administrorum Tribunalis ordinatur, emolumenta quae advocatl* et, ubi casu* fert, peritis persolvi debent; utrum haec emolumenta solvantur directe a partibus nn per Tribunalis Cancellariam; quomodo consultum sit gratuito pauperum patrocinio, et qua proportione uterque modus patrocinii statistice se habeat.

12. Non iam omnes sententiae, sed tantum eae mittendae erunt ad hoc Supremum Tribunal quae explicite requirentur, et quidem generatim sine netis, nisi interdum Ipsa quoque acta expetantur./ 485

13. Hoc Supremum Tribunal certius fiat tum de nominatione Praesldum et ludlcum omnium Tribunalium, etiam Regionalium et Appellationis, udlecto brevi curriculo vitae, tum de eorundem amotione ab officio.

14. Quo sollertiore cura Invigiletur observantiae legum processuallum, quas unus Romanus Pontifex Innovare potest u, haec statuuntur.

1) Sl contingat ut aliquae normae processualcs alicubi praetereantur nec alia suppetat via nd earum legum observantiam obtinendam, patet recursus ad hoc Supremum Tribunal, quod providebit luxta art. 93 Nonnarum Specialium Signaturae Apostollcac.

2) Remittitur Conferentiae Episcopali prudens ludlclum de opportunitate vel etiam necessitate Instituendi Commissionem, In qua non desint selecti Praesides tribunalium, culus munus sit ad Apostollcam Signaturam, scripto vel ore, de tribunalium propriae regionis activitate et legum processuallum observantia referre.

Quatenus specialis Commissio Institui non possit, referat saltem Moderator Tribunalis.

15. Denique luvat haec Exemi* Ordinariis locorum nec-

non Supremis Institutorum Religiosorum Moderatoribus ut' atunti* normis Apostollcac Sedis et recenti allocutione Summi Pontificis ud S. R.

«? m dju ·» '''*. °.
44,1 °-lv lLB
tocnrtA OxarZmx .T iτΛ tc*°' tl ***
te terv cABonko te Ai~» frb· .ImS» Uimtu Mllrca
Rou-. ad prx-vm apod Slodium S R.
»«· * 'mute dmtm. (S. C dxu.Lte?*n»d:ao.

480 Rotae Tribunal », quibus studia canonica noml/natim pro futuris ludlclbus urgentur, cfformatloncm selectorum Juvenum ad gravissimum Judicandi munus diligenter curent, quibusvis superatis difficultatibus.

Foveant praeterea conventus vel cursus de re canonica quibus tum ludlces turn Tribunalis administri necnon advocati, propriam scientiam canonicam ac Jurisprudentiae cognitionem augeant, perfectiorem reddant ac hodiernis necessitatibus nptent.

Tandem magni faciant munus ludicandi, propterea quod, etsi speciem minus gratam el allicientem fortasse prae se ferat, utpote sine delectatione el strepitu, immo in abscondito exercendum, Indole vere pastorali pollet cum necessitati prospiclat animarum, ideoque in bonum Ecclesiae conferat.

Praesentes Litterae Circulares suos plenarios ct integros effectus sortientur α festo Annuntiationis B. M. V., id est a die xxv marlii anui mcmlxxi.

Datum Romae, in Sede Supremi Tribun ilis Signaturae Apostollcac, die xxvm decembris mcmlxx.—Dinus Card. Staffa, *Pruef.* loanncs AL Pinna, *a Secretis.*

" «Ma tutto questo indente sfcxro di ncviiiooe dei Colice risuit*rebbe ia bsoc* paxte »tenlo κ conteinpuriaeanientc non ti pxovvcdesse anche a rinoevare k> »tudk> d?Uo iteiu) dlritto · ad accrescere il numero di coloro che ii dtdkano itudi giurithci specUliruiU, e che contribmranno doauril, lo ὠντηΐ modi e a vari livelli, ad attuare le riunovate ic«i della China... Sot a aufuriamo che il vostro Collegio perati ancb- α‹1 esso un efficace cootnbuto... coaUQuando a svoigerc un autentico lavoro di formaxioae caooabtica mediante il vostro «Studio Rotale·, cbe, pur essendo di récente ar-ùoae, ha ml acquisUto indubbi tnrriü dmanxj alla sciruxa» (Paulin VI, *AQoculta aJ PrasUlui A*Jiî<*a, Ofpciski fi Advocatos Tribunalia S. R. RoUt, njtn Jdtbui ivJuanJia inmnto anno coram admiwa, du ii tcbntarii* **ijM. in** *A. A. S.* **6o (1968] p. 306) (LE 3628).**

• Ada. vide rab documonto anteriori: LE 3937.

3938

1970 .. ..-SC RELIGIOSORUM, NORMAE. PART.·

Documenta remittenda ad nihil obstat obtinendum
PRO ERECTIONE CONGREGATIONIS IUR15 DIOECESANI AD DECRETUM LAUDIS IMPETRANDUM

1.Nomen, cognomen In sacculo. In religione. Fundatoris vel Fundatrlcls, necnon primi Superioris vel primae Supcrloris-*ae generalis, cum brevi eorum curriculo vitae.

2. Relatio hlstorlco-kiridica Sodalitii ab exordio.

•i3, ,PV° c*emPl*ria libri precum, cerlmonlalis et consuetudinarii (libro delle usanzr, coutumier, book of customs), sl in usu tint apud Sodalitium.

4. Imagines (v. photogr.) religiosi habitus pro novltlis el profestis.

5.N. 0 textus Constitutionum pro Instituto luris dioeceSi antntl vel pro Instituto turis pontificii.

6.Prospectui nuinericus (stntistlca) sodalium et domorum Sodalitii; si in plures dioeceses diffusae, carum Ordinarii edoceantur testimoniales ad hanc S. Congregationem directe remittendas esse.

7.Declarationes dc sequentibus: *a)* **an In fundatione vel progressu temporis. Jocum habuerint facta extraordinaria, uti vlilonei et similia;** *b)* **quae devotiones peculiares et quae specialia pietatis exercitia praeferantur,** *c)* **on in dioecesi aliud Institutum sit eiusdem nominis et cum eodem flaspeciali.**

Insuper remittatur huic S. Dlcasterto summa U. S. Doli. 150 pro necessariis expensis quae, rebus absolutis, apte definientur.

• CpR 52 (1971) 191.

3939

1970 .. ..-SC CUSTUS DIVINI, RESPONSUM. PART.·

Responsa ad proposita dubia liturgick: 1.—Ad institutionem **GENERALEM MiSSALIS ROMANI. 2.—AD CALENDARIUM** Romanum

I. An Institutionem generalem Missalis romani

1. *Quando tn fine Missae adhibetur formula benedictionis sollemnior vel oratio super populum, quomodo Inserenda est In ritibus conclusionis!* Resp. **In n. 124** *Inst.* **pen. dicitur quod quibusdam diebus et occasionibus formulae benedictionis** *praemittitur,* **luxta rubricas, alia formula sollemnior vel oratio super populum. Tunc ritus Ita componitur. Post salutationem** *•Dominus vobiscum·,* **diaconus vel, eo deficiente, monitionem his vel similibus verbis: Deinde sacerdos, manibus super populum extensis, dicit benedictionem, vel orationem super populum cui sequitur benedictio, omnibus respondentibus «Arnen».**

2. *In n.* **26** *Institutionis generalis verba* **«actioni sacrae»** *referenda sunt ad processionem sacerdotis et ministrorum vel ati lotam celebrationem eueharlstleam!* Resp. **Verba de quibus supra referenda sunt ad processionem, quia in contextu agitur de cantu ad introitum. Tamen ipsa norma induit valorem eneraliorem: qunliscumque cantus In Missa aptari debet inSoli temporis et actionis, quae hic el nunc peragitur.**

3. Si *panis et vinum a fidelibus offeruntur, quomodo componitur praesentatio patenae cum pane, luxta* **n. 102** *Inst. gen.!* Resp. **Nulla habetur difficultas. Nam oblationes quas sacerdos a fidelibus accipit, adjuvantibus ministris, super apta mensa ponuntur el panis ac vinum ad altare deferuntur (cf. n. 101), et deinde fiunt ritus offertorii.Si autem celebrans ultimo accipit a fidelibus patenam aut pyxidem cum hostiis potest directe ad altare pergere et statim formulam oblationis panis dicere.**

II. Ad Calendarium

4. *Quomodo transferendae sunt sollemnitates quae Impediuntur a dic llturgtcoqul praecedentia gaudet!* Resp. **Gencnitim sollemnitates, quae Impediuntur, ad proximiorem diem transferuntur (cf.** *Normae de Anno llturglca et de Calendario* **n. 00) (LE 3727]. Attamen sollemnitates quae in dominicis Adventus el Quadragesimae forte incidant ad diem sequentem aliquando transferri nequeunt, v. g. cum Sollemnitas S. loscph vel Annuntiationis Domini, dominica in Psalmis de passione Domini occurmnt, el celebrari deberent post duas hebdomadas. Ideo ad difficultates minuendas, n. 5 supmdictarum Normarum statuit ut in his temporibus sollemnitates forte die dominica occurrentes, sabbato praecedenti, dc more, celebrentur. Sl nutem sabbatum liber non sil a celebrationibus sub nn. 1-3 In tabula praecedentiae recensitis, tunc servari potest principium generale, n. 60.**

• NotiL 8 (1970) 404-406.

ANNUS 1971

3940

1971 IAN 1.-SC GENT. EVANG., FACULTATES. PART.·

Formula facultatum decennalium Ordinariis locorum
IN TERRITORIIS MlSSIONUM TRIBUTARUM

Firmis manentibus facultatibus ae privilegiis quae ex Lit. Ap. Motu Proprio datis Pastorale Munus (LE 3139] *ceterlsque concessionibus omnibus locorum Ordinariis competunt, opportunum visum est largiri Ordinariis locorum in territoriis missionum, sicut et in praeteritum, nonnullas ampliores facultates quae ad eorum officium efficacius expeditiusque reddendum adhuc multum conferunt.*

Quamobrem Sacra Congregatio pro Gentium Evangellza-Hone seu de Propaganda Fide, vi potestatis sibi a Summo Pontifice Paulo Divina Providentia Papa VI tributae. Ordinario N. A'. *facultates quae in hac Formula continentur quaeque Concilii Oecumenlci Vaticani* ***II*** *ordinationibus et subsequentl legislationi sunt accommodatae, concedit ad decennium, quod decurrit a die* 1 *mensis Januarii anni* 1971 *ad diem* 31 *mensis Decembris anni* 1980.

Datum Romae, ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Gentium Evangelizaiione seu de Propaganda Fide, dit... mensis ... anno Domini.

Formula Facultatum decennalium

1. Concedendi facultatem administrandi Confirmat tonis Sacramentum nonnullis sacerdotibus, absente tamen

aut longinque residente vel impedito quocumque Episcopo, servato ritu in Rituali Romano contento x.

2.Concedendi facultatem sacerdotibus, qui baptismum adultis ministrant, ut, absente Episcopo, eosdem confirmare possint, antequam ad S. Eucharistiam admittantur.

3.Conferendi sacerdotibus facultatem consecrandi calices et patenas, iuxta formam in Rituali Romano praescriptam.

4.Permittendi ut Missa celebrari possit cum lumine cuiusvis generis; necnon permittendi ut Missa absque luminibus celebrari possit, In cusu necessitatis.

5.Concedendi ut, iusta de causa, in celebrando S. Sacrificio el in aliis celebrationibus Hturgicis adhiberi queant sacrae vestes cuiusvis coloris liturgie!.

6. Concedendi sacerdotibus ut ter, diebus quoque ferialibus, Missam celebrare possint, sl vera necessitas pastoralis Id postulet.

7.Permittendi ut in commodam fidelium 1res Missae statim post mediam noctem Nativitatis Domini celebrari possint, cauto tamen ut omnia cum debita praeparatione ac reverentia flant.

8.Permittendi ut functiones feriae V et VI Hebdomadae Sanctae necnon Vigiliae Paschalis bis celebrari queant hora postmeridiana, prudenti Ordinarii ludicio statuta, in locis quoque ubi Missa pro fidelibus celebrari solet.

9.Concedendi ut loto anni tempore Missa de Dominica celebrari possit diebus infra hebdomadam, modo ne solemnltas occurrat.

10.Permittendi ut, Iusta de causa. Sanctissimum Sacramentum cum duobus luminibus cuiusvis generis exponi possit.

11. Permittendi ut, in locis ubi nulla prorsus materia apta nd lampades nutriendas haberi potest, Sanctissimum Sacramentum etiam sine lumine asservari queat.

12. Permittendi, sl sit periculum Irreverentiae vel sacrilegii, ut Sanctissimum Sacramentum in loco non sacro, luto tamen el decenti, retineri possit, ellam sine lumine.

13.Permittendi ut Sanctissima Eucharistia asservari possit id normam can. 1265, etiamsi sacerdos bis tantum m mense Missam in sacro loco celebret.

H. Anlkipandi vel prorogandi, prout bonum fidelium id exigit, tempus utile pro communione annua quae Paschalis vocatur.

15. Dispensandi, ex Iusta et rationabili causa, habita ellam rallone gravitatis impedimenti, super omnibus Impedimentis matrimonialibus iuris ecclesiastici, exceptis Impedimentis provenitnlibus ex sacro Presbyteratus ordine, ex affinitate in linea recta, consummato matrimonio, et ex defecta aetatis, qui biennium excedat (SuMriegtibUis).

In concedenda dispensatione ab impedimentis mixtae religionis vel dlsparitalls cultus, observentur Litterae Apostollcae, M. P. datae die 31 Martii 1970» *MaJrunonia Mixla* ILE 36411.

16. Sanandi in radice, dummodo consensus perseveret, matrimonia ob aliquod Impedimentum, de quo supra (n. 15) vel ob defectum formae, nulllter contracta vel more civili attentata. Quod vero attinet ad prolis legltlmationem. Ordinarius prae oculis habeat canones 1051, 1138 (SuMdegaMfiiJ.

Facultas sanandi in radice non extenditur ad casus in quibus supervenerit amentia unius vel utriusque partis. In singulis hisce casibus od S. Sedem recurrendum erit.

17. Dispensandi super interpellatione coulugis In infidelitate relkt1, slquldtm certo constiterit ex processu saltem summario et extraludlclallter interpellationem fleri non posse sine evidenti gravis damni aut coniugl iam ad Fidem converso (etsi nondum baptizato), aut christlanls inferendi periculo *(SuMdeyablla).*

18.Permittendi gravi ile causa Infidelibus plures uxores habentibus ut post baptismum, sine ulla interpellatione primae uxoris, ex illis retineant quam maluerint, sl et ipsa baptlxala sil, renovato tamen matrimoniali consensu L

19. Concedendi, etiam in dioecesibus, sacerdotibus vel diaconis delegationem generalem matrimonii celebrationi

:adslstcndi, ii, servatis quae, prouti res ferat et loci ac Sri5|C0nÎ Oη'' observare permittant, matrimonii celebrationi, ad normam canonis 1019 et sequentium, praemitti debent; cl semper firmis sacrorum canonum praescriptionibus tum de luribus parochi servandis tum de adnotatlone in libris paroeciallbus facienda.

20. Rel[illegible] ordinarii officialium, numerum minlnistrorum tribunalis primae instantiae, ita ut tribunal constituatur tribus administris, scilicet iiidicc" unïco/dcfensore vïneali et notario.

21.Permittendi erectionem domus religiosae In proprio territorio, dummodo pro monasterio monlalium obtentura faeril Beneplacitum Sedis Apostollcae ad normam can. 497 par. 1.

22.Confirmandi ad tertium triennium Antistitam, legitime postulatam, monasterii monialIum Episcopo dioecesano sublecti.

23. Dispensandi —praehabilo voto Antistitae— religiosas malleres monasterii Episcopo dioccesano sublecti, id petentes, a vinculo votorum temporariorum.

24..Absolvendi ab omnibus censuris, sive simpliciter sive speciali modo Romano Pontifici reservatis, iuxta canonem 2250 par. 3 *(Subdelegabilis).*

25. Dispensandi vel commutandi, Iusta de causa, vota privata. Sedi Apostollcae reservata, de qalbus in can. 1309 *(Sabdelegabilis).*

26. Erigendi unica formula benedictionis stationes Viae Crucis cam Indulgentiis, qune huiusmodi pium exercitium peragentibus concessae sunt; item concedendi sacerdotibus facultatem easdem erigendi, servatis tamen ritibus ab Ecclesia praescriptis.

27. Erigendi illas etiam confratemitates a S. Sede aptrobatas quarum instituendarum lus apostolico ex privlleglo ollis reservatum est (can. 686 par. 2) lisque adseribendi fideles.

28. Concedendi sacerdotibus facultatem fideles adseribendl omnibus confrntemltatibus el imponendi omnia scapularia a Sede Apostolica approbata, sine onere inscriptionis.

29. Permittendi clericis et religiosis, ut caritatis causa, medicinam et chirurgiam exercere valeant, dummodo In istis artibus revera periti sint et in curandis infirmis omnia quae clericum et religiosum dedecent, vel scandalo esse possint, diligenter vitent, atque pro ipso exercitio artis suae nihil postulent.

30. Dispensandi eam fidelibus ut serviliter laborare valeant diebus dominicis vel festis dc praecepto, exceptis Nativitate Domini, Paschate et Pentecoste, firma tamen lege Sanctae Missae participandi *(Subddegnbilis).*

31. Permittendi suo in territorio, ut fideles dic sabbati vel In vigilia festi dc praecepto satisfacere valeant obligationi participandi Missae diei dominicae vel festi de praecepto subsequmtis.

32. Permittendi ut, servatis rubricis, in dominicam aut etiam in alium diem ab OnUnario loci determinandum, transferatur solemnitas festorum, quae secundum can. 1247 sunt ferianda, sed legitime abolita.

33. Pro Praefectis Apostollds, asservandi in sacello domus stabilis suae residentia? actualis Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum.

34. Pro Iisdem Praefectis Apostollds, utendi, durante munere, insignibus ct privilegiis ipsis concessis, etiam extra proprium territorium, prachabito, quoad exercitium Pontificalium, consensu Ordinarii loci.

Animadversione»

I. Memoratae facultates ea lege conceduntur, ut illae tantum subdclcgari possint, quae Ita explicite notantur per verbum SuMele^abilis. Qui autem subdelegationem ab Ordinario obtinuerit, de ea mentionem facere tenetur.

.nP* Inclnsls Vicario Generali et Delegato, Δ c iV' n llsdera tamen adiunctls facultatibus seu perbuv lnlra UmlUs ln praecedentibus articulis txpTTXsos. concedere potest.

I fapra<UcU1 facultatibus uti tantum va«sdeT^eolt^ï'TH lnlra !lncs suae lurisdlcllonis; Λ'11*. ,lnc ul,a niercede exerceat «SÎS Clariae et eursus pustulis ns qui pares sunt a<l eas solvendas exigendis).

usquéilum'orillnàrius'nova. t'' roborc perseverant peiit. -'CUUUUMU novas facultates decennales recc-

V. Facultates omnes In Litteris Apostollds *Pastorale \tunas* |LE 31391 diei 30 Novembris 1963 concessae Episcopis residcnllalibus atque aliis iisdem In lure aequiparalls. In territoriis dependentibus n Saem Congregatione pro Gentium Evangel|satione seu de Propaganda Fide conceduntur ceteris Ordinariis locorum, tum Intcrinls tum Vicariis, nisi quoad Vicarios ipse Ordinarius aliquid sibi reservaverit.

VI. Ipse Ordinarius omnes praedictas facultates, tam in Litteris Apostollds *Pastorale Munus* quam in praesenti Formula contentas, servatis de iure servandis, Vicariis Episcopalibus delegare aut subdelegure potest.

•Ordinsrh* locorum in territorii* mierionum. Prot. N. 1130/71: a tolli* a S. C pro Oontium ovangeUsatione editi*. Adn. A. AB UTR. in AOFMCAp. 87 (1971› I2S-127: 88 0972) 86-95. 140-150. ot in LaorenUanum 12 (1971) 289^324; Ign. LEE in CpR 52 (1971) 24S-266. 234-249; 53 (1972) 24-51. 137-181, 206-223; F. TIMMERMANS in The Clergy Monthly 36 (1972) 119-126; African Eccl«ia*tical Review 13 (1071) 389-375.

3941

1971 IAN 1.-SC GENT. EVANG., FACULTATES. PART.·

Index facultatum Nuntiis, Pro-Nuntiis et Delegatis Apostolicis in territoriis Missionum tributarum

Sacra Congregatio pro Gentium Evangelizalione seu de Propaganda Fide, vi potestatis sibi a Summo Ponti/ice Paulo, Divina Providentia Papa VI, tributae, Exc. N. *V. /a-*cullales quae in hoc Indice continentur concedit.*

Datum Romae, ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Gentium Evangelizatione seu de Propaganda Fide, die ... mensis ... anno Domini...

Facultates

1. Permittendi Ingressum in Seminarium filiorum illegitimorum necnon dispensandi promovendos ad Sacros Ordines ab irregularitate ex defectu natalium, de qua in can. 9S4 n. 1 C. I. C.; exceptis sacrilegis.

2. Permittendi Instructionem processuum super matrimonio rato et non consummato. Acta tamen processuum mittenda erunt ad hanc Sacram Congregationem, quae ea Dicasterlo competenti tradere curabit.

3. Permittendi ut pro Missis binatls atque trinatis, suo In territorio celebratis, Ordinarii eleemosynas recipiant, In bonum Seminarii vel operum Missionis erogandas.

4. Visitandi sive per se sive per ecclesiasticum virum, personas, loca et res de quibus in can. 3-14, 512, 1382 C. I. C., In casibus tamen particularibus ct non per modum generalis visitationis; dummodo visitatio ipsa necessaria et urgens videatur. Ordinarius impeditus sit vel negligens, et tempus non suppetat recurrendi ad S. Sedem.

5. Absolvendi, iniunctis dc iurc inlungcndis, tum in foro conscientiae, tum etiam in foro externo, pro casuum diversitate, ab omnibus censuris a iure sive simpliciter sive speciali modo Romano Pontifici reservatis, aut Ordinario a iure pariter reservatis.

6. Indulgendi. paupertatis causa, lis qui Missarum sive manualium sive fundatarum applicationem omiserint ut, quoad praeteritum tempus, obligationi suae paulatim satisfacere valeant, celebrando per se vel per alium aliquot Missas a concedente, vel, in casibus occultis, a confessario, ad numerum quod spectat, aeque determinandas.

Admoneantur autem commemoratarum omissionum rei Ipsis Missarum onera quae adimplenda supersint condonata existimanda, sl forte, ante plenam eorundem satisfactionem, ple In Domino obierint, nulla relicta pecuniae summa oneribus sive In toto sive aliqua ex parte Implendis, supplente In reliquis Sanctitate Sua dc thesauro Ecclesiae.

Item concedendi, si in aliquo casu ob peculiaria omnino rerum adiuncta expedire In Domino videatur, ut ad certum numerum Iuxta vires petentis. Missae, quoad praeteritum pariter tempus, reducantur, dummodo ne agatur de recidivis, supplente pariter Sanctitate Sua reliquarum Missarum defectum de Ecclesiae thesauro.

7. Remittendi seu condonandi, «pro foro conscientiae tantum», delinquentibus pauperibus partem aliquam male ablatorum, nut retentorum, quando domini Incerti sunt et casus occulti; ita tamen ut residuum, si quod adsit, vel aliqua summa vel pars pro viribus taxanda pauperibus loci vel in pia opera eiusdem loci, si fleri possit, distribuatur.

8. Recipiendi, aut delegandi in singulis casibus idoneum ecclesiasticum virum ut recipiat denunclatlones de crimine sollicitationis, servatis in omnibus forma et tenore Instructionis quae a Sacra Congregatione pro Doctrina Fidei in lis casibus danda erit.

9. Prorogandi ad breve aliquod tempus facultates et Indulta a S. Sede concessa, quae explraverint, quin tempestive postulatio pro eorum prorogatione ad Sanctam Sedem missa fuerit, facta tamen obligatione stalim recurrendi ad eandem S. Sedem pro gratia aut (si petitio iam facta fuerit) pro responsione obtinenda.

10. Vacante aliqua dioecesi, ct rogante eiusdem Vicario Capitulari vel Administratore Apostollco, concedendi quoties res urgeat, et pro singulis casibus, facultates quae sunt in potestate ordinaria Episcopi.

11. Permittendi ut Episcopalis ordinatio, rationabili de causa, fieri possit extra dies statutos (can. 1006).

12. Permittendi ut Episcopus ordinari possit atque dioecesis possessionem capiat antequam Apostollcae sub plumbo Litterae pervenerint.

13. Concedendi ut Metropolita actus iurisdictionis metropolitanaect ordinis episcopalis ponere possit ante S. Pallii impositionem.

14. Quoties urgeat necessitas, evidens sit utilitas et periculum adsit in mora, permittendi singulis quorum interest ad normam canonum 534 par. 1 et 1532 par. 1 n. 2 C. I. C., ut bona ecclesiastica alienari, oppignorari, hypothecae nomine obligari, locari, emphyteusi redimi possint, usque ad duplum illius pecuniae summae, quam natlonalis aut regionalis Conferentia Episcoporum proposuerit et Apostolica Sedes adprobaverlt.

De peracta alienatione, Intra annum, S. Congregatio competens edoceatur.

15. Impertiendi secundum praescriptam formulam ter in anno et non in eodem loco, diebus ab ipso eligendis, Benedictionem Papalem cum indulgentia plenaria ab Ils acquirenda qui, confessi. Sacra Communione refecti et ad mentem Summi Pontificis semel *Pater* et *Ave* vel quamlibet aliam orationem pro sua pietate recitantes, eandem Benedictionem acceperint.

16. Concedendi indulgentiam partialem omnibus fidelibus praesentibus sacris functionibus a se peractis.

17. Erigendi pia sodalitia Rosarii, B. M. V. de monte Carmelo et Septem Dolorum, cum potestate communicandi huiusmodi facultatem cum ecclesiasticis viris pro suo prudenti arbitrio; sub lege tamen et condicione ut haec facultas non exerceatur ubi coenobia adsint religiosorum, qui ex apostolica concessione ciusmodi privilegiis gaudent.

Item ecclesiasticis viris concedendi facultatem, sub eadem lege ct condicione, benedicendi scapularia praedictarum sodalitatum.

18. Deputandi simplices sacerdotes pro administrando sacramento Confirmationis, in iis regionibus in quibus, ob extraordinaria rerum et personarum adiuncta. servari nequit lus commune, servatis praescriptis can. 781 par. 1, 782 par. 4 ct 784 G. I. C.; Idque ad tempus aliquod determinatum.

19. Consecrandi ecclesias et benedicendi campanas, monito tamen loci Ordinario eoque non renuente.

20. Cognoscendi, in casibus extraordinariis et urgente necessitate, super statu alicuius domus Religionis cuiuslibet, conferendo cum Superioribus consilium ct operam ut opportuna abusibus remedia adhibeantur, ct Religiosi ad sui status perfectionem reducantur, certiore tamen facta Suam primum Apostolica Sede, sl quid novi in utilitatem Saustralium Communitatum decernendum esse videatur.

21. Permittendi transitum ad aliam religionem, servatis servandis (can. 632).

22. Concedendi, consentientibus Superioribus quorum interest, indultum temporarium manendi extra claustra, seu exclaustrationls, non ultra triennium, sodalibus Institutorum iuris pontificii (can. 638).

23. Concedendi sodalibus Religionis clericalis exemptae dispensationes a legibus generalibus Ecclesiae quae Litteris Apostolicis Motu Proprio datis die 15 lunli I960 *De Episcoporum muneribus* IX, n. 4 (LE 34491, Romano Pontifici reservatae sunt.

Animadversione·

I. Nuntio, Pro-Nuntlo et Delegato Apostollco pariter conceduntur facultates omnes In Litteris Apostolicis Motu

Proprio datis *Pastorale Mundi* [LE 3139l contentae necnon Facultates Decennales Sacrae congregationis prn Gentium Evangelixatlone seu de Propaganda Fide.

II. Omnes facultates Nuntio, Pro-Nuntlo, Delegato Apostolico tribuuntur durante munere et cum potestate easdem subdelegandl digniori administro Pontificiae Missionis, quoties Nuntius, Pro-Nuntlus et Delegatus Apostolicus quacumque de causa a Sede absit.

Subdelcgatlo vero non extenditur ad facultates quarum exercitium characterem episcopalem requirit.

HL Negotiorum Gestor, qui vacanti Nuntiaturae et Delegationi Apostolicae praeest, facultatibus Nuntio, Pro-Nuntlo ct Delegato Apostolico tributis uti potest, lis exceptis quarum exercitium characterem episcopalem requirit et tantum si res urgeat.

IV. Indulta quae Pontificius Administer ad tempus largiri potest, ultra quinquennium ne concesser! L

V. Pontificius Administer facultatibus quae In hoc Indict recensentur nonnisi a receptis Apostollcls Litteris In forma Brevis uti valet

Facultate» pro ipso Nuntio, Pro-Nuntlo vel Delegato Apostolico

1. Sacellum domus stabilis Nuntii, Pro-Nuntli et Delegati Apostollcl, ex Induito Summi Pontificis, qua seml-publlcum censendum.

2. Administrandi sacramentum Confirmationis In territorio universo sibi assignato, necnon durante maritimo Itinere tam in accessu quam in recessu α loco missionis suae.

X Recitandi divinum Officium et Missam celebrandi iuxta kalendarium Romanum pro clero Urbis; Idque concedendi sacerdotibus secum commorantibus slblque sublectis.

•Ug*ria Ac>>rolicii. Pre! N. IOW/Π · fdiii ib:pu S C- pro Gte^aa •vàrç^ùjiilcLo «ώ ὺ*. Ada. A KEUTEH in BἐM 3S (1971) 211-213.

3912

1971 IAN l.-SCBST.CATH., DEC. AAS 63 (1971) 320-321

Facultas Theologica «Marianum» in Urbe «Pontificio» titulo augetur

Theologicas Colegli S. Alexli Falconer!! scholas ad normas Constitutionis Apostolicae Deui *scientiarum Dominus* (LE 10301 inslllütas Pius XII, fel. rec., litteris S. ConKregaUonis de Seminariis et Studiorum Universitatibus die 30 novembris anni lubllarl» 1950 datis, ad Facultatis Theologicae dignitatem, alumnis tamen totius Ordinis Fratrum Servorum Mariae reservatae, benigne evehere dignatus est. Expleto leliciter praescripto quinque annorum experimento. Summus Idem Pontllex, Decreto eiusdem S. *Reginae* die 8 decembris 19u5 JLE 2536) Theologicam Facultatem, titulo «Marianum» decoratam auctamque adlecto Biennio philosophico, In perpetuum erexit, elusque Statuta rata probataqut habuit. Inceptum deln Mariologbe Institutum, post praelectionum triennium prospere transactum, Sacra ea- u2 7 D««tum *Erceisam* Matron ILE 26941 In perpetuum constituit Jusque concev- Institutum concedendi Doctoris insignia In S Theotoala cum spectallxatlone ın Mariologia. meoıogu

His proxime superioribus annis ac praecipue ner occasionem Concilii Oecumralcl Vaticani II, Facultas eiusoue Institutum Mariologlae hoc slbı potissimum proposu^nt. ut penitius mariologlcam doctrinam sdentlfice Investigarent, traderent Indesinenlerque proveherent, cum sibi magno esse honori ducerent inter ceteras Theologicas Facultates hac peculiari nota distingui. Dum enim aptis servitia methodis catholicam doctrinam ex Divina Revelatione haurit eandemque ope speculationi» penetrat ac Illustrat (spiritu ellam oecumcnico, atque progressu philosophico tcieutindsque inventis minime negitetis). Facultas rem mariologlcam peculiari sibi studio prosequendam Impigre contendit; Imprimi» vero, ad normas Conclu l Vant? rhI⊢I⌃atiOnfmIde Beata VlrKb,c 'Mtltuendo. utlque Pcr Christi ct Ecclesiae mysterii investigationem. Ouae eiusdem Facultatis specialis de B. Virgine Institutio atque *n5ul'i3{?|n⁄calhol,c® f°rbe singularis sidetur cademqSe 321 cum Ordinis Servorum Mariae munere In Ecclesiae explendo prorsus composita. Ad hoc nutem propositum efficacius assequendum. Facultas peculiari instructa est bibliotheca, recent Issi mis operibus technidsque adiumentis continenter aucta augendaque; commentarios periodicos «Marianum», unde ct nomen accepit. In lucem tertio quoque mense edendos curat; congruoque docentium numero, rei mariologlcae vere peritorum, magis In dies ditari conatur.

Cum autem a S. Congregatione pro Institutione Catholica novae leges *Xormae quaedam* (LE 36521 inscriptae datae sint, quibus Ecclesiasticae omnes Facultates ad sclentiflcam «spccialixatIonem» haerentius persequendam severiores iubentur sibi constituere structuras. Sacra eadem Congregatio proprium Instituti finem, continenter utique amplificandum, Facultati nunc attribuit, eloue libenter lus confirmat gradus academlcos «cum spcclalizatlone In Mariologia» exinde conferendi, adeo ut post Baccalaurcatus gradum iis alumnis collatum, qui curriculum phllosophico-thcologlcum per quinquennium rite emensi fuerint, Licentiam iis concedat, qui ulterias per biennium in studiis mariologlcls specialius exculti fuerint, aptamque ad id conscripserint dissertationem; Doctoratum vero iis qui, post congruum temporis intervallum, requisitas expleverint condiciones, atque imprimis dissertationem exaraverint quae «ad scientiae profectum vere conferat», elusque saltem partem typis ediderint; peculiare denique Diploma iis alumnis, qui idonea studia saltem per biennium peregerint; accurate servatis tum praescriptionibus In documento Normae *quaedam* contentis tum propriis Facultatis Statutis, ab eadem S. Congregatione pro Institutione Catholica probatis.

Cum igitur haec Facultas vigesimum suum annum feliciter nuper expleverit septlmumque Incidat saeculum ab Ordine Servorum Mariae fauste condito, Sacra eadem Congregatio. Revihi Prioris Generalis, Magni Cancellarii, petitionem benevole excipiens, potestate a Paulo div. Prov. Pp. VI sibi peculiariter collata. Facultatem Theologicam «Marianum» Pontificio titulo hoc Decreto exornat atque decorat* omnibus ipsi agnitis tnbutisque luribus privilegiis honoribus atque officiis, quibus studiorum Universitates vel Facultates, hoc auctae titulo, fruuutur vel frui poterunt. contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus S. Congregationis Pro Institutione Catholica, die 1 mensis ianuaril, In Sollemnitate B. M. V. Matris Domini, anno a reparata salute 1971.— Gabriel Maria Card Garrone, *Praef.* Franclscus Marchlsano, Suteecr.

3943

1971 IAN 2.-SIGNATURA APOSTOLICA, RESCR. PART.·

Nonnullae facultates tribuuntur circa modum procedendi **LN CAUSIS MATRÎM0NLU.IBU3 PERTRACTANDIS PRO CONFERENTIAE EPISCOPALIS ÀNGL1AE ET VALLIAE TERRITORIO**

Predbus diei 15 octobris 1970 E.mu» Cardinalis Archlepl-scopu» Volmonaaleriensl». nomine Ordinariorum Angliae ct Vafltae (▾. England and Wales), petiit ad experimentum et ad triennium facultate» quae sequuntur in causis matrimonialibus petracUndls ac definiendis:

1) Ut capitibus competentiae In can. 196-1 statutis addatur caput domicilii partis actricis etiamsi haec ncathollca sit;

2) Ut, praevio consensu Ordinarii dioecesis competentis, •γPTi" ^ttonis, fas sit transferre competentiam ad quodlibet aliud Tribunal, intra fines Angliae et vnlllac, quod paratum ut sil causam acceptandam, quotiescumque valide adsint praesertim rationes iustitiam celerius administrandi;

Tlncu11· P<>»t accuratam considerationem ÏÏSSutJT'ÎSÏÏJÎ® In ?rtma ,ruÜnUa pro nullitate matrihabrir ⌣ ° declaret se pro son conscientia ratione non Unuirn dT»ï£?i °nem taterponendam contra eandem sen-S Iî"krt «m 1986 C. I. C.. ita ut W*» IU puuimi statim ad novas nuptias transire.

Tribunal, mature per-concessione taculnuim Consulendum SSrfio pro conudendnmSiSp™ ^nSPCÜ.ndac· QuoAcl '^tlam,

bus Btlgfci» nuper °T1oη.*Ï ac pro Trlbunnlivineuh priori» instantiae internosita'A£5u One dcfeiw°r* indices secundae instan-

üae. po»t debitum examen, Interveniente defensore v neull **wcundae Instantiae,** *Intra brtoisslmum terminum, collcglaliler lententiam /erunt, allaiIs. saltem summario modo, mollvlt decidendi·.*

Intimer decretum tuit: Con«ulendum SStho pro concedendis Tribunalibus Angliae et Valitae facultatibus nn. 1) 2) ct 3) Tribunalibus belgicls concessi», nempe:

D Ad certitudinem moralem acquirendam, iudlciall depolitioni concordi partium fide dignarum, omni specie collaiionb absente, vi» probativa contra valorem matrimonii deneganda non e»t, *dummodo saltem unus testi» omni exceptione outlor habeatur* **atque praesumptiones, indicia nliuque adminicula concurrant.**

2) ludex, audito defensore vinculi, *de necentlate Inlerropalionlt (aratae peritorum tudlcat,* **sl eorundem relatione scriptae concordes apertaeque sint,** *el dummodo constet de authentici labscrlpllonli pcrltall» relationis.*

3) Ad mulieris inspectionem corporalem duo gynnecologl vel duae obstetrices ex officio designentur. Quae inspectio, servatis Christianae modestiae regulis, peragatur, *praesente aliqua honesta muliere si Id, attentis conditionibus loci et moribus popalorum, vel ludex prudenter existimaverit vel mulier inspicienda petierit·.*

SSdius autem D. N. Paulus Divina Providentia Papa VI, In audientia infrascripto dic 28 decembris 1070 impertita, praefatas omnes facultates concedere dignatus est iuxta votum Signaturae Apostolicae.

Ex sede Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae, die 2 b nuarii 1971.—Dinus Card. Stapfa, *Praefectus.* **Joannes M. Pinna,** *Secret.*

• Conferoaliae Episccpali Angliae ct Valltao. Prot. N. 945/70 V. T.: C. LEit-tiVRE, D motu proprio 'Causa· matrimoniales', Roma 1972, p. 75*76. Axia, vide sub die 1971 Martii *23:* **LE 3960.**

3944

1971 IAN 2.-SIGNATURA APOSTOLICA, RESCR. PART.·

Facultas datur constituendi alterum Tribunal primae **ET SECUNDAE INSTANTIAE IN EADEM DIOECESI PRO CAUSIS MATRIMONIALIBUS PERTRACTANDIS**

Precibus dlel 11 decembris 1969 Eriius Archieplscopus Paderbornensls exposuit difficultates quas suum Tribunal experitur tn pertractandis ac definiendis causis matrimonialibus ia territorio suae Archidioecesis Intra fines Germaniae Orientalis posito, et petiit erectionem alterius Tribunalis In urbe Magdeburgensi quod competens sit nd huiusmodl causas videndas pro fidelibus in praefato territorio degentibus.

Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, moture perpensu omnibus circumstantiis in casu concurrentibus, decrevit: 'Consulendum SSiho pro gratia erectionis Tribunalis Nbgdeburgensls iuxta petita ct pro commissione muneris secundae instantiae. In casu. Tribunali Misnicnsl, incolumi lemper manente iure fidelium recurrendi in secunda instantia aa S. R. Rotam ad normam can. 1599 par. 1 η. 1».

SSmus autem D. N. Paulus Divina Providentia PP. VI, In audientia infrascripto die 28 decembris 1970 impertita, utramque gratiam concessit iuxta votum Signaturae Apostolicae.

Ex sede Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae, die 2 ianuarill 1971.—Dinus Card. Staffa, *Praef.* **loannes M. Pinna,** *Ster.*

• Ordinario Padcrbernensi. Prot. N. 1127/89 V. Tu AKKR 140 (1971) 199.

3945

1971 IAN 11.-COM. INT. CONC., RESP. AAS 63(1971) 329-330

Responsa ad proposita dubia: **1**—Circa eos qui >io-**MILIAM IN SACRA** LiTUROIA **HABERE POSSUNT. 2--ClRCA COMPETENTIAM ET MODUM PROCEDENDI SlONATURAE** Apostolicae

Patres Pontificiae Commissionis Decretis Concilii Vaticani II Interpretandis, propositis In plenario coetu quae sequuntur dubiis, respondendum esse censuerunt ut infra ad singula:

I. D.—Utrum verba *Homilia de more ab ipso celebrante habeatur,* n. 42 Institutionis Generalis Missalls Romani [LE 3840] quibus in rem deducuntur praesa-ipia Const!-fullonis *Sacrosanctum Concilium,* n. 52 [LE 3141 |, et Constitutionis dogmaticae *Dei Verbum, n. -1* (cfr. etiam Utt. Ap. *Sacram Liturgiam* d. 29 'an· Αιη'6^' Instr. S. R. C. *Inter oecumenici* d. 26 sept. 19t>4, nn. 53-55 ILE 3217], et Instr. Sacrae Congregationis pro Cultu Divino *Lllurgicae instaurationes* d. 5 sepL 19/0, n. 2) (LE 3896], ita Interpretanda sint ut ii quoque, qui nec sacerdotes nec diaconi sint, viri aut mulieres, qui tamen Sacram Lllurglam participant, homiliam habere possint.

R.—*Negative.*

II. 1) D.—Utrum recurri possit ad Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal —Sectionem Alteram— adversus decisionem competentis Dicastcrli, quoties defuerit decisio ex parte auctoritatis ecclesiasticae Inferioris. R.—*Affirmative.*

2) D.—Utrum admissio ad disceptationem illico communicanda sit parti dumtaxat ex adverso intéressé habenti, an etiam competenti Dicasterio, quod impugnatam decisionem tulit.

R.—*Negative* ad I°“; *affirmative* ad 11°®; seu admissionem ad disceptationem Illico communicandam esse, praeter quam parti ex adverso Intéresse habenti, etiam competenti Dicasterio, quod impugnatam decislonemt ulit./ 330

3) D.—Quid Intelligendum sit per comma *quoties contendatur actum ipsum legem aliquam violasse,* de quo In n. 106 Constitutionis Apostolicae *Regimini Ecclesiae Universae* (LE 3588].

R.—Pro violatione legis intelligi errorem luris sive In procedendo sive In decernendo.

4) D.—Utrum in casu de quo In dubio tertio, Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal —Sectio Altera— videat tantummodo de illegitimitate actus impugnati an etiam de merito causae.

R.—*Affirmative* ad Iam; *negative* ad IIam; seu Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal —Sectionem Alteram— videre tantum de illegitimitate actus impugnati.

SSmus Dominus Noster Paulus Pp. VI in Audientia die 11 Ianuaril 1971 infrascripto Impertita supradlctas decisiones ratas habuit, adprobavit et publicari lusslt.—Pericles Card. Felici, *Praeses.*

Ada. G. DELGADO In Im **can. 12 (1972) 67-82; P. GARCIA in Ius can. 12 (1972) 63-88; E. F. REGATE-LO m Sal terrae 60 (1972) 147-148; V. CARBONE in ME 97 (1972; 324-334,**

3946

1971 IAN 13.-SC DOCT. FIDEI, CIRC. AAS 63 (1971) 309-312

Litterae circulares omnibus locorum Ordinariis el Moderatoribus Generalibus Religionum clericalium:

Circa reductionem sacerdotum ad statum laicalem **CUM DISPENSATIONE A LEGE CAELIBATUS**

Litteris EncycHds *Sacerdotalis caelibatus* die 24 Iunii 1967 datis Summus Pontifex Paulus VI alloquebatur «paterno amore, magna trepidatione ac dolore... infelices illos... In sacerdotio fratres, sed semper dilectissimos ac desideratissimos, qui, cum in animo Impressum gerant sacrum signum per Presbyteratus Ordinem collatum, nihilominus ab officiis in sacerdotali consecratione susceptis misere desciverunt» (LE 3574].

Quo quidem in documento. Summus Pontifex, memoratis rationibus ob quas Ecclesia quibusdam sacerdotibus concedere censet reductionem ad statum laicalem cum dispensatione ab onero servandi caelibatum, admonet «nihil non esse temptandum, ut vacillans labansque frater persuasione possit ad animi tranquillitatem, ad fiduciam, ad paenitentiam atque ad pristinam resumendam alacritatem revocari. Atque tunc tantum cum visum fuerit fleri non posse ut sacerdos ad bonam frugem compellatur, tum demum infelicem Del ministrum a sibi concredito munere exsequendo esse eximendum». Addit vero Beatissimas Pater «quodsi aliquando flat ut, quamvis is reduci non possit ad sacerdotii paries rursus sustinendas, sinceram tamen bonamque ostendat voluntatem Christianae vitae ducendae, ut laicum decet, Apostoiica Sedes, omnibus diligentissime perpensis, collâtisque cum loci Ordinario vel cum Superiore religioso consiliis, pollorem habens amorem miam dolorem, postulatam dispensationem interdum concedit...» *(A. A. S.* 59 (1967], pp. 690-692) (LE 3574 J.

Sane vero. Summi Pontifices Plus XII et lohannct XXIII f. r. el Paulus VI Supremae tunc Sacrae Congregationis Sancti Officii examinandas commiserant supplices preces pro reductione ad statum laicalem cum dispensatione ab onero servandi caelibatum, ut casus favorabili Judicio dignos Pontificiae Audientiae exhiberet.

Quapropter hoc Sacrum Dlcastcrium, die 2 februarii 1964, «omnibus EΛI» et Excrfil» Locorum Ordinariis atque Familiarum Religiosarum Moderatoribus Generalibus» litteras misit quibus nuntiabatur constitutam esse specialem Commissionem, penes Ipsam Sacram Congregationem, cui Id muneris Incumberet ut postulationes pro reductione ad statum lalcalem cum dispensatione ab onere servandi caelibatum perpenderetJ Quibus quidem litteris adnexae erant Xermoe *ad causas parandas de* S. *Ordinatione eiusque ontribus,* Iuxta quas Ordinarius loci habitualis commorationis oratorie (qui etiam «actor» vocabatur) Tribunal constituere debet, constans lodice. Defensore Vinculi Sacrae Ordinationis et Actuario, ad conficiendum processum ritu iudklall. Interrogatorium oratoris 27 articulo» continet, «ludlclale examen» vero parentum et testium 22 et 32 respective |LE 3162).

Inde vero *a* dlutumn tempore, plurimi Eitii et ExciTil Episcopi el Religiosorum Moderatores Generales petiverunt ut regulae servandae ad simpliciorem formam redigerentur ac consequenter contraheretur tempos solut innl causarum Impendendum, sive in Curiis dioeecsanls sive in hac Sacra Congregatione.

Haec considerans. Plenarius Coetus huius S. Congregationis die 3 Decembris 1969 habitus, decrevit normas hic memoratas esse abrogandas et iis novas simpliciores esse sufficiendas. Beatissimus Pater autem relatam Sibi Ethorum et Exciborum Patrum decisionem ratam habuiL

Itaque haec Sacra Congregatio ea quae Episcopi et Generales Moderatores suggesserant per ordinem digessit, et contulit cum conclusionibus quas experiendo deprompserat ex milibus casuum ex omnibus fere orbli terrarum partibus ad se delatorum, inde deductae sunt Nonnae hae novae, quas Beatissimus Pater Slbl suppositas die 11 Decembris 1970 approbare dignatus est.

Hisce nunc Litteris novae Nonnae cum singulis locorum Ordinariis ct Religiosorum Institutorum clericalium Moderatoribus Generalibus communicantur. Generales autem Moderatores rogantur ut Illas notas faciant omnibus suae Religionis Superioribus Maioribus (Provincialibus et Provincialibus assimilai h).

Potissima discrimina Inter Normas anno 1961 latas el has praesentes nunc illustranda veniunt.

1) Loco «processus ludie talis» in Tribunall Instructi nunc fit simplex Investigatio, cui propositum est detegere utrum nwtlsa ln petitione dispensationis ab onere caelibatus allata valeant et utrum ea quae orator asserit veritate nitantur. Huiusmodi Investigatio Igitur minus habet rigoris luridlci ct magis regitur pastoralibus rationibus, slmpllclonane vb procedit: Id tamen semper sanctum esto ut ad ublectlvae veritatis cognitionem Investigatio ducat.

2) Normae unno 1964 latae totum processum Ordinario 3H loci commo rationis habitualis oratoris committebant, qui quidem poterat non esse proprius Ordinarius oratoris sacerdotis saecubris ct numquam erat proprius Superior maior oratoris religiosi. Novae vero Normae munus peragendae Investigationis committunt proprio Ordinario oratoris, alve dloeccsano sive religioso.

Quod sl orator longe nbslt α propria dioecesi vel a sede suiSuperioris maioris religiosi, Normae mandant praedictis competentibus auctoritatibus, scu praebiis, ul Ordinarium loci In quo uratur degit datis litteris rugent pro perageuda investigatione.

3l In hac Sacra Congregatione examen actorum a competente Praelato mUsoram ad simpliciorem regulam ocromodabllur. Supposita Igitur Integritate actorum, examen solvendo casui peragendum Intra breve tempori» spatium continebitur. SI votum competentis PraeUU erit favorabile et votum huius S. Congregationis illud prius ratum habebit, sUtlm dispensatio ab onere servandi caelibatum a Beatissimo Patre petrtur, quae si concessa luerit, eiusdem Rescriptum brevi mittetur eidem illi Praelato qui casum proposuit.

4) Hactenus Rescriptum reductionis ad statum tealem cum dispensatione ab onere caelibatus urvandi mittebatur adnexum litteris Ordinario luci commorationis oratoris. IpM vero Sacra Congregatio certiorem faciebat Ordinarium proprium incaMinationis oratoris vel Superiorem maiorem religiosum. Deinceps vero ille idem Praelatus cui vl inordinationis vel professioni» religiosae orator suberat quique casus Investigationem peregit, Rescriptum cum orator? communicabit. vti per se vel per Ordinarium loci commorationis Ipsius oraturis.

5) Novae Normae competenti Praelato (Ordinario incardinallonls, Superiori maiori religioso, Ordinario loci In quo orator commoratur) concedunt facultatem dlspensandl, pro eorum prudentia et quaUnus opus »11, oratorem ab obligatione, hactenu» valde «tricta, tervandi secretum circa dispensationem et canonicam matrimonii celebrationem.

.6>..Ad No.rnl?,', <Iuae n· VI habentur, post crebnu consuitotIones et diligens examen peractum ln coctu mixto huius S. <Λ)ηgregat*onls et aliorum competentium Dlcnsteriorum deventum est; ipsos vero peculiari rutlone Dcatissimus Pater ratas habuit.

Haec quidem In Normis nunc editis potior? aliqua ratione Immutant et complent Nonnas anno 1964 latas. At Ipsis Normis praesupponendum est, Normarumqur usum regere debet praegrave officium, omnibus Episcopis Superioribusqué religiosis Incumbens, quo etiam se obstrictam / per- 312
sentit haec S. Congregatio, cui in primis Summus Pontifex satisfacere Intendit, omnia experiendi (antequam recursus instituatur ad Supremam Ecclesiae Auctoritatem pro solvendis rasibus misericordia dignis, quos memorant Encyclicae Litterae *Sacerdotalis carlibatus)* ut sacerdote·» qui discedendi temptatione laborant suas difficultates vincant.

Porro hac Litterae Normaeque adnexae .Sacrae Congregationis Pro Doctrina Fidei firmum vivaxque desiderium testantur Episcopis Superiorlbusque Maioribus religiosis opem ferendi ut periclitantes sacerdotes ad bonam frugem revocentur.

Haec dum pro munere nostro communicamus. Impensos obsequii nostri sensus libenter pandimus nosque profitemur ln Domino addictissimos.

Hornae, die 13 lanuaril 1971.—Franclscus Card. Skfer. *Praef.* Paulus Philippe, *a Ster.*

Ada. E Γ REGATILLOin Sal wra· S3 (19T1) 733^00.

3917

1971 IAN 13.-5C DOCT. FID., NOR. AAS 63 (1971) 303-308

Normae ad affarandas in Curiis diokcesanis et religiosis **CAUSAS REDUCTIONIS AD STATUM LAICALEM CUM DÎSFCNSATIONE AB OBLIGATIONIDUS CUM SACRA ORDINATIONE CONEXIS**

I—*()t ili quae sunt experienda ante propositionem casuum ad Sanctam Sedem ut quis a proposito naledlcendi sacerdotio resiliat*

1. Antequam causam reductionis ad statum lalcalem cum dispensatione ab uneribus cum sacra ordinatione conexis a«l Sacram Congregationem pro Doctrina Fidei proponant, Ordinarii quorum interest, nimirum Ordinarii <lloecesanl pro sacerdotibus saecularibus, Superiores maiores pro religiosis, per congruum tempus omnia experiri debent ut orator ad difficultates quas patitur superandas adiuvetur (Cfr. Paulus VI. Liti. Enc. *Sacerdotalis caelibatus,* n. 87) |LE 3574l, exempli gratia translatione a loco ubi periculis est obnoxius, opem ferentibus, pro casuum natura, confratrlbu» et amicis oratoris, consanguineis, medicis et psychologic.

2. Quod si hi» omnibus Incassum cedentibus, orator pergat dispensationem postulare, locus erit colligendi» informationibus ad rem necessariis.

II—*De natura investigationis ad informationes colligendas*

1. Ut Sacra Congregatio pro Doctrina Fidei ex cognitione causae iudicet an reductio nd statum lalcalem cum dispensatione ab oneribus proponi possit Summo Pontifici, non sufficiunt supplice» preces oratoris, sed omnino necesse est ut his precibus suffragentur informationes a competente acutoriiate ecclesiastica collectae, ratione quae Infra n. HI Indicatur. Quae quidem investigatio ad noc Instituitur ut nn» rel veritate pateant argumenta vl quorum orator postulat reductionem ad statum lalcalem cum dispensatione ab oneribus, ut nempe interrogationibus, docuἰη<?) , · '**^urn depositionibus, peritorum In re medica Iudicio AhUque huiusmodi, detegatur an preces oratoris veritate nitantur. | 30I

'nvtatl8»lio non nraescfert notas processus ludlclalls. Ipsa non spectat ad demonitrandnrn. ad ⊂⊂nh vT?uXtUnU Validitatem sacrae ordltlonem ab oneribus conccdcmUm °? dispensaqui simul ad statum lalcalem reducitur^Hac^le^au»· com

petens auctoritas non debrt constituere proprie dictum tribunal, sed, sive per se sive per delegatum sacerdotem, Investigationem peragere quae potius pertinet ad officium pastorale. At hnec investigatio iuxta definitas regulas est Rerugenda, propositis nempe definitis quaestionibus et «lenitis acceptis responsionibus, et finale votum ipsius auctoritatis pro rei veritate est promendum.

3. Investigatio spectat praesertim ad en quae sequuntur

a) Generalia oratoris: tempus ct locus nativitatis, «praecedentia* quae vocant, scu «anamnesis·, cl adiuncta familiae ex qua orator ortus est, conformatio morum, studia, scrutinia dc ipso latn pro suscipiendi» sacris ordinibus, ct ii orator est religiosus ellum pro nuncupandis votis, tempus ct locus sacrae ordinationis, curriculum ministerii sacerdotalis. condicio luridlca In qua nunc versatur, sive in foro Ecclesiae sive In foro civitatis, ct his similia.

b) Causae et adiuncta, seu circumstantiae, difficultatum quibus uralor premitur, vel defectionis: ante ordinationem, ut morbi. Immaturitas sive In ordine physico sive In online psychico, lapsu» quoad VI praeceptum Decalogi tempore formationis In Seminario vel religioso Instituto, impulsus ex parte familiae, errores Superiorum, sive fori Interni (dummodo occedat oratoris licenti) sive fori externi, In ludlcando dc vocatione; post ordinationem, defectus accommodationis sacro ministerio, angustiae scu crisis in vita spiritus vel In Ipsa Fide, errores circa caelibatum el sacerdotium, mores dissoluti, et nlla huiusmodi.

c) Fides quam orator meretur, nn s« Licet ea quae in precibus eius habentur rei veritati respondeant.

d) Interrogatio testium ud rem facientium, ut sunt parentes, fratres ct sorores, nuperiores et condiscipuli in Seminario vel Novitiulu, Superiores et contraires in ministerio, quatenus expediat.

e) Pro casuum natura, ct quatenus conferre possint, examina peritorum ex officio In re medica, psychologica, psychlntrlca.

Auctoritas cui munus incumbit peragendae investigationis Illa omnia addere potesl quae utilia noverit ad casus pleniorem Intellegentiam. Omnia quae praecedunt sub luramento pro posse proferantur ct secreto tegantur./ 305

4. Orator, postquam preces suo Ordinario porrexerit ct donec responsio S. Congregationis pervenerit, est ad cautelam ab exercitio ordinum prohibendus (Cfr. can. 1997).

III—*De auctoritate competente cui munus incumbit peragendae investigationis*

1. Per sc officium proponendi Summo Pontifici, per Sacram Congregationem pro Doctrina Fidei, casum reductionis ad statum lalcalem, cum dispensatione ab oneribus, pertinet nd proprium oratoris Praelatum, Id est ad Ordinarium loci incardimillonis quoad sacerdotes dioveesanos, ud Superiorem maiorem quoad sacerdotes religiosos.

2.Ordinarius Incardinntlonh vel Superior maior religiosus ad peragendam investigat innem iuxta praesentes Normas praevia licentia Sacrae Congregationis pro Doctrina Fidei non Indiget, sed illum in genere peragit iure ct officio tuo.

Investigatione completa, competens auctoritas acta mittet ad Sacram Congregationem pro Doctrina Fldcl.

Hoc vero Sacrum Dlcaslerium casum quam primum perpendet et, sl ccnsuerit postulationi favendum esse, proponet Beatissimo Patri. Cul uni perlinet decernere an reduct lu cum dispensai tunc concedenda sit necne.

3. Quando sacerdos orator longe abest a proprio dioecesi vel a sede proprii Superioris maioris,

a) Sl quidem ad proprium Ordinarium, sive dioccesanum sive religiosum, recurrerit, curae erit ipsi Ordinario rogare Ordinarium loci, in quo habit militer orator degit, ut Investigationem Inslltu.it, et ud hoc omnia scitu utilia cum isto Ordinario communicaro.

b) Sl recurrerit ad Ordinarium loci, In quo habltualitrr degit, curae erit huic Ordinario certiorem facere proprium Praelatum, sive dloccesanum sive religiosum, oratoris, ah coque requirere ea quae pro Instituenda Investigatione necessaria sunt.

ln utroque casu, Ordinarius loci, in quo orator habitualler degit, artu interrogatorii transmittet ad Praelatum proprium oratoris, sive dloccesanum sive religiosum, addito suo volo.

4 Ex propurt lunula causa, sacerdos oratur netrre potest'a Sacra Congregatione pro Doctrina Fidei ut casus, nracter nunc recensitam regulam, alii auctoritati committatur ac proprio Ordinario, sive dioecesano sive religioso. Sed etiam In hoc casu, Ordinarius cui Sacra Congregatio pro Doctrina Fldcl commiserit investigationem faciendam, requirere debet sub secreto ab Ordinario dioecesano vel religioso proprio oratorii onporlu/naslnformationcset votum; 306 acta vero in hoc casu directe transmittet ad Sacram Congregationem pro Doctrina Fidei.

5. Semper cum agitur de oratore religioso ct quoties orator sacerdos saccularis In propria dioecesi non degit, Ordinarius loci, in quo ipse commoratur, a competente auctoritate rogabitur quid sentiat de timendo vel non timendo scandalo orituro ex dispensationis concessione et ex canonico oratoris matrimonio.

IV—*Acta transmittenda ad S. Congregationem pro Doctrina Fidei*

Expleta Investigatione, Ordinarius proprius oratoris, sive dloeccsanus sive religiosus, ad Sacram Congregationem pro Doctrina Fldcl haec quae hic recensentur transmittere debet: 1) supplices preces scripto ab oratore exaratas; 2) acta Ipsius Investigationis (Cfr. η. Π, 3·); 3) votum suum» In qun agere debet etiam dc iis quae expertus est ad luvandum oratorem pro superandis difficultatibus, deque ils quae adhibere Intendit ad vitandum scandalum ex dispensationis concessione forte oriturum inter fideles; 4) ln casibus recensitis sub η. III, 5') votum Ordinarii loci commorationis oratoris de scandalo timendo vel non timendo fn illo loco.

Curent omnino competentes auctoritates ut acta completa transmittantur, ita causae dto expedientur; si enim deest necessarium aliquod documentum, casus solutio protrahitur.

V—*Rescriptum reductionis ad statum lalcalem cum dispensatione ab oneribus cum Sacra Ordinatione conexis*

1. Ttcscriplum complectitur inseparabiliter reductionem ad statum lalcalem et dispensationem ab oneribus ex sacris ordinibus manantibus. Numquam oratori fas est duo illa elementa stlungcrc, seu alterum occipere ct prius recusare. Sl orator est religiosus, Rescriptum continet ellam dispensai Ionem a votis.

Ipsum insuper, quatenus opus sit, secumfcrt absolutionem a contractis censuris ct legitimutlonem prolis.

Rescriptum vim suam exserit a momento notification!! a competenti Praefato oratori factae.

2.Rescriptum mittitur ad Praelatum proprium oratoris, videlicet ad Ordinarium dloccesanum pro sacerdotibus saecularibus, nd Superiorem / maiorem pro religiosis, ut cum 307 oratore communicetur, excepto casu de quo η. III, 4·).

3. Sl orator est sacerdos dioecesanus extra propriam diocceslm versans, vel religiosus, Ordinarius loci incardiniillonls vel Superior religiosus maior Ordinarium loci commorationis habitualis oratoris certiorem faciet dc pontificia dispensatione, cumque, si casus ferat, rogabit ut Rescriptum cum oratore communicet ct necessariam delegationem pro matrimonii canonici celebratione concedat. Sl vero peculiares circumstantiae aliud suadeant, praedictus Ordinarius ad Sacrani Congregationem recurrat.

I. In Libris bapliratorum paroeciae sive oratoris sive compactis udnoletur consulendum esse Ordinarium loci sl quando notitia vel documenta exquirantur.

VI—*Condiciones servandae sacerdoti dispensato*

1. Per sc sacerdos ad statum lalcalem redactus ct ab oneribus cum sacerdotio conexis dispensatus, et a fortiori sacerdos matrimonio iunctus, abesse debet a locis in quibus notus est cius status sacerdotalis. Ordinarius loci commorationis oratoris, de communi coiiillio, quatenus opus sit. cum Ordinario proprio Incurdinutionis vel cum Superiore maiore religioso, dispensare poterit ab Ista cbutula Rescriptum afficiente, sl oratoris dispensati praesentia scandalum paritura non praevidetur.

2. Quod attinet ad celebrationem canonici matrimonii, per sc Ordinarius curet ut α quacumque pompa vel adpuratu abstineatur et coram sacerdote probato hc sine testibus ve), si opus fuerit, cum duobus testibus, illud peragalur, cuius neta In secreto Curiae tiihuUrlo adscrvvntur.

Ad Ordinarium loci commorationis una cum Praelato proprio oratoris, sive dioecesano sise religioso, pertinet determinare quomodo dispensatio, ct pariter celebratio matrimuniii. secreto sit tegenda vel eomrnurilcuri possit. de* bitis sub cautionibus, cum oratoris propinquis, amicis ct

condoctoribus (datore di lavoro, employeur, employer), ut bonae famae ipsius oratoris consultum sit iuribusque oeconomko-sociaiibus ex novo statu laid ct uxorati manantibus.

3.Sl vero sacerdos ad statum laicalcm redactus et ab oneribus cum sacra ordinatione conexis dispensatus fidem datam de vitando scandalo non servat, immo etiam casum suum publici Suris facit ad scandalum provocandum (adbibitis prodo, radio-tdevisificis Instrumentis aliisque Id genas), impellente mala voluntate spernendi sacrum caelibatum, Ordinariis quorum interest, etiam Superiori religioso in casu religiosorum, vulgare fas erit sacerdotem dc
35S quo agitur redactam esse ad statum lalcalem et *I* ab oneribus dispensatum eo quod Ecclesia Illum sacerdotii exercitio non Idoneum censniL

4.Ordinarius, id quem spectat Rescriptum cum oratore communicare, hunc enixe hortetur, ut vitam Populi Dd, ratione congruente cum nova eius vivendi condicione, participet, aedificationem praestet, ct Ita amantlssimum Ecclesiae filiam sc exhibeat. Simul autem eidem notum faciat cuilibet sacerdoti ad statum lalcalem redacto et ab oneribas dispensato vetitum esse ne: o) ullam ordinis sacri functionem peragat, salvis Hs quae habentur can. 332 et 892 J 2; *b)* ullam partem liturglcam agat ln celebrationibus cum populo, ubi eius condicio est noto, neve umquam bomiHam habeat; *c)* ullum officium pastorale gerat; *d)* manere Rectoris (vel alio munere directIvo), Directoris spiritualis el Docentis fungatur in Seminariis, Facultatibus Theologicis et similibus Inst'lutls; *t)* itemque ne munere Directoris scholae catholicae neve munere magistri religionis in quibuslibet scholis catholicis aut secus, fungatur. Attamen Ordinarius loci, pro suo prudenti ludiclo, potest in casibus particularibus permittere ut sacerdos ad statura lalcalem redactus el ab oneribus cum sacra ordinatione conexis dispensatus, religionem doceat in scholis publicis, ex exceptione etiam in scholis catholicis, dummodo ne scandalum aut admiratio sit timendum.

5, Ordinarii quorum Interest, inter quos Superior maior religiosorum, paterna et pastorali cantate prosequantur sacerdotes redactos ad statum lalcalem et dispensatos ab oneribus cum sacra ordinatione conexis, et pro posse in necessariis ad vitam honeste sustentandam subveniant.

VII—De *ctulbuj in quibus ex oflicio at procedendum*

Congrua congruis referendo, ea quae ln his regulis statuta sunt pro casibus In quibus sacerdotes sponte petunt reductionem ad statum lalcalem cam dispensatione ab oneribus ex sacra ordinatione manantibus, applicanda sunt etiam ln casibus ln quibus aliquis sacerdos, vel ob pravam vitam, vel ob errores ln doclnna, vel ob aliam gravem causam, videtur post necessariam investigationem reducendus ad statum lalcalem et simul ex misericordia dispensandus ne periculum aeternae damnationis incurrat ·.

(· Kncn*>v«· uiS Kk
Envrcvm «MU PeU». NN,, petili rakxtnaeca «d lUtxa bucaloD exn ab oarobe* oorahn « tocr.i OnVubo» (*t a nb<y»a Profeau-TMl g-AftjTitibc», aoa oxepto otxxt umadi Uitsa aacn cothbara». Sc^ta h. N. Peul·», Droxx PnnkkfiUa Papa VI, AW _t hxb?.x r»lxtxoç

x. Hλκχιϊ H-χγ* rrxpkcUVu liter fdy.uoexs- m! itAtœn Ulaka rt Aj ^ aa.io o o j *b ocstib*·» ex u_rn neduutm oumatiba. Nn--,. que» orttmt lm ml *àaa* LIU *VezeaU *ru Utersn acciprre tt pm» iirian. M critar e»t rxUpow», Racnpvcn coalloct «iva dirarr-»*-l»:sxtu a vzuu

Ipjxa itnuper. »p*tmra epn tit, tersrzJtri ümtaùooxn coetracUi cra»=ri» <t UàtixaÜŒkra prAi*.

R.-wrip-.rx rlta vuxa cucnl a tatxxentn novlkauo-i» a cooneteati PneLkto ora'zm ÎXU*.

x Si ccaixx «X. xar.enkM -twruae ntr* prowixu dr-ecmicx ml n'-ip'X», Otiaxrà» loci t&carbaitzxi» ml Stspmnr nu<r?w» cuior (Mims >> Vxl eoecaertlioan hxHvxita orivxH ctrûxem UtarI dc prouva» 'kapnuetaxw, rrarpe, tl *cm»* lent, ΓφHï ut ErtcrSpioa c=x -rtum «Biæetort «X aenanicu 'ÎZeçukcrra pro umlrœrxui cacoaxi cittabcatee» enacwUt Sa ver> peralum exracuxr.u** *u<*i »^»*1, fFMvUctst Onkeori^* ad Skons toçnrjxca revamt.

$. Nτ «a wtrk* >1 tutor* iüodaa rsUrtis a. ab oerrtbo» rasa iK^rtcttio toatxii •tTpewm, at a frruon uarkt ewtnazxzz» hractn».

■bsw debit 4 tom In >iv2>xa aotm nt «us Uan* tacrrfrmhu OτΛ*α*η« kxi raoeanruboeii onbxb, <> mrcr.cu cnsiüii*, qaucs>a opr-» vt, era Orî&arto pnpno Iκχάηαϊηοi» ml «a S'honora txuWv r-Uû^o. ὐχ· eprew prrtnit *b i»u -.UrxviU fc-KrtpfeTB afarkuli. tl oratori» depensaii praewr tia tcmUlun pultun rx® po<-rt>t-Lr

v Qv«l xmnrt ul crWbraUzwn cocrckt saUfcanax:, prr ve Onhsam* emt 'O a 7iM-xs>VMi pnrep* «I a>lpxratu abwunratns at roran MrnVu pr vxt'» <t *mtl ‘ ν**·4^ι* <*1. w ορα» b«H. cue* iyAxi* pen.Ur. earn· arts in wcrato Curt* Uhulxm adsermr.var.

A4 txhsan-χΛ I-ci cmxrnratiteu» tn* era PnaUto proper.» crxtont, trm b -—IUF» torn ru! *V* *. pertinet .Vlrrronax- *γχχχA* » diiprowUo. al p»nt« -ui*be»to cialrroru». verato til t*<«>U ml wa-^axrxrt p»it.

debitis tub cautionibus. cum ontons propinquit, x-rJci* et cooductoobu* •datons dl lawro. employeur, employer), at bonae famar ipsim oratocu consultum ail ionbusqué ceconoaxicosocLiUbus ex novo statu laid et nxmti η î-·!-îηt.h'!. '**w

5 In Libris b-xptitatcrum paroeciae alve oratoris live cocupaxtis adnotetur cckmulendum esse Ordinanum loci ai quando cotitix wI ikyumcnLa exquirantur.

6. Ordinarius, ad qotn spectat R-scripium cum oratore communicare, hunc enixe bortecar, ut riUa FAxpull Dei, ratione coo«nsente cum nova em* vivendi condicione, psrtiapct. aedificationem praestet, et ita amantis·simum EccloOae fi ham «e exhibeat. Simul autem ridera notum faciat cuiLibet vacmlT.i *j sutum lairalem rrdacto ct ab oneribus dispensato vetitum esae ne: ») ullam ordinis sacri (unctionem peragit, salvis lis quae habentur caa. Mi et 89s par. *r, b)* ullam putem htunpram a*at ln ccJebratkxulxn cum tnpak», ubi mas camUrio est aota, now umquam familiam habeat; *g)* ulhzm offidum putocslr pnt; d; nmnera Rectoris (vel aho n.anere directiιò), Directoris spiritualis ct Docenti· (angatur ia Seminanis. Facultatibas ThroJockis et similibas Institutis; *t)* ttanque dc munere Directoris v-boLac cathoboe nere munera nxajpstri rcç>xu* ia quibuslibet tcbolls, catholicis aut vxw, tangatur. Attarasa Ordinarius Joci, prt) suo prodenti ludicio, potest in casibus particularibus pernuttrra ut sacerdos ad statum lakaJrm rcdicrin et ab .vicnbu* c\xm sacra oeb natione conexis dispeasatas rrligiceem doceat m sebohs poblicis, ex exorpuoor etiam ln scholis catholici», dumcxxk» ne scanda lum aut adndrstio sit timendum.

Decuque Ordrairra» « alxpxd opus pietatis vel cantati» ImpocaL Tempora autem opportuno curri brrrius netrrre ad Sacram CoQ^ragsUoncm de peracta exorutione. et *4 qaa tandem fideliora admiratio exonatxtx prudenti cxplkatiooe prowiwr- Contrariis quxbwecoque niinime obstantibus. Ex Aedibus S. C. Pro Doctrina Fidei, die—

Adn. E F. REOATJLLO in Sal terra· 59 (19T1) 000

3048

1971 IAN 15.-SC DOCTR. FID., NOR. AAS 63(1971) 234-236

Nova agendi ratio in doctrinahum examine

Sacra Congregatio pro Doctrina Fidei ad normam n. 12 Litterarum Apostolicarum motu proprio datarum, *Integrae icrvandac.* dici 7 Decembris 1965 (LE 33591, sequentem «Agendi rationem in doctrinarum examine» statuit ct publici iuris facit:

1. Libri aliaquc scripta typis edita vel sermones habiti, quorum argumentum ad Sacram Congregationem pro Doctrina Fidei spectat, ad Congressum referuntur, qui Superioribus ct Officialibus constat ct singulis sabbatis coadunatur. Sl opinio examini sublecta clare et certo errorem ln fide contineat simulque ex eius divulgatione damnum proximum pro fidelibus immineat vel iam adsit. Congressus statuere potest, ut more extraordinario procedatur, scilicet ul Ordinarius vel Ordinarii quorum interest stallm dc re certiores fiant et auctor per proprium Ordinarium ad errorem corrigendum invitetur. Habita Ordinarii vel Ordinariorum responsione Congregatio Ordinaria ad normam sabscquentlum art. 16, 17, 18 opportuna consilia inibit.

2. Congressus item statuit num neccsse sit scripta quaedam vel sermones habitos accuratius more ordinario pervestigare; quodsi Ha visum fuerit, duos peritos ipse designabit, qui vola praeparent, atque simul Relatorem «pro auctore». Congressus etiam decernet, utrum Ordinarium vel Ordinarios, ad quos perlinet, oporteat statlm certiores fleri an post exactam dumtaxat investigationem.

3. Ii. quibus munus commissum est «vota» conficiendi, idcirco ln authenticum auctoris opus inquirunt, ut videant, nam illud cum Divina Revelatione Ecclcsiaequc Magisterio congruat; atque iudicium faciunt dc traditis illic doctrinis, suadentes, sl casus ferat, quae sint agenda.

4. Cardinalis Praefectus, Secretarius ct, si hi absunt Subsccretarius facultate praediti sunt concredendi, si re.s urgeat, votum alicui e Consultoribus; at Congressus solus peritum «ex commissione speciali» designat./

5. Vota typis excuduntur una cum Relatione Officii, qua omnia Indicia continentur ad aestimationem rei propositae utilia et acta priora, eodem pertinentia, recensentur, documenta denique typis Imprimuntur idonea nd altius perquirendum argumentum, praesertim considerato contextu theologico quaestionis, dc qua tractatur.

G. Relatio cum votis, dc quibus est dictum. Relatori com,miu'lor; praeterea licet omnia re ïS^nt n.utnH quM apud S· CraRreeaUonem de hac •P™auclur'· «t: in spiritu veritatis aspectus posilkos doctrinae et merita auctoris indicare-

rare, animadversionibus Relatorum cTSmsuRll m COôpe* 7 tiX:i|""™ ▮™"; as:

7. Eaarm Hclalio unn cum vnK< ^u<* cum votis aliisque documentis

Consultoribus traditur una saltem hebdomada antequam de ea in Consultorum Consilio disceptetur.

8. Discussio ln Consilio Initium capit ab expositione Relatoris «pro auctore». Post quem quisque Consultor voce vel etiam scripto sententiam profert de iis, quae in textn examinato continentur, deinde Relator «pro auctore» loquendi petere potest facultatem, ut animadversionibus respondent vel res Ipsas clarius explanet; ac demum cx auditorio discedat, dum Consultores sua pronuntiant vota. Quae vota postremo, expicta disceptatione, perleguntur et ab Ipsis Consultoribus approbantur.

9. Tota deinde Relatio una cum votis Consultorum, relatione «pro auctore», nc disceptationis sumina, distribuitur Congregationi Ordinariae Cardinalium Sacrac Congregationis pro Doctrina Fidei una saltem hebdomada antequam ab illius sodalibus dc ea disseratur; in Congregatione Ordinaria pleno iure partem habere potest unusquisque ex septem Episcopis membris extra Urbem degentibus.

10. Congregationi Ordinariae pracest Cardinalis Praefectus, qui quaestionem Ipsam exponit suamque mentem aperit; ceteri ex ordine subsequuntur. Quorum vota a Subsecretario excipiuntur scriptisque mandantur, ut post peractam disceptationem et suffragiorum manifestationem legantur et approbentur.

11. Cardinalis Praefectus aut Secretarius, cum proxime alteruter a Summo Pontifice coram ndmlttltur, Ei has
236 decisiones proponit ad approbandum./

12. Cum in examine nullae deprehenduntur opiniones erratae vel periculosae quo sensu in superiori articulo 3 definitur, huiusrnodi exitus ad notitiam Ordinarii perfertur, sl de elusmodi examine sit antea certior factus. Si contra, ip decursu examinis opiniones falsae vel periculosae inveniuntur, id Ordinario auctoris vel Ordinariis, ad quos spectat, nuntiatur.

13. Propositiones enunciatac, quae erratae vel periculosae habitae sunt, Ipsi auctori significantur, ut, intra unum mensem utilem, scriptam suam responsionem transmittere possit. Quodsi Lnsuper opus esset colloquio, auctor invitabitur, ul cum viris a Sacra Congregatione deputatis conveniat et conferat.

1-1. Udem viri delegati debent saltem summatim colloquium habitum perscribere ct una cum auctore chartam, in qua id exaratum est, obsignare.

15. Tam responsio scripta auctoris quam summa illa colloquii, si forte habitum est, exhibebuntur Congregationi Ordinariae, ut ipsa rem decernat. Si vero ex illa scripta responsione auctoris vel cx colloquio habito nova appareant doctrinae capita, quae subtilius perscrutari oporteat, illa responsio vel colloquii summa prius Consultorum Consilio exponuntur.

16. Si autem auctor non responderit aut ad colloquium vocatus non advenerit, Congregatio Ordinaria opportuna consilia Inibit.

17. Congregatio Ordinaria etiam decernit, utrum ct qua ratione examinis exitus pervulgetur.

18. Decisiones Congregationis Ordinariae approbationi Summi Pontificis submittuntur oc deinde cura Ordinario auctoris communicantur.

Summus Pontifex Paulus VI, in Audientia infrascripto huius Sacrac Congregationis Cardinali Praefecto dic 8 lanuarii 1971 concessa, has Regulas confirmavit, ndprobavit et publici luris fieri iusslt.

Romae, die 15 lanuarii 1971.—Frnnclscus Card. Seper. *Prae/.* Paulus Philippe, α *Secr.*

Adn. C ÂLC/\niA in P.EDC 23 (1972) 61-91; J. TOMKO in ME 96 (1971) 163-170.

3949

1971 IAN 28.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 63 (1971) 135-142

Allocutio diei 28 *ian.* 1971 *ad Praelatos Auditores, Officiales ct Advocatos Tribunalis Sacrae Pomonae Potae, novo litibus iudicandis ineunte anno coram admissos:*

De exercitio auctoritatis sf.u potestatis, praeopue iudicialis, Ecclesiae in praesentibus temporum adiunctis

Come ognl anno. Ia solenne inaugurazione della attività cludiziaria del Tribunale della Sacra Romana Rota cl offre Ia soddisfazionc di riccvcrne i degni componenti, tanto bcncmcrltl dclla Santa Sede: Monsignor Dccano che ringrazlamo per il suo nobile indirlzzo, il Collegio dei Prelati Uditori, gli Officiali dei Tribunale e lo Studio Rotale. A tutti Il nostro saluto, il nostro elogio, il nostro incoraggiamcnto.

Voi vi attendete una nostra parola, alTInlzlo dei vostro anno: e siamo lieti di riflelterc un istante insleme con vol, su alcuni puntf a cui cl richiama la vostra prescnza. Molto sempllccmcntc dei resto, e senza nlcuna pretesa cattedratica, anche se le controvenie odicme relative a questi puntl meriterebbcro qualche precisaziono dottrlnale.

1. Anzitutto, l'escrclzlo dell'autorité nella Chiesa, con i prcclsi poter! chc le derivano dalla volonté stessa di Cristo, nel quadro di queil'amore evangelico per cui ogni manifestazione di autorité è un impegno verso il volere dl Cristo c una responsabilité dl servizlo nella cornunité. Effettivnmente, l'ordine della carité comporta che ognuno ami il suo prossimo —c tutti sono prossimo, secondo H comandamcnto nuovo dl Gesù—; cioè che ognuno «serva» gli altri, sia utile agli altri. Gll altri sono l'oggetto, non l'origine drll'autorité stabilita per il loro servizio, non *al* loro servizlo.

Alcuni, nella comunità, com'è noto, hanno un dovere c un diritto di rendersi utili agi! altri in determinate forme, per determinati fini; sono i «ministri» della carità, del Vangelo, della Chiesa; sono la gerarchla. Il concetto di autorità-scrvizlo si realizza in essa in mlsura e in maniera più plena; e ciô per un mandato che viene dalla carità dl Dio, si fa carità umana, perché è derivato da Cristo c da Dio, e perciô per certe operarionl riveste il caratterc funzlonale di superiority sociale, c perché sempre si rcalizza mediante la dedizione di sé nel fine c nello spirito di servizlo, con carattere di exclusivité fondata sulla chlamata divina x.

La Costituzione *Lumen gentium* ha ben rilevato questo carattere di preminenza, nella ricchczza c diversité delle potestà e dei doni, di cui / l'unico Spirito abbcllisce la sua **136**
Chiesa: «Fra questi doni —ha detto il Concilio Vaticano II*— cccelle la grazia degli Apostoli, alla cui autorità lo stesso Spirito sottomette anche i carismatlci'. Lo Spirito, unificando Egli stesso Il corpo con la sua virtù c con l'interna connessione dei membri, produce e stImola la carità tra i fedeli». Anche il complcsso delle leggl stabilité dall'autorité dclla Chiesa ricnlra pertanto in questa visuale del bene supremo della société ccclcslalc e dei suoi membri, perché tutto parte dalla concczione dl Chiesa e dal principio —Dio—, c dal fine —H prossimo—, deH'autorita che la regge.

Tale concczione è stata esaminatn c approfondita dal Concilio, che ha messo in luce il carattere mistlco della Chiesa (aspetto carismatlco) e 11 suo aspelto visibile, I'uno e l'altro gerarchico e comunitario, acccntuando lo scopo dl «servizlo» dell'autorité della Chiesa, della quale autorità peraltro ha dichlarato i carattcri peculiari c insostitulblll, quando ha detto: «I vescovi reggono Ic Chiesc particolari a loro affidate, come vlcari e legati di Cristo, col consiglio, la persuasione, l'esempio, ma anche con l'autorité e la sacra potestà... Questa potestà, che personalmente csercltano in nomc di Cristo, è propria, ordinaria e Immediata, quantunque il suo cscrcizio sla in ultima istanza sottoposto alia suprema autorità della Chiesa, c, in vista dcll'utilità della Chiesa e del fedeli, possa essere clrcoscritta entro certi limiti. In virtù dclla medeslma potestà, l vcscovi hanno 11 *sacra diritto* e, *davanti al Signore, il docere di dare leggi ai loro sudditi, di giudicare e di regolore tutto quanto appartiene al culto e alTapostolato...* I fcdcll, da parte loro, devono adorire al veseovo come la Chiesa a Gesù Cristo, e come Gesù Cristo al Padre, affinché tutte Ic cose slano d'accordo neU'unité e crescano per la gloria di Dio»·.

È ben vero che, da parte di alcuni, si è oggi Canto accentuato 11 carattere dl «servizlo» dell'autorita della Chiesa, che si possono avere due nericolosc conseguenxe nella concczione costitutiva dclla Chiesa stessa: quclla dl assegnare una priorité alla comunité, riconoscendole poteri carismatlci efficienti c nropri, e quella di trascurure l'asoctto potestativo nella Chiesa, con acccnluato discredito delle funzioni canoniche nella société ecclrslalc; donde è derivata I'opinione d'una liberté indiscrimlnata, dl un pluralisme nutonomo, c un'accusa dl «gluridismo» alla tradixionc e alla pressl normativa della Gerarchia./ **137**

Davanti a queste Intcrpretazionl, che non corrtspondono fondamcntalmcntc al penslcro di Cristo e della Chiesa. vorrcmrno ancora oggi rlcordare chc l'autorité, cioè il potere di coordinare i mezzi idonei per 11 ragglungimento del fine

' Cfr. */iebr.* **5, 4.** · *IbUrrn* **y.** · *Clr. T* **Cor. «4. « Const ôofm. dr Ecclrùa**

della soctetà ecdeslale, non è contraria dl'effusione dello Spirito nd Popolo di Dlo, sl bene velcolo e custodia; essa è stata attribuite a Pietro ed agli Apostoli, come ai loro kgittlrnl successori, da Cristo stesso: «Mi è stato dato ognl rrtere In cielo ed in terra. Andate dunque, fate che tutti popoll dlventino miei discepoli... Insegnando loro ad osservare tutto quello che vl ho comandato» *; «Tuito quello che avrete legato sulla terra sarù legato nel cielo e tutto quello che avrete sciollo sulla terra sarà sclolto nel deii ·; «Chi ascolta vol, ascolto me e ch· resplnge voi respinge me, e chi resplnge me, respinge colui che mi ha mandato» A Pietro, pol, l'ufficio dl legare e dl sdoglicre è stato dato anche personalmenle ■, mentre delTedifido ecdeslale egll è costltulto «pletra»·, doè «principio e fondamento dril*xmlti» >·, e defla Chlexa dichlarato Pastore per eccellenza n. Sono sempre vere e solenni le propositioni dei nostro umlle calechlsmo: vi è una trasmlssione di potestâ da Cristo agli Apostoli, con a capo Pietro, e dagll Apostoli ai Vescovi, loro successori con a capo ll Vescovo Romano, successore di Pietro; trasmlsslone dl potestâ che, come abblamo visto, ll Concilio Vaticano II rlassume nel diritto e nel dovere davanli al Signore dl «dare leggi, dl giudicare e dl regolare» db che riguarda il culto e l'apostolalo Xl. Pertanto, oltre le funxionl di *ministerium e* dl *magisterium,* II Concilio ha considerato su dl un plano squisitamente pastorale, dandone l fondamentl dogmatici, anche ll triplice potcre dl glarisdizlone e dl governo *fregimen),* che I Vescovi hanno ll dlritto e ll dovere, come dlctvamo, di esercltare: e cloè ll potere legislativo, giudizlario e coat-

1 Soffennlamocl un Istante *u quello giudizlario, che ora più cl interes», quello cloè di dirimere cause sorte tra I fedell o dl giudicare un btto che si pretende esscr cornis messo contro la legge, e cib al fine dl porvl ri,medio; esso è talmente collegalo coi potere di dare leggl che, senza di esso, nenpure Il potere legbbllvo avrebbê il suo vigore. Invano Infatti sl attribnlrebbe al superiore l'aulorifà di deltare leggl, se cgll pol non avesse ll potcre dl fade osservare, anche ove tratlasi di puninic la trasgrestIone, oppure dl dirimere Uti e controversy, nelle quali si traita di definire cquamente Il diritto. L'autoritù législatif che non avesse mche ll potere esecullvo e giudizlario sarebbe sochlmente Inane, non arendo modo dl prowedere a se stessa ed alla propria stability, cloè aU'efflcaria delTordine, per il bene comune. contro Tarbitrio, Il dlspotismo e la vlolenu, allrimentl Inevitabiliu.

Orbcne non sl pub negare alla Chiesa, per divina istituxIonr dotata d'una vera e propria potestâ dl fllurlsdizlonc, anche se solo analogicamente simile a quelle di origine umana, quel che sl deve concedere a qualunque loclctù ben tempiaginate. ll concetto rimane sostanzinlmente valido, anche se nella socletà civile I tre poteri vengono esercitatl da organi distinti, e la magistrature, alla quale è attribuito U potere giudizlario, gœîe di una partlcolare indipendenza dagh altri organl.

Nella Chiesa Tunità del triplice potere è salvaguardata dalle persone a cui Cristo lo ha affidato (Papa e Vcscovi): Teserdzlo dl esso, luttavn, com'è noto, vient affidato ordinariamente a persone od organl divers! (ad es. SS. Congreçazionl. Tribunali; Vicario Generalc-OUiciall).

X S. Paolo, che da olcunl viene esaltato come ll fautore dei carismi contre Tistltuzionalismo nella Chiesa, cl da cosplcui esempl dl tserdzio dl potere giudizlario c coercltivo. ln hnea dl principlo S. Paolo rlscrva ll potcre di giudicare al «santl», cloè agli appartenenti alla commütà cristbna. tanto plù che ad essl spetta giudicare il mondo n; ma da parte tua S. Paolo esercita con vigore il potere di giudicare e di punire. Non vogllamo rieordare qui le parole con cui egll glrntlca e condanna un fedrle di Corinto, reo dl Incesto »·, Baste pol leggere la seconda lettera al Corintl e quelte al Galati, che fu scritti subito dopo, per comprendre come Tapostolo delle genti, il cantare ispirato dette earttà 11, esercltasse ll potere che egll senliva essergll dato da Cristo.

Gli esempl pbtrebbero moltlpllcanl. Ma vale la pena vedere enme ('Apostolo Paolo csercillil suo potcre di giudizio riguardo al carismi ed al carismallcl. F. ben vero che lo 13® Spirite· è plcnainente libero nella sua (azlone e San Paolo, prendendo positione contro I Teivitonlceri, raccumanda di

Lmmi >7 Π-I 1 *$. X'-ÎT- · »*. ' te. io. tS.
• Vi ii. t* rh Ih 1·, A te «. «µ · Wt Î*. «*· -hen <le
IrrVMi ft.wn (***>«-«, n fi-R in») M G* *'te» UC&·
ÈB-f Dm li Lmx XHf, 1B5. m .<dj S. SH*·. «S. p
MC!t, C l C.. m* ‘‘Cfr. : O. 4. ‘‘Cfr. r Cm 5. ‘rOr r Cm i|.

non cstlnguerc lo Spirito *·. Ma è anche vero che l oriiml stcMiKm|U?rh a c?nu}ni4' che non lultI hanno gli stcisi carismi e che per la debolezza umana i carismi nossono esscre confusi con le proprie idee ed incllnazlonl, non sempre ordinate. E pertanto necessario giudicare e distinguere i carismi per controllarne l'autenticità, per coordinarli con criteri desunti dalla dottrina del Signore e sccondo l'ordine che deve esscre osservato nella comanltà ecdesialc. Tale ufhcio spetta alia sacra gerarchia, costltuita anch'essa con carisma singolare, tanto che San Paolo non riconosce valido alcun carisma che non obbedlsca al suo ufficio apostolico x>.

4. Occorre distinguere ll potcre giudizlario dal modo di esercitarlo. E évidente che, attesa Ia singolare Datura della comunitÀ eccleslalc, il modo di escrcitare tale potere in essa è diverso sotto molt! aspetti da quello con cui Io si esercita nella society civile. Saranno utilI a tai proposito le seguentl semplicl osservazloni:

a) Non si pub negare che la Chiesa, nel corso deBa sua storia, abbla preso da altre culture, per citare un esempio a tutti noto, ma non è Tunico, dal dlritto romano, alcune norme anche per i'esercizio del suo potcre giudizlario.

È vero. purtroppo, che la Chiesa ha derivato dalle legishzloni civill nel secoli passâti anche gravi impcrfezlonl, anzl veri e propri metodi ingiusti, almeno «oblective», nelTesercizio del potere sla giudizlario (proccssuale) sia coattivo (penale)s®. Montre c'è da rallegrarsi per ll grande progresso fatto In merito, quanto a sensibility e a metodi, Dlsogna riconoscere che la Chiesa —per rib che riguarda il dlritto di Roma— bene ha fatto ad Ispirarsene, quando quel /us si imponeva per saplenza, eqallibrio e glusta stlma dclle cose urnanc, scoprendo nel corpo dell'antico dlritto civile positivo, più che Tarbitrio delTabile legislatore, quella <*reda ratio naturae eonjrucns·* al, che conierisce alia legge ll prestigio della razionaHtà giusta cd umana. Né è da dimenticare che le stesse norme del dirtIto romano e civile sublrono nel corso del tempo profonde modiflcazionl non solo per i'lnflusso di altre culture e legislazlonl, ma anche e, forse, soprattutto per Tanlmazlonc che ne fece la dol-
trina oristlana, mediante quel fenomeno intcressantis.simo 140
del *diritlo comune,* che lanto influsso ha poi avuto nclle successive legislazlonl canoniche e civili, fino ai codici dei tempi moderni, nella formulazione del dlrltti ddTuonio, oggi unlwrsalmente proclamati. Non fa quindi mcraviglla che i codlflcatori del primo codice canonico si siano in qualche modo ispirati, anche nella parte che riguarda i giudizi, alia saplenza del dlritto antico e profano.

b) I principi direltivi per la nuova codlflcazlone canonica. approved dalla prima Assemblée Generale del Sinodo del Vcscovi, dànno un sicuro orlentamcnto anche per la revisione del dlritto processuale e penale, raccomandando uno *slile* plù consono allo spirito pastorale dei Concilio Vaticano 11. La Commissione per la riforma del Codice sta lavorando In tale senso e possiamo dire che gran parte del lavoro In questo settorc è già compiuto in seno ai gruppl dl studio. GH scheml già préparât! contemplano, oltre ad un notevole snell'mento del processo canonico, una plù manifesta tutela dei dJrittî personali dei fedell.

c) Nel giudizio canonico v'fc certamente un sano formalisme giuridlco da seguire: oltrimenti regnercbbe Tarbitrio, con danno gravissimo degll intcrcssl dclle anime; ma ll giudizio dlpende anche e soprattuttn dalla cqullibrala estlmazlone delle prove c degll indlzi da parte dei glndlct. Ia cul cosdenza, quindi, è particotermente impegnata. ll gludlce ecclesiastico è. ner essenza. quella *quaedam iusUHa animata,* di cui parla S. Tommaso, citando Aristotele cgll deve pcrcib sentire e complere la sua missione con animo sacerdotale, acqulstando, insieme con la scienza (giuridica. teologlca, pslcologica. sociale, ccc.), una grande ed abituale padronnnza di sé, con uno studio riflesso di crescere nella vlrtù, si da non offuscare eventualmcute con lo schcrnio di una personality dlfcttosa e distorta l superni raggi di giustizia, di cui il Signore gli fa dono ner un retto eserclzio dei suo mlnistcro. Sara cost, anche nel pronunziare il giudizio, un sacerdote ed un pastore di anime, *solum Deum prae oculis habens.*

Lo stile pastorale, Vatflato di carità, lo spirito dl comnrenslnne mirano precisamcnlc a questo. Non la legge per la legffe, dunque, non ll giudizio per il giudizio. ma legge e giudizio(a servlzlo della verita, della giusUxla. ddiu pazienza c della carità, virtû che formano Pcs4zA det vîm-

''•ar ,?- * FU*· * 'ı ’· * ™ 'ı «-n-

D· Rry IП, î». ·» . 5o, x. 1 ai7 **· wCtr· Cicero&e,

gdo, e che devono carattcrizzare oggl quant'oltro mal la figura del Gludice ecclesiastico.

Con queste dementari osservazionl nol abblamo inteso riaffermarc e onorarc In questa fausta circostanza, che cl Hi offre occasione di salutare / all'annuale ripresa della sua attlvitâ ll Sacro Tribunate délia Romana Rota c quanti altri Tribunali ecclesiastici adcmplono analoga missione, la funxionc gludiziarla della Chiesa cattolica, e ne abbiamo delineato, quasi senza awedcrcene, ll processo evolutivo, Hvendlcandonc la sorgente dalla natura e dalle origin! della Chiesa stessa, stabilita da Cristo come soclelà umana e visibile, strutturata organlcamente, come corpo animato dallo Spirito Santo e avente Cristo per capo, in via di complere, come dice S. Panlo, «il suo sviluppo per I'edlficazlone di se stesso nella carità» ,3, e Identiflcandone il traguardo storlco per Torn présente, post-concillare, nel senso pastorale, che deve plù profondamente Informare I'esercizio della funzlone gludiziarla stessa. Sl aprlrebbe cosl davanti nl nostro sguardo, quale presagio augurale, la visione del-I'amininistrazlone della giustizla ecclesiastica permeata da auesto stile pastorale, caratterlzzato, sl, dalle esigenze intime e Impretcribill dell'ordine, ma inslcme da quella progressiva scoDcrtn della dlgnftà della persona umana, nlla quale la Chiesa. madre e maestro, oggi cl conduce, c alia quale essa ha dcdlcnto la ormai celebre Costituzlone del recentc Concilio «Gaudium et Spes», appunto «detta pastorale, perché sulla base dei principii dottrinall, intende esporre l'attegglamcnto della Chiesa in rapporto al mondo c agli uomlni d'oggi» Sl.

Ma non splngeremo nel futuro ll nostro occhio, felici come siamo di poterio formare oggi sui presente. Le parole, testé pronunclate dal venerato Decano dclla Sacra Romana Rota, a tanto cl obbligano, e pertanto ci autorizzano a compiacerd con lui e con i valenti e zelanti Uditori e Officiali dello stesso sacro Tribunale. Lo posslamo infatti e lo vedlamo adempiere il compito suo con l'alta cosdenza dei suoi dlritti c. dei suo! doverl, con assoluta integrità nelrintcrprctazione e neU'applicazIone dclla legge canonica, con sapiente comprensione delle necessity dclla Chiesa e degll uominl d'oggi. con limpido dlsinteresse ncH'offerta dei suoi servizi. anzl con larga sollecitudine affinché a tutti, ai meno abblonti non meno che a chlunque altro, s<· accessibile ll suffragio della giustizla. E questa, ollre che una dnverosa osservanza delle norme giudizlario, proprie della Chiesa. una esemplare testimonlanza della sua luminosa romana tradiziono e dclla consnpcvolezza dclla sua presente vocazione di fcdcltft o Crlsto e alio Spirito, che da Lui deve fluire nelle membra del suo mistlco Corpo./

Eccn, venerati c dotli Prolati, quanto abblamo desiderato di comunicarvl, con semplicltà di riflesslonl, in questa dreostanza tanto a nol gradita; non dubltlamo che continucrete nella vostra axione, al servlzlo dclla Chiesa, con quella cosdenza dl altisslma responsabilltà e di totale dedlzlone, che debbono distinguere fedeli collaborator! del Papa e della Santa Sede, quali vol siete. Invochinmo su dl vol I donl dello Spirito Santo, che stamane avete fervorosamente pregato: e. In pegno délia sua continua assistenza, dl cuore vl impartiamo la nostro Apostolica Benedlzione.

" ΕΛ*. 4, rS. ·* *Ib.* **nota iniziale.**

3950

1971 IAN 30.-VICARIATUS URBIS, NORMAE. PART.·

Normae circa usum facultatis bis aut ter Missam **CELEBRANDI ET CIRCA APPLICATIONEM HARUM MISSARUM**

Suile binazion! o trinazionl dl Messe si stabilisée o sl confermn quanto segue:

1.La facoïtù abituair dl bInare o trlnnre Λ locale, non personale e resta sospesa quando vl sia un sacerdote che possa celebrare srnza far uso dclla fncoltà medeslma.

2.La facolth dl trinare «I intendo concessa. In ognl caso, solo per l giorni festivi e subordlnatamcnte od una vera eslgenza pastorale.

3.Alie chlesc parrocchlaM ê concessa: la faroltà abltuale dl blnarc nel cloml festivi e feriall, per glusta causa: la facoltà abltuale di trinare nel giorni festivi dei mes! dl liiglfo, agosto e settembre.

4.L'estensione al mes! non estivl della prodelta facoltù dl trinare deve essere richicsta in iscritto al Λicariato.

5.Le chlese non pnrrocchlnll, dletro domanda scrltta id Vicariato. potrnnno ottenere. per un periodo determinato. eventufdmente prorogabfle, la facolU abltuale dl binare e trinare.

6.La facoltà abitualc di binare o trinare negll oratorii degll ospcdali, delle clinlchc e case di cura deve essere richlesta al Vicariato tramite il Vescovo Delegato per la asslstenza religiosa nel luoghi suddetti.

7.La facnltà, «ad modum actus», di binare o trinare pad esscre richlcsta al Vicariato oppure al rispettlvo Ausillare o Delegato.

8.Lc chlese In possesso della facoltà abltuale di binare o trinare devono avere, disponible In sagrestia, il libro per la regolare rcgistrozlone.

9.Le Messe blnate o trinate si appllcano secondo 1'intenzione del Cardinale Vicario oppure dcU'offcrente: In questo secondo caso, 1'elemosina relativa è di ipettanza dei Vicariato, cbe la devolve a fini caritativi e assistenziali.

10. AHa fine di ognl semestre, entro J mesi di giugno e dl diccmbrc, i parroci c rettorl dl chlesc presentcranno al Vicarinto, su moduli da esso appositamente préparâtl, 1'esatta nota delle Messe blnate o trinate, applicate «ad mentem Cardinalis Vicarii* o ad altre intenzionl, e ennsegneranno alio stesso Vicariato 1'importo delle clemosine pereepite.

11. Lc Messe blnate o trinate per facoltù personale concessa «ad modum actus» o sono registrate nell'apposito libro di cui al n. 4. con nnnotazione dclla eventuate elemosina depositata Eresso il parroco o rettore della chiesa oppure lo stesso celerante prowcde α trasmetterc con sollecitudine al Vicariato la comunicazione delTawenuta celebratione e, nel caso, la relativa elemosina.

12. Per concessione del Santo Padre, parteclpata con lettera della Scgrcteria dl Stalo del 7 higlto 1969 (prot. η. 133471) e valevole nella sola diocesl di Roma «ad triennium», I religiosi possono trattenere. In favore delle loro opere, metâ dell'Irafiorto delle elemosine dl Messe binate o trinate, celebrate nelle oro chlese parrocchlali e non parrocehfall, fermo 1'obbligo dl cedere 1'ultra metà al Vicariato. Non sl potranno riconoscere pib ampli prlvllegi in materia, se non validamente concessi dalla Superiore Autoritù.

Dal Vicariato dl Romo, 30 gennalo 1971.—Angelo **Card.** Dell'Acqua, *Vicario Generale dl Sua Sanlltà,*

*** Riv. dioc. Ronu 12 (1971) 94-25.**

3951

1971 FEB 1.-SC INST. CATH., DECL. AAS 63 (1971) 250-251

Declaratio de **cog**ducatione in scholis secundi **ORDINIS SUD RELIGIOSORUM MODERATIONE**

Instructio n Sacra Congregatione pro Religiosis et Institutis Saecularibus, die octava mensis Decembris anno 1957 data, post Conventum mixtum Summi Pontificis iussu habitum, quae sequuntur decrevit: «Religiosi non nisi raro et extrema compellente necessitate, et utique antea obtento ab hac Sacra Congregatione induito Apostollco, scholas secundi ordinis promiscuas sinantur moderari· *(A.A.S.* 50 (1958), p. 100) [LE 2714].

Nunc vero, cum quidam Ordinarii et Superiores Religiosi a Sancta Sede quaesiverint an praefata dispositio adhuc vigeat, etiam post declarationes Concilii Vaticani II, res delata est, collatis consiliis cum Sacra Congregatione pro Religiosis et Institutis Saecularibus, ad Conventum plenarium Sacrae Congregationis pro Institutione Catholica, qune, In Congressu diebus 16-17 mensis Octobrls anno 1970 celebrato, hanc protulit responsionem, postea a Summo Pontifice adprobatam.

1. Iuxta Decretum *Christus Dominus,* «omnes Religiosi. exempti et non exempti. Ordinariorum locorum potestati subsunt In iis quae (...) ad christlfidelium, praesertim puerorum, religiosam et moralem educationem, catechetlcam institutionem (...) spectant. Religiosorum quoque scholae catholicae Ordinariis locorum subsunt ad earum generalem ordinationem et vigilantiam quod attinet, firmo tamen lure Religiosorum quoad earumdem moderamen» (n. 35/4: *A.* A. S. 58 (1966), pp. 691-692) [LE 3332].

2. Hisce Decreti verbis a Motu Proprio *Ecclesiae Sanctae* haec exsecutiva Interpretatio data est: «Ad normam n. 55. 4 Decreti *Christus Dominus,* generalis ordinatio scholarum catholicarum Institutorum religiosorum sccumfert. firmo quidem ipsorum lure quoad earumdem moderamen, et servatis normis ibidem (r. 35. 5) circa praevia consilia mutuo Inter Episcopos et Superiores religiosos ineunda stabilitis, generalem omnium scholarum catholicarum in dioecesi distributionem, carum Inter se cooperationem atque earumdem vigilantiam, ut non minus quam aliae / scholae 251

ad fines culturales et sodales prosequendos aptatae sint» M. A. S. 58 (1966), p. 773) (LE 3457].

X Igitur, si propter rationes in Motu Proprio *Ecclesiae Sauciae* recensitas vel propter alias iustas causas, Institutum quoddam secundi ordinis a Religiosis moderatum, inducatur ad scholas promiscuas aperiendas, non amplius quidem ad Sanctam Sedem recurrere debet, sed sequatur oportet et sufficit, sicut ceterae catholicae scholae, instructiones ad hoc datas ab Ordinario loci vel a Conferentia Episcopali.

Datum Romae, die 1 mensis Februarii a. D. mcmLxxi.— Gabriel Maria Card. Garrone, *Praef.* Franciscus Marehlsano, *Substerdarius.*

3952

1971 FEB 2.-5C CULTUS DIVIKI, DECRETUM. PART.·

LssTvruno generalis de Lituroia Horarum DTVULOATUR ANTEQUAM EDITIO TYPICA PROMULGETUR

Cum editio voluminum Officii Divini »eu *Llturglae Horarum* ob Ipsius operis magnitudinem eique adnexa* difficultates aliquod adhuc postulet temporis spatium, ut perficiatur, haec Sacra Congregatio, de speciali mandato Summi Pontifici* Pauli VI, curavit, ut antea ac separating publici lurts fieret *ImHlullo generalLl Ae Lilurgla Hararum,* miae deinde in ipsum priai voluminis initium inseretur (LE 3967].

Hoc modo sacerdotes, religiosi viri atque ehrlstifkleles, sive singuli, sive in coetibus communis studii vel precationi» causa congregati, opportune edixere poterunt intimam vim novi hulusce orant» Ecclesiae libri, structuram Llturgiae Horarum propriam ac nonnas, quibus ipsa celebranda erit, necnon spirituale* divitias, quae inde populo Del obvenient.

Ex acdibns S. Congregationis pro Cultu Divino, die 2 februarii 1971, in Praesentatione Domini.—A. Bugninl, α Secretis.

♦Prct.N. 1«/71· AOFMCap 87 0971) 127

3953

1971 FEB 10.-S1GHATÜRA APOST.. DECISIO. PART.·

NuUJTATIS MATRIMONII ET CONFORMITATIS SENTENTIARUM AFFIRMATIVARUM, QUARUM PRIMA EX CAPOT. METUS, ALTERA VERO EX CAPOT. SIMULATIONIS

Species Facti. - **Post consuetudinem fere decem annorum, die 12 septembris anno 1960 ln ecclesia paroeclall X matrimonium celebrarunt A. et B. Ab inita conversatione, A sincera affectione et amore prosequutus est sponsam B; haec, contra, inde saltem α certo tempore, studium atque propensionem amoris erga alium luvenem, C, fovere incepit; quam sustinuit deln iam usque nd Ipsam celebrationem matrimonii cum A, immo, et post matrimonium celebratum; bib'tta quidem ellam relationibus sexualibus inter eos, cum ante tum post matrimonium cum A.**

Port certum tempus separatio legali* conlugum effecta crt. expostulante viro. Dem, autem, die 12 decembris anno 1967, pene* Tribunal Vicariatus Urbi* libellam exhibuit ipse etiam vir, nullitatis accusans suum matrimonium ob simulai Ionem totalem sin minus partialem, scu propter exclusionem quidem bonorum fidei ct sacramenti ex parte mulieris, necnon ob metum reverenilalcm a parentibus eidem mulieri incussum.

Primi gradus sentenIb pronunttata est die 9 lanuarii anno 1969 sensu affirmativo ex capite metus revcrentlalls. Ab hac appellavit Defensor vinculi ad Tribunal S. R. Rotae. Hoc portier die 17 oct. a. 1970 sententiam protulit affirmativam, seu: ronrtare *de nullitate matrimonii in casu,* non iulem ex capite metus, quod visum est non sufficienter probatum, sed ex capite simulationis parttails ob relectum bonum fidei.

Prout facile videre est, surgit stallm quaestio de conformltate necne duarum sententiarum ad effectus ce. 1902 n. 1 et 1987; Ipsum quoque Tribunal appellationi* S. R. Rotae Olani vidit et praeoccupavit, inclinans ln affirmativam partem, seu In conformitatls favorem.

W Ii m rr in Facto.— Grav rant ralfonr* rontrn conformitatrm duarum ♦ententtarum In easu, ad nornir.m citatorum eanonum.**

PT^11 cx ration‹· ‘ntfma «rrl Judicatae». ,u,· 5 RKntur dc statu personarum, ubi res iudlcata non haStaK cn fST” *'''“. ‘‘ an“,ogo “°*·u'ω'· ∎**

Porro, necessitas duarum sententiarum (In hodierno lure canonico) conformium pro «re iudlcata· —quod valet, ut dictum pt, pro iure analogo causarum dc «tatu personarum— postulatur ut securitas habeatur, *terminatio* quidem, circa praesumptionem veritati* ipsius obiccti. sive luris, de quo agitur saltem in hodierna doctrina canonica nostra —In aliis theoriis' aut saltem certi* temporibus historiae luris origini* mnianae' «res Iudlcata» non generat nut generavit praesumptionem veritatis, «ed «loco veritatis» *eu «sicut veritas» habetur aut habita est— *immediate* nutem, circa praesumptionem veritatis tituli scu rationis petendi, in qua obtectum sive Iu» litigiosum nititur.

In casu, ergo, nostro agitur de obtinenda securitate circa praesumptionem veritatis scilicet, ct nullitatis matrimonii ct respeetivorum titulorum In quibus Innititur: metus, scilicet, ct simulationis boni *fidei,* Immo. immediate, clrcn titulos, ct solam consequentlahter, etsi principaliter, circa nullitatem Ipsam matrimonii. Profecto, tenetur ut certo nullum ad effectus c, 1987, quia metu* aut simulatio certa Rlmlllter fuerunt, ct non aliter. Quando, ergo, dicitur: «re* Iudlcata pro veritate habetur», (ant aliquid analogum), *oritas* refertur ad rem seu ad Ius obtectum Uti* una cum titulo a quo dependet. Non datur altera veritas sine altera.

Iam Igitur quaeritur: num detur In casu nostro praefata securitas circa nullitatem matrimonii et circa titulos aut titulum aliquem (rationem petendi) ex illis duobus, seu circa capita nullitatis, necne. Responsio est negativa. Non circa titulos (rationes petendi), ut patet; quin cx illi» nonnisi unum tribunal edixit sententiam, cum. ex supposito, nonnisi post duas sententias conformes haberi possit illa securitas: nec circa Ipsam matrimonii nullitatem, quia haec nititur non in utroque titulo, sed In alterutro. Sane, pro tribunali primae sententiae non apparuit probata simulatio, ac consequenter non apparuit probata nullilas matrimonii ex hoc titulo. En textus huius sententiae ad n. 19: «Ex tabulis processualibu* colligitur, ln primis, assertam simulationem totalem, vel partialem ob exclusa bona fidei et sacramenti, vera probatione carere... Neque id probat reasvumpta relatio B cum C; nam casu hoc accidit, nempe ex casuali occursu, post mensam, ab initis nuptiis». Contra vero, pro Tribunali, quod secundam emisit sententiam, non probatur exsistentia metus. Indeque nec nullitas matrimonii ob istum titulum; sie enim ait secundum tribunal: «Procul dubk» ex actis perpensis colligitur conventam aegre matrimonium contraxisse cum actore, sed ad Id praestandum non fixiw adactam Kravi metu» etsi rcverentialL Difficulter etenim probata sunt ln casu gravitas et inlustltla metus. Conventa ponitor timida seu timens indignationem parentum. Sed tempore quo res gestae sunt, 1p*a aetatem Iam adepta erat maiorem.-». ÿηo igitur verbo, cum pro uniuscuiusque tituli ventate non exstet nisi una eententta. pro nullitate Ipsa matrimonii una pariter habetur sententin. etsi duae exstiterint. Aliis verbis. certitudo circa nullitatem matrimonii non augetur cx duabus sententiis in casu, cum non nitantur ambae eodem fundamento, dum nullilas sententiae a *uo dependet fundamento.

Sed dicitur: »Nullltas consensus iisdem factis nititur In utraque decisione; per Istam, Igitur, factorum Identitatem substantialis conformita* habenda est duorum sententiarum. A1H* verbis ratio habenda est factorum quae partes attulerint atque comprobaverint, non nominum luris quae eiusdem tribuerint—. Igitur substantialis conforrultos quoque verificatur quoties iisdem nisi factis Indices unius tribunalis pro metu matrimonium invalidante concludunt, cum iudice* altrrius instantiae pro matrimonii nullitate quidem decernunt, sed ob simulationem quae causam habuit metum simulanti incussum· (Sent. app. n. 18); iblque et alluslo fit ad similia dicta in aliquibus aliis (ceterum notis) decisionibus lurisprudentlalibus.

Ad haec non deest efficax rcspomlo. Sl enim facta conduxissent revera ad nullitatem etiam ex metu, iudieio obiter expresso tribunalis secundae Instantiae. Ita ut selectio alius rapitis (simulationis) facta fuisset ex win praevalentia evfdentlorum raUonuro, dictura Illud sustineri fortasse posset; sed tunc nullitos esset saltem aequivalentrr cx duplici capite; curo vero, ita non fuerit, nullatenus sustinetur. Immo. deducitur exinde, facta non esse reapse eodem. Etenim alta fuerunt elementa faetl quae comprobarunt exsistentiam simulationis, alta vero, quae comprobarunt exsistentium metus. Quare haberi potuit metus sine simulatione, Immo, lia evenit In casu nostro, Iudieio primi tribunali·; ct dari potest simulatio sine metu, aut saltrm sine metu gravi, sicutI In nostro etiam nceidlt easu, prout ludicavit tribunal secundae instantiae.

Actum igitur esse non videtur quod nonnisi rlsdcm facti* radier* unius tnbunaUs concluserunt pro nictu (seu pro nullluue ex metu), iudice* vero alterius, pro nullitate ex stmulatln-

seu consideratis dumtaxat factis

l ? lbu' '«mulatlonem. primi iudice* ducti non futent \n<„f»L»C7neni,Um pr? ouUiintr, siquidem ra habuerunt ertstrnttam- et peri1?· 'onsldcruil* solummodo factis tme non ««P^bantlbu.. Indices secundae Instan-nSdktam r^Tnn^I-rn.C''u· prn militate ex simulatione ob tiitiarom textu aratorum *rn-

'lni.aclo>· facile ‹lub per*ua-eum alta prob™ Sumuntur, e*\e diversa, res se hnEet, sl capita ηυηϊϊαH*Γ7^Mη'^?„Oηηη· Utcumque diversa, dinicili pacto tateUegi

SI Initetur adhuc quod tandem aliquando metus» etsi levis, nrivocavlt In casu simulationem, ct Ideo facta comprobantia nictni, quantumvis mediate. contulerunt utique Ipsa nd nullltatem ex simulatione probandam, respondemus faciliter, repetentes adhuc nuperrime dicta, scilicet: quod motus potuit provocare, Immo et provocavit In casu, **simulationem, nt linee ulterius debuit aliunde, I.e., nilIt ct quidem** *proprii»* **factis sive argumentis probari. Quod idem est nc dicere assertum non pone sustineri** *Iisdem* **nimirum factis: nilos Indices pro metu, alios vero pro simulatione decrevisse. luvat Igitur concludere: siquidem verum est quod causa matrimonialis habetur «eadem· tantum cum pronior idem matrimonium et ob Idem caput instituitur («...eadem causa hoc est, propter Idem matrimonium ct ob Idem nullitatis caput», ait** *Provida Mater,* **art. 218 ‹ 2) (LE 1347), conformités sententiarum, quae intelllgltur habita circa aut sunm «cnmdcni causam·,** *semper,* **nc sine possibili exceptione, habebitur si rt quando sententiae quoad Idem matrimonium idemque caput uno vel alio modo habeantur.**

Si dicatur quod, tandem aliquando, eonfnmiitas sententiarum refertur dc sc ad nullitatem Ipsius matrimonii, prout sonat canon citatus 1987: «Post secundam sententiam, quae matrimonii nullitatem confirmaverit, si defensor vinculi...·, et non ad identitatem etiam capitis, perveniretur utique iam ad principium *generale* **falsum In doctrina et in lure octunll; affirmaretur equidem, ut patet, aliquid alienum a recta Interpretatione praefati canonis, prae oculis habita supra dicta notione figurae:** *tcadem* **causa», recepta etiam, prout vidimus, ln clt. art. 218 § 2** *Prooida Maier.* **Sane, recta interpretatio, praeter superius dicta, exprimitur sequentibus quoque verbis: Duae sententiae dicuntur conformes si eadem est causa petendi, eadem res petita et caedem personae quae petunt et a quibus petitur. Omnia sunt elementa essentialia notionis quae proinde non patiuntur exceptionem, secus, ipsa notio subverteretur.**

Decisio. - In Congressu habito coram Eтїio Cardinali Praefecto, die 10 februarii 1971, proposita sententia a S. R. Rota in causa de qua supra die 17 octobris 1970 lata et Signaturae Apostoiicae exhibita ad effectus civiles consequendos, quae contenditur conformis sententiae in prima Instantia a Tribunali Vicariatus Urbis dic 9 lanuarii 1969 latae, decretum est: *Cum sententia primae instantiae nitatur capite metas, sententia nero Rotalis secandae instantiae fundetur capite exclusi a muliere boni fidei, non constare de conformitate sententiarum in casu.*

• Apol. 44 (1971) 13-17 Adn. O. ROHLEDAin PrM 61 1 (972) 102-104.

3954

1971 FEB 25.-SECRETARIA STATUS, CONVENTIO. PART.·

Sedes Apostolica adhaeret Conventioni internationall de non usu vis nuclearis in armis bellicis

Le Cardinal soussigné, secrétaire d'Etnt et préfet du Conseil pour les affaires publiques dc ΓEglise, n l'honneur de certifier par les présentes que le Saint-Siège adhère au traité de nonprolifémtion des armes nucléaires, ouvert à la signature le 1er Juillet 1968 ct entré en vigueur le 5 mars 1970.

Par cet acte, dicté par la conviction que les objectifs de désarmement et de détente Internationale qui Inspirent le traité correspondent ὐ sa propre mission de paix, le Saint-Siège veut apporter son appui et son encouragement moral aux dispositions du traité, considérant qu'il constitue un important pas en avant vers l'instauration souhaitée d'un système dc désarmement général et complet sous contrôle International effectif en vue dc garantir la sécurité et d'affermir la confiance dans les relations entre États, ainsi que de promouvoir la paix et la coopération entre les peuples sur des bases Justes et stables.

En fol de quoi, le Cardinal secrétaire d'Etat soussigné a apposé sa signature et son sceau sur ce document.

Du Vatican, le 25 février 1971.—Cardinal Jean Villot.

Déclaration additionnelle a ΓInstrument d'adhésion

I. La présente ndhéslon du Saint-Siège nu traité sur la non-prolifération des armes nucléaires s'inspire du désir qu'il nourrit constamment —*h* la lumière des enseignements dc fraternité universelle, comme de Justice et de paix entre les hommes et les peuples, contenus dans le message évangélique— d'apporter sa propre contribution aux Initiatives qui, par le moyen aussi du désarmement, tendent h promouvoir la sécurité, la confiance mutuelle, la coopération pacifique dans les rapports entre les peuples

Dans une telle perspective, le Saint-Siège Juge —comme il est dit dans le document officiel d'ndhéslon— que les finalités de désarmement et de détente dont s'inspire le traité correspondent à sa mission de paix, rt que le même traité —certes, dans ses limites intrinsèques— constitue un pas en avant notable sur in voie du désarmement. Ce traité, en effet, dans la mesure où il se propose d'arrêter In diffusion de telles armes —en attendant que se réalise la cessation de la course aux: snnements nucléaires et que l'on en arrive à de*irtnf eeïomnlnï^ tendant Λ assurer le désarmement complet dans cejJanine— rntcnrl diminuer les dangers d une destruction terrible et totale^qul menace rhumlnlté entière, et constituer les prémices

S\U'z6trn?U5' aP5c' à promouvoir un système ?ioiml^ff?en©e. 1 R iπü cl co»P,el SOU5 un contrôle fnterna-

_.C esl, Pourquoi, en premier Heu. le Saint-Siège nnnréeie n-irthi mi ιi£ιΛ°ηΐ•,*rat,?n*ι ct intentions suivantes que les ^i''dirÎri^,Lr.mVmT,méC* °U d&tori*:

1:x Pdt« de des dévastations «qu'une guerre nucléaire ferait subir h l'humanité entière et la nécessité qui 7? h dc ne **aucun effort pour écarter le risque d une telle guerre et de prendre des mesures en vue de sauvegarder la sécurité des peuples»;**

f^S/rlYrnatirl .du Prt"$,Pe Φ1* «conformément à la Charte de» Nations Unies, les Etats doivent s'abstenir, dans Γ1'' rc'a'.on? internationales, de recourir ô la menace ou *h* **•Γη/υΛη/ι-Γ ,a iomi· SO,L contre ''Intégrité territoriale ou l indépendance politique de tout Etat, soit dc toute outre manière incompatible avec les buts des Nations Unies, et qu il faut favoriser 1 établissement et le maintien de la paix et dc ln* sécurité Internationales»;**

3. L'intention «de parvenir au plus tôt Λ la cessation de la c?«rsn armements nucléaires et de prendre des mesures efficaces dans la vole du désarmement nucléaire»;

4. L'intention «de promouvoir la détente internationale et le renforcement de lα confiance entre Etat» afin de faciliter la cessation dc la fabrication d'armes nucléaires, la liquidation dc tous les stocks existants desdites armes, et l'élimination des armes nucléaires et de leurs vecteurs des arsenaux nationaux en vertu d'un traité sur le désarmement général et complet sous un contrôle international strict et efficace»;

HL Le Saint-Siège est convaincu, en outre, que le traité sur la non-prolifération des armes nucléaires ne pourra atteindre pleinement les nobles objectifs de sécurité et de paix qui constituent les raisons de sa stipulation et Justifient les limitations auxquelles les parties au traité se soumettent, que s'il est totalement exécuté dans chacune de scs clauses et dans toute son étendue.

Une telle exécution concerne, h son axis, non seulement les obligations d'application immédiate, mais également celles qui prévoient un processus d'engagements ultérieurs, parmi lesquels le Saint-Siège Juge opportun dc souligner les suivants:

***a)* L'adoption de mesures appropriées pour assurer, sur une base d'égalité, à tous les Etats militairement non nucléaires qui sont parties au traité, les avantages dérivant des applications pacifiques dc la technologie nucléaire, dans l'esprit des alinéas 4. 5, 6 et 7 des considérants, et aux termes des articles 4 ct 5 du traité lui-même.**

***b)* Le déroulement, de bonne fol, de négociations »sur des mesures efficaces relatives à la cessation de la course aux armements nucléaires ù une date rapprochée et nu désarmement nucléaire, et sur un traité de désarmement général et complet sous un contrôle International strict et efficace», conformément h l'engagement contenu dans l'article 6.**

Le Saint-Siège exprime donc le souhait que lesdits engagements soient exécutés par toutes les parties au traité. Il marque en particulier son intérêt spécial en formant très vivement le voeu que:

1. Les conversations en cours entre l'URSS et les Etats-Unis d'Amérique pour la limitation des armements stratégiques puissent aboutir a brève échéance à une entente satisfaisante qui permette d'arrêter, d'une façon efficace et durable, la préoccupante course aux armements dans le secteur dispendieux et meurtrier des préparatifs de guerre, qu'ils soient offensifs ou défensifs;

2. Les propositions et les projets d'accord, qui se font depuis un certain temps et de divers côtés, spécialement dans le cadre dc la Conférence du Comité des Nations Unies pour le désarmement, et qui concernent le désarmement nucléaire complet, l'interdiction des armes bactériologiques et chimiques, la limitation ct le contrôle des armements conventionnels, de même que le projet d'un traité pour le désarmement général ct complet sous un contrôle International rigoureux ct efficace, puissent aboutir ù des résultats rapides et concrets, conformément aux résolutions répétées de l'ONU ct en réponse à l'attente Justifiée cl anxieuse des hommes et des peuples de tous les continents.

IV. Dans l'esprit des considérations exprimées ci-dessus, qui motivent ct accompagnent sa présente adhésion nu traité, le Saint-Siège est convaincu que les buts de sécurité ct de paix, qui sont ceux du traité, seront réalisés d'autant plus pleinement ct efficacement que son appUcalion sera plus large et universelle.

Du Vatican, le 25 février 1971.

*** Doc. Cath. 63 (1971) 256-253-**

3953

1971 FEB 26.-CONV. CUM HELVETIA. AAS 63 (1971) 313

Ratihabitio Convbntionîs inter Apostolicam Sedem et Consilium Foederatarum Helvetiae Civitatum de separatione Administrationis Apostolicak Ticinensis a Dioecesi Basileensi zivsdemque in Dioecesim erectione

Vide *textum* sub dic 1968 Iui. 24: LE 3675.

3956

1971 MAR 2.-SC RELIGIOSORUM, RESCRIPTUM. PART.·

Nonnulla experiments. contra ius commune permituntvr Ordini F. XL Cap., praesertim quoad institutionem candidatorum ante professionem sollemnem

Precfs—*liealissime Paler,* Capitulare* Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorutn humillime a Sanctitate Tua implorant, ut infrascriptac normae nd experimentum traduci possint:

1. Expleto novkbtn, emittatur professio simplex votorum vel Hat promissio Ordini, *ad tempus a Ministro Provinciall* eant *novicio determinandam,* usque ad professionem sollemnem renovanda.

2. Rationes quae videntur necessariae circa ligamina temporaria, quae non sunt vota publica, «que quae Inde consequuntur. α *Capitula Proolncfali tanrianlur.*

3. In caiu ligaminum istius generis ante professionem sollemnem fratrvs peragant quoddam tempus praeparationis specialis, quod qua«l alter noviciatos habeatur, culus *daralto el rationes a Capitato Provinciali definiantur,*

4. Si autem candidatus lara in fine noviclatus polleat condicionibus supra indicatis, potest, de consensu Ministri Prorinclabs eiusque Definitori!, professionem sollemnem immediate emittere.

5. Ministri Provincialis cum «io Deffaltorio est *dispensare a Ufaainibus quae* non lunt *vota puM/ca ac,* gravi de causa, fratrem sive rotis temporariis sive alius generis ligaminibus obstrictum (UtnHtrre.

β. Superlnm Majores eligi non possunt nisi fratres sacerdotes soikrnnlter professi qui studia rite expleverint. *Ad alia aatem offiela tea munera* omnes *Fratres soflrmniler professi, nut inxlllrrflonls lempus peractam, promoveri possunt.* Et Deus, etc...

Reacr.—Vigore facultatum a Summo Pontlike tributarum. Sacra Congregatio pro HeligiosU et Institutis saecularibus, attentis, quae sequuntur decernere censult

Ad l.un: Pro gratia iuxta. preces, dummodo servetur normo Rrnwatfonis causam n. 37. I. (LE 3707).

Ad 2.am: Pro gratis. Ha tamen ut quae a Capitulo Provinciali sanciuntur, a Dcflnltnrio Generali approbari debeant.

Ad Xun: Pro gratia Iuxta preces, dummodo a Deflnltorlo Generali approbentur.

Ad 4.om: Prout petitur, non expedire: praescriptum teneatur *tRrnooaSianis cansarrv* n. 37. I[LE 3707Γ.

Ad 5.oau *a)* Sl agitur de dispensandis vel dimittendis Us qui rotis publicis non obstringuntur: utantur hire suo; b) sl agHur vero de dimittendis fratribus a votis temporariis, iam {VW·™ rat Rescripto prot. n. 473I-6S dici 11 augurii 1960 (LE 3777].

Ad Prout petitur, non expedire: observentur normae quae In Decreto *Clericalia Jnslitnfa* continentur, a Summo Pontifice die 24 septembrfs 1970 (LE 3803] denuo confirmatae.

In omnibus autem cetera «errentur de lure «erranda. Contrariis nulbashbet non obstantibus. Datum Romae, die 2 Martii 1971.—E. Heston. C. S. C.. *Seer.* G. Bolduc. C. S. V., Offlrialts.

, * *Cap* . Pro<. N. 3HB3ΠO AOFMCap 87 0971)72-14 Ada. AOFMCsp 81 (1971) «-72,74-75.

3957

1971 MAR 12.-SC INSTITUTIONIS CATH., DECR. PART.·

Studium theologicum Hierosolymitanum Ordinis Fratrum Minorum affiliates Facultati S. Theologiae PoNππαι Atrknkei Antoniani in L'rbe

Sacra Congregatio pro laslHutlone Catholica, attentis litteris Revthi Rectoris PontltlcH Athenaei Antoniani In Frt>r. perpensa approbutaque Conventione die xxn februarii a. D. mcmlxxi inita Inter eundem Rectorem et Rrnhum Custodem Terrae Sanctae, cum compererit sacraram disciplinarum studia In Studio Theologico SS. Salvatoris Custodiae Terrae Sanctae in Jerusalem, electo professorum coetu stabiliter adlaborante, omni cura diligentia promoveri atque ad nonnam cann. 1353-66 C. 1. C. ordinati tw. petitionem eiusdem Rectoris libenter excipient. *Studiorum Thtoloqlctim* hmsohjm/fanum Ordinis Fratrum Mlnnrum Facultati Sacrae Theologiae *Pontificii Athenaei Antoniani* pro munere *a/fIllatum ad quadriennium d ad experimentum* constituit declaratque, cnllala Facultati potestate academlcum Sacrae Theologiae *Hae*eiUaarMf» gradum Ut alumnis conferendi, qui curriculum philotophlro-theoloricum feliciter emensi, specialia pericula suh ductu el auctoritate eiusdem Facultatis In aedibus PontiflcU Athenaei vel Studii aUfHntl bene superaverint, serratis ceteris de lure servandis. In primis peculiaribus NormIs ad Conventionem applicandam, ab utraque parte d. xxn m. februarii a. D. mcmlxxi subsignatis et nb ea-

5ÜàlI

dem S. Congregatione approbatis; contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Romae, ex aedibus S. Congregationis, d. d. xu m. mnr-« ?; D· mciclxxi.—Gabriel Marla Card. Garrone, *Prarf.* F. Marchisano, *Subsccrclarius.*

• Prct. N. «3,71; AOFM X> (1971) 42. Ada. vUo «CûnVorjior.c ira b Curiodia Fra&cescana di Torra Sar.r* r ü Por.fUxcio Aioneo Anfe-Uno di Horu par PafliJaxi-uo drUo Studio T^cloqicc· di San Salvatero in GwuaaJcmme» dio 2 maxri: 1971 inita, apud AOFM 90 (1971) 42-43

3958

1971 MAR 17.-SC CAUSARUM SANCT., RESCR. PART·.

Facultas datur ut ErTius Cardinalis, testis inductus. DEPOSITIONEM SUAM SCRIPTO PACKRE VaLEAT, ET NORMAE PROPONUNTUR IN DEPOSITIONIBUS SCRIPTIS SERVANDAE

I—*Itescriptam*

Instante Rev.mo P. Antonio Cafroll, Ordini» Fratrum Minorum atque legitime constituto Postulatore In Causa bentlocationi* et canonizatIonis Servi Del loannls Papae XXIII, Sacra Congregatio pro Causis Sanctorum, vigore facultatum sibi a Summo Pontifier Paulo Papa VI tributarum, attentis peculiaribus tn «uppBci libello expositis adiunctls, benigne indulge! ul Elbas Dfttxs Cani. Arcadius M. Larrnona, nti testis inductus seu vocatus In Processu Ordinario Informative praedicti Servi Dei. apud Urbis Vlcariatum instruendo, suam depositionem scripto facere valeat, servatis tamen peculiaribus nonnis (n folio huic Rescripto ndnrxo expositis, ccterisque de lure servandis. Contrariis non obstantibus quibuslibet.

Die 17 martii 1971.—Paulus Card. Bertoli, *Praef.* F. Antonelli, Archiep. Idicrcn.. *a Secretis.*

II—*Normae servandae*

1. Tribunal, per Tudkem, Promotorem fldrl vel Actuarium tn manus EΛ1 testis tradat nlleum, exemplar Interrogatoriorum Promotoris Fidei continens, clausum et obsignatum, una cum sufficienti eopla foliorum, quae depositionibus testis scripto consignandis Inservient.

2. Eihus testis relationem scriptam conficiat. ordini et numeris Interrogatoriorum Promotoris Fldrl. in quantum fleri potest, sese accommodans. maxlmamqur curam adhibeat ut tum Interrogatoria tum relatio a te scripta sub secreto serventur.

X Absoluta relatione scripta rnque una cum exemplari Interrogatoriorum Promotoris Fidei In plico clausa, ExTius testis tribunal monebit ut per ludiccm. Promotorem vel Actuarium, pileus ad tribunal deferatur.

4. Tribunal scriptam relationem «Iblmet ab Actuario elata voee praelegi faciat, ut de contentis certius reddatur et videat num aliquid aut obscurum aut omissum sit, oretenus aD Exho teste complendum.

5. Die et hora de communi consensu statutis. ludex, promoter Fidei et Actuarius Rd locum nh Erfio teste designatum se conferant rt ibidem tribunali legitime constituto. ludex. etiam Promotnre postulante. Interrogationes quas necessarias vel utiles Indicaverit, ex officio EAn testi fnclat super quaestionibus non clare expressis vel omissis, et Actuarius nd calcem Ipsius relationis scriptae, uti dc more, responsiones referat.

6. Examine absoluto. Erfius testis interrogetur, postquam suam depositionem oralem audierit, num aliquid supprimendum. corrigendum, addendum habent ct, responso nerrpto, suam relationem «criptam et depositionem oralem approbet, iuramento de veritate dictorum confirmet et subsignet una cum Promotore Fidei ct Actuario, additis loco, die, mense ct anno.

7. Pileus continens relationem scriptam ac depositionem oralem coram omnibus clausus et obsignatus, ad tribunal deferatur ut testimonium Integrum, seu tam relatio scripta quam oralis suo ordine Inter depositiones testium Actis Processus Inseratur, una cum relatione Actuarii hac dc re confecta et praesenti Rescripto S. Congregationis pro Causis Sanctorum.

Die 17 martil 1971.—F. Antonelli. Arcblep. Idicrcn., S. Congr. pro Camis Sancforurn *Secretarius.*

• PoefAuTsi Gcn»»r<li O F. M la causa Remoaa, Béatification!» «t garri Del Uannis Papae XXIII. Prot. N ICW-25/971: AOFM 70 (1501) 49-93.

3959

1971 MAR 17.-SC CAUSARUM SANCT.. RESCR. PART.·

Facultas datur instruendi processus suter virtutibus Servi Dei ubi omnes fere testes dr visu commorantur, ET EXTRA LOCUM VI IURIS COMMUNIS COMPETENTEM

UU> « Tertio Ortm. S. Francl^ «M

In voti· tum lUv.ml Ordinarii T«r*r»tln. et luUlnopolI-Un et eiusdem ‹!locer‹eo» cJrrl nc fl‹Jeliutnt eum Sodalium TrHH Ordini» *mcui»rl* S. Franclscl, ut Instruatur processu· Miner virtutibus praedicti Servi Del, qui die 21 aprilis u. 1929 polar supremum obiit diem Ibidemque· scpultu* e»t.

Cum autem elusmodi processus utilius ln»trul potse vi·deatur In dlocce»! Tcrgeilinn ct lusthiopolitnnn ubi omne» frrr te»tei dr viti» In pransen» domicilium habent, idem Rev. Postulator, dc consensu tam Ordinarii Parentin. Poirn., quam rt Ordinarii Terge»Un. cl lustlnopalltan., Sanctitatem Suam meavit ul. dispensando α praescripto canoni* 2030 § 1 C. I. C., dictu» processui construi valeat in Curia Tergestina et lustl-nopolltana.

Et Sacra Congregatio pro Causis Sanctorum. vigore facultatum «Ibi n Summo Pontifice Paulo VI tributurum, attentis «potili», benigne annuit pro gratia iuxta nrcces; »crvnth de celero omnibus de lure servandis. Contrarii» non obstantibus quibuslibet.

Die 17 martll 1971.—Paulus Card. Bertoli, *Praef.* F. Antonelli, Arcliiep. Idicrcn., *a Sccrttii.*

• P>i!ulitori Generali O. F. St in ciuss Torq »»«lna et lastinopolitana. N Var XS.9TI: AOFM 90 (1371) 125.

3960

1971 MAR 28.-PAULUS VI, MOT. PR. AAS 63 (1971) 441-446

Normae quaedam statuuntur ad processus matri
MONIALES EXPEDITIUS ABSOLVENDOS

PAULUS PP

Causas matrimoniales peculiari semper cura sancta Mater Ecclesia prosecuta est, quae quidem per eas sanctitatem germanamque naturam sacri vinculi matrimonii nititur tueri. Ecclesiasticorum enim iudicum ministerium aperte ostendit —etsi modo sibi proprio— pastoralem caritatem Ecclesiae, quae probe novit, quantopere in iudiclis matrimonialibus animarum saluti consulatur.

Cum autem huiusmodi causarum numerus temporibus nostris magis In dies augeatur, Ecclesia facere non potest, quin hac de re sit valde sollicita. Hic enim causarum auctus, quemadmodum ad Praelatos Auditores Tribunalis Sacrae Romanae Rotae diximus, «signum est peculiare imminuti sensus sacrae, quae legi Incst naturae, qua ut in fundamento familia Christiana innititur; signum inquietae
442 perturbataeque vitae / hodiernae; signum incertarum condicionum socialium et oeconomicarum, in quibus illa degitur, Idcocruc periculi, quod firmitati, vigori, felicitati instituti familiae Impendere potest» *.

Mater Ecclesia fore quidem confidit, ut studium, a novissimo Oecumenico Concilio in matrimonii spirituali bono pastoralique cura illustrandis atque promovendis collocatum. fructus suos gignat, etiam quod ad firmitatem matrimonialis vinculi attinet; verumtamen Ipsa vitare simul, opportunis statutis normis, exoptat, ne nimia ludlciorum matrimonialium diuturnitas plurium filiorum suorum spiritualem statum reddat graviorem.

Dum Igitur plenior exspectatur processus matrimonialis reformatio, nuam Commissio Nostra Codici Iuris Canonici recognoscendo parat, visum est Nobis quasdam edere normas de constitutione Tribunalium ecclesiasticorum deque processu ludiclarln, quibus expeditior flat Ipse matrimonialis processus.

Firmis itaque manentibus reliquis normis canonicis circa processus, motu proprio et auctoritate Nostra Apostolica nas, quae scmiuntur. normas decernimus nc statuimus, α die i mensis Octobris anno mcmlxxi In omnibus Tribunalibus, etiam Apostolicis, fideliter servandas, donec novus Codex Iuris Canonici promulgetur.

I. Causae matrimoniales baptlzatorum lure proprio ad ludicem ecclesiasticum spectant.

II. Causae de effectibus matrimonii mere civilibus pertinent ad civilem magistratum, nisi Ius particulare statuat easdem causas, sl Incldentcr et accessorie agantur, posse a ludlce ecclesiastico cognosci ac definiri.

III. Omnes causas matrimoniales, ad eos spectantes, de quibus In C. I. C.. can. 1557, f 1, η. 1·, illa Congregatio vel TrI/bunal nut specialis Commissio exclusive cognoscit, 413
cui eas Summus Pontifex In singulis casibus commiserit.

IV. § 1. In celeris causis nullitatis matrimonii competens est:

a) Tribunal loci in quo matrimonium celebratum est, vel.

b) Tribunal loci In quo pars conventa commorationem non precariam habeat, quae cx aliquo ecclesiastico documento vel alio legitimo modo probari possit, vel;

c) Tribunal loci In quo de facto colligendae sint pleraeque depositiones seu probationes, dummodo accedat consensus tum Ordinarii loci commorationis habitualis partis conventae, tura Ordinarii loci et praesldls Tribunalis adltl.

9 2. Sl casus accidat dc quo In praecedenti § 1, *c).* Tribunal, antequam causam admittat, exquirat a parte conventa, num quid excipiendum habeat contra forum aditum a parte actrice.

5 3. Mutatis substantialiter circumstantiis aut locorum aut personarum de quibus in § 1, instantia ante conclusionem In causa potest transferri In casibus particularibus dc uno ad aliud Tribunal aeque competens, si accedat consensus partium ct utriusque Tribunalis.

V.§ 1. Si nec in Tribunali dioecesano nec in Tribunali regionali, ubi erectum sit, collegium trium iudicum clericorum efformari possit, Conferentia Episcopalis facultate Instruitur nermittendi In primo et secundo gradu constitutionem collegii ex duobus clericis ct uno viro lateo.

§ 2. In primo gradu, cum nec per aggregationem viri laid collegium de quo In § 1 efformari possit, singulis in casibus causae nulRtatls matrimonii clerico tamquam indici unico per eandem Episcopalem Conferent lam demandari possunt. Qui Index, ubi fleri possit, assessorem et auditorem In Iudicio sibi asciscat. /

§ 3. Conferentia Episcopalis facultates, de quibus saura, concedere valet iuxta propria statuta, vel per membrorum coetum, vel saltem per membrum Conferentlaequae ad id eligantur.

VI. Ad munus assessoris et auditoris in Tribunalibus cuiusvis gradus, viri laid vocari possunt; munus autem notarii sive viri sive mulieres suscipere possunt.

VIT. Laicl ad huiusmodi munera assumendi fulgeant catholica fide ct bonis moribus nc simul luris canonici scientia. Cum autem agitur de munere indicis viro lalco conferendo, dc quo In η. V, § 1, Il praeferantur qui etiam consuetudinem fori habeant.

Dc Appellationibus

VIII A prima sentent'a, matrimonii nullltatem declarante', vinculi defensor nd superius Tribunal provocare tenetur intra legitimum tempus: quod sl facere neglegat, auctoritate pracsldls vel iudlcis unici compellendus est.

$ 2. Apud Tribunal secundae instantiae vinculi defensor suas animadversiones exhibeat ut dicat utrum contra decisionem latam In primo gradu aliquid opponendum habeat necne. Contra quas animadversiones collegium, sl opportunum censucrlt, pnrtlura earumvc patronorum animadversiones exquirat.

Ç 3. Visa sententia ct perpensis animadversionibus defensoris vinculi necnon. sl exquisitae ct datae fuerint, partium earumvc patronorum, collegium suo decreto vel decisionem primi gradus ratam habet, vel nd ordinarium examen secundi gradus causam admittit. In priore casu, nomine recurrente, Ius est coniugibus. erui nlioquln non Impediantur, decem diebus α decreti publicatione ebpsis, novas nuptias contrahere. / 415

IX. (1. Adversus decretum collegii, sententiam primi gradus ratam habens, defensor vinculi vel pars, quae se gravatam putet, lus habent recurrendi. Intra decem «lies n die publicationis decreti, od superius Tribunal, sed tantummodo prolatis novis et gravibus argumentis, quae tamen praesto sint. Huiusmodi argumenta debent exhiberi Tribunali tertii gradus intra mensem ab Interposito recursu.

§ 2. Defensor vinculi tertii gradus, audito praeside Tribunalis, potest a recursu recedere: quo in casu Tribunal declarat litem finitam. Sl autem pars recurrat. Tribunal.

•Ctr *A A. S. $3* **p. »54- (LE**

perpensis argumentis allatis, Intra mensem ab Interposito recursu vel recursum reidt per decretum, vel causam admittit ad ordinarium tertii gradus examen.

De Reçulî* in casibus specialibus

X. Cum ex certo et authentico documento, quod nulli contradictioni vel exceptioni obnoxium sit, constiterit de exsistentia impedimenti dirimentis, sfmulque pari certitudine patuerit dispensationem super his Impedimentis «tatam non esse, hisce in ensibus, praetermissis sollemnitatibus in tare recensitis, poterii Ordinarius, citatis partibus et interveniente defensore vinculi, matrimonii nuliltatem declarare.

XI. Item sub iisdem clausulis et eodem modo, de quibas In η. X, Ordinarius matrimonii nullitatem declarare tunc eltam poterit, cum causa Instituta est ex defectu formae canonicae vel cx defectu validi mandati procuratoris.

XII. Adversas hanc declarationem defensor vinculi, sl prudenter existimaverit impedimenta aut defectos, de (pilbus ta nn. X et XI, non esse certa aut dispensationem super eisdem probabiliter Intercessisse, provocare tenetur ad fudfccm secundae Instanthe, ad quem acta transmittenda
446 sont, quique scripto monendus est agi de casu speciali./

XIIIL ludex alterius instantiae. Interveniente tantum defensore vinculi, decernet eodem modo, de quo in η. X, utrum sententia sil confirmanda, an potius procedendum In causa iit ad ordinarium tramitem luris; quo in casu eam remittit ad Tribunal primae instantiae.

Normae temporariae

1. Die quo praesentes Litterae Apostollcae vigere incipient, causa matrimonialis, quae, post primam sententiam matrimonii nullitatem declarantem, apud superius Tribunal ex appellatione legitima prosequitur. Interim suspendatur.

X Vinculi defensor Tribunalis secundae Instantiae animadversiones suas exhibeat super onwla, quae sive decisionem latam in primo gradu respiciunt, sive actis in altem gradu eo usque expletis continentur, ut dicat utrum contra decisionem latam in primo gradu aliquid opponendum habeat necne. Contra quas animadversiones collegium, sl opportunum censuerit, partium earumve patronorum animadversiones exquirat.

3. Perpensis animadversionibus defensoris vinculi necnon, sl exquisitae et datae fuerint, partium earumve patronorum et visa sententia primi gradus, collegium suo decreto vel decisionem primi gradus ratam habet, vel cautam In ordinario examine secundi gradus prosequendam tw decernit. In priore casu, nemine recurrente, lus est contagibus, qui alloquta non impediantur, decem diebus a decreti publicatione elapsis, novas contrahendi nuptias. In altero vero casu Instantia prosequenda erit usque ad definitivam sententiam.

Quae igitur a Nobis hisce Litteris motu proprio datis decreta sunt, ea omnia rata nc firma esse tabemus, contrariis quibusvis, etiam specialissima mentione dignis, non obstantlbut.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die xxvni mensis Martii, anno mcmlxxi. Pontificatus Nostri octavo.—Paulus Pp. VI.

Adx. r BERENlU ekro 51 (1777) SO-??. 15M73-. R. BIDAGOR ta 3 (1771) 95-10V, M CAB.®ERC6 DE ANTA in kn CT*. 12 nmi 228-272; O. CAFWLE in U CltUU 122 (1971-II) 72-79. C. DE DZOO-DOPA in Im can. U (1372) 107-183, ZS9-Z79; L DEL AMO. in REDC 27 (1071) 43DA53 ··. Nourri trxaiuciôn d· Us ew&sis sMriscnUZ-s·. Salamte* 1971·. O. Dl JOP.ÎO. De motu p. Picli Pp. VI <Csnsu asarùncisislen qoûxudim sdr.oUtiocîbus tomcio. IseM 1971: P. 7EDELE In Eph«n tara can Z7 (1971) 433-442. 3. FI2PV.K la Ephen. few cw. 27 (1771) 443A45. E FFASCA 1« Uvsu ace.-riietio BmCein ?! «1971) M7-6Ω:] M. QOÎÎZALEZ DEL VALLE 'a Us c». 12 (13T2) 239-Z55. Ch LErESTr.E in StndU o- 5 (17II) 2I34M ·« in PrM 71 (177Z> 35SA22; E. F. REGATTLLO to Ul 3? (1771) ««Al J A SCUTO to ta- oa. 12 (1972) 23-Wft Cscra-xskadcnaa 3 (1971) 101-100; V» cxn. 12 (1972) 191-238-

1971 MAR .. -SC CULTOS DIVINI, RESPONSUM. PART.·

Rr sfomu ad pnoposrr.A ovbia uturoica circa, novum Oudinvm consecrationis viroinum

Dv pîs—**L R vero ch* Γ** *Onln Canserrollotiii* **plr<jlnnrn (LK 3AT»7 1 4 ri**rr«to alii monache dl voti v>lennl. al mrtnbri drg» htituli wrotari femmlnili, a donne verginl viventi n»l**

5985

mondo, montre l *Ordo Professionis religiosae* **(LE 38201 ê** Il **sok> rito che puô essere usato per le religiose di voti scmnlld·**

2. Se le *"Uglose dl* **voti sempUcf uxano FOrrfo** *Professionis religiosae ILE 3326]* **possono ennsiderarai consacmte alio stesso modo delle donne che riccvono b «consecratio virginum»? Si puô dire che vi è una graduntoria ncllu consacrazlone? F In caso positivo, che eoVè che costltulsce Fultimo o più alto grado, il rito usato o la natura dei voti?**

3. Il **voto è necessario alia consacrazlone. o basta qualunque Impegno nerettato dalla Chlrsa. come** In **promessa?**

4- La consacrazlone awirne con b» **professione temporanea o con quella perpetua?**

5.Il rito della «consecratio» è limitato allé donne, o puô anche esscre usato per gli uomfnl appartenenti ad Istitutl sceoLxri? Se è solo riservato aile donne, perché questo? Per ragJoni storiche, cultarait o è nella natura della donna che sl basa questa possibilité di consacrazlone?

6. Ncll'artlcolo nppnrso su *L'Osscrvatore Pomano* **a proposito del nuovo rito délia professione religiosa, è dello che questo rito è una vera c propria «consacraxlone·. Corne si splcgo, dal momento che nri nuovi riti non »l usa Folio, che è adoperato nelle consacrazioni in wnsn stretto?**

7.La preghlera di benedizione dell' *Ordo professionis religiosae* **ha lo strsso valore, quanto nil*estenza, dl quella dell*** *Ordo Consecrationis virginum»?*

R is p.—*Ad. 1. L'Ordo Consecrationis Virginum* **OCV) è eftetUvamente riservato aile monache** *fmoniales),* **aile donne degll Istitutl secolari ed anche ad altre donne laiehe. Ciô risulta da una corretta letturn del n. 3 dei** *Praenotanda* **dl OCV. Puô destare sorpresa il fatto che, nel nostro tempo, una categoria dl religiose (le monache) sia ammrssa alla** *Consecratio Virginum ed* **un'oltra (le suore) sia csclusa, inentre ad essa vengono ammessi i membri degll Istitutl secolari e donne lalche. La proposta che anche «De suore dcgli Istitutl di voti perpetui fosse data la possibilité dl scegllere, secondo la loro sensibilité, l'Ordo** *professionis religiosae* **(*· OPR) o rOCV non fu accolta.**

Il prowedimento è certamente baxato su raglonl valide e ben ponderate, che non eonsigliavano l'accettazlone délia proposta nel momento attuale. Perô sembrn giusto e raglonevole ehe sl possa prospettare per il futuro una evoluzione dell'attuale dhpostxJone. Trattandosl di una legge ecclesiastica, espresra per ora soitanto nel nuovo Pontificale, essa potrà subIre eeeezionl in segulto a richleste di slngoli Istitutl.

Clô nonostante è da considerare un notevole progresso il fatto che l'OCV. privilegio rarissimo fino a poco tempo fa, sla stato esteso anche aile donne laiehe.

Rlguardo alla seconda parte delta domanda, le dovrebbero verier*! in una prospetthra diversa: l'OPR é l **Onto base per** *latte* **le religiose (dlfattl moite** *moniales* **dl VOtl** *soiennl* **preferiseoDo segulre OPR). D'altra parte** l **periti dei «Consilium. furoŋo awrrtltl dalla S. C. del Religiosi che molto prqbabihnente nel futuro Codke dl DIritto Canonico la distinzione tra votl semplicl e votl soiennl. LOIR e stato fcdatto. quindi. prrvindrndo completamente da aisitnXione. L'OPR attende alla** *perpetaità* **ed alla** *totalild* **dei dono.**

A4 X Ceriam*nte sl. Le religiose che. avendo voti perpetui. adoprrano OPR. sono, secondo l'intenzione delta Chlesn e le parole del rito, veramente *con.sacrafe*

Quanto alta seconda porte delta domanda: non pare c! slano gnxdl maggiorl o mlnori dl consacrazlone determinati dal diverso rito adoperato. La termlnolngla consnrmtorln di OPR, cap. III, non é meno «forte» dl quella dl OCV, cap. IL

A4 X Strettamente pariando, non è necrsmrio un «voto», nel senso teenleo che questo termine ha arqulslto nrgll ultltnl secoll, per determinare ta consacrazlone. E Invrce indispensable che il soggetto obbla la volonté dl offrirai a Dio !n modo totale e perpetuo, e che taie s-olonté sla accrttnta dalla Chlesn. Taie è Il **criterio cul pare isplrarsi il n. 5c dei** *Praenotanda* **OCV.**

Ad 4. Una peranna vlene consacratn dalla professione *perpttua e* **dalb concomitante azlone liturglca délia Chlesa** *(prtx* **consecraïnrfa L Lo riehlede ta natura stessa delta consacrazionr. che presuppone totalité c perpétuité. Su questo sono concordi oggl Uturgistl e canonist!. Nel cap. II dl OPR (professione temporanea) non sl adoperano mal termini quali «consecratio». «consecrari» ...che inno riscrvatl csclusIvamrnte nl cap. III (professione perpetua).**

Ad 5. C*ê un progresso In OPR per quanto riguardn gll uomlnl. Anche su dl essi, se hnnno abbracriato la vita religiosa, la Chlesa pronuncla nel glomo della loro professione perpetua, una snlenne prece dl consncrazione, e Il **considera pol uandnl consacrât! (su questo la Ost.** *Lumen fjentium,* **can. tv. oîfre un buon fonoamento dottrinale) [TJE 32321. Non è »|ato creato Invece per gli uomini** *laid* **un rito parallelo a quello de.Ua Consecratio Virçinum, che possono rlccvere le donne biche. Indubblamente elô sl deve In gran parte a motlvi storicl, cultural), ad una tradizlone che risale quasi alia**

]·› eonosetamo. Puô daral che in seguito In e »l arrivl ad una consacrazlone nSl^?1κAlil?,'η,¥ a qUeUa dene v<,nrinl. Per ll momento cmï SeJL P" questo. Probobllmcnte che sia stata mal avanzata una richlesta In proposito.

btsognn guanlara innanzl tutto ✕ InUnztone dHb

5986

i

vedere se eslslono nella cosn o nella persona I requisiti cbo sono necessari al concetto dl consacrazlone (dedicAzione n Dio totale e permanente...). Perci ὺ Il fallo che venga adopernto o tneno Γolio, è dl per sé secondarlo. L'uso dcll'ollo nella nuggior parte delle consacrazioni, si spiega perché Ia Chlesa rltiene In unxlono un rito cloqurntr, dimostratlvo della sua intenxione. Infritti. nella liturgia gli oli sono spesso segni esnrcssivi dl una consacrazlone glà awcnulA In virlh dl altre axioni liturglche. Nel rltl dei Battcslmo e delTOrdlnazione sacerdotale, ad escmplo, In vera consacrazlone procede |'un-xione rlspcllIvamente dclla testa del nco-battczzalo e delle mani dei neo-prcsbllcro, le quali unzlonl ncraltro manlfestuno motto bene gli cffettl interiori prodottf dalla discesa dello Spirito. L'unira *unzione* **nco-tcsluinentarin. dl fstituzione certamente divino-apostohea. Vunzlone degll InfcnnI. non awlenc nel quadro dl un rito propriamente consccratorio.**

La *Consecratio Virginum* **6 stata sempre rltenuta una vera consacraxione, nnche dul punio dl vlsla canonico, rppure in essa dl rcgoln non si sono mal adoperati gll oli. Perimenti, nelTordlnaxione del diacono, alla quale non pare sl possa negare il camttcre di consacrazlone, non si adopera 1'olio.**

Ad 7. Tale è sinta sempre 1'intenzione dei responsubIli dclhj liturgia In questo sctlorc.

• NotiL 7 (1971) 107-110.

3962

1971 MAR ..-SC CULTUS DIVINI, RESPONSUM. PART.·

Restonsa Missis de

AD PROPOSITA DUBIA: 1---- CIRCA ORATIONES IN memoriis. **2—**Circa symbolum in octava Paschae

Dubium **1. Utrum in Missis de memoriis, orationes super oblata et post Communionem, nisi sint propriae, sumi possint etiam e Missis votivis vel ex orationibus votivis ad diversa?**

frîfe'. **n' ^23** *Institutionis Generalis Missalls Bornant* **[LE 3840] legitur: «In Missis tamen de memoriis..· orationes super oblata el post Communionem, nisi sint propriae, sumi possunt** *aut* **e Communi auf e feriis temporis currentis». Nam celebratio memoriae componitur cum celebratione feriae currentis. E contra excluditur compositio inter Missas de sanctis et Missas ad diversa.**

Dubium **2. Utrum Symbolum fidei in octava Paschae sit dicendum, necne? Ratio huius dubii in eo sistit quod** *Institutio Generalis Missalis Romani* **(n. 44) et** *Normae de anno liturgieo* **'°' testantur Symbolum fidei dicendum esse «in sollemnitatibus». At omnes feriae octavae Paschae decorantur gradu «sollemnitatis»; ergo Symbolum dicendum videretur.**

Resp. **Octavae Paschatls ct Nativitatis Domini «legibus propriis ordinantur» (cf.** *Normas universales de anno llturgieo el de Calendario,* **n. 12) [LE 3728]. Missale Romanum, feriis mira octavam Paschae, habet rubricam: «Non dicitur Credo». Ergo Symbolum per se locum non habet. Tamen Symbolum etiam his feriis dici potest, ad normam** *InstitutlonisGeneralls Missalls Romani* **n. 44, cum habetur «sollemnior» celebratio.**

• Notit. 7 (1971) 112.

3963

1971 APR 6.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

De iure partis conventae cognoscendi libellum

Facti species. - Martha, anno nondum elapso a matrimonii celebratione, virum deseruit et a Tribunali Vicariatus Urbis declarationem nullitatis sui matrimonii petiit «ex capite vis ct metus actrici incussi, necnon ex capite exclusionis boni prolis et sacramenti ex parte actricis».

Libello admisso ct Collegio ludlcum constituto, Mauritius, vir eius conventus, citationem recepit ad dubium concordandum sub hac formula: «An constet dc nullilatc matrimonii, in casu». Patronus tamen viri conventi stalim petiit ut «antcrlormcntc alia contestazione dclla lite, sia autorizzato ad csamlnare gli nttl della causa e principalmente il libello dclla parte altrice», cum Ipse petitum ct causam petendi ignoret.

Tribunal denegavit partem conveniam habere Ius cognoscendi libellum ante litis contestationem. Ideoque iteravit citationem. Sed conventi patronus citationis schedam accusavit nullitatis, quia nonJndlcat ob quam causam conveniatur, ut praescribit can. 1715. f 1.

Tunc ludex Instructor dubii concordantiam suspendit et omnia acta Collegio ludlcum tradidit, ut quaestionem nraciudlcialem definiret. Actis attente Inspectis, die 8 Septembris 1969 Collegium decretum tulit, quo denegat convento lus cognoscendi libellum ante litis contestationem, Ideoque validam declaravit citationem ad dubium concordandum.

Conventus non acquievit, sed provocavit ad Tribunal Appellationis Vicariatus Urbis. Die 19 ianuarii 1970 «cx officio» concordatum est dubium sub sequenti formula: «An *decretujn Tribunalis primae instantiae Vicariatus Urbis diei* 8 *septembris* 1969 *confirmandum pel infirmandum sit*·.

Peracto instructoriac supplemento, die 4 mali 1970 Collegium ludlcum edixit decretum appellatum interlocutorium esse ct vim definitivae nec substantialiter nec procssualiter habere, Ideoque interpositam appellationem contra Illud admitti non posse ad normam can. 1880, n. 6° C. I. C., salvo tamen iure cumulandi appellationem adversus decretum Interlocutorium cum appellatione a sententia definitiva.

Tertia igitur viri conventi citatione facta, qua petitum ct causa petendi sat clare exprimuntur, cornparuit quidem cius patronus, ut litis contestationi sese opposuit, eamque subsignare recusavit, cum nondum vidisset actricis libellum. Citatus sub comminatione declarationis contumaciae ad examen subeundum, vir conventus recusavit se coram indice Instructore sistere, «donec suis luribus restitutus fuerit, et certior factus actionis contra ipsum propositae».

Interim, die 17 iulii 1970 patronus viri conventi recursum interposuit ad Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal ad normam art. 93 *Normarum specialium* [LE 3636|. asserens «cx denegata cognitione libelli convento facta, funditus deleri contradictorium et lura defensionis quae, ipsa lege naturali dictante, sunt ad substantiam processus».

Quaeritur ergo: «An *in causis matrimonialibus pars conventa ius habeat per se oel per suam procuratorem cognoscendi libellum partis actricis ante pel saltem in sessione pro litis contestatione*·.

In iure et in facto.**—Libellus, quo causa matrimonialis introducitur, praeter alia, haec tria exprimere debet: 1)** *petitum,* **idest, ut ludex matrimonii nullitatem declaret; 2)** *causam petendi,* **idest caput nullitatis, ouod potest esse impedimentum dirimens non dispensatum, sitium ex parte consensus vel defectus cx parle formae; 3)** *probationes,* **generatim saltem expositas. quibus caput nullitatis sustinetur; Immo, «sl proponatur probatio per instrumenta seu documenta, haec una cum libello tradantur, quantum fieri potest; si per testes, eorum nomina el domicilium indicentur; et si per praesumptiones, indicentur saltem In genere facta seu indicia unde illae eruantur» (Cfr. cann. 1706 et 1708. 1·-2·; Instructio** *Provida Mater,* **art. 57, 2·-3·, et art. 59) (LE 1347].**

Porro, duo priora elementa, idest petitum et causa petendi, sunt essentialia, et debent notifiearl etiam parti conventae simul cum scheda citatoria, ut Iam a limine Judicii aequalitas inter partes servetur et ut pars conventa contradictorium Instituere possit; tertium vero elementum, Idest probationes generatim expositae, exigitur solummodo ut Collegium ludicum Judicium ferro possit super admissione vel reiectione libelli. prout libellus bono Iure fulcltus vel quovis fundamento manifeste destitutus apparet (Cfr. Instructio *Provida Mater,* **art. 57, 5·).**

Quam ob rem rationes In libello allatae, «ut appareat haud temere fuisse petitionem exhibitam», necnon Instrumenta seu documenta, facta seu iudicfa nb actore una cum libello producta, ut conserventur, non debent communicari cum parte conventa nec una cum citatione, nec in sede litis contestationis. In causis contentiosis «citatio libello litis Inscribitur aut nd iungitur» (can. 1712, § 1). In causis autem matrimonialibus citatio fit per schedam, quae debet exprimere petitum et causam petendi, idest «ob quam causam saltem verbis generalibus indicatam» (Instructio *Provida Mater,* **art. 76, $ 1). Unde excluduntur non modo libelli notlflcatio, verum etiam peculiaria adluncta ipsius libelli, nempe instrumenta seu documenta, facta seu iudicia ab actore una cum libello tradita vel indicata. Nec potest iudex concedere coque minus Imponere, ut in sede contestationis litis perlegatur libellus ab actore oblatus ne facultate quidem a patrono partis actricis praehabite. quia haec lectio evadere potest perniciosa suggestio.**

Perperam patronus partis conventae asserit quod, sl non notlflcatur libellus et alia acta per citationem vel saltem in sede litis contestationis, funditus deleretur contradictorium ct ius defensionis, quae. Ipsa lege naturali dictante, sunt ad substantiam processus. Etenim, ut supra dictum est, rationes generatim in libello expositae requirantur ut Collegium ludlcum possit libellum admittere vel relcerc; ollae autem probationes per Instrumenta seu documenta vel per praesumptiones exiguntur, ut tn tuto ponantur.

Ceterum, ut pars conventa possit contradictorium exercere seu petitioni actoris ct processui sese npponcre, sufficit ut cognoscat petitum et causam peteodi seu caput aut capita nullitatis matrimonii, quae ab actore indicantur. Ius autem defensionis, quod procul dubio supponit cognitionem omnium probationum ex purtr actoris, non potest exerceri In sede litis contestationis, quia libellus non probat. sed probandus esL

probatio nutem Jocum habet ln periodo instruetortae. <mae incipit post litis contestationem. Ideo Instructio *Provida* ALj-*Irr* **animadvertit (art. 57, 3«) quod in libello <non est necesse, nec expedit, ut conficiatur accurata et longa argumentorum enuekatio. nam haec pertinent ad probationis et defensionis periodos». Periodus probationis. In mia libellus etiam parti conventae perientur, usque ad conchisIonem In causa pertingit; nam decreto, quo publicatur processus, praeses Collegii partibus earumque advocatis concedit facultatem Inspiciendi omnes probationes et acta quae forte secreta hucusque permanserunt, et praestituit tempus utile Intra quod possint exhibere documenta et exponere argumenta, quibus allatae ab Ipsis probationes et impugnationes roborentur, explicentur, compleantur (Instructio** *Provida Mater,* **art. 113 f 1, et 175). Periodus nutem defensionis Incipit post conclusionem in causa, quando Collegii praeses terminum praefinit partibus vel earum patronis ad defensiones suas tradendas, quod antea facere non poterant (Ibid. art. 179).**

Decisio. - In Congressu dlel 6 aprilis 1971, proposito dubio: <An ius habeat pars conventa, per procuratorem legitime in ludido iam constitutum, cognoscendi libellum partis actrici» ante litis contestationem», Supremum Tribunal Signaturae Apostolicae respondendum censult: «Xecafioe, id est. *pan conventa non habet Ius* cognoscendi *libellum partis actricis nec quando accipit citationem, rue in Ipsa sede litis contestationis*.*

• ΛροΕ. 44 Q971) **S8«a.**

3964

1971 APR Il.-SC CLERI, UT. CIRC. AAS 63 (1971) 315-317

ÜE CURA PATRIMONH HISTORICO-ARTISTICT ECCLESIAE, AD Praesides Conferentiarum Episcopalium

Opera artis, utpote praestanti«Imi spiritu» humani fructu», magis magisque homines Divino Artifici propinquos faciunt*, et non Immerito patrimonium totius generis humani existimantur '.

Ecclesia artium ministerium semper nobilissimum consideravit oontlnenterque quaesivit ut <res ad sacrum cultum pertinentes vere essent dignae, decorae et pulchrae, rerum supernarum signa et svmbola»·. ac per decursum saeculorum thesaurum artis sibi proprium omni cura servavit ·.

Ideo praesenti quisque tempore, animarum Pastoribus, licet multis graventur muneribus, eordl esse debet cura aedificiorum rerumque sacrarum, quippe quae praeclarum sint testimonium pietatis populi erga Deum, etiam ob eorum valorem historicum vel artistlcum.

Dolent, autem, ChrhtlHdeles quod cernuntur magis quam praeteritis temporibus tot Indebitae alienationes, furta, usurpationes, destructiones patrimonii hlstorico-artistlci Ecclesiae.

Multi. Immo, Immemores monitionum et dispositionum, iP3ὺ Sancta Sedr» impertita est ·, ex ipsa restaurationis liturglcae exeeutione praetex/lum sumpserunt peragendi Incongruλs mutationes In locis sacris, pessumdandi et dispergendi opera Inaestimabilis valori».

ln nonnullis regionibus, quaedam aedificia ecclesiastica, non amplius ad finem originarium destinata. Ita neglegunt ur, ut grave praeiudlclnm patrimonio ecclesiastico ct operibus artis sacrae Illarum regionum afferatur.

Hit gravibus rationibus consideratis ct memoratis circumstantiis prae oculis habitis, hacc Sacra Congregatio, ad quam spectat moderari admlnlstratlonem patrimonii artistic! Ecclesiae ·, Conferentia» Episcopales hortatur ut normas ferant ad moderandam hanc magni momenti materiam.

Interim, liceat quae sequuntur ln memoriam revocare et statuere:

1) <In instituendis artificibus nec non In seligendis operibus in ecclesiam admittendis, vera artis praestantia exquiratur, quae fidem et pietatem alat et cum veritate significationis et finis cui destinatur congruat» 7.

2) Antiqua opera artis sacrae semper et ubique custodiantur ut cultui divino altius inserviant et populi Dei activam participationem in sacra liturgia coadiuvent ·.

3) Cuiuscumquc Curiae dloccesanae officium est vigilare et inspicere ut Iuxta normas ab Ordinario latas, conficiatur a rectoribus ecclesiarum, coliatis consiliis cum viris peritis, inventarium aedificiorum sacrorum, necnon rerum, arte vel historia praestantium, in quo ipsa singillatlm describantur eorumque valor indicetur. Huiusmodi inventarii duo exemplaria exarentur, quorum alterum apud cede-*iam retineatur et alterum in Curia dloccesana asservetur. Perutile esset ut aliud exemplar ab ipsa Curia dloccesana transmittatur ad Bibliothecam Apostollcam Vaticanam. Neque omittantur adnotationes mutationum, quae Interim forte intervenerint.

4) Episcopi, memores dispositionum Concilii Vaticani II· et Illarum, qune circa hanc materiam in documentis Sanctae Sedis continentur *·. Indesinenter vigilent ut mutationes ln locis sacris inducendae, reformationis liturglcae occasione» omni cautela fiant, ct semper iuxta normas Instaura'tIonis liturglcae, neque Ipsas ad effectum adducant absque voto Commissionum de Arte Sacra, de Sacra Liturgia. ac. <l opus sit, de Musica Sacra et absque consilio virorum peritorum. Praeterea ratio etiam habeatur legum, quae ln varii» Nationibus fortasse a civilibus auctoritatibus statutae sint ad praestantiora artis monumenta tutanda.

5)Locorum Ordinarii, perpensis normis Directorii Pc-*reqrinani in terra* pro ministerio pastorali quoad «turistas»11, curent ut loci et res sacrae, arte notabilia, qua testimonia vitae et historiae Ecclesiae magis magisque omnibus patefaciant. Attamen, cum aedes sacrae, etiam valore artlstlco praeditae, lod cultus sint, nullo modo functiones liturglcae, quae ln Illis celebrantur, a «turlstls» turbari debent.

6) Si opus fuerit artis opera atque thesauros a saeculis traditos novis legibus liturgie!» aptare la. Episcopi curam adhibeant ne Id fiat sine vera necessitate et cum eorundem operum detrimento; semper praeterea serventur normae et criteria de quibus sub n. 4. Quae si nullo modo cultui divino amplius Idonea existimentur, numqunm profanis usibus destinentur, sed In apto loco collocentur, scilicet In musaeo dloecesano vel Interdloecesano. quo omnes, qui Illa visitare cupiant, accedere possint. Item, aedificia ecclesiastica. artis decore Instructa, nc sint neglecta, etiam quando ad finem originarium lam non inserviant; quae sl cedi debeant, ementes praeferantur qui eadem curare valeant (Cfr. can. 1187).

7) Res pretiosae, peculiariter dona votiva, minime alienentur absque llcentb Sanctae Sedis, iuxta can. 1532. firmis poenh in cann. 2347-2349 statuth contra male alienantes. qui vero ne absolvuntur nisi prius damna Illata reparaverint. In remittendi» petitionibus ad praedictam licentiam obtinendam clare Inalcetur votum Commissionis de Arte Sacra necnon de Sacra Liturgia, ct. sl casus ferat, etiam de Musica Sacra, virorumque peritorum, et pro unoquoque casu attendatur ad leges civiles de hac re vigentes.

Haec Sacra Congregatio probe cnnfldlt fore ut sacra opera artis sancte ubique tractentur et custodiantur, et Episcopi, nova cuiusque aetatis Indoli consnna promovere contendentes, fills operibus sapienter utantur ad veram, efficacem participationem fidelium ln sacra Uturgla adluvondam.

Datum Romae, die U mensis Aprilis anno 1971.— loannes Card. Wr w r t , *Pracf.* Petrus Palatini, *a Secr.*

• Cfr Com 4« S LîVinSa SaerruBdvm n. itj. .4. A. S. *5 (»·*<!. rr ·}··«»« 't-F. n<t'

•Cfr Fu XIf. Dwmrti » E/L Pol. Vat. Vol XV. p. MS-awnrfai». A. A. 3. 6l p. χ'Λ

fi-E Vrtt

• Onrt da S. Uîit t m Cmo Smmi, n. m, A. .4. 5. jS (ι·)^4>. p Hi RJL 114»),

'Cfr. Le LtfiaUnm» «rirtkiHya r<T4K< rma'.* F.fto Card. Oλo Cmla*liai, «Frd· - Art·· V Iran), pp. 55, t»4 Svræ CcntrmüorH Coceirl SttrrM cteeiUrra bac r·. pnnmfen ilU^ qw data büt

*7 (ΐ'ΛM. FV *.77 Π !1.E b NiiArfw GfT^M MimNs Pz«*ni. Cap. v «D· *r*Vnlirrîi dispMftSa» ct ornata *4 Evhaxhtiao erUbrada»r.· 'LM.

• Or. EA4 Prv*iH» Cm'·.! »1 4· wn U-trrris. W P»a«U/» r>wte«<« Efiac»**»···· <ÎH 50 Inidl 1'/·% N^Uvaa b. S, p. 1*5 'LK 5F>»l: Iwrtr I*'' Oanmtmri. Cap V. os rz>-sn. ,4 A. S. S» <19*4». P7 *>7 «·· Ï i'dihdw Omrrala MimMu RovtaMt, n 157 h. fu

Coait, Eed^iigf UwtrrriA/ n 70 A 4 S <« :.n.

p 554 ÎLE »Ot 4 4 s t. WumJm a 1?/ i S !·» I»^7), lLE 3745 " CCr'

M». O. ïλXΛXΠIHη L-,,l

5W>

3905

1971 APR il.-SC CLERI, NORMAE. AAS 64 (1972) 97-176

Directorium Catechjsticum Generalb

Prooemium

Ad normam Decreti *Christus Dominus,* **n. 44 (LE 3332], boc Directorium Catechlstlcum Generale ln lucem prodit.**

In hoc documento apparando hand breve temporis spatium taiuniptum est, non solum ob difficultates quae huiusmodi operi inierant, sed etiam ob methodum quae ad id conficiendum adhibita est.

Scilicet, posUruam specialis commissio constituta est cx viris In re catcchetlca vere peritis —qui ad varias Nationes pertinebant quique collatis consiliis cum quibusdam Episcopatibus delecti fuerant— primum consilia et sententiae variorum Episcopatuum exquisita sunt.

Prae oculi» habitis his consiliis ct sententiis, primum schema Directorii, summis tantum lineamentis adumbratum, exaratum est, Idenuiue examini sublectum est In Congregatione Plenaria extraordinaria Sacrae Congregationis pro Clericis. Postea longius schema confectum est, de coque rursus ConferentUe Episcopales interrogatae sunt, ut mentem suam aperirent. Secundum consilia ct animadversiones, quae Episcopi in hac altera consultatione significaverunt, apparatum est schema Directorii definitivum, quod tamen, antequam publici iuris fieret, a speciali commissione theologica et a Sacra Congregatione pro Doctrina Fidei recognitum est.

Hoc Directorium eo spectat, ut principia fundamentalia theologlco-pastorolia suppeditet, a Magisterio Ecclesiae pcculiarique modo a Concilio Oecumcnlco Vrticano II sumpta,
93 quibus quidem aptius dirigi / atque ordinari possit actio pastoralis ministerii verbi. Hinc ratio elucet, cur ln hoc Directorio praevaleat aspectus theoretlcus, quamquam, uti patet, etiam aspectus nractkus minime deest. Huiusmodi via ct ratio adhibita est hanc praesertim ob causam: scilicet tantummodo si initium sumatur α recto modo Intelligendl naturam el fines catecheseos ilcmque veritates quae per eam tradendae sunt —debita habita ratione eorum nd quos catechesis dirigitur, ct condicionum in quibus Ipsi versantur— vitari poterunt ii defectus et errores, qui haud raro in re eatechctica hodie deprehenduntur. Praeterea, quod attinet ad concretam applicationem principiorum ct enuntiationum quae ln Directorio continentur, hoc proprie est munus specificum variorum Episcopatuum, qui illud absolvunt per Directoria nationolia ct regionalia, per catechlsmos ccteraquc subsidia quae idonea sunt ad opus ministerii verbi efficaciter promovendum.

Patet non omnes Directorii partes eiusdem esse momenti. 3'uae dicuntur dc divina revelatione. dc natura catecheseos, e crlterils quibus nuntius christianus exponendus est nc de eiusdem praestantioribus elementis, nb omnibus retinenda sunt. Qune vero dicuntur de praesenti condicione, dc methodologia ac de specimine catecheseos Iuxta aetates, cum plura necessario desumantur e scientiis humanis tum theoreticls tum practicis, quae quidem aliquall evolutioni sunt obnoxio, accipienda sunt potius veiuti suggestiones utque indicationes.

Ii quibus praecipue Directorium destinatur, sunt Episcopi, Conferentiae Episcopales et generatlm quotquot, sub eorum ductu ac moderamine, rcsponsnbilitatcm habent in campo catechiitlco. Finis, quem Directorium Immediate sibi proponit, est auxilium praestare nd directoria catcchistica ct catechlsmos conficienda. Hnc quidem de causa. scilicet ut adiuvetur praeparatio horum instrumentorum, proposita sunt quaedam lineamenta fundamentalia condicionum quae hodie sunt, idcirco ut In variis Ecclesiae partibus Investigationes excitentur attento diligentique studio peragendae circa condiciones et pastorales necessitates locorum; praeterea Indicata sunt quaedam principia generalia methodologinc ct catecheseos secundum varias aetates, ut In lucem poneretur quantopere necessarium iit educandi artem ct sapientiam addiscere; denique peculiaris cura posita est in tertia parte exaranda, in qua criteria exponuntur, ad quorum normam oportet proponere veritates per calecheslm tradendas, ac simul conspectus praebetur elementorum essentialium fidei Christianae, Ita ut manifesta In luce appareat meta, quam catechesis necessario tenere debet,
99 nempe nuntium Christianum integro proponere./

Quoniam Dlrectnrium ad Nationes dirigitur, quarum condiciones et pastorales necessitates valde inter se differunt, patet in eo nonnisi condiciones communes seu medias, ut aiunt, considerari potuisse. Quare In Directorio ludlcnndo atque aestimando debitn ratio habenda est huius peculiaris indolis atque structurae. Idem dicendum est do descriptione laboris pastoralis, qui in sexta parte proponitur. Agitur de ratione actionis pastoralis promovendae, quae summis tantum lineamentis describitur; hacc fortasse haud sufficiet ln 11« regionibus, ubi catechesis lam magnos fecit progressus, nimium «•ero forsan requirere videbitur iis in locis, ubi catechesis parum adhuc progressa est.

Dum In lucem editur documrntum, quo Ecclesia novo testimonio sollicitudinem suam testatur erga ministerium muneri suo ln mundo rite adimplendo proreus necessarium, In votis est ul illud excipiatur, diligentique studio perpendatur, ratione habita necessitatum pastoralium slngularum communitatum ccclesialium; item, ut ulterius instimulare possit alacriores pervestigationes, quae necessitatibus ministerii verbi et ecclesiastici Magisterii normis fideliter respondeant.

Pars I. Dc nctualitate problematis

1. *Natura et finis huius partit*—**Cum essentiale Ecclesiae propositum in eo sit, ut fidem annuntiet ac promoveat inter nostri temporis hominum societatem maximis mutationibus soclo-culturalibus exagitatum, oportet, prae oculis habitis iis quae a Concilio Vaticano II exposita sunt, quaedam actualis situation!» lineamenta vel characteres delineare, indicando eorum spirituales repercussiones novaque offteln, quae Ecclesiae proponuntur. Ex hoc exhaurire non intenditur argumentum, quod In variis Ecclesiae partibus elementa singularia ac saepe valde diversa praebet. Munus erit directoriorum naUonalium haec lineamenta complere et applicare ad singularum nationum aut regionum ndiuncta.**

Ex PARTE MUNDI

2. *De mundo hodierno sese continuo evolvente*—**«Hodie genus humanum In novo historiae suae aetate versatur in qua profundae ct celeres mutationes ad universum orbem gradatim / extenduntur... Ita lam de vera sociali et cultural! 100 transformatione loqui possumus, quae etiam in vitam religiosam redundat» l.**

Ad modum exempli, duae in vitam fidei repercussiones, qune pressius ad catcchcsim pertinent, indicari possunt:

a) **Praeteritis temporibus traditio culturalis magis quam hodie favebat transmissioni fidei; nostris autem temporibus non parum immutata est, ita ul minus minuwc quis in illa continuitate cuituraii traditional! niti possit. Ideo ad eandem novis generationibus transmittendam fidem renovata quaedam evangellzatlo exigitur.**

b) **Attendatur nportet fidem Christianam, ut in omnibus culturis subsequentibus radices agat, enodationes novasque expressionis formas requirere. Etiamsi aspirationes ct postulata profunda, quae humanae naturae et condicionis sunt propria, fundamentaliter eadem permaneant, tamen homines nostrae aetatis novas quaestiones circa vitae significationem ac momentum ponunt.**

Homines credentes huius temporis certo credentibus praeteritae aetatis omnino similes non sunt. Inde exurgit necessitas firmandi perennitatem fidei, necnon renovatis modis salutis nuntium proponendi.

Hodie prae oculis etiam habenda est maxima diffusio instrumentorum communicationum socialium, quorum efficacitas limites Nationum excedit et singulos quasi cives efficit totius consortionis humanae ·.

Huiusmodi Instrumenta maxima vi agunt in christiffdelJum vito, sive ob ea quae docentur, sive ob menlalltatem agendique mores, qui in eosdem cbristlfldeles Inducuntur. Debita qua par est diligentia rei rationem habere necesse est.

3. *De hodierno pluralismo*—**«Eo ipso communitates locales traditionales, uti sunt familiae patriarchates, «clans», tribus, pagi, varii coetus et consortionis socialis necessitudines, pleniores in dies immutationes experiuntur» ▮.**

In antiqua christianitate religio habebatur quasi praecipuum populorum unitatis principium. Aliter nunc se res habent: popidorum cohacsio, quae originem ducit a democratixalionis phaenomeno, concordiam variarum familiarum spiritualium promovet; «pluralisraus», quem vocant, inm non sicut malum expellendum aestimatur, sed uti / factum, cuius ratio habenda 101 est; quivis suas decisiones ferre potest, quin socictotl extraneus evadat vel censeatur.

Ii Igitur qui ministerio verbi dant operam, numqunm obliviscantur fidem esse liberam responsionem gratiae Dei revelantis. Ac magis adhuc quam onteactis temporibus bonum nuntium Christi proponant In sua mirabili indole tura clavis mysteriosne qua tota humana condicio explicatur, tum doni gratuiti Del quod in confessione propriae insufficientiae a gratia caelesti suscipiendum est ‘.

4. *De di/namitmo nostrae aetatis*—**Civ'tatis humanae aedificatio, humanus progressus ac progrediens propositorum humanorum exsecutio, sollicitudinem hominum nostrae aetatis exstimulant ·. Fides mmirae sc habere debet quasi extra hunc hominum progressum, qui sane etiam cum gravibus deviationibus conlungltur. Proinde evongelil nuntius hanc rerum condicionem diludicarc elusque significationem hominibus praebere debet.**

Ministerium verbi, per nlllorem u«qur explorationem divinae humnnacque vocationis hominis» sinere debet ut rvangrlium sua vitalia genuinae libertatis et progressus germina diffundat ·. ct desiderium excitet promovendi profectum personae humanae obluctandlque contra Illam agendi atque cogitandi rationem quae fatalismo indulge!.

*** CoQyt. past de Eccl In mando b«io» t-rr:perit K *ffits*. « (LK 3)66). ’Cfr. IVcr. de in*tr. caninisaieatioeds soeubs tx (LE 3:4)]. "Coast px»t. de EccL ln mando b*Ju» temporis (irm/iam «t xfo. 6. « Cfr. Coast pul de EccL ln mundo btx-n tec-.pon» «f ia "Cfr Coajt p»t de EccL in mando benn temponsGctuL·» *rt tpa*. 4. *Ctr. Drcr. da activ. tnBuon. EccJr**Af *AJ gnata***

Quae inpra notata rant manifestare tantum volunt quomodo hodiernum ministeriani verbi ad hunc mundum suara actionem dirigere debeat: ·„„ ab Ecclesia nunc requiritur, ut virtutem perennem. vitalem, divinam Evangelil m venas inlciat eius, quae hodie est, humanae communitatis*

5. Sensas *rellalasi condicio—IUa* eivilizalionis forma, quae scientifka, technics, indurtrialis ac urbann vocatur, hominum attentionem haud raro a rebus divinis avertit, atque eorum de re religiosa interiores sollicitudines difficiliores reddit. Deus haud pauci» minus praesens, minus necessarius percipitur, minus validas ad explicandas res videtur in vita tara personali quam sociali: hinc crisis religiosa facile oritur ·.

Fides Christiana huiusmodl crisim, haud secus ac ceterae
102 rrilginsae/ confessiones, apud asseclas suas experitur. Eius igitur officium urgens est veram nataram suam, qua omnem culturae progressum transcendit, demonstrare ac suam novitatem pandere ln culturis saecularixatis et desacraUzatis.

Ad munus ministerii verbi pertinet detegere, ob Impuris elementis liberare atque evolvere illa veri nominis bona, quae Inveniuntur in spirituali patrimonio earum humanarum culturarum, apud quas sensus religiosus vivus adhuc ac vigens permanet atque totam humanae vitae existentlam penitus pervadit.

Olim opiniones deviae atque errores circa fWem et Christianam vivendi rationem saepius pauciorem hominum numerum pertingebant ac magis quam hodie intra coetus intellectuales circumscribebantur. Nunc vero progressus humanus atque communicationum sociahum instrumenta efficiunt ut hae opiniones maiore eum celeritate circumferantur atque ampliorem in dies influxum exerceant in christlfkicles. luvenes praesertim, qui magna discrimina patiuntur nec raro impelluntur ad suscipiendas agendi cogitandique rationes religioni infensas, Haec rerum adiuncta apta sane remedia pastoralia requirunt.

Ex PARTE Ecclksiae

Peculiares notae, quibus spiritualis mundj condicio distinguitur, ipsius Ecclesiae vitae intersunt.

6. Fides *dradÎHonalin*—Fides Christiana apud multos in grave discrimen adducta «t iis in locis, ubi religio videbatur nimis favere quarundam classium socialium praerogativis vel nbl plus aequo Innitebatur in avitis consuetudinibus atque in unanimi regionis professione religiosa.

Turbae paaiathn in religiosum Indifferentismara Utuntur vel versantur in periculo fidem servandi sine necessario dynamisme, sine efficaci in rcakm vitam influxu. Potius quam de religiosis traditis consuetudinibus tantummodo servandis, nunc agitur insuper de fovenda npta re-evangelizattone hominum, de obtinenda eurum re-conversioue, de profundiore ac matnrlorc ia fide educatione ei«dem impertienda.

Hoc tamen minime ita intelligendum, ut neglegatur genuina fides quae In coetibus culturae ex instituto Christianae servatur aut ut sensus religiosus popularis parvi Hat. Sensus religiosus, non obstanto saeculariiatIonis progressu, ln diversis Ecclesiae partibus vigere pergit. Nemo illum neglegere potest, cum
103 plerumque sincero atque authentico / modo a permagna hominum multitudine ln vitae consuetudine exprimatur^ Immo tensus religiosus popularis occasionem vel initium fidei nunHaedae constituit. Agitur tantum, ut patet, dc eo purificando ac de recte aestimandi· eius validi· dementis, ne quis contentus •It formis actionis pastoralis, quae hodie impares, minime aptae et fortasse ellam non ad rem pertinentes factae sunL

7. Jndi/frrenlltnius *reiij* loi us et alhrismus—Multi baptizari α religione ita recesserunt, ut indlfferentbmum quemdam aut fere athelsmum profiteantur. «Mulli tamen ex coaevis nostris hanc Intimam et vitalem cum Deo conlunctionem nequaquam perspk.tant aut explicite rekiuut. Ita ut athelsmus inter gravissimas huius tempori» res adnumerardut sit ac dlUgrntiori examini sublkitndus* ·.

ConciVnini Vaticanum 11 rem attente consideravit1· ac de nrmrdilt afferendi· expresse egit: «Remedium nutem alheismo afferendum, cum a doctrina apte expositu, tum ab integra Ereksi* enuque membrorum vita exspcrUindum est. Ecclesiae etum est Deum Patrem tiusqu? Filium incarnatum praesentem et «mari visibilem reddere, ductu Spiritu· Sancti sese indesinenter renovando et purificando. Id Imprimi» obtinetur testimonio fidei vivae el maturae, *d hoc scilicet educatae ut difficultate· Incide perspicere valeat easque superare» Il.

Dantur Miam casus, in quibus fides Christiana Invenitur inquinata nova rruaiLam paganismi forma, etsi adhuc permaneant quidam religiosus sensus et quaedam fides ln Ens supremum. Menti· habitus religiosus potest procul esse ab In·fhixu verbi Dei et a consuetudine sacramentorum, alimentum vero suscipere a praxl supemtItionis atque magiae; vita moralis recedere potest in ethicam prur-chrisilanum. In Christianam rebgionrm aliquando introducuntur elementa quae pertinent «ul naturisjnuru, od nntmtMnuru. ad divinationem, et Ha in quibusdam locis lapsus in «yncretismum haberi potest. Accidit etiam ut sectae religiosae propagentur quae Christiana mysteria eum elrtaenri· fabulosae antiquitati» permiscent.

In hi« casibus quam maxime requiritur, ut ministerium verbi, praesertim rvangeHzaIlo ac catechesis, ad normam Decreti Ad Genfr· dleinltu», n. 13. H. 21. 22 ^LE 3364) rc-
101 noventur./

is (LE 5V*»< *ïotaai» XXI11. Coast A?*L *Hwww i4JWu. Λ.* .4. S. î» IV i». P * ’Clr. CwtttL Γ·*·- * i» n.ntdo beta· trapem &·»-lia» *Λ* % 7 · Cocut. piil de Reel Λ iRiato hirn trmporii rt «P». t-J :1 E "Ctr. Coast paet- ■> Hal in dOD-lo ït£ss Uxnpora *Λ ffn. 17-rJ* ‘‘Ccmi j»it 4· Ecd. La wind» bnis· topotù

8’n *culturae diversae*— Non desunt chrisllfldeles. excellentiore Christiana educatione praediti, qui difficultatem experiuntur circa modum loquendi de fide, quem putant vel *pernn*liqui» atnuc obsoletis formulis nimis adstrictum vel nimis ligatum culturae occidentali. Iidem ergo novum religiosa» ventates exprimendi modum quaerunt, qui cum hodierna humana condicione congruat, quique permittat ut fides suam lucem effundat in rralitates, quae hodie homines premunt, atque cvnngclium traduci possit In diversas culturas. Ecclesiae eerto officium est quam maxima consideratione hanc hominum aspirationem perpendere.

Quod ecclesiis nuper conditis in Decreto *Ad Gente» diolnitu»* Indicatur, valet etiam pro omnibus qui in ministerium verbi Incumbunt: «... e suorum populorum consuetudinibus et traditionibus, sapientia et doctrina, artibus et disciplinis, ea omnia mutuantur quae ad gloriam Creatoris confitendam, ad gratiam Salvatori» illustrandam ct ad vitam Christianam rite ordinandam conferre possunt»

Qua de causa «nuntium evungelicum renovato modo hominibus proponendo, ministerium vrrbi divini consilii salutis unitatem manifestare debet. Confusionibus ac agnitionibus nimia facilitate redolentibus vitatis, ipsum semper manifestare debet profundam atque intimam congruentiam existentem Inter Del propositum salvificum, in Christo Domino completum, et hominum aspirationes. Inter historiam salutis ac historiam humanam, inter Eclesiam. populum Del, et communitates humanas, inter actionem Dei revelatricem et hominis experientiam. Inter dona ac supematuralla charismata ct humanos valores» ··.

9. RenocxxHonls opta—Hac in nova rerum condicione, fieri potest ut quis patet ardorem apostolicum, quem nunc Ecclesia promovere contendit, prarpeairi. Profecto, neque pastorum neque fidelium zelum, qui vere magnus est, accusare licet. Impedimenta vero provenire videntur vel ex nimis diffuso defectu congruae praeparationis ad nova et ardua officia obeunda, vel a quadam reflexione adhuc imperfecta, quae interdum theoriis exprimitur actioni evangelizandi potius obstantibus quam faventibus.

Hisce rite perpensis. Sacrosancta Synodus Vaticana II sua incitamenta ad ministerii verbi In Ecclesia renovationem multiplicaviL Haec renovatio hodie in discrimen adduci videtur praesertim:/ , , ,, 105

—*ab iis qui profunditatem propaiUae renovationi» videre non valent,* quasi hic tantum ageretur de tollenda doctrinae edocendae ignorantia. Remedium esset, ad eorum mentem, crebriorem reddere catcchetlcam institutionem. Re ita considerato, immediate inteDigitur remedium necessitatibus inferius omnino esse. Revera cateehetlca propositio intime renovanda est. et haec renovatio non solum puerorum sed etiam adultorum permanentem fidei educationem respicit;

a*b H» qui indinani ad reducendum nuntium euangelicum ad tuas consequentia» in temporali hominum excidentia.*

Postulat sane Evangelium elusque lex amori» ut christifldeles pro viribus collaborent —officia ac munera saecularia obeuntes— ad lustitiam et fraternitatem inter homine* magis tnagisque instaurandas. Hoc tamen nequaquam sufficit ut debite trstimoniom reddatur lesu Christo. Filio Dei et Salvatori Nostro, cuius mvsterium. quod ineffabilem dilectionem Del patefecit “ aperte'rt integre evangelizandis annuntiandum et ab iiMicru recognoscendum est.

Doctrina Constitubon·» *Gaudium ft* spes vel Declarationis *Dignitati» humanae* nulli «minimlsmo» favet, ad fidei servitium directum per ministerium verbi explicandum. L trumcyuc documentum sollicitudinem ostendit ut rerum condicionibus supra relatis remedium afferatur. Utcumque renovatio in ministerio verbi, praesertim ln catechesi, a renovatione pastorali universa «elungi nequit.

Media operosa et maximi quidem momenti nd bonum exitum perducenda sunt: promovere formarum ministerii verbi consuetarum progressum novasque excitare; evangelizare et catechlzare homines minore culturae gradu praeditos; virorum doctorum classibus occurrere eorumque necessitatibus consulere; praesentiae Christianae formas tradltionalrs In melius emendare novosque modos invenire; omnia Ecclesiae subsidia actualia conglobare snuulque formas evangello minus consentaneas vitare.

Hoc ln munere exequendo. Ecclesia spem suam in omnibus populi Del membris reponit. Unusquisque —episcopi, sacerdote», religiosi rellgiosaeque, lalcl— pro munere suo, missionem utique explere debet. Et quidem hanc missionem expleat, attenta mundi condicione quae profunde vitam fidei permovet.

Ut his operarii· cvangehcls efficax auxilium feratur, renovatio cateehetlca auxiliis uti debet, quae afferre possunt scientiae sacrae, theo logia, studia bibilca. reflexio paslorolls 106 atque scientiae humanat, necnon instrumenta, quibus hodie ideae el opiniones evulgantur, praesertim media communicationis socialis.

Pars II. De ministerio verbi

Caput 1. De wixisteiuo verbi et revelatione

Colneillumr’'rÎ!2; ***I™ Dei‘‘‘,P Constitutione Del Verbum, aerom^o θ^1πηβη1«υπι revcUtioncm respexit tamquam actum quo Deu· sr personaliter communicat: «Placuit Deo In

'· cJT/o Γ^ QmL ^VLAKot deaurati 1°. EPbo=Pat1» Iatloo-Arnwi^m, ig63.

iua bonitate et sapientia Selpsum revelare ct nuotm facere sacramentum voluntatis suae... ut eos nd societatem jccum invitet ln eamquo suscipiat» L Deus ibi apparet velutI qui Selpsum communicare velit, consilium exsequens quod ab amore proficiscitur.

Catechesis Igitur exordium sumere debet ab hoc divini amoris dono. Fides est acceptatio ct fructificatio doni divini ln nobis. Haec notn, qua fidrs tamquam donum censenda est, totam pronus ministerii verbi materiam officit.

11. *Ilevelatio: /acta ct verba*—Hoc modo Deus operatur ut homines ad cognitionem sui consilii perveniant, scilicet eventibus historiae salutis et verbis divinitus Inspiratis, quae hos eventus comitantur ct declarant: «Haec revelationis oeconomia fit gestis verbisque Intrinsece Inter se connexis. Ita ut opera, in historia salutis a Deo patrata, doctrinam et res verbis significatas manifestent ac corroborent, verbo nutem opera proclament et mysterium in eis contentum elucident» ·.

Revelatio igitur constat cx factis ct verbis, sese mutuo Illuminantibus. Ministerium verbi ea annuntiare debet, ita ut altisslma mysteria, quae In lis continentur, ulterius explanet ac communicet. Hoc modo ministerium verbi non solum re-
colit revelationem mirabilium Del In tempore peractam et in
107 Christo ad perfectionem adductam sed Insimul/ sub lumine huius revelationis, vitam humanam nostrae aetatis, signa tem-
Krum ac res huius mundi Interpretatur, cum in iis consilium
1 ad salutem hominum operetur.

12. *Icsus Christus, mediator cf plenitudo totius récriaiIonis*—«Intima autem per hanc revelationem... veritas nobis in Christo Mucescit, qui mediator simul ct plenitudo totius revelationis exsistit» '.

Christus non est solum maximus prophetaram, qui doctrina sua complevit ea quae anteactis temporibus a Deo dicta et foeta sunt. Ipse est aeternus Del Filius, factus homo, ideoque eventus novissimus, quem omnes historiae salutis eventus respiciunt et qui postrema Dei consilia complet ac manifestat. «Quapropter Ipse... revelationem complendo perfecit...»

Ministerium verbi In luce ponere debet hanc admirabilem notam, quam oeconomia revelationis propriam habet. Dei Filias Sese inserit ln hominum historiam, hominis vitam ct mortem assumit, in hac historia suum foederis consilium adimplet.

Haud secus ac Luca Evangelista, ministerium verbi primum credentibus eventum Icsu commemorare debet, cius significationem manifestando, magis magisque hoc factum unicum atque irrcvcrsiblle exquirendo: «Quoniam quidem multi conati sunt ordinare narrationem, quae In nobis completae sunt, rerum... visum est et milii, assecuto omnia α principio diligenter, cx ordine tibi scribere» '.

Itaque ministerium verbi innitatur oportet in commentario divinitus inspirato, quod de Incarnatione Redemptrice nobis praebuerunt lesus Ipse, primi discipuli ac potissimum apostoli, qui testes factorum fuerunt. «Neminem fugit inter omnes, — Evangclia merito excellere, quipne quae praecipuum testimonium sint dc Verbi Incarnati, Salvatoris Nostri, vita atque doctrina» ·.

Praeterea recolendum est lesum Messiam ac Dominum, per Spiritum suum semper Ecclesiae suae praesentem adesse Ministerium verbi proinde praebet Christum non solum ut obtectum sed etiam ut Illum qui corda audientium ad divinum
103 praeconiam accipiendum et intclligendum aperit ·./

13. *Ministerium verbi seu praedicatio verbi Dei: actus vivae traditionis*—«Quod vero ab apostolis traditum est, ea omnia complectitur quae ad populi Dei vitam sancte ducendum fidemque augendum conferant, sleque Ecclesia, in sua doctrina, vita et cultu, perpetuat cunctisque generationibus transmittit omne quod Ipsa est, omne quod credit» ·.

Haec traditio alligatur dictis, at latius patet ct profundior est quam haec dicta. Ipsa est traditio viva, quia per eam Deus colloquium suum pergit. «Sicquc Deus, qui olim locutus est, sine intermissione cum dilecti Filii sui Sponsa colloquitur, et Spiritus Sanctus, per quem viva vox Evangelil in Ecclesia et per ipsam in mundo resonat,..·" .

Quare ministerium verbi censeri potest veluti id quod vocem praestat huic vivae traditioni, in' ambitu totius 'traditionis, •Haec e est itb Apostolis Traditio sub assistentia Spiritus Sancti Ecclesia proficit: crescit enim tam rerum quam verborum traditorum rrceptio, tum ex contemplatione ct studio credentium, ql ea conferunt in corde suo, tum ex intima spiritualium rerum quam experiuntur intelligcnlia, tum ex praeconio eorurn qui cum episcopatus successione charisma veritatis certum acceperunt» ",

Ex una parte divina revelatio obicctum fidei catholicae constituens, quae peracta est tempore Apostolorum, aperte distinguenda est α gratia Spiritus Sancti sine cuius inspiratione ct illuminatione nemo credere potest. Ex altern parte Deus, qui ollm per facta divina una cum nuntio prophetarum, Christi et Apostolorum, Sese revelando humano generi locutus est, nunc adhuc per Spiritum Sanctum in Sacra Traditione lumine sensuaue fidei Ecclesiam Sponsam suam secrete dirigit et cum ea colloquitur, ut nopulus Dei sub ductu Magisterii pleniorem revelationis intclligentiom consequatur.

Ecclesiae Pastores depositum fidei ipsis commissum non solum proclamant dlrecteque populo Dei explicant, per expressiones eius et explicationes quas christifideles quaerunt ct offerunt authentice diindicant ita ut «in tradita fide tenenda, exercenda profitendaque singularis fiat Antistitum ct fidelium conspiratio» ".

Exinde sequitur necessarium esse ut ministerium verbi divinom revelationem referat, qualis a Magisterio docetur, necnon qualis sub Magisterii vigilantia in viva populi Dei conscientia fideque sese exprimit./ Hoc modo ministerium 109
verbi non est mera repetitio doctrinae antiquae, sed reproductio fidelis cius cum novis problematibus adaptatione et cum crescenti eius intclligcntia.

14. *Scriptura Sacra*—Divina revelatio sub speciali Spiritus Sancti inspiratione, scriptis quoque expressa est. hoc est libris sacris Antiqui et Novi Testamenti, qui continent et exhibent veritatem divinitus revelatam

Ecclesia Sacrarum Scripturorum custos et Interpres, ab eis docetur, assidue meditando ct magis magisque penetrando carum doctrinam. Perstans fidele in traditione, ministerium verbi In Sacra Scriptura nutrimentum et regulam invenit ". Nam in Libris sacris Pater, qui est in caelis, filiis suis peramanter occurrit et cum cis sermonem confert

At sl α Sacra Scriptura cogitandi normam sumit. Ecclesia Spiritu animata ipsam interpretatur, «ipsacque Sacrae Litterae in ea penitus intelliguntur et indesinenter actuosae redduntur» ".

Ministerium verbi, igitur, exordium sumit a Sacris Litteris et a praedicatione Apostolorum, quatenus ista ab Ecclesia intelliguntur, explicantur atque concretis adiunctls applicantur.

15. *Fides: responsio ad Dei verbum*—Fide homo revelatIonem accipit et per eam conscio modo Del doni particeps fit.

Deo revelanti praestando est oboedientia fidei, qua pleno Intellectus et voluntatis obsequio homo libere assentit evangelio gratiae Dei". Fide instructus, homo per Spiritus donum pervenit ad contemplandum ct gustandum Deum dilectionis, qui notas fecit divitias gloriae suae in Christo; "immo fides vivn est in nobis inchoatio vitae aeternae, in qua profunda Dei " tandem aliquando sine velo cognoscentur. Flues» de consilio salutari Dei edocta, hominem perducit nd plenam discernendam voluntatem divinam erga nos ln hoc mundo et ad cooperandum Eius gratiae. «Fides enim omnia novo lumine illustrat et divinum propo/situm de integra hominis vocatione mani- 110
festat, ideoque ad solutiones plene humanas mentem dirigit» "·

16. *Munus ministerii verbi*—Ut rem totam paucis verbis complectamur, minister verbi probe conscius esse debet muneris sibi commissi, quod eo spectat, ut vividam fidem excitet, quae mentem ad Deum convertat, nd obtemperandum Eius actioni impellat, ad vivam cognitionem traditionis expressionum perducat, veram mundi et humanae existentiae significationem dicat ac manifestet.

Ministerium verbi est communicatio nuntii salutis; hominibus evangeIum affert. Mysterium nuntiatum atque traditum penitus officit eam vivendi voluntatem. Illud intimum plenitudinis adipiscendae desiderium eamque futurae felicitatis exspectationem, quam Deus in cuiuslibet hominis corde Inseruit ct per suam gratiam ad supcrnaturalcm ordinem evexit.

Veritates credendae secumferunt amorem Del, qui omnia propter Christum creavit nosque in Christo lesu resuscilnvit. Varii mysterii aspectus Ita exponendi sunt, ut factum centrale Icsus, quatenus est maximum donum Del hominibus datum, primum obtineat locum, atque ab eo ceterae catholicae doctrinae veritates suum ordinem suamque hicrarchlam paedagogice spectatam ducant ".

Caput IL CATEcnnsis in missions pastorau Ecclksiae (Natura, finis, efficacitas)

17. *Ministerium vcrbl in Ecriesla*—3Drüsteriura verbi multiplices suscipit formas, inter ouas catechesis connumeratur, secundum diversas cius exercitii condiciones et fines quos assequi contendit.

Habetur forma quae cvangclizatlo nuncupatur, seu praedicatio missionaria, quae finem habet fidem Initlaliter excitandi ", ita ut ab hominibus adhaesio verbo Dei habeatur. /

Sequitur forma cateehetlca, «quae eo tendit ut in hominibus fides, per doctrinam illustrata, viva flat atque explicita et operosa» ".

Accedit forma liturgica, intra ambitum celebrationis iiturgicae, praesertim eucharlsticae (v. g. homilia) ".

Est denique forma theologico, scilicet pertractatio systematica et investigatio scientific* veritatum fidei.

Ad nostrum propositum quod attinet, momentum habet distinctio harum formarum, quae propriis reguntur legibus. Eaedem tamen, in concreta ministerii pastoralis ruditate, inter se arcte colligantur.

Proinde omnia, quae hucusque de ministerio verbi generali ratione spectato dictn sunt, ad catechcsim quoque applicanda sunt.

• Coaxt. dogm. *do* D>vfxx* Revelatione *Dri Vribu*i, 2* (LE 3345;- ' Const, doçm. de Divina Revelatione *Dci* Ferftum, *2.* · Const- doem. de IHvin* ReveUlione ZVi *l'erbu-i. 2.* 'Const dopa, de Divina Revelatione *Dri V/rbvm,* 4; cfr. Const, dogœ. d-Ecclesia *Lumtn geniium*,9 [LE *ILt.* x, l-Λ. 'Const, dogm. de Divin* RrveLalione *Dn* I'crSam, iS. Cfr. *I9* x* *36,* 15, 26; 16. 23; -<p. a, 7. 'Cfr. *Ada* 16, x*. 'Coast, doem. de Divin* Revelatione Dn Feràww, 8 (LE 3345). "Const, dogxn. de Divin* RewUtiooe *Dn l'crbum,* 5. ''Const. d«xn. de Divin* Revriaüone *Dn Verrit·*, 8. ''Coast, drçtn. de Divio* R-veUticae *Dri* I'/rWw, xo. ''Cfr. Coast, doçai. de Divin* RcveUbooe *Dei* Frrhm, it. "Ctr. Coast dnçri. de Dxvin* Revel*bone *Dn* l'rrÿva·, ax. 24. *2}.* "Cfr. Coast ὸοχτη. de Dïrin* Revtlatieae *Dri Vrrria*,* si. "Coast, daffxa. de Dintu Rrrrl*· tiooc *Dn* I 8. "Cfr. *Ada,* 20, 34. "Cfr. *CaL* 1, 26. "Cfr. *x Car.* 2, xo. " Const, put. de EccL in mundo baias tanporn *d spes,* ix (LE 3366). ''Cfr. nn. 43 et 39. ''Cfr. Decr. de pet. Epocep ranxstn : Eccteu* CVssîuj Dçmww, xi, ij (LE 33J*i Dorr, de *eirr. mhaoa. Ecries**c *Ad gmln dmoihu,* ô, 13. 14 [LE 35641- '' Decr. de pot Γρ.κνρ manere in Ecciesi* *CbnthH I^κηv,* 14. ·« Cfr. Coast, de S. ὐ:αηρ*

18. *Catechesis et evangeiizatio— Catechesis* per *e supponit adhaesionem globalem evangrlfo Christi, ab *Ecclesia* proposito. Saepe tamen nd homines dirigitur. <ml, etsi ad Ecclesiam pertineant, de ficto nunquam veram adhaesionem personalem rrvehtionlM nuntio praestiterunt.

Id ostendit evangelicationem praecedere vel comitari posse, Iuxta rerum adhincla, opus catechescos proprie dictae. In quolibet cara autem prae oculis habendum est. conversionem elementum eue semper praeiens In dynamisme fidei, ac propterea quamlibet eotecheseos formam absolvere debere etiam portes, quae evangelixatlonem spectant.

19. Ccl/cArsrcj *formae*— Pro variis rerum odiunctis el pro necessitatum multiplicitate activitas catechlstlca varia* necessario suscipit forma*.

In regionibus ob antiquo Christianis catechesis saepe praesefert formam InitituUoms religiosae pueris et adulescentibus Impertiendae In scholis vel extra scholarum ambitum. Ibi etiam Inveniuntur Incepta varia pro catechesi adultorum et habentur quoque Incepta eatechumenalia pro iis qui se ad rusclpicndom baptismum praeparant, vel pro iis. qui etsi baptizati, tamen debita Initiatione Christiana carent. Saepissime realis condicio, in qua ingens fidelium numerus venatur, necessario postulat quamdam bapttzatorum evangellxationls formam, quae catccheslm praecedit.

In ecclesiis nuper conditis peculiare momentum tribuitur operi evangelizatinnb slricto sensu arreptae et proinde ha-
112 betur notissima / forma cafechumenatus pro lis qui fidei Initiantur ut ad suscipiendum baptismum se praeparent ■·.

Pauci* verbis, netlo catechhtica forma* ac structuras suscipere potest valde varias: systematica* scilicet et occaslonale*. individuales et communitarian, orgonlzata* et spontaneas, etc.

20. Pastore* prae oculis semper habeant officium quo obstringuntur, ut Christianae existentiac illuminatio per verbum Dei in omnibus vitae aetallbu* atque historicis adinnetis in tuto ponatur atque promoveatur ", Ha ut qulcumoue, sive singuhi* sive communitas, attingi possit in spirituali statu, in quo versatur.

Item meminerint catrchcsim adultorum, cum hojnlne» spectet adhaesionis plene responsabllb capaces, habendam esse kirmaxn praecipuam catccheseos, ad quam ceterae omnes, scrape? quidem necessariae, quodammodo ordinantur. Satagant etiam summa cura, nonnis Concilii Vaticani II obtemperantes, «ut mslltutlo catechumenorum adultorum restituatur aut mdiu* adaptetur» ·'.

21. CofeeAraro* *mraura*— Intra activitati* pastoralis ora. bitum. catechesis ea ecclestalis actionis forma dicenda est quae sive communitates sire chrlstifidele* singulos ad niaturiUlrra hdel perducit.

Ope catecheseos Christianorum communitates altiorcm *ibi comparant vivam cognitionem Dei eiusque corallii salvifici. quod In Christo, Verbo Del Incarnato, centrum habet, seseque •rdtfkant contendendo ut suam fidem efficiant maturam ct LDamiratam, atque hulra maturae fidei participes reddant homine*, qui eam assequi cupiunt.

Pro quolibet homine, cuius anlmns ad evangelil nunlium paient, catechesi* est medium peculiariter aptum ad intelligcndnm in propia vita consilium Dei et ad exquirrodam supremam significationem rxMentiae atque historiae, ita ut vîlU singulorum hominum atque societatis luce Regni Dei illuminetur eiusque exigentiis obtemperet, cognosci poxsit mysterium Ecclesiae, utpote communitatis eorum qui in evangeliura credunt.

liare omnia munera propria cntecheseo* determinant. /

22. *Ccteehftlt et* jralla /Itol—Fides est Dei donum, quod provocat homini* conversionem. «Quae fide* ut praebeotur, opu* est praeveniente el adiuvante gratia Dei et Internis Spiritu* Sancti iuxiliis, qui cor moveat et In Deum convertat, mentH oculo* apertat, ct det omnibus «navitatem tn consentiendo ct credendo veritati»

CommunIU* Christiana In fide matura vivit Del verbum rellgtosc audiens, ad conversionem rt renovationem ingi studio nititur, diligenter auscultat quid Spiritus dicat Ecclealae.

Catechesi* mnnere (ungitur (per verbum, quod «imul testimonium vitae et prareaUontru conluncta habeat) disponendi homine* aut excipiendam actionem Spiritus Sancti et ud se ultro convertendum.

23. Cslechesl· rl man/rum *fidei* perfunctio— Homo in IWe malttnt* pkme invitationi ndharret. quae In nuntio evangeiteo eontlneliir. vt cuius nd enmninnionrm tum Deo et cum fratribus habendsm Impellitur, idem in suam vitam etiam traducit officia cara hao tovRaUone connexa»».

Catechesi* muneribus fungitur homines udinvondl ad hanc communionem cnm Deo reapse efficiendam, proponendi ebri-»1lanum nuntium ut apparent per eum in talo poni wprmum vitae humina» valorem, quae omnia postulant ut catechesi* prae oculi* labent I?gillmas animorum ndsplralione*. progressu» et bono* exitu* volaram qui in Iisdem continentur.

Cmamanin rura Deo Eique adhaesio seramferunt tamquam effectum necesuirium perfuneliontm hamannnira munerum et ofTtehun snlhlaritatl*. cum haec omnia Del Salvatori» voluntati respondeant »·.

Quare catechesis foyere ntque Illuminare debet increment.", ear:tatis theologalls tum in singulis ndchbIf*tuIIcom-ΠϋY,,?Π5"'· neen°n au*Jera virtutis manifestationes, quod attinet ad munera quae singulos et communitatem «petant.

24. *Catechesis et cognitio fidei*— Homo in fide maturus cognoscit mysterium salutis tn Christo revelatura et signa operaque divina, quae hoc mysterium perfici >n humana historia testantur. Quare satis non est, ut catechesis tantum-/ modo excitet experientiam quamdam religiosam, etsi veram· eadem vero conducere debet ad percipiendam paulatlm lotam consilii divini veritatem, instruendo christlfideles ad lectionem Sacrarum Scripturarum ct ad cognitionem Traditionis.

25. *Catechesis et trita orationis litnrgicae ac prtcatne— •Omni^* liturgica celebratio, utpole opus Christi sacerdotis eiusque Corporis, qnod est Ecclesia, est actio sacra nraccellcnter, cuius efficacitatem eodem titulo codrmquc gradu nulla nHa actio Ecclesiae adaequat· ". Communitas autem Christiana, quo magis matura fit in fide, in celebrationibus liturgie!*, praesertim eucharistici*, vivit cultum In spiritu el veritate

Itaque catechesi* adiuvxre debet participationem actuosam, consciam, genuinam liturgiae Ecclesiae, non tantummodo ·!-gnificatIonem rituum illustrando, sed etiam fidelium animos educando od orationem, ad gratiarum actionem, nd poenitentiam. ad prece* cum fiducio fundendas, ad sensum communitnrium. ad significationem symbolorum recte capiendam: quae omnia necessaria sunt, ut vera vita liturgica habeatur.

•Vita tamen spiritualis non unius sacrae Liturgiae participatione continetur. Christianus enim ad communiter orandum vocatus, nihilominus debet etiam intrare in cubiculum suum ut Patrem In abscondito oret ··, immo, docente Apostolo ", sine Intermissione orare» ··.

Itaque catechesis educare quoque debet christlfideles ad verbum Del meditandum precesque privatas effundendas.

26. *Catechesis et Christiana illuminatio humanae exislenliac.* Homo in fide raaturu* agnoscere valet in varii* adlunctis occnrsibusque cum proximo invitationem Dei. qui nd salutiferum Suum consilium adimplendum ipsum vocat.

Ad calechesim Igitur spectat in lucem ponere hoc munus, fideles instruendo ad Christianam interpretationem rerum humanarum, praesertim signorum temporum» ita quidem ut omnes «valeant res omne* integro christlono sensu probare atque interpretari» ··. /

27 Cafreh**/* *et unitas christianoram*— Christifideltum eorâmuniUtr*. pro edlunetIs in quibus vrrsontur. participare debent dlalngum oecumenicum ceteraque incepta quae ad restaurandam christtonorum unitatem spectant ·'.

Quare catechesi* auxdlum afferat oportet ad hanc causam ··, Integram Ecclesiae doctrinam lucide exponendo '·, aptam cognitionem aliarum confessionum fovendo tum in iis quibus cum Bde catholica conveniunt tum quoque in lis quibus ob ea differunt; in quo negotio vitentur verba vel doctrinae exponendae modi qui «fratre* seiunctos vel alios quoscumque In errorem circa verum Ecclesiae doctrinam inducere» ·· possint; ordo seu hiérarchie veritatum doctrinae catholicae servetur ··. Argumenta vero pro doctrina catholica cum caritate simul ac debit* firmitate proponantur.

23. *Catechesis et* mluIo *Ecclesiae (n mundo*—Ecclesia est in Christo veluti sacramentum seu signum et Instrumentum saluti* totlusque humani generis unitatis Ut talis autem eo magi* Innotescit quo singulae fidelium communitates maturiores in fide fiunt.

Catechesis lurore debet has communitates ad propagandam Evangelii lucem et ad dialogum frugiferum Instituendum cum hominibus et culturis non Christianis, servata libertate religiosa recto modo intellecta °.

29. *Catechesis el spes esrJiatologica*— Homo maturus in fide dirigit cogitationes ct desideria sua ad plenam in vita aeterna Be^ni consummationem.

Catechesis Ideo munere fungitur dirigendi hominum spem Imprimi* ad futura bono quae in caelesti lerusalcm habentur, eo* simul / invitans, ut sociam praestare velint operam suorum 116
proximorum et humani generis inceptis ad societatem humanam meliorem efficiendam

30. CaUchcsis rt projrrssus *vitae fidei*— Apud fideles unica fides plus mlnusve intensa invenitur secundum gratiam unicuique a Spiritu Sancto datam eonstanterque oratione Impetrandam M rt secundum responsum quod huic gratiae unusquisque praebet. Insuper, vita fidei condiciones induit varias prout hominis existent)* evolvitur, dum ipse ad maturitatem pervenit et rune vitae munera suscipit. F*rninde vita fidei vario* gradu* admittit tum in globali acceptatione totius verbi uri. tura in eius explicatione et applicatione ad diversa vitae humanae munera, iuxta maturitatem unicuique propriam et diversitate* singulorum hominum ··. Scilicet huiusmodi ac-

uto Mm teraport» GtWim *a* *pa. 4. " Const to S. Llturgia *Sacro-*
7 TLE »»Cfr. 4 XJ «»Ctr. U| 6 6 'Cfr.
1 » 17' 'Coe't S- Lif-mna Ccwcdiufw. ia. »· Const.
Oe fcxtl in nrsr.lo tatas tetapoch GjaJiem *rt* tfrt, 6x 11 Cfr. D*cr
5 (LE msl- ""Cfr. Drer. to Oe-
lt» nilirUznibo. u. Cfwcl * "Or· Drrr. to Ormnerauao Uato
A- t_____ -, r-

Sacr-rrvi»"* C-«wxi»m. jj, v 'LF. }Ut>. S. G^*<r. Rit. InstroetjO fnirr
Js !_£. *«*.. »»iXr. de artlv. eimica. Ezclrdae .U *er^n*
«fr.vruv». *. MCtr. D—r > pist Epteop. etiaer» tn E^rle*.» CWsiiwi
f.v-^ττvι, U ''D—t . to p»vt Episf-P ia Eodrua Clrito· *D*·*
MSMM, |<; dt D--.? to vt.-e ts£vsrj*u Fxrlejx»· .*U* ιιάτ*^*ι. u
»»O«M toe?, to IM·Γ· Hrt-Liocw /.·« !>»·*·*. 5 ·· (fr D~» ■> v.W
eawn. Ferire*! 44 *tt*tn* Jtnoaiu, ta. *»Clr Coast, past, to Ectl. in

..C!r Mf , «-CfcTÏ'ÿ:

reptatio necnon explicatio ct applicatio ^.^^m hominis diversa sunt, prout ngltur de parvuli de puer s, dc adulescentibus, de Juvenibus vel de adultis. Catechesis munus habet adjuvandi ortum et progressum huius vitae fidei per totum bominls exsistentiae decursura usque od plenam revelatae veritatis explicationem eiusque ad vitam hominis opplicatloneni.

31. *Ubertas actus ealechisllci*—Catechesis nd communitatem spectat, quin singulos fideles neglegat. Colligatur cum ceteris muneribus pastoralibus Ecclesiae, suam tamen specificam Indolem non amittit. Eodem tempore munera absolvit Initiationis, educotionls et Institutionis.

Magnopere interest catecheslm hanc variorum aspectuum ubertatem servare ita quidem ut unus aspectus a ceteris non separetur, cum aliorum detrimento.

32. *Efficacitas verbi Del in catechesi*—Etiam ad catecheslm pertinet illa Sacrarum Scripturarum sententia: «Vivus est enim sermo Del cl efficax» ·'.

Verbum divinum fit praesens in catechesi per verbum humanum. Ut autem fructum ferat in homine atque interiores motus gignat qui indifferentiam aut Inccrtltudlnem expellant el eum ad fidem amplectendam inducant, catechesis debet
117 fideliter exprimere et apta ratione/ praebere verbum Del. Praeterea ad efficaciam catecheseos maxime confert testimonium vitae et catcchistae cl communitatis ecclcslalls ··.

Catechesis, Igitur, transferre debet verbum Del, prout ab Ecclesia nroponitur, In loquendi modo hominum ad quos dirigitur ··. Deus, cum Se humano generi revelavit, verbum suum humano verbo consignavit, illud exprimens sermone qui ad peculiarem culturam pertinebat ··. Ecclesia, cui Christus revelationis depositum concredidit, usque ad consummationem sacculorum conatur illud modo vivo ad populos cuiusvis culturae et ad homines cuiusvis condicionis transmittere eisque explicare ac interpretari.

33. *Paedagogia Del in revelando et Ecclesiae tn catcchizando*—Deus in historia revelationis ea ratione paedagogia usus est, ut suum consilium salutis in antiquo Foedere prophetice ac mediantibus figuris nuntiaret ct ita adventum praepararet Filii sui, auctoris novi Foederis atque consummatoris fidei·».

Nunc vero, post revelo llonis consummationem, Ecclesia integrum mysterium salutis nostrae In Christo cum catechl-Eindis communicare debet. Memor autem paedagogiae a Deo adhibitae, ipsa quoque paedagogia utitur, nova tamen quae novis sui nuntii requisitis respondeat. Curat nempe ut, hoc ountlo sine adulteratione aut mutilatione proposito, ipsum accommodet catech liandorum ingenio.

Ex una parte Igitur ut exiguo quorumdam Ingenio parcat, simplicius breviusque res exponit, adhibitis etk»m summariis formulis antis quae postea magis explicentur. Ex altera parte vero vividiorum aut valenliorum ingeniorum exigentiis satisfacere satagit profundioribus adhibitis explicationibus.

31. *Fidelitas Deo servanda et ratio habenda hominis*—Ecclesio huiusmodi munus praecipue absolsdt ope catecheseos u. Veritatem hauriens e verbo Del et fideliter inhaerens securae expressioni huius verbi, catechesis contendit plena fidelitate hoc Dei verbum docere; attamen cius munus restringi nequit ad traditas formulas repetendas, sed postulat ut eaedem formulae intellegantur et, ubi res/ ferat, etiam novis modis, fideliter exprimantur sermone audientium captui accommodato. Hic autem sermo diversus erit pro diversis aetatibus, socialibus hominum condicionibus, humanis culturis atque civilitatis formis

35. *Testimonii cedesialis necessitas*—Catechesis denique sive α cntechiriis sive a lota communitate eccleslali postulat testimonium fidei, quod coniunctum habeat authenticum Christianae vitae exemplum, cl ad sacrificium aptitudinera ··.

Occursus enim hominis cum Christo non solum per sacrum ministerium evenit, sed etiam ner singulos fideles coruraque communitates ··, quibus proinde officium incumbit testimonium exhibendi. Si testimonium huiusmodi deest, impedimentum acceptationi verbi Del in auditoribus gignitur.

Catechesis fulciri debet testimonio communitatis ecclcslalls. Nam catechesis efficacius loquitur dc iis quae revera exlstunt In vita etiam externa communitatis. Catechlsta est quodammodo interpres Ecclesiae apud cos qui catechirandl sunt. Ipse legit et legere docet signa fidei, quorum praecipuum est Ipsa Ecclesia ··.

Hinc patet quam necessarium sit ut, nd mentem Ecclesiae el ducentibus Pastoribus cius, communitas eccleslalis removeat aut corrigat quae deturpent vultum Ecclesiae et impedimentum hominibus constituant ad fidem amplectendam »'.

Catcchistae itaque officium habent non solummodo directe impertiendi catecheslm, sed etiam auxilium suum praestandi ad communitatem eccleslalcm animandam, ita ut Ipsa testimonium genuine Christianum praebere valeat.

Actio cutcchlstlca. Igitur, Inseritur In Illam generalem actionem pastoralem. In qua apto ordine disponuntur et Inter se
119 colligantur omnia elementa vitae ccclesiolls ··. /

·· *Hb* 4 11. ·· *Cir.* n. jj. ° Cfr. CoosL dojm. de Divina R?velatk>ne *Dn 1'erbum,* 13 [LE 334SÎ θ®^τ· & ioslitatione sacerdotali *OptsLam totius,* 16 [ÛE3334Î ·· Cir. CousLdogm.de Divio» Revelatione*Dn Verbum, xs.* »*Cfr. *Hb. is, 1.* M Cfr. Coast doçrn. de Divina Revelatione *Dei Verbum, 24-* ·· Cfr. Const, dorm, de Divina RestLatione *Dei Verbum,* 8; Deer, de pasL Eplscop, nmaert in Ecdeua CAnritu ZMmtnua, 14. ·* Cfr. Coast doçm. de Ecclesia *Lumen gentium,* ii, 'T. DocL *Noitra aeiate, a* [LE dorm, *de* Ecclesia *Lumen gentium,* 33. **Cir. Cone. 'at. I, CotuL *Dei Fdius,* Dt-Seh. 3014. "Ctr. Const, past, de EccL in mando buJat temporis GsuJiwm ri ip«. 19· "Cfr. ComL pasL do EccL ia mundo buias tempons *GauJium it* rp«, 4* 7» 4J·

Paw III. De Nuntio Christiano

36. *Significatio ae finis huius partis—Fides,* culus maturatio per catecheslm promovenda est ». duplici modo considerari potest: vel tamquam plena hominis adhaesio Deo Sese revelanti sub Influxu gratiae praestita *(fides qua),* vel tamquam materia revelationis et nuntii Christiani *(fides quae).* Hi duo aspectus nequeunt separari natura sua et normalis maturatio fidei eorum cohaerentem progressionem supponit, tamen Inter se distingui possunt ob rationes methodological

In hac tertia parte sermo est de materia fidei, el quidem hoc modo: In priore capite indicantur normae seu criteria quae catechesis servare debet in invenienda et exponenda propria materia. In allero autem capite sermo erit de materia in se Ipsa. Quod tamen minime ad hoc tendit ut singulas quasque Christianas veritates exponat, quae fidei ac catecheseos obiectum constituunt; neque enumerationem quondam proponere cupit praecipuorum huius nostrae aetatis errorum aut illarum fidei veritatum quae hodie acrius negantur vel neglguntur. Ad hanc enim rem ordinarium ct extraordinarium Ecclesiae Magisterium cum auctoritate providet suis publicis communicationibus.

Eoque minus In hoc capite ostendere praesumitur aptam viam ad componendas fidei veritates secundum organicam rationem In quadam synthesi quae aeque pendat obieclivom earundem hicrarchiam vel quod summopere huius aetatis homines vehementius postulant; qui homines sive in eo quod Ipsorum aetatem attinet, stve in eo quod institutionem socialem et culturalem respicit perspiciuntur. Hoc ad scientiam theologicam et ad varia Christianae doctrinae expositionis genera pertinet.

In hoc altero capite e contra exponere opportunum visum est —Illis globalibus formulationibus adhibitis quae ulteriores explanationes includant— quaedam praestontiora quae in nuntio salvifico continentur, organice sane inter se connexa, In iis potissimum peculiaribus lineamentis quae clarius manifestanda sunt in nova accommodata catechesi, fideliter suum finem persequente. / 120

Caput I. Normae seu criteria

37. *Catecheseos materia relate ad varias vitae cedestails Jormas, relate ad dissimiles culturas atque dissonas hominum elocutiones*—Revelatio est mysterii Dei eiusque satvlflcae actionis in historia manifestatio, quae per communicationem personalem ex parte Dei homini fiC et huius communicationis materia solutis nuntium omnibus hominibus praedicandum constituit.

Summum itaque et omnino necessarium prophetici Ecclesiae ministerii munus est huius nuntii materiam InteUigibllem reddere hominibus omnium temporum, ut ad Deum per Christum convertantur, totam ipsorum sitam lumine fidei interpretentur, considerata peculiari rerum temporumque condlc'one •n qua eadem vita evolvitur, ct vivere valeant congruenter illi dignitati, quam nuntius salutis eis attulit atque fides eisdem revelavit.

Ad hunc finem assequendum catechesis, velul tempus sane praestantissimum prophetici Ecclesiae ministerii, non solum magnam asslduamque coniunctioncm colere debet cum variis vitae rationibus ccclcsialis communitatis, sed fovere quoque studet arctiorem appropinquationem inter possibiles fonnulationes divini nuntii ct varios culturas et diversas gentium locutiones.

33. *Meta catecheseos est ut tota materia proponatur*—Materia nuntii salutis constat ex partibus ouae inter se arcte cohaerent, etsi cius revelatio gradatlm a Deo data est, olim per prophetas, novissime in Filio ·. Cum finis catecheseos, ut dictum est, in eo sit ut tura singulos christIfideles tum quoque communitates od maturam fidem perducat, ipsa diligenter curare debet ut integrum thesaurum nuntii Christiani fideliter proponat. Quod sane fieri debet iuxta exemplum paedagogiae divinae ·, sed ratione habita plenitudinis revelationis divinitus communicatae, ut populus Del ea nutriatur et ex ea vivat.

Catechesis igitur initium capit α simpliciore propositione structurae integrae Christiani nuntii (formulis etiam summariis seu globalibus adhibitis), eamque proponit modo congruo cum variis condicionibus cuituralibus et spiritualibus catechl·xandorurn. Minime tamen ipsa haerere / potest in hac proposi- 121
tione initiali, sed Id quoque cordi habeat oportet ut materiam modo semper fusiore atque expllcltlorc proponat, ita ut singuli fideles ct Christiana communitas ad profundiorem semper atque vitalem Christiani nuntii agnitionem perveniant aterae concretas vitae humanae condiciones aut praxes sub lumine revelationis diludicent.

Hoc non facile catecheseos officium Hat necesse est sub ductu Ecclesiae magisterii, culus est in tuto semper collocare nuntii divini veritatem praetereaque invigilare ut ministerium verbi debitis rationibus dicendi utatur prudenterque rationem habeat auxilii, quod inquisitio theologica et humanae scientiae afferre possunt.

39. *Materia catecheseos corpus quoddam organicum ac rItale constituit*—Obiectum fidei complectitur materiam sua natera complexam, scilicet: Deum in suo mysterio Eiusque ralvtflcum Interventum in historia; quae omnia nota sunt per ea quae Ipse Deus de se suisque operibus revelaviL Momentum centrale sive In salvifico Del interventu stve In Eiusdem hominibus manifestatione Christus obtinet. Propterva obtectura catecheseos sunt mysterium et opera Dei, scilicet opero quae

« Or. q. si. · Cfr. *Hb.* i, 1. * *Cis. a.* 33.

Deus fecit taelt et facturo» est propter nos homines et propter nostram salutem- Haec omnia apte atque arcte inter se cohaerent et oeconomiam salutis constituunt.

Catechesis quae talem materiae connexionem atque harmoniam neglegat, impar omnino evadere potest ad finem suum consequendum.

40. *Christoccntrismus catrcheseos*—Christus lesus, Del Verbum Incarnatum, cum suprema »11 ratio qua Deus in mundo intervenit cl Se*e hominibus manifestat, est centrum nuntii evangelic! in historiae salutis ambitu.

Ipse est «imago Dei invisibilis, primogenitus omnis creaturae: quoniam in Ipso condita sunt universal ·. Ipse enim re et veritate unus potens mediator extal per quem Deus ad hominem accedit et homo ad Deum perducitur ·. In Ipso Ecdesia suum fundamentum habet. In Ipso omnia Instaurantor ·. Res creatae itaque, hominum conscientia, genuini valore* qui In ceteris religionibus inveniuntur, diversa temporum signa censenda viae et gradus sunt —etsi non univoce— quibus, sub gratiae/ influxu nec sine ordinatione ad Christi Ecclesiam, ad Deum accedi potest '.

Quare catechesis christocentrica necessario esse debet.

41. *Theocentrlsmus Irinliarlas* cxdediejeos—Sicut Christus est centrum historiae salutis ita mysterium Dei est centrum a quo haec historia originem ducit et in quod vetat In finem ultimum ordinatur. Christus crucifixus et resuscitatu* ducit homines ad Patrem mittendo Spiritum Sanctum In populum DeL Quare structura totius materiae catechescos theocentrico-IriniUria esse debet: per Christum, ad Patrem, in Spiritu.

Per Christanv Tota oeconomia salutis suum sensum accipit a Verbo Incarnato, cuius adventum praeparavit, cuius regnum ln terris, post Eius mortem el resurrectionem, exhibet atque extendit tuque ad secundum gloriosum Eius adventum, qui opus Dei consummabit. Sic fit ut mysterium Christi universam catecheseo* materiam illuminet. Diversa elementa —blbliea, evangclica. rcciesialia, humana immo et cosmica— quae institutio catecbetka assumere el explicare debet, ad Filium Dei Incarnatum referenda ml

Ad Pairerr.: Finis supremus Incarnationis Verbi el tottas oeconomiae saluti» in eo est, ut omne* homines ad Patrem perducantur. Quare catechesis, cum auxilium ferre debeat ad magis magisque intenigendum hoc consilium amoris Patris Caelestis, eo spectare debet, ut ostendat supremum vitae humanae sensum hunc esse: Deum agnoscere, glorificare. Ipsius voluntatem fadendo, sicut Christus nos docuit verbi» et exemplo vitae suae, rt ita ad vitam aeternam pervenire.

In Spiritu: Cognitio mysterii Christi et iter ad Patrem fiunt in Spiritu Sancto. Catechesis Igitur In exponenda materia nuntii Christiani semper in lucem ponere debet hanc Spiritus Sancti praesentiam, qua homines iugiter permoventur ad communionem cum Deo el hominibus habendam et ad sua munera explenda.

Si catechesis caret tribus hisce clementis aut negUgit arctam eorum coniunctlonem, profecto nuntius Christianus propriam suam indolem amittere potest.

42. Propter nos homines d propter nostram *salutem*—Fines throcentrico-trlnltArius oeconomiae saluti» separari nequit a suo obiroto, quod ln eo est, ut homines, a peccato elusque
123 consectariKJ liberati, quantum fleri potest Christo configurentur ·. Skat tacarnpllo Verbi, Ita omnis veritas revelata est propter nos homines rt propter nostram salutem. Diversarum Christianarum veritatum prospectus ln relatione cum ultimo hominis One est una ex condicionibus ad carum fructuoslwlmam Intellegentiam '.

Catechesis Igitur clare ostendere debet arctissimam connexionem mysterii Del et Christi tum existentla el fine ultimo hominis. Hac procedendi ratione minime contemnuntur fines terreni, ad quos privato aut communi conatu consequendos homines divinitus vocantur; *ed aperte docetur finem hominis ultimum non contineri his temporalibus finibus, quin potius cos superare supra omnem expcctationem, modo quem solus amor Del erga homines excogitare potuit.

43. Hierarch iα perllaium In calechesi serranda—In saluti* nant'o adest quaedam hJrrarchta veritatum *·, quam Ecclesia semper agnovit, cum symbola vel compendia veritatum fidei confecit. Quae hlerarchls non significat quasdam veritates minus quam alias ad Ipwm fidem pertinere, sed quasdam ventate» aliis tamquam principalioribus Inniti et ab iis illuminari.

Catechesi» In omnibus suis gradibus rationem habeat huius hfcrarchiae veritatum fidei.

Hae veritates colligi possunt secundum quattuor capita fundamentalia: mysterium Del. Patri* Filii et Spiritu» Sancti, omnium creatoris; mysterium Christi, Verbi Incarnati, qui ex Maria Virgine natus, nro nostra salute passus et mortuus est atque resurrexit; mysterium Spiritu» Sancti, praesentis In Ecclesia cumque sanctificanti* ct dirigentis usque ad gloriosum adventum Christi, Salvatori» et ludlcl* nostri; mysterium Ecclesiae, quae Christi Corpus mysticum est, in qua Virgo Maria pmestanthslmum locum obtinet.

44. Myitcrll aalxrffa indolr» hUtorlea—Salutis oeconomia perficitur In tempore; nam ln tempore praeterito incepit, profecit ae in Christo apicem attigit, ln tempore praesenti suam vim explicat, et consummationem In futurum expectat. Proinde praetenti memoria, praesentis conscientia ct luturae

•Cei. 1, »$· 1 Ch r Tta. j. $ *Cfr. *B^h* i, io. ’Cfr. ConiL de FzriesU Î»-W fcsirt···. 16 ÎLE püj. 'Cfr. Coast dopu de EcsksU cntfi»-», V». ‘Cfr. Gsecd® VaL 1. Const *Det* FOîbi, Dt-Sch-» >916. ‘‘Ct. Doa de O<!<unxEi»no LwCsiu rntaupalw, n ÎLE 3*331-

«Ml

^ ma'tTporUt1P<’’ltl0nC ma,crta' «teehewo. omnino .p-

hi<?nrifr!p!nh.»utcchcsis rrcoLJt eventum supremum totius vJ?Hrirain‘‘^^ti«nCUrar»quol christlfi,lele» fide conjunguntur, 124
IncarTU,tioncm· Passionem, Mortem et Resurrectionem

Praeterea catechesi» christIfldcles aptos reddit nd cognoscendum quomodo mysterium Christi salvlflcum per Spiritum Sanctum et Ecclesiae ministerium hodie el in saecula operetur atque cos ducit ad agnoscenda eorum officia erga Deum, erga setaso» et erga proximum.

Catechesis denknje conia rite disponit ad spem vitae futurae, S*1 saluti» historiae consummatio, ln quam chriitlfideJes cum filiali fiducia, non tamen »ine sancto ludicll divini timore, tendere debent. Per quam »ncm chrlillfldeHum communitas intima exspectatione eechatologJca perfunditur, quae eidem facultatem praebet ut dc humant» ferrestribusque bonis recte sentiat, eadem ad suam proportionem revocando, quin tamen ea ut irrita dcsplciat.

Hi tres praecipui prospectu* assidue efficienterque in catecheseo* materiae expositione Intuendi sunt.

45. CafrcArxeo» *fontes*— Catechescos materia Invenitur ln verbo Dei scripto vel tradito; profundius intelligitur el explicatur a populo credente sub ductu Magisterii, quod solum authentice docet; celebratur in Liturgia; elucescit ln vita Ecclesiae, praesertim in Justi» et Sanctis; necnon aliquo modo innotescit ex Inst» genuini* valoribus moralibus, qui Deo providente existant in hominum societate.

Haec omnia sunt catechescos fontes, sive principale*. »ive »ubsldlariae. Quae Igitur minime sensu univoco accipienda sunt, ln horum usu catechista imprimis et semper respicere debet indubiam revelationi* tcriptae vel traditae praestantiam necnon Ecclesiae magisterii auctoritatem in rebus cum fide connexi».

Praeterea quod attinet ad quamlibet pariem materiae fidei exponendam, catechista bene notare debet quomodo mysterium Christi sil centrum huius portis exponendae; quomodo Ecclesia hanc partem interpretetur atque definitam declaret, et quomodo eam celebret, ad effectum deducat ac participet In Liturgia et in praxi vitae Christianae. Denique catechista bene perpendere debet quomodo, auxiliante Spiritu Sancto, consilium Dei ln hodierna aetate adimpleri possit.

46. *Principium generale melhodoJo^iae catechlsticae*—Normae supralndicatae, quae perlinent ad expositionem materiae calecheseos, applicari debent in variis catechescos formis: sci licet in catechesi blblica ct llturgrca, tn compendio doctrinail. In Interpretatione condicionum exlstentlae humanae, etc.

Hx ei* tamen deduci nequit ordo servandus in materia exponenda. Fas est exordium tumere α Deo ut perveniatur ad Christum et e converso; item licet initium canere ab homine ut perveniatur ad Deum et e converso, etc. Methodus paedagogtea seligenda est ratione habita circumstantiarum in quibus servantur communitas ecclestalis vel singuli fidele» ad ‹lηθ* catechesis dirigitur. Hinc oritur necessitas tedula cum diligentia *nvest‘gand· ac reperiendl vias ct rationes, quae varii» rerum eondicionlbu» aptius retponderc possint.

Confercntiarum Episeopalium munus est In hac re norma» pre»*Ius impertire Ipsasque applicare ope directoriorum catechlsmorurn pro diversa aetate et condicione cultural!, necnon ceterorum subsidiorum quae ad rem opportuna videantur

Caput 11. Nuicrn chbistiaj‹i prxestaxtiora elementa

47. *Materiam unius Dei: Patris. FHH, Spiritus Sancti*— Historia »alutf* Idem esi nc historia viae ac rationi* qua Deu» veni» et unus: Paler. Filius Spiritus Sanctus, Scse hominibus revelat eosque α peccato aversos slbl reconciliat et coniungit.

Vetus Testamentum, dum unitatem Dei In mundo polytheistlco praeclare affirmat, iam quaedam mysterii Trlnitnril praenuntia adumbrat, quae tamen plene explicantur tn personns, ta operibus et ln verbi* lesu Christi. Qui quidem, dum se Filium Del revelat, simul etiam P.itrem et Spiritum Sanclum revelat. Intima Dei veri cognitio totum afficit animum divini Magistri, qui eam cum sui* asseclis communicat, ip«os vocans ut filii Dei fiant per donum sui Spiritus filiali», quod iisdem dilargitur l·.

In catechesi Igitur occursu» cum Deo Uno ct Trino, primo et principaliter contingit cum Puter, Filius, Spiritu» agnoscuntur tamquam auctore» illius salutis consilii, quod suum culmen habet ln morte et resurrectione Ie»u u. Hoc modo, revelationi mysterii, ab Ecclesia transmissae, respondet augescens conscientia fklelium. qui ta fide intelhgunt suam vitam inde α baptismo consistere In Intimiore familiaritate conse/quenda '126
cum tribu* Personis divinis, quatenus ad earumdem divinam naturam participandam vocali sunt. Deum Christiani oculis fidei per donum Spiritu* Sancti iam contemplari et filiali amore prosequi possunt SS.mam Personarum Trinitatem, qualem ta tallma Dei vita ex aeternitate est.

4Λ. Gtnuinu* Dd cullui (n *mundo saeeularUato*—«Deu* et Pater Domini nostri lesu Christi»14 est «Deu* vivent·: ‘‘ e*t Deus sanctus, lustus, misericors, est Deus auctor foederi» cum hominibus, Deus qui videt, liberat, salvat, Deu» qui amat ut paler, ut sponsus. Catechesi* laetanter hunc Deum annuntiat qui omni* spei nostrae fons e»t *·.

Catechesi* nutem ignorare nequit haud pauco* homine* nostrae artati» vehementer sentire longinquitatem. Immo

«Cfr. Infrv pwtoVl. "Cfr. h». t, Ir< Rom. B " Cfr IrrnaH «TSMctïri*iA-i:s-Qsi- *6· ”· »

absentiam Dei. Hoc factum, quod pertinet nd eum saeculari-utionb processum, fldel sane periculum constituit, sed etlnm nos Impellit ut habeamus fidem magis puram ntque magis humiles efficiamur coram Del mysterio, ut oportet: «Vere tu ts Deus absconditus. Deus Israel salvator» ··. Sub hac luce fas est ellam incilius Intellegere veram naturam cultus, quem Deus requirit et qui eum glorificat: cultus scilicet qui conjunctum habet propositum ndlmnlendi Eius voluntntem in quolibet activitatis campo, ct fideliter multiplicandi In caritate talenta a Domino tradita '·. In sacra Liturgia fideles afferunt fructus cuiusvis actus caritatis. Iustltiae et pacis, ut Deo eos humiliter offerant, atque exinde verba vitae et gratias percipiunt, quibus indigent ut in sacculo veritatem in caritate facere valeant " In communione cum Christo, qui suum Corpus et Sanguinem pro hominibus offert.

49. *Cognitio Del* cl *carliatis testimonium*—Id quo christifideles maxime adluvare valent mundum atheum ut nd Deum accedat est testimonium eorum vitae conformis nuntio caritatis Christi atque fidei vivae et naturae, quae Justitiae et
127 caritatis operibus manifestetur'·./

Ne tamen negligatur usus rectus humanae rationis, quae, ut Ecclesia tenet ac docet ", Deum rerum omnium principium ct finem e rebus creatis cognoscere potest. Quae Dei ngnltio nedum humanae dignitati officiat, eam potius fundat ct firmat.

Etsi finis Ecclesiae sit hominum salus aeterna, nihilominus f'des ln Deum v'vum sccumfert urgens off'eium auxilium praestandi etiam ad quaestiones humanas solvendas 'h hoc in campo christifidcles de valore nuntii Domini suis operibus testimonium reddant oportet.

50. /esus *Christus, Filius Del, primogenitus omnis creaturae ft Salvator*—Supremum fastigium operum Del est Incarnatio Filii sui lesu Christi. Primogenitus omnis creaturae. Ipse est ante omnes et omnia ln Ipso constant ". In Ipso, per Ipsum et ad Ipsum condita sunt universa '·.

Factus oboediens usque ad mortem, superexaltatus est ut Dominus omnium, manifestatus est nobis ex resurrectione Filius Del in virtute ", Primogenitus ex mortuis, omnes vivificat **: in Ipso creati sumus homines novi; ·' per Ipsum universa creatura liberabitur a servitute corruptionis '·. «Non est In alio aliquo salus»

51. *Creatio, initium oeconomiae salutis*—Universus mundus ex nihilo creatus, est mundus In quo reapse perficitur salus et redemptio per lesum Christum.

Iam in Vetere Testamento, veritos actionis creatricis Del non proponitur velutl principium philosophicum abstractum; sed intrat in animos Israclitarum, ope notionis unitatis Dei, tamquam nuntium potentiae ct victoriae Jahwc, tamquam argumentum quo demonstratur Dominum semper cum suo populo permanere ··. Omnipotentia Del creatoris eximie etiam manifestatur in resurrectione Christi, in qua revelatur «supereminens magnitudo virtutis eius» «.

Quare veritas creationis non est simpliciter proponenda velut veritas/ ner se stans a ceteris avulsa, sed tamquam aliquid auod de facto ordinatur ad salutem a lesu Christo patratam. Creatio visibilium et Invisibilium, mundi et angelorum, est exordium historiae salutis ··; creatio hominis ·· habenda est primum donum et prima vocatio quae ad glorificationem in Christo perducit ··. Dum explanationem doctrinae circa creationem audit. Christianus, praeterquam consideret primum octum quo Deus «creavit caelum ct terram» ··, mentem etiam convertat oportet ad omnia Incepta salvifica Dei. Haec semper praesentia sunt In historia hominis et mundi et elucescent praesertim In historia Israel ct nd supremum eventum resurrectionis Christi ducunt, ct denique tandem consummabuntur In fine mundi cum caeli novi ct terrae novae erunt ··.

52. *lesus Christus, centrum (ollus oeconomiae salutis*—In lesu Christo fidelis sese coniunctum agnoscit cum tota historia et ln communione cum omnibus hominibus. Media In historia mundi perficitur historia salutis, qua Deus suum consilium adimplet, ut populus Del seu «Christus totalis» In tempore perficiatur. Christianus homo, cum simplicitate et sinceritate, agnoscat se partem habere In hulusmodl opere, quod lesu Salvatoris virtute eo spectat, ut creatio quam maxime Deum glorificet ·'.

53. *lesus Christus, ut verus homo et Perus Deus, in unitate Personae divinae exlstrns*—Hoc magnum mysterium, nempe Christus Caput et Dominus rerum universarum, «manifestatum est In came» ·· hominibus. Homo Christus Irsus, qui inter homines habitavit, suis manibus ut homo laborans, mente humana cogitans, humana voluntate agens, corde humano diligens, est vere Verbum cl Filius Del, qui per Incarnationem quodammodo cum singulis hominibus sese conlunxit ··.

Catechesis praedicare debet lesum in sua existenlJa concreta ct in suo nuntio: scilicet hominibus Ita aditum patefacere
129) debet ad mirabilem / Eius humanitatis perfectionem, ut Ipsi mysterium Eius divinitatis agnoscere possint. Revera, Christus lesus, assidua ac singulari precandi consuetudine cum Patre confondus, in arcta semper communione cum hominibus vixit. Bonitate sua omnes complexus est, lustos et peccatores, pauperes et divitet, cives el alienigenas; sl quosdam prae ceteris dilexlt, hulusmodl prnedllectlo aegrotos, pauperes, humiles spectavit. Erga personam humanam tali se gessit reverentia atque sollicitudine, qualem nemo umquam ante Ipsum manifestavit.

Catechesis debet cotidie defendere et corroborare fidem In divinitatem lesu Christi, ut Ipse non tantummodo excipiatur propter admirabilem suam vitam humanam, sed Eum homines ex cius verbis ct signis agnoscant Filium Del unigenitum ", •Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum non factum, consubstantialem Patri» ··. Recta interpretatio mysterii Incarnationis in traditione Christiana progressa est: per assiduam fnteUigcntiam fidei. Patres et concilia nisus suos direxerunt ad notiones pressius determinandas, ad Indolem propriam mysterii Christi altius exponendam, ad arcanas exquirendas necessitudines, quae Ipsi cum Patre caelesti atque hominibus Intercedunt. Accessit vitae Christianae de hac veritate testimonium, quod Ecclesia, decursu saeculorum, exhibuit: communio Dei cum hominibus, quae In Christo obtinetur, fons exstitit gaudii et inexhaustae spei. In Christo adest omnis plenitudo divinitatis, per Ipsum amor Dei erga homines manifestatur.

S. Ignatius ad Ephesios scribebat: «Medicus unus est, et carnalis et spiritualis, genitus et Ingenitus, ln carne existens Deus, In morte vita vera, et ex Maria et ex Deo, primum mpassibilis el tunc passibilis, lesus Christus Dominus noster» "

54. *lesus Christus Saloator el Redemptor mundi*—Mysterium Christi apparet in hominum et munai historia, peccato sublecta, non tantum ut Incarnatirnls sed etiam ut Salutis et Redemptionis mysterium.

Deus Ita homines peccatores dilexit, ut Filium suum daret mundum slbl reconcilians ". lesus igitur, tamquam primogenitus In multis fratribus ", sanctus. Innocens, immaculatus " libere ct filiali amore Patri/ suo oboediens", pro fratribus 130
suis peccatoribus et tamquam eorum Mediator mortem, quae cis stipendium peccati est, suscepit Hac sua sanctissima morte genus humanum α servitute peccati et diaboli redemit et in Ipsum Spiritum adoptionis effudit, novam humanitatem In Selpso condens.

55. *Sacramenta, actiones Christi in Ecclesia, quae est sacramentum primordiale*—Mysterium Christi continuatur in Ecclesia, quae Eius praesentia fugiter gaudet atque Ipsi ministratur, in specie signis illis, a Christo institutis, quae donum gratiae significant ct producunt ac sacramentorum nomine proprie designantur ··.

Ipsa nutem Ecdesia, cum non sit tantum populus Del, sed etiam in Chnsto velutl «signum ct instrumentum intimae cum Deo unionis totiusque generis humani unitatis» ", consideranda est quodammodo tanquam sacramentum primordiale.

Sacramenta sunt actiones praecipuae et fundamentales, quibus lesus Christus iugiter dilargitur fidelibus suum Spiritum. cos efficiens populum sanctum, qui. In Ipso et cum Ipso, sese praebet oblationem Patri acceptam. Sacramenta profecto habenda sunt bona inaestimabilia Ecdesiae, ad quam potestas ea administrandi pertinet; eadem tamen semper referenda sunt Christo, n quo suam efficaciam accipiunt. Revera Christus est qui baptizat. Non est tam homo qui Eucharistiam celebrat, quam tpse Christus; Ipse enim ministerio sacerdotum in sacrificio Missae Sese offert ··. Actio sacramentalis est. Imprimi», actio Christi, cuius ministri Ecclesiae sunt velutl Instrumenta.

56. *Sacramenta luxta eorum Integram rationem*—Catechesi curae erit septem sacramenta exhibere secundum eorum integram rationem.

Primo, exhibenda sunt tanquam fidei sacramenta. Ipsa certe efficacem Christi Salvatoris voluntatem ex sese exprimunt; homines vero, pro sua parte, sinceram voluntatem respondendi Del amori et misericordiae manifestare debent. 131
Quapropter catechesis consulere debet In/ dcb(tis dispositionibus procurandis, in sinceritate ct generositate excitanda ad dignam sacramentorum receptionem.

Secundo, sacramenta exhibenda sunt, certe unumquodque secundum suam naturam et finem, non solum tamquam remedia peccato elusque consectariis, sed praesertim tamquam fontes gratiae in singulis ct in communitatibus. Ita ut tota dispensatio gratiae in fidelium vita ad oeconomiam sacranicnlalcm quodammodo pertineat.

57. *Catechesis de Sacramentis*—Baptismus hominem a culpa originali el nb omnibus peccatis personalibus abstergit, cum In filium Del regenerat. Ecclesiae incorporat atque Sancto Spiritus donis sanctificat, charactere Indelebili in anima impresso eum initiali modo Christi munem sacerdotalis, prophetici et regalis participem facit ·'.

Confirmatio Christianum perfectius Ecclesiae vinculat ac speciali Spiritus Sancti robore ditat, ut tamquam testis Christi In mundo vivat.

Cum nutem Christianorum vita, quae militia est super terram. tentatlonibus et peccatis sit obnoxia, via paenitentlae sacramenti eis aperitur, ut veniam n Deo misericordi consequantur atque cum Ecclesia sese reconcilient.

Ordo quosdam de populo Del peculiari modo Christo Mediatori configurat eis sacram potestatem conferens, ut Ecclesiam pascant, verbo Dei fideles nutriant eosque sanctificent,

" *h*. 45, ij. " Cfr *Mt* a$, *14* ss. »· Cfr. *Eph*. 4. >5 " Cfr. Const. pasL de E«l-ln mundo holus temporis GduJium *et spes, st* fLE 33e*)· «Cfr. Cone. VaL I, ia Const *Dei FOùa,* Dx.-Sch. 3004-3003, 3016. " Cfr. *1 lo. 4,* ao-sx· "*Cfr. Coi.* x, 15-17. "Cfr *Coi.* x,x3 ss- "Cfr. *Rom* x,4. " Cfr. r *Coe.* 15, »>. •'Cfr. EM. s, xo. "Cfr. *Ro*·*. B, xç-ax. »»/<cS3 4.xa. ·· Cfr. Zf. 40. >7-a8; SX o-xt «EM x. X9· "Cfr. Const, dogm. de Divina Rerebtxme *Dei 3* (LE 33451- MCfr. PU XII, Enc. Haww·» fryHx /f. *A. S.* 4a ÎX93O). p. 575 [LE Ji47h Const, past, de Eccl in mundo huius temporia xa. X4 (LE 33*6) "Cfr R<~ 8. ^-30- , *2* x ••Cfr. 1 *PA*. 3, X3- "Cfr. x *Cæ*. 15. »8. ·· X T·*- 3. «6. Or. Coast. put. de Eccl. in mando hchis temporis Gauitwm *et rfes, ss.* *'*Ctr.* Γ·. t, 1B. «Dr.-Cch. 130. «R/. 3$. «Cfr. *s Coe.* 5, 19. "Cfr. Rrm. 8. »9. " Cfr. *Hb. 7,* »5- " Cfr. *Phil. 2,* B. ·· Cfr. Rem. 6. *sy CcmsL* past de Eccl ln mundo huhis tercporis GawZiu·· *et* rfes. tS [LE 33M). nClr. Coae. Tridentinœn, *Decret*** *de* Dx--Sch.. x6ox. "Const dofxn. de Ecries» *Lut** *gerar***, x [LE 323·)- "Cfr. Coee. Tnd.. *Doctrr*a de* m* *cryticia* .Vuw, Dx.-Sch., 1743. « Cfr *1 Pete.* 1, *gr,* CoasL de‹n». de Errirs»

•tque In primis ucrifidum Miisae Christi personam agentes offerant ennvivloque eucharistico praesint.

«Sacra Unctione Infirmorum atque oratione presbyterorum Ecclesia tota aegrotante* Domino patienti et glorificato commendat, ut eos aUeviet et salvet»

In catechesi de sacramentis magnum momentum tribuatur explicationi signorum. Catechesis per signa visibilia ehrlstlfldeles perdurat ad scrutanda Invisibilia Del salutaria mysteria.

58. *Eocharislla,* ccnlrnm *totius vitae sacramentalis*—Indubius «t primatus Eucharistlae supra omnia sacramenta, nec non eius supereminens efficacia In Ecclesia aedificanda ".

In Eucharistia enim, prolati* verbis consecrat ionis, realitn*
132 projfunda (non phaenomena!!*) pani* et vini convertitur In corpus et sanguinem Christi; quae mirabili* conversio ln Ecclesia nomen suscepit «transubstantiat Ion H». Proinde sub apparentiis (tea phaenomenali realitate) pani* et vini. Ipsa humanitas Christi, non tantum per suam virtutem sed per se Ipsam (id est substantialiter), coniuncta cum Eius divina Persona, ratione pronus mystcriosa latet u.

Hoc autem sacrificium non est tantum ritu* commemorativu* praetenti sacrificii. In Ipso enim Christus, decursu sarculorum, sacrificium Cruci* minbterio sacerdotum incruento modo perpetuat " olque fideles Seipso, pane vitae, nutrit ut •more Del amortque proximi imbuti magi* magisque efficiantur populus Deo acceptftbills.

Victima sacrificii Cruci* nutriti, fideles genuino ct activo amore praeindicia removeant quibus aliquando arguuntur de cultu sterili, qui eo* a fraternitate et couaboralione humana avertit. Convtrium eueharisIfcura natum est ad efficiendum ut fideles m frequenti oratione magi* in die* cor *uum Deo coniungant atque exinde alio* homines fratres Christi fillosque Del Patri* ignoscant et amenL

59. *Sacramentum* ma/rbtenff—Hodie —servata praestantia quam nuntiuschrislianu* virginitati consecratae addicit— M peculiare momentum tribuendum est institutioni catechlstlrae de matrimonio, ab Ipso Creatore Instituto atque varii* boni*, finibus el legibus praedito ·'.

Innixa verbis fidei et lege naturali, sub ductu magisterii Ecclesiae, cuius est et legem moralem el naturalem authentice Interpretari '·, siraulque drbltam haben* rationem hodiernorum progressuum scientiarum onthropologiearum, catechesis In matrimonio fundamentum vitae familiari* ponere debet, quod attinet ad eiu* vatore* ct divinam legem unitati* et Indlssohibllltath, ad ehxs officia amoris, indole sua naturali, ad proli* procreationem el educationem ordinati In procreatione regulanda castitas coniugall* iuxta doctrinam Ecclesiae servanda est ··.

Cum Christus matrimonium, pro baptizatis, ad sacramenti dignitatem evexerit, conluges, sacramenti administri ln perso-
133 na" et irrevocabili conwnsu eliciendo. In gratia Christi vivente* Imilantur et quodammodo repraesentant amorem ipsius Christi erga tuam Ecclesiam ··. Conluges christlanl ad sui status officia obeunda et dignitatem servandam hoc peculiari sacramento roborantur el velutl consecrantur n.

Demum ad familiae vocationem pertinet ut communitas evxdat quae etiam Ecclesiae et mundo pateat.

60. *Httno* noous—Homo, cum accipit Spiritum Christi, vitat rationem cum Deo instituit prorsum novam atque gratuitam.

Spiritus Sanctus, In anima christlanl praesens, eum divinae naturae participem efficit, eumque Patri ct Christo intime unit In communior.· vitae, quam ne mors quidem frangere potest °. Spiritu* Sanctus hominem «anat quoad debilitate* et infirmitates spirituales; eum a servitute passionum et Immoderati amoris »ul liberat, virtutem el donando ad lecera divinam servandam; spe el fortitudine roborat: illuminat in bono prosequendo; fructus raritatis, gaudii, pacis, parientiae, benignitati*, bonitati*, longanimitati», mansuetudinis, fidei, modestiae, continentiae, castitatis infundit u. Ex hoc fit ut Spiritu* Sanctu» Invocetur hospes animae.

lusllficatio a peccato et inhabitatio Del in anhna est gratia. Cum homo peccator dicitur lustlficari a Deo, vivificari a Spiritu Del, possidere (n *« vltnm Christi, vel habere gratiam, utimur kxulwnibu* quae, mutati* verbi*, unam eamdemqnc rem significant, nempe: mori peccato, per spiritum adoptioni* consorte* fleri divinitati* Filii, in Intimam vitae communionem cum SS.m3 Trinitate Ingredi.

Homo historiae saluti* est homo ad gratiam adoptionis fiUafi* atque ad vitam aeternam ordinatus. Anthropologla Christiana indolem suam propriam ln gratia Christi Sabratori* tavenlL

61. Libertas humana e(chri*l(ana—Divina vueatlo hominis postulat ab eo liberam responsionem in Iesu Christo dandam.

Homo non potest liber non esse. Ad eius dignitatem et officium maxime perlinet, ut actionum suarum domlntura habens legem morum ordinis naturae et ordinis gratiae ob«cr-
134 vct· adhaereat Deo qui / sese ln Christo revelavit, llommls lapsi libertas Ita vulneratu est, ut ne legi* naturae

rraftvm, j: ''Coort ·5o<=τ de Ecriesa patiam, «; dr. /a j, iftft. MC!r. ComL dogn. ds Eccbsls *L*»"* tr, t?·. lastx wnrimum, nu. J-Π ÎLE *54«). ''Or. Pmli Vl. Litt. RfKVtL JipMM Ma. *A. A.* S. J7 UoMh P· 7*4 ι.L£ ''Clr. G»·*- de 5. Ltvrch CwUiwm. 47 jLE 3141). MCtr. *l* Cor. y, jl. Qwi>au TrvlretiEcn·, *C.gwn U* mainwMi, Dr..$cb., lire. ''Or. Coast, past da Eecl. te rx/i-ido bum leicpxtt GoiM.um *d* 4I (LB ··Cir. Litt. Bacycl //«w n. 4. A. d. S. 60 OiUl.P dl !LE 36*·). '•Cü.Lrtt.EomLH·'*»'''' «*«.»· «4M..4.S. 4o p. ••Clr. 5. *5· " Clr ComL past, da E«L in trundo burn ΐΛΓ,ραηι 6amtiam *tt* ♦*. *Cfr. !·. U, sj. MOr. G<L 5, aa-aj.

Tddcm officia diu servare valeat sine auxilio gratiae DeL gratia elu* libertas ita elevatur et roboratur ut 3Ïh h ·« 1 " carne' hoc Mn«te vivere valeat In fide Iesu unmu «

Ecclesiae est detendere et promovere verum libertatis sensum eiusque rectum usum contra cuiusvis generis Inlustam coactionem. Ipsa insuper tuetur eam contra cius negatores qui hominis operositatem simpliciter submissam censent de' termlnismo psychologico ct conditionibus oeconomicis, socialibus, cuitoralibus nlilsque huiusmodi.

Minime tamen ignorat Ecclesia libertatem, etiam divina gratia ndiutam. obnoxiam esse gravibus difficultatibus psychologicis necnon influxu! condicionum externarum ln quibus unusquisque vivit, ita ut humana responsabilitas non raro imminuatur, immo In quibusdam casibus vix aut ne vix quidem servetur. Rationem quoque habet Investigationum ct hodierni progressus scientiarum anUiropolocicanim circi» libertatis humanae usum et limites. Quare sollicita est tum de educanda et excolenda genuina libertate, tum etiam de procurandis, ln campo psychologico, sociali, oeconomico, politico et religioso, condicionibus Monels ut libertas vere et iuste exerceri possit. Christiani. Igitur, sedulo ac sincere operam ftraestare debent in rerum temporalium ordine, ut, quantum icrl potest, condiciones optimae pro recto exercitio libertatis Instaurentur. Ipsi hoc officium quidem commune habent cum universis hominibus bonae voluntatis, sciunt tamen se eodem officio obstringi validiore et urgentlore ratione; agitur, enim, non tantum de promovendo bono quod ad hanc terrenam vitam pertinet, sed de officio quod tandem ad inaestimabile gratiae et salutis aeternae bonum adipiscendum inservit.

62. *Peccatam* hom*Init*—Condiciones historiae atque vitae non sunt tamen habendae praeclnuum impedimentum libertati hominis; homo, cum libere adhaeret operi solutis, maximum impedimentum invenit In peccato.

«In tustltla a Dro constitutus, homo tamen, suadente Maligno. inde ab exordio historiae, libertate sua abusus est. seipsum contra Deum erigens et finem suum extra Deum attingere cupiens» ··. «Per unum hominem peccatum in»ravit In mundum, et per peccatum mors, et Ita in omnes homine* mors pertransilt. In quo omnes peccaverunt» ··, «Na,tura humana «35
sic lapsa, gratiae munere destituta, quo antea erat ornata, in ipsis suis naturalibus viribus sauciata atque mortis Imperio sublecta, omnibus hominibus traditur, qua quidem ratione omnis homo nascitur In peccato» ·'. Proinde peccatorum multitudo facta est dolenda hominum experientia et causa exstat etiam multiformis doloris et ruinae. Neque praetereunda est doctrina de natura et effectibus peccat» personalis, quo homo, scienter et deliberate agens, actu legem moralem violat atque in re gravi etiam graviter Deum offendit.

Historia salutis est etiam historia liberationi* n peccato. Omnes Dei Interventa*, sive in Vetere sive in Novo Testamento, eo quoque spectant ut homines in certamine contra vires peccati dirigantur; munus, quod in historia salutis Christo concreditum est. ad peccatum delendum refertur et per mysterium crucis absolvitur. Profundae considerationes, quae apud S. Paulum habentur ·· de rerlitate peccati et de consequenti «opere mstitiae» Christi, inter capita praecipua fidei ehristlanae sunt recensendae, quae fas non est silentio praeterire In catechesi. a t

Attamen, salus a Christo allata multo magi* excellit quam redemptio a peccato, cum per eam adimpleatur consilium a Deo initum, ut In Iesu Sese communicet tali plenitudine, quae hominis captum pronus transcendat; de consilio nuitur» quod non cessat propter hominum delicta, sed confert gratiam stiperabundantem relate ad mortem α peccato allatam ··. Hoc consUium ex amore profectum, vi culus homines vocantur ad participandam vitam ipsam divinam per Spiritum Sanctum, semper vim habet et ad omnia pertinet tempora. Homo, etiamsi est peccator, semper permanet In unico ordine quem voluit Deus. In eo scilicet ordine in quo Deus Sese clementer cura nobis communicat In Iesu Christo, ac proinde, gratia motus, potest per paenitcntlam salutem attingere.

6X Vila *mcrali* Christianorum*—Christus suis apostolis commisit ut docerent servare omnia quaecumque Ipse mandaverat '·. Catechesis igitur complecti debet non tantum ea quae credenda, sed etiam ea quae agenda «uni.

Vita moralis Christianorum, quae est ratio ogendi homine necnon l filio Del adoptivo digna, officio respondet vivendi et *3e errsceodl sub ductu Spiritus Sancti in nova vita per Icsura Christum communicata.

Vita moralis Christianorum gratia et donis Spiritus Sancti ducitur, «caritas Del diffusa est in cordibus nostris per Spiritum Sanctum, qui datu* est nobis» n.

Docilitas, qua Spiritu Sancto obtemperandum est. secumfert etiam fidelem observantium mundatorum Del necnon legum Ecclesiae et lustarum legum civilium.

Libertas Christiana adhuc necesse habet ut regatur et dirigatur In concretis vitae humanae condicionibus. Proinde conscientia fidelium, etiam virtute prudentiae Informa La. debet subvei Ecclesiae magisterio, culus est totum legem moralem auctoritatlve deebrare, ut ordinem moralem oblectivum recte vereque exprimat.

inJuper ipsa Christianorum conscientia nor-
a,d,7M'.aby'lula*. «u ln omni casu et pro omnibus rhrtf.± '"''T' !"nc'l P"· ««relUum heroleaium virtutum CArtstum conferri sunt, immo martyres ne Fnm drnr^rmt, rtuun torment» et mortem p«M wnt

61 *Perfectio caritatis*—**Actio Spiritus Christi tunc bene Illustratur, cum In luce ponitur nota propria doctrinae moralis ebristinnae. culus univorsa praecepta ct consilia, tamquam ad animam suam, reducuntur ad fidem quae per carl-**

URomoPvocatur nd libere In omnibus ndhnerendum voluntati Dei: haec est «oboeditio fidei, qua homo »e totum libere Deo committit» ··. lamvero, rum Deus caritas sit Elusque consilium eo spectet, ut In Iesu Christo Ipsius umor communicetur et homines ad mutuum convocentur amorem, Inde consequitur quod libere et perfecte udlincrerc Deo Elusque consilio idem est ac talem vivendi rationem Inire, quae, ln observantia mandatorum, amore regatur: scilicet idem est nc amplecti et in vitae actionem traducere, tamquam novum mandatum, praeceptum caritatis.

Homo igitur vocatur ad amplectendam, in fide, vitam caritatis erga Deum ct ftllos homines; ln hoc posita est maxima eius responsabilitas eiusque excelso dignitas moralis. Hominis sanctitas, quaccumque sint cius vocatio ct status vitae, nihil
137 **aliud est quam perfectio caritatis**

65. *Ecclesia, populus Dei el institutio salnlflca*—**Ecclesia, a Christo instituta, e morte ct resurrectione Eius orta est. Ipsa est: novus populus Del, praeparatus decursu historiae Israel, populu% quem Christus vivificat et amplificat per Spiritus effusionem atque suis donis hlcrarchicis et cnarismatlcls perpetuo renovat ac dirig't; «de unitate Patris el Filii et Spiritus Sancti plebs adunata» ”,**

Ecclesia, igitur, quatenus populus Dei, societas fidelium, communio hominum in Christo, opus est amoris salvifici Dei in Christo.

Principia, vero, quae christifidelcs generant ct efformant Ipsosque ut communitatem constituunt, nempe: depositum fidei, sacramenta, apostolica ministeria, in Ecclesln Catholica exstant, eidem commissa sunt, activitates eccleslales gignunt. Aliis verbis, in Ecclesia sunt universa instrumenta necessaria nd ipsam congregandam et ad maturitatem perducendam qua communionem hominum In Christo. Opus hoc est fructus non solum actus transcendentis Del, operationis Christi invisibilis Elusque Spiritus, sed etiam Ecclesiae institutionum, munerum et actionum saIvificarum. Ecclesia, ergo, praeterquam fidelium societas, est etiam, sua opera ministerial! et salutari, fidelium mater.

Ecclesia est populus Dei sanctus, qui de munere prophetico Christi participat ” atque congregatus per verbum Dei, accipit et testificatur ipsum In universo mundo. Est populus sacerdotalis: «Christus Dominus, Pontifex ex hominibus ps- **fumptus, novum populum «fecit... regnum, ct sacerdotes Deo ct Patri suo» ”. Baptizat! enim, per regenerationem et Spiritus Sancti unctionem consecrantur In domum spiritualem et sacerdotium sanctum, ut per omnia opera hominis Christiani spirituales offerant hostias, et virtutes annuntient Eius qui de tenebris eos vocavit in admirabile lumen suum» ”. Ecclesia autem est essentialiter societas hierarchical populus ductus a Pastoribus suis coniunctis cum Summo Pontifice, Christi Vicario, et sub Ipsius moderamine ”, ad quos christIfIdeles respiciunt cum filiali amore ct oboedienti obsequio. Est populus peregrinans ad plcnjtudincm mysterii Christi.**

Praesentia Spiritus Sancti In Ecclesia, dum ex una parte in Ipsa modo quidem indcfectlbill In tuto ponit condiciones obleetlvas quae requiruntur ad ipsius sanctificantem occursum
'w **cum Christo, ex alia/ parte efficit ut ipsa in suis membris et propter sua membra nc in suis contingentibus structuris ad continuam purificationem ct renovationem contendat.**

66. *Ecclesia ut communio*—**Ecclesia est communio: cuius veritatis Ipsa pleniorem conscientiam adepta est In Concilio Vaticano II.**

Ip«a est populus n Deo congregatus ct arctis vinculis spiritualibus unitus. Structura eius postulat quidem diversitatem donorum et munerum; in ea tamen haec distinctio, licet possit esse non solum gradus sed etiam essentiae ut contingit Inter sacerdotium ministeriale ct sacerdotium commune fidelium, minime tollit radicalem ct constitutivam aequalitatem personarum. «Unus est ergo populus Del electus: «unus Dominus, una fides, unum baptisma» ”; communis dignitas membrorum ex eonim In Christo regeneratione, communis filiorum gratia, communis nd perfectionem vocatio, una salus, una spes Indlvisaque caritas... Etsi quidam ex voluntate Christi ut doctores, mysteriorum dispensatores ct pastores nro aliis constituuntur, vera tamen Inter omnes viget aequalitas quoad dignitatem et actionem cunctis fidelibus communem circa aedificationem Corporis Christi» ·'.

In Ecclesia, igitur, quaelibet vocatio honore digna est ct ad plenitudinem amoris, id est nd sanctitatem, appellat: quaelibet persona supernnturali sua excellentia gaudet, cui reverentia debetur; quaelibet munera et quaelibet charismata, etsi aliqua aliis oblechvc praeslantlora ”, conspirant ad bonum universorum membrorum provida quadam multiplicitate formarum, quas munus apostoilcum discernere el coordinare debet “. Hoc dicendum est etiam de singulis ecclesiis particularibus; In unaquaque, enim, licet exigua et paupere vel ln dispersione degenti, «praesens est Christus, culus virtute consociatur unn. sancta, catholica et apostolica Ecclesia»

HL j8. îo. “ *Rtm.* 3,3. “ Cfr. *Gal* 3» 6. ” Coast. doçnx. do Dirina Revelatiooe *Dei Verbum.* 5 (LE 3345L ”Cfr. Const, dorm. de Ecclesia *Lumen geuhum* 39-41 [LE 3131]. “ Coast, *dmpn de* Ecclesia *Lumen gentium,* 4. ”Cfr. COnst- docm de Ecclesia *Lumen gentium,* n ” *Ap* 1. 6. ”Const. doga, de EccJesb *Lumen gentium,* 10 ” Cfr. Const. do<m. de Ecclesia *Lumen gentium,* « ·· *Eph.* 4. 3. “ Coa«t. docm. dc Ecclesia *Lumen t/nhum,* 33. •1 Cfr' *r Cor.* 11. 31: 7. 38. ” Cfr. Const do<jn. de Ecdeila *Lumen gentium, is.* “Const, dogin. de Ecclesia *Lumen gentium, 36*

Fideles catholici dc Christianis selunctls, qui in communione non plena cum Ecclesia catholica vivunt, solliciti sint oportet pro illis orando, dc rebus Ecclesiae cum Illis communicando, primos gressus ad Illos movendo. In primis vero, pro sua culus* que condicione, sincero attentoaue animo ea perpendere debent, quae in Ipsa familia catholica / renovanda et effi- 139
cienda sunt, ut eius vita fidelius et clarius testimonium reddat de doctrina institutisque α Christo per apostolos traditis ··.

67. *Ecclesia ut Institutio salollico*—**Ecclesia non solum est communio inter fratres, quorum caput est Christus, sed sese exhibet etiam ut institutionem, cui missio salvifica universalis concredita est. Populus Del, α Christo «in communionem vitae, caritatis et veritatis constitutus, ab Eo etiam ut instrumentum redemptionis omnium adsumitur, el tamquam lux mundi et sal terrae, ad universum mundum emittitur» ··.**

Hac de causa Ecclesia a Concilio Vaticano II exhibetur tamquam rcalitas, quae universam amplectitur historiam, omnes cius diversas culturas accipit et In Deum ordinat, et vl actionis Spiritus Christi constituta est «sacramentum universale salutis». Item ipsa exhibetur tamquam Ecclesia quae dialogum cum mundo instituit; signa autem temporum observans detegit ea quae apud homines momentum habent et de quibus cum eis convenit; praeterea curat ut intelligatur ct agnoscatur a mundo, studens α se removere eas externas formas, quae minus evangclicae videntur et in quibus nimis manifesta apparent vestigia aetatum, quae iam conclusae sunt.

Ecclesia non est quidem de hoc mundo, «nulla ambitione terrestri movetur» ”, et perfecta erit tantum in caelis, ad quos aspicit atque iter facit; nihilominus connectitur cum mundo ct eius historia. Tamen «impensa sollicitudo, qua Ecclesia, Christi Sponsa, hominum necessitates prosequitur, hoc est eorum gaudia ct exspectationes, dolores et labores, nihil aliud est nisi studium, quo ipsa vehementer impellitur, ut iis praesens adsit, eo quidem consilio, ut Christi luce homines illuminet, universosque in Illum, qui ipsorum unus Salvator est, congreget atque coniungat. Nunquam vero haec sollicitudo ita accipienda est, quasi Ecclesia ad res huius mundi se conformet, aut defers-eat ardor, quo Ipsa Dominum suum Regnumque aeternum exspectat» ··.

68. *Maria, Del genitrix, mater el exemplar Ecclesiae*—**Ineffabili modo cum Domino coniungitur Maria, semper virgo Eius Mater, quae «in Sancta Ecclesia locum occupat post Christum altis&Imum nobisque maxime propinquum» ”./** 140

Donum Spiritus Christi in ipsa modo prorsus singulari manifestatur, quia Maria est «gratia plena» ·· et est «Ecclesiae typus» In ipsa, praeservato ab omni peccati originalis labe, libere et totaliter fideli erga Dominum, corpore et anima ad caelestem gloriam assumpta, Spiritus Sanctus plene munus suum iam manifestavit. Ipsa, enim, plene conformatur «Filio suo. Domino dominantium, ac peccati mortisque vietori» M. Cum sil Mater Dei et «mater nobis ln ordine gratiae» ”, figura virginitatis el maternitatls totius Ecclesiae ”, signum certae spei ct solacii pro pcrrgrinanli populo Del ”, Maria «maxima fidei placita in sc quodammodo unit ct reverberat» et «ad Filium suum Elusque sacrificium atque ad amorem Patris credentes advocat» Quare Ecclesia, quae In honore habet fideles et Sanctos, qui lam apud Dominum sunt et pro nobis intercedunt ”, Matrem Christi matrem quoque suam peculiarissimo modo veneratur,

69. *Finalis communio cum Deo*—**In Christo lesus ct per Eius mysterium, fideles Iam ln hac terrestri vita sperantes exspectant «Dominum nostrum lesum Christum, qui reformabit corpus humilitatis nostrae configuratum corpori claritatis suae» Novissimae tamen realltates manifestae atque perfectae tunc tantummodo erunt, cum Christus adveniet cura potestate, iudex vivorum ct mortuorum, nd historiam concludendam ct populum suum Patri tradendum, ita ut «Deus sit omnia in omnibus» ··. Donec «Dominus venerit in malestate sua et omnes Angeli cum eo et, destructa morte, Illi sublecta fuerint omnia, alii c discipulis Eius In terris peregrinantur, alii hac vita functi purificantur, alii vero glorificantur inluentes clare ipsum Deum trinum et unum, ricuti est» ”·.**

Tota Ecclesia, in dic adventus Domini, ad suam perfectionem perveniet ct in plenitudinem Del ingredietur: in hoc positum est oblectum fundamentale spei el orationis Christianorum («adveniat regnum / tuum·). Catechesis, truae de novissimis 141
agit, dum ex una parte tradenda est sub signo consolationis spei ct salutaris timoris '·', quibus homines nostrae aetatis tantopere indigent, ex alia parte ita est impertienda ut plena veritos observetur. Fas enim non est imminuere gravem responsabilitatem, quam unusquisque habet quod attinet ad suam futuram sortem. Catccheis silentio praeterire nequit nec indicium singulorum hominum post mortem, nec poenas piaculares Purgatorii, nec tristem ac luctuosam realitatem mortis aeternae, nec finale Indicium. In die illo quilibet homo plene suam ipslu.· sortem nssequetur, quia omnes nos manifestabimur «ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria

” Cfr. Decr. de Ocutnenitœo I'edafir rAfiafrpvfra. 4,3 [LE . ·· Ccmt doprv de Ecclesia *Lumen* 9 [LE 3131 J. ” GmsL post, de EccL ta mundo boios temporis GeiUiww» *rttpa,* 3 (LE 3366). ” Faali VI, *Pmleane fidei,n. 27. A* .4.S. 60 (t9^SbP> 4*4 [LE ” Const dofra. de Ecclesia I.Nmen (m*tuw«, 54. -- *Le. 1,* s3. “Coast, dogas. de Eccteria *Lumen genhum.* 63 (LE 3*32J. “Const doçra- de Ecclesia *Lumen gemhum.* 50. “ConsLdocm. de Ecclesia *Lumen* p«t.'iM«e, 61 ”Cfr. Coast despn. de Ecclesia *Lumen gentium,* 63-65. ” Cfr. Coast do<-n de Ecclesia *Lumen* fr-Jiwm, 69. ” Coast dojpa. de Ecclesia *Lumen gentium* 63. »»Ctr Comt. iWtn de Eciîerii *Lumen gentium.* 49. 50. ” *Ph* 3, «; cfr. r Car. î3. ”r *Ccr.* is. *4-58. '·· Coast. do<sv de Ecclesia *Lumen gentium, 49.* ”*Cfr.. *r Th.* 4. 18.

t 10

corporis, prout gessit live bonum rive malum» et <precedent qui bona fecerunt in murreedonem vitae, qui vero mala egerunt In resurrectionem ludieII»

Pars IV. Elementa mcthodologiae

70. *Satura d tinis holas partis*—Nostro hoc sacculo catechlstae penitus investigaverunt quaestiones méthodologie** propositas a scientiis psychologicis, didactlcl* et paedagoglcis. Etenim studia suscepta runt circa methedom In lectione catechlsml adhibendam; Indicatae sunt partes qune ad methodos activas spectant in catechesi tradenda; in omnibus suis partibus actus catecheseos Investigatus est secundum leges quae artem discendi moderantur (experientia. Imaginatio, memoria, intelligentIate denique elaborata est méthodologie dlfferenualls, quae scilicet varia est secundum aetatem, condiciones sociales et gradum maturitatis psychicae catechixandorum.

Hic non omnia huiusmodl problemata considerantur sed exponuntur tantummodo quaedam puncta, quibus hodie magnum momentum tribuitur. Aggredi haec problemata modo convenienti ae specifico apud singula* Nationes opus erit variorum Directoriorum ceterorumque laboris instrumentorum.) ta

71. *Cafechlstar* munas—Nulla methodus, quamvis usu valde comprobata, eatechlstam eximit a personali labore assimiiandi et diiudkandi concreta* circumstantia* et a quadam accommodatione ad easdem. Opthnae enim humanae et Christianae qualitates catechistarum magis quam methodi selectae poterunt successu» gignere.

Catcchlstae opus maioris momenti habendum est quam textuum altorumque Instrumentorum selectio \

Praestantia autem atque magnitudo operae a catechist!* praestandae non impedit quominus limite* statuendi slut, qui paries catechlstarum circumscribant. Ad ipso» cura spectat eligendi et creandi condicione* opportunas, quae necessariae sunt ut nuntius chrbtiamu quaeratur, accipiatur et profundius investigetur. Eo usque pervenit actio catechistarum, atque hic sistit. Nam ndiuesio eatechizandorum, quae est fructu» Satiae el libertath, a eatechbta ultimatim non pendet; et ro actionem eatechetlcam oratio comitetur oporteL Haec adnotatio, quamvis per se pateat, nihilominus utiliter recobtur in hodiernis condicionibus, quia hodie multum requiritur ab Ingeuio et a genuino spiritu Christiano catcchlstae, ac simul Ipse urgetur ut quam maximam observantiam habent erga hnertatera et «creativttatcm» calechixandorum.

7X Afdhodtu indccri» *et* deduciIra—Methodus, quae Inductiva vocatur, magnas utilitate* praebet.

Ehi* munus consistit in praesentatione factorum (culusmodl sunt eventa» bibliel, actu* llturgicl. vita Ecclesiae et vita cotidiana) ataue In eorum contemplatione et examine, eum quidem In finem, ut In li'-dcm agnoscatur rigniffcatlo, quam in mysterio Christiano habent. Haec methodus congruit cum oeconomia revelationis atque cum lUo. inter alio*. fundamentali processu spiritu* humani. qui a rebus visibilibus ad IntelHglbiha pervenit; necnon cum nota propria cognitioni* fidei, quae est cognitio per signa.

Methodus Inducliva non excludit, immo postulat quoque methodum deductivam, cuius e<t facta explicare el describere procedendo ab eorum cnini». Sed Synthesi* deductiva ut plu-
<< rtaum *u*m plenam vim o*tendlt, cum processus inducthrus
1Vi iam pcraclu* fuit. |

73. Formulae—Commoda methodi Induettvae. quorum praecipua sunt actuosum spiritualium facultatum exercitium et logi* relatio ad re* concreta* In explicandi* conceptibus IntelVctualibu.*, nullo modo perducere debent ad oblivionem necesdtath et utilitati* formularum.

Formulae sinunt ut menti* cogitata accurate exprimantur, aptae ad rectam fidei expositionem ct, memoriae mandatae, stabili veritati* possessioni favent. Denique efficiunt ut inter chrlstlfidek* communi* loquendi modus adhiberi possit.

Plerumque formulae tunc proponuntur atque explicantur, cum ImUo aut investigatio ad «yntheslm pervenit.

IHae formulae prae ceteris vint eligendae, quae, veritatem fidei fideliter exprimente», captui andientium accommodantur. Obliviscendum non est formula* dogmatica» veram professionem doctrinae catholicae esse et proinde qua tales, sensu quo intellexit ac InlelUglt Ecclesia, a fidelibus accipiendas esse ·, Formulae traditionale* ad fidem profitendam atque ad orandum. ut Symbolum Apostolorum, oratio dominica, salutatio ange'.feu aliarque huiusmodl, sedulo docendae sunt.

74. *Erperimiia*—ai Experientia gignit sollicitudine* at·

quae confluunt In quoddam studium moderandi humanam vivendi rationem.

Quare catechesi* curam habere debet ut homine* attentos reddat ad sua» malaris momenti experientia*, tam personale* quam sociale»; Itemque eius munus r*t sub hice Evangelii ponere quaestione* quae exinde oriuntur, ita ut In lptl» hominibus rectum excitetur desiderium transformandi proprlnm vitae rationem.

Hae ratione, experientia etiam efficit ut homo modo activo *e gerat erga Dei donum.

bj Experientia fovere potest ehristlanl nuntii Inttllegibl-Utatl.

'''i Or. s, iu '·“/».% r»; ctr. Gxut Axnr- «U Ecclesi* S*

‘Cfr. Drr. tie ictiv cumm». Ereled*· *AA tf*'> 4mm.··». t? fl.E

•Cfr Ow. Vit 1, Onsst. *Dti* DvSch. *ym*. yuj.

Tpie Christus praedicavit Regnum Del. Illustrando eius naturam cum parabolis ex humanae vitae experientia desumptis. In mentem revocavit quasdam humana* situatione* (mercatorem qui bonum negotium gerit, servo» qui data sibi talenta plus vel minus fructificant, etc.), ut rcoJltate* eschatologicas et transcendente* explicaret et exinde vivendi rationem doceret, quam rcnlitate* illae a nobis postulant. / U4

Ita fit ut experientia inserviat ad explorandas cl assimllandas veritate» quae in deposito revelationis continentur.

e) Experientia, in sc ipsa considerata, lumine revelationis illustranda e*t. Catechesis homines luvare debet ad sua» experientias exploranda», interpretanda*, ludicandas. itemque ad sensura Christianum propriae existentiac tribuendum, in mentem revocando actionem Dei qui nostram salutem operatur.

Sub hoc aspectu experientia se habet velut obiretum α catechista interpretandum et illuminandum. Hoc munus, et«i difficultatibus non careat, praetermittere non licet.

75. *De actioitate oel creatloitale ealechitandarum excitanda*—Quaelibet hominis institutio et quaelibet vera communicatio hoc primum postulant, ut possibilis reddatur et excitetur interior actio in eo ad quem diriguntur. In catechesi Igitur suscitanda est activitas fidei (spei quoque rt caritatis); nam rectitudo et vigor ludicii, quae per activam institutionem excitanda sunt, hic inserviunt ad verbum Dei accipiendum. Fiducia, quae activam educationem inspirat, numquam inducere debet ad obliviscendum actum fidei conversionem sublecti necessario Involvere.

His praemissis, patet hanc activam rationem cntecheseo» plene congruere eum oeconomia revelationi» et salutis. Ars paedagogjca quae faveat activae responsioni catrchlxandorum, congruit eum generali statu vitae chrlstianae, in qun christifidele» activo modo respondent dono Del per prece*, per sacramentorum et sacrae Liturgiae participationem, per munerum susceptionem in Ecclesia et in vita sociali, per caritatis exercitium.

Catechlzandi. praesertim »l adulti sint, activo modo operam conferre possunt ad progressum catecheseos. Quare ab ii» quaeratur quo modo cnristlanum nuntium intellegant rt quo modo suis Ipsorum verbi» illud valeant explicare. Drinde comparatio fiat Inter exitum huius inquûitlonis et ea qune α Magisterio ecclesiastico docentur; atque ea tantum neclplnntur, quae eum fide concordant. Hoc modo valida subsidia inveniri poterunt ad unicum el verum Christianum nuntium efficaci expoiitkrae tradendum.

76. Corio*—Momentum coetu* in catechesi magis mag!5que Invalescit

In catechesi puerorum, coetus manus habet favendi Ipsorum ednjcatlonl ad vitam socialem, sive agatur de pueri» qui simul frequentant catrchlsml lectiones, sive agatur de li*. qui parvo numero adunati, nonnulli» dedicantur activitatibus.

Pro adulescentibus et iuvrmbu*. coetus considerandus est tamquam vitali» necessitas. In coetu adulescens et iuvenf» se agnoscunt, sustinentur, exstimulantur.

St agitur de adultis, coetu* hodlr considerari potest tamquam condicio pro catechesi qqae sibi proponat sensum Christianae corresponsabilitatls fovendi.

Cum agitur de coetu qui complectitur adulescentes vel adulto*, tunc catechesi» indolem sumit Investigationi communi propriam.

Huiusmodl Investigatio communi* co spectat, ut explorentur mutuae relationes ct necessitudine* quae intercedunt inter materiam nuntii christlani. qui est semper norma credendi et experientias coctu*.

Catecbista partem habere debet in communi Investigatione, Ita tamen ut in coetu peculiarem locum obtineat. Nomine Ecclesiae »e gerit tamquam testem Christiani nuntii, qui aliis ministrat., fructu* propriae fidei maturae cum cl» communicat communemque Inquisitionem in finem consequendum sapienter ordinat.

Hoc munus testi* nuntii non necessario postulat ut catechists coetui praeponatur tamquam director.

Coetu*, qui in »uo munere absolvendo ad altum perfectioni» gradum pervenerit. »ul» membri* prarbere poterit non solum occasionem institutionis religiosae. »cd etiam optimam vitae eeclestalis experientiam.

Catechesi» hoc modo peracta luvenlbu* ostendere poterit Ecclesiam minime e*»e aliquid »uae Ipsorum exUtentine cxtnnsecum. »ed potius magnam realitatem de qua omne», secundum vocationem suumque ministerium, quamdam rrsponsabilitalem habent.

Pa m V. Catechesis secundum aetates

· *Satura* et /inis huius *Pariis*—Multiplice* sunt viae ac ratione*, quibus nuntius Christianus diversi* hominum necessitatibus accommodatur.

actio mlssfonarta consideratur, habetur via rvangcUxa-
'io«t ^R^tlonl» catechumenorum ct neophytorum. 146
« utconsideratur evolutio physica et psychica hominum ca-
Xeemxandorutn. habetur catechesi* secundum artnte*.

hi considerantur condicione* socioloclcne et culturales, in *TSneY TiTu?t· habetur catechesi* secundum vario» c?!» h®bUot (catechesi» ad opifice*, technicos, etc.).

icreri'r!wSJLrtiniWeT'.P.'ur a«en'll modi, quibus baptlznti sesc dratlbu? hdfTO' tunc hnbe'ur catechesis pro crevrritauLF*ibVS!!^m el P7'rund,or^n notitiam de fidei adhuc Aηην,ηυΛ crjmuararv volnnt <·»ι .. ___ __·

Ad Director* CatrehUUca national* vel regionalia perti-

nebit hac In re normas specificas ct definitas impertire, Iuxta coocrcU» locorum condiciones ct necessitates.

Hic, ad modum exempli, proponuntur tantum nonnulla elementa generalia, quuc vim ct momentum calechescos secundum aetatem ostendere contendunt.

78. *De Infantiae condicione et momento*—Initia vltno rcll-
5 totae et morulis inde ab insis vitae humanae exordiis pan- iintur. In credentium familiis, primi vitae menses ct anni, qui maximi sunt momenti nd futuri hominis aequilibrium, iam Christianae personalitatis condiciones praebere possunt. Parvulorum baptisma integrum suum sensum sumit, quando chrl- »liana vita parentum, matris praesertim ct non exclusive, praebet gratiae baptismati possibilitatem fructui gignendi. Parvulus enim, velut per «osmosis» processum, agendi modos sensusque suorum familiarium in se recipit. Itaque in eo quasi conglobatur cumulus experientiarum, qui quoddam fundamentum erit Illius vitae fidei, qune deinde paulatlm expllcitabltur ac manifestabitur.

Animi fidentis dispositio initio innititur In bona relatione Inter parvulum ct matrem, deinde etiam inter ipsum ct patrem: nutritur communicatione laetitiae atque experientia peramantis auctoritatis. Virtutum theologalium expedita evolutio partira pendet α nascente illu dispositione, uum eodem tempore Ipsae ad eamdem roborandam conferunt. Hoc enim tempore inchoatur affirmatio personalitatis, seu autonomia, quae requiritur ad virtutes mondes acquirendas et ud vitam ia communitate degendam. Ipsnmet aequilibrium exigit Inter firmitatem et tolerantium. Deinde, paulatlm oriri poterii npll-
147 tudo nd sponte ngen/dum, quae maxime necessaria erit ad vitam socialem ineundum necnon ad Del Ecclesiaeque servitium promovendum et firmandum.

Hae acquisitiones coniunctnm habere debent educationem ad precandum, ita ut infans addiscat invocare Deum qui nos diligit et servat; fesum, Filium Del et fratrem nostrum, qui nos ad Patrem ducit; Spiritum Sanctum, qui In cordibus nostris inhabitat; ita ut preces fiduciosas ellam dirigat ad Mariam, Matrem Icsu cl Matrem nostram.

Si haec fundamenta desint, ncccsse est ut catechesis discernat an et quaenam insufficientiae Inde exortae sint et quomodo compensari possint. Apti Interventus parentum Christianorum iuvandi sunt ope congruae formationis eis impertiendae: quae formatio, etsi simplex et accommodata ad eorum gradum culturaiem, a competentibus educatoribus tradi debet. Neque hoc munus pastorum supererogatorium est; nam Ecclesia aedificatur, cum parentes adiuvantur ad sua munera recte exercenda. Id efficit ut etiam optima occasio detur catechlzandi adultos.

79. *De pueritiae condicione et momento*—Cura scholas adit, puer ampliorem quam familiam societatem ingreditur el quidem modo Intenso, qui magnam partem suarum virium ac sollicitudinum absorbet, initiatur societati adultorum. Sub scholae forma primam experientiam laboris facit ›.

Antea familia pro puero mediationem ad Dei populum constituebat. Nunc vero ipse ad Ecclesiae vitae directam participationem ineundam Iam idoneus est, el ad sacramenta admitti potest.

Pueri Intelligent ia grndntim evolvitur. Catechesis huic mentis progressui sese accommodare debet. Puer de adultorum vita religiosa sibi rationem reddere quaerit. Proinde vita genuine Christiana communitatis adultae optimum quoddam auxilium praebet nd profundam efformntioncm pueris proponendam, et quidem modo vere didactico, cum vita religiosa adultorum nc populi Del activitates sub lumine historiae salutis opte explicantur.

Initialis laboris experientia non est consideranda quasi extranea a fine catecheseos. Laetitia agendi cl quidem recte agendi, cum aliis cooperatio, disciplina perspicua ac rationalis quae exinde oritun en permultae experientiae quae comparantur ct quae utiles sunt non solum ad Insertionem In societa-
148 tatem, sed etiam ad activum participationem vitae Ecclesiae./

His prae oculis habitis, paedagogia catechetlca, quamcumque sequatur methodum, puerorum activitatem suscitare debet. Sl in hoc deficiat, catechesis suum officium absolvere non poterit educandi credentem ad responsionem magis magisque personalem dandam verbo ct dono Del. Talis paedagogia activa non tantum In expressionibus exterioribus, quantumvis utilibus, inhaereat, sed ad responsum cordis, ad orationis gustum educere contendat. Haec vero interior educatio difficilior, sed magis necessaria, efficitur ob indolem civilizationis nostri temporis, quae dispersioni favet.

Cooperatio inter catcchbtns et parentes (mutua communicatio propriae sententiae circa programmata, methodos, difficultates qune occurrunl) necessaria est ut educatio puerorum apta et concordia ratione procedat. Huiusmodl cooperatio utilis est etiam utrisque, qui exinde auxilium accipiunt in specificis suis muneribus exercendis,

80. *Pueri qui sehnlns non frequentant*—Adsunt etiam regiones extensae ac nonnumquam incolis redundantes, ubi scholae non sufficiunt. In his casibus oportet ut impensu actio pastoralis dirigatur ad Ipsas familias et, quantum fieri poterit, promoveantur variae associationes quae de pueris curam habeant, et quae opportuna ratione Instructae sint, ita ut locorum condicionibus et spiritualibus puerorum necessitatibus respondere valeant.

81. *De pueris qui in familiis indifferentia religiosa laborantibus crescant*—Magis magisque animadvertitur difficultas impertiendi catechesim pueris, qui in familiis el locis vivunt ubl praxis religiosa deest vel prorsus insufficiens est Quandoque dubia moventur circa ipsam possibilitatem et convenientiam catcchescos impertiendae.

Profecto, omittenda non est huiusmodl puerorum catechesis, sed potius ita concipienda et perficienda est, ut congruat cum rerum adiunctis et condicionibus. In his casibus requiritur ut instituantur relationes cum familiis, earum mentes et consuetudines investigentur. Ita ut Inveniri possint media quae viam nd dialogum aperiant. Requiritur etiam ut catechesis ea ratione materiam proponat, quae vere accommodata sit ad concretas puerorum possibilitates,

82. *De adulescenliae ac luventulls condicione cl momento*—Adulescentiae periodus et, largiore sensu, «iuventutls phaenomenon» ut alunt, maximum momentum habent In societatibus prae/industr>a)ibus quae parvo tantummodo scholarum 149
numero fruuntur, transitus a pueritia ad communitatem adultorum fit quasi directe. Mac nostra aetate magis magisque consuetudo invalescit extendendi tempus Institutionis scholasticae pro adulescentibus et haec consuetudo creat (n societate generationem labori directe fructuoso non Insertam, quae, etsi vigore physico et intellectuali lam gaudeat, nullam aliam activitatem exercet extra studium et acquisitionem futurae professionis. Hoec classis socialis magnum pondus in adultorum societate habet; quod haud leve problema secumfert.

Hoc problema etiam In Ecclesia invenitur et quamquam sub formis diversis nihilominus non minus grave evadit. Adulescentes et iuvenes minus sublacent periculo sese violenter opponendi Ecclesiae qnnm tentation! eamdem relinquendi. Hoc est In catechesi gravissimum problema, ellam ex eo quod saepe adultis difficile est agnoscere quid validum adulescentes iuvenesque afferre queant.

Iuvenes vero eo minus diffidentes erunt, quo maius catechlstae capacitatem eorum partes comprehendendi ct acceptandi demostrabunt.

83. *De praeadulesccnliae et luventults condicione et momento—Expedit* ut Directoria Nationalia praeadulescentlam, adulescentiam et iuventutem distinguant.

Hic quidem tantum animadverti potest, in regionibus humanitate excultis ubi quaestio ponitur, difficultates propriae praeadulesccntiae in praxl non salis nec semper agnosci. Educator in tentatlonem Incidere potest considerandi praeadulescentes eadem ratione oc pueros ntque ideo timendum est ne eorum attentionem slbl non conciliet; vel etiam cos considerare potest tamquam adulescentes, quo in casu eisdem themata laborique methodos proponit, quae supponunt maturitatem personalitatis et experientiae nondum ab eis adeptam.

Pracadulcscentiae aetas tamquam notam propriam habet laboriosum ortum sublectlvitatis. Quare necessc est ne hac aetate pergat institutio simplex et oblectfva, quae puerorum propria est; sed etiam cavendum est ne proponantur problemata et themata qune ad adulescentiam perlinent.

Institutio concreta, quae vitam et opera Sanctorum hominumque bene meritorum Illustret, necnon consideratio vitae actualis Ecclesiae catechtxandis huius aetatis validum ollmentum suppeditare possunt.

luventus stricte dicta, adulescentiam sequitur, est quoque vitae periodus parum adhuc studiis Investigata, elusque peculiares notae nondum satis cognoscuntur./ 150

Quidam putant hnc aetate inchoandam esse Institutionem theologicam. Alii putant proponendas esse quaestiones humanas et sociales, additis explicationibus theologicis simplicibus ct quibusdam hortationibus ad christlane agendum. Via, quae optanda videtur, est agere de problematibus fundamentalibus nc typicis huius aetatis seria cum documen latione theologica atque humana et simul apta cura methodologla discussionis co ilee Uvae.

84. *De vitae senius inquisitione*—Adulescens profundas Immutationes physicas et psychicas In selpso animadvertit. Ipse suum munus in societate quaerit. Suae infantiae religiositate non amplius contentus, nondum fidei maturitatem ndultl propriam assecutus est; Ideoque orientationem fundamentalem Suaerlt, qua denuo suam vitam ad unitatem reducere possit. [acc Inquisitio taracn saepe ad crisim religiosam perducit.

Praecipuum munus catechcseos adulescentiae erit vitae sensum genuine Christianum promovere. Ipsa Christian! nuntii lucem effundere debet In realitates. quae magis adulescentem commovent, ut sunt corporalis existentiae sensus, amor et familia, norma In vitae cursu sequenda, labor et tempus liberum. iustltia ct pax, etc.

85. *De attentione convertenda ad genuinos valores*—Adulescens suae vitae visionem, suum existentiae cursum secundum quosdam valores praecipuos ac primarios ordinare conatur. Inmvcro hodie adulescens inter «valores· Invicem oppositos sese immersum persentit. Hoc factum conflictum acuit In adulescente Inter varios valores quos Inquirit slbique persuadet ut illos valores reiciat, qui in vitae ratione adultorum non exprimuntur.

Catechesis illum luvare debet ad genuinos valores magis magisque detegendos et ordinandos.

86. *De personalitatis aulonomia*—Ut nutonomlam. quam exoptat, adulescens attingat, sui Ipsius affirmationem saepe exaggerat et ordinem vitae ab adultis acceptura nonnumquam reprencndlL

Adulti animadvertere debent adulescentes fidei adhaerere seseque In Ipsa confirmare non vi cuiusdam Idenllficattonh cum adultis, sed ex propriis persuasionibus, grndatlm exploratis.

Ex huiusmodl aulonomla oritur illa, quae dici potest «lentat (o naturalism!·, qua adulescentes tendunt ad agendum et

»Cfr Deci. de edtseitfcw sicerdotall GrarisWmw"» *edui^ic^is,* 5 [LE

' Cfr. Dr<r. de apcstolata lakcruxn *A rfocilaftm, ts*

1S1 ad salntem/ comparandam sui* Ipsorum viribus. Huiusmodl inclinatio eo fortior erit» quo magis personalitas prorumpit. Catecheseos ideo est efficere ut adulescens ad fllnm personalem maturitatem perveniat, quae eum sinat, subiectlvlsmo devicto, novam spem detegere In Dei fortitudine et sapientia.

87. *Adulejctnllum* corios—Adulescentes, ad suam aufonomlam obtinendam, consociationes inter se habere quaerunt, et quidem hac de causa, quo facilius suas ideas suamque indolem persequi possint et suam autonoralam ab adultorum coetibus protegant. In ambitu pariter horum coetuum, adulescens variis vitae valoribus impellitur et ad vivendum iuxta cos movetur. In cotidiana vitae praxJ, adulescentes facilius cum iuvenlbus eiusdem aetatis communicant quam cum ndultls.

Catechesis munus habet agendi Ln his adulescentium consociationibus, truae medias se gerere possunt inter luvenes et totam Ecclesiae communitatem ·.

Adulescentium consociationes non semper vulores positivos continent. Quare urget necessitas promovendi relationes inter Ipsas et communitates Christianas, ita ut harum valores humani et Christiani ab adulescentibus debite agnoscantur et aestimentur *.

88. *Exigentiae IntelMualci*—Adulescens ratiocinii usum «formalem» per se possidet. Ipse addiscit quomodo intellectu recte utendum sit. ae detegit culturam sibi propositam considerat tonem postulare et in sua vita applicandam esse.

Catechesis, ut experientiam vitae fidei suscitare possit, nullo modo neglegere potest efformat tonem religiosi modi cogitandi, qui connexionem mysteriorum inter se et cum hominis fine ultimo ostendat ·. Ad interiorem huiusmodl religiosi cogitatus cohaerentiam firmam reddendam, testimonium non suffkit. Hodie ubique severitas scientifica postulatur; catechesis proinde omni cum cura etiam fundamenta rationabilia fidei praebere debet.

Structura Intellectualis fidei adulescentium nullo modo quasi quoddam complementum, sed ut essent tolis necessitas vitae fidei haberi debet. Peculiare momentum habet modus docendi: eatechista mentem adulescentis excitare debet,
152 cum eo colloqums./

89. *Adta*—Actio necessaria est progressui personalitatis adulescentis. Liberatio ab egocentrtemo et subiecttvtsmo exigit coramerrium cum rerum rcalitate, shre cum successu sive cum adversa fortuna.

Catechesis, quae favere debet personali experientiae fidei slmulque ordinatae reflexioni de rebus religiosis, tunc perficitur. cum ad absolvenda Christiana munera perducit. Catechesis Christiana debet adolescentes educare ad Duel responsabllitates assumendas rosque gradatim Idoneos reddere ad Christianam professionem coram omnibus sustinendam.

90. Adulcsern/rs çui scholas non *frequentant*—luvenes, numero vere ingentes, qui manuales vel professionales artes exercent, ad properatam suae personalitatis progressionem trahuntur. Haec personalitatis properata progressio modo fausto vel Infausto, Integro vel Imperfecto evenire potest.

Necessitas Inde consequitur ut peculiari* catechesi* pro huiusmodi adulescentibus Instituatur. Haec debebit Immediata cotidianae vitae problemata considerare, iuvenrs sustinere dum snum qrulsnue laborem Incipit, eosque adiuvare ut, pro ma cunisque facultate, activitatem exerceat, collaborando corn catholicis consociationibus.

Praeterea, prout in iuvene operario permanent characteristlcae ct exigentiae quae adulescentium sunt propriae, catecheseo* erit r.on tantum Illuminare eius concretam activitatem, ed eum adducere ad amplectendum totum Del consilium.

91. Pueri *el aioletetnles citae* condicionibus non aptati—Munus hoc ut secundarium vel vicarium censeri nequit. Pueri et adulescente* non aptati non exiguam civium partem constituunt. Hodiernae societatis condktones non raro difficilem reddant consonam Iuvenum vitae progressionem atque torum congruam societall accommodationem.

Calechesh hi* possibilitatem vtvendl vitam fidei tuxta suum statum praebere delict. Hoc est munus eminenter evangellcum ac magni momtnti testimonium, quod Ecclesto omni tempore prosecuta est.

Educatio horum Iuvenum In fide valorem pastoralem habet, tt quidem magni momenti ellam ex eo quod possibilitatem offert attingendi perplurts familias.

Tandem, peculiaris difficultas huius muneris absolvendi ac
153 neeetspla* Impertiendi huiusmodl Iuvenlbus elementa tantummodo essentialia, catechesi universae beneficium afferre possunt fruendi methodis *t vll* quas pro his iuvenlbus Investigatio potdagogiea detegit et offert.

92. Arto* adulto—Hoc Directorium Generale Instanter affirmat necessitatem ratecheseos adultorum has ob causas:

a) Saseeptso munerum In vita sociali, responsabilitate* familiares, professionales, civiles, politicae postulant ab ndultls, ut peculiari idnnraque ratione suam formationem Christianam perficiant ad verbi Del normam ·. Opus est ut concors actio promoveatur Inter eos qui In catecheslm adultorum Incumbunt et eos qui variis npostototus laicorum formis dant operam.

h) Aptltudlne* et habilitate», qnae perfectionem attingunt In adulta aetate, cuhumodl sunt expenmtla vitae, maturitas pervmalltatH etc., per verbum Del excolendae atque Illuminanda sunt.

t) Adultus, praeterea, ctrta aetatis momenta dlscrlimln-

(LE ’Or. D»cl. 4« Bpcvtohto Ukcrm ArfwerUi·
ü-, 1« ‘Cfr. Lwl At apoateUta Uiccran AρκβαHα» Attentato, tt.
•Cfr Ccw Vat 1, Out Fd»·». e. IV. IH-Sch. r>iyiom ‘Ctr.

bus plena superare debet, quae etsi minus npparrant quam quae adulescentes experiuntur, non minus tamen periculosa censenda sunt aut minus profunda; istis temporibus eius fides * ηζ n , ^’Mlone illuminari, evolvi atque muniri debet.

93. *Notae dgnamlcae adultae aelalli - Communia et loUtudo.*

Cum homo ad adultam aetatem pervenit, ordinarie magis e^Pax^^odlt communionem et mutuas rationes cura aliis

Huiusmodl aptitude atque communionis necessitas exercentur Intra ambitum officiorum familiarium et in relationibus vitae socialis; quae omnia interdum huius communionis instrumentum simul et impedimentum exstant.

Revera homines saepe nimis, praesertim in hodierna societate, solitudinem experiuntur.

Catechesis ostendere debet Deum, erui caritas est, auctorem revera esse communitatis fidei. Ecclesiae scilicet, ac simul desiderium accendere communionis cum quovis homine instituendae. Coniugibu* commemorat intimam eorum unl°nem. virtute matrimonii sacramenti, mysterium unitatis et facundi amoris inter Christum et Ecclesiam significare et participare ’J 1^4

Intra ambitum parvorum christIfiaelfum coctum, catechesis auxilium adultis praebebit ad christianara caritatem plene vivendam; quae quidem caritas, ut signum communis cuiusdam experientiae, efficit ut alter alterum ln fide adiuvet.

94. *Perfectio penonalItalie*—Actas adulta praecipue distinguitur ob conscientiam Integrae adeptae personalitatis.

Home qui feliciter superavit singulos gradus suae evolutionis quique communionem cum aliis Inire et creatricem activitatem exercere potuit, cum ad adultam aetatem enIt. tunc conatur ad unitatem redigere omnes entias suae vitae personalis, socialis atque spiritualis. P ulum In eo positum est, quod adultus, praesertim sl pertinet ad societatem industrialem, putat se consequi posse hanc unitatem per meram sui ipsius adaptationem ad societatem, in qua versatur, lamvero perfecta adeptio personalitatis non consistit in quodam tantum exteriore aequilibrio Intra vitam personalem et ambituro socialem, sed praesertim spectat ad Christianam sapientiam adipiscendam.

Quare catechesis eo contendere debet, ut hominem conducat ad servandum ordinem fintum, id est ad plenius percipiendam veram significatIonem vitae et mortis, sub luce mortis et resurrectionis Christi.

95. *De senectute*—Senectutis momentum In ministerio pastorali non adhuc satis agnoscitur.

Nostris temporibus numerus senum magis magisque augescit. Ipsi vero ab hodierna societate non raro negleguntur; idque bene animadvertendum est. ad pastoralem activitatem quod attinet. e w4 al

lamvero sene* haud parva commoda communitati praestare poterunt tum operositate sua, cuius aequa aestimatio non semper habetur, tum suae experientiae testimonio.

Praeterea officium iustltiae est adiuvare ope catecheseos senes relate ad mortem, quae biologice proxima est. socialiter qnadantmu* lam est In actu, quia fere nihil lam expectatur ex eoruin activitate.

Catechesis senes educare debet ad spem supernaturalem. vi culus mors consideratur tamquam transitus ad veram vitam et occursus cum divino Salvatore. Senectus hoc modo fieri potest signum praesentiae Dei, Immortalis vitae et futurae resurrectionis. Quod quidem testimonium eschatologicum erit, quod senes praebere poterunt per patientiam erga se Ipsos et erga alios, per benevolentiam, per preces effusas ad/ laudan- 15
dum Deum, per paupertatis spiritum et fiduciam ln Deo collocatam.

Procul dubio gravis esset Ecclesiae iactura. sl multitudo senum baptixatorum non ostenderet suam Christianam fidem clariore luce resplendere, morte appropinquante.

96. Peculiares *formae caiecheseos pro adultis*—Dantur rerum adiuncta atque circumstantiae quae peculiares formas catecbeseos postulant.

a) Adest catechesis initiationis Christianae vel catechumenatus adultorum.

b) Adest catechesis pro iis qui peculiari modo nnostolntui laicorum addicti sunt. Patet In hl* casibus catechcstm curare debere profundius studium nuntii christlani.

c) Adest catechesis quae Impertienda est occasione praecipuorum vitae eventuum, quae sunt matrimonium, filiorum baptivnxA, prima communio et confirmatio, period! dlffic»liorcs in flUorum educatione, alicuius Infirmitas, etc. Haec sunt momenta In nulbus homines quam maxime impelluntur nd veram vitae significationem quaerendam.

<i) Adest catechesi* quae impertienda est occasione nllcuiu* mutationis ln vitae condicionibus, scilicet occasione Ingressus ln laborem, vitae militaris, migrationis, mutationis professioni* vel status socialis. Hae mutuliones possunt quidem bona animi augere, sed possunt etiam nnlmos perturbare *pem eripere. Communitatis Christianae munus rst necessaria subsidia fraterno amore eis suppeditare. Verbum Del,
3°*’<< PrnmPllor<· “n,mo «Hpltur.
UhJri rTuac spectat nd Christianum tempori» recreationi* causa

Inrt„2£££

Γτο mtnnvna ’Cfr EM. «CavumM·.

detur •ystematico studio totius nuntii christlanl. Haec formatio organica ntque ordinata non est profecto reducenda nd
1M simplicem seriem conferentlarum atque sermonum./

97. Munera *peculiaria catecheseos pro adulti»*—Catechesis pro adultis ut semper Idonea evadat nd rcspoudendum urgentioribus necessitatibus nostri temporis debet:

■) Edurare *ad mutatione» sociologlcas atque culturale» hodiernae societati» tub lumine fidei recte aestimandas.* Christianus populus magis magitque animadvertit necessitatem perscrutandi quonam perducere possit hodiernus progressus societatis et discernendi sive vera bona sive pericula praesentis humanae civilitatis. Ipse exoptnt ut adiuvetur in aestimandis mutationibus quae continuo fiunt ct vult illuminari circa agendi modos, quos potest ac debet suos facere.

b) *Explanare hodierna quart Ita de rebut religiosi» atque moralibus.* Catechesis sun facere debet nova quaesita, qune homines huius artatis slbl proponunt. Exempli gratia, hodie magnum momentum tribuitur quaestionibus, quae nd relationes sociales spectant. Homo desiderat novam formam im-
Eriruere societati, In qua vivit. 1 lulusmodl renovationis conatus,
i quo manifesto patent responsabilitntes atque limites hominis ·. sollicitudinem catecheseos effugere nullo modo potest.

c) *Illutirare relatione», quae inter actionem temporalem et adlonrm ecclesialem intercedunt.* Ad catecheslm pertinet Christiano» educare nd percipiendas mutuas relationes, quae Inter munera temporalia et munera ecclesialia Intercedunt, Catechesis clara in luce ponere debet perfunctionem munerum temporalium utiliter influere posse in Ipsam ecclcslalcm communitatem, cum ipsam magis consciam reddat sui finis transcendentis et suae in mundo missionis, nc perfunctionem munerum ecclcsialium vertere in commodum Ipsius humanae societatis

d) *Eootoere fundamenta rationalia fidei.* Ecclesia semper tuita est rationalia fidei fundamenta contra fidcismum. Catechesis magis mngisque evolvere debet rectam intelligentlam fidei, qua ostendatur actum fidei ct veritates credendas cum exigentiis humanae rationis conformes esse. Cntechcsls monstrare debet Evangelium semper actuale et pertinens esse. Promovenda est igitur actio pastoralis de doctrina et dc
157 cultura Christiana./

Pars VI. De actione pastorali Ministerii Verbi

98. *Adio pastoralis*—Ex lis quae exposita sunt circa actum catechisticum et materiam catecheseos, ortum hnbet Itor actionis pastoralis, cuius summa capita in hac parte considerantur.

Huiusmodl actio postulat organa Idonea In ambitu nntlonali a Confcrentils Episcopalibus statuenda, quae sive deliberationem, sive investigationem et exeeutionem spectent. Generatim haec organa complectuntur: *a)* commissionem episcopalem pro catechesi, in qua operam praestant membra ex officio cooptata et periti; *b)* organum executfvum permanens (officium, centrum, etc.).

Ut actio pastoralis ministerii verbi, ope horum organorum, modo efficaci ac coordinnto peragi possit, necessarium est ut: 1) apparetur relatio circa reales rerum ct Joci condiciones et circa ea quae possibilia sunt In his condicionibus, ad ministerium verbi quod attinet; 2) In vulgus edatur programma actionis peragendae; 3) cura ponatur In cfformandls atque Instruendis iis qui dc hac re responsnbilitntem habent; 4) recte dirigantur et apparentur npta Instrumenta laboris; 5) promoveantur aptae catecheseos structurae; 6) coordinetur actio pastoralis catechctlca cum ceteris pastoralis laboris campis; 7) curetur Investigatio; 8) faveatur cooperationi International!.

Indicationes et suggestiones In hac parte propositae non semper et simul adimpleri possunt in omnibus Ecclesiae partibus. In lis nationibus aut regionibus, ubi actio catechctlca nondum salis progressa est, huiusmodl suggestiones et indicationes metas gradatim assequendas indicare volunt.

Caput I. Analisis sttuationis

99. *Finit*—Necessarium est ut. Intra Confcrlentlne ambitum, cognitio clara habeatur situationls, in qua ministerium
153 verbi exercetur./

Haec analysis eo spectat, ut appareat quanam mensura Ecclesiae nctlo evangelizatlonls propositum sibi finem assequatur. Qunre attenta consideratione Investigandum est, qua ratione ministerium verbi exercitum slt et quinam effectus —quantum humana cognitione percipi possunt—obtinendi sint per catecheslm vel per alias formas quibus nuntium chrbtlanum proponitur. Examini sublcienda sunt incepta Ecclesiae, quomodo recepta sint, ubi et a quibus personis, quibus fructibus, etc.

100. *Obtectum*—Oblectum huius Investigationis multiplex est; complectitur enim examen actionis pastoralis et annlysim situntionis religiosae necnon condicionum soclologlcnrum, culturallum et oeconomicarum, quatenus haec factn vitae collectivae magnum Influxum habere possunt In processum evangelizatlonls.

101. *Modi*—Quoniam ngitur de opere satis arduo, necessarium est ut duo pericula vitentur, scilicet cavendum est: *a)* ne tamquam certa habeantur elementa et Judicia qune non satis explorata vel comprobata sint; *b)* ne exigatur studium tali perfectione scientific^ peractum, qune attingi nequit.

n. 14 [LE 37451- 'Cfr. LitL Encyti Afferam Prepari», A. .4. S. » U07). PP- «57^ (LE 354*1- pxst.de EccL ia mundo fevius temporis Gaui··»» *d* «N'. 4^-45 (LE 33^5.·

Probe etiam animadvertendum est Investigationes technical, per modum quaestionum vel consultationum Institutas, parum prodesse, nisi praevia habeatur diligens consideratio circa varias formas pastoralis actionis, quae eligi possint. Quod ergo pro Confcrentils Episcopalibus videtur necessarium, est situatlonls Integra visio, quae acquiri potest consulendo peritos vere doctos ln documentorum exlstentium perscrutatione atque conclusiones ex eadem actione pastorali lam Inchoata. Ad hoc studia monogrnphlcn nuxllhim s'aide utile offerre poterunt.

Ad studium situation!* tota communitas Christiana operam conferre debet, ut conscia fiat quaestionum et ad agendum disponatur.

102. *Effectus*—Huiusmodl Investigatio non est sibimet finis, sed in lucem ponere activitates validiores et ad eas suscipiendas viam sternere debet, tum Incrementum dando
operibus ct Inceptis quorum efficacia lam com/probata sit, 159
tum alia promovendo. Agitur enim de praevisione et de praeÎ«aratione earum rerum, quae necessario agenda sunt tempore uturo.

Huiusmodl Investigatio persuadere etiam debet Us, qui In ministerium verbi dant operam, situntlones humanas ambivalentes esse, quod attinet nd actionem pastoralem. Quare Evungclll operarii oportet ut discant possibilitates detegere, quae suae actioni in nova ac diversa situatlone panduntur. Periculum adest, ne cognitio difficultatum nd concludendum inducat actionem pastoralem impossibilem esse. E contra, persuasum sibi quisque habeat realitates culturales non esse elementa Inertia, immutabilia, univoca, ita ut circa eas gratia et activitas pastoralis quasi ad Impotentiam redigantur. Semper enim transformationis processus possibilis est, qui aditum ad fidem patefacere valeat.

Caput II. Programma actionis

103. *Programma actionis*—Postquam diligenter explorata est situatio, necesse est ut procedatur nd evulgandum programma actionis, ope potissimum Directorii CatechisticL Hoc programma proposita, instrumenta actionis pastoralis catecheticae ct normas, quae enmdem actionem dirigunt, determinat, ita quidem ut, cum propositis et normis Ecclesiae universalis omnino consona, loci necessitatibus plene respondeant.

In programmate actionis proponendo, bene prae oculis habeantur munera quae exercere possunt Instituto stricte ecclesialia, culusmodi sunt: paroeciae, peculiares fidelium communitates. consociationes apostolatui addictae; institutum familiae; instituta educative, ut schola tum Christiana tum neutra; ac quaelibet olla forma coetuum socialium vel culturallum.

Metae assequendae et media adhibenda habeantur velutl cardo cuiusvis programmatis actionis.

104. *Metae assequendae*—Metae assequendae in campo pastoralis actionis gradus et modos varios suscipere possunt, secundum locorum et necessitatum diversitatem. Omnes tamen spectare debent ad progressum fidei et morum apud christifldclcs et ad incrementum relationum, quas lptl habent cum Deo/ et cum proximo. Ut exempla afferantur, spectare 1βo
debent ut adulti fidei maturitatem adipiscantur, ut Christiana doctrina ad scientificos el technicos coctus perveniat, ut familia sua Christiana munera exercere possit, ut praesentia Christiana vim habeat in opere transformationis soclahs.

Quoniam vero metae generatim multiplices sunt, expedit omnino ut opportuno temnore caedem decernantur, et quidem secundum ordinem prloritatls propositorum, qune sunt assequenda.

Opportunum etiam est, ut metae pastorales statutae pro quadam regione, opportune comparentur cum illis, c statutae sunt a Confcrentils Episcopalibus magis prox ratione territorii vel culturae.

105. *Media adhibenda*—Media adhibenda ln primis sunt: Instituta catechlstica promovenda vel sustentanda, programmata, textus », Instrumenta laboris. Instructiones circa methodos ', etc. Ambitus Investigationis circa media, practice circumscribi nequit. Attamen bene semper Id est attendendum, ut modia quae proponuntur semper apte respondeant finibus spiritualibus, qui assequendi sunt.

106. Normae—Normae, quae de catechesi tradi possunt, multiplices sunt, et variant iuxta fines consequendos. Prae ceteris peculiare momentum habent normae quae respiciunt cnlccheslm pro fidelibus ad sacramenta praeparandis, cuiusniodl sunt: normae spectantes catcchuraenatum adultorum, initiationem sacramcntalem puerorum, praeparationem familiarum ad baptismum infantium.

Ut huiusmodl normae efficaces evadant, expedit ut paucae ac simplices sint et criteria externa potius quam interna definiant.

Uti patet, nulla norma particularis, sine Apostollcae Sedis beneplacito, legibus generalibus Ecclesiae et praxl communi derogare potest.

107. *Distributio et Promotio rcsponsabilifatum*—In primis opera danda est ut perspicua atque efflcnx munerum ct responsabilitatum distributio habeatur. Magni momenti est. verbi gratia, ut illustrentur el ln sua luce ponantur rr*ponsabilltates familiarum Christianorum, communitatum fldehum, cleri, cntechlstnrum./ Attamen satis non est ut ln virium lam id
exsistentium distributione sistatur; necessarium etiam est, ut proruis omnium chrlstlfidellum opera ut communitas ehristhinn In dies conscia flat sui muneris, quod ln eo positura est,

* Cfr. rapui 5 huius partis. 'Cfr. Perten TV.

ut Ipsa iit lignum laplentfae et dilectionis Del, nobis In Christo manifestatae. Quam od rem expedit ut tum tota communitas tum singuli christifldeles, quantum fleri potest, tempestive semper certiores flant de iis, quae agenda sunt, itemque omnes invitentur ad activam portem habendam in inceptis suscipiendis, in decisionibus capiendis et ln iis exsequendis quae statuta sunt.

In apparandis activitatis catechlstfeae programmatibus. Id bene recolendum est, quod varia incepta quandoque incommoda et contentiones gignere possunL Difficultates, verbi gratia, oriri possunt e mutationibus quae habentur in loquendi modo necnon in novts sententiis circa relationem educaUvam et apostolicam. In his casibus, omnibus viribus vitanda sunt ea omnia, quae animos Indebite conturbare possunt.

Denique necessarium est ut omnes activitates catechisllcae praeditae sint opportunis subsidiis oeconomicis.

Caput HI. Fohmatio catechist!ca

108. *Formaih* ccfrchiriicu—Quaelibet activitas pastoralis, ad quam absolvendam praesto non sint personae vera formatione ac praeparatione praeditae, necessario in irritum cadet. Ipsa laboris instrumenta efficacia e*se nequeunt, nisi adhibeantur α cateehhti* rite formatis. Quare congrua catechilaruni formatio antecedere debet renovationem textuum et solMiorem catechcscos trudendae orgunixationem.

In primis necessarium est ut rura habeatur de ii* formandis, qui ln campo national! activitates calechlsUeas absolvant. Hoc munus proprium est Conferestiaram Episcopalium. Formatio, tamen, eorum qui In campo national! actiritatibus eatechkticls praesunt, coniunctam habere debet, tamquam suum naturale complementum atque continuationem, formationem catechistarum qui In ambitu regionali nc dioecesano hanc activitatem peragunt. Hoc alterum munus pertinet ad Conferentias Episcopales regionales, ubi exsistunt, et ad singulos Episcopos./

109. *In.ililcta soperiora* el *scholae cakehfrilcae*—Fovenda vel condenda sunt Instituta superiora pastorali* eatechisUcae, hac de causa, ut catechistae praeparentur idonei ad moderandam calecheslm in campo dioeccsano vel latra ambitum activitatum, quibus addictae sunt Congregatione* religiosae. Haec superiora instituta esse poterunt naiionalia, vel etiam internationalia. Ipsa simOHuibnem prae se ferre debent studiorum universitatum, quod attinet ad curriculum studiorum, ad trrapus assignatum cursibus peragendis et ad condiciones admissionis.

Condantur etiam scholae catechistleae Intra fines singularum dioecesium vel saltem Confertntiaram regionalium, quae eo spectent, ut, per curriculum studiorum inferiori* quidem gradus sed tamen efficax, personae praeparentur quorum activitas officio catcchlxnndl pleno tempore dedicetur.

110. *Forratio permanent*—Formatio permanens complectitur modos el gradus diversos. Ea protrahatur neces»e est per totum temporis apaltam, quo catechistae addicti manent suis muneribus. Quare respicit tum moderatore* caleebescos tum communes eatechhtas.

Fomatlo permanens demandari non potest unice officiis centralibus*, sed de ca curam gerere debent etiam minores communitates Christianae, hanc quoque ab causam, quod condiciones et necessitates cateehraeos variare possunt pro locorum diversitate. Clerus lique omnes, ad quos pertinent responsabdltatr* In catechesi moderanda ac dirigenda, offlelum habent curandi formationem permanentem suorum in catechesi cooperatorum.

111. Fini» /oraaHonfs caleehirileae—Formationi* catcchistleae culmen et centrum positum est In aplitudine et habilitate nuntium evangel«cum communicandi. Ipsa igitur postulat formationem theologleo-doctrinalem, anthropclngiram et methodologkatu accuratam, pro gradu scientiae attingendo. Cognitiones doctrinale» tamen non sunt terminus formationis. Nam formatio est completa cum catechista idoneus evadit ad seligendam rationem aptiorem nuntii rrangrilcl communicandi coetibus el personis, qui venantur in condicionibus semper dmrsls et singularibus./

112. Farrafto Lhrolojlco-docfrinah*. *anlh*ropoloo*lea. me*iMddo^Ira—a) *Doctrina.* Per »e patet necessitas adipiscendi validum patrimonium doctrinale, quod scraper complecti debet adaequatam cognitionem doctrinae catholicae el gradum theologiae scientlfieae attingere debet apud instituta catechlstka superiora. Totius hulu* formationi* Sacra Scriptura sil vehitl anima.

Utcumque sit. doctrina tali modo possideri debet, ut ealecldstn valeat non solum nuntnua evnngeUcom exacte tradere, se»! etUgn Ipsos catechlxandos capaces reddere od recipiendum idem nuntium activo modo necnon discernendi in Itinere spirituali cateehltandorum Id quod cum fide concordat.

b) Sclmllar humanor. Nostra artas permagno scientiarum de homine Incrernmto signatur et distinguitur. Eaedem Iam non solum viris doctis et periti* reservantur, ipsuemrt hominis moderni conscientiam, quam de se Ipso hnbet. penetrant. Eaedem afficiunt relatione* sociales 3tque velutl texturam culturalem hodiernae humanitati* ellam mediocriter excultae efformant.

Magisterium scientiarum humanarum gignit ardua* quaestiones quoad earum selectionem et metholum ea» docendi, cnm amplissimus sit numera* et diversitas harum disciplinarum. Quoniam agMur de Instruendi» non viri* periti* In psycholog», sed catrchhtl*. nonna sequenda haec est, ut secernatur et deligatur id quini directe eo» iuvare potest ad sibi enmparandam communicandi capacitatem.

f'°,7na//0 *methodologica.* Suapte natura méthodologie nihil aliud est nisi attenta consideratio mediorum, quae experientia comprobata sunt. Ouarc malus momentum tribuendum est exercitiis practlcis quam 'n*UtuUoni theoricae paedagogiae. Nihilominus institutio theorica necessaria est ad Juvandum catechistam, ut ipse vnriis situâtIonibus apto obveniat, ad vitandam formam empiricam tradendi catechesim, ad percipienda* mutationes quae habentur in relationibus eduenthri*, ad recte dirigendum futurum laborem.

Bene animadvertendum est, quod attinet ad formationem catechistarum communium (qui nempe prima cntecheseos elementa tradunt), supra memoratas cognitiones melius acquiri posse, si tradantur eodem tempore quo labor absolvitur (v.g. tempore sessionum. In quibus parantur et ad trutinam revocantur lectiones catechesco*)./

11X *Modui artem eatechelicam dltrendt*—Requiritur tali* catechIstae praeparatio ut bene Interpretari queat reactiones alicuius coctus vel personae, ut valeat eorum capacitates spirituales discernere et modum eligere, quo nuntius evangelicus fructuose el efficaciter recipi possit. Quam ad rem plures dari possunt methodi: exercitia practice, labores absolvendi In communi, analysis casuum, etc. Cardo totius quaestionis in eo est, ut bene perpendatur et percipiatur capacitas communicativa nuntii Christiani. Catechesis, quae est praxis Ecclesiae, non addiscitur modo mere theorico. Ex experientia, c magistrorum peritorum ductu, cx Ipso muneris exercitio acquiritur ars catechesis impertiendae, ad quam efformandnm simul conferunt aptitude ad npostolatum. cognitio fidei, hominum et legum quae dirigunt progressu* sive singulorum hominum *ive communitatum.

114. Vita *splritualii eaieehiitarum*—Munus catechistae concreditum ab eo postulat intensam vitam sacramentalem et spiritualem, orationi* consuetudinem, sensum profundum praestantiae nuntii Christiani elusque efficaciae ad vitam transformandam, ac studium caritatis, humilitatis et prudentiae, quae sinant ut Spiritus Sanctus In catechlxandl* fecundam suam operam perficiat.

115. *Formatio eafecM*Haram—Necessprium est ut auctoritates ecclesiasticae aestiment formationem entechlslarum tamquam munus maximi momenti.

Haec formatio dirigitur nd omnes catechlstas ·, tum laicos tum religiosos» et etiam ad parentes Christianos, qui exinde validum auxilium sumere possunt ad peragendam ™ initialem et occasiona' rlinet. Dirigitur draconis et. ari modo, presbyteris. Ii. enim. <vi sacramenti Ordn---, ad Imaginem Christi, summi atque aeterni SaeerdotH ' ad' Evangelium praedicandum fldelesque dos'et ad'divïnurn^cuJtürn ceIebrandum consecrantur, ut veri Mx^ata^Nevr^TrvTamenti» \ Revera in singulis paroeciis sacerdotes Novi Testamenti» verbi Del praedicatio maxime committitur coetui sacerdotum, SH tenentur thesauros sacrae scripturae christifidelibus apere atque, per anni Htur gici cursum, fidei mysteria ct normas vitae Christianae homllii* exponere ·, Quare magni momenti est ut accurata praeparatio ealechetiea in seminariis et schnlastlcalibus alumnis impertiatur, eademque postea praefata formatione permanenti ' perficiatur.

Denique dirigitur ad religionis magistros in scholis publicis, quae tum ad Ecclesiam tum ad Rempublicam pertinent. Ad obeundum tam gravis momenti munus seligendi ii tantummodo sunt, qui Ingenio, doctrina et spirituali vita praestent .

Valde optandum est ut In hac formationis provincia vera cooperatio habeatur Inter varias activitates apostolicas et catechesim, quippe quae, etsi sub aspectu diverso, commune abwlvunt munus nuntium Christianum communicandi.

Caput FV. 1SSTHVMEXTA LABORIS

116. *Imlrumenta laborh*—Inter praecipua catechevco» Instrumenta haec recensentur·. —directoria Conferentiarum Episcopalium; —programmata; —catechism!; —textus didartiei; —media nudiovisiva.

117. *Directoria CatrchUHca*—Directoria eo spectant ut promoveatur et coordmetur actio catechlstlca ln territorio alicuius regionis vel nationi», vel etiam plurium nationum quae ad eamdem aream socio-culturalem pertinent- Antequam promulgentur, audiantur singuli locorum Ordinarii eaque approbationi Sedi* Apostollcae sublciantur ·.

118. *Programmata*—Programmata statuunt luxta aetate* vel loca vel tempora determinata fines educallvos attingendos, criteria méthodologies adhibenda et materiam Ln catechesi tradendam. Curandum omnino est ut mysteria / fidei, n fldcUbus adulti* credenda, ln programmatibus pro catechlsmis puerorum et adulescentium modo eorum aetati adaptato lum Indicentur *·.

Ca£reh(*rnf—Summum momentum tribuendum est cat**ch.»mi» ab auctoritate ecclesiastica publicatis. Eorum tinis e»l praebere per compendium et modo practice documenta revelationis traditionisque Christianae et elementa praecipua quae inservire debent ad acluosllatcm catcchi*tl-

^««tl'oncm. In debita Igitur ddlaïïStî i documen'a traditionis et maxima ridri ŋΛ PT0P°naidu<· tamquam doctrina fidei pecubares Interpretationes, quae nonnisi opiniones pri-

i ·<J 16'LE 33841,

Hma. ?IX 'inJV· *Ch* cim? d??'}7°^· c* EcrU,U

51, 5J ItE sui! 'Ctr n Tin d' Λ Ljtuxp* CoonJ.um.

d lf,,. , mundo

ratae vel sententiae alicuius scholae theologicae aunt. Ecclesiae doctrina fideliter referendo est. Hoc In loco applicandae sunt normae expositae In capite I tertiae partis.

Attentis gravibus redactionls difficultatibus necnon peculiari horum documentorum momento, summe expedit ut: aJ adhibeatur socia opera plurium in re tum catechetlca tum etiam theologica peritorum; *b)* consuluntur viri periti in aliis disciplinis tum religiosis tum humanis necnon ceterae pastorales orgunlzationcs; *c)* singuli locorum Ordinarii consulantur et de eorum sententiis ratio attente habeatur; *d)* experimenta particularia praecedant definitivum publicationem; *t)* certo temporis spatio transacto, hi libri debile recognoscantur.

Hl catech'sml, antequam promulgentur, examini ct approbationi Sedis Apostollcae sublcicndl sunt »·,

120. *Teilus dldacilci*—Textus didactlcl sunt subsidia oblata communitati Christianae, quae ln catcchcilm incumbit. Nullus textus substituere potest vivam nuntii Christian! communicationem. Nihilominus textus magnum momentum habent, quia Inserviunt ad diffusiorem explicationem documentorum traditionis Christianae et elementorum quae favent calecheticae actuosltatl. Pro reductione quoque horum textuum requiritur ut adbibentur socia opera plurium ln re catechetlca peritorum atque consulantur nhl viri periti./

121. *Libri ad usum catechislanim*—HI libri complecti debent: —explanationem nuntii salutis (lugis relatio fieri debet ad fontes, ct bene distinguendum est inter ea quae ad fidem ct nd doctrinam tenendam pertinent et ea quae sunt merae opiniones theologorum); —consilia psychologica et paedngoglca; —suggestiones ad methodum spectantes.

Praevideantur etiam libri seu scripta pro exercenda Inquisitione et activitate catechlzandorum. Haec scripta poterunt Inseri in ipsis libris ad usum catechlzandorum vel evulgari ut libelli distincti.

Cura denique habeatur ut libri ln usum parentum edantur, i agitur de catechesi pueris impertienda.

122. *Media audlouisioa*—Media audlovisiva adhibentur praesertim: *aJ* ut documenta ad Institutionem catcchlsticam elem.'ntis obiectivLs ditandam; hoc in casu excellere debent veracitate, diligenti notitiarum selectione et perspicuitate dldaetlca; *b)* ul imagines ad sensibllitatem et Imaginationem recte educandas; hoc in casu prae sc ferre debent notas pulchritudinis et efficaciae in animis commovendis.

Haec sunt munera necessaria quoad haec media: —promovere studia circa criteria quae dirigere debent creationem et selectionem horum mediorum, congruenter ad peculiares aspectus nuntii christianl qui proponendi sunt ct ad peculiares coetus hominum nuibus destinantur; — instruere eatechistas nd rectum usum horum mediorum (saepe enim contingit ut eatechistae nesciant naturam propriam locutionis per imagines; multo saepius fit etiam ut media audlovisiva malo adhibita perducant ad se gerendum non active sed passive; etc.).

123. «Afass *media*·—«Mass media» quae dicuntur. Inter alia Id efficiunt, ut notns realltatis el actualitntis tribuant factis, institutis et Ideis, de quibus loquuntur, et, e contra. Imminuant In communi aestimatione momentum carum rerum, dc quibus tacent.

Nuntius ergo salutis locum habere debet inter mcdln communicationis socialis. M Quare satis non est ut perficiantur
168 media, quibus Ecclesia / iam gaudet in hoc campo, sed necessarium etiam est ut promoveatur cooperatio Inter productores» scriptores el scaenicos artifices qui In hunc finem operam praestant. Huiusrnodi cooperatio postulat ut ln ambitu national! et international! instituantur coetus virorum peritorum, qui veram utilitatem afferre possint, sl consulantur circa programmata activitatum, quae religionem resplclant.

Item munus catecheseos est educare christifidrles ad discernendam naturam atque valorem carum rerum, quae per «mass media» proponuntur. Hoc tamen, uti patet, requirit praeviam cognitionem technicam locutionis propriae horum mediorum.

124. *tlnslrnclio iuxta programmata*·—In ambitu mediorum audiovisivorum, quae catechesis adhibere potest ac debet ut ■uum finem melius consequi possit, neglegenda non est illa nova ac hodie magis magisque invalescens methodus, quam in rei didactlcae campo «instructionem iuxta programmata» («litruzionc programmata») appellant.

Hac in re, tamen, debita ratione liabitn difficultatum quae oriuntur tum cx veritatibus docendis tum cx fine Ipsius catecheseos, caveantur extemporales explicationes; sed tum In apparandis programmatibus tum etiam in veritatibus ope Imaginum exprimendis, conluncta advocetur opera hominum peritorum in sacra theologia, ln catechesi, in arte dldaetlca audlovisiva.

Caput V. Catecheseos organizatio

125. *Catecheseos organisaiio*—Intra ambitum cuiusvis Conferentlae Episcopalis, orcnnizatlo catecheseos potissimum complectitur structuras dloeccsanns, regionales, nationales.

Fines praecipui harum structurarum sunt: *a)* promovere nctivltntr* catechisticas; *b)* cooperari cum ceteris Inceptis et operibus apottolicis (v.g. cum commissione llturgico, consociationibus apostolatus laleorum, commissione oecumcnlca, ete.). quia hae omnes activitates Ecclesiae partem habent,
109 etsi modo diverso. In ministerio verbi./

u Cfr. n. 134. 11 Cfr. Deer. *de* instr. ccmmunicUioal* socUIis /Wrr «riri-

126. *Structurae dioecesanae*—Decreto *Provido tone* u sta tutum est Officium Catechisticum dioecesanuro, cuius munu* est totam organisât Ionem catcchistleam moderari. Huiusrnodi Officium dloceesanum complecti debet coctum personarum, quae specifica competentia praeditae sint. Amplitudo et diversitas quaestionum, de quibus est agendum, postulant ut rcsponsabilitatcs distribuantur inter plures. qui vere sint periti.

Officium dloecesanum promovere quoque debet ne dirigere laborem carum organlzatlonum (uti sunt centrum catechisticum parocciule» confraternitas doctrinae Christianae, etc.), quae sunt veluti cellulae fundamentales actionis catechlsticac.

Centra permanentia ad eatechistas formandos condenda sunt a communitatibus localibus. Hoc modo manifeste patet apud populum Christianum opus evangelizationis et actionem docendi nuntium salutis ad omnes pertinere.

Officium Catechisticum igitur, quod ad Curiam dioccesanaiu pertinet, est instrumentum quo Episcopus» caput communitatis et magister doctrinae, utitur ad universas activitates catechisticas dioeceseos dirigendas ac moderandas.

Nulla dioecesis proprio Officio Catechlstlco carere potest.

127. *Structurae regionales*—Expedit ut variae dioeceses propriam actionem conîungant, in communem utilitatem conferentes experimenta ct incenta, officia et subsidia; ut dioeceses melius instructae auxilium afferant ceteris et ut programma communis actionis apparetur quod universam regionem attingat.

128. *Structurae nationale»*—Necessarium omnino est ul Conferentia Episcopalis, ac magis directe Commissio Episcopalis pro catechesi, organo quodam permanenti instruatur.

Hoc Officium vel Centrum Catechisticum Nationale sibi duplex munus proponit: — inservire necessitatibus catechisticls quae ad totam Nationem pertinent. Huc spectant scripta typis edita quae momentum habeant ln tota Natione» congressus nationales, relationes cum «mass media»,/ el generatim ea omnia opera et incepta quae facultates singularum dioecesium vel regionum excedunt; — inservire dioecesibus et regionibus ut evulgentur notitiae et Incepta catechlstlca, actio coordlnetur et auxilium afferatur dioecesibus minus in re catcchetlca maturis.

Praeterea pertinet ad Officium vel Centrum Nationale etiam coordinare propriam actionem cum actione ceterorum institutorum pastoralium nationallum, itemque cooperari cura universo motu catechistIco international!.

Caput VI. Coordinatio actionis pastoralis CATECHISTTCAE CUM UNIVERSA ACTIONE PASTORALI

129. *Catechesis et actio pastoralis*—Cum quilibet actus, qui momentum habeat in Ecclesia, ministerium verbi participet, ct cum catechesis semper relationem habeat cum universa vita ecclesiali, hinc sequitur actionem catechistlcam necessario coordinationem postulare cum generali actione pastorali. Finis huius cooperationis in eo positus est, ul communitas Christiana congrua ordlnataque ratione crescat atque evolvatur, quippe quae, etsi variis specificis muneribus distinguatur, nihilominus ad unicam fundamentalem metam contendit.

Necessarium igitur est, ut catechesis cum ceteris activitatibus pastoralibus consocietur *·, hoc est cum motu bibllco, liturcico, oecumcnlco, cura apostolatu laleorum. eum actione sociali, etc. Praeterea prae oculis habendum est hanc cooperationem necessariam esse inde nb initio, hoc est inde a tempore, quo studia et rationes organization!* laboris pastoralis inchoantur.

130. *Catechumenalus adultorum*—Catechumenatus adultorum, qui simul est catechesis, participatio liturgica et vita communitnria, praeclarum exhibet exemplum talis Instituti, quod gignitur c cooperatione diversorum munerum pastoralium. Eius finis enim est dirigere iter spirituale hominum, qui nd baptismatis receptionem sese praeparant, eorum mentis habitus ct morum mutationem moderari. Est schola praeparatoria vitae christla/nac» Introductio ad vitam religiosam, liturglcam, carltativam el apostolicam populi Del *·. Lniversa communitas Christiana per palrinos, qui eius vicem gerunt, non nutem solum sacerdotes vel catechistac, in hoc opus incumbit.

Caput VII. Necessitas promovendi INVESTIGATIONEM SCIENTIFICkM

131. *Investigatio sclcntifica—AAtenln* celeri evolutione culturae hodiernae, motus catcchlsticus, Investigatione scientific* destitutus, progredi nullo modo poterit.

Quare necessarium est ut organn nationalia Contcrcntiarum Episcopalium investigationes consociatas promoveant. Opus scilicet est ut decernatur programma quaestionum investigandarum; ut cognitio habeatur quaestionum, quarum studium iam in cursu est, ct opportunae (neantur rationes eum viris peritis qui In eas incumbunt; ut studium instituatur quaestionum nondum Investigatarum, coHati* hanc ad rem necessariis subsidiis oeconomicis.

Occurrere possunt argumenta investigationum, quorum momentum universale est: v. g. relationes quae Intercedunt eatccheslm Inter et exegesim hodiernam, catecbeslm et nn-

‘‘Cir. *A*. .4 S. 27 (toj5|. pp. ijr s*. [LE x»m). uCfr. Motu proprio ffr·. I«ώζ Sj«k£i/. i7 [LE 34571- 11 Cfr. Drcr. de aetiv. taiWM. Ect^u*» ,4J *tfKln dn-ixiha*. 1V«4 JLE 3364'; Cbest. de S. Litum* SacrvMMcf»«« Ccn.'tJiw'n. 65 (l.E 3141 ξ Iker. de p«L Epwrcp. munere ta EcthsU

ethropologlam. eatecheslm et «mais media», etc. Natura atque difficultate* harum Investigationum saepe cooperationem Internationalem suadent,

Caput Vin. Cooperatio internationalt·
ET RELATI0XE5 CVM StOE APOSTOLICA

132. Coopéraiio *fnfrrnnlionofii*—**Collegium Apostolleum modo vdidali munere suo fungitur Pluries ln hae Directorii parte considerata sunt consectaria, quae orta ex hac solidarietale catechcshn attingunt (v.g.: eaput II: comparatio metarum pastoralium inter natione* magis proxima»; caput IIT: erectio institutorum superiorum; caput IV: elaboratio instrumentorum communium laboris; caput VIL Inquisitio scirn-**
>'2 **liflcaU**

Cooperatio International!* requiritur etiam ln lis quae pertinent ad ministerium verbi directum ad emigrantes.

Munus absolvendum duplex est. Ex una parte necessarium est ut migrantibus verbum Dei praebeatur. Cum diversa sint lingua, cultura, consuetudines. Id postulat mutuum commercium sive notitiarum sive personarum inter ecclesia» nationum unde migrante* proveniunt et ecclesias nationum quae eo* excipiunt. Ex altera parte necessarium est ut ministerium verbi valeat reddere Christianos nationum, quae hospitium dant, conscio* problematum quibus migrantes premuntur, et prompto* ad eos fraterno amore excipiendos.

Cooperatio Internationails requiritur etiam pro catechesi «tunstannn». Comtat enim «torismum», quem vocant, magi* magfsque Inter omne* nationes propagaril'.

Cooperatio Interna!kmalls observantiam ostendere debet erga munera et condicione* ecclesiarum localium. Quare natione* quae ruagS progressae sunt quoad personas bona oeconomica et Investigationem scicntifieam, auxilium afferant ceteris nationibus minus progressis, neque exigant ut suae cogitandi agendlque ratione* suaeque methodi adhibeantur.

133. Sonda Sed«~Sicut Petrus constitutu» est caput CoDegil Apostolorum et fundamentum super quod aedificatur Ecclesia, ita Successor Petri, Romanus nempe Pontifex '·, est capot visibile Collegii Episcoporum tottusque populi DcL Ipse suum univervale munus docendi atque regendi adimplet ut Vicarius Christi et totius Ecclesiae Pastor *· semper ad utilitatem spiritoalemque progressionem populi Dei. Potest autem hoc «uura munus secundum necessitates Ecclesiae libere adimplere, sive modo personali, sive modo proprie coDegiali, una scilicet cum Ecclesiae universae Episcopis. Modum autem personalem exercet vel propriis acti* vel per acta minhtrnalia, in primis Dlcasteriorum suae Romanae Curiae.

131. *Sacra Congregatio* **pro** *Clrrlcli*—**ResponsabBitas eerl trail* catecheseos territoriorum luris »k dicti communis Sacrae Congregationi pro Clericis (Officio Secundo) commissa esL Ip» munere fungitur adhborandi, coordlnandi et moderandi In 11* fovendis quae spectant praedicationem verbi Dei et**
173 **«postolatus/ opera; notitias evulgandi collaborationemque inter varias rationes, prout fleri potest, promovendi.**

Operam Impendit ln Incrementum et moderamen officiorum quae catechesi praeficiuntur.

Recognoscit et approbat directoria de catechesi, catechlsmos atque programmata praedicationi» verbi Dei a Conferenti!.* Eplscopc.rcm confecta. Congmsu· catechHtlco» nationales fovet vel Internationale* probat aut cogjt ··.

Admxuvm. **De primo accessu ad Sacramenta Paenitentlae et Eucharistiae**

Inter alia catecheseos munera praeparatio puerorum ad sacramenta poenitentiae et Eucharistiae magnum momentum habet. Ad rem quod attinet opportunum retinetur quaedam principia In memoriam revocare et quaedam animadvertere de quibusdam experientiis, quae ln aliquibus Ecclesiae regionibus aut lori» novissimis hi* temporibus peractae sunt.

1. De ariale *discretIonii*—**Aetas apta ad horum sacramentorum receptionis Initium faciendum, censetur aetas quae in Ecclesiae documenti» appellatur rationis seu discretioni*. Maro aetas dum ad confessionem tum ad communionem ea est ln qua puer Incipit ratiocinari, hoc est circa septimum annum, sive supra, sive tnirn. Ex hoc tempore Incipit obligatio sutlsfatlendl utritme praecepto confessioni* et communionis» ». Laudabile est hanc aetatem, quae per gradu* se evolvit, quae varii» condicionibus submittitur et quae in singuli* pueri» propriam Indolem praebet. Investigationibus psychologiae pastoralis scrutari atque describere. Caveatur tamen ne tempus in quo praeceptum confessionis et communionis per sc obllgan Incipit extra praedicto* limites, ceterura non rigido*, extendatur.**

2. *Df nnKlrnltnc moralU puerorum /annaHone et* **increment—In puero, dum pedetentlm ratiocinandi capacitas evolvitur, ellam conscientia morahs excolitur. Id e*l facultas actione* suas relate ad nonnam moralem dlludicandl. Ad hanc conscientiam moralem pueri/ efformnndam varia concurrunt elementa et adluncta: familia eiusque Indole* et disciplina quae in primis vitae pueri anni» inter alias educationi» causas' eminet; cum aliis consuetudo necnon opera et testimonium communitatis ccclcsialis. Catechesis, vero, munus suum institutionis et efformntioni* fidei christlanae exsequens, haec varia educationis elementa ordinat, elsquc favet ct cuniunclim cum eis agit. Hoc tantum modo Ipsa poterit Iter pueri ad coelestem Patrem opportune dirigere atauc deflectionr* out non rectas orientationes vitae, quae evenire poterunt, corrigere. Absque dubio hac aetate pueri* loquendum c*t modo quantum fieri potest simplici: dc Deo ut Domino et Patre nostro, de Elu» erga no» amore, de lesu. Filio Del. qui pro nobis factus est homo, mortuu* est et resurrexit. Dilectionem Del considerans, puer poterit gradatim percipere malitiam peccati, quod semper Deum Patrem fesumqne offendit, quodque adversatur caritati qua proximum et nosmetipso» diligere debemus.** 174

X De momrn/o wrramenff *pamilcnllat puerit explicando*—**Puer, qui incipit Deum peccato offendere, incipit quoque affici desiderio veniae assequendae non tantum a parentibus aut propinqui» sed etiam a Deo. Catechesis illum adluvet In hoc cius desiderio salubriter colendo tique inculcet sanctam aversionem a peccato necnon necessitatem emendationis et potissimum amori» In Deum. Peculiare munus catecheseo», ad hoc quod attinet. ln eo est ut Idoneo modo explicet confessionem sacramenlalem esse medium veniae suscipiendae Ecclesiae filiis oblatum. Immo per se et necessarium, cum qui» in grave peccatum Inciderit. Profecto parentes Christiani et educatore* religiosi Ita puerum instituant oportet, ut in primis satagat progredi In intimiorem Domini lesu dilectionem et genuinum proximi amorem. Doctrina de sacramento paenltentiar proponenda est in ampks ambitu purificationi* et profectu» spiritual·* conquirendi cum magna fiducia In Del amore et misericordia. Hoc modo pueri non solum paulatim exquisitum conscientiae sensum acquirere possunt, sed nec animum demittunt, cum ln quid minus rectum Inciderint.**

Eucharistia est apex ct centrum totius vitae christlanae. Ad communionem recipiendam, praeterquam quod statu* gratiae requiritur, magna animae puritas plane convenit. Sedulo tamen ornatam est ne pueri» videatur necessariam esse confessionem ante susceptionem Eucharistiae. etiam mm qui», Deum sincere diligens, a via divinorum mandatorum non graviter discessit./

4. *De qaibaidam* **nocif** *experienliii*—**Novlsshnl* his temporibus ln quibusdam Ecclesiae regionibus, nd primum accessum ad sacramenta paenitentlae et Eucharistiae quod attinet, experimenta facta sunt. quae tamen dubium et perplexitatem movent.**

Ad apte anticipandam puerorum comrounlonern. nd vitanda* futurae vitae christlanae psychologicas perturbationes quae ex festinato confessionis usu provenire possunt, nd fovendam denique meliomn educationem spiritus paenitentlae necnon validiorem praeparationem catechcticam ad ipsam confessionem, vistxm e»t nonnullis puero* admittendos esse ad primam communionem absque praevia susceptione sacramenti paenitentlae.

Verumtamen accessu» ad sacramentum paenitentlae inde ab Initiis aetati* discretionis, dummodo, ut par est, benignam prudentemque praeparationem catecheticam sequatur, per sc animo* puerorum non laedit. Spiritus autem paenitentlae. Institutione catechetica etiam po*t primam communionem protracta, amplius evolvi poterit; ac pari modo crescere poterit cognitio et aestimatio magni doni quod Christus hominibus peccatoribus sacramento veniae ab ipsis accipiendae réconciliationlsque cum Ecclesia largitus est ·.

Haec non impediverunt quin ln quibusdam loci* Introducta sil praxis qua aliquot anni de more intercedant Inter primam communionem et primam confessionem, ln aliis vero loci* Innovatione cautiores factae sunt, sive quia prima confessio non adeo procrastinata e*t, sive quia ratio habetur iudlcil parentum qui malunt ut pueri ante primam communionem nd sacramentum paenitentlae accedant.

5. *Praxlt communis eloens rr.agnl facienda*—**Summus Pontifex Plu» X declaravit: «Consuetudo non admittendi ad confessionem pueros, aut numquam eos absolvendi, quum nd usum rationi* pervenerint, est omnino improbanda» *. Vix autem consuli potest luri quod pnrri baptlxatl habent peccata *ua coniileadi, si ineunte aetate discretioni* ad sacramentum paenitentlae non praeparantur suavlt^rque adducuntur.**

Prae oculis etiam habenda est utilitas confessionis, <raoe virtutem suam retinet, etiam cum circa peccatn tantum venialia versatur et quae gratiae et caritati» augmentum confert, bonas pueri dispositiones/ ad Eucharistiam acclplendam auget et ad Christianam vitam perficiendam luvat. videtur proinde utilitatem confessioni* excipi non posse nomine Illarum formarum narnItentlallum aut ministerii verbi, quibus apte virtus paenitentlae In pueris excolitur, quae tamen UOK? ^crn5* P°*'unl una nim paenitentlae sacramento, Ξ!' » CIVpra.rpani'0· E^P^rirntla pastorali» Ecclesiae, testimonii» diam hodiernis illustratur, cara aeA'"Jquar ^^«MoηI» dicitur, idonea sit ad binè nâe^™»a?*lla baptlnnalls puerorum ope receptioni» Driînos7raCro U*?®cran'7n'on»m paenitentlae et Eucharistioe SwndnT^aV 1 UUque cum auxilio prolatae catecheseo» gen^Bl^quaV ^7b',a Pπ1χl communi et a quae p<r se derogari nequit sine Sedi* Apostoiicae 1'®

(rtftwM. xwj (LE VJii Derr de Mtbr. csaioa. Eetksiie *Ad cmirt Jtn*ua>*. O. Dror. d* P*rt- EpHoop tMive» ia Eccksu CVisfxi Diim-

R/tew, >1 TE μρ|. |WCtr UmL .rn, ce KccieUi Lmw i
••Ctr. Gorst Apost. Rrr«im &dmw w r îw t w .ôq (LE M57h Uturas Secnun» Statui 4M w wpali o. uvii.
» Drer. Omi MApdan, I.A. A.5. i(i*to|,p jSx.

. *i* « ÎLE W]. · Decr. O—.

bwfpUelto, auditi» Conferenti!» epl»eopallbu», eodem Sancto Sidet eIncdIre ludleal ut vigent In Ecclesia contuetudo praemittendi contritionem primae communioni servetur: quod minime Impedit quin varii* modi* hncc consuetudo perficiatur verbi gratia ope celebrationi* pncnitcnthills communis quae pnrcM^t >ut «eqiiatur ecceMum ad lacramniiluni paenil^ntlne.

Ptculiarrt diversarum regionum ratione· et ediunctn. Sancta Sede* non negliglt, sed hortatur Episcopos ul in hoc non levi negotio ob u»u vigenti non discedant, nisi termone prius cum Inva Inito In spiritu hlerorchicac communionis. Sequo Ipsi ullo modo sinunt ul parochi nut educutore» nul religiosa Instituta usum vigentem derelinquere Incipiant nut pergant.

Jn regionibus autem ubi novae praxes Inm Introductae sunt quae a pristina notabiliter discedunt, Contercntlae episcopales lita experimento novo examini sublccre velint; quod *1 deinde eadem longius protrahere cupiant. Id ne faciant, nisi ternione cum Sede Apostolica prius habito alquo cum eodem Sede, quae ea* libenter audiet, animo uno.

Hoc Directorium Generale una cum Addendo Summus Pontifex Paulin Papa VI, Litteris tuae Sccrelarlae Statut n, **177335** *diei* **18** *Martii* **1071,** *approborit et auctoritate tua confirmavit ft publici turi» fleri iussil.*

Bomae, die 11 aprlll* 1071, In Resurrectione Domini.— Ioannes **I. Card.** Wjuoitt, *Praefectus.* **Petrus Palazrinl, α** *Secretis.*

3966

1971 APR 11.-SC CULTUS, DECRETUM. AAS 63 (1971) 712

Latina editio libri Lituroiae Horarum iuxta ritum Romanum evulgatur et typica declaratur

Horarum Llturgla, quam ex antiqua consuetudine diei decursu celebrare consuevit. Ecclesia praeceptum Domini adimplet de oratione numquam Intermittenda, slmulque laudes Deo Patri persolvit ct pro mundi salute interpellat.

Quapropter Concilium Vaticanum II, traditam Ecclesiae disciplinam plurimi faciens, candcmque renovare cupiens, sollicite curavit, ut huius precationis apta fieret Instauratio, quo melius ac perfectius sive a sacerdotibus sive ah aliis Ecclesiae membris in hodiernis rerum adiunctis peragi posset (cfr. Const, de sacra Liturgia, *Sacrosanctum Concilium.* n. 84) [LE 3141].

Opere nunc instaurationis ad exitum perducto et a Paulo Pp. VI approbato per Constitutionem Apostolicam *Laudis canticum,* dic 1 novembris 1970 signatam [LE 3914], Sacra haec Congregatio pro Cultu Divino librum, lingua Latina exaratum ad celebrandam Llturglam Horarum luxta ritum Romanum, evulgandum curavit, eiusque editionem, quae nunc exhibetur, typicam esse declarat.

Contrariis quibuslibet minime' obstantibus.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 11 aprills anni 1971, dominica Paschae in Resurrectione Domini.—Arturus Card. Tabera, *Pracf,* H. Bugnini, *a Secretis.*

Ada. vide sub die 1971 Apr. 11: LE 3967.

3967

1971 APR 11.-SC CULTUS DIVINI, DECRETUM. PART.·

INSTITUTIO GENERALIS DE LITURGIA HORARUM

Caput I

De Liturgiac Horarum seu Officii Divini momento in vita Ecclesiae

1. Publica et communis oratio populi Del Inter munera Ecclesiae primaria merito habetur. Inde ab Initio qui baptizat! ■uni «erant perseverantes in doctrina Apostolorum et communione, fractione panis ct orationibus· *(Aci* 2, 42). Pluries autem Actus Apostolorum testantur communitatem Christianam unanimiter oravisse '.

Singulos quoque fideles cortis horis ln orationem Incubuisse Ecclesiae primaevae testimonia docent. In variis deinde regionibus consuetudo mox invaluit peculiaria tempora communi precationi destinandi, voluti postremam diei horam, cum advesperascit ac lucerna accenditur, ve! primam, cum nox sub diurni sideri* ortum vergit ad finem.

Decurrente nutem tempore, precatione communi sanctificabantur ceterae quoque Horae, quft* Patres in Actibus Apostolorum adumbratas legebant. Ibidem enim discipuli perhibentur hora tertia congregati ·. Apostolorum Princeps «ascendit In superiora ut oraret circa horam sextam» (10, 0); «Petru* .. et loannes ascendebant In templum ad horam orationis nonam» (3, 1); «media... nocte Paulus et Silas orantes laudabant Deum· (16, 25).

2. Huiusmodi orationes in communi peractae paulatim nd modum definit! Horarum cursu* Instruebantur. Haec Liturgia Horarum seu Officium divinum, lectionibus quoque ditata, est praecipue oratio laudis et deprecationis, et quidem oratio Ecclesiae cum Christo et ad Christum.

I. De oratione Christi

Christus exorator Patris

3.Cum venit ad Del vitam hominibus impertiendam. Verbum quod a Patre procedit ut splendor gloriae eius, «summus Novi atque Aeterni Testament! sacerdos, Christus lesus, humanam naturam assumens, terrestri huic exsilio hymnum Illum invexit, qui In supernis sedibus per omne aevum canitur» Exinde in corde Christi Inus Dc! resonat verbis humanis adorationis, propitiationis et InterccAsfonis: quae omnia novae humanitatis princeps ct Mediator Del et hominum nomine et in bonum omnium Patri exhibet.

4. Ipse nutem Filius Del, «qui cum Patre suo unum» est (cf. Io. 10, 30) et ingrediens mundum dixit: «Ecce venio ut faciam, Deus, voluntatem tuam» *(Hebr.* 10.9; cf. /o. 6, 33), orationi* suae dignatus est etiam documenta concedere. Saepissime enim euro orantem referunt EvangeUa: cura eius missio a Patre revelatur *, antequam Apostolos vocet ·, cum Deum In panis multiplicatione benedicit ·, cum transfiguratur ln monte ·, cum surdum mulumque sanat · et Lorarum resuscitat ·, antequam α Petro confessionem postulet ", cum discipulos docet orare cum discipuli α missione revertuntur ", cum parvulos benedicit u et pro Petro rogat ,4.

Cotidiana eius navitas arcte cum oratione nectebatur, quin etiam ex ea quasi fluebat, cum ipse in desertura vel in montem secedebat ut oraret ", diluculo valde surgens '· aut sero usque nd quartam vigiliam noctis " pernoctans in oratione Del ".

Ipse quoque, ul merito creditur, partem habuit In precibus tum Ils, quae publice fundebantur et In synagogis, quas intravit die sabbati «secundum consuetudinem suam» ", et ln templo quod domum orationis appellavit ··, tum Iis, quae iirivatfm n piis Israclitis de more cotidie recitabantur. Proerebat etiam traditas benedictiones Dei In cenis, ut expresse narratur In multiplicatione panis ", In Cena sua novissima ", In cena Emmaus °; similiter cum discipulis hymnum dixit ",

Usque ad extremum vitae, appropinquante iam Passione ", in novissima Cena ", (n agonia " et In cruce " orationem divinus Magister ostendit id esse quod ministerium suum messianlcum et paschalem exitum animaret. Ipse enim «ln diebus carnis suae preces, wpplicationesque ad cum, qui possit illum salvum facere n morte cum clamore valido et lacrimis offerens, exauditus est pro sua reverentia» *(Hebr.* 5, 7), ct perfecta oblatione In ara crucis «consummavit in sempiternum sanctificato*» *(Hebr.* 10, 14); suscitatus denique a mortuis, semper vivit et orat pro nobis ".

IL De oratione Ecclesiae

Praeceptum orationis

5. lesus, quod Ipse fecit, nobis quoque facere praecepit. •Orate» enim saepe dixit, «rogate», «petite» * ·, «ln nomine meo»M formam etiam precandi tradidit in oratione quae dominica dicitur ", ct orationem monuit esse necessariam ", et quidem humilem ", vigilantem ", perseverantem et in bonitate Patris confidentem ", intentione puram ct Dei naturae consentaneam ,T.

Apostoli vero, qui In Epistolis passim orationes, praesertim laudis et gratiarum actionis, nobis tradunt, et Ipsi nos monent dc orationis ln Spiritu Sancto ", per Christum " Deo oblatae ", Instantia ct assiduitate " deque eius efficaci vi ad sanctificationem ·· necnon de oratione laudis ", gratiarum actionis ", petitionis " ct pro omnibus Intercessionis

Orationem Christi Ecclesia continuat

6. Cum homo lotus a Deo sit, hanc Creatoris sui dominationem agnoscere et fateri debet, quod pii homines omnium temporum orando revera fecerunt.

Oratio vero, quae ad Deum dirigitur, conectatur oportet cum Christo omnium hominum Domino, unico Mediatore , per quem solum habemus accessum ad Deum ". Ipse enim itn universam hominum communitatem sibi coagmentat '

• Con-. VaL II. Const, de sacra Liturri», *Saeroiaadam CcmcQiam, a.* S3 *[LE* 3x41]. · *Le.* 3. *21-32.* * *Le. 6, 12-* ' *MI. 14. iy.* X5. 3$ *Me.* *· 4Π S. *T. Lc.* 9, 16·. *to. 6,it.* ' *Lc. 9,* 2S-39. ' Me. 7.34- '/«· ". 4' «· J ?' lS- »» *Le 11, 1.* ‘‘Mi. IX, 25 SS-; *Le.* xo. 21 **- ‘‘Mi. *19,13. "Le- 22,* 32. »· *Me.* x. 35; 6, 4G; *Le.* 5.16 cf. *Mi.* 4, x P*r.; *Ml. 14,* 23. *Mc.* r, 33- ".MLx 4,23.25; VC.6.46US. "£z.6,X2. "£x.4.x6 "ML2i.i3Wr ii îf*t* 19 par.;-V/, 15, 36 pxr. 11 Λ/L 36. *6 par. w *Le-* 14+3<>» 3opnr "7c ' V ;7u " to. x-Λ *Mt. 26,* M *3.34· 46; *Mi. 27.* 46. *Mc 13. 34.* "Cf *Htbt. 7, 33. -/ ML S.* 44; 7. 7; 2«. 4î£Mr. 13. 33; *4» 3$; *Le.* 6, 38; xo, *3·, *il,* ç aj s. *26.* " *Mi. 6,* 9 13; *Le. il,* 2-4. 36. *Mc. 13,* 33- x». 3-X3: »5

lac. **3/15** x **to. 3, 22; 3. «4 *- " *Ef*- 5. *9 M *Hebe.* »3. »5· d£,X9· l· ·· *Coi.* 3, xr, «Λ 4. 6; *c Th.* 5. «r» * 1.1. ‘‘ *R*. a. *6; P** 4.6. ·* *Rom.* 15, joç *r Ti*. a, i «4 *Eph. 6,* xS; r *Th.* 5,23; *Ise*..3. X4< x6 *I Tim. s,* 5; *Hebr.* β, 6; 9. X5; xx. *4- " *Rc~.* 5» *L; Mp*. ¼ iß i ȷ̈ tx ". " L**

ut Intima vigeat necessitudo Inter orationem Christi atque orationem totius generis humani. Nam In Christo In coque solo religio humana pretium salutiferum finemque attingit.

7. Specialis tamen atque arctissima necessitudo Inter Christum Intercedit lllosque homines, quos tamquam membra in suum cornus, quod est Ecclesia, per sacramentum regenerationis astunut. Sic enim α canite In totum corpus diffunduntur omnes divitiae, quae sunt Filii: communicatio nempe Spiritus, veritas, vita et participa!io ehis divinae filiationis quae in tota eius oratfoae, cum apud nos degeret, manifestabatur.

Sacerdotium etiam Christi α toto corpore Ecclesiae participatur, ita ut bnptizatl per regenerationem et Spiritus Sanet! unctionem consecrentur in domum spiritualem et sacerdotium sanctura ··, Hanique capaces Novi Testamenti cultus, qui non e viribus nostris, «d e Christi merito ac donatione procedit.

«Nullam maius donum praestare posset Deus hominibus, quam ut Verbum suum, per quod condidit omnia, faceret filis caput, et illos el tamquam membra coaptaret, ut esset Filius Del et Filius hominis, unus Deus cum Patre, unus bomo cum hominibus, ut et quando loquimur ad Deum deprecantes, non inde Filium separemus, et quando precatur corpus Filii, non a se separet caput suum, sltque Ime unus salvator corporis sui Dominus noster lesus Christus Filius Dei, rrui et oret pro nobis, ct oret In nobis, ct oretur α nobis. Orat pro nobis ut sacerdos noster, orat in nobis ut caput nostrum, oratur a nobis ut Deus noster. Agnoscamus ergo et in illo voces nostras et voces eius In nobis ".

Ia eo Igitur posita est Christianae dignitas orationis, ut ipsam Unigeniti pietatem erga Patrem caraque orationem participet, quam ille ia vita terrestri verbis expressit, quaeque nunc, nomine quoque rt In salutem totius generis humani. In universa Ecclesia et in omnibus eius membris indesinenter perseverat.

Adio Spiritus Sandi

8. Unitas vero orantis Ecclesiae a Spiritu Sancto efficitur, qui Idem est In Christo in tota Ecclesia et in lingulis baptlxatis. ipse «Spiritus adluvat Infirmitatem nostram* rt «postulat pro nobl* gemitibus Inenarrabilibus» (*Itom*. 8. 26n Ipse, utpote Spiritu» Fihi, Ingerit nobl* «spiritum adoptionI» filiorum, in quo clamarauu Abba. Paler» (*flom*. *3,* 15*. cf. *Cal.* 4, 6; 1 *Cor.* 12, 3; *Epb*. 5,18; /sd. 20L Nulla ergo oratio Christiana haberi potest tine Sancti Spiritus actione, qui, totam Ecdesiam uniens, per Fdium ducit ad Patrem.

Indoles rommunilarla orationis

9. Exemplum proinde et praeceptum Domini atque Apostolorum scraper et Instanter orandi habenda sunt non tamquam regula mere legalis, sed pertinent ad intimam essentiam fpsin* Ecclesiae, quae commonitas est quaeque Indolem suam communitarian» orando quoque debet declarare. Hinc in Actibus Apostolorum, cum primum de communitate fidelium sermo fit. congregata Ipsa In actu orationis apparet «cum mulieribus et Maria Matre lesu et fratribus eius» (*Ad*. 1, 14). •Multitudinis autem credentium erat cor unum el anima una» *fAd*. 4, 32», quorum unanimitas verbo Del. communione fraterna, oratione ct Eucharistia Innitebatur

Lkct autem oratio, quae tit in cubiculo et clauso ostio M, semper quidem necessaria et commendanda u, a membris Eccieuae per Christum in Spiritu Sancto peragatur, orationi tamen ccramunltuth dignitas competit speciali*, cum Inse Christus dixerit: «Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, Ibi sum tn medio eorum» (>fL 18, 20).

HL De Litvxgia Horahvm

Consecrabo (ereporlx

10. Cum Christus praeceperit: «Oportet semper oraro ct non deficcro» ilx. 13. 1). Ecclesia, huic admonitioni fideliter obtemperans, preces fundere numcpiam intermittit atque hisce verbis no» adbnrtatur. «Per ipsum (letum) otferamu» hostiam laudis semper Deo» (*Hebr. 13,* 13). Huic praecepto satisfit non tantum Encharislia celebranda, sed etiam aliis modis, praesertim Liturgia Horarum, culus Inter allas liturglea» actiones id ex antiqua traditione Christiana proprium est. ut totus per eam cursus diei ac noctis consecretur ··.

11. Qoomara ergo sanctificatio dkl totlusque operositatis humanae ad ftnem pertinet Liturgiae Horarum, eius cursus ita Instauratus est. ut Horis veritas temporis, quantum fleri posset, redderetur, simulque ratio haberetur hodiernae vitae tonditionum

Quare «praestat alve ad dlrtn rovera sanelineandum, sive ■d ipKU» Horas cum fructu spirituali recitandas, ut In Horarum absolutione trnipus servetur, quod proxime accedat ad tempus verum uniuscuiusque Horae canonicae *'·.

Ratio Infer *Liturglam* Horarum »l *Euchorlitlani*

IX Liturgia Horarum dilatat '· ad varias diri horas laudes el graturum actinnes, necnon memoriam mysteriorum salutisdeprocationes ac caelestis praeiibationrni gloriae, qune prae.

Cbm. Vat Il. Coast dt «Kra Utwri», Sax»'««rfv·· Coorifatm. n. Bj. [LE IUI)· ''Cotx Vat- II. Cetu. dr-m. de ErcksU. L»uwn (mlnn, a tonJIppK Asrwttte». *E«ia«r*j* tn S%i: CCLy). 1176, M C! L·. ta, «1. *ffWsAn* Ircis «asntearit Spirits Sancto. «t diiiL 'Conticor. tftt. Pstef-· MCI *Ad* r «» α ''C! ML B. L ''Cl cwsVst II. Cerat de saevs LitariU, Saron<»«.'a« Ce«vdt««. a. 11 TLE 3141 1· ''Cl. Qxx. Vit. IL Cocut de sarrs Diam. Seeritamdum Ctwùum, n. 83.Ï4 (LE 1141). •'CLIW..B. M ''JW.n. 94 »· Cf. Cooc. Vat II. Decr. de prosVytarorom mirusVert) el vtu. P»««hKr»ra·» riimi, a. 5 (LE jjSjb

'cen*~m "

Chrlsll sacerdotalis munrrli rifrclla/lo in Liturgia Horarum

13* ..**l''manac demptionis rt perfectae Dei glorificationis opus* · Christus In Spiritu Sancto per Ecclesiam suam exercet non tantum cum Eucharistia celebratur et sacramenta administrantur, sed etiam, prae ceteris mentis, eum Liturgia Horarum persolvitur **. In ea Ipse prarsrns adest, dum coetu* congregatur, dum verbum Dei profertur, «dum supplicat et

Sanctificatio hominis

14. Ita autem sanctificatio hominis efficitur M et Del cultus exercetur in Liturgia Horarum, ut in ra quasi commercium Instituatur seu dialogus ille Inter Deum et homines, quo •Deus ad populum suum loquitur, ... populus vero Deo respondet tum cantibus tum oratione» ··.

Sanctificationem profecto uberrimam cx Liturgia Horarum assequi possunt participante* per salutare Dei verbum, quod in ea magnum momentum oblinet» Ex sacra enim Scriptura lectiones fiunt. Dei verba In psalmis tradita in conspectu eius canuntur, atque eius afflatu instinctuque aliae preces, orationes ct carmina perfunduntur ·«.

Non solum ergo quando leguntur ea quae «ad nostram doctrinam scripta sunt» (*Horn*.. 15, 4), sed etiam dum Ecclesia orat vel canit, participantium fides olitur, mentes In Deum commoventur, ut rationabile obsequium el praestent grntiamque cius abundantius recipiant ··.

Laus *Deo tributa, in unione eum Ecclesia caelesti*

15. In Liturgia Horarum Ecclesia, sacerdotale Capitis sui munus excreent, «sine intermissione» ·' Deo hostiam laudis offert, id est fructum labiorum confitentium nomini eius ··. Haec oratio est «vox Ipsius Sponsae, quae Sponsum alloquitur, immo etiam oratio Christi cum Ipsius Corpore ad Patrem» tum Ecclesiae officium

16. laudis carmin· consociatur, quod in supernis sedibus omne per arvum canitur *5 praegustat simul caelestem illam laudem α loanne In Apocalypsi descriptam, quae assidue ante sedem Dei et Agni redonat. Arcta enim conlunctlo nostra ctun Ecclesia caelesti ad effecturo deducitur, cum «divinae molestatis Uudem**socia exsultatione concelebramus, et universi. In sanguine Christi ex omni tribu et lingua et populo et natione redempti (cf. *Ap*. 5, 9) atque In unam Ecclesiam congregati, uno cantico laudis Deum unum et trinum magnificamus» .

Quam caelestem liturglam Prophetae in victoria dici sine nocte, hicis sine tenebris fere praeviderunt: «Non ent tibi amplius sol ad lucendum p«r diem, nec splendor hinne illuminabit te. sed erit libi Dominus Ln lucem sempiternam» (*Is*. 60. 19; cf. *Ap*. 21. 23. 23). «Erit dies una. quae nota est Domino, non dies neque nox. et in tempore vesperi erit lux» (*Zac*. 14. 7). lam vero «fines saeculorum nd no» pervenerunt (cf. 1 Car. 10, 11) et renovatio mundi irrevocabiliter est constituta atque in hoc saeculo real! quodam modo anticipatur» . Nos Ita per fidem de sensu etiam vitae nostrae temporalis edocemur, ut cum omnibus creaturis revelationem filiorum Del exspectemus In Liturgia vero Horarum hanc fidem proclamamus, hanc spem exprimimus ct alimus, gaudium perpetuae laudis et diei, qui nescit occasum, quodammodo participamus.

Deprecatio et intercessio

17. At praeter Del Inudem. Ecclesia In Liturgia vota ct desideria omnium Christlfidellum refert, immo pro totius mundi salute Christum et per eum. Patrrm interpellat '·. Quae vox non est tantum Ecclesiae, sed etiam Christi, cum preces proferantur Christi nomine, hoc est «per Dominum nostrum lesum Christum», et sic Ecclesia eas preces supplicationesque facere pergat, quas Christus effudit in diebus camis suae'', quaeque Idcirco singulari efficacitate pollent. Itaque non tantum caritate, exemplo el poenitentiae operibus, sed ellam oratione ecclrsialls communitas veram ergo anima* ad Christum adducenda» maternum munus exercet

Quae ros praesertim ad omnes attinet, qui ad Liturglam Horarum persolvendam speciali mandato vocati sunt: episcopi

*· Oac ViL It. D»ct de putnraU episreporœn exuncrein Ecclwb. *Ckri*tfau Demusai, n. 30 <LE '* Coôc. VaL II, Censi, de sacra Litanda. Sacrocosrfw·· Cwitthaai.n. 3 [LE JUi). '' CL *IBU*.. nn. &j et 98. ·» *IHJ., a.7. ''U. IHé..η. w. «h Ul . n »y ·· CL /W , n. j4. ·» Ct. Cooc. Vat H, Coeat «istim Utaris. Cowu'tMm. n. 'LE 3141). ·· » Fk. 3. t7 ''Ct. *Htür*. 13. 13. '' Coae. Vat Π. Contt. de sacra

cf.Cci.st ^ucn LLiorpa. Sxctvmkciu^ C'Mruiwm, na. S cl 104 'LF •»tacVg|LCj.U. «U Ecdesxs. «s *·»<£ R··. E. Ig H* Coe'1· de s^cra LitmgU. SiirouMiiMm CawthMRi. η. Cl HAr. 5, 7. '· Cl. Cône. Vat 11. D«r. de prrtby-

videlicet et prcibvterl. pro plebo sua ac toto Del populo cx officio prêtante· h, alllquc ministri saeri necnon religiosi ··.

Culmen et font aellonli paitoralti

18. Qui ergo In Liturgi» Horarum nnrtcm habent, plebem dominicam arcana fecunditate apostolica dilatant; " labores enim npostolici ad id ordinantur, «ut omnes, ner fidem et bapthmum filii Dei facti. In unum conveniant. In medio Ecdctlae Deum laudent, sacrificium participent ct cenam dominicam manducent» ··.

Sic fidele* vivendo exprimunt et nilis manifestant «mysterium Christi et genuinam verne Ecclesiae naturam, culus proprium est esse ... visibilem Invisibilibus praeditam, actione ferventem et contemplationi vacantem, in mundo praesentem et tamen peregrinam» ··.

Vlciuim lectiones ct preces Liturgiae Horarum fontem vitae christlanne efficiunt. E mensa enim sacrae Scripturae et verbis Sanctorum vita illa nutritur, precibus vero roboratur. Nam Dominus solus, sine quo nihil facere possumus ··, α nobis rogatus. operibus nostris efficacitatem ct Incrementum dare potest**, ita ut cotidie aedificemur in templum Del in Spiritu ··, usque ad mensuram aetatis plenitudinis Christi ·', simulquo vires nostra· roboremus nd Christum evangcllzandum iis, qui foris sunt ··.

Afenx *concordet uocl*

19. Ut autem oratio Illa sit propria uniuscuiusque eorum, qui eam participant, itemnue fons pietatis et multiplicis gratiae divinae, atque orationis personalis actionisque apostolicae nutrimentum, oportet ul in ea digne, attente nc devote persolvenda mens Ipsa voci concordet ··. Supernae gratiae seduli omnes coopcrentur, ne enin in vacuum rccIplanL Christum quaerentes, eiusque mysterium oratione semper intimius penetrantes ··, Deum laudent supplicationesque fundant eadem illa mente, qua divinus ipse Redemptor precabatur.

IV. De iis qui célébrant Liturglam Horarum

a) *De celebratione in communi agenda.*

20. Liturgia Horarum, sicut ceterae actiones liturgicae, non est actio privata, sed ad univorsum corpus Ecclesiae pertinet. Illudque manifestat et afficit M. Eius vero ecclesialis celebratio tunc maxime elucet, ac nroinde summopere suadetur, quando cum suo Episcopo, a presbyteris et ministris circundato ", Illam peragit Ecclesia particularis, «in qua vere Inest et operatur una sancta catholica ct apostolica Christi Ecclesia» ··. Quae celebratio, etiam cum, absente Episcopo, α capitulo canonicorum vel nb aliis presbyteris peragitur, semper fiat veritate temporis servata nc. quantum fleri potest, cum populi participatione. Quod dicendum est etiam dc capitulis collegialibus.

21. Alii fidelium coetus, inter quos eminent paroeciae, relut dioecesis cellulae, localiter sub pastore vices Episcopi gerente ordinatae, quique «quodammodo repraesentant Ec' cleslam visibilem per orbem terrarum constitutam» ·*, Horas praecipuas, ubi flori possit, in ecclesia communiter celebrent.

22. Sl ergo fideles ad Liturgiam Horarum convocantur et in unum conveniunt, corda ct voces simul consociantes, manifestant Ecclesiam mysterium Christi celebrantem ■·.

23. Munus autem eorum, qui sacro ordine insigniti vel peculiari missione canonica praediti sunt ··, est Indicere ct dirigere orationem communitatis: «laborem impendant ut omnes quorum cura sibi est commissa, unanimes sint In oratione» ·'. Curent ergo ut fideles invitentur et debita catechesi formentur ad celebrandas in communi, diebus praesertim dominicis et festis, potiores Liturgiae Horarum partes ··. Eos edoceant sinceram orationem ex eius participatione haurire ··, ideoque per aptam institutionem illos dirigant nd psalmos sensu christinno Intellegendos, Ita ut gradatim ad ampliorem gustum ct usum orationis Ecclesiae manuducantur ···.

21. Communitates canonicorum, monachorum, monlalium a Horum que religiosorum, qune sd Regulae vel Constitutionum, •ive communi sive particulari ritu Liturglam Horarum Integre aut ex parte persolvunt, Ecclesiam orantem specialiter repraesentant: etenim exemplar Ecclesiae, quae sine Intermissione concordi vocc Dominum laudat, plenius exhibent et officium explent «adiaborandi», imprimis oratione, «ad aedificationem et incrementum totius mystici Corporis Christi et In bonum Ecclesiarum particularium» Quod dicendum est praesertim de iis qui vitam contemplativam agunt.

25, Sacrorum administri et clerici omnes, qui non sunt aliunde celebratione communi astricti, conviventes vel In unum conveniente·, curent ut aliquam saltem Liturgiae Horarum nartem In communi persolvant, praesertim Laudes mane et Vesperas sero

20. Etiam religiosis utriusque sexus sodalibus, qui ad celebrationem in communi non obligantur, et cuiusvis Instituti perfectionis membris, enixe suadetur ut In unum conveniant, seorsum vel cum populo, ad hanc Liturgiam vel eius partem celebrandam.

27. LaIcorura coetus ubivis congregati invitantur ut Ecclesiae officium expleantl", Liturgiae Horarum partem celebrantes, quacumque de causa, orationis, apostolatus, aliusve rationis sunt adunati. Oportet enim discant praeprimis In actione liturgica Deum Patrem in spiritu el veritate adorare *··, meminerintque se publico cultu et oratione omnes homines attingere et ad totius mundi salutem non paulum conferre posse »··.

Expedit denique ut familia, quasi domesticum sacrarium Ecclesiae, non tantum communes preces Deo fundat, sed etiam partes quasdam Liturgiae Horarum pro opportunitate persolvat, quo Ecclesiae arctius sc Inserat *··.

b) *De mandato Liturglam Horarum celebrandi.*

28. Sacrorum administris Liturgia Horarum tam peculiari modo concreditur, ut singulis, etiam cum populus abest, persolvenda sit, utique cum aptationibus exinde necessariis. Ecclesia enim Illos ad Liturgiam Horarum deputat, ut munus totius communitatis certe et constanter saltem per cos adimplentur, cl oratio Christi indesinenter perseveret In Ecclesia ··'.

Episcopus, utpote qui eminenti ct aspectabili modo Christi personam gerat et sui gregis sacerdos magnus sit, a quo vita suorum fidelium In Christo quodammodo derivatur et pendet »···. primus in oratione inter Ecclesiae suae membra esse debet, eiusque oratio in Liturgiae Horarum recitatione semper Ecclesiae nomine nc pro Ecclesia sibi commissa peragitur ···.

Presbyteri, cum episcopo cunctoque presbyterio conluncti, cl Ipsi personnm specialiter gerentes Christi sacerdotis "·, idem munus participant, Deum deprccanles pro toto populo sibi commisso, immo pro universo mundo

Hi omnes boni Pastoris ministerium adimplent, qui pro sul·rogat, ut vitam habeant ct ideo sint consummati In unum ·'·. In Liturgia autem Horarum ab Ecclesia ipsis proposita non solum inveniant fontem pietati· et orationis personalis nutrimentum ,M, sed etiam ex abundantia contemplationis actionem pastoralem ac mlssionnlem alant foveantque tn oblectamentum totius Ecclesiae Dei *'*.

29. Episcopi ergo et presbyteri, aliique ministri sacri, qui mandatum ab Ecclesia acceperunt (cf. n. 17) Liturgiam Horarum celebrandi, integrum eius cursum cotidie persolvant, Horarum veritate, quantum fieri potest, servata.

Debitura in primis momentum tribuant Horis, quae huiusmodi Liturgiae sunt veluti cardo, id est Laudibus matutinis et Vesperis, cavcantque ne ha· Horas omittant, nisi gravi de causa.

Officium quoque lectionis, quod est potissimum celebratio liturgica verbi Del, fideliter peragant; Ita munus, peculiari ratione sibi proprium, verbum Del in seipsos recipiendi, cotidie adimplent, quo perfectiores fiant Domini discipuli et profundius sapiant investigabiles divitias Christi ,u.

Quo melius totum diem sanctificent, cordi Insuper Ipsis erit recitatio Horae mediae et Completorii, quo ante cubitum Integrum «Opus Del» perficiant seseque Deo commendent.

30. Maxime decet stabiles dinconos aliquam saltem Liturgiac Horarum partem, ab Episcopali Conferentia definiendam, cotidie recitare *»·.

31. *a)* Capitula cathedralia et collegialla Illas partes U-

trrorum cdnbterio et vita, *Presbyterorum ordinis,* n. 6 [LE 3365). ''CL Cooc. Vat. 11, Const, dogm. de Ecclesia. *Lumen gerdium,* η. 41 [LE 3131).

'•*CI.* iw/ni, n. 34. ·· Cf. Cône. VaL II. Decr. de accommodata renovatione ritae reheiosæ, *Perfectae tant du,* n. 7 [LE 3333]. "Cône. VaL II, ConiL de sacra Litorr.a, *Sacroeandum Concdium,* n. 10 (LE 3:41 L M *Ibid-,* a. 2. " Cf. *lo.* 15, 5. '•CL Coac. VaL II, Const, de sacra Liturgia,*Sacrosanctum* CoRrib*·», n. [LE 3141J. -'*Cf. Ef>h.* 4. xj. "Ci. Cncc. Vat. II, Const, de sam Liturgu, *Sacrosandum Ccncdium,* o. a [LE 3141]. "CL *Ibil.,* n. 90; S. Benedktes. *Regula monasteriorum,* c. 19.

••.Cf. Cone. Vat. If, Deer.de presbyterorum ministerio et vita. *Presbyterorum ordinu,* n. 14 [LE 3363 J; Decr. de Institutione sacerdotali. *Optatam* Miur, n. 8. " Cf. Cone. Vat II. Const, de Mera Lituntfa, *Sacrosanctum Concdium,* n. *26* [LE 3141 J. MCf. Cone. VaL II. Oust, de sacra Utorgta. *Sacrosanctum Concdium,* a. 41 [LE 31411. **Conc. Vat. II, Decr. de pastorali episcoporum mucere in Ecclesia, *Cbndus Dominus,* n. rr [LE 333'J·

•*Conc. VaL II, Const, de sacra Liturgia. *Sacrosanctum Concilium.* n. 43; cL Decr. de apostoUtu laieoram, *Afiodolscam adsunitaiem,* n to [LE 3346 J.

••CL Cone Vat. 11, Const, de jam Dtuqpa. *Sacrosanctum Ccmcdium,* un 36 et 84. "CL Cone VaL II, Deer de acxiviute tnlstiooali Ecclesiae. *Ai renia* n. 17 [LE 35*4 i. "Cone Vat. II, Decr. de pastorali episcoporum

EcZX. BEX η. 13. ·· CfCO~V-L *H.*

sacra Liturgia, *Sacrosanctum Concdium,* n. 100. "CL Cooc. \aL II. Deer, de presbyterorum ministerio et MU, *presbyterorum erdmu* n. 5 [LE 33551·

"•CI. *infra,* an. 100-109.

'•'Coac. VaL II, Decr. de paslorah episcoporum rnuacre in Ecclesia. *Christus Dominus,* n. 33: cf. Decr. de accommodat· *rettovilinoe* vitae reltxiowe, *Perfectae carUalit,* nn. 6. 7, 15; el. Decr. d octiriutr mlujonall Ecclesiae, *Ad genio,* n. 13. *''CL Coae. VaL II, CbajL de sacra Liturgia, *Sacrosandum Concilium,* n. 99. Iw CL Cooc VaL II, *Const, de* sacra Liturpa, *Sacresandum Concdium,* n. too. I**Cf. *lo.* 4, 33. ''CL Coae. VaL II, Deelar. de educatione chnstiaoa. G*arvm*mum educationis,* n. 3 (LE 3335 Γ. Decr. de «postulatu Uironsn. *Apedchcam aduorilaicm,* a. t6 [LE 3346]· *Ct. Cooc.* VaL II, Drcr. de apouolatn laiccrum, *Apcdohcam aduaidalcm,* u. *st.* IMCL Cooc. VaL II. Decr. de presbyterorum miolitrrio et sita, *Probyleromm eritmt,* n. 13. CL Gmc. VaL II, Coast, de sacra Liturgia. *Sacrosanctum Ceucdium,* u. 41, CoasL dôfm. de Ecclesia, *Lumen geulium,* a. si. •••CL Cone. V*L IL Const dogax. de Ecclesia, *Lumen gentium,* n. >6; Decr. dr pastorali epa oporunx mucere ia Ecclesia, *Chruius Dommsu,* n. 15. U*CL Cooc. VaL 11. Decr. de presbyterorum ministerio et riU, *Γτοlητenorum emsinu,* a. 11 CL *Ibd.*,a. 3- ''CL *Io.* 10, it; *17.* 30,13. »''« Cooc. Val. II. CMit. de wcn Liturgia. *S»oosandum Cencdium,* n. 90. 1,4 Ct Cooc. Vat II. Coast dopn. de Ecclesia. *Lumen gentium,* n. 41. *1,1 Cf Cone.* Vat II. Conic degm. de divina revelatione. *Dei* n. 33; Decr de prrabvterorum minlsUno ct viu. *Presbyterorum oritnu,* n. 13. "· Paulu· VI. Motu proprio, .Sorrww *Diaconatui enimem,* 15 iuuU 1967, a. 37: *A. A. S.* 39

turgiar Horarum ln choro persolvere debent, quae its lure commun! vel particulari imponantur.

Singuli vero borura Capitulorum sodale*, praeter Horas, quae amnibus sacrorum administris persolvendae sunt, lllns Hora* *oU recitare debent, quae in eorum Capitulo persolvuntur »*»,

b) Communitates religiosae Liturgia Horarum adstrietae, earumque singuli sodale*, Hora» celebrent ad normam luris jui particulari*, salvo praescripto n. 29 circa eos, qui Ordinem sacrum acceperunt.

Communitates vero choro ndstrictae integrum curtam Horarum cotidie In choro persolvant "·; extra chorum autem sodales Horas recitent ad nonnam loris *ul particulari*, salvis temper praescripti* sub n. 29.

32. ceterae religiosae Communitates, earumque singuli todales, monentur ut. pro adiunctis, in quibus versantur, aliquas partes celebrent Liturgiae Horarum, quae est Ecclesiae oratio, omne* ubique dispersos efficiens cor unum et animam unam »*··

Eadem hortatio etiam lalcls adhibetur »···.

c) *De tlmdara célébrailonis.*

33. Liturgia Horarum sui* legibus ordinatur, peculiari modo componens ea elementa, quae in celeri* celebrationibus chrbtlanh Inveniuntur, et ita instruitur, ut semper habeatur, praemisso hymno, psalmodia, deinde longior vel brevis lectio sacrarum Scripturarum, denique precationes.

Sive ln celebratione communi, sive In recitatione a solo facta, essentialis structura huius Liturgiae manet, colloquium nempe inter Deum et hominem. Celebratio tamen communi* clarius manifestat naturam ecdeslalem Llturglae Horarum, favet participationi activae omnium secundum untasculueque condicionem per acclamationes, dialogum, alternam psalmodiam et alias res huiusmodi, et meliorem rationem habet variorum expressioni* generum 11». Proinde quoties celebratio communi» cum frequentia et actuosa participatione fidelium fieri potest, ra praeferenda est celebrationi singulari et quasi privatae *·». Praestat insuper Officium Iuxta suam cuiusque partis naturam slngularumque partium munus ln choro ct tn communi pro opportunitate cantare.

Sic denique monitio adimpletur Apostoli: «Verbum Christi habitet in vobis abundanter, ln omni sapientia docentes et commonentes vosmetipsos psalmi», hymni* et canticis spiritualibus, in gratia cantantes in cordibus vestris Deo· (CoL 3, 16; cL *Eph.* 5. 19-20).

Carut II

De sanctificatione die! »eu dc varil» Horis Liturgicis

De tutius Omen introductionb

34. Totum Officium de more introducitur Invitatorio. Hoc constat ver*u *Démine,* Libia *txea* aperies: *El* o* *meum annnntidbit laudem tuam,* et psalmo 94, quo cotidie invitantur christifidele» ad laudes Dei concinenda* et ad vocem ehxs audiendam, deniqcc alliciuntur ad «requiem Domini» exspectandam ».

Pro opportunitate tamen, loco psalmi 94. psahnl 99 vel 66 vel 23 adhiberi possunt.

Praestat psalmum Invitatorium dicere prout describitur suo loco, more rtspon*orlali, id est cum *ua antlphona, quae statim proponitur ac repetitur. Iterum post unamquamque stropham resumenda.

35. Invitatorium locum suum habet Initio lotius cursu* orationb cotidianae, scilicet praeponitur aut Laudibus matutinis aut Ufftelo lectioni*, prout alterutra actio liturgica dirai inchoat. Pro opportunitate tamen, psalmus eum »ua antlphona omitti potent, quando Laudibus praeponendus e*L

36. Rallo vanandi antiphonam ad Invitatorium, hixta diversitatem dierum llturglcorum, suo cuiusque loco indicatur.

11. Dk Laudibus matutinis et Vesperis

37. «Laude*, ut prece* matutinae, et Vesperae, ul prece* vespertinae, e venerabili universae Ecclesiae traditione duplex cardo Oflicit cotidiani, Horae praecipuae habendae sunt el ita celebrandae· ».

38. Laude* matutinae ad sanctificandum tempu* matutinum destinantur ct ordinantur, sicut cx multis earum patet elementi*. Quae Indoles matutinalls optime exprimitur hi* sancti Basibl Magni verbis: 'Matutinum quidem ul animi ac meati* nostrae primi motu* Deo consecrentur, et nihil aliud prius curandum suscipiamus, quam exhilarati fuerimus Del cogitatione, sicut *cnptum esu «Memor fui Del et delectatus iam· *(Pt. 76,* 4). neque corpus ante admoveatur operi, quam elfacertam» quod dictum est: «Ad te arabo. Domine, mane «xaudle* vocem meam, mane astabo tibi et videbo» *(Pt.* 5.4-5)· ».

Haec Hora praeterea, quae nova dlel luce recurrente persolvitur, resurrectionem revocat Domini lesu, qui est lux vera. Illuminant omne* homines (cf. Io. 1,9) ct «sol lustitiae» (Mal. 4. 2), «oriens ex alto» *(Le.* 1, 78). Quapropter bene Lntelligltur a °°i11 ge>U tunU. P^^vantur gratiae·». Redemptionem etiara quam «sicut incensum In conspectu Domini, dirigimus et in qua «elevatio manuum nostrarum, fit «sacrificium vespertinum· ·. Hoc autem «do illo quoque vero sacrificio vespertino sacratius intellegi potest, quod vel vespere a Domino Salvatore, cenantibus Apostoli», traditur, cum initiaret Ecclesiae sacrosancta mysteria, vel quod Ipse die postero sacrificium vespertinum, in fine scilicet saeculorum, elevatione manuum suarum pro salute totius mundi oblatus est Patri· r. Ut denique ad lucem, quae nescit occasum, spem convertamus, «oramus et petimus ut super no* lux denuo veniat, Christi precamur adventum, lucis aeternae gratiam praebiturum· ■. Demum in hac hora, cum Ecclesiis orientalibus consonamus Invocantes: «Lumen hilarum sanctae gloriae aeterni Patris caelestis, beatum lesum Christum; ad occasum solis perducti, videntes lumen vespertinum, canimus Patrem et Fdium et Spiritum Sanctum Deum -.-».

40. Maximi ergo faciendae sunt Laudes matutinae et Vesperae, ul oratio communitatis Christianae: earumque celebratio publica vel communis foveatur praesertim apud eos qui communem vitam agunt. Immo earum recitatio commendetur etiam singulis fidelibus, qui celebrationem communem participare nequeunt.

41. Laudes matutinae et Vesperae Inchoantur a versu introductory Deux, *in auditorium meam Intendet Ddmine, ad adiurdndum me feitina.* quem sequitur *Glôria Patri* cura *Sicut erat* et *Alleluia* (quod omittitur tempore Quadragesimae). Quae tamen omnia supprimuntur ad Laudes, quando Invitatorium immediate praecediL

42. Deinde statim dicitur hymnus congruus. Hymnus ita instruitur, ut det suum cuique Horae vel festo velut colorem et. praecipue In celebratione cum populo, initium facilius et iucundius orationi praebeat.

43. Post hymnum vero fit psalmodia, ad normam nn. 121-125. Psalmodia Laudum constat uno psalmo matutino, deinde cantico ex Vetere Testamento deprompto, et altero psalmo laudativo, secundum Ecclesiae traditionem.

Psalmodia Vesperarum constat duobus psalmis, vel duobus partibus psalmi longiori*, aptis huic Horae et celebrationi populari, ct uno cantico ex Apostolorum Epistolis vel Apoca-

44. Absoluta psalmodia, habetur lectio, sive brevis, sive longior.

45. LeeIlo brevis ponitur pro qualitate diei vel temporis vel festi; legenda est et audienda, ut vera proclamatio verbi Del quae vehementer aliquam sententiam sacram proponat, quaeque iuvet ad illustranda quaedam breviora dicta, quae in lectione continua Scripturarum minus forte attendantur.

Lectiones breves variantur per singulos die* cursu* psalmodieI.

46. Ad libitum vero, et praecipue in celebratione cum populo, longior lectio bibiica eligi potest sive ex Officio lectioni*, sive ex ii* quae ln Missa leguntur, praecipue ex textibus qui proferri, varia de causa, non potuerunt. Nihil praeterea impedit, quominus interdum etiam olla lectio aptior eligatur, ad normam nn. 248-249, 251.

47. In celebratione cum populo, pro opportunitate, addi potest brevis homiUa ad praedictam lectionem illustrandam

48. Post lectionem vel homlliam, pro opportunitate, spatium aliquod silentii servari potest.

49. Ad respondendum verbo Del, praebetur cantus responsorialis scu responsorium breve, quod pro opportunitate omitti potesL

Alii cantus tamen eiusdem muneri» et generi» possunt in eius locum substitui, dummodo sint rite a Conferentia Episcopali od hoc approbati.

50. Deinde sollemniter cum sua antlphona dicitur canticum evangellcum, scilicet ad Laudes matutinas canticum Zachanae Benedicius, ad Vespera» canticum B. Mariae V, Magnl/lctiL Quae cantica, u*u saeculari ct populari Ecclesiae Romanae confirmata, laudem redemptionis et gratiarum actionem exprimunt. Antlphona ad Bezirdictus et *Magnificat* Indicatur pro qualitate diri, temporis vel festi.

51. Absoluto cantico. In Laudibus matutinis fiunt preces ad diem opusque Domino consecrandum, In Vesperis vero Intercessiones (cf. nn. 179-103).

52. Post praedictas preces vel Intercessiones, *Paler natter* abomnlbu* dicitur.

53. Dicto *Pater noster,* dicitur immediate oratio conclusive, quae pro feriis ordinariis invenitur In Psalterio, pro aliis diebus in Proprio.

54. Deinde, «i praeit sacerdos vel diaconus, ip*e populum dimittit per salutationem *Déminai vablicum.* ct bcnedlctio-n™\ul la Missa, quam sequitur invitatio *Ite* in pace. Ry. Deo grdlia*. Secus celebratio concluditur per *Déminai* no* benedkai, etc.

IIL De Ofhcio lectionis

c θ,η51απ> lectionis eo spectat, ut ubertor meditatio sacrae bcripturae auctorumque spiritualium optimae paginae

(19^7). p. 7'3 !LE 3371]. u,Ct S. Coofr. Ritrxa. Instrartto *Inter* Oecw--wmri, j6*cüU 1964.0. 7> b *Λ. Λ S.* 56 («964!. P- $95 (LE M»CL Cooc. V*L II, Coast. d· **cr* UlcrtU, Simandum OoJun·, n. 95. «•aXA 4,3*- U»CL Coa=- V.L 11. Coast, da ucn LiVsrri*. Sazrxa*. *Otun* n. xoo. *»» Ct lb*L, nn. >6. xS-ja. "'CL ISI., n *7. « CL *Ht*. ι,7·4,* »6. 'Cooc. Vst. 11, CoosL de **cr* Uiurfia, Sacn>-C-ii-w», n. »9 ■ [LE 3x4* b cL IKL. n. 100. »5. Ιλαϋχα* M.

Aawu PL4· Rrtp. 57. y PG 3*, 1014. · S. Cypcianas, *De* ora/icne *PG* jijoxy

proponantur populo Del, praecipue nutem ili qui modo pecultari Mint Domino consecrati. Etsi enim ditior sacrae Scripturae cur»u» In Mitia cotidiana legitur. thesaurus Ille revelationis et traditionis, qui in Officio lectionis continetur, Iu magnum iplrltus protectum cedet. Has divitius Imprimis quaerant sacerdote», ut verbum Del, quod lpt1 acceperint, oninlbu» dispensaro valeant suumque doctrinam facere •pabulum populo Del· ·.

Cum vero oratio comitari debeat «sacrae Scripturae lectionem, ut fiat colloquium Inter Deum et hominem, nam ''illuni alloquimur cum oramus, illum nudlmus cum divina legimus oracula"» ", ideo Officium lectionis constnt etiam psalmi», hymno, oratione aliivquc fonnulls, ut Indolem prae »e (erat verae orationis.

57. Officium lectionis, ex Constitutione *Sarroianctum Concilium,* «quamvis In choro Indolem nocturnae laudis retineat. Ita accommodetur ut qualibet dlel hora recitari possit ct c psalmis paucioribus Irctionlbusque longioribus constet» ".

58. Ii ergo qui Iure suo peculiari debent, et il qui laudabiliter volunt huic Officio Indolem nocturnae laudis servare, sive Id dicunt noctu sive summo mane ct ante Laudes matutina», hymnum tempore per annum seligunt cx ea serie, quao huic fini destinatur. Praeterea, pro diebus dominicis, sollemnitatibus et quibusdam festis, animadvertenda sunt qune nn. 70-73 de vigiliis dicuntur.

59. Firma praedicta dispositione, Officium lectionis qualibet dlel hora recitari potest, ellam horis nocturnis diei praecedentis, post peractas Vesperas.

60. Sl Officium lectionis ante Laudes matutinas dicitur, tunc ei praemittitur invitatorium, ut supra (nn. 34-36) dictum est. Secus, Incipit n versu Deus, in *adiutdrium* cum *Glôria, Steal erat,* et, extra tempus Quadragesimae, *AllMia.*

61. Deinde dicitur hymnus qui, per annum, eligitur aut ex serie nocturna, ut supra n. 58 indicatur, aut cx serie diurna, prout veritas temporis postulat.

62. Sequitur psalmodia constans tribus psalmis (vel partibus, sl psalmi occurrentes sint longiores). In triduo paschali, diebus Infra octavas Paschae et Nativitatis, necnon in sollenltatibus et festis, psalmi sunt proprii, cum suis propriis anliphonis.

In dominicis vero ct In feriis, psalmi cum sub antiphonis sumuntur e Psalterio currente. Item c Psalterio currente sumuntur in memoriis Sanctorum, nisi forte adsint psalmi vel antiphonae propriae (cf. nn. 218 ss.).

63. inter psalmodiam ct lectiones dicitur de more versus, quo oratio transeat a psalmodia ad lectiones audiendas.

64. Duplex lectio adhibetur, quarum prior est blblica, altera vel ex operibus Patrum nut Scriptorum ecclesiasticorum deprompta, vel hagiographica.

65. Post vero unamquamque lectionem dicitur responlorium (cf. nn. 169-172).

66. Ea lectio blblica de more usurpanda est, quae occurrit in Proprio de Tempore, secundum normas infra, nn. 140-155, tradendas. In sollemnitatibus tamen ct festis, lectio blblica sumitur e Proprio vel e Communi.

67. Lectio altera cum suo responsorio sumitur vel ex libro Liturgiae Horarum vel ex Lcctionario nd libitum, de quo agitur infra n. 161. Ea est dc more, qune occurrit in Proprio de Tempore.

In sollemnitatibus vero ct festis Sanctorum, ndhibetur lectio propria hagiographica, qua deficiente legitur lectio altera e respective Communi Sanctorum. In memoriis Sanctorum, quarum celebratio non Impeditur, lectio hagiographica sumitur item loco lectionis alterius occurrentis (cf. nn. 166, 235).

68. In dominicis extra Quadragesimam, diebus Infra octava» Paschae el Nativitatis, in sollemnitatibus et festis, post lectionem alteram cum suo responsorio, dicitur hymnus *Te Deum,* qui vero omittitur ln memoriis et In feriis. Ultima pars hymni, scilicet n versiculo *Saloum fac pôpalum tuum* usque ad finem, ad libitum potest omitti.

69. Officium lectionis concluditur de more oratione dlel propria ct, saltem in recitatione communi, acclamatione Be*nedlcdmus Dômlno.* R/. Deo *grdlias.*

IV. De Vigiliis

70. Vigilia paschalis α tota Ecclesia celebratur sicut in respecthris libris liturgie!» describitur. «Huius noctis vigilia tanta est», ait sanctus Augustinus, «ul sola sibi ellam cetera-rum commune nomen vclut proprium vindicaret» ··; «Illam noctem agimus vigilando, qua Dominus resurrexit, ct illam vitam... ubi nec mors ulla nec somnus est, in sua came nobis inchoavit...; proinde, cui resurgenti paulo diutius vigilando concinimus/ praestabit ut cum illo sine fine vivendo regnemus» ".

71. Sicut in Vigilia paschali, mos fuit diversas diversis in ecclesiis sollemnitates vigilia inchoare: inter quas eminent Nativitas Domini ct dies Pentecostes. Mos quidem ille servandus et fovendus est secundum usum proprium uniuscuiusque Ecclesiae. Slcubi alius forte sollemnitates vel peregrinationes vigilia ornari conveniat, observentur generales normae pro celebrationibus verbi divini propositae.

72. Patres vero atque spirituales auctores saepissime fideles, eos praecipue qui vitam contemplativam ngi nt, ndhor-

priiom. *Dt Jc^inlea* 35: *PL 4.* S®©· ' PoaUfladt Remanmn, D/ crJinafio*/ *priibvlrrwi, a. 14* ??$· Ambrosius, *Dr cffinit*
I 30 aS *PL* x6. 5; Cooc. VaL II. Cemt. dcjpa. de <hvma, revdatkrne, n. 35 fLE 314$)." Cone. Val II» Ccn^l de ncra luturcw.Sarr.>-
nXc-iLEjUx;- *-Srr^Gud^^y.PLSs,* 55<x

W*a Jb·. PLS 2,* 33*.

tati sunt ad orationem nocturnam, qua exprimitur et excitatur exspectatio Domini, qui redibit: «Mrdia nocte clamor factus est: ccce sponsus venit, exite obviam eb (Af/. 25, 6); •λ igllate ergo, nescitis enim quando dominus domus veniat: sero, an media nocte, an galli cantu, an mane, nc cum venerit repente. Inveniat vos dormientes» (Afc. 13, 35-36). Laude ergo digni sunt omnes, qui Officio lectionis Indolem nocturnam servant.

73. Praeterea, cum in Ritu Romano, respectu habito f>racsertlm eorum, qui in opus apostolicum imeumbunt, Of-Icium lectionis eiusdem semper brevitatis sit, ll qui celebrationem vigiliae dominical!», sollemnitatum el festorum protrahere, Iuxta traditionem, cupiant, sequenti modo procedant.

I*rimo Officium lectionis celebretur sicut est in libro Liturgiae Horarum usque ud lectiones inclusive. Post vero ambas lectiones et ante *Te Deum* addantur cantica, quae ad hoc in Appendice eiusdem libri indicantur; deinde legatur Evangelium, de quo pro opportunitate fieri potest homilia, postea canitur hymnus *Te Deum* et dicitur oratio.

Evangelium vero ln sollemnitatibus ct festis sumatur e Lcctionario Missae, in dominicis autem e serie de mysterio paschali, quae in Appendice libri Liturgiae Horarum describitur.

V. De Tsxm, Ssxrx et Nona, seu de Hora media

74. Ex perantiqua traditione soliti sunt Christiani privata devotione diversis per diem temporibus orare, medio etiam labore, ad imitandam Ecclesiam apostollcam; quae traditio, modis diversis ct decursu temporis, liturgicls celebrationibus Instructa est.

75. Mos liturgicus, Lam Orientis quam Occidentis, retinuit Tertiam, Sextam et Nonam, praecipue quia iis horis ndnectcbatur memoria eventuum Passionis Domini ct primae propagationis evangclicac.

76. Statuit outem Concilium Vaticanum II, ut Horae minores Tertia, Sexta et Nona In choro serventur

Mos liturgicus dicendi has tres Horas retineatur, salvo iure particulari, ab iis qui vitam contemplativam agunt; suadetur etiam omnibus. Iis praesertim qui recessum spiritualem veJ conventum de re pastorali participant.

77. Extra chorum tamen, salvo iure particulari, cx tribus Horis unam seligere Ucct diei tempori magis congruentem. Ita ut servetur traditio orandi per diem ln medio opere.

78. Itn ergo componitur ordo dicendi Tertiam, Sextam et Nonam, ut ratio habeatur simul et eorum qui unam tantum Horam seu «Horam mediam» dicant, et eorum qui tres omnes Horas persolvere debeant aut velint.

79. Tertiae, Sextae et Nonae vel Horae mediae initium fit versu Introductorio Deus, *in adiutôriam,* cura *Glôria, Sicut erat,* et *AUelûia* (quod omittitur tempore Quadragesimae). Deinde dicitur hymnus, Horae congruens. Postea fit psalmodia. deinde lectio brevis, quam sequitur versus. Hora concluditur oratione ct, saltem in recitatione communi, acclamatione *Benedicamus Dômino.* Rj. Deo *grdtias.*

80. Hymni et orationes pro singulis Horis ita proponuntur diversa, ut veritati temporis iuxta acceptam traditionem, conveniant, atque aptius horarum sanctificatio procuretur; Ideoque qui unam tantum Horam dicit, ea seligere debet elementa, quae ipsi Horae respondent.

Praeterea, lectiones breves ct orationes variantur pro qualitate diei, temporis vel festi.

81. Duplex psalmodia proponitur altera currens, altera complementaris. Qui unam tantum Horam dicit, psalmodiam currentem sumat. Qui vero plures Horas dicit, in una Hora psalmodiam currentem sumat. In ceteris complemcnlarem.

82. Psalmodia currens constat tribus psalmis (vel partibus si agitur de psalmis longioribus) e textu Psalterii, qui adhibentur cum suis antiphonis, nisi aliter suo loco indicatur.

In sollemnitatibus. Induo paschali et diebus infra octavam Paschae, antiphonae propriae dicuntur cum tribus psalmis e psalmodia complcmentari seligendis, nisi adhibendi sint psalmi speciales, vel celebratio sollemnitatis occurrat die dominica, quo in casu sumuntur psalmi dc dominica hebdomadae L

83. Psalmodia complementaris constat ternis psalmis, ex iis de more selectis qui «graduates» nuncupantur.

VI. De Completorio

84. Completorium est ultima dlel oratio, ante nocturnam quietem facienda, etiam post mediam noctem sl casus ferai.

85. Completorium inchoatur, sicut aliae Horae, α versu *Deus, in adialôrium,* cum *Glôria, Sicut erat* et *Allelùia* (quod omittitur tempore Quadragesimae).

86. Deinde laudabiliter peragitur conscientiae discussio, quae in celebratione communi vel fit sitentiu, vel inseritur In actum nnenitcnllalcm secundum formulas Missalls Romani.

87. Deinde dicitur hymnus congruus.

88. Psalmodia constat, die dominica, post I Vesperas, psalmis 4 ct 133; post II Vesperas, psalmo 90.

Ceteris diebus tales psalmi selecti sunt, qui fiduciam in Domino praecipue excitent; conceditur tamen, ut pro ii» substituantur psalmi dominicae ln rommodum praecipue eorum, qui forte memoriter Completorium recitare velint.

89. Post psalmodiam, fit lectio brevis, quarn «rquitur responsorium *ln manus tuas;* deinde dicitur cum sua antlphona canticum evangcllcum *Nunc dimittis,* quod est quasi culmen totius Horae.

'•Cf. Cooc. VaL II, Coast de sacra Uturpa, Sarw *Cv*·

90. Oratio condusIva dicitur, slcrut In Psalterio.
91. Po«t orationem dicitur, etiam a solo, benedictio A'odem *çolfiam.*
92. Demum dldtur una ex antiphon!» de B. Maria Virgine. Tempore vero paschali, erit semper antiphona *Regina caeli.* Praeter anliphonas. quae tn libro Litnrglae Horarum exstant, aliae ponunt approbari n Conferentiꝭ! Episcopalibus ··.

VII. Dk modo uniendi pro opportunitate Horas Omen CUM Missa vel inter se

93. In casibus particularibus, «i adiuncta Id requirant, fleri potest in celebratione publica vel communi arctior conlunetlo Inter Missam et Horam Officii, luxta norma* quae liquuntur, dummodo Missa et Hora de uno eodemque Officio lint. Cavendum tamen est, ne hoc In detrimentum operis pastoralis vertat, praesertim dic dominica.
94. Cum Laudes matutinae in choro vel in communi celebratae Missam Immediate praecedunt, actio incipere potest aut a verro Introductorio et hymno Laudum, praesertim diebus ferialibus, aut a cantu Introitu* cum processione ingressus et salutatione celebrantis, diebus praesertim festivis, in casu alterutro omisso ritu initiali.
Deinde prosequitur psalmodia Laudum more solito usque ad lectionem brevem exclusive. Post psalmodiam, omisso artu paenitentUU et, pro opportunitate, KprZe, dicitur luxta rubricas *GMrla* in exr/ULi et celebrans profert orationem Missae. Deinde sequitur liturgia verbi more solito.
Oratio universalis fit loco et forma. In Missa consueti». Diebus tamen ferialibus, in Mhsa matuttnali, loco formularii cotidiani orationi* universalis, dici possunt prece* matutlnales de Laudlbo».
Post communionem eum suo proprio cantu, canitur *Benedidat* cum sua antiphona de Laudibus; deinde dicuntur oratio poti communionem et cetera more solito.
95. Si Hora media, scilicet Tertia, Sexta vel Nona, prout verita* Horarum requirit, publice celebrata. Missam inroediate praecedit, actio incipere pariter potest aut a venu Introductorio et hymno Horae, praesertim diebus feriallbu», aut a cantu Introitu* cum processione Ingressu» et salutatione celebrantis, diebu» praesertim fettlvl», omisso In casu alterutro ritu iniltali.
Deinde prosequitur psalmodia Horae more solito usque ad tectionem brevem exclusive. Post psalmodiam, omhso actu parnltentiaH et, pro opportunitate, *Kyrie,* dicitur luxta rubrica» *ΓΛότla In* rartlib et eckbrans profert orationem Missae.
96. Vesperae eodem modo, quo matutinae Laudes uniuntur eum Missa, quam Immediate praecedunt. Primae tamen Vesperae sollemnitatum vel dominicarum vel festorum Domini, die dominica occurrentium, non possunt celebrari nisi iam peracta Missa dici praecedentis aut sabbati.
97. Cum autem Hora media, scilicet Tertia, Sexta vel Nono, aut Vesperae Missam sequuntur, tunc Missa celebratur mere solito usque ad orationem post communionem inclusive.
Dleta oratione post communionem, absolute incipit psalmodia UHus Horae. In Hora media, peracta psalmodia, stathn, omissa tectione brevi, dicitur oratio et fit dimissio, ut in Misso. Ad Vespera», peracta psalmodia et ombsa lectione, additur ■fatim canticum *Majnlfieal* cum «ua antiphona et, omissis preeibu» atque oratione dominica, dicitur oratio condustva ac benedicitur populo.
93. Excepto cara nocti» Nativitati» Domini, excluditur ex more conmnctio Missae cum Officio lectioni», cum Missa ipsa suum iam habeat cursum lectionum, ab altero dlstln-Sendum. Si quando tomen id per modum actus fieri oportrat, nc staUra post secundam lectionem Officii cum »uo responsorio, ceteris omissi». Incipit Missa ab hymno *Glôria (n e«<bb,* sl dicendus sit, secus ab oratione.
99. Si Officium tectionis dicitur immediate ante aliam Horam Officii, tunc initio Officii lectionis praeponi potest hymn·.:», huic Horae congrau»; deinde In fine Officii lectionis omittitur oratio et conclusio, atque In sequenti Hora omittitur versu» introductorlu» cum GMrla *Patri.*

Caput III

Fk variis Liturjiae Horarum elementis

I. Dt PSALMI* ntJQUR EORUM NECBSSrrUDINE am ORATIONX CHRISTIANA

100. In Liturgia Horarum Ecclesia magna ex parte orat Illiꝭ praeclaris earminibus, quae, divino afflante Spiritu sacri aoctnr*» composuerunt in Vetere Testamento. Ex origine emm su.i talem habent virtutem, qua hominum mentes ad Deum attollant, pios et sancto» In el» excitent affectu», In rebus secundis mire eos adtuvrat ad grallas agendas. In adversis ennwlaUonrm atterant animique firmitatem.
101. Psalmi tamen umbram tantum reterunt illius plenitudinis temporum, quae apparuit In Christo Domino et ex «pia vim suam accipit oratio Ecclesiae; «pianmpler fleri interdant potest ut. quamvis omnes chrhtifideles In summa psalmorum aestimatione consentiant, quaedam tamen 1l* difficultas occurrat, dum conentur veneranda Illa carmina orando t»e*«re ma.
102. Sed Spiritus Sanctus, quo afflante psalmistae cecinerunt, temper el» gratia sua adest, qui bona voluntate credentes Illa carmina psallendo proferunt. Insuper vero neces»* est, ut «biblicam, praecipue psalmorum. Institutionem slbl uberiorem comparent» · pro suis quisque viribus, ideoque nosUSu?2ntTi0ni0<10 quaquc raclhodo ornrt' queant

103. Psalmi non sunt lectiones neque proces, oratione soluta compositae, sed poemata laudativu. Etsi ergo aliquando more lectionis proferri potuerunt, tomen e genere suo litterario recte in lingua hebrnica vocantur «TehilUni», i«l est «cantica laudis» et in lingua gracea «psalmol». Id est «cantica ad sonum psalterii proferenda», λ ere enim omnibus psalmi» Ineat indoles quaedam musica, qua determinatur modus conveniens proferendi. Quare etsi psalmus sine cantu recitatur, immo a solo et in silentio, regatur oportet indole lua musica: praebens quidem textum menti fidelium, magis tamen tendit ad movenda corda psallentium et audientium, immo ludentium «psalterio et cithara».
10-1. Qui ergo psallit sapienter, meditando percurrit versura post versum, semper corue paratus ad respondendum, sicut Spiritus vult, qui inspiravit psalmistam idemque aderit piis hominibus, ad gratiam suam accipiendam paratis. Quare psalmodia, licet reverentiam exigat quae Dei maiestatem decet, ex gaudio animi atque caritatis dulcedine procedere debet, sicut sacrae poesi dhdnoque cantui convenit, maxime autem Ubertati fiUorum Dei.
105. Saepe quidem verbis psalmi facilius et ferventius orare possumus, sive gratias agentes et magnificantes Deum in exsultatione, sive dcprecantrs de profundis angustiarum. Attamen —maxime si psalmu» non immediate alloquitur Deum— difficultas quaedam aliquando exoritur. Psalmista enim, quippe qui poeta sit, saepe loquitur ad populum, revocans scilicet historiam Israel; aliquando alios interpellat De exceptis quidrm lis creaturis, quae rationis capaces non sunt. Immo Deum ipsum et hommes inducit loquentes et etiam, sicut in psalmo secundo, mimicos Dei. Inde patet psalmum non eandem habere rationem orationis, quam precem seu collectam ab Ecclesia compositam. Praeterea cum poetica et musica indole psalmorum convenit, ut non necessario alloquantur Deuro, sed ut cantentur ante Deum, sicut monet sanctus Benedictus; «Consideremus qualiter oporteat In conspectu Divinitatis et angelorum eras esse, et sic stemus nd psallendum, ut mens nostra concordet voci nostrae» ·.
106. Qui psallit, cor suum aperit iis affectibus, quos spirant psalmi, secundum pecubare litterarium genus, sive est genus Lamentationis, fiduciae, gratiarum actionis, sive sunt alia genera, quae exegrtac merito extollunt.
107. Adhaerens sensui verborum, psallens attendit ad momentum textus pro humana credentium vita.
Constat enim unumquemque psalmum In adiunctls peculiaribus compositum esse, quae tituli in psalterio hebruico praepositi adumbrare intendunt. Verum quidquid est de eius origine historica, quilibet ’ us habet sensum proprium, quem etiam nostris tero us neglegere non possumus. Etsi illa carmina complura saecula apud Orientales exorta sunt, dolores ct spem, miseriam et fiduciam hominum cuiusvis aetatis ac regionis apte exprimunt, fidrmque praecipue in Deum, el revelationem atque redemptionem concinunt.
108. Qui psallit in Liturgia Horarum, non tam in propria persona psallit quam nomine totius Corporis Christi, immo et In persona ipsius Christi. Haec si quis prae oculis habet, evanescunt difficultates, sl forte animadvertat sensus sui cordis, dum psallit, discrepare ab iis affectibus quos psalmus exprimit, quando nempe, tristi el maerore affecto psalmus obvenit iubllationls, felici autem psalmus lamentationi*. Quod quidem in oratione mere privata facile vitatur, in qua facultas est eligendi psalmum congruum affectui proprio. Id Officio nutem divino haud pnvatim, sed nomine Ecclesiae publicus cursus psalmorum peragitur etiam ob eo, qui fortasse solus Horum persolvit. Qui autem Ecclesiae nomine psallit, semper causam laetitiae vel tristitiae Invenire potest, quia etiam hac in re vim »unm servat Illud Apostoli: «gaudere cum gaudentibus et flere cum flentibus» (Rom. 12, 15), et ita humana fragilitas, amore sui sauciata, eo gradu caritatis sanatur, quo mens voci psallenti concordet ·.
109. Qui nomine Ecclesiae psallit, debet ad plenum sensum psalmorum, praesertim ad sensum rucsslanicum. attendere, propter quem Ecclesia Psalterium induxit. Sensus ille metsianicus in Novo Testamento factus est plene manifestus, immo declaratos est ab Ipso Christo Domino dicente Apostolis: «Quoniam necesse est Impleri omnia, quae scripta sunt in lege Moysis et prophetis el nsalmls de me» *{Lc.* 24. 44). Cuius exemplum notissimum e»t illo dialogus apud Matthaeum de Mvuia, Filio David Dominoque eius ‘, in quo psalmus 109 intellegitur de Messia.
Hanc viam prosecuti, sancti Patres totum Psalterium acceperant ct enarraverunt tamquam prophetiam de Christo ct de Ecclesia; eadcm«Tuc ratione in sacra Liturgia psalmi electi sunt. Etsi aliquando quaedam interpretationes contortulae proponebantur, tamen generatim tam Patres quam Liturgia in psalmis legitime audierant Christum clamantem ad Putrem, aut Patrem loquentem cum Filio, Immo vocem agnoscebant Eeclesla», Apostolorum vel martyrum. Haec methodus interprSi etiam medio aevo floruit: In multis enim Psalterii V aetate scriptis, titulo singulis psalmis praeposito Xih S ehri»tol°gicus psallentibus proferebatur. Interpretatio ^^quam refertur ad illo» tantum psalmos, qui ^bu. .in.”in»,Ta’,‘Ur.· ,cd “d muHo’ rtlam m “'«““«datione,, traditione

nte··, R. M Ct Coee. V*L П, Cenis, les κη Uturg *, Screandam

Maxime In pmilmodio dierum festorum, psalml ratlonc quadan» christologlca clectl »unt. ad quam Illustrandam plerumque aatlphonae ex Ipsb psalmis excerptae proponuntur.

II. Du ανπριιονιχ deque aliis QUAU ORATIONEM PSALMORUM ADIUVANT

Π0. Tria in traditione latina multum contulerunt nd psalmos intellegendos vel In precationem Christianam vertendos, scilicet tituli, orationes super psalmos el praecipue nntiplionae.

111.In Psalterio Liturglac Horarum, unicuique psnlmo praemittitur titulus de eius sensu et momento pro humana credentis vita. Hi tituli In libro Lilurglnc Horarum tantum iid utilitatem psallentium proponuntur. Ut nutem foveatur oratio in lumine revelationis novae, ndditur sententia Novi Testamenti vel Patrum, Invitans nd orandum sensu christologico.

112. Orationes super psalmos, quae recitantes ndluvent in eorum Interpretatione praecipue chrl&tiann. In Supplemento libri Liturgiac Horarum pro singulis psalmis proponuntur et possunt ad libitum adhiberi nd normam veteris traditionis, ita scilicet ut, absoluto psalmo el aliquo silentii spatio observato, oratio psallentium affectus eolllgnt ct concludat.

113. Etsi Liturgia Horarum sine cantu persolvitur, suam quisque psalmus habet nntiphonnm, etiam α solo dicendam. Antlphonae enim adiuvant nd illustrandum psalmi genus litterarium; psalmum in orationem personalem vertunt; In luce meliore ponunt sententiam attentione dignam, truae Sotest, effugere; colorem quendam peculiarem alicui psalmo Siversis in adlunetis tribuunt; immo, dummodo excludantur insolentes accommodationes, multum luvant ad interpretationem typologlcam vel festivam; ineundam et varinm reddere possunt recitationem psalmorum.

114. Anliphonac in Psalterio ita instructae sunt, ut possint in Unguas vernaculas converti, immo post unamquamque stropham repeti, luxta ea quae dicuntur n. 125. In OfPcio vero per annum sine cantu, loco harum antiphonarum, adhiberi possunt pro opportunitate sententiae psalmis adlunctae

115. Quando psalmus pro sua longitudine In plures partes dividi potest intra unam eandemque Horam, singulis portibus apponitur propria antiphona ad varietatem inducendam, praesertim in celebratione cum cantu, necnon ad psalmi divitias melius percipiendos; licet tamen psalmum integrum sine interruptione persolvere, adhibita prima tantum antiphona.

116. Antlphonae propriae habentur pro singulis psalmis ad Laudes ct Vesperas in triduo paschali, diebus Infra octavas Paschae et Nativitatis, necnon in dominicis temporis Adventus, Nativitatis, Quadragesimae ct Paschae, item In feriis Hebdomadae sanctae, temporis paschalis ct diebus e 17 od 24 decembris.

117. In sollemnitatibus, ad Officium lectionis. Laudes matutinas. Tertiam, Sextam, Nonam et Vesperas, antlphonae propriae proponuntur; secus sumuntur c Communi. In festis Idem servatur ad Officium lectionis. Laudes matutinas ct Vesperas.

118. Sl quae memoriae Sanctorum nntiphonas proprias habent, eas retinent (cf. n. 235).

119. Antiphonoe ad *Benedictus* ct *Magnificat,* in Officio de Tempore, sumuntur c Proprio dc Tempore, si adsint, secus e Psalterio currente; in sollemnitatibus et festis, sumuntur e Proprio, si adsint, secus e Communi; in memoriis vero quae nntiphonnm propriam non habent, ad libitum dicitur nntlphona vel dc Communi vel dc feria currente.

120. Tempore paschali, omnibus antlphonis additur *Al·Irtùia,* nisi forte a sensu antlphonae discrepet.

III. Dr modo psallendi

121. Prout cuiusque psalmi genus litterarium vel longitudo postulat, utque Ipse psalmus hngua vel latina vel vernacula dicitur, atque praecipue prout a solo vel a pluribus, vel cum populo congregato fit celebratio, alius alios psalmos recitandi modus proponi potest» quo facilius il qui psallunt percipiant illam quasi fragrantiam spiritualem et venustatem psalmorum. Psalmi enim non adhibentur ut quantitas quaedam orationis, sed varietati consultum est et indoli propriae uniuscuiusque carminis.

122.Psalmi canuntur vel dicuntur aut uno tractu (seu «in directum»), aut alternis versibus vel strophis a duobus choris vel coetu» partibus, aut modo rcsponsoriall, secundum diversos traditione vel experientia probatos usus.

123. Sua semper psalmi cuiusque initio proferatur antiphona, ut supra dictum est nn. 113-120; in fine vero totius psalmi, servatur usus concludendi cum *Gloria Patri* cl *Sicut erat. Glôria* enim ea est apta conclusio, quae traditione commendatur, quaeque tribuit orationi Veleris Testamenti sensum laudativum, chriMologicum ct trinitnrium. Post psalmum vero, pro opportunitate, repetitur antiphona.

121. Quando adhibentur psalmi longiores, tale» partitiones fnalmorum signantur in Psalterio, quae membra psalmodiae ta dividant, ut ternariam Horae structuram adumbrent, respectu tamen stricte habito sinceri eiusdem psalmi sensus.

Quam divisionem convenit observare, praecipue In celebratione choral! lingua latina persolvenda, addito *Glôria Patri* in fine uniuscuiusque partis.

Licet tamen vel hunc modum traditum retinere, vel moram inter partes diversas eiusdem psalmi interponere, vel psalmum integrum uno tractu proferre cum sua antiphona.

125 Praeterea, quando genu* litterarium psalmi id suadebit, divisiones strophicae ideo Indicabuntur, ut, praesertim

1 P?η1ηι Mh IPlll vernacula canantur, possint persolvi interjecta antiphona post unamquamque stropham, ct tunc sufficiet *(iloria Patri* post finem totius psalmi adicere.

IV. Qua ratione Psalmi tn Omao distributi sint

120. Psalmi distributi sunt per circulum quattuor hebdomadarum. ea tamen lege ut perpauci psalmi omittantur, alii vero traditione insignes frequentius repetantur, et Laudes matutinae. Vesperae ac Completorium psalmis respectivae consentaneis Instruantur*.

r–7· , Ad Laudes matutinas et Vesperas, utpote quae celebrationi populari magis destinentur, selecti sunt 11 psalmi, qui aptiores sunt nd celebrationem cum populo.

123. Ad Completorium observata est norma descripta n. 83.

129. Dic dominica, etiam nd Officium lectionis et ad Horam mediam, ii psalmi selecti sunt, qui ad mysterium paschale exprimendum traditione insignes sinL Feriae sextae aliqui psalmi assignati sunt vel paenitentioles vel de Passione.

130.Reservantur temporibus Adventus, Nativitatis, Quadragesimae et Paschae tres psalmi, scilicet 77, 104 et 105, qui historiam salutis Veteris Testamenti darius patefaciunt ut praenuntiam illius, quae in Novo completur.

Tres vero psalmi 57, 82 et 108. in quibus praeponderat indoles imprccatorla, omittuntur In Psalterio currente. Item aliqui versus nonnullorum psalmorum praetermissi sunt, ut indicatur initio singulorum. Quorum textuum omissio fit ob quandam difficultatem psychologicam, etsi psalmi ipsi imprecatorti in pietate Novi Testamenti occurrunt, exempli gratia *Ap.* 6, 10. nulloque modo intendunt ad maledicendum inducere.

132. Psalmi qui longiores sunt quam ut in unn Officii Hora contineantur, variis distribuuntur diebus In eadem Hora, ita ut Integre recitari possint ab lis qui ahas Horas haud dicere soleant. Sic psalmus 118 secundum suam propriam divisionem distribuitur per viginti duos dies ad Horam mediam, quippe qui horis diurnis traditione assignatus iit.

133.Cydus quattuor hebdomadarum Psalterii ita cum anno liturglco conectitur, ut α prima hebdomada, omissis forte aliis, resumatur dominica I Adventus, hebdomada I per annum, dominica I Quadragesimae, dominica I Paschae.

Post vero Pentecosten, cum tempore per annum cydus Psalterii seriem sequatur hebdomadarum, nb ea Psalterii hebdomada resumitur, quae in Proprio de Tempore Indicatur initio sunc respectivae hebdomadae per annum.

134.In sollemnitatibus et festis, triduo paschali, diebus Infra octavas Paschae ct Nativitatis, ad Officium lectionis psalmi proprii assignantur ex iis. qui traditione probantur, eorumque aptitudo plerumque antiphona illustratur. Quod fit etiam ad Horam mediam in quibusdam sollemnitatibus Domini et in octava Paschae. Ad Laudes matutinas sumuntur psalmi ct canticum de dominica I in Psalterio. Ad I Vesperas sollemnitatum psalmi sunt e serie *Lauddte* secundum morem antiquum. Ad II Vesperas sollemnitatum et ad Vesperas festorum psalmi et canticum sunt propria. Ad Horam mediam sollemnitatum, exceptis iis de quibus supra dictum est et nisi occurrant die dominica, psalmi sumuntur ex graduaiibus; ad Horam mediam festorum psalmi dicuntur diei currentis.

135.In ceteris casibus psalmi sumuntur e Psalterio currente, nisi forte udslnt antiphonoe propriae vel psalmi proprii.

V. De canticis Veteris et Novi Testamenti

136.In Laudibus, inter priorem ct alterum psalmum, Inseritur, ut mos est, canticum Veteris Testamenti. Praeter seriem antiqua traditione romana acceptam, alteramque a sancto Pio X in Breviarium insertam. Ita plura Psalterio addita sunt cantica cx variis Veteris Testamenti libris excerpta, ul singuli dies feriales quattuor hebdomadarum suum proprium canticum habeant, diebus vero dominicis duae partes cantici trium Puerorum alternentur.

137.In Vesperis, post duos psalmos. Inseritur canticum Novi Testamenti, cx Epistolis vel Apocallpsi excerptum. Septem Indicantur cantica pro singulis uniuscuiusque hebdomadae diebus. In dominicis vero Quadragesimae, loco cantici alleluiatlci ex Apocalypsi, dicitur canticum ex Epistola I Petri. Praeterea in sollemnitate Epiphaniae et in festo Transfigurationis Domini dicitur canticum, suo loco Indicatum, cx Epistola I ad Timotheum.

138. Cantica evangclica Benedicius, *Magnificat* et Nunc *dimittis* eadem sollemnitate ac dignitate honestentur, quibus ipsum solet audiri Evangelium.

139. Sive psalmodia sive lectiones en firma leae traditionis componuntur, ul primo Vetus Testamentum, deinde Apostolus, ultimo vero Evangelium proferatur.

VI. De lectione sacrae Scripturae

a) ***De iretIone macrae Scripturae In genere.***

140. Lectio sacrae Scripturae, quae ex antiqua traditione fit publice In Liturgia, non tantum in celebratione eucharistica, sed etiam in Officio divino, omnibus christlanls Ideo maximi habenda est, quia ab ipsa Ecclesia proponitur, non singulorum electione vel propensiore animi inclinatione, sed in ordine ad mysterium, quod Sponsa Christi *pcr anni circulum explicat, nb Incarnatione et Nativitate usque ad Ascensionem, ad diem Pentecostes et ad exspectationem beatae spei et adventus Domini* ·. Insuper in celebratione liturgies lectionem sacrae

• Cf Conr Vat. II. C«m»L de sacra Uturpa. n. oı.
• Cone. Vat 11, Luxut. de sacra Litnrju, Sacra«w*u-tw·· Caox Jtw·*. n. toa.

L

Scripturae semper comitatur oratio, ita ut lectio pleniorem fructum afferat et viclssim oratio, praesertim psalmorum, ex lectione plenius intellegatur et pietate fiat impensior.

141. In Liturgia Horarum, sacrae Scripturae tum lectio longior, tum lectio brevior proponitur.

142. Lectio longior, in Laudibus matutinis ct Vesperis ad libitum facienda, describitur supra, n. 46.

b) *De cuna lectionis sacrae Scriplune in O/lieia lectionis.*

143. In cursu lectionis sacrae Scripturae in Officio lectionis, ratio habetor tum eorum temporum sacrorum, quibus ex venerabili traditione certi quidam libri legendi sunt, tum cursus lectionis ln Missa. Ita ergo Liturgia Horarum cum Missa componitur, ut lectio Scripturae in Officio compleat lectionem quae fit In Missa, utque conspectus praebeatur totius historiae salutis.

144. Firma exceptione, de qua In n. 73, Evangelium In Liturgia Horarum non legitur, cum in Missa quotannis Integre legatur.

145. Duplex habetur cursus lectionis blblicae: alter, qui insertus est libro Liturgiae Horarum, unum tantum annum complectitur; alter, ad libitum adhibendus, qui in Supplemento continetur, est biennalis, sicut cursus lectionis per annum in Missa ferlali.

146. Cursus biennalis lectionum ita instructus est» ut omnes fere libri sacrae Scripturae quotannis, atque textus lonSores et difficiliores, qui vix in Missa locum obtinere possunt, Iturgiae Horarum assignentur. Dum tamen Novum Testamentum integre —partim ln Missa, partim in Liturgia Horarum— quotannis legitur, ex libris Veteris Testamenti eae selectae sunt partes, quae ad intellegendam historiam salutis et ad pietatem alendam maioris momenti sunt.

Congruentia tamen Inter lectiones Liturgiae Horarum et lectiones Missae, nedum eosdem textu» iisdem diebus proponat, vel eosdem libros passim iisdem temporibus distribuat, quod Liturgiae Horarum relinqueret minoris momenti pericopas seriemque textuum perturbaret, necessario exigit, ut idem liber recurrat annis alternis ln Missa et in Liturgia Horarum aut saltem, si eodem anno legitur, quodam temporis spatio interfecto.

147. Tempore Adventus, secundum antiquam traditionem, leguntur pericopae ex libro Isaiae excerptae, lectione semi-continua, et quidem alterna alternis annis. Adduntur liber Ruth et quaedam prophetiae ex libro Micbaeae. Cum a die 17 usque nd diem 24 decembris legantur lectiones iis diebus specialiter assignatae, omittuntur eae lectiones hebdomadae III Adventus, quae locum non obtineant.

148. A die 20 decembris ad diem 5 lanuarii legitur anno I Epistola ad Colossenses, qua Incarnatio Domini consideratur intra fines totius historiae salutis, et anno II Canticum canticorum, quo adumbratur unio Del et hominis in Christo: «Tunc enim Deus Pater Deo Filio suo nuptias fecit, quando hunc in utero Virginis humanae naturae coniunxit, quando Deus ante saecula fleri voluit hominem in fine sacculorum»

149. A die 7 lanuarii nd sabbatum post Epiphaniam leguntur textas eschatologie!, cx Isaia 60-66 ct Baruch sumpti; lectiones vero, quae locum obtinere nequiverant, eo anno omittuntur.

150. In Quadragesima anno I leguntur excerpta e libro Deuteronomii et Epistola ad Hebraeos. Anno 11 praebetur conspectus historiae salutis c libris Exodi, Lcvitici et Numeri. Epistola ad Hebraeos foedus antiquum luce mysterii paschalis Christi Interpretatur. Ex eadem Epistola feria VI in Passione Domini, legitur excerptum de sacrificio Christi (9. 11-23), et Sabbato sancto dc requle Domini (4. 1-16). Aliis vero diebus Hebdomadae sanctae anno I leguntur e libro Isaiae cantus tertius et quartus Servi Domini et pericopae e libro Lamcntatlonum depromptae; anno 11 propheta Icremias ut typus Christi pallentis legitur.

151. Tempore paschali, exceptis dominicis I et II Paschae ac sollemnitatibus Ascensionis et Pentecostes, iuxta traditionem leguntur anno I Epistola I Petri. Uber Apocolvpsls et Epistolae loannis, anno II Actus Apostolorum.

152« A (cria II post dominicam Baptismatis Domini usque ad Quadragesimam et a ferla II post Pentecosten usque ad Adventum, currit series continua triginta quattuor hebdomadarum per annum.

Quae series interrumpitur a ferla IV Cinerum usque ad diem Pentecostes: feria II post dominicam Pentecostes, resumitur lectio per annum ex ea hebdomada, quae sequitur hebdomadam occurrente Quadragesima interruptam, omissa vero lectione quae dominicae assignatur.

Annis autem» quibus numerantur tantum 33 hebdomadae temporis per annum, omittitur hebdomada quae incidit Immediate post Pentecosten, ita ut semper legantur lectione» hebdomadarum ultimarum, quae sunt indolis eschatologicae.

Ubrl Veteris Testamenti distribuuntur secundum historiam «alutis: Deus seipsum revelat decursu vitae populi, qui per ?.ratius subséquentes ducitur et Illuminatur. Ideo prophetae nter libros historicos leguntur ratione habita tempori», quo vixerunt et docuerunt. Quapropter anno 1 series lectionum Veteris Testamenti proponit insimul libro* historicos et oracula prophetarum r libro losue nd tempus exsilii inclusive*, anno II, post lectiones Genesis ante Quadragesimam peragendas, resumitur historia «alutis post exsilium usque ad tempus Machabaeorum. Inseruntur codera anno prophetae rceentlore*, libri sapientiales et narrationes librorum Esther, Tobiae ct ludilh.

Epistolae Apostolorum, quae non leguntur temporibus specialibus, distribuuntur ratione habita lum lectionum Missae, tum ordinis chronologicI. qun scriptae sunt.

153. Cursus vero unius anni ita abbreviatus est, ut quotannls partes selectae sarae Scripturae legantur» ratione habita utriusque cursus lectionum Missae, cui complemento sint.

154. In sollemnitatibus ct festis lectio propria assignatur: secus sumitur e Lommuni Sanctorum.

155. Singulae pericopae, quantum fieri potest, unitatem quandam servant; ideo ne longitudo aequa, ccteroquin diversa secundum diversa genera litteraria librorum. superetur, interdum aliquot versus omittuntur, quod semper indicatur. Laudabiliter vero integre legi possunt in textu approbato.

c) De *lectionibus brevibus.*

156» Lectiones breves, seu «capitula*, quarum momentum in Liturgia Horarum n. 45 descriptum est, ita selectae sunt, ut sententiam vel monitionem presse ac distincte exprimant. Varietati praeterea consultum est.

157. Constitutae sunt ergo quattuor series hebdomadales lectionum brevium per annum, quae inseruntur Psalterio, Ita ut cotidie per quattuor hebdomadas varietur lectio. Series hebdomadales insuper habentur pro temporibus Adventui, Nativitatis» Quadragesimae et Paschae. Accedunt lectiones breves propriae pro sollemnitatibus ct festis» ct quibusdam memoriis, necnon series unius hebdomadae pro Completorio.

158. In seligendis lectionibus brevibus» servata sunt haec, quae sequuntur: *a)* secundum traditionem exclusa sunt EvangelU; *b)* quantum fieri potest, indoles dici dominicae vel etiam feriae VI et ipsarum Horarum observata est; *c)* lectiones ad Vesperas, cum sequantur canticum Novi Testamenti, e Novo tantum Testamento selectae sunt.

VII. De lectione Patrum et Sckiptohum ecclesiasticorum

159. Iuxta Ecclesiae Romanae traditionem, in Officio lectionum, post lectionem biblicam, habetur lectio Patrum vel Scriptorum ecclesiasticorum cum suo responsorio, nisi dicenda sit lectio bagiographica (cf. nn. 228-239).

160. In hac lectione proponuntur textus e scriptis sanctorum Patrum, doctorum aliorumque Scriptorum ecclesiasticorum, ad Ecclesiam pertinentium cura Orientalem tum Occidentalem» deprompti, ita tamen ut primae partes sanctis Patribus tribuantur, qui peculiari auctoritate in Ecclesia gaudent.

161. Praeter lectiones libro Liturgiae Horarum pro unoquoque die assignatas, habetur Lectionarium ad libitum, ubi maior copia lectionum praebetur, quo latius pateat iis qui Officium divinum persolvunt, thesauros Ecclesiae traditionis. Datur facultas unicuique lectionem alteram sumendi aut e libro Liturgiae Horarum aut c Lectionario ad libitum.

162. Praeterea Conferentiae Episcopales possunt alios etiam textus apparare, traditionibus et Ingenio suae regionis congruentes ·, qui in Lectionarium ad libitum pro supplemento inserantur. Qui textus depromantur ex operibus Scriptorum catholicorum, doctrina et morum sanctitate excellentium.

163. Munus huiusmodl lectionis est praecipue meditatio verbi Dei, qualiter ab Ecclesia in sua traditione accipitur. Ecclesia enim necessarium semper duxit verbum Del chrlstifidelibus authentice declarare, ut «propheticae et apostolicae interpretationis linea secundum ecclesiastici et catholici sensus normam dirigatur» ·.

164. Ex assidua frequentatione documentorum, quae universalis traditio Ecclesiae perhibet, legentes ad pleniorem meditationem sacrae Scripturae eiusque suavem et vivum affectum ducuntur. Scripta enim sanctorum Patrum praeclara testimonia sunt Illius meditationis verbi Dei, per saecula productae, qua Verbi incarnati Sponsa, Ecclesia nempe, •quae secum habet consilium et spiritum Sponsi et Dei sui» lt, ad profundiorem ln dies Scripturarum sacrarum intellegentiam assequendam accedere satagit.

16a. Lectio Patrum in sensum quoque temporum festqrumque Hturgicorum Christianos inducit. Insuper eis patefacit accessum ad Inaestimabiles divitias spirituales, quae Ecclesiae patrimonium egregium efficiunt, slmulque vitae spiritualis fundamentum praebent atque uberrimum pietatis nutrimentum. Praecones autem verbi Del praeclara exempla sacrae praedicationis ita in promptu cotidie habent.

VIII. De lectione uagiggrapiica

166. Nomine lectionis haglogrnphtcae appellatur sive textus alicuius Patris aut Scriptoris ecclesiastici, qui de Sancto celebrato proprie loquitur vel ad illum recte applicatur, sive excerptum cx scriptis Ipsius Sancti, sive cius vitae narratio.

167. In conficiendis Propriis Sanctorum particularibus, consulendum est veritati historicae *l et vero profectui spirituali eorum, qui lectionem hagiographicam legent vel audient; sedulo autem cavendum ab lis, quae solam mirationem moveant; in luce vero ponatur peculiaris Indoles spiritualis Sanctorum, modo hodiernis condicionibus accommodato, nccn<>n eorum momentum ad vitam et pietatem Ecclesiae.

168. Parva notitia biographlca. quae notas mere historicas pwbvl et curriculum vitae breviter describit, ponitur ante rendan«t ln ‘‘‘η"*’η·· n°n 1Bltur profe-

F——

IX. DB RESPONSORIIS

160. Lectionem blbhcam In Officio lectionis sequitur proprium cius responsorium, culus textus Ita c thesauro tradito selectus vel e novo compositus est, ut lucem novam afferat ad lectionem mox lectam Intellegendum, vel lectionem Inserat in historiam saluih, vel ex Vctcrc Testamento ad Novum perducat, vel lectionem vertat in orationem ct contemplationem, vel (lenlque pulchritudine sua poetica Jucundam praebeat varietatem.

170. Similiter lectioni alteri Idoneum apponitur responsorium, quod tamen cum textu lectionis minus arcto coniungitur, ideoque libertati meditationis magis favet.

171. Responsoria Igitur cum partibus suis, repetendis etiam In recitatione a solo, suum retinent pretium. Pars vero, quae repeti solet In responsorio. In recitatione sine cantu omitti potest, nisi repetitio Ipso sensu postuletur.

172. Simili sed simpliciore modo responsorium breve ad Laudes matutinas. Vesperas ct Completorium dc quo supra nn. 49 ct 89, atque versus ad Tertiam, Sextam et Nonam respondent lectioni brevi, voluti acclamatio quaedam, qua verbum Del altius penetret animum audientis seu legentis.

X. De hymnis aliisque canticis non biblicis

173. Hymni, Iam perantiqua traditione in Officio locum obtinentes, nunc quoque locum suum retinent II. Revera, non solum sua natura lyrica od Dei Inudem nomInatim destinati sunt, sed partem constituunt popularem, quin etiam plerumque Horarum vel singulorum festorum Individuam indolem magis quam aliae Officii partes statim demonstrant, et ad piam celebrationem animos movent et alliciunt. Quam efficacitatem auget saepe litteraria pulchritudo. Praeterea in Officio hymni sunt veluti praecipuum poeticum elementum, ab Ecclesia conditum.

174. Hymnus doxologia terminatur ad normam traditionis, quae de more ad eandem personam divinam dirigitur, ad quam hymnus ipse.

175. In Officio temporis per annum, ad consulendum varietati, duplex cursus hymnorum ad omnes Horas institutus est,^alternis hebdomadis adhibendus.

176. Praeterea in Officium lectionis duplex cursus hymnorum temporis per annum invectus est, prout hymni nocte vel die recitantur.

177. Hymni noviter inducti melodlis eiusdem numeri et metri adornari possunt, quae usu traditae sunt.

178. Ad celebrationem In lingua vernacula quod attinet, fit facultas Conferentiis Episcopalibus aptandi ad naturam propriae linguae hymnos latinos, necnon novas hymnodlcas compositiones introducendi u, dummodo spiritui Horae aut temporis vel diei festi prorsus congruant; sedulo praeterea cavendum est, ne cantiunculae populares admittantur, quae nullum artis pretium prae se ferant neque Liturgiae dignitati sint vere consentaneae.

XI. De precibus, de oratione dominica, DE ORATIONE CONCLUSÏVA

a) *De precibus seu intercessionibus in Laudibus el Vesperis,*

179. Liturgia Horarum Inudes quidem Del celebrat. Traditio tamen sive iudalca sive Christiana a laude divina orationem pctltionh non disiungit, hanc ab illa haud raro aliquomodo deducens. Apostolus quidem Paulus hortatur ut flant «obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus: pro regibus et omnibus, qui In sublimitate sunt, ut quietam et tranquillam vitam agamus In omni pietate ct castitate: hoc enim bonum est et acceptum coram Salvatore nostro Deo, qui omnes homines vult salvos fleri, ct ad agnitionem veritatis venire» (1 *Tim.* 2,1-4). Quam monitionem Patres haud raro interpretati sunt, ut mane ct vespere intercessiones faciendae essent u.

180. Intercessiones, quae In Missa ritus Romani Instauratae sunt, fiunt etiam ad Vesperas modo tamen diverso, ut Infra describitur.

181. Cum Insuper ea traditio orationis sit, ut mane Deo commendetur totus dies. In Laudibus matutinis fiunt invocationes ad diem Deo commendandum vel consecrandum.

182. Nomine precum appellantur tum Intercessiones, quae fiunt nd Vesperns, tum invocationes ad diem Deo dicandum, quae fiunt na Laudes matutinas.

183. Varietatis causa, maxime vero ad Ecclesiae homInumJuc necessitatum multiplicitatem melius exprimendam secunJum diversos status, coetus, personas, condiciones et tempora, diversae proponuntur formulae precum pro singulis diebus cursus Psalterii per annum et pro sacris temporibus anni liturgie), necnon pro quibusdam celebrationibus festivis.

181. Praeterea Conferentiis Episcopalibus lus est tam aptandi formulas in libro Liturgiae Horarum propositas quam novas approbandi servntls tamen normis quae sequuntur.

185. Ut In oratione dominica, petitionibus oportet conjungere laudem Dri, seu confessionem eius gloriae, vel memoriam historiae salutis.

186. Tn precibus Vesperarum ultima Intentio semper est pro defunctis.

187. Cum Liturgia Horarum sit praecipue oratio totius Ecclesiae pro tota Ecclesia, Immo pro totius mundi salute *·, oportet ut in precibus Intentiones universales primum omnino locum obtineant, scilicet oretur pro Ecclesia cum eius ordinibus, pro potestatibus saccularibus, pro lis qui paupertate, morbo vel maerore laborant, pro orbis universi necessitatibus, nempe pro pace et aliis huiusmodl rebus.

188. Licet tamen, sive ad Laudes matutinas sive ad Vesperas, quasdam Intentiones addere particulares.

189. Tali structura praeditae sunt preces in Officio adhibendae, ut possint aptari et celebrationi populari et celebrationi In parva communitate ct recitationi a solo.

190. Preces Igitur In recitatione cum populo vel communi Introducuntur brevi invitatione, a sacerdote vel ministro facienda, in qua specimen responsionis, a congregatione invariablli modo repetendae, proponitur.

191. Intentiones praeterea enuntiantur sermone ad Deum directo. Ita ut possint convenire tam celebrationi communi qunm recitationi a solo.

192. Quaelibet intentionum formula duabus partibus constat, quarum altera potest adhiberi ut responsio variabilis.

193. Quare modi diversi adhiberi possunt, ita scilicet ut sacerdos vel minister utramque partem dicat et congregatio responsum uniforme vel pausam silentii interponat, aut sacerdos vel minister dicat tantum priorem partem et congregatio alteram.

b) *De oratione dominica.*

194. Ad Laudes matutinas et Vesperas, utpote Horas magis populares, post preces locum obtinet pro sua dignitate oratio dominica, nd normam venerabilis traditionis.

195. Oratio ergo dominica in posterum ter In die sollemniter dicetur, scilicet ad Missam, Laudes matutinas et Vesperas.

196. *Paler noster* ab omnibus dicitur, praemissa pro opportunitate brevi monitione.

c) *De oratione conclusioa.*

197. In fine totius Horae, ad complendum dicitur oratio concluslva, quae In celebratione publica et populari, ad normam traditionis, sacerdoti aut diacono competit u.

198. Haec oratio, in Officio lectionis, de more est dici propria. Ad Completorium, semper est in Psalterio.

199. Ad Laudes matutinas et Vesperas, oratio sumitur e Proprio in dominicis, in feriis temporis Adventus, Nativitatis, Quadragesimae et Paschae, necnon In sollemnitatibus, festis et memoriis. In feriis vero per annum, ea oratio dicitur, quae in cursu Psalterii indicatur ad indolem propriam harum Horarum significandam.

200. Ad Tertiam, Sextam et Nonam, seu od Horam mediam, oratio sumitur e Proprio In dominicis et in feriis temporis Adventus, Nativitatis, Quadragesimae et Paschae» necnon In sollemnitatibus et festis. Aliis diebus dicuntur eae oraciones, quae cuiusque Horae indolem exprimunt et in Psalterio dispositae sunt.

XII. De sacro silentio

201. Cum generatlm in actionibus Hturgicis curandum sit, ut «sacrum quoque silentium suo tempore servetur» In ipsa persolvenda Liturgia Horarum opportunitas silentii praebeatur.

202. Pro opportunitate ergo et prudentia, ad plenam vocis Spiritus Sancti in cordibus resonantiam assequendam, et ad orationem personalem arctius cum verbo Dei ac publica Ecclesiae voce conlungendam, spatium silentii interponi licet aut post singulos psalmos, repetita sua antlphona, secundum morem malorum, ct praecipue si. post silentium, additur oratio psalmlca (cf. n. 112); aut post lectiones, sive breves, sive longiores, et quidem sive ante sive post responsorium.

Cavendum est tamen, ne tale silentium introducatur, quod structuram Officii deformet, aut molestiam seu taedium participantibus afferat.

203. In recitatione vero a solo, amplior facultas cst'mornm faciendi In meditatione alicuius formulae, quae spiritualem affectum promoveat, neque hnc de causa Officium suam publicam amittit indolem.

Caput IV

De variis celebrationibus per anni circulum

I. De celebratione mysteriorum Domini

a) *De die dominica,*

204. Officium dominicae incipit a T Vesperis, in quibus omnia sumuntur e Psalterio, iis exceptis quae ut propria assignantur.

205. Quando festum Domini die dominica celebratur, habet I Vesperas nroprins.

206. De modo vigilias dominicales pro opportunitate celebrandi. dictum est supra n. 73.

207. Maxime convenit ut, ubi fleri potest, cum populo clebrentur saltem Vesperae, secundum perveterem consuetudinem

innrfum *Concilium,* n. c. » Cf*One.* Vat. *IM* *. *Sacrotanclum Concilium,* n. 93. 11 Cf. Cone. Vat. IL Const de sacra UturgU, *Sacroianctum Concilium,* n. 38. '«Sic ex. gr. S. loanne* Chnrsostomus, *In Kpid. *1 Tim. I,* Homilia 6: *PG* 61, 53°. "CL Cone. Vat. II, Const, dc sacra Liturgia. Harrow«k/mm *Concilium,* n. 38. ,eCt Cone. Vat 11 Const, de sacra Liturgi», *Concilium,* nn 83 et *9 ''Cf n. 336 11 Cone. Vat. II, Const, dc sacra Liturgia, *S^crouncium Comcdtnm* n. 30 [LE 3'4'1·

1 Cf. Cone. Vat II, Const, de sacra Liturgia, Sarrcwnaw*

b) *De triduo paschali.*

208.Tn triduo paschali Officium celebratur, sicut describitur in Proprio de Tempore.

209. Ii vero, qui Missam vespertinam in Cena Domini vel celebrationem Passionis Domini feria VI participant. Vesperas respectivi diei non dicunL

210.Feria VI in Passione Domini et Sabbato sancto habeatur ante Laudes matutinas, quantum fleri potest, publica et popularis celebratio Officii lectionis.

211.Completorium Sabbati sancti ab iis tantum dicitur, qui Vigiliae paschali non intersunt.

212. Vigilia paschalis locum tenet Officii lectionis: qui ergo sollemni Vigiliae paschali non interfuerunt, ex ea legant saltem quattuor lectiones cum cantibus et orationibus. Expedit eligere lectiones Exodi, Ezechielis, Apostoli et Evangclil. Sequuntur hymnus *Te Deum* et oratio diei.

213. Laudes dominicae Resurrectionis ab omnibus dicuntur; convenit Vesperas celebrari modo sollemniore ad tam sacri diei occasum colendum et apparitiones commemorandas, quibus Dominus suis discipulis se ostendit. Diligentissime, ubi viget, servetur particularis traditio celebrandi, die Paschae, eas Vesperas baptismales, in quibus, dum cantantur psalmi, fit processio ad fontes.

c) *De tempore paschali.*

214.Indolem paschalem accipit Liturgia Horarum ex acclamatione *Alleluia,* qua concluduntur pleraeque antiphonae (cf. n. 120); insuper ex hymnis, antfphonls et precibus specialibus, denique e lectionibus propriis, cuique Horae assignatis.

d) De *Nalioitale Domini.*

215.In nocte Nativitatis Domini, ante Missam convenit, ut sollemnis vigilia celebretur per Officium lectionis. Completorium ab lis qui huic vigiliae intersunt non dicitur.

216.Laudes In die Nativitatis de more dicuntur ante Missam in aurora.

c) *De aliis sollemnitatibus et festis Domini.*

217.Ad ordinandum Officium In sollemnitatibus et festis Domini, serventur ea quae dicuntur Infra nn. 225-233, mutatis tamen rebus mutandis.

IT. De celebratione Sanctorum

218.Ita componuntur Sanctorum celebrationes, ut diebus festis vel sacris temporibus Ipsa mysteria salutis recolentibus non praevaleant ·, neve cursum psalmodiae et lectionis divinae passim deprimant aut repetitiones Indebitas pariant, utque legitima veneratio uniuscuiusque opportune foveatur, lis principiis innititur tum reformatio Calendarii, iussu Concilii Vaticani II peracta, tum ea ratio celebrandi Sanctos in Liturgia Horarum, quae sequentibus numeris describitur.

219. Celebrationes Sanctorum sunt aut sollemnitates, aut festa, aut memoriae,

220.Memoriae vero sunt aut obligatoriae aut. si nihil Indicatur, ad libitum. Ad decernendum utrum conveniat necne talem memoriam ad libitum celebrari in Officio cum populo vel in communi persolvendo, ratio habeatur boni communis vel verae ipsius coetus devotionis, non solius prnesidfs.

221. Sl eadem die phires occurrant memoriae ad libitum, una tantum celebrari potest, ceteris omissis.

222. Sollemnitates, caeque solae, transferuntur ad normam rubricarum.

223. Normae quae sequuntur vira obtinent tam pro Sancti*, qui ln Calendario Romano generali Inscribuntur, quam pro iis. qui in calendariis particularibus recensentur.

224. Partes proprias, sl forte desint, supplent respcctiva Communia Sanctorum.

1. Quomodo ordinandum sif *Officium* (n *sollemnitatibus.*

225. Sollemnitates habent 1 Vesperas die praecedente.

226. In Vesperis, tam primis quam secundis, hymnus, .antiphonae lectio brevis cum suo responsorio, oratio concluslvn sunt propria; quod sl propria deficiant, sumantur de Communi.

Uterque psalmus, In I Vesperis, sumitur de more ex serte *Lauddie* (scilicet ex psalmis 112, 116, 131. 145. 146. 147) secundum antiquam traditionem; canticum Novi Testamenti Indicatur suo loco. In II Vesperis psalmi et canticum sunt propria; preces sunt propriae vel de Communi.

227. in Laudibus matutinis hymnus, antiphonae. lectio brevis cum suo responsorio, oratio concluslvn sunt propria; quod sl propria deficiant, sumantur de Communi. Psalmi vero sumendi sunt de dominica I ln Psalterio; preces sunt propriae vel de Communi.

228. In Officio lectionis, omnia sunt propria, sive hymnus, sive antiphonae ct psalmi, sive lectiones et responsorio. Lectio prior est blbllca, altera hnglographiea. Si vero ngitur de Sancto, qui cultum locnlem tantum habet neque ln Proprio quidem locali partes speciales obtinet, omnia sumuntur de Communi.

In fine Ofllcli lectionis dicuntur hymnus Te Deum et oratio pronrla.

229. In Hora media, seu Tertia, Sexta et Nona, hymnus dicitur cotidianus, nlsl aliter indicatur, psalmi sunt ex grndunllbus cum antlphona propria; die tamen dominica psalmi sumuntur de dominica l in Psalterio, lectio brevis et oratio

n. loo *Cf. One. VaL II. Const de «aer» Ulnceu, Co*wt-
Ittrm. n. ni (LE 3141V 'CL Normae anivcmlrs de anno liuxr<teo el de

2. *Quomodo ordinandum sit Officium in /estis.*

231.Festa non habent I Vesperas, nisi agatur de festis Domini, quae occurrunt die dominica. Ad Officium lectionis. Laudes matutinas ct Vesperus omnia fiunt ut ln sollemnitatibus.

232.In Hora media, seu Tertia, Sexta et Nona, hymnus dicitur cotidianus; psalmi cum suis untiphnnls dicuntur de feria, nisi ad Horam inediam ratio peculiaris vel traditio requirat, ut nntiphona propria dicatur, quod suo loco indicabitur. Lectio brevis et oratio concluslvn sunt propriae.

233. Completorium dicitur sicut diebus ordinariis.

3. *Quomodo ordinandum sit Officium in memoriis Sanctorum.*

234.Inter memoriam obligatoriam ct memoriam ad libitum. sl haec reapse celebratur, nulla est differentia in ratione ordinandi Officii, nisi agatur de memoriis nd libitum, quae temporibus privilégiât is forte occurrant.

a) De *memoriIs diebus ordinariis occurrentibus.*

235. In Offkio lectionis. Laudibus matutinis et Vesperis: *a)* psahni cum suis antiphonls sumuntur c feria currente, nisi forte adsint antiphonae propriae vel psalmi proprii, qui singulis locis indicantur, b) nntiphona ad invitatorium, hymnus, lectio brevis, antiphonae ad *Benedictus* et ad *Magnificat** preces, si sunt propria, dicenda sunt dc Sancto; secus dicuntur aut de Communi aut de feria currente; *c)* oratio conclusiva dicenda est de Sancto; *d)* in Officio lectionis lectio biblica cum suo responsorio est de Scriptura occurrente. Altera lectio est haglographica cum responsorio proprio vel de Communi; sl autem non est propria, sumitur ex textibus Patrum diei currentis.

Non dicitur *Te Deum.*

236. In Hora media, seu Tertia. Sexta et Nona, et ad Completorium nihil fit dc Sancto, sed totum de ferla.

b) De memori*is tempore privllegiato occurrentibus.*

237. In dominicis, sollemnitatibus ct festis, necnon in feria IV Cinerum, in Hebdomada sancta et In octava Paschae, nihil fit de memoriis forte occurrentibus.

238 In feriis a die 17 ad diem 24 decembris, necnon in octava Nativitatis et in feriis Quadragesimae, nulla celebratur memoria obligatoria. ne in calendarii quidem particularibus. Quae vero aceldentaliter tempore Quadragesimae occurruntf habentur eo anno ut memoriae ad libitum.

239. Iisdem vero temporibus, sl quis voluent celebrare Sanctum. qui ea die ut memoria inscribitur, *a)* in Officio lectionis, post lectionem e Patribus In Proprio de Tempore eum eius responsorio, addat lectionem hagiographicam PΓθ" priam cum eius responsorio et concludat cum oratione de Sancto; *b)* praeterea ad Laudes matutinas et Vesperas potest, orationem conchisivam, omissa conclusione, addere antlphonam (propriam vel de Communi) et orationem de Sancto.

c) *De memoria Sanctae Mariae in sabbato.*

240. Sabbatis per annum, quibus permittuntur memoriae nd libitum, celebrari potest, eodem ritu, memoria nd libitum Sanctae Mariae cum sua lectione propria.

ΠI. De calendario adhibendo deque facultate ELIGENDI ALIQUOD OFFICIUM VEL ALIQUAM EIUS PARTEM

a) *De calendario adhibendo.*

241. Officium In choro et In communi persolvendum est luxta calendarium proprium, scilicet dioecesis, vel familiae religiosae, vel singularum ecclesiarum '. Sodales autem familiarum religiosarum cum communitate Ecclesiae localis lunguntur In celebrandis dedicatione ecclesiae cathedrnlls et Patronis principalibus loci et amplioris dicionis, ubi degunt ·.

242. Quivis clericus aut religiosus. Officio divino quolibet titulo adstrictus. qui Officium participat in communi iuxta aliud, calendarium aut alium ritum ac suum, hoc modo suo muneri quoad hanc partem Officii satisfacit.

243. In celebratione, quae, a solo fit, servari potest aut calendarium loci nut calendarium proprium, praeterquam In sollemnitatibus et festis propriis ».

b) De *facultate eligendi aliquod Officium.*

241. In feriis, quae admittunt celebrationem memoriae ad libitum, insta dc causa celebrari potest, eodem ritu (cf. nn. 234-239). Officium alicuius Sancti inscripti eo die in Martyrologlo Romano aut In eius Appendice rite approbato.

245. Extra sollemnitates, dominicas Adventus, Quadragesimae et Paschae, tertam W Cinerum, Hebdomadam sanctam, octavam Paschae et diem 2 novembris, publicam ob causam aut devotionis gratia celebrari potest, sive In toto sive cx parte, aliquod Officium votivum: quod fieri potest ex. c. ratione peregrinationis, tosti localis, sollemnitatis externae alicuius Sancti.

cakadario. n. 53 (LE J7x8] 'Ct. *tbiJ.,* o. 52 c, · Cf. Ubah dierum II-

c) De *facultate eligendi aliqua formularia.*

2*10 In quibusdam rasibus particularibus eligi possunt In Officio formularia diversa ab iis quae occurrunt, dummodo ne laedatur ordinatio generalis uniuscuiusque Horae ct serventur regulae quae sequuntur.

247. In Officio dominicarum, sollemnitatum, festorum Domini quae inscripta sunt In Calendario generali, feriarum Quadragesimae ct Hebdomadae sanctae, dierum Infra octavas Paschae et Nativitatis, necnon feriarum a dic 17 ad diem 24 decembris Inclusive, numquam mutare licet ea formularia, quae sunt propria vel bule celebrationi accommodata; cuius generis sunt antiphonae, hymni, lectiones, responsoria, orationes ct saepissime etlain psalmi.

Pro psalmis vero domInIcalibus hebdomadae currentis possunt pro opportunitate substitui psalmi dominicales alius hebdomadae, Immo, sI agitur do Officio cum populo, alii psalmi Ita selecti, ut populus per gradus adducatur ad psalmos intellegendos.

218. In Officio lectionis, lectio currens de sacra Scriptura semper In honore habenda est. Pertinet etiam ad Officium votum Ecclesiae, «ut. Intra praestitutum annonim spatium, praestantlor pars Scripturarum sanctarum populo legatur» ·.

Iis attentis, temporibus Adventus, Nativitatis, Quadragesimae et Paschae, cursus lectionum de Scriptura, qui proponitur lo Officio lectionis, ne derelinquatur; tempore per annum. Justa de causa, aliquo dic vel paucis diebus continuis, eligi possunt lectiones Inter eas, quae proponuntur pro ollis diebus, vel etiam inter alias lectiones blblicas, exempli gratia cum fiunt spirituales exercitationes vel conventus pastorales vel preces pro unitate Ecclesiae, et aliae res huiusmodi.

249. Si quando lectio continua ob aliquam sollemnitatem vel festum vel peculiarem celebrationem intermittitur, in eadem hebdomada licebit, prae oculis habita ordinatione totius hebdomadae, aut partes omissas cum aliis componere, aut quinam textus aliis praeferendi sint statuere.

250. In eodem Officio lectionis, loco lectionis alterius tali diei assignatae, eligi potest, fusta de causa, alia lectio eiusdem temporis, desumpta sive e libro Liturgiae Horarum sive e Lectionario ad libitum (n. 161). Insuper diebus fecialibus per annum et, si opportunum videtur, etiam tempore Adventus, Nativitatis, Quadragesimae et Paschae, fieri potest lectio quasi continua operis alicuius Patris, quod consonet cum mente biblica et liturgica.

251. Lectiones breves necnon orationes, cantus et preces, quae proponuntur pro feriis temporis peculiaris, dici possunt In aliis feriis eiusdem temporis.

252. Etsi unicuique observatio totius cursus Psalterii, per hebdomadas distributi, cordi esse debet T, pro opportunitate tamen sive spirituali sive pastorali, loco psalmorum certo diei assignatorum dici possunt psalmi eiusdem Horae, alii diei assignati. Sunt etiam quaedam ndiuncta per occasionem occurrentia, in quibus aptos psalmos et alias partes ad instar Officii votivi cligerc licet.

Caput V

De Ritibus servandis in celebratione communi

I. De variis muneribus adimplendis

253. In celebratione Liturgiae Horarum non aliter atque In ceteris actionibus lIturglcls «quisque, sive minister sive fidelis, munere suo fungens, solum ct lotum id agat, quod ad Ipsum ex rei natura ct normis liturgicis pertinet» *.

254. Si praecst episcopus, praesertim In ecclesia cathedral!, a suo presbyterio ct ministris circumdetur, cum plenaria et actuosa participatione plebis. Cuilibet vero celebrationi cum populo de more praesit sacerdos vel diaconus, et adsint quoque ministri.

255. Presbyter vel diaconus, qui celebrationi praesidet, super albam vel superpelllccum induere potest stolam; presbyter etiam pluviale. Nihil praeterea impedit, quominus In maioribus sollemnitatibus plurcs presbyteri induant pluviale et diaconi dalmaticam.

256. Sacerdotis vel diaconi praesidentis est, ad sedem suam. Officii initium facere versu inlroductorlo, orationem dominicam Inchoare, orationem conclusivam proferre, populum salutare, benedicere et dimittere.

257. Preces proferre potest vel sacerdos vel minister.

258. Deficiente presbytero vel diacono, is qui praeest Officio est tantum unus Inter pares; presbyterium non ingreditur, nec salutat nec benedicit populum.

259. Qui munere lectoris funguntur, loco apto stantes proferunt lectiones, sive longiores sive breves.

260. Antlphonarum vel psalmorum vel aliorum cantuum Inchoatio a cantore seu cantoribus fiat. Ad psalmodiam quod attinet, serventur en quae dicta sunt supra, nn. 121-125.

261. Dum canticum cvangelicum editur ad Laudes matutinas ct Vesperas, altare, et deinde etiam sacerdos et populus, incensarI possunt.

262. Choralis obligatio communitatem afficit, non vero locum celebrationis, qui non est necessario ecclesia, praesertim sI agitur de illis Horis, quae sine sollemnitate persolvuntur.

263. Omnes participantes stant: *a)* dum introductio Officii et versus introductori! uniuscuiusque Horae dicuntur; *b)* dum dicitur hymnus; *c)* dum dicitur canticum ex Evangelio; *d)* dum dicuntur preces, oratio dominica et oratio conclusive.

261. Omnes sedentes, praeterquam ad Evangelium, auscultant lectiones.

265. Dum psalmi et alia cantica cum suis antiphonfs dicuntur, coctus vel sedet vel stat iuxta consuetudines.

266. Omnes signant se signo crucis, a fronte ad pectus et ab umero sinistro ad dextenim: *a)* in principio Horarum, cum dicitur *Deus, in adluMriam; b)* in principio canticorum ex Evangelio, *Benedictus^ Magnificat* ct *Nunc dimittis.*

Signo crucis os sibi signant In principio Invitatorii ad verba *Dômine, Idbla mea apfries.*

II. De cantu in Officio

267. In rubricis ct normis huius Institutionis verba «dicere» vel «proferre» Intellegi debent aut de cantu aut de recitatione, luxta principia quae infra ponuntur.

268. «Celebratio alvini Officii in cantu, utpote quae huius precationis naturae magis congruat, et indicium sit plenioris sollemnitatis atque profundioris unionis cordium in laudibus Dei persolvendis, enixe commendatur iis, qui in choro vel in communi ipsum Officium divinum persolvunt» '.

269. Sicut ad omnem actionem liturgicam. Ita praecipue ad LIturgiam Horarum pertinent ea, quae de cantu Uturgico declarantur a Concilio Vaticano II ■. Quamquam enim omnes ct singulae partes Ita instauratae sunt, ut etiam a solo cum fructu recitari possint, plurcs tamen ex iis generis sunt lyrici ideoque pleniorem suum sensum nonnisi cantu exprimunt, in primis psalmi, cantica, hymni et responsoria.

270. Cantus ergo in Liturgia Horarum persolvenda non ut ornatus quidam habendus est, qui quasi extrinsecus ad orationem accedat, sed potius ex profunditate animae orantis atque Deum laudantis profluit et communitariam cultus Christiani indolem plene ac perfecte patefacit.

Laude igitur digni sunt Christiani coetus cuiuslibet generis, qui formam hanc precationis quam saepissime usurpare nituntur; ad hoc debita catechesi atque exercitatione tum clerici ac religiosi, tum fideles instruendi sunt, ut potissimum diebus festis Horas cum gaudio concinere valeant. Quia vero difficile est Officium integrum cum cantu proferre, et ceterum laus Ecclesiae neque ex sua origine neque ex sua natura censenda est propria clericorum vel monachorum, sed ad totam communitatem Christianam pertinet, plura simul prae oculis habenda sunt principia, ut celebratio Liturgiae Horarum in cantu et fieri recte possit et veritate ac nitore fulgeat.

271. In primis convenit, ut saltem diebus dominicis et festis cantus adhibeatur, et ex eius usu varii sollemnitatis gradus dignoscantur.

272. Item cum non omnes Horae eiusdem sint ponderis, expedit, ut etiam per cantum illae prae ceteris extollantur, quae revera cardines sunt Officii, nempe Laudes matutinae et Vesperae.

273. Praeterea etsi celebratio, quae tota In cantu peragitur, commendatur dummodo arte et spiritu excellat, utiliter tamen principium «progressivae» sollemnitatis quandoque adhiberi potest, tum ex rationibus practlcls, tum ex eo quod varia celebrationis liturgicae elementa non indiscriminatim aequiparantur, sed suum quodque nativum sensum munusque verum denuo recipere potest. Tali modo Liturgia Horarum non tamquam pulchrum aetatis praeteritae monumentum conspicitur, quod ut Immutatum fere conservetur postulat ad admirationem sui excitandam, sed e contrario nova ratione reviviscere atque incrementa capere potest rursusque clarum testimoninm fieri alicuius communitatis, vitae alacritate praeditae.

Principium itaque «progressivae» sollemnitatis Illud est, quod plurcs gradus medios admittit inter Officium ex integro cantatum et simplicem recitationem omnium partium. Haec ratio magnam gratamque varietatem praebet, culus mensura aestimanda est cx colore dici vel Horae quae celebratur, ex natura singulorum elementorum quae Officium constituunt, ex numero denique vel indole communitatis, necnon ex cantorum numero qui suppetit talibus In adiunctis.

Per hanc maiorem variandi copiam publica laus Ecclesiae frequentius quam antea In cantu peragi ac multimode vnriii accommodari adiunctis poterit; neque spes modica affulget fore, ut novae viae novacquc formae Inveniantur pro nostra aetnte, sicut semper in vita Ecclesiae evenisse constat.

274. In actionibus liturgicis in cantu lingua latina celebrandis, cantus gregorianus, utpote Liturgiae Romanae proprius, principem locum, ceteris paribus, obtineat «. «Nullum» tamen «genus musicae sacrae Ecclesia ab actionibus liturgicis arcet, dummodo spiritui ipsius actionis liturgicae et nnturae singularum eius partium respondeat et debitam actuosam populi participationem non impediat» ·. In Officio cantato si decst melodla pro antlphonn proposita, sumatur alia nntlphonn cx iis, quae sunt In repertorio, dummodo apta sit ad normam nn. 113, 121-125.

275. Cum autem Liturgia Horarum lingua vernacula persolvi possit, «congrua cura habeatur ut parentur melodiac,

turglcorum, nn. 4 ct 8: *infra,* pp. 93-94- * Cone. Vat. II, Const, de sacra Liturria *Sacrosanctum Concilium,* n. 51.

1 Cone. Vat. II, Const, de sacra Liturgia, *Sacrosanctum Concdtum,* n. 28 [LE 3141)- 1 S- Congr. Rituum, Instructio Muricem *sacrum,* 5 maxtii 1967. n. 37: *A. A. S.* 59 (1967), p. 310 [LE 3541]: ct Cone. Vat. II.Const, de sacra Liturgia, *Sacrosanctum Ccncüium,* n. 99 [LE 3141]. "Ct One. VaL IT. Const, de sacra Litanda, Samiandum CcmcuiMm, n. 1:3 (LE 3141]. ‘Cf. Cone. VaL II, Const de sacra Liturgia, Sacruamfum *Concilium,* n. 1x6. · S. Congr. Rituum, Instr. *Musicum sacram,* $ martri 1967, n. 9: *A. A. S.* 59 (1967), P· 303: ct One. Vat II, CcnsL dealers

quae in cantu divini Officii lingua vernacula adhibeantur» ·.

276. Nihil tamen impedit, quominus in una eademque celebratione partes aliae alia lingua canantur ⊺.

277» Quaenam elementa sint praeprimls eligenda ut cum cantu proferantur, e genuina celebrationis llturgfcac ordinatione deducitur, quae postulat, ut sensus et natura cuiusque partis et cantus probe serventur. Sunt enim, quae cantum per se requirant *i huismodi sunt imprimis acclamationes, responsiones post salutationes sacerdotis et ministrorum et in precibus fitanicis, ac praeterea antiphonae et psalmi, necnon versus intercalares seu responsa repetita, atque hymni et cantica *.

278. Psalmos constat (cf. nn. 103-120) arcte conecti cum musica, quod traditione tam ludaica quam Christiana comprobatur. Revera ad plenam intellegentiam multorum psalmorum non parum confert quod Ipsi canuntur vel saltem in hac luce poetica et musica semper perspiciuntur. Si Igitur fieri potest, haec forma praeferenda sidetur, saltem diebus et in Horis praecipuis atque secundum nativam indolem psalmorum.

279. Diversi modi psalmodiam exsequendi supra nn. 121-123 describuntur, inter quos varietas inducatur non tam ex externis adiunctis, quam ex diverso eorum psalmorum genere, qui in una celebratione occurrunt: ita melius fortasse erit audire psalmos sapientiales aut historicos, cum e contrario hymni aut gratiarum actiones per se cantum communem secunderant Id unum autem maxime Interest, ut celebratio neque durlnr sit neque nimium elaborata, seu de exsequendis tantummodo normis mere formalibus sollicita, sed rei veritati respondeat. Ad hoc enim primo enitendum, ut animi genuinae studio orationis Ecclesiae Informentur et iucundum sit Del celebrare laudem (cf. *Pj*. 146).

280.Hymni orationem etiam recitantis Horas alere possunt, si doctrinae et artis excellentia poDent; per «e tamen ad cantum destinantur, ideoque suadetur, ut hac forma, quantum fieri potest, proferantur in celebratione communitaria.

281.Responsorium breve post lectionem ad Laudes et Vesperas, de quo n. 49, per se ad cantum, et quidem popularem, destinatur.

282.Responsoria etiam, quae lectiones sequuntur In Officio lectionis, ex sua indole atque munere cantum deposcunt. In cursu tamen Officit Ita Instructa sunt, ut etiam in recitatione a solo et privata vim suam retineant. Cantus vero frequentius adhiberi poterit In lis, quae modis musicis simplicioribus ac facilioribus ornati sunt, quam m ils, qui e fontibus Uturgicis promanarunt.

283.Lectiones sive longiores sive breves per se ad cantum non destinantur; cum proferuntur, sedulo attendendum est, ut digne, clare ct distincte legantur et ab omnibus reapse percipi ac probe Intellegi possint. Rle ergo solus modus musicus in lectione accipi potest, quo auditio verborum et intellegentia textus melius obtineri valeant.

281. Textus qui singulatim a praeside proferuntur, velut orationes, deenre ct apte cani possunt, praesertim lingua latina. Hoc tamen difficilius flet In quibusdam linguis vernaculis, nisi verba textu per cantum clarius ab omnibus percipi possunt.

Liturri», *Concilium,* n. n6. · S. Coccr Ritosm, ïnstr. .Vu· rvjM «m·», $ r.irtii n. 41; cf. nn. 54-61: A. *A. S.* 59 (χ 6?). pp. jx», 3x6-317. ’S. Conxr. Rituum. Instr. M*rkdR sacram, 5 nurtii 1967. n. 51, *A. A.* S. 59 (1967), P- 3X5- ‘Cf. *Ibid.,* n. 6: p. 303. ·CL *Ibid.,* nn. x6 >. 33: pp. 305, 3ÏI.

Ada. H. ASHWORTH In EL 85 (1971) 3C5322: C BRAGA in EL 86 (1971) 184-2Ç5: G M GARRONE in Semin. 24 (1972) 1C9-121: P. JOUNEL In EL 85 (1972) 3Mfr. A. LENTEH in Notit 4 (1969) 99-113; E. IODI in EL 66 (1972) 61-73; A. G, MARTMORT in NotiL 7 (1971) 219-240 et In Semin 24 (1972) 65-85: T. MDHSC1 in Semin. 24 (1972) 153-174; B. NEWNS in CR 56 (1971) 604-611; J. PASCHER In EL ES (1971) 260-280,] E. PASCUAL in Confer 10 (1971) 529-530- M PELEGRINO in Semia. 24 (1972) 122-140; A RAES in Semin. 24 (1972) 175-134·, V RAFFAin EL 85 (1971) 2Ü8-2S9: 86 (1972) 41-60.in Me 97 (1972) 163-179, in btraziono generale rtila Llturgia delle Ore, Mihmo 1971. et in U liftwgia deHe Oxe. Pidova 1971; E. F. REOATILLO in Sal terrae 59 (1971) 702-718; 60 (1972) 5362: I. ROGGER in Semin. 24 (1972) 141-153 A. M. ROGITET. Uhngia delle Ore, il ηαοτο breviario. Milano 1971; 1. ROTELLE in Notit. 5 (1969) 100-112: A. ROSE in EL 8S (1971) 281-301; 86 (1972) 530: J. M. SUSTAETA in Sal terrae 60 (1971) 42-52; C. VAOAQOtNl ta Notit. 4 (1988) 330-337; W G. WHEELER in Semin. 21 (1972) 154-182; Notit. 5 (1963) 74-99: 6 (1970) 134-137: La Maison-Dieu a. IC8 (1971) 2-232.

3968

1971 APR 18.-PAÜLUS VI, EPIST. AAS 63 (1971) 447-450

Eplslula ad Revrtuim P. Andream Poissa, Ordinis Cartaliensis Ministrum Generalem, ob universae religiosae communitatis Coetum habendum:

De VALORE VITAE EREMITICAE IN ECCLESIA DEQUE E1US CONIÜNCT1ONE CUM SACERDOTIO F.T CULTU LITURQICO

Dilecti fili, salutem el AposloUcam Benedictionem. Optimam partem elegisse 1 merito dicuntur, qui, abstracti a fluxis saeculi rebus, Deo, cui sunt penitus consecrati. In solitudine corporis et mentis deserviunt. Cum igitur Impedimentis, quibus in turba nuimus a divinarum veritatum contemplatione retardatur, se exuant, facilius id exsequuntur, quod monachi proprium esse Sanctus Theodorus Studita praeclare affirmavit: «Monachus enim est, qui In unum contuetur Deum, unius Dei cupidus est, uni est addictus Deo, unam colere satagit Deum, pacem habet ipse cum Deo, et aliis pacis auctor exsistit. ». Est profecto vitae forma singularis, qua civium patriae caelestis conversatio hic in terris quodam modo anticipatur. Ad eos ergo, qui hac solitaria professione commendantur, haec verba potissimum referri posse videntur, quae Sanctus Augustinus universe de continentibus dixit: «Quanto vos meliores, nui quod erunt homines post resurrectionem, hoc vos incipitis esse ante mortem

Verumtamen eremi incolae non alieni a corpore Ecclesiae ct societate hominum sunt putandi. Quemadmodum enim Concilium Vaticanum Secundum aperte asseruit, «vita contemplativa ad plenitudinem praesentiae Ecclesiae pertinet 4; et, qui illam sectantur, «populum Dei..,, exemplo movent necnon arcana fecunditate apostolica dilatant» 5

Hanc segregem vitam cum Deoque coniunctam Ordo Cartuslensis quasi hereditatem a conditoribus acceptam per hominum aetates Integram imminutamque raro exemplo servavit; quod quidem ei non parvae laudi vertit et commendationi. Totius autem Ecclesiae interest, ut is pergat vigere, scilicet ut eius sodales. Deo honorem debitum tribuere volentes, eius adorationi omnes vires perpetuo impendant. Quo cultu sincero et indiviso idem Ordo non solum ChristIfIdelibus certas easque magnas affert utilitates, sed cunctis eliam hominibus non modica praebet /au- 418
xilia, quippe qui viam vitae exquirant gratiaque indigeant divina. Contemplatio enim et diuturna oratio munera primaria existimentur oportet, quae mundo prosint universi ·.

Haec autem intentio, quae, quantum humana sinit condicio, proxime et continenter fertur in Deum, eosdem monachos peculiarem in modum cum Beata Maria Virgine consociat, quam matrem singularem Cartusiensium solent appellare.

Iuvat Igitur Nos paternum dilectionis affectum et egregiam existimationem Nostram isti Familiae religiosae testari. Quae, ut ad Nos est allatum, mox speciale Capitulum Generale celebrabit, quod, in ipsis horum temporum adiunctis, non levis erit momenti, siquidem de recognoscendis Ordinis legibus agitur. Impellimur ergo, ut per has Litteras nonnulla proferamus, quae Ecclesia a Cartusienslbus monachis exspectat et quae ad opus. In quod praedictum Capitulum incumbet, recte dirigendum utilia esse censemus.

Ordo vester, ut notum est, monachos choro astrictos et fratres conversos vel donatos complectitur; alteri cum alteris fraterna necessitudine, mutua reverentia, communi îiroposito Deo serviendi elque adhaerendi coniunguntur. In egibus igitur vestris, quibus manus admovetis, dilucide enuntietur oportet eiusdem velati patrimonii spiritualis omnes esse participes, cum vocatio monastica et a sacerdotibus et a conversis vel donatis plene possit ad effectum deduci.

Monachi, qui chori obligatione tenentur, in Ordine Cartusiensi paene ab eius exordiis sacerdotes sunt vel religiosi, qui ad sacros ordines suscipiendos se componunt. Sunt autem hodie, qui opinentur minus convenire, ut coenobitae aut eremitae, qui numquam sacrum ministerium sint obituri, sacerdotio augeantur. Quae quidem sententia, ut iam alias diximus’, certo caret ac firmo fundamento. Multi enim Sancti plurimique religiosi propterea vitae monasticae. etiam eremiticae, professionem cum sacerdotio copulaverunt, quod aptam convenientiam Inter utramque consecrationem, id est presbyteri et monachi propriam, perspectam habebant. Re quidem vera solitudo, ubi Deo tantum vacatur, absoluta bonorum huius saeculi spoliatio, suae voluntatis abnegatlo, quibus ii exercentur, qui monasterii moenibus se incluserunt, sacerdotis animum ad eucharistlcum sacrificium, quod est «totius vitae Christianae fons et culmen» 8, pie ardenterque immolandum prorsus singulariter praeparant./ Praeterea, cum ad sacerdotium 449
plena illa sui ipsius donatio accedit, qua Deo religiosus se devovet, hic peculiari modo Christo configuratur, qui simul sacerdos est et hostia.

1 Ctr. *Le.* 10, 41·

Pl. 38. 736 ‘Cir. Der·. .44 rnd/j. ’*’’. χ8 'LE 3564 '· cfr etiam iratr nU/u 7 [LE 3333). Ctr. Cone. Oecum. Vati'. Π, *Perfectae caritatis* 9» *Ad* 40. ’Cfr. *A A*. S. 58 n ·ΓΛη‘‘* Oecum. Vate. Π, Cooit. Do<m. Lumen jouium, χχ [LE 323

Concilium Vaticanum Secundum, ubi de presbyteris corumquo officiis dedita opera tractavit, merito statuit curam populi Dei elusmodi contineri muneribus. Hacc vero cura n vobhmet Ipsis geritur sacrificio eucharistico celebrando, quod cotidie agere consuevistis, Quam quidem celebrationem In oratoriis eremiticis vestris plerumque fleri contingit, In pio videlicet recessu, ubi monachi animus. In rebus supernis defixus, Spiritum amoris ct luminis uberius haurit. Vocatio Igitur Cartuslcnsis, dummodo el fideliter inhaereatur, efficit, ut Intentio universalis, quae In eucharistico inest sacrificio, flat Intentio uniuscuiusque monachi sacris operantis. Hanc vero plenitudinem eucharlsticae caritatis Ipsum Concilium Vaticanum significantibus verbis declaravit: «In mysterio Sacrificii Eucharistici, in quo munus suum praecipuum sacerdotes adimplent, opus nostrae redemptionis continuo exercetur, et ideo enixe commendatur eius oblatio cotidiana, quae quidem etiam si praesentia fidelium haberi non possit, actus est Christi et Ecclesiae»9.

Capitulum Generale vestrum sine dubio contendet, ut spiritus conditorum vestrorum sancte servetur et opera illa, quam, spiritualibus moti consiliis, per saeculorum decursum Statutis Ordinis impendistis, alacris perseveret. Hnc mente ductis quidam loci Constitutionum ita vobis videntur esse exprimendi, ut planiores evadant et legentes scribendi genere magis directo attingant. Aeque aestimantibus de habitu mentis et corporis, qui ex progressione quadam nunc obtinet, auferenda vobis sunt nonnulla, quae iam obsoleverunt. Simul vero consuetudines quasdam antiquas apte in usum revocatis, sl ex mutatione, quam illae postmodum habuerunt, earum efficacitas est deminuta aut vera earundem significatio offuscata. Quae praecipue ad sacram liturgiam, ut apud vos colitur, spectant. Normis Igitur Apostollcae Sedis, ad rem pertinentibus, obsecuti, ritui Missae studetis veterem reddere simplicitatem, et. quod ad cyclum liturgicum, qui dicitur, attinet, pariter illam restituere rationem, ex qua plus tribuatur ordinario de tempore; atque Id agitis, ut lectionarium vestrum ditescat.

Est cur, consulta Apostollcae Sedis observanter accipere parati, arbitremini eam vobis etiam hac in re benevolam se esse praebituram. Non enim eam latet monachis solitariis lltiurgia opus esse ipsorum vitae generi accommodata, in qua scilicet pars cultus interior et consideratio mysterii, / quam fides vivida alat, praeponderent. Eremitae liturgicas populi celebrationes potius mentis communione participant, quae etiam actuosam quandam secum fert consortionem,^ licet pars exterior et aspectabilis sit minus manifesta. Vocatio igitur vestra liturgiam peculiarem paulatim formavit, quam, utpote vitae contemolativae et solitariae vestrae consentaneam, tueri nitimini. Ecclesia autem quendam, ut aiunt, pluralismum in iis, quae ad sensus religiosi declarationem cultusque divini ostensionem spectant, non improbat, cum diversae rationes Deum quaerendi excolendique id suadeant. Favet ergo sanis traditionibus monasticis, quae, diligenter servatae, ad fidem et spiritualem alacritatem augendam, unde originem duxerunt, non modicum conferant.

Haec habuimus, quae amanti animo ad te et ad univer sum Ordinem Cartusiensem, Nobis carissimum, instante speciali Capitulo Generali, scriberemus. Patrem autem luminum enixe rogamus, ut iis, qui eidem conventui Intererunt, propitius adsit, hic ad profectum istius religiosae Familiae plurimum valeat eiusque decreta cum observantiae pacisque studio excipiantur. Haec vota Apostolica Benedictio confirmet, quam tibi, dilecte fili, cunctisque sodalibus, tuae moderationi commissis, volentes impertimus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die xviii mensis Aprilis, anno mcmlxxi, Pontificatus Nostri octavo.—Paulus Pp. VI.

•**Decr.** *Presbyterorum ordinis,* **13 (LE 33651.**

3969

1971 APR 22.-SC INSTITUTIONIS CATH., CIRC. PART.*

Normae proponuntur circa adscriptîonem alumnorum Seminariorum ad Universitates civiles, et circa domus udi commorari debent clehici dum studia peragunt apud Universitates ecclesiasticas Urbis

Roma, 22 aprile 1971.

RtoerendlnImo Moiuitjnort. **cl permettlamo rlvolgercl alla Slgnoria Vostra Rev.ma per attlrare la Sua cortese attenzione su due problemi che sono per ηoi motivo di seria preoccupazione:**

a) **La Jscrizlone di seminarist! a université civili durante 11 periodo del sessennio filosofico-tcologico.**

b) **Lc irregolarité che si verificano neH'osservanza delle vigenti disposition! riguardanti la dlmora, in Roma, degli studenti, seminarist! o sacerdoti, iscrlttl presso i Pontifici Atenel Ecclesiastici delPUrbe.**

I—Slamo venutl a conoscenza che alunni di alcuni seminari, mentre frequcntnno i cors! filosofico-teologici, sono iscrittl a facoltà di université civili. Sl tratta —come è évidente— di una questione che tocca tanto da vicino la preparazione dei candidat! al sacerdozio e la stessa concezione della formazlone sacerdotale. Questo Sacro Dlcastero, portanto, che per l! suo grave officio è particolarmentc Impegnato nei promuovere e incoragglare tutti gli sforzi che si stanno complendo —alia luce degli Insegnamentl e delle dlrettive dei Concilio Vaticano II e della *Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis* **(LE 3817]— per rinnovare ! seminari in modo che procedano con slcurezza e producano salutare incremento di pieté, scienza, fervore pastorale nei candidati al sacerdozio (cf.** *Rallo fundamentalis,* **Introduzione, pag. 9, Roma 1970, ed. IU), dopo avere esaminato il problema sopramenzionato nei vari aspettl, non puô non disapprovare. come abuso contrario aile disposizloni vigenti e gravemente pregiudizievole alia formazlone sacerdotale, tale simultanea iscrizione.**

La *Ratio fundamentalis,* **infatti, fra i vari esperimentl consentit! per una migliore formazlone e per una piû matura preparazione degli alunni agll Ordini sacri, prevede chet •dopo il primo anno di seminario maggiore, si puô (...) concedere agit alunni o di iniziare il secondo anno, o didedicarsl a sludi profani nelle université» (n. 42 b, pag. 38). Resta quIndi esclusa, in maniera esplicita. la contemporanéité dei due Impegni scolasticl. Poiché è ivi offerta una semplice altemativa, 1'iscrizione ad université civili puô essere concessa, ceteris servatis de iure servandis, soltanto a condizione che cl sia** *Vinlerruzione* **dei corso filosofico-teologlco da parte delPInteressato. Tale concessione tuttavia, come risulta dal contesto dei n. 42, non contempla un clclo completo di stud! universltari, bensl pluttosto un certo periodo da concedersi in casi determinati, per rlsolvere dubbi circa la vocazione. Vero e primo scopo di un tale esperimento, quindi, non è quello di dare al candidato l'opportunité di acqulstare un titolo accademlco civile, ma —come dice espressamente la** *Ratto fundamentalis—* **«hoc modo, primis experientiis in Seminario expletis, candidato spatium verae libertatis interioris et exterioris [offerre] ad suam propriam vocationem solidius dfligentlusque excolendam». Π consegulmento dl un titolo accademlco civile sarà pertanto da prcndersl in considerazione, eventualmente, soltanto dopo 1'ordinazione sacerdotale.**

L'abuso sopra menzionato, inoltre, mentre è chiaro indice di poco impegno negli studi ecclesiastici, denota noncuranza per le stesse discipline ecclesiastlche e dimostra, nei contempo, scarsa sensibilité per le sempre crescenti esigenze della formazione sacerdotale. E' owia l'impossibilité oggettiva dl attendere con la necessaria dlligcnza e sérénité ai partlcolari impegni che la formazione sacerdotale comporta, quando si hanno altri interessi e preoccupazionl assorbenti, quali appunto gli studi presso université civili. Durante il periodo dei seminario maggiore tutta 1'educazlone degli alunni. nelle sue varie componenti —spirituale, intelletuale, pastorale e disciplinare— dev'essere orientata nella dlrezione definitiva dei sacerdozio; deve, cloè» «tendere alio scopo di formnrli veri pastori d'anime, sull'esempio di Nostro Signore Gesù Cristo Maestro, Sacerdote e Pastore *(Optatam totius,* **n. 4) [LE 3334], Tale formazione pastorale —scopo di tutta la formazlone sacerdotale— non è un aspetto affiancato a quello spirituale e a quello intellettuale, ma deve investire e compcnetrarc tutta l'azîone éducative, la quale, per essere veramente valida ed efficace, ha bisogno di trovare respiro nelle dimensioni teologiche, mediante uno studio assiduo e una riflessione approfondita (cf.** *Lineamenti per una Ratio institutionis sacerdotalis,* **Conferenza Episcopale Italiana, pag. 54, Roma 1968).**

II—Da pia parti sono giunte a questo Sacro Dlcastero segnnlazionl e lamentele dl irrcgolarité che s| vrrifIchercbbcro circa l'adempimento dell'obbhgo della resldenza da parte di studenti seminarist! e sacerdoti in Roma.

E* noto che le vigenti disposlzionl relative all'Iscrizlone degli studenti del clero sccolare *(seminaristi* **o** *sacerdoti)* **ni Pontifici Atenel dell'Urbe prescrivono che gll stessi dlmorino nei nil Istltutl loro destinati (cf.** *Circolare della* **S. C.** *dei Seminari e delle Unioersilà degli Studi,* **In data 15 luglio 1964, Prot. N. 695.52.20, A) Il cui elenco tassativo appare ognl anno nell'Annuarlo Pontificio, nei capitolo** *tstitutt Ecclesiastici dl Educazione e di Istruzione,* **aile due voci: «Seminari e Collegi per candidati nl sacerdozio» e «Collegi e Convitti per alunni sacerdoti».**

Se ne richlamnno qui le prcscrizioni essenziall.

A)—I *sacerdoti secolari* **che compiono a Roma gll studi presso 1 Pontifici Atenel devono rislcdcre —come si èdetto—nei Collegi e Convitti loro riservatl. Per essi perô è prevlstn.eecezionalmente ed a determinate condizlonl, la dispensa dl •Extracolleglnlitô». che viene concessa. d'Intesa con questo Sacro Dlcastero, dlrettamente dal Vicariato delPUrbe. dletro presentazione della domanda dell'Ordlnario dlocesano delî'interessato (cf.** *Circolare* **citata. B). Psacerdotl studenti non possono quindi rlslcdere In parrocchie o allrl istltutl religiosi senza 1'esplicIto permesso del Vicariato.**

B)—Per gli *studenti seminaristi* **questa Sacra Congngaxlone**

non concede eccezloni dalla norma che ii riguardn, sc non in casi particolarissiml e per mothrt gravi. Tutti I seminarist!, Infattl, hanno Il preciso obbligo di risiedcre nei Seminari o Collegi per loro previsti, al fine di polervi ricevere la dovuta formazione sacerdotale (cf. *Ratio fundamentalis* IV, n. 20, pag. 20).

L'osservanza delle disposizioni sopra indicate è condi* zione indispensablle per la validity deJI'Iscrizlone al Pontifici Atenei Romani. I sacerdoti e i seminarist!, pertanto, che non risultassero in regoln con esse, non potranno in nessun modo essere considerati, a qualsiasi efietto, alunni defi'Ateneo.

Nella speranza che Ella non mancherà di offrirci la Sua Indispensable collaborazione per assfcurare l'esatta c fedcle oiscrvanza delle disposizioni summenzionate ai numeri I e II, La ringraziamo sinccmmente fin d'ora, mentre La prrghlamo di nccogliere I sensl del nostro distinto ossequio con cui ci professiamo Suoi devotissimi.

*Ad Ordinaries locorum Iiiliae. Pro!. N. 373/71/3: * documente crigiaali.

3970

1971 APR 24.-SC GENTIUM EVANGEL., NORMAE. PART.·

De relationibus inter Ecclesiam universalem et Ecclesias particulares, inter **S. G** pro Gentium **EVANGF.LÎIATIONE ET CONFERENTTAS EPISCOPALES QUOAD ACTIVITATEM ECCLESIAE MISSIONARIAM**

INTRODUZIONE - PRINCIPI GENERALI

A) Scopo *delValilvilà missionaria.* «Fine specifico deil'atlivilà missionaria è Tevangelizzazione e la fondazione délia Chiesa In quel ponoli e gruppl In cul ancora non eslste» (Decreto *Ad Gentes divinitus* n. 6) [LE 3364].

B) *Chiesa Universale e Chiesa Particolare.* Occorre dunque che nel mondo intero nascano e crescano Chlese particolari, polchê è in esse e per esse che la Chiesa puô assumere nella ŝtlenezza cattollea, le persone, I gruppl umani e ! popoli con le]oro culture, le loro lingue e i loro costumi.

Queste Chlese particolari, d'altronde. sono veramente la Chiesa soltanto nella mlsura In cul esse assumono, nelle loro partlcolnrltà, la vocatione dl annunziare a tutti la Fede della Chiesa Universale.

Questa responsabilité è condlvfsa dall'lnsieme della Chlesl· sotto l'autorité dei successore dl Pietro Il quale preslede al· l'assemblea della Carité. Ogni Chiesa particolare cosciente de questa «corresponsabnitÀ» deve portare la sollecitudlne dl tutte le nitre in modo che siano vissute. Ira tutte, una comunlone e una cooperazione effettlva.

C) *La S. C. iPro Gentium Evanoelizatiane sea de Propaganda Fide»* Polchê la S. C. «pro Gentium EvangelIzatione seu de Propaganda Flde» è stnta Incarieata dal Santo Padre, seeondo I termini stessl dei Concilio Vaticano II, «di regolare e di coordlnare, in tutto quanto ll mondo, sla l'opéra missionaria in sé stessa sia la cooperazione missionaria» (Decr. *Ad Genies dinfnlfus* n. 29), spetta alla stessa emanare «norme dlrettlve e principi adeguati In ordine alla evangelIzzazlone» *(Ibid.).*

Pertanto. questa S. C. pro Gentium Evangelizatione giudlca opportuno Impartire le seguenti dirdttve:

1. Rapport! tra Chiesa Universale f. Chtese fartiCOLARI DAL PVNTO DI VISTA MISSIONAR1O.

A) *NfCtssilà dl rairoieart un autenileo snlrilo misstonario.* 1) Nostro Signore Gesti Cristo ha prescrltto alia tun Chiesa dl evangellxzarc e di battezzare tutte le nnzloni, promettendole la sua assistent* flno alia fine del secofi.

Dalln Pentecoste, lo Splrito Santo suscita nel cuore di tutti In stnso splrito misslonario che anlmava fi Signore, e la Chiesa «non cessa di pregare, sperare e operare, ed essorta i figll α purifieanl e rinnovarsl. perché Timmagine dl Cristo rlsplrndn pits cblara sui volto della Chiesa» (Costituzlone dogmatica *Lumen Gentium* n. 15 ILE 32321; vedere anche Decreto Ad *Gentes diointlus* n. 36) (LE 33611.

2) Pertanto, Msogna anere *la primordiale* cura d! raootnare *(ncessantemcntz l'aulentieo spirlto mlsslnnarlo in oqh(Chiesa particolare.* dlocesana o oarrocchlale (Decr. Ad *Gentes dininltus* n. 37), e nel cuore dl tutti I eristlanh vescovi (Decr. Ad *Gentei dlalnitus* n. 6 e 38), sacerdoti *flbid.* n. 39 c Dccr. Apo*slnlieam aduasltalem* n. 6) (LE 3346], religiose (Decr. Ad *Gentes diotnllus* n. 40) e laid (Ibid. η. 21 e Dccr. Apostolicam *aduosllatem n.* 6).

3) A tale scopo, ΓAssemblea Plenaria *ractotnanda di* creare de! *centri e di* prevrdrre *programml (Eserdr! spirituali. Ses•loni, ece.^J per an rinnotxunenlo apostolico e misslonario con ranimarlone spirituale di lutte le categorie dl erlitiani, sopralutto gionanl.*

B) *Appro/ondimento teoloqlco.* Ln rlfiesslone teologlcn deve alutare questo rlnnovamento defio spirlto misslonario.

1) L Assemblea Plenaria *raccomanda al tcologi dl metier* in palan,* prima di tutto. Ia nozlone nutentien di missione cosl come c stata *présentai* dal Decreto* Ad Gentes divinitus (dal n. 2 al / incluso) e *dalla Coslltuzione dogmatica* Lumen Gentium (nn. 13 e 17) [LE 3232 J, avendo cura di renderla Intel·ligibile alla mentalité moderna; ciô chicdcrù un lavoro in gruppo e Intcr-dlsciplinare.

2) *In un contesta di secolarizzazione, si cvilerà di confondere rattivlld missionaria con lo sullappa o, soprattutto, dl ridurla a questo,* a rischio dl dimentlcnrc Poggetto specifico della missione dolia Chiesa che è I'nnnunzio dei Vangelo nella attrsa dolia Gcrusalemmc celeste, o dl affievoRre, per tale fatto, lo splrito misslonario facendogli perdere la sua efficionza.

Neanchc la cura per i! rispeito della libertà religiosa, un sano ecumenismo e un nero dialogo con i non crisiiani e i non credenti devono alficvclire e offuscare to zelo per la propagatione della pera Fede e far perdere dl ulsta l'urgenza, semprt attuale, dei docere misslonario.

3) Sard *utile, anche preclsare, rlguardo all'attlvltà missionaria. un certo numero di nozloni come: tChlesa Universale», •Chiesa Particolare», »Comunione», »Cooperazione con reclprocità dl scambi», »cornspcnsabllità» e *sussidiartetà».*

C) *Diversità nell'unità.* 1) L'Assemblea Plenaria chiede *che sia /alto sforzo da parte di tutti, nel senso indicato dal Decreto* Ad Gentes divinitus η. 22. *perché la vita cristiana sia adattata al genio e al carattere di ciascuna cultura e perché le tradizionl particolari di ogni paese siano assunte nell*unità cattolica.*

2) In questo sfonto, si *avrà corne prima cura guetta dl trasmettere la Fede* in *lutta la sua ricchezza: vl è un*affermazione del Misiero crisliano che è preliminare ad ogni sforzo per farta asslmllare in un determinato ambiente.* Ai nostri giorni, «mentre Il silenzio awolge a poco a poco alcuni misteri fondamental! del cristlancsimo» vediamo deünearsl una tendenza a rlcostruire, partendo dal dati pslcologicl e sociologie!, un cristianesimo avulso dalla Tradizione ininterrotta che lo ricollega alla fede degll Apostoli, e ad esaltare una vita cristiana priva di elementi religiosi... *Se le inchieste sociologiche ci sono utili per meglio conoseere la mentalità dell'ambiente. le prcoccupazianl e le necessità dl colora ai quali annunciamo la parola di Dlo, eome pure le resislenze che le oppone Vumana ragione..., le conclusioni di tali Inchieste non potrebbero costitulre di per sé stesse un criteria determinante di verttà»* (Esortazione Apostoiica, S décembre 1970).

3) *Sl fard attenzlone affinché i sacerdoti* (Dccr. *Ad Gentes divinitus* nn. 16 e 26). f *missionari fibid.* n. 26): *membri degll Isîttuti rtliginsl e scolarl, tanto maschlll che femminlli, e laid rlcevano —se possibile in parte sui posto— una formazione che lenga conto dei calori culturail degll ambienti da evangelizzarez in particolare, una buona eonoscenza delle lingue dei paesl al quali sono destinati* consentir^ loro dl avere plù facile accesso nel cuore degli uomlnl, dl dedicarsi maggiormente alla loro missione e di raccogliere cosl più abbondantl frutti.

I laid, soprattutto quelll eolH, deoono impegnarsi a conoseere la cultura della loro patria per »elevarla e eonservarla e svlluparla in armonia con le nuooe eondizionl, e finalmente perfezlonoria in Crlsto» (Decr. *Ad Gentes divinitus* η. 21).

4)Si *favorlrd la creatività e lo sptrito dl inizfatioa delle Chlese particolari nella loro rieerca dl nuove tecnlche di apostolato ben adattate aile sttuazioni loeali.* Si dovrà cosl tendere ad una presentazione della Fede che corrisponde meglio aile eslgenzc socio-culturali dl clascun ambiente.

Infine, quando le eircostanze non consentono H pleno svlluppo di tuile le aîtlvild apostoliche, si potrà sempre esrrcitare un apostolato attraverso la preghiera contemplativa e *una testimonlanza di* alla *dl* Zaooro *in uno splrito dl carità deslnteressata, tenendo presenle che l discepoli dl Crlsto non cerrano soltanto il progresso e la prosperttà materiale degll uomini, ma, Innanzl tutto, dl fore risplendere il Mlsiero di Crlsto.*

2. Rapport! della S. C. «Pro Gentium EvangelizaTIONE SEU DE PROPAGANDA FIDE» CON LE CONFERENZE EPISCOPALI.

A) ***Relazionl fondamentall con le conferenze episcopali.*** 1) L'Assemblea Plenaria ritlene che *è un compito primordiale per la Congregazione conlinuare a st(molare, sostenere e incoraggiare* la *vita e ll Iunzlonamento delle Conferenze episcopali che raggrappano* Ordinari *dl elreoserizionl mlssionarie.*

2) F.ssa giudlca anche necessario *istituriona Urzare l rapnortl delta Congregazione con lutte le Comissioni episcopal! per le missioni* (Motu Proprio «Ecclesiae Sanctae» III, η. 19) ifabilendo (n seno al Dieastero un *Uffleio a tale rlguardo.*

RiIax/onL con σ,i aifri *dicaster(.* L'Assemblea Plenaria chlede che la Congregazione, per *le materie che sono dl sua eompetenza* (vedere Decr. *Ad Gentes divinitus* η. 29 e Costitu^^*iae Universae* nn. 81 a 91) ILL· 3o88], *ampltfichi le sue nlazionl con gli altri D(casterl* de laids». OCCA soprnt-

niil V r^rnOSr,?Zare<le ''g°le β l (Motu Pro-
a^<&âriS\tn*AE*ar·υ (LE 34571 •dl coordi-

comanda alia Commissione *dl* espertl in nasfornL già Istituita in seno alla Congregazione (Dea. Ad^mf^dltl·

nllut **n. 20),** *di intenslficare la sua allenilone aile situation! locali delle diverse reglont, alla mental Ità dei vari gruppl (il uomlnl e ai mctodl di evangel Izzaz (une.*

*>) **Ln item chlcdo, Inoltrc, che taie Commmlsslonc svi-luiTpi un** servitio dI In/ormnzloni da mettere a disposition! delle Conferenze* **episcopal! «telle varie nree soclo-cultura11 (Decr.** *Ad Gentes divinitus* **η. Λ e Motu Proprio** *Ecclesiae Sanctae* **JIf, η. 18).**

D) */slitutl scientific! missionary* **L'Assemblea Plenaria** *ehitde che la Congregazione continui ad ineoragglare gIl studl dI udssloloala e delle alire discipline o arti utili alie missioni, come Vetnologia e la linguistlea, la storia e la sclenza delle religioni, la sodologia, le aril pastorali e altre. simili* **(Deer.** *Ad Genies divinitus* **n. 34)** *alutando le Conference episcopali per realizzazionl concrete •eventualmente comunb* **(ibid.)** *come Fa·collà e Istituti sclenlt/icl de Mlsslologla, Seminari Maggtorl, Cenlrl dI Slud I o dI lliccrehe suite culture locali* **(Motu Proprio** *Ecclesiae Sanctae* **n. 18) c, se possibile, Cattedrc di religione e di civillù crlstiana ncgli Istituti non cattolici.**

E) *Riparazlonc del personale misslonario,* **L'Assemblea Plenaria giudlca che** *convient che la Congrcaaztone instauri rlunioni pcriodlche con i Superiori Generali degll Istituti Missionary tanto maschili che /emmlnlli, per esamlnare e risolvere, a rlchiesta delle Conferenze episcopali, i problem! dell*invio dI personale nelle zone criliche,* **vale a dire nel territori misslonarl, regioni Intere o dlocesi, che non possono essere provvistl con i mczzl ordinari del personale necessario aH'cvangolizazzione.**

F) *Istituti mlssionarl e conferenze episcopali. La riccrca dei mrzzi più idonei per stabilire un legame* **più stretto fra 11 misslonario e la sua dlocesi d'origine (Decr.** *Ad Gentes divinitus* **n. 38)** *sard affidaJa all*Uffido creato per provvedere al mlglioramcnto dei rapport! della Congregazione con te Conferenze episcopali* **a proposito dcll'attlvith missionaria.—Agnelo Card. Rossi, Pre/. Sergio Plgnedoli,** *Seer.*

◆Diiettivo approbate dalla Assemblea Plenaria della S. C. pro Gentium evangelizatione ecu do Propaganda Fxdo (30 Maxzo-2 Aprile 1971), Prot. N. 1955/71: BiM 35 (1971) 192-197.

3971

1971 APR 24.–SIGNATURA APOSTOLICA, RESCR. PART.·

Facultas datur ut Tribunal unius Dioeceseos videre **POSSIT CAUSAS MATRIMONIALES FIDELIUM AD PAROECIAS** alterius Dioeceseos pertinentium

Emmus Archiepiscopus Paderbornen. petiit ut Tribunal Magdeburgense, Rescripto ex Audientia SSmi diei 28 Decembris 1970 [LE 3944], constitutum, ad pertractandas causas matrimoniales, in prima instantia, fidelium Archidloccesis Paderbornensis intra fines Germaniae Orientalis degentium, videre possit etiam causas matrimoniales fidelium quatuor paroeciarum (Blankenburg. Elbingerode, Hasselfelde, Hessen) Dioecesis Hfldesicn., In eodem territorio Germaniae Orientalis, positarum.

Supremum Tribunal Signaturae Apostolicae, attentis expositis et perpensis omnibus circumstantiis in casu occurrentibus, decrevit: *^Consulendum SSmo pro gratia iuxta preces*.*

SSmus autem D. N. Paulus Divina Providentia Papa VI, in Audientia impertita Em.mo Cardinali Secretario Status, attentis praesentibus peculiaribus circumstantiis temporum ac locorum, *benigne annuit pro gratta iuxta preces.* **Praesentibus valituris donec aliter provideatur.**

Datum Romae, ex Sede Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae, die 24 Aprilis 1971.—Dinus Gard. Stapfa, *Praef.* **Ioannes M. Pinna,** *Srcr.*

* Ordinario Paderbornensf. Prot. N. 1127/69 V. T.: AKKR 140 (1971) 199-200.

3972

1971 APR 26.–SC CLERI, RESPONSUM. PART.·

Solvitur per arbitratum conflictus inter Ordinarium **LOCI** et nonnullos sacerdotes qui poenas canonicas **SUBIERANT OB PUBLICAM DISSENSIONEM DE DOCTRINA CIRCA USUM ANTICONCEPTIVORUM IN ENCYCLICA «HUMANAE VITAE» PROPOSITA**

This Sacred Congregation for the Clergy received from the Secretariat of State of His Holiness on 21 July 1970, an appeal addressed to the Holy See by the Rev. Joseph Byron, acting as apokesmnn for a group of Priests in the .Archdiocese of Washington. These Priests had been restricted In their faculties, though in varying degrees, by their Archbishop in reaction to their public «dissent» from the teaching of the encyclical «Humanae Vitae».

The appeal centered around the complaint that In two yean the conflict arising from their dissent and the stand of their Ordinary had not received a canonical solution In the United States.

The Congregation, acting at the Instance of the Holy Father, undertook to devise an acceptable procedure for the «fair and impartial hearings» which the Priests declared to be the substance of their appeal. It had been widely reported that canonical norms had not been observed prior to the imposition of individual «penalties· on the Washington Priests involved.

Official news agencies have carried detailed explanations of the procedure accepted by all the parties concerned early in January of this year. The names of the Proxies and the fact of their meeting In Rome were duly announced, together with their reactions to the tsvo weeks of hearings conducted under the auspices of the Vatican.

Prior to these hearings evidence accumulated on both sides had been reviewed by qualified English speaking members of Vatican departments outside the Congregation for the Clergy. These authorities constituted a commission of three whose names were published and who participated as consultors In the «fair and Impartial hearings» which brought together the Proxies for both sides.

The «findings» of the Congregation itself are based on these hearings and on the analysis by the commission of the accumulated evidence.

It was found that the Proxies for the Priests had not. In fact, seen the documentation which had accumulated in the proceedings In the Archdiocese as well ns in the head<iuartcrs of the United States Catholic Conference. However, the Congregation made completely available to the Proxies for the Priests all the material in its possession for depth study. The final conclusion of this study by the Proxies for the Priests was that, under existing Church' law, there was no canonical case against the procedures followed by Card. O'Boyle.

At this point, the Proxies for the Priests declared that they had come to Rome to secure a «fair and impartial hearing», but on the assumption that the case involved a primarily canonical problem. In the absence of such a canonical case they were willing, nonetheless, to collaborate In seeking a pastoral solution of the issue, while candidly expressing their hope that future legislation would provide Improved procedures in cases of this kind, which might reduce misunderstandings.

Their agreement on this point was the more acceptable to the Congregation since Its competence Is not primarily doctrinal nor Judicial, but is directly concerned with pastoral and catechetical problems. The Congregation concurred that a Judicial or strictly theological process was not called for in this case, but that an «administrative review», following the •fair and impartial hearings», should yield the material for «findings» on the basis of which recommendations could be made.

The «findings» of the Congregation are the following:

FINDINGS

A) **The Sacred Congregation for the Clergy found that the Committee of Concerned Canon Lawyers had entered the case without reference to any doctrinal preoccupation on their part or the slightest disrespect for the person and the office of the Holy Father. Their interest had been motivated by a fraternal desire as canon lawyers to discover whether, as commonly reported, the rights of brother priests ha been neglected.**

B) **The Congregation concurred with the dismissal, by agreement, of a supposed canonical case against Card. O'Boyle, and found that he had observed the requirements of existing law. The Congregation took due note of the expressed desire of the Proxies, recorded above, that relevant canonical procedures be improved.**

C) **The Congregation found that the National Conference of Catholic Bishops could not, for many reasons, accept competency in the case.**

D) **It was also found that the Priests' Senate of Washington. elected by the prlets of the Archdiocese, had. nt a meeting of 26 June 1969. unanimously appealed for the elimination of divisions In the Archdiocese arising out of the dispute. The consequent efforts of a conciliation commitee to accomplish this purpose had proved insufficient, though some of the group had later responded positively to a special plea of the Holy Father that reconciliation be achieved.**

E) **The. Congregation discovered that, despite the phrase «Washington Nineteen·, none of the Proxies on either side could affirm with certainly how many priests were still actually Included in the appeal to the Holy See» remained In the service of the Archdiocese, or would be open tn the recommendations of this Congregation. At least two do not belong to the Archdiocese of Washington and some either already had. or have since, abandoned the exercise of their priesthood or forfeited their status in the Archdiocese on other grounds thorn the dispute which prompted the appeal to Rome.**

F) **In the course of the hearings, the Proxies for the Priests emphasized the climate of emotion and general eonfusion In which the socalled «Statement of Conscience· had**

been issued by the Priests. As a result, the Proxies for the Priests, in consultation with Fr. Byron, present In Rome, agreed to the substitution of a more considered statement which would take into account the declared original intention of the Priests and the criticisms made of the controversial •Statement of Conscience».

G) The Proxies for the Priests argued that It was at no time the Intention, at least of those for whom Fr. Byron spoke, to depart from or contradict the theology of Vatican Council II, and that they did not speak for any theological group or tendency· above all with respect to the nature of the Church or the Magisterium. The Congregation accepted this assurance as a fair statement of the position certainly of those Priests who had remained at their posts.

H) Having heard the arguments of the opposing sides and having In mind the authentic principles of faith and morals by which Catholics are bound, the Congregation outlined its theological and pastoral «findings» as follows:

STATEMENT OF THEOLOGICAL AND PASTORAL PRINCIPLES

i. Magisterium

1. The Ordinary Magisterium, Le.. the Pope and the Bishops In their local churches, has the duty and responsibility to teach on matters pertaining to faith and morals.

2. By virtue of the pastoral office proper to him, it is the duty and responsability of the Bishop in his local church to Instruct his priests In their pastoral ministériel of preaching, teaching and counselling.

3. The encyclical *Humanae Vitae* [LE 3676], which declares without ambiguity, doubt or hesitation the objective evil of the contraceptive act, Is an authentic expression of this Magisterium and Is to be understood in accord with the dogmatic tradition of the Church concerning the assent due to the teachings of the Ordinary Magisterium (cf. *Lumen Gentium,* No. 25) [LE 3232].

4. Those who receive canonical faculties of a diocese are assumed to Intend to communiente this teaching, according to the traditional norms of the Church, to those under their care.

u. Conscience

1. Conscience Is the practical Judgment or dictate of reason by which one Judges what here and now Is to be done as being good, or to be avoided as evil.

2. In the light of the above, the role of conscience is that of n practical dictate, not a teacher of doctrine.

3. Conscience Is not a law unto Itself and In forming one's conscience one must be guided by objective moral norms, inchiding authentic Church teaching (cf. *Gaudium et Spei,* No. 50) [LE 3366].

4. Particular circumstances surrounding an objectively evil human act, while they cannot make It objectively virtuous, ran make It «Inculpable, diminished In guilt or subjectively defensible». (For full context, confer *Human Life in Our Daq;* Collective Pastoral of the American Hierarchy, Nov. 15, 1968, p. 12).

5. In the final analysis, conscience Is inviolable and no man Is to be forced to act in a manner contrary to hts conscience, as the moral tradition of the Church attests *(Human Life* (n Our *Day,* p. 14).

th. Pastoral practice

1. In the task of counselling married persons, either Inside or outside the confessional, the pastoral counsellor mav encounter a Question concerning the practice of contraception. The counsellor Is obliged In conscience to follow the previously mentioned principles In accordance with the pastoral prudence and doctrinal truth required tor guiding the person or persons who consult him.

2. While the counsellor has the obligation to render an objective judgment on the data presented to him, he should not too quickly presume either complete Innocence, on the one hand, or, on the the other, a deliberate rejection of God's loving commands In the case of n person who Is honestly trying to lead a good Christian life (ef. Sex in *Marriage, Loce-gtolna. Ll|e-gtolng.* Archdiocese of Washington. 1968, p. 2, No. 2).

3. Sound pastoral practice Is always based upon firm faith In the mercy ot God and the forgiving power ot Christ, but also on the necessity and availability of God's grace to enable every person who remains open to that grace and faithful to the sacraments, which are channels ot God's grace, to persevere In the friendship of Christ In nil moral crises. (Cf. Jn 15. 5; 2 Cor. 12. 9: *Humanae* Vitae, No. 20: St. Thomas Aquinas, Summa *Theologica, la Hoe q.* 109, a. 6.2).

RECOMMENDATIONS

Given the vorird kinds and degrees of the differences which have arisen among the Priests formerly or presently parties to this appeal; given th© basic priestly fidelity of those who !|? . rtmalnrd nt their posts despite those differences; given the long delay and painful misunderstanding endured by them and by the Cardinal Archbishop to whom they arc bound in common love for the Churchy priestly unity mid zeal for souls; given the prayerful desire of all the Archdiocese that nn un-»«PPyerhR end; and, finally, given that the Holy father himself has approved with prayerful hope the procedures provided In agreement with the parties seeking a •fair and impartial hearing·:—

Therefore, this Sacred Congregation for the Clergy urgently recommends that, without further delay, formality or necessity for written or oral explanations, each'priest who accepts the •findings» set forth above present himself Individually, at his earliest convenience, to his Ordinary and declare his desire to enjoy the full faculties of the Archdiocese.

This Congregation is confident that the Cardinal Archbishop of Washington will respond promptly and gladly to each request so made. Just as we are confident that those, who with generous openness toward this Congregation agreed to our procedure, will, not less generously, accept the recommendations and •finding'»· which the Congregation has felt bound to make.

The so-called «Washington Case» has been a source of grave concern to all persons In the Archdiocese. It is the hope of this Congregation that the Catholics of Washington will not falsely conclude, because of the publicity tag «Washington Case», that their local crisis Is either unioue or a reflexion on the holy traditions, the spiritual stability and the high prestige of the Archdiocese of Washington. The members of the Archdiocese should be grateful for the sensitive, forthright leadership of their Cardinal and for the persevering commitment, on the deepest sacerdotal levels, of those priests who patiently awaited the hearing that Is now concluded.—John Card. Wright, *Prefect.* Peter Palazzini, *Secretary.* Rome, 26 April 1971. Feast of Our Lady of Good Counsel.

♦Ordinaro Washiagtonienri et cuidam coetui presbyterorum eiusdem Dtoeceaaca: L'Oaserraiore ronuno. oditio anglica. n. 20 (164)-Mar 20. 1971. Ada. £. T. KELLY ia CH 57 (1972) 108-120, 174-186. 283-375. 330-343.

3973

1971 MAI 3.-SC RELIGIOSORUM, NORMAE. PART.*

Normae pro sororibus professis in Monasteria Carmelitarum Discalceatarum ingredi optantibus

Romae, die 3 Mail 1971.

Reverendissime Pater, Haec Sacra Congregatio attente consideravit petitionem tuam circa Sorores a votis sive temporariis sive simplicibus perpetuis, quae ex aliis Congregationibus in Monasteria Monialium Carmelitarum Discalceatarum recipi expostulant.

Omnibus mature perpensis. Sacra Congregatio pro Religiosis et Institutis saecularibus pro universis Ordinis Carmelitarum Discalceatarum Monasteriis, in casibus transitus ab aliis Institutis, quae sequuntur decernit:

1. Quae vota perpetua vel etiam sollemnia emiserunt, novitlatu expleto, professionem sollemnem in Ordine Carmelitarum Discalceatarum emittere queunt exacto biennio. De hac condicione» vero, Superiores alterius Instituti aperte praemoneantur.

2. Votum Capituli Monasterii deliberativum pro professione sollemni requiri potest, non obstante praescripto can. 575, par. 2.

Quae dum Tibi significo, fausta omnia a Domino apprecor, ac permaneo Paternitati Tuae Revmae addictlslmus.

• Procuratori Generali O. C. D., Prct. N. /71: o documento originali.

3974

1971 MAI 8.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.*

De nullitate matrimonii deque nullitate decisionis
ROTALIS EX DEFECTU CITATIONIS ET CONTRADICTORII

Facti species. - Nuptiae Inter Dftum T. et Dfiam C. celebratae sunt anno 1948. Ante diem Nativitatis Domini eiusdem anni, mulier, iam praegnans, virum deseruit, nec amplius ad eum rediit. Post breve enim tempus, mulkr ? ^ Z > ┌ o,ù5 el reUglonls adhaeslt - et — —

Haec unio adulterina, litibus saepe turbata, praesertim

de hire custodiendi tiliam, tandem definite cessavit. Statlm mulier cum quodntn luveno vivere coepit, ex quo etiam filium genuit.

Interim primus vir matrimonium suum nullitatis accusavit «ob vim ct inetuin mulieri a matre incussum·, apud Tribunal Vicarlalus Urbis, a quo favorabilem obtinuit sententiam. Interposita appellatione, Tribunal secundi gradus sententiam confirmavit.

Hanc sententiam, iam exsecutioni mandatam etiam quoad effectus civiles, secundus vir denunefavit Decano S. R. Rotae, utpote In artificio ct mendacio fundatam. Decanus rem investigandam commisit Defensori Vinculi, qui, interrogatis et dcnunclantc ct testibus ab eo adductis, novum postulavit examen causae, atque institit ct obtinuit ut Tumus-rotalis hanc quaestionem incidentem solveret.

Turnus rotalis dic 22 lulil 1967 decrevit ut causa, «etsi duplici sententia conformi, assumptioni actoris favorabili, definita, iterum pertractetur». Contra hoc decretum, primus vir, ad nonnam can. 1603, nn. 3-4, ad Supremum Signaturae Apostollcae Tribunal recursum interposuit, quaerens ut ipsum Supremum Tribunal videat: 1) dc querela nullitatis contra sententiam interlocutoriam rotalem; et quatenus negative; 2) de restitutione In integrum adversus eandem; ct quatenus negative; 3) de exceptione suspicionis contra Auditores S. R. Rotae, qui praefatam sententiam interlocutoriam pronuntiaverunt.

Mulier conventa, legitime citata, comparuit et rite Interrogata fuit circa alterius viri asserta et facta ab eodem denunciata. Dein, praehabito voto Promotoris Iustitiae deputati, in Congressu diei 20 ianuarii 1970 dccrctum fuit: *•Recursum esse adjnittendum et procedendum ad ulteriora·.*

Dubium ergo concordatum fuit, prout sequitur. *An constet de nullitate decisionis rotalis, in casu.*

Ln iure.—**Can. 1840, § 1 prudenti Judicis aestimationi relinquit, utrum causa incidens decidenda sit Judicii forma servata, an mero decreto, «attenta rel qualitate et gravitate»; proinde, ubi de quaestione incidenti agatur gravis momenti, eadem definienda est iudicii forma servata, ideoque sententia interiocutoria. Eadem confirmantur art. 110 Regularum S. R. Rotae.**

Quoties autem forma iudicii servanda est, iudex procedere nequit nisi auditis partibus (c. 1839). Sententiae nullitas ex defectu legitimae citationis (cf. c. 1894, n. 1) est sanabilis: at si defectus citationis impossibilem reddat defensionem et ideo etiam disceptationem iudicialem, sententia est insonabiliter nulla ex ipsa natura rei» cum defuerit tunc verum indicium, culus notio est: «controversiae disceptatio ac definitio» (c. 1552).

Immo necessitas citationis quoad substantiam, non quoad modum et sollemnitatem, nititur iure naturali, quia iure naturali prohibetur, nc cui adimatur facultas sese defendendi; quae facultas non datur reo, si ipse ignoret causam petendi.

Ceterum, attento praescripto can. 1680, § 1, sententia absolute insanabilitcr nulla est, si deficiant quae actum ipsum essentialiter, seu ex natura sua, constituunt.

In facto.—**luxta ea quae in iure dicta sunt, impugnatum decretum S. R. Rotae tamquam sententia aestimandum est. Quaestio hoc decreto definita non erat minoris momenti: agebatur enim de retractanda causa decisa duplici sententia conformi, quae iam effectus civiles obtinuerat, post denuntiationem viri, qui haberi nequit omni exceptione maior, quique Judicibus ipsis Rotalibus videbatur zelotypia motus.**

Turnus ergo rotalis iudicii formam servare tenebatur, prout can. 1839 praescribitur. Quaestio, contra, decisa est interventu unius Defensoris vinculi, non citatis nec auditis partibus, Ideoque absque possibilitate contradictorii.

In decisione impugnata dicitur quod Turnus rotalis ideo citationem et notificationem partibus omisit, «quia... periculum erat in mora». At lex nullam admittit exceptionem quoad necessitatem citationis «alterius partis» (c. 1711, § 1), nec ullum periculum eximere potest a necessitate eandem audiendi, ita ut ipsa iure uti possit, quod ei a natura confertur sese defendendi.

Decisio. - Dic 13 iunii 1970, Patres Cardinales, Membra Supremi Signaturae Apostollcae Tribunalis, in eiusdem S. Tribunalis sede congregati ad decidendam causam Incidentem de qua supra, proposito dubio respondendum consuerunt atque responderunt: *Constare de nullitate insanabili decisionis S. R. Rotae diei* 22 *iuiii anno* 1967; et ad mentem, id est petatur a Summo Pontifice commissio pro Signatura Apostolica, quae iterum iudicet de merito causae.

Hac autem Commissione Pontificia Signaturae Apostolicae concessa atque suppletiva instructoria peracta, sequens concordatum est dubium: «An *constet de matrimonii nullitate, in casu·.*

Emi Patres Cardinales Membra S. T. Signaturae Apostolicae, in eiusdem S. Tribunalis sede, die 8 mail 1971, congregati ad decidendam causam nullitatis matrimonii de qua agitur, proposito dubio responderunt: *Affirmative,* seu *constare de nullitate matrimonii ex capite dis et metus mulieri conventae a matre incussi, in casu.*

* ApoU. 44 (1971) 559-572.

3975

1971 MAI 14.—PAULUS VI, EPIST. AAS 63 (1971) 401-441

Epistula Apostolica ad Emum P. D. Mauricium S. R. E. Cardinalem Roy, Consilii de Laicis atque Pontificiae Commissionis Studiosorum a ĭustitia et pace» praesidem: octogesimo expleto anno ab editis Litteris Encyclicis e verbis appellatis «Rerum Novarum·:

Doctrina Ecclesiae de re sociali in rerum ac temporum novis vicissitudinibus

PAULUS PP. VI

Venerabilis Frater noster, Salutem et Apostolicam Benedictionem

1. Octogesima adveniens anniversaria memoria Litterarum Encyclicarum, a verbis «Rerum Novarum» incipientium, quarum nuntio animi ad agendum pro sociali iustitia pergunt incitari, Nos movet, ut nonnulla proferamus mentis cogitata; quod quidem eo facimus consilio, ut quaedam conferamus In medium, Decessorum Nostrorum persequentes doctrinam de re sociali atque nonnas suasionesque edicentes, quas necessitates postulant mundi, qui continenter mutatur. Namque Ecclesia una cum hominum societate peregrinatur, eiusdemque est particeps sortis in rerum ac temporum vicissitudinibus. Quamvis ipsa ad Dei amorem et ad salutem nobis a Christo allatam annuntianda incumbat, tamen Evangelii lumine humanam navitatem collustrat atque homines adiuvat ad Dei con/silium, amoris 402
plenum, exsequendum, eorumque desideria plene satianda.

2. Animadvertimus autem —quod Nostram alit fiduciam— Spiritum Domini in mortalium animis pergere operari et ubique communitates congregare Christianas, quae officiorum suorum in societate sint consciae. In omnibus enim terris continentibus, in quovis hominum gencre, in quavis natione cultusque ingenii forma, quibuscumque in vitae condicionibus, Dominus germanos Evangelii apostolos non desinit excitare.

Hos quidem datum est Nobis convenire et admirari et eorundem confirmare animos, cum recentiora Nostra itinera faceremus. Ad hominum multitudines accessimus, quarum audivimus postulationes atque clamores, qui simul erant inopiae ac spei indicia.

Tunc nova luce eminere Nobis visae sunt graves, quae nostra aetate agitantur, quaestiones, peculiares quidem cuique regioni, tamen communes universae hominum consortioni; hi enim se ipsi interrogant dc sorte sua futura atque de cursu et significatione illarum, quas nunc fieri contingit, mutationum. Gravia exstant discrimina, si ad progressionem in re oeconomica, in ingeniorum cultu et in re politica apud varias nationes attendatur; aliae enim regiones machinariis industriis optime sunt instructae, aliarum regionum vero oeconomica ratio adhuc in agrorum cultura innititur; aliae nationes opibus affluunt, aliae inopia laborant: alii populi in disciplinarum artiumque cultu summum fastigium assecuti sunt, alii vero litterarum elementorum ignorantiam depellere adhuc nituntur. Ubique plus expetitur Iustitiae et pax affectatur securior, mutua inter homines ac populos servata reverentia.

3.Profecto diversae sunt rerum condiciones, in quibus Christiani, volentes aut inviti, secundum cuiusque regionem, instituta socialia-politica, formasque cultus humani versantur. Hic enim coguntur silere, suspecti habentur, quasi in societatis / partes secundarias sunt detrusi, absoluto 403
civitatis imperio, libertate destituti, continentur. Illic vero, tenues inferioresque numero inveniuntur, quorum vox difficile audiatur. Aliis In nationibus, in quibus Ecclesia locum obtinet bene constitutum, interdum etiam legitimum ac publicum, ictibus est obnoxia ex illo orientibus discrimine, quo hominum societas concutitur, atque nonnulli cius sodales alliciuntur rationibus nodi expediendi turbulentis violcntisque, unde prosperiores exitus sc sperant consequi posse. Cum tamen nonnulli, iniustltlarum, quae nunc sunt, incuriosi, praesentem rerum statum prolatare nitantur, alii commentis irretiuntur seditiosorum, quae 11$ humanam consortionem perpetuo meliorem, falsa rei imagine fallente, promittunt.

4.Si tarn diversae condiciones rerum considerantur, arduum profecto Nobis est unam enuntiare sententiam, qua solutio, omnibus locis congruens, proponatur. Verumtamen eiusmodi studio minime ducimur neque hoc est of-

fidi Nostri. Etenim ipsae Christianae communitates id agere debent, ut propriae regionis statum ex rei veritate perscrutentur, ut eum luce immutabilium Evangel!i verborum illustrent, ut principia cogitandi, iudlcandi normas, regulas operandi e sociali doctrina Ecclesiae hauriant; doctrinam dicimus eam, quae temporum cursu est confecta, maxime vero hac machinaria aetate, ex illo scilicet die, historia digno, uuo Leo XIII «de opificum conditione» nuntium edidit, culus anniversariam memoriam recolere est Nobis hodie el honoris et laetitiae causa. Eiusmodi ergo Christianarum communitatum est, adiuvante Spiritu Sancto, discernere —dum communione cum episcopis, ad quos pertinet, coniunguntur et cum ceteris Christianis fratribus et omnibus bonae voluntatis hominibus colloquia serunt— quae viae ineantur et quae munia suscipiantur oporteat ad illas in rem socialem, politicam, oeconomicam inducendas mutationes, quae necessariae esse videntur, neque ullam
404 moram saepe patiuntur. /

Dum ergo eiusmodi promovere mutationes contendunt, christiiideles Imprimis fiduciam confirment, quam in efficacitate Evangelii atque in propria singularique indole eius postulationum habent collocatam. Non enim ideo obsoletum est Evangelium, quod annuntiatum est, scriptum et ad vitae usum deductum in pronus diversis rei socialis animorumque cultus condicionibus. Ea quae docet ac suggerit, per illam vivam experientiam locupletata, quae iu traditione Christiana saeculorum cursu est habita, semper nova sunt, quod attinet ad conversionem hominum et progressionem vitae socialiter ducendae; quibus tamen non Ita uti licet, ut ad peculiares causas temporales vertantur, oblitterato evangellco nuntio universali atque perenni L

5. In huius aetatis perturbatione rebusque incertis, Ecclesia singularem nunlium edere, nisusque hominum confirmare valet, qui ad propriam sortem futuram efficiendam admovent manus eandemque ad sua consilia student conformare. Ex quo tempore per Encydicas Litteras, a verbis «Rerum Novarum» incipientes, vivaciter Impenseque pronuntiata est Indigna probrosaque opificum condicio in societate, quae oriebatur, quaestuosae industriae dedita, progressio rerum alia capita et alias rationes Iustitiae socialis mentibus insinuavit, quemadmodum etiam per Litteras, a verbis *Quadragesimo Anno* 3 et *Mater et Magistra* 3 appellatas, lam est declaratum.

Recens autem Concilium Oecumenicum operam navavit hisce quaestionibus expediendis, praesertim in Constitutione Pastorali, quae a verbis *Gaudium et Spes* 'mitium sumit. Ac Nosmet Ipsi per Encyclicas Litteras, *Populorum Progressio* inscriptas, hascc agendi normas iam amplifIca-
4(6 vImus; *Illud hodie ! maxime interest omnes pro certo habere ac relati senlire, socialem quaestionem nunc ad universam coniunctionem infer homines hominum magnopere pertine· re/. Cum enim Ecclesia clarius diam altiusque iudicavisset ct expendisset quid hfic de* re *Christi lesu Evangelium flagitaret, suum esse duxit hominibus magis diam egregiam navare operam, ul non modo gravissimae huius quaestionis ii momenta omnibus* oesllgiis *indagarent, sed etiam sibi persuaderent, hac summi discriminis hora, communi omnium actione vehementer opus esse 5.*

Hoc ofUdo· culus penitus conscii sumus, Nos hodie impellimur, ut nonnulla cogitata suasionesque proponamus, nuas amplissimae quaestiones hominibus hac aetate expediendae gignunt.

G. Ceterum proximae Synodo Episcoporum erit propositum, ut accuratius expendat altiusque perscrutetur munus Ecclesiae implendum in iis, quae ad graves spectant quaestiones, quas iustitla in mundo hodie ponit. At anniversaria memoria Litterarum Encyclicarum «Rerum Novarum» Nobis hodie opportunitatem praebet sollicitudines et cogitata Nostra de hac quaestione In te. Venerabilis Frater Noster, deponendi, utpote qui Commissionis Nostrae a «Iustitla ct Pace» ct Consilii de Lalcls Praesidem agas.

Hoc modo Nobis perplacet etiam huiusmodl Sanctae Sedis Instituta adhortari ad opus efficaciter persequendum, quo Ecclesiae actionem pro hominibus promovere contendunt.

7. Verumtamen, non immemores quaestionum perennium, ad quarum studium Decessores Nostri se contulerunt, Nos dc altis volumus admonere quaestionibus, quae propter instantem necessitatem, amplitudinem, implica-

1 **Cl:. Co&c. Oetnm.** Va Uc, **H, CoaiL** *ti ifcs,* **10; .4. /4. S. >8 p- tojj (LE 3366).** ’/4. *A. S.* **13 (1931), P- 109 sq. (LE 1037** • <4. *A.* **S.5 1 tJJfti), P (LH 2984).** ‘ **3. .4.A.S. 39 (1967), p. ajS [LR 3347’»** · *Ibùkm.* **1; p. 137.**

tionem in futuros annos habeant oportet christiiideles sollicitos, ut una cum ceteris hominibus vires suas impendant novis difficultatibus/expediendis, quibus ipsa hominum 406
sors futura in discrimen vocatur. Etenim quaestiones sociales, quas hodierna ratio oeconomica infert —culus generis sunt condiciones humanae opum gignendarum, aequa bonorum permutatio ac divitiarum partitio, significatio ct momentum auctarum rerum, quae necessitatis causa consumuntur, participatio munerum— In ampliore novi cultus civilis complexione collocentur oportet. In mutationibus, quae nunc tam vehementer Unique velociter fiunt, homo se cotidie denuo detegit seque interrogat de significatione sui Ipsius ac de communi hominum superstite vita. Cum vero haereat, num documenta superioris aetatis, quam prorsus abiisse nimiumque iam discrepare arbitratur, sibi sint accipienda, homini tamen opus est futuram suam sortem —eam tam incertam esse animadvertit quam instabilem— illustrare per veritates immutabiles et aeternas, quae eum sine dubio transcendunt, sed quarum vestigia ipse, dummodo velit, potest reperiro

I

8. Maioris vero ponderis res caque singularis hodie Nostrum animum tangit. Id est nirnis densatus urbium incolatus; quae res in cunctis accidit regionibus, sive in lis, quae quaestuosa industria iam sunt Instructae, sive in iis, quae ad humani cultus progressum adhuc nituntur. Post longum cursum saeculorum civilis cultus agrarius iam imminuitur. Ceterum, num sufficiens cura intenditur in recte disponendam melioremque reddendam vitam agrestium, quorum condicio, quoad rem oeconomicam minor ct interdum misera, causa est, cur in suburbia, tristes hominum coacervationes, illi commigrent, ubi neque opus faciendum inveniunt neque habitationem?

Continens haec e rure demigratio, incrementa machinariae / industriae, non intermissus populorum auctus, vis illa 40'
attractiva magnarum urbium efficiunt, ut multitudines ibi conglobentur, quarum immensitas vix possit animo fingi; siquidem iam sermo fit dc ingentibus urbibus, quae, «mégalopoles» nuncupatae, n centies ac pluries centenis milibus hominum habitentur. Sunt quidem urbes, quarum amplitudo eiusmodi est, ut aequior habeatur incolarum disposé tio. Quae, iis, qui propter agri culturae progressiones vacui sunt, copiam operis faciendi dantes, hominum convictum et societatem praebent, quibus proletariae condicionis inductio civiumque conglobatio devitentur.

9. Immodica autem harum urbium accretio ad auctus accedit quaestuosae industriae, non tamen par fit cum iisdem. Inductio enim machinariae industriae, in technologies inquisitionibus naturaeque mutatione innixa, propositum sibi iter sine intermissione Insistit, vim suam effectivam continenter demonstrans. Cum autem aliae societates in opibus gignendis amplificantur atque in unum se colligunt, aliae pereunt aut sede sua commoventur, novas afferentes difficultates sociales, videlicet Invitam cessationem ab opere, sive ad artes sive ad regiones quod attinet, personarum ad alias artes accommodationem earnraque mobilitatem, stabilem opificum aptat lonem, inaequalitatem condicionum, in quibus variae partes quaestuosae industriae versantur. Certatio omnem modum excedens hodiemlsque Instrumentis usitans ad res in vulgus suadendas aptis, novas semper, quas peperit, res in medium confert, illosque allicit, qui eas consumant, cum veteres officinae, quae rectum adhuc tenent cursum, inutiles reddantur. Dum permagnae populi partes praecipuis necessitatibus vitae consulere nequeunt, contenditur, ut appetitiones rerum supervacanearum excitentur, qua dc causa non immerito ponitur quaestio, num homo, licet tanta sit assecutus, operositatis suae fructum in se ipsum retorqueat. Postquam ergo naturae opes, ut par / est, in suum usum 403
convertit7, nonne ipse servus efficitur operum a se fabricatorum?

10. Nonne vitae cultus, qui proprius est densati urbium incolatus et augescenti civili cultui, in machinaria industria posito, iungitur, reapse sapientiam hominis provocat, eius facultatem res disposite temperandi, cius praevidens ingenium? In Ipso gremio societatis, quaestuosa industria florentis, nimium Illud urbis incolendae studium convellit vitae consuetudines et Instituta usu recepta, in quibus aevum transigi solet: familiam, vicinitatem, ipsius etiam Christianae communitatis compages. Homo enim quidem ex natura sibi
Infensa, cui ut dominaretur, est per saecula annisus, sed

• **Or. . Càr. 4.17. ’ Clr, UtL Eacycl. 2J; A. A. S.**

in ipsa multitudine sibi Ignota, qua circumfunditur et in qua sc velut peregrinum esso persentit. Densatus urbium incolatus, qui est sine dubio quasi quidam gradus progredientis societatis humanae quique iam retroagi nequit, non facile expediendas quaestiones nomini affert: scilicet quomodo uroiuni incrementa coerceat, carum temperet dispositionem, alacritatem civibus inlciat ad omnium bonum. In hac autem confusa accretione novi oriuntur proletarii; qui in media se collocant urbe, unde divites quandoque recedunt; qui in suburbiis considunt» quae, miseria squalentia, circumsaepiunt, adhuc tacita quasi cum expostulatione, urbes nimio luxu (ruentes, ubi nempe bona effrenate consumuntur ac saepe dissipantur. Urbs non fraternas promovet congressiones nec mutuum auxilium, sed discrimina fovet atque etiam neglectionem; novas concitat formas Immoderati quaestus ac dominationis, quatenus nonnulli, olioruin necessitates ad suum usum convertentes, inde lucra faciunt prorsus improbanda. Pone aedium frontes multae latent miseriae, quas etiam proxime habitantes vicini Ignorant; aliae autem sunt apertae, v'deUcet ubi
409 dignitas/humana abicitur: cuius modi sunt delicta, scelcra, medicamenta psychotropica, crotismus, qui dicitur.

11.infirmiores autem cives illis vitae condicionibus conflictantur, quibus humanitas exuitur, deprimitur conscientia, damna familiae instituto inferuntur; promiscua domicilia popularia minimum quiddam intimae intra domesticos parietes consuetudinis haberi non sinunt; iuvenes recens matrimonio iuncti habitationem sibi consentaneam, cuius mercedi solvendae sint pares, frustra exspectantes, animos demittunt, quod etiam eorum unitatem in discrimen adducere possit; pueri puellaeque, e domo nimis angusta fugientes, in viis hac utuntur compensatione, ut sociis amicisque adhaereant nec sit, qui inspiciat et vigilet. Gravi ergo officio ii, ad quos pertinet, obstringuntur annirendi, ut eiusmodi rerum cursum moderentur ac recte ditigant.

Est ergo necessarium illam restitui socialis vitae velutl contextam rationem, qua quisque humanae personae iustis appetitionibus possit satisfacere, ac quidem quod pertinet ad urbis vias, ad regiones, ad civium universitatem. Instituendae sunt, ratione ducta communitatum et paroeciarum, sedes animis recreandis variaque eruditione excolendis idoneae, multiplici quidem consociationum forma servata; praeterea circuli honesto otio apti, loca coetibus agendis destinata, conventus, quae rei spiritualis causa celebrentur; ubi singuli, e solitudine evadentes, fraternas cum aliis necessitudines iungere possunt.

12.Est autem munus, quod Christiani debent participare, eo videlicet pertinens, ut urbs aedificetur quasi locus, ubi homines eorumque communitates amplificatae exsistant, ut novae ineantur rationes vicinitatis aliusque necessitudinis, ut peculiares modi excogitentur iustitiam socialem ad effectum deducendi, ut sors futura, quae om-
410 nium est propria et / quam fore difficilem praesentitur, a cunctis in se recipiatur. Hominibus, in promiscua urbium confusione stipatis —quod tolerari iam nequit— afferendus est nuntius spei ope fraternitatis, quae vivendo exprimatur, et iustltiae visu manifestae. Christiani, huius novi, quo tenentur, officii conscii, ne deficiant animis in immensitate urbis, quae nota caret singulari, sed lonae prophetae meminerint, qui Niniven, urbem magnam, diu perlustravit, ut faustum nuntium misericordiae divinae ibi annuntiaret, in infirmitate sua roboratus sola vi verbi Del Omnipotentis. Re quidem vera in sacris Bibliis urbs saepe perhibetur locus peccati et superbiae, qua elatus homo sibi fidit vitam sine Deo se instituere posse, quin immo potentem adversus eum sese ostendere. Est tamen etiam Icrusalem, urbs sancta, locus, ubi Deo occurritur; quae est promissum civitatis descendentis de caelo 8.

13.Urbanae vitae ratio ac mutationes, per machinariam industriam inductae, quaestiones pleniore in luce ponunt, quae usque adhuc minus recte intellectae sunt. Exempli causa, in hominum societate, quae nunc oritur, quinam mulierum iuvenumque proprius erit locus?

Revera arduum ubique hodie est colloquium, quod cum adultis iuvenes habent, qui appetitiones rerumque novarum studia afferunt, atque etiam de futuri aevi sorte incerti penitus sunt. Quem effugit hinc graves oriri posse contentiones, discidia, munerum abdicationem, intra ipsa domestica saepta, immo in controversiam vocari sive auctoritatis exercendae rationes, sive institutionem ad libertatem, sive traditionem quorundam bonorum firmarumque opinionum, quae omnia humanae ipsius societatis fundamenta penitus attingunt?

59 (1967), PP· 269-270 [LE 3547]· 1 **Cfr.** *Afw.* **3; xi; 21, 2.**

Item apud plures nationes in id studia impenduntur —quod interdum acriter expostulatur— ut lex de mulierum statu sanciatur, quae quidem, iniusto quovis remoto discrimine quod / obtineat inter utrumque sexum, mulieri 411
paritas iurium attribuatur, debita ratione eius dignitatis. Non equidem de commenticia illa loquimur paritate, quae differentias denegat a Creatore ipso statutas, ac muneri idcirco adversator, praecipui sane momenti quod ad mulierem spectat in intimo domestico convictu haud secus ac media in societate. Leges, quae hac in re progressu temporis ferentur, ita erunt perficiendae, ut peculiare mulieris munus tutentur, ad quod ipsa suapte natura vocatur, eique simul agnoscant ct iustam personae suae libertatem et iura aequalia, quibus partem habeat in civili cultu, in vita oeconomica et sociali atque in publicae rei administratione.

14.Ecclesia in recenti Oecumenlco Concilio haec graviter affirmavit: *Principium, subiedu/n d finis omnium institutorum socialium est d esse debet humana persona ·.* Unusquisque ergo homo iure est praeditus operis faciendi, facultatis habendae, cx qua ingenii dotes suamque personam in muneris exsecutione promoveat, aequae accipiendae mercedis, qua *suam suorumque vitam materialem, socialem, calturalem, spiritualemque digne excolat10,* illis demum fruendi auxiliis, quibus indigeat tum ob aegritudinem tum ob provectam aetatem.

Si populares civitates ad huiusinodi iura tuenda principium de condendis opificum collegiis agnoscunt, eaedem tamen non semper promptas se praebent ad illius exercitationem. Profecto harum consociationum momentum magnum est: eo enim spectant, ut variarum opificum classium personam gerant, legitimam eorum sociam operam promoveant ad oeconomicam societatis prosperitatem, iidemque magis magisque conscii fiant suorum officiorum in communi bono procurando. Nihilominus actio collegiorum opificum difficultate non caret: narn voluntates cupiditate inflammari, hic et illic, possunt, / cuiusdam domina- 412
tionis opportunitate utendi, ut, praesertim per operis desertionem —quae ut extrema ratio propria iura defendendi legitima sane habenda est— condiciones nimis graves imponantur generali rei oeconomicae vel toti corpori sociali, aut etiam expostulationes prorsus politicae fulciantur. Quodsi praesertim agitur de ministeriis, in publicam utilitatem exsequendis iisque cotidianae vitae totius communitatis necessariis, tunc fines sunt aeque aestimandi, qui si transcendantur, damna societati illata omnino sunt improbanda.

15. Ut breviter dicamus, quaedam iam progressiones factae sunt, quo plenior iustitia et maior munerum participatio in mutuas inter homines necessitudines inducerentur. Verumtamen, hac in amplissima provincia, multa adhuc sunt patranda. Quare in rebus perpendendis, indagandis, experiendis naviter perseverandum est, ne serius iustis operariorum appetitionibus prospiciatur; quae quidem eo magis invalescunt, quo magis eorum institutio, ipsorum dignitatis conscientia, eorundem vigor consociationum proficiunt atque augescunt.

Caecus propriae utilitatis amor dominandique studium indesinenter animos sollicitant; quare usque diligentius rerum indicium necessario requiritur, ut iniustae rerum condiciones inde ab earum ortu perspectae penitus habeantur, atque ea gradatim iustltiae forma instauretur, quae minus ac minus manca evadat. Ac revera, sl ad mutationes attendatur per machinales structuras invectas, quae postulant, ut iis vitae ratio cito assidueque accommodetur, facile cernimus eos, quibus inde nocumentum inferatur, numero fieri crebriores eosdemque minus valere ad vocem interponendam suam.

Ad hos recentiores «pauperes» —qui scilicet sunt vel corpore invalidi, vel minus apti ad se in societatem inserendos, vel senes, vel variis de causis socialis vitae segreges— Ecclesia suas convertit sollicitudines, ut eos reperiat, adiuvet locumque ipsis debitum eorumque dignitatem tueatur in homi/num consortione, quae ob aemula certandi stu- 413
dia prosperique cupiditatem successus omnem velutl humanitatem exuisse videtur.

16. Hominum numero, qui In iniusta rerum condicione versantur, accensendi sunt —quamvis de re haud nova pro dolor agatur— ii quoque qui, stirpis, originis, coloris, civilis cultus, sexus vel religionis causa, iure aut re discrimini sunt obnoxii.

Discrimen autem, a stirpis diversitate quaesitum, Im·

* **Const. Past.** Go Wimm rf *tfvs, 3y A.A.S.* **5S (1966), p to<5 [LE 30*1-** *Ibi&m,* **67: p. 10S9.**

pensiore hodie studio attenditur, quippe quod acres gignat animorum contentiones tum intra quasdam civitates, tum ad necessitudines quod attinet inter varias nationes. Iure homines arbitrantur nullo pacto probari posse, ac propto rea prorsus reicienrtam esse propensionem ad tolerandas vel sanciendas leges aut sc gerendi rationes, quae constanter a praejudicatis dc stirpe opinionibus proficiscantur. Etenim humanae familiae membra eandem naturam, ideoque eandem dignitatem participant una cum lisdem iuribus iisdemque primariis officiis, quemadmodum ad eandem supematuralem sortem vocati sunt. Quibus communis est patria, omnes aequales «sc debent coram lege, iisdemque oportet pari iure pateat aditus ad vitam oeconomicam, ad animi culturam, ad rem politicam et socialem, nec non ad aequam civitatis opum partitionem.

17.Cogitatio Nostra convertitur etiam ad precarium statum, in quo magnus operariorum numerus versatur, qui ad exteras gentes migrarunt, et, cum sint illic alienigenae, difficilius legitima sua iura socialia valent vindicare, quamvis ad rei oeconomicae Incrementum nationis, a qua sunt recepti, reapse conferant. Omnino nec«sarium est illam exsuperari agendi rationem, in nimio propriae nationis studio positam, ut lex de Illorum statu condatur, qua Ipsis migrandi agnoscatur ius, facilius Udem populi corpori inserantur, expeditius iis reddatur suae artis profectus, et
414 copia praebeatur convenienti domo utendi, / ubi familiae, data opportunitate, cum iis conlungi possint n.

Cui hominum classi accenscndae sunt gentes, quae ut opus quaerant, vel ut calamitatem quandam aut locum insalubrem fugiant, suas relinquunt regiones et alibi domo extorres degere coguntur.

Omnium profecto ac potissimum Christianorum hominum 13 officium est alacriter allaborare, ut fraterna omnium gentium instauretur coniunctio, quae quidem necessarium verae lustitlae fundamentum ac stabilis pacis condicio «t existimanda: *Nequimus vero Deum omnium Patrem invocare, si erga quosdam homines, ad imaginem Dei creatos, fraterne nos gtrere renuimus. Habitudo hominis ad Deum Patrem et habitudo hominis ad homines fratres adeo connectuntur, ul Scriptura dicat: <Qui non diligit, non novit Deum** fl /o. 4, 8)13.

18.Ob natorum incrementa, praesertim apud novas nationes, proxima aetate augescet numeras eorum qui opere vacant, ac propterea miserorum aut parasitorum more vitam traducere coguntur, nisi forte homines, conscientia officiorum salutariter excitati, omnium vires voluntatesaue coniungant, eo quod efficax promoveatur ratio pecuniae collocandae, recte ordinandi apparatus gignendarum, emendarum vendendarumque opum, itemque de cetero aptam institutionem impertiendi. Nobis plane compertum est, quam vigili cura apud Instituta intemationalla huiusrnodi quaestiones expendantur; quare vota ex animo proferimus, ut iis, quae ab eorum membris declarata sunt, quam primum facta lungantur.

Non sine trepidatione animadvertere est hac In re quendam fatalis necessitatis sensum etiam eorum animos Invadere, penes quos est publica potestas. Qui sensus eo interdum Impellit, ut remedia quaerantur a malthuslanae doctrinae commentis, tam Impense in vulgus praedicata, ut
415 tum proli lm/pcdiendac tum abortibus faciendis faveatur. Verum In huiusrnodi tam gravi rerum discrimine, id asserere oportet, familiam, sine qua nulla societas potest consistere, lus habere iis subsidiis utendi, quibus ad congruam perfectionem pervenire valeat. Non *est dubium* —ut In Encyclicls Ulteris, «Populorum Progressio» Inscriptis, monuimus— quin *potestates publicae, quantum ad eas pertinet, in haec se queanl interponere, cives hac de re docentes et accommodata rei consilia capientes, dummodo haec praescriptis legis moralis congruant, el iusta coniugum libertas absolutissime servetur. Cum vero lus firmissimum matrimonii el procreationis demitur, actum est de humana dignitate u.*

19, Profecto numquam apertius quam nostra aetate Inducuntur homines ad socialia incepta excogitanda. Quare prorsus necesse est, ut ad Id operis Ingenii vires ac divitiarum copia Impendantur, uuanta In militares apparatus el in rei tcchnkac experimenta insumuntur. Si homo oblatas agendi opportunitates praetermittit, ac nisi novas orituras de re sociali quaestiones tempestivo tempore prospicit, hae aliquando graviores sane flent quam ut liceat sperare eas pacate componi posse.

« Clr. lull. Encyrl *Pnvaù,* **69:** *A. A. S,* **59 (19*7). PP- WW (LE 5546 J. «Cfr.** *Mt.* **15, 35.** 11 Co m. **Occam. Vitfc. 11. DccL .Varfra 5:** *A. A. S.* **$1 (1966J, p.** *US* **U-B 3336). »· 3Γ- 4. Λ. S. 59 U9*7). p. 17* [LE**

20. Praecipuas nostrae aetatis mutationes commemorantes, nolumus silentio praeterire augescens cotidie momentum instrumentorum communicationis socialis, coranique efficacem vim ad mentis habitum, ad rerum cognitiones. ad humana instituta et ad societatem ipsam immutanda. Ipsa profecto bene multa afferunt commoda: eorum enim auxilio, notitiae undique terrarum fenne 11 ico ad nos perferantur, coniunet lonem perficiendo, quae locorum longinquitates praetergreditur, et Inter omnes homines unitatis causas promovendo, ita ut institutio oplimaramque artium cultus latius propagari possint. Verumtamen hulusmodi communicationis socialis instru/menta, suante ope- 410
randi natura, novum quoddam dominatus genus pedetemptlm efficiunt. Quidni igitur quaeritur de iis, penes quos est reapse horum instrumentorum moderatio, de propositis quae sibi constituant, de subsidiis ad eadem persequenda, de effectu demum, qui eorum opera consequitur» quod attinet ad singulorum libertatis exercitationem, itonique ad rerum politicarum doctrinarumque provinciam, sive etiam ad vitam socialem atque oeconomicam et ad animi culturam? In homines, horam instrumentorum potestate pollentes, praegrave recidit conscientiae onus, ratione habita sive veritatis nuntiorum ipsis evulgandorum, sive necessitatum ct effectuum, quae sunt inde consecutura, sive denique vitae bonorum, quae proponuntur. Praeterea, televisffici instrumenti ope. singularis aperitur cognoscendi modus et lineamenta novi cuiusdam civilis cultus adumbrantur. qui ab imagine appellatur.

Potestatibus publicis» ut patet, non licet ignorare neque augescentem vim instrumentorum communicationis socialis, neque commoda aut pericula, quae eorum usus infert, quod ad verum progressum atque incrementum civilis societatis pertinet.

Unde earum munus est, ad serviendum bono communi suas recte obire partes, fructuosa incepta promovendo et auxilia praebendo singulis hominibus et coetibus, cum hi primaria bona personae et communitatis humanae defendere nituntur. Iis praeterea curae erit, ut, opportunis initis consiliis, arceatur id quod suapte natura communi noceat velutl patrimonio vitae bonorum, in quibus germana societatis progressio innititur 1S.

21.Dum rerum conspectus, in quo homo ponitur, ita secundum imagines convertitur, quae selectae ei exhibentur, alia quoque animadvertitur immutatio, quae modo sane calamitoso et inopinato humanam consequitur navitatem. Culus rei fere repentino conscii homines hodie fiunt: se scilicet ex rebus / naturae tam inconsiderate lucra fecisse, 417
ut periculum sit, ne eam destruant damnumque huiusrnodi pravi usus in ipsos viclssim recidat. z\t non modo ea, quae circa hominem sunt, huic continenter infesta redduntur, cuius generis sunt naturae contaminationes, purgamenta, novi morbi absoluta delendi potentia; verum etiam ipsi humanae consortioni homo amplius non moderatur, ita ut vitae condiciones, in quibus Ln posteram conversabitur, sibi prorsus intolerabiles inducere possit. Agitur de quaestione sociali, quae tam late patet, ut universam humanam familiam attingat.

Ad huiusrnodi novos rerum prospectus cogitationes suas Christiani convertant oportet, ut una cum ceteris hominibus valeant In se recipere sortem, quae iam omnibus communis dicenda est.

II

22. Dum doctrinarum technicarumque artium progressus faciem terrestris hominum sedis maxlmopere permutat ac novas affert rationes cognoscendi, operandi, rebus utendi mutuasque ineundi necessitudines, homo in hodiernis hisce vitae condicionibus duplici se moveri studio demonstrat, et quidem eo vehementius quo magis ipsius rerum cognitio atque educatio proficiunt: studium scilicet aequalitatis assequendae et studium officia participandi; quae sunt duae formae dignitatis ac libertatis humanae.

23. Ut autem haec bina studia In rerum ordinem atque In publicas structuras insererentur, progressus facti iam sunt In definiendis hominis iuribus et in pactionibus inter nationes ineundis, quibus haec iura possent ad usum transferri l·. Verumtamen iniqua discrimina, quae fiunt inter homines diversae stirpis, animi cultus, religionis, rerum publicarum formae, semper renascuntur. Revera saepius humana iura, si non spernuntur, adhuc tamen non agnoscuntur, vel externa tantum / coluntur observantia. Pluries 418
etiam accidit, ul serius leges condantur quam inductae rerum condiciones poscant. Quae leges, etsi necessariae,

u Clr.Qmc. Occunieufro Vxtie. n IXt z (t964h P. 149 (LE 3X43). » Clr. UlL Eccyc L *Pattm χη À A S. 55*

nihilominus sntls non sunt ad necessitudines Inter homines nectendas» quae vere In lustitin et aequalitate nitantur. At Evangelli doctrina, cum nobis caritatem praescribat, docet etiam praecipuam reverentiam pauperibus deberi cosque In societate peculiarem obtinere locum: ac praeterea fortunatiores homines officio obstringi quibusdam suis Iuribus abdicandi, quo liberalius bona sua in aliorum commodum impendant. Etenim si hominibus altlor, nuam Iuris praecepta Imperant, deest conscientia officii alios observantia colendi eosque adiuvandl, Ipsa civium aequalitas, lege statuta, ut causa praetexi poterit Iniqua et manifesta discrimina faciendi, aliena opera continenter male utendi, alios reapse contemnendi. Nisi renovato studio instituuntur animi ad mutuas hominum necessitudines fovendas, legis aequalitas, quae plus aequo urgeatur, vivendi genus Inducere potest nimis privatis favens utilitatibus, quo sua quisque vindicet iura, communi bono posthabito.

Estne quin videat, quanti momenti sit hac In re Christianae vitae sensus, qui ceterum cum intimis hominum appetitionibus congruit, qui diligi cupiunt? *Amor erga hominem, quod primarium est bonum in rerum natura,* pacis condiciones parat sive socialis sive intemationalls, dum fraternam omnium hominum coniunctioncm confirmat17.

24. Duplex, quod diximus, studium assequendae aequalitatis et munerum participationis ad promovendum sane quoddam popularis societatis genus spectat. Varia autem huiusce proponuntur exempla, quorum aliqua iam sunt in usum traducta; sed eorum nullum omni numero probatur, adeo ut hac de re Investigationes inter opiniones doctrinales et experiendi rationes adhuc esse pergant. Chri-
419 stianorum vero officium est / in huiusrnodi inquisitione partem habere, haud secus atque in ordinatione et in vita civilis societatis. Cum enim sit animal sociale, homo suae iaber fortunae est intra plures peculiares coetus, qui ut perficiantur ulteriusque provehantur, ampliorem necessario societatem, quae universalis indolis sit, politicam nempe societatem, postulant. In hac igitur prolata societate quaelibet singulorum hominum navitas est collocanda, et hac ipsa de causa indolem boni communis induitie. Quod idem valet ac dicere quantum momenti habeat ad vitam in societate agendam illa Institutio, qua, praeterquam quod de uniuscuiusque iuribus tradatur notitia, in memoriam revocentur ea, quae cum ipsis necessario nexu cohaerent: agnitio scilicet officiorum, quibus alius erga alium tenetur. Conscientia autem et perfunctio iniuncti sibi muneris viclsslm maximeque pendent ex sui animi moderatione, ex susceptione onerum necnon modorum, quibus certi libertatis termini sive singulis sive peculiaribus coetibus describuntur.

25. Politica actio —estne opus animadvertere hic de actione, non autem dc composita quadam doctrina agi?— per adumbratam societatis figuram est suffulcienda, quae plane sibi constet in certis subsidiis adhibendis ct in capiendis consiliis, e plenaria profluentibus notitia vocationis humanae ct dissimilium pariter formarum, quas eadem vocatio in societate obtinet. Nunc autem neque ad civitates, neque ad politicas quidem factiones, quae in seipsas tantum omnem curam intendant, pertinet dare operam ad aliquam doctrinam imperandam, iis adhibitis, quae duram sccumferant in animos dominationem, omnium sane pessimam. Illorum tantum coetuum, qui animi cultus et religionis vinculis coniunguntur, proprium est —salva, ut patet, libertate sodalium— alere ac fovere, sine sui studio
420 propriasque tenendo vias, in medio societatis corpore / hasce certas ac definitas persuasiones, quae hominis societatisque naturam, originem ac finem respiciant.

In hac porro provincia repetere iuvat principium illud, quod Concilium Vaticanum II renuntiavit: *Nec aliter veritatem sese imponere nisi vi ipsius veritatis, quae suaviter simul ac fortiter mentibus Hiabitur* 19.

26. Qui igitur Christianus suam vivere fidem vult, politicam exsequendo actionem velutl ministerium in aliorum utilitatem, ne secum ipse pugnet, illis doctrinarum placitis nequit favere, quae, vel radicitus vel ob praecipua disciplinae capita, abhorreant a fide, quam profitetur, et ab iis, quae de homine sentit. Neque Igitur marxianls favere el licet doctrinis earumque maleriallsmo atheo et dialecticae, qua violentiam asserunt, illi demum rationi, qua personae libertatem in communitate absorbent, cum interea quamlibet denegent transcendentem praestantiam homini atque rebus, sive a singulis sive ab universis gestis. Neque Christianus liberalium, qui audiunt, favet doctrinis, quae personae libertatem extollere affirmant, eam a quavis regula selungentes eamque exstimulantes ad rerum utilitatem et potentiam tantummodo conquirendas, ac demum sociales inter homines nexus ita aestimantes quasi facile pacneque sua sponte ex privatorum inceptis consequantur, non autem rint potius finis et primaria ratio, unde ordinatae societatis excellentia perpendatur.

27. Numquid est opus, quae subesse possint In sociali qualibet doctrina, ambiguitates explicare? Modo enim illa actionem sive politicam sive socialem eo perducit, ut simpliciter ad rerum ordinem accommodet abstrusum quoddam cogitatum, quod in mentis tantum sensu continetur; modo autem ipsum est cogitatum, quod patrando operi deservit tamquam nuda / callide agendi via. Nonne utroque 421
in casu, homo Ita periclitatur, ut a semetlpso paene abalienetur? Christiana fides hasce profecto doctrinas exsuperat lisque interdum adversa et contraria collocatur, quatenus Deum omnia transcendentem omniumque creatorem agnoscit, qui, per cunctos rerum creatarum gradus, et vocat et alloquitur hominem certa praeditum libertate certisque devinctum officiis.

28. Aliud etiam periculum oritur, cum alicui doctrinae penitus Inhaeretur, quae verae omnlbusque numeris expictae scientiae fundamento careat, ad eandemque confugitur quasi definita sit prorsusque sufficiens; atque adeo novum quoddam Idolum effingitur, cuius quidem absoluta ct coercens indoles, nonnumquam inscio animo, retineatur. In ea enim doctrina se quiddam invenire arbitrantur, unde suam, quamvis violentam, actionem defendant, pariterque magnanimo aliis ministrandi proposito satisfaciant; quod propositum certe permanet, sed tamen tali absorbetur doctrina, quae, etiamsi vias ad hominem liberandum suadeat, eum tandem aliquando in servitutem addicat.

29. Si autem in praesenti studiosi viri dc huiusrnodi doctrinarum regressione loqui coeperunt, id fortasse opportunitatem afferre potest, ut ad transcendentem solidamque Christianae religionis praestantiam aditus aperiatur, simul tamen id contingere potest, ut mentes vehementiorc motu in novam positivism!, ut aiunt, formam prolabantur: technicam dicimus artem, quae tam longe lateque est pervulgata, ut videatur quasi ratio praecipua humanae navitatis atque praeponderans vivendi consuetudo, immo etiam modus quidam loquendi; verumtamen reapse non quaeritur, quid ipsa significet.

30. Verum, ciusmodi positivismo praetermisso, qui In homine unam tantum partem seu mensuram considerat —quamvis eam hodie multum habere ponderis constet— cumque hac / de causa velutl detruncat, Christianus, dum 422
suum persequitur opus, inter rerum ipsum cursum conspicit aliquot incepta, quae a compositis antea doctrinis profecta sunt, sed aliqua ex parte ab lisdem distinguuntur. Iam pridem loannes XXIII, Decessor Noster fel. rec., In Encyclicls Litteris, quae <Pacem in Terris» Inscribuntur, inter ea distingui posse ostendit: *Par omnino est* —ut ait ipse— *a falsis philosophorum placitis de natura, de origine, de fine mundi et hominis plane incepta distinguere, quae sive res oeconomicas et sociales, sive ingenii cultum, sive civitatis temperationem contingunt, etiamsi incepta hoc genus ab illis placitis originem et incitamentum ducant; quoniam, dum formula disciplinae, postquam definite descripta est, iam non mutatur, incepta illa, utpole quae in mutabilibus rerum condicionibus versentur, his non possunt quin sint admodum sane obnoxia. De reliquo quis eat infitias, in hisce inceptis, quatenus videlicet cum rectae rationis praeceptis congruant et iustas hominis appetitiones referant, posse aliquid boni el probandi inessel 20.*

31. Hisce temporibus christlfideles alliciuntur doctrinis socialism! eiusque variis formis, quae temporis decursu ortae sunt. In quibus studia aliqua ac proposita reperire conantur, quae in Ipsorum animis, vi suae Christianae fidei, insident. Existimant enim sc in hanc historiae viam dirigi atque illuc cupiunt suam conferre operam. Illa autem historiae via, aliis in continentibus terris generibusque civilis cultus, alias prae se fert rationes sub eodem nomine, tametsi hic motus excitatus est atque excitatur saepius doctrinis, quae cum Christiana fide componi nequeunt. Peracre igitur subtileque postulatur ludlclum, quoniam crebrius Christiani, socialismo allecti, eo inclinant, ut generatim quidem et universe Illum sibi fingant tamquam allquid omni ex parte perfectum: ex quo sociallsmus fit voluntas servandae lustltlae, mutuae necessitudinis et aequali/tatis. Ipsi praeterea agnoscere recusant violentas cocr- 423
citiones motuum socialism! historicorum, qui ex iis doctri-

(1963), p. abi sq. [LE 3x10]. x' Cfr. Nuntium ad universos homines. Calendi· Ianuanis diem fovendae paci per totum terrarum orbem dicatum celebraturos: *AAS.* 63 (1971L pp. 5-0 »· Cfr. Couc. Oecum. Vatic. II, Const Past. Gaudium *a spa,* 74: *A.A.S,* 58 (1966), pp. 1093-1096 [LE 33^]. «· Deck *ihgnUaiu*

Hurwmoz, i: *A. A. S.* 38 (1966), *p.* 930 [LE 3363]. ·βΛ. *A. S.* 33 UHS).

nfs, unde exorti sunt, pendere pergunt. Inter varios illos modos, quibus sodallsmus declaratur —huius generis sunt magnanima cupiditas et Inquisitio aequioris societatis, motus historici cum ordinatione ac proposito rei politicae, composita doctrina, quae se profitetur hominis considerationem exhibere Integram liberamque prorsus —discrimina sunt instituenda, quibus ipsis rerum in adiunctis certa selectio fiat. Verumtamen discrimina haec efficere non debent, ut modi illi putentur inter se omnino separati ac seorsum consistentes. Vinculum definitum, quod pro re nata iis intercurrit, liquido denotari oportet; quae quidem perspicientia Christianos comprehendere sinet, quousque ficeat sese immiscere atque implicare his consiliis, iis servatis bonis praesertim libertatis ct officiorum conscientiae et spatii vitae spiritus tribuendi, quae omnia plenum spondent hominis progressum ad perfectionem.

32. Alii autem Christiani ex se exquirunt, utrum historica marxlanac doctrinae explicatio iam permittat certum aliquem ad eam accessum. Namque II percipiunt dissolutionem quandam marxisml, qui hucusque se praebuit unum doctrinarum corpus, unde homo totus atque mundus *n suo progressionis cursu explanarentur, ac propterea atheus fuit. Praeter doctrinarum concertationem, quae publice dividit formas diversas marxlsml-leninismi in lpsa Interpretatione mentis conditorum, et extra apertas illas contentiones Inter plura genera publicae rei administrandae, quae ab eadem doctrina hodie repetuntur, nonnulli discrimina ponunt inter multiplices declarandi marxismi modos.

33. Alii scilicet existimant marxismum potissimum manere actuosam exsecutionem illius pugnae, quae inter varias sociales classes pugnetur. Quoniam perpetuam vim semperque recrudescentem acerbitatem dominationis at-
424, que iniqui quae.stus ex hominibus facti experiuntur, nihil aliud marxismum esse arbitrantur nisi pugnam, interdum sine ullo alio consilio, certationem nempe, quam necesse sit ali et ellam continenter excitari. Aliis vero ipse in primis est exercitatio communis politicae atque oeconomicae potestatis sub unius factionis moderatione, quae se solam asseverat exprimere ac despondere bonum omnium, adempta sive singulis sive ceteris coetibus universa agendi eligendique potestate. Iuxta alios, tertio, marxismus —sive rerum potitus est sive minus— refertur ad doctrinam socialistlcam, innixam in materlalismo historico, quem vocant, atque in negatione omnium naturam transcendentium. Aliis demum ls apparet formam praeferens magis extenuatam, quae nostrorum temporum homines magis allicit: nempe habetur opera aliqua ad scientiae normas exacta, accuratissima via investigandarum rerum socialium ac politicarum, rationabile idemque iam historia probatum vinculum inter meram mentis notionem atque usum turbulentae rerum conversionis. Quamvis hic explicandi modus commendet nonnullas rei Ipsius facies, ceteris neglectis, easdemque interpretetur secundum doctrinae placita, tamen idem quibusdam suppeditat, una cum operandi subsidio, firmam mentis persuasionem praeviam actioni, dum sibi sumit *selentifico se* modo dispicere Impulsiones progredientis hominum societatis.

34. Si autem in illa marxiana doctrina, qualis in ipsius vitae actionem traducitur, hae variae distingui possunt facies atque quaestiones, quae inde christilidelibus proponuntur tum ad deliberandum tum etiam ad agendum, vanum profecto est atque periculosum eam ob causam oblivisci arctissimi Illius vinculi, quod penitus easden coniunglt; item diversa amplecti elementa marxianae Investigationis, nulla habita ratione necessitudinis, quae cum doctrina ipsis intercedit; denique ingredi in mediam illam clas-
425, sium contentionem eius;que marxianam interpretationem, dum perspicere omittitur genus societatis violentae atque Imperii absoluti, ad quae paulatim aerio illa perducit.

35« Ex altera vero parte conspicitur renovatio doctrinarum liberalism!, quem vocant. Hic enim motus vigescit tum nomine oeconomicae efficacitatis, tum voluntate tuendi uniuscuiusque adversus dominatum magis magisque pervagatum Institutorum atque etiam adversus proclivitates imperiosas publicarum auctoritatum. Incepta singulorum sunt quidem sustinenda atque provehenda; sed Christiani, qui hanc Ingrediuntur viam, nonne ita sibi fingant Uberailsmum omni cx parte perfectum, qui ideo fit tamquam pro libertatis causa pronuntiatio? U exoptant novum huiusce doctrinae genus ad nostram aetatem accommodatius, attamen facile obliviscuntur liberalismum philosophicum, suapte origine et ortu, (alsam esse asseverationem singulorum hominum autonomiae, quod attinet ad eorum navitatem, ad agendarum rerum causas atque ad libertatis exercitationem. Quod profecto significat liberalium doctrinam prudens indicium a Christianis pariter postulare.

3b. Dum ergo variae doctrinae novo vigore ei occur-
Π1 ,· ‹'^r*sVanus ipsis fidei suae fontibus atque cx Ecclesiae magisterio hauriat oportet principia opportunasque agendi nonnas ad Id praecavendum, ne ipse allidatur neve deinde includatur In aliquam doctrinarum compagem, culus termini et absolutissima auctoritas fortasse serius apparebunt, nisi eas ipsis in radicibus displclat. Is enim, quodlibet systema praetergressus, neque tamen hanc ob causam ministerium pro fratribus omittens, in iis, quas eligit, viis peculiarem confirmabit operam, quam Christiani ad societatem in melius vertendam conferunt ,I. *f* 426

37. Hiscetcroqui temporibus clarius deprehenditur doctrinarum debilitas per ipsa scilicet systemata, quibus ad effectum deduci nituntur. Etenim graphiocratlcus socialismus, capitalismus, qui dicitur, technocratictis* imperiosum democratiae genus plane declarant, quam aegre ac difficulter magna illa hominum quaestio una simul vivendi solvi possit secundum iustltlam et aequalitatem. Quonam pacto poterunt illi revera effugere materialismum, nimium suarum utilitatum studium, vel crudelem etiam oppressionem, quam ea secum necessario inferunt? Unde illa repetenda est reclamatio, quae passim exoritur uti signum altae animorum anxitudinis, cum interea homines spectant resurgentes, ut vulgo aiunt, utopias, quae autumant se melius ceteris doctrinarum rationibus valere ad politicas expediendas hodierni temporis societatum quaestiones? Quod autem minus tutum est infitiari, provocatio ad aliquam commenticiam societatem saepius commoda excusatio illis est. qui vere instantia officia subterfugere cupiunt, ut in mundum quendam opinabilem fictumque recedant. Cum quis cogitatione in futuro tempore vivit, facile causam praetexere potest, cur praesentia munera deserat. Attamen, quod omnino agnoscendum est, haec ratio reprehendendi societatem, quae nunc est, crebro exsuscitat mentis motum prospicientis, quae una simul percipiat in his temporibus ea, quae forte ignorata ibi inveniuntur, atque etiam hominis dirigat ad melius tempus futurum; item sustinet dvnamicam societatis vim, per illam fiduciam, quam Ingerit inventrici facultati spiritus cordisque humani; denique, sl ad omnia patet, potest etiam Christianae religionis invitamentis occurrere. Etenim Spiritus Domini, qui animat hominem renovatum in Christo, turbare non cessat fines illos, ubi eius saepe mens securitatis causa requiescere cupit, ac terminos ultimos, ubi libenter industria eius inclusa contineatur, vis aliqua eum revera pervadit, quae impellit, ul omne systema rationemque doctrinae praetergrediatur. In medio 'ipso mundi) est positum mysterium / hominis, 427
qui se filium Dei esse agnoscit intra cursum quendam historicum et psychologicum, in quo certant vicesque variant oppressio et libertas, onus peccati et Spiritus afflatus.

.Macris tum fidei Christianae vis ratiunculas omnino superat caeci propriae utilitatis amoris. Virtute Spiritus lesu Christi, Salvatoris hominum, commotus et spe roboratus, Christianus se devovet aedificandae civitati humanae, pacificae, iustae atque fraternae, quae evadat Deo accepta oblatio xl. Reapse, exspeda/io... nooae *terrât extenuare non debet, sed potius excitare sollicitudinem hanc terram excolendi, ubi Corpus illud novae familiae humanae crescit, quod aliqualem novi saeculi adumbrationem iam praebere oalet*

38. Hoc In mundo, qui est obnoxius mutationi, disciplinis technicisque artibus invectae, quae eum in novam positivisml formam adducere potest, en alia movetur quaestio eaque multo maioris ponderis. Etenim, postquam rationis ope rerum naturam sibi sublcere contendit, statim homo sese veluti inclusum deprehendit intra suae ipsius ratiocinationis limites: tum ipse viclssim scientiae materia fit. «Humanae scientiae» hodie significantem prorsus impulsionem experiuntur. Ex altera parte, criticae investigationi radicitus sublciunt cognitiones, quae hucusque de homine receptae sunt, utpote, quae appareant aut nimis in factis, aut nimis in cogitatis innixae. Ex altera vero parte humanae scientiae ob ipsam suae methodi necessitatem et ob praeiudlcatas opinationes paulatim segregant, per rerum condiciones inter se discrepantes, quosdam certos aspectus hominis, iisdemque propterea tribuere student explicationem, quam universalem esse volunt, aut saltem Interpretationem, quam omnia complecti defendunt, res considerando ex ratione tantummodo quantitatis vel phaenomenologlae. Qui nisus omnia scientiarum ope in unum redigendi, f consilium quoddam prodit, periculorum plenum. 428
Nam pomarias partes investigationi scu analyst tribuere, idem est atque hominem detruncare et, specie alicuius viae prehendat' CÜ ccre' ut Ipse non amplius se totum com-

- % *r AVS VIt- Π·*

39. Necesse autem est haud minus attendere ad effectus, quos scientiae humanae gignere possint, quippe cum initium faciant elaborandorum socialium exemplorum, quae postea iniungantur tamquam agendi normae, ratione *sciendiica* comprobatae. Tum homo fleri potest ct ipse tractanda veluti materia, dum optata eius ct necessitates reguntur, mores commutantur, ac vel Ipse cius ordo bonorum afficitur. Nihil proinde dubitari potest, quin haec omnia In grave discrimen et periculum adducant venturas societates atque ipsum hominem. Etenim, si omnes inter se conveniunt dc nova exstruenda societate, quae homini revera deserviat, id oportebit Imprimis scire, quali de homine agatur.

40. De scientiis humanis suspicio magis quam alios christifidelem contingit, oui tamen inermis non deprehenditur. Etenim, sicut Nos ipsi scripsimus In Encyclicis Litteris, a verbis «Populorum Progressio» Incipientibus, hac In provincia Ecclesia potest sua praestare peculiaria civili cuilibet cultui beneficia: *Hinc, siquidem Ecclesiae cum hominibus meliores appetitiones sunt coniunctae, eidemque mannus dolor inuritur, quod eorum spes saepe ad irritum cadunt, has ob causas iis adesse excupit, ul maximis auctibus crescant, cuius rei gratia, id ipsis proponit quod uni sibi est proprium, hoc est, universalem sive hominis sive rerum humanarum conspectum u.* Num igitur oportet Ecclesiam adversari scientiis humanis in progressionibus suis, eaque, quae sibi arrogant, vituperare? Quemadmodum se gerit erga naturales scientias, ita Ecclesia plane confidit eiusmodi investigationibus, atque adeo simul Christianos incitat, ut actuosam iisdem operam navent aft. Christiani ergo,
429 qui studiorum / necessitate ac voluntate melius cognoscendi hominis impelluntur, quique simul fidei suae lumine collustrantur, dum humanis scientiis se dedunt, colloquium instituere poterunt—quod iam nunc frugiferum fore videtur— inter Ecclesiam et eos, qui hac in nova inventorum provincia versantur. Profecto unaquaeque *scientifica* disciplina, vi particularis indolis suae, attingere non poterit nisi partem tantum, quamvis veram, hominis; at cunctarum comprehensio partium atque significatio eam praeterit. Verumtamen intra hos fines, scientiae humanae utile ac solidum explent officium, quod Ecclesia libenter agnoscit. Ipsae etiam possunt terminos ac modos libertatis humanae latius producere, quam iam cognitae condiciones prospicere sinunt. Eaedem insuper prodesse poterunt Christianae de moribus socialibus doctrinae, quae provinciam suam tum certe definiri et coarctari intelleget, cum de aliquibus exemplis socialibus proponendis agitur; contra, eius munus res diludicandi et ad altiorem ordinem revocandi valde confirmabitur, cum demonstrabit, quam incertae ac finitae illae regulae et bona sint, quae eadem illa societas exhibebat tamquam perfecta atque ipsi hominis naturae ingenita. Cum igitur sint condiciones pernecessariae quidem, simulque non omnino sufficiant, ut id, quod humanum est, convenientius patefiat, hae scientiae sunt quodammodo sermo, qui implicatior fit in singulos dies, sed qui cordis humani mysterium amplificat magis quam explicat, quique non plane respondet appetitioni, ex intimis animi penetralibus exsurgenti.

41. Haec perfectior hominis cognitio sinit, ut melius perpendantur atque explanetur quaedam notio principalis, in qua hodiernae societates tamquam in sua causa et regula et meta Innituntur: progressionis nempe notio. Etenim, iam inde ab undevicesimo saeculo, occidentales communitates aliaeque complures, cum ipsis necessitudine coniunctae, spem suam posuerunt in progressione quadam, sine intermissione renovata ac veluti infinita. Quae pro-
430 gressio iis videbatur esse hominis nisus libe/randi a postulatis naturae socialisque vitae angustiis: in ca quippe condicio et nonna erat libertatis humanae. Verum, dum instrumentis rccentioribus communicationis itemque cupiditate sciendi resque magis ac magis consumendi propagatur, ipsa progressio fit quaedam composita doctrina, quae ubique viget. Quam ob rem hodie in dubium vocatur, quid valeat ipsa notio quorsusque spectet. Quid enim slgnflcat implacabilis ista conquisitio progressionis, quae elabitur, quoties quis eam se esse adeptum arbitratur? Progressio, quae nulli est obnoxia normae, contentum haud plane reddit hominem. Sine dubio denuntiati sunt, iure quidem merito, termini et etiam damna incrementi oeconomici, quod sola opum magnitudine contineatur, et beneficia quoque exoptantur, quae ad ipsam rerum qualitatem pertineant. Modus et veritas necessitudinum inter homines, gradus participationis munerum et officiorum haud minoris signi ac momenti sunt, ad futuram societatem quod attinet, quam copia varietasque rerum confectarum atque consumptarum. Devicta cupiditate et voluntate omnia pendendi et metiendi ex rei oeconomicae efficacitate bonorumque commutatione et secundum vires et utilitates, homo in praesenti pro eiusmodi rationibus, e quantitate sumptis, substituere vult Impensam communicandi copiam, doctrinarum cultusque humani formarum propagationem, aliorum erga alios ministerium, omnium ad commune opus conspirationem. Nonne veri nominis progressio in excolenda morali conscientia consistit, quae hominem adducit ad suscipienda amplificatae socialis vitae munia, atque ad sese tum aliis tum Deo libere promptum praebendum? Ei, qui Christianus est, progressio ad eschatologicum mortis mysterium necessario pertingit: mors enim Christi eiusque resurrectio atque Instinctus Spiritus Domini hominem adiuvant, ut, beneficiorum memor, procreatricem suam libertatem in cuiusvis progressionis veritate reponat atque in ea solummodo spe, quae non confundit / 431

III

42. Cum tot tantaeque occurrant novae quaestiones, Ecclesia perspicere conatur, qua ratione hominum exspectationi, intra fines suae actionis proprios, satisfacere possit. Si difficultates, quae hodie sunt, singulares esse videntur sive ob suam amplitudinem, sive quia ipsis properato respondendum est, numquid homo potestate earum solvendarum est destitutus? Socialis Ecclesiae doctrina, omni suopte intimo vigore, homines in huiusmodi inquisitione comitatur. Si eam operam non Interponit ut iam stabilitam quandam structuram auctoritate sua confirmet vel praestitutum exemplum proponat, ea tamen non aliqua generalia principia in eorum mentem tantum revocat: sed cogitatione et studio, quae ad mutabilia huius mundi rerum adiuncta applicantur, ipsa crescit, impulsu scilicet Evangelii, renovationis fontis, quotiescumque eius nuntius, integra sua plenitudine suisque postulatis, affirmatur. Crescit praeterea socialis haec doctrina, ea sentiendi vi, quae Ecclesiae est propria, quaeque, remota quavis humana utilitate, serviendi officio et erga tenuiores caritate distinguitur; vires denique haurit ex habita experientia, per plurium saeculorum decursum ditata; id ideo ipsi permittit, ut, in continentibus perpetuisque eiusdem Ecclesiae sollicitudinibus, audaces creatricesque innovationes inducat, quas praesens mundi condicio postulaL

43. Plenior sane iustitia in partiendis bonis instauranda est, sive in singulis nationibus, sive inter omnes terrarum orbis civitates. Ad commercia in universo mundo quod spectat, rationes in potentia Innixae superentur oportet, ut ad pactas consensiones, communis utilitatis gratia, perveniatur. Etenim hae potentiae rationes numquam durabilem veramque iustitiam constituerunt, etiamsi alternae a mutuis rationibus ortae vices fieri interdum sinant, quo faciliores colloquii condiciones inveniantur. Ceteroqui vio-
lentiae usus oppositas / excitat vires, unde quidam certatio- 432
num status nascitur, quae ad effrenatas iniurias atque intemperantias ducunt aL Attamen, sicut Nos saepe affirmavimus, maximum iustitlae officium in eo consistit, ut unicuique populo fas sit propriam promovere progressionem, quae in communi adiutrice opera collocetur, cuilibet dominationi subducta, sive ad rem oeconomicam, sive ad rem politicam quod attinet. Profecto multae sunt caeque implicatae difficultates, quae in hac materia exoriuntur, cum mutae rationes tam arcte hoc tempore conexae sint. Forti igitur animo opus est, ut praesentes necessitudines inter nationes recognoscantur, sive agitur de gignendarum opum inter populos partitione, sive de commerciorum structura, sive de emolumentorum inspectione, sive de rei nummariae ordinatione —neque praetermittenda sunt communia beneficentiae incepta— ideoque fiat, ut exemplaria, ad quorum mensuram ditiores nationes crescunt, In dubium revocentur, ut mentes animique convertantur atque aperiantur ad priores partes international! iuri attribuendas. ut denique instituta inter nationes exstantia renoventur ad maiorem efficacitatem consequendam.

44. Novis efficiendarum rerum rationibus impellentibus, nationum fines quodammodo dehiscunt et novae oriuntur oeconimicae potestates, nempe incepta plures nationes attingentia, quae, ob opes in unum collectas simulque ad omnia efficienda aptas, gerendi modos habere possunt nemini obnoxios, magna ex parte a politicis nationum auctoritatibus Immunes, atque adeo ab omni censura liberos, quod attinet ad bonum commune. Pro sua amplificata opera, privata huiusmodi Instituta ad novam eamque Illicitam oeconomicae dominationis formam In campo sociali,

(1966), p. *1057* [LE 3366]. 44 13: *A. A. S.* 39 (1967). P- 264 [LE 3546]*
«Cfr. Coae. Oecum. Vat. II, Const- Past. *Gaudium et* 36: *A. A. S.* 58

(1966), p. X034 [LE 3366]. ·· Cfr. *R^ 5,* 3. ” Cfr. Utt. Eocrrl r.'Sw

|n Ingeniorum cultu atque etiam In re politica pervenire possunt. Nimis coacervatae opes atque potestates, quas
453 lam Pius XI r. m., quadragesimo expicto anno / ab editis Litteris, quibus index «Rerum Novarum·, reprehendit, novam dcfinltamque induunt formam.

45. Nostro hoc tempore homines percupiunt, ut a necessitate atque ab aliena potestate liberentur. Huiusmodl autem liberatio Initium ab Interna libertate sumit, quam ipsi recuperare debent ad sua bona atque ad acendi facultatem quod spectat. Hanc autem nullo modo adlplsccntur, nisi alios transcendenti hominem amore diligant, atque adeo nisi serviendi habitum revera alant. Alioquin. ut liquido patet, eae doctrinarum rationes, quae vel maximo rebus novandis perturbandisque student, ad nihil aliud quam ad aliquam dominorum mutationem perducunt; hl enim novi domini, vicisslm dominationis potiti, privilegiis muniuntur, libertates Imminuunt, atque permittunt, ut novae inlustlliae formae instaurentur.

Verum enimvero, inter plures nostri temporis homines de ipso civilis societatis exemplo quaeritur. Etenim multarum nationum ambitiosa voluntas inter certamina, quibus eae ducuntur vel inter se opponuntur, eo tendit, ut dominatum assequatur in rebus ad technicum artem, ad oeconomicam rem, ad militiam attinentibus; quam ob causam haec voluntas impedit, quominus eae structurae in effectum deducantur, quibus progressionis Impulsio ad plenioris luslltiae normam potius temperetur, quam mutuae differentiae augeantur et homines in suspicione contentioneque vivant, quibus pax In discrimen continenter vocatur.

46. Ceterum, nonne angusti fines, quibus res oeconomica continetur, hic penitus apparent? Oeconomica navitas, cum necessaria sit, efficere quidem potest» dummodo humanae personae Inserviat, ut *fraterna carllas quasi efflo-reseat providentisque Dei auxilium perspicue siqni/icetur u;* ea occasionem praebet, ut definita inter homines commer-
434 da Instituantur, ut / lura agnoscantur, ut beneficia dentur et accipiuntur, ut humana affirmetur In labore dignitas. Res oeconomica, etsi quaedam sil velut i acies, ubi adversae militiae conferunt manus et dominantur, colloquia tamen promovere potest et consociatam auxillalrlcem excitare operam. Attamen ipsa In periculo est, ne vires llbcrlatemque Immoderate absorbeat31. Haec ergo est causa, cur neccssc sit, ut res oeconomica ad rem politicam transeat. Procul dubio, cum «res politica· nominatur, plures Induci possunt opiniones, quae mentem perturbant quaeque Ideo definiendae sunt; attamen inter omnes constat in campo sodali atque oeconomico —sive nationum proprio sive Inter nationes exstante— extremam deliberationem ad politicam potestatem spectare.

Haec vero politica potestas, quae voluti vinculum e natura manans atque necessarium est, ut sociale corpus In se firmiter cohaereat, ad bonum commune procurandum tendere debet. Salvis legitimis personarum, familiarum et subsidiariorum coetuum libertatibus, ea valet ad vitae condiciones omnibus hominibus efficaci ratione procurandas, quae sane requiruntur, ut verum lotumque attingatur hominis bonum, In quod ipsius quoque spiritualis destinatio Includitur. Haec potestas operatur quidem Intra suae dicionis fines, qui mullum differre possunt apud singulas nationes atque populos. Suam ea semper interponit operam, studio lustltiae permota seseque devovendi communi bono, culus summum onus et otfldum In se recipit. Ea tamen singulis hominibus et subsidiariis corporibus minime subtrahit propriam agendi provinciam propriaque officia, quibus Ipsi ducuntur, ut adlutrlcem operam ad bonum commune procurandum navent. Profecto, *socialis quaeris opera* et *noturnque ma subsidium afferre membris corporis*
433 *socialis debet, nwnqiiam vero eadem destruere rl absorbere*·./* Exsequendo munus, ad quod proprie vocata est, politica potestas n particularibus utilitatibus opnrtcl se Uberet, ut In se Ipsam onus recipiat omnium hominum bonum procurandi, ellam praeter ipsos nationum fines. Cum res politica acri quo par est studio pertractatur, varios suos spectando campos, qui locos, regiones, nallnncs Ipsumque mundum comprehendunt, hoc Idem est atque hominis otfldum asserere. el quidem uniuscuiusque hominis, cognoscendi quid reapse sit quantumque videat Ubera optio, quae ipsi offertur, ut sociam conferat operam ad su te urbis, nationis, generisque humani bonum In rem deducendum. Ars politica difficilem severumque modum praebet —non tamen «m ”Γνηη<?' Illud officium, quo chrhtlnnu, homo aliis Inservire tenetur. Quamvis omnes quaestiones ea plane solvere nequeat, nititur tamen, ut mutuae hominum necessitudines ad bonum exitum ducantur. Eius campi ct fines, amplj sane atoue multa complectentes, alios haudquaquam excludunt. Illud vero agendi propositum, quo res politico omnia Invadat atque Immoderata fiat. In maximum convertitur periculum. Quam ob rem chrlstifldeles, qui publicae rei operam dare contendunt, licet rationem politicam suis legibus regi oporteat, enitentur atque laborabunt, ut suae optiones cum Evangello cohaereant atque, Inter plura eaque legitima Instituta ct opiniones, suam Christianam fidem, sive singuli sive simul collecti, esse veram atque sinceram testentur, per quam, aliorum, non sui commodi studiosi, efficaciter ad hominibus serviendum Impellantur.

47. Transitus vero ad rcl politicae campum id etiam declarat, quod hodierna aetate homines noscunt, maiorem nempe partem in officiis suscipiendis ct In consiliis ineundis. Quae legitima eorum postulatio eo maior fit quo civilis cultus gradus augescit, libertatis sensus maturescit atque homines plenius animadvertunt, quantum ponderis, ad futurae vitae condiciones determinandas, lam nunc ea habeant, quae hoc tempore incer/tne spei eliguntur. Decessor 430
Noster f. r. loannes XXIII in Litteris Encyclicls, quibus initium «Mater et Magistra·31, ostendit accessum ad munera et officia ab hominis natura praecipue efflagitari, eundemque esse certam dcfinltamque libertatis exercitationem, slmulque viam ad singulorum fovendam progressionem; atque rationes exposuit, quibus In rerum oeconomicarum provincia, ac praesertim In societatibus bonis gignendis, haec munerum participatio in tuto collocaretur 3a. Hodie tamen huiusmodl campi el fines latius patent atque ad res sociales civilesque pertinent, ubi aequabilis munerum et conciliorum partitio instituatur et augeatur oportet. Profecto optiones, de quibus deliberandum est, magis magisque Implicantur, cogitationes vero prae oculis habendae multiplices sunt, praevls'o denique effectuum aleae est plena, etiamsi novae disciplinae libertatem in luce collocare contendant in hoc temporis discrimine. Idcirco, quamquam limites interdum ponendi sunt, hae tamen difficultates nullo pacto moram Inferre debent, quominus plures usque homines partem habeant in consiliis elaborandis, aeque atque In rebus decernendis Usque efficiendis. Ut vero gliscenti technicorum potestati obsistatur, novae popularis imperii formae inveniendae sunt, hodiernae vitae consentaneae, Ita ut non modo cuique homini tribuatur facultas res cognoscendi suamque de iis opinionem exprimendi, verum etiam Is communi munerum et officiorum susceptione obstringatur. Hac ratione, hominum coctus in quaedam participationis et vitae consortia gradatim convertuntur. Hac ratione, libertas, quae sua nulli obnoxia lura repetendo saepius contra aliorum libertatem invalescit, secundum Intimam suam Ipsius naturam, humanitati congruentem, crescit: eo scilicet spectans, ut unusquisque enitatur atque se Impendat ad consociatas agendi ct vivendi voluntates formandas. Sed tunc/solum, sicut Christiani viri censent, 437
fit, ut homo, in Deum sese proiclens» qui eum liberat, veram Inveniat libertatem, in Christi lesu morte et resurrectione instauratam.

IV

48. In rerum socialium provincia Ecclesia duplici semper munere fungi voluit: tum hominibus lumen praebere» ad eos luvandos, ut veritatem eruant, atque securam viam agnoscant Inter varias doctrinas, quibus alliciuntur; tum operam dare Evangelil virtuti diffundendae, certa cum sollicitudine hominibus efficaciter serviendi. Nonne ut huic consilio fideliter obsequeretur, Ecclesia quosdam sacerdotes, apostolico munere praeditos, ad opifices misit, qui, horum condicione prorsus suscepta, testes inter eos forent suae Ipsius curae atque studiosae voluntatis?

Quam ob causam, iterum atque impensius omnes e Christiana familia ad agendum compellamus, iisdem verbis usi, quibus, Encyclicls datis Litteris dc populorum progressione promovenda, omnes coetus ad opus aggrediendum hortati sumus: Oportet latet suas esse partes sentiant *temporalium rtram ordinem* in melius *conoertere, Etenim, si sacrae Hierarchtae est* (ears *praeceptaque moralia docere alaue cum /anar',.',ui^iu in re obtemperandam est, luteorum o||khun* est sub *liberis consiliis inceptisque id*

55 VJ 4.4 S. yjhsM.P (LK 04SJ. *· Ctr. Lilt. Encycl. *Pntrni*), S6. 4 4 J5 59 Uv*7l. P >99 (LB JM*!· '* ttr· Cooc· Ortm. Vat II. Conti. PâU. d (15 4. 4. S. O P 10I5 (LB MU]. ·· Lill Vneycl. «juw 4.4 S H UWl» p 10) (LE MN9É dr Lill HocycL Sfafcr *fi Siafiiim* 4. 4 S. 51 |v0t), pp 414, 4iS (LB n<41; Oscwn. Vat. 11, CoosL Pul. GnUium

75. 7*x 4. <4. S. pp. io q $«ix o o fu . 75 Λ. Λ. 5. $5 (I960), pp. χοβφ-χοοο; XO97

tfficere —haudquaqitam aliunde normis aut praescriptis déploie exspectati— ut non tantum hominum mores men-Usque habitus, sed etiam doliis communitatis leges et structuras Christiano vitae sensu imbuant22.* Unusquisque Igitur in se inquirat, ut probet, quid usque adhuc iccerlt quidve sibi operandum sit. Satis quidem non est generalia quaedam praecepta in hominum mentes revocare, proposita tantum declarare, graves Inlustitlas condemnare, ludlcla prophetico quodam ausu proferre: haec omnia nullius sane ponderis erunt, nisi in unoquoque / homine cum vividiore proprii officii conscientia atque cum certa ct definita actione coniungantur. Facilius procul dubio est alios dc praesentibus Iniquis rerum condicionibus culpare, nisi co ipso percipiatur qua ratione nemo non sit eiusdem culpae expers atque adeo In primis requiratur a singulis hominibus emendatio. Haec autem demisse sentiendi ratio, quae primaria habenda est, omnem asperitatem atque cuiusque factionis studium ab actione removebit pariterque praecavebit, ne vires deficiant ob opus exsequendum prope immensum. Christi assecla spem ex eo Imprimis alit, quod scit Dominum lesum noblscum operari in mundo, in suo Corpore, quod est Ecdcsla —ct, huius gratia, in universo hominum genere— Redemptionem persequentem, quae, sacrificio crucis parta, victrix Illuxit mane diei resurrectionis34; quae spes praeterea in co sita est, quod Christianus homo perspectum habet ceteros etiam operam dare, ut iustitiac pacisque incepta suscipiant, eodem spectantia; nam in cuiusvis hominis pectore sub aliqua neglegentiae specie tum voluntas certe latet fraterno more vivendi tum iustltiae pacisque sitis, quae expleatur oportet.

49. Itaque, in diversitate rerum condicionum, mune' rum, institutorum, unusquisque officia sibi exsequenda decernere debet atque, bona motus conscientia, pervidere, ad quae agenda Ipse vocetur. Vivens inter consuetudines sibi discrepantes, ubi, legitimis cum appetitionibus, quaedam circumferuntur animi propensiones valde perplexae, christifldclls diligenter vias elegere debet, atque cavere, ne se alliget ad adlutricem operam aliis inceptis conferendam, nullis obstrictam condicionibus atque verae humanitatis principiis contrariam, etiamsi id fiat ratione necessitudinum, quae penitus animis sentiantur. Si is reapse vult, qua Christianus, partes agere proprias et sua cum fide congruere —quod quidem et Fidei expertes ab eo cxpsectant—
439 advigilare debet In operando, ut manifestas faciat suas / agendi rationes et ea, quibus insistit, consilia transcendat, ampliore rerum consideratione ductus, quae pericula singularium cupiditatum ct absolutae dominationis, quae libertatem opprimit, vitet.

50. In certis definitisque rcrum condicionibus, atque ratione habita necessitudinum, quas quisque experitur, optio vias sequendi legitimas casque varias, quae patent, est agnoscenda. Una enim eademque fides Christiana ad diversa munera suscipienda potest adducere35. Ecclesia Christianos omnes invitat, ut duplex impleant officium, scilicet mundum Christiano afflatu animandi atque renovandi, ut structurae ad perfectiorem formam provehantur atque ad veras horum temporum necessitates accommodentur. Λ chrlstifidellbus, qui, diversa eligentes, prima facie inter sc dissentire videntur, Ecclesia postulat, ut aliorum opiniones harumque allatas rationes mutua cum benevolentia ct aestimatione intellegere nitantur; quodsl uniuscuiusque agendi modi eorumque probitas sincere perpendantur, id profecto singulis suadebit, ut habitum induant impensioris caritatis, qua, licet diversitates agnoscant, haud minus tamen fleri posse confidant, ut consilia tandem conspirent atque unitas concilietur. *Fortiora enim sunt ea quibas uniuntur /idcles, quam ea quibus dividuntur2*.*

Constat sane multos in hodiernas structuras vitacque condiciones velutl insertos suis opinionibus suisque muneribus potissimum compelli, sl non etiam studio privatas utilitates tutandi; alios vero tam alte sentire de coniunclionls vinculis, quae Inter varios ordines variosquo civiles cultus intercedunt, ut sine exceptione omnes sententias omnesque selectas agendi vias eorum sibi sumant, qulbuscum communiter degunt37. Quapropter unicuique cu-
440 rae sit, ut semet ipsum probet, utque illa / vera In Christo libertas exoriatur, quae sinit, ut animi hominum, in condicionibus etiam prorsus singularibus constitutorum, aperiantur ad ea, quae sunt universalia, amplectenda.

51. Eodem modo chrlstifidelhim consociationes, ratione habita variarum, quae lis propriae sunt, formarum, actionis communis officium in se recipiunt. Sc abstinentes, ne In locum Institutorum civilis societatis substituantur, eae exprimere debent, sua quidem ratione et ea, quae ipsis sunt propria, superando, definitas postulationes Christianae fidei in humana societate aequo modo eodemque necessario mutanda3·.

Nostris diebus, magis quam ullis numquam, Del Verbum nuntiari atque intellegi non poterit, nisi id comitetur testimonium potentiae Spiritus Sancti, qui In Ipsa actione chrlstifIdellum fratribus deservientium operatur, in Illis rerum adiunctls, in quibus eorum vita futuraque sors periclitantur.

52. Haec Nostra cogitata dum tecum, Venerabilis Frater Noster, communicamus, probe novimus Nos non omnes quaestiones sociales attigisse, quae mentes hominum sive fide imbutorum sive bona voluntate praeditorum hodie occupant. Adhuc animis haerent ea, quae recens declaravimus, quibus addendus est nuntius abs te editus, cum secundum indiceretur decennium ad «Humanam Progressionem· fovendam; egimus enim de officiis, quibus omnes nationes tenentur ad gravem illam expediendam quaestionem de homine omni ex parte communique opera adlutricc promovendo. Ea autem, quae hic explicavimus, ideo ad te sunt scripta, ut Consilio de Laids et Pontificiae Commissioni Studiosorum a «Iustitia ct Pace» nova suppeditaretur materia, simulque ca confirmarentur ad persequenda munera sibi commissa; per quae scilicet iis propositum est *Populum Del universum excitare ad plenam adi/piscendam* 443
conscientiam muneris sibi hisce temporibus demandati atque apostotaium... in variis nationibus promovere22.

Haec animo agitantes, tibi, Venerabilis Frater Noster, Apostollcam Benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, dic xiv mensis Mali, anno mcmlxxi, Pontificatus Nostri octavo.— Paulus Pp. VI.

••Cfr. Cone. Oecum. Vat. II, Const. Dogm. *Lumen gentium,* 3:: *A. A.S. 57* (1963), pp. 37-38 (LE 3322J; Decr. *Apaitdicam aducnlalcm, y A. A. S. 58 (1966),* p. 842 (LE 3346].

Adn. F. BIFFIin Apoll. 44 (1971) 707-720; O. HIGUERA in Sal teirae 59 (1971) 403-417, 503-531; A. TILLET in L'ami da clergé 02 (1972) 49-55. 113-120.

(LE 3366J. M8t: *A. A. S.* 59 (1967). PP- 296-397 (LE 3546]. ‘‘Cfr. *Mi.* 28 30 *Phil. 3,* β·ιι. ’’Cfr. Cone. Oecum. Vat. II, Conit. Past. *Gaudtum* 43: *A. S.* 58 (1966), p. 1061 (LE 3366J. *"IbUtm,* 93: p. 1x13.
•’Cfr. *i Thtu.* 5. 21.

3976

1971 MAI 20.-SC INSTITUTIONIS CATH., DECR. PART?

Canonice erigitur «sectio **THEOLOOIAE OECUMENICO-PATRISTICAE GRAECO-BIZANTINAE A SANCTO NICOLAO»** in Pont. Universitate **S.** Thomae Aquinatis in Urbe» penes Institutum oecumenicum Barense sita.

Barium cum sit Italiae ad orientem Janua vencrabllesque custodiat Sancti Nicolai Episcopi exuvias, lure catholicorum quasi porrecta manus habetur in orientales separatos fratres. Provide itaque Barensis Archieplscqnus Inde n plerisque annis. Episcopali consentiente Apuliae Conferentia, amicas cum Orlliocioxls Patriarchis chrhliflldellbusque rationes nexuit ad oecumcnismum animo actibusque In dies pandendum augendurnque.

Dcuninlclnnnc etiam Familiae Provinciae Neapolitanae (•Regni» quam dicunt) sodales, quorum curis Sancit Nicolai barensis Basilica committitur, suum esse duxerunt, probante Pontificia romnna Universitate Sancti Thomae Aquinatis, ad docentes perquam in re versatos in perpetuum offerendos sc perstringere ut, cum aliis etiam orientalibus magistris, de theologicis disciplinis sub oecumenlco aspectu consideratis, ordinatum studiorum curriculum Instrueretur.

Quae cum ad Sacram Congregationem pro^ Institutione Catholica significata essent, postquam remnim eadem Pontificln Universitas dc studiis ad normam acadcmlcnrum vigentium Ecclesiae legum rlgorose ordinandis rite spondissct consensusque obtentus fuerit Italiae Conferentiae Episcopalis. Inceptum, nd Augustum Pontificem delatum, ab Ipso benevole probatum est.

Quapropter Sacra Congregatio pro Institutione Catholica, legibus attentis sub titulo *Normae quaedam* **die xx ni. mali a. D.** mcmlxviii **a <r promulgatis, prae ccuHs habitis tum fide ob eadem Sancti Thomae Universitate sollemnltei facta, tum pecuniariis a Inudato Rev.nio Archieni«copo Bnrrntl praestitis cautionibus, peculiarem** *Sectionem Theologiae* **Oecwmenico-Palriitlcae Graeco-Iiitantinae a Sancio Nicolao In Facultate S. Theologiae Pontificiae Universitatis Sancti Thomae Aquinatis in Urbe, penes tamen institutum Oreumenirum Barense sitam, hoc Decreto** *ad triennium ct ad reper*·* **, ritum erigit ercclamque declarat, ita quidem ut studentibus qui academlcum studiorum curriculum rite exuenti fuerint omniaque praescripta pericula superaverint** ucxntiak **gradum post nrius biennium,** doctoratus **vero post alterum, nanana Facultas Theologica conferre valeat, servatb de lure servandi*.**

in primis peculiaribus Statutis, necnon speciali cum Pontificio Instituto Studiorum Orientalium In Urbe conventione inita, /identique inducta cum Theologica Facultate Neapolitana seu Italiae Meridionalis cooperatione; contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Congregationis, die xx m. mali. In Ascensione Domini Nostri Jesu Christi, anno reparatae salutis mcmlxxi.—Gabriel Maria Card. Gabrone, *Praelectus.* Marchlsano F., *a* secrel/s.

• AOP 79 (1971) 142-143.

3977

1971 MAI 21.-C. COM. SOC., INSTR. AAS 63 (1971) 593-656

Instructio Pastoralis ad Decretum Concilii Oecumenici Vaticani II de Instrumentis Communicationis Socialis rite applicandum de mandato eiusdem CONCILII EXARATA

PR0ŒMIUM

1. Communio et progressio convictus humani potlsslma sunt proposita communicationis socialis eiusque instrumentorum, ut preli, clnematrographei, radiophonie! et tclevislflci inventi. Horum vero augescens in dies perfectio, qua Îiluribus usque hominibus singulisque maiorem in modum acilius praesto sunt, eos omnes magis ac magis implicat affectione quadam animi vitacque ratione, in quam eadem technics subsidia penitus permanant.

2. In lis reperit Ecclesia «dona Del» \ quippe quae secundum providentlsslml Dei consilium homines inter se
594 fraterna necessitudine conci lient ut hi cum salutifera Eius concurrant voluntate. Plenior autem comprehensio et intelligentla acrior communicationis socialis, ideo muneris etiam instrumentorum eius in hodiernae societatis commodum, aliquot attingitur Concilii Vaticani Secundi documentis, praesertim in Constitutione De *Ecclesia in mundo huius temporis* tum quoque in Decreto *De Oecume*nLunoDeclaratione *De Ubertate religiosa* ♦, Decreto De *activitate missionali Ecclesiae*4, Decreto De *Pastorali Episcoporum munere in Ecclesia* ·; et proprie Decreto illo, quod totum instrumentorum communicationis socialis rem pertractat7. Iile nutem altior rerum intellectus Concilii afflatu et doctrina fretus Christianos posthac docebit quo animo sese gerant in communicationis subsidiis eosque incitabit, ul in iis impensius elaborent.

3. Haec demum Instructio Pastoralis, lussu ipsius Concilii emissa ·, doctrinae principia atque consilia pastoralia in universum explicat, singulis nimirum mlnulisque partibus praetermissis, quae ob rei perpetuam vicissitudinem et progressionem proxime definiri valent tantummodo secundum peculiaria temporis cuiusque et loci adluncta.

4. Quapropter erit Episcoporum eorumque Conventuum, quemadmodum Synodorum in Ecclesiis Orientalibus, libenter uti adiumeritls hominum vere peritorum necnon consiliorum dloecesanorum, natlonallum, inlemationalium ac sic hanc instructionem industria operosa ct collegiaria ad effectum adducere, dum pressius eam explanabunt et accommodabunt ad singulares condiciones populorum ac finium, quibus praesunt, Ecclesiae totius unitati simul prospicientes. Quo in opere conventus Episcoporum
595 adhibemini beneficia, quae sacerdotes, religiosi, laici / prot certo munere suo hac in re poterunt afferre, quandoquidem congruens usus Instrumentorum communicationis socialis recidit In totum Populum Dei.

5. Sperare denique licet fore ut Instructio haec In optimam partem ab iis recipiatur» quicumque in communicationis socialis provincia officio aliquo perfungantur, atque ab omnibus qui pro sua bona voluntate humanae familiae progressibus studeant. Ita enim fiet, ut per mutuo habitum sermonem operamque adiutricem illorum hominum uberrima emolumenta, quae his portendantur instrumentis, in omnium revera bonum percipiantur.

1 Cfr Pia» XII: LltL Eacycl. MtwuU from». *A.* A. S. 49 (1957), p. 765 (LE 1690). ’Const. p3*L de Eccl. in mundo huius temporis Gawhum rf tpa. A. A. S $5 U966), pp. 1013-1 ito (LE 3366]. · Decr. de Ocumer.ivno *A. A.S.* 57 (19^3). PP- 9«>x« (LE 3*351- ‘Deci, de Ub*rUl« £h<wi!4u fcwmanar, .4. A. S. 58 (1966), pp. 919-^46 (LE 3363). 1 Decr. de scti». million. Ecclesiae *Ad* grniu dmnihu, A. A. S. 53 117*4). PP· 9<7*W (LE ‘Decr. de past. Episccp. rauaen In Berlin CVitfw {XwtnMi, A A. S. 58 (1966). pp. 673-696 (LE 3331J. ’ Dee. d» initr- ccamunicMkmiswcwlis /n.*rr mtn/un. A. A.S. 36(1964). P? 148*1)7 ItE JU11. · Clr. Dea. d· tnstt. comiaunlcaUotili tocialU *l**r* 13 (LB 3143).

Pars Prima

COMMUNICATIONIS SOCIALIS INSTRUMENTA IN CHRISTIANO RERUM PROSPECTU: ELEMENTA DOCTRINAE

6. Instrumenta communicationis socialis, tnmetsl ab ipsis communicatoribus ad homines singulos directa usurpentur, universam tamen hominum societatem reapse tangunt et movent *, etenim plurimis hominibus celeriter perferunt cognitiones vitae mundi hodierni, praesentisque temporis animum aperiunt et mentem; plane idcirco necessaria sunt putanda ad intimas et saepius multiplicatas necessitudines atque opera nostrae societatis. Hanc ob causam in ipsa incidunt etiam ea principia, quae secundum prospectum Christianum consortionem hominum moderantur. Excelso quidem proposito haec inventa co spectant et ordinantur, ut quaestiones ntque exspectationes humanae societatis in medium proferantur, quo citius cis satisfiat, utque homines in coniunctionem magis magisque arctam contrahantur. Quod quidem primarium est principium, unde proficiscitur aestimatio Christiana opportunitatum. quas hominum prosperitati instrumenta illa praebent. / 596

7. Ubicumque humana industria incumbit ad vitae terrestris condiciones in melius corrigendas, et imprimis quotiescumque aguntur recentissima scientiae humanae prodigia prosperrimique technicae artis successus, ibi profecto Christianorum visus atque existimatio de homine ipso, et necessitudinibus humanis, et tota mundi historia reperiunt aliquam responsionem —saepius vero inconsciam— nn praecepto divino ut homo «possideat et dominetur terrae» ’, eodemque tempore cernit participationem necnon productionem operis Dei rerum effectoris ac servatoris3. Atqui in eandem illam considerationem et mentem prorsus ingrediuntur communicationis socialis instrumenta, utpote quae ad scientiam inter homines communicandam ac proinde ad eorum mutuo praestitam effectricem operam valeant multum. Revera, cura hominem Deus fabricaretur ad imaginem suam, potestatem ei dedit simul partis capiendae in ipsa potentia creatrici, ut civitatem terrenam exstrueret4.

8.Suapte natura id communicatio socialis efficere contendit, ut homines inter se commercia frequentantes maiore imbuantur vitae communis sensu. Ita quisque homo cum reliquis hominibus suis fratribus coniunctus ad consilium divinum in historia adimplendum confert tamquam Dei manu ductus 5. Secundum fidem Christianam consortio hominum et communio, finis videlicet princeps omnis communicationis, primitus exoritur ipsa et veluti praemonstratur in mysterio summo aeternae societatis Dei inter Patrem et Filium et Spiritum Sanctum, qui unam agunt vitam divinam.

9. Plurimum sane adluvare possunt communicationis instrumenta ad hominum coniunctlonem; attamen si animi et mentes inscitia laborant sive bona voluntas desideratur, usus eorum contrarium perficere valet, ut nempe minus homines Inter se intellegant magisque dissentiant; unde / 597 mala complura gignantur. Etenim nimium crebro experimur per eadem instrumenta negari vel adulterari potissima bona vitae humanae; quibus ex depravationibus Christiana mens concludit necesse profecto esse hominem liberari et eripi peccato, quod in generis humani historiam primigeno intraverit casu ·.

10. Cum propria culpa homo a suo Conditore avertitur, per illam turbationem quae delictum sequitur ipse in discordiam prolabitur, tum altercationem exitiosam cum fratribus suis, et tandem interpellationem communicationis7. Venimtamcn Dei amor erga homines non patitur se repudiari. Ipse enim auctor fuit, ut incunte historia salutis * commercium haberet cum hominibus, atque appetente lam temporis plenitudine seipsum communicavit cum eis9, et «Verbum caro factum est»I0. Dum morte sua et resurrectione genus humanum liberavit Christus Dei Filius Incarnatus, Verbum simulque Imago Del invisibilis II, cum omnibus partitus est veritatem et Dei ipsius vitam maiore

'Cfr. Decr. de instr. axnmunicationis socialis *Inter mirifica,* x [LE 3143] iX* . ctr\GÎ· Sa?· 9. atque Const, past, de EccL m m I'T? ^P^ns GoiUtem *a rfes,* 34 [LE 33663. Λ 5* la mUDcio huius temporis *Gaudium et sfw* 34. » cu Patt' m huius sports *Gaudium et sfia,* 57.

• CIr. *Rom.* 5, n-:*. ’Cfr. G* 1 r-ifr tf /- ’Cfr. *Hb.* χ,χ.,. ” k. λ x4. ‘ n'Cc? T , 9’W7;

profecto ubertate gemInntaque copta. Ipse ut unus medlatorinler Patrem ct homines pacem seu communionem cum Deo stabilit fraternamque societatem inter homines componitII. Quo ex tempore altIssImum fundamentum atque primum exemplar coniunctlonis inter homines invenitur in Deo, qui Frater Humanus est factus quique discipulis deinde praecepit, ut bonum nuntium universis hominibus perferrent cuiusvis aetatis ac regionis 13 pronuntiantes «in lumine» ct «super tecta» u.

11. Hisce commorans in terris Christus se ipse ostendebat Perfectum Communicatorem. Per «Incarnationem» quidem naturam induit eorum, qui aliquando percepturi erant eius communicationem, quam et serino/nibus ct unl-
593 versa vitae suae ratione peragebat. Ex Interiore parte ille loquebatur, id est e medio populo suo, proclamans nuntium divinum valide et tenaciter neque cum ulla exceptione; attamen sese aequabat eorum generi modoque locruendi ct cogitandi rationi, cum ex ipsorum situ ac statu loqueretur. Ceterum plus secum infert communicatio quam cogitationum solam declarationem vel animi affectuum significationem; namque secundum reconditam suam naturam constat sui ipsius donatione ob amorem; et communicatio Christi spiritus est ct vita 1δ. Eucharistia autem sacra instituenda Christus nobis absolutissimam tradidit communionis formam, quae homini terrestri concedi poterat, communionem scilicet Deum inter et hominem, ct hoc pacto proximam ac perfectissimam Inter homines ipsos societatem. Christus denique nobis suum Spiritum Vivificantem communicavit, qui est principium congregationis ct unitatis le. In Ecclesia, quae est Corpus Christi Mysticum et plenitudo abscondita Christi glorificat!, Ipse complectitur universa 17: sic fit ut in Ecclesia procedamus per verbum et sacramenta erecti ad spem novissimae coniunctionis, ubi «Deus erit omnia in omnibus»18.

12. «Inter mirifica technicae artis inventa»10, quibus socialis communicatio inter homines provehitur, Christifidelis reperit instrumenta illa provido Dei consilio excogitata ad hominum prosperandam consortionem his in terris peregrinantium. Novas enim pariunt illa necessitudines inter eos, et, ut aiunt, novam fabricantur linguam, quae homines sinit rectius sc ipsos cognoscere ad aliosque facilius accedere. Quanto autem expeditius Inter se comprehendunt et propensa voluntate utrimque inclinant, tanto vicissim celerius admoventur ad iustitiam et pacem, benevolentiam ct beneficentiam, adiutorium mutuum, amorem ac tandem communionem. Quocirca communicationis instrumenta merito annumerantur inter validissimas opes atque facultates, quibus homo uti potest ad caritatis confirmationem, quae exprimit et progignit demum com-
599 munionem. /

13. Cuncti propterea bonae voluntatis homines magna cohortatione stimulantur ad coniuncte laborandum, ut instrumenta communicationis socialis veritati conquirendae et inveniendae necnon humanae progressioni amplificandae vere sint utilia. Ad illud autem faciendum Christianus sua in fide confirmatur, quod Evangelii nuntius per eadem disseminatus huic proposito maxime proderit, cum fraternitatem hominum sub Dei patemitate efficiat. Mutua tamen communio et opera rerum effectrix inter homines denique reponuntur in eorum libera voluntate, quae autem movetur vicissim causis ex animo vel societate vel arte technica profectis. Itaque momentum suum et significatio ultima assignantur communicationis instrumentis, cum eadem adhibet humana libertas.

14. Ideo quoniam homo ipse constituit modum utendi communicationis inventis, principia moralia illuc spectantia innituntur aequae considerationi dignitatis hominis, qui particeps reapse fieri debet communitatis filiorum Dei adoptivorum. Ex altera vero parte, haec principia manant ex intima natura communicationis socialis el qualitatibus cuiusque instrumenti propriis. Id quod colligitur etiam ex Constitutione *Gaudium et Spes:* «Ex ipsa enim creationis condicione res universae propria firmitate, veritate, bonitate propriisque legibus ac ordine instruuntur, quae homo revereri debet...» ao.

15. Quicumque ergo cupiverint communicationis subsidia eorumque usurpationem recte collocare in historia Creationis et Incarnationis Redemptricis atque iudicare eorum honestatem, iidem comprehendant neccsse erit hominem integrum, et lam antea funditus perspexerint Indolem socialis communicationis et eius instrumentorum. Sic pro sua quemque conscientia oportet omnes communicatores (i. e. Dios qui pro munere suo communicationis subsidiis utuntur) studere sibi peritiam comparare ad munus rite obeundum necessariam n; hoc eo magis postulatur, quo gravius est onus cuiusque officii erga communicationis bonitatem. Eodem officio magis quidem obstringuntur II, qui aliorum indicium et arbitrium / illuminare atque edocere θθθ debent, praesertim quorum maturitas vel animi cultura haud sufficit. Necessitas autem haec et obligatio ea omnia complectitur, quae uno aliove modo ditare valent aut vitiare humanitatem singulorum vel plurium hominum. Nihil deinde intentatum praetermittetur, ut receptores (i. e. illi qui legendo audiendo intuendo utilitates Inde hauriunt) informentur tales, qui accurate interpretentur quidquid instrumenta haec praebuerint, qui plurimum inde emolumenti reportent, qui suas denique operosas partes in societatis vita expleant; namque hoc solo modo subsidia illa plenam suam assequentur efficacitatem.

16. Summa sive universitas cunctorum operum per varia ac diversa communicationis instrumenta in certo aliquo circumscripto loco confectorum, ludicari debet et aestimari, prout bono communi 32 ipsa inserviunt; srclicet, per nuntios suos et artes et oblectamenta satisfacere illa decet eiusdem communitatis vitae atque progressibus. Afferendi sunt his instrumentis nuntii non tantum eventuum carptim evulsorum e rebus adiectis, verum etiam ipsorum adiunctorum, ut universi recipientes plane intellegant societatis quaestiones inque perfectionem eius suum quoque conferant studium et laborem. Aequam proinde proportionem conservari oportet inter nuntios publicos, instructionem scholasticam, oblectationes, inter otia liberaliora et vulgatiora.

17. Quaevis communicatio necesse est primariae legi sinceritatis, probitatis, veritatis obtemperet. Non sufficit igitur bonus animus et voluntas recta, ut communicatio evadat ilico honesta; opus est praeterea communicationem ex veritate referre res ipsas, hoc est, veram reddere imaginem rerum condicionis, atque praeditam esse propria sua interiore veritate. Laus et praestantia moralis alicuius communicationis non emerget ex solo argumento, neque ex doctrina eius mente tantum concepta, sed etiam / ex ra- θοι tione qua communicatur, cx modis et viis loquendi atque suadendi, ex rebus adiectis, ex ipsa illa hominum multitudine ad quam dirigitur 33.

18. Perfectior intellegentia malorque inter homines indulgentia, consociatio adlutricls multorum ct effectricis operae» quas socialis communicatio mirandum ad modum promovere valet, sunt quidem proposita consonantia cum ipsis finibus Populi Dei, qui suo tempore ea confirmant atque perficiunt. «Promotio enim unitatis cum intima Ecclesiae missione cohaeret, cum ipsa sit "in Christo voluti sacramentum seu signum et instrumentum Intimae cum Deo unionis totiusque generis humani unitatis'*» M.

Pars Secunda

INSTRUMENTA SOCIALIS COMMUNICATIONIS UTI PARTES HUMANAE PROGRESSIONIS

Caput I

Actio Communicationis Instrumentorum in Hominum Societate

19. Rccentiora artificia ad hominum provehendum commercium conglobant, ut dicitur, nostrae aetatis homines in aliquem circulum angustum, ut cuncti Inter se colloquantur ad fraternitatem et communem omnium operam nitentes. Namque eisdem instrumentis resonant et excitantur ac per immensum iterantur collocutiones cotidianae singulorum hominum; Ideoque publicum totius societatis colloquium per ea gignitur atque expeditur usquequaque.

"* **Cfr. Const post, de Eccl. io mundo huius tempxis** *Gaudium et* **tpo, 43-**

•' **Quod hisce verbis deliniuat Encyclicae Litterae Ioanais XX III Wafer** *et Magistra* **inscriptae: tSurrunam... earum vitae socialis coQJkKxium. quibus homines suun ipsorum perfectionem possint pletuas atque ripeditius consequi».** *A. A. S.* **53 (196th P· 4U (LE 29-34). Ctr. etia-a Uti. EntycL** *Facem* »*i *terris, A. A. S.* **55 (1963?. PP- a7W7< [LE 3110]. Deck de hb-etate relitfosa** *Dignitatis humanae.* **6 (LE 3363 f, Const past. de Eccl ia mando huius temporis** *Gaudium et sfes,* **26 et 74 (LE 3366].**

·* **Cfr. Decr. de instr, communica bonis socialis** *Inter msmficn.* **4 [LE 3143).**

·· **Const, past, de EccL in mundo huius tetnpcris** *Gntdsum et ifut,* **fLE 3366]; Const, dognx. de Ecclesia** *Lumen gentium,* **1 [LE JJ31).**

"**Cfr- Decr. de activ. mission. Ecclesiae** *Ad gentes divinitus,* **3 [LE 3364].**

"AH.îS. **T9. 14 ΛΠ. το. 27. 12, 3. »»/0.6,63. ·· Cfr. Const dosnn. de** *Ecdesii Lumen genhum. A. A. S.* **37(1965), n. 9. p. U (LEswl·** *" Eph. i,* **23; 4, 10. 11 r** *Cor·* **X5, 23. »· Decr. de instr, communicationis socialis** *Inter mirifica.* **I [LE 3143)· , , . . r x it Const, past, de Eccl. in mnndo burns temporis Gauuiwm** *et* *γλ·

Nuntiorum et opinionum profluentia, quae his rationibus perferuntur, revera facit ut totum per orbem terrarum universi homines illorum negotiorum ac difficultatum, quibus tam unusquisque eorum quam omne genus humanum afficitur, ita participes fiant ut condiciones simul impleantur necessariae ad mutuam comprehensionem et indulgentlam omnlumque inde progressum, /

602

20. Communicationis instrumenta adeo velociter perfecta evertunt et diruunt claustra, quae tempora et loca inter homines aliquando erexerant. Sese ergo praebent tamquam Junctioris propinquitatis firmiorisque consortionis artifices; etenim eorum beneficio cuiuslibet rei Indicium seu cognitio continenter circuit orbis nostri extrema hominesque patitur vitam et eventa mundi hodierni multo magis actuose sectari. Utilitatem ex his instrumentis deportat traditio quoque doctrinae cuiusvis gradus; ceterum illa admodum prosunt dimicationis adversus plenam litterarum Ignorantiam atque simul institutioni tum incipienti tum continuatae. Similiter conferre plurimum valent ad homines evehendos vereque liberandos praesertim in regionibus paulatim tantum progredientibus. Maiorem praeterea aequalitatem inter homines constituunt atque defendunt, In eam videlicet partem, ut cuncti societatis ordines sine discrimine iam perfrui possint bonis animi et oblectamentis. Mentes denique locupletant, dum eas per ipsius vitae sonos et imagines reducunt ad res aspectabiles el concretas eiusque pariter indicant maxime longinquas regiones atque tempora antiquissima. Ubicumque autem litterae paene omnino ignorantur, cives, quamvis culturae nativae et humanitatis mores magni existimare debeant, ad hodierni tamen mundi rationes et modos recentlores vitae cito suscipiendos adducuntur.

21. Adhortatur talium opportunitatum contemplatio, ut Instrumenta communicationis socialis elementa validissima esse putentur, quibus et humana augeatur progressio et difficultates perseveranter superentur quas ipsa inferre possint. His vero incommodis tam communicatores quam receptores se intellegent provocari ad qua itiones multiplices resolvendas. Quomodo cavebitur certo, ut rerum nuntii, quos copiose et perpetuo, turbate saepius et plerumque summa celeritate diffundant, accurate aestimentur atque digerantur? Cum socialis communicationis instrumenta ex sua ipsorum natura nd quam plurimos illis utentes se dirigant ac, ne plures receptores offensa aliqua repellant, crebro faveant neutri parti, qua ratione in populis pluralisticls, quos dicunt, vera et falsa tuto discernentur honesta et prava? Quo picto prohiberi potest, quominus, propter liberam competitorum aemulationem, Ipsa captatio publici favoris cogat haec instrumenta aut compellat ad evocandas ct inflammandas non tam generosas nec honestas Impulsiones naturae humanae? Quomodo impe.'dletur, nc nimis pauci homines Ita instrumentis dominentur ut vera collocutio et consortio in societate exstinguatur? Quomodo adhibenda erunt haec subsidia ne communicationibus per artificia transmissis, praesertim si imaginibus efficiantur, necessitudines inter ipsas personas laedantur? Cum enim saepe eadem invitent hominem ad alio effugiendum per somnium quoddam, quid facere potest, ne eum ab Ipsa vita absterreant in hoc praesenti tempore agenda? Qua ratione obstabitur, ne homines adigant ad desidiam et animi quondam lentitudinem? Quo denique pacto fiet, ue perpetua affectuum excitatio usum rationis praepe-

22. Prolapsio regulae morum, quae in pluribus hodiernae vitae partibus deprehenditur, maximae curae est atque cordi universis bonae voluntatis hominibus; eiusdem autem demutationis signa facile notantur in omnibus instrumentis communicationis socialis. Quantum vero culpae harum rerum conferendum sit in Illa, disputari quidem potest. Etenim plerlque serio existimant per communicationis subsidia tantummodo relucere ac referri mores, qui In humana societate lain vigeant; alii contra arbitrantur Ipsa confirmare lati usque propagare Illas propensiones atque, dum eas exhibeant tamquam vitae humanae plane communes, paulatim efficere, ut usu tandem recipiantur, alii denique volunt culpam maximam transferri In eadem haec Instrumenta. Quidquid id est, negari non potest ipsam societatem vitiis laborare atque, ut res In melius convertantur et restituantur, operam postulari parentum et magistrorum. animarum pastorum et eorum omnium, qui procurent bonum commune. In hoc autem laudabili conatu Instrumenta communicationis haud mediocres sustinent partes, quamvis fleri nequeat, ut opus eorum ab ipsa vita et consuetudinibus populi selungatur.

23. Quo melius agnoscantur certlusquc colligantur beneficia humanae societati per socialem communicationem oblata, quo insuper tutius eorundem obices supervadantur, aspectus praecipuos actionis instrumentorum in hominum commercio ponderari funditus oportet.

1. Publica Opinio

24. Forum aliquod publicum constituunt communicationis subsidia, ubi homines ultro cltroque habeant sermones. Quo in colloquio enuntiatio / atque certatio diversarum 604
sententiarum quae pervulgantur ipsam societatis vitam penitus afficit et locupletat eiusque progressionem maturat.

25. Ex eo quod unusquisque sponte studet ita patefacere aliis sensus proprios, opiniones, affectiones animi, ut communes plurium evadant sententiae ac mores, exoritur «publica opinio», quae est hominum naturae socialis proprietas et nota. Iam pridem Pius XII publicam opinionem perspicue indicavit quasi quandam «imaginem naturalem vocis, communiter repercussam plus minusve spontaneam eventorum simul et conditionum actualium in animis atque Judiciis hominum» x. Propriae autem declarandae opinationis libertas est qualitas et pars pernecessaria in publica formanda opinione. Etenim sententiae propalam expressae aliis aperiunt mentem et indicium circulorum maioris momenti in aliquibus certis adiunctls locorum» temporum, consuetudinum.

26. Illa libertas, qua valet sua quisque asseverare sensa et cogitata, prorsus necessario exposcitur ad recte convenienterque effingendam publicam opinionem. Oportet proinde una cum Concilio Vaticano II praedicare hanc libertatem, propriae eloquendae mentis, necessariam esse tam singulis quam consociatis hominibus intra honestatis bonique communis terminos *. Cum adiutrix omnium opera postuletur ut socialis vita revera proficiat, opus est comparatione quoque libera sententiarum, quae alicuius ponaeris esse existimantur, ut —dum aliae concedantur vel assumantur, aliae vero repudientur vel perficiantur, aliae demum inter se concilientur vel accommodentur— solidiores quidem ex eis atque constantiores vere conspirare valeant ad commune quoddam agendi consilium.

27. Hinc elucet communicatorum munus sane esse gravissimum: ad opiniones nempe rite conformandas et colligendas et disseminandas maximam vim ipsi habent, dum uno tempore permittunt, ut libero acutoque rei iudicio inter se comparentur. / 605

28. Omnes autem cives rogantur ut publicae informandae opinioni conferant3 etiam per legatos propriae mentis interpretes. Ii, qui cx officio vel propter dotes nativas aliamve ob causam magni aestimati plurimum in civitate possunt, sustinent partes magni quidem ponderis ad publicam gignendam opinionem, quoties suam indicant sententiam. Unde procedit officium quod tanto magis illos obstringit, quanto magis alios homines ipsi suo exemplo trahere valent.

29. Venditationem autem vel ostentationem (quam «propaganda campaign» vulgo nuncupant), tunc solummodo instrui licebit cum propositum eius et rationes homine sint dignae, cumque ipsi veritati prodesse contendat vel causis, quae communi emolumento favent sive illius nationis sive totius orbis, cum hominum singulorum tum coetuum eorum.

30. Attamen aliquod persuadendi consilium, quod bono communi adversatur, quod apertam et publicam responsionem impedire nititur, quod statum rcrum detorquet vel hominum mentes praeiudiciis Inficit —dimidiatis veritatibus seminandis vel secundum praestitutum finem sclegendls vel etiam quibusdam gravioribus praetereundis— legitimam populi inhibet decernendi libertatem, et propterca nullo modo est ferendum. Id quod eo magis affirmari debet, quo humanarum disciplinarum, psychologlae cumprimis, et ipsorum communicationis socialis inventorum progressio maiorem semper potentiam tribuit huiusmodi publicis praeconiis ac nuntiis.

31. Non autem quaevis vulgatissima enuntiata continuo putanda sunt publica opinio, quae magnum hominum numerum complectitur. Namque populi iudicla inter se dissidentia nonnulla eodem tempore locoquc exsistere possunt, quamvis aliquod saepe a pluribus proferatur. At maioris partis sententia non necessario optima est nec veritati proxima. Ceterum opinio publica crebrius mutatur, modo

' In Elocutione jd Djtmurio, Catholico„ die 17 februarii iq 5o 4 4 S
I™»"
'pmundo huto t<raporii Gau'
·' EnCyc1· PβiΛ" t™· Λ· ·<· S· 55
' Const- past <le Eccl. in mundo huhi» r ->·
• Or. D«r d.taau.««nwxtaUo*IA"

augens modo amittens vim suam in vulgus. Has ob causas ne protinus homines sibi asciverint sententias, quae omnium sunt in ore ac manibus. Immo vero rationes praesto
SOC esse possunt, cur eis directo obsistatur./

32. Verum sententiae palam atque communiter dictae, quippe quae cogitationem et voluntatem populi recludant, sollerter sunt perpendendae, praesertim auctoritatibus tam religiosis quam civilibus.

2. Ius «INFORMATIONIS» CONSEQUENDAE ATQUE IMPERTIENDAE

33. Ut suo proprio modo emergat publica opinio, necesse est ipsi societati in antecessum tribuatur facultas adeundi originem et canales, ut aiunt, cognitionum, necnon libere suae patefaciendae mentis. Opinandi libertas atque ius rerum scientiae hinc acquirendae Illinc participandae una simul consistunt. Ioannes XXIII4, et Paulus VI5, ct Concilium Vaticanum IIe hanc potestatem res comperiendi manifesto liquidoque praedicaverunt, quae 3uldcm solidae necessitati Innititur ipsius hominis et hoicmae societatis nostrae.

a) *Aditas ad [ontes et vehicula notitiarum*

34. Opus est hominem nostri temporis probe et convenienter, plene et fideliter certiorem rerum fieri, primum ut mundum illum intellegat ubi versatur inter continuas huius aetatis vicissitudines, deinde ut sese rebus ipsis aequet ac mutantibus semper condicionibus quae iudicia eius et consilia cotidie postulant, tum ut partes actuosas et graves peragat in statu proprio sociali, postremo ut variis formis rei oeconomicae et politicae, societatis et humanitatis ac religionis huius temporis ipse intersit. Illi autem iuri, quod ex hisce requisitis procedit, officium vicissim respondet scientiae rerum praeripiendae; etenim ius illud impleri non poterit, nisi homo certior faciendus suam quoque operam praestiterit. Quem propterea oportet sua in potestate habere subsidia et instrumenta satis varii generis, ut libere seligat ea, quae propriis congruant necessitatibus tum privatis tum socialibus. Nam sine vera communicationis fontium diversitate exercitatio illius iuris inanis
607 erit et nulla. /

35. Societas etiam ipsa pro diversis suis ordinibus indiget talis rerum cognitionis atque similiter bene instructorum civium, recte ut sese gerat. Itaque ius istud comperiendi hodie videtur non solum potestas quaedam uniuscuiusque sed etiam boni communis postulatio.

36. Exinde homines, quorum est professio certius facere publicum forum, grave admodum et difficile explent officium, frequentibus conflicti molestiis. Crebro etiam ab iis vexantur, quorum interest obtegere ct celare veritatem. Hoc praesertim in illos nuntiorum auctores cadit, qui ex propinquo referunt eventa, quique eam ob causam saepius itinera vel etiam in orbis extrema faciunt 7. Dum autem ita conantur spectare «eventus, quemadmodum reapse contingunt» 8, saepenumero coguntur ut magnis se exponant periculis vitae; et plures quidem ita perierunt, cum tale suum officium exsequerentur. Quoniam ergo ius habent homines cognoscendi, praecipue statum rerum et condiciones in bellorum praeliorumque locis, quae ipsa sollicitant valde et angunt totum genus humanum, idcirco salus atque incolumitas eorum nuntiatorum semper est omnibus viribus protegenda. Quocirca deflet et improbat Ecclesia quamlibet vim his hominibus et cuivis alii generi communicatorum illatam, qui videlicet notitiis sibi comparandis aliisque recte ministrandis usum iuris illius hominum vindicent atque provehant.

37. Praeter communem hominis difficultatem veri integre percipiendi atque ostendendi, accedit etiam, ut ipsi nuntii, cum aliquid novi afferre debeant, suapte natura cas dumtaxat partes rerum illustrent, quae nuperrime mutatae ac praesentis utilitatis sint. Alia vero inde nascitur difficultas, quod narratores cx permagno nuntiorum congestu cos delibare oportet, quos alicuius ponderis esse existimaverint atque ad vulgus capiendum idoneos. Quo denique accidit, ut cognitiones receptae in frusta discerpantur nec necessario totam eventus gravitatem declarent.

38. Haec praeter, communicatores, cum res integras Intellectuque faciles celeriter pronuntiare debeant, ab horum negotiorum peritis conUmentarios magis magisque 608
quaerunt, qui nuntiorum principia adlectaque explicent atque iudicia propria conferant. Huius modi autem commentationes saepius flagitantur cito, vel etiam interdum ante eventum iamiam instantem. Nihilominus homines fidissimi munerisque sui maxime conscii, praesertim cum imperia gerunt vel auctoritate praecellunt, iure meritoque cunctantur raptim enarrare et explicare cursim eventa, priusquam totum rerum statum et contextum fuerint perscrutati. Qua de causa, cum suapte natura poscant communicationis instrumenta notationes et commentarios repentinos, accidit saepe ut neglegentiores atque imperitiores narratores sese interponant, qui ceteroquin proclivius et libentius opus illud exsequantur. Quod ne eveniat, vere periti quaestionis tractandae diligenter cavebunt. Se Ipsos nempe, quantum fieri potuerit, parare conabuntur assequenda ultimorum eventuum cognitione, ut munus hoc nuntiandi ipsi praeripiant rcctiusque populum certiorem faciant.

39. Alia autem difficultas ex eo oritur, quod nuntii, ut viriditatem suam asservent vulgique audientiam faciant, quam citissime sunt dispergendi; huc etiam additur, quod eorum aemula festinatio mercatoriam necessitatem imponit. Ideoque contingit, ut necessaria ista celeritas accuratae rerum narrationi officiat. Praeterea communicatoribus necessc est rationem ducere populi ipsius et gustus atque animi culturae cius, eodemque tempore considerare, quid ante omnia cognoscere et audire concupiscat. Talibus in adiunctis sane difficilibus communicatores ad veritatem adhaerescere debent, cum nuntios diffundunt.

40. Praeter illa incommoda, quae ex ipsa nuntiationis et instrumentorum communicationis natura proficiscuntur, aliud narratoribus offertur cos scilicet oportet res explicare alicui vulgo, quod saepenumero urgetur ac distrahitur, vivide et accommodate ad eorum animos pelliciendos captandosque; at ipsi ex altera parte vetantur, ne idem vulgus percellere vehementer penitusque commovere conentur inusitata ratione, quae propter alicuius rei segregationem, amplificationem, scaenicam paene expositionem facere possit ut ipsi nuntii depraventur.

41. Receptores autem, qui dispersa indicia conglutinant, notionem concipere possunt inaequalem vel deformem totius rei. Aequitas autem / poterit quadamtenus resti- 609
tui et reconciliari continuata suppeditatione nuntiorum cx variis diversisque capitibus, quae tamen acriter dlludlcare semper oportet. Deinde receptores perspicere convenit beneque comprehendere illorum hominum condicionem, qui pro munere ac professione annuntient neque perfectionem certam ab eis efflagitare vires humanas plane excedentem. Ius nihilominus habent et officium postulare, ut nuntii aliquando falsi vel vitiosi cito manifestoque castigentur, tum commonefacere quae sint forsitan praetermissa, tum reclamitare quoties communicationis socialis instrumenta deformaverint facta ipsa, vel evellendis eis ex comitante rerum statu vel maiore quam mereri videntur pondere assignando vel contra nimis exiguo et parvo attribuendo momento. Hoc igitur receptorum ius efficaciter valet th tuto collocari ex codicibus normarum agendi ab Ipsis communicatoribus conscriptis aut, si desunt tales, secundum leges nationis vel pacta inter populos conventa.

42. Verumtamen cognitionis ius definitis continetur terminis, quotiescumque exercitationi eius alia iura adversantur, ut sunt: ius veritatis quod bonam fainam hominum totiusque societatis tuetur; ius vitae privatae quod intimum familiarum atque singulorum circulum defendit·; ius secreti, si necessitates vel condiciones muneris suscepti aut ipsum commodum publicum exigunt. Quoties bonum commune agitur, prudenter valde nuntiandum est et intellegenter.

43. Aperta descriptio et expositio rerum saevarum violentarumque maximam diligentiam et acrem curam postulat. Absque dubio Immanitas et crudelitas foedat vitam humanam atque conspicitur potissimum in novissimis temporum conversionibus, et ita revera describi potest ut receptores ab ea abhorreant. Attamen si res istae cruentae saepius quam opus est et nimium vividis demonstrantur imaginibus, periculum est ne species recta vitae humanae eiusque verae condiciones detorqueantur neve interdum gignantur —sic censent plures periti—aliqua psychosk / 610
vel certae animi habitudines, secundum quas vis cl violentia habentur tamquam viae consuetae dissolvendarum contentionum.

• Cfr. **Litt Enrycl.** *Pacem in lewis, A. A. S.* **55 (1963), p. 360 [LE 3110).**

•**Cfr. Allocutionem diei 17 mensis aprilis 1964 ad «Séminaire des Nations Unies sur la liberté de l'information»** *A. A. S.* **56 (1964). p. 3*7 et ss.**

•**Cfr. Peer** *dc* **instr, communicationis socialis** *Inter mirifica,* **5; ıχ ' Pius XII in oratione habita ad Diurnarios Americanos, die** *21* **mensis inlii 1945.** *L'Oitcrcalore Romano,* **ar-VH-45. · Item.** *27* **mensis aprilis 1946.** *L'Otservaiore Romano,* **38-IV-46**

• **«Quoad modum, sit bonesta et convenktu (communicatio*. tciUM morales hocun&pe legitima tara et dignit item... in qvasritaadN. sancte servet». Decr. de instr. coRimuidcatioms /eirr «tmA», 5.**

b) *Communicandi libertas*

44. Ius illud congruenter rerum certiorem fieri arcte cohaeret cum ipsa communicandi libertate. Revera innititur tota socialis vita commercio et colloquio perpetuo inter singulos homines eorumque greges, quod quidem ad mutuam intellegentiam et sociam operam omnino deposcitur. Cum vero ad hoc colloquium vox ipsa instrumentorum communicationis accessit, novum quiddam exstat, quia cum pluribus hominibus vita ipsa participatur et profectus societatis.

45. Quoniam sociali sit homo natura, eum necesse est libere conferre suas cogitationes et comparare cum aliis; et hoc requiritur nostris diebus plus quam alias umquam, cum opera mentis et ingenii prosequuntur collegia potius et consociationes hominum, iam non singuli. Ceterum quoties homines, suae naturae proclivitatem sequentes, inter se rerum cognitiones permutant vel aliis suas declarant sententias, iure prorsus suo utuntur simulque satisfaciunt officio erga societatem.

46.Societates partium diversarum patientes (quas «pluralistlcas» appelant) optime intellegunt quanti intersit libere posse nuntios et opiniones disseminari, ut cives revera actuosi versentur in vita sociali candemque libertatem legibus ferendis tutentur. Illa Universalis Iurium Humanorum Declaratio cum hanc confirmaret ut primariam postulationem, Implicite asseveravit necessariam libertatem instrumentorum communicationis socialis.

47.In usu vitaque communi licentia haec communicationis affert quoque facultatem singulorum vel sociatorum hominum Investigandi, scientiae rerum quoquoversus dispergendae, adeundi denique Inventa socialis nuntiationis. Sed talis communicandi libertas, quae in ipsa sui exercitatione rationem non ducit genuinorum requisitorum illius Iuris nuntios atque indicia recipiendi elusque terminorum, plus certe oblectare studet communicantem vel annuntiantem quam vere prodesse populo audienti. /

en

3. Educatio, animi cultura et otium

48. Semper latiora et maiora officia obeunt communicationis socialis Instrumenta In vasta provincia educationis humanae. Pluribus quidem in locis auditorii ac vlsificl apparatus, necnon et commodissimae sonorarum visualiumquc taeniarum cistellulae («cassettes») atque scrinia radiophonica et televlslflca Iam evaserunt solita magistrorum utensilia ad doctrinas tradendas; quo etiam contingit, ut opera hominum In variis studiorum regionibus versatorum facilius praesto sint usque pluribus. Alibi autem communicationis socialis instrumenta comitantur atque opitulantur iam constitutae docendi rationi simulque adolescentibus et adultis occasiones praebent perficiendae eorum Institutionis. Ubi vero didascalica subsidia haud sufficiunt, haec educationem religiosam afferunt et multiplices formas primariae educationis tamquam remedia Ignorantiae plenae litterarum; tum etiam agri culturam docent, medicinam artem, valetudinis curandae disciplinam ac regulas complures prosperandae totius communitatis. Cum autem id fieri potuerit, talis industria per instrumenta communicationis explenda prae se feret indolem genuini colloquii, ut nempe per vim quandam effectricem discentes non solum doctrinis ornentur, verum etiam assuescant se ipsos iisdem Instrumentis exprimere.

49. Insuper communicationis socialis instrumenta, quae Ipsa iam sunt perspicua pars hodiernae culturae elusque patefactio, singulari pronus modo efficiunt, ut artis atque humanitatis monumenta suppeditentur maximae generis hominum parti, ct mox forsitan toti. Hoc autem tam necessario pertinet od germanos societatis humanae progressus quam ipsa amotio et abolitio oeconomicae socialisve Inaequalitatis.

50. Cum inventa illa bene ditare valeant culturam huius temporis, sibi communicatores conscii erunt lus esse universis hominibus ut nd humanitatem informentur, ac propterea alacriter utentur praeclara opportunitate quam sumministrnnt Ita dicta «Media multitudinis», quo maiores hominum numeros et coctus attingant. Eadem etiam permittunt obsequi ct Inservire necessitatibus studIlsque variis cultus humani, cum valenter et amoene pertractant opera
$12 ex omni artium liberalium pro/vlncla. Cives proinde haec lubdIdia facile usurpare possunt ad ingenium expoliendum animumque perficiendum, dummodo suam deliberatam considerat lonem addiderint et frequentent cum aliis hominibus sermonis atque cogitationis commercium.

5t. Exempla autem utilitatum, quas in genere culturae *nstrunicnta, deprehenduntur etiam in tralaticla humanitate ct arte multarum gentium, In quibus scilicet narrationes et fabulae scaenicae?cantica et saltationes recludunt saecularem thesaurum culturae alicuius populi. Propter suum autem perfectionem lechnicam possunt Illa instrumenta longe et late serere bona Ula nativae humanitatis, conservare ea In receptaculis ut iterum atque iterum degustentur, perferre etiam in loca ubi iam pridem evanuerunt. Hoc pacto subsidia communicationis plurimum adiuvant ad inculcandam cuique nationi conscientiam proprietatis culturalis camque indicandam aliis populis et nationibus, ut admirantes inde ditentur.

52. Oblivisci non licet complura opera magnae praestantiae in studiis ingenuis —potissimum In re musica, scaenica, litteraria— prius exhibita esse tamquam publicas oblectationes; unde apparet talia oblectamenta plurimum utilitatis animi culturae posse afferre 10. Hisce nutem diebus per communicationis subsidia excelsiores artis formae pollicentur maiori usque bominum numero relaxationem animi, plena intellectam verbi significatione, qua magis cotidie opus est in nostra admodum implicata societate. Simplex delectatio momentum suum etiam comprobat, cum onere sollicitudinis cotidianae mentem levat vel vacuum negotiis tempus utiliter implet. Propterea multiplex operum varietas, quae his inventis praebentur ad otium consumendum, hominibus nostrae aetatis valde proficiunt. Attamen satis sibi temperare posse debent receptores, ne ita venustate et pulchritudine operum exhibitorum vel Ipsa curiosa quaerendi cupiditate patiantur se Impelli, ut prementia officia deserant aut tempus inaniter profundant.

53.Ipsa communicationis Instrumenta profecto novae partes sunt humanitatis nostri temporis, quandoquidem plurium hominum turmis / simul prospiciunt; illam vero 613
locupletare sane valent, sed etiam spoliare interdum ornatu suo et dignitate, quia crebro sese accommodant ad captum et intellectum Infimi ordinis auditorum vel lectorum. Cumque homo tamdiu vacet his communicationis instrumentis facile prohiberi inde potest, ne consumens tempus in sui intellectus inferiore usu superiores utilioresve facultates neglegat. Continua denique spectatio operum leviorum facere vix potest, quin iudicium elegans et subtile deiciat eorum, qui superiorem culturam fuerint assecuti. Nihilominus pericula haec declinari valent et vitari, sl communicatores ipsi non solum curae habent germana bona culturae, verum etiam ad optimam illam voluntatem adiunxerunt amplam cognitionem ipsius artis educandi. Sciendum insuper est instrumenta communicationis posse revera altissimos gradus excellentiae artis attingere, qui non necessario difficillimi sint neque omnino impervii plerisque hominibus.

4. Genera artis

54. Recentiores hi communicationis apparatus propagant per orbem terrarum veteres artis formas sed pariant etiam nova artificiorum genera. Cum rete quoddam communicationum contegat universum mundum et rationes consuetudinis inter gentes duplicet, cumque in singula opera magis ac magis conferatur navitas et industria communicatorum variis ex gentibus, consentaneum est auctores et ipsos homines talibus artificiis utentes communiter quaerere universale aliquod indicium et velutl characterem, non tantummodo ut et antiquiores et recentiores formae conservari valeant, verum ut observentur atque scienter admittantur artificia cunctarum gentium cuiuslibet cultus atque omnium minorum circulorum in eiusdem humanitatis regione.

55. Opera artis propter sua momenta et bona humana plurimi sunt aestimanda, etenim pulchritudo sua sponte attollit mentem eam contemplantem. Quodvis artificium referre potest el significare condicionem humanam usque in ultimum eius recessum, per sensum corporis aperire omnibus res spiritus et animi, tribuere homini meliorem sui cognitionem, id quod maxime optandum est non modo in litterarum et artium sed etiam morum ct religionis provincia. «Verissimum autem Illud est, cum vos scrip/tores ai 4
atque artifices ex condicione humana quantumvis humili et tristi elicere sciatis scintillam bonitatis, ilico aliquem pulchritudinis nitorem collustrare totum opus vestrura. Non sane rogamini, ut partes expleatis moralistarum: attamen adhuc creditur et confiditur arcanae potestati veUrae pandendi regionem Illam lucis, quae post vitae humanae mysterium **lacet** >> H “

u Paùh» VI: (2 5^ P‘ 765 П-E rfço}.

nkb dant operam, vel mi

56 Qulcumque igitur penitus comprehendere voluerit habitus animi et indolem nliculus certae aetatis, inspicere atque investigare oportebit, praeter historiam resque gestas eius, litteras quoque ct universa artificia, quoniam Ipsissima haec opera acriter et lucide, immo vero altius saepe et accuratius quam mentis descriptiones, Ingenium alicuius populi, desideria eius et optata, cogitationes ct sensus commonstrent. Etiam cum artifices animo evolantes ex hoc vero ac solido orbe persequuntur fictas mentis species, sinunt hominis naturam et proprietates utilissime introspici. Ipsae quoque fabulae, quas effinxit alicuius auctoris fervidum ingenium, cum simularent homines vivere ct progredi in condicionibus rerum plene facticiis, suo proprio modo veritatem edocent. Licet non sint vera eventa, res tamen ipsas vitae catcnus tangunt, quatenus ex naturae humanae clementis componuntur I>. Quin immo afficiunt istae fabellae origines vigoris atque ardoris humani: sic enim illustrant eas, ut homines sagaces inde perspiciant futuras inclinationes humanae progressionis animoque praesentiant.

57. Docet Summus Pontifex Pius XII vitam humanam: <Ccrte intellegi non posse, saltem in atrocibus eius ct vehementibus certaminibus, si scelera illa ac vitia practcreantur, quae plerumque eorum sint causae ct auctores... Atqui, nonne praestantisslmurn spectaculum cinematographicum explicare valet talia facta tamquam sibi propositum argumentum? Summi poetae ct scriptores omnium temporum ac populorum hanc asperam et lubricam materiem
615 tractaverunt itemque facient posthac... / Quoties contentio haec cum malo, vel etiam temporalis victoria eius, una cum reliquo opere toto conducit ad vitam humanam eiusque rectam moderationem altius pervidendam et ad mores temperandos et ad probum iudicandi agendique modum Illustrandum necnon confirmandum, toties elegi potest eiusmodi argumentum et intexi ut pars doctrinae in actione integra spectaculi. Huc igitur eadem norma ac iudicium adhibetur quod cuique operi litterario praeponi debet»13. Ibi nimirum deprehenditur opus ad profectum moralem admodum utile; namque illic germana excellentia artis et honestatis praestantia, quae liquido distinguuntur, non modo inter se minime adversantur, verum evocantur vicissim et corroborantur.

58. Difficultates interdum in re morali praebet artificium aliquod cum quidam spectatores aut omnino non valent aut aegerrime tantum comprehendere malum et pravitatem, quemadmodum oportet, vel propter aetatem vel animi inscitiam vel mancam institutionem. Artifici quidem obversatur ante oculos tota vita humana cum universis bonis maiisve rationibus eius. Iudicium propterea et prudentia exiguntur, quotiescumque opus artis multiformem populum afficit, in quo nempe reperiuntur cives omnium ordinum societatis, et praesertim cum propositum argumentum est contentio hominis cum malo.

5. Nuntii laudativi

59. Momentum nuntiorum laudativorum In hominum nostrae aetatis consortione magis in dies augescit neque eorum yim refugere iam quisquam valet. Utilitates plurimas quidem sociales Illi afferunt. Nam per cos emptor tum de bonis, quae ex necessitate quaeruntur, tum de ministeriis, quae in promptu sunt, certior redditur; Ita evenit, ut iisdem larga distributio rerum arte effectarum promoveatur; quod cum agitur, quaestuosa industria adiuvatur ad progressus faciendos, qui tandem cedunt in bonum totius populi. Hoc nimirum probandum est, dummodo libertas emptoris In eligendo semper observetur —etiamsi suadeatur ei aliquid ad necessitates ipsius primarias pertinens ut desiderium cuiusdam rei procreatae excitetur—, et laudа-
616 tiones ipsae suo peculiari modo veritati consulant. /

60. Sl tamen laudativis nuntiis bona noxia vel prorsus Inutilia praedicantur in vulgus, si promissa falsa in rebus venditandis fiunt, si inferioribus hominum proclivitatibus obsecundatur, vulgatores huiusmodi praeconiorum societati humanae detrimentum important ac suam denique ipsorum fidem et auctoritatem amittunt. Singuli praeterea et familiae damno afficiuntur, cum falsae necessitates pariuntur, dum continenter instatur ut res voluptuariae emantur, quae forsitan eas comparantes impediant, ne occurrant, necessitatibus omnino primariis. Praesertim vitanda prorsus erunt praeconia, quae inverecunde torquent ac flectunt sexus libidinem ad pecuniae quaestum, vel quae recessus mentis humanae non conscios ita tangunt ut ipsa emptorum periclitetur libertas.

Quapropter sibimet ipsi vulgatores constituent fines necessarios, ne mercium venditatio laedat dignitatem humanam neve iniurlam communitati inierat.

Gl. Prudens ex contrario usus nuntiorum laudativorum civitates atque nationes progressum maiorem appetentes exstimulare potest, ut vitae suae condiciones ad altiorem statum evehere conentur. Nihilominus damnum grave afferatur, si laudis praedicatio et instans mercimoniorum suasio tam inconsiderate fiant, ut societates, praesertim quae ab inopia rerum ad consentaneam vitae instructionem progredi student, eiusmodi profectum suum contineri velint in satisfaciendo necessitatibus tantum commenticiis atque, ita praecipuam partem opum suarum missam facientes, veras necessitates et progressionem bonorum sibi propriorum illis posthabeant.

62. Copia tamen ingens pecuniarum nuntiis laudativis corrogatarum minitatur vicissim ipsis fundamentis communicationis instrumentorum, quoniam totum genus et rationes illorum praeconiorum periculum comparant, ne homines universe arbitrentur communicationes sociales paene solum dirigi ad naturae appetitus inflammandos, ut tandem alicuius rei usus propagetur. Praeterea ipsa libertas instrumentorum communicationis socialis propter vim atque impulsum commodorum oeconomicorum adduci revera potest in discrimen. Quoniam haec instrumenta eatenus exsistere valent, quatenus ope nummaria suffulciuntur, illa igitur sola per/manere valent, quae maiorem abun- 617
dantiain pecuniae ab his laudativis nuntiis perceptae pollicentur. Ita vero panditur via monopoliis, simulque ius nuntios accipiendi et reddendi necnon ipsum colloquium sociale difficultati obiciuntur. «Pluralismus», qui dicitur, in usu communicationis instrumentorum est omnino in tuto ponendus atque etiam aptis latis legibus, si necesse fuerit, adversus pericula muniendus inde nimirum orientia quod instrumentis validioribus globatim attribuuntur pecuniae ad nuntios laudativos pertinentes.

Caput II.

Condiciones aptissimae ad actionem congruentem

63. Ut instrumenta communicationis socialis hominibus reapse inserviant, ante omnia agnoscendum est momentum partis humanae in eorum functione, cuius quidem vis hoc in negotio multo maior est quam ipsa illa summe admiranda prodigia artis mechanicae et electronicae. Non enim ultro suaque sponte peragitur functio munerum, quae in hominum societate eiusmodi inventis communicationis sunt commissa. Qui propterea communicent et recipiant, oportet plane hac re sint instructi et eruditi, ut ex iisdem instrumentis utilitates omnes obtineantur. Cunctos ergo peculiarium partium sibi agendarum conscios esse penitus oportet atque ad hoc praeparari tam singulos quam ut sodales humanae communitatis. Et publicae auctoritates ct ecclesiastici moderatores simulque educatores propria munia debent explere, ut bonum societatis, quod instrumenta illa egregie promittunt, plene efficiatur.

1. Institutio

64. Urget imprimis institutio, qua principia illa, quibus usurpatio communicationis socialis instrumentorum inter homines regitur, animis alte inculcentur; quae quidem praecepta cx hisce paginis iam innotuerint, ea omnibus hominibus necessaria esse hodie patet. Etenim communicationis subsidia mentem animumque hominis vere ditant, dummodo indoles eorum et usus probe comprehendantur; libertatem contra facile imminuunt rorum hominum, qui pondus eorum leviter tantummodo capiunt. Quapropter haec institutio complecti debet certa ac definita / 618
principia naturae singularis uniuscuiusque instrumenti communicationis, explicationem deinde praesentis cius status atque usus in quadam regione, ct denique ea quae rectam applicationem tangunt; qua in rv tota specialis respectus habeatur hominis et societatis.

a) *Receptorum*

65.Primaria Institutione indigent reerntorrs. ut ex instrumentis communicationis socialis maxima trahant be-

terisque communicationis soeb'is instnnncntis, dic 6 mensis Mali 1967.

Phu^K-H·' **Allocutio Caltoribu» cinematographicae artis ex Italia Romae coadunatis. Die 21 mensis iunli 1955· £ s· p955), R 509.**

» Pius XII: Allocutio Cultoribus cinematographicae arris, ob Conventum Internationalem Romae coadunatis. Die aS mensis octobre X955- *A. A. S. 47 (1955)·* **PP· 822-S23-**

neficfa non solum in proprium commodum sed co etiam consilio, ut omnes suas partes exsequi valeant in colloquio seu dialogo societatis ct in mutua illa adiutrici effectricique opera inter humanae communitatis membra, et ut aptissimas reperiant vias, quibus cuncta haec ad usum deducant, iustitiam propupnndo In nationibus atque efficiendo, ut maximae inaequalitates inter populos opulentiores hinc et illinc egentlores debilioresque amoveantur.

66. Qua de causa receptoribus semper opus est cognitionibus progrediens tempus et aetates respicientibus, quae satis sint omnibusque in promptu ponantur. Homines igitur hac in re pro munere periti adiumenta praebebunt huic continuae institutioni per acroases, circulos, «fora» quae dicuntur, lectiones peculiares, conventus studio dicatos, Instaurativa institutionis curricula.

67. Nemo poterit umquam Incipere nimis mature in Juvenibus excolere atque acuere indicium artis, subtilem aestimationem, proprii officii moralis conscientiam in delectu usuque scriptorum, ludorum clnematograpbicorum, trasmisslonum radiophonicarum itemque televislficarum, quoniam pueri ct adulescentes laedi facilius possunt et offendi, tum etiam quia stabilis animi habitus sulque ipsius temperatio in teneriore aetate adepta proderunt eis certissime in omnem reliquam vitam. Infantes nimirum et adulescentes qualitates habent admirabiles liberalitatis et munificentiae, candoris ct sinceritatis; verumtamen eaedem animi habitudines atque sui ipsius moderatio custodiri valent solummodo si ab Ineunte aetate percoluntur et defenduntur. Parentes propterea allique praeceptores cohortabuntur et dirigent pueros, ut inter communicationes proprio iudicio discernant ct eligant, tametsi, ut decet interdum, ipsi sibi vindicent ultimum consilium hac in selectione.
619 Quod sl oportere aliquando intel,dexerint se a filiis suis dissentire eorumque obstare iudicio cum eligantur atque adhibeantur communicationis instrumenta, curabunt diligenter et providebunt, ut rationes illius contrariae sententiae lucide explanentur. Namque plus revera efficitur persuadendo quam prohibendo, praesertim ubi hominum eruditio agitur. Reminlscentur similiter puerorum mentem et animum minime eandem esse utque adultorum, ac proinde communicationem aliquam, quae ipsis videatur omni carere Jucunditate vel commoditate, pueris atque Juvenibus apprime congruere posse. Convenit autem ut plures adulescentes magistri fiant et institutores aequalium suorum. Eorum aetas sinit cos patere novis humanitatis formis aditu mque facit ad coetum culus sunt sodales. Talis industriae efficacitatem iam experimenta et usus comprobaverunt.

68. Magna deinde cum utilitate ipsi parentes et cducaeatores spectabunt Invcstigabuntque telchorainda, cinetographea, scripta, ad quae iuvenes animos maxime adiclunt, dc quibus inde disputare valeant cum eis simul expolire studentes Ingenium eorum criticum. Quoties opera artis dubia vel perplexa excutiuntur, parentes tempestive adiuvare filios debent manu veiuti ducentes, ut bona eorum humana detegant simulque totum monumentum vel artificium contemplentur et singulas partes in totius operis compage reponant.

69. Haec quidem institutio stabili quadam et fixa ratione viaque tradenda est in scholis ipsis, ubi per omnes gradus discipuli paulallm sed certo perducantur ad principiorum cognitionem usumque vicisslm. ct ad librorum lectionem atque operum rveentiorum interpretationem, In studiorum ratione definitum locum assumere debet ista doctrinae expositio, quae in auditoriis el congresibus seorsum enucleetur quaeque usurpetur exercitationibus ductu peritorum.

70. Liquet autem omnino nec parentes neque paedagogos his officiis satis facere valere, nisi et Ipsi scienter versati sint in eadem aestimatione Instrumentorum communicationis. At In hanc sententiam commonendum est parentes, qui nullis huius Reneris instrumentis circumdati adolcverint, eorum plerumque «linguam» difficilius Intellegere quam luvenes hodiernos. Udem autem parentes idcirco
620 magis anguntur, quod commu/nlcatlonls subsidia apertissime edisserunt universas quaestiones ac difficultates in cunctis tam civitatis quam Ecclesiae vitae provinciis. Quamquam proinde eorum tanti revera Interest ut liberi sui probe utantur iisdem Instrumentis, fidere tamen iis debebunt. dum slbl persuadent Ullos suos, natos et adultos el Institutos alia In societate, aliter nimirum armatos esse atque Instructos advenus multiplices variasque impulsiones quas Ipsi pallantur.

b) *Commun Italorum*

71. Plures inveniuntur administri, qui, licet Incommunlcallonls socialis Instrumentis expedite elaborent, consentanea tamen carent eruditione in artibus Illis. Quorum autem ut opus excellens et praestabile fiat, Idonea institutio flagitatur. Peropportune Ideo contingere dicendum est, ut In altionbus studiorum sedibus magisteria communicationis socialis erigantur quae gradus academlcos in ca doctrina concedant. Si autem communicatores curam gerant provinciae communicationis, prius oportet eos illius scientiam et usum assequi.

72. Nihilominus non ad cognitionem solam muneris, sed ad humanitatem ipsam informandi sunt communicatores. Quandoquidem instrumenta eorum humano generi famulantur, communicatoribus deliberatum esse debet hominibus seniper deservire. Talem vero animum taleinque serviendi alacritatem exhibebunt ii soli, qui comprehenderint vereque dilexerint homines ipsos. Ceterum eo maiore voluptate afficientur communicatores muneribus suis explendis, eoque plura afferent aliis hominibus commoda et emolumenta, quo plenius firmiusque sibi persuaserint ultra illa machinamenta, quibus voces eorum ct imagines propagentur, vivere ac spirare singulos verus homines. Quanto igitur impensius cognoscere conabuntur publici fori membra et eorum aestimare ingenium animumque perspicere, tanto sollertius communicationes suas aptabunt ad recipientium necessitates, sicque eo conferent, ut instrumenta augeant inter homines altiorem intellegentiam atque interiorem animorum communionem. / 621

2. Opportunitates et officia

a) *Communicatorum*

73. Communicatores sunt ipsi actores seu instimulatores Hilus colloquii, quod frequentatur in media hominum societate. Etenim praesunt commerciis, quae in quodam quasi orbe ingenti fiunt, quem reapse constituunt instrumenta communicationis socialis. Idcirco eorum est funditus et insigniter prospicere communicationis socialis finibus. hoc est, progressionem hominum omni multiplicique ratione provehere atque homines ad consuetudinem et veram communionem inter se adducere.

74. Quocirca dum argumenta eligent ad exhibendum, communicatores operam dabunt, ut universis populi requisitis consulatur locusque tribuatur conveniens variis opinionibus cuiusque multitudinis aliqua auctoritate vel pondere praeditis. Hoc autem ut feliciter eveniat, corum interest in posterum praevidere, quinam demum spectaturi vel audituri sint communicationes peractas, atque cum eisdem utentibus iam ante consociari. Tantum eo modo valebant communicatores se accommodare ad totius publici fori necessitates atque facultates secundum vitae aetates, societatis ordines, gradus humanitatis et culturae; et eo solo pacto, inter homines instructos et liberos ct officiorum suorum conscios, maximus ille atque perpetuus sermo in humana societate instituetur, quem quidem serent ipsa instrumenta communicationis socialis.

75. Nuntiatores «vigilanti semper mentis intentioni et continuae mundi exterioris observationi addicuntur numquam desistentes per apertam veiuti mundi fenestram ita introspicere, ut eventa, rerum proclivitatem, opinationes, summam totam studiorum atque ipsorum hominum multitudinem examinent· u. Quamobrem communicatorum non solum est veritatem facturum confirmare, verum praeslantlora ex illis denotare per suas commentationes, significationem eorum eruere, necessitudinis / rationes inter ea Illu- 622
minare; sleque receptores adluvabunt, ut quos nuntios permixte exceperint, In universum eventuum contextum ataue in rectum existimationis ordinem ipsi remittant, indeque ludlcia (erant et consilia capiant ad societatis vitam attinentia.

76. Communicatores oblivisci nequeunt cx ipsa rei natura fleri non posse quin magna ct paene interminata hominum frequentia attingatur, cum proprie agatur dc socialis seu generalis communicationis instrumentis. Dum ergo fideliter morem gerent Ingenio ct arti suae, cogitabunt uno tempore potentiam suam et officia sane gravia, quae secum illa Infert; namque haec auctoritas eorum Incredibiliter conducere potest hominum felicitati atque progressibus. Eadem illa operum aequitas atque ludicii Integritas perficiet profecto, ut necessaria cum observantia i*1*®"1 pop?Jl «r<:«es et numeros. Quod st aut lure aut re ipsa nonnulla Instrumenta communicationis monopolio truuntur, hacc aequabilitas tanto vehe-

14 Piubis VI ia Allocutione ad Consilium tholum Scxlptonin Dvinunorum luUconan Rcnono, 14 mensis uauarü X969

M» *L* Osierajior*

mentlus postulatur, quoniam monopoliorum proprium est in diverbii locum subdere soliloquium.

77. Communicatores qui studiis solummodo mercatoriis ct nummariis vel cupiditate popularis aurae, quae levis est brevique transit, artificia sua ct opera dedecorant, non tantum pessime provident clientibus suis, sed serius ocius dc fama ct existimatione professionis suae multum dc- trahunt.

78. Ut proinde communicationes cuiusvis Indolis semper versentur in summo honestatis utilitatisque gradu, et ut ipsi communicatores ad progressus faciendos adluvcnlur, critici Indices partes sustinent pernecessarias; hi enim sunt velut domestici censores ipsius professionis, cum et illi etiam communicent. Per hoc censurae agendae munus praecurrere valent cunctos impetus ab exteriore parte profectos. Intellegere omnes sibique persuadere oportet integritatem probitatemque esse huius artis animam. Ideoque lustitiae sensu ac veritatis amore semper pulsi, significabunt aequabili et vero iudicio cum laudes ct virtutes tum vitia et errata variarum communicationum. Hac enim sola ratione receptoribus vere utiles crunt, ut hi probe sciant istarum merita diludicare. Momentum autem eorum functionis reapse creatricis non est putandum aequo minoris, praesertim cum subtilitas eorum ingenii et scientiae in
623 artis opera pene/trantis valeat significationes et divitias detegere, quae fugere possunt ipsos artifices. Ita tamen demissos critici sese praebeant, ut oculos receptorum nolint ab ipsis operibus iudlcatis ad se averti.

79. Consociationes communicatorum studiis, crebro commercio, et mutuo auxilio expeditius ac melius difficultatibus suo muneri Insitis occurrere valebunt. Sic insuper in collegia conglobati poterunt, a principiis certis rerumque experimentis profecti, componere vel conscribere disciplinam aliquam et codicem morum, quibus opera et incepta omnium communicatorum ordinentur secundum postulata universalis communicationis socialis. Quae vero normae et regulae actionis magis affirmare debent quam negare, nec tantum notare evitanda verum facienda suadere ad commodius ministrandum hominibus.

80. Machinamenta communicationis flagitant collocationem maximarum pecuniarum, ut ipsa pariantur et administrentur et cum progrediente societate pariter ambulent. Cum igitur accidat ut instrumentorum possessores et moderatores pecunias publicas vel privatorum civium recte obliqueve conquirant, homines pecuniosi vim ad eadem Instrumenta valde salutarem adhibere possunt, si ita decernunt quibus inceptis opes suas suppeditent, ut non lucro tantum et quaestui prosplciant, verum genuino hominum emolumento. Ceterum, si idem praedivites intellexerint instrumenta communicationis eodem tempore negotia meritoria esse atque ministeria socialis cultus et humanitatis, certo ipsi prohibebunt, ne in legitima sua libertate communicatores, effectores, receptores interpellentur.

b) *Receptorum*

81. Quae omnia receptores hac in re perficere valent revera sunt plura ct maiora —proindeque officia eorum etiam graviora— quam plerumque existimatur. Magna ex parte verum et genuinum colloquium dependet ab ipsis receptoribus; quod si illi taciti prorsus ct muti tantummodo patiendo subeant communicationum impulsum, in unam dumtaxat partem dirigatur locutio nec vera reciprocetur,
B24 quatumvis enitantur communicatores dialogum Instituere. /

82. At lidem receptores actuosos quidem sese praebebunt, sl bene interpretabuntur nuntios allatos, ponderandis illis ct aestimandis secundum originem et totum contextum, si diligenter cauteque seligant acriter iudicantes, sl perlata indicia complebunt, cum neccsse fuerit, aliunde repetitis notitiis, si denique non dubitaverint aperte significare assensionem suam vel exceptionem aliquam et condicionem, vel planam improbationem.

83. Si vero quispiam obiccerit cives, qui publicum illud forum impleant, singulos seorsum parum omnino valere, ne is obliviscatur conglomeratos cos ct conglutinatos plurimum sane posse. Sicut ii qui pro munere suo communicationem socialem procurant, ita omnino vulgi cives debent se in circulos ct sodalitates cum hoc solo fine colligare vel adiumentum adhibere aliorum institutorum, quae proposita consimilia sed ampliora persequuntur.

3. Consociata opera

a) *Inter cives et auctoritates*

84 Quoniam progressioni totius societatis consulunt instrumenta communicationis, idcirco universi cives et ipsi magistratus certo officio hac In rc obstringuntur. Eorum videlicet Interest vindicare communicandi libertatem ct procurare condiciones necessarias, ut omnes hac in provincia agant cum plena munerum suorum conscientia, tum etiam ut revereantur personam humanam atque observent bona nationis propriae et omnium gentium.

85. Politica namque communitas postulat ante omnia, ut homines singuli et consociati sint ipsi auctores inceptorum, utque sui ipsorum moderationem gerant ac temperantiam uti communicatores et receptores. Utile est crebroque necessarium institui sodalicia, quae ad tale aspirent propositum.

86. Partes vero magistratuum hac in rc expleri oportet maxime affirmando, non negando dumtaxat; eorum scilicet finis non ilico sic intellegendus est, ac si cohibeant solum et reprimant, quamvis ad castigandum vel admonendum necesse sit intercedere nonnumquam. Concilium autem / Vaticanum Secundum explicat hominum libertatem, quantum fieri possit, percolendam esse et tutandam, 625
atque tunc solum interpellandam, quoties et quatenus commune bonum id poposceritlð; censura proinde extremis solum continebitur casibus. Eaedem insuper publicae potestates obtemperare debent principio communicatae auctoritatis, seu subsidiarietatis, quam vocant, saepius a Magisterio Ecclesiae iterato: videlicet, ne ipsae suscipiant vel perficiant ea, quae singuli homines coetusve valent efficere et transigere tam bene, atque interdum melius, quam leges publicae.

87. Secundum hoc idem praeceptum leges ferantur oportet, quibus communicandi libertas protegatur una cum iure Illo comperiendi, et quibus haec duo communiantur adversus vim et impetum oeconomicum, politicum, ideologicum, qui expeditam eorum exercitationem praepedire possunt. Leges item praestare debent et promittere civibus integram facultatem publice indicandae totius administrationis Instrumentorum communicationis, praesertim cum monopolium aliquod, maxime vero ipsius gubernii, ea regit. Dubium hodie non est quin subsidiorum usus disciplinam legum postulet, quae efficienter tutetur varietatem eorum et multitudinem a nimia coacervatione quam quaestuosa aemulatio urgeat ct simul quoque defendat personarum atque consociationum dignitatem cultusque praestantiam, et operam denique det, ut condiciones impleantur quibus rcllgiosa libertas per haec instrumenta exerceatur.

88. Praecipue suadetur, ut homines artem communicationis factitantes, vel aliae etiam hac in provincia sodalitates ultro ac sponte instituant conventus propriis normis firmatos, qui de cunctis rationibus huius operis consilia impertiant. Ad eosdem autem advocabuntur legati quoque variorum circulorum atque ordinum civium, qui in tota illa natione vel communitate inveniuntur. Sic lore speratur, ut ex altera parte arceatur interposita civitatis auctoritas et dominatus Impulsionum oeconomicarum, cx altera vero mutua adiutrix opera ponatur inter ipsos communicatores, quo tandem plenius universa communicationis instrumentorum industria bono communi deserviat. Ve-
rumtamen aliquibus in locis ne/ccsse fortasscrlt ipsos ma- 626
glstratus publicos erigere huius generis consilia munere invigilandi instructa, quae autem ex lege ita ordinentur ut diversarum communitatis partium mens ct voces attendantur.

89. Quantum in eis est situm, legis mandata defendent iuvenes a magnis aliquando detrimentis dluquc mansuris, quae communicationes quaedam inferre valent eorum animis atque iudicio honestatis; in pueris et adulescentibus leges sustentabunt necessario auxilio operositatem didactieam familiae et scholae.

90. Similiter curabitur legibus aptis, ut congrue subveniatur inceptis, quae respiciunt usum instrumentorum communicationis socialis, quaeque manifesto prosunt bono communi —haec verbi gratia sunt varia institutu quae rerum nuntios disseminant, libri ct scripta proprio ad do·cendum accommodata, cinematrographca et transmissiones pro pueris confectae— quamquam cx talibus operibus vix expectari possunt lucra. Hoc tantumdem valet etiam ad ludos cinematographlcos apparatissimos ct primi ordinis, necnon scriptorum atque spectaculorum praestantes editiones, quae, quia definitis solum emptorum catenis dicantur, secus difficulter suscipi possunt.

91. Officia publicarum potestatum, ad communicationis instrumenta quod spectat, hodie lam amplectuntur totum orbem; etenim per conventa inter gentes prospklen-

“ Cfr. Dwl. de libertate rtliffoea *hvwt** [LS jJ-

dum est, ut communicationis subsidia perficiantur ubique ct Instituantur sine stirpium discrimine nulloque arrogato monopolio. Arte facti satellites nd eadem pacta intematlonalia pertinebunt. Hac ratione impertiri poterit omnibus populis dignus conveniensque locus in Illa sermocinatione scu collocutione totius mundi.

b) *Inter Nationes*

92. Inter multiplices formas adiumenti Intcmationalls» quod ipsa natura instrumentorum communicationis instantius efflagitat, peculiare quidem momentum habent illa auxilia, quibus eadem subsidia apud progredientes populos instituuntur ac perficiuntur. Nam privatio vel inopia instrumentorum communicationis indicia sunt tardorum

627 societatis pro gressuum, quorum eadem indigentia effectus est simulque causa. Nulla natio machinamentis communicationis socialis rccentioribus vacua sibi comparare valet congruentem rerum cognitionem nec consentaneam institutionem, unde vicissim periclitatur rerum oeconomicarum, socialium, politicarum eius profectus.

93. «Progressio novum pacis est nomen» *·, edixit Summus Pontifex Paulus VI. îsatlones ergo, quibus sint machinae et officinae opibus gignendis, oportet, sicut in aliis rebus ita In his subsidiis communicationis, subvenire populis inopibus atque egenis, ut ii ministros et curatores peritos praeparent, ac simul technicae artis auxilia suppeditare necessaria, quoniam in eos recidat non solum proprii boni et emolumenti onus, verum prosperitatis et commoditatis totius generis humani. Quod autem officium co gravius premit, quo mirabilior et velocior increbrescit tcchnicae potentiae auctus. Civitates illae ita aliis adinvandae sunt, ut sedes institutionis de rebus communicationem attingentibus Intra proprios fines exstruantur, ne videlicet istius disciplinae tironibus alio terrarum proficiscentibus magno cum patriae terrae detrimento illustria ingenia foris amittantur.

94. Hoc autem auxilium asseverare debet atque conservare plane trahticlos populorum mores et cultus consuetudines, rationes quoque sermonis et artis, quae tanta bona humana prae se ferunt. Opitulatio talis hac In re non quasi stips quaedam est nec eleemosyna, sed permutatio bonorum ad mutuo locupletandos omnes.

95. In gentibus, quae student prosperitatis augmento, et potissimum, ubi litterarum ignorantia plenum incrementum impedit, instrumenta ad auditum et visum nata valent felicissime partiri et dividere cognitiones utilissimas, quae prosunt agrorum culturae, societatibus machinariis

628 et / mercantlbus, publicae saluti ct valetudini, personarum instructioni familiarum confirmationi, necessitudini ac menti sociali Illorum populorum. Cum autem huiusmodi industria vix quaestuosa sit ac lucrosa, invocari oportebit ilberalitatcm et munificentiam singulorum civium, sodalitatum privatarum, nationum opulentiorum, vel facultates Institutorum ex omnibus gentibus.

c) *Infer eundos Christianos, credentes, homines bonae* po- *luntatis*

96. Socialis communicationis instrumenta finem propositum minime assequentur —ut nempe suas conferant partes in hominum progressionem— nisi etiam cum instantibus generis humani quaestionibus et difficultatibus confligent atque spem nostri temporis firmabunt, simul provehentia amplissimam actionis communionem inter omnes homines qui credunt Deum viventem, praecipue vero, qui baptismate devinciuntur. Ito docet Concilium Vaticanum In documentis de oecumenlsmo et religionibus non-christianls ».

97. Ccteroquin ipsi Christiani hodierna artis opera per communicationis Instrumenta examinantes melius perspicere scient statum naturamque mundi huius temporis, qui a Deo est saepe dhiunctus. Scaenici artifices et diurnarii hanc hominis alienationem signllicanter admodum depingunt, cum aptis Ingenii et cogitationum viribus humanam libertatem extollunt. Quae quidem vis effectrix atque peritia eorum optima causa est, cur gratus erga eos declaretur animus ».

H Pxqlu i **Vt: EpUtuh *d ExcelIrnlhahnum Virum U Tbant, Consi'd Natkmum VniUmxn SecreUriuxa Gcaenkm.** *A. A. S.* **(1966), p.**
Cii etiim: AlkxruUo viris, qui interfuerunt Coetui seoindo M*-<bohm lubito a Condito qtjod dicitur «Conseil d'almi ton du Proçmnm« d» Nibons-Vnim pour le divetoppeascnl» *A. A. S.* **58 (1966). p. 5S9.**
Ctr. Decr. de Oecumeaismo UniUlu *rtdiniiçraiio,* **A. A. S. 57 U05)· pp. 90*111 [LE jijj 1.**
r. etiaacu DecL Notes A, A. S. 58 (196«), pp 740-744 (LE 1338].
t· lu «Instractio» a Concilio Oecunxenico Ecclaurum Upwlae, X96S, **•mi»*, p. 381.**

Pars Tertia

NAVITAS CATHOLICORUM QUOD AD COMMUNICATIONIS INSTRUMENTA

101. Cohortatur et incitat Catholicos Concilium Vaticanum II, ut acrius et attentius reputent nova illa mandata atque officia, quae secundum fidei doctrinam eius iniunxennt recentiora communicationis socialis reperta. Sicut modo perstringebatur res breviter in parte prima, historia / salutis ipsa comprobat munus sime egregium atque 630 eximium socialis communicationis in Dei Conditoris et Redemptoris opere, quod homines prosequi oportet. Dum igitur Ecclesia suum officium hac in rerum provincia interpretatur, componere simul in mente sua conatur fidei principia cum ipsis legibus Intimis communicationis socialis. Et eo quidem modo satisfacit divinitus concredito muneri, videlicet universali illi curae pastorali, quae duplicem exhibet faciem progressionis hominum et Evangelii nuntiationis. In secunda autem parte huius instructionis explicabatur, quo pacto communicationis subsidia progressions humanis obsecundarent, faverent, prodessent. Quid vero ad eos progressus adiciat res Christiana et Catholica, summatlm attingetur hoc capite partis tertiae, quae tota locum eorum instrumentorum particulatim enucleet in vita Catholicorum fidelium.

Caput I.

Catholicorum beneficia erga Communicationem Socialem

102. SI in animo habeant Catholici sociali communicationi per novissima instrumenta effectae revera deservire, quia haec vicissim ipsis hominibus famulentur, exstat atque apparet in animabus sane rebusque spiritus summa et maxima beneficia eis collocanda esse. Confidit enim Ecclesia spirituali sua praebenda utilitate futurum esse, ut primariae leges communicationis socialis clarius pervideantur diligentJusque observentur, simul autem dignitas hominis tam communicatoris quam receptoris plenius cognoscatur sanetlusque tractetur, ut denique communicatio, qua honlonem æ11 mtcr ** P*<>X»πὐ, reapse perducat ad commatorom communicationis instrumen-

neris, quod Christianos mundo addicit. Deinde, praeter hoc principale testimonium quod reddunt tamquam opifices atque administri In officinis vel consociationibus nulli religioni faventibus, sententias Catholicas aperient de omnibus causis hominum societatem sollicitantibus. Ita quoque
G31 ipsi ndluvare valent scriptores ct praecones nuntiorum,/ ne vitae religiosae eventa, quibus afficitur totus populus, praetermittant sed ut partem scu faciem religiosam omnium eventorum Illuminent. Manifestum est tales Catholicos Ibi adesse, non quidem ut dominentur ct Imperent, sed ut sedulam operam navent, quae ob perspicuam excellentiam suam socios ct collegas captet atque conciliet.

101. Communicatoribus Catholicis potestas est, ut auxilium spirituale ab Ecclesia recipiant, quod ad officium adeo grave et difficile omnino accommodatur.

105. Huius excelsae professionis eique insitarum difficultatum prorsus conscia Ecclesia cupit vehementer agere et colloqui cum communicatoribus cuiuslibet religiosae opinionis, ecquid ipsa possit conferre in communem illum conatum dissolvendi proprias eorum muneris quaestiones atque hominibus quam plurimum proficiendi.

106. Episcopi autem ct sacerdotes, religiosi ct laid, quicumque scilicet Ecclesiae veluti personam quovis modo gerunt, magis concitantur in singulos dies, ut litterariae operositati laborem suum impertiant, utque in emissionibus radiophonicls, televisificis, cinematographicis loquantur atque compareant. Hanc quidem operam, ad quam ceterum stimulandi sunt illi et excitandi assidue, effectus subsequi possunt omni opinione maiores. At ipsa communicationis instrumentorum natura efflagitat, ut qui ea adhibent scribendo loquendo agendo sint ipsi usquequaque exercitati in eadem illa arte. Officiorum propterea cuiusque nationis atque institutorum ad eum finem spectantium interest, ut hisce subsidiis utentes vel aliquando usuri tempestive ac funditus perdoceantur.

107.Ecclesia instanter necessarium esse intellegit se praebere Christianae institutionis opportunitatem ipsis receptoribus. Quo faciendo bene etiam de communicatione sociali meretur, quoniam receptores praeclare docti poterunt valide serere sermones una cum instrumentis communicationis, atque eodem tempore postulare communica-
tiones nobiliores et praestantiores. Scholas demum aliaque instituta Catholica addecet gravissimum suum hac in regione officium impensius perficere. Quibus in studiorum
632 sedibus ita discipuli scientia exornabuntur, ut non / solum boni lectores auditores spectatores evadant, verum ut ipsi hac «lingua totali» utantur, quae iisdem instrumentis usurpatur; itaque iuvenes plane fient cives aetatis communicationum socialium, quam hoc tempus praesens incohare videtur.

108. Cunctae autem res et rationes communicationis socialis suum quaeque obtinebunt locum in disciplinis theologiae, praesertim moralis et pastoralis, quoties eo spectat argumentum tractatum, ac secundum sua praecipua lineamenta in libris etiam catecheticis. Hoc autem congruentius multo continget, cum theologi ipsi ea, quae pars prima huius instructionis indicavit, altius subtiliusque pervestigaverint.

109.Parentes vero et institutores, sacerdotes et sodalitates Catholicae non dubitabunt ordinare et dirigere ad professionem communicationis socialis cos iuvenes, qui sibi eo inclinare ac propendere videntur neccssariisque ingenii dotibus eminent. Ut talis praeparatio fructus afferat et meliores candidati provehantur, opus est auxiliis nummariis ad illud destinatis. In regionibus progredientibus summi interest, ut Episcopis nationum illarum succurratur adiumentaque sumministrentur ad candidatos rite instituendos ct rerum ipso usu imbuendos eadem in regione.

110. Pro suo quemque officio necesse est Episcopos et sacerdotes, religiosos et religiosas, necnon laicorum coctus agere proprias partes ad Christianam institutionem hac in re, quae vero visionem socialem non praetermittat. Quam ob rem sua quoque sponte cos cognoscere atque continenter edoceri novissima oportet, id quod poscit familiaritatem quandam usumque directum subsidiorum communicationis socialis. Similiter cos una cum communicatoribus accuratius studebunt communicationis socialis quaestionibus, dum permutant inter sc experientias rerum ac sententias.

111. Ne procul omnino a rebus vitae detineantur neve impares deinceps accedant ad munia apostolica, futuri sacerdotes ct religiosi religiosaeque, cum in seminariis ct collegiis instituuntur, recte addiscent quomodo haec subsidia humanam societatem afficiant, quaque ratione techuica usurpentur. Haec cognitio pars intcgralis, ut dicitur, erit Illorum in/stitutionis. Etenim est condicio sine qua non 633
potest quisquam efficaciter cxerccre apostolatum in hodierna mundi communitate, quae eis instrumentis plus movetur in singulos dies I. Necesse praeterea est sacerdotes ct religiosi viri ac mulieres penitus noverint, quo pacto opiniones ct sensus gignantur indeque aptentur nuius aetatis adiunctis, siquidem Verbum Dei hodiernis nuntiatur hominibus et illa instrumenta eidem nuntiationi validissimum subsidium ministrant. Qui autem cx alumnis peculiarem proclivitatem et facultatem ostenderint haec inventa communicationis adhibendi, perfectius condocefient.

112. Aestimationes et iudicia transmissionum per radlophonium et telehorasim, necnon cinematographeorum et commentariorum imaginibus ornatorum utilissima esse possunt ad humanam atque Christianam institutionem absolvendam, tum etiam ad scienter decernendum instrumentorum usum praesertim in familiis. Qua in re maximi ponderis ducendae sunt aestimationes auctoritate ac scientia praeditae, quae iussu Episcoporum variis in locis ab institutis peculiaribus eduntur de momento, utilitate, honestate, bono Christiano taeniolarum et transmissionum et scriptorum.

113. Universitates denique studiorum et aliae institutiones Catholicae studiose magisteria sua excolent et perficient, in quibus opera atque investigationes docte peragentur de communicatione sociali. Propositum autem eorum erit, ut omnia doctrinarum reperta illuc pertinentia in unum congerantur, ut adiumenta ad inquisitiones facile suppeditentur, ut demum cognitiones comparatae pervulgentur in commodum eruditionis Christianae; quem ad finem ipsae universitates studiorum stipibus et pecuniis indigebunt aliorum, et cum ceteris Institutis operabuntur. /

Caput II.

Communicationis instrumentorum beneficia erga catholicos

1. Publica opinio et mutua arctaque communicatio in vita Ecclesiae

114. Sedulo laborat Ecclesia, ut amplificetur et confirmetur consortionis vinculum inter fideles suos; quamobrem communicatio atque collocutio plane sunt Catholicis necessariae. Ceterum versatur Ecclesia intra Ipsam hominum societatem, quacum altiore ratione iungatur oportet per dialogum et necessitudinem. Haec autem proposita sermonis et communionis assequitur Ecclesia nuntiis cognitionibusque rerum permutandis, publica opinione intus et extra animadvertenda, colloquio cum et in mundo huius temporis habendo, dum hominum solvendis difficultatibus communis tribuitur opera.

a) *Dialogus in Ecclesia ipsa*

115. Quoniam vivum est corpus Ecclesia, opinione publica eget, quae colloquio inter membra sustentatur; namque haec condicio est progredientis cogitationis atque actionis eius. «... Vitae eius aliquid desit, sl publica opinio deficiat, cuius rei culpa in pastores ac fideles derivetur» a.

116. Idcirco necesse est conscii penitus sint Catholici illius verae libertatis eloquendi cogitata mentis, quae quidem in «sensu fidei» et in caritate ponitur: in sensu fidei, qui a Spiritu veritatis excitatur et sustentatur, ita ut Populus Dei sub ductu sacri magisterii, cui fideliter obsequens semel traditae sanctis fidei indcfcctiblllter adhaereat, recto iudicio in eam profundius penetret canique in vita plenius applicet8; in caritate autem, unde eadem libertas ad communionem libertatis Christi extollitur, qui nos peccatorum nexibus expediens idoneos fecit, ut libere iudicare / valeremus secundum eius voluntatem. Potestates, $35
quas penes hoc est, curabunt et providebunt, ut legitimarum opinionum commercium libertate sermonis mentlsquc intra Ecclesiam frequentetur; normas proinde constituent condicionesque edicent huic congruentes fini

117. Latissimus revera patescit campus ille, ubi intima Ecclesiae collocutio explicatur. Tametsi veritates fidei ad ipsam attingunt essentiam cius neque ullo modo possunt

*** Cfr. Sacri Congregatio pro Institutione Catholica: «Ratio Fundamentalis Institutionis Sacerdotalis», *A. A. S.* 6a (1970). pp. jai-jSa (LE jSi7). Ibidem vide potissimum par. 4, et num. 63.**

' Pius XII: Allocutio Participantibus Conventui International! teriptevum ephemeridum. Romae habito. D»e 17 mensis februarii 1950. .4. *A 5* «t (1950), p. 356. * Cfr. Const, dogm. do Ecclesia Lumrw i« [LE jaja].

‘ Cir. «Réflexions et suggestions concernant le dxakxru· *21*22* mensis septembris 1970 [LE jHg).

permitti uniuscuiusque liberae interpretationi, tamen Ecclesia procedit per generis humani historiam; proinde ad peculiaria temporum locorumque adiuncta sese accommodare oportet necessariis capiendis consiliis, tum ut fidei veritates aeque demonstrentur diversis aetatibus atque humanitatis et cultus generibus, tum ut mutantibus temporibus atque condicionibus aptetur actuosa eius opera. Quamdiu ergo singuli Catholici Magisterium sequuntur, possunt Illi et debent Ubere inquirere, ut veritates revelatas altius Interpretentur vel melius variis mutabilibusque societatibus exponant. Haec vero libera sermocinatio in Ecclesia non tantum non nocet cohaerentiae ct unitati eius, verum ob expeditum cursum publicae opinionis favere et proficere valet concordiae communique consilio. Ut autem rite alatur et prosperetur hoc colloquium, maximi refert caritatem percoli assidue in ipsa dissensione atque vehementem omnibus Inesse cupiditatem firmandae et servandae consociationis omniumque conspirationis, Verumtamen agere oportet cum vera aedificandi non diruendi voluntate atque simul cum flagranti erga Ecclesiam amore et studio conlunctionls, quam Christus uti signum verae Ecclesiae Indeque verorum fidelium habuit ».

118. Hac de causa nc omiserint distinguere inter provinciam inquisitionis scientiae, ubi homines vere periti libertate fruantur suis operibus necessaria quaeque eis permittit ut pervestigationis fructus per commentationes suas et libros cum aliis communicent, atque provinciam eruditionis fidelium, ubi eas tantum doctrinas liceat proponi tamquam Ecclesiae proprias, quae a magisterio au-
636 thcntico, quod appellatur, uti tales / denotentur, et praeterea illas sententias quae ut tutae proferri lam possint. Quoniam vero ex ipsa communicationis instrumentorum natura evenit, ut novae opiniones theologorum quandoque praematurae et saepius extra locum suum vulgentur, receptores illas opiniones, quae non sint confundendae cum doctrina authentica Ecclesiae, critice perpendere oportet; praeterea rcminlsccnlur crebro sensum earundem opinionum ipso proponendi genere et lingua instrumentorum populari graviter detorqueri.

119. Sicut opinionis publicae incrementum in Ecclesia pernecessarium agnoscitur, Ita vicisslm fidelibus singulis potestas ct facultas est omnino competiendi universa illa, quae opus sunt ad actuosas partes in Ecclesiae vita sustinendas. Hoc autem poscit ut praesto sint communicationis Instrumenta non tantum varia atque late divulgata, sed etiam, si nccessc visum fuerit, Catholica, dummodo optime aptentur ad munus eorum adimplendum.

120. Consentanea vitae ac munerum perfunctio In Ecclesia postulat, ut cognitionum et Indiciorum continuum flumen inter auctoritates ecclesiasticas cuiuslibet gradus et catholicorum Instituta et ipsos fideles Intercurrat in ulramque partem idque flat per totum mundum. Quod quo plenius contingat, opus sunt variae institutiones (ministeria nuntiorum, publici interpretes, congrediendi loca, consilia pastoralia) subsidiis necessariis dotatae.

121. Quotiescumque tractatio negotiorum In Ecclesia secretum exigit, nomae generales, quae in civitatis institutis hanc rem tangunt, erunt pariter observandae. Ex altera vero parte divitiae spiritus, quas Ecclesia Ipsa significat, expetunt ut nuntii quam Integerrimi, verissimi, apertissimi proferantur de propositis eius et multiplici navitate. Ideo, cum religiosae auctoritates tales nuntios disseminare nolunt vel cx se ipsi non valent, ansam Illco dant ad rumores potius exitiosos circumferendos quam ad rei veritatem illustrandam. Secretum igitur continendum est et coarctandum solis necessitatibus famae exlstlmationlsque
637 alicuius hominis aut aliis lurlbus singulorum vel coetuum. /

b) *Dialogus infer Ecclesiam d mundum*

122. Sermocinatio Ecclesiae non solos complectitur fideles, verum universum orbem. Doctrinam suam et res gestus oportet Ecclesiam ostendere ob lus cognoscendi omnibus tiliis terrae tributum, quorum ipsa sit particeps fortunae, et ob clarum mandatum divinum ·. Praeterea, ut docet Concilium Vaticanum II, debet ea degere signa temporis», quippe quae modus sint etiam divinus loquendi ct documentum Providentiae explicantis Historiam Salutis. Neccssc igitur est Ecclesiam novisse quomodo cuncti coaetanei, non tantum Catholici, eventis et cogitationibus recentlorlbus respondeant. Quantum autem communicationis sociulis instrumenta perierunt atque aperiunt responsiones Illas, tantum conferunt in maiorem Ecclesiae scientiam.

123. Quicumque In Ecclesia potestatem gerant, eos per communicationis socialis subsidia annuntiare veritatem plene ct continenter oportet simulque contendere, ut nementn Pin8atur 'mago Ecclesiae efusque vitae. Cum Instruinter FrH«fna„CpC» UnlcU? SInt tran,cs ct r°ns nuntiorum n r Ecuesiarn et mundum, siquando ipsa neglegantur, a tr,buta defodiantur revera In terris. Si confidit Ecclesia et sperat procurationes nuntiorum et Ipsa communicationis instrumenta aliquando animos intentura esse ad argumenta religiosa eaque pertractatura esse omni cura quae naturae illius quaestionis congruat, ex sua parte notitias completas, accuratas, veras exhibere debet atque offerre hisce institutis, ut munere suo usquequaque bene perfungi valeant

124. Quae omnia supra 7 enuntiata sunt, hic de cognitionibus ct commentariis rerum in vita Ecclesiae gestarum plenam vim suam exserunt. Unde sequitur, ut etiam experientes Ecclesiae rectores difficultati isti sua providentia antevertere debeant nove alios patiantur sibi primum motum et conatum eripere. Expealt denique consulta ecclesiastica ct sententias maioris gravitatis certis quibusdam hominibus prius innotescere, qui autem vetentur ne ante tempus praestitutum divulgent, ut Illa possint deinceps ordinatim explanari et illuminari Ecclesiae commodi causa./

125. Tribus itaque modis instrumenta communicationis socialis attinent ad Catholicos: adluvant Ecclesiam ad sese mundo hodierno aperiendam; colloquium deln provehunt Intra eam; eandem postremo commonent mentis ct hominum nostrae aetatis, ad quos ipsa iussa est a Deo nuntium salutis perferre, eo autem utens sermone quem ii intellegerent illisque proficiscens a quaestionibus, quae genus humanum turbarent et angerent.

2. Instrumenta communicationis Evangelh PROPAGATIONI UTILIA

126. Praecepit Christus Apostolis eorumque successoribus, ut docerent «omnes gentes» ut essent «lux mundi»· ut Evangelium proclamarent omni tempore ac loco. Quemadmodum igitur Christus ipse prae se tulit perfectissimam formam et speciem «Communicatoris» in vita sua terrestri, et sicut Apostoli quoque usurpaverunt subsidia communicationis, quae tum praesto erant, ita omnino apostollcum munus nostro etiam tempore exsequendum est auxilio consiliorum atque instrumentorum, quae recentius inveteraverunt. Non igitur quisquam existimari poterit fidelis erga Christi mandatum, si opportunitates et utilitates praeterierit, quae importantur his instrumentis, ut scilicet ad homines quam plurimos perveniant instituta ac praecepta evangelica. Exinde Concilium Vaticanum II hortatur catholicos: «ut instrumenta communicationis socialis, nulla interposita mora et maxima adhibita industria, efficaciter in multiplicibus apostolatus operibus... usurpent» 10.

127. Quam sit neccsse haec ita agere, apertius patebit cuilibet reminiscent! homines vere circumdari hodie et paene mergi abundantia communicationum socialium, quae perpetuo informent eorum opiniones animique habitus tam in provincia religiosa quam ceteris in rebus.

128. Rccentiora inventa pandunt novas rationes et vias, quibus hOmines ipsi obviam ferantur nuntio evangelico, quibus deln permittatur Christianis procul etiam commorantibus intéressé sollemnibus ritibus / ecclesiasticis unde tota Christianorum communitas propius cohaereat, quibus omnes postremo invitantur ut intimae participes flant Ecclesiae vitae. Vix dicere attinet rationem haec omnia proponendi convenire oportere cum peculiari indole instrumenti usurpati. Alia namque est lingua Instrumentorum, pulpitorum alia. Neque satis graviter instari potest et moneri praestantiam et excellentiam horum operum religiosorum aequandam esse omnino cum profanis operibus instrumentorum communium.

129. Utilissima praeterea haec instrumenta sunt ad omnibus Christianam facilius praebendam institutionem. Namque In auxilium peritos advocare valent educationis religiosae earumque causarum in auas pro re nata inquiritur; praesto similiter habere possunt omnem ornatum et apparatum technicum, quo res cum delectatione arteque reccntissima exponantur. Pro sua etiam quodque natura conducere valent universae religiosae educationi renovandae conatibusque magistrorum ordinariorum adjuvandis. Quo-
*adem ¦?bsldla ^itatae sunt nuntiorum viae,
îftL 1 ?c mcnUra hominum istius aetatis recludunt
efficere simul possunt, ut, cotidianis eventis et quaestionl-

•Cfr. ty. n.
•Ctr. *Ml.* H, 1Ç.

Uom» [LE *'IΛH.* D*CX* de UUtr· comnaunica-

bus excutiendis, eximiae dentur occasiones perducendi Christifidclis ad fidei propriae fundamentorum contemplationem, unde intellegat quomodo ipsa applicetur praesentis vitae actioni.

130. Nostri temporis homines ita assuefacti sunt blandissimo maxirneque ingenioso loquendi suadendique genere communicationis socialis, ut vix tolerent deterius genus in publicis spectaculis coque minus In operibus religiosis uti ritibus llturglcis, contionibus, Christianae doctrinae institutionibus.

131. Ut ergo doctrinarum fidei traditio et explanatio consueta animos audientium revera alliclat tcncatque potenter, communicationis instrumenta adhiberi convenit quantum fieri potest, atque ipsa ad linguam et modum hodiernae communicationis socialis accommodari.

132. Valet Ecclesia mentem suam et sententiam declarare tum per inventa communicationis, quae ipsa non possidet tamen usurpare potest quibusdam sub conditionibus, tum, si ita res sese habent, per ea, quae recta via administrat ct moderatur. Aliae condiciones aliis in natio-
640 nibus / et instrumentis sunt Implendae. Auctoritatum vero religiosarum est sodalibus sui operis recta consilia dare, postquam peritos Illius loci et nationis et, si casus fert, ex pluribus gentibus sollerter consuluerunt.

133. Multiplex haec navitas et industria Catholicorum, qui incumbunt in progressionem humanam secundum Evangelii praecepta, quique communicationi sociali suffragantur atque libenter utuntur subsidiis a providentissimo Deo ministratis ad proprios fines, efflagitat opes quidem et facultates nummarias maiores. Catholici fideles rogantur, ut sui oneris et officii in re conscii semper sint eique salis faciant perseveranti liberalitate, «cum prorsus dedeceat Ecclesiae filios desides pati verbum salutis alligari ac praepediri...» [11].

134. Dum ponderant augescens in dies momentum instrumentorum socialis communicationis ad vitam generis humani universim et ad Ecclesiae vitam nominatim, Coetus Episcoporum obsecrantur ut multo magis quam nunc plerumque accidit attribuant his argumentis actionis pastoralis in regione communicationis principem locum in ordinanda illa «Summa Pastorali», atque, pro locis suis et omnium gentium necessitatibus, destinare eidem proposito pecunias congruentes.

Caput III

Industria ct opera catholicorum in singulis instrumentis

135. Iam primum edisserta fuerat Catholicorum Industria, quae ex uniuscuiusque conscientia munerum omnibus quidem communicatoribus communium proficiscitur atque religiosa fide stabilitur ia. Ponderata deinde sunt generatim et universe officia proprie Catholica in eadem hac rerum provincia [12]. Nunc postremo restat, ut pro quo-
541 que communicationis sub/sldio singIllatim eadem munia explicentur tam in ipsorum Catholicorum institutis quam in alienis, quae vero ad eiusdem generis opera peragenda suppeditant Catholicis sua instrumenta.

1. Scripta prelo edita

136. Opus preli ex sua ipsius natura atque proprietatibus vindicat sibi plurimum gravitatis et ponderis. Ob flexibilem suam varietatem et argumentorum ubertatem haec opera minutissimas eventuum res ac raliones pervestigare impigram legentis deliberationem cupidinemque discendi stimulat. Cum validissimum complementum est reliquorum Instrumentorum visui audituique natorum, tum congruenter valet exacuere criticum sensum hominumque informare Indicium. Quoniam adeo varia tractare potest ct rerum considerationem tam egregie sustentare, magni quidem momenti organum colloquii socialis est. Nostris praeterea diebus libelli exiles atque libri sola ex charta confecti universis hominibus porrigunt in manus monumenta religiosa, opera praestantissima cx omnium gentium litteris, scripta artis tcchnicac et scientiarum, at potissimum lectiones ad animi oblectamentum apprime ordinatas. Imagines denique Uncares atque narratiunculae spccicbus collustratae summam pepererunt utilitatem, etiam in explicandis Libris Sacris el vitis Sanctorum enarrandis. Quae omnia preli beneficia studium merentur atque incitamentum.

137. Litteraria Catholicorum navitas, quae acta diurna, commentarios, alia scripta statis temporibus foras dan-

11 **Decr. de instr, communicationis socialis** *Inter mirifica, 17* **[LE 3143]**
11 **Cfr. par. X02-XX3. ” Cfr. par. x 26-134·**

da complectitur, efficacisslmum esse potest instrumentum, quo mundus Ecclesiam et Ecclesia vicissim mundum comprehendat cognitionibus permutandis atque ministeriis publicae opinionis adhibendis. Cavebitur tamen nc vis operum Catholicorum iam exstantium debilitetur multiplicatis inconsulte novis inceptis.

133. Catholicorum scriptorum opera contemplatur universum orbem ct totum campum nuntiorum, commentariorum, opinationum de quovis latere aspectuque hodiernae vitae deque cunctis difficultatibus et quaestionibus, quibus obicitur homo nostri temporis, sed sub luce Christiani / vitae prospectus. Eius similiter interest conficere et, 642
si fuerit necesse, emendare relationes seu narrationes religionem atque Ecclesiae vitam spectantes. Eodem igitur tempore mundum referci tamquam speculum, ipsumque illuminabit tamquam lucerna; erit insuper locus congressionis atque commercii sententiarum. At necessariis facultatibus et opibus indigebit, ut peritiam muneris et excellentiam assequatur citra omnem controversiam.

139. Una autem cum hac Catholicorum litteraria professione exsistant oportet sedes seu procurationes apparatissimae notitiarum quas ipsi Catholici administrent ut serrnoncinatio intra Ecclesiam atque inter mundum et Ecclesiam feliciter progrediatur, ut beneficia afferantur plane •professionalia», quae dicuntur, ut continenter nuntii praebeantur recentes completi fideles de vita Ecclesiae. Hae insuper nuntiorum procurationes opus suum exsequentur mutuo ferendo auxilio per universum orbem, ut videlicet res novae ubique locorum colligantur et quoquoversus diffundantur.

140. Admonentur et incitantur fideles ut pro more lectitent scripta officio Catholicorum exarata, modo sint nomine Catholico vere digna, non tantum ut omne novum Ecclesiae comperiant sed ut mentem Christianam hauriant ex eorum commentationibus. Nihil autem hinc detrahitur dc cuiusque libertate legendi neque de legitima varietate consuetudinum loci et sententiarum aliorum scriptorum. Ut autem Catholici scriptores hunc favorem et benevolentiam mereantur, veram prae se ferant oportet perfectionem atque praestantiam artis.

141. Cum cotidiani eventus proponunt singulares quaestiones, quae ipsam naturam Christiani sensus afficiunt, eas interpretari conabuntur auctores Catholici secundum Ecclesiae magisterium. Ceterum clerus et laicorum ordo liberam fovebunt opinionum declarationem magnique facient multiplicem varietatem scriptionum atque cogitationum, non tantum quia variis negotiis ct utilitatibus legentium respondent variisque eorum curis subveniunt, verum quod gignunt aluntque opinionem In Ecclesia et mundo u. Munus est commentariorum Catholicorum, qui tam quam 643
publicae voces existimantur auctoritatum aut institutorum Ecclesiae, secundum usu receptas leges ct consuetudines •preli» assidue contendere, ut illius sodalitatis vel instituti mentem enuntient el patefaciant, cuius ipsi sunt publici raecones. In aliquibus tamen cuiusque libelli paginis tiqui potest libere scribendi copia et facultas, ubi liquido constat collegium vel sodalitatem, quae commentarios edat, sese haudquaquam admiscere ad aliquam quaestionem, de qua adhuc disceptetur.

2. Cinematograpiiea

142. Ludi cinematographic! locum suo prope iure obtinent suasque radices capiunt in Ipsa vita nominum, mugnamque vim adhibent ad eorum educationem, humanitatem, animi remissionem, rerum scientiam, in eis auctores taeniarum locum deprehendunt, ubi hodie mentem suam aptissime revelent dc mundo universo. Tcchnicac autem artis profectus qui spectatorum animos magis ac magis pelliciunt, necnon aucta facultas comparandorum parvo impendio apparatuum quasi praesagiunt ct pollicentur multo frequentiorem ac latiorem usum taeniarum. Hinc pariter proficiscetur amplior cognitio ct doctrina dc argumentis cinematographicis.

143. Ad animarum curam quod spectat, huius generis progressiones sollertissime sunt ponderandae, quandoquidem maxime propter communem operam inter civitates et populos inferunt illae admirabilem opportunitatem instrumenta cinematographic» ad incepta apostolica adhl-

14 **Cfr. supenore* paragraphe* xi4*Xtt ubi est <le U» Eeclesia. Confer etiam: Litteras Eacycbca* PatxU VI ἐαιηὐ*'' MWm [LE jirt] inscripta», necnon lineamenta principiorem cdloquaQ p« **-cipue num. IV, 4, b et IV', 5 docnnxnti «Réllexjotis el t» nant le dialogue nique». L'Uu/naX're il-xiiX** ·»µ ?o *[LE*

bendl; citius enim et facilius quam ante taeniae ipsae conflantur, diversis hominum necessitatibus rerumque adiunctis dicantur, denique ostentantur non solum in magnis sed in parvis etiam conclavibus, quin immo inter parietes privatos.

144. Complures taeniae suam persuadendi vim comprobant ad illa enodanda argumenta, quae hominis prosperitatem maturant animumque eius ad superna extollunt. Id genus opera admodum digna sunt, quae ab omnibus ani-
614 madvertantur laudibusque celebrentur. Item peculiares in / Ecclesia sodalitates hac in arte potissimum versatae auxilio et studio suo adstabunt iis, qui taenias eximias confi-ciunt easque promovebunt. Qua de re omnino reminiscendum est plurimas ex taeniis, quae omnium consensione habentur iam eximia monumenta artis, pertractavisse argumenta plane religiosa. Id quod sine dubio probat cinematographeum esse adiumentum omni ex parte accommodatum ad talla argumenta nobilius explicanda. Hoc tandem vehemens est incitamentum ad eiusdem generis spectacula apparanda.

145. Consociationes Catholicorum hac re cincmatographica exercitatae consilia iungent operamque sociabunt cum reliquorum instrumentorum Officiis ut sollertius praeparentur, distribuantur, usurpentur spectacula, quibus nova inventa imbuantur principiis religiosis. Dum autem hoc facient scienter, adhibebunt etiam doctrinis religionis tradendis multiplicia nova reperta, quae minore comparantur pecuniae impendio, uti sunt phonographic! orbes, taeniolae sonorae et visiflcae, apparatus imaginibus immotis vel mobilibus necnon vocibus asservandis iisque iterandis.

146. In regionibus, ubi illitterati plerumque incolunt homines, taeniae dnematographicae reapse efficiunt, ut non solum litterarum saltem elementa illi ediscant, verum religionis etiam disciplinas. Imaginibus enim vehementer commovetur ct trahitur homo litterarum nescius, quoniam per eas facilius consequitur res et cogitationes. Conatus ct studium humanae christ lanaeque nobilitatis provehendae nequit validissima haec instrumenta et subsidia neglegere. Elucet autem huius propositi gratia taenias rationem ducere debere singulorum populorum mentis et animi culturae.

147. Quoniam Ü qui cincmatographicam artem factitant haud parvis implicantur sui muneris difficultatibus, omnes Catholici cumprlmisque Consociationes catholicae eidem proposito allaborantes libenti animo colloquia frequentent cum cis. Hae familiaritates luculenter ostendent artem Illorum hominum uti pulchram et praestantem professionem putari, cum omnes sibi persuaserint hoc artiti-
w cium hominum utilitatibus summopere prodesse./

3. Radiophonium et telehorama

148. Radiophonicum ct televislficum inventum novam hominum societati facultatem attulit Inter se communicandi novamerue induxit vivendi rationem. Plures cotidie regiones mundi attingunt Illae transmissiones atque puncto temporis veteres lines civitatum et humanitatis formarum transgrediuntur, in domos communicationes intrant et qui cas administrant innumerabilium hominum animos ct mentes simul captant. Repentini artis technicae progressus, facticios, necnon potestas asservandi iterandique actas pridem transmissiones, liberaverunt haec instrumenta vinculis ct limitibus locorum ac temporum. Spem insuper proponunt tore in posterum ut maiora eveniant ct potentiora. Radiophonlum ac telehorama copiam audientibus spectantlbusque faciunt utendi otio atque eodem tempore animi culturae historiae universi orbis percipiendae. Telehorama autem praeprimls homines, eventus, res constituit ante oculos plurimorum tamquam sl illi ipsi adsistant. In iisdem demum radiophonicis ct televlsificis communicationibus novae generantur formae artium, quae ipsum hominem immutare valent.

149. Rationes et aspectus religiosi vitae humanae suum pro rc nata locum habebunt in transmissionibus cotidianis.

150. Variae emissiones religiosae, quas Ipsamet radio-
¦ dionli ac televisionis natura effici patitur, nova excitant Inter fideles commercia eorumque pietatis ac religionis vitam mire locupletant. Vini etiam magnam habent ad eos religiose instruendos et adluvandos, ut Ecclesiae et mundo strenue Impenscque operentur, lis etiam prosunt, qui ita aegri sunt uetuteve provecti ut impediantur quominus ipsius Ecclesiae sint directo participes; necessitudinem tandem cum plurimis illis Instituunt hominibus, qui, etsi ab Ecclesia eiusque compage «listant vel etiam dislunguntur, spiritualem alimoniam inscii expetunt. Evangelicum denique nuntium in regiones perferunt, ubi Christi Ecclesia nondum explicat opus suum. Oportet proinde enixe operam det Ecclesia, ut tales transmissiones in singulos dies perficiantur novisque ditentur artificiis./ β4β

151. Inter transmissiones religiosas optabiles quidem et consentaneas Missarum Sollemnia aliaque Sacra annumerantur. Necesse est tales quam maxima apparari diligentia, quod ad liturgiam videlicet atque dipositionem spectatorum generis, et, si transmissiones alicuius nationis fines transibunt, opinionum religiosarum et consuetudinum, quae in aliis locis obtinent. Harum emissionum numerus ct longitudo morigerabuntur optatis etiam spectatorum.

152. Sermones sacri et orationes congruere debent cum peculiari usurpati Instrumenti natum. Ii autem, qui ad noc obeundum destinabuntur officium, prudentissime ct accuratissime deligentur, nec vero antequam debitam sibi scientiam usum consuetudinem comparaverint.

153. Religiosae transmissiones, uti narrationes, commentationes, nuntii, disputationes radiophonicae atque televisificae, plurimum valent ad institutionem et collocutionem. Quod autem supra de litteraria Catholicorum opera praeceptum est. ad hanc partem est similiter applicandum. Normae universales de fideli sincernque opinionum diversarum enuntiatione tunc praesertim ad effectum sunt deducendae, cum haec instrumenta in aliqua regione gubernantur et administrantur vero monopolio.

154. In horum instrumentorum administris et procuratoribus ecclesiasticis atque etiam laicis homines publici fori Intuentur legatos et interpretes ipsius Ecclesiae. Quamobrem ii, qui partes gerunt in huius generis transmissionibus, cognitam habere debent hanc rerum condicionem et proclivem confusionem omnibus viribus e medio tollere conabuntur. Conscii sibi erunt officii sui gravitatis, quoad cogitationes quas declarant, et rationem qua illae exponuntur, et totum modum agendi. Eos denique oportet in consilium adhibere auctoritates ecclesiasticas legitimas, quoties hoc tempestive fieri potuerit.

155. Proprio significando iudiclo auditores et spectatores in melius corrigere studebunt religiosas transmissiones.

156. Ut validae Ecclesiae navitati in radiophonii et televisionis usu prosplciatur, quod ad transmissiones universim spectat et religiosas prae/sert im, opus est consociata opera mutuaque fiducia inter catholicos, huic muneri praepositos, ct eos technicae artis peritos, quorum refert spectacula televisiflca et nuntiationes radiophonicas fabricari vel disseminare.

157. In iis nationibus, in quibus prohibetur Ecclesia quominus socialis communicationis instrumentis utatur, auditio transmissionum religiosarum per undas radiophonicas unicum est Christifidelibus consilium, quo de vita universae Ecclesiae certiores fiant Deique verbum auscultent. Talis adversa conditio grave officium tum sacris animarum pastoribus tum ipsis fidelibus aliarum regionum inlungit, ut voluntates ct animos cum iis alacriter socient, quemadmodum Christiana solidarietas, quam appellant, requirit, utque eisdem In Christo fratribus auxilientur apparandis emissionibus radiophonicis vel televlsificis, quarum argumenta religiosa eorum necessitatibus respondeant.

4. Scaenici ludi

158. Scaena ac theatrum, quod unum est ex vetustissl mis valentissimisque communicationis humanae generibus, maximam hodie assiduitatem et frequentiam ingentem spectatorum nanciscitur, qui et fabulis praesentes intersunt et per radiophonicum tclevisificumve instrumentum spectant. Nonnullae etiam fabellas scaenicae sunt iam in taenias clnematographicas relatae.

159. Opera theatri cum ceteris communicationis subsidiis conluncta novas aperuit ludorum scaenicorum significationes quas iure «multi-media» saepius vocitant. Tametsi emanant ex communi colitoque theatro, aliquid tamen suum ostendunt ct proprium. Praeterea quandam quasi conspirationem efficiunt inter multiplices facultates, quae praesto sunt cuique communicationis artificio.

160. Hodiernum denique theatrum crebro occupat provlneiam cogitationum mentisque notionum fitque veluti officina, unde onuntur novae atque audaces sententiae elonc dt^ dUrlhUHS tc,nP°VS hominibus eorumque condiclone terrestri. Horum autem inceptorum ct consiliorum vis maiores semper auditorum multitudines permovet atqueml omnia se propagat socialis communicants inst^-

161. Ecclesia propensa voluntate ct studio prosequitur scaenicam artem, quae videlicet ab initiis conhingebatur paene tota cum robus ct argumentis religiosis. Pristino illo favore hodiernos quoque Christianos fideles theatrum amplecti oportet siimlcsquc ex eo percipere utilitates omne genus. Scriptores vero scaenici adluvandi sunt ct cohortandi, ut religiosas sollicitudines nostrae aetatis in scaenam ^reducant; quod inceptum saepenumero principium est laoris propagationis per reliqua communicationis subsidia.

Caput IV
Apparatus, ministri, ordinatio rerum

162. Tum locus, quem instrumenta communicationis socialis in hominum vita et fortuna obtinent, tum ea quae ipsis effici valent, tum etiam quaestiones quas conscientiae Catholicorum proponunt — hacc omnia postulant, ut illa diligenter convertantur In curae pastoralis commoditatem et profectum, ut peritia ct facultas administrorum exercitatissimorum adhibeatur, ut consentanea ordinatio consiliorum pastoralium provideatur, quae necessariis auxiliis luribus opibus instruantur, ut denique variae consociationes devoveantur apostolatui formis specialibus exsequendo.

163. Cordi ceterum erit fidelibus universis, ut precibus suis atque adiumento singulari communique ad illud conducant, ut hisce temporibus munus Ecclesiae expediatur per instrumenta communicationis recentissima et usu sane optima ad Evangelium propagandum, conscientias hominum illuminandas, operam sociam disponendam, quae progressibus revera prosit, quoniam rerum temporalium ordinem Christiano impleat sensu.

164. Cum mente omnino pastorali interesse seseque addicere oportet congruenter institutos curatores seu ministros organis et inceptis ad communicationem socialem pertinentibus. Praeparatio administrorum laicorum atque ecclesiasticorum unum est ex officiis praecipuis eorum, qui
649 Ecclesiae munus hac in re communiter praestant./

165. Diligens consideratio totius regionis instrumentorum communicationis socialis, prudens dispositio navitatis pastoralis, sciens ordinatio eorundem instrumentorum in omni apostolatus opere spectant, ut par est, ad curationem atque Inspectionem ecclesiasticorum moderatorum, qui autem adniti debent ad monita et consilia peritorum in diversis partibus eximie experientium. Secundum normas Decreti «Inter Mirifica», hoc moderatorum munus competit Episcopis sua cuique in dioecesi 1δ, peculiari Episcoporum Coetui vel cuidam Episcopo ad idem officium delegato in quaque natione ie, Pontificio autem Consilio instrumentis communicationis socialis praeposito in universali Ecclesia17.

166. Multiplicia coepta atque consociationes, quae munia apostolica obeant in re communicationis socialis, oportet incremento magno provehantur, et arcte inter se coopcrentur ie. Auctoritas ecclesiastica studiose et crebro incitabit Catholicos eorumque sodalitates ad opera libere sponteque ineunda; moderationem tamen talium coeptorum sibi reservabit, quae sacerdotio ministerial! suapte natura congruunt, sicut et eorum, quae secundum temporum locorumque adiuncta deposcunt hierarchicam muneris perfunctionem in commodum fidelium.

167. Ecclesiasticae auctoritates, quarum interest, de quibus agit numerus 165 supra, operam dabunt et auxilium iis omnibus, ad quos res spectat, ut quotannis praeparetur atque celebretur ubique terraruin dies peculiaris communicationum socialium, in quo gratiae quoque habebuntur ct aestimatio significabitur lis, qui communicationis socialis subsidiis invigilantl·; praeterea statis temporibus Conferentiis Episcopalibus exhibebunt sumptuum aestimationes ad opus apostolatus sustentandum in rebus communicationis socialis.

168. Episcopos locorum incumbere oportet operi apostolico in provincia communicationis, adhibito sacerdotum vel laicorum consilio. Ubi / fieri potuerit, officium dioccesanum vel saltem interdiocccsanum constituatur. Unum ex muneribus eius praecipuis erit rationes pastorales eo spectantes intra dioecesim componere atque etiam in paroeciis ipsis ordinare. Aliud autem erit memoratum diem pro communicationibus socialibus in dioecesis finibus parare.

169. In quaque natione esto aut unum officium nationale praefectum omnibus instrumentis communicationis peculiaribus cum officinis coniunctis aut sedes singillatim distributae cuique rerum provinciae (scriptis, cincmatographeis, radiophonlo, tclehoramati), quae tamen arcte inter se operantur J0. Quidquid est, totum opus subdetur unicae primariae temperationi.

170. Officiorum nationis et dioecesium intererit promovere, instimulare, apto nexu componere incepta et omnem operositatem Catholicorum in re communicationis. Peculiari ratione curabunt, ut fideles clerici et laid necessaria perdoceantur in lectionibus, scholis, disputationibus publicis, congressionibus studiorum, atque etiam operum aestimationibus, quas periti ex iisdem officiis secundum auctoritatem suam ediderint, ita ut illi fideles pro se ipsi rectum iudicium et prudentiam exercere sciant. Pariter dabunt consilia quibus rite praeparentur spectacula ct transmissiones materiam religiosam tractantes.

171. Item officia nationalia et dioecesana necessitudine ac familiaritate utentur hominum artes communicationis pro munere exercentium atque eorum sodaliciorum; documenta et monita necnon adiumenta pastoralia suppeditabunt, quibus forsitan indigeant. Intra nationis ipsius fines Diem Mundialem Communicationis Socialis apparabunt stipesque corrogandas curabunt, quod suadet Concilii Decretum ut eo die fiat 21.

172. Coetum Episcoporum nationis communicationi sociali praepositum aut Episcopum delegatum pro suo officio intra propriam dicionem moderari oportet industriam officiorum nationalium et normas emittere generales, quibus temperetur omnis hac in re apostolica navitas. Mutuis / 053
etiam rationibus consociabuntur cum Conventibus Episcopalibus aliarum nationum atque operam praebebunt Pontificio Consilio instrumentis communicationis socialis praeposito, cuius munia explicantur ibidem n, ct in Litteris Apostolicis Pauli VI a verbis *In /rudibus mullis* incipientibus 13.

173. In iis vero continentibus ct regionibus, ubi ex pluribus civitatibus unus Conventus Episcopalis constituitur, huic praesto erit Officium Communicationis Socialis continentis vel regionis illius, auctoritati obnoxium unius pluriumve Episcoporum ad hoc munus destinatorum.

174. Episcopi singuli, unaquaeque Conferentia vel Conventus Episcopalis, necnon Apostolica Sedes suum habebunt interpretem seu nuntiatorem stabilem, qui ex officio rerum indicia et cognitiones pervulget, tum etiam documenta Ecclesiae brevi in vulgus proditura explanet, quo facilius certiusquc intellegantur. Hi narratores celeriter ct fideliter indicabunt res novas in Ecclesiae vita et opere, quantum ipsorum sinet officium. Magnopere etiam suadetur, ut dioeceses et sodalicia Catholicorum maiora habeant suos fixos et constantes interpretes, quibus similia demandentur munia. Universi illi ministri, sicut et ceteri qui publicae Ecclesiae vitae quasi personam gerunt, considerationem omnino intendent in ea omnia auae scientia ac disciplina rationum publicarum praecipit his de rebus, ut videlicet diversas ipsi agnoscant publici fori partes quas alloquantur, et ut cum eius frugiferas necessitudines coniungant fiducia mutua atque indulgentia subnixas. Haec vero reciproca fides et urbanitas tum tantum gigni possunt ac servari, cum homines Ipsi inter se reverentur ct observant cumque veritati semper paretur.

175. Praeter institutum illud publici interpretis, in tuto collocari oportet permutationem nuntiorum ct notitiarum, quae veram Ecclesiae imaginem omnibus depingant quaeque excipiant motus, opinationes, desideria publici fori ut dc eis certiores faciant ipsas auctoritates ecclesiasticas. Hoc autem flagitat, ut reverenter ct amice intercedant rationes / 652
Ecclesiae cum variis hominibus eorumque circulis ct coetibus. Ita enim incohari valet commercium perpetuum, quo utrimque dat alteruter ct recipit

176. Ut vero dialogus Ecclesiae, intra et extra saepta eius, prospere ac profluenter explicetur circa rcccntioru eventa secundum aspectum eorum religiosum, necessarii sunt commentarii publici id est «officiales», qui tempestive hoc est quam primum deferuntur ad legentes sub forma probata et perfecta ac per modos congruentes (libellos, telescriptioncs, imagines luce pictas...), quique res explicant secundum necessitates causarum et nuntiorum.

177. Instituta religiosa animos attendent ad munera multiplicia ct principalia Ecclesiae in iis quae ad communicationem socialem pertinent; simul perpendent quid agere possint, ut operas suas hoc in negotium conferant et certa munera exsequantur sed concordantia omnino cum

calionis socialis Zκ/z* mtn/wa. 18 [LE 3x43]. ** Clr Peer. iastr. covtxsunicatioais socialis *Inier mtnhca, :i ll Cir.* **de tuslx wtmuttas.tbecut socialis** *InUr mmfxca,* **15. "Cfr. Drcr de irutx. tctrc-uunxaUtut wxiaùi** *Inltr* μ ιγι/μ·λ , *19,* **"Cfr.** *In* **.1.** *A.* **S O FF* [LE 3x79K ,eCfr. supenores paragraphes 138-141.**

i» Cfr. Deer, de Ànstr. communicationis socialis *Initr mirifica,* **20 [LE 3143]t '«Cfr iWI 21. ' 'Cfr.iteL, X9. " Cfr. Decr. de apostolitu laicorum/Ipo.** *tiebeam aduonlaicm,* **dq.** *19* **et** *21* **(LE 3346J. *· Dccx. de inslr. communi.**

Constitutionibus propriis. Instituta autem eo consilio condita, ut in communicationes sociales tota incumberent, inter se arcte adiuvabunt atque cohaerebunt cum officiis dioecesium, nationis, regionis, continentis, quae communiter conficiant atque impleant rationes de operibus pastoralibus in re communicationis.

178. Primaria illa officia nationis, de quibus sermo fuit1*, et officia principalia Institutorum religiosorum adiutricem operam praebebunt consociationibus Catholicorum ex omnibus gentibus diumariae navitatis (Ü.C.I.P.), rei cinemalographicae (O. C. L C.), radiophonicae et televlsificae (UNDA), secundum statuta earundem Consociationum ab Apostoiica Sede approbata *·.

179. Diae consociationes catholicae socialibus communicationibus deditae hoc munus prosequuntur —pro sua quaeque rerum provincia et secundum varietates statutis toleratas— ut subveniant in singulis nationibus has artes pro officio vitae profltentibus. Propositum vero id est, / ut investigationibus et progressionibus instrumentorum communicationis consulatur, ut institutioni receptorum rite provideatur, ut sensus mutuae necessitudinis et beneficiorum vicissitudinis invalescat inter nationes, ut inquiratur in operam efficacem Catholicorum per subsidia communicationis socialis, ut inter se concilientur atque copulentur diversa incepta intemationalla, ut nova incantur consilia omnium gentium, quae visa sint utilissima nationibus ad progressionem conitentlbus. ut artificia et opera nova stimulentur. Expedient similiter confectionem atque partitionem taeniarum clnematographicarum, transmissionum radlophonicarum ct televisificarum, materiarum ad hoc genus artis auditoriae et visualis pertinentium, scriptorum denique, quae serviunt progressibus communitatis humanae et ipsi vitae Populi Dei. Mae tandem consociationes internationales Catholicorum rogantur, ut communibus studiis et investigationibus occurrant communibus quoque difficultatibus.

180. Conferendae Episcopales, diligentia et sollertia praesertim officiorum nationis adiutae, necnon sodalitates Catholicorum has artes factitantium Consociationibus opitulabuntur pecuniis opibusque necessariis ad propositum earum assequendum.

Epil o g u s

181. Exsistit hoc loco quaestio perdifficilis simusne In limine atque initio novae prorsus aetatis communicationum socialium necne, agalume scilicet de communicationibus quae non tantum rerum quantitatem verum qualitatem etiam afficiant. Cui interrogationi respondetur magis ac magis difficulter. Id nihilominus constat, propter disciplinarum et scientiae progressus tum etiam on incrementa technlcae artis praesertim per satellites arte factos mox esse futurum, ut eodem temporis momento nuntii per auditum visumque perferantur universis hominibus, qui vero in receptaculis variis asservari possint atque Iterari cuiusvis arbitratu ad animi culturam vel oblectationem, qui etiam copiam dent potcntlorls dialogi inter homines, qui
054 denique secundum argumentum suum et usum | proficiant consortioni hominum astringendae, humanitati adaugendae, paci coagmentandae.

182, Sic repente augescit in dies conscientia officii, quo Populus Del obligatur, quandoquidem maior et crebrior quam umquam alias conceditur opportunitas perficiendi, ut Instrumenta communicationis socialis praesentem et efficacem vim adhibeant ad solidum totius humani generis profectum, ad plenam progressionem gentium tertii mundi, qui vocatur, ad communionem fraternam Inter populos, atque etiam ad nuntiationem Evangclli Salutis, quo usque od terras extremas testimonium perhibetur Christi Servatoris.

183. Hac proinde Instructione Pastorali consilia nonnulla et suasiones proferuntur universales quidem, cum status rerum In communicationibus socialibus minutiores ac subtiliores haud permittat. Christiana vitae notio Ipsa iam Immutabilia infert principia, quae nuntio amoris innituntur, qui videlicet «nuntius laetus» Evangeiil est, atque hominis ipsius dignitate, qui nempe vocatur ut sit filius Del adoptatus. Omnibus autem In promptu manifestunique esse intcIIIgltur usus vel applicationes principiorum concretas atque formulas pastorales accommodandas esse hinc ad res condicionesque locorum aliorum In quibus alius obtinet status technicae artis ct societatis et humanitatis, illinc nutem ad mutabiles partes instrumentorum communicationis in hominum consortione legesouc eorum proprias, ita ut ad perfectionem absolutioncmque perducantur futuris commutationibus, quae certo evenient in hac socialis communicationis provincia. Quapropter indoles haec mutabilis et inconstans, quae aliqua est nota necessaria instrumentorum communicationis, facile persuadebit, quam sit necesse eos, in quos recidat officii cuiusdam pastoralis onus, libenter amplecti necessitatem perseverantis renovataeque semper eruditionis hisce in rebus.

184. Multa adhuc rimanda sunt et pervestiganda, ut communicationis instrumenta penitus cognoscantur eo quidem consilio, ut hominibus vere famulentur ac prosint, dum institutionem cuiusvis ordinis maxime vero scholastici impertiunt humanamque personam integre absoluteque excolunt, Altiora persequenda sunt studia de effectibus communicationis socialis ac vi In varias cultus humani formas deque hominibus diversi in/geniL Ut autem recte aestimen- 655
tur modus, quo instrumenta communicationis socialis propriis perfunguntur officiis, ut eorum facultates rationesque, quae nunc usurpantur, funditus comprehendantur accurateque cognoscatur multiplex potentia eorum in animum elusque culturam, omnino oportet contemplari et ponderare inquisitiones vere proprieque scientificas, quae plus quam ante sunt omnibus viribus propugnandae. Studiorum deinde universitatibus recens conditis vel antiquitus iam exstantibus patet hic campus immensus argumentorum iis temporibus gravissimorum, quae merito aequant dignitatem cuiusvis tralaticlae et antiquae disciplinae. Ecclesia gestit confirmare ac persuadere investigatoribus omnium rerum ad communicationes sociales attinentium se suscepturam esse consectaria et conclusiones studiorum prompta alacrique voluntate, ut, quantum in se fuerit situm, plenissime eas ordinet dirigatque ad omnium hominum emolumentum.

185. Ad eam rem quod attinet, postulari videtur primum ut alliore scientiarum ratione inspiciatur quantum efficere valeat Ecclesia hac in provincia; deinde ut postulata ab Ea munera in toto terrarum orbe secundum suum quodque momentum disponantur; postremo ut Catholici ea coepta ingrediantur, quae semper augescenti horum instrumentorum ponderi prorsus respondeant.

186. Hanc Instructionem Pastoralem nulla mora tardari patiens. Ecclesia maiore in dies necessitate impellitur alloqui et convenire homines communicationis socialis artem profitentes, dum genuinam operam confert in omnia ea, quae eiusdem artis finibus continentur, et ipsa exhortatur cunctos homines, ut illa instrumenta efficiant reapse utilia progressioni generis humani et verae gloriae Dei. Pontificiam Consilium Instrumentis Communicationis Socialis praepositum hanc Instructionem de mandato Concilii Vaticani II convenienter exaravit, postquam doctos peritosque totum terrarum orbem incolentes advocavit in consilium, ad id nempe aspirans atque laborans, ut foras danda illa principium quoddam inauguraret novi cursus potius quam veterem terminaret.

187. Populus Dei, per tempora procedens quae humanam constituunt historiam, tamquam communicator simul et receptor maxima fiducia / studioque flagranti iam in po- 656
sterum prospiciens ea contuetur, quae inita siderea aetas communicationis socialis plena manu promittit.

Hanc dc Instrumentis Communicationis Socialis Instrutionem Summus Pontifex Paulus Pp. VI in omnibus et singulis approbare atque auctoritate sua confirmare dignatus est, el promulgari iussit, ab omnibus ad quos spectat sedulo servandam. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Datum Romae, Die V *Mundiali Communicationis Socialis* 23 mensis *Mail anno* 1971.—Martinus J. O'Connor, Archlep. tit. Laodicenus In Syria, *Praeses.* Augustinus Ferrari-Tonlolo, Ep. tit. Tarasensis in Byzacena, *Pro-Praeses.* Andreas M. Deskur, α *Secretis.*

Adn. F. TIMMERMANS ind The Clergy Monthly 35 (1971 300-304: AOFMCap 87 (1971) 145.

3978

1971 MAI 27.-SC CULTUS DIVINI, RESCRIPTUM. PART.*

Facultas datur utendi in celebratione Missae paramentis sacris nova forma confectis

Rome, le 27 mal 1971

«I^nde a bien reçu votre contormément au nttméro de la

Missel romain (LE 38101. un vêtement sacerdotal ayant une forme très ample, avec l'étolc placée par-dessus: vêtement oui enveloppe tout le corps du célébrant ct qui remplace également l'nubc.

1. On peut estimer que ce projet est conforme aux principes généraux concernant les vêtements liturgiques, et fixés par le numéro 297 dc la Présentation générale du Missel romain. En Effet:

a) L'Importance donnée à l'étolc, portée par-dessus le vêtement, met bien en valeur le ministère hiérarchique du prêtre, qui consiste ù présider PAssemblée *in persona Christi* (cf. *Proem Iuni,* n. 4; *institutio,* n. 60) (LE 3810];

b) Ce vêtement assez ample pour envelopper tout le corps du célébrant, pourvu qu'il soit confectionné avec art et dans un beau tissu, sauvegarde le caractère sacré des objets liturgiques ct ajoute un élément de beauté.

2. Par conséquent, la S. Congrégation pour le Culte divin, considérant la variété des situations pastorales actuelles, autorise l'usage de ce vêtement aux conditions suivantes:

a) Pour la célébration ordinaire de la messe .surtout dans un lieu sacré, on continuera ù porter le vêtement liturgique traditionnel: amlct (lorsque c'est nécessaire pour bien couvrir le col), aube, étole et chasuble, conformément aux règles prescrites par la *Présentation générale du Missel romain* (n. 81 *a)* 298 et 299. Il convient, en effet, de veiller d'abord au maintien de cette prescription, sans pourtant refuser de répondre aux justes nécessités du temps présent.

b) Pour la concélébration, la *Présentation générale du Missel romain* (n. 161) a confirmé la faculté, accordée aux concélébrants, à l'exception du célébrant principal, de mettre la seule étole sur l'aube. On garde ainsi une certaine simplicité, tout en respectant la dignité ct le caractère sacré de l'action liturgique. Il convient que, dans ce cas, le célébrant principal porte le vêtement décrit cl-dessus, n. 2 *a).*

c) Le nouveau vêtement sacerdotal peut être utilisé dans In concélébration, pour les messes de groupes particuliers, les célébrations en dehors d'un lieu sacré ct dans les autres cas semblables où cette solution est à conseiller pour un motif de lieux ou de personnes.

d) En ce qui concerne la couleur, il est seulement exigé pour le nouveau vêtement que l'ètole soit de la couleur qui convient à la messe.

3. On notera que l'approbation d'un nouveau type de vêtement liturgique ne doit pas arrêter l'effort de recherche des artistes et des fabricants, en ce qui concerne tant la forme du vêtement sacré que la matière ct la couleur du tissu employé. à condition que cette recherche ait toujours le souci de répondre à la double exigence formulée par le numéro 297 de la *Présentation générale du Missel romain* et rappelée ci-dessus, n. 1 *a)* et *b)·,* mettre en valeur le ministère du célébrant, garantir le caractère sacré ct la beauté du vêtement liturgique.

Je saisis cette occasion pour vous prier d'agréer l'assurance de mon religieux dévouement. Arturo, Card. Tabera, *préfet.* Rome, le 27 mai 1971.

* PraosïdiCommissionis Conferontiae EpiscopalieGallfaede re liturgies. Prct. N. 1937/71: Doc. Cath. 69 (1972) 736; Notit. 9 (1973) 96-98.

3979

1971 IUN 8.–SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.*

De nullitate sententiae ex eo quod iudex functus FUERAT IN EADEM CAUSA MUNERE PROMOTORIS IUSTITIAE

Facti species. - Domina M. L., recurrens ac actrix in causa, libellum exhibuit Tribunali ecclesiastico primae instantiae, petens separationem ad tempus indeterminatum a marito, domino E. A., quocum matrimonium inierat canonicum.

Judex unicus primae instantiae, per sententiam diei 29 martii 1967, instantiam refecit separationis. Appellavit actrix ad Tribunal superius, cniod e propriis et peculiaribus normis procedit semper *collegialitcr* quodque per sententiam dici 30 oct. 1969 decisionem iudicis primae instantiae confirmavit.

Proposuit actrix querelam nullitalls adversus sententiam diei 30 oct. 1969 coram eodem Tribunali appellationis, quod tamen nullitatis reiccit querelam. Tunc facultatem obtinuit eadem actrix denuo proponendi querelam nullitatis contra sententiam alterius instantiae apud Supremum Tribunal Signaturae Apostolicae.

Fundatur pars recurrens in can. 1892 qui sententiam vitio insanabilis nullitatis laborare statuit, quando lata est in tribunali collegiall a non legitimo iudicum numero (cf. c. 1892, 1°), nam in casu judex J. J., unus c tribus iudlclbus qui Tribunal appellationis efformavit, munere functus fuerat Promotoris iustitiae in eadem causa et in eodem Tribunali; ideoque assumi non poterat in officium iudicis. quatenus hoc officium est incompatibile cum officio Promotoris iustitiae in una eademque causa.

In iure.—Incompatibilitas iuridica inter Promotorem iustitiae et indicem afficit directe officia, ct indirecte mediante officio, Ipsas personas; impeditque cumulationem *slmultaneam* utriusque *officii* in *eadem* persona, non vero designationem *successivam* eiusdem personae in *distincta* officia, nisi ius. In casibus particularibus, aliud statuaL

Una eademque persona nequit explere *simul* officium Promotoris iustitiae ct officium iudicis in eadem causa. Sed nullibi prohibetur *sub poena nullitatis* ut una eademque persona In una eademque causa fungatur, primo, officio Promotoris iustitiae, deponat deinde hoc officium et substituatur in eodem ab alia persona, et tandem assumatur in iudicem illius causae. Tunc enim officia ac personae Promotoris Iustitiae et judicis vere distincta manent, et vcrifIcatur tantum mera substitutio seu successio personarum in officiis distinctis.

Poterat quidem lus Inhabilem declarare ad officium iudicis eum qui functus fuerat in eadem causa officio Promotoris iustitiae; at lus canonicum nullibi hoc statuit. Iam vero, ex praescripto can. 1680 § 1, nulli Las actus tunc *tantum* habetur, cum in co deficiunt quae actum ipsum essentialiter constituunt, aut sollemnia seu conditiones desiderantur a sacris canonibus requisitae sub poena nullitatis (cf. etiam can. 11). Pars recurrens seu actrix allegat canonem 1613, qui tamen nullam clausulam irritantem vel inhabllitantem, expresse vel aequlvalcnter, continet.

Adest sane principium, In lure naturae fundatum, vi culus nemo potest esse simul pars et judex in eadem causa. At hoc principium intelligitur de cumulatlone *simultanea* utriusque figurae in una eademque persona et causa, non dc successiva designatione personae, quae fuerat pars in causa et iam cessaverat ab hac condicione, quando assumpta est in officium iudicis pro eadem causa. Tunc enim eadem persona non est *simul* eodemque tempore pars et judex.

Promotor Iustitiae, praeterea, nequit vocari nc retineri In iure canonico, ut pars simpliciter. «Est potius custos et vindex legis, promovens ac defendens lustitlam apud tribunalia, sed non constituit tribunal; immo potius partibus *assimilatur.* Nec tamen dicendum est prrs simpliciter; immo Codex numquam ipsum partem appellat, sed *a partibus accurate secernit,* quia non sistit in iudiclo ad defendendum intéressé personale, sed publicum bonum· (F. Roberti, *De proces.,* Romae 1956, p. 298). «Munus enim promotoris Iustitiae *officium publicum* est», ut declaravit ipsa Signatura Apostoiica *(Tergestina* d. 15 mart. 1921: .VAS 13 (1921) 271; *Leges Ecclesiae* n. 345 coi. 383. n. 2).

Neque invocari potest can. 1613 qui praecipit ut Judex cognoscendam ne suscipiat causam in qua nntea advocatum aut procuratorem egerit (c. 1613 § 1). Nam praescriptum hujus canonis minime secumfert nullltatem sententiae (cf. c. 11 et 1680); neque Promotor Iustitiae dfcl potest sensu proprio et stricto advocatus aut procurator in causa.

Negandum tamen non est valde expedire ut judex sese abstineat ab illa causa decidenda, in qua munere Promotoris justitiae functus est, nam partibus rideri potest aliquo modo suspectus ac voluti praeoccupatus circa meritum ipsius causae. Quare optima retinenda est norma non assumendi in officium Judicis cum qui prius functus est in eadem causa munere Promotoris iustitiae. Si vero dc facto assumatur in judicem et ipse non se abstineat, partes In causa, post cognituro nomen Judicis, possunt legitime proponere in quolibet momento ante sententiam, iuxta normas causarum incldcntallum. exceptionem suspicionis vel recusationis contra insum. Talis «exceptio suspicionis potest proponi n partibus vel a *procura·foribus* sine speciali mandato. At nisi proponatur, non sequitur nullitas actuum» (F. Roberti, *op. et ed. clt.,* p 427 n. 173).

In pacto.—Indubie constat dominum J. J. Interfuisse ut Promotorem justitiae tribunalis appellationis In hac separationis causa volumque dedisse die 12 apr. 1969 petitioni actricis contrarium. Dic vero 4 iunii 1969 Ipse dominus J.J. cessavit a munere Promotoris justitiae et assumptus est In officium judicis eiusdem tribunalis, dum alius sacerdos constituebatur Promotor justitiae.

Die 23 oct. 1969 dominus J.J. designatur Judex In hac causa separationis ut una cum altis iam constitutis judicibus procederet usque nd causae definitionem. Die 24 oct. 1969 Praeses collegii ludlcantls decrevit ut nomen novi judicis, domini nempe J.J., In hac causa «nuper designati, notum Hat *partibus* ut sl *quid opponendum* habeant. Intra triduum opponant» *(Ex Actis).*

Constat etiam hoc decretum nomenque nori judicis notlfIcatum fuisse die 27 eiusdem mensis et anni parti actrici ac recurrenti, culus Procurator peractam ct acceptam notiflcationern rite subsignavit. Hac eadem die, 27 oct. 1969. Pmr»es tribunalis notlficavil partibus tempus pro ferenda sententia d. 30 oct. 1969 assignatum esse.

Optimum sane consilium fuisset sl judex J.J. se abstinuisset a causa cognoscenda In qua votum, et quidem contrarium actrici, jam dederat ut Promotor justitiae; at de facto non se abstinuit, quin defectus nbstrnsionfs serum ferret nullitatem designationis cius et assumptionem in officium judicis Illius causae.

Pars actrix ac recurrens, quae certe sciebat novum Judicem functum fuisse munere Promotoris Justitiae in eadem causa, poterat legitime nrnnonerc exceptionem suspicionis vel recusationis contra judicem J.J., utpote iam praeoccupatum contra petitionem; at suam dé fncto exrrpttoncm. dum poterat. non proposuit, quin ex hac omissione sequatur nullitas sententiae.

Decisio.-In Congressu habito die 8 Iunii 1971 coram Eώo Cardinali Praefecto, proposita querela nullitatis a domina M. L., actrice In causa, interposita adversus sententiam Tribunalis appellationis diei 30 octobris 1969, decretum est: *Negative,* seu *sententiam Tribunalis appellationis diei* 30 *oct.* 1969 *nullitate non laborare.*

* Apoll. 44 0971) 572-575.

3980

1971 IUN 14.-SC CULTUS, NOTIF. AAS 63 (1971) 712-715

NOTIFICAtIO CIRCA USUM ET INITIUM OBLIGATIONIS NOVI Missaus Romani, Liturgus Horarum et Calendarii

Instructione «de Constitutione Apostolica Missale Romanum gradatlm nd effectum deducenda», nb hac Sacra Congregatione die 20 octobris 1969 edita, normae datae sunt, quibus peculiares casus et difficultates considerabantur circa usum novi Missalls Romani atque Confercntiis / Episcopalibus facultas tribuebatur vacationem legis protrahendi ad diem 20 novembres 1971

Statutum quoque fuit ab hac Sacra Congregatione, ut Calendarium generale et Calendaria particularia «ad interim» in usu retinerentur etiam durante hoc anno 1971 ».

His attentis, Sacra haec Congregatio pro Cultu Divino, approbante Summo Pontifice, quae sequuntur statuit normas de usu Missalls Romani, Llturglae Horarum et Calendarii instaurati nc solutionem proponit quarundam difficultatum circa ordinationem Calendarii pro annis 1972.

1. De *Missall Romano et de Llturgla Horarum.*

1. Missale Romanum et Lcctionarium Missae, ab hac Sacra Congregatione edita ». in celebrationibus, quae lingua latina peraguntur. Iam nunc adhiberi valent. Item Llturglae Horarum libri statim usurpari poterunt atque In lucem editi fuerint.

2. Conferentiae Episcopales curent, ut eorundem librorum liturgicorum interpretatio popularis atque editio quamprimum perficiantur.

Attamen, attentis peculiaribus difficultatibus in iisdem conficiendis, diem definiant, quo eaedem interpretationes ab ipsis approbatae et ab Apostolica Sede confirmatae, sive cx toto sive ex parte in usum recipi possint vel debeant.

A die nuo populares huiusmodi interpretationes. In celebrationes lingua vernacula peragendas assumi debebunt, tum iis etiam nui lingua latina uti pergunt, instaurata tantum Missae et Llturglae Horarum forma adhibenda erit.

3. Ils vero, qui ob provectam aetatem vel Infirmitatem graves experiuntur difficultates In novo Ordine Missalis Romani, Lecllonaril Missae vel IJturgiae Horarum servando, licet, de consensu sui Ordinarii ac tantummodo in celebratione sine populo facta. Missale Romanum luxta editionem typicam anni 1962. a decretis annorum 1963 et 1967 accommodatum ', vel Breviarium Romanum, quod antea ln usum
714 erat, sive ex toto sive ex pork retinere. /

4. Ad usum linguae quod attinet

a) Quoad *Missas cum populo* Conferentiae Episcopales lus habent decernendi de usu linguae vernaculae ln quavis Missae parte.

Ad Missam convcntualem monasteriorum quod attinet, servetur Ius particulare.

Ordinarii locorum, bono fideliam praeprimls spectato, videant. utrum, inducto usu linguae vernaculae, opportunum sll. ut in aliquibus eccleul», praecipue vero quo fideles diversi sermonis frequentius conveniunt, una aut plures Missae lingua latina celebrentur, praesertim cum cantu ». In Missis, quae lingua latina celebrantur, lectiones e Sacra Scriptura ct orationem universalem populari interpretatione proferre convenit, prae oculis Insuper habita condicione participantium, qui diversi sint sermonU.

b) In Missis line populo quivis sacerdos adhibere potest aut Unguam latinara aut Unguam vernaculam.

c) Liturgia Horarum sive a solo sive in communi sive In choro, de consensu Ordinarii. Ungua vernacula celebrari potest.

2. De Calendario.

5. Conferentiae Episcopales attento statu operis Interpretationis popularis Mlsssdh Romani ct Llturglae Horarum, diem statuant, quo Calendarium Romanum generale. Motu proprio Mçjteril *paschalis* die 14 februarii 1969 promulgatum, in sua dldooc In pruxim deduci debeat [LE 3717].

'Cfr. *A. A. S.* **6t (1969). PP· 749-753 ILE 37ML '»Cir. Λοἐ»/i«ἰὺ». *n* auii** *Natiilt** **6 (1770). p. X93 (LE yfl<5j· 'Cfr. D«r.** *CtUMvmM Eacbafyttwu,* **oortli W. .4.** *A. S. 0s* **(1970), p. 554 |LE jSy)?. Decr. OrJiw** *Uciionun, y>* **v?pU 1970.** *A. A. S.* **(1971). P· 7iç> (LE 3905]. •S.Cacer. Riumin Decr-Ner^** *eliia.* **37 üauarii 1965, A. A.S.57 (x03). pp. 40Λ (LE 3151 b** *InUndio al^ra* **ad exsecalioacm Constitutionis de Litanda recte ochaandAin, 4 tnaii 1967. 4. Λ, S. 59 (19^)· VP· 44*· 44Î [LE 5555 'Cfr. S Coc<r. Ritwsm, Initr. Maricam Sacram, 5 aurtn**

Usque dum opus Interpretationis perficiatur, eaedem Conro ncHeChm^KUM? ^5™' de Calendario servando nro cckbrattone Missae ct Llturglae Horarum, linguis sive latina sive vernacula. *

6. Qui Calendatio proprio utuntur, dum eiusdem Instauratio exspectatur, in iis, quae sunt propria servare debent Calendarium hucusque vigens, mutato gradu celebrationum iuxta normas universales de Calendario ct variationibus fact's in iis, quae cum praedictis normis non cohaerent, In reliquis normas a Conferentia Episcopali datas servaro tenentur.

Opus revisionis Calendariorum intra tempus ad Id praefinitum ab Instructione de Calendario · peragi debet./ 715

7. Anno 1972. Sollemnitas S. loscph, in dominicam quintam in Quadragesima incidit. Proinde sabbato anticipatur nempe die 18 martii ».

Ubi rationes pastorales id suadeant. Ordinarii locorum, Krniitterc poterunt, ut etiam Missae vespertinae, quae sabto 18 martii celebrantur, ad satisfaciendum praecepto dc Missa die dominica participanda, sint de S. loscph.

8. Anno 1973. ob occurrentium quarundam sollemnitatum. Calendarium ordinatur sequenti modo:

a) Die 24 *lanii,* dominica: *in Nailoitate S. loannls Baptistae,* Sollemnitas.

In locis, ubi sollemnitas SS.mi Corporis ct Sanguinis Christi ad hanc dominicam transfertur, sollemnitas S. loannls Baptistae die antecedenti. 23 Iunii, celebratur.

b) *die* 29 *iunii,* feria VI: Ss. *Petri et Pauli, Apost.,* Sollemnitas et SS.mi *Cordis lesu.* Sollemnitas.

Sollemnitas Ss. Petri et Pauli hac die celebratur ct sollemnitas SS.mi Coniis lesu ad dominicam sequentem transfertur. Ubi voro sollemnitas Ss. Petri et Pauli non est de praecepto servanda et gencratim ad dominicam sequentem transfertur, die 29 iunii Sollemnitas SS.mi Coniis lesu ct die 1 iulil Sollemnitas Ss. Petri ct Pauli celebrantur.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 14 Iunii 1971.—Arturus Card. Tadera. *Praef.* II. Bugnini, α *Secret*is.

1967. ». 4«. *Λ. Λ. S.* **S9 (1967). p. 3U [LE SMI1- * Cfr. S. Congr. pro Culto Diviso, Instructio** *De ca&Ozriu parixvLsnbus atgue Of/icwrum d Msssarum prvfinis* **94 iunii XQ70, n. 4, 4. 4. S. 63 (1970), p. 653 (LE SS76'. ' *Cfr. CMendarium* Nonnae nnivasales de anno litnrgico et de cakndjrio, n. 5. Typis Polyglottis Vaticanis. 1969, p. 13 [LE 37*3].**

Ada. ?. KL GY in La Maison- Dieu η. 107 (1971) 51-58.

3981

1971 IUN 26.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART*

De massae capitularis constitutione et distributione

Factorum et iuris delineatio.- Decreto did 1 iunii 1969. Episcopus Dioecesis X, ratione habita tum prioris decreti diei 14 augusti 1967 tum litterarum quas Sacra Congregatio pro Clericis die 28 novembris 1968 dedit, normas Capitulo Cathedral! impertiebat circa communis massae capitularis constitutionem eiusque Inter membra Capituli distributionem.

Adversus hoc decretum canonicus D. F. recursum, a suo Patrono postea completum, die 1 iulii 1969 apud Sectionem Alteram Signaturae Apostoiicae interposuit.

Die 7 Ialli 1970, in Congressu habito coram Emo Cardinali Praefecto, decretum est: *Recursum esse admittendum ad disceptationem* [LE 3881],

Termini autem controversiae sequentes die 7 octobris 1970 definiti sunt:

«1) *Quibusdam reditibus componatur massa capitularis in casu;*

2) *Quomodo distribuenda sit massa capitularis, firmo manente canone* 395, § 1 *C. I. C., inter Capitulares;*

3) *Quodnam in specie emolumentum debeatur, in casu, canonico qui munere fungatur etiam parochi, quique pro hoc munere quandam accipit retributionem ex Municipio* Z;

4) *Quaenam consectaria oriantur ex responsionibus ad praecedentia dubia etiam quod attinet ad causae expensas et honoraria patronorum.**

In ivre et in facto.—Ex documentis exhibitis In causa certo constat massam capitularem, in casu, componi cx omT7.ktlbU!l CBpltu!! Cathedralis. quorum maxima pars IW eX supplemento congruae Canonicorum et Officialium nec non Dignitatum.

W^îOtl,e'Vu· 'I?0d ln o,Pıı«'° Cathedrall, Inde nb sersatum est systema massae communis capitularis omnium redituum. Inter Dignitates et Offlri il^ ntmin rlni dbtribultB a, dodW Canoûfr!

dclle Dolle Pontificie 25 glugno 1855... Gll nltrl due tcrai della rendIta nettn A nsicgnnta prrbcndn a clascuna DignItft e Canonico uguahncntr...». illa autem statuta rite approbata, cum contra lus commune non sint, ncc legitime mutata »*nt, abrogata cllcl non possunt. Ipsa S. Congregatio pro Clericis ct Ordinarius loci expresse (frrInrant Capitulum Cathcdrale Illis veteribus statutis anni 1900 adhuc regi.

Attamen firmum permanet praescriptum canonis 39:> 5 1 respiciens nd tertiam redituum Capituli partem, quae in distributiones quotidianas convertenda sit.

Ratio quoque habenda est Decreti n S. Congregatione Concilii dlo 10 lull! 1925 (AAS, vol. XVII, n. 1925, pp. 381-383) [LE 005] emissi, quod nonnullis quaesitis nd rem pertinentibus respondet.

Ad primum nutem quaesitum respondetur supplementum congruae canonicalis subcase legi canonicae distributionum luxta can. 395.

Dubio «IV. An quota peculiariter assignata Dignitatibus et Officiis Immitti debeat in massam communem capltularcm, in casu», S. Congregatio responderi mandavit: «Ad IV. In Capitulis ubi viget systema praebendarum separatarum, ne*ffafinr,* in Capitulis vero ubi viget systema massae communis *affirmative·.* Hinc huiusmodi immissio fieri debet in Capitulo Cathedral! X, ubi certo viget systema massae communis.

Quaestio nutem «V. An ct qua proportione Dignitates ct Officia participare debeant de parte sibi peculiariter assignata qune sit immissa In massam communem capltularem In casu», responsum est: «Ad V. Non minori ea quantitate quam percipiebant ante assignationem supplementi congruae». Ex hoc claro patet minime statui ad Dignitates ct Officia spectare fus participandi de massa communi capitulari In proportione ad partem supplementi congruae sibi peculiariter assignatam.

Postremum dubio «VI. An nuota pars, peculiariter assignata Dignitatibus et Officiis, subsit legi canonicae distributionum ad tramitem can. 395, 1, 2, in casu», responsio facta est: •Ad VI. *Affirmative·.* Exinde autem deduci non potest quod cx massa communi distributiones Dignitatibus et Officialibus in quantitate maiore prae Canonicis fieri debeat.

Quid demum de causae expensis et Patronorum honorariis? Cum principalis quaestio agitata circa modum distributionis in Capitulo vertatur, cumque Ipsa sit quaestio potius Capituli ani singulorum Capitularium, etiamsi modus distributionis pitulum dividat in duas partes oppositas, expedit ut, pro lustitia et aequitate nec non pro amore pacis, illae expensae et honoraria cx massa communi Capituli solvantur. Nam quaestio solvenda Capituli est.

Decisio. - Emi Patres Cardinales, Membra Supremi Tribunalis Signaturae Apostoiicae, in sede eiusdem Tribunalis legitime congregati, die 26 iunii 1971, ad decidendam causam de qua supra, propositis dubiis responderunt:

Ad I: *Massa capitularis, in casu, omnibus componitur reditibus, directis ct indirectis —supplemento congruae non excluso—, qui Capitulo singulisqite eius Capitularibus obveniunt;*

Ad II: *Massa capitularis sic efformata distribuenda est aequaliter inter omnes et singulos Capitulares, firmo praescripto canonis* 395, § 1 *et responsione Sacrae Congregationis Concilii diei* 10 *iulii a.* 1925 [LE G65J;

Ad III: *standum esse iuri communi, statutis Capituli nec non eius praxi;*

Ad IV: *processuales expensas et Patronorum honoraria esse solvenda ex massa capitulari, in quam est immittenda pecunia, contra responsa ad nn. primum ct secundum, retenta a die* 1 *ianuarii a.* 1964, *aucta foenore legali.*

♦ **Apoll. 44 (1971) 622-825.**

3982

1971 IUN 27.—PAULUS VI, MOT. pr. AAS 63 (1971) 665-669

De Pontificia Commissione Bidlica ordinanda novae LEGES STATUUNTUR

PAULUS PP. VI

Sedula cura, crua Ecclesia altiorem in dies Scripturarum Sacrarurn intelligentiam consequi semper annisa est, ut filios suos divinis eloquiis indesinenter pasceret nostris praesertim temporibus palam ostenditur, cum Concilium Oecumenicum Vaticanum II praescripserit, ut ad impensius fovendam Christianam vitam amplissimae verbi Del divitiae largius uberiusque christifidelibus paterent.

Excellens magnitudo ac momentum huius officii, in quod Christi Sponsa hodie renovata diligentia incumbit, ab ea sane postulat, ut Sacrarum Litterarum studia omni ope promoveat. Qua dc causa eadem Oecumenlca Synodus haec opportune commonuit: *Exegctae autem catholici aliique Sacrae Theologiae cultores, coilatis sedulo viribus, operam dent oportet, ut sub vigilantia Sacri Magisterii aptis subsidiis divinas Litteras ita investigent atque proponant, ut quam plurimi divini verbi administri possint plebi Dei Scripturarum pabulum fructuose suppeditare *.*

At cum horum temporum eruditio progrediens quaestiones in hisce disciplinis proponat cotidie novas easque ad explicandum non faciles, Inde fit ut perarduum evadat munus lis concreditum, qui Sacris Litteris sint dediti; qui quidem, etsi opus habent haec studia excolere ratione ac via, quae cum recentloribus scientlficis pervestigatIonibus congruant, norunt tamen Deum non privato doctorum iudIclo, sed Ecclesiae suae Sacras commisisse Scripturas, quae proinde ad normam christlanae/traditionis et hermeneutleae semper Interpretandae erunt, sub tutela ct custodia Magisterii ecclesiastici[3]. 666

Consilio igitur permoti efficaciorc ratione sanae doctrinae progressum in re bibllca iuvandi et Scripturarum interpretationem a quavis opinionum temeritate servandi integram, necnon exegetarum et theologorum collaborationem cum Sancta Sede et ad invicem aptius coordinandi[4]; opportunum duximus curas cogitationesque Nostras peculiari modo conferre in Pontificiam Commissionem Biblicam, quae a Decessore Nostro Leone XIII per Apostolicas Litteras *Vigilantiae studiique,* die xxx Octobris anno MCMii datas, Idcirco instituta est, ut Sacrarum Litterarum studia recte proveheret. Commoda enim, quae hucusque in biblicorum studiorum tutelam atque incrementum ex huius Commissionis opere inde ab eius ortu profecta sunt, Nostram de eius utilitate ac momento persuasionem confirmant. Quo vero maiores usque fructus exinde Ecclesia capere possit, nihil aptius ac validius videtur esse Nobis, quam Pontificiam hanc Commissionem novis aptioribusque legibus ordinare; ita quidem ut, quod attinet ad agendi rationem, ad quaestiones proponendas atque tractandas, ad varia officia assignanda, ad numerum denique atque delectum cornm ex quibus Commissio coalescat, ipsa expeditius atque secundum auctas christlanae societatis necessitates opus suum exsequi pergat.

Itaque, omnibus mature perpensis, motu proprio ac Nostra Apostolica auctoritate novas leges de Pontificia Commissione Biblica ordinanda statuimus ac decernimus, quae sequuntur.

1. Commissio Biblica, quae pro suo munere pergit studia rei biblicae recte promovere atque auxiliatricem operam Magisterio Ecclesiae in Sacra Scriptura Interpretanda praestare, secundum novas normas recognoscitur eademque cum Sacra Congregatione pro Doctrina Fidei colligator. / 6e7

2. Munere Praesidis Commissionis Biblicae fungitur Cardinalis Praefectus Sacrae Congregationis pro Doctrina Fidei, qui adiuvari poterit a vices gerente, c membris Commissionis seligendo.

3. Commissio Bibllca constat ex scientiarum biblicarum cultoribus e variis scholis et Nationibus, qui scientia, prudentia et catholico sensu erga Ecclesiae Magisterium excellant.

4. Commissionis Biblicae Membra a Summo Pontifice, cuius iudieio proponuntur a Cardinali Praeside post consultationem Conferentiarum Episcopalium, ad quinquennium nominantur, quo expicto, confirmari possunt. Numerus autem Membrorum summam XX ne excedat.

5. Secretarius Commissionis Biblicae, proponente eiusdem Commissionis Praeside, a Summo Pontifice ad quinquennium nominatur et inter Consultores Sacrae Congregationis pro Doctrina Fidei adnumeratur. Expleto quinquennio, confirmari potest. Expedit autem, ut Cardinalis Praeses, quantum fleri possit, inter Membra Commissionis consultationem instituat, antequam nomina ad hoc munus aptorum Summo Pontifici subiciat.

6. Coetus Plenarius Commissionis Biblicae saltem semel in anno convocatur.

7. Si studium peculiarium quaestionum id exigat. Cardinalis Praeses speciales Subcommissloncs e Membris illius argumenti singulariter peritis Instituere potest, quae, studio expleto, a munere suo cessant. Subcommissloncs, annuente Praeside Commissionis, alios quoque peritos, ct. $1 casus ferat, et lain non catholicos, consulere possunt. Qui ad hanc consultationem vocnntur non fiunt Membra.

8. Commissionis Biblicae Membra etiam scripto consuli possunt, *f* 668

* *Ibid.,* **n. 23.**

' Cfr. Cone. VaL I, seis. III. cap. II, D/ rrrriWum/. Cone V>t. II. Comi. Dogm. *Dei* **PrrfatM. n. 12 (LE 3345]. âCfr. Conit Docta. fV» I'rrCw··. nn. 12 et 23.**

Cfr. Coast, dogm. *Dei Verbum,* **n. 33 [LE 3345]·**

9. Quaestiones et argumenta studio expendenda a Summo Pontifice aut a Praeside Commissionis designantur, proponentibus vel Sacra Congregatione pro Doctrina Fidei, vel Synodo Episcoporum, vel Confcrcntlis Episcopalibus, vel ip'sa Commissione Biblica suggerentibus eiusdem Membris, vel etiam catholicis Studiorum Universitatibus et Societatibus Biblicis, salvo praescripto n. 136 Constitutionis Apostollcae *Regimini Ecclesiae universae* [LE 3588].

10.Conclusiones, ad quas Commissio Biblica in Sessione Plenaria pervenerit, praeviis, si casus ferat, Commissionibus specialibus, Summo Pontifici snbicientur atque In Sacrae Congregationis pro Doctrina Fidei usum tradentur.

11.Commissionis Biblicae est studia perficere, necnon instructiones et decreta parare, quae a Sacra Congregatione pro Doctrina Fidei publici iuris fieri possunt, speciali mentione Commissionis Biblicae facta, approbante Summo Pontifice, nisi aliter Ipse Summus Pontifex in casibus particularibus statuerit.

12. Commissionis Biblicae cura erit necessitudines fovere cum variis blblicorum studiorum Institutis sive catholicis sive non catholicis.

13. Eadem Commissio consuli debet, antequam novae de rebus biblicis normae edantur.

14. Commissio Biblica pergit, donec aliter provideatur, gradus academkos in re biblica conferre, secundum speciales normas opportune recognoscendas.

15.Membra Commissionis Biblicae in rebus Commissionis tractandis secretum, secundum Illarum naturam et momentum, religiose servabant, normis obsequendo quae
669 circa idem secretum vigent. /

Quaecumque a Nobis hisce Litteris motu proprio datis decreta sunt, ea omnia firma ac rata esse iubemus suosque integros effectus obtinere a die vni mensis Iulii huius anni, contrariis quibuslibet non obstantibus, etiam speciali mentione dignis.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die xxvn mensis Iunii, anno mcmlxxj, Pontificatus Nostri nono.—Paulus Pp. VI.

Adn. A. L DLEGUEZ in Sal tem· 60 (1972) 702-TC6.

3983

1971 IUN 29.-PAULUS VI, EXHORT. AAS 63 (1971) 497-526

Adhortatio Apostolica uniuscuiusque religiosae familiae in catholico orbe sodalibus:

De **RELIGIOSA VITA SECUNDUM CONdUI ÛECUMENICI** Vaticani **II** renovanda praeceptiones

PAULUS PP. VI

Dilecti in Christo /illi et filiae,
Salutem et *ApostoUcam Bcnedidionern*

1. Evangelic* testllicatio vitae religiosae oculis hominum aperte manifestat primas partes Dei amori tributas ac quidem tali cum vehementia, pro qua gratiae Spiritui Sancto agantur oporteat. Animo simplici —ut Joannes XXIII, Decessor Noster rec. mem., fecit sub CondhToecumenicl Vaticanl Π celebrationem 1— vobis enuntiaro velimus, quantam spem in Nobis excitet, perinde atque in cunctis Pastoribus ct fidelibus Ecclesiae? spiritualis V magnanimitas Illorum, qui, sive viri sive mulieres. Domino vitam suam consecrarunt, consiliorum cvangcllcorum spiritum et usum servantes. Optamus etiam vos luvard, ut, doctrinae Concilii Vaticani II Inhaerentes, iter Christi sec-
496 tatarum, a vobis susceptum, pergatis. /

2. Quod quidem agentes, eo consilio ducimur, ut inquietudini, incerto animorum statui, inconstantiae occurramna, quae nonnulli ostendunt, et ut eos pariter confirmemus, qui veram expetunt vitae religiosae renovationem. Quaedam enim mutationes, audacius et ad arbitrium inductae, nimia diffidentia praeteriti temporis, etiamsi hoc sapientiam vlgoromquv traditionum ccclesiallum testetur. habitus mentis plus aequo eo contendens, ut quis ad magnas immutationes, quibus actus nostra concutitur, festinantius sese conformet: haec omnia nonnullos fortasse moverunt, ut peculiares vitae religiosae formas existimarent caducas. Nonne quidam eo sunt progressi, ut contra ius fasque ad Concilium provocarent, id intendentes, ut illam quoad ipsum cius principium in controversiam adducerent? \crumtamen constat omnino Concilium huic *peculiari dono* locum singularem in vita Ecclesiae tribuisse, quatenus Illi, qui Id acceperunt, eius ope magis conformantur *ad genus vitae virginalis et pauperis, quod sibi elegit Christus Dominus, quodque Mater cius Virgo amplexa est* s. Concilium Êraeterea vias ostendit, quibus idem donum secundum Vangelii praeceptiones renovaretur3.

3. Traditio autem Ecclesiae —numquid In memoriam id redigere oportet?— ab ipsis suis initiis, hanc eximiam perhibet testificationem constantis Deum quaerendi studii, amoris unici et indivisi erga Christum, ardoris Regni cius incrementis absolutissime se devovendi. Hoc quidem dempto signo visu manifesto, periculum est, ne ipsa caritas, qua Ecclesia universa vegetatur, frigescat, minibills ille vulgarique opinioni contrarius hebescat nuntius salvificas Evangelli, *sal* fidei in mundo evanescat, qui hac aetate ad saeculares accedit condiciones.

Spiritus Sanctus a primis saeculis, praeter martyres Chri-/ 499
stum heroum in modum confitentes, discipulorum ct virginum nec non eremitarum mirandam fortitudinem excitavit. Quod quidem fuit iam quaedam adumbratio vitae religiosae, quae magis in dies adducebatur, ut progressione quadam efflorescceret ac diversis distingueretur formis vitae communis aut solitariae, ut instanti Christi invitationi responderetur. *Nemo est, qui reliquit domum aut uxorem aut fratres aut parentes aut /ilios propter Regnum Dei, et non recipiat multo plura in hoc tempore et in saeculo venturo vitam aeternam* 4.

Quis audeat affirmare eiusmodi invitamento non amplius eandem vim atque vigorem inesse, Ecclesiam carere posse praestantissimis elusmodi testibus Christi amoris naturam transcendentis, vel mundum sine sui detrimento pati posse haec lumina exstingui, quae Regnum Dei annuntiant ea cum libertate, quae non obstruatur impedimentis et cotidie a mille filiis eius filiabusque vivendo exprimatur?

4. Dilecti filii et filiae, qui, consilia evangelica perficientes, liberius Christum sectari ac pressius imitari voluistis —tota vita Deo devota per peculiarem consecrationem, quae in baptismal! consecratione ut in radice fundatur eamque plenius manifestat— utinam mente complectamini egregiam existimationem ac dilectionis affectum, quo vos in nomine Christi lesu prosequimur! Carissimis Fratribus in episcopatu vos commendamus, qui una cum presbyteris, suis in sacerdotio cooperatoribus, conscientiae officium circa vitam religiosam percipiunt. Omnes etiam laicos, quibus *proprie, etsi non exclusive, saecularia officia et navitates competunt* 5, rogamus, ut intellegant, quam valide a vobis impellantur, ut eam exquirant sanctitatem, ad quam et ipsi baptismo suo in Christo vocantur in gloriam Patris! ·. /
500

5. Non paucas res externas, a Conditoribus Ordinum et Congregationum religiosarum mandatas, his ipsis temporibus obsoletas esse procul dubio apparet. Nonnullae, saeculorum decursu coacervatae, quibus vita religiosa onerata est atque obriguit, alleventur oportet. Sunt quidem efficiendae accommodationes, novae possunt, probante Ecclesia, formae inquiri atque induci. Hoc ipsum est propositum, quod plures iam annos maior Institutorum religiosorum pars alacriter persequitur, novi generis constitutionibus et regulis—Interdum audentius— experimenti causa invectis. Hoc quippe compertum habemus hosque renovationis conatus, a Concilio expetitos 7, diligenter attendimus.

6. Quomodo vero in hac ipsa dynamica progrediente incitatione, in qua semper periculumest. ne spiritus sacculi cunx actione Spiritus Sancti admisceatur, vobis opitulemur, ut recte, quemadmodum necesse est, res discernatis? ■Juomodo id, quod est essentiale, in tuto collocetur aut assequendo obtineatur? Quomodo in proprium usum convertatur experientia aetatum praeteritarum ct id, quod cogllalum· ul haec evangeUcae vitae

1 »d antv*r>» 'xln» r^lbofeti wv tsnrmwlet tl McrA. virgine* *II* vwinww». *A,* Λ. S. 54 PP· χοβ·5»'·

PP 4VW [LE yjij. » V: *s· 57 (1965), 4- 4.S. jS hy&L pp. 757 ‘ ‹^AtAe lùv/mxz Sanriaztatfo wev.1Ur.bu1. InsU. itewwKmu /4? Λ°'YT* P7› ct In»ti- *A. A.* S. Cx (1969!, pp. 1<e ,,

em

Pro singulari munere ct officio, quod Deus Nobis in Ecclesia sua Imposuit —ex co enim *fratres Nostros conflrmemus* oportet vos pro parte Nostra adigere volumus, ut securioribus animis et laetiore cum fiducia in via procedatis, quam elegistis. In *perfectae caritatis prosecutione9,* qua vestra regitur vita, quo alio modo vos geratis oportet nisi eo, quo parati sitis penitus obsequi Spiritui Sancto, qui, in Ecclesia agens, In libertatem filiorum Dei vos vocat? 10. /

501

7, Dilecti filii et filiae, invitamento Spiritus Sancti libere respondentes, Christum sequi statuistis, eidem vos prorsus devoventes. Consilia cvangelica castitatis Deo consecratae, paupertatis, oboedientiae iam leges vitae vestrae evaserunt. lamvero, quemadmodum Concilium monet, ipsa... *auctoritas Ecclesiae, diice Spiritu Sancto, ea interpretari, eorum praxim moderari et etiam stabiles inde vivendi formas constituere curavit*ll. Ita vero ca agnoscit et authenticum reddit vitae genus, quod professione consiliorum evangellcorum efficitur. *Per vola aut alia sacra ligamina, votis propria sua ratione assimilata, quibus christifideiis ad tria praedicta consilia euangelica se obligat, Deo summe dilecto totaliter mancipatur... Per baptismum quidem mortuus est peccato, et Deo sacratus; ut autem gratiae baptismatis uberiorem fructum percipere queat, consiliorum euangelicorum professione in Ecclesia liberari intendit ab impedimentis, quae ipsum a caritatis fervore et divini cultus perfectione retrahere possent, et divino obsequio intimius consecratur. Tanto autem perfectior erit consecratio, quo per firmiora et stabiliora vincula magis repraesentatur Christo cum sponsa Ecclesia indissolubili vinculo coniunctus ia.*

Haec doctrina Concilii in claro lumine ponit huius doni magnitudinem, quod ipsi dare libere decrevistis, quodque —simile doni a Christo Ecclesiae suae impertiti— perinde ac hoc, absolutissimum est et irrevocabile. Propter ipsum Regnum caelorum Christo magnanimiter et sine ulla exceptione devovistis vires amandi, possidendi cupiditatem, liberam facultatem propriam vitam disponendi, quae tam praeclara sunt homini bona. Huiusrnodi vestra est consecratio, quae in Ecclesia et per eius peragitur ministerium

- sive eorum, qui illius / gerunt personam quique professionem religiosam accipiunt, sive communitatis Christianae, quae amanter agnoscit, excipit, fovet, circumdat eos, qui in cius gremio se ipsos impendunt quasi vivum signum, *quod omnia Ecclesiae membra ad officia vocationis Christianae impigre adimplenda efficaciter attrahere potest ac debet... siquidem status religiosus bona caelestia iam in hoc saeculo praesentia omnibus credentibus manifestat 13.*

8. Aliqui ex vobis ad vitam contemplativam, quae dicitur, sunt vocati. Vis alliciens, cui nequit resisti, vos trahit ad Dominum. A Deo apprehensi, eius actioni potentlsslmae vos permittitis, qua ad eum elevamini ct transformamini in ipsum, dum eadem ad illam componimini aeternam contemplationem, quae communis est vocatio nostra. Quomodo fiet, ut in hac progrediamini via et gratiam, quae vos animat, fideliter custodiatis, nisi tota anima et vita vestra, dynamlca vi, culus impulsus est amor, permoti, huic obsequimini invitamento, quod stabili modo in Deum vos dirigit? Itaque aliam quamvis actionem proxime vobis utique exsequendam —cuius generis sunt necessitudines cum fratribus, opus gratuitum vel quaestuosum, necessaria animi remissio hisque similia— testimonium existimate intimae cum Deo conlunctionis, quod el reddatis, ut vobis Illam tribuat intentionis puritatem, in unum omnia redigentem, tam necessariam, ut ei quis iungatur tempore orationis. Sic operam ad Regnum Dei dilatandum conferetis ipso vitae vestrae testimonio atque *arcana fecunditate apostolica u.*

9. Alii autem apostolatui sunt addicti ac quidem eius officio praecipue eo pertinenti, ut illis annuntient divinum verbum, quos Deus ipsis obviam mittit, eosdemque ad fldem perducant. Eiusmodi gratia familiarem cum Deo consuetudlnem postulat, / qua fulti nuntium Verbi Incarnati i>rodcre possitis, sermone quidem usi, quem homines intclegere queant. Quantopere ergo necessc est, ut tota vita vestra consortes vos reddat eius passionum, mortis ct gloriae! 1S.

003

10. Quodsl vocatione vestra ad alias partes in hominum servitio obeundas adducimini —cuius modi sunt vita pastoralis, sacrae missiones, institutio scholastica, caritatis opera hisque similia— nonne ardor animi, quo Deo adhaereatis, ca munera fecunda imprimis efficiet ac quidem pro ratione huius cum Deo conlunctionis, quae fit *in absconditoˆ* le. Si Concilii doctrinam fideliter cupimus servare, nonne *cuiuslibet instituti sodales, Deum prae omnibus et unice quaerentes, contemplationem, qua* cz *mente el corde adhaereant, cum amore apostollco, quo operis Redemptionis adsociari Regnumque Dei dilalare nitantur, coniunganl oportet?*

11. Solum hoc modo animos hominum ad veritatem amoremque divinum amplectendum erigere poteritis secundum charisma Fundatorum vestrorum, quos Deus in Ecclesia sua excitavit. Concilium non aliter religiosis utriusque sexus officium lure merito inculcat fideliter servandi spiritum eorum Conditorum horumque proposita cvangelica et exempla sanctitatis; quod unum e principiis agnoscere debent renovationis nunc perficiendae atque unam e rationibus certissimis operis, quod unumquodque Institutum aggrediatur oporteat 18. Re enim vera charisma vitae religiosae, nedum impulsus quidam sit exortus *ex sanguinibus uel ex voluntate carnis 19* aut ex habitu mentis, / qui *huic saeculo conformatur* 10, fructus est Spiritus Sancti, in Ecclesia semper operantis.

504

12. Hinc profecto unaquaeque Familia religiosa propriam dynamicam vim hauriet, siquidem vocatio divina, licet secundum mutabilia locorum ac temporum adiuncta renovetur et distinguatur, semper tamen constantem quendam cursum exposcit. Ardor animi, ei congruens, in ipsa hominis vita quasdam primarias praeclpuasque aperit vias, quae eligantur. Fidelitas autem iis rebus servata, quae per hasce vias postulantur, tamquam obrussa est authenticae naturae, qua vita religiosa commendetur. Ne hoc oblivisca mur: quodlibct institutum humanum quasi illi morbo est obtectum, quo articuli durescunt, atque periculo vanae cuiusdam observantiae urgetur. Extema enim legum diligentia ad praestantiam alicuius vitae eiusque constantem rationem in agendo tuendam per se non sufficit. Qua de causa eiusmodi formae externae sine intermissione vivificentur oportet interna hac animi contentione, sine qua illae nimium onus conlestim efficerentur.

In hac varietate formarum, quae unicuique Instituto Indolem propriam tribuunt et in plenitudine gratiae Christi nituntur, pro summa vitae religiosae regula et norma certissima habenda est sequela Christi secundum Evangelli doctrinam. Nonne huius studio per sacculorum cursum factum est, ut vita casta, pauper, oboedientiae dedita postularetur?

II

13. Unus amor In Deum —id repetere oportet— hominis permovet modo maximum habente momentum ad castitatem amplectendam. Qui amor caritatem fraternam tam Imperiose deposcit, ut religiosus alttore ratione in r . Christi corde cum / aequalibus vivat. Hac servata condicione, donum sui ipsius, quo quis Deo altisone se devovet, fons erit pacis tranquillae. Nequaquam aespecto amore humano et matrimonio —nonne hoc, secundum fidem, imago est et consortium unitatis amore effectae, qua Christus Ecclesiae fungitur? 15— castitas Deo consecrata hanc unitatem propius revocat illamquc perficit sui ipsius superationem, ad quam omnis amor humanus contendat oportet. Hac ipsa Igitur aetate, qua ls ut alias numquam *erotismo vastatore* 13 infestatur, castitas nunc cum maxime comprehendi debet et in vitae usu coli animo recto atque magnanimo. Castitas, virtus prorsus *positiva,* dilectionem testatur, qua ceteris Deus praefertur, ac modo praeclarissimo ct absolutissimo significat mysterium conlunctionis Corporis mystici cum eius Capite necnon Sponsae cum Sponso eiusaeterno. Ea denique hominem afficit, transformât, pervadit ad intima animi cius penetralia pertingens, per arcanam quondam similitudinem cum Christo.

14. Nccesse igitur habetis, dilecti filii et filiae. Christianae disciplinae spirituali castitatis Deo consecratae totam restituere efficaciam. Haec virtus enim, cum In vitae utu propter Rcgnurn caelorum reapse servatur, cor hominis

Phil. **3, xo-ir. "Cf. .W/. 6, 6. " Cf Cone. Vat II. Dw** *Pc^tedM* **5:** *A.* **.4. 5 58 (1966). p. 705 (LE 3333] "Cf Cone. Vit. II. Coast** *Lut^en zenltum,* **4$: .4.** *A. S.* **$7 (iw)· PP 31-3« fLE UUj Dect** *earù^ù,* **ab:** *A. A. S.* **$3 (19*6). P· Zoj (LE 3333]. ,eCL !♦ «. 13 "Ct** *Rc*»* **12.** *2.* **11 Cf. /** *12,* **îî-30.**

·' Cf. Cone. Vst II. ConM. p»it. *ti* **if/s. <5 .4.** *A. S* **'*(196·). ΓP 1067-1069 (LE 3366]; cf FM. s. aj et 31.**

'•Cf. Allocnlio ad v. d. «Equipes Xeuv-Dame· e variie nationibus, habita dk 4 metuds Ma II, **inno ı?7v n. < .4. .<. S. (X97O). P· 4>9-**

liberat atque sic *tamquam signum et stimulus caritatis,* ac *quidem peculiaris /ons spiritualis fecunditatis in mundo* evadit Quamvis ab hoc non semper agnoscatur, ea nihilominus in mundo mysticam suam exserit efficientiam.

15. Ad nos autem quod attinet, animi nostri sententia firma et certa maneat oportet: nempe praestantiam ac fecunditatem castimoniae, propter Dei amorem in caelibatu
506 religioso servatae, / in verbo Dei, in doctrina Christi, in vita Matris eius Virginis, necnon in traditione apostolica, ab Ecclesia constanter asseverata, ut in fundamento postremum Inniti. Agitur enim de dono pretioso, quod Pater quibusdam largitur. Quod quidem fragile et facile vulnerari cum sit ob humanam infirmitatem, contradictioni rationis purae est obnoxium atque, ex parte, ab iis nequit comprehendi, quibus luce Verbi Incarnati non sit revelatum, quomodo is, *qui perdiderit animam suam* propter Ipsum, *inveniat eam*

16. Casti qua Christi sectatores, pauperem etiam vitam ad cius exemplum intenditis degere quoad usum bonorum huius mundi, quae cotidianae sustentationi vestrae sunt necessaria. Ceterum hac de re aequales nostri peculiariter vos urgent interrogando, Institutis religiosis magni ponderis munus sine dubio est Implendum In operibus misericordiae, auxilii aerumnosis praebendi, lustItiae socialis: quo In ministerio versantia, haec Instituta semper oportet ea attendant, quae Evangelium postulat, eo consilio ut praesentibus necessitatibus sese accommodent.

17. *Clamorem pauperum* ’·, qui numquam fuit Instantlor, edi auditis ab lis, qui ipsi sunt indigentes et qui coniunctim miseria premuntur. Nonne ut invocationi eorum, Dei nempe filiorum quasi quodam iure praecipuo fruentium, obsecundaret, Christus venit ’’, eo progressus, ut par fieret cum Illis? *·. In mundo, qui maxime progreditur, hae, quae permanent, multitudines et hi singuli homines miserabiles *mentis et habitudinis conversionem* w vehementi monitione deposcunt, quae ad vos potissimum pertinet,
507 qui Christum propius in terrena eius / condicione exinanitionis sequimini30. Quod invitamentum In animis vestris —ut Nos minime ignoramus— resonat tam incitate acriterque, ut nonnulli ex vobis etiam ad actionem violentam interdum sollicitentur. Sed, ut Christi discipuli, quomodo viam ingrediamini aliam ab eu, qua ipse incessit? Haec enim, quemadmodum nostis, non est politica quaedam aut temporalis opinio ac navitas, sed hortatio ad cordis conversionem, ad liberationem a quovis impedimento terreno, ad amorem.

18. Quomodo ergo clamori pauperum In vita vestra respondebitis? Is vobis imprimis interdicat oportet, ne respectu cuiusvis Iniustltlae socialis medium quiddam teneatis. Idem praeterea officio vos obstringit hominum conscientiam exsuscitandi, gravissimo casu miseriae ac postulationibus lustltiae socialis, quam Evangelium et Ecclesia docent, prae oculis habitis. Aliquos ex vobis ille clamor movet, ut pauperes in Ipsa condicione eorum contingatis acerbosquc eorundem participetis angores. Rursus non pauca e vestris Institutis vocat ad certa quaedam opera sua ita convertenda, ut pauperibus prosint; quod quidem a multis iam est generose peractum. Hie demum bonorum usum vobis imponit, terminis earum rerum circumscriptum. quae functione munerum, vobis implendorum. exiguntur. Oportet, ut in cotidiana vita vestra documenta, etiam externa, detis germanae paupertatis.29

19. Quod vero testimonium perhibet religiosus, qui studio sui commodi se trahi patiatur cuique omnino consentaneum esse videatur, ut, sine ullo discrimine ac moderatione. slbl sumat, quidquid el proponatur, ldque In humana vitae cultu atque In mundo, qui mirando prorsus cursu Incrementorum materialium paene infinitorum denotantur? Cum Igitur multi maiore in periculo versentur, quo
503 contingit, ut Illecebra ac / securitate possessionis, scientiae, potestatis irretiantur, Del invitamentum In summo velutl fastigio conscientiae Christianae vos collocat, quatenus homines moneatis oportet veram et absolutam eorum progressionem In eo positam esse, ut vocationi suae respondeant. qua non secus *atque fitii vitam Dei viventis, omnium ^ominum Patris, participent ’’.*

20. Pariter querimoniam percipitis tot vitarum humanarum, quae quasi in turbine implacabili volutantur labo-

M Cf. Coar. Vat. II, Coa«t. do^m. Luwun 41: Λ. Λ. S. 57 (1963), p. 45 (LF 3333MCL MI. 10. 39*. 16. 3V, Me. 8. 35; *Lc.* 9, 14: *Io.* ta, 25. ••Cf Pi. 9. »3i 34, 38; Pr.iî, tj. ••CL *Le* 4.18; 6, 20. ·· CL .Ml. 3$, 35 40. ’*Czmr. Vat. II, Const, past *d ifvt,* 63: A. *A.* S. 38 (1966), p 1085 |LB 3366]. ’’Cf. MI. 19. «R » Cm. 8, 9. ·· Pmu VI, Utt Eacyd. *Pro[runa,* >v. .4 .4 S. 59 (1967) p »(Λ (LB 3346]-

ris ad quaestum facelndum. lucri ad voluptates comparandas, rerum, quae consumuntur, ct quae viclsslm virium contentionem interdum inhumanam imponunt. Una igitur e primanis rationibus paupertatis vestrae erit testificatio sensus humani labori proprii, qui cum animi libertate geratur atque naturae suae restituatur. ex qua est subsidium ad vitam sustentandam atque servitium. Nonne Concilium peropportune edixit vos necessario obnoxios esse *communi legi laboris?**. Hoc ergo est officium, quo devincimini: vitae vestrae et fratrum aut sororum est vobis consulendum atque pauperes relevandi labore vestro. Sed non licet actionem vestram adversari vocationi variorum Institutorum vestrorum» ac labores ex more inferre» qui elusmodi sint, ut pro peculiaribus muneribus, eorundem propriis, substituantur; ita enim necessario flet, ut vos quodammodo ad saecularem vitae rationem ineundam, cum vitae religiosae detrimento, perducamini. Estote igitur de spiritu solliciti, qui vos movet; profecto quod naufragium pateremini, si solum merccde e profanis negotiis percepta vos commendari putaretis!

21. Necessitas, tam firmiter hodie asseverata, fraternae consortionis vim evangelicam suam retineat oportet. Ut In *Doctrina Duodecim Apostolorum* scriptum est: ... *si in immortalibus consortes estis, quanto magis in mortalibus*! 33.* Paupertas, / quae vivendo reapse ad usum transfertur, prout 509 bona, mercede non excepta, in commune congeruntur, spiritualem communionem, qua coniungimini, testatur; ea veluti vehemens est hortatio, quae omnibus divitibus adhibetur, ct levationem quoque fratribus vestris ct sororibus affert, qui inopia vexantur. Studium, quo unusquisque legitime fertur, officia in se recipiendi, non propriis reditibus fruendo, sed communia bona fraterno animo participando manifestatur. Formae autem paupertatis singulorum et cuiusque Communitatis e natura Instituti et oboedientiae forma pendent, quae ibi servatur; ita, secundum peculiarem cuiusvis vocationem, indoles sublectionis, quae in omni inest paupertate, ad effectum adducitur.

22. Quemadmodum vos, dilecti filii et filiae, compertum habetis, hodiernae hominum consortionis necessitates, sl eas cum Christo conluncti experimini, paupertatem vestram magis urgent et perfectiorem reddunt. Quamquam ratio habenda est, ut patet, hominum, inter quos degitis, ut modum vitae vestrae iis aptetis, tamen paupertatem vestram non licet tantum ac simpliciter conformari ad eorum consortionem. Vis enim testificandi ei obvenit, ex magnanima obtemperatione praecepto evangelico —dum plena cum fidelitate vocationi vestrae inhaeretis— non solum e quodam studio paupertatem ostendendi, quod nimis leve ac fluxum esse potest. Attamen vitandae sunt externae vitae rationes, quae cultum iusto mundiorem ac vanitatem redoleant. Quibusdam in rerum adiunctis —Id agnoscimus quidem— probari potest formam vestis religiosae deponi; tamen silentio praeterire nequimus, quantopere conveniat, ut habitus religiosorum rcligiosarumque sit, quemadmodum Concilium voluit, signum consecrationis eorum’’, atque a formis aperte saecularibus quadamtenus distinguatur.

23. Nonne eadem fidelitas vestram professionem oboedientiae inspirat in lumine fidei et secundum ipsam vim impellentem / caritatis Christi? Hac quippe professione voluntatem vestram integre immolatis atque certius et tutius in eius consilium salvificum penetratis. Exemplum Christi secuti, qui venit, ut faceret voluntatem Patris, et cum eo *el fratribus ministravit,* vos *Ecclesiae servitio* atque fratrum *arctius devincimini*3S.

24. Evangellca Illa appetitio fraternitatis a Concilio slficanter est expressa, siquidem Ecclesia se esse *Populum* i definivit, in quo Hlerarchia membris Christi, eadem caritate inter se consociatis, deservitIn statu religioso» perinde ac tota In Ecclesia, Idem mysterium paschale Christi yivendo colitur. Altlssimus oboedientiae sensus plenitudine huius mysterii mortis et resurrectionis declaratur, in quo supematuralls sors hominis egregie prorsusque perficitur; etenim homo sacrificio, dolore, morte ad veram vitam accedit.

Auctoritatem igitur inter fratres vestros exercere idem est ac lisdem ministrare37 exemplo eius, qui *dedit animam suam redemptionem pro mullis**.

25. Auctoritas ergo et oboedientia, bono communi ser-

*3= *A. A.S.* 58 (1966). p. -OS

·· cÆ . £ t rT’îk1?/-/Λ.-’ (,q66)· p-7ta·

40(391.8-9. M CL Coae Vat r5 8; *Hehr.* 5, 8; to. 7·. P». * 4. S 57 1x965k pp. 5-36 [LE l ^PP Ï’ΠI: ••ML2o,iS;cl.PW.;,8 k «. *lo.* IJ, 14.

vlcntcs, tamquam duae rationes complentes eiusdem actus participandi Christi oblationem exercentur: ii, qui auctoritate praediti agunt, oportet in (ratribus consilio Patris, amoris pleno, obsecundent; religiosi autem, eorum praeceptionibus obtemperantes, exemplum Magistri nostri sequuntur[3]· atque operi salutis sociantur. Itaque auctoritas cl cuiusque libertas nedum inter se repugnent, in voluntate Dei implenda una simul procedunt, quae fraterno
5ti more exquiratur per colloquium, fiducia / nixum, inter superiorem eiusque fratrem, cum dc re personali agitur, aut per consensionem Indolis generalis, cum res ad totam spectat Communitatem. In hac vestigatione religiosi abstineant tum nimia animorum concitatione, tum sollicitudine efficiendi, ut vis attractive opinionum, quae in dies ventilantur, praevaleat altissimo sensui vitae religiosae. Unusquisque, praesertim vero superiores ct quotquot inter fratres suos aut sorores munera gerunt, officio tenentur refovendi In Communitatibus fidei certitudinem, qua hae regantur oportet. Vestigationi enim illi propositum est, ut elusmodi certitudo penitius percipiatur atque in vitae cotidianae usum transferatur secundum temporis necessitatem, nullatenus tamen ut ea in controversiam adducatur. Hoc opus communis perscrutationis finiendum est, si casus fert, indicio ac voluntate superiorum, quorum praesentia, ut talis agnita, cuivis Communitati est prorsus necessaria.

26. Hodiernae condiciones vitae momentum habent, ut liquet, ad modum, quo oboedientiam exercetis. Multi enim ex vobis partem operum suorum extra domos religiosas exsequuntur atque munera obeunt, ad quae propter peculiarem peritiam sunt apti. Alii vero inducuntur, ut coetibus, certo cuidam operi addictis atque propriae moderationi obnoxiis, se socient. Nonne periculum, quod in eusmodl imminet rerum adiunctis, suadet, ut sensus oboedientiae confirmetur ac diligentius excolatur? Ut autem hoc veram afferat utilitatem, nonnullae condiciones serventur oportet. Explorandum est enim imprimis, num opus susceptum cum Instituti vocatione congruat. Convenit etiam utramque provinciam accurate definire. Potissimum vero ab actione externa transeundum est ad ea, quae vita postulat communis; qua in re curae sit, ut In tuto ponatur plena efficacitas illorum veluti elementorum vitae religiosae, quae proprie vereque dicitur. Est enim unum
e praecipuis, quibus superiores obstringuntur, officiis, eo
512 pertinens, ut fratribus aut / sororibus in religione illae provideantur condiciones, quae ad eorum vitam spiritualem sunt necessariae. Quomodo autem Id agere possunt, nisi tota Communitas fidenter cooperetur?

27. Hoc etiam addere libet: quo magis muneris vestri partes obitis, eo magis necessarium est, ut donum vestri, quoad plenam eius significationem, renovetis. Dominus cuique praecipit, ut *perdat animam suam,* si vult post eum venire[40]. Hoc praescriptum observabitis, si normas superiorum vestrorum accipietis quasi praesidium professionis vestrae religiosae, quae est *plena propriae voluntatis dedicatio vetuli sacrificium sui Deo oblatum*[41]. Oboedientia Christiana est absoluta omnisque condicionis nescia obtemperatio divinae voluntati. Verumtamen vestra oboedientia est restrictior, quia per eam vos Deo specialiter dedidistis, atque vestra eligendi facultas officiis per vos susceptis quasi finibus continetur. Vestra autem condicio, in qua nunc versamini, originem ducit ab actu integro libertatis vestrae; quapropter eum oportet semper vividiorem reddatis sive ipso Inceptu vestro sive assensu, quem praeceptionibus superiorum praebetis. Concilium in bonis status religiosi numerat *libertatem per oboedientiam roboratam* [43] atque haec verba proferens monet: *oboedientia religiosa, nedum dignitatem personae humanae minuit, illam, ampliata libertate filiorum Dei, ad maturitatem adducit*[13].

28. Attamen, nonne fieri potest, ut auctoritas superioris et religiosi conscientia, illud scilicet *sacrarium hominis, in quo solus est cum Deo, cuius vox resonat in intimo eius* [44], inter se confligant? Oportet hoc repetamus: conscientia non est una et sola arbitra qualitatis moralis actionum,
513 qiias suggerit, sed/ad normas *obiectivas* debet referri, et, si necesse sit, corrigi rectcque dirigi.

Praeterquam cum aliquid iniungitur, quod legibus divinis vel constitutionibus Instituti manifesto adversatur, aut quod malum grave et certum secumfert —tunc enim oboediendi obligatio deest— superioris deliberationes provinciam respiciunt, in qua aestimatio boni maioris secundum modum rem considerandi potest variari. Si autem colligi-

»»Cf *Lc* 2 si ‘‘CL *Ibid.,* 9, 23-24. ‘‘Cf. Coae. Vat. II. Decr. *PerfeOaecarHatii.* 14: *A. A. S.* 58 (19W, P fLE 33331· "Conr. Vat II, Const, doçm. *Lumen gentium,* 43: *A. A.* S. 57 P (LE 3233 l· ‘‘ Cone.' Vat II. D«r. *Perfectae cantate* 14: *A LS.* 58i (1966). p 709 [LE 3333 J- ‘‘ Cone. Vat. II. Const, past. *Gaudium et* 16: *A. A. S.*

tur, eo quod iussum ex veritate minus bonum appareat, id non esse legitimum et conscientiae contrarium, hoc idem foret ac non intellegere —modo quidem quo e re minus recte iudicatur— non pauca humana esse obscura atque in utramque partem valere. Praeterea oboedientiae recusatio crebro damnum grave infert ipsi bono communi. Ne facile igitur religiosus affirmet iudlcium suae conscientiae a superioris sententia discrepare. Talis ceteroquin casus singularis nonnumquam verum animi dolorem commovebit secundum ipsius Christi exemplum, *qui didicit ex iis quae passus est oboedientiam.* [45]

29. Hoc ideo dicitur, ut recte intellegatur, quantam sui abdicationem exercitatio vitae religiosae postulet. Proinde experiri debetis quiddam illius ponderis, quo Dominus ad crucem suam alliciebatur, ad illum scilicet *baptismum, quo erat ipse baptizandus,* ubi ignis ille accenderetur, qui vos quoque inflammat[4e]; quiddam etiam illius *insipientiae,* quam nobis omnibus S. Paulus exoptat, quippe quae sola nos reddat sapientes [47]. Esto igitur vobis crux id, quod Christo fuit: comprobatio summi amoris. Nonne arcana quaedam coniunctionis necessitudo inter renuntiationem atque laetitiam intercedit, inter sacrificium atque animi magnitudinem, inter disciplinam atque spiritualem libertatem?/
514

III

30. Confiteamur oportet, filii et filiae in Christo lesu, hoc ipso tempore difficile reperiri vitae ducendae modum, qui cum hac necessitate congruat. Nimis multa enim contraria incitamenta vos impellunt, ut operam ex humana ratione efficacem imprimis conquiratis. Verumtamen nonne vestrae sunt partes, ut exemplum austeritatis laetae et aequabilis praebeatis, dum difficultates ipsi labori et necessitudinibus socialibus insitas amplectimini atque asperitates vitae cum omni eius sollicita incertaque condicione toleratis quasi totidem renuntiationes ad Christianae vitae plenitudinem prorsus necessarias? Religiosi enim *arctiore via ad sanctitatem* contendunt [4S]. In mediis ergo hisce curis et incommodis, magnis parvisve, intimus animi ardor vester facit, ut Christi crucem inveniatis, vosque adiuvat, ut eam cum fide et amore suscipiatis.

31. Hac vero condicione testimonium perhibebitis, quod Populus Dei exspectat: ex quo viri et mulieres incognitos casus paupertatis accipere valent, qui simplicitate et humilitate queunt capi, cpii pacis amantes et a mediis consiliis alieni, absolutae sui rerumque abdicationi se devoventes, liberi simulque oboedientes, alacres ac tenaces, mites et fortes sunt in fidei suae soliditate. Haec quidem gratia vobis a Christo tribuetur pro rationc pleni aoni, quo vos ipsos impenderitis, id numquam reposcendo. Cuius rei luculentum datur documentum recentioribus vicissitudinibus tot religiosorum ac religiosarum, qui magno promptoque animo in variis nationibus passi sunt pro Christo. Dum palam iis admirationem Nostram testamur, omnibus eos ad imitandum proponimus.

32. In hac autem via plurimum vobis adlumentl illae vitae formae suppeditant, quas experientia, charismatibus cuiusque / Instituti adhaerens, invexit, quas vario modo
515 compaginatas exhibuit quarumque continenter novas suadet progressiones. Quantumvis modi inter se discrepent, tamen hacc veluti subsidia co semper spectant, ut homo interior conformetur. Studium autem hunc corroborandi vos iuvabit ad dignoscendum, tot inter diversa incitamenta, quae sint vitae formae aptiores. Nimia enim cupiditas cuiusdam flexibilis mobilitatis ct liberae facultatis effectricis inducere possunt, ut rigiditatis accusetur etiam minima pars constantis ordinis in consuetudinibus servandis, quam vita Communitatis et sodalium perfectio pro more expostulant. Mentes intemperanter Incitatae, quae ad caritatem fraternam provocant vel ad ea, quae afflatu Spiritus Sancti insinuari putantur, Instituta ad Interitum possunt perducere.

33. Quapropter —ut experiundo probe novistis— non est minoris aequo aestimandum pondus ct momentum Ipsius vitae consortionis tum ad consuetam rationem totum hominem, tam multiplicem ac divisum, secundum viam vocationis dirigendi, tum ad complementum spirituale eius proclivitatum. Nonne cor saepe trahitur rebus fluxis atque caducis? lamvero multi ex vobis vitam transigere debent, saltem cx parte, in mundo, qui eo tendit, ut hominem α se ipso abalienet eiusque cum Deo conhinctlonem, uni cum spirituali eiusdem unitate, in discrimen adducat. Opus igitur est. ut etiam in elusmodi vitae condicionibus eum

58 (1966). p 1037 [LE 33ML ·· *Hb.* 5, 8. ‘‘CL *Lc.* if. 49 30. "Cf f *Cee.* 3, 18x9. ‘‘Cf. Coae. V.,t II, Coa*L cfoffin *Lumen gtndtwn.* 13 .4 4 5.

invenire discatis, quibus maior in dies concitatio, strepitus ac tumultus, rerum evanidarum illecebrae insunt.

34. Quis igitur non perspicit, quantopere ad illam coniunctioncm assequendam fraterna adiuvet societas vitae constantis cum vivendi disciplina libere suscepta? Haec vero magis ac magis unicuique necessaria videtur, qui *revocal animum ad se**·, secundum biblicam significationem huius locutionis, quae profundius quiddam nostrorum af-
516 fectuum, cogitationum, consiliorum declarat, quaeque sensu infiniti, absoluti, sempiternae sortis nostrae pervaditur. In hodierna perturbatione religiosi sua testificatione hominem ostendant oportet, qui vitali ratione adhaerens proprio fini, qui est Deus vivens, reapse unificavit et patentem apertamque reddidit altitudinem et perseverantiam vitae suae in Deo per omnium facultatum coniunctlonem, mentis purificationem, spiritualem sensuum conformationem.

35.Pro modo Igitur, quo munera externa obitis, oportet ab eiusmodi actione ad vitam abditam divinisque rebus deditam transeatis, qua animae vestrae reficiantur. Sl vero ad operam Dei causa incumbitis, ipsi necessitatem temporis in recessu traducendi animadvertitis, quod quidem una cum fratribus et sororibus vestris In tempus commutabitis bonis refertum. Quoniam nimiae sunt in vita hodierna occupationes contentionesque animorum, convenit, ut peculiare momentum hisce intervallis longioribus tribuatur, quae cotidiano precationum cursui adiunguntur, quae intervalla varie distribuantur in tempora, secundum condicionem et naturam vestrae vocationis. Quodsi domus, ad quas pertinetis, hospitalitatem fraternam ample exercent, vestrum erit assiduitatem et modum eius constituere, ut omnis inanis agitatio devitetur et expeditior hospitibus vestris reddatur intima cum Deo coniunctio.

36.Haec profecto est vis et significatio consuetudinum, quibus vitae vostrae cotidianae ordo disponitur. Conscientia vigil et attenta, nedum eas consideret tantum ex unica ratione regulae obligantis, eas ex utilitatibus, quas afferunt, pensitat, quatenus maiorem comparant plenitudinem spiritualem. Id autem necesse est affirmare: observantiae religiosae, potius quam institutionem rationi consentaneam vel voluntatis educationem, veram poscunt initiationem, eo pertinentem, ut homo, in intima etiam animi conscien-
tia, ad Christianam vitam secundum evangelicas beatitu-
517 dines conformetur. /

37.Concilium *doctrinam ad perfectionem prosequendam probatam* 10 quasi patrimonium Institutorum habet atque unum e maximis bonis, quae ea vobis debent impertire. Quoniam vero haec perfectio in iugiter augescente progressione ad amorem De! fratrumque nostrorum consistit, ea *doctrina* Intellegenda est modo prorsus certo ac definito, Id est velutl doctrina vitae, ad usum revera adducenda. Unde efficitur, ut vestigationes Illae, quibus Instituta Insistant, nequeant solum in quibusdam accommodationibus verti, quae respectu habito mutationum mundi perpetrentur. seu adluvare debeant ad ea Iterum frugifere invenienda subsidia, quae omnino necessaria sunt ad vitam ducendam Dei homlnumquc amore penitus perfusam.

38. Quam ob rem necessitas tam Communitatibus quam personis, quae eas efficiunt, imponitur transeundi a statu *mythico,* ut alunt, ad statum, qui vere sit *spiritualis* 51. Nonne nonus homo, de quo S. Paulus loquitur, tamquam ecdeslalls plenitudo Christi est simulque participatio huius plenitudinis, ad unumquemque pertinens Christianum? Talis vitae instituendae voluntas Familias religiosas vestras quasi loca efficiet vitalia, ubi germen vitae divinae efflorescat, unicuique vestrum Insitum per baptismum, et, per consecrationem vestram, vivendo absolute expressam, fructus cdl possint copiosissimi.

39. Licet Imperfectione, ut quivis Christianus, labore* tls, tamen vitae condiciones inducere Intenditis, quae aptae sint ad spiritualem profectum cuiusque sodalis fovendum. Quomodo vero hoc assequi datur, nisi arctiores In Domino reddantur rationes, etiam communes et usitatae, quibus cum singulis fratribus vestris conhmglmlni? Caritas enim —ne hoc obliviscamur— oportet sit velutl spes actuosa Illarum rerum, quibus alii adiumento nostro fraterno pro-
518 vehantur. Signum vero authenticae / eius naturae Intacta Invenitur simplicitate, qua omnes ea Intellegere nituntur, quae unicuique sint cordiet. Quodsi religiosi quidam tales apparent, ut vita sua communi oppressi esse videantur, quae, contra, eos debuit augere, nonne id propterea accidit quod el deest Illa benignitas ct comitas, quibus spes alitur?

Non autem est dubium, quin spiritus coetus cuiusdam proprius, amicitiae necessitudo, frnterna cooperatio in eodem apostolatu exercendo necnon mutuum auxilium in communione vitae, propterea electae, quo melius Christo serviretur, multum valeant ad hanc cotidianae consuetudinis viam.

40. E quarum rerum consideratione quaedam emergunt animi inclinationes ad minores constituendas communitates. Quasi quidam nisus, sponte erumpens, contra conglobationem hominum ignotorum in urbibus. Item necessitas Communitatis domum ad parvae habitationis sedes in hodiernis urbibus accommodandi, voluntas propius contingendi, ipsis vitae condicionibus, populum EvangelH luce collustrandum: haec omnia In causis recensentur, quibus Instituta quaedam moventur, ut Communitates, parvo sodalium numero constantes, condere proponant. Hae profecto arctiores necessitudines inter religiosos et mutuam magisque fraternam officiorum susceptionem possunt fovere. Vcrunitamen, si adumbrata quaedam forma spiritualem convictum revera potest Inducere, fallaciter aliquis credat illam satis esse ad hunc promovendum incrcmentlsque augendum. Parvae enim Communitates, ut patefit, potius difficiliora a sodalibus poscunt, quam vitae genus praebent facilius.

41.Praeterea verum exstat multis religiosis Communitates membrorum numero frequentes peculiari modo convenire. Eaedem autem ut Instituantur, exigi potest sive ipsa natura alicuius servitii ad caritatis officia pertinentis, sive operibus quibusdam, quae ingenio exercentur, sive etiam vitae contemplativae vel monasticae institutione; 519
semper vero ibi perfecta unitas vigeat cordium et animorum, proposito spirituali et supernatural! plane congruens, quo contenditur. Ceterum, ut praetermittamus modum Communitatum, hae, sive parvae sunt sive magnae, sodales nequeunt adiuvare, nisi spiritu evangellco constanter vegetentur, precatione alantur atque veteris hominis mortificatione cum animi magnitudine distinguantur necnon disciplina ad novum hominem formandum necessaria et Crucis sacrificii fecunditate.

42.Quomodo, dilecti religiosi et religiosae, Eum penitius cognoscere non exoptetis, quem amatis ct hominibus vultis manifestare? Ipsi quippe vos iungit oratio! Cuius si gustatum non amplius habetis, eius desiderio exardescetis ad precationem vos humiliter revocando. Neque oblivlscamini historiae testimonium, fidelitatem videlicet orationi servatam aut eius neglectionem esse velutl paradigma vigoris aut occasus vitae religiosae.

43.Est autem oratio Intimae cum Deo consuetudinis inventio, adorandi studium, voluntas intercedendi: experientia sanctitatis Christianae fecunditatem ostendit orationis, in qua Deus spiritui et cordi suorum famulorum se manifestat. Multiplicia quidem sunt Spiritus dona, sed semper efficiunt, ut hanc intimam veramque Dei cognitionem gustemus, sine qua neque bonum ipsum vitae Christianae ac religiosae percipere possumus, neque viribus pollemus ad proficiendum in ea, gaudio spei, quae non fallit, perfusi.

44. Spiritus Sanctus sine dubio etiam gratiam vobis Impertit Deum in cordibus hominum reperiendl, quos Ipse vos docet ut fratres diligere. Idem vos adluvat ad significationes sui amoris in eventuum velutl intextu deprehendendas. Si humiliter ergo ad homines resque intendimus animos, Spiritus lesu nos Illu/mlnat suaque locupletat sa- 520
plentia, dummodo spiritu orationis penitus imbuamur.

45. Nonne una ex huius aetatis miseriis illa est inaequalitas *inter condiciones vitae collectivas et requisita cogitationis personalis, immo et contemplationis!* Multi homines —In quibus luvenes non pauci— sensum vitae suae amiserunt soliiclteque rationem contemplativam sui Ipsorum exquirunt, ignorantes Christum, per Ecclesiam suam, suae praestolationi posse respondere! Hulusmodl res vos Impellere debent, ut serio de lis recogitetis, quae homines M«epnU?u\e,'' PCC.tant· ii".1 eyPr'' se deflnitcque officium SU?Ce?nSIls· vl'-an' ducendi In famulatu Verbi, *lucis verae* mamlnl{rina °ïΠîηα7·/ïTiη"η " Con3cii CTRO silis Oportet Λ ═ °‹raU° Ln Ve*tra ob'inct vita. In eamnue rtluil r li' incumbere; etenim cotidiana precatio fideliter facta, pro unoquoque et unaquaque vestrum, pri-

S7(»s*«5l,p 18 (LE 31ji). f«. 46,8. ·· Cl Cerae. VaL H.ConaL ὐo πv Lmw crWrtM*. 4p *A.* .4. S. 57 (1963). p. 49 (LE pp}. ''CL *1 Car. t,* Ï4'I5. 11 Cl. GaL 9, t.

'•Cone. VaL II, Const, pa*t. iojo (LE ηδό]. ''Io. t. ?. λ Β '·*'· 8ï Λ AS· 5» (1966), p.

maria esse pergit necessitas; quapropter priores partes in vestris constitutionibus ct vita cl sunt tribuendae.

•16. Homo interior tempora silendi quasi requisita quaedam amoris divini esse animadvertit; cui quaedam solitudo pro more necessaria est, ut Deum audiat *ad cor suum lo·mieniem*&s. Est autem monendum silentium, quod non aliud sit quam rumoris sermonisque vacuitas ct In quo anima nequeat recuperare vigorem, liquido omni vi carere spirituali, quin immo obessc posse caritati fraternae, si, eodem tempore, commercium cum aliis opus sit habere. Verum Intimae cum Deo coniunctlonls exciuisitlo necessitatem infert silentii totius hominis, sive agitur de iis, quibus Deus in strepitu et tumultu est inveniendus, sive de
521 iis, qui sunt contemplationi addicti 5e. Fides enim, spes, / Dei amor, dona Spiritus Sancti accipere paratus, necnon fraterna dilectio, mysterio aliorum patescens, important, ut postulatum quoddam, necessitatem silentii.

47. Num oportet denique momentum singulare in memoriam revocemus, quod in vita Communitatum vestrarum liturgia Ecclesiae habet, culus centrum est Eucharisticum Sacrificium, In quo precatio interna cum cultu externo conectitur? 57. In ipsa professione religiosa Deo ab Ecclesia estis oblati, cum Sacrificio Eucharistico arcte coniunc-**tI**SB. Haec oblatio vesLri singulis diebus veritas evadat oportet, reapse continentorque renovanda. Cuius renovationis fons praecipuus est communio Corporis et Sanguinis Christi, qua voluntas vestra vere amandi et usque ad vitae immolationem progrediens assidue vegetetur

48. Communitatum vestrarum, cius in nomine congregatarum, centrum per se est Eucharistia, *sacramentum pietatis, signum unitatis, vinculum caritatis* eo. Est igitur consentaneum, ut manifesto circa oratorium consocientur, in quo praesentia sanctissimae Eucharistiae id significat simulque efficit, quod potissimum munus cuiusvis Familiae religiosae esse debet, perinde ac chrIstiani cuiusque conventus. Eucharistia, per quam non desinimus mortem et resurrectionem Domini annuntiare et ad eius reditum in gloria nosmet componere, in memoriam vestram indesinenter dolores corporis et animi redigit, quibus Christus est discruciatus, quos tamen libere subiit usque ad agoniam et mortem in cruce procedens. Acerbitates, quae vobis occurrunt, opportunitatem praebeant una cum Christo tolerandi Patrique offerendi tot calamitates et cruciatus Iniustos, qui fratribus nostris infliguntur solumque e sacrificio Christi, fide praelucente, significationem possunt
522 accipere. /

49. Sic ergo etiam mundus praesens adest in intimo sinu vitae vestrae, orationi et immolationi deditae, ut Concilium vehementer asseruit: *Nec quisquam aestimet religiosos consecratione sua aut ab hominibus alienos aut inutiles in civitate terrestri fieri. Nam etsi quandoque coaetaneis suis non directe adsistunt, profundiore tamen modo eos in visceribus Christi praesentes habent atque cum eis spiritualiter cooperantur, ut aedificatio terrenae civitatis semper in Domino fundetur ad Ipsumque dirigatur, ne forte in vanum laboraverint qui aedificant eam ei.*

50. Haec vero participatio muneris Ecclesiae implendi —ita Concilium instantius monet— nequit haberi nisi religiosi amplectantur ac foveant eius *incepta et proposita ut in re biblica, lilurgica, dogmatica, pastorali, occumenica, missionali et sociali62.* Solliciti circa doctrinam et actionem pastoralem coniunctam, huic operam navabitis, semper quidem *salva Instituti indole,* memores exemptionem ordinem eius internum potissimum respicere neque vos eximere Jurisdictione, cui subiaceatis, Episcoporum, ad quos pertinet, *prout horum pastorale munus perfungendum et animarum rite ordinanda curalio requirunt*6J. Ceterum nonne vos magis quam alii constanter cogitare debetis actione Ecclesiae continuari actionem Christi in hominum commodum, tantummodo quatenus ipsum Christi cursum vivendi sequimini, qui omnia ad Patrem suum reducit: *Omnia enim vestra sunt... Vos autem Christi, Christus autem Detu,* Vocatio enim Dei modo proximo et efficacissimo vos in viam dirigit ad Regnum aeternum ferentem. Per spirituales contentiones, quae in quavis vita, quae vere sit religiosa, nequeunt vitari, *praeclarum el eximium testimonium redditis I mundum transfigurari Deoque offerri non posse sine spiritu bealiludinum e5.* 523

V

51. Dilecti in Christo filii et filiae, vita religiosa, ut renovetur, formas accidentales ad quasdam mutationes debet accommodare, quae, augescente cum velocitate ct amplitudine, condiciones cuiusvis vitae humanae afficiunt. Sed exsequi id non poteritis, *formas vivendi stabiles* ee, ab Ecclesiae agnitas, servantes, nisi renovatione germanae et integrae vocationis Institutis vestris propriae. Accommodatio enim cuiusvis animantis ad ca, in quorum ambitu degit, non est in eo posita, ut veram suam dimittat identitatem, sed in eo, ut se confirmet vitali vigore sibi peculiari. Hodiernas animorum propensiones et postulationes hominum, qui nunc sunt, alte percipientes, id agere debetis, ut e fontibus vestris velutl lymphae nova vi pollentes exsiliant. Huiusmodi officium aptum est ad animum accendendum, el quidem ratione habita difficultatum.

52. Quaestio acerrima nos hodie sollicitat, Id est quomodo nuntius evangelicus in civilem cultum, multitudinum proprium, insinuetur; quomodo agendum sit lis In ordinibus et partibus, ubi nova animi cultura conficitur, in qua novum exemplum hominis instauratur, qui se iam non indigere redemptione arbitratur. Quoniam omnes vocati sunt ad mysterium salutis contemplandum, probe intellegitis, quam grave officium ad vitam cuiusque vestrum ducendam et qualis impulsio ad studium vestrum apostolicum exercendum ab hisce quaestionibus promanent! Dilecti religiosi et religiosae, secundum modos, quos divina vocatio a vestris Familiis spiritualibus postulat, intentis animis contueri debetis hominum necessitates, eorum difficultates et vestigationes, in medio eorundem precatione ct ac/tione efficaclta- 524
tem fausti nuntii amoris, lustltiae ct pacis testantes. Studium, quo universa hominum familia vitam duccre exoptat magis fraterno amore perfusam, sive inter singulos sive inter nationes, Imprimis postulat, ut mores, mentis habitus ct conscientiae transformentur. Huiusmodi munus, quod universo Populo Del est commune, ad vos peculiari ratione pertinet. Quomodo autem illud rite absolvi poterit, si deest rerum supernarum delectatio, quae ex quadam Dei experientia proficiscitur? Hoc manifesta in luce ponit germanam religiosae vitae renovationem praecipuum habere momentum ad ipsius Ecclesiae ac mundi renovationem peragendam.

53. Si alias umquam, hodie potissimum mundus viris ac mulieribus indiget, qui Verbo Domini, Resurrectioni eius ac vitae aeternae fidem praestiterunt, ita quidem, ut totam terrestrem suam vitam impendant ad veritatem testificandam huius amoris, qui omnibus hominibus offertur. Ecclesia, historiae suae decursu, numquam desiit vivificari ac recreari sanctitudine tot religiosorum religiosarumque, qui alii aliam evangelicae perfectionis formam sectantes, vita sua infinitum amorem Christum Dominum sunt attestati. Nonne haec gratia hominibus, qui hodie sunt, veluti divinus ac vivificans afflatus habendus est, ac veluti sui ipsius llbcratio, quae aeternam absolutamque beatitatem portendit? Cum ad huiusmodi divinum gaudium prospicitis, iterum fidei veritates affirmantes atque ad earuin normam Christiano modo necessitates huius mundi interpretantes, generoso animo postulata vocationis vestrae in vitae usum traducite. Tempus est, ut maxima cum diligentia conscientiae vestrae reformandae, sl opus fuerit, operam detis atque etiam toti vitae vestrae recognoscendae ad maiorem fidelitatem consequendam.

51. Suavi illo vos intuentes amore Christi, qui discipulos suos *pusillum gregem* appellavit ilsque nuntiavit complacuisse / Patri dare ipsis Regnum <7. vos enixe rogamus, 525
ut simplicitatem *minimorum,* de quibus In Evangelio agitur, servetis. Assequi eam studete in intima et familiarissima cum Christo necessitudine aut in commercio, quo fratres vestros proxime contingitis. Tunc cnlm gaudium animi *exsultantis Spiritu Sancto* experiemini, eorum proprium, qui in secreta Regni sunt introducti. Nolite niti numero aggregari illorum *sapientium ct prudentium,* ad quos multiplicandos omnia conferunt, cl a quibus eadem secretλ sunt abscondita Estote revera pauperes, mites, sanctitatis sitientes, misericordes, munui corde, tales denique, per quos mundus pacem Dei cognoscat w.

11 CL **Of.** *2,* **14.**

••**Cf. S. Congr. pro Religiosis et Institutis saecularibus. Instr.** *teorrum: A. A. S. 61* **(1969), pp. 674-690 (LE 3779]; Nuntius Monachorum vitae contemplativae addictorum ad Synodum Episcoporum, datus die 10 mensis octobris anno 1967:** *La Documentation CaiMoli^ue,* **t. 64, Paris, 1967, coit 1907-1910. ??CL Cone. Vat. II, Const** *Sacrosanctum Concilium^ A. A. S.* **56 (1964), PP- 97 134 (LE 3141)· ·* Cf.** *OrJo Professionis Rtltçiosac* **[LE 3836). atCf. Cone. Vat. II. Decr.** *Perfcdae caritatis,* **15:** *A A. S.* **53 (1966). p. 709 FLE 3333]. ••Cone. VaL II. Const.** *Sacrosanctum Concilium, ι,γ A. A. S.* **(1964), P- XI3 (LE 3141). βι Cone. Vat. II Coast, dogra.** *Lumen gentium,* **46:** *A. A. S. 37 (1965).* **P (EE 3232 J. Cone. \ at. II, Deer.** *Perfectae caritatis, 2c: A. A. S.* **58 (1966), P· 703 [LE 33331· Cf. Cone. Vat II, Deer.** *Chnstus Dominus,* **35,** *3: A. A. S.* **58 (:966b P- 69: [LE 3333].** *M t Cor.* **3,** *22-23; ci.* **Coae. VaL II, Const. past.** *GauJium ct*

37: *A. A. S.* **58 (1966). p. 1033 (LE 336ÔJ. "Co m. Vat II Cmat, doçm.** *Lumrn tmitum. 31. A A S.* **37 (1963). p. 37 fLK ini J. ·*H /fe* 43. P 49· * LL** *Le. ta, 32.* **·· Q 10»** *at. "(f. ÙI %* **t-ti**

55. Gaudium, inde haustum quod in omne tempus Domini estis, incomparabilis est fructus Spiritus Sancti; quo gaudio frnI iam datum est vobis. Hac laetitia perfusi, quam Christus vobis etiam inter asperitates servabit, fidenter ventura prospicite. Modus, quo haec laetitia c vestris Communitatibus emanat, omnibus est documento statum vitae, a vobis electum, vos adiuvare, per triplicem renuntiationem in professione religiosa vestra insitam, ad vitam vestram in Christo quam maxime dilatandam. Vos vitamque vestram conspicientes, luvenes incitamentum recte capere poterunt, quod ut inter eos exsonet, lesus numquam desinet curare 70. Concilium autem de hoc ipso vos monet: *Meminerint vero sodales exemplum propriae vitae optimam commendationem* esse sui *instituti et invitationem ad vitam religiosam capessendam* n.

Non est ceteroquin dubium, quin Episcopi, sacerdotes, parentes, educatores Christiani, egregia existimatione et magno amoris affectu vos prosecuti, inultos desiderio sint inflammaturi vobis se comites adiungendi, qui sic invita-
526 mento Christi, quod / in discipulorum eius ammis resonare non cessat, obsecundabunt.

56. Amantisslma Domini Mater, cuius exemplo vitam Deo consecrastis, vobis in cotidiano vivendi cursu illud impetret gaudium immutabile, quod lesus tantum potest largiri Utlnam vita vestra, ad cius composita exemplum, testimonium reddat *materni illius affectiis, auo cuncti in missione apostolica Ecclesiae coopérantes ad homines regenerandos animentur oportet*71. Dilectissimi filii et filiae, gaudium Domini vitam vestram ei consecratam transfiguret eiusque amor frugiferam efficiat. Cuius in nomine Benedictionem Apostollcam vobis ex animo impertimus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die xxix mensis Iunii, in sollemnitate Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, anno mcmlxxi, Pontificatus Nostri nono.—Paulus VI.

'· *CL 1W,* T9, π-ir, *i Cor. 7,*34. « *Ct* Cone. VaL II, D-cr. *PcrfuLu carit*Ut,A.A.S.* (1966), p. 71a (LE 3333]. nCocc. VaL II, Const, dopn. Lumm *μηϊ'ίν»,* 6y *A. A. S.* 57 (1965), p. 65 {LE 3232J.

Adn. A. BANDERA ia Confer 11 (1972) 179-204. 479-510; el in Vita com. 8 (1972} 345-383. 441-471; O. DOMINGUEZ in Confer 10 (1971) Ml-664; E. OAMBARl In Vita com. 8 (1972) 191-201; C. GORRICHO in Vida rei. 31 (1971) 130-lôS; M. LINSCOTT in Vita cons. 8 (1971) 717-728 M. MARTIN ia Confer 10 (1971) 685-675; M. N1CCLAU in Confer 10 (1971) 621-640. P. R REGAMEY in Vie des comm. religieuses >> (1972) 23-23; C. ROJAS in Viacnhira 2Û (1972) 94-9Γ. P. J. 0. P. ia Co mierador,e 0 serviso 20 (1971) 433-4*?. AUCTORES VARII. in ErangeEca testificatio: Corso do Conferences sobre la exhoruciôa •poetôlxa ErangeLca leatilicaüo, Madrid 1971,318 pâg.

3911'.

1971 IUN 29.-PAULUS VI, LIT. AP. AAS 64 (1972) 447

In Republica Dahombyana Apostolica Nuntiatura CONSTITUITUR, CUIUS SEDES IN URBE DAKAR COLLOCABITUR

PAULUS PP. VI

Ad perpetuam rei memoriam.—Magnum semper ca res habuit momentum, ut Ecclesia sancta, populorum mater sollicita cadcmquc quasi signum in salutem gentium elatum (cfr. *h.* 11, 12), omnibus coniunctionls et amicitiae vinculis cum populis conlungcrctur, quin immo et cos sibi arctius constringeret, si res posceret aut condicio ferret. Nam ubi iustae necessitudines nationes inter et Ecclesiam constitutae sunt, non modo ibi communis et tranquilla pax conciliatur, quae semper In se ipsa optatissima est, sed etiam et cives religiosae atque civilis vitae munera aequiore animo faciunt, et Ecclesia commodiore condicione praedicationis officium exsequitur.

Quam ob rem, volentes, iuxta ca quae diximus, amicitiam huius beatissimae Petri Sedis cum Republica Dahomeyana firmare et augere, simulque id efficere, ut Ecclesiae status tbl loci rnagis magisque floreat, bene fieri censuimus, sl In ea Republica *Nuntiaturam Aposloliaim* constitueremus; quod sane per has Litteras facimus, ea lege ut Sedes eius pro nunc, ut dicunt, In urbe Dakar collocetur, factis videlicet omnibus iurlbus, qune huius instituti sunt propria.

Quae vero per praesentes Litteras statuimus, firma sint omnino nunc et In posterum, vimque suam habeant, contrariis nihil obstantibus.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, dic XXIX mensis Iunii. anno mcmlxxi, Pontificatus Nostri nono.—Alolsius Card. Traglia, S. R. £. *Cancellarius.*

3985

1971 IUL I.-COM. INT. CONCILII, RESP. AAS 63 (1971) 860

Responsa ad proposita dubia: 1—De potestate Episcoporum ντ «Pastorale munus» reducendi vel extinguendi obligationem Missarum fundatarum. 2—De conditione DEVOLUTIVA VEL SUSPENSIVA RECURSUS AD SIGNATURAM ApûSTOLICAM IN PROCESSU REMOTIONIS PAROCHI

Patres Pontificiae Commissionis Decretis Concilii Vaticani II interpretandis, propositis in plenario coetu quae sequuntur dubiis, respondendum esse consuerunt ut infra ad singula:

I. *(De induito reducendi Missas fundatas)*

D.—Utrum vi facultatum concessarum per Litteras Apostolicas *Pastorale Manus* d. 30 novembris 1963, nn. 11-12, ILE 31391, Episcopi possint reducere, vel etiam, si casus ferat, extinguere obligationem Missarum fundatarum, cui in praeterito culpabiliter satisfactum non sit.

R.—*Affirmative* quoad reductionem Missarum fundatarum, servata, quantum fieri potest, fundatorum vel offerentium voluntate; *negative* quoad exstinctionem.

II. *(De recursa in casu processus remotionis parochi)*

D.—Utrum recursus qui, iuxta n. 106 Constitutionis .Apostolicae *Regimini Ecclesiae Universae,* interponi potest a decisionibus SS. Dicasteriorum ad Supremum Tribunal Signaturae Apostolicae, in casu processus remotionis parochi sit in devolutivo tantum vel etiam in suspensivo.

R.—*Negative* ad primum; *affirmative* ad secundum, seu recursum non esse tantum in devolutivo, sed etiam in suspensivo ex analogia cum canone 2146 § 3 C. I. C.

Ssihus Dominus Noster Paulus Pp. VI in Audientia die 1 iulii 1971 infrascripto impertita supradictas decisiones ratas habuit, adprobavit et publicari iussit.—Pericles Card. Felici, *Praeses.*

Ada. D. GALEA in Apoll. 45 (1972) 77-63; G. LOBINA in Apoll. 45 (1972) 137-158.

3986

1971 IUL 3.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.*

De capacitate processuali seu legitimitate activa AD agendum fratrum coniugis defuncti

Facti species. Die 20 decembris a. 1959 Titus N.t post pauca momenta a celebratis nuptiis cum Lucia M., vita functus est.

Fratres eius, de matrimonii celebratione certiores facti, a civili magistratu appositionem sigilli obtinuerunt super defuncti bona, deln coram eodem iudicc formalem oppositionem fecerunt, quominus procederetur in causa divisionis bonorum a domina Lucia M. promota, quoadusque resolveretur causa de matrimonii nullitate iampridem decem dierum ab ipsis coram tribunali ecclesiastico proposita, ad impugnandum postea Luelae ius ad hereditatem.

Cum enim hoc ius matrimonio, utpote valido, inniteretur, defuncti fratres, id est Maria, Paulus ct Petrus N., libello die 30 aprills a. 1960 Archicpiscopo dioecesis X. directo, matrimonium inter Titum N. et Luciam M. nullitatis accusaverant, vi can. 1081 § 1 ct 2 cl can. 1086 § 2.

Intervenientibus Promotore Iustitiae et Vinculi Defensore, die 3 mali a. 1960 libellus admissus fuit ac die 2 iulii eiusdem anni contestata est lis.

Constituto sibi Patrono, pars conventa, die 24 ianuarii a. 1961 excepit capacitatem processualem partis actricis atque postulavit ut, suspensis omnibus actis processus, a Tribunali formale decretum ederetur super proposita exceptione.

Disceptatione inter partes praehabita ct auditis Promotorc Iustitiae ac Vinculi Defensore, decreto dlel 19 iunii a. 1961 Tribunal dioecesis X exceptionem propositam edixit non sustineri ct ad ulteriora procedendum esse.

Conventae Patronus ad hoc Supremum Tribunal recursum interposuit ab coque obtinuit ut causa deferretur ad Sacram Romanam Rotam.

m?Ji?rJU7US ^°3?Us· decreto diei 1 februarii 1964 infirîwi1 decretum Tribunalis dioecesani X dlel 19 iunli anno 196!; superior autem Rotalis Turnus deoeto diei 28 mali anno 1966 statuit decretum rotale diei 1 februarii an 1964 esse mUrmandum .ae Ideo agnoscendam X aceribus

N. capacitatem proccssualcm scu legitknatlonem activam a<i promovendum processum nullitatis matrimonii initi inter Titum N. et Luelam M.» in casu».

Contra hoc decretum partis conventae Patronus, die 29 iulil a. 1966, recursum interposuit ad N. S. T., cui per litteras Sccretariae Status die! 14 ianuarll 1967, Summus Pontifex decisionem causae commisit.

Proposito dubio: *sUtrum dominis N. capacitas processualis scu legitimatio activa agnoscenda sil ad accusandam nuiitalem matrimonii, initi inter Titum* N. *ct Ludam M. in casut,* Commissio quinque Emmorum Cardinalium D. Staffs, *Ponens,* Λ. Traglia, C. Zerba, A. AL Larraona, et G. T. Heard, dic 8 februarii 1969 respondit: *•Negative*.·.*

Instante patrono partis actricis, Summus Pontifex die 7 iulii 1969 novum causae examen Signaturae Plenariae commisit «quavis appellatione remota».

Tum actorum cum partis conventae defensionibus attente perlectis ac sedulo perpensis votis Defensoris Vinculi nec non Referendarii et votantis H. S. T., Nobis hodie decidendum est: *•Utrum sententia Signaturae Apostolicae diei* 8 *februarii* 1969 *confirmanda an infirmanda sit, in casat,*

Ix iure.**—Accusatio matrimonii postuma, post, mortem ncinpe alterutrius vel utriusque coniugis, regitur canone 1972, cuius integer textus reproducitur ad litteram In art. 42 Instructionis** *tProdda* **Mater» (LE 1347].**

Communi omnium sententia, textus huius canonis nimium concise atque generice praebetur a legislatore nosLro in Codice, adeo ut eiusdem interpretatio et concreta applicatio, in qualibet facti specie adhibenda, gravibus semper scateat difficultatibus prudentemaue iudicem incertum semper atque perplexum reddat, ob implexas quaestiones quae exinde oriuntur, quaeque sive In doctrina sive in iurisprudentia solutionem valde difformem atque discordem hactenus sortitae sunt. Revera, sive doctrina sive iurisprudentia in praecipuis quaestionibus ad rem solvendis, tot tantisque fluctuant opinionibus, ut vix tutum ex eis capi possit consilium.

Mirum esse nequit, proinde, si praesens de qua agimus causa, post longum iter quatuor instantiarum et spatium temporis undecim annorum, difformes decisiones in singulo gradu tulerit ct nunc sive in allata doctrina sive in deducta iurisprudentia ita discordantibus solutionibus obruatur, ut merito censeri valeat verum labyrinthum opinionum.

Munus nobis commissum absoluturi, quo clarior fiat status quaestionis in limine theoriae iuris proccssualis, nonnulla praemittenda esse ducimus de natura actionis in accusatione incidental! postuma, de qua in can. 1972; deinde quatuor praecipuis quaestionibus conabimur respondere, nempe: 1) Ltrum Promoter lustitiae censendus sit titularis actionis postumae seu legitimatus ad agendum. 2) De natura causae principalis a qua pendet causa incidens in accusatione postuma. 3) Quinam habendi sint titulares accusationis postumae seu légitimât! ad agendum. 4) Dc sede competenti quaestionis principalis.

Cum vi can. 1972 accusatio postuma naturam induat quaestionis incidentalis, seposito momento doctrinae atque Jurisprudentiae quae ad rem valde discrepant adeo ut ex eis tuta conclusio adhuc desideretur, propositarum quaestionum solutionem pracprimis quaerendam esse videtur in ipsa natura ct disciplina causarum incidcntalium ad normam cann. 1837-1811, prae oculis habitis generalibus iuris principiis, nec non peculiariter attenta norma can. 18, leges ecclesiasticas intelligendas esse «secundum propriam verborum significationem in textu ct contextu consideratam».

De natura actionis in accusatione postuma.

Actiones matrimoniales, cum sint actiones dc statu personarum et qua tales nunquam exstinguantur (can. 1701), sunt de sc actiones semper proponibiles» intra limites tamen a lege statutos (can. 1903). Quia vero sunt actiones personales, sunt eo ipso actiones personaliter propriae ct exclusivae coniugum atque intransmisslbiles, quae nempe cxpcribiles sunt tantummodo n tituiaribus relationis substantivae (matrimonialis) et transmitti nequeunt heredibus iure successionis in lite. Eorum igitur proponibilitas supponit semper constantiam vinculi seu relationis inter coniugcs, qua relatione eorum morte dissoluta, nemini prorsus fas erit eorum matrimonium accusare, nisi lex certis In ensibus hoc fieri sinat, indirecte quidem ct ad modum exceptionis (can. 1972). Jpsa sua natura. Idcirco, actio matrimonialis, cum sit intransmissibilis, excludit suam prcponlbilitatcm post mortem coniugum seu possibilitatem accusationis postumae.

Huic doctrinae plane consonat can. 1972, in quo ad instar principii statuitur praesumptio absoluta pro validitate matrimonii coniugum defunctorum, «quod, utroque contage vivente, non fuerit accusatum», adeo ut «contra hanc praesumptionem non admittatur probatio», indeque, vi eiusdem praesumptionis, tnmsmissfbllitas actionis absolute praecluditur.

In eodem tamen canone, ipse legislator canonicus, ne certis in casibus lura tertii sua tutela priventur, huic praeclusioni videtur derogare, statim sublclens: «nisi incidentcr oriatur quaestio»; cx quo consequitur, actionem nullitatis. quae viventibus conlugibus nunquam poterat a tertiis personis ut actio propria directe proponi, post mortem coniugum Pζθοnibilem utique esse quoties exsurgit ut quaestio incidentalis. quoties nempo inquisitio circa matrimonii validitatem praetadichilem constituit quaestionem pro resolutione alius quaestionis, de qua principaliter agitur in iudicio.

Consulto dicimus «videtur derogare», re etenim probe attenta, vera derogatio non habetur scu nonnisi apparenter habetur, co quod in accusatione postuma actio nullitatis incidcntalis revera non est eadem actio quae α viventibus contagibus proponi poterat, unde principium exclusivitatls et intransmissibilitatls actionis personalis coniugum adhuc remanet intactum. In resolvendis igitur quaestionibus quae interpretationem can. 1972 respiciunt, sedulo !n primis cavendum est ne actio Incidentalis postuma confundatur scu identificetur cum actione originaria quae erat propria et personaliter exclusive coniugum defunctorum, ex hac sane confusione seu identificatione pendet plerumque ratio difformitatis in resolutionibus quae hactenus ad rem prolatae sunt.

In actione nullitatis originaria, materia contendendi est vinculum, sed in actione incidental! postuma vinculum non amplius attendi potest, saltem directe, quia ob mortem coniugum iam dissolutum est. Praeterea, distinctio inter utram-3ue actionem clarius evincitur ob differens interesse ad agenum. Posito sane quod actiones indivlduantur per intéresse ad agendum et intéressé, ut iurldice configurari valeat, debet esse non modo legitimum, sed etiam directum et actuale, clare consequitur actionem originariam valde differre ab actione incidental! postuma. In actione originaria, intéresse ad agendum, relate ad vinculum, est directum ct actuale; e contra, in actione incidental! postuma non est nec directum nec actuale: non directum, quia titulares actionis incidentalis non sunt titulares relationis substantivae, uti sunt contages; non actuale, quia soli contages sunt titulares excluslvt relationis substantivae ipsisque tantummodo ius recognoscitur od agendum (can. 1971); unde, si morte coniugum vinculum dissolutum est, iam nullus alius superest qui actuale intéresse habeat et iure proprio potiatur ad directam vinculi impugnationem.

Demum, ipsa legitimatio ad agendum diverso nititur fundamento. In actione originaria nullitatis, legitimatio fundatur in vinculo, supponit constantiam matrimonii ct respicit exclusive coniugcs, utpote eiusdem actionis titulares exclusivi; c contra, in actione incidcntali postuma, legitimatio fundatur in lege (can. 1972), vl cuius permittitur, ut ls, qui est titularis actionis in causa principali, sese *substituai* **contagibus in indirecta vinculi impugnatione, ob interesse proprium quod directe prosequitur in causa principali, qui tamen ullatenus ingredi valeat in relationem substantivam quae erat propria et exclusiva coniugum defunctorum.**

Propterea canon 1972 concedit simpliciter *substitutionem processualem,* **vi cuius tertius non subintrat conlugibus in relatione substantiva, sed tantummodo in relatione processuali, ad exercendum ius alienum, pro intéresse quidem proprio, quod directe prosequitur in causa principali, quin tamen vinculum directe afficiat.**

1) *Utrum Promoter lustitiae censendus sil titularis actionis incidentalis postumae seu legitimatus ad agendum.*

Ad normam can. 1971 § 1, praeterquam partes, etiam Promotor lustitiae, titularis esse potest actionis nullitatis matrimonii, seu habilis ad accusandum, quoties agitur de «impedimentis natura sua publicis» et etiam, «praevia denuntiatione, in aliis impedimentis, sl iure actionem instituendi ad obtinendam declarationem nullitatis sui matrimonii denuncians eareat» *(Provida Mater,* **art. 35 § 1, 2). «Reliqui omnes», ut statim subditur in citato canone, «non habent ius matrimonium accusandi, sed tantummodo nullitatcm matrimonii Ordinario vel Promoter! lustitiae denuntiandi». Inde quaestio: Partes in causa principali, quae inter «reliquos» recensentur, vatentne in causa incidental! postuma matrimonium accusare vel secus illud tantummodo denuntiare Promotori lustitiae, cuius erit, proinde, eiusdem accusationem instituere?**

Iurisprudentia S. R. Rotae Tribunalis duplicem ad rem praebet sententiam. Prior sententia docet, canoncm 1972 coniunctim interpretandum esse cum can. 1971 ab coque pendere et eiusdem canonis esse applicationem, ita ut etiam in accusatione postuma, de qua in praefato canone agitur, personae quae sunt partes in causa principali, cum non sint coniugcs scu inter «reliquos» sint ad numerandae, carent iure accusandi, quod ideo ius, praevia denuntiatione, uni Promotori lustitiae reservatur. Hanc sententiam diserte profitentur:

Decretum c. *Jullicn* **27 novembris 1937, in quo legitur: «lus accusandi matrimonium in casu unice competit Promotori lustitiae, non dcnunclantlbus. etiam consanguineis» (S. R. Rotae** *Decisiones,* **29, 1937, p. 717);**

Decretum c. *IVynen,* **20 decembris 1938, quod refert: «Manifesto unius Promotoris lustitiae est hanc accusationem facere, si coniux superstes contra heretics coniugis defuncti recusat matrimonium suum accusare ne amittat lus hereditatis»** *(Ibid., 30,* **1938, p. 109).**

Iuxta alleram sententiam, c converso, can. 1972. cum ugat de accusatione postuma matrimonii iam dissoluti, nequit omnino intellegi ut dependens applicatio can. 1971. in quo statuitur quinam sint titulares legitinia li ad accuvandam matrimonium viventibus conlugibus. Agitur sane de situatione iuridlca prorsus diversa. Can. 1972, cum relate ad can. 1971 aliquid speciale decernat, eidem canoni necessario derogat, nam «generi per speciem derogatur». Normae igitur can. 19« I. quibus statuitur tertias personas non posse accusare matrimonium, sed tantummodo denunciarc, quo In casu accusatio uni Promoturi lustitiae exclusive reservatur, supponunt permanentium vinculi, ideoqur, vl can. 1973, nequeunt urgeri, cum hele agatur de accusatione vinculi coniugum morte latu dissoluti.

Hanc sententiam recepit recens S. R. Rotae ^urispnidcntia, in Decretis c. *De Jerlo,* 1 februarii 1964, et c. *Eirers,* 28 mnii 19Λ» in bac ipsa nostra causa latis. lam antea, tamen, decisio e. 20 tunii 1936, idipsum profitebatur, allata insuper anetonlate Card. *Gaspari,* qui ad rrm docet: «publkum Ecek<ae offteudem» ut est Promoter justitiae, ad commodum privatum Fidelium agere non debet» (Decisiones S. R. Rotae, H 1936, p. 399).

Haec est sententia sequenda, quin tamen ad eam probandam saffkijmt rationes quibus ad hoc uti plerumque solent doctrina et snpenus allata Jurisprudentia. Assumitur, in genere, Pro-*oUmi iustitiae ab accusatione incidentall postuma praecludi, sive quia, vinculo morte coniugum iam dissoluto, lam deest rufio *peccati* ad quam arcendam munus Promotoris iustitiae lege urgetur (can. 1585); sive quia Promoter! justitiae ius accusandi agnoscitur tantummodo in impedimentis natura sna publids (can. 1971 § 1, 2·); sive quia in casu agitur de bcuo private» cuius tutela ad munus Promotoris justitiae non perttaet, ct alia similia. Sunt quidem rationes, sed partiales tantam, immo expbcationes potius quam rationes, quae etsi una simul adhibeantur, vere undequaque evincens argumentum vix praebent.

Vera ratk), e contra, stricte quidem iuridica et penitus exhaustrva profluit revera ab ipsa natura actionis scu accusationis Incidentals, attentis Codicis canonibus qui ad rem faciunt (cann. 1972, 1837), iuxta superius exposita.

Actio accusatoria quam Promoter Justitiae pro suo munere experitur vi can. 1971 § 1, n. 2% est actio prorsus diversa ab actione quam promovet ille qai aliquod intéresse habet, in causa principali, ad promovendam incidcntaliter accusationem postumam coniugibus iam vita functis. Pro suo munere» Promoter Iustitiae concurrit cum ipsis coniugibus (in impedimentis natura sua publids, can. 1971 § 1. 2·) vel eosdem supplet (si coniuges iurc accusandi careanU *Propida Mater,* art. 35 $ 1, 2·) in proponenda actione nullltatis, directe et immediate vinculum allicienti; quod sl vinculum morte eonhigum iam dissolutum est, res est prorsus diversa: ipse nec amplius concurrere potest, nec amplius supplere valet, cum ipsa ratio concurrendi aut supplendi (vinculum tuendum) iam plane desierit, eiusque munus exinde ipsa sui ratione iam inapplicabile factum sit, adeo ut kgitimatione ad agendum sit ipse destitutus. Re enim vera, pro iustitiae Promotore legitimatlo ad agendum fundatur in vinculi ratione directa, nam intercise sua actione tatelabile est intéresse quod vinculum directe et Immediate respicit, non interesse quod prosequuntur partes in causa principali, quod est sua natura a vinculo alienum.

Exinde profluit diversitas actionis incidentalis postumae, ob diversitatem nempe in intéresse, quod non est intéresse vinculi ct ideo interventum accusatorium Promotoris iustitiae non exigit, immo excludit. Actio incidentalis postuma adeo diversa est ab actione originaria a Promotore iustitiae tutclablll, ul rigore iuris vix dici possit vera *acilo status,* cum potius confundatur cum actione seu cum intéresse privato in causa principali, quod a munere Promotoris iustitiae est prorsus alienum.

Ipsa denique vi substitutionis processualis quae ope legis (can. 1972) vcrlticatur lu accusatione incidental! postuma, excluditur interventus Promotoris iustitiae, nam vi ipsius legis iam habetur legitimus actor scu accusator, ille nempe qui titularem iuris (coniugem vel coniuges) substituit (substitutus) etsi in mera relatione processuali tantum. Unde, alius actor (Promoter iustitiae) nec concipitur nec admittitur, alloquln hoc sequeretur, quod Promoter iustitiae se substituat ipsi substituto ad prosequendum eiusdem intéressé privatum, non autem ad prosequendum interesse vinculi quod est sui muneris proprium.

Ergo, in accusatione incidentall postuma, interventus Promotoris Iustitiae non sustinetur, nisi aliunde requiratur ob evidentem boni publici rationem (can. 1586), ut puta si aptur de Impedimentis et circumstantiis de quibus in can. 1990 et cx omissa accusatione, perpetua fieret manifesta Ecclesiae deceptio indeque exortum scandalum non rescinderetur.

2) De notera *causae principalis a qua pendrl causa* incidens in accusatione postuma.

In can. 1972 expresse edicitur. «Matrimonium, quod, utroque conluge vivente, non fuerit accusatum, post mortem alterutrius vel ulriusque eoniugis ita praesumitur validum fulue, ut contra hanc praesumptionem non admittatur probatio, nlsl Incldentcr oriatur quaestio».

Certum est igitur accusationem matrimonii in casu non posse admitti nisi per modum causae Incidentalis, quae canone 1837 Ita detlnltur: «Causa incidens habetur, quoties. Incepto «altem per citationem Iudicio, ab una cx partibus aut a Promotore iustitiae vel vinculi Defensore, si iudicio intersint, quaestio proponitur quae, tametsi libello, quo lis introducitur, non contineatur express, nihilominus ita nd causam pertinet ut resolvi plerumque debeat ante quaestionem principalem». Ex his logice consequitur, causam incidentem pruesupponrre principalem, n qua pendet.

Quaeritur in primis qunenam esse possint hae causae principales, ut nmtrimonium incidcntcr accusari valeat apud ludicein ecclesiasticum.

Quaestio est valde implexa ct confusa, sive m fontibus sive p doctrina et turiiprudcntia.

Drrrelalrs Greqorli IX, in libro I'Y. sub titulo XVII qui /Ujl sint *leqiliml,* quatuor referunt decretales in quibus est quaestio «le valorr matrimonii post mortem coniugum orta, quia quidam «e heredes esse contendebant contra coniugum defunctorum filios vel contra coûlurtls defuncti viduani. prioribus, quae sunt Alexandri 111 (cc. 4, 5» 7, X. П» 17)» accusatio postuma ob causam hereditatis, admittitur; in qunrta vero, quae est CulwUni HI (c. II, X. IV. 17) denegatir

.licxnnaer *III,* tamen, hanc rationem accusandi matrimo* mum post coniugum mortem voexit dncongruiini· (c. 7, X, IV. 17), adeo ut habenda sit «non regularis», neque admittenda ñiM «per exceptionem·, exceptio rewni aliquando admittitur (c. 4, 5, 7, X, IV, 17), aliquando vero denegatur (c. 11,

Doctrina quaestionem haud efficit clariorem.

Decrctalistae classici, praefatas decretales interpretantes, accusationem postumam in genere admittunt, licet eam ct ipsi «incongruam» dicant, ct quidem non modo ob causam directe respicientem légitimât Ionem prolis vel viduae statum, sed etiam ob «causam hereditatis·, ob «causam bonorum»; hnmo causarum numerum extendunt ad alias quoque causas, •discretas» quidem seu «instas·, quarum solutio prachidiclaliter exigit incldentalem inquisitionem dc prolis Icgltimilütc. Nonnulli tamen accusationem postumam conectant ad certas factispecies tantum, sive etiam ad certam rationem probandi nec non ad certum tempus, v, g. «ad quinquennium».

Innocentius IV accusationem postumam admittit etsi •incongrua» dicatur ab Alexandro III. et quidem ob quodlibet intéresse quod adsit in causa principali; ait sane: «Incongruum, grima facie, ius tamen agi permittit post mortem ratione onorum, etc. (/n *quinque libros Decretalium commentaria,* Venetiis 1578. p. 198 et ss., ad c, 7, X, IV, 17).

Verum, accusationem postumam non concedit si matrimonium «in facie Ecclesiae» fuit contractum. «Confitebantur matrimonium in facie Ecclesiae fuisse contractum; sed dicebant inter eos fuisse impedimentum consanguineitatis, vel aliud huiusmodi; et ideo non sunt *audiendi,* quia, hoc probato, non iudicarvntur filii illegitimi; sed sl diceretur non fuisse matrimonium contractum inter cos in facie Ecclesiae, sed more adulterorum vixisse, *bene essent audiendi» (Ibid.,* ad c. II, X. IV, 17).

Hostiensis, vestigia Innocentii IV secutus, accusationem postumam admittit quidem, sed et ipse eam limitat et restringit ad matrimonia clandestina quae «In facie Ecclesiae» non fuerunt contracta, necnon ad ea quae mala fide «in facie Ecclesiae» contracta sunt; immo aliam coarctationem adiungit, quatenus admittit praescriptionem post quinquennium. «Si in vita parentum matrimonium impeditum non fuerit, adhuc *infra quinquennium* ratione bonorum de hoc quaeri potest, elapso vero quinquennio, non potest» *(Lectura in Decretales,* Venetiis 1531. ad c· H» x» IV, 17).

Joannas Andreae retinet quidem doctrinam Innocentii et Hostiensis, verum quod attinet ad praescriptionem, notabiliter innovat: eam admittit si petitio haud favet legitimitati seu vertit ad rem revocandam «in peius*, secus si favet seu vertit «in melius». Ait sanes «de statu defunctorum non quaeri post quinquennium, verum esse ut revocetur in peius, secus si in melius» *(Commentaria in quartum Decretalium,* venetiis, 1581, p. 56, ad c. 11. X, IV. 17).

Demam, ad permittendum ingressum causae incidentals de legitimitate natalium, requirit causam (principalem) quae sit «legitima», legitimam vero videtur censere quamcumque causam quae sit canonice rationabilis et non illicita· «Causa legitimationis non indifferenter tractatur, sed tunc demum cum subeat aliqua causa legitima, puta cum quaeritur de hereditate, beneticlo ecclesiastico, ordinibus vel honoribus, et *incidit* haec quaestio (legitimationis)» *(Ibid.,* p. 5o, ad c. /,

Canonistae Codici anteriores fere unanimiter accusationem postumam admittunt, sed circa naturam causae (principalis) quae valeat incidentem legitimare, haud univoce sentiunt. Ex. g.:

E. *Gonzâlez Tétiez* scribit, matrimonium post mortem coniugis accusari non posse «si nulla iusta causa interveniat* nam intercedente, etiam post mortem agi potest. Pone controversiam motam de successione inter filios, nepotes, aut cognatos, et ibi Ineldenter civili iudicio de viribus matrimonii quaestionem ortam fuisse: in qua specie, matrimonium accusari potest» *(Commentaria perpetua Decretalium* in *librum IV,* cap. VII, n. 3).

A. *Barbosa* eum ullis tenet «quod etiam post mortem patris dc eius legitimitate, vel illegitlmitatc. atque ita dc statu persouaà agi possit, si oportuerit ad decidendam quaestionem hereditatis» *(Collrdunca doctorum in lus pontif. unlaersum,* L. IV» tit 17·, cap. VII, causa n. 7).

F. Schmahgrueber scribit, accusationem matrimonii praescribi non posse; sl tamen mortui sint coniuges, «cum cesset periculum peccati, ob quod perpetua est actio contra matrimonium», nihil obstat quominus admittatur huius actionis praescriptio» (Iiu Ecclesiasticum *L niversuni,* L. IV, tit. XVIII, n. 27).

D. Cooarruvias, e contra, praescriptionem excludit. «Nec relert ad Impediendam legitimae prolis controversiam quinquennium decursum esse a die mortis parentum..., licet Glossa, Host., Colle., et Hcnr. ibi velint, post quinquennium a Partntum hanc quaestionem tractari non posse» *(In* I v librum *Decretalium epitome.* Venetiis, 1571, p. 231, nn. 1-2).

P. Gasparrl paulo ante Codicem haec refert: »Sl vero extranea persona habilis, accusare matrimonium velit post coniunis mortem ad habendam illius hereditatem, nonnulli putant non e*j* repcilendam» (De matrimonio, cd. 1004, 2·, n. 1482)

.pf · ?;· ,,'IT' ipie 5uotlu,! "nte Codicem, ita dc rc sentit: r '° '<<p Ton" ctiam Post mortem non

(Ius Decretalium, torn. IV. *Ius matrimoniale,* cd. 1914, D· 743, notu 69, ubi alii citantur; cfr. otium eiusdem, tom. y, *De Indicii»,* n. 172, nota 100; P. Gaspahri, *De Matrimonio,* cd. 1901, n. 1482).

Jurisprudentia ante Codicem penitus dlfformls Invenitur, Ita ut nullum prorsus validum argumentum cx ca deduci valeat. Sex sunt resolutiones quae ad rem citantur, a S. C. Concilii latae, quarum duue tantum, nempe *Neapolitana,* 7 iuli! 1736 *(Thesaurus resolutionum S.C.C»,* tom. VII, p. 424 ssJ et *liarclnoncn.,* 6 mali 1893 *(Acta S. Sedis,* vol. XXVII, p. 41G ss.) Impugnationem admittunt etiam In causa hereditatis; aliae duae, c contra, nempe *Januen.,* *17* septembris 1842 *(Thesaurus resolutionum S.C.C.,* tom. CII, p. 313 et scq.) et Resolutio 22 iunli 1844 (cfr. Lingen. et Reuss, *Causae selectae,* Rathbonac 1871. p. 884) impugnationem postumam •ob quaestum ct civiles effectus» respuunt. Ceterae duae quae solent citari, ncinnc *Caesarauguslaiia,* 10 martii 1770 *(Thesaurus resol, S.C.C.,* torn. XXXIX, p. 61 et ss.) ct *Interamnen.* 21 aprilis 1842, per Commissionem particularem SS.mi tractata (rlus decisio relata invenitur in praecilata *Januen.* 17 sept. 1842) erronee ad rem citantur, nam in eis res est non de impugnatione postuma, sed dc prosecutione instantiae lam viventibus coniugibus instauratae.

Post Codicem, de natura causae principalis quae de se apta sit gignere accusationem incidentalem, adhuc valde disputatum est In doctrina et iurisprudentia, sed perperam plerumque et inutiliter, nam vera quaestionis solutio iam prostat clara et indubia in Ipso Codice ex tenore cann. 1837-1841; etenim cum in can. 1972 accusatio postuma nonnisi ut causa incidens habeatur, patet ipsum can. 1972 et ipsam accusationem postumam regi communi disciplina causarum incidentalium, quae in praefatis canonibus sancitur.

Iamvero, can. 1972 de accusatione postuma nihil aliud requirit nisi «ut incidens oriatur quaestio», nihil vero dicit aut excipit de natura causae principalis in cuius ambitu causa incidens exoritur. Cum igitur lex non distinguat, nec nos distinguere debemus. Si legislator in re tanti momenti aliquid voluisset, circa causam principalem, excipere aut limitare, hoc profecto dixisset; sed nihil dicit, ergo consulto noluit sive excipere sive limitare. Legislator enim «quod voluit dixit, quod noluit reticuit». Exinde, inaequivocablliis fit quaestionis solutio. Utpote causa incidens, accusatio postuma excitari et pendere potest in ambitu cuiuscumque causae principalis cuiuscumque naturae, absque limite et specie, nedum igitur in limine causae principalis de legitimitate prolis vel viduae seu de statu personae, sed etiam in causa principali de hereditate, de bonis temporalibus ct de quocumque alio intéresse quod in ea agi contingat.

3) *Quinam habendi sint titulares accusationis postumae seu légitimais ad agendum.*

Alia quaestio quae Codicis interpretes dividit, est utrum accusatio matrimonii post coniugum mortem ad hereditatem vindicandam seu ad aliud quodeumque intéresse prosequendum, exclusive reservetur filiis ex impugnato matrimonio natis, seu heredibus directis, an e contra possibilis sit cuilibet heredi, etiam conlatcrali.

Jurisprudentia in hac quoque quaestione solvenda non est uniformis. Accusationem in casu reservari filiis affirmatur in una *coram Heard* diei 20 lunii 193G *(Decisiones* S. R. Rotae, XXVIII, p. 401, n. 13) et in una *coram "Wynen,* 20 decembris 1938 *(Ibid.,* XXX, p. 705-715); negari videtur *coram Prior,* 20 iulii 1922 *(Ibid.,* XIV, p. 194, n. 6) et *coram Jullien,* 11 ianuarii 1933 et 27 novembris 1937 *(Ibid.,* XXV, pp. 2-3, XXIX, pp. 717-718, n. 4).

Doctrina eamdem difformitatem exhibet. Solos filios posse accusare matrimonium in casu ad hereditatem prosequendam vel vindicandam tenuerunt: P. Gasparri *(De matrimonio,* cd. 1932, vol. II, n. 1262); P. Vidal (F. X. Wernz-P. Vidal, *De matrimonio,* n. 698, p. 908), et nunc tenent: E. F. Regatillo *(Institutiones Juris Canonici,* cd. 4*, vol. II, n. 673); V. Bartoccetti (M. Lega-V. Bartoccetti, *Dc causis matrimonialibus,* 1951, vol. III, pp 107-108); R. Naz *(Traité de droit canonique,* vol. IV, Paris 1954, p. 438).

Praeterquam filiis, etiam aliis ius competere accusandi matrimonium, nec tantum ad hereditatem vindicandam, tenent: I. Noval *(Dc processibus,* pars I, cd. 1920, n. 851); Λ. Vermef.rsch - J. Creusen *(Epitome iuris canonici,* vol. III, η. 287); F. M. Cappello *(Dc matrimonio,* η. 879; cfr. Eiusdem, *Praxis processualis,* n. 879); M. Conte a Coronata *(Institutiones Juris Canonici,* vol. III, ed. 1933, n. 1488, pp. 425-426); H. Jone *(Commentarium in Codicem J. C.,* vol. III, Paderborn, 1955, p. 288).

Quia iurisprudentia ct doctrina constantes non sunt, nullum inde validum argumentum erui datur ad controversiam dirimendam; ceterum, notandum est, haec esse media suppletiva, non autem interpretativn legis, ad quam interpretandam attendenda est In primis propria verborum significatio in textu et contextu considerata, ad normam can. 18.

In casu, textus est can 1972, contextus vero can. 1837. His autem attentis canonibus, clare eruitur, legislatorem nihil aliud ad rem statuisse, nisi ut accusatio postuma excitari valeat ut causa incidens in ambitu causae principalis, de cuius natura tamen nihil ulterius dicit neque expresse excipit prout excipere debuisset si ei Inerat intentio, litteralem praefatorum canonum tenorem utcumque limitare. Sed non excepit, nor limitavit, non distinxit: ergo, nec nobis fas est proprio marte distinguere. Inde consequitur: quia can. 19/2 P^θηαβ habiles ad accusandum nec enumerat, nec limitat, accusatio postuma necruit filiis atque heredibus necessariis exclusive reservari; sed aliis quoque, praeterquam filiis, competit, ut puta heredibus conlateralibus, nec non iis omnibus indistincte qui in causa principali aliquod legitimum intéressé prosequuntur, cuiuscumque generis illud sit.

Concludendum est Igitur, eosdem omnes censendos esse legitimatos ad agendum in causa incidental! postuma, qui sunt titulares actionis in causa principali a qua pendet incidentalis, qualibet limitatione exclusa, sive quoad corumdem titularium qualitatem, sive quoad ipsius causae principalis naturam.

Nec obici potest can. 1972 pendere a can. 1971 § 2, ita ut extranei, utpote inter «reliquos» recensiti, non possent accusare, sed tantummodo denuntiare. Iam superius haec dependentia exclusa fuit. Revera, praecitatos canones comparando, statim apparet eosdem respicere casus toto caelo diversos: prior matrimonii accusationem utroque coniuge vivente, alter mortuo saltem alterutro; prior nullam matrimonii accusationem tertio concedit, sed tantum denuntiationem, alter regulariter neque accusationem neque denuntiationem «nisi incidenter oriatur quaestio», ut certis juribus legitima non desit tutela.

Patet, e contra, can. 1972 regi cann. 1837-1841, prout superius explicavimus.

Sicut in veteri iure etiam in iure Codicis, accusatio post mortem confugis «regulariter» non admittitur; exceptio tamen, secus ac antea, ita determinatur ut non concedatur «nisi Incidenter oriatur quaestio».

Obicitur in dubio, num aliquod canonum praescriptum cum veteri iure discrepet, a veteri iure non esse recedendum (can. 6, n. 4).

Respondetur in primis ius antiquum non esse suppletorium iuris Codicis, quoties in eo inveniantur lacunae: hoc patet e textu can. 20, qui ius antiquum non recenset inter fontes suppletorias et hoc «insuper esset directe contrarium scopo codificationis et dispositioni can. 6, n. 6» (A. Van Hove, *De legibus ecclesiasticis,* n. 65). Praeterea, «ius novum a veteri dupliciter discrepare potest, positive scilicet et negative. Discrepat *positive,* si canon aliud atque ius vetus praescribit aut prohibet; *negative,* si praescriptum vel prohibitio iuris veteris in Codice neque explicite neque implicite continetur, Iamvero can. 6, n. 4 de dubio circa positivam discrepantiam agit...; de suppresso per silentium praescripto iuris agitur sub n. 6». Proinde, ubi dubia est omissio alicuius praescripti anterioris, seu eius insertio implicita, «non est asserenda cius Eermanentia ex hoc can. 6, n. 4» (A. Vermeerscb-J. Creusen, *'pitome Iuris Canonici,* ed. 4B, n. 76, 4°).

Can. 6, n. 6 decernit: «Si qua cx ceteris disciplinaribus legibus, quae usque adhuc viguerunt, nec explicite nec implicite in Codice contineatur, eam vim omnem amisisse dicenda est, nisi in probatis liturgicis libris repedatur, aut lex sit iuris divini sive positivi sive naturalis».

Ceteras limitationes, veteri iurisprudentia vel antecedenti doctrina aliquando inductas, Legislatorem voluisse auferre, confirmant schemata praeparatoria can. 1972.

Schema I edicebat: «Can. 14: Soluto matrimonio per alterutrius vel utriusque coniugis mortem, nulli ius est matrimonium accusandi, excepto casu, quo de huius valorc *non principaliter sed incidenter sil disceptandum, ad effectum legitimae filiationis vel legitimi coniugis cognoscendi* vel ad praeiudicium tollendum de nullitate matrimonii. Can. 15: In causis de quibus in can. praec. ii tantum actores sunt excludendi, qui unice ob lucrum temporale matrimonii validitatem accusant».

Shema II; «Can. 13 § 1: Matrimonium quod utroque coniuge vivente non fuerit accusatum post mortem alterutrius vel utriusque coniugis, praesumitur validum fuisse. Par. 2: Hic praesumptio non admittit probationem in contrarium, *nisi incidenter oriatur quaestio,* ct argumenta afferantur omni exceptione maiora. Can. 14: In causis de quibus in can. praec. ii tantum actores sunt excludendi, *qui unice ob lucrum temporale* matrimonii validitatem accusant».

Schema III: «Can. 13 § 1: Matrimonium, quod utroque coniuge vivente non fuerit accusatum, post mortem alterutrius vel utriusque coniugis, praesumitur validum fuisse. Par. 2: Contra hanc praesumptionem ne admittatur probatio, nisi incidenter oriatur quaestio et argumenta afferantur omni exceptione maiora».

Schema IV: «Can. 494: Matrimonium, quod, utroque coniuge vivente, non fuerit accusatum, post mortem alterutrius vel utriusque coniugis ita praesumitur validum fuisse, ut contra hanc praesumptionem non admittatur probatio, nisi incidenter oriatur quaestio». Hic est canon qui translatus est in definitivam Codicis rcdactionem, nempe can. 1972.

His schematibus probe attentis, clare constat legislatorem consulto noluisse recipere limitationes, sive quoad causae naturam, sive quoad extraneos qui titulares sint actionis in causa principali.

Iure vigenti, igitur, ad hoc ut matrimonium accusari valeat post obitum alterutrius vel utriusque coniugis, requiritur tantiun ut incidens oriatur quaestio.

4) *De foro competenti causae principalis.*

Quaeritur tandem utrum, pendente causa principali, puta dc legitimitate filiorum aut hereditate, coram iudice lateo in foro civili, causa incidens de validitate matrimonii Iuiri valent coram Iudice ecclesiastico in foro canonico.

Sub veteri Iure, unanimis fuisse videtur sententia affirmant, innixa praecipue decretalibus Alexandri ΠΓ. nempe c. 5» X, IV, 17 et praesertim c. 7, X, IV, 17 qui *filii sint legitimi,* in quo capite ad instar principii statutum est, ad regem spector·

«Indicium possessionum», Ecclesiae vero ius excluslvum esse de validitate matrimonii Inquirere et Judicare (cfr. *Fontes Codicis* I. C., VII, d. 490 1·; *Instructio* dc Propaganda Fide anni 1883, n. 1).

Inter Commentatores. V. *Pichler,* ex. g., postquam dixerat cognitionem et decisionem de nullitate matrimonii nd solum Iudicem ecclesiasticum pertinere, animadvertit: «licet Illa tantum incldenter et non principaliter esset In indicium deducta, Ita ut iudex saecularis, ad quem alla causa temporalis principaliter est deducta, incidenter vero mota quaestio super cietis, ista supersedere debeat, et ad iudicem ecclesiasticum Illa remittere, non obstante quod alias causae adnexae non sint dividendae» *(lus Canonicum,* tom. I, lib. IV, it. XVIII, n. 7 In fine; cfr. etiam, ex. g. P. Fagnaxts, *Commentaria in quartum Decretaliam,* Romae, 1661, 85, *Qui /ilii sint legitimi,* n. 1; A. Barbosa, *Collectanea Doctorum,* tom. II. *ln quartam librum Decretalium,* tit. XVII, cap. VIT, nn. 1-3; D. Covarruvias, *Epitome de sponsalibus et matrimoniis,* Lugduni, 1545, part. II, cap. VIH, $ 2, η. 1; A. Reiffenstuel, *Ius Canonicum universum,* lib. IV. tit. XVITI; η. 24; E Pirhing, *lus Canonicum,* lib. IV, tiL XVII» $ IV, n, 27; etc.).

Post Codicem, difformem cursum exhibent sive iurisprudentia sive doctrina. Anteactam Commentatorum doctrinam retinet una *coram Wgnen:* «Patet quod actio nullitatis matrimonii. supposito quod ex probabili capite validitas eoningii Impugnetur, a limine relci nequit... si Iudex civilis, apud quem pendet actio hereditatis, remittit litigante* ad Tribunalia ecclesiastica, ut Ibi primum definiatur quaestio validitatis vel nullitatis matrimonii» (S. R. Rotae *Decisiones,* voL XXX» p. 709, n. 5). Sed contraria occurrit sententia In una *Lpcien. coram Heard:* «Nec dicatur actionem nullitatis matrimonii In casu, saltem post sententiam civilem (ln qua lis de hereditate suspenditur, usque dum Tribunal ecclesiasticum de adserta matrimonii nullitate pronuntiaverit), tamquam causam incidentalem ad normam can. 1972 admitti posse. Sat dubitandum est. an causa nullitatis matrimonii in ecclesiastico tribunali Instituta haberi possit tamquam incidental!* causae de hereditate in foro civili motae» *(Decisiones,* vol. XXVIII. p. 401. n. 13).

Solutio clare depromitur e litterali Codicis interpretatione, ad nonnam can. 18, circa naturam et disciplinam causarum incidentalium, quae in cann. 1837-1841 traditur. Quibus attentis incontroversum est, causam incidentalem ita cum principali connecti atque subordinari debere, ut Identitatem iurisdlctionis et competentiae, idest iudicis ecclesiastici, evidentissime supponat et exigat. Unde clarissime elucet, t tramque causam unico ludici subesse et ab uno eodemque iudice tractari et resolvi debere, quin possibilitas dari possit ut a iudice olverso, seu diversi ordinis, distincte tractentur et resolvantur. lure etenim Codicis, causa incidentalis proponi potest non modo a partibus, sed etiam a Promotore lustltiae vel vinculi Defensore si iudicio principali intersint (can. 1837); proponi autem debet apud iudicem causae principalis (can. 1838); praevium examen libelli introductori! peragendum est a iudice causae principalis, erui de eiusdem admissione vel reiectione pronuntiat (can. 1839); Idem iudex causae principalis decernit quoque de procedure sequenda in tractatione causae incidentals (can. 18-10 î 1); ln tractatione vero peragenda, eaedem regidae «servandae sunt quae in ordinariis iudlclis obtinent» (can. 1840 | *2Y, ipse iudex causae principalis* quaestionem incidentalem cognoscit atque definit ac «fasta Interveniente causa» decretum vel sententiam interlocutoriam valet «corrigere aut revocare» (cann. 1840 $ 3, 1841).

Haec omnia nequeunt omnino intellegi, nisi admittatur causam Incidentem necessario exigere Identitatem fori cum causa Îirincipali, cumdem nempe iudicem canonicum eamdemque urisdlctionem ecclesiasticam; facultas proinde accusandi coram iudice ecclesiastico matrimonium post mortem, e. gr. testatoris, agnoscenda esset heredi, si lex civilis foro ecclesiastico remitteret ludicium quoque de hereditate seu testamento. Secus, praefatae omnes operationes poni deberent a Iudice laico ln toro civili, quod absonum est et penitus absurdum.

lure Codicis, accusatio postuma nequit omnino censeri ut incidens, ad normam can. 1972. si causa principalis de hereditate pendet coram tribunale civili; falht enim necessarius nexus ex Identitate Iudicis ct iurisdlctionis (can. 1838); sed est causa autonoma uti principalis proposita, quae ideo vi Îraesumplionis, in eam 1972 statutae, dc matrimonii validiate post mortem coniugis, absolute praecluditur, ita ut non possit ncc proponi nec α iudice admitti.

Nec in contrarium excipi valet, causas «de effectibus mere civilibus, sl principaliter agantur», pertinere «ad civilem magistratum ad normam can. 1016» (can. 1961); inde sane minime deduci potest, causam Incidentem institui posse coram Iudice ecclesiastico respectu causae principalis quae pendeat apud Iudicem civilem; esset enim lllogica conclusio, extra praemissas.

Si alicui Incidental! quaestioni definiendae obstet absoluta incompetentia Iudicis, ambigendum non est processum esse suspendendum, donec quaestio Incidental!!, a iudice competente definita fuerit (F. Πο β ε π π. *De* processibus, vol. I. n. 176); at haec referuntur ordini fadlciario ecclesiastico: iudex ecclesiasticus causae principalis proprio decreto causam Incidentem teneretur admittere, simul quaerens a iudice ecclesiastico competente ut eaindem definiat et eiusdem decisio sibi remittat.

Nec argui potest. In contrarium, ex lure Decretalium, quae ad rem citantur ln notis ad can. 1972, ct ex doctrina ante Codicem, nam live fas Decretalium sive commentatorum doctrina inde »ecufa Innitebantur intima relatione inter orque alteruter, ln qulbu. opus erat, completabatur allero.

Negandum est. hujusmodi systema Inter lurbdlctIonem ecclesiasticam et civilem restauratum fuisse in Italia per Concordatum initum anno 1929.

Certo certius, vi art. 34 eiusdem Concordati aliquod systema coordinationi* (collegnmrnto). In re matrimoniali, reapse invaluisse tenendum est; ast eiusmodi coordinatio remanet coarctata ad en tantum quae sunt in Pactis explicite conventa, idest ad normam art. 34, iuxta quem agnoscuntur effectus civiles matrimonio canonico et exclusivités Jurisdictioni* ecclesiasticae circa causas matrimoniales quae vinculum spectant. Praeter hos limites, igitur, quaelibet nhn mutuae integrationis forma est excludenda vi principii autonomiae supremae (sovrnnitù) uniuscuiusque societatis. Ecclesiae nempe et Status. Equidem, praeter limites art. 34 signatos, unumquodque systema, canonicum et civile, permanent ln proprio ambitu perfecte autonoma et indenendentia, prout aperte recognoscitur a lege constitutionali Italica: «...sono, ciascuno nel proprio ordine» Indipendenti e sovrnni· (art. 7). Quia iuxta pacta conventa. Status Italicus recipit vinculum matrimoniale canonicum et Sancta Sedes foro etvui remittit effectus civiles matrimonii canonici et praeter hoc nulla alia coordinationis forma praevidetur, exclusa est quaevis alterutrius iurisdlctionis facultas syndicandi super actus positos in materia quae alteri reservatur·

Ex parte Status Italici, art. 5 Legis 27 mail 1929, n. 847, edictum fuit matrimonium sic dictum concordatarium nec minores ncc maiores effectus sortiri ac matrimonium mere civile; articulo vero 17 eiusdem Legis sententiam canonicam nullitatis matrimonii eosdem effectus sortiri ac sententiam civilem nnllilatis matrimonii civilis. Congruenter cum hac lege. Jurisprudentia italics censuit se ius non habere syndicandi seu invigilandi utrum impedimenta matrimonialia canonica componi possent cum lure civili, at vindicavit Jurisdictioni civili exclusivam competentiam super effectus civiles matrimonii canonici.

Demum rliud quoque magni momenti consectarium profluit. Posito, per hypothesim, quod Judex ecclesiasticus admiserit In casu impugnationem incidentalem alicuius matrimonii. post mortem coniugum, dum causa principalis pendet in foro civili, huiusmodl iudicis ecclesiastici sententia nullum prorsus effectum sortiri potest in foro civili, ncc el ullus prorsus effectus civilis tribui potest a iudice causae principalis, eo quod art. 127 Codicis civilis Italici expresse obstat quominus haec sententia transcribi possit ad effectus civiles obtinendos. Praefatus sane art. 127 expresse excludit proponibilitatcm actionis nullitatis, ex parte heredum, post mortem coniugis vel coniugum» nisi fuerit ante eorum mortem proposita et de ea prosequenda postea agatur: «L'azione per impugnare il matrimonio non si trasmette agli eredi se non quando il giudizio è glà pendente alla morte delTattore».

In facto.—Patet ex dictis in lure petitionem Mariae, Pauli et Titi N. in causa admitti non posse. Ea enim de qua ngimus non est revera causa incidens, quae in casu instituta non est nec instituti potest, sed causa principalis et independens de nullitate matrimonii, culus praeiudlcialls est quaestio de capacitate processuali activa fratrum N. ad accusandum matrimonium defuncti fratris Titi.

Diximus causam incidentem in casu ortam non esse nec oriri posse, quia causa principalis illa esset quam fratres N. instituerunt coram iudice civili, ad impugnandum Luciae Ius ad hereditatem; at causa incidens in foro ecclesiastico non admittitur, nisi respectu causae principalis in eodem foro pendentis. Quod si, per absurdum, contraria sententia admitteretur. nulla pariter orta esset Incidens quaestio, cum nulla petitio facta fuerit, quod sciamus, ad eam coram eodem iudice civili provocandam, antequam causa de matrimonii nullitate coram iudice ecclesiastico introduceretur. Fratres N. proprio marte iudicem ecclesiasticum adierunt, distinctam et indipcndentem causam conantes instituere, ad quam tamen iegitimatione carent activa, vi can. 1972. Ob eandem rationem neque Promotor lustltiae ln casu nullitntem matrimonii accusare poterat, et quidem non modo quia Fratres N. non erant légitimât! ad accusandum, sed etiam quia in accusatione incidental! post mortem coniugis vel coniugum, ipse Promotor lustltiae caret légitimât Ione ad agendum.

Ceterum, etiamsi data fuerit in casu sententia affirmativa a tribunali ecclesiastico, haec sententia nullum prorsus effectum poterat sortiri In foro civili nec ea iudex civilis poterat utcumque uti, utpote quae non poterat transcribi ad effectus civiles, vi art. 127 Codicis Civilis Italici.

Decisio. His omnibus in lure et ln facto perpensis, Nos infrascripti Cardinales, Membra Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae, pro Tribunali sedentes, et Deum solum ante oculos habentes, Christi Nomine invocato, edicimus, declaramus et definitive sententlamus: *'Sententiam Signaturae Apostolicae diei* 8 *februarii* 1969 esse *confirmandanv, in* casu», dubio Nob;s proposito respondentes: *'af/irmaliOe ad primam partem, negative ad secundam*.*

Expensae processuales praesentis instantiae solvantur a parte actrice.

,..Ra committentes Ordinariis locorum et aVnt \^\«TrvUryiVlum?‹?.¢V1?s spectat, ut exsecutioni mandent hanc Nostram definitivam sententiam et adversus reluctantes procedant ad normam Lib. IV, tit. XVII Cod'^5 Vs quoque adhibitis mediis quae, attentis adiunctis, efticaciora et opportuniora videantur.

Romae, In sede Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae, die 3 Iulii 1971.—DInus Card. Staffa, Prae/. Aloises Card. Traolfa, Ponens. Hildcbrandus Card. Antoνιιπτι. Caesar Card. Zerba. Antonius Card. Samorê. Acglcllus Card. Vagnozzi. Arturus Card. Tabera.

SSihus autem D. N. Paulus Divina Providentia Papa VI, inaudientia die 12 iulil 1971 infrascripto impertita, habita relatione superioris decisionis, nihil obstare declaravit quominus eadem publicetur ct ab omnibus quibus spectat ad nonnam Iuris exsecutioni mandetur.

Ex sede Supremi Tribunalis Signaturae /\postollcae, die 12 iulii 1971.—Dinus Card. Staffa, *Praei.*

Apoll. 44 (1971) 537-607.

3987

1971 IUL 6.–SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.*

De restitutione in integrum adversus decretum Sacrae Romanae Rotae ob neglectum legis praescriptum

Facti species.- P. Provincialis Congregationis religiosae X, ab anno 1955 ad annum 1959, successive pecuniam mutuam sumit a Dho X usque ad summam 50.000.000 veterum francorum, foenore 10 %, singulis vicibus relativam apocham conscribens pro summa totali, praemissa declaratione de nullitate omnium praecedentium apocharum.

Defuncto P. Provinciali, mense septembri 1959, Oeconomus Provinciae per aliquot menses creditori solvit foenora; at paulo post ipse solutionem ipsius capitalis recusat asserens Congregationem religiosam per defunctum P. Provincialem summam inferiorem a creditore accepisse.

Creditor, libello diei 15 martii 1961, Provinciam religiosam convenit apud Tribunal dioecesanum petens restitutionem totius summae mutuatae (50.000.000) cum foenoribus. Lite pendente, Provincia religiosa, ad instantiam Officialis, creditori tradit duas tertias partes summae mutuatae, titulo solutionis non definitivae. Tribunal, die 13 martii 1964, sententiam emittit quae statuit Congregationem religiosam creditori debere summam totalem cum foenoribus.

Appellante Provincia religiosa deducitur ad Tribunal Sacrae Romanae Rotae, quod, praemisso novo instructionis supplemento ct habito voto a quodam viro perito exarato, die 16 iulii 1966 confirmat Sententiam primi gradus quoad summam principalem debitam et quoad foenora statuit «solvendam esse summam foenorum causa, iuxta computationem primae instantiae·.

Sententia In rem iudicatam transiit; difficultatibus vero exortis circa ipsius exeeutionem, Turnus rotalis, Decreto diei 25 januarii 1969, statuit: *a)* petitionem anatocismi ex parte creditoris reiciendam esse; *b)* exeeutorem sententiae constituendum esse iurisperitum ab Officiali dloecesano.

Contra secundam decisionem, die 10 martii 1969 Patronus Provinciae religiosae appellat ad sequentem Turnum rotalem petens emendationem Decreti dici 25 ianuarii 1969, iuxta tenorem can. 1884, quatenus Sententia rotalis iam exeeuta censenda est per interpositam procuratricem societatem civilem religiosorum (in loco decst recognitio entium ecclesiasticorum ex parte Gubernii civilis), quatenus ista, deposita quadam summa oblaticia apud «Caisse des Dépôts et Consignations» congruentes iuri civili territoriali, exeeutionem Sententiae rotalis perfecerat, ideoque debitum totale ex Sententia emanans iam solverat.

Superior Turnus rotalis, Decreto diei 19 iulii 1969, statuit: *a)* Sententiam exeeutam non esse sive ob foenoris computationem a solo debitore peractam, sive ob conditiones non praevisas allatas; *b)* exeeutorem constituendum esse iurisperitum ab Officiali dioecesano deputandum, cuius sit omnes difficultates de solutione obligationis Provinciae religiosae erga creditorem, auditis partibus componere et praesertim computare ac determinare summam solvendam.

Contra hoc Decretum rotale, die 14 augusti 1969, iterum Provincia religiosa appellat ad superiorem Turnum rotalem contestons conformltatem inter duo Decreta praecedentia et simul obiciens Provinciam debitricem lam exeeutam esse Sententiam rotalem, iuxta praescripta legis civilis territorialis, cui can. 1529 remittit pro contractibus et solutionibus.

Tandem alter Turnus rotalis, Decreto dlel 11 iulii 1970, confirmat Impugnatum Decretum explicite statuens: «Sententiam rotalem... exeeutam non esse tenendum est...; confirmandum esse Decretum ... de modalitatibus observandis in exequenda Sententia rotali, ubi explicite statuitur munus esse executorls constituendi «omnes dlificultates de solutione obligationis Congregationis erga creditorem, auditis partibus componere et praesertim computare ac determinare summam solvendam».

Patronus Provinciae religiosae, die 7 augusti 1970, denuo appellat contra citatum Decretum rotale, contestons huius conformltatem cum Decreto praecedenti; deinde, appellatione reiecta ad normam cann. 1902, § 1, 1880, 4, ex mandato procuratorio P. Provincialis, ipse Patronus, die 15 octobris 1970, recurrit ad Supremum Tribunal Signaturae Apostolicae petens restitutionem in integrum adversus Decretum rotale diei 11 iulii 1970 ob legis praescriptum evidenter neglectum (can. 1905, § 2, 4°), quatenus In ipso Decreto neglectus est can. 1529 et articuli codicis civilis consequenter recepti prae oculis habiti non sunt in ordine ad efficaciam solutionis per oblationem realem (offres réelles).

Visa instantia, Secretarius Signaturae Apostolicae statuit ad ulteriora procedendum Iuxta ea quae ab art. 30 *Normarum Specialium* praescribuntur. Promotor Justitiae, posita sibi quaestione num recursus Provinciae religiosae admitti an reici debeat, respondit negative.

In iure ft in facto.—**AdmissibHitas petitionis a Provincia religiosa exhibitae pendet a recta interpretatione canonum 1529 et 1905, § 1, 4°.**

Limites receptionis seu canonizationis legum civilium definiuntur cx contrarietate cum iure divino, naturali vel positivo, et cx ipso iure canonico aliud vel etiam normas proprias statuenti. Ex limite cum iure divino evidenter sequitur quod non canonizantur leges civiles territoriales si contrariae sint e. gr. Justitiae commutativae; quoad autem secundum limitem, patet, quod non canonizantur leges civiles territoriales, ubi lacuna canonici Juris non verificatur, quatenus habentur in re normae positivae, e gr. in cann. 103, 104, 1680, 1684. Salva receptione canonica normarum civilium substantialium quoad solutiones, voluntarias vel coactas, prae oculis semper habendum est exeeutionem sententiae canonicae sub aspectu formali pertinere ad ius canonicum, tamquam consectarium inseparabile sententiae, quae in rem iudicatam transierit (cc. 1917 ss.). Executio enim sententiae est actus iudicialis, ideoque, sicut sententia a publica auctoritate ferri debet, ita executio quoque fieri debet de mandato publicae auctoritatis. Solutio peracta a Provincia religiosa per depositum apud «Caisse des Dépôts et Consignations», absque ministerio exeeutoris, non fuit solutio voluntaria, sed potius arbitraria, quia effecta fuit neglecto legis canonicae praescripto cx parte debitricis, quae egit spreto vel saltem ignorato ministerio exeeutoris, qui modo imperativo statuitur a can. 1920: «Sententiam execution! mandare *debet...* **Ordinarius loci in quo sententia primi gradus lata est».**

Remedium extraordinarium restitutionis Jn integrum —vi can. 1905, § 1, 4°— datur tantum si agatur dc neglectu legis manifesto, ex quo sequatur gravis laesio; datur adversus sententiam quae in rem iudicatam transierit, non autem adversus decretum exeeutorium. Adversus decreta non datur remedium extraordinarium restitutionis in integrum, sive quia hacc generatim vim definitivam non habent, sive quia illa, si in casu peculiari vim definitivam habeant, per ordinaria remedia iuris corrigi et infirmari poterunt. Legislator statuit remedium extraordinarium adversus sententiam, ideoque nobis facultas non est illud extendendi ultra sententias.

Ex actis non constat neque de obiectivitate neque de evidentia neglectus legis (praescripti can. 1529) ct consequenter legis civilis territorialis ex parte iudicum rotalium in decernendo exeeutam non esse sententiam diei 16 Iulii 1966 per oblationem realem, quatenus dubia censenda est canonizatlo legum civilium quoad exeeutionem sententiarum, sub aspectu formali. Etiam hypothetice admisso et non concesso neglectu legis (praescripti can. 1529) eoque vero ac evidenti, assertus neglectus non esset in sententia, sed in decreto exeeutorio; remedium autem extraordinarium, de quo in can. 1905, statuitur explicite ct taxative adversus sententias tantum, ct quidem in casibus peculiaribus a legislatore praevisis.

Decisio.- In Congressu habito coram Ernino Cardinali Praefecto die 6 iulii 1971, proposito recursu a Provincia X interposito ad obtinendam restitutionem in integrum adversus decretum a S. R. R. die 11 iulii 1970 latum, decretum est: *Recursum esse reicicndum.*

* Apoll. 44 (1071) 575-578.

3988

1971 IUL 6.–SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

De subsidio caritativo religiosis mulieribus dando QUAE E RELIGIONE DIMITTUNTUR

Facti species.- Maria, religiosa a votis perpetuis in Congregatione iuris dloccesanl, ad normam Iuris e Religione dimissa est decreto Ordinarii loci, contra quod recursum legitime Interposuit ad S. Congregationem pro Religiosis et Institutis saecularibus, sed rciectus est. Quia vero pror-

sns Insufficiens ei videretur summa Ilb. it. 1.500.000 ab Ordinario determinata tamquam subsidium caritativum, de quo in can. 643 § 2, preces Romano Pontifici porrexit ut constitueretur: «a suo favore una rendita vitaiizia di lire 70.000 mensilb, vel ei daretur «una tantum la somma di lire 12.000.000 chc le consentisse il reallzzo, al tasso legale di lire 50.000 mensiii», expresse declarando ouod «non chicde la revoca dei decreto di dimissione, perchè ha terrore di rientrare nella propria Congregazione, dove sarebbe oggetto di persecuzlone». Huiusmodi recursus transmissus est ad Signaturam Apostolicam «per il competente esame>, a qua interim statutum est: «solvendam esse pensionem urgentem a recurrente petitam, intra tamen limites summae lib. it. 60.000, idque usque ad definitionem praesentis causae».

In ture et in facto.—Cum recurrens expresse declaraverit quod rursum in Congregationem admitti non vult, e qua dimissa est, quaestio definienda unice vertitur circa subsidium el dandum, et Signatura Apostolica enixe Ordinarium loci rogavit ut curam diligentem adhiberet ad huiusmodi controversiae solutionem pacificam obtinendam, attamen: «salvaguardando gli Inlcreul legitimi della parte convenuta che non va sottoposta ad oneri troppo gravosl, ma nello stesso tempo le eslgenze Indispensabill della ricorrcnte nei limiti delle norme civili della prevIdenza sociale In casi analoghi». Itemque Signatura Apostolica idlpsum scripsit ad Ordinarium loci ubi recurrens suam residenliam habet, et addidit: «Sl prega tener présenté che una eccessiva condKcendenza verso la ricorrente oltre a ledere gli interessl delfaitra parte, potrebbe nuocere alia disciplina dell'1stItato». Ordinarius autem loci, longas post moras, ad hoc Supremum Tribunal litteras recurrentis simpliciter transmisit. In quibus dicitur: «Propongo chc l'Istituto versi la somma di lire 70.000 al mese (essendo assolutamente insufflclente la somma di lire 60.000 per vivere) sino al maturant della pensione. Quando mi sarà corrisposta la pensione, TTstituto —per tuitio il resto della mia vita— verserit la differenza tra le 70.000 lire e la somma che pereepfrà a tltolo di pensione. Tale mia richlesta è fondata appunto sui can. 643, Inteso nei suo giusto valore, sut diritto naturale, suIU Costltuzione «Gaud/u/n *et Spes**, n. 26. dei Concilio Vaticano II».

Oportet itaque accurate determinare ad quid solvendum vere et proprie teneatur Religio mulierum cuilibet sodali quae ex ea egrediatur aut ex ea dimittatur.

In primis, certum omnino est quod, ln casu, Religio nulla adstringitur obligatione ex lustitia. Id evidenter constat tum ex praescripto can. 6-13 § 1: «Qui e religione, expicto votorum temporariorum tempore aut obtento saccularizationis induito, egrediantur vel ex endem fuerint dimissi, nihil possunt repetere ob quamlibet operam religioni praestitam», tum etiam ex praescripto can. 580 $ 2: «Quilibet professus quidquid industria sua vel intuitu religionis acquirit, religioni acquirit».

Praeterea, eadem recurrens, antequam in Religionem admitteretur. propria manu documentum subscripsit in quo litteris crassioribus notatur «Quella che spontaneamente esce o vlene liccnziata dall'Istituto, non ha diritto a nessun compenso per qualslasi lavoro prestato*.

Quod Religio obligatione solummodo ex caritate, in casu, adstringntur, explicite edicitur in can. 6-13 $ 2, ubi etiam determinatur mensura seu quantitas subsidii dandi necnon tempus ad quod suppeditari debet: «Si religiosa sine dote recepta fuerit nec ex propriis bonis slblmet providere valeat, religio ex caritate eidem dare debet ea quae requiruntur ut modo tuto ac convenienti domum redeat, ac providere ut naturali aequitate servata, per aliquod tempus, mutuo consensu vel in casu dissensu* ub Ordinarii loci determinandum, honeste vivere possit». Excluditur ergo quod Religio, etsi tantummodo ex caritate, obligatione adstringatur curandi ut religiosa dimissa vel commode (v. agiatamente) vivere queat, vel toto vitae suae tempore —aut ad tempus longum scu indefinitum— necessaria habeat ad honeste (v. con decoro) vivendum. Nec aliud censendum est etsi agatur de religiosa dimissa quae iam senuerit et viribus sit destituta ac inhabilis ad laborandum. Qua de re in libro cui titulis: «Il diritto dei religiosi», anno 1961 Romae edito a Cl.mis Tubera-Anlortana-*Eicudtro* scite docetur. «Questo sussidio ha un carattere temporaneo, quincti non dovrii avere un carattcre di pensione vitaiizia. anche se Ia religiosa fosse inferma o dl età avanznta. In tal caso, ia secolarizzata dovrà accettare con rassegnnzlone di essere internatu in qualche istituto opportuno» (n. 396, lltt. c. png. 537). Plurn exstant huiusmodi Instituta caritativa, sive publica vel privata, sive laicalia aut religiosa. Praeterea, plura exstant opera dloccesuna vel paroecialm ad subveniendum pauperibus, senibus, infirmis.

In casu de quo agitur Mariu, ollm religiosa, subsidium caritativum lib. It. 1.509.000 accepit et insuper Religio pro ea solvit summam lib. it. 1.629.800, omnia simul computando quae a die 8 Iuiii 1968 ad dictu 7 martil 1970 pro eius habitatione, mensa, curatione, vestibus, etc. expendit. Praeterea. Religio el dedit summam Ub. it. 540.000, portiones simul computando quas solvit pro menstrua pensione urgente eidem u Signatura Apostolica concessa. Quapropter summam revera Ingentem lib. it. 3.669.890 Religio pro Illa Iam ex integro expendit, atque Indubium videtur quod caritas et aequitas, de quibus In can. 6-13 | 2, perample servarentur, sl Religio menstruam pensionem Ilb. It. 60.000 ei solveret solummodo usque ad finem huius decurrentis anni 1971.

Decisio.- In Congressu diei 6 iuiii 1971, habito coram EΛo Cardinali Praefecto, proposito recursu a Maria, olim religiosa, Interposito ad obtinendam n Religione, e qua dimissa est, pensionem vitaliciain menstruam Ilb. It 70 000 vel una tantum summam lib. it. 12.000.000, decretum est: *πecursum esse reiciendujn', prorogandam tamen esse in fa·Dorem recurrentis, usque ad diem* 31 *decembris* 1971, *pen·sionem menstruam ltb. it.* 60.000 *eidem recurrenti decreto diei* 31 *augusti* 1970 *assignatam.*

* Apoli, 44 C19T2) 625-627.

1971 IUL 7.-SC INST. CATBL, DECR. AAS 63(1971)791-792

Facultas Iunis Canonici Orientalis in Pontificio Instituto Orientali erigitur

Canonicae Orientalium Ecclesiarum leges cum in Codice Iuris Canonici recipi nec expresse nec directe <niivertat (cf. can. 1), Summus Pontifex Benedictus XV, tel. rec., brevi postquam Sacram Congregationem pro Ecclesia Orientali ad singularem dignitatem evexit, die xv m. octobris a. D. mcmxvti «Motu Proprio» dato «Orientis Catholici» *(A. A. S.* 9 [1917], pp. 531-533) [LE 54] Pontificium Institutum studiis rerum orientalium provehendis condidit atque constituit, non solum Latinis patens sed «etiam Orientalibus tum unitis tum orthodoxis qui appellantur». Cum autem hoc aitiorum studiorum domicilium «et omni apparatu quem huius aetatis eruditio postulat ornatum, et doctoribus in uno quoque genere peritissimis Orientisaue perstudiosis insigne», praeter alias disciplinas apprime «lus canonicum omnium Orientis Christianarum gentium» excolat, Sacra Congregatio de Seminariis et studiorum Universitatibus, benigne favente Ssiïio Dûo Paulo div. Prov. Papa VI, re diligenter perpensa, aequum opportunumque duxit. Decreto «Quo arctior» diei n m. iuiii a. D. mcmlxiii Sectionem Canonisticam in eodem Pontificio Instituto tanquam Facultatis Iuris Canonici Pontificiae Universitatis Gregorianae partem constituere ac declarare [LE 3119], cuius esset ordinarios Sectionis studentes gradibus academicis debitis expictis condicionibus exornare.

Cum autem Oecumenicum Concilium Vaticanum II sollemniter enuntiaverit «Ecclesias Orientis sicut et Occidentis iura pollere et officio teneri se secundum proprias disciplinas peculiares regendi» (Decr. *Orientalium Ecclesiarum instituta,* n. 5) [LE 3233], cumque interim feliciter intercesserit octo annorum experimentum, pluribus visum est tempus advenisse Sectionem ipsam in proprie dictam Facultatem promovendi atque evehendi. Quae cum ad Augustum Pontificem, omnium prius accersltis quorum interest sententiis, delata essent, benevolam Ipse sententiam suam patefacere dignatus est. / 792

Quare Sacra Congregatio pro Institutione Catholica, quo aptius tum Orientalium Ecclesiarum peramplum ac praestantissimum rerum iuridlcarum patrimonium maiore dignitate augeat tum Ecclesiae Occidentalis in Orientales fratres etiam seiunctos vividam dilectionem promat, petitionem Revihi Vice-Magni Cancellarii libenter excipiens, auctoritate a Ssmo Dfto Nostro Paulo div. Prov. Pn. VI sibi concredita. *Facultatem furis Canonici Orientalis in Pontificio Instituto Orientali* hoc Decreto in *perpetuum erigit erectumque declarat,* facta eidem potestate gradus academicos ad normam iuris conferendi, in primis documenti *Normae quaedam** [LE 3652] inscripti ac peculiarium Statutorum ab eadem Congregatione approbandorum, adeo ut canonistarum agmen, qui Christiani Orientis Ecclesiarum consuetudines legesque addiscant interpretentur stabiliantque, plenius in dies crescat florcatque, quo promptiores tandem fiant omnes «solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis...: unus Dominus, una fides, unum baptisma, unus Deus et Pater omnium qui est super omnes et per omnia et In omnibus nobis» *(Epii.* 4, 3-6). Ceteris 1UTC serv'an^s; contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Datum Romae, cx aedibus Sacrae Congregationis die vii d' IMWwitC2^hriSrMUI m?naChi et Ep„ anno *Card·* *Prael.* Fran-

3990

1971 IUL 7.—SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

Db nullitate matrimonii inter duos orthodoxos RITUS UYtANTINI-ROMENI IN1TI ABSQUE RITU SACRO

Facti species. - Rainerius, In ccclcsia orthodoxa russlca baptizatus, ct Eduarda, communitati prcsbyterianae adscripta, anno 1951 communi consilio matrimonium in Statibus Arncricac Scptemtrionalis contraxerunt coram ministro presbyteriano, licet in loco adesset ecclesia orthodoxa russica.

Anno 1970 Eduarda a viro discessit et divortium obtinuit; Rainerius autem, ut possit uxorem ducere Valeriam, mulierem romano-catholicam, dic 9 martii 1971 a Tribunali Metropolitano declarationem nullitatis sui matrimonii cum Eduarda petiit, non ex capite mixtae religionis, ad normam can. 72 Concilii Trullani, sed ex defectu formae seu ritus sacri.

Causa pertractata est processu ordinario et secundum proceduram specialem quae viget in Statibus Americae Septeintrionalls. Processu expleto, Tribunal exemplar authenticum actorum et sententiae pro nullitate matrimonii ad Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal misit, ut praescribit decisio eiusdem d. 28 novembris 1970.

In iure.—**A primis Ecclesiae temporibus, in celebrandis fidelium nuptiis adhibebantur sacri ritus, idest orationes et benedictio sacerdotalis, ut Euchologia saeculi V iam demonstrant. Immo Ecclesia Constantinopolitana scu ritus byzantini omnibus Christianis interdixit ne, benedictione sacerdotali et precibus praetermissis vel neglectis contra consuetudinem, conjugale foedus conciliare audeant. Agebatur tamen de forma ad matrimonii liceitatem tantum praescripta. Ideo Nicolaus I, in responsis ad consultationes Bulgarorum, dicit celebrationem matrimonii absque sacerdotis benedictione grave apud Graecos constituere peccatum.**

Saeculo IX tamen videtur Ecclesia Constantinopolitana suam fecisse novellam 89 Leonis VI imperatoris, qui, sive ut ab omnibus Christianis et in utroque foro —civili et ecclesiastico— forma canonica adhibeatur, sive ut Ecclesia exclusive possit exercere potestatem in materia matrimoniali, praescripsit ^d matrimonii validitatem ut consensus manifestaretur τη μαρτυρι τη ιερχ ἐυλογια ideoque coram ministro sacro, presbytero vel saltem diacono, qui recitet orationes, sacram benedictionem impertiatur et ritum coronationis compleat.

Hanc normam acceptarunt non modo Ecclesiae particulares ritus byzantini, verum etiam ecclesia syriaca, chaldaea, coptica et armena; in omnibus matrimonium civile, etiam quando una pars tantum est orthodoxa, nullius est valoris. Hac de causa MP *Crebrae allatae* **(can. 85 ct 90 § 1, 2e) [LE 2029] ad valide contrahendum exigit ritum sacrum, idest praesentiam ministri sacri saltem benedicentis.**

Ceterum, dic 28 novembris 1970 Patres Cardinales, membra Sacri Tribunalis Signaturae Apostolicae, proposito dubio: An *constet de nullitate matrimonii inter duos orthodoxos ritus byzanlino-romeni ob defectum formae seu ritus sacri,* **respondendum decreverunt:** *Affirmative.* **Summus autem Pontifex die 28 decembris 1970 declaravit nihil obstare quominus haec decisio publicaretur (LE 3924].**

Oportet tamen ut huiusmodi causae processu ordinario pertractentur, idest, praevia citatione partium et dubii concordatione, examine partium, auditione testium si qui sint, ct collectis documentis. Praeterea, in causa instruenda inquiri debet an matrimonium celebrari potuisset coram ministro sacro citra grave incommodum; nam. si defectus benedictionis tribuendus sit impossibilitati inveniendi ministrum sacrum, tunc matrimonium etiam coram solis testibus initum valet.

In pacto.—**In casu Rainerius, utpote in ecclesia orthodoxa baptizatus, non poterat matrimonium validum contrahere absque praesentia et benedictione ministri sacri, quia facile poterat adire ecclesiam orthodoxam russicam in loco. Ex alia parte Communitas presbyteriana non habet Episcopos, ideoque non habet sacerdotes vel diaconos, qui possint sacram benedictionem sponsis impertiri.**

ludex ut potuit causam pertractavit. Interrogavit actorem, qui confirmat matrimonium unice in ecclesia presbyteriana Initum fuisse, idest non petivisse deinde benedictionem a ministro orthodoxo. Mulier conventa noluit citationi respondere, sed scripto asseruit actoris declarationem falsam esse, nescitur Sio sensu. Nullus testis inventus est. Patronus actoris et efensor vinculi paucis sese expedierunt sive in iure sive in facto; essentialia tamen prae oculis habuerunt. Sententia bene exarata videtur in iure allegatur decisio Signaturae Apostolicae d. 28 novembris 1970 FLE 3924]; in facto autem animadverti quod actor, si voluisset, facile potuisset obtinere benedictionem sui matrimonii a ministro sacro ecclesiae orthodoxae, in qua baptismum recepit, ideoque logice concludit: •Affirmative, seu constare de nullitate matrimonii, in casu>.

Decisio. - In Congressu habito coram Emo Cardinali Praefecto, die 7 iuiii 1971, proposita instantia ad obtinendam approbationem seu ratificationem sententiae nullitatis matrimonii dc quo agitur die 27 mali 1971 latae, decretum est: *Approbatam seu ratam esse nullitatis sententiam, quae proinde exsecutioni mandari potest.*

* Apoli. 44 (1971) 57B-580.

3991

1971 IUL 8.—SIGNATÜRA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

De mandato procuratorio non a curatore sed a parte CONVENTA DATA DEQUE QUERELA NULLITATIS SENTENTIAE INDE DERIVANTIS

Species facti. - Titius, qui matrimonium iniverat in dioecesi A., Italia, suum matrimonium accusavit nullitatis coram Tribunale Regionali B., ob amentiam mulieris. Parti conventae constitutus est curator, qui et Procuratorem nominavit. Hoc Tribunal sententiam tulit *affirmativam,* seu constare de nullitate matrimonii, in casu.

Appellatio prosecuta est apud S. R. Rotam. Ad prosequendam autem causam apua hoc Tribunal, pars conventa *personaliter, absque interventu curaloris,* Patronum et Procuratorem sibi nominavit Advocatum X.

Excmus Ponens de Turno per decretum iussit ut Adv. X «ante omnia provideat ad exhibendum novum mandatum procuratorium authentice subscriptum a curatore partis conventae». Advocatus autem X sese opposuit huic decreto et institit ut instituetur quaestio incidentalis cum recursu ad Collegium. Ponens ideo decrevit ut fieret quaestio incidens de curatore.

Turnus Rotalis propositae quaestioni «An valeat mandatum procuratorium non a curatore, sed a conventa datum, in casu», per decretum respondit: *negative,* seu mandatum a parte conventa datum *non valere* ad effectum, de quo agitur.

Tunc Adv. X recursum fecit ad Signaturam Apostolicam contra hoc decretum rotale, postulans praeterea ut «cum quaestione de curatore hoc Supremum Tribunal videat etiam de querela nullitatis sententiae Tribunalis» Regionalis B. Ratio enim nullitatis esset invalida constitutio curatoris conventae dati initio causae, eo quod pars conventa esset capax standi per se in iudicio.

Interim S. Rota ulterius procedendo in causa principali, sententiam tulit *affirmativam,* seu constare de nullitate matrimonii in casu, confirmans sententiam primae instantiae Tribunalis Regionalis B. Ideo causa duas sententias affirmativas obtinuit et facta est exsecutiva.

Sententia notificata est partibus, atque de hac notlficatione informatum est Tribunal Regionale B. Eadem autem die huius informationis, Adv. X iterum ad Signaturam Apostolicam recurrit, instans in petitionibus recursus praecedentis atque postulans, praeterea, ut effectus civiles sententiae rotalis suspendantur usque ad decisionem Signaturae Apostolicae circa recursum pendentem, atque ut concedatur nova causae propositio ad explendam suppletivam inquisitionem iam propositam et numquam peractam.

Ideo quattuor sunt quaestiones solvendae: 1) An recursus contra decretum rotale in causa incidental! acceptandus sit; 2) An querela nullitatis contra sententiam primae instantiae Tribunalis Regionalis B. sit acceptanda; 3) An effectus civiles sententiae rotalis suspendendi sint; 4) An concedenda sit nova causae propositio.

In iure et in facto.—**Imprimis solvenda est quaestio num Adv. X sit legitimus Procurator partis recurrentis ad recurrendum ad Signaturam Apostolicam. Rutio dubii est quia, interposita causa incidental! apud S. Rotam de valore mandati procuratorii huius Advocati eo quod mandatum subscriptum esset personaliter a parte conventa non vero a curatore qui ei datus est in prima instantia, Turnus Rotalis decrevit hoc mandatum non valere atque tum mandatum tum acta omnia ab Advocato X posita ex actis causae expungenda esse. Ad normam nutem art. 190 § 1 Inst.** *Prooida Mater* **(LE 1347], haec decisio Collegii est inappcllabills.**

Attamen vi art. 17 § 1 Nonnarum Spec. Signaturae Apostolicae, contra sententias ct decreta S. Rotae de quibus in citato art. 190 § 1. patet recursus ad Signaturam Apostolicam. Ex alia nutem parte, cum quaestio Incidentals in casu fuerit praecise de valore mandati procuratorii Adv. X, non potest huic denegari ius recurrendi nd Slgnnturnm Apostolicam contra Illud decretum caque omnin agendi coram Ipso Tribunali quae nd sunm suique clienti defensionem «pcctnnt.

Hoc posito. nunc de singulis qun «tInnlbu·. Cum solutio quaestionis dc recursu pendent n solutione quaestionis circa querelam nullitatis, haec imprimis examinanda esL

1) *De querela nullitatis sententiae Trlb'malts RtglcnaJls B.*

In primo recursu nd Signaturam Apostolicam petebatur ab Adv. X. ut cum quaestione dc curatore Signatura videret etiam de querela nullitatis sententiae Tribunalis Rrgkmal.s IL ex cnpite invalidae constitutioni curatoris ideoque inmikUe nominationis Procuratoris a curatore factae (cf. cati. IS92. 3·).

JS---

iam vero Signatura competens est per se tantummodo ad videndas querelas nullltatls contra sententias rotales (can. 1603 5 1, 3·, et *Normae Speciales,* art. 17 l 2, n. 1) [LE 3636]; non vero ad videndas querelas nullltatls contra sententias aliorum Tribunalium. Huiusmodl querelae proponendae sunt coram ludice qui sententiam tulit, ad nonnam can. 1893.

Attamen In casu habetur Intima conexio Inter recursum contra decretum rotale et querelam nullltatls ex invalida constitutione curatoris. Si enim invalide constitutus esset curator Initio processus eo quod pars conventa esset capax standi per se In iudlcio, rueret decretum S. Rotae contra validitatem novi mandati procuratorii a conventa —non ab eius curatore— subscripti. Ideo Signatura, admissa competentia ad videndum de recursu contra decretum rotale, potest et debet videre. In casu praesenti, etiam de querela nulli latis ob invalidam constitutionem curatoris.

Age vero: In Italia Iuxta art. 14 Normarum pro exsequendis Lltt. Apostollcis *'Qua cura**,* 8 dec. 1938. de Ordinandis Tribunalibus Regionalibus Italiae (A. A. S., 30, 1938, 410-413) [LE 1458], Archlepiscopi Sedis Tribunalis Regionalis est tutorem aut curatorem admittere vel designare ad normam art. 78 Inst. *Prooida Mater,* collatis consiliis cum Ordinario partis conventae cui tutor vel curator constituendus est (cf. A. A. S., 32, 1940, 306) (LE 13471.

Ex alia parte, Iuxta Responsura Comm. Pont, ad Cod. Interp. diei 25 lan. 1943, Rd curatorem dandum non requiritur regulare indicium, sed sufficit decretum Ordinarii praevia eiusdem inquisitione (cf. A. A. S., 35, 1043, 58 [LE 1729]; D. St a f f a. *De constitutione Curatoris pro mente infirmis in lare Canonico,* in *Apollinaris* 1943 pp. 63-81). Patet relinqui prudentiae Ordinarii, indicium quousque huiusmodl inquisitio facienda sit. Nec, data natura administrativa actus, necesse est ut formalis et specifica Investigatio Instituatur, si Ordinario satis constat v. gr. ex scientia directa et personali vel ex documentis ln ipsa praesentatione libelli exhibitis, partem non esse capacem standi per se in iudlcio et Indigere curatore.

In casu autem praesenti, hae nonnae luris satis observatae sunt in constitutione curatoris partis conventae. Nam:

a i Nominatio facta est ab Ordinario loci Tribunalis Regionalis *suffletenter collatis consUiis* cum Ordinario partis conventae, ut patet ex litteris Ordinarii sedis Tribunal's Regionalis B. ad Ordinarium partis conventae A., atque ex huius ad Illas litteras responsione, quae In Actis prostant.

b) Investigatio sufficiens habetur, in casu, ex elementis quae continentur In documentis exhibitis ln Ipsa praesentatione libelli: sci. ex cartellls clinicis —ex quibus constat de duabus degentlis conventae in «casa dl cura· atque de diagnosi «sehizofrenla»—, ex peritia extraiudiciall —sed valida ad hunc effectum— Professoris N. atque ex modo quo sese gesserunt familiares conventae. Ad litteras enim Tribunalis Regionalis B dlel 14, 5, 1966, ad matrem conventae directas, quibus invitabatur ad acceptandum munus curatoris pro filia, respondet filius, simpliciter atque sine ulla obiectione: «Mia madre.w ml ha consegnato la sua del 14. 5. 1966, in cui eomunlca ristanza presentata da mlo cognato... Per la nomina dl un curatore, stante la sua (della madré l non giovane ctà, riterrei plù idoneo Il sottoscrltto».

e) In prima Instantia mulier conventa contulerat Adv. M. mandatum procuratorium, quod ratum habuit curator. At. excipiente parte actrice, mandatum conterendum esse absolute a curator? non autem a parte incapaci et postea ratificatum a curator?. Tribunal Regionale B. per decretum, respuit illam nomlnatlonera Procuratoris a conventa factam et postea a curatore ratificatam. et tussit novum mandatum conferri unice a curatore. Iam vero, In illa occasione nemo ausus est appellare contra hoc decretum; quod signum evidens est omnes existimavisse mulierem non esse capacem standi per se ln iudicio, sed re vera Indigere curatore.

d) Continuatur ex eo quod sententia fuerit affirmativa seu constare de nullitate cx capite defectus consensus ob amentiam (schlxofrtnla) mulieris.

Nullum ergo dubium moveri potest cirea validitatem nominationis curatoris in casu de quo agitur. Ergo npque de actibus legitimis ab eo positis in causa, ut puta nominatio Procuratoris, servatis ceteris de iure servandis.

Ideo querela nullltatls contra sententiam Tribunalis Regionalis B. ex capite Invalidae constitutionis curatoris, relidenda est ln casu, utpotc carens fumo boni luris.

2) De recursu contra *decretum S. Rotae* (n causa incidental!.

Curator semel constitutus, in suo munere perseverat ln omnibus gradibus ludlcli, nisi a munere cessaverit, servatis «d validitatem cessationis servandis. Patet autem, ex ipsa natura instituti curatoris, eum a munere non cessare ex mera voluntate vel declaratione Illius, culus est curator. Cum enim pupillus praesumatur Incapax discretionis ad agendum per se, absonum prorsus esset ut ex cius discretione et voluntate penderet perseverantia curatoris In suo munere. Omnino necessarius est Interventus auctoritatis competentis, quae luridicc agnoscat pupillum non amplius Indigere curatore et cum posse per se Ipsum stare in iudlcio. Donec hic Interventus locum non habuerit. Ipse valide agere non potest, n.sl mediante curatore, In causa pro qua datus est curator.

Per se auctoritas quae de actuali capacitate pupilli ad agendum per se ludlcare debet, est eadem quae el curatorem dedit sci. In Italia Ordinarius sedis Tribunalis Regionalis, qui quemadmodum via administrativa ludlcavit. Initio processus, de necessitate constituendi curatorem, potest postea, durante processu, facta Investigatione de actuali capacitate discretionis pupilli ad standum per se In Iudlcio, revocare mandatum curatoris, qua revocatione pupillus recuperat capacitatem luridicam ad agendum per se ln causa.

ludlcea quemadmodum non tonentur Inquirere praeludkln-Hter de legftlmltate constitutionis curatoris, sed Ipsis satis est praesumptio quae stat pro Ordinario, ita nec tenentur Inquirere durante processu utrum Incnpncltas discretionis pupilli ad agendum per se adhuc perseveret necne. Nec possunt, ut patet, admittere pupillum ad standum per se in iudlcio ex eo quod ipse asserat se capacem netu esse ad agendum per se stne assistentia curatoris, etiamsi attestationes extruludklnles a se procuratas afferat ad hoc comprobandum.

In casu, ponens de Turno per decretum tussit Advocatum X. ante omnia providere debere «ad exhibendum novum mandatum procuratorium authentice subscriptum α curatore partis conventae». Quod facere Advocatus recusavit. Tunc quaestionem incldentalcm cum recursu ad Collegium proposuit de validitate sui mandati subscripti non a curatore sed a parte conventa. Dubium nutem quaestionis incidental)* sic propositum est: «An valeat mandatum procuratorium non a curatore, sed a conventa datum, in casu». Huiusmodl quaestioni nullum dubium esse potest quin responsio debeat esse negativa. Ideo putamus decretum S. Rotae, etsi nonnullas assertiones accidentales continet minus feliciter redactas, esse, sive in Iure sive in facto, adeo bene fundatum, ut oppugnari non possit.

Ideo recursus contra hoc decretum est rclclendus, utpote carens fumo boni Juris.

3) *De suspensione effectuum civilium sententiae rotalis.*

Imprimis notandum est recursura ad Signaturam Apostolleam contra decretum circa causam incldentalem de qua supra, non afficere validitatem sententiae S. Rotae circa causam principalem. Nec Inluria facta est conventae, siquidem eius Advocatus potuisset viam hire praescriptam sequi, sci. providere ad validam nominationem Procuratoris, et eo magis quod, ln casu, eius iura satis defenduntur a Publico Tutore Vinculi.

Ideo cura duae sententiae conformes pro nullitate matrimonii habeantur in casu, cumque tum querela nullltatls contra primam sententiam tum recursus contra decretum rotale in quaestione Incldcntall. relidenda sint, nulla apparet ratio cur sententia S. Rotae quae exsecutlva lam est, debeat suspendi Suoad effectus civiles. Huiusmodl suspensio laederet, et qulem graviter, iura partis actricis.

4) *De* nooa *causae propositione.*

Cum causae de statu personarum, numquam transeant in rem iudicatam, pars conventa semper poterit, positis ponendis, novam causae propositionem postulare ad nonnam can. 1903 et 7989.

At non spectat ad Signaturam Apostolicam videre de nova causae propositione. Hoc enlm Supremum Tribuna· videt tantummodo de recursibus adversus sententias rotales in causis de statu personarum, quas ad novum examen Sacra Rota admittere renuit (can. 1603, § 1, 5· ct *Normae Speciales* Sign. Apost., art. 17 5 2, n. 3).

Nec In casu praesenti adest ratio ulla, qua Signatura fiat competens ad hanc novam causae propositionem admittendam. ut patrt ex solutionibus datis ad quaestiones praecedentes. Ratio adducta ab Advocato, sci. «ad explendam suppletivam inquisitonem iam propositam et numquam peractam», potest fortasse sufficere ad novum causae examen admittendum; at iudîcare an sit admittendum necne, non spectat ad Signaturam Apostolicam sed ad S. Rotam.

Decisio.-Die 8 Iulii 1971 In Congressu habito coram Emo Cardinali Praefecto, proposito recursu ab Advocato X pro parte conventa exhibito, decretum est:

Ie- *Recursum contra decretum S. R. Rotae diei ~ octobris* 1970, *admittendum non esse.*

2' - *Querelam nullitalis, ob assertam invalidam constitutionem curatoris, contra sententiam Tribunalis Regionalis B. die* 16 *iunii* 1969 *latam, reiciendam esse.*

3® -*Attentis decisionibus* 1° *et* 2°, *exsecutionem civilem sententiae rotalis diei* 31 *martii* 1971 *non esse suspendendam.*

4* - *Quoad novam causae propositionem, pars conventa utatur iure suo coram quo de iure.*

ApolL 44 (1971) 531-587.

3992

1971 IUL 15.-PAULUS VI, EPIST. AAS 63 (1971) 669-673

Epistula ad Emam P. D. Ioannem S. R. E, Cardinalem VIHot, α *publicis Ecclesiae negotiis, qua:*

Pontificium Consilium «Cor unum» de humana, et **CHRISTIANA PROGRESSIONE FOVENDA, IN URBE CONDITUR**

PAULUS PP. VI

Venerabilis Frater Noster,
Salutem et Apostolicam Benedictionem

np^^ÎL?fncI0 ducU ad universam hominum familiam per semitas mutuae sinceraeque necessitudinis incitandam r^sTtKmUad4ahi PTOR05}tum <llu mente alimus, quod plûtes etiam a Nobis postulaverunt; Idque, cum maxime con-

lentaneum muneribus hodierno tempore Eccleslac obeundis arbitremur, In animo Nobis est tecum sedulo communicare, Venerabilis Frater Noster, qui prae ceteris, Nostras sollicitudines novisti atque participas: propositum dicimus curandi ut, in latissimis finibus Christianae populorum conlunctlonls hominumque progressionis germana caritate fovendae, omnes vires et Incepta quae In Ecclesia vigent, artiore Inter se vinculo conlungantur; ut scilicet cum Romano Pontifice —qui certis Romanae Curiac Dicasteriis, sive antiquis sive recens conditis, universale sibi Inlunctum
670 officium Evangelll prolatandi ct humanae dignitatis / promovendae absolvere studet— hinc omnes cx universo terrarum orbe Episcopi, Illinc catholica instituta, quae In beneficentiae et Ilberalitatis opera incumbunt, collatis viribus allaborent ad hosce nobilissimos persequendos effectus. Quare opportunum Nobis videtur quoddam condere Consilium, quod vcluti congressionis facultatem cuncto praebeat Dei Populo ad supra memoratas quaestiones pertractandas dc hominum coniunctlone atque progressione secundum immutabilia Evangelll principia promovendis.

Id prorsus expostulatur gliscentibus necessitatibus, quas fuse in nuper data Epistula Apostolica, *Octogesima adveniens* [LE 3975] inscripta, exposuimus, ut inde ortis quaestionibus lumen afferretur, quod a Christi doctrina promanat, atque efficicntiora usque hominibus praeberentur adiumenta, Deo opitulante, ad suas componendas difficultates, quibus hodie ipsi premuntur.

Sicut praeteritis saeculis, ita nostra aetate Ecclesia suum esse putat sedulo studio atque humanitatis plena voluntate hominibus inservire, quia a Del Filio condita est, qui «non venit ministrari, sed ministrare»x; vult Ipsius exemplis insistere, sicut scribit S. Ambrosius: «Hac servitute pollet populus Christianus, sicut et Dominus ad discipulos suos ait: 'Qui vult inter vos primus esse, sit omnium servus* 1 ...hanc servitutem operatur caritas, quae et spe maior et fide est»3; vult fratribus prodesse, ea scilicet sentiendi vi, ♦quae Ecclesiae est propria quae, remota a quavis humana utilitate, serviendi officio et erga tenuiores caritate distinguitur», sicut in commemorata Epistula animadvertimus (n. 42), ita ut efficax suum hominibus praebeat auxilium, qui hodie maxime variis quaestionibus respondere debent, in quibus vires haud raro desunt vel animi concidunt,
671 quique saepe saepius doloribus, fame, / anxitudine afficiuntur, aut, calamitatibus acerbo vulnere percussi, omnibus rebus destituuntur vitamque degunt miserrimam.

Verum complura exstant »n Ecclesia instituta, quae ad id efficiendum vires conferunt; haec sane amplissima laude sunt digna, siquidem sive ad promovendum integrum vitae condicionum progressum, sive ad damna reparanda maturo providoque nisu incumbunt. Neminem autem fugit, maxime convenire, ut mirifica illa incepta magis magisque inter se congruant et ita, consociata opera, aptiore modo in campo caritatis exercendae, adiumenti ferendi, et fovendae populorum progressionis sibi constitutos fines feliciter adipiscantur. Oportet pariter, ut horum institutorum agendi ratio mutua voluntatum conspiratione scite et accommode regatur, ne fortuita atque extemporalis sit, nec umquam virium opumque dispendia faciat. Quod Oecumenici Concilii Vaticani II votis plane respondet; etenim Patres, postquam in omnium memoriam revocarunt onus Populi Dei «miserias huius temporis pro viribus· sublevandi, «idque ut antiquus mos ferebat Ecclesiae, non ex superfluis tantum sed etiam cx substantia», haec adiecerunt: «Modus subsidia colligendi et distribuendi, quin sit rigide et uniformiter ordinatus, recto tamen ordine disponatur in dioecesibus, nationibus et universo mundo» 4.

Huiusmodl autem munus in hanc potissimum Petri Cathedram recidere, atque ad apostolicum mandatum, Nobis divinitus commissum, pertinere videtur, siquidem Dei voluntate uti Episcopus et Pastor Romanae praeficimur Ecclesiae, quae «praesidet... universo caritatis coetui» 5. Praeterea firmiter putamus hoc Nostrum esse onus, ut omnes nationes commoneamus inter ipsas idem vigere coniunctlonls officium, quod inter singulos homines intercedat: etenim, sicut in Encyclicis Litteris, a verbis **Populorum*
672 *Progressio** incipientibus, com/memoravimus, «quae in regionibus divitioribus supersunt ea indigentibus regionibus debent prodesse» ·: id sane non solum poscit socialisJustitiae atque mutuae inter populos necessitudinis officium, sed potissimum munus universale caritatis, «qua pro omnibus consortio humanior promovetur, in qua cuncti dare debeant et accipere» 7.

i *SfaUk 20* **28.** * *Mattk. 20, 27'* *ParaJao, 14. 72, CSEL. XXXII, p.* **330** **d M [LE 33«^ 'S ipat. Ant.** *Ad* **Inscr.; Funk, I, p. 253·** * **49. cf. 38-49 (LE 3546].** *lb.. 44·*

Hisce Igitur omnibus causis perpensis, Romae Pontificium Consilium «Cor Unum· de humana et Christiana progressione fovenda condimus et instituimus, cuius te Pracsidem eligimus atque renuntiamus. Eiusdem autem ConsilH erit quae supra descripsimus proposita persequi, scilicet: operam dare omnium institutorum catholicorum, immo totius Populi Dei viribus et inceptis componendis per opportunum notitiarum commercium et augescens cooperationis studium, ita ut constanti ac recte ordinata ratione foveatur plena humana progressio, aptioribus usque ad Id adhibitis instrumentis; praesto esse Episcopis et omnibus, qui publica munera obeunt, nectendo opportuna coniunctionis vincula cum catholicis beneficentiae institutis, atque, quantum fieri potest, aequiorem usque opum viriumque partitionem fovendo; cum seiunctis fratribus agere, ut, ubi fieri possit, populi per mutua caritatis incepta subleventur; faciliores reddere institutorum catholicorum necessitudines cum publicis atque intemationalibus Consiliis, quae in eodem beneficentiae et progressionis campo allaborant; In repentinis ruinis efficere, ut singula Consilii membra concors, efficax celereque auxilium afferant, salvis propriis cuiusque iuribus agendique modis, ita ut Ecclesia, ad quam omnium oculis convertuntur, suum expectatum, etsi veris necessitatibus pro dolor semper impar subsidium, miseris praestare queat. Munus praeterea Consilii erit, quotiescumque Summo PonUfici in caritatis materie quaedam singularia facta et incepta suscipienda videantur, adiutricem operam Ipsi navare / Eiusque veluti **673** instrumentum esse, ut ea ad promptum exitum deducantur.

Tibi igitur, Venerabilis Frater Noster, officium committimus novum huiusmodi Consilium ad rem quam primum perducendi, ratione quae magis accommodata videbitur. Tuum erit congruum catholicorum Institutorum numerum ex universo terrarum orbe Nostro nomine deligere et in Consilium allegere, eorum auxilio agendi ordinem et vias eiusdem Consilii temperare, atque, ad hoc advocatis viris, qui horum institutorum partes agant, post congruum tempus experimenti causa aptas perficere et constituere normas, quas rerum usus suaserit.

Ut plane patet, magnam spem in orituro Consilio collocamus, atque vehementer optamus, ut ipsum in Christiana communitate validum, etsi modicum, adiumentum suppeditare possit, cuius ope magis magisque promoveatur recte ordinata Ecclesiae actio in eorum omnium commodum, quotquot in mundo necessitate premuntur et fure sibi vindicant humaniores vitae condiciones.

Ut tibi tuisque in hac re adiutoribus caelestis aspiret gratia, Nostras ad Caelum fundimus preces atque, supernorum munerum auspicem Nostraeque singularis benevolentiae testem, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die xv mensis Iulii, anno mdccccLxxi, Pontificatus Nostri nono.— Paulus Pp. VI.

Adn. H. CONDON in UISG n. 23 (1972) 30-32.

3993

1971 IUL 29.–PAULUS VI, LIT. AP. AAS 64 (1972) 16-17

Peculiaris Commissio Almo Collegio Capranicensi in Urbe gubernando constituitur

PAULUS PP. VI

Ad perpetuam rei memoriam.—Propenso ct sollicito animo sedes adulescenti clero instituendo proseaultur, quippe in quibus spes Ecclesiae non paulum sit collocata. Inter Romana autem sacrorum eiusmodi alumnorum domicilia locum obtinet Almum Collegium Capraniccnse, quod non uno nomine commendatur, potissimum vero eo, quod antiquitate praecellit. Conditum enim est saeculo xv a Dominico Cardinali Capranica, qui studio erat incensus pauperes scholares scientia et moribus ad sacerdotale munus componendi. Ab hoc viro egregio idem Collegium certis est legibus ordinatum; quae quidem postea, prout temporum ac rerum adiuncta suadebant, mutatae sunt, praesertim per Pium VII, Decessorem Nostrum, qui eius regimen S. R. E. Cardinali ut Protectori commisit, derogans conditoris voluntati, ex qua id esset penes viros lalcos auctoritate In Urbe praeditos. Verumtamen ea, quae haec actas, praesertim post celebratum Concilium Occumcnicum Vaticanum Secundum, induxit ac postulat, considerantibus nova

dispositione prospiciendum Nobis videtur hulc Collegio. Itaque, omnibus rei momentis attente perpensis, harum Litterarum vi ct auctoritate Nostra haec, quae sequuntur, decernimus ac definimus: sublato munere Cardinalis Protectoris Almi Collegii Capranlcensis, eius regimen tradimus Commissioni moderatrici, culus Praeses sit unus e Patribus Cardinalibus in Urbe residentibus et culus reliqua membra sint duo Episcopi residcntlales, qui omnes olirn oportet fuerint alumni eiusdem Collegii et a Romano Pontifici ad hoc officium gerendum nominantur; deinde, huius Commissionis erit modo collegiati et ratione superiore hoc Institutum regere, quod etiam ad administrationem pertineat; praeterea Moderatores Collegii, Rector imprimis, conspiranter cum praedicta Commissione agant, praesertim in rebus maioris momenti; demum, in coetu, quem Commissio saltem bis in anno habebit, Rector de statu generali Collegii eidem referet ct quaestiones graviores proponet. Scriptam vero relationem exhibebit in fine cuiusdam anni scholaris, ac quidem de statu spirituali, disciplinari, scholastico, administrativo. Contrariis quibusvis non obstantibus. Haec edicimus, statuimus, decernentes praesentes Litteras firmas, validas atque efficaces iugiter exstare ac permanere; suosque plenos atque integros effectus sortiri et obtinere; cnunllatoque Almo Collegio Capranicensi in Urbe ceterisque, ad quos pertinent seu pertinere poterunt, nunc et
17 In poste'rum plenissime suffragari; sicque rite iudicandum esse ac definiendum irritumque ex nunc et inane fieri, si quidquam secus, super his, a quovis auctoritate qualibet scienter sive ignoranter attentari contigerit.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, dic undetricesimo mensis iul11, anno Domini mille-slmo nongentesimo septuagesimo primo, Pontificatus Nostri nono.— Aloislus Card. Tragl ja, S. R. £. *Cancellarius.*

3994

1971 AUG 15.-PAULUS VI, CONST. AAS 63 (1971) 657-664

Constitutio apostolica de sacramento confirmationis, cuius «Ordo» recognitus approbatur

PAULUS EPISCOPUS

Servus senorum Dei- Ad perpetuam rei memoriam

Divinae consortium naturae, quo homines per Christi gratiam donantur, similitudinem quandam prae se fert ortus vitae naturalis, eius Incrementi et alimonii. Etenim Baptismo renati fideles Confirmationis Sacramento roborantur ac tandem In Eucharistia cibo vitae aeternae vegetantur, Ha ut hisce Initiationis Christianae Sacramentis thesauros vitae divinae magis magisque percipiant atque perfectionem caritatis progrediantur. Recte quidem hacc verba sunt scripta: *caro abluitur, ut anima emaculetur; caro unguitur, ut anima consecretur, caro signatur, ut et anima muniatur, caro manus Impositione adumbratur, ut et anima spiritu inlumlnctur; caro corpore et sanguine Christi vescitur, ut et anima de Deo saginetur*[1].

Concilium vero Oecumenlcum Vaticanum II, pastoralis sui muneris conscium, hisce Sacramentis Initiationis pccu-
*58 liares / curas impcnnlt, Id praescribens, ut eorum ritus apte recognoscerentur atque adeo fidelium captui magis accommodarentur. Cum Igitur *Ordo Baptismi Parvulorum,* ex eiusdem universalis Synodi praecepto in novam formam redactus et Nostro lussu editus ILE 3749), lam sit In usum receptus, expedit nunc ritum Confirmationis vulgari, ut unitas initiationis Christianae in suo lumine collocetur.

Re quidem vera modo recognoscendo, quo hoc Sacramentum celebraretur, per hosce annos opera ct studium diligenter navabatur, scilicet eo mens intendebatur, *ut huius Sacramenti Intima connexio cum tota initiatione Christiana clarius eluceret* *. Vinculum autem, quo Confirmatio cum reliquis elusmodl Sacramentis sociatur, non solum ex eo apertius Innotescit, quod ritus arctiore nexu dispositi •uni, sed apparet etiam e gestu et verbis, quibus Confirmatio Ipsa confertur. Sic enim fit, ut ritus ac verba eiusdem Sacramenti *sancta, quae significant, darius exprimant,* eaque *populus Christianus, in quantum fieri potest, facile percipere atque plena, actuosa et communitatis propria celebratione participare possit*.*

‘Tim-lUAMUl, *Dt* rrwrrdwflt VIII, 3; CCL, 1, p. 931. •Cl/. Cooe. tl.Coati. S*urt>ian£ÎMm Ca»wnhum, 71. A. A. S. 56 (1964). p. 11I (LK jttil. · /bUm, η. p. 106. 4 Ctr. Cone VtL II, Deer. *Ad* <m·

Ad eum finem Nos fn hac recognitione includi voluimus etiam ea, quae ad ipsam essentiam ritus confirmandi pertl- Sanctum c^ristlfidcles ut Donum accipiunt Spiritum

In Novo Testamento declaratur, quomodo Spiritus Sanctus Christo ad munus messianicum implendum adfuerit, lesus enim, baptismate loannis suscepto, vidit Spiritum descendentem in Ipsum fefr. λ/c. 1, 10), qui mansit super eum (cfr. Zo. 1, 32). Ab illo vero Spiritu est impulsus, ut, eiusdem praesentia et auxilio innixus, Messiae ministerium palam aggrederetur. Cum Nazarcthanum populum salubriter erudiret, Isaiae oraculum *Spiritus Domini super me* ad se referri dicendo adumbravit (cfr. £c. 4, 17-21)./ 959

Promisit deinde discipulis suis Spiritum Sanctum Ipsos quoque adiuturum esse, ut etiam coram persecutoribus fidem audenter testarentur (cfr. Lc. 12, 12). Pridie autem quam pateretur, asseveravit Apostolis se missurum esse a Patre Spiritum veritatis (cfr. /o. 15, 26), qui cum iis *in aeternum* maneret *(Io.* 14, 16) iisque auxilio esset ad perhibendum testimonium de ipso (cfr. *Io.* 15, 26). Demum postquam resurrexit, Christus pollicitus est proximum Spiritus Sancti descensum: *Accipietis virtutem supervenientis Spiritus Sancti in vos et eritis mihi testes (Act.* 1, 8, cfr. *Lc.* 24, 49).

Re quidem vera die festo Pentecostes Spiritus Sanctus mirabili prorsus modo descendit in Apostolos, cum Maria Matre lesu coetuque discipulorum congregatos; qui ita tum eo *repleti sunt (Aci.* 2, 4), ut divino Impetu afflati *magnalia Dei* annuntiarent. Petrus autem Spiritum, qui sic super Apostolos descendit, donum aetatis messianicae habuit (cfr. *Ad.* 2, 17-18). Tunc baptizati sunt ii, qui praedicationi apostollcae crediderunt, qui et ipsi acceperunt *donum Spiritus Sancti (Ad.* 2. 38). Ex quo tempore Apostoli, Christi voluntatem implentes, Spiritus donum, quod Baptismi gratiam compleret, neophytis manuum impositione impertierunt (cfr. *Ad.* 8, 15-17; 19, 5 sq.). Sic factum est, ut in Epistula ad Hebraeos, inter primae institutionis Christianae elementa, recenseretur doctrina baptismatum et Impositionis quoque manuum (cfr. *Hebr.* 6, 2). Quae manuum impositio ex traditione catholica merito agnoscitur initium Sacramenti Confirmationis, quod gratiam pentecostalem in Ecclesia quodam modo perpetuat.

Hinc patefit proprium Confirmationis momentum ad sacramentalem initiationem, qua fideles *ut membra viventis Christi, Ipsi per Baptismum necnon per Confirmationem et Eucharistiam incorporantur et configurantur* 4. In Baptismo neophyti accipiant remissionem peccatorum, adoptionem filiorum / Dei necnon characterem Christi, quo Ecclesiae aggregantur ac primum participes fiunt sacerdotii Salvatoris sui (cfr. 1 *Petr.* 2, 5 et 9). Per Confirmationis Sacramentum Baptismo renati Donum ineffabile, Ipsum Spiritum Sanctum, accipiunt, quo *speciali... robore altantur* 5, atque, eiusdem Sacramenti charactere signati, *perfectius Ecclesiae vinculantur* 6 et *ad fidem tamquam veri testes Christi verbo d opere simul diffundendam et defendendam arctius obligantur* Demum Confirmatio cum Sacra Eucharistia ita cohaeret \ ut fideles, iam Sacro Baptismate et Confirmatione signati, plene per participationem Eucharistiae Corpori Christi inserantur·.

Spiritus Sancti doni collatio iam ab antiquis temporibus In Ecclesia variis ritibus est peracta. Qui quidem in Oriente et In Occidente multiplices mutationes habuerunt, ita tamen ut collationis Spiritus Sancti significatio servaretur.

In pluribus ritibus Orientis iam antiquitus praeponderasse videtur, ad conferendum Spiritum Sanctum, ritus chrlsmatlonis, a Baptismo nondum dilucide distinctus 10. Qui ritus hodicque apud plurimas ex Orientalibus Ecclel KSiis viget.

In Occidente testimonia antiquissima circa Christianae initiationis partem, in qua postea distinet eConfirmationis Sacramentum perspectum est, inveniuntur. Etenim post ablutionem baptlsmalem et ante refectionem eucharistlcam, plura peragenda indicantur, ut unctio, manus impositio et consignatio u, f quae continentur tam in documen-

‘4· Λ S‘ (1966'· P' (LE 33*41. ‘Cone. Vat. II,

DrCT «itvtntluf. II. Λ.Λ.5. 58 (ι 66).
5^41· Clr,,^’ac· Vlt- U· De«· orJ.nv
' $A-58 '•’‘V 907 1LE ’ Ctr. pp. 997.908
Ep 2Γ 3. r. GCS, p'. 7
XVI. r^XXI, J-r. PC.’ £

U · P «f·: B. Boτ-

tliUturgicIs11 quam tn multis testimoniis Patrum. Exinde saeculorum decursu quaestiones dubitationesque ortae sunt de lis, quae ad essentiam ritus confirmandi certe pertinerent. Interest vero quaedam saltem commemorare eorum, quae Inde a sacculo tertio decimo In Conciliis Oecumenicis necnon in Documentis Summorum Pontificum non paulum contulerunt ad momentum chrismationis illustrandum, ita tamen, ut impositio manuum non oblivioni daretur.

Innocentius III, Decessor Noster, haec scripsit: *Per fronti* chrismationem manus impositio designatur, quae alio nomine dicitur confirmatio, quia per eam Spiritus Sanctus ad augmentum datur et robur* u. Innocentius IV autem, item Decessor Noster, memorat Apostolos tribuisse Spiritum Sanctum *per manus impositionem, quam confirmatio vel frontis chrismatio repraesentat H.* In Professione fidei imperatoris Michaelis Palcologi, quae in Concilio Lugdunensi Π lecta est, mentio fit dc Sacramento Confirmationis, quod *per manuum impositionem episcopi conferunt, chrismando renatos* u. Decretum pro Armenis, a Concilio Florentino editum, affirmant *materiam* Sacramenti Confirma-
662 tlonis esse *chrisma confectum ex oleo... / el balsamo* ie, atque, allatis verbis Actuum Apostolorum de Petro et loanne, qui manuum impositione dederunt Spiritum Sanctum (cfr. *Act.* 8, 17), addit: *Loco autem illius manus impositionis tn ecclesia datur confirmatio* 17. Concilium Tridentinum, etsi ritum essentialem Confirmationis minime definire intendit, eum tamen solo nomine sacri Confirmationis chrismatis designatu. Benedictus XIV haec edixit: *Quod itaque extra controversiam est, hoc dicatur: nimirum in Ecclesia Latina Confirmationis Sacramentum conferri, adhibito Sacro Chrismate seu Oleo Olioarum, Balsamo commixto, el ab Episcopo benedicto, dudoque signo Crucis per Sacramenti Ministrum in fronte suscipientis, dum idem Minister formae oerba pronuntiat*19.

Multi Sacrae Theologiae doctores, harum declarationum traditionumque rationem habentes, defenderunt ad Confirmationem valide conferendam solam unctionem chrismatis, in fronte manus impositione factam, requiri; nihilominus in Ecclesiae Latinae ritibus impositio manuum ante chrismatlonem super confirmandos semper praescribebatur.

Ad verba autem ritus Spiritum Sanctum communicandi quod attinet, est animadvertendum iam in Ecclesia nascente Petrum et loannem, ad initiationem baptlzatorum in Samaria complendam, oravisse pro ipsis, ut acciperent Spiritum Sanctum ac tum imposuisse manus super illos (cfr. *Act.* 8, 15-17). In Oriente saeculo quarto et quinto prima in ritu chrismationis indicia apparent verborum *signaculum doni Spiritus Sancti* 20. Quae verba cito ab
663 Ecclesia Constantinopolitana sunt / recepta, atque etiamnum ab Ecclesiis ritus Byzantini adhibentur.

In Occidente autem verba ritus, Baptismum complentis, usque ad saeculum duodecimum et tertium decimum minus definita sunt. Verum in Pontificali Romano saeculi duodecimi primum occurrit formula, quae postea effecta est communis: *Signo te signo crucis et confirmo te chrismate salutis. In nomine Patris et Filii el Spiritus Sancti* //.

Ex iis, quae in memoriam revocavimus, liquet in actionconfirmandi in Oriente et Occidente, alia sane ratione, prie

De Sacramentis, **II, 24; III, 2, 8; VI, 2, 9;** *CSEL,* **LXXIII, pp. 36, 42, 74-7** *De Mysteriis,* **VII, 42;** *ibidem,* **p. 106.**

" Liber Sacramentorum Romanae Ecclesiae Ordinis Anni circuli, **cd. L. C.** Mohlberg: *Rerum Ecclesiasticarum Documenta, Fontes,* **IV, Ronia, 1960, p. 75;** *Das Sacramantorium Gregorianum nach dem AacJiener Urexemplar,* **ed. H.** Lietzmaxn: *Liturgiegeschichlliche Quellen,* **3, Münster in W.,** *1921,* **P 53** **9-'»* *Liber Ordinum,* **ed. M. FÉ**rotin: *Monumento Ecclesiae Liturgica,* **V, Paris X904, p. 33 sq.:** *Missale Gallicanum Vetus,* **ed. L. C.** Moklberg: *Rerum Ecclesiasticarum Documenta, Fontes,* **III, Roma, 1958, p. 42;** *Missale Gothicum,* **ed. L. C.** Mohlberg: *Rerum Ecclesiasticarum Documenta,* **V, Roma, 1961, p. 67; C.** Vogel-R. Elze, *Le Pontifical Romano-Germanique du dixième sidcle, Le Texte,* **II:** *Studi e Testi, 227,* **Città dei Vaticano, 1963, p. 109; M.** Andrieu: *Le Pontifical Romain au Moyen-Age, ti, U Pontifical Romain du XII· sücle: Studi e Testi,* **86, Città dei Vaticano, 1938» PP· 247 sq. et 289;** *L 2, Le Pontifical de la Curie Romaine au XII· siècle: Studi e Testi,* **87. Citü dei Vaticano, 1940, pp. 452 sq.**

il Ep. tCum tenissd·; PL, **215, 2S5. Professio fidei ab eodem Pontifice WaWensibi» imposiU haec habet:** *Confirmationem ab episcopo factam, id est impositionem manuum, sanctam et venerande accipiendam esse censemus; PL,* **215, 1511.** *ll Ep. <Sub Catholicae professione·;* Mansi: *Cone. Coli.,* **t 23, 579.** u Mansi: *Cone. Coli.,* **t. 24, 71.**

»« Epiitolae Pontifie ae ad Concilium Florentinum spectantes, **ed. G.** Hofmann: *Concilium Florentinum,* **vol. I, see. A, pars II, Ro na, 1944. P- 128. 1»** *Ibidem,* **p. 129.** *,e Concilii Tridenlini Actorum pars alto'a,* **ed. S. Eitsxs:** *Concilium Tridenî-.num,* **V. Act. II, Friburci Br., 19??. P 90·** **' EP- <Ex quo primum tempore·,* **52;** *Benedicti XIV... Bullarium,* **t. III, Prati, 1847. P- 320.**

••Cfr Cyrtllus Hierosolymitanus, *Calech.,* **XVIII, 33;** *PG,* **33. 1036; Almius: Episcopus .Amasenus,** *In parabolam de filio prodigo* **in «Photii Bibliotheca»; Cod. 271;** *K.* ***°4» 213. <?fr. cutusJ*m Pai™-** *chae Constordinopolitaniad Martynum Epiicopum Antiochenum. IG, 1x9 900.*

u M Andrieu: *Le Pontifical Romam au Moyen-Age, L. 1, Lc Pontifical Romain du XIII· tilde: Studi e testi,* **86, Città del Vaticano, 1738. p. 247.**

mum locum obtinuisse chrismatlonem, quae apostollcam manuum impositionem quodam modo repraesentat. Cum autem ea chrismatis unctio spiritualem Sancti Spiritus, qui fidelibus datur, unctionem, apte significet, Nos confirmatam volumus eiusdem exsistentiam et momentum.

Quod ad verba attinet, quae in chrismatlone proferuntur, dignitatem venerabilis formulae, quae in Ecclesia Latina adhibetur, aequa aestimatione perpendimus quidem; ei tamen praeferendam censemus antiquissimam formulam ritus Byzantini propriam, cnia Donum ipsius Spiritus Sancti exprimitur atque effusio Spiritus die Pentecostes peracta recolitur (cfr. *Ad.* 2, 1-1 et 38). Hanc ergo formulam, fere verbum pro verbo reddentes, accipimus.

Quapropter, ut ritus Confirmationis recognitio ad ipsam etiam ritus sacramentalis essentiam congruenter pertineat, Suprema Nostra zXuctoritate Apostolica decernimus et constituimus, ut ea, quae sequuntur, in Ecclesia Latina in posterum serventur:

Sacramentum Confirmationis confertur per unctionem **CHRISMATIS IN FRONTE, QUAE FIT MANUS IMPOSITIONE, ATQUE PER VERBA: «ACCIPE SIGNACULUM DONI SPIRITUS** Sancti». / **554**

Impositio vero manuum super electos, quae cum praescripta oratione ante chrismatlonem fit, etsi ad essentiam ritus sacramentalis non pertinet, est tamen magni aestimarda, utpote quae ad eiusdem ritus Integram perfectionem et ad pleniorem Sacramenti intellegentiam conferat. Patet eam manuum impositionem, quae praecedit, differre a manus impositione, qua unctio chrismatis fit in fronte.

His omnibus de essentiali Sacramenti Confirmationis ritu statutis ac declaratis, *Ordinem* etiam eiusdem Sacramenti a Sacra Congregatione pro Cultu Divino —collatis consiliis cum Sacris Congregationibus pro Doctrina Fidei, de Disciplina Sacramentorum atque pro Gentium Evangelizatione quoad materiam earum competentiae sublectam— recognitum, Nos Apostolica Nostra Auctoritate approbamus. Cuius *Ordinis,* novam formam continentis, editio Latina, statim ut prodierit, editiones vero vulgares, a Confercntiis Episcopalibus apparatae ct ab Apostolica Sede confirmatae, die, quae a singulis eiusmodi Confercntiis statuetur, vigere incipient; vetus autem Ordo usque ad finem anni 1972 poterit adhiberi. A die tamen 1 mensis Januarii anni 1973 novo tantum Ordine omnibus, ad quos pertinet, erit utendum.

Nostra hacc statuta ct praescripta in Ecclesia Latina firma et efficacia esse et fore volumus, non obstantibus, quatenus opus sit, Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis a Decessoribus Nostris editis, ceterisque praescriptionibus etiam peculiari mentione dignis.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die xv mensis Augusti, in Assumptione Beatae Mariae Virginis, anno mcmlxxi, Pontificatus Nostri nono.—Paulus Pp. VI.

Adn. vide sub die 1971 Aug. 22: LE 3996.

3995

1971 AUG 20.—PAULÜS VI, RESCR. AAS 63 (1971) 702-704

Rescriptum ex Audientia Ssrfu quo Ordo Synodi Episcoporum celebrandae recognitus kt auctus **NONNULLIS ADDITAMENTIS PERFICITUR**

I. Rescriptum ex Audientia

Secretariae Generalis Synodi Episcoporum excipiens sententiam ct votum, expedire nempe ut «Ordo Synodi Episcoporum celebrandae recognitus ct auctus», dic 24 Iunii 1969 publici Iuris factus *(A. A. S.* 61, 1969, pp. 525-539) (LE 3762 J. nonnullis commutationibus et additamentis perficeretur, Summus Pontifex ea adprobavit atque edi Iussit.

Una cum ceteris partibus eiusdem «Ordinis», Summus Pontifex mandavit ut novi articuli, qui sequuntur, ab omnibus quorum interest, religiose serventur.

Datum cx Arce Gandulfi, prope Romam, die vigesima mensis augusti, anno Domini 1971.—I. Card. Villot, α *publicis Ecclesiae negotiis.*

II. Ordo Synodi Episcoporum celebrandae recognitus et. auctus nonnulli* additamentis perficitur

1. Post J 3 art. 6 eiusdem «Ordinis» addatur haw | 4: Art. 6. $ 4. «Conferenliae Episcopales et Unio Superio-

rum Generalium, de quibus In § 1 et 2, unum ûltenimve Sodalium Substitutum eligant, qui, Summo Pontifice approbante, solummodo partem in Synodo agere poterit, si Sodalis, culus ipse vices gerit, adesse nequiverit.»

2. Articuli 11,12 et 13, in capite VII eiusdem «Ordinis», abrogantur et articuli, qui sequuntur, loco Ipsorum inducuntur

Caput VII—De Secretaria Generali Synodi Episcoporum

Art. 11 *(De Secretoriae Generalis Synodi constitutione)*
f 1. Secretaria Generalis Synodi Episcoporum est institutum permanens in servitium Synodi conditum ita ut sit
703 Inter diversos eiusdem coetus ligamen. /
§ 2. Secrctariac Synodi partem, suo pro munere, habent Secretorius Generalis et Consilium Secretariae.

Ari. 12 *(De Secretarii Generalis nominatione, muneribus et adiuloribus)* { 1. Secrctarius Generalis a Summo Pontifice nominatur, ad Eiusque nutum munus suum exercet.
J 2. Secretarii Generalis est iussa seu mandata Summi Pontificis exsequi Eique communicare omnia quae ad Synodum Episcoporum spectant.
J 3. Secrelarius Generalis coetus Synodi participat, officia Secretariae moderatur eiusque acta subsignat.
j 4. Secretarii Generalis item est labores Consilii Secretariae praeparare et promovere nec non sessiones eiusdem Consilii moderari.
5 5. Ad Secretarium Generalem quoque pertinet:
1. Mittere, de mandato Summi Pontificis, epistulas convocationis et ordinem rerum agendarum uniuscuiusque coetus Synodi Episcoporum, necnon documenta, instructiones ct notitias ad eundem coetum spectantia:
2. Communicare cum omnibus, quorum interest, nomina Membrorum seu Sodalium libere a Summo Pontifice designatorum, ad normam η. X Litt. Apost. *Apostoiica sollicitudo,* d. 15 sept. 1965 (LE 3318 Γ, communicare item nominationem Secretarii Specialis uniuscuiusque coetus, a Summo Pontifice factam;
3. Summo Pontifici referre ea quae in laboribus Consilii Secretariae peracta sunt;
4. Ordinem uniuscuiusque coetus praeparare. Summo Pontifici subiciendo res in eo agendas et elenchum Membrorum, quae ratihabitione indigent;
5. Transmittere processum verbalem uniuscuiusque coetus Synodi Patribus Cardinalibus Dicasteriis Curiae Romanae praepositis, Patriarchis Archieplscopis Maioribus et Metropolitis extra Patriarchatus Ecclesiarum Catholicarum ritus Orientalis. Praesidlbus Confercntlarum Episcopalium, necnon Praesldi Unionis Superiorum Generalium;
6. ^Exsequi ea quae Synodus Episcoporum ipsi man-

7. Colligere, in ordinem disponere et asservare acta et documenta.

(6. Adiutorcs Secretarii Generalis nominantur, approbante Summo Pontlllce, a Secretario Generali ex coque
704 dependent. /
5 7. Udem Adlutores eliguntur inter ecclesiasticos viros Idoneos ct aptos, scientia et prudentia praeditos.
I 8. Si res postulet, periti in rebus technicis a Secretario Generali, approbante Summo Pontifice, eligi possunt.

Art. 13 *(De Consilii Secretariae Generalis constitutione, muneribus et conventibus)* J 1. Consilium Secretariae Generalis in tine cuiusque coetus generalis Synodi constituitur.
J 2. Idem constat quindecim Sodalibus quorum duodecim ab ipsa Synodo eliguntur ratione habita repraesentationis Episcoporum In toto orbe diffusorum, et tres ab Ipso Summo Pontifice designantur.
I 3. Electio Sodalium fit per scrutinium et vim habet luris cum, demptis suffragiis nullis, parti absolute maiori eorum qui suffragium dederunt, placuerit, aut, post primum Inefficax scrutinium, parti relative maiori In secundo scrutinio: quod sl suffragia aequalia fuerint servabitur norma C. L C. can. 101. § i, 1·.
) 4. Episcopi in Consilio Secretariae electi munus suum servant, donec 'n sequenti generali Synodo novum Consilium constituatur.
) 5. Consilii Secretariae Generalis est adiutriccm operam Secretario Generali praestare:
1. In examinandis omnibus quae a Synodis Ecclesiarum Catholicarum ritus Orientalis r.t Episcoporum conferentlls proponuntur quoad quaestiones in Synodo tractandas, ratione habita, art. 1, λ·;

peraol\æn§™eParan^^* laboribus in proximo Synodt coetu

3. In praebendis consiliis quoad ea quae α Svnodo prolata et a Summo Pontifice approbanda ab Eodem exsecutlonl mandentur;
4. In aliis demum quaestionibus quas Summus Pontifex ipsi commiserit.
j b. Sodales Consilii Secretoriae Generalis a Secretario Generali convocantur bis in anno, et insuper quoties, de iudicio Summi Pontificis, id opportunum videbitur.

3996

1971 AUG 22.-SC CULTUS, DECR. AAS 64 (1972) 77

Novus Ordo Confirmationis promulgatur eiusque editio **TYPICA DECLARATUR**

Decretum approbationis

Peculiare Spiritus Sancti donum, a Christo Domino promissum et super Apostolos die Pentecostes effusum, ipsi Apostoli eorumque successores Episcopi baptizatis hominibus per Confirmationis Sacramentum tradiderunt. Cuius ope Christianae vitae initiatio ita perficitur, ut fideles, superna corroborati virtute, Christi testes sinceri, tum verbis tum exemplis evadant, itemque arctiore cum Ecclesia vinculo astringantur.

Quo autem clarius «huius Sacramenti intima connexio cum tota initiatione Christiana» elucesceret, Oecumcnicum Concilium Vaticanum II decrevit, ut ritus Confirmationis recognosceretur

Nunc vero, huiusmodl opere absoluto atque approbato a Summo Pontifice Paulo Pp. VI per Constitutionem Apostolicam *Divinae consortium naturae,* die 15 augusti 1971 signatam |LE 3994 J. Sacra Congregatio pro Cultu Divino, novum Ordinem Confirmationis, qui pro Ordine in Pontificali et Rituali Romano antehac usitato substituatur, emlgandum curavit, eiusque editionem, quae nunc exhibetur, typicam esse declarat.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 22 augusti anni 1971.—Arturus Card. Tabera, *Praef.* A. BuONiNi, *a Secr.*

*CL Coast. Concilium, n. ?x, *A. A. S. 56* (1964), p. 1x8 (LE 3x41 J-

Praenotanda ·

I. De Confirmationis dignitate

1. BaptUatl iter Christianae initiationis prosequuntur per sacramentum Confirmationis, quo effusum accipiunt Spiritum Sanctum, qui super Apostolos die Pentecostes r Domino missus est.
2. Hac donatione Spiritus Sancti fideles perfectius Christo conformantur et virtute roborantur, ut testimonium Christi perhibeant ad aedificationem Corporis eius In (Ide ct caritate. Ipsis autem character seu signaculum dominicum ita Imprimitur, ut sacramentum Confirmationis iterari nequeat.

II. De officiis et ministeriis in celebratione Confirmationis

3. Ad populum Dei summopere pertinet praeparatio baptizatorum ad Confirmationis sacramentum suscipiendum. Pastorum vero est curare, ut omnes baptizati nd plenam initiationem Christianam perveniant, et proinde omni cura nd Confirmationem praeparentur.
Catechumeni adulti, qui statlm post Baptismum Confirmationem sunt recepturi, auxilio fruuntur communitatis Christianae ct praesertim institutione, qune cntcchumcnatus tempore insis tribuitur, ad quam operum conferunt cntechistne, patrini ct Ecclesiae localis membra, catechesi necnon celebrationibus ritualibus communibus. Eiusmodl catechumenatus ordinatio opportune aptabitur Iis qui, infantes baptizati, notate solummodo adulta ad Confirmationem accedunt.
Christianorum vero parentum est plerumque de puerorum Initiatione ud vitam sacramentalem sollicitos se praebere, tum spiritum fide* in ipsis formando et grndntim augendo, tum cos. ope aliquando eorum Institutorum, quae eatcchctlcam formnlloncm curant, praeparando ad fructuosnm sacramentorum Confirmationis et Eucharistiae susceptionem. Quod 5l&n'nc*Ulr quoque per Ipsorum actuosam participationem sacramentorum celebrationis.
l '* t c^*Jndum erit, ut actioni sacrae natura festiva et sol-

congregantur nd communem celebratIonem. Universus nutem populas Del, confirmandorum familiis et amicis atque communitatis localis membris repraesentatus, nd hnne celebrationem participandum Invitabitur; ntaue sitam conabitur fidem manifestaro fructibus, quos Spiritus Sanctus In ipso produxerit.

5, Singulis confirmandis patrInus de more ndsit, qui illos ed suscipiendum sacramentum adducet, eosdemque ministro Confirmationis od sacram unctionem praesentabit, necnon posten lavabit nd promissiones, quas In baptismate protulerunt fideliter exsequendas, secundum Spiritum Sanctum quem acceperunt.

Attentis hodiernis pastoralibus adiunctis, expedit patrInum Baptismi, sI adsit, esse etiam patrInum Confirmationis, abrogato can. 798. 1. Ita enim clarius significatur nexus inter Baptismum ct Confirmationem, dum munus et officium petrini efficacius redditur.

Minime tamen excluditur facultas patrInum Confirmationis proprium eligendi. Fieri etiam potest, ut parentes Ipsi pueros suos praesentent. Ordinarii nutem loci erit, attentis rerum et locorum adiunctis, statuere quaennm ratio agendi In sua dioecesi sit servanda.

6. Animarum pastores curabunt, ut patrimis, a confirmando vel eius familia electus, officio quod sibi assumit sit spiritualiter Idoneus, atque his dotibus praeditus: *a)* ad hoc munus Implendum sit satis maturus; *b)* ad Ecclesiam catholicam pertineat, ct tribus sacramentis Baptismi, Confirmationis et Eucharistiae sit initiatus; *c)* ab officio patrInI implendo iure non prohibeatur,

7.Confirmationis minister originarius est Episcopus. Sacramentum ex more ab ipso administratur, quo apertius referatur nd primam effusionem Spiritus Sancti In die Pentecostes. Nam postquam repleti sunt Spiritu Sancto, Apostoli Ipsi per manuum impositionem fidelibus Eum transmiserunt. Ita acceptio Spiritus Sancti per ministerium Episcopi arctius vinculum demonstrat, quod confirmatos conjungit Ecclesiae, necnon mandatum acceptum de Christo testimonium inter homines perhibendi.

Praeter Episcopum facultate confirmandi ipso iure gaudent: *a)* Administrator Apostolicus, qui non sit Episcopus, Praelatus vel Abbas nullius, Vicarius et Praefectus Apostolicus, Vicarius Capitularis, intra limites sui territorii et durante munere; *b)* presbyter, qui ex officio sibi legitime tributo adultum aut puenim aetatis catecheticae baptizat, vel adultum iam valide baptizatum in plenam communionem Ecclesiae admittit; *c)* In mortis periculo, dummodo Episcopus commode haberi non possit vel legitime impediatur, hi qui sequuntur parochi et vicarii pnroeciales, in quorum absentia, eorum vicarii cooperatores; presbyteri, qui peculiares paroecias rite constitutas regant; vicarii oeconomi; vicarii substituti et vicarii adiutores ». In absentia autem omnium praedictorum, omnis sacerdos nulla censura aut canonica poena irretitus.

8. Ex vera necessitate ac peculiari de causa, uti aliquando propter multitudinem confirmandorum accidit. Confirmationis minister, de quo in n. 7, necnon minister extraordinarius peculiari Apostolicae Sedis induito vel a iure constitutus, presbyteros ad sacramentum ministrandum sibi sociare potest.

Neccsse est ut hi presbyteri: *a)* aut peculiari munere vel officio in dioecesi fungantur, scilicet sint nut Vicarii Generales, aut Vicarii sive Delegati episcopales, aut Vicarii districtualcs seu regionales «, vel qui. Ordinarii mandato, iisdem pares ex officio habeantur; *b)* aut sint parochi locorum in quibus Confirmatio confertur, vel parochi locorum ad quae confirmandi pertinent, vel presbyteri qui peculiarem operam naverunt in praeparatione catcchctica confirmandorum.

III. De sacramenti celebratione

9. Sacramentum Confirmationis confertur per unctionem chrismatis in fronte, quae fit manus impositione, atque per verba: *Accipe signaculum Doni Spiritus Sancti.*

Impositio vero manuum, quae fit super confirmandos cum oratione *Deus omnipotens,* etsi ad validam sacramenti collutionem non pertinet, magni tamen fiat ad integritatem ritus et pleniorem sacramenti intellegentiam assequendam.

Presbyteri, qui ministro principali aliquando sociantur in conferendo sacramento, manuum impositionem una cum Ipso super omnes candidatos simul peragunt, nihil tamen dicentes.

Universus ritus duplicem significationem praebet. Per impositionem manuum supra confirmandos nb Episcopo nc sacerdotibus concelebrantibus factam, biblicus gestus exprimitur, quo Spiritus Sancti donum invocatur, modo optime optato intcIHgcntine pupuli Christiani. In unctione chrismatis atque in verbis, quae illam comitantur, clare effectus doni Spiritu Sancti significatur. Oleo odorato per manum Episcopi signatus, baptizâtus accipit caractercm indelebilem, signaculum DomInf, una cum dono Spiritus, qui perfectius cum Christo configurat, atque gratiam el confert «odorem bonum» inter homines effundendi.

10.Sacrum Chrisma consecratur ab Episcopo in Missa, quae ex more feria V Hebdomadae sanctae huius rei causa celebratur.

11.Catechumeni adulti necnon pueri qui aetate catecheseos tradendae baptizantur, simul ac Baptismum receperunt, ad Confirmationem quoque et Eucharistiam ex more admittantur. Quod si fieri nequit. Confirmationem recipiant In alia celebratione communi (cf. n. 4). Item in celebratione communi Confirmationem et Eucharistiam recipiant adulti, qui In infantia baptizati sunt, postquam opportune fuerint praeparati.

Ad pueros quod pttinet, in Ecclesia letina Confirmationis administratio generatim ad septimum circiter aetatis annum differtur. Ob rationes tamen pastorales, praesertim ad vehementius Inculcandam in fidelium vita plenam obtemperationem Christo Domino eiusque firmum testimonium, Conferentiae Episcopales possunt aetatem, quae magis idonea videatur, decernere, ita ut hoc sacramentum, post congruam institutionem, aetate maturiore conferatur.

Hoc in casu debitae adhibeantur cautelae, ut, sI periculum mortis aut alius generis graves difficultates occurrant, pueri tempore opportuno confirmentur, etiam ante usum rationis, ne bono sacramenti priventur.

12. Ad Confirmationem recipiendam requiritur ut quis sit baptIzatus. Praeterea, sI fidelis usu rationis pollet, requiritur, ut in statu gratiae sit constitutus, sit convenienter instructus et promissiones baptismales valeat renovare.

Conferentiarum Episcopalium est subsidia pastoralia pressius definire, ut candidati, praesertim pueri, ad Confirmationem apte praeparentur.

Ad adultos autem quod spectat, principia serventur, opportune aptata, quae in singulis dioecesibus vigent pro admittendis catechumenis ad Baptismum et Eucharistiam. Provideatur praesertim ut apta catechesis praecedat ac conversatio candidatorum cum communitate Christiana ct cum singulis fidelibus efficax ct sufficiens sit ad opportunum auxilium illis afferendum, ut ipsi candidati formationem assequantur ad testimonium vitae Christianae reddendum atque apostolatum exercendum, eorumque desiderium participandi Eucharistiam sit verum (cf. *Praenotanda de Initiatione cnristiana adultorum** n. 19) [LE 3749 J.

Praeparatio adulti baptizati ad Confirmationem aliquando incidit in eius praeparationem ad Matrimonium. Quoties, his in casibus, praevidetur condiciones, quae ad fructuosam Confirmationis receptionem requirantur, non posse impleri. Ordinarius loci iudicabit num magis opportunum sit ipsam Confirmationem In tempus post celebratum Matrimonium differre.

Si autem Confirmatio confertur fideli, rationis usu gaudenti et in mortis periculo versanti, praeparatio spiritualis singulis in casibus conveniens, ut fieri potest, praemittatur.

13.Confirmatio fit ex more intra Missam, ut magis eluceat fundamentalis connexio huius sacramenti cum tota initiatione Christiana, quae culmen attingit in Communione corporis et sanguinis Christi. Hac ratione confirmati Eucharistiam participant, qua ipsorum Initiatio Christiana perficitur.

Si autem confirmandi sunt pueri qui nondum receperunt Ss.mam Eucharistiam neque In hac actione liturgica admittuntur ad primam Communionem, aut sI peculiaria rerum adiuncta id suadent, conferatur extra Missam. Quoties voro Confirmatio sine Missa confertur, praecedat sacra verbi Dei celebratio.

Quoties Confirmatio Intra Missam confertur convenit ut Ipse minister Confirmationis Missam celebret, immo concelebret, praesertim cum presbyteris, qui forte Ipsi sociantur in sacramento ministrando.

Si Missa ab alio celebratur, convenit ut Episcopus IIlurgiam verbi praesideat, in qua omnia peragat, quae ex more celebranti competunt, et in fine Missae det benedictionem.

Maximi facienda est celebratio verbi Del, n qua Initium sumit ritus Confirmationis. Etenim c verbi Del auditione promnnat multiformis actio Spiritus Sancti In Ecclesiam et in unumquemque baptizatorum seu confirmandorum, caque voluntas Domini in vita Christianorum manifestatur.

Magnum quoque momentum tribuendum est recitationi orationis dominicae quam confirmandi una cum populo persolvent, sive Infra Missam ante Communionem sive extra Missam ante benedictionem habeatur, quia est ipse Spiritus qui orat in nobis, et Christianus in Spiritu dicit: «Abba, Pater».

14.Nomina ministri, confirmatorum, parentum ct patrInorum, diem et locum Confirmationis parochus inscribat in peculiari libro, praeter ndnotntionem in libro baptizatorum ad normam iuris faciendam.

15. Si proprius confirmati parochus non interfuerit, de collata Confirmatione minister vel per se ipse vel per ollum quamprimum eundem certiorem faciat.

IV. DE APTATIONIDÜS QUAE IN RITU Confirmationis peragi possunt

16.ConferentIls Episcopalibus competit, vi Constitutionis dc sacra Liturgin (art. 63 d). In Ritualibus particularibus parare titulum, qui huic Pontificalis Romani titulo de Confirmatione respondeat, accommodatum singularum regionum necessitatibus, ut, netis ab Apostoiica Sede recognitis, in regionibus nd quns perlinet adhibeatur ·.

17.Episcoporum Conferentia considerabit num. attentis locorum ct rerum adiunctis necnon ingenio rt traditionibus populorum, opportunum sit: *a)* convenienter aptare formulas, quibus promissiones et professiones baptismale* renoventur, sive ad Ipsum textum in Ordine Baptismi occurrentem attendendo, sive Ipsas formulas accommodando, quo aptius confirmandorum condicioni respondeant: *b)* altum modum Inducere nd pacem per ministrum dandam post unctionem sive singulis sive omnibus simul confirmatis.

18.Minister nutem, singulis in casibus et attenta confirmandorum condicione, monitiones aliquas in ritum Introducere poterit, ntque iam exstantes opportune accommodare,

1 CL *Csnomt* 451, 471. 47^. I 4. 47*. 474, 475- ' d· 21'· f T.

• Cf. Oria *fiapiùmi* (Typi* I\>tTfkXti» VittcAQis IvVj\ ootir.Ja grneralu de Initiatione chhstixna. na. JO-JJ. pp I>-lj (I.R 1740]

ex. gr. eas ad modum collocutionis, praesertim cum pueris, proponendo, etc.

Cum Confirmatio a ministro extraordinario, nut cx concessione iuris generalis aut ex peculiari induito Sedis Apostoiicae, confertur, convenit ut Ipse In homilia mentionem habeat de Episcopo ministro originario sacramenti, ac rationem illustret cur etiam presbyteris facultas confirmandi a iurc vel ab Apostolicac Sedis Induito tribuitur.

V. De iis quae praeparanda sunt

19. Ad Confirmationem administrandam parentur: *a)* sacrae vestes, quae ad Missae celebrationem requiruntur sive pro Episcopo, sive, sl adsunt, pro presbyteris eum adiuvantlbus, cum Confirmatio confertur intra Missam, quam Ipsi concelebrant; si Missa ab alio celebratur, convenit ut Confirmationis minister et presbyteri, qui ei sociantur in sacramento ministrando. Missam participent sacris vestibus induti pro Confirmationis collatione praescriptis, scilicet alba, stola et, pro ministro Confirmationis, pluviali; quae vestes Induuntur etiam cum Confirmatio extra Missam confertur, *b)* sedes pro Episcopo, et pro presbyteris eum adjuvantibus; *c)* vasculum (vel vascula) cum sacro Chrismate; *d)* Pontificale Romanum vel Rituale; *e)* en quae necessaria sunt ad Missae celebrationem et, si sacra Communio hac forma distribuitur, pro Communione sub utraque specie, cum Confirmatio Intra Missam confertur, /) ea quae necessaria sunt ad manus abluendas post unctionem confirmandorum.

[sequitur ritus Uturgicus].

Adn. O. AUSTIN In EL 83 (19T2) 214-224; U. BETTI in Notii. 7 (107U 347-351 et in ME 08 (1972) 453-437; J. M- CANALS in lUitraciôn dei clero 65 (1972) 282-270: J. C. R OARG1A PAREDES in Eustradôn dal clero 85 (1972) 271-278; B- KLEDÎHEYER U U Mairo-aeu n. 110 (1972) 51-71; B LEWANDOWSKI in EL 38 (1972) 110-127; B. NEWNS in CR 57 (1972) 41-43; A NOCENT in NrT 104 (1972) 7Ù5-72O. G. OURY In L'ami du clergé 32 (1972) 55-53: O. P. ia Nodi. 7 (1971) 352-333; J. PUTZ in The Clergy Monthly 38 (1972) 103-113; P. STELLA ia EL 58 (1972) 183-213; A M. TR1ACCA in EL 88 (1972) 123-131; B. VÎOLLE ia U Meiion Dieu a. 110 (1972) 72-87.

3997

1971 SEP 18.-PAULUS VI, UT. AP. AAS 84 (1972) 17

In Repubuca vulgo «Niger» Nuntiatura Apostolica CONSTITUITUR

PAULUS PP. VI

Ad *perpetuam rei memoriam.*—Quantum utilitatis e publicis officiorum rationibus, quae Apostoiicae huic Sedi cura Civitatibus intercedunt sokat exsistere, neminem latet estque tam dudum usu comprobatum. Quo firmiores ideo redderentur publicae necessitudines inter Sanctam Sedem et Rempublicam vulgo «Niger·, atque aptius cfficaciusquc regimini et Incremento ln regione dioecesis Niamcyensi consuleretur, visum est Nobis apostolicam nuntiaturam ibi erigi posse. Quae cum Ita sint. Nos, motu proprio harumque Litterarum vi, apostolica Nostra potestate in Nigrrensi Republica *Nuntiaturam Apostoliram* constituimus, cuius sedem «pro nunc» In urbe vulgo Dakar appellata collocamus. Eidem Igitur Nuntiaturae omnia et singula deterimus officia, privilegia et indulla, quae huiusmodi nposlolicarum legationum propria sunt. Haec statuimus, decernentes praesentes Litteras firmas, validas atque efficaces lugltcr exstare ac permanere, suosque plenos effectus atque Integros sortiri et obtinere. Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum ex Aree Gandulfi, prope Romam, sub anulo Piscatoris, die duodevicesimo mensis septembris, anno Domini millesimo nongentesimo septuagesimo primo. Pontificatus Nostri nono.—Aloisius Card. Traqua, S. R. *E. Cancellarius.*

3998

1971 OCT 7.-SC CULTUS DIVINI, RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur universae Familiae religiosae dominicanae adoptandi liturgikm horarum ex decreto conc. vaticani ii instauratabi

Initante Rrvdio Patre Anlceto Ftrnândex, MagUtro Generali Ordfalt Fratrum Praedicatorum, litteris die 29 septembre 1971 datis, vigore facultatum huic Sacrae Congregationi a Summo Pontifice Paulo VI tributarum, decretum Capituli generalis eiusdem Ordinis, annis 19C3 et 1971 celebratis, probamus seu eonflrmamuH, nempe: Pro universa Familia domlnirana, quâe oateicR ex fratribus clericis et cooperatoribus, monlalibUM, sororibus, sodalibus Institutorum saecularium atqufl fraternitatum sacerdotum et lalcorum», Officium Dt-

S?Cf?îs:încy Oecurncnlcl Concilii Vaticani II instauratum et auctoritate Pauli VI, per Const. Ap. *Laudi»* nu⁀tU^ d V } "ovembr's 1970 fLE 3914], promulgating adoptari valent. Contrariis quibuslibet minime obstantibus. iïï? S\crne Con«jegntionls pro Culto Divino, dic 7 octobris 19/1.—Arturui Card. Tauera. *Pratf.* A. Bugnlnf,

♦Ordini Fratrum Praedicatorum. Prct.N. 1725/71; AOP 79 (1071) 231.

3999

1971 OCT 25.-SIGNATURA APOSTOLICA, NORMAE. PART,·

De documentis producendis ad civiles effectus TRIBUENDOS SENTENTIIS NULLITATIS MATRIMONII IN Italia post Motu proprio «Causas matrimoniales»

Con lettera circolare dei 3 agosto 1929 fA.A.S., vol XXI, p. 511) (LE 922] questo Supremo Trlbunale dava istruzion! agli Eccihi Ordinari Dioccsani d'Italia circa la documentazione da trasmettere al fine che le sentenze e i provvedimenti dichiaranti la nullité del matrimonio fosscro resl esecutivi agli effetti civili.

Essendo recentemente entrato in vigore il M. P. *Causas matrimoniales* dei 28 marzo 1971 fA.A.S., vol. LXIII, pp. 441-446) (LE 3960] che ammette la possibilité di una semplice ratifica in secondo grado della sentenza affermativa di prima istanza, sembra necessario adattare le citate istruzioni a tale nuova procedure.

Pertanto, in caso di ratifica In grado di appello di una precedente sentenza dichiarante la nullité di un matrimonio (M. P., art. VIII, par. 3), quando questa sia già esecutiva agli effetti canonici, sarà cure della S. R. Rota o dei Tribunalc Regionale di Appello, trasmettere a questo Supremo Trlbunale, ollrc la documentazione consueta:

a) due copie integral! autentlcate della sentenza di primo grado;

b) due copie integral! autentlcate del decreto di ratifica emesso dal Tribunale di secondo grado, con aggiunta la formula di esecutivité del prowedimento;

c) copia della notlficazione dei decreto di ratifica alie parti c al Difcnsore del Vincolo, con la dichiarazlone di quest'ultimo di non voler ricorrere al Tribunale superiore (art. IX, par. 1 t

Roma, 25 ottobre 1971.—Dino Card. Staffa, *Prefelto.* Aurelio Sabattani, Arciv., *Segretario.*

* Ad Arzhiepisccpoa Moderatores Tribunalium Regionalium Laiie et ad 3. Romanae Rotae. Prot. N. 2293/71 V. T.: ApoUL 44 (1971) 80M10.

4000

1971 OCT 27.-PAÜLUS VI, DECLAR. AAS 63 (1971) 814-815

Declaratio communis a Summo Pontifice Paulo Vf et a Sanctitate Sua Mar Ignalio Iarobo Hi, Patriarcha seiunclae Ecclesiae Antiochiae Syrorum, subscripta:

De ea quae communia sunt fidei utriusque ecclesiae, Catholicae et Antiochenae seiunctae

As they conclude their solemn meeting which marks a new step' in the relations between the Roman Catholic Church and the Syrian Orthodox Church, His Holiness Pope Paul VI and'His Holiness Mar Ignatius Jacob III humbly render thanks to Almighty God. for having made possible this historic opportunity to pray together, to engage in a fraternal exchange of views concerning the needs of the Church of God anl to witness to their common desire that all Christians mav Intensify their service to the world with humility and complete dedication.

The Pope and the Patriarch have recognized the deep spiritual communion which already exists between their Churches. The celebration of the sacraments of the Lord, the common profession of faith in the Lord Jesus Christ, the AVord of God made man for man's salvation, the n\CKn7h Chnl v'h'c'l· [orm Part ot the common heritage of both Churches, the great Fathers iπ.1 Bnrtnr^ masters In the faith .nil 11 are their common H"y SnM who hu m nued of Ihe .V« .U uTM

The period of mutual recrimination and condemnation has Riven place to a willingness to meet together in sincere efforts to lighten and eventually remove the burden of histon' which still weighs heavily upon Christians.

Progress has already been made and Pope Pau) VI and the Patriarch Mar Ignatius Jacob III arc in agreement that there is no difference In the faith they profess concerning the mystery of the Word of God made flesh and become really man.'even if over the centuries difficulties have arisen out of the different theological expressions by which this faith was expressed. They therefore encourage the clergy and faithful of their Churches to even greater endeavours at removing the obstacles which still prevent complete communion among them. This should be done with love, with openness to the promptings of the Holy Spirit, and with mutual respect for each other and each other's Church. They particularly exhort the scholars of
815 their Churches, and of all / Christian communities, to penetrate more deeply into the mystery of Christ with humility and fidelity to the Apostolic traditions so that the fruits of their reflections may help the Church in her service to the world which the Incarnate Son of God has redeemed.

This world, which God so loved as to send His only begotten Son, is tom by strife, by Injustice and by the inhumanity of man towards man.' As Christian Pastors, the Pope and the Patriarch raise their common appeal to the leaders of the peoples to Increase the efforts towards achieving lasting peace among nations and towards removing the obstacles which prevent so many men from enjoying the fruits of justice and religious freedom. Their appeal is directed to all areas of the world and in particular to that land hallowed by the preaching, the death and the resurrection of our Lord and Saviour Jesus Christ.

From the Vatican, 27 October, 1971.

4001

1971 OCT 29.-SC CULTUS DIVINI, LIT. CIRC. PART.*

Facultas datur et normae proponuntur ut Commissiones **LITURGICAE REGIONUM AMERICAS QUAE LINGUA HISPANA UTUNTUR, POSSINT PARARE VERSTONES VULGARES PROPRIAS OMNIUM TEXTUUM LITURGICORUM**

Al comenzar los trabajos de la reforma Htürgica, cuando se tratô de rcnlizar las traducciones de los libros litûrgicos del latin a las diversas lenguas vulgares, la Santa Scde insistiô en que se crcasen Comisioncs mixtas para los Palses que tuviesen una misma lengua. Siguiendo esta norma se constituyô una Comisiôn entre Espafia y los Palses de lengua espnfiola del Continente latino-amcricano que formnn el ambiente del CELAM. El trabajo dc la Comisiôn mixtn CELAM-Espaùa nn sido digno dc nlnbanza sea por la ccleridad de las trnducciones y de las edicioncs de los libros litûrgicos, sea por la colaboraciôn fraternal que ha unido en un mismo ideal Obispos y Peritos de Espafia y de la América Intina en el esfuerzo de produclr textos dignos dc una noble tradiciôn litûrgica y literaria.

Sin embargo, el progrès© de la reforma litûrgica ha llcgado a una evoluciôn en el mismo trabajo de la preparaciôn de los libros litûrgicos. De hccho, hoy, de la fase de una simple traducclôn se estâ pasando, y no solamento en el Ambito de los Paises dc lengua espafiola, a una fase de ndnptaciôn dc textos y de ritos que valoricen y expresen la mentalidad, las tradiciones y los valorcs positivos dc los diversos pueblos y de las diferentes culturas bajo un aspecto csencinlmente pastoral.

As! la Prcsidencia dei CELzVM, leniendo en cuenta cl desco expresado sea por cl Departamento de liturgia sea por la mayorln de los Obispos que componcn la Asamblca Plcnnria del CELAM, reunida el pasndo mes de mayo en San José de Costa Rica, ha hccho présente a esta Sagrada Congregaciôn la oportunldnd de una mayor independencia entre los Palses dc la América latina y Espafia, en lo que respecta a las traducciones castellanas dc los libros litûrgicos.

El problema ha sido examinado atentamente por esta Sngrada Congregaciôn en contacto con las dos partes y en una reuniôn conjunta, nprovcchando la prcsencla en Roma, con ocasiôn del Sinodo Episcopal, de los Obispos cspnfioles y latino-amcricanos. Consecucntrmcntc esta Sagrada Congregaciôn puede comunicar cuanto sigue:

1. Considerando la evoluciôn dc la situaciôn pastoral y las consecuencias que sc dcrlvan en el mismo campo litûrgico, en la preparaciôn dc los libros, y teniendo présente la evoluciôn consiguicnte de las normas rrhicionndas con cl trabajo de la Comisiôn mixta, se rcconoce ûtil y se concede que Espafia y los Palses de la América latina puedan procéder de forma ûutônoma en el trabajo de trnducclôn y de preparaciôn de los rcspeclivos libros litûrgicos.

2. En esta nueva situaciôn aparcccrla oportuno que lî América latina constituya, bajo la responsabihdnd del CELAM y de su Departamento de Ilturgla, una Comisiôn eneargada de preparnr los libros litûrgicos para el Continente latino-amerlcano. Esta Sngrada Congregaciôn ticne completa confianza en que los nuevos textos, con la colaboraciôn activa de los peritos, en las diversas disciplinas, serân dignos sea bajo el pun to de vista litûrgico sea en cl aspecto lingûistlco.

3. Esta nueva situaciôn no obsta para que en determinados textos litûrgicos, a Julcio de la Santa Scde y, sl se rellcne oportuno, por convenio entre el CELAM y la Comisiôn de liturgia de la Conferenda Episcopal Espafiola, se pueda llcgara un texto comûn, slguiendo los mismos o parecldos procedlmientos utilizndos hasta el présente, en una colaboraciôn fraterna.

4. Para que esta colaboraciôn discurra por los mejores cauccs, sc respetarôn las nutonomfas y jurisdlcciones de las Conferendas Episcopales que prevee la leglslaclôn de la Iglesia, en lo que respecta a los Intcreses pastorales, y los derechos dc propiedad, segûn la legislaciôn civil de cada Pals.

5. Las Conferendas Episcopales adoptnrôn solnmente los libros preparados cxpresamenle por sus respectivas regiones y que por tanto responden mejor a sus sltuadones pastorales. Serô conveniente insistir, oportunamente, en este sentldo, iluminando y persuadiendo ei clero; ademôs las Comislones nacionales prestardn su apoyo para que los Editores y Llbrcros de los diferentes Paises respeten estos mismos intereses pastorales.

6. En cuanto a la propiedad y uso de los textos comunes hasta ahora existentes, nsi como sobre los futuros, los organismos Intcresados formularân los acucrdos econômlcos que crean convenientes.

Esta Sagrada Congregaciôn tiene plena conflanza de que la nueva situaciôn favorecerù el trabajo môs adecuado a las concretas exigendas pastorales de cada Pais, para una promociôn cada vcz môs profunda de la participaclôn consciente y fructuosa de los ficles en los sagrados Mlstcrios de la Iglesia.

Ciudad del Vaticano. 29 de octubre dc 1971.—Arturo **Card.** Ta Bera, *Prefeclo.* **A. Bugnini,** *Secretario.*

*** Ad Praesides Conferediarum Episccpdivm ct ad Praesides Commissionum litûrgicarum nationum quae lingua hispara utuntur: Notât, 8 (1972) 38-40.**

4002

1971 NOV β.—PAULUS VI, ALLOC. AAS 63 (1971) 831-837

Allocutio die 6 *ηου.* 1971 *habita Erhis Patribus Cardinalibus et Excmis Praesulibus e Synodo Episcoporum, eum secundus ordinarius Coetus exitum haberet:*

De fructibus Synodi, de caelibatu sacerdotali et de officio Ecclesiae quoad iustitiam in mundo

Venerabiles Fratres ac dilecti filii, Quod, Deum orantes, fidentibus animis ante nonnullas hebdomadas coepimus, id nunc, aucta per huius temporis experientiam fiducia, In nomine Domini laetantes complemus. Convenit vero in operis fine paulum de eo recogitare breviterque perpendere, quam vim haec Synodus Episcoporum habeat ad Ecclesiae vitam.

Re quidem vera hic fuit fraternus conventus, In quo delecti Episcopi, collcgialis suae indolis memores, universalem Ecclesiam repraesentantes, caritatis vinculis inter sc coniuncti, circa Nos congregati sunt» ut de argumentis peculiaris prorsus momenti, quibus hodie multi sollicitantur, agerent. Itaque Synodus, qua Episcopi Romano Pontifici prudentiae, usus rerum, consilii sui adiumenta praebent, sententiam gravem magnique faciendam Ecclesiae hierarchicac significat. / 532

Fateri sane possumus hos synodales coetus, qui a vobis multum laboris ac virium postulaverunt, frugiferos salutaresque Ecclesiae exstitisse. Scilicet dolores, gaudia, spes, necessitates, quibus hodie In variis terrarum orbis partibus Christiana vita afficitur, per vos palam ac fere ante omnium oculos patuerunt. Non quidem semper cacdern omnium vestrum sententiae fuerunt, etiam ouod attinet ad rationes ac vias ineundas, quibus propositae quaestiones dissolvantur. Attamen vos idem permovit religionis studium, idem Ecclesiae amor, Ideinquc propositum eo spectans, ut, doctrina Concilii Vaticani Secundi fideliter servata, ad Evangclii nuntium nova in mundo aperiantur itinera, caque spiritualibus nostrae aetatis necessitatibus accommodata. Ad Nos autem quod attinet, iam nunc vos certiores facere volumus, Nos. quemadmodum disceptationes vestras attento animo hucusque prosecuti sumus. Ito pariter debitam habituros esse rationem sententiae vestrae, cum de iis decernendum erit, quae ad Ecclesiae universalis bonum pertineant. Item Nobis curae erit prospicere, ut In posterum Synodi ordo, quo ipsius labores reguntur, expeditior evadat. Quare, si quae normae hac in re minus ad *d respondere videantur, vos hortamur, ut animadversiones vestras Secretariae Generali Synodi significetis.

Interca autem liceat Nobis gratam profiteri voluntatem Nostram iis omnibus, qui ad felicem huius Synodi exitum sociam atque adiutricem operam contulerunt! Ac nomInatim gratias imprimis referimus Consilio Secrctariae ipsius Synodi, quod sapienter diligenterque in huiusrnodi apparandos synodales coetus per hos annos incubuit. Item gratias persolvere placet Confercntiis Episcopalibus, quae In propositis quaestionibus sedulo studio versatae sunt; Cardinalibus Praesidibus Delegatis; sollerti Synodi Secretario Generali Ladislao Rubin; Relatoribus et Secretariis specialibus necnon ipsorum adiutoribus; atque omnibus hic praesentibus Cardinalibus, Episcopis, sacerdotibus, religiosis, lalcis, qui in Synodi laboribus partem habuerunt. Nec silentio denioue praeterire fas est alios Ecclesiae filios qui, licet hinc absentes, nihilominus consilio et opere hanc in re Conferentiis Episcopalibus valido adiumento fuerunt, suisque fusis Deo precibus Synodi causae valde profuerunt. Tantae molis tantique momenti opus, in Ecclesiae utilitatem generose susceptum, Deus gratiarum suarum ubertate benigne rependat.

Liceat nunc mentem Nostram aperire de duobus argumentis maximi ponderis, quae huic Synodo proposita sunt. Primum, ad sacerdotium ministeriale spectans, diu omni-
833 que ex parte excussum est et expensum. / Novimus sane, quemadmodum ct vos qua pastores fere cotidie experimini, quam multiplex sit quaestio de vita sacerdotali in hodierna societate tantopere immutata et mutationibus continenter obnoxia. Non ignoratae sunt difficultates spirituales, psychologicae, sociales, materiales, quibus tot sacerdotes hac aetate premuntur. Non pauci ex iis anxie ac serio se interrogant, qui locus sibi tribuendus sit in mundo huius temporis.

Iure merito vos sedulo expendistis partes, quae ad presbyteros spectant in apostolico munere corporis episcopalis, necnon germanam sacerdotii ministerialis naturam, cum peculiare studium contulistis In Evangelii praedicationem, vI cuius sacerdos hominibus nostrae aetatis Christum annuntiat, mundi Salvatorem.

Ex vestris autem disceptationibus consequitur, ut Episcopi totius orbis catholici integre retinere velint donum illud absolutum, quo sacerdos Deo mancipatur, culus quidem doni pars non levis —in Ecclesia Latina— est sacer caelibatus.

Itaque Patres huius Synodi, experientia quoque fulti quae post Concilium Vaticanum Secundum circa hanc rem hausta est, doctrinam eiusdem Concilii prorsus asseruerunt, quod docuit: «Caelibatus... multimodam convenientiam cum sacerdotio habet...» Per cum, «propter Regnum caelorum senatum. Presbyteri nova et eximia ratione Christo consecrantur, El facilius indiviso corde adhaerent, liberius in ipso et per Ipsum servitio Dei et hominum se dedicant. Eius Regno ac operi regenerationis supernae expeditius ministrant, et sic aptiores fiunt qui paternitatem in Christo latius accipiant»1.

Quod igitur Synodus sensit, Nos confirmamus, salva disciplina venerabilium ac nobis semper dilectarum Ecclesiarum Orientalium. Hoc edicentes, mentem ad omnes sacerdotes, quorum res interest, convertimus. Quot ex iis, ellam magnas inter difficultates. Inconcussa cum fidelitate Domino servire et animarum salutem procurare student' Quot, In abscondito laborantes ac dolores et Iniurlas patientes, Ecclesiae maximas vires suppeditanti Expedit sane in tine huius Synodi tot veri nominis sacerdotum laudem celebrare! Noverint singuli universi Papam sibi adesse, se caritate sincera diligere, preces fundere pro ipsis.

Confidimus igitur tore, ut sacerdotes, supematurall mente
831 ducti et / voci Ecclesiae dociles, in praeclara via, quam ex divina vocatione libere elegerint, alacrcs persistant. Iis cunctis salutem ex animo impertimus.

Alterum magni momenti argumentum, quod huic Svnodo pertractandum commissum est. ad iustitiam spectat in mundo huius temporis instaurandam. E disceptationibus autem, a vobis per huius Synodi decursum habitis, manifesto apparet, quam late pateat et quot quantasque difficultates secumieral huiusrnodi navitatis campus. Copiose protecto de hac re egit Oecumenicum Concilium Vaticanum Secundum; ac Nosmet ipsi mentem cogitationesque ad id saepe convertimus, praesertim In Encyclich Litteris, quae «Populorum progressio» Inscribuntur. Quodsi vos hoc ipsum argumentum aggressi estis, profecto minime vobis In animo fuit salebrosas huiusrnodi quaestiones brevi temporis spatio plene enodare; verum testati estis Ecclesiam in difficillimis nostrae aetatis adiunctls consciam esse sibi renovato studio sociam operam dandam, ut IustItIa Inter homines perfectius instauretur, sive pleniorem notitiam assequando praesentium huius mundi necessitatum, sive exemplum per se Ipsam praebendo, sive sollicitudines suas intendendo erga pauperes et oppressos, sive hominum conscientias excolendo ad agendum pro iustitia sociali, sive denique suscipiendo ac fovendo omne genus incepta ad miserorum levamen, quae quidem sint quasi aspectabile testimonium ipsius cantatis in mundo, aliosque ad hoc terendum Iter exstimulent.

Supervacaneum sane non est In mentem revocare missionem propriam, a Christo Ecclesiae suae creditam, non esse quidem ordinis politici, oeconomici vel socialis, cum finis ei praefixus sit ordinis religiosi 5, tamen ea conferre potest ac debet ad instaurandam iustitiam etiam temporalem. Haec omnia non quidem plenus ct absolutus finis ipsius Ecclesiae sunt, sed inservire debent ad Regnum Del In terris constabiliendum, iuxta illam Christi Domini sententiam: «Quaerite primum regnum Dei»3.

Actio Ecclesiae, si hoc necessario ac primigenio religioso afflatu destitueretur, ab Evangelii praeceptis profecto discederet ct vim virtutemque suam ad terrestris civitatis bonum procurandum paulatim amitteret. Nam, ut Concilium Occumenlcum praeclare monet: «Ex... ipsa missione religiosa (Ecclesiae) munus, lux ct vires fluunt quae / com- 835
munitatl hominum secundum Legem divinam constituendae et firmandae Inservire debent» 4.

Nunc autem, cum ad huiusce Conventus exitum pervenerimus, in quo germana cum animorum fraternitate una simul mirificum eventum experti sumus, quem numquam oblivisci poterimus, vehementer cupimus, ut pacis osculo caritatisque amplexu nos consalutemus. Uno inter nos devincti amore erga Christum atque Ecclesiam, Intelleximus illam in nobis fuisse caritatem, quam ipse Christus, suprema sui sacrificii hora, nos lussit servare: «Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem sicut dilexi vos» *. Iam iam ad singulas quisque sedes reversuri, nos intimos communionis, fraternae necessitudinis, voluntatum conspirationis, concordiae, lucis pacisque sensus in vobis omnibus alatis atque foveatis oportet. Etsi locorum intervallis seiuncti, mutuum huiusrnodi colloquium pergere debemus, in quo animi nostri in unum velutl concentum sese fuderunt.

Firmum pariter robur nobis habendum est, ut universae fratrum communioni posterum quoque serviamus, nova sumpta alacritate ct constanti voluntate digne ambulandi «vocatione, qua vocati sumus» *. Hac quidem impellimur, ut exemplo simus clero et fidelibus, nostrae commissis curae, qui nos respiciunt ut spiritus hauriant ad Evangelium fideliter ad effectum deducendum. Oportet in nostro grege velutl fermentum simus, quod nos inducat ad vitam cum virtute plane ducendam atque ad Spiritus Sancti impulsionibus respondendum. E sacris precationibus atque e verbi Del meditatione robur nobis sumendum est, ut ii ad Evangelii formam sese prorsus accommodent.

In hoc autem opere, quod hominum vires excedit, minime derelinquimur; Christus enim nobiscum est. Maxime Igitur ipsi confidere debemus, quoniam «omnia possumus in eo, qui nos confortat»7. Christus enim, qui nos elegit quamvis infirmi simus, opportunum auxilium nobis deesse minime patietur, ut pastoris officium rite adimpleamus. Ab Ipso comprehendamur ut Paulus 8; ad Ipsum mores nostros conformemus, ut tota nostra agendi ratio eius gratia perfundatur. Ipse aeternus est Sacerdos, exemplum et forma apostolicae vivendi rationis. S. Ambrosii verbis utimur, qui fuit admirabilis animorum Pastor: / «Luceat ergo 836
imago eius in confessione nostra, luceat In dilectione, luceat In operibus et factis; ut, si fieri potest, tota eius species exprimatur in nobis. Ipse sit caput nostrum quia 'caput viri Christus'·: ipse oculus noster, ut per Illum videamus Patrem; ipse vox nostra, per quem loquamur ad Patrem; ipse dextera, per quem Deo Patri sacrificium nostrum deferamus»10.

Ut haec ad effectum deducamus, nobis adiumentum praebet Deipara Virgo, Ecclesiae Mater, quae ut nemo unquam Filii imaginem in se expressit; nostram igitur certam et immotam fiduciam In ea collocemus, quae nobiscum, sicut olim cum Petro et discipulis u, continenter orat, ut Ecclesiae sanctae novus affulgeat Pentecostes dies.

Denique amore opus est erga Ecclesiam et erga mun-

d<! In tempori» Gau-

1 U Pnnbyt. ta.oi5leno et riU PrafryfcronMi oHwu, 16 (LE 3365

dum, In quo haec ut salutis sacramentum adestl Ecclesia sancta, quae est Populus Dei Iter faciens ad caelum. Verbi Del revelati ct Redemptionis instrumentorum custos, Chrlti Sponsa, cius pretioso Sanguine abluta, a nobis huiusmodi plenae fidelitatis testimonium exspectat. Nostrum est el inservire, eam tutari, eam denique in mundum proferre; ipsa in unum corpus e nobis coalescit, qui homines sumus, in certis temporum et historiae condicionibus viventes, Ideoque nostris infirmitatibus, nostris dubitationibus, nostrisque timoribus ita obducitur, ut non Ita splendeat, quemadmodum Christus voluit, qui tamen «dllexit Ecclesiam ct tradidit semetipsum pro ea, ut Illam sanctificaret mundans lavacro aquae in verbo vitae· :** Nobis Igitur ad perfectionem semper est contendendum, ut eam, quae nostra indiget opera, honore afficiamus; a nullo abstineamus sacrificio, ut ca vere sit illud signum elevatum in nationibus procul u.

Cum Ecclesiam ita amaverimus, tunc mundum tali amore prosequemur, quem illi ob vocationem nostram debemus. Nostri temporis homines verbum exspectant, quod eorum animos liberet, qui in poenis et In anxitudinibus versantur: ii Ecclesiam respiciunt quaerentes, num adhuc exspectationi ipsorum respondere queat, aut alio sibi sit confugiendum. Omnibus viribus contendere debemus, ut homines nobis fidem habeant, praesertim eos patrum fra-
837 trumque caritate diligendo. /

Venerabiles Fratres filiique amantissimil

Hac hora, qua inter nos salvere iubemur, haec verba concordiae, roboris, fiduciae erga Christum eiusque Matrem atque amoris erga ecclesiam et mundum veluti nostrum sint viaticum ad iter aggrediendum. Curate, ut vestri sacerdotes magis magisque conscii sui muneris fiant, cuius in locum nullum aliud substitui potest; vestrisque fidelibus serenitatem et gaudium afferte, gaudium dicimus, quo vivam Ecclesiae partem se esse sentiant; eosque omnes certiores facile Nos intucri ipsos, ipsisque una vobiscum benedicere. Et omnipotentis Dei auxilium et amor nos singulos universos semper complectatur. Amen.

ll fy*· 5, 25'26. »Cf. *Is.* 5, 26.

4003

1971 NOV 11.-SC CULTUS DIVINI, NORMAE. PART.*

Normae circa textus ad interim adhibendos in CELEBRATIONE ET CANTU OFFICII DiVINI ET MISSAE

I. *De Oflicio Divino*

Novo Liturgiae Horarum Libro in lucem edito, libri pro celebratione in cantu Officii divini, quae fit lingua latina, parari debent. Sacra Congregatio pro Cultu Divino in ciusmodi opus incumbit, sed aliquid temporis spatii ad id conficiendum necessario requiritur.

Interea nonnullae communitates canonicorum vel religiosorum, qui Officium Divinum aut eius partem in cantu lingua latina celebrare exoptant, petierunt num Instaurata Liturgiae Horarum structura adhiberi possit, libros *Breviarium Romanum* **et** *Antiphonale sacrosanctae Romanae Ecclesiae pro diurnis Horis,* **a S. Pio X editum, ad interim retinendo. Etiam alii qui editiones libri de Liturgla Horarum lingua vernacula apparatas exspectant aut libros lingua latina exaratos prae manibus habere non possunt, sed novum Liturgiae Horarum ordinem servare cupiunt, eandem petitionem, de qua supra, pro celebratione Divini Officii sive in communi sive a solo peragenda exhibuerunt.**

Quapropter S. Congregatio pro Cultu Divino, ad celebrationem Instauratae Liturgiae Horarum formae aptandam ab lis qui sive In choro sive in communi sive n solo veteres 11turgicos libros ad interim adhibent, usque dum novi libri in lucem edantur, probante Summo Pontifice schema Infra descriptum proponit.

Schema propositum pro aptatione veteris Officii ad novam LIturgiam Horarum solutio ad tempus omnino censenda est. eo consilio apparatum ut peculiari condicioni huius transitorii spatii provideatur. Minime vero aestimandum velutl substitutum in locum libri Liturgiac Horarum, culus integra usurpatio, vixdum fieri poterit, necessaria erit, spiritualibus divitiis varietatibusque instaurati libri attentis necnon certa ac definita norma Ecclesiae (v. Const. Apost. *Laudis canticum).*

Etenim renovato operi non est propositum ut oratio brevior reddatur, verum ut deprecatio attenta ac devota, cum tranquillitate Animi, momentis silentii interpositis, cum sollemni participatione communitatis foveatur, quatenus veritas temporis facilius servetur.

Praesertim communitates, In quibus facile aliquod saltem exemplar Instaurati libri inveniri potest, novissima elementa Liturgiae Horarum, culus modi sunt lectiones, orationes, preces quae ab uno tantum ministro proferri possunt, ceteris participantibus, adhibere non omittant.

Ad invitatorium. **Invitatorii locus est in ipso initio totius cursus orationis cotidianae, scilicet praeponitur aut Officio lectionis aut Laudibus matutinis, prout ab alterutra actione lIturgIca dies incipit. Invitatorium constat versu:** *Domine labia* **et psalmo cum sua nntiphona.**

Ad Ofpicium lectionis. **y.** *Deus in adiutorium. Gloria· Alleluia* **(quod omittitur tempore Quadragesimae). Sl Officium lectionis ante Laudes matutinas dicitur, tunc ei praeponitur Invitatorium ut supra dictum est.**

Hymnus matutini. Psalmodia: tres psalmi cum suis antiphonis. Versus introductorius ad lectiones, omisso *Pater noster.*

Lectiones sequenti modo componuntur:

a) **Quando Officium tres habet nocturnos, lectio biblica coalescit ex unione trium lectionum primi Nocturni, lectio patrlstlca ex unione trium lectionum secundi Nocturni.**

Unamquamque lectionem sequitur Responsorium, ad libitum seligendum, quod post alteram lectionem dicitur etiam quando Hymnus *Te Deum* **dicendus est.**

b) **Quando Officium unum tantum Nocturnum habet, legitur tantum lectio biblica, ut supra dictum est, ct, quando habetur, lectio hagiographica.**

Hymnus *Te Deum,* **quod dicitur tantum In dominicis extra Quadragesimam, diebus infra octavam Paschae et Nativitatis, in sollemnitatibus et festis, finiri potest post versum** *aeterna fac...*

Oratio diei. y. *Benedicamus Domino. Rj. Deo gratias.*

Ad Laudes matutinas, **y.** *Deus in adiutorium. Gloria. Alleluia.*

Quae omnia omittuntur quando Laudes ut prima Hora diei celebrantur. Quo in casu dicitur Invitatorium. Hymnus. Psalmodia: unus e tribus primis psalmis, canticum et ultimus psalmus de Laudibus una cum suis antiphonis. Capitulum sine Rj. *Deo gratias.* **Responsorium breve de Prima vel Tertia, omissis y. et R?.** *Benedictus* **una cum sua antiphona. Pro precibus dicuntur quaedam invocationes seu versus e formulariis precum fetialium ad Laudes.** *Paler noster.* **Oratio diei sine «Oremus».**

Sacerdos aut diaconus, si praesunt, ipsi populum benedicunt ut In Missa et dimittunt formula: *Ite in pace. Rj. Deo gratias.* **Absente sacerdote aut diacono, et in recitatione a solo, sic concluditur:** *Dominus nos benedicat, et ab omni malo defendat, et ad uilam perducat aeternam. Rj. Amen.*

Ad Horam mediam, **y.** *Deus in adiutorium. Gloria. Alleluia.*

Hymnus, psalmi et capitulum de Tertia vel Sexta vel Nona, iuxta tempus celebrationis.

Non dicitur responsorium breve, sumuntur tantum y. et K*. quae sequuntur.

Oratio diei, cui praeponitur «Oremus», cum breviore conclusione.

y. *Benedicamus Domino. R;. Deo gratias.*

Ad Vesperas, **y.** *Deus in adiutorium. Gloria. Alleluia.* **Hymnus. Psalmodia: tres psalmi e quinque qui ponuntur, cum suis antiphonis.**

In dominicis autem duo c tribus psalmis dicendi, erunt Ps. 109 *Dixit Dominus* **et Ps. 113** *In exitu* **(usque adversum non** *nobis. Domine* **exclusive).**

Capitulum, sine lÿ. *Deo gratias.* **Responsorium breve de Sexta vel Nona, omissisy. ct** *Maanificat* **cum sua antiphona. Preces cx aliquibus invocationibus ultimae partis Litaniarum Sanctorum.** *Pater noster,* **oratio, benedictio ct dimissio ut in Laudibus.**

Ad Completorium. **V.** *Deus in adiutorium. Gloria. Alleluia.* **Laudabiliter fit conscientiae discussio, quae In celebratione communi Inseri potest In actum paenitentialem. Iuxta formulas in Missa adhibitas. Hymnus:** *Te lucis.*

Psalmodia: *a)* **die dominica ct in sollemnitatibus: primus et tertius (vel tantum secundus) psalmus de Completorio dominicae.** *b)* **Ceteris diebus: unus e psalmis Completorii diei. Attamen semper eligi possunt psalmi de dominica ad nonunm n. 88 Institutionis Generalis dc LIturgia Horarum.**

Capitulum, Responsorium breve omissis 7. et Rl, **antiphona ct** *Nunc dimittis·,* **ct oratio, cui praeponitur «Oreniu*·. cum breviore conclusione. Benedictio:** *Noctem quietam,* **ut In initio Completorii. zVntiphona Beatae Marine Virginis: tempore paschali antiphona** *Regina caeli.* **Extra tempus paschale seligitur una cx antiphonis:** *Alma Redemptoris Mater, Ave Regina caelorum. Salve Regina, Sub tuum praesidium,* **vel aliis a Conferentiis Episcopalibus probatis. Omittuntur versus, oratio el** *Divinum auxilium.*

IГ. *De Missa*

Dum editio libri «Ordo cantus Missae» —Iam typis imprimitur— exspectatur, ii qui Missam cum cantu gregoriano celebrare cupiunt, traditum repertorium, quod In *Graduait Romano* **S. Pli X continetur, adhuc usurpare possunt.**

Animadvertatur tamen:

1. Quoad ultimas dominicas «per annum»: loco cantuum, qui dominicae XXIII post Pentecosten assignantur, eligi potest schema uniuscuiusque dominicae temporis «per annum»; vel «Proprium» componi quit c cantibus variarum dominicarum eiusdem temporis.

Idem dicatur dc dominicis, quae dominicam tertiam post Epiphaniam sequuntur.

2. Quoad celebrationes Sanctorum usurpari possunt cantus, qui Inveniuntur In Gruduall Romano vel cantus aptiores o Communi Sanctorum.

Ex aedibus Sacrac Congregationis pro Cultu Dirlno. die tt novembrls 1971. In memoria S. Martini episcopi Turonensis.— Abtvrus **Card.** Tλπεμα. *Praef.* **A. Bugninl. a** *Secretis.*

* Notit. 7 (1971) 379-333 Ad». Notu. 7 (1971) MKB4

4004

1971 MOV 14.-VICARIATÜS URBIS, NORMAE. PART.*

Normae servandae in celebratione matrimonii per DIOECESEOS ROMANAE TERRITORIUM

L Approbatio Normarum

Ripetutamente mi pervengono lamenti sia da parte di ecclesiastici sia da parte di lalcl per inconvenienti o abusi che awengono nella celebrazione dei matrimoni.

Già con due precedent! Notificazioni, del 4 diccmbre 1963 [LE 3701] e del 15 febbraio 1969 [LE 3718], avevo proweduto a inordinate questo delicato settorc della pastorale diocesana. Tuttavia è sembrato necessario rive·derlo ancora profondamente e unificare 1c disposizioni esistentl.

Perché Topera dI rivisione fosse il più possibile aderente alla realtà della situazione, ho pensato di affidare la revisione della «Norme per la celebrazione del matrimoni» agli stessl Prefetti della Diocesi di Roma, che le elaborassero tn uno studio approfondito, d'accordo coi Parrocl del-1'Urbe.

Essi hanno lavorato bene, con diligenza, con attenzione, con senso dI rispetto delle persone e delle istituzioni. La stesura fu ripetutamente sottoposta dai Prefetti al Parrocl ed al Retton delle Chiese, ottenendone alia fine largo consenso.

Persuaso che si tratta di argomento soggetto a mutevoll esigenze, mentre ringrazio I Prefetti per lo studio e le sagge proposte suggerite, rltengo doveroso approvarle per un triennio, promulgando le nuove «Norme» dall'Inlzlo della Quaresima prossima, 16 febbrario 1972.

La loto osservanza, affidata soprattutto aile responsabilité ed al senso pastorale dei Parrocl, correggerà certamente alcunl abusi (inora lamentati e contribuiré alla celebrazione decorosa e splritualmente degna anche da parte dei fedell, del grande sacramento del Matrimonio.

Roma, 14 novembre 1971.—Angelo Card. Dell'acqva.

II. Normae servandae in celebratione matrimonii

Pnnietia.

Per contribuire ad una rinnovata pastorale nella celebrazione del matrimonio voluta dal Concilio Ecumcnlco e dal Nuovo Rito comineiando ad eliminare almeno alcuni inconvenienti, in attesa dl un «Documento· completo sui Matrimonio e ia Pastorale delta famiglia, vengono rielaborate in un unico documento le Norme emanate dei Vicariato ll 4 dicembrc 1968 [LE 3701] e il 15 febbraio 1969 (LE 3718}. tenendo conto dei suggerimenti dati dai parroci, oai Rettori delie Chiese e dai sacerdoti.

Questa claborazlone nresupnone giâ un nuovo spirito e mentalité da parte del ciero nella loro osservanza.

Le seguenti disposizioni non sono una trattazione completa della pastorale matrimoniale ma vogliono essere norme pratiche per la celebrazione dei matrimoni. proposte daU'esperienza pastorale del clero di Roma e vanno interpretate nello spirito di fede richiesto dalla saniith del grande sacramento dei matrimonio, che costltulsce la (amtglla cristis na quale segno dell'nmore di Gesti Cristo per la sua Chlesa.

Esse, pur attentamente ponderate, non presumono di prevedere e di risolvcre tutte le possibili sltuazloni e difficoltà e sono proposte ad eiperlmrnto per *Ire anni,* e qulndl suscettibill delle modifiche che apparirnnno opportune per migliorare la coscienza ecclesiale sia nel clero che nel popolo dl Dio.

E' superfluo uggiungcre che nell'attuazione delle norme dovrà essere osservare una cerla tfradualità. rlchlestn dalla nécessité di educare Il popolo di Dio con carltâ, creando anzitutto In esso delle couvinzionl.

I—*Preparazione dei fidanzaii al* matrimonio.

1. La preparazione spirituale del fldanzati al matrimonio è affidata allo zelo del parroco, speclalmente a quello della sposa, come grave dovere pastorale.

2. L'lncontro d'obbllgo con i futuri sposi, raotivnto dalle procedure prematrimonlall, non sl limit! ad ndcmpimenll formal! e burocratlcl, ma sia occasione dl catechesi, di Istruxlone e di csortnzione, che sl protragga con senso di responsabilité, in ripetuli colloqui (cfr. Dirrllorio Lhurgico-PoMorale *per* l'uso del riluale dei *Sacramenti e det* Sacrununtaii a cura della Commissione Episcopale per la Liturgia, 1967, 121).

A questa necessario e delicata axione pastorale drvono •fflancarsl I coni dl preparazione al matrimonio, comprendenti ulmeno tre istruzionl e conversazioni, Gll Incontri sarunno guidati da espertl, che tratteranno dei sacramento dei matrimonio, della natura e dei fini, e dclla nécessité che ognl famiglia cristiunn s! inserisca attivamcnle nella comumté parrocchiale.

Nel caso che gli sposi per la celebrazione dei matrimonio secgliessero la parrocchia dove andranno pol ad abitare, si facUltercbbe Tinserimento attlvo nella communi» parrocchinlc i?£r?ltUU°i V 8 trattnsse dclla parrocchia dove Tuno dei due è cresciuto o è gié conosciuto.

«.Λ* utile Introduire Puso dl Inizfnre i primi incontri eon i fldanzati in vistn del mntrimonlo possibllmcnte un anno prima dclla celebrazione del rito.

Questa prolungnta prrparazione nlln fnmlglin puô roppresentnre per i fldanzati quasi «una forma di catrcumcnato per mezzo del quale le grandezzc cd l valori, mu anche gli impegnl e gli obblighi dclla vita cristiann r del nuovo stato dl vite pessano essere posti in luce adrguatn» (cfr. *Documento pastorale dell*Episcopate Italiano* n. 17 drl 15 novembre 1969).

4. Per favorite la p.irtccipaxionc al corsi e per Introdurli alla loro compreiisione, saril opportuno Unre ai fldanzati del testi particolarmente semplici e adatti.

5. I cors! per i fldanzati possono essere orgnnizzatl tanto a livello di Prefettura quanto a livclio parrocchlalc. I corsl in parrocchia ben preparatl possono essere certamente più Immediati ed efficaci.

6. Per facilitare la frequenza ai corsl, è importante stabilire con cura II periodo e gli orari, in modo che possano essere coniunicati tempestivamente e In modo précise ai fldanzati. Normalmente è bene tenere almeno un corso blmestrale in ogni Prefettura.

La Commissione Diocesana per la Pastorale dclla famiglia mette a disposixione delle parrocchie tutta la sua competenzn. Inoltre prépara dei corsl a llvello diocesano e di settore anche per la prrparazione specializzata degll operatori della pastorale dclla famiglia.

7. I rettori di chiese nel loro primo inconlro con i fidnnzati ll esortino a presentarsi quanto prima al proprio parroco e li invitino a frequentare l corsl preparatori.

E' bene perciô che anche al rettori slano comunfcati i luoghi e i tempi dove si svolgono f corsl, mettendo a loro disposixione il materiale di propaganda necessario.

8. I parroci rllascino ngli sposi un attestato dl frequenza ai corsl e di sufficiente prrparazione al matrimonio, che su allegato agli altri documenti.

II—*Preparazione dei matrimonio.*

9. Pur rieonosciutn la prevnlenza delTimpegno per la preparaxione spirituale dei futuri sposi (cfr. *Norme* n. 1,2 e ss.), anche la procedura d*ufficio deve essere diligrntemente espletata.

10. La parrocchia, corne ha avuto premura di scguirll nella preparazione al sacramento, cost ha desiderio e diritto dl accogliere i novelil sposi nel giorno in cui la benedizionc del Signore corona la loro aspirazione.

D'aJtra parte una celebrazione, di natura sua eminentemente comunilaria (cfr. *Costituzione sulla Sacra Liturgia,* n. 27), corne il matrimonio, ha la sede piü adattn nella parrocchia, presso l'altare, attorno al quale si riunisce la comunità, che è per ognuno la propria famiglia spirituale c che «rappresenta, in certo quai modo, la Chicsa visibile stabilita su tutta la terra» *tlbid.* 42) [LE 3141 !..

Per ragglungere talc osservanza è necessaria la collaborazione di tutti i parroci c rettori di chicse.

11. Lc pratiche matrimoniali si svolgono secondo la prassi attuale, con esclusione di ogni tassa iniziale, e devono essere incominclate abitualmente dal parroco della sposa.

12. Quando la «Posizione matrimoniale» è compléta, ll parroco la porterà a mano al Vicariato, comuncmcnte tramite i futuri sposi.

13. Nei cas! In cui si demandasse ul Vicariato Tappllcazione degll nrtt. 12 o 13 o 14 della nota legge del 27 maggio 1929, esecutiva dei Concordato, I parrocl non prendano impegni prima che sia stata ottenuta Ia concessione richiesta.

14. Il cosidetto «modulo V», debitamente yistato dall'ufficio competente dei Vicariato e da questo restituito, sarà portato dlrettamente al parroco o al rettore della chicsn ove awerrâ la celebrazione del matrimonio; soltnnto dopo la presentuzione dei documento in regola si potrà procedere alia benedizione delle nozze.

15. Per le pratiche isolate dl stato libero e per quelle relative ai matrimoni da cclvbrarsl fuorl della diocesi, rimangono immutate le norme vigenti. La quota per lo stato libero è dl L. 500. La quota della licenza è ai L. 5.000.

16. Per I matrimoni provenienti da fuorl diocesi, nel richlcdere ll contributo per la celebrazione, dovrà essere dedotto il contributo dovuto al parroco della sposa.

III—Norme per *il giorno della celebrazione.*

17. Lo svolgimcnto esatto e decoroso delln celebrazione è dovere tanto di colui cui spetta la responsabilité dclla chlesa quanto del sacerdote celebrante.

socerdote officiante si studi sempre dl dare un tono di icde autentica alln celebrazione dando rillevo alla «parola dl Dio» anche con una appropriata omella.

diwMlinnï'ÎM Che du.?.nt.e '? ^olRimcnto del rito slano a dlsposizione del present! I testi per scguirlo.

dl ^iîslUdf°t,n-uSÎ2lea COn Propriété e decoro, si consigna celebrante P^P^ta che assista ed aiuti ll rito, auspU un eomportamento^attentobe- k X ??" dwde^nvBT^

mento delln .posa, drgli invitati c delle Invitate adnlto al «ero templo.

20 E* prefcrlblle che In celebrazione del matrimonio nbbla iuMto net giorni fcrinll per evitare che, sovrupponendosl alia liturgia festiva, posea essore dl Intralcto o, a tua volta, rimanga. in qualcho inburn, sacrificata.

Tuttavia «non è possibile negare il matrimonio nei giomi festivi a cbl lo richiede per giustl motivi» *(Direttorio* citato, n. 25: cfr. anche *Leltera della S. C, dei Concilio del* 2 aposto 1965) (LE 33111.

In tal caso, perô, sl provveda ad eliminare o a rldurre al minimo gll Inconvenienti, che possono derivare de taie coincidenzu, cosl che non ne rlsiütl compromesso il regolare scrvixlo religioso dn offrira alla comunità de! fedeli.

La soluzionc mlgliore. In giorno festivo, sombra essere quello di celebrare il rito nuziale In una cappella sussldiaria dclla parrocchia (cfr. *Direttorio* citato, n. 123).

E' utile stabilire sempre ad una stessa ora i matrimoni nei giorni dl festa.

21. Tra l'una e Paîtra celebrazione nuziale, anche nel giorni feriali, Intercom! un congruo intervallo di tempo, posslbilmente untora, che assicuri la preparazione e quinui il dignitoso svolgimcnto delle slngole cclebrazioni.

Il rito religioso deve sempre aver luogo entro i termini dell'orario regolare di apertura della chlesa.

22. Le chiese non accettlno nei giorni feriali più dl due celebrazioni quotidiane di matrimoni provenienti da fuori parrocchia; e nei giorni di sabato, domcnlca e festivi non più de quattro celebrazioni.

23. Gli sposi devono essere educati con gnrbo, ma con fermezza,allapuntualità dl orario dclla cerimonia, specie nei glomidi testa.

IV—*Addobbo e fiorl.*

24. Il parroco o il rettore della chlesa avrà cura che ogni celebrazione nuziale, indistintamente, nelPaddobbo, nell'apparato e nello svolgimento del rito, abbia quella dignité e quella propriété che conviene al Sacramento, a letizia ed edificnxione degll sposi e dei partccipanti al rito.

25. In adempimento alla norma 24, per ogni celebrazione, oltre l'applicazionc della S. Messa, dovrà predisporsi un addobbo che garantisca, secondo le caratteristiche del luogo, le esÿenze di propriété e di decoro. Si suggeriscc corne addobbo üidispensablle: un inginocchlatoio drappeggiato per gli sposi con relative pqltrone o poltroncine; due o quattro inginoccniatoi con relative sedie per i tcstimonl; un posto riservato e decoroso per i genitori o parenti degli sposi. Non sl trascurlno un tappeto normale, una guida, qualche vaso dl fiori sull'altare, una conveniente illuminnzione del presbiterio, paramenti festivi per il sacerdote, suono d'organo o di harmonium.

26. L'nddobbo floreale non deve turbare la consueta, sobria armonla dclla chlesa. Perciô sla concentrât© soprattutto verso !'altare e la sede degli sposi e contenuto nei limiti del doveroso rispetto della chlesa, che è la casa dl tutti e non luogo privato a libéra disposizione degli sposi. Esso sarà sempre direttamentc a carlco degll sposi che dovranno rispettare l limiti imposti dalle presenti Norme.

Si escluda da parte dei clero ogni specie di commercio o di partecipazione di interessi. E* in facoltà degli sposi servirsî per questo addobbo di persone di loro scelta, che devono attenersi perô aile direttive del parroco o del rettore della chicsa.

27. Il parroco o il rettore della chlesa a loro volta vlgilino per eliminare inconvenienti ed educhino i fedeli, impedendo fermamente di trasformare la chiesa in un giardino.

28. La scmplicitù c la solennité dei sacro rito del Sacramento, preparata con decoro e propriété di addobbo, non si concilia con 1'ostentazione del lusso, dello sfarzo, dclla profanity, che deve essere bnndlta dalla celebrazione dei matrimonio religioso *(Leltera Pastorale* del Card. Montinl per la quaresima 1960).

V—*Canto e suono.*

29. 11 suono ed ii canto devono confluirc a suscitare la partecipazione dei presenti al rito. Si evitino perciô branl musicati e canti di semplice nscolto o godimento artistlco, come pure qucIH dl Indole più profana che sacra, cccessivamente rumorosl o leziosi.

30. Nei giorni festivi i canti sono quell! dell'assemblea. Nel giorni feriali si esegunno appropriate musichc dl organo o dl harmonium, che favorlscano ed uccompngnino la pnrtccipazione attiva dei fedell nl rito sacro.

VI—*Fotografie.*

31. Le riprese fotografiche si facciano con discrezlone, senza disturbare Il sacro rito.

I momenti per operare si limitino a: 1'ingrcsso - il rito dei matrimonio - la S. Communione - le firme - 1'usclta.

32. Il fotografo sia uno solo e la sua scelta sia Insciata alla liberté degll sposi, cscludendo da parte del clero ognl parvenza dl commercio o di partecipazione.

Il parroco o il rettore lo istruiscano in nrecedcnza sui comportamento da tenere durante il rito e suile norme da rispettare durante 11 lavoro che svolgc nella cerimonia nuziale, consegnandogli anche un foglio contcncnte le norme stampate a corn del Vicariato e approvate anche dall'Unione Provinciale Romana degll ArtIgianl. βΛι„.ι

I fotografi inadcmplcntl o abusivi, possono essere esclusi da ulteriori servlzi L

» L'Unione Provinciale Romana degll artigUni auspfca che non vengano wesenuti album di foto agli sposi neUe chiese dove si ce»ebrano i matrimoni; e chiede che sul cartoncino con le nonae per i fotografi si sens a d>

Anche le fotografie occasional! di parenti o di amlci devono essere contenute nelle norme.

VII—*Le spese per la celebrazione.*

33. I fedeli devono essere cdncatl alla necessaria sensibilitfi non solo di retribuirc le spese vive sostenute da chi collabora alla preparazione dei loro matrimonio, ma anche dl aiutare la chlesa délia propria comunità parrocchlale nella lieta circostanza dei matrimonio. Si valutlno perô sempre con pastorale carltà le vario situazloni, quando sl deve chlcdere 11 contributo per la cerimonia.

34. Ncirintento di garantira ad ogni celebrazione nuziale la conveniente solennitù e di soddlsfare agli oneri dclla chlesa, è indicato nella espressione masslma, il contributo dl L. 25.000 (venticinquemlla) per la celebrazione dei matrimonio nella chiesa parrocchhile; dl L. 45.000 (quarantacinquemila) per la celebrazione in nltra chiesa.

35. Al fini dclla dcterminazlone dei contributo, dl cui al numero precedente, per chicsa parrocchinlc s'intende non solo la chicsa parrocchlale della sposa (dove comunemente si svolgono le pratiche matrimoniali) ma anche quella dello sposo, dei domicilio futuro degli sposi e la chiesa nazionale per gli sposi di quella nazlonalitô. In questi casi il parroco della sposa riceverà poi, dal Vicariato, il contributo di L. 4.000.

36. Al contributo suddetto corrlsponde ogni servîzio di ufficio e di mlnistero, dalle pratiche prematrimoniali in parrocchia ed al Vicariato fino alla celebrazione nuziale stabilita al n. 34.

Le quote non vanno superate per alcun motivo. Sarà a discrezione del parroco e del rettore di chicsa ridurle, se il caso lo comport!, ma senza limitare per questo il dccoro dell'accoglienza.

All'osservanza delle norme, relative ai compcnsi, è impegnata la solidarietà del clcro della Diocesi, sia secolare che regolare.

Le chiese che non si attenesscro aile disposizioni potranno essere private dclla facoltà di celebrare matrimoni.

37. Nella somma sopra indicata al n. 34 devono intendersi comprcsi anche i contributi per le Opéré Dlocesane pari a L. 2.000 per i matrimoni celebrati nella chiesa parrocchlale, e pari a L. 4.000 per i matrimoni celebrati in altra parrocchia; i contributi per la parrocchia da cui fosse stata rilasciata la llccnza di celebrare altrove il matrimonio pari a L. 8.000 ed i contributi per la parrocchia da cui fosse stata rilasciata la delega pari a L. 2.000. Questi contributi, che corrispondono a dlritti dl terzl o ad un servizio caritativo diocesano, eccettuato il caso dl vera poverlà, devono essere sempre versati anche nel caso che il parroco od il rettore di chiesa riduccssero le offerte o svolgessero gratuitamente la celebrazione.

Il parroco informi gli sposi anche della destinazione di questi contributi per le nccessità dclla comunità cristiana, che possono essere utllmente specificati in un foglio da rilasciarsi corne riccvuta.

38. L'intero contributo viene rimesso al parroco o al rettore dclla chiesa dove si celebra il matrimonio.

VIII—*Disposizioni particolari,*

39. I parroci e i rettori Indicheranno in apposito modulo fornito dal Vicariato, i matrimoni celebrati nella loro chiesa e i relativi dati richiesti; alla fine di ogni trimestre, essi consegneranno alla amministrazione del Vicariato, insieme con il modulo debitamente compilato, le somme spettanti al Vicariato e, evcntualmente, aile parrocchie che hanno rilasciato la licenza o la delega, aile quali il Vicariato stesso rimetterà le offerte dovute.

40. Copia delle Norme sia tenuta negli uffici parrocchiali, a disposizione anche dl coloro che devono celebrare 11 matrimonio.

41. Una Commissione permanente di Prefetti avrà 11 compito di adeguare le Norme aile mutate situazioni e la mansione di vigilanza amichcvole neU'osscrvnnza delle medesime da parte di tutto il clero. Sarà necessario che la Commissione visiti le chiese dove si celcbrano matrimoni per determinare in particolare l'applicazione di alcune norme.

La Commissione presterà ogni servizio fraternnmente e nella forma pastoralmentc più opportuna.

42. Per 1 casi che non rientrassero nei termini delle presenti norme o presentassero particolari difficoltù, si interpclli il Vicariato.

43. Si tengano periodlcamcnte annuali incontri con i rettori delle chiese per trattare le questioni riguardanti la celebrazione dei matrimoni.

44. Le presenti norme diverranno obbligatorie per tutta la Diocesi a decorrere dal 16 febbraio 1972, inizlo della sauta Quaresima.

volta in volta Il nome del fotografo autorûzato a lavorare, per vulcrc degli sposi, durante la celebrazione del rito.

♦ Riv. dioc. Roma 13 (1972) 127-135.

4005

1971 NOV 15.-CONS. COMM. SOCIALIUM, NORM. PART.·

Normae seu criteria proponuntur quae inspirent COLKABORATIONEM OECUMENICAM IN CAMPO KT USU MEDIORUM COMMUNICATIONIS SOCIALIS

1. Les modes et les formes de la collaboration catholique avec les initiatives entreprises par les associations chrétiennes

non catholiques s'inspireront des principes énonces par le Concile oecuménique Vatican II *(Unitatis redintegratio,* surtout le numéro 12) [LE 3235].

2. La Commission pontificale pour 1« communications sociales encourage tous les efforts de collaboration oecuménique en vue de mieux accomplir la tâche du développement intégral des hommes grâce à un usage meilleur des moyens de communication sociale (cf. Instruction pastorale *Communia et progressio,* n. 96-100) [LE 3977 J; il faudrait tendre, en ce domaine, à faire ensemble tout ce que notre foi ne nous oblige pas à faire séparément *.

3.Dans l'application pratique dc ce principe général, cette collaboration ne peut se faire que sur la base d'un *tpartnership·* loyal réciproque.

4. H est utile de signaler que l'instruction pastorale expose certaines applications possibles de cette collaboration. Nous rappelons Ici le numéro 99: «Cette collaboration peut se manifester et se réaliser de diverses manières. En particulier au moyen d'émissions communes radio-télévisées, d'enseignement collectif (destiné aux parents. Jeunes, etc.), de congrès et de colloques internationaux, d'attribution de prix aux meilleures productions, de consortiums d'entreprises et de recherches scientifiques concernant les mass media, et surtout pour la formation de ceux qui les dirigent et l'égalité des droits entre les nations.» Ce numéro s'inspire de la phrase suivante du décret conciliaire sur l'oecuménisme: «La collaboration de tous les chrétiens exprime vivement l'union déjà existante entre eux, et elle met en plus lumineuse évidence le visage du Christ serviteur.» *(Unitatis redintegratio, η.* 12.)

5. Par souci de fidélité à sa doctrine, il est toujours très nécessaire que ΓEglise catholique maintienne ses Institutions propres qui sont directement orientées vers l'action pastorale dans le domaine des communications sociales.

6.Il y a Heu d'exhorter les Institutions et les spécialistes catholiques dans le domaine des moyens de communication sociale d'adhérer aux organismes catholiques (OIC, MCS. Offices nationaux, Associations catholiques nationales...) à travers lesquels ils pourront contribuer à une collaboration oecuménique plus efficace et plus ordonnée. Ills aborderont ainsi la collaboration oecuménique en tant que groupes constitués en eux-mêmes.

7.Si l'on croyait devoir prendre une autre attitude, on ne pourrait le faire qu'avec l'accord de l'autorité ecclésiastique compétente.

l Tout (Mit fiit ea cotarana d'us moyen de communierü6n srciaJe do·.: respecter h litcrlé pour FEgl *e catholique d'arpœer, -ans esprit de contrat!n, «s podlioas propres en matière de docU.ne cocmne dans le dowai&ede Fétique familiale (aunage, divorce, contrôle des naxuances, avortement, euthanasie) et sociale.

• Ad Praesides Conferentiarum Epfecepelfum orbis Doc. Cath 69 (1972)3?. Hles criteria eeu normae approbatae fuerunt ad quisqueanfamet ad «xpan-nssU-n la Csaqrogxtione general! Vl Pontificii C?asiUi instrumentis conucunioationia socialia preepcxiii die 15 nov. 1971 habita.

4006

1971 NOV 16.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

Promotor iustitiae recedere nequit a causa ab ipso **INTRODUCTA NISI TRIBUNAL RECESSUM VEL RENUNTIATIONEM ADMITTAT**

Facti Species.—D.na Anna, per suum patronum, denuntiavit Promotorl Iustitiae Tribunalis Vicariatus Urbis nuditatem sui matrimonii die 5 octobris 1969 Initl, ob consensus simulationem totalem vel saltem partialem ex parte mulieris.

Promotor autem Iustitiae, tunc Rev.dus D.nus Titius, peracta praevia inquisitione, denuntiatum matrimonium die 22 Iulii 1970 accusavit «vlsto che si realiuano le condlzlonl prevlste dalVart. 38, 5 2 della Instructio "Propida AlaleP*...» |LE 1347].

Alius postea nominatus Promotor Iustitiae, Rev.dus D.nus Caius, sessioni pro litis contestatione adfuit quidem, sed post Instructionem causae rite peractam, volo diei 30 nprilis 1971 declaravit se ab accusatione recedere. Attamen, die 14 mali 1971 addidit quod «non si oppone alia pubblicazlone degli atti», quae revera, decreto Tribunalis dlel 21 mali 1971, publicata sunt.

Patronus autem portis denuntiantis. Instantia diei 16 octobris 1971 Supremo Signaturae Apostolicae Tribunali exhibita, petiit ut «mulieri concedatur habilitas ad accusationem nullitatis matrimonii, iam rite factam α Promotore Iustitiae, directe prosequendam, vel saltem Hoc Supremum Tribunal Promotorl Iustitiae lubcat actionem prosequi».

In Iuum bt in Facto.—Promotor Iustitiae, Rev.dus Caius, •b accusatione recessit, quia mulier denuntians «ha fra l'altro deposto: «Voglio evidenaiare che non faccio Ia causa quasi per liberarml di Vincenzo corae ladro, ma sempllcemente perché non concupisco Il vlncolo matrimoniale, tanto plU con un truffalore», da cul riiulta évidente che la parle denunelante attualmente, «nullum resipiscentiae signum revera dederit», seeondo ll'art. 38. delà Procido *Staler·*.

Ad rem nonnullae veniunt animadversiones.

In praesenti casu non agitur de recusatione accusationis denuntiati matrimonii ad normam art. 38, § 2 Instructionis **Procida Staten,* sed de recessu, vigore art. 41, § 4 eiusdem Instructionis, nb accusatione lam facta.

Attento vero praescripto art. 38, § 1, Promotor lustitiae non potest iudicarc de resipiscentiae signis cx parte denunciantis; nam hoc tudlcium, petente quidem Promotore lustitiae, ad Ordinarium spectat.

Accusatio praesentis matrimonii lam a priore Promotore lustitiae facta, assumpta est ab cius successore in munere, qui actionem usque ad actorum publicationem prosecutus est. Novus igitur Promotor lustitiae Invocare nequit art. 38, § 2 Instructionis *tProvida Mater·* quoad signa resipiscentiae, seddemostrare debet, iuxta art. 41,14. «factam accusationem sustineri non posse vrl ln iure vel in facto». Quod revera ip.<< non fecit.

Praeterea. Promotor lustitiae accusator non potest sic ct simpliciter ab actione recedere, sed requiritur acceptatio et decisio Tribunalis, ut clare dicit can. 1740, § 2 CIC, el art. 16 Instructionis *«ProDida Stater·*. Cum enim ipse personam standi in iudicio coniugis inhabilis compleat, personam actoris ngit, Idcoque ut recessus vel renuntiatio valeat, debet «a iudice admitti» (can. 1740, 2).

Insuper, cum vi can. 1971 § 2 Promotor lustitiae vi muneris sui agat In iudicio (Resp. Pont. Commis. Intcrp., 17 iulii 1933, In AAS, 25, p. 345) [LE 1181 I, Ipse non potest ab actione pro lubitu recedere, sed afferre debet rationes, quae recessum exigant. Tribunalis est iudicare utrum rationes allatae suadere valeant acceptationem recessus Promotorls lustitiae annon, atque super re decretum ferre.

Denique. Promotorls lustitiae est. vi muneris sui, qua tutoris boni publici, futilem denuntiationem repellere, convalidationem. si matrimonium sanabile sit, suadere, vel causam nullitatis introducere et prosequi. Cum autem in casu nec denuntiatio futilis nec sanatio possibilis videantur, recta iustitlae administratio exigit ut Promotor lustitiae causam usque ad sententiam definitivam prosequatur, eo magis quod acta, ipso favente, iam publicata sunt.

Decisio.—In Congressu habito dic 16 novembris 19/1 coram Emo Cardinali Praefecto, proposito recursu a parte actrice in causa de qua agitur circa Promotoris lustitiae Tribunalis primae instantiae Vicariatus Urbis recessum ab accusatione in eadem causa, decretum est: *tTribunal causam prosequatur usque ad sententiajn de/initiDojn*·*

◆Apoll. 45 (1972) 331-333.

4007

1971 NOV 17.-C0NS. ECCL. NEG., RESPONSUM. PART.·

In documento celebrati matrimonii canonici a Parochis Italiae transmittendo pro eius transcriptione in reoistro ovili, exprimendum est adhuc cognomen patris et matris contrahentium

Roma, 17 Nov. 1972

Ho avuto Vonore di rlcevere ll venerato FogJIo numero 23-71 A-gll, in data 18 ottobre seorso, con il quale PEmlnenza \ ostra Reverendissima sottoponeva alla conslderazione di questo Consiglio --per le eventual! istruzionl da partecipare alia Confercnza Episcopale Itallnna— il testo del Dccrcto del Ministro Guardaslgilll del 13 agosto 1971 (n. 7682) che dispone la soppressione, nelle pubblicazioni come negli atti di matrimonio, dell'indicazione della patemità e matemità dei contraentl.

Atteso quanto le leggi di attuazlone dell*Art. 34 'del"Concordato tra la S. Sede e l'Italia [LE 881] hnnno stabilito In materia, appare superfluo rilevare che la disposizione del su citato Decreto Ministerial non puô estendcrsl automatlcamente agli atti di matrimonio canonici che I Parrocl, a norma dell'art. 34 del Concordato, devono trasmettere ai Comuni perché slano trascrltti nel reglstrl dl stato civile. Lo Stato, pertanlo, non ha facolth dl nfiutare —per disposizione unilaterale— la trascrlzlone di atti matrimoniali, canonicamente rcgolati, perché contengono dati che la legge statale impone di omettere nel corrispondentl atti civili.

Fino a che la Santa Sede —previa Intesa con Io Stato Italiano— non disponga altrimentl, modificando evenlualmente l'Art. 29, n. 2. dell'lstruzione emanata da codesta Sacra Congregnzlone il 1· luglio 1929 [LE 914], dcttl atti matrimoniali —da trasmettere agli ufflci di stato civile— dovranno essere rrdatti seconde I moduli finora in uso, con l'indicazione cloè del nome, cognome e domicilio o residenza dei genitori del conlracntl.

Vostra Eminenza, se lo crederù opportuno, potrà rlservatamente portare quanto sopra esposto a conoscenza délia Gonlerenza Episcopale Italiana, pregandola anche di volcre esamlnara l atlcgglamento da assumere di fronte al caso di un ‘‘i '^* V.r\n?.to:se dl ,ornlr' l datl di cul sopra, perché non piti rlchlesU dnlla legge civile.

P venerazione mi conformo di vostra Eminenza Reverendissima dev.mo in Domino.—G. Card. Vil l o t

‘-’° 3. Caa^· de disciplina Sacramentorum P-ot
(197^35^1^°° d<Ü CUr° 54 O972) 332 del clero 54

4008

1971 NOV 18.-SC DOCTRINA FIDEI, RESPONSUM. PART.*

Modus aokndj pastoralis cum polyoamis cathecumenis qui alias uxores, phaeter legitimam, deserere non possunt absque oravi incommodo

Roma, le 18 novembre 1971

Excellence, En réponse à votre lettre du 1er. octobre dernier, Prot. N. 1936/71, cette Sainte Congrégation vous fait part que ce n'est pas sans compréhension pour les circonstances difficiles, où sc trouvent les chefs polygames des Goutmantcbés, qu'elle a pris connaissance de leur lettre émouvante dans laquelle ils manifestent leur désir de recevoir le baptême dans l'Eglise, mais disent qu'ils ne peuvent pas renvoyer leurs femmes.

Pourtant ce Dicastère ne volt pas comment sur ce point central dc l'existence chrétienne l'Eglise pourrait revenir sur ce que la Tradition constante et séculaire a toujours proposé comme étant une exigence de la morale de la Nouvelle Alliance, enseignée par Notre Seigneur.

Nous vous prions de bien vouloir transmettre cette réponse à Son Excellence Mgr. Berlier, évêque de Niamey, CE 'il la communique aux intéressés, et leur propose Lion traditionnelle qui consiste dans ce que chaque chef polygame prenne la première épouse légitime d'entre ses femmes (ou, au cas où il ne saurait plus qui est la première, celle qui lui semble bonne) et s'engage à ne plus avoir des rapports matrimoniaux avec les autres qui, normalement, devront quitter sa maison. Seulement pour des raisons sérieuses, et s'il n'y a pas danger de scandale, elles pourraient continuer à vivre sous le même toit.

Si les personnes en question ne peuvent, ou ne peuvent pas encore, se ranger à cette solution parfois difficile et lourde dc conséquences sociales, on peut les accepter dans le catéchuménat, où les missionnaires doivent les éduquer dans la vie et la morale chrétiennes. Dans cette ligne se situent aussi les «confréries d'amis chrétiens» qu'on a organisées ici et là pour ces polygames de bonne volonté.

Veuillez agréer, Excellence, l'assurance de mes sentiments dévoués en Notre Seigneur.—Paul Philippe, *Secr.*

◆Legato Ap. in Africa occidontali, Prot. N. 196/71; e documento originali.

4009

1971 NOV 29.-PAULUS VI, CONST. AAS 64 (1972) 408-409

Eparchia Dominae Nostrae Libanensis pro Maronitis in Brasilia conditur

PAULUS EPISCOPUS

Servus servorum Dei-Ad perpetuam rei memoriam

Quod providenter Concilium Oecumenicum Vaticanum II suasit (cfr. Decr. *Orientalium,* 4) [LE 3233], ut videlicet ubique terrarum omnium orientalis ritus Ecclesiarum provideretur incremento ac propterea constituerentur paroeciae atque propria hierarchia, perficiendum iam esse censuimus, quantum fideles pertinet ritus antiocheni Maronitarum in Brasiliae finibus degentes: eorundem enim fidelium coctus tam numero catholicaeque rei inceptis floruerunt, ut oporteret omnino peculiari eparchia seu dioecesi arctius inter se copularentur. Audito igitur quid hac super re sentirent Patriarcha Antiochenus Maronitarum, Episcoporum coctus Brasiliae atque eiusdem nationis Apostolicus Nuntius, de consilio Sacrae Congregationis pro Ecclesiis Orientalibus deque apostolica Nostra potestate sequentia decernimus ac iubemus. Eparchiam fro fidelibus Maronitis in Brasilia constituimus, cuius erit itulus *Dominae Nostrae Libanensis;* eadem suffraganea metropolitanae Sedi Sancti Pauli erit, in qua urbe ct domicilium suum ct eparchlale templum Eparchus habebit. Hic praeterea consultores eparchialcs deligat, ut ei auxilio et consilio invent. Ad mensam quod attinet, eam efficient pecunia a fidelibus oblata, paroeciarum tributa ac bonorum redditus ad eparchiam pertinentium. Praecimipus insuper ut conditae Sedis eiusque sacri Praesulis lura et officia ab Apostolicis Litteris desumantur *Cleri sanctitati* [LE 2664), a canone nempe 392 ad 526, servatis tamen decretis Concilii Vaticani II cctcrisque Apostolicae Sedis praescriptis.

Hanc vero Constitutionem nunc ct in posterum efficacem sese et fore volumus; ita quidem ut quae per eam decreta sunt ab (ls quorum res est religiose serventur, olqyc igdur vim suam obtineant. Cuius Constitutionis efficacitati nulla, cuiusvb *generis,* **contraria praescripta officere poterunt, cum per eam iisdem derogemus omnibus. Nemini praeterea / haec voluntatis Nostrae documenta vel scindere vel corrumpere liceat; quin immo huius Constitutionis exemplis et locis, sive typis impressis sive manu exaratis, quae sigillum viri praeferant in ecclesiastica dignitate constituti sitnulque ab aliquo pubheo tabellione sint subscripta, eadem omnino habenda erit fides, quae huic haberetur, si ostenderetur.** 409

Datum Romae, apud S. Petrum, die undetricesimo mensis Novembris, anno Domini millesimo nongentesimo septuagesimo primo, Pontificatus Nostri nono.—Aloisius Card. Traglia, **S.** *R. E. Cancellarius.* **Maximilianus Gard,** de FCrstenberg, *S. Congr. pro Ecclesiis Orientalibus Praefectus.* **Franciscus Tincllo,** *Apostolicam Concellariam Regens.* **Ioannes Calleri, Prolon. Apost.** **Eugenius Sevi,** *Proton. Apost.*

4010

1971 NOV 29.-PAULUS VI, CONST. AAS 64 (1972) 409-410

In Brasilia Eparchia Domtnae Nostrae Paradisi constituitur, pro Melkitis ritus Byzantini

PAULUS EPISCOPUS

Serous servorum Dei-Ad perpetuam rei memoriam

Haec romana et apostolica Sedes, omnium Ecclesiarum, quotquot in orbe terrarum disseminatae sunt, mater sollicita, singulari semper studio et antiquissima cura ad Orientales Ecclesias respexit, quas nempe, Christianae familiae partem nobilissimam, florentes ingenio, doctrina sancta abundantes, pietate castissima in Deum eiusque Matrem praestantes, per tot saeculorum intervalla experta est» easdemque firmum Christianae veritatis praesidium. Accedunt sacrosancti Concilii Vaticani II decreta, patrimonium tantum Orientalium extollentia. Quam ob rem, cum Sacra Congregatio pro Ecclesiis Orientalibus, post venerabilem Fratrem Maximum V Hakim, Melkitarum / Patriarcham, sententiam rogatum, bene fieri ceusuerit. si in Brasiliana Re publica Eparchia conderetur pro fidelibus ritus Byzantini Melkitarum, Nos id censentes haud parum conferre ad bonum atque prosperitatem eius coctus fidelium, haec quae sequuntur decernimus atque iubemus. In Brasilia Eparchiam pro fidelibus ritus Byzantini Mclkitarum constituimus, cuius erit titulus: *Dominae Nostrae Paradisi,* sedes in urbe S. Pauli. Eadem praeterea suffraganca subicietur Apostolicae Sedi, ac tamquam cparchiale templum illud habebit, quod est a populo appellatum «Igreja de Nossa Senhora do Paraiso». Consultores insuper eligantur, qui Eparcho assint consilio atque opera. Ad mensam eparchialem quod attinet, efficietur fidelium collationibus, statutis paroeciarum tributis, bonis ad Eparchiam pertinentibus. Eparchiae postremo eiusque Eparchl iura Litteris apostolicis continentur, quae *Cleri sanctitati* [LE 2664] inscribuntur, a canone nempe 392 ad 526, servatis decretis sacrosancti Concilii Vaticani II, ceterisque Sedis apostolicae praescriptis. 410

Hanc vero Constitutionem nunc et in posterum efficacem esse ct fore volumus; ita quidem ut quae per eam decreta sunt nb iis quorum res est religiose serventur, atque igitur vim suam obtineant. Cuius Constitutionis efficacitati nulla, cuiusvis generis, contraria praescriptu officere poterunt, cum per eam iisdem derogemus omnibus. Nemini praeterea hacc voluntatis Nostrae documenta vel scindere vel corrumpere icent; quin immo huius Constitutionis exemplis et locis, sive typis impressis sive manu exaratis, quae sigillum viri praeferant in ecclesiastica dignitate constituti sitnulque nb aliquo publico tabellione sint subscripta, eadem omnino habenda erit fides, qune huic haberetur, si ostenderetur.

Datum Romae, apud, S. Petrum, die undetricesimo mensis Novembris, anno Domini millesimo nongentesimo septuagesimo primo. Pontificatus Nostri nono.—Aloisius Card. Traglia, **S.** *R. E. Cancellarius.* **Maximilianus Card,** de FCrstknderg, **5.** *Congr. pro Ecclesiis Orientalibus Praefectus.* **Franciscus Tinello,** *Apostolicam Concellariam Regens.* **losephus Dei Ton,** *Proton. Apost.* **losephus Mnsslnii,** *Proton. Apast.*

4011

1971 NOV 29.-PAULUS VI, CONST. AAS 64 (1973) 411-413

Apostolicus Exarchatus pro fidelibus Ucrainis in Brasilia DEGENTIBUS, AD DIGNITATEM EPARCHIAE EVEHITUR

PAULUS EPISCOPUS

Servus servorum Dei-Ad perpetuam rd memoriam

Eius Vicarius, qui homo fieri votuit ut homines Del filios faceret, maiore hac sollicitudine nulla afficimur» quam ut Christiano populo subsidia apta comparemus ad

fidem suam augendam atque propagandam: nihil enim carius Nobis esse potest, quam illi, qui divino cruore redempti, ad aetemaque destinati, diligentiae Nostrae commissi sunt, cui nullae parcimus. Quam ob rem, cum Apostolicus Exarchatus pro fidelibus Ucralnis in Brasilia, die tricesimo mali, anno mdcccclxi, conditus, post decem annos incrementa haud minima ceperit, atque maiora capturus esse videatur, bene fieri visum est, si ad dignitatem Eparchlae tolleretur. Quare, tum Episcoporum coetu Brasiliano, seu Conferentia, sententiam rogato, tum Apostolico Nuntio, Sacra denique Congregatione pro Ecclesiis Orientalibus, quid sentiret, apostolica Nostra potestate Exarchatum illum ad gradum atque dignitatem Eparchlae evehimus, quae cognomine Eparchlae seu dioecesis *Sancti loannis Baptistae Caritibensis Ucrainorum* appellabitur. quaeque suffraganea constituetur metropolltanae Ecclesiae Curitibensis, donec provincia ecclesiastica Ucrainorum propria condatur. Eparchlae sedes erit in urbe Curitiba, in qua Eparchus domicilium suum collocabit, posita cathedra suae auctoritatis in templo quod ibi surgit. Mensam eparchialcm efficient populi collationes. Ad cetera quod attinet, consultores eparchiales deligantur, qui Eparcho assistant; iuvenes qui ad sacerdotium Dei voce invitentur, ad id Seminarium mittantur, quod aptius Eparcho videatur, donec proprium condatur. Ad lura vero et onera quae tum constitutae Ecclesiae tum eius sacro Praesuli competunt, cogantur ex apostolicls Litteris de ritibus orientalibus et de personis, die altero datis mensis iunii, anno mdcccclxvii, a can. 392 ad 526 [LE 26641. itemque e Concilii Vaticani II decretis e ceterisque ab apostolica Sede factis. Ceterum hae Litterae Nostrae ad effectum deducantur a venerabili fratre Nuntio apostolico in Brasilia, / cuius mentionem fecimus, vel ab eo qui fuerit delegatus. Re vero acta documenta exarentur, quorum sincerae fidei exempla ad Sacram Congregationem pro Ecclesiis Orientalibus mittantur.

Hanc vero Constitutionem nunc et In posterum efficacem esse et fore volumus; ita quidem ut quae per eam decreta sunt ab iis quorum res et religiose serventur, atque igitur vim suam obtineant. Cuius Constitutionis efficacitati nulla, cuiusvis generis, contraria praescripta afficere poterunt, cum per eam Iisdem derogemus omnibus. Nemini praeterea haec voluntatis Nostrae documenta vel scindere vel corrumpere liceat; quin immo huius Constitutionis exemplis et locis, sive typis impressis sive manu exaratis, quae sigillum viri praeferant in ecclesiastica dignitate constituti simulque ab aliquo publico tabellione sint subscripta, eadem omnino habenda erit fides, quae huic haberetur, sl ostenderetur.

Datum Romae, apud S. Petrum, die undetricesimo mensis Novembris, anno Domini millesimo nongentesimo primo. Pontificatus Nostri nono,—Alolslus Card. Traglia, S. *R. E. Cancellarius.* Maximilianus Card, de FCrstenberg, S. *Congr. pro Ecclesiis Orientalibus Praelectus.* Franciscus Tlnello, Ado-*s!oticam Concellariam Regens,* losephus Rossi, Ep. tit. Palmyrenus, *Proton. Apost.* losephus Massimi. *Proton. Apost.*

4012

1971 NOV 29.-PAULUS VI, CONST. AAS 64 (1972) 413-414

EXARCHATUS APOSTOLICUS PRO FIDELIBUS RITUS ANTIOCHENI Maronitarum, in Foederatis Americae Septentrionalis Civitatibus, ad gradum Eparchiae evehitur

PAULUS EPISCOPUS

Serous servorum Del-Ad perpetuam rei memoriam

Quae spes atque exspectatio optima Nobis fuit cum, apostolicls Litteris *Cum supremi,* die decimo mensis lanuaril, anno millesimo nongentesimo sexagesimo sexto, datis [LE 3337], exarchatum apostolicum condidimus pro fidelibus ritus Antiocheni Maronitarum in Foederatis Americae Septemtrlonalls Civitatibus degentibus, eadem velutl multiplicata Nos hodie inducit ut eundem ad gradum eparchlae seu dioecesis attollamus: post sex enim annos in promptu omnium est magna non solum rei catholicae Incrementa esse ibidem habita, sed maiora etiam In posterum futura. Auditis igitur hoc super negotio sive Patriarcha Antlochenn Maronitarum, sive Episcoporum coetu Foederatarum Civitatum Americae Septemtrlonalls, sive Delegato Apostolico inibi Insidente, de sententia praeterea venerabilis Fratris Nostri S. R. E. Cardinalis Praefecti Sacrae Congregationis pro Ecclesiis Orientalibus deque apostolica Nostra potestate, exarchatum apostolicum quem diximus ad dignitatem eparchlae evehimus, nomine *Sancti Maronis DclroUensis* pro MaronItls, quam Apostollcac Sedi directe sublectam constituimus, firma tamen declaratione Sacrae Congregationis pro Ecclesiis Orientalibus, dic quinto et vicesimo mensis Martii, anno millesimo nongentesimo septuagesimo, significata de rationibus habendis cum Patrinrchatu. Sic conditae eparchlae sedes in urbe Dctroito erit, in qua episcopus et domicilium suum et magisterii cathedram, templum videlicet eparchiale, habebit. Insuper eparchiales consultores deligendi sunt, qui sacro Praesuli consilio et auxilio de more adsint. Decernimus quoque ut eparchialls mensa efficiatur pecuniis sponte a fidelibus oblatis, paroeciarum tributis ac bonorum redditibus ad novam eparchiam pertinentium. Ad Seminarium autem maius quod attinet, nuper structum, magis ac magis illi consulatur, utpote in quo eparchlae spes fideliuinque exspectationes ' foveantur. lura denique ct munera, eparchiam spectantia atque eiusdem sacrorum Antistitem, a Litteris sumantur *Cleri sanctitati* |LE 2664|, a canone nempe 392 ad 526. servatis praeterea decretis Concilii Vaticani II ceterisque Apostohcae Sedis praescriptis. 414

Hanc vero Constitutionem nunc et in posterum efficacem esse et fore volumus; ita quidem ut quae per eam decreta sunt ab iis quorum res est religiose serventur, atque igitur vim suam obtineant. Cuius Constitutionis efficacitati nulla, cuiusvis generis, contraria praescripta officere poterunt, cum per eam iisdem derogemus omnibus. Nemini praeterea haec voluntatis Nostrae documenta vel scindere vel corrumpere liceat; quin immo huius Constitutionis exemplis ct locis, sive typis impressis sive manu exaratis, quae sigillum viri praeferant ln ecclesiastica dignitate constituti simulque ab aliquo publico tabellione sint subscripta, eadem omnino habenda erit fides, quae huic haberetur, si ostenderetur.

Datum Romae, apud S. Petrum, die undetricesimo mensis Novembris, anno Domini millesimo nongentesimo septuagesimo primo. Pontificatus Nostri nono.—Alolslus Card. Tragua, *S. R.* E. *Cancellarius.* Maximilianus Card, de FCrstenberg, S. *Congr. pro Ecclesiis Orientalibus Praefectus.* Franciscus Tlnello, *Apostolicum Concellariam Begens.* losephus Rossi, Ep. tit. Palmyrenus, *Proton. Apost,* Eugenius Sevi, *Proton. Apost.*

4013

1971 NOV 29.-SECRET. STATUS, NOTTF. AAS 63 (1971) 841

Notincatio qua suspenduntur ad tempus omnes facultates, praeter illas a Motu proprio «Pastorale **MUNUS» CONCESSAS, CIRCA ONERA MISSARUM**

Quo clarius ordinaretur materia, gravis multumque prudentiae postulans, quae ad celebrationem et applicationem Missarum ad intentionem offerentium pertinet, utque pari et eadem ratione instituerentur criteria in perpendendis dellberandisque petitionibus, quae —in casibus extraordinariis— postmoaum forte admovebuntur circa reducenda, condonanda et commutanda onera Missarum, Summus Pontifex statuit Sibimet Ipsi reservare, sed interim proreus et ad tempus, totam deliberationem de hac re. Simul etiam decrevit, ut a prima die mensis Februarii anno 1972 omnes facultates, generales aut peculiares, antea, quovis tempore, quavis de causa et cuivis personae physicae vel morali concessae sive vi luris, sive ab Ipso aut ab Eius Decessoribus. sive directe, etiam «vivae vocis oraculo», sive per Sacra Dlcasteria, suspenderentur, firmis iilis tantum facultatibus, quae per Apostolicas Litteras «Pastorale munus» die 30 mensis Novembris anno 1963 motu proprio datas, nn. 11 et 12 [LE 3139], Episcopis tribuuntur.

Haec, de mandato Beatissimi Patris, in notitiam omnium eorum opportune perferuntur, quorum quomodocumque haec dispositio intersit, quae praedicta die vigere Incipit; contrariis quibuscumque, etiam speciali mentione dignis, minime obstantibus.

Die 29 mensis Novembris a. 1971.

Adn. C. G.ln CpH 53 (1972) 78-79; D. GALEA io Apoll. 4S (1972) 783.

4014

1971 NOV 30.-PAULUS VI, RESCR. AAS 63 (1971) 897

Summus Pontifex publiciiuris facit documenta Synodi II ordinariae Episcoporum, cuius nonnullas conclusiones approbat, alias sibi examinandas reservat

Rescriptum ex Audientia. Die 30 *Novembris* 1971

Beatissimus Pater sedulo studio consideravit duos textus complectentes vota prolata ab altero Generali Coetu byrnodi Episcoporum circa argumenta «De sacerdotio mI-n'p$rtÎ?\“ <De lv\/5lltia In mundo», quae eidem Coetui pertractanda commissa erant.

tla^dkil habita in 8cneraU Audicntia aie 24 novembris h. a., Summus Pontifex decernit ut praedicta documenta publici luris liant. cernit, ut

Sanctitas Sua Iam nunc probat atque confirmat omnes conclusiones, quae in praedictis documentis cum vigentibus normis congruunt; peculiari autem modo confirmando statuit, ut in Ecclesia Latina Integre observari pergat, Deo adluvante, praesens disciplina de caelibatu sacerdotali.

Beatissimus Pater SIbI relinquit examen, postea omni cum diligentia instituendum, quo ponderabit, an ct quas propositiones, quae in synodalis Coetus votis continentur, In praeceptiones vel agendi normas converti expediat.—I, Cardinalis Villot, *a publicis Ecclesiae negotiis.*

4015

1971 NOV 30.-SYNOD. EP., DECL. AAS 63 (1971) 893-922

De SACERDOTIO MINISTERIAL!, deque principiis doctrinalibus ET RATIONIBUS PRACTICIS VITAE ET MINISTERII SACERDOTUM IN ECCLESIA

Prooemium

Ultimis temporibus, praesertim post Concilium Vaticanum II expletum, Ecclesia experitur profundum motum renovationis, quem Christiani omnes magno gaudio ac fidelitate erga Evangelium prosequi debent. Adest enim virtus Spiritus Sancti ad nostram missionem illuminandam, roborandam perficicndamque.

Omnis veri nominis renovatio Indubia necnon magni pretii beneficia Ecclesiae affert. Probe novimus per Concilium nuper celebratum sacerdotes novo ardore inflammatos esse et quotidiana sollicitudine ad fovendam hanc renovationem multum contulisse. Prae oculis habemus tot heroicos confratres, ministerio fideles, qui sive in populis, ubi Ecclesia duro subiacet iugo, sive in terris missionis, vitam Deo dicatam contentis animis degunt. Simul tamen et quaedam ardua illa renovatio secum fert, quae sacerdo- tes om“ nes sive episcopi sive presbyteri modo speciali per- sentiunt·

Nos omnes hac aetate renovationis signa temporum perscrutari et sub luce Evangelii interpretari debemus (cf. *GS* 4) [LE 3366], ut consociatis viribus discernamus spiritus, si ex Deo sint, ne ambiguitatibus unitas missionis Ecclesiae obscuretur, vel nimia uniformitate aptatio necessaria impediatur. Sic omnia probando et, quae bona sunt, tenendo, hodierna crisis occasionem praebere potest fidei incremento.

Pro rei gravitate Beatissimus Pater Synodo huius anni sacerdotium ministeriale tractandum proposuit. Multae Episcoporum Conferentiae hoc thema cum presbyteris et saepius cum laicis ante Synodum exploraverunt. Ad Synodum vocati sunt quidam presbyteri ut auditores, qui praesto essent episcopis de magni momenti quaestionibus acturis.

Officium nostrum adimplere volumus ea evangclica simplicitate, quae pastores Ecclesiae servientes decet. Per-
899 pensa / nostra *responsabilitate* pro fraterna communitate Ecclesiae, fratrum nostrorum in sacerdotio ministeriali omniumque Christianorum fidem cupimus confirmare, spem erigere, caritatem fovere. Possint verba nostra Populo Dei eiusque servitio deditis sacerdotibus solacium afferre et gaudium renovare!

Descriptio status rerum

1. Missionis Ecclesiae amplitudo a Concilio Vaticano II fusius explicata est, quin immo eius cum mundo consuetudo argumentum fuit praesertim Constitutionis Pastoralis *Gaudium et Spes* [LE 33G6]. Multi fructus ex huius materiae impensiore consideratione promanarunt: clarius perspicitur salutem non esse *abstractam* quandam ac veluti *ahistoricam* vel *intemporalem* categoriam, sed ex Deo provenire et totum hominem totamque humanitatis historiam pervadere debere, cosdemque homines ad Regnum Del libere ducere, ut tandem *sit Deus omnia in omnibus* (1 *Cor.* 15,28).

Difficultates tamen, ut facile intellegitur, etiam exortae sunt: quidam sacerdotes sese alienos sentiunt a motibus, qui ad hominum coetus pertinent, et iinpares ad quaestiones solvendas, quae hominibus cordi sunt. Saepe etiam problemata et perturbationes presbyterorum ex eo manant, quod In sua sollicitudine pastorali et missionaria, methodis nunc fortasse obsoletis, hodierno mentis habitui occurrere debent. Tunc gravia problemata et plures interrogationes exoriuntur, praeprimis e veris difficultatibus, quas presbyteri in munere suo fungendo experiuntur, ct non (quod quidem verum est aliquando) ex spiritu exacerbato contendendi et controversiam inferendi vel cx curis personalibus tantum ob sui amorem habitis. Estne possibile laicos quasi ab extra exhortari? Estne Ecclesia aliquibus coetibus satis praesens sine presbyteri actuosa praesentia? SI vero condicio propria presbyteri ea est, ut a saeculari vita segregetur, nonne melior est lalcorum condicio? Quid sentiendum est dc caelibatu sacerdotum Ecclesiae Latinae in hodiernis rerum adiunctis et de vita propria spirituali presbyteri In mundo immersi? /
900

2. Non pauci sacerdotes, in se ipsis contentiones *saccularizatione* mundi exortas sentientes, exigentiam experiuntur navitates profanas immediato exercitio sanctificandi necnon fermentum Evangelii medios in eventus inferendi. SimIlimodo augescit desiderium cooperandi cum coniunctis hominum conatibus, ut cxstruatursocietas magis iusta et fraterna. In mundo, ubi ferc omnium problematum aspectus politici patent, participatio rei politicae, immo actionis ad rerum conversionem tendentis pernecessaria a nonnullis censetur.

3.Concilium extulit praecellentiam proclamationis Evangelii» quae per fidem ad plenitudinem celebrationis sacramentorum ducere debet, sed hodierna cogitatio circa phaenomenon religiosum in multorum animis alit dubia circa sensum ministerii sacramentalis et *cultualis.* Permulti sacerdotes vero, qui nullam patiuntur suae identitatis crisim, aliam quaestionem sibi ponunt: quibusnam agendi modis uti debent, ut praxis sacramentalis sit expressio fidei, quae revera totam vitam et personalem et socialem afficiat, ne cultus Christianus perperam ad externum quendam *ritualismum* redigatur?

Sacerdotes valde attenti cum sint ad imaginem, quam sui ipsius Ecclesia coram mundo praebere videtur, simulque penitus conscii de dignitate singulari personae humanae, mutationem inducere cupiunt, intra ipsam Ecclesiam, in relationes inter personas, inter has et institutiones atque in ipsas structuras auctoritatis.

4. Relationes etiam inter episcopos et presbyteros atque inter ipsos presbyteros eo difficiliores fiunt, quo magis exercitium ministerii variatur. Societas enim hodierna dividitur in multos coetus, disciplinis diversis utentes, quae varias competentias et formas apostolicas expostulant. Exinde oriuntur problemata, quae ad fraternitatem, animorum coniunctionem et cohaerentiam in ministerio sacerdotali attinent.

Concilium recens feliciter in memoriam revocavit traditionalcm et fecundam doctrinam de sacerdotio communi fidelium (cf. *LG* 10). Inde tamen, reciprocante quodam motu, quaestiones nonnullae oriuntur, quae condicionem sacerdotalis ministerii In Ecclesia videntur obscurare et animos quorundam sacerdo/tum et fidelium vehementer θοχ perturbant. Multae navitates, e. gr. catecheticae, administrationis communitatum, immo liturgicae, antea presbyteris reservatae, hodie a laicis saepius exercentur, cum èx altera parte multi sacerdotes, propter causas iam allatas, condicioni vitae lalcorum sese inserere nitantur. Quo ex facto apud nonnullos plures quaestiones oriuntur: estne aliqua ratio specifica ministerii sacerdotalis necne? Estne necessarium hoc ministerium? Estne sacerdotium inamissibile? Quid sibi vult hodie: presbyterum esse? Nonne sufficeret habere pro servitio communitatum Christianarum praesidentes designatos ad bonum commune servandum, citra sacramentalem ordinationem, munusque suum ad tempus exercentes?

5. Quaestiones adhuc graviores ponuntur, partim ex investigationibus exegeticls et historicis exortae, quae fiduciae crisim quoad Ecclesiam manifestant: num hodierna Ecclesia nimis longinqua est a suis originibus, ut credibiliter antiquum Evangelium hominibus huius aetatis nuntiare possit? Estne adhuc possibilis aditus ad *realitutem* Christi post tot criticas indagationes? Suntne essentiales structurae primaevae Ecclesiae nobis ita sufficienter notae, ut tamquam forma invariables pro omnibus saeculis, etiam nostro, retineri possint ac debeant?

6. Praedictae quaestiones, partim novae partim vero olim iam notae sed hodie novis formis indutae, extra totam regionem hodierni cultus humani, dc sensu et valore suo valde dubitantis, Intellegi nequeunt. Nova subsidia tcchnlca spem, mentium quodam aestu nimis innixam, simulque anxietatem profundam excitant. Merito quaeritur, num homo capax futurus sit suum opus dominandi et ad progressum dirigendi.

Alii, praesertim iuniores, dc sensu huius saeculi desperant ct salutem quaerunt in systematibus pure *meditatMs,* in paradisis artificialibus et secundariis, communem conatum humanitatis deserentes.

Alii ardenti et *utopica* spe sine respectu ad Deum ducti alicui statui liberationis totalis adipiscendo sese devovent et sensum totius suae vitae personalis dc praesenti in futurum transferunt. /
902

Ita profunde actio et contemplatio, labor et ludus, cul-

tus Ingenii et religio, aspectus immanens et transcendens vitae humanae disiunguntur.

Sic mundus ipse solutionem huius dilemmatissubosbeure exspectat viamque sternit, qua Ecclesia Evangelium nuntians procedere possit. Profecto unica et integra salus hominibus oblata est Ipse Christus, Filius Dei et filius hominis, qui per Ecclesiam se ipsum in historia praesentem reddit: ille enim inseparabiliter conglutinat inter se caritatem erga Deum et Del usque In finem, caritatem erga homines inter umbras viam quaerentes, et vim amoris humani, quo quis dat vitam pro amicis suis. In Christo et nonnisi in Ipso haec omnia in unum coalescunt et ex hac denique *synthesi* sensus vitae humanae tam *individualis* quam socialis elucet. Missio ergo Ecclesiae, quae est Corpus Christi, nequaquam obsoleta est, quin immo maxime consentanea tempori praesenti et futuro: Ecclesia tota huius unionis testis atque efficax signum exstat, peculiari modo per ministerium sacerdotale. Ministri enim in medio Ecclesiae munus proprium est repraesentare amorem Dei in Christo erga nos verbo et sacramento simulque excitare communionem hominum cum Deo et Inter se. Quae omnia utique postulant, ut nos universi, praesertim qui sacro munere fungimur, quotidie secundum Evangelium nos renovare studeamus.

7. Scimus quidem esse mundi plagas, ubi illa profunda mutatio cultus humani usque adhuc minus sentiatur, et quaestiones supra propositas non ubique poni, neque ab omnibus sacerdotibus neque sub eodem respectu. Sed quia hodie communicationes inter homines et populos frequentiores factae sunt et celerrime procedunt, bonum ct opportunum Indicamus, ut his quaestionibus sub lumine fidei prospiciamus et eisdem aliqua principia ad responsiones magis *concretas* inveniendas humiliter et in fortitudine Spiritus Sancti afferamus. Etiamsi hoc responsum diversimode secundum circumstantias uniuscuiusque regionis applicari debeat, vim tamen habebit veritatis pro omnibus fidelibus et sacerdotibus, qui in condicione maioris quietis versantur. Quapropter fidei testimonium ardenter cupientes ro-
903 borare, omnes christifideies / fraterne hortamur, ut Dominum lesum in sua Ecclesia viventem contemplari studeant Eumque peculiari modo per suos ministros operari velle perspiclant, et sic persuasum habebunt communitatem Christianam plenam missionem suam sine sacerdotio mInisteriali adimplere non posse. Noscant autem sacerdotes Episcopos plane participare ipsorum anxietates magisque participare cupere.

Hoc desiderio moti, Patres Synodi, in spiritu Evangelil, doctrinam Concilii Vaticani II plane sequentes atque etiam documenta et allocutiones Summi Pontificis Pauli VI considerantes, capita quaedam doctrinae Ecclesiae de sacerdotio minlsteriali hodie urgentiora nec non aliquas rationes directorlas quoad praxim pastoralem breviter exponere intendunt.

Pars Prima

Capita Doctrinae

1. *(Christus Alpha* et *Omega). Icsus* Christus, Dei Filius et Verbum, quem Pater sanctiflcavlt et misit in mundum *(Io.* 10, 36), plenitudine Spiritus Sancti signatus (cf· Lc. 4, I. 18-21; Ad. 10, 38), mundo annuntiavit Evangelium reconciliationis inter Deum et homines. Eius praedicatio prophetica, per signa confirmata, culmen attingit in mysterio paschali, supremo verbo amoris divini, quo Pater nos allocutus est. In crucc lesus se Ipsum quam maxime ostendit ut Pastorem bonum, qui vitam suam pro ovibus posuit, ut eas ad illam unitatem in Ipso consistentem congregaret (cf. Io. 10,15ss.; 11, 52). Sui ipsius oblatione summum atque unicum exercens sacerdotium, omnia ritualia sacerdotia et sacrificia Veteris Testamenti immo et gentium adimplendo superavit, In suo sacrificio hominum miserias ct sacrificia cunctarum aetatum assumpsit, atque etiam conamina eorum, qui propter iustitiam patiuntur, vel Infausta sorte quotidie premuntur, ac molimina eorum,
904 qui, mundo relicto» per ascesim et contemplatio/nem Deum attingere conantur, vel labores eorum, qui vitam suam in meliorem praesentem ct futuram societatem animo sincero impendunt. Omnium nostrum peccata in cruce portavit, a morte resurgens et Dominus constitutus (cf. *Phil.* 2, 9-11), cum Deo nos reconciliavit et Populi Novi Foederis, qui est Ecclesia, lecIt fundamentum.

Ille est unicus Mediator Dei ct hominum, homo Christus lesus (t *Tim.* 2, 5), In Ipso condita sunt universa (Col. 1, 16; cf. Io. 1.3 ss.) et in Eo omnia rccapitulantur (cf. *Eph.* 1, 10). Cum sit Imago Patris et manifestatio Dei invisibilis (cL Cui. 1, 15). per suam exinanitionem et exaltationem In communionem Spiritus Sancti, quam Ipse vivit cum Patre, nos introduxit.

Quando ergo loquimur de sacerdotio Christi, oportet prae is habere *realitatem* unicam, Incomparabilem, In se Induentem munus propheticum et regale Verbi Dei incarnati. Ita lesus Christus multifarie significat et manifestat Èraesentiam ct efficaciam praevenientis amoris Dei. Ipse lominus. permanentor influens per Spiritum suum In Ecclesiam, omnium responsiones hominum sese huic gratuito amoris offerentium suscitat et promovet.

2. *(De aditu ad Christum in Ecclesia).* Aditus ad personam et mysterium Christi semper In Spiritu Sancio per Scripturas, in viva Ecclesiae Traditione intellectas, patet. Scripturae omnes, praesertim Novi Testamenti, ut unica inspiratione intime inter sc conexae et ad invicem ordinatae interpretandae sunt. Ncc libri Novi Testamenti ponderis adeo diversi sunt, ut aliqui eorum ad mera figmenta seriora redigi possint.

Personalis et immediata relatio cum Christo in Ecclesia etiam pro hodierno fideli totam eius vitam spiritualem sustentare debet.

3. *(Ecclesia a Christo per Apostolos).* Ecclesiam suam, quam in B. Petro sc aedificaturum nuntiaverat, Christus super Apostolos fundavit (cf. *LG* 18), in quibus iam duplex eius aspectus manifestatur: in duodecim enhn Apostolorum coetu iam adsunt et communio in Spiritu et origo hierarchic! ministerii (cf. *AG* 5). Quapropter scripta Novi Testamenti loquuntur de Ecclesia super Apostolos fundata (cf. *Apoc.* 21, 14; cf. *Alt.* 16, 18); quod / idem antiqua traditio 905
sic breviter expressit: «Ecdesia ab Apostolis, Apostoli a Christo, Christus a Deo» L

Ecclesia autem, super Apostolos fundata et in mundum missa, in eoque neregrinans, ad hoc instituta est, ut sacramentum illius salut is sit, quae a Deo in Christo ad nos usque pervenit. In ea Christus mundo ut Salvator praesens est et operatur, ita ut amor, a Deo hominibus oblatus, eorumque responsiones inter sese conveniant. Spiritus Sanctus excitat in Ecclesia et per eam impetus generosae libertatis, quibus homo ipsum opus creationis et redemptionis participat.

4. *(Ministerii hierarchici origo et ratio).* Ecclesia, per donum Spiritus *organica* compagine instructa, munera Christi Sacerdotis, Prophetae et Regis, diversimode participat, ut salutis missionem nomine ac virtute eius, qua populus sacerdotalis (cf. *LG* 10), exsequatur.

Ex Novi Testamenti scriptis patet ad originalem Ecclesiae structuram inalienabilem pertinere Apostolum et Communitatem fidelium, mutua sibi connexione sub Christo Capite et Spiritus eius influxu respondentes. Duodecim enim Apostoli missionem ac munera sua exercuerunt, et <non solum varios adiutores in ministerio habuerunt» (cf. *Act.* 6, 2-6; 11, 30; 13, Г, 14, 23; 20. 17; 1 *Thess.* 5, 12-13; *Phil.* 1, 1; *Col.* 4, 11 et passim), sed ut missio ipsis concredita post eorum mortem continuaretur cooperatoribus suis immediatis, quasi per modum testamenti, mandaverunt munus perficiendi et confirmandi opus ab ipsis inceptum (cf. *Act.* 20, 25-27; 2 *Tim.* 4, 6s.; *Col.* 1, 1; 1 *Tim.* 5, 22; 2 *Tim.* 2, 2; *Tit.* 1, 5; S. Clem. Rom. *Ad Cor.* 44, 3); monentes eos, attenderent universo gregi, in quo Spiritus Sanctus eos posuit pascere Ecclesiam Dei (cf. *Aci.* 20, 28). Constituerunt ergo huiusmodl viros ac deinceps ordinationem iis contulerunt, ut cum decessissent, ministerium ipsorum alii viri probati exciperent (cf. S. Clem. Rom. *Ad Cor.* 44, 2) *(LG* 20). / 966

Epistulae S. Pauli monstrant eundem sibi conscium esse se missione ac mandato Christi agere (cf. 2 *Cor.* 5, 18ss.). Potestates, Apostolo pro Ecclesiis commissae, aliis viris, in quantum communicabiles, tradebantur (cf. 2 *Tim.* 1, 6), qui et ipsi easdem aliis tradere debebant (cf. *Til.* 1, 5).

Illa Ecclesiae structura essentialis, e grege ct pastoribus consulto deputatis (cf. 1 *Ptr.* 5, 1-4) constituta, secundum ipsius Ecclesiae Traditionem semper *normativa* fuit ct manet; qua quidem structura fit, ut Ecclesia numquam in sc ipsa clausa manere possit ct semper Christo, tamquam suo origini et Capiti, subdatur.

Inter diversi generis charismata et ministrationes unum sacerdotale Novi Testamenti ministerium, quod Christi mediatoris munus continuat, a communi omnium fidelium sacerdotio essentia et non gradu tantum distinctum (cf. V perenne reddit Apostolorum opus essentiale: Evangelu etenim efficaci proclamationc, communitatis congreac ductu, peccatorum remissione, et praesertim Christum, Caput communitatis, el >Cr-

D> F™,p 1V-2-

Episcopi cnlm ct, subordlnato quidem gradu, prcslryteri, vl sacramenti Ordinis, quod unctionem Spiritus Sancti confert eosquc Christo configurat (cf. *PO* 2), participes fiunt munerum sanctificandi, docendi ct regendi, quorum exercitium hlerarchlca communione pressius determinatur (cf. Z-G 27 et 28).

Ministerium sacerdotale culmen attingit in peragenda sacra Svnaxi. quae et fons ct centrum est unitatis Ecclesiae. Solus sacerdos In persona Christi agere valet ad praesidendum ct perficiendum sacrificale convivium, in quo Populus Dei Christi oblationi consociatur (cf. *LG* 28).

Sacerdos signum est divini ac praevenientis propositi, hodie in Ecclesia proclamati ct efficacis. Ipse Christum, totius hominis Salvatorem, inter fratres sacramentaliter praesentem reddit et quidem tam in eorum vita personali quam sociali. Ipse sponsor est tam primae Evangelil proclamationls ad Ecclesiam congregandam, quam indefessae renovationis Ecclesiae iam congregatae. Deficiente praesentia et actione illius minl/stcni, quod per impositionem manuum cum oratione recipitur, Ecclesia plenam certitudinem de sua fidelitate ac dc sua visibili continuitate habere nequit. 907

5. *(Permanens indoles sacerdotii).* Per manuum impositionem donum inamissibile Spiritus Sancti communicatur (cf. 2 Tim. 1, 6). Haec ipsa res ministrum ordinatum Christo Sacerdoti configurat ct consecrat ici· *PO* 2), eumdemque participem efficit Christi missionis sub duplici eius respectu, auctoritatis nempe et servitii. Ista auctoritas non est ministri propria: est enim manifestatio «exousiae» (i. e. potestatis) Domini, cuius virtute sacerdos legatione fungitur, in opere eschatologico reconciliationis (cf. 2 *Cor.* 5» 18-20). Ipse quoque inservit humanis libertatibus in Deum convertendis ad Christianae communitatis aedificationem.

Permanens haec indoles per totam vitam huius *realilatis signantis,* quae ad fidem pertinet et in Traditione Ecclesiae nomine characteris sacerdotalis appellatur, id exprimit Christum Ecclesiam sibi modo irrevocabili consociasse pro mundi salute et ipsam Ecclesiam modo definitivo Christo dicari ad eius opus adimplendum. Minister, cuius vita obsignationem praesefert doni per sacramentum Ordinis accepti, Ecclesiae in memoriam revocat donum Dei definitivum esse. In medio communitatis Christianae, quae Spiritu vivit, non obstantibus suis defectibus, pignus est salvificae Christi praesentiae.

Haec sacerdotii Christi peculiaris participatio minime evanescit, etiamsi sacerdos ecclesialibus aut personalibus ex causis ab exercitio sui ministerii dispensetur vel amoveatur.

6. *(In servitium communionis).* Sacerdos, licet ministerium suum in peculiari communitate exerceat, tamen in singularem fidelium coetum exclusive intentus esse nequit. Ministerium enim eius semper ad totius Ecclesiae tendit unitatem et ad omnes gentes in eam congregandas. Quaevis singularis fidelium communitas indiget communione cum Episcopo ct Ecclesia universali. Hoc modo sacerdotale etiam ministerium essentialiter *communitarium* est in presbyterio et cum Episcopo, qui, communionem servans CUrn successore, corpori Episcoporum est insertus. Quod dicendum est etiam de sacerdo/tibus non immediate servitio alicuius communitatis addictis, aut de iis, qui in remotis ac sciunctis territoriis operantur. Religiosi presbyteri quoque, intra ambitum peculiaris finis atque structurae sui Instituti, modo indissolubili missioni eccicsialiter ordinatae inserti sunt.

Vita et navitas tota presbyteri imbuatur spiritu catholicitatis, sensu nempe universalis missionis Ecclesiae, ita ut omnia Spiritus dona illa libenter agnoscat, eis libertatis spatium aperiat eaque ad commune dirigat bonum.

Christi exemplum sequentes, presbyteri fraternitatem cum Episcopoct inter se excolant, In ordinatione et unitate missionis fundatam, qua credibilius fiat sacerdotale testimonium.

7. *(Sacerdos et res temporales).* Quaevis incepta vere Christiana ordinantur ad hominum salutem, quae, cum indolis eschatologicae sit, res quoque temporales complectitur: omnis enim huius mundi *realilas* Christi dominatui est submittenda, quod tamen non significat Ecclesiam sibi vindicare technicam competentiam in ordine saeculari, huius autonomie neglecta.

Missio propria sacerdotis, sicut et Ecclesiae, quam Christus ei concredidit, non est ordinis politici, oeconomici vel socialis, sed religiosi (cf. *GS* 42), attamen secundum rationem sui ministerii multum conferre potest ad ordinem saecularem magis iustum instaurandum, ibi praesertim, ubi humana problemata iniustitiae et oppressionis graviora sunt, semper tamen communione ecclesiali servata ct seposita violentia, sive in dictis sive in factis, utpote quae non sit evangellca.

Revera verbum Evangelil, quod ipse annuntiat in nomine Christi et Ecclesiae, atque efficax gratia vitae sacramcntalls, quam administrat, hominem a suis personalibus et socialibus *egoismis* liberare ac iustitiae condiciones inter homines promovere debent, quae signum sint caritatis Christi apud nos praesentis (cf. *GS* 58, in fine). / J

Pars Altera

Dircctoriae rationes
quoad vitam ct ministerium sacerdotis

Sacerdotalem missionem considerantes sub lumine mysterii Christi et communionis Ecclesiae, Patres huius Synodi, cum Romano uniti Pontifice, conscii anxietatum, quas Episcopi et presbyteri ex difficultatibus in communi munere hodie fungendo experiuntur, sequentes exhibent dlrectorias rationes ad nonnullas quaestiones apertius explicandas ct ad illorum animos corroborandos.

I. Presbyteri in missione Christi et Ecclesiae

1. *(Missio: eoangelizatio et vita sacramentalis), a)* «Presbyteri Novi Testamenti, vocatione quidem et ordinatione sua, quodam modo in sinu Populi Dei segregantur, non tamen ut separentur, sive ab eo sive a quovis homine, sed ut totaliter consecrentur operi ad quod Dominus eos assumit» *(PO* 3). Suam ideo identitatem inveniunt presbyteri, quatenus missionem Ecclesiae plene vivunt eamque diversis exercent modis in communione cum toto Populo Del, ut pastores ct ministri Domini in Spiritu, ad propositum salutis in historia opere complendum. «Cum autem Presbyteri per proprium suum ministerium —quod praecipue in Eucharistia, quae Ecclesiam perficit, consistit— cum Christo Capite communicent et alios ad hanc communionem adducant, non possunt non sentire quantum adhuc ad plenitudinem Corporis desit, et quantum proinde praestandum sit ut in dies crescat» *(AG* 39).

b) Ad omnes horni; es mittuntur presbyteri eorumque missio a praedicatione verbi Dei initium sumere debet. •Presbyteri... primum habent officium Evangelium Dei omnibus evangelizandi... Verbo enim salutari in corde non fidelium suscitatur et in corde fidelium alitur fides» *(PO* 4). Evangelizatio ad id ordinatur, «ut omnes, per fidem et Baptismum filii Dei facti, / in unum conveniant, in medio 910
Ecciesiae Deum laudent. Sacrificium participent et cenam dominicam manducent» *(SC* 10). Ministerium verbi, si recte intellegitur, ducit ad Sacramenta et ad vitam Christianam, prout haec in visibili Ecclesiae communitate et in mundo ad praxim deducitur.

Sacramenta enim cum Verbi Del proclamatione conjuncta celebrantur atque ita fidem provehunt, eam gratia corroborando. Non licet ergo parvipendi Sacramenta, quia f>er ea verbum ad suum pleniorem effectum pervenit, scilicet ad communionem mysterii Christi. Immo sacerdotes officium suum praestent ita ut fideles «ea Sacramenta impensissime frequentent, quae ad vitam Christianam alendam sunt instituta» *(SC* 59).

Constans autem evangelizatio et ordinata vita sacramentalis communitatis postulant, natura sua, diaconlam auctoritatis, id est servitium unitatis et munus praesidendi caritati. Ita relatio mutua inter evangelizationem et celebrationem Sacramentorum manifeste apparet in missione Ecclesiae. Divisio inter utramque ipsum veluti cor Ecclesiae divideret usque ad fidei discrimen et presbyter, qui servitio unitatis in communitate est mancipatus, ministerium suum graviter detorqueret.

Unitas inter evangelizationem et vitam sacramentalem semper est propria ministerialis sacerdotii et ab omni presbytero sedulo prae oculis habenda. Applicatio vero huius principii ad vitam et ministerium singulorum cum prudentia et moderatione fiat oportet; nam exercitium ministerii sacerdotalis saepe variari practice debet, quo melius respondeat rerum condicionibus peculiaribus vel novis, In quibus Evangelium nuntiandum est.

c) Quamvis paedagogia fidei exigat, ut homo vitae Christianae gradatim initietur, Evangelium tamen mundo integre semper ab Ecclesia nuntiari debet. Quilibet presbyter speciale participat onus et officium praedicationis totius verbi Dei eiusdemque interpretationis iuxta fidem Ecclesiae.

Verbi Dei proclamatio, quae est In virtute Spiritus annuntiatio rerum mirabilium a Deo patratarum ac vocatio hominum ad paschale mysterium participandum Idque ut fermentum inducendum In historiam *concretam* hominum, actio Dei est, qua virtus Spiritus Sancti Ecclesiam Interius exteriusque con gregat. Minister verbi evangel iratione parat 911
vias Domini magna cum patientia et fide, variis condicionibus singulorum et populorum vitae, citius vel tardius pregraedientis, sese conformans.

Necessitate compulsa respiciendi aspectus sive personales sive sociales nuntii evangelic!, ut eo simul respondeatur quaestionibus primariis hominum (cf. *CD* 13), Ecclesia non modo singulis hominibus conversionem ad Deum praedicat, verum etiam, pro parte sua, quasi conscientia societatis effecta, ipsam societatem alloquitur ct munere prophetico circa eam fungitur, curans semper de sua propria renovatione.

Quod vero ad vitae experientias, sive hominum in genere sive presbyterorum attinet, quae prae oculis habendae sunt ct semper sub lumine Evangelii interpretandae, eae non possunt esse neque sola neque principalis norma praedicationis.

d) Salus, quae per Sacramenta perficitur, non e nobis provenit sed desuper a Deo; quod demonstrat primatum actionis Christi, unici Sacerdotis et Mediatoris, in corpore Eius, quod est Ecclesia.

Sacramenta, cum revera sint fidei sacramenta (cf. *SC* 59), a quovis Christiano, qui usu rationis capax est, consciam ct liberam participationem exigunt. Hinc magnum patet momentum praeparationis atque dispositionis fidei pro eo, qui Sacramenta recipit; hinc etiam necessitas testimonii fidei, quod minister in tota vita sua perhibere debet, praesertim vero in modo aestimandi et celebrandi ipsa Sacramenta.

Episcopis et, in casibus iure statutis, Conferentiis Episcopalibus, munus committitur, Iuxta normas a S. Sede datas, authentice promovendi actionem pastoralem el instaurationem liturgicam, magis unicuique regioni accommodatas, et etiam criteria definiendi circa admissionem ad Sacramenta. Quae criteria, a presbyteris applicanda, fidelibus quoque explicanda sunt, ita' ut, qui sacramentum petit, proprii officii magis conscius fiat.

Presbyteri, conscii muneris sui reconciliandi omnes homines in Christi caritate ct attento animo praecaventes pericula divisionum, magna cum prudentia caritateque pastorali satagant communitates zelo apostollco imbutas formare, quae spiritum missionarium Ecclesiae ubique ma·
912 nifestent. Parvae com/munitatcs, quae structurae paroeclali vel dioecesanae non opponuntur, ita inseri debent in communitatem paroecialem et dioecesanam, ut eidem tamquam fermentum spiritus missionarii inserviant. Necessitas inveniendi formas aptas, ut nuntium evangelicum omnibus hominibus, in variis adiunctis positis, modo quidem efficaci afferatur, locum praestat multiformi exercitio ministeriorum presbyteratu inferiorum.

2. *(Operositates profanae et politicae), a)* Ministerium sacerdotale, etiam si cum ceteris operositatibus conferatur, non modo ut navitas humana plene *calida* considerandum est, quin immo ceteris operositatibus praestantius, quamvis hoc eximium bonum tantum sub fidei luce prorsus intellegi possit. Itaque ex ordinaria rei ratione tribuatur ministerio sacerdotali tempus plenum. Minime enim participatio navitatum saccularium, quas homines exercent, praecipuus tinis habenda est neque ad presbyterorum peculiarem *responsabllitalem* exprimendam sufficere potest. Presbyteri, cum de mundo non sint neque hunc quasi exemplar assumant, in mundo tamen vivere debent (cf. PO 3,17; *Io.* 17, 14-16), testes existent» et dispensatores alterius vitae (cf. *P O* 3).

Ut in *concretis* adiunctis determinetur congruentia inter operositates profanas ct ministerium sacerdotale, oportet inquirere, an et quo pacto illa officia ct operositates inserviant tum missionis Ecclesiae, tum hominibus nondum evangclizatls, tum denique communitati Christianae de iudicio Episcopi localis cum eius presbyterio, consulta, quantum opus sit, Conferentia Episcopali.

Quando huiusmodi operositates, quae ordinario modo lalcls competunt, ipsa missione evangellzatrlce presbvterl quasi postulantur, oportet ut eae cum aliis ministerialibus navitatibus componantur, siquidem iis in circumstantiis ut necessarii modi ac rationes veri ministerii considerari possunt (cf. *PO* 8).

b) Presbyteri, simul cum tota Ecclesia, debent omnibus, quibus possunt, viribus definitam agendi rationem seligere, cum agitur de primariis humanis iuribus defendendis, de personis Integre promovendis, de causa pacis et lustitiae provehenda, subsidiis et viis cum Evangelic sem-
913 per quidem con/grucntlbus. Quae omnia valent non tantum In ambitu *individual^* sed etiam sociali; quocirca presbyteri luleos adluvent, ut hi propriam conscientiam recte formare studeant.

In illis adiunctis. In quibus diversae optiones politicae aut sociales aut oeconomicae legitime exstant, presbyteri, sicut omnes cives, lus habent proprias optiones faciendi. Sed cum optiones politicae natura sua *contingentes* sint et Evangelium numquam omnino, congruentes et perenniter.

interpretentur, presbyter, qui testis est eorum, quae futura sunt, certa quadam ratione, se removeat a quolibet politico officio ve! studio.

Ut autem signum *validum* unitatis maneat atque Evangelium in eius plenitudine nuntiare queat, presbyter quandoque obligatione teneri potest sese ab exercitio" sui ipsius iuris hac in re abstinendi. Insuper curandum est, ne cius optio quasi unica legitima Christianis appareat vel causa discidii inter christifideles fiat. Memores sint presbyteri maturitatis laicorum, quae magni facienda est, cum de ambitu peculiari, in quo versantur, agitur.

Assumptio muneris ad moderationem pertinentis *(leadership)* vel actuose militandi modus pro aliqua factione politica excludi debent a quolibet presbytero, nisi id In *concretis* extraordinary Isque circumstantiis 'bono communitatis reapse postuletur, dc consensu quidem Episcopi, consultis Consilio Presbytcrali ct —sl casus ferat— Conferentia Episcopali.

Prioritas ergo missionis peculiaris, qiiae totam existentiam presbyterorum pervadit, prae oculis semper habenda est, ita ut ipsi magna cum fiducia, renovatam eorum, quae Dei sunt, experientiam habentes, ea hominibus, qui talia exspectant, efficaciter ct cum gaudio nuntiare valeant.

3. *(Vita spiritualis presbyterorum).* Intimam rationem totius suae vitae in unitate et robore Spiritus ducendae inveniet quisque sacerdos in sua ipsa vocatione et ministerio. Vocatus enim, sicut ct ceteri baptizati, ut conformis sit Christo (cf. *Rom.* 8. 29), presbyter insuper, sicut Duodecim, participat modo speciali consuetudinem cum Christo et Eius missionem ut Pastoris Supremi: «Et fecit Duodecim ut essent cum illo, et ut mitteret eos praedicare» *(Mc.* 3,/14). Ideo in vita sacerdotali divisionem haberi 914
non licet inter amorem Christi et zelum animarum.

Sicut Christus, unctus a Spiritu Sancto, ex intimo suo amore ad Patrem impulsus est, ut propriam vitam pro hominibus daret, ita presbyter, a Spiritu Sancto consecratus et Christo specialiter configuratus se operi Patris per Filium patrato dedicat. Ideo tota regula vitae sacerdotalis his verbis lesu exprimitur: «Pro eis ego sanctifico meipsum: ut sint et ipsi sanctificati in veritate» *(Io.* 17, 19).

Exemplo ergo Christi, qui continenter orabat, et Spiritus Sancti ductu, in quo clamamus «Abba, Pater», presbyteri contemplationi Verbi Dei incumbere debent ct occasionem fuotidie capere eventus vitae sub luce Evangelii perpendi, ita ut. verbi auditores fideles atque attenti facti, veraces ministri sermonis evadant; in oratione personali, in Liturgia horarum. In sacramento Paenitentiae frequentius recipiendo, et praesertim in devotione erga mysterium Eucharistiae assidui sint. Eucharistica celebratio, etsi eam sine fidelium participatione fieri contingit, manet tamen centrum vitae totius Ecclesiae et veluti cor exsistentiae sacerdotalis.

Mente ad caelestia elata, communionis Sanctorum consors, presbyter saepius asplciat Mariam Dei Genetricem, quae Verbum Dei fide perfecta suscepit, et quotidie ab ea Imploret gratiam sese conformandi eius Filio.

Apostolatus navitates, pro sua parte, alimentum pernecessarium praebent ad vitam spiritualem presbyteri fovendam: «Boni Pastoris partes agendo, in ipso caritatis pastorali exercitio invenient vinculum perfectionis sacerdotalis ad unitatem eorum vitam et actiones redigens» *(PO* 14). Presbyter enim In suo ministerio exercendo illuminatur ct roboratur actione Ecclesiae et exemplo fidelium. Abnegationes. ipsa vita pastorali impositae, semper ad profundiorem Christi crucis participationem ideoque ad puriorem caritatem pastoralem adipiscendam illum adiuvant.

Eadem caritas presbyterorum efficiet quoque, ut vitam suam spiritualem accommodent modis et formis sanctificationis, quae aptiores sunt et magis consentaneae hominibus propriae aetatis et cultus humani. *Omnibus omnia fieri* cupiens, *ut omnes faciat saloos* (cf. 1 Cor. 9, 22), attentus esse debet sacerdos afflatui / Spiritus Sancti hisce diebus. 915
Ita non solum humano conatu Dei verbum annuntiabit, sed ut Instrumentum validum ab ipso Verbo assumetur, culus sermo est «efficax et penetrabilior omni gladio anciptti» *(Heb.* 4, 12).

4. *(Caelibatus).* a) **Fundamentum caelibatus.** Caelibatus sacerdotum plene concordat cum vocatione ad apostolicam sequelam Christi necnon cum responso, omnis exceptionis nescio, hominis vocati, qui servitium pastorale assumit. Per caelibatum sacerdos Dominum suum sequens, se pleniore modo promptum et paratum demo-
°ggrcdlens' cum 6audi° paschali quodammodo eucharlstice consummari cupit

Sl autem caelibatus in spiritu Evangelii in oratione et vigilantia cum paupertati, laetitia, hon^m™«ncctu amore tratemo vivitur, signum est, quod di™ laUre non

notest sed efficaciter Christum hominibus etiam nostrae aetatis proclamat. Nam verba hodie vix aestimantur, sed vitae testimonium, *radicalismum* evangelicum ostendens, virtutem habet vehementer trahendi.

b) Causarum In unum convergens ratio. Caelibatus uti optio personalis, pro aliquo bono maioris momenti etiam mere naturali, personae humanae plenam maturitatem et *integrationem* promovere potest; laque magis dicendum de caelibatu propter regnum caelorum assumpto, uti patet In vita tot sanctorum necnon fidelium, qui vitam caellbem viventes pro Deo et hominibus sese prorsus impenderunt progressum humanum et Christianum promovendo.

In humano cultu hodierno, in quo valores spirituales valde obnubilantur, sacerdos caelebs praesentiam Dei absoluti significat, qui ut ad Eius imaginem nos renovemus invitat. Ubi autem valor *sexualitatis* ita exaggeratur, ut genuinus amor oblivioni tradatur, caelibatus propter Regnum Christi homines ad altitudinem amoris fidelis revocat et ultimum sensus vitae patefacit.

Recte insuper sermo fit de valore caelibatus uti signi
916 escha/tologici. Omnem *contingentem* valorem humanum superans, sacerdos caelebs Christo ut bono ultimo et absoluto speciali modo se consociat atque libertatem filiorum Dei anticipando manifestat. Plene agnito valore signi et sanctitatis matrimonii Christiani, caelibatus propter Regnum clarius ostendit illam *pneumaticam* fecunditatem seu virtutem generatricem Novae Legis, qua /Xpostolus se in Christo patrem et matrem suarum communitatum esse novit.

Ex hac peculiari Christi sequela sacerdos vim et virtutem potiorem haurit ad Ecclesiam aedificandam; quae virtus nonnisi intima ac permanenti coniunctione cum Eius Spiritu servari et augeri potest. Hanc coniunctionem cum Christo fidelis Populus Dei in suis pastoribus agnoscere vult et discernere potest.

Per caelibatum sacerdotes facilius corde indiviso Deo servire possunt et pro ovibus sese impendere ita ut plenius promotores evangelizationis et ecclesiasticae unitatis esse queant. Ideo sacerdotes, etsi numero pauciores sed praeclaro hoc vitae testimonio fulgentes, maiore fecunditate apostolica pollebunt.

Caelibatus sacerdotalis est insuper testimonium non modo unius tantum personae, sed vi communionis peculiaris, quo membra Presbyterii inter se devinciuntur, etiam socialem notam induit, utpote testimonium totius ordinis sacerdotalis populum Dei ditans.

c) Caelibatus in Ecclesia Latina servandus. Salvae maneant Ecclesiarum Orientalium traditiones, prout nunc vigent, in variis territoriis.

Ecclesia ius habet et officium determinandi formam *concretam* ministerii sacerdotalis ct proinde etiam seligendi candidatos aptiores, certis qualitatibus humanis ct supernaturalibus insignitos. Cum Ecclesia Latina caelibatum ut condicionem *sine qua non* ad sacerdotium suscipiendum exigit (cf. *PO* 16). hoc non facit propterea quod putet hunc vitae modum esse unicam viam ad sanctificationem assequendam. Id facit sedulo considerans formam *concretam* ministerium exercendi in communitate ad aedificationem Ecclesiae.

Propter intimam et multiformem cohaerentiam inter munus pastorale et vitam caelibem, lex vigens sustinetur:
917 Qui / enim libere vult *disponibilitatem totalem,* quae est nota dIstinctiva huius muneris, libere etiam suscipit caelibem vitam. Candidatus hanc vitae formam non ut *ab extrinseco* impositam, sed potius ut manifestationem liberae suae donationis, quae ab Ecclesia per Episcopum acceptatur et rata habetur, sentiat oportet. Hoc modo lex tutela et praesidium fit libertatis, qua sacerdos se Christo donat, et tamquam <iugum suave· evadit.

d) Condiciones caelibatui faventes. Novimus plane caelibatui in mundo hodierno difficultates peculiares undequaque impendere, quas ceterum per saeculorum decursum iam pluries sacerdotes experti sunt. Difficultates vero presbyteri superare possunt, si promoveantur condiciones aptae, nempe: vitae interioris incrementum ope orationis, abnegationis, caritatis ardentis erga Deum et proximum, aliisque subsidiis vitae spiritualis; aequilibrium humanum per ordinatam insertionem in compaginem socialium relationum; fraterna cum aliis presbyteris ct cum Episcopo consuetudo ct conversatio, pastoralibus structuris ad hoc melius aptatis, adiuvante quoque communitate christifidelium.

Fatendum est caelibatum ut Dei donum servari non Dosse nisi candidatus ad cum congruenter praeparetur. Inde ab initio candidati attendant oportet ad rationes positivas pro caelibatu eligendo, neque sc oblcctionibus turbari sinant, quarum cumulatio et continua oppositio potius est signum valorem pristinum in discrimine positum esse. Meminerint insuper virtutem, qua Deus nos confortat, semper adesse iis, qui Illi fideliter et integre servire contendant.

Sacerdos, qui exercitium ministerii reliquit, aeque et fraterne tractetur; etsi in servitio Ecclesiae adiutricem operam praebere potest, non tamen admittatur ad actus sacerdotales exercendos.

c) Lex caelibatus. Lex caelibatus sacerdotalis in Ecclesia Latina vigens integre servari debet a. / 918

D De ordinatione virorum matrimonio iunctorum. Duae formulae propositae sunt suffragationibus Patrum:

Formula Λ: Salvo semper Summi Pontificis iure, ordinatio presbyteralis virorum matrimonio iunctorum non admittitur nc in casibus quidem particularibus.

Formula B: Solius Summi Pontificis est, in casibus particularibus, ob necessitates pastorales, attento bono universalis Ecclesiae, concedere ordinationem presbytcralera virorum matrimonio iunctorum provectioris tamen aetatis et probatae vitae 3.

II. Presbyteri in communione Ecclesiae

1. *(Relationes inter Presbyteros et Episcopum).* Sacerdotes eo fidelius suae missioni adhaerebunt, quo magis fideles se communioni ecclesiali et sciant et exhibeant. Ita enim ministerium pastorale, quod ab Episcopis et presbyteris et diaconis exercetur, evadit in Ecclesia signum eminens huius communionis ecclesialis, quatenus ipsi peculiare mandatum acceperunt huic communioni serviendi.

Ut vero hoc ministerium fiat revera communionis signum, censendae sunt maximi ponderis condiciones *concretae,* quibus exercetur.

Principium vero dirigens In Decreto *Presbyterorum Ordinis* a Concilio Vaticano II expressum, quo scilicet ipsa unitas consecrationis missionisque requint hierarchicam presbyterorum communionem cum ordine Episcoporum, habetur fundamentale ad practice restaurandam vel renovandam, plena cum fiducia, mutuam relationem inter Episcopum et Presbyterium, cui ipse Episcopus praccst. Hoc autem principium in praxim / praesertim per Episcoporum 919 sollicitudinem pressius deducendum est.

Servitium auctoritatis, ex una parte, et exercitium oboedientiae non mere passivae, ex altera parte, in spiritu fidei, mutua caritate, filiali atque amicali fiducia, constanti ct patienti dialogo fieri debent, ita ut sociata opera et *responsabitis* cooperatio presbyterorum cum Episcopo sincera, humana simulque supematuralis evadat (cf. *LG* 28; *CD* 15; *PO* 7).

Libertas autem personalis, propriae vocationi ct charismatibus a Deo susceptis respondens, simul atque omnium ordinata mutua necessitudo in servitium communitatis et in bonum missionis adimplendae, sunt duae condiciones, quae modum proprium actionis pastoralis Ecclesiae efficere debent (cf. *PO* 73); quarum condicionum spontrix est auctoritas Episcopi in spiritu servitii exercenda.

Fraternitatis inter sacerdotes in sacramento Ordinis fundatae, Consilium Presbyterale, quod natura sua est dioecesanuin, quaedam forma est *inslitutionalis* manifestationis.

Navitas huius Consilii lege plene definiri non potest; eius efficacia pendet praesertim ex iterato conamine omnium opiniones audiendi, ut ad consensum perveniatur cum Episcopo, cuius est decisionem finalem ferre.

Si haec fiant maxima cum sinceritate et humilitate, quavis ratione unam tantum partem spectandi superata, facilius ad bonum commune recte procurandum perveniri potest.

Consilium Presbyterale est institutio, In qua presbyteri, crescente in dies varietate in exercitio ministeriorum, agnoscunt sese invicem compleri in serviendo uni eldemque Ecclesiae missioni.

Ei competit Inter alia investigare fines certos ct distincte circumscriptos, prioritates proponere, rationem agendi indicare, quidquid Spiritus per singulos ct coetus excitare solet, ndiuvare, vitam spiritualem fovere, ut necessaria unitas facilius attingi possit.

Communionis hierarchicae inter Episcopos ct presbyteros (cf. *PO* 7) inveniendae sunt novae rationes, quibus

1 **Exitus suffragationis:** *Placet* **i63. .Vow** *placet* **to.** *Placet* si. *AbUentiemaa* **3.**

• Iuxta dispositiones a PracsJdRxxs datas suffragatk>nes babitw suat aem per *place!* **aut** *nem placet,* **sed electionem unius «ut aJt*rius (VMma formula, seu** *A,* **obtinuit X07 suffra/tùi, altera, scu** *fi, 9?* **AtwtrrttfcMMB Inerunt** *3* **ct 1 pariter vota nulla).**

Ecclesiae locales magis inter se pateant et agant, quaerendi sunt modi communis operare presbyterorum cum Episco-
920 pfs in institutis et in inceptis plurium dioecesium. /

Presbyterorum religiosorum adiutrix opera cum Episcopo in Presbyterio necessaria est, etiamsi eorum actio Ecclesiae universali validum adiutorium praestat.

2. *(Relationes presbyterorum inter se).* Cum presbyter intima fraternitate sacramental! et munere consocientur inter se et ad idem opus annitantur et conspirent, quaedam communitas vitae vel aliquod vitae consortium, quod varias formas, etiam non *institationales,* induere potest, inter eos excitetur cl ipso iure, opportunis normis ac renovatis ant inventis novis pastoralibus structuris, sanciatur.

Consociationes sacerdotales etiam provehendae sunt, quae, In spirito ecclesialis communionis, a legitima ecclesiastica auctoritate recognitae, «per aptam et approbatam vitae ordinationem et per iuvamen fraternum» *(PO* S) fines suo muneri proprios necnon «sanctitatem sacerdotum in exercitio ministerii» *(PO* 8) promovere student.

Optandum est, ut, quantum fieri potest, requirantur modi, quamvis difficiliores evadant, quibus consociationes clerum fortasse in factiones dividentes ad communionem et structuram ecclesialem adduci valeant.

Maior habeatur communicatio sacerdotum religiosorum cum sacerdotibus dioeccsanis, ut vera fraternitas sacerdotalis cos exsistat, ct mutuum adiutorium sibi praebeant praesertim in rebus spiritualibus.

3. *(Relationes inter presbyteros et laicos).* Meminerint presbyteri «cum fiducia laids in servitium Ecclesiae officia» committere, «cis agendi libertatem et spatium relinquentes, immo cos ut opera etiam sua sponte aggrediantur opportune invitantes» *(PO* 9). Laid «item, eorum sollicitudinem participantes, oratione et opere, quantum fieri possit, auxilio sint suis presbyteris ut hi aptius difficultates superare et fructuosius officia sua adimplere valeant» *(PO* 9).

Oportet semper prae oculis habere indolem communionis Ecclesiae propriam, ut tum libertas personalis, iuxta uniuscuiusque probata officia et charismata, tum unitas
921 vitae ct actionis Populi Dd apte inter se componantur. /

Consilium Pastorale, in quo clerici, religiosi el laid delecti partes habent (cf. *CD* 27), suo studio et consideratione indicia praebeat necessaria, ut communitas dioecesana munus pastorale tum *organice* praeordinare, tum efficaciter persolvere possit.

Quo vero magis in dies invalescit Episcoporum ac presbyterorum mutua *responsabitis* cooperatio praesertim ope Consiliorum Presbyteralium, eo magis desiderandum est, ut in singulis dioecesibus Consilium Pastorale constituatur.

4. *(Ratio oeconomica).* Quaestiones oeconomicae Ecclesiae congruenter solvi nequeunt, nisi bene pcrsplciantur ratione habita communionis ct missionis Populi Dei. Nam omnium chrlstifidelium est necessitatibus Ecclesiae inservire.

In his autem quaestionibus tractandis prae oculis habenda est non tantum solida necessitudo In sinu Ecclesiae localis aut dioecesis aut Instituti religiosi, sed insuper condicio dioecesium eiusdem regionis aut nationis, immo orbis universi, praesertim Ecclesiarum in territoriis missionum, quae dicuntur, atque aliarum pauperum regionum.

Renumeratio sacerdotum, certe in spiritu paupertatis evangellcae determinanda sed pro viribus aequa el sufficiens, est officium iustltiae et debet etiam socialem cautionem comprehendere. Auferendae sunt in hac re nimiae differentiae, praesertim Inter presbyteros eiusdem dioecesis vel dicionis, attenta etiam communi gentis regionis condicione.

Valde optandum videtur, ut Christianus populus Ita pedetemptim formetur, ut proventus sacerdotum separentur ab actibus ministerii, praesertim sacramentalibus.

Conclusio

Sacerdotibus, ministerium Spiritus (cf. 2 Cor. 3, 4-12) In medio communionis totius Ecclesiae exercentibus, novae viae patent ad testimonium profunde renovatum In mundo hodierno exhibendum.

Christiana ergo cum fiducia futurum tempus aspicere opor/tel ac Spiritum Sanctum implorare, ut. non obstantibus periculis, quibus Ecclesia ope adminiculorum mere humanorum occurrere nequit. Suo ductu ac Sua Inspiratione portae Evangello aperiuntur.

Apostolos, praesertim Petrum ct Paulum, uti exempla Imaginis renovandi sacerdotii, semper prae oculis habentes, gratias Deo Patri agamus, quod nobis occasio datur, ut maiora cum fidelitate omnes vultum Christi nianifeutemua.

Iam adsunt vera signa renoscentis vitae spiritualis, dum homines ubique terrarum. In incertitudinc huius temporis versantes, plenitudinem vitae exspectant. Haec renovatio certe fieri nequit sine participatione crucis Domini, quia «non est servus maior domino suo» (cf. *Io.* 13, 16), Oblivlsccntes ea, «quae retro sunt, nos ad en quae sunt futura extendimus» (cf. *Phil.* 3, 13).

Vera cum audacia mundo ostendere plenitudinem mysterii a saeculis in Deo absconditi necessc est, ut homines per eius participationem in totam plenitudinem Dei Intrare possint (cf. *Eph.* 3, 19).

«Annuntiamus vobis vitam aeternam, quae erat apud Patrem et apparuit nobis: quod vidimus et audivimus, annuntiamus vobis, ut et vos societatem habeatis nobiscum et societas nostra sit cum Patre et cum Filio cius lesu Christo» *(I Io.* 1, 2-3).

Adn. O. CAPRILE in NrT 104 (1972) 43-64: Ph. DELHAYE in da clergé 62 (1972) 65-71. 97-ICO, 161-169. 177-186; P. DE LETTER in The clergy Monthly 36 (1972) 16-24; The Clergy Monthly 38 (1972) 149-159.

4016

1971 NOV 30.-SYNOD. EP., DECL. AAS 63 (1971) 923-942

De iustitia in mundo deque missione Ecclesiae quoad iustitlke applicationem in hodierna societate

Prooemium

Convenientes ex universo mundo, communione cum omnibus credentibus in Christum et cum tota familia humana coniuncti, atque cor nostrum aperientes ad Spiritum Sanctum Dei, nova facientem omnia, nosmet ipsos interrogavimus circa missionem Populi Dei, quod ad promotionem iustltiae in mundo attinet.

Signa temporum perscrutantes et sensum volventis rerum humanarum cursus perspicere nitentes, simul aspirationes ct quaestiones participantes eorum, qui mundum humaniorem volunt aedificare, verbum Dei audire intendimus, quo ad Impletlonem consilii divini de salute mundi nos convertamus.

Etsi nostrum non est altius condicionem mundi perscnitarl atque perpendere, potuimus tamen graves iniustltias percipere, quae circa terram hominum quodammodo texunt rete dominationum, oppressionum et malarum consuetudinum, libertatem suffocantium atque maiorem generis humani partem impedientium, quin accedat ad aedificandum aequiorem ac magis fraternum mundum et ad cius fruitionem.

Simul vero percepimus motum intimum ab imo impellere mundum. Adsunt nempe rerum adiuncta, quae ad promovendam iustltiam conferunt. Oritur in hominum coetibus et in ipsis populis nova conscientia, quae eos ab inerti rerum tolerantia, utpotc e quodam fato orientium, excitat eosque movet, ut ob his condicionibus liberentur et propriae sortis conscientiam in seipsos recipiant. Animadvertuntur hominum motus, significantes melioris mundi spem et voluntatem ea omnia immutandi, quae ulterius tolerari non possunt.

Audientes clamorem eorum, qui violentiam patiuntur atque systematibus et mcchanlsmatibus iniustis conculcantur, necnon Interpellationem mundi, qui perversitate
924 sua consilio Creatoris / contradicit, communem conscientiam habuimus de Ecclesiae vocatione, cx qua praesens sit velutl In corde mundi praedicando pauperibus Bonum Nuntium, oppressis liberationem, gaudium afflictis. Spes et impulsiones, qune mundum funditus movent, non sunt alienae a dynamics, vi Evangelii, per virtutem Spiritus Sancti liberantis homines a peccato personali et ab cius consectariis In vita sociali.

Historiae Incertitude ct, quae cum dolore oriuntur, convergentia studia in itinere ascendente communitatis humanae, ad Historiam Sanctam nos adducunt, In qua Deus sc
\nob.ls notum iaclcns consilium suum
n .al US effectione ntque

redemptionem et liberationem ab omnîTn^u opprè ⬅ ⬅ s.

I. Iustitia ct societas mundialis

Crisis solidae necessitvdinis universalis

Mundus, «n quo Ecclesia vivit et agit, captivus detinetur metuendae cuiusdam contradictionis. Vires enim, quae operantur pro adventu societatis mundialis in unum redigendae, numquam tam potentes ac dynainicae apparuerunt; radicantur enim in conscientia plenae aequalitatis fundamentalis atque etiam dignitatis humanae cunctorum hominum. HI, cum sint membra eiusdem familiae humanae, vinculo insolubili sunt Inter se coniuncti in una totius mundi destinatione, cuius responsablllltatem participant.

Novissimae facultates tcchnologlcae fulciuntur unitate scientiae, *globalilale* et *simultaneilatc* communicationum necnon ortu cuiusdam *universi oeconomici,* ut aiunt, in quo omnia mutuo prorsus dependent. Homines praeterea intellegere incipiunt rationem quamdam novam ac pro-
425 fundlorem impensio/remque unitatis, eo quod percipiunt proventus, sicut et pretiosissimos thesauros aërls et aquae, quibus vita carere nequit, ac parvam et fragilem *biosphaeram* totius complexus omnium, quae vivunt super terram, non esse infinita, sed e contra servanda ac praeservanda esse ad modum unici patrimonii totius humanitatis.

Contradictio in eo est posita, quod intra hunc unitatis prospectum, vires divisionis et contentionum oppositarum impetum suum hodie augere videntur. Antiquae divisiones inter nationes et imperia, inter stirpes et civium ordines, possident nunc nova tcchnica instrumenta destructionis. Velox cursus ad arma apparanda minatur optimum hominis bonum, quod est vita; populos ct homines pauperes miseriores reddit, tantummodo iam potentes locupletans; continuum periculum gignit conflagrationis ct, si agitur de armis *nuclearibus,* totam vitam a facie terrae delerc minatur. Simul autem novae divisiones exoriuntur, quibus homo separatur a proximo suo. Nisi oppugnetur ct superetur per «actionem socialem et politicam, influxus novae ordinationis industrialis et technologicae favet conglobationi divitiarum, potestatis, capacitatis ad decisiones spectantis, apud parvum moderatorum coetum, sive publicum sive privatum. Iniustltia oeconomica et defectus participationis socialis hominem a fundamentalibus iuribus humanis et civilibus consequendis arcent.

Spes, quae ultimis viginti quinque annis humanum genus pervasit —nempe oeconomicum incrementum tantam prolaturum esse bonorum quantitatem, ut pauperes saltem micis a mensa cadentibus ali permitterentur— vana evasit in regionibus parum progressis ct in circumscriptis plagis paupertatis intra regiones ditiores, propter celerem natorum auctum et copiam opificum, propter immobilem agriculturae statum et agrariae reformationis defectum, ct propter migratorum fluxum generalem versus urbes, ubi tamen quaestuosae industriae, etsi magnis nummorum summis donatae, adeo paucos suppeditant locos operis, ut non raro una cx quatuor operariorum partibus inactuosa maneat. Quae velutl suffocantes oppressiones constanter
.9A ?ociaHs vitae segreges tunnatlm gignunt, non satis nutritos, inhumanarum domorum habitatores, litterarum inscios, / politica potentia orbatos sicut ct congrua dispositione ad responsabilltatem ct ad dignitatem moralem.

F^Practerea, petitio opum ct energiae, facta a nationibus ditioribus —sive *capilalisticis* sive *socialisticls*— talis est (perinde atque inquinamentum, quod ex carum usu tum in aère terrae circumfuso tum in mari consequitur), ut essentialia vitae terrestris elementa, cuius generis sunt aër et aqua, irreparabiliter vastarentur, sl taxationes altae consumptionis et contaminationis, constanter auctae, extenderentur ad totam humanitatem.

Validus impulsus ad unitatem mundialcm ct inaequalis distributio, quae efficit ut decisiones circa tres cx quattuor partibus redituum, collocationis pecuniae el commercii penes unam tantum cx tribus partibus generis humani sint, illius nempe, quae maiore progressione gaudet —atque simul inanitas progressus mere oeconomici una cum nova perceptione limitum materialium *biosphaerae*—nos ducunt ad conscientiam habendam huius facti, quod scilicet in hodierno mundo oriuntur novae dignitatem humanam concipiendi rationes.

Ius ad progressionem

Coram dominationis systematibus, quae inter nallones obtinent, effectio iustitiae magis magisque pendet e voluntate promotionis.

In nationibus, quae in via progressionis adhuc sunt, ct in sic dicto mundo *socialism!,* voluntas promotionis affirmatur Imprimis per pugnam pro formis Illis expressionis et propriorum Iurium vindicandorum, quam evolutio ipsius systematis oeconomici inducit.

Haec aspiratio ad iustitiam affirmatur, cum superatur Illud velutl limen, a quo incipit conscientia, qua quis se *plus plusque valere* novit (LItt. Enc. *Populorum progressio,* n. 15: A. A. A., LIX [1967], p. 265) (Le 3546], sive singulus integer homo consideratur, sive homines universi, ipsaque exprimitur conscientia Iuris ad progressionem. Hoc ius perspiciendum est in mutua dynamita penetratione omnium illorum fundamentalium iurium humanorum, in quibus aspirationes individuorum et nationum fundantur. / 427

Huiusmodl autem desiderium vota temporis nostri implere non poterit, si obiectiva obstacula ignoret, quae structurae sociales opponunt conversioni cordium vel etiam effectioni perfectae formae caritatis. Ipsum e contra exigit, ut superetur condicio illa generalis hominum quasi ad margines societatis degentium, utque tollantur saepta vel circuli vitiosi, quae iam in systemata conversa sunt, quaeque communitatis ascensum praepediunt ad perfruendam aequam remunerationem effectoribus opum debitam, atque adeo roborant inaequalitatis condicionem prohibentem, ne quis possit ad commoda et servitia collectiva accedere: quo fit ut magna civium pars ab illis aliena detineatur. Si nationes et regiones, quae in via progressionis sunt, non perveniunt ad sui liberationem per modum progressionis, periculum reapse est ne condiciones vitae, quas dominatio colonica praesertim creavit, in novam formam *colonialismi* evolvi possint, in qua eaedem progredientes nationes victimae forent vicissitudinum vinum oeconomicarum intemationalium. Tale ius ad progressionem ius est ante omnia ad spem secundum illam veram definitamque mensuram, quam hodie humanum genus nactum est. Ut huiusmodl spei respondeatur, liberanda est conceptio evolutionis ab illis mythis et falsis persuasionibus, quae adhuc secum fert mentis habitus obnoxius notioni cuiusdam progressus, qui in *determinismo* ct processu quodam automatic© fundatur.

Cum progredientes populi futurae suae sortis causam in se assumunt firma promotionis voluntate —etsi ipsi ad finalem exitum non perveniant—, suam ipsorum personalitatem authentice manifestabunt. Ut autem iidem inlustae inaequalitati relationum intra hodiernum mundi socialem complexum extantiuni respondeant, quidam *nationalismus responsabitis* hisce nationibus impulsum necessarium tribuit, quo ad propriam identitatem, ut aiunt, accedant. Ab hac autem *autodeterminalione* fundamentali manare poterunt sive conatus ad instaurationem novorum complexuum politicorum, qui eisdem populis plenam progressionem permittant, sive consilia necessaria ad inertiam vincendam, quae vanos huiusmodi nisus reddere possit —ut in quibusdam casibus ipsa impulsio demographica—, sive etiam nova sacrificia, quae incrementum praestitutae ordi/natio- 423
nis postulat ab illa generatione, quae sortes suas futuras vult exstruere.

Ex altera parte, minime possibile est cogitare de vera societatis promotione, quin agnoscatur necessitas —intra rationem politicam electam— sive progressionis, miae coalescit simul ex incremento oeconomico el ex participatione; sive etiam auctus divitiarum, qui secum infert progressum socialem totius communitatis, quae quidem superet injustas inter regiones inaequalitates ct nimiam prosperitatem quibusdam locis circumscriptam. Ipsa vero participatio tale ius est, quod tam in campo oeconomico, quam in sociali atque politico applicari debet.

Dum iterum affirmamus ius populorum ad propriam identitatem servandam, clarius usque perspectum habemus, prorsus inefficacem fore luctam contra talem renovationis viam ac rationem, quae indolem nationum propriam tollat, provocando solummodo ad sacras consuetudines historicas et venerandos vitae modos, lamvero. ri ad nostrae aetatis rationem renovatio ca intentione accipiatur, ut bono nationis inserviat, tunc homines talem culturam creare valebunt, quae veram propriamque hereditatem constituat velutl quondam germanam *memoriam socialem,* quae actuosa est atque authenticam personalitatem creatricem in concentu nationum format.

IvηTΠAE VOCE DESTITUTAE

Nos percipimus in mundo complexum quemdam inlustltiarum, quae constituunt nucleum problematum nostri temporis et quarum solutio exigit labores et munera In omnibus gradibus societatis, etiam in illis, qui pertinent ad societatem mundinlem, ad emam properamus hac novi.vrirn.i quarta parte saeculi XX. Proinde parati esse debemus ad susd-

plenda nova munera et nova officia in omni provincia humanae navitatis, ac peculiari modo In ambitu societatis mundialls, si iustitia revera ad effectum deducenda est. Actio nostra Imprimis dirigenda est ad illos homines illasque nationes, quae propter varias oppressionis formas et propter peculiares condiciones ingeniumque nostrae societatis, victimae Iniustltiae manent ad silentium redactae, quinimmo ipso interpellandi iure destitutae. /

429

Sit in exemplum casus migrantium, qui saepe propriam relinquere patriam coguntur ad laborem quaerendum, quibus tamen multoties portae clauduntur propter praeiudicia socialis discriminis vel, si quando ipsis ingressus pateat, iidem non raro ad insecuram vitam ducendam adiguntur, aut inhumano modo tractantur. Item cum agitur de coetibus minore sorte in promotione sociali donatis, ut sunt operarii, praesertim agricolae, qui maiorem partem habent In evolutionis processu. Peculiari modo profecto lugenda est condicio, qua in exilio degunt tot millia hominum el cuiusvis coelus vel nationis persecutionem patientis —aliquando ex instituto decretam— sive ob originem stirpis aut generis, sive ob causam tribus. Haec ob causam tribus persecutio aliquoties veri genocidii nota signatur. In multis regionibus gravissime etiam laeditur iustitia contra eos, qui propter fidem persecutionem patiuntur, vel qui a factionibus politicis et publicis potestatibus iniqua actione oppressi ad atheismum indesinenter ac multimodis adiguntur nut libertate religiosa privantur: Idque tum quia cultu publico Deum honorare Impediuntur, tum quia fidem publice docere et propagare prohibentur, et ad suae ipsorum religionis principia temporales navitates peragere vetantur.

Iustitia violatur quoque antiquis novisque oppressionis modis, qui proficiscuntur ex personarum coartationibus Jurium, tam represslone ex parte potestatis politicae, quam violentia privatae contentionis, usque ad extremum limitem condicionum integritatis personalis. Probe noti sunt casus torturae, praesertim contra captivos politicos, quibus praeterea multoties regularis processus denegatur, quive iniquis arbitriis in ipso iudicio subiciuntur/Neque illi in bello captivi praetereundi sunt, qui, posthabitis etiam conventis Genevensibus, inhumano modo tractantur.

Contentio contra abortum legalem et impositionem mediorum *anticoncepUonallum,* necnon contra bellum pressiones, manifestae formae sunt vindicationis Iuris ad vitam.

Praeterea, hominum nostri temporis conscientia exigit veritatem praeberi per instrumenta communicationis socialis; quod vero ius ellam includit ad genuinas imagines spectandas, quas lusa instrumenta exhibent, et ad possi-
430 bilitatem corrigendi subversionem veritatis rerum. /

Id quoque efferendum est nostris iterum diebus ius, praesertim puerorum el Juvenum, ad educationem, ad vitae condiciones et ad Instrumenta communicationis socialis moralia ac recta in periculum verti.

Familiarum actio in vita sociali raro, nec sufficienter ab relpublicae institutis agnoscitur.

Obliviscendus denique non est maior usque numerus personarum, quae a familia et α societate saepe derelinquuntur. senes, orphani, Infirmi et omne contemptorum genus.

Necessitas dialogi

Ad veram unitatem propositorum obtinendam, quae ab universa humana societate postulatur, necessarium est munus mediationum, ut aiunt, ad superandas in dies oppositiones. obstacula et inveteratas emolumentorum ratloncs. quae In processu ad humaniorem societatem inveniuntur. Sed *mediatio* effectiva secum fert creationem stabilium condicionum dialogi, ad culus progredientem instaurationem conferre possint homines non coacti rationibus geopoIlticis, idcologlcis, soclo-oeconomicis et differentiis, quae Inter singulas generationes exstare solent. Ad restituendum vitae sensum per adhaesionem authenticis humanae vitae bonis, participatio ntque testimonium surgcntlum Iuvenum tam necessaria sunt quam inter populos communicatio.

IL Nuntium Evangelicum ct Missio Ecclesiae

In tali mundi hodierni statu, nui magno Iniustitlae peccato distinguitur, nostrum de Illo officium necnon impotentiam adcum nostris viribus vincendum experimur. Haec condicio nos Incitat ad audiendum corde humili ct aperto verbum Dei, qui patefacit nobis vias novas iustitiae Instituendae In mundo.

Iustitia salvifica Der per Crtstum

In Vetere Testamento Deus nobis sc Ipsum praebet liberatorem oppressorum et defensorem pauperum, exigentem ab hominibus fidem in Ipsum ct Iustitinm erga proximum. Tan tummodo In observantia officiorum Iustitiae Deus vere 431
agnoscitur liberator oppressorum.

Actione et doctrina sua Christus conlunxit indlvissiblli modo necessitudinem hominis tum ad Deum, tum ad alios homines. Suam in mundo vitam Christus duxit uti donationem absolutam sul ipsius Deo Patri pro hominum salute et liberatione. Praedicatione sua proclamavit Dei paternitatem erga omnes homines ct interventum Iustitiae Del pro indigentibus atque oppressis *(Lc.* 6, 21-23). Tali modo Christus se Ipsum consociavit cum his suis *fratribus minimi* ut asseruerit: *Quamdiu fecistis uni ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis (Ml.* 25, 40).

Ecclesia inde a primis suis initiis vixit et intellexit eventum Mortis et Resurrectionis Christi uti vocationem Del ad conversionem in fide Christi et in amore fraterno, adimpleto per mutuum auditorium usque ad voluntariam bonorum materialium communionem.

Fides in Christum, Filium Dei et Redemptorem, et amor proximi constituunt argumentum primarium scriptorum Novi Testamenti. Secundum S. Paulum tota exsistentia Christiana recapitulatur fide operante illum proximi amorem et servitium, quae observationem officiorum iustitiae inferunt. Christianus sub lege interioris libertatis vivit, nempe continenter vocatur ad conversionem cordis sive e propria sufficientia ad fiduciam in Deo, sive ex immoderato sui studio ad amorem sincerum proximi. Sic efficitur cius genuina liberatio ac donatio sui pro hominum liberatione.

Iuxta nuntium igitur Christianum habitudo hominis ad homines ipsa eius habitudine ad Deum completur; eius responsio ad amorem Dei, salvantis nos per Christum, in amore et servitio hominum efficax manifestatur. Amor autem Christianus proximi et iustitia separari inter se non fiossunt. Nam amor secum fert exigentiam iustitiae absqutam, nempe agnitionem dignitatis et iurium proximi. Iustitia autem plenitudinem suam interiorem in solo amore attingit. Quia revera omnis homo visibilis Dei invisibilis imago et frater Christi est, ideo Christianus in quovis homine Deum ipsum eiusque propriam absolutam exigentiam iustitiae el amoris invenit.

Hodierna mundi condicio, in lumine fidei perspecto, im-
pel/lit. ut redeamus ad nucleum ipsum ac sucum nuntii 432
Christiani, intimam in nobis exstimulans conscientiam de huius vero sensu et de eiusdem urgentibus exigentiis. Munus praedicandi Evangelium postulat praesenti tempore, ut nos ipsos lam nunc devoveamus hominis plenae liberationi, dum is in hoc mundo degit. Nisi enim nuntium Christianum amoris ct iustitiae efficaciam suam in actione pro iustitia in mundo ostendet, difficilius credibile apud homines nostri temporis fiet.

Missio Ecclesiae, Hterarchiae et Christianorum

Ecclesia accepit a Christo missionem praedicandi nuntium evangelicum, quod continet vocationem hominis ad se convertendum a peccato ad amorem Patris, et fraternitatem universalem et proinde exigentiam iustitiae in mundo. Haec est ratio, quare Ecclesia habeat ius, immo et officium, proclamandi Justitiam in provincia sociali, national! et Internationali, necnon denuntiandi statum rerum Injustarum, quando lura primaria hominis et ipsa eius salus hoc postulant. Ecclesia non una prospicere debet iustitiae in mundo; habet tamen proprium et peculiare officium, quod idem est ac eius munus reddendi coram mundo testimonium de exigentia amoris ct iustitiae, quae continetur in nuntio evangelico; haec vero testificatio In ipsis institutis ecclesialibus el in vita Christianorum implenda est.

Ad Ecclesiam, prout est communitas religiosa et hicrarchica, per se non pertinet afferre solutiones concretas In re sociali, oeconomica et politica pro iustitia in mundo. Eius vero missio secum fert defensionem promotionemque dignitatis et iurium primariorum personae humanae.

Membra Ecclesiae, quatenus sunt societatis civilis membra, lus et officium habent bonum commune persequendi, sicut ali1 cives. Christiani sua munera temporalia cum fidelitate et competentia Implere debent. Operari debent ut U\miV 1ηT vUa familiari, professionali, sociali,
aV * IPso.nim cst Proprium onus et officium
h.oc.ortWn< s.u° ductu spiritus evangelic! et doctrinae Ecclesiae suscipere. Hoc modo notentfnm Qniriiiie Sancii testificantur sua actione pro servitio hominum in

433 illis, quae ad exlstcnllam ct futuram sor/tem humanitatis certum ac definitum momentum habent. Et dum Illas navitates exercent, suo Ipsorum consilio gcncratlm agunt, quin ecclesiasticae hlerarchiac responsabilitatcm afficiant; aliquo tamen modo afficiunt responsabilitatcm Ecclesiae, cum olus membra sint.

IΠ. Effectio iustitiae

Testimonium Ecclesiae

Plures Christiani ducuntur ad veras *confessiones* iustitiae variis modis actionis pro iustitia, quae proficiscitur a caritate iuxta gratiam, quam a Deo acceperunt. Pro aliquibus eorum haec actio versatur In campo ad conflictus sociales et politicos spectante, in quibus Christiani testimonium Evangello reddunt, ostendentes in historia esse fontes progressionis diversos a pugna, nempe amorem et ius. Hic primatus amoris in historia alios Christianos ducit ad praeferendam viam actionis non violentae et actionem in opinione publica.

Si Ecclesia testimonium iustitiae reddere debet, Ipsa agnoscit eum iustum in primis esse debere ante aliorum oculos, quicumque loqui audeat de iustitia coram hominibus. Quapropter nosmetipsos examen instituere oportet de modis agendi, de possessionibus et de genere vitae, quae in ipsa Ecclesia habentur.

Servanda sunt iura in sinu Ecclesiae. Propterea, qualiscumque est modus quo quis Ecclesiae sociatur, nemo tamen privari debet iuribus habitualibus. Qui Ecclesiae proprio labore inserviunt —presbyteris et religiosis non exceptis— subsidia ad vitam sufficientia accipere debent et illis securitatibus socialibus frui, quae in usu sunt in unaquaque regione. Laicis tribuenda sunt aequum stipendium et conveniens promotionis ratio. Votum iteramus, ut lalci potiora munera exerceant quod attinet ad bona temporalia Ecclesiae, et in iisdem administrandis partem habeant.

Contendimus quoque, ut mulieres propriam partem responsabi litatis et participationis in vita communitaria so-
434 cietatis ct etiam Ecclesiae habeant. /

Proponimus, ut profundo studio hoc argumentum subiclatur congruentibus rationibus adhibitis, e. g. ope mixtae commissionis ex viris et feminis, ex religiosis et laicis, e diversis condicionibus et disciplinis.

Omnibus Ecclesia agnoscit ius ad congruam libertatem sermonis et cogitationum; quod etiam complectitur ius, ut quisque audiatur in spiritu dialogi, legitimam diversitatem in Ecclesia servantis.

Forma procedendi iudiciaria accusato tribuat ius accusatores cognoscendi, sicut et ius convenientis defensionis. Ut sit perfecta, iustitia includat oportet celeritatem processus. Quod speclatim requiritur in causis matrimonialibus.

Membra denique Ecclesiae aliquam participationem habeant In apparandis decisionibus, iuxta normas a Concilio Occumcnico Vaticano II et a Sede Apostolica datas, e. g. quod attinet ad constitutionem Consiliorum in omnibus gradibus.

Ad res temporales quod attinet, qualiscumque est earum usus, numquam eo perveniendum est, ut ambiguum reddatur testimonium evangelicum, quod Ecclesia praebere debet. Quodsi quorundam munerum vel dignitatum privilegia conservari expediat, id tamen continenter ad regulam huius principii expendendum erit. Et quamquam In genere difficile est fines statuere inter ea, quae sunt necessaria recto usui, et ea quae exiguntur testimonio prophetico, certe hoc principium firmiter retineri debet: fides nostra a nobis exigit aliquam parsimoniam in rerum usu; Ecclesia et vivere et propria bona ita administrare debet, ut Evangelium pauperibus nuntietur. Si, c contra. Ecclesia ex divitibus vel potentibus huius mundi apparet, minuitur cius credibilitas.

Nostra conscientiae discussio pertingat ad genus vitae omnium: episcoporum, presbyterorum, religiosorum rcliglosarumque et laicorum. In populis egenis interrogandum est, utrum cx eo quod aliquis ad Ecclesiam pertineat, iam ingrediatur in circumscriptum recessum quendam opulentum, dum circum homines paupertate premuntur. In societatibus ubi plus consumitur, quaerendum erit an proprium vitae genus exemplum praebeat illius parsimoniae —quod ad consumptionem attinet-—, <l|>am nos ah is praedicamus necessariam, ut alantur tot millia millium fame-
435 licorum in universo mundo. /

Institutio ad tustitiam

Vita quotidiana christifidelis, Instar fermenti evangelic! in familia, in schola, in opere, in vita sociali et civili agentis, adlumentum est peculiare, quod Christiani iustitiae afferunt; ad hoc vero prospectivae rationes ac significatio accedunt, quas ipsi conaminibus humanis tribuere possunt. Proinde ratio educationis talis esse debet, ut doceat homines vitam gerere in tota cius *realitate,* et iuxta principia evangelica doctrinae moralis, personalis simul ac socialis, quae vitali testimonio Christiano exprimatur.

Comperta autem sunt impedimenta progressus, quem pro nobismetipsis et pro hominibus exoptamus. Modus educationis, nostris temporibus persaepe adhuc vigens, angustum quendam *individualismum* fovet. Pars familiae humanae vivit tamquam immersa in illo habitu mentis, qui possessionem plus aequo extollit. Schola atque instrumenta communicationis socialis, saepe impedita ordine constituto, sinunt talem solummodo hominem formare, qui ipso ordine desideratur, hominem nempe ad suam Imaginem; non hominem novum, sed iterationem eiusdem prorsus hominis.

Haec autem educatio postulat cordis renovationem, quae in eo innititur, quod peccatum agnoscitur tam singulorum hominum quam totius societatis. Ipsa inculcabit etiam modum vere ct plene humanum vivendi in iustitia, in caritate, in simplicitate. Suscitabit similiter facultatem criticam, quae ducit ad cogitationem de societate, in qua vivimus, ac de eius bonis, quaeque homines parat ad eadem bona repudianda, cum haec iustitiam pro omnibus hominibus fovere cessaverunt. Cuius iustitiae educationis primarium propositum in nationibus, quae sunt in via progressionis, consistere videtur in nisu excitandae conscientiae, ut rerum condicio, prout est, cognoscatur, et in cohortatione ad meliorem statum plene assequendum; quo fit ut iam transformatio mundi inchoetur.

Haec autem educatio, utpote quae penitus humaniores efficiat omnes, iuvabit homines, ne deinceps velut res tractentur vel per instrumenta communicationis socialis vel per vires politicas; e contra idoneos illos reddet ad sortem propriam regendam et ad efficiendas communitates vere humanas. /
430

Proinde haec educatio merito dicitur permanens, quae nempe ad universos homines et ad omnem aetatem spectat. Eadem etiam ad actionem rerumque usum pertinet, quia traditur per experimenta et participationem, necnon per ipsa iniustitiae exempla, directo usu vitali cognoscenda.

Educatio ad iustitiam primum impertitur in familia. Probe novimus non solum instituta Ecclesiae ad id consociatam operam collocare, sed etiam alias scholas, opificum collegia, factiones politicas.

Talis educationis materies necessario secum fert respectum personae eiusque dignitatis. Quoniam hic de iustitia in universo mundo agitur, ante omnia graviter affirmanda est unitas familiae humanae, in qua secundum Del dispositionem homo nascitur. Signum huius communis solidaeque coniunctionis pro Christianis illud erit quod omnes homines eo fine nascuntur, ut divinae naturae in Christo participes fiant.

Principia fundamentalia, quibus vis Evangelil vitam socialem nostro hoc tempore affecit, inveniuntur in illa summa organica doctrinae, quae inde ab Encyclicis Litteris *Rerum Novarum* inscriptis usque ad Epistulam Apostollcam *Octogesima Adveniens* [LE 3975) gradatim et opportune proposita est. Per Concilii Vaticani II Constitutionem *Gaudium el Spes* [LE 3366] Ecclesia, quam umquam alias melius intellexit, quaenam suae partes essent in mundo huius temporis, in quo videlicet Christianus servando Iustltiani salutem propriam operatur. Encyclicae Litterae Pci*cem in Terris* [LE 3110) dederunt nobis *magnam chartam* iurium hominis. Iustitia inter omnes gentes ct populos in Encyclicis Litteris *Mater et Magistra* (LE 2981) priorem locum obtinere coepit, eademque, dum In documento Po*fmlorum Progressio* [LE 3546] accuratius forma veri tracatus de iure ad progressionem fovendam exprimitur. In Epistula *Octogesima Adveniens* (LE 39751 summa lineamentorum ad actionem politicam spectantium evadit.

Sicut Apostolus, opportune ct importune e.\h «rtamur, ut Verbum Dei praesens adsit in mediis eventibus humanis. Sententiae, quas proferimus, exprimere volunt illam fidem, quae hodie obligat et nos et christifidelcs omnes. In votis omnium nostrum est, ul declarationes Illae semper locorum et temporum adiunctls respondeant. Mandatum nostrum postulat, ut animo forti injustitias denuntiemus cum caritate, prudentia ct / firmitate, sincerum colloquium tw- 4^7

bente-s cum omnibus, ad quos spectat. Scimus enim reprehensiones nostras tantum assensum sibi conciliare posse, quantum cum ipsa nostra vita congruant atque in actione continua sese ostendant.

Liturgia, quae cor vitae Ecclesiae est cuique nos praesumus, valde inservire potest educationi ad iustitiam. Ipsa est enim gratiarum actio Patri in Christo, ante oculos ponens per suam communitariam formam vincula nostrae fraternitatis nosque iterum iterumque commonefacit de Ecclesiae munere. Liturgia Verbi, catechesis, celebratio Sacramentorum vim habent, ut nos ad reperiendam Prophetarum, Domini lesu Christi et Apostolorum doctrinam de iustitia adluvent. Praeparatio ad baptismum formationem conscientiae Christianae inchoat. Paenitentiae praxis significationem socialem peccati et sacramenti conspicuam faciat. Eucharistia, denique, constituit communitatem eamque ad hominibus serviendum inducit.

Cooperatio inter ecclesias locales

Ecclesia, ut sit revera signum coniunctionis, quam familia nationum exoptat, in sua vita exhibere debet maiorem cooperationem inter ecclesias regionum ditiorum et ecclesias regionum pauperum in spirituali communione atque In partitione facultatum humanarum et materialium. Praesentes liberales animi inclinationes ad auxilium inter ecclesias ferendum efficaciores evadere possunt per *coordinationem realern (v.* g. S. C. pro Gentium Evangelixatione ct Consilium Pontificium «Cor Unum»), per prospectivam rationem in adminlstratlone communi donorum Dei, per necessitudinem fraternam semper faventem autonomiae et responsablllltati beneficiariorum, quod attinet ad determinationem critcriorum atque propositorum concretorum electionem eorumque effectionem.

Haec autem praestituta ordinatio nullo modo circumscribenda est propositis oeconomicis; e contra, actiones stimulare debet, quae promovere possint illam formationem humanam ac spiritualem, quae fermentum ad progressionem
938 integram hominis necessarium suppeditent. /

Cooperatio oecuhenica

Probe conscii eorum, quae in hac provincia peracta iam sunt, nos ad iustitiam in mundo promovendam, ad efficiendam populorum progressionem, ad pacem stabiliendam, cooperationem cum fratribus Christianis selunctis a nobis, una cum Concilio Oecumenico Vaticano II, maxime commendamus. Haec cooperatio imprimis operositates ad dignitatem hominis eiusque iura primaria tuenda respicit, praesertim lus ad libertatem religiosam; inde contentio communis contra inducta discrimina ob differentiam religionis, stirpis et coloris, culturae etc. Cooperatio etiam ad studium doctrinae Evangelll, quatenus totam navitatem Christianam attingit, sese extendit. Hanc cooperationem oecumenlcam Secretariate ad Christianorum unitatem fovendam et Pontificia Commissio Studiosorum a «Iustitia et Pace» communi consilio efficaciter provehere studeant.

Eodem spiritu ducti, pariter commendamus cooperationem cum omnibus Us, qui in Deum credunt, in Iustitia sociali, pace et Hbertate fovendis; immo etiam cum iis, qui quidem Auctorem mundi non agnoscunt, tamen, bona humana aestimantes, sincere ct honestis viis iustitiam quaerunt

Actio internationalis

Cum Synodus Indolem universalem prae se ferat, eas Iustitiae quaestiones tractat, quae directe totam familiam humanam attingunt. Unde momentum agnoscentes cooperationis intematlonnlls pro progressione sociali atque oeconomica, ante omnia inaestimabile opus laudamus, quod Ecclesiae locales, misslonarli atque Instituta cos sustinentia, In populis cgentloribus effecerant; et illa incepta iliaque instituta promovere cogitamus, quae pro pace, pro Iustitia international el progressione hominis operantur. Ideo catholicos homines hortamur, ut sequentes propositiones perpendant:

1. Agnoscatur fundamentum ordinis Internationalis Inniti In iurlbus ct In dignitate Inamissibilibus hominis. Declaratio Iarium Hominis, facta α Nationibus Unitis, rata
929 fiat ab Iliis omnl.bus guberniis, quae tali pacto convento nondum adhaeserunt; et plene ab omnibus servetur.

2. Nationes Unitae —quae secundum proprium finem participationem omnium nationum promovere debent —ct Institutu Inlematlonalia sustineantur, quatenus sunt Initium alicuius ordinis, qui possit comprimere increscens armorum studium, dissuadere armorum commercium et cumuhtlonem ac dirimere lites per pacificas vias actionis legalis, arbitratus et publicae disciplinae internationalis. Omnino necesse est, ne contentiones Inter nationes bello solvantur, sed ut inveniantur aliae viae naturae humanae congruae. Foveatur insuper strategic.·» ars abstinendi a vi, quam appellant, conscientiae legibus agnoscant ct moderentur.

3. Adiuventur proposita alterius *Progressionis Decennii,* Inter quae translatio alicuius certae partis reditus annui nationum ditiorum ad nationes in via progressionis, aequiora pretia materiarum primarum, mercatus apertus nationum ditiorum, et, in quibusdam rebus, peculiaria iura exportandi merces manu factas e nationibus in via progressionis; ngitur enim de primis lineamentis rationis contributionis progredientis, sicut ct prospectivae rationis oeconomicae ct socialis pro universo mundo. Lugemus, quoties nationes ditiores se removent ab hoc eximio bono expetendo, partitionis nempe et responsabilltatis mundlalis. Fore speramus, ne ulla similis debilitatio communis solidaeque necessitudinis internationalis vigorem auferat disceptationibus de commerciis, quas Conferentia Nationum Unitarum de Commercio et Progressione (UNCTAD) praeparat.

4. Cumulatio potentiae, quae consistit in fere plena dominatione oeconomica et investigationis et collocationis pecuniae et traiectionis per maria et securitatum, paulatim exaequari debet per nonnas institutionales, quae roborent et auctoritatem ct facultates quod attinet ad decisionem responsablIem nationum in via progressionis, et per plenam et aequalibilem participationem in Institutis intemationalibus de progressione agentibus. Quod illae revera nuper prohibitae sunt, ne colloquiis de commercio mundlaii atque etiam de decisioni/bus circa rem numma- 940
riam intéressent, quae quidem graviter afficiunt earum sortem, hoc fnit exemplum defectus potentiae, quae in ordine mundiali iusto et responsabili tolerari nequit.

5. Etsi fatemur Instituta internationalla perfici ac corroborari posse, sicut et quodlibet instrumentum humanum, affirmamus quoque momentum coetuum peculiarium Nationum Unitarum, eorum praesertim, qui directe agunt de quaestionibus immediatis et acutioribus paupertatis in mundo, in campo agrariae reformationis et progressus agriculturae, sanitatis, educationis, locorum operis faciendi, hominum habitationis et urbium densissimi et celerrimi incolatus. Peculiari modo indicanda nobis videtur necessitas alicuius *fundi* seu aerarii, quo sufficientia alimenta et proteinae, quas vocant, suppeditentur ad plenam progressionem mentalem et physicam puerorum. De generis humani immenso incremento illa repetimus, quibus Summus Pontifex Paulus VI munera definivit publicae potestatis in Litteris Encvcllcis, a verbis *Populorum Proqressio* Incipientibus: «Non est dubium quin potestates publicae, quantum ad eas pertinet, In hacc se queant interponere, cives hac de re decentes et accommodata rei principia capientes, dummodo haec praescriptis legis moralis congruant, et iusta coniugum libertas absolutissime servetur» (n. 37: A. A. S., LIX [1967 J, p. 276) [LE 3546 J.

6. Gubernia pergant sua tributa solvere, referenda in *fundum* seu aerarium progressionis, sed modum etiam inquirant, quo maxima horum conatuum pars sequatur vias *multilalerales,* plene servantes responsabilitatern nationum In via progressionis, quae sociandae sunt consiliis capiendis de prioritate et collocatione pecuniae.

7. Efferenda etiam nobis videtur nova sollicitudo mundi, de qua primum agetur in Conferentia de ambitu humano, Holmiac mense iunio anno 1972 celebranda. Intellegi non potest, quomodo nationes ditiores sibi sumere audeant ita bona materialia, quae expostulant, augere, ut vel reliquae nationes In misera paupertate persistant, vel periculum oriatur ne ipsa fundamenta physica vitae mundlalis destruantur. Ii qui, iam sunt divites·, debent suscipere ge-
nus vitae minus materiale, cum / minore rerum dissipatio- 941
ne, ut sic vitetur destructio patrimonii, quod Ipsi absoluta ex iustitia participare debent cum omnibus aliis membris generis humani.

8. Ut lus ad progressionem opere compleatur:

a) populi ne impediantur progressionem assequi iuxta elementa humani cultus ipsis propria;

muluaiP cooperationem omnes populi principa-
prOprlac Progressionis oeconomicae et socialis
ucn possint;

ŒSl·.ÏSÎS.SSîÆïï·,.»

Optata Synodi ad eppectum deducenda

Conscientiae discussio, quam omnes nos una simul instituimus, quaeque munus Ecclesiae in actione pro iustitia pertingit, inefficax manebit, nisi In vitam descendat nostrarum localium Ecclesiarum, in omnibus earum ordinibus. Conferentias Episcopales deprecamur, ut ct ipsae pergant excolere prospectivas rationes, quas nos contemplati sumus diebus huius coetus ct in praxim deducant, id, quod nos commendavimus, e. g. constitutionem sedium rei sociali-thcologicac investigandae.

Rogamus etiam, ut Pontificiae Commissioni Studiosorum a «Iustitia et Pace», una cum Consilio Secrctariae Synodi et Auctoritatibus competentibus commendentur descriptio, ponderatio atque altius studium sive votorum sive optatorum huius nostri coctus, ita quidem ut ca, quae
912 nos inchoavimus, felicem ad exitum deducant. /

B'. Spei Verbum

Potentia Spiritus, qui resuscitavit Christum a mortuis, continenter in mundo operatur. Populus Dei praesens est Identidem, per generosos Ecclesiae filios, in medio pauperum et eorum qui oppressionem et persecutionem patiuntur, in propria came et in proprio corde vivens Passionem Christi et testimonium reddens Ipsius Resurrectionis.

Omnis enim creatura ingemiscit et parturit usque adhuc et expectat revelationem gloriae filiorum Dei (cf. *Rom.* 8, 22). Persuasum ergo habeant Christiani se fructus propriae naturae propriique conaminis ab omnibus sordibus purificatos deinceps inventuros esse in illa nova terra, quam Deus illis iam nunc parat, ct in qua Regnum erit iustitiae et amoris: quod Regnum plene tunc complebitur, cum Dominus ipse veniet.

Spes Regni venturi properat habitare In spiritibus humanis. Absoluta et perfecta mundi transformatio per Pascha Domini plenitudinem sensus tribuit conatibus hominum, et nominatim iuvenum, ad minuendam iniustitiam, violentiam et odium, et ad efficiendum, ut omnes simul progrediantur in iustitia, libertate, fraternitate et dilectione.

Proclamans Evangelium Domini, Redemptoris et Salvatoris, simul Ecclesia omnes homines vocat, speciatim vero pauperes, oppressos ct afflictos, ut cooperentur cum Deo ad liberandum ab omni peccato et exstruendum mundum, qui, tantum cum fiet opus hominis pro homine, perveniet ad plenitudinem creationis.

Ada. G. CAPRILE in NrT 104 (1972) 43-64; P. DE LETTER in The Clergy Monthly 33 (1972) 16-24; P. PAVAN in ApoU. 44 (1971) 187-200, 659-877.

4017

1971 DEC 8.-C0NS. LAIC., NORM. AAS 63 (1971) 948-956

Directorium respiciens normas quibus Instituta International!a Catholica definiuntur

Introduction

Le Motu Proprio *Catholicam Christi Ecclesiam,* par lequel le Pape Paul VI fonde le Conseil des Laïcs, assigne à celui-ci comme la première dc ses tâches, de: «promouvoir l'apostolat des laïcs au plan international ou réaliser la coordination de ce qui est déjà constitué et son insertion toujours plus grande dans l'apostolat général de l'Eglise» [LE 3515 J.

Ainsi est reconnu un aspect important de la vitalité de l'Eglise aujourd'hui: la qualité et la diversité des organisations internationales catholiques.

Ainsi est souligné le développement continu des institutions internationales dans le contexte du monde d'aujourd'hui.

A partir de ces réalités et se rappelant que «les laïcs exercent leur apostolat multiforme tant dans l'Eglise que dans le monde» *(A.* A., 9) [LE 3346}, le Conseil des Laïcs, en conformité avec sa mission, dégage les éléments qui permettent de déterminer les critères d'une définition des Organisations Internationales Catholiques afin d'assurer leur meilleure insertion à l'apostolat général de l'Eglise.

L'esprit ct le but du document

Pour arriver à la détermination de ces critères, le Conseil a utilisé plusieurs données:

D'une part l'existence de nombreuses organisations qui reflète très largement les activités des membres du Peuple de Dieu.

Par la définition de leurs buts, par leur organisation interne ct leurs structures, par la dimension et l'étendue de leurs activités, ces organisations fournissent l'apport indispensable dc leur expérience.

D'autre part, les efforts déjà accomplis pour assurer à l'expérience des organisations ou mouvements internationaux, la reconnaissance institutionnelle de la part du Saint-Siège.

Ce sont: les dispositions adoptées par la Secrétairerie d'Etat pour / agréer les statuts des organisations intema- 019
tionales catholiques et quelques-unes des conditions posées par la Conférence des O. I. C. pour l'adhésion des organisations à son institution.

Enfin les documents nés du Concile Vatican II. Parmi eux le décret sur ΓApostolat des Laïcs *(A. AJ* [LE 3346}, et la Constitution Pastorale *Gaudium et Spes* [LE 3366] sont une reference indispensable.

Pour déterminer les critères de définition, plusieurs possibilités s'ouvrent à partir de méthodes différentes. Ce qui guide le choix ici, c*est la nature même de ce document. Bien qu'il doive traiter d'aspects pratiques et juridiques, il sc veut d'abord de portée apostolique et pastorale. Ce qui est en cause, c'est la confrontation entre une expression de vie à l'échelon international, son organisation et le lien qui s'établit avec la mission de l'Eglise: «faire participer tous les hommes à la rédemption et au salut» *(A,* A. ,2) [LE 3346}.

Il s'agit donc bien ici, dans le cadre d'un règlement, de saisir le lien entre vie et foi, s'appliquant à des organisations ou mouvements.

Une double exigence s'impose:

Prendre en considération la réalité de ce qui existe, l'expérience du passé et les situations nouvelles qui se posent aux organisations ct mouvements; c'cst-à-dire envisager la situation avec souplesse dans une vision prospective et dynamique, notamment pour ne pas préjuger de l'avenir.

Exprimer aussi clairement que possible les éléments des critères à retenir pour permettre aux différents mouvements, organisations, associations et groupes de se situer par rapport à ces critères.

Il est important, en effet, de souligner que ce texte ne revêt pas le caractère d'un dispositif contraignant qui devrait s'appliquer sans nuances. Il laisse toute liberté aux initiatives des organisations dans leurs définitions et leurs buts, mais les convie à se situer elles-mêmes à partir des critères dc définition retenus, si elles veulent être reconnues comme Organisations Internationales Catholiques.

Critères de définition proprement dits

Les observations ci-dessus conduisent à cerner le problème autour dc l'explication, du sens de la dimension qu'il convient de donner aux trois termes qui constituent θ,θ
rexpression «organisation internationale catholique»./

1. *Organisation.* Le mot «organisation» s'entend ici dans un sens large. Il signifie la mise en oeuvre coordonnée des efforts collectifs et des initiatives de personnes ou d'institutions sans préjuger de la forme pratique sous laquelle ils se manifestent. Il peut donc s'agir, selon les cas ct les circonstances, dc bureaux, services, mouvements, fédérations, organismes, etc...

Λ ce sujet, il paraît essentiel, au milieu dc tant dc possibilités et de choix dans les «multiples manières de participer à l'édification de l'Eglise, à la sanctification du monde et à son animation dans le Christ» /A. A.. 16), de retenir ce qui fait appel à une action d'ensemble, coordonnée au sein d'une organisation.

Le Concile rappelle d'ailleurs que cette forme d'action organisée «correspond bien à la condition humaine ct chrétienne des fidèles; elle présente en même temps le signe de la communion et de l'unité dc l'Egllse dans le Christ» *(A.* A.» 18). Dans *Gaudium ct Spes* (n. 90), il dit également «de nos jours, l'efficacité et les nécessités du dialogue réclament des initiatives collectives».

A quels signes est-il possible de constater qu'il y a bien «organisation»?

a) En premier lieu, l'organisation doit exprimer clairement sa raison d'être, ce qui la caractérise, ce qui est son domaine spécifique.

Pour qu'une organisation se situe dans l'ensemble harmonieux des efforts et des activités des catholiques au

plan International, il convient qu'elle fasse apparaître clairement dans ses buts:

ce qui est son caractère spécifique, par exemple la catégorie de personnes qu'elle touche;

ce qui est son genre d'activité (spirituelle, intellectuelle, caritative, en milieu social, professionnel, etc.);

ce qui est sa raison d'être.

Une référence explicite aux descriptions données par le décret sur ΓApostolat des Laïcs, sur les buts et les champs d'apostolat, situe l'organisation dans le secteur d'activité qu'elle a choisi avec, éventuellement, ses extensions possibles.

b) En second lieu, l'organisation doit donner la preuve de son existence ct de son activité par rapport à la finalité
951 et aux buts déterminés dans ses statuts ou son règlement. !

Pour cela il importe qu'elle ait une consistance numérique suffisante. On ne demande pas à tous un même nombre d'adhésions. Il s'agit là surtout d'une appréciation qualitative, en fonction du but poursuivi et pas seulement d'une appréciation quantitative. Autrement dit, l'organisation doit reposer sur une base réelle, s'appuyer, selon sa nature propre, sur des personnes ou des ensembles de personnes, sur des mouvements, des bureaux, des services.

Elle doit avoir des responsables de son animation et de son administration et posséder les moyens nécessaires à ses exigences de travail.

Elle doit faciliter les rencontres entre ses membres, notamment tenir à des intervalles réguliers des assemblées destinées: à faire le bilan de ses activités, à décider de son orientation en fonction des besoins ct à procéder à la désignation de personnes appelées à en porter les responsa-

Ellc doit assumer, par l'effort de ses membres, l'accomplissement de ses tâches et disposer d'une autonomie financière qui puisse être considérée comme gage suffisant de son indépendance. Ceci n'exclut pas qu'elle fasse appel à des dons ou des subventions.

2. *Caractère international.* S'il est évident que le caractère international doit être exprimé explicitement pour 5ae l'organisation soit considérée comme telle, il convient e bien préciser les conditions auxquelles doit répondre cette intention:

a) Le caractère international se démontre, Π ne suffit pas de se déclarer «international» pour l'être. Ceci suppose plusieurs conditions concordantes.

L'organisation doit:

— avoir des membres dans différents pays;

— favoriser les échanges, communications et dialogues entre eux;

— former ses membres à un esprit International et développer chez eux le sens des responsabilités à ce niveau;

— avoir une visée universelle dépassant le cadre des nations et des régions, même si, pour des raisons de circonstances, elle se limite à ses débuts à plusieurs nations d'une même région; ceci ressort notamment d'un programme général rejoignant, sous un ou plusieurs aspects, les aspi-
9a2 rations des hommes de différents continents. /

Ces conditions sont nécessaires pour donner à l'organisation qui se réclame du caractère International, la consistance indispensable.

b) Le caractère international exige une mise en commun des activités, des Initiatives, des apports de différentes composantes nationales ou régionales ainsi qu'une participation effective de la base au sommet dans une perspective Internationale — le tout se faisant en vue du bien commun de l'organisation internationale. En effet une addition d'entités nationales ne suffit pas à faire une organisation internationale.

3. *Catholique.* Ce terme, dans ce cas, est le plus Important, car 11 apporte à lui seul une spécificité toute particulière et il complète, en la précisant, la définition de l'organisation. En effet, Il existe ou peut exister de nombreuses organisations internationales et il importe que. dans ce domaine aussi, l'Egllse, indépendamment de certains autres modes de présence, se manifeste au monde en tant que telle. Les organisations internationales catholiques sont une forme do présence. 11 convient donc d'indiquer à quelles conditions une organisation Internationale peut porter le titre de «catholique». Pour cela, Il faut:

— Une référence précise de conformité à l'Evangile ct à l'enseignement du Magistère.

— Une volonté de s'insérer dans l'effort pastoral de l'Egllse.

— Une préoccupation de l'éducation de la fol parmi scs membres.

"1 ne disponibilité de service dans des secteurs tels que: 1 évangélisation et la sanctification, l'animation chrétienne de 1 ordre temporel, la charité *(A.* A., f>, 7, 8), ainsi que dans les milieux sociaux ou professionnels, famille, jeunesse, éducation, moyens de communication sociale, etc. (A. A., 10 et suivants).

La référence «catholique», pour des organisations internationales, appelle en outre, les précisions complémentaires suivantes:

a) tenir compte dc Γ«ouverture» de l'Egllse dans l'esprit de Vatican II; H

b) en tirer les conséquences au plan des rapports avec la hiérarchie ecclésiastique.

ad *a)* A l'heure actuelle il n'v n pratiquement pas d'organisation internationale catholique qui nc se pose des questions de rapports d'échanges, de collaboration avec d'autres chrétiens, des croyants d'autres religions ct des 0S3 non-croyants. /

Bien loin de gêner cette «ouverture» l'Egllse (cf. *Gaudium et Spes,* nn. 89 et 90) en souhaite le développement, mais dans l'absence de toute équivoque; elle le montre clairement, au plan institutionnel, en confiant à ses organismes compétents le soin d'orienter ct de suivre les initiatives des catholiques, et donc des Organisations internationales catholiques en ce domaine. Si, dans certains cas, celles-ci peuvent accueillir des personnes chrétiennes non catholiques, voire même non chrétiennes, elles ne peuvent, sans enanger leur caractère spécifique, se dégager de leur référence essentielle à ΓEglise catholique, à sa doctrine et à ses buts.

ad *b)* Comme le précise le décret sur l'Apostolat des Laïcs, «aucune initiative ne peut prétendre au nom de catholique sans le consentement de l'autorité ecclésiastique légitime» *(A.* A., 24).

Au niveau international, la reconnaissance d'une organisation comme catholique implique l'agrément de celle-ci par le Saint-Siège qui authentifie ainsi sa participation à la mission de l'Eglise et de sa hiérarchie et confirme son adhésion à l'enseignement doctrinal de l'Eglise catholique.

A deux occasions précises *(L. G., 31* et A. A., 24), le Concile a traité de la question en montrant dans quel climat de confiance et d'estime doivent s'établir les rapports avec la hiérarchie. Mais, tenant compte justement de ia diversité des buts, le Concile dit que «les liens de l'apostolat des laïcs avec la hiérarchie peuvent revêtir des modalités différentes selon la diversité des formes et des buts de cet apostolat» *(A.* A., 24). Il est opportun de constater ici que certaines des organisations existant au plan intemationai furent crées par l'initiative directe de la hiérarchie ou regroupent des institutions ou organismes que celle-ci a pu susciter au plan national. La nature de leurs rapports avec l'autorité sera souvent différente de celle des associations promues par les fidèles.

Le Concile Vatican II reconnaît aux fidèles le «droit de fonder des associations» *(A.* A., 19). La plupart des organisations internationales catholiques sont nées à partir de l'initiative des fidèles. Elles sont de par leur nature aptes à coopérer aux objectifs de la pastorale d'ensemble et à trouver ainsi une insertion toujours plus grande dans l'apostolat général de l'Eglise, sans pour autant se confondre avec ses organismes officiels et en gardant leur propre physionomie.

La hiérarchie veillera également à la «coordination des efforts» au plan International, dans l'esprit du par. n. 90 de *Gaudium et Spes,* et / elle s'assurera notamment que les ®54 initiatives tendant à la création de nouvelles organisations ne fassent pas double emploi avec d'autres et que les forces existantes ne se dispersent pas inutilement.

De leur côté, les organisations entretiendront des relations de confiance et de collaboration non seulement avec le Saint-Siège mais aussi avec les Conférences épiscopales. Elles auront soin, notamment, d'obtenir leur accord préalable pour l'implantation d'un secrétariat international ou régional sur leur territoire, de les informer de la tenue d'un congrès ainsi que de leurs principales activités.

La reconnaissance par la hiérarchie du caractère «catholique» de l'organisation comporte:

. 7"\aPP^batlon des orientations fondamentales et des buts de 1 organisation, normalement exprimés dans les staceux-cP mème aes modifications substantielles de

l'agrément des candidatures pour la présidence*.
n0nUnall0n ** aumôniers ou ass^sS ecciésia-

Ii est évident que le caractère catholique de l'organisa-

Hon Internationale sera également garanti par le fait que ses responsables seront toujours des catholiques. Ceux-ci par ailleurs, étant placés ή un niveau où l Eglise se trouve nettement engagée, veilleront à se tenir sur la nécessaire réserve vis-à-vis dc toute prise dc position et activité publiques sur le plan politique ou syndical; leur abstention en ce domaine sera normalement l'attitude la plus indiquée durant l'exercice dc leur mandat (cf. Lettre Apostolique *Octogesima Adveniens,* 50) [LE 3975).

Sl, d'une manière habituelle, il n'y a pas dc difficultés à prévoir pour que d'autorité légitime», en l'occurrence la Sccrétairerie d'Etat, donne son agrément à plusieurs noms en vue d'une élection ou nomination à la présidence d'une organisation et choisisse un aumônier ou assistant ecclésiastique parmi des personnes qui peuvent lui être présentées, il se peut qu'en certaines circonstances des questions se posent. Celles-ci trouveront d'autant mieux leur réponse qu'un dialogue habituel se sera instauré entre l'organisation et l'autorité ecclésiastique. Ce dialogue permettra en outre une plus grande souplesse dans l'exécution des normes concernant la nomination de personnes ou l'agrément
955 de candidatures. /

Registre permanent d'inscription

•Il y a dans l'Egllse diversité de ministères, mais unité de mission» *(A. A.,* 2).

Au plan International, cela veut dire que, tout en laissant ù ses membres la liberté de leurs initiatives et en respectant son exercice, l'Eglise, par la voix du Saint-Siège, se réserve le droit de reconnaître comme liés à sa mission et à ses buts les organisations ou mouvements qui jugent opportun de lui demander cette reconnaissance.

En vue de constituer un inventaire précis et actuel des organisations catholiques agissant au plan international, le Conseil des Laïcs est chargé d'ouvrir un registre permanent d'inscription de ces organisations, c'est-à-dire des organismes, bureaux, sendees, associations ou mouvements ayant vocation internationale catholique. Cette disposition permettra aux organisations existantes de s'y faire inscrire en mettant à jour leurs statuts en fonction des critères de définition retenus et aux organisations nouvelles de se faire connaître ct reconnaître.

Tout groupe qui dépasse les limites d'une nation ct qui se constitue en vue d'une activité internationale, qu'il ait ou non l'intention de devenir une organisation internationale catholique, est invité à se faire porter sur ce registre afin d'établir un lien avec le Saint-Siège.

Au moment de leur inscription, les organisations précisent elles-mêmes leurs buts, leurs objectifs, ainsi que le caractère qu'elles se donnent, laïc ou mixte, de manière a clarifier la nature du rôle du Conseil des Laïcs à leur endroit.

L Inscription d'une organisation comme O. I. C. devient définitive après la reconnaissance de conformité de l'organisation ou mouvement avec les critères ci-dessus et après l'approbation de ses statuts par le Saint-Siège.

Dans ce cadre les rapports des organisations internationales catholiques tant avec la Sccrétairerie d'Etat qu'avec le Conseil des Laïcs constituent le mode principal de leurs relations avec le Saint-Siège, sans pour autant gèner ceux qu'elles désirent établir avec d'autres instances, du fait de leurs objectifs particuliers.

A partir des éléments positifs émanant d'une connaissance détaillée dc l'existence et des buts des organisations internationales catholiques, le Conseil des Laïcs assurera son rôle spécifique au service de l'Eglise ct des organisations
956 en développant un dialogue constant entre elles et / le Saint-Siège et en les aidant à mieux s'insérer dans la mission d'ensemble de l'Eglise.

Mais il va sans dire que, comme par le passé, les organisations trouveront toujours dans la Sccrétairerie d'Etat un Interlocuteur disponible: c'est elle qui, notamment, a compétence pour apprécier en dernier ressort ce qui, dans l'activité dc tout organisme catholique, engage l'Eglise au plan International.

Conclusion

C'est dans une perspective de dialogue ct dans un esprit de communion que s'inscrit l'établissement de ce document d'orientation concernant les critères dc définition des Organisations Internationales Catholiques. Ce document les précise et les rassemble en s'inspirant des textes conciliaires ct dc la pratique de longues années d'existence de diverses formes de la vie catholique organisée au plan international. Il exprime une réalité profondément ecclésiale et pastorale. Il met en évidence les liens spirituels privilégiés qui unissent les diverses organisations à l'Eglise et au Pape en leur conférant le sceau d'authenticité de leur participation à l'apostolat général de l'Eglise.

3 Décembre 1971.

Adn. L. L. McREAVT in CR S7 (1972) 841-642.

4018

1971 DEC 7.–SC SACRAMENTORUM, INSTRUCTIO. PART.*

Instructio ad locorum Ordinarios de canonica celebratione **MATRIMONII CORAM SOLIS TESTIBUS IN CASIBUS PARTICULARIBUS**

Ad Sanctam Sedem haud ita pridem nonnulli Ordinarii dioecesani, sive singuli, sive in coetibus congregati, preces admoverunt ut, derogando Codicis Juris Canonici praescriptis (can. 1094-1103), in casibus particularibus, ob penuriam Sacerdotum et Diaconorum, concederetur facultas valide celebrandi canonicum matrimonium coram catholico fideli, a parocho vel loci Ordinario delegato, et duobus testibus.

Quarum precum studio sedulo peracto, consultisque Dicasteriis et Officiis competentibus aliisque, quorum quomodocumque Interest, Sacra Congregatio de Disciplina Sacramentorum proposita examinavit in ordinario coetu die 18 Junii 1971 habito, in quo quidem, ut oportebat, perpensa sunt etiam de hac materia argumenta, allata a Pontificia Commissione Codici Juris Canonici recognoscendo le

Id autem sine dubio statira constitit preces supra memoratas ortas esse ex laudabili animarum zelo Pastorum quos urget timor ne gratia sacramenti destituantur illi qui Christianam familiam legitime condere cupiant.

Id etiam animadverterunt Patres interdum matrimonium ineuntes non censere se uti posse canone 1098 C. J. C. —si modo eum cognoscunt—, cum desit huiusmodl celebrationi signum quodvis nuptiarum indolem sacram et religiosam ostendens.

1. Omnibus vero accurate consideratis, visum est non expedire ut iure statuatur, absente Parocho aut Sacerdote vel Diacono, sive a jure sive a Parocho vel loci Ordinario delegato, alium christifidelem religiosum aut laicum esse nominatim deputandum ad assistendum, duobus sane testibus comitantibus, canonicae matrimonii celebrationi.

Etenim:

Si huiusmodl assistendi ratio *ad validitatem* requireretur, vis memorati canonis 1098 coartaretur, quo statuitur validum esse matrimonium coram solis duobus testibus contractum. Itaque immutatio iuris nunc vigentis fieret non quidem in bonum, sed forte in damnum animarum, cum nempe suapte vi destituerentur plura matrimonia, quae secus essent valida. Difficilior revera fieret pro variis occurrentibus casibus usus canonis 1098.

Si e contra huiusmodl assistendi ratio ad solam *lieeitatem* requireretur, expetita bona plerumque non acciperentur et aliquid amplius imponeretur quod can. 1098 praecipit.

2. Cum vero plurimi habeatur, ut addecet, pastoralis sollicitudo Ordinariorum qui memoratas preces exhibuerunt, haec, quae sequuntur, facienda magnopere commendantur:

a) Illis in locis, ubi ingens ambitus sive totius dioceseos sive singularum paroeciarum id suadeat —tum accedente penuria in dies graviore Sacerdotum et Diaconorum, tum increbrescente populi frequentia a sede paroeciali el a parochi domicilio longius commorantis, atque deficientibus vel difficilibus exstantibus commeatibus— attente ijerspiciant Ordinarii an legitime declarari possit fidelibus, nibi residentibus, validum et licitum esse usum canonis 1098 (qua quidem in re, praeter ipsum tenorem canonis, prae oculis habendae sunt authenticae eiusdem interpretationes, datae a Pontificia Commissione ad Codicis canones authentice interpretandos die 10 Nov. 1925, die 10 Martii 1928 ct die 25 Julii 1931, quae In Commentarium Officiale «Acta Apostolicae Sedis» relatae sunt) *.

b) Udem Ordinarii, aptis ad hoc institutis curriculis catccheticis, laicos instruendos curent, qui, descriptis locis assignati;

— catcchesim celebrationi nuptiarum praevium tradant, ita ut matrimonium Ineuntes canonica praescriptu discant et invitentur ad consequendum viis extraordinariis. quae praesto sunt fidelibus, statum gratiae necessarium pro salutari sacramenti matrimonii receptione;

* **Cfr. Communicatfoacs. III,** x **(i97«) pp. 7$-Si.**

' .4. .4. S. *n* (I9J5), P- 5*3. VIII (LK 673}: .4. .4 S. *0 (»V?N. Γ t*A I (LE 82^]; .4. .4. S. 1·93O» P* 3. I (LK 1043'.**

—ad assistendam ipsi matrimonii celebrationi praesto sint, firma tamen sponsorum facultate coram quibuslibet testibus ad normam can. 1098 matrimonium valide contrahendi;

— debita forma et ad normam iuris documentum confidant celebrationis matrimonii illudque curent in praescriptos libros paroedales transcribendum.

Hac ratione —quae quidem praescriptum can. 1098 non immutat, quaeque fidelem «qualificatum» non facit testem canonicam cum auctoritate Ecclesiae, qui addatur duobus testibus requisitis in forma extraordinaria, sed efficit ut eorum alteruter, aptius edoctus, peropportunum opus ecdesiale agere queat— expetita bona videntur satis attingi. Praeterea «quallficatus> fidelis, qui opportune instructus celebrationi matrimonii assistit, poterit, iuxta Ordinarii praescripta, curare, ut ritus externam significationem religiosam ct sacram induat (hac de causa, si fieri potest, idem in loco sacro peragatur et precationibus ditetur); expresse in praesentium notitiam afferre canonem 1098, publice declarans eiusmodi celebrationem esse legitimam formam, iure statutam et probatam, ineundi matrimonii sacramentum; se demum sponsorem praebere debitae transcriptionis in libros paroedales.

Cura Ordinariis erit, ut ad munus hoc eligantur laid, qui spem faciant fore ut eo recte perfungantur. Imprimis igitur asciscantur, praeter candidatos Sacrorum Ordinum et alumnos theologici et philosophld Seminarii, catechistae, Actionis catholicae sodales aliique qui communi iudicio maturi censeantur.

SSrhus Dominus Noster Paulus Div. Prov. Pp. VI dic 26 Novembris 1971, hanc Instructionem approbavit ct confirmavit, eamque ab omnibus quibus spectat servari mandavit.

Datum Romae, cx Aedibus S. Congregationis de Disciplina Sacramentorum, die 7 Decembris 1971.—Antonius Card. Samorè, *Proe/eclus.* losephus Casoria, *a Secretis.*

• E documar.to originali. Ada. F. TIM2.iEBMA2S in Tho Clergy Monthly 33 (1972) 167-133.

4019

1971 DEC 16.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECR. PART.·

Declaratur lis finita in recursu contra translationem **PAROCHI 0B DECRETI ORDINARII LOCI REVOCATIONEM**

In causa de qua supra, promota a Rev.do D. X. Y. contra decisionem Sacrae Congregationis pro Gentium Evangelizatione diei 14 lanuarii 1969, confirmantem decretum Emi Ordinarii, diei 8 mail 1968, quo idem Sac. *trans/erebalur* a paroecia loci ôt P.» ad paroeciam loci «K.»;

Cum idem Emus Ordinarius per decretum diei 9 augusti 1971 revocaverit suum praecedens decretum translationis, de quo supra;

Attento quod per huiusrnodi revocationem cessat obtectum contentionis agitatae coram Hoc Supremo Tribunali, *lis finita declaratur.* Et notitlcetur omnibus intercise habentibus.

Romae, die 16 decembris 1971.—Deinus Card. Staffa, *Praelectus.* Aurelius Sabattani, *Secretarius.*

• ApoIL 44 (1971) C27-Ô23.

4020

1971 DEC 23.-SC GENTIUM EVANGEL., INSTR. PART.·

Instructio de alumnis admittendis in Pontificium Collegium Urbanum iuxta perspicuas et certas normas

Consuevit haec Sacra Congregatio de Propaganda Fide loca vacantia in Pontificio Collegio Urbano quotannis mense (ere apnll novi» alumnis assignare, ratione habita petitionum sibi ab lis qui missionibus praesunt oblatarum.

Cum uutem In hac re, proximis praesertim annis, (requentes occurrerint errores, qui ct aliquibus Revmls Ordinariis mexpectatam causarInt deceptionem, et ipsi Sacrae Congregationi non leve incommodum, opportunum et perutile visum est perspicua» et certas norma» cura Revrhis Ordinariis communicare. quibus ln posterum alumnorum in Pontificium Collegium Urbanum admissio regatur.

Itaque:

1) Petitiones pro uhimnis admitlendis singulis annis ita tempestive mittendae erunt, ul ante finem mensis Februarii ad Hanc S. Congregationem perveniant. De iis truae posteriore tempore pervenerint nulla ratio habebitur.

2) Λ Revmls Ordinariis eligendi sunt, prae caeleris, luvenes bonae Indolis, ipsis optimo cogniti, qui signa supernae vocationis praebeant ita ul Ordinarii confidere omnino possint illos missionaries zelo nnimnrum fervente· futuros esse.

3) Alumni bene sint selecti, scilicet, ad cursum universitnrlum sequendum vere idonei ct maturiori iudicio praediti; optima uniantur valetudine nec ullo morbo laborent, ncc nimis luvenes sint.

4)Una cum petitione admissionis necesse est ut Ordinarii accurate atque fideliter respondeant omnibus ct singulis interrogationibus, quae in quaestionario huic Instructioni adnexo continentur.

5)Postquam haec Sacra Congregatio petitiones et omnia documenta examinaverit et loca Collegii distribuerit, Ordinariis rescribet quinam nominalim admissi fuerint.

6)Quum die 15 mensis Octobris scholae princinium habeant, curent Rcvihi Ordinarii ut ante diem 10 mensis Septembris alumni Romae sint.

7)Alumni qui non accepta designatione Romam nihilominus venerint, in Pontificium Collegium Urbanum non admittentur.

8) Petitiones cruae acceptae non fuerint, nullam vim aut effectum habebunt pro anno subsequent!, etsi hoc fortasse in precibus adiunctum sit. Etenim pro anno acaderaico sequenti nova postulatio, tempore statuto, facienda erit.

Datum Romae, ex Aedibus S. C. pro Gentium Evangelizutione seu de Propaganda Fide, die 23 Decembris a. D. 1971.

♦Ad omnes Ordinario·, Prot.N. 6704: BiM 35 (1971) 190-191.

4021

1971 DEC 30.-SIGNATURA APOSTOLICA, RESP. PART.·

Doctrina de natura matrimonii a Tribunalibus ecclesiasticis Neerlandjcis secuta confutatur eademque Tribunalia monentur ne alia capita nullitatis matrimonii, in specie impotentiam moralem, admittant, **PRAETER EA A IURE ET JURISPRUDENTIA CANONICA COMPROBATA**

Roma, 30 dic. 1971

Eminentissimo Signore. Presso questo supremo tribunale della Segnatura Apostolica, al quale è affidato il compito di aiutare i Vescovi nella retta amministrazione della giustlzia, sono stati interposti parccchi ricorsi, di cui ho già pariato apertamente e fiduciosamcnte con vostra Eminenza. Con fa présente lettcra vorrei notificarlc alcunc cose che devono essere urgentemente corrette e riformate nelTamministrazione dclla giustlzia nella provincia ecclesiastica olandesc.

I

E' in questione non solo 1'osservanza dei diritto processuale, ma la stessa dottrina riguardante la natura dei matrimonio fra batlezzatl. Ecco alcune opinioni meno provate *(minus probatae)* che furono accolte in quelle sentenze contro le quali sl fa appunto ricorso:

1)L'indissolubile unità del matrimonio sancita da Cristo viene detta d'ideale», dl meglio», chc in nessun modo deve essere ritenuto norma o legge per i coniugi cristiani.

2)11 consenso matrimoniale va considerato non staticamcnte ma dinamlcamentc: con esso i coniugi portano gradualmente a compimcnto 11 loro mutuo amore. Tale concettû si fonda sulla dottrina dei concilio Vaticano II che designa il matrimonio non come patto o aileanza, ma come comunione di vita e di amore.

3) Si deve fare distinzione tra volonté di sposarsi e affetto con cui uomo e donna realizzano Il loro matrimonio·. costoro nrendono conosccnza del valore dei loro matrimonio nella mlsura ln cui in seguito esso avrà esito felice o fallirà.

Per cui spetta innanzitutto ai coniugi giudicare dei valore dei loro matrimonio: essi possono stabilire con proprio giudtao se 11 matrimonio sia stato valido, perché felice, oppure nullo o sciolto, perché non ebbe successo.

5) Questo giudizio dei coniugi pué, tutto considerato,

venir® sancito oppurc riprovato dal giudici ecclesiastici che sono i tutori «dclFordinc cccleslalci.

6) Basandosi su queste c su altre simili opinioni, i giudicl ecclesiastici dl codcsta provincia introdusscro moite cosc nel processo matrimoniale: *u)* vengono sentit i coniugi alio scopo di fare Pesame pslcologico dell cvoluzione del loro matrimonio e dclla loro sincérité; *b)* sl domanda ai competenti In psicologia di csamlnnrc la capacité del coniugi di intrultcncre rclazlonl interpersonal!, con le quali possano giungere progressivamente ad una felice unione.

7) I coniugi che, a giudizio dei competenti, sono Incapaci dl tale relazlone, sono dichiarati inablll a contraire matrimonio valido; l coniugi che, colpevolmcntc o senza loro colpa, Impedlscono o Interrompono revolvers! dclla relazlone interpersonalc, vengono dichiarati sciolti dal matrimonio.

8) I coniugi chc erano incapaci dl relazlone interpersonal o che Interrompono senza loro colpa revolvers! di tale relazlone, possono celebrare nuove nozze nella Chiesa; ma ad essi non vlene prccluso il matrimonio soltanto civile, mediante il quale, come affermano, possano escrcitare il dlritto fondamentale dl sposarsi. In ambedue 1 casi, se sono in buona fede, vengono amraessl ai sacramenti, necessarl rimedi di salvezza. Invccc i coniugi che interrompono colpevolmcntc l'cvolvcrsi dclla relazionc interpersonale, anche se ormal non sono più legati dal matrimonio per essersl sciolto ii vlncolo dell'amore, tuttavia, come pena, vengono considerati ancora congiunti e non possono celebrare un nuovo matrimonio.

9) Simile modo di pensare e di procedere viene confermato, essi dicono, anche dal nuovo modello di Chiesa proposto dal Concilio Vaticano II, sccondo il quale la Chiesa non è société di perfetti ma di peccatori, pellegrina sulla terra, anelante al meglio e al più perfetto. I

10) Ne nasce comprensibilmente una crisi contro il diritto matrimoniale della Chiesa, che viene definito puramente formalistico perché attribuisce più forza alia istituzione che alia persona umana. Questa legislazione, aggiungono, offende il criterio pastorale che considera le situazioni umane e procura di apportarvi rimedio, e che preferenzialmente si fonda sui giudizio personale delle parti e sulla sollecitudine dei pastori.

II

Ciô premesso, a proposito dclla procedure e delle sentenze dei tribunali olandesi si deve notare quanto segue:

1) Il modo di procedere quale viene applicato oggi nei tribunali di questa provincia ecclesiastica, per rendere più spedita la sentenza, puô essere cosl dcscritto: audizione delle parti c, se è necessario, di uno o due testi; giudizio sulla buona fede dei coniugi dedotta da una conversazione anche a lungo potratta; opinione circa il successo o l'insuccesso del matrimonio; parere dei periti circa Tattitudine psicologica dei coniugi alia relazlone interpersonale; affermazione di impossibilité per i coniugi di ritomare ad amarsi o di restaurare la vita coniugale; riconoscimento della causa colpevole o non colpevole di tale fallimento; opinione dei giudice a proposito dell'accordo dei coniugi nell'ammettcre e riconoscere il fallimento con conscguente nullité del loro matrimonio; sentenza conclusiva di un giudice che dichiara lo stato di liberté, anche a insaputa di uno dei coniugi; o di tre giudici che stabiliscono che il matrimonio fu celebrato Invalidamente, o che non debba protrarsi ulteriormente.

2) Questo modo affrettato di procedere che si pretende più pslcologico e chc è stato seguito più volte, ora si desidera chc venga approvato «post factum> dalla suprema autorité. Tale petizione indica gié per se stessa 1'illegittimitâ deila predetta pressi.

3) Questa pressi, anche introdotta a modo di esperimento in forza della dispensa concessa dai vescovi, non pud essere ammessa, trattandosi di leggi costitutive c processuali chc salvaguardano i diritti delle persone, c dalle quali, in forza dei decreto *'Christus Dominus·,* n. 3, b ÎLE 3332], c dei m.p. *'Episcoporum muneribus·,* η. IV [LE 3449]. nemmeno i vescovi possono dispensare.

4)Non si puô invocare la sentenza rotale nella causa di Québec del 22 luglio 1969, sotlo la presidenza di Anné, trattandosi in questa di mancanza di discernimento a motivo di grave turba psichlca precedente il matrimonio.

5) Nella sentenza dei giudicl olandesi l'incapacité di contrarre matrimonio per difetto di relazionc interpersonale c di maturité psicologica viene a torto invocata come irnpotcnza morale precedente il matrimonio, con ciô stesso dlmostrata. Tali difetti infatti, se compaiono dopo la celebrazione dei matrimonio, non si possono ritenere con morale certezza come incapacité procedenti il matrimonio; Fhnpotenza morale si dé quando si abbia incapacité del conluffc di discernere 1'oggetto dei matrimonio o di emettere Il consenso matrimoniale.

G) Prendendo visione delle sentenze già emesse, si nota inolLre che le perizie si contraddicono esse stesse, affermando l'assoluta incapacité dei coniugi al matrimonio, e poi dlchiarando i medesimi capaci di contrarre un nuovo matrimonio.

III

Infine, a proposito di dottrina e di procedure c'è da aggiungere quanto segue:

1) La celebrazione del matrimonio non viene considerata come il contretto con il quale awiene il matrimonio, ma come l'iniziazione matrimoniale che dé inizio al rapporto coniugale e diventa matrimonio un po* alla volta. Tale affermazione sconvolge i fondamenti del diritto matrimoniale.

2)Inoltre, con questa erronea dottrina non si pud mai stabilire se un matrimonio sia valido o no. E Fincertczza circa Tesistenza dei matrimonio comporta necessariamente incertezza sociale.

3) Contreriamente alia pressi della Chiesa c alia comprovata giurisprudenza, i giudici olandesi applicano il concetto di impotenza morale, punto capitale della nullité del matrimonio, sia al timore sia alFomoscssualità e ad altre condizioni dei soggetto.

4)I giudici che, fondandosi solo sui suo fallimento, dichiarano nullo o sciolto il matrimonio anche dopo molti anni di coabitazione e di rapporto coniugale, ledono gravemente i diritti delle persone.

5) Una simile pressi dei giudicl favorisée le unioni libere, nuoce alla dignité e alla stabilité del matrimonio e infirma il valore stesso dell'atto coniugale con cui i coniugi si uniscono in reciproco dono. La dottrina dei matrimonio senza vlncolo sconvolge il bene e 1'ordine dclla société.

6) E* chiaro che una Chiesa particolare o locale non puô agire contro la pressi e la dottrina della Chiesa universale, venendo riconosciuta solo quella Chiesa particolare nella quale è présenté c opera ia Chiesa una, santa, cattolica e apostolica. Anche se in tante cose si ammette il pluralismo, vc ne sono tuttavia di essenziali, nelle quali a nessuna Chiesa particolare è permessod i dissentire dalla Chiesa universale e dalle altre Chiese particolari.

7) L'azionc pastorale alia quale spesso si riferiscono alcunl giudici olandesi, è da dirsi superficiale, mancando completamente di fondamento teologico, e più sollccita di rimediare in qualche modo alie situazioni umane che di conservare la fede rivclata.

8) Del resto gli stessi giudici riconoscono che il loro modo dl giudicare viene difficllmente nccolto in altre regioni, e chc nel loro stesso paese viene rlflutato da alcuni fedeli, scandalizzati nel \rcdere con quanta audacia vengano lesi i diritti umani anche fondamental!.

Voglia FEminenza vostra benignamente considerare in coscienza tutto ciô e farne partecipi gli altri Vescovi olandesi, affinché si regolino presso i tribunali ecclesiastici di codcsta nazione. Sc qualchc giudice ritiutcrù di agire cosl deve essere rimosso dalFesercizio dei suo officio dalla competente autorità, come è owio, e il compito dl amministrarc la giustizia venga senza indugio conferito a uomini provatl.

Colgo 1'occasione dl augurarle dal Signore ogni bene, e mi professo, con tutta la dovuta vcncrazionc, deirEminenza vostra devotissimo.—Dino Card. Staffa, *Prefette** Aurelio Sabattani. *Segrelario.*

♦Praasidi Conferendae Episcopalis neerlandicao. Fret. N. Z33/70 V. T.: D regmo documcntaxiono 17 (1972) 233*233.

ANNUS 197 2

1972 LAK 6.-SC CULTÜS, DECR. AAS 64 (1972) 252

Ordo initiationis Christianae adultorum noviter CONFECTOS PROMULGATUR ET NORMAE GENERALES NOVI Ordinis proponuntur

Decretum de «Ordine initiationis christlanae adultorum»

Ordinis Baptismi adultorum recognitionem Concilium Oecumenicum Vaticanum II praecepit, statuens ut Instauraretur catechumenatus adultorum pluribus gradibus distinctus, quo fieret ut tempus catechumenatus, aptae institutioni destinatum, sacris ritibus, subsequentibus temporibus celebrandis, sanctificari posset Idem autem Concilium pariter statuit ut, ratione habita catcchumvnatus instaurati, etiam ritus tum sollemnior tum simplicior baptizandi adultos recognosceretur.

Quibus decretis obsecuta, Sacra Congregatio pro Cultu Divino novum Ordinem initiationis christlanae adultorum confecit, quem, a Summo Pontifice Paulo VI approbatum, evulgandum curavit, eiusque editionem, quae nunc exhibetur, typicam esse declarat, ut loco Ordinis Baptismi adultorum In Rituali Romano nunc exstantis assumatur. Statuit pariter ut novus hic Ordo statini adhiberi possit lingua latina; lingua autem vernacula a die auem conferentia Episcopalis indicaverit, postquam popularem interpretationem confeccrileandcmque. ab Apostolica Sede confirmatam habuerit. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus S. Congregationis pro Cultu Divino, die 6 Januarii 1972, In sollemnitate Epiphaniae Domini.—Arturus Card. Tarera, *Prat/.* A. Bugninl, α *Seer.*

DE INITIATIONE CHRISTIANA ADULTORUM·

Praenotanda··

1. Ordo Initiationis christlanae, qui infra describitur, adultis destinatur, qui. audita annuntiatione mysterii Christi, Spiritu Sancto cur Ipsorum aperiente, scienter ct libere Deum vivum quaerunt atque fidei ct conversionis itrr aggrediuntur. Culus ope et in praeparatione sua auxilio spirituali munientur et tempore opportuno sacramenta ipsa fructuose recipient.

2. Ordo enim non constat e sola celebratione sacramentorum Baptismi, Confirmationis et Eucharistiae, sed omnibus etiam ritibus catechumcnatus. qui, perantiquo Ecclesiae usu probatus, hodiernae operositati missionaii omnibus in regionibus accommodatus, ita undequaque postulatur, ut Concilium Vaticanum 11 decreverit ipsum esse Instaurandum et recognoscendum tradltlonibusquc locorum aptandum ».

3. Quo melius componatur cum labore Ecclesiae et cum condicione individuorum, paroeciarum et missionum. Ordo initiationis exhibet in primis formam completam seu communem, multorum praeparationi aptam (cf. nn. 68-239), ex qua pastores simplici accommodatione obtinent formam uni soli congruam. Deinde, pro casibus particularibus, praebetur tum forma simplicior, quae vel uno tractu (cf. nn. 246-273) vel pluribus celebrationibus absolvitur (ct. nn. 274-277), tnm forma brevior pro lis qui versantur In periculo mortis (cf. nn. 278-294).

I. De structura initiationis adultorum

4. Initiatio catechumenorum fit progressione quadam In medio communitatis fidelium qui. una cum catechumenis pretium mysterii paschalis considerantes et propriam conversionem renovantes, exemplo suo inducunt cos ad liberalius Spiritu Sancto obsequendum.

5. Ordo initiationis aptatur spirituali adultorum itineri, quod vnrium est secundum Del gratiam multiformem, liberam ip.orum cooperationem, actionem Ecclesiae et udiunctn temporis et loci.

6. In hac via. praeter tempora Investigationis et maturationis (cf. infra n. 7), sunt «gradus» seu gressus, per quos catechumenus progrediens veluti portam transit vel gradum ascendit.

a) Primus habetur, quando, nd Initialem conversionem accedens, vult Christianus fieri et nb Ecclesia ut catechumenus recipitur.

b) Secundus, quando, provecta iam fide ct catcchumenatu fere absoluto, admittitur nd impensiorem sacramentorum praeparationem.

e) Tertius, cum, perfecta praeparatione spirituali, sacramenta accipit quibus Christianus Initiatur.

Tres ergo sunt gradus scu gressus vel portae, quae habenda sunt momenta maiora seu densiora initiationis. Qui gradus tribus ritibus liturgicis signantur, primus per Ordinem ad catechumenum faciendum, secundus per electionem, tertius per celebrationem sacramentorum.

7. Gradus autem adducunt nd «tempora» investigationis et maturationis vel per ea praeparantun

a) Primum tempus, quod ex parte candidati investigationem exigit, ex parte Ecclesiae evangelization! et «prnecatchumenatui» tribuitur et per ingressum in ordinem catechumenorum clauditur.

b) Secundum tempus, quod ab hoc Ingressu In ordinem catechumenorum incipit et plures annos perdurare potest, in catechesi ritibusque ipsi adnexis insumitur et absolvitur dic electionis.

c) Tertium tempus, revera brevius, quod de more incidit in quadragesimaleni praeparationem sollemnitatum paschalium et sacramentorum, purificationi et illuminationi assignatur.

d) Ultimum tempus, quod per totum tempus paschale perdurat, attribuitur «mystagogine». Id est tum experientiae et fructibus colligendis, tum commercio et vinculis cum societate fidelium arctius ineundis.

Quattuor ergo sunt tempora continua: «praecatcchumcnntus», Îirima evangelizatlone distinctus, «catechumenatus» ad cachesim integram destinatus, «purificationis ct illuminationis» ad impensiorem praeparationem spiritualem comparandam, ««mystiigogiae» nova tum sacramentorum tum communitatis experientia signatum.

8. Praeterea, cum initiatio Christianorum nihil aliud sit Sam prima sacramentalis participatio mortis ct resurrectionis risti, cum insuper tempus purificationis ct illuminationis In tempus Quadragesimae de more incidat et «mystagouia» in tempus paschale. Ideo tota initiatio indolem paschalem prae se ferat oportet. Proptcrea Quadragesima plenam vim obtineat ad impensiorem electorum praeparationem et ipsa 'Vigilia paschalis habeatur tempus legitimum sacramentorum initiationis ·. veruntamen non vetatur eadem sacramenta, propter necessitates posturales, extra haec tempora celebrari.

A) De evangeuzatione et de «praecateciiumenatu»

9. Etsi Ordo initiationis Incipit admissione in catechumenatum, tempus tamen praecedens seu «praccutrchumenatus» magnum momentum nabet nec ex more praetermittendum est. In eo enim fit Illa evangelizatlo, qua fiducialiter ct constanter annuntiatur Deu· vivus et, quem ad omnium salutem misit, lesus Christus, ut non Christiani, Spiritu Sancto cor ipsorum aperiente, cre«lentcs ud Dominum libere convertantur, eique sincere adhaereant qui, cum sit via, vcritns ct vita, omnes eorum exspectationes spirituales explet, immo Infinite superat ·.

10. Ex evangelizations cum auxilio Dei peracta oriuntur fides et convenio Initialis, quibus se quisque sentit n peccato revocari et In mysterio dilectionis divinae proclivem. Cui evangellzatlonl integrum praecatechumenutus tempus tribuitur, ut maturescat veru voluntas Christum sequendi et Baptismum netendL

11. Hoc igitur tempore candidatis apta fiat a cntechlstls, diaconis et sacerdotibus, Immo et α laicl*, explanatio Evangelii; attentum iis auxilium praestetur, ut ipsi purificata et clariore Intentione cum divina gratia cooprnntur. denique conventus candidatorum cum famlhls et coetibus Christianorum faciliores evadant.

12. Ad Conferentia* Episcopales pertinet, praeter litam evangcllzntIonem huic tempori proprlnm, providere, sl castu Ierat, el luxta regionis ndiuncta, primum niwluin recipiendi fautores (qui «sympathizantes· vulgo dicuntur). Id est ros qui, C1 plene non credant, propensionem tamen exhibent ln cnrmiannm iiucm·

• Rivia Io **Romanura ex decreto Stcrexiacti Oecumanici Concilii VMicxm U instauratum. auctorital· Pauli Pp .VI promulgatum; Ordo IniiUStonia christlanae adullorura. editic typica. TypU Poliqlottxi Vatkran:> 1972. p. 7-178-**

•• **PraenoUmU teneralia de lnkU>tk»un chmtuna Inveniuntur ln** *Ordo lUphini* **Typi Polvgkrtlh Vaticanis 1969, pp. 7-1 j (LE 37491·**

• **Cl. Cooc. VaL 11, CoosL 'le sacra LiturzU, Socroia»wtMm Concilium, on. €<·M (LE 3141 de activitate nUssKnuli Ecclrsiie. enti/j, 0. 14 [LK 3041; D«r. de p.«»t<xaH Episcoporum munere, CVutu» Dom»· **1. n. 14 (LB**

* **C! Va1 Vix?.?l?1· UtnrxU. SocroMMrtim Conrtlium n. 109 [Ur. 3141 "Derogatur can. 790 C. 1. C. · Gjoc Vit It, lir-r rd acUriUU misstonali EcckšUe,** *Ad* **<nXx, n. xj [LE 3^] d<**

1)Eorum receptio, quae nd libitum ne sino ritu flet, rectum rorum Intentionem, nondum vero fide...
2) Condicionibus locorum ct opportunitatibus nntnbltur· Aliis enim candidati· exhibendus wt praesertim Christianorum •nlrltui, quem noscere et experire satagunt; ullis nutem, quorum aitrchurnrniitus propter viirins rationes differtur, convenit primus quidam vel ipsorum vel communitati» actus externus.
3)Receptio flet Inter communitatis loci ndunntlonrs et conventus, dato tempore opportuno nmlcIIInc ct colloquiis. PrawnUtus ab amico, fautor («sympathlzan»·) ille liberis verbi· salutatur ct recipitur n sacerdote vel ab aliquo membro communitatis digno ct apto.

13.Durante eodem «pniccatcchumcnatus» tempore, pallorum est «sympathisantes» orationibus aptis adjuvare.

B) De Catechus!enatu

14. Summi momenti est ritus «ad catechumenos faciendos· nuncupatus, quia tunc, publice primum convenientes, et candidati voluntatem suam Ecclesiae aperiunt, ct Ecclesia, munere suo anostollco fungens, cos admittit, qui membra cius fleri intendunt. Quibus Deus gratiam suam largitur, cum illorum desiderium hac celebratione palam exhibeatur et eorundem receptio primaque consecratio ab Ecclesia significentur.

15. Ad hunc gressum faciendum requiritur ut In candidatis Initialia vitae spiritualis et doctrinae christlanae fundamenta conditu sint: · prima scilicet fides tempore •praccatcchumcnatus» concepta, initialis conversio voluntasque vitam mutandi ct commercium cum Deo in Christo ineundi, ideoque primus paenitentlae sensus Inclplensque usus invocandi Deum el orandi, necnon prima experientia societatis ct spiritus Christianorum.

16.AuxIIIantibus sponsoribus (cf. infra n. 42), catcchlstls ct diaconis, ad pastores pertinet externa indicia harum dispositionum iudlcare ·. Eorundem praeterea munus est ut, virtuti sacramentorum lam valide acceptorum attenti (cf. *Praenotanda generalia,* n. 4), praecaveant nc quis, lam baptizatus, quacumque de causa, iterum baptizari velit.

17.Post celebrationem ritus, tempestive scribantur In libro nd hoc destinato nomina catechumenorum, addita mentione dc ministro ct sponsoribus, de die ct loco ipsorum admissionis factae.

18. Exinde enim catechumeni, quos lam ut suos dilectione curaque complectitur Mater Ecclesia, quique cum Ipsa conjuncti, lain do domo sunt Christi ab Ecclesia enim verbo Del pascuntur ct IlturgIcls subsidiis foventur. Ipsi proinde cordi habeant ut IlturgIam verbi participent, benedictiones ct sacramcntalia recipiant. Quoties nutem matrimonium contrahunt sive duo catechumeni inter se, sive catechumenus cum parte non baptizata, apto ritu utantur ·. Sl denique moriuntur durante catechumenatu, Christianas obtinent exsequias.

19.Catcchumcnatus est tempus protractum, quo candidati institutione pastorali donantur et opportuna disciplina exercentur ·, cuius ope dispositiones animi, per ingressum manifestatae, ad maturitatem perducuntur. Quod quattuor viis obtinetur:

1) Apta catechesis, n sacerdotibus, diaconis vel catcchlstls ct aliis laids tradita, per gradus disposita et integre exhibita, nano litûrgico accommodata et celebrationibus verbi fulta, eos adducit non solum ad congruam dogmatum et praeceptorum notitiam, sed etiam ad intimam cognitionem mysterii salutis, cuius applicationem desiderant.

2)In exercitio christlanae vitae familiariter conversantes, ndluti exemplo ct subsidio sponsorum et pntrInorum, immo fidelium totius communitatis, assuescunt Deum facilius orare, fidem testificari. Christi exspectationem in omnibus servare, supernam inspirationem in operibus sequi, ct ad caritatem proximi usque ad abrenuntiationem sui operari. Sic Instructi, «neo-conversl spirituale Iter aggrediuntur, quo. fide lam communicantes mysterio mortis ct resurrectionis, transeunt α vetero homine nd novum hominem In Christo perfectum. IIIe transitus, aecum trahens progressivam sensus ct morum immutationem. cum suis socialibus consectariis manifestus fleri et tempore catcchumcnatus paulatim evolvi debet. Cum Dominus. cui creditur, signum sit contradictionis, homo conversus rupturas et separationes non raro experitur, sed etiam gaudia quae non ad mensuram dat Deus· *·.

3) LIturgIcls ritibus congruentibus n Matre Ecclesia in suo Itinere luvantur, ilsquc paulatim iam mundantur et benedictione divina sustentantur. Ad Illorum usum celebrationes verbi opportune promoventur, Immo Ipsi ad IlturgIam verbi Inm accedere possunt una cum fidelibus, quo melius se praeparent ad futuram Eucharistiae participationem. Pro more tamen, quando congregationi fidelium adsunt, oportet ut, antequam celebratio eucharistica Inchoetur, nisi difficultates urgeant, comiter dimittantur: debent enim exspectaro Baptismum. quo. sacerdotali populo aggregati, deputabuntur ad novum cultum Christi participandum.

t) Cum vita Ecclesiae sit apostolica. catechumeni item discant testimonio vitae ct fidei professione ad cvnngellzatloncm ct Ecclesiae aedificationem actuose cooperari II.

20.Temporis spatium, cntechumcnntul congruens, pendet tum e gratia Dei tum e variis rerum adlunctls, nempe c ratio-

•Cf Cone Vat II Decr. de activitate misslon.ili Ecclesiae, *Ad t****1·*

n. >« [LE »« ·· ''Cl iM- n' ··

no Institutionis ipsius catcchumcnatus, e numero catechIstarum, diaconorum ct sacerdotum, e singulorum catechumenorum cooperatione, c subsidiis necessariis ad sedem catechumena tus petendam Iblguc commorandum necnon ex auxilio communitatis localis. Nihil ergo «a priori· definiri potest. Ad Episcopum proinde spectat tempus determinare, sicut et disciplinam catcchumcnatus moderari. Opportune etiam Conferendae Episcopales, attentis populorum ct regionum condicionibus I·, rem pressius decernent,

C) Dk tempore purificationis et illuminationis

21.Tempus purificationis et Illuminationis catechumenorum cum Quadragesima ex more congruit, quia Quadragesima tam In liturgia quam in catechesi litûrgica, per memoriam vel praeparationem Baptismi ct per poenitentiam **, renovat communitatem fidelium una cum catechumenis, eosdemque disponit ad mysterium paschale recolendum, quod sacramenta initiationis singulis applicant u.

22. Secundo gradu Initiationis incipit tempus purificationis ct Illuminationis, tributum impensiori spiritus et cordis praeparationi. In hoc gradu fit ab Ecclesia «electio», seu delectus admissioque catechumenorum, erui propter dispositiones suas Idonei sunt, ut In proxima celebratione partem habeant sacramentorum Initiationis. Nuncupatur quidem «electio», quin admissio, ab Ecclesia facta, fundatur in electione Dei, culus nomine agit Ecclesia; vocatur pariter «Inscriptio nominum», quatenus candidati, in pignus fidelitatis, nomina sua in libro electorum inscribunt.

23. Antequam «electio» celebretur, requiritur ad catechumenos quod attinet conversio mentis et morum, sufficiens doctrinae christlanae notitia, fidei cnritatIsque sensus; requiritur Insuper deliberatio de Ipsorum idoneitate. Postea In ipsa celebratione ritus manifestatio voluntatis eorum et sententia Episcopi vel delegati eius coram communitate habentur. Quapropter patet electionem, quae tanta sollemnitate ornatur, veluti cardinem esse totius catcchumcnatus.

24.A die «electionis» et admissionis suae catechumeni vocantur «electi». Dicuntur etiam «competentes», quin una simul contendunt seu competunt ut accipiant sacramenta Christi ct donum Spiritus Sancti. Appellantur etiam «illuminandi», quin Baptismus Ipse vocatur «illuminatio» et per eum neophyti luce fidei perfunduntur. Diebus autem nostris adhibere licet etiam alia verba, quae, pro diversitate regionum et civilis cultus, captui omnium Ingenioque linguarum magis congruunt.

25.Hoc tempore. Impensior animi praeparatio, quae ad recollcctloncm spiritualem potius quam ad catecheslm pertinet, ordinatur nd corda et mentes tum purificanda per discussionem conscientiae ct paenitentiam, tum illuminanda per altIorem Christi Salvatoris cognitionem. Quod variis ritibus perficitur, praesertim per scrutinia et traditiones.

1) «Scrutinia», quae sollemniter diebus dominicis celebrantur. ad duplicem supradictum finem spectant, nempe ad revelandum in cordibus electorum quod est debile, infirmum ct pravum, ut sanetur; ct quod est probum, validum ct sanctum, ut firmetur. Scrutinia enim ordinantur ad liberationem α peccato et diabolo, et in Christo corroborant, qui est electorum via. veritas ct vita.

2) «Traditiones», per quas Ecclesia electis mandat perantiSua fidei et orationis documenta, scilicet Symbolum ct Oraonem dominicam, ad illuminationem eorum tendunt. In Symbolo, quo magnalia Del ad salutem hominum recoluntur, oculi eorum fide et gaudio perfunduntur. In Oratione autem dominica novum filiorum spiritum altius agnoscunt, quo Deum, in medio praesertim congregationis cucharisticae, Patrem vocabunt.

26. Ad proximam sacramentorum praeparationem:

1) Moneantur electi ut Sabbato sancto, quantum fleri potest ab opere consueto vacantes, tempus orationi ct recollectIonI mentis tribuant lelunlumquc pro viribus servent ··.

2) Eadem die, sl qua fiat electorum congregatio, haberi possunt aliqui ritus proxime praeparatorii, v. g.: redditio Symboli, «Ephphethn», electio nominis Christiani et, si casus ferat, unctio olei catechumenorum.

D) De ipsis initiationis sacramentis

27. Haec sacramenta, nempe Baptismus, Confirmatio ct Eucharistia, sunt ultimus gradus, quo, accedentes electi, peccatis remissis, populo Del aggregantur, adoptionem filiorum Del accipiunt, n Spiritu Sancto Inducuntur In promissam temporum plenitudinem, Immo per sacrificium conviviumque cucharisticum nd regnum Del praelibandum.

a) *De celebratione Baptismi adultorum.*

28. Baptismi celebratio, quae ablutione aquae cum Invocatione SSihae Trinitatis quasi ad fastigium perducitur, praeparatur benedictione aquae ct professione fidei, quae cum ritu nqune intime conectuntur.

29. Etenim per benedictionem aquae, In qua dispensatio mysterii paschalis ct electio aquar ad illud sacmmrntalltcr operandum recoluntur et SStfm Trinitas lam primum Invocatur. creatum aquae significationem religiosam accipit et coeptum Dei mysterium coram omnibus illustratur.

30. Hitibus uhrenunt lationis et professionis fidei. Idem paschale mysterium, super aquam commemoratum. deinde breviter a celebrante in verbis Baptismi profitendum, actuosa

••Cf. Cone. Vat. II, Const de sacra lJu>r|tta, d. 64 (LE ''/HI.,0 109. 14 Cf. Cone. Vat II. Drcr. dc acUvitxt· mUsionah Ecclesiae, *Ad tndn,* n 14. 11 Ct Cone. VaL 11. Const, dc tacra Liturgi*, SacroMMiwm Cceumum, n. 110 (LE 3141].

baptlzandorum fide profertur. Adulti enim non salvantur, nisi, sponte sua accedentes, donum Dei credendo velint accipere. Fides, cuius sacramentum recipiunt, non solius Ecclesiae, sed eorum etiam propria est, et exspectatur cam fore apud eos actuosam. Dum baptizantur, nedum passive tantum suscipiant sacramentum, sua voluntate cum Christo foedus ineunt, erroribus abrenuntiando, Deo autem vero adhaerendo,

31. Continuo, postquam viva fide paschale Christi mysterium confessi sunt, accedentes, mysterium illud ablutione aquae expressum accipiunt, et, postquam Ssiham Trinitatem professi sunt, ipsa Trinitas, a celebrante invocata, operatur, electos suos inter filios adoptionis annumerando et plebi suae aggregando.

32. Propterea ablutio aquae, cum mysticam participationem mortis et resurrectionis Christi significet, per quam credentes in nomine eius peccatis moriuntur et in vitam resurgunt aeternam, plenum suum momentum in celebratione Baptismi obtineat: seligatur proinde ritus vel immersionis vel infusionis, singulis casibus aptior, ut, pro variis traditionibus et rerum adiunctis, melius Intellegatur eam ablutionem non esse mere purificationis ritum, sed sacramentum conhinctionls cum Christo.

33. Chrismatis unctio post Baptismum significat sacerdotium regale baptizatorum eorumque ascriptionem in populi Dei consortium. Vestis autem candida est symbolum novae Ipsorum dignitatis. Cereus vero accensus illustrat eorum vocationem ambulandi ut filios lucis addecet.

b) *De celebratione Confirmationis adultorum.*

34. Secundum perantiquum usum In ipsa Liturgia Romana servatum, adultus ne baptizetur quin statim post Baptismum, dummodo ne obstent graviores rationes, accipiat Confirmationem (cf. n. 44). Hac conexione significantur unitas mysterii paschalis, necessitudo Inter missionem Filii et effusionem Spiritus Sancti conlunctloque sacramentorum, quibus utraque persona divina cum Patre baptizatis advenit.

35. Propterea post ritus complementary Baptismi, omissa unctione post Baptismum (n. 224), confertur Confirmatio.

c) *De prima participatione eucharistica neophytorum,*

36. Denique habetur celebratio Eucharistiae, cuius neophyti hac die prima vice plenoque iure partem habent et ln qua consummationem suae Initiationis inveniunt. In ipsa enim Udem neophyti, ad dignitatem sacerdotii regalis provecti, iartem actuosam habent ct orationi·» fidelium et, quantum lerl poterit, ritus deferendi oblata ad altare; eum tota communitate participes fiunt actionis sacrificii et Orationem dominicam reddunt, qua spiritum adoptionis filiorum. Baptismate acceptum, patefaciunt. Denique, communicantes Corpori tradito et Sanguini effuso, accepta munera confirmant et aeterna praelibant.

E) De tempore «mystagogiae»

37. Perfecto hoc ultimo gradu, communitas una eum neophytis tum meditatione Evangelii, tum participatione Eucharistiae, tum exercitio caritatis progreditur In mysterio paschali nltlus percipiendo et In vitae usum magis magisque traducendo. Hoc est ultimum tempus initiationis, id est tempus «mystagogiae» neophytorum.

33. Plenior revera ct fructuosior «mysteriorum» Intellegentia nequlritur novitate enarrationis et maxime sacramentorum acceptorum experientia. Neophyti enim mente renovati sunt, intimius gustaverant bonum Del verbum. Spiritui Sancto communicaverunt et exploraverunt quam suavis sit Dominus. Ex hac experientia, homini Christiano propria et exercitio vitae aucta, hauriunt novam fidei. Ecclesiae et mundi sensum.

39. Nova sacramentorum frequentatio, sicut Illuminat sacrarum Scripturarum intellectum, pariter adeo auget scientiam hominum ct redundat In experientiam communitatis, ut neophytis facilius et utilius reddatur commercium ceterorum Ildelium. Propterea tempus mystagogiae maximum momentum habet ut neophyti, a patriots adluti, Intimiores relationes cum fidelibus Ineant lisque renovatam visionem rerum no- ▾ amque Impulsionem afferant.

40. Cum Indoles et vis propriae huius temporis procedant ex hnc personali et nova experientia tum sacramentorum tum communitati?, praecipuus locus «mystagogiae» sunt sic dictae «•Missae pro neophytis», seu Missae dominicarum paschalium, quia In eis, praeter adunatam communitatem et participationem mysteriorum, neophyti inveniunt, praesertim anno «A» Lectlonarll, lectiones peculiariter sibi aptas. Propterea ad illas Missas invitanda est tota communitas loci una cum neophytis lllorumcrue pntrlnis, eorumque textus adhiberi possunt etiam quando initiatio extra tempora celebratur.

Π. De ministeriis et officiis

4L Praeter ea. quae Inter *Praenotanda fjenrralia* (n. 7) dicta aunt, populus Del, Ecclesia locali renmesentntus. intellegat æmper rt ostendat Initiationem adultorum rem esso tuam et negotium omnium baptlzatnrum'·. Paratissimum ergo se praebeat ut, vocationem suam apostollcam adimplens, auxilium praestet 11% qui Christum quaerunt. In variis ndlunctl» vitae cotidianae, sicut ln apostolatu, cuilibet discipulo Christi onus tldrl disseminandae pro parte sua Incumbit 'f. Eximie candidatos et catechumenos luvnre debet toto curriculo Initiationis. In praec:itechumrnntu. In catechumcnatu et in tempore mystagogiae. In specie autem:

'•C! Goc. VbL 11, Decr de activitate miswonali Bettes!», *ΛΛ* «mio. a. ta ÇLR 3/>ll *' Ct Coqc. VtL 11. Const, de EcctesU, çcniia"», n. 17 (LE jljl.V

1) Tempore evangelizntfonls et pmecntcchumenntus mentrIrn c,uî· ln>Pri»nis dirigi nd nuntium Christi verbis et »,mrin n° Adeles apostolatum Ecclesiae, omnlumque memgratiamque eius communicandam «·. Faciles igitur se praebeant ad spiritum communitatis Christianorum aperiendum, ad candidatos admittendos in familias, ln colloquia privata, immo in quosdam communitatis coetus.

2) Celebrationibus catechumenatus, pro opportunitate, adesse velint et actuosi se praestent responsionibus. orationi, cantui et acclamationibus.

3) Die electionis, cum agatur de incremento ipsius communitatis, curam habeant testimonium opportune reddendi de catechumenis lustum et prudens.

4) Tempore Quadragesimae, id est tempore purificationis et illuminationis, assidui adsint ritibus scrutiniorum et traditionum, et catechumenis afferant exemplum propriae renovationis in spiritu poenitentiae, fidei ct caritatis. In Vigilia paschali cordi habeant renovare promissiones Baptismi.

5) Tempore mystagogiae Missas pro neophytis participent, eosdemque caritate amplectantur auxiliumque cis praestent quo iucundlus in communitate baptizatorum se sentiant.

42. Candidatum, qui postulat ut inter catechumenos admittatur. comitatur sponser, nempe vir aut mulier, qui eum novit, adluvit et testis est morum, fidei ct voluntatis cius. Contingere potest ut hic sponsor officium patrlni temporibus purificationis ct illuminationis necnon mystagogiae non adimpleturus sit, sed tunc ab altero in hoc munere substituatur.

43. Patrinus autem *·, a catechumeno propter exemplum, dotes et amicitiam delectus, a communitate Christiana loci delegatus et a sacerdote approbatus, candidatum comitatur die electionis, in celebratione sacramentorum et tempore mystagogiae. Illius est catechumeno familiariter ostendere usum Evangelii in vita propria et commercio societatis, iuvare in dubiis et anxietatibus, ei testimonium reddere et incremento vitae eius baptismatis invigilare. Iam ante «electionem» delectus, munus suum publice exercet a die «electionis», cum dc catechumeno coram communitate testimonium dicit; ct officium eius conservat momentum, quando neophytus, sacramentis acceptis, adiuvandus est ut fidelis promissionibus Baptismi permaneat.

44. Episcopi est ·· per se vel per delegatum institutionem pastoralem catechumenorum condere, moderari atque fovere, necnon candidatos ad electionem et ad sacramenta admittere. Optandam est ut, quantum fieri poterit, quadragesimal!i liturgiac praesidens ritum electionis ct in Vigilia paschali sacramenta initiationis ipse celebret. Denique, pro sua pastorali cura. Episcopus catechistis, qui revera digni sunt et opportune praeparati, tradat deputationem ad exorcismos minores celebrandos

45. Presbyterorum est, praeter consuetum ministerium quod in qualibet celebratione Baptismi, Confirmationis et Eucharistiae gerunt'', ut ad pastoralem personalemque catechumenorum curam attendant '', dc iis praesertim solliciti qui haesitantes et afflicti esse videantur, ut, auxiliantibus diaconis et catechistis, catechesi eorum provideant; ut patrinorum electionem approbent eosdemque libenter audiant et adiuvent; ut denique ad perfectum aptatumque usum rituum diligentiam adhibeant ln decursu totius Ordinis Initiationis (cf. infra n. 67).

46. Presbvter, qui adultum aut puerum aetatis catechetici-cae baptizat,'absente Episcopo, Confirmationem quoque conferat. nlsl hoc sacramentum alio tempore conferendum sit (cf. n. 56)«*.

Quando conflrm«andl numerosiores sunt. ”Confirmationis minister presbyteros ad sacramentum ministrandum sibi sociare potest.

Necesse est ut hi presbyteri:

a) aut peculiari munere vel officio ln dioecesi fungantur, scilicet sint aut Vicarii Generales, aut Vicarii sive Delegati episcopales, aut Vicarii dlstrictualcs seu regionales, vel, qui Ordinarii mandato. Iisdem pares cx officio habeantur;

b) aut sint parochi locorum in quibus Confirmatio confertur, vel parochi locorum ad quae confirmandi pertinent, vel presbyteri qui peculiarem operam naverunt in praeparatione cntechetlca confirmandorum

47. Diaconorum, sl adsunt, auxilium praesto sit oportet. Sl Conferentia Episcopalis opportunum indicaverit stabiles diaconos Instituere, provideat etiam ut eorum numerus conSius sit. ut gradus, tempora et exercitia catechumenatus bcri possint omnibus locis, ubi necessitatibus pastoralibus requiruntur··.

48. Catechistne, quorum officium ad progressum catechumenorum et Incrementum communitatis momentum habet, teneant ln ritibus, quotiescumque fleri poterit, partem actuosam. Dum edocent, attendant ut doctrina sua sit spiritu cvngclico referta, symbolis liturgicis et curriculo anni accommodato, catechumenis aptata, et traditionibus loci, quantum fleri potest, locupletata. Immo, ab Episcopo deputati, possunt exorcismos minores (ct. supra n. 44) et benedictiones peragere dc quibus ln Rituali nn. 113-124.

'•Ct. Cone Vat II. Dccr. de apostolUu Uteorum, .1 poc*tolicam actuoii*-n. 6 [LE 3346]. '· Cl. Praenotanda ccueralia, u. 8. ’· Cf. *ibid* n X2 “Ata^tur ln toe raw ca» ttM C. I. C. ·› Cl. Pnvnotanda geneilfa, ul·’’· Cf S000 ',1J· 'k pi^yterorum ministerio et vita. Proh erem·. n ƒ› Jl.E n65l. ∎* Ct. Ordo Conrirouiùmù , p™/ notanda, u. 7 b [LE 3996}. ‘‘Ct. ibii.. n. 8. ''Ct Coae- *L II. Const, do^xn. de Ecclesia, Lurvn iynhum n '6 (LE J232 Deer, de activitate nusslonali Ecelesiae, .44 n ia n x» i de sacra Liturgia, SaoOfcmrfvm *Con cdium,* n. 79 [LE 3231].

not

G202

r.

III. Dc tempore ct loco initiationis

io Ordine Initiationis pastores Ita dc more utantur, ut Merainentn celebrentur In Vigilia paschali ct electio fiat prima dominica Quadragesimae. Ceteri nutem J^us, ratione habita hulns supmdlctne dispositionis (nn. 6-8, 14-40), distribuantur. Attamen, propter graviores necessitates pastorales, curriculum totius Ordinis aliter disponere licet, ut pressius infra dicetur (nn. 58-02).

A) Tempus legitimum seu consuetum

50. Quod attinet ad tempus celebrandi ritum ad faciendos catechumenos, haec notanda sunt:
1) Ne sit praematurum: exspectetur donec candidatis, pro dispositionibus ct condicione, necessarium temporis spatium affuerit ad fidem Initialem concipiendam et ad ostendenda prima conversionis indicia (cf. supra n. 20).
2) Ubi numerus candidatorum maior esse solet, exspectetur donec coetus efformetur sufficiens pro catechesi et liturgicis ritibus.
3) Statuantur In anno duae vel, pro necessitate, tres dies seu tempora opportuniora, in quibus dc more ritus perficiatur.

51. Ritus «electionis* seu «nominis inscriptionis» dc more celebretur prima dominica In Quadragesima. Pro opportunitate, paulo anticipari potest vel etiam celebrari infra hebdomadam.

52. «Scrutinia» locum habeant dominica III, IV et V In Quadragesima, pro necessitate nilis dominicis eiusdem Quadragesimae Immo etiam in feriis hebdomadae magis congruis. Tria celebrentur «scrutinia»; attamen propter impedimenta gravia Episcopus potest ab uno vel etiam in extraordinariis adiunctis a duobus dispensare. Deficiente autem tempore, anticipata electione, anticipetur etiam primum scrutinium; attendatur tamen in hoc casu ne «tempus purificationis et illuminationis» protrahatur ultra octo hebdomadas.

53. Ab antiquitate «traditiones», cum post scrutinia fiant, pertinent ad Idem tempus purificationis et illuminationis; celebrentur autem intra hebdomadam. Symbolum traditur in hebdomada post primum scrutinium; Oratio autem dominica, post tertium. Attamen, pro opportunitate pastorali, quo ditior fiat liturgia temporis catechumenatus, traditiones transferri possunt et celebrari Intra catechumenatum ad modum «ritus transitionis» (cf. nn. 125-126).

54. Sabbato sancto, cum electi, a labore vacantes (cf. supra n. 26), meditationi se dedunt, peragi possunt varii ritus immediate praeparatorii: redditio Symboli, ritus «Ephphetha», electio nominis Christiani, innuo unctio cum oleo catcchumenoram (cf. nn. 193-207).

55. In ipsa Vigilia paschali sacramenta initiationis adultorum celebrentur (cf. nn. 8 et 49). Si autem catechumeni permulti sunt, maior pars eorum hac ipsa nocte sacramentis donatur, ceteri autem ad dies infra octavam Paschae remitti possunt et sacramentis renovari vel in ecclesiis primariis vel etiam In stationibus secundariis. Quo in casu usurpetur vel Missa diei propria vel Missa ritualis pro initiatione Christianorum, adhibitis etiam lectionibus Vigiliae paschalis.

56. Quibusdam in casibus collatio Confirmationis remitti potest circa finem temporis mystagogiae, v. g. in dominicam Pentecostes (cf. n. 237).

57. Omnibus ct singulis dominicis post primam Paschae habeantur sic dictae «Missae pro neophytis», ad quas et communitas et noviter baptizat! cum patrinis instanter Invitantur (cf. supra n. 40).

B) Extra tempora

58. Etsi Ordo inititntionis ita de more disponendus est ut sacramenta in Vigilia paschali celebrentur, tamen, propter mliuncta insolita et necessitates pastorales, permittitur ut ritus electionis necnon temporis purificationis et illuminationis celebrentur extra Quadragesimam et sacramenta Ipsa extra Vigiliam vel diem Paschae. In adiunctis etiam ordinariis, solummodo tamen propter graves necessitates pastorales, v. g. ubi permulti sunt baptizandi, seligere licet, praeter curriculum initiationis In Quadragesima de more peractum, nllud tempus, praeprimls tempus paschale, nd sacramenta Initiationis celebranda. Quibus in casibus, mutatis momentis insertionis In anno liturgico, ipsa totius Ordinis structura, cum opportunis intervallis, eadem maneat. Accommodationes autem fiant prout sequitur.

59. Sacramenta ipsa initiationis, quantum fieri poterit, celebrentur die dominica, adhibita, pro opportunitate, aut Missa dominicae aut Missa rituali propria (cf. supra n. 55).

60. Ritus ad catechumenos faciendos locum habeat tempore congruo, uti dictum est n. 50.

61. «Electio» celebretur fere sex hebdomadis ante sacramenta initiationis. Ita ut sufficiens adsit tempus pro scrutiniis et traditionibus. Caveatur ne celebratio electionis cadat in sollemnitatem anni llturglcl. Pro ritu usurpentur lectiones In Rituali assignatae. Formularium autem Missae erit vel diei vel Missae ritualis.

62. «Scrutinia» non In sollemnitatibus, sed diebus dominicis vel etiam Infra hebdomadam, servatis consuetis intervallis, celebrentur, lectiones usurpando in Rituali assignatas. Formularium Missae erit vel diei vel Missae ritualis, ut Infra n. 374 bis.

C) De locis initiationis

Ritu, fiant In locis congruentibus, prout significatur m l Ratio habeatur necessitatum peculiarium, qnae oriuntur* ili stationibus secundariis regionum missionis.

IV. De aptationIbus, quas Conferentiae Episcopales, hoc Rituali Romano utentes, facere possunt

64. Praeter optationes In Praenotandis generalibus (nn.30-33) praevisas. Ordo Initiationis adultorum alias accommodationes a Confcrcntiis Episcopalibus definiendas admittit.

65. Ad placitum Illarum Conferentiarum haecstatul possunt:
1) Ante catechumenatum, ubi opportunum esse videtur, instituere modum quondam recipiendi fnutores («sympathisantes») (cf. supra n. 12).
2) Slcubl cultus gentilitii passim floreant, inserere in Ordinem ad catechumenos faciendos, nn. 79 et 80, primum exorcismum prlmamque abrenuntiationem.
3) Statuere ut gestus frontem signandi fiat ante frontem, sicubi tactus decere non videatur (n. 83).
4) Ubi, iuxta praxim religionum non Christianarum, initiatis nomen novum statim datur, statuere ut candidatis novum nomen Imponatur In Ordine ad catechumenos faciendos (n. 88).
5) Secundum consuetudines locorum, admittere in eodem Ordine, n. 89, ritus auxiliarios ad significandam receptionem in communitatem.
6) Tempore nutem catechumenatus, praeter ritus consuetos (nn. 106-124), instaurare «ritus transitionis», uti «traditiones» anticipandas (nn. 125-126), ritum «Ephphetha», redditionem Symboli vel etiam unctionem cum oleo catechumenorum (nn. 127-129).
7) Decernere omissionem unctionis catechumenorum (n. 218) vel cius translationem Inter ritus immediate praeparatorios (nn. 206-207) vel cius usum intra tempus catechumenatus ad modum «ritus transitionis» (nn. 127-132).
8) Formulas abrenuntiationis pressiores ct ditiores reddere (cf. nn. 217 et 80).

V. De iis quae ad Episcopum spectant

66. Episcope autem, pro sua dioecesi, competit: 1) Institutionem catechumenatus condere ct pro necessitatibus normas opportunas decernere (cf. n. 44). 2) Prout adiuncta ferunt statuere an et quando Ordo initiationis celebrari possit extra tempora (cf. n. 58). 3) Dispensare propter impedimenta gravia ab uno scrutinio vel etiam, in extraordinariis adiunctis, a duobus (cf. n. 240). 4) Permittere ut ex parte vel ex toto adhibeatur Ritus simplicior (cf. n. 240). 5) Catechistis, qui revera digni sunt et opportune praeparati, deputationeni tradere ad exorcismos et benedictiones peragenda (cf. nn. 44 et 47). 6) Ritui «electionis» praesidere et ratam habere per se vel per delegatum admissionem electorum (cf. n. 44).

VI. Dc accommodationibus quae ministro competunt

67. Celebrantis est plene ct intellegenter uti libertate quae ipsi sive in Praenotandis generalibus, n. 34, sive in rubricis Ordinis deinceps tribuitur. Multis in locis de consulto modus agendi et precandi non determinatus est vel duae solutiones oblatae sunt, ut celebrans ritum secundum prudens iudicium suum pastorale condicioni candidatorum et astantium possit accommodare. Maxima libertas relicta est in monitionibus et In supplicationibus, quae pro adiunctis semper abbreviari vel mutari possunt vel etiam ditari intentionibus, ut respondeant speciali condicioni sive candidatorum; (v. g. luctui vel gnudlo quod alicui ex lls In familia occurrerit) sive astantium (v. g. luctui vel gaudio communi paroeciae aut civitatis).
Ipsius etiam celebrantis erit textus accommodare, mutatis genere ac numero, pro cuiusvis circumstantiae opportunitate.

Caput I—Ordo catechumenatus per gradus dispositus

Primus gradus
RITUS AD CATECHUMENOS FACIENDOS

68. Ordo, quo il, qui Christian! fieri intendunt. Inter catechumenos annumerantur, celebratur cum. accepta nrima Del viventis annuntiatione, initialem lam fidem In Christum Salvatorem habent. Exinde praesupponltur absoluta prima «cvangelizatio», initium conversionis et fidei nc sensus Ecclesiae praevlumque cum sacerdote vel aliquibus membris communitatis commercium necnon praeparatio ad hunc ordinem liturgicum.

69. Antequam candidati Inter catechumenos admittantur, quod diebus determinatis inter annum iuxta locales condiciones fiet, tempus pro diversis casibus opportunum ct necessarium exspectetur nd motiva conversionis investiganda ct. sl necesse est, purificanda.

70. Optntur ut vel Integra Christiana communitas vel allqun eius pars, cx amicis et familiaribus catcchlltfl*quc ccrdotlbus constans, actuosam partem celebrationi habennt.

71. Adsint praeterea «sponsores», qui candidato», ab Ipsis adductos, nunc Ecclesiae praesentent.

72. Ritum, qui receptione candidatorum, liturgia verbi ct dimissione rorum perficitur. Eucharistia etiam sequi pote»!·

73-97 [Sequitur *Ritus introduci ion(a* J.

DE TEMPORE CATECHUMENATUS F.IUSQUE RITIBUS

98. Ciitcchururnatus, seu pastoralis catechumenarum disciplina, itn protrahatur ut eorum conversio et fide* maturr-

scere queant, et si necesse est, etiam per plures annos. Etenim totius vitae Christianae institutione et tirocinio debite producto catechumeni apte Initiantur mysteriis salutis et exercitio morum evangeliconim sacrisque ritibus, subsequentibus temporibus celebrandis, ct introducuntur in vitam fidei, liturgiae et caritatis populi Dei.

In casibus peculiaribus» attenta praeparatione spirituali candidati, de iudlcio Ordinarii loci, tempus catcchumcnatus brevius esse potest, immo, in ndlunctis omnino singularibus, uno tractu persolvi valet (cf. n. 240).

99. Intructlones intra illud tempus catechumenis tradantur, quibus, dum doctrina catholica ipsis omni ex parte exhibetur, fides illuminetur, cor ln Deum dirigatur, participatio mysterii liturgici foveatur, actio apostolica excitetur vitaque tota secundum spiritum Christi nutriatur.

100. Celebrationes verbi Dei habeantur, tempori liturgico accommodatae, quae tum catechumenorum instructionibus, tum necessitatibus communitatis Inserviant (cf. infra, nn. 106-108).

101. Exorcismi primi, seu minores, modo deprecatorio ac positivo Instructi, ante oculos catechumenorum veram exhibeant condicionem vitae spiritualis, pugnam inter carnem et spiritum, momentum abrenuntiationls ad beatitudines regni Del ccnsequendas atque continuam divini auxilii necessitatem (cf. infra nn. 109-118).

102. Benedictiones etiam, quibus Dei caritas et Ecclesiae sollicitudo significantur, catechumenis offerantur, ut, dum ipsi gratia sacramentorum adhuc carent, animum tamen gaudiumque et pacem in labore et itinere persequendo ab Ecclesia accipiant (cf. infra nn. 119-124).

103. Per eosdem annos, dum catechumeni progredientes a primo coetu cateehetlca ad alios ascendunt, transitus occurrentes ritibus aliquoties significari possunt. Pro opportunitate ergo anticipare licet traditionem Symboli, immo Orationis dominicae, et ritum «Ephphetha», pro quibus tempus nonnumquam deerit ln ultima competentium praeparatione (nn. 125-126). Provideri etiam possunt, pro locorum utilitate et voto, celebrationes ritus unctionis ope Olei catechumenorum (cf. infra nn. 127-132).

104. Catechumeni hoc tempore cogitent de Illis patrinls inveniendis, a quibus Ecclesiae die electionis praesentabuntur (cf. *Praenotanda generalia de inittalione Christiana,* nn. 8-10, el supra n. 43) [LE 3749].

10o. Interdum In anno curetur, ut ad aliquas celebrationes catechumenatus, necnon ad ritus transitionis (cf. nn. 125-132), congregetur universa communitas, quae Initiationis catechumenorum partem habet, nempe presbyteri, diaconi, catechistae, sponsores ct patrinl. amici ac familiares.

106-132 [Sequuntur *ritus liturgie!*

Scgundus gradus:
RITUS ELECTIONIS SEU INSCRIPTIONIS NOMINIS

133. Ineunte Quadragesima, quae est proxima initiationis sacramentalis praeparatio, celebratur «electio» seu «nominis inscriptio», In qua Ecclesia, audito patritiorum ct catechlstarum testimonio, catechumenis voluntatem suam confirmantibus, de statu praeparationis ipsorum judicat et statuit an possint nd sacramenta paschalia accedere.

131. Celebratione «electionis» concluditur catechumenatus Ipse, Ideoque longa mentis cordlsque disciplina. Propterea, ut quis inter «electos» ascribi possit, requiritur ab eo fides Ulumlnnta delibcrataque voluntas recipiendi sacramenta Ecclesiae. Electione autem tacta. Incitabitur ad Christum maiore cum libernlltatr sequendum.

135. Ad Ecclesiam autem quod attinet, electio est veluti centrum attentae erga eosdem catechumenos sollicitudinis. Episcopus, presbyteri, diaconi, catechistae, patrinl et tota loci communitas, suo quisque ordine et modo, de institutione et protectu catechumenorum, re diligentissime perpensa, sententiam ferant. Denique electos oratione amplectantur, ut tota Ecclesia eos secum obviam Christo conducat.

136. Tunc publice patrinl, a catechumenis antea de consensu sacerdotis electi et. quantum fleri potest, n communitate locali occepti, ministerium suum primum exercent: tam nominantur in princlpiu ritus et accedunt cum catechumenis (n. 143), pro his coram communitate testimonium dicunt (n. 144), et. pro opportunitate, cum eis nomen inscribunt (n. 146).

137, Ul nutem rerum veritati satisfiat, oportet ut, ante ritum Uturgicum, de Idoneitate candidatorum habeatur deliberatio nb üs quorum interest, ab lis videlicet in primis qui Institutioni catechumcnatus praesunt, presbyteri, diaconi ct catechistae, necnon a patrinls delcgatisque communitatis loci; Immo, sl ca.su» (erat, cum participatione coetus catechumenorum. Quae deliberatio, secundum condiciones regionis et postulata pastoralia, poterit varias formas exhibere. Ipsa nutem acceptio postea Intra ritum liturgicum a celebrante nota fiet.

138. Celebrantis munus est, scilicet Episcopi vel cius vice fungentis, quamvis remota vel proxima tuent pars eius ln deliberatione praevia, sive In homllia sive cursu ritus manifestare quae sit religiosa et ecclesiastica indoles «electionis». Ad Illum ergo pertinet tum sententiam Ecclesiae proferre coram astantibus conimque ludlcium, pro opportunitate, audire, tum a catechumenis personalem voluntatis manifestationem exquirere, tum, nomine Christi et Ecclesiae agendo, admissionem •electorum» peragere. Praeterea omnibus npertat divinum mysterium, quod ln vocatione Ecclesiae et In cius celebratione liturgico continetur; fldclcsque admonent ul una cum electis, quibus exemplum praebeant, ad sollemnia paschalia se praeparent.

139. Cum sacramenta initiationis In sollemnitatibus paschalibus celebrentur eorumque praeparatio ad indolem Quadragesimae propriam pertineat, ritus electionis flat ex more dominica prima in Quadragesima, ct tempus ultimae competentium praeparationis conveniat cum tempore quadrugrsl·mali, cuius curriculum, sive propter structuram cius llturgicam sive propter participationem communitatis, electis proderit. Attamen, urgentibus caUsti pastoralibus (praesertim in stationibus secundariis missionum), ritum celebrare licet praecedente vel sequente hebdomada.

140-151 [Sequitur *ritus liturgicus).*

DE TEMPORE PURIFICATIONIS ET ILLUMINATIONIS EI USQUE RITIBUS

152. Hoc tempore, quod ex more in Quadragesimam Incidit et ab «electione» incipit* catechumeni una cum communitate loci recollectionl spirituali sc dedunt, ut ad festa paschalia et ad sacramentorum initiationem se praeparent. Ad hunc finem eis offeruntur scrutinia, traditiones ct ritu* immediate praeparatorii.

Scrutinia et traditiones

153. In Quadragesima, quae sacramenta initiationis praecedit, fiunt scrutinia et traditiones. Quibus ritibus praeparati, spiritualis et cateehetlca electorum, seu «competentium»o completur et per totum tempus Quadragesimae protrahitur.

Scrutinia

154. Spiritualis praecipue est finis scrutiniorum, quae ope exorcismorum perficiuntur. Scrutiniis enim propositum est purificare mentes et corda, contra tentationes munire. Intentiones convertere et voluntates excitare, ut arctius Christo adhaereant et suum catechumeni Dei diligendi studium fortius prosequantur.

155. A competentibus postulatur voluntas perveniendi ad sensum Intimum Christi et Ecclesiae, et maxime profectus In sincera sui cognitione, seria animi discussione ct vera poenitentia. exspectatur.

156. In ritu exorcismi, n sacerdotibus vel diaconis celebrato. electi, de mysterio Christi a peccato liberantis eruditi a Matre Ecclesia, solvuntur a sequelis peccati et a diabolico influxu, roborantur in itinere suo spirituali, et corda aperiunt ad dona Salvatoris recipienda.

157. Ad excitandum desiderium purificationis et redemptionis Christi, tria fiunt scrutinia, sive ut catechumeni paulatim doceantur de illo mvsterio peccati, a quo mundus universus et quivis homo redimi exoptat, ut a sequelis eius praesentibus ac futuris liberentur, sive ut animi imbuantur sensu Christi Redemptoris, qui est aqua viva (cf. Evangelium de muliere samaritana). lux (cf. Evangelium de caeco nato), resurrectio et vita (et. Evangelium de Lazaro suscitato). A primo usque ad ultimum scrutinium progressum fleri oportet in cognitione peccati et desiderio salutis.

158. Scrutinia celebrentur a sacerdote vel a diacono, communitati praesidente, ut ex liturgia scrutiniorum etiam fideles utilitatem capiant et ln deprecationibus pro electis intercedant.

159. Scrutinia flant in Missis scrutiniorum, quae habentur dominica HI. IV et V In Quadragesima; seligantur lectiones seriei «A» cum suis cantibus, prout in Ordine lectionum Missae assignantur (nn. 745, 746. 747). Quae, sl his dominicis propter rationes pastorales fieri nequeant, eligantur aliae dies dominicae in Quadragesima, vel etiam feriae magis convenientes. Semper tamen prima Missa scrutiniorum sit Missa de muliere Samaritana, secunda de caeco nato, tertia de Lazaro.

160-207 [Sequitur *Pilus liturgicus].*

Tertius gradus:
CELEBRATIO INITIATIONIS SACRAMENTORUM

208. Cum cx more initiatio adultorum In sancta nocte Vigiliae paschalis celebretur, sacramenta ipsa conferuntur post benedictionem aquae, ut in Ordine Vigiliae paschalis Indicatur, n. 44.

209. Si autem extra tempora consueta peragitur (cf. *Praenotanda* nn. 58-59). curetur ut celebratio indole paschali refulgeat (cf. *Praetananda ornerai ia de initiatione Christiana,* n. 6), [LE 3749] adhibita Missa rituali, quae in Missall proponitur, p. 732 (cf. etiam Infra, u. 388).

Celebratio Baptismi

210. Etiam quando socramentn initiationis celebrantur extra sollemnitatem paschalem, habeatur ritus benedictionis aquae (et. *Praenotanda generalia de initiatione Christiana,* n. 21), In eruo per commemorationem magnalium Del recolitur inde ab initio mundi ct creatione generis humani mysterium cantatis Del; ac deinde, per invocationem Spiritus Sancti lationem mortis ct resurrectionis Christi, inculcatur novita* lavacri regenerationis Domini, quo mortem et resur- ** n,?ncn} S'us Participamus ct divinam sanctitatem accipimus. 'm.'^rrTUùnV?tio Satanae ct professio fidei unus ritus tOnn?». Plenam vim consequitur. nin fidei, qua catechumeni Snemltutw inÀi^TOul co rc«encra»tur, apte, lavacro praemittitur singulorum actus, quo, sicut ln nrimo nntrinr- charum fnetlere praefigurabatur, Ita nunc pcccito ct s?t corn'ÏriHebrnnte'et commûnHn?è' luntatem. tempore eateohSX à^n ⋹ ⋹c^

b»

Chrl.to fo«lu« lneundi. In hac tide, qimm nb Ecclesia dIvlnitiiA traditam, mnplcxl sunt baptiwintur ndultl·

212. Olei catechumenorum unctio, quae inter abrenunt atloncni ct professionem fidei occurrit, V01,1'5,1; ??ΓΘ n 0Cn^907 naitoraliet opportunitate Uturgica, nntlcip.irl (cf. nn. -06-207).

Ouo in casu attendatur per eam significari necessitatem divini roboris, ut baptizandus. non obstantibus vitae praeteritae vinculis et superata diaboli adversitate, gressum professionis fidei strenue peragat eamque totius vitae decursu lndcfrctibilitcr teneat.

213-234 (Sequitur *ritus liturgicus].*

DE TEMPORE MYSTAGOGIAE

235. Ut primi gressus neophytorum firmiores sint, optatur ut In omnibus adiunctls a communitate fidelium, a patriots suis et n pastoribus attente ct familiariter ndiuventur. Omnino curetur, ut plenam ct iucundam Insertionem In communitatem assequantur.

230. Per totum tempus paschale. In Missis domlnicalibus, loca particularia neophytis propria Inter fidele* serventur. Omnes neophyti studeant Missns cum patrinls suis participare. In homilia ct, pro opportunitate, etiam in oratione universali de illis ratio habeatur.

237.Ad claudendum tempus mystagogiae, in fine temporis paschalis, circa dominicam Pentecostes, habeatur aliqua celebratio, additis etiam externis festivitatibus luxta consuetudines regionis.

238.In anniversario Baptismi optandum est ut neophyti iterum congregentur ad gratias Deo agendas, spiritualem experientiam inter se conferendam ct novas sumendas vires.

239.Ad ineundum cum novis Ecclesiae suae membris pastorale commercium, curam habeat Episcopus, praesertim si ipse sacramentis initiationis praesidere nequierit, ut semel saltem in anno, quantum fieri potest, neophvtos nuper baptizatos conveniat celebrationique Euclmristicae praesideat, in qua ipsis sub utraque specie communicare licet.

Caput II—Ordo simplicior initiationis adulti

20. In adiunctis extraordinariis, quando candidatus ompercurrere nequiverit, vel quando Ordinarius loci, de sinceritate conversionis Christianae candidati de eiusquc religiosa maturitate fudicans, decernit ut sine mora baptismum recipiat, ipse permittere potest pro singulis casibus ut usurpetur ritus hic simplicior, in quo vel omn a uno tractu absolvuntur (nn. 245-273). vel datur etiam sacramentorum, unum 5C1 alterum ritum sive catechumenatus sive temporis purificationis et illuminationis (nn. 274-277). P

Aη1£Φιηξη baptizetur candidatus, qui patrinum (vel matrinam) sibi elegent (cf. *Praenotanda,* n. 43) communitatemque loci frequentaverit (cf. ib., nn. 12 ct 19 § 2), oportet ot tempore congruo instructus et praeparatus sit. quo melius rationes propter quas Baptismum petierit purificentur et conversio fidesque cius maturescere queant.

praesentationem ct receptionem candidati, ritus significat eius manifestam firmamque voluntatem petendi initiationem chrlstiannm necnon assensum Ecclesiae; acinae, post aptam liturgiam verbi, celebratio omnium sacramentorum initiationis peragitur.

243. Ritus cx more celebratur intra Missam, cuius lectiones apte seligantur, formularium nutem sumatur e Missa initiationis vel ex alia; post Baptismum et Confirmationem, °raphytus celebrationis euchnristlcae primum partem habet. t Γη Cclcbral,° Hat» quantum fieri potest, die dominica ĆA' *[,rafnoJanda*9 n. 59), cum actuosa participatione communitatis loci.

245-273 [Sequitur *ritus liturgicus].*

274.In adiunctis extraordinariis, uti sunt morbus, senium» mutatio commorationis, longa itinera, ctc., quando: *a)* candidatus non potuit totum catechumenatum vel ritu apto, incipere vel inceptum persolvere cum omnibus ritibus; *b)* ct aliunde bono ipsius spirituali detrimento esset si, adhibito ritu priore, privaretur beneficiis longioris praeparationis, tunc magni refert ut, cum permissione Episcopi, ritus prior augeatur uno vel pluribus elementis Ordinis completi.

275. Hic ritus auctus praebet facultatem faciendi sive ut novus aliquis candidatus alios provectiores consequatur, additis opportune ritibus initialibus Ordinis completi (v. g.: ingressu In catcchumenatum. exorcismis minoribus, benedictionibus, etc.); sive ut perficiat solus quod, inceptum cum aliis, non fuerit absolutum (v. g.: electio, ritus purificationis et illuminationis, sacramenta Ipsa).

276. Accommodationes, prudentia pastorum faciendae, provideri possunt, collatione habita inter ritum priorem ct ritum auctum, modo sequenti:

1)simpliciter nddendo: v. g. ritus temporis catechumenatus (nn. 106-132), traditiones (nn. 183-192);

2)dividendo et ampliando vel ritum receptionis (nn. 24o-251) vel liturgiam verbi (nn. 252-256). In ritu receptionis, nn 245-247 augeri possunt nd Instar Ritus ad faciendum

-„„Kfe7;r''Λ?

(cf, *Praenotanda,* n. 12 § 3), coniungendo ritum «ad catechumenos faciendos (nn. 73-97) et electionem (nn. 143-151).

277. In usu huius ritus «aucti curetur: 1) ut catechesis candidati sit integra; 2) ut ritus celebretur cum actuosa participatione alicuius congregationis; 3) ut, sacramentis acceptis, neophyto tribuatur, quantum fieri potest, tempus mystagogiae.

Caput III —Ordo brevior initiationis adulti in proximo periculo vel In articulo mortis adhibendus

278. Qui proximo periculo mortis versatur, sive catechumenus sive non catechumenus baptizari potest ritu breviore Infrascripto (nn. 283-294), dummodo, nondum in ipso mortis articulo degens, interrogationes audire ifsque respondere valeat.

279.Si est catechumenus iam receptus, promittere debet se, post recuperatas vires, catecheslm consuet.am absoluturum esse. Si non est catechumenus, oportet ut seria signa ostendat conversionis ad Christum et abrenuntiationls gentilitiis cultibus, neque vitae moralis obicibus alligari videatur (v. g. polygamla «slmultanca», etc.); praeterea promittat se, post restitutam sanitatem, totum curriculum initiationis sibi congruentis secuturum.

280. Hic ritus catechistis et Jalcis praesertim aptatur.

Attamen etiam presbyter et diaconus, in casu urgentiorls necessitatis, hoc ritu uti poterunt. De more tamen presbyter et diaconus adhibeant ritum qui simplicior appellatur (n. 240-273), inductis necessariis, pro loco et tempore, accommodationibus.

Presbyter autem qui baptizat, et sacrum Chrisma habeat tempusque supersit, nc praetermittat, post Baptismum, conferre Confirmationem, omissa hoc in casu chrismatione post Baptismum (n. 263).

Item, si fieri potest, tum presbyter tum diaconus, et, pro opportunitate, etiam catechista vel lalcus, qui facultatem habeat sacram communionem distribuendi. Eucharistiam neophyto ministrent. Quo in casu, sacramentum ante ritus celebrationem deferri potest et, tempore ipsius celebrationis, super mensa, alba tobalea cooperta, honorifice collocatur.

281.In articulo autem mortis seu, morte imminente, quando tempus urget, minister, omissis ceteris, aquam, etsi non benedictam, sed naturalem, in caput infirmi infundit, formulam consuetam dicens (cf. *Praenotanda generalia de initiatione Christiana, n.* 23) [LE 3749].

282. Pro iis, qui sive in proximo periculo sive in articulo mortis baptizati sunt, provideatur, si redeant ad sanitatem, ut catechesi apta instituantur, ct, in ecclesiam tempore opportuno recepti, ceteris sacramentis initiationis donentur. Quo in casu serventur, cum debitis accommodationibus, principia, guae nn. 295-305 statuuntur.

283-294 [Sequitur *ritus liturgicus].*

Caput IV—De praeparandis ad Confirmationem et Eucharistiam adultis qui, infantes baptizati, catechesim non receperunt

295.Suasiones pastorales, quae sequuntur, eos adultos respiciunt, qui ut infantes baptizati, catecheslm postea non receperunt neque proinde ad Confirmationem et Eucharistiam sunt admissi. Possunt tamen ensibus similibus aptari, praesertim pro adulto qui in periculo vel in articulo mortis baptizatus est.

Etsi huiusmodl adulti nuntium mysterii Christi nondum audierunt, eorum tamen condicio n catechumenorum condicione co differt quod iam sunt in Ecclesiam Introducti et filii Dei per Baptismum effecti. Eorum proinde conversio fundatur in Baptismo iam accepto, cuius vim exinde explicare debent.

296. Eadem ratione nc pro catechumenis, praeparatio horum adultorum tempus protractum requirit (cf. Praenotanda. n. 21), quo fides in Baptismo Ipsis infusa crescere, ad maturitatem pervenire ct plene imprimi debet per pastoralem institutionem quae ipsis traditur; eorundemque vita Christiana confirmetur oportet per opportunam disciplinam quae ipsis proponitur, per iis aptam catecheslm, commercium cum fidelium communitate et quorundam liturgicorum rituum participationem.

297.Cntocheseos ordo plerumque respondet ordini pro catechumenis nroposito (cf. *Praenotanda,* n. 19 § t); in ea tamen tradenda, sacerdos, diaconus vel catéchiste rationem habeat peculiaris condicionis horum adultorum qui Baptismo iam sunt donati.

298. Sicut catechumenis. Ita et his adultis communitas fidelium opem suam afferat fraterna caritate et oratione, testimoniumque reddendo de eorum idoneitate cum ad «aeramenta erunt admittendi (cf. *Praenotanda,* nn. 4, 19 $ 2. 23).

299. Adulti a sponsore praesentantur communitati. Tempore vero suae formationis unusquisque illorum eligit, sacerdote approbante, patrinum, qui ut delegatus communitatis apud ipsum aget, et qui eadem munera erga Ipsum habebit nc pntrinus erga catechumenum (cf. *Praenotanda,* n. 43K Patrimis uutem, hoc tempore electus, poterit esse etiam patrinus Baptismi, dummodo revera capax sit hoc munu« implendi.

300. Praeparationis tempus actionibus Hturgicis sanctificatur, quarum prima est ritus quo adulti In conimumt | i recipiuntur, et se, utpoto lam Baptismo signatos, partem eius se habere agnoscunt.

301. Exinde celebrationes liturgiae verbi participabunt, tum eas od quas fidelium coetus congregatur, tum ea·» quae catechumenis proxime destinantur.

302. Ad nctfonem nutem Det in hoc praeparationis opere significandam, opportune adhiberi poterunt quidam ritus cntcchumenatus proprii, qui horum adultorum condicioni et utilitati spirituali respondeant, culusmodi sunt traditiones Symboli, Orationis dominicae aut etiam Evnngeliorum.

303.Catecheseos tempus anno liturglco apte inseratur, praesertim vero ad ultimam partem quod spectat, quae plerumque cum Quadragesima componetur. Huius vero temporis spatio ad actiones sacras paenitentiales ordinandas opportune conferent, quae ad celebrationem sacramenti Pacnltentiae conducent.

304.Culmen vero totius formationis erit ex more Vigilia paschalis, in qua adulti fidem baptlsmalem profitebuntur, sacramentum Confirmationis recipient et Eucharistiam participabunt. Si Confirmatio in Ipsa vigilia paschali dari nequit, quia Episcopus vel minister extraordinarius Confirmationis abest, quam primum conferatur, et quidem, quantum fieri potest, tempore paschali.

305. Denique Christianam formationem suam complebunt adulti suamque in communitatem perficient insertionem, tempus mystngoglac una cum neophytis viventes.

Caput V—Ordo initiationis puerorum, qui aetatem catecheticam adepti sunt

306. Ritus hic destinatur pueris, qui, tempore infantiae non baptizat! et aetatem discretionis catechesisque adepti, ad Initiationem Christianam veniunt sive a parentibus vel a tutoribus adducti, sive cum eorundem permissione sponte moti. Iam Idonei sunt qui fidem propriam concipUnt ac nutriant ct Ipsi pro conscientiae officio aliquid in se recipiant. Attamen nondum tractari possunt ut adulti, quia, ornati cultura puerili, e parentibus vel e tutoribus pendent et Influxu sodalium necnon societatis nimis moventur.

307. Initiatio illorum ante requirit tum conversionem propriam condicione aetatis, paulatim maturatam, tum auxilium educationis huic aetati necessariae. Exinde aptanda est et Itineri spirituali candidatorum, nempe Incremento eorum in fide, et Institutioni catecheticae. quam audiunt. Propterea, ad Instar adultorum. Initiatio eorum etiam per phires annos, «I necesse est, protrahitur antequam accedant nd sacramenta et variis gradibus ttmporibusque distinguitur atque ritibus est Instructa.

303. Cura autem progressus puerorum ln institutione accepta pendent tum ex nuxilk» et exemplo sodalium quam e parentibus, utrorumque ratio habeatur.

a) Etenim cum pueri Initiandi plerumque pertineant ad aliquem coetum sodalium lamdiu baptizatorum, qui ad Confirmationem et Eucharistiam catechetice praeparantur. Initiatlo progressione impertitur et In hoc ipso coetu catechetico velut In fundamento Innititur.

à) Optatur autem ut lldcm pueri, quantum fieri poterit, auxilium et exemplum inveniant pariter apud parentes suos, quorum permissio requiritur ad initiationem faciendam necnon αα futuram eorum vitam Christianam ducendam. Praeterea tempus initiationis opportune familiae praebebit opportunitatem colloquendi cum sacerdotibus et catcchlstis.

309. Pro rerum adiunctis, non parvi refert plures pueros. In hnc eadem condicione versantes, insimul consociari in celebrationibus huius Ordinis, ut mutuo exemplo Ln itinere catechumenatus se ndluvent.

310. Quod autem attinet ad tempus celebrationum, optatur ut, quantum fleri potest, ultimum tempus praeparationis cum Quadragesima conveniat ct sacramenta Ipsa celebrentur ln Mgilln paschali (cf. *Praenotanda,* n. 8). Sed. antequam pueri m testis paschalibus admittantur ad. sacramenta, attenl j irt \un],an Idonei facti sint, tum an tempus congruat ordini Institutionis catecheticae» quam frequentant. Etenim, quantum fieri poterit, curnndum est ut candidari ad sacramenta initiationis accedant dum eorum sodales inmdiu baptizari ad Confirmationem vel ad Eucharistiam admittuntur.

311. Celebrationes flant cum actuosa participatione aUcuius congregationis, quae, congruo numero fidelium constans, n parentibus famllincnie, necnon a sodalibus coetus cxitechetlci et n nonnullis adultis familiaribus afficiatur. Plerumque enim, quando Initiantur pueri huius aetatis, optanda non est praesentia totius communitatis paroccialls: saris est ut haec repraesentetur.

312. Prout est concinnatus, hic Ordo a Confcrentlis Episcopalibus opportunas accipere potest accommodationes et addlUmentn quo plenius necessitatibus et adiunctis regionis opportunltaribusque pastoralibus respondent. Inseri potest. Pr/' ,arkde puerorum aptatus, ritus «traditionum·, in usu pro ndultls (cf. nn. 103, 125, 181-192). Praeterea, quando Ordo hic vertitur in linguas vernaculus, curandum est ut monitiones el cleprreatIones et orationes captui puerorum accommodentur. Pro opportunitate, v, g. cum oratio aliqua Ritualis Romani converritur In linguam loci, approbari etiam potest a Conterentia Episcopali altera oratio, quae endem argumenta congruentius pueri» proponat (cf. *Praenotanda de Initiatione ehrlsliana,* n. 32) [LE 3749).

313. Ministri, hanc Ordinem adhibentes, libenter et Intellegenter utantur facultatibus quae sibi tribuuntur sive ln Praenotandis generalibus (nn. 34 et 35). sive in Praenotandis narlicularlbu» Ordinis Baptismi parvulorum (n. 31) et Initiationis adultorum (n. 67).

Primus Gradus:
RITUS AD CATECHUMENOS FACIENDOS

314. Ritus hic in primis celebretur coram parva, etsi actuoso. congregatione, ne mens puerorum multitudine turbe-

VCJ tlltnres candidatorum, quantum fieri potent, ndsint. Sl autem venire nequeant, significent consensum pueris datum; ct loco eorum mlsint «sponsores» (cf. n. 42), nempe fideles idonei qui, pro casu, vicem parentum gérant et praesentent pueros.

315. Celebratio fit in ecclesia vel In loco tam apto ut, pro aetate ct captu candidatorum, foveatur experientia Intimae receptionis. Prima pars scu ritus introductionis fiat pro adiunctis, ad ingressum ecclesiae vel ullus loci; nltcra pars seu liturgin verbi, in ipsa ecclesia vel in loco ad id electo.

316-329 (Sequitur rifus *liturgicus].*

Secundus gradus:
SCRUTINIA RITUS SEU PAENITENTIALES

330. Ritus hi paenitentiales, qui sunt inter tempora praecipua catechumenatus puerorum, attinent ad genus scrutiniorum, quae occurrunt in Ordine initiationis adultorum (nn. 152-180). Ideo, cum ad finem similem spectent, usurpare et accommodare licet normas, quae pro scrutiniis proponuntur (nn. 25 § 1, 154-159).

331.Cum scrutinia ex more ad ultimum tempus praeparationis ad Baptismum pertineant, ritus paenitentiales In pueris postulant ut fides eorum animique sensus lam accedant ad ea quae requiruntur ad Baptismum.

332. Hi ritus, quos una cum catechumenis patrlnl (matrinae) eorum et sodales coetus catecheticl participant, omnibus astantibus aptantur, ita ut evadant celebrationes pacnltentiales ad usum eorum etiam qui non sunt catechumeni. Revera, Intra hanc celebrationem, nonnulli pueri lamdiu baptizat!, coetui catechetico ascripti, possunt primum ad sacramentum Paenitentiae admitti. Quo in casu curetur ut in celebrationem tempestive inserantur monitiones, intentiones orationis ct actiones, quae ad huiusmodi pueros spectant.

333. Ritus paenitentiales celebrantur in Quadragesima, si catechumeni in sollemniis paschalibus initiandi sunt; secus, tempore opportuniore. Unus saltem ritus habeatur. Si vero commode fieri potest, alter addatur. Cuius formulae instruentur ad instar prioris; pro deprecatione autem et oratione exorcismi, adhibentur textus nn. 164, 171, 178 exhibiti, opportune accommodati.

334-342 [Sequitur *ritus lilurgicus].*

Tertius gradus:
CELEBRATIO INITIATIONIS SACRAMENTORUM

343. Ad Illustrandam Baptismi indolem paschalem, suadetur ut hoc sacramentum in Vigilia paschali celebretur aut die dominica, in qua Ecclesia resurrectionem Domini commemorat (cf. *Praenotanda Ordinis Baptismi parouJorum,* n. 9) (LE 3749], attentis iis quae n. 310 proponuntur.

344.Baptismus celebratur in Miass, in qua neophyti primum Eucharistiae partem habent. Confirmatio una simul confertur vel ab Episcopo vel a presbytero qui Baptismum administrat.

345. Si Baptismus celebratur extra Vigiliam vel diem Paschae, adhibetur vel Missa dici vel Missa ritualis initiationis Christianae. Lectiones seliguntur Inter eas quae proponuntur n. 383; licet usurpare etiam lectiones dominicae vel festivitatis.

346. Unumquemque puerum catechumenum comitatur patrinus (matrina), ab ipso delectus et a sacerdote approbatus (cf. *Praenotanda* n. 43).

347-391 [Sequitur *ritus liturgteus].*

Ordo admissionis valide iam baptizatorum in plenam communionem ecclesiae catholicae

Pr a e n o t a n d a

1. Ritus quo quis, in Communitate ecclesiali separata natus et bnptizatus. In plenam communionem Ecclesiae catholicae, Iuxta ritum latlnum, recipitur ·, Itn Instruitur, ut ad communionem et unitatem Instaurandam nihil ultra Imponatur oneris, quam quae necessaria sunt · (cf. Act. 15, 28).

2. A Christianis autem orientalibus ad plenitudinem communionis catholicae venientibus non plus exigitur quam quod simplex fidei catholicae professio exigit, etiamsi, vl recursus ad Sedem Apostollcam, eis permittatur transitus ad ritum latlnum ·.

3. *a)* Ritus celebrationis apparent tamquam celebratio Ecclesiae, et culmen suum habeat ln communione eucharistica. Inde gmeralim admissio peragatur intra Missam.

°) Sedulo tamen ea vitentur, quae quovis modo magnificentiae studium sapiant. Accurate definiendus est modus, quo haec Missa, attentis adiunctis, celebrabitur. Ratio habenda est tum boni oecumenlcl tum vinculi Inter candidatum et communitatem paroeclalem. Saepe opportunius erit Missam «?^<paiUC s propinquis et amicis celebraro. Si nutem ^l^brari nequeat, admissio habeatur formnl nn^mi|VerbJ' haec Sit possibilis. De forma autem eligenda audiatur et ipse admittendus.

menhxno. L nUalM n xB « Cf Crrr t t
Ortcnubb» chou™,

4 Sl admissio celebratur cxtrn Mlesnm, clu» nexus cum tüniniunlone cuchnrlitlcn patefiat ex eo, quod celebratio eucharistica» qunm novlter admissus primum luter fratres catholicos plene participat, sequatur quam primum.

5. Pro admissione lain baptizat i ad plenam communionem Ecclesiae catholicae requiritur praeparatio candidati tam doctrinalis quum spiritualis secundum necessitates pastorales lingulis casibus accommodatas. Discat candidatus magis magkquc corde adhaerere Ecclesiae, in qua plenitudinem baptismi sui Inveniet.

Tempore huius praeparationis lam aliqua communicatïō In sacris, secundum nonnas In Directorio do rc oecumcnlca statutas, fleri potest.

Vitetur omnino aequatio candidatorum cum catechumenis.

6. Ab eo qui natus et baptizntus est extra communionem Ecclesiae catholicae visibilem, non lam requiritur abluratio hacrcsls, sed sola professio fidei ·.

7. Sacramentum Baptismi iterari nequit, Ideoque Baptismum sub condicione iterum conferri non permittitur, nisi adsit prudens dubium de facto vel de validitate Baptismi lam colluti. Sl seria investigatione peracta, ob prudens dubium de facto vel do validitate Baptismi iam collatl, necessarium videtur Baptismum sub condicione iterum conferre, minister opportuno explicet rationes propter quas Baptismus, hoc in casu, sub condicione confertur et Illum in forma privata ministret ·.

Ordinarius loci videat, singulis In casibus, quinam ritus in Baptismo sub condicione conferendo servandi, quinam praetermittendi.

8. Episcopi est candidatum admittere. Presbyter tamen, cui celebrationem peragendam committit, facultatem habet confirmandi candidatum in ipso ritu admissionis ·, nisi admittendus Confirmationem lam valide receperit.

9. Sl professio ct admissio fiunt intra Missam, admittendus, attenta sua personali condicione, confiteatur peccata sua, postquam confessarium de admissione mox instante certiorem reddiderit. Quam confessionem omnis confessorius rite approbatus recipere potest.

10. Admittendum comitetur, si casus fert, in ipsa admissione, sponsor, nempe vir (vel mulier) qui in adducendo vel arando candidato prae aliis maiorem partem habuerit; ati etiam possunt duo sponsores.

11. In Ipsa celebratione eucharistica, In qua fit admissio, vel, sl haec fiat extra Missarum sollemnia, in Missa quae eam sequitur, licet non tantum ipsi admisso sacram communionem sub utraque specie recipere, sed etiam sponsoribus, parentibus, conlugi, si hi sunt catholici, catechistis falcis qui admittendum forte instruxerint, immo omnibus praesentibus catholicis, si numerus vel alia rerum adiuncta Id suadeant.

n 12·.,. admissionis a Confcrentlis Episcopalibus, Iuxta Constitutionem de sacra Liturgia (n. 63), variis rerum adiunctis f/^mmodari potest. Insuper Ordinarius loci, attentis peculiaribus condicionibus personarum aut locorum, poterit ipsum *breviando ?ptare* il,um pro* opportunitate ampliando vel

13. Nomina admissorum notentur in speciali libro, additis die et loco Baptismi.

14-31 [Sequitur *ritus liturgicus].*

4 unitatem Christianorum fovendam. *Directorium,* nn. *ig* et i^7)^P ^8o9 X967^'P 581 [LE 40x3]. 1 Cf. iMï., nn. 14-15: ri.A.S. 59

JCf. *Ordo Confirmationis,* Praenotanda, n. 7 [LE 3996].

Cf. Sect, ad unitatem Christianorum fovendam, *Directorium,* n. 10. *A.A.S.* 59 (1967), p. 5S1 [LE 3553].

Adn. R. BERAUDY in La maison-Dieu η. 110 (1972) 25-50; J. CELLIER 1 09 Θ972) 217-220 etin Riv. dioc. Roma 23 (1972) 471-477; A DUVAL in La maison-Diou n. 110 (1972) 16-24; A. HOUSSIAU in La maison-Dieu n. 110 (1972) 7-15; J.-B. MOLIN in Notit. 8 (1972) 87-95.

4023

1972 IAN 8.–SIGNATURA APOSTOLICA, RESP. PART.*

Civiles effectus tribui nequeunt decreto nullitatis MATRIMONII LATO AB EPISCOPO CUM NUPTIAE CELEBRATAE sunt extra Ecclesiam catholicam

Roma, 8 gcnnnlo 1972.

Eccellenza Reverendissima, E' stato trasinesso a questo Supremo Tribunale, per l'csecuzione civile, il Decreto dei 26 novembre 1971 con il quale TEccellenza Vostra Reverendissima dichiarava nullo, per difetto di forma, 11 matrimonio sopra indicato, celebrato in Svczia, secondo un rito non cattolico.

MI reco a premura slgnificarLc chc nel caso non è possibile procedere alia esecuzione civile dei Decreto perché non si traita di un matrimonio concordatario, cioè dl matrimonio contralto «davanti un ministro del culto cattolico secondo le nonne dei diritto canonico. (Art. 5^,'ariLe^ 27 maggio 1929, n. 817) e trascritto poi nei registri dclio stato civile.

Occorreva ricordarc che casi dei genere ordlnarlamente vanno risolti in via ammlnlstrativa nelle investigazioni prematriinoniali; si ricorrc alla via giudiziaria soltanto quando dalle ordinarie investigazioni prematriinoniali non nsulta sufticicntemcnte chiaro il difetto di forma nei matrimonio impugnato (Cfr. *Resp. Pontificiae Commissionis ad Codicis Canones authentice interpretandos* del 16 ottobre 1919, *A. A. S.,* vol. XI, p. 479 [LE 2101; e ia fnstr. *Provida Mater* dei 15 agosto 1936, art. 231) [LE 1347 J.

Qualora si accedesse alia richicsta esecuzione civile di tali decreti, ne deriverebbero gravi conseguenze. Difatti la stessa procedure potrebbe usarsi per tutti i matrimoni civili di cattolici Italian!, perché anch'essi celebrati senza ia debita forma canonica.

Con ciô la Chiesa non solo interferirebbe indebitamente nella giurisdizlone dello Stato, ma agevolerebbe cattolici male tntcnzlonatl a contrarre matrimoni civili che non avrebbero alcuna efficacia pratica nè davanti alia Chiesa né davanti alio Stato: La Chiesa infatti giustamente li considera inesistenti, e lo Stato, tramite la Chiesa, si vedrebbe costretto a cancellarii ad arbitrio degli interessati.

Colgo volentieri l'occasione per professarmi con sensi di distinta stima, dell'Eccellenza Vostra Reverendissima dev.mo. Dino Card. Staffa, *Prefetlo.* Aurelio Sabattani, *Segrelario.*

* Prot. N. 2157/71 EC 1731: Apoll. 44 (1971) 603-609.

4024

1972 IAN Ib.-SC RELIGIOSORUM, NOTIFICATIO. PART.*

Singula perfectionis Instituta exhibeant S. Congregationi DE RELIGIOSIS ELENCHUM FACULTATUM OMNIUM QUIRUS GAUDENT CIRCA REDUCTIONEM, CONDONATIONEM VEL COMMUTATIONEM ONERUM MISSARUM

Roma, 15 gennaio 1972

Reverendo Padre, **Mi rcco a dovere comunlcarLe che 11 Santo Padre ha disposto di riservare a Sé personalmente, in via dei tutto prowisoria e temporanea, le facoltàdl rfduzionl, condonazionl e commutnzionl, riguardanti gli stipend! di SS. Messe e gli obblighi relativi alia loro applicazione o cclebrazione, sospendendone, in pari tempo, tutte le facolth generali o partlcolarl, precedentemente concesse, sia dalle norme del diritto, sin da Lui personalmente o dat Suol Predecessor!! direttamente o per tramite di Sacri Dicasteri, in qualslasi tempo, per qualslasi ragione e a qualslasi persona, flslca o morale, ferme restando ie sole facoltà, a favore dei Vescovi, previste dal nn. 11 c 12 del Motu Proprio** *Pastorale Munus* **[LE 3139].**

Le pontificie disposizioni suddette avranno pieno vigore a partire dal 1° febbraio 1972, «contrariis quibuscumque, etiam speciali mentione dignis, minime obstantibus» [LE 4013].

In conformité con le citate dcliberazionl i Superiori di tutti gli Istltuti vorranno presentare a questo Sacro Dicastero, non oltre la Solennité dl Pascua del corrente anno, una dettagliata relazione di tutte le facoltà, dl cui essi o i loro Religiosi fossero in possesso, relative a riduzioni, condonazionl e coniniu· tazioni di stlpendl di SS. Messe e di obblighi inerenti alia loro applicazione o celcbrazione.

La prego, pertanto, di voler cortescmcnte portare quanto sopra a conoscenza dei Superiori Generali dl codestn unione.

Profitto deirincontro per professarmi con sensi di religioso ossequio devotissimo nel Signore.—I. Card. Antoniutti, *Prefetlo.*

♦Praesidi Unionis Superiorum Generalium. Prot. N Sp. R. 161/72. CpR 53 (1972) 78. Adn. C. GORRICHO in CpR 53 (1972) 78-79.

4025

1972 IAN 20.-SC INST. CATH., DECR. AAS 64 (1972) 583-536

Facultas Theologica penes studiorum Universitatem Fluminis Ianuarii canonice erigitur

Sacra Theologia, quae sacculis ante actis ceteras disciplinas cuiusvis studiorum Universitatis excitabat atque provehebat, coepit temporibus proxime superioribus u publicis Athenaeis sensim removeri ob rationes, a quibus prope nunquam aliena fuit mens religioni infensa.

Hodie vero plures provide animadvertunt praeclpu.it scientiarum quaestiones non modo sine ca apte solvi non posse, sed Immo homines universos adducere ad infinibilia slbl afferenda detrimenta. Ideo multi libenter pn>-

bant, atque adeo necessarium censent. Theologiam, praesertim catholicam, Universitati studiorum esse restituendam, ut in Ipso scientiarum sacrario ratio et divina revelatio inter sc prudenter comparentur et salubriter compleantur, atque ita certam tutamque viam commonstrent hominibus ineundam. Nullibi enim melius quam in Universitate studiorum quaestiones attingi pcrcipique possunt, quae nostra aetate agitantur, neque aptius potest necessitatibus subveniri, quas assidua variarum disciplinarum renovatio proponit.

Ideo Pontificia Universitas Catholica S. Sebastiani Fluminis Januarii impensius nunc quammaxime contendit
584 esse investigationis sedes, / in qua scientiae plenam in Christo lucem accipiant; officina formationis secundum spiritum Evangelii; locus in quo divinitus revelata conferantur et concilientur cum novissimis scientiarum repertis et cum doctrinis, quibus novae formae vitae socialis nituntur, Haec studiorum Universitas, a duobus condita brasiliensibus viris de patria optime meritis —Patribus Leonello Franca S.I. et Sebastiano Leme, qui postremus Archiepiscopus ipsius Fluminensis Dioecesis fuit et dein S. R. Ecclesiae Cardinalis —a Sancta Sede canonice erecta est die 20 ianuarii 1947 [LE 1904] ct moderationi Societatis Iesu commissa.

Itaque brasilienses Episcopi, signa temporum interpretantes cuplentesque doctis nostrae aetatis hominibus —et imprimis suae gentis— efficax exhibere instrumentum utilis comparationis cum scientiis congruensque cum severioribus hodiernae scientiae postulatis, oculos in Catholicum Fluminis Ianuarii Athenaeum inlecerunt, cum illud censerent Idoneam esse posse sedem altinrem theologiae studiorum, quippe quod sufficienter sit illis didactleae et inquisitionis instrumentis ornatum, quae ad fructuosam actuosltatem sdentiflcam in Ecclesiae et societatis bonum reauiruntur, ut hominum intellegentia et scientia ad Eum reducantur, qui «in historiam mundi intravit, eam in Se assumens et recapltulans» *(Gaudium et spes,* 38) [LE 3366]. Hac de causa Brasliliensis Episcoporum Conferentia, de re quid sentiret rogata, persuasum se habere significavit, in supra dicto Fluminis Ianuarii Athenaeo condiciones exsistere requisitas ad Theologicam Facultatem condendam.

Iam enim ab anno 1968 quaedam Sacrae Theologiae Sectio («Dlpartimentum» vocant) in eo viget, quae et Professores numerat Inslcnls doctrinae et frequentatur a studentibus sive lalcls sive utriusque cleri candidatis ad sacerdotium. Die autem 10 februarii 1971 Societas Iesu, quae hanc partem In se recepit, petiit a Sacra Congregatione pro Institutione Catholica ut in hac studiorum Universitate canonice erigeretur proprie dicta facultas Theologiae. praedita igitur potestate concedendi congruentes academlcos gradus ecclesiasticos.

Rebus omnibus perpensis habitaque ratione responsi tum Conferentiae Episcopalis Brasulensls, tum Nuntii Apostolicl in Brasilia, tum Archiepiscopi Fluminis Ianuarii, hoc Ipsum Sacrum Dicasterium commune votum Summo Pontifici Paulo VI proposuit, qui illud benigne assensu suo probavit. Eadem igitur Sacra Congregatio, ad normas art. 1 Constitutionis Deus *scientiarum Dominus* ILE 1030], «Sectionem Theologicam» sic dicti «Centro de Teolngla e Ciendas Humanas (CTCH)» praesenti Decreto erigit et
585 canonice erectam declarat in */Facultatem Sarrae Theologiae Ponflflciae Universitatis Catholicae Sancti Sebastianl Fluminis Ianuarii, lus* el tribuens conferendi In Theologia gradus:

a) *Baccalatireatus:* studentibus qui. peracto curriculo phllosophlco-thcologlco saltem per quinquennium seu decem semestria el superatis examinibus scripto ct orc habendis omnium eiusdem curriculi disciplinarum, felici exitu peculiare examen subierint dc praecipuis quinquennii disciplinis theologicis;

b) *Licentia* seu *Prolytatus* («Mestrado»): studentibus qui saltem per aliud biennium scu quattuor semestria operam dederint cursibus monographlcis ct exercitio inquisitionis sdcntlikac, idoneam dissertationem conscripserint, pecullnreque examen de potloribus disciplinis In biennio traditis superaverint;

c) *Doctoraltls:* studentibus qui, post congruum tempus a propriis statutis definitum. In accuratiores inquisitiones scientifkas Incubuerint typisque ediderint saltem partem dissertationis doctoralls «quae vere ad scientiae profectum conducat».

Facultatis autem structura, accuranda prout «Normae quaedam» praescribunt. Magni Cancellarii munus —quod substitui prorsus nequit— agnoscet in loci Archieplscopo «pro tempore», bene definitis nomils el praestituens ius officiumquc invigilandi «nomine Sanctae Sedis» toti uctuositati didactico-investigatfvae Facultatis, curando prudentem nssiduamque doctrinae inspectionem, atque opportunis ccrtisquc normis indicando viam ratloncmque procedendi. Huiusmodi enim actuositas praecipue et natura sua ecclcsialis est et proxime pertinet ad Magnum Universitatis Cancellarium qui, in casu de quo agitur, in sc cumulat omnes auctoritatis partes Ordinario loci cx iure competentes.

Pertinebit igitur ad Ordinarium loci praevium dare asl sensum nominando —ex ternis designatis— Moderator-Sectionis seu Facultatis, ac pariter nominandis omnibus ct singulis in ea Docentibus; eorum professionem fidei quotannis accipere; probare graviores Consilii Facultatis deliberationes» antequam subdantur Consilio «Centri Theologiae Scientiarumque Humanarum» vel Consilio Universitario vel «Conselho de Ensino e Pesquisa» Universitatis.

Quod denique attinet ad programmata rationesque studiorum, prae seriim vero ad activam studentium partiel- 586
pationem optimamque eorum formationem spiritualem, sacerdotalem et pastoralem, definietur quam primum in propriis peculiaribus Statutis —examini probationique Sacrae Congregationis subiciendls—, ita ut ipsi Facultati corpus normarum suppeditetur, quo illa possit totam Athenaei Fluminensis actuositatcm religiosam excitare ac promovere, quasi sidus omnibus in Brasilia praelucens et proprium verae scientiae sacrarium.

Romae, ex aedibus Sacrae Congregationis, die 20 ianuarii, vigesimo recurrente anno a canonica Fluminensis Universitatis erectione, anno Domini 1972.—Gabriel Maria Card. Garrone, *Prcief.* losephus Schrôffer, Archlep. tit. Voltumen., *α Secretis.*

4026

1972 IAN 20.-SC INSTITUTIONIS CATH., UT. CIRC. PART*

De institutione philosophica sacrorum alumnis tradenda **DEQUE MODO PHILOSOPHIAM DOCENDI HODIE APUD** Seminaria dioecesana

A Leurs Excellences les Etiques sur renseignement de la Philosophie dans les Séminaires

Romae, 20 janvier 1972

Excellence, En cette période où la vie des séminaires connaît des changements de tout genre, la S. Congrégation pour l*Education catholique voudrait entretenir votre Excellence d'un sujet qui revêt à ses yeux une grande importance.

En effet, parmi les problèmes divers qui sont liés au renouvellement conciliaire des séminaires, le problème de la formation philosophique des futurs prêtres se pose, comme on le sait, avec une gravité particulière. Dans l'intention d'assurer une base solide aux études philosophiques et de préparer à une rencontre féconde entre l'Eglise et le monde, entre la foi et la science, entre le patrimoine spirituel chrétîent ct la culture d'aujourd'hui, le II* Concile du Vatican a jugé, opportun d'insister, entre autres choses, sur la nécessité d'une réforme profonde de l'enseignement philosophique, en offrant à cet effet un certain nombre d'orientations fondamentales (cf. décret *Optatam totius* ÎLE 3334] n. 15; Const, past. *Gaudium et spes* (LE 3366], n. 62 et passim; décret *Ad gentes,* n. 16) [LE 3364].

Il s'agit là d'un problème très vaste et qui exige un grand effort: il présente en effet, dans les circonstances actuelles, un caractère d'urgence et, d'autre part, il rencontre de sérieuses difficultés. La S. Congrégation pour ΓEducation catholique, qui suit avec un Intérêt particulier la situation dans ce domaine, a pu en bien des occasions être témoin du travlal accompli et des progrès réalisés, mais elle a pu aussi, et par contre, relever des signes inquiétants, capables d'engendrer quelquefois défiance et découragement.

Λ îa distance de six ans du Concile, Il parait donc nécessaire de taire le point de la situation afin d'en tirer pour l'avenir des conclusions concrètes et précises. On ne peut en effet méconnaître les difficultés que rencontrent aujourd'hui les t ,Oris dj renouvellement philosophique, et In nécessité, pour les résoudre, d'un examen commun approfondi et d'une étude attentive des remèdes propres à les surmonter.

L—*Difficultés actuelles des études philosophiques*

sé^naïres^in^dln^' ^dc5 Ph»o*ophl<raes dans les
|a

existe d'autre part une tendance à sous-estimer la philosophie, m iwInt de la déclarer â la limite Inutile ou mémo de 1 éliminer. La culture moderne sans aucun doute, en sc fermant lüiilüurs dIub au problème dc la trasccndancc, tend à s op* no>cr ù la pensée philosophique authentique, seule capable cependant d'atteindre aux valeurs absolues.

A cet égard, Il faut signaler avant tout l'esprit technologique qui porte aujourd'hui à réduire 1' ·*homo tapi™' ** 1 £.0™2 faber».* Bien qu'elle comporte pour 1 humanité de nombreux et indéniables avantages, la technique ne favorise pus toujours dans l'homme le sens des valeurs spirituelles. Selon la remarque communément® faite, la mentalité de 1 homme semble se tourner de p.éférence vers lo monde matériel concret, vers la maîtrise de la nature par le moyen du progrès scientifique et technique: la connaissance est ramenée ainsi au niveau des méthodes des sciences positives. L'accent mis exclusivement sur l'action et sur le futur, l'optimisme entretenu par une confiance sans réserve au progrès poussent aux transformations immédiates ct radicales dans le domaine économique, politique et social; ils font du même coup oublier souvent le caractère permanent dc certaines valeurs morales et spirituelles, donnant en particulier à la spéculation philosophique, qui devrait être considérée comme une base indispensable aux changements, le caractère d'une chose superflue ou même dommageable. Dans un tel climat, la recherche sérieuse de la vérité suprême est souvent dévaluée et les critères dc la vérité ne sont plus cherchés dans les principes métaphysiques fermes et indiscutés, mais dans l'actualité et dans le succès. On comprend dès lors facilement que l'esprit de notre temps apparaisse comme antimétaphysique, ouvrant par conséquent la voie à toute forme de relativisme.

Dans un tel contexte, on ne pourra donc s'étonner que beaucoup ne voient plus de place pour une philosophie distincte des sciences positives. Et dc fait, tandis qu'on note presque partout une diminution notable d'intérêt pour les disciplines philosophiques classiques, l'importance des sciences naturelles et anthropologiques ne cesse de grandir; souvent on veut y trouver une explication définitive dc la réalité en éliminant complètement la philosophie comme une chose archaïque et destinée a disparaître. Par là, au lieu d'une rencontre souhaitable qui pourrait contribuer au véritable bien et progrès tant des sciences que de la philosophie s'affirme progressivement un antagonisme dont les conséquences sont fâcheuses pour l'un et l'autre des partis.

Les savants ne sont pas seuls à s'opposer, par un certain nombre d'entre eux, à une philosophie distincte des sciences postùves, allant jusqu'à en contester l'existence: ce sont des théologiens eux-mêmes qui parfois considèrent la philosophie comme inutile et par conséquent dommageable pour la formalion sacerdotale. Ils estiment que la pureté du message évan·géllque a été compromise dans le cours de l'histoire par 1 introduction de la spéculation grecque dans les sciences sacrées; ils pensent que la philosophie scolastique a surchargé a théologie spéculative d'un grand nombre dc faux problèmes; ils sont donc d'avis que les disciplines théologiques doivent être cultivées exclusivement suivant la méthode historique.

D'autres difficultés encore surgissent dans le domaine de la philosophie. En effet, quand la philosophie n'est pas contestée, on voit de plus largement s'ouvrir la route vers un pluralisme philosophique fondé non seulement sur la rencontre de cultures variées dans le monde, mais sur la diversité et la complexité des courants philosophiques et sur le pluralisme presque inépuisable des sources de l'expérience. Ce processus va s accentuant malgré les louables efforts de plusieurs philosophes modernes pour arriver à une cohérence plus grande de leur système et à des positions plus équilibrées. L'ampleur et la profondeur de la problématique qui résulte de l'apparition de philosophies nouvelles et du progrès scientifique sont telles qu'elles rendent extrêmement difficiles non seulement une synthèse, mais encore l'assimilation de notions nouvelles que demanderait un enseignement philosophique vraiment vivant ct efficace.

Cette situation ne peut que se répercuter gravement dans les études philosophiques des séminaires: professeurs et élèves en subissent le contrecoup. On sait combien lourds ct nombreux sont les aspects que doit revêtir l'activité d'un professeur de philosophie aujourd'hui: il lui faut assimiler un grand nombre de notions nouvelles dérivant dc la multiplicité des pensées philosophiques ct du progrès des sciences; 11 doit affronter une problématique souvent entièrement neuve; il doit, dans son langage ct ses méthodes didactiques, se soumettre à des ajustements inédits, etc. Et tout cela bien souvent dans des limites de temps relativement restreintes, dans un milieu pauvre de moyens, face à des élèves dont l'intérêt et la préparation nc sont pas toujours sufficants.

Les difficultés se rencontrent aussi, ct nombreuses, du côté des élèves. Même s'ils montrent de l'intérêt pour certains problèmes vivants touchant l'homme ct la société, le climat culturel d'aujourd'hui ne les encourage guère généralement aux études philosophiques. En effet, on est en général plus porté aux images qu'à la réflexion, et surtout la formation préalable est souvent de caractère surtout technique et tournée vers la pratique. D'autres circonstances encore rendent *pour* les élèves l'étude de la philosophie peu attrayante: ils restent perplexes devant la multiplicité des
contrastants, ils sont rebutés par une recherche désintéressée de la vérité qui leur semble trop exigeante_et
Ils répugnent1 aux ù'jôù/ët
r'Senà ÎÀe'problématique vieillie, sans contact avec la

vie; la philosophie parle un langage archaïque peu accessible à l'homme moderne. Enfin, le caractère abstrait de cette science empêche les étudiants de découvrir clairement le lien qui existe entre la philosophie ct la théologie, ct surtout entre la philosophie ct l'activité pastorale à laquelle ils aspirent essentiellement.

De là, en plusieurs séminaires, un certain malaise, une désaffection à l'égard de la philosophie. On met en doute sa valeur et l'utilité pratique de ce genre d'étude. On finit par se relâcher et même par abandonner véritablement l'enseignement philosophique pour se porter vers les sciences qui semblent plus actuelles et orientées vers les exigences concrètes de la vie.

Comme on le voit, les principales difficultés qui mettent aujourd'hui les études philosophiques en question dans les séminaires semblent pouvoir se réduire aux trois points suivants:

1. La philosophie n'a plus d'objet propre; elle a été absorbée et remplacée par les sciences positives naturelles et humaines; celles-ci sont tournées vers les problèmes véritables ct réels, elles les étudient h l'aide des méthodes reconnues aujourd'hui comme les seules valables. Cette attitude est celle qui s'inspire des courants positivistes, néo-positivistes ou structuralistes.

2. La philosophie a perdu toute importance pour la religion et pour la théologie: les études théologiques doivent se détacher de la spéculation philosophique comme d'un jeu inutile de paroles, elle doit se construire en pleine Indépendance sur la base positive que lui offrent la critique historique et les méthodes exégétiques. La théologie de l'avenir sera la tâche spécifique des historiens et des philologues.

3. La philosophie contemporaine est devenue aujourd'hui une science ésotérique, inaccessible à la plus grande partie des candidats au sacerdoce: les écoles philosophiques modernes —phénoménologie, existentialisme, structuralisme, néopositlvisme, etc.— exercent leur activité à un niveau si élevé de technicité dans le vocabulaire, les analyses et les démonstrations, qu'elles deviennent un champ réservé à des hommes hautement spécialisés. On ne voit donc ni la convenance ni la possibilité d'insérer une science aussi difficile et complexe dans la formation normale des candidats au sacerdoce.

On peut comprendre que de tels obstacles semblent à beaucoup presque insurmontables et de nature à susciter en certains milieux un véritable ct authentique découragement.

II. *La nécessité de la philosophie pour les futurs prêtres*

1. Même en tenant compte de tout ce qui vient d'être dit, nous restons convaincus qu'il est possible de surmonter toutes ces tendances qui vont vers un abandon de la philosophie ou une diminution de son importance, et qu'il n'y a pas lieu de sc décourager. Même si les obstacles qui s'opposent aujourd'hui à l'enseignement philosophique sont nombreux et graves, on ne voit pas comment la philosophie pourrait être sous-estimée, voire supprimée, si l'on veut former à un véritable et authentique humanisme ct en particulier quand il s'agit de former à la mission sacerdotale. En effet, dc céder à ces tentations signifierait qu'on ignore tout ce qu'il y a de plus authentique et de plus profond dans la pensée contemporaine: les problèmes philosophiques les plus fondamentaux, il est impossible d'en douter, se trouvent aujourd'hui plus que jamais au centre des préoccupations des hommes, au point même d'envahir tous les domaines de la culture: littérature —romans, essais, poésie—, théâtre, cinéma, radio-télévision, ct Jusqu'à la chanson. On y trouve constamment évoqués les thèmes éternels de la pensée humaine: sens de la vie ct dc la mort; sens du bien ct du mal; fondement des valeurs; dignité et droits de la personne humaine; confrontation des cultures ct de leurs patrimoines spirituels; scandale de la souffrance, dc l'injustice, de l'oppression, de la violence; nature ct lois de l'amour; ordre et désordre dans la nature; problème de l'éducation, dc l'autorité, de la liberté; sens de l'histoire et du progrès; mystère dc l'au-delà; ct enfin comme fond à tant dc question: Dieu, son existence, son caractère personnel ct sa Providence.

2. Aucun problème de ce genre ne peut évidemment trouver de solution adéquate au niveau des sciences positives, naturelles ou humaines, car leurs méthodes spécifiques ne leur donnent aucun moyen de les affronter de façon satisfaisante. De telles questions appartiennent à la sphère propre de la philosophie, laquelle, transcendant les aspects purement extérieurs et partiels des phénomènes, s'applique à la réalité entière pour tâcher de la comprendre ct dc l'expliquer à la lumière des causes suprêmes.

C'est ainsi que la philosophic, tout en ayant besoin de l'apport des sciences expérimentales, se présente comme une science distincte, autonome, capitale pour l'homme qui n'est pas seulement intéressé à enregistrer, décrire, ordonner les Chénomêues, mais aussi et surtout à en comprendre la vcrlta- ie valeur ct le sens dernier. Toute autre connaissance de In réalité est incapable de porter les choses à ce niveau suprême d'intelligence qui est la prérogative caractéristique de 1 esprit humain. Tant que la réponse n'est pas donnée a ces Interrogations fondamentales, la culture entière demeure au-dessous des capacités de réflexion de notre esprit. On peut doue affirmer que la philosophie possède, du point de vue dc h» culture, une valeur irremplaçable: elle en est l'Aine en tant qu'elle pose les questions qui concernent le sens des choses et de l'existence humaine d'une façon qui correspond complètement uux aspirations les plus Intimes dc l'homme.

3. On nc peut pas non plus prétendre toujours recourir a

la seule lumière de la Révélation, Une telle attitude d'esprit se révélerait radicalement Insuffisante pour les motifs suivants:

a) L'adhésion bien comprise à la Révélation divine ne peut être conçue comme un acte dc foi aveugle, comme un comportement fidéiste dépourvu de tout motif rationnel. L'acte de foi suppose, de par sa nature» des «raisons de croire», des «motifs dc crédibilité», lesquels sont en grande partie do nature philosophique: connaissance de Dieu, idée de la création, providence, discernement de la vraie religion révélée, connaissance de l'homme en tant que personne libre et responsable. On peut dire que la moindre parole du Nouveau Testament suppose expressément ces notions philosophiques de base. Lc prêtre a donc besoin dc la philosophie pour assurer à sa fol personnelle les fondements rationnels de valeur scientifique qui soient au niveau dc sa culture intellectuelle.

b) Le programme de la *fides quaerens intellectum* n'a rien jerdu de son actualité: la vérité révélée continue dc réclamer [a réflexion du croyant; elle l'invite à un travail d'analyse, d'approfondissement et de synthèse, à savoir une «théologie spéculative».

H ne s'agit évidemment pas de renouveler l'erreur des siècles passés en cultivant la spéculation théologiquc de façon exagérée et unilatérale» au point d'ignorer les études bibliques et patristiques. Il est nécessaire, au contraire, dc rendre le primat à l'étude des sources dc la Révélation, tout comme à l'étude de la transmission du message évangélique le long des siècles. Un tel primat n'est pas discutable et il ne doit Jamais être diminué. Il ne faut pas moins condamner un emploi abusif de la philosophie dans le domaine qui est essentiellement celui de la science révélée. Mais aujourd'hui qu'un juste équilibre et des progrès considérables ont été réalisés dans les sciences bibliques, et dans des secteurs de la théologie positive, il est possible ct il est nécessaire de compléter et d'achever ce travail historique par une réflexion ratlonelle sur les données de la Révélation. Disposant désormais d'éléments beaucoup plus sûrs et plus riches qu'autrefois, le théologien spéculatif doit soumettre à une critique intelligente les concepts et les catégories dans lesquels s'exprime la Révélation. Dans ce travail délicat, ll devra profiter des découvertes accomplies dans le domaine des sciences naturelles et surtout des sciences humaines: psychologie, anthropologie, sociologie, linguistique, pédagogie. Mais il devra aussi recourir, et très spécialement, ù l'aide d'une saine philosophie, pour que celle-ci apporte sa contribution de réflexion soit aux présupposés, soit aux conclusions des connaissances fournies par les disciplines positives. L'exégèse, l'hktoire, etc-, comportent déjà souvent dans leurs préliminaires des choix philosophiques Implicites: une saine philosophie sera particulièrement nécessaire pour mettre au Jour et pour apprécier criti-3uement de tels choix —qu'on pense à la méthode exégétique e Bultman où cet effort est si nécessaire,— tout cela, dans le respect du donné révélé.

Cette influence réciproque des deux sciences, philosophique et théologique, enracinée profondément dans leur nature même, est encore accentuée par la situation nouvelle qui s'est créée en ces dernières années dans le domaine théologique. La théologie cherche aujourd'hui à s'ouvrir à des dimensions nouvelles —historique, anthropologique, existentielle, personnaliste—; à se développer suivant de nouveaux aspects— psychologiques, sodaux-politiques, d'orthopraxie. etc. Elle cherche en outre â approfondir ses propres méthodes, dans la ligne de l'herméneutique. II en résulte une problématique nouvelle nul atteint parfois les fondements mêmes de la connaissance théologhrue, par exemple la possibilité de définitions dogmatique* de valeur permanente, et requiert par conséquent une clarté et un approfondissement renouvelé d'idées telles que la vérité, la capacité ct les limites de la connaissance humaine, le progrès, l'évolution, la nature ct la personne humaine, la loi naturelle, l'imputabilité des actions morale*, etc.

c} La philosophie offre enfin un terrain unique de rencontre ct dc dialogue entre croyants el non-croyants. Elle présente à cet égard une valeur pastorale évidente. ll serait donc absolument inadmissible qu'un prêtre catholique, appelé à exercer »on ministère dans une société pluraliste où les problèmes philosophiques fondamentaux sont débattus à travers tous les moyens de communication sociale et à tous les niveaux de la culture, se trouve dans l'incapacité d'ouvrir avec des non-croyant* un échange Intelligent d'idées sur des questions essentielles touchant de près aussi bien sa fol personnelle que les problèmes les plus brûlants du monde.

d) Il faut relever enfin que toute orientation pastorale, tout choix pédagogique, les normes juridiques elles-mêmes, le* réformes sociales, ct bien des décisions dans l'ordre politique, comportent des présupposés et des conséquences de nature philosophique qui appellent un éclaircissement el une critique. On ne peut douter qu'une philosophie authentique puisse notablement contribuer à rendre le monde et sa culture plus parfaitement humains, en proposant une Juste hiérarchie des valeurs nécessaire à une action valable.

HI. *Quelques lignes directrices pour l'enseignement de la philosophie*

Nous avons cherché ü mettre en relief et en évidence la nécessité plu* urgente <pic jamais d'une solide formation philosophique pour 1rs futurs prêtres. Nous avons voulu du même coup apporter une réponse aux objections qui sont soulevée* contre la philosophie, soit du côté des sciences positives, suit même dans certain' cercles théologiques. Il reste encore à répondre aux difficultés qui naissent dc la situation nctuclle de cette même philosophie: du pluralisme philosophique actuel, du niveau élevé de technicité de son vocabulaire, etc.

Ces difficultés sont réelles, mais elles ne doivent pas être exagérées. Il est toujours bon de vouloir rester au niveau de son temps, mais H faut, d'autre part, être réaliste cl ne pas viser à une perfection chimérique. Au milieu des difficultés actuelles, tout séminaire devra faire ce qui est en son pouvoir en tenant compte de sa situation telle qu'elle est ct des res^ sources locales, ct sans prétendre rejoindre un Idéal inaccessible.

1. Les premiers efforts doivent porter sur l'organisation concrète des études. Les objectifs qui s'imposent avant tout sont les suivants:

a) Pourvoir à une solide préparation professionnelle des maîtres. Etant donné les exigences nouvelles dans le domaine philosophique» il est absolument nécessaire d'assurer aux professeurs une sérieuse préparation spécifique obtenue dans des centres d'études qui, en outre de leur garantie doctrinale» soient reconnus au titre d'une recherche philosophique authentique.

b) Favoriser par tous les moyens une mise à lour permanente des professeurs, grâce ù des sessions d'études ct à des rencontres permettant un échange d'idées ct d'expériences pédagogiques. Pour qu'un tel travail soit possible, on ne peut évidemment méconnaître l'importance d'un traitement convenable et d'une, distribution raisonnable des cours qui permettent à chacun un travail personnel sérieux ct systématique.

e) Aller au-devant des difficultés des élèves en améliorant les méthodes d'enseignement comme le souhaite le décret *Optatam totius* [LE 33Γ ‘ n. 17» et la *Ratio Fundamentalis* JLE 3817], nu chapitre tout en maintenant intégralement le temps assigné ù la philosophie, c'est-h-dirc les deux ans prévus au n. 61 c>, de la *Ratio Fundamentalis.* Pour obtenir une formation plus slire des élèves, il conviendra dc promouvoir, dans le respect de chaque discipline, un dialogue entre professeurs de philosophie et de théologie, dc façon que les deux domaines se trouvent en harmonie comme le demande une collaboration interdisciplinaire efficace (cf. *Ratio Fundamentalis,* n. 61 bA chapitre 11, note IIS *a)* [LE 3817].

d) Renforcer les bibliothèques des séminaires pour offrir aux travaux des professeurs et des élèves la ressource des publications utiles. z ,

e) Promouvoir une étroite collaboration entre séminaires et instituts de théologie en favorisant l'échange des professeurs.

Evidemment, il appartiendra aux autorités locales de juger de ce qui est opportun en ces matières, selon les nécessités concrètes. En toute hypothèse cependant, on ne perdra jamais de vue, en poursuivant ces buts, l'importance fondamentale des facultés de philosophie et des autres centres spécialisés d'études philosophiques: il appartient à ces institutions de préparer, tâche grave ct délicate, les futurs enseignants, de soutenir le travail de formation grâce à des cours périodiques d'aggiomamento, d'assurer une bonne vulgarisation scientifique et surtout la publication de livres dc cours répondant aux nécessités du temps. Ce sera l'une des principales préoccupations des autorités compétentes que d'organiser convenablement et de promouvoir l'activité de tels instituts.

2. Une fois assurée la bonne organisation des études, il faudra encore et surtout donner une solution aux problèmes encore plus Importants et très délicats du contenu et des programmes de l'enseignement. Dans la solution à donner à ces problèmes, on tiendra compte comme il se doit de la finalité de ces études quand il s'agit de former les prêtres.

Le II* Concile du Vatican a clairement tracé quelques lignes fondamentales en vue du renouvellement de renseignement philosophique. Cependant, à la distance de six années, il faut bien constater que tous les séminaires ne se trouvent pas dans la ligne voulue par l'Eglise. Bien des causes souvent complexes et difficiles à définir sont Intervenues: il en est résulté que l'enseignement philosophique, au lieu de progresser, a perdu au contraire beaucoup de sa vigueur, ct commencé de manifester, quant à son contenu et à sa fin, de nombreuses incertitudes. Devant cette situation, nous considérons comme nécessaire de préciser ce qui suit:

La formation philosophique dans le* séminaires ne doit pas se borner h enseigner à des jeunes l'art de «philosopher». Il est certes important que de jeunes séminaristes acquièrent cet art, c'est-à-dire apprennent â rechercher la vérité d'un coeur sincère, avec persévérance: que leur capacité d'accueil ct leur *ens critique se développent; qu'ils reconnaissent les limites de la connaissance humaine et approfondissent les présupposés rationnels de leur propre foi, mais cela ne suffit pas. Il est nécessaire que l'enseignement de la philosophie comporte des principes et des données valables que les élèves puissent expressément discerner, chercher â apprécier, pour 1rs assimiler graduellement. L'enseignement de la philosophie ne peut pas se réduire à une enquête où 1'on recueille ct décrit, avec l'aide des sciences humaines, les données de 1'expérience. Une ré-
,0I| vraiment philosophique, menée à la lumière de principe* métaphysiques sûrs, est absolument nécessaire pour arriver n nés alttrmatlons d'une valeur objective et absolue.

de la philosophie est certainement
H! P^enle les solutions principales apportées par les
bïèmk Si mnî?rf<?e?aU,?nn!lé cours des ”β*1*3 aux pro-
ïΐΐïiπ ŧ mondc et de la vie. En particulier l'histoire de la
et.l'ôtu⁼* d'oeuvres choisies de la
que d'aujounVhuî leui ‘‘éprendre la problémati-
m- peut si rtduu-e à ŧ L\'nsc‘,?Icmpnt dc ,a Philosophie
jeune à affronter directement Ie*ani^hî'Ont <Üt’ 11 faul aider 10
h chercher à confronter et à apSJéXTlel P°î^ parlaréaHt0·
de façon h se former des convierons ηζΑΛΛïıY1‘°n5 <Uver.scs*
a une vue cohérente de la réalité. ^cr5onilcllcs pour arriver

Tl Mt clair en outre, nue cctlo vision cohérente dc la réalité, a lfiduclk doit porter renseignement dc la philosophie dans ts Xinairi. ne peut être en contradiction avec la Révélation chrétienne. 11 n'y a aucune difficulté, Ç^rtes, a admettre un win pluralisme philosophique «/n^det des régions, des cultures, des mentalités. Il ex ste ainsi des voles multiples pour rejoindre les mêmes vérités qu il est possible de présenter et d'exposer de..dlvcrs<;afIfft^Vm^ est impossible d'admettre un pluralisme philosophique qui compromettrait lo noyau fondamental des affirmations connexes à la Révélation: il ne peut y avoir en effect de contradiction entre les vérités naturelles de la philosophie ct les vérité* surnaturelles de la fol. A cet égard, on peut affirmer en termes généraux que la nature de la Révélation judeochrétienne est absolument incompatible avec tout relativisme, qu'il soit épistémologique, moral ou métaphysique, comme avec tout matérialisme, panthéisme, immanentisme, subjectivisme ou athéisme. Ce noyau fondamental dc vérité consiste en particulier dans les éléments suivants:

a) Que la connaissance humaine est en état de tirer des réalités contingentes de vérités objectives ct nécessaires; d'arriver ainsi à un réalisme critique, point dc départ de l'ontologie;

b) Qu'il est possible dc construire une ontologie réaliste qui mette en lumière les valeurs transccndentalcs et s'achève dans l'affirmation d'un absolu personnel et créateur de l'univers;

c) Qu'il est également possible d'établir une anthropologie oui sauvegarde la spiritualité authentique de l'homme, conduise à une éthique théocentrique qui, transcendant la vie terrestre, en même temps reste ouverte à la dimension sociale dc l'homme.

Ce noeud fondamental de vérités, excluant tout relativisme historiciste et tout immanentisme matérialiste ou idéaliste, correspond à cette connaissance solide et cohérente de l'homme, du mondc ct de Dieu dont parle le II· Concile du Vatican (décret *Optatam totius,* η. 15). Le Concile veut que l'enseignement philosophique dans les séminaires ne méconnaisse pas les richesses que le passé nous a transmises («innixi *patrimonio philosophico perenniter valido*,* ibid.), mais qu'il n'en soit pas moins ouvert aux richesses que la pensée moderne continue d'apporter *(iratione habita quoque philosophicarum investigationum progredientis aetatis*,* ibid).

En ce sens sont pleinement justifiées ct continuent de demeurer valables les recommandations répétées de l'Eglise touchant la philosophie de saint Thomas dans laquelle ces premiers principes de vérité naturelle sont énoncés clairement et organiquement, en harmonie avec la Révélation, ct dans laquelle se trouve en outre ce dynamisme créateur qui, tous les historiens en font foi. caractérise l'enseignement de saint Thomas et doit encore aujourd'hui caractériser l'enseignement de tous ceux qui veulent marcher sur ses traces, en opérant cette synthèse continue et nouvelle des conclusions valables recues de la Tradition et des conquêtes nouvelles de la pensée humaine.

Tout cela doit se faire en tenant compte des problématiques ^1 des caractéristiques propres des régions ct des cultures: les élèves devraient acquérir une connaissance adéquate des conceptions majeures dc la philosophie qui sont celles de leur milieu, en sorte que l'étude de la philosophie soit pour eux une véritable préparation à la vie ct au ministère qui les attend, qu elle les mette en condition de pouvoir dialoguer avec les hommes de leur temps, non seulement les croyants, mais ceux qui n'ont pas la foi (décret *Optatam totius,* ibid.).

Excellence Révérendissime, En appelant votre attention sur les problèmes de la formation philosophique des futurs prêtres, nous désirions vous présenter quelques éléments de réflexion, et surtout une aide pour le renouvellement qui s'impose en ce domaine, en raison des circonstances actuelles. Conscients des limites de notre lettre qui, volontairement, s'en tient à l'essentiel étant donné son but, nous voulons espérer qu'elle pourra néanmoins fournir, avec les textes du II· Concile du Vatican et de la *Ratio Fundamentalis,* au moins quelques Indications utiles et une orientation aux professeurs dans l'oeuvre d'éducation qu'ils accomplissent.

En vous exprimant. Excellence, à vous-même ct à tous ceux qui se consacrent û la formation de vos séminaristes, nos meilleurs voeux, je vous prie d'agréer l'expression de nos sentiments d'estime et de respect.—Gabriel-Marie Card. Garrone, *Pré/.* Joseph Schrocffer, *Secrétaire.*

♦ Ordinariis locorum.· Doc. Cath. 69 (1972) 262-267. Adn. A. M. *LAXZin* Pal. clero 51 (1972) 607-614, 633-661.

4027

1972 IAN 28.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 64 (1972) 202-205

Allocutio die 28 *ian.* 1972 *habita ad Praelatos Auditores et Ol/iciales Tribunalis Sacrae Romanae Rotae, a Beatissimo Patre novo litibus indicandis ineunte anno coram admissos:*

De necessitate turis canonici pro Ecclesia et de SPIRITU PASTORALI QUO IURIS APPLICATIO ET IUSTITIAE ADMINISTRATIO FIERI DEBET A IÜDICE ECCLESIASTICO

Fp" Œ W S'ïSSSÏÏ SS

giudiziario; incontro distribuito nel suo triplice momento; dapprima con il venerato Decano in privato colloquio, poi con il Collegio dei Giudici, e quindi con tutti i membri dei Tribunalc stesso compresi gli Officiali e gli Awocati nella plena sua asscmblea, quale noi ora abbiamo davauti. Questo stesso modo di presentazione dimostra Fimportanza attribuita nella Curia Romana a questo organo per il quale la Sede Apostolica esercita la sua potestâ gludiziarla; e noi ricevendo la visita ch'esso ci rende, mentre ringraziamo dell'omaggio a noi espresso da cosi cospicua presenza e dalle nobili parole di Monsignor Decano, intendiamo onorare il Tribunalc della Sacra Romana Rota, dimostrarc la nostra stlma alie persone che lo compongono, confcrmare la nostra fiducia nella funzione che gli è propria, rivcndicare la competcnza, che la costituzione della Chiesa nei termini della legge canonica, gli riconosce, c testinioniare con 1'importanza da noi attribuitagli il culto alla giustizia, quale, in seno alla society ecclesiastica, è dovere, è amore, spccialmente da parte nostra, professare.

Sl, noi onoriamo la vostra magistrature. La S. Scrittura, fier le parole costitutive di S. Paolo, ce ne fa obbligo >; a tradizione, che rimonta a quella anteriore al nuovo Testamento, ci rende gclosi custodi ed esecutori del servizio, che nella Chiesa organizzata e visibile, quai è la nostra Chiesa cattolica, l'autorità responsabile, la gerarchia. deve prestare per ia tutela del diritto d'ogni membro della comunità delFamore quale appunto è la Chiesa corne pure per Fosservanza d'ogni rispettlvo dovere. E noi intendiamo oggi dare a questa Udienza precisamente questo riconoscimento del giusto rapporto fra Chiesa c Diritto canonico se pure qui ne restringiamo la considerazione alla vostra particolare provincia, quella giudiziaria, riaffermando la legittimità, / la dignità, l'importanza della vostra 203
funzione, non tanto per la stretta e parallela analogia, che l'amministrazione della giustizia ecclesiastica ha con quella civile, quanto per la sua originale derivazione dal disegno costituzionalc divino della Chiesa Corpo Mistlco di Cristo, animato dallo Spirito di libertà, di amore, di servizio e di unità, al quale disegno il recente Concilio ci ha richiamati con la sua dottrina ecclesiologica.

Si è tanto discusso circa Pesistenza d'un Diritto canonico, cioè d'un sistema legislative, in seno alla Chiesa, fino a qualificare, non senza qualche bîasimo e qualche ironia, di •giuridlsino» ogni sua sollecitudine normativa, a *squalificare* perciô questo aspetto della vita ecclesiastica, quasi che le espressioni difettose deU'attîvità legislativa nella Chiesa giustificassero la riprovazione e Fabolizlonc di talc attività, in virtû di inesatte Intcrpretazloui di certi fiassi scritturaii *. Non si riflettc che «una comunità senza egge, lungi dali'cssere o dal potere essore, in questo mondo, la comunità della carità. non è mal stata e non mal sarà altro che la comunità dell'arbitrio»3. E non sl osserva poi il fatto che non mal forse come al nostro tempo, tanto mal disposto verso il Diritto canonico per una certa abusiva interpretazione del rccentc Concilio come se avesse allentato i vincoli giuridlci e gerarchici essenziali nella Chiesa, si è pronunciata una tendenza proliferatrlce legislativa ad ogni Hvello ecclesialc per un impellente bisogno di sigillare in canoni di nuova fattura le innovazloni più varie, talvolta perfino iilogiche. Questo fatto, contcnentc senza dubbio anche propositi dl sane rifomie e di auspicabili aggiornamentl, che oggl la Chiesa non solo consente e guida, ma anche promuove. non ci lascia senza apprenslone per le possibili incocrenze di queste novltà giuridichc con la dottrina e con la norma vigenti ncll'insegnarnento della Chiesa; ad ancor più perché questa tendenza a mutare, seconde nuovi e discutibIli principi, la prassi ecclcslale, passa facllmcnte dal campo giuridico al campo morale, c lo invade c lo sovverte con fermenti pericolosl; intaccando dapprima il concetto ovvlo di dlritto naturale, poi l'autorità della legge positiva, religiosa o civile che sia, perché esteriore aU'autonomla pcrsonalc o collettiva; c, affrancando in tal modo la coscienza da una chiara cognizione e da onesta amnilsslone delFobblL'g.izione πιο- 204
raie oggettiva, la rende, dlclamo, libera c solu, sl, ma Circo criterio, ahimé.', delFopcrare urnano, abbandonata cosl alla dériva, ed cspoSta nll'opportunlsmo delle singule situazioni o agli impulsi IstIntIvI, psico-soinaticl, srnza più ordine nutent ico, né freno veramente personale, cuonrstati invecc da un falso ldcale dl libenulone e da un soft· stlco attestato della cost detta e dllagante monilita permh* siva. Che cosa riinanc del senso del bene c del male? che cosa rimane dclla nobIltà c della grandexxa delFuorno? Com'è vero che l'uomo senza legge non è più uamol E

1 r Cor 6, ι-it; e cfr. *Mt.* 15 rj-iy 'Cfr. *(M* i6, tj.
• L. Bouyar, *L'E^hu dt Dir***, p. 596.

com'è vero, praticamcnte, che la legge, senza un'autorità che la insegni, la Interpreti e la imponga, facilmente si oscura, Infastidisce c svanisce! E come la nostra libertà cristiana deve distinguere! da quella stigmatizzata dall'apostolo Pietro: «Liberi, si, ma senza farvI della libertà un velo per coprire la nializia, ma come servi di Dio»! 4 Né valga a noi appellare! contro la necessità d'una legge alla liberté dcllo Spirito, o a «quella libertà (dalla legge giudaica) dalla quale Cristo ci ha liberati» s. Perché proprio Lui, Cristo, ci ha pur detto: «Non crediate ch'Io sia venuto a abolire la legge, o i profeli; non sono venuto per abolire, ma per compiere» *; e il complmento ne sarà l'assorbimento e Fcsaltazione nei prccetto che tutti li riassume, 1'amore dI Dîo c l'amore del prossimo 7, e sarà il precctto nuovo, testamentario dI Cristo: «Amatevi gli uni gll altri come lo vi ho amatl» a. Facciamo eco, come vedete, alie sapienti affermazioni. testé pronunciate dal venerato Decano della Sacra Romana Rota.

Siamo arrivât! aile sorgenti del Diritto canonico, che dovrà giustiflcare! dal riferimento a questo principio evangcllco, del quale tutta la legislazione ecclesiastica dovrà essere permeata, anche se 1'ordinc della comunità cristiana e la supremazia della persona umana, a cui tutto H Diritto canonico è rivolto, esigeranno l'espresslone razionale e tecnlca propria del linguaggio giuridico. Voi ne sietc maestri.

E non vi sarebbe blsogno dI aggiungere, dopo la difesa di prammatlca, che abbiamo appena acccnnata per il Diritto canonico, al quale è dedicata la vostra austera funzlone, se il Concilio non ci ricordassc una nota che deve
205 pur inscrire!, se non nella lettera, nello spirito dei / suo cserciziô, la nota pastorale, la quale ha caratterizzato queirawenimento e ne ha penetrato il grande tomo de! suoi documenti.

Anche il Diritto canonico, nella sua formulazione, nella sua interpretazione, nella sua applicazlone, dovrà, dopo il Concilio, portare Timpronta dI quella nota pastorale, che cl sembra debba imprimere alla legge della Chiesa un carattcre più umano, ove ce ne fosse bisogno, più manifestamente sensibili alla carità, che taie legge deve promuovere c tutelare nella comunità cccleslalc e nei confrontI della soricta profana; più chiaramente memore della natura dell*autorità ecclesiastica, essere cioè essa servlxio, ministère. amore; e più esplicitamente rivolta alla difesa della persona umana ed alla formazione del cristiano alla partecipazlone comunitaria della vita cattoiica.

Tanto si è già seritto e discusso a questo riguardo; e voi certamente avrete già individuato i punti che, in virtù del Concilio, possono riguardare la prassi del vostro Tribunale e dell'esercizio della funzlone gludiziaria in genere nella Chiesa; corne pure i perfczlonnmcnti legislativi circa Il diritto matrimoniale, di cui principalmentc sl occupa la Sacra Rota, pcrtezionaincntl a cui si è già posto mano, come, ad eseniplo, con le nuovc norme relative ai matrimoni mlsti, senza per questo che menomamente le leggi Inviolabill della (amiglia siano alterate, ché anzi dalla sapiente tutela ed applicazlone del vostro autorcvole Tribunate, come da ogni altro nella Chiesa cattoiica, devono avere, a bene dI tutti, inalterato c prowldo suffragio.

Che, se con la intemerata probità della vostra vita personale, con la consumata conoscenza delle scienze canonlche, con 1'umano e cristiano intéressé per la sollecila e rigorosa trattazione delle cause a vol aftldate, c con la religiosa pletù con cui circondate questa Sede Apostolica, vol continucrelc a complere la vostra difficile e delicata funzione, una missione voi ademplrete, una testimonianza darete alia giustizia e alla carità dI questa Chiesa Romana, e sarà per vol,oltrc che 1'adesionc cd 11 plauso del mondo cattolico, c quello, noi crcdlamo, del mondo forense, la nostra fiducia, la nostra riconosccnza, la nostra Apostolica Benedizione.

' J P«L 1, 16. · Got. S, i. · ML 5. 17. T ML ai. 37-40- 1 f®· 13, 34.

dI Gesu al Temp o, noi ci incontrlamo volcnticri con voi na°ndarC eTC Π XXV adversario di promulgazionc della Çostituzdone Apostolica *Provida Mater,* awenuta appunto 11 febbraib de! 1947 I. Quel documento fu un evento Importantlssimo per la vita della Chiesa dI oegi, perché il nostro Predecessor Pio Nil di v. m. con esso accoglieva, sanetva c approvava gli Istituti Sccolari, precisandone la fislonomla spirituale e giuridica. Giomo caro per voi, giomo significativo, in cui, a imitazionc del Cristo che, venuto nd mondo, si offeree al Padre per fare la sua volontà ', anche voi fostc présentât! a Dio, per brillarc davanti a tutta la Chiesa, c per consacrarc le vostre vite alla gloria del Padre e alia clevazlone del mondo.

Siamo tanto licti anchc noi di questo incontro, perché ben rlcordiamo 1c circostanze in cui maturù lo storico documento, vera *magna charta* degli Istituti Secolari, i quali, già lentamente préparât! in antecedenza dallo Spirito chc suscita i segreti impulsi nelle anhne, videro in esso 11 loro accoglimento ufficiale da parte della Suprema Autorità, per opem spcclalmcnte dei venerato Card. Larraona. i) loro atto di nasclta, e l'inizio di un nuovo slancio verso il futuro.

Venticinquc anni sono un tempo relativamente breve; essi tuttavia sono stati anni di partlcolare intensità, paragonabill a quelll della giovlnezza. È stata una fioritura magnifica, di cui sono conforma la vostra presenza qui, oggl, e la riunione dei Responsablli Generali di tutti gli Istituti Secolari. in programma per il prossimo settembre a Roma. Desideriamo pèrtanto rlvolgervi la nostra parola di incoraggiamcnto, di fiducia, di esortazione, affinché Fodiema ricorrenza giubilare sia verainente féconda di risultati, per voi e per 1'intero Popolo di Dio. / -°7

A) Gli Istituti Scolari vanno inquadrati nella prospettiva, in cui il Concilio Vaticano II ha presentato ia Chiesa, come una rcaltà viva, visibile e spirituale insieme 3, che vive e si sviluppa nella storia 4, composta da molti membri e da organi diversi, ma intimamente uniti e comunicanti ira sé \ partecipi della stessa fede, della stessa vita, della stessa missione, dclla stessa responsabilità della Chiesa, e pur distinti da un dono, da un carisma particolarc dello Spirito vivificante ·, dato non solo a beneficio personale, ma altresl dI tutta la comunità. La ricorrenza della *Prooida Mater,* che voile csprimcre e approvare 11 vostro particolarc carisma, vI invita dunque, secondo l'indicazione del Concilio a «ritornare allé sorgenti di ogni vita cristiana e al primigenio spirito degli istituti»7, a verificare la vostra fedeltà al carisma originario e proprio di ciascuno.

Se ci chiediamo quale sia stata Ranima di ogni Istituto Secolare, chc ha ispirato la sua nascita e il suo sviluppo, dobbiamo rispondere: è stata Tansia profonda di una sfntesi; è stato l'anelito alla affermazione simultanca di due caratteristiche: 1) la plena consacrazione della vita secondo i consigli evangcllci e 2) la piena responsabilità di una presenza e di una azlone trasformatrice al di dentro dei mondo. per plasmarlo, perfezionarlo e santificario. Da una parte, la professione dei consigli evangelici —forma speciale di vita che serve ad allmcntare e a testimoniare quella santità. a cui tutti I fedeli sono chlamati— è segno uelhi perfetta Identificazione con la Chiesa, anzi, coi suo stesso Signore e Maestro, e con le finalità che Egli le ha affidate. DalFaltra parte, rimanere nei mondo é segno della responsabilità cristiana dell'uomo salvato da Cristo e perciù Impcgnato a «illuminare e ordinare tutte le rcaltà temporali..., afflnché sempre sl rcallzzlno c prospcrlno secondo Cristo, c siano a lode dei Creatore e Rcdcntore»

In tal quadro, non sl puô non vedere la profonda e prowidenziale coincidenza tra il carisma degli Istituti Secolari e quella che è stata una delle lince più importanti c più chiare del Concilio: la presenza délia Chiesa nei mondo. In effetti, la Chiesa ha fortemente accentuato [208
I divers! nspcttl della sua relazionc al mondo: ha chiaramente rlbadllo chc fa parte del mondo, chc è destinata a scrvlrlo, che dI esso dcv'cssere anima c fermento, perché chlamata a santiflcarlo e a consacrarlo, e a riflettcre su di esso i valori supremi della giustizia, dclTamore e dclla pace.

La Chiesa ha coscicnza del fatto chc essa esiste nei mondo, che «cammlna insieme con tutta Tumanltà, e sperimenta insieme col mondo la medesima sorte terrena cd è corne il fermento e quasi ranima della società umana»·;

30 Π5 tU-124 [LE «Cfr. *Pt* 10 *Hthr*

c ⌒ ℰt, * [LE 'I λ

1972 FEB 2.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 64 (1972) 206-212

Allocutio die 2 |ebr. 1972 *habita Institutorum saecularium sodalibus qui Romae, coetui interfuerunt quinto el vigesimo exacto anno ab editu Constitutione Ap. «Prooida Mater·:*

De natura notisque rnornns Institutorum saecularium in Ecclesia et in mundo

Carissimi figit, membri degli Istituti Secolaril In questo giomo, dedicata al rlcordo liturglco dolia presentâzlone

essi ncrciô ha una autentlca dimensione secolare, merente alla sua intima natura c missione, la cu radice aff°nda ncl mlstero dei Verbo Incarnato, e chc si è reahzzata in forme diverse ner i suoi membri —sacerdoti c laid secondo Il proprio carisma.

Il Magistero pontificio non si è stancato di chiamarc i cristlani, specie negli ultimi anni, ad assumere valldamente e lealmente le proprie responsabilità davanti al mondo. Ciô è tanto più necessario oggl quando l'umanità si trova a una svolta cruciale della propria storia. Sta sorgendo un mondo nuovo; gli uomlnl cercano nuove forme di pcnslcro e di azione, che determineranno la loro vita nei sccoli venturi. Il mondo pensa dl bastare a se stesso, e di non aver bisogno dolia grazla divina né della Chiesa per costruirsi e per espandersi: si è formato un tragico divorzio tni fede e vita vissuta, tra progresso tecnico-scientlfico e crcscita della fode nei Dio vivente. Non senza ragione si afferma che Il problema più grave dello sviluppo présente è quello del rapporto tra ordine naturale e ordine soprannaturale. La Chiesa dei Vaticano II ha ascoltato questa «vox temporis», e vi ha risposto con la chiara coscicnza della sua missione davanti al mondo e alla società; essa sa di essere «sacramento universale di salvezza», sa che non si puô dare pienezza umana senza la grazla, cioè senza il verbo di Dio, che «è il fine della storia umana, il punto focale dei desideri della storia e della civiltà, il centro del genere umano, la gioia d'ogni cuore, la pienezza delle loro aspirazioni»10.

In un momento come questo gli Istituti Secolari, in virtù del loro carisma di secolarità consacrata n, appalono corne prowidi strumenti per incarnare questo spirito e trasmetterlo alla Chiesa intern. Sc essi, già prima del Concilio, in certo modo hanno anticipato esistcnzialmente questo aspetto, con maggior ragione debbono oggi essere
209 testi/moni specializzati, esemplari, della disposlzione e della missione della Chiesa nei mondo. Per 1'aggiomamento dclla Chiesa oggi non bastano chiare direttive o frequenti documenti: sono richieste personality e comunità, responsabilmentc consapevoli di incarnare e di trasmettere lo spirito voluto dal Concilio. A voi è affidata questa esaltante missione: essere modello di instancabile impulso alia nuova relazione, che la Chiesa cerea di incarnare davanti al mondo e al servizio dei mondo.

B) In chc modo? Con la duplice rcaltà della vostra conflgurazione.

Anzitutto, la vostra *vita consacrata,* nello spirito dei consigli evangelici, è espressionc della vostra indivisa appartenenza a Cristo c alia Chiesa, dclla tensione perma- e c radicale verso la santità, c dclla coscicnza che, in ultima analisi, è soltanto Cristo che con la sua grazia realizza l opera di redenzione c di trasfonnazione del mondo. E nell intimo dei vostri cuori che il mondo viene consacrato a Dio L La vostra vita garantisce cosl chc 1'intcnso e diretto rapporto coi mondo non dlventi mondanité o naturalismo, ma sia espressionc dell'amore c dclla missione di Cristo. La vostra consacrazione è la radice dclla speranza, che sempre vi deve sorreggere, anche quando i fruttl csteriori siano scarsi, o manchino dei tutto. La vostra vita, più chc per le opere esteme, è féconda per il mondo soprattutto per l'amore a Cristo, chc vi ha spinti al dono totale di voi stessi, da testlmoniare nelle condizioni ordinarie della vita.

In talc luce, i consigli evangelic! —pur comuni ad altre forme di vita consacrata— acqulstano un significato nuovo, di speciale attualità nei tempo presente: la *castità* si converte in cscrcizio ed in csempio vivo di dominio dl sé e di vita nello spirito, tesa allo rcaltà cclestl, in un mondo che si ripiega su se stesso e libera incontrollatamente i propri Istinti: la *poncrla* diventa modello della relazione chc si deve avere con i beni creati c col loro retto uso, con un atteggiamento chc è valido sla nei paesi sviluppatl, ove i'ansia di possedere minaccla seriamente l valori evangelic!, sia nei paesi mono dotati, ove la vostra poverty è segno di solidarietà e di presenza con i fratelli provati; J'oààe-*dienza* diventa testimonianza dell'umllc accettazionc dclla mediazione della Chiesa e, più in generale, dclla sapienza di Dio chc governs il mondo attraverso le cause seconde; e in questo momento di crisi di autorité, la vostra obbedienza si converte in testimonianza di clô che e 1 ordine cri-
210 stiano dcU'univcrso. /

In secondo luogo. la vostra *s-cnlarifà vi* SP{"^ centuare spccialmentc —a differenza dei re g

d <^«, 40 [LE 33<%J-iC7rC^er rcliriOMC /Wr-

relazione coi mondo. Essa non rappresenta solo una condizione sociologica, un fatto estemo, sl bene un atteggiamento: essere present! nei mondo, sapersi responsabili per scrvlrlo, per configurarlo secondo Dio in un ordine più giusto e più umano, per santificarlo dal di dentro. Il primo atteggiamento da tenere davanti al mondo è quello del rispetto verso la sua legittima autonomia, verso i suoi valori e le sue leggi 13. Tale autonomia, come sappiamo, non significa indipendenza assoluta da Dio, Creatore e fine ultimo deiΓuniverso. Prendere sui serio 1'ordlne naturale, lavorando per il suo perfezionamento e per la sua santificazionc, afflnché le sue csigenze siano integrate nella spirituality, nella pedagogia, nclrascetica, nella struttura, nelle forme esteme e nell'attività dei vostri Istituti, è una delle dimension! importanti di questa speciale caratcristica della vostra secolarità. Cosl sarà possibile, com'è richiesto dalla *Pri/no feliciter* che «il vostro carattere proprio c peculiare, quello secolare, si riflctta in tutte le cose» (11).

Esscndo molto variate le necessity del mondo e le possibilità di azlone ncl mondo e con gli strumenti del mondo, è naturale che sorgano diverse forme di attuazione di questo idéale, individual! e associate, nascoste e pubbliche, secondo le indicazioni dei Concilio u. Tutte queste forme sono parimente possibili agli Istituti Secolari e ai loro membri. La plurality delle vostre forme di vita 15 vi permette di costituirc diversi tipi di comunità e di dar vita al vostro idéale In diversi ambienti e con diversi mezzi, anche là dove si puô dare testimonianza alla Chiesa soltanto in forma individuale, nascosta c silenziosa.

Una parola ancora per i sacerdoti, che si uniscono negli Istituti Secolari. Il fatto è espressamente previsto dall'insegnamento della Chiesa, a partire dal Motu Proprio *Primo feliciter* e dal Decreto conciliare *Perfectae caritatis.* Di per sé, il sacerdote in quanto tale ha anch'egli, come il laico cristiano, una essenziale relazione al mondo, che egli deve esemplarmenle realizzare nella propria vita, per rispondere alia propria vocazione, per cui è mandato nei mondo come Cristo è stato inviato dal Padre ie. Ma, come sacerdote, egli assume una responsabilità spccificatamente sacerdotale per la retta conformazione dell'ordine tempo-/ 211
rale. A differenza del laico, —salvo in casi eccezionali, come ha previsto un voto del recente Sinodo Episcopale— egli non esercita questa responsabilità con una azione diretta e immediata nell'ordine temporale, ma con la sua azione ministeriale e mediante il suo ruolo di educatore alla fede 17: ed è il mezzo più alto per contribuire a far si che il mondo si perfezioni costantemcntc, secondo 1'ordine e il significato della creazione.

Aggregandosi a Istituti Secolari, il sacerdote, proprio in quanto secolare, rimane collcgato in intima unione di obbedienza e di collaborazione coi Vescovo; c, Insierne con gli altri membri dei presbiterio, è di aluto ai confratclli nella grande missione di essere «cooperatori della verità», curando i «particolari vincoli di carità apostolica, di ministère c di fratemità» 18 che debbono distinguere tale organismo dioccsano. In forza della sua appartenenza agli Istituti Secolari, i] sacerdote trova inoltre un aiuto per coitivare i consigli evangelici. Sappiamo bene che questo, dellappartenenza di sacerdoti agli Istituti Secolari, è un problema sentito, profondo; esso deve essere risolto ncl pieno rispetto dei «sensus Ecclesiae». Sappiamo che, a tale proposito, voi siete alia ricerca di soluzioni adeguate; e incoraggiamo tale sforzo, che deve ritenersi valido, in un settore chc è molto delicato.

Effettlvamente, esistc un problema, chc si pone nei termini di una triplice esigenza, ciascuna imporlantlssima: vi è 1'esigenza nippresentata dalla «secolarità· del sacerdote membro di un Istituto Secolare; Tcsigenza, inoltre, che tale sacerdote mantenga un intimo contatto col proprio Istituto, dal quale egli si attende un alimento spirituale, un ristoro e un sostegno alia propria vita interiore; infine, l'esîgenza di tenersi in stretta dipendenza dal Vescovo dioccsano.

Sappiamo, come nbbhimo detto, chc state complendo studi in merito, alio scopo dl conciliare queste esigenxe apparentement? contrastant 1. Cerentc llbcramcnte. In questa Hnca, ponendo a servlxio di tale approtondünento l talenti della vostra preparazione, della vostra sensibilité délia vostra esperienza. ul permettiamo soltanto di riebia-

iwm, [LE 3231]. ” Cfr. Const. ‹1* Eocl ia fiMrodD bc··;· ten.j·* ti· *d* Jf», 36 [LE 3JÛ6]. ·· *Ctr.* Décr. u *delitam* 1, (LE I'Cfr. Voto
*0 inotuisale defli htimti Secobut, Rccnj, 1370 ‘‘Ck [.· so. *it* 1· ‹. fx Decr. ck» PrrsbvL mioisterio et rin /> * > » ■ »nrWtmi. ô [LE IJt) *L* ieDecr. de l*rrsbyt ministerio et vtU JVreMJtfWfrw «

marc la vostra attcnzione su questi punti, che ci sembrano dcgni di particolarc considerazione:

a) Qualsiasi soluzionc non deve intaccare minimamente l'autorità del Vescovo, il quale, per diritto divino, è l'unlco e diretto responsable del gregge, dclla porzione dclla
212 Chiesa dl Dio ". /

b) Nelle vostre riccrche tencte présente inoltre, a talc riguardo, una realtà: chc l'uomo è una unità personale, psicologica, attiva. Solo concettualmentc si distinguono in lui la dimensione spirituale e quella pastorale,

Con questo non vogliamo —e cl permettiamo dl sottolinearlo— condlzionare né tanto meno porre termine alla riccrca, che siale cfietluando, indicandovi già una solutions Abblamo voluto soltanlo invitarvl a tenere particolarmente presenti, nella vostra ricerca, due punti che ci sembrano, in essa, d'importanza capitale.

Siamo cosl glunti al termine delle nostre considerazioni, anche se molle cose resterebbero ancora da dire, e molti svlluppi rimangono aperti. Ma con profonda letlzla vi esprimiamo U nostro desiderio e la nostra speranza: che l vostri Istituti siano sempre più modelli ed csempl dcllo spirito che il Concilio ha voluto infondere nella Chiesa, affinché sia superata la minaccia dévastatrice del secolarismo, che esalta unicamcnle i valori umani, dlstaccandoli da Colui che è la loro origine e dal Quale ricevono il loro significato e la loro Finalità definitiva; e affinché la Chiesa sia veramente 11 fermento e l'anima dei mondo.

La Chiesa ha bisogno della vostra testimonlanza! L'ornanitù aspetta che la Chiesa incami sempre più questo nuovo atteggiamento davanti al mondo, che in vol, in virtù dclla vostra sccolarità consacrata, deve brillare in modo specialissimo. A tanto vi incoraggla la nostra /Kpostollca Benedlzione, che di cuore imparllamo a vol qui presenti, e a tuiti i membri dei cari e benemeriti Istituti Secolari.

'•Cir. Xd, so »3.,

Adn. A. GUTOREZ in CpH 33 (1912) 105-123; P. NAU ia L'ami du clergé 92 (1972) 449-457.

4929

1972 FEB 2.-SC REL1G., DECR. AAS 64 (1972) 393-394

Decretum circa regiminis ordinarii rationem et religiosi SAECULARIZATI **ACCESSUM AD OFFICIA ET BENEFICIA ECCLESIASTICA**

Experimenta circa regiminis rationem inducta non pauca excitaverunt problemata et dubia, praesertim relate ad personalem Superioris auctoritatem.

Praeterea, his temporibus, opportunum visum est examini subiccre prohibitiones can. 642, quae religiosos ad saeculum regressos afficiunt.

Praehabito consultorum studio, in Coetu Plenario dierum 24 et 25 Septembris 1971, Patres huius Sacrae Congregationis sequentia dubia perpenderunt:

1. An, contra cam 516, regimen collegiale ordinarium et exdusivum admitti fas sit, sive pro toto Instituto religioso, sive pro provincia, sive pro singulis domibus, ita ut Superior, sl habetur, sit menis executor.

2. An can. 642 Codicis Iuris Canonici suspendi possit Ha ut religiosi n votis rite soluti consequi aut rctinere valeant, absque Sanctae Sedis speciali licentia, quaecumque otttcla, beneficia vel munera ecceslastica.

Omnibus debite ponderatis, Patres in praelato Coetu haec statuenda unanimiter consuerunt:

Ad primum: Negafipe. Ad mentem Concilii Occumenici Vaticani II (Decr. Perfectae *caritatis,* 14) [LE 3333| ct Adhortationis Pontificiae *Euangelica testificatio,* n. 25, (A. A. S. 63 (1971). p. 510) |LE3983| ratione habita legitimarum consultationum necnon limitum a lure sive communi sive particulari receptorum, Superiores auctoritate fnil debent personali.

Ad secundum: *Affirmative, ita ul praescriptum canonis* suspensum *habeatur.*

Summus Pontifex Paulus Pp. VI, in Audientia Secretario huius Sacri Dlcastcril, die 18 Novembris 1971, concessa,
394 plenarii Coetus sententias approbare dignatus cst.f

Quapropter Sacra Congregatio pro Religiosis et Institutis saccularibus, praesentis decreti tenore» praedictas deliberationes publici iuris fieri decernit.

Haec autem quae decreta sunt statim vigere incipiunt, neque formula indigent quam exsecutorium appellant.

cognitus ✕ UobHnlaUtri' d°neC canonJcl Cod<< rc'

r θ?111?1 Romae' dl£ 2 Februarii 1972,—Hildcbrandus Card. Antoniutti, *Prae/.* Agustinus Mayer, O.S.B., *a* OCC/ci*10»*

Ada. G. LOBINA in Apoll. 45 (1972) 613-027.

4030

1972 FEB 2.-SC RELIGIOSORUM, RESCRIPTUM. PART.·

Nonnullae facultates tribuuntur Abbatissis Monialium Ordinis Cist. Strict. Observantiae, exclusa **TAMEN FACULTATE PROROGANDI NOVITIATUM AD TRES ANNOS ET CONCEDENDI EMISSIONEM PROMISSIONUM, LOCO VOTORUM TEMPORARIORUM**

Preces—*Beatissime Pater*, Abbatissae Monasteriorum Monialium Ordinis Clstcrciensis S. O. a Sanctitate Tua humiliter implorant ut praefata Monasteria facultates quae sequuntur experimenti causa exsequi valeant:

1) ut postulatus tempus ad duos annos differri possit;
2) ut in admissione ad novitiatum votum consultativum Capituli sufliciat;
3) ut in admissione ad professionem temporariam dimidia pars suffragiorum Capituli requiratur;
4) ut in admissione ad professionem sollemnem votum Capituli sit deliberativum ac per duas tertias partes suffragiorum expressum;
5) ut quoad stabilitatis mutationem votum adsit deliberativum Capituli, duobus tertiis suffragiorum partibus datum;
6) ut ad munus Abbatissae eligi valeant Moniales quae 35 aetatis annos attigerint et 10 professionis annos habeant;
7) ut quae vocationem monasticam demonstrant per oliSiot dies In clausura degere queant ad vitam Monialium Cisterensium S. O. aliquatenus experiendam;
8) ut visitatio regularis semel In biennio fiat;
9) ut novitiatus tempus, si casus ferat, tres annos perduret;
10) ut Abbas Generalis singulis Monasteriis id petentibus concedere possit ut loco votorum temporariorum promissio fiat, ad mentem Instructionis *RenoDalionis causam* nn. 34-36 [LE 3707]. Et Deus, etc.

Rescr.—Vigore facultatum a Summo Pontifice tributarum. Sacra Congregatio pro Religiosis ct Institutis saccularibus, attentis expositis et audito voto Procuratoris Generalis, gratias iuxta preces concedit in omnibus, praeterquam ad Nonum et ad Decimum: nam, opportunum videtur ius vigens pro Monialibus non mutare; si vero casus ferat ut longior probatio requiratur, postulatus potius quam novitiatus prorogari poterit. servatis ceteris servandis. Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, die 2 februarii 1972.—Aug. Mayer, α *Secretis.* Isidorus a S. Elia, O.C.D., *Ad. a sl.*

* Prot. N. 23714/71: e documento originali.

4031

1972 FEB 5.-SC RELIGIOSORUM, RESCRIPTUM. PART.·

Facultas datur Monialibus conversis Dominicanis **GAUDENDI VOCE ACTIVA IN CAPITULIS COMMUNITATIS**

Preces—*Eeatissime Paler,* Magister Generalis Ordinis Fratrum Praedicatorum a Sanctitate Tua humiliter implorat facultatem qua Monialibus Conversis Monasteriorum Domlnlcanorum. quae, non obstante Art. 194, § 1 novarum Constitutionum, in suo statu permanent, permittere possit ut in Capitulis Communitatis voce activa gaudeant. Et Deus, etc.

Rescr.—Vigore facultatum a Summo Pontcfice tributarum, Sacra Congregatio pro Religiosis ct Institutis saccularibus, attentis expositis, annuit pro gratia iuxta preces, servatis ceteris servandis. Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, dic 5 Februarii 1972.—D. M. Huot, s.m.m.. Subi. Isidorus a S. Elia, O. C. D., *Ad. a Sl.*

♦Magistro Generali O. P.. Prot N. 33516/72: AOP 80 (1971-72) 359. Adn. AOP 00 (1971-72) 3SO-359

403 2

1972 FEB 9.-SC CLERI, NOTIFICATIO. PART.·

Nonnullae animadversiones fiunt in conclusiones **APPROBATAS A COETU MIXTO EPISCOPORUM ET PRESBYTERORUM** in Hispania habito

L Uncrac Sacræ Congregadonis pro Clericis

—— .. , Roma. 9 febbraio 1972

Signor Cardinale, questa Sacra Congregazione per il clero ha attcnlamentc esaminato le sei poUze e relative pro-

noslzionl riguardanll la vita c Il ministère dei sacerdoti Kagna. che sono state elaborate iicll'asscmblca congiunta dl vcscovi c prcsbltcrl tcnutasl a Madrid nel sctICAbcondusione dl dclto studio, questo sacro dicastero si preinura d'inviare alFEmlnenza Vostra Reverendissima runlto documento, con preghicra di volerio gentilmcnte trasmettere a tutti gll Ecc.mi membri dclla Conferenza episcopale spagnola, affinché dei rilicvl e consldcrazioni che in esso si fanno sl tenga 11 dovuto conto nella prossima assembles plenaria dclla mcdeslrna Conferenza episcopale.

Proiitto bon volenticrl della circostanza per confermarmi con sensi di profonda vcnerazlone deireminenza vostra reverendissima fedelc nel Signore.—J. Card. Wright, *Pre/dlo.*

Π. Animadversiones in doctrinam ct in singulas conclusiones

I. Analisi d'insieme

1. L'tasieme delle proposizloni c delle relazioni collegate mostru che è stato fatto un vasto lavoro, affrontando i principali problem! riguardanll la natura e Il ministero dei sacerdotio gerarchico, con particolare attenzionc alie attuali necessity pastorali in questo paese.

2.Su un piano générale, le proposizloni approvate non si possono separare dalle rispcltivc relazioni, poiché in queste viene spiegato il vero significato delle varie proposizloni, talvolta in modo imprcciso e ambiguo.

3.Forse a causa dclla vastità del terni affrontât! o per niancanza di tempo dlsponibile per il loro studio —bcnché la preparazione remota sia stata molto piü accurata— Pinsieme dei documenti appare neltamente immaturo, sia per quanto riguarda il contenuto corne anche la sua formulazione.

4. Esaminando i vari documenti, si possono incontrare proposizloni e consideration! molto positive, ispiratc da una nobile preoccupazione pastorale e con buoni fondamentl. Tra le parti degne di lode sono quelle che nguardano l'unionc del sacerdote e degli altri fedeli a Cristo per mezzo dell'Eucaristia, la necessity della preghicra, l'esigenza della rinuncia e la completa dedizione al retto escrcizio del ministero sacerdotale, ecc.

5. Tuttavia, sparse un po* da per tutto nelle relazioni, si trovano onentamenti e affcrmazloni di fondo, che richicdono 2· dotlrinali e disciplinari. Solamento se queste linee direttria saranno vagliatc alla luce del magistero perenne della Chiesa, l insieme dei documenti dell'assembled potranno essere considerati come valido materiale di studio e di lavoro.

6. *Lc idee fondamentali e affermazioni di base inesalte c, in uan casi, chiaramcnle erronee,* **che condizîonano gran parte dei documenti, possono essere riassunti nei punti seguenti:**

, f}· JP contenuto della *rivclazione soprannaturale,* **trasmesso dalla S. Senltura e la tradizionc dclla Chiesa e infallibilmentc insegnnto dal magistero, viene continuamentc posto sui mcdesimo piano dei** *isegni dei tempi**, **in online alla ricerca dclla verita della fede c della manifestazione dclla volontù salvifica di Dio.**

Potrebbe scmbrnre trattarsi semplicemente di adattarc la modality deH'azlone pastorale alio mutanti clrcostanze sociali, cultural], ecc. degli uomini; ma in realitù si tratta dl assumere, in maniera incondizionata postulati storicisti —materialist! o ldealist], a seconda dei casi— e il conscgucnte relativismo (pericolo già segnalato chiaramentc nell'cnciclica *Humani generis,* **cf.** *Dz.* **3.877-3.878) [LE 2147].**

Questo conduce, per esempio, a dare ai «segni dei tempi» il carattere di fonte della rivclazione, insinuando che la rivetazione continua e che non si è conclusa con la morte dell'ultimo apostolo (cf. *Dz.* **3.420-3.422).**

Similmente, si cquipara la «fede dclla madre Chlesa c la idcologla dei mondo moderno», affermando che ê necessario giungere α una slntesi di lutte e duc, tralasciando quello che non serve e assumendo quello che vi è di buono, sia ncll'una come nell'altra. Analogamentc vienc posta sui medesimo piano la esigenza dclla «fcdeltà a Crlsto» c la «fcdeltà al mondo» (il termine «mondo» è preso in senso chiaramentc sccolarizzuto.) Lc interpellanze del mondo moderno alia Chiesa (spccialmcnte dl ordine politico-sociale) vengono intese come «Fora dei giudizio di Dio», come la convalida divina nlFautcntlcita delta fede cristiana.

Tutto questo comporta unn *concczione errata delta fede,* **Éoiché viene considerata csclusivamcntc como una adesione n lio e al mondo; adesione i cul** *contenait* **e forme sarebbero essenzialmcnte** *variabili* **insieme all'cvoluzione stessa (storlca e dialcttica) del mondo, il quale s'lncontrcrcbbc, ora. nel momento di un «salto di qualità», con tuttn i eterogeneita c ln rotlura che questo comporta, in modo tale da rendere necessario «un cambiamcnto fondamentale dclla situazione religiosa dcll'uomo davant! a Dio».**

In questo modo —dati simili presupposti *tcor* **fl —— J'''*;**

ps'Æ << : ch". TtoHrc. qui vengono conosclute e applicate con évidente dilcltantismo.

Di fatto, appare che con Tespressione «mondo moderno» si voglia intendere continuamente una specifica *Weltanschauung,* **tipica dl alcune correnti filosofiche dei secolo seorso, che insinuandos! nclTambito delta teologia cattolica, ha provocato il fenoineno dei modernisme e del ncomodernlsmo. z\ questa visione dei mondo sorprendentemente si conferisce un carattere universale, irreversib11e, necessario e nettamente positivo.**

13. **Un'altra linea fondamentale dei documenti in questione è untaccentuata** *concczione democraiica della chiesa* **(praticamente idcntica a quella del sinodo di Plstoia e già allora condannata; cf.** *Dz.* **2602, 2677, ecc.), con un reale liveltamento di tutti i fedeli (vescovi, presbiteri, laid) —livcllamcnto almeno funzionale— attraverso riferimenti ambigui alF «unica missione della chiesa», alla «collegialità», alta «corrcsponsabllità», ecc. Di conseguenza, si sollecita che il Consiglio presbitcrale e il Consiglio pastorale abbiano carattere deliberativo c non solo consultivo; sl chiede insistentemente che il Consiglio pastorale —considerato «esscnzinle» e veramente «rappresentativo di tutto il popolo di Dio»— sia stabilito ovunque e a tutti i livelli (zonale, parrocchiale, diocesano, Interdiocesano, nazionale), con funzione decisionale; si paria dcll'inscrimento dei laid in tutte le responsabllitÀ della Chiesa, sl allude ambiguamente a una certa parity delta donna e dcll'uomo nelle funzioni eccleslastiche, ecc. Ugualmente si ha una certa tendenza a trasferire alia Conferenza episcopale la responsabilité c l'autorità di ciascun Vescovo nella sua diocesi.**

C. **Il totale livellamcnto «soclologico» tra preti e laid vlcne operato partendo daU'nffermazione errata del** *tdefinilivo superamento della distlnzione tra sacro e profano* **da parte del nuovo Testamento e del mondo moderno». E cost, mentre si chicde per i sacerdoti un lavoro civile, la partedpazione alia vita politica, ecc., ai laid si chiede che entrino in tutte le strutture eccleslastiche, che possano tenere omelle, che amministrino l'Eucaristia, ecc.**

D. **Si awerte similmente, in rapporta col governo pastorale, una** *tendenza monolitica e totalitaria:* **tutto dev'esserv pianificato, controllato, organizzato. Le strutture ccclesiastichc —con giuridicismo soffocante e infondato, nonostante le apparenze democratich assorbirebbero, sensa residunto alcuno, ogni azione aposl diocesano, dei religiosi centrica, mutuata da modelli imprenditoriali o derivata da** *determinate concezioni dello Stato.*

E. **In tutte le relazioni, e specialmcnte nella prima, si trova una continua** *tendenza a ridurre la missione délia Chiesa a un*azione socio-polilica,* **che condiziona le «altrc» attività patorali. Fra tutte le relazioni si giunge a una dnquantina di proposizioni che rientrano in questa visuale.**

Partendo dalla considerazione che la «buona novella portata da Cristo è ta liberazlonc intégrale dcll'uomo» (In cui inclusa in modo essenziale e costitutivo la liberazionc politico-economica), si esige corne *essenziale Pimpegno* **del ministro sacro —e délia Chicsa in quanto talc— per raggiungcre questa libcrazione politico-economica, ammettendo, in qualchc caso, l'azione politica di partita per i sacerdoti, azione die talvolta potrebbe avéré anche un carattere violento.**

Il primato chc si concede continuamente a tale «liberazionc», porta con sé anche una concezione *collctUoisla della morale e della salvezza:* **11 «bene supremo· è un'ambigua «comunione» sociale, il peccato frequentemente si riducc a ingiustizie (rvali o presunte) di ordine politlco-sodale, ccc.**

Conseguentemenle, si giunge a una *concczione fortemente orizzontalista dclla missione del prête,* **in cui il** *servizio* **degll uomini (in termini intramondani c colleltivi) ha ta prreedenza sui culto (quando questo non viene ridotto a superfluo c accidentale) e sul ministero strettamente spirituale (fede, sacramenti, ecc. che tendono ad essere strumentalizzati al servizio dell'azionc politico-sociale, economicn, ecc.).**

F. **Caratteristien importante di questi documenti, in senso negativo, è una** *costantc ambiguita.* **Quando affiorano gli orientamenti di fondo segnalatl, si fa in modo di unirli c attenuari! con gencriche affermazioni di sana dottrina. Per esempio, quondo viene prescnlata una planificazionc asflssiuntc e monopolizzatrlce deU'uzionc pastorale, inunedtatamente prima si affermera «rlspcttando sempre il plurallsmo legittimo»; ma si tratta di un pluralisme chc praticamente è gin svuotato dl contenuto. Taie apparente corrczionc doctrinale c alcunc affcminzion! calibrate sparse qua c là (evitare 1 radicalism!, ccc.), rendono necessario uno studio accurato dei documenti per poter coglicrc le vere idee dircttrici. La redazione è spesso cosi vaga c oscura, che una lettura non obbastanza attenta non puô coglicrc i punti Inaccctablli e che ifisetitibilmcntc portano a** *prospettive chc provocant) una vera rovlna dei punti fondamcntali della fede, della morale e delta disciplina dclla Chlesal*

IL Ana LISI DETTAGLIATA DEIXE IUKLAZWNr

Prima Itclazlone

Chiesa c mondo nella Spagna dl oggi

1. Tra l 60 punti di questa rctazionc vengono tnattatl. tra gli ni tri, l punti seguenti: escrcizio delta mlMfone delta Chiesa nei conteste» di cambiamcnto del mondo moderno; squllibrio chc i cainbtamcntl causano nella vita dl fedr urlta Spagna; nécessita dc) rinnovnmcnto; nécessita dl una mnggi jrv coniprcnsione c drll'at tunxlone prattra nclta civile spagnola dei nrinclpi nolitico-sociMll dell'enclclfca /'ucvw ta *terris* **[LE 3110] e del Vaticano II; prvhziune del vuiigr|«>**

nell'ambito politico; axione pastorale della Chlesa in quell'ambito e sceltc dei prete come cittadino; plena indipendenza e coopcraxione tra la Chiesa e lo Stato; rifiuto dei privilegl; revisione delTattuale Concordato; fine della presenza dei prete negli organismi uHiciali; povertà della Chiesa e delle sue IstituzionL

2. Benché tra le proposlzloni apnrovate ve ne slano alcune correttc dal punio di vista dottrinale e pastorale, sl deve dire chc tutta la rclazione e le anncsse conclusioni sono *viziate alia radia* a causa dei prcsuppostl e delle idée di fondo che sono stati già segnalati nell' «analis! dell'insicme», specialmente nei punti A e *E:* il risultato finale è una inversione e deformazione dclla natura e dei fini dclla chiesa e del ministère sacerdotale.

3. Da un punto di vista piü formale, sl vuole dare un fondamento nel magistero dclla Chiesa (come una dimostrazione «a posteriori» con argomenti «cx magisterio»). Questo viene fatto mettendo insieme una specie di mosaico di testi, lolti dalla *Gaudium et spes* [LE 3366], dalle encicliche *Pacem in terril* (LE 3110] e *Populorum progressio* [LE 35-16] e della *Octogesima adveniens* [LE 3975], questi testi, citati alia rinfusa e fuori dei loro contesto —dal quale ricevono senso e metodo— vengono a costitulre un programma politico determinato, a favore dei quale vengono citati i noti passi del vangelo che, da qualche anno, sono abustvamente ulilizzati in questo senso.

4· Un forte areomento viene dedotto dalla sociologia, per mezzo di statlsticne, inchlestc, ecc. (quasi sempre della medesima fonte, la cui hpirazlone è évidente), chc ammassano ♦denunce profetiche di ingiustizle», coipe, difetti, ecc. di tipo strettamente economlco. E* sorprendente —benché si traltl di cosa marginale— che, da una parte, non si parli altro che dl questioni economiche, di mczzi materiali, dl benl di consumo (e non sempre di primaria nécessité: automobili, televisor!, lavatrici, frlgoriferi, ecc.), e, d'altra parte, si accusa il popolo spagnolo di materiailsmo, di non avere altra mèta che il benessere materiale: si ha l'imprcssione chc ci s! lamenti della diffusione di una certa mentalité capitaliste (questo tipo di matcrlalismo viene menzionato esplicitamente), *schierandosl,* in *contraccambio, per un materialismo socialIsta* (lentando dl presentare la nécessité di spartlrc come una nobile aspirazione di glustizia).

Gli Inncgablli difetti dei capitalisme» si considerano come Il masslmo peccato, come la causa di quasi tutti i mali sociali e personali, ecc., mentre non *si spende una parola per critieare il marxismo, l'ateismo, ecc.*

5. Un altro presunposto con cui si tenta di giustiflcare tale deformazione dclla natura e dei fini della Chiesa, dclla fede cristiana, dei ministère sacerdotale, ecc. ha le caratteristlche dei modernlsmo c dei neomodernlsmo: la «radicale trnsformazione» del mondo moderno, trasformazione che sl considera come un valore assoluto, univoco e irreversibile. Dl qui si deduce l'alternatlva che, o la Chiesa si adatta —nella sua dottrina e nclla sua vita— a questa nuova situazione, assume il nuovo «valore», abbandonando tutto quello che non è compatible con esso; oppure cessa dl essere «credibile», rlmane «estranlata». è infedele alia sua missione di essere 11 fermento evangelico e una presenza di llberazlone, ecc.

6. Sl rlchlede contlnunmente —con motivl di ogni genere, compresl apparentemente quelll soprannaturali e evangelic!—. la nécessité di séparerai raukaimente dall*ordine stabilito, dal potere temporale, ecc., mentre si propone —in continuité— come funzione principale della Chiesa, dei sacerdote, della Gerarchio, quella dl essere «la coscienza critica dclla société», la «denuncla profetiea delle Ingiustlzie soclo-politiche». r«impegno politico», ecc. Appare évidente che si cerca dl rlvendicare effettivamente un'Indipendenza totale dall'attuale poterc civile In Spapia In tutti gli aspettl. *Tuitavia si finisce per* sosienere *IrnpUcilamente che Il potere civile —la vita politica e sociale*— deve *dipendere dal* dero, attraverso Il controllo delle motivation! religiose, le determinationi morali, l'iHumlnazionc della fede de! popolo (giudizio «cristlano» sulle situailonl concrete, formazione dclla coscienza, ecc.).

7. E' évidente, nclla prima rclazione, in modo parlicolare quanto ê giû stato indicato al punto F dei?«analisl deU'Insiemc». Perciô non si *traita dl rlfiutare o correggere espressioni o propositioni concrete: è proprio la base* stessa *del documenta che è InacceUablle.* Tuttavla, citiamo alcuni esempi indicativi, chc evidenzlano piü chlaramentc Vlspirazione di base:

—p. 1, 1. 3. 1., par. 2: «Lo sviluppo dclle sclenze umane hanno Intranto le Infraslrutture di online sociologies, economtco e sociologico su cul molt! tondavano le loro credenze. Cosl la religione si trova allô icopcrto, senza difesc umane, c si vede obbligata a splegare csattamente quale zlano le suc propode circa 11 problema uomo».

Questa presunta rottura, dl Ispirazione luterann, è carattcrlstiea della cosiddetta «teologla dclla morte di Dio» o dclla •teulogla della sccotarlzzazionc·, ccc.î rltiuto di un Dio tnppabuchl. salto nel vuoto délia fede, ecc. sono contrarie tille affermazlnnl della cost. dogm. Dei Filius del Vaticano I (cf. Di· 3000-3015).

D'ultra parte, viene dlsconosciuto 11 carattcre soprannatumle della fede, sla nel suo contenuto o patrimonio, sia nel suo rsrrcizl'» personale come vlrtü infusu. Cosl non è strano chc nel documento sl parli —come dl duc cost comnlctamcntc diverse— dl una «fede rurale» c di una «fede clttadina» (p. 5, 1.22., par. 2 e 3).

— p. 1. par. 4: «La voce dl Dio non cl paria soltanto nttraverso le pagine del Vaagelo, ma anche per mezzo del «segni dei tempi.. Questo confronto ambiguo, che nuà eiustiflo™ qualunque cosa, è un elemento costante. Vedasl n?r paginn «/. -.2., parti 3 e 4, in cul si afferma la nécessité di assumere dal catto icesimo traditional, e dal .peiulero moderno quanto lu tutti c due vi è di buono c dl abbindnnn^ quanto vi è di nulle.. Per questa via sl viene ad* affermwdS la dottrina tradizionale ha prcsentnto un .Dio alienante, lanciando ogni genere di accuse contre il cosldotto .regime' di cristlanltà», ecc.

" PP» 38 o 3, 3.1.: Il paragrafo, intïtolato «mlsslono di Gesh Cristo», présenta come elemento esserulalo della missione salvifica dl Cristo «la llberazlone dei povcrl c degii oppressi» (termini usati, come si vede dal contesto, in senso politico). Si afferma che «la snlvezza, nel suo senso pleno e definitivo, non si raggiungcrà in questa vita», perd «è già operante In questo mondo», «la riclaborazione incomlncln qui»; e questa presenza o attuazlone anticipata s'intende come liberazione dalle oppressioni politico-economlchc, violentnndo chlaramentc gli stessi passi della S. Serittura che vengono citati.

— p. 40, 3.2.1.. pag. 2: «Tl processo dl llberazlone, in cui (la Chiesa) è impegnata, comprende unche lu liberazione da ogni schiavitû, sia cconomica, culturale o politica, e quindi dev'essere préparata a questo». Secondo una simile premessa, la missione della Chlesa viene vista soprattutto ne11'ordine della liberazione politico-economica, che rapprcscntercbbe 1'aspetto visibile di questo mondo. Dl conseguenza» viene affemiata la necessity deH'«Impegno politico dei prete» (cf. pp. 45-46).

«Qualche diocesi crede che non si debba scartare totalmente, come eccczione e per vocazione personale, nessun aspetto del-1'impegno politico, compreso qucllo di partito, da parte di un sacerdote. Questa ipotetica onzlone non dovrebbc essere assunta, senza un'analisi seria di tutta la situazione, non solo da parte deirintercssato, ma anche della comunità a cui serve e dei suo Vescovo» (p. 45, par. ultimo, e p. 46).

— Il carattcrc essenzlale chc si attribuisce all'aspctto politico-economico, anche nella vita del sacerdote, conduce a sostenere chc «convertirsl, per il cristiano di oggi, significa lavorare con tutte le sue forze c con uno stile incquivocabilmente evangelico. contro questa disuKuale distribuzione del béni». Similmcnte si afferma che la Chiesa dev'essere separata da ogni potere terreno, allo scopo di animare e partedpare neh movimenti ntorici della liberazione deiruomo>t ciô che risulta contradditorio, almeno che con «potere terreno» si voglia intendere l'autorité civile e le altre forze soda i marxiste, e con «movimentl storici di liberazione» intenda gli statl cornunisti, i movimentl sowcrsivl di ispirazione marxista, ecc.

— Gli esempi potrebbero esscrc moltlplicati, prendendol dal testo della rclazione e dai suoi annessi.

Nelle proposizioni approcalez

— *Prop.* 1 e 2: è inaccettabile l'espressione che «lo Spirito dl Dio» sta operando attraverso 1c trasformazioni (sccolarizzantl e socializzanti) del mondo. Non si puô Ignorare che una buona parte di questi fenomeni sono radicalmcnte e essenziaimente contrari alla fede e alia morale cristiana.

— *Prop.* 7: I fattori che vengono enumerati come caratterlstici del «cattolicesimo in Spagna», lasclano veramente perplessi. Come si puô affermare che il popolo spagnolo possiede una religiosité pura, come fattorc positivo, e affermare immeaiatamentc dopo che si trotta di una religiosité «ufliclale e socioculturale»?

Slndlmente si *afferma contemporaneamenie l'ortodossia generale dclla fede del paese e la pouertà teologica e la deficiente formazlone cristiana di cui 30/Irez questo é conlradailono, a mena chc per teologia e fonnazione crisliarui si inlenaano precisa/nente gli svlluppi ideologici estranel al dogma caltohco.*

Cosi, ad un certo punto dei documento, con una sorprendente interpretazione del datl statistic!, sl parla dclla nécessité dl lîberarsi da un inwerialismo tcologico, csercitato in Spagna da alcuni paesi dell'Europa centrale, e nel mcdeslmo tempo si accolgono teorie di teologi olandesi . tcdeschi. franecsi di dubbia ortodossia.

— *Prop.* 26: si afferma chc la Chlesa compie la sua missione «liberando "intcgralmentc" l'uomo da ognl schiavitû e, in ultima htanza, dal peccato». Nonostantc la sua ambiguité, il PCJ°. che »! vuole dare alla propostzlone ê évidente e inaccettabile: corne «integrisme» c come Inversione dei fini.

Prop. 29: è Incalcolablle il peso clic puô nverc questa propotlzlonc, che nella nratica équivale nel trasformare 11 sacerdote in un leader politico (cf. anche la *prop.* 58).

. Ti clue$ta interpretazionc potrebbe rlsultarc con-^Γ/σηα^^0 M VQn7rlo (cf. ΛΠ. 26, 6-13) e alia art £ prop ^7. *® tco,ne condanna demagogica di una * IOnda,a 1U ,olide ba3i* ^O^ (ci·dutZ delle proposizloni si sia procedutZ potrebb·'ro ed gFeXTd?

-.10%. Hs SCT'X-ÆJ.ft 01'»"· ' ,e *Pmposi-*terialc d) lavoro vnlldo.^ITaiui Bart?n°iiC?*Ubnr Un ma" superfluo ai fini dello studio delU ! Vma lrattato à sacenlozio ministerial*» oggrtto dirclVn'dMiî Ch* riguardano il la presenza di questo trma tra I H Droprlo prima e collocato come Intmdiiziiiip f essere itatn la causa det veri munto* s<?wbrano nelle rclazioni successive. 1 ' ^formati che s'Incontra-

Seconda Rclazione

Il minlstero sacerdotale e le forme dI viverlo nella Chiesa

1 Tanto te proposlzionl votato come la stessa rclazione offrono un documento Inesatto, molto mono elaborato chc H trsto sonra 11 sacerdozlo ministcrhile, votato nella recente Sdone del Sinodo dei Vcscovi. Questo è comprensibile e non tmpedlsee dI rlconosccre lo sforzo notevote chc è stato fatto dalla commissione incaricata dI questa rclazione.

a I presuppostf chc hnnno determinato tutto 1'ortentamento c il contcnuto dclla prima rclazione, si trovano ugualmente prcscntl, In buona parte, anche In questa seconda relazlone c nelle sue proposlzionl. Vi sono dclte proposlzloni molto ambigue chc sembrano sostenerc cho In missione della Chlesa è dI ordine politico, sociate c economlco. Questo appare évidente soprattutto nelle proposlzloni 34-37,

Si afferma che «tutto il lavoro mInistcrlale In ordine all'educazione della persona umana ha un valore politico» *(prop.35)·*, che è «proprio dei minlstero procurare gclosamcntc lteducaxlonc civica c politica» *(ibid.);* sembra che si concéda ad ogni sacerdote la fncoltà dI determinare Tamblto dclla llbertà dei fedeli in queste materie (cf. *prop.* 34), ecc.

Sl potrebbe accettare l'cspressionc letterale dI alcune propositlon!, in quanto ammettono un'intcrpretazlone corretta; *ma il contesta del documento e quello della situazione reale rendono molto probabile e facile un*interpretazione contraria alia dottrina della Chiesa.*

3. Il ministère sacerdotale viene continuamente presentato come un servlzio alla comunità; perô manca un adeguato rapporto alia sua dimensione soprannaturale —«finis igitur Siem ministerio ntque vita persequuntur Presbyteri est gloria ei Patris in Christo procuranda» *(P.O.* 2/1248)-- nei suo! diversi nspetti: culluale, di redenzione eterna, ecc. *Al contrario, sl manifesta una certa tendenza ad assumere catégorie e conclusioni delle attuali correnti desacratizzanti.*

4. Alcune rlserve richiede anche la sottolineatura dell'esigenza di un csercizio collegiale dei minlstero presbiterale con Il Vescovo, nella comunità particolare (cf. *prop. 22).* Non si fanno le debite distinzloni e si puô intendere fncilmente come una limitazione arbitraria dell'autorità del Vescovo: «haec potestas qua, nomine Christi personaliter funguntur, est propria, ordinaria ct Immediata» *(LG* 27/351).

La potestà del Vescovo nella sua diocesl è propria e ordinaria, merente al «munus» c qulndi alia persona che lo esercita; e è anche immediata: puô rivolgersi a tutti i fedeli affidati alia sua cura pastorale, senza la necessità di intermediarl. I Vescovi esercitano tale potestà personalmcntc in nome di Cristo e non come membri di un gruppo collegiate dI governo presieduto da essi.

5. Similmente alte altre relazionl, anche In questa si avverte una termlnologia teologia e gluridica molto impreclsa, che evitano termini già consacrât! dall'uso del magistero, il cui significato non è equivoco. Talvolta, queste ambiguità giungono a creare evidenti difficoltà; come, per esempio, quando si afferma che «il ruolo proprio del ministère sacerdota e, in ordme alla cclebrazlone delPEucarlstla, consiste ne! ratio clie. come segno di unità nclla comunità, convoca e Presiede 1 assemblea eucaristica e nttualizza il "memoriale délia pasqua del Signore", "in persona Christi**· *(prop.* 9).

bi puô ricordarc n proposito di qucstl aspetti, te chinrifiche n. QQ-A I2ag<st€ro <cf- Pi0 XT[· *Mediator Det* Dz. 38o0 [LE 1963]; *LG.* 10; *PO.* 2, 5; ecc).[LE 3232 ct 3653]

6. Per quanto si riferisce aU'opportunità di confcrire Γοΐ“ alnazlone sacerdotnte a uomini sposatl *(prop.* 41 J, si tenga présenté chc fu rifiutata nel rreente Slnodo del Vescovi.

7. In conclusione, apparo opportuno che lo studio dl questa materia venga fatto sul testo sinodate, rccentementc pubblicato, che présenta una base plfi elaborata, slcura c approvata chc non il testo e te proposizioni dl questa rclazione.

Terza Rclazione

Criterl e modalità deirazlone pastorale dclla Chiesa

1. Sl nota in questa rclazione una nobile preoccupazlone di dare impulso all'azionc pastorale c di far si che tutti I fedeli si sentano respnnsablli ncll'nssumersi In propria parte nclla missione drlla Chlesa. E' degno dl elogio anche il fatto di chlederc che la orgnnlzznzionc e te strutture non soffochfno. ma piuttosto favoriscano la vita cristlana e di esprlmerc 11 desiderio che i sacerdoti accrescano 11 loro spirit© dI servlzio alla comunità ecclesiale, ecc.

2. VI è, tuttavia, unn cnrenza évidente soprattutto nel testo della rclazione. In quello che concerne sla il tcnorc che il contcnuto dclle proposizioni. Sl parte dal principio che ê sostanziale nile strutture pastorali della Chlesa il carnttere strumentnle, contingente, prowlsorio *(relaz.* III, 0. 2. 3), senza precisare chc cosa sl intende con l'espressione «strutture pastorali». Partendo da questa premessa, si considcrnno dette strutture *secondo criteri ai organizzazione Imprendilorialt o politica, con scarsi e ambigui riferintenti agil dementi di diritto dloino nella struttura della Chlesa.* Cosl M

3. VI sono eriteri di ordine puramente sociologico, che Influiscono in maniera declsiva sui principi che, secondo la retezlone, devono reggere la riforma dcll'azione pastorale: il lavoro di équipe e la pianificazione pastorale. Riguardo al primo, fa meraviglin la perentorietà con cul si afferma che «si deve far sl chc tutti I sacerdoti lavorino pastoralmente in équipe» *(prop.* 13), che questo «lavoro di équipe» è oggi un'eslgenza primordiale dclla Chiesa, richlesto dalla necessity di una «corresponsabilltô ecclesiale» *(relaz.* 3. 1), che mediante esso, «la vocazlone al minlstero sacerdotale ha una nuova esîgenza: l'attitudine n lavorare pastoralmente in équipe» (6. 1), ecc. Tutto clô è già per se stesso sufficientemente ambiguo ed equivoco; ma se si tien conto di certc esperienze attuali chiamate con questi termini, *si vede facilmente* dove puô conduire una talc mcntnlità, si nota la precarictà della sua base teologica e *corne resllno sotlooalulati* I fattori soprannaturali (grazia, sacramenti, vita spirituale dei fedeli, ecc.).

4. Per quanto concerne le affermazioni circa la cosiddetta «pianificazione pastorale», bisognerebbe tenere presente, per evitare ambiguità e applicazioni pratiche pcricolose, i seguenti criterI:

a) propriamente 1'azione pastorale non si rlferisce alia missione di tutti i fedeli nella Chiesa, ma alTazione specifica dei pastori, della Gcrarchia;

b) per mezzo dei sacramenti dei battesimo e della cresima, e non per delcgazione dclla Gerarchia —neJl'escrclzio del proprio «munus» specifico— 1 laïc! ricevono dallo stesso Cristo Π diritto e Il dovere di fare apostolato, vale a dire, di prendere parte sccondo la propria condizione e situazione alia missione salvifica totale dclla Chlesa (cf. L.G. 33; A.A 3). Nel rispetto dclla comunione con gli altrI fedeli e In particolare con i pastori, i laid godono di un legitimo ambito di autonomia nelreserclzlo delTapostolato, sia individuate che coltettivo, entro ! limiti imposti dal dlritto comune. In alcuni casi possono essere chiamati dalla Gerarchia a collaborare all'apostolato gerarchico o pastorale; *ma sarebbe un grave errore pretendere per tutto Γapostolato dai laid un coordinamcnto qiurisdizionale imposto dairautorità e H suo inserimento (assorbimento) nelle strutture organizzatloe della Chiesa.*

c) La direzione dcll'attività pastorale ufficiate nella dioces! compete al Vescovo, la cul potestà di indole personate è irrlnunciabile e non puô essere sostltulta da un slstema collegiate, da una presunta rappresentatività e da decisioni maggioritarie, ecc. E* évidente chc il Vescovo ha il dovere morate di ricercare il consigllo opportuno sia degli organismi consultivl stabiliti dal diritto comune o particolare, sia di tutte quelle persone che ritenga conveniente in ciascun caso. Tuttavia la sun decisione non puô essere vincolatn dal consfglio ricevuto.

d) Il Consiglio presblterale e il Consiglio pastorale sono organismi esclusivamente consultivl (cf. Paolo VI, *Ecclesiae sanctae,* 1, 15 par. 3. 16 par. 2) [LE 3457]. Inoltre non è obbligatorio costituirc 11 Consiglio pastorale *(Christus Dominus,* 27 [LE 3332]; *Ecclesiae sanctae* 1, 16) [LE3457].

Quarta Rclazione

Relazioni interpersonali nella comunità ecclesiale

1. Si pone rumore come fondamento delle relation! interpersonal! nella comunità ecclesiale —tema dclla rclazione— c si trattu di dette relazioni tra Vescovo e presbiteri. dei presbftcrl tra loro e con gli altrf fedeli. La rclazione contione *allermazionl* molto opportune sulla carità, lo splrito fraterno che deve prcsledere a tutte queste relazioni e su alcuni modi dl favorire questa carità viccndcvoîe.

2. Oltre aile ambiguità comunl a tutto le relazioni, $1 possono scgnalare alcuni puntl molto equivoci che in parte sl rifcriscono a questioni che non sembrano pertinenti al tema. Λ proscindere da un uso equivoco dei termine «sacramenta le· e da alcuni sconfinamcnti —dl évidente tspirazione— nel campo politico-sociale, si puô ritevare un ncccnno ambiguo alla «reintegrazione» dei «sacerdoti che lascfano 11 ministère» *(relax.* I. 7. 1), alla «abollzione delle categorie e drgll onori» (III. 0. 3). Una «fcdcrazlone nazlonate dl Conslgll presbIterte11· (4. 0. 3); si mettono insleme «I sacerdoti secoterizzatl, con gli anzianl e quelll messi a riposo» (5. 0); c*é unn petlzlone. affinché «rassembles! conglunta dl vcscovi c sacerdoti continui» *(ibid.);* per la «promozlone dei laieato» sl chiede la selezlone delle organizzazionl eslstentl per non disperdere gli sforzl» (6. 0. 1); sl chiede anche che per l'ordlnaztone dei presbiteri e per le nomine —Vcscovi compresl— sia consultato 11 popolo di Dio (6. 0.3); si reclamano «assemblée di tutto l! popolo di Dio» *(ibid.),* ecc.

3. Sia la rclazione chc le rispettlve proposlxioni dovrrbbcro essere attentamente rlvedute per evitare possibili errori dottrinall c pratlcl che i rlfcrlmcntf ambigui soprncltati pvssono favorire.

Quinta Rclazione

Il testo dl questa rclazione c lo rlspcttlve propositioni non sono gluntc alla S.C. per 11 clero. Prrtanto sl Ignora 11 suo contenutô c 11 valore dclle sue conclusioni.

Sesta Relatione

Es «genre erangrHche *delta mitslonc dei sacerdote nella Chiesa d'vggt*

1. In questa relnxlone si affronta IJ terna drlte wlgcnae evangcllchè dclla missione dei s»cerdole neda Chiesa e nel mondo d'oggi. Si insiste sulla ncccssltà^drila santlhcnzione.

Sa >> >> Sfe'SÆ-Æ.—

E' questa probabilmcnte la relozione dal eontcnuto plù sicuro, corretto dal punto di vlsta dnttrlnalc e pratlco. Senza dubbio lono necessarie alcune osscrvazlonl.

2. Tn primo luogo blsogncrcbbe tenere présente nello studio delle proposIzloni ciô che dice su questo argnmcnto il documento slnodale sui ministen*» sacerdotale *(De sacerdotio ministerial!, IL* 3) [LE 40151 Alie proposlzlonl 21-27 si dovrebbe aggiungere in modo plù completo ciô che stabilisee il decreto *Presbyterorum ordinis,* IS [LE 3365].

3. VI sono anche nlcuni eoulvocl, dei tlpo dl quelli segnalnti nel punti A ed E dell'anallsl d'insleme. A titolo d'cscniplo sl possono citare queste due affermazioni:

— «La nostra fede eslge da nol una risposta impegnata e Incarnata, come fu quHIa di Cristo al Padre In ordine alia libmzlone totale delruomo. In caso contrario non saremmo fedcll al mistero pasquale e Ia fede diventerebbe alienazlonc da se stessi e degll altri» *(rrla:.* 1.2.2);

— «La capacità di rischiare significa a volte un salto nel vuoto, ollre l'oscurltù della fedn al di là delle opzlonl che sono contrarie alla denunda profetica e sostenute dalla societù stabilita» (3.3.1).

4. Di continuo sl dà una valutazlone del tutto positiva —di pura convenlcnza— in riferimento agll aspetti moltn negativi della crisi che colplsce una parte dei clero, in ciô che riguardn In fede, la notura del sacerdozio, l'eserclzlo del mlnlstcro, ecc.

Scttlma Relazlone

Prépara: Ione *al sacerdozio ministeriale e farmazione permanente dei clero*

1. La relazlone tratta della «prcpnmzlone nl sacerdozio mlnlsteriale e formazlone permanente dei clero». Tn realtâ, sl limita sostanzialmcnte alia «formazlone permanente». Essa propone die sl adotlino plenamente la coslddetta «metodologin atthra» e diversi metodi educativi che non sembrano sufflelentemente esperimentatl e scientlficamente provati: sarebbe desiderabile una magglore prudenza In tutta questa materia. La relazlone sl limita quasi unlcamcnte agll aspettl formali driln pedngogla. e c*è pure una tendenzn ad assumere In maniera tncondlzlonata —senza vahitarll suffldentemmte alla luce della fede— categorie e schemi dl correntl fikxofiche e ideologlche cho non sembrano facilmente conciliabit! con Il dogma cnttolico; cl sono Inoltre alcune allusion! ambigue all'ordlne politico-sociale.

2. D principale dlfctto dl tutto Il documento è dl avere Ignorato dei tutto le norme date recentrmente dalla S.C. del Clero circa la formazlone permanente dei sacerdoti (S.C. del Clero, *Litterae circulares de permanenti cirri institutione et formatione,* 4 nov. 1969: AAS 62 [19701. pp. 123-131.) [LE 3799], Il loro eontrnuto dovrebbe essere Incluso con chlarezza nelle proposlzlonl riguardantl questo problema.

TTT. Conclusioni finali

1. Tanto Tanalhf deR'Insleme come quella dl ogni relazlone. sopra formulate, sl riferiscono nl *contenuto* dei documenti che sl sono esaminntl: contenuto che. per se stesso, è Indifferente rhpetto ollo svolgimenlo dei testi e. In generale, al procedlmento seguito nclla sua preparazione. presentazlone e votaxione. Ollre n questo, sembra utile tener présenté anche lo ripcrcnsslonl che M sono avute tra I fedell delta Spagna. Ie accese polemlche suscitate e che continuano, messe ripetulamente In rlllevo dalla stnmpa. con evidenti conseguenze.

E' stata negata n questi documenti la effettlva rappresentntlvltà del clero del paese, adducendo dati concreti e vérifient! (glurhdizloni ccdeslastlche In cul sl trovanmo le assemblée dlncesane prevle; clezione di rappresentantl dl glurisdizloni nellc minii non sl erano tenute assemblée; proteste di numerosi gruppi dl sacerdoti per I metodi segultl nella nomina dei rappresentantl e I relatori delle onsemblee dlocesane; In generale, scarsa parteclpazlone dei clero —nttribulblle forse, in buonn parte, al désintéressé causato dalTlmpianto dell'inchlesta e dalla tortuosRh che stavnno prendendo nlcuni oricnlamcnU dottrinali e disciplinari—; scarslth dl tempo concesso al parteclpnntl all'nsvmblca per lo studJo dei testi présentât! —In documentnxlone che sl dovcvn studlare comprrndevn 452 pagine e II numero delle proposlzlonl vntnte fu dl 257: tutto In una sola scttlmnna—, nlcnne Irregnlaritù commesse nel-Tassemblea —come la reiterate presentazlone della propositione 33 dello prima relazlone. che. dopo essere stata respinta In du·· votazlonl. riapparve altrc due volte nella relazloue VI—; ccc.).

2. Naturalmentc tutto questo Impone un gran senso dl prudenza per evitare ΓηζΙοπ* dl qruppt *dl preuione.* che porterebbero n penow divisioni tra i fedell e nnche tra gli stesil pastori.

3. In accordo con questo e con tutto quanto nbblamo Indicato prccetlentemenle. sembra vlvamente conslgllablle*.

a) prrsclndere. nelln prosslma rlunlone plenaria delln Conferenti episcopale spagnnla, dalla prima relazlone c dalle sue proposlzlonl. che non scmbmno nccettabili sia dottrinalmentc corne pastnralmentr, c che supemno chinrarunnto t Hmitl drll'rsamr rcalizzato dalla commissione «tel clcro, che ha prvparato l'assemblea congiunta e che ora deve presentare la sun relation·· alla Conferenza episcopale.

bJ sostltulre Il tewto della II relazlone con Il documento «lell'ultlmo Slnodo del VetCOVl sui sacerdotio mlnlsteriale, la cul base teologica e le npplicuzloni prutiche si presentnno molto nlù slcure e valide. Non si deve dtnicnticarc che, uggi, quulunque documento ccclcslnstlco dl un determinato parse drstn ripcrcussloni immediate in altri: è una responsabilitA universale dalla quale non si puô prescindere neppure quando si truttano problem! locali.

c) Studiare le restanti relazioni, tenendo dnvanti agll occhl le osAcrv.azIoni che sono state faite In questo studio e l criteri dottrinali c disciplmari fondamental! che sono stati ricordati, in modo taie che si possano corrcggerv le impcrfczlonl attuaH.

Borna. 9-2-1972.

◆Pizeaidi Conforcntüo CpûcopaHi HUpaniao, Pro! N. 13562/1: D rogao docamantaxiono 17 (1972) 231-239.

4033

1972 FEB 11.-C0M. INT. CONC.» RESP. AAS 64 (1972) 397

Responsa ad proposita dubia: **1—De dispensatione A FORMA CANONICA CELEBRATIONIS MATRIMONII MIXTI. 2—De AUCTORITATE COMPETENTI PRO ERECTIONE SEMINARII REGIONALIS**

Patres Pontificiae Commissionis Decretis Concilii Vaticani II interpretandis, propositis in plenario coetu quae sequuntur dubiis, respondendum esse censucrunt ut infra ad singula:

I. *(De dispensatione a forma canonica celebrationis matrimonii mixti)* D—Utrum ad normam Litterarum^Apostollcarum Mofix *proprio* datarum die 31 martli 1970, quae verbis incipiunt *Matrimonia mixta* [LE 3841], Ordinarius lod possit concedere dispensationem a forma canonica celebrationis matrimonii mixti si unus sit catholicus, alter vero fuit quidem baptizatus in ecclesia catholica, sed deinde a fide deficiens ad aliam confessionem non catholicam conversus sit.

R.—Affirmaiioe, dummodo graves difficultates formae canonicae servandae obstent.

^1. *(De Auctoritate competenti pro erectione Seminarii). D.*—Qnaenam sit Auctoritas competens pro erectione Seminarii nationals vel regionalis, de quo in n. 7 decreti de institutione sacerdotali, *Optatam totius* [LE 3334], Sacrosancti Occumenici Concilii Vaticani II.

R.—Auctoritas competens est Conferentia Episcoporum cuius interest; eius tamen decisio a Sede .Apostoiica approbari debet.

SSihus Dominus Noster Paulus Pp. VI in Audientia die 11 februarii 1972 infrascripto impertita supradictas decisiones ratas habuit, adprobavit et publicari iussit.— Pericles Card. Felici, *Praeses.*

Adn. P. TOCANEL in Apoll. 45 (1972) 377-390.

4034

1972 FEB 20.-PAÜLÜS VI, MP. AAS 29. II. 1972 N. 2 APP.

Normae pro solutione pensionis eorum qui ab Ad-**MIN1STRATI0NE BONORUM SANCTAE SEDIS DEPENDENT, ET A PROPRIIS MUNERIBUS QUIESCUNT**

Norme per *la liquidations nel trattamento di quiescenza*

PAULUS PP. VI

Allo scopo dl dare una più ampin artlcolnzlonc al trattnmento dl quiescenzn a favore de! dlprndcnti della Santa Scde e dello Stato della Città del Vaticano, abblamo (neariento una speciale Commissione dl studiare le modal!tù per Introdurre il principio della llquldozione a perfczionnmcnlo e a modifica del trattamento di pensione.

Dopo dl aver opportunamente valutato I rlsultatl dello i uJ!n. al!0i.e *12° avcr MînHto la Nostra Commissione per lo Stato della CltU del Vaticano cd Il Consiglio del Pa<lri Cardinali prepostl nll'Ammlnlstrazione «Ici Patrimonio della betie Apostoiica, npprovlamo e promulghlamo le apposite ai°rüîtei^On CU lnlrôduclaino la Uquldazione nel tmttamento Xcta fih<î 5l"n° Publicate ncgll Stdl1· e «^'ponendo che entrino In vigore

nrtuf'°4' P«''n»'e eedestastJco e laico in senrlzlo presso la Curia Romana, il Govematorato

• nrt ciaifi i'ittà del Vaticano, la Reverenda Fubbricii dl San Metro, gli Entl, lelltuti, QomnilMlonl, Uffldl, *organ!* rd attlvltà aventi sedo nella Glth del Vaticano, le Γ pogrufie Vaticane c gli altri Enti aventi aode In Italia, umminhtratlvamente dlpendentl (lalla Santa Sedo.

Rlmangono abrogate tutto lo dliposlzlonl non conformi nl preiente «Motu Proprio» od alie annesie Norme.

Tutto ciô nbblnmo stabilito e «tnbllllamo. nonostnnte qunlunque com In contrario, anche se degna dl speciale mcnzlonc.

Dato dal Vaticano, Il 20 Febbrnlo 1972, anno nono del Nostro Pontlllcato.—Paulus PP. VI.

N O R M E

Art. 1—Nel slstema dl quiescenza del dlpendentl della Santa Sede e dello Stato délia Clttć del Vaticano, *6* Introdottn la Hauldazlonc, n prrfezionnmerito c a modifica dei vigenti Regolamentl per le Pensioni.

Art. 2—1. La llquldnzlone sarti corrfsposta nella mlsura delj'ulthno stipendio mensile pensionable per ogni anno dl serviilo.

2. La pensione spettante al dlpendente che rlcevc la liquidazione snré corrlsposta nella mlsura delPottanta per cento.

Art. 3—11 personale dlpendente, ollre alie rltcnute previste dal Regolamentl per le Pensioni, rilasccrà 1'uno e clnquanta per cento dello stipendio mensile pensionable.

Art. 4—La liquidazione dl cul sopra, in caso dl premorienza dei dlpendente, spetteré intcgralmcnte agll aventi diritto alla pensione indiretta. In conformité agit nrtlcoll del citati Regolamenti per le Pensioni.

Art. 5—1. Al personale In servlzio al momento delPentrata in vigore delle present! norme, è data facoltà, nll'atto del collocamcnto a rlposo, di optare per il solo trattamento di pensione, come previsto dal citatl Regolamentl, o per il slstema mlsto di cul all'Art. 2, parngrafi 1 e 2.

2. La stessa facolté è data agll aventl diritto alla pensione ndlretta.

tArt. a—Per il personale che opta per il predetto slstema misto, la liquidazione saré calcolata: 1. nclla mlsura del clnquanta per cento dell'ultimo stipendio mensile pensionable, per gli anni dl servizio prestatl nnteriormente all'entrata in vlgoredellepresent! norme; 2. nella mlsura dell'intero stipendio mensile pensionable, per gli anni successivi, durante l quail na erfettuato il rilasclo sccondo quanto previsto dall'Art. 3.

Art. 7—Al dlpendentl in servizio è data altresl facolté dl ottenere ai fini della liquidazione, nella mlsura previstn dal precedente Art. β, par. 2, il riconosclmento dl un periodo massimo di died annl di servizio glé prestato, effettunndo un rilasclo aggiuntlvo dell'uno e clnquanta per cento dello stipendio mensile percepito, eventualmente da completarc sulla pensione dopo il collocamcnto a rlposo.

A[t· S-—A1 personale, che non opta per la liquidazione, snré corrlsposta la pensione spettante n norma dei citati Rcgolamenti per lo Pensioni ed un Importo pari nll'uno e clnquanta porcento dell ultimo stipendio pensionable, senza nitri Intercs-TOens"*l“ degll anni dl servizio assoggettati al predetto rilasclo.

^^•^'Γ.Al dlpendentl che cesslno dal servizio senza avere acquisito ll diritto a pensione, oltrc aU'Indennité dl cul all'nrticolo 2 del Regolamento per le Pensioni dei 1963, saré S0!?, P™10 nn Importo pari nll'uno e clnquanta per cento dell ultimo stipendio pensionable, senza nitri Interessi, per le mensllita degll anni dl servizio assoggettati al predetto rilasclo.

Art. 10—Le presentl norme, a pnrzlale modifica del vigent Regolnmentl per le Pensioni, vengono applicate, senzn effetto rrtroattlvo, a tutto ll personale menzlonnto nel «Motu Proprio· ·dc Pensionibus Iterum ordinandis», dei 23 Dlcembrc 1963 (·].

Litterae Ap. motu proprio datae huius erant tenoris:]

3149n

1963 DEC 23.-PAÜLUS VI, AAS 55 (1963) APP. N. 17

L De pensionibus iterum ordinandis eorum qui ab Administratione donorum Sanctae Sedis dependent

PAULUS PP. VI

Con *Motu Proprio* del 31 Diccmbrc 1937 il Nostro Prodecessore Pio XI dl venerata memoria promulgô un «Regolamento per le pensioni dei personale ecclesiastico e lalco (clvileP e militare)», dlsponendonc 1 appjllcaz one a tutto il personale della Santa Sede e délia Clttć del faticano (LE 1408]. Tall norme andarono in vigore col 1° Gcnnalo 1938.

Il volgcrc del tempo ha fatto sorgere l'esigenza di dettare un nuovo Regolamento, che, preparato da apposita Commissione c riveduto dal Signori Cardinali preposti alla Amministrazione del Beni della Santa Sede, abbiamo ora stabilito di promulgare e promulghiamo, sostltuendo cosl, per 11 personale ecclesiastico c laico civile, 11 Rcgolamento 31 Diccmbrc 1937 e stabilendo che il nuovo Regolamento entri in vigore il decimo giorno dalla sua pubbllcazionc negli *Acta Apostolicae Sedis.*

Il Regolamento da Noi promulgato si applica a tutto il fiersonale ecclesiastico c laico civile della Santa Sede intesa nel senso di cui al canone 7 dei *Codex Iuris Canonici),* della Città del Vaticano, e degli Enti, Istituti, Commissioni, Ufficl, organi cd attività aventi sede nella Città del Vaticano, e di quelli aventi sede in Italia, da Noi amministrativamente dipendenti.

Nulla è innovato circa Fonore dei trattamento di auicscenza che rimane, come per il passato, a carico delle rispettive Amministrazioni.

Rimangono abrogate tutte le disposizioni contrarie al présente Nostro *Motu Proprio* cd alFannesso Regolamento l er 11 personale ecclesiastico e laico civile.

Tutto ciô abbiamo stabilito e stabiliamo, nonostante qualunque cosa in contrario, anche se degna di speciale menzione.

Dato dal Nostro Palazzo Apostolico Vaticano, il 23 t icembre 1963, anno primo aci Nostro Pontilicato.—Paulus Pp. VI.

IL Regolamento per le pensioni del personale ECCLESIASTICO E LAICO CIVILE

Capo I—Diritto a pensione o indennità

Art. 1. *Diritto alta pensione. $* 1. Ha diritto al trattamento di pensione dlretta 11 dlpendente dl ruolo, ecclesiastico o laico, die, nll'atto del collocamento a rlposo, abba raggiunto sessantaclnque anni di été e nbbla compluto almeno venti anni dl servizio, owero abba compluto quarante anni dl servizio, qualunque ne sia l'età.

§ 2. H trattamento dl pensione dlrctta spetta altrcsl nl dlpendente dl ruolo, ecriesiastlco o laico, che:

a) dopo almeno venti anni dl servizio, sin stato esonerato dairimplego, owero sin stato dispensnto dalPufflcio per mancata rinssunzlone trascorso 11 periodo délia disponibilité;

b) dopo almeno trenta anni di servizio e sessanta nnn! di été, nbbla rinunclato volontarlnmente nll'ufflclo, e tale rinuncla sia stata nccolta dall'Amminlstrnzione, secondo le norme dei rispettivi regolamentl;

c) dopo almeno died anni dl servizio. sia stato dispensato per sopraggiunta habilité fislcn, permanente, non derivante da causa di servizio;

d) qualunque sin la duratn dei servdzio prestato, sin stato dispensato per habilité flslca permanente, derivante da causa dl servizio.

Art. 2. *Diritto alla indennitâ.* Al dlpendente ecclesiastico o laico, che, dopo almeno un anno continuato, cessi dal servizio per uno dei motivi previstl dalle lettere *a), b). c)* dei procedente nrticolo, senza avere acquisito il diritto a pensione, spetta, in luogo della pensione, una indennité. nella mlsura dl cui nl successivo articolo 8.

Art. 3. *Trattamento di quiescenza agii Ecclesiastici annoueraii fra i Cardinali dt Curia o nominati Vescovt residenziali.* § 1. Nel confrontl degll Ecclesiastici, che abbiano maturato ll diritto a pensione in conformité nl procedente nrticolo 1 e che lasclno ll servizio perché clevntf nlln Sacra Porporn e nnnoveratl tra l Cardinali dl Curia, viene sospeso ll diritto nl trattamento diretto dl quiescenza. Resta Integro ll diritto alla pensione Indlrettn n favore dei superstiti Indicati nH'nrtlcolo 9, nile condiztonl c nella mlsura previste dni successivi nrtlcoll del présenté rcgolnmcnlo. tenendo conto del servtxfo effetuato flno nl momento delln elcvnzlnno alla Sacrn Porporn.

§ 2. Agli Ecclesiastici che lascinno ll servizio perché nominati Vescovi resldenzinli spetta 11 trattamento dl cul nll'artlcolo 2 qunlora non abbiano compluto venti anni di servlxlo. Se H nbblnno compluti, è concessa In fncoltft dl optare tra ll trattamento dl cui nirnrtlcnlo 2 e la pensione Indiretta. In mpporto nl servizio effettunto sino nl momento delln nontlnn, n favore del beneficlnrl Indicati nll'nrtleolo 9. alie conditioni c nclla mlsura previste dnl successivi artlcoll del présenté regolamento.

Art. 4. *Trattamento di quiescenza per oli UdUorl delta S. It. Rota.* 5 1. Gli Udltorl delta Sacra Romnna Rota, l quali intendono trninundare ll diritto al trattamento dl <pdcscenzn (pensione o indcnnltft) n favore dei superstiti Indicati ncH'nrtlcolo 9, alie condiztonl o nclla mlsura prcvi*te dal présente regolamento, debbono fnrne domanda al momento della loro nomina e debbono rllasciarc. sia durante ll scrs-frlo

nttlvo, sla durante la *glubllazione,* la ritenuta del cinque per cento sullo stipendio.

§ X Agli Ecclesiastici che tasciano il servlzio perché nominali üditori dclla Sacra Romana Rota nnn sarù corrisposta pensione o Indennità per ll servizlo preccdentemcnte prostato, ma sarà loro riconosclutn l'anzianità maturata all'atto della nomlna.

Capo II—Misura della pensions e dell'indennitk

A»t. 5. Affaire *della pensione diretla e definizione dello stipendio pensionable.* 41. La pensione diretla è eommisuraU a tanti quaranteslmi aeU'ultimo stipendio mensile pensionabile per quanti sono gll anni di servizlo prestato. fino ad un massimo di quarante quarantesiml.

§2. É valutabilc, agli effelti della pensione, il solo stipendio stabilito dalle tabelle organiche e soprn il quale il dipendcnte effettua ll rltasclo di cui all'artlcolo 16 del présenté regolamento, ivl comptes! gll «catti di nnzionita ed e*hno qualslasl altro assegno» retribuzlone o indennità fissi o variabili, permanenti o temporanei.

£ 3. Nel computo dell'anztanltà di servizlo, la frazione di nnno è calcolatn In dodlcesimi, la frazlone di mese per inese Intero.

Art. 6. Assegni *familiari al pensionato.* $ 1. Al pensionato sono eorrispostl gll nsscgnl familiari nella mlsura dei cinquante per cento, alie condition! e con le modalité stabilite per i dipendenti in nttività dl servizlo.

I 2. Per la concessione di horse dl studio a favore dei figii e delle figlie dei pensionato, si applieano le norme ln vigore per i dipendenti In attività di servitio.

Art. 7. Müura *defla pensione prlaileaiata.* $ 1. La pensione conferita n tenore delta lettera *d)* dell'articolo 1. sara liquldata al dipendcnte in quaranta quarantesiml dcU'ultimo stipendio mensile pensionablle.

5 X Nel caso che la dispensa dal servizlo sla dovutn nd Infortunio sui lavoro, per il quale VAmmlnlstrazlone abbla stipulato a favore dei dlpendente una asslcurazlone. l'importe della relativa Indennità spetterù dl dirlttn nll'Amministrazione. Se Γimporto fosse già stato liquidate al dipendente, questi o I suo! aventi causa, chc frulscono delta pensione privilegiata Indlretta, sono tenutl a rcstltulre l'importe stesso alVAminlnlstrazionc.

§ 3. L'inabllità permanente o ta morte dei dipendcnte, derivanti da causa dl servizlo, danno luogo da parte dell'Amminlstrazlonc unlcamente alta concessione della pensione privilegiata, escluso qualslasl obbllgo di rlsarcimento dl danni a chlunquc s! ritenga leso.

Art. 8. Affjura *dell*Indennità.* 5 1. L'Indennltù di cui all'artlcolo 2 è pari nll'ultimn stipendio mensile pensionablle, aumentnto dl un dodleesimo, per clascun anno di servizlo.

$ 2. La frazlone dl nnno è computata come anno intero.

Capo III—Pensione indiretta o dï rfversibiltt A E INDENNITÀ ALLE FAM!GLIB

Art. 9. *Famlgllarl del dinendentr ecclesiastica o laico relibe aoenfl diriUo alia pensione.* I 1. Alta morte del dipendente, ecclesiastico o lalco cellbe. che abbta compluto nlmcno dieci nnn! dl servizlo o che sta dcceduto per causa di servizlo, o d*l pensionato, ecclesiastico o lalco cellbe, hanno diritto alia pensione: *a)* I genitori; δ; I fratelli minorcnnl. e nnche maginrcnnl «e permanentemente Inablll al tavoro: cl le sorclle nublll chc non esercltlno nttività remunerata stabile.

1 2. Il diritto alta pensione indlretta, o a quelta di riversllbllità, è subordinate alla condlzlonc che I predettl famlgltarl fnssero n carlco del dlpendente o del pensionato. Nel casé del dipendcnte o penslonnto talco deve concorrere anche la conditione delta convlvcnza.

Art. 10. *Famigliari del dinendrnte lalco coniuqalo* o wdoro *acenti diritto alia pens tone.* Alta morte del dipendcnte talco, conlugnto o vedovo. che nbbln compluto ahneno dlrcl annl dl serviz'o. o chc sta dcccduto per causa dl servlzio, o del penslonnto, conlugato o vedovo, hanno diritto alia pensione:

a) ta vedova. purchè Il matrimonio sia stato celebrato prima della cessatione dal servizlo e purchè non sta stata prnnunctata sentenza, passnta ln giudlcato, dl separazionc per colpa dl lel, delibata dalla autorità gludlziarta vatlcana a cura dei dlpendente, o, dopo Ia sua morte, a cura delta stessa Ammlnlstrazlcme:

b) I flgli mlnorennl e figlie nubili minorcnnl, o anche mnglorcnnl *r permanentemente inablll a qualslasl tavoro, nurchè nati da matrimonio celebrato dnl dlpendente prima della cessazione dnl servizlo, conviventi e a carlco del dlpendente o dei pmslonnto; sono equlporntl al legltttlml anche i flgli e le figlie ndottlvi;

e) I genitori, purchè conviventi e n carlco dei dlpendente o del pensionato;

d) In mnnranza del famlgltarl ài cul aile lottcre a), *b) e e)* una sorella nubile, purchè convivente cd a carlco del dlpendente o del pensionato.

Art. 11. *Suislttrnza dette eondisionl per la perutane ai famtgliari,* Le condlzlonl rlchlestc per la concessione delta pcnilona indlretta o dl rivcrxibllllth debbono susslstere al momento del decesso del dipendcnte o del penslonnto.

Art. 12. Afltura *drlla* pcrutanr *Indlrdta a di rlcrrsibllllfù e suddleislone drib aliquob.* JI. Il trnttnnicnto dl pension* Indlretta o d) rivrrslbllltà è commlwrato nlta cnrrlspnndcntc pension* dlretta In base aile srguenti nllquote: —per un sup<r»tite II dnquanta per cento; —per due superstiti ll scssanta per cento; —per Ire superstiti II aettantu per cento· —per Quattro superstiti Uoltuntn per cento; —per dnquê superstiti il novuntu per cento; —per sel o più superstiti ll cento per cento.

§ X La pensione Indlretta al superstiti del dlpenurnte morto per causa dl scndzlo sl calcola secundo le nllquote di cui al paragrafo precedente, sulla base della pensione direlta privllcgiata a norma dei primo parngrafo dell'articolo 7.

§ 3, La pensione indlretta o di rivcrsibilltù να divisa In parti ugunli tra gli aventi diritto. Ln vedova pcrceplacc nnche le quote det figii mlnorennl con lel conviventi.

§ 4. Diminuendo II numero del conipartrclpl. In pensione viene rldotta in conformity a quanto previsto nel primo paragrafo.

Art. 13. *Assejni familiari.* $ 1. Nel caso dl pensione indlretta o dl rivrrslbllitA, alla vedova con orfani mlnorennl o arche magglorenni se permanentemente Inablll al lavoro sono eorrispostl. nitre la pensione, gli assegnl familiari per gll orfani. nella misura e allo condizionl stabilite ni precedente artleolo f».

J X Per la concessione di horse di studio si nppllcnno Ic norme in vigore per i dipendenti in attivith di servizlo.

Art. II. *Concessione di indennità aile famiqlie.* J 1. Se ll dipendcnte muore in nttivitù dl servlzio senza tramandare Il diritto a pensione, nile persone indicate ncgli art(coll 9 e 10 e in possesso del requisiti previsll. spetta una indennltù nella mkura stabilita daU'nrtlcolo R. Si considera In ogni caso una anzianità non Inferiore a tre annl dl servizlo.

$ 2. Tn concorrenza dl più aventi diritto, l'indennltù è divisa in parti uguali.

$ X La vedova perccplsce anche le quote del figii minorennl con lel conviventi.

Art. 15. *Cessazione del diritto alla pensione.* Il diritto alla pensione indlretta o di rlvcrsibilità. di cul al procedenti artkoll 9 e 10. cessa: *a)* per la vedova, col passagglo a nuove nnzze; *b)* per I figii. le figlie e ! fratelli mlnorenni. con la maggiore eti» o con ll matrimonio, o con la professione in un Istituto religioso; *c)* per i flgli. le figlie e i fratelli mnggiorenni, con il matrimonio, o con la professione in un Istituto religioso; *d)* per le sorelle mibHI, con il matrimonio, o con la professione in un ï*tituto religioso, o con l'esercizio dl una attività remunerata stabile.

Capo IV—Rttenvte

Art. 16. *Obbllgo del rilascio sullo stipendio e sua misura.* I 1. B personal* soggetto al presente regolamento deve rilnscfare il einque per cento sullo stipendio pensionablle, per tutta la durata del servizlo, quale contributo alla spesa per i trattamentl di qulescenza.

5 X Se nel computo degli annl dl servizlo sia stato compreso un periodo di tempo durante il quale non slano stati effettuatl l rita«c! «ugli stipend! percepiti In nttivitù dl servizlo, ta pensione dlrettn, Indlretta o dl riversIbHIth, è, per un ugunl periodo dl tempo, sottoposta ad una ritenutn straordinarla del cinque per cento.

Capo V—Dispostztoni generali

Art. 17. *S*roi2io utile al tratlamenfo dl qulescenza e suo computo,* f 1. I periodi di servizlo utill al trattamento di qulescenza sono determinati dnl regolamento cui era soggetto ll dioendente alltatto della ce<«nzlnne dal servizlo.

5 2. Il «ervizîo util* complesslvo sl computa in annl e in mesi; la frazione di mese come mese intero.

Art. 18. *Valufazlone dl titoli dl studl superiori.* Per gli impicgatl prowisti di lauree nelle discipline ecclesinstlchc, eonsegulte prima dell'nssunzlone In servizlo in Istitutl pontifici n dipendenti o rlconosciutl dalla Santa Sede, si computa una aggiunta dl tre annl al periodo dl servizio prestato.

Art. 19. *Computo del servizlo dlplornaficn prestatn alVestero.* Tl temno di servizio nrestnto presso rappresentonze dclla Santa Sede all'estero si computa con Paggiuntn dl un terzo del tempo stesso.

Art. 20. *Norme per la liquidazione delle pensioni e delle indennità.* 1 1. Le penslnni e le Indennità sono liquidate d'ufficio dall'Ammlnlstrazione presso la quale il dipendente prestava servizio all'atto del collocamento a riposo.

t 2. La llquidazlnne delle pension* indirette e dl rivrrsibllltà ha luogo d'ufftelo, n seguito délia cnmunlrnzfone, da parte degli aventi diritto, dei decesso del dipendcnte o del tltotare delta pensione dlrvtta.

5 3. Ln liquldnzione deve essere effettuntn entro un mese dalln data dl cessnzlone dal servlzio o dalla romunlcazione del decesso del pensionato e deve essere sottoposta nl vl*to del competente ufflcln per la liquldnzlon* d*ll* pensioni. Istltulto presso l AmmlnlMrnzione del Beni della Santa Sede.

5 4. La liquldazinne del trattamento dl qulescenza, o Il prnvveatmento ch»· lo negnse, sono comunicatI per iscritto agli Interessati.

s <,f *taro termini ^prrenfori.*
terinlne n^nlnU ungà Π€| 'UOt dir,tt| PÙÔ· cntr° ll deTta Uaukta?«nnl <ll.Ƙr'antn «tarnl dalln comunlcazione I'aJone di^U Γη· O<idp V^'J^Hmeiito negativo, nsprrlre C.‘‘u drl vXno. 7 ⩽ ⩽mCni,,nlP

di cui aU'ortlcnln sa i i' n . · ° PrnPorre ii reclamo

æssïïSsÆÎ, & «<"Œ ï»S

§ 2. Auli effeltl della comunlcazlone dl cui nneedentc* βH InleresMitl, che non llano domlcIlIntl nel a Citü del Vaticano o in Roma· c chc non vl elcggnno domicilio con appodtn dlchtarniioiw. »1 conildcrano Jrcs ° Pufficlo dcirultlmo servizlo loro o del loro dante causa.

Art. 22. *Corresponslone dclla pensione c sua dccorrrnza.* C 1. La pensione cIlrolta dccorrc uni giorno dei collocamento n rlpoio dei dlpendente; quelln lndiret n e dl riversibillà dal primo glorno dei mese successivo alia data dclla morte del dipendente o dei pensionato, o dal giorno della perdita del diritto n pensione del dante causn.

§ 2. Le pensioni vengono corrisposte nntlclpatnmentc ln dudlel mensilltA; ln gratifica natalizla è corrisposta entro 11 nine dl dlcrinbre dl clascun anno.

i 3. Le mensIlltù non riscossc entro cinque annl dalla loro sendenza sono prcscrltte.

Art. 23. *Commissione per la disciplina del trattamento di qulescenza nel confrontl dl persone immeritrvoll.* § 1. Per la disciplina dcll'cvcntualc trattamento dl qulescenza del dlpendcnle, al quale l'Amminlstrazlone abbla inflltto 11 licenzlamento, o nel cui confront! abbla dlchlarato d'ufflclo la rlnunzia all'Implego, o del titolarc di pensione direttn, indlretta o di riversibllità che l'Ammiiristrazionc consider! Indegno o Immeritevole, è Istitulta una Commissione, composta di cinque membri, scelti tra 11 personale dcll'Amminlstrazione del Bene dclla Santa Sede, del Dlcnsterl della Curia Romana e del Governalorio dclla Glttà del Vaticano, nominati ognl triennio dal Sommo Ponteflce, su proposta del Cardinale Segretnrio dl Stato.

§ 2. La Commissione si riunisce presso l'Amminlstrazlone del Beni della Santa Sede, cd usufniisce del suoi servizi generali c d'ordine, c dl un suo impiegato che funge da segretario.

§ 3. La Commissione, alla quale l'Amministrazione competente propone 11 caso, esamfnato lo stnto di servizlo del dipendente c valutatl l motivi del prowedimento dl llcenziamento, di rinunzia all'impiego dlchiarata d'ufficlo, o di dcfcrimento alia Commissione se trattasi di pensionati, pronimzia sulla concessione, sul mantenfmento, sulla perdita del trattamento di qulescenza, o sulla rlduzionc di csso in mlsura non minore di un ottavo nè maggiorc di un quarto.

Art. 24. *Perdita o riduzione del trattamento di qulescenza.* 1/' ¡ PCfd!ta °» quanto meno, la riduzione del trattamento dl qulescenza dove essere Inflitta quando il dipendente, o il titolare dclla pensione diretta, Indiretta o di riversibllità sia stato colpito da condanna penale o canonica, passata in giudicato, per offesa alia Santa Sede, perdelittl contro la religione cattolica, la moralitù pubblica, il buon costume e il patrimonio ecclesiastico, o nbbia dato notorlamente opera attira a partiti politici o ad associazioni contrarie alia dottrina e alln disciplina dclla Chiesa.

i ' "' it? PcriBta dei diritto al trattamento di qulescenza o la sua riduzione decorrono, per il dipendente, dal glorno in cul avrebbe dovuto iniziarne il godimento, e, per il pensionato, dal primo glorno dei mese successivo alia pronunzla della Commissione.

5 3. Il trattamento di qulescenza dl cui 11 dipendente o Il pensionato fosse privato per effetto delle precedent! norme è nversiblle a favore degll aventi diritto con le modalité e nella mlsura stabilite dal procedenti articoli 9, 10, 11, 12, 13 c 14.

Art. 25. *Modalilà di noti/lea della pronunzia della Commissione. qrauami e loro termine.* La pronunzia della Commissione deve essere comunlcata per lscrltto all'interessnto; essa non è soggetta ad altro gravame all'infuori del ricorso · 1 'fÇjBImitù, da proporre, entro il termine perentorio dt 60 giorni dalla comunlcazione, con l'nzione di cul all'artl- n? della legge 7 giugno 1929, n. I, o con 11 reclamo dl cui ali articolo 16 dclla legge medeslma.

Art. 26. *Esame per Vrventuale ripristino dei trattamento di quiescenza.* § 1. Su Istanza diretta dall'Interessato alla Commissione di cui ail'articolo 23. questa, assunte le informazlonl che reputa opportune c nscoltato il parere deirAmmlnlstrnzione da cui l'interes^ato dipendeva, potrà, entro ccntottanta giorni dalln rlcezionc della demanda, ripristinare il trattamento di quiesccnza a favore dcll'istante chc se ne sia reso meritevole per prove effcttfve e costanti dl buona condotta, o che, se condannato, nbbia ottenuto anche lo riabilitazione giudlziarin.

§ 2. Non puô essere rlpristlnato 11 diritto alla Indennità quando questa sla stntn corrlsposta alla fnnilglia a tenore dei tcrzo parngrafo dell'articolo 24.

Art. 27. *Riconoscimcnto del servizlo prestato presso altra Amministrazione in caso di trasferimento di un dipendente.* 5 1. In caso dl trnsfcrlmcnto dl un dipendcnte da un Dicastero nd nitro Dlcnstero o da uno dl questi nl Govcrnatornto della Clttà del Vaticano, o vlcevcrsa. non sarù corrisposta nl dipendente alcunn nrnsione, Indennità o prcmlo per 11 servizlo prostato presso l'Ufflelo dl provenienza. ma gll sarù rlconosciuta, n tutti gll effettl, l'anzlanità maturata nll'ntto dei trasferimento.

5 2 Tale rlconosclmento è subordinate nl versnmcnto eia pnrte dcll'Amminlstrazione di provenienza di un I^PΘ^Θ,P^1 nl dieci per cento dell'ultimo stipendio pensionablle del dpendente, inoltlplicnto per il periodo che gli deve essere rlconosciuto.

Απτ 28 *Casi di pignorabllità dtl trallamrnto di qulescema*

SS°df dibit's dc «llm.nti
dovutf per leggc.

§ 2. La ritenuta per ciascuno del detti motivi non pud occedere Il terzo della pensione o dell'indennith ma. se i due motivi concorrono, ln ritenuta complesslva non puô eccedere la metù dclla pensione o dell'indennitA, con precedenza della ritenuta per alimenti entro U limite del terzo.

Capo VI—Disposizioni finalt e transitorie

Art. 29. *Applicabilltd del regolamento.* § 1. Per il personale precedentemente soggetto a rcgolamenti dl pensione divers! da quello del 1937, rlmangono ferme le disposlzioni del regolamentl medcslml esclusivnmcntc per quanto concerne la mlsura c ln specie (pensione o indennità) del trattamento di quiescen7,a diretto, indiretto o dl rivcrslbilità, le rîtenute e le condizioni per l'acquisto del diritto ai trattamentl stessl.

§ 2. E (Lata tuttavia facoltà al personale soggetto a regolamenti dl pensione diversi da quello del 1937 di optare per l'nppllcazlone Intégrale del présente regolamento, nel termine perentorio d! sei mes! dalla data di pubbllcazione del regolamento stesso ncgli *Acta Apostolicae Sedis.*

4035

1972 FEB 21.-SC DOCT. FID., DECL. AAS 64 (1972) 237-241

Declaratio ad fidem tuendam in mysteria Incarnationis et Sanctissimae Trinitatis a quibusdam recentibus ERRORIBUS

1. Mysterium Filii Del, qui homo factus est, et mysterium Sanctissimae Trinitatis, quae ad intima Revelationis pertinent, Christifidelium vitam incorrupta sua veritate illuminent necesse est. Cum autem recentibus erroribus haec mvsteria concutiantur, Sacra Congregatio pro Doctrina Fidei traditam de eisdem mysteriis fidem recolere tutarique statuit.

2. *Fides catholica in Filium Dei, qiti homo factus est.*— lesus Christus, cum in terris versaretur, variis modis, verbo et opere, significavit adorabile suae personae mysterium, Postquam autem «obcdlens usque ad mortem»1 factus est, gloriosa resurrectione divinitus exaltatus fuit, sicut conveniebat Filio <per quem omnia» 1 a Patre condita sunt. De eo S. loannes sollemniter pronuntiavit: •In principio erat Verbum et Verbum erat apud Deum et Deus erat Verbum... Et Verbum caro factum est»3.

Ecclesia mvsterium Filii Del, qui homo factus est, sancte servavit atque ♦aetatum ac saeculorum gradibus»1 sermone magis explicato ad credendum proposuit. In Svmbolo enim Constantinopolitano, quod usque In hodiernum diem recitatur in celebratione eucharistica, Ipsa confitetur «Tesum Christum. Filium Dei unigenitum et ex Patre natum ante omnia saecula, ... Deum verum de Deo vero. ... consubstantialem Patri. ... qui propter nos homines et propter nostram salutem, ... ho/mo factus est» 5. 208 Concilium Chalcedonense confitendum decrevit Filium Dei ante omnia saecula de Patre genitum esse secundum deitatem, ac in tempore genitum esse cx Maria Virgine secundum humanitatem e. Insuper hoc Concilium unum cumdeinquo Christum Filium Dei nuncupavit personam seu hypostasim. cius autem deitatem necnon eius humanitatem nuncupavit naturam; atque per haec nomina docuit in unam Redemptoris nostri personam inconfuse, immutabiliter, indivise ct inseparabiliter convenire utramque eius naturam, divinam et humanam 7. Sfmlli modo Concilium Lateranense IV credendum profitendumque docuit unigenitum Filium Dei, coetemum Patri, factum esse verum hominem nc unam in duabus naturis esse personam ·. Ea est catholica fides, quam nuper Concilium Vaticanum II, constanti totius Ecclesiae Traditioni inhaerens, pluribus in locis perspicue expressit ·.

3. *Recentes errores circa fidem in Filium Dei hominem facium.*—Huic fidei aperte adversantur opiniones luxta quas nobis revelatum notuinque non esset Filium Del nb

xCfr. *Phil.* 3. 6-S. *Ir Cor.* 8, 6. · *Io.* x, l. 14 (efr. 1, 18|. *Cfr. Coae. VâL I: Const, dogm. Dei Filius,* c. 4: *Cone. Ore. D*r.,* Herder, 1962. o. 785; *ť>:.* Sch.» 3030. * *Missile Romanum,* cd. typicA. Typis Mygtottb V^ocAnls. 1970, p. 389; Dz.-Sch.t iso. Cfr. etiam Cone. Nie. I: *fidri];* Cc-u-. *Oec. Dtcr.,* p. 4 Dr.-Sch., 135 «· *Cfr. Conr, Ch-»lc^ (IVAwi/w·); Oer. *Oec. Decr.,* p. *Oz·.* Dx.-Sch., jor. ' Cfr. ibid.; Dr.-Sch., joa. ' Cfr. Coae. Lat IV: Const *Firmiter creJtmui; Otc. Decr.,* p. 306; Dt.-Sch, 5oo ·. •Cfr. Cone. Vat II: Const, ὠχτη. de Ecclc&ia *Lumtm* on. t, j TLE 3232]; Const, doçm. de Divina Revelatione *Dei 1'rr^um,* nn. t, i TLE 3145>. Con«;L past de Eccl. in mundo hnlus tempori» *GcuJsum et f/tr.* : il n. 33 (LE 3366]; Decr. de Ocumeni«no n. 11 (LE 3335); Deer, dr past- Episcop. munere in Ecclesia n. 1 (LÊ 3333); Dccr. de activ. inlMicm. Ecclesiae *AJ ceuta JtmnCus.* n , (LE 3364 J; Cfr. etiam Paulus Pp. VI,Snttrmaû *hJn,* n 11. 1 .4 S.

aeterno In mysterio Deitatis subsistere distinctum a Patre et Spiritu Sancto; itemque opiniones secundum quas evacuanda esset notio unius personae lesu Christi, genitae a Patre ante saecula secundum divinam naturam et in tempore ex Maria Virgine secundum naturam humanam; ac denique assertio secundum quam humanitas lesu existeret, non ut assumpta in personam aeternam Filii Dei, sed potius in seipsa ut persona humana, ideoque mysterium lesu Christi in eo consisteret quod Deus se revelans summo modo praesens esset in persona humana lesu.

Qui ita sentiunt, a vera fide in Christum longe remanent, etiam cum asserunt singularem Dei praesentiam in lesu efficere ut ipse summum ultimumque culmen sit divinae Revelationis; neque veram fidem in Christi divinitatem recuperant, cum addunt lesum dici posse Deum, eo quod, In eius humana, quam dicunt, persona, Deus summe
239 praesens sit. /

4. *Fida catholica in Sanctissimam Trinitatem ac speclaiim in Spiritum Sanctum.—Cum* derelinquitur mysterium personae divinae et aeternae Christi Filii Dei, veritas dc Sanctissima Trinitate quoque pessumdatur et, cum ea, veritas de Spiritu Sancto qui a Patre Filioque, seu ex Patre per Filium *·, ab aeterno procedit. Ideo, attentis erroribus recentibus, quaedam de fide in Sanctissimam Trinitatem ac speclalim in Spiritum Sanctum recolenda sunt.

Secunda Epistola ad Corinthios desinit admirabili illa formula: «Gratia Domini lesu Christi ct caritas Dei et communicatio Spiritus Sancti cum omnibus vobis»u. Mandatum autem baptizandi, in Evangelio S. Matthaei consignatum, Patrem et Filium et Spiritum Sanctam nominat uti tres qui ad mysterium Dei pertinent ct In quorum nomine novi fideles regenerentur oportet n. Denique in Evangelio S. loannls, lesus de adventu Spiritu Sancti dicit: «Cum autem venerit Paracllltus quem ego mittam vobis a Patre, Spiritum veritatis, qui a Patre procedit, Hle testimonium perhibebit de me» u.

Divinae autem Revelationis indicationibus innixum. Magisterium Ecclesiae, cui soli concreditum est «munus authentice interpretandi verbum Del scriptum vel traditum» confessum est In Symbolo Constantlnopolitano «Snlritum Sanctam, Dominum et vivificantem,... qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur»1S. Pariter Concilium Lateranense IV credendum profltendumque esse docuit «quod unus solos est verus Deus ... Pater et Filius et Spiritus Sanctus: tres quidem personae, sed una essentia, ... : Pater a nullo, Filias a Patre solo ac Spiritus Sanctus pariter ab utroque, absque initio semper ac sine fine»u.

5. *Recentes errores de Sanctissima Trinitate ac speciatlm de Spiritu Sancto.*—A fide Igitur deerrat opinio secundum quam Revelatio nos incertos relinqueret de aeternitate Trinitatis et speciatlm de aeterna exlstentin Spiritus Sancti ut personae, in Deo, a Patre Flllocrue distinctae. Verum
210 Sanctissimae Trinitatis mysterium nobis revelatam esse in *l* oeconomia salutis, maxime in Christo, qui a Patre in mundum missus est et qui cum Patre mittit In Populum Dei Spiritum vivificantem. Sed hac Revelatione credentibus aliqua cognitio data est etiam vitae Intimae Del. In qua «Pater generans. Filius nascens ct Spiritus Sanctus procedens» sunt «consubstantiales ct coaequales, coomnipotentes et coaeterni»17.

6. *Mysteria Incarnationis el Trinitatis fideliter servanda et Illustranda.*—Ea quae In allatis Conciliorum documentis exprimuntor de uno eodemque Christo Filio Del, genito ante saecula secandam naturam divinam et In tempore secandam naturam humanam, necnon de aeternis personis Sanctissimae Trinitatis ad Immutabilem fidei catholicae veritatem pertinent.

Hoc sane non impedit quominus Ecclesia sui officii esse existimet nisus non intermittere ut, spectatis novis quoque modis cogitandi hominum, supradlcta mysteria etiam atque ellam Insplclantur contemplatione fidei et Indagatione theologorum aptaque ratione amplius explicentur. Sed dam necessarium investigandi officium usurpatur, diligenter cavendum est ne arcana illa mvstcrla unquam ab Illo sensu detorqueantur quem «Intellexit et Intelligit Ec-

Honim mvsteriorum Incorrupta veritas ad totam Revelationem Christi maxime Interest, cum ad huius centrum Ita pertineant, ut, sl labefactentur, reliquum Revelationis thesaurum etiam adulteretur. Eorumdem mysteriorum veritas ad rationem Christianam agendi non minus Interest, tum quia nihil tantopere manifestat Dei caritatem, cui tota vita Christiana respondeat oportet, quam Incarnatio Filii Dei, Redemptoris nostri 19, tum quoniam «homines per Christum, Verbum carnem factum, in Spiritu Sancto accessum habent ad Patrem et divinae naturae consortes efficiuntur» so.

7. Circa veritates ergo quas praesens Declaratio tuetur, Ecclesiae Pastorum est unitatem in profitenda fide requirere a populo suo ac speciatlm ab eis qui ex mandato a Magisterio accepto scientias sacras / docent nut verbum 241
Dei praedicant. Hae partes Episcoporum pertinent ad munus illis divinitus creditum «depositum fidei» In communione cum Petri Successore «purum et integrum servandi» atque «Evangelium Indesinenter annuntiandi» quo ex munere etiam tenentur minime pati ut ministri verbi Dei, a sana doctrina deflectentes, eam corruptam aut mancam tradant Populus enim curis Episcoporum commissus, «de quo» ipsis «Deo est ratio reddenda»n, «iure sacro, de eruo cedere nequit, fruitur accipiendi verbum Dei, totum scilicet verbum Del, quod altius cognoscere Ecclesia non desinit» u.

Christifideles autem —et in primis theologi, pro eorum magno munere necessarioque in Ecclesia servitio— fideliter confiteantur necesse est mysteria quae hac Declaratione recoluntur. Pariter, movente ac illuminante Spiritu Sancto, Ecclesiae filii toti doctrinae fidei inhaereant oportet sub ductu suorum Pastorum et universae Ecclesiae Pastoris u, «ita ut in tradita fide tenenda, exercenda profltendaque singularis flat Antistitum et fidelium conspiratio» *·.

Declarationem hanc ad fidem tuendam in mysteria Incarnationis et Sanctissimae Trinitatis a quibusdam recentibus erroribus Summus Pontifex Paulus dia. Prov. Pp. VI in Audientia concessa infrascripto Praefecto Sacrae Congregationis pro Doctrina Fidei, die 21 *februarii a.* 1972 *ratam habuit, confirmavit atque evulgari iassit.*

Datum Romae, ex aedibus S. Congr. pro Doctrina Fidei, die xxi mensis februarii, in festo S. Petri Damiani, a. D. mcmlxxii.—Franciscus Card. Seper, *Praef.* Paulus Philippe, Archlep. tit. Heracleopolitanus, *a Secretis.*

3043. Cfr. loannes XXIII, *ABoc in S. Con.'. Vaî. II inaufuraiiom, A. A. S.* **54 (196a) p. 792 [LE 3083]. «t Cone. Vat II: Const, past, de Eccl. in mundo huius temporis** *Gaudium d spes,* **n. 6c. Cfr. etiam Paulus Pp- VI. Soüemnu** *professio* **n. 4.** *A. A. S.* **60 (1968). 434- *·· Cfr. r** *Io.* **4. 9 ° Cfr. Cone. Vat. IL Const de Divina Revelatione** *Dei Verbum,* **n.** *2; cfr. Eph. 2.* **18;** *2 Pdr. 1,* **4. ‘‘Cfr. Paulus Pp. VI, Adhortatio apostolica** *Quinque ùm anni,* **in** *A. A. S.* **63 (WI), p. 99. ‘‘Cfr.** *2 Tim* **4. i*5- Cfr. Paulus Pp. VI,** *ibid.,* **p. Ï03 s. Cfr. etiam** *Synodus Epicoporum* **(1967):** *Relaiio Commissionis Synodalis constitutor ad examen ulterius peragendum circa opiniones periculosas d atheitmum,* **II,** *y De padorati ratione acendi m exercitio Magisterii,* **Typis Polvglottis Vaticani*. 1967. P- xo (L'Ou. Row·. 30-3x oct. 1967. P- 3) [LE 3605]. “ Paub» Pp. VT. ibid., p. 100. “ Cfr. Paulus Pp. VI. ibid., p. 100. « Cfr. Cone. VaL II: Const, dogm. d- Ecclesia Lumen** *gentium,* **nn. 12, 35:** *Svnodm Episcoporum* **(1967)’** *Retalio Commiirionis* **Svfioàdü... IIt 4:** *Dt Ihiolo&ntm &P<va ri* **p. ix;** *(L'Om. Rom.,* **loc. dL) [LE 3605]· ” Conc. VaL II: CousL dogm. de Civina Revelatione** *Dei Verbum,* **η. io [LE 31451-**

Adn. U. BETTI In ME 97 (1972) 179-184: L MOSER in CR 57 (1972) 710-712.

4036

1972 FEB 25.-SC RELIGIOSORUM, NOTIFICATIO. PART.·

Criteria ac normae proponuntur circa habitum **RELIGIOSUM SODALIUM INSTITUTORUM PERFECTIONIS, PRAESERTIM MULIERUM**

Roma, 25 Febbrnio 1972.

Pervengono a questo Sacro Dlcastero noHzIe da vari pnesl secondo le auali religiosi c religiose sempre pi(i numerosi nbbandonano rabito religioso e nnche qunlunque segno esterno dlstlnUvo. D’nltra parte, moite domande giungono qui chleciendo quale è il penslero della Santa Sede in proposito.

E* sembrato opportuno comunlcare n Vostra Eccellenza 1l tnOr^ risposta che questa Sacra Congregazione dh ln simili circostnnze e che Vostra Eccellenza troverà modo di far conoscerc quando le circostanze lo richirdono.

‹C0iny?ene.rncyaro chc habito religioso è stato considerato dal Concilio Vaticano II come seono di aîrn^l0r? che,hnnno abbracclnto In morto pubrn M33]n<' cons'«” «^angelici CPcr/Ve/nc

fio. n. 22 [LE 3983]. **banuift** *fEcan jehca testifica-*

60 (1968). p 417 (LE 3671). ‘‘Clr. Cone Flor.: Bulla *Lutentur cadi: Com. Oκ.* **Decr., p. 501 s.; Dr.-Sch., xy» s. 11 » Cer. 13. 13. ‘‘Cfr. ML 18. «·) ‘‘Io J5. «d. ‘‘Cooc. Vat II: Oxtxt- docn. <le Divina R-v-latlon*** *Dri Vtrbnm.* **n. to [LE 13451» ‘‘Cfr. Ccoc. LaL IV: ConiL** *Firmiter ereiiumt: Cam. Drcr.* **p «ή; Dx.-Sch.a 8«λ *’Cfr. ibid. **Cnnc. VaL I: Comi Dn** *Ftltui, c. 4,* **can 3;** *Cone. Oec. D<er.,* **p. 787; Di.-Sch.**

.Pertento gli Istituti religiosi, nei loro Cap toll pctranno, eIn qualcho caso dovranno, modif care l abito tradiilonale. addattnndolo alie {"i nTttn nnmirl dî l'iglene, ma non è loro concesso dl abolirlo del tutto oppure di lasdarlo uli'arbltrio delle singole Suorc.

«Corne critcrlo dl massimn si puô ritcnere che 1 abito prescritto per gli Istitutl religiosi. anche sc modificato c semplilicato. dovrâ essore talc che permetta dl distinguere ln persona religiosa che l'indossa.

.D'altra parte Pablto pnramente civile, senza nlcun segno esterloro di rlconoscimento, puô essore permesso, per motivl Sarlicolari, dalle Superiore competenti a quelle Suorc cul 1 uso ell'abito religioso potrebbe recare impedimento o intralcio ni normale eserclxlo delle nttlvitù che debbono svolgere in determinati ambienti. Tuttavln anche ln questo caso i'abbk gliamento delle Religiose non dovrebbo scostarsl dalle forme di povertà, semplicltù e modestia proprie dolio stato religioso; anxi deve sempre «differcnzlarsl in qualche modo dalle forme apertamente secolaresche· *(Euangelica testificatio,* n. 22).

Quanto sopra sl applica, mutatis mutandis, ancho ni Religiosi che devono sempre distinguersi dai secolari coi collare romano o con qualche visibile e appropriate distlntivo.

Nel comunicarLe queste direttive, ho il piacere di confermanui con sensi di distinto ossequio devotissimo nel Signore. —L Card. Antoni UTTI, *Prefello.* A. Mayer, *Segretario.*

* Ad Nunties ot Delegatos Apostolicoa in singulis nationibus, Prot. *N. Sp. R. 104f72:* CpR 53 (1972) 179-180.

4037

1972 MAR 2.-SC RELIGIOSORUM, RESCRIPTUM. PART.*

Lnstauratio Diaconatus permanentis in Ordine Fratrum Minorum Conventualium approbatur

Romae, die 2 Martii 1972

Reverende Pater, Capitulum Generale Speciale*Ordinis Fratrum Minorum Conventualium Diaconatus permanentis Ordinis instaurationem opportunam duxit, ita ut sodales Instituti Diaconi ordinari possint secundum normas ab eodem Capitulo Generali statutas.

Haec Sacra Congregatio, ad normam n. 32 M.P. *Sacrum Diaconatus ordinem* [LE 3571], omnibus quae ad rem pertinent rite servatis, eiusdem Capituli Generalis vota rata habet atque approbat.

Superiores quorum interest curam habeant ut deliberationes a competenti Auctoritate ecclesiastica prolatae circa candidatorum necessariam praeparationem et Diaconatus Ordinis exercitium adamussim serventur.

n nactus meam in Te observantiam profiteor ac libenter permaneo addictissimus in Domino—I Card. Anto-NIUTTI, *Praef.* Aug. Mayer, *Seer.*

-* ?£nerali °· F· M· Θ°ηv · Prot· N· Sp. R. 40/70: COFM-Conv 69 (1972) 188.

4038

1972 MAR 3.—SECRETARIA STATUS, NOTIFICATIO. PART.·

Valor et sensus explicantur animad^rsionum S. C. pro Clericis in doctrinam et conclusiones coetus mixti Episcoporum et Presbyterorum in Hispania habiti

Vaticano. 3 de marzo de 1972

Sehor cardenal: No puede menos de lamentarsc la confusiôn que se ha creado en torno a un estudio que la Secretaria de la sagrada Congregaciôn para el Clero ha renlizado sobre los documentes de la Asamblea Conjunta Obispos-Sacerdotes, que tuvo lugar en septiembre del afio pasado. La Secretaria de Estado, que no tenla conoctmicnto del estudio, agradece vivamente a Vuestra Eminenda las liltimas informaciones que ha tenldo la bondad dc ofrecrr durante su viaje a Roma, con ocasfôn de la reuniôn del Gonsejo dc la Secretaria General dei Sinodo.

Como Vuestra Eminenda bien sabe, ln Santa Sede ha nnimado v sigue con sumo interés los trabajos dei Episcopado espafiol y las diversas iniciativns que ha ido llcvnndo a cabo para la renovnciôn de la Tglesia. de acuerdo con las directrices dei Concilio Vaticano TI y los Documentes Pontificios. Entre las reflexiones tenidas para estudiar los nueyos problèmes,que lo, cambios dei mundo plantenn a la Episcopal ha querido tamblén rcalfzar ln Asamblea Conjunta de Ob spos v Sacerdotes, donde, en espiritu J"ùrqu^co. ha de la mlsma Asamblea. Las consideraciones y las conclusiones de dicho estudio, por su misma naturaleza, no tienen carûcter normatlvo ni han recibido una aprobaciôn superior, es decir, dc parte del Santo Padre, a quien por lo demâs no habian sido sometidns.

Es ya sabido, por otra parte, que la misma Conferencia Episcopal habla ciecidido espontâneamente confiar a una Comislôn Especial el atento examen de todos los documentas de la Asamblea Conjunta, de manera mie quedara facilitada la labor de perfeccionamiento. y ella misma ponfa de relieve, ya desde aquel momento, que *loi perfeccionamlento sc habla de realisar* —son sus palabras—: **Espeeialmente a la luz de los documentes que el Santo Padre nos ofrezca como frute del Sinodo fi habida cucnla de ellos*.* En esta tarea que se han propuesto os obispos, en el ejerciclo de la rcsponsabilidad pastoral que les compete, la Santa Sede pone su confianza en Vuestra Emlnencia y se siente vivamente complacida por la constante lealtad del Episcopado espafiol, cruien con la fidelidad siempre demostrada, *uelarà para que el trabajo se realice en confor·midad con las normas uigentes, las ensefianzas conciliares y los documentes pontificios y del reciente Sinodo.* De este modo esa Conferenda Episcopal podrâ élaborer las oricntaclones pastorales que las circunstancias concretas aconsejen, de manera que el Pueblo de Dios se sienta ayudado y confortado para seguir con renovado espiritu evangélico el camino del Seûor en su peregrinar por la historia.

El Santo Padre desea relterar su afecto y confianza a Vuestra Eminenda y a todo el Episcopado espafiol en este empeüo comün de autenticidad crlstiana y revalorizaciôn de las tradicionales virtudes y reservas espirituales de la Tglesia en Espafia. No faltan ni faltardn en esta noble tarea dificultades y tensiones, pero ollas mismas han de ser un estimulo para acrisolar los esplritus, aunar los esfuerzos y animar a todos a la generosidad, la valentia, la comprensiôn y el amor.

Al confirmar de esta manera sus scntlmientes fraternos a los excelcnlfsimos sefiores obispos. Su Santidad les ruega hacerse portndores de su especial bendlciôn n toda la comunidad cristiana de sus dlôccsîs: a los amadislmos sacerdotes, que tienen siempre un puesto singular en las plegarias y en el corazôn del Vicario de Cristo; a los religiosos y religiosas, testimonio de una particular entrega al Sefior; a todos los fioles de la queridisima Espafia, que con su vida cristiana han de hacer presente a Cristo en todos los ambientes y en todos los momentos de la vida.

Me es grato unir mis mejores votos personales para Vuestra Eminencia y para todos los hcrmanos en el Episcopado, mientras aprovecho la oportunidad para relterarle las seguridades dc mi distinguida consideraciôn y devota estima en Cristo.— J. Card. Viixot.

♦ Praesidi Conferentiae Episcopalis Hispaniae. Prot, N. 205.083: Iglesia mundo, num. 22 (13 marzo 1972), p. 32.

4039

1972 MAR 3.-SC CULTUS DIVINI, NORMAE. PART.·

De Liturgia Horarum: feria V in Cena Domini, feria VI in Passione et morte Domini, Sabbato Sancto et Octava Paschae, ordinanda et celebranda ad interim ab iis qui veteres libros retinent

Sacra Congregatio pro Cultu Divino, die 11 novembris 1971, *Normas* edidit circa textus *ad interim* adhibendos ln celebratione Officii Divini ab iis, qui veteres libros litûrgicos retinent [LE 4003).

Illae *Normae* servnndne sunt etiam in peculiaribus Officiis feriae V in Cena Domini, feriae VI in Passione et Morte Domini. Sabbati Sancti ct in octava Paschae.

Attamen, ut aptatio ad novnm structuram LIturglae Horarum praedictis diebus facilius evadat, schema Officii delineatur quod sequitur:

1. In omnibus Officiis semper servanda structura generalis LIturglae Horarum. Institutione generali descripta.
2. Partes quae non habentur propriae sumuntur cx Ordinario temporis Passionis vel paschalis.
3. Ad Laudes, Vesperas, Completorium, loco responsorii brevis dicitur, in triduo paschali, antiphona *Christus factus est;* in octava Paschae, antiphona *Haec dies.*
4. Dominica TT Paschae (in albis) dicitur Officium de octava, ut in Dominica Resurrectionis cum proprietatibus infra indicatis et partibus huius dominicae propriis.
5. Structura Officii:

A) Ferta V in Cena Domini, feria VI in Passione el Morte Domini, Sabbato Sancte:

— *Ad inultatarium* - Antiphona: de tempore Passionis.
—*Ad Officium lectionis* - Initium: *Deus in adluterium. Gloria* (vel invitatorium); Hymnus: *Pange lingua gtorfou;* Psalmi: tres psalmi cum suis antiphnnh; Lectio (: coalevcit cx coniunctlone trium lectionum blbitoarum I vel III nocturni, quam sequitur responsorium, ad libitum seligendum: Lectio II: coalescit ex coniunctlone trium lectionum 11 nocturni, quam sequitur responsorium, ad libitum seligendum; Conclusio: oratio diei. *Praedicamus Domino, Deo gratias.*

— *Ad Laudes matutinas et Vesperas* - Initium: *Deus in adiuloriunt, Gloria* (vel invitatorium); Hymnus: ad Laudes: *Lustra sex;* ad Vesperas: *Vexilla reais;* Psalmi: ad Laudes: de frriaeum antiphonis propriis; ad Vesperas: seliguntur ex iis qui Sabbato Sancto assignantur (Vesperae dicuntur tantum ab lis qui Missae vespertinae in Cena Domini, feria V, vel Actioni liturgicae postmeridianae, feria VI. non intersunt); Capitulum: ex Ordinario temporis Passionis; Resp. breve: antiphona *Christus factus est;* Canticum evangelicum: Benedictus vel *Magnificat* cum sua Antiphona; Preces, *Pater noster,* oratio diei et conclusio.

— *Ad Horam mediam* · Initium: *Deus in adiutorium, Gloria;* Hymnus: do Tertia Sexta vel Nona iuxta tempus celebrationis; Psalmi: de dominica cum antiphona de tempore Passionis; Capitulum et Vernis: ex Ordinario temporis Passionis; Conclusio: *Benedicamus Domino, Deo gratias,*

— *Ad Completorium* ~ Initium: *Deus in adiutorlum. Gloria;* Conscientiae discussio (actus paenitentlalis); Hymnus: *Te lucie;* Psalmi: primus et terlius (vel tantum secundus) psalmus e Completorio dominicae cum sua antiphona; Capitulum: *Tu autem;* Resp. breve: ant. *Christus factus est; Nane dimittis* cum antiphona *Salva noi.* oratio, benedictio; *Noctem quietam,* antiphona Beatae Mariae Virginis.

B) *In octava Paschae:*

— *Ad irwttatorlum* · Antiphona: *Surrexit Dominus nere, alleluia.*

— *Ad Officiam lectionis:*

a)*Dominica Paschae ln Resurrectione Domini:* Qui sollemni Vigiliae paschali non intersunt, ex ea legant saltem quattuor *lectiones,* cum *canticis* et *orationibus.* Expedit ut eligantur lectiones *tertia, septima, epistola* snnctl Pauli ad Romanos et *Evangelium;* deinde dicitur *Te Deum,* oratio dominicae Resurrectionis, et fit conclusio; Hoc Officium Incipit absolute a lectionibus.

b)*Ceteris diebur.* Initium: Deus *in adiutorlum. Gloria, Alleluia* (vel Invitatorium); Hymnus: *Rex sempiterne;* Psahni: de dominica Resurrectionis cum suis antlphnnlsi Lectio blbllca: ln »BrcvlarIo Romano* non habetur. Suadetur lectio primae epistolae Petri secundum ordinem sequentem: ferla IT: 1 *Petr.* 1,1-21: Salutatio et gratiarum nctlo; ferla IIT: 1 *Ptr.* 1 22-2.10: Vita filiorum Del; feria IV: 1 *Ptr.* 2.11-25: Christiani advenae ln mundo; feria V: 1 *Petr.* 3, 1-17: De imitatione Christi; ferlaVT: 1 *Petr.* 3. 18-1, 11: Exspectatio adventus Domini; sabbato: 1 *Petr.* 4, 12-5, 14. Hortationes ad senlores et fideles; Lectio patrlstlea: coalescit rx tribus lectionibus •Breviarii Romani» cum responsorio ad libitum seligendo; *Te Deum,* oratio diei, conclusio.

— *Ad Laudes matutinas et Vesperas:* Initium: *Deus adiutorlum, Gloria, Alleluia* (vel Invitatorium); Hymnus: ad Laudes: Aurora *caelum purpurat;* ad Vesperas: Ad *regias agni danet;* Psalmi: de dominico cum Ant. e dominica Resurrectionis; Capitulum: ex ordinario temporis paschalis; Resp. breve: ant. *Haec dies;* Canticum evangel. *Benedictus* vel *Magnifica!* eum antlphonls proprii*; Preces, *Paler noster,* oratio diei; Conclusio: formulis *Ite in pace* et *Deo gratias* adduntur duo *Alleluia.*

— *Ad Horam mediam et Completorium* - Omnia ut supra, excentls its quae sequuntur? psalmi de dominica; antiphona: *Alleluia. alleluia, alleluia;* Ad Completorium: Responsorium breve: Ant. Haec *dies;* Post Completorium: ant. B. Marine Virginis *Regina caeli.*

Romae, die 3 msrtll 1972.—A. Bvgntni, Archlep. tlt. Dioeletlsncn., α *Secretis.* V. Noi·, *Subsecrelarius.*

• **Hotii. 9 (1772) 93-31.**

4040

1972 MAR 4.-PAULBS VI, ALLOC. AAS 64 (1972) 293-298

Allocutio diel 4 *mnrlll* 1972 Hi *qui interfuerunt annuo pUnarlo Coetui habito a Pontificio Consilio instrumentis ConununicaHonis socialis praeposito:*

De çvaestioniiïüs quae sun «communicatione sociali» COMPEEHILMpUXTtni DEQUE OFT1CÏ1S PONTIFICII CONSIUI ÎN EFFOBMANDA OPINIONE PUBLICS, PHAE8EBT1M QUOAD ERM ECCLESIASTICAM ET RELIGIOSAM

Slamo licti dl poter porgere ll nostro deferente c coni!ale saluto, c dire Ia nostra sllma sincera e la nostra profonda rlconosccnza, a vol, Membri. Consultori. Officiali della Pontificia Commissione per le Comunlcazlonl Sociali, che avete voluto questo Incontro —tanto gradito—. al termine della vostra Plenaria annuale, per confermnre fedelth, •desIone, generosa e fattiva collaborazlone alia Sede Apotbdka e alia missione che essa deve svolgere, a bene della Chiesa. a vuntaggio dl tutta Vumanllù, nd campo della
294 comunicazione sodale. /

Saluto i» ricnnoscenza al Signor! Cardinali, al Vcscovl, al Pmldenle Mons. Heston, ancora nd vivo ricordo ddla sua ordlnazlone episcopale; a tutte le altre pcrsonallté. ecclcsiastiche e laichc, chc danno 11 prezloso contributo della loro conroetenza c della loro dedlzione in qualité dl Membri o di Consultori.

Una particolare intenzione di benvenuto e di apprezzamento rivolglamo agli Incaricati della Informationc religiosa presso le Conferente Episcopali dcll'Europa occidentale e dell'America dei nord, rapprcsentanli dl un settore della comunicazione sociale chc Intéressa la Chiesa assaf da vicino. Li ringraziamo délia lodevole disponibilité con cui hanno accolto 1'invito della Commissione a parlcclpare a riunionl congiunte di studio, dalle quali è leglttimo attendersi dei buoni risultati in ordine al miglioramento di un servizio tanto delicato ed urgente.

Desiderando ora proporvi qualche riflcssionc c indicazione. anche se esse non toraano nuove alia vostra conoscenza ed esperienza in materia, cominccrcmo coi rilevare la complcssltà e la vastità della problematica che va sotto il nome della comunicazione sociale.

1. Essa riguarda aspettl tecnici, psicologici e sociologie!; si occupa delle regole della professione, considerata come arte, come mestiere, nonché delle leggl strutturali c funzlonali dei fenomeno «comunicazione-recezione» visto nel suo profita scientifico; e comprende altresl questioni etlche, morali, ed anche religiose: glustamente la recente Tstruzione Pastorale inscrisce da comunione e il progresso» —scopo primario della comunicazione sociale e dei suoi stramenti— nel disegno della Prowidenza creatrice e redentrice. Le accennate esigenze non sono opposte, conflittuali, ma intimamente cocrenti, poiché 11 postulato morale penetra nei presupposti stessi della comunicazione sociale (si pensi al diritto attivo e passivo di informazione), e nel metodo che le è proprio in quanto arte e sclenza —giustlficandone e comandandone il rispetto—, mentre al tempo stesso si allarga ai contenuti. ai messaggi, alia considcrazione delle varie e particular! categorie dlrecctori e di altre esigenze dei bene comune: a tutto ciô, insomma. che deve rispondere ad Imperative istanze deontologlche. se si vnole contribuirc alia renlizzazione di una auteutica comunione. incentrata su valori genuini, e dl un progresso degno di questo nome. Sono proprio le superiori esigenze morali e religiose —la loro osservanza, il loro accoglimcnto— a dare alla comunicazione sociale le ragioni più profonde e più valide dei suo significato positivo e della sua attitudine ad essere valutata con 295 ottimismo. /

2. Riprendendo. poi, un discorso inlziato con voi due anni fa. in nccasinne della Plenaria del 1970, aggiungeremo chc tall prnblemi *d'vono essere contintlamente stitdiafi* dalla Pontificia Commissione, fi vero: circa talunî di essi si sono glà acquisite soluzioni non prowisorie. ma definitive, trattandosi dl questioni di principio. Ma non per questo è preclusa la via ad ulteriori analisi. a successivi approfondimentl. Del terni dottrinall e scientiflci a cul abbiamo precedentemente accennato, si tornerà a pariare, a discutere, a scrivere. D'altra parte, in un'cpoca dl accelerato e continuo sviluppn tecnologîco. novltà e progressi sl dovranno certamente registrare in futuro, per quanto riguarda gli strumenti della comunicazione. Quante questioni, dunque, meritevoli c blsognosc di essere seguite: documentandosl. esamlnando la relativa letteratura: con dillgenza. passione e competenza dl specialist!! Problem! tecnici, delVarte o dei mestiere, da considerare con preoccupazioni di verltà e di cnrrettezza formale per ciô che concerne la loro Impostazionc e ia loro soluzlone. Problemi morali connessl col precedent!, e aneor più direttamente Intéressant! la Pontificia Commissione, dato il suo carattere e la sua funzlonc di organismo specializzato al servizio di tutta la Chiesa.

3. Particolare attenzione dnvrà essere asslduamente dedicata al *contenuti concreti,* sia della stampa come dei cinema, delle trasmlssionl radlofoniche e televisive, degli spettacnll teatrall, della pubblicità: contenuti da rilevare coi metodo delVindagine positiva, cogllendoll dagll organi e dalle correntl di opinione. E Insterne occorreré affrontore n problema dd lorn valore, informatlvo e tormativo, educatlvo e rlcrcativo. culturale ed artistico. morale c rcli-
?. 'tregna dei superiori crlteri della
Siiii V d'ca, della sana filnsofla. di un pensiero maturo,
PΓOîonόo e al tempo stesso intelligente ed
t Sh I àt e?.a' ancora· dc"e salutari esleenze pastorrlUonc^aUoii«Um'nt' nobUUanU· dcUa morale e della
fuiuionV aHidat\aTC^C Plû importante della
organi c dl attlvlth chcviu 1£°jymlssioC« C(* aUa rete di
» ukuvita cne vi sl rifcriscono. Posslamo rawlsare

tft"2 **MAR** *1*

In cotesta funxlonc Il servizio che essa è chiamata a renderc nella Chlesa, anzi nella socictà; un servizio che *P°sslamo* definire missione, chc si collcRa con quella dell apostolato cattolico c chc ne assume forsc una parte prépondérante, ouella della diffusione della Parola, del messaggio famoso della salvezza. Non glà che cotesto scrvizlo-inissionc asu-
29« suma le forme proprie del linguaggio / religioso; assume (niello specifico delle tcomunicazloni sociali»; ma in questa sede tale linguaggio è qualiflcato da finalltà educative caratteristichc. VI accenniamo appena, perché esse rlchle-derebbero lungo discorso.

Il vostro servizio, la vostra missione deve innanzi tuito, a noi pare, educare i vostri ascoltatori all'attenzione per l'awenlmento, per la storia che si distende davanti alia nostra esperienza, all'attualità; i glomallsti sanno bene questa esigenza quanto sia importante per la loro profes-sione; tanto più per voi che inlendete svegliare il mondo chc vi ascolta all'attcnzione, all'apprezzamento della realtà vissuta nel flusso degli awenimenti, quasi come per una lettura non solo delle opere umane, ma per quella misteriosa presenza del governo divino nella vicenda uma-na, presenza chc chlamiamo Provvidenza e che impegna, con l'attenzione, il compimento di tanti doveri inerenti alia storia, nella quale non è lecito al Cristiano intelligente rimanere distratlo e passivo. Educazione alia conoscenza dell'attualità. E questa conoscenza, per noi, per voi, per chiunque si dedica alie comunicazioni sociali, deve essere guidata da un allro scopo pedagogico: la verità, il rispetto alla realtà storica, all'csattezza delle notizie annunciate. E aggiungiamo subito un terzo scopo informatore della vostra atlività: la formazione dell'ascoltatore al giudizio sui fatti, sullc notizie annunciate; è questa una delle fi-nalitâ principali che quaiifica il compimento dei vostri doveri professionali, in questa sede: insegnare a bene volutare le cose narrate; esse possono assumere significati diversi, certamente; voi dovete abituare 1'ascoltatore a leggere le notizie in profondità e a scoprirvi 1'aspetto morale, il riferimento ai punti cardinali della vita, al valore umano e cristiano che le notizie, gli awenimenti, le cose annunciate rivestono alla luce dei principi morali e religiosi; è questo il punto più alto della vostra missione; molto delicato e difficile, che non deve certo soverchiare il carattere espositivo della comunicazione sociale e con-vertirla in un sermone moralistico, ma deve tuttavia essere sempre présenté nelPannuncio e quasi trasparire dal di-scorso informative), e qualche volta puô e deve venire in cvidcnza con esplicita affermazione leale e coraggiosa.

Un ultimo compito dà merito in tal modo alia vostra assidua fatica, quella di formare una «opinione pubblica». E questo lo scopo terminale. Che cos'è Popinione pubblica? e quale è la sua potenza nello svolgimento della
λλτ ''^sociale moderna? Terna questo interessantissimo, che
297 confidiamo alia vostra sperimentata riflesslone; con/tcn-tiamoci ora di indicare, quasi a terna di tale riflessionc, la relazione che 1'opinione pubblica, guidata da una sapiente comunicazione sociale, puô avere coi senso della vita, anzi, per noi, con quel «sensus Ecclesiae», nel quale clrcola quanto di mcglio offre al Popolo di Dio la difiusionc della Parola, il carisma segreto, ma operante dello Spirito ani-matore dell'umanltà attratta nel piano della salvezza crisliana.

4. Parallclamcnte, si dovranno utilizzare, in maniera opportuna, *gli studi compiuti:* secondando, incoraggiando, suggerendo, eventualmente correggcndo: a livcllo di pub-blicazioni specializzate, di esercizio dcU'attività profes-sionale degli operatori della comunicazione, di volgariz-zazione a vantaggio dei rccettori; c contribuendo a dare sani orienlamenti soprattutto ali'opinione pubblica, sia generale come ecclcsiale, in mutua collaborazione coi Vescovi dei diversi Paesi e sempre al loro servizio.

Sono prospettive di lavoro senza dubbio molto vaste e impegnative, ma che. lungi dallo scoragglarvl, devono rafforzare il sicuro convlnclmenlo della bontà, delPimpor-lanza, della nccessità della vostra opera, e confortare i vostri fermi propositi per una efficicnza sempre più ade-guata c incisiva.

5. Una parola, infine, sull'informazlone religiosa. Es-sendo un settore particolare della comunicazione sociale, pure ad essa sono owiamente applicabili le indtcazloni di carattere generale date in prccedenza. Ma rinforniazione religiosa merita una menzione esplicita e direlta, con qualche osservazione appropriata, per duc i sl riferisce immediatamente alia Chiesa, alia sua vita, alia sua immagine; e perché costltuisce una delle principali eompSe ë icspJnsabilitâ della Pontificia Commissione.

Le difficoltà non mancano, gli ostacoll da superare sono numerosi. Non tutti, anche tra gli informatori religiosi, conoscono la Chiesa nella sua vera natura, nella sua ge-nuina missione, e ciô puô danneggiarc tanto l'accettazione come la presentazione delle informazioni che la riguardano. Di qui la nccessità di un paziente e delicato lavoro di contatti, di comprensione, di prudente e leale dialogo, di intelligente illuminazione, per vedere dl rimuovere gli accennati pregiudizi. Anche negli ambienti cattolici ci sono a voile degli equivoci pericolosi: quello, ad esempio, che riconosce all'informatore quasi la legittimità dl una certa tensione tra le sue esigenze professionali, il suo dovere di andare incontro allé attese del Popolo di Dio, e il suo desiderio di essere fcdele allé direttive e agli insegnamenti del Magistero ecclesiastico: come se, / invece, la Gerarchia non fosse parte costitutiva del Popolo di Dio e suo organo essenzialc, con precise e qualificate funzioni In ordine alla vita del Corpo mistico di Cristo; e come se tra le norme tecniche e morali della professione dell'informatore e la dottrina della Chiesa non fosse possibile e doverosa una intrinseca coordinazione, una integrazione essenzialmente cd esistenzialmente coerente, una armonizzazione proficua ai fini stessi de una informazione religiosa valida sotto ogni aspctlo.

Ma le difficoltà non vi toglieranno lena e fantasia. Al contrario, esse stimolcranno la vostra riflcssione, la vostra diligenza, la vostra capacità di escogitare e attuare nuove iniziatlve, adattc allo scopo. Vi incoraggl e confort! so-prattutto, nell'ardua impresa, lo spirito di fede e di aniore alia Chiesa, e la certczza che si tratta di una imprescindi-blle missione ccclcsiale, pastorale e di apostolato.

Con la nostra Benedizione Apostolica.

4041

1972 MAR 7.-SC SACRAM., INSTR. AAS 64 (1972) 244-252

Instructio de quibusdam emendationibus circa nor-mas in processu super matrimonio rato et non consum-mato servandas

Dispensationis matrimonii rati ct non consummati pe-titionibus, a Christifidciibus Sedi Apostollcae porrectis, in dies perarescentibus, opportunum visum est Sacrae Con-gregationi de disciplina Sacramentorum, ad magis ani-marum bono favendum per sollicitiorem huiusmodi pro-cessuum instructionem et definitionem, a Summo Ponti-fice petere ut normis a iure statutis quaedam afferrentur emendationes.

Summus Pontifex, qui plenam habet potestatem dis-solvendi vinculum matrimonii rati et non consummati l, postquam vota Dicasterii ac instantias nonnullorum ani-marum Pastorum sedulo consideravit, eadem Plenario Coetui Patrum praefatae Congregationi praepositorum examinanda commisit.

Rogationibus autem in Plenario Coetu diligenter exami-natis ct / Episcopatu Catholico audito, Summus Pontifex 245
ea quae sequuntur statuere dignatus est:

I. *De facultate generali conficiendi processum super matrimonio rato et non consummato*

Ad S. Congregationem de disciplina Sacramentorum exclusive 1 cognoscere spectat de facto inconsummatlonis matrimonii non tantum inter partes catholicas, sive ad latlnum ritum sive ad orientales ritus pertineant, verum etiam inter partem catholicam ct acatholicam baptizatam atque inter partes baptizatas acatholicas. necnon dc iustne scu proportionalitcr gravis causae existentia pro conces-sione pontificiae gratiae dispensationis.

Vi huius Instructionis omnes Episcopi dloccesani \ pro suo cuiusque territorio, facultate generali processum confi-

1 Can. 1x19; Pitis XII, Mota proprio Crrà/a/ ***attifât, ii*** (ebr. 1947, exo. xoS (LE *30J9).*

• Cann. 249 J 3, 1963; Pius XII. Motu proprio CXm x iao. can. xg6 j 3 *[LE 2664); Piüii* XII. Motu prop:io î* ian. 1930, can. 470 [LE 209S]; Paulus VI, Const. Ap. UntxrrM/. X5 aug. 1967, n. 56] 1: *A. A. S,* 39 (X967), p. 904 [LR &M).

Sunimus PoatUex, Sui PoatiHcatu* exonUo, eonfirmar* »c4r: S. K Rotae Decano habitualem facultatcxn p«tractandi, Turno Id postulanu, cassa» super matrimonio rato ct non coniuxtxmato, et quateam e.vTiinOtr e causis uulUtalls matrimonii quae ad xkm Tnbuiial luerint L-citime deLita*. atque ad ei/ectum ad finem praebendi Ipo Summo FVnlrim diipraeandi coaubum. .

ciendi super matrimonio rato ct non consummato fmuntur n die a quo haec Instructio vigere incipit usque ad C.I.C. recogniti promulgationem, ita ut ipsam non amplius a Sede Apostolica postulare debeant4. Qua facultate utentes, fidem Episcopi, prae oculis habitis artt. 7 et 8 *Regularum Serrandarum,* praescripta quae sequuntur sedulo servent:

a) Processus super matrimonio rato et non consummato non est Judicialis» sed administrativus, ac proinde differt a processu iudiciali pro causis nullitatis matrimonii. In processu, enim, super rato per supplicem petitionem imploratur gratia ex benigna Summi Pontificis concessione obtinenda. Nihilominus, propter rei gravitatem, facti sc. inconsummationls matrimonii, his in processibus
246 veritas non minus / religiose ac sedulo Inquirenda est quam in negotiis proprie iudicialibus, ut Summus Pontifex, rc probe cognita, sua suprema potestate uti valeat.

Instructoris rite deputati, igitur, est in huiusmodi processibus probationes colligere, quibus constare possit de inconsummationls matrimonii facto ct de iustae seu proportionallter gravis causae exsistentia pro gratiae concessione. Si autem cx actorum processus examine probationes collectae sufficientes non inveniantur. Congregatio, sl casus ferat, Episcopo suggerere poterit ut ipsae, per opportunas Instructiones, compleantur.

b) Soli conluges petere queunt dispensationem super matrimonio rato et non consummato *; potest autem illam petere sive uterque coniux, sive alteruter, invita etiam altera parte ·.

Quamvis cuilibet fideli integrum sil petitionem, quae tamen semper Summo Pontifici erit Inscribenda directe ad Sedem Apostolicam mittere, expedii vero et semper suadendum est ut eadem ad Episcopum porrigatur qui, omnibus in Domino perpensis, processum conficiendum curabit. Quoties autem unius tantum partis exstiterit petitio, altera quoque pars extraiudicialitcr est audienda, antequam processus instruatur, nisi, peculiaribus in casibus, aliter opportunum videatur.

c) Episcopus, antequam processus instruatur, de Juridico precum fundamento ac de opportunitate conficiendi processum sc certiorem reddere debet; Idem pariter agere ne omittat, causis aversionis et animorum dissociationis remotis, ut coniugum reconciliationi, quantum fieri possit, faveatur, nisi rerum et personarum adiuncta huiusmodi experimentum inutile esse suadeant ·.

d) Casus vero inconsummationls matrimonii implicatos atque peculiaribus difficultatibus ordinis luridlci vel moralis aggravatos Episcopus Congregationi deferat, quae, omnibus mature dillgenterque perpensis, quid et quomodo agendum sit cum eodem Episcopo communicabit.

e) Sl fleri contingat ut ex petitionis dispensationis super rato et non consummato examine prudens quoque dubium oriatur circa ipsius matrimonii validitatem, tunc Episcopi erit aut parti oratrici consilium dare ut viam
217 lneat iudlclariam ad nullitatis matrimonii, ad nonnam / luris, declarationem obtinendam, aut, dummodo preces de matrimonii inconsummatlonc firmo ac luridico fundamento nitantur, permittere ut processus instruatur super rato et non consummato.

Cum autem causa de nullitate matrimonii agitata fuerit cx capite Impotentiae ct cx actis ct probatis. Tribunalis ludlcio, non Impotentiae sed nondum consummati matrimonii emerserit prubatlo, tunc accedente petitione unius vel utriusque partis de Apostolica dispensatione Imploranda, acta omnia, una cum vinculi defensoris animadversionibus ac voto Tribunalis et Episcopi, argumentis firmato sive In iure sive praesertim in facto, ad Congregationem transmittantur ad causam super rato ct non consummato definiendam. Ad votum vero quod attinet, nihil obstat quominus Episcopus sequatur ipsius Tribunalis votum, huic subscribendo, In tuto positis exsistentia iustae seu ,,┳,, PΓ0 Λ»P«M»IIθηli Rrnlla ɗ scandali fidelium absentia.

Quodsi, Tribunalis ludlcio, probationes de non secuta matrimonii consummatione hactenus collectae, non sufficientes habeantur iuxta *Regulas Serrandas* dici 7 Mali 1923, caedem ab iudfce instructore compleantur et acta plene instructa ad Congregationem cum vinculi defensoris animadversionibus ac volo Tribunalis ct Episcopi, transmittantur.

Quatenus vero de alio nullitatis capite agatur (ex. gr. de defectu consensus, de vi ct metu etc.) ct, eiusdem Tribunalis indicio, matrimonii nullitas evinci non possit, sed *incldenter* dubium valde probabile emerserit de non secuta matrimonii consummatione, tunc integrum est alterutri aut utrique parti petitionem porrigere Summo Pontifici de Apostolica dispensatione a matrimonio rato et non consummato el instructori ius est causam instruendi iuxta nonnas in praefatis *Regulis Serrandis* definitas. Acta omnia deinde, ut supra, sc. cum suctis vinculi defensoris animadversionibus et voto Tribunalis ct Episcopi, ad Congregationem transmittantur·.

f) Episcopus vero vigilanti animo prospicere debet ne partes in causa aut testes aut periti quandoque falsum deponere vel veritatem reticere audeant. Scit enim, et per lpsum sciant omnes quorum interest, dispensationis gratiam concedi non posse nisi duo constent: matrimonium revera consummatum non fuisse et lustam seu proportionaliter gravem exstare causam; uno aut altero deficiente, rescriptum / gratiae, utpote obreptionis vitio affectum, 248
impetranti minime suffragari 10. Pontificiam autem dispensationem nunquam in rem definitam transire perspicuum est ac novum matrimonium, forte post dispensationem initum, semper posse nullum declarari, si primum fuisse revera ratum et consummatum deinceps innotuerit.

II. *De instructione causae el actorum confectione*

Ad ipsam causae instructionem quod spectat, ut inquisitio ad veritatem de facto inconsummationls accuratius citiusque dignoscendam ac proinde ad matrimonii sanctitatem atque indlssolublitatem fovendam aptius conducat, has quae sequuntur emendationes in normas, pro hisce processibus in C.I.C. 11 ac in praefatis *Regulis Servandis* S. Congregationis de disciplina Sacramentorum statutas, inducere visum est:

a) Sl, propter dioecesis seu eparchiae parvitatem et praesertim sacerdotum in iure canonico peritorum penuriam, non sine difficultate processus super rato confici queat In Curia vel in Tribunali, tunc Episcopus, prudenter harum rerum discrimine ponderato, potest competentiam instruendi processus super rato ministris Tribunalis regionalis aut provincialis aut interdioecesani aut Intcrritualls (si adsint) vel Tribunalis dioecesis seu eparchiae vicinioris deferre, qui tali oneri sustinendo, praesertim in casibus difficilioribus, aptiores sint.

b) In causis inconsummationls matrimonii debet uterque coniux testes producere qui ipsorum coniugum probitatem et praesertim veridicentiam circa assertam matrimonii inconsummatlonem» testificari possint; quibus testibus Instructor alios cx officio inducere valet ia. Pauci sufficere possunt testes, dummodo eorum concors testimonium validam probationem atque moralem certitudinem afferre possint; quod quidem evenit, si personae omni exceptione maiores sunt, inter sc firmiter cohaerent, testificantur sub fide luramenti: referentes quando, quomodo et quid a conluglbus aut proximis propinquis de facto inconsummationls matrimonii audierint u. Obliviscendum non erit In huiusmodi causis argumentum morale permagni ponderis esse ad certitudinem moralem dc matrimonii inconsummatione adipiscendam. / 219

e) Corporalis conlungum inspectio adhibenda est, si necessaria est ad luridicain facti inconsummationls probationem assequendam; si vero, luxta Decretum S. S. Congr. S. Officii diei 12 lunll 1942, attenta partium et

• Episcopi dioeeewü Intellecuntur non solum Episcopi reddentialcs. sed «iam aUl ipds In iur* acquiparati: clr. Cone. VaL II. Decr. de pasL Episc. taunxnr in EccleiU CVu/tu Domintts, u. ax A. A. S. 58 (1969k p. 683 'LE I)31]. Ad Episcope nitrum on*ntalium specifice quod attinet dr. Paulus VI, JtL Ap. *Epitcopalis patniaiii,* 2 nuh 1967, n. ic A. A. S. 59 (1967). P- 387 (LE 33311

'Can. 103 5 1; Sitotfivi Nodram, can. 471 5 1 fLE 209B/. S.C. de dlsctplica Sacnnumtccmn. *Rtçulat Senandar,* 7 mail 1923, art. r. *A. A. S.* M F 393 (LE 513); S. C. pro Ecclesia OnenUlU Instr. Quo *facile,* IO Inn 1913. «t 4: 4. *A. S.* 17 (1935), P- 334 (LE 1173I·

• Can. 1773; SoUioiWinrw» N&U/am. can. R/juhu SrrronJac, *art* 5; Qwo/ttifau. arL 1. 'Can. 119; Crrtra/ aJLdar.cao. to8. ' *Rtgulat* SrrrarvUr, •rt. 6 11; *Quo* art I. * *RiçuLu Sawuiu,* art. ıσ, *Qua* /otuhus. art. 3.

C 7^? i?6· i* *yoUram,* can. 471 2 ct 3 ÎLE 2098]; s (Z Sacnmcntonnn. Instr. Prot-Ua *Mater EccUiia.* 15 aug. S' 15 (,9î6K PP' ??3-5S4 ILE X147]; *Qua facilius,*

- 4· 4 ? SacTimentonini, Decr. *Cathclura doctrina,* 5 (19ÎJ'· P 590 П-E 313I. 11 Cann. 5^-

»s. s. e s. om*. s M

f.ciinm morall excellentia ac serio consideratis eorum anlnil dispositionibus necnon ceteris adminiculis nut argu-
intls, plena, Episcopi ludlcio, habetur probatio asserta" matrimonii Inconsummationls >·, tunc omitti potest Insnectlo· caute vero omnia perpendantur antequam eam inutilem esse edicatur >», Sl mulier autem inspectionem corporalem recuset, tunc, iuxta regulam per memoratum Decretum prolatam, «abstinendum est ab urgenda inspectione». De ceteris, quae ad hanc inspectionem attinent, facultate potiuntur Synodi Patriarchates et Conferentiae Episcopales ampliores nonnas exsecutorias statuendi, luxta locorum ac rerum adiuncta.

dl Acta processualia scripto exarata esse debent aliisque cautelis sunt tutanda ope notariorum I·. Curiae autem vel Tribunali in causis inconsummationls uti licet (consentiente Episcopo), iuxta hodiernos populorum mores et tcchnlcas progressiones, instrumento «magnetophonio», si eiusdem usus utilis atque idoneus revera est ad accuratiorem ct certiorem actorum processus confectionem. Acta, tamen, fidem facere queunt tantum si licet ex taeniola magnctica exscripta, praescriptionibus a iure expresse requisitis congruant.

e) Secus atque in causis nullitatis matrimonii, in processibus super matrimonio rato et non consummato ob peculiarem eorum naturam, advocatorum et procuratorum opera postulari nequit. Votis, tamen, ac desideriis quorundam animarum Pastorum obsecundando, decernitur nihil obstare quominus partes —aut si petant aut Episcopus *ex officio* statuat— m his quoque causis consiliariorum vel peritorum, praesertim ecclesiasticorum, opera utantur sive m petitionibus gratiae dispensationis conscribendis sive in instruendo processu vel in ipsis actis processus complendis, ad eum finem ut, inconsummationls matrimonii veritate in tuto posita, animarum bonum certius foveatur X7. Consiliariorum vel peritorum designatio, sive iidem *cx officio,* sive ad partis petitionem eligantur, ad Episcopum perti-
250 net, audito vinculi / defensore ct praemonitis consiliariis vel peritis, per peculiare decretum, de secreto iurato servando 18, ne actorum processualium notitiae ad extraneorum aures perveniant.

I) Episcopi in voto «pro rei veritate» exarando, causae naturam et qualitates perpendant modo *concreto* et *practice* scilicet consideratis adiunctis peculiaribus sive personarum sive facti inconsummationls sive opportunitatis gratiae.

In causis autem sive nullitatis matrimonii, quorum acta ad Congregationem pro dispensationis gratia transmittantur (cfr. ŋ. I, e)) sive inconsummationls, quae cum competentiae prorogatione instruantur (cfr. ŋ. II, a)), Archicpiscopus seu Metropolita sedis Tribunalis regionalis aut provincialis aut intcrdioeccsani aut intcrritualis vel Episcopus dioecesis aut eparchiac vicinioris, antequam votum suum conscribat, opportune cum Episcopo partis oratricis, cui notae sunt suae dioecesis aut eparchiac condiciones, consilia conferat saltem de scandali absentia ex pontificiae dispensationis gratia forte orituri. Episcopus vero si indicaverit scandalum sine fundamento seu arte oriri vel ortum esse, tunc pastorali cura opportunisque modis illud cohibere vel continere nitatur.

q) Omnia acta processualia, acta sc. sive causae sive processus ie, necnon alia documenta, praeterquam in lingua latina, vernaculis etiam linguis late cognitis confici queunt. Ipsorum actorum iudicialium necnon documentorum alio idiomate minus cognito confectorum in praedictas linguas translatio permittitur.

Quae acta processualia atque documenta in triplici exemplari, etiam photostatico, authenticitato praedito ad Congregationem transmittantur ao; chirographicus textus (qui sc. vulgo dicitur «manoscritto») in Archivo Curiae vel Tribunalis servetur et transmittatur, adhibitis opportunis cautelis, tantummodo si expresse a Dlcastcrio requisitus fuerit ai.

Optandum est, cum hoc plurimum ad sollicitiorem expedltloremque causae definitionem valeat, ut omnium acto-

(iQia). P- 200 (LE 1M9]. *11 Regulae Servaniac, arti.* 85-86; *Quo facilius* art 16. "Cann. 373 $ x, 1585, 1642; *Cterisanclilait,* can. 440 § X [LE 2664]; *S&iciiudincm Notlram,* cann. 56, *157* (LE 2098].

» Pili XII. Alloc, *ad Praelatos Auditores ederosque Officiates d alministeût Tribunalis S. Romaw Rotoe, 2* oct 19^ A· *s· 36* («944). PP- aSx-

v *RrfuLu ServanJUu,* artt. «6 ct 9Ü *Provida Mairr Bcdaia,*

rum ludicialium necnon documentorum exemplaria dactylographiée exarentur et singula processus folia, numerata atque in fasciculis conglutinata, actuarii vel / notarii testi- 251
ficatione de eorum fideli transcriptione, integritate ct authcnticitatc muniantur

III. *De clausulis rescripto dispensationis forte appositis*

Concessa pontificia dispensatione super vinculo matrimonii non consummati, conlugibus ad alias nuptias transire fas est, dummodo transitus ille ne prohibeatur. Quae prohibitio duplici modo exprimi potest: clausula «ad mentem», (et hoc in casu «mens» diversa esse potest ac opportune explicatur) vel clausula «vetito».

a) Clausula verbis «ad mentem» expressa, quae prohibitoria est, apponi solet quoties factum inconsummationls c causis minoris momenti pendeat; eius remotio committitur Episcopo, ita ut fidelium pastoralibus necessitatibus expeditius provideatur. Episcopus autem partem, clausulae remotionem postulantem, ad novum coniugium ne admittat nisi, praescriptis regulis servatis, ipsa ad matrimonialia onera sustinenda revera apta inveniatur ac se in posterum honesto et Christiano more officia coniugalia esse exsecuturam promiserit.

b) Peculiaribus autem in casibus, quando sc. inconsummationis ratio fuerit defectus physicus vel psychicus maioris momenti et gravitatis, «vetitum» pro aliis nuptiis apponi potest; quod, nisi expresse in rescripto dicatur, dirimens non est sed tantum prohibens, eiusdemque remotio Sedi Apostolicae reservatur. Venia autem alias nuptias ineundi conceditur si pars oratrix, praevia petitione Congregationi adhibita et impletis praescriptis condicionibus, idonea ad actus coniugales rite exercendos ludicetur.

Episcopi iudicio elusque pastoralibus considerationibus relinquitur de hac vel illa clausula in rescripto dispensationis apposita ac postea remota certiorem reddere partem, quacum novum matrimonium iniri contenditur.

Omnia quae in hac Instructione continentur SSmus D.N. Paulus divina Providentia Papa VI, in Audientia die 30 Decembris 1971 infrascripto Congregationis Card. Praefecto concessa, benigne approbare et rata habere dignatus est, mandans ut ea in Officiali Commentario / 252
Acta Apostolicae Sedis publici iuris fiant ct ab omnibus Episcopis sive latini ritus sive orientalium rituum, et a ceteris ad quos spectat, rite et religiose serventur, contrariis quibuscumque, etiam speciali mentione dignis, minime obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Congregationis do disciplina Sacramentorum, die 7 m. Martii a. 1972.— A. Card. Samoré, *Praef.* I. Casoria. *a Secretis.*

" Cann. 1643 § 1, 1644 § x; *Regulae Servandae,* art. 30; *SoHiciiudincm Nostram,* cann. 158 § *i,* 159 i *î *Quo facilius,* art. 23.

Quae sub hac litt. *g.* praescribuntur ct pro tribunalibus valent, quae processus inconsummationls, vi can. 1963 § 2 ct art. 206. *Provida Stater Ecclesia* necnon art. 4. *Quo facilius,* ut superius dictum est, pertractaverint [♦]

Adn. M. DESDOUITS in L'ami du clergé 82 (1972) 617-620; 3- MARCHETTA in Apoll. 45 (1972) 197-209; E. F. REGATILLO in Sal terrae 60 (1972) 633-645. 706-724.

[· Prae oculis habeatur sequens Rescriptum Pontificium].

1665ŋ

1942 FEB 13.-PIUS XΠ, RESCRIPTUM PONT. PART.·

Nova causae propositio de inconsummationb
MATRIMONII

Ex audientia SSM diei 13 *febr.* 1912.

Islantibus sive Vinculi Defensore, sive actricis Patrono, proposito 5<'Iŋoli58iπio quaesito:

«An, denegata definitive matrimonii nullitate, obtentu forte prius Apostolica facultas videndi etiam super Inconsumniatlone ad dispensationem obtinendam adhuc perduret, ut vel si subordinate quoque huic dubio responsum semel fuerit negative, eadem quaestio proponi iterum possit·.

Sanctitas Sua. audita infrascripli relatione, respondere dignata est: «Affirmative, audito tamen Vinculi Defensore et dummodo nova eaque gravia habeantur documenta el argumenta».—D. Graziou, *Decanus S. R. Rotae.*

* Docano Sacrao Romanae Rotae: Acg DEL CORPO. De retrscûsn· causao matrimonialis, Neapoli 1959, p. 170, Adn. Aeg DEL COKPO, op. cit., p. 159-174.

4042

1972 MAR 8.-SC RELIGIOSORUM, LITT. CIRC. PART.·

De rations et intentionibus qutbus dies mündîalis
PRECUM PRG VOCATIONIBUS CELEBRANDA EST

Roma, 8 mnrzo 1972

Bcoerendi Padri e HcDcrende Madri, Anchc quest'anno, la Sacra Congrrgazlone per i Religiosi e gli Iitituti secolari comple fl çradito dovere d'informare per tempo che la prosslma •IX Giomata Mondiale di preghiera per le Voeazlonb verrà celebrata la domenica 23 aprile, indicata nei nuovo Messale come quarta di Pasqua,

I Superiori e Ic Superiore Maggiori avranno cosi la possibilitÀ di predisporre quanto necessario, aftinché la cclebraxione venga préparata in lutte le loro Case con profondo spirito dl fede e con opportune Inlzlative, corne si convîene ad uno scopo che tocen intimamente la vita e Tawcnire della Chiesa e drgli btltuti.

A tal rlguardo sia consentito di richiamare le intenzioni, formulate dal Santo Padre quando ha Istitulto la Giornata:
— sia una «giornata» di spiritual^, ossia di meditazione e di preghiera per un approiondimento della libera risposta personale e comunitaria data alla chiamala di Dio verso una vita di spéciale consacrazione. Il Decreto *Perlectae carHath* [LE 3333] (n. 24) fa infalti osservare che «j'esemplo delta propria vita costitulsce 11 migliore invito ad abbracciare lo stato religioso»;
— sia dedicaU a lutte le vocaxlonl di speciale consacrazione —sacerdozio, vita contemplativa, apostolato nei divers! Iitituti religiosi come in quell! di vita comune o secolari— florenti sulla base della comune vocazione alla santitâ *'Lumen gentium*,* nn. 38 e m.) [LE 3141 h
— sia rivol la aile necessrtA della Chiesa intern, e particolarmente ai paesi di missioni e a quelle region! dove attuahnente sono piü gravi le difficoltà.

La Giornata sia inoltre un'occasione per valutare le attività svolte dagll Istituti e dalle Confcrtnze naztonuli dei Superiori Maggiori per la promozione delle vocazioni e per lo studio del metodf piii qualiiicati da seguire a questo scopo.

Con fervidi voti per un florente rlsveglio di vocazioni in tutte le Famiglie consacrate, mi confermo devotissimo in Domino.—I. Card. Antoniuttl Prr/eHo. Agustinus Mayer, *Segrel.*

•Ad Superiores Maiores fastitatorun pcrfcciicris. Ptcî N AG. 2000/53: CpR 53 (1972) 261-262.

4043

1972 MAR 25.-CONS. EC. NEG., DEC. AAS 64 (1972)386-391

Decretum quo Normae de promovendis ad Episcopale
MINISTERIUM IN ECCLES!A LATINA APPROBANTUR

I—DECRETUM APPROBATIONIS PONTIFICIAE

Episcoporum delectum ita faciendum ut ad regendam Ecclesiam praeficerentur Pastores «facti forma gregis ex animo» (1 *Pt* 5, 3) Apostolica Sedes praeteritis temporibus curavit editis particularibus regulis ad varias Nationes spectantibus.

Cum autem uccesse sit ut etiam in hac parte vim suam exerant Oecumenici Concilii Vaticani 11 praescripta. Summus Pontifex Paulus VI, plurimorum in Episcopatu Fratrum acceptis votis el competentium Romanae Curiae Dicasterlorum exquisita sententia, ad effectum adducere statuit id quod .Motu Proprio *Ecclesiae Sanctae,* n. 10 (LE 3157], edicitur, nimirum «Conferentiae Episcopales, luxta uormas ab Apostolica Sede statutas vel statuendas, de viris ecclesiasticis ad Episcopatus officium In proprio territorio promovendis prudenti consilio sub secreto quotannis agant, et candidatorum nomina Apostolicae Sedi freponant». Itaque mandavit ul textus dc hac re diligcnisshne appararetur el Conferentiarum Episcopalium examini proponeretur.

Quibus absolutis, Summus Pontifex normas quae hic adncctunlur approbavit, ouae de promovendis ad Episcopatum ecclesiasticis viris latinl ritus agunt, non tangunt vero proprias Ecdeslarum Orientalium leges, quaeque vigere incipient a dic xxi mensis Maii, anno mcmlxxh, simul abrogatis memoratis particularibus decretis.

Contrariis quibusvis nnn obstantibus.

Ex Aedibus Vaticanis, die xxv mensis Martii, anno mcmlxxm.—G. Card. ViLLOT, *Praefectus Consilii pro Pu-*
387 *bllcle Ecclesiae Negotiis·}*

6253

II—NORMAE DE PROMOVENDIS AD EPISCOPALE MINISTERIUM IN ECCLESIA LATINA

Art. I—1. Episcopis facultas ct officium competit Apostolicae Sedi patefaciendi nomina presbyterorum quos episcopali munere dignos putant et ad illud idoneos, non solum in ambitu dioeccsani Cieri, sed etiam religiosorum Sii in Dioecesi ministerio sacro funguntur, ct sacerdotum ius iurlsdictlonis quos bene compertos habeant.

2. Singuli Episcopi dioecesani et alii loci Ordinarii, non autem Vicarii Generales, satagent acquirens notitias et dementa omnia, quibus opus est ut tale praecipuum et haud facile munus adimplentur, sive Ipsi per sc explorantes, sive pro opportunitate consulentes. Intra terminos suae iurisdictionis, non quidem in coetu, sacerdotes c Capitulo Cathedrali vel c gremio Consultorum, e Consilio presbyterali, alios denique tum e Clero, sive dloecesano sive regulari, tum e lalcorum ordine.

3. Quod attinet ad ecclesiasticas circumscriptiones concreditas Missionalibus Institutis, respectives Moderatoribus Supremis agnoscitur, iuxta praxim vigentem in Sacra Congregatione pro Evangellzandis Populis, facultas proponendi candidatos e proprio Instituto, salvo semper iure Apostolicae Sedis, si id opportunum censuerit, aliter providendi.

Art. II—1. Nomina candidatorum episcopalium regulariter perpendantur et proponantur ab Episcopis in coetum coalescentibus. Singulis tamen Episcopis, aliisque Ordinariis ut supra, art. I, 2, fas est candidatos Apostolicae Sedi directe proponere.

2. Coetus seu conferentiae de quibus agitur sint de more provinciales, constent nimirum cx Episcopis aliisque Ordinariis ut supra pertinentibus ad eandem Provinciam Ecclesiasticam, nisi peculiaria locoruin adiuncta coetus interprovincialcs, vel regionales vel demum nationales suadeant, Apostolica Sede prius certiore facta. / 3SS

Art. III—1. Coetui iisdem cum iuribus intersunt omnes Episcopi Provinciae, vel Regionis vel Nationis, qui iuxta respectiva statuta ad eamdem Conferentiam Episcopalem pertinent cum voto deliberativo.

2. Agendorum ordinem praeparare coetibusque praeesse est Metropolitae, eoque absente Suffraganei senioris, si agatur dc coetu provinciali; Conferentiae vero Praesidis si agatur de coetu regionali vel nationali.

Art. IV—1. Coetus habeantur certis intervallis, iuxta praescriptum in Motu Proprio «Ecclesiae Sanctae», n. 10. Expedit ut celebrentur cum de more Episcopi conveniunt.

2. Coetus recurrente tempore congregantur eo consilio ut Episcopi candidatos proponant vel, si casus ferat, circa candidatos lam antea propositos ulteriores notitias suppeditent. Fieri etiam poterit ut aliquis e candidatis alias propositis, in indice non sit retinendus vel ob progressam aetatem, vel ob morbum, vel ob aliam causam, unde ad episcopatum inhabilis factus sit.

Art. V—Congruo tempore ante coetus congregationem, nomina proponendorum ab iis, qui interesse ius et officium habent, mittantur Praesidi, qui cum iisdem integram nominum striem communicare sataget, opportunis adhibitis cautelis.

Ipsi autem candidatorum nomina perpendant, et de unoquoque quae sibi perspecta sint adnotent.

Art. VI—1. De singulis candidatis notitias ct animadversiones Episcopi secuin communicent, explicantes utrum de propria scientia eas conilrment an ex auditu referant.

2. Sic autem examinandi sunt candidati ut discernatur an polleant dotibus quibus nccessc est adornetur bonus pastor animarum et doctor Fidei: an nimirum bona fama honestentur, an sint moribus irrepre/hensibiles, recto Iudi- 389
cio et prudentia Instructi, animo aequabiles, indole constantes; an sint orthodoxae Fidei tenaces, Apostolicae Sedi devoti et Ecclesiae Magisterio fideles, an dogmaticam et moralem theologiam ac lus canonicum penitus calleant, an pietate, spiritu sacrificii ct pastorali zelo fulgeant, an aptitudine ad gubernandum donentur. Sed ct attendi debent acies Ingenii, studioruin curriculum, sensus socialis, spiritus dialogi conserendi ct cooperationis, intellegentia signorum temporum, laudabile studium non favendi partibus, familiae genus, valetudo, actas, habitus per successionem hereditariam traditi.

Λπτ. VII—1. Absoluta disceptatione orali, vota, aut abstentio a voto, scripto altave apta ratione exprimantur pro singulis candidatis.

2. Vota secreto exprimantur, ut integra unicuique scietur libertas in suffragando. Expedit ut. praeter ipsum votum, distincte indicetur indoles dioecescos vel officii cui aptior quisque candidatus videatur.

6254

3. Post lata suffragia de singulis candidatis. Ipsa recognoscantur, modo apto nd exactam computationem eorUJdC $i expedire videatur, Praeses potest Episcopos invitare ad novam oralem disceptationem, circa unum candidatum vel plures, et suffragia iterum ferenda curare, quo nempe peculiares notae alicuius candidati clarius appareant.

Amt. VIII—1. Ante coetus absolutionem elenchus conficiatur eorum qui, episcopali munere digni et idonei, Apostolicae Sedi proponendi erunt.

2. Itidem, ante coctus dimissionem ea omnia deleantur cx quibus dignosci posset oua ratione singulus quisque suffragium tulerit. De omnibus autem In coetu peractis acta conficiantur ad normam iuris.

3. Optandum est omnino, nc Episcopi discedant nisi actorum tabulis perlectis, probatis et subsignatis.

Art. IX—Praeses coctus integrum exemplar actorum et elenchi candidatorum ad Apostolicam Sedem mittat per
390 PoLtlflcium Legatum. /

Art. X—1. Illis in Nationibus in quibus plures exstant Provinciae Ecclesiasticae et id, iudicio saltem duarum tertiarum partium eorum qui cum voto deliberativo pertinent nd Conferentiam Episcopalem Nationalem, expedire videbitur, elenchus in Provinciali vel Regionali coetu confectus mittatur, pro opportuna cognitione, ad Praesidem Conferentiae Episcopalis Nationalis, qui animadversiones et notitias addere poterit, prae mente habens necessitates et adiuncta Ecclesiae in tota Natione.

2. Itidem, sl maiori parti ut In praecedenti paragrapho membrorum Conferentiae Episcopalis Nationalis expedire videbitur, statui poterit ut vel Comitatus permanens Conferentiae, vel peculiaris non nimis ampla Commissio, constans membris ab ipsius Conferentiae plenario coetu ad certum tempus eligendis, cui praeerit ipse Praeses Nationals Conferentiae, animadversiones et notitias ut supra n. 1 addat. r

Art. XI—1. Cum agitur de indicandis Apostolicae Sedji candidatis pro aliquo officio episcopali, ratio habenda est indicum confectorum a coetibus provincialibus, vel a coetibus regionalibus sive nationalibus in casibus descriptis art. II, 2.

diccs· autern non minuunt libertatem Romani rontiiicis, cui pro suo munere semper integrum est eligere et instituere etiam viros aliunde sumptos.

Αλτ. XII—1. Antequam quilibet candidatus Episcopus renuntietur, Apostolica Sedes de eo diligentem et prolatam peragit inquisitionem, consultis singulatim personis quae eum intime norint et de eo valeant quam absolutissimas notitias et prudens deliberatumque coram Deo proferre ludicium.

2. Haec inquisitio facienda committitur Pontificio Legato, qui quidem quaestiones ad hoc confectas tradit ecclesiasticis viris: episcopis, presbyteris, religiosis; possunt
391 eumdem in modum interrogari laici prudentes et vere probati, qui utilia scitu de candidato norint. /

Art. XIII—1. Cum de providenda aliqua dioecesi aut de constituendo Coadiutore cum lure successionis agitur, Pontificius Legatus a Vicario Capitulari vel ab Administratore Apostolico aut ab ipso Episcopo dloecesano requiret amplam et diligentem relationem de Dioeceseos statu et necessitatibus; poterunt etiam clerus et laicorum ordo, praesertim per corpora ad normam canonum instituta eorumque personas agentia, necnon religiosi interrogari.

2. Salvis casibus particulari lege vel consuetudine vel alia ratione legitime exceptis, ad ternos, qui dicuntur, Apostolicae Sedi proponendos, Pontificii Legati est singillalim requirere et cum ipsa Apostolica Sede communicare, una cum suo voto, quid suggerant Metropolita et Suffraganei Provinciae ad quam pertinet, vel quacurn in coetum convenit, providenda dioecesis, necnon Conferentiae Episcopalis Nationalis Praeses. Pontificius Legatus, insuper, quosdam e Capitulo Cathedrall, vel e Consultoribus dloecesanis, aliosque cx utroque Clero, praesertim e Consilio Presbyterali sede plena exsistente, pro opportunitate audiet.

3. Congrua congruis referendo, similis procedendi modi ratio habeatur ab iis ad quos candidatos proponere pertinet cum agitur de nominandis Episcopis Auxiliaribus.

Art. XIV—In iis omnibus expediendis, sive Episcopis, sive Pontificiis Legatis, sive Presbyteris et fidelibus quomodocumque partem habentibus, praescriptum secretum Pontificium quod vocant, ad amussim servandum est, quod exigunt ?psa natura rei et observantia debita personis quoa exigunt, ips»
3e quibus agitur.

Art. XV—Firmo manente voto Concilii Oecumenici Vaticani II in Decr. *Christus Dominus* (LE 3532], n. 20, dc Episcopis libere eligendis, normae quae praecedunt legitima privilegia concessa vel iure quaesita specialesque procedendi modos ab Apostolica Sede inita pactione vel aliter approbatos non abrogant nec iisdem obrogant./

Adn. M DESDOUITS in L'ami du clergé 82 (1972) 403-408; E. F. REGATILLO in Sal terrae 60 (1972) 464-467; P. TOCANEL iu Apoll. 45 (1972) 375.

4044

1972 APR 13.–PAÜLUS VI, LITT. AP. AAS 64 (1972) 471

Nuntiatura Apostolica Reipublicae Algeriensis constituitur

PAULUS PP. VI

Ad perpetuam rei memoriam.—Cum sit e maioribus apostolic! officii Nostri munus, hodierni temporis necessitatibus ac postulationi consentaneum, Apostolicae Sedis nuntios apud nationum rectores legare quorum prudenti fidelique opera ea in primis agat quae salutem spectet animorum, commodum esse censuimus si Algeriensls Respublica atque Sancta Sedes arctius vinculis inter se coniungerentur, idque solemn! iustrumento. Quae cum ita sint, Nos, re qua oporteret diligentia considerata, summa Nostra potestate *Nuntiaturam Apostolicam* in Republica Algériens! constituimus, simulque decernimus ut eiusdem sedes in urbe Icosio, seu gallice Alger, sit. Huius vero nuntiaturae Legato officia, iura et privilegia tribuimus quae, praeter pacta conventa peculiaria, huiusmodi muneris propria sunt, ad normam Litterarum Apostolicarum *Sollicitudo omnium Ecclesiarum* [LE 3761], quas motu proprio dedimus die xxv mensis Iunii, anno mdccccl xix, quod videlicet officia spectat Legatorum Romani Pontificis. Quae per Î)raesentes Litteras statuimus, firma sint omnino nunc et n posterum, vimque suam habeant, contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die xin mensis Aprilis, anno mcmlxxii, Pontificatus Nostri nono.—Aloisius Card. Traglia, S. *R. E. Cancellarius.*

4045

1972 APR 13.–PAULÜS VI, LIT. AP. AAS 64 (1972) 471–472

In Republica Tunetana Apostolica Nuntiatura constituitur, **CUIUS SEDES IN URBE ICOSIO SEU ALGER, UT** gallica lingua, collocatur

PAULUS PP. VI

Ad perpetuam rei memoriam.—Quantopere aestimanda ac facienda sit amicitia inter sanctam Christi Ecclesiam atque singulos orbis terrae populos ac nationes, ille facile intelleget, qui secum reputet per eam, cum nempe animi religiosae sociantur pignore pacis, posse cives maiore facultate cum suam fidem alere, tum etiam officia civilis / 472
vitae aptius tueri. Accedit quod Ecclesia, firmo coniunctionis et amicitiae vinculo, praedicationis munere liberius fungitur, in qua re tota eius vis et efficacia consistit.

Quamobrem, cum inter apostolicam Sedem et Rcmpublicam Tunctanam publicae necessitudines feliciter iunctae sint, quo magis hae constringantur, visum est Nobis in ea Republica *Apostolicam Nuntiaturam* constituere, culus Sedes in urbe Icosio, seu gallice Alger, collocaretur. Quod, post rem bene reputatam, per praesentes Litteras facimus, Legato Pontificio munera, iura, privilegia dantes, quae, praeter pacta conventa, apostolicae Litterae continent *Sollicitudo omnium Ecclesiarum* (LE 3761], die xxiv mensis Iunii, anno mdccccl xix editae.

Contrariis nihil obstantibus.

Ceterum, hae Litterae Nostrae in perpetuum serventur, vimque suam omnem habeant, sive nunc sive in posterum.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, dic xiii mensis Aprilis, anno mcmlxxii, Pontificatus Nostri nono.—Aloisius Card. Traglia, S. *R. E. Cancellarius.*

il

4046

1972 APR 18.-SIGNATDRA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

Matrimonium inter partes graeco-orthodoxam et ANGLICANAM CORAM MINISTRO ANOLIGANO INITUM DECLARARI POTEST NULLUM OD DEFECTUM RITUS SACRI SI PARTES MINISTRUM ORTHODOXUM IN LOCO COMMODE ADIRE POTERANT

Facti Spectes,—Georgius, in Ecclesia graecoorthodoxa baptizatus, et Helena, Communitati ecclesiali anglicanae adscripts, anno 1937 matrimonium mutuo affectu ac Ubero voluntatis consensu in Anglia, coram ministro angllcano contraxerunt, licet in loco adesset ecclesia gracco-orthodoxa sacerdotem proprium habens.

Anno 1956 Helena a viro discessit et divortium obtinuit; Georgius autem brevi post tempore matrimonium civile cum Claudia, muliere catholica ritus latini, inivit. Idem vir hanc Illegitimam unionem coram Ecclesia catholica ratlflcare volens. Tribunali ecclesiastico dioecesis S. supplicem porrexit libellum, quo petiit declarationem nullitatis sui matrimonii cum Helena ex defectu formae seu ritus sacri.

Causa a Tribunali rite instructa et definita, Ordinarius loci exemplar authenticum actorum et sententiae pro nullitate matrimonii ad Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal misit ad obtinendam approbationem, uti statuit decisio eiusdem Signaturae dlel 28 novembris 1970.

In Iure.—Uti notum est, die 28 novembris 1970, Patre» Cardinales, Membra Supremi Signaturae Apostolicae Tribunalis, proposito dubio: *An conslel de nullitate matrimonii inter duo» orthodoxo» ritus bgzantino-romeni ob defectum formae seu ritus sacri,* respondendum decreverunt: *Affirmative.* Summas autem Pontifex In audientia diei 28 decembris 1970, Cardinali Praefecto eiusdem Supremi Tribunalis concessa, declaravit nihil obstare quominus haec decisio publicaretur [Cf. LE 3924].

Oportet tamen notetur, iuxta eamdem decisionem, in hujusmodi causis instruendis inquirendum esse, praeter alia, an matrimonium celebrari potuisset coram ministro sacro citra grave incommodum, nam, si defectus benedictionis tribuendus sit imposibllitatl inveniendi ministrum sacrum, tunc matrimonium etiam coram solis testibus initum valet.

Quaeritur tamen utrum minister protestanticus dici possit minister *sacer.* Communis fere sententia haec habet: Si ille minister vere est sacerdos, tunc procul dubio agitur de ministro sacro. Si vero charactere sacerdotali caret, tunc dici nequit minister sacer, quia character sacerdotalis est effectus consecrationis seu sacrae ordinationis; sed ad summum erit minister «a sacris· vel «ad sacra deputatus» sine ulla vera ordinatione; et quamvis in illa deputatione seu designatione «ad sacra» aliquis ritus perficiatur, nullo modo hic ritus ut vera ordinatio haberi potest, qua deputato character ministri sacri detur. Ideo pastor protestant Icus tamquam minister sacer haberi nequit, eiusque praesentia non sufficit ad matrimonii validitatem. (Cf. C. Pujol, *Decretum Concilii Vaticani II 'Orientalium Ecclesiarum». Textus ct Comenlarius,* Hornae 1970. p. 130).

Cum ln casu praesenti agatur de ministro angllcano. nd omne rationabile dubium e medio tollendum, referre Juvat Litteras Apostolicas Leonis Pp. XIII *Apostolicae* euroe, diei 13 septembrls 1890. Summus Pontifex, definitive dirimere volens notam et tam acriter agitatam quaestionem de validitate ordinationum ritu angllcano peractarum, declaravit huiusmodl ordinationes omnino «infectas ct nullas esse» ob defectum formae et Intentionis; requisita haec necessaria sunt, ut conferatur candidato ordo sacer, qui est Novae Legis sacramentum, quo traditur spiritualis potestas et confertur gratia ad debita obeunda munia ecclesiastica. «Itaque, concludit, omnibus Pontificum Decessorum in hac ipsa causa decretis usquequaque assentlentes, eaque plenissime confirmantes nc veluti renovantes auctoritate Nostra, motu proprio, certa scientia, prununciamus et declaramus. Ordinationes ritu angllcano actas Irritas prorsus fuisse et esse, omnlnoque nullas» (Cf. *Acta Leoni» XIII,* vol. 10. pp. 238-275; *Fontes* C.I.G., vol. 3, n. 631. pp. 494-502, ad 6. 10 et 12).

In Facto.—ln casu, ex certo et authentico documento constat Georglum baptismum ln Ecclesia graeco-orthodoxa recepisse; unde sequitur quod ipse non poterat matrimonium validum contrahere absque praesentia et benedictione ministri sacri, quia certo certius facile adire poterat ecclesiam graecoorthodoxam in loco existentem. ubi etiam aderat sacerdos eiusdem ritus stabiliter constitutus. Ex alia parte, iuxta declarationem Leonis Pp. XIII. Communitas eccleslnlis anglicana non habet verus sacerdotes, qui possint sacrum benedictionem sponsis Impertiri.

ln pertractanda causa. Iudex diligenter se gessit, perpendens omnes casus circumstantias et faciens omnia quae humaniter possibilia erant. Etenim, interrogavit actorem, qui sub loramento confirmavit matrimonium unice in ecclesia anglicana Initum fuisse et nunquam deinde a ministro orthodoxo benedictionem petivisse. Praeterea, excussit aliquos testes, qui confirmarunt actorem esse virum honestum, veracem Ideoque fide dignum. Mulier autem conventa audita non est. quia, non obstante debita ac diligenti inquisitione, inveniri non potuit. Immo. Iuxta quasdam informationes receptus a competenti auctoritate civili, conventa probabiliter iam mortua est. Defensor Vinculi, omnibus attente perpensis, declaravit se nihil excipiendum habere contra petitionem nctorls.

Sententia^Tribunalis pro nullitate matrimonii, die 25 novembris 1971 prolata, recto exarata apparet: in ture enim allegatur decisio Signaturae Apostolicae d. 28 novembris 1970; In facto autem Iudex animadvertit quod netor, si voluisset, facile potuisset obtinere benedictionem sui matrimonii a ministro sacro ecclesiae grueeo-orthodoxae In loco, in quo matrimonium Inivit cum Helena, parte conventa in causa, ideoque logice concludit: «A*//irruatioe,* seu *constare de nullitate matrimonii ob defectum formae seu ritus sacri, in casu».*

Decisio.—In Congressu die 18 nprills 1972 hnblto coram EΛo Cardinali Praefecto, proposita sententia In causa nullitatis matrimonii de quo agitur dic 25 novembris 1971 lata, et ad Signaturam Apostollcam pro approbatione missa, qua nempe nullum declaratur matrimonium ob defectum formae scu ritus sacri, decretum est: *'Sententia de qua agitur approbatur et rata habetur ita ut exsecutioni mandari possit».*

♦Apoll. 45 (1972) 333-335.

4047

1972 APR 21.-PAULUS VI, NÜNT. AAS 64 (1972) 381-385

Nuntius scripto datus universis christifidelibus et bonae voluntatis hominibus, die recurrente recto instrumentorum communicationis socialis usui provehendo per totum terrarum orbem dicato:

De studio et officio veritatis recte persequendae ac integre proponendae per instrumenta communicationis socialis

Fratelli e figli sparsi nd mondo, uomini tutti di buona votontà, L'uomo moderno puô facilmcnte riconoscere che moltl dei suoi atteggiamenti, giudizi, prese di posizlone, adcsionl e opposlzioni sono dovuti alie sempre piu vaste e rapide conoscenze di opinioni e dl comporta/menti, a lui pervenute tramite gll stramenti della comunicazione sociale. 382

La nostra vita pone glovani e adulti di fronte ad un flusso quasi incessante di notizie c interpretazioni, di lmmaginl e suoni, di proposte e sollecitazioni. In questa situazione, 1'essere ragionevole si sente stimolato all'interrogativo inquietante: dov'è la verità? Come attingerla o riscoprirla nella colluvie di comunicazioni che incalzano in ogni momento?

1. Ogni fatto ha la sua propria verità che comprende moltl aspetti. non sempre facilmente percepibili nella loro completezza. Solo l'impegno conglunto e sincero del comunicatore e del recettori pub offrire una certa garanzla che il singolo evento sia perceplto nella sua integra verità.

Qui appare l'eccellenza del compito dell'informatore, che consiste non soltanto nel rllevare clb che è Immediatamente riscontrablle, ma anche nel ccrcare elementi dl Inquadramento e dl splegazione circa le cause e le circostanze dei singoli falti che egli deve scgnalare. Questo lavoro sl potrebbe in certo modo paragonare ad una «ricerca scicntlfica», per la serictà e l'impegno che esige nel controllo e nella valutazione critica delle fonti, nella fedeltà ai dati osservatl. e nella trasmissione intégrale dl essi. La responsabilità è poi ancora più grave qualora il comunicatore sia chlamato, come spesso awicne, ad aggiungere, alia scmplice relazlone dei fatto, elementi dl gludlzlo e di orientamento.

2. Quanto precede va riferito anche, e con particular! applicazioni e carattcristiche, all'Informazione religiosa, o a quelle clrcostanze che postulano una valutazione religiosa. L'evento religioso non pub essere comprcso adeguatamente se lo si considéra soltanto nella sua dimensione umana, psicologicamente e sociologicamcntc rilcvabile. Occorrc scoprirne anche la dimensione spirituale, vale a dire la connessione e TInserimento nel mlstero délia comunlone dell'uomo con Dio, cioc nel mlstero dclla salvczza. Clb significa afferrare per quanto possibile la verità, appunto. «religiosa» di certi particolan awenimenti, la quale potrà essere cnlta interamente solo se si terrà conto del conlesto spirituale del (cnomeno religioso a cul l'evento si rifcriscc e, al di là della sola competenza professionale, dclla luce dclla fede, che sola pub offrire la plena intell1genza, specie in talune circostanzc.

3. Tale Impegno per la ricerca e il rispetto dclla verità nguarda con la stessa urgenza anche coloro che sl rivolgono

m udi stramenti della/ comunicazione sociale per att ngere l'lofonnazlone c orientamentl di giudlzlo. E compito dl tutti l recettori dl essere sempre altivl c corrcsponsnblli; 11 loro senso dl responsabilité c la loro prepnrazione Il render* dlsponiblll ad accogllcro nttivamcnle e criticamente quanto prospettato dali'csterno. l/uomo, e tanto maggiormente Il crlstiano, non abdlcheré mal alla sua capacité Ol contribuiro alla conqulsta delln vérité: non solo quella nslraltn o filosofica, ma anche quella concreta e quotidiana del singoli accadlmenti: sc lo facesse, danneggerebbe con dô stesso la propria dignité personale. Vogliamo pcrclô in questa occasione rlnnovare il nostro Invito perché ogni uomo si adoperi c sla adeguatamente favorito per 11 conscguimento dclla necessaria capacity dl giudlzlo autonomo, dlnanzl al mcssagglo dcgll strumenti della comunicazione sociale, in modo da potcrc llberamcnte sccgllerc fra le varie opinioni e dare alla mlgliorc dl esse la propria adeslone.

4. La magglor parte dcgll uomini prendono oggl contatto con alcunc forme dl comunicazione sociale —stampa, radio, lelevislone, teatro, cinéma, c registrazioni magnetlche— non solo a scopo informât lvo ma soprattutto a scopo rlcrcativo e culturale, dedicandos! a rivivere e a parteclpare ncllo splrlto fatti e situazloni, reall o Immaginari, rlprodottl da apposita crcazionc artistica, attî ad esprimere e ad insinuare determinati valori e sentiment!. Accedendo a tale genere di pubblicazlonl e di spettacoli con disponibilité alla distensione e al divertimento, ma anche ad una mlgliore conosccnza dell'uomo e del mondo che lo circonda, la facoltA critica dell'individuo dovrà trovani sempre sufficicntemente desta circa il riferimento alla verità, e qulndi sempre riuscire a percepime le eventual! deviazioni. D'altra parte va riconosciuta una liberû dell'artlsta il quale, proprio per esprimere dl bello» dclla realtâ, ha diritto di servirai dell'ausilio della fantasia dando cosl vita ad una nuova creazionc. Taie creazione perd, pur non coincidendo con la rcaltà concreta c ordinaria, non puô essere de! tutto altra cosa da essa; deve cioè restare fedele alla sua verità e a quella dei valor! a cul è collegata. L'arte, infatti, se veramente taie, è una delle espressloni umanamente più nobili della verità. Per rendere ouindi un servizio all'uomo, ed essere discepol! e ricercatori de là verità, occorre contribute alla ricerca e al godimento dei vero, che owiamente esclude ogni sfrultamento —per speculazione commerciale o per altri fini biasimevoli— della debolezza umana, o dell'insufficiente preparazione del pubblico.

5. Il nostro messaggio non puô terminare, fratelli e
384 uomim del / mondo odiemo, senza che nol vi additiamo una via ancora più alla, per conseguire la Verità più perletta. Noi siamo cristiani, cioè i seguaci di Cristo, Colui che è «via, verità e vita» › per tutti gli uomini, anche per quem che ancora non lo conoscono. Egll è il Figllo di Dio, venuto tra gli uomini per «rendere testimonianza alla verità» », e assicurarci che solo la verità ci farà liberi3, affrancandoc! da ogni schlavltù4. Nol cristiani vogliamo essere in mezzo al mondo, dentro le realtà umane d! ogni giorno, gli umili ma convintl testlmoni della verità nella quale crcdiamo. GU odlemi strumenti della comunicazione sociale sono le nuove grandi vie aperte anche ai cristiani per Il loro compito dl testimonianza e di servizio alla verità. Tall strumenti servono soprattutto all'espressionc e alla diffusione della parola. Anche noi abbiamo una importantlsslma parola da dire e da affidare alla loro potenza: è la Parola sostanziale che Dio dice di Sé, il Suo Verbo, che è anche la Parola assoluta e definitiva che Dio dice sull'uomo, salvandolo continuamente attraverso le mille c mille vicende dclla cronaca quotidiana e della storia dei secoli. Noi cristiani sapplamo che gli awenimenti concreti, che Intcrcssano ogni giorno la nostra vita personale c la vita del mondo, non sono fortuite coincidenze dovute ail'arbitrio di un clcco e incsorabilc destino, ma costituiscono la trama di un misterloso disegno a noi non completamente disvelato, ma con il quale Dio ad ogni istante ci raggiunge e cl interpella sollccitandoci alla Sua comunione salvifica; il che cl spinge alla accettazione morale e gioiosa di tutti gli event! e alla dedizione piena d'amore.

Questa visione profonda delle cose è la verità incrollabile della quale vogliamo essere discepoll e testimoni —sia corne comunicatori che corne recettori—, e dalla quale sboccerà a poco a poco la vera liberté che cerchiamo: liberté dalle passioni umane e dai pregiudizi Intellcttuali; libertà dalla pnura dell'insuccesso e della sconfitta; liberté da ogni asservimento a particolari gruppi di potere o di pressione, che impongono determinate intciprctazioni della vita e della cronaca, svincolatc da qualsiasi dipendenza dalla verità; libertà dall'arrivismo che spinge a nasconderc e confondere la verità per coprire degradanti vergogne, e talvolta finalité persino inumane.

6. Fratelli e figli carissimi; vi affidiamo queste indicazioni circa la / verità che deve regolare, per comune am- 385
missione, l'uso degli odicmi strumenti della comunicazione sociale. La suprema Verità che è Dio, è fonte anche della verità delle cose, La Verità che è venuta tra gli uomini, si è fatta modello dell'agire umano. Il rispetto della finalité delle cose, e la fcdeltà alla nonna del nostro agire, saranno per noi garanzia per realizzare la verità in ogni singola circostanza.

Ai Pastori, ai sacerdoti, ai religiosi, al laici che si dedlcano al servizio dei fratelli per il tramite degli strumenti della comunicazione sociale, contribuendo cosl a guidarli all'incontro con da vera luce che illumina ogni uomo» esprimiamo il nostro più vivo incoraggiamento.

Con l'augurio che tutti, informatori, tccnici, produttori, educatori e recettori vogllano approfittare di questa Giornata per una fruttuosa riflessione su questi importanti argornenti, impartlamo di cuore e con grande fiducia la nostra Apostolica Bencdizionc.

Dal Vaticano, 21 aprile 1972.—Paulus Pp. VL

IGiov. X4, 6. IGiov. i8, · Giov. 8, 31-36.

4 Gai. 5, i. · *Giav. it* 9.

4048

1972 APR 25.-CONVENTIO SOLLEMNIS CUM AUSTRIA. AAS 64 (1972) 478-481

CONVENTIO INTER SANCTAM SEDEM ET REMPUBLICAM AUSTRIACAM DE SCHOLIS CATHOLICIS

Accordo addizionale fra la Santa Sede e la Repubblica Aüstriaca **ALLA CONVENZIONE FRA LA SANTA SEDE E LA RePUBBLICA AÜSTRIACA AL FINE DI REGOLARE QUESTIONI ATTINENTI L'ORDINAMENTO SCOLASTICO DEL 9 LUGLIO 1962**

ZUSATZVERTRAG ZWISCHEN DEM Hf.ILIGEN St UHL ÜND der Republik Osterreich zum Vertrao **ZWISCHEN** dem Heiligen Stuhl und der Republik Osterreich zur Regelung **VON MIT** dem Schulwesen zusammkn**HÂNGENDEN** Fr AGEN **VOM 9. JULI 1962**

Fra la Santa Sede, rappresentata da Sua Eccellenza Rev.ma Mons. Dr. Opilio Rossi, Arcivescovo tit. dl Ancira e Nunzio Apostolico in Austria,

E la Repubblica Austriaca, rappresentata dal Signor Dr. Rudolf Klrchschlâger, Ministro Fcderale per gli Affari Esterl, e dal Signor Leopold Gratz, Ministro Fédérale per ristruzione e 1'Arte,

viene concluso 11 seguente Accordo Addizionale alia Convenzionc fra la Santa Sede c la Repubblica Austrlaca al fine di regolare questioni attinenti 1'ordlnamento scolastlco del 9 luglio 196'2 |LE 3069]:

Zunschen dem Heiligen Stuhl, vertreten durch Seine Exzellenz, den Herm Apostolischcn Nuntius In Osterreich, Titularerzbischof von Ancyra, Msgr. Dr. Opilio Rossi,

und der Republik Osterreich vertreten durch Herm Dr. Rudolf Klrchschlâger, Bundesrninlster fûr Auswàrtige Angelegenhelten, und Herm Leopold Gratz, Bundesminister fûr Unterrlcht und Kunst, wird

nachstehender Zusatzvcrtrag zum Vertrag zwischen dem Heiligen Stuhl und dor Republik Osterreich zur Regelung von mit dem Schulwesen zusammenh&ngenden Fragen vom 9. Juli 1962 (LE 3069] gescblosscn:

Articolo I—L'artlcolo II § 2 della Convcnzione del 9 Lugllo 1962 viene modificato; ora esso è del seguente tenore:

<1. Lo Stato concederà alla Chiesa Cattolica rcgolari sowenzioni per gli stipcndl del personale delle scuole cattoliche che godono dl diritto pubblico. La Santa Sede si dlchlara d'accordo, sotto rlserva di quanto disposto all·Articolo V, sulla seguente regolamentazione.

2.Lo Stato metterà a disposlzione di dette scuole cattoliche quel posti d'insegnamenti richiesti per 1'esecuzione del loro programma scolastico, in quanto la relazione ira il numero dcgli insegnamenti delle medesime scuole corrisponda sostanzialmente a quella delle scuole pubbllchc dello stesso genere o dl genere analogo e in analoghe condizionl di luogo.

3. Dl regola queste sowenzioni sl effettucranno nella forma dl assegnaztone di insegnanti impiegati dallo Stato. Verranno assegnati solamente quegli insegnanti la cul assegnazione lOrdlnario diocesano richiede o contre la cul designazlone egli non sollevi oblezioni. L'assegnazione sarà revocata se TOrdlnario diocesano dichiarasse lnammlsslbile Fulteriore destlnazione dell'insegnante alia scuola e richledesse perclô alla competente autorltà statale la revoca dell'assegnazlone».

Articolo II—Questo Accordo Addlzlonale, 11 cui testo Italiano e tedesco sono autentici, sarà ratificato; gll Istrumenti di ratifica verranno scamblatl quanto prima nella Città dei Vaticano. Esso entra in vigore il 1 Settembre 1971.

In fede dl che i Plenlpotenzlari hanno firmato il présenté Accordo Addlzlonale in doppio originale.

Fatto a Vienna, 1'8 Mano 1971. Per la Santa Sede: Fûr den Heiligen Stuhl: O. Rossi.

.A?TVKEL. I—Artikel II § 2 des Vcrtrages vom 9. Juli 1962 wird abgcandert und lautet nunmehr wie folgt:

«1. Der Slant wird der Kathollschen Kirche laufend Zuschûsse zum / Pcrsonalaufwand der kathollschen Schulen mit Offentlichkcitsrccht gewàhrcn. Der Hcllige Stuhl erklârt sich vorbehaltlich der Bestimmungen des Arllkels V damit einverstanden, dass hlefûr die folgcnde Regelung gelten soil.

2.Der Staat wird fûr dièse kathollschen Schulen Jene Lchrerdienslposten zur Verfûgung stollen, die zur Erfûllung des Lehrplanes der betreffenden Schulen erforderlich sind, soweit das Vcrhàltnis zwischen der Zahl der Schûler und der Zahl der Lehrer der betreffenden kathollschen Schule im wesentlichen jenem an ôffentlichen Schulen glcicher oder verglelchbarer Art und vergleichbarer ôrtlicher Lage cntspricht.

3. In der Regel werden diese Zuschûsse in der Form der Zuweisung von staatlich angestellten Lehrem erfolgen. Es werden nur solche Lehrer zugewiesen werden, deren Zuweisung der Dlôzesan-ordinarius beantragt oder gegen deren Zuweisung er kelnen Einwand erhebt. Die Zuweisung w'ird aufgchoben werden, wenn der Diôzesanordinarius die weitere Verwendung des Lehrers an der Schule fûr unlragbar erklàrt und ans diesera Grunde die Aufhebung der Zuweisung bei der zustândigen staatlichen Behôrde beantragt».

Artikel II—Dieser Zusatzvertrag, dessen itallenischer und deutscher Text au/thentisch 1st, wird ratiflziert; die Ratifikationsurkunden werden sobald wie môglich in der Vatlkanstadt ausgetauscht werden. Er tritt am 1. September 1971 In Kraft

Zu Urkund dessen haben die Bevollmâchtigten diesen Zusatzvertrag in zweifacher Urrschrift unterzeichnet.

Geschehen zu Wien, am 8. Màrz 1971. Fûr die Republik Osterreich: Per la Repubblica Austriaca: Leopold Gratz. Rudolf Kirchschlüger.

DEINDE VERO DIE XXV MENSIS APRILIS ANNO MDCCCCLXXII AD EANDEM CONVENTIONEM HAEC ACCESSERUNT:

Protocollo all'Accordo Addizionale fra la Santa Sede e la Repubblica Austriaca alla Convenzionb fra la Santa Sede e la Repubblica Austriaca al fine di reoolare questioni attinenti l'ordinamento scolastico del 9 Luolio 1962

Articolo I—A conclusione dell*Articolo Addlzlonale fra la Santa Sede e la Repubblica Austriaca alia Convenzlone fra la Santa Sede c la Repubblica Austriaca al fine di regolarc questioni attinenti l'ordinamento scolastico dei 9 Luglio 1962, vl è Intesa sui seguentl puntl:

1. La prestazlone da parte della Repubblica Austriaca prevista alVArticolo I ddl'Accordo Addlzionale. che va oltre la prestazlone prevlsta all'Articolo II § 2 della Conventione del 9 Luglio 1962, verrà corrisposta per il periodo che corre dal 1 Settembre 1971 tino al 31 Agosto 1972 con II versamento della somma di Scelllnl 106.200.000.

2. II versamento dclla somma menzionata al Punto 1, dl Scclllni 106.200.000,—, sarà ettettuato II 1 Luglio 1972 alia Chiesa Cattolica.

Articolo П—Questo Protocollo, I cul testi Italiano e tedesco sono autentici, costltulscc parte Integrante del-ГAccordo Addizionale ed Inslemo ad esso avrà vigore dal 1 Settembre 1971.

Fatto a Vienna, Il 25 Aprile 1972 In doppio originale. Per la Santa Sede: Fûr den Heiligen Stuhl: O. Rossi.

ProtoKOLL zum Zusatzvertrag zwischen dem Heiligen Stuhl und der Republik Osterreich zum Vertrag ZWISCHEN DEM HEILIGEN STUHL UND DER REPUBLIK Osterreich zur Regelung von mit dem Schulwtesen ZUSAMMENHâNGENDHN FRAGEN VOM 9. JULI 1962

Artikel I—Bel Abschluss des Zusatzvertrages zwischen dem Heiligen Stuhl und der Republik Osterreich zum Vertrag zwischen dem Heiligen Stuhl und der Republik Osterreich zur Regelung von mit dem Schulwesen zusammenhàngenden Fragen vom 9. Juli 1962 besteht tbereinstlmmung ûber die folgenden Punkte: / 181

1.Die im Artikel I des Zusatzvertrages vorgesehene Lelstung der Republik Osterreich, die ûber die im Artikel II § 2 des Vertrages vom 9. Juli 1962 vorgesehene Lcistung hinausgeht, wird fûr den Zcitraum vom 1. September 1971 bis zum 31. August 1972 durch die Bezahlung des Betrages von Schilling 106,200.000.—abgegoltcn.

2.Die Bezahlung des im Punkt 1. genannten Betrages von Schilling 106,200.000.— erfolgt am 1. Juli 1972 an die katholische Kirche.

Artikel II—Dieses Protokoll, dessen italienischer und deutscher Text authentlsch 1st, blldet einen Integrierenden Bestandtell des Zusatzvertrages und tritt gemelnsam mit dlcsem mit 1. September 1971 in Krait.

Geschehen zu Wien, am 25. April 1972 in zwei Urschrlfteil. FQr die Republik Osterreich: Per la Repubblica Austriaca: Rudolf Kirchschlaoer. Fred Sinowatz.

Convtnflone Infer Apostolicam Sedem et Républicain Austriaeam rata, habita, die X mensis *Iulii* anno *MDCCCCLXXII Ralihabitionts Instrumenta accepta et rtddlla muiuo fuerant. Exinde,* i.e. a die X mensis *Iulii* anno *MDCCCCLXXII, huiusmodi Conventio Inter Apostolicam Sedem et Rempubiicam Austriaeam icta Digere coepit.*

4049

1972 APR 26.–SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.·

DK IURE APPELLANDI IN CAUSIS MATRIMONIALIBUS POST INUTILITER ELAPSOS DIES FATALES AD PROPONENDAM VEL PROSEQUENDAM APPELLATIONEM

Facti Species.—In causa nullitatis matrimonii apud Tribunal Vicariatus Urbis acta, adversus sententiam affirmativam die 3 inartii 1971 latam atque dic 28 apnlis 1971 publicatam, Defensor Vinculi ad Tribunal appellationis Vicariatus appellationem interposuit, quam patronus actoris, die 4 mali 1971, prosecutus est.

Patronus vero conventae, die 7 mali 1971 ad Sacram Romanam Rotam appellavit, sed tantum die 10 novembris 1971 Instantiam prosecutionis exhibuit. Turnus autem rotalis, die 20 decembris 1971, decrevit: «appellationem a sententia Tribunalis primae instantiae Vicariatus Urbis, die 3 inartii 1971 lata, coram N.A.T. prosequendam esse».

Contra hoc rotale decretum «*Incidentis: de appellatione·,* die 7 ianuarii 1972 publicatum ct appellatione non impugnatum, patronus actoris, instantia dici 3 februarii 1972 ad Signaturam Apostolicam recursum interposuit petens restitutionem in integrum, et invocavit interventum huius Supremi Tribunalis ob violatam a S. R. Rota legem, et propter Tribunalium conflictum.

In Ivre et in Facto.—**Turnus rotalis sic contrahit rationes, quae memoratum decretum determinasse videntur: «Consideratis praescriptis art. 216, § 2 Instructionis Sacrae Congregationis de disciplina Sacramentorum** *Provida Mater* **[LE 1347], can. 1736, necnon can. 1883, 1884 et 1886 G.J.C.; cum ex praxi non requiratur exhibitio libelli prosecutionis appellationis, si sententia primae instantiae et acta processus ad Tribunal Sacrae Romanae Rotae transmissa sint et intra annum actus processualis voluntatem prosequendi appellationem a parte positus sit; decreverunt...»**

1. Art. 216, § 2 Instructionis *'Provida Mater·* **statuit quidem cxcluslvltatcm prosecutionis appellationis coram Tribunalibus Sanctae Sedfs» at adhuc sumit servandas esse appellationis et prosecutionis condiciones, quae praecedenti articulo 215, § 1 praescribuntur: «Appellatio intra spatium decem dierum facienda est et intra mensem prosequenda ad normam can. 1881, 1882. 1883, 1884».**

Interpositio igitur appellationis eiusque prosecutio sunt duo actus proccssualcs formaliter distincti. Interpositio enim «coram iudice *a quo** **fit (can. 1881), dum prosecutio agitur directe •coram iudice** *ad quem* **dirigitur» appellatio (can. 1883). Haec ratio prosecutionis appellationis ab ipso appellante peragendae necessaria videtur in connexione logica ipsius processus, quia prosecutio est actus processualis, quo agens in iustitia ct iudex appellationis invicem communicant ut actio processualis rite evolvatur.**

2. Quoad modum autem prosequendae appellationis coram iudice superiore, satis est ut pars scu appellans ministerium eiusdem ludicls invocet, petitioni adiungens exemplar sententiae impugnatae et libelli appellatorii, quem iudicl inferiori exhibuerat (can. 1884). Quae norma procedendi confirmat necessitatem rationis directe instituendae inter partem appellantem et iudicem appellationis.

Ad fatalia appellatoria quod attinet, can. 1883 statuit appellationem prosequendam esse coram iudice *ad quem* **Intra mensem ab eius interpositione, nisi iudex** *a quo* **longius tempus nd eam prosequendam parti praestituerit. Atqui non constat iudicem** *a quo* **In casu tempus utile prorogavisse.**

Termini vero appellationis ct prosecutionis aeque peremptorii sunt; nam «inutiliter elapsis fatalibus appellationis sive coram iudice *a quo,* **sive coram iudice** *ad quem,* **deserta censetur appellatio» (can. 1880).**

3. Contra Istud clarum legis praescriptum. Impugnatum decretum rotale praxlm Invocat, quae non requirit exhibitionem libelli prosecutionis et ad annum prorogat terminum pro appellatione prosequendo.

At «appellatio interponi debet intra decem dies a notlficatlonc sententiae ct prosequenda est coram Ponente subséquentes turn!, ad quem dirigitur. Intra mensem ab cius Interpositione... Quibus (diebus fatalibus ad appellandum ct nd prosequendam appellationem) inutiliter elapsis, deserta censetur appellatio» *(Normae S.R. Rotae Tribunalis,* **nrt. 156).**

Ceterum quaedam tolerantia. in terminis urgendis, ergn appellationes obligatorias intcllIgl potest; non vero ergn αηpellatlones facultatives uti in praesenti *ca***su. Etenim «quando** *debet* **(Defensor vinculi) appellare, non dantur fatalia; dantur vero si ius tantum appellandi habet» (A.** Aermtkkrsch **- J.** Cuevsen, *Epitome Iuris canonici,* **vol. IΠ. n. 29o).**

Tînfita nnni VCTFO tCFTninUS. (ÎUCÏÏ1 CSH. 1736 StatIIIt ηι„ crradii nnoellntionis declarandam, sumit in·

Incoep.sse (cfr A. *K^ibunalh. nrt.* **Sl. ? 3). Instantia mb seu ««Htlutn actionis incipit litis contestatione** ecu dubii concordatione. Quae, In praesenti casu, apud S. Romanam Rotam locum non habuit; nec igitur unius anni terminus Invocari potest ad peremptionem instantiae declarandam. Sed adhuc in casu viget peremptorius mensis terminus ad appellationem prosequendam lege praefinitus.

Proinde videtur S. Romana Rota decreto suo contra canones 1883 et 1886 sese gessisse ad solvendum competentiae conflictum, quem ipsa provocaverat.

4. Sustinenda igitur esse videtur appellatio Defensoris Vinculi Tribunalis Vicariatus Urbis, qui litteris die 22 iulii 1971 S. Romanae Rotae missis, in sua appellatione Insistit, atque addit rationem humanae aequitatis «al fine di evitare probabili aggravi di tempo e di spese che la ristampa degll atti e nuove esigenze processuali potrebbero richiedcre, tanto nello spirito dei Motu Proprio *"Causas matrimoniales"*·.

Decisio.—In Congressu diei 26 aprilis 1972, habito coram Emo Cardinali Praefecto, proposito recursu a patrono actoris in causa de qua agitur exhibito adversus decretum a S. R. Rota die 20 decembris 1971 latum, decisum est: *sCausam pertractandam esse in secunda instantia a Tribunali Appellationis Vicariatus Urbis·.*

*** Apoll. 45 (1972) 335-338.**

4050

1972 APR 29.–PAULUS VI, LIT. AP. AAS 64 (1972) 474–475

In Republica Sudanensi Apostolica Nuntiatura constituitur

PAULUS PP. VI

Ad perpetuam rei memoriam.—Maiores Nostri Romani Pontifices nuntiaturas apostolicas apud nationes constituentes, id sane sibi praestituebant, ut non solum gratiam et amicitiam peterent populorum aut confirmarent, quam rem profecto tum sanctissimae religioni nostrae, tum civilibus rebus multum utilitatis afferre cuique cognitum est, verum etiam ut per eas Christianis populis Pontifices iidem cum suis procuratoribus quasi coram adessent, et, quantum Ijossent maxime, iuvarent. Quem morem servantes, et psi Ecclesiae sanctae commodis consulere annitimur.

Quam ob rem, ut ea quae innuimus bona etiam in Sudanensi Republica Christiana religio consequi posset, bene fieri visum est, si in ea natione apostolica nuntiatura conderetur, cuius sedes in urbe Khartum collocaretur, factis nempe omnibus iuribus atque oneribus, quae tali instituto sacri canones statuunt. / 475

Placet ergo in Republica Sudanensi *Apostolicam Nuntiaturam* statui, cuius sedes in urbe Khartum ponatur, iuxta ea quae diximus. Contrariis nihil obstantibus.

Haec autem, quae iussimus, sive nunc sive in posterum firma esse decernimus, vimque suam omnem habere.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub Anulo Piscatoris, die xxix mensis Aprilis, anno mcmlxxii. Pontificatus Nostri nono.—Aloisius Card. Traolia, S. *R. E. Cancellarius.*

4051

1972 MAI 2.-SC CULTUS DIVINI, DECLARATIO. PART0

De particulis et fragmentis Hostiarum reverenter conservandis vel sumendis

Cum dc fragmentis quae post sacram Communionem remanserint, aliqua dubia ad Sedem Apostolicam delata fuerint, haec Sacra Congregatio, consultis Sacris Congregationibus de Disciplina Sacramentorum ct pro Cultu Divino, respondendum consult:

Post sacram Communionem, non solum hostiae quae remanserint et particulae hostiarum qune ab eis exciderint, speciem panis retinentes, reverenter conservandae nut consumendae sunt, pro reverentia qune debetur Eucharlstlcae prnoscntlnc Christi, verum etiam quoad alia hostiarum fragmenta observentur praescripta de purificandis patena et calice, prout habetur In *Institutione generali Missalls romani,* **nn. 120. 138. 237-239, In Ordine Missae cum populo, n. 133 et sine populo, n. 31. Hostiae vero quae non stotlm consumuntur, a ministro competente deferantur ad locum sanctissimae Eucharistiae conservandae destinatum (Cf.** *Institutio generalis Mlssalis romani,* **n. 276) [LE 3340].**

• Prot. N 89/71: Notit. 8 (1972) 227 Adn. J. LECVYER tn Notii. « (1972) 227-230.

4052

1972 MAI 3.-SIGNATURA APOST., RESPONSUM. PART.·

Ordinarius competens in Italia ad decidendas causas **MATRIMONIALES IN CASIBUS EXCEPTIS EST ARCHTEPISCO**pus Sedis Tribunalis regionalis, etiam post Motu proprio «Causas matrimoniales» diei 28 martii 1971

Instantia die! 15 martii 1972 Curia Episcopalis Neocastrensls quaesivit utrum, post Litteras Apostollcas *Causas matrimoniales* (LE 3960] die 28 martii 1971 Motu Proprio datas, nomine «Ordinarii» in can. 1990 intelligcndus sit Officialis Tribunalis Regionalis luxta mentem Instructionis *Provida Mater* [LE1347], an Episcopus dioecesanus.

Supremum Signaturae Apostollcae Tribunal, visa instantia de qua supra;

attento art. 15 Normarum pro exsequendis Litteris Apostolids *Qua cura* diei 8 decembris 1938 Motu Proprio datis (AAS., vol. XXXII, a. 1910, pag. 306) [LE 14571 «de ordinandis Tribunalibus ecclesiasticis Italiae pro causis nullitatis matrimonii decidendis», quo statuitur: «art. 15 - In casibus exceptis de quibus in cann. 1990-1992, quaelibet petitio remittatur ad Archieplscopum tribunalis regionalis qui, praebablto voto Episcopi domicilii coniugum, de eadem videat ad normam tit. XV *Instructionis* citatae «*Provida Mater*». Officialis vero de quo in art. 228 *Instructionis* est officialis tribunalis regionalis»;

attento quod praefatae Litterae Apostollcae *'Causas matrimoniales»,* nihil immutaverunt circa ordinationem Tribunalium Italicorum pro causis nullitatis matrimonii;

respondendum decrevit: In pertractandis ac definiendis casibus exceptis sen «specialibus», de quibus in can. 1990-1992 C.I.C. et art. X et XI Litterarum Apostolicarum *Causas matrimoniales,* Ordinarius competens in Italia est Archiepiscopus Tribunalis regionalis, ad normam citati art. 15 Normarum pro exsequendis Litteris Apostolids *Qua cura.*

Romae, e sede Supremi Tribunalis Signaturae Apostollcae, dic 3 mail 1972.—Dinus Card. Staffa, *Praef.* Aurelius Sabattani, *a Secr.*

* Ordinario Neocastrccxi ApcU. 45 (1972) 358-38?.

4053

1972 MAI 13.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 64 (1972) 360-370

Allocutio die 13 *mail* 1972 *habita ad moderatores, doctores audiloresque Gregorianae studiorum Universitatis, quarto volvente saeculo ex quo Gregorius XIII Antistes sacrorum Maximus ad Summi Pontificatus fastigium evectus est:*

De officiis Universitatum Ecclesiae propriis in misioria, cultura et paedagogia promovendis, praesertim **IN RE THEOLOGICA ET ECCLESIAL!**

Sl comple oggi 11 quarto centenario della elezione al Pontificate del grande Papa Gregorio XIII: e, per ricordare Γevento, Il Corpo Accademico e gli Alunni delPAteneo, che da lui prende Π nome, hanno desiderato un incontro coi Papa, sottolincando cosl 1'ldcale continuité di fedcltù e di amore, che, in questi secoll, ha legato ΓUniversité Gregoriana alia Cattedra dl Pietro. Voi comprendre con auanta gloia not abblarno accolto Γinvito; non solo perché cl ritroviamo in mezzo a vol, dopo più dl otto anni da quando venlmmo alla Gregoriana, il 12 marzo del 1964, n visitare quell'Alma Mater, ove anche nol, in annl ormal lontanl, come vol sedemmo alunni e disccpoli della Sapienza; ma anche perché possiamo dirvi che vi abblarno segulti, e vi segulamo con Intéresse, con trepidatione. con speranza; che rlponiamo in vol la nostra fiducia; e chc In questa data —che vol commemorate con animo fllialmcnte grato al Pontcflce, 11 quale, con impegno luncimlrante e acuto, voile trasformare e ampliare il Collegio Romano, fondato da Sant'Ignazlo di Loyola— nol vedlatno un chlaro significato di ritumo aile sôrgenti. per trarvl l'Isplrazlonc e la fennezza, necessarie al presente compito dell'University.

Salutlamo perciô con vivissimo affetto 11 Signor Cardinale Gabriele M. Garrone, Gran Gancelllere; il Padre Arrupc, erede e successore d.1 S. Ignazio, Vice Gran Cancellario, 11 Magnifico Rettore e tutto il Corpo docente, chc dà alto prestlgio alla Université; e vol, soprattutto, carissimi glovani, sacerdoti c aspiranti al sacerdozio delle varie diocesi del mondo, ai quali sl associano oggl, In numero crescente, anche i lalcl, desiderosi di acquistare una profonda conoscenza teologlca.

Ma siamo in dovere dl salutare anche gll Istituti consociati alia Gregoriana —peraltro autonomi nella loro autorité e competcnza— i quali partecipano a questa Udlcnza: il Rettore, i Docenti e gll Alunni dei Pontificio Istituto Bibilco, che promuove nel modo più quaiificato lo studio della Sacra Scrittura e di tutte le discipline orientali che ad essa fanno riferimento, costltucndo in seno aile Facoltà Romane un / centro dl fama intemaxionalc, e dl alto Im- 301
pegno scientifico; cosl salutlamo il Pontificio Istituto Orientale, in tutte le sue componenti, che si dedica all'approfondimento, a livello universitario di riconosciuta validité, delle Scicnze Ecclesiastichc Orientali —Patrlstica, Liturgia e Storia— c dei Diritto Canonico Orientale; e infine saluiiamo 11 Pontificio Istituto «Regina Mundi», istiluito per ia formazionc teologlca e professionale delle alunne, a cui conferisee l'abilitazione o ii titolo di «Magistero in Scienze Religiose». A tutti il nostro benvenuto.

La vostra presenza, abbiani detto, sl richiama al quarto centenario deH'inizio del Pontifleato di Gregorio XIII, e rende omaggio a quell'immane e sapiente opera di recupero, in tutti I campi d'azlone della Chiesa di quel periodo, che egli compi, nella severa coscicnza dei suo mandato apostolico. Come riconoscono gli storici, «è merito duraturo di Gregorio XIII dt aver dato impulso alie forze rigeneratrici e di aver Indirizzato le forze allora attuali proprio dove la loro presenza poteva esereitare il inassimo influsso»I. Paragonato alTinflusso che ebbero Sant'Ignazio e San Pietro Canisio per il rinnovamento del suo tempo egli comprese 11 ruolo dello studio teologico con la fondaxione di vari collegi, e della vostra Université, dando cosl «inizio ad un'evoïuzione di portata immensa: Roma, che da sempre era il centro dell'amministrazione ecclesiastica, divenne allora anche ii centro dclla scienza teologica e della formazionc dei clero per tutta la Chiesa»3.

L'analogia tra 11 suo e il nostro tempo è notevolissima. Oggl, come allora, a qualche anno dalla celebrazione di grandi Concilii ecumenici come il Tridentino e il Vaticano IL le nécessité e i compiti della Chiesa sono analoghi: la fede, talvolta messa in pericolo; il sacerdozio, al primo posto tra i valori da sostenere e da promuovere; nécessité per la cultura teologica di essere elevata ad un livello superiore, non meno che la santità e la vita spirituale dei sacerdoti; chiari orientamenti da seguirc; e, più chc mai, eslgenza di una lealté a tutta prova verso il Magistero dclla Chiesa e, in primo luogo, verso la Sede di Pietro, come depositaria della Rivelazlone, principio e fondamento visibile dell'unità della fede c della comunlone *. / 362

L'Université Gregoriana è nata in tale contesto; e nello stesso contesto si splega e si comprende la missione che, pur net successivi adattamenti richiesti via via dalle rinnovantlsi esigenze sclentifiche e formative delle varie epoche —sempre in trasformazione, fino alia recente riforma degli sludi e della vita in seno all'Ateneo— essa, insieme con gll Istituti a lci congiuntl, ha svolto cd è chiamata a svolgcre, se vuol rimanere fcdele agli Intenti per cul è stata fondata: ed. è una triplice missione —storica, culturale e pedagogica— quella che cl pare di individuare, e su cui voglianio trattenere la vostra attenzione.

La *missione storica* della Gregoriana non ha bisogno di parole: vol la conosccte bene, specialmente quant! di vol si dedicano allo studio della storia dclla Chicsa; sia pur brevementc, ne abblarno gié indicato 11 contesto, in cul ha preso forma e si è sviluppata. A tale missione essa ha bene risposto in questi quattrocento annl: ne fanno fede I nomi dei suoi illustri maestri, tra cul spiccano un de Toledo, un S. Roberto Bellarmino, un de Lugo, un Suârez, un Cornelio a Lapide, un Atanasio Kircher, un Scgneri, e, neH'800, un Taparelli d'Azegllo, un Patrizl, un Franzelin; lo coufennano le Intere generazioni di uomini, che attinsero a Roma, alla scuola della Gregoriana, la solidité granitica della loro formazione eccleslale, e ne riversarono i tesori nelle loro alte attribuzioni: tra essi è doveroso ricordare dlclotto Santi, veintitré Beatl, qulndlcl Sommi Pontifici, e iniuimerevoll Cardinali e Vescovi di ogni provcnlenza, e Denementi mlsslonari. Ma taremmo un torto, non ricor-

Audu.unrMj, XMcn 1949, p. J89 w. »Cfr. ibld. · H. Jedin, *Hanibu^h* ÏVt Frciburx 1967, p. 527.
•çtr. QjnsL de Ecclesu *Lurm ieniium,* an. x8, 23 [LE 5232].

dando tutte le schlerc dI alunni, che sI formarono alia telenza c alla pletà tra le vostre mura, c lungo I secoli furono dementi prczloslsslini nelle varie diocesi del mondo comeuomlni dI provata fcdeltà e dI dedizlone alia Chlesa, anime dI preghicra c dI studio, testlmonI e custodi della una dottrlnu, plasmatori di caratterL Solo 11 Signore ne conoscc II numero ed 1 meriti; e 11 loro nome è scrltto nei Cleli.

Dalia prolczione dI questo, dlclamo cos), panorama storlco, rlsulta In plena luce la *missione culturale* chc la vostra Université ha avuto ed ha la grande responsabilité di svolgcre. È un problema generale, che non riguarda soltanto 11 vostro Atcnco e gli Islitut< associati, ma anche tutti gli altrl: esso, Infattl, forma oggi Il punto cruciate di ognl istltuzlone sclentiflca che, nella Chlesa, si attribulsce 11 nome cattolico e voglla ad esso rimanere fedele, nel
363 crogluolo delle tensioni e degll / Interrogativi, insorgenti più acuti che mai specialmente nella cosclenza degli uomini dI cultura.

Ora, pare a noi di dover sottolineare vivamente che 11 criterio generate, che deve distinguere questa missione culturale affidata ad ogni Université cattolica ecclesiastica, è questo: e cloè, docenti e alunni debbono essere In grado dI realizzarc sempre più espressamente, con l'aluto della grazla dI Dlo, l'ideale di una Saplcnza animata da un ardente spirito dI fede, da una coscienza acuta dei problemI posti alla Chiesa, pur con quanto essi esigono dI rioensamento e di rinnovamento, e da un amore fervente alla Chiesa stessa e a Colui che ne porta il carico tremendo, nella consapevolezza della propria umana fragilità. È uno spirito di fede, che si richiede; è un'atmosfera di fede, che deve, Invisiblniente, ma saldamente guidare ogni sforzo personale e collettivo di studio e anche di ricerca scientifica, libéra e onesta. Il carattere di una Université come la vostra non è primariamente e necessariamente determinato da strutturc istituzionali o da rapport! con partlcolari enti o persone eccleslastiche: l'elemento decisivo è una visione religiosa del mondo, una *Weltanschauung* ispirata dalla fede cattolica; questa è l'aita e indispensabile concezione di base, che stabilisée e sorregge tutto l'edificio universitario; e questa «atmosfera cattolica» derivante dalla fede vissuta e sofferta, garantisce e rispetta nella Universlté la serietà della ricerca scientifica, radicata nell'uomo e nel mondo umano 5. In questa luce di fede si esplicano i
Φ .cu* impegnarsi la missione culturale dell Université: quella scientifica e quella più propriainente

a) Sul piano sclcntifico si tratterà non solo di non spezzare, ma di avvalorare, e scrutare, c capire i legamî viventi e vitali con *la tradizione:* il patrimonio dei secoli ha la sua voce, che va ascoltata; è la voce della Chiesa, docente e orante, che ncll'inscgnamento del Supremo Magistero, nel pensiero del suoi Padri e del suoi Dottori, nella vissuta *regula fidei* della sua Liturgia —*lex orandi, lex credendi!--* nella fedeltà umile c gioiosa del *sensus fidei* del semplici fedeli tuttora risuona, e va ascoltata, sc non vogliamo recidere 1'intimo nesso che, attraverso di essa, ci collega con la tradizione stessa degli Apostoli, e, pcr 11 loro tramite, con l'insegnamento di Cristo, Parola del Padre.

Ciô non vuol dire chc *la ricerca* scientifica sla imbrigliata,
364 *come I* vorrebbero ccrte miopi obiezioni di spiriti superficiali e preyenuti: l'Università, chc per definizione è *universitas scientiarum,* è il luogo ideale ove, nell'onesta libertà dei figli di Dlo, si ricerca in una lînea pienamente scientifica, si confrontano i nuovi probtemi, cl si accosta al fermenti che scuotono l'apparente sicurezza dell'uomo tecnicistico e spaziale di oggi, e sl procede con metodo rigoroso nell'approfondimento c nella promozione degll studL L'autorità divina della Rivelazlone non frena, ma orienta questa ricerca; essa non la soffoca, ma la potenzia, perché il mondo infinito delle realtà divine, che si aprono a noi nella considerazione della storia della salvezza, è uno stimolo continuo all'esercizlo della facoltà intellettiva; e come ogni ramo della scienza ccrca di raggiungerc la verità, cosl il dogma rivelato, e definito autoritatlvamente dalla Chiesa, ci offre la verità di Dlo, ci infonde Il senso di Dio, la cui azione dobbiamo vedere in trasparenza anche attraverso il groviglio dei probtemi umanl; ci guida alla scoperta «d'ognl vérité» e per orientarci verso punti sicuri, nei quali la premessa del dato rivelato puô esercitare tutto Il suo benefico influsso sulla elaborazione di una slntcsl armoniosa e stlmolante dell'umano sapere.

In base a questa premessa. l'Universitù deve aiutare a vagllare con acuta maturité le correntl moderne del pension), nel suoi incontri e scontri con la verità di Dio rivelatore: essa deve formare alla *critica* 7, non lasciandosl abbagliare da tutte le novità, talvolta incontrollatamente accettate come scopcrte rivoluzionarie, che del resto sono poi assai spesso superate dalle nuove opinioni, che contlnuamcntc si presentano ail'orizzonte. Il pericolo, del resto, non è nuovo, e S. Paolo ne awcrtiva già i cristiani di Efeso: *ut iam non simus parouii fluctuantes et circumferamur omni vento doctrinae in nequitia hominum, in astutia ad circumventionem erroris; veritatem autem facientes in caritate crescamus in illo per omnia, qui est caput Christus* 8. Cosl, aucsto *habitus* critico deve essere un segno di equilibrio e di buon senso, prima ancora che un doveroso ancoraggio alla verità che non inganna, un approdo a quel Dio che illumina la nostra mente e la pasce di ineffabile esperienza spirituale, perché la teologia è per defi/nizlone «scienza di 365
Dio», gnosi saporosa ed esaltante guidata dallo Spirito che scruta ogni cosa e anche le profondità di Dio®.

b) Ecco dunque che la missione culturale, che svolge una Université come la vostra, acquista la sua fisionomia più propriamente teologica: e qui veniamo al nucleo centrale, alla ragion d'esscre fondamentale che guida la vostra fatica quotidiana. Se 1'atmosfera che vi deve regnare, come abbiam detto, è quella della fede, della *Weltanschauung* cristiana e cattolica, ogni giomo conquistata e vissuta, la sfera teologica dell'Ateneo dovrà essere anzitutto al servizio della fede: l'Università deve assicurare Tortodossia della fede, di cui è garante il Magistero. Dio ha offerto all'uomo la conoscenza della propria vita trinitaria, e il suo Figlio Unigenito ci ha introdotti nel suo dlsegno di amore, comunicandoci la salvezza che dinamicamente si rcalizza nella Chiesa sui piano della storia. La fede ci apre a questo Dio che è Padre, Salvatore, Amico: non ci mette a contatto con concetti puramente astratti, ma, secondo lo stile di Gesù nel Vangelo, con tre persone viventi, nell'Unité divina, Padre, Figlio e Spirito Santo, cioè con la SS. Trinità, che ci ama e pensa a noi, creature da essa create a propria immagine e somiglianza. La teologia non è altro che la fede nell'ordine concettuale: corne ha detto Agostino, è la *scientia, qua fides saluberrima nutritur, defenditur, roboratur* 10. «Vi è una *scienza* teologlca, e vi sono altresl *sistemi* teologici. Ma scienza e sistemi hanno il compito di captare una «storia sacra» non un ordine di essenze» 1X.

Perciô, se il presupposto è la fede, la teologia fomisce, per sua vocazione, un insostituibile aiuto alPintelligenza della fede; *fides quaerens intellectum,* secondo ii celebre aforisma di S. Anselmo. All'intelligenza uniana la fede offre tutta la ricchezza delle dottrine fondamental!, che il *Simbolo* condensa come condizione indispensabilc di salvezza: non per nulla le antiche catechesi ai battezzandi della Chiesa vertevano in primo luogo sulla spiegazione di queste dottrine, ch'essi dovevano ricevere con la *tradilio Symboli.* Vol ne conoscete i celebri trattatl; citeremo solo le parole di S. Ambrogio, nostro prodecessore sulla Cattedra di Milano, che alTlnizio della sua spiegazione cosl definisce il Simbolo: *spirituale signaculum, cordis nostri meditatio et quasi semper praesens custodia, certe thesaurus pectoris / nostri*11*. Come 1'ape sl tuffa tra i fiori, cosl 366
1'intelligcnza umana nutre di queste verità offertele dalla fede, le scruta, le approfondisce, le rumina continuamente, vi scava dentro come in una miniera: *thesaurus pedoris nostri.* «Percezione realista di Dio in una proposizione concettuale, la fede è luce divina dentro una intelligenxa umana. Essa è posseduta dalPuomo e 1'uomo pensa per mezzo di essa». La formula di S. Anselmo «rende fellcemente conto di un pensiero (è la parola dI Agostino, ripresa da Tommaso), in cui entrano in azione... tutte le ricorse dell'intelligenza, individuate o collettiva, secondo le tappe variabili e progressive dello spirito»

È évidente che questa propedeutica alla intelllgenza della fede dev'essore garantita dalla via che, per intervento stesso di Dio in Cristo, è stata indicata all'uomo assetato dI verità: dteiarno, anzitutto, il Magistero supromo di Pietro, che parla nei suoi successori; c, con esso In Intima unione, il Magistero vivente degll Apostoli mediante i Atescovi. La teologia è profondamente connessa col Magistero dclla Chlesa perché la loro comune rndlce è la Rivelazione divina; la teologia deve manlenersl in strotto rapport© col Magistero, corne pure con l'intcra comunità de] fedeli, poiché essa *medium quodammodo obtinet locum inter fidem Ecclesiae atque eiusdem Magisterium,* come abblamo

• Cfr. N. A. Luyten. *Pou^i* i» * *cullun.* Friboor? 1965. PP· '3. >7- Cfr. *lo.* , 3.

' *i Th.* 5, *ii.* · *Efh. 4,* 14-15 * Cfr. *r Ccr. it* ια. '· ZM XIV\ χ» 11 M. D. Cbcuu, *La foi Jam riniUitgmif,* Pam «964. p. *11?.* "Eipian. Syrob. *1;* Ed. Faller, CSEL, *73,* 1955. p. 3. uCb»DU. cp. cit, pp. 134. 344.

detto al partecipanti al Congresso Internationale teologico dei 1966 w; e, in quella occasione, nei ritevare 1 doveri che incombono alia teologia in questo delicatissimo campo, abbiamo altresl sottolineato quanto il Magistero stesso sia debitore agli studi della teologia, la quale *adiutrlcem dat operam, ut Magisterium pro suo munere sit semper lux et regula Ecclesiae**15. Qui trovnno sptegazione e composl-zione quel mutui rapport!, che una certa mentalité vorrebbc artiflclosamente contrapporre, ma che sono invece, neil'ordine storico, reclprocamente complementari e ausiliari, salvo 11 carisma proprio dei Magistero Supremo dl confermare I fratclll nella fede *·. Seguendo questa linea di mutua comprensione, di fiducia, dl cooperazione, che non lede i legittimi diritti di ricerca e di libertà, come sopra abblam detto, la teologia comple una funzlone Insosti-
367 tnlblle nella Chiesa. /

Ma per ritomare alia vostra Université, si deduce, da quanto precede, quale grande valore abbia la *missione pedagogiea della Gregoriana;* essa esercita una funzione di formazione delTuomo, in tutte le branche del sapere, alia luce della fede, che come il sole, per il fatto che illumina le cose e le rende visibili nella loro rcaltà estema, non ne abolisce 1'autonomia, non ne mortifica Teslstenza, non ne cancella la bellczza, sl bene le awalora e nobilita incomparabllmente.

Questa luce, che vlene da Dio, non sia dunque mai velata da nessuno! In una Université come la vostra ogni dottrina Incompatiblle, 0 mal compatibile con la fede deve scntlrsi nelTlmpossibilità dl sussistervi, come, «per la contradizlon che noi consente»17, non puô esistere un maestro, 11 cui pensiero non sla perfettamente fedele al pensiero della Chiesa. Ecco pertanto la nécessité di un'ortodossla gelosamcntc custodita e insegnata dai docenti: Tunlté di volere e di pensiero dev'essere armonlosa in un corpo accademlco, che non sappia ammettere divisioni nelle questioni fondamental!. Ma al tempo stesso vi è il blsogno di adattamento aile nécessité didattiche dl oggi, chc Todiemo progresso degli studi ha enormemente accresciute: e a questo proposito ci è gradito dare atto alla Compagnla di Gesù per la générosité e per la dedizlone con cul, dopo il Concilio, attraverso reali difficolté di ordine materiale e spirituale, essa ha saputo far fronte aile richieste, che le erano rivolte, perché fosse sistemata una organizzazlone complessa secondo le nuove Norme ispirate al Contillo medeslmo, fosse elevato 11 livcllo scientiflco delTUniversltà e adattato a un compito nuovo: e questo si è cercato di fare moltlplicando i Professori, gli Assistenti, aumentando la dotazlone delle blblioteche nefvari Istituti, sviluppando la parteciparione degli alunni alla vita dcl-lTniversità. Il grave peso assunto dalla Compagnia mérita ogni lode.

Accanto alla perfetta ortodossia dei Maestri, è richiesto neU'Università l'impegno di assoluta scrieté di studi da parte degli alunni, i quali debbono possedere una completezza matura di formatione generale, essere dotati di una buon cqullibrlo umano, ed essore pienamente versati nelle dottrina teologiche fondamcntall: solo partendo dl qui sl potrà procedere aile speciallzzazloni. che, se avulse da quel contesto, non permettono la visione globale dclla sclcnza alla luce dl Dlo, e possono essere di ostacolo più
308 c|jc ai aluto nella ricerca e nella assim!/latione della vérité totale: dei resto, è legge comune di ogni Université procedere per gradl, e non Inlzlare le speciallzzazionl, in ogni campo, se prima non sl sia avuta una piena e provata formazlone nelle discipline generali.

In partlcolare, la vostra Université deve scntlrsi responsable del sacerdoti In via di formazione, i quail da Roma debbono portarc con sè una conoscenza completa e sol!da dclla fede, bene orientata anche pastoralmente. Questo orlcntamento pastorale domanda pertanto una cooperazione fra TUniversité e i Collegi Ecclesiastici, come pure fra I vari Atenel che eslstono a Roma, affinché questa Cittâ, che nell'Intento di Gregorio XIII doveva essere 11 centro dl formazione ner 11 clero mondiale, possa prendere davanti alla Chiesa il ruolo che le compete, e a cul le enormi risorse sclentiflche dl cui dispone —Istituti, Blblloteche, ecc.— sc opportunamente coordinate, offrono un incomparabile stramento di universale cultura.

Ma sonrattutto sla sempre vivo In vol Γamore alla Chiesa, cattoiica, Apostolica, Romana: un amore vero, grande, sincero, che vede In essa la via voluta da Crlsto per portare agli uomini la salvezza; un amore chc giolsce delle sue glolc, che soffre per le sue sofferenze e per le defezioni che la feriscono; un amore chc prega e si donn, affinché essa sia sempre luminosa davanti a Dio e agli uomini, /n *omnibus cupio sequi ecclesiam Romanam,* affermava Sant'Ambrogto le. Essa è la chlave dl volta dei-l'unltà e dclla comunione cattoiica: *Totius orbis Romani caput Romana Ecclesia; ... inde enim in omnes venerandae communionis iura dimanant,* ha ancora seritto quel Pastore, con gli altri Vescovi riunitl al III Concilio dl Aquilela le.

In questa comunione si ragglunge Il possesso delle Imperscmtablli ricchezze di Cristo î0: c dl qui nasce la forza per garantire alia propria fede la sua fécondité in tutti i campi, nei dato intellettuale come nelTlmpegno quotidiano, con 1'assistenza dolio Spirito Santo, verso Il quale vol, come cultori delle sclenxc sacre, dovete avere una devotione, vorremmo dire una consacrazione tutta particolarc.

Carissimi FratelU e Figit. Siate ben certi che non cl sfugge Tamplo e difficile compito, a cui voi docenti attendete con la vostra competenza dottrinale, e a cui vol alunni dedicate tutto Tentusiasmo dclla vostra / giovinezza e 1'acume dclla vostra intelligenza in via di maturazione. Ne siamo profondamente consapevoli. Slate lieti di vivere quest'ora tanto delicata, ma anche tanto grande ed esaltante della vita della Chiesa! La Chiesa ha blsogno dl voi: e vol dovete essere nelle prime linee della Chiesa, offrendole Tardore della vostra convinta dcvozlone.

È una fiducia reciproca, quella dl cui abbiamo blsogno In questo momento: la Chiesa —è il Papa che ve lo dice con immensa speranza— la Chiesa ha fiducia in voi: nella vostra sincérité di intentioni, nei vostro *sensus fidei,* nei vostro impegno di scrutare 11 mistero di Dio e le mirabili opere della sua Redenzlone per essere domani un fermento, un lievito, una molla animatrice nelle vostre comunità eccleslali: non seminatori di dubblo sistematico, non critici corrosivi dei patrimonio ricevuto, non sperimentatori inconsulti di vie malcerte, non —Dio non voglia— demolitori della fede nell'animo degli alunni e dei fedeli; ma educatori, ma plasmatori, ma modelli di questa fede incorrotta, e di ima non inquieta vivacité intellettuale, colonne e sostegni della fede dei Popolo di Dio nei compiti che vi saranno affidati. La Chiesa ha questa fiducia in voi, plena di commossa speranza e di ardente attesa.

Ma anche voi abbiate fiducia nella Chiesa: ve lo chtedlamo in suo nome. Abbiate fiducia in questa Chiesa Madre e Maestra, che continua nei mondo la sua ardua missione dl proclamare la verità di Dio, in un mondo che tuttora, come ai tempi di Isala, come ai tempi dl Cristo, sembra chiudersi ostlnatamcnte a ogni possibilité di intervento divino nella storia: *auditu audietis et non intellegetis et videbitis et non videbitis* II. Nonostante tutto, la Chiesa non si stanca di rivolgersi agli uomini, perché per essi è stata fondata dal Cristo, per essi è nata dal suo costato aperto, come la novella Eva, Madre dei viventi11. In questa opera costante, che essa svolge a favore degli uomlnl, per rendere loro accessibile la vérité di Dio e comunicare la Redenzione, essa ha bisogno di voi: essa attende 11 vostro contributo di studiosi e di pastori, che vivono e fanno vivere nella luce della Rivelazione, c ne arricchiscono continuamente 11 sacro deposito: essa vi ama, sl, come la pupilla degli occhi suoi. Guardatela cosl, questa Madre santa, questa Madre spesso dolente, il cui unico conforto è Il Signore Risuscitato: abbiate fiducia In lei, perché in lel troverete sempre 1'incoraggiamento, la simpatia, la speranza. Amatela, sostenetela ncl suo sforzo immane; non Indebolitela. / non dlvidete le sue membra, non sminuite 370
la sua unltà. perché —ci sia ancora lecito citare S. Ambrogio— *quamdiu sententiis discrepamus, quodopunodo regnum Christi minoramus; quia nondum ei subiecta sunt omnia, cuius regnum unitas est*

Ecco quanto abbiamo desiderato di dirvi, in questa commemorazione storica. in cui, come dicemmo alTinizio, avete voluto attestare Tautenticità del vostro impegno présente riportandolo aile idéalité delle sorgenti, da cui è nata la vostra Université. Avantl, sempre, nei nome del Signore! F. mentre ancora vi ringrazlamo per la giola che stamane cl avete procurato, su tutti invochinmo —in questa novena dello Spirito Santo— la sua virtu che discende dal Cielo, affinché vi renda testimoni di Cristo *usque ad ultimum terrae* II.

A vol tutti, la nostra Benedizione Apostolica.

IeD< Socrammiu, ni, I, 5; Faller, op. cit_. o 40. Fn
Ep.. XI. S. Ambconi (SUur.X cfr. BaHerim, V, 270-171 ·. Cfr. *Eth*
Cir. I«. 6, xyt5. Cfr. Gm. 2, ax; 3 20; Z0 xQ cfr S A-Lunn
Trad, m lo. 150; PL 35, 1953. « % 6l £ Ac'

•«/nwridmnii.IV, 1766, p. 445. ‘"UCtr.ld. ‘‘Cfr. Lw. 22, 3;. l, «7, iw-

4054

1972 MAI 19.–PAULUS VI, ALLOC. AAS 64 (1972) 425–428

Allxutlo did 19 *malt* 1072 *Moderatoribus e singulis natlonibus el membris summorum Consiliorum Pont. Operum Misstonalium, Romae annuum Coetum habentibus:*

De Pontificiis Operibus Missionalibus, quae praecipua CONSTITUUNT INSTRUMENTA IN MANU SUMMI PONTIFICIS et Episcoporum ad activitatem missionalem absolvendam, continuo renovandis et aptandis

Figit carissimi, La visita chc annuahncnte slcte soliti farci al termine delle riunioni dei vostro Consiglio Grenerale delle Pontificie Opere Missionarie, è stata sempre per noi motivo di Ictizia. Ma quest'anno la nostra gloia ncl salutarvi è ancora maggiore, perché venite a commemorare, insieme a noi, alcune importanti ricorrenze, le quali, se interessano tutta la Chiesa, in modo particolarlsslmo riguardano coloro che, come vol, dedlcano alFattività missionaria le loro migliori énergie.

Π primo e più importante awcnlmento che commemoriarao è la fondazione, awenuta trccentocinquant'annl fa, della Sacra Congrcgazione per l'Evangclizzazione del Popoll; il secondo, la fondazione, centocinquant'anni fa, nei 1822, dell Opera della Propagazione della Fede; il terzo, 1'erezione delle Pontificie Opere Missionarie ad / opera di Pio XI, cinquant'anni or sono, nei 1922. Possiamo agglungere una quarta ricorrenza: il venticinquesimo anniversario della fondazione del Collegio San Pietro Apostolo in Roma, nei 1947.

Sappiamo che nei vostro indefettibile amore per il Papa, per la Congrcgazione di Propaganda, per i vostri Vescovi e per tutta la Chiesa, avete voluto offrire loro, in questa molteplice ricorrenza, 1'omaggio di un maggiore impegno nei vostro lavoro di dirigenti delle Pontificie Opera Missionarie; ve ne esprimiamo la più profonda e sincera gratitudine, a nome anche dei Vescovi dei mondo intero, corresponsabili con voi nella sollecitudine per tutte le Chiese.

quando, nei 1922, il nostro venerato Prodecessore Pio XI elevo le Opere della Propagazione della Fede, di San Pietro Apostolo e della Santa Infanzia al grado de u»n .il.0 e ?Pere Missionarie, si sono andati sempre più cnianficando e arrlcchendo il concetto e la natura di dette upere, di pari passo con il magistero missionario dei vari Pontefici che si sono succeduti e della Sacra Congregazione «De Propaganda Fide», dalla quale tali Opere dipendono.

Già dall esame dei primi documenti relativi a queste Opprc appare il loro fine specifico; ma è stato soprattutto il Concilio Vaticano II a porre chiaramente in risalto che la precipua finalità delle Pontificie Opere Missionarie consiste nei promuovere lo spirito missionario tra il Popolo di Dio; aspetto, questo, talmente fondamentale per tutto il sistema dclla cooperazione missionaria, che, senza di esso, non puô in alcun modo concepirsi un aiuto vocazionαio, spirituale e materiale alie missioni nella misura e con la costanza richieste dall'attività missionaria dclla Chiesa L

Quando poi il Concilio aggiunge che le Pontificie Opere Missionarie costituiscono il principale mezzo a disposizione dei Popolo di Dio, con cid stesso viene assegnato a queste Opere un posto basilare, fondamentale, in seno alia normale azione pastorale delFepiscopato.

Possiamo perciô affermarc che, secondo il Concilio Vaticano II, le Pontificie Opere Missionarie costituiscono il principale strumento, di cui dispongono il Romano Pontefiee e tutti e ciascun Vescovo, perché !'intero Corpo ecclesiale e ciascuna delle Chiese locali coopcrino in maniera efficace, permanente ed organica, con pleno senso df unità c di universalità, alla attlvità missionaria della
427 Chiesa. «Le Ponti/ficie Opere Missionarie —corne già reccntemente ci siamo espressi— senza perdere la loro stretta unione con la Sede Apostolica, hanno acquistato una nuova e più autentica espressione di collegialità episcopale» *.

A voi, pertanto. figll carissimi, chc in questo campo sicte gli immediati collaborator! del Papa e dei Vescovi. snetta l'altissimo onore e 11 sacro dovere di mantener vi\o ' a* semore più lo spirito missionario in *mezzo* al PopSo di Dio® la dlFezione dei sacri Pastori e in

· Brcjsiae *Ad eentes divinitus, 6 [LE 3364).* E°pÆ>e natd. »

intima unione con i sacerdoti, i religiosi e 1 laïc! militanti delle vostro rispettive Nazionl, voi dovete far sl che questo stesso spirito si diffonda e penetri in tutti 1 settori della vita pastorale nazionale, aiocesana e locale, in quelli spcclalmentc della liturgia, della catechesi, del movimenti de Azione Cattoiica.

Non solo. Ma è necessario altresl rinnovare, conformemente aile norme conciliari, gli strumenti e 1 metodi dcll'attuale pastorale missionaria. A tale scopo dovete usare tutte le rlsorse che i modem! mezzi di comunicazione sociale oggi cl offrono, e porre la loro efficacia a servizio dell'ideale missionario, presentandolo nella sua piena dimensione universale e nella sua luce profondamente soprannaturale.

C'è una realtà consolante che deve farci guardare al futuro della vostra propaganda missionaria con ottimismo.

Papa Benedetto XV, nell'Enciclica «Maximum Illud», fin d'allora sottolineava il fatto singolare che «il popolo fedelc ha una innata propensione a socorrere con larghezza le iniziative missionarie della Chiesa». Si potrebbe discutere se in questa propensione aveva o no parte l'eroismo dei mlssionari, lo spirito awenturoso di tali imprese o semplicemente la naturale socialità dell'uoino. Ma il Concilio Vaticano II cl offre, in una précisa formulazione teologica, la motivazione di questa propizia realtà: «Lo Spirito Santo infonde ncl cuore dei fedeli quello spirito per la propria missione, da cui era stato spinto Gesù stesso»3. «Questo carattcra di universalità che adoma e distingue il Popolo di Dio, è dono dello stesso Signore, e con esso la Chiesa cattoiica efficacemente e senza soste tende ad accentrare tutta l'umanità, con tutti i suoi béni, in Cristo Capo nell'unità dello Spirito di Lui»4.

Con la ferma fiducia che lo Spirito Santo vi sta sempre preparando *I* il terreno per una semina féconda, tanto tra i 42S fedeli cattolici come fra le istituzioni ecclesiali, proseguite instancabilmente il vostro lavoro di propaganda, e fate sl che il presente anno, tre volte giubüare per noi, per voi e per tutta la Chiesa missionaria, sia un anno dccisivo per una più metodica, concorde c universale anîmazione missionaria del Popolo di Dio e per una più decisa promozione e fioritura di tutte le Pontificie Opere Missionarie, non soltanto nei paesi di antica tradizione cristiana, ma anche in quelli in cui stanno sorgendo le nuove e giovani Chiese.

Vi confort! ne! vostro lavoro il sapera che il Papa vi segue e vi incoraggia, e innalza preghiere per voi c per le difficoltà che incontrate; e in pegno di questa benevolcnza, siamo lieti di impartira a voi e a tutti i vostri collaborator!, sul piano nazionale, diocesano e parrocchlale, la nostra Apostolica Bencdîzione.

• Dccr. de activ. mission. Ecclesiae *Ad gentes divinitus,* 4 [LE 3364]. 4 Const, dogm. de Ecclesia *Lumen gerdium,* m 13 (LE 3234]·

4055

1972 MAI 20.–SC INSTITUT. CATH., DECRETUM. PART.·

Studium theologicum Ordinis F. M. Capuccinorum in Urbe tanquam sectio specializationis in theologia spirituali constituitur penes Facultatem theologicam Pont. Athenaei Antoniani in Urbe

Sacra Congregatio pro Institutione Catholica, attenta petitione Revmi Rectoris Pontificii Athenaei Antoniani in Urbe huiusque perspecta Facultatis Theologicae sententia, cum compererit romanum Theologicum Studium Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum, ad mentem documenti *Normae quaedam* [LE 3652J die XX mensis mali a. D. MCMLXVIII promulgati, peculiaram sibi finem elegisse altlorem Institutionem academicam iis praebendi qui, praesertim ex Institutis franclscalibus utriusque sexus, praeparantur ad diversa obeunda munera in Ecclesia, vel ut professores, vel ut magistri noviciorum luvenumvc religiosorum, vel ut directores animarum moderatoresve spiritualium exercitiorum slmlllumque apostolatus operum necnon scientificam investigationem altius provehendi In campo splritualitatis, praeprimls frnnciscalts. petitionem laudati Hectoris libenter excipiens. Idem *Studium Theologicum Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum in Urbe* hoc Decreto *ad quadriennium et experimentum,* ad nonnam num. 35 memorati documenti *Normae quaedam,* tanquam sectionem specializationis theologicae (secundi scilicet ac tertii Facultatis cycli) in eadem Antoniana Theologica Facultate erigit atque constituit, eiusdem alumnis potest»-

te facta ab eadem Antoniana Facultate acadcmicos S. Theologiae Licentiae ct Doctoratus gradus *cum specializations in theologia spirituali* adipiscendi, omnibus fideliter adimpletis quae in Athenaei Statutis ab hac S, Congregatione approbatis praefinientur, in primis dc studiorum ratione, de docentibus, de experimentis atque de examinibus, necnon de arctis instaurandis relationibus cum ceteris Institutis Spiritualitatis Romae vigentibus, ceteris servatis de iure servandis; contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Datum Romae, die 20 mensis maii, in vigilia Pentecostes, a. D. 1972.—Gabriel Marla Card. Garrone, *Praef.* F. Marchlsano, *Subsecr.*

•Prot N. 14«,AOFMCap 88 (1972) 195.

4036

1972IUN I.-SECR. UN. CRR., INST. AAS 64 (1972) 516-525

Instructio de peculiaribus casibus admittendi alios CHRISTIANOS AD COMMUNIONEM EUCIIARISTICAM IN ECCLESIA CATHOLICA

1. *Quaestio*

In quibus rerum circumstantiis et sub quibus condicionibus fideles ceterarum Ecclesiarum vel Communitatum ecclesialium admitti possunt ad Communionem eucharisticam in Ecclesia catholica? Hoc saepe a nobis quaeritur.

Quaestio haec non est prorsus nova. Iam enim Concilium Oecumenlcum Vaticanum Secundum (Decretum de Oecumenismo *Unitatis Redintegratio)* et Directorium Oecu-
519 menlcum dc hac re tractarunt >. /

Nonnae pastorales, quae hic proponuntur, nullatenus eas quae nunc vigent, mutare sed tantum explicare intendunt, illustrando principia doctrinalia e quibus manant, ut Ita exsecutio earum facilior reddatur.

2. *Eucharistia et Mysterium Ecclesiae*

Intimus exsistit nexus inter mysterium Ecclesiae et mysterium Eucharistiae.

a) Eucharistia re continet id, quod fundamentum est Ipsius exsistentiae et unitatis Ecclesiae: Christi Corpus ut sacrificium oblatum et fidelibus datum ut Panis vitae aeternae. Sacramentum Corporis et Sanguinis Christi datum Ecclesiae, ut Ipsa constituatur, suapte natura secumfert:

— potestatem mInlsterialem, a Christo collatam Apostolis suis eorumque successoribus, episcopis cum presbyteris, sacramenta!iter exsequendi ipsius Actum sacerdotalem, quo Ipse semel in perpetuum semetipsum obtulit Patri In Spiritu Sancto, et fidelibus semetipsum dedit ut unum sint in Ipso;

— unitatem huius ministerii, quod nomine Christi, Capitis Ecclesiae, exercendum est, ac proinde in hlcrarchica communione ministrorum;

— fidem Ecclesiae, quam Ecclesia in ipsa actione eucharistica profitetur ct per quam in Spiritu Sancto respondet dono Christi prout hoc re vera est.

Sacramentum Eucharistiae, Integro cum hisce tribus elementis ac/ceptum» significat unitatem roalcm per Ipsum 620
effectam, unitatem visibilis Ecclesiae Christi, quae amitti nequit *.

b) «Celebratio Mlssne, ut actio Christi ct pupuli De! hierarchlcc ordinati, centrum est totius vitae christlanae pro Ecclesia tum universa tum locali, ac pro singulis fidelibus»3. In Missae sacrificio Ecclesia, celebrando mysterium Christi, celebrat suimet ipsius mysterium atque concrete unitatem suam manifestat.

Christifideles ad altare congregati sacrificium offerunt per manus sacerdotis, qui nomine Christi agit, ac repraesentant communitatem populi Dei in professione unius fidei coniunctl. Illi hoc modo signum exstant et quasi delegatio cuiusdam amplioris praesentiae.

Missae celebratio In se ipsa est iam professio fidei, In qua Ecclesia tota se ipsam agnoscit et exprimit. Si enim considerantur tum mira precum eucharisticorum significatio, tum divitiae contentae In aliis quoque Missae partibus sive fixis sive iuxta cyclum anni liturgie! variantibus, cl animadvertitur liturgiani verbi et liturgiarn eucharisticam constituere unam et unicam cultus actionem4, facile hic patebit nihil verius illo principio esse: «lex orandi lex credendi» *. Sic Missa vim obtinet catcchetlcam, quam recens renovatio Hturglca merito agnovit et extulit. Ceterum, Ecclesia, decursu saeculorum, sedule curavit, ut in liturgiae celebrationem induceret themata maioris momenti potloresque fidei communis acquisitiones experiendo factas. Quod fecit sive novorum ope textuum sive nova instituendo festa liturgica.

c) Relatio inter localem Eucharistiae celebrationem et communionem eccleslalem universam colligitur etiam ex peculiari mentione, quae in precibus eucharisticis fit Papae, episcopi loci cl ceterorum episcoporum, qui ad collegium episcopale pertinent.

Quae hic de Eucharistia tanquam centro et culmine totius vitae Christianae asserta sunt, referuntur quidem etiam ad totam Ecclesiam et quodlibet eius membrum, sed peculiariter ad eos qui in Missae celebratione activas paries habent et maxime ad illos, qui Corpus Christi in ea sumunt. Communio enim eucharistica in Missae cele-
bratione refvera ratio perfectissima est participandi Eu- 521
charistiam, cum hoc sit obsequi Domini verbis: «Accipite, comedite» ·.

3. *Eucharistia alimentum spirituale*

Eucharistiae effectus est etiam alere spiritualiter eos, qui eam sumunt qualis revera est secundum Ecclesiae fidem: Caro et Sanguis Domini, datus in cibum vitae aeternae (cfr. *Io.* 6, 54-58). Baptizatis enim Eucharistia est cibus spiritualis, quo ii vitam Christi ipsius vivunt, El penitius incorporantur atque impensius totius mysterii salutaris oeconomiae participes efficiuntur. «Qui manducat

1 Decr. de Oecumenismo Undolü *Redinltpaiio,* η. 8: «Attamen communicationem in vacris considerare non licet velut médium indisertum adbibendum ad Christianorum tmit-itan restaurandam. Quae communicatio a duobut principiis praecipue pendet: ab imitate Ecclesiae significanda, et a purtidpattone in mediis gratiae. Signiücatio plerumque veut commuai·catiocem. Gratia procuranda quandoque tliant commmdat. De modo concreto agendi,attenti*omnibus drcumaUntih temporum, locorum et persotiarum, prudenter decernat auctoritas episcopalis localis, nisi aliud a conlerentia episcopali, ad nonnam propriorum statutorum, vel a Sancta Sede statuatur» (LE 3> J51 Cfr. etiam Decretum de Ecclesiis orientalibus catboHch *OricnU.ium Laictiamm,* n. *27* (LE 3233).

Dtrcdomtm cd ra *çuat* α Ccncilw 1'aHcano *Secundo dc rt oeatincnicix* promvJca/a runJ *tsstquenda* (— Directorium oecumnncum). In .4. A. S. »9 (t9*7). PP- 574 59« (LE 3558):

I. *De communicatione* in ucrii *cum Fratribus Orientalibus a nobis* msnrtw. «Praeter casus neceMltitts, lutta causa communicationis in «mmenu» suadendae aestimari potest impossibilitas, materialis vel morali», accipiendi sacramenta in propria Ecclesia per nimium tempus ob peculiaria rerun adteacia, m fideli», sine legitima ratione, spirituali fructu sacramentorum privetur» (n. 44b

X. *Di communiealtont* m larrii ram *altis Fratribus uiunctis.* «Sacramentorim celebratio «st actio Communitatis celebrantis In ipsa Conununl-UU peracta, cum uniUtwn In Ude. cultu ct viu significat. Unde ubi haec imitas fidei quoad sacramenta deficit, participatio Fratrum sriuartotum cusn Caitalki», praeaetUm in wcran-entis Eucharistiae, Paenitenliae et Unctionis Infirmorum, vetatui. Tauxn, cum sacramenta sint tum signa unitatis tum fontes gratiae procurandae (cfr. Decr. de Oecumenismo *Unitatis redinkpatio,* a. 8), Ecrirai* potest, propter rationes sufficientes, accessum ad haec sacramenta alicui Fratri seiuncto permittere. Qui accessus permitti potest ia periculo mortis ve! ia urgente necessitate (in persecutione, in earceribus), si Frater sejunctus ad suae Communionis ministrum accedere non potest et sponte sua a sacerdote catholico sacramenta postulat, dummodo fidem consentaneam fidei Ecclesiae quoad haec sacramenta exprimat et rite dispositus sit. In aliis casibus huiusmodl urgentis necessitatis decernat Ordinanus loci vel Conferentia episcopalis.

Catbohcus autem, similibus in rerum adiunctis, haec sacramenta petere nequit, nisi a ministro qui Ordinis Sacramentum valide suscepit» (n. 55).

Clr. etiam *Una dicMiafaxwru dU Stpetariaio p<r FUnùmt dti mtiani. La* ^osxsknr *delta Chiaa cattctica in makria di Eucoriitta omvnt ira critfuxni di diztru confavani,* in *UOwnuiort Romano,* die 12-13 ianuaril 1970 (in *A. A. S.* 6a (1970), pp. 184-188) [LE 3818].

'Cfr. Const, dogm. de Ecclesia Lumen *pniium, n.* 3 [LE 313a); Deer, de Oecumenismo *Unilaiu redxnkçraiw,* n. 4 [LE 3335]. * *Inzhiulio gemralis miuriû* roman», cap. I. n. 1 [LE 3840]. ' Cfr. Decr. de Presbyt. ministerio el vita *Prnbykrcrum ordinis, o.* 4 [LE 3365). 'Cfr. Pius XI, Enc. *Quas primas,* 28 dec. tqiy *A. A. S.* 17 (1925)» P- 59$ [LE 6801; Conc. VaL II, Decr. de Prrabyt. ministerio et vita Pm&yierprum oritnti, n. 5; ConsL de S. Litantia *Sacroumciwm* Concilium, nn. 2,6 (LE 31 <x].

••Perfectior Missae participatio» (Const, de S. Liturgia *Sacrosarutum* Concilium, a. 55). Clr. Instructio de cultu mysterii eucharistici *Eucharisiieum mysUrium,* die 25 maii 1967. n. 12 {*A. A.* S. 59 (19^7). P· 549) (LE 35^1-

Unum eumdemque baptismum accepisse non sufficit ut accessu» pateat ad communionem eixhansUcam. Revera, participatio in Eucharistia rxpnnüt pcotessionem integram fidei et plenam incorporationem tn Ecclesiam, ad quas introducit sarramentum baptismi. Hoc sacramentum «igitur vinculum unitatis sacramenute constituit vigens inter omnes qui per illum regenerati sunL Attamen baptismo* per se dumtaxat initium et exordium est, quippe qui totus ia acquirendam tendit plenitudinem vitae in Christo Itaque baptiur.u» ordinatur ad integram lidei prvfessionem. ad integram incorporationem in saluti» institutum, prout ipse Chnstus illud volait ad integram denique in communionem eucharisticam insertionem» (Decr' de Üecumemsmo Undalu *rcdinitpalio,* n. 22).

meam cnmcm et bibit meum sanguinem In me manet et ego In Illo» *(Io.* 6, 50).

a) Eucharistia Igitur, proutl est sacramentum plenioris unionis cum Christo ' ct perfectionis vitae spiritual s, necessaria est omni credenti, iuxta Domini verba; «Nisi manducaveritis carnem 1'1111 hominis et biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis» *(Io,* 6, 53). Qui enim gratiae vitam impensius vivunt, Imperiosam sentiunt necessitatem huius cibi spiritualis. Ceterum, Ecclesia Ipsa cotidianam Eucharistiae susceptionem commendat.

b) Cum Eucharistia sit alimentum spirituale, culus effectus est hominem chrlstlanum penitius conlungcrc cum Christo lesu, nullo modo instrumentum est ad optata mere individualia, quamtumvis excelsa, explenda. Ex unione enim fidelium cum Christo, Capite corporis mystici, oritur mutua fidelium conlunctlo. In communi panis eucharistici participatione, iuxta apostolum Paulum, Innititur unio omnium fidelium: «Quoniam unus panis, unum corpus inulti sumus, omnes qui de uno pane participamus»
522 (1 *Cor.* 10, 17). Huius ope sacramenti «homo / Christo incorporatur ct membris eius unitur»8. Assidua enim Eucharistiae sumptione fideles semper magis Corpori Christi Incorporantur et mysterium Ecclesiae semper magis participant.

c) Spiritualis igitur Eucharistiae necessitas non mere ad personale vitae spiritualis incrementum spectat, sed simul et conjunctissime, etiam ad nostram profundiorem insertionem in Christi Ecclesiam, «quae est corpus ipsius et plenitudo eius, qui omnia in omnibus adimpletur» *(Eph.* 1, 23). v

•1. *Normae generales pro uariis casibus admissionis*

Quod ad membra Ecclesiae catholicae attinet, hi duo aspectus mysterii Eucharistiae prorsus inter se conectuntur, hoc est. Eucharistia, prout est celebratio totius integraeque communitatis ecclesialis in una eademque fide conjunctae, et Eucharistia, prout est alimentum respondens necessitatibus vitae spiritualis, personalis et ecclesialis, smgulonim Idem valebit quando, ex Dei voluntate, omnes discipuli Christi in una eademque Ecclesia coadunati erunt. Quae vero praesens condicio est in statu divisionis Christianorum. In quovis baptizato consentanea est spiri-

E^haristiae. Qui in plena communione cum Ecclesia catholica non inveniuntur, iubente conscientia, sacros propriae communitatis administros adeunt. Quid vero facient ex eis illi qui proprium ministrum adire 5e?U<Sn* Xe °b a^as rationes Eucharistiam a sacerdote Ecclesiae catholicae petituri veniunt?

Directorium Oecumenicum iam indicavit, quomodo sartam tectamque tueri oporteat duplicem exigentiam: integritatis communionis ecclesialis et boni animarum. Quae Directorii indicationes e duabus nonnis generalibus derivantur:

a) Arctam relationem inter mysterium Ecclesiae et mysterium Eucharistiae numquam adulterare fas est, quaecumquc sunt industriae pastorales adhibendae in casibus bene definitis. Suapte enim natura, Eucharistiae celebratio significat plenitudinem professionis fidei et communionis ecclesialis. Hoc principium numquam obscurar* Hcet, at vero debet hac in re nobis rationem agendi
523 ostendere./ ' i

b) Hoc principium profecto non obscurabitur, sl admissio ad catholicam communionem eucharisticam respiciat in casibus particularibus illos tantummodo fideles, qui fidem consentaneam fidei Ecclesiae quoad hoc sacramentum exprimunt ac veram necessitatem spiritualem sentiunt cibi eucharistici, sed nequeunt per longius tempus ad suae Communionis ministrum accedere ct Ideo sponte sua hoc sacramentum expetunt, et sunt ad illud rltc dispositi et exhibent vitae modum homine Christiano dignum. Quae necessitas eo sensu intellegi debet qui supra determinatus est (cfr. N. 3, *b* et *c):* necessitas incrementi vitae spiritualis ct necessitas penitioris insertionis in mysterium Ecclesiae eiusque unitatis.

Insuper, pastorali cura invigilandum erit ne. etiamsi hae condiciones iam actu vigent, admissio aliorum chrlstlnorum ad communionem eucharisticam periculum afferat vel fidem conturbet fidelium catholicorum9.

5. *Differentiae, ex principiis supra expositis, inter membra Ecclesiarum orientalium et ceteros fideles Christianos*

Directorium Oecumenicum 10, quod attinet ad admissionem ad communionem eucharisticam in Ecclesia catholica, continet pro Orientalibus a nobis separatis normas distinctas ab iis, quae ad ceteros Christianos pertinent. Ratio haec est: Orientalium Ecclesiae, etiamsi separatae, vera possident sacramenta —maxime, ob successionem apostollcam, Sacerdotium et Eucharistiam— quae eas nobiscum coniungunt nexu arctissimo, quo fit, ut periculum obscurandi relationem inter communionem eucharisticam et communionem ecclcsialem aliquatenus extenuatur n. Recenter Romanus Pontifex admonuit inter «Eccle-/ 524
siam nostram et venerabiles Ecclesias orthodoxas exsistere iam communionem fere totalem, etiamsi ea nondum perfecta sit, quae e communi nostra participatione in mysterio Christi elusque Ecclesiae provenit» II.

Cum vero sermo est de Christianis qui ad communitates pertinent, quarum fides in Eucharistiam differt a fide Ecclesiae, quaeque sacramentum Ordinis non habent, horum admissio ad Eucharistiam catholicam periculum secumfert obscurandi habitudinem essentialem, quae inter communionem eucharisticam et communionem ecclesialem intercedit. Quapropter in Directorio hi casus diverso tractantur modo a casu Orientalium, neque admissio licet nisi in casibus sat raris, hoc est, «urgentis necessitatis». Tunc ab his fidelibus exposcitur, ut ipsi fidem suam in Eucharistiam manifestent consentaneam fidei Ecclesiae catholicae; id est sicut Christus illam instituit et Ecclesia catholica tradit; contra vero, quaestio haec fideli orthodoxo non ponitur, quia hic cuidam Ecclesiae adhaeret, cuius fides in Eucharistiam consentanea est nostrae fidei·

6. *Cui Auctoritati competat singulos perpendere casus. —Sensus numeri* 55 *in Directorio Oecumenico propositi*

Directorii numerus 55 sat amplam facultatem concedit auctoritati episcopali decernendi utrum condiciones requisitae ad eiusmodi rariores casus definiendos revera habeantur necne. Sine dubio, cum eiusmodi casus in quadam regione sat frequenter occurrunt, et modo quodam constanti, confercntiae episcopales poterunt quasdam certas normas constituere. Plerumque tamen ad Ordinarium loci deliberare pertinet, quid agendum sit. Tantum enim ille revera perpendere poterit omnes circumstantias casus particularis atque apte decernere, quid sit faciendum.

Extra periculum mortis, in Directorio duo casus ad modum exempli ponuntur, eorum nempe, qui in carcere detinentur ct qui persecutione vexantur; sed mentio fit de «aliis casibus huiusmodi urgentis necessitatis». Huiuscemodi vero casus non tantum circumstantiis / oppressionis et periculi circumscribuntur. Namque agi quoque potest de Christianis, qui in gravi necessitate spirituali versantur quique suas communitates adire nequeunt. Sit i)ro exemplo diaspora: nostra aetate, qua amplae popuorum migrationes fiunt, saepius quam antcacta aetate accidit, ut fideles Christiani non catholici inveniantur hic illic dispersi in mediis regionibus catholicis. Hi fideles saepe carent quovis adiurnento ex parte propriae communitatis, vel eius auxilium petere non possunt nisi magnis cum impensis ct labore. Si ceteras condiciones in Directorio expositas expleverint* eiusmodi fideles admitti possunt ad communionem eucharisticam, sed episcopi localis erit singulos casus examinare.

«Cfr D«r de Presbyt. ministerio et viu 1*'

. Collium

mas saepe utitur express Eucharistia efficit unitatem Ecclesiae,
Summa theol*73.* ^ucum. quia ipsa continet renie corpus
ΓΠ-ICl^ f 11*·*
Christi.

• Cfr. Decr. dc Eccl. Orient. Cath. OHμ /o/ιμ μ *Ecclesiarum,* n_ ?6. 11 Cfr. *Directorium,* nn. 44 et 55.

11 En duo magni momenti textus *Directorii* (nn. 39, 40), partira ex documentis Concilii desumpti:

39. «Cum autem illae Ecclesiae (orientales), quamvi» seiunctae, vera sacramenta habeant, praecipue vero, vi successionis apostolicae, Sacerdotium et Eucharistiam quibus arctissima necessitudine adhuc nobiscum conjunguntur, quaedam communicatio in sacris, datis opportuni» circumstantiis et approbante auctoritate ecclesiastica, non solum posdUUs est sed etiam suadetur» (Decr. de Oecumenismo *Vmtaiii rainera!»,* n. 15). Cfr, etiam Decr. de Eccl. Orient. Cath. *Orienialtum EccUtiarum,* nn. 34-XQ.

40. Inter Ecclesiam catholicam ct Ecclesias orientales a nobis triuocUs communio satis arcta in rebus fidei exstat (Cfr. Drcr. de Orcumcni^t» Γ·»»-*talii reJinler^io,* n. 14), praetera «per celebrationem Eucharistiae LXxxuni in his singulis Ecclesiis, Ecclesia Dei aedificatur rt cr«eit» et nlUe Evt Irsrt· quamvis sejunctae. vera sacramenta habent, praecipue vere. vi tucccMfax-*. apostolicae, Sacerdotium et Euchansliaxn^» (t5Ucw, n »3).

''Litterae missae ad Athenagoram Patriarcham die 8 februarii 1971. Dane sunt in manus Metropolitae Melitonis Qukcdenend* euan IXwiti· ficem eodem die Invisit. Primo In lucem venerunt in die 7 martii 1971.

Hanc Instructionem pastoralem Summus Ponti/ex Paulas VI, cum litteris Emjni Cardinalis a Secretis Status diei 25 mensis Mati 1972 in/rascripto Secretariatus Card. Praesidi missis, approbanit et publici iuris fieri iussit.

Datum Romae, ex aedibus Secretariatus ad Christianorum unitatem fovendam, die 1 mensis Ionii 1972.—Ioannes Card. Willebrands, *Praeses.* Fr. Hieronymus Hamcr, o. p., α *Secretis.*

Adn. A. COOUART in An. can. 15 (1971) 145-134; P. GOUYON in Doc. CaUu 70 (1973) 12-21; J. HAMER ia NotiL 8 (1972) 277-230; P. TOCANEL in ApoU. 45 (1972) *5^7.*

4057

1972 ÏUN 9.-C0M. INT. CONC., RESP. AAS 64 (1972) 526

Responsum ad propositum dubium orca modum peragendi **CHRISMATIONEM A MINISTRO SACRAMENTI CONFIRMATIONIS**

Patres Pontificiae Commissionis Decretis Concilii Vaticani II Interpretandis, proposito In plenario coetu quod sequitur dubio, respondendum esse censuerunt ut infra.

D.—Utrum, iuxta Constitutionem Apostolicam *Divinae Consortium Naturae,* die 15 augusti 1971 publici iuris faciam [LE 3994), minister Confirmationis manum extensam super caput confirmandi imponere debeat gestum chrismationls peragendo, an sufficiat chrismatio cum pollice facta.

R.—Ad primum: *negative·.* ad secundum: *affirmative* ad mentem: mens est: chrismatio ita peracta manus impositionem sufficienter manifestat.

Ssrfins Dominus Noster Paulus Pp. VI in Audientia die 9 iunli 1972 infrascripto impertita supradictam decisionem ratam habuit, adprobavit et publicari iussit.—Pericles Card. Felici. *Praeses.*

Adn. L LIGIER in Grôçprioum 53 0972) 477-434; NotiL 8 (1972) 2S1*228.

4058

1972 IUN 12.-PAULÜS VI, ALLOC. AAS 64 (1972) 436-440

Allocutio die 12 *iunii* 1972 *habita Sodalibus ex Ordine Fratrum Minorum Conventualium qui generali Coetui religiosae suae Communitatis inter/aeront:*

De recte intellegenda renovatione vitae religiosae a Concilio Vaticano II proposita deque sequela Christi, paupertate atque fidelitate Sedi Apostolicae perpetuo intendendis

Diletli Figli, 11 nostro animo si âpre al più cordiale saluto neU'accogHere in vol i degni rappresentant1 dei Fratl Minori Conventual!. Vi siete radunatl in Assisi, culla e cuore dcll'Intcra Famlglla franccscana, per celebrare Il vostro 187· Capltolo Generale. E dopo avere svolto le vostre laboriose consultazionl e deliberazlonl vicino aile sacre spoglle del vostro Santo Fondatore, avete voluto coronare le vostre fallche portando la testimonianza dclla vostra fedcltà al Vicario di Gristo.

In questo atto significativo che stabilisée vlsibilmente uno stretto rapporto tra la vostra filiale devozione al Padxe delVOrdlnc e il vostro forte atlaccamento al Supremo Pastore dclla Chlesa, cl place vedere sottolineata ancora una volta la particolare flslononüa dei religiosi francescanl, che Il vostro Fondatore —corne è stato ricordato poc'anzl— voile «sempre sudd.iti c soggcttl ai piedi dclla Santa Romana Chlesa»x.

VI ringrazlamo dunque dclla vostra presenza; ringra-
437 zlamo In par/tlcolar modo Il Padre X'italc Bommarco, eletto Ministro Generale dellOrdlne, per le sue fervide parole, dalle quail abbiamo potuto apprendere con viva consolatione i vostri intenti e I vostri propositi nel tenere 11 Capltolo Generale, mentre porgiamo ii nostro riverente saluto al P. Basilio Heiser, complacendocl per 1'opera Intelligente e instancablle da lui svolta per ii bene delVOnline e per In prcparazlone dei lavori capltolarl. U Signore enlrambl 11 bcnedlca!

» *topu,* c*p. ii.

6277

Ma vol ora attendete anche una nostra parola di esortazlone e di orientamento. Lo facclamo ben volenticrl. Ilmltandocl a qualche breve rlflesslonc, anche se le vostre persone c le present! circostanzc meriterebbero un discorso molto più diffuso.

λ i dlremo dapprima 11 nostro compfacinicnto nel constature come la nobile e pastorale ansla di spirituale rinnovamento, chc sotto lTnflusso dello Spirito Santo ha pervaso oggi 11 Popolo di Dio, sia stato 11 motlvo lsnlratore di tulit i vostri lavori.

L'ora che viviamo oggi, nella Chiesa e nel mondo, è certamente grande» e diremmo decisiva. È un'ora di grazla che non facilmente potrà ripetersi; è un invito indeclinabile a secondare l'opéra dello Splrito Santo, che fa sentire nella coscienza dei credenti Passillo dl salvare il mondo e dl prodigarsi per la sua evangelizzazione.

Per alcuni, purtroppo, quest'ansla dl rispondere allé esigenze dcH'ora si trasfonna spesso In una agitazione febbrile che vorrebbe sganciarsi d'un tratto da tutto il passato per seguire vie del tutto nuove o non sufflclentemente collaudate. Il rinnovamento della vita religiosa voluto dal Concilio tende, sl, a una più saggla disciplina e a una più moderna maniera di venire a contatto con la società di oggi, ma non a scapito del senso vero ed autentico della vita religiosa, che consisterà soprattutto in un progredire continuo nella carità, nello spirito di sacrificio, nella adesione alia parola e alia Croce di Cristo. «Coloro che fanno professione dei consign evangelic! —cosl si esprime il Concilio stesso— sopra tutto ccrchino ed amino Dio che per primo ci ha chlamati, e in tutte le circoslanze ccrchino assiduamente di alimentare la vita nascosta con Cristo in Dio, donde scaturisce e riceve impulso l'amore del prossimo per la salvczza del mondo e l'edificazione della Chiesa. La stessa pratica del conslgli evangelic! è animata e regolata da questa carità. Perciô i membri degli Istituti coltivino con assiduità lo spirito di preghiera e la preghiera stessa, alimentandosi alie fonti genuine della splritualità cristlana» '. / 438

Siamo ccrt! che le gravi parole dei Concilio troveranno in vol un terreno preparato e un animo particolarmcnte disposto a comprenderle. Avete scelto una via difficile, la via insegnata dal vostro Fondatore che ha come cardine Inconfondibile l'imitazione di Cristo Crocifisso. «A buon diritto —scrive S. Bonaventura— il Beato Francesco è apparso segnato dal sigillo privilegiato della croce, perché ogni sua occupazione esteriore e Interiore non ha avuto altro oggetto che il Signore Crocifisso» 3.

La via della Croce: ecco il significato genuino della vita religiosa, intesa come *Christi sequela,* secondo gli esempl e la dottrina dl Cristo che disse: «Qui vult post me venire, abneget semetipsum, et tollat crucem suam et sequatur me»4. San Francesco, specchio di Cristo, ne è la vivente testimonianza. E vol, cne siete stati chiamati a seguire i suoi passi, avete 11 dovere sempre nuovo, sempre urgente di offrire 1'attestazione autentica di questo ideale, ad esempio e a sostegno della Chiesa, in un tempo in cui è cosl forte la tentazione di togliere dal Vangelo la pagina della Croce.

E qui il discorso ci porta spontaneamente alla riflessione di un altro punto, che costitulsce una delle note più caratteristlche della splritualità francescana: 1'amore alla poverty cvangelica. Non è Infattl attraverso la spogllazione totale che S. Francesco, 1'imitatore per eccellenza del Signore, trovô il modo di riprodurre in se stesso la vita sacrificata di Lui? Come scrlveva la beata Angela da Foligno: «Il beato Francesco ci insegnô la povertà, il dolore, 11 disprezzo dl sé, la vera obbedienza. Egii fu infattl la stessa povertà, interiormente cd esteriormente; per essa egli visse e In essa perseverô» 5. Questo spirito di povertà che, corne afferma 11 Concilio, «è la gloria cd il segno dclla Chiesa di Cristo» ·, sl deve manifestare nella vostra austerità di vita. Si potrebbe mai pensare chc un vero religioso possa indulgere a comodltà superflue e mondane? Anche tutte le opere che nascono da vol devono portare 11 segno visibile dclla povertà; nulla si ostenti, sia pure inconsciamente, anche sotto 1 più nobili pretest!, che possa velare agit occhl dei mondo Pimmagine di Cristo che si è voluto fare pnvero per noi ·; / nulla faccia dimenticare chc la 439
Chiesa è dei poveri sta nello spirito di dlstacco sia nella realtà cruda della penuria c della sofferenza. In tal modo le vostre opere saranno benedette da Dio, c vl concilierete

*5^^ rrn^· religiosae *canlaitt,* 2 [LE
u\?· t srt x6'2*· Z ^ ^ *Apc**
» ru .drEcC.Lla "ÎT10 hulu* *Ga^ium a*
83 ILE 3j-AL Ctr. *i Cor.* 8, 9. «GlulUno <U Spira, *Vila,* o. 88.

6278

la itlma e la flducla dl quell! stessi che non vl sanno imitare. Per vol la povertà è una forza, una d «nllà, è «la perfetta letlzla. fnmcescana. Questo «11 c<lono princlpalmente da vol; c blsognerà dire che 1 ost111 à dl qualcuno è forsc inconsciaincntc la delusione <11 chi, incontrando sul suo cammlno anime consacratc a Dio, non e riusclto a scorgcrc in esse l lineamenti di Cristo, come pure anelava nel fondo del cuorc.

Un'ultima raccomandazlonc, figli carissimi, intcndlamo affidare alia vostra riflessione: la fedcltà alla Sede Apostolica. Nol credkimo dl potcr fare assegnamento in modo tutto particolare a questo riguardosu di vol, chc perpetuate nd mondo la testimonianza di San Francesco, il quale proprio per questa fcdeltà alla <Santa Romana Chiesa», chc prescrissc al suoi scguacl nella Regola, fu chiamato «vir catholicus, totus apostolicus» B. Si tratta di una fedcltà chc ha come fondamento non tanto i vincoii esteml dei dlritto canonico, quanto piuttosto un profondo amore c un sincero proposito di obbedire alla volontà di Cristo, ii quale ha affidato a San Pietro c al suoi Successori ia sua Chiesa.

Abbiamo sempre davanti alia nostra mente il celebre affrcsco dove è rappresentato San Francesco che sorregge suile sue spallc la Basilica Lateranense, cloè la Chiesa nella sua espressione visibile c umana. Ecco la vocazione e la missione propria dclla grande Famiglia Francescanal E noi speriamo che voi tutti, Figli di San Francesco, ci sarete sempre vicini e cl saprete sostenere coi vostro aiuto, con noi soffrendo. con noi perseverando nel generoso servizio di Dio e dclle anime, con noi fermamente credendo che nessuna avversità potrà mai prevalere sulla stabliità dcll'edificio perenne di Cristo, la Chiesa una, santa, cattolica, apostolica.

Con questa consegna dl amore e di fedeltà alia Chiesa, noi formuliamo i migliori voti per i lavori dei vostro Capitolo Generale, affinché dalle vostre sagge delibcrazioni 1 intero Ordine attinga il necessario impulso per proseguire nella sua via luminosa.

Un fatto consolan te conferma la nostra fiducia: 1'esplicita
440 dichlarazione da voi fatta di aver posto i lavori dei vostro Capitolo sotto la / protezione della Virgine Immacolata e del suo servo fedelissimo il Beato Padre Massimiliano Kolbe, che noi abbiamo avuto la gioia di innalzare ali °nore degli Altari. Questo ci dice che l'amore a Maria tantissima, nota peculiare della vostra splritualità, continuer^ a caratterizzare la vostra condotta, e che il vostro servlzio nella Chiesa avrà come modcllo la testimonianza , , da quel grandissimo Figlio di S. Francesco, gloria fulgidissima della Polonia c del vostro Ordine. Cosl sia sempre, figli carissimi!

E nel nome della Àerglne Immacolata e dei vostro Confratcllo Beato Massimiliano Kolbe, di cuore impartiamo a voi e a tutta la vostra Famiglia Religiosa la propiziatrice Apostolica Benedizione.

4059

1972 IUN [15J.-PAULUS VI, NOTIFICATIO. PART.·

Notificatur constitutio Pontificiae Commissionis iuri canonico orientali recognoscendo

Il Santo Padre, in sostituzione della Pontificia Commissione per la redazione del Codice dl Diritto Canonico Orientale, ha costituito la Pontificia Commissione per la revisione del Codice di Diritto Canonico Orientale, sia nelle parti in vigore sia nelle restanti, già ultimate, ma non ancora promulgate, alla luce soprattutto dei Decreti del Concilio Ecumcnico Vaticano II.

*** L'Oiservatore romano, an. 112 n. 133 diei 16 lun. 1972.**

4060

1972 IUN 16.-SC DOCT. FID., NOR. AAS 64 (1972) 510-514

Normae pastorales circa absolutionem sacramentalem generali modo impertiendam

Sacramentum Paenitentlae Christus Dominus instituit nnViM neccatores veniam offensionis Deo illatae ab Eius mi[illegible]obtinerent et simul reconciliarentur cum Ecclesia L Quod quldem fecit, cum apostolis eorumque legitimis successoribus potestatem remittendi et retinendi peccata contulit >.

S. Tridcntina Synodus sollemniter docuit, ad integram ct perfectam peccatorum remissionem tres actus in paenitente requiri tamquam partes sacramenti, videlicet contritionem, confessionem et satisfactionem; necnon absolutionem sacerdotis esse actum iudicialem iureque divino necessarium esse confiteri sacerdoti omnia et singula peccata lethalia et circumstantias quae peccatorum speciem mutant, quorum memoria post diligentem conscientiae discussionem habeatur3.

Plures autem locorum Ordinarii, solliciti ex una parte de difficultate suorum fidelium accedendi ad confessionem individualem ob existentem sacerdotum penuriam In aliquibus locis, cx altcra vero, de quibusdam erroneis theoriis circa doctrinam sacramenti paenitentlae atque de invalescente propensione et praxi indebita absolutionem sacramentalem impertiendi una simul pluribus generice tantum confessis. Sanctam Sedem exorarunt ut p,ro vera natura sacramenti paenitentiac, condiciones necessarias ad rectum usum huius sacramenti in memoriam populi Christiani revocaret utque normas quasdam in praesentibus rerum adiunctls emanaret.

Haec S. Congregatio, huismodi quaestionibus sedulo consideratis, habita ratione Instructionis .S Paenitentiariae Apostolicae diei 25 Martii 1944 [LE 1792J, haec declarat:/ 511

I. Firmiter tenenda et fideliter in praxi applicanda manet doctrina S. Concilii Tridentini. Reprobanda igitur est recens hic illicque exorta consuetudo, qua satisfacere praesumitur praecepto peccata mortalia sacramentalitcr confitendi ad obtinendam absolutionem per solam confessionem generaliter vel, ut aiunt, communitarie celebratam. Praeter praeceptum divinum, in Concilio Tridentino declaratum, ad hoc urget maximum animarum bonum, quod saeculorum experientia, ex individual! confessione, recte facta et administrata, provenit. Individual^ et integra confessio atque absolutio manent unicus modus ordinarius, quo fideles se cum Deo et Ecclesia reconciliant, nisi Impossibilitas physica vel moralis ab huiusmodi confessione excuset.

II. Fieri enim potest, ob particularia rerum adluncta quandoque occurrentia, ut absolutionem pluribus paenitentibus, sine praevia individual! confessione, generali modo impertire liceat vel etiam oporteat.

Quod contingere potest imprimis, quando imminet mortis periculum et tempus non suppetit sacerdoti vel sacerdotibus, etsi adsint, ad audiendas singulorum paenitentium confessiones. Quo in casu quivis sacerdos facultatem habet absolutionem generali modo pluribus impertiendi. praemissa, si tempus suppetat, exhortatione brevissima, ut actum contritionis quisque elicere curet.

III. Praeter casus in quibus agitur de mortis periculo, licet sacramentalitcr absolvere una simul plures fideles generice tantum confessos, sed apte ad pacnitentiam revocatos, si adsit gravis necessitas, nimirum quando, attento paenitentium numero, confessariorum copia praesto non est ad rite audiendas singulorum confessiones Intra congruum tempus, ita ut pacnitcntes —absque sua culpa— gratia sacramental!, vel sacra Communione diu carere cogantur. Quod evenire potest, praesertim in terris missionum, sed in aliis etiam locis, necnon apud coetus personarum, in quibus illa necessitas constat.

Hoc vero non licet, cum confcssarii praesto esse possunt, ratione solius magni concursus paenitentium, qualis verbi gratia potest haberi in magna aliqua festivitate aut peregrinationc 4. / 512

IV. Ordinarii locorum necnon, quantum ad eos attinet, sacerdotes, onerata conscientia cavere tenentur, ne confessariorum numerus exiguus fiat eo quod nonnulli sacerdotes neglegant hoc insigne ministerium \ dum temporalibus negotiis implicantur, vel aliis ministeriis non adeo necessariis incumbunt, praesertim si ea a diaconis vel laicis idoneis praestari possunt.

V. Judicium ferre an adsint condiciones, de quibus supra ·, ac proinde decemere quando liceat absolutionem sacramentalem generali modo conferre, reservatur Ordinario loci, coilatis consiliis cum aliis membris Conferentiae Episcopalis.

xCfr. Coast, dogm. de Ecclesia Lumm fm/iauo, d. xx **[LE 3x31]. 'Cfr.** *Io. 20, 22* **s. 'Cfr. Sess. XIV, Canones de sacramento pscxiitenUM 4, 6-9: DS 1704, 1706-1709.**

• Cfr. Prop. *29, ex* **damnatis ab Innocentia XI die a ruartli 1679 DS 1x59.**

1 Cfr. Decr. de Presbyt. ministerio et vita «rrfmii 3, tj. (LE 3365]; Decr. de post. Episcop. munere in EocIrai1 Ciru/tM to [LE 3J31]. ·N. III.

Praeter casus ab Ordinario loci statutos, si qua alia gravis necessitas exsurgat sacramentalem absolutionem una pluribus impertiendi, sacerdos praevie recurrere tenetur, quoties possibile sit, ad loci Ordinarium, ut absolutionem licite impertiat; secus, de huiusrnodi necessitate ac de data absolutione eundem Ordinarium quam primum certiorem faciat.

VI. Ad fideles quod attinet, ut frul possint sacramentel! absolutione una simul pluribus data, requiritur omnino, ut sint apte dispositi, seu ut unumquemque paeniteat admissorum suorum, isque a peccatis abstinere proponat, scandala et damna forte illata reparare statuat et simul proponat singillatim confiteri debito tempore peccata gravia, quae in praesens ita confiteri nequeat. De his dispositionibus atque condicionibus, ad valorem sacramenti requisitis, fideles a sacerdotibus diligenter moneantur.

VIL II, quibus communi absolutione gravia peccata remittuntur, ad confessionem auricularem accedant, antequam novam huiusrnodi absolutionem sint recepturi, nisi iusta causa impediantur. Omnino autem tenentur, nisi obstet moralis Impossibilitas, accedere ad confessarium/ Infra annum. Viget enim etiam pro ipsis praeceptum, quo omnis christifidelis tenetur cuncta peccata sua, utique gravia, quae singillatim adhuc confessus non fuerit, sacerdoti solus confiteri saltem semel in anno 7.

VIII. Sacerdotes doceant fideles prohibitum esse ne illi, quos conscientia peccati mortalis gravat, habita copia confessarii. de Industria aut ex neglegentia declinent satisfacere obligationi confessionis indlvidualis, occasionem exspectantes qua absolutio simul pluribus detur *.

IX. Ut autem fideles obligationi peragendi indivldualem confessionem facile satisfacere possint, curetur ut confessarii In templis praesto sint, diebus et horis in fidelium commodum statutis.

In locis autem dissilis et remotis, quo sacerdos raro Intra annum accedere potest, res ita disponantur ut sacerdos, quatenus fleri potest, singulis vicibus audiat sacramcntales confessiones alicuius coetus pacnitcntium, dum aliis paenltentibus, si adsint condiciones de quibus supra ·, sacramentalem absolutionem generali modo Impertit; ita tamen ut omnes fideles, si possibile sit, semel saltem in anno confessionem individualem perficere valeant.

X. Fideles enixe edoceantur celebrationes liturgicas et communes ritus paenitcntiales perutiles esse ad praeparationem magis fructuosae confessionis peccatorum ct ad vitae emendationem. Caveatur autem, ne huiusrnodi celebrationes vel ritus cum sacramental! confessione et absolutione confundantur.

Sl Intra huiusrnodi celebrationes pacnltentcs individualem confessionem perfecerint, unusquisque a confcssario, quem adit, singulariter absolutionem accipiat. In casu autem absolutionis sacramentalis una simul pluribus
5*4 dandae, haec impertiatur semper iuxta peculiarem ritum ! a Sacra Congregatione pro Cultu Divino statutum10. Culus ritus celebratio sit omnino distincta a Missae celebratione.

XL Qui actu est scandalo fidelibus, potest quidem, si est sincere paenitens et scandalum removere serio proponat, sacramentalem absolutionem una cum aliis accipere; ad S. Communionem tamen ne accedat, nisi postquam scandalum removerit iuxta confessarii iudicium, ad quem prius personaliter recurrat.

Quoad absolutionem a reservatis censuris, serventur normae iuris vigentis, tempus recursus computando a proxima individual! confessione.

XII. Ad confessionem frequentem seu «devotionis» 3ood attinet, sacerdotes ne audeant ab ea dissuadere fidei. E contra, uberes eius fructus pro vita Christiana commendent 11 seque ad eam excipiendum semper paratos ostendant, quotiescumque id a fidelibus ratlonabilter petitur. Omnino vitandum est, ne confessio indlvidualis ud sola peccata gravia reservetur, hoc enim fideles privaret optimo fructu confessionis, ac famae noceret eorum, qui singulariter ad sacramentum accedunt.

XIII. Absolutiones sacramentales modo generali impcrtltae, nisi supradictae nonnae servantur, tamquam abusus graves habendae sunt. Quod pastores omnes sedulo arceant, conscii moralis oneris sibi Iniuncti erga bonum ac dignitatem sacramenti paenitentiae tuendam.

Has normas Summus Pontifex Paulus Pp. VI, In audientia infrascripto Cardinali Sacrae Congregationis pro Doctrina Fidei Praefecto die 16 Iunii 1972 concessa, speciali modo adprobavit ac promulgari statimque valere iussit

Romae, ex aedibus S. Congregationis pro Doctrina Fidei, die 16 Iunii 1972.—Franciscus Card. Seper, *Praefectus.* Paulus Philippe, *a Secretis.*

•Clx- Cocc. Lat IV, c. at, aim Cone. TrkL. Doctrina cie Sacramento PaeniLtaUae, t j De confeuiooe et can. *7-3:* DS 8χχ 1679-1683 et 1707-170U; di. «tiam Prcp. 11 damnata a S. C S. Oilicii in Decr. 14 Sept. i66y DS »031.

•Ctr. Inunctio S. Pacnit ApoeL diei 15 martil 1944 (LE 179a]. 'Cfr. a. 111. *· AUameo, uwpe *1 novi huius titas prxnulcalionan, ipsa abwluUotoB Mcxamenuli· v«ba, nunc praescnpU, adhibenda sunt, quae, ut palet, plurali umeo aptentur. 11 Cir. Litt. EacycL Afÿtfkt Ccrporii, 4. A. 5. 35 (1943), p. «35 ILE 1739).

Ada. M. DESDOUITS te L'ami du clergé 82 (1972) 9-11; 83 (1973) 103-108, G. LOBO in The Claxgy Monthly 38 (1972) 390-393; B. RUSSO te Pal. clero 51 (1972) 1095-1112; G. SESSOLO in fOwervatore romaao. diei 31 iul. -1 aug. 1972. p. 1-2; D. TETTAMANZ1 in La ScuoU cattohca 1ÛÜ (1072) 255-209. P. TOGANEL tn ApoU. 45 (1972) 587; M. ZALBA te Notit- 8 (1972) 317-326 et in PrM 62 ζ!θZ3) 193-213 ot te Raeogaa di 13 (1972) 17-39; Doc. Cath. 54 (1972) 1124-1125.

4061

1972 IUN 16.-SC CULTUS DIVINI, RESCRIPTUM. PART.0

Ordinarius loci concedere potest, **IN ADIUNCTIS PARTICULARIBUS, CELEBRATIONEM UNIUS** Missae iuxta **VETEREM RITUM ROMANUM**

Preces—Mon *Révérend Père,* Le 19 mai dernier, j'ai eu l'honneur de solliciter un renseignement, et éventuellement une autorisation, au sujet de la Messe de Saint Pie V. Je me permets de renouveler, ce jour, mon instance.

Chaque année, la «Schola Saint-Grégoire» du Mans (Ecole technique et pratique de Chant Grégorien) organise une Session internationale pour ses élèves. Celle-ci s'achève par une messe radiodiffusée sur «France-Culture». Elle sera célébrée le 23 juillet, et, bien entendu, le nouvel «Ordo Missae» sera utilisé.

Mais, pour la Session, qui sc déroule au Grand Séminaire du Mans, pour les seuls élèves, la directrice désirerait utiliser la Messe de Saint Pie V. S'agissant d'un groupe spécifique et restreint, compte tenu des règles en vigueur, peut-elle envisager cette messe? Si une autorisation est nécessaire, vu le cas précis. Son Excellence Monseigneur Alix peut-il l'accorder?

Avec ma gratitude, et celle des élèves de la Schola Saint-Grégoire pour l'intérêt que vous voudrez bien apporter à ma missive, je vous prie d'agréer, etc.».

Rescr.—*Sacra Congregatio die* 16 *iunii respondit:* «quaestionem proponendam esse Ordinario Dioecesano, qui pro sua prudentia pastorali iudicabit an opportunum sit concedere celebrationem *unius* sanctae Missae iuxta Mlssale romanum non instauratum, remoto quovis periculo dissentionis et turbationis te communitate fidelium».

* Cuidam sacerdoti dioecesi· CenccDanensi·, qui die 7 iunii 1972 praedictam miserat epistulam S. Congregationi pro Cultu Divino: Notii. 9 (1973) 43, ubi tamen adnotatur: «Quidam, neglegentes petitionem scribentj. deduxerunt Ordinarium loci concedere posse, de moro, celebrationem Missae iuxta Mlssale non textauratum. Clarum est ia petitione «t te responsione agi de unica missa «pour un groupe spécifique el restreint», te quedam «cas précis». Quaevis aka illatio est inepta et falsa.»

4062

1972IUN 17.-SIGNATURA APOSTOLICA, DECR. PART.·

Appellatio apud Rotam Nuntiaturae Apostolicae Hispaniarum proposita deferri potest ad Rotam Romanam **ANTE CITATIONEM PARTIUM**

Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, visa instantia a Dfto Paulo, actore in causa, die 27 npnlis 1972 missa nd obtinendum ut causa definita in prima instantia n Tribunali Metropolitano pertractari ac definiri possit in secunda instantia α Sacra Romana Rota potius quam a Rota Nuntiaturae Apostolicae in Hispania ad quum idem actor appellaverat; viso consensu partis conventae; attento ort. 39 M.P. *Apostalico Hixpanlarum Nuniio* [LE 1923], quo facultas datur partibus in hoc mutuo convenientibus causas directe ad Sacram Rotam per legitimam appellationem deferre; attento can. 1725, n. 2 (collate cum art. 216, S 3, Instructionis *Prooida Mater* (LE 134«], vi cuius causa fit propria tribunalis cum citatio legitime peracta fuerit; consideratis notitiis ab Excrtio Nuntio Apostolico missis, ex quibus constat citationes nondum factas esse, decrevit: «Acfor *utatur* iure suo *appellationem prosequendi apud Sacram Romananx Rotam».*

battani α sJcr Suæ,reml Tribunnlh Signaturae Apostolicae, Card' Stajpa, *Praef.* Aurelius Sa-

• ApoU. 45 (1972) 389.

4003

1973 IUN 19.–PAULUS VI, LIT. AP. AAS 64 (1972) 545

In Refudlica Litoius Eburnei Apostolica Nuntiatura CONSTITUITUR, CUIUS SEDES IN URHE DAKAR COLLOCATUR.

PAULUS PP. VI

Ad perpetuam rei memoriam,—lussutn, quo Christus Dominus praecepit apostolis suis ut universum terrarum orbem peragrantes divina hominibus monita traderent (cf. Afc. 16, 15), tam Instat, ut Nos, toto animo In eas rationes atque consilia Incumbamus, quae ad sanctissimam religionem latius propagandam gentibusque Inferendam conducant. Cui sane rei cum Romanae Sedis ceterarumque nationum mutua amicitia prosit admodum, idcirco sancta Christi Ecdcsia curam hanc egit usquequaque ut cum populis necessitudines coniungcrct. Cumque, opitulante Deo, qui omnia temperat, apostolica haec Sedes et Res publica Litoris Eburnei secundo rerum cursu in vicem voluntatem sibi conciliaverint, visum est cum utriusque commodo fieri, si ibi loci *Apostolica Nuntiatura* constitueretur, cuius sedes, nunc quidem, in urbe Dakar collocaretur. Quod per has Litteras facimus, datis iuribus omnibus. Ceterum quod iussimus sive nunc in posterum robur suum habeat, contrariis nihil obstantibus.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die xix mensis Iunii, anno mcmlxxii, Pontificatus Nostri nono.—Aloisius Card. Traglia, S. *R. E. Cancellarius.*

4064

1972 IUN 19.–SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.*

Sacerdos e Societate sine votis saecularizatus et legitime uxoratus caret iure percipiendi reditus et PENSIONEM CONSTITUTAM EX BONIS QUAE AD SOCIETATEM PERTINEBANT

Facti Species,—Dominus Paulus, olhn sodalis Congregationis Religiosae in ditione Archidioecesis X, obtento Induito laicisationis, atque paulo post matrimonio rite celebrato, Superiori eiusdem Congregationis scripsit: «I once more make my claim against the Congregation for S 8.86a (2o years 8 months of Masses at the rate of 6 Masses per week for 46 weeks of each year)». Superior autem respondit: <\our letter of 28th july last was discus- at a Chapter held recently. The decision reached was that you have no claim on the Congregation».

Tunc Dnus Paulus, die 8 decembris 1969, ad Summum Pontificem recurrit scribens: «For 25 years 8 months I was a member of the Congregation Y and as such contributed to the Congregation Fund all my Mass stipends and Stole dues. I am now reclaiming the amount contributed by me to this Fund by way of Mass stipends (scilicet $ 8.865 dollars)... I have not claimed my Stoles dues which must be in the region of S 25.000. I regard them as more than adequately covering any expenses incurred by the Congregation on my behalf such as one or two minor illnesses, my education for the Priesthood, etc.».

Hoc scriptum una cum adnexis documentis Secretaria Status transmisit Signaturae Apostolicae, quae «vorrà prendeme visione e sottoporlo alFesame di codesto Supremo Tribunale».

Duae quidem ponuntur quaestiones: I.—Quonam competentiae titulo hoc Supremum Tribunal praesentem causam cognoscat? II.—Utrum recursus valido fundamento nitatur, scu uirum recurrens ius habeat ad restitutionem cuiusdam summae pecuniae e parte Congregationis Y?

In Ilre et in Facto

I.—*De titulo competentiae.*

Nec (igitur de negotio administrativo a Congregatione Romanae Curiae delato.

Quaestio quidem videtur Signaturae Apostolicae a Summo Pontifice commissa esse (Const. Apost. *Regimini,* n. 107). Quod patet ex ipsis Sccretariae Status litteris, peculiari ratione habita instantiae recurrentis, qui a Summo Pontifice expresse imploravit: ·! am most anxious, Your Holiness, that this matter be settled soon and that it be settled by the Holy See, not by Archldiocese X nor by an Civil Court».

Cum igitur Signatura Apostolica cx Pontificia Commissione casum cognoscat, de merito causae sine dubio Judicandum est.

II.—*Quid de fundamento recursus?*

1. Quoad petitum a recurrente postulatum, is, contra ac litteris diei 8 decembris 1969 asserebat, alia epistula die 11 Ianuarii 1971 huic Supremo Tribunali missa, praeter summam < 8.865 pro Missis, alteram pro iuribus Stolae postulati <After taking into consideration the cost of my education to the Priesthood, my medical, dental and opticians expenses, and my monthly remuneration, I claim $ 8.865 for my Mass offerings and $ 11.320 for my Stole dues, making a total of $ 20.185. .* π

2. Ad rationes seu motiva quod attinet, «in which I base the above claim, ait recurrens D.nus Paulus, they were: 1) There was no wow of Poverty. 2) I was a secular priest (as were all the Members of the Congregation) ordained under the tile of the Archdiocese X. 3) Each year the Archdiocese Year Book listed the members of the Congregation Y as Diocesan Clergy. 4) All offerings received while on vacation were the priest's own property. 5) There was no written or oral agreement that once hanted in the offerings were property of the Congregation. There was merely an understanding that the priest would be provided for especially in retirement. 6) The Congregation have no legal or moral right to retain the money I have handed in especially when this Is against my will».

3. Quaestio fundamentalis canonica ponitur de iuridica natura Religiosae Congregationis Y, atque de lure quo regitur, ad bona peculiariter temporalia quod attinet.

1)«Ratio» autem praedictae Congregationis enuntiatur, quod haec «ex Clero coalescens Archidioeceseos X Societate continetur Sacerdotum saecularium, qui quum n reliquo Dioeccseos Clero divisi non sint, una cum eodem jurisdictioni Archicpiscopi subsunt: vitamque communem et quadamtenus regularem degentes in id incumbunt, ut ipsimet Archiepiscopo auxilio sint» *(Constitutiones).*

Finis vero prior Congregationis statuitur «ad singulorum membrorum sanctificationem per vitam imprimis communem obtinendam» *(ibid.).*

Inter conditiones admittendi socios in Congregationem asseritur quod «nihil tanquam conditio necessaria vel ad ingressum vel ad stabilitatem in Congregatione usque ad vitae exitum requiretur, nisi simplex in ea perseverandi promissum...» *(ibid.).*

Congregatio Y igitur acquiparatur Societati virorum In communi viventium sine votis, quae praescriptis canonum 673-681 regitur.

Rationes proinde a recurrente D.no Paulo supra sub numeris 1-3 enumeratae revera comprobantur ac commode admittuntur.

2) Ad bona vero temporalia quod attinet, quae ceteris recurrentis sub nn. 4-6 rationibus vindicantur, perpendenda sunt super re iuris praescripta.

Iuxta autem Constitutiones memoratae Congregationis, sacerdotes qui uti socii admittuntur, «cautionem dabunt et Imetum restituendi, quod in cos a Congregatione expensum uerit, inibunt» *(Constitutiones).* Cuius obligationis restituendi ipse D.nus Paulus conscius est, cum, litteris diei 8 decembris 1968, iura Stolae non vindicanda esse agnoverit, utpote quae habenda sunt tanquam «covering any expenses incurred by the Congregation on my behalf». Nec videtur, cx hoc capite, quomodo iustificari possit vindicatio iuriuxn Stolae, quae recurrens, ulterius, litteris dici II Ianuarii 1971, expostulavit.

Immo ad rem habetur textus explicitas capitis III Constitutionum «De bonorum ecclesiasticorum subicctionc»: «Elcemosynae pro Missis acceptae, aliique reditus et fructus omnes qui cx exercitio ministeriorum ecclesiasticorum Sodalibus proveniunt, subiicicntur Congregationi».

Ex hoc Constitutionum praescripto clare patet bona, quae Sodalibus obveniunt tum ex Missarum eleemosynis tum ex Stolae iuribus. Congregationi acquiri. Ac proinde rationes supra sub nn. 5 ct 6 a recurrente allatae non sustineri videntur, videlicet quod non solum adest «written or oral agreement that once handed in the offerings were property of the Congregation», quin immo hoc pactum Induit formam logis scu normae constitutionalis Societatis; atque D.nus Paulus, quo in Congregationem admitteretur, hanc «formulam oblationis» pronuntiare debuerit: «...oboedientiam ad praescriptum Congregationis offero ct promitto».

Ideooue iuxta praescriptum Constitutionum, Congregatio habet «legal and moral right to retain the money», seu <rcdditus et fructus omnes, qui ex exercitio ministeriorum ecclesiasticorum Sodalibus proveniunt».

Quod vero «ali offerings received while on vacation were the priest's own properly», id validum pro Congregatione argumentum praestat, atque pro feriis affert exceptionem, quae confirmat normam generalem do ordinaria Congregationi sublectione omnium bonorurn, quae Sodalibus sacerdotibus ex exercitio ministeriorum ecclesiasticorum proveniunt.

3) Manet quaestio de obligatione Congregationis, quod •the priest would be provided for especially In retirement».

Revera institutus est «Fundus Sodalium Congregationis» ad auxilium aegrotis et senibus Sociis praestnndum. Ideo quaeritur utrum D.nus Paulus Ius habeat ad restitutionem summarum ab ipso In hunc communem Fundum Immissarum.

Ipse autem recurrens, vindicat summam § 20.185 Americanorum nummorum, «quae pecunia, scribit eius patronus, ei debetur cum ab eodem per 25 annos ct 8 menses fructus e suo apostolico ministerio provenientes dedit ac remisit ad «Fundum Sodalium», intentione recipiendi debitam in senectute adslstentiam, quae ceterum est exsecutio ipsius fundi».

Pro casu autem, quo D.nus Paulus, e Congregatione egressus, ad Clerum Archloecescos X simpliciter associari Intendisset, Superior Congregationis eidem significaverat quod «It has been decided that the Community will help to provide for sickness and old age by paying your entrance *fee to* the Secular Clergy Common Fund or an alternative fund of a similar nature».

Quae Congregationis propositio revera componitur, ad normam rectae aequitatis, cum fine «Fundi Sodalium», eo quod is, cuius Interest, permanet officio sacerdos in dioecesi. Anter, «at no time, scribit Superior, has any priest who seceded from the Congregation been compensated for previous duties performed whilst Member of the Congregation».

At hanc propositionem D.nus Paulus recusavit, quia ministerium sacerdotale deserere Intendebat, et nunc aliam vitam matrimonio gerit.

Tunc ad eiusdem vindicationes quod attinet, ex adhuc relatis sequentes deduci possunt animadversiones.

Ad normam Constitutionum Congregationis, D.nus Paulus non habet ius nd restitutionem redituum, qui ex exercitio ministerii ecclesiastici el provenerint atque in Fundum Sodalium Congregationis immissi sint, utpote qui iam Congregationi sublc-iuntur. Aliunde computatio Istorum redituum n recurrente exhibita sat arbitraria videtur.

Praeterea D.nus Paulus, cum Sodalis Congregationis non amplius sit, quin immo ad statum lalcalem redactus, adsistentlnm a Congregatione praetendere nequit, eo magis quod, de facto, nec aegrotus nec senex sit.

4. Demum, sl ratio caritatis attendatur, ordo quoque caritatis servandus est, nec convenit ut fructus ministerii sacerdotalis tribuantur el, qui sacerdotium deseruit ut aliam vitam matrimonio componeret. Aliter grave damnum Congregationi Integrisque presbyteris inferretur. Proinde oportet Illi reditus pro debita adsistentla fidelibus sacerdotibus, ceteroquin ad normam luris, serventur atque Impendantur.

Decisio.—In Congressu habito die 19 Iunii 1972 coram Emo Cardinali Praefecto, proposito recorsu a Dno Paulo interposito adversus Congregationem Y Archidioeceseos X ad obtinenda stipendia SS. Missarum a recurrente celebratarum ante reductionem ad statum lalcalem, decretum est: *iRecursum esse reiciendum, utpote manifeste carentem fundamento·.*

• ΑροΠ. 43 (1972) 391-399.

4065

1972 IUN 2t.-SC RELIGIOSORUM, RESPONSUM. PART?

Monasteria Monialium Dominicarum quae vota tantum **SIMPLICIA ADHUC EMITTUNT, SERVARE TENENTUR CLAUSURAM «PAPALKM» AUT «CONSTITUTIONALEM»**

Romae, die 21 Iunii 1972

Hewrtnde Paler, Sacra Congregatio pro Religiosis ct Institutis saecularibus, ad quaesitu proposita circa Monasteria Monialium Dominicanarum quae vola tantum simplicia emittunt. omnibus attente consideratis, quae sequuntur respondendum putnt:

1. post editum Constitutionem Apostolicam Sponsa *Christi* ILE 2167] et Instructionem *Inter celera* (LE 2569 L uti Moniales habeantur quae professae sunt in Monasteriis in quibus vota sollemnia vel actu emittuntur vel ex Instituto emitti deberent;

2. Monasteria In quibus ob graves rationes votu sollemnia «uclpl nequeant, simplicia adhuc retinere poterunt;

3. Clausura quae episcopalis dicitur pro MoniaHbus In posterum lam agnosci non poterit:

4. proinde, praefata Monasteria clausuram servare tenentur, quae erit «tnipnlls», ud normam luris ct Instructionis Vrnt*le seorsum* [LE 37791, «l vitam unice contemplativam persequi desiderant, vel «constitutionalis», Iuxta praescriptum Motu Proprio *Ecclesiae sanctae* [LE 3457 |, n. 32. si aliqua nnostolatus opera exercent: quo ln casu, Constitutione* Ordinis ad suam peculiarem condicionem uptare ntqur Statutum praeparare debent, examini et approbationi huius Sacrae Congregationis postea sublciendum.

Quae dum communico cum Paternitate Tua, cuncta fausta a Domino apprecor ac permaneo addictissimus Iu Domino— Auo. Mayem, *Secr.*

♦Procuratori Ctenerali Ordinis Fratrum Praedicatorum, Prot. N /71 AOP B0 (1971-72) 660.

4066

1972 IUN 24.-SC CULTUS DfV., DECR. AAS 65 (1973) 274

Ordo Cantus Missae seu Gradualis Romani nova ordinatio **PROMULGATUR CUM PROPRIIS RECOGNITIS NORMIS**

I—DECRETUM PROMULGATIONIS

Thesaurum cantus gregoriani, quem traditio usque ad nostram aetatem transmisit, sancte esse servandum ct opportune adhibendum Concilium Vaticanum II in Constitutione de sacra Liturgia (nn. 114 ct 117) (LE 3141] expresse declaravit.

Ut haec ergo norma ad effectum deduceretur, praesertim post editos novos libros liturgicos, secundum mentem eiusdem Concilii Vaticani instauratos, Sacra haec Congregatio pro Cultu Divino opportunum duxit quaedam indicare. quibus Graduate Romanum novae rerum condicioni accommodaretur et nullus textus deperderetur thesauri authentici cantus gregoriani.

Statuit proinde Sacra haec Congregatio, de mandato Summi Pontificis Pauli VI, ut, qui celebrationem eucharisticam lingua Latina peragunt, in disponendis cantibus ad illam pertinentibus novam hanc ordinationem sequantur. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 24 iunii 1972, in Nativitate sancti Ioannis Baptistae.— Arturus Card. Tarera, *Praefectas.* A. Bugnini, Archiep. tit. Dioctetianensis, *a Secretis.*

II—PRAENOTANDA GENERALIA ♦

I. *De instauratione Gradualis Bornant*

Instauratio Calendarii generalis et librorum liturgicorum, praesertim vero Missalls et Lectionaril, id effecit ut nonnullae mutationes et accommodationes necessariae evaderent etiam in Graduai! Romano. Etenim, suppressis quibusdam celebrationibus in anno liturgico, veiuti tempore Septuagesimae, octava Pentecostes, Quattuor anni Temporibus, etiam Missae ipsis respondentes auferendae erant; quibusdam autem Sanctis ad aliud anni tempus translatis, opportunae aptatlones faciendae erant; dum, e contra, novis Missis inductis cantus proprii erant providendi. Item nova ordinatio lectionum biblicarum requisivit ut nonnulli textus, ex. gr. antiphonae ad communionem, quae cum ipsis lectionibus arctius conectuntur, ad alios dies transferrentur.

Huiusmodi Gradualis Romani nova ordinatio facta est, prae oculis habitis iis quae n. 114 Constitutionis de sacra Liturgia *Sacrosanctum Concilium,* praecipiuntur: «Thesaurus musicae sacrae summa cura servetur et foveatur». Authenticum enim repertorium gregorianum nullum detrimentum passum est; immo aliquo modo fuit instauratum, sepositis reccntloribus imitationibus, textibus antiquis aptiore ratione dispositis, quibusdam adiectis normis, quae ipsius repertorii usum faciliorem et magis varium efficerent.

Imprimis ergo curae fuit thesaurum gregorianum authenticum integre servare. Proinde cantus ad Missas pertinentes, quae in anno liturgico locum lam non obtinent, ad alias Missas formandas adhibiti sunt (ex. gr. pro feriis Adventus, pro feriis Inter Ascensionem et Pentecosten), aut pro aliis substituti sunt, qui pluries In anno occurrunt (ex. gr. tempore Quadragesimae vel in dominicis per annum) aut, eorum indole permittente, celebrationibus Sanctorum attributi sunt.

Sed ct vigintl fere textus gregoriani authentici, qui decursu temporum ob varias mutationes inductas e repertorio deciderant, iterum in Ipsum assumpti sunt. Provisum est quoque ne ullus cantus authenticus deturparetur vel mutilaretur, dempti* ex eo quibusdam clementis, qune cum aliquo tempore liturgico minus forsan conveniant, prouti sunt *Alleluia,* quae In Ipso antiphonarum textu aliquando occurrunt cum notis, quae partem Integrum mclodine constituunt.

Sepositio autem partium, quae tardiores exhibent imitationes *neo-gregorianas,* praesertim in festis Sanctorum, id efficiet ut authenticae solummodo retineantur cantilenae gregorianae, quamvis semper liceat, lis, qui maluerint, easdem melodlas *nro-qrvqoriamis* retinere et cantare. Nulla enim cx his plane expungitur e Gradual! Romano. Immo pro nonnullis, quae in usum universalem receptae sunt (ex. gr. in sollemnitatibus Ss.ml Cordis lesu, D. N. lesu Christi universorum Regis, Immaculatae Conceptionis B. M. V.), nulla nlia substituta est. Loco altarum, e contra, proponuntur cantus ex authentico repertorio selecti, eundem textum, quantum fieri potest, referentes.

Curae denique fuit authenticum repertorium gregorianum, mclodlls non authentici* purgatum, aptius disponere, ut nimiae repetitiones eorundem textuum vitarentur, et eorum loco assumerentur aliae partes, optimae quidem formae, quae ln ?nno occurrunt. Hinc omnimoda Industria est adhibita quo ditiora flerent Communia, omnibus collectis In II* cantibus qui alicui Sancto stricte proprii non *unt. et proinde pro omnibus Sancti* eiusdem ordini* possunt assumi. Communia Insuper ditata sunt pluribus cantibus, e Proprio de Tempore derivatis, qui raro adhibebantur. Rubricae autem

• NoUt. B (1972) 216-220.

•mnlloreui facultatem praebent hauriendi e Communibus no- Xr dispositis. Ita ul necessitatibus quoque pastoralibus '*?Idcm'fereerotlone facultas tribuitur eligendi Inter cantus ad Proprium de Tempore pertinentes: nam pro textu dlel proprio alium textum eiusdem temporis licet pro opportunl-

Normae Quoque pro cantu Missae, Initio Graduait Romani exstantes, ita recognitae sunt atque emendatae, quo clarius munus uniuscuiusque cantus clarius appareret.

II. *De ritibus In cantu Missae seruandls*

1. Populo congregato, ct sacerdote cum ministris ad altare accedente, incipitur antlphona ad Introitum. Eius inlonatio brevior vel magis protracta pro opportunitate fieri potest, vel, melius, cantus potest ab omnibus simul inchoari. Asterisks proinde, qui ad partem Intonation!* significandam in Graduall invenitur, signum habendum est solummodo indicativum.

Antlphona a choro decantata, versus a cantore vel a cantoribus proferatur, ac deinde antlphona resumatur u choro.

Huiusmodi antiphonae et versiculorum alternatio haberi potest quoties sufficit ad processionem comitandam. Attamen antequam antlphona In fine repetatur cantari potest, ul ultimus versus, *Gloria Patri, Sicut erat,* per modum unius decantatus, Sl autem *Gloria Patri* peculiarem habet terminationem melodicnm, hacc eadem terminatio in omnibus versiculis adhibenda est.

Si contingat ex versu *Gloria Patri* et antiphonae iteratione cantum nimis protrahi, omittitur doxologia. Si autem processio brevior est, unus tantum psalmi versus adhibetur, vel etiam sola antlphona, nullo addito versu.

Quoties vero liturgica processio Missam praecedit, antiphona ad introitum canitur dum processio ingreditur ecclesiam, vel etiam omittitur, prout singulis in casibus in libris liturgicis providetur.

2. Acclamationes *Kgrie, eleison* inter duos vel tres cantores aut choros, pro opportunitate, distribui possunt. Acclamatio quaeque dc more bis dicitur, non tamen excluso numero maiore, attenta praesertim ratione artis musicae.

Quando *Kyrie* cantatur ut pars actus praenitentialis, singulis acclamationibus brevis tropus praeponitur,

3. Hymnus *Gloria in excelsis* inchoatur a sacerdote vel, pro opportunitate, a cantore. Profertur autem aut alternatim ° C4¥JJor^)}S ch°ro» aut a duobus choris sibi invicem respondentibus. Divisio versuum, quam significant geminatae lineae in braduah Romano, non necessario servanda est, si quis aptior modus inveniatur, qui cum melodia possit componi.

4. Quoties sunt duae lectiones ante Evangelium, prima lectio, quae de more e Vetere Testamento depromitur, profertur secundum tonum lectionis seu prophetiae, ea terminatur consueta forma puncti. Etiam conclusio *Verbum Domi/u* cantatur eadem forma puncti, omnibus deinde acclamantibus *Deo gratias,* iuxta modum in fine lectionum consuetum.

o. Post primam lectionem dicitur Responsorium Graduate a cantoribus vel a choro. Versus nutem a cantoribus profertur usque ad finem. Nulla proinde ratio habenda est nsterisci, quo indicatur resumptio cantus a choro facienda in fine versus urndualis, versus ad *Alleluia* ct ultimi versus Tractus. Quando nutem opportunum videtur, licet repetere primam partem Responsorii usque ad versum.

„TSra.Pore Paschali, omisso Responsorio Gradual!, cantatur *Alleluia,* prout infra describitur.

Lectio secunda, quae e Novo Testamento desumitur, cantatur In tono Epistolae, cum clausula finali propria. Potest etiam cantari in tono primac lectionis. Conclusio nutem *verbum Domini* cantatur secundum mclodiam in tonis communibus notatam, omnibus deinde acclamantibus *Deo gratias,*

7. Secundam lectionem sequitur *Alleluia* vel Tractus. Cantus *Alleluia* hoc modo ordinatur: *Alleluia* cum suo neumate canitur totum n cantoribus et repetitur a choro. Pro opportunitate tamen cantari potest semel tantum ab omnibus. Versus a cantoribus profertur usque ad finem; post ipsum vero *Alleluia* ab omnibus repetitur.

Tempore Quadragesimae, loco *Alleluia* cantatur Tractus, culus versus alternatim canuntur a duabus partibus chori sibi invicem respondentibus, vel alternatim a cantoribus et a choro. Ultimus versus ab omnibus cantari potest.

8. Sequentia, si casus fert, cantatur post ultimum *Alleluia* alternatim a cantoribus et a choro, vel α duabus partibus chori, omisso *Amen* in fine. Sl non cantatur *Alleluia* cum suo versu, omittitur Sequentia.

9. Quoties una tantum fit lectio ante Evangelium, post eam cantatur Responsorium Graduate vel *Alleluia* cum suo versu. Tempore autem paschali canitur alterutrum *Alleluia.*

10. Ad cantum Evangelii, post clausulam finalem propriam, additur conclusio *Verbum Domini, prout in tonis communibus* notatur, omnibus deinde acclamantibus *Laus tibi, Christe.*

11. *Credo* de more aut ab omnibus aut alternatim cantatur.

12. Oratio universalis iuxta uniuscuiusque loci consuetudines peragitur.

Pnd nntlDhonam ad offertorium cantari possunt, iuxta ani tamen semper omitti possunt, traditionem. £ers'ct ' *jf9U Christe,* in Missa pro defunctis. Po^IngiîoXS resumitur par. antiphonae ad hoe Indicata.

14. Praefatione peracta, omnes *Sanctus* cantant; post consecrationem vero, proferunt acclamationem anamneseos.

15. Expicta doxologia Precis eucharisticac, omnes acclamant: *Arnen.* Deinde sacerdos solus invitationem profert ad Orationem dominicam, quam omnes cum ipso dicunt. Ipse autem solus embolismum subdit, quem omnes doxologia concludunt.

16. Dum fractio panis et immixtio peraguntur, invocatio *Agnus Dei* a cantoribus, omnibus respondentibus, cantatur. Hacc invocatio repeti potest quoties necessc est ad fractionem panis comitandam, prae oculis habita eius forma musica. Ultima vice, invocatio concluditur verbis *dona nobis pacem.*

17. Dum sacerdos sumit Corpus Domini, inchoatur antiphona nd communionem. Cantus autem eodem modo peragitur ac cantus ad Introitum, ita tamen ut cantores sacramentum commode participare possint.

18. Post benedictionem sacerdotis, diaconus profert monitionem *Ite, missa est,* omnibus acclamantibus *Deo gratias.*

III. *De modo Ordinem Cantus Missae adhibendi*

19. Lectionum magna varietate in Missalc Romanum introducta, dum cantus Missae ex traditione recepti mutari non ciossint, idem formularium cantus componitur cum diversis lectionibus, iuxta cyclum trium annorum A, B, C Lectlonarii pro dominicis statutum.

Item pro feriis resumuntur cantus dominicae praecedentis, qui componuntur tam cum lectionibus unicuique diei temporum peculiorum, nempe Adventus, Quadragesimae et Paschae, assignatis, quam cum lectione prima temporis per annum, iuxta cyclum duorum annorum I et II.

Patet cantus, qui relatione plus minusve stricta lectionibus uniuntur, eas in fortuitis translationibus comitari debere.

20. Mutationes forte inducendae in Proprium dc Tempore in praesenti Ordine signantur, post unumquodque formularium fundamentale, per haec, quae sequuntur, scribendi compendio: A, B, G pro dominicis, sollemnitatibus et quibusdam festis; I et II cum numeris feriarum (sabbatum numero 7 indicatur) pro feriis per annum; soli numeri feriarum pro feriis ceterorum temporum.

Huiusmodi scribendi compendia remittunt ad alteram partem, in qua omnes mutationes conectuntur.

21. Norma praecipua, quam hic Ordo Cantus Missae sequitur, talis est, ut Missale Romanum quam maxime In cius ordinatione observare contendat. Quapropter quaedam formularia cantus translata vel commutata inveniuntur.

Psalmi ad communionem

22. Psalmorum versiculorumque numeri sumuntur ex editione appellata «nova Vulgata» (Typis Polyglottis Vaticanis, 1969). Hi versiculi ac versiculorum partes disponuntur ut in libro LIturglae Horarum (Typis Polyglottis Vaticanis, 1971).

23. Asteriscus post numerum psalmi positus, indicat antlphonain non esse e psalterio sumptam, Ideoquc psalmum propositum esse ad libitum. Quo in casu, alius psalmus, si magis placuerit, substitui potest, exempli gratia psalmus 33, qui ad communionem ex antiqua traditione adhibetur.

Quando psalmus 33 Indicatur ut psalmus ad communionem, nulli plerumque versus selecti proponuntur, quia singuli valde conveniunt.

Ada. J. CLAIRE In Notit. 8 (1972) 221-226; *O.* OURY in L'ami da clergé 82 (1972) 688-669

4087

1972IUN 26.-SC DOCT. FID, DECL. AAS 64(1972) 641-643

Declaratio quoad interpretationem quarundam dispositionum, quae Normis, die 13 Ianuarii 1971 editis, statutae sunt circa reductionem sacerdotum in statum LAICALEM CUM DISPENSATIONE AB OMNIBUS ONERIBUS SACRIS

Die xni Ianuarii 1971 hoc Sacruin DIcasterium novas *Normas* statuit ad apparandas sive in Curiis Dioecesaals sive In Curiis GeneralItlis Religionum Clericalium causas reductionis sacerdotum ad statum laicalcm cum dispensatione ab omnibus oneribus c Sacris Ordinibus manantibus [LE 3947].

Memorata publicatione peracta nonnulla dubia nc difficultates huic Sacrae Congregationi propositae fuerunt praesertim ouoad interpretationem quarundam dispositionum in *Normis* statutarum.

Ad dicta dubia seu difficultates solvendas vel devincendas, hoc Sacrum Dicasterium, Ordinariorum sollicitudinis particeps, haec consideranda proponit authentico modo f>raedictss *Normas* Interpretando In materia gravi et peculariter ardua.

L Hoc Sacrum DIcasterium Ordinarios enixe adhortatur ut, pro conim laudanda prudentia, «opportune et Importune» Sacerdotibus qui in crisi vocationis versantur paterne assistere velint ne in re tam gravis momenti, tum pro eorum ipsorum futuro, tum pro bono Ecclesiae, praecipitanter agant, nec dispensationem sine gravibus obiectivis rationibus petant.

Revera praesertim bis ultimis temporibus nonnulli qui ob repentinam crisim dispensationem expostulaverant postea propriam petitionem revocabant cum iam Sacrum Dicasterium casum perpendebat.

Alii autem post communicatum Rescriptum gratiae Jam impertitae eam acceptare noluerunt ut sacerdotii exercitium servarent, divina gratia moti ac angoribus conscientiae cruciati.

Sunt denique et qui, dispensatione obtenta et matrimonio coram Ecclesia celebrato, fidem etiam matrimonialem prodiderunt.

Novae *Nonnae* non eum finem habent ut gratia dispensationis cuicumque petenti indiscriminatim concedatur,
642 sed tantum ut ad / simpliciorem formam investigationes ab Ordinariis peragendae reducantur.

II. Ad η. II, 3, b, Normarum: «Causae et adluncta seu circumstantiae difficultatum quibus orator premitur», sunt elementa praecipua investigationis ab Ordinariis peragendae ut Sacro Dicasterlo referre possint quibus rationibus oratoris petitio fulciatur. Hae autem rationes firmari debent etiam aliis notitiis et adiunctis ex ipsis investigationibus forte manantibus (cfr. η. II, 3, c, d, *e)* et Voto quo Ipse Ordinarius circa ipsam petitionem propriam mentem manifestat. Dispensatio autem non veluti «automatice» conceditur, sed rationes proportionate graves requiruntur.

Huius S. Congregationis est allatas rationes perpendere et in singulis sententiam dicere, considerando non tantum ipsius Oratoris bonum spirituale, sed et bonum Ecclesiae Universae, integra servata lege sacri coelibatus.

Hac de causa non quaecumque rationes propositae semper sufficientes scu validae censendae sunt ad imploratam gratiam obtinendam. Ita sufficientes dici nequeunt: *a)* simplex voluntas nubendi, *b)* legis sacri coelibatus contemptus, *c)* attentatum matrimonium civile vel praestituta dies pro matrimonii celebratione cum spe dispensationem sic facilius obtinendi.

Petitiones igitur quae unice memoratis rationibus fulciri apparent Ordinarii huic Sacrae Congregationi ne mittant, praesertim dum agitur de sacerdotibus qui tantum a paucissimis annis Sacram Ordinationem acceperint.

III. Ad propositum dubium an Ordinarii applicare possint can. 81 CIC etiam cum dc dispensatione a sacro coelibatu agitur, «Negative» respondendum est. Haec enim dispensatio unice et personaliter Summo Pontifici reservatur (cfr. *De Episcoporum muneribus,* η. IX. 1) (LE 3449].

Proinde matrimonium forte celebratum quin concessa fuerit ab ipsa Sede Apostolica dispensatio quavis validitate caret.

IV. Rescriptum reductionis ad statum laicalem et dispensationis ab oneribus suam vim plene exercet immediate a momento notIfIcatIonIs ex parte Ordinarii, nec ulla acceptatio ex parte Oratoris requiritur. Opportuna cautela. Sacra Congregatio numquam directe cum Oratore dispensationis Rescriptum communicat, sed semper Ordi-
643 nario | id mittit, ut occasione Rescripti exacutionis, Ipsum Oratorem modo magis personali moneat quoad vitam Christianam ducendam ad animae propriae aeternam salutem promerendam el chrlstIfidcIlum aedificationem.

Sl vero. Rescripto notIfIcato. Orator poenitentia motus voluntatem manifestat perseverandi in exercitio sacerdotii, Ipse pariter a quovis sacerdotali munere iure suspensus censendas est quia ipsa notificatione ad statum laicalem reducius est; attamen potest Sacrae Congregationi novam petitionem porrigere pro readmisslone in stalum clericalem. Ipsa autem Sacra Congregatio, post congruum probationis tempus, attento favorabili Voto Ordinarii, decernet de opportunitate proponendi novam gratiam Summo Pontifici.

V. Verbis «similibus Institutis» quae 1η η. VI, 4, d, «Normarum» Inveniuntur. InIeIIIgI debent:

a) *Facultates, Instituta, Scholae etc., scientiarum ecclesiastIcarum vel religiosarum (o. g. Facultates Iuris Canonici, Missionotogiae, Historiae Ecclesiasticae, Philosophiae oel Instituta Pastoralia, Paedagogiae Religiosae, Catedvticae, etc.).* Apud memorata Instituta nullum docendi munus sacerdotibus dispensatis committi potest, Immo ipsi a dicto munere omnino recedant oportet ante dispensationis concessionem.

b) *Quaevis aha superiora studiorum centra, etiam ab Ecclesiae auctoritate stricte non dependentia in quibus etiam theologicae vel disciplinae doceantur.* Apud haec Instituta memoratis sacerdotibus dispensatis committi nequeunt disciplinae proprie theologicae vel ipsis intime conexae (e. g. paedagogia religiosa ct catechetical. In dubio quoad disciplinas theologiae conexas, res a S. Congregatione pro Doctrina Fidei, collâtis consiliis cum S. Congregatione pro Educatione Catholica, dirimetur.

VI. Haec Sacra Congregatio confidit nonnullorum expcctationes explevisse ut, difficultatibus solutis, faciliori via Normae datae integre servari possint.

Datum Romae, die 26 Iunii 1972.—Franciscus Card. Seper, *Praei.* Paulus Philippe» *a Secretis.*

Ada. E. F. REGATILLO in SaI terreo 61 (1973) 139-142; P. TOCANEL in ApoU. 46 (1973) 17-18.

4068

1972 IUN 27.-SC ECCL. OR., DECR. AAS 64 (1972) 738-743

Decretum quo nonnullae facultates Religiosis Orientalibus conceduntur et quidam canones de iisdem Religiosis mutantur vel suspenduntur

Orientalium Religiosorum Supremi Moderatores, renovationem vitae ac disciplinae religiosae ad mentem Concilii Vaticani II expeditius efficaciusque perficere cupientes, Apostoiicae Sedi supplices porrexerunt preces ut ipsis quaedam ampliores facultates concederentur.

Quas preces Sacra Congregatio Ecclesiis Orientalibus praeposita, attentis Institutorum Religiosorum Orientalium diversitate atque rituum varietate. Summo Pontifici Paulo Pp. VI subiicere peropportune duxit. Qui statuit ut res examini Plenarii Patrum Coetus committeretur.

Propterea, Sacra Congregatio, auditis Supremis Moderatoribus atque opera Consultorum adhibita, elenchum facultatum parare curavit, quo nonnullas normas Iuris canonici vigentis de Religiosis perficere necnon huius temporis necessitatibus aptare sategit, ut eae magis consonae congruentesque vitae et profectui Institutorum evangelicae perfectionis flerent, proponens mutationem vel suspensionem quorumdam canonum, qui In Motu Proprio *Postquam Apostollcis Litteris* [LE 2263] continentur. Huiusmodi elenchum, a Plenario Patrum Coetu rite emen-/ 739
datum. Summus Pontifex benigne excipere dignatus est, ea tamen mente ut opportuna clausula, quoad Religiosarum confessiones, adnecteretur.

Quibus adamussim expletis. Summus Pontifex omnia quae acta sunt rata habuit atque adprobavit, simul mandans ut integer elenchus facultatum publici iuris fieret, salvis Patriarcharum Iuribus.

Quapropter, haec Sacra Congregatio pro Ecclesiis Orientalibus, de mandato Summi Pontificis Pauli Pp. VI, has quae sequuntur, Religiosis Orientalibus facultates concessas, publici iuris facit:

1. Cuiusvis instituti Religiosi iuris pontificii erit constitutas iam provincias coniungere vel aliter circumscribere, novas condere conditasve supprimere, firma manente pro prima divisione in provincias aut pro totali earumdem suppressione, obligatione recurrendi ad Sedem Apostolicam (cfr. M. P. *Postquam Apostolicis Litteris,* can 15, § 1). Synaxis seu Capitulum Generale statuat normas servandas ώ erectione et innovatione provinciarum Constitutionibus inserendas.

2. Pro Religionibus pontificia exemptione fruentibus, exceptis tamen Monasteriis, obligatio suspenditur Sedis Apostoiicae beneplacitum petendi ad domum religiosam constituendam vel supprimendam (cfr. cann. 8, § 3; 10, § 2; 19, § 1. il 2 ct 20, § 1), salvis iis quae ad normam iuris Hierarchls locorum competunt.

3. Firmis proprii cuiusvis Instituti Constitutionibus, quae potiorem aetatem aliaque requisita exigant, ad munus Supremi Religionis Moderatoris inhabiles sunt qui eandem Religionem professi non sint per decem saltem annos a prima professione computandos et annos triginta quinque non expleverint (cfr. can. 31, n. 2 et 5). Pro aliis Superioribus maioribus, praeter professionem perpetuam, sunlciunt triginta anni (cfr. can. 31, n. 3). Pro ceteris vero officiis lus particulare aetatis requisitum determinare valet, ita tamen ut pro Magistro Novitiorum, praeter proies-
[illegible] triginta annorum re'

4. Supremis Moderatoribus Religionum laicalium Iuris

pontificii incultas conceditur dispensandi, de consensu sui Consilii, admittendos in Religionem super 1 egUimitate natalium, dummodo nc sint sacrilegi vel adulterini.

5. Institutis Religiosis relinquitur facultas aptius determinandi tempus et locuin praeviae probationis scu postulatus, etiam extra domum novitiatus, non exclusa facultate eam extra domum propriae Religionis peragendi
740 (cfr. cann. 71-73). /

6. Religiosi, de propria coniunctlone cum Deo fovenda solliciti, bis saltem in mense ad Paenitentlae Sacramentum accedere satagant (cfr. can. 138, § 1, n. 3); Superiores vero frequentiam huiusmodi promovere studeant atque provideant ut sodales alternis saltem hebdomadis ac etiam saepius, si id cupiunt, sacramentalcm confessionem peragere possint (cfr. can. 138, § 2).

7. Quod ad confessiones Religiosarum nominatim attinet, statuitur: *a)* Religiosae omnes atque novitiae, ut in hac re debita libertate fruantur, confessionem sacramentalem valide et licite instituere possunt apud quemcumque sacerdotem ad confessiones audiendas In loco approbatum, firma semper disciplina religiosa communitatis; Hierarcha loci tamen invigilet ne in re abusus irrepant, quod si irrepserint, cos caute et prudenter eliminet, salva conscientiae libertate; *b)* Quo melius autem communitatum bono consulatur, Monasteriis vitae contemplativae, domibus formationis et communitatibus numerosioribus confessorius ordinarius detur; et saltem Monasteriis praedictis necnon domibus formationis etiam extraordinarius, nulla vero facta obligatione ad illos accedendi; *c)* Pro aliis communitatibus confessarius ordinarius nominari potest, si adiuncta peculiaria iudieio Hierarchae loci id suadeant; *d)* Hierarcha loci confessorios accurate seligat, qui congruenti maturitate aliisque necessariis qualitatibus polleant; ipse iudicet de numero, aetate et duratione in munere, necnon ad illos nominandos vel ulterius confirmandos procedat collatis consiliis cum communitate cuius interest; e) Praescripta canonum, quae praecedentibus determinationibus contraria sunt, vel quae cum illis componi nequeunt, vel quae, illis perspectis, ratione et applicatione carent, suspensa manent.

8. Quae praecedenti numero statuuntur, valent quoque pro communitatibus laicalibus virorum quatenus ipsis applicari possunt.

9*. Supremis Moderatoribus Religionum laicalium iuris pontificii facultas fit concedendi, de consensu sui Consilii, iusta de causa, ut bona propriae Religionis alienari, oppignerari, hypothecae nomine obligari, emphyteusi redimi possint, utque personis moralibus propriae Religionis aes alienum contrahere liceat usque ad eam pecuniae summam quam Synodus Patriarchalis aut coetus Nationalis vel Regionalis Episcoporum proposuerit et Apostolica Sedes approbaverit.

10. Supremus Instituti Religiosi Moderator, de consensu sui Consilii, non requisito beneplacito Sedis Apo-
741 stolicae, valet: / *a)* sedem novitiatus constituere in aliqua domo Instituti Religiosi vel etiam plures in una provincia, servatis praescriptis iuris communis et particularis (cfr. can. 87, § 1, n. 3); *b)* transferre, vel in perpetuum vel ad tempus, sedem novitiatus, ad normam iuris iam erectam, in aliam domum, praemonitis Hiérarchie locorum quorum interest et servatis de iure servandis; *c)* permittere ut novitiorum coetus, per certa temporis spatia, in alia Instituti domo, a se designata, commoretur pro bono institutionis eorundem novitiorum; *d)* si exiguus novitiorum numerus ad vitam communem promovendam non aptus esse videatur, collocare novitiatum apud Instituti communitatem quae ad formationem parvi eiusmodi coetus novitiorum fovendam idonea sit.

11. Circa tempus novitiatus, serventur praescripta Constitutionum proprii Instituti Religiosi. Attamen: *a)* Ad validitatem requiritur ut novitiatus 12 menses, non necessario continuos, complectatur, in domo ad hoc rite designata (cfr. can. 88, § 1, nn. 3 et 4); *b)* Absentia a coetu et a domo novitiatus, quae tres menses sive continuos sive intermissos superet, ipsum novitiatum invalidum reddit (cfr. can. 89, § 1); c> Absentia tribus mensibus brevior, apta prorogatione completur auctoritate Superioris Maioris audito Novitiorum Magistro; brevissima vero, dispositione Superioris Maioris solvitur (cfr. can. 89, § 2); *d)* Experimenti causa, Synaxis seu Capitulum Generale maiontate duarum partium suffragiorum e tribus decernere potest ut ad complendam novitiorum institutionem unum vel a cnMla actuositati formativae cum indole
Sut Tngru?ntl tibu^da extra novitiatus domum peragantur? dummodo neque primos tres menses post Initium, neque unum ante finem impediant, et novitiatus 2 annos non excedat. Quae spatia actuositatis formatviae 12 mensibus novitiatus adduntur (cfr. can. 89, §§ 3-4); *e)* Iusta de causa, Superior Maior permittere potest, ut prima votorum professio anticipetur, non tamen ultra 15 dies nec non ut extra novitiatus domum emittatur (cfr. can. 110, § 1).

12. Synaxeos seu Capituli Generalis est determinare tempus probationis ad emittendam professionem votorum perpetuorum, quod tamen tribus annis ne sit brevior, neque novem annos continuos excedat (cfr. can. 110, §§ 1-2). / 742

13. Supremus Instituti Religiosi Moderator, de consensu sui Consilii, potest sodalem, qui Religionem legitime deseruit sive expletis votis temporaneis sive ab eisdem exemptus, readmittere etiam sine obligatione iterum novitiatum peragendi, praescripto tamen quodam probationis tempore (cfr. can. 74, § 1, n. 6 et can. 191, § 2).

14. Ordinationibus particularibus cuiusque Instituti reliqultur recollectionis spiritualis temporis determinatio, antequam candidati novitiatum incipiant vel novitii vota temporaria nuncupent, de qua in canonibus 73 et 105, § 3, cauto tamen ut minimum quinque dierum statuatur.

15. Voluntatis explorationis obligatio, de qua in can. 84, suspenditur.

16. Testamenti condendi obligatio, quae nunc in can. 103, § 3 statuitur, ad tempus quod immediate vota perpetua praecedit transferri potest.

17. Synaxes seu Capitula Generalia Religionum clericalium possunt: *a)* concedere sodalibus non clericis perpetuo professis vocem activam et passivam ad Synaxes cuiusque gradus, sive electionum sive negotiorum, secundum condiciones a Synaxi Generali statuendas; *b)* statuere ut sodales non clerici perpetuo professi, admitti valeant ad munera excercenda mere administrativa quae cum ministerio proprie sacerdotali relationem directam non habeant; *c)* statuere insuper, secundum condiciones ab ipsis determinatas, ut sodales non clerici perpetuo professi fungi valeant munere consiliarii cuiusque gradus, non autem munere Superioris vel Vicarii cuiusque gradus.

18. Supremis Moderatoribus Religionum laicalium Iuris pontificii facultas fit, de consensu sui Consilii, concedendi suis subditis professione minore perpetua adstrlcti>, id petentibus, licentiam cedendi sua bona patrimonialia, iusta de causa et salvis normis prudentiae.

19.Supremi Moderatores Ordinum virorum, Monachis exceptis, propriam clausuram temperare possunt ad normam canonis 150.

20.Vetitum ne religiosae singulae e domo exeant suspenditur, firmo tamen vigilandi onere nc incommoda oriantur (cfr. can. 153).

21. Supremis Moderatoribus Religionum laicalium virorum et mulierum iuris pontificii facultas tribuitur, dc consensu proprii Consilii, sodales vota temporaria professos, id petentes, in saccularem conditionem restituendi: Quo in casu vola temporaria ipso facto cessabunt.

22. Religiosus qui cardinalatum, patriarchalum vel episcopatum di/miscrit et in domum religiosam redierit, 743
voce activa gaudere potest (cfr. can. 178, $ 2).

23. Sacerdotes religiosi, qui a Superiore Maiore Religionis clericalis exemptae facultatem obtinuerint audiendi confessiones, ea uti possunt quoad religiosos ct uovitlos in omnibus domibus Religionis ct extra eas.

Datum Romae, ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Ecclesiis Orientalibus, die 27 mensis Iunii, anno 1972.— M. Card, de Furstenberg, *Praefectus,* Marius Brini, Archiepiscopus tit. Alglzcn., *a Secretis.*

Adn. C. GORRICHO in CpR S3 (1972) 353-359.

4069

1972 IUN 28.-SC RELIGIOSORUM, NOTIFJCATIO. PART.·

Nova Statuta Unionis Superiorum Generalium approdantur

I—APPROBATIO PONTIFICIA

Roma. 23 giugno 1972

Reoerendo Padre. Ml è gradito partrcIparLe —In rlvontro nilo Sua preginta letters dei 6 c.m.— che questo Sacrx* l>leastero, prendendo atto delle modifiche di alcunl puuti drgll

Statuti dl cod«ta Unione, come risultano ncf fogli da Lei cortesemente allegati, ben volcntieri le approva, con Je scguentl osscrvazionl:

1. *AI* n. 19. *g (nuooo):* L'agglunta proposta sulTInterpretazlone degli Statuti rende plù évidente la lacuna in essl awertita sulla maniera dl procedere aile loro eventual! modi* fiche. Converrà, dunrnie, colmarla, inserendo, o a continuazio* ne della predetta aggjunta, oppure altrove, che «ognl evcntuale modifica degli Statuti dovrà essore approvata dalTAssemblca Generale e confermata dalla Santa Sede». [cfr. *Sialuta, ad n.* 351.

2.*Al* n. 19 *h fnuovo):* Si ritiene conveniente Inscrire nel testo le parole sottolincate: »Promuovere, *d'accorda con la Sacra Congregazione per t Religiosi e gli Istituti Secolari,* i contaiti con le Confercnie Nazionoll dei Superiori Magglorl». [cfr. *Statuta, ad n.* 20. *h].*

Profitto volenticri delToccaslone per confcnnarml con sens! di dhtlnto ossequio di Lei devotissimo nel Signore.—Agostino Ma y e r , *Segr,*

II—STATUTA UNIONIS SUPERIORUM GENERALIUM

L *Isti(uzlone e fine*

1. Per promuovere la vita degli Istituti Religiosi o di Vita Comune al servizio della Chiesa per una più efficace collabo* razlone tra loro e per un più fruttuoso contatto con Ia Santa Sede e con la Gerarchia è costituita *Γ Unione dei Superiori Generali,*

II. *Membri*

2. Sono membri dl dlritto dl questa Unione tutti i Superiori Generali degli Istituti Religiosi o di Vita Comune dl diritto pontificio. Tra questi Superiori Generali sono da considerarsl anche gli Abati Primate e Presidi delle Congregazlonl Monolithe.

3. Possono nderirc alTUnlone, come membri Dggiuntl, anche l Superiori Generali degli Istituti dl diritto diocesano nurché comunichino per Iscritto al Consiglio delTUnione la loro adeslone.

III. *Organismi*

4. L'Unlone del Superiori Generali comprende l seguentl organismi: *a)* L'Assemblea Generale; *b)* Il Consiglio delTUnlone; *c)* Il Consiglio per i Rapportl tra la Sacra Congregazione per i Religiosi e TUnlone; *d)* La Segreteria Generale; *e)* Le eventual! Commissioni.

IV. *Assemblea generale*

5. L'Assemblea Generale è costitulta da tutti I Superiori Generali membri dl diritto delTUnione. I Superiori Generali, impossibilitati a partecipare personalmente aile Assemblée, potranno delegare il loro X'icario o un altro membro del Consiglio Generalixio o Il Procuratore Generale o un altro religioso della stessa Religione. Tuttavia quando sl tratta di votazioni e dl elezlonl, ll delegato dei Superiore Generale deve essere munito dl delega scrltta.

6. Oggettl deITAssembles Generale, tra gli altri, saranno: *a)* Comunlcazlonl da parte dclla Santa Sede; *b)* Scambio dl informazlonl e dl Idee dl comune Intéresse, nonché il loro studio; *c)* Determlnaxione del punto dl vista delTUnione su argomenti In cui ê necessario od opportuno che TUnlone adotti una presa dl posizione collettivo; *d)* Creazione o soppressione di Commissioni; *e)* Elezlonl dei delegati delTUnione al «Synodus Episcoporum» e tulle le altre elezionl che a norma dl questi Statuti competano alTAssemblea Generale; *I)* Hsame e approvazione dei bllnnclo flnanziario annuale presentato dal Consiglio e determinazlone dei contributo dei membri delTUnione per le spese delTUnione stessa.

7. Ouando vlene debitamente convocata un'Assemblea Generale nella quale si dovrà discutere e votare una questione importante. Ia maggioranza dei prescntl sarà sufficiente per rendere Ia decisione valida e Ircitn.

8. L'Assemblea Generale dovrà essere convocata almeno una volto nlTnnno e ognl volta che sorgerù una questione Importante da discutere o un'clezione da fare.

V. *Il Présidente*

0. L'Unlone hn un Présidente che csercila le sue funzioni α norma degli Statuti.

10. Il Présidente vlene eletto dnlTAsscmblea Generale con votazione segreta per schede e sempre con maggioranza assoluta.

11. Tutti l membri dl diritto delTAssemblea Generale hanno voce nttiva, mentre hanno voce passiva soltanto quelll residenti a Roma e dintoml.

12. Il Présidente dura nelTufflcio per tre anni ed ὺ sempre rieleggibile. Cessando perô dl essere Superiore Generale cessa pur dalTulfIclo dJ Présidente.

13. SpetU al Présidente: a) Rappresentare ufflciulmente TUnlone; *b)* Convocare e presledcre TAssemblea Generale e Il Consiglio delTUnione; *e)* Convocare e. dirvttamentc o per mezzo di un suo delegato, prolcdere le adunanze elettlve dei gruppl previsti dagli Statuti: *d)* Nominare, udito il parere dei Consiglio, uno dei membri dei ine<iesimo chc tralti eventual! questioni dl comune intéressé, che possono intercorrcre tra TUnione dei Superiori Generali e quella delle Superiore Generali; ·; Nominare, udito il parrre del Consiglio, rappresentantl o delegati delTUnione per pnrticolurl organlzznzioni e clrtoslanxe; *f)* Nominare, con il consenso del Consiglio, il Segretarlo Generale e ll Tesoriere delTUnione e nitri eventuall aiutanti permanenti di Segreteria.

VI. Il Consiglio

,,JL, ? Consiglio è l'organe esecutlvo dcll'ünlone dei Su-Pe ,,, Ucncrali c deve essere convocato nlmeno Quattro volte neu anno.

_ 15? EJ c°mpwto dal Présidente delTUnione. dal Vlce-Presldcnte e da sette Consigner! quali rapprcscntnnti dl sette gnippl d Istituti Religiosi o di vita Comune (cloè: Canonici Regolorf; Monuei; Ordini Mendicanti; Chiericl Rcgolarl; Congregnzionl Religiose Clerical!; Societù di Vita Comune: Congregationi Religiose Laicali).

16. Il VIce-PrèsIdente è eletto dnlTAsscmblea Generale con votazlone segreta per schede a maggioranza a norma dei can. 101.

17. Il Vice-Presldente sostituisce il Présidente assente o impedito temporaneamente e d(venta Présidente 'ad complendum triennium* quando Tufflclo di Présidente clivent! vacante. In questo caso, ed ognl quaivolta Tufflclo di Vlce-Presidente diventa vacante, la successiva Assemblea Generale procede alTelezione di un nuovo Vice-Presldento *ad complendum triennium*.

18. I Consigner! sono elettl clascuno rlspettivamente dal Superiori Generali dei gruppo che devono rappresentare con votazione sempre a norma del can. 101.

19. Il Vice-Presldente e i Consiglierl durnno nelTUfficlo perii triennio in corso sempre che rcstlno.actu. Superiori Generali. Nella evcntuale vacanza di qualche Consigliere il gruppo rispettivo, legittimamente convocato dal Présidente, procede entre tre mesl ad una nuova elezione *ad complendum triennium*.

20. Sotto Ia direxione dei Présidente, il Consiglio ha il compito di organizzare Tattivitâ delTUnione c In particolare: *a)* Esprimere i pareri o i consensi previsti dagli Statuti; *bj* Préparare le Assemble* Generali; *c)* Curare Tefflcienza della Segreteria Generale; *d)* Nominare i membri delle Commissioni permanenti create dalTAssemblca Generale e curarne ll funzionamento; *e)* Creare ed organizzarc Commissioni temporanee; *f)* Trattare I casi urgenti che non permettano la convocazione delTAssemblea Generale, con obbligo di riferirne aITAssemblea stessa; *g)* Se dovessero sorgere delle difficoltà in merito al presentl Statuti, il Consiglio ha la facoltà di Interpretari! con obbligo di riferire alia prossima Assemblea Generale; *h)* Promuovere, d'nccordo con la Sacra Congregazione per I Religiosi e gli Istituti Secolari, i contatti con le Conferenzc dei Superiori Maggiori; *i)* Controllare Tamministrazlone finanziaria.

VII. *Segreteria Generale*

21. Sotto il controllo del Consiglio funzionerà una Segreteria Generale, composta dal Segretario Generale, dal Tcsoriere e da eventual! loro aiutanti.

22. H Segretario e il Tesoriere debbono essere religiosi ma non necessariamente Superiori Generali.

23. Compiti dei Segretario Generale saranno: *a)* Curare Torganizzazione delle Assemblée Generali e delle riunioni dei Consiglio e delle Commissioni; *b)* Redigere i verbali delle Assemblée Generali e delle riunioni del Consiglio, cui partecipa; *c)* Curare le comunicazionl ufficiali delTUnione, la corrispondenza e TArcliivIo delTUnione; *d)* Dirigere ll lavoro degll eventuall aiutanti.

24. Il compito del Tesoriere è di curare Tamministrazlone flnanziaria delTUnione.

VIII. *Delle Commissioni*

25. Le Commissioni possono essere permanenti o temporanee.

26. Le Commissioni create daITAssemblea Generale sono composte da un numero variabile di membri, scelti tra I Superiori Generali, che possono farsi sostituire da un loro delegato. Parimentl, ognl commissione puà aggregarsi dei periti.

27. I membri di ognl Commissione permanente designano un Présidente che ne guida Tattlvitù ed un segretario chc nc redige gli attl e ne facilita in ogni modo ll lavoro.

28. Le Commissioni permanenti trasmetteranno alTAstemblra Generale per mezzo di relazioni scritte o verbali, secondo i casi e le circostanze, i rlsultati dei loro lavoro.

29. Le eventual! Commissioni temporanee nominate dal Consiglio potranno avere membri non Superiori Generali e proccderanno secondo le indicazioni del Consiglio stesso.

IX. *Procedure nelle elezionl*

30. Ognl Assemblea Generale nella quale sl tengano elezlonl deve essere convocata per Iscritto e. In. quanto possibile, almeno con due mesi di anticipo.

31. AITAssemblea cosi convocata l membri dl diritto delTUnione possono partecipare pcrsonalmente o per mezzo del loro delegato a norma dei n. 5 dei present! Statuti, il quale perô In questo caso deve essere munito di delega scritta.

32. Le elezionl si fanno secondo le norme del diritto comune e secondo quanto esplicltamcnte stabilito dal presentl Statuti.

33. Per le elezionl dei delegati al Sinodo dei Vcscovi debbono osservarsl le norme sancite dallo «Ordo Synodi».

3. L'Assemblea convocata a norma dei n. 30 del presenti Statuti puô procedere validamente e lecitamente aile elezionl previste senza tener conto degli assenti.

X. Gif *Statuti*

35. Ognl eventunle modifica degli Statuti dovrà essere Scde^VUU Assemblea Generale e conformata dalla Santa

GaneieUum· Λ'' N· a g .

4070

1972 IÜL l.–SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART?

Dk VI can. 72 § 1 Concilii Trullani quoad declarationem **NULUTATIS MATRIMONII EX IMPEDIMENTO MIXTAE RELIGIONIS**

Einnil Patres Cardinales, Membra Signaturae Apostollcnc, dic prima mensis iulii 1972, in sede eiusdem Supremi Tribunalis legitime congregati ad decidendam causam de qua agitur, proposito dubio: *An constet de nullitate, ob impedimentum dirijnens mixtae religionis, vi can.* 72. § 1 *Concilii Trullani, matrimonii inter Paulum M., baptizatum in Ecclesia Methodista, et D.nam Mariam N., baptizatam In Ecclesia Orthodoxa, initi coram sacerdote orthodoxo die* 17 *aprilis* 1966 *in ecclesia orthodoxa Sancti Pauli,* respondendum consuerunt uti respondent: *Non constare de nullitate, ob impedimentum dirimens mixtae religionis, vi can* 72, § 1 *Concilii Trullani, matrimonii inter Paulum M., baplizatum in Ecclesia Methodista, et D.nam Mariam N., baptizatam in Ecclesia Orthodoxa, initi coram sacerdote orthodoxo die* 17 *aprilis* 1966 *in ecclesia orthodoxa Sancti Pauli.*

Romae, e sde Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae, dic 1 iulii 1972.—Dinus Card. Staffa, *Praefectus el Ponens.*

♦ **ApoU. 45 (1972) 390.**

4071

1972 IÜL 10.–CONV. CUM AUSTRIA AAS 64 (1972) 481

Ratihabitio Conventionis inter Sanctam Sedem et ReMPUBLICAM **ÀUSTR1ACAM DE SCHOLIS CATHOLICIS**

Vide *textum* sub dic 25 aprilis 1972: LE 4048.

4072

1972 IÜL 1 1.–SIGNATURA APOSTOLICA, DECISIO. PART.*

De **RETRACTATIONE RENUNTIATIONIS** CANONICATUI **CATHEDRAL!** ab Ordinario loci acceptatae

Facti Species.—Rev.dus Canonicus Antonius, ob infeli-?A?nSUau valetud»nis conditionem, litteris diei 3 octobris 1969, ab Ordinario Dioecesis petebat: «di pormi —ut ait nel costante stato di riposo-pensione».

Ordinarius autem statim, dic 5 octobris 1969, instantiae Canonici respondit, cumdem a munere canonicatus solvit a erue «In perpetuo stato di riposo» misit, ita ut ipse «abbia diritto alia pensione» ex parte Societatis «Mutuo Soccorso».

Accepto Ordinarii decreto, Rev.dus Antonius, litteris dici 15 octobris 1969, gratias egit atque pensionem (pensione) sollicitavit; sed post septem menses, die 17 maii 1970, recurrit adversus decretum Ordinarii ad Sacram Congregationem pro Clericis, quae, audito Ordinario, die 9 iulii 1970, respondit: *tRecursum esse reiciendum*.*

Adversus hoc decretum S. Congregationis, Rev.dus Antonius scripto diei 30 octobris 1970 litteris diei 26 novembris renovato, recurrit ad hoc Supremum Tribunal asserens se, suo tempore, ab Ordinario rogavisse «liberazionc da questo officio attualc i.e. pastorale, ma nessun modo dal mio canonicato», petensque: vel «di confcrmare la mia missione In pensione solo come sacerdote pastorale...», vel, «se questo non è possibile, prego chc sempllcemcnte il mio decreto della missione in pensione sia abolito, e cosl rimango il vero canonico del nostro Capitolo»

Postulatis a Signatura Apostolica documentis, quae Rev.dum Antonium praetento officio parocciali vel pastorali in dioecesi usque ad diem 3 octobris 1969 functum esse comprobarent, responsiones partium pervenerunt, attamen quadam cum mora ex parte recurrentis.

In Iure et in Facto,—Patronus recurrentis agitatam quaestionem sic contrahit: .NostroJudicio tota quaestio ad hoc reducitur: An petitio Rev. Antonii fuerit renuntiatio proprie dicta Canonlcatui, vel, e contra, mera petitio ut Ipse liberaretur ab oneribus curae pas oralis m paroeciis quibus addictus erat. Idcoque poneretur in condicione fruendi prnsione sVatutn pro sacerdotibus, sive ob aetatem ingravescentem sive ob statum Infirmae valetudinis, non amplius habilibus ad officia exercenda».

Brevius quaeri potest utrum muneri canonicatus an alio cuidam officio pastorali Rev.dus Antonius renunciaverIL

Ad hanc quaestionem eliquandam diversa argumenta considerari possunt.

1) Imprimis perpendendae sunt Instantia renuntiationis a Rcv.do Antonio exhibita atque responsio Ordinarii.

Reverendus Antonius, ob gravem valetudinis Infirmitatem («infranto cosl nel corpo, ma totalmentc infranto pure nell'animo»), litteris diei 3 octobris 1969 Ordinarium rogavit «di pormi, uti ait, nel costante stato di riposo — Ln pensione... acciocché mi possa subito definitivamente orlcntarmi ad ulteriore, ma sicura ricerca nlmeno dl qualche convalesccnza c cura medica».

Absque mora Ordinarius, die 5 octobrls 1969, respondit: «...Ilo deciso di venire Incontro alia sua istanza esposta nel detto scrltto (del 3-X-1969). In relazione dunque, di ciô discloIgo dalla sua fin ad oggi carica di canonico dei capitolo della diocesi e, secondo il Suo desiderio ed istanza, La pongo in perpetuo stato di riposo e ciô in tai modo che già in questo mese Lci abbia diritto alia pensione ed eventuale utilizzazione di altre agcvolezze, chc le prevede per 1 sacerdoti pensionati il nostro Regolamento della société «Mutuo Socorso». In questa occasione La ringrazio dl tutto cuore per tutto 11 bene che durante il Suo ufficio sacerdotale In questa diocesi Lei ha prodigato per la gloria del Signore c per i veri interessi delle anime».

Huic decreto Ordinarii, Rev.dus Antonius die 15 octobrls 1969 respondit: «Prego caramente di mandarml regolarmente via postale la pensione edll saldo perla cura medica...ringrazio cordialmente il Titolo (il vescovo) e la Direzione della Société «Mutuo Soccorso».

a) Ex his tribus connexis documentis sequens argumentum Instrui potest:

Rev.dus Antonius, quando petiit ut poneretur «nel costante stato di riposo - in pensione», existimandus est officio, quod habebat, renuntiare.

Ordinarius, instantiae canonici obveniens, eundem «dalla sua fin ad oggi carica di canonico» solvit et «in perpetuo stato di riposo» posuit, ut is «abbia diritto alia pensione»; alia ex parte Rev.dus Antonius notitiam assumpsit decretae ab Ordinario solutionis sui officii canonicatus, pensionem sollicitavit atque gratias Ordinario ct Societati «Mutuo Soccorso» egit.

Recte igitur deduci potest Rev.dum Antonium obtulisse canonlcatui renuntiationem, quam Ordinarius acceptavit atque rite renuntianti significavit. Sic officium canonicatus Rev.di Antonii vacavit ncc «datur amplius poenitentiae locus» (can. 190, 191).

b) Hoc argumentum aliis quoque indiciis corroboratur.

Tametsi decretum Ordinarii expresse solutionem officii canonicatus disposuit, tamen Rev.dus Antonius, post actas gratias, nullam per septem menses contradictionem opposuit.

«Immo —rciert Exc.mus Ordinarius— statim post acceptum illud rescriptum, utpote munere canonici iam vacans, ipsemet (Rev. Antonius) Capituli tabulas, quae usque tunc Ipsi commissae erant, ultro seu motu proprio Capituli decano ope hulusce Curiae tradere curavit, necnon insuper In iisdem tabulis proprio marte atque manu propria sequens commentariolum (ital.: pro-memoria) inscripsit: Per decretum Curiae Episcopalis n. 820/69 d. 5 octobris 1969, petitio canonici Antonii admissa est qua ipsemet expostulavit ut, valetudinis causa, a munere removeretur. Quod commentariolum in dictis tabulis cuicumque, id inspicere volenti, patet».

Ceterum, Rev.dus Antonius sciebat ex normis Statutorum sodalitatis dioecesanae «mutui adiutorll» cuius exemplar ipse possidet, nulli sacerdoti pensionem concedi posse «priusquam, uti Ordinarius scribit, n quolibet munere, quo forsan adhuc fungatur, removeatur. Unde Rev.di Antonii petitio ct huius Curiae decretum, quo eadem petitio admissa est, nullum alium sensum admittere potuerunt praeterquam Illum quem verba Ipsa in iisdem adhibita exprimebant seu prodebant», videlicet quod Rev.dus Antonius canonlcatui renuntiaverat.

2) Contra, Rev.dus Antonius contendit se canonlcatui non rcnunclavisse, sed tantum et simpliciter petivisse ut exoneraretur a cura pastorali in paroeciis quibus addictus erat.

Ordinarius nutem scribit: «Rev.dus Antonius eo momento quo petitionem, de qua supra, interposuit bene sibi conscius erat se lam per longum temporis spatium nullo ollo praeterquam canonici munere functum esse».

Expostulanti Signaturae Apostolicae ut documenta mitterentur, Ordinarius respondit atque denuo confirmavit: «Documentum vero, quod comprobet Rev.dum Antonium usque nd diem 3 octobris 1969 quodam officio pastorali In hac dioecesi functum esse, nullum transmitto neque transmittere possum, et quidem ob hnne solani rationem quod eiusmodi documentum nullum existit. Nam Rev.dus Antonius iam per sat longum temporis spatium ante diem 3 octobrls 1969 nullo officio pastorali, nb Ordinario Ipsi commisso. fungebatur».

Reverendus vero Antonius, quo iura sua comprobaret, duo exhibuit decreta nb antecedente Ordinario dioecesis emissa.

Decretum autem diei 13-11-1964 haec habet: «Con fl present* decreto vl nomino parroco dclla citté ivicarlus oaroccialis de! Codice) con l dirIttl e l doveri annessi n questo ufrielo». Alterum decretum diei 25-VIH-196I disponit: «Con questo decreto Ln nomino decano del dccanato X».

Omittente Rcv.do Antonio exercitium officii eanonlcatut praetextu vel ratione ministerii pastoralis, Exc.mus Ordinarius, decreto dici 6-1-1965 eundem dimisit «dei servizio come dl parroco cosl dl decano·.

Recursus adversus hoc decretum die 22-1-1965 apud S. Congregationem Concilii interpositus nullum exitum habuit; ct Ordinarius die 18 februarii 1965 eidem S. Dicastcrio respondit: «Ia hac civitate Ordinarius considerabatur civitatis parochus... Nullum ius canonicus recurrens habet ad officium parochi nec mei officii est ut debeam ipsum ad hoc munus adsumere vel retinere».

Ceterum, Rev.dus Antonius duplex munus parochi et decani, de quo ln documentis ob Ipso exhibitis, amisit antequam vim haberet Constitutio Apostolica «Regimini Ecdesiae Universae», ac proinde quaestio peculiaris huius duplicis muneris praetergreditur competentiam Signaturae Apostolicae, quae rer Sectionem Alteram videre potest solummodo recursus nterpositos adversus decisiones vel decreta administrativa lata post diem 1 martil 1968; atqui decretum remotionis Revxli Antonii ab Illo duplici munere die 6-1-1965 ab Exc.mo Ordinario emissum est.

Ex actis et probatis igitur non constat Rev.dura Antonium usque ad diem 3 oclobris 1969 officio quodam paroeciali vel pastorali In dioecesi rite ac legitime ipsi commisso functum esse.

Manet tantum quod munere dumtaxat canonicatus illo tempore fungebatur. Renuntiatio igitur nb ipso exhibita ad officium canonicatus spectans habenda est.

3) Ultima venit obiectio, quam Rev.dus Antonius Eχο,τπο Ordinario his verbis significavit «Canonlcatui renuntians ego Intentionem Internam habui nonnisi officio et oneribus canonicatus renuntiandi, minime vero insignibus honorificis capitularibus, ad quae ceteroquin, postquam eadem semel accepi, mihi ius competit aeque ac episcopo, qui officio proprio renuntiaverit, ius ad Insignia pontificalia competit».

Clare patet ex aciis Rev.dum Antonium cupidum esse servandi insignia et honores canonicatus. Attamen eiusdem super his intentio Interna non praesumitur, nec desumi potest ex supra dictis circa modum, quo renuntiatio tempore suo exhibita est et decretum Ordinarii acceptum est.

Aliunde lus ad honores canonicatus absque oneribus seu munere ipsi non competit nec ex iure communi nec ex statuto particulari. Nam «luxta Capituli statutum, uti scribit Ordinarius, eadem Insignia nonnisi canonicis ordinariis, quos vocant, et qruidem durante munere tantum, necnon sic dictis canonicis ''honorariis'' competunt».

Decisio.—In Congressu diei 11 iulii 1972, coram Emo Ordinali Praefecto habito, proposito recursu a Rev.do D. Antonio interposito adversus decisionem a S. Congregatione pro Clericis die 9 iulii 1970 latam In causa de qua agitur, qua confirmabatur acceptatio ex parte Ordinarii renuntiationis canonlcatui cathedralls a recurrente factae ac postea revocatae, decretum est: «Recursum esse re/cien*dum utpole mani/este carentem fundamento*.*

• ApoIJ. 45 (1972) 395-400.

4073

1972 IUL 19.-SC EPISC. ET CLERI, EPISTULA. PART.·

Recursus Capituli Catiœdralis contra Episcopum RoÊRMONDENSEM REHC1TUR ATQUE REGIMEN D1OECESEOS PERSONALI RESP0NSAB1L1TATI EPISCOPI COMMISSUM DECLARATUR, AB ALIIS STRUCTURIS SUPERDIOECESAN1S NON SUBSTITUENDUM

Du Vatican, le 19 juillet 1972

R/oérrndissIme *Chapitre cathédral, Le* recours adressé au Saint-Père contre l'Ordlnnire diocésain par le Chapitre cathédral de Roermond, en juin dernier, a été, par ordre supérieur, examiné conjointement par les deux S. Congrégations pour les Evêques et pour le Clergé, compétentes en la matière.

Après avoir pris en considération attentivement toute la documentation et avoir écouté aussi h ce sujet le Cardinal Altrlnk et les trois représentants du Chapitre, nos deux dicastères sont maintenant en mesure de donner le jugement suivant.

Sous l'aspect strictement juridique, on ne peut rien objecter à la manière d'agir de S. Exc. l'Ordlnalre de Roermond. qui a respecté les lois canoniques en vigueur.

De même, sous l'aspect doctrinal ct pastoral —puisque c'est là que se situe principalement votre dissentiment—. on ne relève pas d'éléments qui soient dc nature à justifier un recours contre l'évêque. En effet, dans son «Essai d'une vision de U proclamation de la Parole et de la manière de vivre le christianisme dans le cadre de ΓEglise catholique romaine, proposée au diocèse de Roermond». du 7 avril 1972, l'enseignement de l'évêque reflète fidèlement celui du magistère. Ce document comprend deux parties: la proclamation de lu Parole et la manière de vivre le christianisme. Dans chacune des deux parties, l'évêque expose d'abord, en plusieurs paragraphes, Irs principes·, ensuite Il y ajoute des suggestions, des questions, ou ce qu'on appelle des «concrétisations». Ces voneWKsrtffons», Il les destine à un dialogue oli elles pourraient taire l'objet d'une certain* révision. Quant aux principes, l'évêque s'appuie continuellement sur Vatican II et sur les

turnis ìn ›ymlKesi (se l obbissanc^ fdiale à cpini mil n

.nwlKn^nrnti du Pane Paul VL Π admet HU-mime «rayeette partie puisse être révisée sur dw points secondaires lot, discours

f]eiim™.ta^.à?HXe nr 2.0)Î.mn)î P°ur comme il l affirme, il s agit bien dc In doctrine catholique. Le devoir de tout évêque, successeur des npôtres, est de garder de tels principes et de les transmettre fidèlement.

On peut répondre de façon analogue en cc qui concerne le style de gouvernement adopté par Mgr Gijsen ct son attitude pastorale. En nous basant sur les documents que vous avez joints à votre recours, nous avons dû constater que l'évêque a fait preuve de compréhension fraternelle, de patience ct de dévouement nu diocèse.

Mgr Gijsen n exercé légitimement un pouvoir de déclsiôn qui, dans la constitution divine de l'Eglise, est confié à l'évêque. Dans l'Eglise catholique —permettez-nous de vous le rappeler en toute franchise— les fidèles, le clergé, les organismes diocésains, et en premier lieu le Chapitre cathédral, sont appelés à *collaborer avec rMquc* et sous sa direction, et non l'inverse.

On ne voit donc pas comment on peut Imputer à l'Ordinaire d'avoir voulu choisir son vicaire général: il est parfaitement en droit de le faire (can. 366, § 2). Après la renonciation du vénéré prédécesseur de Mgr Gijsen, la juridiction des deux vicaires généraux avait expirée, elle aussi, ct par conséquent l'office était vacant (can. 371). C'est d'ailleurs un fait très normal qu'un nouvel évêque choisisse un nouveau vicaire général: rhlstoire des diocèses hollandais eux-mêmes confirme généralement cette praxis.

Il faut en dire autant de la décision dc l'évêque dc s'occuper plus directement des nominations. C'est là une fonction qu'un évêque peut, soit exercer par lui-même, soit déléguer à d'autres. Chaque Ordinaire est libre de choisir la solution qui lui semble répondre le mieux aux intérêts du diocèse eu un moment historique donné: il décide selon sa science et conscience.

On affirme encore dans votre recours qu'il faut, pour gouverner un diocèse, «une certaine plurlformlté» dans le collège des collaborateurs de l'évêque, et «une certaine continuité avec le passé». La pluriformité est sans doute utile dans la phase de recherche, d'étude, de consultation. Mais aucun gouvernement sérieux et efficace ne serait possible dans aucun type de société, sl démocratique qu'on le suppose, si cette pluriformité devait se manifester aussi dans la phase de décision: elle engendrerait La paralysie de l'autorité et la dissolution du principe d'unité et de la société elle-même. Il est donc normal qu'un évêque cherche à s'entourer d'un collège de collaborateurs dont il juge qu'ils peuvent l'aider efficacement dans l'actuation de son plan pastoral.

Quant à la «continuité avec le passé», permettez-nous d'observer que ce n'est pas n'importe quelle expérience passée qui exige nécessairement d'être continuée. Chaque jour» dans notre vie personnelle et sociale, nous faisons un bilan des expériences passées, et tandis que nous retenons celles qui sont positives, nous écartons celles qui le sont moins, ou qui sont franchement négatives, selon l'évaluation que nous en faisons. Il en va de même dans la vie de l'Eglise: c est a l'évêque, par une évaluation prudente et avec le sens de sa responsabilité, de juger ce qui est valable et cc qui ne l'est pas dans les expériences pastorales et dans les essais d'organisation du passé, et d'engager éventuellement la vie diocésaine sur de nouvelles voies.

Il nous semble nécessaire de remarquer, toujours à ce propos, qu'on ne peut invoquer comme unique critère valable pour soutenir ses propres thèses, les expériences et les structures analogues existant dans d'autres diocèses ou dans une province ecclésiastique déterminée.

Certes, il est bon que les évêques d'une même province ecclésiastique coordonnent certaines dc leurs activités pastorales. Mais il reste que chacun d'eux est responsable de son diocèse. La tendance ù supplanter l'Ordlnalre ct sa légitime autonomie dans le gouvernement diocésain, en recourant a des organismes interdiocésains ou à d'autres Ordinaires, va contre une exigence fondamentale de la vie ct de la structure de l'Eglise.

De fait, la structure fondamentale des Eglises particulières est le diocèse, compris comme communauté de croyants rassemblés autour de son pasteur oui, en vertu dc sa mission et de succession apostolique, a la triple charge «docendi, *sanctificandi, regtndb*. Les autres structures ecclésiastiques intcrdiocésaincs. provinciales, ou même nationales, ne peuvent jamais prétendre se superposer à l'autonomie de chaque diocèse ct à la mission ct responsabilité personnelles de chaque Ordinaire diocésain. Cette précision nous semble d'autant plus nécessaire à souligner que, dans l'une ou l'autre phase du différend avec l'Ordinaire, a prévalu chez certains une autre conception.

Nous devons préciser également que. dans la dynamique de la vie diocésaine au niveau de la direction ou du gouvernement. le dialogue ne peut et ne doit pas s'entendre comme un devoir de l'èvêque d'abdiquer ses responsabilités personnelles en faveur d'un collège de collaborateurs. Il doit, certes, rechercher le conseil et la collaboration des personnes et des organismes les plus qualifiés: le Chapitre cathédral, le Conseil presbytéral. etc. Il unit apprécier à sa juste valeur une telle collaboration, écoutant même les avis les plus critiques. Mais, en définitive, c'est à lui qu'il revient de décider, en conformité avec la doctrine ct la discipline de l'Eglise, cc qu'en conscience il estime le plus convenable pour le bien de l'Eglise locale cannée à son ministère pastoral. Du reste, là où existe le lien mutuel d une sincere chanté ct de la recherche objective du bien commun, même les inévitables tensions que comporte la nU ,b,Vr›Îlcv peuvent et doivent être surmontées et H responsabilité de Γ «luclorila, aposfol in «roifi jm pastorale ereretnda». Cela conformément à la doctrine *tradi-*

Honnelle de l'Eglise cnil a ôté réaffirmée dans les documents dUEn°con3équen?c? ces deux S. Congrégations ne volent pas comment elles pourraient accueillir le recours du vénérable Chapitre cathédral; elles adressent à celui-ci une pressante Invitation à surmonter, avec [a générosité qui s impose» ™ tensions ct Incompréhensions ducs h un difficile mais nécessaire changement, ct h collaborer de façon loyale et constructive avec l'Ordinaire. lequel, nous en sommes certain, est pleinement ouvert ù votre collaboration dans le cadre dc son programme pastoral. Ce qui compte, ce ne sont pas nos vues particulières des problèmes cl de leurs solutions, mais le principe de la charité ct de l'unité avec le pasteur du diocèse.

Nous avons confiance dans la sagesse du Chapitre et dans le sens de responsabilité sacerdotale de chacun de scs membres. Ils montreront leur amour pour le bien du diocèse en donnant le bon exemple à tous, prêtres et fidèles, par une sincère adhésion h leur Ordinaire et par une loyale collaboration à son programme pastoral, afin que, selon l'exhortation de Saint Paul, **veritatem autem facientes in charitale, crescamus in Illo per omnia, qui est caput Christus* (Eph. 4, 15)».

Dans la confiance que cette décision du Saint-Siège marquera le début d'une vigoureuse reprise de vie chrétienne pour la vénérable Eglise de Roermond, nous exprimons au révérendissime Chapitre cathédral nos sentiments d'estime et de fraternelle charité dans le Christ Jésus.—J. Gard. Wright, *Pref. della* S. *Congr. per il Clero.* Per il Cardinale Prefetto: Ernesto Civardl, *Segrctario dclla S. Cong. per i Vcscooi.*

♦Capitulo Cathodrali Roermondenai, Prot. N. 139519: Doc. Cath. 69 (1972) 929-930.

4074

1972 IUL 19.-SC RELIGIOSORUM, RESPONSUM. PART.*

Facultas datur Ordini F. M. Capuccinorum convocandi Capitulum Generale extraordinarium ad mutationes inductas satis comprobandas ante approbationem definitivam Constitutionum

Roma, 19 luglio 1972

Reverendo Padre, E' qui giunta la Sua stimata Jettera del 5 giugno u.s., concernente la convocazionc di un Gapitolo generale straordmario dell'Ordine nel 1974.

A taie riguardo, mi pregio significarLe che questa Sacra Congregazlone, dopo aver attentamente csaminato la questione, è del parere che sia opportuno celebrare tale Gapitolo, s a per *la* decisione presa dal Capitolo ordinario del 1970, sia per 1 utilità dl un esame e di una valutazione del cambiamenli introdotti, soprattutto tenendo conto del modo con cui essi sono stati messi in pratica. Trattandosl di una fase sperimentale, e necessario dopo un certo tempo analizzare ed esprimere un giudizio sui risuitati ottenuti, con lo scopo di correggerc o miglforare quanto puô essere emerso da tale studio.

Sacro Dicastero, inoltrc, ritiene che sia prematuro richiedere la approvazione definitiva delle nuove Gostltuzioni dopo soli b annL Il Motu Proprio *Ecclesiae sanctae,* infattl, aure la possibilita di un periodo di esperimento che va al di la di un sessennio (II, n. 6) (LE 3457].

Ml valgo intanto della circostanza per porgerLe distinti ossequi. Devotissimo in Domino.—Agostino Mayer, *Segr.*

(1972)^169° °' F' M PtoX' N 2043/72: AOFMCap 88

4075

1972 IUL 22.-SC RELIGIOSORUM, FACULTATES. PART.*

Nonnullae facultates conceduntur, iuri communi CONTRARIAE, CIRCA DIMISSIONEM SODALIUM A VOTIS SOLLEMNIBUS Ordinis Fratrum Praedicatorum

Romne, die 22 lull! 1972

I. *Litterae S. C. pro Religiosis*

Reverende Pater, Litteris diei 21 nprilis currentis anni Paternitas Tua huic Sacrae Congregationi nonnullas postulabas facultates, iuri communi contrarias, circa dimissionem religiosorum n votis sollemnibus Ordinis Tui.

Eadem Sacra Congregatio, omnibus ad rem pertinentibus mature perpensis, facultates, prout in annexo folio continentur concedit, experimenti gratia, donec luris ennonicf Codex recognitus vim obtinebit, contrariis praescriptionibus minime °bLihenter demum hac utor opportunitate me Tibi addictissimum in Domino profitendi—Aug. Mayer, *Seer.*

II. *Facultates concessae*

1 *E/a*nh delicta nro quibus lure communi dimissio statuta sollemniter professus ipso facto habendus est dimissi habendi sunt apostatae a religione qui post binam invitationem a Superiore maiore factam non redierint vel respondere renuerint vel se redire nolle declaraverint, tribus expletis mensibus a die quo Ordinem sine debita licentia derelinquerunt.

2. In casibus de quibus supra, si de factis quae sunt dimissionis causa certo constiterit, sufficit ut Superior maior cum suo Gonsilio declarationem facti emittat; curet tamen declarationem huiusmodi fratri dimisso notificare et collectas probationes in archivio provinciae conservare. Haec notificatlo cum summula documentorum Curiae generali transmittenda esL

3. Dimissi ob delicta, pro quibus iure dimissio ipso facto statuitur, liberantur ab obligationibus ex professione ortis, salvis oneribus Ordinibus sacris adnexis; et Ordo non tenetur eosdem iterum recipere.

lidcm vero religiosi, in sacris constituti, adscriptl manent Ordini tamquam clerici, donec Episcopum benevolum receptorem invenerint, aut Sancta Sedes aliter disposuerit.

♦ Magistro Generali OrdinisFratrum Praedicatorum, Prot.N. 2346/72: AOP 80 (1971-72) 670-671.

4076

1972 IUL 26.-SIGNATURA APOST., DECLARATIO. PART?

Recursus ad Signaturam Apostolicam contra decretum S. C. pro Religiosis confirmantis dimissionem RELIGIOSORUM A SUPERIORIBUS DECISAM, EFFECTUM HABET SUSPENSIVUM

Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, visa instantia diei 10 iulii 1972 patroni ex officio partis recurrentis, qua petit ut declaretur vis suspensiva recursus interpositi apud Hoc Supremum Tribunal, quae, ex documentis allatis, apparet denegata a parte resistente; Audito Promotore Iustitiae deputato in causa;

Considerato quod in can 647, § 2, n. 4 Codicis Juris Canonici, qui regit «religiosos qui vota temporaria nuncuparunt», ita legitur: «Contra dimissionis decretum est religioso facultas recurrendi ad Sedem Apostolicam; et, *pendente recursa, dimissio nullum habet iuridicum effectum·;* Perpenso quod eadem dispositio a fortiori urgeri debet relate ad religiosos qui vota perpetua nuncuparunt In religione clericali exempta (can. 666).

Statuta a Const. Apost. *tRegijnini Ecclesiae Universae·* diei 15 augusti 1967 (art. 106) [LE 3578) possibilitate «appellationis seu recursus adversus decisionem competentis Dicasterii» ad Sectionem Altcram Signaturae Apostolicae «quoties contendatur actum ipsum legem aliquam violasse»; Visa decisione Huius Supremi Tribunalis diei 9 iunii 1971 circa effectum suspensivum recursus ad Signaturam Apostolicam cx parte parochi amoti a paroecia;

Attenta declaratione Pontificiae Commissionis Decretis Concilii Vaticani II interpretandis, diei 1 iulii 1971 (A.A.S., Vol. LXIII, fasc. 11, p. 860) [LE 3985), qua edictum est, quoad processum remotionis parochi, recursum a decisione S. Dicasterii ad Supremum Tribunal Signaturae Apostolicae «non esse tantum in devolutivo, sed etiam in suspensivo cx analogia cum can. 2146, § 3 C.J.C.»; cum eadem sit ratio decidendi relate ad quaestionem motam in causa de qua supra,

declarat recursum a Religioso Rev. P. Paulo interpositum apud Signaturam Apostolicam adversus decisionem S.C. pro Religiosis et Institutis Saecularibus, trua confirmatur dimissio contra ipsum pronuntiata a Moderatoribus sui Ordinis, habere vim suspensivam ex analogia cum can. 666 et 647, § 2, n. 4 Codicis Juris Canonici. Idque notificctur omnibus quorum Interest.

Romae, e sede Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae, die 26 iulii 1972.—Dinus Card. Staffa, *Prae/.* Aurelius Sabattani, *a Secr.*

* Apoll. 45 (1972) 401-402.

4077

1972 AUG 6.-SC CULTUS DIVINI, NOTIFICATIO. PART.*

De Liturgia horarum pro quibusdam communitatibus RELIGIOSIS QUAE MAIOREM PSALMORUM COPIAM DESIDERANT PER DIEM RECITARE

Universi qui Officium divinum iuxta novos Liturgiae Horarum libros celebrant, abunduntlorr» divitia* ntl vitam spiritualem alendam —lp«H fatentlbu*— Inveniunt, causam inde sumentes renovandi modum Del laudes celebrandi.

Quaedam autem communitatei religiosae, ex lis praesertim quae vitam contemplativam agunt, maiorem psalmorum copiam per diem recitandorum, praesertim in Officio lectionis, desiderant, itemque facultatem variandi psalmos ad tres Horas minores exoptant; venia etiam servandi *tBrtDiarlum Romanum»* a quibusdam petita est.

Iis optatis et votis annuens, quantum fleri potest, haec Sacra Congregatio, dum momentum eorum extollit qui in solitudine nc silentio, in assidua prece et alacri paenitentia, Deo eximium laudis sacrificium offerunt », Christum in monte contemplantem commonstrantes ·, eosdem simul vehementer hortatur, ut colloquium inter Deum et hominem, ad quod ct Ecclesiae instituto, deputati exsistunt ·, digne, attente el devote Ineant, Sacram Liturgiam eo spiritus studio eaque mentis intentione celebrantes ut illam orantium communitatem re vera repraesentent, quae est Ecclesia 4.

Huc spectat etiam sollemnitas, cum qua et Liturgia Horarum persolvitur; etenim per eum momentum dignoscitur quod tribuitur publicae precationi Ecclesiae cum Sponso Christo In Spiritu Sancto congregatae et ad Patrem conversae eumque laudantis. Inde etiam perspicitur cos, qui quasi in corde sunt Ecclesiae, plurimi facere orationem Ecclesiae, nempe orationem Christi cum ipsius Corpore ad Patrem ·, eamque veluti Eucharisticae celebrationis dilatationem ct memoriam vere in variis diei horis habere; Itemque perspicitur eosdem censere commercium seu dialogum Inter Deum et homines per diem non esse intermittendum nc plenius officium exsequi adlaborandi nd aedificationem el incrementum totius mystici Corporis Christi et in bonum Ecclesiarum particularium, quod ad eos, qui vitam contemplativam agunt, praesertim spectat ·.

L Quo efficacius hoc ad effectum deducatur. Constitutio *Sacrosanctum Concilium* quaedam statuit, Liturgiae Horarum In vitae Christianae compaginem inserandae apte accommodata et traditioni Ecclesiae congrua: 1) Cum sanctificatio diei sit finis Officii, Horis veritas temporis reddatur (n. 88); 2) Laudes, ut preces matutinae, ct Vesperae, ut preces vespertinae, ex venerabili universae Ecclesiae traditione duplex cardo Officii cotidiani, Horae praecipuae habendae sunt et ita celebrandae (n. 89ah 3) Hora quae Matutinum vocatur e psalmis paucioribus lectionibusque longioribus constet (n. 89c); 4) Hora Prima supprimatur (n. 84d); 5) Lectio Sacrae Scripturae Ita ordinetur, ut thesaurus verbi Dei in pleniore amplitudine expedite adirl possit (n. 92a); 6) Lectiones dc operibus Patrum. Doctorum et Scriptorum Ecclesiasticorum depromendae melius seligantur (n. 92b).

Institutio generalis de Liturgia Horarum mandatum Concilii fideliter implevit. Omnes, praesertim communitates religiosae, quae Ecclesiam orantem specialiter repraesentant, libenti animo litterae el spiritui novae Liturgiae Horarum in celebratione Officii inhaerere deberent, nisi obstent iustne rationes in decreto S. Congregationis pro Cultu Divino, die 11 novembris 1971 dato, significatae.

Ne autem spiritus novae Liturgiae Horarum incomprehensibilis quibusdam flat, omni cura perpendenda sunt elementa, in Institutione proposita, quae ad pleniorem celebrationem adipiscendam ducunt, cuiusmodl sunt:

a) Psalmorum Intellegentia et spiritualis gustus (cfr. nn. 100-109), quibus fit ut eorum cantus vel recitatio talis evadat, ut il qui psallunt, percipiant illam quasi fragrantiam spiritualem et venustatem psalmorum.

b) Celebratio divini Offici in cantu, utpote quae huius precationis naturae mattis congruat, et indicium sit plenioris sollemnitatis atque profundioris unionis cordium in laudibus Dei persolvendis, enixe commendatur iis qui In choro vel in communi ipsum Officium persolvunt (cfr. n 268); quod ad usum deducendum est iuxta uniuscuiusque communiatis leges et consuetudines, cura tamen adhibita ut principium «progressivae» sollemnitatis, saltem. Inducatur (cfr. n. 273).

c) Sacrum silentium, pro opportunitate et prudentia, ad plene vocem Spiritus Sancti in cordibus resonantem percipiendam, et ad personalem orationem arctius cum verbo Del ac publica Ecclesiae voce coniunttendam (n. 202). post singulos psalmos, repetita propria antlphona, et post lectiones, sive breves, sive longiores, servetur.

d) Prout leges vel traditio singularum communitatum ferunt, Officium lectionis indolem nocturnae laudis retineat (cfr. nn. 57-53), etiam vigilia, quantum fieri poterit, dominicis et sollemnioribus diebus addita, quae maxime congruit iis. qui vitam contemplativam agunt: eos enim Patres et spirituales auctores saepissime exhortati sunt ad orationem nocturnam, qua exprimitur et excitatur exspectatio Domini, qui redibit. Laude ergo digni sunt omnes, qui Officio lectionis Indolem nocturnam servant (cfr. n. 72).

e) Orationes super psalmos, ubi fieri poterit ln usum inducantur. quae recitantes adInvent ad eorum interpretationem praecipue Christianam assequendam. Agitur de orationibus quae, ad normam veleris traditionis, absoluto psalmo et aliquo spatio silentii servato, dicuntur, ut psallentium affectus colligantur et concludantur (cfr. n. 112). Earundem collectiones apparari et Sanctae Sedi approbationi «ublci Iam nunc possunt, antequam supplementum Liturgiae Horarum publici iuris flat.

f) Praeter lectiones in Liturgia Horarum propositas, Lectionarin particularia confici possunt, praceviu Sanctae Sedis approbationi sublclendn, peculiaribus spiritualibus communitatum exigentiis accommodata.

Ad lectiones autem quod attinet, animadvertendum est easdem et praesertim Sacrae Scripturae lectionem, ad culus intellectum omnes aliae ducere debent, occursum ct dialogum cum Deo esse, ct laudem eius bonitatis, qui per verbum traditum in Christo et in Ecclesia In colloquium aeternum sui amoris nos Introduxit. Quo facile Intellegitur etiam lectiones, quae ln Sacra Liturgia habentur» quasi ut Del laudem accipi posse (cfr. nn. 140 et 29).

Ut lectio tamen vera oratio sit, cum profertur, sedulo attendendum est, ut digne-, clare ct distincte legatur ct ab omnibus reapse percipi ac probe Intellegi possit (cfr. n. 283), Ule ergo solus modus musicus ln lectione accipi potest, quo auditio verborum et intellegentia textus melius obtineatur.

II. His praemissis, si *pec*ullares coetus celebrationem Horarum, praesertim Officii lectionis, per tempus longius protrahere cupiunt, in structuram Liturgiae Horarum optationes, quae sequuntur, Inducere possunt:

A) Ad Officium lectionis: — *Per hebdomadam:* sex psalmi dici possunt, hoc modo; 3 psalmi hebdomadae primae (vel secundae), quos sequitur lectio bibliea diei cum suo responsorio; 3 psalmi eiusdem dici hebdomadae tertiae (vel quartae), quos sequitur lectio patristica diei cum suo responsorio.

— *In dominicis et festis* dici possunt sex psalmi et tria cantica vigiliae protractae, modo supra descripto, scilicet: 3 psalmi, lectio bibliea cum suo responsorio; 3 psalmi, lectio patristica cum suo responsorio; 3 cantica, evangellum. *Te Deum.*

B) Ad Horas diurnas: Institutio Liturgiae Horarum statuit ut tres Horae Tertia, Sexta et Nona retineantur ab iis, qui vitam contemplativam ducunt, salvo iure particulari (n. 76). Proinde, ii qui cotidie tres Horas minores celebrant, loco psalmodiae complementaris, diebus dominicis exceptis, psalmos adhibere possunt, qui sequuntur: *Ad Tertiam:* psalmos hebdomadae currentis ad Horam mediam; *Ad Sextam:* psalmos hebdomadae praecedentis ad Horam mediam; Ad *Nonam:* psalmos subscquentls hebdomadae ad Horam mediam.

Ad supradictas aplatlones inducendus requiritur consensus communitatis, saltem per duas partes ex tribus suffragiorum secretorum faventes expressus.

Hae normae ab hac Sacra Congregatione apparatae, audita Sacra Congregatione pro Religiosis et Institutis saecularibus, a Summo Pontifice Paulo VI, die 5 augusti 1972, approbatae sunt, qui statuit ut publici iuris flerent. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 6 augusti 1972. in festo Transfigurationis Domini.—Arturus Card- Tabera, *Praef.* A. Bugnini, Archiep. tit. Diocletianen.» *a Secretis.*

• NohL B (1972) 254-238. Ada. v. s. m. in Notit. 8 0972) 258-234.

4078

1972 AUG 7.-SC CULTUS, DECL. AAS 64 (1972) 561-563

Declaratio de Concelebratione, in qua statuitur **SACERDOTES» PRAETER MISSAM IN BONUM FIDELIUM CELEBRATAM, POSSE ETIAM CONCELEBRARE IN MISSA CONVENTUAL! SEU COMMUNITARIA, AUT OCCASIONE PECULIARIS COETUS SACERDOTUM, NULLO PERCEPTO STIPENDIO PRO** Missa concelebrata

In celebratione Missae «unusquisque ius habet et officium participationem suam afferendi diverso modo pro diversitate ordinis et muneris ... ita ut ex ipsa celebrationis ordinatione appareat Ecclesia In suis diversis ordinibus et ministeriis constituta»x. Presbyteri, ob speciale sacramentum Ordinis, munere sibi proprio in celebratione Missae funguntur cum ipsi, sive singulariter sive una simul cum aliis presbyteris, sacrificium Christi actu sacramental! conficiunt et offerunt idemque per Communionem participant *.

Consentaneum ergo est ut sacerdotes Missam celebrent aut concelebrent, quo plenius et modo sibi proprio Missam participent, ncc tantum laicorum more communicent 3.

Cum vero plures petitiones delatae sint de recta interpretatione / Institutionis generalis Missalls Romani (nn. 562
76, 158), Sacra Congregatio pro Cultu Divino haec, quae sequuntur, declarat:

1. Capitulares atque sodales communitatum cuiusvis instituti perfectionis, qui officio in bonum pastorale fidelium celebrandi tenentur. Missam quoque conventualem

' Cfr. Cone Vat. H, Deer. de relijrioilt *Pertedae cariiaiit,* n. 7 (LE 3333I. •Cfr. Cone VaL H.Cnntt dogm. de Ecclesia Lemm rmhwwt, n. 46 (LE jap). · Cfr. Cone. VaL 11. Const d· sacra Lturgia SecrowncivM CowriKwm. η. 84 (LE 3141': *tusHhdis teneralû de Liturgia Hvtnm,* nn. 17, 14. 3'6 [LE 3967]. 4 Cfr. *IntiUuiio gtnerslit de Liturgia Horarum,* nn. 9, 24. 4 Cfr. Coee. VaL II, Constitutio de vacra Liturgia SarrouzncfumCcruiltHm, n. 85 [LE 3141). 4Ctr. fnalünika *generaJit de Liturgia Herarum, n.* 24 (LE 3967J.

v *J ,, e Mutalu Romam.* n. 58 (LE 3840]. Cfr. Cone. Oec. \aL II Coast de wru Liturgia, *Sturctanctum Corbium,* n. 3S: *A. A. S* 56 (1964), p- 107 (LE 3141].

JRituum, Drcr generale *Ecclaiae temper, 7* martii 1065: 4. X. 3 57 (1963). pp. 41<>41l [LE 32701. ' W

Ctr. b.Cxigr. Rituum, Instr. de cultu mysterii eucharistici *Euckari*msrunum, 25 mail 1967. n. *A. A. S.* 59 (1967). p. 564 [LE 356^.

vel «communitatis·4 eodem dic concelebrare possunt. Magni enim aestimanda est concelebratio eucharistiae in communi Intibus, Concelebratio ra ema presby erorum inter sc 4 atoue totius communitatis vincula significat ct firmat quia In huiusmodl sacrificii celebratione, quam omnes conscie, actuose atque modo uniuscuiusque proprio participant clarius apparet actio totius communitatis atque praecipua habetur manifestatio Ecclesiae in unitate sacrificii et sacerdotii, In unica gratiarum actione circa unum altare ·.

2. Qui in Missa principali occasione oblata visitationis pastoralis aut peculiaris coctus sacerdotum, v. gr. conventus dc re pastorali, congressus, peregrinationis, ad mentem n. 158 Institutionis generalis Missalis Romani concelebrat, Missam ad utilitatem fidelium iterum celebrare potest.

3. Hacc tamen quae sequuntur servanda sunt:

a) Episcopi ct Superiores competentes 7 sedulo curent, ut concelebratio in communitatibus ct in conventibus sacerdotum cum dignitate et vera pietate peragatur. Ad hunc finem et ad bonum spirituale plenius assequendum, concelebrantium libertati semper consulatur corumque interior ct exterior participatio foveatur per genuinam et integram celebrationis ordinationem iuxta normas Institutionis generalis Missalls Romani, omnium Missae partium secundum propriam earum naturam exeeutionem 8, munerum et officiorum distinctionem, ad cantus et sacri sl-
563 lenti! momentum attendendo. /

b) Sacerdotibus, qui in bonum pastorale fidelium celebrant et alteram Missam concelebrant, nullo titulo pro Missa concelebrata stipendium percipere licet.

c) Quamvis concelebratio forma sit praeclara celebrationis eucharisticae in communitatibus habendae, ipsa quoque celebratio sine fidelium participatione «manet tamen centrum totius Ecclesiae ct vcluti cor exsistentiae sacerdotalis»9.

Quapropter salva sit oportet cuique sacerdoti Missae singularis celebnmdae facultas 10; ad quam libertatem fovendam omnia illa praestentur, quoad tempus, locum, ministri auxilium et alia celebrationis adiuncta, quae hanc celebrationem facilem reddant.

Hanc declarationem, collatis consiliis cum Sacris Congregationibus, ad quas res pertinet, apparatam, Summus Pontifex Paulus VI, die vn mensis augusti, anno mcmlxx ii, ratam habuit et confirmavit atque publici iuris fieri iussit.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 7 mensis augusti anno 1972.—Arturus Card. Tabera, *Praef.* H. Bugnini, Archiep. tit. Diocletlanen., *a Secretis.*

•Cfr. *Institutio generalis Missalis Romani,* n. 76 (LE 3840].

1 Ctr Cone- Oec. VaL II, ConsL dogm. dc Ecclesia *Lumen gentium,* n. 28: *A. A. S.* (1965), p. 53 [LE 3232]; Decr. de presbyterorum ministerio ct vita *Presbyterorum ordinis,* n. 8: *A A. S.* 58 (1966), pp. 1003-1005 [LE 3365].

•Cfr. S. Congr. Rituum, Decr. gen. *Ecclesiae semper,* 7 martii 1963: J. J. S. 57 (1965), pp. 410-412 (LE 3270]; Cfr. S. Congr. Rituum, Instr, de cultu mysterii eucharistci, *Euckaristicum mysterium,* 25 mail 1967, n. 47: *A A. S.* 59 (1967). pp. 565-566 (LE 3562].

'Cfr. *Institutio generalis Missalis Romani,* n. 155 (LE 3840].

• Cfr. S. Congr. Rituum, Instr, de musica in sacra Liturgia *Musicam sacram, 5* martii 1967, n. 6: *A. A.* S. 59 (1967), p. 302 (LE 3541].

•Cfr. Synodus Episcoporum, *Dc sacerdotio ministeriali,pais* altera, n. 4: *A. A. S.* 63 (1971), P- 914 (LE 4014].

'•S. Congr. Rituum, Instructio de cultu mysterii eucharistici, *Eucharittteum mysterium,* 25 mail 1967, n. 47: *A. A. S.* 59 (1967), pp. 565-566 [LE 3562).

Adn. GP in Notit. 8 (1972) 329-332; C. GORRICHO in CpR 53 (1972) 366-363: E. F. REGATILLO in Sal torrao 61 (1973) 228-229; P. TOCANEL in Apoll 46 (1973) 27.

4079

1972 AUG 9.—SIGNATÜRA APOST., DECLARATIO. PART.·

Effectus suspensives recursuum ad Signaturam Apostolicam incipit decurrere a momento interpositionis ipsius recursus legitime factae

Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal super Instantia Rev. D. Sac. Aloysli Rossi diei 8 augusti 19/2, qua petit ut declaretur a quonam momento decurrat effectus suspensivus netus potestatis administrativae ecclesiasticae, contra cniem propositus sit recursus ad Hoc Supremum
effectum suspensivum decurrere ab ipsa interpositione reeiicciuni p fnrtn r-irt 101-107 *Normarum Specialium* g1™* TrtbunnlH) (LE 3β30) ct ideo vicere etiam Huius SuPr^ 'J"'"n7ut7Um recursus ndmittenclus sit ad dbÆÛonem'™ revendus quia manifeste ipse caret fundamento· (art. 116 *formarum).*

Idque communicetur cum recurrente et cum Exc.mo Episcopo Dioecesis X.

Romae, e sede Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae, die 9 augusti 1972.—Dinus Card. Staffa, *Praef.* **Aurelius Sabattnni,** *a Secr.*

♦ Apoll. 43 (1072) 402.

4080

1972 AUG 9.—SIGNATURA APOST., DECLARATIO. PART.·

Diaconus assumi potest ad officium iudicis pro causis MATRIMONIALIBUS DEFINIENDIS

Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, super instantia Exc.ml Episcopi Dioecesis X diei 28 iulii 1972, qua petit facultatem nominandi Rev. D. Diaconum Petrum ad officium iudicis prosynodalis; attentis notitiis receptis circa aetatem, studia ct longum exercitium muneris notarii eiusdem Diaconi apud Tribunal dioccesanum; cum canoni 1574 C.I.C., exigenti ordinem presbyteratus In iudicibus synodalibus aut prosynodalibus iam derogatum sit per Litteras Apostolicas motu proprio datas *'Causas matrimoniales'* **diei 28 martii 1971, art. V, par. 1 fLE 3960], quo admittitur in Tribunali dioecesano ct regionali collegium iudicans efformatum cx tribus «c/erfcM»; declarat nihil obstare quominus Excmus Episcopus Dioecesis X, servatis ceteris de iure servandis, procedat ad nominationem Rev. D. Diaconi Petri ad officium iudicis prosynodalis.**

Romae, e sede Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae, dic 9 augusti 1972.—Diuus Card. Staffa, *Praef.* **Aurelius Sabattani,** *a Secr.*

♦ Ordinario dioecesis X· Apoll. 45 (1972) 390-391.

4081

1972 AUG 12.-SC DOCTRINA FIDEI, RESPONSUM. PART.·

Alias Preces eucharisticas, praeter eas in Missali ADMISSAS, NON LICET INDUCERE AUCTORITÂTE PRIVATA IN Canonem Missae

Rome, le 12 août 1972

Madame, **Excusez-mol de la réponse tardive ù la lettre que vous m'avez adressée le 13 juin. Votre lettre est arrivée pendant la haute saison de travail chez nous et c'est seulement maintenant que je trouve le temps libre pour vous écrire.**

X'ous demandez si l'on doit faire respecter *VOrdo Missae* **de Paul VI et agir pour que les quatre canons continuent ù être utilisés à la messe.**

La réponse est claire: seulement les quatre canons approuvées par le Pape peuvent être utilisés ù la messe. La liturgie est le *futblic* **de rEglise et le Pape est l'instance suprême pour régler a liturgie. D'autre part, le canon est en quelque manière le coeur dc la liturgie. Tous les autres canons qui circulent dans différents pays sont** *abusifs.* **Certes, les prêtres qui les utilisent nc sont pas obéissants ni fidèles au Pape.**

Agréez, Madame, mes sentiments dévoués en Notre Seigneur.—François Card. Seper.

♦Praesidi cuiusdam Unionis fidelium Galliae: Doc. Cath. 69 (1972) 919. Adn. Notit. 8 П972) 132-134.

4082

1972 AUG 15.—PAULUS VI, MOT. PR. AAS 64(1972) 529–534

Disciplina circa Prlmam Tonsuram, Ordines Minores ET SUBDIACONATUM IN ECCLESIA LATINA INNOVATUR.

PAULUS PP- VI

Ministeria quaedam ad cultum Deo rile exhibendum ct ad populi Del servitium iuxta necessitates praestandum vetustissimis lam temporibus ab Ecclesia instituta fuerunt; quibus sacrae liturgiae ct caritatis officia exercenda fidelibus committebantur, variis rcruin adiunctls accommodata. Horum munerum collatio peculiari ritu saepius flebat, quo fidelis, benedictione Del impetrata, ad officium aliquod ecclesiasticum adimplendum in speciali classi seu gradu constituebatur.

Nonnulla ex his muneribus, cum actione Hturglca arctius conexa praeviae institutiones ad sacros ordines recipiendos paulatim habita sunt, ita ut Ostiariatus, Lecloru-

tus, Exorcistatus et Acolythatns minores ordines in Ecdesia^Latfna appellarentur respectu Subdiaconatus, Diaconatus et Presbyteratus, qui ordines maiores vocati sunt et, etsi non ubique, lis generatim reservabantur, qui per illos ad Sacerdotium ascendebant.

Attamen cum ordines minores non semper iidem extiterint ac plura munera ipsis adnexa reapse, sicut nunc
530 quoque accidit, etiam / a laicis exerciti sint, opportunum videtur praxim hanc recognoscere eamque hodiernis necessitatibus accommodare, ita ut ea, quae in illis ministeriis obsolete sint, dimittantur; quae utilia, retineantur; si quae necessaria, constituantur; itemque, quid a candidatis ad ordinem sacrum exigendum statuatur.

Dum Concilium OecumenicumiVaticanum HJapparabatur, haud pauci Ecclesiae pastores preces detulerunt, ut ordines minores et Subdiaconatus recognoscerentur. Concilium autem, licet nihil de hac re pro Ecclesia Latina decerneret, enuntiavit principia quaedam, quibus aperiretur via ad quaestionem enodandam, ac dubium non est, qnin normae a Concilio latae, generalem ordinatamque llturgiae renovationem respicientes I, ea quoque complectentur, quae ad ministeria in coctu liturgico spectant. Ita ut ex ipsa celebrationis ordinatione appareat Ecclesia in suis diversis ordinibus et ministeriis constituta ·, Pronterea Concilium Vaticanum Π statuit, ut *In celebrationibus liturgicis quisque, sive minister sive fidelis, munere suo /Ungens, solum et totum id agat, quod ad ipsum ex rei natura et normis liturgicis pertinet*.*

Cum hac vero assertione arcte conectitur Id, quod paulo ante In eadem Constitutione scriptum est: *valde cupit .Muter Ecclesia ut fideles universi ad plenam illam, consciam atque actuosam lilurgicarum celebrationum participationem ducantur, quae ab ipsius Liturgiae natura postulatur et ad quam populus Christianus <geniLs electum, regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis** (1 Pt. 2, 9; *c/.* 2, 4-5), *vi Baptismatis ius habet et officium. Quae totius populi plena el actuosa participatio, in instauranda et fovenda sacra Liturgia summopere est attendenda: est enim primus, isque necessarius fons, e quo spiritum vere Christianum fideles hauriant; et ideo in tota actione pastorali, per debitam institutionem ab animarum pastoribus est sedulo adpetenda *.*

In officiis peculiaribus servandis et ad hodiernas necessitates accommodandis, continentur ea, quae praesertim cum ministeriis Verbi ct Altaris arctius conectuntur et in Ecclesia Latina Lectoratus, Acolythntus et Subdiaconatus
531 vocantur, quos ita servari ct accommodari / convenit, ot duplex ex hoc tempore habeatur munus: *Lectoris* nempe et *Acolythi,* quod et Subdlaconi partes complectatur.

Praeter officia Ecclesiae Latinae communia, nihil obstat, quominus Conferentlae Episcopales alia quoque petant ab Apostolica Sede, quorum Institutionem In propria regione necessariam vel utilissimam, ob peculiares rationes, indicaverint. Ad haec pertinent ex. gr. munera *Ostiarii, Exorclilae* et *Catcchislae* ·, necnon alia munera iis mandanda, qui operibus caritatis sunt addicti, ubi hoc ministerium diaconibus non sit collatum.

Congruit autem cum rei veritate et hodierno mentis habitu, ut ministeria, de quibus supra, non amplius ordines minores vocentur; eorum vero collatio non «ordinatio» sed «Institutio» appelletur, clerici autem proprie II tantum sint et habeantur, qui Diaconatum receperunt. Hac ratione melius ellam apparebit discrimen Inter clericos et laicos; Inter ea, quae clericis sunt propria et reservantur, atque ea, quae christlfidelibus laicis demandari possunt; ideo apertius apparebit mutua ratio, quatenus *sacerdotium ... commune fidelium cf sacerdotium* m*inisleriale seu hierarchictijn, licet essentia et non qradil tantum differant, ad invicem tamen ordinantur, unum enim el alterum suo peculiari modo de uno Christi sacerdotio participant ·.*

Omnibus Igitur mature perpensis, peritorum voto exquisito atque Confcrentlis Episcopalibus consultis earumque sententiis attentis, necnon coliatis consiliis cum Venerabilibus Fratribus Nostris membris Sacrarum Congregationum, ad quas res pertinet, Apostolica auctoritate Nostra decernimus ea. quae sequuntur, derogando —sl ct quatenus opus sit— praescriptis Codicis Iuris Canonici hucusque vigentis, eademqne hisce Litteris promulgamus.

I. Prima Tonsura non amplius confertur; ingressus vero in statum clericalem cum Diaconatu conlungltur.

II. Ordines, qui hucusque minores vocabantur, «ministeria» in posterum dicendi sunt.

III. Ministeria christlfidelibus laicis committi possunt. Ita ut candidatis ad sacramentum Ordinis reservata non habeantur. / 532

IV. Ministeria in tota Ecclesia Latina servanda, ho' diemis necessitatibus accommodata, duo sunt. *Lectoris* nempe et *Acolythi.* Partes, quae hucusque Subdlacono commissae erant. Lectori et Acolytho concreduntur, ac proinde in Ecclesia Latina ordo maior Subdiaconatus non amplius habetur. Nihil tamen obstat, quominus, ex Conferentiae Episcopalis Iudicio, Acolythus alicubi etiam Subdiaconus vocari possit.

V. Lector instituitur ad munus, quod est ei proprium, legendi in coetu liturgico verbum Dei. Quapropter In Missa et in aliis sacris actionibus, lectiones (non autem Evangelium) e Sacra Scriptura proferat; deficiente psalmista, psalmum inter lectiones recitet; intentiones orationis universalis enuntiet, ubi diaconus vel cantor praesto non sint; cantum moderetur et populi fidelis participationem dirigat; fideles ad Sacramenta digne recipienda instituat. Poterit quoque —quatenus opus sit— praeparationem curare aliorum fidelium, qui ex temporanea deputatlone in actionibus liturgicis Sacram Scripturam legant. Quo autem aptius atque perfectius hisce muneribus fungatur, Sacras Scripturas assidue meditetur.

Lector suscepti officii conscius, omni ope contendat atque apta subsidia adhibeat, quo plenius in dies sibi acquirat suavem et vivum Sacrae Scripturae affectum 7 atque cognitionem, quibus perfectior fiat Domini discipulus.

VL Acolythus instituitur, ut Diaconum adiuvet ac Sacerdoti ministret. Eius igitur est servitium altaris curare, Diacono atque Sacerdoti opitulari In liturgicis actionibus, praesertim in Missae celebratione; eiusdem praeterea, qua ministri extraordinarii, est Sanctam Communionem distribuere, quoties ministri, de quibus in can. 845 C.I.C., desunt vel propter adversam valetudinem, provectam aetatem vel aliud pastorale ministerium impediuntur aut quoties numerus fidelium ad Sacram Mensam accedentium tam ingens est, ut Missae celebratio nimis protrahatur. lisdem in extraordinariis adiunctis ei mandari licebit, ut SS. Eucharistiae Sacramentum fidelium adorationi publice exponat ac postea reponat; non autem ut populo benedicat. Poterit quoque —quatenus opus sit— aliorum fidelium institutionem curare, qui ex temporanea deputations sacerdoti vel diacono in liturgicis actionibus opitulantur, missale, crucem, cereos etc. deferendo vel alia huiusmodi officia / exercendo. Quae munera dignius exse- 533
quetur, si SS. Eucharistiam flagrantiore in dies pietate participet, de ipsa enutriatur eiusque altiorem cognitionem adipiscatur.

Acolythus, servitio altaris peculiari modo destinatus, ea omnia," quae ad publicum cultum divinum pertinent, discat, eorumque intimum et spiritualem sensum percipere studeat, ita ut cotidie se totum offerat Deo atque omnibus gravitate et reverentia exemplo sit in templo sacro, necnon Christi corpus mysticum seu populum Dei, praesertim vero debiles ct infirmos, sincero amore prosequatur.

VII. Institutio Lectoris et Acolythi, iuxta venerabilem traditionem Ecclesiae, viris reservatur.

VIIL Ut quis ad ministeria consequenda admitti possit. requiruntur: *a)* petitio ab adspirante Ubere exarata ac subscripta exhibenda Ordinario (Episcopo et, in institutis perfectionis clericalibus. Superiori Maiori), penes cpiem est acceptio; *b)* congrua aetas ct peculiares dotes, a Conferentia Episcopali determinandae; *c)* firma voluntas fideliter Deo famulandi et Christiano populo serviendi.

IX. Ministeria conferuntur ab Ordinario (Episcopo ct, in institutis perfectionis clericalibus, Superiore Maiore) ritu liturgico «de institutione Lectoris» et «de institutione Acolythi» a Sede Apostolica recognoscendo.

X. Interstitia, a S. Sede aut a Conferentiis Episcopalibus statuta, serventur inter collationem ministerii Lcclo-ratus et Acolythatus, quoties eisdem personis non unum tantum confertur ministerium.

XI. Candidati ad Diaconatum et ad Sacerdotium ministeria Lectoris et Acolythi recipere, nisi ca iam receperint,

1 CIr. Coait de S. Lituqpa Sacrvwjtcfwm n. 6r. 4. .4. S. 56 (1964)· P· »*78 Khm n. lix Ix., pp 105-106 [LE 3141). ‘Cfr. Ordo Mi»w, *Muutiii Komant,* t». 55. ni. typ- 1969. p. 19 [LE *Con*t. de 5, Utarp* Sacrewnrfem ConrUxum, n. tfc *A.* .4.5. $6 P 107. */HJ., n. 14, Lc., p. 104. · Clr. Decr. dc xctiv. miim. IttktiM *Ad* n. 1; .4 *A.* S. 58 (1966), p 963 [LE 3364?.. tW, η. 1Γ, Ix. pp 9677M. 'Comi tiofn de EcclesU *Lumtn* n. 10·. *A. A. S.* 57 U965). p. m [LE 3232). * CIr. Const, de S. Liturp* ’V- i’ 56 P’ s°7 ÎLE 3141 h Const. luTjMS)* R<vetat»ne On I erb^m, n. a5: A. χ. 3S p. 8i<>

el ner congruum tempus exercere debent, quo melius disponantur ad futura munera Verbi et Altaris.
a suscipiendis ministeriis pro iisdem candidatis Sanctae Sedi reservatur.

XII. Collatio ministeriorum ius non confert ad sustentationem vel remuneratlonem ab Ecclesia praestandas.

XIII, Ritus institutionis Lectoris et Acolythi a competenti Romanae Curiae Dicastcrio proxime publici luris flet.

Hac normae valere Incipiunt a dic 1 mensis lanuaril, 531 anno mc ml x x iii. /

Quaccumque vero a Nobis hisce Litteris, motu nroprio datis, decreta sunt, ea omnia firma ac rata esse iuoemus, contrariis quibusvis non obstantibus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum dic xv mensis Augusti, in sollemnitate Assumptionis B. Mariae Virginis, anno mc ml x x ii, Pontificatus Nostri decimo.—Paulus PP. VI.

Adn. G. M GARRONE in Doc. Cath. 69 (1972) 974-976; Doc. Cath. 69 (1972) 853-359); G. RAMBALDI in PrM 62 (1973) 173-191; E. F. REOAT1LLO in Sal torrao 61 (1973) 62-65; Notit. 9 (1973) 16.

4083

1972 AUG 15.–PAULÜS VI, MOT. PR. AAS 64 (1972) 534–540

Nonnullas normae ad sacrum Diaconatus ordinem SPECTANTES STATUUNTUR

PAULUS PP. VI

Ad pascendum populum Dei eumque magis magisque augendum a Christo Domino varia in Ecclesia ministeria instituta sunt, totius Corporis bono conducibilia x.

Iam inde ab ipsa Apostolorum aetate eminet inter illa ministeria et conspicuus apparet Diaconatus, qui in Ecclesia magno semper in honore habitus est. Quod quidem expressis verbis testatur S. Paulus Apostolus sive in epistula ad Philippenses, ubi non modo Episcopis sed etiam Diaconis salutem nuntiat \ sive in litteris ad Timotheum datis, quibus Diaconorum illustrat dotes et virtutes pernecessarias, ut ii proprio ministerio digni comprobentur3.

Prisci deinde Ecclesiae scriptores, dum praedicant Diaconorum dignitatem, non omittunt, quominus animi ornamenta ac virtutes simul extollant, quae ad idem exsequendum ministerium postulantur, scilicet erga Christum fidelitatem, morum integritatem, Episcopo obtemperationem.

S. Ignatius Antiochenus Diaconi officium nihil aliud esse asseverat quam *ministerium Iesu Christi, qui ante saecula apud Patrem erat et in /ine app aruit*4, atque hacc 530 animadvertit: *Oportet autem et Diaco/nos, qui sunt ministri mysteriorum Iesu Christi, omni modo omnibus placere. Non enim ciborum et potuum Diaconi sunt, sed ecclesiae Dei ministri ·.*

S. Polycarpus Smyrnaeus Diaconos adhortatur, ut sint *continentes omnibus, misericordes, seduli, incedentes iuxta veritatem Domini, qui omnium minister factus est* ·. Auctor vero operis, quod *Didascalia Apostolorum* inscribitur, verba Christi commemorans: *Q ilicumque voluerit inter vos maior fleri, sit vester minister* 7, fratemam hanc adhortationem Diaconis adhibet: *Ita ergo et vos Diaconos oportet facere, Ut, si necessitas vos exegerit et animam pro /ratre ponere per ministerium vestrum, ponatis ... Si ergo Dominus coeli et terrae nobis serviit el omnia passus est propter nos et sustinuit, quomodo non maqis nos oportet hoc facere pro fratribus, quia imitatores eius sumus et locum Christi sortiti! 8*

Praeterea priorum saeculorum auctores, dum ministerii Diaconorum momentum animis inculcant, copiose etiam explicant multiplicia et gravia munera iis concredita, atque aperte declarant, quantum auctoritatis apud Christianas communitates consecuti sint et quantopere ad apostolatum contulerint. Definitur Diaconus ut *Episcopi auris el os ct cor et anima9*. Episcopo Diaconus praesto est, ut omni deserviat populo Del curamque gerat infirmorum atque Inopum 10; recte igitur ac merito eum appellant *amatorem orphanorum, amatorem colentium pietatem, amatorem viduarum, ferventem spiritu, amatorem bonarum rerum u.* Officium insuper ei mandatur, ut aegris domi decumbentibus sacram Eucharistiam deferat If, baptismum conferat 13, verbo Del praedicando det operam ad voluntatem nutumque Episcopi. / *

Itaque Diaconatus in Ecclesia mirabiliter effloruit siniulque insigne praebuit testimonium amoris erga Christum ac fratres in caritatis operibus exsequendis14, in ritibus sacris celebrandis 15 atque in pastoralibus perfungendis muneribus ie.

Diaconali autem officio exercendo, qui presbyteri futuri erant, illud sui experimentum ac laborum merita praebebant atque cam praeparationem acquirebant, quae ad sacerdotalem honorem ac pastorale officium consequendum expetebantur.

Progredientibus vero aetatibus disciplina ad hunc spectans ordinem sacrum immutata est. Firmius quidem factum est vetitum ordinationes *per salium* conferendi, at paulatim decrevit eorum numerus, qui per omnem vitam mallent diaconi permanere quam altius ascendere. Ita factum est, ut in Ecclesia Latina paene evanuerit Diaconatus permanens. Vix commemorare attinet ea, quae Tridentinum Concilium decrevit, cum sibi proposuisset ordines sacros secundum propriam eorum naturam redintegrare ut munia pristina in Ecclesia 17; multo tamen serius mens maturuit, ut hic magni momenti ordo sacer etiam tamquam gradus vere permanens restitueretur. Rem celeriter attigit etiam Decessor Noster fel. rec. Pius XII18. Concilium denique Vaticanum II optatis et precibus suffragatum est, ut Diaconatus permanens, ubi id animarum bono conduceret, instauraretur veluti medius ordo inter superiores ecclesiasticae hierarchlac gradus ct reliquum populum Dei, quasi interpres necessitatum ac votorum Christianarum communitatum, instimulator famulatus scu *diaconiae* Ecclesiae apud locales Christianas communitates, signum vel sacramentum ipsius Christi Domini, qui *non venit ministrari, sed ministrare 19.*

Quapropter tertia in Concilii sessione, mense Octobri anno mc ml x iv habita, ratum habuerunt Patres principium renovationis Diaconatus, atque inscquenll mense Novembri promulgata est Constitutio Dogmatica *Lumen Gentium,* cuius articulo 29 praecipua lineamenta illius sta/tus pro- 537
pria describuntur: *In gradu inferiori hierarchiae sistunt Diaconi, quibus mon ad sacerdotium, sed ad ministerium* manus imponuntur. Gratia etenim sacramentali roborati, in Diaconia liturgiae, verbi et caritatis Populo Dei, in communione cum Episcopo eiusque presbyterio, inserviunt10.*

De stabilitate vero in diaconali gradu, eadem Constitutio haec declarat: *Cum vero haec [Diaconorum] munera, ad vitam Ecclesiae summopere necessaria, in disciplina Ecclesiae lalinae hodie vigenti in pluribus regionibus adimpleri difficulter possint. Diaconatus in futurum tamquam proprius ac permanens gradus hierarchiae restitui poterit ,I.*

Restitutio autem haec permanentis Diaconatus postulabat, ut Concilii mandata altius pervestigarentur atque ut mature deliberaretur de iuridica condicione Diaconi, tam caelibis quam matrimonio iuncti. Simul vero necesse erat, ut ea, quae ad Diaconatum eorum, qui Sacerdotes futuri sunt, spectant, ad hodiernas condiciones aptarentur, ut revera Diaconatus exercitium eam praeberet probationem vitae, maturitatis atque ad sacerdotale ministerium aptitudinis, quam vetus disciplina a candidatis ad Presbyteratum postulabat.

Quam ob rem Apostolicas Litteras, motu proprio datas» a verbis incipientes *Sacrum Diaconatus Ordinem,* die xvnil mensis Iunii anno mc ml x v ii edidimus, quibus congruentes

«Cir. Coae. Vat. II, Const. doçm. de Ecclesia *Lumm* n. ı8: 4 4 c <7 iioôs) PP 2X-22 [LE 3Uj J. 1 Cfr. *Pkd.* x, i. ‘Cfr. *r Tim.* 3. L* ‘ ‘ * · *Ad* IV. x: *Patra Afwtclici,* rd. F. X. Funk. I, Tubinjae. tiV n Ai IL 3-/^'" *AfntolH.* ed. F. X. Funk, I. XQOi. p. 235. « *Etût. ad PküiPt^a,* V, a: *Paira AfenUditt,* F'A‘ I ank’ L | ^Tvb-rrae loot, ГР iox-303. ’-M/. 20, 26-27. · *Ehdaseaha* · *[hdàfcalia ci Ccnjfiiulicw Afadckrvm,* ed. p. «4. · *Ducalia* II. 44. 4: ed. F. X. Funk, I, Paderbomae. 1906, p. ij S IeCfr. TnWdw *Afvsi'Aica,* 39 ct 34: *La Tradition ApsUoliqui dt Sairtl tSsSsi df* rrslitution p^r B. Botte, .Munster, 1963, pp. 87 et Sl. 11 *D.* .V. *Jcsu Christi,* I. 38; ed. et latine redd. I. E. Rahnuini. MoTuntiae iSqq. p. <».i ”Cfr. S. Iustinf *Afrolo&a I,* 63, 5 ct 67, 5: S. Iu<tlcd ed. G. Rauschrn, Bonnae, 19x1*, pp. 107 et xxx. “Cfr. Tertulhanwi. *Usmo,* XVII, x: *Ccrptts Chrùtianarum,* I, *Trrttdhani I^τλ,* fur* I. Tun Dbolti, 1954. p. 291. ««Cfr. *DsdascaJia ACaScL^m,* П, jx, 2 ed F. X. Funk, I. Padcrboroar, 1906. p. 112; cfr. *D.* .V. /erw CVtah. L 32: ed. et latine redd. I. E. RahxxAnJ, Magunliae. 1S99. p. 73 “Cfr D» *dascaha* П, 57, 6; 58, 1: oL F X. Funk. I, 1906. PГ 162 et 166. «'Cfr. S. Cypruni XV’ el XVI: <d. G. Marte). \/ indoboaae. *tS7i.* pp. 513-5*0. cfr S. Aw»tinn·». L cap I, 1: *PL* 40. 309-310. ««Sessio XXIII. capp. 11V XXXIII. col. 135-140. *· *Alhcuhc ad* cor çsi nf Cvwxmr»» *Alls*** *gt* MHitcrrn *crSg* Leiioewm Rw u h» bâbtU. die t anno 1957: *A. A. S.* 49 («957) P- 9>5· “Cfr. *JUt.* 20. 28. ·· .< *A. S* 57 («965). p. 36 (LE 3231). ««/frWrw».

nonnae canonicae de Diaconatu permanenti statutae sunt M. Die autem xvn Iunii anno sequenti, per Constitutionem ApostoMcam *Pontificalis Romani recognitiou,* novum ritum sanximus conferendorum ordinum sacrorum Diaconatus, Presbyteratus et Episcopatus, materia ac forma Ipsius ordinationis simul definitis.

Nunc autem, dum, ulterius procedentes, hoc ipso die Apostolicas Litteras, a verbis *Ministeria quaedam* incipientes, promulgamus, expedire arbitramur certas edere normas circa Diaconatum; itemque volumus, ut candidati ad Diaconatum noscant, quae ministeria ipsi exercere debeant ante sacram ordinationem, necnon quo tempore el qua ratione onera caelibatus et precationis iiturgicae sibi assumenda sint.

Cum vero ingressus in statum clericalem ad Diaconatum differatur, non amplius habetur ritus primae tonsurae, quo lalcus flebat clericus. Attamen novus ritus inducitur,
538 quo ls, qui ad Diaconatum vel Prcsby/teratum adspirat, publice manifestat suam voluntatem se Deo et Ecclesiae offerendi, ut sacrum ordinem exerceat; Ecclesia vero, hanc oblationem accipiens, cum eligit et vocat, ut ad sacrum ordinem recipiendum se praeparet, et hac ratione inter candidatos ad Diaconatum et Presbyteratum rite cooptetur.

Peculiari autem ratione convenit, ut ministeria Lectoris et Acolythi committantur iis, qui ut candidali ad ordinem sacrum specialiter se Deo ct Ecclesiae devovere cupiunt. Ecclesiae enim, quippe quae *non desinat ex mensa tam rerbi Dei quam Corporis Christi panem oitae sumere atque fidelibus porriqere* -4, valde opportunum existimat, ut sacrorum ordinum candidati tum studio tum exercitio, quod gradalim flat, ministerii Verbi et Altaris, duplicem hunc sacerdotalis muneris aspectum familiari consuetudine perspiciant atque meditentur. Ex quo fit, ut veritas ministerii maxima eniteat efficacitate. Candidati, enim, ad sacros ordines accedant, suae vocationis plane conscii, *spiritu ferventes. Domino servientes ... orationi instantes, necessitatibus sanctorum communicantes M.*

Omnibus igitur mature perpensis, peritorum voto exquisito atque Confercntiis Episcopalibus consultis carumque sententiis attentis, necnon collatls consiliis cum Venerabilibus Fratribus Nostris membris Sacrarum Congregationum, ad quas pertinet, Apostolica auctoritate Nostra decernimus ea, quae sequuntur, derogando —si ct quatenus opus sit— praescriptis Codicis Iuris Canonici hucusque vigentis, eademque hisce Litteris promulgamus.

I. *a)* Ritus inducitur admissionis inter candidatos ad Diaconatum et Presbyteratum. Ad quam admissionem rite habendam requiritur libera adspirantis petitio, propria manu exarata ac subscripta, necnon competentis Superioris ecclesiastici acceptio scripto data, vi cuius Ecclesiae electio efficitur.

Professi in religionibus clericalibus, ad Presbyteratum contendentes, hoc ritu non tenentur.

b) Superior competens pro hac acceptione est Ordinarius (Episcopus et, In clericalibus institutis perfectionis, Superior Maior). Acceptari possunt ii, qui signa verae vocationis praebeant, atque, bonis moribus ornati et, a
539 mentis corporisque defectibus Immunes, vitam suam / Ecclesiae servitio dicare velint ad Dei gloriam animarumque bonum. Oportet, ut, qui ad Diaconatum transeuntem adspirant, vigesimum saltem aetatis annum expleverint et studiorum theologicorum curriculum coeperint.

c) VI acceptionis candidatus vocationem suam peculiari modo curare altiusque excolere debet; atque lus acquirit ad necessaria subsidia spiritualia, quibus vocationem suam colere atque Del voluntati, nulla condicione apposita, obtemperare possit.

П. Candidati ad Diaconatum, sive permanentem sive transeuntem, et ad Presbyteratum ministeria Lectoris et Acolythi debent recipere, nisi ea iam receperint, et per congruum tempus exercere, quo melius disponantur ad futura munera Verbi et Altaris.

Dispensatio a recipiendis ministeriis pro iisdem candidalis Sanctae Sedi reservatur.

111. Ritus liturgicl, quibus fit admissio inter candidatos ad Diaconatum et Presbyteratum ac ministeria supra memorata demandantur, peragi debent ab Ordinario (Eplscoîo et, in clericalibus Institutis perfectionis, Superiore Inlorc) adspirantis.

M4. *A.* 5. 39(1967), pp. &07-7O4 (LE 3371). "Λ. *A. S.* 60(1968). pp. 369-373 (LE >6661 ••Const, dccur de Divina RevelationeDri Vrrhiw.n. 11* *A. A. S,* 58 (1966). p. 827 (LE 3345]. ·· Ram. 12. TI-13. ,eC!r. Paului VI, Lilt. Apc*t tixKU pr^pno daUe *Ordtntm,* n. 16. 4. 4. S. *K* (1967). P- 7<>i (LE 3571).

IV. Interstitia n S. Sede vel a Conferentlis Episcopalibus statuta, serventur inter collationem —per curriculum theologicum habendam— ministeriorum Lectoratus et Acolythatus, necnon inter collationem Acolythatus et Diaconatus.

V. Candidati ad Diaconatum, ante ordinationem, Ordinario (Episcopo et, in clericalibus institutis perfectionis, Superiori Maiori) tradant declarationem propria manu exaratam et subscriptam, qua tcstificentur se sponte ac Ubere sacrum ordinem suscepturos esse.

VI. Consecratio propria caelibatus, propter Regnum caelorum servati, huiusque obligatio pro candidatis ad Sacerdotium et pro candidatis non uxoratis ad Diaconatum reanse conectuntur cum Diaconatu. Publica ipsius sacri caelibatus assumptio coram Deo ct Ecclesia etiam a religiosis celebranda est speciali ritu, qui ordinationem diaconalem praecedat. Caelibatus hoc modo assumptus impedimentum dirimens est ad nuptias ineundas.

Diaconi quoque uxorati, amissa uxore, ex tradita Ecclesiae disciplina ad novum matrimonium ineundum inhabiles sunt >·. / 540

VII. *a)* Diaconi ad Presbyteratum vocati ne ordinentur nisi prius expleverint studiorum curriculum, Apostollcae Sedis praescriptionibus definitum.

b) Quod spectat ad theologicorum studiorum cursuin, ordinationi Diaconorum permanentium praeponendum, Episcoporum Conferentiae, attentis locorum adiunctis, congruas normas tradant casque Sacrae Congregationi pro Institutione Catholica approbationi subiciant.

VIII. Ad normam nn. 29-30 Institutionis generalis de Liturgia Horarum:

a) Diaconi ad Presbyteratum vocati ex ipsa sacra ordinatione obstringuntur obligatione Liturgiam Horarum celebrandi;

b) maxime decet stabiles Diaconos aliquam saltem partem Liturgiae Horarum, ab Episcopali Conferentia definiendam, cotidie recitare.

IX. Ingressus in statum clericalem et incardinatio alicui dioecesi ipsa ordinatione Diaconali habentur.

X. Ritus admissionis inter candidatos ad Diaconatum et Presbyteratum necnon consecrationis propriae sacri caelibatus a competenti Romanae Curiae Dicasterio proxime iuris publici Fiet.

Norma transitoria.—Candidati ad sacramentum Ordinis, qui ante promulgationem harum Litterarum Primam Tonsuram iam receperunt, omnia officia, iura et privilegia clericorum propria retinent; qui vero ad ordinem Subdiaconatus sunt promoti, susceptis obligationibus sive circa caelibatum sive circa Liturgiam Horarum tenentur; at publicam sacri caelibatus assumptionem coram Deo et Ecclesia, novo speciali ritu, qui ordinationem Diaconalem praecedit, iterum celebrare debent.

Quaccumque vero a Nobis per has Litteras, motu proprio datas, decreta sunt, ea omnia firma ac rata esse iubemus, contrariis quibusvis nihil obstantibus. Statuimus autem, ut ea vigere incipiant α die 1 mensis Ianuarii, anno mcmlxxiil

Datum Romae apud Sanctum Petrum, die xv mensis Augusti, in sollemnitate Assumptionis B. Mariae Virginis, anno mcmlxxii, Pontificatus Nostri decimo.—Paulus Pp. VI.

Ada. G. !.L GARP.ONE in Doc. Ca.th, 69 (1972) 974-976; Doc. Cath. 69 (1972) 658-859; G. RAM3ALDI in PrM 62 (1973) 173-191; E. F. REGA-Tu-LO ia Sal terrao 81 (1973) 62-85. Notit. 9 (1973) 18.

1972 SEP 20.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 64 (1972) 615-620

Allocutio die 20 *sept.* 1972 *habita Institutorum saecularium Moderatoribus qui Romae internationali Coetui interfuerunt:*

De ratione propria Institutorum saecularium in Ecclesia, quae pari iure consistit in eorum sodalium SAECULAR1TATE CONSECRATA AC IN IPSORUM CONSECRATIONE SAECULARI

Diletti FIgli e Figlie nei Siqnore, Ancora una volta ci è data l'occasione di incontrarci con vol, Dirigenti degli Istituti Secolari. che slete e rappresentate una porzlone fiorente e ngogllosa della Chiesa, in questo momento della storia. La circostanza che vi ha ricondotto davanti a noi è questa volta il Congresso Intemazlonale che avete svolto

ô state per concludere qui a Nomi» presso la nostra resident estiva dI Castel Gandolfo. c ncl quale avete esam - nato gll statuti dclla erigenda «Conferenzu Mondiale degli IstItutI Secolari» (C.M.LS.).

Noi non voglinmo entrare ncl merito dei vostri lavorl, ccrtumentc condoltl con profondità c impegno, sotlo la vigile cura c con In partecipazione dei Sacro DIcastero competente, ed nl quali nuspichlamo frutti copiosi in ordine nirincremento uelle vostre IstItuzIonI.

Desideriamo pluttosto Induglarc in alcunc riflessionl
616 circa quella / che potrebbe essere la funzlone degli Istituti Secolari ncl mistero di Cristo e ncl mistcro dclla Chiesa.

Quando guardlamo a vol, e pcnslamo alie migllala e mlgliala di uomini e dI donne dI cui fate parte, non posslamo non sentire! consolati, inentre ei invade nell'intimo un vivo senso di gloia e di rlconosccnza al Signore. Come forte c florente appare in voi la Chiesa di Cristol Questa Madre nostra veneranda, che oggi taluni, anche tra i suoi flgll, fanno bersaglio di critichc aspre e impictosc; dI cui qualcuno sl dilctta a dcscrivcre fantaslosl slntomI di decrepitezza e a prodire rovinc; cccola, invcce, divenire un gettito ininterrotto di gemme nuove, un florire insospettato dI iniziative di santità. Noi sappiamo che dev'essere cosl, e non potrebbe essere altrimentI che cost perché Cristo è la divina incsauriblle fonte della vitality dclla Chiesa; e la vostra presenza ce ne offre una ulteriore testimonianza, ed è per tutti noi occasione di rinnovata consapcvolezza.

Ma vogliamo guardare più da vicino il vostro volto, nella fainiglia del Popolo di Dio. Anche voi riflettcte un «modo proprio» in cui si puô rivivere il mistero di Cristo nei mondo, e un «modo proprio» in cui si puô manifestare Il mistero dclla Chiesa.

Cristo Redentore è una talc pienezza, che noi non potremo mai comprcndere né esprimere al completo. Egli è tutto per la sua Chiesa e, in essa, quello che noi siamo lo siamo proprio per Lui, con Lui ed in Lui. Anche per gli Istituti Secolari Egli resta dunque 1'esemplare ultimo, l ispiratore, la sorgente da cui attingere.

Basati su Cristo Salvatore e a suo esempio svolgete, in modo a voi proprio e caratteristico, un'importante missione della Chiesa. Ma anche la Chiesa, a suo modo, corne Cnsto, e una pienezza talc, è taie una ricchezza che nessuno da solo, nessuna istituzione da sola, potranno mai comprendere ed esprimere adeguatamente. Né sarebbe a noi possibile scoprime le dimensioni, perché la sua vita è Cnsto, chc è Dio. Dunque anche la realtà della Chiesa, e la missione della Chiesa, possono essere espresse completamente solo nella pluralité dei membri. È la dottrlna del 9°ξP° Mistico di Cristo, la dottrina dei doni e dei carismï dello Spinto Santo.

Il dîscorso ci conduce qui, voi Pavete compreso, ad interrogarci sul modo a voi proprio di comptera la missione della Chiesa. Quai è il vostro dono specifico, il vostro ruolo et- caratteristico, «quid novum» da voi apportato alla
61/ Chiesa di oggi? Oppure: in che modo siete voi / Chiesa oggi? Voi lo sapete; J'avete ormai chiarito a voi stessi e alla comunità cristiana. Noi lo supponlamo.

Voi siete ad una misteriosa confluenza tra le due poderose correnti della vita cristiana, accoglicndo rlcchczze daJ-l'una e dall'altra. Siete laici, consacrât! come tali dai sacramenti del battesimo e della crcsima, ma avete scelto di acccntuare la vostra consacrazione a Dio con ia professione dei consigli cvangclici, assunti corne obblighi con un vincolo stabile e riconosciuto. Restate laici, impegnati nei valori secolari propri e peculiari del laicato *, ma la vostra è una «secolarità consacrata» ', voi siete «consacrati secolari» a.

Pur essendo «secolare», la vostra posizïone in ccrto modo differisce da quella dei semplici laici, in quanto siete impegnati ncgli stessi valori del mondo, ma corne consacrati: cioè non tanto per affennarc l'intrinseca validité delle cose umane in se stesse, ma per orientarle espllcitamente secondo le beatitudini evangeliche; d'altra parte non siete religiori, ma in certo modo la vostra scella conviene con quella dei religiosi, perché la consacrazione chc avete fatto vi pone nei mondo corne testimoni della supremazia dei valori spirituali ed escatologici, cioè del carattere assoluto della vostra carità cristiana, la quale quanto piu è grande tanto più fa apparire relativi i valori del mondo, mentre al tempo stesso ne aiuta la retta attuazione da parte vostra c degli altrI fratellL

Nessuno del due aspettl dclla vostra fisionomla spirituale puô essere sopravvalutato a scapito dell'altro. Am· bedue sono cocssenzlali.

«Secolarità» Indica la vostra inserzione nei mondo. Essa perô non significa soltanto una posizione, una funzione, chc coincide col vlvere nei mondo escrcitando un mestlere, una professione «secolare». Deve significare innanzitutto presa di coscienza di essere nei mondo corne «luogo a voi proprio di responsabilità cristiana». Essere nei mondo, cioè essore impegnati nei valori secolari, è il vostro modo di essere Chiesa c di rcnderla présente, di salvarvi e di annunziare la salvezza. La vostra condizione esistenziale e sociologlca diventa vostra realtà teologica, è la vostra via per realizzare e testimoniare la salvezza. Voi siete cosl un'ala avanzata della Chiesa «nei mondo»; esprimete la / volonté dclla Chiesa di essere nei mondo per plasmarlo 618 e santificarlo «quasi dall'intemo a modo di fermento»4, compito, anch'esso, affidato prccipuamentc al laicato. Siete una manifestazione particolarmente concreta ed efficace dI quello che la Chiesa vuol fare per costruire il mondo descrltto ed auspicato dalla *Gaudiajn el spes,*

«Consacrazione» indica invece l'intima e segreta struttura portante del vostro essere e del vostro agire. Qui è la vostra ricchczza profonda c nascosta, che gli uomini in mezzo ai quali vivete non si sanno splegare e spesso non Îjossono neppure sospettarc. La consacrazione battesimale è stata ulteriormente radicalizzata in seguito ad una accresciuta esigenza di amore, suscitata in voi dallo Spirito Santo; non nella stessa forma della consacrazione propria dei religiosi, ma purtuttavia taie da spingervî ad una opzione fondamentale per la vita secondo le beatitudini evangeliche. Cosi che siete realmente consacrati e realmente nei mondo. «Siete nei mondo e non del mondo, nia per il mondo», come altra volta noi stessi vi abbiamo descritti Vivete una vera c propria consacrazione secondo i consigli cvangclici, ma senza la pienezza di «visibilité» propria della consacrazione religiosa; visibility che è costituita, oltre che dai voti pubblici, da una più stretta vita comunitaria e dal «segno» dcH'abito religioso. La vostra è una forma di consacrazione nuova e originale, suggerita dallo Spirito Santo per essere vissuta in mezzo aile realtà temporali, e per immettere la forza dei consigli evangelicl —cioè dei valori divin! ed etemi— in mezzo ai valori umani e temporali.

Le vostre scelte di povertà, castità e ubbidienza sono modi di partecipazione alla crocc di Cristo, perché a Lui vi associano nella privazione di béni altrove pur leciti e legittimI; ma sono anche modi dI partecipazione alla vittoria di Cristo risorto, in quanto vi libcrano dal facile sopravvento chc tali valori potrebbero avere sulla piena disponibilità del vostro spirito, La vostra povertà dice al mondo che si puô vivere tra i béni temporali e si puô usare dei mezzi dclla civiltà e del progresso, senza farsi schiavi di nessuno di essi; la vostra castità dice al mondo che sl puô amare con il disinteresse e rincsauribilità che attinge al cuore di Dio, e ci si puô dedicare gioiosamente a tutti senza legarsl a nessuno, avendo cura soprattutto dei più abbandonati; la vostra ubbidienza dice al mondo che si puô essere felici pur senza / fermarsi In una comoda scelta o iq personale, ma restando pienamente disponibili alla volonté di Dio, come appare dalla vita quotidiana, dai segni del tempi c dalle esigenze di salvezza del mondo di oggi.

Cosl, dalla vostra vita consacrata, anche la vostra attività ncl mondo —sla personale che collettiva, nei settori professionali in cui sicte singolarmcnte o comunituriamentc impegnati— riccve un più spiccato orientamento verso Dio, restando in certo quai modo anch'essa come coinvolta e trasportata nella stessa vostra consacrazione. E in questa singolare c provvidenziale configurazionc, vol arricchite la Chiesa di oggi di una particolarc esempiarità nella sua vita «secolare», vivendola come consacrati; c di una partlcolare esempiarità nella sua vita «consacrata», vivendola come secolari.

A questo punto vorrernmo sofferniarci su un partlcolare aspetto di fécondité delle vostre IstItuzIonI. Vogliamo alludere al folto gruppo di coloro che, consacrati a Cristo ncl sacerdozio ministcriiilc e desiderando dI unir»! a Lui con ulteriore vincolo di donazione. abbmcciano la professione del consigli evangelicl, confluendo a loro volta

.* n.l XXV
de.'lüVr°Via tateiuloarie degli
S. (.970), [LE 3900].

' Con «t. dopn. do Eccleda 31 [LE
• Paolo VI, D;scor,o a! pixt/vipaali al Conjriüw InurnaxJjnAlo de<U Istituti Secolari, icttembcv 1970. 4. 5 6a (ιφ,-ο). p. fjj (LB 3900).

negli Istitutl Secolari. Nol penslamo a questi nostri fratelli nel sacerdozio di Cristo, c li vogllamo incoraggiare, jnentre ammiriamo in loro, ancora una volta, 1'azlonc dello Spirito, Instancablle nel suscitare 1'ansia di sempre maggiore perfezione. Quanto fin qui detto, vale certamente anche per loro, ma abbisognerebbe di altri approfondimentl e precisazioni. Essi infatti pervengono alia consacrazlone nei consigli evangellci e all'impegno dei valori «secolari» non già come laid, bensl come chierici, cioè portatori di una mediazione sacra nel Popolo di Dio. Oltre al Battcsimo e alla Creslma, chc costituiscono Ja consacrazione di base del laicato nella Chicsa, essi hanno ricevuto una susseguenle specificazione sacramentale ncl-1Ordine Sacro, che li ha costituiti titolari di determinate funzioni ministeriali nd confront! dell'Eucaristia e del Corpo Mistlco di Cristo. Ciô ha lasciato intatta Tindole «secolare» della vocazlone cristiana, ed essi possono quindi arricchirla. vivendola come «consacrât!» negli Istituti Secolari, ma ben diverse sono le esigenze della loro spirituality, nonchc certe implicanze esteriori nella loro pratica del consigli evangelic! e nel loro impegno secolare.

Vogliamo ora concludere rivolgendo a tutti un pressante e paterno invito: quello di coltlvare e incrementare, dl avere a cuore sempre c soprattutto, la comunione ecclesiale. Vol slete articolazioni vitali di questa comunione,
020 perché anche vol siete la Chiesa; non vogliate / giammai attentare alia loro efflclenza. Non sl potrebbe conccpire né comprendere un fenomeno ecclesiale al dl fuori della Chiesa. Non vi lasciato mai sorprendere. neppurc sfiorare dalla tentazione oggi troppo facile, che sia possibile un'autentica comunione con Cristo senza una reale annonia con la comunità ecclesiale retta dai legittlmi pastori. Sarebbe ingannevole e illusorio. Che cosa potrebbe contare un slngolo o un gruppo, pur nelle intenzioni soggettivamente più alte e penette, senza questa comunione? Cristo ce)'ha chiesta come garanzla per ammctterci alia comunlonc con Lui, alio stesso modo che ci ha chiesto di amare il prosslmo come documentazione dei nostro amore per Lui»

Vol siete dunque dl Cristo e per Cristo, nella sua Chicsa; è la vostra comunità locale, il vostro Istituto. la vostra parrocchia, ma sempre nella comunione di fede, dl Eucaristla, di disciplina c dl fcdcle e leale collaborazlone con il vostro Vescovo e con la Gerarchia, Le vostre strutture e le vostre altivltà non dovranno mal condurvi —siate sacerdoti o laicl— ad una «bipolarità» di posizioni, né ad un «alibi» dl atteggiamcnto Interiore ed esleriore, né tantomeno a posizioni antitctlche con 1 vostri pastori.

A questo vi invitiamo; questo vi auguriamo, perché possjate essere In mezzo al mondo operatori autentici del-1'unica missione salvifica della Chiesa, nel modo a vol proprio, a cui siete stati chlamati e inviati. Cosl il Signore vl alull a prosperare e IrutUficare ancora, con la nostra Benedizione Apostollca.

4085

1972 SEP 23.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 64 (1972) 623-631

AUocUtio die 23 sept, 1972 habita iis qui adfuerant sexagesimo internationali Conventui a publicis legumlatorum coetibus er Universis nationibus Romae celebrato:

De crisi actuali systematis et officii Senatus seu COETUS PUBLICI LEGUMLATORUM DEQUE MEDIIS AD HOC 1URIDICUM INSTITUTUM APTANDUM ET IN PRIMAEVAM RATIONEM RESTITUENDUM

Mesdames et Messieurs, Cette rencontre Nous anporte une double satisfaction. Tout d'abord. Nous aimons voir, dans votre démarche, un témoignage rendu à l'action de ce Siège Apostolique, et de l'Egllse Catholique, en faveur de la paix dans le monde. Votre visite Nous offre, de plus, une occasion vraiment exceptionnelle de proposer certaines
624 réflexions à un / groupe de personnalités hautement qualifiées, investies de responsabilités aussi nobles qu'importantes, puisqu'elles concernent l'action politique, dont Vobjeettf essentiel est la réalisation du bien commun.

Nous ne croyons pas nécessaire de Nous attarder à décrire les éléments qui composent ce bien commun, pour chaque peuple comme pour la famille humaine tout entière. Votre participation un rassemblement dc caractère intenutional manifeste, en effet, que vous avez pleinement conscience du lien entre le bien commun d'une nation et son accomplissement au niveau mondial. Comment pourrait-il en être autrement, puisque certains de ses éléments appartiennent au patrimoine des valeurs universelles, dont Nous trouvons une affirmation, sous une forme explicite ou implicite, dans la Déclaration Universelle des Droits de l'homme, aujourd'hui reçue par tous —ou presque tous—, au moins sur le plan des principes.

Jean XXIII, dans son Encyclique «Paccm in Terris» déclarait à ce propos: «Pour la pensée contemporaine, le bien commun réside surtout dans la sauvegarde des droits et des devoirs de la personne humaine; dès lors, le rôle des gouvernants consiste principalement à garantir la reconnaissance et le respect des droits, leur conciliation mutuelle, leur défense et leur expansion, et en conséquence à faciliter à chaque citoyen l'accomplissement de ses devoirs» >. Cette affirmation ri'a rien perdu de son prix; mais si les droits de la personne, lorsqu'on les considère dans l'abstrait, demeurent invariables, leur contenu concret doit être déterminé suivant la diversité des situations, c'est-à-dire de peuple à peuple ct, dans un même peuple, d'un moment à 1'autre de sa vie, d'une période à l'autre de son histoire.

Il en est de même pour l'action politique qui, par définition, ne se développe pas dans 1'abstrait, mais dans le contact avec la réalité humaine concrète pour y porter son empreinte. Aussi cette réalité doit elle être considérée avec la plus grande attention, pour être exactement comprise dans son existence actuelle, dans sa constante évolution, dans la totalité de ses dimensions, dans ses exigences du moment présent, dans les besoins aujourd'hui ressentis, compte tenu des aspirations et des attentes des hommes sur lesquels elle s'exerce, à travers le réseau des relations toujours plus complexe tissé entre eux par ces mêmes hommes. Car, Nous n'avons pas à vous le rappeler, Faction politique est menée dans le souci de contribuer à la satisfaction de ces besoins et de ces exigences, de fournir une 625
réponse positive à ces aspirations et à ces attentes, de développer la qualité des relations pour les rendre toujours plus porteuses de valeurs humaines.

Une action politique détachée et comme étrangère à la réalité humaine sur laquelle elle prétend s'exercer n'est plus une action politique: c'est une action dans le vide, avec les périls qu'appelle ce vide: jamais les citoyens ne prennent autant conscience de la nécessité, de la fécondité et de la noblesse de l'action politique que lorsque celle-ci commence à perdre son identité ou l'a, de fait, déjà perdue. Et cependant des constatations s'imposent à l'observateur du monde contemporain: des changements importants se font jour, notamment dans la conception et le rôle des Parlements.

Chacun sait les principales fonctions qui constituent l'activité traditionnelle des Parlementsrla représentation du pays et de la société nationale dans sa diversité; le contrôle de l'exercice de l'autorité gouvernementale; la délibération collégiale sur la vie de la nation, l'information du public; dans bien des cas, la création ou une participation à la création de l'autorité gouvernementale; la fonction législative enfin, à l'origine la plus importante au point que le Parlement est qualifié de «Pouvoir Législatif». Ces fonctions sont exercées diversement selon les Constitutions et les systèmes électoraux; selon le sens civique des Parlementaires; selon la conception que le Pouvoir Exécutif a lui-même de sa responsabilité.

Ce sont ces diverses fonctions que concernent, de manière certes différentes, les transformations de la société d'aujourd'hui.

Les tendances de l'évolution ne sont pas univoques. En tels cas, le Parlement occupe une place tout à fait prééminente dans le fonctionnement des pouvoirs. Cependant, l'emploi qu'on fait parfois de cette prééminence arrive à entraîner, remarquent certains, une faiblesse et jusqu'à une Impuissance de tout l'organisme politique: en effet, les difficultés contemporaines de réaliser un consensus national affectent la capacité du Parlement, alors qu'il en est responsable, de donner une stabilité ct une autorité suffisantes au pouvoir gouvernemental, surtout lorsqu'il est lui-même chargé de l'établir. Trop faible et menace, le Pouvoir exécutif ne peut alors s'acquitter suffisamment de la tâche que lui reconnaissent les Constitutions et qu'attendent légittimement les peuples.

D'aucuns voudraient voir dans d'autres tendances et d autres exemples les signes d'un déclin du rôle et de

Oc. Λ. Λ. S. 55 (tgej), pp. »73-174 [LE jxio].

626 l'autorité du Parlement au / profit du Pouvoir exécutif. Dans son fonctionnement même, dit-on, lo Parlement a souvent donné la preuve de son incfflclcnce, se montrant Incapable dc définir et de promouvoir le bien réel du pays, par-delà les divisions des partis politiques et le jeu des Intérêts particuliers ou locaux: le Parlement serait, à leur avis. Inapte à provoquer le «consensus» de la nation ct à soutenir une légitime continuité d'action gouvernementale. Le contre-coup des erreurs commises est un affaiblissement de l'institution parlementaire.

Il arrive qu'on tente même de justifier cet affaiblissement par des raisons tirées de changements profonds de la vie politique el sociale qu'on ne peut ignorer: ces changements entraîneraient nécessairement la transformation de la fonction parlementaire elle-même.

Dans quelle mesure par exemple, le Parlement assure-t-il aujourd'hui la fonction de représentativité de la nation? La démocratie libérale, tout en proclamant l'égalité de tous les citoyens, ne réalise pas en fait cette égalité sur le plan économique ct social: un vide se constituerait entre le Parlement ct le peuple réel. Celui-ci, conscient de cette carence, se cherche alors, remarque-t-on, de nouveaux modes de représentation, qu'il juge plus authentiques: syndicats, organisations professionnelles, associations diverses. Il est vrai que ceux-ci peuvent se montrer plus efficaces, mieux organisés et plus proches des problèmes concrets des hommes. C'est une sorte de revanche des corps intermédiaires, trop négligés dans la démocratie représentative.

,N'est-ce pas, ajoute-t-on encore, le devoir de l'Etat d'intervenir dans le domaine économique et social? Face à la technicité des questions nouvelles, le Parlement ne paraît plus en état, faute dc compétence et de rapidité de réaction, d'intervenir efficacement. Trop lentes, mal équipées, trop nombreuses et souvent encombrées de procédures formalistes, les assemblées parlementaires laisseraient s étendre le domaine d'intervention du Pouvoir exécutif oui sait s'entourer de technocrates et de méthodes modernes d'action.

L'on met enfin en parallèle la fonction d'information du public par le Parlement ct l'effloralson multiple des autres centres de discussion et dc délibération: conférences de presse, débats télévisés, congrès divers, sondages d'opinion. Le Gouvernement, par les moyens de communication sociale, peut directement prendre contact avec l'ensemble du pays et pousser scs avantages sur le parlement.

Force est bien dc concéder que la place des Parlements dans la vie publique s'est profondément modifiée au cours
62/ d'un siècle. Presque / partout l'on constate une crise de fonction ct d'identité. On voit mal d'ailleurs pourquoi la révolution scientifique dans laquelle sont entrées nos Sociétés modernes et qui transforme du tout au tout les instruments dc la vie sociale, économique et culturelle, laisserait dans leurs formes actuelles les instruments de la vie politique.

Et comment la diversité des points dc vue, fruit de la grande variété des situations sociales et professionnelles, de la multiplicité des idéologies, et, non moins, de la multiplicité des savoirs partiels, voire parcellaires, ne rendrait-elle pas malaisés la réalisation d*un accord national suffisant pour le fonctionnement harmonieux des Parlements?

Y-a-t-il des remèdes à cette crise, Mesdames et Messieurs? Nous n'avons pas compétence technique pour les présenter; Nous nous contenterons de poursuivre devant vous les réflexions que Nous a suggérées notre rencontre.

Nul ne devrait douter. Nous semble-t-il, du rôle salutaire d'une Institution comme le Parlement pour la sauvegarde de la démocratie: il lui revient d'équilibrer le Pouvoir exécutif, dont le domaine et les attributions peuvent tendre à s'élargir, comme de joucr un rôle compensateur du nouveau Puvoîr technocratique dont l'influence ne cesse de croître. Sans nier les aspects positifs des instruments de démocratie directe comme des formules nouvelles de démocratie concertée, où le Gouvernement s efforce d établir le dialogue avec les «forces vives» de la nation, l on voit difficilement les bénéfices de l'abandon de la voie de la démocratie représentative. Mais encore faut-il trouver des modalités d'cxercice conformes aux exigences de la Société moderne et procéder à la rénovation adaptée qui est requise.

L'une des données sociales sur lesquelles Nous avons voulu attirer l'attention dans notre Lettre Apostolique au Cardinal Roy, de l'année dernière, est la double aspiration à l'égalité et à la participation, que Nous présentions comme «deux formes de la dignité de l'homme et dc sa liberté»
Le monde actuel, si fortement opposé aux formalismes, met en cause un système où, dlt-on, ne serait pas assurée la représentation de certains actes de sa vie concrète, au moyen d'un / dialogue constant, d'une présence plus im- 628
médiate et plus continue. Comme Nous le signalions plus haut, l'écart entre le peuple et le Parlement —ou plus encore la disparition de ce dernier— crée un vide qui appelle soit les régimes autoritaires, voire dictatoriaux, soit les soubresauts révolutionnaires, spontanés, ou préparés dans la clandestinité, ce qui, vous en conviendrez, n'est pas sans péril pour le bien public.

Pour prévenir ces dangers, il est donc du voir dc l'institution parlementaire dc s'entourer de moyens compétents et de donner les preuves de son efficacité. Elle s'imposera, en effet, tant au Gouvernement qu'à l'opinion publique, dans la mesure où l'un et l'autre expérimenteront le sérieux de ses connaissances et des ses débats.

L'objet principal qui doit se dégager dc l'affrontement des perspectives doit être, il faut le répéter, le bien commun national. Qui pourrait nier que, trop fréquemment, les oppositions idéologiques, les querelles partisanes, le souci de prestige des personnes, la défense prioritaire d'intérêts particuliers, les vues à court terme et les motivations personnelles n'aient pas faussé les délibérations, au détriment de l'autorité du Parlement ct des parlementaires? C'est pourquoi dans la crise actuelle, plus qu'en aucun autre moment, s'imposent un haut niveau de moralité à l'égard de l'avenir de la nation, la volonté d'aboutir à un «consensus» national. Lc parlementaire doit apparaître comme l'artisan du bien de tous et non comme le porte-parole d'une clientèle. Résistant aux pressions de groupes d'intérêts privés, plus ou moins légitimes, dont l'ambition est parfois d'annexer le pouvoir à leur profit, sans cependant rompre le contact avec les forces vives de la nation, le parlementaire doit chercher à satisfaire la totalité des besoins du peuple, avec une attention particulière aux catégories défavorisées et silencieuses, fussent-elles de moindre poids électoral.

Il y aurait encore à rappeler la place dc l'opposition dans un régime parlementaire, avec ses droits dans les limites du juste ct de l'honnête, à l'expression, à l'exercice normal de sa participation à la mission de contrôle gouvernemental, à l'information de l'opinion publique. L'oubli dc ccs règles n'entraine-t-il pas, presque fatalement, le recours dc l'opposition aux moyens occultes pour faire valoir ses points de vue, au grand dommage du jeu régulier des institutions?

Comment ne pas relever l'importance croissante des nouvelles voies de représentation, où les citoyens se regroupent pour exprimer leurs / intérêts immédiats, leurs choix idéologiques et leurs projets d'avenir? De tels regroupements, lorsqu'ils se conforment aux règles démocratiques, sont légitimes. Sans pour cela céder aux pressions démagogiques ni abdiquer son autorité ou ses hautes responsabilités de défenseur du bien de tous, le Parlement n'a-t-il pas intérêt à prendre conscience de leur poids, engager avec eux le dialogue, suivre leurs recherches, comprendre leurs aspirations pour les aider à aboutir sur le plan législatif?

Nous ne voudrions pas terminer sans vous confier l'un des plus ardents souhaits de cette Eglise Catholique qui compte des membres dans toutes les parties du monde ct vers laquelle converge l'expression du désarroi ct de l'espérance d'une large fraction de l'humanité.

Ce souhait, Nous l'avons récemment exprimé au Secrétaire Général de la CNLJCED à l'occasion de la 3ème Conférence Mondiale des Nations Unies sur le Commerce et le Développement: «Nous voudrions, écrivions-Nous, que soit entendue la voix des plus démunis, de ccs centaines de millions d'hommes, dc femmes ct d'enfants vivant en marge de l'économie moderne, souvent affectés par la maladie, la malnutrition, les mauvaises conditions dc logement et de travail, le sous-emplol, l'analphabétisme et tous ces autres maux qui les empêchent de participer en plénitude à une même condition humaine»

A vous, parlementaires de tant de Nations du monde. Nous nous permettons de faire la même recommandation.

•Lite Apost. *Octotnima jJtrtvKf,* n. ».. .4. 5. Si (1971k p. <»7 (LE 39751-
• *A. A. S.* 64 (1973). p. j8x.

pour qu'attentifs aux solidarités qui s'établissent de plus en plus entre membres d'une même nation et membres de l'humanité tout entière, vous travailliez à réduire les Injustes disproportions économiques, sociales et culturelles par une généreuse contribution aux efforts, nationaux et internationaux, menés en ce sens. Notre humanité n'est-elle pas travaillée par un ferment qui la pousse à reconsidérer les rapports entre individus, groupes et peuÎ>les pour les rendre plus conformes aux exigences de la ustice et à la dignité de la personne? Votre Conférence nterparlementalre à Rome, et notre rencontre de ce jour, n'en sont-ils pas un signe, comme en témoignent aussi les thèmes de votre Ordre du jour?

Nous nous faisons d'autant plus insistant aue la famille humaine dispose pas encore des moyens adéquats pour mener avec efficience une action qui réponde aux exigences du temps présent. Ce serait mal Nous comprendre que de
630 vo|r cette réflexion une moindre consi/dération pour les Organisations déjà en place. Nous avons donne, et Nous ne cessons de donner, des signes non équivoques de notre grande appréciation pour l'oeuvre qu'elles réalisent et dont les fruits n'apparaissent pas toujours à un jugement hâtif. Cependant, la réalité internationale est ce qu'elle est: ces Institutions disposent du pouvoir et des moyens que veulent bien leur concéder les Etats membres. C'est assez souligner la responsabilité des hommes politiques à qui incombe la tâche de régler les rapports entre les peuples ou de représenter leur pays au sein de ces Organisations: la marche de notre monde vers le progrès ct l'unité exigent que les vues particularistes et les volontés d'hégémonie cèdent le pas à la contribution pour réaliser le bien commun universel.

Ces hommes politiques doivent avoir la nette conviction que le bien public de leur peuple ne peut être authentique que si, simultanément. Il se traduit par un bénéfice pour les autres peuples et la famille humaine. Ottc terre, qui est «une·, demande de n'être plus exploitée égoïstement ou arbitrairement, mais d'être aimée de chacun ct de tous pour le bleu dc chacun ct de tous.

Pour conclure. Nous vous disons, Mesdames et Messieurs, notre conviction que les Parlements gardent encore aujourd'hui un rôle important: Ils sont, en effet, le seul lieu où les conflits dc groupes peuvent trouver leur solution par la loi, et la loi juste, si elle est correctement conçue ct appliquée —cI c'est encore le noble rôle du Parlement d'y veiller—, assure à long terme l'égalité et la participation, auxquelles nos contemporains aspirent comme irrésistiblement. Le Parlement, en permettant à la vie démocratique de se dérouler —en son sein et ù d'autres niveaux—· favorise la recherche» la vie et les affrontements pacifiques dans un souci d'une meilleure justice. Le moment semble vraiment venu pour l'action politique, pour souvegarder ces valeurs, d'opérer les révisions souhaitées.

Seul, l'avenir dira si cette ouverture de l'institution parlementaire à certaines interrogations dispensera la Société en gestation d'expérimenter dc nouveaux mécanismes, institutions et systèmes de représentation.

Notre souhait, à vous. Mesdames et Messieurs, et h tous vos collègues, est que votre activité soit menée dans le sens du bien des hommes qui vous ont fait confiance en vous chargeant dc les représenter: elle sera alors indubl-
631 tablement porteuse de bien-être, de justice, de progrès / et de paix. Nous assurons également tous les croyants de notre prière pour que Dieu ToutPuissant les assiste de sa lumière et de sa force.

4086

1972 OCT 2.-SC RELIGIOSORUM, RESPONSUM. PART.·

Fratres mon sacerdotes ad munus Superioris localis PROMOVERI NEQUEUNT IN ORDINE FRATRUM MINORUN Capuccinorum

Roma. *2* ottobre 1972

Heorrenda Padre, Mi rlferlsco al Suo esposto del 3 glugno KOΠO, Inviato in rhpostn alla leItera dei Segretario (non dei Pr«fello) dl questa Sacra Gonmcgnzlone, In data 7 uprilc c.a., concernente gli ufficl da aflld&re al fratcUl laid di codesto Online.

Sensa rnlrare in merito al diversi aipettl dclla questione che unnno debitameate studiall, per ora la Sacra Congregatione si limita al due teguenli puntl:

1. Se nella citata tnisslva del 7 aprile è «tata limitata la riipotla al luperiorl locali, mentre Ella, H 3 glugno seorso. scrlve che «Il problema. Infattl, si estende n tutti gli ufflcL eccetto quelle di Superiore maggiore». ciô è awenuto perché, avendo lo stesso Capitolo generale speciale dcll'OrdIne cscluso l accesso del frutelli laici ajl'ufflcio dl Superiore maggiore. nel quadro delle disposlzlonl dei decreto *Clericalia Instituta*]'EE 3803 J non restava da considerare se non l'ufflcio di Superiore (o vicario) locale precluso al frntelli laici deirOrdlnc.

2. La Paternltô Vostra voglla pol prendere nota chc non conviene presentare le istanze prospettatc ne! Suo foglio del 15 marzo c.a., perché questo Sacro Dicastero nel riguardi di Istituti clericali le cui Comunità si dediaino ad opere di mlnistero sacerdotale, seconda la prussi nttuale, sl sente legato aile decision! della Plenaria, approvate dal Santo Pndre il 13 novembre 1969 e, in segulto a nuova consultnzione, da Lui a voce confermate.

Con sensi di religioso ossequio, mi confirma della Paternité Vostra Reverenda devotissimo In Domino.—Agostino Mayer. Seer.

* Ministre Generali O. F M. Cap.. Prot. N. 31093/70/C. 37: AOFM-Cap 83 (1972) 237-233. Ado. B FREI in AOEMCap 63 (1972) 236-237.

4087

1972 OCT 9.-SC CULTUS, DECR. AAS 64 (1972) 692-694

De nomine Episcopi in prece eucharistica, proferendo

Cum de nomine Episcopi in prece eucharistica proferendo nihil in Missali Romano Indicetur, plures Ordinarii et etiam Conferentiae Episcopales ab hac Sacra Congregatione petierunt quinam essent in eadem prece nominandi.

Episcopus in prece eucharistica memoratur non tantum vel non praecipue honoris gratia, sed ob causam communionis et caritatis, sive ad significandum oeconomum gratiae summi sacerdotii x, sive ad divina auxilia pro eius persona et ministerio impetranda in ipsa celebratione eucharistiae quae est totius actionis virtutisque Ecclesiae culmen et fons f. /

Patet profecto multas ex his rationibus pro iis quoque valere, qui, sive charactere episcopali insigniti sunt sive non, portionem populi Dei, non ut dioecesim ordinatam, gubernant. Quapropter sequentia statuuntur:

I. In prece eucharistica nominari debent: *a)* Episcopus dloecesanus; *b)* Episcopus, qui ad aliam sedem translatus, prioris retinet admlnlstrationem; *c)* Administrator Apostollcus «sede plena» aut sede vacante, tum permanens tum ad tempus constitutus, qui sit Episcopus et revera toto munere fungatur praesertim in spiritualibus; *d)* Vicarius et Praefectus Apostolicus; *e)* Praelatus et Abbas nullius cui commissa est iurisdictio in territorium ab aliqua dioecesi seiunctum.

II. Praeter supra dictos, nominari *licet* in prece eucharistica Episcopos Coadiutores et Auxiliares, qui Episcopo dioecesano in dioecesi regenda dant operam, aliosque, dummodo sint charactere episcopali insigniti. Qui si plures sunt, post nomen proprii Ordinarii, de quo in num. I, prolatum, omnes simul memorantur, reficitis nominibus.

III. In aliis omnino peculiaribus adiunctis Apostolica Sedes adeatur.

Quoad formulas adhibendas:

formula In memoria agenda sive Episcopi sive VIcarii et Praefecti Apostollci, sive etiam Praelati ct Abbatis nullius, erit Iuxta varia adluncta: «una cum Episcopo (Vicario, Praelato, Praefecto, Abbate) nostro N.»;

bj sl simul sunt cumulanda nomina, nomen Episcopi dioecesanl semper *prius* pronuntietur, deinde alterum nomen, hac formula: «una cum Episcopo nostro N. et ...· vel, quando plures sunt nominandi, formula generali: «una cum Episcopo nostro N. eiusque Episcopis adiutoribus»;

c) quando Missa celebratur a sacerdote in alieno territorio sed pro coctu fidelium propriae dioecesis (VIcariatus aut Praefecturae, Praelaturae aut Abbatiae nullius), verbi gratia occasione data peregrinationis, formula erit: «una cum Episcopo (Vicario, Praelato, Praefecto, Abbate) nostro N. et Episcopo huius Ecclesiae N.·;

d) Quando Missa celebratur ab Episcopo: —Infra fines propriae Ecclesiae, Episcopos Coadiutores vel Auxl/llares 694
sibi sociare potest hac formula: «una mecum Indigno famulo tuo et cum meis Episcopis adiutoribus»; —extra fines propriae Ecclesiae, formula erit: «una cum fratre

57 1 [^. (conc- ' *I. II. Const. Ecclesia *Lamen gentium*, n. 26: .4, *A. S. A. A.* O. (1964), p. X02 [LE 3141]. S' *SaaaiMum Canalium*, n. :<x

meo N., Episcopo (vel Praelato, Praefecto, etc.) huius Ecclesiae ct me Indigno famulo tuo».

Haec statuta, quae Sacra Congregatio pro Cultu Divino, collutis consiliis cum Sacra Congregatione pro Episcopis el cum Pontificia Commissione Codici Iuris Canonici cognoscendo, decrevit, Summus Pontifex Paulus VI, die y mensis Scpteinbris, anno mcmlxxii, approbavit ct auctoritate Sua confirmavit, mandans ut ab omnibus ad quos spectat servarentur. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 9 mensis Octobris 1972.—Arturus Card. Tabera, Prae/. H. Bugnini, Archicp. tit. Diocletlancn., *a Secretis.*

Adn. OP. in Nolit. 8 (1972) 349-353.

4088

1972 OCT 14.–SIGNATURA APOST., LITT. CIRC. PART.·

Normae et taxationes statuuntur ad honoraria determinanda quae Advocatis et Peritis debentur ob expletum munus apud Tribunalia regionalia Italiae

Excme ac **Retnfte** *Domine,* **Sedes Apostolica semper sollicita fuit, nc occasione causarum, praesertim nullitatis matrimonii, partes nimiis gravarentur sumptibus, sive ob expensas Tribunalium sive ob honoraria patronis solvenda.**

Notum est enim, quam saepe, propter abusus qui hac in re vel praesumuntur vel reapse acciderunt, longe latcque voces circumferantur, quae Ecclesiam vere offendunt.

Quapropter Augustus Pontifex mandatum dedit peculiari Commissioni —in quam cooptati sunt etiam nonnulli Advoenti Sacrae Romanae Rotact qui sui coetus partes agerent— ut proponeret clarum et perspicuum regimen oeconomicum harum causarum.

Conclusiones huius Commissionis excipiens. Supremum Tribuiml Signaturae Apostolicae, cui officium Incumbit invigilandi in adininistratione iustitiae, cx peculiari commisso sibi munere, has, quae sequuntur, edicit normas et taxationes, spe ductum fore ut hoc modo fideles ad forum Ecclesiae accedentes dilucide cognoscant, quaenani sint onera sustinenda, ac proinde m re tam gravi omnia tuto procedant et in omnium oculis clarescant.

I—NORMAE

1. **Firmo iure clientis seligendi patronum suum Inter advocatos admissos in forum et firma pariter facultate advocati acceptandi vel minus mandatum a cliente, honorarium solvendum patrono illud erit, quod colligitur ex indicibus infra positis, quodque respondet cuncto labori in causam impendendo.**

2. **Non licet patrono honorarium et compensationem expensarum recipere directe a cliente.**

3. **Honorarium et expensae solvuntur a Tribunali eademque siunimtur c Pccuniae summa, quam, iussu iudicls, pars actrix deponit in arca Tribunalis initio litis ac postea complet iuxta necessitatem decursu processus.**

4. **Expicto quolibet gradu iudicii. Tribunal reddit rationes accepti ct expensi ct, detractis honorariis patroni necnon expensis Judicialibus, residuam pecuniae summam parti restituit.**

5. **Pars conventa, quae velit active se gerere In causa eligendo suum patronum, poterit reductionem expensarum iudicialium oblinere usque ad unam ex tribus partibus, sl actus instructionis non petat; alioquin non ultra dimidiam partem. Integrum tamen est tribunali ius partem conventam damnandi ad expensas, ad normam legis.**

6. **In causis, quae non respiciunt nullitatem matrimonii declarandam, honorarium patroni et expensae iudiciales augeri possunt usque ad unam ex tribus partibus.**

7. **Si in causa principali irrepserint causae Incidentales, expensae iudiciales et honorarium patroni augentur iuxta numerum et difficultatem eorundem causarum.**

8. **Initio causae a Tribunali in antecessum congrua detur patrono pecuniae summa, qua ipse sustinere possit necessarias expensas, dein Tribunali demonstrandas.**

9. **Parti omnino Indigenti, quae agat causam non futilem, concedatur gratuitum patrocinium: quod beneficium secumfert exemptionem ab expensis Judicialibus et assignationem patroni cx officio. Quae concessio fit ab Officiali.**

10. **Parti non omnino pauperi, sed impari ad omnia onera sustinenda, concedi potest patronus ex officio atque etiam, si casus ferat, diminutio expensarum.**

11. **Tribunal primi gradus, cum summarium, defensiones et sententiam edit, ut tot exemplaria consciantur, quot necessaria sint in ulterioribus quoque**

sari K vdae

anni 1972.

II—TAXATIONES

A) Expensae processuales

1. In I instantia: summa minima lib. it. 250.000; summa maxima lib. it. 350.000.

2. In II instantia cum processus evolvitur per ordinarium Indicium: summa minima lib. it. 180.000; summa maxima lib. it. 230.000.

3. In II instantia, cum processus concluditur per simplex decretum ratihabitionis (31. P. *Causas matrimoniales* [LE 3960], art. VIII, par. 3): summa minima lib. it. 100.000; summa maxima lib. it. 150.000.

4. Sive in I sive in II instantia, in casibus specialibus, cum processus evolvitur iuxta M. P. cit., art. X, XI, XII: summa minima lib. it. 100.000; summa maxima lib. it. 150.000.

5. Taxationes, de quibus supra, complectuntur omnes expensas Tribunalis (sessiones, notlficatlones, epistulas, servitia publici cursus et similia); non autem complectuntur honoraria peritorum, expensas accessuum iudidalium, translationes actorum ex aliis linguis, redactionem summarii et. In genere, servitia ordinis extraordinarii vel quae ab aliis Tribunalibus requiruntur per litteras rogatorias.

6. Taxationes supra relatae statuuntur pro omnibus Tribunalibus Regionalibus Italicis, non exceptis Tribunalibus Vicariatus Urbis.

7. Honoraria peritorum, quae infra indicantur, pariter statuuntur pro iisdem Tribunalibus. Intra mensuram minimam ct maximam, Officialis seligit illam taxationem, quae aptius respondeat titulis academicis periti, minori vel maiori casus difficultati, dispositae inspectioni corporali directae, vel requisitae relationi tantummodo super acta causae, et similiter.

In relationibus peritalibus: *a)* circa impotentiam viri: summa lib. it. 80.000; sunima maxima lib. It. 150.000. *b)* circa rem gynccologicam: summa minima lib. it. 70.000; summa maxima lib. it. 100.000. *c)* in re psychiatrica: summa minima lib. it. 100.000; summa maxima fib. it. 150.000. *d)* in re graphica: summa minima lib. it. 70.000; summa maxima lib. it. 150.000.

B) Honoraria advocatorum

8. *a)* In I gradu instantiae: summa minima lib. it. 150.000; summa maxima lib. it. 300.000. *b)* In II gradu instantiae, cum patronus est Idem ac in I instantia: summa minima lib. it. 80.000; summa maxima lib. it. 150.000. *c)* In II gradu instantiae, cum patronus est alius ab advocato I gradus: summa minima lib. it. 100.000; summa maxima lib. it. 200.000.

9. Intra summam minimam et maximam Officialis Tribunalis est, audito Praeside collegii iudicantis vel iudicc unico, certum congruumque honorarium definire patrono tribuendum.

10. In taxationibus supra relatis non computatur honorarium pro consultatione Initiali advocati, quod continetur intra lib. it. 20.000 et 50.000: id tamen debetur tantummodo, sl illam praeviam percontationem non sequatur mandatum patroni eidem advocato collatum in causa.

11. Pro qualibet translatione patroni e sua ad aliam sedem, si ea agendae causae necessaria sit ntque integram diem occupet, eidem debentur lib. it. 20.000, praeter expensas victus et itineris. Cliens tamen praemoneri debet.

12. Transmissio sententiae ad civiles offectus consequendos, ope Signaturae Apostolicae, fit plerumque ex officio a Tribunalibus. Attamen Romae, si advocatus reapse quid aliquod Juridicum vere necessarium praestiterit in tali stadio causae, poterit ipsi agnosci lus nd summam lib. It. 20.000-30.000.

III—DISPOSITIONES PRO EXSECUTIONE

Taxationes dc quibus supra, non proponuntur ad ıηodum exempli, sed vim habent normae obligantis.

2. Omnes advocati apud Tribunal, In quod admissi sunt, subscribant formulam , in qua, sub fide Iurisiurandi, promittant se servaturos esse normas et taxationes, dc quibus supra.

3. Advocatus emolumenta exigens ultra statutas taxationes deferatur a cliente, vel n Promotore Iustitiae, vel a iudice, ad Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, apud quod instauratur procedure, de qua art. 17, par. 2, n. 6, ct art. 78-32 *Normarum Specialium* eiusdem Supremi Tribunalis [LE 3636).

Sanctiones, quas Signatura Apostolica irrogaverit, audito, si casus ferat, voto Collegii Advocatorum Consistorialium, tenent omnes qui causas patrocinantur apud quaelibet Ecclesiae Tribunalia.

4. Normae et taxationes, de quibus supra, incipiunt vigere Ìro illis causis, quarum libellus introductorius praesentabitur nde a dic 1 novembris 1972.

5. Praesentes litterae diriguntur ad omnes Excrhos ac Revriios Archicpiscopos Moderatores Tribunalium Italiae, quibus demandatur cura de novis normis exsequendis; mittuntur quoque ad ceteros Hxcrnos ac Rev.rhos Archicpiscopos et Episcopos Dioecesium Italiae, ut ipsorum Curiae tempestivo tempore eos monere possint, qui causas proponere velint, et nbusus. qui forte occurrant, denuntient.

6. Regimini oeconomico causarum quae aguntur apud Sacram Romanam Rotam et apud Supremum Tribunal Signaturae Apostolicae providetur alio documento.

Supremum Tribunal libenter hanc nanciscitur occationem, ut Excellentiae Tuae debitum obsequium exhibeat.

Datum Romae, dic 14 octobris 19/2.—Dlnus Card. Staffa. *Prae/·,* **Aurelius Sabattanl,** *a Secretis.*

*** Ad Excmos Archiepiscopos Modsrafrrei Trfbunahuzn et, ad rei noîîîiana. ad Excmos Arrhiepiaccpcs e!** *Episecpos* **Dioeeesium m Italia. Prot. N. 2101/71 Var: e documento originali.**

4089

1972 OCT 19.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 64 (1972) 688-691

Allocutio die 19 *oct.* 1972 *habita ad Moderatores Rationalium Coetuum Maiorum Antistitum Institutorum religiosorum, favente S. Congregatione pro Religiosis et Institutis saecularibus Romae coadunatos:*

De elementis quae consecrationem religiosam constituunt **DEQUE MOMENTO SPIRITUI RELIGIOSO ET MISSÎONARIO IN RENOVATIONE VITAE RELIGIOSAE TRIBUENDO, ET IN PRAXIM SUB DUCTU EPISCOPORUM REDUCENDO, SALVA EXEMPTIONE INTERNA**

Chers Fils et chères Filles, Lalsscz-Nous d'abord vous exprimer la Joie et l'émotion que Nous éprouvons à vous recevoir, Vous portez avec Nous l'honneur et le poids d'une grande responsabilité: celle de l'orientation, de l'authenticité, de la vie religieuse aujourd'hui. Au-delà de vos personnes, Nous évoquons ces milliers d'hommes et de femmes qui consacrent leur vie à suivre le Christ dans la pratique des conseils évangéliques. Ils représentent pour Nous, pour l'Eglise entière, une immense espérance.

Vous avez répondu à l'appel de notre Congrégation pour les Religieux et les Instituts séculiers, afin de faire le Ïjoint, durant ccs quelques jours, de «l'aggiomamenlo» que e Concile et vos chapitres ont suscité et mis en oeuvre, notamment sur le plan de la prière ct de la vie commune. Vous avez cherché comment surmonter les tensions qui se font jour —et qui sont sans doute inévitables— au sein de vos diverses congrégations, comment vivre, dans un certain pluralisme, l'unité profonde dont doivent témoigner les disciples du Christ. Nous nous félicitons de cette collaboration avec le Dicastère chargé de veiller et de présider à la solution de ccs problèmes, et en ce sens, de vous servir. Nous souhaitons qu'une telle collaboration soit dc plus en plus fréquente, confiante et fructueuse.

Il n'est pas question pour Nous, dans le cadre de cette brève rencontre, de reprendre l'ensemble des questions que pose le renouveau adapté de la vie religieuse. Nous vous avons livré l'an dernier, dans notre Exhortation Apostolique «Evangelica testificatio», nos soucis et nos espoirs à ce sujet. Au nom du Seigneur, Nous avons dégagé les critères de discernement susceptibles de vous guider sur ce chemin exigeant, mais combien fascinant, d'une vie plus évangélique. Nous vous prions de garder devant les yeux, de méditer, ces divers éléments de la vie religieuse que Nous avons mis en lumière, sans en négliger aucun. Ce matin, Nous voulons seulement raviver en
689 vous l'esprit religieux» qui doit marquer vos personnes et vos communautés, ainsi que votre adhésion positive à l'Eglise.

Oui, vous avez choisi de vivre votre vocation baptismale dans le cadre particulier de la vie religieuse; ou plutôt, vous avez accepté de servir le Seigneur de cette façon radicale qui correspond profondément à un appel évangélique, qui a fait ses preuves dans l'Eglise depuis des siècles, ct que celle-ci a authentifiée comme un témoignage hors pair et Indispensable des béatitudes. Nous vous le disons sans ambage: soyez conséquents avec vous-mêmes, montrez-vous fidèles à votre vocation, ne laissez pas se dissoudre, en théorie comme en pratique, ce caractère essentiel dc la vie religieuse, qui est votre lot. La plupart des chrétiens sont appelés à affirmer leur foi ct à exercer leur charité comme laïcs, avec toutes les responsabilités temporelles qui leur Incombent, ct leur témoignage est essentiel. Nous l'avons souvent souligné; certain' le font aujourd'hui, avec l'appui et selon les exigences d'un Institut séculier, ct Nous avons récemment encore loué cette nouvelle initiative. Mais les uns et les autres ont précisément besoin de votre fidélité à votre vocation spécifique de religieux et de religieuses. Elle comporte, vous le savez, outre la profession des voeux de chasteté consacrée, dc pauvreté et d'obéissance, une vie commune vécue dans une fraternité Intégrale. Elle requiert une ascèse particulière qui vous fait renoncer librement ct Joyeusement aux biens de ce monde, comme signe de votre attachement au Seigneur Jésus aimé pour lui même, par-dessus tout et Jusqu'à la Croix. Elle se manifeste dans une obéissance qui vous rend foncièrement disponibles à la volonté de notre Père des deux, à travers les appels concrets de l'Eglise et de vos supérieurs, comme le Christ a vécu l'obéissance à son Père à travers les servitudes de son Incarnation l. Bref, vous devez tendre à la perfection evangelloue · dc manière à être en permanence les signes vivants de la transcendance du Royaume de Dieu.

Certes ce signe ne sera pas toujours compris, non seulement du «monde» au sens où l'entend saint Jean, mais même des hommes de bonne volonté, voire de vos frères et soeurs chrétiens. Et vous en souffrirez. Car ce monde, non seulement subit l'attrait —et parfois l'esclavage— de l'avoir, du pouvoir et de la chair, mais il est devenu hypersensible à la requête de l'épanouissement personnel, dans le cadre / d'une autonomie complète. Votre vie peut θθO
revêtir à ses yeux queloue chose de mystérieux, d'étrange, voire, selon certains, d'inhumain. Et pourtant, vous le savez, vous, ce qui est folie aux yeux des hommes est sagesse aux yeux de Dieu3. D'ailleurs, le vrai scandale ne serait-il pas de percevoir que, sous prétexte d'adaptation, vous renoncez à ces exigences de prière, d'humilité, de pauvreté, de partage, de pureté, de simplicité, de service désintéressé que le Christ a demandées à ses disciples?

Entendons-nous bien: la forme de vie religieuse ne doit pas faire fi des talents naturels ni des charismes personnels; elle doit servir la vocation de chaque personne. Et c'est une lourde charge pour vous, supérieurs, de veiller à ce que chacun de vos frères et soeurs s'y épanouisse, soit traité avec égard, y soit reconnu et aimé, et puisse apporter À sa communauté et au monde le meilleur de lui-même. Mais on ne saurait oublier le paradoxe de l'Evangile, que vous avez, plus que d'autres, la mission de réaliser pleinement: «Qui veut sauver sa vie la perdra, mais qui perdra sa vie à cause de moi la retrouvera» 4. Soyez-en bien convaincus: cet amour du Seigneur, vécu jusqu'au renoncement de vous-mêmes, ne saurait demeurer sans fruit. En vous apportant une joie profonde et l'espérance de la vie étemelle, il frayera mystérieusement aux âmes le chemin vers le Dieu d'amour. Oui, en ce sens, ne craignez pas d'être pleinement religieux.

Nous abordons brièvement le deuxième thème de notre entretien. Un tel amour de Dieu ravivé dans une prière intime et stimulé par la vie fraternelle ne saurait vous éloigner, bien au contraire, du souci missionnaire qui vous anime aujourd'hui ct qui Nous réjouit vivement. Que vous meniez une vie contemplative ou directement apostolique, l'amour de l'Eglise sera au coeur de vos préoccupations. Evidemment, vous adhérerez sans réserve à la foi véritable qu'elle professe; vous accueillerez avec confiance les orientations qu'elle précise, les décisions qu'elle prend, dans les divers domaines, pour le bien de tous: en cette heure, ce témoignage de fidélité de l'ensemble des religieux unis au Siège de Pierre Nous paraît capital. Regardez l'histoire: il fut toujours déterminant aux époques où l'Eglise entreprit ses grandes réformes. Mais vous partagerez aussi, selon le charisme propre de votre Institut, sa volonté de rejoindre en vérité ce monde, nouveau à tant d'égards; / 691
Il ne s'agit pas de vous conformer à lui, mais de l'accueillir, de le comprendre ct de l'aimer jusqu'au point de lui annoncer Jésus-Christ, avec la patience évangélique et selon les moyens adaptés à son entendement. Or, dans chacun dc vos diocèses, dc vos régions, de vos pays, les Evêques sont chargés, avec les conseils presbytéraux et pastoraux, de discerner les besoins prioritaires, d'orienter les efforts pastoraux, de les coordonner. Chaque Institut doit bien préciser son identité personnelle, pour s'insérer dans ce service avec sa vocation propre: il n'est pas question d'absorber cette richesse de vos charismes multiformes, traditionnels, dans un regroupement autoritaire ou un nivellement appauvrissant. Néanmoins, chacun doit participer, en toute disponibilité, à la mission dc l'Eglise, en harmonie avec l'apostolat exercé dans l'ensemble du peuple de Dieu, sous la responsabilité dc la Hiérarchie. Vous vous souviendrez toujours que l'«excmption» elle-même regarde surtout les structures Internes de vos congrégations s: elle ne doit jamais faire obstacle à la réalisation d'une communion Intime, profonde, cordiale, de sentiments et d'action, avec vos Evêques.

Chers Fils et chères Filles, Nous pensions à vous ces jours-ci en célébrant la messe en l'honneur de saint Luc. Vous êtes de ces disciples que le Seigneur envoie aujourd'hui devant lui. Nous prions le Maître de la moisson de vous de nombreux compagnons et compagnes, d'une fidelité éprouvée. Et déjà, il Nous semble que le moment est venu d une reprise en profondeur de la vie religieuse. Allez donc par le monde entier. Portez-y la paix du Christ. Annoncez sa bonne nouvelle, par votre propre vie

1 CL Jacques Gaillet, *hier et auiourThui·*
pp. 109*135. «CL Mail. 5, -Cf r Cor r
•CL Ewncrhca Udihcalw, a. 50 [LE 3983].

consacrée: iC'est lo Royaume de Dieu qui vient jusqu'à vous» ·. Avec Marie, tourner-vous vers le ^^eur dans l'action de grâces et avec une parfaite disponibilité. Et Nous, de grand coeur, Nous vous bénissons.

4090

1972 OCT 22.–PAULUS VI, NUNT. AAS 64 (1972) 725–735

Nuntius scripto datus ad ErTuun P. D. Alexandrum S. R. E. Cardinalem Renard, Archlepisropum Lugdunensem, centesimo quinquagesimo exorto anno er quo ‹Opus a Propagatione Fidels constitutum est:

De quaestionibus activitatem missionalem Ecclesiae RESPICIENS IBUS APTE SOLVENDIS PER ASSECUTIONEM FINIUM qui Operibus Missionalibus Pontificiis sunt proprii

Monsieur te Cardinal, A l'occasion du cent-cinquantième anniversaire de la fondation de l'Œuvre de la Propagation de la Foi et du cinquantième anniversaire de son érection en Œuvre pontificale, vous avez la joie d'accueillir en votre ville épiscopale la Conférence Intematio-
'"ü nale Missionnaire. Le / choix de la cité Ij'onnaise qui vit naître ct mourir Marie-Pauline Jaricot est un nouvel et légitime hommage à cette authentique fille de l'Eglise, si radicalement dévouée à la cause des Missions lointaines, et en même temps si préoccupée par les problèmes du monde ouvrier qui l'entourait.

Nous considérons comme un devoir de notre ministère apostolique de vous adresser, Monsieur le Cardinal, ainsi qu'aux participants nombreux et qualifiés qui vous entourent, notre salut affectueux et nos encouragements. Nous avons déjà souvent eu l'occasion, surtout cette année, d'exhorter tous nos Frères ct Fils à ce sujet, mais cette importante commémoration nous incite, de façon particulière, à les confirmer dans cette foi et cet engagement missionnaires, qui appellent aujourd'hui un ressaisissement de toute l'Eglise. Nous souhaitons ardemment que, dans une atmosphère dc joyeuse fraternité, d'écoute attentive, de laborieuse réflexion, de vivante prière, ces assises internationales apportent à l'action missionnaire de l'Eglise les éclairages propres à susciter un élan nouveau. Et comment pourrions-Nous nc pas apprécier le thème que vous abordez: le rôle des Œuvres Pontificales Missionnaires comme instruments privilégiés du Collège épiscopal uni au Successeur de Pierre et responsable avec lui du Peuple de Dieu. lui-même tout entier missionnaire? Puisse le souvenir et l'intercession de saint Irénée et des martyrs dc Lyon entraîner les congressistes à un sage discernement, au niveau de leurs responsabilités respectives, entre ce qui est essentiel, relié à la vivante tradition de l'Eglise et chargé d'avenir, et ce qui serait anachronique, ambigu, voire capable de faire obstacle à l'évangélisation!

Nous vous laissons le soin d'évoquer plus amplement la figure, la vie et le rôle spécifique de Marie-Pauline Jaricot. Cette jeune fille sut faire face, dès 1819, à un besoin pressant de l'Eglise et y associer tout le peuple de Dieu: ses vues se sont révélées perspicaces et véritablement {irophétiques. Λ bon droit, l'Œuvre de la Propagation de a Foi, fondée en 1822, reconnaît aujourd'hui toute la part qui revient à l'intuition, à l'initiative et à la méthode de cette laïque lyonnaise. Et si, avec abnégation, elle laissa à d'autres le soin de développer cette Œuvre, elle n'en fut pas moins, selon ses propres paroles, «la première allumette pour allumer le feu».

Mais cette constatation ne saurait suffire. Encore fait-il discerner le source dc cette flamme. On sait combien son zèle missionnaire s'alimentait à une vie intérieure profonde:
727 elle se voulait toute disponible / à l'amour de Dieu, avec un esprit d'enfance qui préfigurait celui de sainte Thérèse de Lisieux. Et celte générosité mystique, fruit d'une grâce du Sauveur, s'enracinait dans tout un contexte providentiel d'événements et de relations qui l'aidèrent à épanouir cette vocation. Elle lui permit de trouver et d'exécuter sans retard des gestes concrets et courageux: qui ne connaît l'adoption du ‹sou» sacrifie chaque semaine pour les missions, puis cette organisation géniaJe des donateurs par dizaines, par centaines, par milliers? Plus que bien d'autres enfin, elle devait rencontrer, acfenter et dépasser dans l'amour une somme de contestation, d'échew, d'humiliations, d'abandons, qui donnèrent à son oeuvre la marque de la croix et sa fécondité mystérieuse. Les Congressistes de Lyon sauront reconnaître, dans ccttc offrande au Christ, ce partage d'Eglise, cet engagement effectif ct cette patience évangélique, les caractéristiques essentielles ct irremplaçables de l'apostolat.

La semence, modestement jetée en terre par Marie-Pauline Jaricot, est devenue un grand arbre. L'Œuvre de la Propagation de la Fol s'est étendue sans cesse, avec le souci catholique, c'est-à-dire universel, de toutes les missions. Aujourd'hui, elle est organisée en plus de soixante-quinze pays, des cinq continents. C'est une entraide spirituelle et matérielle aux dimensions de l'Eglise. Avec les Œuvres pontificales de la Sainte-Enfance, de Saint-Pierre Apôtre et de l'Union missionnaire du Clergé, reliées à la Congrégation pour l'Evangélisation des peuples, elle constitue, sans exclusivisme, l'expression et l'instrument privilégié de la mission inaliénable de l'Eglise: «répandre sur tous les hommes la clarté du Christ qui resplendit sur le visage de l'Eglise- Le grand rassemblement de Lyon en prendra, Nous n'en doutons pas, une vive conscience, et Nous nous unissons de tout coeur à son action de grâces.

Mais vous n'êtes pas réunis seulement pour célébrer les mérites du passé. Avec la même ardeur et le même réalisme qui ont présidé à la naissance et au développement de ces Œuvres, il vous faut regarder en face la situation globale des problèmes missionnaires par rapport à ces Organisations internationales.

La Mission connaît aujourd'hui des difficultés sérieuses. Elle est bloquée en certaines régions, pour des causes extérieures à l'Eglise. qui n'y connaît pas la liberté religieuse qu'elle serait en droit d'attendre. Elle manque aussi d'ouvriers et de ressources. Depuis la première pré-/ 728
dication apostolique, il est vrai, ces handicaps furent de tous les temps. Mais ce qui serait plus redoutable, ce serait l'affaiblissement de la conscience missionnaire du peuple chrétien lui-même, aggravé par une incertitude, voire par un criticisme exacerbés.

Dans la charge qu'il Nous est donné d'assumer, Nous n'ignorons rien en effet des griefs périodiquement formulés contre les activités missionnaires de l'Eglise et, par voie de conséquence, contre les Œuvres pontificales qui s'efIoicent dc les appuyer: un prosélytisme incompatible avec a liberté religieuse, une inattention aux valeurs socio-culturelles des jeunes nations, une sacramentalisation hâtive et excessive, une absence de formation d'un lalcat responsable, une assistance paternaliste, une occidentalisation imposée aux Eglises d'Afrique et d'Asie, etc... Si toutes ces accusations ne sont pas toujours totalement dénuées dc fondement et méritent examen, elles ne vont pas non plus sans ambiguïté, parfois même sans injustice. Il est trop facile de juger le passé avec l'absolutisme de certaines analyses sociologiques modernes ct, s'il y a crise dans le secteur missionnaire, beaucoup peuvent observer qu'elle se situe moins dans les pays dits de mission que dans les peuples de longue tradition chrétienne.

Pour notre part, grâce aux informations régulières dc notre Dicastère pour l'Evangélisation des peuples, mais aussi par les confidences directes et nombreuses que Nous recevons, Nous avons des raisons sérieuses d'être rempli d'admiration et de reconnaissance pour le travail intense, rénové, concerté, persévérant de ceux qui se consacrent à l'apostolat missionnaire. Et notre gratitude est aussi vive pour les fidèles qui les aident de leur amitié, de leurs ofrandes, de leurs prières, de leurs souffrances, Il serait singulièrement étrange que les chrétiens laissent à d'autres le soin de bien connaître l'histoire de leur Eglise, ct d'apprécier tout le positif de scs activités.

Si l'on regarde maintenant les objectifs ù promouvoir, la première fin des Œuvres Pontificales Missionnaires demeure la formation de la conscience missionnaire du Peuple de Dieu. Dans le contexte d'une dévaluation de cet apostolat et d'une intense diffusion d'idéologies et de moeurs qui ignorent l'Evangile ou même le combattent, les disciples du Christ gardent-ils suffisamment la certitude de foi nu'ils ont reçu une Bonne Nouvelle, salvatrice pour tous? Comment accepteraient-ils de la taire? 1 La Conférence internationale ae Lyon voudra / contribuer. Nous en 729
sommes sûr, à remettre cette conviction au coeur de toute activité missionnaire. Il suffit dc méditer la fin de chaque évangile3 ou le début des *Actes:* l'envol en mission, jusqu'aux extrémités dc la terre, vers tous les peuples. Jusqu 'à la fin du monde, est présenté comme la conclusion nécessaire de l'expérience privilégiée que les apôtres ont

1 **Const, dogni. de Ecclesia Lu*wn** q x **[LE** jijx **J.** · *Ch. Acte** **4. 30.** · **Cir.** *MaHk.* **aS, x5-io;** *Mtrc* **x6, xj-ioç** *Lite* **34, 47; te. il. «Ctr.**

connue avec leur Maître et Seigneur. Le récent Concile y fait si largement écho qu'il est superflu de le citer4. Oui» l'Eglise est missionnaire par mandat de son Seigneur ct par sa nature même» comme sacrement universel de salut. Cette mission doit s'accomplir dans l'humilité et le respect de la liberté religieuse bien comprise 5; elle n'est ni contrainte ni propagande indiscrète; elle est témoignage actif. Elle vise à susciter la foi, à rassembler les croyants en communautés chrétiennes, les invitant à leur tour à témoigner, bref à enraciner l'Eglise dans tous les milieux.

Les Evêques, successeurs des Apôtres, ont une responsabilité de premier plan dans cette tâche missionnaire ·, comme «les Douze* l'ont manifesté à l'aurore de l'Eglise 7. Au corps épiscopal, uni au Successeur de Pierre, incombe donc la charge d'éduauer l'esprit missionnaire du Peuple de Dieu tout entier et de coordonner au mieux ses activités, afin d'annoncer l'Evangile à la totalité des hommes. C'est pourquoi Nous sommes reconnaissant à nos Frères dans l'Episcopat d'avoir, au niveau des conférences épiscopales, des régions apostoliques ou des diocèses créé des organismes compétents et dynamiques, aptes à réveiller les communautés chrétiennes mal informées ou assoupies, et à ouvrir celles qui sont trop uniquement soucieuses de leurs propres problèmes. Notre joie est d'autant plus grande que Nous voyons des pays d'Afrique, d'Asie ou d'Amérique latine, encore aux prises avec de grosses difficultés d'évangélisation, apporter leur propre contribution aux Œuvres Pontificales Missionnaires.

Souligner la charge particulière des Pasteurs, pour eux «très importante et très sacrée»8, ce n'est en rien diminuer
730 la responsabilité / apostolique de tous ct chacun des membres du peuple de Dieu, prêtres, religieux, religieuses, laïcs. Notre message pour la Journée missionnaire mondiale du 22 octobre de cette année le rappelait en termes pressants. C'est avec l'appui de tous et le charisme spécifique de chaque catégorie de fidèles ou de «mouvements» que pourra s'accomplir la Mission de l'Eglise. Le baptême et la confirmation y appellent chaque membre de l'Eglise. Trop longtemps, et aujourd'hui encore, en s'en est remis aux clercs ou aux âmes consacrées, aux missionnaires, qui ont certes ct doivent garder un rôle de premier rang. Mais dans la primitive Eglise, la Bonne Nouvelle a été souvent portée de ville en ville par des chrétiens impatients de partager leur joie et d'aider leurs frères. Faut-il souligner que l'initiative de Marie-Pauline Jaricot était celle d'une jeune fille laïque? Quand l'esprit missionnaire fait défaut dans une communauté chrétienne, c'est non seulement l'Eglise tout entière qui pâlit de ce manque de soutien el de communion, mais c'est cette communauté elle-même qui sc voue à l'asphyxie spirituelle. Quels que soient les autres tensions ou problèmes internes, raviver celte flamme demeure un objectif pastoral prioritaire.

Cette urgence de la Mission requiert toutefois un approfondissement continuel qui conduit aux adaptations necessaires de l'attitude missionnaire traditionnelle. Nous sommes l'heureux témoin de ces efforts et les encourageons de grand coeur.

Tout d'abord, les chrétiens ont davantage pris conscience des «pierres d'attente» contenues dans les diverses cultures ou religions. Ils ont appris à les apprécier, ils réalisent mieux que c'est à travers ce contexte concret que ΓEsprit Saint appelle à la foi» bien plus, qu'il est déjà à l'oeuvre d'une certaine façon chez ceux qui cheminent loyalement «dans la nuit». Leur prédication, sans rien voiler de la Révélation d'en haut, s'accompagne d'abord d'une attention bienveillante à ce que vivent les personnes el leurs milieux, et d'une patience évangélique pour accompagner leurs longs cheminements et respecter l'authenticité de leurs démarches. N'cst-ce-pas le but que le Concile fixait à la Mission dc l'Eglise: «Tout ce qu'il y a de germes de bien dans le coeur et la pensée des hommes ou dans leurs rites propres el leur culture, non seulement ne pas le laisser perdre, mais le guérir, l'élever, l'achever, pour la gloire de Dieu, la confusion du démon et le bonheur
731 de l'homme·*./

Par ailleurs, l'action missionnaire de l'Eglise ne saurait demeurer Insensible aux besoins et aspirations des peuples en vol de développement. Les finalités religieuses ne peuvent faire abstraction des devoirs fondamentaux de la justice et de la charité humaine 10. L'histoirc le montre suffisamment: l'activité missionnaire s'est toujours préoccupée de ceux qui avalent besoin de pain, de toit, d'instruction de soins. Aujourd'hui cependant. Il est demandé aux chrétiens de collaborer avec les autres Λ ce gigantesque effort de développement que Nous avons encouragé de toutes nos forces dans l'encyclique *Populorum Proart* Nul doute que l'activité missionnaire trouve là un champ d'action plus étendu u: elle doit entraîner un authentique développement.

Mais actuellement il serait aussi périlleux de confondre évangélisation et développement que de les opposer. Toutes les valeurs de justice, de paix, de respect des personnes ct des minorités, d'harmonisation des diversités culturelles ct raciales, que les chrétiens doivent reconnaître, admirer, promouvoir avec les autres, sont susceptibles de conduire à leur véritable source qui est Dieu. Et un développement intégral postule cette dimension spirituelle. A quoi servirait nn progrès technique ou économique, s'il n'était lui-même •converti» selon les principes évangéliques de dignité humaine et d'union fraternelle, si l'homme y venait à «perdre son âme»II, s'il y oubliait sa vocation plénière, ouverte sur l'absolu? Les pays en voie de développement, qui correspondent souvent aux pay's de mission, sont eux-mêmes capables d'enrichir le patrimoine universel de la qualité de leurs relations humaines ct de leur sens de Dieu. Limiter volontairement l'action missionnaire aux seuls aspects économiques, sociaux ou culturels du développement serait manquer gravement, non seulement à la vocation de l'apôtre» mais aussi à l'aspiration qui surgit des profondeurs du coeur humain» ct en définitive mener l'homme vers une impasse.

Est-il besoin de répéter ici ce que Nous étions amené à préciser dans le message pour la journée missionnaire de 1970: «Nous ne saurions concevoir, dous autres croyants, une activité missionnaire qui ferait de la réalité terrestre son but unique ou principal, et perdrait de / vue sa fin 732
essentielle: porter à tous les hommes la lumière de la foi, les régénérer par le baptême, les unir au Corps mystique du Christ, l'Eglise. leur apprendre ce qu'est la vie chrétienne, les ouvrir à l'espérance de la vie de l'au-delà» II. C'est dire que l'évangélisation doit assurer ou rechercher une annonce explicite de Jésus-Christ. L'assistance technique ne remplace pas l'activité missionnaire. Bref, celle-ci, sans préjuger de l'opportunité des méthodes et des délais, garde comme «fin propre l'évangélisation et l'implantation de l'Eglise» u; elle perdrait sa raison d'être si elle s'éloignait de l'axe religieux qui la conduit. Et les générations qui viennent nous le reprocheraient a bon droit.

Si l'on envisage maintenant les réalisations pratiques, la Conférence missionnaire internationale de Lyon va être un moment privilégié pour partager les très nombreuses expériences suscitées ou encouragées par les Œuvres Pontificales Missionnaires.

Nous vous encourageons, entre autres, à donner une place toujours plus grande aux journées missionnaires. Sérieusement préparées, elles permettent aux chrétiens de porter un regard neuf sur les missions, en font pressentir les besoins, amènent à envisager l'évangélisation locale et l'évangélisation lointaine comme intégrées dans une même pastorale missionnaire dont la source unique est le Christ, éveillent des vocations proprement missionnaires de plus en plus diversifiées, prêtres, religieux, religieuses, membres d'instituts séculiers, laïcs célibataires ou foyers, appelés à coopérer selon la diversité et la complémentarité des ministères et des dons spirituels 1δ.

Nous apprécions aussi les liens concrets qui vont se multipliant entre les Eglises anciennes et celles qui viennent de naître. Combien d'évêques ont communiqué le souffle missionnaire à leurs diocésains, après être allés partager quelques semaines la vie des communautés chrétiennes d'Afrique, d'Asie ou d'Amérique du Sud' Combien de prêtres, répondant à l'appel de l'encyclique «Fidei donum», de religieux, de laïcs missionnaires ou assistants techniques, aident leurs pays d'origine à s'ouvrir aux besoins matériels et spirituels des jeunes Eglises, tandis que celles-ci communiquent de plus en plus aux Eglises qui les ont initiées à la foi leurs propres richesses spirituelles. / r H 733

CoaiL dofm. de Ecc!«U *Lumen* {rnJiMiw, n. iy, Decr. da aeliv. nüüioa. Eîx lén m *Ad tmUi* ditintlw, an. t, sç, JS (LE 1364]. *Ctr. Dtcl. de 11-befUbe rriwovt *Digniiaiu kunanae,* a. 14 [LE 3363]. · Cir. Decr. de aeliv. mJMiou. Ecclesia® *Ad itnUi* n. 6. ' *Atin* 1, 14. · Clr. Decr. de •cttv. edwoo. Ecxlrtue *Ad* {mX/i Jivjnùoj, n. 29. · OusL dogzn. de EcciMla £«>w x 17. ‘‘Clr. pear U Journée niàiionaaxre

A A–s–61 !l9:ro'· p·
Ty 671 Plns '97°. p. Sio. ▪· Clr. Decr. de acUv. mission. Ecckxiae .4J (mtes la. 11 Cfr. Mcsvure aux peuples de Γ Mnatie·
>> 7o
A J ı 2? D A' A‡ tl97o)· P· trad, dani Document
«· —— . Ecdesfce.

L'entraide spirituelle reprend alors toute sa vigueur, ct vous savez le rôle prépondérant, à cet égard, de 1 Œuvre de la Propagation de la Fol. Cette solidarité dans la prière traduit, dans toute sa profondeur, la merveilleuse communion des saints: c'est là que s'alimente la flamme missionnaire. Qui pourrait évaluer la fécondité mystérieuse des prières montant chaque jour du coeur des fidèles ou des Ames consacrées, des épreuves acceptées avec amour, des renoncements volontaires offerts au Seigneur, pour qu'il bénisse le travail Inlassable des apôtres de l'Evangile, pour que le règne de Dieu arrive en plénitude? Que les Pasteurs ne cessent de rappeler aux Eglises particulières cette communion dans l'intercession ct l'action de grôccs. N'cst-ce-pas l'exhortation que saint Paul adressait déjà à ses correspondants dans chacune de ses épîtres xe?

Enfin, au plan des ressources matérielles, les Œuvres Pontificales Missionnaires n'ont pas à rougir dc solliciter les paroisses, les instituts religieux, les diocèses, qui ont souvent de grandes facilités d'existence par rapport à ceux qui sont dénués dc tout, même du minimum indispensable pour assurer le départ ou le soutien dc la catéchèse. Il va sans dire que ces collectes doivent être accomplies en parfaite entente avec les responsables de ces communautés et avec un souci dc véritable éducation évangélique. A ce niveau toujours délicat des appels à la charité concrète, l'Eglise primitive nous donne encore de préciucscs leçons. L'annonce des insondables richesses du Christ ne fut-elle pas la préoccupation majeure de saint Paul? Et pourtart, qui fut plus soucieux d'entraîner ses communautés chrétiennes au partage de leurs biens temporels? 17 L'Apôtre, dans son réalisme pastoral, estimait capital de susciter la générosité joyeuse des premiers chrétiens, donnant selon leurs moyens et même au-delà de leurs moyens, pour les «saints» de Jérusalem, à l'image de la libéralité du Seigneur Jésus. N'est-ce pas le même élan de solidarité qui anima Marie-Pauline Jaricot, et les premiers collaborateurs de la Propagation de la Foi, lorsqu'ils prirent conscience des besoins des Eglises d'Extrême-Orient et d'Amérique du Nord, grâce à la Société des Missions Etrangères et à la Compagnie de Saint-Sulpice? A ce moment-lâ, comme souvent aujourd'hui, les pauvres ont su sacrifier de leur /34 nécessaire, plus que les riches de leur superflu. /

Depuis lors —et c'est le mérite des premiers fondateurs de la Propagation de la Foi dès 1822— le partage s'est élargi à toutes les nations, et au bénéfice de toutes les missions. S'il devait se ralentir, ce serait un grand dommage pour la vitalité missionnaire, alors que le nombre des diocèses pris en Charge par la Congrégation pour l'Evangélisation des Peuples est passé, en l'espace de vingt-cinq ans, de 560 à 840. Nous devons vous le confier: dans l'exercice de l'année passée, faute de ressources, de très nombreuses requêtes missionnaires ont dû être ajournées. Une telle situation comporte, pour les diocèses ct instituts qui connaissent l'aisance, un appel évangélique à mesurer encore davantage leurs propres dépenses. Nous les exhortons de façon pressante à cette révision de vie; le Saint-Siège lui-même, pour sa part, s'efforce et s'efforcera toujours plus d'accorder cette aide prioritaire aux Missions. S'il s'avère difficile d'obtenir, au niveau du monde, cette réduction des inégalités criantes, en faveur d'un développement solidaire, comme nous l'avons souhaité dans *Populorum Progressio* l8, serait-il donc impossible de l'envisager entre frères chrétiens, membres du même Corps mystique du Sauveur? 19 Dans le sillage de Marie-Pauline Jaricot, toute l'Eglise est invitée à cet engagement concret. Et les hommes croiront plus facilement à une Eglise qui fait ce qu'elle dit 20.

C'est en définitive ce sens de l'universalisme que veulent promouvoir les Œuvres Pontificales Missionnaires, rénovées dans leurs structures conformément aux orientations pastorales du Concile Vatican IL C'est cet universalisme que la Conférence internationale de Lyon est appelée à mettre en lumière. N'est-ce pas la raison qui décida notre Prédécesseur Pie XI, en 1922, à faire de l'Œuvre de la Propagation dc la Foi, déjà maintes fois encouragée, une «Œuvre pontificale», un «organe propre du Siège Apostolique· 9I, manifestant ainsi son étroite union avec celui qui porte, à la tête du Collège épiscopal, la sollicitude dc toutes les Eglises? Et aujourd'hui plus que jamais, dans le contexte des nations récemment parvenues à l'indépendance —de très nombreux témoignages des jeunes Eglises Nous le confirment— cette décision, ainsi que le transfert subséquent à Rome du Siège de l'Œuvre, se sont révélés d'une importance capitale. Une telle situa-/ tion permet en effet d'eviter des équivoques, de garantir l'indispensable liberté des communautés chrétiennes au plan national et ethnique, de recueillir et de répartir plus équitablement l'ensemble des subsides, avec la gratuité, le désintéressement, l'indépendance, l'universalisme qui conviennent à l'Eglise. De notre côté, Nous avons tenu à ce que les Œuvres Pontificales Missionnaires exercent ce service en liaison avec tous nos Frères dans l'épiscopat, et avec lajparticipation active dc leurs représentants. 735

Au terme dc ce Message, où Nous avons voulu vous faire partager simplement notre reconnaissance, nos soucis ct notre espérance de Pasteur universel, Nous invitons tous les participants de la Conférence Internationale Missionnaire à s'élever au-dessus des visions partielles, à surmonter les difficultés inhérentes à la Mission et à regarder ensemble l'oeuvre positive d'évangélisation que le Seigneur confie aujourd'hui à toute son Eglise. Puissent-ils raviver en eux les sentiments de l'Apôtre des Nations, au seuil de la Macédoine! *' Puissent-ils reprendre à leur compte ct redire à leur frères l'appel symbolique que Nous lancions au monde des Iles Samoa, le 29 novembre 1970, au milieu des valeureux missionnaires d'Océanie! ** C'est l'amour du Seigneur qui nous convoque et nous envoie, comme en une nouvelle Pentecôte. «Caritas urget nos».

Nous vous remercions. Monsieur le Cardinal, d'être notre fidèle interprète auprès de tous les Congressistes. Avec nos voeux cordiaux. Nous vous adressons, comme à tous ceux qui vous entourent et, à travers eux, à tous ceux qui apportent leur généreuse collaboration aux Œuvres Pontificales Missionnaires, notre Bénédiction Apostolique.

Du Vatican, le 22 octobre 1972.—Paulus Pp. VI.

"Cfr. *Ada* x6, 9. MCfr. *A. A, S.* 63 (1971), pp. 48-50; trad, dans *Documeniaiion caikolupie,* L 67, Paris 1970, p. 1122.

4091

1972 OCT 25.-SECRETARIA STATUS, RESPONSUM. PART.·

Interpretatio authentica datur nonnullarum Normarum **QUAE SOLUTIONEM PENSIONIS RESPICIUNT EORUM QUI PENDENT AB ADMINISTRATIONS BONORUM SANCTAE** Sedis

Dal Vaticano, 25 Ottobrc 1972

Signor Cardinale, **è stato posto a questo Ufficlo Il quesfto se ia rfchiesta riguardante il riconosclmcnto dl un periodo massimo di dicci anni di servizlo già prestato-di cui alrart. 7 delle** *Norme per la liquidazione nel Iratfamenlo di quiescenza,* **annesse al** *Motu Proprio* **dei 20 Febbraio 1972 [LE 4034]-debba essere presentatn subito, oppure possa essere rinviata fino al momento dei collocamento a riposo.**

Alio scopo di dare una interpretazione autentica dei citato art. 7, in risposta al quesito sopra formulate, il Santo Padre, ncll'Udienza del 27 Settcinbrc seorso, ha disposto di rendere nota la seguente dichiarazione:

«L'art. 7 delle 'Norme per la Ilquidazione nel trattamento di quiescenza' ha valore dl norma transitoria e pertunto la facoltà di chiedere il riconosclmcnto dl un periodo massimo di dieci annl di servizlo già prestato deve essere fatta entro un termine determinato. A tale riguardo, è stabilito ora che talc termine lia scadenza 11 31 Diccmbrc 1972.

•Resta fermo il dlspositlvo dell'art. 5 delle medesltne *Norme* **circa la facoltà dl optare, al momento del collocamento a riposo, per il solo trattamento di pensione o per 11 sistema misto (pensione e liquiduzione); come pure, nel caso In cui Il dipendente non opti per la Ilquidazione, resta ferma la norma contcnuta ncll'art. 8. relativa alla restltuzlone dl tutti e singoli gll import! versati durante gli annl soggettl a ritenuta, (compresi gli annl evcntualmcnlc riconosciuti), rapportât! all'uno e cinquanta per cento dcll'ultimo stipend'o mensile pensionable, goduto dal dipendcnte al momento de! suo collocamento a riposo».**

Con prcghlcra di voler portare a conoscenza degll Intéressât! 11 **testo dclla predettn dichiarazione, profitto volontirri della clrcostanza per confcrmarmi con sens! dl profond» venerazionc di Vostra Emlnenzn Reverendissima dev.iuo in Domino.—G. Card.** Villot, *Segretario di Sialo.*

* Gard. Praofacto S. C. pro gentium ovangettatfione. Prct.N. 30739S o documenlo original:. Ada. Vide infra documentum rub the 1973 Oct. 27 positum: LE 4093

Itrt a yR 50 »»Cfr. *Rom.* 15. »5-5»*. * C<>r' I6· f Cor. 8· *7-15;* Cfr 80' "Cfr. 17. «. "Cfr. .VolA. n, ''«Motu Proprio *R^r***.* *AAS. t,* («>«). P 3'4 [LE 4M].

4092

1972 OCT 27.-PAÜLUS VI, ALLOC. AAS 64 (1972) 712-713

Allocutio diei 27 *od.* 1972 *Eihis Patribus et Excifiis Praesulibus e Consilio Secretoriae generalis Synodi Episcoporum, qui Conventui Romae habito interfuerunt:*

Db synodi Episcoporum indole propria deque mutationibus **IN EIUSDEM MODUM PROCEDENDI INDUCENDIS**

Venerabiles Fratres, Libenter vos iterum salutamus, qui in Urbem convenistis, ut negotia, ad Synodum Episcoporum pertinentia, simul tractaretis. Ex animo gaudemus de navitate vestra, quae etiam vigorem et efficacitatem Consilii vestri testatur.

Praedicta Synodus Episcoporum iam praeclarum quoddam evasit Institutum ecclesiale: fruimur sane adhuc recordatione coetus anno praeterito celebrati, sed iam ad proximum eiusmodi conventum mens convertitur. Interest igitur scire, qui sit exitus consultationis de definito tempore. quo hic agatur. Quo quidem in conventu Patres etiam sententiam rogabuntur circa certa intervalla inter futuros Synodi coetus interponenda.

Consultatio, cuius modo mentionem fecimus, spectat insuper ad argumentum aut ad argumenta proximi eiusdem conventus el ad mutationes in methodum Synodi fortasse inducendas.

Ita profecto ad vitae usum deducitur collegiatis Indoles Episcoporum, qui «non solum —ut ait Concilium Vaticanum Secundum— pro aliqua dioecesi, sed pro totius mundi salute consecrati sunt»1. Sic episcopale munus extenditur et magis ministerium regendae Ecclesiae universalis quodam modo participat, quatenus Episcopi Romano Pontifici. ab eo asciti, arctius cooperantur in ipsius exercendo officio.

Inde elucent et alia, quae sunt solacii causa, veiuti maior mentium et voluntatum coniuqctio in applicandis normis canonicis, consensio In operando, adiumentum fraternum secandum illud: «alter alterius onera portate» unitas spiritus in fide et caritate, optatissimus ille «sensus Ecclesiae», animi magis conscii nos esse «corpus mysticum» et Christum esse in nobis et inter nos.

Hic late patens prospectus nihil detrahit, ut liquet, de momento, quod singulis Episcopis ut dioecesium moderatorlbus lure meritoque / tribuitur; immo dignitas ct potestas eorum, ad hoc quod attinet, a Concilio prorsus agnitae sunt et in sua luce collocatae. Itaque mutua necessitudo rautuiquo auxilii ratio inter Ecclesiam particularem et universalem ante oculos ponunt vitam ipsam corporis mystici Christi.

713

Hanc visionem Ecclesiae, modo tam egregio et vitali compaginatae. vos, Venerabiles Fratres, Nobis praebetis. Operi ergo, in quod nunc diligenter incumbitis, illum eventum precantes. qui in verum bonum et profectum Ecclesiae vertat, vobis amanti animo Benedictionem Apostollcam impertimus.

1 **Dear, de irtiv. miuioa, Ecclesiae** *Ad gerdu diviniiut,* d. $3 **Π.Ε 33641.**
• *Gal.* **6, x.**

4093

1972 OCT 27.-SECRET. STATUS, DECLARATIO. PART.·

Modus determinatur melius applicandi normas datas **CIRCA SOLUTIONEM PENSIONIS EORUM QUI PENDENT AD ADMINISTRATIONE DONORUM SANCTAE SEDIS**

Dal Vaticano, 27 Ottobre 1972

Slgnor Cardinale, come è noto all'Emincnza Vostra Reverendissima, ll giomo 11 Seltembre seorso si è tenuta presso Siiesta Segfcteria dl Stato una adunanza fra l rappresenlanll elle varie Amminlitraxlonl dello Sanio Sede, per Γesame dl alcunl quesltl riguardantl lo Interprclazlone e la pratlca applicazlone delle *Norme per la liquidazione nel Iraltamenlo dl Tuletcfnza,* dl cul al Molu Proprio del 20 Febbraio 1972 LE 4034 J.

Ml reco ora n premura dl comunlcare all*Eminenza Vostra che il Santo Pudre, alia Cul contiderazione è stato sottoposto ll Verbale di quella adunanza. ho upprovoto lc seguenti conclusioni:

1) La facoltà relativa alla rlchiestn dl rlconosclmento dl un periodo masslmo di dleci anni di servizio già prestato. di cui alFart. 7 delle citate *Norme,* è da considcrnrsl disposizione transitoria; essa ha scadenza il 31 Dicembrc 1972. come rcio noto a tutti i dlpendentl della Santa Sede con clrcolarc n. 207395 in data odiema [LE 4091].

2) E' data facoltà al dlpendente di pagnre le ritenute, per il periodo degli anni rkonosciuti, in una o piti soluzloni, o, se necessario, coi ratcixzo sulla pensione, dopo il collocamento α riposo.

3) Entrano nel computo della liquidazione tutti gli anni di servizio effettivamente prrstatl, comprcsl cioè. quel» eventualmente compluti oltre gli anni richicsti per il raggiungimento della pensione completa; tali anni contlnunno ad esscre soggetti alla normale ritenuta.

4)Nel computo della liquidazione è rlconoscluta, senza obbligo di ritenute, sia l'aggiunta di tre anni per i dipendenti prowisti di laurea, sia l'aggiunta di un terzo per il tempo df servizio prestato presso rappresentanxe della Santa Sede alFestcro, come previsto per ü computo della pensione.

5)Le *Norme per la liquidation** si applicano anche ai PrelAtl Uditori della Sacra Romana Rota.

6) Nel computo della liquidazione. come per la pensione, deve essere anche calcolato il ratco della 13· mensilitù. Non è invece computabile la indennità di scala mobile.

7)I dipendenti iscrittl all'INPS, per i quali era stata già η suo tempo garantita una liquidazione al termine dei servizio. continuano a non esscre soggetti ad alcuna ritenuta per ln liquidazione.

La liquidazione nel trattamento di quiescenza, di cui al citato Arcta *Proprio,* non riguarda ll personale «straordlnorio». assunto con contratto speciale; per tale personale, l'indennità di «buona uscita» è regotata dalle apposite norme e particolnri disposIxioni.

8)Coloro i quali, al momento dei collocamento a riposo, optmo per la sola pensione, avranno la restltuzione di un importo pari all'130 % delFultimo stipendio mensile pensionable per ogni mensilitù degli anni dl servizio assoggettntl al rilascio per la liquidazione, eompresl gli anni eventualmente riconosciuti, in vlrtù delTart. 7 delle Norme.

Prego TEmlnenza Vostra di voler dare le opportune dispozloni affinché quanto sopra stabilito sia debitamente osservato de cotesta Amministrazione. in modo che i predetti criteri slano uniformemente applicati per tutti i dipendenti della Santa Sede.

Profito volentferf della clrcostanza per confermanni con sensi dl profonda vencrazlonc di Vostra Eminenza Reverendissima drv.mo ln Domino.—G. Card. Villot, *Segretario di Stalo.*

♦ Card. Pr&ofectoS.C. pro *qerAhsn* evangelizatione. Prot. N. 207400: e documento origirali. Ada. Vide documenta supra posita sub die 1972 Feb 20: LS 4034. et 1972 Oct 23: LE 4091.

409-4

1972 NOV 20.-SC CULTUS DIVINI, EPISTULA. PART.·

Determinantur partes sacrae Liturgiae pro quibus **UNICA HABENDA EST INTERPRETATIO POPULARIS TN TERRITORIIS** Americas quae lingua utuntur hispana

El 6 de febrero de 1970, osta Sagrada Congrcgnciôn, ratlficondo una dlsposicîôn. dada ya ep diversas ocasioncs. subrayaba la necesidad de que para aquellos poises que hablan In misma lengun, hoya una ûnica traducclôn de las fôrmulas que requleren la partlcipaciôn directa del pueblo (cf. *Notitiae,* 1970, 84-85) [LE 38281.

En mi rcciente visita a los diversos palses de la Amérlca Latina he podldo darme cuenta personalmente hasta qué punto se sabla esta dhposiciôn; por esta razôn este Sagrado Dlcasterio Insiste en elle, con el fin de hacer poslble y ficll la partlcipaciôn litûrgica, en el momento présenté, en el que son tan frecuentes los vlajes e Intercambios entre los diversos Palses.

Me complazco en transmitlr la lista dc nqurllas partes que deben scr idéntlcas en lo que a la Misa y Sacramcntos se reflere.

Todas aquellas partes que comportan una directa pnrtlcipociôn de los Heles deben tener una Igunl traducclôn, para todos los palses que hablan una misma lengua.

Concretaraente:

1) *Para la* Misa: 1. El snludo iniclnl (En el nombre del l adxe...; la fônnula de saludo y su respuestn). 2. El Acto πO diûloRo Introductorio ni Evnngelio. 6. Credo. 7. El Orad, Hcrmnnos. 8. El dlôlogo del i kC ° ,Sanctus· 9- La norraciôn de la Instltuciôn y Ins palabras de la consagraciôn. 10. Los aclamaclones dospuës de la consagradôn. 11. El Padre nuestro. 12. Las aclnmnclones despuès del Libera nos. 13. El saludo de la paz. 14 \gnus D ' n°n SUm d,gnus· 16· Las fôrmulas dc dei-

2> *Para Ioi Sacramento);* 1. Lm reipuestns del pueblo. 2. '1 m «mula» escnclalw de lo. Sacramento».—Arturo Card. Tadera. *Prtfeclo.*

• Ad Prawidoa Conferentiarum Episcopalium Hnguao Hiipanicao in America Latina. Fret. N. 1540/72: Notit. *9* (1973) 70-71.

4095

1972 NOV 30.–PAULUS VI, CONST. AP. AAS 65 (1973) 5-9

Constitutio Apostolica de Sacramento Unctionis Infirmorum

PAULUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei - Ad perpetuam rei memoriam

Sacram unctionem infirmorum unum esse e septem Sacramentis Novi Testamenti profitetur ct docet Ecclesia Catholica, a Christo Domino nostro institutum, «apud Marcum quidem insinuatum *(Mc* 6, 13), per lacobum autem Apostolum ac Domini fratrem fidelibus commendatum ac promulgatum. *Infirmatur,* inquit, *quis in vobis! Induced presbyteros Ecclesiae, et orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini; et oratio fidei salvabit infirmum, et alleviabit eum Dominus; ct si in peccatis sit, dimittentur ei (lac* 5, 14-15)» x.

Unctionis infirmorum iam ab antiquis temporibus habentur testimonia in Traditione Ecclesiae, praesertim liturgies, tum in Oriente tum in Occidente. Specialiter sunt
6 memorandae Epi/stula, quam Innocentius I, Decessor Noster, ad Decentium Episcopum Eugubinum conscripsit necnon venerabilis illa oratio ad benedicendum Oleum infirmorum adhibita: «Emitte, Domine, Spiritum Sanctum tuum Paraclitum», in Precem Eucharisticam inserta3 et hucusque in Pontificali Romano servata *.

Decursu autem saeculorum in Traditione liturgica pressius definiebantur, vario quidem modo, eae partes corporis infirmi, quae sacro Oleo essent ungendae, adiectis pluribus formulis ad unctiones oratione comitandas, quae in libris ritualibus variarum Ecclesiarum continentur. In Ecclesia autem Romana medio aevo consuetudo invaluit ungendi infirmos in locis sensuum, adhibita formula: «Per istam sanciam Unctionem, et suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti», unicuique sensui aptata 5.

Praeterea doctrina de Sacra Unctione exponitur in documentis Conciliorum Oecumcnicorum, Florentini scilicet, Tndentini praesertim et Vaticani II.

Postquam Concilium Florentinum descripsit elementa essentialia Unctionis infirmorum e, Concilium Tridentinum divinam eiusdem institutionem declaravit et ea quae de Sacra Unctione in Epistula Beati lacobi traduntur enucleavit, praesertim quoad rem ct effectus sacramenti:
7 «Res etenim haec / gratia est Spiritus Sancti, cuius unctio delicta, si quae sint adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit, et aegroti animam allevial et confirmat, magnam in eo divinae misericordiae fiduciam excitando, qua infirmus sublevatus et morbi incommoda ac labores levius fcrt» et tentât lonibus daemonis *calcaneo insidiantis (Gn* 3, 15) facilius resistit, et sanitatem corporis interdum, ubi saluti animae expedierit, consequitur»7. Pronuntiavit insuper Sancta Synodus illis verbis Apostoli haud obscure edici «hanc unctionem infirmis adhibendam, illis vero praesertim, qui tam periculose decumbunt, ut in exitu vitae constituti videantur, unde ct sacramentum exeuntium nuncupatur» e. Denique ad proprium ministrum quod attinet, declaravit eum esse presbyterum®.

Concilium vero Vaticanum II haec ulterius habet: «''Extrema Unctio", quae etiam et melius "Unctio infirmorum" vocari potest, non est Sacramentum eorum tantum qui in extremo vitae discrimine versantur. Proinde tempus opportunum eam recipiendi iam certe habetur cum fidelis incipit esse In periculo mortis propter infirmitatem vel senium» 10. Ad sollicitudinem autem totius Ecclesiae usum huius Sacramenti pertinere his verbis ostenditur. «Sacra infirmorum unctione atque oratione presbyterorum Ecclesia tota aegrotantes Domino patienti et glorificato commendat, ut eos alleviet et salvet (cf. *lac* 5, 14-16), immo cos hortatur ut sese Christi passioni et morti libere sociantes (cf. *Rom* 8. 17; *Col* 1, 24; 2 *Tim* 2, 11-12; 1 *Pt* 4, 13), ad bonum Populi Dei conferant» u. / 8

Quae omnia prae oculis habenda erant in ritu Sacrae Unctionis ita recognoscendo, ut quae essent mutationibus obnoxia, ad nostrae aetatis condiciones melius accommodarentur XI.

Formulam sacramentalem ita mutare censuimus ut, verbis lacobi relatis, effectus sacramentales satius exprimerentur.

Cum autem oleum olivarum, quod hucusque ad valorem Sacramenti conficiendi praescribebatur, in nonnullis regionibus deficiat vel difficile comparetur, decrevimus, petentibus pluribus Episcopis, ut, pro opportunitate, etiam aliud oleum in posterum adhiberi possit, quod tamen e plantis sit expressum, utpote oleo ex oliva similius.

Ad numerum unctionum et ad membra ungenda quod attinet, opportunum visum est ritum simpliciorem reddere.

Quapropter, cum haec recognitio in quibusdam rebus ipsum etiam ritum sacramentalem tangat, Auctoritate Nostra Apostolica constituimus, ut ea, quae sequuntur, in Ritu Latino in posterum serventur:

Sacramentum Unctionis infirmorum confertur infirmis **PERICULOSE AEGROTANTIBUS, EOS LINIENDO IN FRONTE ET IN MANIBUS OLEO OLIVARUM AUT, PRO OPPORTUNITATE, ALIO OLEO E PLANTIS, RITE BENEDICTO, HAEC VERBA, UNA TANTUM VICE, PROFERENDO.* «PER ISTAM** Sanctam Unctionem et suam piissimam misericordiam adiuvet te Dominus gratia Spiritus Sancti, ut a **PECCATIS LIBERATUM TE SALVET ATQUE PROPITIUS ALLEVET».**

In casu tamen necessitatis, sufficit, ut peragatur unica unctio in fronte vel, propter peculiarem infirmi condicionem, in alia parte corporis aptiore, integra formula prolata. / θ

Hoc Sacramentum iterari potest, si infimius, post susceptam Unctionem, convaluerit et rursus in morbum inciderit, aut si, eadem infirmitate perdurante, discrimen gravius fiat.

His de essentiali Sacramenti Unctionis infimiorum ritu statutis ac declaratis, *Ordinem* etiam *Undionis infirmorum eorumque pastoralis curae,* a Sacra Congregatione pro Cultu Divino recognitum, Nos Apostolica Nostra Auctoritate approbamus, simul, si casus fert, derogando praescriptis Codicis Iuris Canonici aliisve legibus hucusque vigentibus, vel illa abrogando, ceteris vero praescriptis et legibus, quae eodem Ordine nec abrogantur nec mutantur, validis ac firmis manentibus. Cuius Ordinis, novam formam continentis, editio Latina, statim ac prodierit, editiones vero vulgares, a Conferentiis Episcopalibus apparatae et ab Apostolica Sede confirmatae, dic quae a singulis ciusmodi Conferentiis statuetur, vigere incipient; vetus autem Ordo usque ad 31 diem mensis Decembris anni 1973 poterit adhiberi. A die tamen 1 Ianuarii 1974 novo tantum Ordine omnibus, ad quos pertinet, erit utendum.

Nostra haec statuta ct praescripta in Ritu Latino iirma et efficacia esse ct fore volumus, non obstantibus, quatenus opus sit, Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis a Decessoribus Nostris editis, ceterisque praescriptionibus etiam peculiari mentione dignis.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die xxx mensis Novembris anno mcmlxxii, Pontificatus Nostri declino.—Paulus Pp. VI.

1 Cone, Trid., Sw. XIV, *Dc ertr. unet.,* cap. I (cf. *ibid,* can. x): *CT* VTI, i: 355*356; Denz.-Schôn. 1965, 1716. ' EpisL S» *Intitula Ecclesiastica,* cap. 8, *PL 30,* 559-561; Dcnz.-Scbôn. 2x6. · *Liber Sacramentorum Romanae Aeclesiae Ordinis Anni Circuli,* ed. L, C. Mohlberg *[Rerum Ecclesiasticarum Documenta, Eontes,* IV*), Roma i960, p. 6x: *Le Sacramentaire Grégorien,* ed. J. Deshussa» *)Spicilegium Fnburgense,* 16), Fribourg 1971. p. X7z; cf. La *Tradition Apostolique de Saint-Hippolyte,* ed. B. Botte *(Liturgiewissencbafflliche Quellcn und Forsckungen,* 39), Mün«ter In W. 1963, pp. 18-19; *Le Grand Euchologe du Monastère Diane,* ed. E. Lanne *(Palrologia Orientalis* XXVIII, 2), Pari* 195«, PP- 392*395- a Cf. *Pontificale Romanum: Ordo benedicendi Oleum Catechumenorum et Infirmorum H conficiendi Chrisma,* CRU del Vaticano 1971, PP· n*î2 (LE 3928]. · Cf. M. Andrieu, *Le Pontifical Romain au Moyen-Age,* I. I, *Le Pontifical Romain de XII· siècle fStudi e Testi,* 86), CRU dei Vaticano 1935. PP; *6 [illegible] dt U *Curie Romaine au XIII' siècle (aluai e e esnt 07/,* mu uci 1940, pp. 491-492. * *Decr. pre| Armeniis,* G. Hofmann. *Cone. Flerent.,* MI, p. jjo LXmz-Scbùn, 1324 *- ' Cone. Trid., Sess. XIV, *De estr. unct.,* cap. II: *CT* VII, i. 356; Dcnz-SchCn. 1698. · *Ibid.,* cap. III: *CT, ibsd.,* Deai.-Scbôo. 1698. · *Ibid.,* cap. III, can. 4: *CT, ibid.;* Deax.-Schdn. 1697. I7«9- ,tCooe. Vat. II, Const. dc S. Liturgia *Sacrosanctum Concilium,* 73: *A. A. S.* 56 (1964), pp. 1x8-119 [LE 3141]. ll *Ibid.,* Conit. dogUL de Ecclesia *Lumen Gentium,* xx: *A. A. S.* 57 (1965), p. 15 (LE 3231?. MCf. Cooc. VaL H. Const, de S. Liturgia *Sacrosanctum Concilium,* 1: .4. *A. $.* 56 (1864). p. 97. {LE 3141).

Adn. vide sub die 1972 Doc 7: LE 4093

4096

1972 DEC 1.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 64 (1972) 773-776

Allocutio die 1 dec. 1972 habita Moderatoribus ct membris Pontificii Consilii <Cor unum> qui Romae alteri plenario Coetui adfuerunt:

De muneribus Consilio «Cor unum· commissis reddendi **CORAM HUMANA SOCIETATE TESTIMONIUM CARITATIS, NECESSITUDINIS ET IUSTITIAE IN ECCLESIAE MISSIONE INSITUM, ILLUDQUE APPLICANDI SINGULIS ADIUNCTIS HOMINUMQUE NECESSITATIBUS**

Messieurs les Cardinaux, Messeigneurs, Chers Amis,

Nous vous adressons la plus cordiale bienvenue à vous, membres, consulteurs ct experts du conseil Pontifical «Cor Unum» qui, pour la seconde fois, êtes réunis à Rome en session plénière. Nous vous rappelions, en vous recevant
774 au début de l'année, les raisons qui Nous / avaient poussé à instituer cet organisme ct les espoirs que Nous mettions en lui. Tout au coure de l'an, le Conseil a fait ses premiers pas; vous avez ces jours-ci l'occasion et le devoir de Juger à partir de cette jeune expérience, mais surtout à partir de votre familiarisation progressive avec son sens, sa portée, ses possibilités, comment contribuer à ce que «Cor Unum» prenne consistance pour mieux assurer le témoignage de toute l'Eglise engagée dans les tâches que comporte sa mission divine de charité, de solidarité et de Justice.

C'est sur cet aspect que Nous voudrions brièvement Nous entretenir aujourd'hui avec vous, L'Eglise doit aux hommes le témoignage de l'Amour du Christ, témoignage fait d'une abondante générosité mais aussi de l'unité de son Inspiration et dc la pleine concorde dans scs réalisations. Aussi avons-Nous pu donner à votre concertation d'Eglise autour des actions d'aide, dc secours et d'asslstancc, le nom de «Cor Unum», «un sel Coeur», mais un coeur qui batte au rythme de celui du Christ dont la pitié pour les foules qui ont faim les atteint jusque dans leur faim spirituelle. Sans mépris des autres, sans prosélytisme déplacé, sans le moindre refus de collaboration avec tous les hommes de bonne volonté, tout acte dc solidarité du Peuple de Dieu ou d'une de scs parties revêt cette note propre: la Bonne Nouvelle du Royaume est annoncée aux pauvres, souvent de façon plus convaincante par le geste et l'action que par la parole. Mais de cette évangélisation aussi vaut le mot de ΓApôtre: «Malheur à moi, si je n'évangélise pas...».

Or, la responsabilité du témoignage du Christ appartient à l'Eglise et le témoignage nc revêt toute sa portée que s'il est rendu au nom du Christ dans l'Eglise. C'est pourquoi, dans la Lettre d'institution de votre Conseil, Nous Nous sommes dit mù par la conscience que Nous avions du devoir qui pesait très particulièrement sur Nous à cet égard: «Il Nous semble, en vérité, que ce devoir appartient au premier chef, au Successeur de Pierre ct relève dc la charge apostolique qui Nous a été confiée par la volonté divine, car celle-ci Nous a établi Pasteur de l'Egllse romaine qui préside à l'assemblée universelle dc la charité». De celte Assemblée universelle vous êtes, à des titres divers, des membres particulièrement qualifiés pour traiter des meilleures réalisations du témoignage de la charité. Mais vos compétences ne prennent pas tout leur sens chrétien si vous n'en situez pas l'exercice aux dimensions du Corps du Christ qui est l'Eglise. Loin dc Nous l'idée, —le saint Siège n'a cessé de la répéter à
775 propos de la/ création dc «Cor Unum»—, que la splendide diversité des Initiatives el des actions de la Charité chrétienne nc vienne à être centralisée, uniformisée, voire gérée, d'en haut et d'un seul lieu. Mais combien Nous souhaitons que chacune de ses manifestations, dans leur originalité, dans leur cadre, dans leur (orme, porte toujours la marque d'un engagement de l'Egllse tout entière et d'une fidélité pleine à tout le Message évangélique. C'est pour marquer effectivement ccttc présence de l'Egllse que par trois fois, au cours des mois écoulés. Nous avons voulu qu'un membre du Secrétariat dc «Cor Unum» se rende sur les lieux mêmes où de grands malheurs avalent frappé nos frères. Et dans ce contexte. Nous pouvons vous répéter ù vous aussi cc que Nous disions dc l'action missionnaire dans Notre récente lettre à l'occasion du ccntclnnuantième anniversaire de l'Œuvre de la P*npagatlon de la Fol: «Limiter volontairement l'action missionnaire», —disons ici l'action chrétienne dc secoure et d'assistance—, «aux seuls aspects économique* et sociaux ou culturels du développement serait manquer gravement, non seulement à la vocation de l'apôtre, mais aussi û l'aspiration qui surgit des profondeurs du coeur humain, et en definitive mener l'homme vers une impasse». Aussi, après avoir relevé avec intérêt que dans les Orientations de travail mises au point par votre Première session vous tombiez d'accord que le principe général de toute assistance était le développement de tout l'homme. Nous vous félicitons d'avoir prévu dans le plan dc vos travaux une mise en commun de vos diverses conceptions du «développement intégral». Nous savons que c'est précisément le souci d'agir pleinement en chrétiens qui vous a amenés ù inscrire ce point â votre Ordre du Jour.

A la lumière de telles concertations, vous arriverez progressivement â harmoniser sans imposer, à coordonner sans commander, à unir sans unifier, tâche paradoxale et seulement possible si, en fils d'une seule Eglise, en membres du meme corps, vous vous témoignez une mutuelle sollicitude L Et cela Nous le disons maintenant de vos plans et dc vos projets, de vos aspirations et de vos intentions, des légitimes demandes des uns et des généreuses intentions des autres. Nous avons créé et mis à la disposition de tout le Peuple de Dieu ce cadre du Conseil «Cor Unum» afin que l'esprit de charité de tous permette de réaliser cette coordination fraternelle, condition de l'authen/ tlcilé plus manifeste du témoignage auquel on re- 776
connaît, dans l'exercice de la charité, les disciples du Christ.

Ce témoignage, ils sont nombreux ceux qui le portent en des activités trop diverses pour être énumérées ici: tous servent l'épanouissement de la charité chrétienne et Notre rencontre avec le Conseil «Cor Unum» est une occasion bienvenue de les féliciter et des les encourager. Notre pensée s'étend au-delà d'eux également à tous ceux, plus nombreux encore, qui leur fournissent de quoi aider. Ne perdons jamais de vue, dans l'exercice de la charité chrétienne, que seules la rendent possible d'infinies générosités dont il nous faut respecter toujours l'intention et le prix. C'est constamment. Nous le savons, que se répète dans l'Eglise l'obole de la veuve louée par le Seigneur.

Your presence here dear Sons is a manifestation of your deep desire to respond to Our invitation to render the Church ever more resplendent and effective in its mission of Charily. We thank you one and all for all your endeavours during these days to ensure that «Cor Unum» becomes towards that end, an efficient and harmonious instrument. Each of you will be contributing of his personal experience to the common exchange of views since you live in places so different and since your organisations have aims and objectives which reflect the different facets and concern of Christian Charity. It is by placing all this richness at the level of the universal Church that you ?;ive It its full value as an authentic witness. It is our ervent wish that the work of these days, like all the activities of «Cor Unum·, be permeated by an anxious desire for all to act in common as brothers, members of the same People of Go<L

Dans la Joie donc de vous trouver Ici réunis pour un travail nécessaire mais fraternel. Nous vous accordons de tout coeur notre paternelle Bénédiction Apostolique.

²CL 1 Cor. xz, 15.

4097

1972 DEC 3.-SC CULTUS DIV., DECR. AAS 65(1973)274-275

Ritus de institutions Lectorum et Acolythorum, **DE ADMISSIONE INTER CANDIDATOS AD DIACONATUM ET** Presbyteratum, necnon de sacro caelibatu amplectendo, **IN EDITIONE TYPICA, PROMULGATUR**

I-DECRETUM PROMULGATIONIS

Ministeriorum disciplina a Summo Pontifice Paulo VI Instaurata per Litteras Apostolicas *Ministeria quaedajn,* die 15 augusti 1972 Motu proprio datas (LE 4082], ac normis ad sacrum Diaconatus ordinem sive transeuntis sive permanentis spectantibus, eodem die statutis ner Apostolicas Litteras *Ad pascendum* (LE 4083), Sacra Congregatio pro Cultu Divino ritus apparavit de institutione Lectorum ct Acolythorum, de admissione inter candidatos ad Diaconatum et Presbyteratum, necnon dc suero caelibatu amplectendo.

Huiusmodl ritus Summus Pontifex Paulus VI auctoritate Sua approbavit cvulgarlquc lussil, ita ut a die 1 mnuarii 1073 lingua latina adhibeantur, lingua autem vernacula a dio quem Confercnllao Episcopales pro sua dicione statuerint, postquam translationes in linguas populares approbaverint confirmntlonemquo ab Apostoiica Sede obtinuerint.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, die 3 decembris 1072, In memoria sancti Francisci Xavier.—Arlurus Card. Tabbra, *Praefectus.* A. Bugnini, Archlcp. tlt. Dioclellanen., *a Secretis.*

II—normae generales ·

Gipul I—De institutione lectorum

Praenotanda

1. Institutio Lectorum fit ab Episcopo aut a Superiore mniorc clericalis Instituti religiosi, vel intra Missam, vel In celebratione verbi Dei.

2. Lectiones sumuntur, sive ex toto sive ex parte, e 11-turgia dici vel ex iis quae intra proponuntur. [Sequitur *ritus liturgicus].*

Cnput II—De institutione Acolythorum

Praenotanda

1. Institutio Acolythorum fit ab Episcopo aut a Superiore maiore clericalis Instituti religiosi, intra Missam.

2. Lectiones sumuntur, sive ex toto sive ex parte, e li-turgis diei vel ex iis quae infra proponuntur *[Sequitur ritus liturgicus].*

9. Acolythi communionem recipiunt statim post diaconos.

10. Episcopus mandare potest ut Acolythus, qui factus est minister extraordinarius Eucharistiae, auxilium praestet, in Missa institutionis, ad sacram Communionem fidelibus distribuendam.

Caput III—De admissione inter candidatos ad Diaconatum et Presbyteratum

Praenotanda

1. Ritus admissionis Inter candidatos ad Diaconatum et cum adspirantium propositum, necessariis dotibus suffultum, ad sufficientem maturitatem pervenisse constat.

Professi in religionibus clericalibus hoc ritu non tenentur.

2. Propositum Ordinis sacri suscipiendi publice est ab adsplrantibus manifestandum; Episcopus vero, vel Superior aweptatreligiosi idem propositum publice

3· Admissio celebrari potest qualibet die, praesertim vero diebus festivis, in ecclesia aut alio loco apto, aut intra Missam aut in celebratione verbi Dei. Propter suam indolem numquam cum sacris Ordinibus vel institutione Lectorum aut Acolythorum coniungitur.

4. Lectiones sumuntur, sive cx toto sive ex parte, e 11-turgia diei vel cx iis quae infra proponuntur *[Sequitur ritus liturgicus].*

Caput IV—De sacro caelibatu amplectendo

1. Publica caelibatus assumptio a candidatis ad Presbyteratum et a candidatis non uxoratis ad Diaconatum, etiam religiosis, fieri debet priusquam ad ritum Ordinationis Diaconorum procedatur.

2. Pit appellatio Electorum eorumque praesentatio, ut in Pontificali Romano, nn. 9-13.

3. Deinde, omnibus sedentibus. Episcopus homiliam habet, In qua, initium sumens c textu lectionum sacrarum quae in Missa lectae sunt, populum ct Electos alloquitur de munere Diaconi ct de momento atque significatione sacri caelibatus in Ecclesia (cf. *Pontificale Romanum,* **n. 14).**

4. Homilia expleta. Electi qui debent propositum sncr caelibatus assumendi manifestare surgunt, ct coram Episcopo consistunt, qui eos alloquitur his vel similibus verbis:

Filii carisimi. Ad Ordinem Diacondlus libere accidere vultis. Ministérium vestrum, in caelibatu constitûti, exercébitis: est enim signum simul et stimulus carltdtis pastordtis atque peculiaris fons fecunditdtis in mundo. Sincéra enim erga Christum DOminum carildte compùlsi et perfdcta dcvotlOne in hoc statu vivantes, novo et eximio modo Christo consecramini, ei facilius indiviso corde adhaerâbilis. Dei et hOminum servitio liberius vacabitis clOperl regeneratlônls supérnae expeditius ministrabitis. Hac ratlOne, mOribus et vita frdtribiis indicio êrilis Deum esse super Omnia dlligéndum, ipsique prae Omnibus et in Omnibus 5erproinde^ Vultis, coram DOmino et Ecclésia, in signum dnimi vestri Christo DOmino déditi, caelibdtum propter regnum caelorum in Del hominumque servitio perpetuo custodire.

^th nV^ietP°proposlt\ni° candidatorum manifestari potest et^n℘fonna af&a exUrn» « Conferentia Episcopali statuta

Eplscopus subfunglt: *Det vobis DOminus tn sancto propOslto persevcrare.*

Electi respondent: *Arnen.*

5. Accedunt deinde alii Electi ad Diaconatum* qui obligatione propositum sacri caelibatus assumendi non tenentur. Et ea omnia peraguntur quae in Pontificali Romano pro Ordinatione Diaconorum notantur a n. 15.

Post tertiam interrogationem, additur: *Vultis spiritum oratiOnis modo vestro vivéndi prOprium custodire et augêre, et in hoc spiritu Liturglam Hordrum, iuxta condiciônlm vestram, pro Ecclésla, immo pro universo mundo, fidéliter implére?*

Volo.

Sequitur deinde textus Pontificalis: *Vultis conversatlónem uestram...*

* Prot. N. 1503-72: Pontificale Romanum ex decreto Sacrosancti oecumonici Concilii Vaticani II instaurant;, auctoritate Pauli VI promulgatum; Do institutione Lectorum et Acolythorum. De admissione inter candidatos ad Diaconatum et Presbyteratum. De sacro caelibatu amplectendo, Editio typica. Typis Polyglottis Vaticanis 1972. Adn. GP in NotiL 9 (1973) 18-23.

4098

1972 DEC 7.-SC CULTUS DIV., DECR. AAS 65 (1973) 275

Ordo Unctionis infirmorum eorumque pastoralis curae in editione typica promulgatur una cum Normis IN PRAXI SERVANDIS

I. DECRETUM PROMULGATIONIS

Infirmis cum Ecclesia adhibet curas, Christo ipsi deservit in Corporis mystici membris dolentibus, atque, exemplum Domini Icsu secuta, qui «pertransivit benefaciendo et sanando omnes» *(Act.* 10, 38), eius mandato aegros curandi (cfr. *Mc.* 16, 18) oboedit.

Quam quidem sollicitudinem Ecclesia ostendit non solum adversa valetudine laborantes invisendo, sed etiam allevando per sacramentum Unctionis, et Eucharistiae sacramento sive per tempus, quo morbo tenentur, sive cum in mortis periculo versantur reficiendo, ac denique pro iis preces fundendo, quibus eosdem, praesertim in ultimo vitae discrimine positos, Deo commendat.

Ut autem sacramenti Unctionis significatio apertior redderetur magisque perspicua, Concilium Vaticanum II haec statuit: «Unctionum numerus pro opportunitate accommodetur, et orationes ad ritum Unctionis infirmorum pertinentes ita recognoscantur, ut respondeant variis condicionibus infirmorum, qui Sacramentum suscipiunt» ', praeccpitque, ut conficeretur Ordo continuus secundum quem Unctio aegroto conferretur post confessionem et ante receptionem Viatici *.

Summus igitur Pontifex Paulus VI novam formulam sacramentalem Unctionis per Constitutionem Apostolicam *Sacram Unctionem infirmorum* dic 30 novembris 1972 editam [LE 4095) statuit, necnon *Ordinem Unctionis in/irmorum eorumque pastoralis curae* approbavit, quem Sacra Congregatio pro Cultu typicam esse declarans, ut is pro titulis huc spectantibus, qui in Rituali Romano usque adhuc vigente exstant, substitueretur.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Culti Divino, die 7 decembris 1972.—Arturus Card. Tabera, *Praefectus.* A. Bugnini, Archiep. tit. Diocletiancnsis, *a Secretis.*

* Cone. VaL II, Const. *Sacrosanctum Concilium,* n. 75: AAS 56 (1964) 119 (LE 3x41]. 'CL *ibid.,* n. 74: l.c.

II. ORDO UNCTIONIS INFIRMORUM EORUMQUE PASTORALIS CURAE ·

PRAENOTANDA

I. Dc infirmitate humana eiusque significatione in mysterio salutis

1. Hominum dolores ntque infirmitates Inter maximas semper habita sunt difficultates, quae eorum conscientiam angerent. Qui vero Christianam fidem profitentur, etsi eadem

♦ Rituale Romanum ex decreto sacrosancti oecumenici Concilii Vaticani Π instauratum, auctoritate Pauli PP. VI promuloalvim Ordo Unctionis infirmorum oonunque pastoralis curae. Typis Pob.jt.ttis Vaticani 1972, p. 13-58.

Textus Sacrae Scripturae e Novo Testamento excerpti citantur iuxta ^ditioQcxa Pontificiae Commissionis pro Nova Vulgata.

sentiunt et experiuntur, fidei tamen lumine adluvnntur quo altius doloris mysterium percipiant ct fortius dolores ipsos perpetiantur. Non solum enim noverunt cx verbis Christi quid pro sua et etiam pro mundi salute infirmitas significet et valeat, sed haud Ignorant se infirmos ab ipso Christo diligi, qui in vita sua pluries aegrotos invisit atque sanavit.

2. Infirmitas, etsi arcte cum hominis peccatoris condicione conexa, quasi poena plerumque haberi non potest, quae singulis pro peccatis propriis infligatur (cf. /o, 9. 3). Ipse insuper Christus, qui est sine peccato, adimplens quae ln Isaia propheta scripta sunt, quaevis in Passione sua vulnera tulit et omnibus hominum doloribus communicavit (cf. Is. 53, 4); quin etiam adhuc In membris suis sibi configuratis cruciatur et angitur, quando nos dura patimur; quae tamen momentanea et etiam levia videntur, sl referantur ad aeternae gloriae pondus, quod operantur in nobis (cf. 2 Cor. 4, 17).

3. Est io ipsa divinae providentiae dispensatione positum· ut homo contra quamvis Infirmitatem strenue pugnet et bonum etiam sanitatis sollicita cura quaerat, ut in humann societate et In Ecclesia officio suo fungi possit, dummodo paratus semper inveniatur ad ea implenda quae desunt passionum Christi pro mundi salute, exspectans liberationem ipsius creaturae in gloria filiorum Dei (cf. CoL 1. 24; Rom. S, 19-21).

Insuper In Ecclesia infirmorum officium est testimonio suo tum ceteros monere ne rerum essentialium vel supernarum obliviscantur, tum ostendere vitam hominum mortalem per mysterium mortis el resurrectionis Christi redimendam esse.

4. Nec infirmum tantum decet contra infirmitatem pugnare. sed medici etiam el omnes qui infirmorum quovis modo sunt addicti, ea omnia sibi facienda vel temptanda vel experienda considerent, miae infirmorum animis corporibusque allevandis prodesse videantur; haec enim facientes, verbum illud Christi adimplent quo Ipse infirmos visitandos mandavit, quasi diceret totum hominem visitantibus esse commissum, ut ct physicis adiuvarent subsidiis et spiritali confortatione reficerent.

II. De Sacramentis infirmis conferendis

A. De Unctione infiemorum

5. Quantam vero Dominus infirmis corporalem atque spiritalem curam ipse adhibuerit et fidelibus suis adhibendam praeceperit, Evangelia satis testantur atque potissimum ostendit Unctionis sacramentum, quod ab ipso institutum et in beati lacobi epistola denuntiatum, exinae Ecclesia pro membris suis unctione ct oratione presbyterorum celebrare consuevit, aegrotantes Domino patienti et glorificato commendans ut eos allevet et salvet (cf. /ac. 5, 14-16), immo eos adhortans ut sese Christi passioni et morti libere sociantes (cf. Item. 8, 17) l ad bonum populi Del conferant. ·

Homo enim, periculose aegrotans, peculiari Dei gratia indiget, ne, anxietate premente, animi demissione percellatur el, tentatlonlbus sublectus, in sua ipse fide forsitan deficiat.

Quare Christus fideles suos infirmitate laborantes Unctionis sacramento munit, tamquam firmissimo quodam praesidio ·.

Quae celebratio sacramenti in eo praesertim consistit, ut, manuum impositione ob Ecclesiae presbyteris praehabita, fidei oratio proferatur et oleo, Del benedictione sanctificato, liniantur infirmi: quo ritu significatur atque confertur gratia sacramenti.

6. Hoc sacramentum praestat Infirmo gratiam Spiritus Sancti, qua totus homo ad salutem adiuvatur. Dei fiducia sublevatur et adversus lentatIones maligni anxietatemque mortis roboratur, adeo ut mala non solum fortiter tolerare sed etiam impugnare possit, et sanitatem, si saluti cius spiritali expedient, consequatur, praebet etiam, sl necesse est. veniam peccatorum et consummationem Praenitentiac Christianae ·.

7. ln sacra Unctione, quae cum oratione fidei conectitur (cf. *lac.* 5, 15), fides exprimitur, quae imprimis est excitanda, tum In eo qui administrat tum praesertim in eo qui suscipit sacramentum; Infirmum enim salvabit fides eius ct Ecclesiae, quae Christi mortem ct resurrectionem respicit unde suam efficacitatem sacramentum haurit (cf. /ac. 5, 15) ·, et futurum prospicit regnum, culus pignus in sacramentis praebetur.

a) De lis quibus Unctio In/Irniorttm *conferenda sit*

8. In epistola lacobi declaratur Unctionem esse adhibendam Infirmis, ut eo» allevet et salvet ·. Omni ergo studio nc diligentia haec sacra Unctio conferenda est fidelibus qui propter infirmitatem vel senium periculose aegrotant '.

Ad gravitatem vero aegrotationis diiudlcandam quod attinet, satis est ut prudens seu probabile de en Iudicium habeatur ·, qulbusvb remotis anxietatibus ct collatis consiliis, »l casu» ferat, cum medico.

9. Hoc sacramentum Iterari potest sl Infirmus post susceptam Unctionem convaluerit, vel sl, endem infirmitate perdurante, discrimen gravius reddatur.

10. Ante sectionem chirurgicam (vulgo «opcrazlone·) sacra Unctio Infirmo tribui potest quoties morbus periculosus causa est ipsius sectionis.

11. Senibus quorum vires multum debilitantur, ctinm non perspecto morbo periculoso, sacra Unctio conferri potest.

12. Pueris etiam sacra Unctio eo Iam tempore ministrari potest, cum talem Unbent usum rationis, ut hoc sacramento confortari possint.

13. In catechesi tum communi tum familiari tradenda fideles ita instituantur ut Unctionem expetant et statim ac tempus opportunum illam recipiendi datum fuerit, plena fide nnimique devotione suscipiant, neve pravo usui sacramenti procrastinandi iudulgcant. Omnes vero qui infirmis assistunt de huius sacramenti natura edoceantur.

14. Infirmis, qui licet sensus vel usum rationis amiserint, sacram Unctionem, dum suae mentis compotes essent, ut credentes verisimiliter petiissent, sacramentum praeberi potest ·.

15. Sacerdos vocatus ad infirmum qui iam mortuus est. Deum pro Illo deprreetur, ut a peccatis absolvat ct in regnum suum clementer admittat; Unctionem vero sacerdos ne administret. Si vero dubitat num infirmus vere mortuus sit, potest hoc sacramentum ei sub condicione praebere (n. 135) '·.

b) De *ministro Unctionis infirmorum*

16. Minister proprius Unctionis infirmorum est solus sacerdos

Episcopi, parochi et eorum cooperatores, sacerdotes quibus mandata est cura infirmorum vel senium in valetudinariis, et superiores communitatum religiosarum clericalium, huius ministerii munus ordinarie exercent ",

17. Horum est tum infirmos et circumstantes ad sacramentum apta praeparatione disponere, auxiliantibus religiosis et laicis, tum etiam infirmis sacramentum conferre.

Ad Ordinarium loci pertinet moderatio illarum celebrationum in quibus forte infirmi diversarum paroeciarum vel valetudinariorum ad accipiendam sacram Unctionem adunantur,

18. Ceteri sacerdotes, assentlente ministro de quo supra, n. 16, Unctionem conferunt. In casu autem necessitatis, sufficit ut, assensu praesumpto, parochum vel cappellanum valetudinarii de Unctione facta certiorem reddant.

19. Quando duo vel plures presbyteri adsunt prope unum infirmum, nihil impedit quominus unus ex illis orationes dicat el Unctionem peragat cum sua formula, ceteri vero singulas alias partes ritus, veluti ritus initiales, lectionem verbi Dei, invocationes aut monitiones, inter se distribuant. Singuli insuper possunt manus imponere.

c) *De lis quae ad Unctionem celebrandam requiruntur*

20. Materia apta sacramenti est oleum olivorum aut, pro opportunitate, aliud oleum e plantis expressum

21. Oleum in Unctione infirmorum adhibendum debet esse ad hoc benedictum ab Episcopo aut a presbytero, qui vl ipsius luris aut peculiaris concessionis Sedis Apostolicae hac facultate gaudet.

Praeter Episcopum ipso iure Oleum adhibendum in Unctione infirmorum benedicere potest: *a)* qui iure Episcopo dioccesano aequiparalur; *b)* in casu verae necessitatis, quilibet presbyter

Benedictio Olei Infirmorum de more fit ab Episcopo feria V Hebdonadae sanctae *·.

22. Cum sacerdos, luxta n. 21 b, intra ritum Oleum benedicturus est. Oleum benedicendum potest aut ub ipso presbytero deferri aut a familiaribus infirmi ln vasculo convenienti parari. Quod vero post celebrationem supererit Olei benedicti, addito bombacio igne comburatur.

Gum vero sacerdos Oleo Inm ante ab Episcopo vel etiam sacerdote benedicto utitur, in vasculo, in quo illud servatur. Id secum affert. Hoc autem vasculum, ex materia ad Oleum servandum apta, mundum sit ct satis Olei, pro commoditate ln bombacio diffuso, contineat. In hoc casu sacerdos, Unctinne peracta, vasculum, ubi honorifice servatur, reportat. Curetur autem ut Oleum huiusmodi usui hominum aptum maneat ct porro tempore opportuno renovetur, sive singulis annis post benedictionem Olei ub Episcopo feria V Hebdomadae sanctae factam, sive, pro necessitate, frequentius.

23. Unctio confertur Infirmum liniendo in fronte ct in manibus; formulam ita dividere convenit, ut prior pars dicatur dum fit unctio in fronte, altera vero dum fit unctio in manibus.

In casu tamen necessitatis sufficit ut peragatur unica unctio In fronte vel. propter peculiarem infirmi condicionem, in alia parte corporis aptiore, integra formula prolata.

* Ct. ctlaa *Cal.* i, 14; 3 *Tim.* 1. i *Petr.* 4, 13. 'CL Cone. Trid SetMO XIV, *De txtrrma wKlwne,* cap. t: Dcnx-Schûn. 1695; Cotic. VaL U CocsL Lumen *irnlwm,* n. Uî AAS 57 (105) «3 (LE 'CL Con«.. Trid., Srvuo XIV, Dr *etirtma* unclwnr, c«p. t: Dent-ScbOn. 1694· 'Cf. /M , fwrm. «t cap. 1: Denc-ScbOn. 1694 et 1696. · Cf. S. Thomks, *In IV* d. i.q. 1. a. 4,qc- 3. · CL Cooc. Trid., Sessio XIV, Dr rxtfcma wnciK-nr. cap. r. IXu.-Sd»ôa. Ibÿk ' Cf. Conc. VaL 11, CooaL Sorraxndum n 71 AAS 56 (104) ltS-119. 'CL PîUl XI, EptsL E#loroU

^<,ISI "4k 'nL5IC'-C*a··943 '•CI.C.I.C..c m.9,i. "Cf. Cone. Trid., Sessio Xt\, *Dt utrma .nclwu,* cap. 3 et can. 4: Denx.-Scbdn 1067 .t n.* C.VC-. can. 93,. »»Ct. C.I.C.. can. 9jS. OrJo *OUum* rt rt om/med, *Chnima.* Praenotanda TV£y,5ttîllCTi\,W> tLE '· "Cf ,ba- r^noun- •ia, n. e. VI. *lota.,* Praenotanda, n. g.

24 Nihil tamen Impedit quominus, ingenio ct traditioni-

particularibus conficiendis.

25 Formula qua secundum ritum Latinum Unctio infirmis confertur est haec: Per *Istam sanctam unctionem et suam plissimam miserMrdlani, ddluvct te IMmInus urdtia Sandi, ut a pecedtis Uberdtum te salvet atque propitius dllevet.*

B. De Viatico

26. In transitu cx hac vito, fidelis, viatico Corporis ct Sanguinis Christi roboratus, pignore resurrectionis munitur, iuxta verba Domini: «Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, habet vitam aeternam ct ego resuscitabo cum in novissimo dic» (Io 6, 54).

Viaticum, si fleri potest, intra Missam recipiatur, ita ut Infirmus sub utraque specie communicare possit, propterea etiam quod communio nd modum viatici suscepta peculiare signum habenda est participationis mysterii, quod in sacrificio Missae celebratur, mortis scilicet Domini elusque transitus ad Patrem ··.

27. Obligatione Viaticum recipiendi tenentur omnes baptIlati qui sacram communionem recipere possunt. Omnes enim fideles, in periculo mortis, quavis cx causa illud oritur, sacrae communionis recipiendae praecepto tenentur; pastores vero advigilare debent ne huius sacramenti ministratio differatur, sed eo fideles adhuc plene sui compotes reficiantur ,T.

28. Expedit Insuper ut fidelis In celebratione Viatici renovet fidem Baptismi, quo recepit adoptionem filiorum Del ct factus est coheres promissionis vitae aeternae.

29. Ministri ordinarii Viatici sunt parochus ciusque cooperatores, sacerdos cui mandatur cura infirmorum in valetudinariis, ct superior communitatis religiosae clericalis. In casu necessitatis, quivis sacerdos, de licentia saltem praesumpta ministri competentis. Viaticum ministret.

Deficiente tamen sacerdote. Viaticum ad infirmum deferre potest diaconus vel alius fidelis, vir aut mulier, qui, auctoritate Sedis Apostolicae, ab Episcopo rite sit deputatus ad Eucharistiam fidelibus distribuendam. Hoc in casu, diaconus eodem ritu utatur qui in Rituali describitur, alii vero ritum <T|10Tn. 1° distribuenda sacra communione pro more adhibent, adhibita tamen formula propria quae ad Viaticum ministrandum In Rituali (n. 112) proponitur.

C. De ritu continuo

30. Quo facilius etiam casibus peculiaribus prosplclatur, quibus aut cx morbo repentino alIlsve de causis fidelis In proximo mortis periculo quasi ex improviso constituatur, est in promptu ritus continuus, quo Infirmus sacramentis Poenitentiae, Unctionis et Eucharistiae ad modum Viatici muniatur.

Si vero, Instante mortis periculo, tempus non suppetat omnia sacramenta modo superius descripto ministrandi, primum detur Infirmo opportunitas confessionis sacramentalis, etiam ^necessitate gcnerlce peragendae, deinde ei praebeatur \laticum, ad quod recipiendum quivis fidelis in periculo mor lis tenetur. Postea, si tempus adhuc superest, sacra Unctio conferatur.

Sl yero ob Infirmitatem, sacram Communionem recipere nequit, sacra Unctio Illi ministranda est.

31. Si infirmus sacramento Confirmationis muniendus sit» ocu^s habeantur quae infra indicantur nn. 117, 124, 136-137.

In mortis periculo, dummodo Episcopus commode haberi non possit vel legitime Impediatur, facultate confirmandi Ipso iure gaudent hl qui sequuntur: parochi et vicarii paroeciales, In quorum absentia, eorum vicarii cooperatores; presbyteri, qui peculiares paroecias rite constitutas regant; vicarii oeconomi; vicarii substituti ct vicarii adiutores. In absentia autem omnium praedictorum, quivis sacerdos nulla censura aut canonica poena irretitus «·.

ΓΓI. De officiis et ministeriis circa infirmos

32. In Corpore Christi, quod est Ecclesia, si patitur unum membrum, compatiuntur et omnia membra (1 Cor 12, 26) *·. Quapropter misericordia erga infirmos atque sic dicta opera carItatIva et mutui auxilii ad sublevandas omnimodas necessitates humanas, praecipuo in honore habentur ··, et omnia tcchnfcae artis molimina ad biologicam longaevitatem prorogandam 11 omnisque ex corde diligentia erga infirmos n quovis homine sint peracta, praeparatio evangellca aestimari possunt et aliquo modo participant ministerium allevationis '· Christi.

i· CL S. Congr. Rituum, Instructio *Eucharistiam mysterium,* 25 mali 1967, nn. 36, 30,41: AAS 59 (1967) 5^. 563 (LE 3562): Paulus VI *U*tt.Apost. *pastorale munus,* 30 nov. 1963,0. *T.* AAS 56 (1964) 7 (LE 3139!: C.I.C., can. 82' 4 *T Cf. S. Congr. Rituum. Instructio *Euchafisticwn mysterium,* 25 mail TO07 n W AAS 59 (1967) 5«3 FLE 3563). '' CL *Ordo Confirmations.* PtaenotanXi n. 7cTvpis Polyxlottis Vaticanis 1971 II-E 3006}. «•CL Cone VaL II, Const. *Lumen gentium,* n. *T.* AAS 57 (1965) 9-1 o[LE 32321) tIr/ Cone Vat. II Dccr. *Apostolicam actuositatem.* n. 8: AAS 58 (xq66. ILE 11461 "CL Cone. VaL IT, Const. *Gaudium et spes,* n. 18: AAS 585(îO) YojS [LB 33«] «CLCone. Vat II. Const. *Lumen gentium,* n. j8

33. Unde omnes baptlzatos hoc ministerium mutuae caritatis In Corpore Christi participare maxime convenit, tam In lucta contra morbum et dilectione erga infirmos, quam in celebratione sacramentorum pro Infirmis. Haec enim sacramenta, sicut et cetera, Indolem communitariam prae se ferunt, quae in celebratione, quantum fleri potest, manifestetur oportet.

34. Peculiarem partem in hoc ministerio levationis habent familiares Infirmorum vel horum quavis ratione curam habentes. Illorum In primis est infirmos verbis fidei ct communi oratione roborare, eos Domino patienti et glorificato commendare, immo eos hortari ut sese Christi passioni et morti libere sociantes, ad bonum populi Del conferant°. Ingravescente nutem morbo, ipsorum est parochum praemonere, atque ipsum infirmum humanis verbis prudenter disponere ad sacramenta tempore opportuno recipienda.

35. Meminerint sacerdotes, maxime parochi cetcrique de quibus in n. 16, suum esse officium aegrotos sedula cura per se Ipsos invisere et effusa caritate adiuvaren. Praesertim vero In sacramentis ministrandis illorum est astantium spem erigere fidemque fovere in Christum passum atque glorificatum, ita ut, pium affectum matris Ecclesiae et fidei consolationem afferendo, credentes quidem allevent, ceteros vero ad superna erigant.

36. Quo nutem melius ea quae de Unctionis ct Viatici sacramentis dicta sunt, peripi possint, fidesque amplius nutriri, roborari cl exprimi valeat, maximi est momenti ut apta catechesi tum fideles in genere tum potissimum infirmi manuducantur ad celebrationem praeparandam vel ad ipsam actu participandam, praesertim si in communi fiat. Oratio enim fidei quae sacramenti celebrationem comitatur, ipsius fidei professione fovetur.

37. In praeparanda et ordinanda sacramentorum celebratione, sacerdos de statu Infirmi inquirat, ita ut huius rationem habeat in disponendo ritu, in lectione Sacrae Scripturae et orationibus eligendis, in Missa celebranda vel non, pro ministrando Viatico, etc. Quae omnia, quantum fieri potest, cum ipso infirmo vel eius familia antea disponat, explicans significationem sacramentorum.

IV. De aplationibus quae Conferentis Episcopalibus competunt

38. Confcrentiis Episcopalibus competit, vi Constitutionis dc sacra Liturgia (art. 63 b), in Ritualibus particularibus parare titulum qui huic Ritualis Romani titulo congruat, accommodatum singularum regionum necessitatibus, ut actis ab Apostolica Sede recognitis, in regionibus ad quas pertinet adhibeatur.

Qua in re, Gonferentlarum Episcopalium erit: *a)* Aptntlones detinere, de quibus in art. 39 Constitutionis de sacra Liturgia. *b)* Sedulo et prudenter considerare quid cx traditionibus ingenioque singulorum populorum opportune admitti possit; ideoque alias aptationes, quae utiles vel necessariae existimantur, Apostolicae Sedi proponere, de ipsius consensu inducendas. *c)* Quaedam propria Ritualium particularium circa infirmos iam exstantium elementa, si quae habentur, retinere» dummodo cum Constitutione de sacra Liturgia et necessitatibus hodiernis componi queant, vel ea aptare, *d)* Versiones textuum parare, ita ut indoli variorum sermonum atque ingenii culturarum vere accommodentur, additis, quoties opportunum fuerit, mclodiis cantui aptis, *e)* Praenotanda, quae In Rituali Romano habentur, si casus fert, aptare ct complere ad participationem fidelium consciam et actuosam reddendam. *f)* In editionibus librorum liturgicorum cura Conferentlarum Episcopalium parandis, materiam ordinare modo qui ud usum pastoralem aptissimus videatur.

39. Quando Rituale Romanum plurcs exhibet formulas ad libitum, Ritualia particularia possunt allas formulas eiusedm generis adicere.

V. De accommodationibus quae ministro competunt

40. Minister, prae oculis habens ndiunctn allnsque necessitates necnon vota infirmorum aliorumque fidelium, variis acultatibus in ritu propositis libenter utatur.

a) Imprimis attendat defatigationi Infirmorum et variationibus In statu illorum physico intrn diem vel etiam horam. Propter hoc poterit, si casus ferat, celebrationem abbreviare.

b) Quando nullus adest coctus fidelium, sacerdos memor sit in se ipso et in infirmo iam esse Ecclesiam. Student igitur huic Infirmo, tum ante celebrationem sacramenti tum post rnm, communitatis dilectionem ct adlumentum praebere, vel per se vel, sl infirmus Id admittit, per alium Christianum communitatis localis.

c) Si post Unctionem Infirmus convaluerit, opportune illi suadentur ut debite gratias agat pro beneficio accepto, v. gr. participando Missam pro gratiis Deo reddendis, vel alio modo apto.

41. In celebratione proinde structuram ritus servet, accommodatam tamen adiunctis loci et personarum. Actus paenltcntinlls. pro opportunitate, initio ritus vel post lectionem Sacrae Scripturae flat. Loco gratiarum actioni* super oleum, monitione, sl casus fert, utatur. Quod prae oculi* habeatur

AAS 57 (1965) 34 (LE 3233 J. M Cf *IW.,* & 21. "CL CIC. c m. »ML n

ɾirnedpue cum infirmus In valetudinario decumbit, et olli ⁅nflrml qui In eodem loco forte decumbunt nullam partem habent celebrationis.

Caput I. De visitatione et Communione infirmorum

I. De visitatione infirmorum

42. Chriitifldries omnes, sollicitudinem et caritatem Christi et Ecclesiae de infirmis participantes, aegrotantium, pro sua condicione, sollicitam curam gerant, eos visitando et in Domino confortando, cisque in necessitatibus fraterne subveniendo.

43. Praesertim voro parochi aliique Infirmorum curam ʔTrente* verbn fidei Illis proferant, quibus edoceantur de Mgnl-icatlone Infirmitatis humanae in mysterio salutis; cos insuper hortentur, ut, fide Illuminati, Christo patienti se conlungerc sciant, ac demum Infirmitatem suam oratione sanctificare valeant et ex Ipsa oratione animi fortitudinem ad dolores perferendos haurire discant.

Cura autem Ipsis erit, ut Infirmi grsdatlm adducantur ad sacramenta Poenitentiae et Eucharistiae rite et frequenter tro cuiusque condicione participant, el praesertim ad sacram factionem et Viaticum tempore opportuno recipienda.

44. Expedit ut Infirmi nd orationem, tum soli tum suis cum familiaribus vel lis qui sibi ministrant consociati, adducantur, eam potissimum hauriendo e Scriptura Sacra, sive ea meditando quae humanae infirmitatis mysterium In Christo elutque opere Illustrant, sive precationis formulas atque affectus de psalmis aliisque textibus depromendo. Ad hanc vero firecatlonem debite faciendam opportunis subsidiis Juventur; mmo sacerdotes aliquoties eandem precationem cum illis libenter peragant.

45. In visitatione Infirmorum sacerdos poterit cx elementis aptis communem precationem nd modum brevis celebrationis verhl.Dcl Instruere, fraterno colloquio praeparandam. Lectioni autem verbi Dei opportune Jungatur oratio, e psalmi* vel aliis orationibus vel litaniis haurienda; et in fine infirmo benedictio impertiatur, si casus ferat, cum manuum impositione.

II. De communione infirmorum

46. Animarum pastores curent ut infirmis et aetate provectis, licet graviter non aegrotent neque mortis periculum eis Immineat, frequenter, immo prout fieri potest cotidie, praesertim tempore paschali, praebeatur copia Eucharistiam sumendi: quod fieri potest qualibet diei hora.

Infirmis, qui sub specie panis Eucharistiam recipere nequeunt, licet sub specio vini tantum eam ministrare, servatis lis quae Infra, n. 95, dicuntur.

Il outem qui Infirmo assistunt, possunt sacram Communionem cum Illo recipere, servatis de iure servandis.

47. In deferenda sacra Eucharistia pro communione extra ecclesiam ministranda, sacrae species theca vel alio vasculo clausae afferantur, habitu et modo Iuxta locorum ndluncla convenientibus.

48. Il qui cum Infirmo degunt aut eius curam habent praemoneantur ul cubiculum infirmi debite paretur cum mensa linteo coopertu, super quam Sacramentum deponatur. Praevideantur etiam si est consuetudo, vas cum aqua benedicta ct asprrsorlum vel parvus ramus aspersioni aptus, necnon cerei super mensam.

1. *Ritus ordinarius Communionis Infirmorum*

49. Accedens ad Infirmum, sacerdos, veste huic sacro ministerio convenienti indutus, ipsum cetcrosque astnntcs humaniter salutat, adhlbcus, sl casu* fert, salutationem: *(Sequitur rtlus liturgicus].*

2. *Ritus brevior Communionis Infirmorum*

59. Ritus hic brevior adhibetur quando sacra Communio danda est pluribus Infirmis In variis cubiculis eiusdem domus, ex. gr. eiusdem valetudinarii, degentibus, additis, si easii» fert, aliquibus elementis c ritu ordinario desumptis. *(Sequitur ritus liturgicus].*

Caf u T II. Ordo unctionis infirmi

RITUS ORDINARIUS

Pf *praeparatione celebrationis*

04. Sucerdo*, sacram Unctionem alicui Infirmo ministraturus, de eius statu inquirat. Ita ut huius rationem habent In disponenda celebratione et in lectione Sacrae Scripturae et orationibus eligendi*. Quae omnia, quantum fleri potest, cum ipso Infirmo vel eius iamiila disponat, explicans significationem sacramenti.

63. Ad Infirmi confessionem sacramentalem audiendam, quoties kl necessarium fuerit, sacerdos accedat, si potest, lam ante celebraIIonem Unctlunls. Sl vero confessio sacranuntalis Infirmi trmpw Unctionis facienda est. haec flat Initio ritus. Quando autem Intra ritum Ipsum non fit, actu* puenileatialis opportune habeatur.

66. Infirmus, qui non decumbit. Sacramentum recipere potest In ecclesia vel alio loco convenienti. In quo adsit sede* anta pro ipso Infirmo, ct quo congrvgnrl possint saltem propinqui et amici, qui partem habebunt celebrationi*.

In valetudinariis autem sacerdos rationem habeat altorum Infirmorum in eodem loco forte decumbentium, attendens nempe utrum aliquam partem ln celebratione habere videant, an vero forte defatigentur vel, sl catholicam fidem non profitentur, quadam molestia affici videantur.

67. Ritus qui infra describitur servatur etiam cum Unctio pluribus Infirmis simul confertur, factis super singulos impositione manuum atque unctione cum sua formula, ceteris vero semel tantum numero plurali recitati*.

R itus initiales

63. Accedens ad infirmum, sacerdos, veste huic sacro ml: nfsterlo convenienti indutus. Infirmum Ipsum celcrosque praesente* humaniter salutat, adhibens, si rasus fert, salutationem- [Sequtfur *ritus liturgicus).*

Ordo Unctionis intrs Missam

80. Quando status infirmi hoc permittit, el praesertim quando hic sacram Communionem est recepturus, sacra Unctio intra Missam conferri potest, sive In ecclesia sive etiam, de consensu Ordinarii, in àorao infirmi vel In valetudinario, loco apto.

81. Quoties sacra Unctio Intra Missam confertur, dicitur, sacerdote sacris vestibus coloris albi induto. Missa pro infirmis. Occurrente tamen dominica Adventus. Quadragesimae et Paschae, aliqua sollemnitate aut feria lλ' Cinerum vel feria Hebdomadae sanctae, dicitur Missa de dic, servata, pro opportunitate, formula benedictionis finalis (nn. 79 el 237).

Lectiones sumuntur ex lis quae In *Lectionario Missae* (III, pp. 740-748) vel in *Ordine Unctionis* (nn. 133 ss.) proponuntur, nisi utilitas infirmi et astantium alia* lectiones seligere suadeat.

Quando tamen Missa pro infirmi* prohibetur, una e lectionibus sumi potest o textibus de quibus supra, nisi occurrat Triduum sacrum, sollemnitas Nativitatis Domini, Epiphaniae, Ascensionis, Pentecostes, Ssrtii Corporis et Sanguinis Christi vel alia sollemnitas de praecepto servanda.

82. Sacra Unctio confertur post Evangelium ct homlliom, hoc ordine:

a) Post lectionem Es'angelli, sacerdos in homllia de textu sacro ostendat significationem Infirmitati* humanae ln historia salutis, ct gratiam sacramenti Unctionis, attendens tamen ad statum infirmi el cetera personarum adiuncta.

b) Celebratio Unctionis incipit a litania (n. 73) vel, si ipsa litania aut oratio universalis habenda est post Unctionem, ab impositione manuum (n. 74). Sequitur deinde benedictio Olei, sl iuxta n. 21 facienda est, aut oratio gratiarum actionis super ipsum Oleum (n. 75), et Unctio (n. 76).

c) Deinde, nl*l litania praecesserit Unctionem, fit oratio universalis, quae concluditur oratione post Unctionem dicenda (nn. 77, 243-216). Missa nutem continuatur de more cum praeparatione donorum. Infirmus atque astantes sub utraque specie communicare possunt.

De celebratione Unctionis in maono coetu fidelium

83. Ritus, qui infra describitur, adhiberi potest In adtinationibus fidelium, cuiuemodl sunt peregrinationes vel alii coetus alicuius dlocesis, civitatis vel paroeciae vel piae infirmorum consociationis.

Idem ritus aliquando sumi potest, pro opportunitate, etiam In valetudinariis.

Si autem, de ludlcio Ordinarii loci, multi infirmi Insimul sacram Unctionem accepturi »unt. Ordinarius vel cius delegatus invigilet ut accurate serventur normae omnes de disciplina sacrae Unctionis (nn. 8-9), de praeparatione pastorali et celebratione llturgica (nn. 17, 84, 85) editae.

Illius Insuper est designare, sl casus ferat, sacerdotes qui partem ministrat Ionis sacramenti habeant.

84. Celebratio communis Unctionis In Ecclesia peragitur, vel In allo loco opto, quo infirmi allique fideles facilius convenire pvssmL

.. tamen ut apta praeparatio pastoralis antea jiat turn Infirmorum qui sacram Unctionem sunt rccep turi, tum aliorum Infirmorum forte praesentium, turn fidelium bene valentium.

v Sln et,nm adhibeatur plenae astantium participationi fofiiii. ' cantus praesertim opportunos praevidendo, quibus ^nnlnutns excitetur, oratio communis foveatur et pascnaiis laetitia nuinircstetur. qua ritum resonare convenit.

Celebratio extra Missam

kxprdlt ut infirmi Unctionem recepturi, nui Dcccntn sin ®sast —.....

87 Ritui Incipit ab Infirmorum receptione, in qua humaniter manifestatur sollicitudo Christi do Infirmitatibus hominis et pars Infirmorum In populo Dei.

88 Deinde fit, pro opportunitate, netus pacnltcntlnlls (n. 71).

89. Sequitur celebratio verbi Del, quae constare potest leotiono unius vel plurium Sacrae Scripturae locorum, cantibus Interiretis. Lectiones o lectionario pro infirmis (nn. 1d3 ss.) seligi possunt, nisi utilitas infirmorum vel astantium nllas lectiones seligere suadeat. Post homlllum, breve tempus silentii sonari potest.

90. Sacramenti autem celebratio incipit a litania (n. 73) vel ab Impositione manuum (n. 74). Dum infirmorum unctio peragitur, formula ab astantibus saltem semel audita, edi possunt cantus apti. Oratio universalis, si fit post Unctionem, completur oratione post Unctionem dicenda (nn. 77), vel oratione dominica, pro opportunitate ab omnibus cantata.

Sl plures adsunt sacerdotes, singuli super aliquos infirmos manus imponunt et Unctionem cum sua formula peragunt, orationibus u celebrante principali recitatis.

91. Ante ritum dimissionis datur benedictio (nn. 79, 237), ct celebratio cantu apto laudabiliter perficitur.

Celebratio intra Missam

92. Receptio infirmorum fit initio Missae in monitione initiali.

Quoad rationem ordinandi liturgiam verbi et Ipsius Unctionis celebrationem, ea serventur quae supra, nn. 89-91, Indicantur.

Caput III. De Viatico

93. Parochi est aliorumque sacerdotum, quibus cura spiritalis committitur infirmorum, providere ut aegroti in proximo mortis periculo versantes sacro Viatico Corporis ct Sanguinis Ciuisti muniantur. Opportune proinue praeparatio pastoralis fiat, iuxta rerum et personarum adiuncta, tum Infirmi tum cius familiae eorumque qui illius curain habent.

91. Viaticum infirmo ministrare licet sive Intra Missam, sl, de iudicio Ordinarii, eucharistica celebratio apud illum habeatur (n. 26), sive extra Missam, iuxta ritum et normas quae infra praebentur.

95. Licet Eucharistiam sub specie tantum vini iis ministrare, qui eam sub specie panis recipere nequeunt.

Si Missa apud infirmum non celebratur, Sanguis Domini in calice, debite cooperto ct in tabernaculo reposito, post Missam servetur; ad infirmum vero nc deferatur nisi in vasculo ita clauso, ut periculum effusionis omnino vitetur. In admini strando nutem Sacramento, singulis in casibus, aptior modus eligatur ex iis qui in distribuenda communione sub utraque specie proponuntur. Sl, communione delata, aliquid pretiosissimi Sanguinis remanserit, a ministro sumatur, qui etiam debitas ablutiones perficiendas curet.

96. Omnes, qui celebrationem participant, possunt et ipsi sacram Communionem sub utraque specie recipere.

De Viatico intra Missam ministrando

97. Quoties Viaticum Intra Missam ministratur, dici potest, cum sacris vestibus coloris albi, aut Missa ad ministrandum 'laticum aut Missa dc Ssrfia Eucharistia. Occurrente tamen dominica Adventus, Quadragesimae ct Paschae, aliqua sollemnitate, aut ferla IV Cinerum vel feria Hebdomadae sanctae, dicitur Missa dc die, adhibita, nro opportunitate, formula propria benedictionis finalis (nn. 79, 237), vel formula, quae in fine Missae adhibetur.

Lectiones sumuntur cx lis quae In Lectionario Missae (III, pp. 820-840) vel infra (nn. 247 ss. vel 153 ss.) proponuntur, nisi utilitas infirmi et astantium alias lectiones seligere suadeat.

Quando tamen Missa votiva prohibetur, una e lectionibus sumi potest c textibus dc quibus supra, nisi occurrat Triduum sacrum, sollemnitas Nativitatis Domini, Epiphaniae, Ascensionis, Pentecostes, Snhi Corporis et Sanguinis Christi vel alia sollemnitas de praecepto servanda.

98. Sl necessc sit, sacerdos sacramentalcm Infirmi confessionem excipiat ante Missae celebrationem.

99. Missa celebratur modo consueto; sacerdos tamen ad ea quae sequuntur attcndnt: *a)* Post lectionem Evangelil, brevem homiliam de textu sacro, pro opportunitate, habere potest, in qua, statu infirmi et ceteris personarum adiunctls prae oculis habitis, momentum et significationem Viatici (cf. nn. 26-28) exponat; *b)* Sub finem nutem homiline inducat, quoties facienda est, fidei professionem ab infirmo renovandam (n. 108). Haec autem fidei professio locum obtinet symboli in Missa; *c)* Oratio universalis huic celebrationi aptetur, textu sumpto etiam ex iis nui infra (n. 109) exhibentur; omitti vero potest I* renovntlo professioni* fidei nb Infirmo fncta praecesserit, et ! praevideatur fore ut infirmus nimis defatigetur; *<1) Loto* ârirJini[Missae statuto, sacerdos nlllque astantes signum îac?s Infirmo dare PossJnt; *t)* Tum Infirmus tum ceteri P . »1. «iih Utraaue Specio communicare possunt. In communîone autem Infirmo praebenda, sacerdos utatur formula pro Viatico ministrando proposita (n. 112); *D* In fine Missae, sacerdos formulam peculiarem ad benedictionem impertiendam adhibere potest (nn. 79, 237) eique formulam indulgentiae plenariae in articulo mortis addere, quae incipit a verbis: Per sncroshncta (n. 106).

De Viatico extra Missam ministrando

100. Sl Infirmus confiteri velit (ad quod sacerdos valde attentus esse debet), sacerdos confessionem eius audiat, sl potest, iam ante Viatici ministratlonem. Si vero confessio sacramentalis in ipsa celebratione facienda sit, fiat initio ritus. Quando nutem intra ritum ipsum non fit, aut alii adsunt communicandi, netus pacnilentialis opportune habeatur. [Seçui/ur *ritus liturgicus].*

Caput IV. Ordo praebendi Sacramenta infirmo qui est in proximo mortis periculo

Ritus continuus Ραενγγεντιαε, Unctionis et Viatici

115. Sl infirmus confiteri velit (ad quod sacerdos valde attentus esse debet), sacerdos confessionem eius audiat, si potest, lam ante celebrationem Unctionis et Viatici. Si vero confessio sacramentalis in ipsa celebratione facienda sit, fiat initio ritus, ante Unctionem. Quando autem confessio sacramcntinlis infirmi Intra ritum ipsum non fit, actus paenitentlalis opportune lia beatur,

116. Urgente periculo, infirmus cito ungatur unica Unctione, ac deinde Viaticum el praebeatur. Instante mortis periculo, ad nonnam n. 30, statim cl Viaticum praebeatur, ita ut In suo transitu cx hac vita, Corpore Christi roboratus, pignore resurrectionis muniatur. Etenim fideles. In periculo mortis, sacrae Communionis recipiendae praecepto tenentur.

117. Confirmatio In periculo mortis et Unctio Infirmorum, si fleri potest, ritu continuo non sunt conferendae, ne, cum in utraque Unctio habeatur, sacramenta diversa confundantur. Sl tamen necessarium sit. Confirmatio immediate ante benedictionem Olei infirmorum conferatur» omissa illa Impositione manuum quae pertinet ad ritum Unctionis.

Ritus initiales

118. Accedens ad infirmum sacerdos, veste huic sacro ministerio convenienti indutus, ipsum ccterosque astantes humanis verbis salutat, adhibens, si casus ferat, sulu Ultionem: *[Sequitur ritus liturgicus].*

Dk Unctione sine Viatico conferenda

134. Sl, propter rorum adiuncta, Unctio tantum conferenda sit infirmo in proximo mortis periculo constituto absque ministralione Viatici, ritus servetur, qui supra nn. 119-129 indicatur, his exceptis: *[Sequitur ritus liturgicus].*

Caput V. De Confirmatione in periculo mortis

136. Quoties adiuncta Id permittant, integer ritus servetur, prout in Ordine Confirmationis describitur. Urgente necessitate ritus ita disponitur: *[Sequitur ritus liturgicus].*

137. In casu extremae necessitatis, sufficit ut sacerdos peragat chrlsmatlonem cum formula sacramental!; .V., *decipe signdculum Doni Spiritus Sancti.*

Caput VI. Ordo Commendationis moriendum

138. Caritas erga proximum urget christianos ut exprimant communionem cum fratre vel sorore morlente, cum eu ct pro co misericordiam Del et fiduciam In Christo Implorantes.

139. Orationes, litaniae, formulae laculntorlae, psalmi, lectiones verbi divini. In hoc capite pro commendatione animae propositae, co praesertim contendunt, ut Ipse moribundus, st adhuc sui ipsius conscius sit, anxietatem mortis homini Innatam, Imitando Christum patientem ct morlcntcm. acceptans In spe vllnc caelestis ct resurrectionis In virtute eius superet, qui mortem nostram moriendo destruxit.

Assistentes vero, etiamsi moribundus non iam sui conscius sit, ex his precibus consolationem haurient, discentes sensum paschalem niortis christlanae. Quem sensum etiam signo visibili exprimere saepe expedit, signando moribundum signo crucis in fronte, In qua primum signatus est in baptismate.

140. Preces ct lectiones cx iis quae sequuntur libere seligendae, additis, sl casus fert, aliis, semper accommodentur statui spiritali et corporali moribundi ct aliis circumstant loci ct personarum. Recitentur lente, voce potius submissa et temporibus silentii Interiretis. Saepius conveniet unam vrl aliam ex orationibus Jaculatoriis Infra Inveniendis cum moribundo recitare, sl casu» fert, bis vel 1er eandem lenllrr repetendo.

111. Statim past exspirationem omnes opportune genuflectunt et unus ex assistentibus seu presbyter vel diaconus.

sl praesens sit, recitat orationem quae infra sub n. 151 invenitur.

142. Sacerdotes et diaconi studeant, quantum fieri potest, moribundis ipsi cum propinquis assistere et preces commendationis et exspirationis recitare; sua enim praesentia clarius ostendunt Christianum mori In communione Ecclesiae. Cum tamen propter alia gravia officia pastoralia adesse nequeunt, ne omittant monere laicos, ut assistentes moribundis cum iis preces in hoc titulo collectas vel alias recitent; Inde curetur ut laid textus eiusmodl precum et lectionum prae manibus habeant. [Seçui/ur *ritui lilurgicus].*

Ada. F. BOURASSA ia Science et «prit 24 (1972) 335-392; T. M. GY in Notit, 9 (1573) 108-HS. *A. O.* MARTIMORT m Notit. 9 (1973) 66-89 et in Doc. Cath. 55 (1973) 103-104: C. ORTEMAN, Lo Mcnmont des naiades, ed. du Chalet 1971; G. OURY in L'uni du clergô 33 (1973) 146-14».

4099

1972 DEC 8.-PAULUS VI, NUNTIUS. AAS 64 (1972) 753-759

Nuntius ad universos homines, praesertim Christifideles, calendis ianuariis diem fovendae paci per totum terrarum orbem celebraturos:

Pax inter nationes seu tranquillitas ordinis inter CONSORTIONEM HUMANAM, ETSI A PERICULIS NUMQUAM TUTA, POTEST DE FACTO, IDEOQUE DEBET, FIRMA INSTITUI AC DURATURA

A vol, uomini responsabili degli interessi supremi ddl'umanità, governanti, diplomatid, rappresentanli delle nazioni, politici, filosofi e scientisti, pubblicisti, industrial·, slndicallsti, militari, artisti, operatori tutti nelle sorti delle relazioni fra i popoli, fra gli stati, fra le tribu, ira le classi, fra lc famiglic umane.

A vol, uomini cittadini dei mondo, a voi» giovani della gcncrazione che sale, studenti, maestri, lavoratori, donne; a voi, gente chc pensa, che spera e dispera, chc soffre; a voi, poveri e orfani e vittime dell'odio, dell'egoismo e dell'ingiustizla die ancora prevale»

Osiamo rivolgcre ancora una volta la nostra voce, umile e forte, profeta come siamo d'una Parola che ci sovrasta e c'invade, awocato vostro, e non d'alcun nostro interessc» fratcllo d'ogni persona di buona volontà, Samaritano appiedato accanto a chimique piange e attende soccorso, servo, come ci dichiariamo, dei servi di Dio, della verità, della llbertà, della giustizia, dello sviluppo e dclla speranza, per parlarvi, anche in questo nuovo anno 1973, della Pace. Si, dclla Pace! non ncusate di ascoltarci, anche se dl questo terna vol tutto conoscete, o credete conoscere.

Il nostro annunzlo è seinplicc come un assioma: la pace è possibile.

Un coro di voci cl assalc: lo sappiamo; anzi cl incalza e cl soffoca: non solo è possibile, è reale. La pace è già
754 stabilita, cl si risponde. / Portiamo ancora il lutto per le innumerevoli vittime delle guerre, che hanno insanguinalo, aneor più che 1 secoli passati, questo sccolo apice dei progresso; ancora sono soleale sui volto della nostra gcnerazhne adulta lc cicatrici orriblll degli ultimi conflitti bellici e civili; c anconi le ultime piaghe rimaste aperte rinnovano nelle membra del popolo nuovo 11 brivido dl spavento aU'afîacclarsi della sola ipotesi d'una guerra. La saggexza ha (inalmentc trlonfato: le armi lacciono e sl amigginiscono nel depositi, come ormal inutili strumenti dclla demenza superata; istiturioni solcnnl e universali garantiscono a tutti l'incolumltà e la indipendenza, la vita intemazlonale è organlzzata con documenti ormal Indlscussi e con stramenti subito operanti per risolvere con le tavole dei diritto e dclla giustizia ognl possibile controversia; il dialogo fra i popoli è quotidiano e leale; e per dl più un tessuto formidabile dl comuiü interessi rende solidali i popoli ira di loro. La pace è ormal acquisita alia civiltà. Non turbate la pace, cl si risponde, mettendola in discussione. Abbiamo altre questioni nuove ed originali da trattare; ia pace è rcale, la pace è slcura; ormal è fuori discussione!

Duwero? Cosl fosse!

Ma pol la voce di questi assertori della pace vlttoriosa sopra ognl sua contraria rcaltà si fa più timida e incerta, e ammette chc veramente, e purtroppo, vi sono qua e là iltuazionl dolorose, dove la guerru ancora divampa feroce. Ahimèl non sl tratta dl conflitti sepolti ncgli annali della sturiu, ma nttuall; non sono episodi clllmeri, perché »1 traita dl conflitti che durano da anni; non superficiali, perché incidono profondamenle nelle file dl eserciti armatissimi, c nelle folle inermi delle popolaxioni civili; non di facile composixione, perché tutte le arti delle trattative e ddle medlazionl vl si sono esaurite Impotenti· non innocui allcquilibrio generale dei mondo, perché covano un crescente potenziale di prestigio ferito, di vendetta implacabile, di disordine endemico c organiizato; non trascurabili, quasi che il tempo fosse loro naturale rimedio, perché 11 loro tossico penetra negli animi, corrode le idéologie umanltarie, diventa contagioso e si trasmette alie più giovani generarioni. con fatale impegno ereditario di riscossa. La violenza ritonia di mods, e si riveste perfino della corazza della giustlzla. Si propaga come un costume, favorito da tutti gli Ingredienti della delinqucnza proditoria e da tutte le astuxie della viltù, dei ricatto, dclla complicity, e si profila como un spettro apocalittico armato di inauditi strumenti di mlcldiali distruzioni. / 755

Rinascono gli egoismi collettivi» familiari, sociali, triball, nazionali, razziali. 11 delitlo non fa più orrore. La crudeltù diventa fatale, come la chirurgia d'un odio dichiarato legittimo. Il genocldio si prospetta come il mostro possibile dei rimedio radicale. E dietro questi orribili fantasmi sl pianifica gigantesca, con impassibili c infallibili calcoli, reconomia degli armament! e dei mercati affamatori. La politica allora riprende i suoi programmi irriiiunciabili di potenza.

E la Pacet

Oh! si, la pace. Essa, si sussume, puô egualmente soprawivere e convivere in qualche misura anche nelle più sfavorevoll condizioni dei mondo. Anche nelle trincce della guerra, o nelle pause della guerriglia, o nelle rovine d'ogni ordine normale vi sono angoli e momenti di tranquillità; la pace subito vi si adatta, e, a suo modo, vi fiorisce. Ma è questo residuo di vitalità. che possiamo dire vera pace, idéale dell innaïutà? È questa modesta e prodigiosa capacity di ricupero e di reazione, è questo disperato ottimismo che puô placare la suprema aspirazione dell'uomo all'ordine e alia plenezza della giustlzla? Chiameremo pace le sue contraifazioni? *Ubi solitudinem faciunt pacem appellant!* (C. Tacito). Owero daremo ad una tregua il nome di pace? Ad un semplice armislizio? ad una prepotenza passata in giudicato? ad un ordine esteriore fondato sulla violenza e sulla paura? oppure ad un equilibrio transitorio di forze contrastant!? ad un braccio di ferro nella tensione immobile di opposte potenze? Un'ipocrisia necessaria, di cui la storia è piena. Certo, tante cose possono pacificamente prosperare anche in precarie cd ingiuste situazioni. Blsogna essere realisti, dicono gli opportunist!: soltanto questa è la pace possibile; una transazionc, un accomodamento fragile e parziale. Gli uomini non sarebbero capaci di pace migliore.

Dunque, alla fine dei secolo ventesimo, l'umanità dovrebbe acconlentarsi d'una pace risultante da un equilibrismo diplomalico e da una certa regolazione d'interessi antagonist!, c nulla più?

Nol ammettiamo che una perfetta e stabile *tranquillitas ordinis,* cloè una pace assoluta e definitiva fra gli uomini, anche se progredili ad un alto e universale llvello di civiltà, non puô essere che un sogno, non falso, ma incompiuto; un ideale non irreale, ma da reallzzarsi; perché tutto è mobile nel corso dclla storia, e perché la perfezione dell'uomo non è né univoca, né lissa. Le passioni umane non si spengono. L'egoismo è una mala radice, che non si riesce mai a svellere del tutto dalla psicologia dcll'uomo. In quella del popoli essa assume comu nemente la forma 756
e la forza della ragion d'essere; fange da filosofia ideale. E perclô ecco per noi la minaccia d'un dubblo, che puô essere fatale: è mai possibile la pace? e il dubblo si trasforma In taluni assai facilmente in disastrosa certczza: la pace è impossibile!

Una nuova, anzi una vecchla antropologia risorge: l'uomo è fatto per combatterc l'uomo: *homo homini lupus.* La guerra è inevitabile. La corsa agli armament!, corne evilarla? è un'esigenza primaria della politica. E poi è una legge dell'economia intemazionale.

È una questione di prestigio.

Prima la spada, poi l'aratro. Sembra che questa convinzione prevalga su ogni altra, anche per alcuni popoli, in via di sviluppo, chc si inseriscono faticosamente nella civiltà moderna, e che s'impongono sacrifici enormi sui bllançlo Lndispensabile alla vita dementare, lesinando in essi il nutnmento, la medicina, l'istnizlone, la viabilità. labitazione, e perilno la vera indlpendcnza economics é politica, pur d essere armati e di incutere timore ed im-

none scrvltù al proprl vicini, spcsso non plù pensando ad offrira nmtclzlu, non collaborazlone, non comune bencs-sere, niA un truce uspetto di superiorità ncll nrtc dell of·few'c della guerra. La pace, da molti si pensa c si afferma, sla come ideale, chc corne rcaltù, è Impossibile.

Ecco Invece 11 nostro messagglo; il vostro, o uomini di buona volonté, il messagglo ddl'umanità universale: la pace è possibile! deve essere possibile!

SI, perché questo è Il rncssagglo che sale dal campi delle due guerre mondial! e dagll altri recenti conflitti armati da cui c stata Insangulnata la terra; è la voce mlsteriosa e formidabile dei caduti e delle vittime dei conflitti passati, è Il gemito pietoso delle tombe InnumerevoH dei clmiteri militari c dei monumenti sacri ai Militi Ignoti: la pace, la pace, non la guerra. La pace è la condizione e la sintos! dcU'urnana convlvenza.

SI, perché la pace ha vinto le ideologic, che le sono contrarie. La pace è innanzi tutto una condizione di spirito. Finalmente essa è penetrata come una necessità logica ed umana nelle cosclenze di tante persone e, in modo speciale, delle giovani gcnerazlonl: deve essere possibile, esse dicono, vivere senza odiare e senza uccidere. Una pedagogia nuova ed universale s'imponc, la pedagogia della pace.

SI, perché la maturité della saggezza civile ha espresso questo owio proposito: Invece di affidare la soluzione delle
757 contese umane airirra/zionale e barbaro duello della forza cieca ed omicida delle armi, fonderemo istituzioni nuove, dove la parola, la giustizia, 11 diritto si esprimano e facclano legge severa e pacifica fra i rapport! intemazîonali.

Queste Istituzioni, prima fra esse TOrganizzazione delle Nazioni Unite, sono state fondate; un umanesimo nuovo le sostiene e le onora; un impegno solenne rende solidali i membri che vi aderiscono; una speranza positiva e universale le riconosce corne strumenti di ordine intemazionale, di solidarietà e di fratellanza fra i popoli. La pace vi trova la propria sede e la propria officina.

SI, ripetiamo, la pace è possibile, perché in queste istituzioni essa ritrova i suoi caratteri fondamental!, che un'errata concezione della pace facilmente fa dimentîcare: la pace dev'essere razionale, non passionale, magnanima, non egoista; la pace dev'essere non inerte e passiva, ma dinamica, attiva e progressiva a seconda che giuste csigenze dei dichlarati ed equanimi diritti dell'uomo ne reclamano nuove e migliori espressioni; la pace non dev'essere debole, inetta e servile, nia forte sia per le ragioni morali che la giustificano, e sia per il compatto consenso delle Nazioni che la devono sostencrc. Questo è un punto estremamente importante e delicato: se questi moderni organi, da cui la pace deve avere ragionc e tutela, non fossero idonei alia propria funzione, quale sarebbe la sorte del mondo? La loro inefficienza potrebbe generare una delusione fatale nella coscienza deirumanitù; la pace ne uscirebbe sconfitta, e con Ici il progresso della civiltà. La nostra speranza, la nostra convinzione —la pace è possibile— sarebbe soffocata dal dubbio prima, dall'irrisione, dallo scettlcismo poi, dalla negazionc alla fine: quale fine! Ripugna pensare ad un simile crollo! Bisogna invece risollevare l'affermazione fondamentale circa la possibilité della pace in queste altre due affermazioni complementer!: la pace è possibile, se veramente voluta; e se la pace è possibile, essa è doverosa.

Il che significa scoprire quali forze inorali sono necessarie per risolvere positivamentc il problema della pace. Occorre avere, noi al Ira volta dicemmo, il coraggio della pace. Un coraggio di allissima qualité: quello non della forza bruta, ma quello dcll'amorc: ogni uomo è mio fratello, non vi puô essere pace senza una nuova giustizia, ripetiamo. Ohl uomini forti e cosclcnll, che, mediante la vostra collaborazlone, avete il potere e il dovere di costruire e di difendere la pacel ohl voi specialmentc, guide e maestri dei popoli! se mal l'eco di questo cor/diale inessaggio glunge ai vostri orcccchi, scenda anche ai vostri cuorl, e contorti insieme le vostre cosclenze con rinnovata certezza circa la possibilité della pace. Abbiate la sapienza di fissare su questa paradossale certezza la vostra attenzione, impegnatevi la vostra energia, accordatele, nonostante tutto, la vostra fiducia, fatene tema con la vostra vlrtù persuasiva per la pubblica opinione, non per infiacchire gli animi dclla giovane gencrazlonc, ma per corroborari! a più umano e virile sentimento; fondate, costruite nella aeriïà, nella *giustizia.* nella *carità* e nella *libertà* la pace per i secoli nuovi, cominciando dall'anno 1973 a rivendicarla possibile, col salutaria reale! Era il programma che tracciava il Nostro Prodecessore Giovanni XXIII nella sua Enciclica'«Paccm in terris», di cui si compirà il decennio nell'aprile del 1973: e come dieci anni fa ne avete accolto con rispetto e con gratitudine la voce patema, cosl confidiamo che il ricordo di quella grande fiamma, ch'Egli accese nel mondo, confort! i cuori a nuovi e più fermi propositi di pace.

Noi siamo con voi.

E a voi, Fratelll e Figli nella comunione cattolica e a quanti cl sono uniti nella fede cristiana, ripetiamo l'invito alla riflessionc sulla possibilità della pace indicando i sentieri lungo i quali taie riflessione puô enormemente approfondirai: sono i sentieri d'una realistica conoscenza dell'antropologia umana, nella quale le ragioni misteriose del male e del bene nella storia e nel cuore delPuomo ci svclano perché la pace sia un problema sempre aperto, sempre minacciato di pesslmistiche soluzioni, e insieme sempre confortato non solo dal dovere, ma altresl dalla speranza di felici soluzioni. Noi crediamo in un indecifrabile spesso, ma rcale govemo d'una Bontà infinità, che chiamiamo Prowidenza e che sovrasta le sorti dell'umanità; noi sappiamo le strane, ma stupende réversibilité d'ognl umana vicenda in una storia di salvezza x; noi portiamo scolpita nella memoria la settima beatitudine del Discorao della montagna: «Beati i promotori di pace, perché saranno chiamati figli di Dio» noi ascoltiamo, assorti in una speranza che non delude3, l'annunzio natalizio di pace per gli uomini del buon volere 4; noi abbiamo continuamente la pace suile labbra e nel cuore Q
come dono e saluto ed augurio biblico, derivante dallo / 759
Spirito, perché noi possediamo la fonte segreta ed inesauribile della pace, che è «Cristo nostra pace» 5, e se la pace esiste in Cristo e per Cristo, essa è possibile fra gli uomini e per gli uomini.

Non lasciamo decadere l'idea della pace, non la speranza della pace, non l'aspirazione, non l'esperîenza; ma rlnnoviamone sempre nei cuori il desiderio, a tutti i livelli: nel cenacolo segreto delle coscienze, nella convivenza familiare, nella dialettica dei contrast! sociali, nei rapporti fra le classi e fra le nazioni, nel sostegno aile iniziative e aile istituzioni intemazîonali che hanno la pace per loro bandiera. Rendiamola possibile, la pace, predicando l'amicizia e praticando l'amore del prossimo, la giustizia ed il perdono cristiano; apriamole le porte, ove fosse estromessa, con trattative leali e rivolte a sincere conclusioni positive; non rifiutiamo qualche sacrificio, che senza offendere la dignitù di chi si fa generoso, renda la pace più rapida, cordiale e duratura.

Alie smentite tragiche e insuperabili, che sembrano costituire la spietata realtà dclla storia dei nostri giomI, aile seduzioni della forza pugnace, alla violenza cieca che colpisce gli innocenti, alie insidie nascostc ed operanti per speculare sui grossi affari della guerra e per opprimere cd asservire la genti più deboli, all'angosciosa domanda influe, che sempre ci incalza: è mai possibile ira gli uomini la pace? una vera pace? facciamo balzare dal nostro cuore, picno di fede c forte d'amore, la scmpllce e vlttoriosa riposta: SI! Una risposla chc ci spinge ad essere promotori di pace con sacrificio, con sincero c perseverante amore per l'umanità.

Eco alla nostra risposta, benedicente e beneaugurante nel norne di Cristo: SI!

Dal Vaticano, 8 dicembrc 1972.—Paulus Pp. VI.

1 Cf. *Rom.* 8, aS. · *Mt.* 5, 9. 1 Cf. *Rom.* 5, 5. · Cf. *Lc.* 2, 14. · *EpX. 1,* 14

4100

1972 DEC 9.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 64 (1972) 776-779

Allocutio diei 9 *dec.* 1972 *ad italicos iuris peritos catholicos qui XXIII Coiwentai, eonün favente Societate habito9 interfuerunt:*

Fetus humani abortus directe intentus aut légalité r
PROTECTUS IUS NATURAE HOMINUM OFFENDIT

Illustri Signori e Figli carissimi, Salutiamo con patema effusione dl stima c di affetto la vostra assemblea che partecipa in questi giorni al XXIII Convegno Nazlonale della Unione Giurlsti Cattolicl Italtanl. Questa visita cl offre la
gradita/ opportunité di rlprendere ancora una volta con- 777
tntto con la vostra benemerita associazloue e dl complacere! con voi, che nel vostri convegni nazionall e nelle vostre riunioni locali, sulla vostra rivista *lustitia* e sui vostri bollettinI mcnsill, segulte e tnittate con spirito cristiano e con alta competenza sclentiflca i prublcmi dei mondo contemporaneo.

Π desiderio che avete manifestato di rlcevere da noi una parola che vi guldi e vi illumini nei vostri lavori e nella vostra opera, è la conferma della viva coscienza chc vol avete degli obblighi a vol imposti dalla vostra professione di giuristi, e più ancora dei doveri chc derivano dalla vostra fede cristiana.

Tanto più volentleri aderiamo al vostro desiderio, In quanto il terna delFaborto che vol avete scelto quest'anno come argomento dei vostro Convcgno Nazlonale riveste un carattere dl grande intéresse ed attualltà. Si tratta di un tema oggi molto discusso, ma assai spesso male Impostato e trattato; correttamente voi, perciô, avete dato ad esso la ginsta impostazionc *di di/esa* del diritto alia nascita

Vol ben sapete come la Chiesa abbia sempre condannato 1'aborto, s) che gl'insegnamentl del nostro Prodecessore di ven. mem. Pio XII 1 e dei Concilio Vaticano II1 non him fatto che confermare la mal mutata ed immutabile sua dottrina morale. A voi pure è noto che contre le recenti leggi o proposte di legge, che In vari Stati attuano o lendono ad attuare la coslddetta «liberalizzazione dell'aborto», si è levato 1'Eplscopato di tutto il raondo, proponendo rlmedi più idonei per eliminare o contenere al massitno questa cosl diffusa *piaga sociale,*

«L'aborto come Tinfantlcldio —ha ribadito il Concilio— sono abominevoli delittl» *. La raglone teologica fu ben prccisata nel discorso sopra ricordato di Pio XII: «Ogni essere umano, anche 11 bambino nel seno materno, ha 11 diritto alia vita *immediatamenle* da Dio, non dai genitori, né da qualsiasl société o autorité umana. Quindi non vl è nessun uomo, nessuna autorité umana, nessuna scienza, nessuna «indlcazlone· medica, eugenica, sociale, economic», morale, che possa esibire o dare un valido titolo giuridico, per una *diretla* deliberata disposizlone sopra una vita umana innocente, vale a dire una disposizlone che miri alla sua dîstruzlone, sia come a scopo, sia come a mezzo per un altro scopo, per sé forse in nessun modo illccito» /.

™

Nella Costituzione *Gaudium et spes* 11 Concilio, rivolgcndosi a tutti gli uomini e non al soli cristiani, apporta anche le ragioni dl diritto naturale e sociale. Anzitulto la dignité della persona umana, che viene lésa non solo nella innocente vittlma dell'ucclsione, ma nella madre stessa che volontariamente a ciô si adoperi, ed in quanti —medici od infermicri— cooperino all'aborto volontario. Non meno gravi, poi, sono le ragioni dl diritto sociale, oggi particolarmente valide c dl più stretta competenza di voi giuristi. Se, come ammonisce 11 Concilio. «Dio, padrone della vita, ha affldalo agit uominl Vallissima missione di proteggere la vita: missione che deve essere adcmpluta in modo degno dell'uomo»4, su ogni uomo, suile comunità intermedie (a cominciare dalla famiglia) e soprattutto sulla comunità politica poggia questa missione, che è a un tempo *docere* e poterc. Se lo Stato sociale contemporaneo va assumendo sempre più anche su di sé questo compito di protezione e al promozlone della vita umana In modo degno dell'uomo, e dû in conformité delle *Dic/iiarazioni universali dei diritli delfuomo* e *dei /anciullo,* nessun dubblo chc tale protezione debba avere Inizio, non dalla nascita o dalla maggiore età della persona umana, ma sin dal conceplrnento, come quello che è l'inizio dl un solo ed univoco processo vitale, chc si conclude nella nascita di un nuovo essere umano.

Nella clviltà occidentale questa protezione dei nascituro ha inizio ben presto, sebbene a scopi particolarl. Come in favore di lui sono i risalcnti istituti dei «curator ventris» s, della mutazionc delle successioni e della revoca delle donazioni, cost oggi le disposizioni sui trattamento di Uvore fatto ulle dunne Inclntc, in caso dl arresto o di condanna penale, dimostrano non solo Γlntéresse pubblico alia vita dei conccplto, ma che a lui lo stesso diritto positivo riserva dei *diritli.* Come negare, allora, che egli abbia sin dal primo Istante di vita quella titolarità dl dlrittl che oggi —ben distinta dalla semplice capacité de agirc— coincide con lo stesso concetto giuridico dl persona? Ora, Il primo e più fondamentale dei dlrittl dell'uomo è quello alla vita, ossla alla protezione della sua vit»; e nessuno può averô un diritto contrario, quando si tratta dl un Innocente. Più debole è 11 soggetto, più blsognoto dl protezione egll è, e più Incombe a tutti il dovere dl proteggerlo, masslmamcnle alla madre, flncbé lo ha
779 nel tuo seno ./

‘Dhcrno del aS ottobre. *A. A.* 5. 43 *TV* [LE 215a].
• CuniL put. de EccLIn rnuodo huiui texupoeù GouJium rt nn. *27* e 51 (LE J. · Lee. rit., n. $1. · *Lot.* ctT, n. 51. · CL *Dit.* 26,17, 42.

Falsi e alienanti sono in proposito corti distorclmenti doll odlema e per sé glusta Istanxn della cmnnclpazione femminile, 0 della coslddetta liberté scssuale, come quell! che ripugnano non solo alla morale catlollca, ma alla stessa etlca unlvcrsalmonte umana. Montre il problema dell'aborto, corne si è detto, non puô venir impostato sulla sola considerazione individualistica della donna, ma deve esscrlo anche sotto il profilo del bene comune c soprattutto sotto quello della personality del nascituro. la vera emancipatione femminile non sla In una formalistlca o materialistlca eguaglianra con Taltro sesso, ma nel riconoscimcnto di ciô che la porsonalltà femminile ha di essenzialmente specifico, la vocazlone della donna ad essore madre. In tale vocazionc, infatti, è implicito, è destinato a concretarsi il primo e più fondamentale del rapportl costltutivl di personality: il rapporto tra quel singolo nuovo essere umano e quella singola donna, corne sua propria madre. Ora, chi dice *rapporto* dice *diritto;* chi dice rapporto fondamentale dice *correlazione tra un diritto e un dovere parimente fondamentali;* chi dice rapporto fondamentale umano, dice *valore umano universale,* degno di essere protetto come contenuto del bene comune appunto universale, glacché ogni individuo è arzitutto e costltutivamente *nato di donna.*

Su queste linee, pertanto, I giuristi hanno un compito a nessun altro inferiore di difendere nella société questo universale valore ummo chc è aile sorgentl stesse della vlta, aile radici della dviltà non solo cristiana, ma semplicemente cd universalmcnte umana.

Taie è, dei resto, la linea che vol vi sforzate di segulre, e noi ce ne congratuliamo con voi, facendo voti che i résultat! del voslro Convcgno sappiano dare aile questioni proposte le risposte adeguate, equilibrate, chiarificatrici, che le persone oneste e pensose dei vero bene della Nazione oggi si attendono.

Con questi sentiment!, noi invochiamo con fiducia Γassistent divina sui vostri sforzi. affinché la grazia del Signore li faccla fruttificare pienamente, mentre di gran cuore accordiamo a voi qui present! e a tutti quelli che voi qui rappresentate la propiziatrice Apostolica Benedizione.

Ada. D. TΞTTAMANZI in U Scuola Cattolica 100 (1972) 16S-190/

4101

1972 DEC 9.-PAULÜS VI, MOTU PR. AAS 65 (1973) 148-149

Sanctus Gabriel Archangelus Patronus tabellariae
REI DECLARATUR

PAULUS PP. VI

Ad perpetuam rei memoriam.—Quandoquidem mortalium vita, tot undique prementibus difficultatibus, tot periculis ab omni parte imminentibus, est summe fragilis atque instabilis, idcirco homines de sua miseria conscii casusque adversos superare impotentes, semper nimirum auxilium et munimentum superum comparare studuerunt: hoc enim sibi persuasum habebant humana consilia felicius cedere, sl tanto Dei amicorum praesidio tegi impetrassent. Sacrarum autem Litterarum paginae, certum divinae bonitatis documentum, haud semel de allato hominibus praesidio per caelestes docent, atque in medio sunt sanctorum angelorum missiones, maxime Gabrielis archangel!, rerum altissimarum nuntii. Qui sane, hoc ipso quod e stellato caelorum tabernaculo tanta ln terram attulisset, anno mucccli. patronum «telecommunicationum·, seu ut Italice loquamur, telecomunicazioni. populorum inter se electus est [LE 2186]: putabatur enim ille felix Dei angelus quam aptissime posse tanti momenti provinciae dari patronum. Ln qua res eventus cum hominibus homo omnium opinione celerius communicat, et continens cum continen;tibus, et sidus cura sideribus. Atqui, cum res tabellaria, quam «poste» dicunt, similem cum telecommunicatIonibus naturam participet; atque ea de causa petiisset dominus Grimm, Sodalitatis omnium gentium a S. Gabriele archangelo Praeses, per venerabilem Fratrem Nostrum S. IL E. Cardinalem Franciscum Kônig, Archicpiscopum Viennensem, ut hunc augustissimum Dei nuntium, praeterquam telecommunlcationum, etiam rel tabellariae patronum declararemus, aeque Nobis fieri visum est, post auditam Sacram Congregationem pro Cultu Divino, si admotis precibus concederemus. Placet ergo S. Gabrielem archangelum rei tabellariae. Nostra apostolica potestate, caelestem apud Deum constitui ac declarari patronum, contrariis nihil obstantibus, cum luribus et privilegiis iuxta rubricas. 149

Has vero Litteras firmas atque ratas esse decernimus, sive nunc sive In posterum.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris. D.ŝc^ï]ixbrl> xdccccl xxh. Pontificatus Nostri decimo.—Aloisius Card. Tragua. S. R. *E. Cancellarius.*

4102

1972 DEC 13.-PAULUS VI, ALLOC. AAS 64 (1972) 780-782

Allocutio dic 13 *dec.* 1972 *habita iis qui in Gregoriana Studiorum Universitate tCursui renovationis canonicae pro indicibus aliisque Tribunalium administris· interluerant:*

DK VI, MOMENTO NOTISQUE PROPRIIS IURIS CANONICI RECTE hodie in Ecclesia perpendendis contra nonnullas **OPPOSITAS REICIENDAS DOCTRINAS**

Dilecti filii, luvat Nos ex animo salutem vobis impertire, qui in hanc Urbem convenistis, ut operam daretis alteri •cursui renovationis canonicae pro indicibus aliisque Tribunalium administris», a Nostra Universitate Gregoriana sollerter Instituto. Quod quidem Inceptum feliciter progredi videmus, ut ipsa praesentia vestra testatur: sunt cnlni inter vos vicarii generales, iudices, defensores vinculi, advocati aliique regionalibus ludiclis addicti, ac quidem ex Europa, America, Africa.

Hoc gaudii bonacouc spei praebet materiam, ac vota facitnus, ut e seminibus, quae hic iaciuntur, laetissimi fructus ad utilitatem Ecclesiarum particularium, in quibus mandata vobis munera obitis, exoriantur.

Nos visendi causa adire voluistis hanc Apostolicam Sedem, cui supremum magisterium, atque adeo praecipua legum latio et custodia, a Christo Domino sunt commissa. Hoc opportunitatem Nobis dat vim et momentum iuris canonici breviter perpendendi; id enim, ut probe novistis, his temporibus saepe In discrimen vocatur. Num auferendum est? Sunt quidem nonnulli, qui eo progrediantur, ut Ecclesiam carere velint huiusmodi instituto.

Sunt autem et alii, qui id obtrectent, spernant, neglegant, immo nocivum arbitrentur. Hi errores a falsis opinationibus proficiscuntur, quae circa doctrinam de Ecclesia a quibusdam disseminantur, quasi haec sit solum charismatica ideoque legum vinculis, ut aiunt, non coercenda. Aliis autem nimius ille «iuridismus», quem vocant, sic praeponderare videtur, ut pars spiritualis Ecclesiae extenuetur; quapropter illi ius ipsum impugnant. Alii denique, amorem extollentes, affirmant leges cum eo non congruere posse, quasi iustitia, in iure fundata, non sit et ipsa virtus, cum caritate coniuncta, et reapse colenda.

λos plane intellegitis haec omnia a vero esse prorsus aliena et fundamentum compaginis ecclesiasticae subvertere. Libet sententiam iterare, de doctrina Concilii Vaticani Secundi depromptam: «Unicus Mediator Christus Ecclesiam suam sanctam, fidei, spei et caritatis communitatem his in terris ut compaginem visibilem constituit... Haec Ecclesia, in hoc mundo ut societas constituta ct
781 ordinata, subsistit in/ Ecclesia catholica, a successore Petri ct Episcopis in cius communione gubernata...» x. Cum ergo sit societas visibilis, Ecclesia necesse est potestatem ct officium habeat leges condendi et curandi, ut iis obtemperetur. Membra autem Ecclesiae obligatione conscientiae devinciuntur iisdem legibus obsequendi. Utrique, auctoritas ct fideles, hoc modo Deo eiusque Ecclesiae deserviunt. Quod quidem fus est fundamentum naturale huiuscc societatis visibilis, quo rectus cius ordo constituitur et sine quo perturbatio, confusio, modus ad cuiusvis arbitrium se gerendi irrepunt.

lus autem canonicum est lus societatis visibilis quidem, sed supcmaturalls, quae verbo ct sacramentis aedificatur ct cui propositum est homines ad aeternam salutem perducere.

Ipse conditor Dominus Icsus Christus voluit, ut eadem sic disponeretur et compaginaretur; quod ex verbis eius patefit, vclut ex his, quibus Apostolos est allocutus: «Arnen, dico vobis, quaccumquc alligaveritis super terram, erunt ligata ct in caelo, ct qunecumque solveritis super terram, erunt soluta ct in caelo» *; vel: «Data est mihi omnis potestas in caelo et in terra. Euntes ergo docete omnes gentes... docentes cos servare omnia quaccumquc mandavi vobis» 3

S. Paulus in prima Epistula ad Corinthios verum tractatum dc hac re, divino afflante Spiritu, composuit L

Ex his consequitur, ut iuridlca ordinatio et compages Ecclesiae ad Revelationem pertineant ideoque aboleri nullatenus possint, ct ut doctrina iuris canonici sit disciplina cum theologia solido consociata foedere.

•Const. Ho τη. de EccleU *L**'* t<ntium.* n. 8 (LE 3133]. *l Maith.* 13, 18. ' *Maith.* 28, 18-30. 4 Cir. et x *rhess.* 5, 13-13.

Notum est praeterea Apostolos ius ecclesiasticum re vera exercuisse; satis est inemorare Apostolum gentium, qui quendam gravissimo crimine foedatum indicavit in cumque animadvertits, ct negotia seu lites inter ipsos fideles seu «sanctos» voluit expediri e.

Quapropter sive c Revelatione slvc c iuris exercitatione, quae apud Apostolos cernitur, liquet ius canonicum esse lus sacrum, prorsus distinctum a iure civili. Est quidem lus generis peculiaris, hierarchlcum, idque ex ipsa voluntate Christi. Id lotum inseritur in actionem salvlficam, qua Ecclesia opus redemptionis continuat. Quae cum ita sint, iuridica instituta societatis civilis nequeunt sine discrimine in Ecclesiam transferri. / 7S2

Quis denique ignorat ingens opus traditionis, quo factum est, ut per saeculorum decursum mirabile quoddam erigeretur monumentum, collectanea dicimus legum, quibus Ecclesia ut provida mater pro temporum necessitatibus bono fidelium consulere studuit?

Reverenter ergo intuemur illud velati aedificium ordinationis, legibus innixae, qua haec societas visibilis simul ct spiritualis regitur. Oportet autem ius canonicum Instrumentum efficax et vitale evadat; quapropter animis penitus figamus hortationem Concilii Vaticani Secundi: «in iure canonico exponendo... resplciatur ad mysterium Ecclesiae» 7. Renovato ergo spiritu opus est in iure canonico docendo et —hoc etiam addatur— ad usum deducendo, ita ut eiusmodi actio numquam careat vigore pastorali, quo serviatur populo Dei.

Si quid vero pro humana fragilitate minus rectum gestum est in legibus ferendis et applicandis, id humiliter libentcrque emendare conemur. Eo profecto contendamus, ne charisma et ius, quorum utrumque ex uno supremo fonte, qui est Deus, provenit, sibi invicem adversentur, sed ut, illo impellente ct hoc protegente, Christiana familia troficiat in peregrinatione terrena et finem sibi praestitupum, aeternam beatitatem, consequi valeat.

Haec habuimus, quae vobis, iuris canonici studiosis ct peritis, pro ipso iure canonico diceremus. Deum denique rogantes, ut vobis gratiae suae lumine et robore propitius adsit, singulis, qui adestis, nominatim etiam professoribus vestris. Benedictionem Apostolicam, amantis animi Nostri testimonium, in Domino largimur.

• Cfr. i *Cor,* 5,3-5. · Cfr. x *Cor.* 6, x. ' Decr. deinstitatione sacerdouli *Optatam totius,* n. 16 [LE 3334).

4103

1972 DEC 16.-SC CAUSARUM SANCT., NOTIF. PART.*

Novus **MODUS PROCEDENDI IN DISCUTIENDO DUBIO NUM ALIQUID OBSIT CAUSAE SERVORUM DEI INTRODUCTIONI**

(Ei Audientia Sumini Pontificis diei 16 *Decembris* 1972)

11 Santo Padre, in deroga al prescritto della *Sacra Rituum Congregatio* [LE 3748 J permette, «ad experimentum», che la concessione del *'Nihil obstat·* per l'introduzione di una Causa sia fatta con la seguente procedure:

1°—Il *tSupplex libellus·* vienc esaminato nd Congresso ordinario c sî domandano, se necessario, nuovi clementi.

2°—L'Ufficio giudizialc anallzza rincartamcnto c nc stende la Relazlone; il Promotore générale della fede fa un voto «pro rei veritate». Relaziono e voto vengono esamfnati dal Congresso ordinario.

3°—Eventual! gravi difficoltà vengono comunlcate agit Attori che possono rispondere; in questo caso la questione toma alTesamc del Congresso.

4°—Il rlsultato della discussione viene sottoposto al Santo Padre.

* E fohis a S. C. pro Causio Sauciorum vulgat».

410 i

1972 DEC. 16.-SC CAUSARUM SANCT., NOTIF. PART.*

De trium Consultorum votis pro dubiis maioriuis **DISCUTIENDIS IN CAUSIS SERVORUM DK!**

(Ex Audientia Summi Pontificis diei 16 *Decembris* 1972/

Il Santo Padre, in deroga al disposto della *Sacra Rih.um Congregatio [LE 3748J.* upprova, «ad experimentum·

i'omissionc del *Tria nota Consultorum* prevlsti per i dubbi magglori.

In seguito a questa deroga, ii Santo Padre approva che i Consultori del *Congresso speciale* vengano portati da tre a cinque.

♦ **E foliis a S. C. pro Crisis Sancfonaa vulg&Iii.**

4105

1972 DEC 23.-SC CULTUS. DECRETUM. PART.·

Variationes in Institutionem Generalem Missalis Romani inducendae ·

Cum, dic 1 ianuarii 1973, nova disciplina circa primam tonsuram, ordines minores et subdiaconatum, per Litteras Apostolicas *Ministeria quaedam* die 15 augusti 1972 (LE 4032] statuta, vigere incipiat, subdiaconalus onto in Ecclesia Latina non amplius habebitur. Officia subdiaconl a lectore vel acolytho, etsi non rite institutis, peragentur.

Cum autem in celebratione Missae omnes ministri solum et totum id agere debeant quod ad eos pertinet iuxta ordinem receptum x, ministri sacri Missam participent aut concelebrando, sl sunt presbyteri» aut, si sunt diaconi, ministerium suum exercendo. Proinde officium subdiaconi omnino supprimitur, diaconi vero, sl plures adsunt, varias paries eiusdem ministerii inter se distribuée et peragere possunt >; minime vero decet presbyterum officio diaconi fungi, vestibus huius ordinis indutum. Demum in memoriam hoc revocandum est: «formam nobiliorem actio liturglca accipit cum in cantu peragitur, ministris cuiusque gradus ministerio suo fungentibus ct populo eam participando»

Ea. ergo, quae in Institutione generali Missalis Romani de subdiacono agunt, ex eiusdem Institutionis textu auferenda sunt, qui in nonnullis partibus complendus vel mutandus est, ut novae disciplinae de ministeriis respondeat.

Quapropter, Sacra Congregatio pro Cultu Divino variationes, quae sequuntur, in editionem typicam Missalis Romani, anno 1970 publici iuris faciam, inducendas statuit:

1. In Institutioni: generali:

n. 34. In lectionibus mensa verbi Dei paratur fidelibus ct thesauri blblicl iis aperiuntur. Cum ex traditione officium legendi lectiones non sit munus praesidentlale sed minislcrhie» convenit ut, dc more, diaconus vel, eo deficiente, alter presbyter legal Evangelium; (...) lector *cero* alias lectiones. Deficiente tamen diacono vel alio presbytero, Evangelium a celebrante legatur.

n. 65. *Acolythus ad servitium altaris et in adiulorium sacerdotis et diaconi instituitur. Ipsius praecipue est altare atque vasa sacra parare et Eucharistiam, cuius est minister edraordinarius, fidelibus distribuere.* (Totus textus Institutionis omittitur).

n. 66. *Lector ad proferendas lectiones sacrae Scripturae Evangclio excepto, Instituitur. Potest etiam intentiones orationis universalis proponere et, deficiente psalmista, psalmum inter lectiones proferre.*

Lector (...) proprium munus in celebratione eucharistica habet, quod ipse per se exercere debet, quamvis adsint ministri ordinis superioris.

1-1

Ut fideles cx auditione lectionum divinarum suavem ac vivum sacrae Scripturae affectum in corde concipiant, nectw est ut lectores tale *ministerium exercentes, etsi insliulionem non receperunt,* revera upll sint et sedulo prac/paratL

Conferentia Episcopalis permittere potest ut (...) mulier idonea (...) lectiones quae praecedunt Evangelium *et intentiones orationis universalis proferat d pressius determinare locum congruum, c quo oerbum Dei in coctu lituraico annuntiet (** bis).*

n. 70. Omnia ministeria infra ea quae propria sunt *diaconi* (...) a viris laicis *etsi institutionem non receperunt,* exerceri possunt. Ministeria quae extra presbyterium peraguntur etiam mulieribus committi possunt, iuxta prudeus indicium rectoris ecclesiae, attentis iis quae n. 66 dicuntur circa locum e quo lectiones sacrae Scripturae proferendae sunt.

n. 81. In sacrario, pro diversis formis celebrationis» parentur sacrae vestes sacerdotis et ministrorum: *a)* Pro sacerdote: alba, stola et plancta. *b)* Pro diacono: alba, stola et dalmatica. quae tamen, ob necessitatem vel minorem gradum sollemnitatis, omitti potest. (...]. *c)* Pro ceteris ministris: albae vel supcrpcllicea.

Omnes qui albam induunt, cingulum adhibeant et amictu utantur, nisi aliter provideatur.

nn. 142-152. (Deleantur. Attamen numeri sequentes in margine scripti non mutantur; itaque post n. 141 ponitur n. 153. ut servetur prior numeratio).

n. 167. Ritibus offertorii peractis, concelebrantes ad altare accedant et circa altare consistunt, ita tamen ut impedimento non sint in ritibus peragendis, ct sacer ritus a fidelibus bene conspicialur, neque impedimento sint diacono (...) quando ad altare, ratione sui ministerii, accedere *debet.*

n. 199. Deinde celebrans principalis, ad altare conversus, secreto dicit: Corpus Christi custodiat mc in vitam actérnam, cl Corpus Christi reverenter sumit. Similiter faciunt concelebrantes. Post cos vero diaconus (...) a celebrante principali Corpus Domini accipit

n. 203. Si Communio ad calicem fit cum cochleari, eodem modo ac in Communione cum calamo agitur; caveatur tamen ut, post Communionem, cochlear deponatur in aliquo vase cum aqua, quod. Communione expleta. *acolythus* ad appositam mensam transfert, ut cochlearia purificet et abstergeat.

n. 2(M. Ultimus *accedit* diaconus. (...) Postquam Christi Sanguinem sibi hausit, totum Sanguinem qui remansit sumit, calicem ab abacum transfert, ibique *ipse vel acolythus* purificat (...) *atque abstergit, et de more componit.*

n. 206. Si Communio concelebrantium... Missae.

Per intinctionem Communionem *accipit* etiam diaconus (...) qui Anien responde/ concelebranti sibi dicenti: Corpus et Sanguis Christi. Diaconus autem ad altare totum Sanguinem qui remansit sumit, calicem ad abacum transfert, ibique purificat (...) *atque absterget et de more componit.*

n. 238. Vasa sacra purificantur a sacerdote vel a diacono *vel ab acolytho* post Communionem vel post Missam, quantum fieri potest ad abacum. Purificatio... detergeatur.

n. 242,7. Diacono (...) et ministris, officium suum in Missa cum cantu implentibus.

nn. 244, 246, 249, 251. (In prima linea, post verbum <assistens» adiungitur, *vel acolythus).*

nn. 245, 247, 250, 252. (In prima linea, post verbum •assistens» adiungitur. *neque acolythus).*

n. 301. (Deleatur, numeratio tamen sequens intacta manet).

II. In textu Missalis Romani:

I) In rubricis, quando dicitur; «Sacerdos ct ministri sacri·, v. gr. pp. 250, n. 4; 224, n. 3; 257, n. 15; 266, n. 6, palet agi solummodo de sacerdote et diacono.

Quandoque, tamen verbo «minister· significantur etiam lectores, acolythi, turiferarius aliique officium llturgicum infra ea quae sunt diaconi implentes, v. gr. nn. 229 n 9· 233, nn. 13 et 14; 249, n. 18; 250, n. 5; 267, n. 7; 280, n. 37 Quod e contextu deprehenditur.

2) Quando sermo eatde lectionibus, vox «Subdiaconus. °, ī ⁿWM ' n ℂ£U$nT' ,''V ?C0 vox I rclnr ponatur, Xuostofo.28°' ,Dclndc ,eetor lectionem de

1 1 bi· CL S. Coa«r. ρτυ Cultu Divino, loatr. tertia ad Cunitilutioonm tPrtHttrfh recte exieruodxm, mdjMraiuw, 5 vpt 1970 n. *r-* AAS 61, 1970. pp 700-701 (LE jM).

• Ulterii Usdidi iftdk-intnr verba uni partes Iu textum Institutioni» iivlucU. Uik K quxdn» (-.) ilcnilicantur vaba seu phrases, qua* e textu Imthntfcwih pmtbac uolttetulx sunt. Nolae in calce ad textum InsUtutfconb, servantur, nin alit*r notetur.

•CL /nh/icto *Miisalit Romam,* q. jS [LE 3840]. ' Cf. *UnJ.,* n 71. ‘Ct. S. Conxr Rituum, Instr, de Musica (n wcn» liturgia, Mutirma 5 tnxrùi 1967» n. S· AÂ5 y>, 1967. *P* jot [LE 3541)·

3) Aliae variationes in textu Missalis:

p. 231, n. 22: Historia Passionis Domini... Legi potest ellum a lectoribus (...) parte Christi, sl fleri potest, sacerdoti reservatu. Diaconi... Evangelium.

p. 243: Iuxta antiquissimum... Horis vespertinis, tempore magis opportuno, celebratur Missa In Gena Domini, cum plena participatione totius communitatis localis, omnibus sacerdotibus *ct ministris ol/icium* suum implentibus;

Huiusmodi variationes a Sacra Congregatione pro Cultu Divino confectas, Summus Pontifex Paulus VI, die 22 mensis decembris 1972 approbavit, mandans ut publici iuris fiant et in novas editiones Missalis Romani inducantur.

Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Ex aedibus Sacrae Congregationis pro Cultu Divino, dic 23 decembris 1972.—Artûrus Card. Tarera, *Praelectus.* A. Bugnlni, Archlep. Ht. Diocletiancn., *a Secretis.*

• Notii. 9 (1973) 34-33 ubi documento haec praenotantur

rSupprciso Ordino eubcuaconatu*. supprimenda sunt omnia quao do oo habentur in Institutione generali Miscall* Romani. Ideo Sacra Congregatio pro Cultu Divmo «Variatione* in Institutionem generalem Missalis Romani inducendae» apparavit.

Textu*, qui hic refertur, pauliaper differt in quibusdam a textu iam evulgato. Quaedam additiones factao sunt ad totam materiam plenius amplectendam. Clarius, praesertim, describitur munus acolythi quoad vasa sacra purificanda (cf. nn. 204 et 238).

Quidam quaerunt an in laissa sollemni adhunc possit haberi minister qui officio subdiaconi fungatur. Institutio generalis Missalis Romani, ob principium «veritatis» pluries repetitum, insistit ut in actione liturgica unusquisque participet iuxta Ordinem receptum. Nam ex ipsa celebrationis ordinatione apparere debet Ecclesia in diversis Ordinibus et muneribus distributa, absonum est ut sacerdos vel diaconus officium subdiaconi fungatur. Ergo, vel adhibentur plures diaconi, sicut habentur lectores, acolythi, etc., vel plures presbyteri, concelebrantes, vel alter sacerdos qui celebranti assistat, alba et stola, more presbyterali, indutus.»

410G

1972.. . .-SC CAUSARUM SANCT., NORMAE. PART.*

Documenta quae praerequiruntur ad Causas Servorum Dei introducendas

I. *Supplex Libellus* dei Postulatore o suo Vice al Vescovo per ottenere Pinizio dei Processo dclla Causa di Beatificazione.

II. *Jstanza del Vescovo* alia Sacra Congrcgazione per lc Cause dei Santi per ottcncre il Nulla Osta alPinizio di detto Processo. L'Istanza sia accoinpagnata dal seguente incartamcnto:

a) Vita del Servo di Dio: s'intende una blografia seria, storica, ben documentata. Mancando questa blografia si puô supplire con un buon prospetto cronologico della vita dei Servo dI Dio.

*b)*Esposto dello *stato testimoniale* dclla Causa: 1) sc si dispone di buoni tcstlmoni, quali e quanti; 2) grado della loro conoscenza del Servo di Dio; 3) quale periodo dclla vita del Servo di Dio essi possono coprire; 4) se vi siano testimoni contrari c quale sia la consislcnza della loro opposizione.

*c)*Scbbene non streltamente necessarie, saranno utili buonc *Letters Postulatorie,* prima ira tutte quella della Conferenza Episcopale locale. Tali Lettcre dovranno dimostrare: 1) i'interessamento dcU'opinlone pubbiica alla Causa; 2) quali zone essa interessi; 3) se persone rappresentative l'abbiano a cuorc; 4) sc csistc presso i fedeli una vera fama di sanlità.

d) Gli *Articoli.*

e) Un buon saggio degli *scritti* del Seno dI Dio.

I) Un esposto suir *attualità della Causa:* quale vantaggio spirituale essa rappresenti per il popolo di Dio.

* E foliis a S. C. pro Causia Sanctorum vulgatis.

INDEX CHRONOLOGICUS DOCUMENTORUM

Documenta ante annum 1969 edita quae in hoc Volumine quarto referuntur

N.	An,	M.	D.		Columna
166511	1912	Feb	13	Pius XII, *Rescr.,* Nova causae propositio de inconsummatione matrimonii	6252
314911	1963	Dec	23	Paulus VI, Motu pr. *Con Motu proprio,* De pensionibus iterum ordinandis eorum qui ab Administratione bonorum Sanctae Sedis dependent, et a propriis muneribus quiescunt. *Regolamento per le pensioni dei personale ecclesiastico e laico civile.*	6235-6240

Leges annis 1969-1972 editae

N.	An.	M.	D.		Columna
3707	1969	Ian	6	SC Religiosorum, Instr. *Renovationis causam,* Instructio de accommodata renovatione institutionis ad vitam religiosam ducendam.	5455-5465
3708	1969	Ian	14	SC Religiosorum, *Rescr.,* Facultas datur Ordini Fratrum Praedicatorum nonnullas innovationes inducendi contra ius commune. . .	5465
3709	1969	Ian	25	Consilium Liturgiae, Instr. *Comme le prévoit,* Normae proponuntur ad versiones vernaculas textuum liturgicorum recte apparandas.	5465-5470
3710	1969	Ian	27	Paulus VI, *Allocutio* die 27 ianuarii 1969 habita ad Praelatos Auditores, Officiales et Advocatos Tribunalis Sacrae Romanae Rotae, novo litibus iudicandis ineunte anno corani admissos: *De exercitio iurisdictionis iudicialis intra ambitum ecclesiologiae generalis.* .	5470-5472
3711	1969	Ian	30	Ratihabitio Conventionis inter Apostolicam Sedem et Bavaricam civitatem circa nonnullas mutationes inducendas in Concordatum diei 29 martii 1924	5472
3712	1969	Ian	30	SC Religiosorum, Lit. Cire. *In seguito a,* Interdicitur participatio clericorum et religiosorum in activitatibus cuiusdam centri documentationis in civitate Cuemavacenci existentis	5472-5473
3713	1969	Feb	2	Secretaria Status, Lit. Cire. *L'année gui vient,* Sensus responsabilitatis Episcoporum urgetur circa quaestiones caelibatum sacerdotalem spectantes	5473-5474
3714	1969	Feb	7	SC Religiosorum, *Rescr.,* Facultas datur ut Fratres laici eligi possint Delegati ad Capitulum Provinciale	5475
3715	1969	Feb	8	Paulus VI, Lit. Ap. *Sollicitudo illa,* In Civitate vulgo Kuwait Nuntiatura Apostolica constituitur	5475
3716	1969	Feb	10	Secretaria Status, *Rescr.,* Rescriptum Pontificium diei 16 oct. 1954 suspenditur, et causae nullitatis matrimonii appellari possunt in Italia aut ad S. R. Rotam aut ad Tribunal Regionale Appellationis.	5475-5476
3717	1969	Feb	14	Paulus VI, Motu pr. *Mysterii paschalis.* Normae universales de anno liturgico et novum Calendarium Romanum generale approbantur.	5476-5 178
3718	1969	Feb	15	Vicariatus Urbis, Instr. *In conformité,* Criteria servanda in applicatione normarum circa matrimonii celebrationem in Urbe	5478-5479
3719	1969	Feb	18	SC Religiosorum, Decr. *Desde et ano,* Nova Statuta generalia Conferentiae hispanae religiosorum approbata promulgantur	5479
3720	1969	Feb	24	SC pro Gentium evangelizations, Instr. *Quo aptius.* De ordinanda cooperatione missionali Episcoporum quoad Pontificalia Opem Mlssionalia necnon circa incepta particularia Dioecesium pro Missionibus	5180-5483

INDEX CHKON'OLOGICrS DOCl'MENTOHI'M

N.	An.	M.	D,		Column·
3721	I960	Feb	21	SC PRO Gentium evanokuzatione, Instr. *Relationes in,* De quibusdam principiis atque nonnis circa relationes in territoriis Missionum Inter Ordinarios locorum et Instituta MIsslonaha.....	5483-5400
3722	1969	Mar	G	Paulus VI, Const. Ap. *Summi Pastoris,* Vicariatus Castrensis Austro-lloe erigitur.....◆.....	5490-5491
3723	1969	Mar	8	Paulus VI, Lit. Ap. *Ex quo tempore,* Inteniuntlatura Apostolica Aethio-piae ad dignitatem et gradum Nuntiaturae evehitur.....	5491-5492
3724	1969	.Mar	8	SC rito Gentium evangei.izatione, *Deci.,* Instructio «Renovationis causam· ad Instituta a S. C. pro Gentium evangelization? depen-dentia extenditur _ ..... _ ..... _	5492
3725	1969	Mar	19	Paulus VI, Motu pr. *Sanctitas clarior,* Processus de Causis Bcatlficatlo-nil et Canonizatlonis aptius ordinatur.....	5492-5 194
3726	1969	Mar	10	SC Rituum, Dccr. *Ordo celebrandi.* Ordo celebrandi matrimonium re-cognitus approbatur	5494-5496
3727	1969	Mar	21	SC Rituum, Decr. *Anni Uturglei,* Ordinatio anni liturgie! et novum Ca-lendarium llturglcum approbantur.....	5406-5407
37211	1969	Mar	21	SC Rituum, *Normae,* Nonnae universales dc Anno litûrgico et dc Calen-dario.....	5497-5502
3729	1969	Mar	24	Signatura Apostolica, *Decisio,* Signatura Apostolica competens est solummodo circa contentiones ortas cx actu potestatis admini-strativae ecclesiasticae ejque delatas per recursum adversus de-cisionem competentis Dicnstcrli Curiae Romanae.....	5502-5503
3730	1969	Mar	25	Secretaria Status, *Enisi.,* De proxime constituendo coetu notitiis circa Synodum Episcoporum vulgandis.....	5503
3731	1969	Mar	27	Paulus VI, *Allocutio* die 27 martii 1969 habita Praesldibtts membrlsque Commissionum Episcopalium ad Seminaria spectantium, qui Coetui Interfuerunt de Ratione fundamentali institutionis sacer-dotalis, luxta placita Concilii Oecumenld Vaticani II: *De reda institutione ad vitam sacerdotalem tradenda demie nonis methodis aptanda.* _ _ _ _ _ _	5503-5505
3732	1969	Mar	27	Secretaria Status, *Ut.,* Directorium generale pro ministerio sacerdo-tali circa «turismum· a Summo Pontifice approbatur.....	5505
3733	1969	Mar	29	Paulus VI, *Allocutio* die 29 martii 1969 habita Sodalibus ex Ordine CisterciciLslmn Reformatorum, qui Romae sprclali Coetui generali religiosae suar Communitatis interfuerunt: *De. iis quae Ecclesia ab Institutis ollae contemplativae exportai hodie*.....	5505-5507
8734	1969	Mar	31	Secretaria Status. Instr. *Ut sive sollicite.* Instructio circa vestes, ti-tulos et Insignia generis Cardinalium, Episcoporum ct Praela-torum ordine minorum.....	5508-5511
3735	1969	Apr	3	Paulus VI, Const. Ap. *Missale Romanum.* Missale Romanum ex decreto Concilii Oecumenld Vaticani II Instauratum pro-mulgatur	5511-5513
3736	1969	Apr	4	Commissio Concilii decretis interpretandis, *Resp.,* Responsum ad propositum dubium drea delegationem Diacono factam pro as-sistendo matrimonio.....	5513
3737	1969	Apr	6	SC Rituum, Dccr. *Ordine Missae,* Ordo Missae et Institutio generalis Missalls Romani promulgantur.....	5511
37311	1969	Apr	14	Secretaria Status, *Deci.,* Competentia Commissionis Decretis Concilii Vaticani II Interpretandis extenditur a<l documenta S. Sedis pro exsecutione Decretorum Ipsius Concilii....	5514
3739	1969	Apr	15	Paulus VI, Motu pr. *Ad hoc usque,* Iuridicae auaedam Patrum Cardi-nalium rationes definiuntur quoad suos Titulos vel Dlaconlas in Urbe.....	5514-5515
3740	1969	Apr	16	Secretaria Status, *N₀UU* Privilegium imponendi blretum rubrum Cardinalibus novellis, olim concessum supremis Moderatoribus nonnullorum Nationum, cessare notiiicatur.....	5515
3741	1969	Apr	21	Paulus VI. *Allocutio* die 21 aprIIls 1969 habita moderatoribus ac so-dalibus Societatis lesu, qui Romae Coetui Interfuerunt de quae-stionibus ad Instituti reglnum spectantibus: *De varathme reli-giosa d apostolica sodalium Societalls [em in praesentiarum rerum Ecclesiae adlundis explentia*.....	7
3742	I960	Apr	25	Paulus VI. Lit. Ap. *Instans illa,* In Thallandla Nuntiatura Apostolica conditur, nomine Thallandensh.....	5518
8743	1969	Apr	25	Consilium Lituboiae. *Decr.,* Quaedam optationes genio et culturae Indiae In LIturglam Introducendae approbantur	5518-5520

INDEX CHHONOLOOICUS DOCJÎMENTO III'M

N.						CoteiaM
3744	HHI!)	Apr	29	Conventio Inter Sanctam Sedcrn et Rhcnanlam-Pulatlnatum circa non-nullas muttitione» In Corcordatum introducenda·		5519-5522
3745	19(19	Apr	30	SC imo Clericis, Instr. *Peregrinaris In,* Directorium generale pro ministerio pastorali quoad <turl»mum»		5521-5534
374«	1909	Apr	30	SC Sacramentorum, Instr. *Fidei custos,* Dc ministris extraordinariis Sacrae Communioni· Eucliarlstlcge administrandae		5535-5536
3747	1969	Apr	. .	Consilium Lituiigiae, *Deci.,* Declaratio circa Interpretationes textuum liturgicorum «ad interim» paratas._		5530
37411	1969	Mal	8	Paulus VI, Const. Ap. *Sacra riluum,* Sacra Rituum Congregatio In duas Congregationes dividitur, alteram pro Cultu divino, alteram pro Causis Sanctorum		5530-5540
374»	1909	Mal	15	SC imo Cultu divino, Decr. *Ordinem baptismi,* Ordo Baptismi parvulorum recognitus approbatur		5540-5547
3750	1969	Mal	15	SC imo Cultu divino, Instr. *Aello pastoralis,* Instructio de Missis pro coetibus particularibus		5547-5550
3751	1969	Mal	22	SC pro Doctrina Fidei, *Rescr.,* Impedimentum dirimens mixtae religionis a canone 72 Concilii Trullanl sancitum, adime vim suam tenet post Motu proprio «Crebrae allatae»		5550
3752	1909	Mal	25	Secretaria Status, *Deci.,* Nonnae intorinne Tribunalis Sacrae Romanae Rotae et Facultate· Decano eiusdem Tribunali» concessae .		5550-5558
3753	1969	Mal	25	SC imo Cultu divino Decr. *Ordinem lectionum,* De Ordine lectionum Scripturae Sacrae In Missa adhibendo		5558-5559
3754	1969	Mal	26	Signatura Apostolica, *Decisio,* Acntholicl occidentales valide baptlzatl subliduntur legibus Codicis Iuris canonici, et eorum causae nullitatis matrimonii tractari possunt ut casus excepti ad normam can. 1990-1992 solvendae		5559
3755	1969	Mal	28	SC Religiosorum, *Monitam,* Normae circa admlnlstrntlonem ct activitatem oeconomicam religiosorum confirmantur et prudentiae commltuntur Antistitarum religiosarum		5559-5560
375«	1969	Mal	29	SC. imo Cultu divino, Instr. *Memoriale Domini,* Instructio de modo Sacram Communionem ministrandi		5560-5563
3757	1969	Mal	31	SC Religiosorum, *Noli/.,* Facultates dantur Ordinibus Mendicantibus introducendi recitationem commune:» loco recitationis chorali».		5563-5564
3753	1969	lun	6	Signatuha Apostolica, *Decisio,* De querela nullitatis et nova causae propositione		5564-5565
3750	1969	lun	10	Paulus VI, *Allocutio* die 10 iunii 1969 a Beatissimo Patre habita Genavae, in Aedibus Nationum, ad Delegatos e variis Civitatibus, qui Coetui interfuerunt quinquageni no anno volvente a condito Instituto quem v. «Organisation Internationale du Travail» appellant: *Dc mululs relationibus Infer o/ficla Ecclesiae et Organisa!tonis laboris*		5565-5571
3700	1969	lun	10	Paulus VI, *Allocutio* die 10 lun. 1969 In aedibus ConsIIIli OecumenId Genavae habita: *Spem et votum pandit de redintegranda Inter chrlstlanos unitate* _		5572-5573
3761	1969	lun	21	Paulus VI, Motu pr. *Sollicitudo omnium,* De muneribus Legatorum Romani Pontificis		5573-5579
3702	1969	lun	24	Consilium imo puiilicis Ecclesiae Negotiis, *Rescr,,* Rescriptum cx Audientia Sanctissimi quo Ordo Synodi Episcoporum celebrandae recognitus et auctus approbatur		5579-5586
3703	1969	lun	25	SC Sacramentorum, *Rescr.,* Facultas datur permittendi personis Idoneis distributionem SsiTiae Communionis In auxilium sacerdotis, ne Missa nimis protrahatur		558(1
37(14	1969	hin	28	SC imo Episcopis, *Itcscr.,* Facultas dalur Conferentiae Episcopali Hispanae erigendi associationes fidelium pro toto Nationis territorio.		5586
3705	1969	lun	29	SC pito Cultu divino. Instr. *Decreto Sacrae,* Instructio de Calendariis particularibus «ad Interim* accommodandis		5587
3700	1909	hd	1	SC imo Cultu divino, *Resp.,* Festum et cultus S. Clirlstophori potest legitime celebrari.. ;		5587
3707	1969	lui	3	Paulus VI, Lit. Ap. *Sollicitudo omnium.* In regionibus Maris Rubri Delegatio Apostolica constituitur		5587-5588
3700		in)	3	Commissio Concilii decretis interpretandis, *Responsum ad propositum dubium* circa auctoritatem competentem ad paroecia» erigendas, supprimendas aut Innovandas		5588

INDEX CHRONOLOGICVS DOCUMENTORUM

N.	An.	M.	D.		Columna
3769	1969	Iui	3	SC pro Gentium evangelizatione, Rewr., Facultas datur instituendi Diaconatum permanentem apud Societatem MIssionarioruni Africae	5588-5589
3770	1969	Iui	7	Secretaria Status, *Notif.,* Religiosi Urbis tradere debent Vicariatui dimidiam summam eleemosynae quae pro Missis bis aut ter Iita-tis acceptantur	5589
3771	1969	Iui	10	SC pro Cultu divino, Decr. *Petentibus nonnullis.* De legis vacatione pro novo Ordine Baptismi parvulorum ulterius proroganda	5589
3772	1969	Iui	12	SC pro Doctrina Fidei, *Normae,* Statuta «ad experimentum· Commis-sionis Theologicae	5589-5590
3773	1969	Iui	17	SC Religiosorum, *Rescr.,* Facultas datur faciendi aliqua experimenta quoad novitiatum, professionem, Officium, etc., in Tertio Ordine saeculari S. Francisci	5590-5591
3774	1969	Iui	25	SC pro Cultu divino, Instr. *Decreto quo,* Instructio de editionibus ap-parandis et de usu Novi Ordinis lectionum Missae	5591-5592
3775	1969	Aug	8	Paulus VI, Motu pr. *Inclita toto,* Cardinalis Legatus Patriachali Basili-cae a S. Francisco in urbe Asisio assignatur	5592-5593
3776	1969	Aug	10	SC pro Doctrina Fidei, *Notif.,* Contumax declaratur M. L'Abbé de Nantes in doctrinis sustinendis contra Hierarchiam Ecclesiae .	5593-5594
3777	1969	Aug	11	SC Religiosorum, *Rescr.,* Nonnulla experimenta contra ius commune permittuntur in Ordine Fratrum Minorum Capuccinorum . . .	5594-5595
3778	1969	Aug	15	Paulus VI, Motu pr. *Pastoralis migratorum.* Novae normae de pastora-li migratorum cura statuuntur	5596-5597
3779	1969	Aug	15	SC Religiosorum, Instr. *Venite seorsum.* Instructio de vita contempla-tiva et de Monialium clausura	5597-5606
3780	1969	Aug	15	SC pro Cultu divino, Decr. *Ritibus exsequiarum,* Novus Ordo Exse-quiarum approbatur	5606-5609
3781	1969	Aug	22	SC pro Episcopis, Instr. *Nemo est qui.* Instructio de pastorali migra-torum cura	5609-5624
3782	1969	Aug	..	SC pro Cultu divino, *Responsa ad proposita dubia:* 1—Ad Institutio-nem generalem Missalis Romani. 2—Ad Ordinem Missae. 3—Ad Calendarium. 4—Ad diversa	5624-5625
3783	1969	Sep	29	Conventio inter Sanctam Sedem et Rempublicam Austriacam de re pa-trimoniali et oeconomica. *Accordo addizionale fra la Santa Sede e la Repubblica Austriaca alla Conuenzione fra la Sarda Sede e la Repubblica Austriaca per il Regolamenlo di rapporti patrimoniali dei* 23 *Giugno* 1960	5625-5628
3784	1969	Oct	4	Paulus VI, *Allocutio* diei 4 oct. 1969 iuris peritis, qui interfuerunt coetui decimo intemationali de iure poenarum, Romae habito: *De momento iuris poenalis ad progressionis iuris, ad tuenda homi-nis iura, ad concordiam et pacem inter Nationes provehendam* . .	5627-5630
3785	1969	Oct	10	Paulus VI, Lit. Ap. *Le incoraggianti,* Nova Statuta Actionis Catholicae Italiae approbantur	5630-5637
3786	1969	Oct	10	SC pro Clericis, Lit. Cire. *I sacerdoti in vtrth.* Natura, officia et ordina-tio Consilii Presbyteralis tanquam senatus Episcopi in regimine dioeceseos	5637-5611
3787	1969	Oct	11	Paulus VI, *Allocutio* diei 11 oct. 1969 in aede Sixtina habita a Beatis-simo Patre Sacrum concelebrante, ineunte extraordinaria Epi-scoporum Synodo: *De variis modis quibus Sedes Apostolica exer-citium collegialitatis episcopalis fouet deque normis ad illam exercendam*	5641-5644
3788	1969	Oct	16	Paulus VI, Lit. Ap. *Quam multum,* In dicione Canadensi Nuntiatura Apostolica constituitur	5644
3789	1969	Oct	20	SC pro Cultu divino, Instr. *Constitutione Apostolica,* De Constitutione Apostolica «Missale Romanum» gradatim in effectum deducenda.	5644-5646
3790	1969	Oct	22	Commissio «Iustitia et Pax», *Deci.,* De mutuis officiis, activitate et collaboratione inter Pontificiam Commissionem «Iustitia et Pax», et Conferentias Episcopales in bonum familiae humanae, praeser-tim pauperum Christi	5646-5648
3791	1969	Oct	22	Synodus Episcoporum, Deci. *Elapso Oecumeuico,* Relatio doctrinalis circa collegialitatem episcoporum in Ecclesia	5648-5654
3792	1969	Oct	24	SC Religiosorum, *Rescr.,* Consilium cui competit votum deliberativum in admissione ad professionem sollemnem determinatur ex com-moratione candidati in conventu propriae Provinciae	5654-5655

INDEX CHKONOLOGIGUS DOCUMENTORUM

N.	An.	M.	D.		Columns
3793	1969	Oct	25	Paulus VI, *Allocutio* die 25 oct. I960 habita in Basilica Liberiana, cum coetus haberentur extraordinariae Episcoporum Synodi: *De relationibus inter Mariam ct Ecclesiam*.....	5655-5656
3794	1969	Oct	27	Paulus VI, *Allocutio* dic 27 oct. 1969 habita ErTiis Patribus Cardinalibus et Excihis Praesulibus e Synodo Episcoporum, laboribus iam ad finem vergentibus: *De Synodi celebratione singulis bienniis deque Secretoriae Synodi ampliore efficentia donanda*.....	5657-5659
3795	1969	Oct	27	Synodus Episcoporum, Deci. *Nunc nobis,* Relatio de arctiore coniunctione inter ipsas Episcoporum Conferentias.....	5659-5665
3799	1969	Oct	27	Synodus Episcoporum, Deci. *Pastor aeternus,* Relatio de arctiore coniunctione Episcoporum Conferentias inter et Sedem Apostolicam.....	5666-5670
3797	1969	Oct	..	SC pro Cultu divino, Deci. *Plures liturgicae,* Declaratio circa textus liturgicos integre referendos et vertendos in vernaculis interpretationibus conficiendis.....	5671
3798	1969	Oct	..	SC pro Cultu divino, *Responsa ad proposita dubiœ* 1—Ad institutionem generalem Missalis Romani. 2—Ad Ordinem Missae. 3—Ad Calendarium. 4—Ad diversa.....	5671-5672
3799	1969	Nov	4	SC pro Clericis, Lit. Cire. *Inter ea quae,* Litterae circulares ad Conferentiarum Episcopalium Praesides de permanenti cleri, maxime iunioris, institutione et formatione secundum placita Congregationis Plenariae die 18 octobris anno 1968 habitae.....	5672-5678
3800	1969	Nov	10	SC pro Cultu divino, *Normae,* In editionibus Missalis Romani addatur Appendix cum Ordine Missae et nonnullis formulariis in lingua latina.....	5679
3801	1969	Nov	11	Signatura Apostolica, *Decisio,* De remotione a paroecia, in qua, ad validam translationem parochi renuentis, normae Codicis hucusque vigentis servari debent.....	5679-5680
3802	1969	Nov	12	Conventio inter Apostolicam Sedem et Foederatam Civitatem Saravicam circa institutionem magistrorum in disciplinis religiosis. *Accorda ira la Santa Sede e il Saarland sulla formazione dei maestri*.....	5679-5684
3803	1969	Nov	12	SC pro Cultu divino, Decr. *Una cum Novo,* Quaedam aptationes Ordinis Missae conceduntur pro laponia, quae melius indoli et culturae illius regionis conveniunt.....	5683
3804	1969	Nov	18	SC pro Cultu divino, Deci. *Institutio generalis,* Declaratio circa valorem doctrinalem Institutionis generalis Missalis Romani . . .	5684
3805	1969	Nov	21	Vicariatus Urbis, *Normae* pro recta applicatione instaurationis liturgicae in Urbe.....	5685-5686
3806	1969	Nov	25	SC Religiosorum, *Normae,* Approbatur novus modus procedendi in dimissione religiosorum a votis sollemnibus in Ordine Fratrum Minorum.....	5686-5689
3807	1969	Nov	27	SC Religiosorum, Decr. *Cum Superiores,* De facultate supremis Moderatoribus Religionum laicalium delegata sodalium votorum temporariorum saecularizationem concedendi.....	5689-5690
3808	1969	Nov	27	SC Religiosorum, Decr. *Clericalia Instituta,* De ratione qua sodales laici regimen Institutorum religiosorum clericalium participare possint.....	5690
3809	1969	Nov	30	Vicariatus Urbis, *Normae* pro Sacramentorum pastorali celebratione in Urbe.....	5691-5692
3810	1969	Dec	6	SC pro Episcopis, Decr. *Romani Pontifices,* De facultatibus et gratiis pro America Latina etpro InsulisPhilippinis.....	5692-5693
3811	1969	Dec	7	SC pro Institutione Catholica, Decr. *Superioris Italiae,* Interregionalis Facultas TheologicaMediolanensiserigitur.....	5693-5694
3812	1969	Dec	8	Vicariatus Urbis, *Dccr.,* Novum Consilium Presbyterale dioeceseos Romanae constituitur novaeque nonnae pro membrorum electione proponuntur.....	5695-5698
3813	1969	Dec	24	Paulus VI, Epist. Ap. *En Novembre,* Nuntius scriptus datus Emo P. D. Bemardo Ioanni S. R. E. Cardinali Aifrink, Archiepiscopo Ultraiectensi, ceterisque Excmis Hollandiae Ordinariis, Pastoralem Coetum celebraturos: *De renovatione officii ministerialis, de religiosis deque sacro caelibatu*.....	5698-5700
3814	1969	..		SC pro Gentium evangelizatione, *Instr.,* Schemata contractuum inter Episcopos residentiales et alios Ordinarios locorum in territoriis Missionum, et Instituta Missionalia.....	5700

3815 1969 ,. SC PRO Cultu DIVINO, *Epistula* quam S. Congregatio pro Cultu divino mittere solet Indultum petentibus distribuendi sacram Communionem in manu 5700

3816 1970 Ian 2 SC Religiosorum, Deci. *Cum post edita,* Declaratio circa valorem Instructionis «Venite seorsum» et de potestate Episcoporum dispensandi a clausura Monialium 5701

3817 1970 Ian 6 SC pro Institutione Catholica, Normae *In Synodo Episcopali,* Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis 5702-5735

3818 1970 Ian 7 Secretariate ad Christianorum unitatem fovendam, Deci. *Dans ces derniers,* Declaratio circa doctrinam et praxiin Ecclesiae Catholicae in materia participationis communis S. Eucharistiae inter fideles diversas confessiones Christianas profitentes. *Declaration sur la position de l'Eglise Catholique en matière d'Eucharistie commune entre chrétiens de diverses confessions* 5735-5738

3819 1970 Ian 20 Paulus VI, *Allocutio* diei 20 ian. 1970 ad clarissimum virum Romanae Studiorum Universitatis Rectorem ceterosque iuris canonici peritos, qui coetui international! interfuerunt Romae habito: *De natura et constitutione Ecclesiae recte perpendenda in iure canonico recognoscendo* 5738-5740

3820 1970 Ian 29 Paulus VI, *Allocutio* diei 29 ian. 1970 ad Praelatos Auditores et Officiales Tribunalis Sacrae Romanae Rotae, a Beatissimo Patre novo litibus iudicandis ineunte anno coram admissos: *De officio iudicis in Ecclesia, in qua nec ius, nec auctoritas, nec exercitium potestatis iudicialis opponuntur verae libertati filiorum Dei . . .* 5740-5744

3821 1970 Ian 30 Consilium pro publicis Ecclesiis Negotiis, *Xolif.,* Admissio divortii in legislatione italiana constituit violationem unilateralem Convigentis 5744-5745

3822 1970 Ian .. SC pro Cultu Dmxo, *Responsa ad proposita dubia:* 1—Ad institutionem generalem Missalls Romani. 2—Ad Ordinem Missae 5745-5746

3823 1970 Ian .. SC pro Cultu divino, *Resp.,* Solvitur dubium circa approbationem textuum liturgiconim in Neerlandia 5746-5747

3824 1970 Feb 2 Paulus VI, Epist. Ap. *Le dichiarazioni,* Epistula Apostoiica ad Erhum P. D. loannem S. R. E. Cardinalem Villot, a publicis Ecclesiae negotiis: *De sacro ecclesiastico caelibatu* 5747-5750

3825 1970 Feb 2 SC Religiosorum, *DecL,* Normae particulares in novis Constitutionibus O. F. M. non receptae declarantur abrogatae, et nonnulla experimenta permittuntur in materia paupertatis franciscanae . 5750-5751

3826 1970 Feb 2 SC pro Cultu divino, Decr. *Professionis ritus,* Novus Professionis religiosorum ritus instauratus promulgatur 5751-5754

3827 1970 Feb 2 SC pro Cultu divino, *Rescr.,* Facultas datur transferendi Sollemnitatem omnium Sanctorum et Commemorationem defunctorum ob aptationeni liturgicam usibus popularibus regionis Laotiae et Cambogiae in honorem mortuorum 5751-5755

3828 1970 Feb 6 SC pro Cultu divino, Instr. *In confirmandis,* De unica versione vernacula textuum liturgicoru n pro nonnullis tantum textibus servanda 5755-5756

3829 1970 Feb 14 SC pro Episcopis, Decr. *Germaniae dicionis.* Statuta de modo celebrandi Synodum communem omnium Dioecesium Germaniae approbantur 5756

3830 1970 Feb 23 Ratihabitio Conventionis inter Sanctam Sedem et Rempublicam Austriacam in re patrimoniali et oeconomica 5756

3831 1970 Feb 27 Ratihabitio Conventionis inter Sanctam Sedem et Rhenaniam-Palatinatum circa nonnullas mutationes in Concordatum introducendas. 5756

3832 1970 Mar 8 SC Religiosorum, *DecL,* Supprimitur clausum papalis pro Regularibus. exceptis monachis 5756-5757

3833 1970 Mar 9 Paulus VI, Lit. Ap. *Nulli non cognitum.* In Mauritio Apostoiica Nuntiatura constituitur 5757

3834 1970 Mar 10 SC Sacramentorum, Rescr. *Diligenti examini,* Facultas datur celebrandi Missam in Cena Domini horis vespertinis et etiam matutinis, cum facultate concelebrandi postea in Missa principali vespertina. 5757

3835 1970 Mar 12 SC Religiosorum, *Noli/.,* Dies et modus liturgicus determinatur celebrandi Diem universalem pro vocationibus sacerdotalibus et religiosis 5758

3836 1970 Mar 17 SC Religiosorum, *Resp.,* Interpretatio authentica Regulae Sancti Francisci reservata manet Sedi Apostolicae 5758-5759

INDEX CHRONOLOGICUS DOCUMENTORUM

N.	Ao.	M.	D.		Column»
3B37	1970	Mar	19	Paulus VI, Motu pr. *Apostolicae caritatis,* Pontificia Commissio de spirituali migratorum atque itinerantium cura constituitur . .	5759-5760
3I13H	1970	Mar	25	SC pro Ecclesiis orientalibus, Deci. *Apostoiica Sedes,* Declaratio de Hierarchis extra fines territorii Patriarchalis constitutis - - - -	5760-5761
3839	1970	Mar	26	SC pro Cultu divino, Decr. *Celebrationis eucharisticae,* Nova editio Missalls Romani promulgatur et typica declaratur.....	5761
3810	1970	Mar	26	SC pro Cultu divino, Nonnae *Cenam paschalem,* Institutio generalis Missalis Romani.....	5761-5791
3851	1970	Mar	31	Paulus VI, Motu pr. *Matrimonia mixta,* Normae de matrimoniis mixtis statuuntur.....	5791-5794
3812	1970	Mar	..	SC pho Cultu divino, *Responsa ad proposita dubia:* 1—Ad institutionem generalem Missalis Romani. 2—Ad diversa.....	5794-5795
3813	1970	Apr	3	SC pho Causis Sanctorum, Decr. *Ne ob diuturnum,* Novae de actorum scriptione normae.....	5795
3844	1970	Apr	9	Secretaria Status, *Deci.,* Ordines Militares qui a Sancta Sede recognoscuntur.....	5795
3845	1970	Apr	9	SC Religiosorum, *Rescr.,* Facultas datur introducendi nonnulla experimenta contra ius commune circa: Erectionem Provinciarum et domorum, admissionem ad Ordines et ad Professionem, dimissionem et dispensationem a votis temporariis, frequentiam confessionis, dispensationem clausurae, praecedentiam, vocem activam et passivam, modum exquirendi consensum vel consilium, qualitates Ministri Provincialis elegendi.....	5796-5797
3846	1970	Apr	11	SC pro Clericis, Lit. Cire. *Presbyteri sacra,* Litterae Circulares ad Praesides Conferentiarum Episcopalium de Consiliis Presbyteralibus iuxta placita Congregationis plenariae die 10 octobris 1969 habitae.....	5797-5800
3817	1970	Apr	16	Secretariatus ad Christianorum unitatem fovendam, *Normae,* Directorium ad ea quae a Concilio Vaticano secundo de re oeeumenica promulgata sunt exsequenda *(Pars altera)*.....	5081-5810
3848	1970	Apr	28	Consilium pro publicis Ecclesiae Negotiis, Rescr. *Attentis precibus.* Novus modus procedendi in causis nullitatis matrimonii approbatur pro Statibus Foederatis Americae Septemtrionalis - - - -	5810-5812
3849	1970	Apr	..	SC pro Gentium evangelizatione, *Deci.,* De figura, missione et qualitatibus catechistarum deque mediis ad eorum ministerium implendum	5812-5815
3850	1970	Mai	5	Vicariatus Urbis, *Lit. Cire.,* Supellex sacra et liturgica non debet arbitrarie alienari aut manumitti sub praetextu accommodatae renovationis liturgicae.....5814	
3851	1970	Mai	12	Paulus VI, *Deci.,* Declaratio communis a Summo Pontifice Paulo Pp. VI et Vasken I Catholicos, Patriarcha Supremo Armeniorum, subscripta: *Circa media unitatis Christianorum procurandae*	5814-5815
3852	1970	Mai	17	SC pro Gentium eatangelizatione, Lit. Cire. *Puisque la ratio,* De valore adspectus missionarii pro institutione sacerdotali perficienda.	5815-5817
3853	1970	Mai	17	SC pro Gentium evangelizatione, Lit. Circ. *Notre temps,* De momento et officiis laicorum in activitate missionaria Ecclesiae.....	5817-5824
3854	1970	Mai	17	SC pro Gentium evangelizatione, Lit. Cire. *Nello studio,* De sensu et valore vocationis missionariae deque speciali institutiono eorum qui ad gentes evangelizandas praeparantur.....	5824-5827
3855	1970	Mai	17	SC pro Cultu divino, *Notif.,* Calendarium «ad interim» retineatur pro anno 1971	5827
3856	1970	Mai	27	Vicariatus Urbis, Instr. *I principi,* Normae circa Expositionem annualem sollemnem S. Eucharistiae, hucusque XL Horarum dictam, in Urbe faciendam.....	5827-5829
3857	1970	Mai	31	SC pro Cultu divino, Decr. *Consecrationis virginum.* Novus consecrationis virginum ritus promulgatur.....	5829-5831
3858	1970	Mai	..	SC pro Cultu divino, *Deci.,* Versiones vernaculae textuum liturgicorum debent semper anonymae manere.....	5831
3859	1970	Iun	3	Ratihabitio conventionis inter Apostolicam Sedem et Foederatam Civitatem Saravicam circa institutionem magistrorum in discipliplinis religiosis.....	5831
3860	1970	Iun	4	SC Religiosorum, Deci. *Clausuram papalem,* De clausura papali Ordinum religiosorum.....	5831-5832

N.	A®.	M.	D.		Columna
3861	1970	Iun	4	SC Religiosorum, Decr. *Ad instituenda experimenta,* Decretum quo nonnullae facultates Religiosis Institutis conceduntur.....	5832-5833
3862	1970	Iun	6	Signatura Apostolica, *Decisio,* Romana - Nullitatis matrimonii: Beneficium novae causae propositionis conceditur.....	5833-5836
3863	1970	Iun	6	Signatura Apostolica, *Decisio,* Romana - Nullitatis matrimonii: Novae causae propositionis.....	5836-5837
3864	1970	Iun	8	SC Religiosorum, *Normae* circa habitum a novitiis aliisque ad vitam religiosam candidatis induendum, et circa tempus ritumque eiusdem vestitionis.....	5837-5838
3863	1970	Iun	9	Signatura Apostolica, *Decisio,* De erectione Tribunalis interritualis secundae instantiae.....	5838-5839
3866	1970	Iun	9	Signatura Apostolica, *Decisio,* Curien. - Nullitatis matrimonii: De recursu contra advocatum immodicum honorarium exigentem.	5839
3867	1970	Iun	9	Signatura Apostolica, *Decisio,* Dioecesis A.—Iurium: De provisione parochi renuntiantis.....	5839-5841
3868	1970	Iun	11	SC pro Cultu divino, *Resp.,* Circa obligationem sequendi normas Conferentiae episcopalis in materia liturgica.....	5841
3869	1970	Iun	13	Secretaria Status, *Notify* Auctoritas civilis nequit introducere divortium in Italia quoad matrimonia canonica, inviolato manente Concordato cum Sede Apostolica.....	5841-5842
3870	1970	Iun	13	SC Religiosorum, *Resp.,* Moniales novas formas vitae contemplativae introducere volentes, quae clausuram Instructionis «Venite seorsum» contradicunt, suadentur ut vota solemnia derelinquant . .	5842-5843
3871	1970	Iun	17	Signatura Apostolica, *Decisio,* Impedimentum cognationis spiritualis datur inter baptizatum in secta anglicana et eiusdem matrinam etiam anglicanam; et causa nullitatis ex hoc capite proposita, ad modum casus excepti definiri potest.....	5843-5844
3872	1970	Iun	19	Sacra Paenttentiaria, *Rescr.,* Facultas datur delegandi confessarios ad absolvendum pro utroque foro a censuris propter apostasiam, haeresim et schisma incursis.....	5844
3873	1970	Iun	20	Signatura Apostolica, *Decisio,* De habilitate ad accusandum, seu cuinam competat concedere facultatem standi in iudicio, et de valore huius concessionis pro ceteris instantiis.....	5844-5845
3874	1970	Iun	22	SG Religiosorum, *Rescr.,* Facultas datur Monialibus Ordinis Cisterclensis ordinandi collocutorium sine cratibus.....	5845
3875	1970	Iun	22	Signatura Apostolica. *Decisio,* De iure retrocessionis proprietatis . .	5845-5846
3876	1970	Iun	24	SC pro Cultu divino. Instr. *Calendaria particularia.* De Calendariis particularibus atque Officiorum et Missarum Propriis recognoscendis	5846-5853
3877	1970	Iun	24	Vicariatus Urbis, *Normae* dantur circa administrationem baptismatis in Urbe iuxta novum ritum promulgatum.....	5853-5854
3878	1970	Iun	26	Signatura Apostolica, *Resp.,* Solvitur dubium circa competentiam Tribunalis regionalis secundae instantiae, et circa cumulationem muneris Notarii in eadem persona et causa pro diversis instantiis, vel cum Defensore vinculi aut Advocato partis pro distinctis causis.....	5854
3879	1970	Iun	29	SC pro Cultu divino. Instr. *Sacramentali Communione.* De ampliore facultate Sacrae Communionis sub utraque specie administrandae.	5855-5850
3880	1970	Iun	..	SC pro Cultu divino. *Responsa ad proposita dubia:* 1—Ad institutionem generalem Missalis Romani. 2—Ad Ordinem Missae. 3—Ad diversa.....	5856-5857
3881	1970	Tui	7	Signatura Apostolica, *Decisio,* Dioecesis P.—Iurium: Massa Capitularis: Vigor Statutorum usque dum eorum recognitio approbetur	5857-5858
3882	1970	Iui	10	Secretariatus pro non credentibus. Instr. *Ampliores rationes,* Nota circa studium atheism! et institutionem ad dialogum cum non credentibus habendum, candidatis sacerdotii impertiendam . .	5858-5861
3883	1970	Iui	11	SC Religiosorum, *Resp.,* Dubia solvuntur circa applicationem experimentorum in Institutis perfectionis et circa vigorem Regulae, experimentorum tempore perdurante.....5862	
388!	1970	Iui	13	SC pro Doctrina Fidei, *Resp.,* De administration* baptismatis filiis parentum non catholicorum.	

INDEX CltRONOLOGICUS DOCUMENTORUM

N.	An.	M.	D·		Coluum*
3885	1970	Iui	15	SC Religiosorum, *Deci.,* Moniales Ordinis Cisterciensium Strictioris Observantiae nequeunt partem directam habere in Capitulo Generali Abbatum, sed propria gaudent autonomia sub auctoritate Abbatis Generalis totius Ordinis.....	5863
388G	1970	Iui	15	SC pro Cultu divino, *Lit. Cire.,* Circa interpretationes vernaculas novi Ordinis Professionis religiosae...	5863-5864
3887	1970	Iui	15	SC pro Cultu divino, *Lit. Cire.,* Nonnae servandae in adaptando caeremoniali proprii ritus Professionis.....	5864-5866
3888	1970	Iui	16	SC Religiosorum, *Reap.,* Facultas datur ut Sorores externae Monasteriorum Cisterciensium Strictioris Observantiae gaudeant voce activa ac vota sollemnia emittant, et ut servitium externum Monasterii per Moniales ordinetur.....	5866
3889	1970	Iui	18	Sancta Sedes, *Notif.,* Restauratio privata Ordinis militaris Templariorum declaratur illegitima.....	5866
3890	1970	Iui	19	Commissio Concilii decretis interpretandis, *Responsa ad proposita dubia:* 1—De delegatione generali Diacono conferenda pro assistendo matrimonio. 2—De facultate Episcopi dispensandi a defectu aetatis ordinandos Diaconos permanentes uxoratos . . .	5867
3891	1970	Iui	23	SC Religiosorum, *Monitum,* Monentur religiosi de prudentia adhibenda in publicandis gratiis quae per Sanctorum intercessionem asseruntur acceptae.....	5867
3892	1970	Iui	25	SC pro Clericis, Decr. *Litteris Apostoticis,* Decretum de obligatione Sacrum litandi pro populo, post novum Calendarium Romanum generale.....	5867-5868
3893	1970	Aug	15	Secretariatus ad Christianorum unitatem fovendam, *Instr.,* Principia et criteria proponuntur circa applicationem dialogi oecuinenici in Ecclesia. *Réflexions et suggestions concernant le dialogue oecuménique. Document de travail à disposition des autorités ecclésiastiques pour Γapplication concrète du Décret sur I'oecuménisme.*	5868-5876
3894	1970	Aug	19	SC pro Cultu divino, *Resp.,* Baptismus parvulorum administratur in paroecia; in valetudinariis, non nisi ex necessitate aliave gravi causa.....	5876-5877
3895	1970	Aug	31	Consilium pro publicis Ecclesiae Negotiis, Rescr. *Attentis precibus,* Novus modus procedendi in causis nullitatis matrimonii approbatur pro Conferentiae episcopalis Australiae territorio - - - -	5877
3896	1970	Sep	5	SC pro Cultu divino, Instr. *Lilurgicae instaurationes,* Instructio tertia ad Constitutionem de sacra Liturgia recte exsequendam - - - -	5877-5884
3897	1970	Sep	14	Paulus VI, Epist. Ap. *Nella sua qualità,* Epistula ad Eiïïum P. D. Ioannem S. R. E. Cardinalem Villot, a publicis Ecclesiae negotiis, *cum pontificiae cohortes, helvetica excepta, dimitterentur*.....	5884-5886
3898	1970	Sep	17	Conventio inter Apostolicam Sedem et Bavaricam civitatem circa sectionem Theologiae catholicae in Universitate studiorum Augustana. *Accordo fra la Santa Sede e lo Stato Bavarese circa il Dipartimenlo di Teologia cattolica dell'Universilà di Augusta* . . .	5885-5888
3899	1970	Sep	23	SC pro Cultu divino, *Rescr.,* Conceditur ad experimentum celebratio communis Unctionis infirmorum.....	5887
3900	1970	Sep	26	Paulus VI, *Allocutio* die 26 sept. 1970 in aede Clementina habita Institutorum saecularium sodalibus qui e plurimis nationibus primo Coetui interfuerunt: *De consecratione ralioneque saeculari sodalium Institutorum saecularium propriis in Ecclesia*.....	5887-5890
3901	1970	Sep	26	SC Religiosorum, *Rescr.,* Facultas datur percipiendi et retinendi stipendium pro Missis bis aut ter iteratis	5890
3902	1970	Sep	27	Paulus VI, Lit. Ap. *Multiformis sapientia,* S. Teresia a Iesu, Virgo Abulensis, Doctor Ecclesiae universalis renuntiatur.....	5891-5894
3903	1970	Sep	29	Vicariatus Urbis, *Normae* confinnantur et applicantur circa administrationem baptismatis in Urbe Iuxta novum ritum.....	5894
3901	1970	Sep	30	Paulus VI, *Allocutio* die 30 sept. 1970 habita Revniis Abbatibus et Prioribus Convcntualibus universae Confoederationis Congregationum Ordinis S. Benedicti, ad communia consilia habenda Romae congregatis: *De sensu notisque propriis vocationis benedictinae.*	5894-5897
TOO"	1070 u/	Sep	30	SC pro Cultu divino, Decr. *Ordine lectionum,* Latina editio Lectionarli Missalis Romani evulgatur et typica declaratur novusque Ordo lectionum Missae cum normis propriis statuitur.....	5897-5905
ioor	1070 iv/u	Oct	1	Vicariatus Urbis, *Decr.,* Constituitur Consilium adminIstrationis bonorum temporalium Dioeceseos Romanae, et eiusdem Statuta promulgantur.....	5905-5906

INDEX CIIRONOLOGICUS DOCUMENTORUM

				Columna
3907	1970	Oct	5	SC Religiosorum, *Rescr.,* Facultas datur percipiendi eleemosynam pro Missis bis aut ter litatis 5907
3908	1970	Oct	12	SC Religiosorum, *Nolif.,* Circa facultatem administrandi baptismum ex parte religiosorum laicalium et religiosarum 5907
3909	1970	Oct	22	Signatura Apostolica, *Deci.,* Competentia determinatur S. Congregationis de disciplina Sacramentorum et Signaturae Apostolicae circa «quaestiones* de validitate matrimonii 5907-5908
3910	1970	Oct	25	Signatura Apostolica, *Decisio.* Dioecesis R.—Nullitatis matrimonii ex capite metus utrique nupturienti incussi 5908-5910
3911	1970	Oct	30	SC pro Clericis, Lit. Cire. *Per Instructionem.* De reformatione vestium choralium ad simpliciorem formam redigendarum 5910-5911
3912	1970	Oct	31	SC pro Episcopis, *Deci..* Episcopi dimissionarii ritus latini non amplius transferuntur in ecclesias titulares, sed titulum retinent Dioeceseos residentialis dimissae 5911
3913	1970	Oct	31	Commissio Concilii decretis interpretandis, *Responsum ad propositum dubium* circa participationem Presbyterorum, religiosorum et laicorum in Conferentiis episcopalibus 5911-5912
3914	1970	Nov	1	Paulus VI, Const. Ap. *Laudis canticum.* Officium divinum ex decreto Concilii Oecumenici Vaticani II instauratum, promulgatur . . 5912-5915
3915	1970	Nov	1	Signatura Apostolica, *Decisio,* De recursu contra decretum remotionis a paroecia et de principio «Lite pendente, nihil innovetur· in processu administrativo coram Signatura Apostolica 5915-5916
3916	1970	Nov	3	Ratihabitio Conventionis inter Apostolicam Sedem et bavaricam civitatem circa sectionem Theologiae catholicae in Universitate studiorum Augustana 5916
3917	1970	Nov	7	SC Sacramentorum, *Rescr.,* Facultas datur Ordinario loci instruendi immediate causam de matrimonio rato et non consummato, sine praevio recursu ad S. C. de disciplina Sacramentorum 5916
3918	1970	Nov	9	SC pro Cultu divino, Decr. *Abbatem et Abbatissam,* Benedictionis Abbatis et Abbatissae ritus recens instauratus promulgatur, una cum novi Ordinis normis generalibus 5916-5917
3919	1970	Nov	9	Signatura Apostolica, *Deci.,* Declaratio de recursu adversus decisionem Dicasterii Curiae Romanae deque modo procedendi in recursibus solvendis apud Signaturam Apostolicam 591/-5918
3920	1970	Nov	10	Signatura Apostolica, *Rescr..* Nonnullae facultates tribuuntur Conferentiae episcopali Belgicae quoad modum procedendi in causis matrimonialibus relate ad numerum testium, ad peritos et ad processum in gradu appellationis 5918
3921	1970	Nov	16	Paulus VI, *Allocutio* a Beatissimo Patre, die 16 nov. 1970 Romae habita, in aede Consilii v. d. «Food and Agriculture Organization· (F. A. O.), vigesimo anno ab illo instituto condito, in qua: *Laudat fines et activitatem huius institutionis et criteria moralia* zn *illis obtinendis et explicandis proponit sequenda* 5919-5923
3922	1970	Nov	17	Signatura Apostolica, *Decisio,* Nullitatis matrimonii - Incidentis: De iure appellandi a pronunciatione circa expensas et, subordinate, de causae commissione ad S. R. Rotam 5923-5925
3923	1970	Nov	21	Paulus VI, Motu pr. *Ingravescentem aetatem,* Patrum Cardinalium aetas ad maioris momenti munera exercenda statuitur 5925-5927
3024	1970	Nov	28	Signatura Apostolica, *Decisio,* Nullitas matrimonii inter orthodoxos absque ritu sacro initi declaratur, et modus procedendi in iisdem similibusque causis statuitur 5927
3925	1970	Dec	1	Signatura Apostolica, *Decisio,* Crediti et damnorum: De commissione causae Sacrae Romanae Rotae 5928-5930
3926	1970	Dec	1	Signatura Apostolica, *Decisio,* De factorum iuridicorum declaratione per decisionem iudicialem deque damnis ex actibus administrativis secutis 5930-5934
3927	1970	Dec	1	Signatura Apostolica, *Decisio,* De querela nullitatis contra Decretum Decani S. R. Rotae negantis connexionem causarum et damna Inde secuta 5934-5935
3928	1970	Dec	3	SC pro Cultu divino, Decr. *Ritibus Hebdomadae.* Recognitus Ordo benedicendi Oleum catechumenorum et infirmorum, et conficiendi chrisma promulgatur, una cum novi Ordinis Normis generalibus. 5935-5936
3929	1970	Dec	3	Secretaiuatus ad Christianorum unitatem fovendam, *Resp.,* Dc patrinis Christianis non catholicis admittendis in baptismo catholicorum 5937

N.	An.	M.	D·		Columna
3930	1970	Dec	8	Paulus VI, Epist. Ap. A *maintes reprises,* Opus Ecclesiae in educatione et cultura universae consortionis humanae curanda et obtinenda	5937-5942
3931	1970	Dec	«	SC Religiosorum, Decr. *Dum canonicarum,* Novae normae circa usum et administrationem sacramenti Paenitentiae, praesertim apud religiosas, et circa exclusionem a professione perpetua emittenda ob infirmitatis causam	5943-5944
3932	1970	Dec	12	SC pro Causis Sanctorum, Instr. *Receptis sacrae,* Instructio servanda in recognitione canonica et tumulatione exuviarum Servorum Dei.	5944-5945
3933	1970	Dec	15	Signatura Apostolica, *Decisio,* De recursu ad sectionem alteram Signaturae Apostolicae et de remediis contra decisiones Congressus ipsius Signaturae	5945-5947
3931	1970	Dec	19	SC pro Episcopis, *Decr.,* Statuta Conferentiae episcopalis Statuum Foederatorum Americae Septemtrionalis approbantur ad quinquennium	5947-5948
3935	1970	Dec	26	Paulus VI, Lit. Ap. *Christi amor,* Apostolicae Nuntiaturae in Liberiana Republica quaedam territoria aggregantur	5948-5949
393«	1970	Dec	28	Signatura Apostolica, *Normae* pro Tribunalibus interdioecesanis ct regionalibus aut interregionalibus erigendis et ordinandis	5949-5952
3937	1970	Dec	28	Signatura Apostolica, Lit. Cire. *Inter cetera novae,* Litterae circulares ad Praesides Conferentiarum episcopalium de Tribunalium ecclesiasticorum statu et activitate	5952-5955
3930	1970	..		SC Religiosorum, *Normae,* Documenta remittenda ad «nihil obstat» obtinendum pro erectione Congregationis iuris dioecesani vel ad Decretum laudis impetrandum	5955-5956
3939	1970	..	..	SC pro Cultu divino, *Responsa ad proposita dubia liturgica:* 1—Ad institutionem generalem Missalis Romani. 2—Ad Calendarium Romanum	5956
3910	1971	Ian	1	SC pro Gentium evangelizatione, *Facultates,* Formula Facultatum decennalium Ordinariis locorum in territoriis Missionum tributarum	5955-5959
3911	1971	Ian	1	SC pro Gentium evangelizatione, *Facultates,* Index facultatum Nuntiis, Pro-Nuntiis et Delegatis Apostolicis in territoriis Missionum tributarum	5959-5961
3912	1971	Ian	1	SC pro Institutione Catholica, Decr. *Theologicas Collegii,* Facultas theologica «Marianum» in Urbe «Pontificio» titulo augetur	5961-5962
3913	1971	Ian	2	Signatura Apostolica, *Rescr.,* Nonnullae facultates tribuuntur circa modum procedendi in causis matrimonialibus pertractandis pro Conferentiae episcopali Angliae et Valliae territorio	5962-5963
3911	1971	Ian	2	Signatura Apostolica, *Rescr.,* Facultas datur constituendi alterum Tribunal primae et secundae instantiae in eadem Dioecesi pro causis matrimonialibus pertractandis	5963
3915	1971	Ian	11	Commissio Concilii decretis interpretandis, *Responsa ad proposita dubia:* 1—Circa eos qui Hoiniliam in sacra Liturgia habere possunt. 2—Circa competentiam et modum procedendi Signaturae Apostolicae	5963-5964
391«	1971	Ian	13	SC pro Doctrina Fidei, Lit. Cire. *Litteris Encgclicis,* Litterae circulares omnibus locorum Ordinariis et Moderatoribus Generalibus Religionum clericalium: *Circa reductionem sacerdotum ad statum laicalem cum dispensatione a lege caelibatus*	5964-5966
3917	1971	Ian	13	SC pro Doctrina Fidei, *Normae* ad apparandas in Curiis dioecesanis et religiosis causas reductionis ad statum laicalem cum dispensatione ab obligationibus cum sacra Ordinatione conexis	5966-5970
3918	1971	Ian	15	SC pro Doctrina Fidei, Normae *Sacra Congregatio,* Nova agendi ratio in doctrinarum examine	5970-5971
3919	1971	Ian	28	Paulus VI, *Allocutio* diei 28 ian. 1971 ad Praelatos Auditores, Officiales et Advocatos Tribunalis Sacrae Romanae Rotae, novo litibus indicandis ineunte anno coram admissos: *De exercitio auctoritatis seu potestatis, praecipue iudicialis, Ecclesiae in praesentibus temporum adiunctis*	5971-5975
3950	1971	Ian	30	Vicariatus Urbis, *Normae* circa usum facultatis bis aut ter Missam celebrandi et circa applicationem harum Missarum	5975-5976
3951	1971	Feb	1	SC pro Institutione Catholica, Deci. *Instructio a,* Declaratio de coëducationc in scholis secundi ordinis sub religiosorum moderatione	5976-5977

INDEX CHRONOLOGICUS DOCUMENTORUM

N.	An.	M.	D.		Columna
3952	1971	Feb	2	SC pro Cultu divino, Decr. *Cum editio,* Institutio generalis de Liturgia Horarum divulgatur antequam editio typica promulgetur . . .	5977
3953	1971	Feb	10	Signatura Apostolica, *Decisio,* Nullitatis matrimonii et confonnitatis sententiarum affirmativarum, quarum prima ex capite metus, altera vero ex capite simulationis	5977-5979
3954	1971	Feb	25	Secretaria Status, *Conventio,* Sedes Apostolica adhaeret Conventioni internationl! de non usu vis nuclearis in annis bellicis	5979-5980
3955	1971	Feb	26	Ratihabitio Conventionis inter Apostolicam Sedem et Consilium Foederatarum Helvetiae Civitatum de separatione Administrationis Apostolicae Ticinensis a Dioecesi Basileensi eiusdemque in Dioecesim erectione	5980
3956	1971	Mar	2	SC Religiosorum, *Rescr.,* Nonnulla experimenta contra ius commune permittuntur Ordini F. M. Capuccinorum, praesertim quoad institutionem candidatorum ante professionem sollemnem - - - -	5981
3957	1971	Mar	12	SC pro Institutione Catholica, Decr. *Sacra Congregatio,* Studium theologicum Hierosolymitanum Ordinis Fratrum Minorum affiliatur Facultati Sacrae Theologiae Pontificii Athenaei Antoniani in Urbe	5981-5982
3958	1971	Mar	17	SC pro Causis Sanctorum, *Rescr.,* Facultas datur ut Enius Cardinalis, testis inductus, depositionem suam scripto facere valeat, et normae proponuntur in depositionibus scriptis servandae	5982
3959	1971	Mar	17	SC pro Causis Sanctorum, *Rescr.,* Facultas datur instruendi processus super virtutibus Servi Dei ubi omnes fere testes de visu commorantur, et extra locum vi Iuris communis competentem - - - -	5982-5983
3960	1971	Mar	28	Paulus VI, Motu pr. *Causas matrimoniales,* Nonnae quaedam statuuntur ad processus matrimoniales expeditius absolvendos - - - -	5983-5985
3961	1971	Mar	..	SC pro Cultu divino, *Responsa ad proposita dubia liturgica* circa novum Ordinem consecrationis virginum	5985-5987
3962	1971	Mar	..	SC pro Cultu divino, *Responsa ad proposita dubia:* 1—Circa orationes in Missis de memoriis. 2—Circa symbolum in octava Paschae .	5987
3963	1971	Apr	6	Signatura Apostolica, *Decisio,* De iure partis conventae cognoscendi libellum	5987-5989
396-4	1971	Apr	11	SC pro Clericis, Lit. Cire. *Opera artis,* De cura patrimonii historico-artistici Ecclesiae, ad Praesides Conferentiarum episcopalium.	59589-5990
3965	1971	Apr	11	SC pro Clericis, Normae-Instr. *Ad normam,* Directorium catechisticuin generale	5991-6023
3966	1971	Apr	11	SC pro Cultu divino, Decr. *Horarum Liturgia,* Latina editio libri Liturgiae Horarum iuxta novum ritum Romanum evulgatur et typica declaratur	6023
3967	1971	Apr	11	SC pro Cultu divino, Decr. *Publica et communis,* Institutio generalis de Liturgia Horarum	6023-6045
3968	1971	Apr	18	Paulus VI, Epist. Ap. *Optimam partem,* Epistula ad Revmum P. Andreain Poisso, Ordinis Cartusiensis Ministrum Generalem, ob universae religiosae communitatis Coetum habendum: *De patore vitae, eremiticae in Ecclesia deque eius coniunctione cum sacerdotio et cultu lilurgico*	6045-6047
3969	1971	Apr	22	SC pro Institutione Catholica, *Lit. Cire.,* Normae proponuntur circa adseriptionem alumnorum Seminariorum ad Universitates civiles, et circa domus ubi commorari debent clerici dum studia peragunt apud Universitates ecclesiasticas Urbis	6047-6049
3970	1971	Apr	24	SC pro Gentium evangelizatione, *Normae,* De relationibus inter Ecclesiam universalem et Ecclesias particulares, inter S. G. pro Gentium evangelizatione et Conferentias episcopales quoad actiuitatem Ecclesiae missionariam	6049-6051
3971	1971	Apr	24	Signatura Apostolica, *Rescr.,* Facultas datur ut Tribunal unius dioeceseos videre possit causas matrimoniales fidelium ad paroecias alterius Dioeceseos pertinentium	6051
3972	1971	Apr	26	SC pro Clericis, *Resp.,* Solvitur per arbitratum conflictus inter Ordinarium loci et nonnullos sacerdotes qui poenas canonicas subierant ob publicam dissensionem de doctrina circa usum anticonceptivorum in cncyclica «Humanae vitae» proposita	6051-6054
3973	1971	Mai	3	SC Religiosorum, *Normae* pro sororibus professis in Monasteria Cannelitaruni Discalceatarum ingredi optantibus	6054
3974	1971	Mai	8	Signatura Apostolica, *Decisio,* De nullitate matrimonii deque nullitate decisionis rotalis ex defectu citationis et contradictorii	6051-6055

N.	An.	M.	D.		Colamna
3975	1971	Mai	14	Paulus VI, Epist. Ap. *Octogesima adveniens,* Epistula Apostolica ad Einuin P. D. Mauricium S. R. E. Cardinalem Roy, Consilii de Laicis atque Pontificiae Commissionis Studiosorum a «Iustitia et pace» praesidem: octogesimo expleto anno ab editis Litteris Encyclicis e verbis appellatis «Rerum novarum»: *Doctrina Ecclesiae de re sociali in rerum ac temporum novis vicissitudinibus.*	6056-6072
3976	1971	Mai	20	SC pro Institutione Catholica, Decr. *Barium cum sit,* Canonice erigitur «Sectio Theologiae oecumenico-patristicae graeco-byzantinae a Sancto Nicolao» in Pont. Universitate S. Thomae Aquinatis in Urbe, penes Institutum oecumenicum Barense sita.....	6072-6073
3977	1971	Mai	21	Consilium instrumentis communicationis socialis praepositum, Instr. *Communio et progressio,* Instructio pastoralis ad Decretum Concilii Oecumenici Vaticani II de Instrumentis communicationis socialis rite applicandum, de mandato eiusdem Concilii exarata	6073-6102
397«	1971	Mai	27	SC mo Cultu divino, *Rescr.,* Facultas datur utendi in celebratione Missae paramentis sacris nova forma confectis.....	6102-6103
3979	1971	Iun	8	Signatura Apostolica, *Decisio,* De nullitate sententiae ex eo quod iudex functus fuerat in eadem causa munere Promotoris iustitiae.	6103-6105
3980	1971	Iun	11	SC pro Cultu divino, *Notificalio* circa usum et initium obligationis novi Missalis, Liturgiae Horarum et Calendarii.....	6105-6106
3981	1971	Iun	26	Signatura /Vpostolica, *Decisio,* De massae capitularis constitutione et distributione.....	6106-6107
3982	1971	Iun	27	Paulus VI, Motu pr. *Sedula cura,* De Pontificia Commissione Biblica ordinanda novae leges statuuntur.....	6107-6109
3983	1971	Iun	29	Paulus VI, Adhort. *Euangelica testificatio,* Adhortatio /Kpostolica uniuscuiusque religiosae familiae in catholico orbe sodalibus: *De religiosa uita secundum Concilii Oecumenici Vaticani II renovanda praeceptiones*.....	6109-6121
3984	1971	Iun	29	Paulus VI, Lit. Ap. *Magnum semper,* In Republica Dahomeyana Apostolica Nuntiatura constituitur, cuius sedes in urbe Dakar collocabitur.....	6121
3985	1971	Iui	1	Commissio decretis Concilii interpretandis, *Responsa ad proposita dubia:* 1—De potestate Episcoporum vi «Pastorale munus· reducendi vel extinguendi obligationem Missarum fundatarum. 2—De conditione devolutiva vel suspensiva recursus ad Signaturam Apostolicam in processu remotionis parochi.....	6122
3986	1971	Iui	3	Signatura Apostolica, *Decisio,* De capacitate processuali seu Icgitimitate activa ad agendum fratrum coniugis defuncti.....	6122-6131
3987	1971	Iui	6	Signatura Apostolica *Decisio,* De restitutione in integrum adversus decretum Sacrae Romanae Rotae ob neglectum legis praescriptum.	6131-6132
3988	1971	Iui	6	Signatura Apostolica, *Decisio,* De subsidio caritativo religiosis mulicribus dando quae e religione dimittuntur.....	6132-6134
3989	1971	Iui	7	SC pro Institutione Catholica, Decr. *Canonicae Orientalium,* Facultas Iuris canonici orientalis in Pontificio Instituto Orientali erigitur.....	6134
3990	1971	Iui	7	Signatura Apostolica, *Decisio,* De nullitate matrimonii inter duos orthodoxos ritus byzantini-romeni initi absque ritu sacro . . .	6135-6136
3991	1971	Iui	9	Signatura Apostolica, *Decisio,* De mandato procuratorio non a curatore sed a parte conventa dato deque querela nullitatis sententiae inde derivantis.....	6136-6138
3992	1971	Iui	15	Paulus VI, Epist. Ap. *Amoris officio,* Epistula ad Emuni P. D. Ioannem S. R. E. Cardinalem Villot, a publicis Ecclesiae negotiis, qua: *Pontificium Consilium *Cor unum* de humana ct Christiana progressione fovenda, in Urbe conditur*.....	6138-6110
3993	1971	Iui	29	Paulus VI, Lit. Ap. *Propenso ct sollicito.* Peculiaris Commissio Almo Collegio Capraniccnsi in Urbe gubernando constituitur.....	6110-6111
3994	1971	Aug	15	Paulus VI, Const. Ap. *Divinae consortium.* Constitutio Apostolica de sacramento Confirmationis, cuius «Ordo· recognitus approbatur.	6141-6111
3995	1971	Aug	20	Paulus VI, *Rescriptum ex Audientia Ssfiii* quo Ordo Svnodi Episcoporum celebrandae recognitus et auctus nonnullis additamentis perficitur.....	6144-6146
3996	1971	Aug	22	SC pro Cultu divino, Decr. *Peculiare Spiritus,* Novus Ordo Confirmationis promulgatur ciusque editio typica declaratur.....	6146-6149

INDEX CHRONOLOGICUS DOCUMENTORUM

N.	Ab.	M.	D.		Columna
3937	1971	Sep	18	Paulus VI, Lit. Ap. *Quantum utilitatis,* In Republic» vulgo «Niger· Nuntiatura Apostolica constituitur	6149
3998	1971	Oct	7	SC pro Cultu divino, *Rescr.,* Facultas datur universae Familiae religiosae Dominicanae adoptandi Liturgiam Horarum ex decreto Concilii Vaticani II instauratam	6149-6150
3999	1971	Oct	25	Signatura Apostolica, *Normae,* De documentis producendis ad civiles effectus tribuendos sententiis nullitatis matrimonii in Italia post Motu proprio «Causas matrimoniales·	6150
4000	1971	Oct	27	Paulus VI, *Declaratio communis* a Summo Pontifice Paulo VI et a Sanctitate Sua Mar Ignatio Iacobo III, Patriarcha seiunctae Ecclesiae Antiochiae Syrorum, subscripta: *De ea quae communia sunt fidei utriusque ecclesiae, Catholicae et Antiochenae seiunctae*	6150-6151
4001	1971	Oct	29	SC pro Cultu divino, *Lit. Cire.,* Facultas datur et normae proponuntur ut commissiones liturgicae regionum Americae quae lingua hispana utuntur, possint parare versiones vulgares proprias omnium textuum liturgicorum	6151-6152
4002	1971	Nov	6	Paulus VI, *Allocutio* die 6 nov. 1971 habita Emis Patribus Cardinalibus et Excmis Praesulibus e Synodo Episcoporum, cum secundus ordinarius Coetus exitum haberet: *De fructibus Synodi, de caelibatu sacerdotali el de officio Ecclesiae quoad iustiliam in mundo*	6152-6155
4003	1971	Nov	11	SC pro Cultu divino, *Normae* circa textus ad interim adhibendos in celebratione et cantu Officii Divini et Missae	6155-6156
4004	1971	Nov	14	Vigariatus Urbis, *Normae* servandae in celebratione matrimonii per Dioeceseos Romanae territorium	6157-6160
4005	1971	Nov	15	Consilium instrumentis communicationis socialis praepositum, *Normae* seu criteria proponuntur quae inspirent collaborationem oecumenicam in campo et usu mediorum communicationis socialis	6160-6161
4006	1971	Nov	16	Signatura Apostolica, *Decisio,* Promotor iustitiae recedere nequit a causa ab ipso introducta, nisi Tribunal recessum vel renuntiationem admittat	6161-616-
4007	1971	Nov	17	Consilium pro publicis Ecclesiae Negotiis, *Resp.,* In documento celebrati matrimonii canonici, a parochis Italiae transmittendo pro eius transcriptione in registrem civile, exprimendum est cognomen patris et matris contrahentium	6162
4008	1971	Nov	18	SC pro Doctrina Fidei, *Resp.,* Modus agendi pastoralis cum polygamis cathecumenis qui alias uxores, praeter legitimam, deserere non possunt absque gravi incommodo	6163
4009	1971	Nov	29	Paulus VI, Const. Ap. *Quod providenter,* Eparchia Dominae Nostrae Libancnsis pro Maronitis in Brasilia conditur	6163-6164
4010	1971	Nov	29	Paulus VI, Const. Ap. *Haec romana,* In Brasilia Eparchia Dominae Nostrae Paradisi constituitur, pro Melkitis ritus Byzantini - - -	6164
4011	1971	Nov	29	Paulus VI, Const. Ap. *Eius Vicarius,* Apostolicus Exarchatus pro fidelibus Ucramis in Brasilia degentibus, ad dignitatem Eparchiae evehitur	6164-6165
4012	1971	Nov	29	Paulus VI, Const. Ap. *Quae spes,* Exarchatus Apostolicus pro fidelibus ritus antiocheni Maronitarum, in Foederatis Americae Septemtrionalis Civitatibus, ad gradum Eparchiae evehitur	6165-6166
4013	1971	Nov	29	Secretaria Status, *Notificalio* qua suspenduntur ad tempus omnes facultates, praeter illas a Motu proprio «Pastorale munus· concessas, circa onera Missarum	6166
4014	1971	Nov	30	Paulus VI, *Rescr.,* Summus Pontifex publici iuris facit documenta Synodi II ordinariae Episcoporum, cuius nonnullas conclusiones approbat, alias sibi examinandas reservat	6166-6167
4015	1971	Nov	30	Synodus Episcoporum, Deci. *Ultimis temporibus,* De sacerdotio ministeriali, deque principiis doctrinalibus et rationibus practicis vitae et ministerii sacerdotum in Ecclesia	6167-6178
401G	1971	Nov	30	Synodus Episcoporum, Deci. *Conoenienlcs ex,* De iustitia in mundo deque missione Ecclesiae quoad iustitiae applicationem in hodierna societate	6178-6187
4017	1971	Dec	3	Consilium de Laicis, *Normae,* Directorium respiciens normas quibus Instituta Intemationalia Catholica definiuntur	6187-6192
4018	1971	Dec	7	SC Sacramentorum, Instr. *Ad Sanciam Sedem,* Instructio ad locorum Ordinarios de canonica celebratione matrimonii coram solis testibus in casibus particularibus	6192-6193

INDEX CIIBONOLOGIGUS DOCUMENTORUM

Kt N.	An.	M.	Tl U.		Columna
401»	1971	Dec	16	Signatura Apostolica, *Decr.,* Declaratur lis finita in recursu contra translationem parochi ob decreti Ordinarii loci revocationem. .	6193
4020	1971	Dee	23	SC pro Gentium evangelizatione, Instr. *Consuevit haec,* Instructio de alumnis admittendis in Pontificium Collegium Urbanum iuxta perspicuas et certas nonnas	6193-6194
4021	1971	Dee	30	Signatura Apostolica, *Resp.,* Doctrina de natura matrimonii a Tribunalibus ecclesiasticis Neerlandicis secuta confutatur eademque Tribunalia monentur ne alia capita nullitatis matrimonii, in specie impotentiam moralem, admittant, praeter ea a iure et iurisprudentia canonica comprobata	6194-6196
4022	1972	Ian	6	SC pro Cultu divino, Decr. *Ordinis baptismi,* Ordo initiationis Christianae adultorum noviter confectus promulgatur et normae generales novi Ordinis proponuntur	6197-6211
4023	1972	Ian	8	Signatura Apostolica, *Resp.,* Civiles effectus tribui nequeunt decreto nullitatis matrimonii lato ab Episcopo cum nuptiae celebratae sunt extra Ecclesiam catholicam	6211-6212
4024	1972	Ian	15	SC Religiosorum, *Nolif.,* Singula perfectionis Instituta exhibeant S. Congregationi de Religiosis elenchum facultatum omnium quibus gaudent circa reductionem, condonationem vel mutationem onerum Missarum	6212
4025	1972	Ian	20	SC pro Institutione Catholica, Decr. *Sacra Theologia,* Facultas Theologica penes studiorum Universitatem Fluminis Ianuarii canonice erigitur	6212-6214
4026	1972	Ian	20	SC pro Institutione Catholica, *Lit. Circ.,* De institutione philosophica sacrorum alumnis tradenda deque modo Philosophiam docendi hodie apud Seminaria dioecesana	6214-6219
4027	1972	Ian	28	Paulus VI, *Allocutio* die 28 ianuarii 1972 habita ad Praelatos Auditores et Officiales Tribunalis Sacrae Romane Rotae, a Beatissimo Patre novo litibus iudicandis ineunte anno coram admissos: *De necessitate iuris canonici pro Ecclesia, et de spiritu pastorali quo iuris applicatio et iustitiae administratio fieri debet a iudice ecclesiastico.*	6219-6221
4028	1972	Feb	2	Paulus VI, *Allocutio* die 2 feb. 1972 habita Institutorum saecularium sodalibus qui Romae, coetui interfuerunt quinto et vigesimo exacto anno ab edita Const. Ap. «Provida Mater»: *De natura notisque propriis Institutorum saecularium in Ecclesia et in mundo.*	6221-6225
4029	1972	Feb	2	SC Religiosorum, Decr. *Experimenta circa,* Decretum circa regiminis ordinarii rationem et religiosi saecularizati accessum ad officia et beneficia ecclesiastica	6225-6226
4030	1972	Feb	2	SC Religiosorum, *Rescr.,* Nonnullae facultates tribuuntur Abbatissis Monialium Ordinis Cisterciensis Strictioris Observantiae, exclusa tamen facultate prorogandi novitiatum ad tres annos et concedendi emissionem promissionum, loco votorum temporariorum.	6226
4031	1972	Feb	5	SC Religiosorum, *Rescr.,* Facultas datur monialibus conversis Dominicanis gaudendi voce activa in Capitulis communitatis	6226
4032	1972	Feb	9	SC pro Clericis, *Nolif.,* Nonnullae animadversiones fiunt in conclusiones approbatas a coetu mixto Episcoporum et presbyterorum in Hispania habito	6226-6234
4033	1972	Feb	11	Commissio Concilii decretis interpretandis, *Responsa ad proposita dubia:* 1—De dispensatione a forma canonica celebrationis matrimonii mixti. 2—De auctoritate competenti pro erectione Seminarii regionalis	6234
4034	1972	Feb	20	Paulus VI, Motu pr. *Alio scopo,* Nonnae pro solutione pensionis eorum qui ab Administratione bonorum Sanctae Sedis dependent, et a propriis muneribus quiescunt. *Norme per la liquidazione nel trattamento di quiescenza*	6234-6235
3149n	1963	Dec	23	Paulus VI, Motu pr. *Con Motu proprio,* De pensionibus iterum ordinandis eorum qui ab Administratione bonorum Sanctae Sedis dependent. *Regolamcnlo per le pensioni dei personale ecclesiastico e laico civile*	6235-6240
4035	1972	Feb	21	SC pro Doctrina Fidei, Deci. *Mysterium Filii,* Declaratio ad fidem tuendam in mysteria Incarnationis et Sanctissimae Trinitatis a quibusdam recentibus erroribus	6240-6242
4036	1972	Feb	25	SC Religiosorum, *Noti/.,* Criteria ac nonnae proponuntur circa habitum religiosum sodalium Institutorum perfectionis, praesertim mulierum	6242-6243
4037	1972	Mar	2	SC Religiosorum, *Rescr.,* Instauratio Diaconatus permanentis in Ordine Fratrum Minorum Conventualium approbatur	6243

INDEX CIIHONOLOGICUS DOCUMENTORUM

N.	An.	M.	D.		Column*
4038	1972	Mar	3	Secretaria Status, *Notify* Valor et sensus explicantur animadversionum S. C. pro Clericis in doctrinam et conclusiones coetus mixti Episcoporum et Presbyterorum in Hispania habiti	6243-6244
4039	1972	Mar	3	SC pro Cultu divino. *Normae,* De Liturgia Horarum: fcria V in Cena Domini, feria VI in Passione et morte Domini, Sabbato Sancto et Octava Paschae, ordinanda et celebranda ad interim ab iis qui veteres libros retinent	6244-6245
4040	1972	Mar	4	Paulus VI, *Allocutio* diei 4 martii 1972 iis qui interfuerunt annuo plenario Coetui habito a Pontificio Consilio instrumentis communicationis socialis praeposito: *De quaestionibus quae sub tcommunicaiione sociali* comprehenduntur deque officiis Pontificii Consilii in efformanda opinione publica, praesertim quoad rem ecclesiasticam et religiosam*	6245-6248
4041	1972	Mar	7	SC Sacramentorum, Instr. *Dispensationis matrimonii,* Instructio de quibusdam emendationibus circa nonnas in processu super matrimonio rato et non consummato servandas.	6248-6252
1665nl942	Feb	13		Pius XII, *Rescr.,* Nova causae propositio de inconsummatione matrimonii	6252
4042	1972	Mar	8	SC Religiosorum, *Lit. Cire.,* De ratione et intentionibus quibus dies mundialis precum pro vocationibus celebranda est	6253
4053	1972	Mar	25	Consilium pro publicis Ecclesiae Negotiis, Decr. *Episcoporum delectum.* Decretum quo normae de promovendis ad Episcopale ministerium in Ecclesia latina approbantur	6253-6256
4044	1972	Apr	13	Paulus VI, Lit. Ap. *Cum sit,* Nuntiatura Apostolica Reipublicae Algeriensis constituitur	6256
4645	1972	Apr	13	Paulus VI, Lit. Ap. *Quantopere aestimanda.* In Republica Tunetana Apostolica Nuntiatura constituitur, cuius sedes in urbe Icosio seu Alger, ut gallica lingua, collocatur	6256
4656	1972	Apr	18	Signatura Apostolica, *Decisio,* Matrimonium inter partes graecoorthodoxam et anglicanam coram ministro anglicano initum declarari potest nullum ob defectum ritus sacri, si partes minis- trum orthodoxum in loco commode adire poterant	6257-6258
4657	1972	Apr	21	Paulus VI, *Nuntius scripto datus* universis christifidelibus et bonae voluntatis hominibus, die recurrente recto instrumentorum communicationis socialis usui provehendo per totum terrarum orbem dicato: *De studio et officio veritatis recte persequendae ac integre proponendae per instrumenta communicationis socialis* . .	6258-6260
4648	1972	Apr	25	Conventio inter Sanctam Sedem et Rcmpublicam Austriaeam de scholis catholicis	6259-6262
4049	1972	Apr	26	Signatura Apostolica, *Decisio.* De iure appellandi in causis matrimonialibus post inutiliter elapsos dies fatales ad proponendam vel prosequendam appellationem	6263-6264
4050	1972	Apr	29	Paulus VI, Lit. Ap. *Maiores Nostri,* In Republica Sudanensi Apostolica Nuntiatura constituitur	6264
4051	1972	Mai	2	SG pro Cultu divino, Deci. *Cum de fragmentis,* De particulis et fragmentis Hostiarum reverenter conservandis vel sumendis	6264
4052	1972	Mai	3	Signatura Apostolica, *Resp.,* Ordinarius competens in Italia ad decidendas causas matrimoniales in casibus exceptis est Archiepiscopus Sedis Tribunalis regionalis, etiam post Motu proprio ♦Causas matrimoniales! diei 28 martii 1971	6265
4053	1972	Mai	13	Paulus VI, *Allocutio* die 13 mali 1972 habita ad moderatores, doctores auditoresque Gregorianae studiorum Universitatis, quarto volvente saeculo ex quo Gregorius XIII Antistes sacrorum Maximus ad Summi Pontificatus fastigium evectus est: *De officiis Universitatum Ecclesiae propriis in historia, cultura et paedagogia promovendis, praesertim in re theologica et ecclesiali*	6265-6270
4054	1972	Mai	19	Paulus VI, *Allocutio* diei 19 maii 1972 Moderatoribus e singulis nationibus et membris summorum Consiliorum Pontificiorum Operum Missionalium, Romae annuum Coetum habentibus: *De Pontificiis Operibus Missionalibus, quae praecipua constituunt instrumenta in manu Summi Pontificis et Episcoporum ad activitatem missionalem absolvendam, continuo renovandis et aptandis*	6271-6272
5055	1972	Mai	20	SC pro Institutione Catholica, Decr. *Sacra Congregatio,* Studium theologicum Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum in Urbe tanquam sectio spccializationis in Theologia spirituali constituitur penes Facultatem theologicam Pontificii Athenaei Antoniani in Urbe	6272-6273

INDEX CHRONOLOGÏGUS DOCUMENTORUM

N.	An.	M.	D.		Column·
4056	1972	lun	1	SkCRETARIATUS AD UNITATEM CHRISTIANORUM FOVENDAM, InStr. *In quibus,* Instructio de peculiaribus casibus admittendi alios Christianos ad Communionem eucharisticam in Ecclesia catholica .	6273-6277
4057	1972	lun	9	Commissio Concilii decretis interpretandis, *Responsum ad propositum dubium* circa modum peragendi chrismationem a ministro Sacramenti Confirmationis.....	6277
4058	1972	lun	12	Paulus VI, *Allocutio* die 12 iunii 1972 habita sodalibus ex Ordine Fratrum Minorum Conventualium qui generali coetui religiosae suae communitatis interfuerunt: *De recte intellegenda renovatione vitae religiosae a Concilio Vaticano II proposita deque sequela Christi, paupertate atque fidelitate Sedi Apostollcae perpetuo intendendis.*	6277-6279
4059	1972	lun	15	Paulus VI, *Nolif.,* Notificatur constitutio Pontificiae Commissionis iuri canonico orientali recognoscendo.....	6279-6282
4060	1972	lun	16	SC pro Doctrina Fidei, *Normae* pastorales circa Absolutionem generali modo impertiendam.....	6279-6282
4061	1972	lun	16	SC pro Cultu divino, *Rescr.,* Ordinarius loci concedere potest, in adiunctis particularibus, celebrationem unius Missae iuxta veterem ritum romanum.....	6282
4062	1972	lun	17	Signatura Apostolica, *Decr.,* Appellatio apud Rotam Nuntiaturae Apostolicae Hispaniarum proposita deferri potest ad Rotam Romanam ante citationem partium.....	6282
4063	1972	lun	19	Paulus VI, Lit. Ap. *Iussum, quo,* In Republica Litoris Eburnei Apostolica Nuntiatura constituitur, cuius sedes in urbe Dakar collocatur	6283
4064	1972	lun	19	Signatura Apostolica, *Decisio,* Sacerdos e Societate sive votis saecularizatus et legitime uxoratus caret iure percipiendi reditus et pensionem constitutam ex bonis quae ad Societatem pertinebant.	6283-6285
4065	1972	lun	21	SC Religiosorum, *Resp.,* Monasteria monialium Dominicarum quae vota tantum simplicia adhuc emittunt, servare tenentur clausuram «papalem» aut ◆constitutionalem».....	6285
4066	1972	lun	24	SC pro Cultu divino, Decr. *Thesaurum cantus,* Ordo cantus Missae seu Gradualis Romani nova ordinatio promulgatur cum propriis recognitis normis.....	6286-6288
40G7	1972	lun	26	SC pro Doctrina Fidei, *Declaratio* quoad interpretationem quarundam dispositionum, quae Normis, die 13 lanuarii 1971 editis, statutae sunt circa reductionem sacerdotum in statum laicalem cum dispensatione ab omnibus oneribus sacris.....	6288-6290
4068	1972	lun	27	SC pro Ecclesiis orientalibus, Decr. *Orientalium Religiosorum,* Decretum quo nonnullae facultates Religiosis Orientalibus conceduntur et quidam canones de iisdem Religiosis mutantur vel suspenduntur.....	6290-6292
4069	1972	lun	28	SC Religiosorum, *Notif.,* Nova Statuta Unionis Superiorum Generalium approbantur.....	6292-6294
4070	1972	lui	1	Signatura Apostolica, *Decisio,* De vi canonis 72 Concilii Trullani quoad declarationem nullitatis matrimonii ex impedimento mixtae religionis ..... - - -	6295
4071	1972	lui	10	Ratihabitio Conventionis inter Sanctam Sedem et Rempublicam Austriacam de scholis catholicis.....	6295
4072	1972	lui	11	Signatura Apostolica, *Decisio,* De retractatione renuntiationis canonicatui cathedrali ab Ordinario loci acceptatae.....	6295-6297
4073	1972	lui	19	SC pro Episcopis et SC pro Clericis, *Epist.,* Recursus Capituli Cathedralis contra Episcopum Roennondensem reiicitur atque regimen Dioeceseos personali responsabilitati Episcopi commissum declaratur, ab aliis structuris superdioecesanis non substituendum	6297-6209
4074	1972	lui	19	SC Religiosorum, *Resp.,* Facultas datur Ordini Fratrum Minorum Capuccinorum convocandi Capitulum Generale extraordinarium ad mutationes inductas satis comprobandas ante approbationem definitivam Constitutionum.....	6299
4075	1972	lui	22	SC Religiosorum, *Facuit.,* Nonnullae facultates conceduntur, iuri communi contrariae, circa dimissionem sodalium a votis sollemnibus Ordinis Fratrum Praedicatorum	6299-6300
4076	1972	lui	26	Signatura Apostolica, *Deci.,* Recursus ad Signaturam Apostolicam contra decretum S. C. pro Religiosis confirmantis dimissionem religiosorum a Superioribus decisam, effectum habet suspensivum.	6300

INDEX CHRONOLOGICUS DOCUMENTORUM

N.	An.	M.	D.		Columna
4077	1972	Aug	6	SC pro Cultu divino, *Notify* Dc Liturgia Horarum pro quibusdam communitatibus religiosis quae maiorem Psalmorum copiam desiderant per diem recitare	6300-6302
4070	1972	Aug	7	SC pro Cultu divino, Deci. *In celebratione,* Declaratio de Concelebratione, in qua statuitur sacerdotes, praeter Missam in bonum fidelium celebratam, posse etiam concelebrare in Missa conventual! seu communitaria, aut occasione peculiaris coetus sacerdotum, nullo percepto stipendio pro Missa concelebrata	6302-6303
4079	1972	Aug	9	Signatura Apostolica, *Deci.,* Effectus suspensivus recursuum ad Signaturam Apostolicam incipit recurrere a momento interpositionis ipsius recursus legitime factae	6303-6304
4080	1972	Aug	9	Signatura Apostolica, *Deci.,* Diaconus assumi potest ad officium iudicis pro causis matrimonialibus definiendis	6304
4081	1972	Aug	12	SC pro Doctrina Fidei, *Resp.,* Alias Preces eucharisticas, praeter eas in Missali admissas, non licet inducere auctoritate privata in Canonem Missae	6304
4082	1972	Aug	15	Paulus VI, Motu pr. *Ministeria quaedam,* Disciplina circa Primam Tonsuram, Ordines Minores et Subdiaconatum in Ecclesia latina innovatur	6304-6307
4083	1972	Aug	15	Paulus VI, Motu pr. *Ad pascendum.* Nonnullae nonnae ad sacrum Diaconatus Ordinem spectantes statuuntur	6307-6310
4084	1972	Sep	20	Paulus VI, *Allocutio* die 20 sept. 1972 habita Institutorum saecularium Moderatoribus qui Romae internationale Coetui interfuerunt: *De ratione propria Institutorum saecularium in Ecclesia, quae pari iure consistit in eorum sodalium saecularitate consecrata ac in ipsorum consecratione saeculari*	6310-6313
4085	1972	Sep	23	Paulus VI, *Allocutio* die 23 sept. 1972 habita iis qui adfuerunt sexagesimo international! Conventui a publicis legumlatorum coetibus ex universis nationibus Romae celebrato: *De crisi actuali systematis et officii Senatus seu coetus publici legumlatorum deque mediis ad hoc iuridicum institutum aptandum et in primaevam rationem restituendum*	6313-6317
4086	1972	Oct	2	SC Religiosorum, *Resp.,* Fratres non sacerdotes ad munus Superioris localis promoveri nequeunt in Ordine Fratrum Minorum Capuccinorum	6317-6318
4087	1972	Oct	9	SC pro Cultu divino, Decr. *Cum de nomine.* De nomine Episcopi in prece eucharistica proferendo	6318-6319
4088	1972	Oct	14	Signatura Apostolica, *Lit. Cire.,* Nonnae et taxationes statuuntur ad honoraria determinanda quae Advocatis et Peritis debentur ob expletum munus apud Tribunalia regionalia Italiae - - - -	6319-6320
4089	1972	Oct	19	Paulus VI, *Allocutio* die 19 oct. 1972 habita ad Moderatores Nationalium Coetuum Maiorum Antistitum Institutorum religiosorum, favente S. Congregatione pro Religiosis et Institutis saecularibus Romae coadunatos: *De elementis quae consecrationem religiosam constituunt deque momento spiritui religioso et missionario in renovatione vitae religiosae tribuendo, et in prorim sub ductu Episcoporum reducendo, salva exemptione inferna.*	6321-6323
4090	1972	Oct	22	Paulus VI, *Nuntius scripto datus* ad Ethum P. D. Alexandrum S.R.E. Cardinalem Renard, Archiepiscopum Lugdunensem, centesimo quinquagesimo exorto anno ex quo «Opus a Propagatione Fidei» constitutum est: *De quaestionibus activitatem missionalem Ecclesiae respicientibus apte solvendis per assecutionem finium qui Operibus Missionalibus Pontificiis sunt propriis*	6323-6328
4091	1972	Oct	25	Secretaria Status, *Resp.,* Interpretatio authentica datur nonnularum Normarum quae solutionem pensionis respiciunt eorum qui pendent ab Administratione bonorum Sanctae Sedis - - - -	6328
•092	1972	Oct	27	Paulus VI. *Allocutio* diei 27 oct. 1972 Emis Patribus et Excmis Praesulibus e Consilio Secretariae Generalis Synodi Episcoporum, qui conventui Romae habito interfuerunt: De *Si/nodi Episcoporum indole propria deque mutationibus in eiusdem modum procedendi inducendis*	6329
4093	1972	Oct	27	Secretaria Status, *Deci.,* Modus determinatur melius applicandi normas datas circa solutionem pensionis eorum qui pendent ab Administratione bonorum Sanctae Sedis	6329-6330
4091	1972	Nov	20	SC pro Cultu divino, *Enist.,* Determinantur partes sacrae Liturgiae pro quibus habenda est interpretatio popularis in territoriis Amerlcae quae lingua utuntur hispana	6330-6331

INDEX CHRONOLOGICUS DOCUMENTORUM

N.	An.	M.	D.		Columna
4095	1972	Nov	30	Paulus VI, Const. Ap. *Sacram unctionem,* Constitutio Apostolica de Sacramento Unctionis infirmorum	6331-6332
4096	1972	Dec	1	Paulus VI, *Allocutio* die 1 dec. 1972 habita Moderatoribus et membris Pontificii Consilii «Cor unum» qui Romae alteri plenario Coetui adfuerunt: *De muneribus Consilio iCor unum* commissis reddendi coram humana societate testimonium caritatis, necessitudinis el iuslitiae in Ecclesiae missione insitum, illudquc applicandi singulis adiunctis hominumque necessitatibus*	6333-633-1
4097	1972	Dec	3	SC pro Cultu divino, Decr. *Ministeriorum disciplina,* Ritus de institutione Lectorum ct Acolythorum, de admissione inter candidatos ad Diaconatum et Presbyteratum, necnon de sacro caelibatu amplectendo, in editione typica, promulgatur	6334-6336
4098	1972	Dec	7	SC pro Cultu divino, Decr. *Infirmis cum,* Ordo Unctionis infirmorum eorumque pastoralis curae in editione typica promulgatur una cum Nonnis in praxi servandis	6336-6345
4099	1972	Dec	8	Paulus VI, *Nuntius* ad universos homines, praesertim Christifideles, calendis ianuariis diem fovendae paci per totum terrarum orbem celebraturos: *Pax inter nationes seu tranquillitas ordinis inter consortionem humanam, etsi a periculis numquam tutam, potest de facto, ideoque debet, firma institui ac duratura*	6345-6348
4100	1972	Dec	9	Paulus VI, *Allocutio* diei 9 dec. 1972 ad itahcos iuris peritos catholicos qui XXIII Conventui, eorum favente Societate habito, interfuerunt: *Fetus humani abortus directe intentus aut legaliter protectus ius naturae hominum offendit*	6348-6350
4101	1972	Dec	9	Paulus VI, Lit. Ap. *Quandoquidem mortalium,* Sanctus Gabriel Archangclus Patronus tabellariae rei declaratur	6350
4102	1972	Dec	13	Paulus VI, *Allocutio* die 13 dec. 1972 habita iis qui in Gregoriana studiorum Universitate «Cursui renovationis canonicae pro iudicibus aliisque Tribunalium administris» interfuerunt: *De vi, momento notisque propriis iuris canonici recte hodie in Ecclesia perpendendis contra nonnullas oppositas reiciendas doctrinas*	6351-6352
4103	1972	Dec	16	SC pro Causis Sanctorum, *Notif.,* Novus modus procedendi in discutiendo dubio num aliquid obsit Causae Servorum Dei introductioni	6352
4104	1972	Dec	16	SC pro Causis Sanctorum, *Notif.,* De trium Consultorum AOtis pro dubiis maioribus discutiendis in Causis Servorum Dei	6352-6353
4105	1972	Dec	23	SC pro Cultu divino, Decr. *Cum die,* Variationes in Institutionem generalem Missalis Romani inducendae	6353-6355
4106	1972	..	..	SC pro Causis Sanctorum, *Normae,* Documenta quae praerequiruntur ad Causas Servorum Dei introducendas	6356

INDEX INITIORUM ET DIOECESIUM QUIBUS DOCUMENTA INTERDUM ALLEGANTUR

	N.	Columna
.1 *maintes reprises,* Epist. Ap. 8 dec. 1970 Pauli VI: Opus Ecclesiae in educatione et cultura universae consortionis humanae curanda et obtinenda.....	3930	5937-5942
Abbatem et Abbatissam, Decr. 9 nov. 1970 SC pro Cultu divino: Benedictionis Abbatis et Abbatissae ritus recens instauratus promulgatur, una cum novi Ordinis normis generalibus.....	3918	5916-5917
Actio pastoralis, Instr. 15 mail 1969 SC pro Cultu divino: Instructio de Missis pro coetibus particularibus.....	3750	5547-5550
Ad hoc usque, Motu pr. 15 apr. 1969 Pauli VI: Iuridicae quaedam Patrum Cardinalium rationes definiuntur quoad suos Titulos vel Diaconias in Urbe. . .	3739	5514-5515
Ad instituenda experimenta, Decr. 4 iun. 1970 SC Religiosorum: Decretum quo nonnullae facultates Religiosis Institutis conceduntur.....	3861	5832-5833
Ad normam. Nonnae-Instr. 11 apr. 1971 SC pro Clericis: Directorium catechisticum generale.....	3965	5991-6023
Ad pascendum, Motu pr. 15 aug. 1972 Pauli VI: Nonnullae normae ad sacrum Diaconatus Ordinem spectantes statuuntur.....	4083	6307-6310
Ad Sanctam Sedem, Instr. 7 dec. 1971 SC Sacramentorum: Instructio ad locorum Ordinarios de canonica celebratione matrimonii coram solis testibus in casibus particularibus	4018	6192-6193
Alio scopo, Motu pr. 20 feb. 1972 Pauli VI: Normae pro solutione pensionis eoruin qui ab Auministratione bonorum Sanctae Sedis dependent, et a propriis muneribus quiescunt. *Norme per ta liquidations nel tratlamento di quiescenza.*	4034	6234-6235
Amoris o/licio, Epist. Ap. 15 iul. 1971 Pauli VI; Epistula ad Efhum P. D. Ioanncm S. R. E. Cardinalem Villot· a publicis Ecclesiae negotiis, qua: Pontificium Consilium «Cor unum» de humana et Christiana progressione fovenda, in Urbe conditur.....	3992	6138-6140
Ampliores rationes. Instr. 10 iul. 1970 Secretarlatus pro non credentibus: Nota circa studium atheism! et institutionem ad dialogum cum non credentibus habendum, candidatis sacerdotii impertiendam.....	3882	5858-5861
Anni liturgici, Decr. 21 mart. 1969 SC Rituum: Ordinatio anni liturgici et novum Calendarium Ilturgicum approbantur.....	3727	5496-5497
Apostolicae caritatis. Motu pr. 19 mart. 1970 Pauli VI: Pontificia Commissio de spirituali migratorum atque itinerantium cura constituitur.....	3837	5759-5760
Apostolica Sedes, Deci. 25 mart. 1970 SC pro Ecclesiis orientalibus: Declaratio de Hierarchis extra fines territorii Patriarchalis constitutis.....	3838	5760-5761
Attentis precibus, Reset. 28 apr. 1970 Consilii a publicis Ecclesiae Negotiis: Novus modus procedendi in causis nullitatis matrimonii approbatur pro Statibus Foederatis Americae Scptemtrionalis.....	3848	5810-5812
Attentis precibus, Reset. 31 aug. 1970 Consilii pro publicis Ecclesiae Negotiis: Novus modus procedendi in causis nullitatis matrimonii approbatur pro Conferentiae episcopalis Australia? territorio.....	3895	5877
Marium cum sit, Decr. 20 mali 1971 SC pro Institutione Catholica: Canonice erigitur «Sectio Theologiae oeeumcnico-patristicae graeco-byzantinae a Sancto Nicolao» in Pont. Universitate S. Thomae Aquinatis in Urbe, penes Institutum oecumenlcum Barcnsc sita.....	3976	6072-6073
Calendaria particularia, Instr. 24 iun. 1970 SC pro Cultu divino: De calendariis particularibus atque Officiorum ct Missarum Propriis recognoscendis . . .	3876	5816-5853
Canonicae Orientalium, Decr. 7 iul. 1971 SC pro Ecclesiis orientalibus: Facultas Iuris canonici orientalis in Pontificio Instituto Orientali erigitur.....	3989	6134

	N.	Columna
Causas matrimoniales, Motu pr. 28 mart. 1971 Pauli VI: Normae quaedam statuuntur ad processus matrimoniales expeditius absolvendos	3960	5983-5985
Celebrationis eucharisticae, Decr. 26 mart. 1970 SC pro Cultu divino: Nova editio Missalis Romani promulgatur et typica declaratur	38.39	5761
Cenam paschalem, Normae 20 mart. 1970 SC pro Cultu divino: Institutio generalis Missalis Romani	3840	5761-5791
Christi amor, Lit. Ap. 26 dec. 1970 Pauli VI: Apostolicae Nuntiaturae in Liberiana Republica quaedam territoria aggregantur	3935	5948-5949
Clausuram papulem, Deci. 4 hin. 1970 SC Religiosorum: De clausura papali Ordinum religiosorum	3860	5831-5832
Clericalia Instituta, Decr. 27 nov. 1969 SC Religiosorum: De ratione qua sodales laici regimen Institutorum religiosorum clericaliumparticipare possint . . .	3808	5690
Comme le prévoit, Instr. 25 ian. 1969 Consilii Liturgiae: Normae proponuntur ad versiones vernaculas textuum liturglcorumrecteapparandas	3709	5465-5470
Communio et progressio, Instr. 21 maii 1971 Consilii instrumentis communicationis socialis praepositi: Instructio pastoralis ad Decretum Concilii oecumenici Vaticani II de instrumentis communicationis socialis rite applicandum, de mandato eiusdem Concilii exarata	3977	6073-6102
Con Motu proprio, Motu pr. 23 dec. 1963 Pauli VI: De pensionibus iterum ordinandis eorum qui ab Administratione bonorum Sanctae Sedis dependent. Regolamento per le pensioni dei personale ecclesiastico e laico civile - - - -	3149n	6235-6240
Consecrationis virginum, Decr. 31 maii 1970 SC pro Cultu divino: Novus consecrationis virginum ritus promulgatur	3857	5829-5831
Constitutione Apostolica, Instr. 20 oct. 1969 SC pro Cultu divino: De Constitutione Apostolica «Missale Romanum» gradatim in effectum deducenda	3789	5644-5646
Consuevit haec, Instr. 23 dec. 1971 SC pro Gentium evangelizatione: Instructio de alumnis admittendis in Pontificium Collegium Urbanum iuxta perspicuas et certas normas	4020	6193-6194
Convenientes ex, Deci. 30 nov. 1971 Synodi Episcoporum: De iustitia in mundo deque missione Ecclesiae quoad iustltiae applicationem in hodierna societate.	4016	6178-6187
Cum de fragmentis, Deci. 2 maii 1972 SC pro Cultu divino: De particulis et fragmentis Hostiarum reverenter conservandis vel sumendis	4051	6264
Cum de nomine, Decr. 9 oct. 1972 SC pro Cultu divino: De nomine Episcopi in prece eucharistica proferendo	4087	6318-6319
Cum die, Decr. 23 dec. 1972 SC pro Cultu divino: Variationes in Institutionem generalem Missalis Romani inducendae	4105	6353-6355
Cum editio, Decr. 2 feb. 1971 SC pro Cultu divino: Institutio generalis de Liturgia Horarum divulgatur antequam editio typica promulgetur	3952	5977
Cum post edita, Deci. 2 ian. 1970 SC Religiosorum: Declaratio circa valorem Instructionis «Venite seorsum» et de potestate Episcoporum dispensandi a clausura Monialium	3816	5701
Cum sit. Lit. Ap. 13 apr. 1972 Pauli VI: Nuntiatura Apostolica Reipublicae Algeriensis constituitur -	4044	6256
Cum Superiores, Decr. 27 nov. 1969 SC Religiosorum: De facultate supremis Moderatoribus Religionum laicalium delegata sodalium votorum temporariorum saecularizationem concedendi	3807	5689-5690
Dans ces derniers, Deci. 7 ian. 1970 Secretariate ad Christianorum unitatem fovendam: Declaratio circa doctrinam et praxim Ecclesiae Catholicae in materia participationis communis S. Eucharistiae inter fideles diversas confessiones Christianas profitentes	3818	5735-5738
Decreto quo, Decr. 25 iul. 1969 SC pro Cultu divino: Instructio de editionibus aparandis et de usu novi Ordinis lectionum Missae	3774	5591-5592
Decreto Sacrae, Instr. 29 iun. 1969 SC pro Cultu divino: Instructio de Calendariis particularibus «ad interim» accommodandis	3765	5587
Desde el ano, Decr. 18 feb. 1969 SC Religiosorum: Nova Statuta generalia Conferentiac hispanae religiosorum approbata promulgantur	3719	5479
Diligenti examini, Rescr. 10 mart. 1970 SC Sacramentorum: Facultas datur celebrandi Missam in Cena Domini horis vespertinis et etiam matutinis, cum facultate concelebrandi postea in Missa principali vespertina	3834	5757
Directorium Normae 3 dec. 1971 Consilii pro Laicis: Directorium respiciens normas quibus Instituta Intemationalia Catholica definiuntur	4017	6187-6192
Directorium calechisticum generale, Normae-Instr. 11 apr. 1971 SC pro Clericis .	3965	5991-6023
Directorium de re oecumenica. Normae 16 apr. 1970 Secrktariatus ad Christianorum unitatem fovendam: Directorium ad ea quae a Concilio Vaticano II de re oecumenica promulgata sunt exsequenda *(Pars altera)*	3047	5801-5810

	N.	Columna
Dispensationis matrimonii, Instr. 7 mart. 1972 SC Sacramentorum: Instructio de quibusdam emendationibus circa normas in processu super rato et non consummato servandas	4041	6248-6252
Dioinae consortium, Const. Ap. 15 aug. 1971 Pauli VI: Constitutio Apostolica de sacramento Confirmationis, cuius «Ordo» recognitus approbatur	.3994	6141-6144
Dum canonicarum, Decr. 8 dec. 1970 SC Religiosorum: Novae nonnae circa usum et administrationem sacramenti Paenitentiae, praesertim apud religiosas, et circa exclusionem a professione perpetua emittenda ob infirmitatis causam.	39.31	5943-5944
Eius Vicarius, Const. Ap. 29 nov. 1971 Pauli VI: Apostolicus Exarchatus pro fidelibus Ucrainis in Brasilia degentibus, ad dignitatem Eparchiae evehitur.	4011	6164-6165
Elapso Oecumenico, Deci. 22 oct. 1969 Synodi Episcoporum: Relatio doctrinalis circa cellegialitatem Episcoporum in Ecclesia	3791	5648-5654
En novembre, Epist. Ap. 24 dec. 1969 Pauli VI: Nuntius scriptus datus Emo P. D. Bernardo Ioanni S. R. E. Cardinali Alfrink, Archiepiscopo Ultraiectensi, ceterisque Excmis Hollandiae Ordinariis, Pastoralem Coetum celebraturos: De renovatione officii ministerialis, de religiosis deque sacro caelibatu. . . .	3813	5698-5700
Episcoporum delectum, Decr. 25 mart. 1972 Consilii pro publicis Ecclesiae Negotiis: Decretum quo normae de promovendis ad Episcopale ministerium in Ecclesia latina approbantur	4043	6253-6256
Evangelica testificatio, Adhort. 29 iun. 1971 Pauli VI: Adhortatio Apostolica uniuscuiusque religiosae familiae in catholico orbe sodalibus: De religiosa vita secundum Concilii Oecumenici Vaticani II renovanda praeceptiones - - - -	3983	6109-6121
Ex quo tempore, Lit. Ap. 8 mart. 1969 Pauu VI: Intemuntiatura Apostolica Aethiopiae ad dignitatem et gradum Nuntiaturae evehitur	3723	5491-5492
Experimenta circa, Decr. 2 feb. 1972 SC Religiosorum: Decretum circa regiminis ordinarii rationem et religiosi saecularizati accessum ad officia et beneficia ecclesiastica	4029	6225-6226
Facultates decennales, Facult. 1 ian. 1971 SC pro Gentium evangelizatione: Formula facultatum decennalium Ordinariis locorum in territoriis Missionum tributarum	3940	5955-5959
Fidei custos, Inslr. 30 par. 1969 SC Sacramentorum: De ministris extraordinariis Sacrae Communionis Eucharisticae administrandae	3746	5535-5536
Germaniae dicionis, Decr. 14 feb. 1970 SC pro Episcopis: Statuta de modo celebrandi Synodum communem omnium Dioecesium Germaniae approbantur. . .	3829	5756
Haec romana, Const. Ap. 29 nov. 1971 Pauli VI: In Brasilia Eparchia Dominae Nostrae Paradisi constituitur pro Melkitis ritus Byzantini	4010	6164
Horarum liturgia, Decr. 11 apr. 1971 SC pro Cultu divino: Latina editio libri Liturgiae Horarum iuxta novum ritum Romanum evulgatur et typica declaratur	396G	6023
I principi. Instr. 27 maii 1970 Vicariatus Urbis: Nonnae circa Expositionem annualem sollemnem S. Eucharistiae, hucusque XL Horarum dictam, in Urbe faciendam	3856	582/-5829
1 sacerdoti in, Lit. Cire. 10 oct. 1969 SC pro Clericis: Natura, officia et ordinatio Consilii Presbyteralis tanquam senatus Episcopi in regimine dioeceseos. .	3786	5637-5641
In celebratione, Deci. 7 aug. 1972 SC pro Cultu divino: Declaratio de Concelebratione, in qua statuitur sacerdotes, praeter Missam in bonum fidelium celebratam, posse etiam concelebrare in Missa conventual! seu communitaria, aut occasione peculiaris coetus sacerdotum, nullo percepto stipendio pro Missa concelebrata	1078	6302-6303
In confirmandis, Instr. 6 feb. 1970 SC pro Cultu divino: De unica versione vernacula textuum liturgicorum pro nonnullis tantum textibus servanda . . .	3828	5755-5756
In conformità, Instr. 15 feb. 1969 Vicariatus Urbis: Criteria servanda in applicatione normarum circa matrimonii celebrationem in Urbe	3718	5478-5479
In quibus, Instr. 1 iun. 1972 Secretariates ad unitatem Christianorum fovendam: Instructio de peculiaribus casibus admittendi alios Christianos ad Communionem cucharisticam in Ecclesia catholica	4056	6273-6277
In Synodo Episcopali, Instr. 6 ian. 1970 SC pro Institutione Catholica: Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis	3817	5702-5735
Inclita toto, Motu pr. 8 aug. 1969 Pauu VI; Cardinalis Legatus Patriarchal! Basilicae a S. Francisco in Urbe Asisio assignatur	3775	5592-5593
Infirmis quo, Decr. 7 dec. 1972 SC pro Cultu divino: Ordo Unctionis infirmorum eonimque pastoralis curae in editione typica promulgatur una cum Normis in praxl servandis	409«	6336-6345
Ingravescentem aetatem, Motu pr. 21 nov. 1970 Pauli VI: Patrum Cardinalium actas ud maioris momenti munera exercenda statuitur	3923	5925-5927

	N.	Columna
/nslans illa. Lit. Ap. 25 apr. 1969 Pauli VI: In Thailandia Nuntiatura Apostolica conditur, nomine Thailandensis	**3742**	5518
Institutio generatis, Deci. 18 nov. 1969 SG ρπο Cultu divino: Declaratio circa valorem doctrinalem Institutionis generalis Missalls Romani	3805	5684
Institutio generalis de Liturgia Horarum, Decr. 11 apr. 1971 SC pro Cultu divino.	3967	6023-6045
Institutio generalis Missalis Romani, Nonnae 26 mart. 1970 SC pro Cultu divino.	**3840**	5761-5791
Instructio a. Deci. 1 feb. 1971 SC pro Institutione Catholica: Declaratio de coeducatione in scholis secundi ordinis sub religiosorum moderatione	3951	5976-5977
Inter cetera nonae, Lit. Circ. 28 dcc. 1970 Signaturae Apostolicae: Litterae circulares ad Praesides Conferentiarum episcopalium de Tribunalium ecclesiasticorum statu et activitate	3937	5952-5955
Inter ea quae, Lit. Circ. 4 nov. 1969 SC pro Clericis: Litterae Circulares ad Conferentiarum Episcopalium Praesides de permanenti cleri, maxime iunioris, institutione ct formatione secundum placita Congregationis Plenariae die 18 octobris anno 1968 habitae - - - -	**3799**	5672-5678
lassum quo, Lit. Ap. 19 iun. 1972 Pauli VI: In Republica Litoris Eburnei Apostolica Nuntiatura constituitur, cuius sedes in urbe Dakar collocatur - - - -	**4063**	6283
L'année qui aient, Lit. Cire. 2 feb. 1969 Secretariae Status: Sensus responsabilitatis Episcoporum urgetur circa quaestiones caelibatum sacerdotalem spectantes.	3713	5473-5474
Laudis canticum, Const. Ap. 1 nov. 1970 Pauli VI: Officium divinum ex decreto Concilii Oecumenici Vaticani II instauratum, promulgatur	3914	5912-5915
Le dichiarazioni, Epist. Ap. 2 feb. 1970 Pauli VI: Epistula Apostolica ad Erhum P. D. loannem S. R. E. Cardinalem Villot, a publicis Ecclesiae negotiis: De sacro ecclesiastico caelibatu	3824	5747-5750
Le incoraggianti, Lit. Ap. 10 oct. 1969 Pauli VI: Nova Statuta Actionis Catholicae Italiae approbantur	3785	5630-5637
Litteris Apostolicis, Decr. 25 iul. 1970 SC pro Clericis: Decretum de obligatione Sacrum litandi pro populo, post novum Calendarium Romanum generale.	3892	5867-5868
Litteris Encyclicis, Lit. Circ. 13 ian. 1971 SC pro Doctrina Fidei: Litterae circulares omnibus locorum Ordinariis et Moderatoribus Generalibus Religionum clericalium: Circa reductionem sacerdotum ad statum laicalem cum dispensatione a lege caelibatus	**3946**	5964-5966
Liturgicae instaurationes, Instr. 5 sept. 1970 SC pro Cultu divino: Instructio tertia ad Constitutionem de sacra liturgia recte exsequendam	3896	5877-5884
Magnum semper. Lit. Ap. 29 iun. 1971 Pauli VI: In Republica Dahomeyana Apostolica Nuntiatura constituitur, cuius sedes in urbe Dakar collocabitur . .	**3984**	6121
Maiores Nostri, Lit. Ap. 29 apr. 1972 Pauli VI: Tn Republica Sudanensi Apostolica Nuntiatura constituitur	4050	6264
Matrimonia mixta, Motu pr. 31 mart. 1970 Pauli VI: Nonnae de matrimoniis mixtis statuuntur	38i1	5791-5794
Memoriale Domini, Instr. 29 maii 1969 SC pro Cultu divino: Instructio de modo Sacram Communionemministrandi	**3756**	5560-5563
Ministeria quaedam. Motu pr. 15 aug. 1972 Pauli VI: Disciplina circa Primam Tonsuram, Ordines Minores etSubdiaconatum in Ecclesia latina innovatur.	4082	6301-6307
Ministeriorum disciplina, Decr. 3 dec. 1972 SC pro Cultu divino: Ritus de institutione Lectorum et Acolythorum, de admissione inter candidatos ad Diaconatum ct Presbyteratum, necnon de sacro caelibatu amplectendo, in editione typica, promulgatur	**4097**	6334-6336
Missale Romanum, Const. Ap. 3 apr. 1969 Pauli VI: Missale Romanum ex decreto Concilii Oecumenici Araticani II instauratum promulgatur	**3735**	5511-5513
Multiformis sapientia, Lit. Ap. 27 sep. 1970 Pauli VI: Sancta Teresia a Iesu, Virgo Abulensis, Doctor Ecclesiae universalis renuntiatur	**3902**	5891-5894
Mysterii paschalis, Motu pr. 14 feb. 1969 Pauli VI: Nonnae universales de anno liturgico et novum Calendarium Romanum generale approbatur	**3717**	5476-5478
Mysterium Filii, Deci. 21 feb. 1972 SC pro Doctrina Fidei: Declaratio ad fidem tuendam in mysteria Incarnationis et Sanctissimae Trinitatis a quibusdam recentibus erroribus	**4035**	**6240-6242**
ob diuturnum, Decr. 3 apr. 1970 SC pro Causis^Sanctorum: Novae de actorum scriptione normae	**38-13**	**5795**
Nella sua qualità, Epist. Ap. 14 scp. 1970 Pauli VI: Epistula ad Emuni P. D. loannem S R. E. Cardinalem Villot, a publicis Ecclesiae negotiis, cum pontificiae cohortes, helvetica excepta, dimitterentur	3897	5884-5886
Nello studio Lit. Circ. 17 maii 1970 SC pro Gentium evangelizations: De sensu et valore vocationis missionariae deque speciali institutione eorum qui ad mentes evangelizandas praeparantur	3854	5824-5827

	N.	Columna
Nemo est qui, Instr. 22 aug. 1969 SC pro Episcopis: Instructio de pastorali migratorum cura	378!	5609-5624
Notre temps, Lit. Cire. 17 maii 1970 SC pro Gentium evangelizatione: De momento ct officiis laicorum in activitate missionaria Ecclesiae	3853	5817-5824
Nulli non cognitum, Lit. Ap. 9 mart. 1970 Pauli VI: In Mauritio Apostolica Nuntiatura constituitur	3833	5757
Nunc nobis, Decl. 27 oct. 1969 Synodi Episcoporum: Relatio de arctiore coniunctione inter ipsas Episcoporum Conferentias	3795	5659-5665
Octogesima adveniens, Epist. Ap. 14 maii 1971 Pauli VI: Epistula Apostolica ad Eiïium P. D. Mauricium S. R. E. Cardinalem Roy, Consilii de Laicis atque Pontificiae Commissionis Studiosorum a «Iustitia et pace» praesidem, octogesimo expleto anno ab editis Litteris Encyclicis e verbis appellatis «Rerum novarum»: Doctrina Ecclesiae de re sociali in rerum ac temporum novis vicissitudinibus	3975	6056-6072
Opera artis, Lit. Cire. 11 apr. 1971 SC pro Clericis: Dc cura patrimonii historico-artistici Ecclesiae, ad Praesides Conferentiarum episcopalium	3984	5989-5990
Optimam partem, Enist. Ap. 18 apr. 1971 Pauli VI ad Revfhum P. Andream Poisso, Ordinis Gartusiensis Ministrum Generalem, ob universae religiosae communitatis Coetum habendum: De valore vitae eremiticae in Ecclessia deque eius coniunctione cum sacerdotio et cultu liturgico	3968	6045-6047
Orientalium Religiosorum, Decr. 27 iun 1972 SC pro Ecclesiis orientalibus: Decretum quo nonnullae facultates Religiosis Orientalibus conceduntur et quidam canones de iisdem Religiosis mutantur vel suspenduntur	4068	6290-6292
Ordine lectionum, Decr. 30 sep. 1970 SC pro Cultu divino: Latina editio Lectionarii Missalis Romani evulgatur et typica declaratur novusque Ordo lectionum Missae cum normis propriis statuitur	3905	5897-5905
Ordine Missae, Decr. 6 apr. 1969 SC Rituum: Ordo Missae et Institutio generalis Missalis Romani promulgantur	3737	5514
Ordinem baptismi, Decr. 15 maii 1969 SC pro Cultu divino: Ordo baptismi parvulorum recognitus approbatur	3749	5540-5547
Ordinem lectionum, Decr. 25 maii 1969 SC pro Cultu divino: De Ordine lectionum Scripturae Sacrae in Missa adhibendo	3753	5558-5559
Ordinis baptismi, Decr. 6 ian. 1972 SC pro Cultu divino: Ordo initiationis Christianae adultorum naviter confectus promulgatur et nonnae generales novi Ordinis proponuntur	4022	6197-6211
Ordo celebrandi, Decr. 19 mart. 1969 SC Rituum: Ordo celebrandi matrimonium recognitus approbatur	3726	5494-5496
Pastor aeternus, Deci. 27 oct. 1969 Synodi Episcoporum: Relatio de arctiore coniunctione Episcoporum Conferentias inter et Sedem Apostolicam	3796	5666-5670
Pastoralis migratorum, Motu pr. 15 aug. 1969 Pauli VI: Novae nonnae de pastorali migratorum cura statuuntur	3778	5596-5597
Peculiare Spiritus, Decr. 22 aug 1971 SC pro Cultu divino: Novus Ordo Confirmationis promulgatur eiusque editio typica declaratur	3996	6146-6149
Per instructionem, Lit. Cire. 30 oct. 1970 SC pro Clericis: De reformatione vestium choralium ad simpliciorem formam redigendarum	3911	5910-5911
Percgrinans in. Instr. 30 apr. 1969 SC pro Clericis: Directorium generale pro ministerio pastorali quoad «turismunu	3745	5521-5534
Petentibus nonnullis, Decr. 10 lui. 1969 SC pro Cultu divino: Dc legis vacatione pro novo Ordine Baptismi parvulorum ulterius proroganda	3771	5589
Plures liturgicae, Deci. .. oct. 1969 SC pro Cultu divino: Declaratio circa textus liturgicos integre referendos et vertendos in vernaculis interpretationibus confidendis	3797	5671
Presbyteri sacra. Lit. Cire. 11 apr. 1970 SC pro Clericis: Litterae circulares ad Praesides Conferentiarum episcopalium de Consiliis Praebyteralibus iuxta placita Congregationis plenariae die 10 octobris 1969 habitae	3846	5797-5800
Professionis ritus, Decr. 2 feb. 1970 SC pro Cultu divino: Novus Professionis religiosorum ritus instauratus promulgatur	3826	5751-5754
Propenso el sollicito, Lit. Ap. 29 iul. 1971 Pauli VI: Peculiaris Commissio Almo Collegio Capranlcensl in Vrbe gubernando constituitur	3993	6140-6141
Publica et communis, Decr. 11 apr. 1971 SC pro Cultu divino: Institutio generalis dc Liturgia Horarum	3997	6023-6045
Puisque la ratio. Lit. Cire. 17 mail 1970 SC pro Gentium evangelizatione: De valore adspectas inlsslonarii pro institutione sacerdotali perficienda - - - -	3852	5815-5817

	N.	Columna
nuaeSDes Const Ap. 29 nov. 1971 Pauli VI: Exarchatus Apostolicus pro fidelibus C ' riliis antiochcni Maronitarum, in Foederatis Americae Septemtnonahs Civitatibus, ad gradum Eparchiae evehitur	4012	6165-6166
Quam multum. Lit. Ap. 16 oct. 1969 Pauli VI: In dicione Canadensi Nuntiatura Apostolica constituitur	3788	5644
Quandoquidem mortalium, Lit. Ap. 9 dec. 1972 Pauli VI: Sanctus Gabriel Archangelus Patronus tabellariae rcl declaratur	4101	6350
Quantopere aestimanda, Lit. Ap. 13 apr. 1972 Pauli VI: In Republica Tunctana Apostolica Nuntiatura constituitur, cuius sedes in urbe Icosio seu Alger, ut gallica lingua, collocatur >	4045	6256
Quantum utilitatis, Lit. Ap. 18 sep. 1971 Pauli VI: In Republica vulgo «Niger* Nuntiatura Apostolica constituitur	3997	6149
Quo aptius, Instr. 24 feb. 1969 SC pro Gentium evangelizatione: De ordinanda cooperatione missionali Episcoporum quoad Pontificalia Opera Missionalia necnon circa incepta particularia Dioecesium pro Missionibus	3720	5480-5483
Quod providenter, Const. Ap. 29 nov. 1971 Pauli VI: Eparchia Dominae Nostrae Libanensis pro Maronitis in Brasilia conditur	4009	6163-6164
Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis, Instr. 6 ian. 1970 SC pro Institutione Catholica	3817	5702-5735
Receptis sacrae, Instr. 12 dec. 1970 SC pro Causis Sanctorum: Instructio servanda in recognitione canonica et tumulatione exuviarum Servorum Dei	3932	5944-5945
Relationes in. Instr. 24 feb. 1969 SC pro Gentium evangelizatione: De quibusdam principiis atque normis circa relationes in territoriis Missionum inter Ordinarios locorum et Instituta Missionalia	3721	5483-5490
Renovationis causam, Instr. 6 ian. 1969 SC Religiosorum: Instructio de accommodata renovatione institutionis ad vitam religiosam ducendam	3707	5455-5-165
Ritibus exsequiarum, Decr. 15 aug. 1969 SC pro Cultu divino: Novus Ordo Exsequiarum approbatur	3780	5606-5609
Ritibus Hebdomadae, Decr. 3 dec. 1970 SC pro Cultu divino: Recognitus Ordo benedicendi Oleum catechumenorum et infirmorum, et conficiendi chrisma promulgatur, una cum novi Ordinis Normis generalibus	3928	5935-5936
Romani Pontifices, Decr. 6 dec. 1969 SC pro Episcopis: De facultatibus et gratiis pro America Latina et pro Insulis Philippinis	3810	5692-5693
Sacra *Congregatio,* Nonnae 15 ian. 1971 SC pro Doctrina Fidei: Nova agendi ratio in doctrinarum examine	3948	5970-5971
Sacra *Congregatio,* Decr. 12 mart. 1971 SC pro Institutione Catholica: Studium theologicum Hierosolymitanum Ordinis Fratrum Minorum affiliatur Facultati Sacrae Theologiae Pontificii Athenaei Antoniani in Urbe	3957	5981-5982
Sacra *Congregatio,* Decr. 20 maii 1972 SC pro Institutione Catholica: Studium theologicum Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum in Urbe tanquam sectio specializationis in Theologia spirituali constituitur penes Facultatem theologicam Pontificii Athenaei Antoniani in Urbe	4055	6272-6273
Sacra *Rituum,* Const. Ap. 8 maii 1969 Pauli VI: Sacra Rituum Congregatio in duas Congregationes dividitur, alteram pro Cultu divino, alteram pro Causis Sanctorum	3748	5536-5510
Sacra *Theologia,* Decr. 20 ian. 1972 SC pro Institutione Catholica: Facultas Theologica penes studiorum Universitatem Fluminis Ianuarii canonice erigitur	4025	6212-6214
Sacram Unctionem, Const. Ap. 30 nov. 1972 Pauli VI: Constitutio Apostolica de Sacramento Unctionis infirmorum	4095	6331-6332
Sacramenlali Communione, Instr. 29 iun. 1970 SC pro Cultu divino: De ampliore facultate Sacrae Communionis sub utraque specie administrandae	387»	5855-5856
Sanctitas clarior, Motu pr. 19 mart. 1969 Pauli VI: Processus de Causis Beatificationis et Canonizationis aptius ordinatur	3725	5192-5491
Sedula cura, Motu pr. 27 iun. 1971 Pauli VI: De Pontificia Commissione Biblica ordinanda novae leges statuuntur	3982	6107-6109
Sollicitudo illa. Lit. Ap. 8 feb. 1969 Pauli VI: In civitate vulgo Kuwait Nuntiatura Apostolica constituitur	3715	5475
Sollicitudo omnium, Motu pr. 24 iun. 1969 Pauli VI: De muneribus Legatorum Romani Pontificis	37Gi	5573-5579
Sollicitudo omnium, Lit. Ap. 3 iul. 1969 Pauli VI: In regionibus Maris Rubri Delegatio Apostolica constituitur	37G7	5587-5588
Summi Pastoris, Const. Ap. 6 mart. 1969 Pauli VI: Vicariatus Castrensis Australiae erigitur	3722	5190-5491

INDEX INITIORUM ET DIOECESIUM

	N.	Columna
c ,n,rMris *Italiae* Decr. 7 dec. 1969 SC pro Institutione Catholica: Interregio-*S P nilis* Facultas Theologica Mediolanensis erigitur	31111	5693-5694
^M/0CIOgS olaSanunVm urbe Pontificio, titulo augetur	3942	5961-5962
rzrn/nc Decr 24 tan 1972 SC pro Cultu divino: Ordo cantus Missae Graduate Romani nova ordinatio promulgatur cum propriis recognitis normis	4066	6286-6288
Ultimis temporibus, Deci. 30 nov. 1971 Synodi Episcoporum: De sacerdotio ministeriali, deque principiis doctrinalibus et rationibus practicis Mtae et ministerii sacerdotum in Ecclesia	4015	6167-6178
Una cum novo, Decr. 12 nov. 1969 SC pro Cultu divino: Quaedam aptaüones Ordinis Missae conceduntur pro Iaponia, quae melius indoh et culturae illius regionis conveniunt	3303	5683
Ut sioe sollicite, Instr. 31 mart. 1969 Secretariae Status: Instructio circa vestes, titulos et insignia generis Cardinalium, Episcoporum et Praelatorum ordine minorum	3734	5508-5511
Venite seorsum, Instr. 15 aug. 1969 SC Religiosorum: Instructio de vita contemplativa et de Monialium clausura	3779	5597-5606

Se ACABÔ DE Imprimir este libro de "leges ecclesiae*' el dia 24 DE ABRIL DE 1974, EN LOS TALLERES ALDUS, S. A., ARTES GRAFICAS, CASTELLÔ,120 MADRID

LAUS DEO

INDEX ANALYTICUS DOCUMENTORUM

(Dtwilur in /ine ultimi voluminis)

INDEX GENERALIS HUIUS VOLUMINIS

Littera autographa Cardinalis Villot, a publicis Ecclesiae negotiis	CCLV
Declaratio	CCLVII
Leges Ecclesiae annis 1969-1972 editae	5455-6356
Index chronologicus documentorum	CCLIX-CCLXXVII
Index initiorum el dioecesium quibus documenta interdum allegantur.	CCLXXVIII-CCLXXXIV
Index analyticus documentorum *(Remissive)*	CCLXXXIV
Index generalis huius voluminis	CCLXXXIV

leges ecclesiae

post Codicem iuris canonici editae

index analyticus

INSTITUTUM IURIDICUM CIARETIANUM

leges ec

post Codicem iuris canonici editae

collegit, digessit notisque ornavit

XAVERIUS OCHOA

in Universitate Urbaniana Professor

index analyticus

titulorum legum quattuor priorum voluminum

EDITOR

Commentarium pro Religiosis

19 74

© 1J' I by Commentarium pro Religiosis

ISBN 8-1.400_7187 θ

ALDUS. S. A. - Artes Grtticas - Castellô, 120 - Madrid

Dcpôsito legal; M. 7.904.-1969

DECLARATIO

Instantiis precibusque amicorum obrutus ac manifesta rei necessitate ipsemet compulsus, facere non potui quin tandem miterem ad lectores *Indicem analylicum titulorum legum* quattuor priorum voluminum. Praemonui, inde a primo volumine, propositum differendi in finem *ultimi* voluminis Indicem analyticum *totius* operis, at idem rerum status eaedemque rationes quae collectanea in plura volumina disperdere suaserunt, consilii quoque amicalis exsecutionem reddidere necessariam, ne operis imminueretur utilitas, et usus, legum mole ac numero implicatus, non facilis verteretur.

Vigilanti tamen cura usus sum, in describendo Indice analytico, verbo *"titulorum"* legum. Non enim praebere intendo instrumentum cognoscendi *singulas nonnas et materias* quae in legibus continentur, sed tantum inveniendi facile et cito *leges* et materiam generalem de qua leges statuunt normas. Index qui ad infimam analysim descendit, minorem plerumque offert utilitatem. Agitur praeterea de collectione *legum* et *normarum,* quarum Indicis munus et officium est lectorem quaerentem manuducere ad *legem* et *norman* intentam. Hac de causa numerus vocum seu verborum, quae in titulis legum prostant, multiplicatur quam maxime in Indice, ita ut singularum legum argumentum commode pateat.

Enuntiationes ac formulae, quas praebet Index, significationem et sensum *completum* fere semper exprimunt, at carent valore doctrinali. Non sunt conclusivae sed *indicativae.* Suscitant quaestionem, quin praebeant conclusionem. Adire debet lector, etiam quando relatio inter verbum Indicis et huius propositiones non statim appareat, legem ips'am vel documentum intentum, ut huius doctrinam et relationem clarius discernat

Documenta, quae maioris sunt momenti, exhibentur *integra,* in formula seu enuntiatione originali, et non semel cum eorum indole seu condicione iuridica, an agatur nempe de *Constitutione Apostolica, Motu proprio, Decreto, Instructione,* etc.

Intra singulas Indicis voces ordo proponitur *chronologicus* documentorum. Si vero verba significationes varias seu materias distinctas offerant, appositae distinguuntur, typographice etiam perspicue signatae, *subdivisiones,* ordine saepe *alphabetico* dispositae, quae lectorem invent in legibus intentis reperiendis. Intra singulas subdivisiones, Index ad ordinem *chronologicum* revertit, quo possit lector *evolutionem* instituti seu materiae, modo quasi perspicuo, perpendere atque constatare.

Numeri indicant *romani* Volumen, *arabici* columnam. Ex apposito numero romano potest lector cognoscere, saltem circiter, *tempus* documenti, si prae oculis habeat *corrcspondentiam* inter Volumen et annos in singulis voluminibus contentos, scilicet Vol. I annos 1917-1941, Vol. II annos 1942-1958, Vol. III annos 1959-1968, Vol. IV annos 1969-1972.

Columnarum exprimitur plerumque numerus illius in qua *titulus* vel *summarium* invenitur, ubi, etiam, textus vel contextus nonnae sive doctrinae proprium docent sensum et significationem.

Praenuntio tandem utilitatem adeundi locos, verba et materias indicatas, cum signum apponitur remissivum "v. (ide) *singulas materias, singulas voces, voces substantivas, etc.".* nam hoc signum denuntiat agi, in casu, de verbis seu vocibus quae respectum *partialem* et tantum *incompletum* perhibent materiae, tractatus vel quaestionis.

Faxit Donator luminum ut Index analyticus ducat lectores pede aequo ad intentum locum vel quaesitam legem seu materiam.

Scribebam Romae, die 20 mensis decembris anni 1973, in anniversario meae sacerdotalis consecrationis.

Xaverius Ochoa

A

«A cunctis»: consuetudo addendi nomen Patroni in hac oratione 1 1902.

Ab acathoUcis natus: tenentur impedimento disparitatis cultus quoties contrahunt cum parte non baptizata I 1964; forma matrimonii canonici II 2133; nullitas matrimonii canonici II 2591 et civilis II 2394; datur «documentum libertatis» II 3030.

Abbas *regularis* seu de regimine: electio III 4673; benedictio I 397, IV 5916; celebrans pontificaliter extra monasterium II 2487; color pileoli I 1104; Capitulum generale Abbatum IV 5863;

— *Praeses* Congregationis monasticae: facultates III 4559; allocutio pontificia IV 5894; *Primas* O. S. B, Magnus Cancellarius Athenaei S. Anselmi I 1441;

— *Cisterciensis:* Capitulum generale IV 5863; S. *Hieronymi* in Urbe; locus in Capella papali I 1543; *parochus:* titulus ct privilegia II 2410.

Abbatia *nullius* S. Mariae Montis Olivetti Maioris II 2111 ; — *Cryptoferratensis:* paroecia I 137 ; seminarium pro pueris italo-graecis I 138; — 5. *Crucis de Valle occasorum* in Hispania: nomen et iura III 3834; — S. *Hieronymi* in Urbe: erectio I 1489; privilegia I 1519.

Abbatialis titulus ecclesiae paroecialis III 2410.

Abbatissa: electio I 1572, III 4673; benedictio IV 5916; — *monasterii* Ordinis Cisterciensis Strictioris Observantiae: facultates IV 6226.

Abbé de Nantes: declaratur contumax IV 5593.

Abiectio specierum consecratarum: sanctiones Codicis I 1571.

Abiuratio contra religiones non Christianas in baptismo adultorum: formula III 3984.

Ablutio in Missa: locus II 2397; in Missa binationis II 2424, 3718; calicis II 2243; corporalium, purificatorii a laicis I 1112, II 2882, 2891.

Abolitio: associationis «Amici Israel» I 939; Magni Magisterii Ordinis Equestris S. Sepulcri I 924; privilegii Nobilitatis Ordinis piani I 1938; prohibitionis diarii «L'Action française» I 1927; differentiae habitus et classium inter monachos et moniales III 4629, 4674; v. Suppressio.

Abortus fetus humani offendit ius naturale IV 6348.

Abrogatio: *canonum* de forma matrimonii II 2510; de prohibitione librorum et dc poenis relativis II 5054;

— *consuetudinis* addendi nomen Patroni in oratione «A cunctis» I 1902; *iuris optionis* in dioecesibus suburbicariis III 4166; *normarum* quae in novis Constitutionibus O.F.M. non recipiuntur IV 5750.

Absens a Choro ex induito: distributiones I 361 ; v. Absentia *a Choro;* contrahens matrimonium: declaratio nullitatis II 2615, 2654; religiosus a domo II 3398.

Absentia *episcopi:* facultates in casu Legatorum Romani Pontificis II 2421; item sacerdotum II 2741;

— *a Choro:* legitima ex induito I 418; Canonici theologi seu Lectoralis I 178; iudicis prosynodalis II 2113; Pacnitentiarii II 3838; canonicorum in genere I 781, 873; modus eam computandi I 320; distributiones II 3771 ; *a domo religiosa* I 922; ob infirmitatem II 2126; *a novitiatu* in Societate lesu III 3924; v. Chorus, Domus Religiosa, Novitiatus.

Absoluta impotentia orta post matrimonium: sanatio in radice II 3144.

Absolutio *censurarum* in genere I 505; reservatarum ab Ordinario I 286; incursae ob peccata contra fidem I 910, 1514, III 4272, IV 5844; ob adhaesionem factioni «L'action française» I 973, 1930; facultates concessae confessariis: mexicanis I 921; Germaniae I 1890; Galliae I 1941 ; vi Bullae Cruciatae I 390; durante lubilaeo I 746; durante bello I 1963;

— *Generalis* Tertiariorum S. Francisci I 48, 213, 1344, III 4350; in Ordine S. Trinitatis et S. Rosarii I 607, 652; occasione contionis menstruae III 4352; cum formula breviori III 4622;

— *sacramentalis:* durante lubilaeo I 708, 1448, II 2610; in forma generali et communi: durante bello I 1963, 1996, 2023; instructio circa modum eam impertiendi II 2239; in vigiliis solemnitatum III 5022; normae pastorales circa modum generalem eam impertiendi IV 6279;

— *complicis:* facultates I 743; dubium I 1591 ; poenae Codicis latini extenduntur ad orientales I 1571 ; *sacerdotis* qui matrimonium civile attentavit I 1722; *in periculo mortis* I 920; v. Periculum mortis; *exsequialis* Abbatum: munerus absolutionum II 2487; *processus* seu causae judicialis IV 5983.

Absolutismus Status civilis: allocutio pontificia ad iuris peritos 11 2651.

Abstinentia *a carne* durante anni 1917 Quadragesima I 21; obligatio in universa Ecclesia I 103; in festis de praecepto I 108, 348; translatio et reductio dierum I 809; in pervilegio Nativitatis Domini I 1832, 2882, III 3998; in vigilia Omnium Sanctorum II 3443; in pervigilio Assumptionis et Imm. Conceptionis B.M.V. II 3723, III 4908; in America Latina I 174; in Insulis Philippinis I 235 in Australia et Nova Zclandia I 1832; pro 1943 in Italia I 2024; in huius nationis navibus II 3418; in Indiis Orientalibus I 309; in provincia ecclesiastica Agraënsi in India II 3820; in Germania I 423; et huius nationis navibus II 3420, 3515; pro peregrinis in locis privilegiatis I 651; pro maritimis et navigantibus III 4237; indultum generale durante bello 1 2101 ; prorogatio indulti I 2321 ; decretum generale pro orientalibus I 2564, et latinis I 2565; pro lanionibus eorumque familiis II 3589; pro peculiarem allergiam patientibus III 4372; pro aëronauticis III 4480, 4663; variae conceduntur facultates dispendandi I 518, 1034, 1350, 2077; facultates Ordinarii Castrensis in S. F. A. S. I 2052; indultum Bullae Cruciatae hispanac I 2206; renovatio indultorum pro militibus hispanis 1 2589; dispensatio communis et obligatio regulae religiosorum I 2044, 2102, 2153; reordinatio abstinentiae in Ecclesia III 4945; obligatio «substantialis» III 5110; dispensationes non amplius concedendae III 4999;

— *a laboribus* operibusque servilibus: translatio in sabbatum III 4944; *clericorum et religiosorum* a factionibus politicis I 499, 652.

Abulensis: S. Teresia, Doctor Ecclesiae renuntiatur IV 5891.

Abusus: in celebratione solemnitatum religiosarum I 856; in novis formis cultus et devotionis I 1826; in Communione quotidiana apud Seminaria, Collegia et communitates religiosorum 1 1904.

/Vcademia *Alfonsiana:* approbatio II 3597; schola

interna publica Π 3597; inseritur Universitati Lateranensi m 4097;

— *Mariana internationalis:* titulo Pontificiae decoratur III 3998; Statuta approbata III 4056; approbatio definitiva III 4504;

— *missionaria* apud Seminaria: Statuta et normae II 2392;

— *Pontificia scientiarum:* constitutio I 1769; Statuta I 1771 ; titulus Excellentiae sociis de numero I 2021 ;

— *Theologica romana:* nova Statuta II 3509.

Academicus v. Gradus, Studia, Titulus.

Acatholici baptizati subliduntur legibus Codicis iuris canonici IV 5559;

— *admissio:* filiorum in Seminarium, in Religionem vel ad Ordines I 231, III 4143, 4159. 4222, 4250, 4502, 4664, 4981; in Universitatem ecclesiasticam III 4224; adhaesio sectae acatholicae I 231 ; ponuntur sub speciali vigilantia episcoporum I 332; versiones S. Bibliae ab cis factae I 808, II 2504; conventus et relationes cum catholicis II 2504, III 4260; ordines sacri collati ab Episcopo acatholico III 3936; administratio baptismi filiis acatholicorum IV 5863; patrini in baptismo catholicorum IV 5987; sepulcrum catholici in coemeterio acatholicorum I 1713, 1721;

— *matrimonium:* forma ct celebratio 1246,1103,1341, II 2591, 2601, 2650; valor nuptiarum cum catholico orientali I 743, 749, II 2133, 2276, 3130, III 5108; assistens matrimonio catholicorum II 2294, 3237, III 4690, 5169; matrimonium putativum II 3596; contrahens cum parte catholica II 2591, 3827, 3841, 4017, III 5064; sanatio in radice III 4216; matrimonium mixtum III 4316, 5169; renuens praestare cautiones matrimoniales III 5064; convalidatio matrimonii III 5144; quando subsunt impedimento disparitatis cultus I 1390; impedimento cognationis spiritualis II 3834;

— *causae nullitatis matrimonii:* competentia S. Officii I 930; ius accusandi et standi in iudieio I 1787, 1913, 1950, Π 3038. 3624, III 4922. 4943; tribunal competens 1 748, 1355, 1380, II 3420; nullitas ob defectum formae II 2394, 2591; normae sonandae III 3900; definiri potest ad modum casus excepti II 3038, 3893, IV 5559;

— *solutio matrimonii,* etiam in favorem fidei 1 679, 1468, 1941, II 3839, III 3932, 4035; documentum libertatis datur II 2230, 2294, 3030; usus privilegii paulini I 1828; v. Pars *acatholica.*

Acceptatio *baptismi* uxorum polygarni 111 5190; *bonorum* temporalium hereditatum, legatorum piorum, oblationum fidelium in O. F. M. et in O. F. M. Cap. I 1200, II 3391, 111 3971, 4234. 4488; *indulti* seu *rescripti* saccularisationis religiosorum I 492; necessitas 11 3291; implicita 11 2886; oralis II 2938; *officiorum* ecclesiasticorum contra canones II 3583; *Ordinarii loci* ad quem emigrant clerici 11 2425; *processus* dissolutionis matrimonii mixti 11 3420; *renuntiationis* canonicatus IV 6295; *stipendii* Missarum infra eleemosynam dioecesanam III 4725; Missae binationis etiam in diebus feriatis, pro Seminario et sacerdotibus indigentibus I 1592, II 3540, 111 4229, 4662, 4718.

Accessus *ad Communionem* sacramentalem : ritus liturgicus 1 2134; sacerdotum adoratorum I 861; mitigatio ieiunii 1 2042. 2062, II 3030, 111 3968. 4133; v. leiunium. — *ad officia* ecclesiastica religiosi saecularizali IV 6225.

Accommodatio *celebrationum* in honorem San ctorum et Beatorum ad Codicem rubricarum 111 4332; item servitii choraiis III 4130; *calendarii* particularis IV 5587; — *dioeceseos* romanae III 4937; *disciplinae* p/irwe de iubilaeo lucrando I 1456, 1530, 2630; *operum* missionalium IV 6271 ; — *rationis* studiorum apud Instituta perfectionis II 3593; v. singulas materias.

Accommodata renovatio *vitae religiosae:* principia, criteria, normae II 2835, 3087. 3475, 3813, 111 4741' 5121; pericula III 5315; institutionis ad vitam religiosam IV 5455; *litûrgica* IV' 5814; v. Renovatio, Restauratio.

Accord, Accordo v. Conventio.

Accusatio nullitatis matrimonii I 1034, 1144, 1163, 1496, II 2136, 2231, 2292, 2319, IV 5844; ius et officium Promotoris iustitiae I 1894, 1913, 1931; interventus S. C. de Sacramentis I 1931; matrimonii mixti I 1352, 1787, 1913, II 3624, III 4922; v. Ius *accusandi* nullitatem matrimonii.

Acidus tartaricus in vino Missae II 2337.

A.C.L.I.: allocutio pontificia II 3393.

Acolytus: «parvus clerus» II 3234; ritus institutionis IV 6334.

Acquisitio: *domicilii* I 484; *indulgentiarum* I 1950, Rosarii I 1981, II 3036, III 4264; ope megaphonii vel radiophonii I 1380, 1620, II 3036; adorationis Sacramenti in Hebdomada Sancta I 1720; in sacello intemo communitatis I 760; v. Indulgentia, Lucratio; *Jubilaei* I 728, 732, 745, 746, 1509; pro defunctis I 745, 746; pro peregrinis I 732, 746; v. Jubilaeum, Lucratio; *impotentiae* post matrimonium invalide contractum II 3144; *perfectionis Christianae:* commissio peritorum pro Institutis saccularibus II 2411; alloc, pontificiae ad Instituta II 2835. 3800; v. Instituta *perfectionis.*

Acta *Apostolorum:* interpretatio cap. 2, 24-33; 13, 35-37 I 1493; *Capituli specialis* renovationis vitae religiosae III 5111, 5278; *causae:* transmissio II 2112; Servorum Dei: inscriptio IV 5795; *matrimonialia* ante nuptias II 2154; *processus* super rato et non consummato II 3159; *S.C. Rituum:* collectio authentica I 859.

Actio *Catholica:* fundamentum et principia I 963, 970; encyclica I 1316; praedilectio Romani Pontificis III 4011; normae pro adimplendis officiis assignatis I 1889; usus instrumenti televisifici II 3809; praecedentia quoad mulieres aliarum associationum I 1511; facultas celebrandi Missam media nocte II 2383, 2653; dispensatio a servitio chorali II 3441;

— *Catholica italiana:* Statuta generalia approbantur 1 599, 600; pro dioecesibus Italiae I 849; Statuta Consiliorum paroecialium I 926; ordinatio generalis in Italia I 1363; variationes in Statutis generalibus I 1931; novum Statutum generale I 2027; activitas in factionibus politicis Italiae II 2318: nova approbata Statuta II 2366. 2367; nova Statuta generalia IV 5630; *collaboratio* cum coetibus universitariis I 445; cum religiosis I 655, 857. 1175, 1719, II 2403; cum collegiis religiosorum II 2880, 2946; cum Congregationibus marianis I 1431; cum Opere Vocationum ecclesiasticarum III 4111;— *Catholica schismatico* in Cccoslovachia II 2601 ; — *chrismationis* a ministro extraordinario Confirmationis IV 6277 ; — *damnorum* cx sponsalibus 1 125 ; — *gratiarum* I 1715; — *iudicialis* contra Ordinariorum decreta 1 585; apostatarum a fide I 1950; acatholici in causa nullitatis proprii matrimonii III 3038; fratrum coniugis defuncti IV 6122; — *litûrgica* promovenda et ordinanda 11 2233; — *missionalis* in paenultima octobris dominica 1 827; v. Missiones; — *pastoralis* erga Eucharistiam III 5443; – *politica* clericorum I 868, II 2603.

«Aetion française»: damnatio ephemeridis seu diarii I 847, 864. 943; fautores 1 866; damnatio operum 1897.930,932; absolutio adhaerentium I 973, 1930; cessatio prohibitionis diarii I 1927.

Activa *legitinii/as* fratrum coniugis defuncti ad agendum in iudieio IV 6122; — *participatio* in rebus politicis II 3723; – *vox* Fratrum ct Sororum conversorum in Capitulis negotiorum ct electionis communitatis IU 4673, IV 5466, 6226; experimenta contra ius commune IV 5796; necessitas cursus pastoralis 111 4556.

Activitas *apostolica* Institutorum perfectionis ct aliarum Institutionum: coordinatio regionalis III 4961; centri documcntationis Cucmavacensis IV 5472; F.A.O. IV 5919; Unionis Cleri pro Missionibus apud Seminaria 11 2392; Commissionis «Iustitia ct Pax» ct Conferentiae Episcoporum: collaboratio IV 5646; — *formativa* durante novitiatu III 4331; — *missionalis* Ecclesiae: decretum conciliare III 4811, 4822; exercetur praecipue per Pont. Opera Missionalia IV 6271, 6323; officia laicorum IV 5817, Conferentiarum Episcopalium et S.C. pro Gentium Evangelizationc IV 6049; — *oeconomica* religiosorum: suadetur prudentia IV 5559; *politica* in Italia: participatio 11 2318; *Tribunalium* Ecclesiasticorum IV 5952.

Actus *administrationis* extraordinariae bonorum III 5289; — *civiles* circa bona temporalia in O.F.M. Cap. III 3971; — *confessionis* sacramentalis: facultates S. Paenitentiariae III 4018; — *dedicationis* generis humani Christo Regi III 3962; — *dominii* v. Dominii *actus}* — *fidei:* doctrina Ecclesiae II 2112; — *humanus:* imputabilitas praesertim in re sexuali III 4223; — *potestatis* administrativae: obiectum competentiae Signaturae Apostoiicae IV 5502, 5930.

«Ad coeli Reginam»: Encyclica qua festum B. M. Reginae instituitur П 3311.

Ad experimentum: exclaustratio religiosorum II3239; approbatio statutorum III 3929, 4910, IV 5589; normae servandae: in Capitulis Provincialibus III 4023, in Signatura Ap. III 5321 ; competentia Curiae Romanae III 5446; nominatio parochi III 5149.

«Ad Gentes»: Decretum conciliare de activitate missionali Ecclesiae III 4822; normae exsecutoriae ПI 5016.

Ad interim: approbatio textuum liturgicorum ПI 5454, IV 6155; inteipretatio popularis IV 5536; calendaria litûrgica particularia IV 5587; universale pro anno 1971 litûrgico IV 5827.

Ad libitum: celebratio Missae pro populo II 3264.

Ad mentem Summi Pontificiis: conditio pro indulgentiis lucrandis II 3277.

Ad nutum S. Sedis: commissio paroeciae Instituto religioso II 2439; conventio cum Ordinario loci II 3570, 3589; unio stationis missionalis domui religiosae II 2907; approbatio Statutorum Conferentiae episcopalis canadiendis II 3351.

«Ad Petri cathedram»: Encyc. de caritate et pace fovenda III 3944.

«Ad procurandam christianitatis unitatem»: participatio catholicorum in hac societate I 217.

Ad tempus: approbatio rationis studiorum III 4327; suspensio facultatum circa onera Missarum IV 6166.

Adaptatio caerimonialis ritus professionis IV 5864.

Addenda in formula facultatum decennalium S.C. de Propaganda Fide pro decennio 1960-1970 III 4010, 4248; ad Ordinem Concilii Vaticani II celebrandi III 4503; v. Additamenta.

Addictus fabricis: mitigatio ieiunii eucharistiei I 1910; laboribus militaribus I 1963; servitio femineo in bello I 2042; alumnorum Collegii Hispani Basilicae Vaticanae II 2431; curae militum II 2122; navibus II 3141; domesticae curae: Patrona II 3370; operibus socialibus III 4021 ; servitio externo monasteriorum monialium I 1331, 1782, III 4175, 4459; v. singulas materias.

Additamenta: in libris liturgicis II 3211; ad Ordinem Cone. Vat. II celebrandi III 4503; ad Ordinem Synodi Episcoporum IV 6144; v. Addenda.

Additiones *et variationes* ad Facultates Legatorum Romani Pontificis 1319; *verborum* salutationi angelicae in recitatione Rosarii I 328, 364; *invocationum* laudibus «Dio sia benedetto» I 370; «Regina in caelum assumpta II 2801 3100, III 4116; *in Litaniis* Sanctorum I 439; *variarum* lectionum in editionibus Bibliae I 414; *in Rituali Romano* I 494, III 4273; in *Breviario* II 3464; in *Ordine* Hebdomadae Sanctae II 3464; *in festis:* S. Ioannis a Cruce I 845, S. Antonii Patavini I 2347, novorum Ecclesiae Patronorum II 3211 ; *et cessatio* indulgentiarum I 1592; *orationum* in Missa I 1715, II 2320; nominis Patroni in oratione «A cunctis» I 1902; nominis S. Ioseph in Canone Missae III 4326; Appendicis Ordini Missae in lingua latina IV 5679; commemorationum in Sabbato Sancto et Vigilia Pentecostes II 2756; *in Ordine* Synodi Episcoporum IV 6144; *succheri* in vino pro Missa IU 5189; *territorii* Delegationi Ap. Thailandesi et Malacensi II 3789, III 4472.

Addizionale *protocollo* v. Conventio.

Adhaesio: sectae acatholicae I 231, et ingressus in novitiatum III 4502; factioni «L'Action Française» I 973, 1930; S. Sedis, Conventioni international! de non usu vis nuclearis in armis bellicis IV 5979.

Adhibitio v. Usus.

Adhortatio Ap. «Menti nostrae»: de vita sacerdotali II 2778; ad Ordinarios Italiae: de televisione II 3241; ad Ordinarios Sinarum: de officiis erga patriam in periculo autonomiae ecclesiae II 3308; ad Ordinarios: de Maria, Matre Ecclesiae III 5155; ad religiosos «Evangelica testimoniatio»: de renovatione vitae religiosae IV 6109.

Adiacensis *dioecesis:* ordinatio Tribunalium ecclesiasticorum III 4632, 4633.

Adiacentes Insulae Novae Guineae Orientalis: constitutio Hierarchiae episcoporum III 5053.

Adimpletio *praecepti paschalis:* quovis anni tempore ex induito I 196, 858, III 4018, 4698; a feria IV Cinerum ad Dominicam S. Trinitatis I 1832, II 2166; — *praecepti audiendi* Missam in sabbato vel vespere pridie festorum III 4503, 4667, 4718, 4726, 4940, 4975; per auditionem radiophonicam vel televisificam II 3244; — *obligationis Chori* in oratorio interno III *39\1; officii* proprii: membrorum Actionis Catholicae I 1889; iudicis ecclesiastici II 2624; iurisperiti catholici III 3999; periti Concilii III 4454; catechistae missionarii IV 5812.

Aditus orientalium S. Paenitentiariam pro indulgentiis I 1633; mulierum gestantium Romam pro lubilaeo II 2731; item operariorum II 2731.

Adiuncta *specialia:* impositio scapularii I 906; indulgentiae rosarii et exercitium Viae Crucis I 1515; recursus contra Ordinariorum decreta I 1827; omissio investigationis de natalibus ordinandorum I 1870; facultas sacerdotum audiendi confessiones I 2049; officia catholicorum in Sinis II 3308; religiosi manentes extra claustra II 3398; institutio alumnorum Seminariorum III 4225; ordinatio dioeceseos romanae III 4937; renovatio Seminariorum III 4345; officia Ecclesiae III 4509; vocatio sodalium Societatis lesu IV 5515; exercitium potestatis iudicialis IV 5971; doctrina socialis Ecclesiae IV 6056; admissio acatholicorum ad Communionem eucharisticam IV 6273; munera Consilii «Cor Unum» IV 6333; — *Mexici:* facultates Ordinariorum I 869, 919, 920, 921, 1034; — *durante bello:* facultates Ordinariis Hispaniae I 1881; commutatio scapularii et cinguli pro alio pietatis obiocto pro Tertiariis II 2125; nonnae ct facultates pro Ordinariis

Germaniae II 2336; forma matrimonii II 2503; v. Facultates bellicae; — *celebrationis matrimonii:* cum lex civilis praerequirit matrimonium civile I 475; forma matrimonii mixti II 2503; coram solis testibus IV 6192;

— *liturgica:* celebratio Missae media nocte I 1522; usus olei, lucis electricae ct numerus candelarum II 2115; usus antimensii pro sacerdotibus latinis II 3217; celebratio Missae iuxta veterem ritum romanum conceditur IV 6282;

— *temporum* in renovatione vitae religiosae: allocutiones pontificiae II 2835, III 4492, 5055; v. Renovatio.

Adionctum membrum in S.C. pro Gentium Evangelizatione III 5317.

Adjutorium Actionis Catholicae praestandum Operi Vocationum ecclesiasticarum III 4111.

Adivinatio circa personas, circumstantias ct eventus prohibetur clericis II 2120.

Adlaborantes v. Operarii.

Administer *Ecclesiae:* efformatio et institutio in Polonia III 4666; *Tribunalis:* cursus renovationis et alloc, pontificia IV 6351; v. Minister.

Administratio: *archivorum* ecclesiasticorum III 4130; — *bonorum ecclesiasticorum:* beneficialium et ecclesiasticorum Italiae I 1079; mensae episcopalis 1 1567; consilium administrationis diocceseos romanae IV 5905; alienatio donariorum votivorum I 219; — *bonorum missionum:* consilium administrationis I 176; bonorum Societatis Missionum Parisiensis I 719; — *bonorum religiosorum:* apud moniales I 348; eleemosynarum in ecclesiis paroccialibus quae religiosis committuntur II 2566; in paroeciis Ordini F. Minorum commissis II 3271; apud O.F.M. Cap. III 3971; apud religiosas feminas IV 5559; apud Collegium S. Ansclmi in Urbe 1 834; apud Unionem Missionariam Franciscanam I 1407; — *bonorum Sanctae Sedis:* normae pro pensionibus eorum qui ab ea dependent 1 1837. 1838, IV 6234, 6235, 6329, 6328, 6328; — *bonorum Bullae Cruciatae* in Hispania II 2168; *fundationum* missarum I 415;

— *Collegii* S.F.A.S. in Urbe I 1532;

— *dioccesana* in Italia 1 1242; mensae episcopalis in Italia 1 1567; Burgendandensis in Austria 111 4051, 4099; Oenipontana in Austria 111 4503, 4533; Ticinensis in Helvetia III 5404, 5980;

— *extraordinaria* in Hispania: summa pecuniae ultra quam requiritur beneplacitum Apostolicum 111 5289;

— *iustitiae:* modus recte eam exercendi 111 4623; a iudice ecclesiastico IV 6219;

— *oeconomica* civilis in Italia ex parte clericorum 1 585; — *religiosa* Civitatis Vaticanae I 1058; — *spiritualis* orientalium in S.F.A.S. I 1028, 2020; in regione Canadcnsi 1 1170;

— Sacramentorum *in genere:* concubinariis publicis I 508; usus Manualis Toledani 1 778; ius cumulativum cathcdralis et paroeciae 1 933; usus linguae vernaculae in Gallia 11 2479, 3213; usus linguae vernaculae 11 3276. III 3917; in dioecesi Luganensi II 3412;

— *Baptismi* v. Baptismus administratio;

— *Communionis sacromentalis:* confessio infirmorum I 923; pluribus infirmis I 1002; vitanda ct observanda I 1036; facultas eam ferendi catholicis in carceribus detentis I 1151 ; die Sabbati Sancti extra Missam I 1722; in altare ubi Sacramentum exponitur I 1878; horis postmeridianis I 2046, II 2418, 3715; infirmis in horis vespertinis 111 4002, 4234; extra Missam II 3618; in Passione Domini 111 4340; opera cuiusdam fistulae in stomachum derivantis III 4456; nova formula adhibenda III 4489; facultas Sororibus concessa III 4664, 4673; minister extraordinarius IV 5535; modus IV 5560; sub utraque specie IV 5955; v. Communio eucharistica;

— *Confirmationis:* a sacerdotibus I 641; pueris ante usum rationis I 1379; facultas specialis I 1463; ex delegatione S. Sedis I 1538; in mortis periculo: decretum II 2358, 2482; disciplina servanda II 2360; a capellanis iura parochorum habentibus II 2391 ; a capellanis castrensibusII 2393; fidelibus rituum orientalium II 2500; puerulis in periculo mortis constitutis II 2523, 2728; facultas et instructio pro Ordinario Castrensi Hispaniae II 3044, 3091; facultas capellanis Apostolatus Maris concessa II 3184; missionaries emigrantium II 3207; formula brevissima in mortis periculo II 3827; delegatio durante Cone. Vat. II celebratione III 4318; modus peragendi chrismationem IV 6277;

— *Extremae Unctionis:* usus linguae vernaculae II 3601; ultimorum sacramentorum I 1314; Unctionis infirmorum in communi IV 5887; — *matrimonii* II 3601; v. Celebratio matrimonii; — *Poenitentiae:* apud religiosos et religiosas IV 5943.

Administrativus *actus:* competentia Signaturae circa competentias ortas IV 5502; declaratio damnorum per decisionem iudicialem IV 5930; — *decretum:* competentia Signaturae III 5354; — *natura* processus de rato et non consummato II 3042; — *processus:* de nullitate matrimonii ex capite clandestinitatis 1 693; super matrimonio rato et non consummato II 3042; applicatio principii «lite pendente, nihil innovetun> IV 5915; v. Casus exceptus. Processus documentalis.

Administrator *dioecesanus:* nominatio post Codicem in territorio Concilii Baltimorensis 1 165; in dicione Canadiens! et Terrae Novae I 201; decretum generale de eorum nominatione I 183; in missionibus I 396; — *Ordinis* Equestris S. Sepulcri I 924; — *Basilicae* Lauretanae: extensio iurisdictionis I 1643.

Admissio *ad Archiconfraternitatem* Chordigerorum S. Francisci: sanationes I 507, et S. Rosarii durante bello 1 1936; — *ad celebrationem* Missae in ecclesiis Urbis I 733; — *ad Collegium* Urbanum Romae: instructio ct quaesita I 689; nova instructio et normae IV 6193; — *ad Communionem Eucharisticam:* opificum civilium mitigato ieiunio I 1996; Christianorum non catholicorum; instructio IV 6273; — *Legatorum* ad exhibendas litteras sui muneris I 762, 766; — *ad matrimonium:* instructio et normae I 2064;

— *ad novitiatum:* taxa pro exploratione voluntatis I 438; saecularizati ante Codicem I 528; orientalium I 780; seminaristae II 2727; v. etiam Ingressus;

— *ad Ordines sacros:* instructio de scrutinio alumnorum peragendo I 1203; ad presbyteratum post tertium theologiae annum II 2259; ad tonsuram et ordines minores post explicitum cursum philosophicum III 3912; filiorum acatholicorum: modus procedendi III 4143,4159,4250,4981 ; filiorum adulterinorum III 5252; experimenta contra ius commune IV 5796; ritus pro diaconatu et presbyteratu IV 6334;

— *ad Professionem religiosam:* sanatio defectuum in Tertio Ordine sacculari S. Francisci I 148; taxa pro exploratione voluntatis I 438; alumnorum in amentiam incidentium I 736; eorum qui servitio militari subiecti sunt 111 4492; votum deliberativum IV 5654; experimenta contra ius commune IV 5796;

— *ad Religionem:* eorum qui e seminariis egressi sunt I 2082; filiorum acatholicorum III 4981; eorum qui a iudaeismo, mahumetismo convertuntur III 4956;

— *ad Sacramenta* sacerdotum qui actu caste convivunt cum muliere I 1722; — *ad Seminarium dioecesanum:* eorum qui Institutis religiosis ipsomet seminario egressi sunt I 2019, 2082, II 2727; interpretatio lata adhibenda II 2270; quando rcadmitti possunt dimissi e seminariis II 3722; applicatio normarum in terri-

torils S.C. de Prop. Fide subicctis II 3774, 3809; in Seminariis alterius dioecescos II 3813; egressi e Societate Presbyterorum a S. Sulpicio III 3866; filiorum acatholicorum 111 4143, 4159, 4250; dimissi nota haud severiori 111 4350; manet obligatio obtinendi beneplacitum apostolicum post Motu pr. «De episcoporum muneribus» III 5145;

— *vexillorum* in ecclesia I 522, 668; in funeribus II 2407; testium in presbyterium pro matrimonii celebratione I 2019; instrumentorum phonographicorum et chori mixti intra functiones liturgicas II 3465; acatholicorum in Universitates ecclesiasticas III 4224; acatholici in Ecclesiam Catholicam: ritus III 5064; recursus contra decreta administrativa III 5354; divortii in legislatione italiana IV 5744; patrini Christiani non catholici in baptismo catholicorum IV 5987; recessus vel renuntiationis Promotoris iustitiae a causa prosequenda IV 6161; novorum capitum nullitatis matrimonii, in specie impotentiae moralis IV 6194; v. singulas voces.

Adnexus: celebrationi Missarum cappellaniis I 882; onerum exercitio iuris Patronatus I 956; *indulgentiarum:* precibus piisque operibus et obiectis I 1027, 1462, III 4654; crucifixis I 1087, II 2141; ex materia plastica confectis III 3935; tactui virgae pacnitentialis II 2135; diebus particularibus in dioecesibus et institutis perfectionis III 5282; «stationibus» I 1384, 1453; Rosario B.M.V. II 2502; recitationi in Officii divini et festo translato I 1836; *Instituti* missionalis scientific!, Athenaeo Urbaniano I 1646; «sanctuariorumç, domibus religionis II 3454; privilegiorum, titulo Basilicae Minoris III 5383.

Adnotatio *baptismi* collati I 484; extra propriam paroeciam I 859, 2093; solutio dubii II 3339; — *matrimonii:* conditio stirpis et nationalitatis contrahentium I 1957; in Italia II 2165.

Adnumeratio «motus pro mundo meliore» inter opera Societatis lesu III 4911; Episcoporum inter membra Congregationum Curiae Romanae III 5221.

Adolescentes v. Adulescentes.

Adoratio Sacramenti durante Maiore Hebdomada: acquisitio indulgentiarum I 1720.

Adoratores *sacerdotes:* indultum circa ieiunium eucharisticum I 820, 861 ; circa celebrationem Missae qualibet media nocte I 935, II 2612.

Adoratrices *Ancillae* a Sanctissimo Sacramento et Caritate: Patronus Congregationis III 4490; *Cordis Eucharistici lesu:* supressio cuiusdam consociationis huius nominis I 1185, 1450.

Adquisitio v. Acquisitio, Lucratio.

zkdscriptio *alumnorum* Seminariorum Universitatibus civilibus IV 6047; — *clericorum* servitio militari durante bello hispano ct promotio ad Ordines sacros I 2026; — *clericorum et laicorum* associationi «Rotary Club» II 2863; — *definitiva* Societati Parisiensi Missionum et excardinatio dioccesana I 536; — *fidelium* Societati Sanctae Viae Crucis: sanatio defectuum I 478, 896; piis associationibus in articulo mortis I 2052; Congregationibus Marianis: sanatio defectuum II 2756;

— *religiosorum* Operi a Propagatione Fidei I 931;

— *Sacerdotum* Consilio Operis a Propagatione fidei: indultum oratorii privati I 653; Unioni Cleri pro missionibus: facultates et favores II 2173, 2214, 3443;

— *sectae* atheisticae I 1572; sectae massonicae II 2595, III 5144; — *Societati* sine votis et titulus ordinationis 1 1628; — *Sodalitati* B.M.V. de Monte Carmelo ct privilegium sabbatinum II 2499; — *sodalium* tertio Ordini Franciscano II 3419; — *Studii Biblici* Hierosolymitani Facultati Theologiae Athenaei Antoniani III 4044; v. singulas materias.

Adscriptus servitio militari v. Servitium militare.

Adsessor v. Assessor.

Adsistentes Episcopi consecrationi Episcopali II 2256; quando stare debent Officium divinum persolventes coram Ssmo Sacramento II 2385; v. Assistentes.

Adsistentia praestanda Episcopo a Canonicis I 649; *in choro* v. Chorus; — *matrimonii:* dubia circa licentiam II 2165; durante bello hispano II 2179; v. Assistentia.

Adspectas missionarius in institutione sacerdotali IV 5815; dogmaticus Liturgiae: alloc. II 3547.

Adstrictas religiosus servitio militari in Belgio I 478; obtinere potest a proprio superiore indultum exclaustrationis I 1915; v. Servitium militare.

Adulescentes: institutio religiosa I 694; S. Ioannes B. de la Salle, Patronus caelestis II 2754.

Adulterinus filius manet inhabilis ad munus Superioris maioris III 5110; admitti potest ad Ordines Sacros III 5252.

Adulterium formale ex utraque parte ad incurrendum impedimentum criminis III 3943; partis catholicae et solutio matrimonii III 5034.

Adultus *baptizatus* retinere potest mulierem qua cum nunc vivit 111 3958, 4122; *Ordo baptismi:* delentur abiurationes contra religiones non Christianas III 3984; decretum generale quo per varios gradus distribuitur cum additionibus et variationibus III 4273; *Ordo initiationis* Christianae noviter confectus cum normis generalibus IV 6197.

Adunatio religiosorum II 2813; v. Congressus.

Advena: Commissio episcopalis pro illis II 3098.

Adventitium emolumentum post iubilationem I 783.

Adventus *clericorum* italorum in Urbem studiorum causa II 2344; v. Studia ecclesiastica; — *tempus:* color conopaei ΓI 2482; praecedentiae Missae «Reginae Ordinis Minorum» supra Missam «Rorate» 11 3601; Dominica IV incidens in Vigiliam Nativitatis Domini ΠI 5281.

Advocatus *Curiae Romanae* et ius suscipiendi causas matrimoniales coram Tribunalibus dioecesanis I 612; proventus pro causis coram Rota Romana I 1923, II 2344, 2385, 2419, 2420; honoraria pro causis coram Tribunalibus regionalibus Italiae IV 6319; recursus contra immodicum honorarium exigentem IV 5839; potest esse sacerdos religiosus datus ex officio pro causis matrimonialibus II 3829; Sodalitas ex omnibus nationibus III 4665; exercitium rectum officii: alloc, pontificia III 4665; cumulatio officii cum munere notarii IV 5854; — *civilis* pro causis ecclesiasticis I 1113.

Aedes *Consilii Oecumenici Genavae:* alloc, pontificia IV 5572; — *Nationum* apud Genavam: alloc, pontificia IV 5565; — *Sapientiae aeternae* Romae donatur Studio Urbis pro cultu catholico II 2740;

— *sacra:* exemptio a taxis pro earum aedificatione et reparatione in Italia I 1635; tutela in Italia durante bello II 2163; reparatio damnorum in Italia durante bello II 2254; normae servandae a religiosis in reaedificatione ct reparatione post bellum in Italia II 2351, 2356; distributio fructuum beneficiorum ad eas aedificandas vel reparandas III 4253; v. Aedificatio, Reparatio.

Aedificatio ecclesiarum. Seminariorum domuumque paroecialium in Italia: exemptio taxarum I 1635, 2086; aedium sacrarum in Italia post bellum II 2351, 2356; Collegii pro clericis efformandis S.F.A.S. II 2490; distributio fructuum beneficiorum pro aedibus sacris aedificandis III 4253.

Aemilianus: S. Hieronymus Patronus orphanorum constituitur I 937.

Aegrotus: dispensatio a ieiunio eucharistico Π 2596.

Aegyptus: Missiones pertinentes ad Delegationem Apostolicam I 164; erectio tribunalis secundae instantiae pro Vicariatu Apostolico II 2207; erectio Internuntiaturae Apostolicae II 2432.

Aequator respublica: erectio Universitatis Catholicae Quitensis Π 3292.

Aequiparatio doctoratus «in studiis ecclesiasticis orientalibus» doctoratui in Sacra Theologia III 4626.

Aequipollentes cautiones: in matrimoniis mixtis II 2567, 2591; in Iaponia I 1878, 1880; certitudo necessaria ad dispensandum impedimentum III 4182, 4621.

Aequivalentia summae pecuniae cum 30. libellis II 3422; v. Alienatio *bonorum,* Pecunia, Summa.

Aeria incursio: invocatio indulgentiis ditata II2152; ieiunii eucharistici mitigatio II 2177; custodia et protectio Eucharistiae II 2212; facultas audiendi confessiones durante aerio itinere II 2482.

Acronauticus: B.M.V. Lauretana declaratur Patrona I 291; dispensantur officiales et itinérantes a lege abstinentiae III 4480, 4663.

Aestimatio valoris in alienandis bonis ecclesiasticis 1 324.

Aestivae coloniae infantium: celebratio Missae sub dio II 2427; item sodalium Congregationum marianarum II 2429.

Aetas *ad Confirmationem:* dubium I 1314, II 3029; instructio I 1400; — *ad matrimonium:* nullitas ob defectum declarari potest ad normam casus excepti III 4302; requisita ad convalidationem III 4690; — *ad Ordines Sacros:* facultas dispensandi I 820, 2045; pro presbyteratus ordine durante bello II 2170; suadentur religiosi ut dispensationem petere omittant III 4183; facultas Episcoporum dispensandi ordinandos diaconos permanentes uxoratos IV 5867; — *ad professionem religiosam:* solutio dubiorum I 144, 291 ; — *Cardinalium* ad maioris momenti munera exercenda IV 5925; -*senium* et ieiunium eucharisticum I 1780, 1781; — *temporis hodierni:* pondus in alumnorum seminariorum institutione HI 4225; in collocutione Ecclesiae cum societate III 4398.

Aethiopia: erectio Intemuntiaturae II 3616, et Nuntiaturae Ap. IV 5491.

Affidatio Seminarii regionalis Institutis religiosis vel missionalibus dependentibus a S. C. de Prop. Fide: normae I 1533.

Aethiopicus: *Collegium* I 1661; *ritus* II 3099, 3570.

Affiliatio Facultatis musicae Univ. Chicagicnsis romano Instituto Musicae sacrae II 3716; Studii theologici Seminarii Alwaycnsis Univ. Lateranensi 111 3974; Studii theologici Teutopolitani Athenaeo Antoniano Urbis III 4217; Instituti catechctici «Lumen Vitae» Univ. Gregorianae III 4408; Studii theologici Hierosolymitani Athenaeo Antoniano Urbis IV 5981; conventio el normae servandae in conventionis applicatione III 4134.

.Affinitas: impedimentum matrimoniale necessarie inquirendum ante nuptias 11 3422; contracta in infidelitate qua impedimentum pro matrimonio canonico 11 3584.

Affirmativa sententia ex capite metus ct cx capite simulationis: conformitas IV 5977.

«Affnmcazione» canonum, censuum aliarumquc praestationum super bona ct beneficia ecclesiastica in Italia II 2269.

Africa: *Delegatio Apostolica:* crcctio I 1148; mutatio tituli II 2393; *gentes:* officia Ecclesiae in hodierna evolutione 111 5264; *Hierarchia episcoporum:* Epistula pontificia UI 5264; *Missiones:* stipes colligenda 1 226; non omnes tenentur observare decretum de cautionibus in mixtis nuptiis I 1591; facultas adhibendi Rituale in lingua vernacula II 2132; Encyclica de earum actuali condicione II 3602;

— *centralis: erectio* Delegationis Apostolicae III 4663; —*gallica:* Hierarchia ecclesiastica statuitur II 3401; — *Media occidentalis:* Delegatio Ap. erigitur III 4033; Nuntiatura Ap. III 5276;

— *Meridionalis:* erectio Delegationis Ap. I 519; Hierarchia episcopalis constituitur II 2860; Conferentia plenaria Episcoporum: normae et criteria proposita III 4250;

— *Occidentalis dicionis britannicae:* constitutio Hierarchiae episcopalis II 2744; nomen Delegationis Ap. mutatur III 4034; novus titulus novaque fines Delegationis constituuntur III 4034;

— *Orientalis:* Delegatio Ap. erigitur I 1815; Hierarchia Episcopalis constituitur II 3136; nomen Delegationis mutatur novusque titulus ac fines statuuntur IΠ4034;

— *Societas Missionariorum:* facultas instituendi Diaconatum permanentem IV 5588.

Africana dicio Congolensis: erectio Universitatis Studiorum «Lovanium» II 3612.

Agendi modus mutatur in doctrinarum examine apud S.C. pro Doctrina Fidei IV 5970; in admittendis polygamis cathecumcnis IV 6163.

Agentia Fides: constitutio et promotio I 884.

Aggregatio: facultas datur Collegio Angelico O.P. Urbis conferendi «aggregationis» gradum in Facultate iuris I 105; alumnorum, Societati Missionis vi iuramenti titulum mensis communis praestat pro sacra ordinatione I 1826; Confratemitatum, Archiconfratemitati Doctrinae Christianae ius tribuit gaudendi huius indulgentiis et privilegiis I 1947; religiosorum laicorum et sororum. Unioni Cleri pro Missionibus: decretum et Statuta II 2613; Institutorum, Pontificio Instituto «Regina Mundi»: decretum et normae II 3592; Congregationum quae Regulam Tertii Ordinis franciscalis non profitentur. Ordini Fratrum Minorum: effectus 11 3770; Episcoporum, Conferentiis episcopalibus in casibus specialis difficultatis III 4476; Instituti Salisburgensis Philosophiae, Athenaeo S. Anselmi de Urbe II 3409; Scholae Matritensis «Regina Virginum», Instituto romano «Regina Mundi» III 3970; Instituti theologici Seminarii Tananarivensis, Facultati Theologicae Neapolitanae III 4024; Instituti Saecularis Presbyterorum «du Prado», Ordini Fratrum Minorum Conventualium III 4234; Studii theologici Bononiensis a S. Thoma, Athenaeo «Angelicum» de Urbe III 4327; Studii theologici «Clarctianum», Universitati Lateranensi 111 4380; domus generalis O.F.M. Conv., Operi Primario Vocationum religiosarum 111 4508; Studii theologici «Augustinianum». Univ. Lateranensi III 4719; Studii Theologici «Sancti Augustini» in loco Siegburg, Athenaeo Anselmiano in Urbe III 4725; territorii novi cuiusdam. Nuntiaturae Ap. in republica Liberiana IV 5948.

.Agonizantes: altare privilegiatum pro illis I 503.

Agraensis Provincia ecclesiastica m India: indulta liturgica Π 3820.

Alacoque v. S. Margarita Maria.

Alba Iulia: Statuta Consilii dioecescos I 1392.

Albania: erectio Delegationis Apostolicae I 334.

Albiensis *Dioecesis:* Tribunalia 111 4630, 4651.

Album *operis* a Propagatione Fidei: inscriptio omnium sodalium I 921; *Congregationum* Marianarum sanantur defectus inscriptionis 11 2756.

Albus *color* v. Paramenta *sacra.*

Alcoholismus: facultas concessa sacerdotibus hoc morbo laborantibus III 4053, 4218.

Alexandrinus *ritus* Coptorum: Ordo lampadis sive Unctionis infirmorum I 1492; novitii instituí possunt in ritu latino I 3100; commoratio novitiorum et studentium cum sodalibus ritus latini II 3099; sacerdotes O.F.M. Cap. uti possunt ritu latino II 3570.

Alfaric P.: auctor operis damnati I 1490.

Alfonsiana Academia in Urbe: approbatio et confirmatio II 3597; constituitur tamquam schola interna publica II 3597.

Alger: Sedes Nuntiaturae Ap. Tunetanae IV 6256; Algericnsis Nuntiatura Ap. constituitur IV 6256.

Aliena *dioecesis:* admissio in Seminarium alumni e proprio seminario dimissi II 3813; *competentia* tribunalis in paroecias IV 6051; *ecclesia* v. Ecclesia *aliena.*

Alienus *ritus:* relatio annua mittenda a sacerdotibus ritus orientalis curam habentibus animarum extra fines sui Patriarchatus I 1900; sacerdotes quibus dignitates committuntur a Praelatis ritus orientalis I 1982.

Alienatio *bonorum ecclesiasticorum:* valor clausulae «in favorem maioris oblatoris» in rescriptis pontificiis appositae I 165; responsa ad proposita dubia I 349, 1103; declaratio II 2947; summa pecuniae ultra quam requiritur beneplacitum apostolicum: pro ecclesiis orientalibus II 3037; pro Italia II 3056; pro latinis II 3093, 3842, III 4379; pro Hispania III 4942; mutatur facultas Legatis Pontificiis concessa II 3139; aestimatio valoris I 324; collatio pecuniae perceptae I 283; sanationes conceduntur in materia I 205;

— *bonorum religiosorum:* consensus Capituli monialium I 837; formalitates servandae I 1776; summa pecuniae ultra quam requiritur beneplacitum apostolicum II 3133, 3422, III 4293; iuxta Rescriptum «Cum admotae» III 5078; — *donariorum votivorum:* resolutio I 219; dubium I 417; facultas Ordinariis Italiae concessa III 5051; — *suppeltectilis* sacrae et liturgicae praetextu renovationis IV 5814.

Alienigenae: ius funerandi I 1736.

Alighieri Dante: Cathedra constituitur penes Universitatem Catholicam Mediolanensem III 4809.

Aliturgicus dies: facultas celebrandi sacerdotibus ritus orientalis Societatis Iesu concessa III 4251.

Allergia: facultas sumendi Communionem sub sola specie vini III 4002; dispensatio a lege ieiunii et abstinentiae III 4372.

Alleluia: in versu «Panem de coelo...» I 1919; omissio in Missis votivis I 2059.

Allocutio pontificia *ad Actionem Catholicam* Romanam III 4011; — *ad Cardinales* aliosque sacrorum antistites II 3273, 3320, III 3919; — *ad censores* librorum Π 3460, III 3981;

— *ad Concilium Vaticanum II:* praeparatio III 4038; inauguratio III 4319; in altera sessione ineunda III 4398; altera exacta sessione III 4425; tertia periodo ineunte III 4534; dum versabatur de schemate missionum III 4556; tertia exacta sessione III 4610; in quartae sessionis initio III 4710; in paenultima sessione publica III 4789; in ultima publica sessione III 4811; in fine III 4903; ad commissionem de coordinandis laboribus et decretis Concilii interpretandis III 4979;

— *ad Consilium:* «Cor Unum» IV 6333; F.A.O. IV 5919; instrumentorum communicationis socialis IV 6245; liturgiae II 3547, III 5043; Nationum Unitarum III 4719; Oecumcnicum Genavae IV 5572; Operum Missionalium IV 6271 ; «Organisation Internationale du Travail» IV 5565;

— *ad fideles* Christi III 5020, 5339, 5417; – *ad iuris peritos canonistas:* criteria et principia in recognitione Codicis III 4793; utilitas iuris in Ecclesia III 5378; natura iuris canonici IV 5738, 6351; — *ad iuris peritos* catholicos Italiae II 3326, 3358, 3619, III 3999, IV 6348; civiles de re poenali II 3199, IV 5627; sodalitatem advocatorum III 4665; legumlatores IV 6313;

— *ad medicos* catholicos II 2635, 3540; cardiologos III 5153; gynecologos et obstetrices II 2926, 3443, III 5046; nosocomiorum II 3786; urologos II 3208; universos II 3301;

— *ad Nobiles* romanos III 4457; —*ad operarios* italicos II 2270, 3393; universos III 4976, 5352; — *ad Ordinarios* Italiae II 3241; III 4799; — *ad religiosos* II 2813, 2835, 3800, 3813, III 4121, 4492, 5059, IV 6321, ad Cistercienses Reformatos IV 5505; ad Societatem lesu III 5055, IV 5515; ad Benedictinos IV 5894; ad Fratres Minores conventuales IV 6277; — *ad Instituta* Saccularia IV 5887, 6221, 6310;

— *ad Rotam Romanam* II 2142, 2248, 2295, 2362, 2436, 2651, III 3975, 4117, 4240, 4623, 4932, 5097, 5295, IV 5470, 5740, 5971, 6219;

— *ad Seminariorum Rectores* III 4225; Commissiones Episcopales IV 5503; — *ad Sodalitatem Advocatorum* III 4665; «Fronte dclla Famiglia» II 2940; — *ad Synodum Episcoporum* IV 5641, 5655, 5657, 6152, 6329;

— *ad Tabularios ecclesiasticos* III 4557; — *ad theologos* III 4996; — *ad turismi conventum* III 4341; — *ad Universitatem* catholicam Mediolanensem III 4230; Gregorianam IV 6265, 6352; Romanam IV 5738; v. singulas personas, vel coetus.

Alonso Getino: auctor operis damnati I 1717.

Alma domus Laurctana: Praelatura nullius III 4674; v. Lauretana.

Alphonsus XIII Hispaniarum rex catholicus; Litterae Ap. eidem missae de Bulla Cruciata I 958.

Altare: *constitutio* materialis I 1350. II 2937; dubium circa celebrationem Missae III 4689; — *coemeteriorum:* distantia servanda a sepulcris I 1514. II 2144; celebratio Missae et color paramentorum II 2660;

— *consecratio:* est invalida si ex pluribus laminis lapidis componatur I 1350, formula adhibenda II 2916; concessio cI promulgatio indulgentiarum I 1350; facultates concessae II 2433, 2937; amissio consecrationis ct reconsecratio II 2209;

— *Expositionis Sacramenti:* celebratio Missae et distributio Communionis I 1878; facultas celebrandi Missam II 2758;

— *fractum:* consecratio I 1350; celebratio Missae I 1463; — *mensa:* compositio materialis II 2937; — *ad pedem:* omissio precum in initio Missae III 4765. 4940;

— *pontificium:* usus in basilicis patriarchalibus romanis III 4940; — *portatile* seu *mobile:* elementa definitionis II 2144; usus iuxta facultates decennales S. C. dc Prop. Fide II 2317; instructio circa petitionem indulti II 2638; facultates concessae Capellanis Apostolatus maris II 3148; associatio «Deutsche Pfadfinderschaft St. Georg» II 3569; usus antimensii II 2409. 2758, 3217, 3291; v. Antimensium.

— *privilegiatum:* Missae celebrandae I 79; pro agonizantibus I 503; indulta concessa durante hello I 2055. II 2125, 2127, 2173; facultates Ordinariorum II 2891;

— *Sacramenti:* collocatio imaginis statuae Cordis lesu I 828; — *septem altaria:* indulgentiae pii exercitii visitationis I 1639; — *servitium:* exemptio canonici iubilati I 231.

Altera Sectio Signaturae Ap.: recursus ct remedia contra decisiones IV 5945; v. Signatura Apostolica.

Alternation iuris servitii choralis I 873; v. Servitium.

Altioris Latinitatis Institutum v. Latinitas.

«AJtitudo»: Const. Ap. Pauli III: interpretatio et praestatio cautionum I 1829, 1914, II 3030, 3031, 3958, III 4122.

Alumni *Actionis Catholicae:* indultum audiendi Missam sub dio II 2654; associationum «Oasis»: votum castitatis II 3044; v. Actio, Associatio;

— *Collegii* Urbani Romae: instructio de alumnis admittendis I 689; novae normae IV 6193; facultates proficiscentium I 1618, 1629; v. Collegia; — *externi* Instituti Spiritualitatis O.C.D. in Urbe 111 3934;

— *Institutorum perfectionis:* Instructiones de eorum formatione et scrutiniis ante Ordinationem 1 1355, 111 4144; Commissio specialis penes S.C. de Religiosis instituitur II 2238; elenchus quaestionum circa institutionem II 2243; transitus directus in Seminaria dioecesana II 3293; schola «Mater Divinae Gratiae» pro eorum magistris et praefectis II 3595; Institutum «lesus Magister» pro laicis II 3719; institutio sociologica et interdictio operum Teilhard de Chardin II 3783, 3790, III, 4292, et Ortega y Gasset III 4229, 4265; Ordinis Fratrum Minorum: promotio ad presbyteratum expleto tertio anno theologico 1 694;

— *Missionum:* praeparatio idonea I 581; titulus ordinationis pro illis qui iuramento aggregationis Societati devinciuntur I 1826; formula iuramenti in Seminario Kandyensi I 1949; v. Missiones; — *mittendi* ad Institutum altioris latinitatis III 4620; Musicae Sacrac П 2886; — *Novitiatus* v. Novitlatus;

— *Ordinum sacrorum:* scrutinium peragendum I 1203, 1355, II 3435. IV 4144; normae pro illis qui studia perfecerunt extra Seminaria 11 2336; admissio post expletum cursum philosophicum III 3912; v. Candidatus ad Ordines, Formatio; — *Orientales* e patria expulsi: normae II 2338; — *scholarum mediarum:* propagatio Operis a S. Petro Apostolo III 4635; media practica III 4661 ; — *scholarum seraphicarum:* acquisitio indulgentiarum I 760;

— *Seminariorum:* admissio I 2082, 11 2270, 3867, III 4350; munere praefecti fungentes 1 1707; institutio clericalis et scientifica 11 2265, III 3939, 4425, 4410; liturgica III 4913; philosophica IV 6214; praxis vacandi laboribus manualibus in Gallia 11 3159; in Hispania II 3839; adseriptio ad Universitates civiles IV 6047;

— *Societatum sine votis:* litterae dimissoriae et titulus ordinationis 1 1609, II 2245; cx-alumnorum admissio in Seminarium dioecesanum 11 2270.

Alwayense Seminarium in India: affiliatur Universitati Letcranensi 1П 3974.

Ambianensis *dioecesis:* Tribunal primi et secundi gradus pro causis nullitatis matrimonii: decretum III 5073; normae III 5074.

Ambrosianus: *Bibliotheca:* Patronus constituitur III 4028; *Institutum* Musicae Sacrae: erectio 1 1956; *ritus:* nova editio Vesperalis I 1913; mutationes et simplicior forma rubricarum 11 3419.

Amentia religiosi votorum temporariorum I 736.

America: facultates quinquennales Ordinariorum I 435, 626, 992, П 3101 ; dilatio relationis dioecesanae I 147; emigratio clericorum I 171, 1119, 1146, 111 4022, 5278; facultates concessae Commissoriis ct Guardianis O.F.M. mittendi scripto suffragia ad Capitulum provinciale Europae 1 936, ct durante bello 11 2123;

– *hispano-latina:* indultum dc abstinentia et ieiunio 1 174, 235; facultates, gratiae et privilegia decennales Ordinariis concessae I 1053, 1915. II 2589, 111 3964, IV 5692; facultates Ordinariorum S.C. dc Propaganda Fide subtectorum I 2059. III 2778; institutio Seminarii Veronensis pro clericis mittendis 111 4181, 4328; interpretatio vernacula textuum liturgicorum IV 6151, 6330; revocatio privilegiorum O.P. quae sint contraria Constitutionibus I 1518; usus paramentorum caerulei coloris 1 1981; emigratio clericorum 111 4022;

— *septentrionalis:* immigratio clericorum cx America Latina et Insulis Philippinis 111 4022; v. Status Foederati Americae Septentrionalis.

Americanum *Collegium* Pium Latinum: constitutio Commissionis Episcopalis III 5452; — *Confoederatio* latina religiosorum (CLAR): constitutio et Statuto rum approbatio III 3929.

«Amcy-sur-Meuse»: monasterium O.S.B. I 888.

«Amici Israel»: consociatio abolenda 1 939.

Amissio *consecrationis* altaris II 2209; — *distributionum* inter praesentes II 3441 ; — *indulgentiarum* ob mor dum exponendi Eucharistiam I 1403; — *officiorum* ecclesiasticorum I 4S4; — *pensionis* civilis et celebratio matrimonii absque ritu civili I 78, 213; v. singulas materias.

«.Amor *infinitus»:* associatio operis Apostolorum declaratur soluta et vetita II 2864, 2892, 3570; — *misericors:* imago et devotio I 2054.

Amore annientato: forma devotionis I 1946.

Amotio *librorum* e bibliothecis Seminariorum domorumque religiosarum II 3783, 3790, III 4229, 4265, 4292. — *parochorum:* fatalia ad recurrendum contra decretum I 631; v. Remotio.

Amplexus reservatus: moralitas II 3050.

.Ampliatio Facultatis Theologiae Univ. Cath. Insulensis ПI 4057; Sedis Instituti Biblici II 3273.

Amputatio foetus vel membrorum corporis humani III 5121.

Amsterdam: apparitiones et revelationes B. Mariae Virginis UI 3943, 4248.

.Analoga indulta adnectendi indulgentias I 1462.

Anatole France: damnantur opera omnia I 468.

Ancillae *Adoratrices* a SS. Sacramento et Caritate: S. Antonius M. Caret constituitur Patronus Instituti П1 4490; — *mulieres* servitio domestico deditae: S. Zita Patrona caelestis II 3370.

Andegavensis Universitas Catholica: erectio Instituti Philosophici II 3515.

Angela Merici (S.): Societas Filiarum S. Ursulas ab ea dicta I 59.

Angelica *salutatio* v. Salutatio *Angelica.*

«Angelicum» Athenaeum ct Collegium Urbis: privilegium conferendi «aggregationis» gradum in Facultate Iuris I 105; Magnus Cancellarius I 1460; erectio collegii intemationalis 1 1632; erectio Instituti scientiarum socialium П 3419; aggregatio Studii Theologici a S. Thoma Bononiae exsistentis 111 4327; titulo et honore decoratur «Pontificiae Universitatis a S. Thoma Aquinate in Urbe» III 4348.

Angelorum; Ecclesia S. Mariae apud Asisium: lucratio Portiunculae I 1633.

Anglia: consuetudo addendi nomen patroni orationi «A cunctis» I 1902; Missa vespertina in portibus maritimis 11 3475; Exarchatus pro ruthenis II 3714; extensio iurisdictionis Exarchi pro Ucrainis 111 5124; facultates circa processus matrimoniales Conferentiae episcopali concessae IV 5962.

Anglicus: *Collegium* in Urbe: Constitutiones approbantur 1 100; — *lingua:* usus in administrandis sacramentis et exsequiis defunctorum II 3276, III 3917.

Anglicanus: *matrina* contrahit impedimentum cognationis spiritualis cum baptizato anglicane et nullitas inde secuta IV 5843 ;

— *minister:* matrimonium initum coram IV 6257 ;

– *pars* contrahens matrimonium cum parte graeco-orthodoxa: nullitas ex defectu ritus sacri IV 6257;

– *secta:* baptizatus contrahit impedimentum cognationis spiritualis cum matrina, et nullitas declarari potest ad modum casus excepti IV 5843.

Angustiae nostrae aetatis ct officia catholicorum in Sinis II 3308.

Anhaltlna dicio: conventio cum Sede Ap. I 1375.

Aniciensls Dioecesis Tribunalia 111 5442.

Anima *Christi:* quaedam propositiones de scientia I 127; — *Mariae:* definitio dogmatis dc Assumptione in caelum II 2801.

Animarum *cura:* facultas dispensandi a choro II 3441; loca ubi capellanus maris eam exercere potest II 3618; — *salus* inspirare debet administrationem iustitiae in Ecclesia 111 4240.

/Animadversiones *Defensoris Vinculi* legi possunt ab Episcopo ante votum de inconsummatione matrimonii I 2082; — *Rotae Romanae* circa materias iudiciales Tribunalium inferiorum II 2385; — S.C. *de Sacramentis* circa officium iudicis absolvendum in causis matrimonialibus II 2624; — S.C. *pro Clericis* in conclusiones coetus mixti Episcoporum ct Presbyterorum in Hispania IV 6226; earum valor et sensus IV 6243.

Animi relaxatio *clericorum:* normae servandae I 836; *laicorum:* participatio ad Missam festivam III 4964.

Anneciensis: tribunalia ecclesiastica ILI 5442.

Annexus v. Adnexus.

Annua *confessio* et communio: tempus adimplendi praeceptum 111 4018; — *inspectio* regestorum matrimonialium II 2440; — *Missa* in honorem B.M.V. Matris orphanorum II 3405; — *relatio* de collegiis Missionum I 1114; schema I 1852; de missionibus mittenda ab Ordinariis I 1170, 1544; de fidelibus orientalibus extra fines patriarchatus commorantibus I 1900.

Annualis expositio sollemnis Eucharistiae XL Horarum I 184. 873, II 2739; normae pro Urbe IV 5827.

Annuntiatio *B.M. V.:* nova Congregatio Benedictina efformatur I 284; *celebrationis* Synodi Romanae, Concilii et recognitionis Codicis Iuris Canonici III 3919.

/Annus *a Beatificatione* vel Canonizatione Servorum Dei: triduum vel octiduum solemnitatum I 747; instructio III 4332, 5428; *a fide* vocatus III 5396; — *dominica per:* praefatio propria II 3564; — *an. 1899:* adnexae indulgentiae ab I 1027; — *an. 1925:* indictio lubilaei I 694; monita de usu facultatum I 710; — *an. 1929:* Jubilaeum extra ordinem indicitur I 999; — *an. 1933:* aprilis dies 2, terminus a quo suspenduntur indulgentiae et facultates ordinariae I 1442; tribuuntur confessariis facultates extraordinariae I 1445; indulgentiae conceduntur monialibus I 1448; facultates confcssariis peregrinis concessae I 1453; — *an. 1933-1934:* extensio iubilaci universalis ad orbem catholicum I 1523; — *an. 1940:* iubilaeum Sanctuarii Dominae Nostrae a Columna in civitate Caesaraugustana I 1955; — *an. 1941:* indultum Italiae concessum circa ieiunia et abstinentiam 1 2024; — *an. 1943:* olea sacra hoc anno confecta II 2238; — *an. 1949:* duae Missae in Dominica Passionis celebrandae II 2566; celebratio Missae media nocte diei 31 decembris II 2654; — *an. 1950:* indictio lubilaei II 2598; suspensio indulgentiarum ct facultatum ordinariarum II 2605; facultates extraordinariae conceduntur confessariis II 2606; indulgentiae tribuuntur monialibus II 2610; celebratio Missae media nocte diei 31 decembris II 2834; extensio lubilaei ad orbem catholicum II 2842; instructio ad Ordinarios locorum II 2847; — *an. 1953-1954:* celebratio Missae post mediam noctem dici 8 decembris II 3221; — *an. 1958:* dies 11 febr. initium indulgentiae iubilaris pro peregrinantibusad Specum B.M.V. Lapurdenscm II 3775; — *an. 1959:* dies 11 febr.: finis indulgentiae iubilaris Lapurdensis II 3775; — *an. 1961:* servanda in calendariis particularibus III 4095;— *an. 1964:* dies 14 augusti: dispensatio abstinentiae III 4908; — *an. 1966:* dies 1 ian. ad 31 maii: tempus iubilaei extraordinarii pro orbe catholico III 4804; — *an. 1967:* celebratio festi S. loseph III 4975; exsecutio resolutionum Synodi Episcoporum datur III 5435; — *an. 1969:* dies convocationis Synodi extraordinarii Episcoporum III 5449; — *an. 1971:* Calendarius «ad interim» retinetur IV 5827;

— *Iubilaei Universalis* v. Iubilaeum; *Caesaraugustani:* Dominae Nostrae a Columna I 1955; *Compostellani:* indulgentiae 11 2239; *liturgicus:* Motu proprio cum normis IV 5476; ordinatio generalis IV 5496; normae generales IV 5497;

— *Marianus:* ubique terrarum celebrandus sacculo exeunte a definito Dogmate Imm. Conceptionis B.M.V.: indictio II 3184; favores spirituales II 3214; celebratio apud Instituta perfectionis II 3215; modus illum celebrandi II 3215; Missa votiva B.M.V. Immaculatae in sabbatis II 3222; dubia circa indulgentias et conditiones II 3237; celebratio Missae Nominis B.M.V. in die dominico II 3300; *Caesaraugustanus* Dominae Nostrae a Columna I 1955; *Lapurdensis* II 3821;

— *Novitiatus:* responsa ad dubia I 505, 1608; instructio de secundo anno I 412; in Societatibus missionariis in communi viventibus II 2945; facultates circa prorogationem IV 6226; v. Novitiatus; —*pastoralis:* pro novellis sacerdotibus II 2592; v. Cursus *pastoralis}*

— *Sanctus seu sacer* v. Iubilaeum;

— *scholasticus:* Missa de Spiritu Sancto in initio II 2357; ritus privilegiatus II 3098;

— *singulus:* dies Operi a S. Infantia dicanda II 2834, 2841; mutatio mysteriorum Rosarii III 4264; quinto quoque anno mittenda est relatio Institutorum perfectionis ad S. Sedem II 2525; v. Relatio;

— *tempus:* extenditur facultas celebrandi horis vespertinis ad omnes dies I 2063; ad quod conceditur indultum altaris privilégiât! II 2125; constitutio parochi ad sex annos III 5149; votorum temporariorum: prorogatio III 5223; — *tempus adimplendi* praeceptum paschale: quovis anni tempore occassione Missionum et exercitiorum spiritualium I 858, 1874, III 4698; in Aprutiis I 1947; facultas Societatis lesu III 4018;

— *theologiae* ad presbyteratum in Ordine Praedicatorum I 608; in Ordine Fratrum Minorum I 694; limitatio facultatum II 2259; v. Theologia;

— *an. I* ab editis Litt. Enc. «Populorum progressio»: mens Ecclesiae in Encyclica edenda III 5339; — *an. XX* a condito Consilio «F.A.O.»: alloc, pontificia de finibus et activitate huius Instituti IV 5919; — *an.* XVP'ab editis litteris Enc. «Vigilanti cura» de usu artis cinematographicae III 4219; ab edita Const. Ap. «Provida Mater»: alloc, pontificia de natura Institutorum saecularium IV 6221 ; — *an. XL* ab editis Litt. Enc. «Rerum novarum» de ordine sociali instaurando I 1246; *aetatis:* dispensatio a ieiunio eucharistico I 1780; *ab edita Epist. Ap,* «Maximum illud»: Encyclica dc Missionibus catholicis III 3984; — *an. L a morte* Seni Dei: disceptatio super virtutibus ante praescriptum tempus III 4767; *a condita* Unione Cleri pro Missionibus: Epist. Ap. de munere Unionis Cleri pro Missionibus HI 5029; *ab incoepta* veneratione B.M.V. de Fatima: indulta liturgica concessa III 5105; — *an. LXXX* ab editis Litt. Enc. «Rerum novarum»: Epist. Enc. de doctrina sociali Ecclesiae IV 6056; — *an. C* a condito opere S. Petri Apostoli: Epist. Ap. dc huius operis laude et propagatione III 4635; — *an. CL* a constituto Opere de Propagatione Fidei: nuntius pontificius scriptus de activitate Missionali Ecclesiae IV 6323.

Anonyma *opera* damnantur II 4011 ; *versio* textuum liturgicorum IV 5431.

Anselmianum Institutum liturgicum: erectio III 4218; v. Athenaeum *Anselmianum* seu *S. Anselmi.*

Antenati: interventus catholicorum in caeremonias in eorum honorem III 5055; extensio facultatis et instructionis III 5216; in regione Laotiac et Cambodgiae IV 5754; v. Caeremoniae.

Anticipatio *abstinentiae* et iciunii in pervigilio Nativitatis D.N. Icsu Christi III 3998; — *canonum* Codicis I 89; — *Dominicae:* tertia oratio I 1715; — *Laudum* a tempore postmeridiano diei praecedentis III 4133;

— *Matutini cum Laudibus:* ab hora secunda post meridiem in recitatione chorali I 175, III 2126; ab hora prima post meridiem in recitatione privata I 378; privilegium sacerdotum Unioni Cleri pro Missionibus adscriptorum I 415, 1664; missionarii, statim post meridiem 111 4144; privilegium Bullae Cruciatae manet in vigore III 4214; non impedit recitare postea Completorium II 3822;

— *Missae dominicae vel festi* de praecepto horis vespertinis sabbati vel diei praecedentis III 4503, 4667, 4718, 4940, 4975; v. Celebratio *Missae.*

Anticonceptivus: doctrina Enc. «Humanae vitae» circa usum horum mediorum 111 5405. 5417, IV 6051.

Antillae: erectio Delegationis Ap. I 786; seiunctio territorii I 1634; suppressio I 1898.

Antimensium: usus a missionariis latinis II 2409; requiruntur specialissimae rationes II 2758; usus in diebus dominicis et festis de praecepto II 3217; in diebus fetialibus infra hebdomadam II 3291.

Antimodemisticum *iuramentum* in vigore post Codicem I 110; *formula* deinceps adhibenda III 5282.

Antiochenus *ritus:* delegatio parocho latino adsistendi matrimoniis maronitarum cum deficit Hierarcha vel parochus proprii ritus II 3095; constituitur Exarchatus in S.F.A.S. III 4927, qui postea evehitur ad gradum Eparchiae IV 6165.

Antiochia Syrorum: declaratio Patriarchae IV 6150.

Antipherna *finalis* B.M.V. in Officio divino: dubium 1 548, 11 2350; *Officii* divini integre recitanda III 4326.

Antiphonale Romanum diurnum: editio typica I 232; insertio cantus gregoriani ad Ordinem Hebdomadae Sanctae instauratum Π 3460.

Antirari Dioecesis: formula Facultatum 1 1231.

Antistes *Episcopus:* nomen in Canone Missae itinere maritimo perdurante II 3239; alloc, pontificia occasione: Canonizationis S. Pii X II 3273, novi festi Mariae Reginae 11 3320; — *Maior religiosorum:* alloc, pontificia IV 6321.

Antistita religiosarum: electio in monasteriis monialium 1 287, 348; vigilantia circa activitatem oeconomicam IV 5559; Consilium nationale in Germania ciusdcmque Statuta 11 3616; Unio intemationalis erigitur et Statuta approbantur 111 4910.

«Antonianum» Athenaeum O.F.M. in Urbe: canonice erigitur I 1467; titulo «Pontificii» decoratur I 1891; cius Sectio Biblica transfertur in Studium Bibliocum Hierosolymitanum III 4044; affiliatur eidem Studium theologicum Tcutopolitanum 111 4217; item Studium Biblicum Hierosolymitanum IV 5981; Studium theologicum O.F.M. Cap. in Urbe constituitur Sectio specializationis in Theologia Spiritual! IV 6272.

Antucrpia in Belgio; Epistula Pontificia ad Congressum Actionis Catholicae iuvenilis I 963.

Anulus *Episcopi* ante communionem osculandus I 750; *nuptialis:* indulgentiae pro osculatione III 3983; usus Coronae hoc modo confecta et adquisitio indulgentiarum I 1981.

Apamiensis Dioecesis: Tribunalia III 4630, 4651.

Aperitio *aulae* cincmatographicac in locis O.F.M. subiectis I 3272; *Instituti* Spiritualitatis O. C. D. in Urbe alumnis externis III 3934; *Tabernaculi* Eucharistiae a Sororibus III 4017.

«Apertis ianuis»: celebratio Missae in nocte Nativitatis Domini in religiosis piisque domibus II 3248.

Apis: pars cerae pro candelis liturgicis 1 1985, II 2182, 3805; in Italia III 4159.

Aphrodisiacum medium rationis usum impediens et consummatio matrimonii II 2565, 2890; declaratio nullitatis ex capite impotentiae II 2890.

Apostasia: facultas absolvendi censuram propter hoc delictum incursam 111 4272, IV 5844.

Apostata a fide: matrimonium filiorum I 1163; ius agendi in causis matrimonialibus I 1950; sanatio matrimonii civilis initi cum parte catholica III 4216; facultas Legatorum Romani Pontificis in Missionibus dispensandi pro Ordinibus suscipiendis III 4222.

Apostolatus *cinematographicus:* Instructio circa eius exercitium a religiosis praecipue in Italia II 3141; in aulis O.F.M. II 3272;

— *infirmorum:* Pia Unio in Primariam evehitur I 1573;

— *laicorum:* Fundatio Pii XII eiusdemque Statuta II 3212; «Cursillos de Cristiandad»: S. Paulus Patronus caelestis III 4453; Decretum «Apostolicam activitatem» Concilii Vaticani II: textus III 4774; vacatio legis III 4788; alloc, pontificia post decreti promulgationem 111 4789; — *liturgicus:* in lingua latina et cantu gregoriano committitur cuidam Monasterio Cistcrciensi III 5386;

— *maris:* Opus eiusque leges II 3777; Capellanus potest: induito altaris portalis uti II 3148; administrare Confirmationem II 3184; normae et facultates generales concessae Directoribus et Capellanis operis II 3267; Missa propria «Stella Maris» II 3781 ; extensio facultatum ad Opus internationale II 3829; — *matrimonialis:* alloc, pontificia ad obstetrices Italiae II 2926; — *mulierum:* Institutum romanum «Regina Mundi» ad earum praeparationem II 3394; — *«Opus Dei»:* quaenam documenta exhibere debent sodales huius Instituti saecularis Ordinariis locorum II 2619; consensus Ordinarii requirendus II 2623;

— *orationis:* associatio eiusque Statuta II 2922; nova Statuta approbantur III 5341;

— *religiosorum:* opera externa: alloc, pontificia II 2835: fomentum et accretio II 3546; collaboratio et coordinatio cum aliis institutis regionalibus III 4961;

— *sacerdotum operariorum:* experimentum et formae Π1 3958; v. Operarius, Sacerdotes *operarii.*

Apostolica vocatio sodalium Institutorum saecularium: alloc, pontificia IV 5515.

Apostolicae *indulgentiae:* Dubium circa eas I 366; v. Indulgentiae Apostolicae; — *reservattones:* resolutio 11 2151.

«Apostolicam actuositatem»: decretum Cone. Vat. II de apostolatu laicorum III 4774; v. Laicus.

«Apostolicum Opus» Hiberniae: indulgentiae et privilegia 11 2442.

Apostolorum responsoria: occurrentia 1 204.

Apparatio *Commissionum* Cone. Vat. II celebrandi III 4036; *versions* vernaculorum textuum liturgicorum IV 5465 ; v. Praeparatio.

Apparatus *radiophonicus* loco campanarum I 2099; *gramophonii* I 1936, II 3465.

Apparitiones B. Mariae V. in loco *Amsterdam:* damnatur opus a L. Knuvclder conscriptum super materia III 3943; quaestio retractari non debet III 4248;

— *Ezquioga* dioecesis Victoriensis in Hispania: damnantur tres libri de hoc argumento I 1545 ; — *Gara-*

bandai dioecesis Santandcricnsis: declarationes III 4691, 5121; — *Heroldsbach:* declaratio II 2912.

Appellatio nova *Delegationis* Ap.: Australasiae II 2422; Africae Orientalis et Occidentalis Britannicae III 4034; Australia©, Novae Zelandiac et Oceaniae III 5440; — *Facultatis* theologicae O.F.M. Conv. in Urbe II 3351 ; — *Mariae Virginis,* Matris Ecclesiae III 4610; — *Praelaturae nullius* Lauretanac III 4674; — *Sacrae Congregationis Sancti Officii* III 4807.

— Tribunalium: *constitutio* eorum v. Erectio Tribunalium; — *ad Rotam Romanam,* a Rota Nuntiaturae Hispaniae III 3911, ante citationem partium IV 6282; a Tribunalibus regionalibus Italiae II 3318, IV 5475; — *ad Tribunal regionale* Italiae a tribunalibus regionalibus II 3318, IV 5475; — *contra expensas* iudiciales IV 5923; — *Defensoris vinculi* matrimonialis II 2422; — *in casibus exceptis* I 232; — *in causis matrimonialibus:* Defensoris vinculi II 2422; in dicione Canadensi III 4697; in Italia II 3318, IV 5475; in Belgio 5918; ius post elapsos dies fatales IV 6263; v. Causae matrimoniales, Tribunal.

Appendix II *operis* «Decreta authentica Congregationis S. Rituum» I 859; *Ritualis Romani* pro Germania II 2739; *Missalis Romani* cum Ordine et formulariis in lingua latina IV 5679.

Applicatio *canonum* 197, 199, 206-209 potestati dominativae II 3029; canonis 72 Cone. Trullani catholicis ritus byzantini III 3997, 4470; — *Cone. Vat. II:* voluntas Sedis Apostolicae III 4789; errores vitandi III 5077; dialogi oecumenici IV 5868; decreti de instrumentis communicationis socialis IV 6073 ; — *Concordati* Sedis Ap. cum Italia I 1156; cum Lusitania I 1996; — *conventionis* affiliationis Studii Theologici Facultati theologicae III 4134;

— *Decreti:* S.C. Rituum ad religiosos exemptos I 644; novi Codicis rubricarum III 4132; Const. Ap. «Missale Romanum» IV 5644; «Inter reliquas», ad servitium prae-militare laboris publici «Arbeitsdienst» I 1816; «De ratione qua dimissi e seminariis denuo admitti possint», in territoriis S.C. de Propaganda Fide II 3774, 3809; «De religiosis servitio militari addictis» sodalibus Societatis Iesu III 3913; —*doctrinae* circa matrimonium, a Tribunalibus III 4240;

— *experimentorum* in Institutis perfectionis IV 5862;

— *indulgentiarum* statuis, imaginibus materiae fragilis I 607; obiectis pietatis I 1911, II 2116; — *iuris* a iudice ecclesiastico IV 6219; Praefecti apostolici ad Superiores ecclesiasticos Missionum I 1112; — *iustitiae* in hodierna societate ex parte Ecclesiae IV 6172, 6333; a iudice ecclesiastico IV 6219;

— *Missae:* in favorem Seminariorum I 136; binationis IV 5975; pro populo: a curatis paroecialibus I 141, a vicariis oeconomis I 484, a rectoribus ecclesiarum «curatiarum» I 1379, a vicariis fixis paroeciarum II 2410; facultas reducendi has Missas I 697; — *normarum* circa: matrimonii celebrationem in Urbe IV 5478, administrationem baptismatis in Urbe IV 5894, solutionem pensionis IV 6329; — *poenarum,* sacerdotibus qui assumunt officia ecclesiastica in Hungaria contra ius II 3583; —*privilegii Paulini,* dispensatis interpellationibus 12041;

— *restaurationis Uturgicae:* ante vocationem legis III 4128; novi Codicis rubricarum III 4132; in Urbe III 4968; erratae interpretationes vitandae III 5077; gradation Const. Ap. «Missale romanum» IV 5644; normae pro Urbe IV 5685; – *testimonii* caritatis, necessitudinis et iustitiae Ecclesiae singulis adiunctis hominumque necessitatibus IV 6333.

Appositio *cautelarum* ut pars catholica post solutionem matrimonii in favorem fidei novas nuptias mixtas contrahere possit III 4454;

— *clausularum* in rescriptis circa ieiunium eucharisticum II 2612; «praevio baptismo» in rescriptis solutionis matrimonii in favorem fidei III 4015; «promissio omnino cavendi», in rescriptis pro mixtis nuptiis III 5066;

— *conditionum* in asservatione Eucharistiae in oratorio navis II 3239; in assumptione officiorum ecclesiasticorum ex parte sacerdotum Hungariae II 3583; in novis nuptiis mixtis contrahendis post solutum matrimonium in favorem fidei III 4451; — *limitationum* in usu linguae vernaculae pro functionibus liturgicis dioecesium Germaniae II 3370, 3391, 3392; — *Statuae* Cordis Iesu super tabernaculum Ssmi Sacramenti I 1416; v. Positio.

Approbatio *ad andiendas* confessiones v. Auditio confessionum. Confessio, Licentia *ad confessiones ;*

— *Calendarii* perpetui pro O.F.M. II 2756; novi calendarii Romani IV 5476; normae generales IV 5496; mutationes II 3476; — *Collectionis:* precum, piorum operum I 1027; rituum Ritualis Romani in lingua germanica II 2739; — *Confoederationis* Ordinis Canonicorum Regularium S. Augustini III 3932; — *conclusionum:* synodi Episcoporum IV 6166; coetus mixti Episcoporum et presbyterorum in Hispania IV 6226; — *conventionis* inter Ordinarium loci et familiam religiosam cui paroecia committitur ad nutum S. Sedis II 3570;

— *Diaconatus* permanentis religiosi in O.F.M. Conventualium IV 6243; — *Directorii* generalis circa «turismum» IV 5505; — *documentorum* a Concilio Vaticano II promulgatorum III 4789, 4811;

— *editionis novae:* Ritualis Romani I 755, Missalis Romano-Slavonici I 867, Psalterii Breviarii Romani cum nova Psalmorum versione II 2294, Officii Parvi B.M.V. ad usum sodalium laicorum Institutorum perfectionis II 3135; typica: Ritualis Romani II 2957, «Cantus gregoriani ad Ordinem Hebdomadae Sanctae instauratum pertinentes» II 3460, libri secundi Pontificalis Romani III 4480;

— *Facultatis* v. Facultates academicae; — *formae* devotionis in B. Mariam «Virgincm-Sacerdotem» I 867;

— *formulae:* benedictionis nosocomiorum I 1929, benedictionis maris II 3392, benedictionis Lapicidinarum et marmoriae officinae II 3564, administrandi Confirmationem in periculo mortis II 3827, actus dedicationis humani generis Iesu Christo Regi III 3962;

— *Instituti saecularis* «Institutio Teresiana»; decretum laudis II 2909; — *Instituti scientiarum et* litterarum S. Clarae civitatis neapolitanae II 3055, 3976; Academiae alfonsianae in Urbe II 3597; Instituti spiritualitatis O.C.D. in Urbe III 3963;

— *Librorum liturgicorum:* Breviarii Bracarensis I 202, Vesperalis Ambrosiani I 1913, elogiorum in Martyrologio Romano II 2492, Rubricarum Breviarii ct Missalis Romani III 4061, Gradualis simplicis in usum ecclesiarum minorum III 5248, Precum eucharisticorum et Praefationum III 5369; — *Litaniarum:* Spiritus Sancti II 3245, Pretiosissimi Sanguinis D.N.I.C. III 4024;

— *Missarum et Officiorum propriorum v.* Missa, Officium proprium;

— *modi procedendi:* in dimissione religiosorum a votis sollemnibus in Ordine Fratrum Minorum IV 5686; in causis nullitatis matrimonii: pro S.F.A.S. IV 5810, pro Australia IV 5877;

— *normarum* pro Cubiculariis ab ense ct lacerna I 885; pro aggregatione ad Pontificium Institutum «Regina Mundi» II 3592; pro Conferentia Episcopali Columbine II 3771; pro electione Delegatorum ad Capi-

tulum Provinciales III 4023; pro commodandis operibus summo artis merito confectis ad Sanctam Sedem pertinentibus III 4687; pro instauratione lilurgica in Urbe III 4968; pro exercitio iuris quaeritandi religiosorum in Italia III 5353; dc promovendis ad Episcopale ministerium in Ecclesia latina IV 6253;

— *Operis* S. Petri Apostoli I 298; — *Ordinis liturgici:* Ordo lampadis seu Unctionis infirmorum pro Alexandrinis Coptis I 1492; Ordo Hebdomadae Sanctae II 3420; novus Ritus ad ordinationem Diaconi, Presbyteri ct Episcopi III 5386; Ordo celebrandi matrimonium IV 5494; Ordo Baptismi parvulorum IV 5540; Ordo exsequiarum IV 5606; Ordo Confirmationis IV 6141;

— *Ordinis Synodi* Episcoporum III 5066; recognitio normarum IV 5579, 6144;

— *principiorum* ad Codicem iuris canonici recognoscendum III 5253;

— *rationis:* admissionis Legatorum primae classis apud Sedem Apostolicam I 762, et secundae classis I 766; institutionis et studiorum III 4327;

– *Regularum et Constitutionum:* sodalium SS. Crucifixi ad S. Marcellum 1 136; normae pro novis Constitutionibus approbandis 1 374; regulae Tertii Ordinis saccularis S. Dominici I 548; Regulae T. O. R. S. Francisci I 902; textus unicus Constitutionum generalium pro monasteriis monialium T. O. R. S. Francisci II 2170; legis propriae seu Constitutionum Confoederationis Congregationum monasticarum O. S. B. II 3013; Regulae et Constitutionum Tertii Ordinis saecularis S. Francisci II 3730; novi Codicis S. Ordinis Fratrum Militum Hospitalis S. loannis Hierosolymitani seu Ordinis Melitensis III 4909; Decretorum Congregationis Generalis Societatis lesu circa paupertatem III4985; Constitutionum O.F.M. Cap.: capitulum generale extraordinarium ad mutationes comprobandas IV 6299;

-*Statutorum:* Actionis catholicae in Italia I 599, II 2366, IV 5630; Sororum externarum monasteriorum monialium I 1331, 111 4459; curae spiritualis militum exercitus Germaniae I 1635, III 4692; Athenaei Urbani de Prop. Fide ct Instituti Missionalis Scientific! I 1646; Unionis Cleri pro Missionibus I 1816; Ordinis Equestris S. Sepulcri Hierosolymitani II 2629, 111 4330; Instituti canonistici Monaccnsis II 2627; «Apostolatus Orationis» II 2922, III 5341; Conferentiae Episcopalis: Insularum Philippinarum II 3047, Canadensis II 3351, Statuum Foederatorum Americae Septentrionalis IV 5947; Collegii Philippini in Urbe 11 4221; Congregationum Marianarum II 3151; Fundationis Pii XII pro Apostolatu laicorum II 3212; Conf icrationis: Rcli giosorum in Lusitania 11 3220, Superiorum maiorum in Hispania II 3222, 111 3918, IV 5479, religiosarum feminarum in Italia (C.I.S.) II 3566; Unionis seu Consilii Superiorum Generalium Urbis III 4320; IV 6292; Unionis intcrnationalis Antistitarum Generalium 111 4910; Unionis Superiorissarum Maiorum Italiae III 5349; Clausurae Ordinis Societatis Mariae Dominae Nostrae 11 3335; Universitatis studiorum Niagarcnsis II 3513; Foederationis Intcrnationalis «Pueri cantores» II 3872, III 4630; Officii «Filmoteca Vaticana» HI 3980; Consilii ecclesiasticis Italiae Tabulariis curandis 111 4025; Instituti S. Pii X Catcchisticac ct scientiarum sacrarum 111 4030; Academiae Marianae intemationalis III 4056, 4504; Instituti spiritualilatis O.C.D. in Urbe IU 4451; Instituti «lesus Magister» III 4676; Instituti Maintenais «Regina Virginum» 111 5223; Synodi communis Dioecesium Germaniae celebrandae IV 5756; Capituli Cathcdralis IV 5857; Consilii administrattonfo bonorum temporalium Dioeccscos Romanac IV 5905; v. Statuta;

– *textuum liturgicorum* propriorum III 5049; pro India IV 5518; pro Neerlandia IV 5746; variationum in rubricas Missalis cI Breviarii II 3419; in Ordinem Missae post alteram Instructionem liturgicam III 5170; ad interim textuum popularium III 5454.

Apnitium: adimpletio praecepti paschalis I 1947.

Aptatio *liturgica:* in India IV 5518; in regionibus Laotiae ct Cambogiac IV 5754; Ordinis Missae pro laponia IV 5683; — *caeremonialis* ritus professionis religiosae IV 5864; — *methodorum* institutionis sacerdotalis IV 5503; studii religionis in scholis publicis Italiae II 3264; — *ordinationis* pastoralis Dioeccscos romanac III 4937; — *senatus* legum latorum civilium IV 6313.

Aqua: copia in calice ordinationis 1 760, 1383; sumptio ante Communionem II 2418; inundatio in Italia III 5051.

Aqueuse Tribunal: dioccesanum III 4632, 4633; regionale secundi gradus pro causis nullitatis matrimonii III 4632, 4633.

Arabica Syriaca Respublica: erectio Nuntiaturae Apostolicae III 4939.

Arabica Unita Respublica: Nuntiarunt Ap. 111 4924.

Arbeitsdienst: servitium pracmilitare I 1816.

Arbitratus inter Ordinarium loci et nonnullos sacerdotes qui poenas canonicas subierant IV 6031.

Arca nummaria: modus eam efformandi et augendi ad clericorum egestatem sublevandam II 2733.

Archeologia sacra et Christiana: erectio Commissionis et Instituti I 795; normae Instituti 1 799; nonnae Commissionis I 801.

Archiconfratemitas *Chordigerorum* S. Francisci; sanantur admissiones 1 507; *Doctrinae Christianae:* indulgentiae et privilegia I 1947.

Archidioccesis *Albiensiset Tolosana:* ordinatio Tribunalium III 4630, 5314; item *Parisiensis* III 5313.

Archiepiscopus *competens* ad decidendas causas matrimoniales in casibus exceptis in Italia IV 6265; *Constantinopolitanus* Armenorum; restitutio sedis et tituli I 953; *Leopolitanus* Ucrainorum: declaratio circa eius conditionem III 4454; *Mediolanensis:* Patronus Bibliothecae Ambrosianac III 4028.

/Vchipielagus Indoncsianus: erectio Delegationis Apostolicae 11 2425.

ArchLsodalitas Urbana a Doctrina Christiana: Patroni caelestes I 1385.

Archivistica ecclesiastica: cursus instituitur penes omnia Seminaria Maiora Italiae III 4374.

Archivum: *benedictio* 1 706; — *ecclesiasticum:* conservatio et ordenatio I 544, 868; ratio pro regimine Ecclesiarum III 4557; in Italia: conservatio ct ordinatio I 868, II 2146; normae circa concedendis ct exsequendis exemplaribus fotographicis II 2831; praestatio materialis asservati 11 3100; instituitur Consilium ccclcsiasticis Italiae Tabulariis curandis cum Statutis propriis III 4025; instructio circa ordinationem ct administrationem III 4130; cursus instituendus penes Seminaria III 4374; — *secretum dioccesanum:* dubia varia soluta I 429, 2085; — *secretum Vaticanum:* constitutio Scholae Palcographiac ct Diplomaticac 11 3234; normae eiusdem Scholae II 3235; v. Tabularium.

Arenatus ferro roboratus pro altaribus II 2937.

Arenula: Diaconia Ecclesiae S. Pauli in II 2321.

Argentaria mensa pro clero Italiae: statuta II 2181.

Argentina natio: crcctio Vicariatus Castrensis II 3719, Ordinariatus ritus orientalis III 3925, Universitatis Catholicae studiorum 111 4045; conventio cum Sede Ap. cI cius ratihabitio III 5039, 5100; erectio Exarchatus Apostolici pro fidelibus ritus byzantini Ucrainorum III 5292.

Argumentum positionum scu articulorum pro testibus 1 1034; Cone. Vat. II proponenda III 3962; «Dc virginitate B.M.V. in partu»: cautelae in cius tractatu 111 4097.

Arma *Episcoporum:* usus titulorum Nobiliariorum II 2890; *bellica:* adhaesio Sedis Ap. conventioni de non usu vis nuclearis IV 5979.

Armenus *Archiepiscopus* Constantinopolitanus: restitutio sedis et tituli 1 953 ; *Patriarcha* Supremus: declaratio communis cum Paulo Pp. VI dc re oecumenica IV 5814; — *ritus catholicus:* matrimonium civile cum parte acatholica declaratur nullum cx defectu formae canonicae II 2761, 111 4248; Exarchatus in Gallia III 4060.

Ars v. loanncs Baptista Vlanncy.

Ars *clnematopgraphica:* exercitium apostolatus a sodalibus Institutorum perfectionis II 3141; Encyclica de eiusdem recto usu 111 4219; — *medica:* quaestiones morales exercitii II 3301, 3540; — *obstetrix:* allocutio dc partu sine dolore II 3443; — *telecommunicationum:* S. Gabriel Patronus caelestis II 2864.

Ars indigena fovenda: in Missionibus I 1778; in Sinis 1 1404; stylus hinduisticus I 1959; in regionibus laponiae I 1623.

Ars sacra *in Ecclesia:* necessitas eam tuendi II 2390, 2406; normae pro restitutione operum ad Ecclesiam olim pertinentium II 2390; instructio ad Ordinarios locorum II 3048; normae de commodandis operibus ad Sedem Ap. pertinentibus III 4687; cura patrimonii Ecclesiae IV 5989;

— *in Italia:* Institutio Commissionis centralis in Urbe I 716; item Commissionis dioecesanae I 2649; modus conficiendi inventarium 1 2650; conservatio et custodia operum 1 957, 1922; durante bello II 2163; reparatio damnorum durante bello II 2254; variationes in Statutis ct Constitutione Commissionis Centralis II 2649; normae pro committendis ct exsequendis operibus in ecclesiis II 3038; normae ad recte custodiendum patrimonium artisticum III 4216.

Articulus: *12 Concordati* cum Italia interpretatur II 2385, 5428; — *art. 29 Concordati* cum Italia applicatio I 1156; — *art, 34 Concordati* cum Italia: executio I 1094, 1105; — *art. IX Concordati* cum Rumania I 1390; —*art. XXV Concordati* cum Lusitania: applicatio I 1996; — *art. VI Concordati* cum Hispania: interpretatio II 3292;

— *iudicialis* argumentorum scu positiones pro partibus ct testibus I 1034;

— *mortis:* professio religiosa novitiorum I 523; non extenditur ad postulantes I 748; inscriptiones piis associationibus I 2052; indulgentia plenaria Crucifixis adnexa II 2141.

Artificialis fccundatio: alloc, pontificia II 2635; onanismus scu usus mediorum artificialium contra prolis conceptionem damnatur II 3391.

Artis *opera* v. Opera *artis.*

Artistica *instructio* in scholis mediis ab Ecclesia in Italia dependentibus tradenda I 1178; — *patrimonium* Ecclesiarum v. Patrimonium *artisticum.*

Arzubide G. List: auctor operis damnati I 1724.

Ascensio *Domini:* Missa votiva de Ssrno Sacramento feria VI post Octavam I 1715; Ordo celebrationis Missae in locis ubi transfertur in Dominicam III 5440; — *Diaconi* ad sacerdotium III 5339; v. Diaconus.

Asia: Commissariis ct Guardianis O.F.M. fit facultas mittendi scripto suffragia ad Capitulum Provinciales Europae I 936; normae pro sacerdotibus emigrantibus in Asiam III 5278.

Asisium: *ecclesia* S. Mariae Angelorum: lucratio Portiunculae I 1633; alloc, pontificia ad Congressum dc liturgia pastorali II 3547; *Basilica:* facultates Cardinalis Legati transferuntur in Ministrum Generalem O.F.M. III 4994; assignatio Cardinalis Legati IV 5592.

Asmara: erectio Instituti Magisterii a «Sancta Familia» III 4099.

Aspectus v. Adspectus.

Assecutio *Laureae* in theologia vel iure canonico: necessitas cursus philosophici I 874; *finium* qui operibus missionalibus sunt proprii IV 6323.

Asservatio *Eucharistiae:* solutio dubiorum I 126, 429, 484. 583; Instructiones de vitandis curaquc observandis I 1036, 1882, 2046; in oratorio domus religiosae durante triduo Sacro I 1408; in ecclesiis et oratoriis in commodum fidelium I 1896; adversus incursus bellicos II 2212; in ecclesiis distantibus et in oppidis absque sacerdote II 2349; Instructio pro postulando induito in sacellis privatis II 2638; in oratoriis navis: conditiones II 3239; custodia Tabernaculi II 3625; v. Custodia *Eucharistiae ;* — *materialis* archivorum v. Archivum.

Assessor *Congregationum* Romanarum: insignia ct privilegia I 1577; *iudicis* ecclesiastici pro causis non criminalibus I 204; facultas assumendi laicos III 5385.

Assignatio *Cardinalis* Legati pro Basilica S. Francisci in Urbe Asisio IV 5592; *diei* ad opus S. Infantiae promovendum II 2834; *finium* paroeciarum: facultas Ordinarii III 4483; *officiorum* Actionis Catholicae I 1889; *territorii* ct officiorum Legationibus Pontificiis III 5416; *Tribunalium* pro causis nullitatis matrimonii: in insula Terra Nova II 2768, in Provincia ecclesiastica Shcrbrookcnsi II 3027; v. Tribunalia.

Assistentes personae Synodo Romanae III 4016.

Assistentia *balnearibus* stationibus cx parte religiosorum I 837 ; *Capitulo generali* assistentis Generalis religiosi II 3822; *Choro* v. Chorus; *Cone. Vat. II* cum voto deliberativo Vicarii Generalis Societatis Iesu III 4553; *Exsequiis* haereticorum I 468, 488;

— matrimonio: *latino* haereticorum ct infidelium I 86, 468, 488; dubia soluta I 484, 583; in carccribus detentorum: facultas Capcllani I 809; subdclcgatio potestatis I 920; potestas Vicarii Cooperatoris I 1512, II 2112; valor matrimonii contracti in Hispania durante bello absque assistentia sacerdotis II 2179; dispensatio ab obtinendo «Nihil obstat» quoties nupturientes pertinent ad diversas dioeceses I 2440; officium et potestas Missionarii emigrantium II 3207, 3264; delegatio facultatis Missionario cooperatori emigrantium II 3264; facultas Diaconorum IV 5513; delegatio generalis Diacono conferenda IV 5867; — *militum:* jurisdictio Ordinarii Castrensis ct praeferentia Capcllanis militaris I 2060; potestas ordinaria Capcllani III 5447; — *mixto:* facultas sacerdotis I 236, 954;

— *orientalium:* interpretatio authentica H 3052; contrahentes cum latinis extra territorio patriarchate II 3053; delegatio parocho latino cum maronitac carent Hierarchia ct parocho ritus anliocheni II 3095; potestas sacerdotis latini cum contrahit catholicus orientalis cum acatholico et sacerdotis orientalis curn contrahit latinus cum acatholico П 3130; potestas parochi ct Hicrarchiac cum contrahunt fideles diversi ritus II 3140; v. Matrimonium;

— *Missae:* responsiones fidelium adstantium ct lectio Canonis elata voce I 493; frequentia ct devotio I 2080; locus pro adimplendo praecepto audiendi Sacrum II 3029; privilegia olim Germaniae concessa II 3877;

— *spectaculis* publicis cx parte clericorum ct religiosorum Urbis I 123, 395, 1854, II 2851.

Assistendae Pont. Opus in Italia: erectio in personam iuridicam II 3148; Statuta II 3148; v. Opus.

Assmus Burghard: operis damnati auctor 1 1831.

Associatio *cadaveris* a parocho loci vel capellano I 8; *Instituti* religiosi, Provinciae O.F.M. III 5251.

Associatio: «Amici Israel» damnatur I 939; S. Familiae: constitutio I 940; «Missionaric adoratrici c riparatrici del S. Cuore Eucaristico di Gesu I 1185, 1450; «La crociata mariana» reprobatur I 2052; mulierum et puellarum pro missionibus in Pfaffendorf-Koblenz, titulo «pontificiae» decoratur Π 2122; Filiarum Mariae: S. Maria Goretti cum S. Agnete declaratur Patrona 11 2830; «International Council of Christians and Jews»: natura et participatio catholicorum II 2849; «Rotary Club»: adscriptio clericorum et laicorum Π 2863; «Institut des Apôtres de ΓAmour infini» declaratur soluta ac vetita II 2864, 2892, III 3570; «S. Caeciliae» in Urbe: novum Statutum Π 2905; «Apostolatus Orationis»: nova statuta II 2922; «Fronte della Famiglia»: alloc. pontificia II 2940; «Oasis»: votum castitatis II 3044; «Y.M.CA. = Young Men's Christian Association» II 3238, 3247; iuris peritorum catholicorum: alloc, pontificiae II3326,3358,3619, III 3999; «Lcunis»: transitus in Institutum saeculare II 3538; «Association Internationale des Médecins catholiques»: alloc, pontificia II 3540; «Deutsche Pfadfinderschaft St Georg»: facultates II 3569; Apostolatus Maris: facultas concessa oratoriis 11 3781; v. Apostolatus *maris;* Internationalis Musicae Sacrae: erectio canonica HI 4419.

Associationes *dioecesanae:* Encyclica Pontificia I 635; Statuta 1 638; *fidelium:* solutio dubiorum II 2319; inscriptio in albo II 2756; inscriptio in articulo mortis I 2052; relationes cum Actione Catholica I 1431 ; praecedentia 1 1511; competentia Curiae Romanae 111 5446; facultas Confercntiac episcopalis Hispaniae IV 5586; *internae* Actionis catholicae I 963: U 2880, 2946;

— *funebres:* interventus religiosorum 1408; *religiosae:* personalitas iuridica in Italia I 1156; *infirmariorum* saccularium: Patroni caelestes I 1191; *facultates:* celebrandi Missam media nocte 11 2383, 2505; *usus* instrumenti lelcvisifici II 3809; *biblicae:* instructio 11 3424;

— *communistarum:* monitum de puerorum puellarumque institutione II 2765.

Assumptio B. Mariae V.: definitio dogmatis proponitur Ordinariis II 2339; Bulla definitionis dogmaticae II2801 ; facultas liturgica concessa Π 2808; nova Missa ct invocatio in Latiniis Lauretanis II 2801 ; novum Officium 11 2889; nova invocatio in laudibus pro reparationem blasphemarum II 3100, 3139; translatio ieiunii 11 3723; dispensatio abstinentiae III 4908.

Asunciôn: Paraquariae caput, et sedes Universitatis Catholicae a B.M.V. in cadum Assumpta 1114626.

Athea pars contrahens matrimonium civile cum catholica: sanatio in radice 111 4216.

Atheismus: sectarum 1 1572; communismi 1 1789; relatio commissionis Synodi Episcoporum III 5260; studium candidatis sacerdotii impertiendum IV 5858.

Athenaeum Romanum *in genere:* constitutio Commissionis ad rationem studiorum innovandam I 1155; normae servandae a sacerdotibus qui studia ecclesiastica perficiunt 1 744, II 2137, 2344, 2810, IV 6047; Instructio ad magistros dc ethica situationis 11 3453; — *Angelicum* v. Angelicum; — *Anselmianum seu S. Anselmi* v. Anselmianum; — *Antonianum* v. Antonianum; — *Biblicum:* unio cum Instituto Orientali 1 495; — *Gregorianum:* erigitur litterarum latinarum schola 1718; Epistula apostolica dc eiusdem statutis I 691; v. Universitas Grcgoriana; — *Heythrupense* studiorum: erectio ct facultates III 4617; — *orientale:* unio cum Instituto biblico 1 495; — *Salesianum;* Institutum dc scientiis paedagogicis erigitur 11 3514;

— *Seminarii Romani:* Magnus Cancellarius constituitur I 1414; Statuta I 1694; titulo ct honore Universtaitis decoratur III 3936; v. Universitas Lateranensis.

— *Urbanianum* seu *Urbanum:* erectio canonica Instituti Missionalis Scientifici I 1511; Magnus Cancellarius datur I 1513; approbatio Statutorum I 1646; textus Statutorum I 1646; Statuta Instituti Missionalis Scientifici I 1656; titulo et honore Universitatis decoratur HI 4317; v. Universitas *Urbaniana,* et singulas voces.

Athenagoras I Patriarcha Oecumenicus Constantinopolitanus: declaratio communis cum Paulo Pp. IV in ultima sessione Cone. Vat II lecta III 4802; Epistula a Paulo Pp. VI eidem missa III 4802; altera declaratio communis cum Paulo Pp. VI circa unitatem ecclesiarum ΠI 5259.

Attentatum matrimonium civile a sacerdote: absolutio et admissio ad sacramenta I 1722; sanatio in radice II 3728.

Attributio *beneficiorum* ecclesiasticorum in Urbe III 5401 ; *factorum* Patri Pio a Pietralcina I 706; *indulgentiarum* coronis Rosarii III 4254.

Auctoritas: *Abbatis Generalis* Ordinis Cisterciensis Strictioris Observantiae IV 5863; — *civilis publica Status:* occisio directa insontium I 2022; usurpatio et detentio bonorum ecclesiasticorum in Hispania III 4223; introductio divortii in Italia IV 5841; — *competens* ad innovationes liturgicas inducendas III 3937; ad paroecias erigendas, supprimendas aut innovandas IV 5588; ad erectionem canonicam et regimen Seminarii regionalis IV 6234; — *Delegati Ap.* in Sinis I 607;

— *in Ecclesia in genere:* non opponitur libertati filiorum Dei IV 5740; exercitium in praesentibus adiunctis IV 5971; scholae et Instituta ab ea dependentia *in Italia:* nonnae servandae 1 1936; ordinatio 11 2345; novarum scholarum vel cursuum instauratio II 2355; modus tradendi disciplinas philosophicas III 3842; *in Hispania:* iura Ordinariorum in erectione scholarum III 2509; *ubique:* institutio promiscua utriusque sexus II 3797; — *legitima* in regimine Missionum 1 1115; in promovenda actione legitima II 2233; IV 6304; — *Ordinarii* permittendi transitum monialium ab uno in aliud monasterium eiusdem Ordinis 1 843; in proprios clericos et re:mTh en internum Institutorum saecularium II 3120; — *privata* non sufficit ad inducendas novas Preces eucharisticas in Canonem Missae IV 6304; — *Romani Pontificis* in solvendis matrimoniis in favorem fidei 1 1535, H 3354; v. singulas materias.

Audientia Romani Pontificis: ratio admissionis Legatorum I 762, 766.

Auditio *confessionum:* delegatio iurisdictionis paroecialis ad audiendas confessiones I 231 ; extra propriam dioecesim 1 1348; in ecclesiis alterius ritus I 1409, 1432; peregrinorum 1 1644; in carceribus detentorum 1 2049; facultas sacerdotum quatenus conditio applicandas indulgentias obiectis religiosis II 2116; sodalium Congregationum Marianarum occasione excursionum, feriarum etc. II 2429 ; iter aerium arripientium II 2482; iuvenum associationis «Deutsche Pfadfinderschaft St. Georg» in excursionibus extra civitates II 3569; facultas Capellanorum militum extenditur 111 4128; puellarum in sede confessionali III 4237; fidelium in Urbe III 5419; potestas ordinaria Capellani militum in proprios subditos III 5447;

— *Missae* ad implendum praeceptum: locus II 3029; radiophonica vel telcvisifica II 3244; horis vespertinis sabbati vel in vigilia festorum III 4503,4667, 4718, 4940, 4975; quotidiana monialium: facultas binandi II 3295·

— *precum* ope «magaphonii» et adquisitio indulgentiarum 1 1620.

.Auditores *Rotae Romanae:* officia et privilegia Collegii 1 1582; *Rotae Hispanae:* privilegia III 3899.

Augmentum *arcae* seu mensae nummariae pro egestate sublevanda cleri in Italia II 2733; *facultatum* circa indulgentiarum concessionem 11 2135; *indulgentiarum* exercitii visitationis «septem altarium» I 1639; — *proventuum* Procuratorum et Advocatorum Rotae Romanae et aliorum Tribunalium v. Advocati.

Augusta *Bracara:* Facultas Philosophica Univ. Cath. Lusitaniae III 5258; — *Taurinorum:* erectio Instituti Intemationalis «Schola Servitii Socialis» II 3452.

Augustana Universitas Studiorum: conventio cum Sede Ap. circa sectionem theologiae catholicae IV 5885; ratihabitio conventionis IV 5916.

«Augustinianum» Studium theologicum Urbis aggregatur Facultati Theologiae Lateranensis IV 4719.

Augustodunensis diocceseos: Tribunalia III 5442.

Aula *cinematographica:* aperitio in locis O.F.M. subiectis II 3272; — *Pontificia:* competentia super causis civilibus personarum I 1786; locus Praefecti cohortis honorariae Palatinae II 3832.

Aureus torques: gradus in Ordine Piano II 3807.

Aurora Dominicae Resurrectionis: facultas celebrandi Vigiliam Paschalem III 3922.

«Auspicantibus Nobis»: dubium circa privilegium sacerdotibus concessum in hac Const. Ap. I 1033; prorogatio gratiarum spiritualium eiusdem I 1151.

Auspicia *Operis Assistentiae* super centris missionalibus in Italia II 3581 ; S. C. *de Religiosis* super Instituto «Sedes Sapientiae» III 4498; Univ. Comillensis super Instituto Pastorali Matritensi III 4973.

Australasia: mutatio nominis Delegationis Apostolicae II 2422.

Australia: clerici orientales immigrantes I 1119, 1146, II 2521, III 5278; tempus adimplendi praeceptum Paschale I 1832; dies festi sub praecepto I 1832; dies ieiunii et abstinentiae I 1832; nova Delegatio Ap. II 2422; mutatio denominationis III 5440; erectio Facultatis Theologiae II 3247; erectio Exarchatus Ap. pro ruthenis ritus byzantini II 3829; extensio iurisdictionis Exarchi II 3875; mutatio Sedis II 3876; erectio Vicariatus Castrensis IV 5490; novus modus procedendi in causis nullitatis matrimonii IV 5877.

Austria: *Concordatum* cum Sede Apostolica I 1469, ratihabitio I 1535; *conventio* in materia patrimoniali III 4045, ratihabitio ΠI 4099; additio ad conventionem de re patrimoniali et oeconomica IV 5625; ratihabitio additionis IV 5756; *conventio* circa Administrationem Apostoli•MIi Burgenlandensem III 4051, ratihabitio IΠ 4099; *conventio* circa religionem docendam in scholis publicis III 4293, ratihabitio III 4311; *conventio* de Administratione Apostolica Oenipontana in dioecesim erigenda III 4503; ratihabitio III 4533; *conventio* de condenda «Feldkirchensi» dioecesi III 5429, ratihabitio III 5450; *conventio* de scholis catholicis IV 6259, ratihabitio IV 6295; *constitutio* tribunalis tertiae instantiae pro omnibus causis I 1908.

Authenticitas *Pentateuci* I 296; *Commatis* Iohannei I 884; *responsi* S.C. Rituum circa interruptionem Missae ex parte celebrantis I 1106; *reliquiarum* sacrarum I 1496; *rescripti* ante exsecutionem II 3393.

/Vuthcntica interpretatio: *vocis* «Districtus» in iure particulari O.F.M. I 1830; *circa assistendam* matrimoniis orientalium II 3052, et dispensationem ab impedimentis et forma matrimonii II 3140; *Regulae* S. Francisci reservata manet Sedi Ap. IV 5758; *normarum* quae solutionem respiciunt pensionis eorum qui pendent ab Administratione bonorum Sanctae Sedis IV 6328.

Authochthonus *clerus* v. Clerus *authochthonus.*

Auto-organum Hammond in ecclesiis II 2163.

Autonomia *Commissionis* pro Russia a S.C. pro Ecclesia Orientali I 1167; *centrorum* Apostolatus Instituti saecularis «Opus Dei» II 2623; *Ecclesiae Sinarum:* Encyclica circa periculum II 3308; *Instituti Matritensis* «Regina Virginum» a Pont. Instituto romano «Regina Mundi» III 4921; *monialium* Ordinis Cisterciensis Strictioris Observantiae IV 5863.

Auxiliaris Episcopus Manguensis: status iuridicus definitur I 268.

Auxilium praestandum: *Operi* Vocationum religiosarum II 3450; *detentis* in carceribus II 3619; *sacerdoti* a personis idoneis in distributione Communionis durante Missae celebratione IV 5586.

Auxitanae dioecescos Tribunalia III 4630, 4651.

Ave Maria v. Salutatio angelica.

Baccalaureatus: eum confert in Philosophia, Universitas Catholica Andegavensis II 3515; in scientiis religiosis cum specializatione catechetica, Institutum S. Pii X civitatis Salmanticensis III 4663; in Theologia, Studium Theologicum «Augustinianum» in Urbe III 4719, et Studium Theologicum «Sancti Augustini» in loco Germaniae Siegburg III 4725.

Baden: *Concordatum* cum Sede Ap. I 1415; aditio seu Protocollum additionale I 1426; ratihabitio I 1461.

Balneares *stationes* v. Stationes *balneares.*

Baltimorense Concilium: vis normarum post Codicem iuris canonici I 165.

Banjaluca dioecesis: formula facultatum I 1231.

Baptismatis *fons* v. Fons *baptismalis.*

Baptismus *administratio:* in domo extra mortis periculum I 776; extra propriam paroeciam I 859, 2093 ; filiis infidelium in familiam paganam postea redeuntibus I 1166, 1461 ; in quibusdam sectis: validitas II 2660; usus salivae II 2235; omissio unctionis in pectore et inter scapulas in feminis II 2880; mos illum differendi absque proportiona tacausa II 3820; usus linguae vernaculae II 3133; in valetudinariis: normae pro Urbe IV 5853; confirmatio normarum IV 5876, 5894; filiis acatholicorum IV 5862; a religiosis laicis ct feminis IV 5907;

— *adnotatio* collati baptismi: dubium I 484, II 3339; collati extra propriam paroeciam I 859, 2093 ;/cw baptismalis: ius cumulativum I 505; *patrini* 1 776; munus patrini et cognatio spiritualis I 784; non catholici in baptismo catholicorum IV 5937; *ritus* oblinendus ratione baptismi I 231;

— *adultorum* v. Adultus;

— *parvulorum:* nos illum differendi absque proportionata causa II 3820; Ordo recognitus approbatur IV' 5540; legis novi Ordinis vacatio IV 5589; administrari debet in paroecia: in valetudinariis nonnisi gravi de causa IV 5876, 5894;

— *infidelium:* filiorum familiae paganae I 1166, 1461, IV 5862; parentum qui educationem catholicam prolis promittere nequeunt I 1871; polygami et dimissio uxorum non legitimarum III 4122, IV 6163; facultas retinendi uxorem quam maluerint II 3030, 3031, 111 4179; extensio Privilegii Piani retinendi ex variis illam uxorem quae baptismum acceptaverit ad regionem Coreanam ΠI5190; interpellatio coniugis infidelis ante baptismum alterius partis II 3030, 3031, III4617; decretum de cautionibus praestandis de universa prole catholice baptizanda ct educanda II 2111; — *coniugis* et usus Privilegii Paulini III 4420; interpellatio alterius partis III 4617; — *catechumeni* baptizandi Indiae: Privilegium pianum II 3030, 3031; extensio ad Coream ΠI 5190;

— *dubius:* cum deficiunt documenta collationis II 2229; cum de collatione non constat II 2294; usus in casu Privilegii Paulini III 4265; retinendus est validus donec contrarium probetur III 5218;

— *in sectis:* responsum de validitate baptismi in quibusdam sectis collait II 2660;

— *et matrimonium:* non conceditur usus Privilegii Paulini cum una pars baptismum recepit extra Ecclesiam catholicam I 2102; celebratio matrimonii cum deficit documentum recepti baptismi II 2229; documentum libertatis cum non constat de baptismo partis catholice educatae II2294; dispensatio super matrimonio consummato ante, sed non post baptismum H 3211; solutio matrimonii in favorem fidei non imposita obligatione baptismatis recipiendi II 3838; in dubio de validitate baptismi Ordinarii recurrere debent ad Sedem Ap. pro recto usu Privilegii Paulini III 4265; valor clausulae «praevio baptismo» in rescriptis solutionis matrimonii appositae III 4015.

Baptizata pars in iudicio v. Pars *baptizata,*

Baptizatus contrahens cum infideli I 700.

Baptizatus acathouce: non tenetur impedimento disparitatis cultus I 654, 734; usus Privilegii Paulini cum dubie sunt baptizati I 1820; matrimonium consummatum non solvitur ab Ecclesia I 1941; forma canonica cum contrahit cum parte maronita vel graecomelchita II 2276; contrahens cum parte catholica, etsi acatholice baptizata, tenetur forma canonica II 2591 ; requiritur pro valore matrimonii, praesentia contrahentium quoties ineunt inter ipsos II 2601 ; tenetur forma canonica, quoties contrahit cum catholice baptizato, etsi a ministro episcopalian© Π 2661 ; contrahens cum parte dubie in Ecclesia catholica baptizata obtinet documentum libertatis II 3030; dubie, contrahens cum parte non baptizata, obtinet solutionem matrimonii in favorem fidei II 3391; facultas accusandi nullitatem matrimonii II 3624; contrahentes inter se, obtinent «documentum libertatis» II 2230; contrahens cum parte in secta haeretica invalide baptizata: solutio matrimonii 111 4471; decretum de matrimoniis mixtis latinis III 4962; item orientalibus 111 5108; subiiciuntur legibus Codicis et eorum causae nullitatis matrimonii tractari possunt ut casus excepti IV 5559;

— *anglicanus* et eiusdem matrina anglicana contrahunt impedimentum cognationis spiritualis IV 5843; — *episcopaliani:* non subsunt impedimento cognationis spiritualis quoties contrahunt inter sc III 3974; — *haereticus* contrahens cum parte non baptizata: solutio matrimonii I 828; invalide baptizatus contrahens cum parte acatholice baptizata III 4471; — *orientalis* contrahens cum parte catholica orientali: valor matrimonii I 749; contrahens cum natis ab acatholicis et acatholice educatis tenetur forma canonica matrimonii II 2133 ; — *protestanticus* contrahens matrimonium cum parte schismatica Servia: forma canonica et disparitas cultus II 2278; — *in secta* «Jehovah»: solutio matrimonii in favorem fidei III 4969; in secta *methodistarurn* contrahens matrimonium cum parte dubie baptizatam, obtinet «documentum libertatis» II 3588.

— catholice: etsi educatus acatholice tenetur impedimento disparitatis cultus I 445, 734; item forma canonica matrimonii II 2591, qua tenentur omnes in Ecclesia catholica baptizati II 2510; matrimonium consummatum non solvitur ab Ecclesia I 1941 ; forma canonica matrimonii coget omnes in Ecclesia catholica baptizatos II 2510; contrahens cum acatholico baptizato tenetur forma canonica etsi baptismum receperit a ministro episcopaliano II 2661 ; orientalis contrahens cum natis ab acatholicis et acatholice educatis tenentur forma canonica matrimonii II 2133; decretum de matrimoniis mixtis pro latinis III 4962; pro orientalibus III 5108;

— *adultus* in India: facultas olim concessa retinendi uxorem quacum nunc vivunt absque interpellatione uxoris infidelis suspenditur III 3958; iterum conceditur III 4122; v. India;

— *dubie:* usus Privilegii Paulini cum acatholicis I 1828; in Ecclesia catholica, obtinet documentum libertatis quoties contrahit cum parte acatholice baptizata II 3030; acatholicus contrahens cum parte non baptizata obtinet solutionem matrimonii in favorem fidei II 3394, 3770.

Barba: gestatio a clericis I 270.

Barcinonensis Facultas theologica seu Hispaniae septentrionalis erigitur III 5319.

Barense *Institutum* oecumenicum IV 6072; *Basilica* collegialis S. Nicolai exempta et Ordini Praedicatorum concredita: normae III 5293.

Basileensis *dioecesis:* Conventio inter Sedem Ap. et Helvetiam vi cuius separatur ab ea Administratio Ap. Ticinensis ΠI 5404; ratihabitio conventionis IV 5980.

Basilianus Ordo S. Iosaphat: decretum I 1388.

Basilica: dispensatio a visitatione quattuor Basilicarum pro lubilaeo lucrando I 728; constituuntur Canonici honorarii in Basilicis romanis III 4315; usus altaris Pontificii in Basilicis romanis III 4940;

— *Asisiensis* S. Mariae Angelorum: facultates Cardinalis Legati transferuntur in Ministrum Generalem O.F.M. III 4994; — *Lauretana:* extensio iurisdictionis Administratoris Pontificii I 1643;

— *Liberiana S. Mariae Maioris:* clericorum Collegium addigendum I 47; normae ab Hispanica natione et a Canonicorum Collegio servandae II 3162; series contionum quotannis habenda III 4929; alloc, pontificia in eadem habita IV 5655;

— *minor:* decretum de titulo deque conditionibus, officiis et privilegiis adnexis III 5383; titulus, dignitas ac privilegiis dantur Ecclesiae Imm. Cordi B.M.V. in Urbe dicatae III 3938, et ecclesiae S. Crucis de Valle Occasorum seu «Santa Cruz de los Caldos», apud Matritum III 4031;

— *Ostiensis:* Collegium Paenitentiariorum erigitur I 1464; alloc, pontificia in ea habita III 3919; — *Romana:* usus altaris Pontificii III 4940; — S. *Francisei in Urbe Asisio:* assignatur Cardinalis Legatus IV 5592; — S. *Nicolai* in urbe Bario, exempta et Ordini Praedicatorum concredita: normae novaque ordinatio 111 5293;

— *Vaticana* seu *Apostolorum:* privilegium de Missis SS. Apostolorum Petri et Pauli extenditur 1 398 ; quatuor Capcllaniac Innocentianae I 1727; Capita Constitutionum ex Bullis et Constitutionibus Summorum Pontificum collecta et a Pio XI reformata I 1854; Collegium clericorum hispanum ibidem addicitur 11 2431 ; alloc, pontificiae in eadem habitae II 3320, III 4038, 4789,

4976, 5339, 5352; sollemnis Professio fidei a Paulo VI pronuntiata ante Basilicam Petrianam III 5396.

Batava lingua: usus Parvi Breviarii II 2733.

Batistarum ecclesia: valor matrimonii initi inter partem huius ecclesiae et partem baptizatam in ecclesia separata graeca ante officialem civilem III 4265.

Bavaria: *Concordatum* cum Sede Ap. I 669, ratihabitio I 735; erectio Instituti iuris canonici in Univ. Monacensi II 3270; *conventio* cum Sede Ap. circa Universitates Ratisboncnsem, Frisingenscm et Monacensem III 5025, ratihabitio III 5046; *conventio* cum Sede Ap. circa mutationes introducendas in Concordatum 111 5431, ratihabitio IV 5472; *conventio* cum Sede Ap. circa sectionem theologicam catccheticam in Univ. studiorum Augustana IV 5885, ratihabitio IV 5916.

Bayet A.: auctor operis damnati I 1490.

Beatificatio Servorum Dei: Instructio super privilegiis quae in triduo vel octiduo solemniter celebrando intra annun concedi solent I 747, 1240, III 4332, 5428; monitum circa causam Servi Dei Guy de Fontgalland II 2483; processus Pii XII et Ioannis XXIII instituendus III 4789; nova ordinatio processus de causis Servorum Dei IV 5492.

Beatus proprii Instituti: ubinam eius festum celebrari potest ritu duplici minori II 2732; solemnitates in triduo vel octiduo I 747, 1240, III 4332, 5428.

Beauvoir Simon de: auctor operis damnati II 3538.

Belgicus *Congo* (Zaïre): erectio Delegationis Ap. I 1147; constitutio Hierarchiae ecclesiasticae III 3977;

— *exercitus* in Germania versans post bellum : facultates concessae Capellanis II 2362.

Belgium: dependentia monialium ab Ordinariis I 210, 592; religiosi servitio militari adscript! I 423, 478; facultates quinquennales Ordinariorum I 433, 621, 984, II 3104, III 5283; cessant facultates extraordinariae concessae durante bello II 2298; erectio Vicariatus Castrensis II 3749; nomen regis in Canone Missae III 4117; facultates tribuuntur circa modum procedendi in causis matrimonialibus pro territorio Conferendae Episcopalis IV 5918.

Bellica arma: Sedes Ap. adhaeret conventioni international! de non usu vis nuclearis IV 5979; v. Bellum.

Bellicencis dioecesis: Tribunalia ΠI 5442.

Bellovacensis dioecesis: Tribunalia III 5073, 5074.

Bellum: provisio officiorum et beneficiorum I 184; promotio ad Ordines sacros: dispensatio ab irregularitatibus clericorum qui sponte arma susceperunt I 185, 2026; a defectu curriculi theologici et aetatis canonicae pro Presbyteratu II 2170; normae et facultates in extraordinariis adiunctis Germaniae post bellum II 2336; normae pro mobilizationc civili clericorum in Italia I 1990; ius funerandi iuvenem in bello interfectum I 633; Missae de requie pro defunctis durante bello I 1919; sanatio matrimonii militum contracti coram Capellanis Castrensibus I 222; celebratio matrimonii viduarum militum absque ritibus iuris civilis I 473; declarantur valida matrimonia mixta inita durante bello absque formali dispensatione impedimenti disparitatis cultus, et coram solis testibus II 2429; conceditur «documentum libertatis» in iisdem adiunctis II 2503; exercitium morale artis medicae durante bello II 3301; tutela artis II 2163; reparatio damnorum II 2254, 2351, 2356; custodia et protectio Eucharistiae II 2212; opus informationum penes Secretariam Status II 2109, 2121;

— mundiale: *facultates concessae* durante bello: *Ordinariis locorum* I 145; cessatio facultatum extraordinariarum I 182; media recurrendi ad Sedem Apostolicam pro dispensationibus obstinendis II 2108; instructio processus super rato et non consummato penes Tribunalia dioecesana S.F.A.S. II 2134; constituendi Tribunalia tertiae Instantiae pro causis matrimonialibus in S.F.A.S. II 2136; elenchus quaestionum pro relatione ad Sanctam Sedem mittenda II 2247; cessant facultates extraordinariae Ordinariis Belgii concessae II 2298;

— *fidelibus* in genere I 2042, 2046, 2063, 2079; concessae quoad: abstinentiam et ieiunium commune I 2101; Communionem horis vespertinis I 2042, 2046, 2079, II 2232; ieiunii eucharistici mitigationem I 2042, 2046, 2063, 2079, 2082, II 2109, 2137, 2177, 2232; indulgentias tempore incursionum aeriarum Π 2152; valor matrimonii mixti durante bello initi absque dispensatione formali disparitatis cultus ct coram solis testibus II 2429;

— *sacerdotibus concessae:* admittendi fideles in confratemitate S. Rosarii absque inscriptione in registris I 1936; celebrandi bis vel ter Missam I 1937; commutandi Officium divinum I 2019; celebrandi Missam sub vesperam Nativitatis Domini I 2021 ; celebrandi sine ministro I 2046; horis vespertinis I 2046, 2063, 2079; commutandi Scapularia et cingula pro Tertiariis saecularibus S. Francisci alio pietatis obiecto II 2125; celebrandi Missam sub dio II 2134; horis postmeridianis I 2046, 2063, 2079, II 2232;

— *militibus in genere:* absolutio generalis I 2023; audiendi Missam sub dio Π 2134;

— *sacerdotibus et militibus exercitus Germaniae* 1 1933, 1934, 1936, 2019; *Italiae:* retransmissio radiophonica celebrationis matrimonii militum per procuratorem I 2091 ; mitigatio ieiunii eucharistici pro militibus II 2137; celebratio Missae horis vespertinis et mitigatio ieiunii eucharistici II 2232; *Belgii:* versantis in Germania post bellum II 2362;

— *religiosis:* pecuniae obvenientes sione servitii militaris in bello I 429; elenchus quaestionum pro relatione ad Sanctam Sedem mittenda II 2247; normae pro reaedificandis et reparandis aedibus sacris post bellum in Italia Π 2351 2356; facultates concessae: Commissariis generalibus O.F.M. Cap. II 2146, quae extenduntur ad omnes Superiores II 2229; Superioribus Maioribus O.F.M. Conv. extra Italiam commorantibus II 2166; item O.F.M. II 2123, 2171, 2207; dilatio Capituli Generalis O.C.D. II 2153; item O. F. M. Capuccinorum II 2236;

— Hispanicum: clerici redeuntes a servitio militari I 1881; promotio ad Ordines sacros I 2026; validitas matrimoniorum contractorum absque assistentia parochi II 2179; v. Facultates *bellicae.*

«Benedetta la sua gloriosa Assunzione»: invocatio addenda II 3100; ordo servandus inter varias invocationes II 3139.

Benedictina *Congregatio* titulo Anuntiationis B.M.V. conditur I 284; *ritus:* facultas concessa sacerdotibus confluentibus ad monasteria O.S.B. persolvendi Horas canonicas in choro iuxta ritum benedictinum I 226; *vocatio:* sensus notaeque propriae IV 5494; *coenobium* S. Pauli extra moenia Urbis: alloc, pontificia III 3919; v. Ordo *Sancti Benedicti.*

Bencxlîctîn: dubium de benedictionibus ct sacramentalibus pro cateehuutvnic т 185; de sacris benedictionibus I 1034;

— *Abbatis et Abbatissae:* mandatum generale Ordinariis locorum factum I 397; novus Ordo ritusque instauratus promulgatur IV 5916;

— *Apostolica seu Papalis:* solutio dubii I 1163; declaratio II 2246; delegatio concessa Episcopis I 458: transmissa ope radiophonii: adquisitio indulgentiarum I 1380. 1927; facultas eam impertiendi in fine contio-

zzzzz sd populum I 841; facultas tributa novcnsîlibus sœdctibus: IH 4556; ritus servandus a sacerdotibus fsztitzue gaudentibus I 1956; formula adhibenda in ize Missionum, Exercitiorum etc. II 2756; imploratio æsi debet extendi ad causas et circumstantias non

— Œrùyœtfù Missa in Feria V: communio sacerdotis «« celebratio Missae ΠI 5291; IV 5935; — *cinerum* et rzpostio extra feriam IV Cinerum I 480; in Missis ictis I 778; in oratoriis et ecclesiis minoribus sine cantu Π 2319; facultas eam iterandi in Missa vesper-tina Π 3813; v. Cineres;

— *Eucharistica:* dubium circa ministros Episcopi in benedictione solemni I 97; dubium de cereo paschali durante benedictione I 543; invocationes recitandae in fine II 3100, 3139; v. Invocationes;

— *fontis baptismalis* 1472; — *gutturis* in festo S. Blasii I 1707, 1715;

— *nuptialis:* formula extra Missam I 1331; in Missa pro sponsis I 1715; extra Missam pro sponsis: usus formulae I 1911; in diebus dominicis vel de praecepto 111 4697; in tempore clauso III 4797; v. Celebratio;

— *obtectorum* pietatis vel religionis cum adnexis indulgentiis apostolicis I 424, 1911,11 3870, 111 4375;

— *numismatis* Piae Unionis: subdelegatio facultatis I 932; sacerdotes adnectere possunt indulgentias nunc vi-gentes ГП 4654; – *Oleorum* catechumenorum et infir-morum: novus Ordo recognitus promulgatur una cum nonnis generalibus IV 5935; – *Palmarum* in unica Missa lecta ante Missam solemnem II 2500; — *Rosarii* seu coronae c funibus confectae II 2502; — *Scapularii:* privilegium Unioni Cleri pro Missionibus concessum I 869; super quinque sub unica formula secundum ritum byzantinum II 2169;

— *Tertiariorum* saecularium v. Absolutio *generalis ;*

— *Viae Crucis* in stationibus et oratoriis militum: facultas Ordinarii castrensis Π 2125;

— *variae Rituales:* vexillorum in ecclesiis I 522, 668, II 2407, 2409; scismographi 1 653; Bibliothecae et Archivi I 706; nosocomiorum: formula I 1929, dubium 1 1995; Seminarii clericalis II 3144; maris II 3392; lapidici-narum et marmoriac officinae II 3564; Stationis radio-phonicae II 3772.

«Benedictus qui venit...»: cantus I 361.

Benedictus *Papa XIII:* Const. Ap. circa admissio-nem in Ordinem Praedicatorum eorum qui ex iu-daismo vel mahumetismo convertebantur Π 4956;

— *Papa XIV:* Const. Ap. circa usum facultatum et indulgentias lubilaci 1 710, 1456, 1530, II 2630;

— *Papa XV:* Hospitium a Divina Providentia in Ne-ptunia ab eo fundatum 11 2178; annus quadragessimus a sua Epist. Ap. «Maximum illud» edita III 3984.

Bénéficiâtes fodinae: resolutio de proventibus I 1362; bona I 1079; fructus 1 1451, III 4253.

Bencficiatus: habitus choralis 1 972; v. Canonici.

Beneficium ecclesiasticum: *canonica* institutio et provisio I 184; condicio civitatis I 751;

— *collatio* durante bello: revocatio decretorum I 184; collatio canonicatuum I 516; mansionariorum I 552; in ecclesiis collegialibus audiendum eu Capitulum collegiale I 780; devnJutio ad sanctam Sedem 1 349; bnpcmiCto facultatis a S, Sede ex parte Ordinariorum: normae servandae I 1195; facultas Ordinariis concessa conferendi libere beneficia Sedi Ap. reservata a iure I 1509; instructio servanda ab Ordinariis qui ab Ap. Dataria collationem petunt beneficiorum non consi-storialium quae ad nonnam iuris sint reservata vel devoluta Sedi Ap. II 2105; reservatio in Urbe II 2180; decretum de canonica provisione II 2760; facultates Episcoporum conferendi beneficia non consistorialia olim Sanctae Sedi reservata etiam in locis ubi Concorda-tum viget III 5100; beneficiorum non consistorialium iis qui caractère episcopali ornantur III 5292; attributio in Urbe III 5401 ; sacerdoti religioso saccularizato IV 6225; conventio inter Sanctam Sedem et Gubernium hispanum I 2062; devolutio collationis beneficiorum ad Sedem Ap., collatio canonicatuum ct reservatio beneficiorum in Hispania ante Concordatum II 2149; modus conferendi beneficia ecclesiastica in Hispania Π 2177; conventio inter Sanctam Sedem et Hispaniam circa collationem beneficiorum non consistorialium Π 2351; solutio dubiorum circa conventionem Π 2483;

— *consistoriale et non consistoriale* v. Beneficium;

— *fundatio* I 138, 184, II 2760; — *Ius patronatus:* resolutio Melevitana I 248; solutio dubiorum I 505;

— *bona horumque administratio:* Instructio data Ordi-nariis Italiae circa applicationem Concordati I 1079; tribula extraordinaria II 2261; poena contra eos qui census et praestationes imponunt contra canones II 2269; — *fructus:* divisio I 1451; distributio ad aedes sacras aedi das vel reparandas III 4253;

— *possessio* seu *institutio personalis:* dispensantur sacerdotes in Polonia II 3306; — *provisio* v. Beneficium ecclesiasticum: *collatio;* — *reservatio* v. Beneficium ec-clesiasticum; *collatio;* — *unio* paroeciae cum mensa episcopali I 1894.

Beneficium *propositionis* novae causae conceditur in causa nullitatis matrimonii IV 5833; v. Propositio.

Beneficentiae instituta apud O.F.M.: modus conci-liandi reditus stabiles cum indole paupertatis francisca-nae II 3270.

Beneficum opus ab Ecclesia dependens: conventio inter personas iuridicas civiles et ecclesiasticas III 4408.

Beneplacitum Apostolicum: *pro admissione* in Se-minarium eorum qui e Seminariis collegiisque reli-giosorum egressi sunt I 2019, 2082, II 2727; item pro ex-alumnis Societatum in communi viventium sine votis II 2270; requiritur etiam post Motu pr. «De episcoporum muneribus» III 5145; transitus directus alumnorum Institutorum perfectionis in Seminaria dioe-cesana Π 3293; v. Admissio;

— *pro alienatione* aliisque contractibus perficiendis circa bona ecclesiastica et religiosa ultra summam pecuniae a can. 534 § 1 et 1532 § 1 n. 2 Codicis statutam II 2912, 3093, 3133, 3842, III 4293, 4379; pro orienta-libus Π 3037; in Italia II 3056; in Hispania III 4942, 5289; pro religiosis iuxta Rescriptum «Cum admotae» III 5078; modus computandi summam aequivalentem II 3422;

— *pro erectione* primae domus religiosae Institu-torum iuris dioecesani in novis circumscriptionibus S.C. de Prop. Fide subiectis II 3514; sanantur erectio-nes domorum religiosarum II 3874, HI 3924; item novitiatuum in territoriis S.C. pro Gentium Evengeli-zationis subiectis III 5420; item monasteriorum mo-nialium UI 5420;

– *pro experimentis* contra ius commune introducen-dis in monialium monasteria III 5066;— *pro iti-nerantibus clericis* in Américain Septentrionalem III 4035; y. Emigrantes; in regiones communistarum dicio-ni subiectas III 5146, 5217;— *pro legatis piis* perpetuis acceptandis in O.F.M., III 4488; — *pro transitu* a pro-prio monasterio in aliud eiusdem Ordinis 111 5277;

– *Ordinarii loci* pro Laurea honoris causa in scientiis civilibus concedenda apud Universitates ab Ecclesia dependentes III 4507.

Benevolentia Summi Pontificis erga O P ΠI 4967

Bergmann Em. damnantur opera I 1520 1835

Biblia: de magisterio huius disciplinae I 688; versiones a non catholicis factae I 808; authenticitas commatis Ioannei I 884; Cardinalis Praefectus S.C. de Seminariis cooptatur inter Patres Commissionis pro Studiis biblicis I 898; de falsa interpretatione textuum Act. 2, 24-33, 13, 35-37; Mt. 16, 26 I 1493; usus versionum in ecclesiis I 1535; studium in Seminariis I 2087; versiones in linguas vcmaculas II 2209; Encyclica «Divino afflante Spiritu» de studiis biblicis provehendis II 2216; de tempore documentorum Pentateuchi et de genere litterario undecim priorum capitum Genescos II 2485; modus eam docendi in Seminariis Collegiiisque religiosorum II 2748; normae pro periculis ad gradus academicos II 2132, 2907; exsecutio normarum pro religiosis II 2957; instructio de consociationibus et congressibus II 3424; non suaedetur opus «Introduction à la Bible» П 3821, 3831 ; monitum de veritate historica et obiectiva, etiam quoad dicta ct facta Iesu Christi III 4219; instructio de historica Evangcliorum veritate III 4484; de veneratione tribuenda Sacrae Scripturae II 5292; v. Scriptura *Sacra.*

Biblicus: *Commissio:* experimenta ad Prolytatum II 2132; nova ordinatio et leges IV 6107; — *consociationes* ct *congressus:* instructio ad Ordinarios locorum II 3424; privilegia II 2137; — *disciplina:* magisterium I 688; tituli academici II 2907, 2957; non suadetur opus «Introduction à la Bible» II 3821, 3831;

— *functiones:* facultas modumque eas celebrandi II 3823; — *Institutum:* unio cum Instituto Orientali I 495; consociatio cum Athenaeo seu Univ. Gregoriana I 965; ampliatio sedis II 3273; — *sectio* Athenaei Antoniani Urbis transfertur in Studium Biblicum Hierosolymitanum III 4044;

— *studia:* apud Commissionem Pont, experimenta ad lauream I 1929; ad prolytatum II 2132; generalis ratio periclitandae doctrinae ad gradus academicos II 2907; celebratio hebdomadarum et Congressuum: dispensatio a choro II 2137; Enc. «Divino afflante Spiritu» de studiis biblicis provehendis II 2216; non suadetur usus operis «Introduction à la Bible» II 3821, 3831; — *studium Hierosolymitanum* Facultati Theologiae Athenaei Antoniani adseriptum III 4044; — *textus Act.* 2, 24-33: 13, 35-37; *Mt.* 16, 26: interpretatio I 1493; commatis Iohannei I 884.

Bibliotheca *Ambrosiana:* Patronus constituitur in Archiepiscopo «pro tempore» Mediolanensi III 4028;

— *ecclesiastica:* conservatio I 544; praesertim in Seminariis Italiae I 868; benedictio I 706; inventarium II 2146; normae pro exsequendis exemplaribus fotographicis, praesertim in Italia II 2831; praestatio librorum II 3100; remotio a Seminariis et Collegiis Institutorum perfectionis operum P. Theihard de Chardin II 3783, 3790, III 4292, ct scriptoris Iosephi Ortega y Gasset HI 4229, 4265.

Biennium *specializationis:* Institutum Superius Pastorale Matritense in Facultate Theologica Universitatis Salmanticensis III 5189; *tempus* celebrandae Synodi Episcoporum IV 5657.

Bigi Frati: Institutum religiosum «Fratrum a Caritate» associatur Provinciae Neapolitanae Ordinis Fratrum Minorum ΠI 5251.

Bilateralis vasectomia viri non impedit matrimonium I 1609.

Bilbao: Univ, studiorum Deustensis III 4379.

Binatio Missae: *facultates:* in prima feria VI cuiusvis mensis I 1608, II 2255; etiam in aliis diebus non festivis de praecepto 1 1851, 1870, 2055, II 2494, 2522, 2881, 2890, 3295, 3820, III 4229, 4331; usus facultatis in Urbe IV 5975; in Dominica Passionis anni 1949 II 2566, 2588; ut moniales quotidie Missam audire possint II 3295; sacerdotes possunt Missam in bonum fidelium celebrare et deinde concelebrare in Missa conventual! vel communitaria IV 6302; item in Coena Domini TV 5757; — *ieiunium* cucharisticum: facultas Ordinariorum dispensandi II 2433; — *rubricae:* purificatio calicis et ablutiones II 2424; sumptio vini in ablutionibus II 3718; instructio pro sacerdotibus byzantini ritus I 1450;

— *stipendium* I 429; facultas percipiendi stipendium I 1592; etiam in diebus feriatis III 4229, 4662, IV 5890, 5907; destinatio stipendii I 1833; in favorem Seminarii II 3540, III 4718; ad egestatem sacerdotum sublevandam III 4718; dimidia pars summae tradenda Vicariatui Urbis IV 5589; disciplina generalis in Urbe IV 5975; in Missa concelebrata IV 6302; applicatio Missae pro populo I 310.

Biretum: cessat privilegium imponendi novellis Cardinalibus supremis Moderatoribus nonnullarum nationum olim concessum IV 5515.

Birmania: Hierarchia episcopalis П 3347.

Bituricense Tribunal in Gallia III 5383.

Blasphcmia: laudes et novas invocationes in reparationem earum introducuntur I 370, II 3100, 3139, III 4116, 4489; v. Invocationes.

Blenorragia: masturbatio ad eam detegendam non probatur I 1104.

Blesensis dioecesis: ordinatio Tribunalis HI 5383.

Bohemia: schismatica sacerdotum coalitio I 273.

Bolivia: *conventio* cum Sede Ap. de rebus missionalibus II 3791; ratihabitio conventionis II 3813; *conventio* cum Sede Ap. dc Vicaritu Castrensi ΠI 3914; 4168; erectio Vicariatus Castrensis III 4173.

Bona fides coniugum conservanda post solutionem invalidam matrimonii in favorem fidei III 5218.

Bona ecclesiastica: *administratio:* Consilium in Missionibus I 176; ius Societatis Missionum Parisiensis 1719; *beneficialium* et ecclesiasticorum ad normam iuris communis et concordati cum Italia I 1079; *mensae episcopalis* in Italia I 1567; *bonorum Sanctae Sedis:* de pensionibus eorum qui ab ea dependent IV 5905, 6234, 6235, 6328, 6329; — *alienatio:* solutio dubiorum I 349, 1103; declaratio II 2947; facultas Legatis Pontificiis concessa II 3139; aestimatio valoris I 324; summa pecuniae ultra quam requiritur beneplacitum Apostolicum ad normam can. 534 § 1 et 1532 § n. 2 Codicis II 2912, 3093, 3133, 3842, III 4293, 4379; determinatio summae pro Orientalibus II 3037; in Italia II 3056; in Hispania III 4942, 5289; modus computandi summam aequivalentem II 3422; collocatio pecuniae ex alienatione percepta I 283; v. Bona religiosorum; — *census et praestationes* super bona ct beneficia: recursus ad Sedem Ap. II 2176; poenae contra cos qui census ct praestationes imponunt contra canones II 2269; — *usurpatio:* excommunicatio in conductores bonorum usurpatorum I 273; in ementes usurpata I 610; condonatio in Italia I 1055; modus distribuendi reditus in Hispania III 4223;

— *capitularia:* distributiones chorales quoad massam efformandam I 1395; v. Capitulum;

— *orientalium:* dc bonis Ecclesiae temporalibus: canones Codicis orientalis II 2958; summa pecuniae ultra quam requiritur beneplacitum Apostolicum pro alienatione II 3037;

— *religiosorum:* dominium radicale bonorum mobilium post professionem simplicem 1176; formalitatcs servandae in alicnandisbonisetdcbitiscontrahcndis I 1776; sonsensus Capituli monialium Ordinario loci sublectarum requiritur ad alienationem I 837; *tabella summae* pecuniae ultra quam requiritur beneplacitum apostolicum pro

alienatione aliisque contractibus perficiendis Π 2912, 3093, 3133, 3842, IΠ 4293, 4379; iuxta Rescriptum «Cum admotae» ΠI 5078; modus computandi summam pecuniae aequivalentem II 3422; v. Bona *Alienatio:* — *dominium* radicale post professionem simplicem I 176; testamentum novitiorum I 191, II 3598, 3821; *cessio* bonorum: mutatio I 1725; facultas in n. 16 Rescripti «Cum admotae» tributa III 4689; modus conciliandi bona ct reditus stabiles in O.F.M. cum peculiare indole paupertatis franciscanac II 3270; administratio rerum temporalium in paroeciis O.F.M., dispensata Regula franciscana II 3271; facultas Ministro Generali O.F.M. Cap. concessa ponendi actus civiles circa bona temporalia et administrandi pecuniam III 3971; constitutio pensionis ex bonis Societatis sine votis ct ius saecularizati eam percipiendi IV 6283;

— *Sanctae Sedis:* pensiones eorum qui ab Administratione bonorum Sanctae Sedis dependent: normae et declarationes IV 6235, 5905, 6228, 6234.

Bonaerensis: *Seminarium:* erectio Facultatis Theologicae II 2257; *Universitas* Catholica III 4045.

Bonkamp Bernardus: declaratio Commissionis Biblicae de eius opere «Die Psalmen» II 3148.

Bonna in Germania: Studium Theologicum «Sancti Augustini» in loco Siegburg III 4725.

Bononia: Studium Theologicum a S. Thoma Aquinate aggregatur Pontificio Athenaeo Angelico Urbis III 4327.

Bonum *coniugum et prolis:* curandum in solvendis matrimoniis in favorem fidei III 4479, et bona fides in qua possunt relinqui coniuges IΠ 5218; — *familiae* Christianae tuendum a tribunalibus Ecclesiae III 3975; quaerendum simul a Commissione «Iustitia et Pax» et Conferentiis episcopalibus IV 5446; — *fidelium:* causa celebrationis Missae ut sacerdos possit postea concelebrare IV 6302.

Bonus Pastor: *festum* cum Officio et Missa in honorem D.N.L Christi sub hoc titulo I 669; *dies* mundialis precum pro vocationibus statuitur celebranda Dominica 11 post Pascha, a Bono Pastore III 4460.

Boronat, P. Sanz: opera damnata I 521.

«Borse di studio»: facultas acceptandi oblationes fidelium in hunc finem pro Collegiis O.F.M. I 1200.

Borussia: *Concordatum* cum Sede Ap. I 1067; ratihabitio 1 1106.

Bracata Augusta: Facultas Philosophica transit in Facultatem Univcrsitis Cath. Lusitaniae III 5258.

Bracarense *Breviarium:* revisio et approbatio I 202; editio vaticana declaratur typica I 279.

Brachium *dextrum:* Instructio pro sacerdote eo carente, Missam ex induito celebraturo 1 275; dispensatio ab irregularitate ex defectu mobilitatis I 1664; — *sinistrum:* Instructio pro sacerdote, eo carente, Missam ex induito celebraturo I 277.

Brasilia: decretum circa proponendos ad episcopale ministerium 1 385; facultates Ordinariis locorum concessae post Concilium plenarium nationale: a S.C. dc Sacramentis I 1949, a S.C. de Religiosis I 2045, a S.C. Rituum 1 2048, a S.C. Concilii 1 2049, a S.C. Sancti Officii 1 2051; Epistula ad Ordinarios dc recta clericorum institutione II 2733; erectio Universitatis studiorum Catholicae: S. Pauli II 2395, Portalegrensis 11 2809, Campiensis II 3539; erectio Vicariatus Castrensis II 2811; Ordinariatus pro fidelibus rituum orientalium II 2937; Exarchatus Ap. pro Ucrainis III 4291; Eparchia Dominae Nostrae Libancnsis pro Maronitis IV 6163; Eparchia Dominae Nostrae Paradisi pro Melkitis ritus byzantini IV 6164; Exarchatus Apostolicus pro Ucrainis evehitur ad dignitatem Eparchiae IV 6164.

Bratislawensis Facultas Theologica erigitur apud Seminarium Maius Tymaviensc I 1634.

Brcphotrophium : facultas datur CapeUanis administrandi Confirmationem puerulis in periculo mortis constitutis II 2523, 2728.

Breviarium *Ambrosianum:* mutationes ad simplicius redigendas rubricas II 3419; — *Bracarense:* revisio et approbatio I 202; editio typica vaticana I 279; — *Parvum* in lingua ncerlandica editum: usus commendatur II 3095; in lingua batava II 2733; implet obligationem recitandi orationes «Pater Noster» 11 3847; — *Romanum:* decretum circa rubricas I 25; Variationes faciendae in rubricis I 1351» 1605, 1897, II 2109, 2242; dc initiis S. Scripturae omittendis vel transferendis II 2132; editio Psalterii cum nova Psalmorum versionc II 2294; facultas edendi novam vel antiquam Psalterii versionem II 2356; usus novi Psalterii latini extra horas canonicas II 2434; facultas eum recitandi extra chorum in oratorio Communitatis II 2524; lectio nona Offiicii ritus simplicis II 2732; excerpitur Breviarium Parvum II 2733; rediguntur rubricae ad simpliciorem formam II 3372; additiones et variationes pro Hebdomada Sancta II 3464; commutatio pro fratribus laicis O.F.M. cum oratione dominica vel cum aliis officiis II 3822; commutatur obligatio recitandi orationes «Pater nosten» cum recitatione Breviarii Π 3847; novum rubricarum corpus approbatur III 4061, 4062; Ordinationes ad editores liturgicos III 4096; recitatio choralis in lingua vernacula III 4622, 5064, 5251; instauratio post Cone. Vat. II promulgatur IV 5912; editio latina typica institutionis generalis evulgatur IV 6023; v. Liturgia Horarum, Officium Divinum.

Brevis formula *administrandi* Confirmationem in periculo mortis II 3827; *impertiendi* Absolutionem generalem III 4622.

Britannia Magna: Delegatio Ap. constituitur I 1901; erectio Vicariatus Castrensis II 3217; Exarchatus Apostolicus pro ruthenis ritus byzantini II 3714.

Britannica Africa: constituitur Hierarchia episcopalis in Africa Occidentali dicionis britannicae II 2744; item in Africa Orientali II 3136; mutatio nominis Delegationis Ap. III 4034.

Brundusio, S. Laurentius a: Officium et Missa approbatur III 3961.

Bruxellensis *societas* v. Societas *Bruxellensis.*

Bulgaria: erectio Delegationis Ap. I 1349.

Bulla Cruciata *in Hispania:* interpretatio pro Fratribus Minoribus I 21 ; Litterae Ap. de ea ad Alphonsum XIII regem catholicum 1 958; prorogatio I 2077; destinatio et administratio eleemosynarum 11 2168; clerici uti possunt induitis circa abstinentiam Π 2206; conditiones ad usufruendum induitis et determinatio eleemosynae tradendae II 3866; privilegium recitandi Matutinum cum Laudibus statim post meridiem manet in vigore post novum Codicem rubricarum III 4214; — *in Lusitania:* facultas absolvendi a censuris reservatis 1390.

Bulla Pontificia: *expeditio* pro nominandis Episcopis a S.C. de Propaganda Fide dependentibus I 73; pro erectione ct mutatione circumscriptionum ecclesiasticarum I 1491 ; continens capita Constitutionum Basilicae Principis Apostolorum I 1854.

Buonaiuti Emestus: damnantur duo opuscula I 167; opera omnia I 670; opera postea edita I 1442, 1710, II 2152; omnia opera usque ad 17 maii 1944 edita II 2246.

Burgenland: *conventio* cum Sede Ap. ct Austriam quoad Administrationcm Ap. Burgenlandensem IΠ 4051; ratihabitio III 4099.

Burgensls Facultas Theologica Hispaniae Septentrionalis III 5102.

Burghard Assmus: opus damnatum I 1831.

Bursa corporalium pro eleemosynis I 196.

Burundia: erigitur Nuntiatura Ap. III 4340.

Byzantinus ritus: declaratio circa recitationem Rosarii pro fidelibus ritus rutheni extenditur ad fideles ritus byzantini slavici 1 1238; instructio super liturgica binatione sacerdotum I 1450; forma matrimonii I 2043; ordo benedicendi et imponendi quinque scapularia sub inica forma II 2169; decretum de «Gonyklisia» seu dc magna prostratione in huius ritus Missa II 2866; canon 72 Cone. Trullani non applicatur catholicis huius ritus III 3997; facultas datur adhibendi linguam vernaculam in liturgia III 4031» 4032; facultas concessa sodalibus huius ritus Societatis lesu recitandi Officium divinum iuxta ritum latinum III 4262; nullitas matrimonii inter duos orthodoxos ritus byzantini-romeni initi absque ritu sacro IV 6135; erigitur: provincia ecclesiastica in dicione Canadesi pro ruthenis II 3564, Exarchatus in regionibus Angliae et Valliae pro ruthenis II 3714, Exarchatus in Australia pro ruthenis II 3829; Exarchatus in Germania III 3931; Exarchatus pro Ucrainis in Gallia III4059; Exarchatus pro Melkitis in S.F.A.S. III 4926; Exarchatus pro Ucrainis in Argentina III 5292; Eparchia Dominae Nostrae Paradisi in Brasilia pro Melkitis IV 6164; sectio theologiae oecumenico-patristicae graeco-byzantinae a S. Nicolao penes Institutum oecumcnicum Barense Universitati S. Thomae Aquinatis in Urbe incorporatum IV 6072.

Cabrini S. Francisca Xaveria constituitur Patrona emigrantium II 2777.

Cadaver: *funiis:* associatio a parocho vel Capellano I 8; translatio et celebratio Missae in domo 1 165; periculum offensionis ut causa excusans a translatione I 232; ritus exsequiarum cadavere non praesente I 286; Missa de requie in translatione cadaveris olim humati I 476; celebratio Missae in domo praesente cadavere I 829; Missa de requie praesente cadavere I 1878, in diebus festis I 2018; — *crematio* I 811; Instructio S. Officii I 835; altera Instructio III 4378; mens S.C. pro Doctrina Fidei III 5121; — *sepultura:* distantia inter sepulcra et altare II 2144; licentia sepeliendi in ecclesiis Hispaniae II 3441.

Cadurcensis dioecesis: Tribunalia III 4630, 4651.

Caecutiens sacerdos celebrans Missam cx induito: Instructiones I 350, II 2139, 3806, III 4180.

Caelibatus *sacerdotum:* dubium de dispensatione II2563; formula rescripti et conditiones quibus concedi solet dispensatio III 5101; Lit. Encyclicae III 5199; sensus responsabilitatis Episcoporum urgetur IV 5473; nuntius scriptus datus occasione Coetus pastoralis Hollandiae IV 5698; Epistula Ap. ad Cardinalem a publicis Ecclesiae negotiis IV 5747; de reductione sacerdotum ad statum laicalcm cum dispensatione ab oneribus IV 5964; normae ad apparandas causas de reductione sacerdotum ad statum laicalem dispensatis oneribus IV 5966; declaratio circa interpretationem normarum IV 6288; alioc. pontificia Synodo Episcoporum habita IV 6152; ritus dc sacro caelibatu amplectendo, in editione typica IV 6334.

Caelum: v. Ascensio, Assumptio.

Caeremoniae *antenatoruni:* interventus catholicorum in eas quae celebrantur in eorum honorem in Thailandia III 5055, in regione Laosiana et Cambodgiana III 5216; — *funebrae* «matanga» dictae: expurgari debent a ritibus superstitiosis I 1895; — *liturgicae:* rubricae de assumptione sandaliorum et caligarum II 3097; monitum dc novis ritibus non inducendis absque venia Sedis Ap. II 3819; v. Liturgia, Ritus, Rubricae; — *sinenses:* Instructio circa quasdam caeremonias et iuramentum super ritibus sinensibus I 1944.

Caeremoniale ritus professionis religiosae IV 5864; v. etiam Ordines liturgie!, Ritus.

Caeruleus color paramentorum in Missa Imm. Conceptionis B.M.Virginis I 1981.

Caesaraugusta: facultates concessae sacerdotibus peregrinantibus ad Sanctuarium Dominae Nostrae a Columna durante anno lubilaei I 1955; v. lubilaeum.

Calamitas publica: facultas alienandi dona votiva in favorem civium Italiae qui inundationem aquarum subierunt ΠI 5051.

Calendae *Januarii:* dies fovenda paci per totum terrarum orbem dicata: nuntii scripto dati a Summo Pontifice III 5279, 5450, IV 6345; — *Maii:* alloc, pontificia, et institutio festi S. loseph opificis II 3393; alia allocutio III 5352.

Calendarium *civile universale:* mens Sedis Ap. circa mutationem I 658; mens Cone. Vat. II circa eius introductionem III 4446;

— *liturgicum universale:* variationes I 1351, II 3476; non est necessario sequendum cum Vesperae canuntur in paroeciis cum populo II 2594; adhibendum in capella navis II 2756, 3239; in ecclesia alieni ritus II 3513; novum Calendarium Romanum generale approbatur IV 5476; ordinatio IV 5496; normae universales IV 5497; calendarium «ad interim» retineatur pro anno 1971 IV 5827; usus et initium obligationis novi calendarii IV 6105;

— *liturgicum particulare:* declaratio de normis inde ab anno 1961 sequendis III 4095; post Codicem rubricarum III 4160; Instructio de calendariis particularibus «ad interim» accommodandis IV 5587; responsa ad dubia IV 5624, 5671, 5956; Instructio de calendariis particularibus recognoscendis IV 5846; — *in ecclesiis* religiosorum Bencdictinorum : usus ex parte sacerdotum in eorum monasteriis commorantium I 226; dubium circa calendarium proprium Congregationum religiosarum I 832; in Congregationibus mulierum I 583; novum calendarium perpetuum pro O.F.M. II 2756; in ecclesiis *Tertiariorum* S. Dominici adhibendum I 316, 1545; a Sororibus Tertiariis et in aliis Tertiariorum ecclesiis et oratoriis III 4167; mutatio circa dies Absolutionis generalis III 4352; — *in missionibus* adhibendum a sacerdotibus saecularibus et religiosis I 1389, 1427; in festo S. Tercsiae a lesu Infante I 1035; a religiosis I 1722; usus calendarii proprii I 1769; sequendum in quadam Praelatura Societatis SS. Cordis lesu, postea ad clerum saecularem transitura II 2406.

Caligae: assumptio in caeremoniis sacris II 3097.

Calix: *consecratio* non officit validitatem ordinationis sacrae I 1785; facultas Superioribus religiosis

concessa Π 2433; item sacerdotibus ob solam Episcopi absentiam II 2741 ; — *forma:* dubium de novis quibusdam formis I 479; usus novae formae permittitur III 4261 ; — *ordinallonis:* copia aquae infundendae 1760, 1383; consecratio ct valor ordinationis I 1785; — *purificatio* in Missa Π 2243, binationis II 2424.

Camaldulcnses: Congregatio monachorum unitur Congregationi Eremitarum dc Etruria I 1627.

Cambaricnsis dioecesis: tribunalia III 5442.

Cambodgia: Delegatio Ap. III 4496; extenditur Instructio circa caeremonias antenatis tribuendas III 5216; translatio sollemnitatis Omnium Sanctorum et Commemorationis defunctorum ob aptationem usibus popularibus regionis in honorem mortuorum IV 5754.

Cambria: abrogatio consuetudinis regionis addendi nomen Patroni orationi «A cunctis» I 1902.

Camera Apostolica: Ordo ct privilegia Collegii clericorum I 1584.

Cammarunia: erectio Nuntiaturae Ap. III 5048.

Campana tubularis in organo I 59; sonitus lugubris 1 906; decretum de usu campanarum I 1241; usus apparatus radiophonici in earum substitutionem I 2099; usus electrophonicarum II 2865.

Campania in Gallia: *ordinatio* Tribunalium, regionis pro causis matrimonialibus III 5073; *normae* pro exsecutione decreti III 5074; *extensio* Tribunalium ad omnes causas contentiosas et criminales III 5277.

Campanula pulsanda in celebratione Missae 1 501.

Campiensis Universitas Studiorum Catholica erigitur in Brasilia II 3539.

Campus: *praxis* permittendi alumnis Seminariorum Hispaniae ut feriarum tempore laboribus manualibus incumbant II 3839; *mediorum* communicationis sodalis IV 6160.

Canadensis dicio: decretum de proponendis ad episcopale ministerium I 187; de nominatione Administratorum in dioecesibus vacantibus 1 201 ; constitutio duorum Consiliorum centralium ad pecunias colligendas pro opere a Propagatione fidei I 523; Administratio Ordinariatus graeco-rutheni in regione I 1170; extensio normarum ad fideles ritus graeco-rutheni S.F.A.S. I 1177; facultates Capellanis militum concessae 11 2140; mitigatio iciunii eucharistici II 2172, 2215; pro infirmis degentibus in nosocomiis II 2215; ordinatio Tribunalium pro causis nullitatis matrimonii: decretum II 2328; normae pro exsecutione decreti II 2341 ; designatio tribunalium pro subditis Vicariatus Castrensis III 4326; ordinatio Tribunalium appellationis pro causis matrimonialibus III 4697; conventus et Statuta Conferentiae Episcopalis II 3351; erectio Universitatis Studiorum Catholicae Sherbrookensis II 3782; erigitur in eadem Universitate Facultas Theologiae 111 4618; sufficit beneplacitum Ordinarii loci ad Lauream honoris causa concedendam in scientiis civilibus ab Universitatibus Ecclesiae 111 4507; decretum erectionis Vicariatus Castrensis 11 2866; ordinatio Vicariatus Castrensis 11 3476; constitutio officii Capellani Generalis Vicariatus Castrensis III 4116; designatio Tribunalium pro subditis castrensibus UI 4326; Exarchatus unicus pro Ruthenis dividitur ct exinde Exarchatus centralis, orientalis et occidentalis constituuntur II 2492; Provincia ecclesiastica conditur pro ruthenis byzantini ritus II 3564; Nuntiatura Ap. IV 5644.

Cancellaria Ap.: innovatio plumbei sigilli I 1237.

Cancellarius *Curiae* excusatur a servitio chorali diebus et horis quibus officio proprio muneris vacat II 2741; facultates per Motu pr. «Pastorale munus» concessae possunt eidem delegari in S.F.A.S. III 4481; — *Magnus* Universitatis v. Magnus Cancellarius.

Candelae: facultas celebrandi Missam cum candelis ex quavis decenti materia confectis I 273; cum duabus cuiusvis generis et materiae I 285; diminutio numeri in functionibus hturgicis ob adiuncta tempora II 2115; usus cerae et numerus pro functionibus sacris II 2182; decretum de pane cerae apum aut olei in candelis pro* usu liturgico II 3805; item in Italia III 4159; dubium de candelis adhibendis in festo S. Blasii I 643.

Candidatus *ad gradus acadeniicos* v. Gradus academicus; — *od politicam:* suffragium negandum eis qui doctrinas catholicas non favent III 3930; — *ad Ordines sacros:* scrutinium peragendum ante Ordinationem I 1203; Instructio de eorum formatione clericali et religiosa I 1355; extenditur ad Societates Missionum I 1492, 2042; Epistula ad Ordinarios Brasiliae II 2733; Instructio de eorum selectione III 4144; institutio commendatur in recta doctrina sociali Ecclesiae III 4233; item in catechetica apud Seminaria Maiora Italiae III 4381; personae interrogandae ad idoneitatem investigandam III 4409; ius Ecclesiae vindicatur ad suos ministros instituendos III 4666; decr. Cone. Vat II «Optatam totius» de institutione sacerdotali III 4747; ratio Seminarii minoris III 5371; divisio Seminariorum in parvas communitates ΠI 5375; institutio cleri, praecipue iunioris IV 5672; ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis IV 5702; studium circa atheismum et institutio ad dialogum cum non credentibus habendum IV 5858; Ordo seu Ritus de admissione ad Diaconatum et Presbyteratum in editione typica IV 6334;

— *ad vitam religiosam:* Instructio de eorum formatione clericali et religiosa I 1355; extensio Instructionis ad alumnos Societatum Missionum 1 1492, 2042; constituitur penes S.C. de Religiosis Commissio peculiaris de re II 2238; Const. Ap. «Sedes Sapientiae» II 3503; Statuta Generalia Constitutionis II 3516; Instructio de eisdem sedulo deligendis et instituendis III 4144; Instructio «Renovationis causam» IV 5455; commoratio in conventu propriae Provinciae ad determinandum Consilium cui competit votum deliberativum pro admissione ad professionem IV 5654; habitus induendus ante professionem IV 5837; experimenta contra ius commune permittuntur quoad eorum institutionem ante professionem IV 5981; v. Alumnus, Formatio religiosorum.

Canon *Missae:* lectio voce elata cum fidelibus adstantibus I 493; nomen Antistitis exprimendum I 186, itinere maritimo perdurante II 3239; item nomen regis belgarum III 4117; item nomen S. loseph III 4326; normae et criteria de versionibus in linguas vernaculas III 5223; novas Preces cucharisticas non licet inducere auctoritate privata IV 6304; — *emphiteuticus:* redemptio pro ecclesiis I 528.

Canon 72 *Concilii Trullani* statuens impedimentum matrimoniale dirimens mixtae religionis non applicatur catholicis ritus byzantini III 3997 ; conditiones ad matrimonium declarandum nullum 111 4419; declaratur nullum matrimonium mixtum et suadentur Ordinarii ut recurrant ad Sanctam Sedem in singulis casibus applicationis huius canonis III 4470; inter partem orthodoxam et partem haereticam habuit usque ad diem 2 maii 1949 valorem 111 5041; nullitas matrimonii declarari potest ad modum casus excepti III 5190; impedimentum dirimens adhuc vim suam tenet post Motu pr. «Crebrae allatae» IV 5550; vis canonis quoad declarationem nullitatis matrimonii IV 6295.

Canones Codicis iuris Latini: nonnullorum canonum praescripta anticipantur I 89; versiones canonum religiones laicales attingentium I 193; de libris dam-

natis vel prohibitis» tenent etiam fideles ritus orientalis II 2234; poenae in sacerdotes Hungariae officia et munera politica detinentes contra canones II 3819; nonnulli de religiosis mutantur vel suspenduntur IV 5832; — *can, 197. 199. 206-209* de potestate iurisdictionis applicantur potestati dominativae II 3029;

— *can. 209* de jurisdictione suppleta quoad matrimonii celebrationem II 3029; — *can. 300 et 340* de relatione singulis quinquennis S.C. de Propaganda Fide mittenda II 2322, III 3893; — *can. 459 § 3* de collatione paroeciarum I 1315; — *can. 504* de qualitatibus ct requisitis ad munus Superioris Maioris III 5110; — *can. 534 et 1532 § 1 n. 2* dc pecuniae summa ultra quam requiritur beneplacitum Ap. in alienandis bonis et in contractibus perficiendis II 2912, III 4379; — *can. 598* § 2 de ingressu in clausuram virorum II 3029; — *can. 849* de confessione et communione in domicilio privato I 682;

— *can. 858* § 2 de modo cumputandi mensem de ieiunio eucharistico infirmorum I 915; — *can. 866* de Communione Paschali I 682; — *can. 881* de potestate audiendi confessiones I 682; — *can. 934* § 2 de cessatione indulgentiarum ob additionem, interpolationem etc. 1 1592; — *can. 1020* de investigatione nupturientium peragenda ante matrimonium I 2064; — *can. 1061* dc cautionibus praestandis de universa prole catholice baptizanda et educanda II 2111; — *can. 1099 § 2:* abrogatur alterum comma II 2510; — *can. 1127* de usu Privilegii Paulini cum acatholicis dubie baptizatis I 1828; — *can. 1139* § 2 de sanatione in radice matrimonii invalidi contracti ob impedimentum ligaminis II 3587; — *can. 1399* circa libros ipso iure prohibitos abrogatur III 5054; — *can. 1990-1992* de processu documentai! matrimonia mixta applicandi I 1244; item matrimonium contractum cum impedimento disparitatis cultus I 1244; item acatholicos occidentales valide baptizatos IV 5559; v. Processus documentalis, Casus exceptus; — *can. 2101* de tempoie ad disceptationem super virtutibus Servi Dei dispensatur III 4767; — *can. 2318* circa poenas in violationes legum de censura et prohibitione librorum abrogantur III 5054; — *can. 1319* § /, /,° circa poenas in matrimonium contrahentes coram ministro acatholico II 3237; — *can. 2320* de poenis ob abiectas species consecratas extenditur ad orientales 1 1571; — *can. 2343* de poenis ob violentas manus in Romanum Pontificem extenditur ad Orientales I 1571; — *can. 2367* de poenis ob absolutionem complicis et violatum sigillum sacramentalc extenditur ad orientales I 1571; dubium de indirecte inducentibus in peccatum complicitatis I 1591.

— Codicis orientalis: *de matrimonio:* canon 85 authentice interpretatur circa assistentiam matrimonio II 3130; can. 96 § 1 n. 2 circa assistentiam matrimoniis II 3052; — *de indiciis:* can. 72 § 1 n. 6 circa constitutionem Tribunalis appellationis II 3130; can. 151 § 1 circa exercitium potestatis iudicialis extra proprium territorium Π 3130; — *de religiosis:* quidam canones mutantur vel suspenduntur IV 6290.

Canonica *aetas, erectio, ...* v. voces substantivas.

Canonicalis praebenda: ius patronatus Capituli circa eas I 1713.

Canonicatus: *ius optionis* ct nominationis I 15; *collatio* I 468, II 2149; quando praeferendus est clerus indigena I 516; *retractatio* renuntiationis ab Ordinario acceptatae IV 6295; *theologalis:* conditiones pro collatione requisitae I 1858; collatio in Hispania ante Concordatum II 2149; conventio inter Sedem Ap. et Hispaniam I 2062, II 2351, 2483; v. Canonicus, Capitulum.

Canonici *Regulares* S. Augustini: confoederatio Congregationum approbatur III 3932; — *Sanctae Mariae Maioris* in Urbe: normae servanda quoad Hispanicam nationem II 3162.

Canonicus: *collatio, nominatio, optio:* ius optionis ct nominationis 115; disciplina in Urbe I 165; optio ad dignitates I 347; dubium dc collatione canonicatuum I 516; collatio mansionariatuum I 532; ius optionis et electionis I 588; optio domorum iuxta ordinem specialem I 1432; ius nominandi canonicos I 1459; ius patronatus Capituli I 1713; ius Capituli eligendi canonicos et dignitates I 1984; reservatio dignitatum capitularium I 1983; — *praecedentia* inter varios ordines Capitularium I 113; inter canonicos parochos I 587; Vicarii Generalis non canonici I 611;

— *chorus:* absentia legitima ex induito I 418; absentia a choro I 781; excusatio a choro I 1950; absentia ob exercitium muneris iudicis synodalis II 2113; excusatio ob munus docendi religionem in scholis publicis Status II 3087; dubia circa habitum choralem, absentiam ct ius ad retributiones I 972, II 3771;

— *bona, fructus, proventus:* ius ad praebendas I 281; supplementum congruae et massa communis I 770; compensatio ob residentiam I 891; proventus fodinarum beneficialium I 1362; massa efformanda a distributionibus I 1395; optio domorum 1 1432; divisio fructuum et distributionum I 1451;

— *distributiones:* conversio fallentiarum in distributiones inter praesentes I 388; habitus choralis ad lucrandas I 972, II 3771; vacationes et distributiones I 659, 1198; efformatio massae cum eis I 1395; divisio I 1451; Capitularis absentis dum munere iudicis synodalis fungitur II 2113; inter praesentes post iubilationem II 2114; canonici Paenitentiarii dum theologiam moralem docet in seminario II 3838; — *vacationes:* computatio per horas I 378; et absentia a choro I 781; et distributiones chorales I 659, 1198; — *substitutio choralis:* dubium I 1238; dignitatum per canonicos I 1382; Capitularis ingressus religionem I 1960;

— *iura et obligationes* variae: *ius* praesidendi coetibus capitularibus I 355; stall! choralis Decani I 480; compensationis ob residentiam I 891; *obligatio:* Missae conventualis inter dignitates et hebdomadarium I 380; onera ex iure particulari I 537; adsistentia Episcopo praestanda I 649; residentia per horas computanda I 659; residentia et ius compensationum I 891; Missa pro Episcopo celebranda II 2812;

— *hebdomadarius:* an teneatur redire ad Chorum post Missam I 781; — *honorarius:* ius funerandi I 1945; constituuntur in tribus Basilicis Romanis III 4315;

— *iubilatus:* exemptio a servitio altaris I 231; censetur inter praesentes ad duas tertias partes Capituli efformandas I 781; ius ad emolumenta adventitia I 782; distributiones inter praesentes II 2114; — *Paenitentiarius:* servitium chorale I 280; praesentia in Choro I 591; distributiones lucrandae dum Theologiam moralem in Seminario docet II 3838; — *Theologus* seu *Lee·toralis:* servitium chorale et excusatio a choro dum docet theologiam vel ius canonicum in Seminario I 165. 178, 280, 347, 404, 526; conditiones requisitae pro collatione canonicatus theologalis I 1958.

Canonisticuni Institutum Facultatis Monacensis: facultas conferendi gradus academicos II 2597; Statuta approbantur II 2616, 2627.

Canonizatio Servorum Dei: processus canonicus aptius ordinatur IV 5492; modus et formula intimationis pro earum celebratione I 286; privilegia ct instructio circa celebrationes quae fieri solent in triduo vel octiduo intra annum a onizationc 1 747, 1240. III 4332, 5428.

Cantata *Missa* v. Missa *cantatu.*

Cantica Officii divini: adsistentes stare debent cum canuntur vel recitantur coram Sacramento exposito Π 2385.

Cantores pueri v. Pueri cantores; — *schola:* efformata a mulieribus I 953; v. Schola cantorum.

Cantus *Ecclesiae* seu *liturgicus:* usus «radio» I 939; mulieres pulsantes organum vel scholam cantorum efformantes I 952; facultas datur ut mulieres cantus dirigere possint in functionibus liturgicis III 5388;

– *gregorianus:* solutio dubiorum I 73; promoveri debet apud religiosos I 861; Const. Ap. de cantu gregoriano I 975; approbantur «Cantus gregoriani ad Ordinem Hebdomadae Sanctae instauratum pertinentes» II 3460; apostolatus liturgicus in cantu gregoriano et lingua latina constituitur proprius cuidam Monasterio Cisterciensi III 5386;

– *popularis:* utrum liceat Missam cantare lingua vernacula II 3509, III 5023;

– *Missae:* Ordo cantus scu nova ordinatio Gradualis Romani promulgatur IV 6286; cantus «Benedictus qui venit» in Missis cantatis I 361; cantus solemnior Praefationum, «Gloria in excelsis», «Credo» et «Ite Missa est» I 387; benedictio cinerum sine cantu in oratoriis et ecclesiis minoribus II 2319; ritus Missae vigiliae vel Octavae simplicis pro Missa votiva solemni canenda II 2320; Missa exsequialis necessario canenda II 2756; facultas datur canendi Missam de B. V. Assumptione in festivitate Omnium Sanctorum ob dogmaticam Assumptionis definitionem II 2800; usus linguae vernaculae m Missis cantatis II 3509; cantus Missalis Romani iuxta restaurationem liturgicam et ritus concelebrationis eduntur III 4620; vestes quibus minister sacer cantare debet Evangelium in Missis cum populo III 4928; cantus Missae in lingua vernacula III 5023;

— *Missae et Officii divini:* editio Vati a Officii Maioris Hebdomadae et Octavae Paschae cum cantu I 425; fideles adstantes stare debent dum Hymni, Cantica, Te Deum etc. canuntur II 2385; cantus Nonae in choro ct celebratio Missae votivae pontificalis II 2397; cantus Vesperarum cum populo in paroeciis quin Officium dici sequi debeat II 2594; textus ad interim adhibendi in cantu Officii divini et Missae IV 6155;

— *Litaniae Lauretanae:* dubium circa modum eas cantandi I 330; ratio eas canendi I 414.

Capacitas *possidendi* dioecesium II 3151; *contrahendi* matrimonium illius qui morbo schizophrenico laborat 1Π 4251; *acatholicorum* accusandi nullitatem proprii matrimonii standique in iudieio III 4922; *processualis* seu legitimitas activa ad agendum fratrum coniugis defuncti IV 6122.

Capella *pontificia:* locus Abbatis S. Hieronymi in Urbe 1 1543; item Commissarii Sancti Officii II 3831; — *navis:* calendarium adhibendum 11 2756.

Capellaniae de iure patronatus 1 248; cum adnexa celebratione Missarum 1 882; *Innocentianae* quattuor in Basilica Vaticana I 1727.

Capellanus *in genere:* concurrentia cum parocho in associatione cadaverum 1 8; exemptio et ius ad funera I 49; habens omnia iura sed non omnia officia parochorum nequit esse minister extraordinarius Confirmationis II 2391;

— *Apostolatus maris:* celebrans in commodum fidelium uti potest induito altaris portatilis II 3148; facultas administrandi Confirmationem II 3184; normae liturgicac circa calendarium et nomen Antistitis in canone Missae perdurante itinere maritimo II 3239; normae et facultates pro Capellanis et pro Directoribus Capcllanorum operis II 3267; potestas dispensandi cum navigantibus perdurante itinere maritimo II 3515; loca ubi curam animarum exercere potest II 3618; — *cararum:* praesertim quoad assistendam matrimonio 1809;

– *castrensis* seu *militum:* sanantur matrimonia militum contracta coram capcllanis castrensibus durante bello I ---; ritus sequendus in Mediolanensi civitate I 935; facultates castrenses exercitus S.F.A.S. 1 1985; facultas dispensandi a iciunio eucharistico in S.F.A.S. I 2053; facultates castrenses in dicione Canadensi quoad Missam vespertinam et dispensationem iciunii eucharistici II 2140; constituitur Superior ecclesiasticus seu Inspector capellanus pro exercitu gallico in Germania versante II 2355; facultates pro exercitu bclgico in Germania versante post bellum II 2362; facultates concessae Ordinario et Capcllanis Castrensibus Hispaniarum II 2912, 2938, 2943; rescriptum concessionis et index facultatum pro Hispania II 2943; facultas capellanis Hispaniae concessa administrandi Confirmationem et instructio Ordinarii Castrensis circa huius indulti usum II 3044, 3091; constituitur Officium Capellani Generalis Vicariatus Castrensis in dicione Canadensi III 4116; item Capellani Directoris Generalis in Gallia III 4482; de praeferenda assistentia Capellani militaris parocho sponsae in matrimoniis militum I 2060; gaudent in proprios subditos facultatibus paroecialibus cumulativae cum parocho loci II 2228; administratio Confirmationis II 2393; instructio de Capellanis militum religiosis II 3355; facultas audiendi confesiones pro militum Capellanis extenditur III 4128; gaudet potestate ordinaria in subditos determinate concreditos quoad assistentiam matrimoniis et confessiones audiendas III 5447;

— *domus maternitatis.* nosocomii, brephotrophii: facultas administrandi Confirmationem puerulis in periculo mortis constitutis II 2523; in Germania II 2728;

— *hospitalium* pro morbis mortalibus: facultas dispensandi a ieiunio eucharistico, servato iciunio unius horae a solido cibo 111 4340;

— *maris:* loca ubi curam animarum exercere potest II 3618; v. Capellanus Apostolatus maris; — *navis et navigantium:* normae liturgicae servandae circa calendarium et nomen Antistitis in Canone Missae, itinere maritimo perdurante II 3239; normae et facultates II 3248; potestas dispensandi cum navigantibus durante itinere maritimo II 3515.

Capitini Aldus: auctor damnati operis II 3457.

Capitularia *statuta* v. Statuta *capitularia.*

Capitularis: praecedentia inter varios ordines 1113; ingressus religionem quoad eius substitutionem I 1960; reservationes Dignitatum I 1983; absens a choro dum munere iudicis synodalis fungitur: ius ad distributiones II 2113; docens religionem in Scholis publicis Status non excusatur a Choro II 3087; — *deliberatio* de substitutione magistralis I 35; ius providendi I 355;

— *massa:* constitutio et distributio 1 770, IV 6106; vigor Statutorum in materia usque dum eorum recognitio approbetur IV 5857; — *Vicarius* I 1246.

Capitulationes: conventio cum Gallia pro locis ubi non vigent vel non observantur I 846.

Capitulum canonicorum *cathédrale:* cura animarum habitualis et actualis I 30; deliberatio de substitutione magistralis I 35; optio ad Dignitates I 231; ius praesidendi coetus capitulares I 355; collatio paroeciae a Capitulo vel Episcopo facienda I 368; ius funerandi inter capitulum et parochos I 402; reservatio Dignitatum I 480; dubium dc collatione canonicatuum 1516; supplementum congruae et massa communis capitularis 1 770; constitutio massae e distributionibus chorales IV 6106; ius patronatus in praebendas I 1713; ius eligendi canonicos et dignitates 1 1984; re-

cursus contra Episcopum Rocrmondcnscm IV 6297; v. Canonici; — *metropolitanum:* visitatio pastoralis I 23; Montis Regalis: restitutio Capituli I 149;

— *monialium:* requiritur consensus ad alienanda bona monialium Ordinario loci sublectarum I 837; facultas datur conversis gaudendi voce activa IV 6226;

— religiosorum *Generale:* celebratio in Congregationibus iuris diocccsani I 399; indultum prorogandi tempus celebrationis I 486, in Ordine Carmelitarum Discalceatorum usque ad finem belli II 2153, in O.F.M. Conv. ad annum II 2168, in O.F.M. Cap. usque ad finem belli II 2236; facultas datur ut Adsistentes, impedito Superiore Commissario, intéresse possint pleno iurc II 3822; alloc, pontificia III 4492; *Abbatum* Ordinis Cistcrciensis Strictioris Observantiae: nequeunt partem habere moniales eiusden Ordinis IV 5863; *Ordinis Carthusiensis:* Epistula Ap. IV 6045 *Ordinis Frat. Min. Conv.:* alloc, pontificia IV 6277; *extraordinarium* ad mutationes inductas satis comprobandas aut approbationem definitivam Constitutionum O.F.M. Cap. IV 6299; *speciale renovationis:* sessio altera Congregationis Generalis S.I. respondet requisitis statutis pro Capitulo speciali celebrando III 5052; electio Custodis Custodum ad illud mittendi in O.F.M. Conv. III 5195; missio actorum ad S.C. de Religiosis III 5111, 5278; alloc, pontificia ad Capitulum speciale Ordinis Cisterciensium Reformatorum IV 5505; *provinciale:* missio suffragiorum in scripto I 936; electio substituti I 1151; novus ordo eligendi Delegatos et normae servandae ILI 4023; in O.F.M. Cap. III 4495; tollitur «vetitum» ut Superior Regularis Missionis habeat vocem activam III 4499; fratres laici eligi possunt Delegati IV 5475.

Cappa episcopalis et Praelatitia II 3098.

Capranicense Collegium in Urbe: constituitur peculiaris Commissio pro eius regimine IV 6140.

Caprara indultum pro ecclesiis Galliae: celebratio Patronorum ante et post indultum II 2814.

Capsa defunctorum: consuetudo eam obvolvendi ornamentis albis apud Sorores I 778.

Captivus *in castris:* absolutio generalis et dispensatio a ieiunio eucharistico I 1963; *in bello:* facultates in eorum favorem concessae II 2232.

Capuccini sacerdotes ad ritum alexandrino-aethiopicum pertinentes celebrare possunt ritu latino II 3570.

Caput *lesu Christi:* de speciali devotione non introducenda I 1892; *Constitutionum* Basilicae Principis Apostolorum I 1854; *Geneseos:* undecim priora genus litterarium II 2485; — *impotentiae matrimonialis* viri allegari nequit post consummatum, etsi mediis aphrodisiacis, matrimonium II 2890; item in casu vasectomiae bilateralis III 4463; impotentia moralis non admittitur IV 6194; — *nullitatis matrimonii:* metus utrique nupturienti incussus I 5908 ; cognatio spiritualis IV 5843; metus et simulatio IV 5977; alia capita non admittuntur praeter ea comprobata IV 6194.

Caracter *episcopalis:* collatio beneficii non consistorialis personis eum habentibus III 5292; *supernaturalis* apparitionum v. Apparitiones.

Carcassonensis dioecesis: Tribunalia III 4630, 4651.

Carceres: de Capellanis praesertim quoad matrimoniis assistentiam 1 809; facultas laicis concessa ferendi Eucharistiam detentis I 1151; facultas absolvendi forma generali, et dispensandi a ieiunio eucharistitico detentos I 1963; facultates sacerdotibus detentis concessae I 2049; celebratio Missae vespertinae et mitigatio ieiunii eucharistici pro fidelibus carceratis II 2384; alloc, pontificia de auxilio praestando carceratis II 3619; aliae mitigationes ieiunii eucharistici pro fidelibus ibi detentis III 4167, 4236.

Cardinalis *Praefectus* S.C. de Seminariis Studiorumque Universitatibus cooptatur inter Cardinales S.C. S. Officii et Commissionis Biblicae I 898; item S.C. de Propaganda Fide eligitur in Magnum Cancellarium Athenaei Urbaniani I 1513;

— *caeremoniae, privilegia, vestes:* decretum de ritibus peragendis Romae I 1201; de privilegiis I 1540; statuitur ut omnes episcopali dignitate augeantur HI 4272; locus Patriarcharum Orientalium in Collegio Cardinalium III 4629; impositio bireti rubri a supremis Moderatoribus nationum supprimitur IV 5515; ut testes inductus in causis Servorum Dei depositionem suam scripto facere possunt IV 5982; Motu pr. de habitu Π 3096; Instructio circa vestes, titulos et insignia IV 5508;

— *disciplina iuridica:* electio Decani et Subdecani ΠI 4638; relationes juridicae cum propriis Titulis vel Diaconiis in Urbe IV 5514; aetas ad maioris momenti munera exercenda statuitur IV 5925;

— *Legatus* Basilicae Asisiensis S. Mariae Angelorum; facultates transferuntur III 4994; assignatur Patriarchal! Basilicae S. Francisci in Urbe Asisio IV 5592; — *Protector* Institutorum perfectionis non amplius nominandus III 4490; — *Vicarius Urbis:* facultates pro visitatione pastorali Urbis tributae III 5142;

— *Tribunalia, Commissiones:* sententia definitiva data in causa circa Ordinem militarem Hierosolymitanum de Malta H 3131; declaratio de «Novo catechismo Neerlandiae» IΠ 5436.

Cardinalitius titulus tribuitur Templo Imm. Cordis B.M.V. in Urbe III 4628.

Cardiologus: alloc, pontificia de modo conciliandi iura individualia ad vitam cum exigentiis demographicis HI 5153.

Caritas: in Civitate Vaticana erigitur Institutum caritatis religionisque operibus tutandis II2131 ; influxus in veritatem, unitatem et pacem provehendas ΠI 3944; fundamentum pacis III 4353; erga Deum, Ecclesiam et genus humanum qua labores conciliares prosequendi sunt III 4710; officia erga Ecclesiam Constantinopolitanam III 4810; ducit ad ecclesiarum unitatem ΠI 5259; testimonium coram societate reddendum et applicandum committitur Consilio «Cor unum» IV 6333.

Caritativum subsidium v. Subsidium caritativum.

Carmelitae *Discalceati:* habitus Fratrum donatorum I 897; Facultas theologica erigitur in Urbe I 1630; approbatur Institutum Spiritualitatis in Urbe ΠI 3963; v. Ordo Carmelitarum;

— *Discalceatae moniales:* usus ovorum et lacticiniorum in sollemnioribus festis I 957; modus peragendi electiones I 968; modus exponendi Ssmum Sacramentum I 1003; textus Constitutionum ab omnibus monasteriis adhibendus I 1768; facultas utendi vestibus non laneis in regionibus tropicalibus 11 2600; item paramentis gothicis iam confectis usque ad eorum per usum consumptionem II 2635; instauratio votorum solemnium et clausurae papalis maioris in monasterio «Nedlans» II 2868; Statuta servanda a Sororibus externo Monasterium servitio addictis 111 4459; normae pro sororibus professis in monasteria monialium ingredi optantibus IV 6054; v. Moniales Carmelitae.

Carmelitanus *scapularis* v. Scapularis Carmelitanus.

Carmelus v. Carmelitae, Mons Carmelus, Ordo Carmelitarum, S. Maria de Monte Carmelo, Scapuhiris, Privilegium sabbatinum.

Carnes in diebus solius ieiunii: facultas edendi I 233; dubium de earum usu I (η. 213) 233; ab eis qui lege ieiunii non tenentur I 606.

Carthusianus Ordo: Epistula Ap. de valore vitae eremiticae in Ecclesia IV 6045.

Cartutensis dioecesis: Tribunalia III 5383.

Casincnsis Congregatio O.S.B.: facultas thurificandi in Missis cantatis sine ministris I 1871.

«Cassa» pro Cleri saecularis Italiae sublevanda egestate: statuta II 2181.

Castitas: mens Ecclesiae circa votum concedendum alumnis associationum «Oasis» II 3044.

Castrensis jurisdictio: index facultatum Vicariis Castrensibus concessarum 1 1941 ; extensio jurisdictionis Ordinarii Castrensis et de praeferenda assistentia Capcllani militaris parocho sponsae in matrimoniis militum I 2060; capellani militum gaudent in proprios subditos facultatibus paroecialibus cumulative cum parocho loco II 2228; administratio Continuationis a Capellanis II 2393; Instructio de Vicariis Castrensibus II 2887; formula pro relatione triennali de statu Vicariatus Castrensis conficienda II 3556; decretum de Sacrorum Liminum visitatione a Vicariis III 3928; extenditur facultas Capellanorum audiendi confessiones III 4128; facultates decennales et illas concessae per «Pastorale Munus» extenduntur ad omnes Ordinarios Castrenses ΠI 4507;

— *in Argentina* dicione: erectio Vicariatus Castrensis Π 3719; — *in Australia:* erectio Vicariatus IV 5490;

— *in Belgio:* erectio Vicariatus II 3749; facultates concessae Capellanis exercitus Belgii in Germania versantis post bellum II 2362; — *in Bolivia:* conventio cum Sede Ap. de Vicariatu III 3914; ratihabitio conventionis II 4168; decretum dc erectione Vicariatus III 4173; — *in Brasilia:* erectio Vicariatus II 2811;

— *in Canadensi* dicione: facultas concessa Capellanis militum celebrandi Missam horis vespertinis et dispensandi a ieiunio eucharistico II 2140; erectio Vicariatus II 2866; ordinatio II 3476; constitutio Officii Capellani Generalis Vicariatus III 4116; designatio Tribunalium pro subditis Vicariatus III 4326; — *in Chilena* dicione: decretum de Vicariatu II 3503; — *in Columbia:* erectio Vicariatus II 2648; regimen 111 4003; — *in Dominicana* dicione: erectio Vicariatus II 3811;

— *in Gallia:* constituitur Superior ecclesiasticus seu Inspector Capellanus pro cura spirituali exercitus gallici in Germania versantis II 2355; erectio Vicariatus II 3056; constitutio Officii Capellani Directoris generalis Vicariatus HI 4482; immutatio Vicariatus 111 5145; causae iudiciales pertractari possunt a Tribunalibus Parisiensi et Versalicnsi IU 5355;

— *in Germania:* statuta ad curam spiritualem militum catholicorum exercitus spectantia 1 1635; facultates concessae durante bello sacerdotibus penes exercitum laborantibus: a S.C. Rituum 1 1933, a S.C. de Sacramentis I 1934, a S. Paenitentiaria 1 1934; indultum altaris privilégiât! I 2055; facultas celebrandi Missam ubi et quando possibile sit 12058 ; nova Statuta approbantur de spirituali militum cura 111 4692;

— *in Hispania:* subditi determinantur jurisdictionis castrensis 1 821; renovantur indulta circa ieiunium et abstinentiam olim concessa 11 2589; conventio inter Sedem Ap. et Gubernium circa iurisdictionem castrensem et curam spiritualem exercitus U 2765; litterae circulares dc spirituali militum cura aptius gerenda II 2906; facultates con ae Ordinario et Capellanis: a S. C. Rituum II 2912, a S. C. de Sacramentis U 2912, a S. C. Consistoriali II 2938, a S. Paenitentiaria 11 2943; rescriptum concessionis ct index facultatum II 2943; indultum administrandi Confirmationem ct Instructio dc indulli usu 11 3044, 3091; — *in Hollandia:* erectio Vicariatus II 3600;

— *in Italia:* notificatio de Ordinario 1 536; decretum de Ordinario militari 1 744 ; ritus sequendus a Capcllanis militum in Mediolanensi civitate I 935; iurisdictio Ordinarii militaris I 1959; — *in Lusitania:* erectio Vicanatus III 4979; — *in Niagna Britannia:* erectio Vicariatus II 3217; — *in Paraquaria:* conventio cum Sede Ap. de erigendo Vicariatu III 4125; ratihabitio conventionis III 4242; decretum dc erectione Vicariatus III 4242; — *in Peruvia:* immutatio Vicariatus III 4539;

— *in Salvatoriana* dicione: conventio cum Sede Ap. de iunsdictione castrensi et cura spirituali exercitus III 5320; ratihabitio conventionis III 5403; decretum de erectione Vicariatus III 5337;

— *in Statibus Foederatis Americae Septentrionalis:* facultates concessae Capellanis exercitus I 1985; facultates Ordinario tributae: circa ieiunium eucharisticum I 2050, 2053, circa ieiunium et abstinentiam I 2052, circa Missae et matrimonii celebrationem et Eucharistiae conservationem 1 2055; facultates Capellanis concessae dispensandi a ieiunio eucharistico I 2053; facultas celebrandi Missam horis postmeridianis, mitigato ieiunio eucharistico II 2122; benedicendi et erigendi stationes Viae Crucis II 2125; decretum de erectione Vicariatus II 3768; v. Vicariatus Castrensis.

Castrum: facultas absolvendi forma generali et dispensandi a ieiunio eucharistico fideles non militares ibi captivi vel detenti I 1963.

Casula ex una parte coloris nigri ex altera flavi: usus loco aliorum colorum liturgicorum I 531.

Casus *exceptus:* solutio dubii I 232; facultas procedendi summarie in causis etiam matrimonialibus III 3881; facultas data cuidam acatholico agendi summarie II 3038; hic modus adhiberi potest cum agitur de declaratione nullitatis matrimonii ex: aetatis defectu 111 4302, ex canone 72 Cone. Trullani III 5190, e cognatione spirituali inter acatholicos baptizatos IV 5559, 5843; Ordinarius competens in Italia ad causas nullitatis matrimonii hoc modo decidendas IV 6265; obtentio effectuum civilium decreti Episcopi cum nuptiae irritae fuerunt extra Ecclesiam catholicam IV 6211; v. Processus documentalis;

— *celebrationis Missae et Officii defunctorum* sub ritu duplici II 2756; emissionis Professionis fidei et iuramenti antimodernistici: formula adhibenda III 5282;

— *moralis et liturgicus* seu collationes sic dictae morales I 1608; — *occultus:* monitum de litteris mittendis I 1707; — *readmissionis* in Seminarium eorum qui antea egressi sunt II 3813; v. Admissio, Seminarium;

— *reservatus:* dubium solutum 1 780; — *singuli applicationis* canonis 72 Cone. Trullani: suadentur Ordinarii ut recurrant ad Sedem Ap. III 4470;

— *solutionis vinculi* matrimonii in favorem fidei; normae pro conficiendo processu I 1535, 11 3354; transitus ad novas nuptias III 4256; — *specialis* in quo potest: omitti inquisitio de natalibus ordinandorum I 1870, uti linteo vel antimensio II 3217, celebrari matrimonium coram solis testibus IV 6192, admitti alius Christianus non catholicus ad Communionem eucharisticam in Ecclesia catholica IV 6273; — *vasectomiae* bilateralis ct celebratio matrimonii II 3770.

Catalauncnsis dioecesis: Tribunalia III 5073, 5074.

Catechesis: nupturientibus tradenda ct requirenda I 125; Motu pr. de Christianae doctrinae institutione toto orbe ordinanda I 594; Epistula ad Ordinarios Italiae de pueris Christiana catechesi imbuendis I 686; in Seminariis impensius excolenda I 1110; religiosi laici in ea rite instituendi I 1113; normae ad instaurationem liturgicam quoad catechcsim in Urbe HI 5443* Directorium generale IV 5991 ; v. Catechetica, Catechismus.

Catechetica *disciplina* in Seminariis impensius excolenda I 840, 1597 ; in Seminariis maioribus Italiae III

4381; in scholis publicis I 682; Directorium generale IV 5991; modus eam tradendi I 642; — *institutio* candidatorum ad sacerdotium I 840, 1597, III 4381;

— *Institutum* a S. Pio X nuncupatum prope Salmanticam: approbantur Statuta III 4030, includitur in Facultatem theologicae Univ. Salmanticensis iureque augetur conferendi gradus academicos Baccalaureatus et Licentiae scientiarum religiosarum III 4663; «Lumen vitae» in Belgio affiliatur Univ. Gregorianae III 4408;

— *officium dioecesanum:* normae circa constitutionem et evolutionem in Italia 1 1118; modus subveniendi necessitatibus oeconomicis 11 2850; normae pro coetibus catecheticis celebrandis I 682; — *specialisatio* inter Scientias religiosas Facultatis Theologiae Salmanticensis 111 4663.

Catechismus: *modus docendi.* electio et praeparatio magistrorum in scholis publicis Italiae 1 642;

— *Sancti Pii X:* novae formulae quoad matrimonium I 1345; quoad ieiunium eucharisticum II 3214, III 4674; — *neerlandicus:* declaratio Commissionis Cardinalitiae de «Nono catechismo» Neerlandiae III 5436.

Catechista: figura et qualitates in missionibus, et media ad eorum munus implendum IV 5812.

Catechisticus coetus vel conventus de religione in scholis docenda: normae pro eis inducendis I 682; Directorium generale IV 5991 ; v. Catechesis, Catechetica, Catechismus.

Catechumenus: benedictiones et sacramentalia pro ipsis 1 185; baptizandus in India retinere potest uxorem quacum vivit, omissis interpellationibus primae uxoris II 3030, 3031; v. India; facultas datur celebrandi Missam cum matrimonium init cum parte catholica III4044 ; gradus ad baptismum, iuxta Ordinem baptismi adultorum III 4273; *Ordo recognitus* benedicendi Oleum catechumenorum una cum normis generalibus IV 5935; *polygamus* qui alias uxores, praeter legitimam, deserere non potest absque gravi incommodo: modus pastoralis agendi cum eo IV 6163.

Cathedra *Dantis Alighieri:* constituitur penes Univ. Cath. Mediolanensem 111 4809; *Theologiae catholicae* in Universitate Studiorum Saarlandensi: conventio inter Ap. Sedem et «Saarland» de eius institutione III 5347; ratihabitio conventionis III 5435.

Cathedralis *Ecclesia:* celebratio dedicationis I 357; cumulativum ius cum aliis paroeciis administrandi sacramenta I 933; festum titularis: symbolum Missae dicendum etiam in aliis dioeceseos ecclesiis I 1964; lubilaeum extraordinarium lucrandum in aliis, praeter cathedralem, ecclesiis III 4913; — *canonicatus:* retractatio renuntiationis ab Ordinario loci acceptata IV 6295;

— *Capitulum* Roêrmondense: recursus contra Episcopum IV 6297; v. Capitulum Ecclesiae.

Cathedraticum: natura et destinatio I 289; vacante sede episcopali I 87.

«Catholic Welfare Organization» seu Conferentia Episcopalis in Insulis Philippinis: statuta II 3047.

Catholica *actio* v. Actio Catholica; — *doctrina:* falsae opiniones quae eius fundamenta subruere minantur: Enc. «Humani generis» II 2769; non licet dare suffragia candidatis politicis qui ei de facto non favent III 3930; v. Doctrina;

— *Ecclesia universalis:* de russis redeuntibus ad fidem I 1002; non conceditur usus Privilegii Paulini cum pars recepit baptismum extra I 2102; viae per quas munus suum in praesenti exsequi oportet III 4509; ea quae communia habet cum ecclesia antiochena Syrorum IV 6150; v. Ecclesia catholica;

— *Ecclesia orientalis:* decretum Cone. Vat. II «Orientalium Ecclesiarum»: textus III 4595; vacatio legis III 4600; alloc, pontificia post decreti promulgationem ΠI 4610; v. Ecclesia orientalis;

— *educatio prolis:* certitudo moralis necessaria ad sananda matrimonia mixta I 1185; cautiones praestandae ante nuptias mixtas contrahendas Π 2111 ; cautiones aequivalentes minimae cum formales renuuntur III 5111; v. Cautiones, Disparitas cultus, iMatrimonium mixtum, Mixta religio;

— *Instituta internationalia:* Directorium et normae quibus definiuntur IV 6187; — *missio* v. Missiones infidelium; — *opera* internationalia non instituenda nova, inconsulta Sede Apostolica II 2759; Directorium et normae quibus definiuntur IV 6187; — *regio* v. Regio in genere; — *schola:* officium centrale pro Italia constitutum penes S.C. de Seminariis, cui subiecta manent Instituta educationis religiosorum I 1385; v. Schola;

— *theologia:* cathedra instituitur penes Univ. studiorum Saarlandenscm III 5347, 5435; sectio in Univ. Augustana IV 5885, IV 5916; — *Universitasv.* Universitas Catholica.

«Catholica Unio»: Societas et Statuta I 1235.

«Catholicum sacerdotium»: Enc. pontificia I 1670.

Catholicus: *associationes.* in specie motus «Oasis» II 3044; *baptismus:* admissio patrinorum non catholicorum IV 5937; *carceratus:* facultas laicorum ferendi S. Eucharistiam I 1151 ; *iuris peritus:* allocutiones pontificiae II 3199, 3326, 3358, 3619, ΠI 3999, 4665, 4793, 5378, IV 5627, 5738, 6313, 6348, 6351; modus adimplendi officium III 3999; *matrimonium:* disparitas cultus eum tenet 1 734; ordo servandus in celebratione matrimonii mixti ritus II 3140; non suedetur matrimonium mixtum ritu graeco non catholico III 4316; cum orientalibus baptizatis acatholicis III 5108; coram sacerdote catholico in ecclesia protestant!urn III 5169; *medicus:* allocutiones pontificiae II 2635, 2926, 3208, 3301, 3443, 3540, 3786, III 5046, 5153; *miles* v. Castrensis jurisdictio, Vicarius Castrensis; *officia:* erga patriam in Iaponia I 1725; in ferendo suffragio pro electionibus politicis II 2290; erga patriam in Sinis II 3308; *orbis:* extensio iubilaei I 805, 1523, 1530, II 2842, 2847;

— *orientalis:* valor matrimonii cum orientali baptizato acatholico I 749; assistentia sacerdotis ritus latini II 3130; ritus adhibendus in matrimoniis catholicis mixti ritus II 3140; canon 72 Cone. Trullani non applicatur catholicis ritus byzantini III 3997; *participatio:* societati «ad procurandam christianitatis unitatem» I 217; renovatio nonnarum I 871; dubium I 889; obsequiis Confucio praestandis I 1621; conventibus mixtis cum acatholicis II 2504; associationi «International Council of Christians and Jews» 1 1 2849; «Young Men's Christian Association» II 3238, 3247; circumspecta et prudens cum acatholicis scriptoribus III 4260; caeremoniis in honorem antenatorum 111 5055; v. Acatholici. Antenati, Oecumcnismus, Participatio; *procurator* partis acatholicae in matrimoniis mixtis: ritus servandus II 2489; *rex* Hispaniae Alphonsus XIII: Lit. Ap. de Bulla cruciata I 958; *ritus:* in matrimoniis cum catholicis mixti ritus II 3140; adhiberi potest una cum ritu orthodoxo graeco in celebratione nuptiarum mixtae religionis III 4554, 4555, 4629; *sepultura* in coemeterio acatholico I 1713, 1721.

Causa *iusta* in sponsalibus I 125; emigrationis clericorum I 1146; in litteris commendatitiis quibus preces innituntur I 2103; *honoris:* titulus Ordinis Hospitalarii Equestris S. Ritac II 2595; *rusticationi^* et celebratio Missae sub dio II 2654; *sufficiens* ad dimissionem reputatur nocumentum communitati religiosae imminens ex sola in domo commoratione religiosi II 2658; *proportionate* in differenda collatio-

ne baptismatis II 3820; *implorandae* Benedictionis Apostolicae III 4301; *Laurea honoris* causa concedi potest cum beneplacito Ordinarii loci III 4507; *gravis* ad baptismum parvulorum administrandum in valetudinariis extra paroeciam IV 5876; *infirmitatis* ct: absentia religiosi a domo II 2126, egressus monialis O.P. e clausura II 3405, 3867, exclusio a professione perpetua emittenda IV 5943; *studiorum* v. Athenaeum.

Causae iudicialcs Civiles: constitutio Tribunalium ct modus procedendi in Statu Civitatis Vaticanae 1 1412; novus ordo judiciarius servandus II 2340; competentia in personas aulae pontificiae I 1786;

— Ecclesiasticae: munus determinatur assessoris in Tribunali I 204; missio actorum causae II 2112; ordo procedendi Tribunalis Rotae Nuntiaturae in Hispania III 3906; modus procedendi cum a Rota Hispana devolvitur causa ad Sedem Apostolicam pro nova instantia III 3911; substitutio iudicis vita functi medio tempore inter decisionem et extensionem sententiae definitivae II 3878; commissio ad Rotam Romanam IV 5923, 5928; decretum Decani Roue Romanae negantis connexionem causarum et damna inde secuta IV 5934; nullitas sententiae ex eo quod iudex functus fuerat in eadem causa munere Promotoris iustitiae IV 6103; cumulatio muneris Notarii, Defensoris vinculi aut Advocati partis in diversis gradibus IV 5854; recessio Promotoris iustitiae post introductionem causae IV 6161;

— *contentiosae et criminales:* constitutio et ordinatio tribunalium unius iudicis tantum III 3881 ; secundae instantiae pro Vicariatibus Ap. in Aegypto II 2207; unius tantum iudicis in prima et altera instantia in Insula Madagascariana 111 3912; Tribunalia regionalia Galliae: Tolosanum-Ruthenense III 4667, Rhemense-Ambianensc III 5277, Bituriccnse-Senonense 111 5383, Vicariatus Castrensis 111 5355, Lugdunense primae et secundae instantiae 111 5442; Tribunalia provincialia Columbiac III 5243, 5244; subsunt competentiae Signaturae III 5369;

— *Advocatus Curiae Romanae:* ius coram tribunalibus diocccsanis 1 612; facultas data advocatis civilibus I 1113; proventus advocatorum coram Rota Romana 1 1923, II 2344, 2385, 2419, 2420; coram Tribunalibus regionalibus Italiae IV 6319; v. Advocatus.

Causae matrimoniales — *disciplina:* forum competens 1 484, 930, 1122, 1429, 1913, 111 5096, IV 6265; iura Ordinarii et Officialis, processus documentalis et tribunal secundae instantiae I 609; Instructio in Sinis servanda 1 1017; competentia ratione quasi domicilii 1 1122; matrimonia mixta pertractari possunt processu documentai! I 1244; idem tribunal nequit bis camdcm causam indicate I 1314; transmittenda ad Rotam Romanam cum pars conventa est acatholica 1 1380; litterae circulares dc earum tractatione I 1401; domicilium legale I 1429; apostatae a fide prohibentur agere I 1950; curator dementis 11 2164; alloc. pont, circa has causas II2248 ; animadversiones circa transmissionem actorum a Tribunalibus dioccesanis ad Rotam romanam, circa proventus advocatorum ct circa utilitatem frequentandi Studium Rotale II 2385; normae ut indices munus suum perfectius obire possint U 2624; officia peritorum: alloc. pontificia II 3208; normae servandae a Tribunalibus Vicariatus Urbis II 3337; religiosi sacerdotes assumi possunt in munus Advocati vel Procuratoris ex officio dati II 3829; mutatio competentiae S.C. pro Doctrina Fidei III 5096; munus iudicis ecclesiastici III 5097; Instructio servanda in Sinis extenditur ad Vietnam 111 5190; facultates circa modum procedendi concessae Conferentiae Episcopali: Statuum Foederatorum Americae Septentrionalis IV 5810, Australiae IV 5877, Belgii IV 5918, Angliac ct Valliae IV 5962; normae ad processus expeditius absolvendos IV 5983; ius appellandi post elapsos dies fatales IV 6263; Ordinarius competens in Italia pro casibus exceptis IV 6265; diaconus assumi potest ad officium iudicis IV 6304;

— *constitutio et ordinatio Tribunalium* v. Erectio Tribunalium, Tribunal ecclesiasticum;

— Nullitatis: ius accusandi I 1144, II 2291; significatio vocis «acatholici» in materia I 1787; ius Promotoris iustitiae I 1894; interventus S.C. de Sacramentis I 1931; denuntiatio II 2231; facultates Vicario Apostolico Sueciac concessae III 3893, cum Instructione et normis servandis III 3900; facultas agendi concessa acatholico JI 3038; facultas standi in iudicio concedi potest acatholicis ab Ordinario III 4943; decisiones Signaturae Apostolicae in causis nullitatis matrimonii I 210, 515, 1429, IV 5564, 5833, 5836;

— *competentia tribunalium:* inter duos acatholicos I 748; requiritur venia S. C. S. Officii I 1355; responsum de competentia S. C. de Sacramentis I 1990;

— *constitutio et ordinatio Tribunalium:* in Italia I 1902, 1991; in Insulis Philippinis I 2024, 2056, II 3577, 3578; in dicione Canadensi II 2328, 2341, III 4326, 4697; in Insula Terrae Novae II 2768; in Vicariato Ap. Sueciae III 3893, 3900; in Provincia ecclesiastica Sherbrookensi II 3027; in Vicariatu Urbis II 3318, 3337; revocatur ordinatio IV 5475; in Provincia ecclesiastica Edmontonensi II 3423; in regione pastorali: Tolosana 111 4630, 4651, Massiliensi III 4632, 4633, septentrionali Galliae pro Campania et Picardia III 5073, 5074, 5277; in dicione Columbiana III 5243, 5244; in Vicariatu Castrensi Galliae III 5355; in regione Parisiensi 111 5313, 5314; in regione Bituricensi et Senonensi III 5383; in S.F.A.S. IV 5810; in Australia IV 5877; in Belgio IV 5918; in /Xnglia et Vallia IV 5962;

— *modus procedendi:* sententia incidentalis I 513; decisio causae a solo Ordinario I 616; via administrativa cum agitur de capite clandestinitatis I 693; item cx capite disparitatis cultus I 1244; fontes certitudinis ad declarandam nullitatem matrimonii in casibus exceptis I 1314; natura judicialis ct modus procedendi in casibus exceptis II 2231; Instructio «Provida Mater» servanda a Tribunalibus dioecesanis I 1739, 1740; iudex 1 1767; solvuntur dubia circa interpretationem Instructionis 1 1888; interventus Promotoris iustitiae I 1908; interventus S.C. de Sacramentis I 1931 ; munus iudicis: alloc. pontificia I 2094; cautelae adhibendae cum agitur de impotentia II 2127; datur «documentum libertatis» cum nullitas satis evinci non poterat via processuali ordinaria II 2230; appellatio Defensoris Vinculi II 2422; facultas Vicarii Ap. Sueciae pertractandi causas acatholicorum omissa forma stricte iudiciali 111 3893; Intructio servanda III 3900; defectus constitutionis legitimae Procuratoris requirit processum ordinarium 111 4015; facultas standi in iudicio concedi potest acatholicis ab Ordinario III 4943; facultas assumendi laicos ad munus iudicis, Promotoris iustitiae, Defensoris vinculi vel adsessoris III 5385; acatholicorum tractari possunt ad modum casus excepti IV 5559; novus modus procedendi in Statibus Foederatis Americae Septentrionalis IV 5810, in Australia IV 5877, in Belgio IV 5918, in Anglia et Vallia IV 5962; ex capite cognationis spiritualis inter baptizatum anglicanum ct eius matrinam definiri potest ad modum casus excepti IV 5843; inter orthodoxos absque ritu sacro, et modus procedendi in similibus IV 5927; normae ad processus expeditius absolvendos IV 5983;

documenta producenda in Italia ad effectus civiles obtinendos IV 6150;

— Separationis; via administrativa I 1399; via iudiciali non transeunt in rem iudicatam 1 2054; in Hispania post Concordatum tractantur iudicialiter II 3847;

— Solucionis vinculi matrimonialis in favorem fidei: nonnae ct modus procedendi II 3354; modus redditur facilior ct celerior II 5033; v. Solutio matrimonii;

– De rato et non consummato: decretum S. C. de Sacramentis 1 555; regulae servandae I 555; formulae actorum 1 568; normae pro consultoribus S. C. de Sacramentis I 907; normae ad praecavendam personarum dolosam substitutionem I 1042; facultates Delegatorum Ap. in Missionibus concedendi Ordinariis instructionem processus I 1618; Instructio ad conficiendso processus I 1623; Episcopus legere potest Animadversiones Defensoris vinculi antequam votum promat I 2082; Defensor Vinculi concludere debet pro consummatione I 1782; formula sub qua definiuntur penes S.C. dc Sacramentis II 2116; cautelae adhibendae in his processibus 11 2127; facultas datur Tribunalibus S.F.A.S. conficiendi processum II 2134; conceditur «documentum libertatis» a matrimonio inter partes acatholicas cum factum inconsummationis satis evinci nequibat via processuali II 2230; natura administrativa processus de rato et non consummato II 3042; Instructio datur Hierarchis orientalibus ad hos processus conficiendos II 3155; normae servandae in confectione et transmissione actorum horum processuum II 3159; facultas concessa Tribunalibus Vicariatus Urbis videndi has causas II 3717, et instructio servanda II 3722; eadem facultas concessa Ordinario loci IV 5916; Instructio de quibusdam emendationibus circa normas servandas IV 6248; nova propositio causae inconsummationis IV 6252; v. Dispensatio a matrimonio rato et non consummato, Processus de rato et non consummato.

Causae Ordinationis et reductionis sacerdotum ad statum laicalem: normac ad parandas causas III 4463; novae normae IV 5964, 5966; interpretatio aliquarum normarum IV 6288.

Causae Senorum Dei: processus informativus I 1341; modus servandus in examinandis processibus informativis pro signanda Commissione super introductione causarum et pro causis confirmationis cultus I 1354; iudicium super martyrio I 1407; de postulatoriis litteris conficiendis I 1603; normae servandae in efformandis summariis I 1640; de officio Postulatoris I 1708; normae servandae in construendis processibus ordinariis super causis historicis 1 1909; monitum circa causam Beatificationis Servi Dei Guy dc Fontgalland II 2483; modus servandus in iudicio ferendo super revisione scriptorum in Congregatione ordinaria S.C. Rituum II 3599; facultas conficiendi ope dactylographicae machinae transumptum processus ordinarii III 4507; item modo xerographico III 4532; facultas datur inchoandi discussionem super virtutibus ante 50 annos a morte Servi Dei III 4767; processus servorum Dei Pii Pp. XII et Ioannis Pp. XXIII canonice instituendus III 4789; Motu pr. quo processus de causis canonizationis et beatificationis aptius ordinatur IV 5492; nova Congregatio romana instituitur «pro causis sanctorum» IV 5536; novae normac de actorum scriptione IV 5795; Instructio servanda in recognitione canonica et tumulatione exuviarum Servorum Dei IV 5944; facultas instruendi processum super virtutibus ubi omnes fere testes dc visu commorantur et extra locum vi iuris communis competentem IV 5982; novus modus procedendi in discutiendo dubio num aliquid obsit causae Servorum Dei introductioni IV 6352; de trium Consultorum volis pro dubiis maioribus discutiendis IV 6352; documenta qua? praerequiruntur ad causas introducendas IV 6356.

«Causas matrimoniales»: Motu pr. quo normae quaedam statuuntur ad processus matrimoniales expeditius absolvendos IV 5983, 6265.

Cautelae adhibendae: *in celebratione Missae* durante itinere maritimo I 522; *in causis matrimonialibus* impotentiae et inconsummationis II 2127; *in argumento de virginitate* B. V. Mariae in partu pertractando III 4097; *in novis nuptiis contrahendis* a parte catholica quae solutionem matrimonii obtinuit in favorem fidei cum parte acatholica III 4451 ; *in sumenda communione* ope cuiusdam fistulae in stomachum directe derivantis III 4456.

Cautiones *canonicae* in mixtis nuptiis praestandae: I 1377, 1409, 2061, II 2111, 2659; necessitas ad dispensationem impedimenti disparitatis cultus vel mixtae religionis 1 1406, 1408, 1829,1114182,4621,5064,5111; excipiuntur nonnulla territoria Africae I 1591; modus eas praestandi a mulicre infideli I 110; assistentia sacerdotis I 236; dubia circa obligationem I 1829; cum obstant leges civiles I 1871 ; cum conceditur dispensatio super rato et non consummato relate ad prolem ante nuptias ortam II 2239; in matrimoniis mixtis dicionis Sinensis II 2659; in sanatione in radice matrimonii a parte tantum catholica praestandae III 4994, 5096; cum pars acatholica cautiones praestare renuit III 5064, 5096; pars catholica, quamvis cautiones formaliter praestare renuat, parata esse debet ad procurandum baptismum et educationem catholicam prolis III 5111;

— *aequipollentes* in matrimoniis mixtis in genere II 2567, 2591; in Iaponia I 1878, 1880; certitudo moralis necessaria ad valide dispensandum impedimentum in matrimoniis mixtis aut ad validam matrimonii sanationem in radice 111 4182, 4621.

Cazal Edmond: auctor damnati libri I 390.

Cecoslovachia : *modus vivendi* cum Sede Ap. I 931 ; schismatica «Actio Catholica» damnatur II 2601; declaratio de delictis illic patratis quae excommunicatione Sedi Ap. reservata, ipso facto incurrenda plectuntur II 2882.

Celebrans *Episcopus* et recitatio officii divini I 406; *sacerdos* in ecclesia alieni ritus: obligatio sequendi calendarium illius ecclesiae retento proprio ritu II 3513.

Celebratio *caeremoniarum* in honorem antenatorum in Thailandia: interventus catholicorum III 5055;

— *Capituli* religiosorum v. Capitulum; *centenariorum* variorum v. Centenarium;

— *Concilii Vaticani secundi v.* Concilium; — *Confirmationis* v. Administratio Confirmationis; — *Congresuum* variorum v. Congressus;

— *diei* Operis S. Infantiae dicatae tempore natalicio II 2841; *nationalis* pro vocationibus ecclesiasticis in Italia: dies el fines statuuntur III 4252, media et indulgentiae III 4254; *mundialis* precum pro vocationibus sacerdotalibus ct religiosis fovendis: statuitur Dominica II post Pascha a Bono Pastore nuncupata III 4460. normae servandae III 4469, fines et ratio III 4625, novus et modus liturgicus determinantur IV 5758, ratio et intentiones IV 6253;

— *festorum et soleinnitatum:* S. Iacobi Maioris Apostoli in Hispania festum dc praecepto 11 2239; abusus tollendi praecipue in Italia I 856; B.M.V. omnium Gratiarum Mediatricis I 1353; SS. Trinitatis feriae II. III et IV post Dominicam ipsius festi Trinitatis II 2245: Beatorum Instituti religiosi II 2732: Patronorum II 2814; S. Pii X in universa Ecclesia II 3368; S. kwcpb

Opificis in dioecesibus S.F.A.S. II 3464; S. Iosephi in anno 1967III4975; S. Christophori IV 5587; festi civilis operariorum in S.F.A.S. II 3464; — *Iubilaei et Atini* Sancti seu Iubilaris v. Annus Sanctus, Iubilaeum;

– *liturgica* Dedicationis Ecclesiae cathcdralis I 357; diebus aliturgicis pro sacerdotibus ritus orientalis Societatis Iesu III 4251; Dominicae infra Octavam festorum in Gallia II 2397; functionum Hebdomadae Sanctae in privatis domibus durante persecutione mexicana I 1034; biblico-liturgica seu paraliturgica II 3823; in honorem Beatorum et Sanctorum intra annum a Beatificatione vel Canonizatione v. Beatificatio, Canonizatio; more monastico in lingua latina et cantu gregoriano committitur cuidam monasterio Cisterciensi III 5386; Patronorum in Gallia ante et post indultum Caprara II 2814; Pontificaliter Missae votivae dum Nona in choro canitur, vel festi vel Dominicae translatae II 2397; Abbatum Regularium extra propria monasteria Π 2487; sine ministris in India II 2882; pro surdis III 4936; Quadraginta Horarum in feriis V et VI Hebdomadae Maioris II 2739; ritu alieno latino quoad sacerdotes Capuccinos ritus alexandrini aethiopici II 3570; Vigiliae paschalis: decretum de eius instauratione II 2865; prorogatio ad triennium Π 2955, disciplina servanda circa ieiunium eucharisticum II 3269; nova prorogatio II 3351, facultas Vigiliam celebrandi ipsa Resurrectionis Dominica ante primam lucem seu auroram III 3922; matrimonii v. Celebratio matrimonii; Missae v. Celebratio Missae; Octavarii pro Unione Christianorum apud orientales I 1939; Officii divini seu Breviarii v. Breviarium Romanum, Liturgia Horarum, Officium Divinum; *sacramenttorum* in Urbe: normae pastorales IV 5691 ;

— *Synodi Episcoporum:* Ordo procedendi 111 5066; novus Ordo recognitus et auctus IV 5579; nova additamenta ad Ordinem IV 6144; tempus assignatur: singulis bienniis IV 5657;

— *Synodi Romanae Primae:* praenuntiatur III 3919; iudictio III 4016; interventus clericorum et laicorum III 5380; *communis omnium dioecesium Germaniae:* statutum et modus procedendi IV 5756;

— *Unctionis infirmorum* in forma communi IV 5887; Const. Ap. IV 6331; Ordo in editione typica et normae generales in praxi servandae IV 6336; v. Unctio infirmorum.

Celebratio matrimonii: investigatio canonica praevia: in documentis matrimonialibus non sunt notandae conditiones stirpis et nationalitatis contrahentium I 1957; exprimendum est cognomen patris et matris contrahentium IV 6162; Instructio dc normis a parocho servandis antequam nupturientes ad matrimonium ineundum admittat I 2064; dubia circa iusiurandum sponsorum 11 2165; normae servandae cum deficiunt documenta baptismi et status liberi II 2229; dispensationes concessae cum nupturientes diversis pertinent dioecesibus 11 2440; matrimonium non est impediendum in casu vasectomiae bilateralis 1 1609, 11 3770, III 4482; in casu morbi schizophrenici 111 4254;

— *canonica ordinaria:* solutio dubiorum circa formam 1 780. 935, 1341. II 2291, 2505, 2563; monitum pro Ordinariis Italiae 1 1925; delegatus Episcopalis quoad matrimonia II 2164; licentia matrimonii adsistendi II 2165; cum deficiunt documenta recepti baptismi et status liberi 11 2229; celebratio coram ecclesia pro matrimonio putativo II 2563, 3583, 3596; iurisdictio suppleta II 3029; quaedam verba expunguntur a can. 2319 5 1, η. I circa poenas contrahentium coram ministro acatholico 11 3237; valor matrimonii coram diaconis celebrati III 5368; delegatio diacono facta IV 5513;

— caw/rittz *extraordinaria:* coram solis testibus cum lex civilis praerequirit matrimonium civile et matrimonium celebrandum est antequam formalitates civiles impleri possint I 475; absque assistentia parochi vel sacerdotis in Hispania durante bello II 2179; coram solis testibus: inter partes catholicam et non baptizatam durante bello absque formali dispensatione disparitatis cultus II 2429; item inter catholicum et mahumetanum 11 2522; in regionibus Sinarum regimini communistarum subicctis, sine forma canonica et cum impedimentis a quibus Ecclesia dispensare solet II 2563; Instructio de canonica celebratione matrimonii coram solis testibus in casibus particularibus IV 6192;

— *Hturgica:* formula benedictionis nuptialis extra Missam I 1331; in Missa pro sponsis I 1715; facultas adhibendi extra Missam formulam benedictionis nuptialis I 1911; testes tantum admitti possunt in presbyterio I 2019; permittitur Missa Vespertina diebus festis II 3716; celebratio Missae in matrimonio inter partem catholicam et cathecumenam III 4044; facultas adhibendi ritum catholicum ct orthodoxum graecum in nuptiis mixtis III 4554, 4555, 4629; benedictio nuptiarum in diebus dominicis vel festis de praecepto III 4697; in tempore clauso III 4797; Ordinarii locorum possunt disf sare a ritu quo matrimonium mixtum celebrari debet ad normam iuris III 5101; criteria et nonnae pastorales et liturgicae pro Urbe III 5448, 5478; Ordo celebrandi matrimonium recognitus IV 5494; normae servandae in Dioecesi romana IV 6157;

— *civilis:* Instructio circa celebrationem matrimonii viduarum militum absque solemnitatibus iuris civilis I 213, 858; amissio pensionis non est causa sufficiens I 78; forma adhibenda cum praerequiritur matrimonium civile et formalitates civiles impleri nequeunt ante nuptias canonicas I 475; inter partem baptizatam in ecclesia Batistarum et baptizatam in ecclesia separata gracca ante Officialem civilem III 4265; v. Civile matrimonium.

— *cum impedimentis:* matrimonium viri qui subiit vascctomiam bilateralem non est impediendum I 1609, II 3770, 111 4482; cum pars catholice educata, de cuius baptismo non constat, contrahit cum parte acatholica coram ministro acatholico II 2294; dispensatio formalis impedimenti disparitatis cultus durante bello: inter partem catholicam et partem non baptizatam II 2429, inter catholicam et mahumetanam II 2522, cum impedimento a quo Ecclesia dispensare solet in regionibus Sinorum regimini communistarum subiectis II 2563;

— *inter absentes et per procuratorem:* litterae circulares circa celebrationem matrimonii per procuratorem 1 1386; militum Italiae durante bello I 2091, II 2173; solutio dubii II 2502; inter emigrantes italos II 3495; inter acatholicos II 2601; declaratio nullitatis ex defectu legitimi constituti Procuratoris requirit processum ordinarium iuris UI 4015; inter absentes contractum potest declarari nullum ad tramitem iuris dummodo una saltem pars sit baptizata II 2615, aut per modum simplicis inquisitionis II 2654;

— *acatholicorum:* solutio dubii 1 1341; declaratio nullitatis I 1355; facultas agendi in iudicio ecclesiastico ct decidendi causam ad modum casus excepti II 3038; solutio in favorem fidei 111 3932, 3935, 4969; inter duos orthodoxos ritus byzantini-romeni absque ritu sacro: nullitas IV 6135; civiles effectus triibui nequeunt decreto nullitatis matrimonii cum nuptiae celebratae sunt extra ecclesiam catholicam IV 6211;

— *comunistarum:* declaratio circa eorum nuntias II 2623;

— *emigrantium:* officia missionariorum quoad adsi-

stentiam matrimoniis II 3207; normae servandae inter italos, praecipue si contrahunt per procuratorem II 3495; inter italos emigrantes in Helvetiam II 3613;

— *infidelium:* inducit impedimentum affinitatis II 3584; quando subest Privilegio paulino et potest solvi in favorem fidei III 5034;

— *militum:* viduarum militum absque solemnitatibus iuris civilis 1 78» 213, 858; transmissio radiophonica celebrationis per procuratorem durante bello I 2091; licentia necessaria in Italia II 2173; Instructio pro militibus S.F.A.S. contrahentibus matrimonium in Italia 11 2279; facultates Ordinarii Castrensis S.F.A.S. I 2055;

— *mixti:* contracti coram solis testibus in ecclesia acatholica: valor I 743; cum impedimento disparitatis cultus: tractatur ad modum casus excepti I 1244; coram ministro acatholico inter partem acatholicam et partem catholice educatam dc cuius baptismo non constat: datur documentum libertatis II 2294; initi durante bello absque formali dispensatione disparitatis cultus et coram solis testibus declarantur valida II 2429; in iisdem adiunctis, conceditur documentum libertatis parti catholicae quae nuptias inierat cum parte mahumetana 11 2503; solvitur matrimonium in favorem fidei II 2522; valide contracti inter partes baptizatam et acatholice baptizatam, solvitur in favorem fidei II 2587; contrahentis cum parte acatholica post usum Privilegii paulini II 3294; inter partem catholicam, qui dissolutionem obtinuerat matrimonii mixti, et partem non catholice baptizatam II 3420; inter partem in secta methodistarum baptizatam et partem dubie baptizatam II 3588; inter virum dubie baptizatum et partem non baptizatam: datur «documentum libertatis» ut vir contrahat cum catholica III 3912; partis catholicae, post usum Privilegii Paulini cum parte acatholice baptizata II 3827; recurrendum est ad S. Officium quoties pars catholica, cuius matrimonium solutum fuerat in favorem fidei, novas nuptias inire intendit cum parte non catholice baptizata II 3841 ; partis non baptizatae post solutionem matrimonii in favorem fidei, contrahentis cum parte catholica II 3846; inter partem baptizatam et partem non baptizatam dispensato impedimento disparitatis cultus: solutio in favorem fidei III 3963; inter partem catholicam et iudaeam non baptizatam: «documentum libertatis» III 4020; inter partem catholicam ct partem adhuc catechumenam: celebratio Missae III 4044; inter baptizatam in ritu armeno et baptizatum in secta protestantica: nullitas ex defectu formae III 4248; inter partem baptizatam in ecclesia Batistarum et baptizatam in ecclesia separata graeca ante officialem civilem: valor matrimonii ratione formae III 4265; in ritu graeco non catholico III 4316; conditiones et cautelae ut pars catholica quae matrimonii solutionem obtinuit in favorem fidei, novas nuptias inire possit cum parte acatholica III 4454; facultas adhibendi ritum catholicum ct orthodoxum graecum III 4554, 4555, 4629; normae servandae cum matrimonium celebratur primo in ecclesia catholica ct deinde coram ministro acatholico III 4690; Instructio de matrimoniis mixtis III 4962; Ordinarii locorum dispensare possunt a ritu quo matrimonium mixtum celebrandum esset ad normam iuris III 5101 ; Instructio de matrimoniis mixtis inter catholicos et orientales baptizatos acatholicos 111 5108; coram sacerdote catholico in acatholica ecclesia Protestantium 111 5169; dispensatio a forma matrimonii mixti IV 6234; inter partes graeco-orthodoxam et anglicanam coram ministro anglicano : declaratio nullitatis ob defectum ritus sacri IV 6257;

— *orientalium:* maronitarum extra proprium Patriarchatum I 1692; melchitae cum parte presbyteriana absque forma canonica: valor II 2208; maronitarum et graeco-melchitarum contrahentium cum parte acatholice baptizata extra territorium patriarchale II 2276; solvuntur dubia de forma matrimonii canonica et de ritu servando in celebratione catholicorum mixti ritus II 3110; Instructio de matrimoniis mixtis inter catholicos et orientales baptizatos acatholicos III 5108; partis graeco-orthodoxae et anglicanae coram ministro anglicano IV 6257;

— *post praesumptam mortem coniugis:* datur «documentum libertatis» ad novas nuptias contrahendas cum parte catholica III 4270;

— *vi Concordati* inter Sedem Ap. et: Italiam I 1094, Lusitaniam I 1999, dicionem Dominicianam II 3375; confectio documenti celebrationis matrimonii in Italia pro eius transcriptione in registrum civile IV 6162; v. singulas nationes et Concordatum;

— *vi sanationis in radice:* matrimonii nulli ob defectum formae I 1933; pro foro interno, matrimonii civilis inter partes baptizatas contracti II 2948; nulli ob impedimentum iuris naturalis III 4004; nulli inter partem catholicam et acatholicam III 4455; matrimonii in casu impotentiae viri post initas nuptias adeptae IIT 4673; matrimonii nulli ob impedimentum ligaminis III 4956; matrimonii coram Diacono celebrati IП 5368.

Celebratio Missae — *Rubricae:* Codex rubricarum Missalis romani: approbatio III 4061, decretum generale III4062; Ordinationes pro editoribus pontificiis III 4096; accommodatio servitii choralis III 4130; responsa ad proposita dubia III 4132; «Ordo Missae», «Ritus servandus in celebratione Missae» et «De defectibus in celebratione Missae occurrentibus» eduntur III 4625; solutio dubiorum circa ritum servandum in celebratione Missae 1П 4669, 4698, 4764, 5049, 5049, 5065, 5247, IV 5856; Ordo celebrationis Missae in locis ubi sollemnitates Epiphaniae, Ascensionis et Corporis Domini in Dominicam transferuntur III 5440; novum Missale Romanum promulgatur IV 5511; Ordo Missae et Institutio generalis Missalis IV 5514; Instructio de Missis pro coetibus particularibus IV 5547; Ordo lectionum IV 5558; usus novi Odinis lectionum Missae IV 5591; solutio dubiorum circa Institutionem generalem Missalis e t circa Ordinem Missae IV 5624, 5671, 5745, 5794, 5856, 5956, 5987; instauratio novi Missalis gradatim ad effectum deducenda IV 5644; in editionibus Missalis addatur appendix cum Ordine Missae in lingua latina IV 5679; aptationes concessae laponiae IV 5683; valor doctrinalis Institutionis generalis Missalis Romani IV 5684; nova editio Missalis Romani promulgatur et typica declaratur IV 5761; Institutio Generalis Missalis Romani IV 5761; recognitio «Propriorum missarum» IV 5846; editio latina Lectionarii Missalis novusque Ordo lectionum cum normis propriis statuitur IV 5897; usus et initium obligationis novi Missalis IV 6105; textus ad interim adhibendi in celebratione ct cantu Missae IV 6155; celebratio iuxta veterem ritum romanum permitti potest ab Ordinario in adiunctis specialibus IV 6282; Ordo cantus Missae seu Gradualis romani promulgatur IV 6286; Variationes in Institutionem generalem Missalis romani inducendae 6353; usus pulsandi campanulam I 501 ; non probantur novi usus in ritu Offertorii II 2260; quaedam innovationes nuper inductas declarantur non probatae III 3937; decretum de precibus post Missam recitandis III 4028; interruptio Missae ex parte celebrantis I 1106; celebratio versus populum 111 4689;

— *Antimensium:* eius usus II 2409; v. Antimensium; *Capellaniae* cum adnexa celebratione Missarum I 882; *ieiunium* servandum a sacerdotibus ante Missam I 1329, III 4457; v. Ieiunium eucharisticum;

— *vinum:* usus filtrandi vinum pro Missa I 775, quantitas aquae infundenda in calicem pro ordinatione sacerdotis I 1383; indultum celebrandi absque lumine, cum uno colore paramentorum, super altari fracto I 1463; facultas addendi certam quantitatem zucchcri ad illud firmius reddendum III 5189; *Calendarium* adhibendum in religionibus mulierum I 583, in ecclesiis Tertiariorum III 4167; v. Calendarium liturgicum; *paramenta:* usus unius tantum coloris I 1463; coloris caerulei in festo Immaculatae Conceptionis B.M.V. I 1981, coloris non respondentis officio diei II 2660; discessus e choro ad induenda paramenta dum recitatur Officium in choro II 3477; nova forma paramentorum admittitur IV 6102; v. Paramenta; *lingua vernacula:* usus II 3556, in cantu Missae III 5023, in liturgia III 5032; v. Lingua vernacula;

— *absque ministro:* indultum concessum 1 1397, 1463, 2046, 2053, 111 4253; Instructio pro induito postulando II 2638; durante itinere maritimo П 3424;

— *caecutientis sacerdotis:* Instructiones I 350, II 2139, novis rubricis accommodatae 11 3806, III 4180;

— *facultates sacerdotibus concessae:* durante Anno mariano Lapurdensi II 3821; morbo alcoholism! laborantibus III 4053, 4218; illi qui Communionem recepit in Vigilia Paschali, Feria V in Missa benedictionis Chrismatis et in nocte Nativitatis Domini ILI 5291 ; in Cena Domini: privilegium celebrandi Missam privatam II 3821, facultas celebrandi horis vespertinis vel matutinis et concelebrandi in Missa principali vespertina IV 5757;

— *locus: extra locum sacrum* 1 865, 1348; durante bello I 2058; in curribus viatorum viae ferratae II 2660;

— *in altari portatili v.* Altare portatili; *in altari privilégiait) v.* Altare privilegiatum; *in domo privata:* interpretatio facultatis 1 231 ; praesente cadavere 1 829, facultas concessa I 1397; dicendi tres Missas in nocte Nativitatis Domini 11 3441 ; *in navi:* facultas concessa durante itinere et cautelae adhibendae 1 522; item durante Anno Sancto II 2731; Missa propria «Stella Maris» П 3781; v. Navis; *in Urbe:* admissio sacerdotum in ecclesias 1 733; *sub dio* ad normam canonis 822 Codicis 1 707, in militum commoditatem durante bello П 2134, pro sodalibus Actionis Catholicae II 2349, 2654, pro infantibus apud colonias aestivas degentibus II 2427, pro sodalibus Congregationum Marianarum II 2429;

– *tempus:* cui competat illud statuere in ecclesiis religiosorum I 1543; dispensatio ab hora celebrationis Missae in India II 2889;

— *in nocte Nativitatis Domini:* dubium circa horam inchoandi Missam 1 832; permittitur in pervigilio sub vesperam durante bello 1 2021, conditiones II 3229; celebrari potest apertis ianuis in religiosis piisque domibus II 3248; facultas celebrandi tres Missas in domibus privatis II 3441;

— *in nocte occasione extraordinariae solemnitatis* 1683 ;

— *in media nocte:* pro inservientibus apud tabernas et hospitia publica 1 838, occasione vigiliae eucharisticae I 935, II 2383, in Congressibus eucharisticis I 1925, in conventibus Actionis Catholicae aliarumque huius generis associationum 11 2383, 2653, diei 31 dec. 1949 II 2654, diei 31 dec. 1950 11 2834; *post mediam noctem:* occasione Missionum a sacerdotibus adoratoribus peractarum II 2612, dici 8 dec. annorum 1953-1954 in festo Immaculatae Conceptionis B.M.V. II 3221; *dimidia hora post mediam noctem:* occasione specialium functionum 1 1522, pro membris associationum catholicarum II 2505;

m vespertinis horis durante bello: concessio facultatis I 2046; extensio ad alios dies I 2063; usus I 2079; facultas data sacerdotibus curam militum habentibus II 2122; item Capellanis militum in dicione Canadcnsi II 2140; in favorem operariorum, militum, captivorum aliorumque coacte detentorum in Italia durante bello II 2232; item *post bellum:* pro carceratis aliisque coacte delentis II 2384; pro operariis 11 2396; pro omnibus fidelibus cuiusdam dioeceseos II 2418; pro dioecesibus Galliae II 2435; usus indultorum Galliae II 2436; in horis serotinis Vigiliae Nativitatis Domini 11 3229; monitum circa Missas horis postmeridianis absque legitima causa non celebrandis II 3371; facultas data in commodum maritimorum portuum Angliac et Valliae II 3475; ratione itineris II 3868; in domibus et ecclesiis Societatis lesu III 3963;

— *in vigilia Dominicae vel vespere festorum* ad implendum praeceptum: facultates concessae III 4503, 4667, 4718, 4726, 4940, 4975: ordinatio liturgica Missae III 4718; cum Vigilia Nativitatis coincidit in Dominicam III 5281; Ordinarius nequit concedere tres Missas litare in sabbatis aut vigiliis festorum III 4993;

— *bis, ter aut quater in die:* mens Sedis Ap. et conditiones circa facultatem tres Missas celebrandi I 871, 890; *binatio:* in prima feria VI cuiusvis mensis 1 1608, II 2255; in aliis diebus non festivis de praecepto 1 1851, 1870, 2055, II 2494, 2522, 2881, 2890, 3295, 3820, III 4229, 4331; in Dominica Passionis anni 1949 II 2566, 2588; ut moniales quotidie Missam audire possint II 3295; *trinatio* in diebus festis de praecepto 1 1853, 1937, II 2435, 2881, 2890; non conceditur in sabbatis et vigiliis festorum de praecepto III 4993; *quater* in Dominicis diebusque de praecepto III 5096; *ieiunium* eucharisticum servandum II 2433; *rubricae* quoad purificationem calicis et ablutiones 11 2424, 3718; pro sacerdotibus ritus by'zantini I 1450; *stipendium* pro Missis bis aut ter litatis: acceptatio et destinatio 1 429, 1592, 1833, 11 3540, III 4229, 4662, 4718, IV 5890, 5907; disciplina servanda in Urbe circa usum facultatis bis aut ter Missam celebrandi et circa applicationem stipendii harum Missarum IV 5589, 5975; applicatio Missae pro populo I 310; sacerdotes, praeter Missam in bonum fidelium celebratam, possunt etiam concelebrare in Missa conventual! vel communitaria nullo percepto stipendio pro Missa concelebrata IV 6302; item in Cena Domini IV 5757;

— *conventualis, communitaria:* potest celebrari post quamlibet Horam Minorem vel ante Primam II 3822; immediate post Primam 111 4237; eiusdem loco, datur facultas celebrandi quasdam Missas Votivas III 4552; lingua adhibenda apud religiosos III 4795; concelebratio sacerdotum cum facultate alteram Missam litandi IV 6302;

— *coram Ssmo Sacramento exposito:* I 895, 1878; facultas concedi non solet II 2785; in oratione XL Horarum I 873; in festo et Octava Corporis Christi II 3601 ;

— *Defunctorum seu de requie:* dubia soluta I 476; praesente cadavere I 1878; in diebus festis 1 2018;

— *dialogatae:* moderatio 1 1646; — *Gregorianae:* continuitas celebrationis III 5111;

— *in Cena Domini:* privilegium celebrandi Missam privatam II 3821; facultas celebrandi Missam horis matutinis vel vespertinis et concelebrandi in Missa principali vespertina IV 5757; – *in nocte* Nativitatis Dommi v. Nativitas Domini; – *lubilaei* v. lubilaeum·

– *nuptialis* inter partem catholicam et partem adhuc catechumenam III 4044; v. Missa nuptialis*

— *pro Episcopo* a Canonicis II 2812; — *pro populo* celebranda v. Missa pro populo; — *Votivae* v. Missa votiva.

«Celebrationis eucharisticac»: Decretum 26 Martii 1970 S.C. pro Cultu divino quo nova editio Missalis Romani promulgatur ct typica declaratur IV 5761.

Celeritas processus: in causis dissolutionis matrimonii in favorem fidei II 3354, III 5033; in causis reductionis sacerdotum ad statum laicalem III 4463, IV 5964, 5966, 6288; in causis servorum Dei IV 5492, 5795, 5944, 5982, 6352, 6356; in causis nullitatis matrimonii IV 5983, 6265; in causis dispensationis super matrimonio rato et non consummato I 1623, IV 6248,6252.

Cena Domini: dubium circa Missam vespertinam II 3136; dubium circa privilegium celebrandi Missam privatam II 3821 ; Missa dicenda ab Episcopo qui sacra Olea extra feriam V in Cena Domini conficit III 4120; facultas celebrandi Missam horis vespertinis vel matutinis, cum facultate concelebrandi postea in Missa principali Vespertina IV 5757; Liturgia Horarum ordinanda et celebranda ad interim ab iis qui veteres libros retinent IV 6244.

Censor *librorum:* subiectum censurae II 3460; gravitas officii III 3981; alloc, pontificiae coetibus ex utroque clero II 3460, III 3981.

Censura *librorum:* competentia attribuenda S. Officio I 37; monitum dc praevia librorum censura I 2054; librorum pietatis II 2121; Instructio de prohibitione librorum II 2171; alloc, pontificia de subiecto censurae II 3460; item de gravitate officii censoris III 3981 ; observantia urgetur normarum de censura publicationum periodicarum III 4261; Index librorum prohibitorum legis ecclesiasticae amplius non habet III 4990: abrogati declarantur can. 1399 circa libros ipso iure prohibitos et can. 2318 circa poenas in violatores legum de censura et prohibitione librorum IV 5054; v. Damnatio operum, Index librorum prohibitorum.

Censurae canonicae *absolutio:* ex potestate confessariorum, etsi reservatae Ordinario I 286; vi Bullae Cruciatae pro Lusitania, quamvis reservatae I 390; in periculo mortis I 505; dubia circa facultatem confessariorum durante lubilaeo I 746; incursae ob peccata contra fidem: facultas data confessariis I 910, 1514, III 4272, IV 5844; ob adhaesionem factioni «L'Action Française» I 973, 1930; facultates concessae confessanis mexicanis absolvendi a censuris latae sententiae in adiunctis extraordinariis I 921; Ordinariis Germaniae, delegandi potestatem absolvendi a censuris ob peccata contra fidem I 1514; confessariis Germaniae absolvendi ab omnibus censuris I 1890; item confessariis Galliae I 1941; durante bello, absolvendi fideles laboribus militaribus addictos vel in castris captivorum coadunatos I 1963.

Census *archivorum* ct bibliothecarum ecclesiasticarum Italiae II 2146; — *et praestationes* super bona ct beneficia ecclesiastica in Italia: necessitas recurrendi ad Sedem Ap. II 2176; poenae in eos qui census imponunt contra sacros canones II 2269.

Centenaria *consuetudo:* vis in celebrandis Patronis non de praecepto in Gallia ante et post indultum Caprara dictum II 2814.

Centenarium *primum* a definitione dogmatis Imm. Conceptionis B.M. Virginis: annus marianus indicitur II 3184; ab apparitionibus B.M.V. apud Lapurdum II 3775; ab obitu S. Johannis M. Vianney III 3939; – *tertium* ab obitu S. Vincentii a Paulo III 4100; *quartum* post constituta Seminaria dioecesana a Concilio Tridentino III 4345, 4410; *octavum* a Decreto Gratiani publicato II 3032.

Centralis *Exarchatus* pro ruthenis constituitur in dicione Canadensi II 2492; *Secretariatus* Congregationum Marianarum II 3151 ; *Seminaria* in Missionibus: erectio et ordinatio III 4332; *Africae* seu Yaundensis: Delegatio Ap. III 4663.

Centrum *non autonomum* Instituti saecularis «Opus Dei»: erectio II 2623; *missionale* a religiosis in Italia efformatum sub auspiciis Pont. Operis Assistentiae II 3581 ; *documentâtionis* in civitate Cucmavacensi existons: participatio clericorum et religiosorum interdicitur IV 5472.

Cera: facultas adhibendi non pura apum pro usu liturgico I 1985; usus pro functionibus sacris II 2182; decretum de parte cerae apum in candelis liturgicis II 3805; in Italia III 4159.

Cereus paschalis durante Benedictione cum Sanctissimo Sacramento I 543.

Certitudo moralis de catholica educatione universae prolis necessaria: ad sananda matrimonia mixta I 1185, 1349, III 4182, ad valide dispensandum impedimentum in matrimoniis mixtis III 4182, impedimentum disparitatis cultus cum cautiones praestantur aequipollentes III 4621, ad sententiam ferendam II 2142.

Cessatio *facultatum* quae sacerdotibus durante bello concessae sunt I 182; extraordinariae Ordinariis Belgii tempore belli tributae II 2298; *experimenti* apostolatus sacerdotum operariorum III 3958; *impedimenti* legaminis ad sanandum in radice matrimonium III 4456, 4956; *aetatis* ad convalidandas nuptias III 4690; — *indulgentiarum* ob additionem, interpolationem etc. I 1592; *legis* ecclesiasticae librorum prohibitorum III 4990; *muneris:* Commissarii apud S.C. pro Doctrina Fidei III 4967; pendentis ab Administratione bonorum Sanctae Sedis IV 6234, 6235; *privilegii* imponendi biretum rubrum Cardinalibus novellis olim concessi Supremis Moderatoribus nonnullarum nationum IV 5515; *prohibitionis* diarii «L'Action Française» I 1927; *votorum* scholasticorum et Coadiutorum non formatorum Societatis lesu eo ipso quo sodalis dimittitur III 3966.

Cessio *bonorum* patrimonialium religiosi: mutatio I 1725; facultas in n. 16 Rescripti «Cum admotae» intelligitur de religiosis qui vota perpetua nuncupant III 4689; *stipendii* Missae cantatae quando Missa concelebratur IП 4971; Missae binatac I 1833, II 3540. HI 4718; in Urbe IV 5589, 5975; Missae concelebratae IV 6302; *usus paroeciae* catholicae pro cultu luterano exercendo III 4228.

Chanson Paulus: opera e commercio auferuntur novaeque editiones prohibentur II 2776.

Chardin Teilhard de: eius opera auferri iubentur a bibliothecis Institutorum perfectionis II 3783, et Seminariorum II 3790; pericula quae oriri possunt pro juvenibus clericis et religiosis ex eius operibus III 4292.

Charlier L.: auctor damnati libri II 2113.

Chenia: erectio Nuntiaturae Apostolicae III 4727.

Chenu M. D.: auctor damnati libri II 2113.

Chicagium: Universitas «De Paul» II 3716.

Chile: Vicariatus Castrensis II 3503; Universitas catholica Vallis Paradisi III 4235.

Chirotheca: usus apud «Panum Clerum» II 3234.

Choralis *monialis:* differentia habitus cum conversis supprimitur III 4629; — *obligatio* Officii divini in oratorio privato facta III 3917; — *onera* seu praebendae I 79; — *recitatio Officii divini* v. Chorus, Servitium chorale.

Chordigerorum S. Francisci Archiconfratemitas: sanantur admissiones I 507.

Choreae: declaratio circa carum moralitatem 1 98.

Chorus: *absentia* canonici theologi scu Lectoralis I 178; modus eam computandi I 320; ex induito quoad distributiones I 361, 418; conversio fallendarum in distributiones inter praesentes I 388; et vacationes I 781; ius altemativae I 873; capitularis iudicis synodalis II 2113; Pacniteotiarii II 3838; et distributiones II 3771; *accommodandus* novo Rubricarum Codici III 4130; *cantus* Nonae dum Missa votiva pontificalitcr celebratur II 2397; *Decanus:* stallum chorale I 480;

— *discessus* ad induenda paramenta sacra et obligatio recitandi privatim Horam canonicam II 3477; *disciplina* in Urbe servanda I 230;

— *dispensatio* Capitularis hispani qui hebdomadas pro studiis theologicis ct biblicis promovendis frequentat Π 2137; capitularis qui curae] animarum vel Actionis Catholicae incumbit II 3441; post meridiem, nonnullis diebus festis exceptis II 3442;

— *distributiones et fructus:* quoad absentes cx induito I 361; conversio fallcntiarum I 388; quoad massam efformandam I 1395; divisio I 1451; Capitularis absentis dum munere iudicis synodalis fungitur 11 2113; dubium circa vestes chorales et absentiam relate ad distributiones II 3771; lucrandae a Paenitentiario dum theologiam moralem vel ius canonicum in Seminario docet II 3838;

— *excusatio* Canonici theologiam vel ius canonicum in Seminario docentis 1 165; Canonici theologi 1 280, 404, 526; canonici Paenitentiarii I 280, 591, II 3838; Canonici titularis paroeciae non capitularis I 1950; Canonici dum muncre iudicis synodalis fungitur II 2113; Vicarii Generalis, Officialis et Cancellarii Curiae diebus ct horis tantum quibus officiis propriis vacant II 2741; non excusatur Capitularis qui religionem in scholis Status docet II 3087; *experimenta* contra ius commune vel particulare religiosorum quoad recitationem choralcm III 5242, IV 5563;

— *lingua* latina retinenda III 5018; facultates adhibendi Unguam vernaculam 111 4622, 5064; *onera* seu praebendarum I 79; *recitatio* extra Chorum in oratorio Communitatis religiosae II 2524, III 3917; experimenta contra ius 111 5242; communis pro chorali IV 5563;

— *substitutio* in casibus particularibus I 839; canonicorum vel beneficiariorum per eorum coadiutores I 1238; Dignitatum per canonicos I 1382; Capitularis religionem ingressi I I960; recitationis choralis per illam communitariam IV 5563;

— *vacationes* et canonicorum absentiae 1 781; per horas computandae I 378; *vestes* Episcopi Auxiliaris I 755; ad lucrandas distributiones 1 972, II 3771; reformatio et in simpliciorem formam reductio IV 5910.

Chorus mixtus cantorum: admissio in ecclesiis intra functiones liturgicas II 3465.

Chrisma: confectio extra feriam V in Cena Domini ab Episcopo III 4120; Missa benedictionis in Cena Domini 111 5291; Ordo recognitus illud conficiendi promulgatur una cum normis generalibus IV 5935.

Chrismatio a ministro Confirmationis: modus eam peragendi IV 6277.

Christian Brothers Institutum: actas et dies professionis perpetuae I 291.

Christiana *ecclesia* et stylus hinduisticus in ea permittendus I 1593; *educatio:* declaratio Cone. Vat. II «Gravissimum educationis» III 4755; v. Educatio; *initiatio* adultorum: Ordo noviter confectus ct normae generales promulgantur IV 6197; v. Initiatio; *progressio:* Consilium «Cor Unum» erigitur ad illam fovendam IV 6138; *schola popularis:* S. loscphus Calasanctius Patronus constituitur omnium III 2513.

Christianitas: participatio catholicorum in societatibus ad procurandam Christianorum unitatem I 217, 871; dubium I 889; v. Oecumcnisnius.

Christianus in territorio missionum: formalitatcs civiles matrimonii implendae I 1892; *unitas* inter varias confessiones v. Oecumenismus, Unitas Christianorum.

Christianus *non* v. Non Christianus.

Christifideles v. Fideles Christi.

ChristoliensLs dioecesis: constitutio III 5038; ordinatio tribunalium III 5313, 5314.

Christus: quaedam propositiones de scientia Animae Christi I 127; principium, via et finis: alloc, pontificia in altera Cone. Vat. II sessione ineunda III 4398.

«Christus Dominus»: Const. Ap. dc disciplina servanda quoad ieiunium eucharisticum II 3123; variationes in rubricis post illam II 3147; indulta in ea concessa extenduntur II 3596.

«Christus Dominus»: Decretum Cone. Vat. II de pastorali episcoporum munere in Ecclesia III 4728; vacatio III 4984; normae cxsecutivae III 5002.

Cibus solidus: facultas datur accedendi ad Communionem: transactis duabus horis a sumptione I 2062, II 4236, post quattuor horas II 2418, semel in hebdomada post unam tantum horam III 3968, 4133, 4167, 4340.

Cinematographiae Pont. Commissio: Epistula Praesidis II 3145; Epistula Pontificia eidem missa III 4219; statuta II 3334; leges eidem datae III 3926; Commissio dioecesana II 3145.

Cinematographica *ars:* Enc. «Vigilanti cura» I 1729; modus exercendi hunc apostolatum a sodalibus Institutorum perfectionis, praesertim in Italia II 3141; ordinatio Commissionis dioecesanae II 3145; statuta Commissionis Pontificiae II 3334, III 3926; Enc. «Miranda prorsus» II 3751; Epistula Ap. de huius artis recto usu III 4219; normae pro usu in Seminariis Italiae III 4497; — *Commissio* Pontificia: statuta II 3334, III 3926; dioecesana II 3145;

— *spectacula* publica prohibentur utrique clero Urbis I 123, 1854, II 2851; Encycl. «Vigilanti Cura» I 1729, et «Miranda prorsus» de re cinematographica II 3751; aperitio aularum in locis O.F.M. subiectis II 3272; normae pro seminariis Italiae III 4497.

Cineres: *benedictio* extra feriam IV Cinerum I 480, 643, 848; in Missis lectis I 778; sine cantu in oratoriis et ecclesiis minoribus II 2319; iteratio in Missa vespertina II 3813; *impositio* extra feriam IV cinerum I 480; in Dominica I Quadragesimae I 643, 848; *ordinatio* Officii in feria IV Cinerum cum aliud festum celebratur II 2397; *initium* temporis adimplendi Praeceptum paschale in Hispania I 727, in Australia et Neo-Zelandia I 1832, in archidioecesi Toletana II 2166.

Cingulum pro Tertiariis saecularibus S. Francisci: facultas eum commutandi cum alio pietatis obiecto durante bello II 2125; facultas dispensandi super usu quotidiano II 3726; restringitur interpretatio facultatis Π 3729.

Circa auroram Dominicae Resurrectionis: celebratio Vigiliae paschalis II 3922.

Circumscriptio *ecclesiastica:* normae pro Bullis erectionis et mutationis expediendis I 1491; in territoriis S.C. de Prop. Fide subiectis: Instructio pro novis condendis II 2128; requiritur Beneplacitum Ap. solum pro prima domo religiosa Institutorum iuris dioecesani erigenda in novis territoriis II 3514; — *Edmondensis:* erectio Tribunalis provincialis pro causis nullitatis matrimonii II 3423; *Provinciae religiosae* ad quam pertinet Delegatus non limitat territorium Foederationum monialium II 3371; — *sententiae iudicialis* seu declaratio nullitatis I 62.

Circunstantiac *extraordinariae* regionis mexicanae I 919; v. Adiuncta; *personarum* nequeunt esse obiectum consultationis radiacsthcsiae pro clericis II 2120; *consuetae* pro Benedictione Ap. imploranda III 4301.

C.I.S. » Comitatus Italicus Supcriorissarum Maiorum Institutorum perfectionis Italiae: Statuta generalia Foederationis II 3566.

Cistercienses: committitur cuidam monasterio apostolalus celebrationis liturgicae in lingua latina et canto gregoriano III 5386; Moniales: ordinatio collocutorii sine cratibus IV 5845;

— *Reformati seu Strictioris Observantiae:* abolitio differentiae habitus III 4674; distinctio classium supprimitur III 4920; prorogatio ultra tempus praescriptae probationis eorum qui transeunt in hunc Ordinem III 5221 ; alloc. Pontificia Coetui generali Ordinis IV 5505;

— *Moniales Strictioris Observantiae:* abolitio habitus el classium III 4674; nequeunt partem directam habere in Capitulo Generali Abbatum et propria gaudent autonomia IV 5863; Sorores externae gaudent voce activa et vota sollemnia emittunt IV 5866; possunt servitium externum monasterii per ipsas Moniales ordinare IV 5866; nonnullae facultates tribuuntur Abbatissis, exclusa prorogatione novitiatus ad tres annos, et promissionibus loco votorum temporariorum IV 6226.

Citatio *iudicialis:* nullitas sententiae ex defectu IV 6054; *partium* et delatio appellationis, coram Rota hispana praesentata, ad Rotam Romanam IV 6282.

Civilis *actus* circa bona temporalia ponendus a Ministro Generali O.F.M. Cap. III 3971; *administratio* a clericis non assumenda in Italia I 585; *auctoritas* quae bona ecclesiastica usurpavit in Hispania ΠI 4223; nequit introducere divortium in Italia, inviolato manente Concordato IV 5841 ;

— *effectus:* sententiarum Tribunalium Ecclesiae IV 6150, 6211 ; studiorum clericorum in Hispania III 4266, 4291; *festivitas* operariorum in S.F.A.S. et festum S. loscph opificis II 3464; *ius* et *leges* v. Ius civile.

— *matrimonium* viduarum militum in Italia I 78, 213, 473, 858; celebrandum ante nuptias canonicas, quin sollemnitates civiles impleri possint I 475, 858; initum anno 1922 inter catholicam et acatholicum baptizatum declaratur validum I 1281; attentatum a sacerdotibus: absolutio et admissio ad sacramenta I 1722; formalitates matrimonii civilis a Christianis in Missionibus implendae I 1892; initum inter duas partes catholice baptizatas sed acatholice educatas declaratur nullum ob defectum formae canonicae II 2394; item initum extra territorium patriarchale inter partem catholicam ritus armeni et partem acatholicam II 2761; initum inter partes baptizatas sanatur in radice pro foro interno II 2948; item contractum inter partem catholicam et partem catholice baptizatam sed apostatam seu atheam III 4216; initum inter partem acatholice baptizatam et partem ab acatholicis natam ct dubie in Ecclesia catholica baptizatam obtinet «documentum libertatis» II 3030; v. Matrimonium civile; — *mobilisaiio* clericorum in Italia durante bello I 1990;

— *Officialis:* valor matrimonii coram eo contractum inter partem baptizatam in Ecclesia Batistarum et partem baptizatam in Ecclesia separata graeca III 4265;

— *personae* Status Civitatis Vaticanae: ordinatio pensionum I 1937, 1838, IV 6234, 6235, 6328, 6329; personae iuridicae: conventio cum Ecclesia de aliquo opere cducativo aut beneficio exercendo III 4408;

— *registrum* matrimoniorum: transcriptio in eo matrimonii canonici in Italia FV 6162, III 4507; *Tribunal* Status Civitatis Vaticanae non subo competentiae Signaturae III 5354; *Universitas:* normae pro inscriptione: clericorum I 1347, II 2138, 2810, religiosorum II 2913, III 4928, alumnorum seminariorum IV 6047.

Cives itali: contrahentes matrimonium cum personis ad exercitum S.F.A.S. pertinentibus in territorio Italiae II 2279; inundationem aquarum subeuntes et alienatio votivorum donatorum III 5051.

Civitas: *conditio* civitatis ad beneficia I 751; influxus societatum Christianarum operariorum in ordinem socialem II 2270; dignitas ct insignia Ordinum Equestrium deferenda ad Supremos Praesides III 4971; in qua nullus sacerdos habitualiter commoratur: asscrvatio ct custodia Eucharistiae II 2349; excursiones iuvenum extra civitates: usus altaris portatilis II 3569;

— *Asisiensis:* monasterium S. Clarae iuri communi subiectum declaratur III 4994; *Augustae Taurinorum:* erectio instituti intcrnationalis «Scholae servitii socialis» II 3452;

— *Bavarica:* Concordatum cum Sede Ap. I 669, ratihabitio I 735; erectio Instituti iuris canonici in Univ. Monacensi II 3270; conventio cum Sede Ap. circa Univ. Monacensi II 3270; conventio cum Sede Ap. circa Univ. Ratisbonensem, Frisingensem et Monaccnsem III 5025, ratihabitio III 5046; conventio cum Sede Ap. circa mutationes inducendas in Concordatum III 5431, ratihabitio IV 5472; conventio cum Sede Ap. circa sectionem theologiae catholicae in Univ. Studiorum Augustana IV 5885, ratihabitio IV 5916;

— *Cuernavacensis:* activitas cuiusdam centri documentations IV 5472; *Finnica:* erectio Nuntiaturae Apostolicae III 4944; *Flaviobrigensis:* erectio Univ. Deustensis ΠI 4379;

— *Helveticae Foederatae:* conventio Consilii cum Sede Ap. de separatione Administrations Ap. Ticinensis a dioecesi Basileensi eiusdemque in Dioecesim erectione III 5404; ratihabitio IV 5980; *Kuwait:* erectio Nuntiaturae Ap. IV 5475; *Lapurdensis:* facultates durante anno mariano II 3821; *Lauretana:* transit in iurisdictionem Administratoris Basilicae Lauretanae I 1643;

— *Mediolanensis:* indulgentiae stationales Urbis extenduntur ad nonnullas ecclesias I 1410; *Melitensis:* erectio Nuntiaturae Ap. III 4911; *Neapolitana:* Institutum scientiarum et Litterarum S. Clarae approbatur II 3055, 3976, et titulo «Pontificii» decoratur III 4174; *Quitensis:* erectio Univ. Catholicae II 3292;

— *Saravica Foederatio:* conventio cum Sede Ap. circa institutionem magistrorum in disciplinis religiosis IV 5679, ratihabitio IV 5831;

— *Vaticana:* administratio religiosa I 1058; constitutio Tribunalium et ratio procedendi in causis civilibus I 1412, II 2340; instituitur coetus super consultationibus technicis I 1595; causae civiles quae personas Aulae pontificiae respiciunt, competentiae subiiciuntur Commissionis die 31 sept. 1932 institutae 1 1786; ordinatio pensionum I 1837, 1838, IV 6234, 6235, 6328. 6329; Academia Pontificia Scientiarum: titulus «Excellentiae» sociis tribuitur I 2021; Institutum Caritatis religionisque Operibus tutandis: conditur II 2131, regimen II 2237; ordo iudicialis et ratio procedendi in causis civilibus II 2340; Opus constituitur operariis religione ac pietate excolendis III 4488; Corpus Consultorum constituitur pro recto regimine III 5347; Tribunalia civilia non subsunt competentiae Signaturae Apostolicae III 5354.

Civitates *Foederatae Americae* v. Status Foederati.

Clandestinitas: Ordinarius potest via administrativa nullitatem matrimonii ex hoc capite declarare I 693; impedimentum dirimens non extenditur ad Maronitas extra territorium patriarchate 11 2172.

C.L.A.R. ▮= Confoederatio Latino-Americana re-

ligiosorum: constitutio et Statuta III 3929; collaborate cum Consilio Episcopali Latino-Americano III 4618.

Claramontana dioecesis: Tribunalia III 5442.

Garet, S. Antonius Maria: definitur Patronus Congregationis Sororum Adoratricum Ancillarum a Ssmo Sacramento ct caritate III 4490.

Claretiani: novum Officium Imm. Cordis B.M.V. recitandum approbatur cisque conceditur II 2341.

Claretianum *Studium Theologicum* Collegii Internationalis in Urbe, Facultati Theologiae Univ. Lateranensis aggregatur III 4380.

Clarissae: earum Foederatio in Gallia II 3092; differentia habitus religiosi inter chorales et conversas aboletur III 4629; monasterium S. Clarae civitatis Asisiensis declaratur subiectum iuri communi III 4994; mutationes in ritu vestitionis et Professionis 111 5051.

Classis: *Legatorum prima* apud Sedem Ap.: admissio in Audientiam ad exhibendas Litteras pro sui muneris recognitione I 762; item *secunda* I 766;

— *liturgica dierum:* Vesperae in concurrentia inter Dominicam II classis et fextum II classis 11 3555; commemoratio feriae IV classis III 4216; Missa votiva II classis in Dominicis II classis III 4224; ordinatio Officii Santorum 1 classis III 4318; Missa iubilaris in diebus I classis III 4956;

— *religiosorum:* transitus ab una in alteram post emissam professionem II 2494, 2514; forma unica habitus adhibendi pro utriusque classis sororibus Dominicanis III 3973; item pro monasteriis Clarissis III 4629; distinctio supprimitur inter moniales III 4674, et monachos Cisterciensc Reformatos III 4920;

— *militum* Francorum: cura spiritualis clericorum militantium I 120.

Claustra: sodales religiosi Europae iniuria temporum coacti degere extra II 3398; lucratio lubilaei monialium intra 111 4943; v. lubilaeum, Moniales.

Claustrales: statutum particulare Foederationis Italicae «pro claustralibus» 11 3868; v. Moniales.

Clausula: alienandi «in favorem maioris oblatoris» in Rescriptis pontificiis apposita 1 165; profitendi «donec in Congregatione vivam» 1 373; dispensandi «cum omnia sunt parata ad nuptias I 373; «visitandi ecclesiam vel oratorium» et «precandi ad mentem Summi Pontificis» 1 1512; indulti dispensationis a ieiunio eucharistico 11 2612; «praevio baptismo» in rescriptis solutionis matrimonii in favorem fidei 111 4015; obligatio «substantialis observantiae» novae legis pacnitentialis III 4972; «promissio omnino cavendi» in rescriptis pro mixtis nuptiis III 5066; can. 504 de qualitatibus ad munus Superioris Maioris suspenditur III 5110.

Clausura *monialium:* cum votis simplicibus I 373, IV 6285; cum votis solemnibus: Instructio I 647; Sororum Dominicarum Prulianensium I 1597; mitigatio pro scholis regendis I 1692; itincrantium ct Sororum externarum monasterii 1 1782; ingressus Sororum externarum ad exercitia spiritualia peragenda 1 1874; Const. Ap. «Sponsa Christi» et Statuta generalia de monialibus II2815; Instr. «Inter praeclara» ad Const. Ap. «Sponsa Christi» in praxim deducendam, id est, de monialium clausura maiori et minori II 2826; instauratio clausurae maioris in monasterio vulgo «Ncdlands» 11 2868; facultas egrediendi concessa monialibus O.P., per breve tempus II 2938; item, ob valetudinis causam II 3405, 3867; facultas ingrediendi ad funera peragenda II 3010; Instr. «Inter cetera» II 3466; distributio Communionis feria VI in Passione ct morte Domini extra sollemnem actionem liturgicam III 4340; facultas Magistro Generali O.P. data ingrediendi clausuram monialium S. Dominici 111 5061; nonnae pro monasteriis nomialium quae hucusque opera externa habuerunt III 5147; Instr. «Venite seorsum» IV 5597; valor huius Instructionis ct de potestate Episcoporum dispensandi IV 5701; moniales normas formas vitae introducentes quae clausuram Instr. «Venite seorsum» contradicunt suadentur ut vota solemnia derelinquant IV 5842; Dominicarum quae vota tantum simplicia adhuc emittunt IV 6258;

—*virorum:* interpretatio canonis de ingressu II 3029; facultas datur Superioribus maioribus ab ea dispensandi III 5217; experimenta contra ius commune 111 5242, 5796; supprimitur clausura papalis pro Regularibus, exceptis monachis IV 5756; declaratio circa praedictam suppressionem IV 5831;

— *papalis* v. supra Clausura *monialium^ virorum.*

— *maior et minor:* Const. Ap. «Sponsa Christi II 2815; Instr. «Inter praeclara» de monialium clausura II 2826; instauratio clausurae maioris II 2868;

— *«constitutionalis»* pro monialibus IV 6285;

— *egressus* monialium pro scholis regendis I 1692; per breve tempus II 2938; ob valetudinis causam II 3405, 3867; ob externa opera III 5147; potestas Episcoporum dispensandi IV 5701 ;

— *ingressus* in *clausuram monialium:* itinérantes moniales ct sorores externae 1 1782; sororum externarum ad exercitia peragenda 1 1874; ad funera peragenda II 3010; facultas Magistri Generalis O.P. III 5061; in *clausuram virorum:* II 3029; facultas dispensandi Superiorum maiorum III 5217;

— *Statuta particularia:* clausura Ordinis Societatis Mariae Dominae Nostrae II 3335;

— *«Venite seorsum»* v. Clausura monialium.

Clausura Cone. Vat. II: lubilaeum III 4925.

Clausum tempus nuptiarum: Benedictio sollemnis nuptiarum impertiri potest III 4797.

Clemens XП: Oratio universalis sub eius nomine vulgata, orationibus inseritur post Missam III 4024.

Gericalis *institutio:* scrutinium peragendum ante Ordines 1 1203; Instr. «Quantum religiones» pro religiosis I 1355, pro alumnis Societatum Missionum I 1492, 2042; instituitur Commissio perculiaris penes Sacra Cong. de Religiosis II 2238; Epistula ad Ordinarios Brasiliae II 2733; Const. Ap. «Sedes Sapientiae» II 3503; Statuta generalia «Sedes Sapientiae» II 3516; litterae circulares occasione primi centenarii ab obitu S. loannis B. Vianney III 3939; in tertio anniversario ab obitu S. Vincentii a Paulo III 4100; pericula vitanda ex operibus Petri Teilhard de Chardin II 3783, 3790, III 4292, et ex operibus losephi Ortega y Gasset III 4229, 4265; vacatio laboribus manualibus in feriis II 3839; Instructio de candidatis sedulo seligendis et instruendis III 4144; mens S.C. pro Institutione Catholica circa Seminaria minora aliaque similia instituta III 5371, et divisionem Seminariorum in parvas communitates dispersas III 5372; valor adspectus missionarii IV 5815; experimenta contra ius commune in materia institutionis candidatorum IV 5981 ; adaptatio institutionis III 4225; institutio in doctrina sociali Ecclesiae III 4233, 4265, et in catechetica III 4381; vindicatur ius Ecclesiae instituendi proprios sacrorum alumnos in Polonia 111 4666; decretum Cone. Vat. II «Optatam totius» dc institutione sacerdotali 111 4747 ; instituto liturgica III 4913:

— *Instituta religiosa clericalia* v. Facultates Supremis Moderatoribus iuris pontificii per Rescriptum «Cum admotae» concessae III 4559; participatio sodalium laicorum m regimine interno IV 5690; reductio sacerdotum ad statum laicalem IV 5964;

– *Instituta saecularia clericalia:* rnodus componendi

regimen internum cum auctoritate Ordinarii loci in proprios clericos II 3120.

Clerici: *obligationes* in genere I 124, 484; delicta contra obligationes 1 126;

— *Collegia* pro Basilica Liberiana I 47; v. Collegium, Seminarium; *commoratio* in Urbe: Litteris circulares ad Ordinarios Italiae 1 744; normae II 2137, 2344, 2810, IV 6047; in Germania II 2338; *conclavista* v. Conclavista;

— *emigrantes* in Italiam post bellum I 149; in Américain et Insulas Philippinas I 171 ; collatio canonicatuum I 516; in Germaniam II 2338; cx Italia in S.F.A.S. II 2425; cx Europa in Australiam vel Novam Zclandiam II 2521; ex America Latina et ex Insulis Philippinis in S.F.A.S. III 4022, 4035; v. Clerici Orientales;

— *facultates:* indulgentiae pro recitatione Officii divini coram Ssmo Sacramento I 1815; recipiendi Communionem horis postmeridianis mitigato iciunio eucharistico I 1963; concessae per Bullam Cruciatae Hispaniae II 2206; *habitus- barba:* licentia gestandi barbam I 270; de habitu ecclesiastico deferendo I 1342; decor habitus in Italia servandus II 2618;

— *incardinatio:* resolutio I 538; e Societate sine votis egressi I 1494; apud Instituta saecularia II 3120; *indigentes:* media eos subveniendi I 216; institutio alicuius subsidii I 2075; mensa argentaria pro Italia II 2181 ; modus efformandi et augendi arcam seu mensam nummariam II 2733; tributa in eorum favorem II 2261, 3399; destinatio stipendii Missae binationis III 4718; institutio et formatio v. Clericalis institutio, Formatio;

— *interventus* in Synodum dioecesanam una cum laicis III 5380;

— *irregulares* ex defectu corporis 1 136; ob participationem in bello I 125, 151, 170, 185, 192; qui arma sponte sua durante bello susceperunt I 185; redeuntes a bello hispano I 1881 ,2026; v. Servitium militare;

— *itinérantes* valetudinis aut rusticationis causa I 836; ducentes peregrinationes, itinera et rusticationes, praesertim si efformentur a mulieribus II 3010; in Americam Septentrionalem brevi temporis spatio III 4035; in regiones dicioni communistarum subiectas III 5146, 5217; v. Clerici emigrantes, orientales;

— *linguam* latinam callere debent II 2594; *munera* civilia publica: Sanatoris vel Deputati I 458; administratoris oeconomiae civilis I 585; directoris libellorum periodicarum I 969; Officialis civilis ex parte Missionariorum I 1892; *negotiatio* et mercatura vetita I 2740; *Officium divinum* v. Officium Divinum;

— *operarii* in *Gallia:* non probatur experientia sic dicta «stage» penes alios clericos aut directe penes portus et fabricas II 3164; revocantur a laboribus manualibus II 3193; in *Hispania:* applicantur normae pro Gallia datae II 3837, III 3924; *ubique:* experimentum cessare debet ab aliis formis substituendum III 3958;

— *Ordinatio* sacra v. Ordines sacri;

— *orientales* emigrantes in Americam vel Australiam I 1119, 1146; eleemosynas, pecuniam vel Missarum stipendia colligentes extra regiones proprias I 1145; versantes apud exteras nationes extra proprium Patriarchatum I 1413; peregrinantes extra fines proprii Patriarchatus I 1830; v. Clerici emigrantes, itinérantes;

— *participatio* ct adseriptio societatibus quae «Rotary Club» inscribuntur 1 1004, II 2863; consultationibus radiaesthesiae II 2120; conventibus MRA = Moral Réarmement II 2915, 3440; activitati cuiusdam centri documentationis civitatis Cuemavacensis IV 5472;

— *politicae factiones:* sese abstinere debent ab efformandis vel fovendis I 499; *profugi* in Italiam post bellum I 149; in Germaniam II 2338; *religiosi:* formula indulti saccularizationis I 616; v. Religiosus;

— *servitium militare:* Ordinatio sacra I 1 ; Inspectores instituuntur militantibus in Francorum exercitu I 96; horum cura spiritualis I 120; dubium de irregularitatibus I 125; decretum «Redeuntibus» I 151; declaratio huius decreti I 170, 192; dispensantur ab irregularitatibus clerici qui arma sponta sua durante bello susceperunt I 185; redeuntes a servitio militari durante bello hispano I 1881, 3026; mobilizatio civilis in Italia durante bello I 1990;

— *spectacula* publica intéresse prohibentur in Urbe I 123, 395, 1854, Π 2851; *studentes* apud Universitates ecclesiasticas: adventus et commoratio in Urbe I 744, II 2344, 2810, 3810, IV 6047; apud Universitates civiles aliasve scholas superiores Status: inscriptio et frequentatio I 120, 343, 1347, II 2138, 2810, 2913, IV 6047; gradus academicos obtinentes in Univ. Cath. Mediolanensi I 1880; *studia* v. Studia clericorum;

— *Unio* utriusque cleri saecularis ct religiosi III 4121 ;

— *venatio* clericis prohibita I 395.

Clerus *autochthonus* seu *indigena:* collatio canonicatuum I 516; media et subsidia adhibenda pro eo instituendo I 521 ; de eo praeparando ac fovendo I 581 ; Statuta Operis a S. Petro Ap. pro eius institutione I 1091; territoria laponiae ei committuntur II 2764;

— *dioecesis Gedanensis* per orbem extorris ponitur sub jurisdictione personali cuiusdam Visitatoris Apostolici III 4481; *distributio* aequa per omnes dioeceses Italiae Π 2921 ;

— *egestas* oeconomica: media eam subveniendi I 216; mensa argentaria pro Italia II 2181; modus efformandi arcam nummariam II 2733; tributa hunc in finem II 2261 3399; stipendium Missae binationis III 4718 ; *formatio* v. Clericalis institutio. Formatio;

— *missionum:* tenetur observare Instructiones S.C. de Sacramentis et S.C. de Religiosis de institutione clericali et religiosa I 2042; v. Clericalis institutio;

— *orientales:* de recta institutione clericali et religiosa in territoriis patriarchalibus I 1951; promulgatur pars Codicis iuris orientalis quae agit de personis pro Ecclesiis orientalibus II 3626;

— *parvus:* locus in processionibus liturgicis I 1899; usus gestandi tegmina digitorum seu chirothccas in sacris functionibus I I 3234; *penuria* in America Latina v. America Latina; *perfectio status* cleri saecularis et religiosi : relationes mutuae et valor vocationum II 3054; media provehendi mutuam perfectionem et apostolatum II 3546; de unione utriusque cleri alloc, pontificia III 4121; Congressus utriusque cleri ex universa Hispania 11 3546;

— *religiosus:* perfectio status et vocationis II 3054; relationes cum clero saeculari II 3058; congressus Matriti habitus II 3546; unio cum clero saeculari III 4121;

— *saecularis:* perfectio status et vocationis II 3054; relationes cum clero religiosi II 3058; Congressus hispanus II 3546; unio cum clero religiosi III 4121; calendarium sequendum in Praelatura Societati SS. Cordis lesu commissa, postea in clerum saecularem transitura II 2406; v. Unio cleri pro missionibus;

— *sanctitas:* votum ieiunandi ex consuetudine I 1708; adhortatio Ap. de sacerdotalis vitae sanctitate promovenda II 2778; v. Sacerdos, Sacerdotium, Sanctitas.

Club *Rotary* v. Rotan' Club.

Coactiva potestas in Ecclesia T 484.

Coadiutor *Frater* in Institutis perfectionis: facultas abluendi purificatoria, pallas et corporalia I 1112; v. Frater laicus; *non formatus* in Societate lesu: eius vota cessant cum dimittitur 111 3966; *laicus* missionarius procurandus I 581.

£ Coalrtio schismatica sacerdotum e clero bohemo damnatur I 273.

Codes Angelos: auctor damnati operis I 1628.

Codex *iuris canonici laiini:* promulgatio 1 60; Epistula Ap. ad Card. Patriarcham Venetiorum qui de promulgatione novi Codicis Summum Pontificem gratulatus fuerat I 85; modus eum tradendi in scholis I 86; vigor aliquorum canonum anticipatur I 89; Commissio instituitur ad canones authentice interpretandos I 90; mendae corrigendae in editione officiali I 92; dies festi, a Codice non expressi I 108;

– *post Codicem:* praescripta circa Consilium a vigilantia et iuramentum antimodemisticum in vigore manent I 110; obligatio Const. Ap. «Provida» de forma matrimonii I 110; quaedam facultates Ordinariorum suspenduntur I 118; modus procedendi in dimissione religiosorum qui ante Codicem vota nuncuparunt I 123, 165; vis retroactiva Codicis quoad sponsalia et impedimenta matrimonialia 1125; vis nonnarum Concilii Baltimorensis I 165; versiones canonum religiones laicales attingentium 1 193; valor Brevis «Impensa» de ecclesiis receptitiis I 210; natura quasi-paroeciarum vel missionum dioecesium quarundarum I 224; dimissio religiosorum qui vota simplicia perpetua ante Codicem emiserunt I 230; declaratio circa Religionum Constitutiones Codici conformandas et revisioni S.C. de Religiosis subiieiendas I 410; applicatio ad orientales I 502; novitiatus saecularizatorum ante Codicem qui denuo admissi sunt I 528; nova formula concedendi indultum saccularizationis religiosis post Codicem I 980; Fratres Minores in Hispania reguntur in posterum a normis Codicis et Constitutionum generalium Ordinis, sublato regimine singulari I 1434; sanctiones et poenae Codicis ob nonnulla patrata delicta extenduntur ad Ecclesiam Orientalem I 1571; canones de libris damnatis vel ipso iure prohibitis tenent etiam fideles ritus orientalis II 2234; disciplina Codicis servanda in Confirmatione conferenda a sacerdote cui haec facultas concessa est II 2360; confirmantur normae Codicis circa sectas massonicas et ipsarum fautores 11 2595; praescripta Codicis de pecuniae summa ultra quam requiritur beneplacitum Apostolicum II 2912, 3056, 3093. 3133, ΠI 4295, 4379, 4942, 5078, 5289; recognitio Codicis praenuntiatur III 3919; criteria et principia in recognitione sequenda III 4793; a Synodo Episcoporum probantur III 5253; acatholici occidentales valide baptizati subiiciuntur legibus Codicis IV 5559; in remotione a paroecia et translatione parochi normae Codicis hucusque vigentis servari debent IV 5679;

— *iuris canonici orientalis:* vigor Codicis latini quoad orientales I 502; poenae canonicae ob aliqua patrata delicta extenduntur ad ecclesiam orientalem I 1571; item canones dc libris damnatis vel ipso iure prohibitis II 2234; constitutio Commissionis: ad parandam Codificationem I 1142, ad redigendum Codicem I 1631; «De disciplina Sacramenti matrimonii pro Ecclesia orientali» 11 2567; «De iudiciis pro ecclesia orientali» II 2661; «Dc religiosis, de bonis Ecclesiae temporalibus et dc verborum significatione pro ecclesiis orientalibus» II 2958; «Dc ritibus orientalibus», «De personis pro ecclesiis orientalibus» II 3626; interpretationes authenticae circa: assistentiam matrimoniis II 3052. 3130, 3140, constitutionem Tribunalis appellationis et exercitium potestatis iudicialis extra proprium territorium II 3130, dispensationem a publicationibus matrimonialibus, modum computandi gradus consanguinutatis, potestatem dispensandi Hicrarchac ab impedimentis matrimonialibus, formam matrimonii, ritum servandum in celebratione matrimonii catholicorum mixti ritus II3140;

~ *legum Ordinis* Fratrum Militum Hospitalis S. Ioanms Hierosolymitani nunc Ordinis Melitensis nuncupati, approbatur ΓII 4909;

– *rubricarum* Breviarii et Missalis approbatur III 4061; decretum generale promulgationis 111 4062; Ordinationes ad Librorum liturgicorum editores III 4096; accommodatio: servitii choralis III 4130, Calendariorum particularium cum Officiis et Missis propriis III 4095, 4160, Instructionis pro sacerdote infirmo vel caecutienti III 4180, sollemnitatum in honorem alicuius Sancti vel Beati intra annum a Beatificazione vel canonizatione III 4332; responsa ad proposita dubia circa eius applicationem III 4132, circa cius interpretationem 111 4133, 4168, 4214, 4216, 4224, 4237, 4249, 4291, 4326, 4348.

Coenobium monachorum Benedictinorum ad S. Pauli extra moenia in Urbe: alloc, pontificia 111 3919; Fratres Ordinis Minorum extra coenobium versantes possunt se hospitandum mensae conformari, tempore ieiunii Ordinis I 922.

Coëducatîo: Instructio S.C. de Religiosis II 3797; in scholis publicis quae a feminis religiosis reguntur III 3983; in scholis secundi ordinis sub religiosorum moderatione IV 5976.

Coetus *advocatorum:* alloc, pontificia III 4665; *armenorum* in Gallia commorantium ab Ordinanatu pro fidelibus ritus orientalis separatur et in Exarchatus formam redigitur III 4060; *biblici:* Instructio ad Ordinarios locorum circa horum celebrationem 11 3424; *Catechistici* pro scholis: normae pro eorum indictione I 682; *Concilii Vaticani II:* alloc, pontificia dum de schemate Missionum agebatur III 4556; *Consilii «Cor Unuw>:* alloc, pontificia IV 6333; *Consilii instrumentis communicationis socialis* praepositi: alloc, pontificia IV 6245; *consultorum* technicorum Civitatis Vaticanae instituitur I 1595; *Institutorum saeculorum:* alloc, pontificiae IV 5887, 6221, 6310; *iuris canonici peritorum:* alloc, pontificia IV 5738; *legumlatorum Deputatorum et Senatus:* alloc, pontificia IV 6313; *mixtus* Episcoporum et presbyterorum in Hispania IV 6226. 6243; *notitiis evulgandis* circa Synodum Episcoporum proxime constituendus IV 5503; *Operum Missionalium:* alloc, pontificia IV 6271; *particulares fidelium:* Instructio de Missis pro cis IV 5547; *pastoralis Hollandiae:* nuntius pontificius scripto datus IV 5698; *religiosorum:* Ordinis Carthusiani: Epistula Ap. IV 6045; Ordinis Fratrum Minorum: alloc, pontificia IV 6277; Antistitum maiorum Institutorum religiosorum: alloc, pontificia IV 6321 ; *societatis:* nuntii nomine Concilii a Summo Pontifice missi ad varios III 4903; *Synodi Episcoporum:* alloc, pontificiae IV 5695, 6152; *Theologorum* v.d. «Simposio»: alloc, pontificia ΠI 4996; *Unionis Cleri pro missionibus* apud Seminaria dioccesana: statuta ct normae servandae II 2392.

Coemeterium: dc lampadibus supra sepulcra defunctorum I 502; funera extra proprium I 913; parocciale I 1330; distantia servanda inter altare ct sepulcra in oratoriis coemeteriorum I 1514; sepultura personae catholicae in coemeterio acatholico I 1713, 1721; in catacumbis Romae: facultas celebrandi Missam cum paramentis coloris diei non respondentibus II 2660.

Cognatio spiritualis qua impedimentum matrimonii I 125; munus patrini et cognatio spiritualis I 784; impedimentum non oritur inter baptizatum acatholice et patrinum haereticum II 3834; nequit declarari nullum ex impedimento cognationis matrimonium inter partes in secta Episcopaliana baptizatas III 3974; datur impedimentum inter baptizatum in secta anglicana ct eiusdem matrinam etiam anglicanam IV 5843.

Cogni G.t auctor damnati operis I 1828.

Cognitio *causarum* nullitatis matrimonii inter acatholicos fieri nequit a Tribunali dioecesano absque venia S. Officii I 1355; *libelli* a parte conventa: quid de iure IV 5987; *linguae* latinae declaratur necessaria pro clericis II 2594.

Cognoncm patris ct matris contrahentium est exprimendum in documento celebrati matrimonii canonici IV 6162.

Cohortes *palatinae honorariae:* locus Praefecti in Aula Pontificia II 3832; *pontificiae,* Helvetica excepta, dimittuntur IV 5884.

Collaboratio inter; religiosas feminas et Actionem Catholicam I 655. 857, 1175, religiosos ct Actionem Catholicam I 1719; Unionem cleri pro Missionibus ct cetera Pontificia Opera Missionali II 2613, 2614; praestanda Operi Vocationum religiosarum II 3450, praesertim ab Actione Catholica III 4111; inter scriptores catholicos et acatholicos III 4260; inter Confoederationem Latino Americanam religiosorum et Consilium Episcopale Latino-Americanum III 4618; inter Instituta perfectionis et alias institutiones quae Apostolatum religiosorum fovent in singulis regionibus III 4961 ; inter religiosos et motum pro mundo meliore III 5034; missionalis Episcoporum cum Operibus Missionalibus Pontificiis IV 5480; inter Pontificiam Commissionem «Iustitia et Pax» et Confercntias Episcopales IV 5646; inter diversas Confercntias Episcoporum IV 5659; inter Confercntias episcopales et Sedem Ap. IV 5666; inter Ecclesiam universalem et ecclesias particulares, inter S.C. pro Gentium Evangelizatione et Conferentias episcopales quoad activitatem Ecclesiae missionariam IV 6049; oecumenica in usu mediorum communicationis socialis IV 6160; v. Oecumenismus, Relationes inter.

Collateralis linea v. Linea collateralis.

Collatio *baptismi:* adnotatio I 484, II 3339; in domo extra mortis periculum I 776; extra propriam paroeciam: adnotatio I 859, 2093; filiis infidelium in familiam paganam postea redeuntibus I 1166, 1461; usus salivae II 2235; in quibusdam sectis: validitas baptismi II 2660; omissio unctionis in pectore et inter scapulas cum agitur de feminis II 2880; mos differendi baptismum absque proportionata causa II 3820; usus linguae vernaculae II 3133; in valetudinariis: normae pro Urbe IV 5853. confirmatio harum normarum IV 5894; a religiosis laicis et feminis IV 5907; v. Baptismus, Ordo Baptismi;

— *beneficii* v. Beneficium ecclesiasticum ; — *canonicatus* v. Canonicatus; — *Confirmationis* v. Administratio Confirmationis, Confirmatio; — *delegationis* generalis Diacono pro assistendis matrimoniis IV 5867; — *Extremae Unctionis* v. Administratio, Extrema Unctio, Unctio infirmorum; — *graduum academicorum* v. Gradus academicus;

— *Ordinis* sacri presbyteratus, exacto tertio theologiae cursu durante bello I 126; extra tempora cum dispensatione ab interstitiis et aetate I 820; primae tonsurae I 1163; extra tempora ct dies praescriptos I 1980; tempus conferendi tonsuram et Ordines minores I 2043; a quodam Episcopo acatholico declaratur inefficax III 3936; ordinatio concelebrationis Missae pro conferendo Presbyteratu III 4798; v. Ordines Sacri;

— *paroeciae* non reservatae: dubium dc taxis I 232; facienda a Capitulo vel ab Episcopo I 368; Praeposito Ecclcsiac Cathedralis; ius praesentandi I 1177; in S.F.A.S. I 1315; — *tituli abbatialis* ecclesiae paroeciali ct privilegia annexa II 2410; *tituli episcopalis* in regionibus S.C. de Prop. Fide subiectis I 1491.

Collationes morales: quinam excusentur quia «curam animarum habentes» I 1608; v. Casus.

Collecta *imperata* pro re gravi: dubium I 108; pro pace I 425; potestas Ordinarii in re I 910; in Missa rogationum I 1919; omissio II 2320; «Dc Spiritu Sancto» tempore Concilii III 4398; usus addendi collectas post «Tantum ergo» I 119; — *pecuniae* pro Missionibus transmittendae ad Opus a Propagatione Fidei I 523; pro Opere a S. Infantia: dies singulis annis assignanda II 2834; subsidia in singulis dioecesibus collecta nequeunt transmitti directe ad territoria Missionum II 3790.

Collectio *actorum* S. Congr. Rituum I 859; v. Decreta authentica; *Capitum* Constitutionum Basilicae S. Petri in Urbe cx Bullis et Constitutionibus Summorum Pontificum I 1854; *precum piorumque operum* quibus Romani Pontifices indulgentias adnexuerunt I 1027; novae editiones I 1844, II 2729, III 5393; *rituum* cx parte lingua vernacula exarata et ad instar appendicis Ritualis romani disposita pro dioecesibus Germaniae II 2739; *stipendiorum* Missarum, pecuniae et eleemosynarum a clericis orientalibus extra proprium territorium I 1145.

Collegialis *Basilica* S. Nicolai in Urbe Bario, exempta et Ordini Praedicatorum concredita IΠ 5293; *persona iuridica* donatur Unioni Romanae Superiorum generalium III 3913; *Tribunal:* constituitur per turnum ab Officiali I 1407.

Collegialitas *episcoporum:* Const. «Lumen Gentium» Cone. Vat. II de Ecclesia III 4563; notificationes factae a Secretario Concilii circa qualificationem theologicam doctrinae cum Nota explicativa praevia IΠ 4561 ; modi quibus Sedes Ap. exercitium collegialitatis episcopalis fovet deque normis ad illam exercendam IV 5641; relatio doctrinalis Synodi Episcoporum circa collegialitatem IV 5648; *Institutorum perfectionis* in regimine ordinario IV 6225.

Collegium *Aethiopicum:* constitutio I 1161; — *Angelicum* O.P. in Urbe: privilegium conferendi gradum «aggregationis» in Facultate Iuris I 105; Magnus Cancellarius assignatur Magister Generalis pro tempore O.P. I 1460; erectio canonica Collegii intemationalis I 1632; v. Athenaeum Angelicum; — *Anglicum* in Urbe: Constitutiones I 100; — *Anselmianum:* consilium ordinarium et extraordinarium pro administranda re oeconomica I 834; — *Bedanum* in Urbe: Constitutiones I 101 ;

— *Canonicorum* S. Mariae Maioris: normae servandae cum natione hispanica II 3162; — *Capranicense:* addicitur Basilicae Liberianae S. Mariae Maioris I 47; Commissio peculiaris constituitur pro eius regimine IV 6140; — *Cardinalium:* locus Patriarcharum Orientalium III 4629; electio Decani et subdecani inter Cardinales III 4638; — *Carmelitarum:* facultas dicendi Missam convcntualem post Tertiam et Nonam I 1517; Facultas theologica apud ipsum erigitur in Urbe I 1630;

— *Claretianum:* Studium Theologicum Facultati Theologiae Univ. Lateranensis aggregatur cum facultate gradus conferendi III 4380; — *clericorum* Camerae Apostolicae: officia et privilegia I 1584;

— *ecclesiastica:* privilegium ordinandi alumnos absque litteris dimissorialibus nonnullis iampridem concessum I 333; dies et conditiones pro concelebrationc Missae in Collegiis Urbis III 5275; — *Hibemicum* in Urbe titulo «Pontificio» decoratur II 2487; — *Hispanum* addicitur Basilicae Vaticanae II 2431; — *Lituanum* a S. Casimiro in Urbe erigitur II 2502; — *Maronitarum* in Urbe restituitur I 330;

— *Missionum:* a S. Alexio de Falcuncriis O.S.M. in Urbe erigitur I 364; internationale a Consolata pro missionibus exieris erigitur in Urbe Taurincnsi I 596;

novum Missionarium Institutum ex unione Seminarii SS. Apostolorum Petri et Pauli in Urbe et conlcgii pro missionibus exteris Mediolanensis conditur I 833; S. Basilii Magni pro Oriente erigitur I 1606; relatio annua ad S.C. de Prop. Fide mittenda I 1114; schema pro relatione annua I 1852; formula iuramenti ab alumnis Seminarii missionalis Kandycnsis praestandi I 1949;

— *Neerlandicum* pianum in Urbe: erectio I 1192;

— *Nepomucenum* in Urbe I 1168;

— *Ordinis Fratrum Minorum:* facultas acceptandi oblationes fidelium sub forma «borsc di studio» I 1200; modus conciliandi bona stabilia et reditus in ea impendos cum paupertate franciscana II 3270;

— *Paenitentiariorum minorum* in perpetuum stabiliterque conditur in Basilica Ostiensi I 1464; — *Philippinum* in Urbe sub titulo «De Nuestra Senora de la Paz y buen viaje» erigitur III 4221 ; — *Pium Latinum-Americanum:* Commissio Episcopalis constituitur pro cius regimine III 5452; — *Praelatorum:* Auditorum Rotae Romanae I 1582; Votantium Signaturae Apostolicae I 1587; Protonotariorum Apostolicorum de numero participantium I 1578;

— *religiosorum:* instructio dc Communione quotidiana et de abusibus praecavendis I 1904; modus recte docendi S. Scripturam 1 2748; de fovendis associationibus internis Actionis Catholicae pro pueris in Italia II 2880; interdicuntur opera: Teilhard de Chardin II 3783,4292, ct losephi Ortega y Gasset П 4265; readmissio in Seminarium eorum qui e Collegiis religiosorum dimissi fuerunt ПI 5145; — *Romenum* in Urbe constituitur I 1823; — *Russicum* in Urbe conditur I 1107;

— *sacerdotum* pro italis ad extera emigrantibus I 393; S. Eugcnii pro novellis sacerdotibus II 2592; — *Statuum Foederatorum Americae Septentrionalis* in Urbe: ordinatio et administratio I 1532; ampliori forma et loco exstruitur II 2490;

— *Urbanum* de Propaganda Fide in Roma: Instructio de alumnis admittendis I 689; facultates pro alumnis proficiscentibus in territoria non dependentia a S.C. de Prop. Fide I 1618, 1629; nova Instructio de alumnis admittendis IV 6193.

Collocatio *imaginum* et statuarum Cordis lesu in altare Sacramenti I 828; *lucis* electricae in ecclesiis I 60S; *pecuniae* cx alienatione rerum ecclesiasticarum perceptae I 283; *Tabernaculi* Eucharistiae in ecclesiis el oratoriis II 3809.

Collocutio Ecclesiae cum hominibus nostrae aetatis: alloc, pontificia III 4398.

Collocutorium sine cratibus permittitur apud moniales Ordinis Cistcrciensis IV 5845.

Coloniae *aestivae:* facultas celebrandi Missam sub dio pro infantibus in eis degentibus II 2427, 3569.

Color liturgicus *conopei* tempore Adventus et Quadragesimae II 2482; — *paramentorum:* facultas adhibendi unum eundemque colorem I 1463; in Missa votiva Summi et Aeterni Sacerdotis 1 1737; non respondens colori dici, durante Anno Sancto II 2660; — *aureus:* dubium I 429; — *caeruleus* in Missa Imm. Conceptionis B.M.V. in provinciis hispanis et amcricanis O.F.M. Cap. I 1981; — *niger* ex una parte et *flavus* cx altera pro casula ceteros colores supplente 1 531;

— *violaceus* vere talis I 1491 ; v. Paramenta; — *pileoli* Abbatum Regularium I 1104; — *scapularis:* facultas data sodalibus Tertii Ordinis S. Francisci utendi quocumque colore II 2419.

Columbia: decretum dc erectione Vicariatus Castrensis II 2648; normae conventus seu Conferentiae Episcoporum II 3771; decretum dc regimine Vicariatus Castrensis III 4003; decretum dc ordinatione Tribunalium provinciarum ecclesiasticarum III 5243; normae pro exsequendo decreto III 5244.

Columna B.M.V. a: facultates concessae sacerdotibus peregrinantibus ad sanctuarium in civitate Caesaraugustana durante anno lubilaei I 1955.

Comes *itineris* peregrinationis: facultas sacerdotum audiendi confessiones I 1644; *excursionis* iuvenum associationis catholicae Germaniae: facultas adhibendi altare portatile et excipiendi confessiones II 3569.

Comillensis Universitas studiorum: Institutum Pastorale Matritense ponitur sub eius auspiciis III 4973.

Comma *lohanneum:* cius authenticitas I 884; — *alterum* paragraph: 2 can. 1099 abrogatur II 2510.

Commemoratio *omnium fidelium defunctorum:* privilegium trium Missarum de requie et alia concessa I 23; ordinatio et intentiones Missarum I 24; Missa exsequialis die 2 novembris I 173; Missa votiva omittenda in oratione XL Horarum hac die I 184; celebratio trium Missarum a sacerdote qui Missam votivam vel de requie celebrat quotidie ex induito I 275; solutio dubii circa intentionem et stipendium Missarum I 609; recitatio Officii in Ordinibus vel ecclesiis quae ritum non romanum sequuntur I 728; indulgentia plenaria «toties quoties» lucrari potest etiam die Dominica subsequent! I 1909; preces mense octobris recitandae dici debent etiam die 1 et 2 novembris II 2424; facultas datur transferendi hoc festum ob aptationem liturgicam usibus popularibus regionis Laotiae et Cambodgiae in honorem mortuorum IV 5754;

— *liturgica* pro sponsis I 127; praefatio dicenda in Missis cum commemorationibus I 508; Praefatio in commemoratione omnium sanctorum Summorum Pontificum I 1715; dedicationis in Dominicam translatae I 1715; festi simplicis in officio S. Mariae in sabbato I 1919; versus adhibendus pro commemoratione I 1919; cum plures Missae canuntur II 2756; «Credo» in Sabbato Sancto vel Vigilia Pentecostes ob additam commemorationem II 2756; feriae IV classis III 4216.

Commendatur usus Parvi Breviarii lingua neerlandica editum pro religiosis et laicis II 3095.

Commendatitiac litterae precum: exponantur in eis causae quibus innituntur I 2103.

Commercium vetitum clericis et laicis II 2740; nonnulla opera Pauli Chanson e commercio auferuntur II 2776; inter credentes et non credentes: formae diversae dialogi III 5421.

Commigrantes v. Emigrantes.

Commissariatus Americae ct Asiae O.F.M.: facultates concessae I 936, II 2171.

Commissarius S. *Officii:* locus in «Capella» Pontificia II 3831 ; munus supprimitur apud S.C. pro Doctrina Fidei III 4967;

— *O.F.M. in America et Asia:* conceditur ut suffragium mittere possit scripto ad capitulum provinciale Europae I 936; extenduntur facultates durante bello 11 2207; — *generalis O.F.M. Cap.* in dissitis regionibus commorans: facultates speciales obtinet durante bello II 2146, 2229; eo impedito, Adsistentes interesse possunt, pleno iure. Capitulo generali II 3822.

Commissio *Archeologiae:* institutio I 795; normae 1 801; — *sacrae:* centralis constituitur in Urbe pro conservando patrimonio artistico ecclesiarum I 716; committitur opus reparandi damna aedibus sacris illata durante bello II 2254: variationes in Statutis ct constitutione pro Italia 11 2649; dioecesana pro singulis ecclesiis II 2649;

– *biblica:* inter Patres cooptatur Card. Praefectus S.C. de Seminariis studiorumque Universitatibus I 898· dc experimentis ad Lauream I 1929; experimenta ad

Prolytatum II 2132; Instructio de modo tradendi S. Scripturam ct dc titulis academicis requisitis II 2748; exsecutio Instructionis pro scholis Institutorum perfectionis II 2957; novis legibus ordinatur IV 6107;

— *in causis Servorum Dei:* modus servandus in examinandis processibus informativis pro signanda commissione super introductione causae 1 1354;

— *de cinématographie:* ordinatio Commissionum diocccsanarum in Italia II 3145; Statuta II 3334;

— *Conciliares Vaticani II:* praeparatoriae instituuntur III 4036; normae servandae a Commissione centrali praeparatoria in examinandis schematibus a Commissionibus singulis propositis III 4232; alloc, pontificia ad Commissionem Centralem «de coordinandis post Concilium laboribus et Concilii decretis interpretandis 111 4979; constituitur Commissio Decretis Concilii interpretandis III 5217; extenditur huius competentia ad documenta post Concilium edita III 5514;

— *doctrinalis dioecesana:* Instructio ad orbis Episcopos de eius institutione III 5109;

— *episcopalis:* pro advenis et emigrantibus in singulis dioecesibus II 3098; pro Collegio Pio Latino-Americano in Urbe III 5452; pro Seminariis: alloc, pontificia circa horum officium in Ecclesia IV 5503;

— *Interpres Codicis iuris canonici latini:* instituitur I 90; facultates Praesidis I 97; a quibus dubia proponi possunt I 98; responsio data a Praeside I 609; Commissio centralis Concilii decretis interpretandis: alloc, pontificia III 4979; constituitur Commissio Decretis Vaticani II interpretandis III 5217; extenditur competentia IV 5514; *Codicis iuris canonici orientalis:* responsa authentica data II 3052, 3130, 3140;

— *Codici iuris canonici latini recognoscendo:* criteria et principia in recognitione Codicis sequenda: alloc, pontificia ad Commissionem III 4793; principia a Synodo Episcoporum probata IП 5253; — *Codici iuris canonici orientalis* parando 1 1142, redigendo I 1631, recognoscendo IV 7279;

— *«Iustitia et Pax»* constituitur III 5093, 5238; collaborate cum Episcoporum Conferentiis IV 5646; Epistula Ap. ad Praesidem circa doctrinam Ecclesiae de re sociali IV 6056;

— *liturgica* v. Consilium; regionum Americae quae lingua hispana utuntur IV 6151; — *postconciliares* quaedam constituuntur III 4923; officium proprium: alloc, pontificia III 4979; — *pro Russia* instituitur I 760; seiungitur a S.C. pro Ecclesia Orientali ac sui iuris constituitur I 1167; nova determinatio competentiae I 1594; — *Synodalis Episcoporum* ad examen ulterius peragendum circa «opiniones periculosas hodiernas necnon atheismum» III 5260; — *Theologica:* Statuta ad experimentum IV 5589;

— *variae speciales:* ad normas innovandas pro collatione graduum ac pro ratione studiorum in Athenaeis I 1155; internae speciales apud S.C. de Religiosis I 1239; ad causas civiles personarum Aulae Pontificiae decidendas I 1786; ad religiosam, clericalem et scientificam institutionem curandam alumnorum Institutorum perfectionis penes S.C. de Religiosis II 2238; iurisperilorum pro Institutis saecularibus apud S.C. de Religiosis II 2411; Cardinalitia de «Novo catechismo Ncerlandico» III 5436; de spirituali migratorum atque itinerantium cura IV 5759; pro Almo Collegio Capranicensi in Urbe gubernando IV 6140.

Commissio *causarum* iudicialium: I 1425; ad Rotam Romanam IV 5923, 5928; *paroeciae:* Praeposito ecclesiae Cathcdralis I 1177; Institutis religiosis ad nutum S. Sedis: conditiones II 2439; administratio eleemosynarum in casu II 2566; conventio inter Ordinarium loci et Institutum religiosum U 3570, 3589; *Seminarii regionalis* Institutis religiosis vel Missionalibus dependentibus a S.C. de Prop. Fide I 1533; *Praelaturae* Societati SS. Cordis lesu, postea in clerum saecularem transiturae: calendarium liturgicum sequendum II 2406; *dioecesium* vel Vicariatuum Apostolicorum laponiae clero sacculari indigenae II 2764; *operum artis* pro locis sacris Italiae: normae II 3038; *apostolatus liturgici* in lingua latina et cantu gregoriano cuidam monasterio Cisterciensi III 5386; *regiminis* dioeceseos responsabilitati personali Episcoporum IV 6297.

Commodum spirituale fidelium causa: asservandi Eucharistiam in ecclesiis et oratoriis publicis I 1896, utendi altari portatili a Capellano Apostolatus maris II 3148, celebrandi Missam horis postmeridianis in portibus Angliae et Valliae II 3475.

Commorantes *alexandrini-aethiopici* O.F.M. Cap. in novitiatu et studiorum domibus cum sodalibus ritus latini II 3099; — *antiocheni ritus* maronitarum in S.F.A.S.: Exarchatus constituitur III 4927; — *armeni in Gallia:* erectio Exarchatus III 4060; — *byzantini* v. infra *Melkitae, Rutheni. Ucriani;* — *capellani* exercitus belgici in Germania post bellum: facultates concessae II 2362; — *fideles et clerici* dioecesis Gedanensis per orbem extorres III 4481; — *graeco-rutheni* v. infra Commorantes *Rutheni* ritus byzantini; — *infirmi* in valetudinariis: dispensatio a ieiunio eucharistico II 2330;

— *iuvenes in coloniis aestivis:* facultas celebrandi sub dio, praedicandi ct audiendi confessiones extra territorium proprium II 2427, 2429, 2654; — *latini ritus* cum sodalibus ritus alexandrino-aethipici in domibus O.F.M. Cap. Missionis Erythreae II 3099;

— *maronitae* in S.F.A.S.: disciplina servanda I 974; extra proprium territorium: forma matrimonii I 1692; non subiiciuntur impedimento dirimenti clandestinitatis II 2172; erigitur pro eis Exarchatus 111 4927 el Eparchia IV 6165; in Brasilia: constituitur Eparchia IV 6163; — *melkitae ritus byzantini* in Brasilia: constituitur Eparchia IV 6164; in S.F.A.S.: constituitur Exarchatus III 4926;

— *moniales* itinérantes extra propriam clausuram et intra clausuram alieni monasterii I 1782; — *novitii* Societatis lesu per aliquod tempus ruri extra noviliatum III 3924; — *orientales* apud exteras nationes extra proprium Patriarchatum vel regionem: Instructio I 1413; e propria patria expulsi in Germania degentes II 2338; Ordinariatus conditur in Brasilia pro omnibus orientalibus II 2937, et in Gallia, Ordinariatus II 3293; carentes proprio Ordinario, subsunt Ordinario ritus latini III3964;

— *religiosi* Commissarii et Guardiani O.F.M. in America ct Asia: facultas suffragium scripto mittendi ad Capitulum provinciale Europae 1 936; Commissarii generales O.F.M. Cap. in dissitis regionibus: facultates durante bello II 2146: Superiores maiores O.F.M. Conv. extra Italiam: facultates durante bello II 2166; Superiores Maiores ct minores in nonnullis Provinciis et Commissariatibus O.F.M.: prorogatio temporis regiminis II 2171; extensio facultatum O.F.M. durante bello concessarum II 2207; concessae Commissariis generalibus O.F.M. Cap. durante bello extenduntur ad omnes superiores II 2229; religiosi qui iniuriam intulerunt pudori in domo: nocumentum communitatis censetur causa sufficiens ad dimissionem II 2658; sodales O.F.M. Cap. Missionis Erythreae ritus latini et alexandrino-aethiopici in eadem domo novitiatus vel studiorum: normae II 3099; religiosi Europae iniuria temporum extra claustra: monitum II 3398; candidati ad professionem sollemnem in conventu propriae Provinciae: votum dcliberatibum pro admissione IV 5654;

— *rutheni ritus byzantini:* conditur pro cis Exarchatus in Anglia ct Vallia II 3714, in Australia 11 3829, in Germania II 3931; gracco-ruthcni in S.F.A.S. I 1177;

— *sacerdotes et clerici* in Urbe ratione studiorum: normae I 744, II 2137, 2344, 2810, 3810, IV 6047; extra suam dioeccsim causa valetudinis vel rusticationis I 836; sacerdotes aliique sacrorum alumni in Germania c propria patria expulsi II 2338, 2491 ; in oppidis in quibus nullus sacerdos habitualitcr commoratur: asservatio Eucharistiae 11 2349; itinérantes per breve temporis spatium in America Septentrionali: beneplacitum apostolicum III 4035; clerici et fideles dioecesis Gedanensis qui per orbem extorres versantur III4481 ; — *sorores externae* monialium intra clausuram papalem monasterii 1 1782;

– *testes* de visu extra locum vi iuris communis competentem: facultas ibi instruendi processum Servi Dei contra ius commune IV 5982;

– *Ucraini byzantini ritus:* Exarchatus pro eisdem constituitur: in Gallia III 4059, in Brasilia IП 4291, qui ad dignitatem Eparchiae evehitur IV 6164.

Commoratio *extra claustra:* monialium itinerantium I 1782, religiosorum Europae iniuria temporum II 3398; — *extra dioecesim:* sacerdotum valetudinis vel rusticationis animique causa I 836; cleri et fidelium dioecesis Gedanensis III 4481; — *extra domum:* alumnorum associationum catholicarum 11 2427, 2429, 2654; novitiorum Societatis lesu ruri per aliquod tempus III 3924; — *extra Europam:* Superiorum maiorum religiosorum cum facultatibus specialibus I 936, II 2146, 2166, 2171, 2207, 2229; — *extra Italiam:* Superiorum maiorum O.F.M. Conv. durante bello: facultates speciales II 2166; — *extra locum* vi iuris communis competentem testium in causis Servorum Dei IV 5982;

— *extra territorium patriarchale:* clericorum orientalium apud exteras nationes I 1413; maronitarum: impedimentum dirimens clandestinitatis non extenditur ad eos 11 2172; orientalium qui carent Ordinario proprio subiiciuntur Ordinariis ritus latini 111 3964; qui possunt vi Facultatum quinquennalium cum eis dispensare 11 2507;

— *in Anglia ct Vallia* ruthenorum ritus byzantini: Exarchatus 11 3714; — *in Australia* ruthenorum ritus byzantini: Exarchatus 11 3829; — *in Brasilia* fidelium rituum orientalium: Ordinariatus II 2937; Ucrainorum: Exarchatus 111 4291, Eparchia IV 6164; Maronitarum: Eparchia IV 6163; Mclkitarum ritus byzantini IV 6164 ;

— *in Europa:* religiosorum extra propria claustra 11 3398; — *in Gallia:* fidelium ritum orientalium: Ordinariatus pro omnibus II 3293; Ucrainorum ritus byzantini: Exarchatus 111 4059; Armenorum: Exarchatus 111 4060; — *in Germania:* sacerdotum ct religiosorum qui c patria expulsi sunt: normae II 2338; Capellanorum exercitus belgici post bellum: facultates eis concessae 11 2362; Ruthenorum ritus byzantini: Exarchia III 3931 ;

— *in Italia:* fidelium qui contrahere intendunt matrimonium cum personis ad exercitum S.F.A.S. pertinentes II 2279; — *in Roma* sacerdotum et religiosorum ob studiorum causam: normae servandae I 744, II 2344, 2810, 3810, IV 6047;

— *in S.F.A.S.:* Maronitarum 1 974; clericorum brevi temporis spatio in America Septentrionali 111 4035; Mclkitarum ritus byzantini: Exarchatus 1114926; Maronitarum ritus antiocheni: Exarchatus HI 4927; — *in dissitis regionibus* durante bello: Superiorum maiorum religiosorum cum facultatibus specialibus I 936, II 2146, 2171, 2207. 2229;

— *in domo:* religiosi qui iniuriam intulit pudori: nocumentum communitati inminens censetur causa sufficiens pro dimissione II 2658; religiosorum Missionis Erythreae O.F.M. Cap. ritus latini ct ritus alcxandrino-acthiopici: normae pro novitiatu ct studiorum domibus II 3099; in domo propriae Provinciae candidati ad professionem sollemnem determinat Consilium cui competit votum deliberativum IV 5654;

— *in oppidis,* alicuius sacerdotis ct asservatio Eucharistiae II 2349; — *in valetudinariis* ob infirmam valetudinem II 2330; — *intra clausuram:* Sororum externarum monasterii monialium I 1782.

Commune unius aut plurium Summorum Pontificium: mutationes in rubricis 11 2109.

Communicatio *in sacris* cum schismaticis, praesertim morientibus I 2098; difficilis cum S. Pacnitcntiaria: Ordinarii locorum possunt concedere propriis subditis privilegia Unionis Cleri pro Missionibus II 3096; solutionis matrimonii in favorem fidei cum pane conventa III 4294; — *privilegiorum* inter religiones I 1836; facultatum Episcoporum 1 843;

— *socialis* media: Agentia «Fides» constituitur I 884; S. Gabriel Archangclus eligitur Patronus artium vulto «telecomunicazioni» II 2864; Decr. «Inter mirifica» Cone. Vat. II dc instrumentis communicationis socialis III 4447; constituitur Pont Commissio seu Consilium instrumentis communicationis socialis praepositum III 4483; Instr, pastoralis ad decretum Cone. Vat. II de instrumentis communicationis socialis rite applicandam IV 6073; normae et criteria pro collaboratione oecumenica in campo et usu mediorum communicationis socialis IV 6160; de quaestionibus quae sub «communicatione sociali» comprehenduntur deque officiis Pont. Consilii in efformanda opinione publica: alloc, pontificia IV 6245; de studio et officio veritatis persequendae ac integre proponendae per instrumenta communicationis socialis: nuntius scripto datus IV 6258.

Communio eucharistica: *administratio et distributio:* in Missa noctis Nativitatis Domini I 219; durante expositione Ssmi Sacramenti I 195, 1878; osculatio manus vel annuli Episcopi ante Communionem I 750; de quibusdam vitandis et observandis I 1036, a diacono: ritus adhibendus 1 1186, fidelibus, quoties infirmis administratur 1 923; usus patinae 1 1193, 1347; in nocte Nativitatis Domini 1 1720; die Sabbati Sancti extra Missam 1 1722; extra Missam horis postmeridianis II 3618; facultates speciales in civitate Lapurdensi anno mariano perdurante 11 3821 ; decretum de distributione horis postmeridianis III 4029; monialibus clausurae subiectis feria VI in Parasceve et Morte Domini extra actionem liturgicam III 4340; nova formula in distributione III 4489; facultas data nonnullis religiosis feminis III 4664,4673; distributio cum sola stola III 4765; in valetudinariis UI 4944; a ministris extraordinariis IV 5335; Instructio dc modo Communionem ministrandi IV 5560; facultas data personis idoneis distribuendi Communionem in auxilium sacerdotis ne Missa nimis protrahatur IV 5586; conditiones quibus conceditur indultum distribuendi Communionem in manu IV 5700; administratio Christianis non catholicis IV 6273;

— *sub utraque specie:* ritus servandus 111 4669; responsa ad dubia super ritu III 4685, 4764; sodalibus Institutorum saccularium die eorum consecrationis propriae III 4688; ampliores facultates conceduntur pro omnibus IV 5855;

– *iteratio* in Missa nocturna Vigiliae Paschalis et in Dominica Resurrectionis 11 3030; in Vigilia Paschali, in Feria V in Cena Domini in nocte Nativitatis, si agitur dc sacerdote postea celebraturo Missam 111 5291;

— Requisita *:iciunium eucharistiam:* facultas concessa

sacerdotibus Adoratoribus I 861 ; in horis postmeridianis I 1114; a tribus horis in diebus festis de praecepto I 1962; a quattuor horis pro clericis et religiosis I 1963; a quattuor horis pro opificibus civilibus 1 1996; ab una hora tantum pro virginibus servitio femineo addictis in bello I 2042; mitigatio iciunii durante bello I 2046, 2079; a duabus horis pro iis qui studiis vacant I 2062; a quattuor horis pro cibo solido et ab una a potu 11 2418; facultas sumendi aquam usque ad unam horam ante Communionem II 2418; prorogatio facultatum concessarum Ordinariis locorum S.F.A.S. et extensio ad omnes aegrotos 11 2596; Const. «Christus Dominus» de disciplina servanda quoad ieiunium eucharisticum II 3123; Instructio dc nova disciplina applicanda II 3127; condicio liquidi et solidi relate ad ieiunium eucharisticum II 3718; ab una hora tantum a cibo solido semel in hebdomada III 3968, 4133, 4491 ; tempus eucharistici iciunii servandi reducitur ad unam horam ante S. Communionem III 4616; — *status gratiae:* obligatio praemittendi sacramentalem Confessionem ante Communionem cum adest conscientia peccati mortalis 111 5403; — *usus rationis* praescriptus I 285;

— *tempus:* cuinam competat illud statuere in ecclesiis religiosorum I 1543; notificatio de horis quibus distribui potest fidelibus III 3599;

— *horis postmeridianis:* indultum datum a commissione pro Russia I 1114; indulta varia concessa I 1962, 1963, 2046, 2079, II 2418; quavis hora diei I 2062; notificatio de horis quibus distribui potest II 3599, 3715; decretum de S. Communionis distributione postmeridianis horis III 4029; extra Missam II 3618; dubium circa horam Communionis vespertinae II 3718; pro infirmis III 4234; sacerdotis in Vigilia Paschali, in feria V in Cena Domini et in nocte Nativitatis Domini: Missae quas litare potest III 5291;

— *quotidiana habitualis* in seminariis, collegiis, communitatibus religiosis, et de abusibus I 1904;

— *minister:* a Diacono, et ritus sequendus I 1186; facultas datur nonnullis religiosis feminis III 4664, 4673; modus et ritus servandus a religiosis feminis ministrantibus III 4673; Instructio de ministris extraordinariis Communionis Eucharisticae administrandae IV 5335; Instructio de modo eam ministrandi IV 5560; facultas data personis idoneis distribuendi Communionem in auxilium sacerdotis, ne Missa nimis protrahatur IV 5586; distributio in manu IV 5700;

— *ritus:* durante Expositione Ssmi Sacramenti I 195; osculatio manus seu annuli Episcopi ante Communionem I 750; de Communione plurium infirmorum I 1002; adhibendus a Diacono ministrante I 1186; usus patinae I 1193, 1347; de genu flexionibus in accessu ct recessu faciendis II 2134; in horis postmeridianis extra Missam II 3618; de nova formula in Communionis distributione III 4489; ritus Communionis sub utraque specie III 4655; dubia soluta circa praedictum ritum III 4669, 4685, 4764; servandus a Sororibus qui facultatem obtinuerunt eam distribuendi III 4673; distributio cum sola stola III 4765; de Communione in valetudinariis III 4944; conditiones quibus conceditur indultum distribuendi communionem in manu IV 5700;

— *infirmorum:* an fideles recipere possint Communionem quoties Eucharistia infirmis administratur I 923; facultates Ordinariorum S.F.A.S. dispensandi a ieiunio eucharistico extenduntur ad omnes aegrotos II 2596; delatio privata I 924; facultas datur eam sumendi sub specie tantum vini ob quamdam formam allergiae III 4002; facultas et modus eam sumendi ope cuiusdam fistulae in stomachum directe derivantis III 4232, 4456; denegatur facultas ope fistulae per viam nasi derivantis III 4481, 4767; administratio infirmis horis postmeridianis III 4234; in valetudinariis III 4944; — *in domo privata:* orientales non tenentur canonibus 849 et 881 dc Communione in domicilio privato I 682;

— *Paschalis:* obligatio pro pueris admissis ad Communionem ante septennium I 103; orientales non tenentur can. 866 de Communione Paschali 1 682; ipsi satisfaciunt Praecepto si communicant in alieno ritu I 735; facultas praeceptum adimplendi quocumque anni tempore occasione Missionum et Exercitiorum III 4018; v. Praccptum Paschale.

Communio in sacris cum schismaticis, praesertim morientibus I 2098; peculiares casus admittendi alios Christianos ad communionem Eucharisticam in ecclesia catholica IV 6273.

Communio *pars Missae:* locus ubi celebrans abluere debet pollices et indices post Communionem II 2397.

Communis *paroecia* territorialis substituens personalem pro nigris III 5033; *Schola* seu facultas theologica pro pluribus Institutis religiosis III 5170; *recitatio* Officii divini loco recitationis choralis IV 5563; *participatio* Eucharistiae inter fideles diversas confessiones Christianas profitentes IV 5735; *celebratio* Unctionis infirmorum: ad experimentum IV 5887, Const. IV 6331, Ordo Unctionis infirmorum IV 6336; *declaratio:* Pauli Pp. VI et Athenagorae Patriarchae Constantinopolitani circa unitatem ecclesiarum 111 4802, Pauli PP. VI et Vasken I Catholicos, Patriarchae Supremi Armenorum, circa media unitatis Ecclesiarum IV 5814, Pauli Pp. VI et Mar Ignatii Iacobi III, Patriarchae seiunctae Ecclesiae Antiochiae Syrorum, circa ea quae communia sunt fidei utriusque ecclesiae IV 6150; *vitae* societas v. Societas vitae communis.

Communismus atheus: Encyclica Pii XI «Divini Redemptoris» I 1789.

Communistae: valor matrimoniorum in Sinis contractorum sub eorum regimine II 2563; decretum S. Officii de nomen dantibus partibus communistarum vel ipsorum actioni patrocinantibus II 2603; de modo se gerendi eorum qui ratione officii, vendere vel distribuere debent folia et publicationes periodicas factionem communistarum foventes II 2620; declaratio de eorum matrimonio celebratione U 2623; monitum dc nonnullis associationibus communistarum ad pueros puellasque instituendos II 2765; clerici in regiones eorum dicioni subiectas itinérantes III 5146, III 5217.

Communitaria *Missa* apud religiosos: lingua adhibenda ΠI 4795; *concelebratio* permissa sacerdoti qui iam celebraverit Missam in bonum fidelium IV 6302.

Communitas *religiosa* monialium aliarumque piarum mulierum lucratur etiam indulgentiam plenariam pro Divini Officii recitatione coram Ssiho Sacramento I 1201; relationes inter Ordinarium loci ct paroecias aliave pia instituta eidem in Italia commissa II 2439; vulgo «delle piccole Ostie» Crispiani in Archidioeccsi Tarantina existons, supprimitur I 1425; communio quotidiana habitualis in eisdem ct abusus praecavendi I 1904; recitatio Officii Divini extra chorum in oratorio domestico communitatis II 2524. III 3917; nocumentum eidem inminens ex sola in domo commoratione religiosi qui iniuriam intulit pudori, sufficiens causa reputatur ad dimissionem II 2658; lingua adhibenda in celebrandis Officio ct Missa communitatis religiosae III 4795; omissio precum ad pedes altaris in initio Missae convcntualis apud communitates mulierum 111 4940; Liturgia Horarum pro quibusdam communitatibus religiosis quae maiorem Psalmorum copiam desiderant per diem recitare IV 6300;

— *pia mulierum:* indulgentia plenaria pro recitatione

Officii Divini coram Ssmo Sacramento I 1201 ; — *Seminariorum:* mens S.C. pro Institutione catholica circa divisionem Seminariorum in parvas communitates per varia loca dispersas III 5375; — *vitae Christianae:* Foederatio mundialis Communitatum hucusque Congregationum Marianarum nuncupatarum: principia generalia et Statuta III 5332; v. Congregationes Marianae.

Commutatio *conditionum* ad lucrandum Jubilaeum pro iis qui peregrinos iuvant I 732;

— *Officii Divini:* facultas data Superioribus maioribus O.P. pro subditis propriis I 535; facultas concessa Ordinariis mcxicanis in extraordinariis adiunctis I 920; in alias preces sacerdotibus Germaniae facta durante bello I 2019; Officii de feria cum Officio de Sancto, non expedit tempore Quadragesimae II 3822;

— *Scapularis et cinguli* Tertiariorum saccularium S. Francisci cum alio pietatis obiecto, durante bello II 2125; — *tituli ordinationis* iam susceptae cum alio legitimo apud Societates vitae communis sine votis I 592; — *votorum* durante lubilaeo a confessariis 1 746; in favore monialium I 1448, II 2610; v. lubilaeum.

Compars matrimonii seu uxor cathecumcni baptizandi II 3030» 3031.

Compendium actorum matrimonialium a parocho conficiendorum I 2064, II 2154, 2165.

Compensatio ob residentiam inter canonicos 1 891.

Competens v. Competentia; *forumv* . Forum

Competentia Curiae romanae: Normae quibus ordinantur personae ibi adlaborantcs II 2869; Const. Ap. «Regimini Ecclesiae» de Romana Curia denuo ordinanda 111 5224; Ordinatio generalis nova promulgatur III 5298; normae quibus regitur competentia Curiae Romanae in fidelium associationibus III 5446; — *Commissionum:* Interpretis Codicis Iuris canonici I 90, 97, 98. 609; Centralis Concilii decretis interpretandis III 4979; Decretis Concilii Vaticani II interpretandis 111 5217; extenditur ad documenta S. Sedis post Concilium data IV 5514; — *Congregationum Romanorum:* Concilii I 191, 520; Consistorialis I 520; dc Religiosis 1 191, 520; circa transitum associationum fidelium in Instituta saccularia 11 3538; de Sacramentis I 520; in causis nullitatis matrimonii 11990; circa«quaestiones» de validitate matrimonii IV 5907 ; de Seminariis et Universitatibus I 520; pro Doctrina Fidei circa causas matrimoniales 1 748.930,111 5096; pro Negotiis extraordinariis 1761 ; pro Ecclesia Orientali I 1875; v. singulas Congregationes; — *Paenitentiariae* circa concessiones indulgentiarum 1 37 ; circa negotia fori interni orientalium I 1188; ordinatio nova ct competentia 1 1610; v. Paenitentiaria; — *Rotae Romanae* circa nonnullas causas matrimoniales olim S. Officii spectantes 111 5096; — *Signaturae Apostolicae:* Nonnae speciales UI 5321; non comprehendit Tribunalia civilia Status Civitatis Vaticanae III 5354; respicit recursus contra decreta administrativa post diem 1 martii 1968 data 111 5354, 5369; non comprehendit rehabilitationem post mortem sacerdotis cxcommunicati 111 5369; non afficit recursus adversus decisiones Officiorum quae non sint Dicastcria Curiae Romanae 111 5415; respicit tantum contentiones ortas cx actu potestatis administrativae competentis Dicasterii Curiae Romanae IV 5502; circa «quaestiones» dc validitate matrimonii IV 5907; responsum authenticum circa obiectum proprium competentiae Signaturae Apostolicae IV 5963;

— Episcoporum cx divina institutione comprehendit: magisterum in Ecclesia 11 3273, munera sacerdotii ct regiminis 11 3273;

— Tribunalium in causis nullitatis matrimonii inter duos acatholicos I 748, 930, 1913; in causis matrimonialibus ratione quasi-domicilii 1 1122; Tribunalis inferioris ad recipiendas denuntiationes nullitatis matrimonii mixti 1 1352; in causis civilibus quae personas Aulae Pontificiae respiciunt I 1786; in causis quae iura. bona aut mensam Episcopi spectant I 1964; extra pro-' prium territorium 11 3130; in concedenda facultate standi in iudicio IV 5844; Tribunalis regionalis secundae instantiae IV' 5854; ratione loci ad excutiendos testes in causis Servorum Dei IV 5982; Tribunalis diocccsani in fideles paroeciarum quae ad alienam dioecesim pertinent IV 6051 ; in Italia ad decidendas causas matrimoniales in casibus exceptis IV 6265;

— *in re administrativa:* ad paroecias erigendas, supprimendas aut innovandas IV 5588; voti deliberativi pro admissione ad Professionem sollemnem IV 5654; ad erectionem Seminarii regionalis IV 6234;

— *in re liturgica:* circa scamna fidelium in ecclesiis 1 352; circa tempus celebrationis Missarum et Communionis in ecclesiis religiosorum statuendum 1 1543; ad permittendas Missas postmeridianas in navibus II 3515; ad innovationes liturgicas in celebratione Missae inducendas III 3937; v. Liturgiae.

Competitio politica: religiosi sese abstineant ab cis efformandis vel nutriendis 1 652; v. Politica.

Completorium recitari potest etiam post anticipationem Matutini ct Laudum pro die sequenti 11 3822.

Complicis *absolutio:* dubium circa facultatem absolvendi confessarium reum absolutionis proprii complicis I 743; poenae Codicis Iuris latini ob hoc defictum extenduntur ad Ecclesiam Orientalem I 1571; extensio canonis 2367 § 2 dc indirecte inducentibus in peccatum complicitatis I 1591.

Complicitatis *peccatum* v. Complicis absolutio.

Compositio altaris cx pluribus laminis lapidis et consecratio I 1350; regiminis interni Institutorum saecularium clericalium, cum auctoritate Ordinarii loci in proprios clericos I 3120, cum incardinatione Dioecesi et subiectione Ordinario loci I 3120; recentioris processus rerum socialium, cum praeceptis Christianis: Enc. «Mater et Magistra» III 4184; decretorum Ordinarii loci in re liturgica, cum ritu dominicano III 4935.

Compostefia in Hispania: indulgentiae, privilegia et favores spirituales concessi fidelibus ad sepulcrum S. Iacobi occassionc anni Sancti seu lubilaris compostellani peregrinantibus 11 2239, 3340.

Comprobatio mutationum inductarum in Consti tutiones religiosorum IV 6299.

Computatio *consanguinitatis* ut constituat impedimentum matrimoniale inter orientales II 3140; — *distantiae* inter sepulchra cadaverum ct altare in ordine ad definitionem altaris mobilis seu portatilis II 2144;

— *summae pecuniae* aequivalentis 30.' libellas apud religiosos, ultra quam requiritur Beneplacitum Ap. 11 3422; v. Alienatio, Beneplacitum Apostolicum. Bona;

— *temporis* servitii militaris in tempus professionis temporariae 1860; mensis quoad iciunium cucharisticum infirmorum 1 915; temporis legalis relate ad Communionem in Missa Vigiliae Paschalis et in Dominica Resurrectionis II 3030.

Concelebratio Missae: dubium de validitate cum unus tantum sacerdos verba consccratoria pronuntiat II 3618; concclcbrationcs Romani Pontificis III 4610, 4710, 4811; cantus iuxta ritum concclcbrationis III 4620; ritus concclcbrationis promulgatur III 4655; solutio dubiorum circa ritum 111 4669, 4685, 4698. 4764; modus ordinandi Missam in qua ordinatio sacerdotalis confertur IU 4798; iura Ordinarii loci ct Superioris religiosorum in moderanda in propriis ecclesiis III 4928· cuinam cedendum est stipendium pro Missa cantata

cum Missa concelebratur III 4971; dies et conditiones quibus permittitur in Seminariis ct Collegiis Urbis III 5275; facultas celebrandi Missam in Cena Domini cum facultate conccbrandi in Missa principali IV 5757; declaratio dc concelebratione in Missa convcntuali vel communitaria, aut occasione peculiaris coetus sacerdotum, nullo percepto stipendio, etiam si sacerdos iam celebraverit Missam in bonum fidelium IV 6302.

Conceptae prolis ius ad vitam: allocutio pontificia de hac materia II 2940.

Conceptio *Immaculata B.M.V.:* facultas utendi paramentis caerulei coloris in Missa I 1981; facultas celebrandi Missam votivam dic Congregationum Marianarum II 2588; Annus Marianus indicitur primo exeunte sacculo a definito Dogmate II 3184; celebratio Missae post mediam noctem d. 8 dee. annorum 1953-1954 in festo Imm. Conceptionis II 3221; Missa votiva in sabbatis per annum Marianum celebranda II 3222; obligatio iciunii et abstinentiae in pervigilio festi II 3723; finis Concilii Vaticani II in hoc festo praesignatur 111 4766;

— *prolis* v. Proles.

Concessio *expressa* facultatum II 2891; *nova* Sedis Ap. ut pars conventa quae solutum habuit matrimonium in favorem fidei ad alias nuptias transire possint cum parte catholica vel acatholica III 4256;

— *dispensationis* ab oneribus sacrorum Ordinum: formula rescripti et conditiones III 5101, IV 5964, 5966, 6288; — *«documentum libertatis»* a matrimonio inter acatholice baptizatos, quoties nullitas aut inconsummatio non satis evincuntur II 2230; a matrimonio civiliter inito inter partem acatholice baptizatam et partem ab acatholicis natam et dubie in ecclesia catholica baptizatam II 3030; a matrimonio partis in secta methodistarum baptizatae cum parte dubie baptizata initi II 3588; viro in dubio usus validi Privilegii Paulini II 3777; — *exclaustrationis* qualificatae: formula II 3213; v. Exclaustratio; — *facultatum* v. Facultates;

— *indulgentiarum:* competentia transit in S. Paenitentiariam I 37; Portiunculae I 701; durante Anno Sancto vel lubilaeo v. Annus Sanctus, lubilaeum; Ordini Eremitarum S. Augustini: Summarium I 721; Ordini F.M. Cap. I 760; recitantibus Rosarium coram Ssmo Sacramento I 896; Ordini Fratrum Minorum I 969; omnibus religiosis exemptis I 1202; in consecratione altaris I 1350; monialibus durante Anno Sancto I 708, 1448, II 2610; piis operibus aut obiectis devotionis I 1462; recitationi Rosarii et pio Viae Crucis exercitio I 1515; visitationi «Septem ecclesiarum» III 1604; precibus quas ope «megaphonii» audiuntur 1 1620; adorationi Ssmi Sacramenti durante Hebdomada Maiore I 1720; recitationi Officii Divini et festo translato I 1836; augentur facultates circa indulgentiarum concessionem II 2135; Congregationibus Marianis II 2510, 2588; Confraternitati Ssmi Rosarii II 3121; peregrinantibus: ad Sanctuarium B.M.V. a Columna in Civitate Caesaraugustana I 1955, ad sepulcrum S. Iacobi in Compostclla II 2239, 3340, ad Specum Massabielensem B.M.V. prope Lapurdum anno 1958-1959 perdurante II 3775; — *iurisdlctionis* ad audiendas confessiones in ecclesiias alterius ritus I 1409, 1432;

— *privilegiorum* sacerdotibus durante lubilaeo extraordinario I 1033; v. .Annus Sanctus, lubilaeum; conclavistis ecclesiasticis I 428, 1914, II 3869, III 4377; Praelatis Curiae Romanae et variis eorum Ordinibus I 1574; Archiconfratemitati Doctrinae Christianae in Ecclesia S. Mariae de Planctu in Urbe I 1947; Abbati-parocho II 2410; Auditoribus Rotae Nunciaturac Ap. in Hispania III 3899;

— *tituli* dignitatis a Praelatis ritus orientalis, sacerdotibus alieni ritus I 1982; Missionarii Apostolici I 1982; abbatialis, ecclesiae paroeciali II 2410; honoris causa, a Supremo Ordine militari Hospitalario Equestri S. Ritac II 2595; v. Ordines Equestres; — *unionis* exstinctivae Instituti religiosi feminarum III 5102.

Concessio seu *praestatio* operum bibliothecae, archivi ct musaei ecclesiastici II 2831.

Conciliares Patres Vaticani II: alloc, pontificiae ad eos III 4319, 4425, 4534, 4556, 4610, 4710, 4789, 4811; Epistula Ap. III 4333, 4397; v. Patres.

Conciliatio inter facultatem acceptandi bona stabilia, et indolem paupertatis franciscanae II 3270; inter iura individualia ad vitam, et exigentias demographicas consotiationis humanae III 5153.

Concilium *Oecumenicum:* eius ratio in vita et historia Ecclesiae III 4319; — *Baltimorense:* vis normarum post Codicem circa nominandos administratores diocesanos I 165; — *Brasiliae* plenarium nationale: facultates concessae post eius celebrationem: a S.C. de Sacramentis 1 1949, a S.C. Rituum I 2048, a S.C. Concilii I 2049, a S. C. Sancti Officii I 2051; — *Italiae* regionale: decretum pro celebratione in regionibus Italiae I 181 ; exsecutio decreti I 190; — *Sinense:* vota et postulata I 948; — *Tridentinum:* Epistula Ap. quarto exacto saeculo post constituta Seminaria III 4410; celebratio IV centenarii huius Concilii III 4345;

— *Trullanum:* canon 72 non applicatur catholicis ritus byzantini III 3997; conditiones ad declarandam nullitatem matrimonii ex hoc canone III 4419; consilium Ordinariis datur recurrendi ad Sedem Ap. III 4470; usquedum hic canon valorem habuit dirimentem III 5041 ; nullitas vi huius canonis potest declarari ab Ordinario loci ad modum casus excepti III 5190; vim suam tenet post Motu pr. «Crebrae allatae» IV 5550; vis canonis quoad declarationem nullitatis ex impedimento mixtae religionis IV 6295;

— *Westmonasteriensia* provincialia: dubium circa leges et decreta I 145.

Concilium Vaticanum П: *annuntiatio* eius proximae celebrationis ПI 3919;

— *praeparatio:* mens exquiritur Universitatum ecclesiasticarum circa res et argumenta proponenda III 3962; Commissiones praeparatoriae instituuntur III 4036; alloc, pontificia de proxima celebratione III 4038; praesidium S. loscph Patroni universalis Ecclesiae imploratur III 4168; normae servandae a Commissione centrali in examinandis schematibus Commissionum singularum III 4232;

— *indictio* per Const. Ap. «Humanae salutis» III 4244; dies statuitur inchoandi III 4252;

— *ordo celebrandi* et disciplina servanda: normae statuuntur Concilii celebrandi III 4303; Ordo Concilii III 4304; facultas delegandi ministros extraordinarios ad Confirmationem conferendam tempore Concilii III 4318; de mozzetta in sessionibus deferenda III 4387; Ordo celebrandi recognitus III 4387; de collecta imperata «de Spiritu Sancto» tempore Concilii III 4398; normae servandae a peritis Concilii in eorum officio fideliter adimplendo III 4454; additamenta ad Ordinem Concilii celebrandi III 4503; conceditur Vicario Generali S. I. facultas habendi partem in Concilio cum voto deliberativo III 4553;

— *inauguratio:* alloc, pontificia dc ratione Conciliorum in Ecclesia ct praecipue huius occasione ct munere III 4319; nuntius ad universos homines a Patribus missus III 4324;

— *periodus altera:* Epistula Ap. ad Patres Conciliares in Epiphania Domini circa officia Patrum tempore ante

proximam continuationem III 4333; a Paulo VI indicitur ceîebranda III 4375; Epistula Ap. de Patrum Cardinalium convocatione ad alteram sessionem celebrandam III 4397; alloc, pontificia in altera sessione ineunda de Concilii prosequendi finibus III 4398; alloc, pontificia, altera exacta Concilii sessione, de fructibus Concilii iam adeptis aliisque secuturis III 4425;

— *documenta alterius periodi:* Const. «Sacrosanctum Concilium» de sacra Liturgia III 4430; Decr. «Inter mirifica» de instrumentis communicationis socialis III 4447; decernitur ut praescripta quaedam Constitutionis conciliaris de litûrgica vigere incipiant III 4461 ;

— *periodus tertia* indicitur III 4504; alloc, pontificia tertia periodo ineunte, de notis verae Ecclesiae Christi prout in celebratione Concilii apparent IΠ 4534; notificationes Secretarii Generalis Concilii circa qualificationem theologicam doctrinae in Schemate de Ecclesia propositae, cum Nota cxplicativa praevia III 4561;

— *documenta tertiae periodi:* Cont. dogmatica «Lumen Gentium» de Ecclesia III 4563; qualificatio theologica ct Nota explicativa praevia praecedentis Constitutionis conciliaris III 4561; Decr. «Orientalium Ecclesiarum» de Ecclesiis Orientalibus Catholicis III4595; vacatio legis statuitur pro decreto conciliari de Ecclesiis Orientalibus Catholicis III 4600; Decr. «Unitatis redintegratio» de Oecumcnismo III 4601; alloc, pontificia tertia exacta Concilii periodo, de arctiore conjunctione Episcopatus cum Romano Pontifice in regimine Ecclesiae deque Beata Maria Virgine Matre Ecclesiae appellanda IΠ 4610.

— *periodus quarta* indicitur III 4621 ; alloc, pontificia in quarta periodo ineunte, dc caritate qua labores Concilii prosequendi sunt deque proposito Synodum Episcoporum instituendi III 4710;

— *documenta in initio huius periodi promulgata:* Decr. «Christus Dominus» de pastorali Episcoporum munere in Ecclesia III 4728; Decr. «Perfectae Caritatis» de accommodata renovatione vitae religiosae III 4741 ; Decr. «Optatam totius» de institutione sacerdotali III 4747; Deci. «Gravissimum educationis» de educatione Christiana III 4755; Deci. «Nostrae aetate» de Ecclesiae habitudine ad religiones non-christianas ΠI 4761 ; vacatio legis pro praecedentibus promulgatis decretis statuitur III 4764;

— *documenta in paenultima sessione promulgata:* notificatio facta a Secretario generali Concilii circa qualificationem theologicam doctrinae quae in schemate «dc divina Revelatione» exponitur III 4767; Const, dogmatica «Dei Verbum» de divina Revelatione 111 4768; qualificatio theologica praecedentis Constitutionis 111 4767; Decr. «Apostolicam actuositatem» de apostolatu laicorum 111 4774; vacatio legis huius decreti 111 4788; allocutio pontificia post haec documenta promulgata dc exsequendis intentis Concilii deque processu Beatificationis Pii XI1 et Ioannis XX11I instituendo 111 4789;

— *finis Concilii:* statuitur dies III 4766; allocutio pontificia ad Ordinarios Italiae de mente et spiritu quibus decreta conciliaria exsequenda sunt 111 4799; declaratio communis Pauli Pp. VI ct Athenagorae Patriarchae Constantinopolitani in ultima sessione publica Concilii 111 4802; lubilaeum extraordinarium in toto orbe indicitur 111 4804; Missa pro lubilaeo 111 4925; Litterae Ap. in ultima sessione publica perlecta circa officia erga Ecclesiam Constantinopolitanam III 4810; allocutio-Homilia pontificia in ultima sessione plenaria, de fructibus a Concilio adlatis et adfuturis III 4811 ;

— *documenta in ultima sessione promulgata:* Deci. «Dignitatis humanae» de libertate religiosa 111 4815; Decr. «Ad gentes» de activitate missionali Ecclesiae III 4822, Der. «Presbyterorum Ordinis» de presbyterorum ministerio et vita III 4842; Const, pastoralis «Gaudium et Spes» de Ecclesia in mundo huius temporis III 4859; vacatio legis pro decretis promulgatis III 4903; vacatio decreti «Christus Dominus» prorogatur pro Ecclesiis orientalibus III 4984; vacatio legis quorundam decretorum Concilii adhuc prorogatur III 4987;

— *conclusio Concilii:* Summus Pontifex post sacrificium Eucharisticum notos facit nuntios nomine Concilii mittendos distinctis coetibus societatis humanae III 4903; Litterae Ap. quibus Concilio finis imponitur III 4908; Missa pro lubilaeo extraordinario parata approbatur ILI 4925;

— *interpretatio documentorum:* sensus verborum «patrimonio philophico perenniter valido» decreti de institutione sacerdotali III 4913; de initiatione aliquorum sodalium in Ordinibus sacris apud Instituta laicalia III 4942; alloc, pontificia de officio Commissionis centralis postconciliaris III 4979; circa delegationem potestatis legislativae Conferendarum Episcopalium III 4988; Epistula S.C. pro Doctrina Fidei, de nonnullis erroribus ex falsa interpretatione documentorum Concilii insurgentibus III 5000; de criteriis ad reformationem liturgicam perficiendam III 5043; solvuntur dubia circa interpretationem decreti conciliaris de Ecclesiis orientalibus catholicis III 5064; constituitur Commissio decretis Concilii Vaticani II interpretandis III 5217; extenditur competentia ad documenta Sedis Ap. pro exsecutione decretorum Concilii edita III 5514; interpretiones authenticae datae 111 5292, 5339, IV 5513, 5588, 5867, 5911, 5963, 6122, 6234, 6277; de recte intellegenda renovatione vitae religiosae a Concilio proposita IV 6277;

— *exsecutio documentorum:* Instructio prima ad exe-cutionem Const, de S. Litûrgica III 4540; Instructio secunda III 5150; Instructio tertia IV 5877; institutio litûrgica alumnorum in Seminariis ad mentem Concilii III 4913; alloc, pontificia de officio iudicis post Concilium III 4932; vacatio decreti conciliaris «Christus Dominus» prorogatur pro Ecclesiis Orientalibus III 4984; prorogatur vacatio legis quorundam Decretorum III 4987; Motu pr. «De Episcoporum muneribus» quo nonnae impartiuntur ad facultatem Episcoporum dispensandi a legibus generalibus Ecclesiae spectantes III 4991; Motu pr. «Ecclesiae Sanctae» ad quaedam exsequenda decreta III 5001 ; alloc, pontificia de activitate legislativa Ecclesiae post Concilium et de necessitate iuris canonici III 5020; Directorium ad ea quae a Concilio de re oecumenica promulgata sunt exsequenda III 5160, 5801; Const. Ap. «Regimini Ecclesiae» III 5224; alloc, pontificia de recta institutione ad vitam sacerdotalem ad mentem Concilii IV 5503; Missale Romanum ex decreto Concilii instauratum IV 5511; ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis IV 5702; Officium divinum ex Decreto Concilii instauratum IV 5912; Instructio pastoralis ad Decretum Concilii de instrumentis communicationis socialis rite applicandum, de mandato eiusdem Concilii exarata IV 6073; adhortatio Ap. de religiosa vita secundum Concilii renovanda praeceptiones IV 6109.

Conciones ad populum v. Contiones.

Conclavistae ecclesiastici: gratiae et privilegia varia eis concessa 1 428, 1914, II 3869, HI 4377.

Conclusio hymnorum Officii divini 1 1919; orationum in Missa addendarum II 2320; Horae Primae et Horae ante Missam conventualem 11 2350; precum in Rituali Romano III 4326; Concilii Vaticani secundi III 4811, 4908 ; v. Concilium Vaticanum Π; conclusiones

quaedam Synodi Episcoporum approbantur, dum alias sibi examinandas reservat Summus Pontifex IV 6166; conclusiones approbatae a coctu mixto Episcoporum ct Presbyterorum in Hispania IV 6226, 6243.

Concordatum: Episcopi facultates habent conferendi beneficia ecclesiastica non consistorialia, etiam in locis ubi Concordatum viget III 5100;

— Sedis apostolicae cum Statibus vel Nationibus:

— *Austria* I 1469; ratihabitio I 1535; v. Conventio cum Austria;

— *Baden* 1 1415; additamentum (Protocollo addizionalc) I 1426; ratihabitio I 1461; — *Bavaria* I 669; ratihabitio I 735; mutationes inducendae III 5431; ratihabitio 5472; — *Borussia* 1 1067; ratihabitio I 1106;

— *Dominicana* dicione II 3277; ratihabitio II 3294; Instructio Ordinariis quoad celebrationem matrimonii II 3375; — *Germania* 1 1495; ratihabitio I 1511;

— Hispania: *Conventio* circa nominationem Episcoporum et aliorum beneficiorum collationem I 2062; devolutio collationis beneficiorum ad S. Sedem, collatio canonicatuum et reservatio beneficiorum ante Concordatum II 2149; *Conventio* circa collationem Beneficiorum ecclesiasticorum non consistorialium II 2351; *Conventio* circa Seminaria et Universitates studiorum ecclesiasticas II 2386; dubia solvuntur circa conventionem de collatione beneficiorum non consistorialium II 2483; *Conventio* circa iurisdictionem castrensem et spiritualem curam exercitus Hispaniarum II 2765; ratihabitio 11 2814; *Concordatum* II 3165; ratihabitio II 3212; solvuntur dubia circa preces liturgicas pro Supremo Hispaniae Moderatore recitandas vi Concordati II 3292; formula perorationis «Et famulos...» in Hispania vi Concordati recitanda II 3294; causae matrimoniales separationis tractandae, post Concordatum, via iudiciali coram Tribunalibus ecclesiasticis II 3847; *Conventio* circa validitatem quoad effectus civiles studiorum scientiarum non ecclesiasticarum quae apud Universitates Ecclesiae perficiuntur III 4266; ratihabitio huius Conventionis III 4291;

— Italia: *Conventio* intemationalis I 1004; *Concordatum* I 1009; ratihabitio I 1066; administratio bonorum beneficialium et ecclesiasticorum ad normam Iuris Canonici et Concordati I 1079; Instructio circa exsecutionem art. 34 Concordati de matrimonii celebratione quoad effectus civiles I 1094; effectus civiles sententiarum nullitatis matrimonii ad normam Concordati I 1105; Instructio circa applicationem art. 29 litt. b) Concordati de recognitione personalitatis iuridicae associationum religiosarum I 1156; preces pro italica natione post Missam conventualem recitandae ad normam art. 12 Concordati II 2385, III 5428; introductio divortii in Italiam laedit Concordatum III 5021, 5108, IV 5744, 5841;

— *Lethonia* I 466; ratihabitio I 502; — *Lithuania* I 898; ratihabitio I 915;

— Lusitania: *Conventio* de circumscriptionibus ecclesiasticis Indiae dicioni Lusitaniae subiectis I 941; ratihabitio 1 946; *Conventio* de dioecesi Mcliaporensi I 1045; ratihabitio I 1094; *Concordatum* I 1965; ct Conventio circa res missionales I 1975; ratihabitio conventionum I 1981 ; applicatio articuli 25 Concordati quoad exsecutionem civilem sententiarum vel decisionum tribunalis ecclesiastici in causis matrimonialibus ad normam Concordati I 1996; Instructio circa matrimonia celebranda iuxta Concordatum I 1999; *Conventio* de circumscriptionibus ecclesiasticis Indiae dicioni Lusitanae subiectis II 2761 ; ratihabitio II 2800;

— *Polonia* I 737; ratihabitio I 754; — *Rhenania Septentrionali* atque *Westphalia* II 3572; ratihabitio II 3588; mutationes inducendae IV 5519; ratihabitio IV 5756; — *Romania* I 876; ratihabitio I 1103; *Conventio* circa «Statum Romano-Catholicum Transylvaniensem» substituendum a Consilio Dioecesis catholicae Alba Iuliensis ritus latini I 1390; Statuta Consilii Dioeceseos I 1392; — *Saxonia Inferiori* III 4637; ratihabitio 4724.

Concordia inter nationes provehenda a iure poenali civili: alloc, pontificia IV 5627.

Concubinariis publicis: administratio sacramentorum in casibus particularibus I 508.

Concurrentia litûrgica: solutio dubiorum I 74; Officii S. Ioannae de Arc, et Dominicae infra octavam festorum in Gallia cum aliis Officiis II 2397; Dominicae II classis et festi II classis quoad Vesperas II 3555.

Concursus pro collatione beneficii paroecialis I 215; quoad beneficia iuris patronatus laicalis I 505; paroecialis I 1399.

Condamnatio v. Damnatio.

Condicio *rerum* in Hungaria I 186; *Superioris* maioris tribuenda Prioribus conventualibus I 521 ; civitatis ad beneficia I 751; *familiae* ct societatis quoad matrimonia I 1208; *stirpis* et nationalitatis in documentis matrimonialibus contrahentium I 1957; *iuridica* professorum laicorum in scholis publicis Italiae ab Ecclesia dependentibus II 3191; *missionum* catholicarum praesertim in Africa II 3602; *liquidi et solidi* relate ad ieiunium cucharisticum II 3718; *personarum* relate ad usufruendum Bulla Cruciata in Hispania II 3866; *Archiepiscopi* Maioris Metropolitae Leopolitano Ucrainorum III 4454; *devolutiva vel suspensiva* recursus interpositi ad Signaturam IV 6122.

Conditiones pro: *absolutione* generali I 213; — *administrattone* Confirmationis I 1463; — *assumptione* officiorum ecclesiasticorum in Hungaria II 3583; — *colatione* canonicatus theologalis I 1958; — *commissione* paroeciae saecularis Institutis religiosis ad nutum S. Sedis II 2439, 3589; — *gratiis et induitis* Bullae Cruciatae in Hispania II 3866;

— *indulgentiis* lucrandis I 1512; applicandis obiectis religiosis II 2116; pro indulgentiis Apostolicis I 424, 1911, II 3870, III 4375; pro indulgentiis lubilaei: commutatio pro iis qui peregrinos iuvant I 732; dubium de confessione I 736; facultates confessariis concessae I 746, 746; neccessariae pro lubilaeo Anni Sancti in Roma lucrando II 2729; Anni Mariani II 3237; pro indulgentia adquirenda durante Anno lubilaei apud Specum Lapurdensem II 3775; Rosarii coram Ssmo Sacramento I 937 ; contentae in formula «suetis conditionibus» I 1512, 11 3277; pro indulgentia Portiunculae ubique I 980; in ecclesia S. Mariae Angelorum apud Asisium I 1633;

— *quoad Liturgiam:* ad usum antimensii a missionariis latinis II 2409; ad titulum «lesus operarius» cuidam ecclesiae romanac tribuendum II 2947; ad Missam ter litandam III 4269; ad concelcbrationem Missae in Seminariis et Collegiis Urbis 111 5275; ad titulum Basilicae Minoris concedendum III 5383;

— *quoad matrimonium:* ad novas nuptias mixtas contrahendas a parte catholica quae obtinuit solutionem matrimonii in favorem fidei III 4454; ad sanandum in radice matrimonium mixtum initum cum impedimento ligaminis III 4456; ad dispensandam formam canonicam matrimonii II 5050; — *quoad nullitatis* matrimonii declarationem ex conditione apposita I 146; vi canonis 72 Cone. Trullani III 4419; — *quoad praecedentiam* Tertiariorum S. Francisci I 748; — *quoad Privilegium Paulinum* et interpellationes dispensandas I 1591, II 2421; post adulterium partis catholicae III 5034;

— *in renuntiatione paroeciae* I 504; — *in Rescriptis*

dispensationis ieiunii eucharistici II 2348; asservationis Ssmae Eucharistiae in navibus 11 3239; solutionis matrimonii in favorem fidei III 4454; reductionis sacerdotum ad statum laicalem, omnibus dispensatis oneribus III 5101; unionis exstinctivae cuiusdam Instituti religiosi feminarum III 5102; unionis monasterii Tudertini cum secundo Ordine monialium Minimarum III 5252; — *in Viae Crucis* erectione I 1874.

Condomata copula et dispensatio matrimonii rati et non consummati III 5023.

Condonatio *bonorum* Ecclesiae usurpatorum in Italia I 1055; *Missarum IV* 6212; v. Onera, Reductio. Conexio v. Connexio.

Confectio *actorum* processus: praematrimonialis nupturientium II 2154, solutionis matrimonii in favorem fidei I 1535, II 3354, super rato et non consummato I 1623, II 2134, 3159, Senorum Dei: litterae postulatoriae I 1603, usus machinae dactylographicae 111 4507 ct xerographicae 111 4532; *altarium* ex arenato roborato feno II 2937; *chrismatis* П 2238, 111 4120; iuxta novum Ordinem IV 5935; *Constitutionum* Congregationum iuris dioecesani 111 3881 ; *inventarii* patrimonii artistici Ecclesiae II 2649; *linteorum* pro ecclesiis: usus gossypii I 349, «rami» I 2093 ; *obtectorum* piorum ex materia fragili 1 607, coronae Rosarii e funibus II 2502, Crucifixi ex materia «plastica» II 3925, oleorum sacrorum in Cena Domini 11 2238, 111 4120; *paramentorum* iuxta forman antiquam II 2293, gothicorum II 2635, novae formae IV 6102; *rationis studiorum* apud Instituta perfectionis II 3593; *relationis* de statu Vicariatus Castrensis II 3556; *Statutorum* Capitularium I 597; *testamenti* novitiorum 1 191, II 3598, 3821.

Conferentiae Episcoporum: nonnae circa aggregationem Episcoporum cum locales exurgunt difficultates 111 4476; delegatio potestatis legislativae III 4988; vigor normarum olim ad interim statutarum 111 5292; arctior coniunctio inter ipsas IV 5659, et cum Sede Ap. IV 5666; collaboratio cum Pont. Commissione «Iustitia et Pax» IV 5646; obligatio sequendi normas ab ea datas in materia liturgica IV 5841 ; participatio presbyterorum religiosorum et laicorum IV 5911; relationes cum S.C. pro Gentium Evangelizatione in activitate missionaria exercenda et coordinanda IV 6049;

— *documenta ad Praesides directa:* de cleri, maxime iunioris, institutione IV 5672; dc Consiliis Presbyteratibus ordinandis IV 5797; de Tribunalium ecclesiasticorum statu et activitate IV 5952; de cura patrimonii historico-artistici Ecclesiae IV 5989;

— *Africae meridionalis:* normae ac criteria ei proponuntur circa praecipuas quaestiones Missionum 111 4250; *Angliae et Valliae:* facultates ei tribuuntur circa processus matrimoniales IV 5962; *Australiae* novus modus procedendi in causis nullitatis matrimonii IV 5877; *Belgii:* facultates quoad processum matrimonialem IV 5918; *Canadensis:* constitutio et Statuta U 3351; *Columbiae:* statuta approbantur 11 3771; *Galliae:* statuta 111 5061; *Hispaniae:* statuta UI 5079; facultas erigendi associationes fidelium pro toto nationis territorio IV 5586; coetus mixtus cum presbyteris IV 6226, 6243; *Insularum Philippinarum:* statuta II 3047; *Italiae:* normae 1 1398; regionis Latii 111 5220; normae circa exercitium iuris quaeritandi religiosorum 111 5353; *Latino·Americanae:* collaboratio cum Confoederatione Latino-Americana religiosorum III 4618; *Malawi et Zambiae:* facultates admittendi ad ordines sacros filios adulterinos UI 5252; *Statuum Foederatorum Americae Septentrionalis:* statuta IV 5947 v. Conventus Episcoporum;

— *Superiorum Maiorum:* munus et officium in singulis statuta IV 5479; — 5. *I incenrii a Paulo:* dependentia ab Ordinario loci 1 335.

Confessarius: pagella facultatum quam S. Pacnitentiaria nonnullis tribuit 1 193, II 2482, III 4018; facultas absolvendi a censuris reservatis ab Ordinariis I 286; consulens dimidiatam copulam 1510; facultas: absolvendi a censuris ob peccata contra fidem I 910, 921, III 4272, IV 5844; dispensandi ab irregularitatibus et absolvendi a censuris: in Mexico 1 921, in Germania I 1890, in Gallia 1941; absolutio adhaerentium factioni «L'Action Française» I 973; facultas audiendi confessiones: extra propriam dioecesim 1 1348, 11 2349, in ecclesiis alterius ritus I 1409, eorum qui socii sunt in carceribus vel aliis custodiae locis I 2049, ct in itineribus aeriis 11 2482; Instructio et normae de prudentia in interrogationibus circa VI Decalogi praeceptum deque ratione agendi cum mulieribus paenitentibus II 2174; S. Alphonsus M. de Ligorio constituitur Patronus II 2746; manifestatio impedimenti ante matrimonium cuius dispensationem obtinuerat confessarius a S. Paenitentiaria II 3597;

— *lubilaei:* facultates ordinariae et extraordinariae I 702, 730, 1445, II 2606; monita de usu facultatum 1 710, 730, 1456, 1530, II 2630; facultas dispensandi, commutandi vota el conditiones lubilaei, et absolvendi a censuris I 746, 1448, II 2610;

— *Palestinae:* facultates extraordinariae durante Anno Sancto Redemptionis I 1441; —*peregrini* durante lubilaeo: facultates 1 730, 1433, 1463, 11 2633; — *Urbis:* facultates absolvendi a censuris 1 286, III 5419;

— *complicis:* eius absolutio I 743; indirecte inducentis in peccatum 1 1591; — *militum:* extenduntur facultates capellanorum III 4128; potestas ordinaria Capellanorum Castrensium 111 5447 ; v. Castrensis iurisdictio; — *religiosorum:* Magister seu Praefectus Studentium 1 150; — *religiosarum:* specialis singulis religiosis datus I 55; ordinarius dandus domibus, etsi parvis 1 272; obligatio eum adeundi I 363; occasionalis I 415; officium potest exerceri a sacerdotibus religiosis saecularizatis 111 4301.

Confessio sacramentalis : usus rationis praescriptus 1 285; conditio ad lubilaeum 1 736; dum Eucharistia infirmis administratur 1 923; extra propriam dioecesim 1 1348, II 2349, 2429, 3569; in ecclesiis alterius ritus I 1409, 1432; facultas confessiones audiendi tamquam conditio ad applicandas indulgentias obiectis II 2116; usus facultatum «pagellae» I 193, II 2482, III 4018; puellarum extra sedem confessionalem III 4237; obligatio eam praemittendi ante Communionem 111 5403;

— *praeceptum:* pro pueris ante septennium I 103; pro orientalibus I 682, 735; v. Praeceptum Paschale;

— *itinerantium* a sacerdote comite I 1644; per viam aèriam 11 2482; per viam ferream II 2891 ; navigantium 1 583, 1572; — *in carceribus detentorum* 1 2049; — *militum:* extenditur facultas Capellanorum III 4128; potestas ordinaria Capellanorum castrensium III 5447; v. Castrensis iurisdictio; — *religiosorum* a Praefecto seu Magistro studentium I 150; experientiae contra ius commune IV 5796; nonnae novae circa usum ct administrationem IV 5943; — *religiosarum:* locus I 348, 364, 920, 1608; usus et administratio IV 5943; — *in Urbe* iuxta veteres et novas normas I 286, 111 5419.

Confessionalis sedis 1 348; puellae non audiendae extra eam 111 4237.

Confessiones Christianae : participatio communis S. Eucharistiae inter fideles IV 5735; v. Oecumenismus.

Confirmatio sacramentum: Const. Ap. «Divinum consortium» de sacramento Confirmationis, et Ordo recognitus IV 6141, 6146; *aetas:* solutio dubiorum I

1314, II 3029; consuetudo eam administrandi pueris ante usum rationis I 1379; instructio de aetate I 1400;

— *minister extraordinarius:* sacerdos charactere episcopali carens 1 641» 1463; Instructio pro simplice sacerdote delegato 1 1538; nequeunt esse Capellam habentes omnia iura sed non omnia officia parochorum 11 2391 ; administratio a Capcllanis castrensibus II 2393; Presbyteri ritus latini pro fidelibus orientalium rituum 11 2500; facultas datur Capcllanis domorum matemitatis, nosocomiorum ct brephotrophiorum pro puerulis in periculo mortis II 2523, 2728; indultum Capellanis militum concessum ct instructio circa indulti usum II 3044, 3091 ; item Capellanis Apostolatus maris II 3184; item tempore Cone. Vaticani secundi III 4318;

— *in mortis periculo:* decretum «Spiritus Sancti munera» dc Confirmatione administranda iis, qui ex gravi morbo in periculo sunt constituti II 2358; gravitas morbi ct minister II 2408; extenditur decretum ad regiones S. C. de Prop. Fide subicctas II 2482; facultas data Capellanis nosocomiorum, pro puerulis in periculo mortis constitutis in S.F.A.S. II 2523; eadem facultas pro Germania II 2728; officia missionariorum emigrantium quoad Confirmationem II 3207; formula brevissima administrationis Π 3827;

— *Ordo administrationis:* disciplina Codicis servanda a sacerdote qui hoc gaudet induito, et ritus servandus II 2360; Const. Ap. de sacramento Confirmationis, et Ordo recognitus IV 6141 ; novus Ordo promulgatur in editio typica IV 6146; modus peragendi chrismationem a ministro confirmationis TV 6277;

— *liber confirmandorum* I 176; — *relatio* de Confirmatione non amplius mittenda II 3718.

— canonica seu *iuridica:* cultus in causis Servorum Dei I 1354; electionis I 148, 233, 416; Universitatis Catholicae Noviomagensis I 595; Institutorum saecularium I 2495; Statutorum Piae Unionis Excubiarum Imm. Cordis B.M.V. II 2946; Legis propriae seu Constitutionum Confoederationis Congregationum monasticarum O.S.B. II 3013; unionis utriusque partis Ordinis Filiarum Mariae Dominae Nostrae II 3574; Academiae Alfonsianae in Urbe II 3597; valoris matrimonii III 3808; iuris et praxeos S.I. circa cessationem votorum in momento dimissionis III 3966; normarum circa administrationem baptismatis in Urbe IV 5894; dimissionis religiosorum a Superioribus decisae IV 6300.

Confoederatio *Congregationum monasticarum* O.S.B. approbatur et confirmatur II 3013; Lex propria et Constitutiones II 3014; alloc. pontificia ad Abbates et Priores conventuales IV 5894; — *Congregationis Ordinis Canonicorum* Regularium S. Augustini constituitur et approbatur III 3932;

— *Superiorum Maiorum* Institutorum perfectionis constituitur in Hispania II 3222; Statuta II 3223; nova Statuta approbantur III 3918; CLAR = Confoederatio Latino-Americana religiosorum III 3929; collaboratio cum Consilio Episcopali Latino-Americano III 4618.

Conformitas sententiarum quae nullitatem matrimonii affirmant ex capite metus prima, altera, ex capite simulationis IV 5977; solutio in favorem fidei matrimonii cuius valor affirmatus fuerat per duas conformes sententias III 3808.

Confratemitates erectae in ecclesiis religiosorum: administratio fundationum Missarum I 415; praecedentia inter ipsas I 1619; habitus et insignia I 1930;

— *B.M.V. de Monte Carmelo:* sanatio erectionum 1 1912; — *Doctrinae Christianae* aggregatae Archiconfraternitati ecclesiae S. Mariae de Planctu in Urbe: summarium indulgentiarum et privilegiorum I 1947; obligatio eam erigendi in singulis paroeciis Π 3405;

— *Rosarii B.M.V.:* absolutio generalis et indulgentiae I 607; admissio absque inscriptione durante bello I 1936; summarium indulgentiarum Π 3121; — *Ssmi Sacramenti:* obligatio eam erigendi in singulis paroeciis et aggregatio ad Archiconfratemitatem Primariam Romae I 865 ; — *Ssmae Trinitatis:* absolutio, indulgentiae I 607.

Confucius: participatio catholicorum in obsequiis ei praestandis I 1621.

Confutatio doctrinae Tribunalium Neerlandiae circa capita nullitatis matrimonii IV 6194.

Congregatio *generalis Cone. Vat. II* cum Notificationibus Secretarii generalis circa qualificationem theologicam doctrinae «de Ecclesia» III 4561, et «de Divina Revelatione» III 4767; — *Ordinaria S.C. Rituum* pro revisione scriptorum Servorum Dei II 3599; —*plenaria S.C. pro Clericis* die 18 oct. 1968 habita IV 5672, et die 10 oct. eiusdem anni IV 5797; — *Societatis Iesu:* decreta circa paupertatem, quae recedere videntur a «Formula Instituti» a Summo Pontifice approbantur III 4985; sessio altera respondet requisitis statutis pro Capitulo Speciali ΠI 5052; alloc. pontificia eidem facta de renovatione interna Societatis Iesu ΠI 5055; Summus Pontifex laudat opus legislativum atque criteria et pericula indicat accommodatae renovationis Institutorum perfectionis III 5315.

Congregationes marianae: relationes cum Actione Catholica I 1431; nonnulae facultates tribuuntur Directoribus in favorem congregatorum II 2429; Summarium indulgentiarum et privilegiorum II 2510, 2588; Const. Ap. «Bis saeculari» de Congregationibus Marianis II 2516; supplementum ad «Summarium indulgentiarum » II 2588; facultas celebrandi Missam Imm. Conceptionis B.M.V. die in universo orbe eis dicato II 2588; Epistula Ap. de Congregationibus Marianis provehendis II 2742; sanantur defectus adscriptionis membrorum ob omissa nomina in albo II 2756; «Regulae communes» II 2948; constitutae Foederationis approbantur Statuta II 3151 ; Statuta Foederationis mundialis II 3153; mutatur nomen in «Communitates vitae Christianae» III 5332; principia generalia et Statuta Foederationis mundialis Communitatum vitae Christianae III 5332; v. Communities vitae christianae;

— monasticae: Prior claustralis et Superior non veniunt nomine superioris localis I 475; Prioribus conventualibus convenit condicio Superiorum maiorum I 521; *monachorum Camaldulensium* unitur Congregationi Eremitarum Camaldulensium de Etruria I 1627; *Ordinis Canonicorum Regularium S. Augustini:* Confoederatio III 3932; *Ordinis Sancti Benedicti:* transitus ab una in aliam I 172; nova efformatur sub titulo «Annuntiationis B.M.V.» e seiunctis Abbatiis Congregationis *Beuronensis* et *Brasiliensis* I 284; *Casinensis:* facultas thurificandi in Missis cantatis I 1871; *Confoederatio* confirmatur II 3013; Lex propria seu Constitutiones Confoederationis II 3014; *Solesmensis:* titulus Abbatia donatur monasterio S. Crucis de Valle Occasorum in Hispania II 3834; facultates quaedam delegantur a Sede Ap. Abbatibus Praesidibus Congregationum Monasticarum III 4559;

— religiosae: electio Moderatricis generalis I 287; normac secundum quas S.C. de Rei. procedere solet in novis approbandis I 374; missionariorum Imm. B.M.V. de Scheut obnoxia fit S.C. de Prop. Fide I 384; Sororum a Missericordia: natura iuridica I 783; calendarium proprium Congregationum religiosorum I 832; Missa in honore Fundatoris vel Fundatricis I 1434; Ordo S. Hieronymi Congregationis B. Petri de Pisis supprimitur I 1439; Missionariorum Filiorum Imm. Cordis

B.M.V. (Claretiani); novum Officium Imm. Cordis B.M.V. eis conceditur Π 2341 ; Congressus ex universis orbis regionibus coadunatur Romae II 2813; alloc, pontificia in fine Congressus II 2835; effectus aggregationis ad Ordinem Fratrum Minorum illarum Congregationum quae Regulam Tertii Ordinis franciscalis non profitentur Π 3770; Sororum Adoratricum /Xncillarum a Ssmo Sacramento et Caritate eligunt S. Antonium M. Claret Patronum praecipuum III 4490; — *juris dioecesani:* celebratio Capituli generalis I 399; decretum circa Congregationes religiosas aut pias Societates iuris dioecesani distinguendas ac recognoscendas I 516; documenta ad «nihil obstat» obtinendum pro erectione IV 5955; — *indigenae in Missionibus:* Instructio de iisdem condendis I 1807; normae de earum regimine I 1809; normae pro Constitutionibus conficiendis IΠ 3881 ; necessitas alicuius Superioris et Magistri novitiorum pro eis erigendis III 5191; v. Instituta *perfectionis* et singulas Congregationes;

— *Tertii Ordinis Saecularis S. Francisci:* sanantur defectus in erectione I 148, 599, 955, 1004;

— *vitae communis sine votis:* facultas dandi litteras dimissoriales et ordinandi alumnos titulo mensae communis I 1609; — *Missionis:* festum dedicationis omnium ecclesiarum I 1518; facultas addendi in Missa orationem pro gratiarum actione I 1715; Institutum Filiarum Caritatis subiicitur Superiori Generali cum exemptione ab Ordinariis locorum II 2383; v. Societates vitae communis.

Congregationes Romanae: competentia aliquarum I 520; iura Advocatorum I 612; ordines Praelatorum I 1575; iura, officia et privilegia Assessorum ct Secretariorum I 1577; normae quibus ordinantur personae (Regolamento per il personale) II 2869, III 5298; nonnulli Episcopi dioecesani cooptantur inter membra III 5221; Const. Ap. «Regimini Ecclesiae» de Romana Curia denuo ordinanda Π1 5224; nova ordinatio generalis personarum III 5298; decisiones cadunt sub competentia Signatura Ap. III 5415, IV 5502; normae pro competentia in fidelium associationes 111 5446; recursus contra decisiones 111 5415, IV 5502, 5917; duae novae ortae e divisione S. C. Rituum IV 5336; v. Curia;

— *pro Causis Sanctorum:* constitutio et competentia determinatur propria IV 5536;

— *pro Clericis:* constitutio et competentia III 5233; facultates Ordinariis locorum tributae III 5283; congregatio plenaria d. 18 oct. 1968, dc formatione cleri IV 5672; animadversiones in coctum mixtum Episcoporum ct Presbyterorum in Hispania IV 6226, 6243; v. etiam antiqua Congregatio Concilii;

— *Concilii:* competentia in quibusdam negotiis religiosorum 1 191; «Studium» restauratur 1 235; ordinatio «Studii» 1 248, 111 3973; dubia solvuntur circa competentiam 1 520; interventus cum agitur dc censibus et praestationibus circa res et bona ecclesiastica perficiendis in Italia II 2176; novae normae «Studii» 111 3973; alloc, pontificia circa officia pastoralia erga turistas 111 4341; v. Congregatio pro Clericis;

— *Consistorialis:* dubia solvuntur circa competentiam 1 520; facultates Ordinario et Capellanis Castrensibus in Hispania 11 2943; conditiones quas solet apponere in concedenda asservatione Ssmae Eucharistiae in oratorio navis II 3239; facultates quas Legatis Apostolicis procurat 11 3340; v. Legati Romani Pontificis; normae «Sedes Sapientiae» tenet Instituta perfectionis ab ea dependentia III 3725; v. Congregatio pro Episcopis ;

— *pro Cultu Divino:* constitutio et competentia IV 5536; Epistula quam mittere solet petentibus indultum distribuendi Communionem in manu IV 5700; v. etiam antiqua Congregatio Rituum;

— *de disciplina Sacramentorum:* facultates speciales quas tribuere solet Ordinariis circa dispensationes matrimoniales I 497; dubia soluta circa competentiam I 520; normae datae Consultoribus pro tractandis causis de matrimonio rato et non consummato I 907; regulae servandae in processibus super nullitate sacrae Ordinationis 1 1282; interventus in processum nullitatis matrimonii per Promotorem Iustitiae accusati 1 1931; facultates sacerdotibus et militibus germani exercitus concessae durante bello I 1934; responsa authentica de eius competentia in causis nullitatis matrimonii I 1990; Instructio de institutione clericali et religiosa I 1203, extenditur ad clericos S.C. de Prop. Fide subiectos I 2042; formula sub qua definit causas de matrimonio rato ct non consummato II 2116; responsa data dubiis circa Instr. «Sacrosanctum» I 2064; de processu praomatrimoniali nupturientium II 2154; facultates concessae Ordinario et Capellanis Castrensibus Hispaniarum II 2912; facultas administrandi Confirmationem concessa Capellanis militum Hispaniae II 3091; nova ordinatio et competentia III 5231; competentia circa «quaestiones» de validitate matrimonii IV 5907; facultatem dat Ordinario instruendi immediate, sine praevio recursu, causas de matrimonio rato et non consummato IV 5916;

— *pro Doctrina Fidei:* appellatio ordoque procedendi decernitur III 4807; munus Commissarii supprimitur III 4967; nova constitutio et competentia III 4807; mutatur eius competentia circa causas matrimoniales III 5096; mens circa amputationem foetus et membrorum corporis humani et circa cadaverum crematione III 5121; nova determinatio competentiae III 5229; v. etiam Congregatio Sancti Officii;

— *pro Ecclesia Orientali:* constitutio et competentia I 57; Commissio pro Russia ab ea seiungitur I 1167; transmittit directe ad Rotam Romanam causas matrimoniales in quibus pars conventa est acatholica I 1380; modus inscribendi litteras ad eam missas I 1518; Motu pr. de eiusdem jurisdictione I 1875; relatio annua mittenda a sacerdotibus ritus orientalis curam animarum habentibus extra Patriarchatum sub iurisdictione Ordinarii alieni ritus I 1900; facultas quas concedere solet Ordinariis sibi subiectis II 2156, III 4135; normae pro sacerdotibus c patria expulsis in Germania degentibus II 2338; v. Congregatio pro Ecclesiis Orientalibus;

— *pro Ecclesiis Orientalibus:* constitutio et competentia ΠI 5230;

— *pro Episcopis:* constitutio et competentia III 5230; v. etiam antiqua Congregatio Consistorialis;

— *pro Gentium Evamgelizatione* v. Congregatio de Propaganda Fide;

— *pro Institutione Catholica:* constitutio et competentia III 5235; mens circa Seminaria minora aliaque similia formationis clericalis instituta III 5371; item circa divisionem Seminariorum in parvas communitates per varia loca dispersas HI 5375; v. Congregatio de Seminariis et studiorum Universitatibus;

— *pro Negotiis ecclesiasticis extraordinariis:* constitutio et competentia 1 761 ; decretum «Maris Caribici» Π 3245, III 5416; concedit licentiam clericis iter faciendi in regiones communistarum III 5146, 5217; v. etiam Consilium pro Publicis Ecclesiae Negotiis;

— *negotiis religiosorum sodalium praeposita:* dubia circa competentiam una cum S.C. Concilii I 191, 520; normae secundum quas procedere solet in novis' Religiosis Congregationibus approbandis I 374; revisio Constitutionum religionum Codici conformatarum I

410; commissiones internae instituuntur I 1239; Instructio dc formatione clericali et religiosa d. 1 dec. 1931 edita I 1355, tenet etiam Societates Missionum dependentes a S.C. de Prop. Fide 1 1492, 2042; decretum datum dic 25 iulii 1941 una cum S.C. de Seminariis I 2082, non tenet eos qui c Seminariis exeunt ad amplectendam vitam religiosam II 2124, 2130; instituitur Commissio pro institutione alumnorum curanda II 2238; elenchus quaestionum pro relatione dc statu religionis durante et post bellum eidem mittenda II 2247; mens circa administrationem eleemosynarum in ecclesiis paroccialibus quae religiosis committuntur It 2566; Epistula Ap. ad Card. Praefectum de proximo Congressu religiosorum Romae anno 1950 celebrando II 2813; instituitur «Studium seu Schola Practica de iure religiosorum» II 2919; formula qua utitur in exclaustrationc qualificata concedenda II 3213; approbat Statuta Foederationis religiosorum in Lusitania II 3220; formula qua utitur: pro exclaustrationc ad experimentum religiosorum sacerdotum 11 3239, pro saecularizationc religiosorum non sacerdotum cum votis simplicibus perpetuis II 3240, pro restauratione votorum sollemnium monialium quae vota simplicia emittebant II 3240; Epistula Ap. ad Card. Praefectum circa vocationem et apostolatum Institutorum docentium II 3264; formula qua utitur ad nominandum Delegatum pro Foederationibus monialium cum facultatibus Π 3339; competentia in transitum associationum fidelium in Instituta saecularia II 3538; ad eam transmittenda pro approbatione «Ratio studiorum» religiosorum II 3593; sanat canonicam erectionem domorum O.F.M. in locis Missionum ob defectum beneplaciti proprii II 3874; Institutum «Sedes Sapientiae» constituitur sub eius auspiciis III 4498; nova ordinatio ac competentia III 5235; v. Congregatio pro Religiosis et Institutis Saecularibus;

— *de Propaganda Fide:* revocat facultates Ordinariis Missionum concessas I 218; facultates decennales anno 1920 concessae I 249; delimitatio paroeciarum eidem subiectarum I 350; Congregatio Missionariorum de Scheut declaratur eidem subiecta I 384; relatio quinquennalis eidem exhibenda I 446; relatio annua ei mittenda a Collegiis Missionum I 1114; significatio vocis «ecclesiis» in suis facultatibus I 1153; territorio quae ab ea dependent considerantur terrae missionum I 1149; relatio statistica eidem quotannis transmittenda I 1186; formula «extra ordinem» facultatum decennalium pro dioecesibus: Sarajewo, Banjaluca, Mostar, Antirari, Scopia I 1231; decretum «Inter reliquas» tenet Societates Missionum ab ea dependentium I 1406; praxis sequenda in transitu Institutorum religiosorum in suam jurisdictionem I 1434; Missa pro populo in suis regionibus I 1466; normae pro expediendis Bullis erectionis vel mutationis circumscriptionum ecclesiasticarum, et collationis tituli episcopalis in suis regionibus I 1491; Instructio S. Cong. de Religiosis de formatione clericali et religiosa I 1355, tenet etiam Societates Missionum I 1492; Card. Praefectus pro tempore eligitur Magnus Cancellarius Athenaei Urbani I 1513; normae pro Seminariis regionalibus quae commituntur Institutis religiosis vel Missionalibus ab ea dependentibus I 1533; annua relatio tenet Episcopos eidem subiectos I 1544; facultates quas tribuit alumnis proficiscentibus e Collegio Urbano in territoria eidem non obnoxia 11618; item caeteris alumnis et Missionariis apostolicis I 1629; Statuta Athenaei Urbani I 1646; quaestiones pro relatione quinquennali eidem mittenda I 1845; schema pro relatione annua Collegiorum Missionum quae ab ea dependent I 1852; normae pro conficiendis Constitutionibus Congregationum iuris dioecesani ab ea dependentium III 3881 ; facultates Formulae Maioris ct Minoris quas ipsa Ordinariis Missionum concedit I 2031, 2033, II 2851, III 4005, 4010, IV 5955; facultates speciales concessae Ordinariis Americae Latinae eidem subiectis I 2059; subiectio cuiusdam Instituti Sororum declaratur II 2151; interpretatio facultatis decennalis de usu altaris portatilis II 2317; Instructio de relatione quinquennali eidem exhibenda II 2322, III 3893; Instructio de collaboratione inter Unionem Cleri pro Missionibus et cetera Pontificia Opera Missionalia II 2613; Epistula Ap. ad Card. Praefectum de assignanda die ad Opus Sanctae Infantiae singulis annis promovendum II 2834; beneplacitum Apostolicum pro prima domo religiosa Institutorum iuris dioecesani erigenda in novis circumscriptionibus eidem subiectis II 3514; Instituta perfectionis ab ea dependentia tenentur normis Const. «Sedes Sapientiae» II 3725; applicatio Decreti S.C. de Seminariis circa readmissionem eorum qui e Seminariis eggressi sunt II 3774, 3809; sanantur erectiones domorum O.F.M. in locis eidem subiectis invalide forsan factae II 3874, 3924, ΠI 5420; facultas Superiorum S.I. erigendi Viam Crucis in territoriis eidem obnoxiis III 3929; facultates decennales 1960-1970 Ordinariis Missionum concessae III 4005; mutanda et addenda in Facultatibus III 4010; facultates Nuntiis, Internuntiis et Delegatis Ap. in territoriis eidem subiectis III 4165; tollitur eius «vetitum» ut Superiori Regulari Missionis tribuatur vox activa in Capitulo Provinciali sui Ordinis religiosi III 4499; mutatio appellationis in S.C. pro Gentium Evangelizatione novaque eius ordinatio et competentia IU 5236; facultates speciales tributae Institutis religiosis mulierum iuris pontificii ab ea dependentibus III 5250; membra adiuncta et Consultores S.C. pro Gentium Evangelizatione seu de Propaganda Fide III 5317; sanat erectiones domorum et novitatuum invalide forsan factae in suis territoriis III 5420; item monasteriorum monialium III 5420; Instructio «Renovationis causam» IV 5455, extenditur ad Instituta religiosa ab ea dependentia IV 5492; relationes cum Episcoporum Conferentiis quoad activitatem Ecclesiae missionariam IV 6049;

— *pro publicis Ecclesiae negotiis* v. Consilium ;

— *pro Religiosis et Institutis saecularibus ;* denominatio, ordinatio et competentia III 5235; suspendit obligationem mittendi relationem quinquennalem et urget delationem actorum Capituli specialis de renovatione III 5278; facultates quinquennales tribuit Ordinariis locorum III 5283; exhibendus eidem est elenchus Facultatum quas gaudent Instituta singula circa onera Missarum IV 6212; recursus ad Signaturam Ap. contra suum decretum confirmans dimissionem religiosorum a Superioribus decisam IV 6300; alloc, pontificia ad coetum Superiorum Maiorum Institutorum religiosorum sub eius auspiciis coadunatum IV 6321 ; v. etiam supra Congregatio negotiis religiosorum;

— *Rituum;* applicatio cuiusdam Decreti ad religiosos exemptos 1 644; mens quoad currus adhibendos in Processionibus I 654; privilegia quae concedere solet in triduo vel octiduo celebrando intra annum a Beatificatione vel Canonizatione Servi Dei I 747, 1240, 111 4332, 5428; «Decreta Authentica» vol. VII Appendix II cum indice generali I 859; declaratio non authentica quaedam declaratio eidem tributa I 1106; quaedam sua declaratio d. 7 iun. 1919 de absolutione generali 1 213, extendit ad Tertium Ordinem Regularem S. Francisci I 1344; facultates sacerdotibus exercitus germani concedit durante bello I 1933; Epistula Ap. ad Card. Propraefectum dc novo Statuto consociationis S. Caeciliae

Π 2905; respondit ad dubia circa decretum «De rubricis ad simpliciorem formam redigendis» II 3372, ab ea datum II 3395; facultates concedit Ordinario et Capellanis Castrensibus Hispaniarum II 2912; Congregatio ordinaria super scriptis Servorum Dei: modus servandus Π 3599; solvuntur dubia circa privilegia olim Germaniae concessae circa modus Missae adsistendi post novam eius Instructionem de musica sacra II 3838, datam II 3877; tribuit facultates quinquennales Ordinariis locorum III 5283; nova Ordinatio et competentia III 5232; in duas Congregationes dividitur alteram pro Cultu divino, alteram pro Causis Sanctorum IV 5536;

— *Sancti Officii:* competentia tribuitur in censuram librorum I 37; monitum circa modum eidem mittendi litteras I 166; revocatur monitum I 840; inter cius membra adnumeratur Card. Praefectus S.C. de Seminariis Studiorumque Universitatibus I 898; cius competentia in causis matrimonialibus acatholicorum I 930, 1355; modus parandi preces eidem exhibendas I 1378; nonnulla territoria Africae non tenentur observare eius decretum de cautionibus in mixtis nuptiis I 1591 ; littera Secretarii ad urgendam Instructionem de confessariorum prudentia in interrogationibus faciendis deque ipsorum cum mulieribus paenitentibus agendi ratione II 2174; responsum circa cathecumenos Indiae compartem quacum vivunt retinentes II 3031; interpretatur eius Instructionem circa novam disciplinam ieiunii eucharistici II 3134; locus Commissarii in «Cappella» ct pompa Pontificia II 3831; recursus quoties pars catholica cuius matrimonium solutum est in favorem fidei, novas nuptias mixtas contrahere intendit Π 3841 ; in hoc casu non solet dispensare a disparitate cultus II 3867; cius nomen et ordo mutatur, in posterum «Congregatio pro Doctrina Fidei» appellanda III 4807; v. supra Congregatio pro Doctrina Fidei:

— *de Seminariis et Studiorum Universitatibus:* Epistula Ap. ad Card. Praefectum circa Seminaria ct studia clericorum 1 488; dubia soluta circa eius competentiam I 520; Card. Praefectus cooptatur inter Patres Cardinales Congr. S. Officii ct Commissionis Biblicae I 898; Motu pr. de cius sede 1 909; constituitur penes eam «Officium centrale pro scholis catholicis in Italia», cui subiccta notificantur Instituta educationis religiosorum I 1385; Summus Pontifiex sibi reservat munus Praefecti 1 1831; Opus vocationum sacerdotalium constituitur apud ipsam I 2098; qui c Seminariis exeunt ad amplectendam vitam religiosam non tenentur decreto d. 25 iul. 1951, ab ea dato 1 2082, II 2124, 2130, 2270, 3774, 3809, 3813, 3867, 111 4350, 5145; elenchus quaestionum pro relatione durante ct post bellum eidem mittenda II 2247; decretum ab ea datum dc admissione ex-alumnorum seminariorum I 2082, late interpretandum est II 2270; Instituta ab ea probata pro commoratione clericorum ct sacerdotum Romae studentium II 2344; responsa tradit dubiis circa decretum dc admissione cx-alumnorum Seminariorum, 1 2082, ab ea editum II 3809; ab eiusdem competentia pendet quaelibet studiorum Universitas in Ecclesia III 3981; mutatio appellationis in «Sacram Congregationem pro Institutionem Catholicam III 5235; v. Congregatio pro Institutione Catholica.

Congressus *Actionis Catholicae* Antucrpiae habendus I 963; celebratio Missae in media nocte II 2383, 2653; *biblici:* Instructio circa eorum celebrationem II 3424; *cutechlstici:* nonnae servandae 1 682; *censorum librorum:* alloc, pontificia 11 3460, III 3981;

— *Episcoporum* v. Conferentia Episcoporum; *Eucharistici:* indulgentiae, privilegia, indulta et dispensationes concessae intervenientibus vel operam praestantibus I 656; celebratio Missae media nocte I 1925; Epistula circularis circa celebrationem I 2026;

— *Institutorum saecularium:* alloc, pontificiae I 5887, 6221, 6310; *iuris peritorum canonistarum:* ad celebrandum octavum centenarium Decreti Gratiani II 3032; ex omnibus nationibus coadunati III 5378, IV 5738; *iuris peritorum civilium* de iure poenali; II 3199, 3358, IV 5627; sodalitatis ex iuris peritis catholicis Italiae II 3326, 3358, III 3999, IV 6348; *legumlatorum* ex universis nationibus IV 6313; *liturgicus* pastoralis Asisii habitus II 3547;

— *medicorum* catholicorum II 2635, 3540; obstetricum Π 2926, III 5046; urologiae II 3208; sodalitatis universalis II 3301; universalis de fecunditate ct sterilitate humana II 3499; Gynecologiae et obstetriciae III 5046; cardiologorum paediatrarum III 5153; *Moral* rearmement (MRA): participatio clericorum et religiosorum II 2915, 3440; *musicae* sacrae II 3301;

— *Oecumenici:* dubium I 889; monitum de mixtis conventibus acatholicorum cum catholicis II 2504; participatio catholicorum in conventibus «International Council of Christians and Jews» II 2849; *Pastoralis* Asisii II 3547; Hollandiae IV 5698;

— *Religiosorum* anni 1950 Romae habitus: Epistula Ap. 11 2813; alloc, pontificia II 2835; circa accommodatam renovationem Institutorum perfectionis: normae II 3475; utriusque cleri in Hispania II 3546; Romae anno 1957 celebratus II 3800; Olysiponi in Lusitania indictus II 3823; Superiorum Maiorum III 4121, 5059;

— *Signaturae Apostolicae:* recursus contra decisiones eiusdem Congressus IV 5945; *Synodi Episcoporum:* alloc, pontificia IV 6329; *Tabulariorum* ecclesiasticorum III 4557; *«Turismi et Pastoralis»:* alloc, pontificia III 4341; v. Coetus,

Congruae supplementum I 770.

Congus (Zaire): erectio: Delegationis Ap. I 1147, Universitatis Catholicae «Lovanium» II 3612, Hierarchiae ecclesiasticae III 3977, Nuntiaturae Ap. III 4341.

Coniugalis vitae quaestiones morales, et de iure ad vitam prolis conceptae II 2940.

Coniugium Christianum: sanctitas III 4117.

Coniunctio mulieris legitima cum viro polygamo ad fidem catholicam convertentis I 1916; Corporis mystici Christi cum ipso Christo: Encyclyca Ap. II 2182; Episcopatus cum Romano Pontifice in regimine Ecclesiae III 4610; Conferendarum Episcoporum inter se IV 5659, et cum Sede Ap. IV 5666; vitae eremiticae cum sacerdotio ct cultu liturgico IV 6045.

Coniux: praesumptio mortis I 2, 341, III 4270; separatio coniugum via administrativa I 1399; causae separationis non transeunt in rem iudicatam I 2054; inhabilis ad accusandum matrimonium II 2231; datur documentum libertatis ob praesumptam mortem III 4270; baptismus alterius coniugis limitat usum Privilegii Paulini III 4420; interpellatio coniugis infidelis ante baptismum alterius partis III 4617; dispensatio super rato et non consummato concedi non solet quoties coniuges copulam onanisticam vel condomatam exercuerunt 111 5023; coniuges relinqui possunt in bona fide in casu solutionis invalidae matrimonii in favorem fidei et in casu baptismi dubii 111 5218; capacitas proccssualis scu legitimatas activa ad agendum fratrum coniugis defuncti IV 6122.

Connexio *causarum:* querela nullitatis contra decretum Decani Rotae Romanae eam negantis IV 5934 ; *onerum* seu obligationum cum sacra Ordinatione: dispensatio IV 5966; v. Reductio sacerdotum ad statum laicalem.

Conopei material 1994; color tempore Adventus ct Quadragesimae II 2482; obligatio III 4935.

Consanguinitas: dispensatio impedimenti in primo gradu lineae collateralis mixto cum secundo I 1342; computatio in iure orientali relate ad impedimentum constituendum II 3140; exsistentia impedimenti accurate inquirenda ante nuptias II 3422,

Conscientia: S. Paenitentiaria facultates tribuit confessariis pro hoc foro I 193, III 4018; peccati mortalis ante Communionem sacramentalem III 5403.

Consecrata *species eucharistica:* poenae ob abiectionem extenduntur ad Orientales I 1571; *saecularitas* et natura Institutorum saecularium IV 6310.

Consecratio *altaris* ex plurimis laminis lapidis compositi 1 1350; indulgentiae conceduntur ab Episcopo delegante et promulgantur a delegato I 1350; amissio et reconsecratio II 2209; formula adhibenda II 2916;

— *calicis:* eius defectus non officit validitatem sacrae Ordinationis 1 1785; facultas datur Superiori religiosorum II 2433; ad concedendam facultatem sacerdoti non sufficit sola absentia Episcopi II 2741 ; — *Ecclesiae:* ieiunium I 1103; nequit eam facere valide Abbas nullius non Episcopus in alieno territorio 1 1238; requisita ex parte mensae altarium II 2937; — *Episcopalis:* Const. Ap. de duobus Episcopis adstantibus II 2256; sine canonica provisione II 2885; — *Eucharistica:* nonnulla definienda in novis precibus eucharisticis quoad verba III 5442; — *familiarum* Cordi lesu I 108; normae et ordinatio in Italia I 122; — *generis humani* seu mundi Cordi lesu I 829; Cordi Imm. B.M.V. II 2145;

— *Institutorum saecularium:* Communio sodalium sub utraque specie in die uniuscuiusque propria III 4688; ratio ac natura propria in Ecclesia: alloc, pontificia IV 5887; consistit in saecularitate consecrata et in consecratione saeculari IV 6310:

— *oleorum sacrorum* pro anno 1943 conficienda II 2238; Missa dicenda ab Episcopo in Cena Domini, et ritus servandus a sacerdote III 4120; ab Ordinario non Episcopo III 4553; Ordo recognitus IV 5935; v. Oleum sacrum; — *religiosarum:* elementa IV 6321;

— *Virginum:* pro milieribus in saeculo viventibus I 869; facultas adhibendi ritum apud aliquas moniales S.F.A.S. II 2801; ritus apud moniales post Const. Ap. «Sponsa Christi» II 3091 ; novus ritus promulgatur IV 5829; usus novi ritus a religiosis feminis IV 5985.

Consensus *Capituli* monialium ad alienanda bona monasterii I 837; *Legati Pontificii* in regione pro usu facultatum specialium durante bello II 2229; *Ordinarii loci* ad centrum non autonomum constituendum Instituti saecularis «Opus Dei» II 2623; *matrimonialis* vitiatus acatholicorum qui conversionem catholicam volunt; Instructio pro causis pertractandis in Succia III 3893, 3900; *renovatio* ad convalidandum matrimonium ex defectu aetatis III 4690; *modus exquirendi* apud religiosos: experimenta contra ius commune IV 5796.

Conservatio *bibliothecarum,* archivorum ct musaeorum ecclesiasticorum I 544, praesertim in Seminariis Italiae I 868; *obiectorum* artis et historiae in Italia I 957, 1922; *linguae latinae* in chorali recitatione Officii divini III 5018; *particularum* et fragmentorum Hostiarum IV 6264.

Consideratio aliarum veritatum fidei ad lucrandas indulgentias Rosarii III 4020.

Consilia et *praecepta* pietatis: oppositio II 2532.

Consilium *administrations* bonorum ecclesiasticorum in Missionibus I 176, 396; ordinarium et extraordinarium bonorum Collegii S. Ansclmi de Urbe I 834; bonorum dioeceseos romanae IV 5905; — *cinematographiae,* radiofoniae et telcvisionis: Epistula Praesidis II 3145; Statuta II 3334; novae leges IП 3926; Epistula Ap. Praesidi missa III 4219; dioecesanum constituendum II 3145;

— *«Cor Unum»* de humana et Christiana progressione fovenda in Urbe conditur IV 6138; alloc, pontificia de muneribus Consilio commissis IV 6333; — *Dioeceseos catholicae* ritus latini Albae Iuliensis iuxta initam Conventionem I 1390, I 1392; — *Episcoporum* v. Conferentia Episcoporum; — *F.A.O.* = Food and Agriculture Organization»: alloc, pontificia recurrente vigesimo anno ab cius constitutione IV 5919; — *Helvetiae Civitatum Foederatarum:* conventiones cum Sede Ap. III 5404, IV 5980; — *Instrumentis communicationis socialis:* constituitur III 4483; Instructio pastoralis IV 6073; v. Communicatio socialis; — *de Laids:* constitutio III 5093,5238; Epistula Ap. Praesidi missa IV 6056;

— *Liturgiae ad exsequendam Constitutionem conciliarem:* licentia ad experimenta liturgica inducenda III 4684; alloc, pontificia ei concessa III 5043; approbatio «ad interim» textuum liturgicorum in lingua vernacula III 5454; — *Missionariorum* qua Consilium administrationis bonorum in Missionibus I 176; — *Nationum Unitarum:* alloc, pontificia coram habita 111 4719; — *Oecumenicum Genavae:* alloc, pontificia in eius aedibus habita IV 5572;

— *Operis a Propagatione Fidei:* constituitur centrale pro dioecesibus Italiae I 372; Statuta I 462; pecunia collecta in dioecesibus transmittenda est ad Opus Pontificium I 523; duo Consilia centralia constituuntur pro regione canadensi et fiunt nominationes I 523; indultum oratorii privati conceditur sacerdotibus adseriptis I 653; alloc, pontificia Moderatoribus et membris IV 6271; *Consilium generale* Operis Apostolici in Hibernia constituitur II 2241; — *paroeciale* Actionis Catholicae in Italia: Statuta I 926;

— *Pastorale* dioeceseos romanae: constitutio et ordinatio III 5106; — *Presbyterale:* dioeceseos romanae constituitur et ordinatur III 5106; novum constituitur novisque normis instructum IV 5695; senatus Episcopi in regimine dioeceseos IV 5637; Litterae circulares de Consiliis Presbiteralibus IV 5787;

— *pro Publicis Ecclesiae negotiis:* constitutio et competentia III 5229; decretum «Maris Caribici» quo limites Legationum recognoscuntur II 3245, III 5416;

— *Religiosorum:* nationale seu foederatio in Lusitania: Statuta II 3220; Superiorum generalium Urbis: Statuta III 4320; v. Unio Superiorum Generalium; Definitorum pro admissione ad Professionem: sanantur defectus III 4668; cui competit votum deliberativum dare ad professionem sollemnem IV 5654; consilium vel consensus iuxta nova experimenta IV 5796; — *Secretoriae Synodi:* alloc, pontificia IV 6329; — *Sodalitatis* Advocatorum: alloc, pontificia III 4665; — *Tabulariis* curandis Italiae praepositum: constitutio ct statuta III 4025; — *Unionis cleri pro Missionibus:* Statuta II 2235; — *Vigilantiae* antimodernisticum manet in vigore post Codicem I 110.

«Consilium suum persequens»: decretum S. Paenitentiariae circa facultates adnectcndi indulgentias piis obiectis I 1462, 1787.

Consistorialia *beneficia* v. Beneficia ecclesiastica.

Consociatio *iuvenum* Actionis Catholicae: congressus Antuerpiae I 963; *Instituti biblici et Orientalis* cum Athenaeo Gregoriano I 963; *dioecesanae* in Gallia: Encyclica I 635; *humana:* tutanda a Consilio Nationum Unitarum III 4719; modus conciliandi iura individualia cum exigentiis demographicis III 5153; v. Associatio.

Consolata: erectio Collegii intemationalis pro Missionibus exteris I 596.

Consortio humana: opus Ecclesiae in educatione et cultura IV 5937; pax inter nationes debet institui firma ac duratura IV 6345.

Constantinianus Ordo S. Gcorgii I 706.

Conslantinopolitanus: *Delegatio* Ap. ct missiones ad eam pertinentes I 164; *Archiepiscopus* Armcnorum: restitutio sedis et tituli I 953; *seminarium* intcrrituale S. Ludovici regis I 1535, ct eiusdem Statuta I 1536; *Ecclesia:* officia caritatis ecclesiae catholicae erga eam III 4810; *Patriarcha* oecumenicus Athenagora I: declaratio cum Paulo Pp. VI communis III 4802; et huius ad eum litterae circa unitatem ecclesiarum redintegrandam III 5219.

Constitutio *Tribunalis:* unius tantum iudicis pro omnibus causis cum modo procedendi summario III 3881 ; *collegialis* I 1407; *in causis civilibus* Status Civitatis Vaticanae I 1412; *pro causis matrimonialibus* in Missionibus I 1466; *tertiae instantiae* pro Austria I 1908; tertiae instantiae in S.F.A.S. pro causis matrimonialibus II 2136; *appellationis* pro orientalibus III 3130; v. Erectio; — *Patronorum* v. Nominatio.

Constitutiones *Apostolicae* Benedicti XIII de ingressu iudaeorum et mahumetanorum in O.P. III 4956; Benedicti XIV, Leonis XIII, Pii XI de ratione lubilaei I 1456, 1530, et Pii XII II 2630; «Altitudo» Pauli UI 1 1829, 1914; «Auspicantibus Nobis» 1 999,1033; «Christus Dominus» II 3123, 3147, 3596; «Deus scientiarum Dominus» I 1272, III 5355; «Mirificus eventus» III 4804, 4973; «Missale Romanum» IV 5511, 5644; «Provida» I 110; «Provida Mater» IV 6221; «Regimini Ecclesiae» III 5224, 5281, 5321; «Romani Pontificis» (Pii V) I 1829, II 2285, 3030, 3031, 3876; «Sedes Sapientiae» II 3503, 3516, 3597, 3725; «Sponsa Christi» II 2815, 3091; «Vacante Sede Apostolica» I 425; «Veterum sapientiam» III 4256, 4275;

— *Basilicae* Principis Apostolorum I 1854; — *Collegii* Anglici de Urbe I 100; item Bedani I 101;

— *Conciliares* Vaticani II: *«Sacrosanctum Concilium»* de s. Liturgia III 4430; praescripta quaedam vigere incipiunt III 4461; vacatio legis III 4447; erratae applicationes 111 5077; Instructiones ad illam exsequendam ΠΙ 4540, 4620, 4684, 5150, IV 5877; *«Lumen gentium»* de Ecclesia III 4563; qualificatio theologica III 4561; alloc, pontificia in sessione promulgationis III 4610; *«Dei Verbum»* dc divina Revelatione III 4768; qualificatio theologica III 4767; alloc, pontificia in eius promulgatione III 4789; *«Gaudium et Spes»* de Ecclesia in mundo huius temporis III 4859; alloc, pontificia in eius promulgatione III 4811;

— *religiosorum:* reformandae post Codicem 1 131, 192; normae secundum quas S.C. de Religiosis procedere solet in approbandis 1 376; approbationi S. C. de Religiosis subiiciendae I 410; generales O.F.M. vigent in Hispania I 1434; O.P. revocant privilegia contraria 1 1518; obligatio penes moniales O.P. I 1537; textus unicus pro monasteriis Carmelitarum Excalceatarum I 1768; monialium mutari possunt iuxta statuta pro Sororibus externis 1 1873; Institutorum saccularium quoad apostolatum secrete exercendum in dioecesibus II 2430; Confoederationis Congregationum monasticarum O.S.B. II 3013, 3014; normae pro illis conficiendis in Congregationibus iuris dioecesani a S.C. de Prop. Fide dependentibus 111 3881 ; Ordinis Fratrum Minorum: normae particulares in eis non receptae declarantur abrogatae IV 5750; Ordinis F.M. Cap.: prorogatur tempus experimenti ante approbationem definitivam IV 6299; — *sodalium* S, Crucifixi ad Marcellum in Urbe I 136; — *Tertii Ordinis saecularis* S. Francisci: textus unicus 11 2170; Regula ct novae constitutiones II 3730.

Constitutionalis clausura IV 6285; v. Clausura.

Constructio *processus* v. Instructio.

Consuetudo obvolvendi capsam defunctorum ornamentis albis apud sorores I 778; lavandi manus post Missam I 1036; voti ieiunandi clericorum I 1708; administrandi Confirmationem pueris ante usum rationis 1 1379; addendi nomen Patroni orationi «A cunctis» I 1902; centenaria celebrandi Patronos non dc praecepto in Gallia II 2814; mutandi mysterium Rosarii quolibet anno III 4264.

Consultatio radiaesthesiae a clericis II 2120; technics Civitatis Vaticanae 1 1595; v. Consultores; Sedis Ap. pro novis Operibus intemationalibus catholicis instituendis II 2759.

Consultores *administrationis* in Missionibus I 396; *S.C. de Sacramentis:* normae pro tractandis causis de rato et non consummato 1 907; *dioecesani:* an possint esse religiosi I 1238; *technici* Civitatis Vaticanae: institutio coetus I 1595; *Commissionis* Codicis iuris canonici recognoscendo: alloc, pontificia III 4793; *S.C. pro Gentium Evangelizatione:* designatio, tempus, officia III 5317; *Corpus* pro regimine Status Civitatis Vaticanae III 5347; tres pro dubiis maioribus discutiendis in causis Servorum Dei IV 6352.

Consummatio *matrimonii:* in his causis Defensor vinculi debet pro ea concludere I 1782; inter baptizatos, etsi acatholicos, impedit solutionem ab Ecclesia I 1941 ; notio iuridica I 2050; mens S.C. de Sacramentis circa notionem consummationis I 2051; adhibitis mediis aphrodisiacis usum rationis intercipientibus I I 2265, 2890; ante baptismum non obstat dispensationi super rato et non consummato II 3211; — *paramentorum* formae gothicae I 926; — *particularum* et fragmentorum Hostiarum IV 6264.

Consumptio per usum paramentorum forma gothica confectorum I 926.

Contemplativa *vita* v. Vita contemplativa.

Contentiones ortae ex actu potestatis administrativae cadunt sub competentia Signaturae Ap. IV 5502.

Contentiosae *causae* v. Causae iudiciales.

Continentia periodica: liceitas III 3881.

Continuatio *Concilii* Vat. II: Epistula Ap. III 4333; *Tricenarii* Gregoriani Missarum III 5111; *reformationis* liturgicae III 4681 v. Instauratio liturgica.

Contiones *ad populum:* facultas impertiendi Benedictionem papalem I 841 ; *menstruae* Tertiariis factae et absolutio generalis III 4352; *series* quotannis habendae in Basilica Liberiana S. Mariae Maioris III 4929.

Contractio *debitorum* a religiosis I 1776; *impedimenti* criminis III 3943; v. Impedimenta matrimonialia; *matrimonii v.* Celebratio matrimonii; *mutuorum* a religiosis 1 1435.

Contractus mutuorum pro religiosis: formula Rescripti I 1435; summa pecuniae ultra quam requiritur beneplacitum Ap. ad eos perficiendos II 3037, 3056, 3093, 3133, 3139, 3422, 3842, III 4293, 4379, 4942, 5078; v. Alienatio *bonorum ecclesiasticorum* et *religiosorum;* inter Ordinarios locorum in territoriis Missionis et Instituta Missionalia IV 5700.

Contradictorium in processibus: nullitas decisionis ex cius defectu IV 6054.

Contrahentium *matrimonium:* non sunt notandae conditiones stirpis et nationalitatis in documentis I 1957; exprimendum est cognomen patris et matris IV 6162; *praesentia* pro valore matrimonii declaratur necessaria II 2601 v. Celebratio *matrimonii.*

Controversia inter Ordines Melitensem et Sancti Sepulcri I 1345.

Contumax declaratur «L'Abbé de Nantes» IV 5593.

Convalidatio *matrimonii* I 922; in casu impotentiae viri post initas nuptias adeptae III 4673; in casu defectus aetatis III 4690; inter partem acatholice baptizatam et catholicam sectae massonicac adseriptam absque praevia cum Ecclesia reconciliatione III 5144; cum non constat certe dc impotentia viri 111 5071.

Conventio inter Ordinarium loci ct Instituta religiosorum cui paroecia ad nutum S. Sedis committitur II 3570, 3589; inter Studium Theologicum ct Facultatem Theologiae cui affiliatur et norma pro conventionis applicatione III 4134; inter personas iuridicas civiles et ecclesiasticas de aliquo opere educativo aut benefico exercendo 111 4408; ad pueros mittendos funeribus alienis 111 4957; — *internationalis* de non usu vis nuclearis in armis bellicis: adhaesio Sedis Ap. IV 5979.

Conventio *Sedis Apostolicae* cum: *Anhaltina* dicione 1 1375; *Argentina* III 5039, ratihabitio III 5100;

— *Austria* in materia patrimoniali III 4045, IV 5625; ratihabitio 4049; quoad Administrationem Ap. Burgenlandcnsem III 4051, ratihabitio III 4099; circa religionem docendam in scholis III 4293, ratihabitio III 4311; additamentum («Accordo addizionale») ad conventionem de re patrimoniali IV 5625, ratihabitio IV 5756; de Administratione Ap. Oenipontana in dioecesi erigenda III 4503, ratihabitio III 4533; de condenda «Fcldkirchcnsi» dioecesi III 5429, ratihabitio III 5450; de scholis catholicis IV 6259, ratihabitio IV 6295;

— *Bavaria:* circa Universitates Ratisbonensem, Frisingensem et Monacensem III 5025, ratihabitio III 5046; circa nonnullas mutationes inducendas in Concordatum III 5431, ratihabitio IV 5472; circa sectionem theologiae catholicae in Univ. studiorum Augustana IV 5885, ratihabitio IV 5916; — *Bolivia:* de missionalibus rebus II 3791, ratihabitio II 3813; de Vicariatu castrensi II 3914, ratihabitio II 4168; — *Cecoslovacchia:* modus vivendi I 931 ; — *Gallia:* de honoribus liturgicis in regionibus ubi Gallia Protectoratum exercet 1 845, et ubi Capitula sunt abrogata vel in praxim non deducta I 846;

— *Helvetia:* de separatione Administrationis Ap. Ticinensis a dioecesi Basileensi eiusdemque in Dioecesim erectione III 5404, ratihabitio IV 5980; — *Hispania* v. Concordatum cum Hispania; — *Italia* v. Concordatum cum Italia; — *Lusitania* v. Concordatum cum Lusitania;

— *Paraquaria* republica de erigendo Vicariatu Castrensi III 4125, ratihabitio III 4242; — *Romania* v. Concordatum cum Romania;

— *Salvatoriana* Republica de Vicariatu Castrensi III 5320, ratihabitio III 5403; — *Saravica* civitate (Saarland) de institutenda Theologiae catholicae cathedra in Studiorum Universitate III 5347, ratihabitio III 5435; circa institutionem magistrorum in disciplinis religiosis IV 5679, ratihabitio IV 5831 ; — *Tunete,* seu modus vivendi III 4499, ratihabitio III 4507; — *Venetiola* de nonnullis maioris momenti quaestionibus III 4475, ratihabitio conventionis III 4555.

Conventualis *Missa* v. Missa conventualis ; — *Prior* Congregationum monasticarum: condicio Superioris Maioris I 521.

Conventa *pars* v. Pars conventa.

Conventus v. Congressus, Domus religiosa.

Conversi religiosi: abolitio differentiae habitus III 4629; vox activa in electione Abbatis vel Abbatissae III 4673, et in Capitulis communitatis IV 6226.

Conversio *ad Ecclesiam Catholicam:* acatholicorum, et disparitas cultus I 734; russorum I 1002, 1108; mulieres legitimae coniunctae cum viro polygamo I 1916; libertas religiosa in ea II 2112; acatholicorum qui causam nullitatis matrimonii instituere volunt ex consensu vitiatu III 3900; iudaeorum: formula deprecationis feria VI in Passione Domini III 3938; solutio matrimonii infidelium in favorem fidei absque neutrius partis conversiones III 3968, 3970, 4387, 4471; ex iudaismo vel mahumetismo, et ingressus in Ordinem Praedicatorum III 4956; v. Reditus, —*pecuniae* fallendarum in distributiones I 388; — *latina nova* v. Versio latina.

Conviventes sacerdotes caste cum muliere: absolutio et admissio ad sacramenta I 1722.

Convocatio *Concilii* Vaticani II ad varias sessiones III 3919, 4244, 4252, 4375, 4397, 4504, 4621; *Synodi* extraordinariae Episcoporum III 5449; *Capituli* generalis extraordinarii in O.F.M. Cap. IV 6299.

Cooperatio v. Collaboratio.

Cooperator *Vicarius:* subdelcgari potest ei facultas dispensandi a forma matrimonii I 1464; caret potestate ordinaria assistendi matrimoniis I 1512; *missionarius* emigrantium delegari potest pro assistendis matrimoniis II 3264.

Cooptatio Episcoporum dioecesanorum in Congregationes Romanas IΠ 5221.

Coordinatio *Operum* Missionalium I 1089; *Unionis* Cleri pro Missionibus cum Operibus Missionalibus I 1787, 1821; *studiorum* Scholae mediae cum studiis seminariorum I 2047; apostolatus regionis III 4961; laborum post Cone. Vat. II: Commissio III 4979.

Copia *aquae* in calice Ordinationis sacrae I 760; *Psalmorum* in Liturgia Horarum pro quibusdam communitatibus religiosis IV 6300.

Copti: Ordo lampadis sive Unctionis infirmorum in Patriarchatu alexandrino I 1492.

Copula matrimonialis *dimidiata* a confessario consiliata I 510; amplexus reservatus II 3050; *onanistica* vel condomata et dispensatio super rato et non consumato ΠI 5023.

Cor Iesu: *consecratio* familiarum: indulgentiae I 108, praxis I 122; generis humani I 829; imago vel statua in altari Ssmi Sacramenti collocata I 828, 1416; Enc. «Haurietisa quas» de eius cultu II 3477; —*festum:* in Lusitania I 862; Officium et Missa propria cum Octava I 1003; — *Missa votiva* prima feria VI mensis I 400, 476, 593, 915, 1878, II 2320; translatio in primam Dominicam I 778; iterum celebrari potest horis postmeridianis II 3267; facultas binandi I 1608, II 2255;

— *Eucharisticum* feria V post Octavam Corporis Christi celebrandum: Officium et Missa propria 1413 ; supressio consociationis mulierum reparatricum I 1185;— *scapularis parvus:* materia I 394; — *Universitas Catholica* erigitur I 358; alloc, pontificia III 4230; v. Universitas Catholica Mediolanensis; — *Institutum veronense* Filiorum Cordis Iesu in duas Congregationes separatur I 597; Institutum Ap. «Sacro Cuorc» pro studiis superioribus Sororum in Italia I 1143; Societas Cordis Iesu: Praelatura ci commissa II 2406.

Cor Mariae: *consecratio* mundi II 2145; — *festum:* Missa et Officium proprium II 2242; variationes in rubricis ob introductum festum II 2242; novum Officium approbatur pro Filiis Imm. Cordis B.M.V. (Claretianis) II 2341 ; Missa votiva primo mensis sabbato III 3972; — *Templum* ei in Urbe dicatum: ad dignitatem Basilicae minoris evehitur III 3938; Diaconiae dignitate augetur III 4627; titulo Cardinalitio decoratur III 4628; — *Unio Excubiarum* honoris Imm. B.M.V. in archidioecesi Monaccnsi constituta cum propriis Statutis confirmatur II 2946.

«Cor Unum»: Pontificium Consilium de humana et Christiana progressione fovenda in Urbe conditur IV 6138; munera eidem commissa IV 6333.

«Coram Ecclesia» *celebratio,* ut elementum nu-

trimonii putativi II 2563. 3583, 3596; in matrimonio mixto HI 3932; v. Celebratio matrimonii, Putativum.

Coram solis testibus: celebratio matrimonii in casibus particularibus IV 6192; v. Celebratio, Forma matrimonii.

Corbiliensis dioecesis: erectio III 5038; ordinatio Tribunalium III 5313, 5314.

Corea: Visitator Ap. Missionum potestate Delegati Ap. praeditus II 2428; erectio Delegationis Ap. II 2593; Hicrarchia episcoporum constituitur III 4263; Intcr-nuntiatura erigitur III 4452; Nuntiatura Ap. III 5027; extenditur ad regionem privilegium Pianum retinendi ex variis uxoribus illam quae baptismum revera acceptaverit III 5190.

Corona *precatoria:* adnexio indulgentiarum I 222; confecta: cx vitro I 804, ad modum anuli I 1981, e funibus II 2502; nihil innovetur circa formam coronae Rosarii II 3714; *Rosarium* seu Corona Marialis dicenda est extra Missam II 4018; indulgentiae insolitae quibusdam Rosarii coronis attributae III 4254.

Corporalia: usus pro colligendis eleemosynis 1 196; facultas ea lavandi concessa sodalibus Tertii Ordinis Regularis S. Francisci I 979; item Fratribus Coadiutoribus laicis I 1112, II 2882, 2891.

Corporalis institutio beneficiorum dispensatur pro sacerdotibus Poloniac II 3366.

Corpus *Christi Eucharisticum:* veneratio tribuenda III 5292; *festum:* quando celebrandum 1 413; Missa coram Ssmo exposito II 3601; ordo celebrationis cum festum in Dominicam transfertur III 5440; *Mysticum:* Enc. «Mystici Corporis Christi» II 2182; — *Mariae* in caelum assumptum: definitio dogmatis II 2801;

— *Consultorum* constituitur pro regimine Status Civitatis Vaticanae III 5347;

— *humanum:* sepultura eorum qui crematiomem statuerunt exsequendam I 274; mens S.C. pro Doctrina Fidei circa amputationem foetus vel membrorum corporis, ct circa crematiomem cadaverum 111 5121 ;

— *Rubricarum* v. Codex Rubricarum.

Correctio quorundam librorum religiosorum a S.C. de Religiosis perficienda I 192; mendorum in editione officiali Codicis Iuris Canonici I 92.

Corrogatio eleemosynarum et stipendiorum Missarum a clericis orientalibus facta extra regiones eorum proprias I 1145; stipis pro missionibus: modus eam peragendi II 3047.

Couchoud P.L.: auctor damnati libri I 1490.

Crates in collocutorio monialium Ordinis Cisterciensis IV 5845.

Creatio v. Erectio.

«Crebrae allatae sunt»: Motu pr. Pii Pp. XII d. 22 feb. 1949 dc disciplina sacramenti matrimonii pro Ecclesia Orientali 11 2507; responsa authentica data 11 3052, 3130; an impedimentum dirimens mixtae religionis in can. 72 Concilii Trullani statutum vim suam teneat post hunc Motu pr. 111 5041, 5550, IV 6295.

Credentes: dialogus et forma commercii cum non credentibus III 5421, IV 5858; v. Non credentes.

«Credo» in Missa: dubia circa cantum I 387; in Missa titularis Ecclesiae 1 1919; in Sabbato Sancto vel Vigilia Pentecostes 11 2756.

Creditum: commissio causae iudicialis huius generis ad Rotam Romanam IV 5928.

Crematio cadaveris: sepultura eorum qui proprium corpus mandaverunt crematiomi tradi I 274; responsa ct Instructiones S. Officii 1 811, 835, III 4378, 5121.

Crimen: *impedimentum* matrimoniale: dispensatio implicita impedimenti matrimonialis provenientis cx adulterio cum promissione vel attentatione matrimonii putativi II 2563. 3583, 3596; in matrimonio mixto III 3932; v. Celebratio matrimonii, Putativum.

Coram solis testibus: celebratio matrimonii in casibus particularibus IV 6192; v. Celebratio, Forma matrimonii.

Corbiliensis dioecesis: erectio III 5038; ordinatio Tribunalium III 5313, 5314.

Corea: Visitator Ap. Missionum potestate Delegati Ap. praeditus II 2428; erectio Delegationis Ap. II 2593; Hicrarchia episcoporum constituitur III 4263; Intcr-nuntiatura erigitur III 4452; Nuntiatura Ap. III 5027; extenditur ad regionem privilegium Pianum retinendi ex variis uxoribus illam quae baptismum revera acceptaverit III 5190.

Corona *precatoria:* adnexio indulgentiarum I 222; confecta: cx vitro I 804, ad modum anuli I 1981, e funibus II 2502; nihil innovetur circa formam coronae Rosarii II 3714; *Rosarium* seu Corona Marialis dicenda est extra Missam II 4018; indulgentiae insolitae quibusdam Rosarii coronis attributae III 4254.

Corporalia: usus pro colligendis eleemosynis 1 196; facultas ea lavandi concessa sodalibus Tertii Ordinis Regularis S. Francisci I 979; item Fratribus Coadiutoribus laicis I 1112, II 2882, 2891.

Corporalis institutio beneficiorum dispensatur pro sacerdotibus Poloniac II 3366.

Corpus *Christi Eucharisticum:* veneratio tribuenda III 5292; *festum:* quando celebrandum 1 413; Missa coram Ssmo exposito II 3601; ordo celebrationis cum festum in Dominicam transfertur III 5440; *Mysticum:* Enc. «Mystici Corporis Christi» II 2182; — *Mariae* in caelum assumptum: definitio dogmatis II 2801;

— *Consultorum* constituitur pro regimine Status Civitatis Vaticanae III 5347;

— *humanum:* sepultura eorum qui crematiomem statuerunt exsequendam I 274; mens S.C. pro Doctrina Fidei circa amputationem foetus vel membrorum corporis, ct circa crematiomem cadaverum 111 5121 ;

— *Rubricarum* v. Codex Rubricarum.

Correctio quorundam librorum religiosorum a S.C. de Religiosis perficienda I 192; mendorum in editione officiali Codicis Iuris Canonici I 92.

Corrogatio eleemosynarum et stipendiorum Missarum a clericis orientalibus facta extra regiones eorum proprias I 1145; stipis pro missionibus: modus eam peragendi II 3047.

Couchoud P.L.: auctor damnati libri I 1490.

Crates in collocutorio monialium Ordinis Cisterciensis IV 5845.

Creatio v. Erectio.

«Crebrae allatae sunt»: Motu pr. Pii Pp. XII d. 22 feb. 1949 dc disciplina sacramenti matrimonii pro Ecclesia Orientali 11 2507; responsa authentica data 11 3052, 3130; an impedimentum dirimens mixtae religionis in can. 72 Concilii Trullani statutum vim suam teneat post hunc Motu pr. 111 5041, 5550, IV 6295.

Credentes: dialogus et forma commercii cum non credentibus III 5421, IV 5858; v. Non credentes.

«Credo» in Missa: dubia circa cantum I 387; in Missa titularis Ecclesiae 1 1919; in Sabbato Sancto vel Vigilia Pentecostes 11 2756.

Creditum: commissio causae iudicialis huius generis ad Rotam Romanam IV 5928.

Crematio cadaveris: sepultura eorum qui proprium corpus mandaverunt crematiomi tradi I 274; responsa ct Instructiones S. Officii 1 811, 835, III 4378, 5121.

Crimen: *impedimentum* matrimoniale: dispensatio implicita impedimenti matrimonialis provenientis cx adulterio cum promissione vel attentatione matrimonii nn m permissione facta a Sede Ap. vel ab Ordinario transeundi ad novas nuptias II 3029; requirit adulterium formale in utraque parte III 3943; *pessimum:* modus procedendi contra religiosos reos III 4302.

Criminales *causae* v. Causae iudicialcs.

Crisis systematis parlamcntarii IV 6313.

Crispiani: communitas religiosa ibi exsistens supprimitur I 1425.

Criteria *in re dogmatica* de peccato originali III 4996; — *in re iuridica:* pro conventionibus ineundis inter personas iuridicas civiles et ecclesiasticas dc aliquo opere educative aut benefico exercendo III 4108; pro recognitione Codicis iuris canonici sequenda 111 3919, 4793, 5253; v. Allocutio *ad iurisperitos,* Congressus iuris peritorum;

— *in re liturgica:* pro instauratione prosequenda 111 4930, 5043, 5196; in Italia III 5289; pro versionibus Canonis Romani in linguas vernaculas 111 5223; pro indole precum eucharisticarum intellegenda III 5382; pro applicatione in Urbe normarum de celebratione matrimonii 111 5448, 5449, IV 5478;

— *in re missionali:* pro modo procedendi Operis a Propaganda Fide in erog dis subsidiis 1 1821; pro quaestionibus Missionum Africae Meridionalis III 4250; v. Missiones, Opera Missionalia;

— *in re morali:* pro activitate professionali medicorum et obstetricum II 2635, 2926, 3208, 3301, 3499, 3540. III 5046, 5153; pro activitate Instituti Intemationalis F.A.O. IV 5919;

— *in re oecumenica:* pro conventibus cum acatholicis I 889, 11 2504, 2849, III 4260; pro admissione acatholicorum in Universitates ecclesiasticas III 4224; pro applicatione dialogi occumenici IV 5868; pro collaboratione in campo et usu mediorum communicationis socialis IV 6160;

— *in re pastorali:* pro indole Precum eucharisticarum recte intellegenda ac proponenda III 5382; pro applicatione in Urbe normarum circa matrimonii celebrationem III 5448. IV 5449, 5478;

— *in renovatione vitae religiosae:* pro Foederationibus monialium constituendis II 3370; pro accommodatione vitae et disciplinae II 3087, 3813; pro frequentandis Universitatibus civilibus a religiosis III 4928; criteria et pericula III 5315; pro habitu religioso, praesertim mulierum, gestando IV 6242.

Croce Benedictus: damnantur opera I 1404, 1546.

Crociata Mariana, La: associatio damnata I 2052.

Cruciata Bulla v. Bulla Cruciata.

Crucifixum; circa indulgentiam «toties quoties» adnexam I 1087, in articulo mortis lucrandam II 2141; ex materia v.d. «plastica» confectum III 3935.

Crucis reliquia: osculatio in Parasceve I 119.

Cry-pteferratcnsis Abbatia: paroecia I 137; Seminarium pro pueris italo-gracis instituendis 1 138.

Cuba: Nuntiatura Ap. constituitur I 1634; huius territorium extenditur ad Antillas I 1898; nova territorii distributio II 3245; Univ. Catholica studiorum erigitur in Habana II 3614.

Cubicularius ct lacerna: normae I 885.

Cuernavaca: interdicitur centrum documentatiorns IV 5472.

Culpa: de via quae ducit ad reatum et de statu culpae II 3326; liberatio II 3558; relatio cum poena iuridica II 3619.

Cultores *scientiarum* naturalium: Patronus dcclaratur S. Albertus Magnus I 2100; *iuris canonici:* alloc pontificia ΠI 5378.

Cultura *regionis* Indiae: aptatio liturgica IV 5518* laponiae: aptatio Ordinis Missae IV 5683; *humana':*

opus Ecclcsiac in ca conservanda cI curanda IV 5937, et Universitatum Ecclcsiac IV 6265.

Cultus: *Congregatio Romana* instituitur nova c divisione S.C. Rituum IV 5536; v. Congregationes Romanae; — *catholicus:* ecclesia aeternae Sapientiae Studio Urbis pro eo donatur 11 2740; *Cordis lesu:* Enc. «Haurietis aquas» II 3477; *Eucharisticus:* dubia soluta I 126, 484; Enc. «Mysterium fidei» de doctrina ct cultu SS, Eucharistiae 111 4700; Instructio III 5170; dubia circa sensum Instructionis 111 5350; normae Urbis in materia 111 5443; *formae novae* non introducantur I 1826; *liturgicus:* Enc. «Mediator Dei» II 2444; circa praesentiam «mysteriorum» in cultu liturgico II 2523; et vita eremitica in Ecclesia IV 6045; *lutheranus:* usus paroeciae catholicae III 4228; *musicae* sacrae in functionibus liturgicis et in territoriis missionum III 4238; *organa* seu institutiones cultus in Italia I 1181 ; *patriae:* normae 1 1664; *Servorum Dei:* causa confirmationis 1 1354; *B.M. Virginis* v. Apparitiones; *S. Christophori* legitimus declaratur IV 5587; *Vulnerum Christi:* decretum I 1946, et eius vis 1 2025; v. Excultus.

Cultus *disparitas* v. Disparitas cultus.

«Cum admotae»: Rescriptum Pont, quo Supremis Moderatoribus religionum clericalium iuris pontificii atque Abbatibus Pracsidibus Congregationum monasticarum facultates quaedam ab Apostolica Sede delegantur III 4559; facultas n. 16 cedendi bona patrimonialia intelllgitur de professis perpetuis 111 4689; facultas dispensandi cum filiis acatholicorum III 4981; summa pecuniae ultra quam requiritur beneplacitum Apostolicum ad bona ecclesiastica et religiosa alienanda, iuxta Rescriptum Pont. III 5078.

«C um de sacramentalibus» de confessariis religiosarum: interpretatio I 55.

«Cum omnia sunt parata ad nuptias»: dispensatio impedimentorum I 373.

«Cum Sanctissimus»: Instructio de Institutis saecularibus II 2497.

«Cum transactis»: decretum de quinquennali relatione Institutorum perfectionis II 2425; elenchus quaestionum pro relatione II 2525.

Cumulatio *impedimentorum* matrimonialium in dispensationibus I 104; *iurium:* ad fontem baptismalcm I 505; ecclesiae Cathedralis et paroeciae circa administrationem sacramentorum fidelibus aliarum paroeciarum I 933; Capellani militum et parochi loci quoad usum facultatum paroecialium II 2228; *Missarum:* revocantur facultates II 2865, IV 6166, 6212; sanantur defectus II 3272; *munerum* notarii et Defensoris vinculi aut Advocati partis IV 5854, iudicis et Promotoris iustitiae in causis iudicialibus IV 6103.

Cura *animarum* et Missa pro populo 1 26; habitualis et actualis Capituli I 30; renuntiatio iuri praesentandi Vicarium I 1994; S. Ioannes Baptistae Vianney constituitur Patronus parochorum seu animarum curatorum I 1051; extra fines Patriarchalus orientalis I ; causa dispensandi a servitio chorali II 3441; Capellani maris: extensio seu loca ubi exercere potest II 3618; — *Actionis Catholicae* et dispensatio a servitio chorali II 3441; — *catecheticae* institutionis impensius provehenda I 1597; — *domestica:* S. Zita declaratur Patrona ancillarum et mulierum addictarum II 3370; — *emigrantium:* clerici orientales in Americam vel Australian! demigrantes ut curam habeant fidelium proprii ritus I 1119, 1146; praestanda italis II 2423; Const. Ap. «Exsul Familia» de spirituali emigrantium cura II 3058; normae et facultates pro Missionariis et Directoribus eam exercentibus II 3333; erectio Missionum cum animarum cura pro emigrantibus III 5063; Motu pr. dc novis nonnis de pastorali migratorum cura IV 5596; Instructio de eodem argumento IV 5609; Pont. Commissio constituitur IV 5759; — *Foederationis monialium:* criteria sequenda a Delegatis quibus ea committitur II 3370; — *infirmorum:* Ordo in editione typica IV 6336; — *Legatorum Romani Pontificis:* territoria concredita II 3245, III 5416; — *maritimorum:* normae ct facultates pro Capellanis et Directoribus «Apostolatus maris» II 3267; extensio seu loca ubi Capcllanus maris eam exercere potest II 3618;

— *militum:* clericorum ad exercitum Galliae pertinentium I 120; catholicorum exercitus Germaniae I 1635; facultas celebrandi Missam horis vespertinis II 2122; Superior ecclesiasticus seu Inspector Capellanus ad eam consulendam in exercitu Gallico in Germania versante II 2355; in Hispania II 2765, 2906; in Germania III 4692; v. Castrensis iurisdictio; — *navigantium:* normae et facultates pro Capellanis et horum Directoribus II 3248; — *Orientalium* quae a sacerdotibus S.I. geritur III 4230; — *patrimonii* historico-artistici Ecclesiae IV 5989; — *prolis* a mulieribus habenda et lubilaeum lucrandum II 2731; — *Tabularii* ecclesiastici in Italia III 4025.

«Curatiarum» ecclesiarum rectores I 1379.

Curatio a psychoneurosi : doctrina et praxis II 3580.

Curator *animarum* v. Cura animarum; *dementis* II 2164; mandatum procuratorium datum a parte, non a suo curatore, et nullitas sententiae IV 6136.

Curatus paroecialis et Missa pro populo I 141.

Curia *Romana* v. Congregationes Romanae, Consilium, Secretariatus, Tribunalia; competentia aliquorum Congregationum I 520; iura advocatorum I 612; dies et tempus laboris et feriarum pro iis qui in ea adlaborant I 849; Ordines et Collegia Praelatorum cum propriis officiis, iuribus ad privilegiis I 1574; ordinatio generalis personarum II 2869, III 5298; cooptantur Episcopi inter cius membra III 5221; Const. Ap. «Regimine Ecclesiae» de Curia Romana denuo ordinanda III 5224; nova ordinatio generalis personarum III 5298 ; decisiones cadunt sub competentia Signaturae Ap. III 5415, IV 5502; normae quibus regitur eius competentia in fidelium associationes III 5446; recursus contra decisiones eiusdem III 5415, IV 5502, 5917;

— *dioecesana:* usus taxae maximae ct minimae I 350; Vicarius Generalis, Officialis et Cancellarius quando excusantur a servitio chorali II 2741; Cancellarius et Vicccancellarius in S.F.A.S. quoad usum facultatum «Pastorale munus» III 4481; constitutio duorum tribunalium primi et secundi gradus apud Vicariatum Urbis 11 3337, et apud Curiam Lugdunensem III 5442; normae ad apparandas causas reductionis sacerdotis ad statum laicalem III 4463, IV 5964, 5966, 6288.

Curriculum *studiorum:* facultas conferendi Presbyteratum exacto tertio anno Theologiae tempore belli I 126, II 2170; normae ct criteria pro dispensationibus I 607; denegatur dispensatio I 1596; necessitas curriculi philosophici ad Lauream Theologiae vel iuris canonici I 874; de non petendis dispensationibus a S. Sede III 4183; cursus pastoralis partem efformat integrantem curriculi theologici III 4556; sexennii praescribitur in Facultate Theologica Hispaniae septentrionalis III 5102.

Currus in processionibus I 501 ; mens S.C. Rituum I 654; *viae ferratae:* facultates ibi celebrandi Missam ct audiendi confessiones II 2660.

«Cursillos de Cristinndad»: S. Paulus Apostolus constituitur Patronus III 4453.

Cursus *studiorum:* Missa votiva in initio I 2357; normae pro novis cursibus instituendis II 2355; permittitur Missa paulo post mediam noctem occassionc

cursuum pro viris Actionis Catholicae Π 2653; *scholasticus* per semestres divisus fit invalidus ob intermissionem mensis unius cum dimidio II 3587; *archivisticus* de Tabulariis ecclesiasticis ordinandis penes Seminaria Maiora Italiae IΠ 4374; *doctrinae socialis* Ecclesiae in Seminariis Italiae III 4215; *latinitatis* apud Institutum allions Latinitatis III 4620; *pastoralis* partem efformat integrantem curriculi theologici III 4556; sanantur sanationes electionum ob omissionem cursus pastoralis III 5072; *philosophicus:* admissio ad tonsuram et Ordines minores post expletum cursum III 3912; *renovationis* canonicae pro iudicibus aliisque Tribunalium administris IV 6351; *S. Scripturae* de Psalmis explanandis in Seminariis regionalibus Italiae I 2084; v. singulas disciplinas.

Custodia *Eucharistiae v.* Asservatio; *legatorum* ct piarum fundationum in O.F.M. III 4234; *patrimonii* sacri historico-artistici Italiae I 957, 1922, III 4216;

— *locus detentionis:* facultas sacerdotibus data I 2049.

Custos custodum: electio mittendi ad Capitulum speciale in O.F. M. Conv. III 5195.

Custodes Nobiles Romani Pontificis: praecedentia inter Ducem supremum et Forerium Maiorem I 1571.

Cyprum: Delegatio Ap. constituitur II 2489.

Dactylographica *machina:* usus in causis Senorum Dei transcribendis III 4507.

Dahomeyana *dicio:* Nuntiatura Ap. erigitur, cuius Sedes in urbe Dakar collocatur IV 6121.

Dakar: Delegatio Ap. constituitur II 2515. mutatur in «Delegationem Ap. Africae Occidentalis» 111 4034; sedes Nuntiaturae Ap. Dahomeyanae IV 6121; sedes Nuntiaturae Ap. Litoris Eburnei IV 6283.

Dalatense *Seminarium* nationale Maius in Vietnamensi republica: Facultas Theologica erigitur III 4696.

Damna *belli:* reparatio in aedibus sacris Italiae LI 2245; *causa iudicialis* damnorum committitur Rotae Romanae IV 5928; *ex actibus administrativis* secuta IV 5930; *ex decreto Decani* Rotae Romanae IV 5934.

Damnatio *associationis:* «La crociata mariana» I 2052, schismaticae «Actio Catholica» in Cecoslovachia II 2601; *imaginum* cuiusdam novae scholae I 387; *millenarismi* I 2080; *onanismi* artificialis seu usus mediorum artificialium contra prolis conceptionem Π 3391;

— *operum, librorum* scriptorum a: E. Buonaiuti I 167, 670, 1442, 1710, II 2152, 2246; Guidi da Verona I 297; tituli «Felix Timmermans, Pallicter» I 320; W. Wilbrand I 334; T. Gallarati-Scotti I 358; E. Cazal I 390; N. Schlogl I 423, 465; S. Legueu 1 430; omnium «Anatole France» I 468; P. Sanz Boronat 1 521 ; M. Mir et L de Recalde I 554; «L'Apparition de la très Sainte Vierge dc la Salette» I 581 ; «Manuel Biblique...» I 610; «L'esperienza ctica dell'Evangelio» 1 714; Ion. Hehn I 761; I Wittit 1 777; C. Maurras et «L'Action française» I 847, 864; «L'Action française et le Vatican» 1 897; L. Daudet I 918, 1378; trium librorum de «Action française» I 930; «Le danger de ΓAction française» 1 932; D. Nielsen 1 1104; E. Michel I 1113; M. Misstroli et ignoti auctoris: «Lo stato fascista. Chiesa e scuola» I 1153; omnium 1. Tunnel I 1194; P. Roué 1 1200; G. Dellhora 1 1201 ; L. Dennefeld I 1202; M. Lekeux I 1241; Th. H. Van de Velde I 1241; L. Daudit 1 1378; F. Sartiaux I 1382; A. Loisy I 1399, 1493, 1896; S. Paglionica 1 1399; B. Croce I 1404 et operum omnium eiusdem I 1546; P. Alfaric, P.L. Couchoud, A. Bayet I 1490; omnium C. Guigncbert I 1493; A. Rosenberg 1 1520,1633; E. Bergmann 1 1520, 1835; F. Schmidtke I 1521, 1522; trium librorum dc apparitionibus in loco «Ezquioga» 1 1545; operum omnium J. Gentile I 1546, et B. Croce 1 1546; A. Cocles I 1628; L. G. Alonso Gctino I 1717; P. H. Santangelo 1 1721; J. F. Ponce 1 1723; G. List Arzubide I 1724; G. S. Huber I 1729, 1738; L. Laberthonnière 1 1783, 2053; C. Cogni I 1828; B. Assmus I 1831; P. Martinetti 1 1835; R. France I 1836; G. Mensching I 1853; theses circa stirpem humanam (razzismo) reprobantur I 1879; O. Lamarié 1 1892; opera A. Loisy I 1896; A. Piccareta I 1900; G. D'Annunzio I 1927; P. Ubaldi I 1938; E. Fleg I 1955; C. Pelz I 2018; Dain Cohonel, pseudonimus Dolindi Ruotolo I 2018; W. Stroothenke I 2049; G. Koepgen, M. Laros, H. Mulert I 2061 ; millenarismi I 2080; M. D. Chenu et L. Charlier II 2113; O. Kairer II 2118; J. Stephanos II 2165; omnia E. Buonaiuti II 2246; omnium J. P. Sartre II 2521; M. da Mourao de Freitas II 2739; C. Malaparte II 2758: libri «Bruno Ughi, La via» II 2763; opera P. Chanson e commercio auferuntur et novae editiones prohibentur II 2776; L Klein II 2799; L. Seiller 2911 ; omnium A. Pincherle (V. Moravia) II 3037; omnium Andreae Gide II 3038; R. Morel II 3042; operum circa P. Pium de Pietralcina II 3057; M. Ernst Π 3099; libri «Les événements et la foi 1940-1952» II 3135; C. Müller II 3229; libri a Kazantzakis conscripti II 3245; J. Martin II 3245; B. Scheichelbauer II 3246; M. Oraison II 3350; J. Thomé II 3352; M. de Jouvenel H 3392; B. Piasecki, et hebdomadarii «Dzis i Jutro» II 3396; ephemeridum in Hungaria editarum II 3397; A. Hemard II 3451 ; A. Capitini II 3457; S. de Beauvoir II 3538; M. de Unamuno II 3584; opus manuale «Introduction à la Bible» non suadetur II 3821, 3831; H. Duméry II 3840; L. Knuvelder II 3943; operum anonymorum «Il Poema di Gesù» et «Il Poema dclTUomo Dio» III 4011 ; L Steinmann III 4219; lectio operum J. Ortega y Gasset interdicitur in studiorum domibus religiosorum III 4265; canones de libris damnatis vel ipso iure prohibitis tenent etiam fideles ritus orientalis II 2234;

— *propositionum* quarundam dc scientia animae Christi I 127; de re philosophica ct theologica I 729; circa stirpem humanam (razzismo) I 1879;

— *publicationum periodicarum:* «Religio» et «Rivista trimestrale di studio filosofici e religiosi» I 361 ; «Tcdnota» I 474; «L'Action française» I 847, 864; «Terre nouvelle» I 1738; «Don Basilio» II 2384; «Biltcn» II 2594; «La quinzaine» II 3358; «Dzis i Jutro» II 3396; «A Kerestz» et «Bulletin Catholique Hongrois» II 3397; «Katolicke Noviny» II 3399; v. Index *librorum prohibitorum.*

Dania: Delegatio Ap. erigitur III 4027.

D'Annunzio G.: dubium de huius auctoris libris I 954; damnatio libri «Solus ad solam» I 1927.

Dantes *nomen* communistis I 2603; v. Communista.

Dantis Alighieri: Cathedra instituitur penes Univ. Catholicam Mediolanensem III 4809.

Dataria Apostolica: collatio beneficiorum non consistorialium Sedi Ap. reservata vel devoluta II 2105.

Daudet Leo: auctor libri damnati I 918, 1378.

«De Episcoporum muneribus»: Motu pr. quo normae Episcopis impertiuntur ad facultatem dispensandi a legibus Ecclesiae generalibus spectantes III 4991; dat facultatem dispensandi a ritu matrimonii mixti III 5101; urget post ipsum obligatio obtinendi beneplacitum apostolicum ad rcadmissionem eorum qui c Seminario vel Collegiis religiosorum dimissi fuerunt III 5145.

«De facto» constituta paroecia: Missa pro populo an et a quo dicenda I 1380.

«De Nuestra Scnora de la Paz y bucn viaje»: titulus Pont. Collegii pro Philippinis in Urbe III 4221.

«De Paul»: Universitas studiorum Chicagii erigitur cum Facultate musicae sacrae II 3716.

«Dc ratione qua dimissi e Seminariis denuo admitti possint»; Decretum S.C. de Seminariis I 2019, 2082, II 2727; interpretatio II 2124, 2130, 2270, 3722, 3813, 3867, III 4350; applicatio ad Seminaria dependentia a S.C. de Prop. Fide II 3774, 3809; manet in vigore post Motu pr. «Dc Episcoporum muneribus» et Episcopi non possunt ab eo dispensare III 5145; v. Admissio in Seminarium.

«Dc rubricis ad simpliciorem formam redigendis»: Decretum S.C. Rituum II 3372; responsa ad dubia proposita II 3395, 3406, 3409, 3418, 3451, 3512, 3568, 3615; Additiones et variationes post decretum introducendae II 3464.

Debita *oeconomica* contrahenda a religiosis: formalitates servandae I 1776; *summa pecuniae* ultra quam requiritur Beneplacitum Ap. II 3037, 3056, 3093, 3133, 3139, 3422. 3842, III 4293, 4379, 4942, 5078.

Decades *Rosarii B.M.V.:* intersectio orationum et indulgentiae Π 3451.

Decalogum: prudentia confessariorum in interrogationibus faciendis circa VI praeceptum II 2174.

Decanus *Cardinalium:* electio III 4638; *Canonicorum:* stallum in choro I 480; *Rotae Romanae:* facultates extraordinariae II 3092, IV 5550, querela nullitatis et damna ex eiusdem decretis secuta IV 5934.

Decennales Facultates quos S.C. de Prop. Fide concedere solet *Ordinariis Missionum:* Formulae Maiores et Minores cum supplemento I 249, 2033, II 2851, III 4005, 4010, IV 5955; extenduntur ad Ordinarios Castrenses III 4507; *pro America Latina* I 1053, 1915, 2059, II 2589, 2778, et Insulis Philippinis III 3968, IV 5692; v. Facultates *Americae Latinae, Missionales.*

Decimae cum paroecia dividitur I 1405.

Decisio *iudicialis* causarum nullitatis matrimonii a solo Ordinario loci I 616; munus iudicis I 2094; formulae pro causis de rato et non consummato II 2116; substitutio iudicis medio tempore inter decisionem causae et extensionem sententiae II 3878; nullitas ex cognatione spirituali inter anglicanos ad modum casus excepti IV 5843; declarans facta iuridica et damna secuta IV 5930; nullitas ex defectu citationis et contradictorii IV 6054; in casibus exceptis Italiae IV 6265; diaconus assumi potest ad officium iudicis pro causis matrimonialibus decidendis IV 6304;

— *administrativa Dicasteriorum Curiae Romanae:* competentia Signaturae Ap. in recursus contra eas III 5369, 5415, IV 5502, 5917; modus procedendi Signaturae IV 5917; — *Congressus Signaturae Ap.:* remedia contra ipsas IV 5945.

Declaratio: *caracteris* apparitionum et revelationum: B.M.V. in loco «Ezquioga» I 1545, et in loco Garabandal III 5121; — *Commissionis Cardinalitiae* de «novo catechismo» Neerlandiae III 5436; — *communis Pauli Pp. VI* et Athenagorae circa unitatem Christianorum III 4802, 5259; Pauli Pp. VI et Vasken I Catholicos circa media unitatis inter Christianos IV 5814; Pauli Pp. VI et Mar Ignatii Iacobi III de iis quae communia sum fidei IV 6150; — *competentiae* S.C. pro Negotiis Ecclesiasticis extraordinariis I 761;

— *Concilii Vaticani II:* «Gravissimum educationis» de educatione Christiana III 4755; «Nostra aetate» de Ecclesiae habitudine ad religiones non-christianas III 4761; vacatio legis pro his documentis III 4764; «Dignitatis humanae» de libertate religiosa III 4815; vacatio legis III 4903; — *contumaciae* contra M. l'Abbé de Nantes IV 5593;

— *Decretorum Curiae Romanae:* de choreis I 98; de «L'Action Française» I 943; de absolutione generali Tertiariorum I 1344; de indulgentiis «Stationibus» adnexis I 1453; «Lex sacri caelibatus» I 1822; de factione «sinistra catholica» Π 2259; de Codice Rubricarum ΠI 4249; de normis circa renovationem Postulatus et Novitiatus III 5257; de normis circa reductionem sacerdotum ad statum laicalem IV 6288;

— *excommunicationis* Iosephi Turmel I 1194; ob delicta patrata in Cecoslovachia II 2882; ob officia et munera politica a sacerdotibus Hungariae contra canones detenta II 3819; contra exercitium jurisdictionis ecclesiasticae impedientes in dicione Haitiana III 4144;

— *factorum iuridicorum* per decisionem iudicialem IV 5930; — *inefficacitatis* Ordinum sacrorum ab Episcopo acatholico collatorum III 3936; — *librorum* ipso iure prohibitorum: B. Croce I 1546, I. Gentile I 1546, E. Buonaiuti I 1710, B. Bonkampt II 3148;

— *nullitatis matrimonii:* via administrativa ex capite clandestinitatis I 693; certitudo necessaria in casibus exceptis can. 1990 I 1314; modus procedendi in iisdem casibus exceptis II 2231; civiliter initi inter partes catholice baptizatam et acatholice educatam ob defectum formae II 2394; item, inter partes baptizatas acatholice et catholice II 2591; inter partes orientales acatholice baptizatam et non baptizatam ob disparitatem cultus II 2596, 2743; inter absentes II 2615, 2654; inter partem acatholice baptizatam et partem in Ecclesia catholica baptizatam a ministro episcopaliano II 2661; inter partes orientales catholi .•rilll ritus armeni et acatholicam civiliter initi extra Patriarchatum II 2761; consummati mediis aphrodisiacis ex parte viri II 2565, 2890; inter partes catholicam et iudaicam non baptizatam ob disparitatem cultus II 3051; secundi, stante dubio positivo et insolubili matrimonii primi II 3613; inter partes non baptizatam et catholice baptizatam ob disparitatem cultus a solo parocho attestatam II 3817; inter partes in secta episcopaliana baptizatas, ob cognationem spiritualem III 3974; inter partes catholicam et methodistam ob defectum formae III 4003; ob defectum legitime constituti Procuratoris III 4015; inter baptizatam in ritu armeno et baptizatam in secta protestantica ob defectum formae III 4248; ob defectum aetatis ad normam casus excepti 111 4302; vi can. 72 Cone. Trullani III 4419, 4470, 5190, IV 6295; ex capite impotentiae in casu vascctomiae bilateralis I 1609, II 3770, III 4463, 4482; inter orthodoxos absque ritu sacro initi IV 5927; inter partes graeco-orthodoxam et anglicanam coram ministro anglicano initi ob defectum ritus sacri IV 6257;

— *nullitatis usus Privilegii Paulini* post baptismum alterius partis III 4420; —*privilegiorum* Auditorum Rotae Hispaniae III 3899; — *suppressionis* associationum I 1450, II 2864, 2892. 3570;

— *valoris matrimoni:* civiliter initi anno 1922 inter partem catholicam et acatholicam baptizatam I 1281;

melchitae cum parte presbyteriana absque forma canonica II 2208; inter partem catholicam ct non baptizatam initi durante bello Π 2429; inter partes baptizatam m ecclesia Batistarum et baptizatam in Ecclesia separata graeca ante Officialem civilem III 4265.

Decor habitus a clericis servandus II 2618.

«Decorem domus Dei»: Decretum de disciplina chorali in Urbe I 165; dubia soluta 1 230.

Decreta *Authentica* Congregationis Sacrorum Rituum ex actis eiusdem collecta ciusque auctoritate promulgata, vol. VII, Appendix II cum indice 1 859;

— *Concilii Vaticani II:* «Inter mirifica», dc instrumentis communicationis socialis III 4447, normae exsecutoriae IV 6073; «Orientalium ecclesiarum», de Ecclesiis Orientalibus Catholicis 111 4595, vacatio legis III 4600; «Unitatis redintegratio», de Oecumenismo III 4601; alloc, pontificia in promulgatione horum documentorum 111 4610; «Christus Dominus», de pastorali Episcoporum munere in Ecclesia III 4728; «Perfectae charitatis», de accommodata renovatione vitae religiosae 111 4741; «Optatam totius», de institutione sacerdotali III 4747; vacatio legis pro his decretis 111 4764; «Apostolicam actuositatcm», de apostolatu laicorum III 4774; vacatio legis huius decreti III 4788; alloc, pontificia dc mente et spiritu quibus decreta Concilii exsequenda sunt III 4799; «Ad Gentes», de activitate missionali Ecclesiae 111 4822; «Presbyterorum Ordinis», dc presbyterorum ministerio et vita III 4842; vacatio legis pro ultimis decretis 111 4903; sensus verborum «patrimonio philosophico perenniter valido» III 4913; Commissio centralis de Concilii decretis interpretandis III 4979, 5217, 5514; vacatio decreti «Christus Dominus» pro ecclesiis orientalibus 111 4984; prorogatio vacationis legis 111 4987; normae exsecutoriae aliquorum Decretorum Cone. Vat. 11 statuuntur III 5001; interpretatio Decreti dc Ecclesiis Orientalibus 111 5064; Missale Romanum a Concilio decretum promulgatur IV 5511; item Liturgia Horarum IV 5912, 6149; — *Concilii provincialis* Westmonasteriensis I 145;

— *Congregationum Romanarum:* «Cum de sacramentalibus», de confessariis religiosorum interpretatur I 55; «dc choreis» declaratur 1 98; «Redeuntibus» declaratur 1 170, 175, 192; «pro Conciliorum celebratione in regionibus Italiae» exsequitur I 190; «Inter reliquas» de religiosis servitio militari adstrictis: responsa 1 221, tenet Societates Missionum a S. C. de Prop. Fide pendentes 1 1406, applicatur ad servitium pracmilitare laboris publici 1 1816; «dc authcnticitatc commatis loannei», declaratur 1 884; suppresionis cuiusdam consociationis religiosae mulierum 1 1450; circa indulgentias «stationibus» adnexas, declaratur 1 1453; «Consilium suum persequens», de facultatibus adncctendi indulgentias obicctis piis 1 1462, dubia I 1787; «Lex sacri caelibatus», dc absolutione sacerdotum ob attentatum matrimonium 1 1722, declaratur I 1822; pro administratione Ordinariatuum Graeco-ruthenorum in S.F.A.S. I 1028, prorogatur 1 2020; circa cultum sacris Vulneribus 1 1946: vis 2025; dc ordinandis Tribunalibus ecclesiasticis Insularum Philippinarum I 2024, 11 3577, normae exsecutoriae I 2056, II 3578; «Sollemne habet», de alumnis admittendis in Seminarium vel in Familiam religiosam I 2019, 2082, interpretatur II 2124, 2130, 2130, 2270, 3722, 3774, 3809, 3813, 3867, III 4350, 5145; dc commissione constituenda pro institutione religiosorum 1 2238, elenchus quaestionum I 2243; «Nihil antiquius», dc ordinando Studio rotali II 2292, normae exsecutoriae II 2273; de ordinandis Tribunalibus dicionis Canadensis II 2328, normae exsecutoriae 11 2341; «Spiritus Sancti munera», de Confirmatione administranda iis qui ex gravi morbo in mortis periculo sunt constituti II 2358, responsa II 2408; «Cum transactis», de relatione quinquennali Instituorum perfectionis II 2425, elenchus quaestionum pro relatione II 2525; de cautionibus praestandis in matrimoniis mixtis dicionis Sinensis II 2563, natura II 2659; de causis nullitatis matrimonii in Vicariatu Ap. Sueciac 111 3893, normae exsecutoriae IΠ 3900; «De rubricis ad simpliciorem formam redigendis» II 3372, responsa ad dubia 11 3395, 3406, 3409, 3418, 3451, 3464, 3512, 3568, 3615; «Militare servitium», de religiosis servitio militari adseriptis II 3724, applicatur ad sodales S.I. votorum simplicium III 3913; de ordinandis Tribunalibus in regione pastorali: Massiliensi III 4632, normae exsecutoriae III 4633; Tolosana 111 4630, normae exsecutoriae III 4651; in dicione Columbiana 111 5243, normae exsecutoriae III 5244; in regione pastorali Parisiensi III 5313, normae exsecutoriae III 5314; administrativa lata post diem 1 martii 1968 cadunt sub competentia Signaturae Ap. III 5354; «Maris Carabici», de ordinandis ibidem Legationibus Pontificiis II 3245, nova territoria assignantur III 5416; S.C. pro Religiosis confirmantis dimissionem religiosorum a Superioribus decisam: recursus ad Signaturam IV 6300;

— *Congregationis generalis S.L* circa paupertatem approbata a Summo Pontifice III 4985; — *de inierim* exsequendo: decisio Signaturae I 62; — *Decani* Rotae Romanae: querela nullitatis ct damna inde secuta IV 5934; *Rotae Romanae:* restitutio in integrum IV 6131;

— *Gratiani:* alloc, pontificia occasione octavi centenarii: dc cius valore et momento in historia iuris Ecclesiae II 3032;

— *Laudis:* Instituti saecularis «Missionariae Regalitatis «D.N.I.C.» II 2506; Instituti Saecularis «Societas S. Pauli» II 2760; documenta remittenda ad Sedem Ap. IV 5955; — *nullitatis matrimonii* latum ab Episcopo in casibus exceptis: effectus civiles IV 6211;

— *Ordinariorum:* recursus contra I 382; actio iudicialis adversus 1 585; recursus ad Metropolitam I 1827; in re liturgica: modus ea componendi cum ritu dominicano IIi 4935; de remotione parochi: recursus ad Signaturam Ap. IV 5915, 6193.

Dedicatio *Basilicarum* SS. Petri et Pauli: festum III 4789; — *diei* v. Dies; — *Dominicae* paenultimae octobris Missionibus I 827;

— *Ecclesiae Cathedralis:* celebratio I 357; Praefatio ct ultimum Evangelium in Missa I 1715; Missa votiva I.C. Summi ct Aeterni Sacerdotis intra octavam I 1786; ecclesiarum omnium Congregationis Missionis dic 22 oct. celebranda 1 1518; — *generis humani* Cordi Iesu: nova formula III 3962.

Defectus *aetatis:* facultas dispensandi I 2045, II 2170; ad matrimonium: nullitas declarari potest ad normam casus excepti 111 4302; ad convalidandum matrimonium debet prius cessare impedimentum et deinde renovari consensus III 4690; facultas Ordinariorum dispensandi pro ordinandis diaconis uxoratis IV 5867;

— *citationis et contradictorii:* decisionis rotalis nullitas IV 6054; — *Consilii Definitorum* pro admissione ad Professionem in O.F.M.: sanatio III 4668; — *constitutionis legitimae* Procuratoris ad matrimonium contrahendum: declaratio nullitatis 111 4015; — *corporis:* oculi sinistri non constituit irregularitatem I 728; digiti indicis manus sinistrae ct mobilitatis bracchii destri I 1664; primae partis digiti pollicis manus: dispensatur III 4697; – *curriculi theologici* ad Ordines sacros I i 596, 11 2170; – *documentorum* baptismi et status liberi*: normae pro celebrandis matrimoniis II 2229;

— *formae canonicae matrimonii:* sanatio in radice I

1933; declaratio nullitatis II 2394, 2591, 2661, 2761, 111 4003, 4248; — *natalium* filii naturalis: irregularitas dispensatur ad Ordines sacros III 4043; — *Ordinarii* vel parochi proprii ritus orientalis: delegatio parocho latino facta pro assistendis matrimoniis II 3095; — *residendae* in conventibus: sanatio Professionum Fratrum conversorum O.P. II 2177; — *ritus sacri* in matrimonio orientalium IV 5927, 6257; — *vocationum* religiosarum: remedia III 5098:

— *in erectione, admissione, adseriptione* ad Professionem: sanantur in Tertio Ordine saeculari S. Francisci I 148, 478, 599, 955, 1004; in societatibus Sanctae Viae Crucis I 478, 896; in Confratcrnitate Scapularis et Tertii Ordinis Carmclitici 1 1912; in Congregationibus Marianis ob defectum adseriptionis in albo membrorum II 2756; in erectione domorum O.F.M. in locis S.C. dc Prop. Fide subiectis II 3874, III 3924, 5420; — *in reductione* et cumulatione Missarum pro legatis: sanantur omnia quae sanabilia sunt II 3272; — *in celebratione* Missae occurrentes: editio III 4625.

Defensor vinculi: in casibus exceptis I 232, appellatio II 2422; assumptio laici ad officium III 5385; cumulatio muneris cum Notario IV 5854; in causis dc rato et non consummato debet concludere pro consummatione I 1782; Episcopis legere potest cius animadversiones ante proprium votum in causis inconsummationis I 2082.

Definitio *altaris* portatilis II 2144; — *causarum* iudicialium v. Decisio iudicialis;

— *dogmatica Assumptionis corporeae B.M.V.:* consultatio Episcoporum II 2339; Const. Ap. «Munificentissimus Deus» qua fidei dogma definitur II 2801; facultas canendi Missam de Assumptione B.M.V., die festi Omnium Sanctorum II 2800; *Immaculatae Conceptionis B.M. V.:* Enc. «Fulgens corona» primo exeunte saeculo a eius definitiones II 3184;

— *Instituti catholici* intematlonalis: criteria, notae, conditiones IV 6187; — *Precum eucharisticorum* praesertim quoad verba consecrationis III 5442; — *rationum iuridicarum* Cardinalium quoad suos titulos seu diaconias in Urbe IV 5514.

Definitiva *approbatio* v. Approbatio.

Definitores O.F.M.: eorum votum in admissione ad Professionem religiosam 111 4668.

Defuncti: *Commemoratio omnium fidelium* die 2 novembris: decretum I 23; numerus et intentio Missarum I 24, 275; Missa exsequialis hac die 2 novembris I 173; Missa in oratione XL Horarum hac die 1 184; indulgentia plenaria «toties quoties» adquiri potest die Dominica sequenti I 1909; facultas transferendi hoc festum ob aptationem liturgicam usibus Laotiae et Cambodgiac in honorem mortuorum IV 5754; — *coniugis fratres:* capacitas agendi in iudicio IV 6122;

— *exsequiae:* usus obvolvendi capsam ornamentis albis 1 778; normae pro functionibus tempore belli II 2123; usus linguae vernaculae II 2479, 3276, 3412; numerus Absolutionum pro Abbatibus regularibus II 2487; Missa exsequialis canenda ut addi possint Missae lectae 11 2756; — *lubilaeum pro defunctis* I 746; v. etiam lubilaeum; — *indices* tempore medio inter decisionem causae et extensionem sententiae II 3878;

— *Missa votiva de requie:* Praefatio propria approbatur I 195, 745; dubium dc quotidianis et cantatis I 1715; in bello I 1919; v. Missa defunctorum; — *sepultura:* in ecclesiis debent apponi nomina tantum eorum ibi sepultorum I 500; in coemeteriis: lampades supra sepulcra I 502; — *suffragia:* expositio sollemnis Ssfni Sacramenti in suffragium defunctorum I 1917.

Degradatio sacerdotis J. Turmel I 1194.

Delatio *Communionis* ad infirmos I 924, ad catholicos in carceribus detentos a laicis I 1151; *processionalis* signorum Passionis Domini ct statuae Virginis Perdolentis feria VI in Parasceve I 1176; *habitus ecclesiastici* a clericis I 1342; *mozzetta* in sessionibus Concilii III 4387; *olei sacri* infirmorum a sacerdotibus secum III 4654; *dignitatum* Ordinum Equestrium Ducibus civitatum III 4971; *actorum* Capituli specialis de renovatione religiosorum ad S.C. de Religiosis III 5111, 5278; *appellationis* a Rota Hispana ad Rotam Romanam ante citationem partium IV 6282.

Delectio candidatorum ad Instituta perfectionis ct ad Ordines sacros I 1355, 1492, 2042, 3503, 3516, III 4144, 4409, IV 5455; v. Clericalis, Formatio.

Delegans Episcopus pro consecratione altaris: concessio indulgentiarum 1 1350.

Delegatio *facultatis* Episcoporum impertiendi Benedictionem papalem I 458; Ordinariorum absolvendi a censuris ob peccata contra fidem I 1514, ΠI 4272, IV 5844; erigendi Stationes Viae Crucis in O.F.M. III 4241 ; earum per «Pastorale munus» Episcopis concessarum III 4481, 4614; Rescripti Pont. «Cum admotae» III 4559; concedendi saecularizationem sodalium votorum temporariorum in religionibus laicalibus IV 5689;

— *potestatis* iurisdictionis paroecialis ad audiendas confessiones I 231; administrandi Confirmationem I 1538; adsistendi matrimoniis maronitarum parocho latino facta II 3095; adsistendi matrimoniis emigrantium a Missionario facta cooperatori II 3264; solvendi matrimonia in favorem fidei nequit fieri a Romano Pontifice II 3394, III 3917, 4057; item dispensandi a rato et non consummato III 3917; administrandi Confirmationem tempore Concilii III 4318; legislativae Conferentiarum Episcopalium III 4988; adsistendi matrimoniis Diacono facta IV 5513, 5867.

Delegationes Apostolicae: Constantinopolis, Aegypti, Mesopotamiae, Persiae et Siriae: Missiones ad eas pertinentes I 164; Albaniae I 334; Sinarum 1 493, 607; Africae Meridionalis I 519; Indonesiae I 753, II 2738; Antillarum I 786; Congi belgici (Zaïre) I 1147; Africae I 1148; Bulgariae I 1349; Africae orientalis italicae I 1815; Antillarum supprimitur I 1898; Britanniae I 1901; Africae: mutatur titulus II 2393; Australasiae: mutatur titulus II 2422; Archipielagi Indonesian! II 2425; Palaestinae, Transjordaniae et Cypri II 2489; «Dakar» II 2515; pro Corea II 2593; «De Karachi» in «Pakistan» II 2762; Thailandensis II 3730, 3789; Indosinensis dividitur II 3730; Scandiae pro Norvegia, Suetia, Dania, Finnia et Islandia III 4027; Mediae Africae occidentalis III 4033; Insulae Madagascariae III 4333; Africae Orientalis et Occidentalis Britannicae: mutatur nomen III 4034; Africae Orientalis III 4034; «Dakar»: mutatur titulus 111 4034; Africae Occidentalis III 4034; Indosinensis: dividitur 111 4472; Thailandiae et Paeninsulae Maiaccnsis: extenditur ad regionem Laosicnsem III 4472; Ruandensis 111 4496; Indosinensis: dividitur III 4496; Victnamensis et Cambodgiensis 111 4496; Africae centralis scu Yaudensis 111 4663; in Sanctuario Laurctano III 4674; in Australia, Nova Zelandia et Oceania: mutatur titulus III 5440; in Australia et Papua-Nova Guinea III 5440; in Nova Zelandia et Oceano Pacifico III 5441; Maris Rubri IV 5587; v. Internuntiatur», Nuntiatura.

Delegatus *Apostolicus:* Facultates I 196, 319, 973, 1618, 2020, II 3139, 3340, 3441, 111 4165, 4222, 4994, 5284, IV 5959; in Sinis: extenditur iurisdictio 1 607; concedit licentiam transeundi ad alium ritum 1 973; facultas concedendi in Missionibus instructionem pro. cessus dc rato ct non consummato I 1618; in S.F.A.S..

eidem subliduntur Insulae Mariannenscs II 2350; cius potestas confertur Visitatori Aposlolico pro missionibus Corcae II 2428; mutatur facultas circa alienationem bonorum II 3139; dispensare possunt cum apostatis a fide, haereticis, schismaticis et filiis acatholicorum III 4222; v. Internuntius, Legatus, Nuntius;

— *ad Congressus* delegati v. Congressus.

— *Episcopus* ad consecrationem altaris promulgat indulgentias I 1350; *Episcopalis* quoad matrimonia II 2164; — *Generalis* O.F.M. in America, in Oriente aliisque dissitis regionibus obtinet facultates speciales durante bello II 2123, 2207;

— *Foederationis monialium:* facultates eis concessae II 3092; normae generales ab eis observandae II 3229; formula pro nominando ct pro facultatibus II 3339; eius Provincia religiosa et territorium Foederationis: criteria II 3370, 3371 ; — *Religiosus* ad Capitulum Provinciale: ordo eos eligendi III 4023; in O.F.M. Cap. III 4495; facultas eligendi Fratres laicos delegatos ad Capitula IV 5475; — *Vicarius* in Missionibus: natura iurisdictionis I 1835.

Dellbora GuiUermus: auctor damnati libri I 1201.

Deliberatio Capitularis de substitutione Canonici Magistralis I 35.

Dcliberativum v. Votum deliberativum.

Delicta contra obligationes status clericalis et religiosi 1 126; in Cecoslovachia patrata II 2882; iuris poenalis intemationalis II 3199.

Demens: constitutio curatoris II 2164; mandatum procuratorium ad lites IV 6136.

Demigrantes v. Emigrantes.

Demographicum incrementum, limitatio natalitatis et dignitas mulieris III 5046, 5153.

Dencgatio *facultatis:* dispensandi a curriculo theologico ad Ordines sacros I 1596; utendi Privilegio Paulino cum una pars baptismum recepit extra Ecclesiam catholicam I 2102; substituendi lanam cum alia materia pro Scapularibus O.C.D. II 2565; consecrandi calices et patenas a sacerdotibus ob solam absentiam Episcopi II 2741; concedendi altare privilcgiatum ab Ordinariis, et audiendi confessiones extra propriam dioecesim a sacerdotibus per viam feneam itincrantibus II 2891; acceptandi hereditates ct legata contra Regulam O.F.M. Cap. II 3391; celebrandi aliquas Missas votivas III 4291; sumendi Communionem ope fistulae per viam nari derivantis III 4481, 4767; absolvendi Officium Divinum in choro lingua vernacula III 4622; dispensandi a lege ieiunii et abstinentiae III 4999; sanandi in radice matrimonium, si pars catholica renuit cautiones praestare III 5096.

Dennefeld Ludovicus: damiantur opera I 1202.

Denuntiatio *matrimonii* initi II 399; *nullitatis* matrimonii v. Accusatio nullitatis.

Dependentia *a S.C. de Prop. Fide:* territoria eidem subiccta considerantur Missiones I 1149; Societatum Missionum 1 1406,1492,1845; Institutorum religiosorum vel missionalium 1 1533, 1852, II 3514, 3725, 3774, 3809, III 3881, 3929, 5250, IV 5492; Episcoporum I 1544; territorii I 1618, II 3774, 3809, III 3929;

— *Conferentiarum S. Vincentii a Paulo* ab Ordinariis locorum I 335;

— *monialium* ab Ordinariis in Gallia et Belgio I 210, 292; in Hispania 1 907, 1979; *personarum* ab Administrationc bonorum S. Sedis IV 6234, 6235, 6239 ; *scholarum* ab auctoritate ecclesiastica I 1936, 11 2345, 2355, 2509, 3191, 3842; *Universitatum* in Ecclesia a S.C. de Seminariis ct Studiorum Universitatibus III 3981.

Depositio testis scripto facta in causis Servorum Dei permittitur observata Instructione IV 5982.

Deprccatio pro iudacis v. Judaeus, Judaica.

Deputatus: munus publicum a clericis non assumendum I 459; alloc, pontificia IV 6313.

Designatio *Tribunalium* v. Erectio Tribunalium.

Destinatio eleemosynarum Bullae Cruciatae in Hispania II 2168; partis domus ad usus non profanos quoad erectionem Viae Crucis II 2746; sedis confessionalis pro mulieribus III 4237.

Detenti in carcere aliisque custodiae locis: delatio Eucharistiae a laicis I 1151 ; mitigatur pro eis iciunium cucharisticum I 1963, II 2232, 2384, III 4167, 4236; Missa vespertina II 2232, 2384; lucrantur lubilaeum, servatis conditionibus v. lubilaeum; auxilium Christianum eis praestandum II 3619.

Detentio munerum politicorum contra canones a sacerdotibus Hungariac II 3819.

«Dei Verbum»: Const, dogmatica Cone. VaL II dc divina Revelatione III 4768; qualificatio theologica doctrinae III 4767; alloc, pontificia in eius promulgatione III 4789.

«Deus qui de Beatae...»: oratio dc tempore I 2100.

«Deus scientiarum Dominus»: Const. Ap. de Universitatibus et Facultatibus Studiorum ecclesiasticorum I 1272; Ordinationes ad eam exsequendam I 1301; cffectus iuridici Licentiae post cam II 2502; Normae quaedam ad eam recognoscendam III 5355.

Deustensis Universitas studiorum Ecclesiae in civitate Flaviobrigensi canonice constituta III 4379.

«Deutsche Pfadfinderschaft St. Georg»: associatio iuvenum cum facultatibus propriis II 3569.

Devolutio *collationis* beneficiorum ad S. Sedem I 349, II 2105, 2149; Instructio observanda ab Ordinariis qui collationem petunt a Dataria Ap. II 2105; *causae* indicialis Rotae Nuntiaturae Hispaniae ad Sedem Ap. pro nova instantia III 3911; *facultatis* olim concessae Ordinariis Indiae III 4122; v. Restitutio.

Devolutivus recursus ad Signaturam Ap. in processu remotionis parochi IV 6122.

Devotio *non approbatur:* in B. Mariam «Virginem-Saccrdotem» I 867; in Sacrum Caput D.N. Icsu Christi 1 1892; quaedam formae novae non sunt introducendae I 1826; reprobantur: «Devozione ali'Amore annientato di Gesù» et «Rosario dclle Santissimc Piaghe di N.S. Gesù Cristo» 1 1946, 2025; in Sacra Vulnera Christi I 2025; in «Amorem misericordem» I 2054; non probatur quaedam forma in Divinam Misericordiam quae in certis revelationibus fundata asseritur II 3874, III 3930; *indulta* recurrente quinquagesimo anno ab incoepta in B.M.V. dc Fatima III 5105; *devotionis obiecta* pia quibus adnecti possunt indulgentiae I 1462; exhortatio in devotionem Missae 1 2080; oppositio inter devotionem obicctivam ct subicctivam II 2523.

Dextrum *brachium* v. Irregularitas ex defectu.

Diaconatus: Const. Ap. «Sacramentum Ordinis» II 2480; Motu pr. quo generales normae de Diaconatu permanenti in Ecclesia Latina restituendo feruntur III 5191; facultas eum instituendi apud Societatem Missionariorum Africae IV 5588; item in O.F.M. Conv. IV 6243; nonnullae normae ad sacrum Diaconatum Ordinem spectantes statuuntur IV 6307 ; ritus de admissione inter candidatos ad Diaconatum IV 6334.

Diaconia in ecclesia S. Hadriani in Urbe transfertur in ecclesiam S. Pauli in Arenula II 2321 ; hac dignitate decoratur Templum Imm. Cordis B.M.V. exstantis Romae 111 4627; rationes iuridicae Cardinalium definiuntur quoad Diaconias in Urbe IV 5514.

Diaconus: extensio manus in Ordinatione I 536 553; ministrans Communionem 1 1186; forma ordinationis sacrae plurimorum I 1379; non requiritur ad

legendum Evangelium Passionis Domini III 4662; officia et potestas Diaconi qui ad sacerdotium ascendere velit 111 5339; valor et sanatio matrimonii coram Diaconis celebrati 111 5368; novus ritus ad Ordinationem 111 5386; editio Pontificalis Romani dc Ordinatione Diaconi 111 5420; delegatio Diacono facta pro assistendo matrimonio IV 5513; dubium circa delegationem generalem ei datam IV 5867; assumi potest ad officium iudicis in causis matrimonialibus IV 6304.

Dialogata Missa moderanda I 1646.

Dialogus: Instructio dc natura dialogi cum non credentibus ab aliis formis commercii distinguendi III 5421 ; institutio ad dialogum cum non credentibus habendum, candidatis sacerdotii impertienda IV 5858; principia et criteria circa applicationem dialogi oecumcnici in Ecclesia IV 5868.

Diaria publicatio v. Ephcrnerices, Publicatio diaria.

Dicasteria Curiae Romanae: recursus ad Signaturam Ap. contra eorum decisiones III 5415, IV 5502, 5917; v. Curia Romana, Congregationes Romanae.

Dicatio v. Dedicatio, Dies.

Dicio *Americae Latinae:* facultates decennales I 1053, 1915, II 2589, III 3964, IV 5692, missionales S.C. de Prop. Fide 1 2059, II 2778; v. America Hispanolatina; — *britannica:* Hierarchia constituitur in Africa occidentali II 2744; — *canadensis* v. Canadensis dicio; — *Columbiana* v. Columbia; — *communistarum* partium: clerici itinérantes in eorum regiones quanam licentia indigeant III 5146, 5217; — *congolensis, cubana, hispanica* v. has voces et singulas nationes.

Dicta lesu Christi: veritas historica III 4219.

Dies: Communio in qualibet hora I 2062; celebratio Missae vespertinae extenditur ad omnes I 2063; excusatio a choro valet pro diebus tantum quibus officiis propriis vacatur II 2741 ; preces finales Missae omittuntur in diebus Homiliae II 3399; inchoandi Cone. Vat. II statuitur III 4252; Absolutionis generalis pro Tertiaris III 4352; concelebrationis Missae in Seminariis ct Collegiis Urbis III 5275; inchoandi Synodum Episcoporum III 5449;

— *abstinentiae et ieiunii* v. Abstinentia, leiunium;

— *aliturgicus:* facultas S.I. concessa III 4251 ; — *Congregationum Marianarum:* Missa Votiva Imm. Conceptionis B.M.V. II 2588;

— *de praecepto:* in Australia et Nova Zelandia I 1832; facultas ter Missam litandi I 1853; trinatio Missae I 1937, II 2435, 111 4269; Communio in horis vespertinis I 1962; Missa de requie, praesente cadavere I 2018; reductio pro Orientalibus II 2890; usus antimensii pro latinis II 3217; non solet dispensari servitium chorale post meridiem II 3442; Missa vespertina ratione matrimonii II 3716; reducuntur pro Hibernia II 3870; Benedictio nuptialis III 4697; facultas quater litandi Missam III 5096; — *Dominica n.* Dominica;

-*fatales* ad proponendam et prosequendam appellationem IV 6263; — *festivus* non de praecepto: Missa pro populo I 1187; binatio Missae I 1870; — *ieiunii* v. leiunium: — *indulgentiae* plenariae v. Indulgentia; — *instrumentis* communicationis socialis dicata IV 6258; — *liturgicus* in quo Missa exsequialis prohibetur III 4725; Missa pro lubilaco in diebus primae classis III 4956;

— *Missae pro populo* v. Missa pro populo; —*non festivi:* binatio I 1851, 2055, II 2494, 2522, III 4331; usus antimensii pro latinis II 3291; eleemosynae pro binationc III 4229; — *Ordinum sacrorum:* collatio extra I 1980;

— *pacis fovendae* calendis ianuarii cuiusvis anni: nuntius scripto datus a Romano Pontifice III 5279, 5450, IV 6345; — *praecedens seu vigilia:* anticipatio Laudum III 4133; implctio praecepti audiendi Missam III 4503, 4726, 4940, 4975; Missae exsequialis III 4725; — *primis novembris* diebus debent preces mensibus octobris recitari II 2424; — *Professionis religiosae* in Instituto «Christian Brothers» I 291; consecrationis Institutorum saecularium: Communio sub utraque specie III 4688;

— *19 maii 1918:* initium vigoris Codicis iuris Canonici I 1724; *2 maii 1949:* finis valoris dirimentis canonis 72 Cone. Trullani III 5041 ; — *31 dec. 1949:* Missa media nocte II 2654; item anni 1950 II 2834; — *3 apr. 1949:* binatio Missae II 2588; — *8 dec. 1965:* finis Concilio Vaticano II imponitur III 4766; — *1 martii 1968:* initium competentiae Signaturae Ap. III 5369;

— *Sanctae Infantiae* assignatur II 2834, 2841; — *secunda* mensis novembris v. Commemoratio omnium defunctorum; — *vocationum ecclesiasticarum* III 4254, 4252, 4460, 4469, 4625, IV 5758, 6253.

Diffamatio sacerdotis ab Episcopo I 297.

Differentia: habitus religiosi inter chorales ct conversas abolenda apud Moniales Clarissas III 4629; inter monachos et moniales Ordinis Cisterciensis Reformati III 4674.

Digitus: dispensatur irregularitas ex defectu ob vulnus bellicum I 93; item defectus indicis manus sinistrae I 1664; usus gestandi tegmina apud parvum clerum II 3234; dispensatio irregularitatis ob defectum primae partis digiti pollicis III 4697; v. Irregularitas.

Dignitas *regalis* B.M.V.: festum instituitur II 3311; *episcopalis* pro Cardinalibus statuitur III 4272; *episcopalis* Ordinarii et consecratio oleorum III 4553;

— *Diaconiae* tribuitur Templo Imm. Cordis B.M.V. in Urbe III 4627; *tituli Cardinalitii* eidem templo III 4628; *Ordinum Equestrium* deferenda Ducibus civitatum III 4971; *mulieris:* limitatio natalitatis et incrementum demographicum III 5046; *laboris humani* in societate et industria moderna: alloc, pontificia III 5352; *dignitates* a Praelatis ritus orientalis sacerdotibus alieni ritus concessis I 1982.

Dignitates in Capitulis: ius optionis I 231; Missa conventualis inter eas et hebdomadarium I 380; reservatio I 480, 1983; substitutio per canonicos in choro I 1382; ius Capituli eligendi Dignitates I 1984.

«Dignitatis humanae»: Declaratio Cone. Vat. II de libertate religiosa III 4815; alloc, pontificia in promulgatione III 4811.

Dilatio *baptismi:* monitum contra morem snc debita causa II 3820; *Capitulig* eneralis O.C.D. II 2153, et O.F.M. Cap. II 2236.

Dimidiata copula et confessarii consilium I 510.

Dimissio *religiosorum:* eorum qui vota nuncuparunt ante Codicem I 123, 165, 230; eorum qui profitentur «donec in Congregatione vivam» I 373; tempus utile ad interponendum recursum contra decretum dimissionis professi temporarie I 596; dimissio ipso facto I 1572; religiosi qui iniuriam intulit vel insidias posuit pudori II 2658; scholastici vel coadiutoris non formati S.I. et cessatio votorum III 3966; novus modus procedendi: in O.F.M. IV 5686, in O.P. IV 6299; experimenta contra ius concessa IV 5796; subsidium caritativum religiosis mulieribus dandum IV 6132; recureus ad Signaturam Ap. contra decretum S.C. de Religiosis confirmantis dimissionem a Superioribus factam, effectum habet suspensivum IV 6300; — *e Societate* vitae communis sine votis I 373; — *e Seminario* vel Collegio religiosorum ct readmissio in Seminarium dioeccsanum 1 2019, 2082, 11 2124, 2130, 2727, 3722, 3774, 3809, 3813, 3867, III 4350, 5145;

— *cohortis pontificiae* cuiuslibet ordinis, hclvetica excepta IV 5884; — *dioeceseos* residentialis ab Episcopo

dimissionario IV 5911; — *uxoris illegitimae* ante baptismum polygami III 4122, IV 6163.

Dimissionarius Episcopus non trasfertur in ecclesias titulares, sed titulum retinet sedis dimissae IV 5911.

Dimissoriae *litterae* v. Litterae dimissoriae.

Dimissus v. Dimissio.

Diniensis *dioecesis:* Tribunalia ordinantur III 4632, cum normis exsecutoriis ΠI 4633.

Dio sub v. Sub dio.

«Dio sia benedetto» v. Invocationes, Laudes.

Dioecesanus *Archivum* v. Archivum dioecesanum; *Clerus* v. Clerus dioecesanus; *Commissio:* artis sacrae Π 2649, cinematographica II 3145 cum Statutis II 3334, doctrinalis III 5109, emigrantium II 3098, liturgica v. Liturgia; *Congregatio Religiosa* v. Congregatio; *consociationes* in Gallia I 635; *Curia* v. Curia dioecesana;

— *directio* Pont Operum Missionalium : iura Ordinarii loci eas visitandi III 4035; *Officium* catecheticum 11118, 11 2850; *relatio* pro Episcopis Americae differtur I 147;

— *stipendium Missae:* normae III4725 ; *Synodus:* celebratio cum interventu laicorum III 5380; *taxa* v. Taxa dioecesana; *Tribunal* nequit videre causas acatholicorum absque venia S. Officii I 1355, Instr. «Provida Mater» servanda in causis nullitatis matrimonii I 1739, unius tantum iudicis pro omnibus causis III 3912; v. Tribunal.

Dioecesis: personalitas iuridica et capacitas possidendi bona 11 3151; interpretatio popularis Officiorum Propriorum III 4672; dies proponendi quibus annecti possunt indulgentiae plenariae III 5282; Consilium Presbyterale IV 5637, 5797; facultas constituendi alterum Tribunal primae et secundae instantiae in eadem dioecesi Π 3318, III 5442, IV 5963; Tribunal unius dioecesis videre potest causas fidelium ad paroecias alterius pertinentium IV 6051; regimen responsabilitati personali Episcopi commissum declaratur, ab structuris superdioccesanis non substituendum IV 6297;

— *administratores:* vis Cone. Baltimorensis circa nominationem I 165; decretum generale dc eis nominandis 1 183; nominatio in dioecesibus vacantibus dicionis Canadensis et Terrae novae I 201;

— *aliena:* ordinatio clerici pro aliena dioecesi I 225; Episcopus proprius illius qui ordinatus fuit pro aliena I 1361 ; documenta praematrimonialia II 2440; readmissio in Seminarium eorum qui egressi sunt e proprio II 3813, 3867; v. «De ratione qua...»; competentia Tribunalis in paroecias alienae dioeceseos IV 6051;

— *Commissiones* v. Commissio dioecesana; — *Consilium* pastorale 111 5106, et Presbyterale III 5106, IV 5637, 5695, 5797; — *ecclesiae:* Symbolum Missae in festo titularis ecclesiae cathedrulis dicendum est in omnibus aliis 1 1964; — *Europae:* usus Ritualis romani in lingua vernacula II 2131 ; clerici emigrantes e II 2521 ;

— *excardinatio* ob adseriptionem Societati Parisiensi Missionum vi retroactiva caret I 536;

— *extra dioecesim:* translatio Missarum I 367; sacerdotes commorantes causa valetudinis vel rusticationis I 836; clerici orientales corrogantes eleemosynas vel stipendia Missarum 1 1145; auditio confessionum I 1348, 11 2349, 2891; Seminarium situm 1 1572; sacerdotes commorantes ob iniuriam temporum 11 2491;

— *Galliae, Germaniae, Hispaniae, laponiae, Italiae* ct aliarum v. voces proprias;

— *incardinatio* illius qui ordinatur servitio alius dioecesis I 225; tempus I 225; sacerdotis I 538; Episcopus proprius I 1361; sodalium Institutorum saecularium II 3120; — *Instituta* saccularia in dioecesi adlaborantia II 2430, 2619; incardinatio sodalium II 3120;

— *Missionum:* natura post Codicem I 224; limites paroeciarum I 350; Instructio dc novis condendis II 2128; — *onera* Missarum: translatio extra dioecesim I 367; — *Opera Missionalia:* motus ct instituta missionalia fovenda II 2867; subsidia collecta II 3790; incepta pro Missionibus ct cooperatio cum operibus Missionibus Pontificiis IV 5480; – *Ordo* seu *Hierarchia* episcopalis v. Erectio Hierarchiac episcopalis;

— *orientales:* clerici emigrantes in Americani vel Australian! I 1119, 1146, et corrogantes eleemosynas vel Missarum stipendia extra dioecesim I 1145; — *paroeciae:* natura quasi-paroeciarum ct missionum post Codicem I 224;

— *particulares* singulas: *Meliaporensis* I 1045; *Americae Latinae:* facultates decennales I 1053, 1915, II 2589, III 3964, IV 5692, et missionales a S. C. dc Prop. Fide concessae I 2059, II 2778; *Alba Juliensis* ritus latini: statutum I 1390, 1392; *Victoriensis:* assertae apparitiones B.M.V. in loco Ezquioga I 1545; *Trevirensis:* consociatio pro missionibus II 2122; *Luganensis:* usus Ritualis in lingua vernacula II 3412; *Romana:* praedilectio Romani Pontificis III 4011, prima Synodus III 4016, nova ordinatio accommodata IΠ 4937, ordinatio pastoralis III 4958, Consilium pastorale III 5106, Consilium presbyterale III 5106, IV 5695, Consilium administrationis bonorum IV 5905, normae pro celebratione matrimonii IV 6157; *Insulensis:* Studium Philosophico-theologicum III 4057; *Gedanensis:* Visitator Ap. III 4481; *Oenipontana:* erectio ΠI 4503, 4533; *Recinensis:* seiungitur Praelatura nullius Lauretana III 4674; *Basiliensis:* separatio Administrationis Ap. Ticinensis III 5404, 5980; *Ticinensis:* erectio III 5404, 5980; *Feldkirchensis:* erectio III 5429, 5450; *Roèrmondensis:* recursus Capituli contra Episcopum proprium IV 6297; v. singulas voces;

— *relatio quinquennalis:* formula et modus I 154; elenchus quaestionum pro tempore belli ct post bellum II 2247 ; — *Seminarium:* iurisdictio Episcopi in proprium extra dioecesim situm I 1592; — *S.F.A.S.:* translatio sollemnitatis externae S. loseph Opificis II 3464; Tribunal tertiae instantiae II 2136; — *Suburbicariae:* ius optionis abrogatur III 4166, regimen 4270;

— *titulus:* Episcopi dimissionarii retinent titulum dioecesis dimissae IV 5911; — *Tribunal* v. Causae matrimoniales, Tribunalia; — *vacantes* dicionis Canadensis et Terrae Novae: nominatio Administratorum I 201.

Diplomatica: Schola Vaticana apud Archivum secretum constituta II 3234; normae III 3235.

Directio *cantus* liturgici a mulieribus III 5388; *Collegii* Pio-latini Americani III 5452; item Capranicensis IV 6140; *publicationum* periodicarum: licentia Ordinarii I 969; *scholarum* a monialibus cum mitigatione clausurae I 1692.

Director *Capellanorum* navigantium: normae ct facultates 11 3248; item Apostolatus Maris II 3267; *Congregationum Marianarum:* facultates II 2429; *Generalis* Vicariatus Castrensis dicionis Canadensis III 4116, et in Gallia III 4482; *Missionariorum* Emigrantium: normae ct facultates If 3333; *nationalis* ct dioecesanus Pontificalium Operum Missionalium III 4035.

Directorium ad ea quae a Cone. Vat. 11 de re oecumenicapromulgata sunt exsequenda: pars prima III 5160, pars altera IV 5801 ; — *generate* pro ministerio circa turismum IV 5505, 5521; *Catechisticum* generale IV 5991.

Directa stcrilisatio I 1955; occisio insontium ex mandato auctoritatis I 2022; transitus alumnorum Institutorum perfectionis in Seminaria dioecesana non indiget beneplacito apostolico II 3293.

Dirimens v. Impedimentum dirimens.

Disceptatio *de Schemate Missionum* in Cone. Vat. Π: alloc, pontificia III 4556; *super virtutibus* Servorum

Dei ante quinquaginta annos ab eorum morte permittitur contra ius commune III 4767; v. Discussio.

Discessus *a choro* V. Absentia, Chorus.

Disciplina doctrinalis: *biblica:* magisterium I 688, in collegiis Institutorum perfectionis II 2957; *catechetica* in Seminariis colenda I 840; *iuris canonici:* alloc, ad cultores III 5378; v. Ius; *musica:* normae et ratio docendi in Seminariis Italiae II 3783; *philosophica:* in scholis mediis et superioribus Italiae I 3842, in Seminariis dioeccsanis IV 6214; *Sciendarum Religiosarum* apud Civitatem Saravicam (Saarland) IV 5679, 5831; v. Athenaeum, Erectio, Instituta, Universitates.

— iuridica: *choralis* servanda in Urbe I 165, 230; *a maronitis* servanda in S.F.A.S. I 974; *hodierna accommodata* quoad Iubilaeum I 710, 1456, 1530, II 2630; *Codicis* servanda in Confirmatione a sacerdote administrator II 2360; *definitio* causarum nullitatis matrimonii ad disciplinae tramitem, omissa forma stricte iudiciali III 3893; *matrimonialis* pro Ecclesia orientali: canones II 2567, solutio dubiorum II 3130, 3140; *Institutorum perfectionis:* criteria sequenda II 3087; v. Renovatio; *circa ieiunium eucharisticum* v. Ieiunium; *circa indulgentias* v. Indulgentiae; *circa primam tonsuram,* Ordines Minores et subdiaconatum in ecclesia latina inducitur nova IV 6304.

Discus gramophonicus in ecclesiis I 1936.

Discussio *dubii* num aliquid obsit introductioni causae Servorum Dei: modus procedendi IV 6352;

— *dubii maioris* momenti in causis Servorum Dei: vota consultorum requisita IV 6352.

Dismembratio paroeciae I 420; S. Mariae Liberatricis in Urbe I 1360; v. Divisio.

Disparitas cultus: tenet baptizatos in infantia et acatholice baptizatos I 445; non viget inter baptizatum extra ecclesiam catholicam et non baptizatum I 654; tenet catholicos non vero acatholicos nisi baptizatos in ecclesia catholica vel ad eam conversos I 734; tenet partem non baptizatam et partem dubie baptizatam in secta acatholica ante diem 19 maii 1918: I 1724; tenet natos ab acatholicis quoties contrahunt cum parte non baptizata I 1964; inter partem russicam schismatice baptizatam ct partem methodistam non baptizatam II 2277, vel partem religionis ignotae Π 2278; item, inter partem schismatice baptizatam in ecclesia Serviae et partem baptizatam in secta protestantium II 2278, inter partem orientalem acatholice baptizatam et partem non baptizatam II 2596, 2743, inter partem non baptizatam et partem baptizatam in secta schismatica II 3808;

— *dispensatio:* cum utentibus Privilegio Paulino et contrahere cum parte pagana cupientibus 1319, II 2650, 3294; an secum ferat dispensationem impedimentorum a quibus exempta est pars acatholica infidelis I 518, 937, 1271, 1390, 1400; sensus verbis «iudaei» in facultate quinquennali n. 3 relate ad dispensationem huius impedimenti II 2206, 2276; exceptio cum parte hebraica cessat in facultatibus quinquennalibjs II 2276; *dubie* valida II 2412; *implicita* durante bello II 2429, 2522; dispensatio impedimenti ad novas nuptias mixtas contrahendas post solutionem prioris matrimonii mixti in favorem fidei II 3420, 3844, 3845, 3846. 3867; interpretatio exceptionis dispensandi cum parte mahumetana in facultatibus quinquennalibus III 4249; facultas «Pastorale Munus» in materia III 4452, 4795; cum pars acatholica cautiones praestare renuit III 5064; necessc est ut pars catholica, quamvis cautiones formaliter praestare renuat, parata sit ad procurandum baptismum et educationem catholicam prolis III 5111;

— *cautiones ad dispensandum:* necessitas I 1406, 1408; certitudo necessaria cum praestantur cautiones aequipollentes III 4621 ;

— *declaratio nullitatis* matrimonii ex hoc capite: ad modum casus excepti iuxta can. 1990-1992 I 1244; initi inter partem orientalem acatholice baptizatam et partem non baptizatam II 2596; inter partem orientalem acatholicam et partem iudaicam non baptizatam II 2743; inter partem catholicam et partem iudaeam non baptizatam Π 3051; ob solam attestationem parochi de exsistentia impedimenti II 3817;

— *documentum libertatis* datur a matrimonio contracto cum dispensatione dubie valida huius impedimenti Π 2412; a matrimonio cum parte mahumetana inito durante bello absque formali dispensatione impedimenti II 2503, 2522;

— *solutio in favorem fidei* matrimonii valide contracti cum dispensatione huius impedimenti Π 2428, 2432, 2522, 2730, 3353, 3397, 3400,3591,3808, ΠΙ 3925, 3963.

Dispensatio *in genere:* cum iis qui conventibus Eucharisticis celebrandis operam navant I 656; media quibus Ordinarii possunt recurrere ad Sedem Ap. pro dispensationibus obtinendis durante bello II 2108; Ordinarii latini possunt dispensare cum orientalibus extra Patriarchatum sine proprio Ordinario commorantibus II 2507; Ordinarii vi can. 81 nequeunt dispensare vota Sedi Ap. reservata, aut subdiaconos vel diaconos a caelibatu II 2563; facultas datur Legatis Pontificiis in Missionibus dispensandi cum apostatis a fide, haereticis, schismaticis et filiis acatholicorum quoad Ordines sacros suscipiendos ΠΙ 4222; normae Episcopis impertiuntur ad facultatem dispensandi a legibus Ecclesiae generalibus III 4991; item pro Episcopis Ecclesiarum orientalium III 5147;

— *potestas:* quasi parochis concessa vi •*«11· 1125 in favorem fidei I 224; Ordinariorum loci vi can. 81 Codicis latini II 2563, 3029; Hierarchae pro orientalibus II 3140; Capellani navis dispensandi navigantes II 3515, 3587; Episcoporum dispensandi pro ingressu in novitiatum eorum qui sectae acatholicae adhaeserunt III 4502; Episcoporum a clausura monialium IV 5701;

— *ab abstinentia et ieiunio* v. Abstinentia, Ieiunium;

— *ab aetate canonica* ad Ordines sacros I 820; ad Presbyteratum pro religiosis Brasiliac I 2045; durante bello II 2170; monitum dc non petendis dispensationibus a S. Sede III 4183; facultates Episcoporum pro aetate diaconorum IV 5869;

— *a caelibatu clericorum:* Ordinarii vi can. 81 nequeunt dispensare II 2563; rescriptum et conditiones quibus concedi solet III 5101; novae normae dantur IV 5964, 6288; — *a consanguinitate:* in primo grado lineae collatcris mixto cum secundo I 1342; — *a crimine,* implicita in permissione transeundi ad alias nuptias a S. Sede vel ab Ordinario facta II 3029; — *a curriculo* studiorum: normae et criteria I 607; denegatur facultas I 1596; durante bello II 2170; monitum de non petendis dispensationibus a S. Sede 111 4183; — a *disparitate* cultus v. Disparitas cultus; — *a forma canonica* matrimonii: facultas subdelegabilis Vicariis cooperatoribus I 1464; dispensatio implicita in extraordinariis adiunctis II 2429, 2522, 2563; in provincia ecclesiastica Agraènsi II 3820; datur quibusdam sub conditionibus 111 5050; a forma matrimonii mixti IV 6234; — *a ieiunio* eucharistico v. Ieiunium eucharisticum;

— *ab impedimentis matrimonialibus:* facultas cumulandi in dispensatione 1 104; impedimentorum a quibus exempta est pars infidelis seu acatholica cum dispensatur a disparitate cultus 1 518, 937, 1271. 1390, 1400; «cum omnia sunt parata ad nuptias I 373; formula

qua S.C. de Sacramentos tribuere solet Ordinariis facultates speciales dispensandi I 497; quando censetur Ordinarium adiri non posse I 505; pro casibus occultis I 920; impedimenti occulti quod ab Ecclesia difficulter dispensatur I 922; Instructio pro Italia I 1189; Ordinarii possunt dispensare vi can. 81 etsi non omnia parata sint ad nuptias II 2136; impetrata pro determinato impedimento valet etiam pro aliis eiusdem speciei in aequali vel inferiori gradu reticitis II 2505; dispensatio implicita impedimenti a quo Ecclesia dispensare solet in extraordinariis adiunctis II 2563; potestas dispensandi Hierarchae pro orientalibus II 3140; manifestatio ante nuptias impedimenti a S. Paenitentiaria per confessarium iam dispensati II 3597; certitudo circa cautiones ad valide dispensandum in matrimoniis mixtis ΠI 4182, 4621;

— *ab interpellationibus faciendis* in usu Privilegii Paulini 1 1591,1631, II 3827; praemisso processu summario I 2041 ; conceditur nonnullis sub conditionibus Π 2421 ; Episcopi vi «Pastorale Munus» dispensare possunt cum impossibiles aut damnosae videntur III 4687;

— *ab interstitiis* inter diversos Ordines interponendis I 820; — *ab irregularitatibus* v. Irregularitas;

— *a matrimonio rato et non consummato:* processus in causis dispensationis I 555; regulae servandae I 555; formulae I 568; normae servandae ad praecavendam personarum dolosam substitutionem I 1042; facultas instruendi processum ab Ordinariis I 1618; Episcopus antequam suum votum promat, potest legere animadversiones Defensoris Vinculi I 2082; imponitur obligatio instituendae catholice prolis ante nuptias ortae II 2239; conceditur post baptismum, partibus quae ante nuptias matrimonium consummaverant II 3211; potestas dispensandi a rato et non consummato delegari nequit a Romano Pontifice IΠ 3917; concedi non solet, cum partes copulam onanisticam vel condomatam inter se exercuerunt III 5023; quaedam emendationes circa normas vigentes promulgantur IV 6248; — a *«Missa pro populo»* v. Missa pro populo;

— *a mixta religione* post usum Privilegii Paulini II 2650, 3294, 3827; post solutionem matrimonii in favorem fidei III 4017; vi n. 20 Motu pr. «Pastorale munus» III 4795; datur absque cautionibus partis acatholicae III 5064; requiritur ut pars catholica parata sit ad educandam catholice prolem III 5111 ; vi can. 72 Cone. Trullani v. Canon 72, Mixta religio;

— *a possessione* seu institutione corporali beneficiorum cum sacerdotibus Poloniae II 3366; — *a publicationibus* matrimonialibus in iure orientali II 3140; — *a ritu* quo matrimonium mixtum celebrandum esset: dispensatio vi Motu pr. «De Episcoporum muneribus» III 5101; — *a servitio chorali:* bénéficiâtes ad hebdomadas pro studiis theologicis et biblicis promovendis concurrentes II 2137; ob curam animarum vel Actionis Catholicae II 3441; post meridiem II 3442;

— *a votis privatis:* a confessariis durante lubilaeo 1 746; — *a votis religiosis:* acceptatio rescripti saecularizationis I 492; nequeunt dispensari ab Ordinariis II 2563; normae servandae in petendis dispensationibus III 4460; a votis temporariis IV 5796; v. Vota religiosa;

— *quoad causas Senorum Dei:* a canone prohibente disceptationem super virtutibus Servi Dei ante quinquaginta annos ab eiusdem morte III 4767; — *quoad documenta matrimonialia:* circa modum transmittendi documenta praematrimonialia, obtinendi «nihil obstat» assistendi matrimonio et circa annuam regestorum matrimonialium inspectionem II 2440; — *quoad lubilaeum* vel occasione lubilaci: a visitatione quattuor Basilicarum I 728; facultates confessariis concessae I 746;

— *quoad Officium Divinum:* a recitatione Horae Primae III 4727; — *quoad Ordines sacros suscipiendos:* potestas Legatorum Pontificiorum in Missionibus dispensandi cum apostatis a fide, haereticis, schismaticis ct filiis acatholicorum III 4222; usus dispensationis iam concessae pro novitiatu ct ordinibus minoribus filiis acatholicorum III 4664; dispensatio cum filiis acatholicorum in Rescripto «Cum admotae» III 4981;

— *quoad religiosos:* a prohibitionibus Regulae O.F.M. circa administrationem rerum in paroeciis Ordini commissis II 3271; normae servandae in petenda dispensatione a votis perpetuis III 4460; cum filiis acatholicorum pro ingressu ad novitiatum III 4664; cum iisdem vi Rescripti Pont. «Cum admotae» ΠI 4981; a lege clausurae papalis III 5213, IV 5701; experimenta contra ius commune IV 5796; a clausura IV 5796;

— *quoad Tertios Ordines saeculares:* usus quotidiani scapularis ct cinguli in Tertio Ordine Saeculari S. Francisci II 3726.

Dispositio *usus et usufructus* novitiis praescripta I 231; *Scapularii* Carmelitarum I 750; *collectionis* rituum in lingua vernacula ad instar appendicis Ritualis Romani II 2739.

Dissensio publica aliquorum sacerdotum a doctrina proposita in Enc. «Humanae vitae» IV 605L

Dissitus locus v. Distantia.

Dissolutio *associationis* «Institut des apôtres de ΓAmour infini» II 2864, 2892; v. Supressio, Solutio.

Distantia servanda inter altare et sepulcra in oratoriis coemeteriorum T 1514. Π 2144; *ab ecclesia:* mitigatio ieiunii eucharistici I 2082; a *Roma:* facultates speciales Π 2123, 2146, 2166, 2171, 2207; *a locis* habitatis: asservatio et custodia Eucharistiae TΠ 2349.

Distinctio *classium* inter religiosos: transitus ab una in alteram Π 2494, 2514; supprimitur apud moniales et monachos Cistercienses Reformatos Strictioris Observantiae ΓΠ 4674, 4920; *habitus religiosi:* supprimitur apud Dominicanas ΓΠ 3973, et Clarissas TH 4639;

— *inter credentes* et non credentes quoad dialogum et commercium oecumenicum III 5421.

Distractio *territorii* v. Divisio.

Distributio oleorum sacrorum I 22; redituum intercalarium in Italia I 1199; subsidiorum pro Missionibus I 1821; foliorum et publicationum periodicarum factionem communistarum foventium II 2620; cleri per omnes dioeceses Π 2921 ; territorii Legationum Pontificalium in mare Caribico II 3245; reditus bonorum ecclesiasticorum quae ab auctoritate civili hispana usurpata detinebantur IΠ 4223; fructuum beneficiorum ad aedes sacras aedificandas vel reparandas III 4253; Ordinis baptismi adultorum in varios gradus catechumenorum III 4273; massae capitularis diversis modis efformatae IV 6106; v. Divisio; — *Communionis* eucharisticae v. Administratio. Communio eucharistica.

Distributiones quotidianae: conversio fructuum in eas I 231; quoad absentes a choro ex induito I 361 ; conversio fallcntiarum in distributiones inter praesentes 1 388: vacationum tempore I 659, 1198; habitus choralis ad eas lucrandas I 972; quoad massam efformandam I 1395, IV 6106; divisio inter chorales I 1451 : inter praesentes post iubilationem Π 2114; pro Capitulari absente dum munere iudicis fungitur II 2113; pro dispensato a choro ob animarum vel Actionis catholicae curam II 3441 ; vestes chorales et absentiam quoad distributiones 11 3771; pro Paenitentiario dum theologiam moralem docet in Seminario II 3838; massa capitularis IV 6106.

Districtus: sensus apud O.F.M. I 1830.

Diversitas confessionum Christianarum et participatio Eucharistiae IV 5735; v. Oecumenismus.

Divinatio eventuum per radiaesthesiam prohibetur clericis I 2120.

Divina... v. voces substantivas.

«Divinae consortium»: Constitutio Ap. de sacramento Confirmationis IV 6141.

«Divini Redemptoris»: Encyclica Pii XI dc communismo atheo 1 1789.

«Divino afflante Spiritu»: Enc. dc sacrorum bibliorum studiis opportune provehendis II 2216.

Divisio *Commissionis* pro Russia a S.C. pro Ecclesia Orientali I 1167; C.C. *Rituum* in duas: alteram pro cultu divino, alteram pro Causis Sanctorum IV 5536; *cursus* academici in semestres, ct intermissio scholarum II 3587; *decimarum,* cum paroecia dividitur I 1405; *dioecescom* in Missionibus I 224; Scnoncnsis in Gallia II 3295; Rccinetcnsis in Italia III 4674; Parisiensis et Versaliensis III 5035, 5038; *Exarchatus* canadensis pro ruthenis II 2492; *Ordinariatus* Galliae pro Orientalibus III 4060; *fructuum* et distributionum choralium I 1451; *Instituti Veronensis* in duas Congregationes I 597; Instituti «Regina virginum» ab co Romano Regina mundi III 4921 ; *Legationum* Pontificalium: Antillarum I 1634, II 3245, Indonensis II 3730, m 4472, 4496, Indiae II 3789; *paroeciarum:* S. Mariae Liberatricis in Urbe I 1360; *Seminarii* in parvas communitates per varia loca dispersas III 5375.

Divortium civile in Italia constituit violationem unilateralem Concordati cum Sede Ap. vigentis III 5021, 5108, IV 5744, 5841.

Divulgatio *gratiarum* et oblationum in piis ephemeridibus I 1395; *decreti* suppressionis cuiusdam associationis mulierum I 1450; *normarum* de renovatione Postulatus et Novitiatus ΠT 5257; *notitiarum* circa Synodum Episcoporum IV 5503; *Institutionis* generalis de Liturgia Horarum ante editionem typicam IV 5977, et *editionis* typicae IV 6023.

Docendi modus: ius canonicum I 86, 154; catechismum scholis publicis I 642; Scripturam Sacram in clericorum seminariis et religiosorum collegiis Π 2748; musicam sacram in praedictis scholis Π 3783; dogma de peccato originali III 4996; Philosophiam in Seminariis dioecesanis TV 6214; iuxta Const. «Deus scientiarum Dominus» I 1272, 1301, III 5355.

Docentes: doctrina tradenda de «ethica situationis» II 3453; Instituta docentia Ecclesiae: normae servandae I 1936; Foederatio Italica Religiosarum edocentium (F.I.R.E.) Π 2916.

Doctor Ecclesiae universalis renuntiatur S. Teresia Abulensis IV 5891.

Doctoratus in studiis orientalibus aequiparatur illi in Sacra Theologia III 4626; v. Gradus academici.

Doctrina *catholica:* vigilantia Ordinariorum circa scriptores et opera I 541, 1891; circa libertatem religiosam in conversione veroque fidei actu II 2112; opponitur principiis factionis politicae «sinistra cattolica» in Italia II 2259: eius fundamenta minantur nonnullae falsae opiniones II 2769; suffragium candidatis politicis qui ei de facto non favent ΠI 3930; circa matrimonium tutanda a Tribunalibus ecclesiae III 4240; circa Eucharistiam eiusque cultum III 4700; circa dogma peccati originalis III 4996; circa participationem Eucharistiae inter diversas confessiones Christianas IV 5735, IV 6051 ; circa naturam matrimoni et capita nullitatis contra Tribunalia Ecclesiae Necrlandicae IV 6194; circa Incarnationem et Ssinam Trinitatem IV 6240;

— *Christiana:* Archiconfratemitas in ecclesia S. Mariae de Planctu in Urbe erecta: Patroni constituuntur S. Carolus Borromaeus et S. Robertas Bellarmino I 1385; summarium indulgentiarum et privilegorum Ii 1947; obligatio erigendi in paroeciis hanc Confratemitatem vel Piam Unionem II 3405; v. Catechesis.

— *examen:* ad gradus academicos in S. Scriptura II 2907; nova agendi ratio in doctrinarum examine IV 5970; — *falsa:* circa curationem psychoneurosi laborantium II 3580; circa Hierarchiam Ecclesiae IV 5593; circa vitam et ministerium sacerdotum in Ecclesia IV 6167; coctus mixti Episcoporum et Presbyterorum in Hispania IV 6243; circa ius canonicum in Ecclesia IV 6351; — *fidei:* S. Congregatio pro: erectio et competentia III 4807, 5096, 5229; v. Congregationes Romanae; — *qualificatio* theologica doctrinae in schemate Cons. Vat. II de Ecclesia propositae cum Nota explicativa praevia III 4561 ; item in schemate de divina Revelatione ΠI 4767;

— *socialis Ecclesiae:* Enc. «Quadragesimo anno» de ordine sociali instaurando I 1246; Enc. «Mater et Magistra» dc recentioribus rerum socialium processibus III 4184; cursus de ea in Seminariis Italiae instituendus III 4215; institutio in ea candidatorum ad sacerdotium in Institutis perfectionis commendatur III 4233; summa doctrinae ecclesiae: alloc, pontificia ΠI 4976; Enc. «Populorum progressio» III 5124; Epist. Ap. «Octogesima adveniens»: doctrina Ecclesiae de re sociali in rerum ac temporum novis vicissitudinibus IV 6056.

Doctrinalis *Commissio* dioecesana constituenda III 5109; *relatio* Synodi Episcoporum circa collegialitatem Episcoporum in Ecclesia IV 5648; *valor* Institutionis generalis Missalis Romanis IV 5684.

Documenta *Concilii* v. Concilium Vaticanum Π: documenta ; — *Sanctae Sedis* pro exsecutione Cone. Vat. II: interpretatio IV 5514; v. Commissio;

— *matrimonialia:* ad nuptias opificum exterarum nationum celebrandas I 314; in eis non sunt notandae conditiones stirpis et nationalitatis contrahentium I 1957; normae servandae: cum deficiunt documenta baptismi et status liberi Π 2229, pro celebratione matrimonii in territorio italico inter personas ad exercitum S.F.A.S. pertinentes, aut inter eas et cives italicos vel exteros in Italia commorantes Π 2279; dispensationes dantur circa transmissionem documentorum praematrimonialium, circa «nihil obstat» assistendi matrimonio obtinendum, et circa annuam regestorum matrimonialium inspectionem II 2440; producenda ad civiles effectus tribuendos in Italia sententiis nullitatis matrimonii IV 6150; in documento celebrati matrimonii, a parochis Italiae transmittendo pro transcriptione in registrum civile, exprimendum est cognomen patris et matris contrahentium IV 6162; Instructio S. C. de Sacramentis in materia I 399; Instructio «Sacrosanctum» I 2064; compendium actorum II 2154;

— *varia:* restitutio documentorum ad ecclesias et instituta ecclesiastica olim pertinentium II 2390: Pentateuchi: tempus et genus litterarium II 2485; exhibenda ab Instituto sacculare «Opus Dei» Ordinariis locorum II 2619; remittenda ad «nihil obstat» pro erectione vel ad Decretum laudis Institutorum perfectionis obtinendum IV 5955; Synodi II ordinariae Episcoporum II 6166; v. Synodus *documenta:* ad introducendas causas Servorum Dei IV 6356.

Documentatio: centrum interdicitur in loco Cuernavaca exsistens IV 5472.

«Documentum libertatis» a matrimonio: inter duas partes acatholice baptizatas. in quo nec nullitas vinculi nec factum inconsummationis satis evinci poterat II 2230; inter partem catholice educatam sed de cuius baptismo non constat, et partem acatholicam, coram ministro acatholico initi II 2294; inter partem catholicam ct partem non baptizatam initi cum dispensatione

dubia disparitatis cultus II 2412; inter partem catholicam ct partem mahumetanam initi durante bello absque dispensatione expressa disparitatis cultus et coram solis testibus Π 2503; inter partem acatholice baptizatam ct partem ab acatholicis natam, dubie in ecclesia catholica baptizatam, civiliter initi Π 3030; conceditur viro qui dubie usus fuerat Privilegio Paulino, ut novas nuptias cum parte catholica inire possit II 3777; inter duas partes non baptizatas valide contracti II 3833; inter partem in secta methodistarum baptizatam et partem dubie baptizatam Π 3588; inter virum dubie baptizatum ct mulierem non baptizatam IΠ 3912; inter partem catholicam ct partem iudacam non baptizatam ΠI4020; datur ob praesumptam mortem coniugis, ad novas nuptias contrahendas III 4270.

Dogma fidei *Assumptionis* corporeae B.M.V.: quaestio proponitur Ordinariis II 2339; definitur II 2801; Missa de festo permittitur II 2800; *Immaculatae Conceptionis B.M.V.:* Enc. «Fulgens corona» qua annus marianus ubique celebrandus indicitur, primo exeunto sacculo ab eius definitione dogmatica Π 3184; *de peccato originali:* principia ct criteria quibus debet hodie proponi III 4996.

Dogmaticus *adspectus* Liturgiae II 3547; *definitio* veritatis fidei v. Dogma.

Dolor in partu mulieris: alloc, pontificia II 3443.

Dolosa personarum substitutio I 1042.

Domesticum *oratorium* cum suis extensionibus: Instructio ad eum postulandum II 2638; *servitium:* S. Zita, Virgo Lucensis, declaratur Patrona II 3370.

Domicilium: acquisitio I 484; eis ratio circa funera I 586; *privatum:* confessio et communio ibidem I 682; *legale* in causis matrimonialibus I 1429; *emigrantium* quoad adsistentiam matrimonis I 3264.

Domina nostra B.V. Maria: *Ordo* Societatis Mariae approbatur propriaque clausura donatus II 3335; confirmatur a Summo Pontifice I 3574; *Libanensis:* titulus Eparchiae pro maronitis in Brasilia IV 6163; *Paradisi:* titulus Eparchiae pro melkitis ritus byzantini in Brasilia IV 6164.

Dominativa potestas: praescripta canonum de iurisdictione eidem applicantur Π 3029.

Dominica *dies:* facultas celebrandi Missam de requic in ea I 227; *translatio in eam:* Missae votivae Cordis Iesu in prima feria VI mensis I 778, dedicationis Ecclesiae I 1715, indulgentiae plenariae die Commemorationis fidelium defunctorum I 1909, festorum in Gallia I 2397, festorum cum Sequentiis I 2756, sollemnitatis externae Patroni I 2814, festorum Ephiphaniae, Ascensionis ct Corporis Christi ΓΠ 5440; cvangelium Dominicae in fine Missae I 803; translata vel impedita: dubia varia I 1607, 1919; facultas bis aut ter Missam litandi I 1937, ΠI 4269, 5096; celebratio intra Octavam festorum in Gallia et occurrens vel concurrens cum aliis officiis 12397 ; usus lintei seu antimensii pro latinis II 3217; facultas celebrandi in ea Missam Nominis B.M.V. durante Anno mariano II 3300; Vesperae in concurrentia Dominicae II classis cum festo Π classis II 3555; Praefatio Dominicarum per annum Π 3564; Missa votiva II classis in Dominicis II classis III 4224; anticipatio Missae ad horas vespertinas sabbati III 4667, 4975, 5281; Benedictio nuptiarum permittitur III 4697; — *paenultima* octobris: precibus et actioni pro Missionibus addicenda I 827;

— *Palmarum:* omissio lectionis Passionis I 1517; benedictio palmarum in unica Missa lecta ante sollemnem Dominicae II 2500; — *Passionis* anni 1949: facultas duas dicendi Missas II 2566; — *Prima Quadragesimae:* impositio cinerum I 848; — *Quarta Adventus:* ordinatio Missae cum incidat in vigiliam Nativitatis Domini ct pro die festo celebrandae III 5281;

— *Resurrectionis:* Communio eorum qui Missam nocturnam Vigiliae Paschalis participarunt II 3030; facultas celebrandi Vigiliam paschalem circa auroram ipsius Dominicae III 3922;

— *Sanctissimae Trinitatis:* finis temporis adimplendi praeceptum paschale 1 1832, II 2166; facultas celebrandi Officium et Missam de SsiTia Trinitate feriis II, III et IV post Dominicam ipsius festi II 2245; — *secunda* post Pascha a Bono Pastore nuncupata: dies mundialis pro vocationibus sacerdotalibus ct religiosis celebranda indicitur III 4460; — *ultima octobris:* festum D.N.LC. Regis I 804.

Dominicae orationes a Regula O.F.M. Cap. Fratribus laicis praescriptae suppleri possunt recitatione Officii cum clericis II 2938; item in O.F.M. II 3822.

Dominicale *praeceptum* transfertur in sabbatum praecedens III 4944.

Dominicans familia v. Ordo Praedicatorum.

Dominicanae moniales v. Moniales Dominicanae.

Dominicanus ritus: modus eum componendi cum decretis Ordinarii loci in re liturgica III 4935.

Dominiciana natio: *Nuntiaturae* Ap. territorium determinatur I 1898, II 3245; *Concordatum* cum Sede Ap. Π 3277, ratihabitio II 3294; celebratio matrimonii ad nonnam Concordati II 3375; erectio Vicariatus Castrensis II 3811.

Dominium: *actus* civiles a monialibus saepe ponendi I 365; *radicale* bonorum mobilium post Professionem simplicem I 176.

«Dominus meus et Deus meus»: verba in elevatione Hostiae I 778.

Domus *privata:* celebratio Missae et translatio cadaveris I 165; interpretatio facultatis celebrandi Missam I 231; celebratio Missae in domibus privatis concessa religiosis e conventibus depulsis I 393; difficultas ab ea discedendi pro Iubilaeo lucrando I 745; administratio baptismi extra mortis periculum I 776; celebratio Missae praesente cadavere I 829; celebratio functionum Hebdomadae Sanctae in Mexico 1 1034; celebratio Missae sine ministro T 1397; erectio Viae Crucis II 2746; facultas celebrandi tres Missas in Nocte Nativitatis Domini Π 3441 ; v. Oratorium privatum;

— *Actionis Catholicae:* facultates pro sodalibus extra degentibus causa rusticationis Π 2654; usus instrumenti telcvisifici II 3809; — *canonicorum:* ius optionis iuxta ordinem I 1432; — *clericorum v.* Commorantes sacerdotes ct clerici; — *Congregationum Marianarum:* facultates pro sodalibus extra degentibus rusticationis causa II 2429; usus instrumenti tclevisifici II 3809; — *Lauretana:* festum translationis II 2319; — *matemifatis:* facultas administrandi Confirmationem parvulis in periculo mortis constitutis II 2523, 2728; v. Valetudinarium;

— *Pontificia:* ordinatio quadantenus mutatur TII 5342; — *paroecialis:* exemptio taxarum pro eius aedificatione vel reparationis in Italia I 1635, 2086; usus instrumenti tclevisifici II 3809; — *pia religiosorum:* an subiccta sit legi triennii Superioris localis I 124; custodia Eucharistiae I 126; Missae in Nocte Nativitatis Domini II 3248; usus instrumenti tclevisifici II 3809.

Domus religiosa: *erectio:* beneplacitum Ap. ad erigendam in novis circumscriptionibus S.C. dc Prop. Fide II 3514; sanantur erectiones II 3874, III 3924, 5420; experimenta contra ius commune IV 5796;

— *filialis* seu *adnexa:* an teneatur lege triennii superioris localis I 124; Superior I 643; Sanctuarium adnexum: solutio tributi pro Seminario dioecesano II 3454; normae pro hospitiis peregrinorum gerendis in

Urbe III 4228; — *generalis* O.F.M. Conv. adgregatur Operi Vocationum religiosarum III 4508; — *monialium:* transitus ab una in aliam, etsi emittantur vota simplicia, requirit beneplacitum apostolicum I 1353;

— *novitiatus:* duo conventus Provinciae addicuntur novitiatui 1 170; ordinatio ubi degunt novitii diversi ritus II 3099; facultas emittendi extra eam vota simplicia III 4021; sanantur erectiones III 5420;

— *paroecialis:* relationes cum Ordinario II 2439;

— *religiosarum:* confcssarius ordinarius in domibus infra sex religiosas I 272; obligatio dandi confessarium I 363; confessarius potest esse sacerdos ab Institutis perfectionis saecularizalus III 4301 ; — *stationis missionalis* unitae pleno iurc ad nutum S. Sedis II 2907; regimen ubi pauci religiosi degunt II 2917; — *Studiorum:* ordinatio ubi degunt religiosi diversi ritus II 3099; modus docendi «Ethicam situationis» II 3453; institutio sociologica tradenda ct interdictio operum Teilhard de Chardin, et Ortega y Gasset II 3783, III 4265;

— *Ecclesia ct oratorium:* durante triduo sacro venerari potest Ssmum Sacramentum in oratorio asservatum I 1408; festum titularis ecclesiae I 2100; Missae in nocte Nativitatis Domini, apertis ianuis II 3248;

— *celebratio Missae* et asservatio Eucharistiae: cultus ct custodia I 126; Missa vespertina III 3963;

— *absentia a domo:* religiosi expulsi celebrare possunt Missam in domibus privatis I 393; ob infirmitatis causam II 2126; — *residentia in domo:* sanantur Professiones Fratrum conversorum O.P. ob defectum II 2177; nocumentum Communitati ex sola residentia religiosi qui iniuriam intulit pudori II 2658; Consilium cui competit votum deliberativum determinatur ex commoratione candidati in conventu propriae Provinciae religiosae IV 5654.

«Don Basilio»: damnatur publicatio II 2384.

Dona votiva: alienatio I 219, 417, in favorem civium qui inundationem aquarum subierunt III 5051.

Donatio *aedis* Aeternae Sapientiae dicatae Studio Urbis pro cultu catholico II 2740; *authonomiae* Instituto Matritensi «Regina Virginum» III 4921.

Donatus Frater in O.C.: habitus induendus I 897.

«Donec in Congregatione vivam»: Professio sub hac formula, et dimissio I 373.

Dos *paroecialis:* provisio paroeciae sine dote sufficienti I 111 ; — *religiosarum:* restitutio in casu egressus cum subsidio caritativo aliunde praestando I 655; dotes perpetuae I 1152.

Doxologia in festo Sanguinis Christi I 1715.

Dubia: a quibus proponenda Commissioni interpreti I 98; de validitate primi matrimonii: modus declarandi nullitatcm secundi II 3613; de usu valido Privilegii Paulini: conceditur documentum libertatis II 3777; de recto usu Privilegii Paulini ΠI 4265; de interpretatione decreti conciliaris de Ecclesiis orientalibus catholicis III 5064; num aliquid obstet introductioni causae Servorum Dei IV 6352; in causis Servorum Dei: numerus votorum Consultorum praerequirendus IV 6352;

— *liturgica varia:* circa decretum «De rubricis ad simpliciorem formam redigendis» Π 3372, soluta Π 3395, 3406, 3409, 3418, 3451, 3512, 3568, 3615; circa «Ordinem Hebdomadae Sanctae» II 3412, orta Π 3463; circa «Codicem rubricarum» III 4062, proposita III 4132, 4249; circa Instr, d. 24 sept. 1964 «Inter oecumenici» III 4540, soluta IΠ 4685, 4698, 4764, 5049, 5065; circa «Ordinem Missae» III 4625, praesentata IΠ 4685, 4698, 4764, 5049, 5065, 5247,IV 5624, 5671, 5745, 5856; circa «Ritum concelebrationis Missae» ΠI 4655, soluta III 4685, 4764; circa «Ritum Communionis sub utraque specie» III 4655, proposita III 4685, 4764; circa participationem liturgicam monialium III 4685; circa orationem fidelium III 4798; circa varias materias III4764, 5350, IV 5624, 5671, 5794, 5856; circa Instr. «De cultu Mysterii eucharistici» IΠ 5170, interpretationem IΠ 5350; circa Institutionem generalem Missalis Romani IV 5684, soluta IV 5624, 5671, 5745, 5794, 5856, 5956; circa Calendarium IV 5624, 5671, 5956 ; circa Ordinem consecrationis virginum IV 5829, orta IV 5985.

Dubie *baptizatus* v. Baptizatus dubie.

Ductus *peregrinationum* mulierum, a clericis praesertim II 3010; *renovationis* vitae religiosae quoad apostolatum IV 6321.

Duellum seu mensura inter Universitatum studentes I 531, 757; poenae canonicae afficiunt etiam provocantes et acceptantes II 2423.

Dumcry Henricus: damnatio operum II 3840.

Duo episcopi consecrationis episcopalis II 2256.

Duplex / *classis* v. Festum.

Duratio *muneris* Superioris generalis «ad vitam» constituti I 426; *experimentorum* renovationis vitae religiosae IV 5862.

Dux Supremus Nobilium Custodum Pontifias: praecedentia cum Forerio maiori I 1571.

— E —

Ebriocensis dioecesis: ordinatio Tribunalium III 5073, 5074.

Eburnei Liions respublica: Nuntiatura Ap. erigitur cum sede in «Dakar» IV 6283.

Ecclesia *universalis:* poenae contra usurpatores bonorum I 273; extenduntur ad eam festa S. Tercsiae a lesu Infante I 890, S. Gabrielis a Virgine Perdolente I 1384, S. Ioannis Bosco I 1721, S. Ioannis Leonardi I 1957, S. Pii Pp. X II 3368; natura ct finis eius potestatis iudicialis II 2295, 2362, 2436; impedimentum matrimoniale a quo solet dispensare II 2563; interpretatio effati «extra Ecclesiam nulla salus» II 2620; locus ct munus religiosorum in ea II 2835; bona temporalia II 2958; momentum Decreti Gratiani in cius vita et historia II 3032; sollicitudo materna in emigrantes II 3058; auctoritas in re liturgica III 3937; pictas erga S. Ioscph Patronum III 4168; necessitas ct munus Seminariorum in hodiernis Ecclesiae adiunctis III 4345; plenior Ecclesiae notio ac renovatio, atque collocutio cum hominibus nostrae aetatis, fines Cone. Vat II proponuntur III 4398; officia Familiarum Nobilium in ea III 4457; dc notis verae Ecclesiae Christi III 4534; ratio missionalis III 4556; ratio et munus archivorum pro cius regimine III 4557; Const, dogmatica Cone. Vat. II de Ecclesia III 4563; qualificatio theologica doctrinae huius documenti IΠ 4561; coniunctio Episcopatus cum Romano Pontifice in regimine III 4610; Maria Mater Ecclesiae appellanda III 4610, 5155; ius proprium ct nativum efformandi proprios alumnos III 4666; caritas erga Ecclesiam in laboribus Cone. Vat 1!

prosequendis ΠI 4710; Synodus Episcoporum pro universa Ecclesia constituitur ΠI 4715; decr. Cone. Vat. II de pastorali Episcoporum munere III 4728; declaratio Cone. VaL II dc Ecclesiae habitudine ad religiones non Christianas III 4761; alloc, pontificia in promulgatione horum documentorum ΠI 4811; dccr. Cone. Vat. II de activitate missionali Ecclesiae IΠ 4822; Const pastoralis Cone. VaL Π de Ecclesia in mundo huius temporis IΠ 4859; alloc. Pontificia in praecedentium documentorum promulgatione III 4811; exercitium paenitentiae per ieiunium et abstinentiam cx integro in ea reordinatur III 4945; summa eius doctrinae socialis III 4976; facultas Episcoporum dispensandi a legibus generalibus III 4991; necessitas iuris canonici pro cius recto regimine III 5020; officia Ecclesiae in hodierna evolutione Africarum gentium ΠI 5264; exercitium potestatis iudicandi IΠ 5295, quae non opponitur libertati filiorum Dei IV 5740, ct convenit praesentibus temporum adiunctis IV 5971 ; mens in Enc. «Populorum progressio», IΠ 5124, edenda III 5339; necessitas in ea iuris positivi III 5378, IV 6219, 6351; quid hodie cxpcctat ab Institutis vitae contemplativae IV 5505; item a Sodalibus Societatis lesu IV 5515; doctrina contra Hicrarchiam IV 5593; relationes inter Mariam et Ecclesiam IV 5655; eius natura et constitutio recte perpendenda in iure canonico recognoscendo IV 5738; officium iudicis in ea IV 5740; officia laicorum in eius activitate missionaria IV 5817; principia et criteria circa applicationem dialogi oecumenici IV 5868; ratio Institutorum saecularium in ea IV 5887, 6221, 6310; S. Teresa Abulensis Doctor Ecclesiae renuntiatur IV 5891; eius opus in educatione et cultura consortionis humanae IV 5937; cura patrimonii historico-artistici IV 5989; valor et officium vitae eremiticae in ea IV 6045; relationes inter Ecclesiam universalem ct particulares quoad activitatem missionariam IV 6049; eius officium quoad iustitiam in mundo IV 6152, 6178; principia et ratio vitae et ministerii sacerdotum in ea IV 6167; officia Universitatum studiorum Ecclesiae in scientiis colendis IV 6265; quaestiones cius activitatem missionalem respicientes IV 6323; testimonium caritatis et iustitiae in eius missione insitum IV 6333;

— *catholica:* baptizatus extra I 654; russi ad eam redeuntes 1 1108; non solvit matrimonium consummatum inter baptizatos, etsi acatholicos I 1941; usus Privilegii Paulini cum una pars baptismum recepit extra Ecclesiam catholicam 1 2102; eius doctrina circa libertatem in conversione ct actu fidei eliciendo II 2112; doctrina ab ea proposita II 2259; omnes in ea baptizati tenentur ad formam canonicam matrimonii 11 2510; matrimonium partis dubie baptizatac II 3030; ordo vel series ecclesiarum constituitur v. Erectio Hierarchiae; viae quibus in praesenti munus suum exsequi oportet III 4509; nonnae servandae cum matrimonium mixtum celebratur primo in ea. ct deinde coram ministro acatholico III 4690; officia caritatis Ecclesiae Catholicae erga Ecclesiam Constantinopolitanam III 4810; ritus acatholici qui in cam postea admittitur III 5064; praevia reconciliatio massonls cum ea ad cius matrimonium convalidandum III 5144; unitas fovenda cum Ecclesiis Orientalibus non catholicis ΠI 5219, 5259; doctrina ct praxis in materia participationis communis Eucharistiae cum ecclesiis separatis IV 5735; applicatio dialogi oecumenici IV 5868; fides communis cum ecclesia seiuncta Antiochiae IV 6150; civiles effectus declarationis nullitatis matrimonii cum nuptiae celebratae sunt extra eam IV 6211; casus in quibus alii christiani admitti possunt ad Communionem Eucharistiam in ea IV 6273; v. Ecclesia universalis;

latina: facultates de Missis moderandis II 2602; normae de Diaconatu permanenti restituendo III 5191; normae dc promovendis ad Episcopale ministerium in ca approbantur IV 6253; disciplina circa primam Tonsuram, Ordines Minores et Subdiaconatum in ea innovatur IV 6304; v. Ecclesia universalis, Catholica;

— *orientalis:* S. Congr. pro Ecclesia orientali constituitur I 57; nonnullae poenae Codicis iuris cannocii latini ad eam extenduntur I 1571; disciplina matrimonii II 2567; facultates de Missis moderandis II 2601; disciplina de iudiciis II 2661 ; disciplina de religiosis, de bonis Ecclesiae temporalibus ct de verborum significatione II 2958; alienatio bonorum II 3037; v. Bona; processus super matrimonio rato et non consummato Π 3155; disciplina de ritibus et de personis II 3626; facultates Hierarchis concessae III 4135; decretum Cone. Vat II de Ecclesiis orientalibus catholicis III 4595, vacatio legis III 4600, alloc, pontificia in eius promulgatione III 4610; vacatio decreti conciliaris «Christus Dominus» pro ea III 4984; solutio dubiorum circa decretum Cone. Vat. II de ecclesiis orientalibus III 5064; facultas Episcoporum dispensandi in legibus generalibus III 5147; unio fovenda inter Ecclesias orientales separatas et Ecclesiam catholicam III 5219, 5259;

— *particularis:* relationes cum Ecclesia universali in activitate missionali exercenda IV 6049; — *subterranea:* sepultura fidelium I 232; — *titularis:* Episcopi residentiales dimissionarii non amplius transferuntur FV 5911 ;

— *Universitates* v. Erectio Universitatum, Universitas.

— *Hispaniae:* erectio scholarum elementarium ab Ecclesia dependentium II 2509; sepultura cadaverum II 3441 ; effectus civiles studiorum non ecclesiasticorum qui apud Universitates Ecclesiae perficiuntur IΠ 4266, 4291; v. Hispania; — *Hungariae:* condicio rei religiosae in illa ecclesia et natione I 186;

— *Antiochena seiuncta:* eius Patriarchae declaratio communis cum Paulo Pp. VI circa ea quae fidei utriusque ecclesiae sunt communia IV 6150; — *Batistarum:* forma matrimonii pro baptizatis III 4265; — *Constantinopolitana:* officia caritatis Ecclesiae catholicae in eam III 4810; Athenagora, eius Patriarcha oecumenicus III 5219, 5259; — *protestantium:* celebratio matrimonii mixti coram sacerdote catholico in Ecclesia protestantium III 5169; –- *Serviae:* forma matrimonii partis schismaticac in hac Ecclesia baptizatae II 2278;

Ecclesia aedes sacra: custodia ct cultus Eucharistiae I 126; appositio tabularum cum nominibus ibidem sepultorum 1 500; de vexiliis admittendis vel benedicendis I 522, 668, II 2407, 2409; redemptio canonis emphyteutic*! I 528; collocatio lucis electricae I 605; Commissio centralis artis sacrae Romae constituta pro conservando patrimonio artistico 1 716; sepultura I 916; mulieres organum pulsantes vel scholam cantorum efformantes I 952; sensus huius vocis in Facultatibus S.C. de Prop. Fide I 1153; exsecutio musicae sacrae I 1378; distantia servanda inter altare et sepulcra I 1514; usus versionum S. Scripturae I 1535; stylus hinduisticus in ecclesiis Christianis I 1593; inventarium patrimonii artistici II 2650; asservatio Eucharistiae in commodum fidelium I 1896; usus organi «Hammond» pro musica sacra Π 2169, 2170; mitigatio ieiunii eucharistici pro iis qui distant ab ea I 2082; pluralitas imaginum eiusdem mysterii prohibentur II 2133; translatio duorum festorum particularium eiusdem ecclesiae II 2279; an sepulcra Maiorum contineat electionem implicitam sepulturae II 2319; asservatio et custodia Eucharistiae cum procul distant a locis habitatis Π 2349; restitutio operum artis pretiosarum vel

documentorum ad eas olim pertinentium 11 2390; alienatio bonorum v. Bona; usus grammophoni, radiophonii aliorumque phonographicorum instrumentorum, necnon chori mixti pro functionibus liturgicis II 3465; locus ubi collocari debet Tabernaculum Eucharistiae 11 3809; interdictum ab ingressu III 4160; ratio et fines archivi 111 4557;

— *aliena:* facultas O.P. concessa dicendi Missam votivam «Salve radix» I 365; iurisdictio ad audiendas confessiones in ecclesiis alterius ritus I 1409, 1432; calendarium sequendum II 3513;

— *Cathedralis:* festum dedicationis I 1964; lubilaeum extraordinarium 111 4913; v. Cathedralis ; — *coemeteriorum:* celebratio Missae cum paramentis officio dici non respondentibus II 2660; — *«curalia»:* applicatio Missae pro populo a rectoribus I 1379; — *minor:* benedictio cinerum sine cantu 11 2319; Graduate simplex approbatur III 5248; — *paroecialis:* onus hypothecae I 128; collatio tituli abbatialis II 2410; administratio eleemosynarum in illis quae religiosis committuntur II 2566; v. Paroecia; — *receptitia:* valor brevis «Impensa» circa eas post Codicem I 210;

— *religiosorum:* fundationes Missarum administrandae a Confratemitatibus in illis erectis 1415; exemptorum: visitatio ab Ordinario loci I 681, Missa conventualis I 691, indulgentiae concessae ecclesiis seraphicis adquiri possunt in proprio oratorio I 760, 969; Rituale Romanum aut Slovcnum a religiosis adhibendum 1 1516; cui competat statuere tempus Missarum et Communionis I 1543; iura Ordinarii loci et Superioris religiosis in concelebratione Missae moderanda III 4928;

— *Tertiariorum:* calendarium adhibendum in ecclesiis ad Tertios Ordines pertinentibus I 316, 1545, IΠ 4167;

— *Italiae:* Instructio circa eas I 1181; exemptio taxarum in aedificatione et reparatione I 1635, 2086; normae pro committendis et exsequendis operibus artis II 3038 ; — *Mediolanensis:* extensio indulgentiarum Stationalium Urbis I 1410; — *Romae:* admissio sacerdotum ad celebrationem Missae I 733; titulus «lesus operarius» cuidam tribuendus II 2947;

— *singulae: S. Mariae Angelorum* in Portiuncula: subiicitur immediate Sedi Ap. I 96, conditiones ad Indulgentiam Portiunculae lucrandam I 1633; 5. *Hadriani:* diaconia transfertur II 2321; *Imm. Cordis B.M.V.* in Urbe: titulus Basilicae minoris III 3938, Diaconia III 4627, titulus Cardinalitius III 4628; 5, *Crucis de Valle* Occasorum seu «Santa Cruz de los Caldos»: titulus Basilicae Minoris III 4031;

— *consecratio:* ieiunium observandum I 1103; ab Abbate nullius in alieno territorio I 1238; Praefatio et ultimum Evangelium in Missa I 1715; requisita ex parte alterium II 2937; — *dedicatio* Ecclesiae cathedralis I 357; omnium Ecclesiarum Congregationis Missionis I 1518; Praefatio et ultimum Evangelium in Missa I 1715; — *titularis:* festum I 1607; ecclesiae Cathedralis: Symbolum in Missa dicendum I 1964; ecclesiae quorumdam religiosorum I 2100; titulus «lesus Operarius» II 2947; — *visitatio:* ad lucrandas indulgentias «toties quoties» I 1185, 1512, II 3277.

«Ecclesiae Sanctae»: Motu pr. quo normae ad quaedam exsequenda Concilii Vaticani II decreta statuuntur III 5001.

«Ecclesiam suam»: Enc. de viis Catholicae Ecclesiae munus suum exsequendi III 4509.

Ecclesiasticus v. voces substantivas.

Ecclesiologia et exercitium potestatis iudicialis ex parte Tribunalium IV 5470.

Editio versionis vulgatae novi et veteris Testamenti: additio lectionum I 414; librorum liturgicorum ritus slavici I 1594; novae collectionis de precibus et piis operibus indulgentiis ditatis I 1844, II 2729; Vesperalis Ambrosiani I 1913; Psalterii Breviarii Romani cum nova Psalmorum versione II 2294; Breviarii cum nova aut antiqua Psalterii versione II 2356; decretum dc facultate edendi libros litûrgicos II 2357; operum Pauli Chanson prohibentur II 2776; nova «Regulae communes Congregationum Marianarum» II 2949; Enchiridion indulgentiarum II 3011; monitum de editione librorum prohibitorum II 3037; operum circa P. Pium de Pietralcina absque approbatione ecclesiastica II 3057; Parvi Breviarii lingua neerlandica II 3095; Officii Parvi B.M. Virginis ad usum sodalium laicorum Institutorum perfectionis II 3135; Breviarii ac Missalis Romani iuxta novum Rubricarum Codicem III 4096; cantus Missalis Romani iuxta ritum concelcbrationis III 4620; variationum in Ordinem Hebdomadae Sanctae III 4660; Missae propriae S. Benedicti Abbatis, Europae patroni III 4669; de editionibus librorum liturgicorum ΠI4934; novi «Enchiridion indulgentiarum» III 5393; Instructio de editionibus apparandis novi Ordinis Lectionum Missae IV 5591 ; in editione Missalis Romani addatur Appendix cum Ordine Missae in lingua latina IV 5679; Institutionis generalis de Liturgia Horarum ante typicam IV 5977;

— *typica:* Antiphonalis diurni I 232; Memorialis rituum I 272; Breviarii Bracarensis I 279; Missalis Romani I 327; Martyrologii Romani I 417; Officii Hebdomadae Maioris I 425; Ritualis Romani 1 755; Missalis Romano-slavonici I 867; nova Ritualis Romani II 2957; Ordinis Hebdomadae Sanctae instaurati II 3420; Cantus gregoriani ad Ordinem Hebdomadae Sanctae instauratum pertinentes II 3460; libri secundi Pontificalis Romani III 4180, 4249; primae partis Pontificalis Romani III 4261; Kyrialis simplicis 111 4620; «Ordo Missae», «Ritus servandus in celebratione Missae», «De defectibus in celebratione Missae occurrentibus» III 4625; partis Pontificalis Romani de ordinatione Diaconi, Presbyteri et Episcopi» III 5420; Missalis Romani IV 5761 Lectionarii Missalis Romani IV 5897; Institutionis generalis Liturgiae Horarum IV 6023; novi Ordinis Confirmationis IV 6146; Ritus de institutione Lectorum et Acolythorum, de admissione inter candidatos ad Diaconatum et Presbyteratum necnon de sacro caelibatu amplectendo IV 6334; Ordinis Unctionis infirmorum IV 6336.

Editores Pontificii recipiunt :"«Additiones et Variationes iuxta Ordinem Hebdomadae Sanctae instauratum» II 3464; Ordinationes circa editionem Breviarii et Missalis iuxta Rubricarum Codicem 111 4096.

Edmontonensis *provincia:* erectio Tribunalis ecclesiastici II 3423; *Eparchia* constituitur II 3564.

Educatio *Christiana* iuventutis: Enc. «Divini illius Magistri» I 1125; monitum de nonnullis associationibus communistarum ad pueros puellasquc instituendos II 2765; religiosae feminae recte instituendae ad hunc apostolatum II 2913; Statuta Foederationis Italicae religiosarum rceducantium (F.I.R.E.) II 2918; aptior proponitur ratio pro religiosis educandae iuventutis II 3264; conventio cum auctoritate civili ineunda de aliquo opere cducativo acceptando a personis ecclesiasticis III 4408; declaratio Cone. Vat. II «Gravissimum educationis» de educatione Christiana 111 4755; praxis interdicitur mittendi, mercedc cx pacto conventa, pueros ad funera aliena III 4957; opus Ecclesiae in educatione Christiana societatis humanae IV 5937;

— *catholica prolis:* necessaria cius certitudo ad sananda matrimonia mixta 1 1185, 1349; baptismus parentum qui eam promittere nequeunt I 1871 ct matri-

monium eorum qui ob leges civiles nequeunt eam reddere tutam I 1871; cautiones praestandae II 2111; imponitur relate ad prolem ante nuptias susceptam in dispensatione super rato et non consummato Π 2239; impedimentum mixtae religionis vel disparitatis cultus non conceditur nisi pars saltem catholica, quamvis cautiones formaliter praestare renuat, parata sit ad catholice educandam prolem III 5111; v. Cautiones;

— *catechetica* curanda et provehenda I 1597;

— *mixta* iuvenum utriusque sexus in scholis ab Ecclesia rectis II 3797; in scholis secundi ordinis sub religiosorum moderatione IV 5976; — *sexualis:* decretum Sancti Officii I 1242;

— *Instituta religiosa educationis* subiecta declarantur Officio centrali pro scholis catholicis in Italia penes S.C. de Studiorum Universitatibus I 1385; Foederatio in Italia (F.I.R.E.) II 2918, in Hispania (F.E.R.E.) Π 3222; conventio ineunda cum auctoritate civili III4408; de pueris non mittendis, mercede conventa, ad funera aliena III 4957; — *candidatorum* ad Ordines sacros et ad Instituta perfectionis accurata v. Clericalis institutio, Formatio, Institutio.

Educatores in Institutis perfectionis: principia et Statuta generalia eis praebentur II 3503, 3516.

Educatus *acatholice:* tenetur impedimento disparitatis cultus I 445; non tenetur forma canonica quoties contrahit cum orientali baptizato Π 2133; declarari potest nullum, ob defectum formae canonicae, matrimonium civile initum inter duas partes catholice baptizatas sed acatholice educatas Π 2394; item inter partem acatholicam et partem catholice baptizatam, etsi ab acatholicis natam et acatholice educatam Π 2591; sanatur in radice matrimonium civile initum inter partem catholicam et partem catholice baptizatam sed apostatam III 4216; — *catholice,* sed de cuius baptismo non constat Π 2294.

Effatum «extra Ecclesiam nulla salus·» U 2620.

Effectus *litterarum* tantum testimonialium ad Ordines sacros II 2245; iuridici Licentiae post Const. Ap. «Deus scientiarum Dominus» Π 2502; voti obedientiac in secundis Ordinibus mulierum Π 2915; aggregationis ad O.F.M. illarum Congregationum quae Regulam Tertii Ordinis Franciscalis non profitentur U 3770; Const. Ap. «Missalc Romanum» gradatim in effectum deducenda IV 5644;

— *civiles* matrimonii in Italia I 1094; sententiae nullitatis matrimonii in Italia IV 6150; decreti nullitatis matrimonii ab Episcopo dati cum nuptias celebratae fuerunt extra Ecclesiam catholicam IV 6211; studiorum scientiarum non ecclesiasticarum pro Hispanis penes Universitates Ecclesiae II 4266, 4291;

— *suspensivus* recursus ad signaturam Ap. contra decretum remotionis a paroecia IV 5915; contra decretum S.C. de Religiosis confirmans dimissionem religiosorum a Superioribus decisam IV 6300; incipit recurrere a momento interpositionis recursus legitime factae IV 6303.

Efficientia Secrctariae Synodi Episcoporum augenda IV 5657.

Efformatio massae pro distributionibus choralibus 1 1395; arcae scu mensae ad clericorum sublevandam egestatem oeconomicam II 2733: Summarii in causis Servorum Dei 1 1640; opinionis publicae praesertim dc re ecclesiastica ct religiosa IV 6245.

Egestas cleri v. Necessitas oeconomica clericorum.

Egressus *e clausura* v. Clausura; — *e domo* religiosa legitime v. Absentia *a domo: — e religione:* quis dat indultum saccularizationis ct quacnam conditiones imponi possunt I 505; eorum admissio in Seminarium diœcesanum 12019,2082; — *e Societate vitae communis:* incardinatio sacerdotis egressi I 1494; admissio in Seminarium II 3866; — *e Seminario:* readmissio I 2082; ad amplectendam vitam religiosam Π 2124, 2130; ad ingrediendum Seminarium alterius dioeccseos II 3813.

«Ehren wache des heiligsten Herzens Maria»: Pia unio excubiarum honoris Cordis B.M.V. in Primariam erigitur eiusdemque Statuta approbantur II 2946.

«Eisenstadt» dioecesis: erectio III 4099.

Electio *canonica* concurrens cum postulatione I 480; facultas ferendi suffragium per schedas I 969; maioritas relativa quoties suffragium fit per schedulas I 1102; — *confirmatio eius:* facultas exercendi officium ante confirmationem electionis I 148; acceptatio et renuntiatio ante confirmationem I 233; — *intimatio* statim post electionem aut confirmationem I 233; in Ordine Praedicatorum I 233, 279; post factam confirmationem in Ordine Ssmae Trinitatis I 416; — *et postulatio:* quaenam maioritas requiritur et quomodo solvitur paritas I 480;

— *Abbatis et Abbatissae:* repetita eiusdem personae ad munus Antistitae monasterii monialium I 287; praesidentia in electione Abbatissae I 1572; vox activa Fratrum et Sororum conversorum III 4673; — *canonicorum.* et optio I 588; ipsorum et dignitatum a Capitulo I 1984; — *Consilii Presbyteralis* Dioeceseos romanae: nonnae IV 5695; — *Decani et Subdecani* Collegii Cardinalium ГП 4638; — *Delegatorum* ad Capitulum Provinciale: novus ordo et normae servandae ad experimentum IП 4023, 4495; Custodis Custodum ad Capitulum generale speciale mittendi III 5195; vox passiva Fratrum laicorum IV 5475; — *Ecdesiae funerantis* II 2319: v. Funera; — *Episcoporum:* normae de promovendis ad Episcopale ministerium in Ecclesia latina IV 6253; v. Episcopos; — *Magni Cancellarii* Athenaei Urbani de Propag da Fide I 1513; — *Patronorum* coetuum et activitatum v. Nominatio;

— *politica:* officia catholicorum Italiae Π 2290, 2299; participatio religiosarum II 2338; obligatio utendi iure suffragii Π 2412, praesertim a religiosis et monialibus ob adiuncta particularia Π 2889;

— *religiosorum et monialium:* modus apud moniales Carmclitas I 968; item apud moniales O.P. I 2023; sanantur defectus vocis activae ob omissum cursum pastoralem IП 5072;

— *Romani Pontificis.* I 425, Π 2299, III 4311; — *substituti* ad Capitulum Provinciale I 1151; — *Superiorum* religiosorum: repetita eiusdem personae ad munus Moderatricis generalis I 187; — *Vicarii Generalis* in locis Missionum II 3246:

Electrica *candela:* facultas cas adhibendi in celebratione Missae I 273; *lux:* collocatio in ecclesiis I 605; usus pro lampade coram Ssmo Sacramento accendenda I 1982, II 2115.

Electrophonicus *organus* musicae: eius usus in liturgia Π 2613; *campanae:* aerum usus II 2865.

Eleemosynae: usus corporalium pro colligendis I 196; specialis tradenda a sodalibus Operis a Prop. Fidei pro lubilaeo lucrando I 1028; collectae a clericis orientalibus extra proprias regiones I 1145; evulgatio in piis ephemeridibus I 1395; Unionis Missionariae Franciscanae I 1407; oblatae paroeciis quae religiosis commissae sunt: administratio II 2566; facultas Ministri Generalis O.F.M. Cap. IП 3971;

— *Bullae Cruciatae* Hispanae: destinatio et administratio II 2168; solvendae iuxta conditionem personarum II 3866;

-*Missarum:* integre tradendae I 93; qua merces Vicanorum paroecialium I 268; collectae a clericis

orientalibus extra proprias regiones vel dioeceses I 1145; binatarum 1 1592, 1833, 111 4229, IV 5907; ter dictarum IV 5907; infra taxam dioecesanam III 4725; normac Vicariatus Urbis pro Missis bis aut ter litatis IV 5589; v. Stipendium Missae;

— *Operum Missionalium:* modus et criteria procedendi in eis erogandis I 1821 ; interdicitur usus transmittendi eleemosynas directe in Missiones II 3790; Unionis Missionariac Franciscanae: usus et administratio 11407.

Elementa consecrationis religiosae: alloc. pontificia IV 6321; v. Instituta saccularia.

Elenchus *quaestionum:* pro relatione quinquennali Missionum S.C. de Prop. Fide exhibenda 1 447, 1845; pro relatione quinquennali Institutorum vota simplicia profitendum 1 440; circa institutionem alumnorum Institutorum perfectionis II 2243; pro relatione de statu dioecesis et fidelium durante et post bellum II 2247; pro relatione quinquennali a Religionibus et Societatibus in commune viventibus peragenda II 2525; pro relatione Vicariatus Castrensis II 3556; — *facultatum* Legatorum et Ordinariorum v. Facultates.

Elevatio *Hostiae* in Missa: verba «Dominus meus et Deus meus» I 778; Patrum Cardinalium ad Episcopatum III 4272; Piae Unionis apostolatus infirmorum in Primam primariam I 1573; ritus festorum S. Joseph Sponsi B.M.V. et dedicationis S. Michaelis Arch. 1 98; Delegationis Ap. ad Intemuntiaturam vel Nuntiaturam v. Delegatio, Intemuntiatura, Nuntiatura; Ecclesiae Imm. Cordis B.M.V. in Urbe ad honorem Basilicae Minoris III 3938; Exarchatus in Eparchiam II 3564, IV 6164, 6165; v. Exarchatus, Eparchia.

Elnensis dioecesis: Tribunalia III 4630, 4651.

Elogium in Martyrologio Romano inserendum: S. Petri Canisii I 845; S. Ioannis M. Vianney I 938; S. Ioannis Eudes I 947; S. Margaritae M. Alacoque I 1093; Matemitatis B.M.V., S. Roberti Bellarmino et S. Alberti Magni I 1377; S, Antonii Patavini II 2347; variorum simul festorum et Servorum Dei II 2492, 3036; B.M.V. Reginae II 3395; S. Ioseph, Sponsi B.M.V. et opificis II 3476.

Emendatio: statutorum Capitularium I 597; libri secundi Pontificalis Romani III 4180; normarum in processu super matrimonio rato et non consummato servandarum TV 6248.

Ementes bona Ecclesiae usurpata: poenae I 610.

Emigrantes *clerici:* in Americam et Insulas Philippinas 1 171; orientales in Americam et Australian! I 1119, vel apud exteras nationes extra Patriarchatum vel regionem propriam I 1413, 1830; ex Italia in S.F.A.S. II 2425; sacerdotes in Germaniam extra propriam dioecesim II2338,2491 ; ex Europa in Australian! vel Novam Zelandiam II 2521 ; Const. Ap. «Exsul familia» II 3058; ex America Latina vel ex Insulis Philippinis in Americam Septentrionalem III 4022; sacerdotes in Americam, Asiam, Insulas Philippinas vel Australian! III 5278;

— *fideles:* eorum filii optare possunt pro paroecia personali aut territoriali I 1852; S. Franciscae Cabrini constituitur Patrona II 2777; Const. Ap. «Exsul familia» de materna Ecclesia in emigrantes sollicitudine et de normis pro spirituali eorum cura II 3058; Commissio constituenda in singulis dioecesibus II 3098; administratio Confirmationis et adsistentia matrimonio II 3207; facultates missionarii emigrantium II 3264; normae ct facultates pro missionariis et horum Directoribus II 3333; erectio paroeciarum personalium et Missionum cum animarum cura III 5063; novae nonnae IV 5596, et Instructio de pastorali eorum cura IV 5609; Commissio Pontificia constituitur pro emigrantibus et itinerantibus IV 5759;

— *itali:* constitutio cuiusdam Praelati pro emigratis Italiae I 331; Collegium sacerdotum pro Italis ad externa emigrantibus I 393; tessera ecclesiastica muniendi I 529; cura spiritualis eis praestanda II 2423; celebratio matrimonii, praecipue per procuratorem II 3495; celebratio matrimonii in Helvetia II 3613.

Emissio *Professionis religiosae:* transitus post eam ab una in alteram classem vel ab uno in alterum monasterium II 2514; sollemnis, ante exspirationem simplicis: sanationes II 3094; v. Professio religiosa; — *promissionum* loco votorum temporariorum denegatur monialibus O.C.S.O. IV 6226; — *votorum* simplicium a sollemnibus substituenda penes moniales II 3240; extra novitiatum apud S.L III 4021; in monasteriis monialium Dominicarum IV 6285; sollemnium, restauranda penes Moniales I 1597, П 3240; sororum externarum monasteriorum O.C.S.O. IV 5866.

Emolumentum: recursus contra decreti Ordinarii I 382; ius ad emolumenta adventitia I 782.

Emphyteusis latifundi Curiae Episcopalis I 38; redemptio canonum emphyteuticorum I 528.

Enchiridion indulgentiarum: collectio de precibus et piis operibus indulgentiis ditatis I 1844; novae editiones II 3011, UI 5393.

Encyclicae: *Leonis XIII:* «Rerum novarum», alloc. pontificia in quadragessimo anniversario IU 4976; Litt. Ap. «Octogesima adveniens» in octogesimo anniversario IV 6056; *Benedicti XV:* «Humani generis» de praedicatione verbi Dei I 67;

— *Pii XI:* «Maximam gravissimamque» de consotiationibus dioecesanis in Gallia I 635; «Quas primas» de festo D.M.I.C. Regis I 787; «Rerum Ecclesiae» de missionibus I 811 ; «Divini illius magistri» de iuventutis educatione I 1125; «Casti connubii» de matrimonio I 1208; «Quadragesimo anno» de ordine sociali I 1246; «Non abbiamo bisogno» de Actione Catholica I 1316; «Ad catholici sacerdotii» de sacerdotio catholico I 1670; «Vigilanti cura» de cinematographicis spectaculis I 1729; «Divini Redemptoris» de communismo atheo I 1789;

— *Pii XII:* «Mystici Corporis Christi» de Mystico lesu Christi Corpore II 2182; «Divino afflante Spiritu» de studiis biblicis 11 2216; «Deiparae Virginis Mariae» de Assumptione corporea B.M.V. dogmatice definienda II 2339; «Mediator Dei» de S. Liturgia II 2444, dc recta Encyclicae interpretatione II 2523, Instructio de eius exsecutione II 3838; «Humani generis» de nonnullis falsis opinionibus II 2769; «Evangelii Praecones» de missionibus provehendis II 2892; «Fulgens corona» de Anno mariano indicendo II 3184; «Sacra virginitas» de sacra virginitate II 3251; «Ad Sinarum gentes» de officiis catholicorum erga patriam et de periculo «autho-nomiae» ecclesiae Sinarum II 3308; «Ad caeli Reginam» de regali B.M.V. dignitate ct festo II 3311; «Musicae sacrae» de musica sacra II 3426; «Haurietis aquas» de cultu Cordis lesu 11 3477; «Fidei donum» dc missionibus Africae П 3602; «Miranda prorsus» de re cinc-matographica, radiophonica ac televisifica II 3751, Instructio pro Encyclicae exsecutione II 3838;

— *loannis XXIII:* «Ad Petri cathedram» de veritate, unitate et pace caritatis afflatu provehendis III 3944; «Princeps Pastorum» de missionibus III 3984; «Mater et magistra» de recentioribus rerum socialium processibus Christiana praecepta componendis III 4184; «Pacem in terris» de pace omnium gentium III 4353;

— *Pauli VI:* «Ecclesiam suam» de quibus viis catholicam Ecclesiam in praesenti munus suum exsequi oporteat III 4509; «Mysterium fidei» dc doctrina c< cultu Eucharistiae III 4700; «Populorum progressio»

de progressione populorum promovenda III 5124, mens Ecclesiae pro Encyclicae recta interpretatione III 5339; «'Sacerdotalis caelibatus» de sacerdotali caelibatu III 5199; «Humanae vitae» de propagatione humanae prolis recte ordinanda III 5405, alloc, pontificia de huius Encyclicae sensu ΠI 5417, publica dissensio quorumdam sacerdotum S.F.A.S. de doctrina huius Encyclicae et conflictus inde secutus IV 6051.

Ense et lacerna: normae pro cubiculariis I 885.

Entia cultus in Italia: Instructio I 1181.

Eparchia *Edmondensis, Torontina* et *Saskatoncnsis* eriguntur in dicione canadensi pro ruthenis ritus byzantini II 3564; *Brasiliae* pro ucrainis IV 6164; *Dominae Nostrae Paradisi* pro melkitis byzantini ritus in Brasilia IV 6164; *Dominae nostrae Libancnsis* pro maronitis in Brasilia IV 6163; pro maronitis in S.F.A.S. constituitur IV 6165.

Ephemerides: evulgatio gratiarum et oblationum I 1395; damnata v. Damnatio publicationum periodicarum.

Epiphania Domini: Epistula Ap. hoc festo data III 4333; ordinatio Missae et Officii Divini pro locis ubi hoc festum transfertur in Dominicam ΠI 5440.

Episcopaliana secta acatholica: matrimonium partis acatholice baptizatae cum baptizata in ecclesia catholica a ministro huius sectae declaratur nullum ob defectum formae canonicae II 2661 ; ex baptismo in hac secta non oritur impedimentum matrimoniale cognationis spiritualis III 3974.

Episcopatus: inquisitio circa promovendos ad I 654; Const. Ap. de sacro Ordine Episcopali II 2480; unio cum Romano Pontifice ΠI 4610.

Episcopus: Visitator civitatis: praestationes ei faciendae I 52; duo instituuntur inspectores pro sacerdotibus et clericis exercitus francorum I 96; eius ministri pro Benedictione sollemni cum Ssmo Sacramento I 97 ; relatio dioecesana ab Episcopis Americae mittenda I 147; nomen exprimendum in Canone Missae I 186, II 3239, IV 6318; privilegia et insignia I 236, 320; collatio paroeciae ab Episcopo vel Capitulo facienda I 368; celebrans, et recitatio Officii I 406; adsistentia ei praestanda a canonicis 1 649; osculatio eiusdem manus vel annuli ante Communionem I 750; inquisitio circa promovendos I 654; v. infra *Nominatio;* indulgentiae in consecratione altaris conceduntur a delegante et promulgantur a delegato I 1350; administratio mensae in Italia I 1567; iurisdictio in proprium Seminarium extra dioecesim situm 1 1572; recursus contra eius decreta ad Metropolitum I 1827; potest legere animadversiones Defensoris vinculi antequam votum proprium promat in cauris de matrimonio rato et non consummato 1 2082; sola cius absentia non sufficit ad concedendam sacerdotibus facultatem consecrandi calices et patenas II 2741; Missa pro Episcopo a canonicis celebranda II 2812; provisio canonica 11 2885; usus Nobiliarium titulorum in armis et inscriptionibus 11 2890; normae Motu pr. «Valde solliciti», II 3096, extenduntur ad Cappas et vestes episcopales II 3098; usus sandalium ct caligarum in sacris caeremoniis 11 3097; munera quae ei competunt ex divina institutione: magisterii II 3273, sacerdotii et regiminis 11 3320; Ordines sacri a quodam episcopo acatholico collati declarantur inefficaces III 3936; Missa dicenda ab eo qui sa craolca extra feriam V in Cena Domini conficit III 4120; conferentia plenaria Episcoporum Africae meridionalis III 4250; facultates quae episcopo residential! competunt tribuuntur Vicario Capitulari III 4421 ; aggregatio ad Conferendam episcopalem III 4476; coniunctio cum Romano Pontifice in regimine Ecclesiae universalis III 4610; Deer. Cone. Vat. II «Christus Dominus» de pastorali Episcoporum muncre in Ecclesia III 4728; Motu pr. <<De Episcoporum muneribus» quo normae eis impertiuntur ad facultatem dispensandi a legibus Ecclesiae generalibus iuris latini spectantes III 4991; item pro Episcopis orientalibus III 5147; nonnulli Episcopi dioecesani uti membra in Congregationibus Romanis cooptantur III 5221; beneficia non consistorialia conferenda iis qui caractère episcopali ornantur III 5292; eorum sensus responsabilitatis urgetur circa caelibatum sacerdotalem IV 5473; cooperatio eorum quoad Opera Missionalia Pontificia IV 5480; Instructio circa vestes, titulos, et insignia episcoporum IV 5508; Consilium presbyterale constituitur tamquam Senatus Episcopi in regimine dioeceseos IV 5637; schema contractus inter Episcopos residcntiales aliosque Ordinarios locorum in territoriis Missionum et Instituta Missionalia IV 5700; dimissionarius non amplius transfertur in ecclesias titulares IV 5911; eius decretum nullitatem matrimonii declarans, nequit effectus civiles sortiri cum nuptiae celebratae fuerunt extra Ecclesiam catholicam IV 6211 ; in activitate missionali absolvenda utuntur Operibus Missionalibus Pontificiis IV 6271 ; recursus Capituli contra Episcopum Roênnondense IV 6297; regimen dioeceseos commissum est responsabilitati personali Episcopi ab aliis structuris superdioecesanis non substituendum IV 6297; nomen Episcopi in prece eucharistica IV 6318; renovatio Institutorum perfectionis quoad apostolatum exsequenda est sub ductu Episcoporum IV 6321;

— *Auxiliaris:* Managuensis datus Sedi vel personae I 268; ordinatio et facultates in dioecesi Romana ILI 4958; nomen in Canone Missae IV 6318; — *in terris Missionum:* expeditio Bullae nominationis I 73, 1491 ; relatio annua facienda I 1544; quaestiones de promovendis ad officium Episcopale Vicarii aut Praefecti Ap. I 1850; — *proprius:* ordinationis I 225, 1930; illius qui ordinatus fuit servitio alius dioecesis I 1361; — *Regularis:* usus rocheti I 297; — *suffraganeus:* praecedentia inter ipsos I 780;

— *nominatio:* secretum servandum de informationibus circa promovendos ad episcopatum I 56; expeditio Bullae pro territoriis S.C. de Prop. Fide I 73, 1491; normae circa proponendos ad Episcopatum: in dicione Canadensi et Terrae Novae insulis 1 187, in Scotia I 344, in Brasilia I 385, in Mexico I 391, in Polonia I 408; processus inquisitionis circa promovendos I 654; in missionum territoriis I 1850; in Hispania: conventio inter Sedem Ap. et Gubernium I 2062; novae normae de promovendis ad Episcopale ministerium in Ecclesia latina IV 6253;

— *consecratio:* de duobus Episcopis adstantibus II 2256; sine canonica provisione II 2885; novus ritus Ordinationis Episcopi approbatur III 5386, 5420;

— *Conferentia* v. Conferentia Episcoporum; — *facultates* v. Facultates Ordinariorum; — *Ordo* seu series v. Erectio Hierarchiae; — *Synodus* v. Synodus Episcoporum; — *vestes pontificales* II 3096, 3097, 3098, IV 5508.

Epistula *in Missa:* facultas eam legendi lingua vernacula in Missis etiam sollemnibus II 2507, 3353, III 3923, 4339; — *S.C. pro Cultu* petentibus indultum distribuendi Communionem in manu IV 5700.

Equestres Ordines: relatio inter Hierarchiam Ecclesiae et Ordines militares equestres II 2595; dignitas iis deferenda qui Civitatibus praesunt III 4971 ; — S. *Sepulchri Hierosolymitani:* abolitio Magni Magisterii et unio cum opere a praeservatione fidei in locis Sanctis sub regimine Patriarchae Hierosolymitani, Rectoris atque Administratoris Ordinis I 924; erectio in personam lundicam ct nova Statuta approbata II 2629; alia nova

Statuta III 4330; – 5. *Ritae:* Supremus Ordo Militaris Hospitalarius: declaratio circa titulos honoris causa datos 11 2595; -- *insignia* et honorificentiae a B. Virgine de Mcrcede nuncupata I 1737.

Equorum usus in processionibus I 501.

Erectio *Agentiae* Fides I 884; — *associationum:* internationalis Musicae Sacrae III 4419; fidelium a Conferentia Episcopali Hispaniae IV 5586; — *canonicorum* honorariorum in tribus Basilicis romanis III 4315; — *circumscriptionum* novarum in Missionibus: Praefecturae, Vicariatus, Dioeceseos II 2128; — *Collegiorum* v. Collegium; — *coctus* super consultationibus technicis I 1595, ct *Corporis* consultorum pro regimine Status Civitatis Vaticanae III 5347;

— *Commissionum:* pro Rusia I 760, 1167; ad Codificationem iuris orientalis parandam I 1142, redigendam I 1631 et recognoscendam IV 7279; ad normas innovandas pro collatione graduum academicorum et pro ratione studiorum in Athenaeis ecclesiasticis I 1155; specialium internarum apud S.C. de Religiosis I 1239; ad institutionem curandam alumnorum Institutorum perfectionis apud S.C. de Religiosis II 2238; jurisperitorum pro Institutis saecularibus penes ipsam S.C. de Religiosis II 2411 ; pro Arte sacra in Italia: variationes in Statutis II 2649; dioecesana pro advenis et emigrantibus II 3098; pro Cone. Vat. II apparando III 4036; quarundam postconciliarium III 4923; studiorum a «Iustitia et Pace» appellata III 5093; doctrinalis in singulis dioecesibus III 5109; Decretis Cone. Vat. 11 interpretandis III 5217; episcopalis pro Collegio Pio Latino-Americano in Urbe dirigendo IΠ 5452; pontificiae de spirituali emigratorum atque itinerantium cura IV 5759; pro Collegio Capranicensi gubernando IV 6140;

— *Confraternitatis* Piae unionis Apostolatus infirmorum in Primam Primariam I 1573; Scapularis Carmelitici: sanatio defectuum I 1912; Piae Unionis Excubiarum Imm. Cordis B.M.V. in Primariam II 2946; doctrinae Christianae in singulis paroeciis II 3405;

— *Consilii:* centralis Operis de Propagatione Fidei pro dioecesibus Italiae I 372, 462; item pro regione canadensi I 523; ordinarii et extraordinarii pro administratione temporali Collegii S. Anselmi I 834; generalis Operis Ap. in Hibernia II 2241 ; rei cinematographicae, radiophonicae et televisificae III 3926; instrumentis communicationis socialis praepositi III 4483 ; de Laicis III 5093; Presbyteralis dioeceseos romanae III 5106, IV 5695; item Pastoralis III 5106; item administrationis bonorum temporalium IV 5905; Pontificii «Cor unum» in Urbe IV 6138;

— *Delegationis* Pontificiae in Sanctuario Lauretano cum normis propriis III 4674;

— *Delegationis Apostolicae* iuxta ordinem chronologicum Albaniae I 334; in Sinis I 493; Africae Meridionalis I 519; Indonesiae I 753; Antillarum I 786; Congi Belgici I 1147; Africae I 1148; Bulgariae I 1349; Africae Orientalis italicae I 1815; Britanniae I 1901; Archipelagi Indonesian! II 2425; Palaestinae, Transjordaniae et Cypri insulae II 2489; de «Dakar» II 2515; pro Corea II 2593; de «Karachi» in Pakistan II 2762; Thailandensis II 3730; Scandiae pro Novergia, Suetia, Dania, Finnia et Islandia III 4027; Mediae Africae occidentalis III 4033; Insulae Madagascariae IΠ 4033; Africae Orientalis III 4034; Africae occidentalis III 4034; Ruandensis III 4496; Vietnamensis et Cambogiensis III 4496; Africae Centralis seu Yaundensis III 4663; in Sanctuario Lauretano III 4674; in Australia et Papua, Nova Guinea III 5440; Novae Zelandiae et Occani Pacifici III 5441 ; regionis Maris Rubri IV 5587:

— *Internuntlaturae Apostolicae:* Lethoniae I 778 ; Lithuaniae I 859; in Sinis II 2350; Aegypti II 2432; Indiae Ll 2504; Liberianae II 2911; «Pakistan» II 2918; laponiae II 3032; Syriae II 3134; Iraniani imperii II 3139; Aethiopiae Π 3616; in Turearum dicione III4025; pro Scnegalensi regione III 4236; Coreae III 4452;

— *Nuntiaturae Apostolicae:* Italiae I 1088; Estoniensis I 1512; «de Cuba» I 1634; Guatimalae I 1718; Uruguayae I 1937; Libanensis II 2410; Insularum Philippinarum II 2885; Luxemburgcnsis III 3408; Burundiae III 4340; Congi (Zaïre) ΠI 4341; Ruandensis III 4496; Cheniae III 4727; Zambiae III 4727; Melitensis III 4911; Pachistaniae III 4920; Reipublicae Arabicae Unitae III 4924; Arabicae Syriacae ILI 4939; Finnicae civitatis III 4944; Liberiae III 4957; Iranianae III 4966; Malaviensis III 4976; laponiae IU 4990; Turearum dicionis III 5023; Ugandcnsis III 5026; Coreae III 5027; Iraquianae III 5045; Camaruniae ILI 5048; Sinarum III 5076; Madagascariae III 5095; Hollandiae III 5218; Lasotianae III 5242; Gabonensis III 5275; Africae mediae III 5276; TanzaniaeHI 5349; «Kuwait» IV 5475; Thailandiae IV 5518; Canadensis IV 5644; Mauritii IV 5757; Dahomeyanae LV 6121; «Niger» IV 6149; Algeriensis IV 6256; Tunetanae IV 6256; Sudanensis IV 6264 ; Litoris Eburnei in urbe Dakar IV 6283 ;

— *Dioeceseos:* normae pro expediendis Bullis in regionisbus S.C. de Prop. Fide obnoxiis I 1491 ; de Eisenstadt (Sideropolitanae) III 4099; Oenipontanae 111 4503 ; Nemptodurensis, S. Dionysii in Francia, Christoliensis, Corbiliensis et Pontisarensis in regione parisiensi III 5038; Ticinensis in Helvetia III 5404; Feldkirchensis in Austria III 5429, 5450; pro orientalibus extra proprium Patriarchatum v. singulos ritus vel nationes;

— *domorum Institutorum perfectionis:* monasteriorum monialium I 500; alterius novitiatus in eadem provincia I 598; Abbatiae S. Hieronymi in Urbe I 1489; centri authonomi Instituti saecularis «Opus Dei» II 2623; prima domus Institutorum dioecesani iuris in novis circumscriptionibus S.C. de Prop. Fide II 3514; sanantur ob defectum beneplaciti Ap. II 3272, 3874, III 5420; experimenta contra ius commune etiam pro Provinciis IV 5796;

— *Foederationum:* Universitatum Studiorum Catholicarum II 2618; Confoederationis Congregationum monasticarum O.S.B. II 3013, 3014; Congregationum Marianarum II 3151; Superiorum Maiorum Institutorum perfectionis in Hispania 11 3222; Monasteriorum monialium II 3371; Confoederationis Latino-Americanae Religiosorum (CLAR) III 3929;

— *Hierarchiae Ecclesiasticae:* in Sinis II 2230; in Africa Occidentali ditionis britannicae II 2744; in Africa meridionali II 2860; in Kenia, Uganda, Tanganica II 3136; in unione foederali Birmana II 3347; in Rhodesia meridionali II 3349; in Africae Gallicae territoriis et in Insula Madagascaria 11 3401; in Congo Belgico (Zaïre) et Ruanda Urundi III 3977; in Thailandia III 4911; in regione Vietnamicnsi III 4123; in natione Indonesiana III 4141; in Corea III 4263; in Insulis Occaniae Meridionalis III 4995; in Nova Guinea Orientali et Insulis adiacentibus III 5053;

— *Hierarchiae ecclesiasticae Orientalis:* Ordinariatus pro Graeco-ruthenis in S.F.A.S. I 1024, 2020; pro graeco-ruthenis in regione Canadensi I 1170; pro fidelibus rituum orientalium: in Brasilia II 2937, in Gallia II 3293, in Argentina III 3925; Exarchatus Ap. pro Ruthenis in regione Canadensi II 2492, 3564; pro ruthenis ritus byzantini: in .Anglia ct Vallia II 3714. in Australia II 3829, 3875, 3876, in Germania III 3931, in Gallia III 4059; pro Armcnis in Gallia III 4060; pro Ucrainis in Brasilia IU 4291; pro mclkitis ritus byzan-

tini in S.F.A.S. II 4926; pro maronitis ritus antiochcni in S.F.A.S. III 4927, IV 6165; pro ucrainis ritus byzantini: in Scotia III 5124, in Magna Britannia 111 5120, in Argentina IП 5292; Eparchiac pro ruthenis in regione canadcnsi II 3564; pro maronitis in Brasilia IV 6163; pro mclkitis ritus byzantini in Brasilia IV 6164; pro ucrainis in Brasilia IV 6164; pro fidelibus ritus antiocheni Maronitarum in S.F.A.S. IV 6165; Provinciae ecclesiasticae cum sede Metropolitana pro ruthenis ritus byzantini in regione canadcnsi II 3564;

– Institutorum culturae: *Unirersitatis Catholicae.* Lublini I 328, Noviomagensis 1 595, S. Iacobi de Chile I 1160, Fluminis Ianuarii II 2395, S. Pauli in Brasilia II 2395, Portalegrcssis in Brasilia II 2809, Quitensis II 3292, Niagarensis II 3513, Campiensis in Brasilia II 3539, «Lovanium» in Congo (Zaïre) II 3612, «a S. Thoma de Villanova» Habanensis in Cuba II 3614, «Dc Paul» Chicagicnsis in S.F.A.S. II 3716, Sherbrookensis in dicione Sepladensi H 3782, «S. Mariae Bonorum Aerum» in urbe capitali Argentina III 4045, Navarrensis in Hispania III 4098, Vallis Paradisi in dicione Chilena 111 4235, Deustensis in civitate Flaviobrigcnsi (Bilbao) III 4379, a B.M.V. in caelum Assumptae Urbis «Asunciôn» 111 4626;

— *Athenaeorum studiorum* v. Athenaeum Romanum;

— *Facultatum studiorum:* scientiarum ecclesiasticarum in Univ. Varsaviensi I 292; Theologiae in Univ. Noviomagensi I 595; Historiae ecclesiasticae et Missiologiae in Univ. Gregoriana I 1409; Theologiae apud Collegium O.C.D. in Urbe I 1630; Bratislaviensis Theologiae apud Seminarium Maius Tymaviensc 1 1634; Theologiae apud Studium Generale Washingionense O.P. I 2098; Theologiae in Seminario Bonaerensi 11 2257; Theologiae in Archidioeccsi Sydneycnsi II 3247; Theologiae Trevirensis 11 3401; Theologiae «Marianum» in Urbe II 4321; Philosophiae in Univ. Salmanticcnsi II 3539; Medicinae in Univ. Catholica Peruviana П 3555; Theologiae in Univ. Cath. Tokyensi «Sophia» II 3565; Philosophiae in Univ. Cath. Quitensi II 3573; Theologiae in Univ. «Lovanium» 11 3612; Musicae Sacrac in Univ. «Dc Paul» Chicagicnsi 11 3716; Theologiae et Philosophiae scholasticae penes «Athenaeum Hcythropensc studiorum ecclesiasticorum» III 4617; Theologiae in Univ. Cath. Sherbrookensi 111 4618; Theologiae in Seminario maiori Dalatcnsi in Vietnamensi regione 111 4696; Theologiae apud Seminarium Paderbornense 111 4989; Theologiae Hispaniac Septentrionalis cum duplici sede Burgensi ct Victoriens* III 5102; Philosophiae in civitate Braeara Augusta penes Univ. Cath. Lusitanam 111 5258; Theologicae Barcinonensis seu Hispaniae Scptcntrionalis-oricntalis III 5319; Theologicae intcrregionalis Mediolanensis IV 5693; Iuris canonici orientalis penes Institutum Orientale Urbis IV 6134; Theologiae penes Univ. Fluminis Ianuarii IV 6212; Studii Theologici O.F.M. Cap. in Urbe tamquam sectio specializationis in Theologia spirituali penes Athenaeum Antonianum in Urbe constituta IV 6272;

— *Institutorum studiorum:* Missionalis scientific! apud Athenaeum Urbanianum 1 1511; Ambrosiani Musicae sacrae I 1956; Studiorum Ecclesiasticorum apud Collegium S.F.A.S. in Urbe II 2490; Superioris ad parandos Professores litterarum ct scientiarum pro scholis internis religiosarum 11 2939; iuris canonici in Facultate Theologica Univ. Monaccnsis II 3270; scientiarum sacrarum «Regina Mundi» in Urbe II 3394; socialium scientiarum in Philosophica Facultate Univ. Gregorianac II 3397; Philosophiae in Facultate Theologica Salisburgcnsi II 3409; socialium scientiarum in Philosophica Facultate Athenaei Angelici in Urbe II 3419; internationalis «Schola servitii socialis» apud Augustam Taurinorum II 3452; de scientis paedagogicis penes Facultatem Philosophicam Athenaei Salcsiani II 3514; Philosophici in Facultate Theologica Univ. Andegavensis II 3515; «Iesus Magister» in Urbe II 3719; Pastoralis in Urbe II 3835; Instituti Superioris Theologiae in Seminario regionali Tananarivensi III 4024; Mariologiac in Facultate Theologicae «Marianum» III 4027; Theologiae Moralis seu Academiae Alfonsianae apud Facultatem Theologiae Univ. Lateranensis 111 4097; Magisterii Universitarii a «Sancta Familia» in Amara III 4099; Litugici /Xnsclmiani penes Facultatem Theol. Ath. S. Anselmi 111 4218; Latinitatis altioris III 4472; «Sedes Sapientiae» sub auspiciis S.C. dc Religiosis III 4498; Spiritualitatis in Facultate Theologica SS. Tcresiae a Iesu et S. Ioannis a Cruce in Urbe III 4533; Pastoralis Matritensis sub auspiciis Univ. Comillcnsis III 4973; Pastoralis Matritensis tamquam biennium specialisationis Theologiae penes Univ. Salmanticensem IU 5189; — *Musaei missionalis* cthnologici I 844;

— *Scholarum studiorum:* Pontificiae Urbanae dc Musica sacra I 509; litterarum latinaram in Athenaeo Gregoriano I 718; elementariarum in Hispania ab Ecclesia dependentium II 2509; nationals de sociali servitio pro religiosis in Italia II 2798; Vaticanae de Palcographia et Diplomatica apud Archivum Secretum Vaticanum II 3234; Scholae practicae de iure religiosorum penes S.C. de Religiosis I 2919; «Scholae servitii socialis» apud Augustam Taurinorum II 3452; «Mater Divinae gratiae» pro Magistris et Praefectis Institutorum perfectionis in Urbe II 3595; «Cathedrae Dantis Alighieri» penes Univ. Cath. Mediolanensem III 4809; Cathedrae Theologiae catholicae penes Univ. studiorum Saravicam 111 5347, 5435;

— *Sectionis:* «historicae» penes S.C. Rituum I 1154; theologicae pro America Latina in Seminario maiore Veronensi III 4181; «Theologiae occumenico-patristicac graeco-byzantinae a S. Nicolao» in civitate Barensi penes Univ. S. Thomae Aquinatis de Urbe IV 6072; specializationis in Theologia Spirituali penes Facultatem Theologiae Athenaei Antoniani in Urbe IV 6272;

— *Institutorum saecularium:* Societatis sacerdotalis S. Crucis seu «Opus Dei» II 2231; normae servandae ab Ordinariis locorum II 2488; Societatis «Lcunis» non erigendae in Institutum sacculare 11 3876; v. Instituta Saecularia; — *Missionis* cum cura animaram pro immigrantibus 111 5063;

— *Officiorum:* Catcchistici dioecesani in Italia I 1118; Centralis pro scholis catholicis in Italia penes S.C. de Seminariis et Studiorum Universitatibus I 1385; «Informationum» penes Secretariam Status durante bello II 2109, 2121; «Filmotcca Vaticana» 111 3980; «Capellani Generalis» Vicariatus Castrensis in dicione Canadcnsi II 4116; «Directoris generalis» Vicariatus Castrensis in Gallia 111 4482; «noticiis vulgandis» circa Synodum Episcoporum IV 5503;

— *Operum:* Vocationum sacerdotalium apud S.C. dc Seminariis I 2098; «Instituti Caritatis rcligionisquc Operibus tutandis» in Civitate Vaticana II 2131 ; Hospitii a Divina Providentia in urbe Neptunia II 2178; de novis operibus intcrnationalibus catholicis non instituendis, inconsulta S. Sede II 2759; «Assistenza» in Italia II 3148; Apostolatus Maris II 3777; pro operariis religione ac pietate excolendis in Civitate Vaticana III 4488; contionum sacrarum in Basilica Liberiana seu S. Mariae Maioris in Urbe III 4929; – *Ordinis Equestris* S. Sepulcri Hierosolymitani II 2629; – *paroeciarum:* in S.F.A.S. I 410. 503; *religiosae* S. Sabae in Urbe 1

1360; «de facto» I 1380; *personalis* pro emigrantibus III 5063; auctoritas competens IV 5588; *quaesi-paroeciarum* in territoriis missionum I 326; *stationis* missionalis II 2917; – *Praelaturae nullius:* Pontiniacensis seu Missionis Galliae II 3295; «ab Alma Domo Lauretana» III 4674; – *Potae* Nuntiaturae Apostolicae in Hispania II 2413.

— *Secretariate* ad Christianorum unitatem fovendam III 5237; pro non Christianis III 4491, 5238; pro non credentibus III 5238; — *Seminariorum:* normae servandae in erigendis seminariis centralibus aut regionalibus in Missionibus III 4332; auctoritas competens pro erectione Seminarii regionalis IV 6234; — *Societatis* Sanctae Viae Crucis: sanatio I 478, 896; — *Stationis* missionalis a paucis religiosis efformatae II 2917; — *Synodi* Episcoporum III 4710; Motu pr. III 4715; — *Tertii Ordinis* saccularis S. Francisci: sanantur erectiones invalide factae I 148, 599, 1004;

— *Tribunalium ecclesiasticorum:* appellationis in Italia I 181, 190; pro causis matrimonialibus in Italia I 1902, 1991; tertiae instantiae pro Austria I 1908; pro causis matrimonialibus in Insulis Philippinis I 2024, 2056, II 3577, 3578; unius secundae Instantiae in Aegypto II 2207; tertiae instantiae in S.F.A.S. pro causis matrimonialibus durante bello II 2136; in dicione Canadcnsi pro causis nullitatis matrimonii II 2328, 2341; in Insula Terrae Novae pro iisdem causis II 2768; in nova Provincia ecclesiastica Sherbrookensi II 3027; apud Orientales II 3130; Rotae Nuntiaturae in Hispania III 3906; appellationis in Vicariatu Urbis pro causis matrimonialibus II 3318; dioecesani unius tantum iudicis et interdioecesani alterius instantiae in Madagascariana Insula pro omnibus causis III 3912; pro subditis Vicariatus Castrensis Canadensis III 4326; Tolosani primi gradus, ct Ruthenensis alterius pro causis matrimonialibus regionis pastoralis tolosanae in Gallia III 4630, 4651 ; Massiliensis in primo et Aquensis in altero gradu jurisdictionis pro causis matrimonialibus regionis pastoralis Massiliensis III 4632, 4633; regionalis Tolosani et Ruthenensis pro omnibus causis contentionis ct criminalibus regionis pastoralis Tolosanae III 4667; appellationis pro causis matrimonialibus dicionis canadensis III 4697; Rhemcnsis in primo et Ambicnsis in altero iurisdictionis gradus pro causis nullitatis matrimonii regionis pastoralis septentrionalis Galliae III 5073, 5074, et pro omnibus causis contentionis ct criminalibus III 5277; Provincialium pro primo gradu ct unius nationalis pro altero in Columbia III 5243, 5244; Parisiensis in primo, ct Vcrsalicnsis in altero iurisdictionis gradu pro causis nullitatis matrimonii regionis Parisiensis III 5313, ct pro subditis Vicariatus Castrensis in Gallia III 5355; Bituriccnsis primi gradus, ct Scnonensis alterius iurisdictionis gradus pro omnibus causis illius regionis pastoralis et Missionis Galliae III 5383; duorum regionalium apud Curiam Lugdunensem, quorum unum in prima, alterum in secunda instantia pro omnibus causis illius regionis pastoralis III 5442; interritualis secundae instantiae IV 5838; normae pro Tribunalibus intcrdiocccsanis ct regionalibus aut intcrregionalibus erigendis IV 5949; primae ct secundae instantiae in eadem dioecesi pro causis matrimonialibus IV 5963; v. Constitutio;

— *Unionis* Superiorum Generalium III 3913; internationalis Antistitarum generalium III 4910;

— *Viae Crucis:* facultas subdelcgandi potestatem I 518; sanantur defectus I 896; conditiones ad validam erectionem I 1874; facultas Ordinario Castrensi data pro oratoriis militum II 2125; in domo II 2746; in territoriis Societati lesu commissis ct dependentibus a S.C. de Prop. Fide III 3929; facultas delegandi potestatem in O.F.M. III 4241;

— *Vicariatus Castrensis:* in Columbia II 2648, ct decretum dc cius regimine III 4003; in Brasilia II 2811; in Insulis Philippinis II 2841; in dicione Canadcnsi II 2866, 3476, III 4116, 4326; in Gallia II 3056; in Magna Britannia II 3217; in Chilena dicione II 3503; in Hollandia II 3600; in Argentina II 3719; in Belgio II 3749; in S.F.A.S. II 3768; in republica Dominicana II 3811; in Paraquaria: conventio cum Sede Ap. II 4125, 4242, decretum III 4242; in Bolivia III 3914, 4165, 4173; immutatur in Pcruvia III 4539; in Lusitania III 4979; immutatio in Gallia III 5145, 5355; in republica Salvatoriana III 5320, 5337; in Australia IV 5490; v. Vicariatus Castrensis.

Eremitae Camaldulenses dc Etruria: Congregatio monastica cui unitur Congregatio Monachorum Camaldulensium I 1627.

Eremitica vita: valor in Ecclesia IV 6045.

Erythrea: missio O.F.M. Cap. II 3099.

Errores circa matrimonium ct familiam Christianam I 1208; circa interpretationem aliquorum documentorum Cone. Vat. II III 5 ; circa applicationem Const. Cone. Vat. II de Liturgia III 5077; circa mysteria Incarnationis ct Ssmae Trinitatis IV 6240.

Erus: conflictus inter opificics herosque operarum in regione Insulcnsi I 1060.

Estonia: Nuntiatura Ap. erigitur I 1512.

«Et famulos»: peroratio in Hispania vi Concordati dicenda II 3294; mutatio nonnullorum verborum in formula II 3319; recitanda in Missis quae celebrantur in dicione Lusitana II 3790.

Ethica situationis: doctrina moralis tradenda in centris studiorum Ecclesiae II 3453.

Ethnici: forma matrimonii I 246.

Ethnologicum musaeum missionale I 844.

Etruria: Congregatio monachorum Eremitarum Camaldulensium I 1627.

Eucharistia : cultus et asservatio in variis ecclesiis vel oratoriis eiusdem domus I 126; usus adhibendi hostias a duobus mensibus confectas I 166; expositio sollemnis in festo ct octava Corporis Christi in locis ubi Eucharistia habitualiter asservatur I 486; imago seu statua Cordis lesu in altare Ssmi Sacramenti collocata I 828, 1416; Confratcmitatcs Ssmi Sacramenti in singulis paroeciis constituendae: conditio iuridica ct aggregatio I 865; indulgentia plenaria recitantibus Rosarium coram Ssmo Sacramento concessa I 896, servatis conditionibus I 937; oratio Ssmi Sacramenti dicenda in Missis I 929, et in Missa Sabbati Sancti I 947; facultas concessa laicis ferendi Eucharistiam catholicis in carccribus detentis I 1151; indulgentia plenaria concessa pro recitatione Officii Divini coram Ssmo Sacramento I 1192, ad alias personas extenditur I 1429, 1467; Missa Votiva de Ssmo Sacramento feria VI post Octavam Ascensionis I 1715; usus olei vegetalis et lucis electricae pro lampada coram Ssmo Sacramento I 1928; decretum dc lampada Ssmi Sacramenti II 2117; Praefatio propria in Missa dc Ssmo Sacramento II 3564; locus ubi collocari debet Tabernaculum in ecclesiisct oratoriis II 3809; Enc. «Mysterium fidei» dc doctrina ct cultu Ssmae Eucharistiae III 4700; Instructio dc cultu Mysterii Eucharistici III 5170; solutio dubiorum circa Instructionem III 5350; veneratio tribuenda Corpori Christi eucharistico ct Sacris ScripturisIII 5292; normae quoad catechesim, cultum ct actionem pastoralem erga Eucharistiam III 5443; doctrina ct praxis Ecclesiae catholicae in materia participationis comumnis Eucharisticae inter fideles diversas confessiones Christianas profitentes IV 5735;

– *administratio* v. Communio; — *asservatio* v. Asservatio Eucharistiae; — *Benedictio* cum Ssmo Sacramento v. Benedictio Eucharistica; — *custodia* v. Custodia Eucharistiae; — *distributio* v. Communio; — *Expositio* v. Expositio eucharistica,

«Eucharisticum Mysterium»: Instructio in applicationem Encyclicae «Mysterium fidei» III 4700, de cultu Eucharistiae III 5170; solutio dubiorum circa Instructionem III 5350.

«Eugenica» seu sexualis educatio I 1242.

Europa: facultates quinquennales Ordinariorum pro Europa I 433, 618, 621, 623, 980, 984. 988, II 3101, 3104, 3108; extra Europam I 435, 626, 992, П 3113; datur facultas mittendi scripto suffragium ex America et Asia ad Capitulum provinciale Europae celebrandum I 936; religiosi Europae iniuria temporum extra claustra degentes II 3398; nonnullis dioecesibus conceditur usus Ritualis bilinguis II 2131 ; S. edictus Abbas eligitur Patronus totius Europae III 4554, cum Missa propria III 4669; clerici ex Europa emigrantes II 2425, 2521» 3058.

«Evangelica testificatio»: adhoratio Ap. de religiosa vita secundum Cone. Vat. II renovanda IV 6109.

«Evangelii praecones»: Enc. de missionibus 11 2892.

Evangelium *Christi:* statuit normas pro ordine sociali perficiendo I 1246; Instructio de historica Evangcliorum veritate III 4484;

— *in Missa:* in fine Missae legendum I 458, 476, coram Ssmo Sacramento solemniter exposito I 531; in festo S. Pauli Ap. I 778; Dominicae in fine Missae I 803; ultimum in Missa consecrationis et dedicationis ecclesiae I 1715; proprium Missae Summorum Pontificum II 2319; facultas illud legendi lingua vernacula II 2507, 3353, 3923, III 4339; facultas legendi Evangelium Passionis ab iis qui in Diaconatu non sunt constituti III 4662; vestes quibus minister cantare debet Evangelium in Missis cum populo III 4928.

Evangelistarum festa: occurrentia Responsoriorum tempore paschali cum illis de tempore I 204.

Evangelizatio *infidelium* requirit ut missionarii abiiciant curas rerum saecularium 1 266; *laponiae:* modus eam curandi I 1664; motus et Instituta missionalia in singulis dioecesibus ad hunc finem fovenda П 2867; S.C. *pro Gentium Evangelizatione:* nomen novaque ordinatio et competentia III 5236, 5317; *specialis institutio* eorum qui ad gentes evangelizandas praeparantur IV 5824.

Eventuum divinatio per radiaesthesiam prohibetur clericis II 2120.

Evolutio Officii catechctici dioecesani in Italia 1 1118; recta instituti monialium II 2878; hodiema africanarum gentium III 5264.

Evulgatio v. Divulgatio.

Ex alumni Seminariorum v. Alumni.

Ex officio: Advocati ct Procuratores religiosi apud Tribunalia ecclesiastica II 3829.

Examen ad gradus academicos in iure canonico assequendos 1 154; parochorum I 347; processus informativi pro signanda commissione super introductione causarum Servorum Dei et pro causis confirmationis cultus 1 1354; apud Universistates ecclesiasticas: modus exprimendi vota 1 1435; in studiis biblicis coram Commissione Biblica: ad Lauream I 1929, ad Prolytatum II 3132; ad gradus academicos in genere II 2907; schematum a Commissionibus singulis Cone. Vat. praeparatorum III 4232; circa «opiniones periculosas hodiernas necnon atheismum» apud Synodum Episcoporum 111 5260; doctrinarum apud S.C. pro Doctrina Fidei IV 5970; conclusionum Synodi Episcoporum cx parte Romani Pontificis IV 6166.

Exarchatus Apostolicus *m dicione Canadensi:* unicus pro Ruthenis, dividitur in Centralem, Orientalem et Occidentalem pro ipsis II 2492; Winnipcgensis pro ruthenis ritus bizantini II 3564; in *Anglia et Vallia* pro ruthenis ritus byzantini II 3714; constitutus pro ucrainis, extenditur ad Scotiam appellandus «pro ucrainis in Magna Britannia» III 5124; in *Australia:* pro ruthenis ritus byzantini II 3829, cuius iurisdictio extenditur II 3875 sedesque commutatur II 3876; in *Germania* pro Ucrainis ritus byzantini III 3931 ; in *Gallia* pro ucrainis ritus byzantini III 4059 ct pro armenis III 4060; in *Brasilia** constitutus pro ucrainis III 4291, elevatur ad dignitatem Eparchiac IV 6164; in S.F./LS. constituitur pro melkitis ritus byzantini 111 4926, et pro maronitis ritus antiocheni IП 4927, qui evehitur ad Èparchiam IV 6165; in *Argentina* pro ucrainis ritus byzantini III 5292.

Excardinatio dioecesana ob adseriptionem definitivam Societati Parisiensi Missionum 1 536.

Excellentiae Reverendissimae titulus I 1230; titulus «Excellentiae» tribuitur sociis Academiae Pontificiae Scientiarum Civitatis Vaticanae I 2021.

Exceptiones in facultatibus quinquennalibus Ordinariorum quoad dispensandum disparitatem cultus cum hebraicis II 2276, et mahumetanis III 4249; in diebus festis, in quibus dispensatur servitium chorale post meridiem II 3442; in dimissione cohortum pontificiarum IV 5884.

Exceptus casus v. Casus *exeptus** Processus documentais.

Excerptum Parvum Breviarium lingua batava conscriptum II 2733.

Exclaustratio religiosorum a votis perpetuis servitio militari subiectorum a propriis Superioribus concessa I 1915; *qualificata:* formula qua utitur S.C. de Religiosis in ea concedenda II 3213; *ad experimentum* religiosis sacerdotibus concessa: formula II 3239.

Exclusio a professione ob infimitatem IV 5943.

Excommunicatio: in conductores bona Ecclesiae usurpata 1 273; in sacerdotes participes damnatae societatis «lednota» I 474; in ementes bona Ecclesiae usurpata I 610; in sacerdotes matrimonium etiam civile tantum attentantes I 1722; reservata Sedi Ap. ipso facto incurrenda ob delicta patrata in Cecoslovachia II 2882; in sacerdotes dicionis Hungariae officia et munera publica contra canones detinentes II 3819; in exercitium jurisdictionis ecclesiasticae impedientes in rcpublica Haitiana III 4144.

Excommunicatus vitandus declaratur losephus Tunnel I 1194; rehabilitate post mortem sacerdotis excommunicati III 5369.

Excubiae honoris Sacratissimi et Immaculati Cordis B.M.V.: Pia Unio in «Primariam» erigitur II 2946.

Excultus *linguae* latinae II 3772, III 4256, 4275; *operariorum* Civitatis Vaticanae in operibus religionis et pietatis III 4488.

Excursio extra civitatem sodalium: *Actionis Catholicae:* facultates II 2383, 2653; *Congregationum Mariarum:* facultates II 2429; *associationis* «Deutsche Pfadfinderschaft St. Gcorg»: facultates II 3569; *turifica:* participatio ad Missam festivam III 4964.

Excusatio *a choro* Canonici Theologiam vel ius canonicum in Seminario docentis I 165, 178; Canonici iubilati I 231; Capellani vel clerici secreti Romani Pontificis 1 583; titularis paroeciae non capitularis I 1950; Vicani Generalis, Officialis et Cancellarii Curiae II 2741 ; Capitularis qui religionem in scholis status docet 11 3087; v. Chorus; — *a poenis* latae sententiae ob metum gravem I 1837.

Exeq... v. Exseq...

Exemplar *photographicum* operum ad bibliothecas, Archiva ct Musaea ecclesiastica Italiae pertinentium: normae 11 2831 ; *xerographlcum* transumpti Processus ordinarii informativi in causis Servorum Dei III 4532; — *virtutum* omnium proponitur Beata Maria Virgo, Mater Ecclesiae III 5155.

Exemptio: *a servitio altaris* canonici iubilati I 231; ab impedimentis matrimonialibus partis infidelis I 937, 1390, 1400; a taxis in aedificandis vel reparandis ecclesiis, seminariis, domibusque paroecialibus in Italia I 1635, 2086; — *ecclesiarum* ab Ordinario loci: S. Mariae Angelorum in Portiuncula 1 96; Basilicae collegialis S. Nicolai in Urbe Bario III 5293; — *hospitalis* a parocho vel capellano I 49; — *Praefecti* Ap. a Superioribus propriae religionis I 349:

— *monialium* Hispaniae a Superioribus regularibus et earum subiectio Ordinariis locorum I 907, 1979; in Belgio et Gallia I 210, 592;

— *religiosorum* ab Ordinario loci: applicatio decreti circa ritum festi cuiusdam Sancti in ecclesiis exemptorum I 644; visitatio ecclesiarum ab Ordinario loci I 681; Institutum Filiarum Caritatis declaratur subicctum Superiori Generali C.M. et exemptum ab Ordinariis locorum II 2383; dimissio religiosi exempti et non exempti ob iniuriam pudori illatam II 2658; quoad renovationem internam vitae religiosae IV 6321 ;

— *«Sanctuarii»* domui religiosae exemptae adnexi a tributo pro Seminario dioecesano II 3454; — *Seminariorum* Societatum pro Missionibus exteris a iurisdictione paroeciali II 3030.

Exercitia spiritualia: S. Ignatius de Loyola declaratur Patronus I 487; facultas adimplendi Praeceptum paschare eorum occasione I 858, III 4018; ante S. Ordinationem I 945; Sorores externae ingredi possunt clausuram papalem monasterii ad ea peragenda I 1874; sodalium Actionis catholicae: facultates concessae II 2653; formula Benedictionis papalis adhibenda in eorum fine II 2750.

Exercitium *apostolatus:* Unionis cleri pro Missionibus apud Seminaria dioecesana II 2392; Instituti saecularis «Opus Dei» in dioecesibus II 2619, 2623; artis cincmathographicae a religiosis II 3141; activitatis formativae externae durante novitiatu III 4331: educationis vel beneficentiae personis ecclesiasticis ab auctoritate civili commissum III 4408; —*collegialitatis* episcopalis a Sede Ap. exercendum IV 5641; — curae animarum a Capellano maris II 3618; — *cultus* luterani in paroecia catholica III 4228 ; — *facultatum* extra territorium quibus gaudet missionarius emigrantium in proprio territorio II 3264; — *hospitii* peregrinorum apud sororum domos III 4228;

— *iuris patronatus:* onera adnexa I 956; super paroeciis I 1164; *suffragii* a religiosis et monialibus in electionibus politicis Italiae II 2889; *quaeritandi* religiosorum in Italia: normae Conferentiae episcopalis III 5353;

— *medicinae* in pace et in bello: quaestiones morales II 3301; — *muneris* vel *officii:* Officiales civilis a missionariis I 1892; lanionis: mitigatio abstinentiae II 3589; confessarii in domibus religiosarum a sacerdotibus c perfectionis Institutis egressis III 4301, IV 6225; iudicis ecclesiastici III 4623, 5295, IV 5470, 5740, 5971 ; advocati III 4665; Patris Cardinalis ab aetate limitatum IV 5925;

— *poenitentiae* in Ecclesia, praecipue per ieiunium et abstinentiam ex integro reordinatur III 4945; — *potestatis: iudicialis* ecclesiae extra proprium territorium pro orientalibus II 3130; in Ecclesia in genere III 5295; intra ambitum ecclesiologiae generalis IV 5470; non opponitur verae libertati filiorum Dei IV 5740; in praesentibus temporum adiunctis IV 5971; *dispensandi* cum navigantibus II 3587; *poenae* in exercitium iurisdictionis ecclesiasticae impedientes III 4144; — *protectorats* religiosi galli I 845.

Exercitium pium *Viae Crucis:* indulgentiae concessae I 1515: modus illud peragendi II 2329, 3291; *visitationis* «septem altarium»: indulgentiae I 1639, et «septem ecclesiarum» I 1604; *per mensem* protractum I 2052.

Exercitus *Belgii* in Germania versans post bellum: facultates II 2362; — *Galliae:* duo instituuntur Episcopi inspectores pro sacerdotibus et clericis I 96; cura spiritualis clericorum ad illum pertinentium I 120; Inspector ad consulendum curae spirituali militum in Germania versantium II 2355; —*Germaniae:* statuta ad curam spiritualem gerendam adprobata I 1635; facultates concessae sacerdotibus penes milites laborantibus durante bello I 1933, 1934; indultum altaris privilégiât! in Missis pro militibus mortuis I 2055; facultas celebrandi Missam ubi et quando possibile est I 2058; — *Pontificis Romani:* praecedentia inter Ducem supremum Custodum et Forerium Maiorem I 1571; dimissio cohortum, helvetica excepta IV 5884; — *Hispaniae:* indulta olim concessa renovantur II 2589; conventio inter Sedem Ap. et Gubernium Hispanicum circa spiritualem curam exercitus II 2765; — *S.F.A.S.:* facultates concessae Capellanis I 1985; celebratio matrimonii in territorio italico II 2279; v. Castrensis iurisdictio.

Exhibitio : *documentorum* a sodalibus Instituti saecularis «Opus Dei» Ordinariis locorum ubi apostolatum exercent II 2619; ad civiles effectus tribuendos sententiis nullitatis matrimonii in Italia IV 6150; *litterarum* pro recognitione muneris Legati apud Sedem Ap. primae I 762, et secundae classis I 766; *precum* S.C.S. Officii I 1378; *relationis* quinquennalis missionum II 2322, 3893; v. Praesentatio.

Exigentiae demographicae consociationis humanae et iura individualia ad vitam III 5153.

Exiguitas stipendiorum, et peregrinatio ad Urbem Iubilaei lucrandi causa II 2731.

Exitus v. Egressus.

Expeditio Bullae unicae pro nominandis Episcopis S.C. de Prop. Fide subiectis I 73, 1491; *causarum* iudicialium apud Rotam Hispanam III 3906; definitionis causarum matrimonialium IV 5983.

Expensae iudiciales: ius appellandi IV 5923.

Experientia dicta «stage» pro clericis II 3164.

Experimentum *praevium* ad saecularizationem concedendam religiosis in Ordinibus maioribus constitutis I 616; *apostolatus* sacerdotum operariorum III 3958; — *externum* seu activitas formativa durante novitiatu III 4331; *liturgicum:* licentia necessaria ad inducendum III 4684; tempus ad quod protrahi potest circa textus populares «ad interim» approbatos III 5454; *contra ius commune:* monialium requirit beneplacitum Ap. III 5066; religiosorum quoad varias materias a S. C. de Religiosis concessa III 5242, IV 5590, 5594, 5750, 5796. 5862, 5981, 6299; — *approbatio, legislatio* etc. «ad experimentum» v. Ad experimentum; — *ad gradus* academicos assequendos v. Examen, Gradus.

Explanatio Psalmorum in Seminariis I 2084.

Explicativa *nota* v. Nota explicativa.

Exploratio *voluntatis religiosarum* pro admissione ad habitum et professionem: consuetudo exigendi taxam I 438; cessat obligatio IV 5832.

Expositio *sollemnis Eucharistiae* scu Ssmi Sacramenti: celebratio Missae et distributio Communionis durante ea 1 195; ubi potest fieri durante festo et Octava Corporis Christi I 484; Evangelium ultimum Missae

quae durante dicitur I 531 ; quid veniat nomine «expositionis publicae» Eucharistiae I 865; celebratio Missae coram Sacramento velato vel in pyxide exposito non probatur I 895; modus expositionis faciendae coram monialibus Carmelitis I 1003; celebratio Missae votivae SS. Sacramenti occasione Expositionis sollemnis per tredecim tantum horas I 1163; modus peculiaris exponendi sine amissione indulgentiarum I 1403; de Vesperis coram Sacramento solemniter exposito I 1425; acquisitio indulgentiarum pro adoratione Ssmi Sacramenti durante Hebdomada Sancta I 1720; celebratio Missae et distributio Communionis in altare Expositionis sollemnis 1 1878; ad modum suffragii pro defunctis facta I 1917; oratio addenda quoties celebratur Missa coram Sacramento exposito I 1919; adsistentes debent stare dum hymni, cantica, Te Deum, etc., cantantur vel recitantur coram Sacramento exposito II 2385; usus superpellicei in sermonibus ad populum Expositione durante II 2488; genuflexiones faciendae in Missa coram Sacramento exposito II 2756; facultas celebrandi Missam in altari Expositionis Sacramenti concedi non solet II 2758; ordinatio invocationum quae post Benedictionem Eucharisticam solent recitari II 3139; celebratio Missae coram Sacramento exposito in festo Corporis Christi et per octo sequentes dies post suppressam Octavam festi II 3601; facultas datur nonnullis sororibus aperiendi Tabernaculum pro Eucharistia exponenda III 4017; nonnae circa Expositionem annualem sollemnem S. Eucharistiae, hucusque XL Horarum dictam in Urbe IV 5827; — *causarum* quibus preces innituntur in litteris postulatoriis vel commendatitiis 1 2103.

Expunctio verborum a can. 2319 § 1, L° circa poenas contrahentium matrimonium coram ministro acatholico II 3237.

Expulsi *religiosi* a domibus propriis I 393; in Europa iniuria temporum versantes II 3398; *sacerdotes* ct clerici in Germania degentes II 2338, 2481; clerus et fideles Gedanensis dioecesis per orbem extorres: constitutio Visitatoris Apostolici III 4481.

Exsecutio *Concordatorum* et Conventionum inter Sedem Ap. et nationes: *Dominicanam* quoad celebrationem matrimonii II 3375; *Hispaniam* quoad preces liturgicas II 3292, 3294, causas separationis II 3847; *Italiam* quoad administrationem bonorum ecclesiasticorum 1 1079, celebrationem matrimonii 1 1094, effectus civiles sententiarum I 1105, personalitatem iuridicam associationum I 1156, preces post Missam II 2385, IU 5428, indissolubilitatem matrimonii canonici III 5021, 5108, IV 5744, 5841; *Lusitaniam* quoad effectus civiles sententiarum 1 1996, celebrationem matrimonii I 1999;

— *documentorum Pontificis et Curiae Romanae:* Const. Ap. «Deus scientiarum Dominus», I 1272, de studiis ecclesiasticis I 1301; Motu pr. «Qua cura, I 1902, de ordinandis Tribunalibus in Italia pro causis matrimonialibus 1 1991; Decreti d. 20 dec. 1940, I 1024, de ordinandis Tribunalibus in Insulis Philippinis I Philippinarum II 3578; Const. Ap. «Veterum Sapientiam», III 4256, de latina lingua excolenda III 4275; Decr. d. 17 teb. 1965, II 4632, de ordinandis Tribunalibus regionis pastoralis Massiliensis 111 4633; Decr. d. 17 fcb. 1965. II 4630, de ordinandis Tribunalibus regionis pastoralis Tolosanae III 4651; Decr. 22 de. 1966, III 5073, de ordinandis Tribunalibus in regione Campaniae et Picardiae in Gallia III 5074; Decr. 22 aug. 1967, III 5243, de ordinandis Tribunalibus Columbine III 5244; Decr. 22 febr. 1968, III 5313, dc ordinandis Tribunalibus regionis Parisiensis III 5314;

— *documentorum Concilii Vaticani II:* Const. «Sacrosanctum Concilium», III 4430, de Sacra Liturgia III 4540, 4620, 4684, 5043» 5150, IV 5877; Decr. «Christus Dominus». III 4728, de Episcoporum munere in Ecclesia III 5002, et «Presbyterorum Ordinis»» III 4842, de Presbyterorum ministerio ct vita 111 5002; Decr. «Perfectae caritatis», III 4741, de accommodata renovatione vitae religiosae III 5011; Decr. «Ad gentes», III 4822, de activitate missionali Ecclesiae III 5016; Decr. «Unitatis redintegratio», III 4601, de Oecumenismo III 5160, IV 5801; v. Concilium Vaticanum Π: exsecutio documentorum; — *documentorum Synodi* Episcoporum III 5435; — *decreti* Ordinarii «de interim exsequendo» I 62; — *muneris* v. Exercitium; — *musicae* sacrae in ecclesiis I 1378; — *operum* artis in ecclesiis: normae II 3038; — *photographica* documentorum vel operum ad bibliothecas» archiva et musaea ecclesiastica pertinentium in Italia II 2381 ; — *Rescriptorum* antequam exsecutor litteras authenticas recipiat II 3393.

Exsequiae *defunctorum:* Missa exsequialis die 2 novembres I 173; ritus, cadavere non praesente I 286; officium funebre sollemne I 348; assistentia exsequiis haereticorum I 468, 488; usus linguae vernaculae I 1245; linguae gallicae II 2479; linguae anglicae II 3276; in dioecesi Luganensi: rituale in quattuor linguis II 3412; Missa de requie, praesente cadavere I 1878, etiam in diebus festis I 2018; caeremonia funebris «matanga» expurgari debet a ritibus superstitiosis I 1895; numerus Absolutionum in exsequiis Abbatum Regularium II 2487; Missa exsequialis necessario canenda ut addi possit Missa lecta pro eodem defuncto II 2756; casus in quibus Missa et Officium defunctorum celebrantur sub ritu duplici II 2756; Missa dici potest in pervigiliis dierum liturgicorum in quibus Missa exsequialis prohibetur 111 4725; praxis interdicitur mittendi pueros ad funera aliena, mercede ex pacto conventa 111 4957; novus Ordo Exsequiarum approbatur IV 5606; normae generales Ordinis exsequiarum IV 5606; v. Funera.

Exstintiva unio Institutorum perfectionis III 5102.

Extensio *Benedictionis* Ap. ad causas et circumstantias non consuetas III 4301; — *manus* in Ordinatione diaconorum I 536, 553; — *sententiae* iudicialis: substitutio iudicis vita functi tempore medio inter decisionem causae et extensionem sententiae II 3878;

— *disciplinae:* normarum de festis pro graeco-ruthenis canadensibus ad eiusdem ritus fideles in S.F.A.S. I 1177; declarationis circa recitationem Rosarii pro ruthenis, ad fideles ritus byzantini slavici I 1238; item declarationis circa Absolutionem generalem, ad sodales Tertii Ordinis Regularis S. Francisci I 1344; sanctionum Codicis latini pro nonnullis delictis, ad fideles orientales I 1571 ; Instructionum dc institutione clericali et religiosa ad clericos subiectos Sacrae C. de Prop. Fide I 2042; impedimentum dirimens clandestinitatis non extenditur ad maronitas extra Patriarchatum II 2172, indulti oratorii domestici I 2638; normarum de associationibus internis Actionis Catholicae II 2946· normarum pro Cardinalibus, ad vestes Episcoporum

ct Praelatorum II 3098; normarum pro sacerdotibus operariis Galliae, ad Hispaniam II 3837, 3924; Instructionis pro causis matrimonialibus in Sinis, ad Vietnam III 5190; Instructionis circa caeremonias antenatis tribuendas, ad regionem Laosianam et Cambodgianam III 5216; Instructionis «Renovationis causam», ad Instituta dependentia a S.C. pro Gentium Evangclizationc IV 5492;

— *facultatum:* Societatis Bruxcllensis lucrandi lubilaeum, reductis ct mitigatis conditionibus, ad omnes peregrinos I 746; celebrandi Missam votivam D.N.LC Summi et Aeterni Sacerdotis I 1717; adhibendi Rituale Romanum in lingua vernacula, ad territoria Missionum II 2131; celebrandi Missam horis vespertinis, ad omnes anni dies durante bello I 2063; adhibendi Rituale Romanum in lingua vernacula, ad Missiones Africae II 2132; dispensandi a ieiunio et abstinentia, ad religiosos II 2153; mitigandi ieiunium eucharisticum in S.F.A.S., ad dicionem Canadensem II 2172; Unionis Cleri pro Missionibus olim concessarum, ad sacerdotes Unioni adseriptos II2173; Delegatorum generalium O.F.M. in regionibus transoceanic, ad alias dissitas regiones II 2207; mitigandi ieiunium eucharisticum infirmis, ad ministros infirmorum II 2215, 2405, 2596; Commissariorum Generalium O.F.M. Cap., ad omnes Superiores II 2229; indultorum Const. Ap. «Christus Dominus»circa ieiunium eucharisticum II 3596; capellanorum militum audiendi Confessiones III 4128; sacerdotum morbo alcoholismi laborantium pro Missae celebratione ΠI 4218; Episcopi residentialis, ad Vicarium Capitularem III 4421 ; decennalium et illarum Motu pr. «Pastorale Munus», ad Ordinarios castrenses III4507, et ad alios locorum Ordinarios ΠI 4616; Galliae circa ieiunium eucharisticum, ad alios dies et personas III 4508;

— *jurisdictionis* Delegati Apostolici in Sinis I 607; Administratoris Apostolici Basilicae Lauretanae, ad civitatem Lauretanam I 1643; Ordinarii castrensis I 2060; Capellanorum maris II 3618; Exarchi Ap. por ruthenis in Australia II 3875; Exarchi Ap. pro ucrainis in Anglia III 5124;

— *privilegiorum:* novitiorum profitendi in articulo mortis non extenditur ad postulantes I 748; privilegii Piani, ad regionem Coreanam III 5190;

— *festorum ad Ecclesiam universalem:* S. Teresiae a lesu Infante I 890, S. Gabrielis a Virgine Perdolente I 1384, S. loannis Leonard! I 1957; — *indulgentiarum:* pro recitatione Officii Divini ad moniales aliasque mulieres in communi viventes I 1201; Stationalium Urbis ad certas ecclesias Mediolanenses I 1410; plenariae, recitationi Officii Divini coram Ssmo Sacramento adnexae, ad alias personas I 1429, ad omnes clericos, novitios et studentes religiosos I 1815; —*Jubilaei:* anni 1925, ad orbem catholicum I 805; extra ordinem annorum 1933-1934, ad orbem I 1523, 1530; anni 1950, ad orbem catholicum II 2842, 2847; — *Propriorum* liturgicorum Officii et Missae I 810.

Exterae *nationes:* documenta obtinenda ad nuptias opificum exterarum nationum I 314; *gentes:* natura Societatis Parisiensis Missionum ad I 315; *personae* in Italia commorantes et matrimonia cum militibus S.F.A.S. contrahentes II 2279.

Externa *sollemnitas:* festi B.M.V. a Sacro Numismate II 2141; Patroni in Dominicam translati II 2814;

— *alumni* Instituti Spiritualitatis O.C.D. in Urbe III 3934; *experimentum* seu activitas formativa durante novitiatu III 4331 ; *opera* monialium et clausura servanda III5147 ; Sorores externae monasteriorumCisterciensium Strictioris Observantiae IV 5866; v. voces substantivas.

Extinctio onerum Missarum: potestates Episcopis concessae IV 6122.

Extra *chorum:* recitatio Officii Divini II 2524; *civitatem:* excursiones iuvenum catholicorum Π 3569; *claustra* v. Extra domum; *dioecesim:* facultas audiendi confessiones I 1348; iurisdictio in Seminarium situm I 1572; praedicandi ct audiendi confessiones II 2349; clerici commorantes II 2491 ; auditio confessionum Π 2891 ; *domum, claustra vel monasterium:* Congregationum Marianarum II 2429; celebratio Pontificalium Abbatum Regularium extra monasterium Π 2487; religiosi in Europa II 3398; *Ecclesiam:* usus privilegii Paulini I 2102; «extra Ecclesiam nulla salus» II 2620; celebratio nuptiarum IV 6211; *Europam:* facultates Ordinariorum I 435, 626, 992, II 3113; feriam V in Cena Domini: Missa Episcopi conficientis olea Sacra IΠ 4120; *Italiam:* Superiores maiores O.F.M. Conv. commorantes II 2166; *liturgicas* functiones et orationes II 3094; *locum sacrum:* celebratio Missae I 1348; competens vi iuris communis ad excutiendos testes IV 5982;

— *Missam:* Benedictio nuptialis I 1331, 1911; administratio Communionis I 1722, II 3618; recitatio Rosarii III 4018; *Novitiatum:* emissio primorum votorum simplicium in S.I. III 4021 ; *ordinem:* lubilaeum I 999, 1437, 1523; formula Facultatum decennalium I 1231; *Orientem:* fideles orientales commorantes II 2507; *paroeciam* inscriptio baptismi collati I 2093;

— *Patriarchatum orientalem:* normae pro clericis orientalibus commorantibus I 1413, 1830; forma matrimonii maronitarum degentium I 1692, II 2276; sacerdotes curam habentes orientalium commorantium extra: relatio annua I 1900; impedimentum dirimens non extenditur ad maronitas commorantes II 2172; forma matrimonii graeco-melchitarum contrahentium extra II 2276; nullitas matrimonii initi extra II 2761; assistentia matrimonii orientalium cum latinis extra contrahentium II 3053; exercitium potestatis iudicialis Π 3130; orientales commorantes extra et Ordinario proprii ritus carentes subsunt Ordinario ritus latini III 3964; declaratio de Hierarchis extra fines territorii Patriarchalis constitutis IV 5760;

— *Quadragesimam:* usus indultorum Bullae Cruciatae Hispaniae in feriis VI temporum extra Π 2206; — *sedem confessionalem:* auditio confessionum puellarum III 4237; —*Seminarium:* studia ad sacros ordines peracta II 2336; — *tempora* et dies a lege praescriptos: collatio Ordinum I 820, 1980.

Extraordinarius: *Consilium* pro administranda re temporali Collegii S. Anselmi de Urbe I 834; *circumstantiae* in Mexico: facultates I 869, 920, 921 \ *forma* matrimonii I 1620, IV 6192; *facultates* concessae confcssariis durante lubilaeo II 2606; *lubilaeum:* ab ineunto mense lanuario ad exeuntem mensem Maium anni 1966 celebrandum III 4804; indulgentiae lucrandae III4913, 4925; Missa lubilaei III 4925; normae pro eo lucrando intra claustra monialium III4934; *Minister* Communionis eucharisticae administrandae IV 5535, et Confirmationis v. Confirmatio; *Capitulum* generale O.F.M. Cap. ad mutationes Constitutionum comprobandas IV 6299.

Extrema Unctio in casu necessitatis conferenda I 25; iterandae lingua vernacula orationes in eius administratione II 3601; v. Unctio infirmorum.

«Exsul Familia»: Const. Ap. Pii XII de spirituali emigrantium cura, id est de materna Ecclesiae in emigrantes sollicitudine, et de normis pro spirituali emigrantium cura gerenda II 3058; v. Emigrantes.

Exuviae Servorum Dei: instructio servanda in earum recognitione et tumulationc IV 5944.

Ezquioga: assertae apparitiones B.M.V. declarantur quovis caractère supernatural! destitutae et tres libri, qui de iisdem agunt, ipso iure prohibiti I 1545.

Fabrica: mitigatio ieiunii eucharistici pro operariis I 1910; labor manualis clericorum normis circumscribitur II 3159, 3164, 3839; v. Sacerdotes operarii.

Facta Patri Pio a Pietralcina tributa I 706; *Christi:* veritas historica et obiectiva IΠ 4219; *iuridica:* declaratio per decisionem iudicialcm IV 5930,

Factio *politica:* abstinentia clericorum a I 499; «Aetion française» I 866, 973, 1930; «Sinistra cattolica» in Italia damnatur Π 2259; normae pro sodalibus Actionis Catholicae Italiae eas efformare volentibus II 2318; vexillorum benedictio et admissio in ecclesiis et funeribus I 522, 668, II 2407, 2409; *communistarum:* dubia de nomen dantibus vel actionem patrocinantibus II 2603; venditio ct distributio publicationum periodicarum II 2620.

Facultates Americae latinae: Ordinariis, sacerdotibus et christlfidelibus dioecesium ac dicionum, privilegia ac facultates ad decennium I 1053; speciales concessae a S.C. Concilii I 1915; revocantur privilegia olim concessa Ordini Praedicatorum I 1518; speciales concessae Ordinariis S.C. de Prop. Fide subiectis I 2059, II 2778; decretum de facultatibus et gratiis tributis II 2589, pro America Latina et Insulis Philippines concessae III 3968, IV 5692.

—Apostolatus maris: pro Capellanis et Directoribus Operis II 3267; conveniunt etiam ad Opus internationale II 3829;

— BeLucae seu ob causam belli concessae: extensio facultatum Ordinariorum I 145; cessatio quarundam facultatum sacerdotibus concessarum I 182; Ordinariis Hispaniae concessae I 1881; Capellanorum exercitus Germaniae I 1933, 1934, 1934; admittendi fideles in confratemitatem Rosarii absque inscriptione in registris I 1936; celebrandi tres Missas diebus dominicis et festis I 1937; commutatio Officii Divini in alias preces pro Germania I 2019; celebrandi Missam in nocte Nativitatis Domini sub vesperam pervigilii I 2021; absolvendi generali modo milites «imminenti aut commisso praelio» I 2023; circa promotionem ad Ordines sacros eorum qui servitio militari durante bello hispano adscript! fuerunt I 2026; accedendi ad Communionem mitigato iciunio eucharistico I 2042, 2046, 2063, 2079, 2082, II 2109, 2137, 2177, 2232; celebrandi Missam sine ministro I 2046; accedendi ad S. Communionem horis vespertinis I 2042, 2046, 2079, II 2232; celebrandi Missam horis vespertinis I 2046, 2063, 2079, 11 2232; transmissio radiophonica celebrationis matrimonii militum per procuratorem I 2091; indultum generale super abstinentia et iciunio I 2101; media Ordinariorum recurrendi ad Sedem Ap. pro dispensationibus obtinendis II 2108; facultates pro Delegatis generalibus O.F.M. in America et Orientis regionibus consistentibus II 2123, 2171, 2207; item Commissariis Generalibus O.F.M. Cap. II 2146; item Superioribus Maioribus O.F.M. Conv. extra Italiam commorantibus 11 2166; commutandi scapularia et cingula pro alio pietatis obiecto apud Tertiarios saeculares S. Francisci 11 2125; celebrandi Missam sub dio II 2134; conficiendi processum dc matrimonio rato ct non consummato penes Tribunalia dioecesana S.F.A.S. 11 2134; constituendi Tribunal tertiae instantiae pro causis matrimonialibus in S.F.A.S. II 2136; differendi celebrationem Capituli generalis O.C.D. II 2153, ct O.F.M. Cap. II 2236; facultates Commissariorum Generalium O.F.M. Cap. extenduntur ad omnes Superiores II 2229; dispensandi a curriculo theologico ct ab aetate pro Presbyteratus Ordine II 2170; usus indulti circa iciunium eucharisticum perdurantibus aëriis incursibus II 2177; elenchus quaestionum pro relatione mittenda ad Sedem Ap. II 2247; cessant facultates bellicae Ordinariis Belgii concessae Π 2298; normae servandae in studiis alumnorum sacrorum perficiendis extra Seminarium in Germania post bellum, ct Ordinibus sacris ascendentibus II 2336; valor matrimonii mixti durante bello initi absque dispensatione expressa disparitatis cultus ct coram solis testibus II 2429;

— Castrenses: index facultatum Vicariis castrensibus concessarum I 1941; extensio iurisdictionis Ordinarii Castrensis et de praeferenda assistentia Capellani militaris parocho sponsae in matrimoniis militum I 2060; Capellani militum gaudent in proprios subditos facultatibus paroecialibus cumulative cum parolo loci Π 2228; administratio Confirmationis II 2393; Instr, de Vicariis Castrensibus II 2887; formula pro relatione triennali II 3556; visitatio Sacrorum Liminum III 3928; extenditur facultas audiendi confessiones pro militum capellanis III 4128; facultates decennales ct illae concessae per «Pastorale munus» extenduntur ad Ordinarios castrenses ΠI 4507; *in dicione canadensi:* facultas permittendi Capellanis militum celebrationem Missae horis postmeridianis, et dispensandi a ieiunio eucharistico II 2140; *in Belgio:* concessae Capellanis exercitus Belgici in Germania versantis post bellum II 2362; *in Gallia:* facultates Superioris ecclesiastici seu Inspectoris Capellani ad consulendum curam spiritualem exercitus gallici Germaniae versantis II 2355; *in Germania:* statuta ad curam spiritualem militum exercitus spectantia I 1635; durante bello sacerdotibus penes exercitum laborantibus: a S.C. Rituum I 1933, a S.C. de Sacramentis I 1934, a S. Paenitentiaria I 1934; indultum altaris privilégiât! I 2055; celebrandi Missam ubi et quando possibile sit I 2058; nova Statuta III 4692; *in Hispania:* subditi determinantur iurisdictionis castrensis I 821; renovantur indulta circa ieiunium et abstinentiam II 2589; conventio inter Sedem Ap. et Gubernium circa iurisdictionem castrensem II 2765; de cura militum aptius gerenda II 2906; concessae Ordinario et Capellanis castrensibus: a S.C. Rituum II 2912, a S.C. de Sacramentis II 2912, a S.C. Consistoriali II 2938, a S. Paenitentiaria II 2943; rescriptum concessionis generalis et index facultatum II 2943; administrandi confirmationem cum instructione circa usum facultatis II 3044, 3091; *in S.F.A.S.:* concessae Capellanis exercitus I 1985; circa ieiunium eucharisticum I 2050, 2053; circa ieiunium et abstinentiam I 2052; circa Missae et matrimonii celebrationem et Eucharistiae asservationem I 2055; dispensandi a ieiunio eucharistico I 2053; celebrandi Missam et matrimonium horis postmeridianis, mitigato ieiunio eucharistico II 2122; benedicendi et erigendi Stationes Viae Crucis II 2125; erectio Vicariatus castrensis II 3768; v. etiam Facultates bellicae;

— Conferentiae episcopalis: *Thailandiae* permittendi catholicis interventum in caeremonias in honorem antenatorum 111 5055; *de Malawi* et *de Zambia* admittendi ad Ordines sacros filios adulterino III 5252; *Hispaniae:* erigendi associationes fidelium pro toto Conferentiae territorio IV 5586; *Belgii* circa modum procedendi in causis matrimonialibus IV 5918; v. singulas;

— Confessariorum: pagella facultatum quam S. Paenitentiaria tribuere solet I 193, Π 2482, ΠI 4018; absolvendi in Urbe a censuris reservatis ab Ordinariis I 286; absolvendi a censuris incursis ob peccata contra fidem I

910, 921, III 4272, IV 5844; dispensandi in Mexico ab irregularitatibus et absolvendi a censuris latae sententiae I 921 ; audiendi confessiones extra propriam dioecesim ct celebrandi extra loca sacra I 1348, II 2349; concedendi iurisdictionem ad audiendas confessiones in ecclesiis alterius ritus I 1409; audiendi confessiones peregrinorum quibus comites sunt itineris I 1644; absolvendi in Germania ab omnibus censuris ct dispensandi ab irregularitatibus I 1890; item in Gallia I 1941 ; audiendi confessionem eorum qui socii sunt in custodiae locis I 2049; audiendi confessiones quatenus condicio est ad applicandas indulgentias obiectis piis II 2116; audiendi confessiones in itineribus aëriis II 2482; normae circa facultates audiendi confessiones in Urbe recognoscuntur III 5419;

— Decennales: v. Facultates Missionales; — Laicorum: ferendi Ssmam Eucharistiam catholicis in carceribus detentis I 1151; — pro Insulis philippinis v. Facultates Americae Latinae, Missionales;

— Legatorum *Romani Pontificis:* anno 1919 datae I 196; additiones et variationes 1319; concedendi transitum ad alium ritum I 973, 2020; concedendi Ordinariis Missionum instructionem processus super rato et non consummato I 1618; mutatur facultas circa alienationem bonorum ecclesiasticorum II 3139; formula anno 1954 concessa II 3340; Nuntii Ap. in Hispania permittendi sepulturas cadaverum in ecclesiis II 3441 ; concessae in territoriis S.C. de Prop. Fide subiectis III 4165; dispensandi in Missionibus cum apostatis a fide, haereticis, schismaticis et filiis acatholicorum quoad Ordines sacros III 4222; Cardinalis Legati in Basilicam Asisiensem S.M. Angelorum transferuntur in Ministrum Generalem O.F.M. III 4994; Index facultatum anno 1968 concessarum III 5284; item anno 1971 in territoriis Missionum IV 5959;

– Missionariorum emigrantium II 3268, 3333, et Directorum missionariorum II 3333;

— Missionales decennales: revocantur illae speciales a S.C. de Prop. Fide Ordinariis Missionum concessae I 218; nominandi Vicarium Delegatum I 247; *decennales:* Formulae Maiores et Minores et supplementum formularum I 249; dispensandi super disparitate cultus cum utentibus Privilegio Paulino et novas nuptias inire cupientibus cum parte pagana I 319; dispensandi ab abstinentia et ab impedimentis matrimonialibus, et subdelegandi potestatem erigendi Viam Crucis I 518; nominandi Officialem Curiae I 870; alumnorum e Collegio Urbano proficiscentium I 1618, 1629; sensus vocis «ecclesiis» in facultatibus decennalibus I 1153; instruendi processum super rato et non consummato I 1618; notificatio circa Formulas Maiores et Minores I 2031; Formula Maior et Minor I 2033; adhibendi Rituale in lingua vernacula II 2131, 2132; interpretatio facultatis de usu altaris portatilis II 2317; celebrandi in India Pontificalia sine ministris, omittendi lectiones Missae et lavandi purificatoria a laicis II 2882; Vicarii Apostolici Sueciae videndi causas matrimoniales acatholicorum III 3893; Formula Maior et Minor pro decennio 1915-1960 data II 2851; retinendi unam ex uxoribus vi Const. Ap. «Romani Pontificis» II 3876; Formula facultatum pro decennio 1960-1970 III 4005; mutanda et addenda III 4010, 4248; recitandi Matutinum cum Laudibus statim post meridiem III 4144; permittendi infidelibus polygamis retinendi post baptismum uxorem quam maluerint III 4179; facultates decennales et illae «Pastorale munus» extenduntur ad Ordinarios castrenses III 4507; facultates speciales tribuuntur Institutis religiosis mulierum dependentibus a S.C. de Prop. Fide III 5250; Formulae Facultatum decennalium pro 1971-1980 annis IV 5955; v. Facultates Americae Latinae et pro Insulis Philippinis;

— Navigantium Capellanis et horum Directoribus concessae II 3248; — Ordinariorum castrensium v. Facultates castrenses;

— Ordinariorumlocorum et *quinquennales:* suspendendae post Codicem I 118; extensio durante bello I 145; prorogatio I 185; nova ordinatio I 378; *quinquennales* I 431, 618, 980, II 3101, III 5283; Formula I, pro Italia I 431 ; II, pro Europa I 433; III, pro America, Russia et locis extra Europam I 435; delegatio facultatis impertiendi Benedictionem Ap. I 458; circa matrimonia mixta I 496; circa dispensationes matrimoniales I 497; circa matrimonium a S. Paenitentiaria concessae I 498; Motu pr. de Ordinariorum Facultatibus quinquennalibus I 547; Index facultatum quinquennalium I 618, 980, II 3101 ; Formula I, pro Italia I 618, 980, II3101 ; II, pro Belgio, Gallia, Hispania et Lusitania I621, 984, II 3104; III, pro caetera Europa I 623, 988, II 3108; IV, pro America et locis extra Europam I 626, 992, II 3113; dubium de communicatione Facultatum I 843; Ordinariorum Mexici I 869, 919, 920; pro Sarajewo, Banjaluca, Mostar, Antirari, Scopia I 1231; conferendi libere beneficia Sedi Ap. reservata I 1509; delegandi in Germania potestatem absolvendi a censuris ob peccata contra fidem I 1514; significatio vocis «impedimenti» in Formulis 1 1788; Ordinariorum Hispaniae pro rerum adiunctis I 1881; item Americae Latinae I 1915; Ordinariorum Brasiliae I 1949, 2045, 2048, 2049, 2051; sensus vocis «iudaei» in n. 3 Facultatis II 2206, 2276; Ordinariorum S.F.A.S. dispensandi a ieiunio eucharistico II 2348; dispensandi a ieiunio eucharistico cum sacerdotibus Missam bis aut ter litantibus II 2433; Ordinariorum ritus latini dispensandi cum orientalibus Ordinario proprio carentibus II 2507; decretum circa facultates de Missis moderandis in Ecclesia latina II 2602; celebrandi Pontificalia sine ministris, omittendi lectionem Prophetiarum et Passionis et permittendi fratres laicos lavare corporalia et purificatoria in India II 2882; Index Facultatum quinquennalium II 3101; transferendi in S.F.A.S. solemnitatem externam S. loseph Opificis II 3464; dispensandi a disparitate cultus cum parte catholica post huius solutionem matrimonii in favorem fidei, concedi non solet II 3867; permittendi in India baptizandis polygamis ut retineant uxorem quam maluerint, suspenditur III 3959, et restituitur III 4122; excipitur facultas dispensandi a disparitate cultus cum parte mahumetana III 4249; tribuuntur Vicario Capitulari facultates quae Episcopis residentialibus competunt III 4421; facultates et privilegia per Motu pr. «Pastorale munus» concessa III 4421; dispensandi a disparitate cultus cum mahumetanis III 4452; facultates quinquennales manent in vigore post Motu pr. «Pastorale munus» III 4453; facultates «Pastorale munus» possunt delegari Cancellario Curiarum S.F.A.S. III 4481; assignandi novos fines paroeciarum III 4483; dispensandi pro ingressu ad novitiatum eorum qui sectae acatholicae adhaeserunt III 4502; consecrandi Olea sacra ab Ordinario dignitate episcopali carente III 4553; facultates «Pastorale munus» extenduntur ad alios Ordinarios cum potestate eas delegandi III 4616; permittendi sacerdotibus deferre secum oleum infirmorum III 4654; dispensare possunt vi «Pastorale munus» ab interpellationibus quae impossibiles vel damnosae videntur III 4687; dubium circa facultatem dispensandi ab impedimento disparitatis cultus ct mixtae religionis III 4795; facultates Parochis-Praefectis et Episcopis Auxiliaribus Urbis concessae III 4958; normae «De

Episcoporum muneribus» ad facultates Episcoporum dispensandi a legibus Ecclesiae generalibus spectantes m 4991; erigendi paroecias personales et missiones i animarum cura pro immigrantibus III 5063; conferendi beneficia ecclesiastica non consistorialia olim S. Sedi reservata, etiam in locis ubi Concordatum viget ΠI 5100; disp sandi a ritu quo matrimonium mixtum celebrandum esset ad normam iuris communis III 5101; pro Visitatione Ap. in Urbe peragenda III 5142; Facultates quinquennales anno 1968 concessae III 5283; dispensandi a clausura monialium IV 5701; dispensandi a defectu aetatis ordinandos Diaconos permanentes uxoratos IV 5867; reducendi vel extinguendi obligationem Missarum fundatarum IV 6122;

— Ordinariorum missionum seu *decennales* v. Facultates Missionalcs;

— Ordinariorum orientalium quas S.C. pro Ecclesia orientali concedere solet II 2156, 1Π 4135; moderandi Missas II 2601; dispensandi ab Ecclesiae legibus generalibus III 5147; facultates concessae Religiosis orientalibus IV 6290; concedendi jurisdictionem ad audiendas confessiones in ecclesiis alterius ritus I 1409; concedendi transitum ad alium uni Sedi Ap. reservatur I 973, 2020; concedendi dignitates sacerdotibus orientalibus alieni ritus I 1982;

— Praesidis Commissionis interpretis I 97;

— Institutorum perfectionis ritus *latini:* commutandi Officium divinum in O.P. I 535; concedendi litteras dimissorias pro Ordinibus in Societate vitae communis el sanandi praecedentes concessiones I 733; Ordinis SS. Trinitatis I 860; lucrandi indulgentias Ordini F.M. concessas in oratoriis internis I 969; ferendi suffragium per schedas I 969; formula concedendi indultum saccularizationis I 980; acceptandi oblationes pro collegiis seraphicis O.F.M. I 1200; Ordinis F.M. Cap. a Paenitcntiaria concessa I 1515; concedendi exclaustrationcm religiosis votorum perpetuorum servitio militari subicctis I 1515; dicendi Missam conventualem post Tertiam vel Nonam in Collegiis Ordinis Carmelitarum 1 1517; concedendi Sororibus vasa sacra tangere ct supellectilem prurificare I 1710; addendi in Missa orationem pro gratiarum actione I 1715; usus facultatum Sedis Ap. vel Ordinariorum locorum in materia ieiunii a regula O.F.M. impositi I 2025, 2050; Delegatis Generalibus O.F.M. in America ct Oriente concessae durante bello II 2123, 2171, 2207; item Commissariis Generalibus O.F.M. Cap. 11 2146, quae extenduntur ad omnes Superiores Ordinis II 2229, et ad Superiores Maiores O.F.M. Conv. II 2166; consecrandi calices, patenas et lapides altarium Superiori religioso concessa II 2433; utendi apud moniales Carmelitas discalceatas paramentis gothicis usque ad horum consumptionem 11 2635; rev tur concessae circa reductionem Missarum II 2865; ingrediendi clausuram monialium ad funera peragenda II 3010; concessa Delegatis pro Foederatione exsequenda monialium S. Clarae in Gallia II 3092; permittendi experimentum sacerdotum operariorum non amplius concenditur II 3183; Delegatorum pro Foederationibus monialium II 3339; acceptandi hereditates et legata in O.F.M. Capuccinorum denegatur II 3391; permittendi moniales O.P. egrediendi e clausura ob valetudinis causam II 3405; variae facultates conceduntur sodalibus O.F.M. in materia liturgica II 3822; admittendi ad tonsuram ct Ordines minores post cursum philosophicum 111 3912; concessa Superioribus S.I. erigendi stationes Viae Crucis in territoriis S.C. dc Prop. Fide subicctis III 3929, et concedendi sodalibus qui curam gerunt orientalium, usum utriusque ritus, etiam in Officio Divino ΓΠ 4230, 4262; admittendi ad Professionem perpetuam religiosos servitio militari subiectos IΠ 4492; concessae Vicario generali S.I, habendi partem in Concilio oecumenico cum voto deliberativo III 4553; Rescr. Pont. «Cum admotae», quo Supremis Moderatoribus Religionum clericalium iuris pontificii facultates quaedam delegantur III 4559; administrandi Communionem a nonnullis religiosis feminis III 4664, 4673; facultas cedendi bona patrimonialia intclligitur de religiosis votorum perpetuorum III 4689; dispensandi cum filiis acatholicorum pro Ordinibus sacris ct in religionem admissione 111 4981; decretum «Religionum laicalium», quo facultates tribuuntur Supremis Moderatoribus Religionum laicalium iuris pontificii III 4982; facultates vicennales Praepositi Generalis Societatis lesu 111 4984; dispensandi a clausura papali virorum 5217; facultates speciales conceduntur Institutis religiosis mulierum iuris pontificii dependentibus a S.C. de Prop. Fide III 5250; introducendi apud mendicantes recitationem communem loco recitationis choralis IV 5563; instituendi Diaconatum permanentem apud Societatem Missionariorum Africae IV 5588; introducendi experimenta nonnulla contra ius commune in Tertio Ordine saeculari S. Francisci IV 5590; concedendi saecularizationem sodalium votorum temporariorum a Suprcmis Moderatoribus religionum laicalium IV 5689; nonnullae facultates Religiosis Institutis conceduntur IV 5832; administrandi baptismi a religiosis laicis viris et feminis IV 5907; religiosi exhibere debent S.C. de Religiosis elenchum facultatum circa onera Missarum IV 6212; facultates tributae Abbatissis monialium Ordinis Cisterciensis Strictioris Observantiae IV 6226; circa dimissionem sodalium O.P. a votis sollemnibus IV 6299; *ritus orientalis:* nonnullae facultates conceduntur et quidam canones mutantur vel suspenduntur IV 6290; concedendi sodalibus S.I. qui curam gerunt orientalium usum utriusque ritus etiam in Officio divino III 4230, 4262;

— Rotae *Romanae:* facultates extraordinariae Decano concessae II 3092, IV 5550; — *Hispanae:* privilegia Auditoribus tributa III 3899; eidem Tribunali III 3911;

— Sacerdotum qui morbo alcoholismi laborant III 4053, 4218; v. Facultates circa liturgiam;

— Terrae sanctae: vigor facultatum Operi Terrae Sanctae concessarum I 1958; extraordinariae pro Anno Sancto I 1441; novae facultates conceduntur sacerdotibus peregrinantibus III 4687;

— Tertiorum ordinum: permittendi professionem temporariam ad triennium III 4059; circa Absolutionem generalem III 4350; impertiendi Absolutionem occasione contionis menstruae 111 4352; introducendi experimenta contra ius commune IV 5590;

— Tribunalium: videndi causas de matrimonio rato et non consummato apud Vicariatum Urbis II 3717; v. Facultates Rotae;

— Unionis cleri pro missionibus: benedicendi et imponendi scapularia aliisque privilegiis utendi I 869; dispensandi a ieiunio et abstinentia II 2153; facultates favoresque olim revocati, iterum conceduntur II 2173, 2214; concedi possunt ab Ordinariis locorum ubi communicatio cum S. Paenitcntiaria est difficilis II 3096;

— Vicennales Praepositi generalis Societatis lesu recognitae confirmantur III 4984;

— circa *abstinentiam a came:* dispensandi I 518, 1034, 1350, 2052, 2077; transferendi a sabbato in feriam IV durante Quadragesima, et reducendi dies per annum 1 809; v. Abstinentia a came;

— circa *Benedictionem Papalem:* delegatio facta Episcopis 1 458; in fine contionum ad populum I 841;

t

sacerdotibus novellis concessa III 4556; v. Benedictio Apostolica seu Papalis;

— circa *bis aut ter celebrandam Missam:* resolutio circa facultatem tres Missas celebrandi I 871, 890; Ordinarius loci nequit concedere ter Missam litare in sabbatis aut vigiliis festorum de pracepto III 4993;

— circa *celebrationem* Missae v. Celebratio Missae;

— circa *Communionem* v. Communio eucharistica;

— circa *Confirmationem* v. Confirmatio; — circa *dispensationem* v. Dispensatio; — circa *leiunium* commune et eucharisticum v. leiunium; — circa *indulgentias* v. Absolutio generalis, Indulgentiae; — circa *lubilaeum* et circa Annos Sanctos v. Annus Sanctus, lubilaeum;

— circa *indicia ecclesiastica:* advocatorum civilium, patrocinandi causas ecclesiasticas I 1113; acatholicorum, standi in iudicio III 4943; assumendi laicos ad munus iudicis ecclesiastici, Promotoris iustitiae, Defensoris Vinculi vel Assessoris in causis nullitatis matrimonii implorari debet a Summo Pontifice III 5385; standi in iudicio: cuinam competit eam concedere IV 5844; circa modum procedendi in causis matrimonialibus in S.F.A.S. IV 5810; in Australia IV 5877; in Belgio IV 5918; in Anglia et Vallia IV 5962;

— circa *liturgiam:* utendi casula coloris nigri et flavi alios colores supplente I 331; celebrandi festum B.M.V. Omnium gratiarum Mediatricis I 1353; omittendi lectionem Passionis in Dominica Palmarum I 1517; adhibendi Rituale Romanum lingua vernacula exaratum II 2131, 2132; utendi altare privilegiato II 2125; 2127; celebrandi Missam concessa sacerdotibus caecutientibus I 350, II 2139, 3806, III 4180; edendi Breviarium cum nova aut antiqua Psalterii versionc II 2356; edendi libros liturgicos II 2357; legendi lingua vernacula Galliae Epistulam et Evangelium in Missis sollemnibus II 2507; consecrandi calices et patenas propter solam absentiam Episcopi non conceditur sacerdotibus II 2741; celebrandi Vigiliam Paschalem II 2865, 2955, 3351, 3922; utendi lingua vemacula v. Lingua *vernacula;* utendi antimensio a latinis II 2409, 2758, 3291; formula concessionis dispensationis a servitio chorali post meridiem II 3442; adhibendi thurificationem in Missis cantatis sine ministris II 3514; benedicendi iterum cineres in Missa vespertina II 3813; celebrandi functiones biblico-liturgicas seu paraliturgicas II 3823; permittendi usum linguae vernaculae in liturgica byzantina III 4032; concelebrandi et impertiendi Absolutionem generalem III 4622; legendi Evangelium Passionis Domini a non Diaconis III 4662; concessae recurrente L anno a B.M.V. de Fatima III 5105; celebrandi Missam iuxta veterem ritum romanum IV 6282;

— circa *matrimonium* v. Celebratio matrimonii, Matrimonium; — circa *Missas votivas* v. Celebratio Missae votivae, Missa votiva; — circa *Officium Divinum* v. Officium divinum; — circa *onera Missarum:* suspensio facultatum I 2083; item praeter illas in Motu pr. «Pastorale Munus» contentas IV 6166; v. Onera Missarum;

— circa *Ordines sacros:* promovendi cum solis litteris testimonialibus absque dimissorialibus I 535; concedendi litteras dimissorias in Societate vitae communis, et sanandi praecedentes concessiones I 733; conferendi extra tempora et dispensandi ab interstitiis et ab aetate canonica I 820; ordinandi titulo mensae communis vel missionis cum solis litteris testimonialibus I 1181; dispensandi super defectu curriculi theologici, denegatur I 1596; perficiendi studia extra Seminaria et promovendi ad Ordines in Germania post bellum II 2336; dispensandi cum filiis acatholicorum ad Ordines maiores III 4664;

— circa *praeceptum festivum* in vigilia implendum III 4503, 4726, 4940; — circa *Privilegium Paulinum* v. Privilegium Paulinum; — circa *stipendia Missarum:* applicandi Missas in favorem seminariorum I 136; recipiendi in Missis binationis ad fines varios I 429, 1592, 1833, II 3540, III 4229, 4662, 4718, IV 5890, 5907, 6302; in Urbe IV 5589, 5975.

Facultates academicae Universitatum studiorum: Const. Ap. «Deus scientiarum Dominus» de ecclesiasticis Facultatibus I 1272; Ordinationes ad praedictam Const, exsequendam I 1301; dubium de laurea congruenti ad docendum in Facultate theologica II 2294; conventio ad affilianda Studia theologica alicui Facultati theologicae III 4134; religiosi studia clericalia peragere possunt etiam apud Facultates vel Scholas theologicas alius Instituti vel pluribus Institutis religiosis communes III 5170; Normae quaedam ad Const. «Deus scientiarum Dominus» de studiis academicis ecclesiasticis recognoscendam III 5355;

— *Historiae ecclesiasticae* apud Univ. Gregorianam I 1409; — *iuris canonici* apud «Angelicum»: collatio gradus aggregationis I 105; apud Institutum orientale III 4377, IV 6134; — *medicinae* Univ. Catholicae Peruvianae II 3555; — *musicae sacrae* Univ. Chicagiensis «De Paul» quae Pontificio Instituto Romano Musicae sacrae affiliatur II 3716;

— Philosophiae: *Univ. Gregorianae:* potestas renuntiandi «magistros aggregatos» I 479; erectio Instituti scientiarum socialium II 3397; *Athenaei* 5. *Anselmi* in Urbe: aggregatio Instituti Philosophiae Salisburgensis II 3409; *Athenaei Angelici:* erectio Instituti Scientiarum Socialium II 3419; *Athenaei Salesiani:* erectio Instituti de scientiis paedagocicis II 3514; *Univ. Salmanticensis* II 3539; *Univ. Catholicae Quitensis* II 3573; *Athenaei Heythropensis* III 4617; *Bracarae Augustae* penes Univ. Catholicam Lusitanam III 5258; — *scientiarum ecclesiasticarum* apud Univ. Varsaviensem I 292;

— Theologiae: *Univ. Gregorianae* cum potestate renuntiandi «magistros aggregatos» I 479; *Univ. Cath. Noviomagensis* I 595; *Collegii Internationalis Carmelitarum Excalceatorum* in Urbe seu S. Teresiae a lesu et S. loannis a Cruce: erectio I 1630, titulus «Pontificius» datur III 4373, erigitur Institutum Spiritualitatis ΠΙ 4533; *Bratislaviensis* apud Seminarium Maius Tymaviense I 1634, III 5316; *Studiigeneralis Washingtonnensis O.P.* I 2098; *Seminarii Metropolitani Bonaêrensis* II 2257; *Monccensis:* Institutum canonisticum II 2597, 2616, 2627, 3270; *Sydneyensis* II 3247; *O.F.M. Cone.* in Urbe in posterum appellanda «S. Bonaventurae» II 3351; *Trevirensis* II 3401; *Salisburgensis:* Institutum Philosophiae II 3409; *«Marianum»* in Urbe: erectio II 4321, erectio Instituti Mariologiae III 4027, facultas conferendi Doctoratum III 4661, titulo «Pontificio» augetur IV 5661; *Univ. Cath. Andegavensis:* erectio Instituti philosophici II 3515; *Univ. Cath. Tokyensis* «Sophia» II 3565; *Univ. Cath. «Lovanium»* in Congo (Zaïre) II 3612; *Univ. Lateranensis* affiliatur: Studium theologicum Seminarii Alwayensis III 3974, Academia Alfonsiana Theologiae moralis III 4097, aggregatur: Studium Theologicum «Claretianum» II 4380, ct «Augustinianum» III 4719; *Neapolitana:* aggregatio Instituti superioris S. Theologiae Seminarii Tananarivensis III 4021; *Athenaei Antoniani:* adseriptio Studii biblici Hierosolymitani III 4044, affiliatio Studii Theologici Hierosolymitani O.F.M. IV 5981, item Studii theologici O.F.M. Cap. in Urbe tamquam sectio specializationis theologiae spiritualis IV 6272; *Univ. Cath. Insulensis:* novae leges datae et incorporatio Studii Philosophico-Theologici Seminariorum dioecesis Insu-

lensis III 4057; *Athenaei S. Anselmi* in Urbe: erectio Instituti Liturgiae III 4218, aggregatur Studium Theologicum «Sancti Augustini» in loco Siegburg III 4725; *Athenaei Angelicum* in Urbe: aggregatio Studii theologici a S. Thoma Aquinate Bononiensis III 4327; *Athenaei Heythropensis* ΠI 4617; *Univ. Sherbrookensis* III 4618; *Univ. Salmanticensis:* aggregatio Instituti scientiarum religiosarum a S. Pio X nuncupati III4663, item Instituti Superioris Pastoralis Matritensis tamquam biennium specializationis ΠI 5189; *Seminarii Maioris Dalatensis* in Vietnamensi natione III 4696; *Seminarii Metropolitani Paderbornensis* III 4989; *Hispaniae Septentrionalis* in duplice Sede Burgensi et Victoriensi III 5102; *Vratislaviensis* I 1634, III 5316; *Hispaniae septentrionalis-orientalis* seu Barcinonensis III 5319; *interregionalis Mediolanensis* IV 5693; *Univ. Fluminis Ianuarii* IV 6212.

Faits de Loubiande: decretum S. Officii I 288, 289.

Fallcntiae: conversio in distributiones inter praesentes I 388.

Familia *Christiana:* consecratio Cordi Iesu I 108, 122; condicio, necessitates, errores, vitia 1 1208; alloc, pontificia ad sodalitatem «Fronte della Famiglia» II 2940; eius bona et iustitia tutantur a Tribunalibus ecclesiae III 5975; eius sanctitas III 4117; mitigatur lex abstinentiae pro familiis operariorum I 809 ct lanionum II 3589;

— *humana:* mutua officia Commissionis «Iustitia et pax» et Conferendarum episcopalium in eius bonum exercenda IV 5646; — *Nobilium:* sensus ct officia in Ecclesia nostrae aetatis III 4457; — *pagana:* collatio baptismi filiis infidelium in eam postea redeuntibus I 1166, 1461;

— *religiosa* seu *Institutum perfectionis:* Instr, ad Moderatores supremos Institutorum laicalium I 1113; de alumnis admittendis I 2082; conventio inter eam et Ordinarium loci cum paroecia committitur ad nutum S. Sedis II 3570, 3589; alloc, pontificia ad earum Superiores Provinciales III 4121; Officia liturgica Propria III 4672; *dominicana:* facultas ei datur adoptandi Liturgicam Horarum IV 6149; v. Instituta religiosa.

F.A.O.: alloc, pont, in XX anniversario IV 5919.

Fatalia *ad recurrendum* contra decretum amotionis parochorum 1 631; *ad appellandum* in causis matrimonialibus IV 6263.

Fatima: intersertio «orationis Fatimae» inter decadas Rosarii II 3451; induito concessa L anno recurrente a veneratione B.M. Virginis de Fatima III 5105.

Fautores *factionis* «L'Action française»: modus confessariorum agendi cum eis I 866; *sectarum* massonicarum: normae Codicis confirmantur II 2595.

Favor fidei: facultas dispensandi pro novo matrimonio quasi parochis concessa in Const. Pauli III «Altitudo», S. Pii V «Romani Pontificis» et Gregorii XIII «Populis» I 224; dubium circa usum dispensandi vinculum matrimoniale in favorem fidei 1 176; extra privilegium Paulinum 1 700; de usu favoris quo gaudet privilegium fidei in matrimonio, et de usu Const. Pii V «Romani Pontificis» II 2285; recurrendum est ad S. Officium quoties pars catholica, cuius matrimonium solutum fuit in favorem fidei, novas inire intendit nuptias cum parte non catholice baptizata 11 3841, 3844, 3845; S. Officium concedere non solet Ordinariis locorum facultatem dispensandi ab impedimento disparitatis cultus, quoties matrimonium partis catholicae solutum iam fuerat in favorem fidei II 3867; valor clausulae «praevio baptismo» quae apponi solet in Rescriptis solutionis matrimonii in favorem fidei III 4015; conditiones et cautelae ad novum matrimonium mixtum contrahendum III 4454; matrimonium in favorem fidei nequit valide solvi ab Ordinariis locorum III 5218; potestas solvendi matrimonia in favorem fidei delegari nequit a Romano Pontifice II 3394, III 3917, 4057; gratia solutionis intelligitur communicanda cum parte conventa iuxta iudicium Ordinarii III 4294; in casibus solutionis curandum est etiam bonum partium ct prolis 111 4479; redditur facilior et celerior modus procedendi in causis solutionis matrimonii in favorem fidei IU 5033;

— *casus solutionis* in favorem fidei vinculi matrimonii per supremam Summi Pontificis auctoritatem: normae pro confidendo processu II 3354; casus solutionis vinculi: *naturaliter validi* I 1784, II 3827, 3830, 3838, 3845, III 3932, 3935, 3968, 3970, 4387, 4420, 4471 ; inter *partem catholicam et partem non baptizatam* cum dispensatione a disparitate cultus II 2428, 2432, 2730, 3353, 3397, 3400, 3591, III 3925, 3963; inter *partem non baptizatam et partem acatholice baptizatam* I 828, II 2587, 2748, 3369, 3563, 3571, 3839» III 4035; inter *partem non baptizatam et partem acatholicam dubie baptizatam* II 3391; inter *partem catholicam et partem non baptizatam mahumetanam* absque dispensatione disparitatis cultus, et coram solis testibus in adiunctis extraordinariis II 2522; inter duas *partes acatholicas* II 3728 ; inter *partem catholicam et partem non baptizatam* cum dispensatione disparitatis cultus et post duas sententias validitatem matrimonii confirmantes II 3808; inter *partes non baptizatos,* non imposita obbligatione recipiendi baptismum II 3838; conceditur facultas parti catholicae, cuius prius matrimonium solutum fuerat in favorem fidei, ineundi novas nuptias cum parte non baptizata II 3844; inter *partes non baptizatos* ut una pars contrahere possit cum parte catholica II 3845; inter *acatholice baptizatam et partem in secta haeretica* invalide baptizata III 4471; inter *duas partes in secta «Jéhovah»* baptizatas III 4969; matrimonium in infidelitate contractum, post adulterium partis catholicae, potest solvi in favorem fidei III 5034;

— *post solutionem* in favorem fidei : pars non baptizato contrahit cum parte catholica, dispensato disparitate cultus II 3846; conceditur dispensatio mixtae religionis III 4017; conditiones et cautelae quas S. Sedes apponere solet ut pars catholica quae matrimonii solutionem obtinuit in favorem fidei, novas nuptias contrahere possit cum parte acatholica 111 4454.

Favor *iuris* quo gaudet semper matrimonium II 2423; *Seminarii:* stipendia Missae binatæ II 3540.

Favores spirituales *Unionis Cleri* pro Missionibus I 823, 826,1820,112173,2173,2214; *Operis* Ap. Hiberniae II 2442; *Anni* Mariani: caesaraugustan I 1955, universalis Π 3214, Lapurdensis II 3775, 3821, Fatimensis III 5105; Anni lubilaris S. Iacobi de Compostella II 3340; *Servorum Dei:* prudentia in eorum publicatione IV 5867.

Fecondatio artificialis: alloc, pontificia II 2635.

Fecunditas humana: alloc, pontificia II 3499.

Feldkirchensis dioecesis: erectio II 5429, 5450.

«Felix Timmermans, Pallietcr» damnatur I 320.

Feminae universitariae: relationes cum Actione Catholica feminina 1 445, 655; mos inhonestus vestiendi 1 1149; Actionis Catholicae: Statuta pro Unione mulierum I 1368, et pro sectione iuvenili feminarum 1 1371; servitium praestantes in bello: mitigatio ieiunii eucharistici I 2042; omissio unctionis in pectore et inter scapulas in earum baptismo II 2880; iura et officia propria in hodierna societate III 4230;

— *religiosae:* relationes cum Actione Catholica feminina I 857; normae pro itineribus II 2348; recte instituendae ad munus educandae iuventutis II 2913*

coëducatio in scholis publicis quae ab eis reguntur III 3983; facultas nonnullis datur administrandi Communionem III 4664; unio exstinctiva cuiusdam Instituti religiosi feminarum III 5102.

Feria: Missa convcntualis in feriis cum Missa propria I 743; commutatio Officii de feria cum de Sancto, tempore Quadragesimae II 3822;

— *//, III et IV* post Dominicam Ssmac Trinitatis: facultas celebrandi dc festo II 2245; *// mensis septembres:* sollemnitas extema S. Joseph Opificis conceditur celebranda pro S.F.A.S. II 3464;

— *IV Cinerum:* benedictio et impositio cinerum extra hanc feriam I 480; incipit tempus adimplendi Praeceptum paschale: pro Hispania I 727, pro Australia et Neo-Zelandia I 1832, pro Archidioecesi Toletana II 2166; facultas transferendi abstinentiam a sabbato in feriam IV durante Quadragesima I 809;

— *V post Octavam* Corporis Christi: festum et Officium proprium Cordis lesu eucharistici I 413; *in Cena Domini:* celebratio supplicationum XL horarum II 2739, Missae Vespertinae II 3136, privilegium celebrandi Missam privatam II 3821, Missa dicenda ad conficienda Olea sacra extra hunc diem III 4120, celebratio Missae sacerdotis qui Communionen recepit in feria V in Missa benedictionis chrismatis III 5291, Liturgia Horarum in Cena Domini ordinanda ab iis qui veteres libros liturgicos adhuc legitime retinent IV 6244;

— *V post cineres:* dubia liturgica II 2397;

— *VI infra hebdomadam:* dispensatio a lege abstinentiae pro navigantibus et maritimis II 3418, 4237, III 4372; *VI cuiusvis mensis:* Missa votiva Cordis lesu I 400,476, 593, 915, 1878; transferenda in primam mensis Dominicam I 778; facultas binandi I 1608, II 2255; iterum celebrari potest horis vespertinis Π 3267; *VI Hebdomadae Sanctae in Parasceve* seu *in Passione Domini:* modus deferendi processionaliter signa Passionis et statuam Virginis Perdolentis I 1176; sensus verborum «perfidi iudaei» et «iudaica perfidia» in liturgia huius diei II 2504; usus celebrandi supplicationem XL Horarum hac die II 2739; mutatur formula deprecationis pro iudaeis III 3938; distributio Communionis monialibus hac die extra actionem liturgicam III 4340; ordinatio Liturgiae Horarum pro iis qui veteres libros liturgicos retinent IV 6244; excipitur haec feria a diebus concessae dispensationis ab abstinentia camis III 4237, 4372; *VI post octavam Ascensionis:* dubia liturgica I 1715; *sabbatum post primam feriam VI cuiusvis mensis:* Missa votiva Summi et Aeterni Sacerdotis permittitur I 1783; — *Rogationum:* commemorationes in Missa faciendae I 476.

Ferialis *Missa* votiva substituitur a Missa Patroni I 1919; *dies:* facultas binandi II 2494, 2522, III 4331, cum percepto stipendio III 4229; usus antimensii in his diebus II 3291.

Feriarum tempus: pro Officialibus Sanctae Sedis I 849; v. Curia romana; facultates concessae sodalibus Actionis Catholicae II 2349, 2654, coloniarum aestivarum II 2427, Congregationum Marianarum II 2429; labor manualis clericorum apud fabricas, portus etc. II 3159, 3839.

Ferrata via: facultas celebrandi Missam in curribus durante Anno Sancto II 2660; facultas data sacerdotibus audiendi confessiones II 2891.

Ferrum in confectione mensae altaris II 2937.

Festivus dies: binatio in diebus non festivis I 1851, 2055; item in festivis non de praecepto I 1870; facultas ter Missam dicendi I 1937; celebratio Missae de requie praesente cadavere I 2018.

Festum: ieiunium in regula O.F.M. I 387; abusus tollendi in celebratione solemnitatum, praecipue in Italia I 856; conceditur monialibus Carmelitis usus ovorum et lacticiniorum in nonnullis solemnioribus festis I 957 ; normae de festis incidentibus pro graeco-ruthenis canadcnsibus, extenduntur ad S.F.A.S. I 1177; praestantia ob maiorem solemnitatem I 1738; celebratio Dominicae infra octavam festorum in Gallia II 2397; facultas ter sacrum litandi II 2435; Provincia religiosa ubi festa Beatorum Instituti celebrari possunt II 2732; litterae circulares de festis sanctificandis II 3028; dispensatio abstinentiae et ieiunii in diebus a fidelibus uti festis celebratis in navibus Germaniae II 3420; excipiiuntur nonnulli dies festi in dispensatione a servitio chorali post meridiem II 3442; Missa vespertina permittitur his diebus ratione matrimonii celebrandi II 3716; novus index dierum quibus inest obligatio Missis pro populo III 4129; participatio ad Missam festivam eorum qui vulgo dicuntur turistae III 4964; facultas impertiendi Absolutionem sacramentalem generalem in vigiliis magnarum solemnitatum III 5022;

— *civile* operariorum in S. F. A. S. II 3464; — *impeditum:* lectio nona I 778; duorum in eadem ecclesia II 2279; — *particulare:* obligatio Missae pro populo I 108, 291, 1187; — *simplex:* eius commemoratio in Officio S. Mariae in Sabbato I 1919; — *suppressum* a Codice non expressum I 108; abstinentia I 108; obligatio Missae pro populo I 108, 1187, 1593; index festorum in universa Ecclesia suppressorum I 249; Missa pro populo cum stipendio I 1593; — *translatum* I 24, indulgentiae festis translatis adnexae I 367, 1836; Missa pro populo I 953; dubia liturgica I 1919; duorum festorum particularium quae in eadem ecclesia impediuntur II 2279; solemnitatis externae B.M.V. a Sacro Numismate II 2141; festi, in Dominicam II 2397; solemnitatis externae Patroni vel titularis II 2756; festorum, in Dominicam: «Sequentia» II 2756; solemnitatis externae S. loseph Opificis II 3464;

— *concurrentia* 174; Officii S. loannae de Arc II2397; Dominicae cum aliis festis II 2397 ; Vesperae in concurrentia Dominicae II classis cum festo II classis II 3555 ;

— *extensio ad Ecclesiam universalem* nonnullorum festorum I 411; S. Teresiae a lesu I 890; S. Gabrielis a Virgine Perdolente I 1384; S. loannis Bosco I 1721; S. loannis Leonard! I 1957; S. Pii X Summi Pontificis II 3368; — *occurrentia:* dubia liturgica circa I 24, 74, 1607, 1919; Dominicae cum aliis festis II 2397; — *reductio* festorum de praecepto I 372, 1832, II 2890; in Hibernia II 3870; — *restauratio* festorum de praecepto II 2881 ;

— *Ssmae Trinitatis:* celebratio in feriis II, III et IV post Dominicam festi II 2245; — *dedicationis:* omnium ecclesiarium Congregationis Missionis I 1518;

— *de praecepto:* index in India britannica I 372, in Australia et Nova Zelandia I 1832; binatio Missae in festis non de praecepto I 1870; distributio Communionis horis postmeridianis mitigato ieiunio 1 1962; S. Iacobi Maioris Apostoli in Hispania II 2239; restauratio II 2881; reductio II 2890; facultas utendi linteo seu antimensio II 3217; index pro Hibernia II 3870; facultas ter litandi Sacrum III 4269; novus index dierum quibus inest obligatio Missae pro populo ΠI 4129; facultas satisfaciendi praecepto festivo audiendi Missam in horis postmeridianis vigiliae festorum III 4667, 4718, 4726, 4940; benedictio nuptiarum non debet impediri his diebus III 4697; ordinatio Missae quae celebratur in vigilia festi ad implendum praeceptum III 4718; Ordinarius loci nequit concedere ter Missam litare in vigiliis festorum III 4993; facultas celebrandi quater Missam in his diebus III 5096; ordinatio Missae matutinae et

vespertinae cum Dominica IV Adventus incidat in Vigiliam Nativitatis Domini IΠ 5281 ;

– Domini n. tesu christi: *Boni Pastoris:* O fficium et Missa I 669; *Regis:* instituitur I 787; assignatur ultimae Dominicae octobris I 804; *Cordis Iesu:* in Lusitania I 862; Officium et Missa propria cum Octava I 1003; *Pretiosissimi Sanguinis:* Officium et Missa 1 1533 ; doxologiact Praefatio 11715, II 3564; *Nativitatis:* hora Missae primae ubi ex induito celebratur horis serotinis vigiliae II 3229; *Nominis Iesu, SS. Eucharistiae et Transfigurationis:* Praefatio propria II3564; *Summi et Aeterni Sacerdotis:* Praefatio propria II 3564; *Corporis Christi:* celebratio Missae coram Ssmo Sacramento exposito in festo ct per octo sequentes dies II 3601 ; ordinatio Missae ct Officii ubi transfertur in Dominicam III 5440; *Epiphaniae* et *Ascensionis:* ordinatio Officii et Missae cum transferuntur in Dominicam III 5440; v. singula festa;

— Mariae virginis: *omnium Gratiarum Mediatricis* I 1353; *de Guadalupe,* titularis ecclesiae religiosorum I 2100; *a Sacro Numismate:* translatio solemnitatis externae II 2141; *Cordis B.M.V.* v. Cor Mariae; *Assumptionis:* Officium ct Missa nova II 2889; translatio ieiunii et abstinentiae II 3723; *Imm. Conceptionis:* annorum 1953-54: Missa post mediam noctem II 3221; ieiunium in vigilia II 3723; *Reginae:* instituitur II 3311; alloc, pontificia II 3320; Officium, Missa et elogium proprium II 3395; *Purificationis:* Praefatio propria II 3564;

– *Patroni* principalis eiusque octava I 476; plurium paroeciarum: Missa pro populo I 911 ; translatio solemnitatis externae II 2756; ritus ct omissio Missae pro populo in festis vulgo Patronorum III 4168;

— *Sanctorum* in particulari; S. Ioannis a Cruce: additiones ct variationes I 845; S. Teresiae a Iesu: Missa et Officium proprium I 890; calendarium et festum in Missionibus I 1035; S. Ioannis Eudes: Officium et Missa 1 947; S. Margaritae M. Alacoque: Officium et Missa 1 1093;S. Roberti BellarminoetS. Alberti Magni: Officia, Missae et elogia I 1377; S. Gabrielis a Virgine Perdolente: Officium et Missa I 1384; S. Blasii: benedictio gutturis I 1707, 1715; S. Ioannis Bosco: Officium et Missa I 1721; omnium Summorum Pontificum I 1607; S. Ioannis Baptistae titularis ecclesiae I 1919; S. Ioannis Lconardi cum Officio et Missa I 1957; Omnium Sanctorum anni 1950: Missa de Assumptione B.M.V. II 2800, ieiunium et abstinentia in vigilia 11 3443; S. Pii X cum Officio et Missa II 3368; S. Ioseph Opificis: institutio II 3393, solemnitas externa II 3464, alloc, pontificia hoc festo recurrente 111 5352; ordinatio Officii Sanctorum 1 classis III 4348; S. Ioseph anno 1967 celebrandi 111 4975; S. Christophori potest legitime celebrari IV 5587;

— *titularis* ecclesiae 1 1607; ecclesiae cathedralis: symbolum Missae dicendum est in omnibus ecclesiis dioeceseos I 1964; «Credo» in festum S. Ioannis Baptistae titularis ecclesiae 1 1919; B.M. Virginis de Guadalupe titularis ecclesiae religiosorum I 2100; translatio solemnitatis externae II 2756.

Fetus humani *amputatio:* mens S.C. pro Doctrina Fidei 111 5121; *abortus* offendit ius naturae IV 6348.

«Fidei donum'»: Encyclica de catholicarum missionum conditionibus in Africa II 3602.

Fideles Christi: respondentes sacerdoti celebranti Missam I 366, 371 ; impositio scapularii magno numero 1 554. ct modus illum imponendi 1 1059; fit cis facultas imponendi sibimetipsis scapularii in adiunctis extraordinariis I 906; confessio sacramentalis et Communio quoties Eucharistia administratur infirmis I 923; privilegia ct facultates eisdem concessa ad decennium in America Latina I 1053: v. Facultates Americae; modus imponendi numisma miraculosum pluribus simul 1 1059; oblationes sub forma «borse di studio» pro collegiis O.F.M. I 1200; piae peregrinationes in celebriora Sanctuaria I 1710; annum LX aetatis attingentes, infirmi, praegnantes: dispensatio a ieiunio eucharistico I 1780, 1781, II 2596; asservatio Eucharistiae in ecclesiis et oratoriis publicis in eorum commodum I 1896; dispensationes iciunii et abstinentiae eis datae et liberatio a ieiunio Regulae religiosorum I 2044, 2050; exhortantur ut Missae frequenter et devote intersint I 2080; mitigationes ieiunii fidelium S.F.A.S. extenduntur ad canadenses II 2172; indulgentiae concessae peregrinantibus in sepulchrum S. Iacobi Maioris Apostoli II 2239; elenchus quaestionum pro relatione de statu fidelium II 2247; participatio et activitas in factionibus politicis Italiae II 2318; decretum de abstinentia et ieiunio pro latinis 11 2565; confessio sacramantalis durante itinere per viam ferream II 2891; in corum commodum celebrans capellanus Apostolatus maris uti potest altare portatili II 3148; emigrantes v. Emigrantes; exercentes munus lanionum: mitigatio abstinentiae II 3589; Visitator Ap. datur fidelibus dioecesis Gcdancnsis qui per orbem extorres versantur III 4481 ; invocatio «pro pace» in oratione fidelium inserenda III 4956; normae circa facultates audiendi confessiones fidelium in Urbe III 5419; participatio communis S. Eucharistiae inter fideles diversas confessiones Christianas profitentes IV 5735;

— *addicti militaribus officiis:* absolutio sacramentalis in forma generali, et dispensatio a ieiunio eucharistico I 1963, 2042, II 2109; — *defuncti* v. Defuncti; — *detenti* in carceribus vel captivorum castris: absolutio sacramentalis forma generali durante bello et dispensatio a ieiunio eucharistico et celebratio Missa horis vespertinis 1963, II 2384, III 4167, 4236;

— *ritus orientalis:* acquisitio indulgentiarum I 79; emigratio clericorum curam spiritualem eorum gerendi causa I 1119, 1146; recitatio Rosarii pro ruthenis I 1169, extenditur ad byzantinos slavicos I 1238; adire debent S. Pacnitentiariam pro indulgentiis I 1633; preces et pia opera indulgentiis ditata II 2208; tenentur legibus Codicis Iatini de libris damnatis vel prohibitis II 2234; administratio Confirmationis a Presbyteris ritus latini II 2500; decretum de abstinentia et ieiunio II 2564; Ordinariatus. Exarchatus, Eparchiae pro eis in regionibus latinis constituti v. Erectio Hierarchiae Ecclesiae Orientalis; sacerdotes S.I. curam eorum habentes uti possunt utroque ritu in Officio divino III 4230;

— *Sinenses:* facultas imponendi sibimetipsis scapularem B.M.V. a Monte Carmelo II 2891 ;

— *associationes, Confratcrnitates:* admissio in Confraternitatem Rosarii absque inscriptione in registris durante bello I 1936; inscriptiones in articulo mortis factae non observatis statutis sunt invalidae I 2052; exsecutio piorum operum praescriptorum ad fruenda privilegia II 2319; transitus in Instituta saecularia II 3538; usus instrumenti televisifici II 3809; normae quibus regitur competentia Curiae Romanae in fidelium associationes III 5446.

«Fidelium animae...»: omissio 1 527. III 4765.

«Fides» Agentia: constitutio I 884.

Fides bona in qua relinquendi sunt coniuges post solutionem invalidam matrimonii per dispensationem in favorem fidei 111 5218.

Fides *catholica* per orbem propaganda I 239; vigilantia Ordinariorum circa nova acatholicorum molimina contra eam 1 332; russi ad eam redeuntes I 1002; conversio ad eam mulieris legitime coniunctae cum viro polygame I 1916; libertas actus fidei et conversio-

nis: doctrina catholica II 2112; dc Assumptione B.M.V. II 2339, 2801; conversio ad eam acatholicorum qui vitiatum consensum dederunt suo matrimonio 111 3900; consideratio veritatum fidei ad indulgentias Rosarii adquirendas necessaria III 4020; tuitio adversus errores circa mysteria Incarnationis ct Ssmac Trinitatis IV 6240; — *communis* ecclesiarum Catholicae et Antiochenae seiunctae IV 6150;

— *Annus a fide* vocatus, idest annus 1968 recurrente sacculo XIX a martyrio SS. Petri et Pauli III 5396;

— *apostatae a fide* prohibentur agere in causis matrimonialibus I 1950; — *bonum fidei* quaerendum in solvendis matrimoniis III 4479; — *favor* v. Favor fidei;

— *peccata contra fidem:* absolutio a censuris hac ratione incursis 1 910, 1514, III 4222; — *praeservatio fidei* in Locis Sanctis: unio Operis cum Ordini Equestri S. Sepulchri I 924; — *privilegium fidei:* usus favoris quo gaudet in matrimoniis II 2285; — *professio fidei* emitti debet a Superioribus Societatis clericalis vitae communis sine votis I 839; professio sollemnis fidei a Paulo VI pronuntiata III 5396.

Fiduciaria hereditas in opus Patronati I 872.

Figura, missio ct qualitates catechistae IV 5812.

Filiae S. *Ursulae:* societas a S. Angela Mericia condita I 59; *Caritatis:* subtectio Instituti Superiori Generali Congregationis Missionis et exemptio ab Ordinariis locorum II 2383; *Mariae:* S. Maria Goretti constituitur Patrona sodalitatis II 2830; *Mariae Dominae Nostrae:* unio utriusque partis Ordinis sub titulo: «Ordo Societatis Mariae Dominae Nostrae» II 3574.

Filialis *domus* v. Domus religiosa.

Filii *Cordis Iesu:* Institutum veronense in duas Congregationes separatur I 597; *Immaculati Cordis Mariae* seu *Claretiani:* Novum Officium Imm. Cordis Mariae eidem conceditur Π 2341; *Dei:* exercitium potestatis iudicialis in Ecclesia non opponitur verae eorum libertati IV 5740.

Filii *acatholicorum:* admissio ad Ordines sacros I 231; impedimentum ad Ordines afficit tantum descendentes in linea paterna usque ad primum gradum I 485; modus procedendi in illis admittendis ad Seminarium et Ordines III 4143, 4159; facultas datur Legatis Pontificiis in Missionibus dispensandi cum eis quoad Ordines sacros suscipiendos III 4222; usus facultatis dispensandi ad Ordines maiores cum illis qui iam obtinuerant dispensationem ad novitiatum ct Ordines minores III 4664; facultas per Rescr. «Cum admotae» concessa dispensandi cum eis quoad ingressum et Ordines sacros III 4981; administratio baptismatis filiis parentum non catholicorum IV 5862;

— *adulterini:* sunt inhabiles ad munus Superioris Maioris III 5110; facultas eos admittendi ad Ordines sacros III 5252; — *apostatarum:* eorum matrimonium I 1163; — *emigrantium* optare possunt pro paroecia personali aut territoriali I 1852; — *illegitimi,* exceptis adulterinis et sacrilegis, non amplius sunt inhabiles ad munus Superioris Marioris III 5110; — *infidelium* in familiam paganam redeuntes: collatio baptismi 1 1166, 1461, IV 5862; — *légitimait* per subsequens parentum matrimonium habendi sunt ut legitimi ad omnes effectus iuris, nisi contrarium expresse dicatur I 1186;

— *naturales:* dispensatur irregularitas ex defectu natalium ut promoveri possint ad Ordines sacros III 4043; — *sacrilegi* sunt inhabiles ad munus Superioris maioris in Religionibus III 5110.

«Filmoteca Vaticana»: Officium erigitur eiusdemque Statuta approbantur III 3980.

Filtratio vini in Missa adhibendi I 775.

Fines *Concilii Vaticani II* indicantur III 4398; *diei mundialis* precum pro vocationibus sacerdotalibus et religiosis III 4252, 4625; *Institutionis* Intemationalis «F.A.O.» IV 5919; *Operum Missionalium* in Ecclesia IV 6323; *matrimonii* II 2240; *potestatis iudicialis* in Ecclesia II 2436; *vitae christianae* et renovationis Ecclesiae IΠ 4398.

Finis seu terminus *anni scholastici:* Missa votiva cum ritu privilégiât! II 3098; *Concilii Vaticani II* assignatur festo Imm. Conceptionis B.M.V. 1965 ΠI 4766, 4908; *litis* in recursu adversus translationem parochi IV 6193; *Missae:* additiones in invocationibus recitandis II 3100, 3139; omissio precum quoties Homilia habetur II 3399; *territorii* Delegationis Ap. Africae orientalis III 4034 et Occidentalis melius determinantur III 4034; *paroeciarum* ab Ordinario determinandus 111 4483; *Patriarchatus:* Hierarchae constituti extra IV 5760; *vacationis legis* aliquarum nonnarum liturgicarum 111 4128.

Finnia: Delegatio Ap. erigitur III 4027, 4944.

F.LR.E. = Foederationis italicae religiosorum edocentium Statuta II 2916.

F.I.R.R. = Foederationis Italicae Religiosorum reeducantium Statuta II 2918.

Fistula in stomachum directe derivans ad S. Communionem sumenda, permittitur III 4232, 4456; per viam nasi derivans ad idem, denegatur III 4481, 4767.

Flaviobrigensis civitas (= Bilbao) sedes Universitatis Deustensis III 4379.

Flavus color casulae alios colores supplentis I 531.

Fleg Edmundus: auctor libri damnati I 1955.

Flumen Ianuarii: erigitur Pontificia Universitas Studiorum II 2395, eiusdemque Facultas theologica constituitur IV 6212.

Fodinarum beneficialium proventus I 1362.

Foederatio *Civitatum* Germaniae v. Germania Foederata; *Helvetiae* v. Helvetia: — *mundialis* Communitatum vitae christianae hucusque Congregationum Marianarum nuncupatarum: principia et Statuta III 5332; — *Congregationum Marianarum:* erectio II 3151; Statuta II 3153;

— *monasteriorum monialium:* Const. Ap. «Sponsa Christi» II 2815; Instr. «Inter praeclara» II 2826; monialium S. Clarae in Gallia: facultates Delegatis concessae II 3092; Statuta II 3231; normae generales a Delegatis observandae II 3229; formula qua S. C. de Religiosis uti solet ad nominandum Delegatum et ad facultates ei tribuendas II 3339; criteria servanda in Foederationibus constituendis, praesertim quoad territorium II 3370, 3371; — *«pro claustralibus»* seu monialibus Italiae: Statutum particulare II 3868; — *«Pueri cantores»* intemationalis: approbatio et Statuta II 3872; approbatio definitiva Statutorum II 4630;

— *Religiosarum docentium* in Italia (F.LR.E.): Statuta II 2916; item reeducantium (F.I.R.R.) II 2918; Statuta generalia Foderationis religiosarum feminarum in Italia (C.I.S.) II 3566; — *religiosorum* in Lusitania: Statuta Consilii Nationalis II 3220; v. Conferentia, Confoederatio religiosorum: — *Universitatum* studiorum Catholicarum erigitur II 2618.

Foetus v. Fetus.

Fogazzo Antonio, *La vita di:* damnatur I 358.

Folia periodica: cvulgatio gratiarum ct oblationum I 1395; factionem communistarum foventia: venditio et distributio II 2620; v. Publicatio periodica.

«Fondazione Premio Intemazionale della Pace Giovanni XXIII»: constituitur praemium ct Statuta approbantur III 4372.

Fons baptismalis: materia 1 429, benedictio I 472. ius cumulativum I 505.

Fontgalland, Guy de II 2483.

«Food and Agriculture Organisation» (F.A.O.): alloc, pontificia de finibus et activitate huius Instituti Internationalis IV 5919.

Foraneus Vicarius: praecedentia statuitur I 780.

Forerius Maior: praecedentia definitur I 1571.

Forma *Absolutionis generalis* a peccatis ct censuris fidelium laboribus paramilitaribus addictorum durante bello I 1963; item opificum dvilium I 1996; — *allergiae* erga panem: S. Communio sub specie vini tantum III 4002; peculiaris: dispensatio a lege ieiunii et abstinentiae III 4372; – *apostolatus* sacerdotum operariorum cessare debet III 3958; v. Sacerdotes operarii; — *calicis* nova I 479; permittitur usus novae formae III 4261;

— *devotionis novae:* in B.M.V. «Virginem-Sacerdotem» non probatur I 867; non introducendae, et abusus in re tollendi I 1826; erga Sacrum Caput D.N. lesu Christi non introducenda 1 1892; reprobantur «Devozione alFamore annientato di Gesù» et «Rosario delle santissime Piaghe di N. Signor Gesù Cristo» I 1946; quaedam erga Divinam Misericordiam non probantur 11 3874, 3930; — *electionum* apud Moniales Carmelitas I 968; — *habitus religiosi* unica pro utraque classe sororum vel monialium 111 3973; v. Habitus religiosi; — *humana* pro repraesentando Spiritu Sancto I 938; – *iudicialis* stricta omittitur in causis nullitatis pertractandis a Vicario Ap. Sueciae 111 3893;

— *matrimonii canonica ordinaria:* obligatio Const. «Provida» post Codicem I 110; viduarum militum absque sollemnitatibus iuris civilis I 213; pro ethnicis et protestantibus I 246; facultas dispensandi a forma subdelcgari potest Vicariis Cooperatoribus I 1464, qui carent potestate ordinaria I 1512; sanatio in radice matrimonii nulli ob defectum formae I 1933; in celebratione admitti possunt in presbyterio tantum testes I 2019; ab acatholicis nati et acatholice educati non tenentur forma canonica matrimonii quoties contrahunt cum Orientalibus baptizatis II 2133; inter duas partes catholice baptizatas et acatholice educatas II 2394; latini contrahentis cum orientale II 2505, 3140; omnes in Ecclesia catholica baptizatos teneri ad formam canonicam matrimonii decernitur II 2510; inter absentes II 2615; assistentia Ordinarii latini matrimonio duorum orientalium 11 3140; abrogantur poenae in contrahentes matrimonium coram ministro acatholico II 3237; indulta concessa Provinciae Agraënsi in India circa formam matrimonii II 3820;

— *matrimonii canonica extraordinaria:* coram solis testibus I 780, 935; cum obstat lex civilis I 1620; quando adest grave incommodum II 2291 ; coram solis testibus inter partes catholicam et partem non baptizatam durante bello II 2429; in regionibus Sinarum regimini communistarum subiectis 11 2563; inter absentes II 2615; Instr, de canonica celebratione matrimonii coram solis testibus in casibus particularibus IV 6192;

— *matrimonii mixti:* assistentia sacerdotis I 236; pro ethnicis et protestantibus 1 246; coram solis testibus in Ecclesia catholica I 743; celebratio Missae 1 780; coram solis testibus durante bello II 2429, 2503, 2522; inter partem acatholicam ct partem catholice baptizatam etsi ab acatholicis natam ct acatholice educatam II 2591; pro valorc matrimonii inter acatholice baptizatos requiritur etiam praesentia contrahentium II 2601 ; partis acatholice baptizatae contrahentis cum parte catholice baptizata a ministro cpiscopaliano 11 2661; partis catholicae ritus armeni cum parte acatholica contrahentis extra Patriarchatum II 2761; inter partem non baptizatam ct partem baptizatam in secta schismalica II 3808; inter baptizatam in ritu armeno ct baptizatum in secta protestantica III 4248; inter baptizatam in ecclesia Batistarum et baptizatum graccum separatum III 4265; inter panem catholicam et methodistam III 4003; dispensatio a forma canonica matrimonii mixti III 5050, IV 6234; inter partes graecam orthodoxam et anglicanam coram ministro anglicano, cum partes adire possunt ministrum orthodoxum loci absque incommodo IV 6257;

— *matrimonii orientalium:* maronitarum extra proprium Patriarchatum I 1692; fidelium ritus byzantini I 2043; eorum qui contrahunt cum natis ab acatholicis et acatholice educatis II 2133; melchitae contrahentis cum parte presbyteriana II 2208; maronitarum ct graco-melchitarum contrahentium extra territorium patriarchale cum parte acatholice baptizata II 2276; russici schismatice baptizati contrahentes cum methodista non baptizata 11 2277, vel cum parte religionis ignotae 11 2278; partis schismatice baptizatae in Ecclesia Seniae cum parte baptizata in secta Protestandum II 2278; orientalis contrahentis cum latino II 2505, 3140; partis catholicae ritus armeni et partis acatholicae contraentium extra Patriarchatum II 2761; applicatio jurisdictionis suppletae celebrationi matrimonii II 3029; sufficit simplex benedictio absque ritu speciali II 3140; assistentia Hierarchae matrimonio duorum latinorum II 3140; inter baptizatum ritus armeni et baptizatum in secta protestantica III 4248; inter partem baptizatam in ecclesia Batistarum et partem baptizatam in ecclesia graeca separata III 4265; inter partem graeco-orthodoxam et anglicanam coram ministro anglicano si panes ministrum orthodoxum adire poterant IV 6257;

— *matrimonii civilis:* omissio ob non amittendam pensionem civilem 1 78; pro viduis militum I 213;

— *ordinationis sacrae* plurimorum diaconorum I 1379; Const. Ap. de forma Ordinum Diaconatus, Presbyteratus et Episcopatus II 2480; variationes in Pontificali Romano ut forma Ordinum melius determinetur II 2732; — *paramentorum:* dubium I 786; gothica I 926, 1079; usus eorum iuxta formam antiquam confectorum II 2293; dubium circa formam II 3729; facultas utendi paramentis nova forma confectis IV 6102; — *Rosarii* B.M.V.: nihil innovetur II 3714; — *rubricarum:* simplicior redigitur II 3372, 3395, 3406, 3409, 3418, 3451, 3464, 3512, 3568, 3615; — *scapularis:* Carmelitani I 750; eius protectio materialis 1 754;— *vestium choralium* simplicior redigitur IV 5910; — *vitae contemplativae* nova contra clausuram Instructionis «Venite seorsum» IV 5842.

Formale adulterium pro impedimento criminis requiritur in utraque parte III 3943.

Formalitates *canonicae* pro alienandis bonis ct debitis contrahendis I 1776; v. Bona; *civiles* matrimoniales praemittendae matrimonio canonico I 475, 1620; in missionibus et circa munus Officialis civilis a missionariis hac occasione exercendum 1 1892.

Formatio *clericalis:* scrutinium peragendum ante Ordines 1 1203; Inslr. «Quantum religiones» de formatione clericali et religiosa I 1355, quae extenditur ad Societates incommuni viventes 1 1492, 2042; Opus S. Petri Ap. pro cleri indigenae institutione cum propriis Statutis I 1091; de recta cleri orientalis institutione in territoriis patriarchalibus I 1951; cursus de Psalmis explanandis in Seminariis Italiae I 2084; de ampliori exstruendo Collegio in Urbe ad efformandos clericos S.F.A.S. II 2490; alumnorum Seminariorum proficua recitatio Officii divini U 2265; alumnorum extra Seminarium commorantium II 2336; Epistula ad Ordinarios Brasiliae de recta clericorum institutione II

2733; interdicuntur alumnis opera Teilhard de Chardin II 3783, 3790, III 4292; in musica sacra II 3783; in catechetica I 840, 1597, 111 4381; de recta sacrorum alumnis in Seminariis tradenda institutione III 3939, 4100; cursus de doctrina sociali Ecclesiae III 4215, 4233, 4265; alloc, pontificia de sacrorum alumnis ad praesentes aetatis rationem instituendis III 4225; cursus de Tabulariis seu archivis ecclesiasticis instituuntur III 4374; de Seminariorum necessitate deque institutione alumnis tradenda III 4410; ius proprium et nativum Ecclesiae suos alumnos cfformandi in Polonia vindicatur 111 4666; decretum «Optatam totius» de institutione sacerdotali III 4747; de «patrimonio philosophico perenniter valido» decreti Conciliaris praecedentis III 4913; institutio liturgica tradenda III 4913; mens S.C. pro Institutione catholica circa Seminaria minora aliaque similia instituta III 5371, et circa divisionem Seminariorum in parvas communitates per varia loca dispersas III 5375; alloc, pontificia de recta institutione ad vitam sacerdotalem deque novis methodis aptanda IV 5503; litterae circulares de permanenti cleri, maxime iunioris, institutione IV 5672; ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis IV 5702; valor adspectus missionary pro institutione sacerdotali IV 5815, 5824; circa studium atheismi et institutionem ad dialogum cum non credentibus IV 5858; de institutione philosophica deque modo Philosophiae hodie docendi apud Seminaria dioecesana IV 6214;

— *religiosorum:* Instr. «Quantum religiones» de formatione clericali religiosa I 1355, ad Societatis vitae communis extendenda I 1492, 2042; rituum orientalium in Seminariis patriarchalibus I 1951; instituitur penes S.C. de Religiosis Commissio peculiaris II 2238, quae elenchum quaestionum parat de institutione alumnorum II 2243; institutio temporaria in ritu latino novitiorum O.F.M. Cap. ad ritum alexandrinum pertinentium II 3100; transitus directus alumnorum religiosorum in Seminaria dioecesana II 3293; Institutum Romanum «Regina Mundi» ad feminas religiosas in disciplinis sacris instituendas II 3394; Const. Ap. «Sedes Sapientiae» II 3503, et adnexa Statuta generalia II 3516; normae pro «Ratione studiorum et institutionis» conficienda II 3593; schola «Mater Divinae gratiae» pro Magistris Praefectisque alumnarum II 3595; Institutum «lesus Magister» pro religiosis laicis II 3719, III4676; interdicuntur opera Teilhard de Chardin II 3783, 3790, III 4292; Instr. «Religiosorum institutio» de candidatis sedulo deligendis et instituendis III 4144; institutio sociologica et prohibitio operum losephi Ortega y Gasset III 4215, 4233, 4265; ratio studiorum ad tempus approbata prorogatur et Ratio institutionis urgetur III 4327; facultas datur peragendi experimenta externa seu activitatem formativam durante novitiatu III4331 ; cursus pastoralis partem constituit integrantem curriculi theologici III 4556; remedia ad defectus vocationum minuendos et aptior institutio alumnorum in Postulatu et Novitiatu proponitur III 5098; normae pro renovatione Postulatus et Novitiatus III 5121, 5257; Scholae ubi studia ecclesiastica peragi possunt III 5170; Instr. «Renovationis causam» de renovatione institutionis ad vitam religiosam IV 5455; ratio fundamentalis Institutionis sacerdotalis IV 5702; adspectus missionarius IV 5815, 5824; institutio ad dialogum cum non credentibus IV 5858; experimenta contra ius commune permittuntur O.F.M. Cap. in materia IV 5981; institutio philosophica IV 6214.

Fonnativa activitas durante novitiatu III 4331.

Formula abiurationis contra religiones non Christianas in «Ordine baptismi adultorum» III 3984;

— *Absolutionis generalis* pro Tertiariis saecularibus. S. Francisci I 213; formula brevior permittitur III4622;

— *actorum processualium:* pro causis dispensationis super matrimonio rato et non consummato I 568, 580;

— *Benedictionis nuptialis* extra Missam I 1331, 1911; Ordinis lampadis seu Unctionis infirmorum penes Coptos I 1492; nosocomiorum I 1929; quinque scapulariorum sub una formula secundum ritum byzantinum II 2169; papalis in fine Missionum, Exercitiorum etc. II 2756; Seminarii clericalis novi II 3144; maris Π 3392; officinae lapidicinarum et marmoriae II 3564; stationis radiophonicac II 3772;

— *catechismi S. Pii X:* circa matrimonium eiusdemque effectus civiles in Italia I 1345; circa ieiunium eucharisticum II 3214, III 4674; — *Communionis* distribuendae III 4489; — *Confirmationis* administrandae in periculo mortis II 3827; — *consecrationis* mundi Imm. Cordi B.M.V. II 2145; altarium ecclesiarum II 2916; generis humani lesu Christo Regi III 3962;

— *definitionis* causae dispensationis super rato et non consummato penes S.C. de Sacramentis II 2116; — *dispensationis* a servitio chorali post meridiem IΠ 3442;

— *Facultatum decennalium* S.C. de Prop. Fide: Formulae Maiores et Minores cum supplemento die 1 ian. 1920 datae: prima Maior I 249; secunda Maior I 252; tertia Maior I 254; supplementum ad Formulam maiorem I 257; Formula prima Minor I 258; secunda Minor I 260; tertia Minor I 263; supplementum ad Formulam Minorem I 266; Formula «extra ordinem» pro dioecesibus Sarajewo, Banjaluca, Mostar, Antirari, Scopia I 1231; pro decennio 1941-1951: Formula Maior I 2033; Minor I 2037; notificatio circa praecedentes Formulas I 2031; item pro decennio 1951-1960: Formula Maior II 2851; Minor II 2855; pro decennio 1960-1970: Formula Facultatum decennalium III 4005; mutanda et addenda III 4010, 4248; Formula Facultatum pro decennio 1970-1980 IV 5956;

— *Facultatum Nuntiorum,* Internuntiorum aliorumque Legatorum Apostolicorum in dicione sua I 196, 319, II 3340, III 5284; in territoriis Missionum III 4165, IV 5959;

— *Facultatum quinquennalium Ordinariorum locorum:* Formula I pro Ordinariis Italiae 1 431, 618, 980, II 3101; *II,* pro Ordinariis Europae, exceptis Italia et Russia I 433, pro Ordinariis Belgii, Galliae, Hispaniae, Lusitaniae I 621, 984, II 3104; *III,* pro Ordinariis Amcricae, Russiae aliorumque locorum extra Europam I 435, pro Ordinariis Europae, exceptis Belgio, Gallia, Hispania et Lusitania I 623, 988, II 3108; *IV,* pro Ordinariis Americae aliisque extra Europam I 626, 992, II 3113; *Formula unica* III 5283; — *Facultatum vicennalium* Praepositi Generalis S.I. III 4984:

— *impositionis* scapulariorum quinque sub unica formula secundum ritum byzantinum II 2169; — *indultorum* v. infra *Rescriptorum ;* — *Instituti* Societatis lesu III 4985; — *intimationis* pro canonizationibus I 286;

— *iuramenti* alumnorum Seminarii Kandyensis I 1949; antimodcmistici III 5282; — *perorationis* «Et famulos...»: in Hispania II 3294, in Lusitania II 3790;

— *precum* Orientalium ad lucrandum lubilaeum Redemptionis I 1528; pro conversione iudacorum feria VI in Passione Domini III 3938; — *professionis fidei:* brevior pro missionibus III 5052, 5078; adhibenda, quoties praescribitur a iure professio fidei III 5282; professionis religiosae sollemnis II 2915; — *relationis* quinquennalis dioecesanae I 154; triennalis de statu Vicariatus Castrensis II 3556;

— Rescriptorum: concessionis *facultatum* circa dispensationes matrimoniales I 497; *saecularliationis:* pro

clericis Ordinum maiorum I 616, pro clericis Ordinum maiorum praevio experimento I 617, pro non ordinatis in sacris I 617, pro monialibus I 617, pro religiosis a votis simplicibus perpetuis I 617, pro sororibus a votis simplicibus perpetuis I 617, pro fugitivis I 618, post Codicem I 980; *saecularizationis* religiosorum mutatur I 1355; *contrahendi mutuum* pro religiosis I 1435; *saecularizationis* dictae «pure et simpliciter» religiosorum I 1436; *exclaustrationis* qualificatae II 3213, ct ad experimentum pro religiosissaccrdotibus II 3239; *saecularizationis* religiosorum laicalium a votis perpetuis Π 3240; *restaurationis* votorum sollemnium pro monialibus II 3240; *nominationis Delegati* pro Foederationibus monialium parandis cum facultatibus tributis II 3339; *reductionis sacerdotum* ad statum laicalem dispensato caelibato III 5101, 5968, 5969; — *Tridcntina* professionis fidci III 5282.

Formularia in lingua latina addenda ut Appendix in editionibus vernaculis Missalis Romani IV 5679.

Foroiuliensis dioecesis: Tribunalia III 4632, 4633.

Forum *competens:* ratione contractus I 486; in causis matrimonialibus ratione domicilii vel quasi-domicilii uxoris I 486; — *internum* orientalium: competentia Pacnitcntiariae Ap. I 1188; sanatio in radice matrimonii civiliter tantum initi inter baptizatos pro foro interno II 2948; facultates v. «Pagella» quas Paenitentiaria Ap. solet confessariis concedere pro foro interno I 193, II 2482, III 4018; — *privilegium fori:* ad incurrendam excommunicationem ob huius violationem sufficit ut quis, ausu temerario, conveniat coram iudice laico, quin requiratur citatio iudicis II 2500; — *utrumque:* facultas data confessariis absolvendi pro utroque foro a censuris ob delicta contra fidem I 910, 921, III 4272, IV 5844.

Fotographicum exemplar: operum ad bibliothecas, archiva et musaea Ecclesiae pertinentium: normae II 2831; transumpti processus ordinarii informativi Servorum Dei III 4532.

Fovenda *opera* artis Christianae indigenae: in missionibus I 1778, in Sinis I 1404, in laponia I 1623; *Agentia* «Fides» I 884.

Fractio altaris ct celebratio Missae 1 1463.

Fragilis materia ad applicandas indulgentias I 607.

Fragmenta Hostiarum accurate conservanda vel sumenda IV 6264.

Francé Raoul: auctor operis damnati I 1836.

Franciscana *paupertas* concilianda cum bonis stabilibus ct reditibus pro collegiis et operibus O.F.M. II 3270; experimenta concessa in hac materia Ordini Fratrum Minorum IV 5750; *Regula* et acceptatio paroeciarum in O.F.M. II 3271.

Fratres *coniugis* defuncti: eorum capacitas proccssualis scu legitimitas activa ad agendum IV 6122; — *Conversi* O.P.: sanantur professiones sollemnes invalidae ob defectum residentiae in conventibus 11 2177; O.F.M. Cap. ct O.F.M. satisfaciunt regulae dc orationibus dominicis recitantes Officium Divinum cum clericis II 2938, 3822; gaudent voce activa in Capitulis 111 4673; nequeunt promoveri ad munus Superioris localis IV 6217; v. infra *laid;* — *donati* Ordinis Carmelitarum Discalceatorum: habitus I 897; — *laid* Institutorum perfectionis: facultas datur abluendi purificatoria, pallas et corporalia 1 1112, II 2882; possunt elegi Delegati ad Capitulum IV 5475; — «a *Charitate*» v.d. Fratri Bigi: eorum Institutum associatur Provinciae Neapolitanae O.F.M. III 5251; — *Bigi* scu Fratres a Charitatc III 5251; — *Instructionis* Christianae a S. Gabnclc: decretum de eorum Fundatore determinando II 2418; — *Milites* Ordinis Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, seu Ordinis Melitensis: novus Code.x legum III 4909; — *Minores* seu O.F.M. in Hispania: interpretatio pro cis Bullae Cruciatae I 21; cessat eorum regimen speciale I 1434; facultas eis datur vendendi obiecta pia utilitatem missionum I 1957; v. Ordo Fratrum Minorum; — *Paenitentiae de /esu Nazareno:* eorum Ordo supprimitur I 1644; — *Scholarum Christianarum:* eius Institutum Catcchisticae et scientiarum sacrarum 111 4030; — *Tertii Ordinis saecularis S. Dominici:* eorum Regula I 548.

Freitas M. da Mourâo: operis damnatio II 2739.

Frequentatio *Missae* a fidelibus 1 2080; *Studii Rotalis* a futuris Officialibus Tribunalium Ecclesiae II 2385; *Universitatum civilium* a clericis I 120, 343; normae II 2810; a religiosis II 2913, III 4928.

Frequentia confessionis a religiosis: experimenta permittuntur contra ius commune IV 5796; decretum circa usum sacramenti Paenitentiac IV 5943.

Frisingcnsis Universitas: conventio cum Sede Apostolica III 5025, 5046.

«Fronte della Famiglia»: alloccutio pontificia huic sodalitati II 2940.

Fructus *beneficiates:* conversio in distributiones quotidianas I 231; divisio 1 1451; distributio ad aedes sacras aedificandas vel reparandas III 4253; — *Concilii* Vaticani II: alloc, pontificia III 4425, 4811; — *Synodi* Episcoporum: alloc, pontificia IV 6152.

Fruitio vacationum ab officialibus Sanctae Sedis statuitur per mnum I 849.

Fugitivus religiosus: monitiones faciendae I 359; formula rescripti saecularizationis I 618.

«Fulgens corona»: Encyclica primo exeunte saeculo a definitione dogmatis Immaculatae Conceptionis Beatae Mariae Virginis II 3184.

Functiones *liturgicae:* Episcoporum I 236; Hebdomadae Sanctae in domibus privatis ob adiuncta specialia 1 1034; numerus candelarum ct qualitas cerae II 2115, 2117, 2182, 2628; ritus sequendus in Missionibus a religiosis qui proprium hat t II 2396; usus gestandi tegmina digitorum scu chirothecas apud «Parvum clerum» inservientem II 3234; usus grammophonii, scrinii radiophonici aliorumque huius generis instrumentorum et de choris mixtis admittendis II 3465; musica sacra III 4238; facultas datur ut mulieres legere cantusque dirigere possint III 5388; — *extraliturgicae:* usus novae Psalterii versionis II 3094; — *paraliturgicae:* facultas et modus eas celebrandi II 3823; — *speciales:* facultas celebrandi Missam dimidia hora post mediam noctem I 1522; pro defunctis: decretum II 2123; «Tridui Sacri» secundum Ordinem Hebdomadae Sanctae instauratum II 3466.

Fundamenta *Actionis Catholicae* I 970; *doctrinae* catholicae 11 2769.

Fundamentalis institutio sacerdotalis ratio: alloc. pontificia Commissionem IV 5303; normae IV 5702.

Fundatio *beneficiorum* I 138; *Missarum:* applicatio iuxta peculiares leges fundationum 1 123 ; administrata a Confratcmitale erecta in ecclesia religiosorum 1 415; reductio vel exstinctio obligationis IV 6122; v. Onera Missarum; *Pii XII pro apostolatu laicorum:* statuta II 3212; *loannis XXIII pro pace* III 4372; *Operis a* S. *Petro Ap.:* Epistula in LXXV anniversario fundationis III 4635.

Fundationes piae: in insula Melcvitana I 228; normae pro acceptatione in O.F.M. III 4234; facultas reducendi onera I 234, 317, IV 6122.

Fundator vel Fundatrix cuiuslibet Congregationis: dubium dc Missis celebrandis in eius honorem I 1434;

Fratrum Instructionis Christianae a S. Gabriele determinantur 11 2418; Associationis «Opus Apostolorum Amoris infiniti» monetur II 2864, 2892, III 3570.

Funebres associationes: inscriptio ct interventus religiosorum I 408.

Funera *iurldica:* exemptio a parocho vel capellano 1 49; ius parochi quasi-domicilii I 65; ius inter capitulum et parochos I 402; ius ratione domicilii ct quasi-domililii I 586; iuvenis in bello interfecti I 633; index taxarum I 865 ; peragenda extra proprium coemeterium 1913; ius funeris scu ad sepulturam et portionem paroecialem I 1196; ius funerandi alienigenas I 1736; item canonicos honorarios I 1945; ius invitandi clericos ecclesiae I 2055; ius funerandi cum interventu religiosorum I 2077; ius funerandi moniales II 2112; sepulcrum maiorum in ecclesia et electio ecclesiae funerantis II 2319; admissio vexillorum factionum politicarum II 2407; ingressus in clausuram monialium ad funera peragenda II 3010; obligatio Regularium solvendi portionem paroecialem II 3161; — *litûrgica* v. Exsequiae.

Funes in confectione coronarum Rosarii: harum benedictio et indulgentiae II 2502.

Gabonensls natio: Nuntiatura Ap. erigitur III 5275.

Gabriel d'Annunzio: omnia opera damnantur I 954.

Gallarati Scotti Tommaso: operis damnatio I 358.

Gallia: sollemnitates translatae I 3; abstinentia in festis particularibus de praecepto suppressis I 108; dependentia monialium ab Ordinario loci I 210, 592; natura et destinatio cathedratici I 289; facultates quinquennales Ordinariorum locorum I 433, 621, 984, II 3104, III 5283; consociationes dioecesanae I 635; conventio cum Sede Ap. circa honores litûrgicos in regionibus Protectoratus religiosi gallici I 845, et ubi Capitulationes sunt abrogatae aut non observatae I 846; facultas confessariis concessa absolvendi a censuris et dispensandi ab irregularitatibus I 1941; dubia litûrgica solvuntur praecipue quoad Officium S. Ioannae de Arc, S. Clotildis, et festa propria II 2397; mitigatur ieiunium cucharisticum pro eius dioecesibus II 2434, 2436; conceditur celebratio Missarum horis postmeridianis II 2435, 2436; usus linguae vernaculae in administratione quorumdam sacramentorum et in exsequiis defunctorum II 2479; facultas legendi Epistulam et Evangelium lingua vernacula in Missis solemnibus II 2507; solvuntur dubia litûrgica diversa, praesertim quoad Patronos ante et post indultum Caprara II 2814; Foederatio monialium S. Clarae et facultates Delegatis concessae II 3092; non probatur praxis alumnorum Seminariorum vacandi tempore feriarum, laboribus manualibus apud portus, fabricas aliave huiusmodi officia II 3159; item experientia sic dicta «stage» alumnorum Institutorum perfectionis penes sacerdotes operarios II 3164; novae concessiones circa usum linguae vernaculae in administratione sacramentorum II 3213; Praelatura Nullius de Pontigny cui nomen Missio Galliae Pontiniacensis erigitur propriisque Statutis instructa II 3295; normae pro sacerdotibus et clericis operariis in Gallia extenduntur ad Hispaniam II 3837, III 3924; indulta Galliae circa ieiunium cucharisticum extenduntur ad alios dies et personas III 4508; Statuta Conferentiae Episcopalis III 5061; Ecclesiis Parisiensi et Versaliensi divisis, novae quinque Dioeceses constituuntur: Nemptodurensis, S. Dionysii in Francia, Christoliensis, Corbillensis atque Pontisarcnsis III 5035, 5038;

— *Castrensis iurisdictio:* duo instituuntur Episcopi Inspectores pro sacerdotibus et clericis in exercitu degentibus I 96; clericorum militum cura spiritualis gerenda I 120; Superior ecclesiasticus seu Inspector Capellanus constituitur pro cura spirituali exercitus gallici in Germania versantis II 2355; decretum de erectione Vicariatus Castrensis II 3056; Officium Capellani Directoris generalis Vicariatus Castrensis constituitur III 4482; decretum de immutatione Vicariatus Castrensis III 5145; causae iudiciales deferri possunt ad Tribunalia Parisiensc et Vcrsaliense III 5355;

— *orientales:* Ordinariatus pro omnibus instituitur II 3293; Exarchatus pro Ucrainis byzantini ritus III 4059, et Exarchatus pro Armenis III 4060;

— *Tribunalia ecclesiastica* ordinantur: in *regione pastorali Tolosana,* Tribunal Tolosanum primi et Ruthenense secundi gradus pro causis nullitatis matrimonii dioecesium Tolosanae, Albiensis, Auxitanae, Carcassonensis, Montis Albani, Apamiensis, Elnensis, Ruthcnensis, Cadurcensis, Mimatensis, Tarbensis et Lapurdensis III 4630, 4651; in *regione pastorali Massiliensi,* Tribunal Massiliense primi et Aquense secundi gradus pro decidendis causis nullitatis matrimonii dioecesium Massiliensis, Aquensis, Adiacensis, Foroiuliensis-Tolonensis, Niciensis, Dinicnsis et Vapincensis III 4632, 4633; in *regione pastorali septerntrionali* pro partibus tantum Campaniae et Picardiae, Tribunal Rhemcnse primi et Ambicnse secundi gradus pro causis nullitatis matrimonii dioecesium Rhcmensis, Ambiensis, Bellovacensis, Catalaunensis, Ebriocensis, Suessonensis et Trecensis III 5073, 5074, quorum competentia extenditur ad omnes causas contentiosas et criminales III 5277 ; in *regione pastorali Parisiensi,* Tribunal Parisiensc primi et Vcrsaliense secundi gradus pro causis nullitatis matrimonii dioecesium Parisicnsis, Vcrsaliensis, Mcldensis, Pontisarcnsis, Corbiliensis, S. Dionysii in Francia, Christoliensis et Neptodurcnsis III 5314, 5314; in *Vicariam Castrensi* cuius causae iudiciales pertractari possunt a Tribunalibus Parisiensi et Versaliensi III 5355; in *regione Bituricensi,* Tribunal Bituricense primi, et Senonense secundi gradus pro omnibus causis contentiosis ct criminalibus dioecesium Bituricensis, Senonensis, Turonensis, Blescnsis, Cartutcnsis, Molinensis, Nivcmcnsis, et Praelaturae Missionis Galliae 111 5383; in *Curia Lugdunense,* duo Tribunalia regionalia in prima ct secunda instantia pro omnibus causis contentiosis et criminalibus dioecesium Lugdunensis. Camberiensis, Anicicnsis, Augustodunensis, Bclliccnsis, Claramontanae, Gratianopolitanac, Valentincnsis III 5442.

Gallica *Africa:* statuitur Hicrarchia ecclesiastica II 3401 ; *lingua* in liturgia dioecesis Luganensi II 3412.

Garabandal: apparitiones Beatae Mariae Virginis in loco III 4691, 5121.

«Gaudium ct Spes»: Const, pastoralis Cone. VaL II dc Ecclesia in mundo huius temporis III 4859; alloc, pontificia in die promulgationis III 4811.

Gedancnsis dioecesis: Visitator Ap. constituitur pro clero ct fidelibus per orbem extorribus III 4481.

Genavae: alloc, pontificia in aedibus Nationum IV 5565; item in aedibus Consilii Oecumenici IV 5572.

Generalis *absolutio* sacramentalis: modus eam impertiendi pluribus II 2239; *Facultas* datur eam impertiendi in vigiliis solemnitatum III 5022; normac pastorales IV 6279; *Abbas. Superior. Vicarius* etc. v. verba substantiva.

Genesis: genus litterarium libri II 2485.

Genium Indiae: aptationes liturgicae variae permittuntur ob hanc causam IV 5518.

Gentes *totius orbis:* pax in caritate III 4353; *Africae:* officia Ecclesiae in eorum evolutione perpenduntur III 5264; *infideles:* evangelizatio v. Evangelizatio infidelium. Infideles.

Gentile Ioannes: opera omnia damnantur I 1546.

Genuflexiones in Communionis accessu et recessu II 2134; in Missa vigiliae communis pro Missa Votiva solemni canenda II 2320; in Missa coram Ssmo Sacramento exposito II 2756.

Genus *humanum* consecratur: Cordi Iesu I 829, Cordi Mariae II 2145, Christo Regi III 3962; redimitur: indictio lubilaei I 1437; iura quae ad illud spectant III 5450; *litterarum* sensuale et sensualem-ysticum I 874;

— *undecim priorum capitum* Geneseos II 2485; *monachorum* unum apud Ordinem Cisterciensium Reformatorum restituitur III 4920.

Germania: dies ieiunii et abstinentiae determinantur I 423; facultates quinquennales Ordinariorum I 433, 623, 988, II 3108, III 5283; Concordatum cum Sede Ap. I 1495, ratihabitio I 1511; facultas Ordinariorum delegandi potestatem absolvendi a censuris ob peccata contra fidem I 910, 1514, III 4272, IV 5844; facultas confessariorum absolvendi a censuris et ab irregularitatibus dispensandi I 1890; commutatio Officii divini in alias preces durante beüo I 2019; indultum altaris privilégiât! pro defunctis militibus I 2055; normae circa sacerdotes extra proprias dioeceses ibi commorantes II 2338, 2491; facultas data Capellanis domorum matemitatis, nosocomiorum etc. administrandi Confirmationem infantibus in periculo mortis II 2728; collectio rituum ex parte lingua vernacula exarata ad instar appendicis Ritualis Romani approbatur II 2739; limitationes in usu linguae vernaculae II 3370, 3391, 3392; Rituale in lingua germanica datur dioecesi Luganensi II 3412; facultas dispensandi a ieiunio et abstinentia itinérantes maritimos et navigantes in navibus Germaniae II 3420, 3515; Consilium Antistitarum religiosarum eiusdemque Statuta II 3616; privilegia olim concessa circa modum assistendi Missae II 3877; Studium Theologicum «Sancti Augustini» aggregatur Facultati Theologiae Athenaei Anselmiani in Urbe III 4725; facultas satisfaciendi praecepto Missae festivae vespere sabbatorum vel vigilia festorum III 4726; modus celebrandi Synodum communem omnium dioecesium approbatur IV 5756; v. singulas civitates Germanas;

— *castrensis iurisdictio:* Statuta curae spiritualis militum catholicorum exercitus adprobantur I 1635; facultates concessae sacerdotibus penes exercitum adlaborantibus durante bello I 1933, 1934, 1934; facultas celebrandi ubi ct quando possibile sit I 2058; Superior ecclesiasticus seu Inspector Capellanus constituitur pro exercitu gallico in Germania versante II 2355; facultates Capcllanis exercitus belgici in Germania commorante post bellum II 2362; Statuta approbantur curae spiritualis militum Rcipublicae Foederatae Germaniae III 4692;

— *orientales fideles:* normae circa alumnos clericos et sacerdotes orientalium rituum extra patriam in Germania degentes U 2236, 2338, 2491; Exarchatus pro ruthenis ritus byzantini III 393 L

Gestatio *numismatis* loco scapularis nigri S. Benedicti I 1890; *prolis* a mulieribus et lucratio lubilaei II 2731; *tegminum* digitorum scu chirothccarum a pueris sacris functionibus inservientibus II 3234.

Getino, Luis G. Alonso: operis damnatio I 1717.

Gide Andrea: opera omnia damnantur II 3038.

Giovanni XXΓΠ: fundatio pro pace mundi III 4372.

«Gloria in excelsis»: dubia circa cius cantum I 387.

«Gonyklisia» seu magna prostratio in Missa byzantina II 2866.

Goretti S. Maria: Patrona Filiarum Mariae constituitur una cum S. Agnete II 2830.

Gossypii usus pro linteis sacris I 344» 349.

Gothica paramenta: usus usque ad eorum consumptionem permittitur I 936, II 2635.

Graduate Romanum: cantus gregoriani Hebdomadae Sanctae instauratae II 3460; novus Ordo cantus Missae seu Gradualis Romani recognitus promulgatur IV 6286; simplex in usum minorum Ecclesiarum III 5248; eius versio in linguas vernaculas III 5289.

Gradus Academicus: «aggregationis» in Facultate iuris Collegii «Angelici» O.P. I 105; experimenta ad illos assequendos in iure canonico I 154; facultas Instituti Orientalis conferendi «Lauream» I 329; «magistri aggregati» in Philosophia vel Theologia penes Univ. Gregorianam I 479; facultas «Studiorum formalium» O.P. eos conferendi in Philosophia I 542; laurea in Theologia ad illos assequendos in S. Scriptura I 864; necessitas curriculi philosophici ad Lauream in Theologia vel in iure canonico I 874; Laurea in iure canonico I 941 ; Commissio constituitur ad innovandas normas eos conferendi in Athenaeis ecclesiasticis I 1155; Const. Ap. «Deus scientiarum Dominus» de collatione graduum academicorum I 1278; Ordinationes circa eandem materiam I 1308; «magisterii» ab Instituto Musicae Sacrae conferendus I 1718; obtinendi a clericis et religiosis feminis apud Univ. Cath. Mediolanensem I 1880; experimenta ad Lauream in S. Scriptura coram Commissione Biblica I 1929; item ad Prolytatum seu Licentiam coram ipsa Commissione II 2132; Laurea congruens ad docendum in Facultate theologica II 2294; effectus iuridici Licentiae post Const. Ap. «Deus scientiarum Dominus» II 2502; nova ratio periclitandae doctrinae candidatorum ad gradus academicos in S. Scriptura coram Commissione Biblica II 2907; exsecutio pro Collegiis religiosorum Instructionis Commissionis Biblicae de titulis academicis ad docendas disciplinas biblicas II 2957; doctoratus in «Studiis ecclesiasticis orientalibus» aequiparatur, ad finem docendi, doctoratui in «S. Theologia» III 4626;

— *collatio* eorum conceditur: Instituto Missionali scientifico penes Athenaeum Urbanianum I 1511; Facultati Theologiae Bratislaviensi penes Seminarium Maius Tyrnaviense I 1634, III 5316; Instituto canonistico Facultatis Theologiae Monacensis II 2597; Instituto scientiarum socialium penes Univ. Gregorianam II 3397 ; eidem Instituto penes Athenaeum «Angelicum» II 3419; Facultati de scientiis paedagogicis penes Athenaeum Salesianum II 3514; Instituto Philosophico penes Univ. Andegavensem. Baccalaureatus II 3515; Facultati Theologicae «Marianum» II 4321 ; Facultati Philosophicae penes Univ. Salmanticensem II 3539; Facultati Theologiae penes Univ. Tokyensem «Sophia» II 3565; Instituto orientali in iure canonico III 4377, IV 6134; Instituto Mariologiae, doctoratus in S. Theologia III 4661; Instituto scientiarum religiosarum a S. Pio X penes Univ. Salmanticensem, Baccalaureatus et Licentiae scientiarum religiosarum cum specializatione catechetica III 4663; Studio theologico

«Augustinianum» in Urbe penes Univ. Lateranensem, Baccalaurcatus ct Licentiae Theologiae III 4719; Studio theologico «Sancti Augustini» penes Athenaeum Ansclmianum, Baccalaurcatus et Licentiae sacrae Theologiae III 4725;

— Consanguinitatis: Instructio quoad dispensationes impedimenti consanguinitatis in primo gradu lineae collateralis mixto cum secundo I 1342; modus eos computandi ut constituat impedimentum matrimoniale in iure orientali II 3140;

— Delegationum Ap. v. Erectio Delegationis, Internuntiaturae, Nuntiaturae; — *honorificentiae:* novus gradus seu Torques aureus instituitur in Ordine Piano II 3807; — *Ordinis baptismi adultorum* iuxta cathccumenorum instructionem III 4273; — *Sedis* episcopalis et Metropolitanae v. Erectio Hierarchiae ecclesiasticae;

— Tribunalium: *primi gradus* iurisdictionis: initalia I 1902, 1991; in Insulis Philippinis I 2024, 2056, II 3577, 3578; in dicione canadensi II 2328, 2341 ; in Insula Terrae Novae 11 2768; in provincia Sherbrookensi II 3027; Rotae Nuntiaturae in Hispania III 3906; in Insula Madagascariana III 3912; pro Vicariatu Castrensi canadensi II 4326; Tolosani III 4630, 4651, 4667; Massiliensis III 4632, 4633; Rhemensis III 5073, 5074, 5277; in Columbia III 5243, 5244; Parisiensis III 5313, 5355; pro subditis Vicariatus Castrensis Galliae III 5355; Bituricensis III 5383; Lugdunensis III 5442;

— *secundi* gradus: in Italia I 181, 190, 1902, 1991 ; pro causis matrimonialibus per processum documentaient solvendis I 609; in Insulis Philippinis I 2024, 2056, II 3577, 3578; in Vicariatu Ap. Aegypti II 2207; in dicione Canadensi II 2328, 2341, III 4697; in Insula Terrae Novae II 2768; in provincia Sherbrookensi II 3027; Rotae Nuntiaturae Ap. in Hispania III 3906; in Vicariatu Urbis П 3318; in Insula Madagascariana III3912; pro subditis Vicariatus Castrensis canadensis HI 4326; Ruthenensis III4630,4651 ; Aquensis III 4632, 4633, 4667; Ambiensis HI 5073, 5074, 5277; unius pro dicione Columbiae HI 5243, 5244; Versaliensis III 5313, 5355; pro subditis Vicariatus Castrensis in Gallia III 5355; Senonensis III 5383; Lugdunensis III 5442; interritualis IV 5838;

— *tertii* gradus: in Austria I 1908; in S.F.A.S. durante bello II 2136; Rotae Nuntiaturae Ap. in Hispania III 3906; v. Instantia iudicialis.

Graecus *orthodoxus* contrahens cum parte baptizata ecclesiae Batistarum coram Officiali civili: forma III 4265; idem contrahens cum anglicana coram ministro anglicano: forma IV 6257; — *ritus:* non expedit celebrare matrimonium mixtum ritu graeco non catholico III 4316; facultas datur adhibendi ritum catholicum et ritum orthodoxum graecum in matrimoniis mixtis III 4554, 4555, 4629.

Graeco-byzantina theologia oecumenico-patristica apud Institutum oecumenicum Barensc IV 6072.

Gracco-italus : Seminarium pro pueris italo-graecis in Monasterio Cryptoferratensi instituitur I 138.

Graeco-melchita contrahens cum parte acatholice baptizata extra Patriarchatum: forma II 2276.

Graeco-ruthenus : administratio eorum Ordinariatuum in S.F.A.S. I 1028, 2020; constituitur Ordinariatus pro eis in regione canadensi I 1170; normae de festis incidentibus pro commorantibus in dicione Canadensi extenduntur ad fideles eiusdem ritus S.F.A.S. I 1177.

Gramophonium: usus in ecclesiis gramophonicorum discorum 1 1936, et instrumentorum II 3465.

Gratia *accepta:* eius evulgatio in ephemeridibus I 1395; gratiarum *actio* pro condita Congregatione Missionis: oratio addenda in Missa I 1715; *solutionis* matrimonii in favorem fidei intelligitur communicanda cum parte conventa IП 4294.

Gratia et privilegia concessa conclavistis I 428, 1914, II 3869, III 4377; *associationibus* fidelium II 2319;

— *Americae Latinae* et Philippinis I 1053, 1915, II 2589, III 3964, IV 5692; v. America hispano-latina; *Bullae Cruciatae* v. Bulla Cruciata; — *spirituales et* indulgentiae Tertii Ordinis S. Francisci obtineri possunt ab eiusdem Moderatoribus I 365; concessae in Const. Ap. «Auspicantibus» I 999, prorogantur I 1151; tributae associationibus fidelium II 2319; Unionis Cleri pro Missionibus v. Unio *Cleri;* aggregatio Instituti saecularis «du Prado» Ordini F.M. Conv. quoad indulgentias et gratias spirituales III 4234.

Gratianopolitana dioecesis: Tribunalia II 5442.

Gratianum: momentum eius Decreti in vita historia et iure Ecclesiae П 3032.

Gratulatio Patriarchae Venetiarum et doctorum iuris canonici Romano Pontifici propter Codicis promulgationem I 85.

«Gravissimum educationis»: declaratio Cone. Vaticani II de educatione Christiana III 4755.

Gravitas *morbi* pro Confirmatione administranda a ministro extraordinario II 2408; *officii* cursoris librorum III 3981.

Gregoriana *Universitas* v. Universitas Gregoriana.

Gregorianus *cantus* liturgicus: dubia I 73; promovendus apud religiosos 1861 ; Const Ap. «Divini cultus» de liturgia deque cantu Gregoriano et musica sacra I 975; in celebratione liturgica comittitur, ut apostolatus proprius, cuidam monasterio Cisterciensi HI 5386;

— *tricenarium* Missarum: continuitas eiusdem celebrationis III 5111.

Gregorius XIП: alloc. pontificia quarto volvente saeculo ab eius elevatione ad Solium Pontificium: de munere Universitatum studiorum in Ecclesia IV 6256.

Guadalupe, B.M.V. de: titularis cuiusdam ecclesiae religiosorum I 2100.

Guamensis Vicariatus Ap. subiicitur Delegato Apostolico S.F.A.S. II 2350.

Guardia Nobile: praecedentia ducis I 1571; suppressio IV 5884.

Guardianus O.F.M. in regionibus dissitis I 938.

Guatimala: Nuntiatura Ap. erigitur I 1718.

Gubernandae Missiones a propria legitima auctoritate Vicariorum et Praefectorum Ap. necnon Superioris Ecclesiastici religiosi I 1115.

Gubernium Collegii Capranicensis committitur peculiari Commissioni IV 6140.

Guido da Verona: opera omnia damnantur I 297.

Guignebert Carolus: opera omnia damnantur 11493.

Guinea Nova v. Nova Guinea.

Gutturis benedictio in festo S. Blasii I 1707, 1715.

Guy de Fontgallant: monitum circa eius Beatificationem I 2483.

Gynecologia : alloc. pontificia de partu sine dolore II 3443; item de dignitate mulieris et limitatione natalitatis 111 5046.

Habana: erectio Univ. Catholicae II 3614.

Habilitas ad accusandum seu cuinam competat concedere facultatem standi in iudicio et de valore huius concessionis pro ceteris instantiis IV 5844.

Habitudo et relationes inter Opera Missionalia Pontificia ct Instituta Missionalia in Italia II 2883; declaratio «Nostra aetate» Cone. Vat. II de Ecclesiae habitudine ad religiones non-christianas III 4761.

Habitus *Cardinalium:* Motu pr. «Valde solliciti» dc S.R.E. Patrum Cardinalium habitu Π 3096; Instr, circa eorum vestes, titulos et insignia IV 5508;

— *ecclesiasticus* a clericis deferendus I 1342; monitum circa eius decorem II 2618;

— *choralis* Episcopi Auxiliaris I 755; ad distributiones lucrandas I 972, II 3771 ; reformatio et simplificatio IV 5910; — *Confratemitatum* proprius I 1930; — *Fratrum* donatorum in O.C.D. I 897; — *novitiorum* gc-standusne a transeunte ad aliam Religionem I 581; normae circa obligationem, tempus et ritum eiusdem vestitionis IV 5837;

— *religiosorum:* consuetudo exigendi taxam pro exploratione conscientiae ante eius susceptionem I 438; unicus decernitur pro utraque classe Dominicarum III 3973; item apud Clarissas III 4629, et apud monachos et moniales Cistercienses III 4674; experimenta contra ius III 5242; criteria et normae proponuntur, praesertim pro religiosis mulieribus IV 6242; sanantur defectus in Tertio Ordine saeculari S. Francisci I 1004.

Haeretici: facultas dispensandi eos ab irregularitatibus I 329. 1240,111 4222; item absolvendi a censuris incursis I 910, 1514, III 4272, IV 5844;

— *matrimonium et exsequiae:* de assistentia missionariorum eorum matrimonio civili vel recitationi orationum post mortem haereticorum vel infidelium I 86, 468, 488; impedimentum cognationis non oritur inter baptizatum acatholice ct patrinum haereticum II 3834; canon 72 Cone. Trullani v. Concilium Trullanum; solutio matrimonii valide miti inter partem non baptizatam aut invalide in secta haeretica baptizatam et partem haeretice baptizatam I 828, 111 4471; v. praeterea Infidelis, Pars acatholice baptizata.

Haiti: Nuntiatura Ap. 1 1898, III 3245; declaratio excommunicationis contra exercitium iurisdictionis ecclesiasticae impedientes in illa dicione III 4144.

Hammond (= organum): usus in ecclesiis et functionibus liturgicis II 2169, 2170.

Hasta publica: clausula alienandi «in favorem maioris oblatoris» in rescriptis apposita I 165.

«Haurietis aquas»: Enc. de Corde lesu II 3477.

Hebdomada: facultas diebus infra hebdomadam binandi 11 2494, 2522, et utendi linteo seu antimensio a sacerdotibus latinis II 3291; facultas semel in hebdomada: accedendi ad Communionem servato ieiunio unius horae III 3968, 3969; celebrandi Missam conventualcm III 5032;

— *Sancta* seu *Maior:* approbatur editio Vaticana Officii I 425; acquisitio indulgentiarum pro adoratione Ssihi Sacramenti concessarum 1 1720; facultas celebrandi functiones in domibus privatis 1 1034; sensus verborum «perfidi iudaci» et «iudaicae perfidiae» in Liturgia huius temporis II 2504; celebratio XL Horarum his diebus II 2739; decretum generale quo liturgicus Hebdomadae Sanctae Ordo instauratur II 3412; Instr, dc Ordine Hebdomadae Sanctae instaurato rite peragendo 11 3415; editio typica Ordinis II 3420; «Cantus gregoriani ad Ordinem instaurandum pertinentes II 3460; solvuntur dubia circa interpretationes novi Ordinis II 3463; «Additiones et variationes» iuxta novum Qrdincm II 3464; declaratio circa functiones «Tridui Sacri» iuxta Ordinem instauratum II 3466; Ordinationes et declarationes II 3584; facultas adhibendi linguam vernaculam in Officiis III 3930; excipitur feria VI in dispensatione a ieiunio et abstinentia III 4237; Variationes novae in Ordine Hebdomadae Sanctae III 4660;

— *studiorum* theologicorum et biblicorum: dispensatur servitium chorale II 2137.

Hebdomadarius: Missa conventualis inter dignitates et hebdomadarium I 380.

Hebraica *pars* et dispensatio a disparitate cultus II 2276; *lingua* in illa *regione* permittitur pro recitatione Officii divini III 4260; v. ludaeus, ludaica.

Hehn loannes: auctor operum damnatorum I 761.

Helvetia: celebratio matrimonii italicorum ibi inmigrantium II 3614; conventio inter Sedem Ap. et Consilium Foederatarum Helvetiae Civitatum de separatione Administrationis Ap. Ticinensis a Dioecesi Basileensi eiusdemque in dioecesim erectione, et ratihabitio conventionis III 5404, IV 5980.

Helvetica cohors Pontificia retinetur IV 5884.

Hereditas fiduciaria in Opus Patronati I 872; causa judicialis iurium (Pou de Foxà - Card. Vidal y Barraquer) I 1047; acceptatio in O.F.M. Cap. contra praescripta Regulae II 3391.

Heroldsbach: apparitiones B.M.V. II 2912.

Herus v. Erus.

Hemard B.: auctor operum damnatorum II 3451.

Heythropense Athenaeum studiorum III 4617.

Hibernia: index indulgentiarum et privilegiorum «Operis Apostolici» concessarum a Pio XI 11 2442, et a Prop. Fide II 2442; Consilium generale «Operis» constituitur II 2241; Collegium Hibemicum Urbis titulo «Pontificio» decoratur II 2487; dies festi de praecepto reducuntur II 3870.

Hierarcha: delegatio parocho latino facta adsistendi matrimonio maronitarum cum Hierarcha ritus antiocheni deficit II 3095; potest dispensare a publicationibus et ab impedimentis matrimonialibus II 3140; assistentia matrimoniis diversi ritus II 3140; Instr, ab eo servanda in conficiendo processu de rato et non consummato II 3155; facultates a S. C. pro Ecclesia Orientali eis concessae III 4135; declaratio de Hierarchis extra fines territorii Patriarchalis permanenter constitutis IV 5760.

Hierarchia *Ecclesiae:* relationes inter eam et Ordines Militares Equestres III 2595; locus religiosorum in Ecclesia et in huius Hierarchia II 2835; obligatio Missae pro populo et electio Vicarii Capitularis in locis Missionum ubi Hierarchia recenter constituta est II 3246: nuntius pontificius Hierarchiae episcoporum in Africa datus III 5264; doctrinae contra Hierarchiam reprimuntur IV 5593;

— *Episcoporum Ecclesiae latinae* instituitur: in Sinis II 2230. in Africa Occidentali dicionis britannicae II 2744, in Africa meridionali II 2860, in Kenia, Uganda et Tanganica II 3136, in Unione foederali Birmana II 3347, in Rhodesia meridionali II 3349, in Africae Gallicae territoriis et in Madagascaria Insula II 3401, in Congo belgico (Zaïre) et Ruanda Urundi III 3977, in regione Victnamensi III 4123, in dicione Indonesiana III 4141. in Corea 111 4263, in Thailandia III 4911, in

Insulis Oceaniae Meridionalis III 4995, in Nova Guinea Orientali et Insulis adiaccntibus III 5053;

– *Ecclesiae Orientalis* extra proprium Patriarchatum constituta v. Erectio Hierarchiae ecclesiasticae orientalis.

Hierosolymitanus *Ordo Equester S. Sepulcri:* abolito Magno Magisterio, unitur cum Opere a Praeservatione fidei in Locis Sanctis sub regimine Patriarchae Hiersolymitani I 924; erigitur in personam iuridicam cum novis Statutis II 2629; alia Statuta III 4330;

— *Ordo Fratrum Militum* Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitanus: sententia definitiva a Tribunali speciali Patrum Cardinalium data II 3131 ; chirographus pontificius circa eum 11 3352; novus legum Codex approbatur III 4909;

— *Patriarcha:* rector et administrator Ordinis Equestris S. Sepulchri I 924; — *Studium* biblicum et theologicum O.F.M. adseribitur Facultati Theologiae Athenaei Antoniani III 4044, IV 5981.

Hinduisticus stylus in ecclesiis Christianis I 1593.

Hispania: deliberatio Capitularis de substitutione Magistralis I 35; dies S. Iacobi Maioris Ap. declaratur de praecepto II 2239; tempus adimplendi Praeceptum paschale I 196, 727; facultates quinquennales Ordinariorum I 433, 621, 984, II 3104, III 5283; exemptio monialium a Superioribus regularibus et subiectio Ordinariis locorum I 907, 1979; supprimitur regimen singulare O.F.M. I 1434; apparitiones B.M.V. loco «Ezquioga» I 1545 et Garabandal III 4691, 5121; facultates Ordinaris concessae durante bello I 1881 ; facultas utendi paramentis coloris caerulei in Missa Imm. Conceptionis B.M.V. I 1981; dispensatio a servitio chorali pro beneficiatis ad hebdomadas studiorum convenientibus II 2137; devolutio collationis beneficiorum ad S. Sedem, collatio Canonicatuum et reservatio Beneficiorum ante Concordatum II 2149; modus conferendi Beneficia II 2177; Collegium clericorum in Urbe addicitur Basilicae Vaticanae II 2431; iura Ordinariorum locorum normaeque servandae in erectione scholarum elementarium ab Ecclesia dependentium II 2509; normae servandae ab Hispania et Canonicorum collegio S. Mariae Maioris in Urbe II 3162; Confoederatio Superiorum Maiorum Institutorum perfectionis et eiusdem Statuta II 3222, 3223; nova Statuta III 3918; privilegia, indulgentiae et favores Anni Sancti Compostellani II 3340; facultas datur Nuntio Ap. permittendi ut cadavera in ecclesiis sepeliantur II 3441; congressus de perfectione et apostolatu religioso et sacerdotali II 3546; monasterium cum templo S. Crucis de Valle Occasorum nomine ct iure Abbatiae donatur II 3834; normae pro sacerdotibus et clericis operariis II 3837, III 3924; causae matrimoniales separationis tractari debent via iudiciali coram Tribunalibus ecclesiasticis II 3847; Universitas Catholica Navarrensis erigitur III 4098; distributio reditus bonorum ecclesiasticorum quae ab auctoritate civili adhuc detinebantur III 4223; facultas adhibendi linguam vernaculam in liturgia III 4339; summa pecuniae ultra quam requiritur beneplacitum Ap. ad bona ecclesiastica alienanda III 4942, 5289; Statuta Conferentiae Episcopalis III 5079; eriguntur Facultates Theologicae: Hispaniae Septentrionalis cum sede Burgensi et Victoriensi III 5102, Hispaniae septentrionalis orientalis seu Barcinonensis III 5319; Statuta Conferentiae religiosorum IV 5479; facultas Conferentiae Episcopalis erigendi associationes fidelium pro toto nationis territorio IV 5586; Commissiones liturgicae regionum Americae quae lingua hispana utuntur, possunt parare versiones vulgares proprias textuum liturgicorum IV 6151, 6330; coetus mixtus Episcoporum et presbyterorum IV 6226, 6243;

— *Bulla Cruciata:* interpretatio pro Fratribus Ordinis Minorum I 21 ; LitL Ap. ad Alphonsum XΠI regem catholicum I 958; prorogatur I 2077; destinatio et administratio eleemosynarum II 2168; indulta circa abstinentiam II 2206; conditiones et eleemosynae ad usufruendum gratiis et induitis II 3866;

— *Castrensis iurisdictio* prorogatur et subditi declarantur I 821 ; clerici a servitio militari redeuntes durante bello I 1881, et eorum promotio ad Ordines I 2026; indulta circa ieiunium et abstinentiam concessa militaribus II 2589; conventio cum Sede Ap. circa iurisdictionem castrensem et curam spiritualem exercitus II 2765, 2814; Epist. ad Ordinarios de spirituali militum cura aptius gerenda II 2906; facultates concessae Ordinario et Capcllanis II 2912, 2938, 2943; rescriptum et index facultatum II 2943; facultas administrandi Confirmationis et Instructio circa usum facultatis ab Ordinario Castrensi data II 3044, 3091;

— *Concordatum et conventiones cum Sede Ap.:* circa nominationem Episcoporum et collationem Beneficiorum I 2062, etiam non consistorialium II 2351, 2483; circa Seminaria et Universitates studiorum ecclesiasticas II 2386; circa iurisdictionem castrensem et spiritualem curam exercitus II 2765, 2814; Concordatum II 3165, 3212; interpretatio art. VI circa preces liturgicas pro Supremo nationis Moderatore recitandas II 3292; formula perorationis «Et famulos...» vi Concordati recitandae II 3294, 3319; effectus civiles studiorum scientiarum non ecclesiasticarum apud Universitates Ecclesiae III 4266, 4291;

— *Rota Nuntiaturae Ap. Matritensis:* supprimitur I 1510; Motu pr. de ea denuo constituenda et de normis servandis II 2413; privilegia Auditorum III 3899; Ordo pro causis iudicialibus expediendis III 3906; ab ea non datur appellatio directa ad Rotam Romanam III 3911 ; modus procedendi cum aliqua causa iudicialis devolvitur ad Sedem Ap. pro nova instantia III 3911 ; appellatio apud eam proposita deferri potest ad Rotam romanam ante citationem partium IV 6282.

Historia *ecclesiastica:* erigitur Facultas penes Univ. Gregorianam I 1409; *humana* promovenda ab Universitatibus Ecclesiae IV 6265; *iuris canonici:* momentum Decreti Gratiani III 3032; *sacra:* obiecta et monumenta custodienda I 1922, IV 5989; v. Patrimonium.

Historica *veritas* S. Scripturae, praecipue Evangeliorum II 2485, III 4219, 4484; *patrimonium* IV 5989.

Hodierna *disciplina* dc usu facultatum confessariis per Annum Sanctum tributarum I 710, 1456, 1530, II 2630; *adiuncta* Ecclesiae in renovatione Seminariorum cavenda III 4345; *societas:* iura et officia mulieris III 4230; *applicatio* iustitiae ab Ecclesia IV 6178; *officia* Familiarum Nobilium in Ecclesia III 4457; *evolutio* gentium Africanarum III 5264; *methodus* docendi Philosophiam apud Seminaria dioccesana IV 6214.

Hollandia: Collegium clericorum Urbis I 1192; Parvum Breviarium lingua vernacula editum II 3095; alloc, pontificia Congressui VII medicorum catholicorum II 3540; erectio Vicariatus Castrensis II 3600; Intemuntiatura Ap. ad gradum Nuntiaturae evehitur III 5218; novus catechismus III 5436; coetus pastoralis: alloc, pontificia IV 5698; approbatio textuum liturgicorum lingua vernacula IV 5746; non probatur doctrina de natura et nullitate matrimonii a Tribunalibus ecclesiasticis necrlandicis secuta IV 5194.

Homilia in Missa: omittuntur preces finales cum habetur II 3399; quibus competit eam in ecclesia habere IV 5963.

Homo: via ad reatum et statum culpae ct poenae II 3326, 3358; eius collocutio cum ecclesia III 4398;

nuntii Cone. Vat. Π ad varios coetus in societate missi III 4903; ius ale tuetur hominis iura IV 5627; munera Ecclesiae quoad eius necessitates IV 6333; abortus fetus humani directe intentus offendit ius naturae IV 6348; v. Humanus.

Honor *liturgicus:* conventiones cum Gallia I 845, 846; tribuendus: Patronis Missionum I 1035, Fundatoribus Institutorum perfectionis I 1434, novis Beatis vel Sanctis I 747, 1240, III 4332, 5428; Litaniae in honorem Spiritus Sancti II 3245; — *Basilicae minoris* tribuitur: ecclesiae Imm. Cordis B.M.V. in Urbe ΠI 3938, et S. Crucis de Valle Occasorum in Hispania prope Matritum III 4031;

— *Laureae* in studiis civilibus concedi potest ab Ordinariis locorum III 4507; — *Universitatis* conceditur: Athenaeo Seminarii Romani seu Lateranensi III 3936, Urbaniano 111 4317, Angelico III 4348; — *tituli «Pontificii»* tribuitur Athenaeo Antoniano I 1891, Facultati Theologicae SS. Teresiae a lesu et loannis a Cruce O.C.D. III 4373, Facultati «Marianum» IV 5661; datus a Supremo Ordine Militari Hospitalario Equestri S, Ritae II 2595; — *antenatorum:* interventus catholicorum in caeremonias III 5055; *mortuorum* in regione Laotiae et Cambodgiae IV 5754.

Honoraria advocatorum: recursus contra immodica exigentes IV 5839; normae et taxationes apud Tribunalia regionalia Italiae IV 6319; v. Proventus.

Honorarius *Canonicus:* ad quem spectat ius eos funerandi I 1945; *Collegium* constituitur in tribus Basilicis romanis III 4315; *Cohors Palatina:* praecedentia Praefecti in Aula Pontificia II 3832, suppressio IV 5884.

Honorificentiae et insignia equestria a B. Virgine dc Mcrccdc nuncupatae I 1737; Ordinis Militaris Hospitalarii Equestris S. Ritae II 2595; novus gradus seu Torques aureus in Ordine Piano instituitur II 3807.

Hora: computatio residentiae I 659; bénéficiât! excusantur a servitio chorali horis quibus propriis officiis vacant II 2741; notificatio de horis quibus Communio distribui potest II 3599» 3618, 3715, 3718, III 4029; administratio Communionis infirmis horis postmeridianis 111 4234;

— *canonica:* antiphona B.M.V. post Horas II 2350; usus novi Psalterii latini II 2434; — *celebrationis* Missae v. Celebratio Missae; — *dimidia* post mediam noctem: facultas celebrandi Missam I 1522, 11 2505;

— *Liturgiae v.* Liturgia Horarum; — *Missae* conventualis 1 1517, II 2350, 3822; — *Nona:* Missa conventualis post 1 1517; Missa pontificalis dum ea itur in choro 11 2397 ; — *oratio* XL Horarum v. Oratio XL Horarum;

— *Parva* Officii divini: recitatio privata a beneficiatis II 3477; — *Prima:* modus eam concludendi II 2350; Missa conventualis ante II 3822; facultas dispensandi ab eius recitatione III 4727; — *recitationis* Matutini et Laudum 1 175. 378, 415, 1668, II 2126. 3822, III 4144, 4214; — *vespertina:* Missae et communionis I 1114, 1962, 1963, 2046. 2063. 2079, II 2122, 2140, 2232, 2396, 2418, 2435, 3371, III 4029; in vigilia Nativitatis Domini II 3229; Missae Votivae Cordi lesu II 3267; administratio Communionis horis postmeridianis extra Missam II 3618, 3715, 3718; ratione itineris II 3868; infirmis III 4234; celebratio Missae in Cena Domini IV 5757; — *vespertina sabbati* et festorum pro adimplendo praecepto festivo 111 4503, 4667, 4718, 4726, 4940, 4975; — *Tertia:* recitatio versiculi «Fidelium animae...» I 527; Missa Conventualis post I 1517;

— *servandi ieiunium eucharisticum:* a quatuor horis I 1963, 1996, II 2418; a tribus horis in diebus festis de praecepto I 1962; a duobus horis 1 2062, III 4236; ab una hora I 2042» II 2418, 2418, 2889, III 3968, 4133, 4167, 4340, 4491; tempus reducitur ad unam horam ante Communionem III 4616.

Hospitalarius *Ordo Militaris:* Equestris S. Ritae II 2595; S. Ioannis Hierosolymitanus seu Melitensis II 3131, 3252, III 4909.

Hospitale religiosis commissum: regimen I 124; facultas concessa Capellanis dispensandi a ieiunio eucharistico III 4340; v. Hospitalarius.

Hospitandum mensae aptantur Mendicantes 1 922.

Hospitium *publicum:* facultas celebrandi Missam media nocte pro inservientibus 1 838; *a Divina Providentia* in Urbe Neptunia a Benedicto XV fundatum: normae regiminis II 2178; *peregrinorum* apud religiosarum domos exercendum III 4228.

Hostia: a duobus mensibus confecta pro S. Eucharistia I 166; verba «Dominus meus et Deus meus» dicenda durante eius elevatione in Missa 1 778; de particulis et fragmentis Hostiarum reverenter conservandis vel sumendis IV 6264.

Huber Georgium Sebastianus: auctor cuiusdam libri damnati I 1729.

«Humanae vitae»: Encycl. de propagatione humanae prolis recte ordinanda III 5405 ; alloc, pontificia III 5417; publica dissensio aliquorum sacerdotum a doctrina Encyclicae IV 6051.

«Humani generis»: Encycl. de nonnullis falsis opinionibus quae catholicae doctrinae fundamenta subruere minantur II 2769.

Humanus: *genus* consecratur Cordi lesu I 829, Cordi Mariae II 2145, Christo Regi III 3962; *forma* iu repraesentando Spiritu Sancto I 938; theses circa *stirpem* humanam reprobantur I 1879; *proles:* ordinatio propagationis III 5405; *fecunditas* et sterilitas: alloc, pontificia II 3499; *consortio* educanda et colenda IV 5937; *progressio* fovenda a Consilio «Cor unum» FV 6138; *fetus:* eius abortus directe intentus aut legaliter protectus ius naturae hominum offendit IV 6348.

Hungaria: condicio rei religiosae I 186; prohibitio ephemeridum ibi conscriptorum II 3397; conditiones apponendae ct poenae applicandae sacerdotibus qui officia ecclesiastica assumpserunt contra canones II 3583; participatio activa sacerdotum in politica prohibetur II 3723; declaratio excommunicationis contra sacerdotes officia ct munera politica contra canones detinentes II 3819.

Hypotheca: onus ecclesiae paroecialis I 128.

Hymnus: eius conclusio in liturgia I 1919; dum canuntur vel recitantur adstantes stare debent LI 2385.

lactum indulgentiarum ex additis orationibus inter decadas Rosarii I 3451.

Jaculatoria prex: indulgentiae I 1516.

«Ianuls apertis» durante Missa in nocte Nativitatis Domini in domibus religiosis ct piis I 3248.

Januarius *mensis* anni 1966: initium lubilaei extraordinarii III 4804; *calendae:* dies paci fovendae dicatus III 5279, 5450, IV 6345; *Flumen Ianuarii* in Brasilia v. Flumen Ianuarii.

Japonla: ars indigena fovenda I 1623; modus ibi evangelizandi et de cultu patriae I 1664; Instructio de catholicorum officiis erga patriam 1 1725; cautiones aequipollentes in matrimoniis mixtis I 1878, 1880; dioecesis ct Vicaritatus Ap. committuntur clero indigenae 11 2764; erectio Intemuntiaturae II 3032, ct Nuntiaturae Ap. II 4990; aptationes Ordinis Missae indoli ct culturae regionis IV 5683.

Icosium seu Alger: sedes Nuntiaturae Ap. in dicione Tunetana IV 6256.

Idoneitas v. Alumnus, Candidatus, Formatio.

«Iednota»; societas damnata I 474.

Ieiunium commune: obligatio in universa Ecclesia I 103; quoad mulieres I 104; cessant indulta olim Amcricae Latinae concessa I 174; facultas edendi carnes in diebus solius ieiunii I 233, 233, 606; in festo anticipato vel translato et in illo S. Joseph I 348; indulta particularia concessa: pro *America Latina* et *Insulis Philippinis* I 235; pro *Australia et Nova Zelandia* dies determinantur I 1832; pro *Germania:* dies determinantur I 423; pro itinerantibus et viatoribus in suis navibus II 3420, 3515; pro *Hispania:* indulta olim concessa militibus restituuntur II 2589; pro *Indiis Orientalibus* I 309; pro *Italia* durante bello I 2024; pro *S.F.A.S.* I 1350; facultates Ordinarii Castrensis I 2052; de ieiunio vi regulae O.F.M. in die festo I 387; facultas O.F.M. se conformandi hospitantium mensae I 922; usus ovorum et lacticiniorum conceditur monialibus O.C.D. in nonnullis festis I 957; dispensatio in casu magni concursus populi I 1034; in consecratione ecclesiae I 1103; votum cleri ieiunandi ex consuetudine I 1708; in pervigilio Nativitatis Domini I 1832; usus concessionis S. Sedis aut Ordinariorum locorum in diebus ieiunii vi Regulae O.F.M. I 2025, 2050; dispensatio fidelibus concessa non liberat religiosos a ieiuniis Regulae I 2044, 2050; facultas generalis dispensandi durante bello I 2077; indultum generale tempore belli I 2101 ; facultas O.F.M. Cap. data utendi concessionibus Sedis Ap. I 2102, religiosis in genere I 2153; prorogatur indultum generale II 2321 ; decretum generale pro fidelibus rituum orientalium II 2564, et pro latinis II 2565; in vigilia Omnium Sanctorum II 3443; facultas Capellani maris dispensandi perdurante itinere maritimo II 3515; ieiunium Vigiliae Assumptionis transfertur in Vigiliam Imm. Conceptionis B.M.V. II 3723; anticipatio ieiunii Vigiliae Nativitatis Domini III 3998; facultas dispensandi cum maritimis et navigantibus III 4237; dispensatio ob peculiaris formam allergiae III 4372; Const. Ap. «Paenitemini» qua exercitium paenitentiae in Ecclesia, praesertim per ieiunium et abstinentiam, ex integro reordinatur III 4945; privilegia et dispensationes non amplius concedendae III 4999; sensus et obligatio «substantialis» observantiae legis pacnitcntialis, praecipue ieiunii et abstinentiae III 5110;

— eucharisticum: ante celebrationem Missae I 542; dispensatio ante Missam I 607; pro sacerdotibus adoratoribus I 820, 861 ; modus computandi mensem pro infirmis I 915; in Missis et Communione postmeridianis I 1114; normae pro dispensationibus ante Missam 1 1329; dispensatio cum mulieribus praegnantibus I 1723, 1780; item cum fidelibus LX aetatis annorum vel infirmis I 1780, 1781; cum operariis metallis vel permagnis fabricis addictis I 1910; cum operariis laboribus militaribus addictis durante bello I 1963; facultates concessae Ordinario Castrensi S.F.A.S. I 2050, 2053; extenduntur facultates dispensandi durante bello I 2063; dispensatio cum longe ab ecclesiis commorantibus I 2082; usus facultatum pro horis postmeridianis I 2079; dispensatio cum fidelibus operibus securitatis nationalis noctis tempore intentis durante bello II 2109; cum sacerdotibus curae militum addictis II 2122; cum militibus Italiae durante bello II 2137; facultas concessa Capellanis militum dicionis canadensis II 2140; mitigationes concessae fidelibus S.F.A.S. extenduntur ad canadenses II 2172; usus indulti concessi aeriis incursionibus perdurantibus II 2177; mitigationes concessae fidelibus canadensibus extenduntur ad infirmorum ministros noctis tempore inservientes II 2215; mitigationes dantur pro infirmis nosocomiorum canadensium II 2215; pro captivis et coacte detentis II 2232, 2384, pro fidelibus post mediam noctem laborantibus vel infirma valetudine praeditis II 2330; normae et conditiones ad dispensandum in S.F.A.S. II 2348; mitigatio: pro operariis II 2396, pro sacerdotibus infirmis et sodalibus Institutorum perfectionis curae infirmorum addictis Π 2405, pro sacerdotibus bis aut ter Missam celebrantibus II 2433, pro dioecesibus Galliae II 2434, 2436, pro omnibus aegrotis S.F.A.S. II 2596, 2612, pro fidelibus Indiae II 2889, pro medicis et infirmorum ministrantibus II 2890, pro nautibus et operariis apud naves ct portus S.F.A.S. laborantibus II 3027; conceditur observantia ieiunii eucharistici:

— *a quatuor horis* pro clericis et religiosis I 1963, pro operariis civilibus I 1996; a cibo solido II 2418; *a tribus horis* in diebus festis I 1962; *a duobus horis* pro iis qui studio vacant 1 2062; pro detentis in carceribus, a cibo solido III 4236; *ab una hora* pro virginibus servitio femineo addictis durante bello I 2042; a potu II 2418; a sumptione aquae II 2418; a cibo solido III 3968, 4133, 4167, 4340, 4491 ; a potu late accepto et medicinis pro infirmis II 2881 ;

— *Const. Ap. «Christus Dominus»* de disciplina servanda quoad ieiunium eucharisticum II 3123; Instructio in applicationem data Const. Ap. II 3127; natura incommodi pro mitigatione ieiunii II 3132; interpretatio praecedendis Instructionis II 3134; novae formulae de ieiunio in catechismo S. Pii X inserendae II 3214; in Vigilia paschali servandum II 3269; indulta Const. Ap. «Christus Dominus» extenduntur II 3596; condicio liquidi et solidi relate ad ieiunium II 3718; servandum a sacerdotibus Missam litantibus III 4457; indulta Galliae extenduntur III 4508; tempus reducitur ad unam horam ante Communionem III 4616; nova formula quoad ieiunium eucharisticum in catcchesim S. Pii X inserenda III 4674.

Iesu Cor v. Cor Iesu.

Iesus Christus sub titulo et festo: *Boni Pastoris:* Officium et Missa I 669; *Regis:* Encycl. dc festo constituendo I 787, ultima octobris Dominica celebrando I 804; nova formula dedicationis generis humani III 3962; *Pretiosissimi Sanguinis:* Officium ct Missa I 1533;

doxologia et Praefatio 11715; — *Nazarenus:* Ordo Fratrum Paenitentiae de lesu Nazareno supprimitur I 1644; — *Summus et Aeternus Sacerdos:* Missa votiva I 1691; extenditur facultas eam celebrandi I 1717; — *Corpus Mysticum:* Encyc. Ap. II 2182; responsa ad dubia 1 1778; — *Caput:* devotio in eius caput sacrum non introducenda I 1872;— *Institutum* saeculare Missionariae Regalitatis D.N.I.C, П 2506 et cius vincula II 2597; — *«lesus operarius»:* titulus cuidam ecclesiae Urbis tribuendus II 2947, II 3719; — *Nativitas* Domini N.I.C v. Nativitas; monitum de veritate historica et obiectiva dictorum et factorum Christi lesu ILI 4219; v. singula festa et mysteria.

«lesus Magister»: Pont. Institutum pro alumnis Institutorum perfectionis in Urbe erigitur II 3719; Statuta approbantur III 4676.

Ignatius *de Loyola,* S.: Patronus Exercitiorum spiritualium constituitur I 487; — *Jacobus* III Patriarcha ecclesiae seiunctae Antiochiae IV 6150.

Ignotus: *religio* v. Religio ignota; *auctor* damnatur I 1153; v. Anonyma.

Illatio iniuriac pudori II 2658.

Illegitimus filius assumi potest ad munus Superioris Maioris 111 5110.

Imagines sacrae cuiusdam scholae pictoricae damnantur I 387; non conficiendae ex materia fragili pro indulgentiis applicandis I 607; Cordis lesu in altari Sacramenti collocandae I 828; repraesentans «Amorem Misericordem» I 2054; plures in eadem ecclesia idem mysterium repraesentantes prohibentur II 2133.

Imitatio B.M.V. Matris Ecclesiae III 5155.

Immaculata Conceptio v. Conceptio Immaculata.

Immobilis altaris consecratio II 2209.

Impartitio... v. Absolutio, Benedictio.

Impedientes exercitium jurisdictionis ecclesiasticae in rcpublica Haitiana III 4144.

Impedimentum: significatio huius vocis in Facultatibus quinquennalibus Ordinariorum I 1788;

— *matrimonii* quod vigebat ante Codicem: eius valor ct applicatio post Codicem I 125; convalidatio matrimonii initi cum impedimento occulto dirimente 1 922; quando retinetur publicum I 1399; vasectomia bilateralis non impedit matrimonium I 1609, II 3770, III 4482; dispensatum ante nuptias a S. Paenitentiaria vel occultum: eius manifestatio ante parochum II 3597, 3598; sanatur in radice matrimonium cum impedimento iuris naturalis contractum III 4004; statutum a sola lege civili non afficit matrimonia canonica III 4166; statutum a can. 72 Cone. Trullani v. Canon 72 Cone. Trullani; *cessatio v.* Cessatio impedimenti; *dispensatio:* aetatis v. Actas ad matrimonium; *affinitatis* v. Affinitas; *clandestinitatis* v. Ciandestinitas; *cognationis spiritualis* v. Cognatio spiritualis; *consanguinitatis* v. Consanguinitas; *criminis* proveniens ex adulterio cum promissione vel attentatione matrimonii: dispensatio implicita in permissione transeundi ad alias nuptias 11 3029; requirit adulterium formale in utraque parte III 3943; v. Crimen, Dispensatio ab impedimentis matrimonialibus,

— *disparitatis cultus* v. Disparitas cultus; *impotentiae* post nuptias initas adeptum et convalidatio matrimonii 111 4673; v. Impotentia; *ligaminis* v. Ligamen; *mixtae religionis* vi can 72 Cone. Trullani v. Canon 72 Cone. Trullani, Dispensatio, Mixta religio; *publicae* honestatis I 1034 v. Publica honestas;

— *novitlatus:* adhaesio sectae acatholicae I 231; facultas Episcoporum dispensandi HI 4502; v. Novitlatus; — *nuptiarum* celebrandarum in dic dominico vel festo III 4697;

– *Ordinationis sacrae:* simplex eorum qui servitio militare explere debent, non afficit inhabiles vel alias certe non vocaturos I 125; filiorum acatholicorum I 231, comprehendit tantum descendentes in linea paterna usque ad primum gradum I 484; v. Ordinatio sacra;

— *pro lucrandis indulgentiis lubilaei* ob laborem, ob difficultatem disccndendi a domo I 745, ob clausuram monialium aliudvc stabile impedimentum I 1448, II 2610; v. Annus Sanctus, lubilaeum; Rosarii vel Viae Crucis I 1515.

Impeditus *dies festi:* nona lectio I 778; in eadem ecclesia vel monasterio e translatione duorum festorum particularium II 2279; dies Dominica I 1607; v. Festum;

— *Superior* Commissarius: ius interveniendi Capitulum generale II 3822.

«Impensa»: Breve Ap. de ecclesiis rcceptitiis; eius valor post Codicem I 210.

Imperata *collecta* v. Collecta imperata; *conditiones* ad lucrandas indulgentias apostolicas a Summis Pontificibus concessas I 424, 1911, II 3870, III 4375.

Imperium *aethiopicum:* erectio Intemuntiaturae Apostolicae II 3616; *iranianum:* erectio Intemuntiaturac Apostolicae II 3139.

Impertitio v. Absolutio, Benedictio.

Impetratio... v. singulas materias.

Impletio v. Adimpletio, Satisfactio.

Implicitus v. voces substantivas.

Imploratio *praesidii* S. loseph. Ecclesiae Patroni, pro Cone. Vat. II celebrando ILI 4168; Benedictionis Ap. III 4301; v. Petitio.

Impositio *biretti* rubri novellis Cardinalibus: supprimitur privilegium olim concessum nonnullis Supremis Moderatoribus nationum IV 5515; *censuum* et praestationum super bona ct beneficia ecclesiastica in Italia II 2269; *cinerum* extra feriam IV Cinerum I 480; in Dominica I Quadragesimae I 643, 848; *interdicti* ab ingressu Ecclesiae III 4160; *manus* in Ordinatione diaconorum I 536, 553; *numismatis miraculosi* pluribus simul fidelibus I 1059; *obligationis* recipiendi baptismum cum matrimonium solvitur in favorem fidei inter non baptizatos III 3838; v. Favor fidei; *poenarum* v. Appositio, Inflictio; *scapularis:* facultates concessae I 869; sibi ipsis fidelibus in adiunctis extraordinariis I 906, II 2891; quinque scapularia sub unica formula secundum ritum byzantinum II 2169; *tributorum* super beneficia ad sublevandam egestatem oeconomicam cleri et seminariorum II 2261, 3399.

Impossibilitas interpellationum III 4687.

Impotentia *coniugum:* cautelae adhibendae in causis nullitatis matrimonii ex hoc capite II 2127; sanatio in radice matrimonii post ademptam impotentiam absolutam et perpetuam II 3144; — *viri* qui consummat matrimonium adhibitis mediis aphrodisiacis II 2565, 2890; matrimonium viri impotentis sanari nequit III 4375; convalidatio matrimonii viri qui impotentiam adeptus est post initas nuptias III 4673, aut dubiam tantum habet 111 5071; in casu vasectomiae bilateralis matrimonium nequit declarari nullum ex capite impotentiae I 1609, 11 3770, III 4463, 4482; *impotentia moralis* admitti nequit a Tribunalibus IV 6194.

Imputabilitas actus humani in re sexuali III 4223.

Inauguratio Cone. Vat. II: alloc, pontificia III 4319.

Incardinatio *religiosi* saecularizati I 11, II 2136; *clerici* qui ordinantur servitio alius dioecesis I 225, et tempus quo fieri debet I 225; *sacerdotis* ab una in aliam dioecesim transeuntis I 538, qui in aliena dioecesi munere Curati functus erat I 771; *sodalis Societatis* in communi viventis sine votis I 592, Societatis vitae communis de Maryknoll per iuramentum perpetuum

praestitum I 1394; sacerdotis egressi c Societate vitae communis sine votis I 1494; modus componendi regimen internum *Institutorum saccularium* cum incardinatione dioecesi II 3120.

Incarnatio Domini: errores IV 6240.

Incepta dioecesana pro Missionibus IV 5480.

Inchoatio *Missae* in nocte Nativitatis Domini: hora I 832; *Cone. Vat. II:* dies III 4252; *disceptationis* super virtutibus in causis Servorum Dei III 4767; v. etiam vocem Initium.

Incidens festum pro graeco-ruthenis I 1177.

Incidentalis sententia in causa nullitatis I 513.

Incommodum quoad mitigandum ieiunium eucharisticum II 3132; grave in deserendis uxoribus polygami cathecumeni IV 6163.

Inconsummatio matrimonii v. Causae de rato et non consummato, Consummatio matrimonii.

Incrementum demographicum et limitatio natalitatis: quaestio moralis III 5046.

Incursio *aëria:* indulgentiae concessae piam invocationem recitantibus II 2152; mitigatio iciunii eucharistici II 2177; *bellica:* custodia et protectio Eucharistiae II 2212; in *excommunicationem* Sedi Ap. reservatam II 2882; in *impedimentum* criminis III 3943.

Incussio metus et nullitas matrimonii IV 5908.

Index *digitus* manus sinistrae I 1664; ablutio in Missa post Communionem II 2397.

Index *dierum* quibus inest obligatio Missae pro populo I 1187, III 4129; *Facultatum* Ordinariorum locorum. Legatorum Romani Pontificis, Ordinariorum Castrensium v. Facultates, Castrensis iurisdictio; *festorum v.* Festum; *generalis* vol. VII seu Appendicis II operis «Decreta authentica Congr. S. Rituum I 859; — *indulgentiarum* et privilegiorum Operis Ap. in Hibernia II 2442; *librorum prohibitorum:* Instructio II 2171; non habet amplius vim legis III 4990; abrogantur canones circa libros prohibitos et contra violatores legum III 5054; v. Damnatio operum, librorum, publicationum periodicarum; *taxarunt* in funeribus I 865; *proventuum* Advocatorum v. Advocatus, Proventus.

India: festa de praecepto stabiliuntur I 372; dispensatio a lege ieiunii et abstinentiae I 309; iuramentum super ritibus malabaricis a missionariis non praestandum I 1958; erigitur Intemuntiatura Ap. II 2504, a qua seiungitur paeninsula Malacensis II 3789; versio Ritualis Romani in linguam vernaculam II 2604; facultas data episcopis celebrandi Pontificalia sine ministris, permittendi omissionem lectionis Prophetiarum et Passionis II 2882; dispensatio a ieiunio eucharistico II 2889; facultas catechumenis baptizandis retinendi compartem quacum vivunt, omissis interpellationibus primae uxoris, conceditur II 3030, 3031, suspenditur III 3958, restituitur III 4122; indulta liturgica Provinciae Agraënsis II 3820; Studium Theologicum Seminarii Alwayensis affiliatur Facultati Theologicae Univ. Lateranensis III 3974; aptationes genio et culturae in Liturgiam introducendae approbantur IV 5518.

Indictio *Anni Mariani* primo exeunte saeculo a definitione dogmatica Imm. Conceptionis B.M.V. II 3184; *Concilii Vat. II,* III 4244, periodi alterius III 4375, tertiae III 4504, quartae III 4621; *congressuum* de religione pro scholis I 694, de renovatione vitae religiosae II 3475; *Iubilaei* Anni Sancti 1925 I 694, extra ordinem 1929 I 999, extra ordinem Redemptionis I 1437, Anni Sancti 1950 II 2598, extraordinarii 1966 post Cone. Vat. II clausum III 4804; *Synodi* primae dioecesis Romanae III 4016; *Visitationis* pastoralis Ap. Urbis III 5103.

Indigena *ars, clerus* v. Ars, Clerus indigena...

Indigentia materialis cleri: media eam sublevandi I 216, II 3399, III 4718; v. Egestas, Necessitas.

Indoles *apparitionum* B.M.V. v. Apparitiones; *culturae* laponiae cui aptatur Ordo Missae IV 5683; — *paupertatis* franciscanae II 3270; *precum* eucharisticarum III 5382; *Synodi* Episcoporum IV 6329.

Indolorus partus: alloc, pontificia II 3443.

Indonesia: erigitur Delegatio Ap. II 2425, Internuntiatura II 2738, Hierarchia Episcoporum III 4141, Nuntiatura Apostolica III 4803.

Indosinensis: erigitur Delegatio Ap. I 753, a qua seiungitur Delegatio Ap. Thailandcnsis II 3730, et Laosiensis III 4472; appellatur deinde «Vietnamensis et Cambogiensis» III 4496.

Indulgentiae: de attribuenda Paenitentiariae Ap. concessio indulgentiarum I 37; quoad fideles ritus orientalis I 79; modus quo mutilati possunt eas lucrari I 92; adnexae festis quae transferuntur I 367; non applicandae statuis, imaginibus obiectisque ex materia fragili confectis I 607; alumni scholarum seraphicarum adquirere possunt in proprio sacello indulgentias ecclesiis Ordinis concessas I 760, 969; collectio precum piorumque operum quibus adnexae sunt indulgentiae I 1027; declaratio circa indulgentias «toties quoties» Crucifixis adnexas I 1087, et «toties quoties» pro quibus requiritur visitatio alicuius ecclesiae I 1185; Episcopi possunt eas concedere Ecclesiis et religiosis exemptis I 1202; facultates adnectendi indulgentias operibus aut devotionis obiectis ab una Paenitentiaria Ap. in posterum concedendae I 1462; dubium de indulgentiis iaculatoriarum precum I 1516; cessio ob additionem, interpolationem etc. I 1592; adquisitio cum preces ope megaphonii audiuntur I 1620; orientales adire debent Paenitentiariam Ap. pro indulgentiis I 1633; nova collectio indulgentiarum editur I 1844; confessarii possunt commutare visitationem ecclesiae I 1950; facultas audiendi confessiones, quatenus conditio ad indulgentias applicandas obiectis religiosis II 2116; augentur facultates eas concedendi II 2135; indulgentiae pro orientalibus II 2208, et lingua ab iis adhibenda II 2391; decretum de precibus et piis operibus indulgentiis ditatis, nova collectione seu «Enchiridion» editis II 2729; «Enchiridion indulgentiarum» denuo editur II 3011; ad indulgentiam plenariam praeter orationem ad mentem Romani Pontificis, alia addenda est oratio in Visitatione ecclesiae II 3277; aggregatio quoad indulgentias Ordini F.M. Conv. III 4234; sacerdotes qui obiccta pietatis rite benedicunt, adnectere possunt indulgentias nunc vigentes III 4654; Const. Ap. «Indulgentiarum doctrina» qua sacrarum indulgentiarum recognitio promulgatur III 5083; normae pro diebus particularibus proponendis quibus Dioeceses ct Instituta perfectionis indulgentiam plenariam annectere volunt III 5282; novum «Enchiridion indulgentiarum» editur et normae referuntur circa indulgentiarum disciplinam III 5393;

— *Anni Sancti* seu *Iubilaei v.* Indulgentiae Iubilaei; jubilaris Compostellani v. Indulgentiae Iubilaei Compostellani; Mariani: conditiones II 3237; Lapurdensis I 3775;

— *Apostolicae:* dubium circa indulgentias vulgo «apostolicas» I 366; concessae a Pio XI I 424, dubium circa eas I 475, a Pio XII I 1911, a Ioannc XXIII II 3870, a Paulo VI III 4375;

— *Archiconfraternitatis* Doctrinae Christianae in ecclesia S. Mariae de Planctu in Urbe et Confratemitatum eidem aggregatarum I 1947; — *Benedictionis Ap.* seu Papalis ope radiophonii transmissae I 1380;

— *Confraternitatis* Ssmi Rosarii B.M.V.: summarium II 3121; — *Congregationum Marianarum:* Summarium II 2510; supplementum II 2588; — *Congressum* eucha-

risticorum I 656; — *consecrationis* altaris concedutur ab Episcopo delegante et promulgatur ab Episcopo delegato I 1350; — *consecrationis* familiarum Cordi Iesu seu inthronizationis I 108; — *coronae* V· Indulgentiae Rosarii; — *Crucifixis* adnexa I 1087; in articulo mortis II 2141; ex materia plastica confectis III 3935; — *diei* nationalis vocationum ecclesiasticarum: summarium III 4254, ct omnium fidelium defunctorum: plenaria «toties quoties» die 2 nov. vel Dominica sequenti lucranda I 1909;

— *Expositionis* Ssmi Sacramenti: modus peculiaris expositionis absque amissione indulgentiarum I 1403; durante Hebdomada Sancta I 1720; — *festi* translati I 1836, I 1909; — *jaculatoriarum* precum I 1516; — *invocationis* tempore incursionum aeriarum 11 2152;

— *Jubilaei:* vertente anno 1925 suspenduntur I 699; concessae omnibus I 694; monialibus aliisque impedimento detentis I 708; conditiones ad lucrandas I 710; dispensatio a visitatione quatuor Basilicarum I 728; commutatio conditionum cum peregrinis 1 732; dubium circa confessionem I 736; pro impeditis adeundi Urbem ob laborem vel difficultatem discedendi a domo I 745; vertente lubilaeo Redemptionis anni 1933-1934 suspenduntur I 1442; concessae omnibus I 1437; monialibus aliisque impedimento detentis I 1448; conditiones ad lucrandas I 1456; extensio ad orbem catholicum I 1530; formula precum ab orientalibus adhibenda ad lubilaeum Redemptionis lucrandum 1 1528; vertente anno 1950 suspenduntur II 2605; concessae omnibus II 2598; monialibus aliisque impedimento detentis II 2610; conditiones II 2630; extraordinarii post clausum Cone. Vat. II; concessio III 4804, conditiones III 4913, 4925; — *Jubilaei Compostellani* II 2239; aliud summarium II 3340; Anni Mariani II 3237, Lapurdensis II 3775; — *Litaniae* Lauretanae I 223;

— *Officii Divini* coram Ssmo Sacramento recitati: indulgentia plenaria 1 1192, extenditur ad moniales aliasque pias mulieres in communi viventes I 1201, ad alias personas I 1429; decretum de indulgentiis per recitationem Divini Officii coram Ssmo Sacramento lucrandis I 1467; extenditur ad omnes clericos, novitios et studentes Institutorum perfectionis I 1815; concessae recitationi Officii Divini I 1836; — *Operis Apostolici* Hiberniae II 2442, cum indice summario earum II 2442;

— *osculationis* anuli nuptialis singulatim vel una simul III 3983; — *pii exercitii* per mensem peragendi I 2052;

— *Portiunculae:* normae pro concedenda et lucranda 1 701 ; conditiones I 980; dubia solvuntur I 1150; conditiones in ecclesia S. Mariae Angelorum apud Asisium 1 1633; novum decretum I 1916; confessarii possunt commutare visitationem ecclesiae I 1950; — *Religiosorum:* summarium Ordinis Eremitarum S. Augustini I 721; candidati adquirere possunt in proprio sacello indulgentias ecclesiis Instituti concessas I 760, 969;

— *Rosarii, Coronae* prccatoriae, etc: potestas eas adnectendi 1 222; mos addendi quaedam verba salutationi angelicae 1 328; plenaria illud recitantibus coram Ssmo Sacramento 1 896, conditiones 1 937; in quibusdam adiunctis impedientibus lucrandae 1 1515; adquisitio cum quis utitur corona ad modum anuli confecta I 1981; coronae e funibus confectae recipere possunt indulgentias Rosario adnexas II 2502; adquisitio cum Rosarium recitatur radiophonice vel alio simili modo II 3036; summarium Confraternitatis S. Rosarii II 3121; intercalatio orationis Fatimae inter decadas sine iactura indulgentiarum II 3451 ; requiritur meditatio mysteriorum quae usu recepta sunt quim sufficiant aliae veritates fidei III 4020; insolitae quibusdam coronis Rosarii tributae III 4254; consuetudo mutandi mysterium quolibet anno non impedit acquisitionem III 4264;

— *salutationis angelicae* iuxta textum ab orientalibus adhibitum II 2241; — *Scapularis* O.C.D.: lana substitui potest ab alia materia II 2565; — *«Stationum»* 1 1384, 1453; illae Romae extenduntur ad certas ecclesias mediolanenses I 1410; — *tactus* virgae pacnitentialis augentur II 2135; — *Tertii Ordinis saecularis* S. Francisci: lucrandae a Moderatoribus 1 365; facultas concessa circa Absolutionem generalem III 4350;

— *Viae Crucis* ab infirmis lucrandae 1 1243, vel in quibusdam adiunctis impedientibus I 1515; dubia de exercitio Viae Crucis II 2329; requisita ad valide peragendam indulgentiarum adquisitionem II 3291; — *visitationis* sic dictae «septem ecclesiarum» I 1604, et «septem altarium» I 1639.

«Indulgentiarum doctrina»: Const. Ap. de recognitione indulgentiarum III 5083.

Indulta v. Facultates, Indulgentia, Privilegia.

Indultum prorogandi Capitulum generale I 486; formula illud concedendi circa dispensationes matrimoniales I 497; *altaris* portatilis, privilégiât! v. Altare portatile» privilegiatum; *Bullae Cruciatae* v. Bulla Cruciata; *Caprara* v. Caprara; *celebrandi* Missam sine ministro II 2638; v. Celebratio Missae; *circa ieiunium* commune et eucharisticum v. Abstinentia, Ieiunium; *circa causas matrimoniales* in Sinis I 1017, extenditur ad Vietnam III 5190; *circa Ordines sacros:* concedendi litteras dimissorias alumnis Societatum in communi viventium sine votis I 733; v. Litterae; — *exclaustralionis religiosi* durante servitio militari I 1915;

— *liturgiea varia:* celebrandi festum B.M.V. Omnium Gratiarum Mediatricis I 1353; adhibendi Rituale Romanum in lingua vernacula II 2131 ; celebrandi Missam a sacerdote caecutiente, accommodatis rubricis I 350, II 2139, 3806, III 4180; *asservandae* Eucharistiae v. Asservatio Eucharistiae; provinciae ecclesiasticae Agraensis in India II3820; concessa percurrente anno quinquagesimo a B.M.V. de Fatima incepta veneratione III 5105; conditiones pro usu indulti distribuendi Communionem in manu IV 5700; — *oratorii privati* pro sacerdotibus Operi a Propagatione fidei adseitis I 653; pro fidelibus II 2638; v. Oratorium.

— *reductionis sacerdotum ad statum laicalem:* acceptatio ex parte oratoris II 3291; cum dispensatione caelibatus IV 5964, 5966, 6288; v. Caelibatus;

— *saecularizationis pro religiosis:* clericis Ordinum Maiorum I 616; pro iisdem ad experimentum I 617; pro iisdem non ordinatis in sacris I 617; pro monialibus I 617; pro religiosis a votis simplicibus perpetuis I 617; pro sororibus a votis simplicibus perpetuis I 617; pro fugitivis I 618; nova formula post Codicem I 980; acceptatio implicita 1 2886, oralis 11 2938; formula pro religiosis non sacerdotibus votorum simplicium perpetuorum II 3240; v. Rescriptum, Saecularizatio.

Inductio in peccatum complicitatis I 1591.

Industria: valor laboris humani III 5352.

Inefficentia Ordinationis sacrae a quodam Episcopo acatholico collatae 111 3936.

Infantes apud colonias aestivas: facultates II 2427; in periculo mortis: administratio Confirmationis a ministro extraordinario II 2523, 2728; v. Pueri.

Infideles *gentes:* assistentia matrimonio a Missionary munere Officialis civilis fungente I 86; modus praestandi cautiones a muliere infideli I 110; propagatio fidei per orbem terrarum 1 239; forma matrimonii I 246; dc baptismo conferendo filiis infidelium in familiam paganam postea redeuntibus I 1166, 1461; motus et Instituta missionalia fovenda in dioecesibus

ad cas cvangclizandas 11 2867; dc affinitate in infidelitate contracta qua impedimento pro matrimonio II 3584; interpellatio primae uxoris infidelis adulti baptizati 111 3958, 4122, 4617; solvitur in favorem fidei eorum matrimonium absque neutrius praevia conversione 111 3968, 3970, 4387; matrimonium in infidelitate contractum non subest Privilegio Paulino post adulterium partis catholicae III 5034; *missiones* v. Missiones.

Infimiarius: S. loannes dc Deo ct S. Camillus de Lelis declarantur Patroni I 1191; mitigatur pro cis ieiunium eucharisticum II 2215, 2405, 2890.

Infirmitas: causa absentiae religiosorum a domo II 2126; dc quibusdam falsis doctrinis circa curationem psychoncurosorum II 3580; causa pro monialibus egrediendi e clausura monasterii II 3867, et excludendi religiosos a Professione perpetua IV 5943.

Infirmus; *Communio sacramentalis:* utrum peragi possit Confessio, et Communio sacramentalis recipi a fidelibus quoties infirmis administratur I 923; delatio privata Communionis I 924; de Communione plurium infirmorum I 1002; administratio horis postmeridianis III 4234; — *cura pastoralis:* Ordo et normae practicae IV 6336; — *causa* egrediendi e clausura monialium: facultas II 3867; non emittendi professionem perpetuam apud religiosos IV 5943; mitigandi pro eis ieiunium eucharisticum: modus computandi mensem pro ieiunio eucharistico infirmorum I 915; pro degentibus in nosocomiis II 2215, 2330, 2596;

— *oleum infirmorum:* Missa dicenda ab Episcopo qui olea sacra extra feriam V in Cena Domini conficit, et ritus servandus a sacerdote Oleum infirmorum confecturo III 4120; sacerdotes possunt illud secum deferre III 4654; Ordo recognitus benedicendi Oleum catechumenorum et infirmorum IV 5935; —*Pia Unio* Apostolatus infirmorum in Primariam evehitur I 1573;

— *sacerdos:* mitigatur pro eo ieiunium eucharisticum 12405; Instructio circa Missae celebrationem eidem infirmo vel caecutienti ex induito concessam I 350, II 2139, 3806, III 4180; — *servitium* eis, praesertim viris, praestandum a religiosis feminis: normae I 1997;

— *Via Crucis:* indulgentiae ab eis lucrandae I 1243;

— *Unctio infirmorum:* Ordo lampadis approbatur pro coptis I 1492; conceditur ad experimentum celebratio communis Unctionis infirmorum IV 5887; Const. Ap. de Sacramento Unctionis infirmorum IV 6331; Ordo Unctionis infirmorum eorumque pastoralis cura cum Normis in praxi servandis IV 6336.

Inflictio poenarum canonicarum sacerdotibus qui publice dissenserunt a doctrina exposita in Encyclica «Humanae vitae» IV 6051.

Influxus societatum Christianorum operariorum in ordinem socialem II 2270.

Informationes circa promovendos ad Episcopatum: secretum servandum I 56; circa clericos e militia redeuntes I 151; *Officium* constituitur penes Secretariam Status Romani Pontificis durante bello II 2109, 2121.

Informativus *processus* in causis Servorum Dei I 1341; facultas peragendi modo xérographie© exemplar transumpti processus III 4532.

Infra hebdomadam: binatio Missae II 2494, 2522; usus lintei seu antimensii a latinis II 3291.

Infusio aquae in calice pro Ordinatione sacra: quantitas I 1383.

Ingressus *in Ecclesiam:* interdictum impositum III 4160; — *in clausuram papalem* monialium ad exercitia spiritualia peragenda a sororibus externis I 1874; ad funera peragenda II 3010; facultas data Magistro Generali O.P. III 5061 ; uxorum Praesidum singulorum statuum Foederatorum cum comitatu in regularium virorum clausuram II 3029; — *in monasteria* Carmelitarum Discalceatarum: normae pro Sororibus professis ingredi optantibus IV 6054; — *in novitiatum* eorum qui sectae acatholicae adhaeserunt III 4502; — *in Religionem:* testimoniales iuratae requisitae I 236; Capitularis, et cius substitutio I 1960; — *in Seminarium,* eorum qui egressi sunt a Seminario vel Instituto perfectionis I 2082, II 2272, 3867, III 4350; v. etiam Admissio.

Inhabilitas ad accusandam nullitatem matrimonii I 1144; v. Accusatio *nullitatis;* filiorum illegitimorum ad munus Superioris Maioris III 5110.

Inhonestus vestiendi mos I 1149, 3299.

Initiatio *sodalium* aliquorum in Ordinibus Sacris apud Instituta laicalia religiosorum III 4942; *Christiana:* Ordo noviter confectus publicatur una cum normis generalibus IV 6197.

Initia Scripturae sacrae transferenda vel omittenda in Officio Divino I 1784, II 2132.

Initium *anni scholastici:* Missa votiva sollemnis Spiritus Sancti II 2357; apud Institutum altioris latinitatis III 4620; *Concilii Vat. II:* statuitur dies III 4252; alloc, pontificia III 4319; alterius sessionis III 4375; alloc, pontificia ΠI 4398; testiae periodi HI 4504; alloc, pontificia III 4534; quartae periodi IΠ 4621; alloc, pontificia III 4710; praescripta quaedam Cons, conciliaris de S. Liturgia vigere incipiunt ΠI 4461 ; *disceptationis* super virtutibus ante quinquaginta annos a morte Servi Dei III 4767; *effectus suspensivi* recursuum ad Signaturam Ap. IV 6303; *Missae* in nocte Nativitatis Domini I 832; Missae conventualis apud communitates mulierum omissis precibus ad pedem altaris III 4940;

— *obligationis* Missalis Romani, Liturgiae Horarum et calendarii IV 6105; *processus* Beatificationis Pii Pp. XII et loannis Pp. XXIII in Urbe instituendi III 4789; *venerationis* B.M.V. de Fatima III 5105.

Inito *matrimonio* v. Celebratio.

Iniuria *temporum* cogens sacerdotes manendi extra proprias di II 2491, et religiosos extra proprias domos II 3398; *pudori* est causa sufficiens dimittendi religiosum non exemptum II 2658.

Innocentianae Capellaniae quattuor in Basilica Vaticana I 1727.

Innovatio Const, pianae «Vacante Sede Apostolica» I 425; sigilli plumbei Cancelleriae Ap. I 1237; normae coronae Rosarii II 3714; ritus celebrationis Missae III 3937; iuris particularis et communis apud O.P. IV 5465; paroeciae ab auctoritate competenti IV 5588; disciplinae circa Primam Tonsuram, Ordines Minores et subdiaconatum IV 6304; v. Reformatio.

Inquisitio circa promovendos ad Episcopatum I 654; de natalibus Ordinandorum I 1870; nullitatis matrimonii canonici inter absentes contracti II 2654; praematrimonialis circa impedimentum consanguinitatis et affinitatis Π 3422.

«Insciis partibus»: sanatio matrimonii III 4956.

Inscriptio *fidelium* in albo Pont. Operis a Propagatione Fidei I 921; in registre Confraternitatis Rosarii durante bello: omissio I 1936; in piis associationibus, non observatis statutis, est invalida etiam in articulo mortis facta I 2052; in albo Congregationum Marianarum: sanantur defectus ex omissione II 2756;

— *baptismi* quod extra propriam paroeciam confertur I 2093; v. Adnotatio; *clericorum* in societatem «Rotary Club» I 1004, et in Universitates civiles 1 120, 343, 1347, II 2138, 2810, 2913, IV 6047; in Universitates et Athenaea Romana II 2344, 2810, 3810. IV 6047; *Episcoporum:* omissio titulorum Nobiliorum et armorum II 2890; *litterarum* ad S.C. Orientalem I 1518; *sacerdotum* Unioni Cleri pro Missionibus II 2173.

Insertio *novarum formularum* in Catcchismum S. Pii X circa matrimonium I 1345, ct ieiunium eucharisticum II 3214, III 4674; *Communis* unius aut plurium Summorum Pontificium in Breviarium el Missale II 2109; *elogiorum* v. Elogia; *orationis* sub Gemente XI vulgatae inter eas pro sacerdotis opportunitate dicendas III 4024; *Litaniae* Pretiosissimi Sanguinis in Rituale III4024; *nominis* S. Joseph in Canonem xMissae III4326; *invocationis* «pro pace» in orationem fidelium III 4956.

Inservientes *apud tabernas* et hospitia publica: celebratio Missae media nocte pro eis I 838; *Missae:* facultas celebrandi absque ministro I 2053; durante itinere maritimo I 3424; *pueri* seu parvus clerus: usus gestandi chirothecas in sacris functionibus II 3234.

Insidia pudori est causa sufficiens ad dimittendum religiosum non exemptum II 2658.

Insignia *Episcoporum* I 236, IV 5508; *confraternitatum* 1 1930; *Pontificalia:* usus recognitus III 5389; in simpliciorem formam reducta III 5390; Instructio circa vestes, titulos et insignia Cardinalium, Episcoporum ct Praelatorum ordine minorum II 3096, 3098, IV 5508; *equestria* a B.M. Virgine de Mercede nuncupata I 1737; *Ordinum Equestrium* deferenda iis qui Civitatibus praesunt III 4971.

Insontes: directa occisio ex mandato auctoritatis publicae I 2022.

Inspectio *registrorum* matrimonialium annua diligonsatur II 2440; *litterarum* religiosorum a Superioribus II 2479.

Inspectores *Episcopi* duo instituuntur pro clericis exercitus francorum I 96; *Capellani* cum iurisdictione Ordinaria pro cura exercitus Gallici in Germania versantis II 2355.

Instantiae *iudicialis:* modus procedendi cum causa decisa a Rota Nuntiaturae Matritensis devolvitur ad Sedem Ap. pro nova instantia III 3911; valor habilitatis ad accusandum standique in iudicio, pro ceteris instantiis IV 5844; *Tribunalium:* secundae instantiae in eadem Sede Tribunalis primae instantiae IV 5854; facultas constituendi alterum Tribunal primae et secundae instantiae in eadem dioecesi pro causis matrimonialibus IV 5963; v. Gradus *Tribunalium.*

Instauratio *Diaconatus* permanentis in O.F.M. Conv. IV 6243; *liturgica:* normae et criteria ad recte applicandam ct prosequendam II 3218, III 4681, 4930, 5043,5196; applicatio in Italia III 5289, in Urbe III 4968, 5443, IV 5685; *Missalis Romani* IV 5511; v. Missale Romanum; *Officii Divini* ex decreto Concilii Vat. II facta IV 5912; *Ordinis liturgici* Hebdomadae Sanctae: decretum II 3412. Instructio 11 3415, editio typica Ordinis 11 3420, cantus gregoriani 11 3460, declaratio circa functiones «Tridui sacri» iuxta Ordinem instauratum 11 3466, Ordinationes et declarationes circa Ordinem II 3584; *Ordinis socialis:* Enc. «Quadragesimo anno» I 1246; *Ritus Benedictionis* Abbatis et Abbatissae IV 5916; *Ritus* seu *Ordinis Professionis* religiosae: dccrctumIV 5751, novus Ordo editur IV 5752; *votorum sollemnium* et clausurae papalis in monasterio «Nedlans» II 2868; *Vigiliae Paschalis:* decretum 1 2865, prorogatio II 2955, ieiunium eucharisticum servandum II 3269, ulterior prorogatio II 3351.

Instituta: *beneficentiae* O.F.M.: modus conciliandi bona stabilia et eorum reditus cum indole paupertatis franciscanae II 3270; — *clericalia* seu pro commoratione clericorum in Roma I 744, II 2344, 2810, 3810, IV 6047; v. Commorantes Sacerdotes et clerici; — *ecclesiastica:* restitutio operum artis et documentorum ad ea olim pertinentium II 2390; condendum in Urbe ad altiora sacerdotum studia II 2490;

— *educationis mediae:* institutio tradenda in Italia I 1178; omnia manent subiecta «Officio centrali pro Scholis catholicis in Italia» penes S.C. Studiorum constituto I 1385; normae servandae in Italia I 1936; normae pro eorum ordinatione in Italia II 2345; praeparatio theologica requirenda a professoribus religionis, ct de iuribus Ordinarii loci nominandi magistros II 2508; praxis interdicitur mittendi pueros, mercede cx pacto conventa, ad exequias et funera aliena III 4957;

— *missionalia:* natura iuridica Societatis Parisiensis Missionum ad exteras Gentes I 315; novum conditur ex unione Seminarii SS. App. Petri ct Pauli dc Urbe et Collegii Mediolanensis pro missionibus exteris I 833; Instructio de propria et legitima in gubernandis missionibus auctoritate I 1115; tenentur instructione S.C. de Religiosis dc formatione clericali et religiosa I 1492; nonnae pro Seminariis eisdem comissis I 1533; elenchus quaestionum pro relatione quinquennali I 1845; fovenda in singulis dioecesibus ad gentes evangelizandas II 2867; relationes cum Pont. Operibus Missionalibus in Italia II 2883; relationes in territoriis Missionum cum Ordinariis locorum IV 5483, et schemata contractuum IV 5700; — *pia* religiosis commissa: relatio cum Ordinario loci et parocho II 2439;

— *religiosa:* obligatio imbuendi sodales in doctrina Christiana I 1113; recognitio personalitatis iuridicac ab auctoritate civili Italiae I 1156; praxis sequenda in transitu ad jurisdictionem S.C. de Prop. Fide I 1434; indulgentiae pro recitatione Officii Divini coram Ssmo Sacramento I 1815; communicatio privilegiorum I 1836; facultates circa ieiunium eucharisticum v. Facoltastes circa ieiunium eucharisticum, leiunium eucharisticum; admissio in Seminarium dioecesanum eorum qui egressi sunt Institutis religiosis, et in Institutum religiosum eorum qui egressi sunt Seminario dioecesano I 2019, 2082, II 2130, 3809; studia religiosorum in Italia I 2044; sodalium institutio v. Formatio religiosorum, Institutio; relatio quinquennalis ab eis mittenda II 2425; conditiones ad paroecia saecularia conferenda religiosis ad nutum S. Sedis II 2439; festa propriorum Beatorum a Provinciis celebranda II 2732; usus tabaci II 2859; tituli academici ad disciplinas biblicas trad das in scholis theologicis religiosorum II 2957; criteria sequenda in accommodate renovanda vita et disciplina religiosorum II 3087; Officium Parvum B.M.V. in editione nova ad eorum usum probatur II 3135; exercitium artis et apostolatus cinematrographici in Italia II 3141; non probatur experientia sic dicta «stage» penes sacerdotes-operarios II 3164; de religiosis sacerdotibus-operariis revocandis et de tali licentia in posterum deneganda II 3183; celebratio anni Mariani II 3215, modo apto II 3215; transitus directus alumnorum in Seminaria dioecesana non indiget beneplacito Ap. II 3293; normae quoad conventus qui accommodatam renovationem respiciunt II 3475; beneplacitum Ap. requiritur solum ad primam domum Institutorum iuris dioecesani erigendam in novis circumscriptionibus S.C. de Prop. Fide II 3511; schola «Mater Divinae Gratiae» pro Magistris Praefectisque religiosarum constituitur Romae II 3895; dependentia a SS. CC. Consistoriali et de Prop. Fide tenentur normis Const. Ap. «Sedes Sapientiae» II 3725; usus instrumentorum radiophonicorum et televisificorum II 3726; opera a Teilhard de Chardin scripta auferri iubentur ab eorum bibliothecis II 3783, 4292; alloc, pontificia Congressui religiosorum de materia perfectionis ct de modo eam obtinendi II 3800; alloc, pontificia ad Moderatores generales de principiis et criteriis sequendis in renovatione vitae religiosae 11

3813; Epist. Ap. ad Congressum Lusitanum religiosorum Π 3823; facultas datur religiosis saccularizatis exercendi officium confcssarii in domibus religiosarum 111 4301; Cardinalis Protector non amplius nominandus III 4490; alloc, pontificia ad Moderatores de valore vitae religiosae in praesentium temporum adiunctis III 4492; interpretatio popularis «Propriorum» textuum liturgicorum 111 4498; Rescriptum «Cum admotae» quo facultates conceduntur Supremis Moderatoribus III 4559; decretum Cone. Vat. II «Perfectae caritatis» dc renovatione vitae religiosae III 4741, cum normis exsecutoriis III 5011; initiatio aliquorum sodalium in Ordinibus sacris apud Instituta laicalia religiosorum III 4942; collaborate cum aliis institutionibus quae apostolatum fovent in singulis regionibus III 4961 ; conditiones quibus conceditur Unio cxstinctiva Institutorum feminarum III 5102; studia clericalia peragi possunt etiam penes Facultates et scholas theologicas alius Instituti vel pluribus communes III 5170; facultates speciales conceduntur Institutis religiosis mulierum III 5250; dies quibus annectere volunt indulgentiam plenariam II 5282; criteria et pericula accommodatae renovationis: alloc, pontificia III 5315; ea quae Ecclesia ab Institutis vitae contemplativae expectat hodie IV 5505; Instructio «Renovationis causam» IV 5455, extenditur ad Instituta quae dependent a S.C. de Prop. Fide IV 5492; de ratione qua sodales laici regimen Institutorum clericalium participare possunt IV 5690; decretum quo nonnullae facultates conceduntur et canones suspenduntur vel mutantur de Institutis religiosis latinis IV 5832, et orientalibus IV 6290; applicatio experimentorum et valor Regulae IV 5862; documenta ad erigendam Congregationem iuris dioecesani IV 5955; adhortatio Ap. «Evangelica testificatio» de vitae religiosae renovatione IV 6109; exhibere debent S.C. de Religiosis elenchum facultatum quibus gaudent circa reductionem, vel mutationem onerum Missarum IV 6212; criteria et nonnae circa habitum religiosum, praesertim mulierum IV 6242;

— *religiosa missionalia:* relationes cum Pont. Opere a Propagatione Fidei I 955; normae pro seminariis eiisdem commissis I 1533; instructio pro religiosis mu lieribus ad tuendam puerorum matrumque vitam in missionibus I 1711; normae de regimine Congregationum Sororum I 1809; elenchus quaestionum pro relatione quinquennali I 1845; subiicitur Institutum Sororum Congregationi de Prop. Fide II 2151;

— *Saecularia:* Const. Ap. «Provida Mater» de Institutis saecularibus perfectionis Christianae adquirendae et de lege peculiari ipsorum II 2398; Commissio peritorum constituitur pro iisdem II 2411; relatio quinquennalis ab eis mittenda II 2425; secretum servandum ab Ordinariis circa eorum exsistentiam et apostolatum in dioecesi II 2430; normae servandae ab Ordinariis locorum in eorum erectione canonica II 2488; Motu pr. «Primo feliciter» de eorum laude et confirmatione II 2495; Instr. «Cum Sanctissimus» de iisdem Institutis saecularibus II 2497; natura et obligatio vinculorum II 2597 ; Congressus ex universo orbe delegatorum Romae habitus: Epist. et alloc, pontificia II 2813, 2835; modus componendi regimen internum cum incardinatione dioecesi et subiectioni Ordinario loci II 3120, et cum huius auctoritate in proprios clericos II 3120; transitus associationum fidelium in Instituta saecularia sub dependentia S.C. de Religiosis II 3538 ; Societas «Leunis» in Institutum saeculare non erigenda II 3876; Instructio de candidatis sedulo diligendis et instituendis II 4144; Communio sub utraque specie conceditur in die eorum consecrationis propriae ΠI 4688; alloc, pontificia de eorum consecratione rationeque propria in Ecclesia IV 5887; de eorum natura notisque propriis IV 6221; de eorum saecularitate consecrata et consecratione saeculari IV 6310;

— *Saecularia* singula: *Institutionis Teresianae:* approbatio definitiva II 2909; *Missionariae Regalitatis D.N.I.C.:* decretum laudis II 2506, natura promissionum paupertatis et obedientiae II 2597; «*Opus Debt:* decretum erectionis dioecesanae II 2231, documenta quae exhibere debet Ordinariis locorum II 2619, consensus Ordinarii loci ad centrum non autonomum constituendum II 2623; *Presbyteri «du Prado» aggregatur* O.F.M. Conv. in spiritualibus III 4234; *Societatis S. Pauli:* decretum laudis II 2760.

Institutio *Academicarum, Commissionis, Institutorum,* etc. v. Erectio; *canonica* officiorum et beneficiorum: decretum II 2760; corporalis seu possessio beneficiorum dispensatur in Polonia II 3366; *catechetica* impensius curanda et provehenda I 840, 1113, 1597, III 4381; *cleri indigeni* v. Clerus authoctonus; *cleri* orientalis, clericalis et religiosa, in territoriis patriarchalibus I 1950; *clericalis* v. Clericalis institutio; *communista* puerorum puellarumque II 2765; *contionum* quotannis habendarum in Basilica Liberiana III 4929;

— *Diaconatus* permanentis v. Diaconatus; *divina* muneris et potestatis in Episcopis magisterii II 3273, sacerdotii et regiminis II 3320; *doctrinae Christianae* in orbe ordinanda I 594; S. Carolus Borromaeus et S. Robertus Bellarmino constituuntur Patroni I 1385; in Institutis religiosis I 1113 ; *festorum* v. Festum; *gradus* honorifici novi seu Torques aureus, in Ordine Piano II 3807; v. Gradus; *lectorum, acolythorum:* ritus in editione typica IV 6334;

— *missionariorum:* abiicienda rerum saecularium cura I 266; de sensu et natura vocationis missionariae deque speciali institutione eorum qui ad gentes evangelizandas praeparantur IV 5824; *novitiorum* ritus alexandrin! temporaria in ritu latino II 3100; v. Novitiatus;

— *processus* Beatificationis Pii Pp. XII et Ioannis Pp. XXIII in Urbe II 4789; *prolis* v. Educatio prolis;

— *religiosa in scholis publicis:* in Italia I 314; puerorum et adolescentium I 698; in scholis mediis I 714, 1178, et publicis I 842; modestia Christiana in vestibus puellarum quae apud religiosas formantur I 964; constituitur Officium centrale pro scholis catholicis in Italia I 1385; Patroni dantur S. Carolus Borromaeus ct S. Robertus Bellarmino I 1385; normae pro scholis aperiendis vel cursibus instituendis II 2355; religiosae feminae recte instituendae ad munus educandae iuventutis II 2913, sicut etiam religiosi viri II 3264; Institutum «Regina Mundi» ad mulieres pias apostolatui dicatas recte instituendas in disciplinis sacris II 3394; Instr, de iuvenum utriusque sexus promiscua institutione in scholis II 3797; Institutum «Sedes Sapientiae» constituitur sub auspiciis S.C. de Religiosis III 4498; institutio magistrorum Civitatis Saravicae in disciplinis religiosis IV 5679, 5831; v. Educatio;

— *religiosorum* v. Formatio religiosorum; *subsidii* pro sacerdotibus invalidis vel in necessitate constitutis 12075.

Institutio generalis *Liturgiae Horarum:* divulgatur ante editionem typicam IV 5977; latina editio declaratur typica et evulgatur IV 6023; decretum et textus Constitutionis IV 6023;

— *Missalis Romani:* Ordo Missae et Institutio IV 5514; declaratio circa eius valorem doctrinalem IV 5684; Responsa ad proposita dubia IV 5624, 5671, 5956, 5745, 5794, 5856; textus Institutionis promulgatur IV 5761 ; variationes in Institutionem generalem inducendae IV 6353.

Institutores puerorum: S. Joannes Baptista de la Salle declaratur Patronus II 2754.

Institutum: *Amhrosianum* Musicae Sacrae erigitur I 1956; — *Angelicum* V. Angelicum, Athenaeum Angelicum: — *Anselmianum* v. Athenaeum Anselmianum; — *Apostolorum Amoris infiniti* («Institut des Apôtres de l'Amour infini») declaratur solutum ac vetitum II 2864, 2892; — *Archeologiae* Christianae: erectio I 795, normae 1799; — *Biblicum:* unio cum Pont. Instituto Orientali I 495, et Athenaeo Gregoriano I 965; sedes ampliatur II 3273;

— *Canonisticum* Facultatis Theologiae Monacensis; facultas conferendi gradus academicos II 2597, Statuta II 2616, nova approbatio Statutorum II 2627, erectio et approbatio definitiva II 3270; — *caritatis Religionisque Operibus* tutandis in Civitate Vaticana: erectio II 2131, regimen II 2237; — *catecheticum* «Lumen vitae» affiliatur Univ. Gregorianae IΠ 4408; — *catechisticae* et scientiarum sacrarum S. Pii X Fratribus Scholarum Christianarum concreditum approbatur cum Statutis propriis III 4030. et includitur in Facultatem Theologiae Univ. Salmanticensis cum iure conferendi gradus academicos III 4663; — *de scientiis paedagogicis* penes Facultatem Philosophicam Athenaei Salesiani erigitur cum iure gradus conferendi II 3514;

— *Filiarum Caritatis* subiicitur Superiori Generali Congregationis Missionis, exemptum ab Ordinariis locorum II 2383; — *«Formula Instituti»:* decreta Congregationis generalis S.I. circa paupertatem quae videntur recedere a formula, approbantur a Summo Pontifice III 4985; — *«Fratres a Caritate»* seu Fratri Bigi, associatur Provinciae Neapolitanae O.F.M. III 5251; — *«lesus Magister»* pro alumnis Institutorum laicorum in urbe erigitur II 3719, Statuta III 4676;

— *internationale catholicum:* Directorium respiciens nonnas quibus ea definiuntur IV 6187;

— *Latinitatis altioris* conditur in Urbe III 4472; initium cursuum et alumni in illud mittendi III 4620;

— *Legumlatorum* seu Deputatorum Parlamenti: crisis et media renovandi institutum IV 6313; – *Liturgicum* Anselmianum III 4218;

— *«Mariologiae»* in Facultate Theologica «Marianum» erigitur III 4027, cum facultate conferendi doctoratum III 4661; — *Missionale scientificum* erigitur penes Athenaeum Urbanianum cum iure conferendi gradus I 1511, Statuta I 1646, 1656; — *Monialium:* Const. «Sponsa Christi» de sacro monialium institutum promovendo et de Statutis generalibus monialium II 2815, recte fovendum ac evolvendum II 2878, 3012;

— *Musicae Sacrae:* instituitur I 509; magisterium conferendum 1 1718, de alumnis adlcctis eidem mittendis II 2886, eidem affiliatur Facultas Musicae Univ. Chicagicnsis «De Paul» II 3716, Epist. Ap. de musica sacra praesertim in Missionibus, Praesidi data III 4238;

— *Oecumenicum* Barense IV 6072; — *Ordinis* S. Hieronymi Congr. B. Petri de Pisis supprimitur 1 1439;

— *Orientale* pro studiis rerum orientalium provehendis 1 91, facultas conferendi Lauream I 329, unio cum Instituto Biblico I 495, ct Athenaeo Gregoriano I 965, facultas conferendi gradus academicos in iure canonico III 4377, Facultas Iuris canonici orientalis erigitur IV 6134;

— *Pastorale Matritense* constituitur sub auspiciis Univ. Comillensis 111 4973, erigitur Superius, tamquam biennium spccializationis Facultati theologicae Salmanticensi inclusum 111 5189; — *Pastorale Romanum* conditur II 3835; — *Philosophicum* in Facultate theologica Univ. Cath. Andcgavcnsis erigitur cum iure conferendi gradus 11 3515;

— *«Regina Mundi»* scientiarum sacrarum in Urbe ad religiosas aliasque mulieres apostolatui dicatas in sacris disciplinis instituendas II 3394, Motu pr. erectionis et approbationis II 3455 statuta II 3457, normae quae moderantur aggregationes ad ipsum II 3592, aggregatur schola iMatritensis «Regina virginum» III 3970, quae ab eo deinde seiungitur III 4921 ; — *«Regina virginum»* Matritense aggregatur Instituto Romano «Regina Mundi» III 3970, seiungitur ct propria autonomia donatur III 4921, nova Statuta approbantur III 5223;

— S. *Eugenii* pro novellis sacerdotibus constituitur II 2592; — *«Sacro Cuore»* pro studiis Sororum in Italia fovendum I 1143; — *«Schola Servitii socialis»* apud Augustam Taurinorum II 3452; — *Scientiarum* atque Litterarum S. Clarae in civitate Neapolitana, ad parandos magistros pro scholis internis religiosorum: opportunitas illud constituendi II 2939, approbatur II 3055, definitiva approbatio III 3976, titulo «Pontificii» decoratur III 4174; — *Scientiarum socialium* erigitur in Facultate Philosophica Univ. Gregorianae cum iure conferendi gradus II 3397, et in Athenaeo Angelicum II 3419; — *«Sedes Sapientiae»* constituitur sub auspiciis S.C. de Religiosis III 4498; — *Spiritualitatis O.C.D.* in Urbe approbatur III 3963, alumnis externis aperitur III 3934, Statuta approbantur III 4451, erectio canonica eiusdem III 4533; — *Superius Theologiae* in Seminario Tananarivensi aggregatur Facultati Theologicae Neapolitanae III 4024;

— *Theologia Moralis* seu Academia Alfonsiana approbatur II 3597, ut Schola interna publica II 3597, inseritur Univ. Lateranensi III 4097; — *Universitarium* Magisterii a «Sancta Familia» in civitate Asmara erigitur III 4099; — *Veronense* Filiorum Cordis lesu in duas Congregationes separatur I 597.

Instructio *Christiana* v. Educatio, Institutio; *Fratres* Instructionis Christianae a S. Gabriele: decretum de eius Fundatore II 2418; *cathecumenorum* per varios gradus usque ad baptismum III 4273; *processus* super rato et non consummato I 1623, II 3155, 3722, IV 5916, 6248; *nullitatis matrimonii* I 1739, solvuntur dubia I 1888; *super causis historicis* Servorum Dei I 1909.

Instructio: *«Quam ingens»* I 1203 extenditur ad clericos subiectos S.C. de Prop. Fide I 2042; *«Quantum religiones»* I 1355 extenditur ad religiosos qui pendent a S.C. de Prop. Fide I 2052; *«De Ssma Eucharistia* sedulo custodienda» I 1882, studiosius servanda I 2046; *«Sacrosanctum»* de investigationibus praematrimonialibus I 2064, compendium actorum a parocho conficiendorum II 2154, et interpretatio II 3339; *Commissionis Biblicae* de titulis academicis ad disciplinas biblicas tradendas II 2907, applicatur pro scholis religiosorum I 2957; S. *Officii* dc nova disciplina ieiumi eucharistici II 3127, interpretatur II 3134; *de musica sacra* II 3838, dubia soluta II 3877, III 3961; *«Inter oecumenici»* ad exsecutionem Const. Cone. Vat. II de S. Liturgia III 4430, ordinandam III 4540, cantus Missalis Romani ab Instructione praescripti eduntur III 4620, et cire?, eam solvuntur plura proposita dubia III 4669, 4685, 4698, 4764, 5049, 5065; *Instr, altera* ad Const. Cone. Vat. II de S. Liturgia III 4430 exsequendam III 5150, variationes in Ordicnm Missae ab ea inductae approbantur III 5170; *de causis matrimonialibus* pro Sinis I 1017, extenditur ad Vietnam III 5190; *Instr, circa caeremonias* antenatis tribuendas III 5055, extenditur ad regionem Laosianam et Cambogianam 111 5216; *Instr, de cultu Mysterii* eucharistici III 5170, solvuntur dubia III 5350; *«Renovationis causam»* de institutione ad vitam religiosam ducendam IV 5455, extenditur ad Instituta a S.C. pro Gentium Evangeliza-

tione dependentia IV 5492; «*Venite seorsum*» de clausura monialium» IV 5597, valor declaratur IV 5701, quae cam contradicunt, suadentur ut vota solemnia derelinquant IV 5842; v. singulas materias.

Instrumenta *communicationis socialis:* decretum Cone. Vat. II «Inter mirifica» III 4447; Pont. Consilium eisdem praepositum constituitur III 4483; Instr, pastoralis ad decretum Cone. Vat. II applicandum IV 6073; alloc, pontificia de quaestionibus quae sub «communicatione sociali» comprehenduntur IV 6245; nuntius scripto datus die usui horum instrumentorum dicato IV 6258; — *Romani Pontificis et Episcoporum* ad activitatem missionalem Ecclesiae absolvendam sunt Opera Missionaria Pontificia IV 6271.

Instrumentum *musicum* dictum «Campani tubulari» pro organo I 59; *radiophonicum* ad cantus liturgicos I 939, II 3465, 3726; *grammophonium* et, in genere, phonographicum in functionibus liturgicis II 3465; — *organum* a mulieribus in ecclesia pulsatum 1 952; *televisificum:* usus in Seminariis Italiae II 3721, in Institutis perfectionis II 3726 et in domibus paroecialibus, oratoriis iuvenum, sedibus Actionis Catholicae aliarumque associationum 11 3809; v. singula instrumenta.

Insula *Cypri:* Delegatio Apostolica constituitur II 2489; — *Madagascaria:* Hierarchia Episcoporum erigitur II 3401 ; Tribunalia dioecesana unius tantum iudicis, et interdiocesana ordinantur pro omnibus causis III 3912; erigitur Delegatio Ap. III 4033 et Nuntiatura III 5095; — *Melevitana* v. Melitensis; — *Terrae Novae:* Tribunalia assignantur pro causis nullitatis matrimonii II 2768.

Insulae *adiacentes Novae Guineae Orientalis:* Hierarchia constituitur IП 5053; — *Mariannenses* subiiciuntur Delegato Ap. in S.F.A.S. II 2350; — *Maris Carabici* assignantur novis Delegationibus Pontificiis II 3245, III 5416; — *Oceaniae Meridionalis:* Hierarchia ecclesiastica erigitur III 4995.

Insulae Philippinae: clerici et sacerdotes ibi emigrantes I 171, III 5278; indultum de abstinentia et ieiunio I 235; ordinatio Tribunalium pro causis nullitatis matrimonii: decretum I 2024, normae exsecutoriae 1 2056; nova ordinatio Tribunalium: decretum II 3577, normae exsecutoriae II 3578; erectio Vicariatus Castrensis II 2841; erigitur Nuntiatura Ap. II 2885; Conferentia Episcopalis cum Statutis approbatur II 3047; facultates et gratiae decennales II 3964, IV 5692; clerici emigrantes in Americam Septentrionalem III 4022; Collegium pro sacrorum alumnis in Urbe conditur sub titulo «de nuestra Senora de la Paz y buen viaje» III 4221.

Insulensis *Episcopus:* notiflcatio eidem facta circa conflictum inter operarios herosque operarum in regione ortum I 1060; *Dioecesis:* Studium Philosophicum-theologicum Seminariorum incorporatur Facultati Theologiae Univ. Cath. Insulensis III 4057; *Universitas* Catholica: Facultas Theologiae III 4057.

Integritas *eleemosynae* Missarum celebrantibus tradenda I 93; *curriculi theologici* et cursus pastoralis III 4556; *textum liturgicorum* in vernaculis interpretationibus TV 5671.

Intentio *abortus* directa offendit ius naturae IV 6348; *diei mundialis* pro vocationibus IV 6253.

«Inter cetera»: Instructio circa monialium clausuram papalem II 3466.

«Inter mirifica»: Decr. Cone. Vat. II de instrumentis communicationis socialis III 4447.

«Inter praeclara»: Instr, de monialium clausura maiori et minori II 2826.

Inter praesentes v. Distributiones.

«Inter reliquas»: Decr. de religiosis servitio militari adstrictis: responsa I 221, 246; tenet sodales Societatum Missionum dependentium a S.C. de Prop. Fide I 1406; applicatur ad servitium prae-militare laboris publici «Arbeitsdienst» I 1816.

Intercessio Servorum Dei: prudentia in publicandis gratiis qui eisdem attribuuntur IV 5867.

Interdictio v. Prohibitio.

Interdictum ab ingressu ecclesiae III 4160; actionis politicae clericis I 868.

Interdioecesanum *Tribunal* v. Tribunal.

Interfectus in bello: ius funerandi I 633.

«Interim»: decretum de interim exsequendo I 62.

Intemationalis v. voces substantivas.

Intemuntiatura Apostolica erigitur: in Lethonia I 778, in Lithuania I 859, in Sinis II 2350, in Aegypto II 2432, in India II 2504, 3789, in Liberiana dicione II 2911, in «Pakistan» II 2918, in laponia II 3032, in Syria II 3134, in Iraniano imperio II 3139, in Aethiopia II 3616, in Turearum natione III 4025, in Senegalensi dicione III 4236, 4961, in Indonesia II 2738, III 4803, in Republica Arabica Unita evehitur ad Nuntiaturam Ap. III 4924, in Hollandia evehitur etiam ad Nuntiaturam Ap. III 5218; v. Delegatio Ap., Legatio, Nuntiatura.

Internuntius Apostolicus: facultates II 3340, III 4165, 5284; v. Delegatus Ap., Legatus, Nuntius.

Internus v. voces substantivas.

Interpellationes in Privilegio Paulino: quibus sub conditionibus dispensari solent I 1591, 1631, 2041, II 2421, 3827; Episcopi vi Motu pr. «Pastorale munus» dispensare possunt ab interprellationibus quae impossibiles aut damnosae videntur III 4687; declaratio de interpretatione huius facultatis III 4617; necessitas interpellationum ad usum licitum et validum Privilegii Paulini III4767; usus Const. Pauli III «Altitudo» absque interpellatione primae uxoris I 1829, 1914; catechumeni baptizandi Indiae retinere possunt compartem quacum vivunt, omissis interpellationibus primae uxoris II 3030, 3031 ; haec facultas suspenditur III 3958, et iterum restituitur III 4122; solvitur dubium circa interpretationem Const. Ap. S. Pii V «Romani Pontificis» seu circa facultatem retinendi unam ex uxoribus, non interpellata uxore legitima II 3876.

Interpellatio verborum et indulgentiae I 1592.

Interpositio *recursus* contra decretum dimissionis religiosi a votis temporariis: tempus utile I 596; item ad Signaturam Apostolicam: quando incipit effectus suspensivus IV 6303.

Interpres v. Commissio *Interpres.*

Interpretatio voluntatis ultimae I 4; Bullae Cruciatae pro Fratribus Minoribus in Hispania I 21; decreti «Cum de sacramentalibus» I 55; Codicis iuris canonici v. Commissio *interpres;* facultatis celebrandi domo I 231; decreti circa «Les faits de Loublande» I 288; novarum rubricarum Missalis Romani I 606; Privilegii Paulini I 838; v. PrivUegium Paulinum; verbi «ecclesiis» in Facultatibus S.C. de Prop. Fide I 1153; art. IX Concordati inter Sedem Ap. ct Romaniam I 1390; textuum biblicorum: Act. 2, 24-33, 13, 35-37, Mt. 16,26 I 1493; Const. Ap. Pauli III «Altitudo» I 1829, 1914, II 3030, 3031, 3958. III 4122; verbi «missionis» in art. 13 Statutonim Unionis Cleri pro Missionibus I 1829; vocis «districtus» in iure particulari O.F.M. I 1830; Instr. «Provida Mater» I 1738, de causis nullitatis matrimonii I 1888; decreti circa cultum sacris Vulneribus I 2025; decreti de readmissione exalumnorum seminariorum ct Institutorum perfectionis I 2019, 2082, II 2270, 2727, 3722, 3774, 3809, 3813, III 3866; facultatis decennalis dc usu altaris portatilis 1

2317; Enc. «Mediator Dei» II 2523; effati «extra Ecclesiam nulla salus» II 2620; canonum v. Canones; Jnstr. circa novam disciplinam de ieiunio eucharistico II 3131; art. VI Concordati Hispani II 3292; num. 11 instr. «Sacrosanctum» de adnotatione baptismi II 3339; Decreti «De rubricis ad simpliciorem formam redigendis» II 3395. 3406, 3409, 3418, 3451, 3464, 3512, 3568, 3615; novi Ordinis Hebdomadae Sanctae II 3463; decr. Cone. Vat. II de Ecclesiis orientalibus catholicis III 5064; indulti dispensandi ab usu quotidiano Scapularis et cinguli Tertii Ordinis Saecularis S. Francisci II 3729; Const. Ap. S. Pii V «Romani Pontificis» I 1829, II 3876; Instr, de musica sacra IΠ 3961; Codicis rubricarum III 4132, 4133, 4168, 4214, 4216, 4224, 4237, 4249, 4291, 4326, 4348; exceptionis dispensandi a disparitate cultus cum parte mahumetana III 4249; num. 23 Motu pr. «Pastorale munus» III 4617; decretorum Cone. VaL II v. Commissio *interpres;* falsa KO Enc. «Populorum progressio» III 5339; Regulae S. Francisci reservata manet Sedi Ap. IV 5758; normarum dc reductione sacerdotum in statum laicalem IV 6288; normarum de pensionibus IV 6328; — *popularis* seu vernacula textuum liturgicorum v. Vcrsio vernacula.

Interregionalis *Facultas* Theologica Mediolanensis erigitur IV 5693; *Tribunalia:* normae pro illis erigendis et ordinandis IV 5949:

Interrituale *Seminarium* S. Ludovici in civitate Constantinopolitana: erectio I 1535» Statuta I 1536; — *Tribunal* secundae intantiae: erectio IV 5838.

Interrogationes: *judiciales,* positiones seu argumenta proponenda I 1034; *faciendae a confessario* circa VI decalogi praeceptum II 2174; *in administratione baptismi* II 3133; *nupturientium* ante matrimonium faciendae a parocho II 3598; ante sacros Ordines III 4409; v. singulas materias.

Interruptio *Missae* ex parte celebrantis I 1106; *novitiatus* in transitu ab una in aliam domum I 1186; facultas Societatis Iesu 111 3924; v. singulas materias.

Interstitia ad sacros Ordines dispensantur 1 820.

Interventus Promotoris iustitiae in causis nullitatis matrimonii apud Rotam Romanam I 1908; S.C. de Sacramentis in processu nullitatis matrimonii per Promotorem iustitiae accusati I 1931; religiosorum in funeribus I 2077; clericorum et religiosorum in spectaculis publicis 11 2851; catholicorum in caerimoniis quae celebrantur in honorem antenatorum III 5055, 5216; clericorum in Synodum Romanam III 4016; clericorum religiosorum et laicorum in Synodum dioccesanam III 5380; v. Concilium, Synodum.

Inthronizatio seu opus consecrandi familias Cordi Iesu; indulgentiae I 108; Opus in Italia 1 122.

Intimatio *electionis* in O.P. 1 279; consuetudo in Ordine S. Trinitatis intimandi electo electionem post factam confirmationem 1 416; *pro Canonizationibus:* modus ct formula I 286.

Intra *clausuram, Missam* etc. v. voces substantivas.

Introductio causae Servorum Dei I 1354; Unionis Cleri pro Missionibus ubicumque I 1821; novae formae cultus et devotionis I 1826; devotionis in Caput D.N.I.C. 1 1892; vexillorum factionum politicarum in ecclesias vel funera 11 2407; novorum rituum, caeremoniarum aut lectionum in liturgiam absque venia Sedis Ap. II 3819; item innovationum ct mutationum in celebrationem Missae III 3937; in Ordinem Hebdomadae Sanctae III 4660; in Liturgiam generalem III 4684; Precum eucharisticorum in Canonem Missae IV 6304; Variationum in Institutionem generalem Missalis IV 6353; divortii in Italiam contra Concordatum adhuc in vigore III 5021, 5108, IV 5744, 5841; experimentorum contra ius commune in monialium monasteria ΠI 5066; in ius particulare O.P. IV 5465; in ius religiosorum IV 5796; in clausuram monialium IV 5842; mutationum in Concordatum Bavaricum III 5431, IV 5472 et Renaniae-Palatinati IV 5519, 5756; recitationis communis Officii loco illius choralis in Ordines Mendicantes IV 5563; causae iudicialis a Promotore Iustitiae IV 6161; causae Servorum Dei I 1354, novus modus procedendi in discutiendo dubio IV 6352; documenta quae praerequiruntur IV 6356; mutationum in Ordinem celebrationis Synodi IV 6329.

«Introduction à la Bible» non suadetur II 3831.

Introitus Missae: modus illum canendi II 2397.

Innundatio *aquarum* causa alienationis donorum votivorum IΠ 5051.

Invalidus *actus* v. Nullitas; *sacerdos:* institutio subsidii in eius favorem I 2075; v. Egestas, Necessitas.

Inventarium patrimonii ecclesiastici II 2650.

Investigationes *canonicae* peragendae a parocho antequam nupturientes ad matrimonium admittat I 2064; *psychoanalyticae* ante Ordines sacros et Professionem religiosam III 4223; *circa idoneitatem* candidatorum ad Ordines sacros III 4409; *circa dogma* de peccato originali III 4996.

Invocationes *in reparationem blasphemiarum:* addenda invocatio S. loseph I 370; item «Benedetta la sua gloriosa Assunzione» II 3100, ordine servato II 3139; item «Benedictus Sanguis eius pretiosissimus» III 4116; item «Benedetto lo Spirito Santo» III 4489; — *piae* tempore aeriarum incursionum: indulgentia plenaria II 2152; «Regina in caelum Assumpta» Litaniis Lauretanis addenda II 2801; «pro pace» in oratione fidelium inserenda III 4956.

loannes *Baptista Vianney* constituitur Patronus parochorum et animarum curatorum I 1051; litterae in primo eiusdem mortis centenario III 3939; — *Papa XXIII:* indulgentiae Ap. II 3870; «Fondazione Premio intemazionale della Pace Giovanni XXIII» cum Statutis III 4372; eius Beatificationis processus III 4789; — *Stephanas* loannes: auctor libri damnati II 2165.

Ipso facto v. Poena canonica. Censura.

Iranianum imperium: erigitur Internuntiatura Apostolica II 3139, et Nuntiatura III 4966.

Iraquiana d'cio: erigitur Nuntiatura Ap. III 5045.

Irregularitas ad Ordines *ex defectu corporis:* digiorum causa vulneris in bello accepti I 93; ex rescissione integrae manus dexterae cum arteriis ob vulnus bellicum I 104, 136, 226; oculi sinistri I 728; digiti indicis manus sinistrae et mobilitatis bracchii dextri I 1664; primae partis digiti pollicis III 4697; — *ex defectu natalium* filii naturalis: dispensatio III 4043; — *ex delicio* cum haereticis eorumque descendentibus: facultas dispensandi I 329, 1240; — *simplex* e militia seu servitio militari I 125; decretum de clericis e militia redeuntibus I 151; dispensatur cum clericis qui arma sponte sua durante bello susceperunt I 185; v. Bellum; e filiis acatholicorum descendentibus in linea paterna usque ad primum gradum I 485; facultates dispensandi concessa confessariis Mexici I 921, Germaniae I 1890, Galliae I 1941.

Islandia: Delegatio Ap. erigitur III 4027.

Israel: consociatio «Amici Israël» aboletur I 939.

Italia: datur unus Ordinarius clericis profugis I 149; celebratio Conciliorum et ordinatio appellationum I 181, 190; Consilium centrale Operis Propagationis fidei constituitur 1 372; clerici assumere non debent officia oeconomica civilia I 585; facultates quinquennales Ordinariorum locorum I 431, 618, 980, II 3101,

III 5283; facultas celebrandi Missam sub dio I 707; abusus in modo celebrandi sollemnitates religiosas I 856; conservatio et ordinatio Archivorum, Bibliothecarum, Musaeorum artis I 868, 957, 1922, II 2146, 2163, III 4130, 4216; normae pro exsequendis exemplaribus photographicis II 2831 ct operibus artis in ecclesiis II 3038; erigitur Nuntiatura Ap. I 1088; Institutum Ap. «Sacro Cuore» pro studiis superioribus Sororum 1 1143; dispensatio impedimentorum matrimonialium I 1189; distributio redituum intercalarium I 1199; relationes inter Ordinarios loci et paroecias aliave Instituta religiosis commissa II 2439; tributum pro administratione dioecesana I 1242; normae circa Conferendas episcopales 1 1398; exemptio taxarum in aedificandis vel reparandis ecclesiis, seminariis domibusque paroecialibus I 1635, 2086; Delegatio Ap. Africae orientalis italicae I 1815; monitum quoad celebrationem matrimonii I 1925; indultum super ieiunio et abstinentia I 2024; normae circa studia religiosorum I 2044; normae pro clericis qui studia acadcmica perficere intendunt apud Universitates civiles II 2138, 2913, 111 4928; mitigatio ieiunii eucharistici tempore belli II 2137, 2232; normae pro sacerdotibus Italis qui studia perficere intendunt apud Athenaea Romana II 2137, 2344; iusiurandum sponsorum, licentia matrimonii adsistendi, notificatio et adnotatio celebrati matrimonii II 2165; facultates speciales Superioribus Maioribus religiosorum extra Italiam commorantibus durante bello II 2166; necessitas recurrendi ad S.C. Concilii in censibus et praestationibus circa res et bona ecclesiastica II 2176, et poenae contra transgressores II 2269; facultas celebrandi Missam horis postmeridianis II 2232; committitur Commissioni pro arte sacra opus reparandi damna aedibus sacris illata durante bello II 2254; normae servandae a religiosis in reparandis damnis II 2351, 2356; alloc, pontificia ad operarios Romae coadunatos II 2270, 3393; celebratio matrimonii inter personas ad exercitum S.F.A.S. pertinentes et cives italicos vel exteros in Italia commorantes II 2279; damnatur publicatio «Don Basilio» II 2384; decor habitus clericorum II 2618; variationes in Statutis et constitutione Commissionis pro arte sacra II 2649; erigitur «Schola nationalis de servitio sociali pro religiosis» cum Statutis II 2798; relationes inter Pont. Opera Missionalia et Instituta missionalia II 2883; novum Statutum consociationis italicae S. Caeciliae II 2905; Statuta Foederationis Italicae religiosarum edocentium (F.I.R.E.) II 2916, et reeducantium (F.I.R.R.) II 2918; aequa distributio cleri per omnes dioeceses II 2921 ; alloc, pont, ad Unionem Catholicam obstetricum II 2926; litt. circ. de festis sanctificandis II 3028; praestatio materialis archivorum II 3100; usus linguae vernaculae in Liturgia II 3133, 3412; exercitium apostolatus cinematographici a sodalibus religiosis II 3141; ordinatio Commissionis dioccesanae de re cinematographica II 3145; alloc, pont, ad medicos ex Italia II 3208, III 5046; de televisione II 3241; allocutio pont, ad iurisperitos ex Italia II 3326, 3358, 3619, III 3999, IV 6348; dispensatio abstinentiae cum navigantibus et maritimis navibus italicis utentibus II 3418; publicationes matrimoniales et inquisitio circa consanguinitatem et affinitatem II 3422; Statuta generalia Foederationum Sororum (C.I.S.) II 3566; Statutum «pro Claustralibus» II 3868; celebratio Missae votivae Imm. Cordis Mariae primo cuiusvis mensis sabbato III 3972; Consilium ecclesiasticis Italiae Tabulariis curandis erigitur cum Statutis propriis III 4025; pars ccrae apum aut olei in candelis liturgicis III 4159; dies nationalis pro vocationibus ecclesiasticis statuitur III 4252, mediis et indulgentiis propriis instructus III 4254; alloc, pont, ad Ordinarios Italiae III 4799; alienatio donorum votivorum in favorem civium qui inundationem aquarum subierunt III 5051; normae ad instaurationem liturgicam prosequendam III 5289; Statuta Unionis Superiorissarum Maiorum III 5349; exercitium iuris quaeritandi religiosorum III 5353; documenta producenda ad effectus civiles tribuendos sententiis nullitatis matrimonii IV 6150; in documento celebrati matrimonii canonici exprimendum est cognomen patris et matris contrahentium IV 6162:

— *Actio Catholica:* Statuta I 599, 600, 846, 926; ordinatio generalis cum Statutis singularum sectionum propriis I 1363; variationes in Statutis Generalibus I 1931; novum Statutum generale I 2027; Epist. Ap. ad Praesidem Commissionis Episcopalis qua nova Statuta approbantur II 2366; textus Statutorum II 2367; normae pro participatione in factionibus politicis II 2318; facultates pro sodalibus, rusticationis causa, extra domos commorantibus II 2654; associationes internae pro pueris in collegiis religiosorum fovendae II 2880, 2946; nova Statuta IV 5631;

— *Castrensis iurisdictio:* nominatio Ordinarii I 536, 744; iurisdictio I 744; ritus sequendus a Capellanis castrensibus in civitate Mediolani I 935; iurisdictio Vicarii seu Ordinarii militaris I 1959; mobilizatio civilis clericorum durante bello I 1990; transmissio radiophonica celebrationis matrimoniorum militum per procuratorem durante bello I 2091; licentia militibus necessaria pro matrimonio contrahaendo II 2173;

— *Conventiones et Concordatum cum Sede Ap.:* Conventio intcmationalis I 1004; Concordatum I 1009, 1066; applicatio Concordati: condonatio bonorum Ecclesiae usurpatorum I 1055; administratio bonorum beneficialium et ecclesiasticorum I 1079; erigitur Nuntiatura Ap. I 1088; celebratio matrimonii 1 1094; preces pro rege et populo I 1102, II 2385; exsecutio sententiarum nullitatis matrimonii I 1105; recognitio personalitatis iuridicae associationum religiosarum I 1156; institutio religiosa in scholis publicis I 1178; instructio circa ecclesias aliasque institutiones cultus I 1181; introductio divortii in Italia laedit Concordatum adhuc in vigore III 5021, 5108, IV 5744, 5841;

— *documenta aliqua* ad Ordinarios locorum Italiae circa varias materias missa I 744, 1079, 1094, 1105, 1925, 2087, II 2146, 2649, 2650, 3028, 3241, III 4130;

— *egestas cleri:* media eam subveniendi I 216; Statuta mensae argentariae II 2181; tributa extraordinaria super beneficia ecclesiastica II 2261 ; modi arcam efformandi et augendi II 2733;

— *emigrantes:* constituitur Praelatus emigrationis I 331; conditur Collegium sacerdotum pro italis ad externa emigrantibus I 393; tessera ecclesiastica pro eis I 529; cura spiritualis emigrantibus italis praestanda II 2423; clerici emigrare cupientes in S.F.A.S. indigeni acceptatione Ordinarii ad quem emigrant II 2425; normae pro celebratione matrimonii inter emigrantes italos, praesertim per procuratorem contrahendi II 3495, et in Helvetia II 3613;

— *factiones et electiones politicae:* principia factionis politicae «Sinistra cattolica» reprobantur II 2259; officia determinantur catholicorum in ferendo suffragio II 2290; de recte instituendis fidelibus in materia II 2299; participatio in activitate politica II 2318; participatio Actionis Catholicae II 2318, ct religiosorum II 2338; obligatio utendi iure suffragii in electionibus politicis II 2412, praecipue a religiosis, non exceptis monialibus II 2889;

— *Pont. Opus Assistentiae pro Italia:* constituitur in

personam iuridicam II 3148; Statuta II 3148; nonnae pro centris missionaries a religiosis efformatis sub auspiciis Pont. Operis II 3581 ;

— *scholae publicae:* institutio religiosa et catechesis tradenda I 314, 686, 1178, 1118; constituitur «Officium centrale pro scholis catholicis» I 1385; constitutio et evolutio Officii catechistici dioecesani I 1118; normae pro Institutis d
1936; normae pro ordinatione ecclesiastica scholarum quae pendent ab Ecclesia II 2345; modus subveniendi necessitatibus oeconomicis Officii catechistici dioecesani II 2850; retributio oeconomica et conditio iuridica Professorum in scholis Ecclesiae II 3191; modus tradendi disciplinas philosophicas II 3842;

— *Seminaria dioecesana et regionalia:* ordinatio I 298; normae pro alumnis qui munere funguntur Praefecti 1 1707; de coordinandis studiis scholae mediae cum studiis Seminariorum I 2047; cursus de Psalmis explanandis I 2084, studium S. Scripturae I 2087, et Paedagogiae 11 2257; Statuta Seminariorum regionalium II 2261; usus instrumenti televisifici II 3721, III 4497; institutio in musica sacra II 3783; cursus de doctrina sociali Ecclesiae ΠI 4215; allocutio pont, ad Rectores IΠ 4225; cursus dc Tabulariis seu Archivis Ecclesiasticis ordinandis III4374; institutio catechetica tradenda III4381 ; usus cinematographaei et televisionis ΠI 4497;

— *Tribunalia:* ordinatio appellationum I 181; Motu pr. «Qua cura» de ordinandis Tribunalibus por causis nullitatis matrimonii I 1902; normae exsecutoriae I 1991; supprimitur facultas appellandi ad Rotam romanam pro altera instantia et constituitur Tribunal appellationis in Vicariatu Urbis II 3318; restituitur facultas appellandi ad Rotam Romanam IV 5475; documenta producenda ad civiles effectus tribuendos sententiis nullitatis matrimonii IV 6150; Ordinarius competens ad decidandos causas matrimoniales in casibus exceptis est Archiepiscopus Sedis Tribunalis regionalis IV 6265; nonnae et taxationes statuuntur ad honoraria quae advocatis et peritis debentur ob expletum munus apud tribunalia regionalia IV 6319.

Itali-graeci pueri: Seminarium I 138.

«Ite Missa est»: cantus 1 387.

Iter: facultates religiosorum Ordinis Ss. Trinitatis itinerantium I 860; facultas sacerdotibus facta audiendi confessiones comitum itineris I 1644; commoratio monialium itinerantium intra clausuram papalem I 1782; normae pro religiosis feminis itinerantibus 11 2348; facultas datur sacerdotibus per viam ferr fcflin itinerantibus confessiones fidelium audiendi II 2891; nonnae pro peregrinationibus et itineribus praesertim mulierum sub clericorum ductu II 3010; celebratio Missae horis vespertinis ratione itineris II 3868; clerici itinérantes in Américain septentrionalem UI 4035, et in regiones dicioni communistarum subicctas UI 5146, 5217; Pont. Commissio dc spirituali migratorum atque itinerantium cura constituitur IV 5759; v. Turismus;

— *aïronautlcum:* dispensatio a lege abstinentia pro officialibus atque itinerantibus 111 4480, 4663;

— *maritimum:* facultas dicendi Missam eo durante 1 522; Missa vespertina pro operariis qui navibus addicuntur 11 3141; calendarium nomenque Antistitis in canone Missae nominandum 11 3239; dispensatio a ieiunio et abstinentia cum maritimis et navigantibus in navibus Italiae II 3418, Germaniae II 3420, 3515; celebratio Missae absque inserviente 11 3424; potestas Capcllani navis dispensandi et Ordinarius competens ad Missas postmeridianas permittendas II 3515; responsa ad dubia circa exercitium potestatis dispensandi navigantes durante itinere maritimo II 3587.

Itinerantes v. Iter.

Iteratio *benedictionis* cinerum in Missa vespertina II 3813; *Missae* v. Binatio, Trinario.

Iubilaeum *ordinarium universale anni 1925:* indictio I 694; suspenduntur indulgentiae et facultates anno sancto vertente I 699; Paenitentiariis aliisque in Urbe confessariis facultates extraordinariae conceduntur I 702; indulgentiae conceduntur monialibus aliisque stabili impedimento detentis cum opportunis facultatibus circa absolutiones ct votorum commutationes I 708; monita de usu facultatum confessariis tributarum deque ratione indulgentiae Iubilaei lucrandae I 710; facultas dispensandi a visitatione quatuor Basilicarum I 728; facultates omnibus confessariis peregrinis el aliquibus tantum concessae cum monitis dc usu facultatum I 730; commutatio conditionum pro iis qui peregrinos iuvant I 732; dubium circa conditionem confessionis I 736; dubia circa impeditos ab Urbe adeunda ob cotidianum laborem aut difficultatem discedendi a domo et an pro se vel pro defunctis consequi valeant indulgentiam I 745; dubia circa facultatem confessariorum disp sandi, commutandi vota et conditiones, atque absolvendi a censuris I 746; de Iubilaeo pro defunctis lucrando I 746; ad totum orbem Iubilaeum extenditur I 805;

— *extraordinarium universale anni 1929:* indicitur I 999; sodales Pont. Operis a Propagatione Fidei indigent eleemosyna ad lucrandum Iubilaeum I 1028; dubium dc privilegio concesso sacerdotibus I 1033;

— *extra ordinem universale anni 1933-1934y* exeunte undevicesimo saeculo a generis humani Redemptione: indicitur I 1437; indulgentiae et facultates suspenduntur a die 2 aprilis 1933 ad diem usque 2 aprilis 1934 I 1442; Paenitentiariis aliisque in Urbe confessariis extraordinariae conceduntur facultates I 1445; facultates speciales quae omnibus confessariis peregrinis, et quae decem tantum confessariis tribuuntur cum monitis de usu facultatum I 1453; monita de usu facultatum confessariis tributarum deque ratione indulgentiae lucrandae I 1456; dubia circa facultates confessariis peregrinis concessas I 1463; de non permiscendis operibus pro multiplici Iubilaei acquisitione 1 1509; ad totum orbem extenditur I 1523; de formulis precum ab orientalibus adhibendis ad lucrandam indulgentiam I 1528; monita de usu facultatum confessariis tributarum per Annum Sanctum ad orbem propagatum deque ratione indulgentiae lucrandae I 1530;

— *ordinarium universale anni 1950:* indicitur II 2598; indulgentiae et facultates suspenduntur II 2605; Paenitentiariis aliisque in Urbe confessariis extraordinariae conceduntur facultates II 2606; monita de usu facultatum confessariis tributarum deque ratione indulgentiae lucrandae II 2630; facultates confessariis peregrinis concessae, et monita de facultatum usu 11 2633; facultas datur celebrandi Missam in viatorum viae ferratae curribus II 2660; conditiones necessariae ad Iubilaeum Romae lucrandum II 2729, praesertim a mulieribus quae propter gestationem vel curam prolis Romam adire nequeunt U 2731 ; item ab operariis qui ab exiguitate stipendiorum impediuntur II 2731; ad orbem extenditur II 2842; Instructio de Iubilaei anno qui ad universum orbem extenditur 11 2847;

— *extra ordinem in toto orbe celebrandum post clausum Cone. Vat. II:* a primo Ianuarii ad 31 Maii 1966 indicitur 111 4804; decretum circa indulgentias lucrandas in aliis, praeter cathedralcm, ecclesiis 111 4913; declaratio circa Iubilaei extraordinarii indulgentias III 4925; Missa pro Iubilaeo approbatur III 4925; modus conficiendi intepretationes vernaculas Missae pro Iubi-

laeo III 4929; no.mae pro lubilaeo lucrando intra claustra monasteriorum monialium III 4934, 4943; facultas celebrandi Missam lubilaei etiam in diebus hturgicis primae classis III 4956; prorogatur III 4973;

— *Dominae Nostrae a Columna in civitate Caesaraugustana anni 1940:* facultates concessae sacerdotibus peregrinantibus ad Sanctuarium I 1955;

— S. *Iacobi de Compostella in Hispania:* indulgentiae concessae fidelibus ad sepulcrum S. Iacobi Maioris Apostoli in civitate Compostellana II 2239; privilegia, indulgentiae et favores spirituales II 3340;

— *Dominae Nostra Lapurdensis:* indulgentia iubilaris iis qui Massabielenscm Specum inviserint a die 11 febr. 1958 ad diem 11 febr. 1959 conceditur II 3775.

Iubilatio canonici et ius ad emolumenta adventitia I 782; ius ad distributiones inter praesentes post iubilationem II 2114.

«Iudacus» in n. 3 Facultatum quinquennalium Ordinariorum II 2206, 2276; «iudaeus perfidus»: sensus in liturgia feriae VI in Parasceve II 2504; natura associationis «International Council of Christians and Jews» II 2849; mutatur formula pro eorum conversione in liturgia feriae VI in Parasceve III 3938; verba de iudaeis supprimuntur in formula actus dedicationis generis humani Christo Regi III 3962.

Iudaica *origo* in Facultatibus quinquennalibus Ordinariorum II 2276 \ *perfida:* sensus horum verborum in liturgia feriae VI in Parasceve II2504; *parsv.* Pars iudaica.

Iudaismus: Ingressus illius qui ex eo convertebatur in O.P. III 4956.

Iudex: eius officium et munus in Ecclesia IV 5740, post Cone. Vat. II III 4932, praecipue in causis matrimonialibus I 2094, IV 5097; normae ut munus suum aptius obire possit II 2624; unus tantum in prima instantia pro omnibus causis, etiam matrimonialibus III 3881, 3912, cum potestate procedendi summarie III 3912; assumptio in officium iudicis: laicorum I 167, III 5385, et diaconorum IV 6304; competentia in causis matrimonialibus ratione quasidomicilii I 1122; distributiones capitularis absentis a choro dum munere iudicis synodalis fungitur II 2113; substitutio iudicis vita functi medio tempore inter decisionem causae et extensionem sententiae definitivae II 3878; nullitas sententiae ex eo quod iudex functus fuerat in eadem causa munere Promotoris iustitiae IV 6103; spiritus pastoralis quo ius applicare debet iudex IV 6219.

Iudicialis actio v. Actio iudicialis; *causa* v. Causae iudiciales; *decisio* v. Decisio iudicialis; *forma* stricta III 3893; *ordo* v. Ordo iudicialis; *potestas:* origo et natura II 2295, obiectum II 2362, finis II 2436, exercitium extra proprium territorium II 3130, intra ambitum ecclesiologiae generalis IV 5470, non contrarium verae libertati filiorum Dei IV 5740; v. Potestas; *via* in causis separationis II 3847.

Iudicium super martyrio I 1407, et scriptis Servorum Dei II 3599; Ordinarii loci de capacitate schizophrenici ad nuptias III 4254, et de communicanda solutione matrimonii in favorem fidei parti conventae III 4294;

— *processus:* Motu pr. «Sollicitudinem nostram» de indiciis pro Ecclesia orientali II 2661; constitutio Tribunalis appellationis et exercitium potestatis iudicialis extra proprium territorium in iure orientali II 3130; missio actorum causae II 2112; capacitas acatholicorum standi et agendi in iudicio II 3038, 4922; Ordinarius loci concedere potest hanc facultatem, etiam pro causis matrimonialibus II 4943, et valor concessionis pro aliis instantiis IV 5844; assignatio et ordinatio tribunalium per varias regiones v. Tribunalia.

Iura v. Ius.

Iuramentum *antimodernisticum* manet in vigore post Codicem I 110; nova formula adhibenda cum a iure requiritur III 5282; *de statu libero* a nupturientibus exigendum I 279; *suppletorium* de statu libero I 313;

— *aggregationis* Societati in communi viventi producit incardinationem canonicam 1 1394 titulumque ordinationis alumnis praestat vitae communis I 1826; *super ritibus sinensibus* I 1944; *praestandum* ab alumnis Seminarii Kandyensis: formula I 1949; *super ritibus mai ribus* a missionaries non praestandum I 1958; v. etiam vocem Iusiurandum.

«Iure pleno»: assistentia Capitulis religiosorum II 3822, et Concilio Vat. II, III 4553; unio stationis missionalis domui religiosae ad nutum Sanctae Sedis II 2907; v. Ad nutum, Domus *religiosa,* Unio.

Iuridicus v. voces substantivas.

Iurisdictio: applicatio canonum de supplenda iurisdictione ad potestatem dominativam II 3029;

— *coactiva:* subiectum ei obnoxium I 484; *cumulativa* v. Cumulatio; iurium *personalis* Visitatoris Ap. in clerum et fideles dioecesis Gedanensis III 4481 ; *suppleta* quoad matrimonii celebrationem II 3029; canones de iurisdictione suppleta applicantur ad potestaten dominativam Π 3029;

— *exercitium:* ad incurrendas poenas contra impedientes, recursus ad auctoritatem civilem effectum suum sortiri tenetur I 839; declaratio excommunicationis contra impedientes in dicione Haitiana III 4144;

— *extensio* Jurisdictionis Vicarii Castrensis I 2060; Exarchi Ap. pro ruthenis in Australia II 3875, et pro ucrainis in Anglia III 5124; — *gradus* primi et secundi in Tribunalibus v. Instantia Tribunalis;

— *ad audiendas confessiones* v. Licentia; — *Administratoris* Basilicae Lauretanae extenditur ad civitatem I 1643; — *Episcopi* in proprium Seminarium extra dioecesis territorium positum I 1572; — *Exarchi Ap.* pro ruthenis in Australia extenditur II 3875, et pro Ucrainis in Anglia III 5124; — *Ordinarii loci* in fideles alius ritus I 1900; in moniales v. Moniales; — *parochi* cumulativa cum Capellano militum II 2228; exemptio ab ea Seminarii Societatum pro missionibus exteris II 3030;

— *S.C. de Prop. Fide:* transitus Institutorum religiosorum sub eius iurisdictione I 1434; — *S.C. Orientalis* melius determinatur I 1875; — *Tribunalium* primae et secundae instantiae v. Instantia; — *Vicarii Delegati* in Missionibus: natura eiusdem I 1835.

Iurisperitus: Commissio instituitur penes S.C. de Religiosis pro Institutis saecularibus II 2411 ; alloc, pontificia ad eos II 3326, 3358, 3619, III 3999, IV 5627, 6348, 5738; v. Peritus.

Iurisprudentia canonica sequenda in admittendis capitibus nullitatis matrimonii IV 6194.

Ius, iura: favor iuris quo gaudet matrimonium II 2423; positivismus iuridicus refutatur: alloc, pontificia II 2651; apostolatus circa iura ct officia matrimonialia II 2926; ius prolis conceptae ad vitam II 2940, ct abortus directe intentus declaratur illicitus IV 6348; iura et officia mulieris in hodierna societate III 4230; modus conciliandi iura individualia ad vitam cum exigentiis demographicis societatis III 5153; iura artis medicorum II 3540; ius nativum Ecclesiae instituendi proprios ministros III 4666; iura et officia Commissarii Episcopalis in regimine Collegii Pii Latini Americani 111 5452;

— *canonicum positivum* proprium Ecclesiae: valor et momentum Decreti Gratiani in cius historia II 3032; quando admittit matrimonium putativum II 3583, 3596; necessitas et utilitas pro recto Ecclesiae regimine III 5020. 5378, IV 6219, 6351 ; respondere debet naturae et constitutioni Ecclesiae IV 5738; non opponitur verae

libertati filiorum Dei IV 5740; alia capita nullitatis matrimonii non admittit praeter ea a legibus et iurisprudentia canonica comprobata IV 6194; spiritus pastoralis quo applicari debet a Tribunalibus IV 6219; momentum ct notae propriae IV 6351; — *canonicum* Codicis Latini v. Codex Iuris canonici; — *canonicum* Codicis Orientalis v. Codex iuris canonici orientalis;

— *canonicum in scholis tradendum:* normae methodologicae I 86, 154; excusatio a choro Canonici ius docentis in Seminario I 165;

— *missionarium:* iura Praefecti Ap. applicantur ad Superiores ecclesiasticos Missionum, in specie ius nominandi Vicarium Generalem I 1112; sensus verbi «ecclesiis» in Facultatibus S.C. de Prop. Fide I 1153; unio Stationis missionalis pleno iure domui religiosae ad nutum S. Sedis II 2907;

— *gradus academici* in iure canonico: «aggregationis» in Facultate iuris Collegii Angelici I 105; experimenta subeunda ad eos assequendos I 154; Laurea iuris canonici I 941 ; necessitas curriculi philosophici ad Lauream I 874; Instituti canonistici Facultatis Theologicae Monacensis II 2597, 2616, 2627, 3270; Instituti Orientalis in Urbe III 4377, IV 6134;

— *iuris dioecesani* Congregationes, Instituta: celebratio Capituli generalis 1399; recognitio iuridica 1516; normae pro conficiendis Constitutionibus III 3881; erectio domus in territoriis S.C. de Prop. Fide II 3514; documenta exhibenda ad Decretum laudis impetrandum IV 5955;

— *civile* observandum in testamento novitiorum I 191, II 3598, 3821; cius observantia ante celebrationem matrimonii canonici I 475; matrimonium canonicum viduarum militum absque sollemnitatibus civilibus I 858; prohibens reddere tutam promissionem edu u >. dae prolis catholice I 1871; formalitates a Christianis implendae ante matrimonium canonicum 1 1892; *Italiae:* dc exemptione taxarum in aedificandis vel reparandis ecclesiis aliisque domibus 11635, 2086; de divortio introducendo laedit Concordatum III 5021, 5108, IV 5744, 5841 ; *impedimentum* a sola lege civili statutum non afficit matrimonium canonicum III *gentium* quoad pacem tuendam III 4353, 5450, IV 5627; *naturale:* defenditur a iure poenali IV 5627; offenditur per abortum IV 6348; *poenale:* momentum et natura II 3199, 3358, IV 5627;

— *accusandi nullitatem matrimonii:* quid veniat nomine «impedimenti» I 1034; in casu appositae conditionis I 1144; ius denuntiandi nullitatem Ordinario vel Promotori iustitiae 1 1163,1496; in casu metus, coactionis, causae culpabilis honestae, licitae I 1496; significatio vocis «acatholicorum» quoad ius accusandi I 1787; ius Promotoris iustitiae I 1894, quoad acatholicos I 1913; apostatae a fide prohibentur agere in causis matrimonialibus I 1950; causa directa et dolosa II 2136; quemnam Ordinarium vel Promotorem Iustitiae adire debeant inhabiles 11 2231; ius partis inhabilis appellandi contra sententiam negativam nullitatis 11 2292; ius accusandi, inhabilitas standi in iudicio, et valor sententiae 11 2319; cuinam competat concedere facultatem IV 5844; *accusandi nullitatem matrimonii mixti* I 1352, 1787, 1913, 1950, 11 3634, 111 4922, IV 5844;

— *ad emolumenta* v. Emolumenta; — *alternativum* in servitio chorali I 873; — *appellandi* in causis matrimonialibus: circa expensas IV 5928; dies fatales ad proponendam vel prosequendam appellationem observandi sunt IV 6263; — *cognoscendi libellum* a parte conventa IV 5987; — *cumulatirum* v. Cumulatio iurium; — *funerandi,* v. Funera iuridica; — *conferendi* beneficia, gradus academicos v. Beneficia, Gradus academici;

— *matricitatis* 1 1166;— *optionis* in dioecesibus suburbicarits abrogatur 111 4166; — *patrimoniale* Ecclesiae oeconomico-artisticum v. Patrimonium Ecclesiae; —*pensionis* sacerdotis saecularizati e Societate in communi vivente sine votis egressi IV 6283; —*praecedentiae* inter vanos ritus I 1166; v. Praecedentia; *praesentandi* ad paroeciam I 1177; Vicarium curatum I 1994; — *retrocessionis* proprietatis IV 5845; — *suffragii* in electionibus politicis 11 2290, 2299, 2412, 2889; — *accommodatio* iuris v. Accommodatio, Renovatio; — *Advocatorum* Curiae Romanae v. Advocatus; — *canonicorum* v. Canonicus; — *Capituli* cathedralis v. Capitulum Cathédrale;

— *noviriorum* v. Novitius;

— *Officialis Tribunalis* in causis matrimonialibus per processum documentalem seu casus excepti solvendis I 609; — *Ordinarii loci* in causis matrimonialibus per processum documentalem seu casus excepti solvendos I 609; interdicendi actionem politicam clericis I 868; nominandi Professores religionis in scholis mediis religiosorum II 2508, 2509, III 3921; visitandi Directionem nationalem et dioecesanam Operum Missionalium III 4035; moderandi concelebrationem Missae in ecclesiis religiosorum ΠI 4928; — *Parochorum* v. Parochi;

— *Patronatus* in Insula Melevitana I 228, 248; ius patronatus popularis I 282; suadentur Patroni ut loco iuris praesentandi acceptent ius ad suffragia etiam perpetua I 506; praesentatio ad beneficium iuris patronatus laicalis et concursus I 506; obligationes et onera adnexa exercitio I 956; paroecialis et modus illud exercendi I 1164; ius praesentandi ad paroeciam Praeposito commissam I 1177; Capituli in praebendas canonicales I 1713; renuntiatio iuri praesentandi Vicarium curatum I 1994, et reservation's apostolicae II 2254; — *Promotoris iustitiae* v. Accusatio mullitatis, Ius accusandi;

— *religiosorum* votorum temporariorum ad suffragia post mortem I 231 ; sensus vocis «Districtus» in O.F.M. I 1830; ius Superioris inspiciendi litteras subditorum II 2479; «Studium seu Schola practica de iure religiosorum» apud S.C. de Religiosis II 2919; solvendi vota scholasticorum et Coadiutorum non formatorum S.Ï. cum sodalis dimittitur III 3966; experimenta contra ius commune et particulare v. Experimentum et singulas materias; exercitium iuris quaeritandi 111 *5353*\ — *Societatis Missionum Parisiensis* possidendi et admittendi bona oeconomica I 719; clericorum dandi litteras dimissorias ad Ordines II 2430.

Iusiurandum sponsorum ante nuptias: valor et amplitudo II 2165; v. Ioramentum.

Iustitia: defenditur a Tribunalibus III 3975; pax omnium gentium in ea constituitur III 4353; *in mundo* obiectum alloc, pontificiae IV 6152, et declarationis Synodi Episcoporum IV 6178; obligatio Ecclesiae reddendi testimonium iustitiae IV 6333:

— *administratio* a Tribunalibus III 3975; ministerium nobile in Ecclesia III 4623; spiritus pastoralis quo fieri debet IV 6219.

«Iustitia et Pax»: Pont. Commissio studiorum: erectio, competentia, munus III 5093, 5646, 6056.

Iuvenis in bello interfectus: funera I 633; *Actionis Catholicae:* Congressus Antuerpiae I 963, Sectiones in Italia masculini ct feminini sexus cum Statutis propriis I 1366, 1371, facultates pro iis qui, rusticationis causa, degunt extra domos II 2654; *Congregationum Marianarum:* facultates occasione excursionum, feriarum etc. II 2429; *associationis* «Deutsche Pfadfinderschaft St. Georg»: facultates eorum Capellanis concessae II 3569; Instructio de iuvenum utriusque sexus promiscua institutione in scholis ab auctoritate ecclesiastica rectis II 3797, IV 5976; *educatio sexualis:* decretum S. Officii 1 2142; v. Institutio religiosa. Educatio; *clerici:* mittendi Romam studiorum causa selecti II 3810; pericula quae

eis oriri possunt cx operibus Petri Teilhard de Chardin II 3783, 3790, III 4292, ct Ioscphi Ortega y Gasset III 4229, 4265 ; corum formatio recta ac permanens IV 5672 ; v. Clericalis institutio; egressus c Societate S. Sulpicii: eius admissio in Seminarium dioeccsanum II 3868, v. Egressus. J... v. I...

«Jehovah»: solvitur in favorem fidei matrimonium initum inter partes huius sectae III 4969.

Iuventus: Enc. «Divini illius Magistri» de eius Christiana educatione I 1125; religiosae feminae recte instituendae ad munus educandae iuventutis II 2913; Epist. Ap. de aptiore ratione ad iuventutem a sodalibus religiosis rite instituendam II 3264; v. Educatio, Iuvenis.

Jouvenel, Marcelle de: liber ab eo scriptus damnatur II 3392.

Kalendarium v. Calendarium.

Kandyense Seminarium: formula iuramenti ab alumnis praestandi I 1949.

Karachi: Delegatio Ap. «De Karachi» appellanda constituitur in Statu «Pakistan» II 2762.

Karrer Otto: auctor libri damnati II 2118.

Katechismus v. Catechismus.

Kazantzakis Nico: auctor libri damnati II 3245.

Kenia: constituitur Hierarchia II 3136.

Klein Ioscph: auctor libri damnati II 2799.

Knuvelder L.: auctor libri damnati III 3943.

Koblenz dioecesis Trevirensis II 2122.

Koepgen Georgius: auctor libri damnati I 2061.

Konkordat v. Concordatum.

Kuwait: Nuntiatura Ap. erigitur IV 5475.

Kyriale simplex editur III 4620.

La Quinzaine: ephemeridis damnatio II 3358.

Laberthonnière L.: opera damnata I 1783, 2053.

Labor *quotidianus* impediens adire Romam ad lubilaeum I 745; *Officialium* S. Sedis: normae I 849, 1963; publicus praemilitaris vel militaris I 1816, 1963; — *monasticus* monialium Π 2826; *manualis* clericorum apud fabricas etc. I 3159, 3183, 3839; *conciliaris* Vaticani II: prosecutio III 4710; *abstinentia* a laboribus in diebus festivis de praecepto III 4944; *humanus:* valor et dignitas in societate et industria moderna III 5352; «Organisation International du travail»: alloc, pontificia in L anno ab eius fundatione IV 5565; *Synodi* Episcoporum IV 5657; v. Laborantes, Operarii.

Laborantes *noctis tempore:* mitigatio ieiunii eucharistici II 2215, 2330; item, apud portus et naves S.F.A.S. II 3027; *Instituta* saecularia in dioecesibus et iura Ordinarii loci II 2430; *in Curia Romana:* normae II 2869, III 5298, ordinatio pensionum I 1838, IV 6234, 6235, 6329, 6328. 6328; v. Operarii.

Lacerna: cubicularii ab ense et I 885.

Lacticinia: usus pro monialibus Carmelitis I 957.

L'action française v. Aetion française.

Laesio *Concordati* v. Concordatum Italiae.

Laicalis *Religio* seu Institutum religiosum: Instr, de obligatione sodalibus tradendi doctrinam Christianam I 1113; initiatio aliquorum sodalium in Ordinibus sacris III 4942; facultates supremis Moderatoribus iuris pontificii tributae III 4982; delegatio eisdem facta concedendi saecularizationem subditorum votorum temporariorum IV 5689; — *Patronatus:* concursus quoad beneficia huiusmodi iuris I 505; — *status:* reductio sacerdotum in v. Saccularizatio *sacerdotum.*

Laicus *fidelis:* assumptio in officium iudicis ecclesiastici I 167 III 5385; *coadiutor* in missionibus procurandus 1 581; *facultas:* recitandi preces Viae Crucis I 895, ferendi Eucharistiam detentis in carceribus I 1151; receptio sacramentorum more laicorum I 1722; normae pro pensionibus illorum qui laborant in Civitate Vaticana I 1838, IV 6234, 6235, 6329, 6328, 6328; adseriptio associationi «Rotary Club» II 2863; commendatur eis usus Parvi Breviarii lingua neerlandica editi II 3095; conditio iuridica Professorum laicorum in scholis publicis Italiae ab Ecclesia dependentibus II 3191; Statuta Fundationis Pii XII pro apostolatu laicorum II 3212; S. Paulus Ap. declaratur Patronus apostolatus laicorum, qui «Cursillos de cristiandad» appellantur III 4453; Decr. «Apostolicum actuositatem» Cone. Vat. II de apostolatu laicorum III 4774; vacatio legis huius decreti III 4788 et alloc, pontificia in die promulgationis III 4789; Consilium de Laicis ct Pont. Commissio studiorum a «Iustitia ct Pace» constituitur III 5093; interventus eorum in Synodo dioecesana III 5380; momentum et officia laicorum in activitate missionaria Ecclesiae IV 5817; participatio in Conferendis episcopalibus IV 5911;

— *religiosus:* professio in Ordinibus regularibus I 227; facultas abluendi purificatoria, pallas, et corporalia I 1112, II 2891 ; praeparatio theologica requirenda a magistris religionis in scholis publicis 11 2508; aggregatio Unioni Cleri pro Missionibus II 2613; reci-

tans Officium cum clericis non tenetur recitare orationes dominicas a Regula praescriptas: in O.F.M. Cap. II 2938» in O.F.M. II 3822; nova editio Officii Parvi B.M.V. ad eorum usum II 3135; Institutum Pont, «Iesus Magister» pro alumnis Institutorum perfectionis laicalium in Urbe erigitur Π 3719; facultas adhibendi linguam vernaculam quoties religiosi laici recitationi Officii divini interveniunt III 5251; facultas eligendi Fratres iaicos delegatos ad Capitulum provinciale IV 5475; decretum de ratione qua laici regimen Institutorum religiosorum clericalium participare possint IV 5690; administratio baptismi ex parte religiosorum laicalium IV 5907; fratres non sacerdotes nequeunt promoveri ad munus Superioris localis in O.F.M. Cap. IV 6217; v. Fratres conversi.

Lamina lapidis in compositione altaris I 1350.

Lampas *coram Ssmo Sacramento:* facultas adhibendi olea et lucem electricam II 2115; decreta de lampade II 2117» 2628; Ordo lampadis sive Unctionis infirmorum pro coptis alexandrinis 1 1492; *pro Missae* celebratione: numerus ct materia determinatur I 285; v. Candela, Lumen; *supra sepulcra* defunctorum in coemeteriis 1 502.

Lana non substituenda ab alia materia pro scapularibus O.C.D. II 2565; permittitur monialibus Carmelitis uti vestibus non laneis in regionibus tropicalibus aliisque similibus II 2

Lanionis officium exercentibus conceditur mitigatio abstinentiae II 3589.

Laosiana dicio seiungitur a Delegatione Ap. Indosinensi ac Delegationi Ap. Thailandiae et Paeninsulae Malaccnsis addicitur 1Π 4472; Nuntiatura Ap. erigitur III 5242; usus Instructionis circa caeremonias antenatis tribuendas extenditur ad illam III 5216; sollemnitates Omnium Sanctorum ct Commemoratio defunctorum transfertur ob aptationem liturgicam usibus popularibus illius regionis IV 5754.

Lapicidinarum officinae benedictio Π 3564.

Lapis altaris consecrati I 1350; facultas datur consecrandi lapides altarium II 2433, ct ecclesias in quibus mensae altarium non sunt lapideae II 2937.

Lapurdensis *civitas* ct *Specus:* indulgentiae iubilaris conceditur a die 11 febr. 1958 ad diem 11 febr. 1959 pie visitantibus II 3775; facultates concessae occasione huius anni mariani II 3821 ; *Dioecesis:* ordinatio Tribunalium 111 4630, 4651.

Laros Matthias: auctor libri damnati I 2061.

Latae sententiae: *censurae:* facultas absolvendi in adiunctis specialibus I 921 ; *poenae:* excusatio ab eis I 1837; v. Poena.

Lateranensis: *Athenaeum* Seminarii Romani: Magnus Cancellarius praeficitur I 1414; Statuta I 1694, titulo Universitatis decoratur 111 3963;

— *Pacta* 1 1004, 1009; v. Pacta Lateranensia;

— *Universitas:* titulus III 3936; eidem affiliantur vel aggregantur Studium Theologicum Seminarii Alwayensis in India III 3974, Institutum Theologiae Moralis scu Academia Alfonsiana 111 4097, Studium theologicum Collegii internationalis «Clarctianum» III 4380, Studium Theologicum «Augustinianum» 111 4719.

Latino - Americana *Confoederatio religiosorum* (CLAR): constitutio cum Statutis propriis III 3929; normae ad collaborationem fovendam inter Confoederationem Religiosorum (CLAR) et Conferentiam Episcopalem Latino-Amcricana (CELAM) III 4618; Collegium clericorum in Urbe regitur a Commissione Episcopali III 5452.

Latinus *Codex iuris canonici v.* Codex iuris canonici latini; *coniux* contrahens cum Orientali: assistentia matrimonio II 3053; cum acatholico II 3130; *Ecclesia* v. Ecclesia latina; *lingua* v. Lingua latina; *Missionarius:* usus antimensii orientalis in celebratione Missae II 2409; *parochus* assistens matrimoniis fidelium orientalium II 3095; *Psalterium* v. Psalterium;

— *ritus:* monasterium O.S.B. a monachis ritus latini et orientalis efformatur I 888; institutio temporaria novitiorum O.F.M. Cap. ritus alexandrini in ritu latino II 3100, 3090, 3570; sacerdotes qui licite administrant Confirmationem, possunt idem facere cum fidelibus orientalibus II 2500; abstinentia et ieiunium observandum a fidelibus huius ritus II 2565; orientales extra Patriarchatum absque proprii ritus Ordinario commorantes subsunt Ordinario ritus latini III 3964; facultas data sodalibus ritus byzantini S.I. recitandi Officium iuxta ritum latinum 111 4262; Episcopi dimissionari ritus latini non transferuntur in ecclesias titulares IV 5911 ; v. Ritus latinus: — *sacerdos:* usus antimensii II 2758, 3217, 3291; assistens matrimonio orientalium II 3130.

Latium: Conferentia episcoporum regionis III 5220.

Laudes *Officii Divini* v. Anticipatio Laudum, Matutini cum Laudibus; *Decretum* v. Decretum laudis;

— *in reparationem* blasphemiarum v. Additiones invocationum, Invocationes, Laus.

Laurea: facultas fit Instituto Orientali illam conferendi I 329; *in Theologia:* ad gradus obtinendos in S. Scriptura I 864; necessitas cursus philosophici praecedentis I 874; congruens ad docendum in Facultate theologica II 2294; *in iure canonico:* necessitas cursus philosophici I 874; declaratio de laurea iuris canonici I 941; *in S. Scriptura:* experimenta penes Commissionem Biblicam I 1929;

— *honoris causa* in scientiis civilibus ab Universitatibus catholicis concedenda III 4507; v. Gradus academicus.

Lauretana: *Beata V. Maria* declaratur Patrona aêronautarum I 291; *Basilica* et Sanctuarium: iurisdictio Administratoris Ap. extenditur ad civitatem I 1643;

— *Civitas* sub iurisdictione Administratoris Ap. posita I 1643; constituitur Delegatio Pontificia cum territorio a dioecesi Recinetensi seiuncto et in Praelaturam nullius ab Alma Domo Lauretana nuncupanda erecto III 4674;

— *Domus:* festum translationis II 2319; denominatio Praelaturae nullius III 4674; *Litania* v. Litania Lauretana.

Laus: artis indigeni laponiae I 1623; Institutorum saecularium II 2495; Parvi Breviarii lingua neerlandica editi II 3095; Operis a S. Pedro Ap. III 4635; Unionis internationalis «Pro Deo» III 4655; v. Laudes, Invocationes.

Lavatio v. Ablutio.

Lectio *critica:* additio in editionibus versionis vulgatae S. Scripturae I 414; *librorum prohibitorum* v. Damnatio operum. Libri prohibiti; — *litûrgica:* novae non inducendae absque venia Sedis Ap. II 3819; facultas datur ut mulieres perlegere possint in functionibus liturgicis III 5388; decr. de Ordine lectionum S. Scripturae in Missa IV 5558, et de usu huius Ordinis IV 5591; editio latina Lectionarii declaratur typica novusque Ordo lectionum cum Normis propriis statuitur IV 5897; — *Canonis* elata voce I 493; — *Epistulae et Evangelii* lingua vernacula in Missis, etiam sollemnibus II 2507, 3353, 111 3923, 4339; — *Passionis Domini:* facultas eam omittendi I 1517, II 2882; facultas eam legendi ab iis qui in ordine Diaconatus non sunt constituti III 4662; — *Prophetiarum:* facultas eam omittendi II 2882; *nona* in Officio Divino: festi impediti 1 778, translationis Almae Domus Lauretanae II 2319 Officii ritus simplicis II 2732.

Lcctionarium *Missalis Romani* typice editur una cum Normis novi Ordinis IV 5897; v. Lectio litûrgica.

Lecta Missa v. Missa lecta.

Lector: *ritus* dc institutione Lectorum ct Acolythorum in editione typica promulgatur IV 6334; — *seu Professor* S. Scripturae 11 2748, in domibus studiorum religiosis II 3453; v. Docentes, Magistri.

Lectoralis scu Canonicus Theologus: excusatio a choro I 178; v. Canonicus Theologus.

«Leunis» societas in Institutum saeculare non erigenda 11 3538, 3876.

Legalis v. voces substantivas.

Legatio Ap. v. Delegatio, Intemuntiatura, Nuntiatura.

Legatum *pium:* causa iudicialis nullitatis et restitutionis in integrum scu legati pii I 293; causa item iudicialis legatorum piorum inter parochum ct Fratres O.E.S.A. in Philippinis I 463; sanatio defectuum in materia reductionis et cumulationis Missarum pro legatis II 3272; indultum generale acceptandi legata in O.F.M. Cap. non expedire concedere declaratur II 3391; normae pro acceptatione legatorum in O.F.M. III 4234, praemisso Beneplacito Ap. III 4488.

Legatus *Apostolicus* seu *Pontificius:* Facultates ipsis concessae I 196, 319, 973, 1618, 2020, II 3139, 3340, 3441, III 4165, 4222, 4994, 5284, IV 5959; concedit veniam transeundi in alium ritum I 973; Commissarii generales O.F.M. Cap. in usu Facultatum specialium non tenentur exquirere consensum Legati Ap. in regione II 2229; privilegia utendi throno, praesente et absente Ordinario aut Métropolite loci II 2421 ; recursus ad S. Sedem non est «difficilis» quoties facile recurri potest ad Legatum Pontificium in regione II 2423; praecedentia inter Patriarchas et Legatos Pontificios II 3841; Motu pr. de muneribus Legatorum Romani Pontificis IV 5573; — *Cardinalis* Basilicae Asisiensis S. Mariae Angelorum: eius facultates transferuntur in Ministrum Generalem O.F.M. IΠ 4994; Cardinalis Legatus Basilicae S. Francisci in Asisio assignatur IV 5592; v. Delegatus, Internuntius, Nuntius;

— *diplomaticus* apud S. Sedem: ratio eorum admissionis in sacram audientiam ad exhibendas litteras pro muneris recognitione I 762, 766.

Legge 27 maggio 1929 v. Concordatum, Italia.

Legislatio italiana v. Concordatum cum Italia.

Legislativa *potestas* Conferendarum Episcoporum III 4988; *activitas* Ecclesiae post Cone. Vat. II: alloc, pontificia III 5020; *opus* Congregationis generalis Societatis Iesu III 5315.

Legitima uxor v. Interpellationes, Proles.

Legitimatio *filiorum* per subsequens matrimonium I 1186, 1202, 1518; *prolis* ante nuptias habita per subsequens matrimonium non fit legitima sed legitimate I 1202.

Legitimitas *activa* ad agendum seu capacitas processualis fratrum coniugis defuncti IV 6122; *natalium* ordinandorum: inquisitio omittenda in nonnullis casibus et regionibus I 1870.

Legitimus v. voces substantivas.

Legumlatores deputati: allocutio pont. IV 6313.

Lekeux Martialis: auctor libri damnati I 1241.

Lellis v. Camillus de Lellis.

Lemariè O.: auctor libri damnati I 1892.

I>eo XIII: Const. Ap. de ratione Iubilaei I 710, 1456, 1530, II 2630; Encyclica «Rerum novarum» I 1246, III 4976; omissio precum Leonis XIII dictarum in Missa I 1919.

Leonianum Opus de Praeservatione fidei I 1189.

Leopoldopolis (Kinshasa) urbs caput Congi (Zaïre), sedes Nuntiaturae Ap. III 4341 et Universitatis Catholicae «Lovanium» II 3612.

Leopolitanus Archiepiscopus Maior Metroplitao Ucrainorum: condicio ei agnoscenda III 4454.

Le Roy Eduardus: auctor librorum prohibitorum I 1315.

Lethonia: Concordatum cum Sede Ap. I 466, ratihabitio I 502; Intemuntiatura Ap. erigitur I 778.

Lex, Leges *abstinentiae* v. Abstinentia; *annuae relationis,* v. Relatio annua; *caelibatus* v. Caelibatus; *civilis* v. Ius Civile; *Codicis* v. Codex iuris canonici, Ius; *Clausurae* v. Clausura; *Commisionum,* Institutorum, Operum v. Statuta; *Conciliorum* provincialium Westmonasteriensium I 145; *ecclesiastica* de libris prohibitis rationis Congregationum monasticarum Ordinis Sancti Benedicti II 3013, 3014;

— *generales Ecclesiae:* potestas Episcoporum eas dispensandi III 4991, 5147; *ieiunii* v. Ieiunium; *paenitentialis* Ecclesiae III 4945, 4972, 5110; *peculiaris* Institutorum saccularium II 2398; v. Instituta saecularia;

— *processualis:* restitutio in integrum ob eius neglectum IV 6131 ; — *propria* seu Constitutiones Confoederationis Congregationum monasticarum Ordinis Sancti Benedicti II 3013, 3014;

— *vacatio legis:* de non applicandis nonnis liturgicis ante finem vacationis IΠ 4128; *documentorum* Cone. Vat. II: Const, de S. Liturgia III 4447, decr. de Ecclesiis orientalibus IΠ 4600, promulgatarum in sessione VII Concilii III 4764, decr. de Apostolatu laicorum III 4788, promulgatorum in sessione IX Concilii ΠI 4903, prorogatio vacationis quorundam decretorum Concilii III 4987, Const. Ap. «Regimini Ecclesiae III 5281, novus Ordo Baptismi Parvulorum prorogatur IV 5589.

«Lex sacri caelibatus»: declaratio I 1822.

Libanensis: Eparchia Dominae Nostrae pro Maronitis in Brasilia IV 6163:

Libanus: Nuntiatura Ap. erigitur II 2410.

Libellae 30. summa pecuniae ultra quam requiritur beneplacitum Ap. II 3422; v. .Alienatio, Bona.

Libelli *periodici:* directio a clericis I 969.

Libellus *iudicialis:* ius partis conventae illum cognoscendi IV 5987.

Libera *dispositio* v. Dispositio.

Liberatio a statu culpae et poenae II 3358.

Liberatrix: paroecia S. Mariae in Urbe I 1360.

Liberia: erigitur Intemuntiatura II 2911, et Nuntiatura Apostolica III 4957, cui territoria aliqua aggregantur IV 5948.

Liberiana Basilica v. Basilica Liberiana.

Libertas *filiorum Dei* non opponitur exercitio postatis iudicialis IV 5740; *a matrimonio* v. Documentum libertatis; *religiosa* quoad conversionem et verum fidei actum: doctrina Ecclesiae II 2112; est fundamentum pacis inter omnes gentes III 4353; declaratio «Dignitatis humanae» Cone. Vat. II de libertate religiosa III 4815; alloc, pontificia in huius documenti promulgatione III 4811.

Libri: *confirmatorum* I 176; *paroeciales* et archivum dioecesanum I 429; *adnotatio* v. Register; *religiosarum* correctioni et revisioni S.C. de Religiosis subiiciendorum post Codicem 1 192;

— *censura:* attribuenda S. Officio I 37; monitum de praevia librorum censura I 2054, in specie librorum pietatis II 2121; subiectum censurae II 3460; gravitas officii censoris librorum III 3981;

— *vigilantia:* obligatio Ordinarii I 1891;

— *prohibiti:* declaratio de prohibitione librorum quoad orientales 1 947; Instructio de prohibitione librorum II 2171; monitum de editione librorum pro-

hibitorum Π 3037; Index librorum prohibitorum vim legis ecclesiasticae amplius non habet III 4990; abrogati declarantur can. 1399 circa libros ipso iure prohibitos, ct can. 2318 circa poenas in violatores legum dc censura ct prohibitione librorum III 5054; v. Censura, Damnatio *operum* ubi recensentur auctores et opera damnata, Editio, Index;

— *liturgie!* ritus slavici I 1594; decretum de facultate edendi cos II 2357; additamenta facienda in eis ob renuntiatos novos Patronos Π 3211 ; omissio verborum «Mysterium fidei» in nonnullis II 3847; Ordinationes ad Editores circa editiones Breviarii et Missalis ad novum Codicem rubricarum accommodatas III 4096; decr. de editionibus librorum lilurgicorum III 4934; pro iis qui adhuc retinent veteres libros liturgicos IV 6244; v. Editio, Editio typica, Editores Pontificii pro singulis liturgicis libris.

Liceitas continentiae periodicae III 3881,

Licentia gestandi barbam clericis concessa I 270; ad audiendas confessiones v. Auditio confessionum;

— *Ordinarii:* ad transferendas Missas extra dioecesim I 367; ad transitum monialium ab uno in aliud monasterium eiusdem Ordinis I 843; ad dirigendas a clericis publicationes periodicas I 969; ad impertiendam tempore clauso benedictionem nuptiarum III 4797;

— *Sedis Ap.* ad transitum ab uno ad alium ritum 1973 ; ad cognoscendam causam nullitatis matrimonii inter acatholicos penes Tribunal dioecesanum I 1355; ad inducendos novos ritus, caeremonias, lectiones liturgicas II 3819, ct experimenta nova admittenda III 4684; ad itinera clericorum in regiones dicioni communislarum subiectas III 5146, 5217; v. Permissio, singulas materias;

— *assistendi* matrimoniis v. Assistentia.

Licentia *academica* seu Prolytatus: experimenta coram Commissione Biblica II 2132; effectus iuridici «Licentiae-» post Const. Ap. «Deus scientiarum Dominus» II 2502; in scientiis religiosis cum specializatione Catecheticac III 4663; in sacra Theologia III 4719, 4725; v. Gradus *academicus.*

Ligamen: sanatur in radice matrimonium invalide contractum cum impedimento ligaminis inter duos catholicos II 3587, III 4420, inter partes catholicam et non baptizatam III 4456, insciis partibus III 4956.

Limina: visitatio peragenda a Vicariis Castrensibus III 3928.

Limitatio *facultatis:* admittendi ad Presbyteratum post tertium annum Theologiae II 2259; utendi lingua vernacula in liturgia II 3370, 3391, 3392; — *natalitatis:* Enc. «Humanae vitae» III 5405; mens Summi Pontificis in Encyclica edenda 111 5417; v. «Humanae vitae»; dignitas mulieris, incrementum demographicum ct limitatio natalitatis 111 5046.

Limites *paroedales* definiendi in dioecesibus S.C. de Prop. Fide subiectis I 350; *territoriales* Provinciarum religiosorum in Foederationibus monialium constituendis II 3370, 3371; v. Foederatio.

Linea collateralis primi gradus mixti cum secundo consanguinitatis I 1342.

Lingua: facultas datur constituendi alterum novitiatum in eadem provincia ob diversitatem linguae et nationum I 598; facultas Missionarii emigrantium admittendi matrimoniis fidelium eiusdem linguae, etsi non subditorum ratione territorii II 3264; in regionibus eiusdem linguae unitas textuum servetur 111 4553;

– *latina:* schola peculiaris litterarum latinaram conslitutitur in Athenaeo seu Universitate Gregoriana 1 718; usus in vestitione ct Professione Tertiariorum S. Francisci 11 2168; nova versio Psalmorum pro usu liturgico II 2274, 2434; eius cognitio declaratur necessaria praesertim pro regione sinensi II 2594; usus in S. Liturgia II 3301; in Rituali dioecesis Luganensis II 3412; Epist. ad Ordinarios locorum de latina lingua excolenda II 3772; Const. Ap. «Veterum sapientia» de latinitatis studio provehendo III 4256; Ordinationes ad praecedentem Const. Ap. exsequendam III 4275; conditur Romae Pont. Institutum altioris latinitatis III 4472; nuntius de proximo cursus initio et de alumnis tempestive mittendis III 4620; usus in Officio chorali UI 5018; apostolatus liturgicus in lingua latina committitur cuidam monasterio Cistcrcicnsi III 5386; in editionibus Missalis Romani addatur Appendix cum Ordine Missae ct formulariis in lingua latina IV 5679; editio latina: Lectionarii Missalis Romani evulgatur IV 5897; Liturgiae Horarum typica declaratur IV 6023.

— *vernacula* in 5. *Scripturae* versionibus: responsum S. Officii II 2209; *in indulgentiis:* textus et lingua pro indulgentiis lucrandis ab orientalibus II 2391;

— *vernacula* in *Liturgia:* in exsequiarum Ordine I 1245; in Rituali Romano pro territoriis missionum praecipue Africae Π 2131, 2132; in administratione sacramentorum, sacramentalium, in exsequiis defunctorum, in Epistula et Evangelio Missae pro Gallia II 2479, 2507, 3213, 3353; pro Sinis II 2594; pro India: normae ad vertendum Rituale Romanum in linguas vernaculas II 2604, 3820; pro Germania 11 2739, 3370, 3391, 3392; pro Hispania III 4339; pro Italia II 3133; solvuntur dubia circa usum linguae vernaculae in Missis cantatis II 3509; usus linguae vernaculae in celebratione Missae II 3556; iteratio orationum lingua vernacula in celebrandis Extrema Unctione et matrimonio II 3601; in Officiis Hebdomadae Sanctae III 3930; in Epistula et Evangelio II 2507, 3353, 3820, 3923, III 4339; m Parvo Breviario II 2733, 3095; in vestitione et Professione Tertii Ordinis Saecularis S. Francisci II 2168, III 4032; in Breviario seu Officio divino III 4260, 4622, 4795, 5064, 5251 ; in Ordinatione sacra III 4689; in regionibus eiusdem linguae, unitas versionis textuum servetur III 4553; de lingua in celebrandis Officio divino et Missa conventual! seu communitatis apud religiosos III 4795; an liceat Missam cantare lingua vernacula III 5023; facultas utendi lingua vernacula in Liturgia III 5032; normae pro textibus liturgicis vertendis in linguam vernaculam III 5049; nonnae circa versiones Canonis Romani in linguam vernaculam 111 5223; usus linguae vernaculae quoties religiosi laici interveniunt recitationi III 5251; normae pro versione «Gradualis simplicis» III 5289; conceditur ut regiones Americae quae utuntur lingua hispana possint parare versiones proprias IV 6151, 6330; usus linguae vernaculae in liturgia byzantina determinatur IΠ 4031, 4032;

— *Anglica:* usus in liturgia II 3276, 111 3917; *batava:* Parvum Breviarium II 2733; *emigrantium* II 3264; *Gallica* II 2479, 2507, 3213, 3353, 3412; *Germanica* II 2739, 3370, 3391, 3392. 3412; *hebraica:* Officium divinum III 4260; *hispana* III 4339, IV 6151, 6330; *Indiae* II 3820; *Italica* II 3133, 3412; latina II 3301, 3412, 5386; v. Lingua latina; *neerlandica:* Parvum Breviarium II 3095; *sinensis* II 2594.

Lintea sacra: *usus* gossypii in illis conficiendis I 344, 349; usus «rami» I 2093; *usus* lintei seu antimensii pro latinis Π 3217, 3291.

Liquidatio proventuum Procuratorum et Advocatorum Rotae Romanae II 2420; v. Advocatus, Proventus; *pensionis* v. Pensio.

Liquidum: condicio quoad ieiunium eucharisticum definitur II 3718.

Lis finita declaratur in recursu administrativo remotionis parochi IV 6193; v. Lite.

List Arzubidc German: liber damnatus I 1724.

Litania *Lauretana* seu *Marialis:* additur invocatio «Regina Pacis, ora pro nobis» I 58; indulgentiae adnexae I 223; modus eas canendi vel recitandi I 330, 414, 779; additur invocatio «Regina in caelum assumpta» II 2801; in honorem Spiritus Sancti adprobantur II 3245; — *Pretiosissimi Sanguinis D.N.I.C.* adprobantur 111 4024; — *Sanctorum:* additio invocationis «ut omnes errantes...» I 439; modus eas recitandi vel canendi Sabbato Sancto vel Vigilia Pentecostes I 1920, cum omittitur Processio III 4765.

Litare Missam v. Celebratio Missae.

«Lite pendente nihil innovetur»: applicatio principii in processu administrativo coram Signatura Apostolica IV 5915.

Lithuania: *Concordatum* cum Sede Ap. I 898, ratihabitio I 915; *Intemuntiatura* Ap. erigitur I 859; *Collegium* lithuanum a S. Casimiro in Urbe erigitur pro sacrorum alumnis Π 2502.

Litoris Eburnei dicio: Nuntiatura Ap. constituitur cum Sede in Dakar IV 6283.

Litterae *ad S. Officium:* modus eas mittendi I 166, 840; *ad S.C. Orientalem* I 1518; *ad S. Paenitentiariam* pro casu occulto I 1707; *authenticae* rescribentis II 3393; — *commendatitiae* quibus preces innituntur debent exprimere rationes I 2103;

— *dimissoriae* ad Ordines sacros: privilegium nonnullis Seminariis seu Collegiis concessum ordinandi absque illis proprios alumnos 1 333; in monasteriis Congregationum monasticarum I 521; facultas promovendi ad Ordines sacros cum solis litteris testimonialibus absque dimissoriis I 535; facultas Societati in communi viventi data illas concedendi I 733, 1609; Provicarius Ap. intra annum a sede vacante potest eas concedere I 1103; ius eas dandi sodalibus Societatum clericorum in communi viventium sine votis II 2430;

— *genus* sensuale vel sensuale mysticum litterarum I 874; — *Institutum Superius* litterarum S. Clarae apud Neapolim II 2930, 3055, III 3976, 4174; — *latinae* v. Lingua latina; — *Legatorum* pro recognitione sui muneris I 762, 766; — *postulatoriae* in causis Servorum Dei: modus eas conficiendi I 1603; — *religiosorum:* ius Superiorum illas subditorum inspiciendi II 2479:

— *testimoniales* pro alumnis minoris Novitiatus 1 144; iuratae pro ingressu Institutum religiosum I 236; facultates concessae Societatibus in communi viventibus sine votis promovendi proprios sodales ad Ordines sacros cum solis litteris testimonialibus I 535, 592, 1181, 1628; effectus harum litterarum II 2245.

Litterarium genus Genesis II 2485; v. Scriptura S.

Liturgia *in genere:* Const. Ap. «Divini cultus» de Liturgia I 975; usus cerae non purae apum I 1985, II 3805, III 4159; Enc. «Mediator Dei» de S. Liturgia II 2444; aliquae non rectae interpretationes huius Encyclicae circa oppositionem inter devotionem obiectivam et subiectivam, inter consilia et praecepta pietatis, circa praesentiam «mysteriorum» in cultu liturgico II 2523; normae ad restaurationem liturgico-musicalem in Ecclesia promovendam II 3218; normae liturgicae servandae a capellanis navium I 3239; usus linguae latinae II 3301; v. Lingua *latina;* usus linguae vernaculae v. Lingua *vernacula;* adspectus dogmatici et pastorales Liturgiae II 3547; monitum de novis ritibus, caerimoniis aut lectionibus non inducendis in Liturgiam absque venia Sedis Ap. II 3819; Instr, de musica sacra et S. Liturgia II 3838, 3961; monitum de non applicandis normis liturgicis iam promulgatis ante finitam vacationem legis IΠ 4128; Const. Cone. Vat. II «Sacrosanctum Concilium» de S. Liturgia II 4430; vacatio legis III 4447; decernitur ut quaedam praescripta huius Const, vigere incipiant III 4461; Instr, prima «Inter oecumenici» ad exsecutionem Cons. Conciliaris de S. Liturgia recte ordinandam III 4540; cantus Missalis eduntur ad mentem huius Instructionis III 4620; litterae circulares Praesidis Consilii Liturgiae ad reformationem et restaurationem liturgicam recte ordinandam ac prosequendam III 4681, 4930, 5196; experimenta induci nequeunt absque venia Sedis Ap. JII 4684; responsa Consilii Liturgiae ad proposita dubia in materia liturgica III 4685, 4935, 4936, IV 5956, 5963, 5985; v. Dubia *liturgica;* religiosi uniformitatem liturgicam ubique foveant salvis ritibus propriis III 4910; Litt. Ap. dc lingua latina in chorali Officio retinenda III 5018; criteria ad reformationem liturgicam perficiendam: alloc. pontificia III 5043; declaratio circa nonnullas erratas applicationes Const. Ap. conciliaris de S. Liturgia III 5077; Instructio de musica sacra in Liturgia III 5112; Instr, altera «Tres abhinc annos» ad exsecutionem Const. Conciliaris de S. Liturgia rite ordinandam III 5150; apostolatus celebrationis liturgicae in lingua latina et canto gregoriano commititur cuidam monasterio cisterciensi III 5386; Instr, de normis ad versiones vernaculas textuum liturgicorum recte apparandas IV 5465; interpretatio textuum liturgicorum «ad interim» IV 5536, integre facienda IV 5671; unica versio vernacula pro nonnullis tantum textibus servanda IV 5755, 5831; obligatio normarum Conferentiarum episcopalium in materia liturgica IV 5841; Instr, tertia «Liturgicae instaurationes» ad Const, conciliarem de s. Liturgia recte exsequendam IV 5877; vita eremitica et liturgica in Ecclesia IV 6045; — *byzantina:* usus linguae vernaculae III 4031, 4032; — *slavica:* editio librorum liturgicorum praecipitur I 1594;

— in *India:* aptationes textuum liturgicorum genio et culturae regionis FV 5518; — in *Italia:* criteria et normae ad instaurationem liturgicam prosequendam III 5289; — in *Laotia* et *Cambodgia:* aptationes Liturgiae usibus popularibus IV 5754; — in *Neerlandia:* dubium circa approbationem textuum liturgicorum IV 5746;

— in *Urbe Roma:* normae circa applicationem instaurationis liturgicae III 4968, IV 5685; quoad catechesim, cultum et actionem pastoralem erga S. Eucharistiam III 5443; quoad celebrationem matrimonii III 5448; supellex sacra et liturgica non debet arbitrarie alienari aut manumitti sub praetextu renovationis liturgicae vel alius speciosae rationis IV 5814.

Liturgia Horarum: Const. Ap. qua Officium divinum ex decreto Cone. Vat. II instauratum promulgatur IV 5912; Institutio generalis dc Liturgia Horarum divulgatur antequam editio typica promulgetur IV 5977; latina editio Liturgiae Horarum evultatur et typica declaratur IV 6023; Institutio generalis de Liturgia Horarum IV 6023; usus et initium obligationis IV 6105; Ordo Praedicatorum obtinet facultatem adoptandi Liturgiam Horarum IV 6149; textus ad interim adhibendi in celebratione et cantu Officii divini et Missae IV 6155; de Liturgia Horarum feria V in Cena Domini, fena VI in Passione Domini. Sabbato Sancto et Octava Paschae ad interim ordinanda pro iis qui veteres libros retinent IV 6244; Liturgia Horarum pro quibusdam communitatitibus religiosis quae maiorem copiam Psalmorum desiderant per diem recitare IV 6300; v. Breviarium, Officium Divinum; — *Hebdomadae Sanctae* v. Hebdomada Sancta.

Liturgicus v. voces substantivas.

Localis *motus* in Via Crucis I 895; *difficultas* in aggregatione Episcoporum Conferentiis ΠI 4476.

Loca *missionum* v. Missiones; *privilegiata,* ct abstinentia peregrinorum I 651; *sacra:* normae pro exsequendis operibus artis III 3038; *Sancta:* opus a Praeservatione Fidei et Ordo Equester S. Sepulcri uniuntur sub regimine Patriarchae Hiersolymitani I 924; *subiecta* S.C. de Prop. Fide: sanantur erectiones domorum O.F.M. II 3874, III 3924; *Ordinis Fratrum Minorum:* aulae cincmatographicae II 3272.

Locus *ablutionum* post Missam II 2397; *adsistendi* Missae, legis de audiendo sacro implendae causa II 3029; *associationis* fidelium destinatus: usus instrumenti tclevisifici II 3809; *celebrationis matrimonii:* facilitas adire ministrum orthodoxum IV 6257; *celebrationis Missae* sub dio vel extra locum sacrum I 865, 1348, 2058; *commorationis* sacerdotis et asservatio Eucharistiae II2349; *Concordati* cum Sede Ap.: facultas Episcoporum conferendi beneficia non consistorialia III 5100;

– *confessionis sacramentalis* licite et valide audiendae religiosarum I 364, puellarum III 4237; *curae animarum* Capellam' maris extenditur II 3618; *detentionis* fidelium: facultas celebrandi Missam vespertinam II 2384;

– *praecedentiae:* Abbatis S. Hieronymi Urbis in capellis papalibusl 1543; cleri parvi in processionibus liturgicis I 1899; Commissarii S. Officii in Capella ct pompa Pontificia II 3831 ; Praefecti cohortis Palatinae in Aula Pontificia II 3832; Patriarcharum Orientalium in Cardinalium Collegio III 4629; *religiosorum* in Ecclesia et in Hierarchia II 2835; *Seminarii* in parvas communitates divisi III 5375; *Tabernaculi* Eucharistiae in ecclesiis et oratoriis II 3909; *Tridentinae formulae* Professionis fidei III 5282.

Loisy Alafridus: opera damnata I 1399, 1493, 1896.

Lotio v. Ablutio.

Loublande, Les faits dc: I 288, 289.

«Lovanium»: Universitas Calh. studiorum in Urbe Leopoldopolitana (Kinshasa) dicionis Congolensis (Zaïre) Facultate theologica instructa II 3612.

Loyola v. S. Ignatius *de Loyola.*

Lublinum: Univ. Cath. studiorum erigitur ct eiusdem Statuta approbantur 1 328.

Lucemburgensis Nuntiatura Ap. erigiitur I 3408.

Lucratio *indulgentiarum:* Ecclesiis O.F.M. concessarum in oratoriis intemis 1 969; decretum circa indulgentias plenarias, quas vocant «toties quoties» cum adnexa visitatione alicuius ecclesiae I 1185; recitationi Rosarii coram Ssmo Sacramento adnexarum I 1467, 1515; «toties quoties» die 2 nov. I 1909. ct commutatio visitationis ecclesiae 1 1950; plenariae crucifixis adnexae in articulo mortis II 2141; recitationi salutationis angelicae iuxta textus orientales II 2241; textus et lingua pro lucrandis ab orientalibus II 2391; plenariae suetis conditionibus: oratio ad mentem Romani Pontificis cui addenda est visitatio ecclesiae II 3277;

– *Anni Sancti Mariani* universalis: conditiones ct indulgentiae II 3237; v. Annus Sanctus;

— *Portiunculae:* normae in concedenda et lucranda 1 701 ; conditiones in ecclesia S. Mariae Angelorum apud Asisium I 1633; commutatio visitationis ecclesiae I 1950; — *Rosarii marialis:* requiritur meditatio mysteriorum quae usu recepta sunt, non aliarum veritatum fidei 111 4020; — *Viae Crucis* ab infirmis I 1243; in adiunctis specialibus I 1515; v. Indulgentia;

– *Jubilaei:* ratio et conditiones I 710, 1456, 1530, II 2630; conmutatio conditionum I 732, 746; conditio confessionis I 736; ab impeditis Romam adeundi ob laborem, difficultatem disccndcndi a domo I 745, ob exiguitatem stipendiorum ΓI 2731, ob statum gestationis mulieris vel curam prolis II 2731, ob clausuram III 4933, 4934; extenditur reductio et mitigatio conditionum I 746; pro defunctis I 746; eleemosyna specialis tradenda a sodalibus Pont. Operis a Prop. Fidei I 1028; formulae precum adhibendae ab orientalibus I 1528; declaratio circa conditiones necessarias in Urbe II 2729; extraordinarii lucrandi in aliis, praeter cathedralem, ecclesiis III 4913; v. Jubilaeum.

Luganensis *dioecesis:* usus Ritualis in lingua latina, itala, germanica ct gallica II 3412.

Lugdunensis Curia et dioecesis: duo constituuntur Tribunalia primae ct secundae instantiae, pro universis tractandis causis dioecesium illius regionis pastoralis III 5442; nuntius pontificius Ordinario datus ·>.·<sione CL anni a condito Opere a Propagatione fidei IV 6323.

Lugubris sonitus campanarum I 906.

«Lumen gentium»: Constitutio dogmatica Cone. Vat. II dc Ecclesia III 4563; qualificatio theologica doctrinae et Nota explicativa praevia III 4561; alloc, pontificia in die promulgationis III 4610.

«Lumen vitae»: Institutum catccheticum Universitati Grcgorianae affiliatum III 4408.

Lumina *in sacris functionibus adhibenda:* decreta II 2117, 2628; usus cerae ct numerus II 2182; facultas celebrandi Missam absque luminibus I 1463; *ante Ssmum Sacramentum accedenda:* usus olei vegetatis lucisque electricae I 1982; v. Candela, Cera, Lux.

Lusitania: provisio paroeciarum sine dote sufficienti I 111 ; facultas absolvendi censuras reservatas iuxta Bullam Cruciatam propriam I 390; facultates quinquennales Ordinariorum locorum I 433, 621, 984. II 3104, III 5283; festum Cordis Iesu I 862; Statuta Consilii nationalis seu Foederationis religiosorum II 3220; peroratio «Et famulos...» iuxta novam formulam recitanda II 3790; Epist. Ap. religiosis e Lusitania qui interfuerunt Congressui de religiosae perfectionis Institutis II 3823; Facultas philosophica Bracarae Augustae, prima Facultas constituitur Universitatis Catholicae Studiorum Lusitaniae III 5258;

— *Conventiones et Concordatum cum Sede Ap.:* conventio: circa dioeceses territorii Indiae I 941, ratihabitio 1 946; circa dioecesim Meliaporensem I 1045, 1094; Concordatum I 1965, ratihabitio I 1981; conventio de rebus ct personis missionalibus 1 1975, ratihabitio I 1981 ; normae circa applicationem art. XXV Concordati circa exsecutionem civilem sententiarum et rescriptorum Tribunalium Ecclesiae et Congregationum Romanarum I 1996; Instructio circa matrimonia celebranda ad normam Concordati I 1999; Conventio circa dioeceses Indiae dicioni Lusitaniae subiectas II 2761, ratihabitio II 2800; — *Vicariatus castrensis* erigitur III 4979.

Luteranus cultus: facultas datur cedendi usum paroeciae catholicae III 4228.

Lux *electrica:* collocatio et usus in ecclesiis I 605; usus pro lampade coram Ssmo Sacramento I 1982, II 2115; *prima* Dominicae Resurrectionis: faculta celebrandi Vigiliam Paschalem ante primam lucem scu circa auroram HI 3922; v. Lampas, Lumina.

Swnrrt Indicant volvmf.n ri columnkm I 1917-1941 ; II « 19424958; IΠ ·= 1959-1968; IV » 1969-1972

Machina dactylographiai pro conficiendo processu ordinario in causis Servorum Dei 111 4507.

Madagascariana Insula v. Insula Madagascariana.

Magna Britannia v. Britannia Magna.

Magister *«aggregatus»* Philosophiae vel Theologiae: gradus acadcmicus Univ. Gregorianae 1 479;

— *Generalis O.P.:* constituitur Magnus Cancellarius Athenaei «Angelicum» 1 1460; gaudet facultate ingrediendi clausuram Monialium S. Dominici 111 5061 ; *novitiorum:* eius necessitas pro Congregationibus dioeccsani erigendis 111 5191 ; *religionis* in scholis religiosorum: ius Ordinarii eum nominandi 111 3921; eorum institutio in civitate Saravica IV 5679, 5831; *Scholarum publicarum* S. loannes B. de ia Salle constituitur Patronus II 2754;

— *Scholarum internarum religiosorum:* Institutum S. Clarae pro eis praeparandis II 3055, 3976; *Scholarum superiorum:* doctrina tradenda de ethica situationis II 3453;

— *Spiritus:* et confessio subditorum I 150; schola «Mater divinae gratiae» pro illis instituendis erigitur in Urbe II 3595.

Magisterium disciplinae biblicae I 688; sacerdotes hoc munere fungentes in scholis publicis I 863 ; *Magnum* Ordinis Equestris S. Sepulchri aboletur I 924; *musicae sacrae* conferendum ab Instituto Musicae sacrae I 1718;

— *Ecclesiae* competit Episcopis ex divina institutione II 3273; *a «Sancta Familia»* in civitate Asmara erigitur Institutum Universitarium III 4099.

Magistralis *Canonicus:* deliberatio capitularis de eius substitutione I 35; *Schola:* normae pro institutione religiosa curanda I 1178.

Magnus *Cancellarius* atribuitur in Urbe: Universitati Gregorianae I 1397, Athenaeo Seminarii Romani seu Universitati Lateranensi I 1414, Athenaeo S. Anselmi, Abbas Primas O.S.B. I 1441, Athenaeo Angelico seu Universitati S. Thomae Aquinatis, Magister Generalis O.P. I 1460, Athenaeo Urbano de Pro. Fide seu Universitati Urbanianae, Cardinalis Praefectus S.C. de Pro. Fide I 1513; —*Magisterium* Ordinis Equestris Sancti Sepulcri cessat I 924.

Mahumetanus obtinet «documentum libertatis» a matrimonio cum parte catholica II 2503, et solutionem matrimonii in favorem fidei II 2522; interpretatio exceptionis in Facultatibus quinquennalibus Ordinariorum locorum appositae dispensandi a disparitate cultus cum parte mahumetana III 4249; Episcopi vi motu pr. «Pastorale munus» dispensare possunt a disparitate cultus cum mahumetanis III 4452; revocatur Const. Ap. Benedicti XIII declarans invalidam admissionem in O.P. eorum qui e mahumetismo convertebantur ad fidem III 4956; — *pars v.* Pars mahumetana.

Maior *clausura* monialium v. Clausura monialium maior; — *Formula* in Facultatibus decennalibus S.C. de Prop. Fide I 249, 2031, 2033, II 2851; v. Formula;

— *Hebdomada* v. Hebdomada Sancta seu Maior; — *Seminarium* v. Seminarium; *Superior* retinendus Prior convcntualis in Congr. monasticis I 521 ; prorogatur tempus regiminis durante bello II 2171; v. Superior religiosus.

Maiores: an eorum sepulcrum in aliqua ecclesia constituat electionem ecclesiae funerantis pro descendentibus II 2319.

Maioritas relativa in electionibus quoties licite exprimatur votum per schedulas I 1102.

Maius mensis 1966 signat finem lubilaei extraordinarii post Cone. Vat. II clausum III 4801.

Malabarcs *ritus in Indiis:* juramentum a missionariis non praestandum I 1958.

Malacensis Paeninsula seiungitur ab Intemuntiatura Ap. in India et adicitur Delegationi Ap. Thailandensi II 3789; eiusdem Delegationi Ap. adicitur Laosiensis regio III 4472.

Malapartc Curtius: auctor libri damnati II 2758.

Malaviensis dicio: Nuntiatura Ap. III 4976.

Malawi Conferentiae Episcopali facultas fit admittendi filios adulterinos ad Ordines sacros III 5252.

Malta v. Melitensis Insula.

Managuensis Episcopus Auxiliaris I 268.

Mandatum *Apostolicum* generale seu commune fit semel pro semper locorum Ordinariis pro Benedictione Abbatum O.S.B. I 397; *auctoritatis* publicae de insontium directa occisione I 2022; *procuratorium* non a curatore, sed a parte conventa datum IV 6136.

Mansionariatus: collatio I 532.

Manuale Toletanum pro Sacramentis I 778.

Manualis labor v. Labor manualis.

Manumissio supellectilis sacrae IV 5814.

Manus *defectus:* dispensatio irregularitatis: ob eius rescissionem I 104, 136, 226, ob defectum digiti I 93, 1664, vel partis digiti pollicis III 4697; v. Digitus; *distributio* Communionis in manu IV 5700; *extensio* in Ordinatione Diaconorum I 536, 553; *lotio* post Missam I 1036; *osculatio* Episcopi ante Communionem I 750;

— *unctio* in sacra Ordinatione I 1 ; *violentas* inficientes in Romanum Pontificem: poenae Codicis extenduntur ad orientales I 1571.

Marcelle de Jouvenel: auctor libri damnati II 3392.

Mar Ignatius lacobus, Patriarcha seiunctae Ecclesiae Antiochiae Syriorum: declaratio communis cum Paulo Pp. VI circa communem fidem IV 6150.

Mare: *Capellanus* Apostolatus maris uti potest induito altaris portatilis II 3118, administrat Confirmationem II 3184, extenditur eius cura animarum II 3618; maris *benedictio:* formula II 3392; dispensatio ab abstinentia et ieiunio cum navigantibus et maritimis II 3418; v. Abstinentia, leiunium; — *Opus Apostolatus* maris: leges seu Statuta approbantur II 3777; facultates et privilegia II 3781, 3829; — *«Stella Maris»:* Missa propria B.M.V. sub hac titulo approbatur I 3781, celebrari potest in oratoriis navium et Operis Apostolatus maris nationalis II 3781 et internationalis II 3829.

Maris *Caribici:* determinatio territorii Delegationum Romani Pontificis in illa regione II 3245, 111 5416;

— *Rubri:* Delegatio Apostolica constituitur pro illis regionibus IV 5587.

Maritimum iter v. Iter maritimum.

Maria Beata Virgo: antiphonac finales in Officio divino I 548, II 2350; non probatur devotio in B. Mariam «Virginem-Sacerdotem» I 867; statua Virginis Perdolentis in processione feriae VI in Parasccve I 1176; orationes in consecratione ecclesiae in eius honorem 1 1715; oratio de tempore «Deus qui de Beatae...» I 2100; de eius regali dignitate et festo II 3311; monitum de cautelis adhibendis in argumento «dc virginitate B.V. Mariae in partu» pertractando III 4097; de Maria Virgine Matre Ecclesiae appellanda III 4610; veneranda atque virtutum omnium exemplari imitanda III 5155; relationes inter Mariam ct Ecclesiam exponuntur IV 5655;

— *apparitiones et revelationes* v. Apparitiones ; - *Annus Marianus* v. Annus Marianus; — *Assumptio iu*

caelum v. Assumptio B.M.V.; — *Cor* v. Cor Mariae; *Immaculata Conceptio* v. Conceptio Immaculata B.M.V.

– Ffsta et invocationes: *Mediatricis* omnium gratiarum I 1353; *Maternitatis:* Officium, Missa et elogium I 1377; *de Mercede:* honorificentiae et insignia equestria nuncupata 1 1737; *a Columna* I 1955; *de Guadalupe:* titularis ecclesiae I 2100; *a S. Numismate:* translatio solemnitatis externae II 2141; *«Reginae Ordinis Minorum»:* Officium ct Missa II 2615; *Nominis* II 3300; *Reginae* mundi: institutio festi II 3311; Officium, Missa et elogium II 3395; *Matris orphanorum:* Missa propria II 3405; *Purificationis:* Praefatio propria II *3564;Lapurdensis* III3775,3821 *;«Sfella maris»:* Missa propria II 3781; *de Fatima* III 5105; *Lauretana* domus v, Lauretana; *Montis Carmeli* v. Mons *Rosarii:* sollemnitas v. Rosarium; — *Officium Parvumv.* Officium Parvum.

Marialis... v. voces substantivas.

Marianus... v. voces substantivas.

Mariannenses *Insulae* subiiciuntur Delegationi Apostolicae in S.F.A.S. III 2350.

«Marianum»: Facultas Theologica in Urbe erigitur cum hire gradus academicos conferendi II 4321; Institutum Mariologiae in eadem Facultate constituitur 111 4027, cum iure conferendi Doctoratum sacrac Theologiae III 4661; titulo «Pontificio» augetur IV 5961.

Mariologiae *Institutum* penes Facultatem «Marianum» erigitur III 4027, cum iure conferendi doctoratum III 4661; v. «Marianum».

MariDac, S. Ludovica dc: Patrona operum socialium Christianorum declaratur III 4021.

Maritimus v. voces substantivas.

Marmorariae officinae benedictio 11 3564.

Maronitae: *Collegium* in Urbe pro cis restituendum I 330; *disciplina* servanda a commorantibus in S.F.A.S. I 974; *forma celebrationis matrimonii* extra proprium Patriarchatum I 1692; quando contrahunt cum acatholico baptizato II 2276; impedimentum dirimens clandestinitatis non extenditur ad commorantes extra territorium patriarchale II 2172; delegatio parocho latino facta assistendi eorum matrimonii cum Hierarcha ct parochus ritus antiocheni deficiunt II 3095; Exarchatus Ap. constituitur pro maronitis ritus antiocheni in S.F.A.S. III 4927, qui ad gradum Eparchiac evehitur IV 6165; Eparchia Dominae Nostrae Libancnsis pro maronitis conditur in Brasilia IV 6163 ct in S.F.A.S. IV 6165.

Martin J.: auctor libri damnati 11 3245.

Martinelli Petrus: auctor libri damnati I 1835.

Martyres: responsorii occurrentia I 204.

Martyrium SS. *Petri et Pauli App.:* Professio fidei a Paulo Pp. VI, sacculo XIX completo ab eorum Martyrio III 5396; *Servorum Dei:* iudicium super illo ferendum 1 1407.

Martyrologium Romanum: nova editio approbatur I 417; inseruntur elogia: S. Petri Canisii 1 845, S. Ioannis Eudes I 947, S. Ioannis M. Vianncy I 938, S. Margaritae M, Alacoquc 1 1093, festi Maternitatis B.M.V., S. Roberti Bcllarmino, S. Alberti Magni 1 1377, S. Antonii Patavini II 2347, variorum Servorum Dei II 2492, 3036, festi B.M.V. Reginae II 3395, S. Ioscph Opificis el Ecclesiae Patroni II 3476.

MaryknoU: sodales huius Societatis incardinantur per iuramentum perpetuum I 1394.

Massae communis capitularis bonorum constitutio ct distributio 1 770, 1395, IV 5857. 6106; vigor Statutorum in materia IV 5857.

Massablelensls specus prope Lapurdum II 3775.

Massiliensis *Dioecesis* ct *Tribunal* primi gradus pro dioecesibus illius regionis pastoralis III 4632, 4633.

Massonica secta: confirmantur normae Codicis circa illam ipsiusque fautores II 2595; convalidatur matrimonium inter partem catholicam sectae massonicae adseriptam el partem acatholice baptizata absque praevia illius reconciliatione cum Ecclesia III 5144.

Masturbatio ad detegendam blenorragiam I 1104.

«Matanga» caeremonia funebris expurgari debet a superstitiosis ritibus I 1895.

Mater *Ecclesiae* B. Maria V. appellanda III 4610, veneranda atque imitanda III 5155; *orphanorum:* Missa B. Mariae V. quoatannis celebranda II 3405; *humana:* eius vita protegenda in missionibus I 1711; de cius partu sine dolore II 3443; eius cognomen exprimendum est in documento contrahentium matrimonium IV 6162.

«Mater divinae gratiae»: schola pro Magistris Praefectisque institutioni alumnarum Institutorum perfectionis in Urbe II 3595.

«Mater et Magistra»: Enc. Ioannis XXIII de recentioribus rerum socialium processibus Christiana praecepta componendis III 4184.

Materia *candetorum* et lampadum pro functionibus liturgicis v. Candela, Lampas; *scapularis* Cordis Iesu I 394; forma protegendi illud I 754; facultas utendi qualibct materia ct colore pro Sodalibus Tertii Ordinis S. Francisci II 2419; denegatur substitutio lanae cum alia materia pro scapulare O. C. D. II 2565; *fontis* baptismatis I 429; *fragilis* ct *plastica* in conficiendis statuis, Crucifixis cum adnexis indulgentiis I 607, ΠI 3935; *conopaei* I 1994; *Ordinum* Diaconatus, Presbyteratus et Episcopatus II 2480; *Archivii ecclesiastici:* praestatio II 3100; *patrimonialis:* conventio Austriae cum Sede Ap. III 4045, 4099; *paupertatis* franciscanae IV 5750; *liturgica:* obligatio normarum Conferentiae episcopalis IV 5841 ; *dubiorum* de materiis variis v. Dubia liturgica varia.

Matemitas *B.M.V.:* Officium, Missa et elogium I 1377; *domus:* facultates concessae Capellanis administrandi Confirmationem puerulis in periculo mortis constitutis II 2523, 2728.

Matthaei Evangelium: interpretatio textus /6,26 praebetur I 1493.

Matricitatis inter varios ritus I 1166; inter paroccias varias I 1312.

Matrimonialis v. voces substantivas.

Matrimonium *canonicum:* iura orta ex sponsalibus, actio reparationis damnorum, ignorantia doctrinae Christianae, attestatio status libertatis, dubium de occulta consanguinitate, ius retroactiva Codicis quoad sponsalia et impedimenta, matrimonia nulla ob impedimenta abrogata in Codice, cognatio spiritualis ante Codicem contracta I 125; valor conditionis appositae I 146; iuramentum de statu libero a nupturientibus exigendum 1 279; Instructio super probatione status liberi et denuntiatione matrimonii initi I 399; facultates Ordinarii locorum concessae a S. Paenitentiaria circa matrimonia I 498; Enc. «Casti connubii» de matrimonio Christiano spectatis praesentibus familiae et societatis conditionibus, necessitatibus, erroribus, vitiis I 1208; praxis continentiae periodicae in usu matrimonii III 3881 ; legitimatio prolis per subsequens matrimonium I 1518; decretum de finibus matrimonii II 2240; favor quo gaudet matrimonium II 2423; disciplina sacramenti matrimonii pro Ecclesia Orientali II 2567; de apostolatu circa iura et officia matrimonialia II 2926; matrimonium inter duas partes non baptizatas vel acatholice baptizatas nequit esse putativum in iure canonico II 3583, 3596; de recta Ecclesiae doctrina circa matrimonium tutanda et a Tribunalibus sapienter applicanda III 4240; criteria et nonnae circa celebrationem matri-

monii in Urbe III 5448, IV 6157; Ordo celebrandi matrimonium recognitus approbatur IV 5494; competentia circa «quaestiones» dc validitate matrimonii IV 5907; transcriptio matrimonii in Italia IV 6162;

— *chile* v. Celebratio matrimonii civilis, Civile matrimonium.

— *mixtum:* assistentia sacerdotis 236, 468, 488, 954; facultates concessae Ordinariis circa matrimonia mixta 1 496; valor celebrati coram solis testibus in ecclesia acatholica I 743, vel inter catholicam orientalem et orientalem baptizatum acatholice I 749; de Missa in matrimoniis mixtis I 780; dc matrimoniis mixtis illicitis 1 935; de matrimonio acatholicorum I 1103, 1241, et filiorum apostatarum I 1163; ad sananda matrimonia mixta requiritur certitudo moralis de catholica educatione universae prolis I 1185, 1349; pertractari possunt processu documentali ut casus excepti I 1244; competentia Tribunalis inferioris ad videndum nullitatem matrimonii mixti 1 1352; de cautionibus praestandis I 1377, 1409, 2061, II 2111, 2659; harum necessitas ad dispensandum impedimentum disparitatis cultus vel mixtae religionis I 1406, 1408, 1829, III 4182, 4621, 5064, 5111; excipiuntur nonnulla territoria Africae 1 1591; cautiones aequipollentes I 1878, 1880, II 2567, 2591; certitudo moralis necessaria ad dispensandum aut sanandum in radice matrimonium mixtum III 4182, 4621 ; ritus servandus cum pars acatholica legitime repraesentatur per procuratorem catholicum II 2489; non expedire declaratur matrimonium mixtum ritu graeco non catholico celebrare III 4316; facultas datur adhibendi ritum catholicum et orthodoxum graecum in celebratione matrimonii mixti III 4554, 4555, 4629, et normae servandae cum celebratur primo in ecclesia catholica et deinde coram ministro acatholico III 4690; Instructio de matrimoniis mixtis pro latinis III 4962, et pro orientalibus III 5108; sanatur matrimonium mixtum praestitis cautionibus a parte tantum catholica III 4994; Ordinarii locorum dispensare possunt a ritu matrimonii mixti III 5101; Motu pr. quo normae de matrimoniis mixtis statuuntur IV 5791 ; dispensatio a forma canonica matrimonii mixti IV 6234; v. Cautiones canonicae, Celebratio matrimonii, Mixtus ritus;

— *consummatum* v. Consummatio matrimonii; — *ratum et non consummatum* v. Causae matrimoniales de rato, Dispensatio de rato et non consummato, Processus, Ratum et non consummatum;

— *accusatio* nullitatis v. Accusatio, Ius accusandi nullitatem; — *assistentia* v. Assistentia; — *celebratio* canonica v. Celebratio; — *dispensatio* et solutio in favorem fidei v. Favor fidei; — *forma* v. Celebratio, Forma canonica; — *impedimenta* v. Dispensatio impedimentorum, Impedimenta singula;

— *convalidatio* v. Convalidatio matrimonii; — *nullitas* matrimonii v. Causae nullitatis, Nullitas; — *sanatio* v. Sanatio matrimonii; — *emigrantium* v. Celebratio matrimonii emigrantium. Emigratio; — *militum* v. Celebratio matrimonii militum, Milites.

Matrina baptismi anglicani contrahit impedimentum cognationis cum baptizato in eadem secta anglicana IV 5843.

Matritum: suppressio Tribunalis Rotae Nuntiaturae I 1510; Congressus utriusque cleri de perfectione religiosa ct sacerdotali II 3546; Schola «Regina virginum» aggregatur Pont. Instituto «Regina mundi» III 3970, et ab eo seiungitur III 4921, novisque instructum Statutis III 5223; Basilica Ecclesiae «Santa Cruz de los Caidos» apud Matritum III 4031 ; Institutum Pastorale Matritense constituitur sub auspiciis Univ. Comillensis III 4973, et deinde erigitur tamquam biennium specializationis Facultatis Theologiae Univ. Salmanticensis III 5189.

Matutinum: *responsoria* primi Nocturni I 803; *anticipatio* v. Anticipatio Matutini cum Laudibus; a Laudibus separari potest II 3822.

«Maximum illud»: Epist. Ap. Benedicti XV de fide catholica per orbem propagandam I 239; quadragesimo exacto anno ab eius publicatione, eduntur Litt. Enc. «Princeps pastorum» III 3984.

Mauricius natio: Nuntiatura Ap. erigitur IV 5757.

Maurras Carolus: auctor operis damnati I 847.

Media *Africa Occidentalis* v. Africa media occidentalis; *America* v. America media;

— *nox:* celebrari potest Missa in Congressibus eucharisticis I 1925, occasione Missionum a sacerdotibus adoratoribus praedicatarum II 2612, vel exercitiorum spiritualium aliorumque conventuum Actionis Catholicae II 2653; diei 31 dec. 1949 II 2654; *Schola:* institutio religiosa tradenda I 1178, modumque Philosophiam docendi II 3842.

«Mediator Dei»: Enc. Pii XII de sacra Liturgia II 2444; interpretationes non rectae II 2523; Instr, dc musica sacra ad mentem Encyclicae II 3838.

Mediatrix omnium gratiarum B.M.V. I 1353.

Medicinae Facultas erigitur in Univ. Catholica Peruviana II 3555.

Medicus: mitigatio pro eis ieiunii eucharistici II 2890; quaestiones morales exercitium artis medicae respicientes II 3301 ; iura et moralitas artis medicorum II 3540; alloc, pontificiae eisdem habitae Π 2635, 3301, 3443, 3540.

Mediolanum: Universitas Catholica Cordis Iesu erigitur I 358; gradus academici obtinendi a clericis et religiosis feminis apud illam I 1880; Cathedra Dantis Alighieri penes illam constituitur III 4809; Pontificium Institutum pro Missionibus exteris ex unione Seminarii SS. Petri et Pauli de Urbe et Collegii pro missionibus exteris Mediolanensis ortum I 833; ritus sequendus a Capcllanis Castrensibus I 935; indulgentiae stationales Urbis ad certas ecclesias Mediolanenses extenduntur 1 1410; Archiepiscopus «pro tempore» constituitur Patronus Bibliothecae Ambrosianae III 4028; Interregionalis Facultas Theologica Mediolanensis IV 5693.

Meditatio Mysteriorum Rosarii III 4020.

Medium: in spiritismo I 56; subveniendi necessitatibus oeconomicis cleri I 216; v. Clerus; instituendi clerum indigenam I 521 ; adhibenda contra opium aliaque narcotica I 1236; Ordinariorum recurrendi ad Sedem Ap. ad dispensationes obtinendas durante bello II 2108; aphrodisiacum rationis usum intercipiens ad consummationem matrimonii adhibitum II 2565, 2890, aut artificiale per onanismum II 3391; adquirendae perfectionis Christianae a religiosis II 2835, 3800; transvectionis aëronauticae: dispensatio abstinentiae pro illis utentibus III 4663; implendi officium catechistae in missionibus IV 5812; unitatis Christianorum procurandae IV 5814; v. Oecumenismus; communicationis socialis v. Communicatio socialis.

Megaphonum: adquisitio indulgentiarum precum quae huius ope audiuntur I 1620.

Melchitae: Seminarium pro cis a S. Anna nuncupatum I 1056; validum declaratur matrimonium melchitae cum parte presbyteriana absque forma canonica initum II 2208; forma canonica matrimonii graeco melchitae contrahentis extra Patriarchatum cum acatholice baptizato II 2276; constituitur pro melchitis ritus byzantini: Exarchatus in S.F.A.S. III 4926, ct Eparchta titulo Dominae Nostrae Paradisi in Brasilia IV 6164.

Mddensb Dioecesis: Tribunalia III 5313, 5314.

Melitensis seu Melevitana *Dioecesis:* titulus ordinationis, piae fundationes ct ius patronatus in Insula I 228; beneficia, capellaniae et patrimonium sacrum de iure patronatus I 248; — *Ordo:* Decretum super controversia inter Ordinem Melitensem et Sancti Sepulcri I 1345; sententia definitiva Tribunalis Patrum Cardinalium circa Ordinem Militarem Hierosolymitanum de Malta II 3131; Chirographus de Ordine Supremo Militari Hierosolymitano Melitensi II 3352; novus Codex Legum Ordinis Fratrum Militum Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani approbatur III 4909; — *Civitas:* Nuntiatura Ap. constituitur III 491L

Meliaporensis dioecesis: conventio Lusitaniae cum Sede Apostolica circa eam I 1045.

Membrum: *associationis* catholicae II 2505; v. etiam Sodales; *Congregationum Marianarum* II 2756; — *corporis humani:* mens Sacrae Congregationis pro Doctrina fidei exponitur circa amputationem eorum III 5121; *Congregationum Curiae Romanae:* cooptantur nonnulli Episcopi III 5221; *adiuncta* membra et Consultores S.C. de Prop. Fide ΓII 5317; *Consilii Presbyteralis* Dioecesis Romanae: normae pro eorum electione IV 5695; *Conferentiae Episcopalis* IV 5911.

Memoria *initii* Congregationis Missionis celebratur I 1715; *liturgica:* orationes in Missa IV 5987.

Memoriale Rituum: editio typica I 272.

Mendae in editione officiali Codicis iuris canonici corrigendae I 92.

Mendicantes Ordines: ius stipem petendi I 231; normae pro Italia III 5353; facultas introducendi recitationem communem loco recitationis choralis IV 5563.

Mens *Ecclesiae* circa votum castitatis alumnis associationum concedendum II 3044; *Romani Pontificis:* preces pro indulgentiis adquirendis I 1512, quibus addenda est visitatio ecclesiae II 3277; in Encyclicis edendis «Mediator Dei» III 3838, «Humanae vitae» III 5417, «Populorum progressio» III 5339; *Sedis Ap.* circa mutationem calendarii universalis I 658; *Concilii Vat. II* circa institutionem liturgicam III 4913; *Congregationum Romanarum:* Rituum, circa currus adhibendos in processionibus I 654; de Sacramentis, circa notionem consummationis matrimonii I 2051; de Religiosis, circa administrationem eleemosynarum in ecclesiis paroecialibus quae religiosis committuntur II 2566; pro Doctrina Fidei, circa amputationem foetus vel membrorum corporis humani et circa cadaverum cremationem III 5121; pro Institutione catholica, circa Seminaria minora 111 5371, et circa divisionem Seminariorum in parvas communitates II 5375; Universitatum, circa res et argumenta Concilio Vaticano II proponenda 111 3962.

Mensa: *altaris* non lapidea in ecclesiis consecrandis II 2937; *argentaria* scu nummaria ad egestatem cleri sublevandum in Italia II 2181, 2733; *communis:* titulus Ordinationis pro sodalibus Societatum vitae communis sine votis 1 1181, 1609, 1628, 1826; v. Titulus mensae communis; *Episcopalis,* normae pro eius administratione 1 1567; unita paroecia: Missa pro populo Vicarii I 1894; *hospitantium:* facultas O.F.M. sese conformandi tempore ieiunii Ordinis 1 922.

Mensching G.: editor libri damnati 1 1853.

Mensis *cuiusvis:* Missa Votiva Cordis Iesu prima feria VI mensis 1 400, 476, 593, 915, 1878, 11 2320; iterum celebrari potest horis vespertinis 11 2367; facultas illam transferendi in primam mensis Dominicam I 778; facultas binandi I 1608, 2255; modus computandi mensem pro iciunio eucharistico infirmorum I 915; Missa Votiva Summi ct Aeterni Sacerdotis sabbato post primam feriam VI mensis I 1783; Missa votiva Cordis Mariae, primo cuiusvis mensis sabbato III 3972; — *Januarius* ad Maium 1966: Iubilaeum extraordinarium post Cone. Vat. II clausum III 4804; *septembris:* translatio festi S. Ioscph Opificis ad feriam 11 septembris in S.F.A.S. II 3464; *octobris* et *novembris:* preces mense octobris recitandae dici debent etiam die 1 et 2 novembris 11 2424; *december* anni 1950: facultas celebrandi Missam media nocte II 2834; intermissio studiorum *per integrum mensem cum dimidio,* reddit semestrem invalidum II 3587; clerici ex Italia in S.F.A.S. emigrare cupientes pro tempore *infra sex menses* indigent acceptatione Ordinarii ad quem II 2425.

Menstrua concio in calendario statuta: Absolutio generalis impertienda ΠI 4352.

«Mensura academica» seu duellum inter studentes Germaniae I 531, 757.

«Menti nostrae»»: Adhort. Ap. de sacerdotalis vitae sanctitate promovenda II 2778.

Mercatura clericis et religiosis prohibita II 2740.

Merces: *Maria V. de Mercede:* honorificentiae et insignia equestria I 1737; *Vicariorum paroecialium* in stipendiis Missarum I 268; *ex pacto conventa* pro pueris mittendis ad funera aliena III 4957.

Mericia Angela v. S. Angela Mericia.

Meridiem post v. .Anticipatio Matutini, Vespertina.

Meridionalis *Africa:* Delegatio Ap. erigitur I 519, Hierarchia episcopalis constituitur II 2860; *America:* emigratio clericorum orientalium I 1119, 1146.

Mesopotamiae: missiones concreditae Delegationi Apostolicae I 164.

Metalla: mitigatio ieiunii eucharistici pro operariis I 1910.

Méthodiste *secta:* forma canonica et impedimentum disparitatis cultus inter partem russicam schismatice baptizatam et partem methodistam non baptizatam Π 2277; conceditur «documentum libertatis» parti in secta methodistarum baptizatae quae cum parte dubie baptizata contraxerat matrimonium II 3588; declaratur nullum, ob defectum formae, matrimonium initum inter partem catholicam et methodistam III 4003.

Methodus *docendi* catechismum in scholis publicis I 642; *evangelizandi* laponiam 1 1664; *instituendi* dotes novis artibus aptanda IV 5503.

Métropolite: recursus ad eum contra decretum episcopi I 1827; praecedentia inter eos I 2085; usus throni a Legato Pontificio, praesente vel absente Metropolita II 2421; *Leopolitanus Ucrainorum:* condicio Archiepiscopi Maioris ei agnoscenda III 4454.

Metropolitanum *Capitulum:* eius visitatio ab Episcopo I 23; *sedes:* assignatur Exarchatui Ap. Winnipegensi II 3564; *Seminarium* Paderbornense dotatur Facultate Theologica III 4989.

Metus ut caput nullitatis matrimonii IV 5908, 5977.

Mexicum: promovendi ad episcopalem ministerium 1 391 ; in extraordinariis regionis adiunctis conceduntur: facultates speciales Ordinariis I 869, 919, commutatio Officii divini 1 920, dispensatio a Missa pro populo I 920, dispensatio ab irregularitatibus et absolutio a censuris latae sententiae I 921, celebratio functionum Hebdomadae Sanctae in domibus privatis I 1034.

Michel Emcstus: liber damnatus I 1113, II 3099.

Migrantes v. Emigrantes.

Miguel de Unamuno: auctor libri damnati II 3584.

Milites: Absolutio generali modo eis impertienda imminenti aut commisso proelio I 2023; Capellani eorum habent potestatem cumulativam cum parocho loci II 2228; Instructio de Capellanis militum religiosis II 3355; Capellanus militum gaudet potestate ordinaria

in subditos quoad assistendam matrimonio et audiendas confessiones III 5447; v. Castrensis iurisdictio;

— *cura spiritualis:* clericorum exercitus gallici I 120; catholicorum exercitus Germaniae: Statuta I 1635; aptius gerenda quoad milites Hispaniae II 2906; Statuta pro cura spirituali militum Germaniae III 4692;

— *Facultates concessae:* sacerdotibus et militibus exercitus Germaniae I 1934; absolvendi modo generali I 2023; utendi altare privilegiato pro Missis in suffragium defunctorum militum I 2055; celebrandi Missas horis postmeridianis mitigato ieiunio eucharistico II 2122, 2232; benedicendi et erigendi stationes Viae Crucis in oratoriis militum II 2125; celebrandi Missam sub dio II 2134; mitigandi ieiunium eucharisticum I 2137; Capellanus gaudet in proprios subditos facultatibus paroecialibus cumulative cum parocho loci II 2228; renovantur indulta olim concessa militibus hispanis II 2589; administrandi Confirmationem militibus Hispaniae II 3044, 3091; audiendi confessiones militum extenditur III 4128; v. Facultates bellicae;

— *matrimonium:* sanantur matrimonia militum contracta coram Capellanis castrensibus durante bello I 222; extensio jurisdictionis Ordinarii Castrensis et assistentia Capellani militaris praeferenda est parocho sponsae I 2060; transmissio radiophonica celebrationis matrimonii per procuratorem initi durante bello in Italia I 2091 ; licentia militibus necessaria ad contrahendum in Italia II 2173; Capellanus gaudet potestate cumulativa cum parocho loci II 2228; celebratio matrimonii militum S.F.A.S. in Italia commorantibus occasione belli II 2279; v. Celebratio matrimonii militum;

— *viduae militum:* matrimonium absque ritibus iuris civilis I 78, 213, 473, 858;

— *Fratres Ordinis* Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani: Codex legum HI 4909.

Militaris *iurisdictio* v. Castrensis iurisdictio; — *Ordinarius* v. Castrensis Ordinarios, Ordinarius Castrensis;

— *Ordo* v. Ordo militaris; — *personae* Civitatis Vaticanae: pensio I 1838; v. Vaticana Civitas, Pensio;

— *fideles* non militares addicti laboribus militaribus: facultas eos absolvendi forma generali et dispensandi a ieiunio eucharistico I 1963; — *servitium* v. Servitium militare.

Militia *Mariae Immaculatae:* Statuta huius Piae Unionis II 2118; *Pontificia:* dimittuntur omnes cohortes, helvetica excepta IV 5884; *clericorum,* missionariorum, religiosorum v. Servitium militare.

Millenarismus: systema damnatur I 2080, et mitigatus tuto doceri non posse declaratur II 2246.

Mimatensis dioecesis: Tribunalia III 4630, 4651.

Minimae *moniales* v. Ordo monialium Minimarum.

Minister: ius proprium et nativum Ecclesiae vindicatur efformandi proprios ministros in Polonia 1ΓI 4666;

— *Episcopi* in solemni Benedictione cum Ssmo Sacramento I 97 ; — *functionum sacrarum* seu Parvus clerus: usus gestandi tegmina digitorum seu chirothecas appellatas II 3234; — *infirmorum* v. Infirmarius, Ieiunium eucharisticum ;

— *Generalis O.F.M.* habet translatas facultates Cardinalis Legati Basilicae S. Mariae Angelorum in Asisio eique subiectum declaratur monasterium S. Clarae eiusdem civitatis II 4991 ; — *Generalis O.F.M. Cap.:* facultas ponendi actus civiles circa bona temporalia III 3971 ; — *Provincialis:* qualitates in eligendo IV 5796;

— *Missae:* facultates celebrandi sine ministro I 278, 1397, 1463, 2046, 2053, II 3424, III 4253; Instructio ad hoc indultum obtinendum II 2638; an fideles respondere possint coiunctim pro ministro I 493; facultas legendi Epistulam et Evangelium Missae sollemnis lingua vernacula II 3353; vestes ministri cantantis Evangelium in Missis cum populo III 4928; Missa cantata sine ministris: facultas thurificandi I 1871, 1954, 3514; Missa Pontificalis sine ministris: facultas Episcopis Indiae concessa U 2882;

— Sacramenti *Communionis:* laicus ferens Eucharistiam fidelibus in carcere detentis I 1151; Diaconus potest impertiri benedictionem cum manu I 1186; Instructio de ministris extraordinariis S. Communionis Eucharisticae administrandae IV 5535; facultas permittendi personis laicis distributionem Communionis in auxilium sacerdotis IV 5586;

— Sacramenti *Confessionis* durante itinere maritimo et consistentia navis in portibus I 584;

— Sacramenti *Confirmationis* dignitate episcopali carens I 641; extraordinarius I 1463; Instructio pro sacerdote Confirmationem administrante I 1538, 2360; Capellanus habens omnia iura sed non omnia officia parochorum non potest eam ministrare II 2391; gravitas morbi et minister II 2408; durante Cone. Vat. II celebratione III 4318; v. Confirmatio;

— Sacramenti *Matrimonii:* acatholicus II 2294; episcopalians II 2661 ; poenae abrogantur in eos qui matrimonium contrahunt coram ministro acatholico II 3237; normae servandae cum matrimonium mixtum celebratur primo in Ecclesia catholica et deinde coram ministro acatholico IH 4690; anglicans et orthodoxs minister IV 6257;

— *Sacramentorum ultimorum:* Viatici et Extremae Unctionis in religione clericali I 1314.

Ministeriale *sacerdotium* v. Sacerdotium ministeriale.

Ministerium *Catechistarum:* qualitates et media IV 5812; *Episcoporum* v. Episcopus, Nominatio; *iudicis:* modus recte illud exercendi III 4623; v. Iudex; *presbyterorum* seu *sacerdotum:* decr. Cone. Vat. II de eorum ministerio et vita III 4842; Directorium generale pro ministerio circa turismum IV 5505, 5521 ; Epist. Ap. de renovatione officii ministerialis IV 5698; declaratio Synodi Episcoporum de sacerdotio ministerial! deque principiis doctrinalibus et rationibs practicis vitae et ministerii sacerdotum in Ecclesia IV 6167; *pastorale:* Directorium Generale pro ministerio pastorali quoad turismum IV 5505, 5521.

Minor *clausura* monialium v. Clasura maior et minor; *Ecclesia:* Graduate Simplex in carum sum III 5248; *Formula* facultatum v. Formula minor; *ordo* Praelatorum v. Praelati; *Seminarium* v. Seminarium; *Superior* religiosus v. Superior.

Mir M.: auctor operis damnati I 554.

Miraculosum *Numisma* v. Numisma.

«Miranda prorss»: Enc. Pii XII de re cinematographica, radiophonica ac televisifica II 3751.

«Mirificus events»: Cost. Ap. quo lubilacum extraordinarium post Cone. Vat. II indicitur III 4804; prorogatio III 4973.

Misericordia *divina:* quaedam forma devotionis in eam non probatur 11 3874, III 3930; *Sorores* a Misericordia: natura iuridica Istituti I 783.

Missa *in genere:* occurrentia Vigiliae cum alio Officio et Missa I 174; nomen Antistitis exprimendum in Canone I 186; celebratio cum candelis cuiuslibet materiae, aut electricis I 273. 285; Istructio pro sacerdote qui celebrat cares bracchio dextro I 275, vel sinistro I 277; Instructio pro sacerdote caecutiente I 350, aliae instructiones II 2139, 3806, etiam pro infirmo 111 4180; fideles respondentes sacerdoti celebranti Missam I 366, 371, 493; translatio Missarum extra dioccesim sine Ordinarii licentia I 367; de Evangeliis stricte dictis in fine Missae legendis I 458; infra Octavam privilegiatam

IΠ ordinis I 484; usus vini ex musto sulphurato I 492; sonatio campanulae J 501 ; Praefatio in Missa cum commemorationibus I 508; usus filtrandi vinum I 775; Evangelium Dominicae in fine Missae I 803; consuetudo lavandi manus post Missam I 1036; de vitandis et observandis m celebratione Missae I 1036; interruptio Missae ex parte sacerdotis I 1106; preces post Missam recitandae I 1431; praxis «Quadragmtaquattuor Missarum» reprobatur I 1522; omissio precum Leonis XIII I 1919; omissio «Alleluia» in Missis votivis 1 2059; Instr, de fidelibus hortandis ut Missae frequenter et devote intersint 1 2080; decretum de vino in purificatione et ablutione calicis II 2243; Benedictio Apostolica post Missam extra Urbem II 2246; novi usus peragendi Offertorium non probantur II 2260; genuflexiones faciendae in Missa Vigiliae communis II 2320; dubium dc vino valide adhibendo II 2337; decretum circa facultates dc Missis moderandis in Ecclesia orientali II 2601, ct Latina II 2602; Missae pro Episcopo a canonicis celebrandae II 2812; «Gonyklisia» seu magna prostratio in Missa ritus byzantini II 2866; invocationes in fine Missae II 3100; praeceptum audiendi sacrum non adimpletur per auditionem Missae radiophonicam vel tclevisificam II 3244; omissio precum in fine Missae quoties habetur Homilia II 3399; modus adsistendi Missae in Germania II 3877; facultas legendi Epistulam et Evangelium in lingua vernacula III 3923; Rosarium dicitur extra Missam 111 4018; decretum de precibus post Missam recitandis 111 4028; novum Rubricarum Breviarii ct Missalis Romani Corpus approbatur III 4061 ; decernitur ut in territorio Belgarum, nomen regis nominetur in Canone Missae III 4117; nomen S. loseph in Canoncm inserendum III 4326; «Ordo Missae», «Ritus servandus in celebratione Missae» et «De defectibus in celebratione Missae occurrentibus» eduntur III 4625; dubium circa altare et celebrationem Missae III 4689; responsa ad proposita dubia circa ritum celebrationis ct concelebrationis Missae III 4698, 5049, 5247, IV 5624, 5671, 5745; vestes quibus minister cantare debet Evangelium in Missis cum populo 111 4928; participatio ad Missam festivam eorum qui animi relaxandi causa (v. Turistae) ad alias regiones se conferunt III 4964; Variationes in Ordinem Missae III 5170; facultas addendi certam succheri quantitatem ad vinum firmius reddendum III 5189; Missae quas litare potest sacerdos qui Communionem recepit in Vigilia Paschali, in Feria V in Missa benedictionis chrismatis, et in nocte Nativitatis Domini 111 5291; Ordo celebrationis Missae ubi Epiphania, Ascensio Domini ct Corpus Domini in Dominicam transferuntur 111 5440; promulgantur: novum Missale Romanum IV 5511, Ordo Missae ct Institutio generalis Missalis IV 5514, Intructio de Missis pro coetibus particularibus IV 5547, Ordo lectionum Missae IV 5558, 5591; personae idoneae distribuere possunt Communionem, ne Missa nimis protrahatur IV 5586; instauratio novi Missalis gradatim ad effectum deducenda IV 5644; solvuntur dubia circa Ordinem Missae ct Institutionem generalem Missalis IV 5624, 5671, 5745, 5794, 5856, 5956, 5987; in editionibus vernaculis Missalis addatur Appendix cum Ordine Missae et nonnullis formulariis lingua latina IV 5679; aptationes Ordinis Missae concessae laponiae IV 5683; valor doctrinalis Instructionis Generalis Missalis IV 5684; nova editio Missalis promulgatur typica IV 5761, ct Institutionis generalis Missalis IV 5761; editio latina Lcctionarii Missalis novusque Ordo lectionum cum normis propriis statuitur IV 5897; orationes m Missis dc Memoriis ct Symbolum in Octava Paschae IV 5987; textus ad interim adhibendi IV 6155; celebratio iuxta veterem ritum romanum permitti potest ab Ordinario in casibus specialibus IV 6282; Ordo cantus Missae seu Gradualis Romani IV 6286; alias Preces Eucharisticas non licet inducere auctoritate privata IV 6304; Variationes in Institutionem generalem Missalis IV 6353; v. Celebratio Missae, Concelebratio Missae, Institutio generalis Missalis, Missale Romanum, Ordo Missae;

— *binata,* et pro populo I 310; receptio stipendii I 1592, 1833, II 3540, III 4229, 4662, 4718; diebus ferialibus infra hebdomadam II 2494, 2522, 2522, 2588, III 4331 ; decretum de duabus Missis in Dominica Passionis anni 1949 celebrandis II 2566, 2588; facultas concessa II 2881, 2890, ut moniales possint quotidie audire Missam II 3295; sumptio vini in ablutionibus Missae binatae II 3718; indulta provinciae Agraênsis II 3820; dimidia pars stipendii tradenda Vicariatui Urbis IV 5589; facultas fit retinendi stipendium IV 5890, 5907; in Roma IV 5975; praeter Missam in commodum fidelium, sacerdotes possunt concelebrare in Missa conventual!, communitaria aliusve generis IV 6302;

— *cantata:* cantus «Benedictus qui venit ...» I 361; stipendia Missarum quas aliis traduntur cantandae I 401; defunctorum 1 1715; thurificatio in Missis sine ministris 1 1871, 1954; votiva sollemnis canenda II 2320; modus canendi Introitum II 2397; Commemorationes cum plures Missae canuntur II 2756; Exsequialis necessario canenda ut addi possint Missae lectae pro eodem defuncto II 2756; usus linguae vernaculae II 3509; thurificatio in cantatis sine ministris Π 3514; indulta provinciae Agraênsis II 3820; cuinam cedendum est stipendium cum Missa cantata concelebratur III 4971; an liceat Missam lingua vernacula cantare III 5023; — *celebrata* v. Celebratio Missae; — *concelebrata* v. Concelebratio Missae;

— *Conventualis* inter Dignitates et Hebdomadarium I 380; versiculum «Fidelium animae» post Horam Tertiam ante Missam Conventualem I 527; in ecclesiis religiosorum dicenda I 691 ; in feriis cum Missa propria I 743; facultas illam dicendi post Tertiam vel Nonam in Collegiis Ord. Cann. I 1517; modus concludendi Horam ante Missam Conventualem II 2350; preces recitandae pro Italia II 2385, III 5428; obligatio celebrantis recitandi privatim Horam si e choro discedat ad induenda paramenta 11 3477; celebrari potest post quamlibet Horam Minorem vel ante Primam II 3822; substituitur a Missa votiva III 4552; immediate post Primam III 4237; lingua adhibenda III 4795; omissio precum ad pedem altaris in initio Missae Conventualis apud communitates mulierum 111 4940; facultas datur celebrandi semel tantum in hebdomada Missam Conventualem III 5032; qui iam Missam celebraverit in commodum fidelium, potest concelebrare in Conventual! IV 6302;

— *communitaria:* lingua adhibenda 111 4795; sacerdos potest binare si Missa concelebretur IV 6302; — *consecrationis* et dedicationis Ecclesiae: Praefatio et ultimum Evangelium 1 1715;

— *defunctorum* seu *de Requie* in Commemoratione omnium fidelium defunctorum I 24 ; exsequialis hac die 1 173; Pacfatio approbatur I 195; in Dominicis I 227; tres Missae die 2 nov. 1 275; in translatione cadaveris olim humati 1 476; pro die obitus vel anniversarii I 476; quotidianae et cantatae I 1715; de requie, praesente cadavere I 1878; pro defunctis in bello 1 1919; praesente cadavere in diebus festis I 2018; exsequialis necessario canenda ut addi possint aliae lectae pro eodem defuncto 11 2756; casus ubi Missa et Officium defunctorum celebrantur sub ritu duplici II 2756; exsequialis potest dici in pervigiliis dierum in quibus Missa exsequialis prohi-

bctur 111 4725; – *dialogata:* moderatio I 1646; — *festiva* v. infra *Praeceptum Missae;*

-*fundata:* die 29 iunii 1918 dicenda I 123; reductio onerum 1 234, 317; administranda a Confratemitatibus erectis in ecclesiis religiosorum 1 415; potestas Ordinarii reducendi onera si id expresse caveatur in tabulis fundationis I 484; decreta pro Ecclesia Orientali II 2601, et latina II 2602; revocantur facultates reducendi vel cumulandi 11 2865; sanatio defectuum in materia reductionis et cumulationis Missarum pro legatis II 3272; potestas Episcopi vi «Pastorale munus» reducendi vel exstinguendi obligationem Missarum fundatarum IV 6122; suspenduntur ad tempus omnes Facultates, exceptis illis «Pastorale munus», circa onera Missarum IV 6166, et elenchus Facultatum religiosorum mitti debet ad S.C. de Religiosis IV 6212; — *Gregorianae:* die 29 iunii 1918 I 123: continuitas celebrationis Missarum tricenarii gregoriani III 5111;

— *ieiunium* ante Missam v. Ieiunium eucharisticum;

— *in Cena Domini v.* Cena Domini;

— *in domo:* in translatione cadaveris I 165; interpretatio facultatis obtentae I 231; facultas concessa religiosis e conventibus expulsis I 393; praesente cadavere I 829; facultas tribuitur pro domibus privatis I 1397; facultas tres Missas dicendi in nocte Nativitatis Domini II 3441;

— *in Nativitate Domini:* dubia circa tres Missas celebrandas I 275; declaratio circa primam Missam quae ex induito celebratur horis serotinis Vigiliae II 3229; cum Dominica IV Adventus incidat in Vigiliam Nativitatis Domini Missa dicitur de Vigilia et Missa sabbati ad satisfaciendum praeceptum festivum dicitur de Dominica III 5281;

— *in Nocte Nativitatis Domini:* distributio Communionis I 219; hora inchoandi Missam I 832; dici potest in pervigilio sub vesperam durante bello I 2021; prima Missa dicenda in hoc casu II 3229; Missae celebrari possunt apertis ianuis in religiosis piisque domibus II 3248; Missae quas litare potest sacerdos qui Communionem recepit hac nocte III 5291;

— *itinere maritimo perdurante:* cautelae adhibendae I 522; nonnae liturgicae circa calendarium et nomen Antistitis in Canone Missae II 3239; Missa vespertina pro operariis navium II 3141; Ordinarius competens ad permittendas Missas postmeridianas in navibus determinatur II 3515;

— *Iubilaei* extraordinarii post Cone. Vat. II clausum III 4925; modum conficiendi interpretationes vernaculas Missae III 4929; celebrari potest in diebus primae classis III 4956; v. Iubilaeum;

— *lecta:* Benedictio Cinerum I 778, Palmorum II 2500; plures pro eodem defuncto permittuntur si exsequialis canitur II 2756:

— *locus* Missae: celebratio in loco non sacro I 865, vel *sub dio:* facultates concessae II 2134,2349,2427,2429, 2654; *in navi:* facultates concessae II 2731, 3145, 3781; locus adsistendi Missae, legis de audiendo sacro implendae causa II 3029;

— *minister* v. Minister Missae;

— *nocturna* pro inservientibus apud tabernas et hospitia publica I 838; pro sacerdotibus adoratoribus I 935; in vigiliis eucharisticis et conventibus Actionis Catholicae II 2383; qui intra Missam nocturnam Vigiliae Paschalis Communionem accedunt, nequeunt iterum mane sequenti in Dominica Resurrectionis Communionem recipere II 3030; post mediam noctem d. 8 dec. 1953 et 1954 in festo Imm. Conceptionis II 3221;

— *nuptialis* in matrimoniis mixtis I 780; — *onera* Missarum v. Missa fundata; — *Ordinationis* sacerdotum: quantitas aquae infundendae I 1383; — *Pontificalis* Votiva dum canitur Nona in Choro I 2397; alicuius festi ad Dominicam translati II 2397;

— *praeceptum* Missae festivae implendum vespere sabbati vel vigilia festi: facultates concessae III 4503, 4667, 4726, 4940, 4975; ordinatio Missae Dominicae vel festivae quae celebratur vespere in vigilia III 4718; Ordinarius nequit concedere ter Missam litare in sabbatis aut vigiliis festorum de praecepto III 4993; cum Dominica IV Adventus incidit in Vigiliam Nativitatis Domini Missa sabbati ad implendum praeceptum festivum dicitur de Dominica III 5281; — *pro agonizantibus* I 503; — *pro necessitatibus* societatis die 29 iunii 1918 celebranda I 121, 123;

— *Missa pro populo:* cura animarum et Missa pro populo 1 26; applicata a parochis per turnum I 105; in festis suppressis cum obligatione applicandi I 108; die 29 iunii 1918 I 123; a curatis paroecialibus I 141; in festis particularibus suppressis I 291; Missa binata ac pro populo I 310; a Vicariis oeconomis I 484; reductio applicandarum pro populo I 697; in festo Patroni plurium paroeciarum I 911; facultas dispensandi Ordinariis Mexicanis concessa 1 920; in festis translatis I 953; diebus olim ex iure particulari festis 1 1187; a Rectoribus ecclesiarum «curatarum» I 1379; in paroeciis «de facto» constitutis I 1380; in regionibus S.C. de Prop. Fide subiectis I 1466; a Superiore ecclesiastico Missionis I 1590; cum stipendio in festis suppressis I 1593; per alios sacerdotes celebranda I 1593; dispensatio ab obligatione I 1670; a Vicario paroeciae mensae Episcopali unitae I 1894; a Vicariis fixis paroeciarum II 2410; in locis Missionum ubi Hierarchia recenter constituta est II 3246; a missionario emigrantium II 3264; novus index dierum festorum quibus inest obligatio III 4129; omissio in festis quae vulgo dicuntur Patronorum III 4168; decretum de obligatione post novum Calendarium Romanum generale IV 5867;

— *pro Seminario* I 136; — *pro sponsis:* Votiva vel commemoratio I 127; Benedictio nuptialis in Missa I 1715; permittitur Missa vespertina II 3716;

— *Propria:* nonnulla festa cum Missis propriis ad universam Ecclesiam extenduntur I 411; Cordis Iesu Eucharistici I 413; Boni Pastoris I 669; feriarum I 743; normae ad impetrandas Missas proprias ct earum extensionem I 810; S. Petri Canisii I 845; S. Teresiae a Iesu Infante I 890, 938; S. Ioannis M. Vianney I 938; S. Ioannis Eudes I 947; Cordis Iesu I 1003; S. Margaritae M. Alacoque I 1093; Matemitatis B.M.V., S. Roberti Bellarmino, S. Alberti Magni I 1377; S. Gabrielis a Virgine Perdolente I 1384; Pretiosissimi Sanguinis D.N.I.C. I 1533; S. Ioannis Bosco I 1721; S. Ioannis Leonard! I 1957; Imm. Cordis B.M.V. II 2242; Ssmae Trinitatis II 2245; S. Antonii Patavini II 2347; Mariae «Reginae Ordinis Minorum» 11 2615; Assumptionis B.M.V. II 2801; S. Pii Pp. X II 3368; B.M.V. Reginae II 3395; B.M.V. Matris orphanorum II 3405; S. Joseph Opificis II 3476; B.M.V. «Stella Maris» II 3781; S. Laurentii a Brundusio III 3961; normae pro Missis propriis revisendis ad normam Codicis Rubricarum III 4160; S. Benedicti Abbatis, Europae Patroni 111 4669; dc Missis Propriis recognoscendis IV 5846; recognitio «Propriorum» post editum novum Missale IV 5846; — *Rogationum* 1 1607; omissio Collectae imperatae 1 1919; oratio in festo duplici I classis II 2320; — *solemnis* Dominicae Palmarum II 2500; facultas legendi Epistulam et Evangelium lingua vernacula II 2507, 3353;

— *stipendium* seu *eleemosyna:* integre tradendum I 93; pro mercede Vicariorum paroecialium 1 268; intc-

gre tradendum celebranti I 388; Missae quae aliis traditur canenda I 401 ; die 2 nov. I 609; summa pecuniae I 952; clerici orientales ea colligentes I 1145; in Missa binationis I 1592, 1933, II 3540, III 4229, 4662, 4718; in Missis ter litatis III 4662; normae circa acceptationem et satisfactionem Missarum infra eleemosynam dioecesanam oblatarum ΠI 4725; cuinam cedendum est cum Missa cantata concelebratur III 4971 ; dimidia summa Missae bis aut ter litatae tradenda est Vicariatui Urbis IV 5589; facultas datur retinendi stipendium pro Missis bis aut ter iteratis IV 5890, 5907; applicatio stipendii in Roma IV 5975; pro Missae concelebratione binata, sacerdos nequit percipere stipendium IV 6302;

— *Summorum Pontificium:* Evangelium proprium II 2319; in Octava privilegiata II 2320;

— *tempus* Missae: cuinam competat illud statuere in ecclesiis religiosorum I 1543; v. Missa Vespertina, Missae praeceptum;

— *trinata:* facultas I 871, 890; in festis et diebus de praecepto I 1853, II 2435, 2881, 2890, III 4269; cum stipendio III 4662; in sabbatis aut vigiliis festorum III 4993; dimidia pars stipendii tradi debet Vicariatui Urbis IV 5589; facultas retinendi stipendium IV 5890, 5907, in Roma IV 5975;

— *vespertina* seu *horis postmeridianis:* ieiunium eucharisticum 1 1114; facultates concessae II 2232, 2384, 2396, 2435, 2436, 2505; in navi 11 3141, 3145; feria V in Cena Domini II 3136; monitum dc Missis non celebrandis horis postmeridianis absque legitima causa II 3371; in partibus Angliae et Valliae II 3475; Ordinarius competens ad permittendas Missas postmeridianas in navibus II 3515; de numero et hora Missarum vespertinarum II 3715; permittenda ratione matrimonii celebrandi II 3716; iteratio Benedictionis cinerum in Missa vespertina II 3813; in domibus S. I. III 3963; in Cena Domini v. Cena Domini;

— *Votiva Cordis* Iesu v. Cor Iesu; — *Votiva Iesu Christi* Summi ct Aeterni Sacerdotis: approbatur 11691 ; extenditur facultas eam dicendi I 1717; color paramentorum I 1737; solutio dubiorum I 1778, 1781, 1784; dicenda sabbato post primam feriam VI cuiusvis mensis I 1783, intra octavam Dedicationis ecclesiae I 1786; omissio orationis Ssmi Sacramenti expositi II 2756; — *Votiva pro fidei propagatione* semel in anno dicenda I 439; declaratio circa ipsam I 507; solutio dubiorum I 906;

— *Votiva sollemnis coram Ssmo Sacramento* exposito omittenda in oratione XL Horarum die Commemorationis omnium defunctorum 1 184; celebratio Missae et Communio 1 195; Evangelium in fine Missae I 531; in oratione XL Horarum celebranda I 873; solutio dubii 1 895; oratio Ssmi Sacramenti 1 929; occasione Vigiliae solemnis I 935; oratio Ssmi Sacramenti si oratio XL Horarum habeatur Sabbato Sancto I 947; occasione Expositionis solemnis per tredecim tantum horas 1 1163; dubia soluta I 1919; genuflcxiones faciendae 11 2756; in festo Corporis Christi et per octo sequentes dies II 3601 ; — *Votiva Ssmi Sacramenti* feria VI post Octavam Ascensionis 1 1715:

– *Votivae variae:* «Salve radix» pro sacerdotibus O.P. etiam in alienis ecclesiis dicenda I 365; SS. Petri cl Pauli Ap. in Basilica Vaticana extenditur I 398; in honorem Fundatoris vel Fundatricis Institutorum 1 1434; S. Pauli in Congregatione Missionis, addita oratione pro gratiarum actione I 1715; dc Patrono, dicta loco Votivae feriatis 1 1919; Summi Pontificis in Octava privilegiata 11 2320; ritus Missae Vigiliae vel Octavae simplicis pro Missa votiva solemni canenda, et gcnuflexiones faciendae II 2320; solemnis de Spiritu Sancto in initio anni scholastici II 2357; bis potest dici II 2588; quotidiana II 2588; Imm. Conceptionis in die mundiali Congregationum Marianarum II 2588; Assumptionis B.M.V. in festivitate Omnium Sanctorum occasione definitionis dogmaticae II 2800; ineunte vel exeunte anno scholastico II 3098; «Stella Maris» in oratoriis et associationibus maris II 3781; Imm. Conceptionis in sabbatis per Annum Marianum II 3222; praecedentia inter Missam «Regina Ordinis Minorum» supra Missam «Rorate» tempore Adventus II 3601; Imm. Cordis Mariae primo cuiusque mensis sabbato II 3972; Missa votiva II classis in diebus Dominicis II classis III 4224; facultates denegantur celebrandi aliquas Missas votivas III 4291; celebratio Missae votivae loco Missae Conventualis III 4552.

Missale *Romanum:* editio typica anni 1920 I 327; interpretatio novarum rubricarum I 606; nova editio Missalis Romano-Slavonici I 867; variationes in rubricis I 1351, 1605, 1897; novum Commune unius vel plurium Summorum Pontificum inserendum et mutationes faciendae II 2109; Variationes: ob festum Imm. Cordis Mariae II 2242, post Const. Ap. de ieiunio eucharistico II 3147; novum rubricarum Breviarii et Missalis Corpus approbatur III 4061; decretum generale quo novus Codex rubricarum promulgatur III 4062; Ordinationes ad Editores Pontificios circa novas editiones Missalis III 4096; Cantus qui in Missali Romano desiderantur post reformationem liturgicam conciliarem eduntur III 4620; Const Ap. «Missale Romanum» qua Missale Romanum ex decreto Cone. Vat. II instauratum promulgatur IV 5511 ; Ordo Missae et Institutio generalis Missalis Romani promulgantur IV 5514; de Const. Ap. «Missale Romanum» gradatim in effectum deducenda IV 5644; in editionibus vulgatis Missalis addatur Appendix cum Ordine Missae et nonnullis formulariis in lingua latina IV 5679; valor doctrinalis Institutionis generalis Missalis Romani IV 5684; nova editio Missalis Romani promulgatur et typica declaratur IV 5761; Institutio generalis Missalis Romani IV 5761; latina editio Lectionarii Missalis Romani evulgatur typica novusque Ordo lectionum Missae cum normis propriis statuitur IV 5897; responsa ad proposita dubia circa Institutionem generalem Missalis Romani IV 5624, 5671, 5745, 5794, 5856, 5956; usus et initium obligationis novi Missalis IV 6105; alias Preces Eucharisticas non licet inducere in Missale auctoritate privata IV 6304; Variationes in Institutionem generalem Missalis Romani IV 6353;

— *Ambrosianum:* mutationes ad rubricas simplicius redigendas II 3419; — *Parvum* fidelium post reformationem liturgicam III 4936; — *Slavonicum:* nova editio I 867.

Missio *actorum* v. Acta; *alumnorum* ad Athenaea Romana studiorum causa 11 2810, 3810, ad Institutum Romanum Musicae Sacrae II 2886, ad Institutum Pontificium Allioris Latinitatis III 4620; *litterarum:* ad S. Officium 1 166, 840, ad S.C. pro Ecclesia Orientali 1 1518, ad S. Paenitcntiariam pro casu occulto I 1707; *nuntiorum* Cone. Vat. Π ad varios coctus societatis humanae II 4903; *relationis v.* Relatio; *versions* popularis textuum liturgicorum III 5049; — *Ecclesiae v.* Officium Ecclesiae; — *Galliae* seu Praelatura nullius Pontiniacensis cum Statutis propriis constituitur II 3295; ordinatio Tribunalium III 5383; — *cum cura animarum* pro fidelibus immigrantibus erigi potest ab Episcopis III 5063.

Missiologia: Facultas studiorum erigitur apud Univ. Gregorianam I 1409.

MIssionalis *activitas* Ecclesiae: decretum Cone.

Vat. 11 «Ad Gentes» III 4822; Summi Pontificis et Episcoporum IV 5480, 6049, 6271; *ratio* universae Ecclesiae III 4556; — *Instituta, opera, Statio, Seminaria,* etc. v, voces substantivas.

Missionarius: assistentia matrimoniis haereticorum et infidelium tamquam Officialis civilis 1 86, 1892; decretum de missionariis e militia redeuntibus I 175; Consilium Missionariorum qua Consilium administrationis ad alienanda bona ecclesiastica I 176; abiicere debet curas rerum saecularium I 266; Societatis Missionum Parisiensis: ius possidendi et administrandi bona oeconomica 1 719; suppressio consociationis mulierum vulgo «Missionarie Adoratrici e Riparatrici del Sacro Cuore Eucaristico di Gesù» I 1185, 1450; latinus potest uti antimensio orientalium II 2409; Decretum laudis Instituti saecularis «Missionariae Regalitatis D.N.I.C. 11 2506; Societates in communi viventes sine votis: annus novitiatus seu probationis II 2945; centrum Pont. Operis Adsistentiae: Statuta seu normae generales II 3581 ; activitas Ecclesiae, Pontificis et Episcoporum III 4556, 4822, IV 5480, 6049, 6271, laicorum IV 5817; adspectus formationis clericorum et sacerdotum IV 5815; vocatio: sensus et valor IV 5824;

— *Apostolicus:* concessio et usus huius tituli I 1982; ius praecedentiae revocatur 1 635; facultates eis concessae I 1629;

— *emigrantium:* officia quoad administrationem Confirmationis et adsistentiam matrimoniis II 3207; iura et facultas II 3264; normae et facultates pro missionariis emigrantium et Missionariorum Directoribus II 3333; — *Cooperator emigrantium:* iura et facultates II 3264.

Missiones *infidelium:* natura quasi-paroeciarum vel missionum post Codicis promulgationem I 224; Epist Ap. «Maximum illud» de fide catholica per orbem terrarum propaganda I 239; administratiores in regionibus missionum I 396; litt. circ. ad Superiores Religionum quae Missionibus infidelium se devovent, de idonea praeparatione alumnorum, de regimine Missionis per substitutos parando, de clero autochthono fovendo, de Coadiutoribus laicis procurandis I 581 ; Enc. «Rerum Ecclesiae» de sacris missionibus provehendis 1 811; paenultima Octobris Dominica Missionibus peculiariter addicenda I 827; Musaeum missionale ethnologicum I 844; S. Teresia a lesu Infante Patrona constituitur I 918; honores liturgici Patronis Missionum tribuendi I 1035; calendarium et festum S. Teresiae a lesu Infante in Missionibus I 1035; iura Praefecti Ap. conveniunt Superioribus ecclesiasticis Missionum, in specie ius nominandi Vicarium generalem I 1112; Instr, ad Ordinarios Missionum et ad Superiores Institutorum Missionalium de propria et legitima in gubernandis Missionibus auctoritate 1 1115; omnia territoria dependentia a S.C. de Prop. Fide considerantur terrae Missionum in favorabilibus I 1149; calendarium adhibendum a sacerdotibus saecularibus in Missionibus I 1389, 1427, 1722, 1769; Superior ecclesiasticus Missionis tenetur Missa pro populo I 1590; participatio catholicorum in obsequiis Confucio praestandis I 1621; Instr, pro religiosis mulierum Institutis ad tuendam puerorum matrumque vitam in locis Missionis I 1711 ; subiectio Sororum Ordinariis Missionum I 1779; interpretatio verbi «Missionis» in art. 13 Statutorum Unionis Cleri pro Missionibus I 1829; v. Unio Cleri *pro Missionibus :* natura iurisdictionis Vicarii Delegati in Missionibus I 1835; formalitates matrimonii civilis a Christianis in missionibus implendae I 1892; caeremonia funebris «Matanga» I 1895; prudentia in rebus missionalibus tractandis 1 1926; facultas datur O.F.M. vendendi obiecta pia in Missionum utilitatem I 1957; iuramentum super ritibus malabaricis a Missionaris in Indiis orientalibus non praestandum 1 1958; Rituale Romanum lingua vernacula exaratum, extenditur ad territoria Missionum Π 2131, Africae II 2132; Instr, de novis Praefecturis aut Vicariatibus Ap. aut Dioecesibus condendis II 2128; ritus sequendus in Missionibus a religiosis proprium habentibus II 2386; Visitator Ap. potestate Delegati Ap. praeditus, constituitur pro Missionibus Coreae II 2428; Enc. «Evangelii praecones» Pii XII de sacris missionibus provehendis II 2892; de regimine constituendo apud Stationes missionales a paucis religiosis efformatas II 2917; Instr, de apto modo pro Missionibus stipem corrogandi II 3047; obligatio Missae pro populo et electio Vicarii Capitularis in locis Missionum ubi Hierarchia recenter instituta est II 3246; Enc. «Fidei donum» Pii XII de catholicarum Missionum condicionibus praesertim in Africa II 3602; interdicitur usus adoptandi territoria Missionum cum onere ad ea directe transmittendi subsidia collecta in dioecesibus II 3790; Enc. «Princeps Pastorum» Ioannis XXIII de catholicis Missionibus III 3984; de musica sacra in functionibus liturgicis recte excolenda, etiam in territoriis missionum IIi 4238; normae et criteria pro solvendis quaestionibus praecipuis Missionum III 4250; normae pro erigendis et ordinandis Seminariis centralibus aut regionalibus in Missionibus III 4332; alloc, pontificia dum de schemate Missionum disceptabatur in Cone. Vat. II circa rationem missionalem universae Ecclesiae III 4556; Formula brevior professionis fidei pro locis Missionum III 5078, et eiusdem usus III 5052; ordinatio cooperationis missionalis Episcoporum quoad opera Missionalia Pontificia et incepta particularia dioecesium pro Missionibus IV 5480; principia et nonnae circa relationes in territoriis Missionum inter Ordinarios locorum et Instituta Missionalia IV 5483; et schemata contractuum ineundorum IV 5700; figura, missio et qualitates catechistarum pro missionibus et media ad eorum ministerium implendum IV 5812; sensus et valor vocationis missionariae et institutio specialis eorum qui ad gentes evangelizandas praeparantur IV 5824;

— *America Latina* pendens a S.C. dc Propaganda Fide v. America Hispano-latina, Facultates Americae Latinae;

— *ars* indigena fovenda in Missionibus I 1404, 1593, 1623, 1778; v. Ars indigena; — *associatio* mulierum et puellarum pro missionibus in Pfaffendorf-Koblenz dioecesis Trevirensis, titulo «Pontificiae» decoratur II 2122;

— *Collegia, Instituta, Societates* Missionum *in genere* seu *in communi:* relationes inter Pont. Opus a Propagatione fidei et Instituta religiosa missionalia I 955; relatio annua mittenda ad S.C. de Prop. Fide I 1114; prospectus relationis annuae I 1170; decr. «Inter reliquas» de servitio militari tenet sodales Societatum ct Instituta missionum dependentium a S. C. de Prop. Fide I 1406; item Instr. S.C. de Religiosis de formatione clericali et religiosa I 1492; item Instr. SS.CC. de Sacramentis ct de Religiosis dc institutione clericali et religiosa I 2042; exemptio Seminariorum Societatum pro Missionibus exteris a iurisdictionc paroeciali II 3030; ordinatio Novitiatus aliarumquc studiorum demorum in Missionibus ubi sodales ad diversos ritus pertinentes commorantur II 3099;

— *in specie* seu singula: *Parisiensis Missionum ad exteras gentes:* natura iuridica 1 315; cxcardinatio dioecesana ob adseriptionem huic Societati vi rctroactiva caret I 536; ius possidendi ct administrandi bona oeconomica I 719; *Collegium Missionum a S. Alexio de Fal-*

coneriis O.S.M. in Urbe erigitur I 364; *Collegium internationale a Consolata* pro missionibus exteris erigitur in Urbe Taurinensi I 596; *Pont. Institutum pro Missionibus exteris* conditur ex unione Seminarii SS. App. Petri et Pauli de Urbe et Collegii Mediolanensis I 833; *Pont. Institutum Missionale Scientificum* cum iure gradus conferendi erigitur penes Ath. Urbanianum 1 1511, Statuta 1 1646; *Collegium Missionariorum S. Basilii Magni* pro Oriente erigitur I 1606; *Collegium Urbanum de Prop. Fide:* facultates concessae alumnis proficiscentibus I 1629; v. Collegia Missionum;

— *Conventiones* Sedis Ap. de Missionibus et rebus missionalibus cum Lusitania I 1975, cum Bolivia II 3791; – *Facultates* Ordinariorum et Legatorum Romani Pontificis v. Facultates *Missionales,* Legati;

— *Opera Pontificia Missionalia* v. Opera Missionalia Pontificia;

— *relatio annua:* mittenda a Collegiis Institutisque Missionum ad S.C. de Prop. Fide I 1114; ab Ordinariis Missionum: prospectus I 1170, etiam si sint Episcopi I 1540; *quinquennalis* ab Ordinariis Missionum S.C. de Prop. Fide exhibenda I 446; Instr, circa ipsam П 2322, III 3893; — *territorium* Missionis v. Territoria;

— *titulus* Missionis pro Ordinandis sodalibus Societatum ct Institutorum in communi viventium sine votis 1 592, 1181; v. Titulus Missionis;

— *Tribunalia in Missionibus:* constitutio Tribunalium pro causis matrimonialibus I 1466; Delegati Ap. concedere possunt Ordinariis Missionum facultatem instruendi processum super rato et non consummato I 1618; v. Erectio Tribunalium, Tribunalia; — *Unio Cleri pro Missionibus* v. Unio Cleri pro Missionibus.

Missiones Populares: S. Leonardus a Portu Mauritio declaratur Patronus I 541; facultas adimplendi praeceptum Paschale quovis anni tempore occasione Missionum I 858, 1874, 1947, III 4018; facultas celebrandi Missam post mediam noctem occasione Missionum a sacerdotibus adoratoribus peractarum II 2612; formula Benedictionis adhibenda in fine Missionum II 2756.

Missiroli Mario: auctor libri damnati I 1153.

Mitigatio *abstinentiae* v. Abstinentia; *Clausurae* monialium v. Clausura monialium; *conditionum* lubilaei vel Anni Sancti v. lubilaeum; *ieunii* eucharistici II 2079, 2122, 2137, 2172, 2215, 2215, 2232, 2384, 2396, 2434, 2436, 2881, 2890, 3027, 3132; *millenarismi* II 2246.

Mixta religio: dispensatur impedimentum matrimoniale cum iis qui Privilegio Paulino utentes, contrahere cupiunt cum parte acatholica II 3294, III 4017; facultas adhibendi ritum catholicum et ritum orthodoxum graecum in celebratione nuptiarum mixtae religionis 111 4554, 4555, 4629; facultas Episcoporum dispensandi ab hoc impedimento concessa in n. 20 «Pastorale munus» 111 4795; datur facultas dispensandi etsi pars acatholica cautiones canonicas praestare renuat 111 5064, sed requiritur ut pars saltem catholica, quamvis cautiones formalitcr praestare renuat, parata sit ad procurandum baptismum ct educationem catholicam prolis III 5111;

— *in canone 72 Cone. Trullani* statutum impedimentum dirimens: non applicatur catholicis ritus byzantini III 3997; conditiones ut matrimonium mixtae religionis declarari possit nullum ex hoc capite ct canone III 4419; inter partem orthodoxam ct partem haereticam valorem habuit usque ad 2 maii 1949 diem III 5041; canon 72 vim dirimentem adhuc retinet post Motu pr. «Crebrae allatae» IV 5550; decisio Signaturae Ap. dc vi huius canonis quoad declarationem nullitatis matrimonii IV 6295; v. Cautiones, Celebratio matrimonii mixti.

Mixtus *coetus* Episcoporum ct presbyterorum in Hispania: animadversiones in conclusiones IV 6226, et harum valor ct sensus IV 6243; *chorus musicus* in ecclesiis intra functiones liturgicas II 3465; *conventus* acatholicorum cum catholicis: monitum S. Officii II 2504; v. Oecumenismus; *matrimonium* v. Matrimonium mixtum;

— *ritus celebrationis matrimonii* catholicorum mixti ritus II 3140; *matrimonii mixtae religionis:* declaratur non expedire illud celebrare ritu graeco non catholico III 4316; facultas adhibendi ritum catholicum et ritum orthodoxum graecum conceditur III 4554, 4555, 4629; *matrimonii mixti:* normae cum celebratur primo in Ecclesia catholica et deinde coram ministro acatholico III 4690; Instr, de matrimoniis mixtis pro latinis III 4962, et inter catholicos et orientales baptizatos acatholicos III 5108; Ordinarii locorum dispensare possunt a ritu quo matrimonium mixtum celebrandum esset ad normam iuris communis III 5101; Motu pr. quo normae de matrimoniis mixtis statuuntur IV 5791; dispensatio a forma canonica celebrationis matrimonii mixti IV 6234.

Mobile altare v. Altare.

Mobilitas bracchii v. Irregularitas.

Mobilizatio civilis clericorum in Italia I 1990.

Moderatio *aggregationum* v. Aggregatio; *Collegii* Capranicensis in Urbe IV 6140; *Concelebrationis* in ecclesiis religiosorum III 4928; *Missarum* dialogatarum I 1646; decretum de Missis moderandis in Ecclesia Orientali 11 2601, et latina II 2602; *peregrinationum* fidelium ad Sanctuaria I 1710, praesertim cum mulieribus 11 3010.

Moderator Supremus *Institutorum perfectionis:* monitum circa repetitam electionem eiusdem personae ad hoc munus I 287; duratio muneris «ad vitam» I 426; Rescr. «Cum admotae» quo Supremis Moderatoribus religionum clericalium iuris pontificii Facultates quaedam ab Ap. Sede delegantur III 4559; decr. «Religionum laicalium» de Facultatibus quae Supremis Moderatoribus Religionum laicalium iuris pontificii tribuuntur III 4982; Facultates vicennales recognitae Praepositi Generalis S.I. III 4984; item Institutorum dependentium a S.C. de Prop. Fide III 5250; facultas concedendi saecularizationem sodalium votorum temporariorum Religionum laicalium IV 5689; v. Facultates *Institutorum perfectionis;* Instructiones et praecipua documenta eisdem data I 661, 1113, 1845, II 2748, 2859, 111 4144, IV 5964; allocutiones pontificiae quaedam 11 3813, 111 4492, IV 6321;

— *nationum:* preces recitandae vi Concordati pro Supremo Moderatore Hispaniae II 3292; dignitas Ordinum Equestrium eis deferenda 111 4971; cessat privilegium nonnullis concessum imponendi biretum rubrum Cardinalibus novellis IV 5515.

Modemismus: iuramentum antimodemisticum manet in vigore post Codicem I 110; formula III 5282.

Modestia Christiana tutanda I 964; v. Vestes.

Modus *agendi* Ordinariorum erga clericos qui inscribuntur societati «Rotary Club» 1 1004; erga vendendes et distribuentes publicationes communistarum II 2620; S.C. pro Doctrina Fidei in doctrinarum examine IV 5970; pastoralis cum polygamis IV 6163; chrismationem a ministro Confirmationis IV 6277; celebrandi Annum Marianum II 3215; functiones biblico-liturgicas seu paraliturgicas II 3823; Synodum communem omnium dioecesium Germaniae IV 5756; ct celebrandi diem universalem pro vocationibus IV 5758;

— *colligendi* stipem pro Missionibus II 3047; *componendi:* regimen internum Institutorum saecularium

cum auctoritate Ordinarii loci II 3120, ct cum incardinatione Dioecesi II 3120; bona stabilia cum reditibus ct paupertate franciscana II 3270; decreta liturgica Ordinario loci cum ritu Dominicano III 4935; iura individual! cum exigentiis demographicis III 5153;

— *computandi* absentiam a choro I 320; mensem iciunii eucharistici infirmorum 1 913; distantiam inter sepulcra cadaverum ct altare 11 2144; gradus consanguinitatis II 3140; summam ultra quam requiritur beneplacitum Ap. ad alienanda bona ecclesiastica v. Alienatio, Bona; *conferendi* Officia et beneficia ecclesiastica ab Episcopis II 2177;

— *distribuendi* reditus bonorum ecclesiasticorum in Hispania III 4223; *docendi* ius canonicum Codicis in scholis I 86, catechismum in scholis publicis I 642, 1178, disciplinas biblicas II 2957, et philosophicas in scholis publicis II 3842, IV 6214, et in Seminariis III 3939, IV 6214; institutionem clericalem in Seminariis III 4410;

— *efformandi* arcam seu mensam nummariam ad egestatem cleri sublevandam II 2733; Commissionem episcopalem pro advenis et emigrantibus II 3098;

— *eligendi* candidatos ad munera I 968, 2023 ; *evangelizandi* gentes I 1664; *examinandi* alumnos in scholis et Universitatibus I 1435; nupturientes ante matrimonium II 3422; *exercendi* ius patronatus paroecialis I 1164; officium iurisperiti catholici III3999; officium iudicis ecclesiastici III4623; Collegialitatemepiscopalem IV 5641 ; participationem regiminis religiosorum a laicis IV 5690;

— *exponendi* Eucharistiam I 1003, 1403 ; *gerendi* curam spiritualem emigrantium II 3058; *impertiendi* Absolutionem generalem sacramentalem IV 6279; *mittendi* acta, litteras v. Missio; documenta praematrimonialia II 2440;

— *procedendi* Operis a Propagatione Fidei I 512, 1821; in causis Servorum Dei I 1354, II 3599, III 4532, IV 6352; a tribunali Rotae Nuntiaturae Hispaniae III 3911; in causis nullitatis matrimonii II 3613, IV 5810, 5877, 5918, 5927, 5962; in admittendis filiis acatholicorum ad Seminarium et ad Ordines Sacros III 4143, 4159, 4250; contra religiosos reos criminis pessimi IП 4302; in causis solutionis matrimonii in favorem fidei III 5033; in dimissione religiosorum IV 5686; in exquirendo consensu vel consilio IV 5796; in Signatura Ap. IV 5917, 5963; in Synodo Episcoporum IV 6329;

— *sumendi* Communionem ope alicuius fistulae III 4232, 4456, 4481, 4761; *vertendi* textus liturgicos in linguas vernaculas III 4929; *vivendi* inter Sedem Ap. et Cecoslovachiam I 931 ; inter S. Sedem et dicionem Tunetanam III 4499, 4507; v. Concordatum, Conventio.

Moises: authenticitas Pentateuci I 296, II 2485.

Molinensis Dioecesis: Tribunalia III 5383.

Momentum studii Paedagogiae in Seminariis II 2257; Decreti Gratiani II 3032; iuris poenalis II 3199, IV 5627, et canonici IV 6351; laicorum in activitate Missionali Ecclesiae IV 5817; spiritus religiosi in renovatione Institutorum perfectionis IV 6321 ;

— *temporis* cessationis impedimenti pro sanatione in radice matrimonii III 4456; effectus suspensivi recursus ad Signaturam Ap. IV 6303.

Monacensis *Archidioecesis:* erectio Piae unionis Excubiarum Immaculati Cordis B.M.V. in Primariam II 2946; *Facultas theologica:* eius Institutum canonisticum II 2597, 2616, 2627; *Universitas studiorum* II 3270, III 5025, 5046.

Monachus: transitus conscntientum ab una in alteram Congregationem monasticam I 195; cohabitatio monachorum ritus latini et orientalis I 888; labor mio nasticus II 2826; conservant clausuram papalem IV 5756; Camaldulensis I 1627; Cisterciensis Strictioris Observantiae III 4674, 4920.

Monasterium: translatio festorum particularium quae in eodem monasterio impediuntur II 2279; Abbates Regulares celebrantes Pontificaliter extra proprium monasterium II 2487; transitus post emissam professionem ab uno in alterum monasterium eiusdem religionis II 2494, 2514; facultas datur transeundi a proprio monasterio sui iuris in aliud eiusdem Ordinis absque Beneplacito Ap. III 5277;

— *monachorum:* condicio Superioris Maioris convenit Prioribus monasteriorum Congregationum monasticarum I 521 ; *Benedictinorum:* in loco «Amey-sur-Meuse» I 888 ; «S. Crucis de Valle Occasorum» in Hispania, Abbatiae nomine et iure donatur II 3834; *Cisterciense* cui Apostolatus liturgicus more monastico in lingua latina et cantu gregoriano committitur III 5386;

— *monialium* v. Moniales.

Moniales: dependentia ab Ordinariis in Gallia et Belgio I 210, 592; ritus in Professione servandus I 218; electio repetita eiusdem Antistitae I 287; actus dominii ab eis ponendi I 365; Superior ad Professionem recipiendam et de clausura earum quae vota simplicia emittunt I 373; fundationes earum monasteriorum I 500; formulae indulti saecularizationis I 616; requiritur consensus Capituli monialium ad alienanda bona etsi subiectae sint Ordinario loci I 837; transitus ab uno in aliud monasterium eiusdem Ordinis I 843; indulgentia plenaria pro Divini Officii recitatione coram Ssmo Sacramento extenditur ad eas I 1201 ; mitigatur clausura et normae dantur pro scholis regendis a monialibus I 1692; itinérantes commorari possunt intra clausuram papalem monasterii I 1782; mutare possunt proprias Constitutiones ut conformentur Statutis Sororibus externis datis I 1873; subiiciuntur Ordinario loci in Hispania I 907, 1979; ius funerandi moniales II 2112; eorum aggregatio ad Unionem Cleri pro Missionibus II 2613; ritus Consecrationis virginum restauratur apud nonnullas moniales in S.F.A.S. II 2801 ; Const. Ap. «Sponsa Christi» de sacro monialium instituto promovendo et de Statutis generalibus monialium II 2815; Instr. «Inter praeclara» ad praedictam Const. Ap. exsequendam, in specie de clausura, Foederationibus et labore monastico II 2826; monasterium «Nedlands» restaurat vota solemnia et clausuram papalem maiorem II 2868; de fovendo recte ac evolvendo instituto monialium II 2878; de iure suffragii exercendo ab eis in electionibus politicis Italiae II 2889; ingressus in clausuram ad earum funera peragenda II 3010; de monialium instituto aptius fovendo et renovando II 3012; usus ritus consecrationis virginum apud moniales post Const. Ap. «Sponsa Christi» II 3091 ; formula qua S.C. de Religiosis concedere solet restaurationem votorum sollemnium II 3240; facultas binandi ut moniales quotidie possint audire Missam II 3295; de Communione distribuenda Monialibus feria VI in Passione Domini extra actionem liturgicam III 4340; participatio liturgica monialium III 4685; monasterium S. Clarae in civitate Asisiensi declaratur subiectum iuri communi 111 4994; ad experimenta contra ius commune introducenda in earum monasteria requiritur Beneplacitum Ap. III 5066; normae de unico Nocturno cum tribus Psalmis non coget moniales III 5252; sanantur erectiones monasteriorum monialium in territoriis S.C. pro Gentium evangelizatione factae absque beneplacito huius S. Congregationis III 5420; Instr. «Venite seorsum» de vita contemplativa ct de monialium clausura IV 5597; valor huius Instructionis IV 5701 ; moniales novas formas vitae contemplativae introducere volentes quae clausuram Instructionis «Venite seorsum» contradicunt, suadentur ut vota solemnia derelinquant IV 5842;

— *clausura* v. Clausura monialium; — *Foederationes* v. Foederationes monasteriorum monialium; —*Jubilaeum* cum indulgentiis et facultatibus circa absolutiones et votorum commutationes I 708, 1448, II 2610, III 4934, 4943; v. lubilaeum; — *Sorores* externae v. Sorores;

— *Carmelitae* v. Carmclitae Discalceatae moniales;

— *Cistercienses* v. Cistercienses;— *Clarisaev.* Clarisae;

— *Dominicanae:* obligatio Constitutionum et votorum sollemnium apud eas, et ipsorum subiectio Ordinario loci aut regulari I 1537; monasterium Prulianense restaurat vota solemnia et clausuram papalem I 1597; modus peragendi electiones apud eas I 2023; facultas egrediendi e clausura per breve tempus II 2938, ct ob valetudinis causam П 3405,3867; una forma habitus pro utraque monialium classe IП 3973; facultas Magistri generalis O.P. ingrediendi earum clausuram III 5061 ; conversae gaudent voce activa in Capitulis communitatis IV 6226; servare tenentur clausuram «papalem» aut «constitutionalem» etsi vota tantum simplicia adhuc emittant IV 6285; — *Minimae:* cis unitur Monasterium Tudcrtinum Tenii Ordinis S. Francisci de Paula IП 5252; – *Tertii Ordinis Regularis S. Francisci:* textus unicus Constitutionum pro omnibus monasteriis II 2170.

Monitiones religiosis fugitivis faciendae I 359.

Monitum de v. singulas materias.

Mons Carmelus: *Sodalitas* B.M.V. III 2499; *scapulare* II 2891; v. Ordo *Carmelitarum.* S. Maria de Monte Carmelo, Privilegium Sabbatinum.

Montis *Albani* Dioecesis: ordinatio Tribunalium III 4630, 4651; — *Oliveti Maioris* Abbatia nullius S. Mariae: regimen II 2111; — *Regalis* Capitulum Metropolitanum restituitur I 149.

«Moral Réarmement» participatio clericorum et religiosorum II 2915, 3440.

Moralis *impotentia,* ut caput nullitatis matrimonii non admittitur IV 6194; *Theologia* v. Theologia Moralis, Ethica; *causa, criteria,* etc. v. voces substantivas.

Moralistae: S. Alphonsus Maria de Ligorio constituitur Patronus II 2746.

Moralitas *vitae* coniugalis II 2940, III 5153; *exercitii* artis medicorum II 3301, 3540; *activitatis* socialis operariorum IV 5919.

Moravia seu Albertus Pincherle: auctor operis damnati II 3037.

Morbus *alcoholismi:* facultates dantur sacerdotibus hoc morbo laborantibus pro Missae celebratione III 4053, 4218; *gravis* qui mortis periculum determinat pro administranda Confirmatione II 2358, 2408, 2482; — *mentalis* et mitigatio iciunii eucharistici 111 4340; — *schizophrenicus:* capacitas ad contrahendum matrimonium eorum qui hoc morbo laborant III 4251.

Morel Robertas: auctor libri damnati II 3042.

Mors *praesumpta coniugis:* resolutiones I 2. 341; datur documentum libertatis ob hanc causam III 4270; — *articulus* v. Articulus mortis; — *periculum* v. Periculum mortis; — *rehabilitate* post mortem sacerdotis excommunicat! 111 5369; — *Domini:* distributio Communionis extra actionem liturgicam 111 4340; Liturgia Horarum IV 6244; — *indicis* tempore medio inter decisionem ct extensionem sententiae II 3878; *inventa in bello:* funera I 633, Missa dc rcquic I 1919; — *parochi <FArs:* primum centenarium 111 3939 ; *schismatici:* communio in sacris cum eis morentibus 1 2098 ; — *Servi Dei* ct disceptatio super cius virtutibus ante definitum tempus IIi 4767.

Mortale peccatum v. Peccatum mortale.

Mortui v. Antenati.

Mos *vestiendi* feminarum inhoneste improbatur I 1149, 3299; *laicorum* participandi Sacramenta I 1722; *-differendi* baptismum II 3820; *monasticus* celebrandi liturgiam ПI 5386.

Mostar Dioecesis: Formula «extra ordinem» Facultatum decennalium pro ea 1 1231.

Motio oecumenica II 2655; v. Occumenismus.

«Motu Proprio»: *«Summo solacio»* de facultate altaris privilégiât! II 2125, solutio dubii II 2127; — *«Crebrae allatae sunt»* de matrimonio orientalium II 2567, interpretationes authenticae II 3052, 3130, IV 5550; *«Valde solliciti»* de Cardinalium habitu II 3096, extenditur ad Episcopos et Praelatos II 3098; *«Sollicitudinem nostram»* de iudiciis pro Ecclesia orientali II 2661; interpretationes authenticae II 3130; *«Pastorale munus»* quo facultates et privilegia quaedam Episcopis conceduntur III 4421, interpretationes III 4452, 4453, 4481, 4616, 4617, 4687, IV 6166; *«Ecclesiae Sanctae»* quo normae ad quaedam exsequenda Cone. Vat. II decreta statuuntur III 5001 ; *« De Episcoporum muneribus»* de potestate Episcoporum dispensandi a legibus generalibus III 4991, interpretationes III 5101, 5145; *«Causas matrimoniales»* quo normae quaedam statuuntur ad processus matrimoniales expeditius adsolvendos IV 5983, applicationes, interpretationes et effectus IV 6150, 6265.

Motus *localis* pro singulis stationibus Viae Crucis: necessitas pro indulgentiis I 895, II 2329; *oecumenismus* v. Oecumenismus; *ad gentes evangelizandas* fovendus in dioecesibus II 2867; *«Oasis»* appellatus II 3044; *«pro mundo meliore»* III 4911, 5034.

Mourâo de Freitas, M. da: liber damnatus II 2739.

Mozzetta in Cone. Vat. II sessionibus III 4387.

MRA = Moral Rearmement: participatio clericorum et religiosorum II 2915, 3440.

Mulert, Hermannus: auctor libri damnati I 2061.

Mulier: dubium de lege ieiunii quoad ipsam I 104; infidelis et cautiones praestandae I 110; consecratio virginum pro eis I 869; pulsantes organum in ecclesia vel scholam cantorum efformantes I 952; convivens caste cum sacerdote qui matrimonium civile cum ea attentavit I 1722; praegnans dispensatur a ieiunio eucharistico I 1723, 1780; coniuncta legitime cum polygamo ad fidem catholicam conversa I 1916; v. Polygamus, Uxor; interrogationes circa VI Decalogum in confessione eis faciendae II 2174; audiendae sunt, etiam puellae, in sede confcssionali III 4237; peregrinantes sub ductu clericorum II 3010; inhoneste vestientes 1 1149, 3299; domesticae curae addictae: S. Zita declarata eorum Patrona II 3370; iuraet officia mulieris in hodierna societate III 4230; eius dignitas tutanda in incremento demographico et limitatione natalitatis III 5046; possunt lectiones perlegere et cantus dirigere in functionibus liturgicis III 5388;

— *Actionis Catholicae:* Statuta pro earum unione et sectione iuvenili in Italia I 1368, 1371; earum praecedentia in processionibus liturgicis relate ad alias associationes mulierum I 1511;

— *piae* associationum vel Societatum: indulgentia plenaria pro recitatione Officii Divini ad viventes in communi extenditur I 1201; praecedentia in processionibus I 1511; consociatio quaedam pro Missionibus dioecesis Trcvirensis titulo «Pontificiae» decoratur II 2122; Instit. «Regina Mundi» erigitur Romae ad illas, apostolatui dicatas, instituendas in disciplinis sacris II 3394; consociatio vulgo «Missionarie Adoratrici e Riparatrici del S. Cuore Eucaristico di Gesù» suppressa declaratur I 1185, 1450;

– *religiosae* Institutorum perfectionis v. Instituta *perfectionis mulierum.* Moniales, Ordines secundi mulierum, Religiosae Sorores.

Mulier Carolus: auctor libri damnati II 3229.

Mundialis v. voces substantivas.

Mundus: consecratio mundi Cordi Immaculato Mariae II 2145; v. Cor Mariae; Const. Pastoralis Concilii Vaticani II dc Ecclesia in mundo huius temporis 111 4859; «Motus pro mundo meliore» annumeratur inter opera Societatis lesu III 4911, collaborate aliorum religiosorum III 5034; alloc, pontificia de officio Ecclesiae quoad iustitiam in mundo IV 6152; declaratio Synodi Episcoporum de iustitia in mundo IV 6178; Instituta saecularia in mundo IV 6221 ; v. Instituta saecularia.

Munus: *Assessoris* in Tribunali pro causis non criminalibus I 204; *advocati* hocie recte exercendum III 4665, IV 5854, honoraria IV 6319; *Cancellarii* Curiae II 2741; *Cardinalium* limitatum ab aetate IV 5925; *Commissarii* apud S.C. Sancti Officii seu pro Doctrina Fidei supprimitur III 4967; *Consilii «Cor Unum»* pro humana societate IV 6333;

— *Defensoris vinculi:* cumulatio IV 5854; v. Defensor Vinculi; *Deputati* vel *Senatoris:* non assumendum a clericis I 458, II 3819; hodierna crisis et remedia IV 6313; *Ecclesiae* in praesentiarum adiunctis III 4509;

— *educatoris* iuventutis II 2913 ; *Episcoporum* ex divina institutione eis competens magisterii II 3273, sacerdotii et regiminis II 3320; pastorale in Ecclesia III 4728;

— *indicis ecclesiastici* I 2094, II 2113, 2624, III 5097, 5385; *lanionum* II 3589; *Legati civilis* apud Sedem Ap.: ratio admissionis in Audientiam Sacram pro sui muneris recognitione tam primae I 762 quam secundae classis I 766; *Pontificii:* Motu pro. de eorum muneribus IV 5573; *magisterii* a sacerdotibus expletum in publicis scholis I 863; *Notarii* tribunalis: cumulatio cum aliis officiis IV 5854; Officialis civilis a missionariis exercendum I 1892; Officialis Curiae seu Tribunalis II 2741 ;

— *patrini* baptismi et cognationis spiritualis impedimentum I 784; *periti* Concilii III 4454, Tribunalium: honoraria IV 6319 ; *politicum* a clericis exercendum 1458, II 3819; *Praefecti* S.C. de Seminariis et Universitatibus studiorum sibi reservat Summus Pontifex I 1831; *Promotoris* iustitiae: cumulatio IV 5854, 6103; *Superioris religiosi:* Supremi ad vitam I 426; Maioris: requisita III 5110; localis a sodalibus non sacerdotibus in religione clericali IV 6217; *Unionis* cleri pro Missionibus III 5029;

— *Vicarii* aut *Praefecti Ap.:* promovendi ad I 1850;

— *Vicarii Generalis* Curiae II 2741 ; v. Officium et singulas voces.

Musaeum *ecclesiasticum:* conservatio I 544 ; normae pro concedendis exemplaribus fotographicis II 2831;

— *missionale* ethnologicum constituendum I 844.

Musica *sacra:* de instrumentis «campane tubulari» in organo 1 59; de usu «radio» ad cantos liturgicos I 939; mulieres organum pulsantes in ecclesia vel scholam cantorum efformantes I 952; Const. Ap. «Divini cultus» de Liturgia deque cantu Gregoriano et Musica sacra I 975; de exsecutione musicae sacrae in ecclesiis I 1378; usus organi «Hammond» pro musica sacra in ecclesiis non probatur II 2170; usus discorum gramphonicorum I 1936; Encycl. «Mediator Dei» II 2444; musica sacra apud Seminaria promovenda II 2623; de novo statuto dato consociationi italicae a S. Caecilia II 2905; normae ad restaurationem liturgico-musicalem promovendam II 3218 ; Congressus intemationalis de musica sacra II3301 ; de principiis et normis servandis in renovanda musica sacra II 3319; Enc. «Musicae Sacrae» Pii XII de musica sacra II3426; usus grammophonii, scrinii radiophonici aliorumque instrumentorum phonographicorum et de choris mixtis in ecclesiis intra liturgicas functiones admittendis II 3465; normae circa institutionem musicae sacrae in Seminariis Italiae et ratio proponitur huiusmodi tradendae disciplinae II 3783; Instr, de Musica sacra et de Liturgia II 3838; responsa ad proposita dubia circa hanc Instructionem III 3961 ; Enc. «lucunda laudatio» loannis XXIII de musica sacra in functionibusI iturgicis recte excolenda, etiam in territoriis missionalibus III 4238; consociatio intemationalis musicae sacrae canonice instituitur III 4419; Instr, de musica in sacra liturgia III 5112;

— *Gregoriano:* de cantu liturgico gregoriano I 73; promovenda apud religiosos I 861 ; Const. Ap. «Divini cultus» de cantu gregoriano I 975; v. Cantus Gregorianus;

— *Instituta, Scholae:* de Urbana Musicae Sacrae altiore Schola Pontificia I 509; de Magisterii titulo ab Instituto Musicae sacrae conferendo I 1718; erigitur Institutum Ambrosianum Musicae Sacrae I 1956; de adlectis alumnis mittendis ad Institutum Musicae Sacrae in Urbe II 2886; Facultas Musicae Sacrae Universitatis studiorum «De Paul» in civitate Chicagiensi affiliatur Instituto Romano Musicae sacrae II 3716.

Mustum sulphuraturm pro Missa I 492.

«Mutanda» et addenda in formula Facultatum decennalium pro 1960-1970 annis III 4010, 4248; v. etiam Addenda, Additiones, Variationes.

Mutatio calendarii v. Calendarium; Superiorum religiosorum I 839; Operis Leoniani de Fidei praeservatione I 1189; formulae rescripti saecularizationis I 1355; circumscriptionum ecclesiasticarum in regionibus S.C. de Prop. Fide subiectis I 1491 ; cessionis bonorum religiosorum I 1725 ; Constitutionum monialium I 1873; Facultatum Legatis Pontificiis concessarum circa alienationes bonorum II 3139; sedis Exarchatus Ap. pro ruthenis in Australia II 3876; tituli Delegationis Ap. Africae II 2393, Africae orientalis et occidentalis Britannicae III 4034; praxis de admittendis filiis acatholicorum III 4250; Mysteriorum Ssmi Rosarii III 4264; Vicariatus Castrensis: Peruviae III 4539, Galliae III 5145; formularum catechismi S. Pii X I 1345, II 3214, III 4674; nominis et ordinationis S.C. S. Officii III 4807; paroeciae personalis in communem territorialem III 5033; ritus vestitionis et professionis Monialium S. Clarae III 5051; competentia S.C. pro Doctrina Fidei circa nonnullas causas matrimoniales III 5096; ordinationis Domus Pontificalis III 5342; Concordati Sedis Ap. cum Bavaria III 5431, IV 5472, cum Rhenania-Palatinato IV 5519, 5756; canonum Codicis de religiosis latinis IV 5832 et orientalibus IV 6290; Ordinis Synodi Episcoporum IV 6144, 6329; onerum Missarum IV 6212; v. Onera Missarum; Constitutionum O.F.M. Cap. IV 6299; v. singulas materias.

Mutationes in Breviario et Missali II 2109, 3419, in peroratione «Et famulos...» II 3319, in calendario liturgico II 3476, in formula deprecationis pro conversione iudaeorum III 3938.

Mutilatus quomodo lucretur indulgentias I 92.

Mutui contrahendi formula Rescripti I 1435.

Mysterium: celebratio liturgica I 1240; repraesentatio eiusdem mysterii a pluribus imaginibus in eadem ecclesia II 2133; praesentia «mysteriorum» in cultu divino II 2523; — *Eucharisticum:* Instr, dc cius cultu III 5170, ct solutio dubiorum circa Instructionem III 5350; — *Incarnationis* tuendum a quibusdam erroribus IV 6240; — *Rosarii:* meditatio requiritur ad indulgentias III 4020; consuetudo illa mutandi quolibet anno non impedit indulgentias III 4264.

«Mysterium fidei»: Enc. Pauli VI de doctrina ct cultu Eucharistiae III 4700; omissio horum verborum in nonnullis libris liturgicis improbatur II 3847.

Mystico-sensuale genus litterarum I 874.

«Mystici Corporis Christi»: Enc. Pii XII dc Mystico lesu Christi Corpore deque nostra in eo cum Christo coniunctionc 11 2182.

N

Nantes, L'Abbé de: declaratur contumax IV 5593.

Narcoticus: media contra I 1236.

Nasus: Communio ope fistulae per viam nasi derivantis denegatur IΠ 4481, 4767.

Natales: facultas omittendi inquisitionem dc natalibus Ordinandorum I 1870; dispensatur irregularitas filii naturalis ad Ordines III 4043; v. Irregularitas.

Natalicium tempus: celebratio diei Operi Sanctae Infantiae dicatae H 2841.

Natalitatis limitatio: Enc. «Humanae vitae» ΠI 5405; quaestiones dc incremento demographico componendo cum iuribus humanis III 5046.

Nationes exterae: documenta obtinenda ad nuptias opificum contrahendas 1 314; alter novitiatus constituitur ob diversas nationes novitiorum I 598; clerici orientales versantes apud illas extra Patriarchatum I 1413; missionarius emigrantium adsistere potest matrimoniis fidelium eiusdem nationis II 3264; v. Emigrantes; Moderatoribus Supremis conceditur dignitas Ordinum Equestrium III 4971, et revocatur privilegium imponendi birctum rubrum Cardinalibus novellis IV 5515; ubi Concordatum viget III 5100; sub dicione communistarum III 5146, 5217; alloc, pontificia in Concilio Nationum Unitarum habita III 4719; item in aedibus Nationum Genavae IV 5565; ius provehit earum concordiam IV 5627; pax inter eas debet firma instituti IV 6345; *Hispaniae:* nonnae quas servare debet in Basilica S. Mariae Maioris Urbis II 3162; Conferentia Episcopalis erigit associationes fidelium pro toto nationis territorio IV 5586.

Nationals v. voces substantivas.

Nationalitas contrahentium matrimonium canonicum non exprimenda in documentis I 1957.

Nativitas Domini N.I.C.: *Vigilia:* abstinentia et ieiunium I 1832, II 2881; anticipatio abstinentiae et iciunii III 3998; Missa noctis anticipatur durante bello 1 2021 ; ordinatio Missae in hoc casu 11 3229; si Dominica IV Adventus incidit in Vigiliam, Missa dicitur de Vigilia, sed Missa Sabbati ad implendum praeceptum dc Dominica III 5281;

– *nocte:* distributio Communionis in Missa I 219, 1720; inchoatio Missae I 832; Missae celebrari possunt apertis ianuis in religiosis piisque domibus II 3248; facultas celebrandi tres Missas in domibus privatis II 3441 ;

— *dies:* dubia circa tres Missas celebrandas I 275; Missa sacerdotis qui Communionem recepit in functione liturgi „ noctis 111 5291.

Natura iuridica *Congregationis* Sororum a Misericordia I 783; *iurisdIctionis* Vicarii Delegati in Missionibus 1 1835; *societatum* Christianarum operariorum II 2270; *potestatis iudicialis* in Ecclesia II 2295; *promissionum* paupertatis ct oboedientiae Instituti saecularis Rcgalitatis D.N.I.C. II 2597; *Decreti* S. Officii circa cautiones praestandas in matrimoniis mixtis dicionis sinensis II 2659; *associationis* «International Council of Christians and Jews» 11 2849; *administrativa* processus super matrimonio rato et non consummato II 3042;

– *incommodi* pro ieiunio eucharistico II 3132; *iuris* poenalis intemationalis II 3199; *perfectionis* obtinendae in Institutis perfectionis II 3800; *dialogi* cum non credentibus III 5421; *Consilii Presbyteralis* in regimine diocccseos IV 5637; *Ecclesiae* recte perpendenda in iure canonico recognoscendo IV 5738; *Institutorum saecularium* IV 5887, 6221, 6310; *matrimonii* a Tribunalibus ecclesiasticis tenenda IV 6194; *hominis* eiusque ius offenditur in abortu directe intento vel legaliter admisso IV 6348.

Naturales scientiae: S. Albertus Magnus declaratur Patronus earum cultorum I 2100; v. Ius, Matrimonium.

Natus ab acatholicis et forma canonica matrimonii servanda II 2133, 2394, 2591.

Nauticus et ieiunium eucharisticum II 3027.

Navarrensis Universitas Catholica studiorum erigitur in Hispania III 4098.

Navigantes: eorum confessiones I 1572, et cura spiritualis a Capellanis et Capellanum Directoribus gerenda II 3248; potestas Capellani dispensandi cum eis Π 3587, 3515; dispensantur ab abstinentia et ieiunio II 3418, 3420, 3515, IΠ 4237.

Navis: facultas celebrandi Missam durante anno Sancto II 2731; calendarium adhibendum in Capella II 2756, 3239; mitigatio ieiunii eucharistici II 3027; Missa vespertina: solutio dubii II 3141, decretum II 3145; nomen Antistitis in Canone Missae exprimendum II 3239; asservatio Eucharistiae in oratorio II 3239; facultates con ae dispensandi ab abstinentia et ieiunio II 3418» 3420, 3515, ΠI 4237; potestas Capellani dispensandi durante itinere maritimo II 3515; Ordinarius competens ad permittendas Missas vespertinas II 3515; facultas celebrandi Missam «Stella maris» II 3781.

Neapolitana *civitas:* Institutum Superius Scientiarum et Litterarum apud S. Claram adprobatur II 3055, III 3976, ct titulo «Pontificio» decoratur III 4174; alloc, pontificia conventui de fecunditate et sterilitate humana ibi indicio II 3499; *Facultas* Theologica aggregatum habet Institutum Theologiae Seminarii Tanarivensis III 4024; *Provincia O.F.M.* associat Institutum religiosum «Fratres a Caritate» III 5251.

Necessitas *societatis in genere:* Missa die 29 iunii 1918 pro necessitatibus societatis celebranda I 121; et sensus matrimonii I 1208; aptatur eisdem ordinatio Dioecesis Romanae III 4937, et missio Ecclesiae ad eas sublevandas attendit IV 6333;

— *acceptationis* Rescripti reductionis ad statum laicalem II 3291 ; — *cautionum* et *interpellationum* v. Cautiones, Interpellationes; — *iuris* canonici in Ecclesia pro huius regimine III 4793, 5020, 5378, IV 6219.

— *oeconomica clericorum:* media eam subveniendi I 216; institutio alicuius subsidii I 2075; arca nummaria seu mensa argentaria pro eis instituenda II 2181, et modus eam efformandi II 2733; tributa in eorum favorem imposita II 2261, 3399; destinatio in hunc finem stipendii binationis II 4718; Officii catechistici II 2850; Seminariorum IΠ 4718;

— *Sacramentorum:* administratio in casu necessitatis: Extremae Unctionis I 25, Baptismi infantibus IV 5876;

— *Seminariorum* in Ecclesia III 4345,4410; — *Superioris* alicuius et *Magistri* novitiorum pro erigenda Congregatione dioeccsana III 5191.

Nedlands Monasterium monialium Carmelitarum restaurat vota sollemnia et clausuram II 2868.

Neerlandia v. Hollandia.

Negatio v. Denegatio.

Neglectus legis processualis et restitutio in integrum IV 6131.

Negotiatio vetita clericis ct religiosis 11 2740.

Negotium fori interni orientalium: competentia Paenitcntiariae Ap. 1 1188.

Nemptodurensis Dioecesis: erectio III 5038; ordinatio Tribunalium III 5313, 5314.

Neo-Zelandia v. Nova Zelandia.
Ncpomucenum Collegium Urbis I 1168.
Neptunia civitas: Hospitium II 2178.
Niagarcnsis Universitas studiorum II 3513.
Niciensis Dioecesis: Tribunalia III 4632, 4633.
Nielsen Ditlef, auctor libri damnati I 1104.
«Niger» *natio:* erigitur Nuntiatura Apostolica IV 6149; — *color* casulae colores liturgicos supplentis I 531; — *scapularis* S. Benedicti I 1890; *homo:* mutatio paroeciae personalis pro nigris in communem territorialem III 5033.
Nigritae Africae: collectio stipis pro eis I 226.
«Nihil obstat» assistendi matrimonio, quoties nupturientes diversis pertinent dioecesibus II 2440; pro erectione Congregationis iuris dioecesani IV 5955; pro introductione causae Servorum Dei IV 6352.
«Nihil antiquius»; Decretum de ordinando Studio Rotae Romanae II 2292; normae exsecutoriae II 2273.
Nihil innovetur lite pendente IV 5915.
Nivcmcnsis Dioecesis: Tribunalia III 5383.
Nobiles *custodes* Pontificis I 1571; *Tituli* civiles Episcoporum II 2890; *Familiae:* sensus et officia in hodierna Ecclesia III 4457.
Nobilitatis privilegium Ordinis piani 1938.
Nocte *Nativitatis Domini* v. Nativitas Domini.
Noctis tempus v. Nox.
Nocturna *Missa, Vigilia* v. Missa, Vigilia nocturna.
Nocturni primi Responsorium ad Matutinum Officii divini I 803; norma de unico cum tribus Psalmis non coget moniales III 5252.
Nocumentum communitati religiosae imminens ex commoratione in domo religiosi qui iniuriam intulit pudori est causa sufficiens dimissionis II 2658.
Nomen *Antistitis* seu *Episcopi* in Canone Missae exprimendum I 186; in itinere maritimo II 3239; in nova Prece eucharistica IV 6318; *Abbatiae* donatur monasterio «S. Crucis de Valle Occasorum» in Hispania II 3834; *Clementis Pp. XI:* oratio universalis sub eius nomine vulgata III 4024; *dantes* partibus communistarum II 2603; *Delegationis Ap.* mutatur III 4034 v. Mutatio; *Iesu:* Praefatio propria festi II 3564; *Mariae* Virginis: Missa in die dominico II 3300; *regis* Belgarum nominandum in Canone Missae III4117; 5. *Officii* mutatur in «pro Doctrina fidei» III 4807; 5. *Ioseph* in Canonem Missae inserendum III 4326; *sodalium* Congregationum Marianarum in albo associationis inscribendum II 2756.
Nominatio *Administratoris* dioecesani seu Apostolicus in dioecesibus vacantibus I 165; in dominiis Canadensis ct Terrae Novac I 201; *Advocati ex officio* inter religiosos pro causis matrimonialibus dati II 3829; — *canonici* v. Canonicatus, Canonicus; *Cardinalis* Protectoris Institutorum perfectionis non amplius facienda III 4490; *Consiliorum* Operis a Propagatione Fidei I 523; — *Delegati* pro Foederationibus monialium II 3339; *Doctoris* Ecclesiae IV 5891; *Episcoporum* v. Episcopus Nominatio; *Magni Cancellarii* Athenaei Seminarii Romani I 1414, S. Anselmi I 1441, Angelici I 1460, Urbani de Prop. Fide I 1513; *Officialis Curiae* a Vicario Apostolico in Missionibus I 870; *Parochi* ad periodum et experimentum sex annorum III 5149;
— *Patronorum:* Missionum gentium I 918, parochorum seu animarum curatorum I 1051, scholarum popularium II 2513, confessariorum et moralistarum I 2746, magistrorum pueris adulesccntibusque instituendis I 2754, emigrantium II 2777, sodalitatis Filiarum Mariae II 2830, artium vulgo «telecomunicazioni» eorumque opificum et ministrorum II 2864, puerorum cantorum II 3511, televisifici inventi II 3818, operibus socialibus Christianis addictorum III 4021, Bibliothecae Ambrosianae III 4028, Unionis Cleri pro Missionibus III 4351, Apostolatus laicorum «Cursillos de Cristiandad» ΠI 4453, Europae III4554, tabellariorum IV 6350;
— *Superioris ecclesiastici* exercitus Gallici in Germania II 2355; *Superioris religiosi* localis I 192, 839;
— *Vicarii Cooperatoris* inaudito parocho 1 339; *Vicarii Delegati* 1 247, et *Generalis* in Missionibus I 1112;
— *Visitatoris Ap.* cum potestate Delegati pro Missionibus Coreae II 2428; pro missionibus regionis Sinensis I 223; pro Clero et fidelibus dioecesis Gedancnsis III 4481; v. Constitutio, Electio. Erectio et singulas voces.
Non-autonomum centrum «Operis Dei» II 2623.
Non-baptizatus contrahens matrimonium: cum baptizato acatholice I 654, 679, 828, II 2277, cum dubie baptizato III 3912, cum non baptizato solvitur matrimonium in favorem fidei II 3830, III 4420; a Romano Pontifice qui non potest hanc potestatem aliis delegare III 4057; cum catholico cuius matrimonium fuerat prius solutum in favorem fidei II 3844.
Non-catholicus: versiones Biblicae ab eis factae I 808; patrinus in baptismo catholicorum IV 5937; v. etiam Acatholicus.
Non-christianus: Secretariatus erigitur pro eis III 4491; religio: abiuratio contra eas in «Ordine baptismi adultorum» III 3984; habitudo Ecclesiae circa eas: declaratio Cone. Vat. II «Nostra aetate» III 4761.
Non-consistorialia beneficia III 5292; v. Beneficium.
Non-credentes: natura dialogi, ab aliis formis commercii inter credentes et non credentes distinguendi accurate III 5421, IV 5858.
Non-formatus Coadiutor Societatis Iesu III 3966.
Non-sacerdos religiosus saecularizatus II 3240.
Nonnae Servandae ab *Actione Catholica:* in adimplendis officiis I 1889; in participanda activitate politica II 2318; — ab *Advocatis* et *Peritis* in determinandis honorariis IV 6319;
— *a Canonicis* Basilicae Sanctae Mariae Maioris in Urbe II 3162; —a *clericis* in mobilisatione civili I 1990; studentibus II 2137, 2138, 2344, 2010, 2913, IV 6047; extra proprias dioeceses emigrantibus vel commorantibus II 2491; circa assistentiam spectaculis publicis II 2851; circa participationem in conventibus «Moral Rearmement» II 3440; operariis II 3837, III 3921; in Seminariis quoad usum cinematograph! et tclevisionis III 4497; itinerantibus in regiones communistarum III 5146, 5217; — a *Commissionibus* Cone. Vat. II in examinandis schematibus III 4232;
— a *Conferentiis Episcopalibus* nationum: Italiae, I 1398, Columbiae II 3771, Africae meridionalis III 4250, in aggregandis Episcopis III 4476, Latino-Americanac in collaboratione statuenda cum CLAR III 4618; vigor normarum pro Conferentiis olim ad interim statutarum III 5292; obligatio sequendi normas Conferentiae Episcopalis in re liturgica IV 5841; — a *Curia et Officialibus* S. Sedis: circa tempus vacandi labori ct feriis I 849; pro cubiculariis ab ense et lacerna I 885; circa competentiam in fidelium associationes III 5446;
— ab *emigrantibus* clericis et fidelibus II 2491, 3058. 3248, 3267, 3333; in matrimonio contrahendo II 3495; novae normae de pastorali migratorum cura IV 5596;
— ab *Episcopis* in dispensandis legibus generalibus Codicis latini III 4991 et Orientalis III 5147; — ab *Hispania* in Basilica S. Mariae Maioris II 3162; – ab *Instituto* Archeologiae christianae I 799; *schola* Vaticana Palcographiae et Diplomaticae II 3235; — a *mensa* episcopali Italiae I 1567;
— ab *Officiis et Operibus:* ab Officio catechistico dioecesano in Italia I 1118; Officio informationum penes Secretariam Status durante bello constituto 11

2121; Hospitio a Divina Providentia in Urbe Neptunia II 2178; Opere Vocationum sacerdotalium II 2211, 3367; Opere Assistendae in Italia II 3581; Opere educativo aut beneficio civili acceptando III 4408;

— ab *Ordinariis* in erectione Institutorum saecularium II 2488, et scholarum elementarium in Hispania II 2509; in erigendis et ordinandis Seminariis centralibus et regionalibus in Missionibus III 4332;

— *ab orientalibus* graeco- ruthenis extra territorium degentibus I 1177, 1830, II 2336, 2338; — a *peritis* Cone. Vat. II in officio adimplendo III 4454;

— a *religiosis:* pro regimine Congregationum Sororum a S.C. de Prop. Fide dependentium I 1809, III 3881; ad servitium militare vocatis I 1951; studentibus in Italia I *2044;* a feminis pro itineribus arripiendis II 2348; in aedificandis et reparandis propriis ecclesiis vel aedibus post bellum II 2351 ; a Foederationibus monialium II 2329; a conventibus dc renovatione vitae religiossac indicendis II 3475; diversis ritibus utentibus II 3570; pro ratione Studiorum conficienda II 3593; pro ordinatione institutionis II 3725; pro hospitandis peregrinis in Urbe III 4228; in petenda dispensatione a votis perpetuis III 4460; in renovando Postolatu et Novitiatu III 5121, 5257; in servanda clausura monialium III 5147; in exercitio iuris quaeritandi III 5353; in administratione oeconomica bonorum IV 5559; in habitus vestitione quoad tempus ct ritum IV 5837; in adaptando caercmoniali proprii ritus professionis IV 5864; in usu et administratione Sacramenti Paenitentiae IV 5943; pro sororibus professis in Monasteria Carmelitarum Discalceatarum ingredi optantibus IV 6054; circa habitum, praesertim mulierum, gestandum IV 6242; — ab *Unione Cleri* pro Missionibus II 2392;

— a *Tribunalibus:* Rotae Romanae I 1547, IV 5550; Studii rotalis II 2273; Regionalibus Italiae 1 1991; Insularum Philippinarum 1 2056, II 3578; dicionis Canadensis 11 2341; Rotae Nuntiaturae Hispaniae II 2413; Vicariatus Urbis in causis matrimonialibus II 3337; regionis pastoralis Galliae: Massiliensis III 4633, Tolosanae III 4651, Campaniae et Picardiae III 5074; Columbiae 111 5244; regionis Parisiensis III 5314; a Signatura Apostolica LII 5321; interdioecesanis ct regionalibus aut interregionalibus IV 5949; a civilibus Civitatis Vaticanae I 1412;

— a S.C. *de Prop. Fide* in expediendis Bullis 1 1491, in conficiendis Constitutionibus religionum iuris dioccesani 111 3881, in admittendis alumnis in Collegium Urbanum Romae 1 689, IV 6193; — a S.C. *de Religiosis:* in novis Congregationibus religiosis approbandis 1 374. III 3881; — a *scholis publicis:* circa institutionem religiosam I 714, 1936, II 2345; in aperiendis novis scholis 11 2355;

— circa *Absolutionem* sacramcntalem generali modo impertiendam IV 6279; — circa *aggregationem:* Institutorum ad Romanum «Regina Mundi» II 3592; Studii Theologici ad Facultatem Theologicam HI 4134; Episcoporum ad Confcrentias episcopales III 4476;

— circa *artem sacram:* pro committendis et exsequendis operibus artis in ecclesiis II 3088 ; pro custodia patrimonii artistici III 4216; pro commodandis operibus summi artis 111 4687;

— circa *beneficia* ecclesiastica: in impetranda collatione a Sede Ap. I 1195; — circa *bibliothecas,* archiva, musca: exsecutionem exemplarium photographicorum II 2831 ; — circa *censuram* librorum 111 4261; — circa *definitionem* Instituti internationales catholici IV 6187; circa *Diaconatum* restituendum 111 5191, IV 6307 ;

– circa *electiones:* Delegati ad Capitulum religiosorum III 4023; membrorum Consilii Presbyteralis IV 5695; — circa *exercitium* Collegialitatis Episcoporum IV 5641; — circa *facultatem:* audiendi confessiones in Urbe III 5419; bis aut ter Missam celebrandi IV 5975;

— circa *gradus academicos:* instituitur Commissio ad illas parandas I 1155, 1272; penes Commissionem Biblicam II 2957;

— circa *ieiunium* cucharisticum: pro petendis dispensationibus I 1329, II 2348; — circa *indulgentias:* Portiunculae I 701, Jubilaei I 1530, intra monasteria monialium III 4931, 4943, in diebus propriis dioecesium vel Institutorum perfectionis III 5282; Enchiridion cum novis normis editur III 5393; — circa *Liturgiam:* in capella navis II 3239; versiones in lingua vernacula: Canonis Romani III 5223, Gradualis simplicis III 5289, textuum liturgicorum in lingua hispana IV 6151; usum Precum eucharisticarum et Praefationum III 5369; annum liturgicum ct Calendarium IV 5476. 5497; obligatio sequendi normas Conferendae Episcopalis uniuscuiusque nationis IV 5841 ;

— circa *matrimonium:* in peragendis investigationibus canonicis a parocho ante nuptias I 2064; cum deficiunt documenta baptismi et status liberi II 2229; emigrantium II 3495; in Urbe IV 5478,6157; *mixtum:* normae de matrimoniis mixtis III 4690, IV 5791 ; — circa *Missam:* pro acceptatione et satisfactione Missarum quae infra eleemosynam dioecesanam offeruntur III 4725; — circa *Missiones:* pro participatione catholicorum in obsequiis Confucio praestandis I 1621; circa relationes inter Ordinarios locorum et Instituta Missionalia in territoriis missionum IV 5483; — circa *musicam sacram:* renovandam II 3319;

— circa *oecumenismum:* pro participatione catholicorum in societatibus erectis ad procurandam unitatem Christianorum I 871; pro admissione acatholicorum in Universitatibus ecclesiasticis III 4224; pro collaboratione in campo et usu mediorum communicationis socialis IV 6160; — circa *Ordines liturgicos:* normae generales: Ordinis exsequiarum IV 5606. Ordinis Lectionum Missae IV 5897, Ordinis benedictionis Abbatis et Abbatissae IV 5916, Ordinis benedicendi Oleum catechumenorum IV 5935, Ordinis initiationis Christianae adultorum IV 6197, Ordinis cantus Missae seu Gradualis Romani IV 6286; Ordinis Unctionis infirmorum recogniti IV 6336;

— circa *patronatus* ius I 956; — circa *praedicationem* Verbi Dei I 74; — circa *processus:* super rato et non consummato I 907, II 3159, IV 6248; in causis solutionis vinculi in favorem fidei I 1535, II 3354; in causis Servorum Dei I 1640: in causis historicis I 1909, in inscriptione actorum IV 5795, in depositione scripta testium IV 5980; in causis *nullitatis matrimonii:* Instructio «Provida Mater» I 1738, pro interventu Promotoris Iustitiae I 1908, pro officio iudicis implendo II 2624; pro expeditius absolvendis processibus IV 5983; in causis *dispensationis ab oneribus* Ordinationis sacrae III 4463, IV 5966, 6248, 6288; — circa *promovendos* ad Episcopale ministerium in Ecclesia latina IV 6253;

— circa *restaurationem* liturgicam II 3218; non applicandae ante finitam vacationem III 4128; circa prosecutionem renovationis III 4681. 4930, 5196. 5289; in Roma 111 4968, 5443, 5448, IV 5478, 5685. 5691, 5894, IV 5827; — circa *sectas* massonicas II 2595; — circa *solutionem pensionis* eorum qui ab Administratione bonorum S. Sedis pendent IV 6234, 6328 ; — circa *studia ecclesiastica:* Const. Ap. «Deus scientiarum Dominus» I 1272, cum Ordinationibus I 1301; Normae quaedam ad praedictam Const, recognoscendam III 5355; – circa *translationem* parochorum IV 5976;

— *exsecutoriae:* Const. Ap. «Sponsa Christi» de clausura monialium ct dc carum foederationibus II 2826; decretorum Cone. Vat. II «Ecclesiae Sanctae» III 5001 ; de re occumcnica III 5160;

— in *Concilio Vaticano II* celebrando II 4303; — in *divisione* dioecesis Parisicnsis 111 5035; — in *recitatione* Officii Divini loco Officii Parvi 111 5100; — in *Synodo* Episcoporum celebranda III 4715; v. materias varias.

Normales scholae civiles pro Clericis I 343.

Norvegia: Delegatio Ap. erigitur III 4027.

Nosocomium: benedictionis formula 1 1929, 1995; pro infirmis mitigatur ieiunium cucharisticum II 2215, 2330; Capcllanus administrare potest Confirmationem infantibus in periculo mortis II 2728; quaestiones de «reanimatione» corum II 3786.

«Nostra aetate»: Declaratio Cone. Vat. 11 de Ecclesiae habitudines ad religiones non Christianas III 4761.

Nota *explicativa* praevia circa qualificationem theologicam doctrinae in Schemate de Ecclesia Cone. Vat. II propositae 111 4561; *severior* in dimissione alumnorum e Seminariis III 4350; v. Notificatio.

Notae *propriae* seu *peculiares:* Actionis Catholicae 1114011, Ecclesiae Christi III4534, Institutorum saecularium IV 5887, 6221, vocationis benedictinae IV 5894, iuris canonici IV 6351.

Notarius: cumulatio muneris cum Defensore vinculi aut Advocati partis IV 5854.

Notificatio celebrati matrimonii in Italia II 2165; factae a Secretario Cone. Vat. II circa qualificationem theologicam doctrinae schematis de Ecclesia III 4561, et de divina revelatione III 4767.

Notio *consummationis* matrimonii in iure canonico I 2050, 2051 ; *Sanctuarii* II 3454; *Ecclesiae* a Cone. Vat. II prosequenda III 4398.

Notitiae circa Synodum Episcoporum IV 5503.

Nova Guinea Orientalis: constitutio Hierarchiae ecclesiasticae III 5053; Delegatio Ap. «in Australia et Papua-Nova Guinea» appellanda erigitur III 5440.

Nova Zelandia: tempus adimplendi praeceptum paschale I 1832; dies festi de praecepto statuuntur I 1832; dies ieiunii et abstinentiae I 1832; erigitur: Delegatio Ap. II 2422, quae mutat appellationem III 5440; nova Delegatio Ap. III 5441, Facultas Theologiae pro alumnis Novae Zelandiae II 3247; clerici ex Europa in Novam Zelandiam demigrantibus II 2521.

Novelli sacerdotes: Institutum S. Eugenii pro eis in Urbe II 2592; facultas impertiendi benedictionem papalem III 4556:

November die 2 v. Commemoratio omnium fidelium defunctorum; preces mense octobris recitandae debent etiam dici die prima et secunda novembris II 2424.

Novensilis *sacerdos v.* Novelli.

Noviomagensis Universitas Catholica erigitur cum Facultate philosophica I 595.

Novitiatus: media ad aptiorem institutionem alumnorum obtinendam III 5098; novae normae proponuntur III 5121, et harum normarum valor III 5257; Instructio «Renovationis causam» de accommodata renovatione institutionis ad vitam religiosam ducendam IV 5455; facultas faciendi aliqua experimenta contra ius commune quoad novitiatum IV 5590; — *minor:* litterae testimoniales pro alumnis I 144;

— *impedimenta:* adhaesio sectae acatholicae I 231; facultates Episcoporum dispensandi ab hoc impedimento III 4502; orientalium qui praeponuntur ad primam constituendam domum I 780; in missionibus II 3100, 3099; dispensatio cum filiis acatholicorum ct effectus circa impedimenta ad Ordines sacros III 4664;

— *annus integer:* modus annum computandi I 506; canonicus est primus, non secundus I 1609; *secundus:* Instructio I 412, et dispensatio I 1609;

— *domus:* facultas destinandi duos conventus eiusdem Provinciae in locum novitiatus I 170; ob diversitatem linguae et nationum I 598; facultas S.I. emittendi prima vota simplicia extra domum novitiatus III 4021; sanantur erectiones domorum Novitiatus factae in territoriis S.C. pro Gentium Evangelizatione absque beneplacito huius S. Congregationis III 5420;

— *activitas formativa:* facultates concessae III 3924, 4331; — *interruptio* ob transitum in aliam domum I 1186; facultas data novitiis S.I. commorandi ruri per aliquod tempus 111 3924; — *locus* v. *domus;* — *numeris* in eadem provincia I 170, 598; — *prorogatio:* negatur facultas prorogandi novitiatum ad tres annos in monasteriis monialium O.C.S.O. IV 6226; — *ritus diversi:* facultas datur ut novitii ritus latini et orientalium missionis Erythraeae O.F.M. Cap. instituantur in eiusdem novitiatus domo II 3100; normae II 3099; — *secundus annus:* Instructio S.C. de Religiosis I 412; an possit dispensare ab eo Ordinarius si non requiritur ad validitatem I 1609;

— *Oblatorum O.S.B.:* facultas sanandi defectus tributa Abbati Primati I 341 ;— *orientalium* qui praeponuntur domibus ritus latini I 780; saecularizati ante Codicem qui denuo admittitur I 528, — *sodalium* Societatum in communi viventium II 2945.

Novitius: *institutio v.* Formatio *religiosorum ;* extenduntur ad eos indulgentiae pro recitatione Officii divini I 1815; facultas commorandi ruri sodalibus S.I. concessa III 3924; necessitas alicuius magistri III 5191;

— *habitus* novitii transeuntis ad aliam religionem I 581 ; normae circa habitum induendum a novitiis et circa tempus ritumque eiusdem vestitionis IV 5837; *bona:* libera dispositio usus ct usufructus I 231; *testamentum* cum solemnitatibus civilibus I 191, II 3598, 3821;

— *professio in articulo mortis* I 523; *suffragia* post mortem I 144, 231; v. Institutio, Novitiatus.

Novus: *calendarium* liturgicum generale Romanum IV 5476, 5496, 5867; particulare perpetuum pro O.F.M. II 2756; *catechismus* neerlandicus III 5436; *circumscriptiones:* Praefecturae, Vicariatus et Dioeceses condendae in Missionibus II 2128, 3514; *Codex legum:* rubricarum Breviarii et Missalis Romani 111 4061. 4062, 4096, 4130, 4132, 4214, 4332; Ordinis Fratrum Militum Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani III 4909;

— *Congregatio* Benedictina Annuntiationis B.M.V. I 284; *Consilium* Prcsbyteralc diocceseos romanac IV 5695; *Constitutiones* Tertii Ordinis saccularis S. Francisci II 3730, Ordinis Fratrum Minorum IV 5750;

— *Delegatio Ap.* in territorio Maris caribici II 3245, in Insula Madagascaria III 4033, in Nova Zelandia ct Oceano Pacifico 111 5441; *Dioecesis:* in Missionibus II 2128; in regione Parisiensi III 5035, 5038; *editio:* Vesperalis Ambrosiani I 1913, collectionis de precibus et piis operibus indulgentiis ditatis II 2729. «Regulae communes Congregationum Marianarum» II 2948, Ritualis Romani II 2957, Enchiridion indulgentiarum II 3011, III 5393, Officii Parvi B.M.V. II 3135, primae partis Pontificalis Romani 111 4261, Missalis Romani typica IV 5761 ;

— *forma:* calicis III 4261, paramentorum IV 6102. vitae contemplativae IV 5842; *formida* Rescripti contrahendi mutuum pro religiosis I 1435 et saecularizationis «pure et simpliciter» I 1436; Catechismi S. Pii X: circa matrimonium I 1345. circa ieiunium cucharisticum II 3214 III 4674; actus dedicationis Christo Regi III 3962; distributionis Communionis III 4489; *gradus* in Ordine Piano II 3807; *Index* dierum festorum quibus

inest obligatio Missae pro populo III 4129; — *invocatio* varia v. Invocationes;

— *Missae,* Officium et elogium pro Assumptione B.M.V. II 2801, 2889, 3036; *modus:* agendi in doctrinarum examine apud S.C. pro Doctrina Fidei IV 5970, procedendi in dimissione religiosorum apud O.F.M. IV 5686, in causis nullitatis matrimonii pro S.F.A.S. IV 5810 et pro Australia IV 5877, pro universa Ecclesia IV 5983, in causis Servorum Dei IV 5492, 5795, 6352;

— *normae* circa Postularum et Novitiatum III 5121 ; de pastorali migratorum cura IV 5596; de actorum scriptione in causis Senorum Dei IV 5795; Commissionis Biblicae IV 6107;

– *nuptiae:* suadentur Ordinarii ne acceptent processus dissolutionis matrimonii, ut pars catholica novas ineat nuptias cum parte non catholice baptizata II 3420; contracta post documentum libertatis» cum parte cattolica II 3777; viri dubie baptizati cum catholica ΠI 3912; ob praesumptam mortem legitimi coniugis ΠI 4270; post solutionem matrimonii in favorem fidei: cum parte non catholice baptizata II 3841, III 4017, 4454, cum parte non baptizata II 3844, cum parte catholica III 3932; casus in quibus pars novas nuptias inire potest cum parte catholica vel non catholica absque nova concessione vel interventu S. Sedis III 4256; conditiones et cautelae ut pars catholica novas nuptias inire possit cum parte acatholica III 4454;

— *Opera* intemationalia catholica II 2759; *ordinatio* Dioeceseos romanae III 4958, Curiae Romanae III 5224, Gradualis Romani IV 6286; *Ordo:* eligendi Delegatos ad Capitulum III 4023; Ordinationis Diaconi, Presbyteri et Episcopi III 5386; celebrandi matrimonium IV 5494; Baptismi parvulorum IV 5540, 5589, 5853; Lectionum Missae IV 5558, 5591; Exsequiarum IV 5606; ritus Professionis religiosorum IV 5751, 5863; Lectionarii Missae IV 5897; benedicendi Oleum Catechumenorum et infirmorum IV 5935; Consecrationis virginum IV 5985; Liturgiae Horarum IV 6023; Confirmationis administrandae IV 6141, 6146; initiationis Christianae adultorum IV 6197; *propositio* causae iudicialis: de inconsummatione matrimonii IV 6252; de nullitate matrimonii IV 5564, 5823, 5836; *ritus* in Liturgiam inducendus requirit veniam S. Sedis 11 2260, 3819; *Seminarium:* formula benedictionis II 3144;

– *Statuta* Sororum externarum 1 1331, 1873, III 4459; Actionis Catholicae italianae 1 2027, IV 5630; Ordinis Equestris S. Sepulchri II 2629, III 4330; consociationis Italicae a S. Caecilia II 2905; Academiae Theologicae Romanae II 3509; Confoederationis Hispaniae religiosorum III 3918, IV 5479; Apostolatus orationis 111 5341 ; Instituti matritensis «Regina virginum» 111 5223; Unionis Superiorum Generalium Romae IV 6292;

— «*Summarium* indulgentiarum et privilegiorum Congregationi Marianae Primae romanae concessarum II 2588; *Testamentum* v. Testamentum *novum: Versio* Psalterii II 3094, 111 4326.

Nox *Nativitatis Domini:* distributio Communionis I 219, 1720; hora inchoandi Missam I 832; facultas Missas celebrandi in pervigilio sub vesperam durante bello I 2021 ; Missae celebrari possunt apertis ianuis in religiosis piisque domibus II 3248; facultas celebrandi Missas in domibus privatis II 3441;

— *media nocte:* celebratio Missae vi facultatis concessae: pro inservientibus apud tabernas ct hospitia publica I 838; occasione vigiliae eucharisticae I 938; in Congressibus eucharisticis 1 1925, 11 2383; in conventibus Actionis Catholicae II 2383; diei 31 dic. 1949, 11 2654, ct 1950 11 2834;

— *dimidia hora post mediam noctem:* celebratio Missae ex facultate: occasione specialium functionum I 1522; pro membris associationum catholicarum II 2505;

— *post mediam noctem:* celebratio Missae ex facultate occasione: extraordinariae solemnitatis I 683; Missionum ad populum II 2612; cursuum studiorum, exercitiorum spiritualium, aliorumque conventuum huius generis II 2653;

— *mitigatio ieiunii* pro adlaborantibus noctis tempore in rebus variis II 2109, 2215, 2330.

Nuclearis vis pro armis bellicis IV 5979.

Nullitas *cursus academici* ob intermissionem studiorum et scholarum per determinatum tempus II 3587; *erectionis* domorum religiosarum in territoriis S.C. de Prop. Fide III 3924; *inscriptionis* in pias associationes ob non servata Statuta I 2052; *Ordinationis sacrae:* regulae servandae in processibus super nullitate S. Ordinationis vel onerum sacris Ordinibus inhaerentium I 1282; *Professionis religiosae* sollemnis ob emissionem ante exspirationem temporis Professionis simplicis II 3094; ob defectum Consilii duorum Definitorum III 4668;

— *sententiae iudicialis* I 42, 210, 293; ex eo quod iudex functus fuerat in eadem causa munere Promotoris Iustitiae IV 6103; ex defectu citationis et contradictorii IV 6054; ex defectu mandati procuratoris IV 6136; *decreti* Decani Rotae romanae IV 5934; — *usus* Privilegii Paulini III 4420.

Nullitas matrimonii: decisiones Signaturae Ap. 1 146, 210, 513, 1429; competentia Tribunalis inferioris ad recipiendas denuntiationes nullitatis matrimonii mixti I 1352; domicilium legale non attenditur I 1429; interventus S.C. de Sacramentis in processum I 1931; munus Iudicis I 2094; conceditur «documentum libertatis» post non demonstratam nullitatem via processuali II 2230; matrimonium inter absentes declarari potest nullum ad tramitem iuris, dummodo una saltem pars sit certe baptizata II 2615, 2654; modus declarandi nullitatem secundi matrimonii, stante dubio positivo et insolubili de validitate primi II 3613; declaratur ob solam attestationem parochi II 3817; facultas assumendi laicos ad munus iudicis, Promotoris iustitiae, Defensoris vinculi vel Assessoris in his causis decidendis 111 5385; novus modus procedendi in his causis pro S.F.A.S. IV 5810, pro Australia, IV 5877, pro Belgio IV 5918; modus procedendi cum nullitas allegatur ex defectu ritus sacri pro orientalibus IV 5927; Motu pr. «Causas matrimoniales» ad processus matrimoniales expeditius absolvendos IV 5983 ; documenta producenda ad civiles effectus tribuendos sententiis nullitatis in Italia IV 6150; monentur Tribunalia Neerlandica ne alia capita nullitatis admittant, in specie impotentiam moralem IV 6194; civiles effectus tribui nequeunt decreto nullitatis dato ab Episcopo cum nuptiae celebratae sunt extra Ecclesiam catholicam IV 6211 ;

— *nullitas* ex capite: conditionis appositae I 146; defectus: aetatis III 4302, 4690, constitutionis procuratoris III4015, formae II 2394, 2591, 2661, 2761, III 4003, 4248, ritus sacri pro orientalibus IV 5927, 6135, 6257; clandestinitas declarari potest via administrativa I 693 ; cognationis spiritualis III 3974, IV 5843; disparitatis cultus II 2596, 2743, 3817; impotentiae II 2890, III 4463; impotentiae moralis IV 6194; invalidae dispensationis impedimentorum II 3051; ligaminis II 3587, III 4420; metus IV 5908, 5977; mixtae religionis vi can. 72 Cone. Trullani v. Canon 72 Concilii Trullani, Mixta religio; simulationis IV 5977;

– *causae v.* Causae nullitatis matrimonii; – *accusatio* nullitatis v. Accusatio nullitatis, Ius accusandi matrimonium; – *sententiae* nullitatis datae a Signatura Ap-

I 146, 210, 513, 1429, IV 5833; in Italia iuxta Concordatum I 1105;

— *declaratio* via proccssuali ordinaria v. Causae nullitatis matrimonii; via administrativa, omissa forma stride iudiciali I 232, 693, III 3893, II 2654, III 4302, 5190, IV 5559, 5843; matrimonii contracti extra Ecclesiam catholicam IV 6211 ; in casibus exceptis: modus procedendi pro eius declaratione I 232, 693, II 2654, 111 4302, 5190, IV 5559, 5843; effectus civiles cum matrimonium contractum fuit extra Ecclesiam catholicam IV 6211;

— *nova* causae nullitatis propositio v. Nova propositio causae; — *Tribunalia* v. Causae nullitatis matrimonii, Erectio Tribunalium, Tribunalia ecclesiastica;

— *sanatio in radice* nullitatis: ob defectum formae I 1933; ob impedimenta II 3587; v. Sanatio in radice.

Numerus *absolutionum* in exsequiis Abbatum Regularium II 2487; *candelarum* in functionibus liturgicis II 2115, 2182; *Missarum* vespertinarum II 3715; *participantium:* Protonotarii Ap. de numero participantium I 1578; *testium* in causis matrimonialibus IV 5918; *num. 16* Rescr. «Cum admotae» III 4687; *num. 20 et 23* Motu pr. «Pastorale munus» III 4617, 4795.

Numisma: substituendum parvo habitui seu scapulari pro Tertio Ordine S. Francisci et aliis 1 444; usus loco scapularis I 1618, loco scapularis nigri S. Benedicti 1 1890; benedictio numismatis Piae Unionis: subdelegatio I 932; — *miraculosum:* modus illud imponendi pluribus simul fidelibus I 1059; translatio solemnitatis externae festi B.M.V. a S. Numismate II 2141.

Nummaria mensa pro clero II 2733.

Nuntiatura Apostolica erigitur: in Italia I 1088; in Cubana dicione I 1634, cum adnexo novo territorio I 1898; in Guatimala natione 1 1718; in Haiti et Dominicana obtinent nova territoria I 1898; in Uruguaia I 1937; in Libano II 2410; in Insulis Philippinis II 2885; in Lucemburgensi civitate II 3408; in Burundia III4340; in Ruandensi dicione III 4496; in Chenia III 4727; in Zambia ΠI 4727; in Indonesia III 4803; in Melitensi Insula III 4911; in Pachistania III 4920; in Arabia unita III 4924; in Arabica Syriaca unione III 4939; in Finnia III 4944; in Liberia III 4957; in Senegalensi natione III 4961; in Iraniana regione III 4966; in Malaviensi dicione III 4976; in Iaponia III 4990; in Turearum gentibus III 5023; in Uganda III 5026; in Corea III 5027; in Iraquiana regione III 5045; in Cammarunia dicione IV 5048; in Sinarum gentibus III 5076; in Madagascaria Insula III 5095; in Hollandia III 5218; in Lasothiana dicione 111 5242; in Gabonensi natione III 5275; in Africa Media III 5276; in Tanzania III 5349; in Aethiopia IV 5491; in Canadensi dicione IV 5644; in Mauritio IV 5757; in Liberiana natione nonnulla territoria annectit IV 5948; in Dahomeyana dicione cum sede in urbe Dakar IV 6121; in «Niger» IV 6149; in Algeria IV 6256; in Tunetana natione cum sede in urbe Icosio scu Alger IV 6256; in Sudanensi regione IV 6264; in dicione Litoris Ebumei cum sede in urbe Dakar IV 6283;

— *Matritensis:* Tribunal Rotae supprimitur I 1510, et restauratur cum propriis normis II 2413; privilegia Auditoribus concessa III 3899; Ordo pro causis iudicialibus expediendis III 3906; a Rota Matritensi non datur appellatio directa ad Rotam Romanam III 3911 ; modus procedendi cum aliqua causa iudicialis Rotae Nuntiaturae devolvitur ad Sedem Ap. pro nova instantia IV 3911 ; appellatio apud Rotam Matritensem propositam deferri potest ad Rotam Romanam ante citationem partium IV 6282.

Nuntius Apostolicus: Facultates eis concessae I 196; additiones et variationes ad Facultates I 319; formula Facultatum quas eis procurat S.C. Consistorialis II 3340; facultas Nuntio Ap. in Hispania tributa permittendi ut cadavera in ecclesiis sepeliantur II 3441 ; Facultates quas eis tribuit S.C. de Prop. Fide III 4165; Index facultatum eis tributarum a S.C. pro Episcopis III 5284; Index Facultatum eis in territoris Missionum concessarum IV 5959.

— *Concilii Vat. II:* in initio ad universos homines ineunte Concilio III 4324; in fine, ad varios coetus societatis III 4903;

— *Romani Pontificis* ad Hierarchiam Africae III 5264; ad omnes «bonae voluntatis» homines pro die calendis iannuariis paci fovendae dicata III 5279, 5450, IV 6345; ad Ordinarios Hollandiae pastoralem Coetum celebraturos IV 5698; ad universos homines die recurrente recto usui instrumentorum communicationis socialis dicato IV 6258; ad Ordinarium Lugdunensem recurrente anno CL a quo «Opus a Propagatione Fidei constitutum est IV 6323.

Nuptiae v. Matrimonium.

Nuptialis *benedictio* v. Benedictio nuptialis; *anulus:* indulgentia concessa osculationi III 3983.

Nuptiarum *benedictio:* facultas utendi formula extra Missam in tempore clauso 1 1331 ; in diebus Dominicis vel festis de praecepto III 4697, tempore clauso absque Ordinarii licentia III 4797.

Nupturientes: iuramentum de statu libero exigendum I 279; Instr. «Sacrosanctum matrimonium» de normis a parocho servandis in peragendis canonicis investigationibus antequam nupturientes ad matrimonium ineundum admittat I 2064; dispensationes concessae circa modum transmittendi documenta praematrimonialia, obtinendi «nihil obstat», assistendi matrimonio, quoties nupturientes diversis pertinent dioesecibus 11 2440; manifestatio ex parte nupturientium impedimenti matrimonialis dispensati antea a S. Pacnitentiaria II 3597, vel occulti II 3598.

Nutum S. Sedis, ad: v. Ad nutum S. Sedis.

— 0 —

«Oasis»: motus ita appellatus qua vita perfectionis in Ecclesia II 3044.

Obedientia: *promissio* in Instituto Saeculari Regalitatis D.N.I.C. II 2597; *votum:* eius effectus in Secundis Ordinibus mulierum II 2915.

Obiectiva *devotio* II 2523; *veritas* S. Scripturae, praecipue dictorum et factorum Christi III 4219.

Obiectum *artis sacrae:* conservatio et custodia I 957, 1922; *pietatis:* facultas adnectendi indulgentias I 1462, concessa omnibus sacerdotibus qui illa obiecta rite benedicunt III 4654; facultas audiendi confessiones, ut conditio praerequisita ad indulgentias adncctcndas II 2116; supplere potest scapularium ct cingula pro Tertiariis II 2125; indulgentiae Apostoiicae cis annexae I 424, 1911, II 3870, III 4375; *pium* vendendum in missionum utilitatem I 1957; — *potestatis* iudicialis: allocutio pontificia II 2362.

Obitus S. Vincendi: centenarium III 4100.

Oblati O.S.B.: facultas Abbatis Primatis sanandi defectus circa eorum novitiatum I 341.

Oblationes fidelium sub forma «borse di studio» pro collegiis O.F.M. I 1200; prudenter evulgandae in piis ephemeridibus I 1395.

Oblator maior in alienatione I 165.

Obligatio *baptismatis* ad solvendum matrimonium in favorem fidei II 3838; *calendarii Uturgici* v. Calendarium liturgicum; — *cautionum* v. Cautiones; *celebrandi* Missam conventualem v. Missa Conventualis; *chori* v. Chorus; *Codicis* Iuris Canonici v. Codex Iuris; *Confessionis sacramentalis* ante Communionem III 5403; *Confraternitatis* vel Piae Unionis doctrinae Christianae in singulis paroeciis II 3405; *conopei* III 4935; *Constitutionum* religiosorum et votorum solemnium apud moniales O.P. I 1537; *educationis* prolis v. Cautiones canonicae, Educatio prolis;

— *ferendi* suffragium in electionibus politicis II 2412, *2S39; formae* canonicae matrimonii v. Forma canonica;

— *ieiunii* v. Ieiunium; *Institutorum saecularium:* earum gravitas et natura II 2597; *iuris* Patronatus I 956; *legis* paenitentialis III 4972; sensus «substantialis observantiae» III 4972, 5110; *Missae pro populo v.* Missa pro populo; *Missalis Romani* novi, Liturgiae Horarum et Calendarii IV 6105; *Normarum* Conferentiae Episcopalis in materia liturgica IV 5841;

— *Ordinariorum locorum:* invigilandi circa libros et publicationes periodicas I 1891; *Ordinationis sacrae* v. Causae reductionis ad statum laicalem; *religiosorum:* imbuendi proprios alumnos in doctrina Christiana I 1113; Regularium solvendi portionem paroecialem pro funeribus II 3161; recitandi orationes «Pater noster» vi Regulae II 3847; *solvendi portionem* paroecialem pro funeribus II 3161 ; tributum pro Seminario II 3454;

— *status clericalis:* solutio dubii I 124; delicta et poenae contra has obligationes extenduntur ad Societates vitae communis I 126; an obligatio examinum teneat etiam parochos religiosos I 484; abstinentia a factionibus politicis I 499; absentia e dioecesi ratione valetudinis vel rusticationis 1 836; ius Ordinarii interdicendi clericorum actionem politicam I 868; habitus a clericis deferendus I 1342; eis vetantur spectacula publica I 1854; munus Officialis civilis a missionariis exercendum I 1892; — *versions* Psalterii in Rituali Romano III 4326.

Obsequium Confucio praestandum I 1621.

Obsenanda in Missa et Communione 1 1036.

Observantia *decreti* S. Officii de cautionibus praestandis 1 1591 ; *clausurae* papalis monialium v. Clausura monialium; *Instructionis* de custodienda Eucharistia 1 2046, et Sancti Officii circa prudentiam in interrogationibus super VI decalogi praeceptum 11 2174; *legum* civilium Italiae de exemptione taxarum 1 2086; legis abstinentiae et ieiunii v. Abstinentia, leinnium; *ieiunii* eucharistici v. Ieiunium eucharisticum; *praecepti* audiendi sacrum: per auditionem Missae radiophonicam vel televisificam II 3244; in sabbato vel vigilia festi III 4503, 4718, 4940; v. Adimpletio; *Praecepti* Paschalis quovis anni tempore 111 4698; *normarum* de censura publicationum periodicarum 111 4261; *«observantia substantialis»* novae legis pocnitcntialis 111 4972, 5110; *Codicis* iuris in translatione parochorum IV 5679.

Obstetrices: allocutiones pontificiae circa materias earum officium spectantes II 2926, 3443, III 5046.

Obvohitio capsae defunctorum ornamentis albis apud sorores I 778.

Occasiomilis v. Confessorius·

Occasorum Vallis in Hispania II 3834, III 4031.

Occidentalis *Exarchatus* pro ruthenis in dicione Canadensi constituitur II 2492; *Africa* dicionis Britannicae: erectio Hierarchiae Episcopalis II 2744; *Media* Africa: Delegatio Ap. erigitur III 4033, mutatur nomen Delegationis Ap. III 4034, ct constituitur Delegatio Ap. Africae Occidentalis III 4034; *Ecclesia* fovet cum Orientali unitatem Christianorum III 5219; *acatholici* valide baptizari subiiciuntur legibus Codicis IV 5559.

Occisio insontium ex mandato I 2022.

Occultus *casus:* missio litterarum ad Paenitentiariam I 1707; *impedimentum:* manifestatio ante nuptias in adiunctis specialibus II 3598.

Ocurrentia *festorum I* 24, 74, 1607, 1919; *Vigiliae* cum alio Officio I 174; *Dominicae* cum aliis Officiis II 2397; *responsoriorum* de tempore cum aliis dc festis Apostolorum vel Martyrum I 204.

Oceania: *Delegatio* Ap. conditur II 2422, ct mutat nomen III 5440; *Facultas* Theologiae pro eius alumnis erigitur II 3247; *Hierarchia episcopalis* in Insulis Oceaniae Meridionalis constituitur III 4995.

Oceanus Pacificus: Delegatio Ap. III 5441.

Octava *simplex:* dubia varia I 105, II 2320; *privilegiata:* Missa infra illam dicenda I 484, II 2320; *Ascensionis:* feria VI post I 1715; *Cordis /esu:* Officium et Missa I 1003; *Corporis Christi:* in feria V reponitur festum Cordis lesu Eucharistici I 413; celebratio Missae coram Ssmo exposito II 3601 ; *Dedicationis:* Missa votiva Summi ct Aeterni Sacerdotis I 1786; *festorum* in Gallia: celebratio Dominicae II2397; *Paschae:* Officium proprium cum cantu I 425, Symbolum in Missa IV 5987, Liturgia Horarum pro iis qui veteres libros liturgicos retinent IV 6244; *Patroni* principalis I 476.

Octavarium pro unione Christianorum I 1939.

Octiduum in honorem novi Beati vel Sancti: privilegia et I 747, 1240, III 4332, 5428; intra octiduum festivitatum potest dari benedictio seu absolutio Tertiariis saecularibus S. Francisci I 48.

October: in Dominica ultima ponitur festum D.N.LC. Regis I 804; Dominica paenultima addicitur precibus et actioni pro Missionibus I 827; preces durante mense recitandae II 2424.

«Octogesima adveniens»: Epist. Ap. octogesimo expleto anno ab edita Enc. «Rerum novarum» de doctrina sociali Ecclesiae IV 6056.

Oculus sinister: eius defectus non constituit irregularitatem canonicam I 728.

Oeconomicus: *administratio* civilis non convenit clericis I 585; bonorum religiosorum et prudentia Antistitum religiosorum IV 5559; — *bona* Societatis Parisiensis Missionum I 719; — *egestas* seu *necessitas:* cleri et media eam sublevandi ; Statuta mensae argentariae II 2181; tributa extraordinaria super beneficia II 2261; efformatio arcae seu mensae mummariae II 2733, stipendium binationis 111 4718; Officii catechistici dioecesani in Italia et modus eam subveniendi II 2850;

— *res et patrimonialis:* conventio inter Sedem Ap. et Austriam de materia IV 5625, 5756; — *retributio* professorum laicorum in scholis publicis Italiae quae pendent ab Ecclesia II 3191.

Oeconomus Vicarius: Missa pro populo I 484; v. etiam Vicarius oeconomus.

Oecumenicus v. Concilium Vaticanum II, Oecumenismus.

Oecumenismus: participatio catholicorum societati et conventibus «ad promovendam christianitatis unitatem» I 217, 871, 889; celebratio Octavarii pro unione Christianorum I 1939; communio in sacris cum schismaticis, praesertim morientibus I 2098; monitum de mixtis conventibus acatholicorum cum catholicis II 2504; Instr, de motione oecumenica II 2655; natura associationis «International Council of Christians and

Jews» ct participatio catholicorum in eiusdem conventibus 11 2849; facultas datur cedendi usum paroeciae catholicae pro cultu lutcrano exercendo III 4228; monitum circa operam circumspecte prudenterque sociandam a catholicis cum acatholicis scriptoribus III 4260; alloc, pontificia de Christianorum unitate redintegranda III 4398; Decretum «Unitatis Redintegratio» Cone. Vat. 11 de oecumcnismo III 4601 ; alloc, pontificia in promulgatione Decreti 111 4610; facultas adhibendi ritum tum catholicum ct ritum graecum orthodoxum in celebratione nuptiarum mixtae religionis III 4629; declaratio communis Pauli Pp. VI et Athenagorae Patriarchae Constantinopolitani ad unitatem Christianorum fovendam III 4802; Directorium ad ea quae a Cone. Vat. II dc re oecumenica promulgata sunt exsequenda III 5160, IV 5801 ; litterae Pauli Papae VI ad Athenagoram I de initis inter Ecclesiam Occidentis et Ecclesiam Orientis rationibus unitatis 111 5219; Instr, de natura dialogi cum non credentibus ab aliis formis commercii inter credentes et non credentes distinguendi III 5421; alloc, pontificia in aedibus Consilii oecumenici Genavae in qua spem et votum pandit de redintegranda inter Christianos unitate IV 5572; declaratio circa doctrinam et praxim Ecclesiae catholicae in materia participationis communis S. Eucharistiae inter fideles diversas confessiones Christianas profitentes IV 5735 ; declaratio communis a Paulo Pp. VI et Vasken I Catholicos, Patriarchae Supremi Armeniorum, circa media unitatis Christianorum procurandae IV 5814; Instr, in qua principia et criteria proponuntur circa applicationem dialogi oecumenici in Ecclesia IV 5868; erigitur «Sectio Theologiae oecumenico-patristicae graeco-byzantinae a S. Nicolao» in Univ. S. Thomae Aquinatis de Urbe, penes Institutum oecumenicum Barense sita IV 6072; declaratio communis a Paulo Pp. VI et Mar Ignatio Iacobo III, Patriarcha seiunctae Ecclesiae Antiochiae Syrorum, subscripta, de ea quae communia sunt fidei utriusque ecclesiae IV 6150; normae circa collaborationem oecumenicam in campo et usu mediorum communicationis socialis IV 6160.

Oenipontana Dioecesis: Conventio inter Sedem Ap. et Austriam dc eius erectione III 4503, 4533.

Offensa *pudoris* ct dimissio religiosis 1 232; *iuris* naturalis in abortu humano intendendo IV 6348.

Offertorium Missae: novi usus non introducendi absque venia S. Sedis II 2260.

Officialis *aëronautica* dispensatur ab abstinentia III 4480; *civilis* assistens matrimoniis catholicorum 1 86, III 4265; *Curiae* et *Tribunalis* potest constitui a Vicario Ap. I 870; excusatur a choro dum munere suo fungitur II 2741; iura Ordinarii et Officialis in causis matrimonialibus ad modum casus excepti solvendis I 609; Studium Rotale pro futuris Officialibus Tribunalium II 2385; *Sanctae Sedis:* tempus vacanti laboribus et feriis I 849; v. Pensio.

Officina marmoria: benedictio II 3564.

Officium *ecclesiasticum in genere:* exercitium ante illus confirmationem I 148; provisio durante bello 1 184; decretum de ecclesiasticis officiis canonice instituendis seu providendis II 2760; amissio I 484; conditiones apponendae et poenae applicandae iis sacerdotibus Hungariae qui officia ecclesiastica assumpserunt contra praescripta canonum II 3583, 3819; accessus religiosi saecularizati ad officia ecclesiastica IV 6225; cessatio ab officio quoad pensionem eorum qui pendent ab Administratione bonorum S. Sedis v. Pensio;

— *episcopale* conferendum v. Episcopus; quaestiones de promovendis ad officium episcopale aut ad munus Vicarii aut Praefecti Ap. 1 1850;

— *catecheticum* dioecesanum in Italia I 1118; modus subveniendi eiusdem necessitatibus II 2850; *centrale* pro scholis catholicis in Italia I 1385; *civili* clericis interdictum I 124, 585, etiam alumnis Seminariorum et sacerdotibus operariis II 3159, 3164, 3839; «*Filmofeca Vaticana*» erigitur in personam iuridicam cum propriis Statutis III 3980; *informationum* penes Secretariam Status Romani Pontificis durante bello I 2109, 2121;

— *manualia* clericorum et sacerdotum v. supra *civile* et Operarii; *matrimonialia:* apostolatus in materia II 2926; *ministeriale* sacerdotum apte renovandum IV 5698; *pastorale* erga turistas III 4341; *ratio officii* seu ex officio vendentes et distribuentes folia periodica communistarum II 2620; Advocati vel Procuratoris religiosis commissum II 3829; *veritatis quaerendae* per media communicationis socialis IV 6258;

— *Actionis Catholicae:* normae pro adimpletione 1 1889; *Advocati* et *Procuratoris:* assumi potest a religiosis II 3829; recte exercendum hodie III 4665; *Basilicae* Minoris III 5383; *Capellani generalis* Vicariatus Castrensis in dicione Canadensi III 4116, in Gallia III 4482; *caritatis* erga Ecclesiam Constantinopolitanam III 4810; *catholicorum* erga patriam I 1725; in rebus politicis II 2290, 2299; *censoris librorum* III 3981;

— *Commissionis* centralis postconciliaris III 4979; episcopalis in directionem Collegii Pii Latino-Americani in Urbe III 5452; «Iustitia et Pax» in bonum familiae humanae IV 5646; *Conferentiarum episcopalium* in bonum familiae humanae IV 5646; *confessoris* in domibus religiosarum III 4301; *Consilii:* Nationum Unitarum in consociatione humana tutanda III 4719; Presbyteralis in regimine dioecesis IV 5637; instrumentis communicationis socialis praepositi in efformanda opinione publica IV 6245; *Curiae Romanae* non cadit sub competentia Signaturae Apostolicae III 5415;

— *Deputatorum* seu Senatorum in legis ferendis IV 6313; *Diaconi* qui ad sacerdotium ascendere velit III 5339; *Ecclesiae:* erga Africanas gentes III 5264, erga operarios IV 5565, erga iustitiam in mundo IV 6152, 6178, 6333; *Familiarum nobilium* in Ecclesia III 4457;

— *indicis ecclesiastici:* a laicis assumendum I 167; post Cone. Vat. II exercendum III 4932; in Ecclesia IV 5740; assumi potest a Diaconis IV 6304; *iuris periti* catholici 111 3999; *laicorum* in activitate missionaria IV 5817;

— *missionariorum* emigrantium II 3207; *mulieris* in hodierna societate III 4230; *parochorum* II 2391 ; *Patrum* Cone. Vat. II tempore medio inter diversas sessiones III 4333; *periti* in causis matrimonialibus II 3208, ct in Cone. Vat. II laboribus III 4454; *Promotoris iustitiae* IV 6103; *Superiorum Maiorum:* facultas exercendi officium ante confirmationem in O.F.M. Cap. 1 148;

— *Superioris localis:* tempus maximum ad quod constituitur I 112; *Universitatum Ecclesiae* in historia, cultura et paedagogia promovendis IV 6265.

Officium Divinum *in genere:* occurrentia Vigiliae cum alio Officio I 174; recitandum ab Episcopo celebrante I 406; versiculum «Fidelium animae» finita Hora ante Missam Conventualem 1 527; antiphona finalis B.M.V. 1 548; in Commemoratione omnium fidelium defunctorum I 728; responsoria primi Nocturni 1 803; Officia propria et eorum extensio I 810; parochus, duas regens paroecias tenetur recitare Officium utriusque titularis I 1052; Commune unius vel plurium Summorum Pontificum II 2109; de initiis S. Scripturae omittendis vel transferendis II 2132: facultas celebrandi Officium Ssmae Trinitatis feriis II, III et IV post Dominicam ipsius festi 11 2245; institutio alumnorum Seminariorum in recitatione 11 2265; usus novae Psalmorum versionis latinae II 2274, prout apparet in nova

editione Breviarii approbata II 2204; dum Hymni, Cantica, Te Deum, etc., canuntur vel recitantur coram Ssmo Sacramento exposito, omnes stare debent II 2385; concurrentia Officii S. Ioannae de Arc, textus orationis in Officio S. Clotildis, Missa pontificaliter celebrata dum Nona in choro canitur II 2397; Tertiarii: facultas illud recitandi extra chorum in oratorio domestico communitatis II 2524; Fratres laici O.F.M. Cap. qui una cum clericis Officium persolvunt non tenentur recitare orationes dominicas a Regula ipsis praescriptas II 2938, 3847; item in O. F. M. II 3822; satisfactio obligationis choralis in oratorio interno e rationabili causa III 3917; conceditur sodalibus S.I. usus utriusque ritus in recitatione III 4230, 4262; recitatio Officio Divini loco Officii Parvi B.M.V. III 5100; nonnulla experimenta contra ius commune vel particulare religiosorum permittuntur quoad recitationem cboralem Officii divini III 5242; ordo celebrationis in locis ubi sollemnitates Epiphaniae, Ascensionis ct Corporis Christi in Dominicam transferuntur 111 5440; facultates dantur Ordinibus mendicantibus introducendi recitationem communem loco recitationis choralis IV 5563; experimenta quoad Officium permittuntur in Tertio Ordine saecularis S. Francisci IV 5590; Const. Ap. qua Officium divinum ex decreto Cone. Vat. II instauratum promulgatur IV 5912; normae circa textus ad inierim adhibendos in celebratione et cantu Officii Divini IV 6155; v. Breviarium, Liturgia Horarum;

— *Chorale* v. Chorus, Servitium chorale; — *Defunctorum:* casus in quibus celebratur sub ritu duplici II 2756; v. Commemoratio omnium fidelium defunctorum, Defuncti; — *de Feria:* commutatio cum Officio de Sancto durante Quadragesima II 3822; — de Sancto loco Officii de feria durante Quadragesima II 3822; solvuntur dubia de Officio ordinando in festis Sanctorum I classis III 4348; — *funebre* sollemne 1 348; v. etiam Defuncti, Exsequiae;

— *Parvum B.M.V.:* recitatio «Te Deum» I 691; nova ampliorque editio approbatur ad usum praecipue sodalium laicorum Institutorum perfectionis 11 3135; facultas illud substituendi cum Officio Divino III 5100;

— *Proprium:* Cordis lesu Eucharistici I 413; Maioris Hebdomadae et Octavae Paschae I 425; Boni Pastoris I 669; declaratio circa Officia propria eorumque extensionem I 810; S. Petri Canisii 1 845; S. Tercsiae a lesu Infante I 890, 938; S. Ioannis M. Vianncy I 938; S. Ioannis Eudes 1 947; Cordis lesu ct Octavae 1 1003; S. Margaritae M. Alcoquc I 1093; Matemitatis B.M.V., S. Robcrti Bcllarmino cl S. Alberti Magni 1 1377; S. Gabrielis a Virgine Perdolente 1 1384; Pretiosissimi Sanguinis D.N.I.C. 1 1533; S. Ioannis Bosco 1 1721; S. Ioannis Lconardi I 1957; Imm. Cordis B.M.V. 11 2242; Imm. Cordis B.M.V. pro Filiis ipsius Imm. Cordis II 2341; S. Antonii Patavini II 2347; Mariae «'Reginae Ordinis Minorum» 11 2615; Assumptionis B.M.V. 11 2889; S. Pii X Papae 11 3368; B.M.V. Reginae II 3395; S. loscph Opificis II 3476; S. Laurentii a Brundusio 111 3961; Instr, de propriis revisendis ad normam Codicis rubricarum 111 4160; Instr, de Officiis propriis recognoscendis IV 5846;

— *Sanctae Mariae in Sabbato* cum commemoratione festi simplicis I 1919;

— *anticipatio* Laudum 111 4133; Matutini cum Laudibus v. Anticipatio Matutini; — *commutatio:* facultas data Superioribus Maioribus O.P. pro subditis I 535; item Ordinariis mcxicanis I 920; in alias preces concessa durante bello I 2019; Officii dc feria cum Officio de Sancto in Quadragesima II 3822; — *extensio* Officiorum ad Ecclesiam universalem I 411; S. Tcresiac a lesu Infante I 890; S. Gabrielis a Virgine Perdolente I 1384; S. Ioannis Bosco I 1721; S. Ioannis Leonardi I 1957; S. Pii X Papae II 3368;

— *indulgentiae concessae* eius recitationi coram Ssmo Sacramento: indulgentia plenaria I 1192, extenditur ad moniales aliasque pias mulieres in communi viventes I 1201, magis adhuc extenditur I 1429, etiam ad omnes clericos, novitios cl studentes Institutorum perfectionis I 1815; decretum de indulgentiis per recitationem coram Ssmo Sacramento lucrandis I 1467; responsum de indulgentiis recitationi concessis I 1836; Tertiarii S. Francisci adscript! sodalitati B.M.V. de Monte Carmelo frui possunt privilegio sabbatino absque recitatione Officii II 2499;

— *lingua vernacula:* in Officio Hebdomadae Sanctae III 3930; facultas illud recitandi in lingua hcbraica III 4260; denegatur usus linguae vernaculae pro recitatione chorali III 4622; Instructio de lingua in Officio divino recitando adhibenda a religiosis III 4795; Litt. Ap. dc lingua latina in recitatione chorali retinenda III 5018; facultas datur adhibendi linguam vernaculam in celebratione chorali Officii III 5064; facultas adhibendi linguam vernaculam quoties religiosi laici interveniunt recitationi III 5251; — *Variationes* in rubricis I 1351, 1605, 1897, II 2109, 2347, 3419;

— *Completorium* recitari potest post anticipatum Matutinum cum Laudibus II 3822; — *Hora Parva* ante Missam Conventualem: obligatio illam recitandi a sacerdote discedenti e choro ad induenda paramenta pro Missa II 3477; quaelibet recitari potest ante Missam Conventualem II 3822; — *Lectio Nona* Officii ritus simplicis II 2732; — *Nona:* cantus in choro dum Missa votiva pontificaliter celebratur II 2397; — *Prima* ante Missam conventualem 11 3822; v. Hora Prima, Prima;

— *Vesperae* in Triduo Sacro I 1919; cani possunt cum populo quin Officio diei necessario respondere debeant II 2594.

Oleum *Sacrum:* provisio et distributio I 22; decretum de eorum confectione anno 1943 II 2238; Missa dicenda ab Episcopo qui sacra Olea conficit extra feriam V in Cena Domini, et ritus servandus a sacerdote Oleum infirmorum confecturo III 4120; facultas data Ordinario non Episcopo consecrandi Olea sacra III 4553; facultas permittendi sacerdotibus oleum infirmorum secum deferendi III 4654; Ordo recognitus benedicendi Oleum catechumenorum ct infirmorum et conficiendi Chrisma promulgatur una cum normis gener - libus novi Ordinis IV 5935;

— *liturgicam:* permittitur usu olei vegetalis I 1982, vel cuiuslibet olei pro luminaribus ante Sacramentum II 2115; decreta de parte olei in candelis pro functionibus liturgicis II 3805, III 4159.

Olisipo: Congressus dc religiosis II 3823.

Olivetti mons: Abbatia nullius II 2111.

Omissio *publicationum* pracmatrimonialium I 751; *motus localis* in Via Crucis I 895; *lectionis* Passionis in Dominica Palmarum I 1517, II 2882, et Prophetiarum II 2882; *inquisitionis* de natalibus ordinandorum I 1870; *precum* Leonis XIII in Missa I 1919, II 3399, et Missae ad pedem altaris III 4765, 4940; *«Alleluia»* in Missis votivis I 2059; *initiorum* S. Scripturae in Officio divino II 2132; *inscriptionis* nominis in albo associationis II 2756; *orationum* dc Tempore vel collectae imperatae. II 2320, aut dc Sacramento exposito in Missa dc Summo et Aeterno sacerdote II 2756; *unctionis* in pectore ct inter scapulas in baptismo feminarum II 2880; *interpellationum* primae uxoris in baptismo polygami II 3030, 3031, III 3958; *verborum «My-*

steriuin fidci» in libris liturgicis II 3847; *Missae pro populo* in festis vulgo dictis Patronorum III 4168; — *versus* «Fidelium animae» I 527, III 4765 ; *Processionis cl* recitatio Litaniarum Sanctorum III 4765 ; *sanationis* in radice cum certe non constat dc impotentia viri III 5071; *cursus pastoralis* et ius vocis activae in electionibus III 5072:

Omnium fidelium defunctorum v. Commemoratio.

Omnium Sanctorum: *festum:* Missa cantata permittitur dc B.M.V. Assumptione occasione definitionis dogmaticae ipsius Assumptionis II 2800; ieiunium et abstinentia in vigilia II 3443.

Onanismus artificialis seu usus mediorum artificialium contra prolis conceptionem damnatur II 3391.

Onanistica vel condomata copula disuadere solet dispensationem de rato et non consummato III 5023.

Onera *canonicalia* seu *choralia* I 79; ex iure particulari I 537; *hypothecae* Ecclesiae paroecialis I 128; — *Missarum* et *Fundationum:* reductio 1317,484,2083; Capellania cum adnexa celebratione Missae I 882; reductio et satisfactio I 2083; sanantur defectus reductionis et cumulationis Missarum pro legatis II 3272; revocantur vel suspenduntur ad tempus omnes facultates circa onera Missarum II 2865, IV 6166; exstinctio onerum IV 6122; religiosi exhibeant elenchum harum facultatum IV 6212; *Ordinationis sacrae:* regulae servandae in processibus super nullitate s. Ordinationis vel onerum sacris Ordinibus inhaerentium I 1282; normae ad causas parandas de S. Ordinatione eiusdemque oneribus III 4463; dispensatio ab oneribus s. Ordinum: formula Rescripti et conditiones III 5101; interpretatio normarum IV 6288; *Patronatus:* normae circa obligationes et onera adnexa exercitio iuris I 956.

Opera *artis:* tutela II 2163; restitutio II 2390; exemplaria fotographica II 2831; commissio et exsecutio II 3038; commodatio III 4687; cura patrimonii IV 5989; v. Ars, Obicctum artis; — *damnata* v. Damnatio operum, publicationum, Vigilantia; — *externa* monialium et clausura servanda III 5147; v. Clausura monialium, Moniales; — *institutionis* Christianae religiosae v. Doctrina Christiana; — *internatlonalia* catholica non instituenda nova, nisi consulta Sede Apostolica II 2759; Directorium et normac quibus ipsa definiuntur IV 6187;

— *Missionalia Pontificia:* coordinatio I 1089; in specie cum Unione Cleri pro Missionibus I 1787, 1821, II 2614, 2613; relationes cum Institutis missionariis in Italia II 2883; iura Ordinarii loci quoad visitationem Directionis nationalis et dioecesanae Operum III 4035; Instr, de ordinanda cooperatione missionali Episcoporum quoad Pontificalia Opera Missionalia necnon circa incepta particularia Dioecesium pro missionibus IV 5480; alloc. pontificia: de Pont. Operibus Missionalibus continuo renovandis et aptandis IV 6271; de finibus Operum Missionalium propriis IV 6323; v. singula Opera sub voce Opus;

— *pia* cum adnexis indulgentiis: collectio I 1027; facultas indulgentias eis adnectcndi a Pacnitentiaria Ap. tantum concedenda I 1462; nova collectio I 1844; per mensem agenda I 2052; ditata indulgentiis pro orientalibus II 2208; praescripta ad fruendas gratias associationum II 2319; v. Preces;

— *«pro Deo»,* idest «Unio Intemationalis» et alia quae sub hoc nomine veniunt III 4655; — *pro operibus* caritatis ct religionis tutandis: Institutum Civitatis Vaticanae II 2131, 2237; v. Institutum caritatis; — *religiosorum* in apostolatu exercendo propria 11 2835;

— *Securitatis* nationalis: mitigatio ieiunii eucharistici pro addictis tempore noctis II 2109; — *socialia:* constituitur Patrona III 4021; — *socianda* inter scriptores catholicos et acatholicos III 4260; — *Societatis lesu:* motus pro mundo meliore III 4911; v. Opus.

Operarii *laborantes* apud exteras nationes: documenta obtinenda ad nuptias I 314; mitigatur pro eis lex abstinentiae et ieiunii I 809; item ieiunium eucharisticum I 1910, 1963, 1996, II 2215, 2232, 2330, 2396, 3027; facultas eos absolvendi sacramental!ter forma generali durante bello I 1963, 1996; item celebrandi Missam vespertinam II 2232, 2396, 3141; solutio conflictus inter operarios et heros in regionï Insulensi I 1060; alloc. pontificiae ad eos: de natura societatum Christianarum operariorum, de earum relationibus cum aliis societatibus similibus deque ipsorum influxu in ordinem socialem civitatum II 2270, de festo liturgico S. loseph Opificis instituendo II 3393, dc summa doctrinae socialis Ecclesiae IП 4976; Patronus constituitur S. Gabriel Archangelus opificum et ministrorum artium vulgo «tclecomunicazioni» II 2864; dc valorc et dignitate humani laboris III 5352; lubilaei condictiones mitigantur ob exiguitatem eorum stipendiorum II 2731 ; opus in Civitate Vaticana constituitur ad eorum religionem et pietatem excolendam III 4488;

— 5. *loseph Opifex:* instituitur festum liturgicum II 3393; facultas transferendi sollemnitatem externam ad feriam II mensis Septembris in S.F.A.S., qua festum civile operariorum ibi recolitur II 3464; Oifirium, Missa et Elogium pro martyrologio II 3476;

— *sacerdotes et religiosi:* non probatur usus permittendi sodalibus Institutorum perfectionis experientiam sic dictam «stage» penes sacerdotes-opcrarios, aut directe penes portus, fabricas aliave o fficia publica in Gallia II 3164; notificatio de religiosis saccrdotibus-operariis a laboribus manualibus revocandis ct de tali licentia in posterum non concedenda II 3183; praedictae normac extenduntur ad Hispaniam II 3837, praesertim pro alumnis Seminariorum II 3839, III 3924; experimentum apostolatus sacerdotum operariorum cessare debet, ab aliis formis substituendum III 3958.

Opifices v. Operarii.

Opiniones *falsae* circa fundamenta doctrinae catholicae: Enc. «Humani generis» II 2769; *periculosae* hodiernae: relatio Commissionis Synodi Episcoporum circa illas III 5260; *publica* efformanda praesertim quoad rem ecclesiasticam et religiosam IV 6245.

Opium: remedium contra illud I 1236.

Oppida in quibus nullus commoratur sacerdos: asservatio et custodia Eucharistiae II 2349.

Oppositio inter devotionem obiectivam ct subiectivam, inter consilia et praecepta pietatis II 2523.

«Optatam totius»: Decretum Cone. Vat. II de institutione sacerdotali III 4747.

Optatio filiorum emigrantium pro paroecia personali aut territoriali I 1852.

Optio *inter Canonicos:* optio ct nominatio ad canonicatus I 15; ad Dignitates in Capitulis I 231 ; ius optionis et electionis Canonicorum I 588; optio ad praebendas I 1163; optio ad domos canonicalcs I 1163, 1432;

— *inter Dioeceses et Episcopos* suburbicarios: ius optionis abrogatur III 4166.

Opus *«Apostolatus maris»* v. Apostolatus maris opus; — *«Apostolicum»* in Hibernia: Consilium generale constituitur II 2241; facultates ei concessae II 2442; v. Hibernia; — *«.Apostolorum amoris infiniti»* supprimitur et eiusdem auctor monetur II 3570; — *«Assistenliae»* in Italia constituitur Pontificium in personam iundicam erectum II 3148; Statuta Operis II 3148; normae generales seu Statuta pro centris missionariis, religiosorum qui sub auspiciis Operis laborant II 3581; – *civile*

educativum vel beneficum personis ecclesiasticis commissum: conventio ineunda III 4408; — *consecrationis* familiarum Cordi Iesu I 108, 122; — *Ecclesiae* in educatione et cultura universa consortionis humanae curanda IV 5937; — *informationum* penes Secretariam Status durante bello I 2109, 2121; — *legislativum* Congregationis Generalis S.I. laudatur III 5315; — *operariis* religione ac pietate excolendis Civitatis Vaticanae III 4488; — *Patronatus:* hereditas fiduciaria in Opus I 872;

— *Praeservationis Fidei* in Locis Sanctis unitur cum Ordine Equestre S. Sepulcri sub regimine Patriarchae Hierosolymitani I 924; Opus a Leone XIII conditum mutatur in novum constitutum «Pontificium Opus praeservandae fidei novisque Romae templis exstruendis» I 1189;

— *Propagationis Fidei:* Consilium centrale constituitur pro Italia I 372; amplificatio Operis I 459; Statuta Operis I 461;Statuta Consilii Superioris generalis I 462; Missa votiva I 507; modus procedendi I 512; monita circa pecuniam collectam et transmittendam ad Pont Opus, constitutio duorum Consiliorum centralium pro regione canadensi et nominationes I 523; indultum Oratorii privati conceditur sacerdotibus in Consilia Operis adseitis I 653; privilegium pauperum et inscriptio sodalium in albo I 921 ; adseriptio sodalium religiosorum I 931; relationes inter hoc Opus et Instituta religiosa missionalia I 955; sodales indigent speciali eleemosyna ad lucrandum Iubilaeum I 1028; modus et critérium procedendi in erogandis subsidiis I 1821; apud Orientales ordinandum I 1939; nuntius Summi Pontificis CL anno exorto a fundatione Operis datus IV 6323;

— *Sanctae Infantiae:* dies assignatur singulis annis ad Opus precibus et collata stipe promovendum II 2834; dies indicitur quotannis tempore natalicio II 2841 ;

— *Sancti Petri Apostoli* pro Cleri indigenae institutione: adprobatur I 298; Statuta propria I 1091 ; Epist. Ap. anno LXXV exeunte a condito Opere in qua Opus laudatur et inter alumnos scholarum mediarum totius orbis propagandum proponitur ΠI 4635; media diffussionis inter alumnos scholarum indicantur III 4661;

— *Terrae Sanctae:* facultates ei tributae et earum vigor I 1958;

— *Vocationum religiosarum Primarium:* erectio II 3366; Statuta II 3367; normae ad Statuta exsequenda II 3667; auxilium et collaboratio Operi praestandum II 3450; aggregatur Domus generalis O.F.M. Conv. Operi Primario III 4508;

— *Vocationum sacerdotalium* apud S.C. de Seminariis et studiorum Universitatibus constituendum 1 2098; Statuta II 2210; et normae pro eorum exsecutione II 2211; auxilium ei praestandum a sodalibus Actionis Catholicae 111 4111.

«Opus Dei» seu Societas sacerdotalis Sanctae Crucis: erectio in Institutum saeculare II 2231; quaenam documenta exhibere debeat Ordinariis locorum ubi apostolatum exercet II 2619; consensus Ordinarii loci ad centrum non autonomum constituendum et apostolatum exercendum Instituti II 2623.

Oraison Marc: auctor libri damnati II 3350.

Oralis acceptatio rescripti II 2938.

Oratio *XL Horarum:* celebratio Missae durante Oratione I 173, 184, 1163; in feriis V et VI Maioris Hebdomadae 11 2739; normae recognitae servandae in Urbc IV 5827 ;

— *in Missis: Ssmi Sacramenti* dicenda in Missa: Expositionis solemnis 1 929, Sabbati Sancti I 947, Summi et Aeterni Sacerdotis II 2756; S. *Pauli* pro gratiarum actione I 1715; consecrationis ecclesiae in honorem B.M.V. I 1715; de *memoriis* IV 5987; — *tertia* in Dominica anticipata vel reposita I 1715; — «J *cunctis»:* consuetudo addendi nomen Patroni I 1902; — *de tempore «Deus* qui de Beata» I 2100; omittenda vel addenda sub una conclusione II 2320; — *collecta imperata* v. Collecta imperata; — *Rogationum* in duplici I classis II 2320; — *Officii* S. Clotildis II 2397;

— *dominicae* a Fratribus laicis O.F.M, Cap. recitandae vi Regulae: omittuntur cum Officium persolvunt cum clericis II 2938; item in O.F.M. II 3822; obligatio religiosorum eas recitandi, impletur per recitationem Officii Parvi vel Breviarii II 3847;

— *extraliturgica:* usus Psalterii iuxta novam latinam versionem II 3094; — *Extremae Unctionis* in lingua vernacula II 3601; — *«Fatimae»* inter decades Rosarii B.M.V. II 3451; — *«fidelium»:* solvuntur dubia III 4798; invocatio peculiaris «pro pace» inserenda III 4956; — ad *mentem* Romani Pontificis pro lucrandis indulgentiis II 3277; — pro *opportunitate* sacerdotis seu «universalis» Papae Clementis XI dicta III 4024.

Oratoris Rescripti acceptatio II 3291.

Oratorium *cultus:* custodia et cultus Eucharistiae I 126; sepultura in eisdem I 916; clausula «visitandi ecclesiam vel oratorium» pro indulgentiis I 1512; benedictio cineris sine cantu II 2319; locus ubi debet collocari tabernaculum Eucharistiae II 3809; *coemeteriorum:* distantia inter altare et sepulchra I 1514; *militum:* erectio Viae Crucis II 2125; *navis:* asservatio Eucharistiae II 3239; celebratio Missae «Stella maris» II 3781;

— *privatum* conceditur sacerdotibus Operis a Propagatione Fidei 1 653; *publicum:* asservatio Eucharistiae in commodum fidelium I 1896; *religiosorum:* acquisitio in eis indulgentiarum ecclesiis Ordinis concessarum I 760, 969; Ssmum Sacramentum venerari potest ibi asservatur durante Triduo Sacro I 1408; facultas recitandi in illo Officium chorale II 2524, III 3917; *Tertiariorum:* calendarium adhibendum et Missa celebranda III 4167;

— *recreationis:* pro associationibus catholicis: usus instrumenti televisifici II 3809.

Orbem: extensio Iubilaei ad I 805, 1523, II 2842; ratio et usus indulgentiae Iubilaei I 1530, II 2847.

Ordinariatus Orientalis: pro graecis-ruthenis in S.F.A.S. I 1028, 2020, et in regione canadensi I 1170; pro fidelibus rituum orientalium in Brasilia II 2937, in Gallia II 3293, a quo separatur coetus armenorum in Exarchatus formam ordinatus III 4060, in Argentina dicione III 3925.

Ordinarius: *Consilium administrationis* rei temporalis Collegii S. Anselmi I 834; *potestas* Vicarii Cooperatoris 1 1512 et Capellani militum III 5447; *processus* super causis historicis Servorum Dei I 1909; nullitatis ex capite Procuratoris non legitime constituti III 4015; Servorum Dei III 4507, 4532; *servitium* militare ordinarium v. Servitium militare.

Ordinarius *loci:* in decreto «Redeuntibus» I 175; Facultates quinquennales v. Facultates Ordinariorum; dependentia monialium ab eis in Gallia, Belgio I 210, 592, in Hispania I 907, 1979; item Conferentiarum S. Vincentii a Paulo I 335; confessarii Urbis absolvere possunt a censuris reservatis ab Ordinariis I 296; mandatum Ap. semel pro semper eis datum pro Benedictione Abbatum O.S.B. I 397; actio iudicialis contra eorum decreta I 585; auctoritas permittendi transitum monialium ab uno in aliud monasterium eiusdem Ordinis I 843; modus se gerendi erga adseriptionem clericorum societatibus «Rotary Clubs» I 1004; normae quas servare debent in beneficiorum collatione impetranda a Sede Ap. I 1195; relationes inter Ordinarium loci et paroecias aliave pia Instituta religiosis in Italia commissa II 2439; subiectio monialium O.P. I 1537;

usus concessionum Ordinariorum locorum circa ieiunium in diebus ieiunii Regulae I 2025, 2102; Instr, de observandis cum petunt a Dataria Ap. collationem beneficiorum non consistorialium, reservata vel devoluta Sedi Ap. II 2105; media recurrendi ad Sedem Ap. praesertim pro dispensationibus durante bello II 2108; exemptio Instituti Filiarum Charitatis II 2383; usus throni a Legatis Pontificiis, praesente vel absente Ordinario II 2421 ; clerici emigrantes indigent acceptatione Ordinarii ad quem II 2425; normae ab eis servandae in erectione Institutorum saecularium II 2488; latini possunt dispensare cum orientalibus proprio Ordinario carentibus II 2507; documenta Instituti «Opus Dei» exhibenda Ordinariis locorum ubi apostolatum exercent II 2619; auctoritas in proprios clericos ct regimen internum Institutorum saecularium II 3120; horum subiectio II 3120; suadentur ut non acceptent processus dissolutionis matrimonii quoties pars catholica intendit novas nuptias contrahere cum acatholicis II 3420, 3867; competens ad permittendas Missas Vespertinas II 3515; conventio inter Ordinarium loci et Institutum religiosum cui paroecia committitur ad nutum S. Sedis II 3570, et conditiones II 3589; orientales, carentes proprio Ordinario subsunt latinis extra proprium Patriarchatum III 3964; suadentur ut recurrant ad Sedem Ap. in dubio de recto usu Privilegii Paulini III 4265; item in applicatione canonis 72 Cone. Trullani III 4470; potest concedere acatholicis facultatem standi in iudicio ecclesiastico, etiam in causis nullitatis matrimonii III 4943; nequit concedere ter Missam litare in sabbatis aut vigiliis festorum de praecepto III 4993; potest declarare nullitatem matrimonii ex can. 72 Cone. Trullani ad modum casus excepti III 5190; nequit valide solvere matrimonium in favorem fidei III 5218; Instructio de relationibus in territoriis Missionum inter Ordinarios locorum et Instituta missionalia IV 5483, et schemata conventionis in materia IV 5700; potest instruere immediate causam de rato et non consummato IV 5916; solvitur per arbitratum conflictus inter Ordinarium loci et nonnullos sacerdotes qui poenas canonicas subierant ab eo impositas IV 6051; declaratur lis finita in recursu coram Signatura Ap. ob decreti Ordinari loci revocationem IV 6193; Ordinarius competens in Italia ad decidendas causas matrimoniales in casibus exceptis est Archiepiscopus Sedis Tribunalis regionalis IV 6265; potest concedere in adiunctis particularibus celebrationem unius Missae iuxta veterem ritum romanum IV 6282; retractatio renuntiationis canonicatui ab Ordinario loci acceptatae IV 6295; v. Episcopus.

— *Facultates* v. Facultates Ordinariorum locorum;

— *iura:* deferendi iuramentum suppletorium de statu libero I 313; in causis matrimonialibus per processum documentalem ut casus excepti, solvendis I 609, 616; visitandi ecclesias religiosorum exemptorum I 681; declarandi via administrativa nullitatem matrimonii ex capite clandestinitatis I 693; interdicendi actionem politicam viris ecclesiasticis I 868; imponendi collectas imperatas I 910; quoad professores religionis in scholis mediis religiosorum II 2508, 2509, III 3921 ; permittendi cocducationem in scholis publicis religiosarum feminarum III 3983; visitandi Directionem nationalcm et dioecesanam Operum Missionalium Pontificalium III 4035; iudicandi de capacitate ad matrimonium contrahendum illius qui morbo schizophrenico laborat III 4254; moderandi concelebrationem Missae in ecclesiis religiosorum III 4928; v. singulas materias;

— *licentia:* pro translatione Missarum extra dioecesim I 367; pro clericis partem efformantibus directionis publicationum periodicarum I 969; pro centro non autonome Instituti «Opus Dei» constituendo et pro apostolatu exercendo II 2623; pro laurea honoris causa concedenda in scientiis civilibus III 4507; benedictio nuptialis impertiri potest tempore clauso absque licentia Ordinarii III 4797;

— *obligationes:* imbuendi pueros in catechesi Christiana I 686, et curandi eorum et adulescentium institutionem I 698; invigilandi circa libros et periodicas publicationes I 1891, erga sacerdotes et fideles alieni ritus commorantes in loco I 1900;

— *Americae Latinae* v. America Hispano-latina, Facultates Americae;

— *Castrensis:* facultates v. Facultates castrenses; constitutio v. Erectio Vicariatus Castrensis; jurisdictio v. Castrensis iurisdictio; in singulis nationibus v. voces uniuscuiusque nationis;

— *Missionum:* Facultates decennales v. Facultates missionales; subiectio eidem Sororum in Missionibus I 1779; relatio quinquennalis S.C. de Prop. Fide mittenda III 3893; v. Missiones;

— *Orientales* v. Clericus orientalis, Emigrantes Orientales, Iurisdictio; facultates Ordinariorum Orientalium;

— *Regularis:* exemptio monialium ab eorum iurisdictione in Gallia et Belgio I 210, 592, in Hispania I 907; subiectio monialium I 1537;

— *specialis* constitutus pro clericis profugis in Italiam I 149.

Ordinatio Sacra *in genere:* clericorum militare servitium obeuntium I 1; unctio manus in ordinatione I 1; episcopus proprius I 225, 1361; incardinatio illius qui ordinatur servitio alius dioeceseos I 225; dubium de incardinatione I 225; privilegium ordinandi absque litteris dimissoriis I 333; copia aquae in calice ordinationis I 760, 1383; exercitia spiritualia praemittenda I 945; Instr. «Quam ingens» de scrutinio praemittendo ante Ordines I 1203; defectus curriculi theologici I 1596; tempus Ordinationis sacrae I 1725; non consecratio calicis et patenae non officit validitatem I 1785; facultas omittendi inquisitionem de natalibus Ordinandorum in nonnullis casibus et regionibus I 1870; dc Episcopo proprio Ordinationis I 1930; collatio extra tempora et dies praescriptos I 1980; extenduntur ad clericos et religiosos S.C. de Prop. Fide subiectos Instructiones S.C. dc Sacramentis et de Religiosis de institutione clericali et religiosa Ordinandorum I 2042; tempus conferendi Tonsuram et Ordines minores I 2043; effectus litterarum tantum testimonialium in Societatibus quae hoc privilegio gaudent II 2245; alumnorum extra Seminaria per Germaniam commorantium post bellum II 2336; ius dandi litteras dimissorias sodalibus Societatum in communi viventium I 2430; scrutinium urgetur peragendum ante Ordines II 3435; Ordinatio a quodam Episcopo acatholico collata declaratur inefficax III 3936; facultas admittendi filios adulterinos III 5252; v. Clericalis institutio, Formatio;

— *Diaconi:* extensio manus I 536, 553; forma Ordinationis plurimorum I 1379; novus ritus III 5386, 5420; facultas Episcopi dispensandi a defectu aetatis Diaconos ordinandos permanentes uxoratos IV 5867; — *Episcopi:* de duobus Episcopis adstantibus II 2256; novus ritus III 5386, 5420; — *presbyteri:* modus ordinandi concelebrationem Missae ordinationis sacerdotalis III 4798; novus ritus III 5386, 5420;

— *irregularitates* v. Irregularitas; — *litterae* dimissoriae v. Litterae dimissoriae; — *titulus* ordinationis I 592: mensae communis I 592, 641, 1181, 1609, 1628, missionis I 592, 1181:

— *ritus Ordinationis:* partes quae lingua vernacula

dici possunt III 4689; modus ordinandi concelebrationem Missae in qua ordinatio sacerdotalis confertur III 4798; novi ritus ad Ordinationem Diaconi, Presbyteri et Episcopi ΠI 5386, 5420;

— *processus de causis Ordinationis:* Regulae servandae in processibus super nullitate S. Ordinationis vel onerum sacris Ordinibus inhaerentibus I 1282; normae ad causas parandas de S. Ordinatione eiusdemque oneribus III 4463; novae normae ad apparandos causas reductionis ad statum laicalcm cum dispensatione ab oneribus Ordinatione connexis IV 5964, 5966, 6288; causarum Servorum Dei IV 5492.

Ordinatio: *Academiae,* Collegii, Scholae etc. v. Normae; *Actionis Catholicae* in Italia I 1363; *activitatis* missionalis IV 5480; — *Anni* liturgici IV 5496; — *Archivorum* ecclesiasticorum III 4130, 4374; *Basilicae* Collegiatis S. Nicolai in Urbe Bario III 5293;

— *Cantus* Missae seu Gradualis Romani post instaurationem liturgicam IV 6286; *Civitatis Vaticanae:* administratio religiosa I 1058; *Collegii* S.F.A.S. in Urbe I 1532; *collocutorii* monialium FV 5845; *Commissionis* dioecesanae de re cincmatographica in Italia II 3145; biblicae IV 6107; *Consilii* Presbyteralis HI 5106, IV 5637, Pastoralis III 5106;

— *Curiae Romanae* iuxta Ordines Praelatorum eiusdem I 1574; ordinatio personarum apud illam adlaborantium II 2869; Const. Ap. «Regimini Ecclesiae» de Curia dcnuo ordinanda III 5224; nova ordinatio personarum statuitur III 5298;

— *Dioecesis* Romanae III4937,4958, et Parisiensis 111 5035, 5038; *Doctrinae* Christianae I 594; *Domus* Pontificiae III 5342; *Institutionis* clericalis et religiosa v. Clericalis institutio, Formatio, Institutio; *Liturgiae:* actio liturgica recte promovenda et ordinanda II 2233; exsecutionis Constitutionis conciliaris de S. Liturgia HI 4540, 4620, 5150; *Liturgiae Horarum* in Hebdomada Sancta ct tempore paschali pro iis qui veteres libros retinent IV 6244; *Missae* quae celebratur vespere sabbati vel festorum III 4718; *novitiatus* et *domorum studiorum* cum sodalibus ad varios ritus pertinentibus II 3039; *Operum* «Pro Deo» III 4655; *pensionum* apud Sedem Ap, I 1837; nova ordinatio IV 6235; v. Pensio; *propagationis* prolis humanae III 5405; *scholarum publicarum:* normae II 2345; *Seminariorum* in Italia I 298; centralia et regionalia in Missionibus III 4332; *Studii* penes S.C. Concilii I 235, Statuta seu normae I 248, III 3973; penes Rotam Romanam II 2273, 2292; *Synodi* Episcoporum III 4715; v. singulas materias;

— *Tribunalium:* civilium Civitatis Vaticanae I 1412; ecclesiasticorum pro causis nullitatis in Italia I 1902, 1991; in Insulis Philippinis I 2024, 2056, II 3577, 3578; in dicione canadcnsi 11 2328, 2341, III 4697; in Insula Terrae Novae 11 2768; in Provincia ecclesiastica Sherbrokensi II 3027; in regione pastorali: Tolosona 111 4630, 4651, Massiliensi III 4632, 4633, Campaniae et Picardiae 111 5073, 5074, Parisiensi HI 5314; pro omnibus causis: in regione Tolosana III 4667. Campaniae et Picardiae 111 5277; dicionis Columbianae 111 5243, 5244; normae pro Tribunalibus interdioccesanis et regionalibus aut interregionalibus erigendis et ordinandis IV 5949; v. Constitutio, Erectio Tribunalium, Tribunalia Ecclesiastica.

Ordinationes ad exsequendam: Const. Ap. «Deus Scientiarum Dominus» I 1301, Const. Ap. «Veterum sapientia?/ III 4275, ad novum Ordinem Hebdomadae sanctae II 2955, 3584, ad editores liturgicos III 4096.

Ordinatus in sacris v. Ordinatio, Ordines et singulos Ordines; *territio* alius dioecesis I 1361; v. Ordinatio.

Ordines Equestres: Ordo Equestris S. Sepulcri Hierosolymitani: abolitio Magni Magisterii et unio cum Opere a Praeservatione fidei in Locis Sanctis sub regimine Patriarchae Hierosolymitani Rectoris et Administratoris Ordinis I 924; controversia cum Ordine Melitensi I 1345; erigitur in personam iuridicam et nova Statuta eidem dantur II 2629; nova Statuta recognita III 4330; S. Ritae v. Ordines Militares;

— *dignitas:* Motu pr. de Ordinum Equestrium dignitate iis deferenda qui Civitatibus praesunt III 4971.

Ordines Militares: relationes inter Hierarchiam Ecclesiae et Ordines Militares Equestres II 2595; Ordines militares qui a Sede Ap. recognoscuntur IV 5795;

— *Ordo Constantinianus S. Georgii:* eius conditio militaris negatur I 706;

— *Ordo Fratrum Militum Hospitalis S, loannis Hierosolymitanus,* nunc *Ordo Melitensis* nuncupatus: controversia cum Ordine S. Sepulcri I 1345; sententia definitiva Cardinalium in causa circa Ordinem II 3131; Chirographus Ap. Π 3352; novus Codex legum ei datur III 4909;

— *Ordo Supremus Militaris Hospitalarius Equester* 5. *Ritae:* declaratio circa titulos honoris causa ab hoc Ordine datos II 2595;

— *Ordo Militaris Templariorum:* restauratio privata declaratur illegitima IV 5866.

Ordines liturgici: *Ordo Baptismi adultorum:* delentur formulae abiurationis contra religiones non Christianas III 3984; Decretum generale quo Ordo in varios gradus distribuitur per quos catechumeni progrediente instructione usque ad baptismum perducuntur III 4273; Additiones et variationes circa veterem Ordinem III 4273; v. Ordo initationis Christianae;

— *Ordo Baptismi parvulorum:* recognitus approbatur IV 5540; vacatio legis pro novo Ordine IV 5589; normae pro Urbe FV 5876, 5894;

— *Ordo Benedictionis:* quinque scapularia sub unica formula pro byzantinis II 2169; *Abbatis et Abbatissae* promulgatur una cum Normis IV 5916; *Olei catechumenorum et infirmorum* et conficiendi chnsma cum Normis propriis IV 5935;

— *Ordo Cantus Missae,* seu Gradualis Romani recognitus cum Normis IV 6286; — *Ordo Communionis sub utraque specie* III 4655; — *Ordo concelebrationis* Missae promulgatur III 4655; dubia circa illum soluta IΠ 4669, 4685, 4698, 4764; v. Concelebratio Missae;

— *Ordo Confirmationis* recognitus approbatur IV 6141 : editio typica IV 6146; — *Ordo consecrationis virginum:* promulgatur IV 5829; solvuntur dubia IV 5986;

— *Ordo exsequiarum:* usus linguae vernaculae I 1245 ; novus Ordo approbatur cum normis generalibus propriis IV 5606; — *Ordo Extremae Unctionis:* pro coptis I 1492; v. infra *Ordo Unctionis Infirmorum:*

— *Ordo Hebdomadae Sanctae:* novus instauratur II 3412; Instructio de Ordine rite peragendo II 3415; editio typica II 3420; eduntur «cantus gregoriani» novi Ordinis II 3460; solvuntur dubia circa eius interpretationem 11 3463; Additiones ct Variationes II 3464; functiones «Tridui sacri» iuxta Ordinem II 3466; Ordinationes et declarationes circa ipsum II 3584; variationes in Ordinem inducendae III 4660;

— *Ordo initiationis christianae* adultorum noviter confectus promulgatur cum Normis propriis IV 6197;

— *Ordo Lampadis* scu *Unctionis infirmorum* pro coptis 1 1492; — *Ordo Lectionum Missae* adhibendus FV 5558; eius usus IV 5591; novus Ordo cum normis propriis statuitur IV 5897; – *Ordo matrimonii* celebrandi recognitus IV 5494;

— *Ordo Missae:* decretum quo editur III 4625* variationes inducendae III 5170; solvuntur dubia circa ipsum

III 4669, 4698, 5049, 5065, 5247, IV 5856; novus Ordo Missae et Institutio generalis Missalis Romani promulgatur IV 5514; solvuntur dubia IV 5624, 5671, 5745, 5856, 5987; in editionibus Missalis Romani addatur Appendix cum Ordine Missae et nonnullis formulariis in lingua latina IV 5679; quaedam aptationes Ordinis conceduntur pro Iaponia IV 5683;

— *Ordo Professionis religiosae* instauratus promulgatur IV 5751; interpretationes vernaculae IV 5863; nonnae pro adaptando caeremoniali proprii ritus Professionis IV 5864;

— *Ordo sepeliendi parvulos* III 4326;

— *Ordo Unctionis infirmorum* pro coptis I 1492; Decretum quo Ordo Unctionis infirmorum eorumque pastoralis curae in editione typica promulgatur una cum normis servandis IV 6336;

Ordines religiosi: Professio religiosorum laicorum in Ordinibus Regularibus I 227; Episcopi religiosi possunt uti rocheto I 297; Instructio circa recognitionem iuridicam civilem acquirendam in Italia post Concordatum I 1156; facultas datur ut Adsistentes interesse possint Capitulo generali Ordinis II 3822; tollitur «vetitum» S.C. de Prop. Fide ut Superiores Regulares Missionum habeant vocem activam in Capitulo Ordinis III 4499; curent uniformitatem liturgicam ubique, salvo ritu Ordinis proprio III 4910; facultas transeundi a proprio monasterio sui iuris in aliud eiusdem Ordinis absque Beneplacito Ap. IU 5277; facultas datur Ordinibus Mendicantibus introducendi recitationem communem pro chorali IV 5563; clausura papalis Ordinum religiosorum, exceptis Monachis, supprimitur IV 5756, 5831; alloc, pontificiae v. Allocutiones ad religiosos, Congregationes Religiosae, Institutum perfectionis religiosae, Religiosus.

— *Ordo Basilianus S. Iosaphat* I 1388;

— *Ordo Canonicorum Regularium S. Augustini:* approbatur Confoederatio Congregationum III 3932;

— *Ordo Carmelitarum:* Epist. Ap. ad Moderatorem generalem labente saeculo sexto a «Privilegio sabbatino» circa devotionem in B.M.V. de Monte Carmelo I 438;

— *Ordo Carmelitarum Discalceatorum:* Fratres: habitus Fratrum Donatorum I 897; facultas dicendi Missam Conventualem post Tertiam vel Nonam in Collegiis studiorum I 1517; facultas differendi Capitulum generale ad finem belli II 2153; denegatur facultas substituendi lanam cum alia materia pro scapularibus O.C.D. manentibus indulgentiis II 2565; Institutum Spiritualitatis in Urbe alumnis externis aperitur III 3934; eiusdem approbatio III 3963, una cum definitiva Statutorum III 4451; Facultas Theologica SS. Teresiae a Iesu et Ioannis a Cruce in Urbe, titulo «Pontificiae» decoratur III 4373; Montales v. Carmelitae Discalceatae moniales;

— *Ordo Carthusianus:* Epist. Ap. Ministro Generali missa de valore vitae eremiticae et de ius coniunctione cum sacerdotio et cultu liturgico IV 6045; — *Ordo Cisterciensis Strictioris Observantiae:* facultas transeundi a proprio monasterio sui iuris in aliud eiusdem Ordinis absque Beneplacito Ap. III 5277; v. Cistercienses;

— *Ordo Clericorum Regularium a Somascha:* S. Hieronymus Aemilianus declaratur Patronus orphanorum I 937; — *Ordo Eremitarum S. Augustini:* causa legatorum piorum inter parochum et Ordinem in Philippinis I 463; summarium indulgentiarum, privilegiorum et indultorum Ordinis I 721;

— *Ordo Fratrum Minorum:* ieiunium vi Regulae in die festo I 387; facultates: promovendi ad presbyteratum post tertium annum theologiae I 694, adquirendi in oratorio proprio indulgentias concessas ecclesiis Ordinis I 760, 969, conformandi se hospitantium mensae tempore ieiunii Ordinis 1922, mittendi scripto suffragium Commissariorum et Guardianorum Americae et Asiae ad Capitulum Provinciale Europae I 936, acceptandi oblationes fidelium sub forma «borse di studio» pro collegiis internis I 1200, vendendi obiecta pia in utilitem Missionum I 1957; utendi induitis S. Sedis vel Ordinariorum locorum in diebus ieiunii Ordinis I 2025, 2050; Athenaeum Antonianum v. Antonianum Athenaeum; interpretatio vocis «districtus» in iure particulari I 1830; facultates speciales concessae Delegatis Generalibus in Americae et Orientis regionibus durante bello II 2123, extenduntur II 2207; prorogatur tempus regiminis Superiorum Maiorum et minorum in nonnullis Provinciis, tempore belli II 2171; novum calendarium perpetuum II 2756; modus conciliandi bona stabilia et reditus in Collegia interna, scholas aliaque instituta benefica cum paupertate franciscana II 3270; facultas dispensandi in paroeciis a prohibitionibus Regulae circa administrationem rerum et redituum temporalium II 3271; aperitio aularum cinematographicarum in locis Ordini subiectis: ratihabitio et dispensatio II 3272; effectus aggregationis ad Ordinem illarum Congregationum quae Regulam Tertii Ordinis Franciscalis non profitentur II 3770; facultates variae conceduntur Ordini quoad Officium chorale II 3822; sanantur erectiones domorum in locis S.C. de Prop. Fide subiectis ob defectum Beneplaciti huius S. Congregationis II 3874; normae pro acceptatione, custodia et implemento legatorum et piarum fundationum III 4234; facultas delegandi potestatem erigendi Stationes Viae Crucis III 4241; requiritur Beneplacitum Ap. ad legata pia perpetua acceptanda III 4488; sanantur Professiones invalidae ob defectum consilii petiti duorum saltem Definitorum III 4668; variationes in ritu vestitionis et Professionis III 4724; facultates Cardinalis Legati in Basilicam Asisiensem S. Mariae Angelorum transferuntur in Ministrum Generalem, cui monasterium S. Clarae eiusdem civitatis subiectum declaratur III 4994; Institutum religiosum «Fratres a Caritate» v.d. Fratri Bigi associatur Provinciae Neapolitanae III 5251; nonnulla experimenta permittuntur contra ius commune IV 5594; novus modus procedendi in dimissione religiosorum a votis sollemnibus IV 5686; normae particulares in novis Constitutionibus non receptae declarantur abrogatae, et experimenta permittuntur in materia paupertatis IV 5750; Studium Theologicum Hierosolymitanum affiliatur Athenaeo Antoniano IV 5981;

— *Ordo Fratrum Minorum Capuccinortim:* facultas Ministri Provincialis exercendi officium ante confirmationem electionis I 148; facultas frequentandi Universitates civiles Status I 150; facultates Ordini concessae a Paenitentiaria Ap. I 1515; institutio temporaria in ritu latino novitiorum et studentium ritus alexandrini acthiopici in Missione Erythraeae II 3099, 3100; usus paramentis coloris caerulei in Missa Imm. Conceptionis B.M.V. Provinciis hispanis ct americanis concessus I 1981; usus concessionum Sedis Ap. vel Ordinariorum locorum in ieiuniis et abstinentiis Regulae I 2102; facultates speciales concessae Commissariis Generalibus in dissitis regionibus commorantibus durante bello II 2146, quae extenduntur ad omnes Superiores quin debeant consensum Legati Ap. in regione exquirere II 2229; facultas differendi Capitulum generale ad finem belli II 2236; Fratres laici Officium divinum una cum clericis persolventes non tenentur recitare orationes dominicas Regulae II 2938; indultum generale acceptandi hereditates et legata contra Regulam declaratur non expedire concedere II 3391; facultas datur Ministro Generali ponendi actus civiles circa bona temporalia

atque recipiendi, expendendi et administrandi pecuniam et eleemosynas IΠ 3971; novus modus eligendi Delegatos ad Capitulum provinciale III 4495; experimenta contra ius commune permittuntur quoad institutionem candidatorum ante Professionem sollemnem IV 5981; convocatio Capituli generalis extraordinarii ad mutationes inductas satis comprobandas ante approbationem definitivam Constitutionum IV 6299; Studium Theologicum Urbis tamquam sectio specialisationis in theologia spirituali constituitur penes Facultatem theologicam Athenaei Antoniani IV 6272; Fratres non sacerdotes ad munus Superioris localis promoveri nequeunt IV 6317;

— *Ordo Fratrum Minorum Conventualium:* Facultates speciales conceduntur Superioribus maioribus extra Italiam commorantibus durante bello II 2166; celebratio Capituli Generalis prorogatur II 2168; Facultas Theologica Ordinis in Urbe in posterum appellabitur «Pontificia Facultas Theologica S. Bonaventurae» II 3351; Institutum sacculare Presbyterorum «du Prado» aggregatur Ordini quoad indulgentias et gratias spirituales III 4234; Domus Generalis Ordinis adgregatur Operi Primario Vocationum religiosarum III 4508; instauratio Diaconatus permanentis approbatur IV 6243; alloc, pontificia ad Capitulum generale IV 6277;

— *Ordo Fratrum Poenitentiae* dc lesu Nazareno cx integro supprimitur I 1644;

— *Ordo Praedicatorum:* Fratres: Collegium «Angelicum» O.P.v./kngelicum, Athenaeam Angelicum; dubium de iure stipem petendi I 231 ; ius de electione, confirmatione et postulatione canonica I 233; intimatio electionis 1 279; facultates: dicendi Missam votivam «Salve radix» I 365, Superiorum commutandi Officium divinum subditis I 535, concedendi gradus academicos in Philosophia pro Studiis formalibus propriis 1 542. promovendi ad presbyteratum post tertium annum Theologiae I 608; Magister Generalis pro tempore constituitur Magnus Cancellarius Athenaei Angelici I 1460; revocantur privilegia olim concessa in America Latina contraria Constitutionibus I 1518; Facultas Theologica erigitur apud Studium Generale Washingtonense 1 2098 ; sanantur Professiones sollemnes Fratrum Conversorum ob defectum debitae residentiae in conventibus 11 2177; item ob emissionem Professionis sollemnis ante finitum tempus illius simplicis II 3094; modus componendi Decreta Ordinarii loci in re liturgica cum ritu Dominicano III 4935; munus Commissarii apud S.C. Sancti Officii seu pro Doctrina fidei Ordini attributum supprimitur III 4967; facultas Magistri Generalis ingrediendi clausuram Monialium O.P. III 5061; novae normae de Basilica Collegiali S. Nicolai in Urbe Bario exempta et O.P. concredita III 5293; facultas inducendi nonnullas innovationes contra ius commune IV 5465. et adoptandi Liturgiam Horarum instauratam IV 6149; facultates concessae iuri communi contrariae circa dimissionem sodalium a votis sollemnibus IV 6299; — Moniales: obligatio Constitutionum ct votorum solemnium apud eas. ct ipsarum subicctio Ordinario loci aut Regulari I 1537; modus peragendi electiones I 2023; exire possunt e clausura per breve tempus II 2938. ct ob valetudinis causam II 3405, 3867; Magister Generalis O.P. potest ingredi earum clausuram III 5061 ;

– *Ordo Sancti Benedicti:* facultas datur transferendi monachos consentientes ab una in alteram Congregationem Monasticam 1 195; facultas Abbatis Primatis sanandi defectus circa novitiatum Oblatorum O.S.B. L 341; facultas promovendi alumnos ad presbyteratum post tertium Theologiae annum 1 370; Benedictio Abbatum ab Ordinariis locorum I 397; monasterium «Amey-sur-Meuse» a monachis ritus latini et orientalis efformatum I 888; Abbas Primas pro tempore constituitur Magnus Cancellarius Athenaei S. Anselmi in Urbe I 1441; facultas thurificandi in Missis cantatis sine ministris concessa Congregationi Casinensi I 1871 ; Lex propria scu Constitutiones Confoederationis Congregationum monasticarum O.S.B. approbantur ct confirmantur II 3013, et ipsarum textus II 3014; monasterium cum templo «S. Crucis de Valle Occasorum» in Hispania Abbatiae nomine ct iure donatur II 3834; alloc, pontificia ad Conventum universae Confoederationis» de sensu notisque propriis vocationis bencdictinae IV 5894;

— *Ordo Sancti Hieronymi* Congregationis B. Petri de Pisis supprimitur I 1439; — *Ordo Ssmae Trinitatis:* consuetudo intimandi electo electionem post factam confirmationem I 416; Absolutio generalis in Ordine I 652; facultates tributae sodalibus itinerantibus I 860;

— *Ordo Servorum Mariae:* Collegium Missionum a S. Alcxio de Falcuneriis in Urbe erigitur 1 364; v. etiam «Marianum»; — *Ordo Societatis Mariae Dominae Nostrae:* approbatio et Statuta clausurae II 3335; confirmatio definitiva Unionis II 3574:

— *Ordo secundus mulierum:* dubia circa formulam Professionis solemnis, circa Superiorem professionem recipientem et circa effectus voti oboedientiae II 2915; — *Monialium Minimarum:* eis unitur monasterium Tudertinum Tertii Ordinis a S. Francisco a Paula ΠI 5252; v. Carmelitae, Clarissae.

Ordines sacri: filii acatholicorum quoad Ordines suscipiendos I 126; saecularizatio religiosi cum Ordinibus maioribus, I 616, praevio experimento I 616; collatio extra *tempora.* et dispensatio ab interstitiis et aetate I 820, 1980; promotio clericorum durante bello servitio militari adseriptorum I 2026; tempus conferendi tonsuram ct ordines minores I 2043 ; Const. Ap. «Sacramentum Ordinis» de Diaconatu, Presbyteratu et Episcopatu II 2480; variationes in Pontificali Romano ut forma sacramentalis Ordinum melius determinetur II 2732; facultas in perpetuum datur admittendi ad tonsuram et Ordines minores post expletum cursum philosophicum III 3912; Ordines sacri a quodam Episcopo acatholico collati declarantur inefficaces III 3936; facultas ordinandi filios naturales III 4043; item admittendi filios acatholicorum III 4143; horum modus admissionis statuitur III 4159, et mutatur III 4250; dispensationes quoad aetatem et cursus studiorum, theologiae vitentur III 4183; facultas data Legatis Pontificiis in missionibus dispensandi cum apostatis a fide haereticis, schismaticis et filiis acatholicorum quoad Ordines suscipiendos II 4222; dispensatio ad Ordines maiores filiorum acatholicorum qui dispensationem obtinuerunt ad novitiatum et Ordines minores III 4664; initiatio aliquorum sodalium in Ordinibus sacris apud Instituta laicalia religiosorum III 4942; circa facultatem Rescr. «Cum admotae» dispensandi cum filiis acatholicorum III 4981 ; Formula rescripti et conditiones quibus concedi solet sacerdotibus dispensatio ab oneribus Ordinum sacrorum non excepto caelibatu III 5101, et novae normae IV 5964. 5966, 6288; facultas admittendi ad Ordines filios adulterinos III 5252; experimenta concessa contra ius commune in materia admissionis ad Ordines IV 5796; Motu pr. «Ministeria quaedam» quo disciplina circa primam tonsuram. Ordines Minores et Subdiaconatum in Ecclesia latina innovatur IV 6304; Motu pr. «Ad pascendum» quo nonnullae normae ad sacrum Diaconatum Ordinem spectantes statuuntur IV 6307:

— *scrutinium praemittendum* Instr. «Quam ingens» I 1203; Instr. «Quantum religiones» I 1355; extenduntur Instructiones ad subditos S.C. de Prop. Fide I 2042; litt. circ. quibus urgetur scrutinium ante Ordines II 3435; Instr. «Religiosorum Institutio» de candidatis ad statum perfectionis ct ad Sacros Ordines sedulo deligendis et instituendis III 4144, investigatio psychoanalytica ante Ordines et Professionem III 4223; de personis interrogandis ad idoneitatem candidatorum investigandam III 4409; v. Causae Ordinationis et reductionis, Diaconatus, Episcopatus, Irregularitas, Litterae dimissoriae et testimoniales, Ordinatio, Presbyteratus, Processus, Titulus ordinationis.

Ordines varii: Ordo *canonicorum* pro optione domorum I 1432; *Concilii Vat. II celebrandi:* normae statuuntur III 4303; ordo promulgatur III 4304; Ordo recognitus III 4387; additamenta ad Ordinem III 4503;

— *Congregationis S. Officii* immutatur III 4807; *Dioecesium* seu *Episcoporum* instituitur v. Erectio Hierarchiae *ecclesiasticae;* lubilaei: indicitur «extra ordinem» pro anno 1929 integro I 999; item pro annis 1933-1934 Redemptionis I 1437, 1523; — *iudicialis* in causis civilibus Status Civitatis Vaticanae II 2340; in Tribunali Rotae hispanae observandus III 3906; — *Octavarum* I 484; — *Pianus:* de nobilitatis privilegio iam Ordinis piani proprio abolendo I 1938; novus gradus seu Torques Aureus in Ordine Piano instituitur II 3807; — *Praelatorum* minorum IV 5508; — *scholarum* publicarum IV 5976; — *socialis:* Enc. «Quadragesimo anno» de ordine sociali instaurando I 1246; de influxu operariorum Christianorum in ordinem socialem II 2270; pax seu tranquilitas ordinis inter consortionem humanam IV 6345; — *Synodi Episcoporum* celebrandae: promulgatur III 5066; recognoscitur IV 5579, et additamentis perficitur IV 6144.

Ordo *socialis* v. Doctrina socialis.

«Organisation international du Travail»: alloc, pontificia in Aedibus Nationum Genavae habita de mutuis relationibus inter officia Ecclesiae et Organisationis laboris IV 5565.

Organum *musicae:* de instrumentis «campanae tubulari» in organo I 59; dubia circa mulieres organum pulsantes in ecclesia I 952; usus organi «Hammond» pro musica sacra in ecclesiis II 2169, 2170, 2613; usus organi electrophoni II 2613; — *vitale humanum:* alloc, pontificia de eorum transplantatione II 3208.

Oriens v. Orientales.

Orientales: applicatio Codicis latini I 502; non tenentur canonibus de Communione paschali, et de confessione et Communione in domicilio privato I 682; satisfaciunt Praecepto paschali si communicent in alieno ritu I 735; admissio ad novitiatum I 780; monasterium O.S.B. a monachis ritus latini et orientalis efformatum 1 888; monitum de queritantibus stipem pro Orientalibus I 940; prohibitio librorum quoad eos I 947; de studiis rerum orientalium in Seminariis impensius excolendis I 1110; de clericis eleemosynas vel Missarum stipendia colligentibus extra dioeceses orientales I 1145; competentia Paenitentiariae Ap. circa negotia fori interni orientalium I 1188; formulae precum ab eis adhibendae pro lubilaeo Redemptionis lucrando I 1528; poenae Codicis latini ob abiectas Species consecratas, ob violentas manus in Romanum Pontificem, ob absolutionem complicis et ob violatum sigillum sacramentale extenduntur ad Ecclesiam Orientalem I 1571; erectio Collegii Missionarii S. Basilii Magni pro Oriente I 1606; orientales adeant pro indulgentiis Paenitentiariam Ap. I 1633; Opus Propagationis Fidei apud Orientales I 1939; de recta cleri orientalis saecularis et religiosi institutione in territoriis patriarchalibus I 1951; institutio temporaria in ritu latino novitiorum ritus aethiopico-alexandrini I 3099, 3100; dignitates a Praelatis ritus orientalis sacerdotibus alieni ritus concessae I 1982; facultates speciales concessae Delegatis Generalibus O.F.M. in Oriente durante bello Π 2123; preces et pia opera indulgentiis ditata pro orientalibus II 2208; canones Codicis latini de libris prohibitis tenent etiam orientales II 2234; indulgentiae salutationis angelicae iuxta textum ab orientalibus usitatum II 2241; textus et lingua pro indulgentiis lucrandis ab orientalibus II 2391; decr. de Confirmatione administranda etiam orientalibus a Presbyteris ritus latini, qui hoc induito gaudent pro fidelibus sui ritus II 2500; decr. de abstinentiae et ieiunii lege observanda ab orientalibus II 2564; summa pecuniae ultra quam requiritur Beneplacitum Ap. pro alienandis bonis ecclesiasticis Ecclesiae orientalis II 3037; exercitium potestatis iudicialis Orientalium extra proprium territorium II 3130; facultates concessae Hierarchis orientalibus III 4135; conceditur sacerdotibus S.I. curam orientalium habentibus usus utriusque ritus III 4230, et celebratio diebus aliturgicis III 4251; decretum «Orientalium Ecclesiarum» Cone. Vat. II de Ecclesiis orientalibus catholicis III 4595; vacatio legis huius decreti III 4600; doctoratus «in studiis ecclesiasticis orientalibus» aequiparatur ad finem docendi, doctoratui in Theologia III 4626; de loco Patriarcharum orientalium in Cardinalium Collegio III 4629; normae Episcopis Ecclesiarum Orientalium impertiuntur ad facultatem dispensandi spectantes III 5147; Litterae Pauli VI ad Athenagoram I Patriarcham Constantinopolitanum, de initis inter Ecclesiam Occidentalem et Orientalem rationibus unitatis redintegrationi fovendae III 5219; vacatio decreti conciliaris «Christus Dominus» prorogatur pro Ecclesiis Orientalibus III 4984; solvuntur dubia circa decretum conciliare de Ecclesiis orientalibus catholicis, praecipue quoad ritum acatholici qui in Ecclesiam catholicam admittitur III 5064; declaratio de Hierarchis extra fines territorii Patriarchalis constitutis IV 5760; notificatur constitutio Commissionis iuri canonico orientali recognoscendo IV 7279; decretum quo nonnullae Facultates religiosis orientalibus conceduntur, et quidam canones dc iisdem religiosis mutantur vel suspenduntur IV 6290; v. Erectio Hierarchiae orientalis, Ritus et voces singulorum Rituum;

— *clerici emigrantes* saeculares vel religiosi qui e territoriis aut dioecesibus orientalibus demigrant in Américain vel Australiam ut spiritualem curam praestent emigrantibus proprii ritus I 1119, vel ob aliam causam oeconomicam vel moralem, vel ut inibi per breve tempus versentur I 1146; Instr, de clericis orientalibus apud exteras nationes versantibus 11413; normae servandae a clericis extra proprium Patriarchatum peregrinantibus 1 1830; relatio annua mittenda ad S.C. pro Ecclesia orientali a sacerdotibus orientalibus curam spiritualem habentibus extra fines sui Patriarchatus sub iurisdictione Ordinarii alieni ritus I 1900; declaratio de Hierarchis extra fines territorii Patriarchatus consti tutis IV 5760;

— *fideles extra proprium Patriarchatum commorantes:* normae de festis incidentibus pro gracco-ruthenis densibus datae extenduntur ad fideles eiusdem ritus S.F.A.S. I 1177; Ordinarii latini possunt dispensare cum orientalibus proprio Ordinario carentibus extra Orientem II 2507; constituitur pro eis Ordinariatus, Exarchatus, Eparchia v. Ordinariatus, Exarchatus, Eparchia; subsunt Ordinario latino si carent proprio orientali III 3964.

— *Codex iuris canonici orientalis:* de matrimonio II 2567, de iudiciis II 2661, de religiosis, dc bonis Ecclesiae

temporalibus ct de verborum significatione II 2958, de ritibus orientalibus, de personis II 3626; v. Codex Iuris canonici orientalis; — *Institutum* v. Institutum Orientale; — *Ius canonicum orientale* v. Codex Iuris canonici orientalis.

— *matrimonium:* valor matrimonii initi inter catholicam orientalem et orientalem baptizatum acatholice I 749; de forma matrimoniali pro fidelibus ritus byzantini I 2043; ab acatholicis nati ct acatholice educati non tenentur forma canonica matrimonii quoties contrahunt cum orientalibus baptizatis Π 2133; ius canonicum de matrimonio II 2567; declaratur nullum ob disparitatem cultus matrimonium civiliter initum inter orientalem acatholice baptizatum et iudaeum non baptizatum II 2743; assistentia matrimonio orientalium cum latinis extra territorium patriarchale ct circa ritum prolis ex illis matrimoniis susceptae II 3053; assistentia sacerdotis latini matrimonio inter catholicum orientalem et acatholicum, et sacerdotis orientalis matrimonio inter latinum et acatholicum II 3130; dispensatio a publicationibus matrimonialibus, de modo computandi consanguinitatem pro impedimento, de potestate Hierarchae dispensandi ab impedimentis matrimonialibus, de forma matrimonii, de potestate parochi et Hierarchae assistendi matrimoniis diversi ritus, de ritu servando in celebratione matrimonii catholicorum mixti ritus II 3140; Instructio ad conficiendos processus super matrimonio rato ct non consummato pro orientalibus II 3155; decretum dc matrimoniis mixtis inter catholicos ctorientalesbaptizatos acatholicos III 51O8;nullitas matrimonii inter orthodoxos absque ritu sacro initi declaratur ct modus procedendi in iisdem similibusque causis statuitur IV 5927, 6135, 6257;— *Oecumenismus* v. Oecumenismus; — *ritus* v. Ritus orientales; — *Sacra Congregatio pro Ecclesia Orientali* v. Congregationes Romanae. Orientalis *Africa* II 3136, III 4034; *Ecclesia* catholica v. Orientales; *Hispania* III 5319.

«Orientalium Ecclesiarum»: decretum Cone. Vat. II de Ecclesiis orientalibus catholicis III 4595; alloc, pontificia in sessione promulgationis III 4610; vacatio legis decreti III 4600; dubia soluta circa interpretationem decreti III 5064.

Originale peccatum: principia et criteria quibus hoc dogma debet hodie proponi ac investigari III 4996.

«Origo *iudaica*» significatio horum verborum II 2276; *potestatis* judicialis in Ecclesia et in Statu civili explicatur II 2295.

Ornamenta sacra v. Paramenia sacra.

Orphanorum *Mater B.M.V.:* facultas celebrandi Missam in eius honorem II 3405; Patronus declaratur S. Hieronymus Aemilianus I 937.

Ortega y Gasset, losephus: cius scripta removeri debent e bibliothecis Seminariorum III 4229, et Institutorum perfectionis III 4265.

Orthodoxus ritus graecus adhibetur una cum catholico in nuptiis mixtae religionis III 4554, 4555, 4629; nullitas matrimonii initi absque ritu sacro: inter orthodoxos IV 5927, inter duos orthodoxos ritus byzantini-romeni IV 6135, inter graeco-orthodoxum et anglicanam coram ministro anglicano IV 6257; valor matrimonii, quando minister orthodoxus potest adiri commode IV 6257; canon 72 Cone. Trullani statuens impedimentum dirimens matrimoniale inter partem orthodoxam et partem haereticam valorem usque ad diem 2 maii 1949 habuit III 5041.

Osculatio *reliquiae* S. Crucis feria VI in Parasceve I 119; *manus* vel *anuli* Episcopi ante sacram Communionem I 750; *anuli nuptialis* ditatur indulgentiis III 3983.

Osculum v. Osculatio.

Ostiensis Basilica Patriarchalis: collegium Paenitentiariorum minorum in perpetuum stabiliterque in ea conditur I 1464.

Ovorum usus conceditur Monialibus Ordinis Carmelitarum in nonnullis solemnioribus festis I 957.

«Pacem in terris»: Enc. Ioannis XXIII dc pace omnium gentium in veritate, iustitia, caritate, libertate constituenda III 4353.

Pachistania: erigitur Delegatio Ap. «De Karachi» apcllanda 11 2762, Intemuntiatura II 2918, Nuntiatura Apostolica III 4920.

Pacta Lateranensia: inter S. Sedem et Italiae regnum conventio internationalis 1 1004, sollemnis conventio seu Concordatum 1 1009; v. Italia.

Paderbomcnse Seminarium: eius Facultas theologica erigitur III 4989.

Pacdagogiac *studium* apud Seminaria II 2257; *Institutum* penes Facultatem Philosophicam Athenaei Salcsiani II 3514; *labor* ab Ecclesia exercitus IV 6265.

Paediatriae medicus: alloc, pontificia HI 5153.

Paena v. Poena.

Paeninsula Malaccnsis sciungitur ab Intemuntiatura Indiae ct adiicitur Delegationi Apostolicae Thailandensi II 3789.

Mpaenitcmini»: Const. Ap. qua exercitium pacnitentiae in Ecclesia, praecipue per ieiunium et abstinentiam, cx integro reordinatur 111 4945.

Pacnitentis mulieris confessio; prudentia adhibenda in faciendis interrogationibus II 2174.

Paenitentiae *sacramentum:* absolutio sacramentalis generali modo pluribus impertienda: facultates concessae durante bello 1 1963, 1996, 2033; Instructio circa modum eam impertiendi generali modo II 2239; in vigiliis sollemnitatum III 5022; normae pastorales circa administrationem generali modo peragendam IV 6279; usus et administratio praesentim apud religiosos et religiosas IV 5943; v. Absolutio sacramentalis, Confessio sacramentum; — *exercitium* in Ecclesia, praecipue per ieiunium et abstinentiam HI 4945; — *Ordo* Fratrum Paenitentiae de lesu Nazareno ex integro supprimitur I 1644.

Paenitentialis *virga:* indulgentiae tactui adnexae II 2135; *lex* nova: Const. Ap. «Paenitemini» III 4945, sensus et obligatio «substantialis observantiae» HI 4972, 5110.

Paenitentiaria *Apostolica:* attribuitur concessio indulgentiarum I 37; pagella facultatum quam solet distribuere nonnullis confessariis I 193, III 4018; facultates ab ea concessae: Ordinariis locorum circa matrimonia I 498, Ordini F.M. Cap. I 1515, sacerdotibus aliisque exercitus Germaniae durante bello I 1934, Paenitentiariis, aliisque in Urbe confessariis durante Anno Sancto 1950 II 2606, Ordinario et capellanis

Castrensibus Hispaniae II 2943, sodalibus adseitis Unioni Cleri pro Missionibus II 3443; competentia eius circa negotia fori interni orientalium I 1188; facultates adnectendi indulgentias piis operibus et obiectis concedendae sunt in posterum a Paenitcntiaria I 1462; Const. Ap. dc Paenitcntiaria Ap. I 1610; orientales adeant illam pro indulgentiis I 1633; modus eidem mittendi litteras pro casu occulto I 1707; absolutio sacerdotis qui matrimonium civile attentavit, Paenitentiariac Ap. reservatur I 1722; facultates Ordinariorum locorum ubi communicationem cum Pacnitentiaria est difficilis II 3096; manifestatio impedimenti matrimonialis iam dispensati a Paenitcntiaria per confessarium II 3597; indulgentiae Apostolicae I 424, 1911, II 3870, III 4375.

Paenitcntiarius *Urbis:* facultates eis concessae durante Iubilaeo I 702, 1445; v. Iubilaeum; *Collegium* Paenitentiariorum Minorum conditur in Basilica Ostiensi I 1464; *Canonicus v.* Canonicus Paenitentiarius.

Paganus: baptismus conferendus filiis infidelium in familiam paganam postea redeuntibus I 1166, 1461.

Pagellam facultatum quam Paenitentiaria tribuit nonnullis confessariis I 193, III 4018.

Paglionica Salvator: auctor libri damnati I 1399.

«Pakistan» v. Pachistania.

Palaestina: facultates extraordinariae concessae confessariis illius regionis durante Anno Sancto I 1441 ; Delegatio Ap. constituitur II 2489.

Palatinae cohortis Pontificiae Praefectus II 3832.

Palatinatum: mutationes in Concordatum cum Sede Apostolica IV 5519, 5756.

Palaeographia: Statuta Scholae Vaticanae II 3234 et Normae quibus regitur II 3235.

Palla: facultas eas lavandi I 979, 1112.

Pallotti S. Vincentius eligitur Patronus Unionis cleri pro Missionibus III 4351.

Palmarum *benedictio* in unica Missa lecta ante Missam solemnem Dominicae Palmarum II 2500; Do*minica:* facultas omittendi lectionem Passionis I 1517.

«Panem de caelo»...: alleluia I 1919.

Papalis v. verba substantiva.

Papua - Nova Guinea: Delegatio Ap. III 5440.

Paradisi: Eparchia Dominae Nostrae in Brasilia constituitur melkitis ritus byzantini IV 6164.

Paraliturgicae functiones: facultas modusque illas celebrandi II 3823.

Paramcnta sacra: dubium de eorum colore aureo I 429; facultas utendi casula ex una parte coloris nigri, ex altera flavi, ceteros colores liturgicos supplente I 531; consuetudo sororum obvolvendi capsam defunctarum ornamentis albis I 778; dubium de forma paramentorum I 786, 1079, II 3729; facultas utendi paramentis formae gothicae usque ad eorum consumptionem I 926, II 2635; facultas adhibendi unum tantum colorem paramentorum I 1463; decretum de colore violaceo vere tali adhibendo I 1491; color in Missa votiva Summi et Aeterni Sacerdotis I 1737; facultas utendi paramentis coloris caerulei in Missa Imm. Conceptionis B.M.V. concessa nonnullis Provinciis hispanis et americanis O.F.M. Cap. I 1981 ; usus «rami» in confectione linteorum pro Ecclesiis I 2093; usus paramentorum iuxta formam antiquam confectorum II 2293; facultas celebrandi Missam cum paramentis coloris diei non respondentibus II 2660; discessus e choro ad induenda paramenta dum recitatur Hora Parva Officii II 3477; facultas utendi in Missa paramentis novae formae confectis IV 6102; v. Lintea Sacra.

Paraquaria *dicio:* Conventio cum Sede Ap. de erigendo Vicariatu castrensi III 4125, ratihabitio ΠI 4242; decretum erectionis •r.u onicae Vicariatus Castrensis III 4242; *Universitas* Catholica de B.M.V. in caelum Assumpta in urbe Asunciôn erigitur III 4626.

Parasceves dies: usus deosculandi Reliquiam S. Crucis I 119; processio cum signis Passionis et statua B.M.V. Perdolentis I 1176; sensus verborum «perfidi iudaei» et «iudaica perfidia» in liturgia huius diei II 2504.

Paratio v. Praeparatio.

Parentes: baptismus eorum qui educationem catholicam prolis nequeunt promittere I 1871; administratio baptismi filiis parentum non catholicorum, iis contradicentibus IV 5862.

Parisiensis *dioecesis:* dividitur in septem novas dioeceses III 5035, 5038; *Tribunalia* ordinantur III 5013, 5014, quae vident etiam causas iudiciales Vicariatus Castrensis Galliae ΠI 5355;

— *Societas* Missionum ad exteras gentes: cius natura iuridica I 315; excardinatio dioecesana ob adseriptionem eidem I 536; ius missionariorum eiusdem possidenti et administrandi bona I 719.

Parlamentum legum latorum: crisis systematis et remedia IV 6313.

Paroecia: onus hypothecae ecclesiae paroccialis I 128; paroecia Abbatiae Cryptoferratensis I 137; limites paroeciarum in dioecesibus S.C. de Prop. Fide subiectis I 350; festum Patroni: Missa pro populo I 911; ius cumulativum ecclesiae cathedralis administrandi sacramenta fidelibus aliarum paroeciarum I 933; parochus duas paroecias regens, tenetur recitare Officium utriusque titularis I 1052; ius matricitatis inter paroecias I 1312; Missa pro populo in paroeciis «de facto» constitutis I 1380; item Vicarii paroeciae unitae mensae episcopali I 1894, et Vicarii fixi paroeciarum II 2410; inscriptio baptismi extra paroeciam collati I 859, 2093; ius cumulativum Capellani militum cum parocho loci in proprios subditos II 2228; collatio tituli abbatialis ecclesiae paroeciali, et privilegia Abbatis-parochi II 2410; cantus vesperarum cum populo potest fieri quin officio diei respondere debeant II 2594; obligatio erigendi in paroeciis Confratemitatem vel Piam Unionem doctrinae Christianae II 3405; usus paroeciae catholicae pro cultu lutherano III 4228; facultas Ordinarii assignandi pro suo iudicio novos fines paroeciarum III 4483 ; baptismus parvulorum administratur in paroecia et in valetudinariis non nisi ex gravi causa IV 5876; facultas datur Tribunali videndi causas fidelium ad paroecias alterius dioecesis pertinentium IV 6051;

— *erectio* in S.F.A.S. I 410, 503; auctoritas competens IV 5588; *collatio* a Capitulo vel Episcopo facienda I 368; taxae paroeciis non reservatis I 232; collatio in S.F.A.S. I 1315; concursus paroccialis I 1399;

— *dismembratio* seu *divisio* I 420; paroeciae romanae S. Mariae Liberatricis I 1360; decimae cum paroecia dividitur I 1405; *praesentatio:* ad paroeciam Praeposito commissam I 1177; renuntiatio iuris praesentandi I 1994; *provisio* sine dote sufficiente 1111; cum adsunt peculiaria rerum ac personarum adiuncta II 2291;

— *renuntiatio:* sub conditione I 504; iuris praesentandi Vicarium curatum 1 1994; *remotio:* observari debent praescripta Codicis hucusque vigentis IV 5679; recursus ad Signaturam Ap. contra decretum remotionis est in suspensivo IV 5915, 6122;

— *nationalis* seu *personalis:* dubia soluta I 583; filii emigrantium optare possunt pro paroecia personali aut territoriali I 1852; facultas mutandi paroeciam personalem pro nigris in territorialem communem III 5033; facultas Episcoporum erigendi paroecias personales in proprio territorio III 5063;

– *religiosa:* dubia soluta I 839; constitutio paroeciae religiosae in Urbe I 1360; conditiones quae solent apponi cum paroeciae saeculares committuntur religiosis ad nutum S. Sedis II 2439; relationes inter Ordinarium loci et Institutum religiosum cui paroecia committitur II 2439; mens S.C. de Religiosis circa administrationem eleemosynarum in paroeciis religiosis II 2566; facultas datur administrandi bona temporalia in paroeciis O.F.M. II 3271; conventio inter Ordinarium loci et Institutum religiosum cui paroecia committitur ad nutum S. Sedis II 3570: conditiones quibus commissio solet fieri, inita prius conventione II 3589:

— *territorialis:* optio inter personalem et territorialem I 1852; personalis mutatur in territorialem III 5033.

Paroecialis: *curatus* ct Missa pro populo celebranda I 141 ; *Consilia* Actionis catholicae I 1164; *ius* patronatus et modus illud exercendi I 1330; *domus:* exemptio taxarum I 1635 2086, usus instrumenti televisifici II 3809; *Congressus* eucharisticus: Missa media nocte I 1925; *iurisdictio:* exemptio Seminarii Societatis pro Missionibus II 3030; *portio* in funeribus I 1196, a Regularibus solvenda pro funeribus II 3161; *libri* v. Libri paroeciales et v substantivas.

Parochus: associatio cadaveris a parocho vel capellano I 8; ius exemptionis et funera a parocho vel capellano I 49; ius funerandi parochi quasi-domicilii I 65; Missa pro populo applicata a parochis loci per tumum 1 105; concursus et translatio parochorum I 215; delegatio iurisdictionis parochorum ad audiendas confessiones 1231 ; nominatio Vicariorum cooperatorum inaudito parocho I 339; de examine parochorum I 347; remotio parochorum I 349; de fatalibus ad recurrendum contra decretum remotionis I 631; recursus ad Signaturam est in suspensivo IV 5915; lis finita declaratur ob decreti Ordinarii revocationem IV 6193; ius funerandi inter Capitulum et parochos I 402; causa iudicialis inter parochum et Fratres Ord. Erem. S. Augustini circa legata pia I 463; unitas parochi in singulis paroeciis 1 485; ius parochi quoad processiones I 505; praecedentia inter canonicos parochos I 587; reductio Missarum pro populo a parocho applicandarum I 697; S. Ioannes M. Vianney constituitur Patronus I 1051; qui duas paroecias regit, tenetur recitare Officium utriusque ecclesiae titularis 1 1052; exsecutio ex parte parochorum Italiae art. 34 Concordati circa celebrationem matrimonii I 1094; facultas datur parocho celebrandi Missam pro populo per alios sacerdotes I 1593; de praeferenda assistentia Capellani militum parocho sponsae in militum matrimoniis I 2060; normae servandae a parochis in peragendis canonicis investigationibus antequam nupturientes ad matrimonium ineundum admittat I 2064; compendium actorum matrimonialium a parocho conficiendorum et solutio dubiorum circa investigationes praematrimoniales II 2154; valor matrimonii in Hispania durante bello initi absque adsistentia parochi 11 2179; capellani militum gaudent in proprios subditos facultatibus paroecialibus cumulative cum parocho loci II 2228 ; capellani habentes omnia iura sed non omnia officia parochorum nequeunt esse ministri extraordinarii Confirmationis II 2391; privilegia Abbatis-parochi II 2410; delegatio parocho latino facta adsistendi matrimoniis maronitarum cum deficit Hierarcha vel parochus ritus antiocheni II 3095; potestas parochi orientalis assistendi matrimoniis diversi ritus II 3140; manifestatio, cum nupturientes interrogantur a parocho ante nuptias, impedimenti iam dispensati a Paenitentiaria per confessarium II 3597, vel occulti II 3598; ob solam parochi attestationem declaratur nullum matrimonium initum inter partem non baptizatam et partem catholice baptizatam absque dispensatione II 3817; facultates concessae Parochis-Praefectis Urbis III 4958; facultas datur constituendi parochum ad periodum et experimentum sex annorum III 5149; ad validam translationem parochi renuentis normae Codicis hucusque vigentis sunt servandae IV 5679; provisio parochi renuentis IV 5839; de conditione devolutiva vel suspensiva recursus ad Signaturam Ap. in processu remotionis parochi IV 5915, 6122; parochi Italiae exprimere debent cognomen patris et matris in documento celebrati matrimonii IV 6162.

Pars *ab acatholicis* nata: matrimonium II 2133, 2394, 2591, documentum libertatis II 3030; v. Ab acatholicis natus;

— *acatholice baptizata:* solvitur eius validum matrimonium initum: cum parte infideli I 679, 828, 1468, II 2587, 2748, 3369, III 3563, 3571, 3839, 4035, cum acatholico II 3728; solvitur matrimonium inter partem acatholicam dubie baptizatam et infidelem II 3394, 3770; matrimonium civile inter catholicum et acatholicum baptizatum ante an. 1922 initum declaratur validum I 1281; matrimonium inter infidelem et partem acatholicam dubie baptizatam ante d. 19 maii 1918 subsit impedimento disparitatis cultus I 1724; usus Privilegii Paulini eis non conceditur I 2002; *documentum libertatis* conceditur: a matrimonio inter duos acatholice baptizatos П 2230, a matrimonio inter catholicum de cuius baptismo non constat et acatholicum II 2294, 3030; *forma eius matrimonii* cum maronitis et graeco-melkitis II 2276, cum catholicis baptizatis et catholice educatis П 2591, cum catholico baptizato ab acatholicis II 2661, cum catholico armeno extra Patriarchatum II 2761, cum acatholico schismatico II 2278;

— *disparitas cultus:* inter partem schismaticam ecclesiae Serviae et baptizatam in secta Protestantica II 2278, inter orientalem acatholice baptizatum et infidelem II 2596, 2743; contrahens matrimonium cum catholico post usum Privilegii Paulini II 3294, 3827; *solvitur in favorem fidei* eius matrimonium initum: cum alio acatholico baptizato II 3728, cum parte haeretica invalide baptizata III 4471, inter duas partes in secta «Jehovah» baptizatas III 4969; *ritus servandus* in matrimoniis mixtis cum pars acatholica legitime repraesentatur per procuratorem catholicum II 2489; suadentur Ordinarii ut non acceptent processus dissolutionis matrimonii contracti dispensata disparitate cultus, cum pars catholica novas vult inire nuptias cum acatholice baptizato II 3420; recurrendum est ad Sedem Ap. cum pars catholica post solutum matrimonium in favorem fidei, novas nuptias inire intendit cum acatholice baptizato 11 3841, quae licentiam concedit III 3932, 4017; determinantur casus, conditiones et cautelae quibus talis concedi potest licentia III 4256, 4454; matrimonium invalidum inter partes acatholice baptizatas nequit esse putativum II 3596; *sanatur in radice* matrimonium: inter partes acatholicas attentatum II 3728, inter partes catholicam et acatholicam III 4455; *convalidatur* matrimonium inter partem acatholice baptizatam et catholicam III 5144;

— *anglicana* baptizata contrahens cum infideli: solutio matrimonii I 720, vel cum graeco-orthodoxo coram ministro anglicano IV 6257; – *armena* baptizata contrahens cum parte protestantica III 4248;

— *baptizata* contrahens matrimonium cum parte absente II 2615; sanatur in radice eius matrimonium initum cum alia parte baptizata II 2755, 2948; solvitur in favorem fidei cius matrimonium validum cum parte non baptizata III 3963; in solvendis matrimoniis in

favorem fidei perpendendum est etiam bonum partium III 4479; ad impedimentum criminis requiritur adulterium formale in utraque parte III 3943;

— *Batista baptizata* contrahens matrimoniçm cum parte baptizata in ecclesia graeca separatam coram officiale civili III 4265;

— *catechumena* contrahens cum catholica III 4044;

— *catholice baptizata:* eius matrimonium civile declaratur *validum:* initum anno 1922 cum acatholico I 1281, durante bello cum infideli coram solis testibus II 2429; eius matrimonium declaratur *nullum* ob defectum formae: cum alia parte catholice baptizata sed acatholice educata II 2394, 2591, initum civiliter extra Patriarchatum inter partem catholicam ritus armeni et partem acatholicam II 2761, initum inter partem catholicam et methodistam 111 4003; cius matrimonium declaratur nullum ex *disparitate cultus* initum cum parte iudaica non baptizata 11 3051, cum parte non baptizata ex sola attestatione parochi II 3817; facultas celebrandi Missam cum init matrimonium cum parte adhuc catechumena III 4044; *sanatur in radice* eius matrimonium: civiliter initum cum parte catholice baptizata sed apostata III 4216, initum cum parte acatholica III 4455, cum parte infideli III 4456; sanatur matrimonium mixtum praestitis cautionibus a sola parte catholica III 4994, 5096, quae, etsi cautiones formales dare nequeat, parata esse debet ad educandam catholice prolem III 5111; *convalidatur* matrimonium inter partem acatholice baptizatam et catholicam massonicam sine praevia huius reconciliatione cum Ecclesia III 5144; post partis catholicae adulterium matrimonium solvi nequit Privilegio Paulino III 5034; post usum Privilegii Paulini contrahit cum acatholice baptizato II 2650, 3827; *«documentum libertatis»* obtinet a matrimonio inito: cum parte non baptizata post dubie dispensatam disparitatem cultus II 2412, cum parte mahumetana durante bello II 2503, inter virum dubie baptizatum et infidelem ut nuptias ineat cum parte catholica III 3912, post usum Privilegii Paulini ad nuptias ineundas cum parte catholica II 3777, inito cum parte iudaea non baptizata III 4020, et coram ministro acatholico inter partem catholice educatam de cuius baptismo non constat, et partem acatholicam II 2294; *solvitur in favorem fidei* eius matrimonium initum valide cum parte infideli I 700, II 2428, 2730, 3353, 3397, 3400, 3808, 3925, cum parte mahumetana durante bello II 2522; solvitur matrimonium, ut alteruter contrahat cum parte catholica, inter duos infideles III 3932, inter infidelem et acatholice baptizatum III 4035; suadentur Ordinarii ut non acceptent processus solutionis in favorem fidei matrimonii legitimi mixti cum pars catholica novas nuptias inire intendit cum acatholice baptizata II 3420, sed recurrant prius ad Sedem Ap. II 3841 ; dispensatur disparitas cultus post solutionem matrimonii in favorem fidei II 3846, III 4017; Sedes Ap. non solet concedere Ordinariis facultatem dispensandi in his casibus II 3868; casus, conditiones et cautelae quibus Sedes Ap. novum matrimonium mixtum concedit post solutum primum in favorem fidei III 4256, 4454;

— *communistarum* v. Communistae;

— *conventa in iudicio:* Tribunal competens pro acatholicorum causis matrimonialibus I 1380; an ius habeat cognoscendi libellum IV 5987; morbo mentis laborans quae Procuratorem ad lites constituit IV 6136; quae solutum habuit matrimonium in favorem fidei: casus in quibus transire potest ad novas nuptias, inconsulta Sede Ap. III 4256; quando ei est communicanda gratia pontificia III 4294; — *haeretica* baptizata contrahens cum parte orthodoxa III 5041 ; — *in Capitulo* Generali Abbatum O.C.S.O. IV 5863; — *in causa* iudiciali ; advocatus pro diversis instantiis IV 5854; eius citatio firmat competentiam tribunalis IV 6282;

— *infidelis* seu *non baptizata:* dispensatio ab impedimentis a quibus illa exempta est cum dispensatur disparitas cultus I 518, 937, 1390, 1400; eius matrimonium *solvitur in favorem fidei* I 679, 700, 720, 828, 1468, II 2428, 2522, 2587, 2730, 2748, 3353, 3369, 3394, 3397, 3400, 3563, 3571, 3591, 3770, 3808, 3839, 3845, III 3925, 3963, 4035; solvitur in favorem fidei matrimonium validum duorum infidelium II 3837, 3830, 3838, III 3932, 3935, 4471, 4471; datur parti infideli *«documentum libertatis»* II 2412, 3833, III 3912, 4020; eius matrimonium *sanatur in radice* III 4456; matrimonium infidelis cum dubie baptizato in secta acatholica initum ante diem 19 maii 1918 cadit sub impedimento disparitatis cultus I 1724; exceptio dispensandi a disparitate cultus cum parte hebraica supprimitur II 2276; item cum parte mahumetana III 4452; eorum matrimonium declaratur *nullum* ob disparitatem cultus II 2596, 2743, 3817; declaratur *validum* durante bello initum absque dispensatione formali disparitatis cultus et coram solis testibus II 2429; facultas datur parti catholicae ut novas nuptias inire possit cum infidele post solutum primum matrimonium in favorem fidei II 3844, 3846; matrimonium invalidum inter duos infideles nequit esse putativum in iure canonico II 3583; forma canonica cum ipsa contrahit cum parte baptizata in secta schismatica II 3808;

— *iudaica* contrahens cum parte catholica Π 3051; obtinet documentum libertatis a matrimonio cum catholico III 4020; v. ludaeus, ludaicus;

— *mahumetana* contrahens cum parte catholica durante bello II 2503, III 4249; v. Mahumetanus; — *methodista:* obtinet «documentum libertatis» a matrimonio cum dubie baptizato II 3588; contrahens cum catholico III 4003; — *presbyteriana* contrahit valide cum melchita absque forma canonica II 2208; — *protestantica* contrahens: cum parte schismatica baptizata in ecclesia Servia II 2278, cum parte baptizata armena III 4248; — *religionis ignotae* contrahens nuptias cum parte schismatica russa II 2278;

— *schismatica:* baptizata russica contrahens cum methodista non baptizato II 2277, vel cum parte religionis ignotae II 2278; baptizata in ecclesia Servia contrahens cum Protestante II 2278; baptizata contrahens cum non baptizata II 3808; baptizata in ecclesia graeca contrahens cum parte Batista coram officiale civili III 4265; orthodoxa contrahens cum parte haeretica III 5041;

— *cerae* apum aut olei pro candelis liturgicis II 3805, III 4159; v. Candela, Cera; — *curriculi* theologici integrans est cursus pastoralis etiam quoad vocem activam et passivam III 4556; — *digiti* pollicis v. Irregularitas ex defectu corporis; — *domus* destinata usibus non profanis: erectio Viae Crucis II 2746; — *Liturgiae* ubi adhiberi potest lingua vernacula II 2594, III 4689, IV 6330; v. Lingua vernacula; — *Pontificalis Romani* in editione typica promulgata III 4180, 4261; dubia circa editionem typicam III 4249.

Participantes: Collegium Protonotariorum Ap. de numero I 1578; in congressibus v. Congressus.

Participatio seu divisio summae I 82; *catholicorum* societati «ad promovendam christianitatis unitatem·» I 217, societatibus ad procurandam unitatem Christianorum I 871, associationi «International Council of Christians and Jews» II 2849, consociationi Y.M.C.A. II 3238, 3247, obsequiis Confucio praestandis I 1621, factionibus politicis Italiae II 2318; *clericorum et reli-*

■dMik

giosorum: in electionibus Italiae Π 2338, 2915, in conventibus MRA II 3440, in rebus politicis Hungariae II 3723, in activitatibus centri documentationis Cuemavacensis IV 5472; in sacramentis more laicorum I 1722;

— *liturgica* monialium III 4685, turistarum, praesertim in Missa IΠ 4964; *sodalium laicorum* in regimine Institutorum perfectionis IV 5690; *acatholicorum* in sacris: doctrina Ecclesiae circa IV 5735; *presbyterorum,* religiosorum et laicorum in Conferentiis episcopalibus IV 5911.

Particulae hostiarum colligendae IV 6264.

Particularis v. voces substantivas.

Partus *sine dolore:* allocutio pontificia circa materiam II 3443; *B. Mariae V.:* cautelae in argumento pertractando III 4097.

Parvula corona ad modum anuli I 1981.

Parvulorum *baptismus:* Ordo baptismi parvulorum recognitus IV 5540; vacatio legis novi Ordinis IV 5589; administratur in paroeciis, et in valetudinariis non nisi ex gravi causa IV 5876; *sepelium:* dubia circa ritum sepeliendi parvulos III 4326.

Parvus: *domus* religiosarum et confessarius ordinarius I 272; *clerus v.* Clerus parvus; *Breviarium* in lingua batava II 2733; *Missale:* eorum usus in restauratione liturgica III 4936; *communitas* Seminarii dioecesani per varia loca dispersi III 5375.

Pascha Domini: Officium cum cantu in editione typica pro Octava I 425; Symbolum in Missa durante Octava IV 5987; ordinatio Liturgiae Horarum pro iis qui veteres liturgicos libros retinent IV 6244; Dominica secunda post Pascha seligitur diei mundiali pro vocationibus dicata ΠI 4460.

Paschalis *Communio et Confessio* seu *Praeceptum* Paschale: pro Orientalibus I 682, 735; facultas illud implendi quolibet anni tempore, occasione praedicationum I 1947, III 4698; v. Praeceptum Paschale;

— *Vigilia:* decretum de solemni vigilia paschali instauranda II 2865; prorogatio II 3351 ; *Communio* in Missa Vigiliae et in Dominica Resurrectionis repetita II 3030; ieiunium eucharisticum servandum II 3269; — *Cereus* paschalis v. Cereus paschalis.

Passio Domini: modus deferendi processionaliter signa Passionis feria VI in Parasceve I 1176; facultas omittendi lectionem in Dominica Palmarum I 1517, II 2883, et illam legendi a non diaconis III 4662; *Dominica* de Passione an. 1949; permittitur celebratio duarum Missarum 11 2566; *feria VI* in Passione Domini: mutatur formula deprecationis pro iudaeis 111 3938; distributio Communionis monialibus extra functionem liturgicam III 4340; dispensatur ieiunium et abstinentia ob formam peculiaris allergiae III 4372; ordinatio Liturgiae Horarum pro iis qui veteres libros retinent adhuc legitime IV 6244.

Passiva vox in electionibus religiosorum ob defectum cursus pastoralis 111 4556; permittuntur experimenta contra ius IV 5796.

Pastor Bonus seu Dominica II post Pascha: dies mundialis pro vocationibus 111 4460.

«Pastorale munus»: Motu pr. quo facultates et privilegia quaedam Episcopis conceduntur III 4421; tribuit facultatem dispensandi impedimentum disparitatis cultus contrahentibus cum parte mahumetana 111 4452; non aufert «facultates habituales» Ordinariorum ΠI 4453; eius facultates possunt delegari Cancellario Curiae in S.F.A.S. III 4481; extenditur ad Ordinarios Castrenses 111 4507 ct ad alios Ordinarios cum potestate eas delegandi 111 4616; declaratio circa facul-J tatem dispensandi ab interpellationibus 111 4617, 4687,· dispensandi a disparitate cultus ct mixtae religionis III-4795, reducendi vel exstinguendi obligationes Missarum fundatarum IV 6122, et onera Missarum IV 6166.

Pastoralis *annus* seu *cursus* partem constituit curriculi theologici etiam quoad vocem activam et passivam III 4556; sanantur electiones invalide factae ob huiusmodi omissionem III 5072; *celebratio* matrimonii aliorumque sacramentorum in Urbe III 5448, IV 5691 ;

— *coetus* Hollandiae habitus: epistula pontificia IV 5698; *Consilium* Dioeceseos romanae: ordinatio III 5106; *Constitutio* Cone. Vaticani II de Ecclesia in mundo huius temporis III 4859; *criteria* ad catechesim liturgicam fidelibus tradendam III 5382; *cura emigrantium:* Const. Ap. «Exsul Familia» II 3058; Motu pr. «Pastoralis migratorum» IV 5596; Instructio de pastorali migratorum cura IV 5609; v. Emigrantes; *cura infirmorum:* Ordo Unctionis infirmorum corumque pastoralis curae FV 6336; *Institutum* S. Eugenii pro sacerdotibus novellis II 2592; Pont. Institutum Pastorale in Urbe constituitur II 3835; Institutum Pastorale Matritense ponitur sub auspiciis Universitatis Comillensis ΠI 4973, et erigitur tamquam biennium specializationis Facultatis Theologicae Univ. Salmanticensis III 5189; *Liturgia:* congressus Asisiensis II 3547; *ministerium* erga turistas: alloc, pontificia 111 4341 ; Instructio seu Directorium generale IV 5521 ; *modus agendi* cum polygamis cathecumenis IV 6163; *munus* Episcoporum in Ecclesia: decretum Cone. Vat. II «Christus Dominus» III4728; *ordinatio* Dioeceseos Romanae a Summo Pontifice decernitur III 4958;

— *regio* Galliarum Tolosana III 4630, 4651, et Septentrionalis III 5071; *spiritus* in applicando iure et administranda iustitia in Ecclesia IV 6219; *Theologiae:* Academia Alfonsiana ad illam excolendam approbatur II 3597; *Visitatio* Apostolica indicitur in Urbe III 5103.

Patenae consecratio: non afficit valorem S. Ordinationis I 1785; facultas eam consecrandi conceditur sacerdotibus II 2433, sed denegatur ob solam Episcopi absentiam II 2741.

«Pater noster» seu oratio dominica recitanda a Fratribus conversis Ordinum religiosorum loco Officii Divini II 3847; v. Officium divinum.

Patinae usus in Communione I 1193, 1347.

Patratio delictorum in Cccoslovachia II 2882,

Patres *Cardinales* v. Cardinales Patres; *Conciliares* Vat. II: mittunt nuntium ad universos homines ineunte Concilio III 4324; eorum officia tempore inter diversas Concilii sessiones III 4333; convocantur ad alteram sessionem III 4397; allocutiones pontificiae ad eos: exacta altera sessione III 4425, ineunte tertia periodo III 4534, dum schema de missionibus disceptabatur III 4556, tertia exacta sessione III 4610, quarta ineunte III 4710, in paenultima publica sessione III 4789 et in ultima III 4811; *contrahentium* matrimonium: eorum cognomina exprimenda sunt in documentis IV 6162.

Patria: modus se habendi circa cultum patriae in laponia 1 1664; officia catholicorum erga patriam I 1725; normae pro clericis e patria expulsis II 2338; officia catholicorum Sinarum erga propriam patriam servanda II 3308.

Patriarcha: dubium de praecedentia inter Patriarchas et Legatos Romani Pontificis II 3841 ; de loco Patriarcharum Orientalium in Collegio Cardinalium III 4629; *Armenorum* Vaskcn I Catholicos IV 5814; *Antiochiae* Syrorum Ecclesiae seiunctae Mar Ignatius lacobus III: declaratio IV 6150; *Constantinopolitanus* Athenagora I: declarationes circa unitatem Christianorum 111 4802, 5259; *Hierosolymitanus* pro tempore constituitur Rector et Administrator Operis a Praeservationc fidei in Locis Sanctis I 924; *Lisbonensis* I 1996

Patriarchalis *Basilica* Ostiensis: conditur collegium Paenitentiariorum minorum I 1464; dc altaris pontificii usu in Patriarchalibus Basilicis Romanis III 4940; S. Francisci in Urbe Asisio IV 5592; *territorium:* forma matrimonii orientalium extra 11 2276, 2761; declaratio de Hicrarchis extra fines territorii Patriarchalis constitutis IV 5760; v. Patriarchates, Territorium.

Patriarchatus *orientalis:* Instructio de clericis extra proprium Patriarchatum versantibus 1 1413, et aliae pro iisdem normae I 1830, 1900; institutio clericorum et religiosorum in territoriis patriarchalibus I 1951; Maronitarum extra Patriarchatum commorantium: forma celebrationis matrimonii I 1692, impedimentum clandestinitatis II 2172; orientales extra Patriarchatum commorantes absque Ordinario proprio, subsunt Ordinariis ritus latini III 3964; *Alexandrinus* Coptorum: Ordo lampadis seu Unctionis infirmorum I 1492.

Patricii Nobilesque Romani: alloc, pontificia circa sensum et officia hodierna harum familiarum in Ecclesia III 4457.

Patrimonialia *iura:* conventio Sedis Ap. cum Austria in materia 111 4045, 4099, IV 5625, 5756; *bona* religiosorum: facultas ea cedendi in n. 16 Rescripti Pont. «Cum admotae» concessa III 4689.

Patrimonium *artis sacrae:* instituitur Commissio centralis in Urbe pro illo conservando I 716; forma conficiendi inventarium eiusdem II 2650; Commissiones dioecesanae instituendae pro eiusdem tutela II 2649; normae pro eius custodia in Italia III 4216; *historico-artisticum:* eius cura committitur Conferentiis episcopalibus IV 5989; *philosophicum* perenniter validum iuxta decretum conciliare de institutione sacerdotali III 4913; *sacrum:* ius patronatus circa illud I 248.

Patrinus baptismi: resolutio de eisdem I 776; munus patrini et cognatio spiritualis I 784; haec non oritur inter baptizatum acatholice et patrinum haereticum II 3834; de patrinis Christianis non catholicis admittendis in baptismo catholicorum IV 5937.

Patristica graeco-byzantina theologia IV 6072.

Patrocinium *causarum* ecclesiasticarum ad tempus conceditur exercendum ab advocatis civilibus I 1113; — *partium* communistarum II 2603; v. Communistae.

Patronatus: resolutio hereditatis fiduciariae in opus Patronati I 872; obligationes et opera adnexa exercitio iuris patronatus I 956; iuris patronatus paroecialis et modus illud exercendi I 1164; iurispatronatus Capituli in praebendas canonicales I 1713; reservationes Apostolicae in casu iurispatronatus II 2254; — *laicalis:* concursus quoad beneficia huius patronatus I 505.

Patronus *principalis:* festum et Octava I 476; Missa pro populo in festo Patroni plurium paroeciarum 1911; consuetudo abrogatur addendi nomen Patroni orationi «A cunctis» I 1902; Missa de Patrono dicta loco Missae votivae ferialis I 1919; solemnitas externa translata II 2756; celebratio Patronorum in Gallia ante et post Indultum Caprara II 2814; ritus festorum quae vulgo dicuntur Patronorum et omissio Missae pro populo in iisdem festis III 4168;

— *declaratur Patronus:* Beata Maria Virgo Lauretana, aëronautarum I 291, S. Ignatius de Loyola, exercitiorum spiritualium I 487, S. Leonardus a Portu Mauritio, Missionum popularium I 541, S. Teresia a Iesu Infante, missionum infidelium I 918, et honores liturgici qui Patronis Missionum debentur I 1035, S. Hieronymus Aemiliani, orphanorum I 937, S. Ioannes M. Vianney, parochorum et animarum curatores I 1051, S. Ioannes de Deo et S. Camillus dc Lellis, infirmariorum saecularium et horum associationum I 1191, S. Carolus Borromaeus et S. Robertus Bellarmino, archisodalitatis Urbanae a doctrina Christiana I 1385, S. Albertus Magnus, cultorum scientiarum naturalium I 2100, II 3211, S. Iosephus Calasanctius, omnium scholarum popularium II 2513, S. Alphonsus M. a Ligorio, Confessariorum et moralistarum II 2746, 3211, S. Ioannes Baptista de La Salle, magistrorum pueris adulescentibusque instituendis II 2754, 3211, S. Francisca Xavcria Cabrini, omnium emigrantium II 2777, S. Maria Goretti, sodalitatis Filiarum Mariae una cum S. Agnete II 2830, S. Gabriel Archangelus, artium «telecomunicazioni» eorumque opificum et ministrorum II 2864 et rei tabellariae IV 6350, S. Zita, ancillarum mulierumque domesticae curae addictarum II 3370, S. Dominicus Savio, puerorum cantorum II 3511, S. Clara, inventi televisifici II 3818, S. Ludovica de Marillac, omnium operibus socialibus addictarum III 4021, S. Vincentius Pallotti, Unionis cleri pro missionibus III 4351, S. Paulus Apostolus, apostolatus laicorum «Cursillos de cristiandad» III 4453, S. Antonius M. Claret, Congregationis Sororum Adoratricum Ancillarum a Ssmo Sacramento et caritate III 4490, S. Benedictus, totius Europae III 4554 cum Missa propria III 4669; additamenta facienda in libris liturgicis de novis Ecclesiae Patronis II 3211 ; — *Bibliothecae* Ambrosianae constituitur Archiepiscopus pro tempore Mediolanensis ΠI 4028 ; — *Ecclesiae universalis,* S. Ioseph, cuius invocatur praesidium pro Cone. Vat II celebraturo III4168.

Paulinum Privilegium v. Privilegium Paulinum.

Paulus *Papa III:* Const. Ap. «Altitudo» et obligatio cautionum I 1829; — *Papa V:* Capita Constitutionum Basilicae Principis Apostolorum ex eius mandato collecta I 1854; — *Papa VI:* Indulgentiae Apostolicae III 4375; eius declaratio commuis cum Patriarcha Athenagora circa unitatem Christianorum III 4802, 5259; eius Litterae ad Athenagoram missae circa idem argumentum III 5219; sollemnis professio fidei recurrente XIX saeculo a martyrio SS. Petri et Pauli Apostolorum III 5396; declaratio circa unitatem ecclesiarum cum Vasken I, Patriarcha Armenorum IV 5814, et cum Mar Ienatio Iacobo III, Patriarcha Antiochiae Syriorum IV 6150.

Pauperes: privilegium pauperum ct inscriptio sodalium in albo Operis a Propagatione Fidei I 921; — *Christi:* obiectum praecipuum officiorum Commissionis «Iustitia et Pax» IV 5646.

Paupertas *franciscana* O.F.M. concilianda cum oblationibus fidelium sub forma «borse di studio» I 1200; cum bonis et redditibus stabilibus pro collegiis II 3270; nonnulla experimenta permittuntur in materia IV 5750; — *in O.F.M.:* facultates Ministro Generali concessae III 3971; — *in O.F.M. Conv.* fideliter intendenda in renovatione Ordinis IV 6277; — *in Institutis saecularibus,* praecipue in Regalitate D.N.I.C. II 2597; – *in Societate Iesu:* decreta Congregationis generalis quae recedere videntur a «Formula Instituti» circa paupertatem approbantur a Romano Pontifice III 4985.

Pax a Cristo impetranda per B. Mariam V. cuius invocatio «Regina Pacis» additur Litaniae Laurctanae I 58; dubium de «collecta impetrata pro pace» I 425; exercitium artis medicorum in pace sub respecte morali II 3301; Encycl. «Ad Petri Cathedram» dc pace provehenda III 3944; item «Pacem in terris» de pace omnium gentium III 4353; invocatio «pro pace» in oratione fidelium III 4956; calendis ianuariis dies fovendae paci per orbem dicatus: nuntii Romani Pontificis III 5279, 5450, IV 6345; ius poenale internationale provehit pacem inter nationes IV 5627; quid est pax inter nationes ct necessitas illam instituendi firmam et duraturam IV 6345.

Peccatum *contra fidem:* facultas datur confessariis absolvendi a censuris ob tale delictum incursis I 910, 1514; – *complicitatis:* de indirecte inducentibus in illud I 1591; – *absolutio* forma generali a peccatis 1 1963, IV 6279; v. Absolutio; — *originale:* principia et criteria quibus hoc dogma proponi debet III 4996.

Pectoris unctio in baptismo feminarum potest omitti legitime II 2880.

Peculiaris v. voces substantivas.

Pecunia ex *alienatione* rerum ecclesiasticarum proveniens; collocatio I 283; religiosis obveniens sione servitii militaris I 429; colligenda et transmittenda Operi a Propagatione Fidei I 523; collecta a clericis orientalibus extra regiones proprias I 1145; summa pecuniae seu tabella ultra quam requiritur beneplacitum Ap, pro bonis ecclesiasticis alienandis aliisque contractibus perficiendis II 2912, 3093, 3842, III 4379; item pro bonis religiosorum II 3133, 3422, III 4293; item pro bonis ecclesiasticis et religiosis apud ecclesias orientales II 3037; item pro Italia II 3056; item pro usu facultatis per Rescriptum Pont «Cum admotae» concessa III 5078; item pro Hispania III 4942, 5289; facultas datur Ministro Generali O.F.M. Cap. administrandi pecuniam contra praeceptum Regulae III 3971.

Pelz Carolus: auctor libri damnati I 2018.

Pensio *civilis* non est causa sufficiens ad celebrandum matrimonium canonicum absque ritu civili I 78, 213; *ecclesiastica* reservata ad vitam pensionarii super beneficio parocciali I 585; *vaticana* eorum qui ab Administratione bonorum Sanctae Sedis dependent: Motu pr. Pii XI de pensionibus ordinandis I 1837 cum peculiaribus normis I 1838; Motu pr. Pauli VI de ».wisionibus iterum ordinandis IV 6235, cum normis pro earum solutione IV 6234; interpretationes authenticae et solutio dubiorum circa praedictas normas IV 6328, 6329; — *saecularizatus* sacerdos vel religiosus caret iure percipiendi pensionem constitutam ex bonis Societatis ad quam pertinebat IV 6283.

Pentateucum: *authenticitas* mosaica I 296: *tempus* documentorum et genus litterarium II 2485.

Pentecostes: «Credo» in Vigilia II 2756.

Penuria *cleri:* facultas ter sacrum litandi ob hanc causam II 2435; *cleri Americae Latinae:* instituitur Seminarii Veronensis sectio specialis ad illam sublevandam HI 4181, 4328.

Perceptio eleemosynae seu stipendii pro Missis bis aut ter celebratis 111 4229, IV 5890, 5907; reditus et pensionis a sacerdote saecularizato IV 6283.

Perdolentis v. Virgo Perdolens.

Peregrinatio *fidelium* ad Sanctuaria 1 1710, ad sepulcrum S. Iacobi de Compostella in annis iubilaribus: indulgentiae 112239; sodalium Actionis Catholicae: facultates II 2454; *sacerdotum* ad Sanctuarium Dominae Nostrae a Columna apud Caesaraugustam durante anno iubilari: facultates 1 1955; item ad Terram Sancum III 4687; *mulierum* sub ductu clericorum II 3010.

Peregrinus quoad reservationes loci I 225, 348; an teneatur lege abstinentiae in locis privilegiatis 1 651;

— *confessorius* Iubilaei: facultates cis concessae I 730, 1453, 1463, 11 2633; commutatio conditionum Iubilaei pro iis qui peregrinos iuvant I 732, 746; facultas sacerdotibus facta audiendi confessiones peregrinorum quibus comites sunt itineris 1 1644; *sacerdos* in Urbe adeunda ob Iubilaeum potest navi celebrare Missam II 2731; *hospitium* peregrinorum apud religiosarum domus exercendum 111 4228; v. Emigrantes.

«Perfectae caritatis»: Decretum Cone. Vat. II de accommodata renovatione vitae religiosae III 4741; normae pro Decreti exsecutione III 5011.

Perfectio Christiana adquirenda in statibus canonicis Institutisque saecularibus II 2398, 2411; professio publica in Ecclesia II 2835; relationes inter perfectionem status cleri saecularis et religiosi II 3054; principia quibus informari debent ii qui vocantur ad statum perfectionis adquirendae II 3503; Congressus matritensis de perfectione religiosa ct sacerdotali II 3546; natura perfectionis adquirendae in Institutis perfectionis II 3800; epistula pontificia Congressui Olysiponc habito ab Institutis perfectionis religiosae II 3823.

Perfidia iudaica: sensus horum verborum in liturgia feriae VI in Parasceve II 2504.

Periclitatio doctrinae ad gradus academicos in Sacra Scriptura assequendos II 2907; v. Examen.

Periculum *offensionis* ut causa excusante a cadavere transferendo 1 232; — *mortis* quoad baptismum conferendum domi I 776; quoad absolutionem sacramentalem etiam pro foro externo I 920; quoad Confirmationem administrandam a ministro extraordinario: return generale II 2358, in territoriis Missionum II 2482, in domibus matemitatis a Capellanis II 2523, 2728, formula brevissima pro his casibus II 3827; — *«autonomiae»* ecclesiae Sinarum II 3308; — *in operibus* P. Teilhard de Chardin pro clericis et religiosis II 3783, 3790, III 4292; — *opinionum* quarumdam theologiae III 5260; — *accommodatae* renovationis Institutorum perfectionis III 5315; — *pacis* insitum in consortione humana IV 6345.

Periodicus *libellus, ephemerides* seu *publicatio:* ecclesiastici indigent licentia Ordinarii ad partem efformandam directionis I 969; distributio eorum qui factionem communistarum fovent II 2620; normae urgentur de eorum vigilantia et censura a Codice statutae I 1891, III 4261; v. Damnatio publicationum;

— *continentia:* liceitas praxis continentiae periodicae in usu matrimonii III 3881.

Periodus Cone. Vat. 11 indicitur celebranda altera HI 4375, tertia III 4504 cum allocutione pontificia III 4534, quarta III 4621.

Peritus *in causis matrimonialibus:* alloc, pontificia circa eorum officia II 3208; facultates circa eos concessae IV 5918; normae et taxationes statuuntur ad eorum honoraria determinanda IV 6319; — *iuris:* allocutiones pontificiae eis factae II 3199, 3326, 3358, 3619, III 3999, 4665, 4793, 5378, IV 5627, 5738, 6313, 6351; — *Concilii* VaL H: officium III 4454; — *medicus:* allocutiones pontificiae II 2635, 2926, 3208, 3301, 3443, 3540, 3786, HI 5046, 5153.

Permanens diaconatus v. Diaconatus.

Permissio: transitus monialium ab uno in aliud monasterium eiusdem Ordinis I 843; benedictionis nuptialis extra Missam 1 1331; experientiae sic dictae «stage» penes sacerdotes-operarios II 3164, 3839; egressus monialium e clausura ratione valetudinis 11 3405; Missae vespertinae v. Missa Vespertina; novae formae calicis III 4261; experimentorum contra ius commune apud religiosos IV 5594, 5981; v. Facultas, Licentia et singulas materias permissionum.

Permixtio operum vitanda pro multiplici Iubilaei acquisitione I 1509.

Peroratio «Et famulos...» v. «Et famulos».

Perpetuus v. Impotentia, Professio, Votum.

Persia: Missiones ad Delegationem Apostolicam pertinentes I 164.

Persona: *substitutio* dolosa in processibus super rato et non consummato 1 1042; – *catholica:* eius sepultura in coemeterio acatholico I 1713, 1721; — *Aulae pontificiae:* ordinatio competentiae iudicialis pro cis I 1786; — *Civitatis Vaticanae:* pensiones v. Pensio;

- *humana:* camm circumstantiarum ct eventuum per radiacsthesiam divinatio II 2120; — *iuridica* tribuitur: Ordini Equestri S. Sepulcri Hierosolymitani II 2629, Operi «di assistenza» in Italia II 3148, Unioni Romanae Superiorum Generalium III 3913, Officio «Filmoteca Vaticana» 111 3980; — *Curiae Romanae:* ordinatio 1 1574, 11 2869, III 5224, 5298; – *Codex* iuris canonici orientalis de personis II 3626; — *conditio* personarum in Bulla Cruciata II 3866; — *personae* cum iure interveniendi Synodo Dioeceseos Romanae III 4016; conventio ineunda inter personas juridicas civiles et ecclesiasticas de aliquo opere educativo vel benefico exercendo III 4408; — *personae* interrogandae circa idoneitatem candidatorum ad ordines sacros III 4409; — *cumulatio* muneris Notarii in eadem persona pro diversis instantiis eiusdem causae IV 5854.

Personalis *paroecia* pro emigrantibus I 1852 et facultas illam erigendi III 5063; pro nigris mutatur in communem III 5033; v. Paroecia; — *iurisdictio* Visitatoris Ap. III 4481; — *responsabititas* dioeceseos manet penes Episcopum IV 6297.

Personalitas iuridica associationum religiosarum in Italia I 1156; item Dioecesium II 3151.

Pertractatio *causarum* de nullitate matrimonii: Instructio «Provida Mater» I 1739; de inconsummatione matrimonii penes Tribunal Vicariatus Urbis e facultate speciali II 3722; v. Causas iudiciales, Tractatio.

Peruvia: Facultas medicinae erigitur in Universitate Catholica II 3555; immutatio Vicariatus Castrensis III 4539.

Pervigilium *Nativitatis Domini:* abstinentia et ieiunium I 1832; permittitur celebratio Missae media nocte dicenda, bello perdurante 1 2021 ; facultas anticipandi abstinentiam et ieiunium huius pervigilii III 3998; — *Assumptionis B.M. V.:* obligatio ieiunii et abstinentiae transfertur in pervigilium Imm. Conceptionis III 3723; — *dierum liturgicorum* quibus Missa exsequialis prohibetur: celebratio Missae exsequialis III 4725; — *festorum* de praecepto: adimpletio praecepti audiendi Missam III 4503, 4667, 4718, 4940, 4975.

Pes altaris: omissio precum ad III 4765.

Petitio quorumdam religiosorum e militia redeuntium I 170; — *dispensationis:* a ieiunio eucharistico pro sacerdotibus: normae I 1329; ab aetate et cursu studiorum Theologiae pro Ordinibus non petenda III 4183; a votis perpetuis religiosorum III 4460; — *indultorum* oratorii domestici, altaris portatilis, litandi Missam sine ministro et asservandi Eucharistiam in sacellis privatis II 2638.

Petrus de Pisis (B.): Ordo S. Hieronymi Congregationis B. Petri de Pisis supprimitur I 1439.

Pfaffendorf-Koblenz Dioecesis Trevirensis: consociatio mulierum pro missionibus II 2122.

Philippinae Insulae v. Insulae Philippinae.

Philosophia: *doctrina* propositiones damnatae de re philosophica I 729; necessitas cursus philosophici ad Lauream in Theologia vel iure canonico I 874; facultas admittendi ad tonsuram et Ordines minores post expletum cursum philosophiae III 3912; sensus verborum «patrimonio philosophico perenniter valido» decreti Cone. Vat. II de institutione sacerdotali III 4913; de institutione philosophica sacrorum alumnis tradenda deque modo Philosophiam docendi hodie in Seminariis IV 6214; — *Facultates* seu *Instituta Philosophiae:* Univ. Gregoriana «magistros aggregatos» renuntiat I 479 et aggregat Institutum scientiarum socialium II 3397; erigitur Institutum Philosophiae in Facultate theologica Salisburgensi aggregatum Facultati Philosophiae Athenaei S. Anselmi II 3409; erigitur Institutum scientiarum socialium penes Facultatem philosophicam Athenaei Angelici II 3419; erigitur altius de scientiis paedagogicis Institutum penes Facult. philosophicam Athenaei Salesiani II 3514; erigitur Institutum philosophicum penes Facultatem theologicam Univ. Andcgavensis cum iure gradus conferendi in Philosophia II 3515; erigitur Facultas in Univ. Salmanticensi II 3539; erigitur Facultas in Univ. Catholica Quitensi II 3573; Studium Philosophico-Theologicum Seminarii dioecesis Insularis incorporatur Facultati theologicae Univ. Cath. Insulensis III 4057; Facultas Philosophiae et Theologiae eriguntur in «Athenaeum Hcythropense» III 4617; Facultas philosophica Bracarae Augustae constituitur prima Facultas Universitatis Cath. Lusitanae III 5258; — *gradus academicus* Philosophiae concedi potest a Studiis formalibus Ordinis Praedicatorum I 542.

Phonographica instrumenta in ecclesiis II 3465.

Pia v. voces substantivas.

Piaghe di Nostro Signore Gesù Cristo: reprobatur «Rosario delle...» I 1946.

Pianus *ordo:* introducitur novus gradus: Torques aureus II 3807; v. Ordo; — *privilegium* v. Privilegium Pianum.

Picardia: ordinantur Tribunalia in regione pro causis matrimonialibus aliisque contentiosis et criminalibus III 5073, 5074, 5277.

Piccaretta Aloysia: libri damnati I 1900.

«Piccole Ostie»: communitas suppressa I 1425.

«Piccolo clero» v. Clerus parvus.

Pictoricae scholae novae cuiusdam imagines prohibentur I 387.

Pietatis *obiectum* benedictum: indulgentiae Ap. I 424, 1911, II 3870, III 4375; commutans Scapularium vel cingulum Tertiariorum II 2125; a sacerdote benedictum adnexas habere potest indulgentias nunc vigentes III 4654; *libri:* eorum censura II 2121; *consilia* et *praecepta:* erronea oppositio II 2523; *renovatio erga S. loseph* Ecclesiae Patronum occasione Concilii III 4168; *excultus* ab operariis civitatis Vaticanae: opus constituitur III 4488.

Pietralcina v. Pius a Pietralcina.

«Pilar» B.M.V. v. Columna.

Pileolus Abbatum regiminis I 1104.

Pincherle Albertus: damnantur opera II 3037.

Pisa v. Petrus de Pisis.

Pius a Pietralcina: monitum circa facta ei tributa I 706; notificatio circa opus «a Patre Pio di Pietralcina» I 1271; damnantur octo opera circa eum absque approbatione ecclesiastica edita II 3057.

Pius *Papa V:* eius Const. Ap. «Romani Pontificis»» et obligatio cautionum I 1829; usus huius Constitutionis absque interpellatione primae uxoris I 1914, II 2285; applicatio Constitutionis conceditur Indiae II 3030, 3031 ; — *Papa X:* Catcchismus sub eius nomine notum v. Catechismus Pii X; — *Papa XI:* indulgentiae Apostolicae I 424; solvitur dubium circa illas I 475; edere iubet accommodata Monita de facultatibus confessariorum durante lubilaeo I 710, 1456, 1530, 11 2630; reformat capita Constitutionum Basilicae Principis Apostolorum I 1854; commemoratur eius Encyclica «Vigilanti cura» III 4219; — *Papa XII:* indulgentiae Ap. I 1911; edit acommodata Monita de facultatibus confessariorum durante lubilaeo П 2630; Statuta eius fundationis pro apostolatu laicorum approbantur II 3212; cius commemoratur Encyclica «Musicae sacrae disciplina» et «Mediator Dei» II 3838: cius causa Beatificationis instituitur III 4789; — *Latinum Collegium* hispano-americanum v. Collegium Pium Latinum.

Placita *modernorum* circa artem sacram II 2390, 2406; *Congregationis plenariae* pro Clericis circa institutionem cleri praecipue iunioris IV 5672, et circa Consilia Presbyteralia FV 5797.

«Plastica» materia in Crucifixis conficiendis et adnexio indulgentiarum Viae Crucis III 3935.

Plenarius v. voces substantivas.

«Pleno iure» unio: stationis missionalis domui religiosae II 2907.

Plumbeum sigillum Cancellariae innovatur I 1237.

Pluralitas *novitiatuum* v. Novitiatus; — *imaginum* idem mysterium repraesentantium in eadem ecclesia prohibentur II 2133; — *absolutionis* sacramentalis I 1963, 1996, 2033, II 2239, III 5022, IV 6279.

«Poema di Gesù, II»: opus damnatur III 4011.

Poena: via quae ducit hominem ad reatum et statum culpae et poenae II 3326, et liberatio ab hoc statu II 3358; relatio inter culpam et poenam II 3619;

– *canonica* ob nonnulla delicta extenditur ad orientales I 1571 ; contra eos qui census et praestationes imponunt super bona ecclesiastica Π 2269; contra delicta in Cecoslovachia patrata II 2882; contra matrimonium contrahentes coram ministro acatholico II 3237; contra sacerdotes in Hungaria officia ecclesiastica assumentes contra canones II 3583; contra violatores legum de censura et prohibitione librorum III 5052; ob publicam sacerdotum dissensionem de doctrina in Enc. «Humanae vitae» proposita IV 6051 ; — *latae sententiae:* excusatio ab ea I 1836; — *internationalis* II 3199.

Poenale ius v. Ius poenale.

Politicae *factiones:* prohibentur clericis I 499, et religiosis I 652; «sinistra cattolica» in Italia declaratur contraria doctrinae Ecclesiae II 2259, 2259; — *electiones* in Italia: determinantur officia catholicorum in ferendo suffragio II 2290, 2299; participatio religiosorum ct monialium II 2338, 2889; obligatio utendi suffragio II 2412; non licet catholicis suffragium dare candidatis qui doctrinae catholicae non favent III 3930; — *vexilla* non benedicenda nec admittenda in funeribus II 2407 2409; — *res* in Hungaria: participatio activa sacerdotum in iisdem prohibetur II 3723; — *officia* et *munera* a sacerdotibus detenta in Hungaria: excommunicatio contra cos declaratur II 3819; – *actio* v. Actio politica.

Pollices digiti: ablutio post Communionem 1 2397.

Polonia: decretum circa proponendos ad ministerium episcopale 1 408; Concordatum cum Sede Ap. I 737, et ratihabitio I 754; dispensatur lex possessionis seu institutionis corporalis beneficiorum pro sacerdotibus 11 3366; damnantur nonnulli libri et ephemerides II 3396; vindicatur ius proprium Ecclesiae efformandi sacrorum alumnos III 4666.

Polygamus: conversio mulieris legitime ei coniunctae 1 1916; nequit baptizari nisi retineat veram uxorem ct alias illegitimas dimittat 111 4122; facultas ex privilegio piano retinendi post baptismum uxorem quam maluerit 111 4179, 5190; v. Privilegium pianum; modus agendi pastoralis cum polygamis cathecumenis qui alias uxores deserere non possunt IV 6163.

Pompa pontificia: praecedentia II 3831.

Pompeiana Praelatura: regimen II 2117.

Ponce J. F.: auctor libri damnati I 1723.

Pontificale Romanum: variationes in rubricis inducendae ut forma sacramentalis Ordinum melius determinetur 11 2732; editio typica emendata partis seu libri secundi approbatur 111 4180; solvuntur dubia circa hanc editionem typicam 111 4249; nova editio typica partis primae III 4261 ; editio typica partis «de ordinatione Diaconi. Presbyteri ct Episcopi» 111 5420.

Pontificalia *celebrare:* Missa votiva pontificalitcr celebrata dum Nona in choro canitur II 2397; ab Abbatibus Regularibus extra propria monasteria II 2487; facultas datur Episcopis Indiae celebrandi Pontificalia sine ministris II 2882; — *insignia:* eorum usus recognoscitur III 5389; Instructio de ritibus et insignibus Pontificalibus simplicioribus reddendis III 5390.

Pontificalis Domus aliter ordinatur III 5342.

«Pontificius» titulus donatur: Athenaeo S. Anselmi I 1442, Athenaeo Antoniano I 1891, consociationi feminarum catholicarum pro missionibus in Pfaffendorf-Koblenz dioecesis Trevirensis II 2122, Collegio Hibemico in Urbe II 2487, Facultati Theologicae S. Bonaventurae H 3351, Academiae Marianae International] III 3998, Instituto Superiori Scientiarum atque Litteraturae S. Clarae III 4174, Facultati Theologicae SS. Teresiae a lesu et Ioannis a Cruce III 4373, Facultati Theologicae «Marianum» IV 5961; — *Aula.* «Cappella» et pompa: locus Commissarii Sancti Officii II 3831, et Praefecti cohortis Palatinae honorariae determinatur Π 3832;

— *altare* in Patriarchal]bus Basilicis romanis: usus denuo determinatur III 4940; — *cohortes.* Helvetica excepta, dimittuntur IV 5884; — *Commissio* v. Commissio.

Pontiniacensis Praelatura nullius seu Missio Galliae erigitur cum Statutis propriis II 3295.

Pontisarensis dioecesis constituitur in regione Parisiens! III 5038, cum suis Tribunalibus religionalibus III 5313, 5314.

Popularis *iurispatronatus* I 282; *scholae* Patronum habent S. Iosephum Calasanctium II 2513; *usus* regionis Laotiae et Cambodgiae in honorem mortuorum IV 5754; *Missiones* v. Missiones; *interpretatio* seu versio textuum liturgicorum v. Versio vernacula.

«Populorum progressio»: Encycl. Pauli VI de populorum progressione promovenda III 5124; mens Ecclesiae in Encyclica edenda III 5339.

Populus: Benedictio papalis in fine concionum ad populum I 841; preces pro populo Italiae I 1102; ritus servandus a sacerdotibus in Benedictione papali elargienda super populum I 1956; Vesperae cum populo cani possunt in paroeciis quin Olficio diei respondeant II 2594; Missa cum populo: vestes quibus minister cantare debet Evangelium III 4928; progressio populorum promovenda III 5124; Missa pro populo celebranda v. Missa pro populo.

Portalegrensis Universitas Catholica in Brasilia erigitur II 2809.

Portatile altare v. Altare portatile.

Portio paroecialis in funeribus I 1196; an teneat etiam Regulares II 3161.

Portiuncula *Basilica* S. Mariae Angelorum declaratur immediate subiecta Sedi Ap. I 96; — *indulgentia:* normae pro concedenda et lucranda I 701 ; conditiones 1 980, 1633; dubia solvuntur I 1150; decretum de Portiunculae indulgentia I 1916; v. Indulgentia Portiunculae.

Portus: mitigatur ieiunium cucharisticum cum operariis ibi adlaborantibus U 3027; item lex abstinentiae ct ieiunii II 3515; non probatur labor manualis clericorum apud portus 11 3159, 3164; permittitur Missae vespertinae celebratio Π 3475.

Positio statuae v. Appositio.

Positiones seu articuli iudiciales I 1034.

Positivismus iuridicus vitandus II 2651.

Positivum dubium de valore matrimonii II 3613.

Possessio beneficii in Polonia II 3366.

Possidendi bona capacitas iuridica Societatis Missionum Parisiensis 1 719, et Dioecesium II 3151.

Post *Conciliares* Commissiones constituuntur quaedam 111 4923; — *Missam* prcdes III 4028; — *nuptias:* impotentia viri adepta III 4673.

Postmeridiana v. Vespertina ct voces substantivas.

Postulantes excluduntur a Professione religiosa emittenda in articulo mortis I 523, 748; adquirere possunt in oratorio interno indulgentias concessas ecclesiis Ordinis religiosi I 760.

Postulata Concilii Sinensis 1 948.

Postulatio canonica concurrens cum electione: suffragia requisita 1 233, 480; indultorum oratorii privati, altaris portatilis, litandi sine ministro, asservandae Eucharistiae in sacellis privatis II 2638.

Postulator in causis Servorum Dei I 1708.

Postulatoriae litterae conficiendae I 1603.

Postulatus ad vitam religiosam ducendam: aptior institutio tradenda 111 5098; normae quaedam proponuntur circa illius accommodatam renovationem IП 5121, harum normarum valor III 5357; Instr. «Renovationis causam» IV 5455.

Potestas *coactiva:* subiectum I 484; *delegata* absolvendi a censuris I 1514; v. Delegatio; *dominativa* suppleri potest ad modum potestatis iurisdictionis II 3029; *iudicialis:* origo et natura in Ecclesia et Statu civili II 2295; obiectum II 2362; finis II 2436; exercitium extra proprium territorium II 3130; eius rectum exercitium in Ecclesia III 5295, IV 5470, 5971; non opponitur verae libertati filiorum Dei IV 5740; *iurisdictionis* suppleta II 3029; v. Iurisdictio; *legislativa* Conferendarum Episcoporum III 4988 ; *ordinaria* assistendi matrimoniis I 1512, II 3140, III 5447; *suppleta* quoad matrimonii celebrationem II 3029;

— *absolvendi* a censuris I 1514; v. Absolutio; *audiendi* confessiones III 5447; v. Confessio; *benedicendi* obiecta pietatis vel religionis cum adnexis indulgentis II 3870; v. Benedictio; *conferendi* gradus academicos II 3514, III 4719, 4725; *delegandi* facultatem erigendi stationes Viae Crucis III 4241 et facultates «Pastorale Munus» III 4616; *dispensandi* ab impedimentis matrimonialibus II 3140; a clausura monialium IV 5701 ; v. Dispensatio;

— *erigendi* Viam Crucis I 518; in Ordine Fratrum Minorum III 4241; v. Via Crucis; *solvendi* matrimonium in favorem fidei vel matrimonium ratum et non consummatum delegari nequit a Romano Pontifice II 3394, III 3917, 4057; v. Matrimonium, Solutio;

— *Capellani navis* dispensandi cum navigantibus II 3515, 3587; *militum* assistendi matrimoniis et audiendi confessiones III 5447; v. Capellanus; *Delegati Ap.* conceditur Visitatori Ap. II 2428; *Diaconi* qui ad sacerdotium ascendere vult III 5339; v. Diaconus; *Episcoporum* quasdam facultates communicandi I 843 ; dispensandi a clausura monialium IV 5701; reducendi vel exstinguendi onera Missarum IV 6122; v. Episcopus;

— *Hierarchae* dispensandi ab impedimentis matrimonialibus II 3140, ct assistendi matrimoniis diversi ritus II 3140; v. Hierarcha; *Ordinarii* circa collectas imperatas I 910; v. Ordinarius; *parochi* assistendi matrimoniis diversi ritus II 3140; v. Matrimonium, Parochus;

— *Vicarii* Cooperatoris assistendi matrimoniis in paroecia sua I 1512; v. Facultas et singulas voces.

Potus ante Communionem v. Ieunium eucharisticum.

«Prado»: Institutum saeculare III 4234.

Praebenda: onera choralia seu praebendarum I 79; iura canonicorum praebcndalium I 281; ius patronatus Capituli in praebendas canonicales I 1713.

Praecedentia inter *Canonicos:* inter varios ordines Capitularium 1 113; inter canonicos parochos I 587; inter *Vicarium Generalem,* etsi non canonicum, ct Canonicos I 207, 611; privilegium praecedentiae titulo Missionarii Apostolici adnexum I 635; conditiones ut Tertiarii S. Francisci frui possint iure praecedentiae I 748; — inter *Episcopos suffraganeos* I 780; *Vicarii foranei* I 780; inter varios *ritus* I 1166; inter *associationes* pias mulierum et *Actionem Catholicam* I 1511; inter «Cappellam» papalem: locus *Abbatis* S. Hieronymi in Urbe I 1543; item *Commissarii* S. Officii II 3831, et Praefecti cohortis Palatinae honorariae II 3832; inter *Forerium* maiorem et *Ducem* supremum Nobilium Custodum Pontificis I 1571; inter *confraternitates* I 1619; parvi cleri in processionibus I 1899; inter *Metropolitanos I* 2085; inter *Missam* B.M.V. «Reginae Ordinis Minorum» et Missam «Rorate» tempore Adventus II 3601 ; inter *Patriarchas* et *Legatos* Romani Pontificis II 3841 ; inter *religiosos:* experimenta permittuntur contra ius IV 5796.

Praeceptum *Decalogi sextum:* prudentia confessariorum in interrogationibus faciendis circa illum II 2174; *pietatis* tamquam oppositum consilio II 2523;

— *Regulae* Ordinum Franciscalium circa paupertatem III 3971; *christianum* componendum cum ordine sociali 111 4184; *validum* Sede Ap. vacante III 4311;

— *dies* seu *festa de praecepto* determinantur pro India I 372, pro Australia et Nova Zelandia I 1832, pro Hibernia II 3870; dies S. Iacobi Maioris Ap. declaratur de praecepto pro Hispania II 2239; celebratio Patronorum qui non erant de praecepto in Gallia II 2814; restaurantur nonnulla festa de praecepto II 2881; facultas datur ea reducendi II 2890; facultates concessae bis aut ter celebrandi Missam in diebus de praecepto I 1853, 1870, III 4269, 4993; facultas quater celebrandi Missam III 5096; facultas utendi his diebus linteo seu antimensio II 3217; permittitur benedictio nuptiarum III 4697;

— *dominicale* seu *festivum audiendi Missam:* locus adsistendi Missae ad implendum praeceptum 11 3029; praeceptum non impletur per auditiones Missae radiophonicam vel televisificam II 3244; facultas datur implendi praeceptum Missae festivae vespere sabbati vel vigiliae festorum III 4503, 4667, 4718, 4726, 4940; ordinatio Missae cum Dominica IV Adventus incidat in Vigiliam Nativitatis Domini HI 5281; facultas datur transferendi praeceptum dominicale et abstinentiam a laboribus ad sabbatum praecedens III 4944;

— *paschale* seu *Confessionis* ct *Communionis annuae:* obligatio pro pueris ad Communionem admissis ante septennium I 103; facultas illud adimplendi quovis anni tempore occasione Missionum vel specialium praedicationum ad populum I 196, 858, 1874, 1947, III 4018, 4698; hispani illud adimpleri valent a feria IV cinerum I 727, 2166; in Australia et Nco-Zelandia I 1832; Orientales illud adimplent si Communionem recipiunt in alieno ritu 1 735; v. Orientales.

Praedicatio verbi Dei: EncycL «Humani generis» de praedicatione divini Verbi I 67; normae pro sacra praedicatione 1 74; ad populum: adimpletio praecepti paschalis v. Praeceptum paschale; facultas praedicandi extra dioecesim II 2349, 2429; usus superpellicci in sermonibus coram Ssmo Sacramento exposito 11 2488; absolutio generalis Tertiariis occasione contionis menstruae III 4352.

Praedicator verbi Dei: electio, idoneitas, materia, praeparatio I 67,74; Homiliac IV 5963.

Praedictio eventuum per radiaeslhesiam 11 2120.

Praedilectio Romanorum Pontificum in Actionem Catholicam IП 4011.

Praefatio: cantus sollemnior I 387; dicenda in Missis cum commemorationibus 1 508; dubia circa

Praefationem in festo Sanguinis D.N.I.C., in Missa consecrationis et dedicationis ecclesiae, in commemoratione omnium Sanctorum SS. Pontificum I 1715; — *propria:* in festis S. Joseph 1194, in Missis defunctorum 1195, in festis Nominis Iesu, SS. Eucharistiae, Transfigurationis Domini, Purificationis B.M.V., Sacrae Familiae, Pretiosissimi Sanguinis, Missae Summi et Aeterni Sacerdotis, Dominicarum per annum II 3564; decretum quo Praefationes novae approbantur iuxta certas normas adhibendae III 5369.

Praefectura Ap.: erectio quasi paroeciarum I 326.

Praefectus *Apostolicus:* possunt nominare Vicarium Delegatum I 247; eximitur a potestate Superioris propriae religionis I 349; eius iura applicantur ad Superiores ecclesiasticos I 1112; Instructio de propria et legitima in gubernandis missionibus auctoritate I 1115; quaestiones de promovendis ad hoc officium I 1850; — *Congregationum Romanorum:* Congreg. de Studiis cooptatur inter Patres Congregationis S. Officii et Commissionis Biblicae I 898; Summus Pontifex sibi reservat munus Praefecti huius Dicasterii I 1831; Congregationis de Prop. Fide eligitur Magnus Cancellarius Athenaei Urbaniani 11513; — *studentium religiosorum* et confessio subditorum I 150; schola «Mater divinae gratiae» instituitur pro illis in Urbe II 3595; — *Seminarii* regionalis Italiae ex alumnis assumptus I 1707; — *cohortis Palatinae honorariae:* eius locus in Aula Pontificia II 3832; —*parochus* in nova ordinatione Dioeceseos romanae ΠI 4958.

Praeferentia danda Capellano militum super parochum sponsae in militum matrimoniis I 2060.

Praegnans mulier dispensatur a lege ieiunii eucharistici I 1723, 1780, et modus specialis ei conceditur lucrandi lubilaeum II 2731.

Praelatitiae vestes Episcoporum aliorumque Praelatorum minorum reformantur II 3098.

Praelatura *«nullius» Pompeiana:* regimen II 2117; item *Pontiniacensis* seu *Missio Galliae* constituitur cum Statutis II 3295; ordinatio tribunalium III 5383; *ab alma Domo Lauretana* constituitur III 4674; — *missionis* Societati Cordis Iesu commissa et in clerum saecularem transitura II 2406.

Praelatus: *pro emigrantibus* italis constituitur I 331; v. Emigrantes; *Curiae Romanae* iuxta varios ordines Congregationum, Tribunalium et Officiorum I 1574; *ritus orientalis* concedens dignitates sacerdotibus alieni ritus I 1982; *Missionis Galliae* et ordinatio Tribunalium III 5383; *ordinis minoris:* instructio circa eius vestes, titulos et insignia IV 5508.

Praelectiones biblicae: non suadetur opus «Introduction à la Bible» pro cis tradendis in Seminariis Collegiisque religiosorum II 3821, 3831.

Praematrimonialis v. voces substantivas.

Praemilitaris labor et decr. «Inter reliquas» I 1816.

Praemium constituitur v.d. «Fondazionc Premio Internazionalc della Pace Giovanni XXIII» cum propriis Statutis III 4372.

Praeparatio *alumnorum* in Missiones mittendorum I 581, IV 5824; *precum* S. Officio exhibendarum I 1378; *summarii* in causis Servorum Dei I 1640, IV 6356, ct in causis dc sacra ordinatione ciusdemque oneribus 111 4463; *Professorum* religionis pro scholis mediis religiosorum II 2508, ct litterarum atque scientiarum pro scholis internis II 2939, 3055; *Concilii VaL· U* per Commissiones III 4036; *versionurn* textuum liturgicorum IV 5465, 5536, 6151.

Praepositus *paroeciae:* ius eum praesentandi legitime I 1177; *Generalis* Societatis Iesu: Facultates vicennalcs 111 4984.

Praescriptum *canonum* aliquorum Codicis anticipatur I 89; *canonum* 534 et 1532 § 1 n. 2 circa pecuniae summam ultra quam requiritur beneplacitum apostolicum in contractibus perficiendis II 2912, III 4379; v. Pecunia; can. 1139 § 2 circa sanationem matrimonii II 3587; *iuris* canonici circa officia ecclesiastica II 3583; iuris processualis neglectum et restitutio in integrum IV 6131; *Regulae* O.F.M. Cap. circa hereditates et legata II 3391; *Constitutionis* Cone. Vat. II de Liturgia III 4461.

Praesentatio *canonica* ad paroeciam I 1177, ad Vicarium curatum I 1994; *documentorum* ad civiles effectus matrimonii obtinendos in Italia IV 6150.

Praesentia *choralis* et distributiones failentiarum I 388; canonici Paenitentiarii I 591; post iubilationem et distributiones II 2114; *cadaveris* et celebratio Missae in domo vel de requie 1 829, 1878, 2018; *Ordinarii* aut Metropolitae loci et usus throni a Legatis Pontificiis II 2421; *«mysteriorum»* in cultu litûrgico explicatur II 2523; *contrahentium* pro valore matrimonii II 2601.

Praeservatio *fidei in Locis Sanctis:* Opus unitur cum Ordine Equestri S. Sepulcri sub regimine Patriarchae Hierosolymitani I 924; de novo Opere in locum Leoniani Operis de fidei praeservatione suffi-ciendo I 1189.

Praeses *Commissionis Interpretis:* facultates I 97, 609; *Capituli canonicorum:* de iure praesidendi coetibus capitularibus I 355; *Congregationum monasticarum:* facultates eis tributae in Rescr. «Cum admotae» III 4559; *Conferendarum Episcopalium:* documenta quaedam eis missa ΠI 5'm rv 5672, 5797, 5952, 5989.

Praestatio *Episcopo* visitanti civitatem I 52; adsistentia eidem praestanda a canonicis I 649; *obsequii* Confucio a catholicis I 1621; *iuramenti* super ritibus malabaricis a Missionariis Indiae I 1958; *servitii* infirmis, praesertim viris, a religiosis feminis I 1997; *bonorum* ecclesiasticorum in Italia II 2176, 2269; *operum* bibliothecarum ct archivorum ecclesiasticorum Italiae II 2831, 3100; *auxilii* et collaborationis Operis Vocationum II 3450, IΠ 4111; *operum artis* ad Sedem Ap. pertinentium III 4687;

— *cautionum canonicarum in mixtis nuptiis:* decretum S. Officii I 1377, 1409; nonnulla territoria Africae excipiuntur ab observantia decreti I 1591; solvuntur dubia circa obligationem illas praestandi I 1829, 2061; decretum S. Officii de cautionibus ad normam can. 1061 praestandis de universa prole catholice baptizanda et educanda Π 2111; responsa circa cautiones aequipollentes praestandas II 2567, 2591; natura praecedentis decreti S. Officii et eius applicatio praesertim in ditione Sinensi II 2659; certitudo necessaria in dispensante ad valide dispensandum cum praestantur cautiones aequipollentes pro matrimonio contrahendo vel sanando in radice 111 4182, 4621; facultas datur sanandi in radice matrimonium mixtum ct dispensandi a disparitate cultus vel mixtae religionis, praestitis cautionibus a sola parte catholica III 4994, 5064, etiam si pars acatholica cautiones praestare renuit III 5096; requiritur saltem ad dispensandum vel contrahendum ut pars catholica, quamvis cautiones formaliter praestare renuat, parata sit ad procurandum baptismum et educationem catholicam prolis III 5111.

Praestantia festorum ob sollemnitatem I 1738.

Praestites tutelares v. Patronus.

Praesumptio *mortis* coniugis I 2, 341; datur documentum libertatis ob hanc causam III 4270.

Praevia *censura* librorum I 2054, II 2121; v. etiam Censura librorum; *conversio* infidelis non requiritur ad solvendum matrimonium in favorem fidei 111

3968, 3970, 4387, 4471; *notu* explicativa circa qualificationcm theologicam doctrinae Cone. Vat. II dc Ecclesia 111 4561; *reconciliatio* partis massonicae cum Ecclesia ad recte convalidandum matrimonium III 5144; v. Reconciliatio.

Praevidentia socialis cleri variis modis efformatur I 2075, II 2181 ; v. Clerus: egestas oeconomica, Necessitas.

«Praevio baptismo»: valor huius clausulae cum apponitur in Rescriptis solutionis matrimonii in favorem fidei III 4015.

Praxis *continentiae* periodicae in usu matrimonii declaratur licita 111 3881 ; *sequenda* in transitu Institutorum religiosorum in iurisdictioncm S. C. de Prop. Fide I 1434; *«Quadraginta quattuor Missarum»* reprobatur I 1522; *mittendi* alumnos seminariorum clericos vel religiosos ad labores manuales absolvendos penes portus, fabricas, etc. II 3159, 3164, 3839; *circa curationem* psychoneurosis sequenda II 3580; *solvendi vota* scholasticorum et coadiutorum non formatorum S.I. ipso facto dimissionis confirmatur III 3966; *admittendi* filios acatholicorum ad Seminarium et Ordines sacros mutatur III 4250; v. Acatholicus; *mittendi pueros* Institutorum catholicorum ad funera aliena, mcrcede conventa, interdicitur III 4957.

Preces: commutatio Officii divini per alias preces durante bello 1 2019; dubium circa preces breviter concludendas in Rituali Romano III 4326;

— *ad mentem Romani Pontificis* pro indulgentiis lucrandis: valor huius conditionis I 1512; *ad pedem altaris* ante Missam recitandae: quando possunt omitti III 4765; in Missa conventual! III 4940; *collectio precum* piorumque operum cum adnexis indulgentiis I 1027; nova editio I 1844; pro fidelibus rituum orientalium II 2208 ; nova editio pro latinis II 2729 ; v. etiam Collectio, Enchiridion; *Eucharisticae* approbantur iuxta nonnas adhibendae III 5369; criteria pastoralia ad eas recte intellegendas et proponendas fidelibus IΠ 5382; de nonnullis definiendis, praesertim quoad verba consecrationis III 5442; alias Preces Eucharisticas non licet inducere IV 6304; de nomine Episcopi in eis proferendo IV 6318; *iaculatoriae* cum adnexis indulgentiis I 1516; *Leonis XIII* v. Preces post Missam; *mense octobris* dicendae recitari debent etiam diebus 1 et 2 novembris II 2424;

— *post Missam* recitandae I 1431; earum omissio I 1919; omitti possunt cum habetur Homilia II 3399; decretum de precibus post Missam recitandis III 4028;

— *pro Hispaniae* Supremo Moderatore liturgicae dicendae II 3292; *pro indulgentiis* lucrandis recitandae: ab orientalibus I 1528; quae ope «megaphonii» audiuntur I 1620; *pro Missionibus* in paenultima octobris Dominica I 827; die ad opus S. Infantiae promovendum dicato II 2834; *pro rege* populoque Italiae I 1102; nova formula II 2385; formula nova accommodata III 5428; *pro Rescriptis* impetrandis: modus eas exhibendi S. Officio I 1378; exponantur in litteris commendatitiis causae quibus preces innituntur I 2103; *pro vocationibus* ecclesiasticis dies mundialis precum III 4460, 4469, 4625, IV 6253 ; *Viae Crucis:* a quanam persona dicuntur, etiam omisso moto locali I 895.

Presbyter: minister extraoardinarius Confirmationis II 2500; decretum «Presbyterorum Ordinis» Cone. Vat. II de presbyterorum ministerio et vita III 4842, Homilia pontificia in die promulgationis ΠI 4811, normae pro exsecutione decreti III 5001 ; editio partis Pontificalis Romani dc ordinatione Presbyteri III 5420; novi ritus approbantur ad ordinationem Presbyteri III 5886; participatio Presbyterorum in Conferentiis episcopalibus IV 5911 ; declaratio Synodi Episcoporum circa ministerium sacerdotalem IV 6167; animadversiones fiunt in conclusiones a coetu mixto Episcoporum et Presbyterorum in Hispania habito IV 6226; valor et sensus harum animadversionum determinatur IV 6243; v. Sacerdos;

— *Societatis* a Sancto Sulpicio Π 3866; *Institutum saeculare* Presbyterorum «du Prado» aggregatur O.F.M. Conv. quoad indulgentias et gratias spirituales III 4234.

Presbyterale Consilium *Dioeceseos Romanae:* constitutio et ordinatio III 5106; novum Consilium constituitur IV 5695; *omnium Dioecesium:* litterae circulares de Consiliis Presbyteralibus IV 5797, et de natura, officiis et ordinatione Consilii Presbyteralis tamquam Senatus Episcopi in regimine Dioeceseos IV 5637.

Presbyteratus: facultas illum conferendi exacto tertio cursu Theologiae I 126, 370, 608; limitatur haec facultas II 2259; facultas dispensandi cum religiosis a defectu aetatis pro Presbyteratu in Brasilia I 2045; item dispensandi a defectu curriculi theologici et aetatis durante bello II 2170;

— *ritus Ordinationis:* quantitas aquae infundendae in calice pro Missa Ordinationis I 1383; Const. Ap. de Presbyteratus Ordine Π 2480; editio partis Pontificalis Romani de Ordinatione Presbyterorum III 5420; novi ritus Ordinationis approbantur III 5886; ritus de admissione inter candidatos ad Presbyteratum, necnon de sacro caelibatu IV 6334; v. Presbyter, Sacerdos.

Presbyterianus : valor eius matrimonii cum melchita absque forma canonica II 2208.

Presbyterium : testes admitti non debent in illo durante matrimonii celebratione I 2019.

«Presbyterorum Ordinis»: Decretum Cone. Vat. II de presbyterorum ministerio et vita III 4842; Homilia pontificia die promulgationis III 4811; normae exsecutoriae III 5001.

Pretiosa res v. Res pretiosa.

Pretiosissimus Sanguis v. Sanguis Pretiosissimus.

Primas Abbas v. Abbas Primas.

Prima Primaria *Unio* «apostolatus infirmorum» erigitur I 1573; *Congregatio* Romana: indulgentiae et privilegia II 2588; *Unio* Excubiarum honoris sacratissimi et Immaculati Cordis B.M.V. constituitur II 2946.

Prima *domus* religiosa erigenda in territoriis S.C. de Prop. Fide II 3514; — *Hora* Officii divini: Missa conventualis potest celebrari ante illam II 3822; celebratio immediate post Primam III 4237; facultas datur dispensandi ab eius recitatione III 4727; *instantia* seu gradus Tribunalis v. Gradus, Instantia, Tribunal; *lux* diei seu circa auroram Dominicae Resurrectionis: facultas celebrandi Vigiliam paschalem III 3922; *matrimonium* primum dubium et declaratio nullitatis secundi II 3'613; *Missa* Nativitatis Domini cum celebratur horis serotinis vigiliae II 3229; *Romana Synodus* promulgatur III 4053; *tonsura:* disciplina nova pro Ecclesia latina circa illam IV 6304, 6334; *uxor* polygami et huius baptismi III 4122; v. Baptismus.

Primarium Opus Vocationum religiosarum II 3366.

«Primo feliciter»; Motu pr. Pii XII de Institutorum saecularium laude atque confirmatione II 2495.

«Princeps Pastorum»: Encyclica Ioannis XXIII de catholicis Missionibus IΠ 3984.

Principia *Actionis Catholicae* I 970; *factionis* politicae «sinistra cattolica» II 2259; *renovationis* musicae sacrae II 3319, et Institutorum perfectionis II 3813;

— *institutionis* alumnorum religiosorum II 3503; *recognitionis* Codicis Iuris canonici III 4793, 5253; *investigationis* de peccato originali III 4996; *Communitaium* vitae Christianae III 5332; *relationum* inter Ordinarios Missionum et Instituta Missionalia IV 5483; *applico-*

tionis dialogi oecumenici in Ecclesia TV *5868; vitae* et ministerii sacerdotum in Ecclesia IV 6167.

Principium *obligationis* Constitutionis Cone. Vat. II de Liturgia III 4461, novi Missalis, Liturgiae Horarum ct Calendarii IV 6105; *devotionis* in B.M.V. de Fatima III 5105; *«lite pendente nihil innovetur»:* applicatio in processu administrativo coram Signatura Ap. IV 5915.

Prior conventualis in Congregationibus monasticis non venit nomine Superioris localis I 475, sed Superioris Maioris I 521.

Privatus v. voces substantivas.

Privilegia: communicatio inter religiosos I 1836; denegantur nonnulla particularia celebrandi aliquas Missas votivas III 4291 ; v. Facultates;

— *Abbatiae* S. Hieronymi in Urbe I 1519; *Abbatis-paroehi* II 2410; *Americae Latinae* v. America Hispano-latina, Facultates Amcricae latinae; *Anni iubilaris* B.M.V. de Fatima III 5105; *Anni Sancti* seu Iubilaris S. Iacobi dc Compostella in Hispania II 3340; *«Apostolatus Maris»* II 3829; *Archiconfraternitatis* Doctrinae Christianae 1 1947; *associationum* fidelium Christianorum II 2319; *Auditorum* Rotae Nuntiaturae Ap. in Hispania III 3899; *Bullae Cruciatae* hispanae III 4214;

— *Cardinalium* Patrum I 1544; *circa ieiunium* et abstinentiam v. Abstinentia, Ieiunium; *Conclavistarum* concessa post electionem a Pio XI I 428, a Pio XII I 1914, a Ioannc XXIII II 3869, a Paulo VI III 4377; item *Congregationum* Marianarum II 2510, 2588; *Congressuum* eucharisticorum 1656; Episcoporum quaedam I 236, 320; per Motu pr. «Pastorale Munus>> concessa III 4421; v. «Pastorale munus»; *Germaniae* varia II 3877; *Legatorum Romani Pontificis:* usus throni II 2421 ;

— *«Operis Apostolici»* in Hibernia II 2442, 2444; item *Ordinis Eremitarum* S. *Augustini* I 721; *Ordinis Praedicatorum:* revocantur olim con a in America latina 1 1518; *Praelatorum* Curiae Romanae iuxta diversos ordines I 1574; *tridui* post Beati tionem et Canonizationem Servorum Dei I 747, 1240. III 4332, 5428; *Unionis Cleri pro Missionibus* 1 869; anticipandi Matutinum cum Laudibus I 1664.

Privilcgiatus *locus* et abstinentia I 651; *altare* v. Altare privilegiatum; *ritus* Missae votivae ineunto vel exeunto anno scholastico II 3098.

Privilegium *altaris* privilégiât! 1 1033; v. Altare privilegiatum; *Basilicae Minoris* 111 5383; *dandi litteras* testimoniales v. Litterae testimoniales; *fidei* in matrimoniis II *2285; fori* II 2500; *imponendi* biretum rubrum Cardinalibus novellis IV 5515; *Nobilitatis* olim Ordinis piani proprium I 1938; *Missam* privatam celebrandi feria V in Cena Domini II 3821 ;

— *Paulinum:* facultas dispensandi disparitatem cultus cum utentibus hoc privilegio ct contrahere cupientibus cum parte pagana 1 319; solutio matrimonii inter partem baptizatam ct partem infidelium extra hoc privilegium 1 700; interpretatio ct usus I 838; quibus sub conditionibus dispensari solet ab interpellationibus faciendis 1 1591; facultas datur dispensandi 1 1631; usus cum acatholicis dubie baptizatis 1 1828; dispensantur interpellationes praemisso processu summario 1 2041; non conceditur usus cum una pars baptismum recipit extra Ecclesiam catholicam I 2102; dispensantur interpellationes certis sub conditionibus II 2421, 3827; conceditur ut pars catholica, post usum Privilegii Paulini ct dispensatis impedimentis, contrahere possit cum acatholice baptizato II 2650, 3294, 3827; conceditur «'documentum libertatis» in casu usus dubii Privilegii Paulini II 3777, ct suadentur Ordinarii ut in dubio de recto usu huius privilegii recurrant ad Sedem Ap. III 4265; usus post baptismum alterius coniugis declaratur nullus, et matrimonium solvitur in favorem fidei III 4420; necessitas interpellationum ad usum licitum ct validum III 4767; matrimonium in infidelitate contractum non subest Privilegio Paulino post adulterium partis catholicae III 5034;

— *pauperum* ct inscriptio in Opere a Propagatione Fide I 921 ;

— *pianum* retinendi ex variis uxoribus illam quae baptismum acceptaverit, extenditur ad regionem Coreanam III 5190; v. Pius Papa V; — *praecedentiae* tituli Missionarii Apostolici revocatur I 635;

— *sabbatinum* ct devotio in B.M.V. de Monte Carmelo inculcatur I 438; Tertiarii S. Francisa* adscript! sodalitati B.M.V. de Monte Carmelo frui possunt hoc privilegio sine Officii recitatione II 2499.

Pro *Deo:* Unio intemationahs ct opera pia quae hoc nomine veniunt ordinantur III 4655; — *claustralibus* scu *monialibus:* Statutum particulare datur huic Foederationi italicae monialium II 3868; — *Nuntius* Apostolicus v. Delegatus Ap., Nuntius, Legatus.

Probatio *status liberi* pro futuro matrimonio I 399; *candidatorum* v. Novitiatus; *tempus* probationis in Societatibus missionaries in communi viventibus II 2945, et eorum qui transeunt in Ordinem Cistercicnsium Reformatorum III 5221; *validitatis* baptismi III 5218.

Processio sacra: dubium circa usum currus et equorum I 501, 654; ius parochi ducendi processiones I 505, etiam religiosorum I 780; modus deferendi processionaliter signa Passionis et statuam Virginis Perdolentis feria VI in Parasceve I 1176; praecedentia inter Associationes pias mulierum et Actionem Catholicam in processionibus I 1511 ; locus a «clero parvo» servandus in illis I 1899; Litaniae Sanctorum dicendae cum omittitur processio III 4765.

Processus ecclesiasticus: ius Advocatorum Curiae Romanae suscipiendi causas coram tribunalibus dioeccsanis I 612; missio actorum causae II 2112; Codex iuris can. «de iudiciis pro Ecclesia orientali» II 2661; Ordo pro causis judicialibus expediendis in Tribunali Rotae Nuntiaturae Hispanae III 3906; modus procedendi cum aliqua iudicialis causa de Rota Hispana devolvitur ad Sedem Apostolicam pro nova instantia III 3911; competentia et modus procedendi Signaturae Ap. IV 5963; capacitas processualis seu legitimitas activa ad agendum fratrum coniugis defuncti IV 6122; restitutio in integrum adversus decretum Rotae Romanae ob neglectum legis praescriptum IV 6131; civiles effectus nequeunt tribui decreto nullitatis matrimonii lato ab Episcopo cum nuptiae celebratae sunt extra Ecclesiam catholicam IV 6211;

— *admissionis* filiorum acatholicorum ad Seminarium et Ordines Sacros III 4143, 4159; mutationes inducendae 111 4250;

— *appellationis* in causis nullitatis matrimonii aliquatenus innovatur IV 5810. 5817, 5918, 5962, 5983;

— *contentioso-administrativus* penes sectionem alteram Signaturae Ap.: an recursus sit in suspensivo vel dcvolutivo, ct dc applicatione principii «lite pendente, nihil innovetur» in his processibus IV 5915; modus procedendi in recursis solvendis IV 5917; de conditione dcvolutiva vel suspensiva recursus in processu remotionis parochi IV 6122;

— *criminalis:* modus procedendi contra religiosos reos criminis pessimi 111 4302;

— *dimissionis religiosorum:* modus procedendi cum agitur de illis qui ante Codicem vota nuncupaverunt 1 123; novus modus procedendi in dimissione religiosorum a votis sollemnibus in O.F.M. IV 5686 ct in Ordine Praedicatorum IV 6299;

— *dispensationis super matrimonio rato et non consummato:* regulae servandae I 555; normae pro tractandis his causis ex parte Consultorum S.C. de Sacramentis I 907; normae servandae ad praecavendam dolosam personarum substitutionem I 1042; facultas datur nonnullis Delegatis Ap. concedendi Ordinariis instructionem processus I 1618; Instructio ad conficiendos processus in ecclesiis Orientalibus I 1623; nova causae propositio dc inconsummatione IV 6252; facultas datur Tribunalibus dioeccsanis S.F.A.S. conficiendi processum durante bello II 2134; datur «documentum libertatis» a matrimonio in quo nec nullitas nec inconsummatio satis evinci poterat processu ordinario II 2230; natura administrativa huius processus 11 3042; Instructio ad conficiendos processus super rato et non consummato pro Ecclesia Orientali II 3155; normae servandae in confectione et transmissione actorum processus in his causis II 3159; Instructio servanda a Tribunalibus Vicariatus Urbis in his causis pertractandis II 3722; facultas datur Ordinario loci instruendi immediate causam sine praevio recursu ad S. C. de Sacramentis IV 5916; Instructio de quibusdam emendationibus circa normas in processu super matrimonio rato et non consummato servandas IV 6248;

— *documentalis* seu *in casibus exceptis:* dubium circa declarationem nullitatem matrimonii absque strepitu proccssuali in casibus exceptis I 232; iura Ordinarii et Officialis in causis matrimonialibus hoc modo decidendis, et tribunal secundae instantiae instituendum I 609; potestas Ordinarii declarandi nullitatem matrimonii via administrativa ex capite clandestinitatis I 693; causae nullitatis matrimonii a solo Ordinario loci solvendae I 616; matrimonia mixta hoc modo pertractari possunt I 1244, 1244; facultas Vicarii Ap. Sueciae videndi hoc modo omnes causas nullitatis acatholicorum ΠI 3893, et Intructio servanda in his causis pertractandis ΠI 3900; facultas data acatholico agendi in iudicio ecclesiastico in causa nullitatis cum alio acatholico, definienda per processum summarium casus excepti II 3038; declaratur hoc modo nullitas ex defectu aetatis canonicae IΠ 4302; item ex canone 72 Concilii Trullani III 5190; causae nullitatis acatholicorum ut casus excepti possunt tractari ad normam iuris IV 5559; nullitas ex cognatione spirituali ad modum casus excepti declarari potest FV 5843;

— *inconsummatioris matrimonii* v. Processus dispensationis super matrimonio rato et non consummato, Modus procedendi ; — *inquisitionis* circa promovendos ad Episcopatum I 654;

— *matrimonialis:* Litt. circulares de tractatione harum causarum I 1401 ; normae et animadversiones ut Indices perfectius obire possint munus suum in his causis pertractandis II 2094. 2624; constitutio Tribunalis pro his causis v. Erectio Tribunalium; normae servandae a Tribunalibus Vicariatus Urbis in causis matrimonialibus II 3337; matrimoniales de separatione tractantur in Hispania post Concordatum via iudiciali coram Tribunalibus Ecclesiae II 3847;

— *nullitatis matrimonii:* Instructio «Provida Mater» a Tribunalibus dioeccsanis servanda I 1739; interventus S.C. de Sacramentis in processum nullitatis matrimonii. per Promotorcm iustitiae accusati I 1931; munus judicis in his causis decidendis I 2094; datur «documentum libertatis» postquam nullitas demonstrari non poterat via ordinaria II 2230; facultas concessa Vicario Ap. Sueciae videndi causas nullitatis acatholicorum summarie, ommissa forma stricte iudiciali IΠ 3893; matrimonium inter absentes declarari potest nullum.ad tramitem iuris dummodo una pars sit certe baptizata II 2615; declaratio nullitatis ex defectu legitime constituti Procuratoris requirit processum ordinarium iuris III 4015; novus modus procedendi approbatur pro territorio Conferentiae episcopalis S.F.A.S. IV 5810, Australiae IV 5877; nonnullae facultates tribuuntur circa modum procedendi in his causis Conferentiae Episcopali Belgii IV 5918, Angliae et Valliae IV 5962; Motu pr. «Causas matrimoniales» quo normae quaedam statuuntur ad processus matrimoniales expeditius absolvendos IV 5983; v. Erectio Tribunalium;

— *nullitatis Ordinationis* vel *onerum* Ordinibus inhaerentium; regulae servandae I 1282;

— *separatioris* in Hispania tractatur via iudiciali coram Tribunalibus Ecclesiae II 3847;

— *Servorum Dei:* processus informativus I 1341; modus servandus in examinandis pr sibus informativis pro signanda Commissione super introductione causae et pro causis confirmationis cultus I 1354; de litteris postulatoriis conficiendis I 1603; normae servandae in constituendis processibus ordinariis super causis historicis I 1909; facultas conficiendi transumptum processus ordinarii ope machinae dactylographicae III 4507, et xèrographico modo III 4532; instituitur processus Beatificationis Pii XII et Ioannis XXIII in Urbe III 4789; Motu pr. «Sanctitas clarior» quo processus de causis Beatificationis et Canonizationis aptius ordinatur IV 5492; facultas datur instruendi processum super virtutibus ubi omnes fere testes de visu commorantur IV 5982; novus modus procedendi in discutiendo dubio: num aliquid obsit causae introductioni IV 6352; de trium Consultorum votis pro dubiis maioribus discutiendis IV 6352; documenta quae praerequiruntur ad causas Servorum Dei introducendas IV 6356;

— *solutionis matrimonii in favorem fidei:* normae pro conficiendo processu I 1535, II 3354; suadentur Ordinarii ut non acceptent hos processus cum matrimonium celebratum fuit cum dispensatione disparitatis cultus, et pars catholica novas inire nuptias intendit cum non baptizato II 3420; facilior ct celerior redditur modus procedendi in his causis ΠI 5033;

— *summarius:* facultas datur constituendi Tribunal unius tantum iudicis pro omnibus causis, etiam matrimonialibus, cum potestate procedendi summarie, sola substantia servata III 3881; in applicatione Privilegii Paulini, dispensatis interpellationibus I 2041 ; facultas datur Vicario Ap. Sueciae causas nullitatis acatholicorum pertractandi summarie, omissa forma stricte iudiciali III 3893; v. Causae iudiciales;

— *socialis* consortionis humanae componendus cum praeceptis Christianis III 4184;

— civilis in Statu Civitatis Vaticanae servandus: constitutio Tribunalium et modus procedendi iuxta novas normas ordinatus I 1412; causae civiles quae personas Aulae Pontificiae respiciunt, subsunt competentiae Commissionis dic 21 sept. 1932 institutae I 1786; Motu pr. dc ordine iudiciali. ct de ratione procedendi in causis civilibus Civitatis Vaticanae servanda II 2340; v. Civitas *Vaticana.*

Procurator *ad lites* in causis coram Rota Romana: proventus I 1923, II 2344. 2419; regulae servandae in liquandis proventibus II 2420; religiosi assumi possunt in Procuratores ex officio datos pro causis canonicis matrimonialibus II 3829; declaratio nullitatis matrimonii ex defectu legitime constituti Procuratoris requirit processum ordinarium III 4015;

— *ad matrimonium celebrandum:* litt. circulares circa celebrationem matrimonii per Procuratorem I 1386; transmissio radiophonica celebrationis matrimonii militum per Procuratorem durante bello I 2091; ritus

servandus in matrimoniis mixtis cum pars acatholica legitime repraesentatur per Procuratorem catholicum II 2439; debet designari a parte contrahente II 2502; celebratio matrimonii inter emigrantes italos, praecipue per Procuratorem contrahendi II 3495; — *Generalis religiosorum* constitui debet in Urbe I 316.

Procuratorium mandatum ad lites non a curatore sed a parte conventa datum et querela nullitatis IV 6136.

Professio fidei: emitti debet a Superioribus Societatum clericalium I 839; facultas utendi formula breviori in terris missionum ΠT 5052; formula brevior pro missionibus ΠI 5078; formula deinceps adhibenda cum ius praescribit professionem fidei, substituens formulam tridentinam ct iuramentum antimodemisticum IΠ 5282; sollemnis professio fidei a Paulo VI pronuntiata recurrente saeculo XIX a martyrio SS. Petri et Pauli Ap. III 5396; — *publica perfectionis:* natura et valor in Ecclesia Π 2835; — *Regulae* Tertii Ordinis franciscalis: effectus inde provenientes II 3770.

— religiosa: sodalium laicorum in Ordinibus religiosis I 227; dies in Instituto «Christian Brothers» I 291; eorum qui profitentur «donec in Congregatione vivam» I 373; dc superiore ad illam recipiendam apud religiosas I 373; exploratio voluntatis ante Professionem in religionibus mulierum I 438; normae pro religiosis ad servitium militare vocatis post Professionem I 1951 ; transitus ab una in alteram classem, et ab uno in alterum monasterium eiusdem Religionis post Professionem religiosam II 2494, 2514; formula, Superior recipiens et effectus voti oboedientiae in secundis Ordinibus mulierum Π 2915; facultas datur Societati lesu emittendi primam Professionem extra domum novitiatus III4021 ; monitum circa investigationem psychoanalyticam ante Professionem ΠI 4223; alloc. pontificia circa relationem inter Professionem et sacerdotium IΠ 5059; experimenta permittuntur contra ius commune in materia Professionis IV 5590, 5796; exclusio a Professione perpetua ob infirmitatis causam IV 5943;

— *effectus:* circa dominium radicale bonorum mobilium post Professionem simplicem I 176; voti oboedientiae in secundis Ordinibus mulierum II 2915; quoad transitum ab una in alleram classem aut ab uno in alterum monasterium eiusdem Ordinis II 2494, 2514;

— *in articulo mortis* novitiorum I 523, non extenditur ad prostulantes I 748; — *invalida* ob defectum debitae residentiae in conventibus Π 2177; ob emissam sollemnem ante exspirationem Professionis simplicis II 3094; — *novitiorum* v. Professio in articulo mortis;

— *perpetua:* aetas requisita I 291 ; exclusio ab ea emittenda ob infirmitatis causam IV 5943;

— *ritus* seu *Ordo:* ritus servandus apud moniales I 218; usus linguae latinae et vernaculae apud Tertiarios S. Francisci II 2168, III 4032; variationes in ritu apud O.F.M. III 4724, et apud moniales S. Clarae III 5051; novus Professionis religiosorum ritus scu Ordo instauratus promulgatur TV 5751; Ordo Professionis TV 5752; interpretationes vernaculae novi Ordinis IV 5863; normac servandae in adaptando caeremoniali proprii ritus IV 5864;

— *simplex:* effectus circa dominium bonorum mobilium 1 176; praecedere debet emissionem professionis sollemnis II 3094;

— *sanatio:* in Tertio Ordine saeculari S. Francisci I 148, 599, 955, 1004; Professionis sollemnis Fratrum conversorum O.P. ob defectum residentiae in conventibus II 2177; Professionis sollemnis in O.P. emissa ante exspirationem temporis Professionis simplicis II 3094; Professionum in O.F.M. ob defectum consilii duorum saltem Definitorum III 4668;

— *sollemnis:* aetas requisita I 144, 291; restauratur apud moniales Dominicas Prulianenses I 1597; dubia circa formulam huius Professionis in secundis Ordinibus mulierum II 2915; formula qua solet concedi restauratio Professionis sollemnis apud moniales II 3240; Consilium cui competit votum deliberativum in admissione ad Professionem sollemnem determinatur ex commoratione candidati in conventu propriae Provinciae IV 5654; facultas datur ut sorores externas monasteriorum monialium Cistcrciensium Strictioris Observantiae vota sollemnia emittant IV 5866; experimenta permittuntur in O.F.M. Cap. quoad institutionem candidatorum ante Professionem sollemnem IV 5981 ;

— *temporaria* eorum qui in amentiam incidunt I 736; computatio servitii militaris in tempus huius Professionis I 860; facultas permittendi Professionem ad triennium in tertio Ordine saeculari S. Dominici III 4059.

Professor *religionis* in Institutis religiosis laicis et in scholis mediis religiosorum: praeparatio theologica et iura Ordinarii circa eorum nominationem et vigilantiam II 2508, ГП 3921 ; *litterarum et scientiarum* pro scholis internis religiosorum: Institutum Superius pro eorum praeparatione II 2939; v. Institutum scientiarum atque litterarum; *laicus* in scholis publicis Italiae ab Ecclesia dependentibus: retributio oeconomia et condicio iuridica II 3191.

Professus *temporarius:* ius ad suffragia post mortem I 231; tempus ad interponendum recursum contra decretum dimissionis I 596, et declaratio circa eumdem recursum I 596; *normae* pro sororibus professis ingredi optantibus in monasteria monialium Carmelitarum Discalceatarum FV 6054.

Progressio promovenda populorum III 5124, iuris IV 5627, humana et Christiana IV 6138.

Prohibitio *actionis politicae* clericorum I 868, Π 3723; *consultationis* radioesthesiae II 2120; *cultus* et formae devotionis II 2912, III 3930; — *librorum* quoad orientales I 947, II 2234; Instructio S. Officii II 2171; abrogantur canones circa libros ipso iure prohibitos et circa poenas contra violatores ipsorum canonum III 5054; Index librorum prohibitorum vim legis ecclesiasticae amplius non habet IΠ 4990; v. Damnatio operum, publicationum; — *participationis* clericorum et religiosorum in activitatibus centri documentationis Cuemavacensis IV 5472; — *Regulae Franciscanae* circa adrrunistrationem rerum temporalium Π 3271.

Prolis *conceptio:* ius ad vitam prolis conceptae II 2940; onanismus artificialis seu usus mediorum artificialium contra prolis conceptionem iterum damnatur II 3391; Encycl. «Humanae vitae» de propagatione humanae prolis recte ordinanda III 5405; dissensio publica nonnullorum sacerdotum a doctrina huius Encyclicae et conflictus inde ortus IV 6051 ;

— *educatio:* ad celebranda senanda et convalidanda matrimonia mixta requiritur certitudo moralis de baptismo et educatione catholica universae prolis orta ex cautionibus praestitis I 1185, 1349, 1871, II 2111, III 5111; ad dispensandum super rato et non consummato imponitur obligatio quoad prolem ante nuptias susceptam II 2239; v. Cautiones, Praestatio cautionum; lucratio lubilaei a mulieribus quae propter gestationem vel curam prolis Romam adire nequeunt pro lubilaeo II 2731; v. Educatio; — *légitimâtio* per subsequens matrimonium I 1202, 1518; — *ritus* prolis susceptae a matrimoniis orientalium cum latinis extra Patriarchatum contractis II 3053; — *bonum prolis* curandum cum matrimonium solvitur in favorem fidei III 4479.

Prolytatus v. Licentia academica.

Promiscua educatio v. Educatio.

Promissio *cautionum* v. Cautiones, Praestatio cautionum; natura ct gravitas promissionum, praecipue paupertatis et obedientiae in Institutis saccularibus et, in concreto, in illo Regalitatis D.N.I.C. II 2597; promissiones loco votorum temporariorum denegantur Monialibus Cistcrcicnsibus Strictioris Observantiae IV 6226; sensus verborum «promissio omnino cavendi» quae in Rescriptis pro mixtis nuptiis apponi solet aliquando III 5066.

Promotio *ad Episcopatum:* secretum servandum circa requisitas informationes I 56; processus inquisitorius circa promovendos I 654; quaestiones de promovendis ad officium episcopale vel ad munus Vicarii vel Praefecti Ap. I 1850; normae de promovendis ad Episcopale ministerium in Ecclesia latina dantur IV 6253; v. Episcopus; — *ad Dignitatem* v. Elevatio;

— *ad munus Superioris localis* IV 6217; *ad Ordines sacros* v. Admissio ad Ordines, Alumni, Institutio, Ordines;

— *activitatis missionalis Ecclesiae* I 811, II 2834, 2867, 2892; cantus gregoriani et musicae Sacrae I 861, II 2623; institutionis catccheticae I 1597; studiorum clericorum et religiosorum II 2216, 2733, 3597; actionis et restaurationis liturgicae II 2233, 3218; sanctitatis sacerdotalis II 2778; instituti monialium II 2815, 2878, 3012; Congregationum Marianarum II 2742 et Actionis Catholicae II 2880, 2946; linguae latinae III 4256; veritatis, unitatis, pacis ΠI 3944, et progressionis populorum III 5124; uniformitatis liturgicae inter Regulares IΠ 4910; collegialitatis Episcoporum IV 5641; v. singulas materias.

Promoter iustitiae: ius accusandi nullitatem matrimonii I 1894; normae circa eius interventum in causis nullitatis matrimonii apud Rotam Romanam I 1908; ius accusandi matrimonia acatholicorum I 1913; interventus S.C. de Sacramentis in processu nullitatis matrimonii per Promotorem iustitiae accusati I 1931; facultas assumendi laicos ad hoc munus III 5385; nullitas sententiae ex eo quod iudex functus erat in eadem causa munere Promotoris iustitiae IV 6103; nequit recedere a causa ab ipso introducta, nisi Tribunal recessum vel renuntiationem admittat IV 6161.

Promulgatio: monitum de non applicandis normis liturgicis iam promulgatis ante earum vacationem legis IΠ 4128; — *Codicis iuris canonici* per Const. Ap. «Providentissima mater» I 60; litterae congratulatoriae Patriarchae Veneriarum I 85; — *Codicis rubricarum* Breviarii et Missalis Romani m 4062; — *Directoriorum:* de re oecumenica IΠ 5160, IV 5801 ; circa turismum IV 5505, 5521 ; catechistici generalis IV 5991 ;

— *documentorum Cone. Vat. II:* Const, de S. Liturgia IU 4430; Decreti de instrumentis communicationis socialis III 4447, et allocutio pontificia in die promulgationis IΠ 4425; Const, dogmaticae de Ecclesia TΠ 4563; Decr. de Ecclesiis orientalibus catholicis III 4595, 4600; Decr. de Oecumenismo III 4601, et alloc. pontificia in die eorum promulgationis IΠ 4610; Decr. de pastorali Episcoporum munere in Ecclesia IΠ 4728; Decr. de accommodata renovatione vitae religiosae ГΠ 4741; Decr. de institutione sacerdotali III 4747; Declarationis de educatione Christiana ГΠ 4755; Deci, de Ecclesiae habitudine ad religiones non Christianas III 4761, vacatio legis pro his documentis ΠT 4764, alloc. Pontificia in die eorum promulgationis IΠ 4789; Deci, de libertate religiosa III 4815; Decr. de activitate missionali Ecclesiae IΠ 4822; Decr. de Presbyterorum ministerio et vita III 4842; Const, pastoralis de Ecclesia in mundo huius temporis IΠ 4859, vacatio legis horum documentorum III 4903, alloc. pontificia in die eorum promulgationis III 4811;

— *indulgentiarum* in consecratione altaris ab Episcopo delegato I 1350;

— *Librorum liturgicorum:* ritus Concelebrationis et Communionis sub utraque specie IΠ 4655; Gradualis simplicis III 5248; Missalis Romani instaurati IV 5511 ; novae editionis eiusdem Missalis IV 5761 ; Ordinis Missae et Institutionis generalis Missalis Romani IV 5514; ritus seu Ordinis Professionis religiosorum III 5160, FV 5751 ; novi ritus consecrationis virginum IV 5829; ritus Benedictionis Abbatis et Abbatissae IV 5916; Officii Divini instaurati seu Liturgiae Horarum IV 5912; Institutionis generalis de Liturgia Horarum IV 6023; novi Ordinis Confirmationis IV 6146; Ordinis initiationis Christianae IV 6197; Ordinis cantus Missae seu Gradualis Romani iuxta novam ordinationem IV 6286; ritus de institutione Lectorum ct Acolythorum, de admissione inter candidatos ad Diaconatum et Presbyteratum, necnon de caelibatu amplectendo FV 6334; Ordinis Unctionis infirmorum eorumque pastoralis curae IV 6336;

— *Ordinis Synodi Episcoporum* III 5066; — *Statutorum* v. Statuta; *Synodi* Romanae primae III 4053.

Pronuntiatio circa expensas FV 5923.

Propaganda Fide v. Congregationes Romanae.

Propagatio *fidei:* de fide catholica per totum orbem propaganda I 239; celebratio Missae votivae pro fidei propagatione semel in anno in qualibet dioecesi I 439; declaratio de hac Missa votiva I 507, 906; *Opus* a Propagatione Fidei v. Opus Propagationis Fidei ; — *Operis* a S. Petro inter alumnos scholarum mediarum ГΠ 4635, 4661 ; — *vitae humanae* III 5405; v. «Humanae vitae».

Prophetiarum lectio omittitur Π 2882.

Proponendi ad Episcopatum v. Episcopos.

Propositio *appellationis* in causis matrimonialibus post elapsos dies fatales IV 6263, apud Rotam Hispanam ante citationem partium IV 6282; — *dubiorum* Commissioni Interpreti Codicis I 98; — *novae causae judicialis:* de inconsummatione matrimonii IV 6252; in causis nullitatis matrimonii FV 5564, 5833, 5836.

Propositiones de re philosophica et theologica damnatae I 729.

Propria *liturgica:* declaratio circa Officia propria et Missas, eorumque extensionem I 810; interpretationes populares Propriorum dioecesium et religiosorum III 4672, et normae pro eorum versionibus III 5049; instructio de Propriis recognoscendis IV 5846; normae pro adoptando caeremoniali proprii ritus Professionis IV 5464: *Missa* v. Missa propria; Officium v. Officium proprium;

—*potestas* Romani Pontificis solvendi matrimonia in favorem fidei IΠ 4057; ius Ecclesiae efformandi suos ministros III 4666; v. Ius.

Proprietas Sedis Ap. super opera artis et harum commodatio III 4687; ius retrocessionis proprietatis determinatur IV 5845.

Proprietates *Institutorum saecularium* IV 5887, 6221, 6310; *iuris canonici* IV 6351.

Prorogatio *Bullae Cruciatae* in Hispania conceditur I 2077; *celebrationis* Capituli religiosorum: indulta prorogandi Capitulum generale I 486; Capituli generalis O.F.M. Conv. prorogatur ad annum II 2168;

— *celebrationis* Vigiliae Paschalis II 2955, 3351; *exemptionis* monialium Hispaniae a Superioribus Regularibus I 907; *Facultatum* Ordinariorum I 185, ct Praepositi Generalis Societatis Iesu III 4984; *gratiarum* spiritualium in Constitutione Ap. «Auspicantibus» concessarum I 1151 ;

— *indulti* altaris privilégiât! I 1151, II 2173; circa ieiunium et abstinentiam II 2321 ; circa ieiunium eucha-

risticum II 2405; v. Ieiunium; *Jubilaei* extraordinarii post Concilium VaL II clausum ΠI 4973; *iurisdictionis* Castrensis in Hispania I 821 ; Ordinariorum locorum in Moniales Hispaniae I 907, 1979; *Novitiatus* seu temporis probationis eorum qui transeunt in O.C.S.O. III 5221; denegatur facultas prorogandi novitiatum ad tres annos IV 6226; *Rationis studiorum* ad tempus approbatae pro religiosis III 4327;

— *temporis regiminis* Superiorum religiosorum durante bello Π 2171; *temporis votorum* temporariorum ultra annos a iure permissos ΠI 5223; *vacationis legis* decreti conciliaris «Christus Dominus» pro Ecclesiis Orientalibus III 4984; quorundam aliorum Decretorum ipsius Concilii III 4987; novi Ordinis baptismi parvulorum IV 5589; v. singulas materias.

Prosecutio *appellationis* iudicialis in causis matrimonialibus post elapsos dies fatales IV 6263; *instaurationis* liturgicae: normae et criteria III 4930. 5196, 5289.

Prospectus relationis annuae de Missionibus conficiendae I 1170; v. Schema.

Prostratio magna in ritu byzantino II 2866.

Protectio *materiae* scapularis I 754; *Eucharistiae* contra bellicos incursus Π 2212; *legalis* abortus fetus humani IV 6348.

Protector Cardinalis non nominandus ΓΠ 4490.

Protectoratus religioso-politicus I 845.

Protestantes baptizati: forma eorum matrimonii I 246, cum schismatice baptizato in ecclesia Serviae II 2278, cum baptizato in ritu armeno III 4248; denegatur facultas celebrandi matrimonium mixtum coram sacerdote catholico in ecclesia protestantium III 5169.

Protocollom v. Concordatum. Conventio.

Protonotarius Ap.: iura et privilegia I 1578.

Protractio *experimentorum* circa textus liturgicos populares III 5454; *Missae* ct distributio Communionis a non Diaconis IV 5586.

Provectus aetate, et ieiunium eucharisticum I 1781.

Proventus ct emolumenta clericorum I 382, et fodinarum bcneficialium I 1363; *Advocatorum* et *Procuratorum* pro causis coram Rota Romana statuuntur 1 1923, II 2344, 2385, 2419, 2420; recursus contra Advocatum immodicum honorarium exigentem IV 5839; Advocatorum ct Peritorum pro causis coram Tribunalibus regionalibus Italiae IV 6319.

«Provida»: Constitutio Ap. de forma matrimonii abrogata manet post Codicem 1 110.

«Provida Mater»: *Instructio* a Tribunalibus dioecesanis servanda in causis nullitatis matrimonii I 1739; solvuntur dubia circa eam I 1888, — *Constit. Ap,* Pii XII de statibus canonicis Institutisque saecularibus Christianae perfectionis acquirendae II 2398; alloc, pontificia exacto XXV anno ab edita hac Constitutione Apostolica IV 6221.

Providentia Divina: Hospitium a II 2178.

Provincia Ecclesiastica: obligatio decretorum Conciliorum Westmonasteriensium circa earum divisionem 1 145; *Edmontonensis:* Tribunalia II 3423; pro orientalibus in dicione Canadcnsi ÏI 3564; *Agraensis* in India: indulta liturgica II 3820;

— Religiosa: facultas constituendi duos novitiatus pro eadem Provincia I 170. 598; usus paramentorum coloris caerulei in nonnullis Provinciis hispanis et americanis O.F.M. Cap. I 1981; prorogatur tempus regiminis Superiorum in nonnullis Provinciis O.F.M. durante bello II 2171; determinantur Provinciae ubi festa Beatorum Instituti proprii celebrari possunt II 2732; Foederationes monasteriorum monialium non debent necessario circumscribi intra limites territorii Provinctac religiosae Delegati II 3370, 3371; Institutum religiosum «Fratres a Caritate» associatur Provinciae Neapolitanae O.F.M. III 5251 ; experimenta conceduntur contra ius in materia erectionis Provinciarum IV 5796; novae normae circa erectionem Provinciae religiosae statuuntur FV 5832.

Provinciale *Capitulum:* electio substituti I 1151, et Delegatorum III 4023; novus modus eligendi Delegatos in O.F.M. Cap. III 4495, etiam inter Fratres laicos IV 5475; v. Capitulum; *Tribunal* in dicione Columbiana III 5243, 5244, in regione Parisiensi III 5313, 5314.

Provisio *paroeciae* sine dote sufficienti I 111, ct in peculiaribus locorum et personarum adiunctis II 2291 ; provisio *parochi* renuntiantis IV 5839; *officiorum* et *beneficiorum* durante bello I 184; decretum de ecclesiasticis officiis et beneficiis canonice instituendis scu providendis II 2760; consecratio Episcopi sine canonica provisione II 2885; — *provisio et distributio* sacrorum oleorum I 22.

Prudentia in rebus missionalibus tractandis I 1926; in interrogationibus circa VI Decalogi praeceptum mulieribus faciendis a confessoribus II 2174; in socianda opera inter scriptores catholicos et acatholicos III 4260; in administratione et activitate oeconomica religiosorum IV 5559; in publicandis gratiis quae intercessioni Servorum Dei tribuuntur IV 5867.

Prulianenses moniales vota sollemnia restaurant in monasterio I 1597.

Psalmi: cursus instituendus de Psalmis explanandis in Seminariis Italiae I 2084; Motu pr. de novae Psalmorum conversionis latinae usu in Officio divino II 2274; approbatur nova versio II 2294; facultas edendi Breviarium cum nova aut antiqua version© II 2356; dubium circa usum novae tantum versionis in Rituali Romano III 4326; normae de unico Nocturno cum tribus Psalmis non cogit moniales ΠI 5252; conceditur maior Psalmorum copia in Liturgia Horarum quibusdam Communitatibus IV 6300.

Psalterium cum nova versione latina: approbatur editio II 2294; uti potest una cum antiqua in editione Breviarii II 2356; usus extra Horas canonicas II 2434, in functionibus extraliturgicis II 3094, in Rituali Romano III 4326.

Psychoanalysis: investigatio ante Ordines et Professionem religiosam ΠI 4223.

Psychoneurosis: falsae doctrinae et praxis circa eius curationem II 3580.

Publica *honestas* qua impedimentum matrimoniale I 125, 1034; *officia* a sacerdotibus et religiosis operariis non exercenda II 3164, 3839; *schola* interna constituitur Academia Alfonsiana in Urbe II 3597; media et superior in Italia: modus tradendi disciplinas philosophicas II 3842; v. Schola publica; *dissensio* aliquorum sacerdotum a doctrina exposita in Encyclica «Humanae vitae» IV 6051; *opinio:* munus eam recte efformandi officiis committitur Consilio instrumentis communicationis socialis TV 6254.

Publicationes *matrimoniales:* earum omissio I 751; dispensatio apud orientales II 3140; modus eas redigendi in Italia Π 3422; *gratiarum et oblationum* in ephemeridibus; prudentia adhibenda I 1395. IV 5867; v. etiam Divulgatio; *periodicae* damnatae v. Damnatio; modus agendi cum iis qui vendere vel distribuere debent folia et publicationes communistarum II 2620; urgetur observantia normarum de earum censura III 4261; *Librorum liturgicorum v.* Libri; *documentorum* Synodi Episcoporum IV 6166.

Pudori iniuria vel insidia ut causa sufficiens dimissionis religiosorum II 2658.

Puellae: modestia in vestibus tutanda earum quae

apud religiosas instituuntur I 964; consociatio pro Missionibus in Germania 11 2122; monitum de assotiationibus communistarum ad puellas instituendas II 2765; locus ad carum audiendas confessiones III 4237.

Pueri: obligatio Praecepti paschalis pro illis qui Communionem receperunt ante septennium I 103; eorum educatio in catechesi Christiana I 686, in religiosa pietate I 698; administratio Confirmationis pueris ante usum rationis I 1379; eorum vita tuenda a religiosis mulieribus in locis Missionum I 1711; conceditur facultas celebrandi Missam sub dio pro illis apud colonias aestivas degentibus II 2427, et administrandi Confirmationem illis in periculo mortis constitutis II 2523, 2728; S. Ioannes Baptista de la Salle cis instituendis datur Patronus II 2754; monitum de associationibus communistarum ad illos instituendos II 2765; associationes internae Actionis Catholicae pro eis II 2880; inservientes sacris functionibus: usus gestandi tegmina digitorum seu chirothccas Π 3234; praxis eos mittendi mercede conventa ad funera aliena interdicitur III 4957;

— *cantores:* S. Dominicus Savio eligitur eorum Patronus II 3511; approbatio et textus Statutorum F erationis intematlonalis «Pueri cantores» II 3872, III 4630.

Pulsatio campanulae in celebratione Missae I 501 ; organi a mulieribus in ecclesiis I 952.

«Pure et simpliciter»: Rescripti saecularizationis sic dicti nova formula I 1436.

Purificatio *Mariae:* Praefatio propria in festo II 3564; *supellectilis* sacrae a religiosis feminis permittitur I 1710; *calicis* in Missa; usus vini II 2243, 2424.

Purificatoria lavare conceditur Tertiariis Ordinis Regularis S. Francisci I 979, Fratribus Coadiutoribus laicis I 1112, II 2882, laicis orientalibus II 2891.

Putativum matrimonium: requirit ut sit coram Ecclesia celebratum II 2563; nequit esse tale quod celebratur invalide inter duas partes non baptizatas II 3583, aut acatholice baptizatas II 3596.

«Qua cura»: Motu pr. de ordinandis Tribunalibus ecclesiasticis in Italia pro causis nullitatis matrimonii I 1902; normae exsecutoriae I 1991.

Quadragesima: lex abstinentiae durante anni 1917 Quadragesima I 21; facultas transferendi abstinentiam a sabbato in feriam IV, et reducendi dies pro operariis I 809; facultas imponendi cineres die Dominica prima I 848; induitis Bullae Cruciatae Hispanae circa abstinentiam extra Quadragesimam uti possunt omnes clerici II 2206; color conopaei durante hoc tempore II 2482; non expedit commutare Officium de feria cum Officio de Sancto tempore Quadragesimae II 3822.

Quadraginta *Horarum* exercitium pium: Missa dicenda cum habetur die Commemorationis omnium defunctorum I 184; Instructio circa Missas durante hac oratione celebrandas I 873 ; usus non recipitur celebrandi supplicationem feriis V et VI Maioris Hebdomadae II 2739; normae circa Expositionem annualem sollemnem S. Eucharistiae, hucusque XL Horarum dictam, in Urbe faciendam IV 5827; — *«Quadraginta quattuor Missarum»* praxis reprobatur I 1522.

Quaesita alumnis admittendis in Collegium Urbanum proponenda I 689; de «reanimatione» quibus Summus Pontifex in sua allocutione respondit Π 3786.

Quaestiones quibus respondere debent Instituta perfectionis et missionalia v. Elenchus quaestionum;

— *de promovendis* ad officium episcopale vel huic aequiparatum I 1850; — *de Assumptione corporea B.M.V.* definienda proponuntur Ordinariis II 2339; — *morales* de vita coniugali II 2940; in exercitio artis medicae Π 3301, et gynecologicae III 5046; — *de indole apparitionum* Amstellodamensium non retractandae III 4248;

— *sociales* v. Doctrina socialis; — *missionales:* normae et criteria proponuntur pro eorum solutione III 4250; officia commissa Operibus Missionalibus Pontificiis in illis solvendis IV 6323; *de incremento demographico* ct limitatione natalitatis III 5046; — *«quaestiones»* de validitate matrimoni: competentia S.C. de Sacramentis et Signaturae Ap. I 1990, IV 5907; — *quae* sub «communicatione sociali» comprehenduntur IV 6245.

Quaestua *religiosorum:* normae Conferentiae episcopalis Italiae circa huius exercitium iuris III 5353.

Qualificatio *theologica* doctrina in Schemate Cone. Vat. II propositae de Ecclesia ΠI 4561, et de divina Revelatione HI 4767.

Qualificata exclaustratio: formula Π 3213.

Qualitates *Superioris Provincialis,* obiectum experimenti contra ius concessi IV 5796; *catechistarum* in missionibus IV 5812.

Quantitas *aquae* in calice pro Missa Ordinationis sacerdotalis I 1383: *succheri* addenda vino pro Missa inserviendo III 5189.

Quarta Concilii Vat Π sessio seu periodus indicitur IΠ 4621 ; alloc, pontificia in eius initio ΠI 4710.

Quasi domicilium: ius funerandi a parocho illius I 65, 586; Instructio de competentia iudicis in causis matrimonialibus ratione quasi domicilii I 1122; emigrantes subsunt missionario emigrantium, quamvis non sint eius subditi ratione domicilii vel quasi domicilii II 3264.

Quasi paroecia: eius natura post Codicem I 224; instructio circa eius erectionem in Missionibus I 326.

Quasi parochiis: eius facultas dispensandi I 224.

Quater Missam celebrare v. Celebratio Missae bis, ter, quater.

Querela nullitatis sententiae vel decreti proposita Signaturae Ap. IV 5564, 5934, 6136.

Qucritantes stipem pro orientalibus I 940.

Quies a munere v. Pensio.

Quinquaginta anni a morte servi Dei: facultas datur disceptandi super virtutibus ante hoc tempus a iure statutum IΠ 4767.

Quinquennales: *Facultates Ordinariorum:* nova ordinatio I 547; Formulae I 431, 618, 980, Π 3101, III 5283; v. Facultates quinquennales Ordinariorum; — *relatio* v. Relatio quinquennalis.

Quitensis Universitas catholica II 3292, 3573.

Quotannis relatio mittenda I 1186; v. Relatio.

Quotidianus: distributiones I 231; v. Distributiones quotidianae; *Missa* defunctorum I 1715. monialium ct facultas binandi II 3295; — *Communio:* Instructio de abusibus praecavendis I 1904; — *binatio* Missae II 3295; — *usus* Scapularis ct cinguli a Tertiariis Ordinis Saecularis S. Francisci: facultas dispensandi II 3726; interpretatio restringitur huius facultatis II 3729.

R

Radiaesthesia: prohibetur clericis II 2120.

Radicale dominium bonorum mobilium post professionem votorum simplicium I 176.

Radice, *sanatio in* v. Sanatio in radice.

Radiophonicus: *instrumentum* seu *radiophonium:* usus ad cantus liturgicos I 939, ad transmittendam Benedictionem Ap. cum adquisitionc indulgentiarum 1 1380, loco campanarum I 2099; intra functiones liturgicas II 3465, apud Instituta perfectionis II 3726; — *receptio* Benedictionis Papulis 11380,1927;— *transmissio* celebrationis matrimonii I 2091, et recitationis Rosarii II 3036, 3867; — *auditio* Missae ad satisfaciendum praeceptum II 3244; — *Commissio Pont.:* Statuta II 3334, novae leges ΓΠ 3926; — *ars et res:* Encycl. «Miranda prorsus» II 3751; rectus usus huius artis III 4219 — *Statio:* formula benedictionis II 3772.

«Rami»: usus pro linteis sacris I 2093.

Ratihabitio Concordati vel Conventionis inter Sedem Apostolicam et: Lettoniam I 502, Bavariam I 735, III 5046, IV 5472, 5916, Poloniam I 754, Lithuanian! I 915, Lusitaniam I 946, 1094, 1981, IT 2800, Italiam I 1066, Romaniam I 1103, Borussiam I 1106, Badensem dicionem I 1461, Germaniam I 1511, Austriam I 1535, III 4099, 4311, 4533, 5450, IV 5756, 6295, Hispaniam II 2814, 3212, IΠ 4291, Dominicianam nationem II 3294, Rhcnaniam Septentrionalem et Westphaliam Π 3588, Boliviam Π 3813, III 4168, Paraquariam III 4242, Tunetanam dicionem III 4507, Venetiolam ΠI 4555, Saxoniam inferiorem ΠI 4724, Argentinam ΓΠ 5100, Salvatorianam dicionem III 5403, Saravicam (Saarland) civitatem ΠI5435, IV 5831, Rhenaniam-Palatinatum IV 5756. Helvetiam IV 5980.

Ratio *activitatis* missionalis TΠ 4556: *admissionis* in Seminarium eorum qui antea dimissi fuerimt I 2019, 2082, Π 2124, 2130, 2727, 3722, 3774, 3009,3813,3867, III 4350,5145; *archivorum* in Ecclesiae regimine III 4557; *Conciliorum* oecumenicorum in Ecclesia III4319; *diei mimdialis* pro vocationibus sacerdotalibus et religiosis III 4625, IV 6253; *docendi* disciplinas v. Docendi modus; *fundamentalis* institutionis sacerdotalis IV 5702;

— *indulgentiarum* lubilaei I 1456, 1530. II 2630; *institutionis* clericorum et religiosorum II 3593: in musica sacra Π 3783; accommodanda III 4225; eius transmissio ab Institutis perfectionis ad S.C. de Religiosis urgetur III 4327; ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis IV 5702; *Institutorum perfectionis* vitae religiosae 1 661; Institutorum saecularium IV 5887, 6221, 6310; *inter Cardinales* ct proprios titulos in Urbe IV 5514; *inter Ecclesiam Occidentalem et Orientalem* ad unitatem redintegrandam 111 5219; *inter societatem Iesu* ct Sedem Ap. in praesentibus Ecclesiae adiunctis III 5055; *itineris* pro Missa Vespertina celebranda II 3868; *ministerii* sacerdotalis in Ecclesia IV 6167; *officii* in distributione publicationum prohibitarum II 2620;

— *procedendi* in causis civilibus Status Civitatis Vaticanae I 1412; *regiminis* ordinarii religiosorum IV 6225; *specialis* pro concedendo usu antimensii sacerdotibus Latinis II 2758; *studiorum:* instituitur Commissio ad eam renovandam I 1155; normae ad eam conficiendam ct transmittendam ad S.C. de Religiosis II 3593; ad tempus approbata, prorogatur III 4327; *temporum* praesentium in instituendis clericis III 4225; *usus rationis* praescriptus ad Confessionem et Communionem I 285; pro consummatione matrimonii II 2565; v. singulas materias ct voces.

Ratisbonensis *Universitas studiorum:* conventio circa eam inter Sedem Ap. ct Bavaricam civitatem III 5025, ratihabitio III 5046.

Ratum et non consummatum matrimonium: *conceptus y.* Consummatio matrimonii; *Causae* v. Causae iudiciales de rato ct non consummato; *dispensatio* a matrimonio rato et non consummatio v. Dispensatio.

«Razzismus» reprobatur I 1879.

«Raermement moral» v. Moral Rearmement.

Readmissto in Seminarium v. Dimissio e Seminario.

Réanimatio: quaesita moralia II 3786.

Recalde, I. de: auctor libri damnati I 554.

Recensio *periodica:* vigilantia Ordinarii in eas I 1891; v. Censura libri. Publicatio.

Receptio *baptismi. Communionis, habitus, indulgentiarum. Professionis. Rescripti. Stipendii* Missae v. singulas voces.

Receptitiae ecclesiae post Codicem I 210.

Recessus *a Communione:* genuflexio II 2134; *a causa iudiciali:* Promoter iustitique nequit recedere, nisi Tribunal recessum admittat IV 6161.

Recinctensis dioecesis cedit territorium Praelaturae nullius Lauretanae ΓΠ 4674.

Recitatio *Breviarii. Invocationum. Horarum. Litaniae, Officii Divini. Orationis Dominicae. Perorationis. Rosarii* v. singulas voces.

Recognitio *Codicis Iuris canonici:* annuntiatur Π'1 3919; principia quae eam dirigant III 4793, 5253; constitutio Ecclesiae perpendenda IV 5738; Commissio pro recognoscendo iure canonico orientali IV 7279;

— *Congregationum* religiosarum iuris dioecesani post Codicem I 516; *exuviarum Servorum Dei:* Instructio IV 5944; *indulgentiarum* III 5083; *muneris* Legatorum nationum I 762, 766; *ordinis* Cone. Vat. Π celebrandi ΠI 4387; *Ordinis Synodi* Episcoporum IV 5579, nova additamenta IV 6144; *Ordinum liturgicorum:* celebrandi matrimonium IV 5494, baptismi parvulorum IV 5540, calendarii particularis atque Propriorum IV 5846, benedicendi Oleum catechumenorum et infirmorum et conficiendi Chrisma IV 5935, Confirmationis administrandae IV 6141; *Ordinum militarium* a Sede Ap.: enumeratio IV 5795; *personalitatis iuridicae* civilis associationum religiosarum in Italia post Concordatum 11156; *Societatum piarum* iuris dioecesani post Codicem 1 516; *Statutorum* Unionis Cleri pro Missionibus I 1816, Capitularium IV 5857; *studiorum* academicorum ecclesiasticorum; normae III 5355; *usus* insignium pontificalium III 5389; v. singulas materias.

Reconciliatio massonis cum Ecclesia ΓΠ 5144.

Reconsecratio altaris immobilis Π 2209.

Rector *Ecclesiae* «curatiae»: obligatio Missae pro populo 1 1379; *Seminarii:* alloc, pontificia ad eos II 2748, III 4225; *Operis* a Praeservatione fidei et Ordinis Equestris S. Sepulchri I 924.

Recursus *ad Sedem Ap.:* pro restitutione in integrum I 131; media proponuntur recurrendi durante bello ad dispensationes praesertim obtinendas II 2108; necessitas recurrendi ad S.C. Concilii in censibus et praestationibus perficiendis in Italia circa res ct bona ecclesiastica II 2176; per Legatum Romani Pontificis II 2423; cum pars catholica, quae solutum habuit matrimonium in favorem fidei, novas inire nuptias intendit cum parte acatholica II 3841; in dubio de recto usu Privilegii Paulini ΠI 4265; in applicatione can. 72 Cone. Trullani ΠI 4470; contra Advocatum immodicum honorarium exigentem IV 5339; facultas datur Ordinario

instruendi processum dc rato et non consummato sine praevio recursu ad S.C. dc Sacramentis IV 5916;

— *contra decreta Ordinariorum:* in materia proventus ct emolumentorum I 382; fatalia ad recurrendum contra decretum amotionis parochorum I 631; facultas datur recurrendi contra decreta Episcopi ad Metropolitans in specialibus adiunctis I 1827; recursus Capituli Cathedralis contra Episcopum Roërmondcnscm propositus reficitur IV 6297;

— *contra decretum dimissionis* religiosi temporarie professi: tempus ad illum interponendum utile I 596; declaratio circa hunc recursum I 596;

— *contentioso-administrativus* ad Sectionem alteram Signaturae Ap.: admittuntur tantum contra decreta administrativa lata post diem 1 martii 1968 III 5354, 5369; excluduntur recursus contra decisiones Officiorum quae non sint Dicasteria Curiae Romanae IΠ 5354, 5415, IV 5502; recursus contra decretum remotionis a paroecia ct applicatio perpenditur principii: «lite pendente nihil innovetur» in processu administrativo IV 5915; modus procedendi in recursibus solvendis apud Signaturam IV 5917; de remediis contra decisiones Congressus Signaturae IV 5945; conditio dcvolutiva vel suspensiva recursus in processu remotionis parochi IV 6122; declaratur lis finata in recursu contra translationem parochi ob decreti Ordinarii loci revocationem IV 6193; recursus contra decretum S. C. pro Religiosis confirmantis dimissionem religiosorum a Superioribus decisam habet effectum suspensivum IV 6300; effectus suspensivus recursuum ad Signaturam Ap. incipit recurrere a momento interpositionis ipsius recursus legitime factae IV 6303.

Redemptio *canonis* emphytheutici pro Ecclesia I 528; *generis humani:* indictio Anni Sancti seu Iubilaei extra ordinem undevicesimo exeunte saeculo a peracta Redemptione I 1437; facultates confessariorum I 1463; formula precum pro orientalibus I 1528; v. Iubilaeum.

Redintegratio unitatis v. Oecumenismus.

Reditus *ad fidem catholicam:* russorum I 1002, instructio ad locorum Ordinarios I 1108; *ad familiam paganam:* filiorum infidelium baptizandorum I 1166, 1461; v. Conversio ad fidem; *clericorum* et *religiosorum* a servitio militari I 1881; v. Clerici, Servitium militare;

— *bonorum:* distributio redituum intercalarium in Italia I 1199; divisio redituum beneficiorum I 1451; v. etiam Beneficia, Fructus; stabiles et paupertas franciscana II 3270, 3271; distributio redituum bonorum ab auctoritate civili usurpatorum ΠI 4223; sacerdos saecularizatus ct legitime uxoratus caret iure percipiendi reditus bonorum quae ad Societatem, cui adseriptus fuerat, pertinebant IV 6283.

Reductio *ad statum laicalem* religiosi vel sacerdotis: necessaria est acceptatio Rescripti ex parte oratoris Π 3291; cuidam sacerdoti iam reducto interdicitur ingressus ecclesiae III 4160; litt. circulares circa reductionem sacerdotum cum dispensatione caelibatus IV 5964; normae ad apparandas causas IV 5966; interpretatio quarundam dispositionum normarum IV 6288; — *conditionum* Iubilaei v. Iubilaeum; — *dierum* abstinentiae I 809; v. Abstinentia; festorum de praecepto II 2890, 3870; v. etiam Festum; Missae pro populo I 697; v. Missa pro populo;

— *onerum* Missarum fundationum et legatorum: facultas tribuitur I 234, 317; ab Ordinario, si in tabulis fundationis haec facultas praevidetur I 484; decretum de Missarum reductione et satisfactione I 2083; revocantur facultates concessae circa reductionem ct cumulationem Missarum II 2865; sanantur omnes defectus qui sanabiles sunt in materia II 3272; dc potestate in materia Episcopis concessa per Motu pr. «Pastorale munus» IV 6122; notificatio qua suspenduntur ad tempus omnes facultates, praeter illas a «Pastorale munus» tributas, circa onera Missarum IV 6166; Instituta perfectionis exhibere debent S.C. de Religiosis elenchum facultatum circa onera Missarum IV 6212.

Reeducatio iuventutis: F.I.R.R. II 2918.

Referendarius Praelatus Signaturae Ap.: officia et privilegia I 1587.

Reformatio *sigilli* plumbei Cancellariae Apostolicae I 1237; *formulae* perorationis «Et famulos...» in Hispania II 3790; *Liturgiae* in Ecclesia v. Instauratio liturgica; *vestium* choralium IV 5910 v. Vestes.

Regalis dignitas v. Regina, Rex.

Regalitas D.N.I.C.: Institutum saeculare quorum vinculorum natura, gravitas et obligatio promissionum, praesertim paupertatis et oboedientiae, authentice explicatur II 2597.

Regesta *ecclesiastica* Confratemitatum: inscriptio sodalium I 1936; matrimoniorum: inspectio praescripta II 2440; *civilia:* transcriptio matrimonii canonici in Italia IV 6162.

Regimen Episcopis competit ex divina institutione II 3320; arctior coniunctio Episcopatus cum Romano Pontifice in regimine Ecclesiae III 4610; necessitas iuris pro Ecclesiae regimine III 5020;

— *Abbatiae* «nullius» S. Mariae Montis Oliveti Maioris II 2111; Praelaturae «nullius» Pompeianae II 2117; Basilicae S. Nicolai in Urbe Bario O. P. concreditae ΠI 5293; *castrense* v. Castrensis *iurisdictio: collegiorum* ecclesiasticorum: Collegii Neerlandici I 1192, Collegii Pii Latini Americani IΠ 5452, Collegii Capranicensis IV 6140; *communistarum* in Sinis II 2563;

— *Dioecesium:* suburbicariarum III 4270; Consilium Presbyterale ut senatus Episcopi pro regimine dioeceseos IV 5637, quae responsabilitati personali Episcopi est commissa IV 6297; *ecclesiarum* et ratio archivorum III 4557; *internum* Institutorum saecularium et iura Ordinariorum II 3120; *Instituti* caritatis ct religionis operibus tutandis Civitatis Vaticanae II 2237;

— *Missionis* per substitutos parandum I 581; auctoritas cui concreditum est gubernium I 1115; superior ecclesiasticus tenetur Missa pro populo I 1590; constituendum in stationibus missionalibus quae a paucis religiosis efformantur II 2917; *Patriarchae* Hierosolymitani I 924; *patrimoniale* v. Patrimonium;

— *religiosorum:* Superiores ad quos applicatur lex triennii I 124; cessat regimen singulare O.F.M. in Hispania I 1434; regimen Congregationum Sororum in Missionibus I 1809; prorogatur tempus in munere durante bello II 2171; de ratione qua sodales laici regimen participare possunt in Institutis clericalibus IV 5690; decretum circa regiminis ordinarii rationem singularem IV 6225;

— *scholarum* quae a monialibus reguntur I 1692; Scholae Vaticanae de Paleographia et Diplomatica II 3235; *Status Civitatis Vaticanae:* Corpus Consultorum constituitur ΠI 5347.

«Regimini Ecclesiae»: Const. Ap. de Romana Curia denuo ordinanda III 5224; vacatio legis III 5281.

Regina *B. Maria V.:* Encycl. «Ad coeli Reginam» de regali B. Mariae V. dignitate eiusque festo instituendo II 3311; alloc. Pontificia occasione novi festi II 3320; Officium, Missa et Elogium in festo B.M.V. Reginae III 3395.

«Regina coeli»: Abbatia nova Congr. Bencdictinae tituli Annuntiationis B.M.V. I 284.

«Regina in coelum assumpta»: nova invocatio Litaniis Lauretanis inserenda II 2801.

«Regina mundi»: Romanum Scientiarum sacrarum Institutum ad religiosas aliasque mulieres apostolatui dicatas in sacris disciplinis instituendis *Π 3394;* Motu pr. erectionis II 3455; Statuta II 3457; normae quae moderantur aggregationem aliorum Institutorum Π 3592; Schola Matritensis «Regina Virginum» aggregatur ΠI 3970, et postea seiungitur III 4921.

«Regina Ordinis Minorum»: Officium et Missa propria B.M.V. sub hoc titulo II 2615; huius Missa praecedentia supra Missam «Rorate» tempore Adventus Π 3601.

«Regina pacis, ora pro nobis»: nova invocatio Litaniis Lauretanis addita I 58.

«Regina virginum»; Schola Matritensis theologiae pro piis religiosisque feminis: aggregatur Instituto romano «Regina Mundi» III 3970; ab hoc seiungitur propriaque autonomia donatur ΓΠ 4921; nova Statuta III 5223.

Regionale *Seminarium:* normae pro illis commissis Institutis religiosis vel missionalibus dependentibus a S.C. de Prop. Fide I 1533; Statuta Seminariorum Italiae Π 2261; Institutum Superius Theologiae Seminarii regionalis Tananarivensis aggregatur Facultati Theologicae Neapolitanae IΠ 4024; normae servandae in erigendis et ordinandis Seminariis centralibus aut regionalibus in Missionibus IΠ 4332; auctoritas competens pro erectione Seminarii regionalis IV 6234;

— *Tribunal:* eriguntur pro causis matrimonialibus in: Italia 1 1902, 1991, in Philippinis I 2024. 2056. Π 3577, 3578. in dicione Canadensi Π 2328, 2341, 2768, 3027, III 4326, 4697, in regione Tolosana pro causis matrimonialibus III 4630, 4651 et pro ceteris contentiosis et criminalibus ΠI 4667, in regione Massiliensi III 4632. 4633, in regione Campaniae et Picardiae pro causis matrimonialibus III 5073, 5074 et pro ceteris causis contentiosis et criminalibus III 5277, 5278, in regione Parisiens! III 5313, in regione Lugdunensi pro universis causis III 5442; Rescriptum Pont, de causis nullitatis matrimonii a Tribunalibus regionalibus Italiae decidendis II 3318, IV 5475; competentia Tribunalis regionalis secundae instantiae IV 5854; normae pro Tribunalibus interdioccesanis et regionalibus aut interregionalibus erigendis et ordinandis IV 5949; Archiepiscopus sedis Tribunalis regionalis est competens in Italia pro causis matrimonialibus in casibus exceptis IV 6265; normae et taxationes statuuntur ad honoraria Advocatorum et Peritorum apud Tribunalia regionalia Italiae IV 6319; v. Tribunalia.

Regiones: omittitur inquisitio de natalibus ordinandorum in nonnullis I 1870; Superioribus commorantibus in dissitis a Roma regionibus conceduntur facultates speciales durante bello II 2146, 2207, quin debeant consensum exquirere Legati Ap. in regione II 2229; in illis eiusdem linguae unitas textuum vernaculorum servetur III 4553; coordinatio activitatis inter omnes institutiones apostolicas regionis IΠ 4961 ; participatio ad Missam festivam eorum qui turismi gratia ad alias sc conferunt regiones III 4964; ordinatio Missae ct Officii in regionibus ubi nonnullae festivitates transferuntur in Dominicam III 5440;

– *Americae* I 171, II 2123, IV 6151 ; *Angliae et Valliae* Π 3714; *Camhodgiana* III 5216. IV 5754; *Campaniae* 111 5073, 5074, 5277; *Canadensis* 1 523. 1170, 1177, II 3564; *communistarum* III 5146. 5217; *Coreana* III 5190; *iaponiae* IV 5683; *insularum Philippinarum* I 171; *Keniae* II 3136; *Laosiensis* III 4472, 5216, IV 5754; *Latialis* in Italia III 5220; *Maris Ruhri* IV 5587; *Mexican* I 869, 919; *Orientalis* I 1145, 1146, 1413, II 2123; *Parisiensis* IΠ 5035, 5038; *pastoralis* Tolosana II 4630, 4651, septentrionalis Galliae IΠ 5073, 5074, Picardiae III 5073, 5074, 5277; *Rhodesiae meridionalis* Π 3349; *Sacrae C. de Prop. Fide subtectae* I 1466, 1491, 1870; *S.F.A.S.* II 3464; *Sinensis* II 2563, 2891 ; *Tanganica* Π 3136; *tropicaiis* II 2600; *Uganda* II 3136; *Vietnamensis* III 4123.

«Regolamento»: *Instituti* Pontificii Archeologiae I 799; *pensionum* v. Pensio; *Seminariorum* regionalium Italiae Π 2261; *personarum* Curiae Romanae II 2869, III 5298; *Studii* penes S.C. de Sacramentis III 3973.

Regulae *communes* Congregationum Marianarum denuo promulgantur II 2948;

— Religiosorum ad normam Codicis reformandas I 131; dispensationes a ieiunio et abstinentia concessae fidelibus non afficunt Regulam religiosorum propriam I 2044. nisi expresse contrarium dicatur II 2153; vigor Regulae, experimentorum tempore perdurante IV 5862;

— *Franciscana:* eius interpretatio authentica manet reservata Sedi Ap. IV 5758; *O.F.M.:* ieiunium vi Regulae in die festo I 387; usus concessionis Sedis Ap. in materia ieiunii I 2025, 2050; administratio rerum temporalium in paroeciis Π 3271; praeceptum Regulae de orationibus dominicis recitandis a Fratribus laicis II 3822; *O.F.M. Cap.:* praeceptum de orationibus dominicis cum Fratres laid Officium divinum persolvunt cum clericis Π 2938; denegatur facultas acceptandi hereditates et legata contra praescriptum Regulae II 3391; facultas datur Ministro Generali administrandi bona contra Regulam III 3971; v. Constitutiones religiosorum;

— Tertiariorum: 5. *Dominici:* approbatio et textus Regulae I 548; S. *Francisci:* approbatio et textus Regulae Tertii Ordinis Regularis I 902; Regulae et novae Constitutiones Tertii Ordinis Saecularis II 3730; effectus aggregationis ad O.F.M. illarum Congregationum quae regulam Tertii Ordinis franciscalis non profitentur II 3770; — *servandae* v. Normae, Statuta.

Regulares: obligatio solvendi portionem paroecialem pro funeribus Π 3161 ; supprimitur clausura papalis pro Regularibus. exceptis monachis IV 5756; Confoederatio Congr. Ordinis Canonicorum Regularium S. Augustini approbatur III 3932.

Rehabilitate post mortem sacerdotis excommunicat! non pertinet ad Signaturam III 5369.

Relatio: Commissionis synodalis episcoporum circa «opiniones periculosas hodiernas necnon atheismum» ΠI 5260, circa collegialitatem episcoporum in Ecclesia IV 5648, circa arctiorem coniunctionem inter ipsas Episcoporum Confercntias IV 5659, et inter Conferendas et Sedem Ap. IV 5666;

— *Castrensis* triennalis II 2887; formula servanda II 3556; — *de Confirmatione* non amplius mittenda ad Sanctam Sedem II 3718;

— *dioecesana* quinquennalis: formula 1 154; differtur pro Episcopis Americae I 147; elenchus quaestionum de Statu Dioecesis et fidelium durante et post belli tempus Π 2247;

— *Missionum quinquennalis* S.C. de Propaganda Fide exhibenda I 446; elenchus quaestionum pro relatione I 1845; instructio de hac relatione Π 2322. IΠ 3893;

— *annualis et statistica:* prospectus I 1170, quotannis transmittenda I 1186, ab omnibus Episcopis dependentibus a S.C. de Prop. Fide I 1544, et a sacerdotibus orientalibus qui curam habent animarum sub iurisdictione Ordinarii ritus latini I *annua* a Collegiis missionum ad S.C. de Prop. Fide mittenda I 1114; schema relationis I 1852;

— *religiosorum aliorumque institutorum perfectionis quinquennalis:* decretum I 427; elenchus quaestionum

pro Institutis votorum simplicium I 440; decretum «Cum transactis» II 2425; elenchus quaestionum pro singulis Institutis perfectionis II 2525; suspenditur obligatio eam mittendi III 5111, 5278; — *Seminariorum* triennalis I 644.

Relationes inter: *Actionem* catholicam et coetus universitarios feminarum I 445, ct alias associationes catholicas, praesertim Congregationes Marianas I 1431, ct religiosos II 2403; — *Opera Missionalia Pontificia* et Instituta religiosa missionalia I 955, II 2883; — *Ordinarios Missionum* et Instituta Missionalia ibi adlaborantia I 1115, IV 5483;

— *Ordinarium loci* ct paroecias aliave pia Instituta religiosis commissa II 2439; — *societates operariorum* Christianorum et alias societates similes operariorum II 2270; — *Hierarchiam Ecclesiae* et Ordines Militares II 2595; — *perfectionem* status cleri saecularis ct status cleri religiosi II 3054; — *Professionem religiosam* et sacerdotium 111 5059; — *Foederationes monialium* ct territorium Provinciae religiosae Delegatorum II 3370;

— *culpam* et poenam II 3326, 3358, 3619; — *Societatem lesu* et «Motum pro mundo meliore» III 4911; — *officia Ecclesiae* et Organizationis Intcrnationalis laboris IV 5565; — *Mariam* et Ecclesiam IV 5655; — *ipsas Episcoporum Conferendas* IV 5659; — *Conferendas Episcoporum* et Sedem Ap. IV 5666; — *Ecclesiam universalem* et Ecclesias particulares quoad activitatem missionalem IV 6049.

Relaxatio animi v. Animus.

Religio *Christiana* vel *non Christiana:* libertas religiosa quoad conversionem ad eam II 2112; forma canonica matrimonii inter partem russicam schismatice baptizatam et partem religionis ignotae II 2278; delentur formulae abiurationis contra religiones non Christianas in Ordine baptismi adultorum III 3984; declaratio Cone. Vat. II de Ecclesiae habitudine ad religiones non-christianas III 4761; v. Oecumenismus;

— *disciplina scholarum:* indictio Congressuum de «religione» tradenda in scholis I 682; institutio religiosa I 842; modus eam docendi I 1178; praeparatio theologica et nominatio Professoris in scholis religiosorum II 2508; Capitulares qui religionem docent in scholis Status non excusantur a servitio chorali II 3087; ius Ordinarii loci designandi magistrum in scholis publicis religiosorum III 3921 ; conventio inter Sedem Apostolicam et Austriam circa religionem docendam in scholis publicis Status III 4293, 4311;

— *obiectum religionis* vel pietatis cum indulgentiis apostolicis I 366, 424, 475, 1911, II 3870, III 4375;

— *Opus religionis:* in Civitate Vaticana Institutum caritatis religionisque operibus tutandis conditur Π 2131 ; item Opus operariis religione ac pietate excolendis IΠ 4488.

Religio seu *Institutum religiosum perfectionis:* de obligatione sodales in doctrina Christiana rite imbuendi I 1113; communicatio privilegiorum inter religiones I 1836; v. Institutum religiosum;

— *clericalis:* facultates «Cum admotae» III 4559; reductio sacerdotum ad statum laicalem, dispensato caelibatu IV 5964; v. Clericalis; — *indigena* in Missionibus: de Congregationibus religiosis indigenis condendis I 1807; — *laicalis:* quidam canones italice vertuntur pro his religionibus I 193; facultates «Religionum laicalium» III 4982; facultas delegata concedendi saecularizationcm sodalibus votorum temporariorum IV 5689; — *mulierum:* consuetudo exigendi taxam pro exploratione voluntatis reprobatur I 438, ordinatio celebrationis Missae in Religionibus fememnis I 583; v. Religiosae feminae;

— *Regulae et Constitutiones* Codici accommodandae 1410; v. has voces; — *regimen* v. Regimen; — *relatio* quinquennalis v. Relatio;

— *ingressus* Capitularis et eius substitutio in Capitulo I 1960; eorum qui *e* Seminariis egressi sunt I 2082, II 2727; filiorum acatholicorum III 4981; v. Admissio;

— *transitus:* habitus novitiorum transeuntium ad aliam religionem I 581; ab una in alteram classem, et ab uno in alterum monasterium eiusdem religionis I 2494, 2514; v. Transitus; — *eggressus:* obligatio deponendi habitum I 505; subsidium caritativum religiosis feminis dandum dimissis IV 6132; v. Dimissio, Egressus.

Religiosa *institutio, libertas, Professio v.* has voces.

Religiosae feminae: de quibusdam eorum libris revisioni S.C. de Religiosis subiiciendis I 192; collaborate cum Actione Catholica feminina I 655, 857, 1175; fovere debent modestiam in vestibus puellarum quae in earum collegiis instituuntur I 964; instructio ad tuendam puerorum matrumque vitam in locis missionum I 1711; de gradibus academicis obtinendis apud Univ. Cath. Mediolanensem I 1880; normae circa servitium infirmis, praesertim viris, praestandum I 1997; normae servandae in itineribus II 2348; instituitur pro eis «Nationalis Schola de sociali servitio» in Italia cum Statutis propriis II 2798; recte instituendae ad munus educandae iuventutis II 2913; Statuta Foederationis Italicae religiosarum reeducantium (F.I.R.R.) II 2918; erigitur Institutum «Regina mundi» ad illas instituendas in sacris disciplinis II 3394; Statuta Generalia Foederationum religiosarum feminarum in Italia II 3566; Ordinarius loci permittere potest coêducationem apud scholas publicas a religiosis feminis rectas III 3983; normae circa hospitium peregrinorum apud domos religiosarum exercendum III 4228; facultas datur nonnullis religiosis feminis administrandi Communionem III 4664; facultates speciales conceduntur Institutis religiosis mulierum iuris pontificii dependentibus a S.C. de Prop. Fide III 5250; administratio et activitas oeconomica IV 5559; facultas administrandi baptismum ex parte religiosarum IV 5907;

— *Antistitae et Superiorissae:* electio repetita eiusdem personae ad munus Moderatricis generalis et Antistitae in monasteriis I 287, 348; modus eligendi Abbatissam 1 1572; Statuta Consilii Antistitarum religiosarum in Germania II 3616; vigilantia eis committitur circa activitatem oeconomicam Instituti IV 5559; Unio intemationalis constituitur cum propriis Statutis IV 4910;

— *Congregationes* sororum v. Congregationes Religiosae; — *Foederationes* monialium v. Foederationes;

— *habitus:* de differentia habitus inter chorales et conversas abolenda III 4629; criteria et normae circa habitum religiosum, praesertim mulierum IV 6242; — *Professio* v. Professio; — *dos* exigua allata et eiusdem restitutio in casu egressus I 655; responsum circa dotes perpetuas I 1152;

— *confessorii:* interpretatio decreti «Cum de sacramentalibus» I 55; obligatio dandi confcssarium ordinarium singulis domibus I 274, 363: confessarius occasionalis I 348, 415, 920; locus ubi peragenda est confessio I 348, 364, 415, 920, 1608; munus confessant exerceri potest a religioso saccularizato III 4301;

— *saecularizado:* formula Rescripti pro monialibus et sororibus votorum perpetuorum I 616; v. Saecularizatio; — *subsidium caritativum* cum dos exigua allata fuit I 655; decisio Signaturae IV 6132; — *vocationes* v. Opus vocationum, Vocatio.

Religiosus *in genere:* custodia ct cultus Eucharistiae I 126; interventus in funebres associationes I 408; applicantur eis decreta S.C. Rituum 1 644; Epist. Ap.

de recta vitae religiosae ratione I 661; promovendus cantus religiosus I 861; adseriptio Operi a Propagatione fidei I 931; eorum Instituta educationis in Italia subiiciuntur Officio centrali pro scholis catholicis S.C. Studiorum I 1385; Instructio de Congregationibus religiosis indigenis condendis in Missionibus I 1807; Instructio reservata de communione quotidiana I 1904; normae pro reaedificandis vel reparandis aedibus sacris in Italia post bellum II 2351, 2356; adseriptio Unioni Cleri pro Missionibus II 2613; modus docendi S. Scripturam in suis collegiis II 2748; erigitur pro eis «Nationalis schola de sociali servitio pro religiosis» in Italia cum propriis Statutis II 2798; locus religiosorum in Ecclesia et in Hierarchia, de modis adquirendae perfectionis deque eorum apostolatu mutatis temporum condicionibus accommodato II 2835; instituitur «Studium seu Schola practice de iure religiosorum» II 2919; Institutum superius ad Professores litterarum et scientiarum parandos pro scholis internis II 2939, 3055, ΠI 3976, 4174; Codex Iuris orientalis: «De religiosis» II 2958; solutio dubiorum circa ingressum in clausuram virorum II 3029; relationes inter clerum saecularem et religiosum II 3054; de aptiore ratione qua instituere debent iuventutem II 3264; Const. Ap. «Sedes Sapientiae» Π 3503 et adnexa Statuta generalia II 3516; perfectio religiosa, sacerdotalis et apostolatus II 3546; normae pro centris missionariis a religiosis in Italia formatis sub auspiciis Pont Operis Adsistentiae Π 3581 ; natura et modus adquirendae perfectionis apud religiones Π 3800; unio utriusque cleri saecularis et religiosi III 4121; Instr, de candidatis sedulo deligendis et instituendis III 4144; pondus et valor vitae religiosae in adiunctis hodiernis III 4492; decr. Cone. Vat. II «Perfectae caritatis» de accommodata renovatione vitae religiosae III 4741; v. «Perfectae caritatis», Renovatio accommodata; collaboratio in operibus apostolatus cum aliis regionis institutionibus III 4961, praesertim cum Motu pro mundo meliori III 5034; remedia contra defectum vocationum III 5098; aptior proponitur accommodata renovatio Postulatus et Novitiatus 1Π 5098; normae divulgantur III 5121, 5257; Instr. «Renovationis causam» III 5455; studia ecclesiastica peragere possunt apud Facultates vel Scholas Theologicas communes III 5170; tradere debent Vicariatui Urbis dimidiam summam eleemosynae pro Missis bis aut ter celebratis IV 5589; clausura papalis Ordinum, exceptis monachis, supprimitur IV 5756, 5831; decretum quo nonnullae facultates religiosis Institutis conceduntur et quidam canones Codicis de religiosis mutantur vel suspenduntur IV 5832; prudentia cis suadetur in publicandis gratiis quae Servis Dei tribuuntur IV 5867; participatio religiosorum in Conferentiis Episcopalibus IV 5911; decretum de novis normis circa usum et administrationem sacramenti Paenitentiae, praesertim apud religiosas, ct circa exclusionem a Professione perpetua emittenda ob infirmitatis causam IV 5943; normae ad apparandas in Curiis religiosis causas reductionis ad statum laicalem cum dispensatione ab obligationibus cum sacra ordinatione connexis IV 5964, 5966, 6288; declaratio de coeducatione in scholis secundi ordinis sub religiosarum moderatione IV 5976; adhortatio Ap. «Evangelica testimoniatio» de religiosa vita secundum Concilii Vat. II renovanda praeceptiones IV 6109; decretum circa regiminis ordinarii rationem et religiosi saccularizati accessum ad officia et beneficia ecclesiastica IV 6225; decretum quo nonnullae facultates religiosis orientalibus el quidam canones de iisdem religiosis mutantur vel suspenduntur IV 6290;

– *absens e dumo:* facultas celebrandi Missam in domibus privatis concessa illis e conventibus expulsis I 393; ob infirmitatis causam II 2126; extra claustra per Europam degentes II 3398;

— *admissio* in Religionem, Seminarium v. Admissio, Religio, Seminarium; — *Bona* v. Bona religiosorum; — *clausura* v. Clausura; — *collaboratio* cum Aetione Catholica v. Actio Catholica; — *Confessorii:* Praefectus vel Magister pro studentibus suis subditis I 150; — *Congressus* v. Congressus religiosorum; — *dimissio* religiosorum v. Dimissio; — *domus* v. Domus religiosa; — *egressus:* accessus ad officia et beneficia ecclesiastica I 348; — *emigrantes* v. Emigrantes; — *exclaustratus* v. Exclaustratio; — *exemptus* v. Exemptio; — *experimenta* quaedam contra ius commune vel particulare religiosorum concessa 1Π 5066, 5242, IV 5590, 5594, 5750, 5796, 5862, 5981, 6299; — *facultates* et indulta varia v. Facultates Institutorum perfectionis; —*Foederationes* v. Conferentia, Confoederatio, Foederatio; — *fugitivus:* monitiones faciendae I 359; formula saecularizationis I 616; *formatio* v. Formatio; — *habitus* v. Habitus religiosorum ;

— *institutio* v. Formatio religiosorum; — *itinérantes:* Ordinis Sanctissimae Trinitatis I 860; religiosae feminae II 2348; in regiones communistarum III 5146, 5217; — *iura:* mendicantium petendi stipem I 231; funerandi cum interventu religiosorum I 2077; normae pro exercitio iuris queritandi in Italia III 5353;

— *laicalls:* praeparatio theologica ad docendam religionem in scholis propriis et iura Ordinarii in materia II2508; initiatio aliquorum in Ordinibus sacris III 4942;

— *liturgia:* Missa conventualis et «Te Deum» in Officio Parvo I 691 ; calendarium proprium Congregationum I 832, adhibendum in Missionibus I 1389, 1427, 1722, 1769; durante Triduo Sacro venerare possunt Ssmum Sacramentum in oratorio domus I 1408; usus Ritualis Romani vel Sloveni in propriis ecclesiis I 1516; cui competat statuere tempus celebrationis Missarum et Communionis in ecclesiis propriis I 1543; ritus sequendus in Missionibus II 2386; commendatur usus Breviarii Parvi lingua neerlandica editum II 3095; Missae in nocte Nativitatis Domini celebrari possunt apertis ianuis in eorum domibus II 3248; interpretatio vulgaris Propriorum III 4672, 5Q49; v. Proprium religionum; lingua in celebrando Officio et Missa conventual! vel Communitatis III 4795; uniformitas liturgica curanda, salvo proprio ritu III 4910; usus linguae vernaculae in Officio quoties interveniant laici III 5251 ; novus ritus seu Ordo professionis IV 5752; facultas datur administrandi baptismum laicis religiosis IV 5907; Liturgia horarum pro quibusdam communitatibus quae maiorem copiam Psalmorum desiderant IV 6300; v. singulas voces et materias liturgicos;

— *obligationes:* delicta contra obligationes status religiosi I 126; abstinentia ab activitate et factionibus politicis I 652; assistentia ad Stationes balneares 1 837, II 2917; nova formula pro contrahendis mutuis I 1543; participatio in electionibus politicis Italiae II 2338, 2889; recitatio Officii v. Officium Divinum; negotiatio et mercatura eis vetita II 2740; usus tabacci II 2850, 2859; adsistentia spectaculis publicis II 2851; participatio in conventibus «Moral Rearmement» Π 2915, 3440; assuim possum in Advocatos ct Procuratores officio datos apud Tribunalia ecclesiastica pro causis matrimonialibus II 3829; modus procedendi contra reos criminis pessimi III 4302; participatio in activitatibus centri documentationis Cuemavacensis civitatis IV 5472;

– *operarii* v. Operarii Sacerdotes et religiosi; – *Ordinis* Ssmae Trinitatis, Praedicatorum etc. v. Ordines

religiosi; – *Orientalium* v. Orientales; – *paroecia* religiosa v. Paroecia religiosa, — *Professio* religiosorum laicorum in Ordinibus I 227; – *Provincia* v. Provincia religiosa; — *renovatio* accommodata v. Renovatio accommodata religiosorum;

— *saecularizatus:* cius incardinatio Dioecesi I 11, formula rescripti pro ordinatis in sacris, non ordinatis in minoribus, pro religiosis a votis perpetuis, pro fugitivis I 616; mutatio formulae rescripti 1 1355; determinatio Ordinarii I 1930; incardinatio II 2136; acceptatio implicita Rescripti II 2886, 2938; nova formula pro laicis votorum simpliciorum perpetuorum II 3240; normae pro petenda dispensatione a votis perpetuis III 4460; accessus ad officia et beneficia ecclesiastica IV 6225; v. Saecularizatio; — *servitium* militare ab eis praestandum v. Servitium militare religiosorum;

— *studentes* penes Universitates, scholas civiles: facultas data I 150; studia media Jicealia in Italia I 2044; normae pro frequentandis Universitatibus civilibus Italiae П 2913; criteria sequenda in his frequentandis III 4928; — *Superiores* v. Superiores; — *vocationes* religiosae v, Opus vocationum; — *votorum temporariorum:* in amentiam incidentes I 736; v. Vota religiosa.

Reliquia *S. Crucis:* usus eam deosculandi die Parasceves I 119; *authenticitas* earum I 1496.

Remedia contra opium aliaque narcotica I 1236; contra egestatem oeconomicam cleri II 2181; v. Egestas, Necessitas oeconomica; iuris poenalis intemationalis II 3199; contra defectus vocationum religiosarum III 5098; contra decisiones Congressus ipsius Signaturae IV 5945.

Remotio *parochorum* I 349; observari debent normae Codicis hucusque vigentis ad validam translationem IV 5679; recursus contra decretum remotionis IV 5915; condicio devolutiva vel suspensiva recursus ad Signaturam Ap. in processu remotionis parochi IV 6122;

— *librorum* Teilhard de Chardin e bibliothecis clericorum et religiosorum II 3783, 3790, III 4292; item operum Ortega y Gasset III 4229, 4265.

Renovatio *accommodata vitae religiosae:* allocutio Pii XII de studio religiosorum sese accommodandi temporum mutatis condicionibus II 2835; criteria sequenda in accommodanda vita et disciplina П 3087; normae circa Congressus qui hanc renovationem respiciunt II 3475; de criteriis et principiis firmandis dum vita Institutorum perfectionis renovatur II 3813; decretum Cone. Vat. П «Perfectae caritatis» de accommodata renovatione vitae religiosae IП 4741; de modo perficiendi renovationem internam in praesentibus adiunctis III 5055; renovatio Postulatus et Novitiatus III 5121, 5257; acta Capituli de renovatione ad S.C. de Religiosis sunt deferenda III 5278; criteria et pericula in accommodata renovatione peragenda III 5315; Instr. «Renovationis causam» de accommodata renovatione institutionis ad vitam religiosam ducendam IV 5455; Epist. Ap. ad Hollandiam de religiosorum renovatione IV 5698; Adhortatio Ap. «Evangelica testificatio» de religiosa vita secundum Cone. Vat. II renovanda praeceptiones IV 6109; de recte intelligenda renovatione vitae religiosae a Cone. Vat. II proposita IV 6277; de momento spiritui religioso et missionario in renovatione vitae religiosae tribuendo IV 6321; —*monialium:* de instituto monialium fovendo ac renovando II 2878, 3012; v. Moniales;

— *consensus* ad convalidandum matrimonium III 4690; v. Consensus, Convalidatio, NIatrimonium, Sanatio;

— *Ecclesiae* inter fines numeratur Concilii Vat. n celebrandi III 4398; – *Facultatum, indultorum* v. Facultates, Indulta; — *iuris* canonici v. Codex Iuris canonici; — *Liturgica:* suppellex sacra et liturgica non debet arbitrarie alienari aut manumitti sub praetextu renovationis IV 5814; v. Instauratio liturgica; — *musicae* sacrae II 3319; v. Musica sacra; — *Operum Missionalium* IV 6271; — *votorum religiosorum* v. Vota religiosa.

«Renovationis causam»: Instructio de accommodata renovatione institutionis ad vitam religiosam ducendam IV 5455, quae extenditur ad Instituta dependentia a S.C. de Prop. Fide IV 5492.

Renuntiatio *paroeciae* sub conditione I 504; provisio parochi renuntiantis IV 5839; *iuri* praesentandi Vicarium curatum I 1994; *causae iudiciali* ex parte Promotoris iustitiae IV 6161; *retractatio* renuntiationis canonicatui cathedrali ab Ordinario loci iam acceptatae IV 6295; *Doctoris, Patroni* etc. v. Nominatio.

Reordinatio *paenitentiae* in Ecclesia III 4945; *Curiae Romanae* IV 5224; v. singulas materias.

Reparatio *aedium* sacrarum in Italia: exemptio taxarum I 1635, 2086; normae pro illis reparandis post bellum II 2254, 2351, 2356; distributio fructuum beneficiorum in hunc finem III 4253; *blasphemiarum:* novae invocationes in earum reparationem I 370, II 3100, 3139, III 4116, 4489; v. Invocationes.

Réparatrices Sorores Sacri Cordis Eucharistici Iesu supprimuntur I 1185, 1450.

Repositio Dominicae II 1715.

Repraesentatio *Spiritus Sancti* sub fonna humana I 938; *eiusdem mysterii* per plures imagines in eadem ecclesia II 2133; *Misericordiae Divinae* quaedam prohibentur III 3930; *partis acatholicae* per Procuratorem catholicum in nuptiis contrahendis II 2489; v. Procurator; — *publica* seu spectacula: normae pro interventu et adsistentia clericorum II 2851; v. Spectacula.

Reprobatio praxeos «Quadraginta quattuor Missarum» I 1522; Theseom circa stirpem humanam I 1879; quarundam formarum devotionis I 1946; associationis cuiusdam 12052; v. Condemnatio, Damnatio, Prohibitio, Vetitum et singulas materias.

Requisita *ad exercitium* Viae Crucis II 3291; *ad Capitulum* speciale religiosorum III 5052; v. singulas materias.

«Rerum novarum»: Pius XI edit Encycl. «Quadragesimo anno» de ordine sociali instaurando recurrente anno XL post editas Leonis XIII Litteras Encyclicas I 1246; allocutio Pauli VI de summa doctrinae socialis Ecclesiae anno LXXV vertente III 4976; Epist. Ap. «Octogesima adveniens» de Ecclesiae doctrina sociali in novis rerum ac temporum vicissitudinibus, anno LXXX expicto IV 6056.

Res *cinematographica* I 1729, II 3145, 3751, III 3926, III 4219; *ecclesiastica* IV 6245; *gravis:* Missa votiva pro II 2357; *liturgica* III 4935; *missionalis* I 1926, II 3791; *oecumenica* III 5160, IV 5801; *patrimonialis* IV 5625, 5756; *politica* П 3727; *pretiosa* II 2390; *sexualis* III 4223; *socialis* III 4184, IV 6056; *tabellaria* IV 6350; *temporalis* I 834, II 2176, 3271; v. singulas materias.

Rescriptum: in litteris commcndatitiis exponantur causae quibus preces innituntur I 2103; facultas exsequendi Rescriptum antequam exsecutor litteras authenticas recipiat II 3393; valor clausularum quae apponuntur in nonnullis Rescriptis: «in favorem melioris oblatoris» I 165. «praevio baptismo» cum solvitur matrimonium III4015. «promissio omnino cavendi» in mixtis nuptiis contrahendis ПI 5066;

— *Pontificium: «Per apostolicas»* dc causis nullitatis matrimonii a Tribunalibus Italiae in primo gradu tractatis non appellandis pro secunda instantia ad Rotam

Romanam, et dc institutione Tribunalis Appellationis Vicariatus Urbis II 3318; Instructio data in eius exsecutionem Π 3722; suspenditur Rescriptum quoad vetitam appellationem ad Rotam Romanam IV 5475; — *«Cum admotae»* quo Moderatoribus supremis Religionum clericalium facultates quaedam a Sede Ap. delegantur III 4559; declaratur: facultas cedendi bona patrimonialia III 4689, et dispensandi cum filiis acatholicorum IΠ 4981, et summa pecuniae ultra quam requiritur beneplacitum apostolicum pro bonis ahendandis III 5078; — *«Cum notae»* dc vacatione legis Const. Ap. «Regimini Ecclesiae» III 5281; — *ex Audientia* Ssmi quo Ordo Synodi Episcoporum recognitus nonnullis auctus additamentis perficitur IV 6144;

— *contrahendi mutuum pro religiosis:* nova formula I 1435; *exclaustrafionis:* novae formulae quibus utitur S.C. pro Religiosis I 492, 616, 1355, 1436; *dispensationis* onerum sacrorum Ordinum, non excepto caelibato 111 5101; *unionis exstinctivae* Institutorum religiosorum 111 5102; v. Formula ct singulas materias.

Reservatio *Apostolica* beneficiorum Π 2151; iuiispatronatus II 2254; *absolutionis* sacerdotis ob attentatum matrimonium, Paenitcntiariac Ap. I 1722; *approbationis* documentorum Synodi episcoporum. Summo Pontifici IV 6166; *beneficiorum* in Urbe III 2180; *collationis* beneficiorum, Sedi Ap. I 1509, II 2105; *Canonicatuum* ct Beneficiorum in Hispania ante Concordatum II 2149; facultas data Episcopis, etiam in locis ubi Concordatum viget III 5100; *casuum* ratione peccati vel ratione censurae, Ordinariis vel Sedi Ap. I 780;

— *censurarum* ab Ordinariis: potestas confcssariorum Urbis cos absolvendi I 286; excommucationis Sedi Ap. II 2882; *Dignitatum* Capitularium I 480, 1983; *facultatis* concedendi transitum ad alium ritum I 2020; *interpretationis* Regulae S. Francisci, Sedi Ap. IV 5758;

— *locorum,* ct peregrini I 225, 348; *numeris* Praefecti S.C. dc Seminariis, Summo Pontifici I 1831; *pensionis* ecclesiasticae I 583; v. singulas materias.

Reservatus amplexus II 3050.

Residentia *Canonicorum* per horas I 659; compensatio I 891; *clericorum* in dioecesi I 836; *religiosorum* in conventibus II 2177.

Residentialis v. Dioecesis, Episcopus.

Resolutiones Synodi Episcoporum anno 1967 habitae III 5435.

Responsa ad dubia v. Responsio, ct singulas materias.

Responsnbilitas *Episcoporum:* urgetur circa caelibatum sacerdotalem IV 5473; *personalis* relate ad regimen diocccseos IV 6297.

Responsio *quaedam S.C. Rituum* circa interruptionem Missae cx parte sacerdotis declaratur non authentica 1 1106; *ad quaestiones* relationis quinquennalis, annualis, ctc. v. Elenchus, Relatio; *fidelium:* in Missa 1 366, 371,493, in administratione sacramenti baptismi II 3133; *datae a S.C. de Sacramentis* circa investigationes pracmalrimoniales a parocho peragendas II 2154.

Responsoria: de tempore occurrentia cum illis de Apostolus. Evangclistis, vel Martyribus tempore paschali I 204; primi nocturni Officii 1 803.

Restauratio *Diaconatus* permanentis III 5191, IV 6243; v. Diaconatus; *festorum* nonnullorum de praecepto II 2881; *Liturgiae:* ante et post Concilium Vaticanum 11: nonnae, criteria, principia 11 3218, III 4968, 5043, 5196, 5289. 5443, IV 5685; *musicae sacrae* II 3218; v. Musica sacra; *Ordinis Hebdomadae Sanctae* v. Instauratio Ordinis; *Ordinis Militaris Templuriorum* IV IV 5866; *Rotae Nuntiaturae Ap.* in Hispania II 2413; – *Universitatis* Salmanticcnsis 1 2017; *Vigiliae Paschali* et in Missa Dominicae II 3030; celebratio Vigiliae circa horam aurorae Dominicae III 3922.

Retentio *linguae* latinac in Officio et recitatione chorali III 5018; *paramentorum* formae gothicae usque ad eorum consummationem I 926; *stipendii* pro Missis bis aut ter celebratis III 4662, IV 5890; *votorum* durante servitio militari religiosorum I 478; *uxoris* quam catechumenus baptizandus maluerit, non interpellata uxore legitima II 3030, 3031, 3876, III 3958, 4122, vel illius quae baptismum acceptaverit III 5190; polygamus primam veram uxorem retinere debet, ceteris illegitimis dimissis III 4122, IV 6163; v. Conservatio, et singulas materias.

Retractatio *quaestionis* de indole apparitionum Amstellodamcnsium III 4248; *renuntiationis* Canonicatui cathedrali ab Ordinario loci iam acceptatae IV 6295; v. Revocatio.

Retributio *Missarum* v. Stipendium; *oeconomica* Professorum laicorum in scholis ab Ecclesia dependentibus in Italia II 3191.

Retroactiva vis v. Vis retroactiva.

Retroactivitas Codicis quoad impedimenta matrimonialia I 125; v. singulas materias.

Retrocessio proprietatis IV 5845.

Reus *delicti* absolutionis proprii complicis I 743; item *criminis* pessimi III 4302.

Revelatio *divina:* Const. dogmatica Cone. Vat. II de divina Revelatione II 4768; qualificatio theologica doctrinae in Constitutione Conciliari expositae III 4767; alloc, pontificia in promulgatione Constitutionis conciliaris III 4789; — *B, Mariae Virginis* v. Apparitiones; — *privata:* quaedam forma devotionis erga Divinam Misericordiam in certis revelationibus fundata non probatur II 3874.

Revisio *Breviarii* Bracarcnsis I 202; *calendarii* particularis et Propriorum ad normam Codicis rubricarum III 4160; *Constitutionum* Institutorum perfectionis post Codicem I 192, et post Cone. Vat. II clausum III 5012; *scriptorum* Servorum Dei II 3599; *Staturorum* Unionis Cleri pro Missionibus I 1816; v. Recognitio, et singulas materias.

Revocatio *Constitutionis Ap.* Benedicti XIII de admissione invalida in O.P. eorum qui ex iudaismo vel mahumetismo convertebantur LII 4956; *decreti* Ordinarii loci transferentis parochum IV 6193; *facultatum* Unionis Cleri pro Missionibus II 2173, 2214, et circa reductionem et cumulationem Missarum II 2865, IV 6166, 6212; *moniti* circa modum mittendi litteras ad S. Officium I 840; *privilegii* praecedentiae titulo Missionari Apostolici adnexi I 635, ct eorum Ordini Praedicatorum in America Latina olim concessorum I 1518; *sacerdotum et religiosorum* operariorum II 3183; v. singulas materias.

Rex *lesus Christus:* Encycl. dc festo constituendo I 787, ultima Dominica octobris celebrando I 804* nova formula dedicationis III 3962; – *Belgii:* eius nomen in

canone Missae nominandum 111 4117; — *Hispaniarmn* catholicus 1 958; — *Italiae:* prcccs liturgicae I 1102.

Rhemensis dioecesis: Tribunalia pro causis ecclesiasticis ordinantur 111 5073, 5074, 5277.

Rhcnania Septentrionalis: Conventio seu Concordatum cum Sede Ap. II 3572, ratihabitio conventionis 11 3588; *Rhenania-Palatlnatum:* conventio cum Sede Ap. circa mutationes in Concordatum introducendas IV 5519, ratihabitio IV 5756.

Rhodesia *meridionalis:* Hierarchia Episcoporum instituitur II 3349.

Riarnio v. Moral Rearmement.

Rituale *Romanum:* additiones faciendae I 494; nova editio approbatur 1 755; aut Slovenum a Religiosis in propriis ecclesiis adhibendum I 1516; versio vernacula, nonnullis dioecesibus Europae concessa, extenditur ad territoria Missionum II 2131, in specie ad illas Africae II 2132; normae ad illud vertendum in linguas vernaculas Indiae II 2604; Appendix in lingua vernacula additur pro dioecesibus Germaniae II 2739; nova editio typica approbatur II 2957; variationes in rubricas introducendae post Const. Ap. de ieiunio eucharistico II 3147; facultas datur Dioecesi Luganensi adhibendi Rituale in lingua latina, itala, germanica et gallica pro nonnullis Sacramentis et exsequiis defunctorum II 3412; inseruntur Litaniae Pretiosissimi Sanguinis D.N.I.C. III 4024; additiones et variationes circa Ordinem baptismi adultorum III 4273; dubium circa preces breviter concludendas in Rituali, et circa obligationem adhibendi novam tantum versionem Psalmorum III 4326; — *Slovenum* alternative adhibendum cum Romano I 1516; — *Toletanum:* eius usus in Sacramentorum administratione I 778.

Ritus *in genere:* ritus obtinendus ratione baptismi I 231; licentia transitus ad alium ritum I 973, 1964, 2020; ius praecedentiae inter varios ritus 1 1166; concessio jurisdictionis ad audiendas confessiones in ecclesiis alterius ritus I 1409, 1432; Seminarium interrituale S. Ludoyici regis Constantinopolitanum I 1535, 1536; calendarium sequendum in ecclesia alieni ritus II 3513; ritus acatholici qui in Ecclesiam catholicam admittitur determinatur III 5064;

— *ambrosianus:* an sequendus sit a Capellanis castrensibus in civitate Mediolanensi I 935; nova editio Vesperalis 1 1913; mutationes ad simplicius redigendas rubricas Missalis et Breviarii II 3419;

— *benedicimus:* facultas datur sacerdotibus ad monasteria Benedictinorum confluentibus Horas canonicas persolvendi in choro iuxta ritum benedictinum I 226;

— *civilis* matrimonii v. Forma matrimonii civilis;

— *dominicanus:* modus componendi decreta Ordinarii loci in re liturgica cum ritu dominicano proprio III 4935; facultas utendi Liturgia Horarum IV 6149;

— *latinus:* monasterium benedictinum a monachis latinis et orientalibus efformatum I 888, item novitiatus et studiorum domus regularis II 3099, 3100; status Consilii Dioeceseos catholicae Albae Iulicnsis I 1392; facultas datur instituendi novitios alexandrinos in ritu latino II 3100, cum normis propriis II 3099; decretum de abstinentia et ieiunio pro latinis II 2565; assistentia sacerdotis ritus latini matrimoniis orientalium, ct sacerdotis ritus orientalis matrimoniis latinorum II 3130; conceditur sacerdotibus latinis usus lintei seu antimensii cun nonnullis conditionibus II 2409, 2758, 3217, 3291, facultas data religiosis Capuccinis alexandrmis celebrandi in ritu latino II 3570; item sodalibus.Societatis lesu ad ritus orientales pertinentibus III 4262, orientaextra Patriarchatum commorantes absque proprio Ordîx Xumur EP- scopi dimissionarii latini non amplius transferuntur in ecclesias titulares IV 5911; editio latina Liturgiae Horarum IV 6023; v. Liturgia Horarum; Ordinarius loci concedere potest in adiunctis particularibus celebrationem Missae iuxta veterem ritum latinum IV 6282;

— *liturgicus:* editio typica Memorialis Rituum I 272; de ritibus a Cardinalibus Romae peragendis I 1201; ritus Benedictionis papalis super populum a sacerdotibus servandus I 1956; de novis ritibus in liturgiam non inducendis absque venia Sedis Ap. II 3819; ritus servandus a sacerdote Oleum infirmorum confecturo III 4120; Instructio de ritibus et insignibus Pontificalibus simplicioribus reddendis III 5390; v. Ordines liturgici;

— *consecrationis virginum:* facultas datur eum adhibendi apud moniales nonnullas S.F.A.S. II 2801; ritus post Const. «Sponsa Christi» II 3091 ; novus ritus consecrationis virginum promulgatur IV 5829;

— *exsequiarum* cadavere non praesente I 286; casus ubi Missa et Officium defunctorum celebrantur sub ritu duplici II 2756; ritus sepeliendi parvulos recognitus III 4326; v. Exsequiae defunctorum;

— *festorum:* elevatio ritus ad duplicem I classis festi S. loscph et S. Michaelis Arch. I 98; duplex minor S. loannis Leonardi I 1957; lectio nova Officii ritus simplicis et festa Beatorum Instituti religiosi ritu duplici minon celebranda II 2732; ritus festorum quae vulgo dicuntur Patronorum III 4168; v. Festum;

— *in Missionibus:* ritus sequendus a religiosis proprium ritum habentibus II 2386; v. Missiones;

— *Missae:* de novis ritibus non introducendis in ritu Offertorii II 2260; ritus Missae Vigiliae vel Octavae simplicis II 2320; ritus concelcbrationis promulgatur III 4655, et dubia circa illam solvuntur III 4669, 4685, 4698, 4764; cantus Missae iuxta ritum Concelcbrationis instauratum III 4620; ritus servandus in celebratione Missae editur III 4625, et dubia circa illum solvuntur III 4669, 4685, 4698, 4764;

— *Professionis et vestitionis:* ritus servandi in Professione monialium I 218; usus linguae vernaculae in ritu vestitionis et Professionis Tertiariorum Ordinis Saec. S. Francisci III 4032; variationes in ritu vestitionis et Professionis in O.F.M. III 4724, et in monialibus S. Clarae III 5051 ; novus ritus instauratus Professionis religiosorum IV 5751; normae circa ritum vestitionis habitus novitiorum IV 5837; interpretatio vernacula novi ritus Professionis IV 5863; normae pro adaptando caeremoniali proprii ritus Professionis IV 5864;

— *religiosorum* in Missionibus sequendus II 2386; foveant religiosi uniformitatem liturgicam, salvo ritu proprio *111 4910;* ritus Benedictionis Abbatis et Abbatissae IV 5916;

— *Sacramentorum:* ritus servandus a sacerdote Confirmationem administrante II 2360, in matrimoniis mixtis cum pars acatholica repraesentatur per Procuratorem catholicum II 2489; in matrimoniis catholicorum orientalium mixti ritus II 3140; novus Ordo seu ritus celebrandi matrimonii IV 5494; ritus sonandus: in Communione sub utraque specie III 4655, ct solvuntur dubia circa illum /// 4669, 4685, 4764. a Sororibus Eucharistiam distribuentibus /// 4673; partes ntus Ordinationum quae lingua vernacula dici possunt 111 4689; Episcopi dispensare possunt a ritu quo matrimonium mixtum celebrandum esset 111 5101; novi ritus ad Ordinationem Diaconi. Presbyteri el Episcopi III 5386; ritus celebrandi Baptismi v. Baptismus; ritus de institutione Lectorum ct Acolythorum, dc admissione inter candidatos ad Diaconatum ct Presbyteratum, necnon de sacro caelibatu amplectendo IV 6334;

— *Orientalis:* modus lucrandi indulgentias iuxta diversos ritus I 79; satisfaciunt Praecepto paschali si Communionem accipiunt in alieno ritu I 735; monasterium bcnedictinum efformatum a monachis latinis et orientalibus I 888; clerici demigrantes ut curam praestent fidelibus proprii ritus I 1119; normac pro clericis ritus orientalis extra fines Patriarchatus peregrinantibus I 1830; annua relatio mittenda a sacerdotibus ritus orientalis qui curam animarum gerunt sub jurisdictione Ordinarii alieni ritus I 1900; dignitates a Praelatis ritus orientalis sacerdotibus alieni ritus concessae I 1982; preces et pia opera indulgentiis ditata pro eis II 2208; canones Codicis latini de libris damnatis vel prohibitis tenent fideles ritus orientalis II 2234; indulgentiae salutationis angelicae iuxta textum in ritibus orientalibus usitatum II 2241; presbyteri latini, qui induito gaudeant pro ritu proprio, possunt administrare Confirmationem fidelibus ritus orientalis II 2500; decretum de abstinentia et ieiunio II 2564; assistentia sacerdotis latini matrimoniis orientalium, et sacerdotis orientalis matrimonio latinorum 11 3053, 3130; ritus prolis susceptae ex matrimoniis orientalium cum latinis extra Patriarchatum II 3053; ritus servandus in matrimoniis acatholicorum orientalium mixti ritus II 3140; v. Mixtus ritus; Codex iuris canonici orientalis «de ritibus orientalibus» Π 3626; Orientales commorantes extra Patriarchatum absque Ordinario proprii ritus subsunt Ordinario latino ΠI 3964; conceditur sodalibus S.L qui curam gerunt orientalium usui utriusque ritus in Officii divini recitatione IΠ 4230. 4262. et celebrare Missam diebus etiam aliturgicis III 4251; nullitas matrimonii inter orthodoxos declaratur ob defectum ritus sacri IV 5927;

— *aethiopicus* v. Ritus alexandrinus;

— *alexandrinus:* institutio novitiorum in ritu latino II 3100; commoratio in eodem novitiatu et domo studiorum cum sodalibus ritus latini II 3099; sacerdotes Capuccini huius ritus possunt etiam celebrare ritu latino II 3570;

— *antiochenus:* celebratio matrimonii maronitarum cum deficit Ordinarius vel parochus proprius II 3095;

— *armenus:* declaratur nullitas matrimonii ob defectum formae inter baptizatum in ritu armeno et baptizatum in secta protestantica III 4248;

— *byzantinus:* modus recitandi Breviarium I 1238; Instructio super binatione liturgica I 1450; forma matrimonii I 2043; Ordo benedicendi et imponendi quinque scapularia sub unica formula II 2169; magna prostratio seu «Gonyklisia» in Missa huius ritus II 2866; sacerdotes S.L ritus byzantini recitare possunt Officium divinum iuxta ritum latinum III 4262; nullitas matrimonii initi absque ritu sacro IV 6135; declaratur nullitas matrimonii inter duos orthodoxos ritus byzantini-romeni initi absque ritu sacro IV 6135;

— *graeco-ruthenus* v. Ritus ruthenus; — *graecus orthodoxus* seu non catholicus: declaratur non expedire celebrare hoc ritu matrimonium mixtum III 4316, at facultas conceditur in casibus particularibus III 4555, 4629; nullitas matrimonii initi absque ritu sacro inter graecum-orthodoxum ct partem anglicanam si partes facile adire poterant ministrum orthodoxum IV 6257;

— *maronita:* celebratio matrimonii coram parocho latino cum deficit Hicrarcha et parochus ritus antiocheni II 3095; — *romenus-byzantinus:* forma matrimonii IV 6135; — *ruthenus:* recitatio Rosarii apud illos 1 1169, 1238; normac dc festibus incidentibus datae pro rutbenis canadcnsibus extenduntur ad fideles S.F.A.S. I 1177; — *slavicus:* Motu pr. dc edendis libris liturgicis propriis I 1594; — *slavicus byzantinus v.* Ritus byzantinus; — *sacer* pro matrimonio orientalium celebrando IV 5927, 6135, 6257; — *erectio* Ordinariatus, Eparchiae etc. pro fidelibus ritus orientalis v. Erectio Hierarchise Orientalis;

— *pagani: malabaricus:* de juramento super ritibus malabiricis a missionaris in Indiis orientalibus non praestando I 1958; *«matanga»* expurgari debet a rititibus superstitiosis I 1895; *sinenses:* decretum de his ritibus I 1185; iuramentum praestandum a missionariis I 1944.

Rocheti usus ab Episcopis Regularibus I 297.

Roërmodensis Episcopus: recursus Capituli cathedralis contra ipsum reficitur IV 6297.

Rogationes: commemorationes speciales in Missa I 476; Missa et cantus Litaniarum I 1607; Missa rogationum et Missa pro populo I 1919; oratio Rogationum in duplici I classis II 2320.

Roma: Visitatio Apostolica indicitur III 5103, cum opportunis facultatibus Cardinali Vicario concessis III 5142; constitutio et ordinatio Consilii presbyteralis cum propriis normis III 5106;

— *Abbatia* S. Hieronymi I 1489, 1519, 1543; — *Archiconfraternitates,* Confraternirates. Sodalitia: Doctrinae Christianae I 1385, 1947;

— *Athenaea,, Universitates, Facultates Academicae. Instituta culturalia superiora: «Angelicum»* seu Universitas studiorum S. Thomae Aquinatis I 105, 1460, 1632, II 3419, III 4327, 4348, IV 6072; *Anselmianum* I 1441, 1442, II 3409, III 4218, 4725; *Antonianum* I 1467, 1891, IΠ 4044, 4217, IV 5981, 6272; *Biblicum* I 495, 965, II 3273; *Claretianum* ΠI 4380; *Gregorianum* seu Universitas Gregoriana I 479, 691, 718, 1397, 1409, II 3397; *«Iesus Magister»* II 3719, III 4676; *Latinitatis* altioris III 4472, 4620; *Liturgicam* Anselmianum III 4218; *«Marianum»* seu Mariologiae III 4027, 4321, 4661, IV 5961; *«Mater Divinae Gratiae»* II 3595; *Missionale scientificum* 1 1511 ; *Musicae Sacrae* (Schola, Institutum Pont.) 1 509, 1718, Π 2886, 3716, III 4238; *Orientale* I 91, 329, 495, 965, III 4377, IV 6134; *Pastorale* II 3835; *«Regina Mundi»* II 3394, 3455, 3457, 3592, III 3970, 4921; S. *Bonaventurae* II 3351; 55. *Teresiae a Iesu et Ioannis a Cruce* III 4373, 4533; *«Sedes Sapientiae»* III 4498; *Seminarii Romani* seu Universitas Lateranensis I 1414, 1694, III 3936, 3974, 4719; *Spiritualitatis O.C.D.* III 3934, 3963, 4451, 4533; *Theologiae Moralis* seu Academia Alfonsiana II 3597, 3597, III 4097; *Urbanum. Urbanianum* seu de Propaganda Fide seu Universitas Urbaniana I 689, 1511, 1513, 1646,1656,111 4317;

— *Basilicae, ecclesiae, paroeciae:* paroecia S. Mariae Liberatricis dividitur I 1360, et paroecia S. Sabae erigitur I 1360; normae pro Collegio Canonicorum S. Mariae Maioris quoad Hispanicam nationem II 3162; Ecclesia et Basilica Imm. Cordis B.M.V. IIT 3938,4627; series contionum instituitur in Basilica Liberiana III 4929; definiuntur iuridicae rationes Cardinalium in suos titulos vel diaconias IV 5514;

— *Collegia* et *Seminaria* ecclesiastica: *Aethiopicum* I 1161; *Angelicum* O.P. I 105, 1460, 1632; *Anglicum* I 100; *Anselmianum* seu 5. *Anselmi* I 834, 1442; *Bedanum* I 101; *Capranicense* I 46, IV 6140; *Camielitarum* I 1517, 1630; *Claretianum* III 4380; *Hibernicum* II 2487; *Hispanum* II 2431; *Lithuanian* II 2502; *Maronitarum* I 330; *Neerlandicum* I 1192; *Nepomucenum* I 1168; *Philippinum* III 4221; *Pium Latinum Americanum* III 5452; *Romanum* I 1823; *Russicum* I 1107; 5. *Eugenii* II 2592; *Statuum Foederatorum Americae Septentrionalis* I 1532, II 2490; *Urbanianum* seu *Urbanum* seu dc *Propaganda Fide* I 689, 1511, 1618, 1629, IV 6193; v.

Roma, *Athenaea, Universitates, Facultates, Instituta* culturalia;

— *Collegia Missionum:* S. Alexù dc Falcuneriis O.S.M. I 364; Seminarii SS. Apostolorum Petri et Pauli I 833; S. Basilii Magni I 1606;

— *Congressus:* Institutorum perfectionis II 2813, 2835, 3800, 3813, III 4121; Sodalitatis «Fronte dclla famiglia» II 2940; iuris canonici ad celebrandum Decretum Gratiani II 3032; iuris civilis II 3199; medicorum II 3208; ad promovendos Tabularios III 4557; v. etiam Congressus; *Commissiones:* centralis artis sacrae I 716;

— *administratio Sacramentorum:* normae pro Sacramentorum celebratione in genere IV 5691; circa facultates audiendi confessiones III 5419; circa celebrationem matrimonii III 5448, IV 6157; circa administrationem baptismatis IV 5853, 5894;

— *disciplina ecclesiastica:* spectacula publica utrique clero prohibentur I 123, 1854, II 2851; disciplina choralis I 165, 230; admissio sacerdotum ad celebrationem Missae in ecclesiis I 733; reservatio beneficiorum II 2180; dies quibus Concelebratio Missae permittitur in Collegiis et Seminariis III 5275; atributio beneficiorum III 5401 ; normae circa facultates audiendi confessiones III 5419;

— *clerici studentes* penes Athenaea Romana : normae I 740, II 2344, 2810, 3810, IV 6047;

— *confessorii:* potestas absolvendi a censuris reservatis ab Ordinariis I 286; facultates durante lubilaeo I 702, 1445, 1453, 1523, II 2606; normae pro facultatibus audiendi confessiones III 5419;

— *lubilaeum* I 694, 708, 728, 745, 805, 999, 1437, 1523, II 2598, 2729, 2731, 2731, 2731, 2842.

— *Liturgia:* de ritibus a Cardinalibus peragendis I 1201 ; instauratio liturgica III 4968, 5443, 5448, IV 5685; quoad catechesim et cultum Eucharistiae III 5443; quoad Expositionem annualem XL Horarum IV 5827;

— *religiosi:* obligatio habendi Procuratorem Generalem I 316; paroecia religiosa constituitur I 1360; Consilium seu Unio Superiorum Generalium ILI 4320; tradere debent Vicariatui dimidiam summam eleemosynae pro Missis bis aut ter celebratis IV 5589; — *Stationes* I 1410.

Romana *Dioecesis:* Prima Synodus indicitur III 4016; v. Romana Synodus; ordinatio ad horum dierum necessitates aptius accommodatur III 4937; nova ordinatio pastoralis et facultates concessae Parochis-Praefectis et Episcopis Auxiliaribus III 4958; Consilium Presbyterale et normae pro membrorum electione IV 5695; Consilium administrationis bonorum temporalium constituitur cum propriis statutis IV 5905; v. etiam Roma; — *Athenaea* v. Athenaea, Roma Athenaea;

— *Basilicae:* in tribus Basilicis romanis Canonici honorarii constituuntur III 4315; usus altaris Pontificii in Patriarchalibus Basilicis Romanis III 4940:

— *Synodus prima:* praeannuntiatur eius celebratio III 3919, indicitur III 4016, personae cum iure interveniendi III 4016, promulgantur decreta et decisiones Synodi III 4053;

— *Universitas studiorum:* aedes Aeternae Sapientiae dicata. Studio Urbis a Summo Pontifice donatur pro cultu catholico II 2740.

Romania: Conventio cum Sede Ap. I 876, ratihabitio I 1103; nova conventio circa Dioecesim catholicam ritus latini Albae Iuliensis I 1390, et Statuta Consilii huius Dioecesis I 1392.

«Romani Pontificis»: Const. Ap. S. Pu V: interpretatio I 1829; usus absque interpellatione primae uxoris I 1914 II 2285: usus extenditur ad Indiam II 3030, 3031, suspenditur III 3958; restituitur III 4122; solvitur dubium circa facultatem retinendi unam ex uxoribus non interpellata legitima II 3876.

Romanus *Pontifex:* collectio precum et operum quibus Romani Pontifices adnexuerunt indulgentias I 1027; eius electio vacante Sede Ap. II 2299; nequit delegare potestatem solvendi matrimonia in favorem fidei II 3394, III 4057; eius praedilectio erga Actionem Catholicam III 4011 ; arctior cum eo instauranda coniunctio Episcopatus in regimine Ecclesiae III 4610; instituit diem fovendae paci in orbe dicatum III 5279; transitum ad alium ritum concedit per suos legatos I 973; horum determinat munera IV 5573; publici iuris facit documenta Synodi ΓI ordinariae Episcoporum, cuius nonnullas conclusiones approbat, alias sibi examinandas reservat IV 6166; Opera Pontificia Missionaria constituunt instrumenta in manu Romani Pontificis ad activitatem missionalem absolvendam IV 6271 ; v. nomina singulorum;

— *Missale* v. Missale; — *Rituale* v. Rituale Romanum;

— *ritus* v. Ritus latinus; — *Scientiarum sacrarum Institutum* v. «Regina mundi», Sedes Sapientiae»; v. voces substantivas.

Romenum Collegium Pontificium in Urbe I 1823; ritus byzantino-romenus et forma matrimonii IV 6135.

«Rorate» Missa tempore Adventus II 3601.

Rosarium B.M.V.: potestas adnectendi indulgentias I 222; mos addendi quaedam verba salutationi angelicae in eius recitatione I 328, 364; indulgentia plenaria conceditur illud recitantibus coram Ssmo Sacramento I 896, nonnullis observatis conditionibus I 937; indulgentiae non applicandae coronis cx materia fragili confectis I 607; dubium circa coronas ex vitro confectas I 804; coronae e funibus confectae recipere possunt benedictionem et indulgentias Rosario adnexas II 2502; recitatio Rosarii apud fideles ritus rutheni I 1169, et ritus byzantini slavici I 1238; decretum circa indulgentias recitationi Rosarii concessas quibusdam in adiunctis impedientibus lucrandas I 1515; adquisitio indulgentiarum per recitationem radiophonicam vel alio simili modo transmissam II 3036, 3867; inter decades interseri potest «Oratio Fatimae» absque indulgentiarum iactura II 3451; nihil innovandum circa formam coronae Rosarii II 3714; Rosarium recitandum est in ecclesiis extra Missam 4018; III ad lucrandas indulgentias requiritur meditatio mysteriorum quae usu recepta sunt, quin sufficiat consideratio aliarum veritatum fidei III 4020; de indulgentiis insolitis quae Rosarii quibusdam coronis attribuuntur III 4254; consuetudo mutandi mysteria Rosarii quolibet anno non impedit acquisitionem indulgentiarum HI 4264;

— *festum* seu *sollemnitas* Ssmi Rosarii I 292; — *Confraternitas* Ssmi Rosarii: facultas durante bello admittendi in eam absque inscriptione in registris I 1936; summarium indulgentiarum Confratemitatis II 3121;

— *Sanctuarium* Pontificium B. Mariae V. a Ssmo Rosario cuius regimen concreditur Praelaturae «nullius» Pompeianae II 2117; — *delle santissime Piaghe* di N.S. Gesù Cristo reprobatur I 1946.

Rosenberg A.: auctor libri damnati I 1520, 1633.

Rota Nuntiaturae Ap. in Hispania, seu *Hispana* vel *Matritensis:* supprimitur I 1510; denuo constituitur cum propriis normis II 2413; nonnulla privilegia Auditoribus conceduntur vel melius declarantur III 3899; Ordo pro causis iudicialibus expediendis III 3906; non datur appellatio directa ad Rotam Romanam III 3911 ; modus procedendi cum aliqua causa judicialis devolvitur ad Sedem Ap. pro nova instantia III 3911 ; appellatio interposita ante Rotam Hispanam deferri potest ad Rotam Romanam ante partium citationem IV 6282.

Rota Romana: causae matrimoniales cum parte conventa acatholica transmittuntur directe a S.C. pro Ecclesia Orientali ad Rotam Romanam I 1380; normae Sacrae Romanae Rotae Tribunalis I 1547; privilegia collegiis Praelatorum Auditorum I 1582; normae circa interventum Promotoris Iustitiae in causis nullitatis matrimonii apud hoc Tribunal I 1908; decretum de ordinando Studio Romanae Rotae II2292 et normae pro decreti exsecutione II 2273; animadversiones circa modum transmittendi causas matrimoniales a Tribunalibus dioeccsanis ad Rotam Romanam ct utilitatem frequentandi Studium Rotale II2385; facultates extraordinariae Decani II 3092; a Tribunali Rotae Nuntiaturae Ap. Hispanae non datur appellatio directa ad Rotam Romanam HI 3911; nonnullae causae matrimoniales, quae pertinebant ad S.C. pro Doctrina Fidei, mutata competentia, transeunt in Rotam Romanam III 5096; causae nullitatis a Tribunalibus regionalibus Italiae decisae in prima instantia nequeunt appellari pro secunda instantia ad Rotam Romanam II 3318; suspenditur haec norma et deinceps patet appellatio aut ad Rotam Romanam aut ad Tribunal regionale appellationis IV 5475; novae normae interinae Rotae Romanae et facultates Decani IV 5550; causae iudicialis commissio ad Rotam Romanam IV 5923, 5928; querela nullitatis contra Decretum Decani negantis connexionem causarum et damna inde secula IV 5934; querela nullitatis decisionis Rotae Romanae ex defectu citationis ct contradictorii IV 6054; restitutio in integrum adversus decretum Rotae Romanae ob neglectum legis praescriptum IV 6131; appellatio proposita apud Rotam Nuntiaturae Ap. Hispanae deferri potest ad Rotam Romanam ante citationem partium IV 6282;

— *allocutiones Romani Pontificis ad* Auditores, Officiales, AdminisUos, Advocatos et Procuratores Tribunalis Rotae Romanae annorum: *1942* II 2142; *1944* II 2248; *1945*II2295; *1946*II2362; *1947*II 2436; *1949* II 2651 ; *1959* III 3975; *I960* III 4117; *1961* III 4240; *1965* III 4623; 79661114932; 7967III5097; *1968* III 5295; *1969* IV 5470; *1970* IV 5740; *1971* IV 5971 ; *1972* IV 6219;

— *proventus et honoraria* Procuratorum et Advocatorum pro causis coram Rota Romana actis determinantur 1 1923, II 2344, 2385, 2419, 2420.

Rotary Club: modus sc gerendi Ordinariorum erga clericorum huic societati inscriptionem I 1004; decretum de aderiptione clericorum et laicorum huic associationi II 2863.

Roue P.: Auctor libri damnati I 1200.

Ruanda LJrundi: erigitur Hierarchia episcopalis III 3977, ct Nuntiatura Ap. IIi 4496.

Rubricae Ritus romani: decretum quoad rubricas dc assumptione sandalium et caligarum in sacris caeremoniis II 3097; decretum de rubricis ad simpliciorum formam redigendis II 3372; solvuntur dubia circa huius decreti interpretationem 11 3395, 3406, 3409, 3418, 3451, 3512, 3568, 3615; mittitur decretum de rubricis simplicioribus ad Editores Pontificios II 3464; novus Rubricarum Breviarii ct Missalis Romani Codex approbatur III 4061, et per decretum generale promulgatur 111 4062; Ordinationes ad Editores circa editiones novas Breviarii ct Missalis III 4096; dc servitio chorali novo Rubricarum Codici accommodando III 4130; responsa ad proposita dubia circa applicationem novi Codicis III 4132, 4249; dc calendariis particularibus, ct Officiorum Missarum Propriis ad normam ct mentem Codicis rubricarum revisendis 1114160 ; instructio circa celebrationes intra annum a Beatificatione vel Canonizatione Senorum Dei ad novum Rubricarum Codicem accommodata III 4332;

— *Breviarii Romani:* decretum circa rubricas I 25;

— *Missalis Romani:* solvuntur dubia circa interpretationem rubricarum I 606; variationes in rubricis post Const Ap. de ieiunio eucharistico II 3147; — *Breviarii et Missalis Romani:* variationes inducendae I 1351, 1605, 1897; ob festum Imm. Cordis B.M.V. II 2242; post instauratam Vigiliam Paschalem II 2955; — *Calendarii Romani:* variationes in huius rubricas I 1351;

— *Pontificalis Romani:* variationes in cum inducendae ut forma sacramentalis Ordinum melius determinetur II 2732; — *Ritualis Romani* post Const. Ap. de ieiunio eucharistico II 3147;

— Rrrus ambrosiani: decretum quo adprobantur aliquae mutationes ad simplicius redigendas rubricas Missalis ac Breviarii huius ritus II 3419.

Ruotolo Dolindi: auctor libri damnati I 2018.

Rori commoratio novitiorum per aliquod tempus absque detrimento valons novitiatus Societatis Iesu conceditur III 3924.

Russia: facultates quinquennales concessae Ordinariis I 435; instituitur Pont. Commissio pro Russia I 760; notificationes ad russos spectantes I 955; de russis ad catholicam fidem redeuntibus I 1002, 1108; de Seminario Russico in Urbe I 1107; Commissio pro Russia seiungitur ac sui iuris constituitur I 1167; de Commissione pro Russia deque liturgicis ritus slavici libris edendis I 1594; de forma matrimonii et de impedimento disparitatis cultus inter partem russicam schismatice baptizatam et partem methodistam non baptizatam II *2211,* vel partem religionis ignotae II 2278.

Russicus, Russus v. Russia.

Rusticatio: de sacerdotibus extra suam dioecesim se conferentibus rusticationis causa I 836; facultates concessae pro alumnis Actionis Catholicae ob hanc causam extra domos degentibus II 2654; normae circa rusticationes, praesertim mulierum, sub ductu clericorum conducendas II 3010.

Ruthenus: administratio Ordinariatuum graeco-ruthenorum in S.F.A.S. I 1028, quae paucis mutatis prorogatur ad decennium I 2020; recitatio marialis Rosarii apud fideles huius ritus I 1169, 1238; decretum de Administratione Ordinariatus graeco-rutheni in regione canadensi I 1170; normae de festis incidentibus data pro graeco-ruthcnis canadensibus extenditur ad eiusdem ritus fideles S.F.A.S. I 1177; Exarchatus Ap. Canadensis tripartite dividitur, ct exinde Exarchatus centralis, orientalis ct occidentalis pro ruthenis constituitur II 2492; in regione canadensi conditur Provincia ecclesiastica pro ruthenis byzantini ritus, evehitur Exarchatus Ap. Winnipegcnsis ad gradum et dignitatem Sedis Metropolitanae, extolluntur Exarchatus Edmontonensis, Torontinus et Saskatoonensis ad gradum ct dignitatem Eparchiae II 3564; in regionibus Angliae et Valliac Exarchatus Ap. conditur pro ruthenis ritus byzantini II 3714; in Australia conditur pro iisdem fidelibus Exarchatus Ap. II 3829. cuius iurisdictio extenditur II 3875, et Sedes mutatur 11 3876; in Germania constituitur pro iisdem Exarchia III 3931.

Ruthenensis *Dioecesis:* ordinatio Tribunalium pro causis matrimonialibus III 4630, 4651, et pro universis causis contentiosis et criminalibus III 4667; *Tribunal* secundi gradus pro causis universae regionis pastoralis Tolosanae III 4630, 4651, 4667.

S. Agnes: Patrona Filiarum Mariae I 2830.

S. Albertus Magnus: *Officium.* Missa et Elogium I 1377; *Patronus* cultorum scientiarum naturalium 1 2100; additamenta in libris Hturgicis II 3211.

S. Alexius de Falcuncriis I 364.

S. Alphonsus de Ligorio constituitur *Patronus* confessariorum et moralistarum II 2746; additamenta in libris liturgicis II 3211.

S. Andrea de «Zcvcnkerkcn»: *Abbatia* I 284.

S. Anna: *Seminarium* pro Melchitis I 1056.

S. Anselmus: *Collegium* ct *Athenaeum* I 834, 1441, 1442, II 3409, III 4218, 4725; v. Anselmianum, Athenaeum Anselmianum.

S. Antonius Maria Claret: declaratur *Patronus* Congr. Sororum Adoratricum Ancillarum a Ssmo Sacramento ct caritate III 4490.

S. Antonius Patavinus: additiones ct variationes in Missa, Officio et Elogio II 2347.

S. Augustinus: *Confoederatio* Congr. Ord. Canonicorum Regularium III 3932; v. Ordo Eremitarum S. Augustini; *Studium* Theologicum III 4725.

S. Basilius Magnus: *Collegium* missionariorum pro Oriente I 1606.

S. Beda: Constitutiones *Collegii* I 101.

S. Bcllarminus v. S. Robertus.

S. Benedictus: *Scapulare* I 1890; *Confoederatio* Congr. Monasticarum O.S.B. II 2014; elegitur *Patronus* principalis Europae III 4554 cum Missa propria Patronorum III 4669.

S. Blasius: candelae in *festo* I 643 ct benedictio gutturis I 1707, 1715.

S. Bonavcntura: *Facultas* Theologica II 3351.

S, Camillus de Lellis: declaratur *Patronus* infirmariorum saecularium eorumque associationum I 1191.

S. Carolus Borromaeus: tribuitur *Patronus* Archisodalitati Urbanae a Doctrina Christiana I 1385.

S. Casimirus: *Collegium* Lituanum II 2502.

S. Christophorus: *cultus* liturgicus declaratur legitimus IV 5587.

S. Clara: *Institutum* Scientiarum et litterarum II 2939. 3055, III 3976, 4174; *Patrona* inventi televisifici II 3818; *Foederatio* monialium II 3092, 3231; *monasterium* Asisiense III 4994; novus ritus vestitionis ct professionis *monialium* III 5051; v. Clarissa?»

S. Clotildis: *oratio* in Officio II 2397.

S. Crucifixus ad S. Marcelli: Constitutiones I 136.

S. Crux de Valle Occasorum seu «Santa Cruz de los Caidos»: *Monasterium* ct *Abbatia* cum Templo II 3834. quod *Basilica Minor* declaratur ILI 4031.

S. Dionysius in Francia: nova *dioecesis* III 5038 cum Tribunalibus provincialibus III 5313, 5314.

S. Dominicus: *Tertius Ordo* saecularis I 316, 548, 1545; *moniales* III 5061; v. Tertius Ordo.

S. Dominicus Savio: *Patronus* puerorum cantorum constituitur II 3511.

S. Eugenius: *Collegium pro* sacerdotibus II 2592.

S. Familia: *consociatio* I 940; Praefatio propria in *festo* II 3564; *Institutum* Universitarium Magisterii sub hoc nomine III 4099.

S. Franciscus Asisiensis: *Ordo* v. Ordines Religiosi; *Tertius Ordo Saecularis* 1 213. 955; *Tertiarii* v. Tertius Ordo; — *Tertius Ordo Regularis:* Regulae I 902; *Archiconfraternitas* Chordigerorum I 507; *Basilica* Asisiensis IV 5592; *Regula* IV 5758.

S. Franciscus a Paula: *Ordo* religiosus Secundus ct Tertius III 5252.

S. Gabriel Archangelus eligitur Patronus artium «tclecomunicazioni» II 2684 et rei tabellariae IV 6350.

S. Gabriel a Virgine Perdolente: *festum* cum Missa et Officio 1 1384.

S. Gabriel: *Fundator* Fratrum Instructionis christianae II 2818.

S. Georgius: *Ordo* Constantinianus I 706; *associatio* iuvenum II 3569.

S. Hadrianus: *Diaconia* Urbis transfertur in ecclesiam S. Pauli in Arenula II 2321.

S. Hieronymus: *Abbatia* in Urbe erigitur I 1489; privilegia I 1519; locus Abbatis in Cappella papali 1 1543; — *Ordo:* supprimitur I 1439;

S. Hieronymus Aemiliani: *Patronus* orphanorum declaratur I 937.

S. lacobus Maior Ap.: *festum* dc praecepto in Hispania II 2239; indulgentiae concessae peregrinantibus in eius *sepulcrum* Compostcllanum II 2239; privilegia et favores spirituales Annis Sanctis seu lubilaribus concessi II 3348.

S. lacobus Compostellanus v. S. lacobus Maior.

S. lacobus de Chile: *Universitas* Catholica erigitur in ea civitate I 1160.

S. Infantia: *Opus missionale* Pontificium II 2834. dies indicitur quotannis tempore nalalitio celebranda П 2841.

S. loanna de Arc: concurrentia *Officii* II 2397.

S. loannes, Ap. ct Evang.: authcnticitas *commatis* loannei I 884.

S. loannes a Cruce: additiones et variationes in *festo* I 845; *Facultas Theologica* III 4373, 4533.

S. loannes Baptista *titularis* ecclesiae I 1919.

S. loannes Baptista de la Salle: *Patronus* magistrorum puerorum et adulescentium II 2754; additamenta in libris liturgicis II 3211.

S. loannes Bosco: *festum* ad universam Ecclesiam extenditur I 1721.

S. loannes de Deo: *Patronus* infirmariorum saccularium eorumque associationum I 1191.

S. loannes Eudes: *Officium,* Missa, Elogium I 947.

S. loannes Hierosolymitanus: *Ordo* Fratrum Militum Hospitalis scu Melitensis III 4909.

S. loannes Leonardos: *festum* ad universam Ecclesiam extenditur I 1957.

S. loannes Maria Vianncy: *Officium,* Missa. Elogium I 938.

S. losaphat: Ordo Basilianus I 1388.

S. loseph seu S. losephus, *Sponsus B.M. K:* ritus *festi* evehitur ad duplicem I classis I 98; Praefatio propria I 194; *sollemnitates* in L anniversario a quo renuntiatus est Patronus Ecclesiae I 325; cius invocatio addenda in laudibus ad blaphemias reparandas I 370; eius praesidium invocatur pro Cone. VaL 11 celebratione III 4168; eius nomen in Canone Missae inserendum 111 4326; cius festum in calendario liturgico pro anno 1967 ordinatur III 4975; — *Opifex:* instituitur festum liturgicum II 3393. alio dic celebrandum in S.F.A.S. II 3464; Officium. Missa et elogium II 3476; alloc, pontificia ad operarios Christianos hoc die festo recurrente III 5352.

S. losephus Cahisnnctius: *Patronus* Scholarum popularium Christianorum II 2513; additamenta in libris liturgicis II 3211.

S. Laurentius a Brundusio: *Officium* et Missa nova approbatur III 3961.

S. Leonardos v. S. loannes Leonardos.

S. Leonardos a Portu Mauritio: *Patronus* Missionum popularium I 541.

S. Ludovica de Manliae: *Patrona* operibus socialibus addictorum IΠ 4021.

S. Ludovicos: *Seminarium* interrituale I 1535, 1536.

S. Marcellus: Constitutiones Sodalium S. *Crucifixi* ad S. Marcellum I 136.

S. Margarita Maria Alacoque: *Officium,* Missa et Elogium pro eius festo I 1093.

S. Maria Beata Virgo: pax per eius intercessionem impetranda 1 58; v. singala festa, invocationes; — *Angelorum:* ecclesia Sedi Ap. immediate subiecta I 96; indulgentia Portiunculae I 1633; Facultates Cardinalis Legati III 4994; — *Bonorum Aérium:* Universitas catholica in Urbe Argenlinae III 4045; — *de Planctu:* ecclesia Archiconfratemitatis Doctrinae Christianae I 1947; — *in Sabbato:* Officium in festo simplici 1 1919; -*Laurefana:* Patrona acronautarum I 291 *Liberatrix* Paroecia Urbis I 1360; — *Maior:* Ecclesia Basilica Liberiana III 4929; — *Montis Olivetti Maioris:* regimen Abbatiae «nullius» II 2111.

S. Michaël Archangelus: ritus *festi* evehitur ad duplicem I classis 198; additamenta in libris liturgicis II 3211.

S. Nicolaus Barensis: *Basilica* Collegialis III 5293; Sectio Theologica oecumenico-patristica in eius Instituto erigitur IV 6072.

S. Officium v. Congregationes Romanae: S. Officii.

S. Paulus Ap.: Evangelium proprium in eius *festo* I 778: oratio addita in eius *Missa* I 1715; *Patronus* «Cursillos de cristiandad» III 4453.

S. Paulus in Arenula: *Diaconia* II 2321.

S. Paulus in Brasilia: *Universitas* Catholica erigitur II 2395.

S. Paulus: *Monasterium* Benedictinorum extra moenia III 3919.

S. Paulus: *«Societas»:* decretum laudis huius Instituti Saecularis II 2760; v. S. Petrus et Paulus.

S. Petrus Apostolus: *Basilicae* Constitutiones et locus sacer I 1854, III 4038, 5396; — *Opus* approbatum I 298, laudatur a Summo Pontifice III 4635; propagandum inter alumnos scholarum mediarum III 4661.

S. Petrus Canisius: *Officium,* Missa et Elogium approbantur I 845.

S. Petrus ct Paulus Ap.: *Missa* votiva privilegiata I 398; — *Seminarium* Pont, pro Missionibus I 833; festum Dedicationis *Basilicarum* III 4789; — *Martyrium* commemoratur III 5396.

S. Pius *Papa V;* Const. Ap. «Romani Pontificis» I 1829, 1941, U 2285, 3030, 3031, 3876, III 3958, 4122.

S. Pius *Pupa X: Catechismus* I 1345, 3214, 111 4674; *Canonizalio* 11 3273; *festum* cum Officio, Missa ct Elogio proprio extenditur ad universam Ecclesiam II 3368; *Institutum* catccheticae III 4030. 4663.

S. Rita: *Ordo* militaris II 2595.

S. Robertas Bellarmino: *Officium,* Missa ct Elogium 1 1377; *Patronus* Archisodalitatis Doctrinae Christianae I 1385.

S. Sabba: *paroecia* religiosa in Urbe I 1360.

S. Scapulare v. Scapulare.

S. Sepulcrum: *Ordo* Equester Hierosolymitamus 1 924. II 2629, III 4330.

S. Sulpicius: *Societas* Presbyterorum II 3866.

S. Teresia a lesu: *Facultas Theologica* 111 4373, 4533; *Doctor* Ecclesiae renuntiatur IV 5891.

S. Teresia a lesu Infante: eius *festum* extenditur ad universam Ecclesiam I 890; *Patrona* Missionum I 918; *Officium* ct Missa propria I 938; calendarium ct festum in Missionibus I 1035.

S. Thomas Aquinas: *Studium Theologicum* IΓI 4327, ct *Universitas* Studiorum III 4348, IV 6072.

S. Thomas de Vilianova: *Universitas* Catholica in Urbe Habanensi II 3614.

S. Trinitas: *festum* seu Dominica I 1832; *Officium et* Missa feriis II, ΠI et IV post Dominicam festi celebrandum II 2245; *Confraternitas* I 607; *Ordo* religiosus I 652; v. etiam Ordo SS. Trinitatis; *mysterium* tuendum contra errores IV 6240.

S. Vincentius a Paulo: *Conferentia* I 335; *centenarium* III ab eius obitu III 4100.

S. Vincentius Palloti: *Patronus* Unionis Cleri pro Missionibus III 4351.

S. Zita: *Patrona* mulierum curae domesticae declaratur II 3370.

Saarland: Conventio cum Sede Ap. de instituenda Theologiae catholicae cathedra in studiorum Universitate III 5347, 5435, et circa institutionem magistrorum in disciplinis religiosis III 5679.

Sabbatinus v. Privilegium sabbatinum.

Sabbatum *dies:* translatio abstinentiae durante Quadragesima I 809; Missa votiva Imm. Conceptionis B.M.V. durante anno mariano II 3222; — *primum cuiusvis mensis:* Missa votiva Summi et Aeterni Sacerdotis I 1783; Missa votiva Imm. Cordis Mariae III 3972; — *Officium* S. Mariae in Sabbato in festo simplici I 1919; — *Sanctum:* oratio Ssmi Sacramenti I 947; administratio Communionis extra Missam I 1722; de «Credo» ob additam commemorationem II 2756; Liturgia Horarum pro iis qui veteres libros retinent IV 6244; — *Vespere Sabbati:* auditio Missae pro Dominica III 4503, 4667, 4726, 4940, 4975; ordinatio huius Missae III 4718, etiam cum Dominica IV Adventus incidit in Vigiliam Nativitatis Domini III 5281; Ordinarius nequit concedere ter Missam litare propter Missam vespertinam pro Dominica III 4993; translatio praecepti dominicalis cum abstinentia a laboribus ad sabbatum praecedens III 4944.

Sacellum proprium Communitatis pro indulgentiis lucrandis I 760; v. Oratorium privatum.

Sacer *ritus* v. Ritus *sacer.*

Sacerdos: accedens ad monasterium Benedictinorum recitare potest Horas canonicas iuxta ritum Benedictinum I 226; schismatica e clero bohemo coalitio damnatur I 273; versantes extra Dioecesim, valetudinis vel rusticationis causa I 836; absolutio a censuris eorum qui post matrimonium civile vivunt caste cum muliere I 1722; custodia Eucharistiae ubi nullus sacerdos habitualiter commoratur II 2349; commorantes in Germania extra dioeceses ob iniuriam temporum II 2491; commorantes in Polonia dispensantur a lege possessionis seu institutionis corporalis beneficiorum II 3366; oratio universalis «Clementis XI» pro opportunitate sacerdotis dicenda post Missam III 4024; interdictum ab ingressu ecclesiae imponitur sacerdoti ad statum laicalem reducto III 4160; eorum officia erga turistas 111 4311; possunt secum deferre Oleum infirmorum III 4654; itinérantes in regiones communistarum III 5146, 5217; rehabilitatio post mortem sacerdotis excommunicari exulat competentiam Signaturae III 5369; adspectus missionarius in intitutione sacerdotali perficienda IV 5815; declaratio Synodi Episcoporum de principiis doctrinalibus et rationibus practicis vitae et ministerio sacerdotum in Ecclesia IV 6167; concelcbratio occasione peculiaris coetus sacerdotum IV 6302; v. Clerici, Ecclesiastici, Formatio clericorum, Institutio, Presbyteri;

— *Adoratores* v. Adoratores; *docentes* in scholis publicis magisterii I 863; *emigrantes v.* Clerici emigrantes i *Hungotld^* v. Hungaria; *Missionum:* calendarium adhibendum I 1389, 1427, 1722, 1769, II 2406; v. Missiones; *novelli:* Institutum conditur S. Eugenii in Urbe pro cis II 2592; facultas cis tribuitur impertiendi Benedictione papalcm III 4556; *operarius* v. Operarii sacerdotes et religiosi; *orientales:* Instructio pro liturgica binatione ritus byzantini I 1450; annua relatio mittenda ab illis qui curam orientalium habent extra Patriarchatum 1 1900; itinérantes per viam ferream extra dioecesim nequeunt audire confessiones fidelium absque expressa concessione II 2891; v. Orientales; *religiosus* cxclaustratus, saccularizatus v. Exclaustratio, Saecularizatio; O.F.M. Cap. ritus alexandrini celebrare potest ritu latino II 3570; item sacerdos S.I., qui curam habet orientalium III 4230, 4262, quique celebrare potest etiam diebus aliturgicis III 4251; assumi potest in Advocatum et Procuratorem in causis matrimonialibus II 3829; saecularizatuSj potest exercere officium confessant in domibus religiosarum III 4301 et accedere ad beneficia ecclesiastica IV 6225; v. Religiosus; *saecularizatus* seu *reductus ad statum laicalem* dispensato caelibato v. Reductio ad statum laicalem; caret iure percipiendi pensionem constitutam ex bonis quae Societatem egressam pertinebant IV 6283; v. Saecularizatio;

— *assistens matrimoniis* v. Assistentia matrimonio;

— *benedicens obiecta* sacra adnectere potest indulgentias Ap. I 366, 424, 475, 1911, II 3870, III 4375, et omnes nunc vigentes III 4654; v. Benedictio;

— *celebrans Missam* carens brachio dextro I 275 vel sinistro I 277; caecutiens: instructiones variae I 350, П 2139, 3806, III 4180; in ecclesiis Urbis I 733; mitigatio ieiunii eucharistici I 542, 607, 820, 861, 1114, 1329, II 2122, 2140, 2405, 2433; Missam pro popolo loco pyochi I 1593; Missam votivam quotidie, intendens bis celebarare die 3 apr. 1949 ex concessione generali II 2588; Missam Conventualem et obligatio recitandi Horam Parvam quae recitatur in choro dum ipse induit paramenta II 3477; calendarium sequendum cum celebrat in ecclesia aliena vel alieni ritus v. Calendarium; Missae quas litare potest qui Communionem recepit in Vigilia Paschali, in feria V in Missa benedictionis Chrismatis et in nocte Nativitatis Domini ITT 5291 ; habere potest personam idoneam non Diaconum in auxilium distribuendae Communionis IV 5586; celebrans in bonum fidelium potest deinde concelebrare in Missa conventual! seu communitaria aut occasione coetus sacerdotum IV 6302;— *caelibatus* v. Caelibatus sacerdotum;

— *facultates, privilegia:* oratorii privati pro partem efformantibus Consilii Operis a Propagatione Fidei I 653; in America latina v. Facultates Americae latinae; altaris privilégiât! I 1033, П 2125, 2127, 2173; audiendi confessiones peregrinorum quibus sunt comites I 1644; concessae eis durante bello v. Facultates bellicae; item peregrinantibus in Sanctuarium Dominae Nostrae a Columna civitatis Caesaraugustanae I 1955; audiendi confessiones eorum qui socii sunt in carceribus aliisque custodiae locis I 2049; elargiendi Benedictionem papalem: ritus I 1956; qui frequentant Hebdomadas studiorum ecclesiasticorum dispensationem obtinent a servitio chorali II 2137; concessae inscriptis Unioni *Cleri pro* missionibus v. Unio cleri pro Missionibus; ter sacrum litandi ob sacerdotum penuriam II 2435; audiendi confessiones concedenda illis qui iter aerium arripiunt II 2482; celebrandi Missam cum paramentis colori diei non respondentibus in altaribus coemeteriorum II 2660; celebrandi Missam in man cum adeunt Romam durante anno Sancto II 2731; non expedit eis concedere facultatem consecrandi calices et patenas ob solam absentiam Episcopi П 2741; utendi antimensio v. Antimensium; eorum qui spiritualem gerunt curam navigantium v. Navis, Navigantes, vel maritimorum v. Apostolatus Maris, Maritimi, vel emigrantium v. Emigrantes, Missionarius emigrantium; adhibendi altare portatile et audiendi confessiones cum ducit excursiones vel rusticationes iuvenum associationum catholicarum II 3569; quaedam tribuuntur illis qui morbo alcoholismi laborant III 4053, 4218; novae conceduntur peregrinantibus in Terram Sanctam III 4687; — *incardinatio* dioecesi v. Incardinatio;

— *minister* Confirmationis I 641, 1463, 1538, II 2360, 2391, 2408, III 4318; — *necessitatem oeconomicam* patientes v. Necessitas oeconomica clericorum; — *ordinatio* v. Ordinatio, Ordines sacri ; — *studentes penes Athenaea Romana:* normae I 744, II 2137, 2344, 2810, 3810, IV 6047; — *studentes penes scholas et Universitates civiles* I 150, 343, 1347, 2044, II 2138, 2810, 2913, III 4928, IV 6047; — *Aeternus:* Missa votiva D.N.I.C. Summi et Aeterni Sacerdotis v. Missa votiva lesu Christi Summi, Summus et Aeternus Sacerdos.

Sacerdos - Virgo Maria: non probatur devotio sub hac denominatione I 867.

«Sacerdotalis caelibatus»: Encyclica dc sacerdotali caelibatu III 5199; v. Caelibatus.

Sacerdotalis *institutio:* decretum Cone. Vat II «Optatam totius» III 4747, 4913; *ratio fundamentalis* IV 5503, 5702; v. Clericalis institutio, Formatio, Institutio; *ministerium, perfectio* v. voces substantivas; *vocatio* v. Opus Vocationum sacerdotalium.

Sacerdotium: formatio alumnorum I 1203, 1355, III 4144; Encycl. de sacerdotio catholico I 1670; adhortatio Ap. «Menti nostrae» II 2778; competit Episcopis ex divina institutione II 3320; candidali accurate instituendi in doctrina sociali Ecclesiae III 4233, in catechetica III 4381, in dialogo cum non-credentibus IV 5858; de Diacono qui ad sacerdotium ascendere vult III 5339; relatio inter Professionem religiosam et sacerdotium III 5059, inter vitam eremiticam et sacerdotium IV 6045; declaratio Synodi Episcoporum de sacerdotio ministeriali IV 6167; v. Clericalis institutio, Formatio, Ministerium, Presbyteri, Sacerdos.

Sacra v. voces substantivas.

«Sacra virginitas»: Encycl. de virginitate II 3251.

Sacramentalia pro catechumenis I 185.

Sacramentum: eorum administratio concubinariis publicis in casibus particularibus I 508; ius cumulativum ecclesiae Cathedralis administrandi sacramenta fidelibus aliarum paroeciarum I 933; admissio ct participatio sacerdotum more laicorum I 1722; usus linguae vernaculae permittitur in quorundam administratione II 2479, 3213, 3276, 3412, III 3917; normae pro sacramentorum pastorali celebratione in Urbe IV 5691;

— *Baptismi, Confessionis* scu *Poenitentiae, Confirmationis, Eucharistiae, Ordinis, Matrimonii, Unctionis infirmorum* v. voces singulas; — *Sanctissimum* v. Eucharistia; — *ultima* v. Ultima Sacramenta.

Sacrificium cucharisticum v. Eucharistia, Missa.

Sacrilegus filius et Superior maior III 5110.

«Sacrosanctum Concilium»: Const. Cone. Vat. II de sacra Liturgia III 4430; vacatio legis IП 4128; exsecutio aliquarum normarum III 4461; Instructiones ad cius exsecutionem ordinandam III 4540, III 5150, IV 5877; erratae applicationes III 5077; v. Liturgia.

«Sacrosanctum matrimonii»: Instructio dc normis a parocho servandis in peragendis canonicis investigationibus ante matrimonium I 2064; compendium actorum ct solutio dubiorum II 2154, 3339.

Saecularis v. voces substantivas.

Saccularitas v. Instituta saecularia.

Saecularizatio *religiosorum* et incardinatio I 11, II 2136; acceptatio rescripti I 492: acceptatio implicita II 2886 et oralis П 2938; novitiatus eorum qui ante Codicem saecularizati sunt denuoque admittendi I 528; formula indulti pro clericis Ordinum maiorum, pro iisdem praevio experimento, pro non ordinatis in sacris, pro monialibus, pro religiosis a votis simplicibus perpetuis, item pro sororibus et pro fugitivis I 616; novae formulae I 980, 1355; formula rescripti saecularizationis «sic et simpliciter» I 1436; in religionibus iuris dioecesani indultum datur ab Ordinario loci commorationis actualis religiosi I 1930; formula pro religiosis non sacerdotibus votorum simplicium perpetuorum II 3240; saecularizatus exercere potest officium confcssarii in domibus religiosarum III 4301, et accedere ad officia et beneficia ecclesiastica IV 6225; facultas Moderatoribus Religionum laicalium delegatur concedendi saecularizationem sodalium votorum temporariorum IV 5689; saecularizatus c Societate sine votis et legitime uxoratus caret iure percipiendi reditus et pensionem constitutam ex bonis quae ad Societatem pertinebant IV 6283; — *sacerdotum* v. Reductio ad statum laicalem.

Saeculum: consecratio virginum pro mulieribus in saeculo voventibus I 869; — *primum* a definito dogmate Imm. Conceptionis B.M.V. II 3184; — *quartum* post constituta Seminaria a Cone. Tridentino III 4410; item ab elevatione Gregorii XIII ad Summum Pontificatum IV 6265; — *septimum* ab ortu Dantis Alighieri III 4809; — *undevicesimum* a peracta humani generis Redemptione I 1437, a martyrio SS. Petri et Pauli III 5396; bona ecclesiastica ab auctoritate civili durante saeculo XIX usurpata IП 4223.

Salesianum v. Athenaeum.

Salisburgensis Facultas Theologica II 3409.

Saliva: usus in baptismo II 2235.

Salle v. S. loannes Baptista de la Salle II 2754.

Salmanticensis *Universitas* studiorum: restauratur I 2017; erigitur Facultas Philosophica II 3539; includit Pont. Institutum Scientiarum religiosarum a S. Pio X cum iure gradus conferendi cum specialisatione catechetica III 4663, et Institutum superius Pastorale Matritense tamquam biennium specializationis III 5189,

Salus: sensus effati «extra Ecclesiam nulla salus» I 2620; — *animarum* inspirare debet admmistrationem iustitiac in Ecclesia III 4240.

Salutatio angelica: mos addendi quaedam verba in recitatione Rosarii I 328, 364; indulgentiae cum recitatur iuxta textum rituum orientalium II 2241.

Sahatoriana dicio: Conventio cum Sede Ap. circa Vicariatum Castrensem III 5320, ratihabitio UI 5403; decretum erectionis Vicariatus Castrensis III 5337.

«Salve radix»: Missa votiva I 365.

Sanatio *admissionis* in Archiconfratemitatem chordigerorum S. Francisci I 507; *alienationum* I 205; *concessionum* litterarum dimissoriarum 1733; *defectuum* in erectione, admissione et Professione Tertii Ordinis saecularis S. Francisci I 148, 478, 599, 955. 1004, in novitiatu Oblatorum O.S.B. I 341, in erectione Stationum et adseriptione Societatibus Viae Crucis I 478, 896, in erectione Confratcrnitatis Scapularis et Tertii Ordinis Carmclitici 1 1912, in materia reductionis et cumulationis Missarum pro legatis II 3272, 3870, 3924. III 5420, in adseriptione in Congregationes Marianas 11 2756; *electionum* ob electorum omissionem cursus pastoralis III 5072;

erectionis domorum in locis S.C. de Prop. Fide subiectis ob omissum beneplacitum huius Congregationis II 3874, III 3924, 5420; item monasteriorum monialium ПI5420; *Professionis religiosae* conversorum O.P. ob defectum residendae in conventibus II 2177, et Professionis solemnis emissae ante exspirationem temporis Professionis simplicis П 3094, vel ob defectum consilii duorum Definitorum III 4668.

Sanatio in radice *matrimonii:* militum coram Capcllanis durante bello contracti I 222; nulli ob defectum formae I 1933; inter duas partes baptizatas II 2755; civilis inter baptizatos et pro foro interno II 2948; post adeptam impotentiam absolutam et perpetuam II 3144; contracti invalide ob impedimentum ligaminis II 3587, III 4420, 4956; ob impedimentum iuris naturalis III 4004; viri impotentis sanari potest III 4375; cum certe non constat de impotentia viri, matrimonium convalidari potest simpliciter, quin requiratur sanatio in radice IП 5071; sanatio matrimonii coram Diaconis celebrati IП 5368;

— *matrimonii mixti:* requiritur certitudo moralis de educatione catholica universae prolis I 1185, 1349; sanatur matrimonium post solutionem prioris in favorem fidei II 2522. 3728; cautiones aequipollentes et certitudo necessaria ad haec matrimonia sananda in radice ПI 4182; sanatur matrimonium civile inter partem catholicam et catholice baptizatam sed apostatam vel atheam III 4216; facultas datur sanandi in radice, insciis partibus, matrimonium mixtum invalide contractum III 4455; item post cessationem impedimenti ligaminis III 4456; sanatur in radice matrimonium mixtum, praestitis cautionibus a parte tantum catholica III 4994, etiam si pars acatholica, cautiones praestare renuit IП 5096.

Sancta Agnes... v. S. Agnes.

Sancta Crux: Societas sacerdotalis v. «Opus Dei».

Sancta Sedes v. Sedes Apostolica.

Sanctissimum Sacramentum v. Eucharistia.

Sanctitas promovenda vitae sacerdotalis П 2778, familiae Christianae III 4117; v. Perfectio.

Sanctuarium: notio et obligatio, etiam religiosorum, solvendi tributum pro Seminario dioecesano II 3454; de peregrinationibus ad celebriora Sanctuaria moderandis I 1710; — *Dominae Nostrae a Columna* seu «Pilar» Caesaraugustae I 1955; — *B.M.V. a Ssmo Rosario* loci Pompeiani II 2117; — *Lauretanum* III 4674.

Sanctus Albertus... v. S. Albertus.

Sanctus: *sollemnitas* post Canonizationem v. Canonizatio; *Commemoratio* omnium Sanctorum SS. Pontificum I 1715; ordinatio Officii in festis Sanctorum I classis III 4348; *causae* Sanctorum v. Causae Servorum Dei; *sollemnitas* Omnium Sanctorum transfertur ob optationem usibus regionis IV 5754.

Sandaliarum assumptio in caerimoniis II 3097.

Sanguis Pretiosissimus: *Officium et Missa* pro festo die I 1533; *Litaniae* inseruntur in Rituale III 4024.

Santangelo Hector: auctor libri damnati I 1721.

Sanz Boronat P.: auctor libri damnati I 521.

Sapientia Aeterna: aedes romana II 2740.

Sarajewo *dioecesis:* formula «extra ordinem» Facultatum decennalium I 1231.

Saravica civitas v. Saarland.

Sartiaux Felix: auctor libri damnati I 1382.

Sartre Joannes Paulus: damnantur eius opera omnia II 2521.

Saskotoonensis Eparchia ruthenorum II 3564.

Satisfactio *Missarum* I 2083, infra elcemosvnam diocccsanam III 4725; *obligationis choralis* v. Servitium Chorale; *Praecepti festivi v.* Adimpletio, Festivum praeceptum, Praeceptum; *Regulae* П 3822

Savio Dominicus eligitur Patronus puerorum cantorum II 3511.
Saxonia inferior: Conventio cum Sede Apostolica 1П 4637, 4724.
Scamnum fidelium in ecclesiis I 352.
Scandia: erigitur Delegatio Ap. ПI 4027.
Scapulae unctio in baptismo feminarum omittitur II 2880.
Scapularis: impositio magno fidelium numero I 554; forma protegendi eius materiam 1 754; facultas illum benedicendi ct imponendi Unioni Cleri pro Missionibus concessa I 869; facultas fidelibus tributa sibimetipsis illum imponendi in specialibus adiunctis I 906; usus numismatis loco scapularis I 1618; ordo benedicendi et imponendi quinque scapularia sub unica formula secundum ritum byzantinum II 2169;
— *Carmelitanus:* forma eum disponendi I 750; sanatio defectuum in erectione Confratemitatis Scapularis Carmelitici I 1912; denegatur facultas substituendi lanam cum alia materia, manentibus indulgentiis II 2565; facultas data sinensibus sibimetipsis eum imponendi II 2891; — *Cordis Iesu:* materia parvi scapularis I 394; — *Tertii Ordinis Saecularis S. Francisci:* postulatum circa numisma substituendum parvo habitui seu scapulari I 444; commutatio cum alio pietatis obiecto concessa durante bello II 2125; facultas data ferendi scapularem quacumque materia et colore confectum II 2419; dispensatio ab usu quotidiano II 3726 cum interpretatione restrictiva II 3729; — S. *Benedicti:* facultas gestandi numisma loco scapularis nigri I 1890.
Scheda pro ferendo suffragio I 969; facultas adhibendi in electionibus maioritatem relativam quoties licitum sit votum exprimere per schedas I 1102.
Scheichelbauer B.: auctor libri damnati II 3246.
Schema *relationis* annuae pro Missionibus I 1170, 1852; *praeparatoria* Cone. Vat. II: normae pro eorum examine III 4232; *Missionum* in Cone. Vat. II discussum III 4556; *qualificatio* schematis Cone. Vat. II de Ecclesia III 4561, et de divina Revelatione III 4767;
— *contractus* inter Ordinarios locorum Missionis et Instituta missionalia IV 5700.
Scheut: *Congregatio Missionariorum* obnoxia fit S.C. de Propaganda Fide I 384.
Schisma: facultas absolvendi a censuris ob hoc delictum incursis III 4272, IV 5844.
Schismaticus: clerus bohemus damnatur I 273; communicatio in sacris cum illis, praesertim morientibus I 2098; Actio Catholica schismatica in Cecoslovachia damnatur II 2601; forma matrimonii et disparité cultus inter partem schismatice baptizatam et partem religionis ignotae II 2278, vel partem methodistam non baptizatam П 2277, 3808, vel partem baptizatam in secta Protestantium II 2278; facultas Legatis Ap. data dispensandi cum schismaticis ad Ordines sacros suscipiendos III 4222.
Schizophrenicus morbus et capacitas ad contrahendum matrimonium IГI 4254.
Schloegl Nivardus: auctor libri damnati I 423, 465.
Schmidtke Fridericus: auctor libri damnati I 1522.
Schola: modus tradendi ius canonicum in scholis I 86; intermissio scholarum per integrum mensem cum dimidio reddit invalidum semestrem studiorum II 3587;
— *cantorum:* a mulieribus efformata *1952; catholica* in Italia: constituitur Romae «Officium centrale» pro eis I 1385; *civilis* Status: assistentia clericorum I 343;
— «z/e *sociali servitio pro religiosis*» in Italia, erectio ct Statuta II 2798; *dementaris:* iura Ordinariorum quoad eorum erectionem in Hispania II 2509, *Fratres Scholarum Christianarum* v. Fratres Scholarum;
— *interna religiosorum:* praeparatio magistrarum in scientis et litteris v. Institutum scientiarum et litterarum; constituitur Academia Alfonsiana П 3597; *latinitatis* in Athenaeo Gregoriano constituenda I 718;
— «*Mater Divinae Gratiae*» erigitur Romae pro Magistris Praefectisque institutioni alumnarum addictis apud Instituta perfectionis II 3595; *media:* de coordinandis studiis cum Seminariis clericalibus I 2047; iura Ordinarii loci quoad Professores religionis in scholis mediis religiosorum II 2508, III 3921; propagatio Operis a S. Petro Ap. inter alumnos ПI 4635, 4661; *musicae* sacrae condenda Romae I 509; v. Institutum Musicae sacrae; *pictorica* nova: damnantur imagines I 387;
— *popularis:* declaratur Patronus omnium S. Iosephus Calasanctius II 2513; *practica* de iure religiosorum instituitur penes S.C. de Religiosis II 2919;
— *publica:* modus docendi catechismum I 642; indictio coetuum catechisticorum de religione docenda in scholis I 682, 1178; normae circa institutionem religiosam I 714; sacerdotes magisterium in eis exercentes I 863; mitigatur clausura monialium quae scholas regunt cum normis propriis I 1692; normae servandae in illis quae ab Ecclesia pendent I 1936, II 2345, 2355; praeparatio theologica requirenda a Professoribus religionis in Institutis religiosis laicis II2508; Capitulares qui religionem docent non excusantur a servitio chorali II 3087; retributio oeconomica et condicio iuridica Professorum laicorum in scholis publicis ab Ecclesia dependentibus II 3191; institutio promiscua iuvenum utriusque sexus II3797, IV 5976; modus tradendi disciplinas philosophicas II3842; iura Ordinarii loci circa designationem professorum religionis in scholis publicis religiosorum III 3921; Ordinarius loci permittere potest coêducationcm in scholis publicis per religiosas feminas rectis ГП 3983; conventio inter Sedem Ap. et Austriam circa religionem docendam in scholis III 4293, 4311, et circa scholas catholicas IV 6259, 6295;
— *religiosorum:* an Directores veniant nomine Superioris localis I 124; *seraphica:* facultas adquirendi in sacello proprio indulgentias concessas ecclesiis Ordinis I 760; modus conciliandi paupertatem franciscanam cum bonis stabilibus pro his scholis II 3270; «*servitii socialis*» erigitur apud civitatem Taurinensem II 3452;
— *Theologiae* Matritensis «Regina Virginum» v. «Regina Virginum»; pro Institutis perfectionis: modus docendi disciplinas biblicas II 2957; communis pro variis Institutis perfectionis III 5170; *Faticana* Palcographiac et Diplomaticae apud Archivum Secretum constituitur II 3234; normae quibus regitur II 3235.
Scholasticus *annus:* Missa votiva in eius initio et fine II 2357, 3098; divisio per semestres II 3587;
— *Societatis Iesu:* ius et praxis cessandi vota in momento dimissionis III 3966.
Scientia *Animae Christi:* propositiones I 127; *Academia* Scientiarum v. Academia; *naturalis:* S. Albertus declaratur Patronus earum cultorum I 2100: *Institutum* scientiarum et litterarum v. Institutum Scientiarum; «>-*cialis* v. Institutum socialium scientiarum; *pacdagogica* v. Institutum de scientiis pacdagogicis II 3514; *sacra* v. Institutum scientiarum sacrarum; *non ecclesiastica:* Conventio inter Sedem Ap. et Hispaniam circa validitatem quoad effectus civiles earum studiorum apud Universitates Ecclesiae III 4266, 4291; *civilis:* Laurea honoris causa III 4507.
Scientificus v. voces substantivas.
Scopia Dioecesis: Facultates decennales I 1231.
Scotia: proponendi ad Episcopatum I 344.
Scotti, Tommaso Gallarati: auctor libri I 358.
Scrinium radiophonicum; usus in ecclesiis II 3465.

Scriptio actorum in Causis Servorum Dei IV 5795.

Scriptores: vigilantia Ordinariorum erga eos adhibenda I 541; opera socianda inter catholicos et acatholicos IΠ 4260.

Scriptum suffragium I 936; v. Scheda.

Scripta *damnata* v. Damnatio; *depositio* testis Cardinalis in causis Servorum Dei: normae IV 5982; — *Servorum Dei:* modus servandus in iudicio ferendo super illis II 3599.

Scriptura Sacra: versiones factae ab acatholicis I 583; gradus academicus obtinendus: requiritur Laurea in Theologia I 864; experimenta ad Lauream I 1929; ratio periclitandae doctrinae II 2907; usus versionum in ecclesiis I 1535, et aliubi Π 2209; de initiis Scripturae transferendis in Officio divino I 1784, II 2132; de studio Scripturac in Seminariis fovendo I 2087; Encycl. «Divino afflante Spiritu» II 2216; de tempore Pentateuchi et de genere litterario Geneseos Π 2485; modus docendi eam in clericorum seminariis et religiosorum collegiis II 2748, et tituli academici requisiti II 2957; sedes Instituti Biblici ampliatur II 3273; associationes et conventus biblici II 3424; opus «Introduction à la Bible» non suadetur tamquam liber manualis II 3821, 3831; veritas historica ct obiectiva S. Scripturae III 4219; Instructio de historica Evangeliorum veritate HI 4484; veneratio tribuenda S. Scripturae 111 5292; Ordo lectionum Scripturae Sacrae in Missa adhibendus IV 5558; v. etiam Biblia, Lectionarium.

Scrutinium candidatorum ad Ordines sacros I 1203, 1355, II 3435; v. Clericalis institutio, Formatio clericalis.

Secretaria *Status:* opus Officii informationum durante bello II 2109, 2121; *Synodi Episcoporum* ampliorem efficientiam obtinet IV 5657; allocutio pontificia IV 6329.

Secretariatus *de non Christianis* erigitur ΠI 4491.

Secretarius *in Congregationibus Romanis:* officia et privilegia I 1577; *Congr. S. Officii:* litterae circa prudentiam confessariorum in faciendis interrogationibus praesertim mulieribus II 2174; *Concilii Vat. II:* notificationes III 4561, 4767; *Consilii ad unitatem Christianorum fovendam* III 4802.

Secretum servandum ab iis qui de informationibus requiruntur circa promovendos ad Episcopatum I 56; dc Archivo secreto dioeceseos I 2085; servandum circa Instituta saecularia adlaborantia secrete in dioecesibus 11 2430; opusculum «secretum felicitatis» II 3247.

Secta *acatholica:* eidem adhaesio 1 231; validitas baptismi in quibusdam collati II 2660; *anglicana:* solvitur matrimonium inter partem huius sectae ct partem non baptizatam I 720; datur impedimentum cognationis spiritualis inter baptizatum in hac secta et eiusdem matrinam etiam anglicanam IV 5843; *atheistica:* eidem adseriptio I 1572; Encycl. «Divini Redemptoris» I 1789; *Episcopaliana:* matrimonium initum inter partes in hac secta baptizatas nequit declarari nullum ex cognatione spirituali 111 3974; *haeretica:* solvitur in favorem fidei matrimonium initum inter baptizatum acatholice et partem in secta haeretica invalide baptizatam HI 4471; *«Jehovah*:* solvitur in favorem fidei matrimonium initum inter duas partas in hac secta baptizatas HI 4969; *massemica:* normae Codicis circa eam ct ipsius fautores confirmantur II 2595; convalidatur matrimonium partis huic sectae adscriptac absque praevia eius reconciliatione in Ecclesia catholica 111 5144; *mctlwdhtica:* conceditur «documentum libertatis» parti in hac secta baptizatae II 3588; *presbyteriana* contrahens cum melchita II 2208; *protestantica* contrahens: cum parte schismatice baptizata in Ecclesia Serviac II 2278; cum baptizata in ritu armeno III 4248; celebratio matrimonii prohibetur coram sacerdote catholico in huius sectae ecclesiis III 5169; — *schismatico:* forma matrimonii et disparitas cultus cum pars non baptizata contrahit cum baptizala in secta schismatica II 3808; v. singulas voces.

Sectio *Actionis Catholicae* iuvenilis feminarum: Statuta I 1371; *altera Signaturae Ap.:* recursus et remedia contra decisiones Congressus ipsius Signaturae IV 5945; *biblica* Athenaei Antoniani III 4044; v. Athenaeum Antonianum; *historica* S.C. Rituum instituitur I 1154; *theologica* pro America latina in Seminario Maiore Veronensi instituitur III 4181; *Theologiae catholicae* in Universitati Augustana: conventio circa cam inter Sedem Ap. et Bavariam IV 5885, 5916; *«Sectio theologiae oecumenico-patristicae* graeco-orthodo.xae a S. Nicolao» penes Institutum Barense erigitur IV 6072; — *specializationis* in Theologiae spirituali penes Athenaeum Antonianum IV 6272.

Secundus *annus* novitiatus I 412; *Ordo* mulierum: effectus voti oboedientiae Π 2915; *matrimonium* declaratur nullum stante dubio positivo et insolubili de valore primi II 3613; *gradus* seu *instantia* Tribunalis in Insulis Philippinis II 3577, Ruthenensis IΠ 4630, 4651, Aquensis III 4632, 4633, Ambianensis III 5073, 5074, unici Columbiae III 5244, Versaliensis IΠ 5313, 5314, Senonensis III 5383, Lugdunensis III 5442, interritualis IV 5838, pro eadem dioecesi IV 5963.

Securitas nationals: mitigatur ieiunium eucharisticum pro addictis II 2109.

Sedes Apostolica: ecclesia S. Mariae Angelorum in Portiuncula ei immediate subiecta declaratur I 96; eius mens circa mutationem calendarii universalis I 658; admissio Legatorum apud Sedem Ap. primae et secundae classis I 762, 766; normae servandae ab Ordinariis in impetranda a Sede Ap. collatione beneficiorum I 1195, II 2105; usus concessionum S. Sedis in materia ieiunii ex parte religiosorum qui dies ieiunii habent a Regula impositos I 2025, 2050, 2102; media quibus Ordinarii possunt recurrere ad Sedem Ap., praesertim pro dispensationibus obtinendis Π 2108; recursus ad Sedem Ap. per Legatos Romani Pontificis II 2423; de novis Operibus intemationalibus catholicis non instituendis, inconsulta S. Sede II 2759; relationes mittendae ab Ordinariis, Institutis perfectionis. Missionibus etc. v. Relatio; de non petendis a Sede Ap. dispensationibus super aetate vel cursu studiorum theologiae ad Ordines suscipiendos III 4183; casus in quibus pars conventa, post solutum matrimonium in favorem fidei, convolare potest ad novas nuptias, absque nova concessione S. Sedis III4256; recursus in dubio de recto usu Privilegii Paulini III 4265, et in declarando nullo matrimonio mixto ex can. 72 Cone. Trullani III 4470; conditiones quas apponere solet in concedendo novo matrimonio mixto post solutionem prioris in favorem fidei III 4454; normae pro dispensationibus a votis perpetuis religiosorum petendis III 4460; Rescriptum Pontificium quo nonnullae facultates delegantur a Sede Ap. Supremis Moderatoribus religiosis III 4559; commodatio operum artis ad Sedem Ap. pertinentium III 4687; de relatione quinquennali religiosorum et de actis Capituli Speciali non mittendis ad Sedem Ap. III 5111; competentia Commissionis Decretis Concilii Vat. II interpretandis extenditur ad documenta S. Sedis pro exeeutione ipsius Concilii IV 5514; Ordines Militares qui a S. Sede recognoscuntur IV 5795; Sedes Ap. adhaeret conventioni intemationi de non usu vis nuclearis in armis bellicis IV 5979; fidelitas erga Sedem Ap. fovenda perpetuo a religiosis IV 6277;

— *ad nutum S. Sedis* commissio: paroeciae' saecularis

Institutis religiosis II 2439; conventio in casu inter Ordinarium loci ct Institutum religiosum II 3570, conditiones quibus haec commissio fieri solet, praemissa conventione II 3589; v. Ad nutum S. Sedis;

— *Concordata* inter Sedem Ap. et... v. Concordatum, ct singulas nationes; — *conventiones* inter Sedem Ap. et... v. Conventio, ct singulas nationes; — *devolutio beneficiorum ad Sedem Ap.* I 349; normae pro cius collatione obtinenda ab Ordinariis II 2105; devolutio in Hispania II 2149; — *devolutio causarum iudicialium:* modus procedendi cum aliqua causa de Rota Hispana devolvitur ad Sedem Ap. pro nova instantia III 3911;

—*facultates* quas solet concedere: sacerdotibus novellis elargiendi Benedictionem papalem 1 1956; dispensandi legem ieiunii communis 1 2025; — *modus vivendi* inter Sedem Ap. et... v. Modus vivendi, ct singulas nationes;

— *Officiales:* normae circa tempus vacandi labori et usufruendi feriis I 849; de pensionibus ordinandis I 1837, 1838; vis normae IV 6235; solutio pensionis IV 6234, 6328, 6329, 6328:

— *relationes inter Sedem Ap.* et Societatem lesu III 5055, et Conferentias Episcoporum IV 5641, 5666;

— *reservatio beneficiorum:* facultas datur Ordinariis conferendi beneficia Sedi Ap. reservata a iure I 1509; normae ad petendam collationem beneficiorum non consistorialium quae Sedi Ap. reservata sunt vel devoluta II 2105; reservatio et collatio in Hispania II 2149; reservationes apostolicae II 2151; Episcopi possunt conferre beneficia non consistorialia olim Sedi Ap. reservata, etiam in locis ubi Concordatum viget III 5100; -- *reservatio facultatum:* transeundi ab uno in alium ritum I 2020; inducendi novos ritus, caeremonias aut lectiones liturgicas II 3819; approbandi versiones populares textuum liturgicorum III 5049; interpretandi authentice Regulam S. Francisci IV 5758; — *reservatio poenarum:* excommunicatio ob delicta patrata in Cecoslovachia reservata manet Sedi Ap. II 2882;

— *vacatio Sedis Ap.:* Const. Ap. de Sede Apostolica vacante et de Romani Pontificis electione II 2299; Motu pr. quo quaedam praecipiuntur vacante Sede Apostolica valitura III 4311.

Sedes *Actionis Catholicae* II 3809; *Archiepiscopi* Constantinopolitani armenorum I 953; *confessionalis* I 348; de puellis non audiendis in confessione extra sedem confessionalem III 4237; *Congregationis Romanae* de Seminariis atque Studiorum Universitatibus I 909;

— *Delegationis Ap.* Litoris Eburnei IV 6283; *episcopalis:* cathedraticum, vacante sedi episcopali I *H^Exarcha* tus* pro ruthenis in Australia commutatur II3876; *Facultatis* theologicae Hispaniae Septentrionalis III 5102;

— *Instituti* Biblici ampliatur II 3273; *Metropolitana* II 3564; *Nuntiaturae Ap.* Dahomeyanae IV 6121 et Tunetanae IV 6256; *Tribunalis* regionalis IV 6265.

«Sedes Sapientiae»: *Consi. Ap. Pii XII* qua principia dantur et Statuta Generalia probantur quibus informari regique debent ii qui vocati sunt ad statum acquirendae religiosae perfectionis amplectendum eorumque educatores II 3503; Statuta generalia II 3516; extenditur ad Instituta dependentia a SS.CC. Consistoriali et de Prop. Fide II 3725; schola interna publica religiosorum ad normam huius Constitutionis II 3597;

— *Institutum Romanum* «Sedes Sapientiae» constituitur sub auspiciis S.C. de Religiosis III 4498.

Seiller Leo: auctor libri damnati II 2911.

Seiuncta Ecclesia Antiochena IV 6150.

Seiunctio beneficii etc. v. Divisio.

Seismographum: benedictio 1 653.

Selectio candidatorum v. Delectio.

Semestris scholaris: divisio cursus II 3587.

Seminarium *dioecesanum:* facultas applicandi Missam in eius favorem I 136; Epist. Ap. de Seminariis et studiis clericorum I 488; relatio de eius statu singulis trienniis mittenda I 644; conservatio archivi et bibliothecae praesertim in Italia I 868; visitatio canonica I 1245; iurisdictio episcopi in proprium Seminarium extra dioecesis territorium situm I 1572; exemptio taxarum in cis aedificandis vel reparandis I 1635, 2086; de Communione quotidiana habituali et de abusibus in ea praecavendis I 1904; facultas imponendi tributa pro Seminario II 2261 ; recta institutio alumnorum et proficua recitatio Officii Divini II 2265; activitas Unionis Cleri pro Missionibus apud Seminarium II 2392; exemptio Seminariorum Societatum pro missionibus exteris a iurisdictione paroeciali II 3030; Benedictio novi Seminarii II 3144; non probatur praxis mittendi alumnos tempore feriarum, ad labores manuales apud portus, fabricas aliave publica officia in Gallia II 3159 et in Hispania II 3839; obligatio «Sanctuariorum», etiam domibus religiosis exemptis adnexorum, solvendi tributum pro Seminario II 3454; stipendium binationis in favorem Seminarii II 3540; de recta institutione alumnis tradenda III 3939, 4100, 4410; de alumnis ad praesentis aetatis rationem instituendis IП 4225; necessitas et munus Seminariorum in hodiernis Ecclesiae adiunctis III 4345, 4410; ius proprium et nativum Ecclesiae vindicatur efformandi sacros administros in Polonia III 4666; mens S.C. pro Institutione Catholica circa Seminaria minora aliave similia formationis clericalis instituta 111 5371, et circa divisionem Seminariorum in parvas communitates per varia loca dispersas III 5375; ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis IV 5702, 5503; v. Clericalis institutio, Formatio clericalis, Presbyter, Sacerdos;

— *Missionum* v. Instituta missionalia;

— *regionale* vel *centrale:* ordinatio Seminariorum in Italia I 298; Statuta Seminariorum regionalium Italiae II 2261; normae servandae in erigendis et ordinandis Seminariis regionalibus aut centralibus in Missionibus III 4332; auctoritas competens ad erigendum Seminarium regionale IV 6234;

— *Congregatio Romana* de Seminariis et Studiorum Universitatibus I 488; v. Congregationes Romanae;

— *admissio* eorum qui egressi sunt Institutis religiosis I 2019, 2082, II 2124, 2130. 2270, 2727, 3813, 3866, 3867; applicatio huius disciplinae seminariis dependentibus a S.C. de Prop. Fide II 3774, 3809; transitus directus alumnorum Institutorum perfectionis in Seminarium dioecesanum non indiget beneplacito apostolico II 3293; filiorum acatholicorum III 4143, 4159, 4250; eorum qui nota haud severiore fuerunt dimissi III 4350; urget post Motu pr. «Dc Episcoporum muneribus» obligatio obtinendi beneplacitum Ap. ad readmissionem eorum qui e Seminariis Collegiisve religiosorum dimissi sunt III 5145;

— *disciplina:* instructio circa alumnos qui munere funguntur Praefecti apud Seminaria regionalia Italiae I 1707; usus instrumenti televisifici ct cinematographaei II 3721, III 4497; dies ct conditiones determinantur quibus concelebratio Missae in Seminariis ct Collegiis Urbis permitti potest III 5275; — *facultates, privilegia:* ordinandi absque litteris dimissoriis I 333;

— *ratio studiorum:* excusatio a Choro Canonici Theologiam vel ius canonicum docentis I 165; dc studiis in Seminariis I 488; catechetica disciplina impense excolenda I 840. 1110, III 4381; dc coordinandis studiis scholae mediae et studiis Seminariorum in Italia I 2047; cursus dc Psalmis explanandis I 2084; studium S. Scripturae I 2087 ct Pacdagogiae II 2257; normae

dantur pro studiis perficiendis extra Seminaria II 2336; conventio inter Sedem Ap. ct Hispaniam circa Seminaria II 2386; musica sacra promovenda II 2623, 3783; modus docendi S. Scripturam II 2748, ct Ethicam situationis II 3453; amovenda sunt c bibliothecis opera P. Teilhard de Chardin II 3790 et los. Ortega y Gasset III 4229; distributiones lucrandae a Pacnitentiario dum Theologiam moralem docet II 3838; cursus de doctrina sociali Ecclesiae III 4215; cursus de Tabulariis seu Archivis III 4374; adseriptio alumnorum Seminariorum Universitatibus civilibus IV 6047; modus docendi Philosophiam IV 6214;

— *Romanum:* Magnus Cancellarius praeficitur I 1414; Statuta I 1694; v. Athenaeum, Universitas Lateranensis.

— *singula Seminaria:* pro pueris italo-graecis in monasterio Cryptoferratensi 1138; pro melchitis a S. Anna nuncupatum I 1056; pro russis I 1107; pro aethiopicis I 1161; interrituale S. Ludovici regis constantinopolitanum I 1535, 1536; *Tyrnaviense Maius* Facultate theologica donatur I 1634; *Kandyense:* formula iuramenti ab alumnis praestandi I 1949; *Bonaërense* dotatur Facultate theologica II 2257; *Alwayense:* eius Studium Theologicum affiliatur Univ. Lateranensi III 3974; *Tananarivense:* cius Institutum Theologicum aggregatur Facultati Theologiae Neapolitanae III 4024; *Insulense:* eius Studium Philosophico-Thcologicum incorporatur Facultati Theologicae Univ. Catholicae III 4057; *Veronense Maius:* erectio Sectionis theologicae pro America Latina III 4181,4328; *Dalatense Maius* Facultate Theologica instruitur III 4696; *Paderbornense* donatur Facultate theologica III 4989; *Vratislaviense Maius* conservat adhuc Facultatem Theologicam Universitatis eiusdem Civitatis ΠI 5316.

Senatoris munus a clericis non exercendum I 458.

Senatus *Episcopi* in regimine dioeccscos seu Consilium Presbyterale IV 5637; — *legumlatorum* civilium: allocutio pontificia IV 6313.

Senegalensis erigitur Intcrnuntiatura III 4236 et Nuntiatura Ap. III 4961.

Scnosensis *Archidioecesis* territorium cedit Praelaturae nullius Missionis Galliae II 3295; *Dioecesis:* ordinatio Tribunalium III 5383; *Tribunal* secundi gradus III 5383.

Sensualis litteratura I 874.

Sensus *effati* «extra Ecclesiam nulla salus» explicatur II 2620; *Familiarum* Nobilium III 4457; *gratitudinis* Romani Pontificis erga O.P. ob expletum munus Commissariorum apud Congregationem pro Doctrina Fidei III 4967; *observantiae* substantialis legis paenitentialis III 5110; *normarum* circa renovationem Postulatus et Novitiatus 111 5257; *responsabilitatis* Episcoporum circa caelibatum sacerdotalem IV 5473; *vocationis* missionariae IV 5824 et Bencdictinac IV 5894; *animadversionum* S.C. pro Clericis in doctrinam coctus mixti Episcoporum et Presbyterorum in Hispania IV 6243; — *verborum* et clausularum in rescriptis v. Significatio verborum.

Sententia *iudicialis:* certitudo moralis necessaria pro ferenda II 2142; substitutio iudicis vita functi medio tempore inter decisionem causae ct extensionem sententiae II 3878;

— *nullitatis matrimonii* I 210; subsignationes necessariae I 484; incidcntalis in causa nullitatis I 513; exsecutio in Italia I 1105; post duas sententias conformes pro validitate, solvitur matrimonium in favorem fidei II 3808; conformitas sententiarum affirmativarum, quarum prima cx capite metus, altera cx capite simulationis IV 5977; documenta producenda ad effectus civiles tribuendos sententiae nullitatis in Italia IV 6150;

— *nullitas et querela nullitatis sententiae rotalis* I 42, 293; nullitas: cx defectu citationis ct contradictorii IV 6054; ex eo quod iudex functus fuerat in eadem causa munere Promotoris Iustitiae IV 6103; cx defectu mandati procuratorii non a curatore sed a parte conventa IV 6136;

— *definitiva* a Tribunali Patrum Cardinalium data in causa circa Ordinem militarem Hicrosolvmitanum de Malta Π 3131.

Separatio *administrationis* Ap. Ticinensis a Dioecesi Basilcensi III 5404, IV 5980; *coniugttm:* causae separationis definiri possunt via administrativa I 1400, et non transeunt in rem iudicatam I 2054; in Hispania post Concordatum definiuntur via judicial! II 3847;

— *Laudum* a Matutinis II 3822; v. Laudes;

— *Officii. Congregationis. Instituti,* etc. v. Divisio.

Separata Ecclesia v. Ecclesia, Oecumenismus.

Sepelium parvulorum: ritus III 4326; v. Sepultura.

«Septem *altaria»:* indulgentiae pii huius exercitii I 1639; — *«ecclesiae»:* visitatio cum indulgentiis adnexis huic pio exercitio I 1604.

Septembris prima feria II celebratur sollemnitas externa S. loseph Opificis in S.F.A.S. II 3464.

Septentrionalis *America* v. Status Foederati Americae Septentrionalis; — *Rhenania:* conventio cum Sede Apost. II 3572, 3588.

Sepulcrum: causa iurium de sepulcris I 42; de lampadibus supra sepulcra defunctorum elucentibus in coemeteriis I 502; distantia servanda inter altare et sepulcra in oratoriis coemeteriorum I 1514, 2144; sepulcrum Maiorum et ius funerum II 2319; — S. *Iacobi Ap. in ComposteUa:* indulgentiae concessae peregrinantibus II 2239; v. S. lacobus.

Sepultura eorum qui corpus mandarunt crematioui tradi I 274, 780; fidelium in ecclesiis subterraneis I 232; in templis non sunt apponendi tabulae cum nominibus defunctorum ibi non sepultorum I 500; in ecclesiis et oratoriis I 916; novitiorum et postulantium I 1103; ius ad sepulturam et portio paroecialis I 1196; catholici in coemeterio acatholico I 1713, 1721; facultas data Nuntio Ap. in Hispania permittendi ut cadavera in ecclesiis sepeliantur II 3441; parvulorum III 4326.

Sequela Christi a religiosis IV 6277.

«Sequentia» festi in Dominicam translati II 2756.

Series concionum in Basilica liberiana IV 4929.

Sermo ad populum coram Ssmo Sacramento solemniter exposito II 2488.

Serviae Ecclesia schismatica II 2278.

Servientes v. Inservientes.

Servitium *alienae dioecesi:* incardinatio illius qui hoc titulo ordinatus est I 225, et eius Episcopus proprius I 1361;

— *chorale:* Canonici Theologi et Paenitentiarii I 280; modus computandi absentiam I 320; officia Canonici Theologi I 404, 526; absentia ex induito legitima I 418; ius altcmativae, ct absentia I 873; dispensatur cum iis qui hebdomadas theologicas vel biblicas concurrunt II 2137; Vicarius Generalis, Officialis et Cancellarius Curiae excusantur diebus et horis quibus o fficiis proprii muneris vacant II 2741; non excusatur Capitularis qui docet religionem in scholis civilibus II 3087; facultas dispensandi ob animarum vel Actionis Catholicae curam. amissis distributionibus inter praesentes II 3441; dispensatio pro horis vespertinis nonnullis diebus festis exceptis II 3442; accommodatio novo Rubricarum Codici III 4130;

– *domesticum:* S. Zita declaratur Patrona ancillarum mulierumque domesticae curae addictarum II 3370*

— *externum* monasteriorum monialium v. Sorores externae;

– *hospiliale* apud tabernas et hospitia publica: Missa media nocte pro inservientibus 1 838; normae pro illo exercendo a sororibus in favorem peregrinorum in propriis domibus IV 4228;

– *infirmorum,* praesertim virorum, a feminis religiosis praestandum I 1997;

– militare *clericorum:* ordinatio eorum qui illud obeunt I 1; duo Episcopi Inspectores pro militibus francorum exercitu degentibus 1 96; irregularitates et impedimenta contracta durante militia I 125; decr. «Redeuntibus» dc clericis c militia redeuntibus I 151; declaratio circa hoc decretum 1 170, 175, 192; dispensantur ab irregularitatibus clerici qui arma sponte susceperunt 1 185; redeuntes c servitio militare durante bello hispano I 1881, et eorum promotio ad Ordines sacros I 2026; mobilizatio civilis clericorum durante bello 1 1990;

--- *missionariorum:* decr. de missionariis e militia redeuntibus 1 175;

--- *militare religiosorum:* solutio data iis qui, e militia redeuntes, se impares dicunt ad oncra sustinenda vitae religiosae I 170; decr. «Inter reliquas» de religiosis servitio militari adstrictis viget post Codicem I 221, et tenet sodales Societatum Missionum dependentium a S.C. de Prop. Fide I 1406; applicatio decreti I 246, 1816; de religiosis servitio militari adseriptis in Belgio 1 423, qui retinere et renovare possunt vota temporalia I 478; pecuniae religiosis obvenientes occasione servitii militans praestiti tempore belli 1 429; compensatio servitii militaris in tempus Professionis temporariae I 860; servitium pracmilitare laboris publici cadit sub nonnis 1 1816; religiosis votorum perpetuorum servitio militari subiectorum concedere possunt Superiores indultum exclaustrationis I 1915; normae pro religiosis professis ad servitium militare vocatis durante bello I 1951; decretum de religiosis servitio militari adseriptis II 3724; applicatio huius decreti sodalibus votorum simplicium S.I. III 3913; facultas datur Superioribus Maioribus admittendi ad vota perpetua religiosos servitio militari ordinario subiectos III 4492;

------- *militare feminarum:* mitigatio ieiunii I 2042;

– *sociale:* erigitur «Nationalis schola de sociali servitio pro religiosis» in Italia cum propriis Statutis II 2798, et Institutum internationale «Schola servitii socialis» in Augusta Taurinorum II 3452.

Servais Dei: prudentia in evulgatione eleemosynarum et gratiarum quae per eorum intercessionem asseruntur acceptae I 1395, IV 5867; – *causae* Beatificationis et Canonizationis v. Causae Servorum Dei; Triduum vel octiduum post eorum Beatificationcm vel Canonizationem v. Bcatificatio, Canonizatio.

Sessiones *Concilii Vaticani II:* dc mozzetta deferenda illis durantibus III 4387; *secunda:* convocatio III 4397; alloc. pontificia in initio III 4398 et in fine III 4425; *tertia:* alloc. pontificia dum schema de Missionibus disceptabatur III 4556, ct in fine III 4610; *quarta:* alloc. pontificia in initio III 4710; *septima:* vacatio legis decretorum huius sessionis III 4764; *paenultima* scu octava: alloc. pontificia III 4789; *ultima:* declaratio communis Pauli Pp. VI et Athenagorae Patriarchae Constantinopolitani III 4802; litterae lectae Pauli VI circa officia caritatis erga Ecclesiam Constantinopolitanam III 4810; alloc. pontificia in fine III 4811 ; vacatio legis statuitur pro decretis in hac sessione *nona* promulgatis III 4903;

– *Congregationis Generalis S.I.:* sessio altera respondet requisitis statutis pro Capitulo speciali III 5052.

Sexennium curriculi studiorum m Facultate theologica praescribitur III 5102.

Sexta hora v. Hora Sexta.

Sextum praeceptum decalogi: prudentia in interrogationibus mulieribus faciendis a confessariis II 2174.

Sexualis *educatio* I 1242; *res:* imputabilitas actus humani II 4223.

Sexus *utriusque* promiscua educatio in scholis Ecclesiae II 3797, III 3983, IV 5976; *masculinus* sectionis iuvenilis Actionis Catholicae: Statuta I 1366.

Shcrbrookensis *Provincia* ecclesiastica: ordinatio Tribunalium II 3027; *Universitas* Catholica erigitur II 3782, cum Facultate Theologica III 4618.

Sideropolitana Dioecesis: erectio III 4099.

Siegburg: Studium Theologicum «S. Augustini» aggregatur Athenaeo Anselmiano III 4725.

Sigillum *plumbeum* Cancellcriae Ap. innovatur I 1237; *sacramentale:* poenae ob violationem tenent etiam orientales I 1571.

Signa Passionis in Processione feriae VI in Parasceve deferenda I 1176.

Signatio Commissionis super introductione causarum Servorum Dei et pro causis confirmationis cultus I 1354.

Signatura Apostolica: *officia et privilegia* Praelatorum votantium et Referendariorum I 1587; *normae* speciales ad experimentum servandae III 5321.

— *competentia:* comprehendit tantum recursus contentiosos adversus decisiones post diem 1 martii 1968 datas III 5369, 5354; non comprehendit Tribunalia civilia Status Civitatis Vaticanae III 5354; rehabilitatio post mortem sacerdotis cxcommunicati exulat suam competentiam III 5369; recursus adversus decisiones Officiorum quae non sint Dicastcria Curiae Romanae non cadunt sub eius competentia III 5415, IV 5502; competentia circa «quaestiones» dc validitate matrimonii IV 5907; eius competentia respicit violationem legis sive in procedendo sive in decernendo IV 5963;

— *modus procedendi:* recursus contra decretum remotionis a paroecia et principium «lite pendente nihil innovetur» in processu administrativo IV 5915; recursus adversus decisionem Dicasteriorum Curiae Romanae ct modus procedendi in recursibus solvendis apud Signaturam IV 5917; recursus ad Sectionem alteram cI de remediis contra decisiones Congressus ipsius Signaturae IV 5945, 5963; condicio devolutiva vel suspensiva recursus contra decretum remotionis parochi IV 6122; recursus contra decretum S.C. dc Religiosis confirmantis dimissionem religiosorum a Superioribus decisam habet effectum suspensivum IV 6300; effectus suspensivus incipit decurrere a momento interpositionis ipsius recursus IV 6303.

Significatio *verborum:* vocis «ecclesiis» in Facultatibus S.C. de Prop. Fide I 1153; «acatholicorum» quoad ius accusandi nullitatem matrimonii 1 1787; «impedimenti» in Facultatibus quinquennalibus I 1788; «missionis» in Statutis Unionis Cleri pro Missionibus I 1829; «districtus» in iure particulari O.F.M. I 1830; «iudaeis» ct «originis iudaicac» in Facultatibus quinquennalibus Episcoporum I 2206, 2276; «perfidi iudaci», «iudaica perfidia» in Liturgia feriae VI in Parasceve II 2504; effati «extra Ecclesiam nulla salus» 11 2620: dc verborum significatione pro Ecclesiis orientalibus II 2958; clausulae «praevio baptismo» quae apponi solet in rescriptis solutionis matrimonii in favorem fidei III 4015; verborum «patrimonio philosophico perenniter valido» decreti conciliaris Vat. II de institutione sacerdotali III 4913; «substantialis observantiae*» novae legis pacnitcntialis III 4972. 5110; clausulae «promissio omnino cavendi» quae apponitur in rescriptis pro mixtis nuptiis III 5066.

Simon de Beauvoir: opera damnata II 3538.
Simplex v. voces substantivas.
Simulatio ut caput nullitatis IV 5977.
Sinae, Sinenses: nominatio Visitatoris Apost. I 223; erigitur: Delegatio Ap. I 493, eius auctoritas extenditur I 607, Intemuntiatura II 2350, Nuntiatura Ap. III 5076; vota et postulata Concilii Sinensis I 948; instructio pro causis matrimonialibus cx induito servanda I 1017, quae extenditur ad Vietnam III 5190; decretum dc ritibus sinensibus I 1185, et instructio circa quasdam caeremonias et iuramentum super ritibus sinensibus I 1944; de arte Christiana indigena fovenda I 1404; instituitur Hierarchia episcopalis II 2230; matrimonia in regionibus regimini communistarum subiectis valida retinere possunt, etsi contracta absque forma canonica ct cum impedimento a quo Ecclesia solet disf sare II 2563; usus permittitur linguae sinensis pro nonnullis partibus Missae, sed clericis necessaria declaratur cognitio linguae latinac II 2594; natura et applicatio decreti S. Officii circa cautiones praestandas in matrimoniis mixtis dicionis Sinensis II 2659; facultas datur fidelibus imponendi sibimetipsis Scapularem Carmelitanum II 2891; Encycl. «Ad Sinarum gentem» circa officia catholicorum erga Patriam et circa periculum «autonomiae» ecclesiae Sinarum in praesentibus rerum angustiis II 3308.
Sinister *oculus:* eius defectus non constituit irregularitatem I 728; *manus:* defectus digiti indicis huius manus I 1664.
«Sinistra cattolica» damnatur II 2259, 2259.
Situationis Ethica: prohibetur doctrina II 3453.
Slavicus byzantinus ritus: recitatio Rosarii I 1238; editio librorum liturgicorum I 1594.
Slovenum Rituale in ecclesiis religiosorum I 1516.
Socialis v. voces substantivas.
Societas *humana:* Missa pro cius necessitatibus dic 29 iunii 1918 celebranda I 121; matrimonium Christianum in societatis condicionibus, necessitatibus, erroribus et vitiis I 1208; iura et officia mulieris propria in hodierna societate III 4230; nuntii a Cone. Vat. II missi ad varios coetus societatis III 4903; valor ct dignitas laboris humani in societate moderna III 5352; missio Ecclesiae quoad iustitiae applicationem in hodierna societate IV 6178; munera Consilii «Cor unum» reddendi coram humana societate testimonium caritatis, necessitudinis et iustitiae IV 6333.
Societas Iesu: Epistula Ap. ad Praepositum Generalem I 495, 691, II 2742, 2922; applicatio decreti «Dc religiosis servitio militari addictis» sodalibus votorum simplicium III 3913; facultas data novitiis commorandi ruri per aliquod tempus absque detrimento valoris novitiatus III 3924; facultates concessae: erigendi stationes Viae Crucis in locis dependentibus a Sacra C. de Prop. Fide 111 3929, celebrandi Missam vespertinam in propriis domibus 111 3963, utendi iure ct praxi secundum quam vota scholasticorum et Coadiutorum non formatorum cessant eo ipso quo sodalis dimittitur 111 3966, adimplendi a fidelibus praeceptum Paschale quovis anni tempore occasione Missionum et Exercitiorum a sodalibus S.I. traditorum 111 4018, emittendi extra novitiatus domum prima vota simplicia III 4021, utendi utroque ritu in Officio divino ab iis qui fidelium orientalium curam spiritualem gerunt III 4230, 4262, celebrandi diebus etiam aliturgicis pro ritibus orientalibus III 4251; conceditur ut Vicarius Generalis partem habeat in Cone. Vat. II cum voto deliberativo III 4553; relationes inter Societatem Iesu ct «Motum pro mundo meliore», qui inter Opera S.I. annumeratur III 4911; Facultates viccnnales Praepositi Generalis recognitae prorogantur III 4984; decreta Congregationis Generalis circa paupertatem, quae recedere videntur a «Formula Instituti», approbantur a Summo Pontifice III 4985; alloc, pontificia Congregationi Generali de modo perficiendi renovationem internam et de rationibus Societatis Iesu cum Sede Ap. in praesentibus adiunctis III 5055; sessio altera huius Congregationis Generalis respondet requisitis Capituli specialis III 5052; Summus Pontifex laudat opus legislativum Congregationis Generalis, commendat unitatem internam et pericula indicat accommodatae renovationis Institutorum perfectionis III 5315; alloc, pontificia de vocatione religiosa et apostolica sodalium S.I. in praesentiarum rerum Ecclesiae adiunctis IV 5515.
Societates Missionum: Decretum «Inter reliquas» de servitio militari» tenet sodales harum Societatum a S.C. de Prop. Fide dependentium I 1406; item Instructio S.C. de Religiosis de formatione clericali et religiosa I 1492; dubia circa annum novitiatus seu probationis in his Societatibus II 2945; exemptio Seminaliriomm harum Societatum a jurisdictions paroccialli confirmatur Π 3030;
— *Parisiensis ad exteras gentes:* natura iuridica 1315, excardinatio dioecesana ob adseriptionem definitivam I 536; iura missionaiorum possidendi et administrandi bona I 719;
— *Missionariorum Africae:* facultas instituendi Diaconatum IV 5588;
— Vitae communis sine votis: dimissio alumnorum I 373; facultates: incardinandi sodales Societati, eos promovendi ad Ordines cum solis litteris testimonialibus et cum titulo mensae communis vel missionis, commutandi titulum ordinationis iam susceptae in alium I 592, promovendi ad Ordines titulo «mensae communis» I 641, concedendi litteras dimissorias et sanandi praecedentes concessiones I 733, ordinandi titulo mensae communis vel missionis cum solis litteris testimonialibus I 1181; sodales Societatis de Maryknoll incardinantur canonice per iuramentum perpetuum I 1394; incardinatio sacerdotis egressi e Societate I 1494; facultas tribuitur dandi litteras dimissoriales et ordinandi alumnos titulo mensae communis I 1609, 1628, 1826; elenchus quaestionum ad quas respondere debent Moderatores Societatum a S.C. de Prop. Fide dependentium in relatione quinquennali I 1845; effectus litterarum tantum testimonialium ad Ordines sacros in his Societatibus II 2245; ex-alumni harum Societatum indigent beneplacito apostolico ad Seminarium dioecesanum ingrediendum II 2270; decretum de relatione quinquennali ab his Societatibus facienda II 2425; responsum authenticum circa ius dandi litteras dimissorias sodalibus II 2430; elenchus quaestionum pro nova relatione quinquennali II 2525; congressus intemationalis Romae anno 1950 indictus II 2813 ct alloc, pontificia II 2835; Instructio de candidatis sedulo deligendis et instituendis II 4144; dubia circa annum novitiatus seu probationis II 2945; sacerdos e Societati saccularizatus et legitime uxoratus caret iure percipiendi reditus et pensionem constitutam ex bonis quae ad Societatem pertinebant IV 6283; v. Communitas;
— Variae singulae: de *Spiritismo* I 56; *Filiarum S. Ursidae* a S. Angela Mericia 1 59; de *occumenistno* fovendo et unitate Christianorum: participatio catholicorum 1 217, 871; *«lednota»* damnatur I 474; *Sanctae Viae Crucis:* sanatio defectuum I 478, 896; *piae* iuris dioecesani recognoscendae I 516; pia *«Catholica Unio»* cum propriis Statutis I 1235; *Bruxellensis* I 746' *«Rotary Club»* I 1004, II 2863; sacerdotalis *Sanctae 'Crucis* scu *Opus Dei* II 2231, 2619, 2623; *operariorum christia-*

norunt scu syndicatus: natura, relationes cum alus societatibus eiusdem generis et influxus in ordinem socialem II 2270, 3393; SS. *Cordis Iesu:* Praelatura Societati commissa, in clerum saccularem postea transitura II 2406; *Sancti Pauli:* erectio huius Instituti saecularis II 2760; *Ordo Societatis Dominae Nostrae:* approbatio ct clausura 11 3335; *«LeuniS»'.* natura II 3538; non erigenda in Institutum saeculare II 3876; *Presbyterorum a S. Sulpicio* II 3866; *aëronauiica* III 4480, 4663.

Sociologies institutio in Seminariis III 4265.

Socius dc munero Academiae Pont. I 2021.

Sodales v. singula Instituta, Societates, Tertios Ordines.

Sodalitas *B.M.V. de Monte Carmelo* II 2499; *Filiarum Muriae:* Patrona datur II 2830; *«Fronte della famiglia»:* alloc, pontificia II 2940; *medicorum:* allocutiones pontificiae 11 3208, 3301; *religiosorum* v. Instituta religiosa; *Advocatorum:* alloc, pontificia III 4665; v. singulas voces.

Solemnis v. Sollemnis.

Solesmensis Congregatio benedictina II 3834.

Solidus cibus pro ieiunio eucharistico distinguitur 11 2062, 2418; dubium circa condicionem liquidi et solidi II 3718; facultates variae concessae III 3968, 4133, 4167, 4236, 3340; v. Ieiunium eucharisticum.

«Sollemne habet»: decretum de ratione qua dimissi e Seminariis denuo admitti possint II 3722; applicatur in territoriis a S. C. de Prop. Fide II 3774; respicit tantum alumnos qui aliud Seminarium et aliam Dioecesim ingredi petunt II 3867; v. Admissio, Seminarium.

«Sollemne semper»: Instructio de Vicariis Castrensibus II 2887; v. Castrensis iurisdictio.

Sollemnitas *liturgica* Rosarii I 292; facultas celebrandi nocte occasione extraordinariae sollemnitatis I 683, abusus tollendi in earum celebratione, praesertim in Italia I 856; praestantia festorum, ob eorum maiorem sollemnitatem I 1738; facultas impertiendi absolutionem sacramentalem modo generali in vigilis magnarum sollemnitatum III 5022; — *externa translata* I 429; festi B.M.V. a Sacro Numismate I 2141; Patroni vel Titulans translati II 2756, 2814;

– *translatio festorum* in Gallia I 3; externa I 429, 548, II 2141, 2756, 2814; Epiphaniae, Ascensionis et Corporis Christi in Dominicam III 5440; Omnium Sanctorum et Commemorationis Defunctorum IV 5754; S. Joseph Opificis, Sponsi B.M. Virginis: approbatur et in calendarium introducitur II 3476; eius sollemnitas externa transfertur in S.F.A.S. ob consuetudines locales II 3464; — *iuris civilis* v. Ius civile.

«Sollicitudinem Nostram»: Motu pr. quo Codex iuris canonici orientalis de iudiciis pro Ecclesia orientali promulgatur II 2661; solvuntur dubia II 3130.

Sollicitudo Ecclesiae pro emigrantibus I 3058.

Solutio in favorem fidei *matrimonii:* usus facultatis dispensandi vinculum matrimoniale in favorem fidei I 176; quasi-parochis concessa I 224; consummatum inter baptizatos, etsi acatholicos, non solvitur ab Ecclesia I 1941 ; nonnae pro conficiendo processu in casibus solutionis vinculi in favorem fidei per supremam Summi Pontificis auctoritatem I 1535, II 3354; facilior ac celerior redditur modus procedendi III 5033; potestas solvendi matrimonia in favorem fidei delegari nequit a Romano Pontifice II 3394, III 3917; suadentur Ordinarii ne acceptent processus dissolutionis matrimonii mixti ut pars catholica novas ineat nuptias mixtas II 3420" recurrendum est ad Sedem Ap. quoties pars catholica, post solutum matrimonium m favorem fidei, novas nuptias mixtas nure intendit II 3841, Sedes Ap. concedere non solet Ordinariis facultatem dispensandi a disparitate cultus cum parte catholica quae iam habuerat solutum prius matrimonium in favorem fidei 11 3867; soluto matrimonio in favorem fidei dispensatur disparitas cultus ut pars non baptizata contrahat cum parte catholica II 3846; item dispensatur mixta religio ut pars catholica novas nuptias ineat cum parte acatholicc baptizata III 4017; conditiones et cautelae quas Sedes Ap. solet apponere ut pars catholica, quae solutum habuit matrimonium, novas nuptias mixtas contrahere possit III 4454; valor clausulae «praevio baptismo» quae apponi solet in Rescriptis solutionis in favorem fidei III 4015; casus in quibus pars conventa, post solutionem matrimonii in favorem fidei, novas nuptias mixtas contrahere potest absque nova concessione vel interventu S. Sedis III 4256; in casibus solutionis in favorem fidei, gratia pontificia intelligitur communicanda cum parte conventa iuxta prudens iudicium Ordinarii loci III 4294; in solvendis matrimoniis in favorem fidei curandum est, praeter fidem, bonum partium et prolis III 4479; matrimonium infidelitate contractum, post adulterium partis catholicae, non subest Privilegio Paulino, at solvi potest in favorem fidei III 5034;

— *matrimonii validi inter duos non baptizatas* I 1784, II 3827, 3830, III 3935, 4420; non imposita obligatione baptismatis recipiendi II 3838; absque neutrius praevia conversione III 3968, 3970, 4387, 4471, ut una pars, praevia dispensatione impedimenti disparitatis cultus, contrahere possit cum parte catholica II 3845, etiam si baptizata fuerat acatholice post solutionem matrimonii III 3932;

— *matrimonii validi inter partem non baptizatam et partem acatholice baptizatam* I 679, 700, 720, 828, 1468, II 2587, 2748, 3369, 3563, 3571, 3728, 3839. ut pars non baptizata contrahere possit novas nuptias cum parte catholica III 4035; item inter partem non baptizatam et acatholicam dubie baptizatam II 3391, 3770;

— *matrimonii validi inter partem acatholice baptizatam et partem in secta haeretica* invalide baptizatam III 4471, vel inter duas partes in secta «Jehovah» baptizatas III 4969:

— *matrimonii validi cum dispensatione disparitatis cultus* inter partem catholicam et partem non baptizatam II 2428, 2432, 2730, 3353, 3397, 3400, 3591, III 3935, 3963, et partem mahumetanam absque dispensatione disparitatis cultus durante bello II 2522; solvitur post duas sententias validitatem matrimonii confirmantes II 3808.

Solutio *causarum* nullitatis a solo Ordinario loci I 616; v. Casus exceptus, Processus matrimonialis; *portionis* paroccialis *II* 3161; *tributi* pro Seminario II 3454; *conflictus* per arbitratum IV 6051; *pensionis* v. Pensio·

Sonitus lugubris campanarum I 906.

«Sophia»: Univ. Catholica Tokycnsis II 3565.

Sorores: formula saecularizationis pro illis a votis simplicibus perpetuis I 616; consuetudo obvolvendi capsam defunctarum ornamentis albis apud illas I 778; fovere debent studia superiora apud Institutum Ap. «Sacro Cuore» in Italia I 1143; dotes perpetuae I 1152; Dominicanae Pruliancnscs restaurant vota sollemnia et clausuram papalem I 1597; facultas cis datur tangendi vasa sacra et suppellectiles purificandi I 1710; instructio datur ad tuendam puerorum matrumque vitam in Missionibus I 1711; earum subiectio Ordinariis locorum in Missionibus I 1779; normae dc regimine Congregationum Sororum a S.C. de Prop. Fide dependentium I 1807, 1809, III 3881; subiectio cuiusdam Instituti sororum Congregationi de Prop. Fide declaratur

II 2151; unica forma habitus conceditur pro utraque Sororum classe III 3973; facultas nonnullis tribuitur aperiendi Tabernaculum pro Eucharistia exponenda III 4017; Adoratrices Ancillae a S. Sacramento et Caritate seligunt praecipuum Patronum S. Antonium M. Claret IП 4490; vox activa conversis conceditur in electione Abbatissae III 4673; facultas cis datur distribuendi Eucharistiam ritusque determinatur sequendus III 4673; notificatio circa facultatem eis datam administrandi baptismum IV 5907; normae circa usum et administrationem sacramenti Pacnitentiae apud illas IV 5943; normae pro sororibus in Monasteria Carmelitarum Discalceatarum ingredi optantibus IV 6054;

— *externae:* Statuta approbantur I 1331; commoratio intra clausuram papalem monasterii I 1782; facultas mutandi constitutiones monialium ut concordent cum novis Statutis Sororum I 1873; ingressus in clausuram papalem permittitur ad exercitia spiritualia peragenda 1 1874; Instructio et nova Statuta III 4175; approbantur nova Statuta pro Sororibus servitio monasteriorum Carmelitarum addictis 111 4459; facultas datur ut Sorores externae monasteriorum Cisterciensium Strictioris Observantiae gaudeant voce activa et vota sollemnia emittant IV 5866;

— *Tertii Ordinis saecularis S. Dominici:* Regula I 548; Calendarium adhibendum a sacerdotibus in carum ecclesiis I 1545, III 4167.

Specializatio catechetica III 4663; theologica pastoralis III 5189, in theologia spirituali IV 6272.

Species consecratae: poenae in delictum abicctionis I 1571; Communio sub specie tantum vini ob formam peculiaris allergiae III 4002; Communio sub utraque specie v. Communio sub utraque specie.

Spectacula publica, in specie cinematographica, prohibentur utroque clero I 123, 1854, II 2851; Encycl. «Vigilanti cura» de cinematographicis spectaculis editur 1 1729.

Specus Massabiclensis prope Lapurdum II 3775.

Spes in Christianorum unitate redintegranda IV 5572.

Spiritismus I 56.

Spiritualis v. voces substantivas.

Spiritualitatis Institutum O.C.D. in Urbe: aperitur alumnis externis III 3934; approbatur Institutum III 3963 et eius Statuta III 4451; erigitur canonice in Facultate Theologica SS. Tcresiae a lesu et loannis a Cruce III 4533.

Spiritus *Sanctus:* repraesentatio sub forma humana I 938; Missa votiva sub initio anni scholastici II 2357; Litaniae approbantur 11 3245; collecta imperata durante Concilii Vat. II celebratione 111 4798; nova invocatio in eius laudem III 4489;

— *exsecutionis* documentorum a Cone. Vat II datorum 1114799; *pastoralis* quo ius canonicum applicari debet in administranda iustitia IV 6219; *religiosus* et *missionarius* quo renovatio vitae religiosae perficienda est IV 6321.

«Spiritus Sancti munera»: decretum de Confirmatione administranda iis qui cx gravi morbo in mortis periculo sunt constituti II 2358; solvuntur dubia circa gravitatem morbi ct ministrum Confirmationis iuxta decretum II 2408.

Sponsa: praeferendus est Capellanus militum parocho sponsae in matrimoniis militum I 2060.

«Sponsa Christi»: Const. Ap. de sacro monialium instituto promovendo ct dc Statutis generalibus monialium II 2815; Instr. «Inter praeclara» ad Const, in praxim deducendam II 2826; instauratio votorum sollemnium et clausurae papalis maioris post Const. Ap. H 2868; usus ritus consecrationis virginum apud moniales post editam Const. II 3091.

Sponsalia: effectus iuridici I 125.

Sponsus: *Missa* votiva vel commemoratio pro sponsis I 127; *iusiurandum* ante nuptias II 2165; — *Mariae* v. S. Joseph.

Stabiles v. voces substantivas.

«Stage» penes sacerdotes-operarios II 3164.

Stallus choralis Decani I 480.

Stare *in indicio:* capacitas acatholicorum III 4922; Ordinarius potest eam iisdem concedere III 4943; cuinam competat concedere facultatem standi in iudicio et de valore concessionis pro ceteris instantiis eiusdem causae IV 5844; — *in actione liturgica* 11 2385.

Stationes *balneares:* assistentia religiosorum ad eas regulatur I 837;

— *missionales* unitae pleno iure domui religiosae ad nutum S. Sedis II 2907; de regimine constituendo cum a paucis religiosis efformantur II 2917; — *radiophonicae:* formula benedictionis II 3772; — *Urbis:* indulgentiae eis adnexae 1 1384. quae extenduntur ad aliquas ecclesias Mediolanenses I 1410; declaratio circa indulgentias adnexas I 1453;

— *Viae Crucis:* facultates Ordinariorum subdelcgandi potestatem habitam eas erigendi I 518; facultas omittendi motum I Jem pro singulis in exercitio peragendo I 895; sanantur defectus in erectione I 896; conditiones ad validam earum erectionem ex novo statuuntur I 1874; facultates concessae: Ordinario Castrensi eas erigendi in oratoriis militum II 2125, eas erigendi in domus partibus usibus profanis non destinatis II 2746, Superioribus S.I. eas erigendi in territoriis a S.C. de Prop. Fide III 3929, delegandi potestatem eas erigendi in O.F.M. III 4241.

Statistics relatio v. Relatio.

Statua *ex materia fragili* confecta non debet applicatas habere indulgentias I 607; *Cordis lesu* in altare Sacramenti collocata I 828, vel super Tabernaculum I 1416; *Virginis Perdolentis* processionaliter delata feria VI in Parasceve I 1176.

Status Canonicus: *perfectionis* v. Status perfectionis; *clericalis* v. Clericalis, Clerici, Clerus; *culpae et poenae* in homine: incursus II 3326, et liberatio II 3358; *Dioecesis:* relatio et elenchus quaestionum II 2247; *Episcopi* Auxiliaris Managuensis I 268; *laicalis* v. Reductio ad statum laicalem; *liber* nupturientium I 125, iuramentum exigendum I 279, 313, instructio super probatione status liberi I 399. normae servandae cum deficiunt documenta status liberi II 2229; *perfectionis acquirendae:* delicta contra obligationes proprias huius sutus I 126; Const. Ap. Provida Mater» de statibus canonicis perfectionis adquirendac II 2398; relationes inter sutum cleri saecularis et cleri religiosi II 3054; natura perfectionis et modus eam adquirendi in statibus perfectionis II 3800; renovatio accommodata v. Accommodata renovatio; Const. Ap. «Sedes Sapientiae» dc principiis quibus informari regique debent vocati ad huius statum II 3503; v. Instituta perfectionis; *religiosus* v. Instituta religiosa. Religiosus; *Seminarii:* relatio singulis trienniis mittenda super eorum statu 1 644; *Tribunalium* ecclesiasticorum IV 5952; *Vicariatus Castrensis:* relatio triennalis dc eius statu conficienda II 3556; v. Relatio.

— Civilis: origo et natura cius *potestatis* iudicialis II 2295, *obiectum* II 2362 ct *finis* ipsius explicatur II 2436, 2651; *Universitates* quas clerici frequentare intendunt: normae II 2810, 2913; *scholae* publicae v. Schola;

— *Civitatis Vaticanae v.* Civitas Vaticana.

Status Foederati Americae Septentrionalis: de nominandis Administratoribus diocccsanis I 183* modus erigendi paroecias I 410, 503 casque conferendi 11315;

ordinatio ct administratio Collegii ecclesiastici m Roma 1 1532; Epist. Encycl. Episcopis huius nationis de cincmatographicis spectaculis I 1729; facultas datur Tribunalibus conficiendi processum de rato et non consummato durante bello 11 2134, et constituendi Tribunalia tertiae instantiae pro causis matrimonialibus II 2136; mitigationes ieiunii eucharistici concessae II 2172, 2348, 2596, 2612, 3027; celebratio matrimonii in territorio italico personarum ad exercitum S.F.A.S. pertinentium II 2279; Mariannenses Insulae subiiciuntur dicioni Delegati Ap. II 2350; clerici ex Italia migrare cupientes in S.F.A.S. indigent acceptatione Ordinarii ad quem II 2425; facultates concessae sacerdotibus peregrinantibus ratione lubilaei II 2731; facultas datur adhibendi ritum consecrationis virginum apud nonnullas moniales II 2801 ; distributio minorum territoriorum quae Legationibus Pontificiis in regione maris Caribici assignantur II 3245; transfertur sollemnitas externa S. loseph Opificis ad feriam II mensis septembris II 3464; erigitur Univ. Catholica «De Paul» Chicagii cum Facultate Musicae Instituto Romano musicae sacrae affiliata II 3716; clerici ex America latina vel Insulis Philippinis emigrantes in S.F.A.S. III 4022; si brevi temporis spatio consistunt non indigent clerici itinérantes beneplacito ap. III 4035; Studium Theologicum Teutopolitanum affiliatur Athenaeo Antoniano Urbis III 4217; facultates «Pastorale munus» possunt delegari Cancellario, non vero Vicecancellario Curiae III 4481; Laurea honoris causa in scientiis civilibus concedi potest ab Universitatibus cum solo beneplacito Ordinarii loci III 4507; novus modus procedendi in causis nullitatis matrimonii approbatur pro S.F.A.S. IV 5810; Statuta Conferentiae Episcopalis IV 5947;

— *Castrensis iurisdictio* I 1985; facultates Capellanis exercitus concessae I 1986, circa ieiunium eucharisticum I 2050, 2053, circa ieiunium et abstinentiam I 2052, circa celebrationem Missae et matrimonii atque asservationem Eucharistiae I 2055; celebratio matrimonii in territorio italico inter personas ad exercitum S.F.A.S. pertinentes II 2279 ; decretum de erectione Vicariatus Castrensis 113768 ;

"7 *Orientalium ordinatio:* disciplina servanda a Maronitis ibi commorantibus I 974; administratio Ordinariatuum pro graeco-ruthenis I 1028, I 2020; clerici emigrantes e territoriis orientalibus in S.F.A.S. ad curam spiritualem praestandam fidelibus proprii ritus I 1146; norma de festis incidentibus data pro graeco-ruthenis canadensibus extenditur ad eosdem fideles in S.F.A.S. commorantes I 1177; constituitur Exarchatus Ap. pro melkitis ritus byzantini III 4926, ct pro maronitis ritus antiocheni III 4927, qui ad gradum Eparchiae evehitur deinde in loco IV 6165; v. America.

Statuta *Academiae:* Pontificiae scientiarum I 1771, Pontificiae Theologiae Romanae II 3509, Marianae Intemationalis III 4056, 4504;

— *Actionis Catholicae Italiae* I 599, 600; Dioecesanae I 849; nationalis: Statuta generalia I 1363, pro Unione hominum I 1365, pro sectione juvenili masculini sexus I 1366. pro Unione mulierum I 1368, pro sectione iuvenili feminarum I 1371; variationes in Statutis generalibus I 1931; novum Statutum generale I 2027; nova Statuta dantur II 2366, 2367; nova Statuta generalia approbantur IV 5630;

— *associationis:* consociationum diocccsanarum I 638; «Catholicae Unionis» I 1235; inscriptiones, non observatis statutis, sunt invalidae 1 2052; Foederationis Congregationum Marianarum // 3151, 3153, consociationis italicae a S. Caecilia II 2905; Apostolatus oratinnii II ^922* nova Statuta HI 5341, Foederationis mundialis Communilalum vira» Christianae П1 5332;

— *Athenaei Romani* Gregoriani I 691, Urbani seu Urbaniani de Propaganda Fide I 1646, eiusdem Instituti Missionalis scientifici I 1656; Seminarii Romani seu Athenaei Lateranensis I 1694:

— *Capitularia:* de eorum confectione et emendatione I 597 ; vigor Statutorum usque ad eorum recognitionem IV 5857; — *Collegii* pro Philippinis III 4221; — *Commissionum:* centralis pro arte sacra in Italia II 2649; Pontificiae de re cinematographica, radiophonica et televisifica III 3334; nova Statuta III 3926; Commissionis Theologicae IV 5589; Commissionis biblicae IV 6107; — *Conferentiarum episcopalium:* in Insulis Philippinis 11 3047; Conferentiae canadensis II 3351, in Columbia II 3771, in Hispania III 5079, in Gallia IU 5061, in S.F.A.S. IV 5947; — *Consilii:* Pontificii ecclesiasticis Italiae Tabulariis curandis III 4025; Superiorum Generalium III 4320, 5187, IV 6292; Consilii administrationis bonorum temporalium Dioeceseos Romanae IV 5905;

— *Foederationum monialium:* S. Clarae II 3231; Italicae «pro claustralibus» II 3868; — *Foederationum religiosorum:* Foederationis Italicae religiosarum docentium (F.I.R.E.) II 2916; italicae religiosarum reeducantium (F.I.R.R.) II 2918; Foederationis seu Consilii Generalis in Lusitania II 3220; in Hispania II 3222, 3223; Statuta Generalia Foederationum religiosarum in Italia (C.I.S.) II 3566; Consilii seu Foederationis Antistitarum religiosarum in Germania II 3616; nova Statuta Confoederationis Hispaniae III 3918; Confoederationis Latino-Americanae (CLAR) III 3929; Nova Statuta Conferentiae Hispanae Religiosorum IV 5479;

— *Fundationis:* Pii XII pro apostolatu laicorum II 2212; «Premio intemazionale della Pace Giovanni XXIII» III 4372;

— *Instituti:* canonistici Facultatis Theologicae Monacensis II 2616, 2627; Superioris Scientiarum et Litterarum S. Clarae prope Neapolim II 3055; Instituti «Regina Mundi» II 3457; Catcchisticac et Scientiarum sacrarum a S. Pio X III 4030; Spiritualitatis O.C.D. in Urbe III 4451 ; Instituti «lesus Magister» III 4676; Instituti matritensis «Regina virginum» III 5223; — *institutionis religiosorum:* Statuta Generalia Const. Ap. «Sedes Sapientiae» adnexa II 3503, 3516; — *monialium:* Statuta generalia II 2815; — *OJficii* «Filinotcca Vaticana» III 3980; — *Operis:* a Propagatione fidei I 461 ct eiusdem Consilii Superioris generalis I 462; a S. Petro Apostolo 1 1091; Vocationum Sacerdotalium II 2210 cum normis exsecutoriis II 2211 ; Operis Assistentiae in Italia II 3148 et pro Centris missionariis religiosorum II 3581; Operis Vocationum religiosarum II 3367 cum normis exsecutivis 11 3367; Operis Apostolatus Maris II 3777; — *Ordinis:* Equestris S. Sepulcri II 2629; nova Statuta III 4330; Ordinis Melitensis III 4909;

— *Scholae:* nationalis dc Servitio Sociali pro religiosis in Italia II 2798; Vaticanae Paleographiae el Diplomaticae II 3234; — *Seminarii:* interritualis S. Ludovic Constantinopolitani I 1536; Seminariorum regionalium Italiae II 2261; — *Sororum externarum* I 1331, 1873; nova Statuta III 4175, 4459; —*Studii* seu *Scholae practicae* penes S.C. Concilii seu pro Clericis I 235, 240, III 3973; Rotalis seu Rotae Romanae II 2273. 2292; Studii seu Scholae practicae penes S.C. de Religiosis 11 2919, 3973;

— *Unionum:* Unionis cleri pro missionibus I 823. 824, nova Statuta I 1816. 1817, interpretatio num. 13 Statutorum I 1829; Statuta Consilii intcrnationalis Unionis 11 2235; Statuta servanda a coetibus Unionis apud Seminaria dioccesana II 2392; Statuta aggregationis religiosorum laicalium Ii 2613; Unionis 'Militia

Mariae Immaculatae» II 2118; Unionis Primariae Excubiarum Ssmi ct Imm. Cordis B.M.V. II 2946; Unionis Intcrnationalis Antistitarum Generalnim III4910; Unionis Superiorum Generalium III 4320, 5187, IV 6292; Unionis Supcriorissarum Maiorum Italiae ΠI 5349; — *Universitatis* catholicae: Lublini 1328, Grcgorianae I 691, Niagarcnsis II 3513, Insulensis III 4057; — *Vicariatus Castrensis:* exercitus Germaniae I 1635, nova Statuta III 4692;

— *varia peculiaria:* Consilii Dioecesos Catholicae ritus latini Albae Iuliensis I 1392; Mensae argentariae ad egestatem oeconomicam cleri sublevandam in Italia II 2181; Praelaturae nullius Missionis Galliae II 3295; clausurae Ordinis Societatis Mariae Dominae Nostrae II 3335; Foederationis internationalis «Pueri cantores» II 3872, III 4630; Synodi communis Dioecesium Germaniae IV 5756.

Stcinmann loannes: auctor libri damnati III 4219.

«Stella maris»: Missa votiva B.M.V. II 3781, pro oratoriis navium et Apostolatus maris II 3781.

Stemma Episcoporum: inscriptio II 2890.

Stephanos loannes: auctor libri damnati II 2165.

Sterilitas humana: Congressus II 3499.

Sterilizatio directa: decretum S. Officii I 1955.

Stipendium *Missae* integre tradendum celebrantibus I 388; Missae cantatae ab aliis canenda I 401; dic 2 novembris in commemoratione omnium defunctorum 1609; Missae fundatae 1952 ; de clericis orientalibus ea colligentes extra Patriarchatum I 1145; facultas celebrandi Missam pro populo cum stipendio in festis suppressis I 1593; notificentur fidelibus normae circa acceptationem Missarum infra stipendium dioecesanum oblatarum III 4725; cuinam cedendum est stipendium pro Missa cantata cum haec concelebratur III 4971 ; sacerdos concelebrans in Missa communitaria post celebratam Missam in bonum fidelium, nequit accipere stipendium pro Missa concelebrata IV 6302;

— *reductio et satisfaction.* Reductio onerum; — *Missae bis aut ter celebratae:* dubium circa stipendium binationis I 429, 1833; facultas recipiendi stipendium in Missis binationis I 429, 1833; facultas recipiendi stipendium in Missis binatis I 1592, cedendum in favorem Seminarii II 3540, III4718, vel ad sacerdotes indigentes adiuvandos III 4718; etiam cum binatio fit diebus feriatis III 4229; facultas datur retinendi stipendium pro Missis bis aut ter litatis 111 4662, IV 5890, 5907; religiosi Urbis tradere debent Vicariatui dimidiam summam stipendii pro Missis bis aut ter litatis IV 5589; normae circa usum facultatis bis aut ter Missam celebrandi in Urbe et circa applicationem harum Missarum IV 5975;— *laboris* exiguum impediens Romam adire ad lucrandum lubilaeum II 2731;— *Advocatorum* et Procuratorum v. Proventus.

Stips, stipites: ius religiosorum Mendicantium stipem petendi 1 231; normae pro Italia 111 5353; stipes colligendae pro nigritis Africae 1 226, pro orientalibus I 940, pro S. Infantia II 2834. pro Missionibus: instructio dc apto modo stipem corrogandi II 3047.

Stirps humana: damnantur theses eirca eam (razismo) 1 1879; notanda non est in documentis matrimonialibus canonicis 1 1957.

Stola sola pro Communione distribuenda III 4765.

Stomachus: facultas et modus sumendi Communionem ope alicuius fistulae 111 4232, 4456.

StroothenOe Wolfang: auctor libri damnati I 2049.

Structura superdiocesana et responsabilitas regiminis Dioeccscos IV 6297.

Studentes *laid:* duellum «mensura academica» dictum 1 533, 757, 11 2423; mitigatur pro eis ieiunium eucharisticum I 2062; *religiosi v.* Instituta religiosa.

Studia *Biblica:* Commissio biblica v. Commissio Biblica; in Seminariis Italiae I 2087; dispensatio servitii choralis ad haec studia peragenda II 2137; Encycl. «Divino afflante Spiritu» de studiis biblicis provehendis II 2216; in Seminariis et Collegiis religiosorum recte docenda II 2748; ratio periclitandae doctrinae ad gradus academicos penes Commissionem II 2907;

— *catechetica* in Seminariis Italiae impense excolenda I 840, 1110; *civilia* clericorum et religiosorum apud Universitates civiles I 150, 343, 1347, 2044, II 2138,2810, 2913, III 4928, IV 6047; effectus civiles studiorum scientiarum non ecclesiasticarum apud Universitates Ecclesiae in Hispania III 4266, 4291 ; *ecclesiastica* penes Athenaea Romana: normae I 744, II 2137, 2344, 2810, 3810, TV 6047;

— *latinitatis* v. Lingua Latina; *missionalia* v. Athenaeum Urbanianum, Institutum Missionale scientificum, Universitas Urbaniana; *orientalia:* Institutum pro studiis orientalibus conditur Romae I 91; v. Institutum orientale; excolenda apud Seminaria Italiae I 1110; doctoratus «in Studiis ecclesiasticis Orientalibus» aequiparatur Doctoratui in S. Theologia III 4626; *paedagogica* in Seminariis Italiae II 2257; *Theologica:* dispensatur a servitio chorali ad ea fovenda II 2137; Theologiae moralis ct pastoralis promovenda ab Academia Alfonsiana II 3597; *superiora* sororum I 1143; v. Regina Mundi, Regina Virginum, Sedes Sapientiae; sacerdotum S.F.A.S. in Urbe II 2490;

— *Academia* studiorum v. Academia, Athenaeum;

— *Congregatio* Romana de Studiis v. Congregationes Romanae; *curriculum studiorum* theologicum: declaratio circa dispensationes a curriculo studiorum pro religiosis I 607; derogatur facultas dispensandi I 1596, et suadentur religiosi ut dispensationes in materia non amplius petant a Sede Ap. III 4183; praescribitur sexennii studiorum curriculum in Facultate theologica Hispaniae septentrionalis III 5102.

Studium seu *Schola practica:* de iure *administrativo* penes S.C. *Concilii* seu pro Clericis: restituitur I 235; ordinatio seu Statuta I 248: reordinatur III 3973;

— *Rotae Romanae:* restituitur II 2292; normae seu Statuta II 2273; utilitas illud frequentandi II 2385; dc iure *religiosorum* penes S.C. de Religiosis: instituitur II 2919, normae seu Statuta II 3973; — *Generale* O.P. concedere potest gradus academicos in Philosophia 1 542; *Washingtonense* O.P. donatur Facultate theologica I 2098;

— *Urbis* accipit aedem Aeternae Sapientiae II 2740;

— *Biblicum* Hierosolymitanum adseribitur Athenaeo Antoniano in Urbe III 4044; — *Philosophico-theologicum* Seminariorum dioecesis Insulensis incorporatur Facultati theologiae Universitatis catholicae Insulensis III 4057; — *Theologicum:* conventio ad quoddam Studium theologicum alicui facultati theologiae a ffiliandum et normae servandae in applicatione III 4134;

— *Seminarii Alwayensis* affiliatur Univ. Lateranensi 111 3975; *Seminarii Insulensis* incorporatur Univ. Catholicae Insulensi IΠ 4057; *Teutopolitanum* affiliatur Athenaeo Antoniano III 4217; *Bononiense a S. Thoma Aquinate* adgregatur Athenaeo «Angelicum» 111 4327; *Claretianum* aggregatur Univ. Lateranensi III 4380; *«Augustinianum»* aggregatur Univ. Lateranenssi III 4719; *«Sancti Augustini»* aggregatur Athenaeo Anselmiano III 4725; *Seminarii Vratislaviensis* conservat Facultatem theologicam III 5316; *Hierosolymitanum O.F.M.* affiliatur Athenaeo Antoniano IV 5981 ; *O.F.M. Cap. in Urbe* constituitur tamquam Sectio specializationis in Theologia Spirituali penes Facultatem Theologicam Athenaei Antoniani IV 6272.

Studium *perfectionis* et *renovationis* accommodatae

Institutorum religiosorum 11 2835; *Atheismi* impartiendum candidatis ad sacerdotium IV 5858; *veritatis* persequendum ab instrumentis communicationis socialis adhibendis IV 6258;

— *cursus studiorum* instituendi in scholis publicis ab Ecclesia dependentibus: normae II 2355; pro sodalibus Actionis Catholicae: facultates II 2653; — *domus studiorum:* Institutorum perfectionis: facultas dicendi Missam Conventualem post Tertiam vel Nonam I 1517; pro sodalibus ritus orientalis ct latini II 3099; doctrina tradenda circa «Ethicam situationis» II 3453; interdicenda opera P. Teilhard de Chardin II 3790 et Iosephi Ortega y Gasset III 4229; — *Institutum* studiorum v. Institutum;

— *ratio studiorum ecclesiasticorum:* experimenta ad gradus academicos assequendos in iure canonico I 154; Commissio instituitur ad rationem innovandam I 1155; Const. Ap. «Deus scientiarum Dominus» de Universitatibus et Facultatibus studiorum ecclesiasticorum I 1272 et Ordinationes ad Const, exsequendam I 1301 ; studia in Seminariis coordinanda sunt cum illis scholae mediae civilis I 2047; facultates et normae pro illis peragendis extra Seminaria vel Collegia ob causam belli II 2336; necessitas mittendi Romam iuvenes electos studiorum causa II 3810; intermissio studiorum per integrum mensem cum dimidio reddit invalidum semestrem scholarem II 3587; ratio institutionis ct studiorum mitti debet ad S.C. de Religiosis pro eius approbatione, ct normae proponuntur ad eam conficiendam II 3593; ratio studiorum ad tempus approbata prorogatur pro religiosis III 4327, qui studia ecclesiastica possunt etiam peragere apud Facultates vel Scholas Theologiae alius Instituti vel pluribus Institutis commune III 5170; normae quaedam ad Const. Ap. «Deus scientiarum Dominus» de studiis acadcmicis ecclesiasticis, recognoscendam III 5355; v. Ratio studiorum; "" *Schola studiorum* v. Schola; — *Universitates studiorum* v. Erectio Universitatum, Universitas studiorum.

Stylus hinduisticus in ecclesiis I 1593.

Sub utraque specie v. Communio sub utraque.

Subdecanus Collegii Cardinalium: electio III 4638.

Subdelegatio potestatis erigendi Stationes Viae Crucis I 518; assistendi matrimoniis I 920; benedicendi numisma Piae Unionis I 932; dispensandi a forma matrimonii in favorem Vicarii Cooperatoris I 1464.

Subdiaconatus disciplina in Ecclesia latina innovatur IV 6304.

Sub dio: facultas celebrandi Missam I 707, II 2134, 2349, 2427, 2429; v. Celebratio Missae sub dio.

Subditus *castrensis:* determinatur in Hispania I 821 ; capcllani militum gaudent in proprios subditos facultatibus paroecialibus cumulative cum parocho loci II 2228, in specie potestate ordinaria assistendi matrimonio et audiendi confessiones III 5447; designatio Tribunalium pro subditis Vicariatus Castrensis Canadensis III 4326, et Galliarum III 5355; missionarii emigrantium ratione linguae, nationis, territorii II 3264; Ordinarii locorum II 3096; religiosus imbuendus in doctrina Christiana I 1113; ius Superioris religiosi inspiciendi subditorum litteras II 2479.

Subiectio *acatholicorum* occidentalium valide baptizatorum, legibus Codicis IV 5559; *aularum* cinematographicarum, O.F.M. II 3272; *clericorum* ct *religiosorum,* Congregationi de Prop. Fide I 2042; *ecdesiae* S. Mariae Angelorum in Portiuncula, immediate Sedi Ap. I 96; *Institutorum religiosorum* educationis, Officio centrali pro scholis catholicis in Italia I 1385, *Instituti Filiarum Caritatis,* Superiori Generali Congregationis Missionis II 2383: *Institutorum saecularium.* Ordinario lod II 3120; *monialium* Belgii et Galliae I 210, 592, atque Hispaniae, Ordinariis locorum I 907, 1979; monialium O.P. I 1537; Monasterii Asisiensis S. Clarae, Ministro Generali O.F.M. III 4994; *Ordinariorum loci,* Congregationi de Prop. Fide I 2033, 2059, et Congregationi pro Ecclesia Orientali II 2156; *orientalium,* Ordinario latino III 3964; *regionum,* Congregationi de Prop. Fide I 1466, 1491, II 3514, 3874, ΠI 3924, Delegationi Ap. in S.F.A.S. II 2350, communistis II 2563, III 5146, 5217; *religiosorum,* servitio militari I 1715. III 4492; v. Servitium militare; *Sororum,* Ordinariis Missionum I 1779, Congregationi de Prop. Fide II 2151; v. etiam Dependentia et singulas voces.

Subiectiva et obiectiva devotio II 2523.

Subiectum *potestatis* coactivae I 484; *censurae* canonicae in Ecclesia II 3460; v. singulas materias.

Sublevatio v. Necessitas oeconomica, Remedium.

Subprior in Congregationibus monasticis non venit nomine superioris localis I 475.

Subsequens matrimonium v. Legitimatio, Proles.

Subsidium *caritativum* pro religiosis dimissis I 655, IV 6132; *pro clero* indigena instituendo 1 521 ; *pro missionibus:* modus et critérium Operis a Propagatione fidei in subsidiis erogandis I 1821 ; interdicitur usus Dioecesium transmittendi directe in Missiones subsidia collecta II 3790; *pro sacerdotibus invalidis* v. Necessitas oeconomica clericorum.

Substantia processus servata III 3881.

«Substantialis observantia» novae legis paenitentialis: sensus et obligatio III 4972, 5110.

Substitutio *choralis* scu in servitio chorali: deliberatio Capitularis de substitutione Magistralis I 35; in casibus particularibus I 839; non extenditur ad coadiutores Canonicorum vel Beneficiatorum I 1238; substitutio Dignitatum per Canonicos I 1382; Capitularis qui religionem ingreditur I I960; *formae apostolatus* sacerdotum-operariorum III 3958; *formularum* catechismi S. Pii X per alias accommodatas I 1345, II 3214, ΠI 4674; *iudicis* vita functi inter decisionem causae et extensionem sententiae II 3878; *lanae* per aliam materiam in scapularibus O.C.D. denegatur II 2565;

— *personarum* in processibus super rato et non consummato: normae ad praecavendas dolosas substitutiones I 1042; *regiminis* Missionis per alias personas I 581, vel Dioeceseos per alias structuras supcrdioecesanas legitimas IV 6297.

Substitutus parandus in regimine Missionis I 581; eligendus ad Capitulum Provinciale I 1151; *Vicarius* v. etiam Vicarius substitutus.

Subterranea ecclesia I 232; v. Coemeterium.

Suburbicariae *dioeceses:* ius optionis abrogatur in posterum III 4166; novae normae regiminis III 4270.

Succheri quantitas in vino Missae III 5189.

Sudanensis dicio: erigitur Nuntiatura IV 6264.

Suecia vel Suetia: facultas datur Vicario Ap. causas matrimonii nullitatis acatholicorum pertractandi ad disciplinae tramitem, omissa forma stricte iudiciali III 3893; Instructio cum normis servandis in praedictis causis decidendis III 3900; Delegatio Apostolica erigitur in regione III 4027.

Suetae conditiones pro indulgentiis II 3277.

Suessionensis Dioecesis: Tribunalia III 5073. 5074.

Sufficiendus v. Mutatio.

Suffraganeus Episcopus: praecedentia I 780.

Suffragium *pro defunctis:* iura ad suffragia religionis noyitiorum I 144. 231, ct professorum a votis temporariis 1 231; expositio Eucharistiae ad modum suffragii I 1917; *pro electione canonica:* facultas ferendi suffragium per schedas I 969, et adhibendi maioritatem relativam quoties licitum sit votum exprimere per

schedas I 1102; *pro electionibus politicis in Italia:* officia catholicorum in eo ferendo II 2290, 2299, 2412; officia religiosarum et monialium II 2889; non licet catholicis suffragium dare candidatis qui doctrinae catholicae non favent ΠI 3930; *pro gradibus academicis:* modus illud exprimendi apud Universitates ecclesiasticas I 1435.

«Sui iuris» constituitur *Commissio* pro Russia I 1167; *domus religiosorum* votorum simplicium, si condicionem habeant sui iuris, indigent beneplacito Ap. pro transitu sodalium ab una in aliam domum I 1353;

— *monasterium:* facultas transeundi ab uno in aliud eiusdem Ordinis TII 5277; v. Autonomia.

Sulphuratum mustum pro vino Missae I 492.

Summa *pecuniae* ultra quam, ad nonnam can. 534 § 1 et 1532 § I n. 2 Codicis, requiritur beneplacitum apostolicum pro bonis ecclesiasticis vel religiosis alienandis aliisque contractibus perficiendis II 2912, 3093, 3842, TTI 4379; pro religiosis II 3133, 3422, III 4293; pro orientalibus Π 3037; in Italia II 3056; iuxta Rescriptum Pontificium «Cum admotae» IΠ 5078; pro Hispania III 4942, 5289; — *participanda* seu dividenda apud Canonicos I 82; — *eleemosynae* pro Missa v. etiam Stipendium Missae; — *doctrinae socialis* Ecclesiae exponitur III 4976.

Summarium *indulgentiarum,* privilegiorum aliarumque gratiarum: Ordinis Eremitarum S. Augustini I 721, Unionis Cleri pro Missionibus I 823, Archiconfratemitatis Doctrinae Christianae in ecclesia S. Mariae de Planctu erectae 1 1947, Congregationum Marianarum *Π* 2510, 2588, Confratemitatis Ssmi Rosarii B.M.V. Π 3121; — *causarum* Servorum Dei: normae pro eo formando I 1640.

Summarius *processus* in applicatione Privilegii Paulini I 2041; in causis nullitatis matrimonii II 3038; pro Vicariatu Ap. Succiae Π1 3893, 3900; facultas procedendi summarie UI 3881 ; v. Casus exceptus, Processus documentalis.

«Summo solatio»: Motu pr. quo singulis sacerdotibus facultas tribuitur ad annum altaris privilegiati II 2125; interpretatio privilegii II 2127.

Summus Pontifex: clausula «precandi ad mentem Summi Pontificis» pro indulgentiis acquirendis I 1512, II 3277; solutio matrimonii in favorem fidei per supremam suam auctoritatem I 1535, II 3354, quae, una cum illa solvendi matrimonium ratum et non consummatum, nequit aliis delegari II 3394, 111 3917; poenae ob violentas manus in Romanum Pontificem, extenduntur ad orientales I 1571; eius Forerius Maior et Dux Supremus Nobilium Custodum 1 1571; festum Omnium Summorum Pontificum 1 1607; Praefatio Missae I 1715; sibi reservat munus Praefecti S.C. de Seminariis 1 1831 ; Bullae et Constitutiones Summorum Pontificum circa Basilicam Principis Apostolorum I 1854; officium informationum durante bello penes eius Secrctariam II 2109. 2121; novum Commune unius aut plurium Summorum Pontificum in Breviario et Missali Romano inserendo cum mutationibus in rubricas faciendis 11 2109; Missa Votiva Summi Pontificis in Octava privilegiata 11 2320; Evangelium proprium huius Missae II 2319; Legati Summi Pontificis v. Legati; indulgentiae Apostolicae concessae I 366, 424, 475, 1911, 11 3870, III 4375; arctior coniunctio Episcopatus cum Summo Pontifice in regimine Ecclesiae 111 4610; notos facit nuntios nomine Cone. Vat. II mittendos ad varios coctus societatis III 4903; sensus benevolentiae et gratitudinis promit erga O.P. ob expletum munus Commissariorum Congr. Doctrinae catholicae 111 4967; allocutiones variae V* Allocutiones.

Summus et aeternus Sacerdos D.N.I.C.: Missa votiva approbatur I 1691; extenditur facultas eam celebrandi I 1717; color paramentorum I 1737; solvuntur dubia circa ordinationem Missae I 1778, 1781, 1784; dicenda sabbato post primam feriam sextam cuiusvis mensis I 1783; dubium circa cius celebrationem intra octavam Dedicationis Ecclesiae I 1786; omissio orationis Ssmi Sacramenti expositi in hac Missa II 2756; Praefatio propria II 3564.

Sumptio *cibi* solidi ante Communionem: dubia circa conditionem liquidi el solidi II 3718; *aquae* simplicis usque ad unam horam ante Communionem II 2418; v. leiunium eucharisticum; *particularum* et fragmentorum Hostiarum IV 6264; *Communionis* v. Communio.

Supellex sacra: facultas conceditur Sororibus illam tangendi et purificandi I 1710; non debet arbitrarie alienari aut manumitti sub praetextu accommodatae renovationis liturgicae IV 5814.

Superdioecesanae structurae non liberant Episcopum a responsabilitate personali dioecesis IV 6297.

Superior *ecclesiasticus:* Castrensis seu Inspector Capellanus cum iurisdictione ordinaria pro cura spirituali exercitus Gallici in Germania II 2355; *dioecesanus:* secretum ab eo servandum circa Instituta saecularia in Dioecesi adlaborantia II 2430; *Missionis:* conveniunt ei iura Praefecti Ap. in specie ius nominandi Vicarium Generalem I 1112; tenetur celebrare Missam pro populo I 1590; habet vocem activam in Capitulo Provinciali propriae religionis III 4499; — *Institutorum missionalium:* cuinam competat legitima auctoritas in regimine Missionis I 1115; — *schola, studia, Institutum Tribunal* v. voces substantivas.

Superiores religiosi: obligatio constituendi Procuratorem Generalem I 316; Praefectus Ap. eximitur a potestate Superiorum propriae religionis I 349; Superior competens ad recipiendam Professionem religiosarum I 373, II 2915; lex de mutatione Superioris comprehendit etiam Societates vitae communis I 839; obligatio imbuendi subditos in doctrina Christiana I 1113; prorogatur tempus eorum mandati et regiminis durante bello II 2123, 2146, 2166, 2171, 2207, 2229; ius inspiciendi litteras subditorum II 2479; facultates eis tributae per Rescriptum Pont. «Cum admotae» III 4559, et per decretum «Religionum laicalium» III 4982; eorum iura quoad moderandam concelebrationem Missae in propriis ecclesiis III 4928; necessitas alicuius Superioris pro Congregationibus dioecesanis erigendis, etiam in Missionibus III 5191 ; recursus ad Signaturam contra decretum S.C. de Religiosis confirmantis dimissionem religiosorum a Superioribus decisam habet effectum suspensivum IV 6300;

— *Maior:* conditio Superioris maioris tribuenda Prioribus conventualibus Congregationum monasticarum 1 475, 521 ; in O.P. habet facultatem commutandi Officium divinum 1 535; filii illegitimi exceptis adulterinis et sacrilegis, non sunt amplius inhabiles III 5110; possunt dispensare a clausura papali propria III 5217; nonnulla experimenta contra ius in materia qualitatum ad munus Superioris maioris IV 5796;

— *Generalis* seu *Supremus:* repetita eiusdem personae electio in Congregationibus religiosis et in monasteriis monialium 1 287; Institutum Filiarum Caritatis, subiicitur Superiori Generali Congr. Missionis LI 2383; facultas delegata concedendi saecularizationem sodalibus votorum temporariorum in Religionibus laicalibus IV 5689;

— *Provincialis:* facultas datur Ministris Provincialibus O.F.M. Cap. officium cxcrccndi ante confirmationem electionis I 148;

localis: tempus ad quod constituitur: I 112 192*

sub hoc nomine non veniunt Prior claustralis et Superior in Congregationibus monasticis I 475, 521 ; aubium dc Superioribus domorum filialium 1 643, 839; Fratres non sacerdotes nequeunt promoveri ad munus Superioris localis in O.F.M. Cap. IV 6217;

– *Regularis:* moniales Hispaniae sunt exemptae ab eo I 907; an ei subiieiantur moniales O.P. I 1537; in Missionibus habere potest vocem activam in Capitulo Provinciali III 4499;

— *allocutiones* quaedam pontificiae eisdem habitae II 3813, 111 4121, IV 6321 ; — *documenta* eis directa I 581, 1156, 1355, III 4130, 4144, 5 ; — *facultates* eis concessae v. Facultates Institutorum perfectionis;

— *Foederationes, Uniones* etc.: Confoederatio Superiorum Maiorum in Lusitania II 3220, in Hispania II 3222, 3223, III 3918, 5479; Antistitarum religiosarum in Germania II 3616; Unio Romana Superiorum Generalium III 3913, 4320, 5187, IV 6292; Unio Intcmationalis Antistitarum Generalium III 4910, 5349; munus Conferentiae Superiorum Maiorum in coordinanda activitate et collaboratione quoad apostolatum in singulis regionibus III 4961.

Supematurales apparitiones v. Apparitiones.

Superpellicei usus in sermonibus coram Sacramento sollemniter exposito II 2488.

Superstitiosus ritus «matanga» I 1895.

Supplementum *congruae* 1 770; *summarii* indulgentiarum Π 2588.

Supplentes Vicarii v. Vicarii.

Suppleta jurisdictio pro orientalibus II 3029.

Suppletorium iuramentum I 313.

Supplicatio XI Horarum II 2739.

Suppressio *asocialionis:* mulierum vulgo «Missionarie Adoratrici e Riparatrici del S. Cuore Eucaristico de Gesù» I 1185, 1450; dictae «Institut des Apôtres de l'Amour infini» II 2864, 2892, 3570; *canonum* de religiosis pro latinis IV 5832, pro orientalibus IV 6290;

— *classium* monachorum in O.C.S.O. III 4920; *clausurae* papalis pro Regularibus, exceptis monachis IV 5756, 5871 ; *cohortium* Romani Pontificis, helvetica excepta IV 5884; *Communitatis* religiosae vulgo «Delle Piccole Ostie» I 1425; *consuetudinis* addendi nomen Patroni Orationi «A cunctis» I 1902; *differentiae* habitus inter moniales chorales et conversas apud Clarissas III 4629; inter monachos et moniales Ordinis Cisterciensis Reformati III 4674; *exceptionis* in Facultatibus quinquennalibus quoad dispensationem disparitatis cultus in matrimonii mixtis cum hebraeis II 2276; *festorum particularium:* de quibus Codex nihil expresse dicit I 108; index festorum suppressorum I 249; Missa pro populo in festis suppressis I 291, percepto stipendio I *formulae* abiurationis contra religiones non Christianas in Ordine baptismi adultorum III 3984; *iuris* optionis in Dioecesibus Suburbicariis III 4166; *Legationis* Ap. Antillarum I 1898; *muneris* Commissariorum apud Congregationem pro Doctrina Fidei III 4967; *Ordinis religiosi:* S. Hieronymi Congregationis Beati Petri a Pisis I 1439, et Ordinis Fratrum Paenitentiae de lesu Nazareno I 1644; *paroeciae:* auctoritas competens IV 5588; *privilegii* Nobilitatis Ordinis piani I 1938; *regiminis* singularis Fratrum Minorum in Hispania I 1434;

— *Tribunalis* Rotae Nuntiaturae Matritensis I 1510;

— *verborum* dc iudaeis in formula dedicationis generis humani Christo Regi ΠI 3962; *«vetiti» S.C. de Prop. Fide* ut Superiori regulari tribuatur vox activa in. Capitulo Provinciali sui Ordinis religiosi III 4499; v. etiam Abolitio, Abrogatio.

Supputatio *temporis:* tempus zonarium, dummodo sit legale, potest quis sequi I 780; mutari potest in actionibus formaliter diversis, quae non retinentur tres Missae noctis Nativitatis Domini II 2422; v. Tempus.

Supremus Ordo Melitensis II 3352.

Surdus: celebratio liturgica pro eis III 4936.

Susceptio *Ordinum, prolis* v. Ordo, Proles.

Suspensio *canonum* de religiosis pro latinis IV 5832 et pro orientalibus IV 6290; *clausulae* canonis 504 de qualitatibus ad munus Superioris maioris III 5110;

— *facultatum* Ordinariorum post Codicem 1118; concessarum Ordinariis Indiae III 3958; circa onera Missarum IV 6166; *Jubilaei* v. lubilaei; *indulgentiarum* et facultatum durante lubilaeo I 699, 1442, II 2605; v. etiam Indulgentiae;

— *poenae* suspensionis pro clericis venationi vacantibus 1395 ; *relationis* quinquennalis pro religiosis III5111 ;

— *Rescripti* Pontificii quo prohibebatur appellatio in causis matrimonialibus a Tribunalibus regionalibus Italiae ad Rotam Romanam IV 5475.

Suspensivus *effectus* recursus ad Signaturam in processu remotionis perochi IV 6122, vel dimissionis religiosi a propriis Superioribus IV 6300; tempus in quo incipit recurrere effectus suspensivus IV 6303.

Sydneyensis Archidioecesis: Facultas theologica erigitur II 3247.

Symbolum *in Missa:* omnium Sanctorum Summorum Pontificum I 1715; in festo titularis ecclesiae cathedralis dicendum est etiam in aliis dioeceseos ecclesiis I 1964; in octava Paschae IV 5987.

Symposium de peccato originali III 4996.

Synodalis iudicis absentia a choro II 2113.

Syndicates operariorum: alloc, pontificia II 2270.

Synodus *Episcoporum:* institutio praeannuntiatur III4710; constituitur propriis ordinata normis III4715; Ordo Synodi celebrandae promulgatur III 5066; probat principia Codicis iuris canonici recognoscendi III 5253; exsecutio resolutionum quas Synodus anni 1967 approbavit III 5435; dies statuitur convocationis Synodi extraordinariae anno 1969 inducendae III 5449; dc constituendo Officio notitiis Synodalibus vulgandis IV 5503; Rescriptum ex Audientia quo Ordo Synodi Episcoporum celebrandae recognitus et auctus approbatur IV 5579; alloc, pontificia, ineunte extraordinaria Episcoporum Synodo IV 5641, et cum coetus haberetur eiusdem Synodi in Basilica Liberiana IV 5655: allocutio pontificia laboribus Synodi iam ad finem urgentibus, de Synodi celebratione singulis bienniis deque Secretariae Synodi ampliore efficientia donanda IV 5657; Rescriptum ex Audientia quo Ordo Synodi Episcoporum celebrandae recognitus et auctus nonnullis additamentis perficitur IV 6144; alloc, pontificia die 6 nov. 1971 habita, cum secundus ordinarius Coctus Synodi haberet exitum, de fructibus ipsius Synodi iam adlatis vel adfuturis IV 6152; Summus Pontifex publici iuris facit documenta Synodi II ordinariae Episcoporum, cuius nonnullas conclusiones approbat, alias sibi examinandas reservat IV 6166; alloc, pontificia ad Sccretariam generalem Synodi habita, dc Synodi Episcoporum indole propria deque mutationibus in eiusdem modum procedendi inducendis IV 6329;

— *documenta Synodi:* relatio circa opiniones periculosas hodiernas nenon atheismum III 5260; relatio doctrinalis circa collcgialitatcm episcoporum Ecclesiae IV 5648; relatio de arctiore coniunctione inter ipsas Episcoporum Conferentias IV 5659; relatio de arctiore coniunctione Episcoporum Conferentias inter et Sedem Ap. IV 5666; declaratio de sacerdotio ministerial·, deque principiis doctrinalibus ct rationibus practich vitae et ministerii sacerdotum in Ecclesia IV 6167; declaratio de iustitia in mundo deque missione Eccie-

siae quoad iustitiae applicationem in hodierna societate IV 6178.

Synodus *Dioecesana* cum interventu clericorum et laicorum celebranda: normae III 5380; *interdioecesana:* Statuta de modo celebrandi Synodum communem omnium dioecesium Germaniae approbatur IV 5756;

– *Romana prima:* praeannuntiatur eius celebratio III 3919; indicitur celebranda III 4016; personae cum iure interveniendi III4016; decreta promulgantur a Romano Pontifice III 4053.

Syria: notificatio circa Missiones ad Delegationem Ap. illius regionis pertinentes I 164; erigitur Intemuntiatura II 3134 et Nuntiatura Ap. III 4939; declaratio communis Pauli VI et Mar Ignatii Iacobi III, Patriarchae seiunctae Ecclesiae Antiochiae Syriorum, circa ea quae communia sunt fidei utriusque Ecclesiae IV 6150.

Systema *millenarismi* damnatur I 2080; decretum de systemate millenarismi mitigati II 2246; *parlamentarium* in crisim venitur IV 6313.

Tabella summae pecuniae v. Summa.

Tabaci usus apud religiosos II 2850, 2859.

Tabellariae rei Patronus S. Gabriel IV 6350.

Tabernae: Missa nocturna pro inservientibus I 838.

Tabernaculum Ssmi Sacramenti: statua Cordis Iesu supra posita I 1416; caute custodiendum II 3625; locus ubi collocari debet in ecclesiis et oratoriis II 3809; facultas datur nonnullis Sororibus illud aperiendi pro Eucharistia exponenda III 4017.

Tabula cum nominibus defunctorum ibi non sepultorum non debet in templis apponi I 500.

Tabularium: Pont. Consilium ecclesiasticis Italiae Tabulariis curandis cum Statutis propriis instituitur III 4025; instructio circa ordinationem et administrationem archivorum ecclesiasticorum Italiae III 4130; cursus de Tabulariis seu Archivis ordinandis (v. Archivistica) instituitur penes Seminaria Maiora Italiae III 4374; alloc, pontificia de ratione archivorum in regimine ecclesiarum III 4557; v. Archivum.

Tactus virgae pacnitentialis II 2135.

Tananarivense Seminarium regionale: eius Institutum Theologicum aggregatur Facultati theologicae Neapolitanae III 4024.

Tanganica: instituitur Hierarchia episcopalis in illa dicione II 3136.

Tantum ergo: additio collectarum I 119.

Tanzania: Nuntiatura Ap. erigitur III 5349.

Tarantina Archidioccesis I 1425.

Tarbensis Dioeceseos Tribunalia III 4630, 4651.

Tartaricus acidus in vino Missae II 2337.

Taurinensis civitas sedes erectionis Collegii internationalis a Consolata pro Missionibus exteris I 596, et Instituti Intemationalis «Schola servitii socialis» pro religiosis feminis II 3452.

Taxa in collatione paroeciarum non reservatarum I 232; usus taxac maximae et minimae in Curiis 1 350; facultas datur Ordinario loci statuendi taxas pro sua dioecesi 1 389; uniformitas in taxis dioecesanis I 429; consuetudo exigendi taxam pro exploratione voluntatis religiosarum mulierum ante novitiatum et professionem reprobatur I 438; index taxarum funeralium I 865; exemptio taxarum in aedificandis vel reparandis ecclesiis, seminariis domibusque paroecialibus in Italia 1 1635, 2086; Advocatorum v. Proventus.

Te Deum in Officio Parvo B.M.V. 1 691; canentes vel recitantes «Tc Deum» stare debent II 2385.

Technics *consultatio:* instituitur Coetus pro Civitate Vaticana 1 1595, III 5347; *institutio* tradenda in scholis mediis Italiae I 1178.

Tegmina digitorum pro parvo clero II 3234.

Tclecommunioitionis artis Patronus eligitur S. Gabriel Archangelus 11 2864.

Televisio: adhortatio Ap. Pii XII ad Ordinarios Italiae de argumento II 3241.

Televisificus: *instrumentum* cius usus apud Oratoria, domos paroeciales, sedes Actionis catholicae aliave loca associationum fidelium II 3809, apud Seminaria maiora Italiae II 3721, III 4497, apud Instituta perfectionis II 3726; *auditio Missae* non satisfacit praecepto audiendi Sacrum II 3244; *Commissio* de re cinematographica, radiophonica et televisifica: Statuta II 3334; Encycl. «Miranda prorsus» de eadem re II 3751; S. Clara eligitur Patrona huius inventi II 3818; novae leges Pont. Commissionis III 3926; Epist. Ap. Ioannis XXIII de recto usu huius artis III 4219.

Teilhard de Chardin, P.: eius opera auferri iubentur a Bibliothecis praesertim Institutorum perfectionis II 3783 et Seminariorum II 3790; pericula quae oriri possunt pro iuvenibus clericis et religiosis ex operibus huius auctoris III 4292.

Templariorum restauratio illegitima IV 5866.

Templum: tabulae cum nominibus defunctorum in eo non sepultorum prohibentur I 500; — «S. *Crucis de Valle Occasorum»* in Hispania II 3834, titulo Basilicae Minoris decoratur III 4031 ; — *Imm. Cordis B.M. V.* in Urbe augetur dignitate Basilicae Minoris III 3938, Diaconiae III 4627 et tituli Cardinalicii III 4628; v. etiam .Aedes sacra. Ecclesia.

Temporalia bona v. Bona, Res.

Temporarius v. voces substantivas.

Tempus zonarium, dummodo legale, quis sequi potest I 780; mutari potest eius supputatio in actionibus formaliter diversis, quae non retinentur tres Missae nocte Nativitatis Domini II 2422; nonnae pro sacerdotibus extra proprias dioeceses commorantes ob iniuriam temporum II 2491, et monitum pro religiosis ob eamdem causam extra claustra degentibus II 3398; facultas egrediendi e clausura monialium per breve tempus П 2938; computatio temporis legalis quoad duplicem Communionem 11 3030; sanatio concessionis quoad tempus praeteritum et dispensatio quoad futurum II 3272; substitutio iudicis vita functi medio tempore inter decisionem causae et extensionem sententiae II 3878; Const. Pastoralis Cone. Vat. II «Gaudium et Spes» de Ecclesia in mundo huius temporis III 4859; sanatio in radice matrimonii, insciis partibus et a tempore cessati impedimenti III 4956; determinatur, in praesentibus temporum adiunctis, missio Ecclesiae in exercitio potestatis iudicialis IV 5971, in applicatione doctrinae socialis IV 6056, 6152, 6178. 6333;

– *ad recurrendum:* utile ad interponendum recursum contra decretum dimissionis religiosi temporarie professi I 596; — *Adventus:* color conopei II 2882· Missa «Rorate» 11 3601 ; – *belli* v. Facultates bellicae*

— *celebrationis Capituli* Generalis prorogatur ad annum in O.F.M. Conv. II 2168; — *celebrationis Missae'* cui competat illud determinare in ecclesiis religiosorum I 1543; facultas datur sacerdotibus exercitus germani celebrandi ubi ct quando possibile sit I 2058; v. Celebratio Missae; — *clausum:* benedictio sollemnis nuptiarum impertiri potest absque Ordinarii licentia III 4797; — *Communionis:* cui competat illud determinare in ecclesiis religiosorum I 1543; — *Concilii:* administratio Confirmationis Concilio perdurante III 4318; officia Patrum tempore ante Concilii continuationem III 4333; collecta imperata «de Spiritu Sancto» III 4398;

— *emigrationis* infra sex menses II 2425, III 4035;

— *experimentorum* in re liturgica III 5454, in Institutis perfectionis quo durante, affirmatur vigor Regulae IV 5862; — *extra Quadragesimam:* abstinentia in feriis VI iuxta Bullam Cruciatam Hispaniae II 2206; — *extra Tempora:* collatio Ordinum I 820, 1980; — *feriarum:* nequeunt alumni clerici vel religiosi vacare laboribus manualibus II 3159, 3839;

— *ieiunii eucharistici* v. Hora, leiunium eucharisticum;

— *ieunii Regulae:* facultas concessa Fratribus Ord. Min. extra coenobium versantibus I 922; —*incardinationis* dioecesi cuius servitio quis ordinatur I 225; — *liturgicum:* Responsoria de tempore I 204; omissio orationum de tempore II 2320;

— *muneris* Superioris religiosi localis I 112, 192, prorogatur durante bello II 2171; muneris parochi ad sex annos constituti III 5149; — *Natalicium:* dies Operi S. Infantiae dicata quotannis celebranda II 2841;

— *noctis* v. Nox; — *Novitiatus:* annus integer I 505; facultas datur illum prorogandi ultra tempus a iure concessum quoad religiosos transeuntes ad O.C.S.O. ΠI 5221; — *Ordinationis* sacrae I 1725; conferendi Tonsuram et Ordines minores I 2043;

— *Paschalis:* occurrentia Responsoriorum de tempore cum aliis de Sanctis tempore paschali I 204;

— *Pentateuci* II 2485; — *postmeridianum* Matutini vel Laudum diei praecedentis v. Anticipatio; — *Praecepti Paschalis:* facultas illud adimplendi quolibet anni tempore occasione specialium praedicationum I 196, 858, 1874, 1947, III 4018; quovis anni tempore III 4698;

Professionis religiosae: an computetur tempus servitii militaris I 860; sanatur sollemnis emissa ante exspirationem temporis professionis simplicis II 3094; prorogatur ultra annos a iure permissos tempus professionis temporariae III 5223;

— *Quadragesimae:* color conopei II 2882; commutatio Officii de tempore non expedit II 3822; — *utile ad recurrendum* I 596; v. Dies, Recursus, Termini;

— *vestitionis* habitus candidatorum ad vitam religiosam IV 5837; v. singulas materias.

Ter Missam celebrare v. Trinatio Missae.

Termini ad proponendam vel prosequendam appellationem in causis matrimonialibus IV 6263; v. Appellatio, Dies, Fatalia legis. Recursus.

Terra Nova: circa proponendos ad episcopale ministerium I 187; nominatio Administratoris in dioecesibus vacantibus I 201; assignantur Tribunalia pro causis matrimonialibus Π 2768.

Terra *Missionis:* omnia territoria dependentia a S.C. de Prop. Fide considerantur terrae missionum in favorabilibus I 1149; v. Missiones, *Territorium; — Sancta:* vigor facultatum Operi Terrae Sanctae concessorum I 1958; novae facultates conceduntur sacerdotibus ibi perearinantibus III 4687.

Territorialis paroecia filiorum emigrantium I 1852; communis pro nigris ΠI 5033; v. Paroecia.

Territorium *Conferentiae* Episcopalis Hispaniae IV 5586, Australiae IV 5877, Angliae et Valliac IV 5962;

— *Delegationis* Ap. Antillarum dividitur vel mutatur inter alias Nuntiaturas I 1898; item Maris Caribici II 3245, III 5416, Indosinensis Π 3730, Liberianae IV 5948; — *dioecesanum:* iurisdictio Episcopi in proprium Seminarium extra dioecesis territorium situm I 1572; dividitur ad Praelaturam efformandam Galliae II 3295, Laurctanam III 4674; divisio territorii dioeceseos Romanae IV 6157; — *Missionarii emigrantium:* quomodo determinatur, ct facultates quas exercere potest tam intra quam extra proprium territorium II 3264;

— *belgicum:* nomen regis in Canone Missae dicendum III 4117; — *italicum:* matrimonia ibi contrahenda a personis pertinentibus ad exercitum S.F.A.S. II 2279;

— *hispanum:* associationes fidelium eriguntur pro toto nationis territorio a Conferentia Episcopali IV 5586;

— *Missionis* seu *dependens a S.C. de Prop. Fide:* in favorabilibus omnia territoria dependentia a S.C. de Prop. Fide considerantur Missionis I 1149; eorum Episcopi tenentur lege annuae relationis I 1544; nonnulla territoria Africae non tenentur observare Decretum S. Officii de cautionibus mixtis II 1591; Facultates alumnorum Collegii Urbani proficiscentium extra territoria dependentia a S.C. de Prop. Fide I 1618; Facultates concessae Ordinariis Americae Latinae huic S.C. subiectis I 2059; v. .America, Facultates; usus Ritualis Romani in lingua vernacula extenditur ad territoria missionum II 2131; non tenetur observare decretum de readmissione eorum qui dimissi sunt e Seminariis vel Collegiis religiosorum II 3774; interdicitur usus adoptandi territoria missionum cum onere transmittendi directe ad ea subsidia in dioecesibus collecta II 3790; sanantur erectiones domorum religiosarum in illis territoriis factae III 3924, 5420, 5420; nonnullae Facultates conceduntur Legatis Ap. in his territoriis III 4165; de musica sacra ibi excolenda III 4238; determinantur relationes ibi instituendae inter Ordinarios locorum et Instituta missionalia IV 5483, 5700; Facultates decennales Ordinariis concessae v. Facultates Missionales; Facultates pro Legatis Pontificiis v. Facultates Legatorum Romani Pontificis;

— *Orientale* seu *Patriarchate:* clerici et religiosi ex illis territoriis emigrantes I 1119. 1146; recta institutio cleri saecularis et religiosi intra territorium Patriarchale I 1951; forma matrimonii pro contrahentibus extra II 2276, 2761, 3053; exercitium potestatis iudicialis extra II 3130; commorantes extra sine proprio Ordinario subsunt Ordinariis latinis III 3964; declaratio de Hierarchis extra fines territorii Patriarchalis constitutis IV 5760;

— *Provinciae* religiosae Delegatorum coincidcrc non debet necessario cum territorio *Foederationum* monialium Π 3370, 3371.

Tertia *instantia* Tribunalis conceditur Austriac I 1908, S.F.A.S. durante bello II 2136, Hispaniae III 3906; v. Gradus Tribunalium, Instantia tertia; *Hora canonica* I 527, 1517; *Instructio* ad exsequendam Constitutionem Cone. Vat. II de S. Liturgia IV 5877; *oratio* in Dominicis anticipatis vel repositis I 1715.

Tertiarii *saeculares S. Francisci:* facultas recipiendi benedictionem vel absolutionem intra octiduum festivitatum quibus est adnexa I 48; formula et conditiones absolutionis generalis I 213; conditiones ad fruendum ius praecedentiae I 748; facultas commutandi Scapularem et cingulum pro alio pietatis obiecto durante bello II 2125; usus linguae latinae ct vernaculae in vestitionc ct professione II 2168; adscript! sodalitati B.M.V. de Monte Carmelo frui possunt privilegio <ab-

batino absque recitatione Officii II 2499; facultas adseribendi Tertio Ordini Franciscano sodales ad alios Tertios Ordines pertinentes II 3419; calendarium liturgicum adhibendum a Sororibus Tertiariis ct Missa celebranda in harum ecclesiis et oratoriis III 4167; nonnullae facultates concessae circa absolutionem generalem III 4350, quae impertiri permittitur occasione contionis menstruae III 4352; — *Tertiariae S. Dominici:* calendarium adhibendum in suis ecclesiis I 316, 1545.

Tertius Ordo *Saecularis S. Francisci:* sanantur defectus in erectione, admissione ct professione I 148. 599, 955, 1004; Moderatores obtinere possunt gratias ct indulgentias quibus sodalitas gaudet I 365; postulatum circa numisma substituendum parvo habitui seu scapulari pro hoc et aliis Tertiis Ordinibus I 444; approbatio ct textus Regulae I 902; facultas sodalibus concessa lavandi purificatoria, pallas ct corporalia I 979; extenditur ad eius sodales declaratio S.C. Rituum quoad absolutionem generalem I 1344; facultas ferendi Scapularem quacumque materia et colore confectum II 2419, adseribendi sodales ad alios Tertios Ordines pertinentes II 3419, et dispensandi super usu quotidiano scapularis et cinguli II 3726; interpretatio restrictiva huius facultatis II 3729; Regulae ct novae Constitutiones approbantur II 3730; effectus aggregationis ad O.F.M. illarum Congregationum quae Regulam TO. Franciscalis non profitentur II 3770; usus linguae vernaculae in vestitione ct professione sodalium III 4032; facultas inducendi aliqua experimenta contra ius quoad novitiatum, professionem. Officium etc. IV 5590;

— *Regularis S. Francisci:* approbatio ct textus Regulae I 902; approbatur textus unicus Constitutionum generalium pro monasteriis monialium 11 2170;

— *Saccularis* S. *Dominici:* Regula Fratrum et Sororum I 548; calendarium adhibendum in ecclesiis I 316, 1545, facultas permittendi professionem temporariam ad triennium III 4059; — *Carmcliticus:* sanatio defectuum in erectione I 1912; — S. *Francisci de Paula:* unio monasterii Tudertini cum secundo Ordine monialium Minimarum III 5252.

«Tessera» ecclesiastica pro emigrantibus 1 529.

Testamentum *novitiorum:* dubium dc eius forma civili valida I 191; fieri debet valide ad normam legis civilis II 3598, 3821; — *novum et vetus* D.N.I.C.: additio variarum lectionum in editionibus vulgatis I 414.

Testes *in causis matrimonialibus:* facultates concessae Conferendae episcopali bclgicae circa eorum numerum IV 5918; *in causis Servorum Dei:* facultas ut testes Cardinalis inductus depositionem scripto facere valeat iuxta statutas normas IV 5982; facultas instruendi processus super virtutibus ubi omnes fere testes de visu commorantur IV 5982; *in celebratione matrimonii:* celebratio canonica coram solis testibus in peculiaribus adiunctis I 475, 11 2429, 2503, 2522; valor matrimonii mixti coram solis testibus in ecclesia acatholica initi 1 743; Instructio ad locorum Ordinarios de canonica celebratione matrimonii coram solis testibus in casibus particularibus IV 6192; in celebratione liturgica testes tantum admitti possunt in presbyterio 1 2019.

Testimoniales v. Litterae testimoniales,

lestimonium caritatis ct iustitiac ab Ecclesia in mundo reddendum IV 6333.

Teutopolitanum Institutum Theologicum in S.F.A.S. affiliatur Athenaeo Antoniano Urbis HI 4217.

Textus *Dibliae:* recta duorum (Act. 2, 24-33; 13, 35-37; Mt. 16,26) interpretatio 1 1493; *Constitutionum* religiosorum: textus unicus adhibendus ab omnibus monasteriis Carmclitarum Discalceatarum 1 1768, ct monialium Tertii Ordinis Regularis S. Francisci II 2170;*Jiturgici:* unitas versionis vernaculae pro regionibus eiusdem linguae III 4553; Propriorum religiosorum in linguam vernaculam vertendorum III 5049; populares «ad interim» approbati: tempus ad quod protrahi potest experimentum III 5454, IV 5536; normae circa versiones vernaculas apponendas IV 5465; integre referendi ct vertendi in vernaculis interpretationibus IV 5671; declaratio circa approbationem textuum liturgicorum in Neerlandia IV 5746; unitas versionis vernaculae pro nonnullis tantum servanda textibus IV 5755; versiones vernaculae debent anonimae manere IV 5831 ; normae circa textus ad interim adhibendos in celebratione ct cantu Offfcii divini ct Missae IV 6155; *orationis* ab Orientalibus adhibendus pro indulgentiis lucrandis II 2391; in Officio S. Clotildis 11 2397; *Regulae:* Fratrum ct Sororum Tertii Ordinis saccularis S. Dominici I 548, Tertii Ordinis Regularis S. Francisci I 902;

— *salutationis angelicae* in ritibus orientalibus adhibendus pro lucrandis indulgentiis II 2241; *Statutorum* Foederationis «Pueri Cantores» II 3872; v. singulas materias.

Thailandia: erigitur Delegatio Ap. II 3730 cui adicitur Malacensis paeninsula II 3789 et regio Laosicnsis III 4472; constituitur Hierarchia episcopalis III 4911; facultas datur Confcrentiae Episcopali permittendi catholicis interventum in caeremonias quae celebrantur in honorem antenatorum III 5055; conditur Nuntiatura Ap. IV 5518.

Theologia: facultas conferendi Presbyteratum post tertium cursum Theologiae I 126, 370, 608, 694; limitatur facultas II 2259; denegatur I 1596; conceditur durante bello II 2170; excusatio a Choro Canonici Theologiam docentis in Seminario I 165; v. Theologus; propositiones damnatae de re theologica I 729; dispensatur a Choro ut concurrere possint Hebdomadis pro studiis theologicis fovendis II 2137; praeparatio theologica requirenda a Professoribus religionis in Institutis religiosis laicis 11 2508; conventio ad quoddam Studium theologicum alicui Facultati theologicae affiliandum, et normae servandae in conventionis applicatione III 4134; de non petendis a S. Sede dispensationibus a cursibus Theologiae pro Ordinibus III 4183; sectio theologica pro America latina in Seminario Maiori Veronensi instituenda 111 4181; qualificatio theologica doctrinae in schemate Cone. Vat. II propositae de Ecclesia III 4561; ct «de divina Revelatione» III 4767; Symposium a theologis habitum de peccato originali III 4996; religiosi studia clericalia peragere possunt etiam apud facultates vel scholas theologicas alius Instituti, vel pluribus Institutis communes III 5170; Statuta «ad experimentum» Commissionis Theologicae IV 5589; conventio inter Sedem Ap. ct Civitatem Saravicam dc instituenda cathedra Theologiae Catholicae in studiorum Universitates III 5347, 5435; Conventio inter Sedem Ap. et civitatem Bavaricam circa sectionem theologiae catholicae in Universitate studiorum Augustana IV 5885, 5916, officia Universitatum Ecclesiae in re theologica promovenda IV 6265;

— *moralis:* assistentia collationibus moralibus 1 1608; S. Alphonsus M. de Ligorio constituitur Patronus omnium moralistarum II 2746; Academia Alfonsiana in Urbe ad Studia theologiae moralis et pastoralis promovenda II 3597, 3597, III 4097; distributiones a Canonico Paenitentiario lucrandae dum theologiam moralem docet in Seminario II 3838;

— *oecumenica:* erigitur «Sectio Theologiae oecumenico-patristicae graeco-byzantinae a S. Nicolao» in Univ. S. Thomae Aquinatis in Urbe, penes Institutum occumenicum Barcnsc IV 6072;

– *pastoralis:* Academia Alfonsiana ad eam promovendam I 3597, 3597, 111 4097; annus seu cursus III 4556, 5072; Instituta 11 2592, 3835, III 4973, 5189;

– *spiritualis:* Studium Theologicum O.F.M. Cap. in Urbe constituitur tamquam Sectio spccializationis in Theologia spirituali penes Facultatem Theologicam Athenaei Antoniani IV 6272;

– *Academia* Theologiae v. Academia; — *Commissio* Theologica v. Commissio Theologica; — *Facultates academicae* Theologiae v. Facultates academicae Theologiae; — *gradus* academicus: facultas conceditur Univ. Gregorianae renuntiandi «magistros aggregatos» S. Theologiae 1 479; Laurea in Theologia requisita ad gradus in S. Scriptura I 864; necessitas curriculi philosophici ad Lauream Theologiae assequendam I 874; dubium dc Laurea congruenti ad docendum in Facultate Theologica II 2294; gradus requisiti ad docendas disciplinas biblicas in Scholis theologicis II 2957; Doctoratus «in studiis ecclesiasticis orientalibus» aequiparatur Doctoratui in S. Theologia III 4626; v. Gradus Academici; — *Institutum* Superius Theologiae v. Institutum Superius; — *Schola* Theologiae v. Schola Theologiae.

Theologicus v. Theologia.

Theologus *Canonicus* seu *Lcctoralis:* excusatio a choro I 178, 280, 347, 404, 526; conditiones ad conferendum Canonicatum theologalem requisitae I 1958.

Theosophismus.· responsum S. Officii I 222.

Theses damnatae circa stirpem humanam I 1879.

Thomé Josef: auctor libri damnati II 3352.

Thronus: privilegium Legatorum Romani Pontificis eo utendi, praesente et absente Ordinario aut Metropolita loci II 2421.

Thurificatio in Missis cantatis sine ministris: facultates concessae I 1871, II 3514.

Ticinensis Administratio Ap. in Dioecesim erigenda: conventio inter Sedem Ap. et Helvetiam III 5404, IV 5980.

Titularis *ecclesiae festum:* parochus duas regens paroecias recitare tenetur Officium Titularis utriusque I 1052; dubium liturgicum solutum I 1607; «Credo» m Missa I 1919; festum B.M.V. de Guadalupe, Titularis ecclesiae cuiusdam conventus religiosorum I 2100; sollemnitas translata Titularis II 2756; *cathedralis:* Symbolum Missae dicendum est in omnibus dioeceseos ecclesiis in festo eius titularis I 1964; *ecclesiae episcopalis:* Episcopi dimissionarii ritus latini non amplius transferuntur in ecclesias titulares IV 5911.

Titulus *Abbatialis* confertur: ecclesiae parocciali, ct privilegia huic titulo adnexa II 2410; monasterio «S. Crucis de Valle Occasorum» in Hispania II 3834;

— *academicus* v. Gradus acadcmici; — *Archiepiscopi* Constantinopolitani Armenorum constituitur I 953;

— *Basilicae minoris* donatur Ecclcsiac «S. Crucis dc Valle Occasorum» prope Matritum III 4031, Templo Imm. Cordis B.M.V. III 3938; decretum de titulo Basilicae Minoris deque eiusdem conditionibus, officiis et privilegiis adnexis III 5383; — *Boni Pastoris* D.N.I.C.: festum cum Officio ct Missa propria I 669;

— *Cardinalicius* conceditur Templo Imm. Cordis B.M.V. in Urbe III 4628; – *Cardinalium:* instructio circa eorum vestes, titulos ct insignia IV 5508; juridicae quaedam rationes Cardinalium definiuntur quoad suos Titulos vel Diaconias in Urbe IV 5514;

— *Delegationis Ap.* Africa mutatur II 2393; item «de Dakar» in «Delegationem Ap. Africae Occidcntnlic» HI 4034' — *Diaconiac* in Urbe: definiuntur rationes juridicae Cardinalium circa hos titulos IV 5514;

— *Dioecesis* residcntialis retinetur ab Episcopis dimissionariis IV 5911;

— *Episcopalis:* normae pro cius collatione in regionibus S.C. de Prop. Fide I 1491 ; Instructio circa vestes, titulos ct insigna Episcoporum IV 5508; Episcopi dimissionarii retinent titulum dioeceseos residcntialis dimissae IV 5911 ; — *Excellentiae Reverendissimae* quibus convenit I 1230; tribuitur sociis de numero Academiae Pontificiae scientiarum Civitatis Vaticanae I 2021;

— *honoris causa* datus a Supremo Ordine Militari Hierosolymitano Equestre S. Ritae II 2595; — *«Iesus Operarius»* cuidam Ecclesiae Romanae tribuendus: conditiones II 2947;

— *Missionarii Apostolici:* revocatur privilegium praecedentiae huic titulo adnexum I 635; concessio ct usus huius tituli I 1982; — *Nobiliarius* civilis omittendus in Episcoporum inscriptionibus ct armis II 2890;

— *ordinationis:* in Insula Melevitana I 228; *mensae communis:* facultas fit Societati vitae communis ordinandi sodales hoc titulo et commutandi titulum ordinationis iam susceptae I 592, 641, 1181, 1609; sodales in perpetuum adscript! Societati sine votis ordinari possunt hoc titulo I 1628; hic titulus ordinationis congruit alumnis iuramento aggregationis Societati devinctis I 1826; *missionis* in Societatibus vitae communis 1 592, 1181; *servitium alienae dioecesis:* incardinatio illius qui hoc titulo ordinatur I 225; item Episcopus proprius I 1361;

— *«.Pontificii»* v. Pontificius titulus; — *Praelatorum* ordine minorum: Instructio circa eorum vestes, titulos et insignia III 5508; — *Universitatis* tribuitur: Athenaeo Seminarii Romani seu Lateranensi III 3936; Athenaeo Urbaniano seu de Prop. Fide III 4317, Athenaeo Angelico III 4348.

Tokiensis Universitas catholica studiorum «Sophia» erigitur II 3565.

Toletanus: *manualis* seu *Rituale:* usus in administratione sacramentorum I 778; *Archidioecesis:* tempus adimplendi praeceptum paschale II 2166.

Tolonensis Dioeceseos Tribunalia III 4632, 4633.

Tolosanus: *regio pastoralis:* ordinatio Tribunalium pro causis matrimonialibus III 4630, 4631, pro omnibus causis contentiosis et criminalibus III 4667;

— *Tribunal* primi gradus regionis pastoralis pro causis matrimonialibus HI 4630, 4631, ct pro ceteris causis contentiosis et criminalibus III 4667.

Tonsura clericalis: collatio primae I 1163; tempus eam conferendi I 2043; facultas perpetua admittendi ad tonsuram post expletum cursum Philosophiae III 3912; disciplina circa primam Tonsuram. Ordines Minores et Subdiaconatum in Ecclesia latina innovatur IV 6304.

Torontinus Exarchatus pro ruthenis byzaatini ritus ad gradum Exarchiae evehitur II 3564.

Torques aureus seu novus gradus in Ordine Piano instituitur II 3807.

«Toties quoties»: indulgentiae ita Crucifixis adnexae I 1087; decretum circa has indulgentias plenarias, pro quibus lucrandis visitatio alicuius ecclcsiac iniungitur I 1185; concessae indulgentiae dici 2 nov. lucrifieri possunt die Dominica subsequent! I 1909.

Tractatio *causarum v.* Processus ecclesiasticus.

Tractatus dc rebus missionalibus prudenter faciendus 1 1926; item dc virginitate Beatae Manae Virginis in partu III 4097.

Tradendi ratio v. Modus docendi.

Transcriptio matrimonii canonici in registrum civile Italiae IV 6162; v. Matrimonium, Italia.

Transfiguratio Domini: Praefatio propria II 3564.

Transitus *Institutorum religiosorum* in jurisdictionem S.C. de Prop. Fide: praxis sequenda 1 1434;

– *Praelaturae* Societatis S. Cordis lesu in clerum saccularem II 2406; *alumnorum* Institutorum perfectionis directus in Seminaria dioecesana non indiget beneplacito Ap. II 3293; *associationum* fidelium in Instituta saecularia sub competentia S.C. dc Religiosis II 3538;

— *ad aliam classem* religiosorum II 2494, 2514;

— *ad aliam Congregationem monasticam:* facultas datur pro consentientibus I 195; — *ad aliam domum:* religiosae votorum simplicium si domos habeant sui iuris, indiget venia Sedis Ap. ad transitum ex una in aliam domum I 1353;

— *ad aliam Religionem:* habitus novitiorum gestandus a religioso transeunto ad aliam religionem I 581; prorogatur tempus probationis pro iis qui transeunt in Ordinem Cistcrciensium Reformatorum III 5221; normae pro sororibus professis transire optantibus in Monasteria Carmelitarum Discalceatarum IV 6054;

— *ad alium monasterium:* auctoritas Ordinarii loci permittendi transitum monialium in aliud monasterium eiusdem Ordinis I 843; post emissam Professionem II 2494, 2514; facultas datur transeundi a proprio monasterio sui iuris in aliud eiusdem Ordinis absque beneplacito Ap. 111 5277;

— *ad alium ritum:* concedi potest a Legatis Romani Pontificis I 973; forma celebrandi matrimonii mulieris latinac quae declarat se velle transire in matrimonio ineundo ad ritum orientalem viri I 1964; facultas concedendi transitum deinceps uni Sedi Apostolicac reservatur I 2020.

Translatio *abstinentiae et ieiunii:* sabbati durante Quadragesima 1 21, 809; Vigiliae Nativitatis Domini II 2881, 3998; Vigiliae Assumptionis B.M.V. II 3723;

— *cadaverum* 1165; periculum offensionis ut causa excusans a cadavere tranferendo I 232; Missa dc rcquic in translatione cadaveris olim humati I 476; *Diaconiae* ab ecclesia S. Hadriani in ecclesiam S. Pauli in Arenula II 2321; *Dominicae* I 1607; *Episcoporum* in ecclesias titulares IV 5911; *Facultatum* Cardinalis Legati in Basilica Asisicnsi S. Mariae Angelorum in Ministrum Generalem O.F.M. III 4994; *festorum* in Gallia I 3; occurrentia ct translatio I 24; indulgentiae adnexae festis qui transferuntur I 367, 1836; Missa pro populo in festis translatis I 953; festi Dedicationis in Dominicam: commemorationes I 1715; rubricae I 1919; duorum festorum particularium qui in eadem ecclesia vel monasterio impediuntur II 2279; Almae Domus Lauretatanae B.M.V.: lectio nona II 2319; festi in Dominicam translati: Missa Pontificalis II 2397, ct «Sequentia» dicenda II 2756; *ieunii v.* Translatio abstinentiae; *initiorum* S. Scripturae in Officio Divino I 1784, II 2132;

— *Missarum* extra dioecesim sine Ordinarii venia 1 367; Missae votivae Cordis lesu a prima Feria sexta in primam Dominicam mensis I 778; *monachorum* ab una in aliam Congregationem monasticam I 195; v. Transitus; *parochorum* et concursus 1 215; requirit ad validitatem observantiam normarum Codicis hucusque urgentis IV 5679; lis finita declaratur in recursu contra translationem parochi ob decreti Ordinarii revocationem IV 6193; v. Parochus; *praecepti* dominicalis ct abstinentiae a laboribus ad sabbatum praecedens III 49*14; *sectionis* Biblicac Athenaei Antoniani Urbis in Studium Biblicum Hierosolymitanum 111 4044; *sollemnitatis* externae I 429, 548. festi B.M.V. a Sacro numismate II 2141; Patroni vel Titularis П 2756; in Dominicam proximam II 2814; festi S. Joseph Opificis in feriam II mensis Septembris П 3464; Epiphaniae. Ascensionis ct Corporis Domini in Dominicam: ordo Missae ct Officii 111 5440; Omnium Sanctorum ct Commemorationis defunctorum ob aptationem liturgicam usibus popularibus regionis IV 5754; v. singulas materias.

Transjordania: Delegatio Ap. erigitur II 2489.

Transmissio *actorum* causarum matrimonialium in quibus pars conventa est acatholica, directa a S.C. pro Ecclesia Orientali ad Rotam Romanam I 1380; a Tribunalibus dioeccsanis ad Rotam Romanam II 2385; normac pro transmissione actorum processus super rato et non consummato II 3159; *Benedictionis Ap.* ope radiophonii et acquisitio indulgentiarum I 1380; *celebrationis* matrimonii militum per procuratorem ope radiophonii I 2091; *documentorum* postmatrimonialium quoties nupturientes diversis pertinent dioecesibus II 2440; matrimonii canonici celebrati pro eius transcriptione in registrum civile Italiae IV 6162; *pecuniae* collectae pro Missionibus ad Pont. Opus a Propagatione Fidei I 523; *rationis* studiorum II 3593; *recitationis* Rosarii ope radiophonii aliove simili modo II 3036, 3867; *relationis* v. Relatio, et singulas materias.

Transoceanica regio: facultates II 2207.

Transplantatio organorum hominis II 3208.

Transumptum processus ordinarii Servorum Dei: usus machinae dactylographicae III 4507, ct xcrographicae III 4532.

Transvectio aêronautica: abstinentia III4480, 4663.

Tranquilitas ordinis v. Pax.

«Trattamento» v. Pensio, Retributio.

«Trattato» v. Concordatum, Conventio.

Trecensis dioeceseos Tribunalia III 5073, 5074.

Tres Missae v. Nativitas Domini.

«Tres abhinc annos»: Instructio altera ad Constitutionem Concilii Vaticani II de S. Liturgia exsequendam III 5150.

Trevirensis *dioecesis:* consociatio mulierum et puellarum pro missionibus decoratur titulo «Pontificiae» II 2122; *Facultas* theologica erigitur II 3401.

Tribunal *Cardinalium* in causa circa Ordinem militarem Hierosolymitanum dc Malta II 3131; *civile* Status Civitatis Vaticanae v. Civitas Vaticana;

— *ecclesiasticum:* competentia Tribunalium in causa nullitatis matrimonii inter duos acatholicos I 748, 930; ad recipiendas denuntiationes nullitatis matrimonii mixti 1 1352; Tribunal dioecesanum nequit absque venia S. Officii cognoscere causam nullitatis matrimonii celebrati inter acatholicos I 1355; quaedam causae civiles, quae personas aulae pontificiae respiciunt, competentiae subiiciuntur Commissionis die 21 Sept. 1932 institutae I 1786; dubia de competentia in causis matrimonialibus acatholicorum I 1913; in causis dc iuribus, bonis temporalibus Episcopi, mensae vel Curiae cum Episcopus convenit ct convenitur I 1964; facultas datur Tribunalibus S.F.A.S. durante bello conficiendi processum dc rato et non consummato II 2134; facultas tribuitur Tribunalibus Vicariatus Urbis videndi causas dc rato ct non consummato II 3717; causae de separatione coniugum in Hispania tractari debent, post Concordatum, via iudiciali coram Tribunalibus Ecclesiae II 3847; competentia Tribunalis regionis pastoralis Tolosanae extenditur ad omnes causas contentiosas ct criminales III 4667; tribunalia civilia status Civitatis Vaticanae non subsunt competentiae Signaturae Ap. III 5354; competentia tribunalis regionis Parisicnsis extenditur ad causas iudicialcs Vicariatus Castrensis Galliae 111 5355; solvitur dubium circa competentiam Tribunalis regionalis secundae instantiae IV 5854; facultas datur cuidam Tribunali dioeccsano videndi causas matrimoniales fidelium ad paroecias alienae dioecesis pertinentium IV 6051; Ordinarius competens ad decidendas causas matrimoniales in casibus exceptis IV 6265·

— *constitutio Tribunalis:* assumptio laicorum m officium iudicis ecclesiastici I 167; munus adsessoris m Tribunali pro causis non criminalibus I 204; facultas tribuitur constituendi Tribunalia unius tantum iudicis pro omnibus causis cum potestate procedendi summarie sola substantia servata III 3881; secundae instantiae pro causis matrimonialibus per processum documentaient seu per casum exceptum solvendis I 609; constitutio Tribunalis collegialis ab Officiale per turnum inter iudiccs synodales I 1407; pro causis matrimonialibus in missionibus 1 1466; tertiae instantiae pro Austria I 1908; Tribunalis appellationis in iurc canonico orientali II 3130; constituuntur Tribunalia dioecesana primae instantiae unius tantum iudicis ct intcrdiocccsana alterius instantiae pro omnibus causis in Insula Madagascariana III 3912; constitutio Tribunalis primae ct secundae instantiae in eadem dioecesi pro causis matrimonialibus II 3318, IV 5963;

— *erectio et institutio* v. Erectio Tribunalium;

— *normae, modus* et *ordo procedendi:* Normac Rotae Romanae vigentes 1 1547, interinae IV 5550 ct facultates Decani 11 3092, IV 5550; Instructio «Provida Maten> servanda a Tribunalibus dioccesanis in pertractandis causis de nullitate matrimoniorum I 1739; nonnullae animadversiones circa transmissionem causarum matrimonialium a Tribunalibus dioeccsanis ad Rotam Romanam ct circa utilitatem frequentandi Studium Rotale pro futuris Officialibus Tribunalium II 2385; Ordo pro causis iudicialibus expediendis in Tribunali Rotae Nuntiaturae Ap. in Hispania III 3906; a Rota Nuntiaturae Hispanae non datur appellatio directa ad Rotam Romanam III 3911; modus procedendi cum aliqua iudicialis causa decisa a Tribunali Rotae hispanae devolvitur ad Sedem Ap. pro nova instantia III 3911; appellatio a Tribunalibus regionalibus Italiae ad Rotam Romanam pro altera instantia in causis matrimonialibus suspenditur II 3318; iterumque restituitur IV 5475; normac servandae a Tribunalibus Vicariatus Urbis in causis matrimonialibus pertractandis II 3337; facultas datur acatholice baptizato accusandi nullitatcm sui matrimonii penes Tribunal ecclesiasticum II 3624; instructio servanda a Tribunalibus Vicariatus Urbis in pertractandis causis dc inconsummationc matrimonii II 3722; religiosi sacerdotes assumi possunt in Advocatos et Procuratores ex officio datos in causis matrimonialibus penes Tribunalia ecclesiastica II 3829; Tribunalia Ecclesiae sunt tutores iustitiae ct bonorum familiae Christianae III 3975; dc recta doctrina Ecclesiae circa matrimonium a Tribunalibus sapienter tenenda ct applicanda III 4240; normae pro ordinandis Tribunalibus regionalibus v. Erectio Tribunalium, Ordinatio Tribunalium; Ordinarius loci concedere potest acatholicis facultatem standi in iudicio coram Tribunali ecclesiastico, etiam in causis nullitatis matrimonii III 4943; normac pro Tribunalibus intcrdiocccsanis et regionalibus aut intcrrcgionalibus erigendis ct ordinandis IV 5949; animadversiones de Tribunalium statu ct activitate IV 5952; Promotor iustitiae recedere nequit a causa ab ipso introducta nisi Tribunal recessum vel renuntiationem admittat IV 6161 ; normac ct taxationes statuuntur ad honoraria determinanda quae Advocatis ct Peritis debentur ob expletum munus apud Tribunalia regionalia Italiae IV6319; allocutio pontificia alumnis qui «Cursui renovationis canonicae pro iudicibus aliisque Tribunalium administris» interfuerunt IV 6351 ;

_ *Necrlandica:* doctrina dc natura matrimonii ab his Tribunalibus secuta confutatur ct monentur ne alia caoita nullitatis admittant, praeter ea comprobata a iurc ct sana jurisprudentia IV 6194;

— *ordinatio* v. Ordinatio Tribunalium;

— *regionale* vel *interregionale* v. Erectio Tribunalium;

— *Rotae hispanae, Romanae, Signaturae* Ap., *Advocati et Procuratores* v. singulas voces.

Tributio factorum v. Attributio.

Tributum: redemptio canonum cmphyteuticorum pro Ecclesia I 528; tributa pro administratione diocccsana Italiae I 1242; facultas datur imponendi tributa ad sublevandam egestatem oeconomicam sacerdotum ct Seminariorum II 2261, 3399; obligatio Sanctuarii, etiam domui religiosae exemptae adnexi, solvendi tributum pro Seminario dioeccsano II 3454.

Tricenarium Gregorianum I 123, III 5111.

Tridentinum *Concilium:* Epist. Ap. quarto exacto sacculo post constituta a Cone. Tridentino Seminaria III 4411; Formula professionis fidei tridentina substituitur ab alia pro casibus in quibus ius professionem fidei praescribit III 5282.

Triduum celebrandum intra annum a Bcatificationc seu Canonizatione Servorum Dei: privilegia concessa ct Instructio I 747, 1240, III 4332, 5428; — *Sacrum:* eo durante adorari potest Eucharistia in oratorio domus religiosae asservata I 1408; Vesperae I 1919; declaratio circa functiones «Tridui sacri» secundum Ordinem Hebdomadae Sanctae instauratum II 3466; v. Hebdomada Sancta seu Maior, Ordo Hebdomadae Sanctae.

Triennalis relatio dc statu Seminariorum I 644; dc statu Vicariatus Castrensis: formula servanda II 3556.

Triennium professionis temporariae in Tertio Ordine Sacculari Sancti Dominici ΠI 4059 v. Professio temporaria.

Trinatio Missae: resolutio circa facultatem tres Missas celebrandi I 871, 890; conceditur facultas: in diebus dominicis ct festis dc praecepto I 1937, durante bello I 1937, II 2435, III 4269, in locis S.C. de Prop. Fide subiectis II 2881, pro orientalibus II 2890; mitigatio legis iciunii eucharistici pro tres Missas litantibus II 2433; Ordinarius nequit conccdcrc ter Missam litare in sabbatis ct vigiliis festorum dc praecepto 111 4993; facultas datur accipiendi ac retinendi stipendium pro Missis ter litatis III 4662. IV 5890, 5907; religiosi Urbis tradere debent Vicariatui dimidiam summam eleemosynae pro Missis ter litatis IV 5589; normae pro usu facultatis tres Missas celebrandi ct pro harum Missarum applicatione in Urbe IV 5975.

Tropicalis regio: moniales Carmelitae possunt uti vestibus non lancis II 2600.

Trullanum v. Concilium Trullanum.

Tnimcl loscphus declaratur cxcommunicatus vitandus, degradatur ct cius opera damnantur 1 1194.

Tudertinum monasterium Tertii Ordinis a S. Francisco de Paula unitur cum secundo Ordine monialium Minimarum III 5252.

Tuitio *artis* sacrae in Ecclesia contra nonnulla modernorum placita II 2390. 2406; *fidei* catholicae in mysteria Incarnationis ct Trinitatis a quibusdam recentibus erroribus IV 6240; *iurium* hominum per institutiones iuris poenalis intemationalis IV 5627; *vitae* puerorum et matrum in Missionibus I 1711.

Tumulatio exuviarum Servi Dei IV 5944.

Tunetnna *Natio:* modus vivendi cum Sede Ap. III 4499, 4507; *Nuntiatura* Ap. constituitur cum sede in urbe Icosio seu Alger IV 6256.

Turearum regio: erigitur Intemuntiatura III 4025. et Nuntiatura Ap. III 5023.

Turismus: alloc, pontificia iis qui interfuerunt Congressui primo de «Turismo e Pastorale». circa pastoralia officia sacerdotum erga turistas III 4341;

participatio ad Missam festivam eorum qui animi relaxandi causa (v. Turiste) ad alias regiones se conferunt ΠI 4964; Directorium generale pro ministerio sacerdotali circa turismum: approbatur IV 5505, textus praebetur IV 5521.

Turonensis Dioeceseos Tribunalia IΠ 5383.

Turnus in applicatione Missae pro populo a parochis I 105; in constitutione Tribunalis collcgialis ab Officiali inter iudices synodales I 1407.

Tutela *aedium* operumque artis sacrae in Italia durante bello II 2163; *consociationis* humanae a Consilio Nationum Unitarum III 4719; *doctrinae* Ecclesiae circa matrimonium a Tribunalibus ecclesiasticis IΠ 4240; *modestiae* Christianae in vestibus puellarum quae apud religiosas instituuntur 1 964; *operum* caritatis ct religionis: regimen Instituti ad hoc conditi in Civitate Vaticana II 2237; *patrimonii* artistici Ecclesiae a Commissionibus dioecesanis artis sacrae II 2649; *veritatis* historicae et obiectivae S. Scripturae quoad dicta et facta Christi III 4219; v. Custodia.

Tutores iustitiae et bonorum familiae Christianae sunt Tribunalia in Ecclesia III 3975.

Typica editio v. Editio typica.

Tymaviense Seminarium Maius: erigitur in eo Facultas theologica Vratislaviensis I 1634.

Ubaldi Petrus: auctor libri damnati I 1938.

Ucrainus: declaratio circa condicionem Archiepiscopi Maioris Metropolitae Lopolitano Ucrainorum agnoscendam III 4454; Exarchatus Ap. constituitur pro ucrainis ritus byzantini in Gallia III 4059, in Brasilia ΠI 4291, qui ad dignitatem Eparchiae evehitur IV 6164, in Argentina III 5292; jurisdictio Exarchi Ap. pro ucrainis in Anglia extenditur III 5124.

Uganda: constituitur Hicrarchia episcopalis II 3136 et Nuntiatura Ap. III 5026.

Ultima *dominica* Octobris assignatur festo Christi Regis I 804; *voluntas:* clausulae canonis circa ultimas voluntates sunt praeceptivae I 1163; *Sacramenta* ministranda: iura Superioris attingit religiosos etiam extra domum religiosam in nosocomiis degentes I 1314.

Ultra summam v. Summa pecuniae.

Unamuno Miguel de: auctor libri damnati I 3584.

Unctio *feminarum* in pectore et inter scapulas omitti potest II 2880; *manus* in sacra Ordinatione I 1.

Unctio infirmorum: Ordo lampadis sive Unctionis infirmorum in Formula maiore pro coptis alcxandrinis 1 1492; celebratio communis Unctionis infirmorum conceditur ad experimentum IV 5887 ; Const. Ap. de Sacramento Unctionis infirmorum IV 6331 ; Ordo unctionis infirmorum corumque pastoralis curae in editione typica promulgatur una cum Normis in praxi servandis IV 6336.

Unica *dies* mundialis pro vocationibus ecclesiasticis sacerdotalibus et religiosis III 4625; *versio* vernacula textuum liturgicorum pro regionibus quae eadem utuntur lingua 11 4553, saltem nonnullorum IV 5755.

Uniformitas *in taxis* dioecesanis I 429; *liturgica* fovenda a religiosis, salvo ritu proprio III 4910,

Unilateralis violatio Concordati italiani IV 5744.

Unio *Actionis Catholicae* in Italia: Statuta pro Unione hominum I 1365 et mulierum I 1368; — *catholica itala* inter obstretriccs: alloc, pontificia II 2926;

— *Christianorum* v. Oecumenismus;

— *Cleri pro Missionibus:* privilegium anticipandi Matutinum cum Laudibus 1 415, 1664; Statuta generalia ct Summarium spiritualium favorum quibus sodales fruuntur I 823, 824, 826; facultas benedicendi ct imponendi scapularia ct alia privilegia concessa 1 869; coordinatio Unionis cum Operibus Missionalibus I 1787, 1821; Statuta generalia recognita I 1816, 1817; Instructio dc collaborationc inter Unionem cleri pro Missionibus ct cetera Opera missionalia pontificia II 2613, 2614; favores spirituales sodalibus concessi I 1820; ubicumque introducenda, coordinata cum Opcribsu Propagandae fidci I 1821; interpretatio verbi «missionis» art. 13 Statutorum I 1829; facultates et favores spirituales olim revocati, iterum conceduntur Unioni II 2173, 2173, 2214; Statuta Consilii intemationalis Unionis cleri pro Missionibus II 2235; Statuta et normae servandae in coetibus et activitate Unionis exercenda apud Seminaria dioecesana II 2392; Statuta de religiosis laicis et Sororibus Unioni aggregandis II 2613; Ordinarii locorum ubi communicatio cum Paenitentiaria Ap. est difficilis possunt subditis concedere facultates et gratias Unionis II 3096; facultates quas Paenitentiaria Ap. solet concedere adseitis Unioni II 3443; S. Vincentius Pallotti eligitur in Patronum principalem III 4351; Epist. Ap. exeunte L anno a condita Unione: de praecipuo munere Unionis Cleri pro Missionibus concredito IΠ 5029;

— *Conferendarum Episcopalium* inter se IV 5659 et cum Sede Ap. IV 5666, cum Commissione «Iustitia et Pax» IV 5646, cum S.C. pro Gentium Evangelizatione IV 6049; – *Episcopatus* cum Sede Ap. in regimine Ecclesiae III 4610, IV 5666; — *Foederatis Birmana:* Hierarchia episcopalis instituitur II 3347;

— *Institutorum culturalium:* Instituti Orientalis cum Athenaeo seu Instituto biblico I 495; — *Institutorum perfectionis:* rescriptum et conditiones quibus conceditur unio exstinctiva cuiusdam Instituti religiosi feminarum III 5102; unio Congregationis monasteriorum Camaldulensium cum Congregatione Eremitarum Camaldulensium de Etruria I 1627; unio utriusque partis Ordinis Filiarum Mariae Dominae Nostrae sub appellatione «Ordinis Societatis Mariae Dominae Nostrae» II 3574; unio monasterii Tudcrtini Tertii Ordinis a S. Francisco dc Paula cum secundo Ordine monialium Minimarum III 5252; — *intemationalis* Antistitarum Generalium: erigitur ct eius Statuta approbantur III 4910; — *intemationalis «Pro Deo»* laudatur aptiusque ordinatur III 4655 ;

— *Missionalia* Franciscana: usus et administratio eleemosynarum I 1407; — *Ordinis Equestris* S. Sepulcri cum Opere a Praescrvatione fidei sub regimine Patriarchae Hierosolymitani I 924; — *paroeciae* cum Mensa episcopali: Missa pro populo Vicarii I 1894;

— *Pia:* subdelegatio ad benedicendum cius Numisma I 932; Pia Unio Apostolatus infirmorum in Primam Primariam evehitur I 1573; Statuta Piae Unionis «Militiae Mariae Immaculatae» II 2118 ; Pia Unio Excubiarum honoris Ssmi et Imm, Cordis B.M.V. in Archidioecesi Monacensi constituta evehitur in Primariam ct eiusdem Statuta confirmantur II 2946; Pia quaelibet Unio Doctrinae Christianae erigenda in paroeciis II 3405·

— *Romana Superiorum Generalium* erigitur in personam iuridicam collegialem III 3913; Statuta generalia III 4320; nova Statuta III 5187; Statuta recognita IV 6292; – *Seminarii* SS. App. Petri ct Pauli dc Urbe ct Collegii Mediolanensis pro Missionibus exteris in novum condendum Pontificium Institutum Missionale I 833; — *stationis missionalis* domui religiosae pleno iure ad nutum S. Sedis II 2907; — *Superiorissarum Maiorum* Italiae: approbantur cius Statuta III 5319; — *utriusque cleri* saccularis ct religiosi II 3054, 3059, 3546, III 4121.

Unitas *Christianorum* ct *Ecclesiarum:* participatio catholicorum societatibus «ad procurandam christianitatis unitatem» 1 217, 871, 889; eius *redintegratio:* assignatur finis Cone. Vat. 11 proprius III 4398; obiectum declarationis communis Pauli Pp. VI et Athenagorae Patriarchae Constantinopolitani in ultima Cone. Vat. II sessione III 4802, Epist. Pauli Pp. VI ad ipsum Patriarcham Athenagoram III 5219, et alterius declarationis communis III 5259; Decretum Cone. Vat. II de oecumenismo III 4601; argumentum allocutionis Romani Pontificis Genavae factae in aedibus Consilii oecumenici IV 5572, et declarationis communis Pauli Pp VI et Vasken I Catholicos IV 5814; v. Oecumenismus;

— *humanitatis* in veritate, pace et caritate III 3944;

— *interna* Societatis Iesu III 5315 ;— *versionis* vernaculae textuum liturgicorum in regionibus quae eadem utuntur lingua III 4553.

«Unitatis redintegratio»: Decretum Cone. Vat. II de oecumenismo III 4601 ; alloc, pontificia in eius promulgatione III 4610; v. Oecumenismus.

Universalis v. voces substantivas.

Universitarius: *coetus* feminarum et Actio catholica feminina I 445; *Institutum* magisterii a «Sancta Familia» in civitate Asmara erigitur III 4099.

Universitas studiorum: S. Congr. de Seminariis et Studiorum Universitatibus v. Congregationes Romanae: *De Seminariis et studiorum Universitatibus, pro Institutione Catholica:* quaelibet studiorum Universitas in Ecclesia dependet a S.C. de Seminariis et Studiorum Universitatibus III 3981;

— catholica : ad Lauream honoris causa concedendam in scientiis civilibus sufficit beneplacitum Ordinarii loci 111 4507; Foederatio catholicarum studiorum Universitatum constituitur II 2618;

— *Andegavensis:* erigitur Institutum Philosophicum in Facultate theologica II 3515; Assumptionis in urbe capitali Paraquariae erigitur III 4626; *Beatae Mariae* Dominae Nostrae in coelum assumptae in urbe Asuncion dicionis Paraquariae constituitur III 4626; *Bonaêrensis* «S. Mariae Bonorum Aerium» in Argentina erigitur III 4045; *Campiensis* in Brasilia erigitur II 3539; *Chicagiensis* «De Paul» erigitur cum Facultate musicae affiliata Instituto musicae sacrae Urbis II 3716; *Cordis Iesu* v. Universitas Catholica Mediolanensis; *«De Paul»* in civitate Chicagiensis erigitur cum Facultate musicae affiliata Instituto Musicae Sacrae Urbis II 3716;

— *Deustensis* in civitate Flaviobrigensi constituitur III 4379; *Fluminis Ianuarii* erigitur II 2395, cum Facultate Theologica IV 6212; *Habanensis* «S. Thoma de Villanova» erigitur II 3614; *Insulensis* includit Studium philosophico-Thcologicum Seminariorum dioecesis Insulensis cum peculiaribus legibus datis III 4057; *«Lovanium»* in Urbe Leopoldopolitana (Kinshasa) cum Facultate Theologiae II 3612; *Lublinensis* erigitur cum Statutis approbatis I 328; *Lusitana:* prima Facultas constituitur Facultas Philosophica Bracarac Augustae III 5258; *Mediolanensis* seu 5. *Cordis Iesu:* erigitur I 358' in ea acquirere possunt gradus acadcmicos clerici et religiosae feminae I 1880; alloc, pontificia III 4230; Cathedra Dantis Alighieri constituitur HI 4809; *Navarrensis* in Hispania erigitur HI 4098; *Niagarensis* erigitur et Statuta approbantur II 3513; *Noviomagensis* confirmatur et Facultas theologiae in ea erigitur I 595; *Peruviana:* erigitur Facultas medioinae II 3555; *Portalegrensis* in Brasilia erigitur II 2809;

— *«Pro Deo»:* Unio intemationalis et Universitas studiorum socialium laudatur novisque normis instruitur III 4655 ; *Quitensis* erigitur II 3292 cum Facultate philosophiae II 3573; *«Sanctae Mariae Bonorum Aerium»* erigitur in urbe capitali Argentinae III 4045; *Sancti Iacobi in Chile* erigitur I 1160; *Sancti Pauli* in Brasilia erigitur II 2395; *«Sancti Thomae de Villanova»* in civitate Habanensi erigitur II 3614; *Sherbrookensis* in Canadensi dicione erigitur II 3782, cum Facultate Theologiae HI 4618; «Sophia» in civitate Tokyensi erigitur cum Facultate theologica II 3565; *Tokyensis* «Sophia» II 3565;

— *Vallis Paradisi* in dicione Chilena III 4235; *Varsaviensis:* erigitur cum iure conferendi triplicem lauream I 292.

— Civilis: normae circa frequentiam clericorum et religiosorum I 120, 150; inscriptio clericorum I 1347; duellum seu mensura inter Universitatum studentes I 531, 757 et poenae contra provtes vel acceptantes II 2423; relationes inter Actionem Catholicam universitariam et alias associationes catholicas, praesertim Congregationes Marianas I 1431; normae pro ecclesiasticis qui eas frequentare intendunt 11 2138, 2810, 2913, 2138; aedes Aeternae Sapientiae in Urbe dicata Studio Urbis donatur pro catholico cultu II 2740; criteria servanda a religiosis qui eas frequentare volunt III 4928, et normae circa adseriptionem alumnorum Seminariorum IV 6047;

— *Augustana:* conventio inter Sedem Ap. ct civitatem Bavaricam circa sectionem Theologiae catholicae IV 5885, 5916; *Frisingensis:* conventio inter Sedem Ap. et civitatem Bavaricam circa ipsam III 5025, 5046;

— *Monacensis:* erigitur Inst. iuris canonici in Facultate theologica II 3270; conventio inter Sedem Ap. et civitatem Bavaricam circa cam III 5025, 5046; *Ratisbonensis:* conventio inter Sedem Ap. et civitatem Bavaricam circa eam III 5025, 5046; *Saravica:* conventio inter Sedem Ap. et civitatem Saravicam de instituenda cathedra Theologiae catholicae III 5347, 5435; *Vratislaviensis:* eius Facultas Theologica perseverat in Studio Theologico Seminani Maioris eiusdem urbis III 5316;

— Ecclesiastica : de experimentis ad gradus in iure canonico assequendos I 154; intituitur Commissio Pont, pro collatione graduum ct pro ratione studiorum I 1155; Const. Ap. «Deus scientiarum Dominus» dc Universitatibus et Facultatibus studiorum ecclesiasticorum I 1272, et Ordinationes ad Const. Ap. exsequendam I 1301; modus exprimendi vota pro examinibus I 1435; experimenta ad Prolytatum coram Pont. Commissione Biblica II 2132; normae pro sacerdotibus italis qui eas frequentare volunt II 2137; conventio inter Sedem Ap. et Hispaniam circa Seminaria ct Universitates studiorum ecclesiasticas II 2386; doctrina tenenda circa «Ethicam situationis» II 3453; mens exquiritur Universitatum circa argumenta Concilio Vat. II proponenda III 3962; omnes pendent a S.C. dc Seminariis ct studiorum Universitatibus III 3981; normae et criteria adhibenda in admissione acatholicorum III 4224; conventio inter Sedem Ap» et Hispaniam circa validitatem quoad effectus civiles studiorum scientiarum non ecclesiasticarum quae apud Universitates Ecclesiae perficiuntur III 4266. 4291; normae circa domus ubi commorari debent clerici dum studia peragunt apud Universitates ecclesiasticas Urbis IV 6047; alloc. pon-

tificia dc officiis Universitatum Ecclesiae in historia, cultura et paedagogia promovendis, praesertim in re theologica et eoclesiali IV 6265;

— *Comillensis:* constituitur sub eius auspiciis Institutum Pastorale Matritense III 4973;

— *Gregoriano* in Urbe: Facultas renuntiandi «magistros aggregatos» Philosophiae et Theologiae I 479; Epist. Ap. de Athenaeo et Sodalicio Gregoriano et de huius Statutis I 691; constituitur Schola peculiaris litterarum latinarum I 718; de consociandis Institutis Biblico et Orientali cum Athenaeo Gregoriano I 965; Magnus Cancellarius ei attribuitur I 1397; eriguntur Facultates Historiae ecclesiasticae et Missiologiae I 1409, et Institutum socialium scientiarum in eius Facultate philosophica cum iure conferendi gradus academicos II 3397; Institutum catecheticum «Lumen vitae» affiliatur III 4408; alloc, pontificia ad Moderatores, doctores, auditoresque, quarto volvente sacculo ex quo Gregorius XIII ad Summi Pontificatus fastigium evectus est IV 6265, et ad eos qui interfuerunt «Cursui renovationis canonicae pro iudicibus aliisque Tribunalium administris» in hac Universitate habito IV 6351;

— *Lateranensis* seu *Athenaeum Seminarii Romani:* Magnus Cancellarius praeficitur I 1414; Statuta I 1694; titulo Universitatis decoratur III 3936; Studium Theologicum Seminarii Alwaycnsis in India affiliatur III 3974; eidem inseritur Institutum Theologiae Moralis Academiae Alfonsianae III 4097, aggregatur Studium theologicum Internationale «Claretianum» III 4380, et Studium theologicum «Augustinianum» III *4719;*

— *Salmanticensis:* erigitur restituta I 2017; constituitur Facultas Philosophiae II 3539; includitur in ea Pont. Institutum Scientiarum religiosarum a S. Pio X, cum iure gradus academicos conferendi cum specializatione catecheticac III 4663, et Institutum Superius Pastorale Matritense tamquam biennium specializationis ΠI 5189;

— S. *Thomae Aquinatis* in Urbe olim *Athenaeum Angelicum:* privilegium conferendi «aggregationis gradus» in Facultate iuris I 105; Magnus Cancellarius tribuitur I 1460; titulo Universitatis decoratur III 4348; erigitur «Sectio theologiae oecumenico-patristicae graeco-byzantinae a S. Nicolao» penes Institutum oecumenicum Barensc IV 6072;

— *Urbaniana* seu *Athenaeum Urbanum* vel *Urbanianum:* erigitur Institutum Missionale scientificum cum iure gradus conferendi I 1511; Magnus Cancellarius eligitur I 1513; Statuta Athenaei et Instituti Missionalis scientific*! I 1646; titulo Universitatis decoratur 111 4317; v. alias similes voces ut Athenaeum, Facultates, Studium.

Universus v. voces substantivas.

Urbanum vel Urbanianum *Athenaeum:* erigitur Institutum Missionale Scientificum cum iure gradus conferendi I 1511 ; eligitur Magnus Cancellarius I 1513; Statuta Athenaei ct Instituti Missionalis Scientific! 1 1646; titulo Universitatis decoratur 111 4317;

– *Collegium:* instructio de alumnis admittendis et quaesita eisdem proponenda ante admissionem I 689; nova Instructio de admittendis IV 6193; facultates pro alumnis proficiscentibus e Collegio I 1618, 1629;

— *Universitas:* constituitur III 4317.

Urbs *Roma* v. Roma; S. *Iacobi de Chile* I 1160; *Constantinopolitana* 1 1536; *Fluminis Ianuarii* II 2395; *Quitensis* 11 3292; *Lepoldopolitana* 11 3612; *Bonorum Atrium* III 4045; *Asuncion* 111 4626; *Barensis* III 5293; *Vratislaviensis* III 5316; v. Civitas.

Urologiac Congressus: alloc, pontificia II 3208.

Ursula Sancta: Societas Filiarum a Sancta Angela Merida I 59.

Uruquaria: erigitur Nuntiatura Ap. I 1937.

Urundi Ruanda: constituitur Hierarchia episcopalis III 3977.

Usurpatio *bonorum* ecclesiasticorum: excommunicatio in ementes bona usurpata I 273, 610; instructio circa condonationes bonorum usurpatorum in Italia I 1055; modus distribuendi in Hispania reditus bonorum quae ab auctoritate civili adhuc detinentur III 4223.

Usurpator v. Usurpatio.

Usus *bonorum:* libera dispositio illius novitiis praescripta I 231; eleemosynarum Unionis Missionariae Franciscanae I 1407; *documentorum:* Const. Pauli III «Altitudo» I 1914; S. Pii V «Romani Pontificis» II 2285; Instructionis circa caeremonias antenatorum III 5216;

— *facultatum* confessariis per annum Sanctum Iubilaei tributarum 1 710, 730, 1456, 1530, 11 2630, 2633; Sedis Ap. vel Ordinariorum a religiosis in materia ieiunii communis I 2025, 2050, 2102; celebrandi et accedendi ad Communionem horis vespertinis I 2079, II 2436; circa mitigationem ieiunii eucharistici II 2177, 2436, 3132; facultatum castrensium II 3044; missionariorum emigrantium II 3264; dispensandi cum filiis acatholicorum ad Ordines suscipiendos III 4664; facultates bis aut ter Missam litandi IV *5975; favoris iuris* quo gaudet privilegium fidei II 2285; *formularum:* Benedictionis nuptialis extra Missam 1 1331, consecrationis altaris II 2916; formulae brevioris Professionis fidei IΠ 5052, 5282;

— *instrumentorum* musicorum in ecclesiis: «radiophoni» I 939; campanarum I 1241 ; organi «Hammond» II2169, 2170, 2613; discorum gramophonicorum I 1936; apparatus radiophonicus loco campanarum I 2099, II 2865; grammophonii, scrinii radiophonici, aliorum instrumentorum phonographicorum II 3465; *iurium:* iuris suffragii in electionibus politicis II 2412;

— *librorum liturgicorum:* Manualis seu Ritualis Toletani in administratione sacramentorum I 778; Ritualis Romani vel Sloveni I 1516; calendarii I 1546, 1769, II 2756, III 4167; Ritualis in lingua vernacula II 2132, 3412; Prava Breviarii in lingua vernacula II 2733, 3095; Officii Pani B.M.V. in editione ampliore Π 3135; Gradualis simplicis III 5248; novi Ordinis Lectionum Missae IV 5591 ; novi Missalis, Liturgiae Horarum et calendarii IV 6105; *linguae* vulgaris seu vernaculae v. Lingua vernacula in Liturgia;

— *linteorum et paramentorum liturgicorum:* gossypii in linteis conficiendis I 344; paramentorum formae gothicae I 926; coloris violacei 1 1491; paramentorum coloris caerulei I 1981; «rami» pro confectione linteorum I 2093; paramentorum iuxta formam antiquam II 2293, 2635, et nova forma confectorum IV 6102;

— *liturgici:* currus et equorum in processionibus I 501; filtrandi vinum Missae I 775; novi ritus in Offertorio Missae perficiendo 11 2260; celebrandi supplicationem XL Horarum feriis V et VI Maioris Hebdomadac II 2739; gestandi tegmina digitorum a parvo clero II 3234; usuum populorum in honorem mortuorum in liturgia IV 5754;

— *mediorum* communicationis socialis IV 6160, 6258;

— *morales:* matrimonii et continentiae periodicae III 3881 ; mediorum aphrodisiacorum pro consummatione matrimonii II 2565, 2890; mediorum artificialium contra prolis conceptionem U 3391, IV 6051 ;

— *obiectorum liturgicorum:* patenae in Communione distribuenda I 1193, 1347; numismatis loco scapularis I 1618; parvulae coronae ad modum anuli confectae I 1981; olei vcgetalis et lucis electricae pro luminaribus liturgicis I 1982, II 2115, 2117. 2628; cerae non purae apum pro usu litûrgico I 1985, II 2182, 2628, 3805. III

4159' salivae in administratione baptismi II 2235, altaris portatilis II 2317, 3569; antimensii II 2409, 2758, 3217, 3291 ; throni II 2421 ; supcrpcllicci in sermonibus ad populum II 2488; scapularis ct cinguli II 3726, 3729; paroeciae catholicae pro cultu lutherano III 4228; conopei 111 4935; altaris Papalis in Basilicis Romanis III 4940; novae formae calicis III 4261;

— *permittendi* etc. v. Praxis; *Privilegii* Paulini v. Privilegium Paulinum; *profanus* domus 11 2746; *rationis* praescriptus ad Communionem ct Confessionem I 285; ad Confirmationem I 1379; ad consummandum matrimonium II 2565, 2890; *rituum:* consecrationis virginum de monialibus 11 2801, 3091; latini ct orientalis in Officio Divino 111 4230; catholici ct orthodoxi gracci in nuptiis mixtis ineundis III 4554, 4555, 4629; *Sacramenti* Pacnitentiae ex parte religiosorum IV 5943; *titulorum:* Missionarii Ap. I 1982; Nobiliarium civilium ab Episcopis II 2890, 111 5389; *versionum* S. Scripturae in ecclesiis I 1535; novae latinac Psalmorum II 2274, 2434, 3094, III 4326;

— *rerum variarum:* ovorum et lacticiniorum in monasteriis monialium Carmelitarum I 957; vestis non lanei a monialibus Carmelitanis in regionibus tropicalibus II 2600; tabaci apud religiosos II 2850, 2859; adoptandi a dioecesibus territoria Missionum II 3790; te-.evisioniscinematographiae et radiophonii II 3809, 3721, 3726,1114219,4497 ; insignium pontificalium 1115389 ; vis nuclearis in armis bellicis IV 5979; v. singulas materias.

Ususfructus bonorum: cius libera dispositio novitiis praescripta I 231.

«Ut omnes errantes...» additur Litaniis Sanctorum I 439.

Uterque *clerus* III 4121; *ritus* III 4230; *sexus* II 3797 ; *forum* IV 5844.

Utraque *pars* Instituti religiosi II 3574; coniugum III 3943; *species* pro Communione III 4655, 4669,4685, 4688, IV 5855.

Uxor *prima:* eius interpellatio post baptismum polygami I 1914, II 3030, 3031, 3876, ΠI 3958, 4122; facultas retinendi uxorem quacum polygamus vivit 1 1914, II 3030, 3031, 3876, IIT 3958, 4122, 4179, vel illam quae baptismum acceptaverit III 5190; responsum circa mulierem legitime coniunctam cum viro polygamo ad fidem catholicam conversa, I 1916: polygamus primam veram uxorem retinere debet, et nequit baptizari nisi alias illegitimas dimiserit III 4122; modus agendi pastoralis cum polygamis cathecumenis qui alias uxores praeter legitimam deserere non possunt absque gravi incommodo IV 6163.

Uxoratus *Diaconus:* facultas Episcopi dispensandi cum eo a defectu aetatis TV 5467; *sacerdos* Societatis vitae communis et ius ad pensionem IV 6283.

«Vacante Sede Apostolica»: Motu pr. Pii XI de praescriptionibus huius Constitutionis pianae aliqua ex parte innovandis I 425.

«Vacantis Apostoiicae Sedis»: Const. Ap. Pii XII de Sede Ap. vacante et de Romani Pontificis electione II 2299.

Vacatio *legis:* monitum de non applicandis normis liturgicis iam promulgatis ante finitam vacationem legis III 4128; vacatio legis statuitur pro Concilii Vat. II: Constitutione de S. Liturgia IΠ 4447, decreto <<de Ecclesiis Orientalibus catholicis» ΠI 4600, decretis in sessione VIII promulgatis III 4764, decreto de apostolatu laicorum III 4788, decretis in sessione IX promulgatis III 4903; prorogatur vacatio: decreti conciliaris «Christus Dominus» pro Ecclesiis Orientalibus III 4984, quorundam Decretorum ipsius Concilii III 4987, Const. Ap. «Regimini Ecclesiae» III 5281, novi Ordinis baptismi parvulorum IV 5589;

— *Sedis Apostoiicae:* Motu pr. Pii XI quo praescriptiones in materia vigentes aliqua ex parte innovantur 1 425; Const. Ap. Pii XII de Sede Ap. vacante et de Romani Pontificis electione II 2299; Motu pr. Ioannis XXIII quo praecipiuntur quaedam vacante Sede Ap. valitura III 4311.

Vacationes *chorales:* de modo eas computandi per horas resolutio: Toletana I 320, De Zacatecas I 378, Abulcnsis I 659, Cauriensis I 781, Malacitana I 1198; distributiones in vacationibus I 659; — *clericorum* extra propriam dioecesim I 836; praxis vacandi laboribus manualibus Π 3159, 3839; v. Operarii sacerdotes et religiosi; — *Officialium* 5. *Sedis:* normae circa tempus vacandi labori et usufruendi feriis I 849; v. Feriarum tempus.

«Valde solliciti»: Motu pr. Pii XII de Patrum Cardinalium habitu II 3096, cuius dispositiones extenduntur etiam cappis et vestibus Episcopalibus et Praelatitiis II 3098.

Valentinensis dioecesis: tribunalia III 5442.

Valetudinarium: administratio Communionis III 4944, et baptismi in casu necessitatis aliusve causae gravis IV 5876; v. singulas materias.

Valetudo: de sacerdotibus hac de causa extra dioecesim se conferentibus I 836; facultas dispensandi ob valetudinem infirmam a ieiunio eucharistico II 2330, 2596, et a clausura monialium II 3405, 3867.

Validitas v. λalor.

Validus: *concelebratio* Missae II 3618; *erectio* stationum Viae Crucis I 1874; *exercitium* Viae Crucis II 3291; *testamentum* novitiorum I 191, II 3598, 3821; v. voces substantivas.

Valliae v. Anglia.

Vallis Occasorum v. S. Crux de Valle Occasorum.

Vallis Paradisi: Universitas Catholica in dicione Chilena ΠI 4235.

Valor *adspectus* missionarii pro institutione sacerdotali IV 5815; *animadversionum* S.C. pro Clericis in doctrinam et conclusiones coctus mixti Episcoporum et Presbyterorum in Hispania IV 6243;

— *baptismi* in quibusdam sectis acatholicis collati 11 2660; et usus validus Privilegii Paulini II 3777; baptismus retinendus est validus donec contrarium probetur III 5218; *canonis* 72 Concilii Trullani III 5041; v. Canon 72 Concilii Trullani; *clausulae* v. Significatio verborum; *concessionis* habilitatis standi in iudieio pro ceteris instantiis eiusdem causae IV 5844; *Decreti Gratiani* in historia iuris et vita Ecclesiae II 3032;

—*dispensationis* disparitatis cultus cum cautiones praestantur acquipollcntes III 4621; v. Cautiones; *doctrinalis* Institutionis generalis Missalis Romani IV 5684;

— *Instructionis* «Venite seorsum» IV 5701 ; *laboris* humani in societate et industria moderna HI 5352;

— *matrimonii* mixti coram solis testibus in ecclesia acatholica contracti 1 743; initi inter partem orientalem catholicam et orientalem baptizatam acalholice I 749;

civiliter initi anno 1922 inter catholicam ct acatholicum baptizatum I 1281; in Hispania initi durante bello absque assistentia sacerdotis Π 2179; inter partem melchitam et presbytcrianam absque forma canonica II 2208; mixti durante bcllo initi absque formali dispensatione disparitatis cultus et coram solis testibus II 2429; in regionibus Sinarum contracti regimini communistarum subiectis absque forma canonica ordinaria et cum impedimento a quo Ecclesia solet dispensare II 2563; inter partem baptizatam in Ecclesia batistarum et partem baptizatam in ecclesia saparata graeca ante Officialem civilem IΠ 4265; pro valore matrimonii inter acatholice baptizatos requiritur etiam praesentia contrahentium II 2601; modus declarandi nullitatem secundi matrimonii, stante dubio positivo et insolubili de valore primi II 3613; valor matrimonii coram Diaconis celebrati IU 5368; competentia determinantur S.C. dc Sacramentis ct Signaturae Ap. circa «quaestiones» de validitate matrimonii IV 5907;

— *normarum* circa renovationem Postulatus et Novitiatus III 5257; *novitiatus* si novitii commorentur ruri per aliquod tempus III 3924; *oeconomicus:* aestimatio valoris in alienandis bonis ecclesiasticis 1 324; *Ordinationis sacrae* si decst consecratio calicis vel patenae I 1785; *studiorum* clericorum apud Universitates Ecclesiae quoad effectus civiles III 4266, 4291; *vitae eremiticae* in Ecclesia et eiusdem coniunctio cum sacerdotio et cultu liturgico IV 6045, et *religiosae* in praesentium temporum adiunctis III 4492; *vocationis* missionariae IV 5824, et bcnedictinae IV 5894.

Van de Velde Th.: auctor libri damnati I 1241.

Vapicensis dioecesis: tribunalia III 4632, 4633.

Variationes in Facultatibus Legatorum Apostolicorum: I 319; v. Addenda; *in festis:* S. loannis a Cruce 1 845, S. Antonii Patavini II 2347; *in Ordine baptismi adultorum* III 4273, Hebdomadae Sanctae II 3464, III 4660, Missae III 5170, Synodi Episcoporum celebrandae IV 6144; *in ritu* vestitionis et Professionis apud O.F.M. III 4724; *in rubricis* Breviarii I 1351, 1605, 1897, II 2242, 3464, Calendarii I 1351, Missalis Romani I 1351, 1605, 1897, II 2242, 3147, III 5170, IV 6353, Pontificalis II 2732, Ritualis II 3147, III 4273, Vigiliae Paschalis instauratae II 2955; *in Statutis* generalibus Actionis Catholicae italianae I 1931, Commissionis pro Arte Sacra in Italia II 2649; *liturgicae* induci nequeunt absque approbatione competentis auctoritatis Ecclesiae 111 3937; v. Additiones.

Varsaviensis Universitas Catholica erigitur I 292.

Vasa sacra: facultas ea tangendi I 1710; v. singula.

Vasectomia bilateralis non impedit matrimonium 1 1609, 11 3770, 111 4482, nec constituit caput declarandae nullitatis ex impotentia III 4463.

Vasken I Catholicos, Patriarcha Supremus Armenorum: declaratio communis cum Paulo Pp. VI circa media unitatis Christianorum procurandae IV 5814.

Vaticana *Basilica* v. Basilica Vaticana; *Civitas v.* Civitas Vaticana; *editio* Breviarii Bracarcnsis I 279, Officii Hebdomadae Maioris I 425; v. Editio typica; — *Filmoteca* 111 3980; *Schola* Paleographiae et Diplomaticae II 3234, 3235; v. Schola Vaticana.

Vaticanum *Archivum* Secretum: ordinatio II 3234, 3235; — *Concilium* // v. Concilium Vaticanum II.

Végétale oleum pro luminaribus ante Sacramentum 1 1982.

Venatio clericis prohibita 1 395.

Venditio obtectorum piorum in Missionum utilitatem 1 1957; foliorum ct publicationum periodicarum 11 2620.

Veneratio *Eucharistiae* durante Triduo Sacro in oratorio domus religiosae I 1408. III 5292; *B.M.V. de Fatima* III 5105. et Mariae, Matris Ecclesiae commendatur III 5155; S. *Scripturae* et Corpori Christi Eucharistico tribuenda UI 5292.

Venetiola: territorium Legationis Ap. noviter determinatur II 3245; Conventio cum Sede Apostolica 111 4475, 4555.

Venia v. Licentia, Permissio·

«Venite seorsum»: Instructio dc vita contemplativa ct de Monialium clausura IV 5597; valor huius Instructionis IV 5701 ; introductio novae formae vitae contemplativae quae clausuram Instructionis contradicunt IV 5842.

Verba quaedam expunguntur a can. 2319 § 1, I.° circa poenas contrahentium matrimonium coram ministro acatholico II 3237; nonnulla in peroratione «Et famulos...» mutanda II 3319; «Mysterium fidei» non omittenda in libris liturgicis II 3847; quaedam supprimenda in formula actus dedicationis Christo Regi III 3962; consecrationis in Precibus eucharisticis clare definienda III 5442; sensus, significatio, valor, interpretatio v. Significatio verborum.

Verbi Divini *praedicatio:* Encycl. «Humani generis» 1 67; normac pro sacra praedicatione I 74; facultas praedicandi extra dioecesim II 2349; v. Praedicatio; *Liturgia* 111 4936; v. Liturgia.

Veritas *promovenda* aflatu caritatis III 3944; est fundamentum pacis III 4353; recte persuadenda et integre proponenda per instrumenta communicationis socialis IV 6258; *fidei* consideranda ad lucrandas indulgentias Rosarii III4020; *historica* et obiectiva S. Scripturae, etiam quoad dicta et facta Christi lesu debite tutanda, III 4219; instructio de historica Evangeliorum veritate III 4484.

λ emacula *lingua. versio,* v. Lingua, Versio vernacula.

Veronense *Institutum* Filiorum Cordis lesu dividitur in duas Congregationes I 597; *Seminarium Maius:* conditur in eo Sectio theologica pro America latina cum statutis normis III 4181, 4328.

Versaliensis *Dioecesis* dividitur III 5038; *Tribunal* secundi gradus III 5313, 5314. competens etiam pro causis Vicariatus Castrensis Galliae III 5355.

Versiones *Bibliae* seu S'. *Scripturae* in lingua vernacula imprimi nequeunt nisi cum licentia auctoritatis ecclesiasticae et cum adnotationibus I 584; a non catholicis factae I 808; usus versionum in ecclesiis I 1535, II 2209, et pro lectione privata II 2209; — *canonum* Codicis Religiones laicales attingentium I 193 ; — *Psalterii* seu *Psalmorum:* Motu pr. de novae latinae versionis usu II 2274, approbatur pro Breviario Romano 11 2294, 2356, usus in functionibus extraliturgicis II 3094 et in Rituali Romano III 4326; — *Ritualis Romani:* normae ad illud vertendum in lingua vernacula Indiae II 2604; — *textuum liturgicorum* in linguas vernaculas: Instructio de interpretationibus popularibus Propriorum dioecesium et religiosarum Familiarum III 4672; novae formae pro religiosis et obligatio mittendi versiones ad S. Sedem pro earum approbatione III 5049; modus vertendi Missam pro lubilaeo extraordinario III 4929; normae ct criteria pro versione Canonis Romani III 5223, et Gradualis simplicis III 5289; tempus ad quod protrahi potest experimentum liturgicum versionum «ad interim» approbatarum III 5454; normae ad versiones vernaculas textuum liturgicorum recte apparandas IV 5465; dtxlaratio circa interpretationes ad interim paratas IV 5536, et circa textus liturgicos integre referendos et vertendos IV 5671; de unica versione vernacula pro nonnullis tantum textibus servanda IV

5755; versiones vernaculae debent manere anonymae IV 5831; interpretatio vernacula novi Ordinis Professionis religiosae IV 5863; Commissiones liturgicae regionum Americae, quae lingua hispana utuntur, possunt parare versiones vulgares proprias IV 6151, et determinantur partes Liturgiae pro quibus habenda est interpretatio communis aut propria in iisdem territoriis IV 6330.

Versas *«Fidelium animae»* finita Hora Tertia ante Missam Conventualem I 527; quando omittitur versus IU 4765; — *adhibendus* pro commemoratione, et Alleluia in versu *«Panem de caelo»* I 1919.

Vesperae coram Ssmo Sacramento sollemniter exposito I 1425; in Triduo Sacro I 1919; cantus in paroeciis interveniente populo II 2594; concurrentia inter Dominicam II classis et festum II classis II 3555.

Vesperale Ambrosianum approbatur I 1913.

Vespere sabbati vel diei festivi: adimpletio praecepti audiendi Sacrum III 4503, 4667, 4718, 4726, 4940, 4975, 5281 ; vespere pervigilii Nativitatis permittitur durante bello celebratio Missae quae alias dicenda esset media nocte I 2021, II 3229.

Vespertina *Communio* v. Communio horis postmeridianis; — *hora* v. Hora vespertina; — *Missa et Communio:* ieiunium eucharisticum servandum: indultum pro Russia I 1114; permittitur mitigato, per varia indulta, ieiunio I 1962, 1963, 2046, 2063; nonnae circa usum harum facultatum durante bello I 2079; facultates concessae: militibus aliisque laboribus militaribus addictis II 2140, 2232, operariis II 2396, omnibus II 2418; indulta concessa Galliae II 2435, 2436; feria V in Cena Domini II 3136, IV 5757; in navibus vel in portibus pro operariis ibi adlaborantibus II 3141, 3145, 3475, 3515, et Ordinarius competens ad tales Missas permittendas II 3515; Votiva Cordis Iesu prima feria cuiusvis mensis II 3267; monitum circa Missas horis postmeridianis absque legitima causa non celebrandas II 3371 ; numerus et hora Missarum vespertinarum cum distributione Communionis II 3715; permittenda diebus festis ratione matrimonii celebrandi II 3716; benedictio Cinerum in Missa vespertina II 3813; permittitur ratione itineris II 3868, in domibus Societatis Iesu III 3963; decretum S. Officii de Communionis distributione postmeridianis horis III 4029, et de eiusdem administratione infirmis III 4234; facultas conceditur celebrandi Missam in Cena Domini horis vespertinis vel matutinis et concelebrandi postea in Missa principali IV 5757; v. Missa vespertina; — *recitatio* Matutini et Laudum v. /Vnticipatio; Officii Divini in choro dispensatur, nonnullis diebus festis exceptis II 3442.

Vestes *Cardinalium* et Praelatorum reformantur II 3096, IV 5508; *Carmelitarum* in regione tropicali II 2600; *chorales:* resolutio S.C. Concilii I 755; vestes chorales, absentia a choro et retributiones II 3771; reformatio vestium choralium ad simpliciorem formam redigendarum IV 5910; *episcopales* redduntur simpliciores II 3098, IV 5508; *feminarum:* Instructio de inhonesto feminarum vestiendi more I 1149; normae pro tutanda modestia in vestibus puellarum I 964; litterae de inhonesto vestiendi more II 3299; *liturgicae* inducendae a ministro sacro dum cantat Evangelium in Missa cum populo III 4928; *Praelatorum* ordine minorum ad simpliciorem formam redigendae II 3098, IV 5508.

Vestitio *habitus religiosi:* variationes tn ritu apud O.F.M. III 4724, et moniales Clarissas III 5051; normae circa habitum a novitiis aliisque ad vitam religiosam candidatis induendum et circa tempus ritumque eiusdem vestitionis IV 5837; *habitus in Tertio Ordine* saeculari S. Francisci: sanantur defectus I 599, 955; usus linguae vernaculae III 4032; v. Habitus.

Veteres libri liturgici IV 6244.

«Veterum sapientia»: Const. Ap. Ioannis XXIII dc latinitatis studio provehendo III 4256; Ordinationes ad Const. Ap. rite exsequendam III 4275.

Vetita *associatio, negotiatio...* v. voces substantivas.

«Vetitum» S.C. de Prop. Fide tollitur ut Superiori tribuatur vox activa in Capitulo provinciali sui Ordinis religiosi III 4499.

Vetus *Testamentum* v. Testamentum; *ritus* romanus in celebratione Missae IV 6282.

Vexilla: Instructio de vexillis in ecclesia admittendis vel benedicendis I 522, 668; responsum et decretum S. Officii de vexillorum factionum politicarum benedictione, et admissione in funeribus II 2407, 2409.

Via *ad reatum* culpae et poenae in homine declaratur II 3326; *administrativa* v. Processus; *Ecclesiae* in proprio munere exsequendo III 4509; *ferrata* seu *ferrea:* celebratio Missae in viatorum curribus occasione Anni Sancti II 2660; auditio confessionum itinerantium II 2891 ; *iudicialis* sequenda in Hispania post Concordatum in causis matrimonialibus separationis II 3847; *nasi:* Communio ope fistulae ibi derivantis III 4481, 4767; via *nostra* ad Deum est Christus III 4398.

Via Crucis: sanantur defectus in erectione stationum I 478, 896; subdelegatio potestatis erigendi stationes I 518; facultas recitandi preces a persona laica et omittendi motum localem pro singulis stationibus I 895 ; decretum circa indulgentias Viae Crucis lucrandas ab infirmis I 1243, et in quibusdam impedientibus adiunctis I 1515; conditiones ad validam stationum erectionem ex novo statuuntur I 1874; facultas datur Ordinario Castrensi stationes erigendi in oratoriis militum II 2125; facultas datur stationes erigendi in domus partibus usibus profanis non destinatis II 2746; solvuntur dubia circa requisita ad exercitium Viae Crucis valide cum indulgentiis peragendum II 3291; facultas data Superioribus S.I. stationes erigendi in territoriis dependentibus a S.C. de Prop. Fide III 3929; indulgentiae Viae Crucis adnecti possunt Crucifixis ex materia v.d. plastica confectis III 3935; facultas datur delegandi potestatem erigendi stationes in O.F.M. III 4241 ; — *Societas* Sanctae Viae Crucis: sanantur defectus in erectione et adscriptione sodalium I 478, 896.

Vianney v. S. Ioannes Maria Vianney.

Viatores *in curribus* viae ferratae seu ferreae: facultates quoad Missae celebrationem et confessionum auditionem II 2660, 2891; *in navibus:* facultates II 3420; v. Navis.

Vicaria potestas Romani Pontificis dispensandi matrimonium ratum et non consummatum et solvendi matrimonium in favorem fidei nequit aliis personis delegari III 3917, 4057.

Vicariatus *Apostolicus:* erectio quasiparoeciarum in iisdem I 326; instructio de novis condendis II 2128; erigitur Tribunal secundae instantiae pro Vicariatibus Ap. in Aegypto II 2207; Mariannenscs Insulae, Vicariatui Ap. Guamensis adnexae, subiiciuntur Delegati Ap. S.F.A.S. dicioni II 2350; Vicariatus Apostolici laponiae clero saeculari indigenae committuntur II 2764; facultates processuales concessae Vicariatu: Ap. Sueciae circa causas matrimoniales acatholicorum decidendas III 3893, 3900;

— *Castrensis:* Instructio de formula servanda in relatione triennali de statu Vicariatus Castrensis conficienda II 3556; facultas audiendi confessiones pro militum Capellanis extenditur III 4128; in *Argentina* erigitur II 3719; in *Australia* erigitur IV 5490; in *Belgio*

erigitur Π 3749; in *Bolivia:* conventio cum Sede Ap. de Vicariatu Castrensi III 3914, ratihabitio conventionis III 4168, decretum erectionis III 4173; in *Brasiliana* Confoederatione erigitur II 2841 ; in *Canadensi* dicione: erigitur II 2866, immutatur II 3476, constituitur Officium Capcllani Generalis Vicariatus Castrensis III 4116, designatio Tribunalium pro eiusdem subditis ΠI 4326; in *Chilena* natione erigitur II 3503; in *Columbia:* erigitur II 2648, decretum de regimine ipsius IΠ 4003; in *Dominiciana* republica erigitur II 3811; in *Gallia:* erigitur II 3056, constituitur Officium Capcllani Directoris generalis IΠ 4482, immutatur Vicariatus Castrensis III 5145, designantur Tribunalia III 5355; in *Insulis Philippinis* erigitur II 2841 ; m *Lusitania* erigitur III 4979; in *Magna Britannia* erigitur II 3217; in *Paraquaria:* conventio cum Sede Ap. dc erigendo Vicariatu Castrensi ΠI 4125, ratihabitio conventionis III 4242, decretum erectionis IΠ 4242; in *Peruvia* immutatur Vicariatus Castrensis III 4539; in *Salvatoriana* dicione: conventio cum Sede Ap. de Vicariatu Castrensi III 5320, ratihabitio conventionis ITI 5403, decretum erectionis III 5337; in *S.F.A.S,* erigitur 1'I 3768;

— *Urbis* seu *Romae:* instituitur Tribunal appellationis pro causis matrimonialibus II 3318; normae servandae a Tribunalibus in causis matrimonialibus pertractandis II 3337; conceditur eius Tribunalibus facultas videndi causas de matrimonio rato et non consummato II 3717, et instructio servanda in his causis pertractandis II 3722; religiosi Urbis tradere debent Vicariatui Urbis dimidiam summam eleemosynae pro Missis bis aut ter celebratis IV 5589.

Vicarius: *Apostolicus:* potest nominare Vicarium Delegatum I 247, et Officialem Curiae cum omnibus facultatibus a iure concessis I 870; eius auctoritas propria et legitima in gubernandis Missionibus I 1115; quaestiones de promovendis ad hoc munus et officium 1 1850; facultates concessae Vicario Ap. Sueciae circa causas matrimoniales III 3893, 3900;

— *Capitularis* et Vicarius generalis I 1246; eius electio in locis Missionum ubi Hierarchia recenter constituta est II 3246; ei tribuuntur facultates quae Episcopis residentialibus competunt III 4421;

— *Castrensis:* index facultatum eis concessarum 1 1941; eius iurisdictio in Italia I 1959; Instructio de Vicariis Castrensibus II 2887; decretum de Sacrorum Liminum visitatione ab illis peragenda 111 3928;

— *Cooperator:* cius nominatio inaudito parocho I 339; ei subdclegari potest facultas dispensandi a forma matrimonii 1 1464; caret potestate ordinaria assistendi matrimoniis I 1512; cius facultates quoad matrimonia III 2112; — *curatus:* renuntiatio iuris illum praesentandi I 1994; — *Delegatus* in Missionibus: nominari potest a Vicariis ct Praefectis Ap. I 247; natura eius jurisdictionis I 1835; — *foraneus:* praecedentia I 780;

— *Generalis:* eius praecedentia I 207, etsi non sit Canonicus I 611; nominari potest a Praefecto Ap. ct a Superiore ecclesiastico Missionis I 1112; Vicarius Generalis ct Capitularis I 1246; excusatur a servitio chorali diebus ct horis tantum quibus officiis proprii muneris vacat 11 2741; — *Generalis Societatis Iesu:* ei facultas conceditur partem habendi in Concilio Vat. II cum voto deliberativo III 4553;

— *Oeconomus:* applicatio Missae pro populo I 484;

– *paroecialis:* retributio per stipendia Missarum I 268; Missa pro populo Vicarii paroeciae unitae Mensae episcopi I 1894; Vicarii fixi paroeciarum tenentur applicare Missam pro populo II 2410; — *substitutus:* assistentia matrimoniis I 484; — *supplens:* assistentia matrimoniis I 484.

Vice Cancellarius Curiarum dioecesanarum S.F.A.S. non habet delegatas facultates «Pastorale Munus» III 4481.

Vicennales Facultates Praepositi Generalis Societatis Iesu IΠ 4984.

Victoriensis *Dioecesis* cui pertinet locus «Ezquioga» I 1545; *civitas* constituitur sedes Facultatis Theologicae Hispaniae Septentrionalis III 5102.

Vidal y Barraquer, Card.: causa hereditatis I 1047.

Viduae militum: instructio ct quaestiones circa earum matrimonii celebrationem absque sollemnitatibus iuris civilis ut iura pensionis, quae eis competunt, non amittant I 213, 473, 858.

Vietnamensis *dicio:* constituitur Hierarchia episcopalis III 4123, et Delegatio Ap. III 4496; *Facultas Theologiae* erigitur in Seminario nationale Maiori Dalatensi III 4696; extenditur ad regionem Instructio pro causis matrimonialibus quae ex indultu in Sinis servatur ΓΠ 5190.

«Vigilanti cura»: EncycL Pii XI de cinematrographicis spectaculis I 1729; Epist. Ap. Ioannis XXIII recurrente anno XXV ab eius publicatione circa rectum usum artis cinematographicae III 4219.

Vigilantia *Consilii* antimodemistici manet in vigore post Codicem I 110; *Ordinariorum* circa quaedam molimina contra fidem I 332, circa scriptores et opera Doctrinae catholicae contraria I 541 ; item circa libros et periodicas recensiones I 1891 ; *Legatorum* Romani Pontificis in propria territoria II 3245.

Vigilia: occurrentia cum alio Officio et Missa I 174; ritus et genuflexiones faciendae in Missa Vigiliae pro Missa votiva sollemni canenda Π 2320;

— *Assumptionis B.M. V.:* transfertur ieiunium Π 3723; pro anno 1964 dispensatur abstinentia III 4908; *Dominicae* v. Vigilia festi; *Eucharistica:* facultas celebrandi Missam media nocte I 935, II 2383;

— *festorum:* facultas absolvendi praecepto Missae III 4503, 4667, 4726, 4940, 4975, 5281; modus ordinandi Missam III 4718; Ordinarius loci nequit concedere ter Missam celebrare in his vigiliis III 4993;

— *Nativitatis Domini:* abstinentia et ieiunium I 1832; Missa quae media nocte celebrari solet, permittitur celebranda, durante bello, sub vesperam pervigilii I 2021; translatio ieiunii et abstinentiae II 2881; notificatio circa primam Missam quae ex induito celebratur in horis serotinis Vigiliae II 3229; cum Dominica IV adventus incidit in Vigiliam, Missa dicitur de Vigilia, Missa vero sabbati ad satisfaciendum praeceptum festivum dicitur de Dominica III 5281; *Omnium Sanctorum:* ieiunium et abstinentia II 3443;

— *Paschalis:* decretum de instauranda II 2865; prorogatur ad triennium facultativa celebratio II 2955; disciplina ieiunii eucharistici II 3269; ulterius prorogatur celebratio II 3351; facultas datur celebrandi Vigiliam ipsa Resurrectionis Dominica ante primam lucem seu circa auroram III 3922; solvuntur dubia circa Missas quas potest litare sacerdos qui Communionem recepit in Vigilia Paschali III 5291; *Pentecostes:* «Credo» in Missa ob additam commemorationem II 2756;

— *Sollemnitatum magnarum:* facultas impertiendi absolutionem sacramentalem modo generali III 5022.

Vigor *facultatum* pio Operi Terrae Sanctae concessarum I 1958; *privilegii* Bullae Cruciatae recitandi Matutinum cum Laudibus statim post meridiem III 4214; quorundam *praescriptorum* Const. Cone. Vat. II de S. Liturgia III 4461 ; *normarum* pro Conferentiis Episcopalibus olim ad interim statutarum III 5292; *Statutorum* Capitularium usque dum eorum recognitio approbetur IV 5857; *Regulae* et Constitutionum reli-

giosorum tempore perdurante experimentorum IV 5862.

Villanova v. S. Thoma de Villanova.

Vinculum *Institutorum perfectionis:* iuramentum perpetuum l 1394; natura et gravitas in Institutis saecularibus II 2597; promissio paupertatis ct oboedientiae II 2597; Instructio «Renovationis causam» IV 5455; promissiones loco votorum temporariorum denegantur monialibus Cisterciensibus Strictioris Observantiae IV 6226; — *matrimoniale* v. Nullitas, Solutio.

Vinum *Missae* ex musto sulphurato I 492; usus illud filtrandi I 775; quantitas aquae infundendae in calice pro Ordinatione sacerdotis I 1383; decretum de vino in purificatione et ablutione calicis II 2243; usus acidi tartarici II 2337; sumptio vini in ablutionibus Missae binationis II 3718; facultas datur addendi certam succheri quantitatem ad illud firmius reddendum Ill 5189; — *species* vini pro Communione fidelium ob quandam formam allergiae III 4002; v. Communio sub utraque specie.

Violaceus color vere talis paramentorum I 1491.

Violatio *sigilli sacramentalis:* poenae extenduntur etiam ad Ecclesiam Orientalem I 1571; *legum* de censura et prohibitione librorum: abrogantur canones et poenae III 5054; *Concordati* italici ob introductam divortii legem civilem III 5021, 5108, IV 5744, 5841.

Violentae manus in Romanum Pontificem I 1571.

Vir qui subiit vasectomiam bilateralem contrahere potest matrimonium I 1609, II 3770, III 4482, et nequit, ex hac ratione, impotens declarari III 4463; *polygamus* v. Polygamus; *Actionis Catholicae* v. Actio Catholica; — *ecclesiasticus* v. Clericus; *impotens* declarari nequit qui matrimonium mediis aphrodisiacis adhibitis consummavit II 2565, 2890; matrimonium viri impotentis sanari nequit III 4375, sed potest convalidari si impedimentum impotentiae adeptus sit post nuptias III 4673, aut non constat certe de eius impotentia III 5071; virorum *clausura* v. Clausura virorum.

Virga Paenitentialis: augentur indulgentiae II 2135.

Virgines: Consecratio virginum pro mulieribus in saeculo viventibus I 869; facultas datur illis, servitio femineo addictis in bello, accedendi ad Communionem servato ieiunio ab una hora I 2042; facultas datur adhibendi ritum Consecrationis virginum pro nonnullis monialibus S.F.A.S. II 2801; usus ritus Consecrationis virginum apud moniales post editam Const. Ap. «Sponsa Christi» II 3091; novus ritus seu Ordo Consecrationis virginum promulgatur IV 5829; solvuntur dubia quoad novum Ordinem, praesertim circa cius usum a religiosis feminis IV 5985.

Virginitas *B.M.V.:* monitum de cautelis adhibendis cum argumentum de virginitate B.M.V. in partu pertractatur III 4097; — *sacra:* Encyclica Pii XII de sacra virginitate II 3251.

«Virgo-sacerdos B.M.V.: improbatur devotio I 867.

Virtutes Servorum Dei: dispensato iure communi, conceditur disceptatio super virtutibus ante quinquaginta elapsos annos a Servi Dei morte III 4767, et facultas instruendi processus ubi omnes fere testes dc visu commorantur IV 5982.

Vis *canonis 12.* Cone. Trullani quoad orientales et declarationem nullitatis matrimonii ex impedimento mixtae religionis III 3997, 4419, 4470, 5041, 5190, IV 5550, 6295; *Concordati* v. Concordatum; *consuetudinis* centenariae in celebrandis Patronis non de praecepto II 2814; *documentorum:* declarationis circa «L'Action Française» I 943, decreti circa cultum sacris Vulneribus I 2025, Motu pr. «Pastorale Munus» III 4452, 4687, IV 6122; v. «Pastorale munus»; Motu pr. «De Episcoporum muneribus» III 5101; *iuris canonici* de libris prohibitis III 4990, de competentia instruendi processum super virtutibus Servorum Dei IV 5982, in Ecclesia hodie IV 6351; v. Ius canonicum; *nuclearis:* Sedes Ap. adhaeret Conventioni international! de non usu in armis bellicis IV 5979; *retroactiva* excardinationis dioccesanae I 536.

Visio *B.M.V.* v. Apparitiones; *causarum* v. Causae.

Visitatio *Basilicarum* pro lubilaco lucrando: facultas dispensandi ab hac conditione 1728; *Capituli* Metropolitani I 23; *civitatis* ab Episcopo: praestationes a Capitulo peragendae I 52;

— *ecclesiae* pro indulgentiis lucrandis: decretum circa indulgentias plenarias «toties quoties» quae visitationem alicuius ecclesiae requirunt I 1185, 1512; *ecclesiarum religiosorum* ab Ordinario loci: ius Ordinarii loci visitandi ecclesias religiosorum exemptorum I 681;

— *Liminum sacrorum* a Vicariis Castrensibus peragenda III 3928; *monialium* I 348; *Operum Missionalium Pontificalium:* ius Ordinarii loci visitandi Directionem nationalem et Directionem dioecesanam III 4035;

— *Pastoralis Urbis:* indicitur III 5103; facultates tributae pro Visitatione Ap. peragenda III 5142; *Seminarii* canonica I 1245; *«septem altarium»:* novae concessae indulgentiae I 1639; *«septem ecclesiarum»:* indulgentiae concessae I 1604; *Specus* Massabielensis prope Lapurdum II 3775.

Visitator *Apostolicus* nominatur: pro Missionibus Sinensibus et finitimarum nationum I 223, pro Missionibus Coreae cum potestate Delegati Ap. II 2428, pro clero et fidelibus dioecesis Gedanensis qui per orbem extorres versantur III 4481.

Visu: testes de visu IV 5982.

Vita: instructio ad tuendam puerorum matrumque vitam in Missionibus I 1711; substitutio iudicis vita functi medio tempore inter decisionem causae et extensionem sententiae definitivae II 3878; modus conciliandi sub adspectu morali iura individualia ad vitam cum exigentiis demographicis humanis III 5153;

— *Christiana:* principia generalia et Statuta Foederationis Mundialis Communitatum vitae Christianae hucusque Congregationum Marianarum nuncupatarum III 5332; v. Congregationes Marianae, Communitas;

— *communis* v. Communitas, Societates vitae communis sine votis; *coniugalis:* quaestiones morales II2940;

— *contemplativa:* norma de unico nocturno non coget moniales vitae contemplativae III 5252; alloc, pontificia de iis quae Ecclesia ab Institutis vitae contemplativae exspectat hodie IV 5505; instructio «Venite seorsum» dc vita contemplativa IV 5597; moniales novas formas vitae contemplativae introducere volentes IV 5842; *Ecclesiae:* valor et momentum Decreti Gratiani in historia iuris et vita Ecclesiae II 3032; v. Ecclesia;

— *eremeticae* in Ecclesia: eius valor hodie IV 6045;

— *religiosa* seu *perfectionis:* de recta vitae religiosae ratione I 661; de iis qui Seminariis exeunt ad amplectendam vitam religiosam II 2124, 3130; criteria sequenda in ea renovanda accommodate II 3087; normae pro conventibus qui eius renovationem persequuntur II 3475; principia et criteria tenenda in renovatione II 3813; eius pondus ct valor in praesentium temporum adiunctis III 4492; decretum Cone. Vat. II «Perfectae caritatis» de accommodata renovatione vitae religiosae III 4741, et normae pro exsecutione Decreti III 5011; Instructio «Renovationis causam» de accommodata renovatione institutionis ad vitam religiosam IV 5455; nonnae circa habitum induendum a novitiis aliisque candidatis ad vitam religiosam IV 5887; Adhortatio Ap. «Evangelica testificatio» de vita religiosa secundum Cone. Vat. II praescriptiones IV 6109; renovatio ac-

commodata recte intelligenda IV 6277, et de elementis spirituali et missionario fovendis IV 6321 ;

— *sacerdotalis* seu *Presbyterorum:* sanctitas huius vitae promovenda II 2778; decretum Cone. Vat. II de presbyterorum ministerio et vita III 4842, et normae pro decreti exccutione III 5002; ratio fundamentalis institutionis ad vitam sacerdotalem IV 5503, 5702; declaratio Synodi Episcoporum de principiis doctrinalibus et rationibus practicis vitae sacerdotum IV 6167; v. etiam Presbyter, Sacerdos; *status* vitae in Ecclesia: vocatio II 3054; v. Status.

Vitanda et observanda in Missae celebratione, et in Eucharistia distribuenda et asservanda I 1036.

Vitandus excommunicatus declaratur I 1194.

Vitrum in conficiendis coronis I 804.

Vocatio *benedictina:* sensus et notae propriae IV 5894; *missionaria:* sensus et valor IV 5824; *religiosa:* Opus primarium religiosarum vocationum instituitur II 3366; Statuta II 3367; v. Opus vocationum religiosarum; principia dantur et Statuta generalia probantur quibus informari regique debent ii qui vocati sunt ad statum religiosum II 3503; remedia proponuntur ad defectus vocationum religiosarum minuendos et aptiorem institutionem alumnorum in Postulatu et Novitiatu obtinendam III 5098; sensus et valor in hodiernis Ecclesiae adiunctis vocationis religiosae et apostolicae sodalium Societatis Iesu FV 5515, et vocationis bencdictinae IV 5894;

— *sacerdotalis:* Opus vocationum sacerdotalium constituitur I 2098; Statuta II 2210; normae ad Statuta exsequenda II 2211; collaboratio et adiutorium Operi praestando ab Aetione Catholica III 4111; v. Opus Vocationum Sacerdotalium;

— *ecclesiastica:* de relationibus inter perfectionem status cleri saccularis et cleri religiosi deque vocationibus ad hos status vitae in Ecclesia II 3054; dies et fines statuuntur celebrandi «Diem nationalem pro vocationibus ecclesiasticis» in Italia III 4252; media proponuntur et indulgentiae concessae pro «Die nationali» celebrando III 4254; «Dies mundialis precum» pro vocationibus sacerdotalibus et religiosis statuitur celebranda Dominica II post Pascha, a Bono Pastore nuncupata III 4460; criteria et media indicantur pro «Dic mundiale precum pro vocationibus» celebrando III 4469; de unica die mundiali precum pro vocationibus sacerdotalibus et religiosis celebranda deque finibus et ratione spirituali huius celebrationis III 4625; dies et modus liturgicus determinatur hanc diem celebrandi IV 5758, una cum ratione et intentionibus propriis IV 6253;

— *clericorum* et *religiosorum* ad servitium militare I 125, 1951; v. Servitium militare.

Volumen VII operis cui titulis «Decreta Authentica Congregationis Sacrorum Rituum» I 859.

Voluntas *pia, ultima* v. Pia, Ultima voluntas.

Voluntatis *exploratio* v. Exploratio voluntatis; m-*terpretatio* I 4.

Vota religiosa *in genere:* dimissio religiosorum qui vota nuncuparunt ante Codicem I 165, 230; acceptatio rescripti saecularizationis vel dispensationis votorum I 492, II 2886, 2938, 3291; nequeunt dispensari ab Ordinariis locorum vi horum potestate dispensandi a legibus generalibus Ecclesiae II 2563; confirmatur ius et praxis secundum quam vota Scholasticorum et Coadiutorum non formatorum S.I. cessant eo ipso quo sodalis dimittitur III 3966;

— *perpetua:* dimissio eorum qui talia vota simplicia emiserunt ante Codicem I 230; formula indulti saccularizationis pro religiosis viris et feminis votorum simplicium perpetuorum I 616; Superiores possunt concedere indultum exclaustrationis religiosis votorum perpetuorum servitio militari subiectis I 1915; formula saecularizationis pro religiosis non sacerdotibus votorum simplicium perpetuorum II 3240; nonnae pro petendis dispensationibus a votis perpetuis III 4460; facultas datus admittendi ad vota perpetua religiosos servitio militari ordinario subiectos ΠI 4492;

— *simplicia:* dominium radicale bonorum mobilium I 176; dimissio eorum qui ea perpetua emiserunt ante Codicem I 230; clausura monialium cum votis simplicibus 1 373; religiosae votorum simplicium, si domos habeant sui iuris, indigent venia S. Sedis ad transitum cx una domo in aliam I 1353; formula qua conceditur restauratio votorum sollemnium apud moniales quae simplicia tantum emittunt II 3240; dubia circa applicationem sodalibus votorum simplicium S.I. decreti de religiosis servitio militari addictis III 3913; facultas datur emittendi extra Novitiatus domum prima vota simplicia III 4021; moniales quae adhuc emittunt vota simplicia servare tenentur clausuram papalcm aut constitutionalem IV 6285;

— *sollemnia:* obligatio apud moniales O.P. I 1537; Sorores Dominicae Prulianenses vota sollemnia sponte restaurant I 1597; instaurantur in monialium monasterio «Nedlands» Carmelitarum Discalceatarum II2868; formula qua restauratio votorum sollemnium conceditur monialibus II 3240; Consilium cui competit votum deliberativum ad vota sollemnia determinatur ex commoratione candidati in conventu propriae Provinciae IV 5654; novus modus procedendi in dimissione religiosorum a votis sollemnibus in O.F.M. IV 5686, et in O.P. IV 6299; Moniales quae clausuram Instructionis «Venite seorsum» contradicunt, suadentur ut vota sollemnia derelinquant IV 5842; facultas datur sororibus externis monasteriorum O.C.S.O. emittendi vota sollemnia FV 5866;

— *temporaria:* ius ita professorum ad suffragia post mortem I 231 ; facultas datur religiosis servitio militari in Belgio adseriptis retinendi et renovandi vota temporaria I 478; declaratio de recursu contra decretum dimissionis religiosi votorum temporariorum I 596; dubium de religiosis votorum temporariorum in amentiam incidentibus I 736; facultas emittendi prima vota extra Novitiatus domum III 4021 ; facultas prorogandi tempus votorum temporariorum ultra annos a iure permissos 1Π 5223; facultas datur Supremis Moderatoribus Religionum laicalium delegata concedendi saecularizationcm sodalium votorum temporariorum IV 5689; experimenta permittuntur contra ius commune quoad dimissionem et dispensationem a votis temporariis IV 5796; exclusio a Professione perpetua ratione infirmitatis durantibus votis temporariis contractae IV 5943; denegatur monialibus Cisterciensibus Strictioris Observantiae facultas emittendi promissiones loco votorum temporariorum FV 6226;

— *castitatis* concedendum alumnis associationum catholicarum: II 3044; — *oboedientiae* in secundis Ordinibus mulierum: effectus II 2915; — *vota et postulata* Concilii Sinensis I 948.

Votantes Praelati Signaturae Apostolicae I 1587.

Votiva *donaria:* eorum alienatio I 219, 417; facultas datur ea alienandi in favorem multitudinis civium qui inundationem aquarum subierunt III 5051; *Missa* sub variis respectibus v. Missa votiva.

Votum *Consultorum* pro dubiis maioribus discutiendis in causis Servorum Dei IV 6352; *deliberativum* in Concilio Vat. II conceditur Vicario Generali Societatis Iesu III 4553; in admissione ad Professionem sol-

Icmncm IV 5654; *Episcopi* in causis dc rato ct non consummato I 2082; *ct postulata* Concilii Sinensis I 948; *ieiunandi* a clero cx consuetudine I 1708; *in electionibus* el in examinibus acadcmicis v. Suffragium; — *privatum:* facultas data confcssariis dispensandi ct commuandi vota durante lubilaco I 746, 1448, II 2610; vt lubilaeum; *Romani Pontificis* dc unitate redintegranda inter Christianos IV 5572.

Vox *activa:* tollitur «vetitum» S.C. de Prop. Fide ut Superiori Regulari tribuatur vox activa in Capitulo Provinciali sui Ordinis 111 4499; plerumque requirit integrum curriculum theologicum III 4556; conceditur Fratribus ct Sororibus conversis in electione Abbatis ct Abbatissae III 4673; permittuntur nonnulla experimenta contra ius commune circa vocem activam IV 5796; ccoccditur sororibus externis monasteriorum Cisterciensium Strictioris Observantiae IV 5866, ct monialibus conversis Dominicanis in Capitulis Communitatis IV 6226; — *passiva* requirit non semel integrum curriculum theologicum in religionibus clericalibus III 4556; experimenta contra ius commune in materia IV 5796; — *elata* in legendo Canone Missae I 493; — *significatio* nonnullarum vocum v. Significatio verborum.

Vratislaviensis *Universitas:* eius Facultas Theologica perseverare agnoscitur in Studio Theologico Seminarii Maioris eiusdem civitatis III 5316; v. Bratislaviensis.

Vulgata versio 5. *Scripturae:* additio variarum lectionum in editionibus I 414; v. Biblia, Scriptura Sacra, Versiones; *textuum liturgicorum* v. Versiones.

Vulgatio *normarum* circa renovationem Postulatus et Novitiatus II 5257; *notitiarum* circa Synodum Episcoporum IV 5503; v. Divulgatio.

Vulnera Sacra D.N.I.C.: cultus I 1946, 2025.

— W —

Washingtonense Studium generale O.P.: erigitur in eo Facultas Theologica I 2098.

Westmonastericnsia Concilia provincialia: dubium circa vigorem legum et decretorum I 145.

Westphalia: Conventio cum Sede Ap. II 3572, ratihabitio II 3588; v. Rhenania Septentrionalis.

Wilbrand W.: auctor operis damnati I 334.

Winnipegensis Exarchatus Ap. pro ruthenis byzantini ritus ad gradum et dignitatem Sedis Metropolitanae evehitur II 3564.

Wittig loseph: auctor operis damnati I 777.

Wratislaviensis v. Vratislaviensis.

— X —

Xerographicus modus perficiendi exemplar transumpti processus ordinarii informativi in causis Servorum Dei III 4532.

— Y —

Yaundensis Delegatio Apostolica erigitur III 4663.

Y.M.C.A.: «Young Men's Christian Association»: participatio catholicorum II 3238, 3247.

— Z —

«Zaïre» v. Congus.

Zambia: erigitur Nuntiatura Ap. III 4727; facultas datur Conferentiae Episcopali admittendi ad Ordines sacros filios adulterinos III 5252.

Zaragoza: Sanctuarium Dominae Nostrae a Columna seu «dei Pilar» I 1955.

Finis